

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
582/D/2

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
582/D/2

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
582/D/2

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
582/D/2

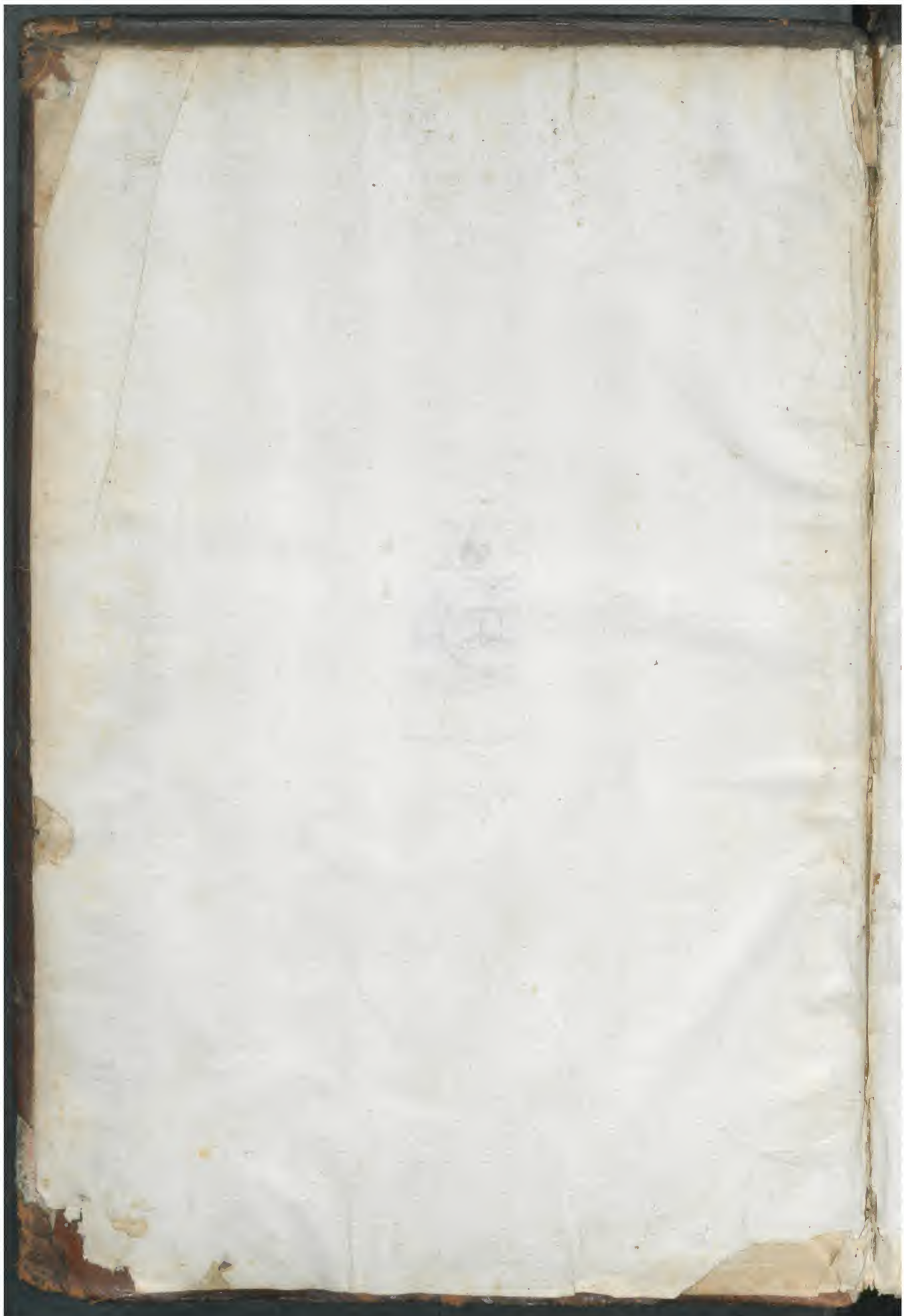
582

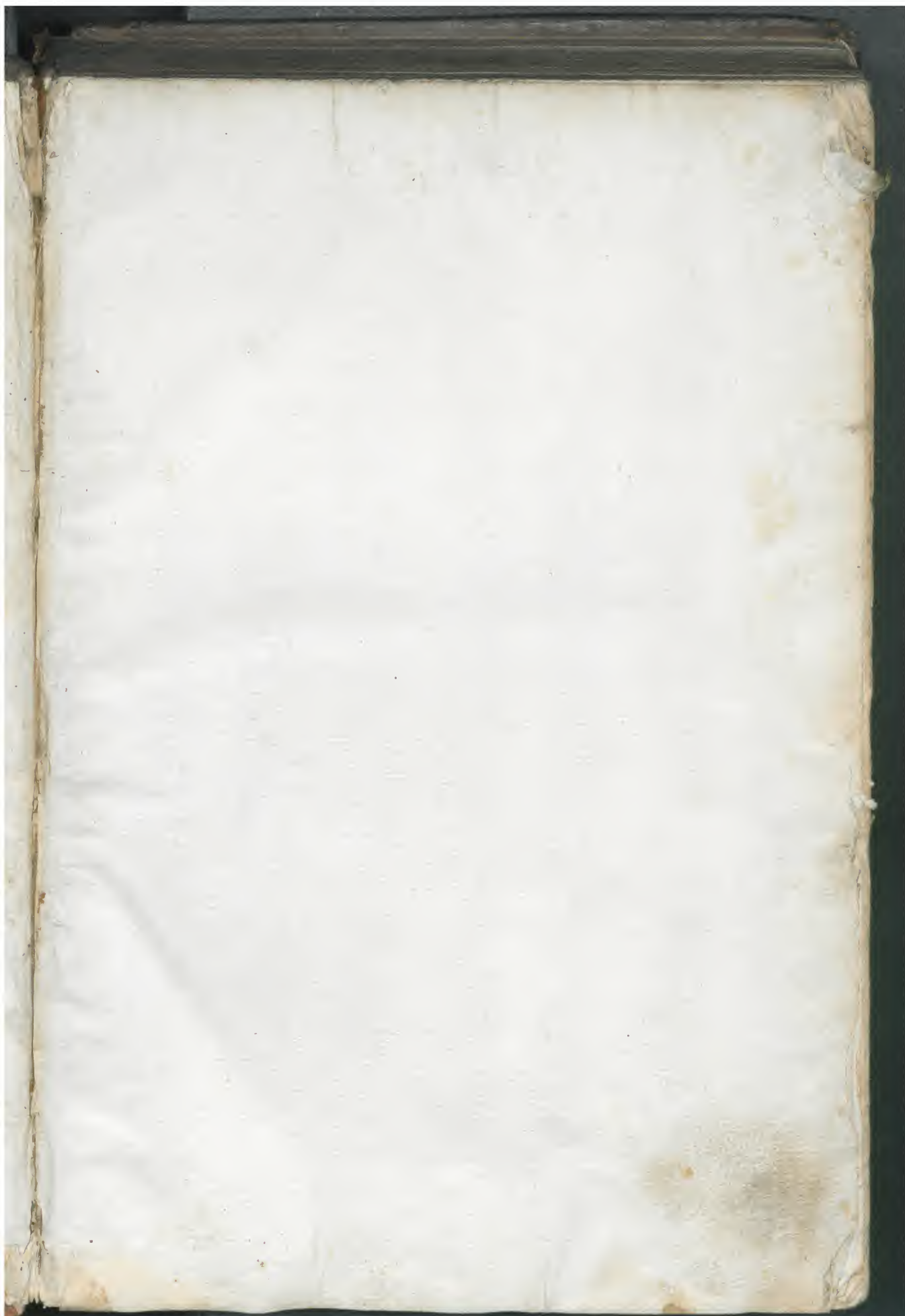
Axxi Avi

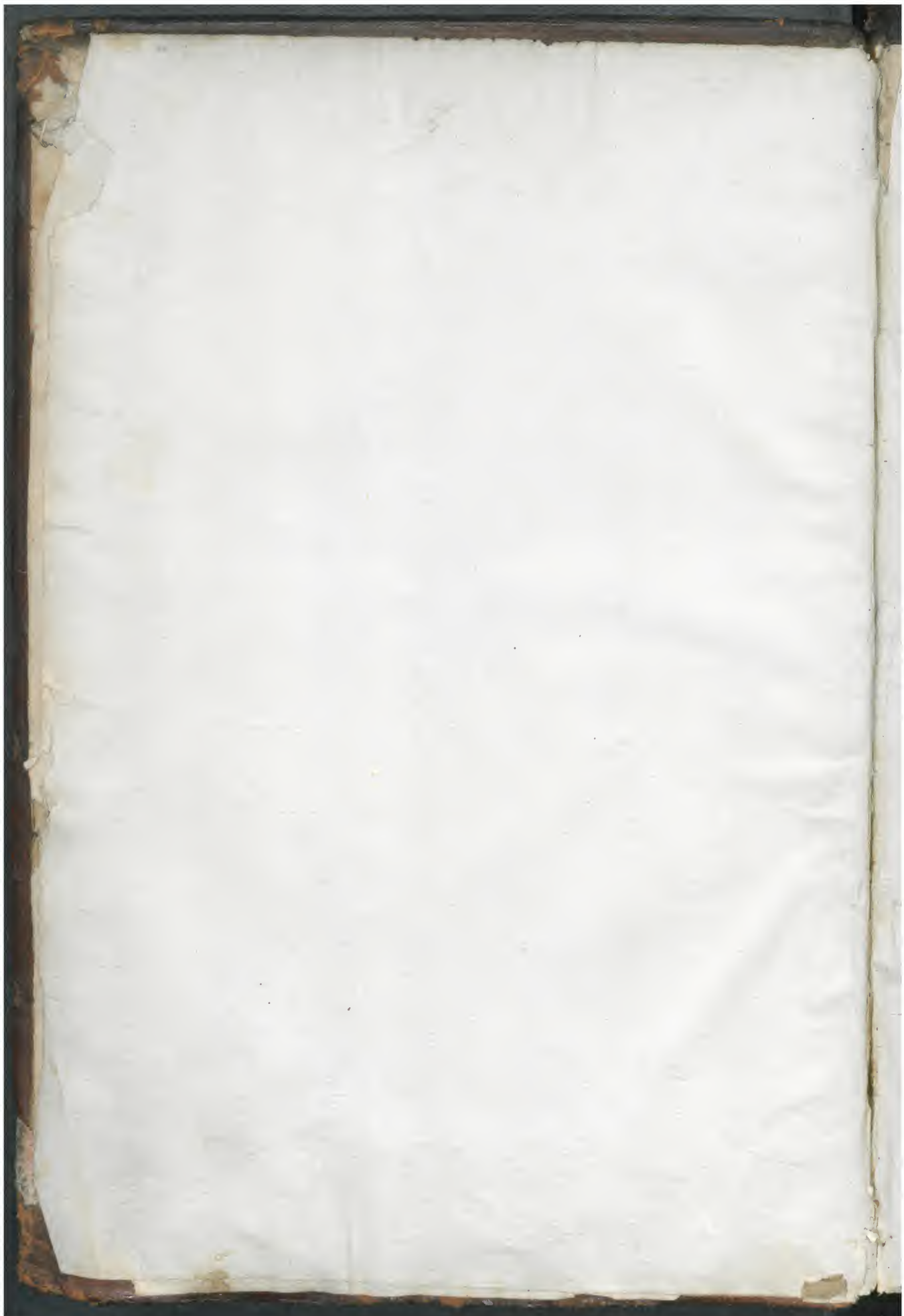

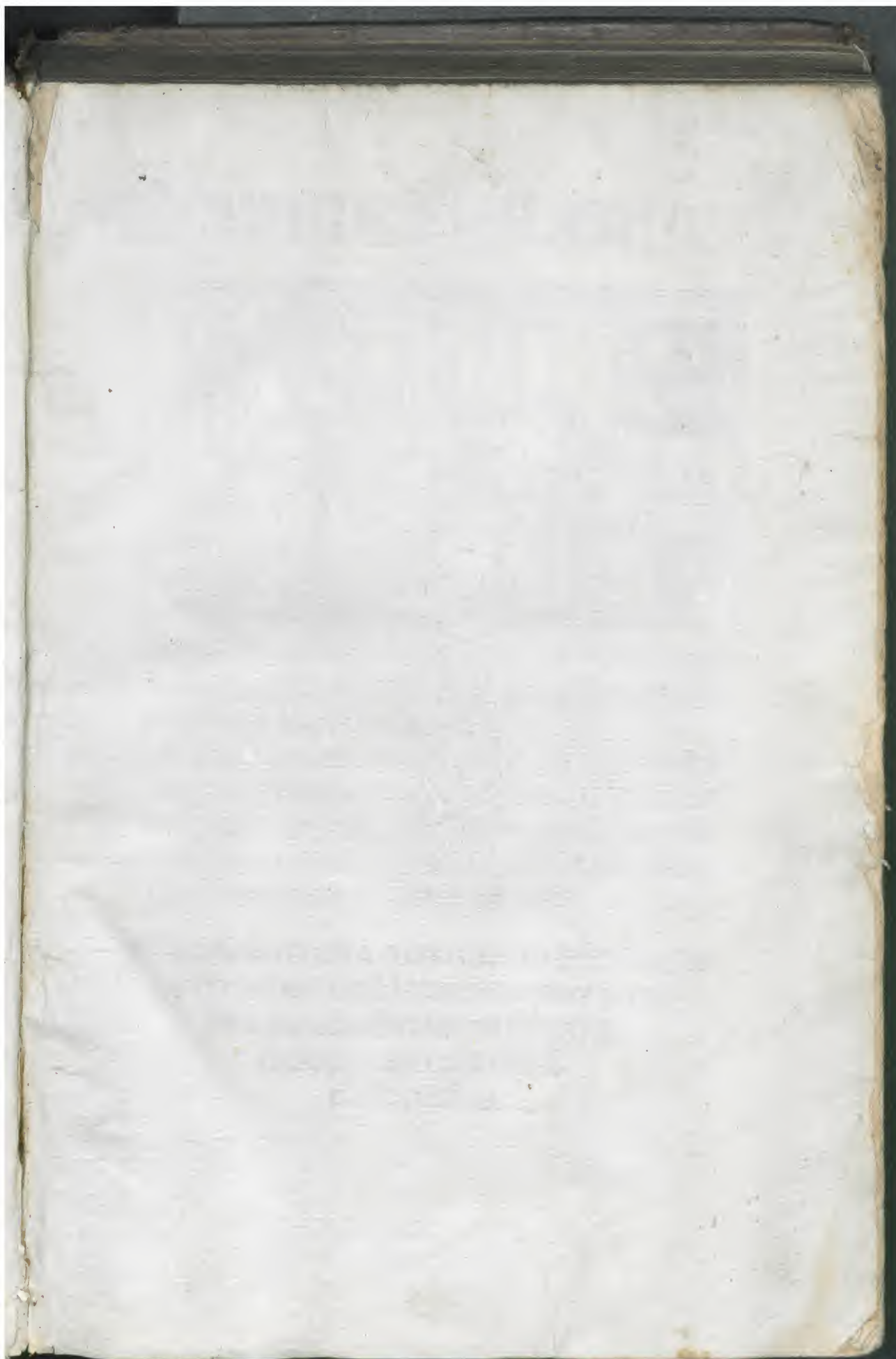
E. BARCLAY-SMITH, M.D.

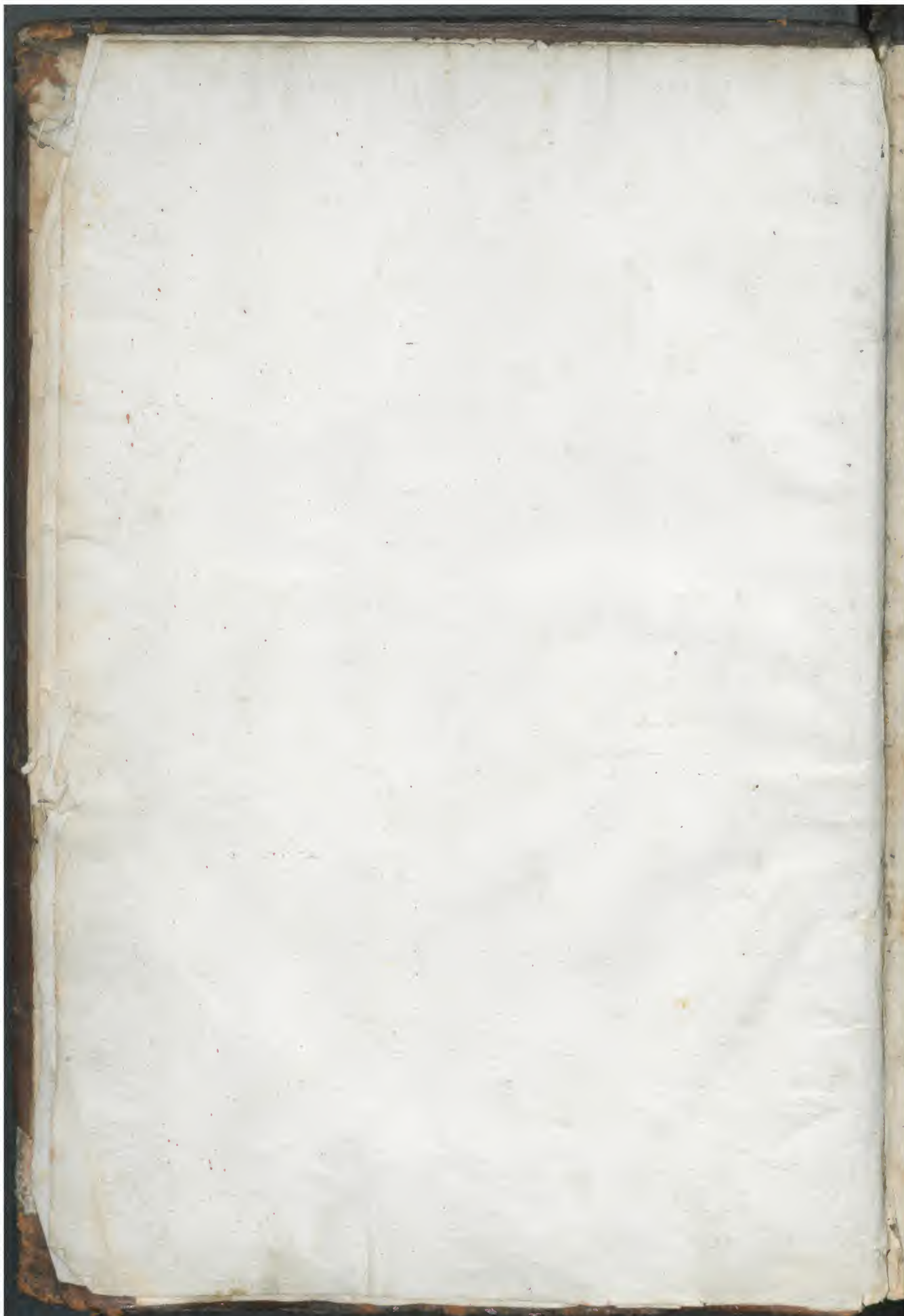
21-

Primus Qui. canon.

**Avicēne medicorū principis canonū Liber: una
cū lucidissima Gentilis Fulgi. expositione: qui
merito est Speculator appellatus.**

**Additis annotationibus oīum auctoritatum ⁊
priscoꝝ ⁊ recentioꝝ auctoꝝ: proprijs locis sū
propria eorū cap. vel cōmenta: pulchro etiā
indice exornatus: qui sū capitulorum nume-
rum: dubioꝝ ordinem ostendit.**

**Super sollerti cura correctus: ab infinitisq; se-
re erroribus emēdatus: ⁊ nouiter in edi-
bus heredū Octauiani Scoti ac
socioꝝ: omni cum diligē-
tia impressus.**

Bartholomeus Tancuccius pbyicus dilectissimis auditoribus bene agere.

Quam Animaduertem quod plurimos hactenus pro correctione Commentariorum Gentilis fulginate (quæ baud immerito Speculatozem appellât) insudasse: minimeq; ad portum ea redigisse: ineffabili quodam audientium amore ductus (quibus quo ad vita hos reget artus obtemperare proposui) mortale quodammodo opus hoc adire volui: quo inde ad Apollineaz artem facilior omnibus pateat accessus. En ergo lector acutissime quod promisi lege perlege ac scrutare diligentius.

Cita Auicenne quam quidam illius arabs discipulus scripta ita reliquit.

Pincipem Aboaly Auicennam e Dalech oppido oriundum fuisse constat patre viro in medicina percelebri. Is cum Mageri migrasset quo in loco medicine opus exercebat: vicinis populis et ciuitatibus magne fuit admiratio. Quare et multa egit preclara apud Aramēnos: quibus oppidum quoddam vicinum erat: nomen satis est notum. Hic uxorem duxit: ex qua Aboalym et alterus suscepit filius. Verum ubi per etatez infantulus Aboaly pedibus se suis cepit sustinere: Mageri quod oppidum superius ostenderam pater repetit: atq; hic puerum tradidit disciplinis. Tanta autem erat illius ingenij prestantia: ea pollebat acrimonia: vt decimo ferme etatis anno Alchoranum: qui liber Mahumeti leges continet: memoria teneret. Quocirca primo legibus ibutus mox se ad alias trāstulit scientias: in quibus tātā sibi puer adhuc breui temporis spatio eruditionē comparauit: vt doctor crearetur decimumoctauum etatis annum non egressus. Quo factum est vt ingens discipulorū multitudo illius domum quotidie frequenteret. E quibus multos qui metaphysicaz audire cupiebant: vidi confluentes. Alij canonum libros atq; canticam discabant: alij alias quoq; scientias ab eo tanq; a fonte doctrinarū haurientibus. Al lectionibus mox fessi et fatigati aduentationes et commestationes: ad vīna quoq; nos recipiebamus: musicis interdum et cantoribus adhibitis: quibus sulcitur animus recreatus ad studia promptior et ad labores paratior redderet. Multa ibi fiebant narratu difficillima que longum esset sigillatim dinumerare. Dum his studijs vitam transigeret colico dolore correptus est: nos illico clysteres multos inieciimus: subsecuta est mox viscerū excoziatio: huic magis fuimus intenti: ea sedata epilepsia inuasit. Causa dolor fuerat colicus: cūestigio metridatum exhibuimus deuorandum. Cui cum nonnulli ex condiscipulis opij multum imprudenter miscuissent: praua quedam ex eo in membris remansit affectio. Tunc rogare cepit vt se alio in Alsbaen quod oppidū vicinū erat: leniter transferrent. Eo deductus ipsum se statuit medicari: rursumq; in morbum recidit. Valitudine anxius iussit se ad regem Amaden deferri. Atq; ad regem appropinquauerat in via dum vebitur colica opprimitur. Ille ubi flaccidam defectamq; virtutem agnouit: neq; eam vebemētie doloris posse diutius resistere: curationem dimisit: medicabula deposuit: iubet famulis vt remedijs parcerent ex quo valitudo medicinis contemnebat. Cum illius iussis obtemperatur ad dies pauculos exstinguitur: atq; regis cura apud se humatur honorifice. Anno, 428. a natali Mahumet cum natus fuisset, 370. Vixit annos, 58. habitauit circa Damascum.

Gentilis

Gentilis Fulgurat in Primū libru Auiicē. Expositiones.

Liber canonis Primus quem princeps Aboali ab insceni de medicina edidit. Trāslatus a magistro Berardo Lremonensi in Toletō ab arabico in latinum. Verba Aboali ab insceni.

A primis deo gratias agamus sicut sui ordinis celsitudo et benefici ipsi multitudine meretur: cuius misericordie super omnes eius prophetas existunt.

Et q nos creauit hymnū: ruz cōpono. **B**al. in lib. de utilitate prius tertio. 10. cap. **E**go optior iter ceteros q fuerunt

ab initio mudi facere qdā opus mirabile. **T**ellius medicus ad **B**ermonū claudii pmo cap. **Q**uāvis sit laudib' pferēda quāvis extollēda pcomz et mirādīs insignis pponēda scia medicie multū retro a me cōpositū generalib' sermonib' declarā et mōstrat. **E**t est delectatio ineffabili multitudine: aias illabentes eius utilitates: in explicabili mō recreātes: in fēuētys vltierus adimplēs. **D**e ea possumus dicere vbi Alexander in cōmē. sui libri pbeniali ca. **B**onū aliqd diuitiaz al' diuinorū adiuuētā est ars medicie. **E**st enī medicinalis scia bonū diuinū: qz cū amēnitate dulcissima succulēt. **E**st et bonū diuinū: qz cū copiositate fructifera opulēt. **V**t in nostris sermonibus est. plire declarātū: quare celudē possumus verbū **B**alyab. p theozice dīspōis. p ca. **M**edicina iter excellētiore est arce. i. scias. **C**ad hāc ergo sciam totis affectib' aspirātes: totis laborib' vel conatib' anhelātes: eā idēfessis amplexibus amplectētes: primitus diuini luminis gām luocem: ad qd nos iuitat primo eius potētia iūuāt: qua oīa exētia ex nibilo pcreant: qd in pma ppcine inuit **B**al. cū dicit **D**ei qui nos creauit. **S**ecūdo mea iubilatio diuinis aurib' misericorditer audita: qua humiliter exorātem sua gratia illustrant: qd tangit cū dicit. **H**ymnū vēr cōpono. **I**nfinitā diuinā potētia pducēte affīmat **R**abi moyses in libro asorū: mox pūcula 25. 4. 4. asor. cū dicit. **M**undus est nouus et origo mudi est per deū. **I**dē vult **P**latō. 2. **T**hinei. p ca. 7. **A**uicē. in multis locis sue metaphice. **E**t **Y**o. mēse in suo de appropziatione euz dicit. **H**yrū celi fecit deus. **E**t **B**alyab. p theozice sue. p cap. sui trāslationem arabicā. **E**t **R**afis pmo tractatū **A**lināforis caplo p. **E**t sumitur a **S**eneca libro 23. epistola. 120. ad **L**ucillū. **I**ubilationes et oīones infinitas fore ad dei laudē dirigēdas. **I**nnuit **B**al. in auctoritate premissa: et p libro de virtutib' naturalibus. 13. cap. euz dicit. **H**ippocrates sūmus medicorū pphicorū primus: cognoscēs certissime operationes nature admirat: et hymnis eam extollit. **S**i ergo nām aialia gubernantē **H**ippocrates hymnis extollit: multomag nāz oīa pducētem. **I**dē ponit 7. de utilitate partiū. 15. cap. vbi dicit. **E**go nec laudare fm dignitatē eius qui creauit aialia sapientiaz et potētiam sufficiens cēputo maiora in non laudib' solis: s3 hymnis huius opere sunt. **Q**uā autē deus hymnis nostris iubilatiōib' et deuotis oīonibus et opatiōibus ad nos misericorditer moueat **A**uicē. ponit. 10. metaphysice. p cap. euz dicit. **P**rosunt hominib' orationes et sacrificia et letania. **N**ullus autem est consonantior hymnus: nulla letanior: letania: nulla iclinatior oratio: et nullū hō locustius sacrificiū inueniat qd qd vitiōz sordib' expiatis animam nostram dei et primi dilectione fecūda: cum ad diuināz suscipiendā gratiam pparauimus. **R**epleat igit spiritus sanct' misericorditer nos gratia sua: qua in hac vita sanitatis mētis et cor poris ac perfectione medicinalis sciētie perficiamur: et in fine cū omnibus sanctis eternā gloriā mereamur. **A**men.

Eo opinor 2c. **N**ec ppo est assumpta in laudē pmi cañ. **A**uicē. et dicamus q **A**uicē. videt grandis ingenij oīum mundanarū sciētiarū habitū luminosus: ex regia stirpe nobilitate originis generosus: virtutū moralium omnibus operationib' gratiosus: ac suoz claritatis spiritus gaudiosus: vt sua chronica manifestat: libru completū in medicinis cōposuit: qui liber cañ. noiat: cuius pfectio in fine pbenij apparebit. **I**n laudē tñ pmi cañ. quē pre-

Super primo

2

sentia'r exponēdū assumptum: post laudē **A**uicē. auctoritatem secūdo loco ppositā sic pfero. **E**go **A**uicē. opinor 2c. **I**n qua ppositione primo librum primum cōmendat quasi pteritorū defectus in simili compositione operis inuēdo euz dicit. **I**nter ceteros qui fuerunt: quia vltra ceteros. **S**ecundo cōmēndat illum effectum de hoc opere mirabilem asserendo cum dicit. **F**acere opus mirabile. **D**efectus autē aliorū ostendit: qz nullus ante **A**uicē. vñ libru principioz medicie sic pfectū cōposuit: sicut est liber primus cañ. **A**uicē. vt apper p auctores pteritos discurreti sic discurreti **B**alyab. p theozice dīspōis regalis. **B**al. enī de q magis creditur libru vñ nō fecit sic cōplete medicie pncipia singula cōprehēdētē: sed pfectā pncipioz sciaz per multa sparsit volumi nata vt idē frequēter cogat replicare. **M**irabile āt tāti opus ostēdit: pmo quāntas cōmēdabilis qua scholāris audita nō terref. **S**ecō copiositas laudabilis que ad eius studiū adducit. **T**ertio ordinabilitas memorialis qua ad scie habitūz adaptat. **E**ius quāntitatē cōmēdabile ostēdit quozūdā libelloz introductorioz in medicina obscura breuitas: vt apper de introductorioz **R**af 2 **J**oāntij. **A**lioz etiā tediosa pliritas sicut apper in libro **B**al. ex gbus scia principioz cōpleta accipit magis qz et libro **B**al. enī q dī introductorioz medicorū. **E**ius copiositate laudabilē ostēdit pncipioz oīuz medicie in hac pfecta traditio: qd in libro q thegnū dī nō ponit: vt apper his q hōz verborū scias ispererunt vel libroz scias. **E**ius vō ordinē memorialē ostēdit partiū libri debita ordinatio: ex qua qd pōt totū p cañ. memorie cōmēdare. **D**ico autē cā est facilis memoratiōis: vt **A**ri. in lib. de memo. 2. remi. **C**de hoc ergo p cañ. dicere possumus qd dicit **A**uer. in pbenio canticorū. **H**ic liber est melior plurib' aliis itroductorioz in medīcīa: cū est cōpilatus ordie valde pueniēti ad tenendū in memoria. **E**x qb' apparēt ea que in libroz pncipis dicit pferuerit. **N**os autē que sūt puerilia omittēmus: et alioz dicta plire ad oēs breuitatē lucidā reducēmus. **C**ausa autē mālīs vt dī est coz' hūmā sanabile et egrorabile. **S**anitas autē et egritudo vt quedā forme et passioes viuētis pōsiderant a pbo nālī: vt apparēt in pmi pbenio de sensu et sensato: vt autē circa eas versat modus curādī et pseruandī pōsiderant a medico. **D**yt autē dicit q sanitas s3 qz ex inuētā a medico: est et cā finalis artis medicie: fm autē qz ē in intellectu et cognoscibilis est subm huius art: et hoc est sūe ei qd dicit **A**uer. 12. meta. cōmēto. 36. de balneo in aia et ex aia. **N**os autē dicēmus q scia sit forma in aia hīs cām efficiētē et finalē: nō autē pprīe mālē nec formalē. **C**ausa formalis vt dicit est modus. pcedēdi q est multipl. s. diffinitiuus diuīus cōpositiuus et resolutiuus: natiuius exēplariū. **M**ulta euz sunt scibilia in medicina. **E**t est aggregatiua multarū notitiarū diuersarū vt apparēt: et ideo multū modis diuīdi opz vt in hac scia. **C**ausa efficiēs fuit **A**uicē. iam dicitur. **C**ausa finalis est pseruatio sanitatis et curatio egritudinis: alia sunt nota. **C**diuidit autē liber in pbeniū et tractatū. **P**robe mū autē ē cōe totī cañ. **I**n hoc autē pbenio ad quāque itēdī. **P**rio ad agēdū gfas deo. **S**ecō ad dandū cām incitatiōis ad cōponēdū libru. **I**bi. **E**t post. **T**ertio ordinat illos et dat eoz dīstōz. **I**bi. **E**t mibi placuit. **Q**uarto dat libri utilitatē. **I**bi. **N**ō est autem. **Q**uinto et vltimo pōmittit alia. **I**bi. **Q**uā si mibi deus. **D**icit p 2c. **A**gamus. i. petamus vel agamus. i. referamus: sive enī ponatur gfa pro opis cōplemento: sive de ferat p habitu scie quam in aia **A**uicē. habebat: dignū est gfas agere ei q existit super oīa. vñ dicit. **O**rdis celsitudo. **E**t q est bñfactor: et nobis misericorditer agēs et ideo dicit. **B**eneficiū 2c. **L**uius misericordie sup oēs pphetas. **C**ōsiderādū qz ordo talis ponit ab **A**lgazele vltimo meta. ca. 4. 2. cōsonat dictis **A**uicē. 9. meta. 7. 10. ca. 1. 7. 2. **P**rio enī in ordie ē de: deinde angeli ppheta sapiens postea vulgus. pphetis ergo mediantibus deus in nos influit et dicit de eis et non de angelis: quia pphete sunt nobis magis noti cum sint hoīes s3 diuini. **D**istīguere autē hic pphetas nō est nostre cōuētiōis vel cōsideratiōis: s3 pertinet ad sextum de naturalibus. particula quarta. ca. 4.

Et postea dicā q qdaz de meliorib' amicis qd hīc videoz: cui in oib' p qbus me deprecatur fuerit satisfactere debeo de re quā possum: me rogauit vt ei libru de medicina faciā: et regulas vniūles et pūculares taliter cōprehēdētē: vt explanatio cū breuitate i eo pūgaf: et fm plimū asseram quātum est asserendū de declaratione in verbis paucis: qd equidem cessi.

Hic oēs magistri dicit q triplex ē amicus. s. pp virtutē sue honestū vt sapiēs est amicus sapiētis: talis amicus fuit **A**uicē. hic. **A**li' ppter vtilitē: alius ppter delectabile. **A**rnaldus inēsa. pliritate hic vtens disputat: vñ amicus teneat p amico: et nos hūmōi

6 2

Bentilis

extranea dimittimus. (Quos hie videoz) qz quilibet scit quatuor diligat: sed non quantum diligat. s. et hie eorum. ca. 6.

Et mibi placuit vt in primis loquerer de rebz coibz z vltbz vtriusqz ptis medicie: theorice. v. z. practice. Postea vo loquar vlt de iudicijs virtutu medicinarz simpliciu: z post hec particulariter de eis.

Hic partes quique sicut quique sunt libri can. quos ordinat: z eorum intentione dat. In primo ergo libro loquit de rebz vltibus zc. Et ideo hic liber pcedit. dicit (coibus) quatuor ad ea que sunt coia vt coia participatione: sicut membra consumilia de qb per anathomia dat sciaz. z dicit (vniuersibus) predicatione sicut complexio z multa alia de quibus diximus infra. postea vo dat intentione scdi can. z ps: z qz ibi tradit notitia instrumentorum: ideo pcedit alios libros in quibus ponuntur modi curationis particulares.

Dub^m p^m Dubitant qda quare scia ylis simplicibus medicinarz no ponit in pmo can. Dom qz sibi placuit. si eni posuisset no peccasset. Est. n. scia multu pfunda in pbenio primi pbicoz. z in libro de sensu z sensato in pma sui parte. Vel est odmi qz scia simpliciu medicinaru pot ee triplex. Cossima z ista tradit in p lib: Alia e cois: z ista tradit in pma can. scdi libri. Alia e spalis z tradit in scdo can.

Deinde loquar de egritudibz que in vnoquoqz contingit mebro. Prius tñ incipia ab anathomia illi mebz z eius iuuameto. De anathomia eni simpliciu mebroz: z silr iuuamētis in libro pmo vniuersi ia tñ locutus ero. Lū āt mebz anathomia psumauero in qz pluribz locis demonstrare icipia qñio eius pseruet sanitas. Deinde sermone absolutio ostendā eius egritudines vles z causas z sentias cognoscendi eas: z vias eas medicandi in sermone vniuersi. Postqz aut bas res vles expleuero: ad egritudines redibo pticulares: z in qz pluribus capz et demonstrabo in primis iudicijs vlt in sui diffone z ipsius causis et signationibz. Deinde ad iudicia reuertar pticularia. Post ostendā regulā vlem in medicado. Deinde descēdā ad medicandū pticulariter cū vnaquaqz medicia simplici aut cōposita. Ad illud aut qd prius dīcā de iuuamētis medicinarz simpliciu in egritudinibus in libro medicinarz simpliciu in tabulis pictis: quas bonū est fieri: sicut in vniuersi modo aspicias cum ad ipm puenies: nō reuertar ad dīcēduz nisi modicā rē. De medicinarz quoqz cōpositaz q mibi videbunt in antidotario melius ponēde iuuamētis: z qñio misceant vsqz ibi loqui dimittam.

Hic dat intentionē z modū pcedēdi terti libri. z pmo facit hoc. secūdo remouet cauillationē. ibi scda. (Ad illd.) Cōsiderādū autē qz totū ordinē quē dat in valde paucis sen terti can. obseruat: s. et toto tertio talis ordo colligit. In prima aut sen z tertia facti cōpletus cōplet hūc ordinem. Ad illud qd dixerat qz in lib 3° docet mederi cū medicina simplici: z iā de simplicibz medicinis locutus erat in 2° can. in tabulis pictis zc. Ideo vt nō credas qz dicta oia scdi can. repetat in tertio. dicit qz nō reuertet in tertio ad oibz de eo qd dixerat in scdo nisi rem modicā. opz ergo volētē curare cū scia z medicina cōposita tertio can. sciat sciaz scdi can. Quia dixerat et qz in tertio can. docet curare cū medicina cōposita: z scia medicinarz cōpositarum pertinet ad quintū librum vbi de iuuamētis medicinarz cōpositaz z modis cōponēdi s. qz sibi vī dicit. vult ergo aliqua scribere in quinto z aliqua in tertio.

Placet autē mibi vt postqz hunc librum cōsummauerō: alium libru componaz de rebus particularibus in quo sit ppietas noia egritudines: que cū accidunt nō sunt vni eidem mebro ppiet: in quo etiaz de pulchritudine loquemur: z vt in hoc libro eo calle pcedā quo in libro particulari qui est ante ipsum processit.

Dub^m z^m Hic multi inuolunt plogant dicentes: videt qz scia quarti libri pcedat sciam terti libri: qz liber quart^{us} est de coibz egritudinibz z nō appropriatis vni mebro: sed scia de egritudinibz coibz peccat sciaz de egritudinibz appys. Cāplius dubitat quō in quar-

Super primo

to determinat de egritudinibz coibus: cum et ibi determinet de ruptura syphac sen quarta. Itē de vulnere neruoz: z de disponsibus ossiū sen quarta z qnta. Ad pñū dicit qz egritudo dī cois cōtate pditionis: z notitia talis pcedit z ponit in libro p. Alio mō dī cois cōtate subiecti: qz accidit toti cuius corpori: z sic egritudines de gbus determinat in quarto sunt coes: qz non appropiat vni mebro: sed toti corpori vel multis partibz cois: z tñ egritudo vnius ptis pcedit in notitia egritudinē totius: naz sicut subm se bz ad subm sic dispo ad dispo: sed sicut mebra simplicia pcedūt organica z organica pcedūt totū: sic egritudines organicoz pcedūt egritudinē totius. Ad 2^m dicit qz in 4° libro determinat de egritudinibz coibz multis modis sic dictis aggregatione. s. coibz pluriū morboz: sicut apā. Alio mō coibz qz toti accidit sicut febres. Tertio mō coibus: qz pot vniuiqz mebro accidere sicut solo pminuitatis z apā. Et cūz dī de ruptura syphac dicit qz ruptura est morbz cois s. nō sit cois vt ruptura syphac. hec dicta si bñ deducant faciunt nos itelligere qz ruptura venarū de qua determinat in quarta sen quarti cum sit sermo de fluxu sanguinis z vlnic: neruoz de qb ibi fit sermo z dispo ossiū: etiā poni deberēt in libro aliquo ante tertiu librum: qz sicut consumilia pcedūt organica: ita passio consilium passionē organicoz. Anplius. 4. lib. sen. 4. ponit cura solonis contumitatis syphacvt syphac. Aliter qñqz nos diximus fin causas iā dictas. ppietas z in parte remotas: z sunt qz egritudines corporis pditione coes sunt de qb in libro p loquit: z ille de gbus loquit in 3° z 4° sunt pticulares respectu pcedētiū: qz sunt determinate egritudines vel ad subm organici sicut in tertio: vel determinate ad spēs sic febres z apata: vel determinate ad quedā mebra pilla vt carne necruū z ossa z filia. Itis itaqz modis pditionis dicunt coes: pñt tñ alijs modis dicētes vt febres dī passio cois: qz totius passio apostematis de gbus loquit in quarto dicit cois: qz cōter tā trisice qz extrinsecce parti pot accidere: s. alibi loquat de apatibz et tñ fecis. vulnere puncture z fracture dicuntur coes: qz accidit mebris quasi coibus. i. per corpus sparsis. Accidit autē loqui de ruptura syphac: dispo: aut venenose coes sunt cum totū corpus inficiat. Tunc aut matius dicamus qz ordo quē Auic. tenet est ad placitū vnde dicit. (Placet autē mibi.) Si sciētiam quartū libri voluisset antepōnere scientie libri terti potuisset: sicut fecit Balyab. s. eni liber theo. qui est de febribz z apatibus in vps pcedit nonū libru qui est de egritudinibus que vniuiqz mebro accidunt a capite vsqz ad pedes. Dicamus ergo qz postqz Auic. placuit premittre sciam terti cano. placuit et sibi aggregare in vno libro sciam egritudinū que nō sunt vni z eidē mebro. s. organico ppiet sicut sunt ille de gbus loquit in tertio libro saltem plurime illaz: z est hoc loqui de decoratione: nō ergo querantur ita limitati ordines in sciētiarum partibus sicut in vniuersibus. (Eo calle) non qz ponat anathomiaz: nec per cōsequens cōseruationem sanitatis: sed incipit primo generalr loqui de egritudinibus z causis z signis cognoscēdis z curis z postea in speciali zc. sicut appz sen pma de febribz z alijs pportionalr sen vsqz ad 7.

Qz si mibi deus auxiliatus fuerit: z hūc cōsummauerō librus: addaz postea in vno libro antidotariuz.

Cōsiderādū qz liber Antidotarij potuisset locari post 2^m librus: sicut in hoc mō pcessit Auer. 5. collz. z Desue: sed psetudo ē pluriū nfoz auctoz ponere vltimo antidotariū: qz necessitas cōponis medicinarz psupponit multā notitiā egritudinū: z iō scia cōpositaz medicinarz est post notitiā passionū: vt Bal. est vifuz 3° de ingenio. 5. ca. hec autē plurius scripsimus super quinto can.

Nō est autē bonū vt huius libri plm nō sit apd vñū quēqz: z in eius memoria qui huius doctrine noie vo cari z per eā lucrari desiderat: minus nāqz qz medico necessariū est: cōprehēdit. Qd vo super ipm additum est: incōprehensibile est. Et si deus meum prolongauerit terminū: z secūda successerit fortuna: me ad alia preparabo. Explicatum est pobemium.

Plurimūqz ma. par. sunt eni in toto Auic. aliq. v. g. multe descripciones medicinarz que si nō eēt eēt dānosum in scia. Qz iste liber cōprehēdit minimū qd est neciūz medico. i. cōprehēdit oia qz medico sunt necessaria: nec plura: nec pauciora: qz si plura eēt su perfluū: si pauciora nō cōprehēderet necia. Sūt aut posita qdam curiositate: minimū. i. minimū rē scibiles: qz toti vltimant pchones. Tertū aut est qz maximū: qz sciaz principioz. argut qz Auic. sic. liber ille dī eē apd quēqz zc. qui cōprehēdit medicinā a maximo. i. pñ vsqz ad vltimas cōclūfices. s. liber tot^{us} can. est bñot: ex quo

Bentilis

quo sequitur qd illd qd supadditū est incōprehensibile est. Dicitur qd qd supadditū nūc est: qd nūc est incōprehensibile. Dicit Bartholomeus qd additū est opōnes circa singularia sive picularia que sūt infinita: de infinitis nō est scia. Nos dicimus qd illd additū ē habitus estimatiue scgūtu p exercitiū q nō est docibilis: et iō beue dicitur plusq̄cōmetator in thegni tractatu p̄io sup illo vbo (Medicina est scia). Ars que est habitus ex operationib⁹ artis factus nō est pprie docibilis: s; asseclibilis qd sic patet.

Dubm 3m

Cubitant vtrū oīum fere scibilib⁹ in hac arte vel scia possit hāi certa cognitio. Uf qd nō: qd quedā sunt scita estimatiue sive arbitrio sive pictura. q nō certa scia. p̄ntia est nō: qd notitia estimatiua sive cōiecturalis p̄distinguit certe cognitionē: vt intelligitur a Bal. in introducto. medicor cap. 7. et ab Hal. in thegni tractatu scdo sup illo vbo. Stomachū qdē. Aliis est Hal. in cōmēto. 12. il lius afo. paratimos. et p de interiorib⁹ cap. 4. et p de crisi. cap. 7. et Alii p. cañ. fen. 4. penult. ca. 2. fen. 2. de cōplendis dispōib⁹. et 3. cañ. 3. tra. vlti. cap. in oib⁹ his locis et in multis alijs habet. Aliqua sunt cognita quodā arbitrio sive cōiectura vel artificiali industria circa particularia. / Amplius medicū peritissimū hac arte q̄q̄cōtingit errare: ergo nō oīa sunt certe cognitio. p̄ntia est nota: qd peritissimū h; notitia eorū que sciri p̄nt. si ergo oīus eēt certa cognitio nō erraret. aliis est Hal. p̄ p̄nostic. cōmē. 6. et tertio p̄nostic. cōmē. 43. et inuicē colligit libro p̄ caplo p̄. / Amplius speculatio medicinalis nō transcendit sensum: vt haly trac. 2. z. z. et 24. cōmē. et tractatu. 3. 74. cōmēto: ergo quedam in medicina nō certe cognita. cōsequētia est nota: qd illa que nō sunt per sensum nota nō erunt certe cognita vt spectat ad medicinā: sed sūt aliqua cognita rōne et non sensu: vt an virtutes sunt tres vel due vt dicit. / In oppositū qd medicina est scia vel ars. S; quecūq; scia vel ars est habit⁹ intellectus verus diffictus cōtra opōnes et suspēctōes: vt. 6. ethicor. c. 4. Rñ. dy. b. vena qd plurius q̄ sciatur in medicina est certa cognitio quorūdā: tñ est incerta vt appz in libro medicinali. Rñ. Antonij. eorū que sunt in medicina qd dāz cōsiderant solū rōne: quedā experimēto: quedā vtroq; mō: vt Bal. 3. de cōtēctis p̄ ca. que cōsiderant rōne tñ eorū est certa cognitio: qd habent per intellectū cū sint vltia que cōsiderant via experimēti tñ: hōz est certa cognitio. que acquiruntur ex posteriori vt experimēto: nō tñ est eorū certa cognitio: sicut que rōne habentur: vt qd reubarbarā trahit cholaz: hoc enī nō posset rōne p̄bari. que vō cōsiderant rōne et experimēto sunt egritudines. Et egritudinū causē quedā cognoscunt per sensus certe vt egritudines mēbroz exterioroz: quedā cognoscunt per sensum minus certe vt egritudines interioroz que extra per sensus tactū possunt p̄cipi vt epatis et splenis: quedā oīno incerte per sensus vt que per tactū nō possunt cōprehendi sicut egritudines renū: illoz est cognitio cōiecturalis. / 3. multipli. Antonij possent argui tñ arguo p̄ p̄mū dictū. Notitia medicinali per coloz odorē et sapoz est per rōne. 3. cap. scdi cañ. et quarto de simplici. medic. capi. 25. et Alii. 5. colligit. sed talis cognitio est incerta et fallax: imō demonstratio locū nō h; in ea: vt coll. 5. cap. 27. Cā rōne quā inuit q̄ ista est certa: qd per intellectū habet: qd cognitio est vltimū. Dōm qd nec qd intellect⁹ sit cognitio: nec qd vniuersū d; dici certa nisi cū habet circa modū sciedi q est p̄ demonstratiōes si est scibile dīmōstrabile. In scdo dicto qd velle queri ab Antonio qd p̄ notitiam exp̄imētalē intelligat notitiā que est habit⁹ intellect⁹ ex effectibus: et in hoc posset intelligi notitia vera ex posteriori p̄ demonstrationē: qd est notitia certa q nō sit sicut ppter qd an notitiam que est habit⁹ potētie sensitiue memoriē et ista nō est scia. Sūt qd sermones Antonij p̄fusi. / Nos iaz dicimus qd notitia in medicina qdā est subalis mēbroz humani corpis: et ista p̄ anathomiaz est certa ea cernitūde quā anathomia dare pōt. Quedā est notitia infioz: et talis notitia est satis certa: et quo ad qdā et q̄ridā: et quo ad qdā nō. 5. g. dōsis est incerta et estimatiua vt apper in nfo tracta. de gradib⁹. Quedā est notitia finis vt egritudinū et sanitatū: et quarūdā certā: et quarūdā incertā. Quedā est notitia modi inducēdi finē et ista est duplex. Vna in gñali vt oīs cura per dñz et Alis cañ. et hec est certa. Quedā in spāli. s. in singulari: et ista cū certa vt incerta perita ad Blauconē p̄ ca. / Apper aut nobis sic eē dōm in hoc gñali questio qd nullo mō pōt appere veritas nisi p̄ quisiuerit oēs p̄es bñ scie: tūc iā sciēt que vere et que nō vere scibilia sūt. / Scdo est sciedi qd scita in hac scia vel sūt scita modis scialib⁹. / 1. demonstratiōib⁹ vel rñib⁹ sufficiētib⁹ vel diffōnib⁹ certis p̄cessis. 5. g. p̄ genera egritudinū sunt tria. vel sūt scita sola via estimatiua sive arbitratiua: ista nō sunt vere scita: vt arguebat in p̄mo argumēto. Cōtra. cognita ab estimatiua sūt cognita p̄ estimatiua virtutē que cogitatiua dī: sed cōgnita p̄ hac virtutē sunt certa cognita. hec enī virtus seruit intellectu et cōprehēdit incitiōes indiuiduales: vt 2. de alia cōmē. 63. dōm qd cō-

Super primo

3

gnitio estimatiua. accipit dupl. Vno mō per opōnes estimatiue sive cogitatiue virtutis que est cōprehēsiō itētiōis indiuidualis: et de hac cognitio estimatiua nō est hic sermo: vt h; in incitiōe medicor qd dicunt. hec est cognitio estimatiua sive arbitratiua. Alio mō notitia estimatiua sumit p̄ notitia quadaz que dī arbitratiua sive p̄iecturalis: et talis notitia est qd cognoscēs aliqd de terminat se ad h nō hñs aliqua via sufficiēte p̄batiua: sed h; sūt videre. i. sūt indicare determinat se ad hoc. 5. g. Bal. in thegni 2. tractatu de vtre textu cōmē. is. iudicant p̄oem hñe epar puū qd h; strictas venas sedū coloz: et dolet scd; dextrū hypocōdriū assumptis plurib⁹ cibis pprie grossis rēctis: sed h; iudiciū ē estimatiuū: vt ibidē haly. nā nō est necūs his exitiūbus parūz esse epar nec sufficiēter hoc p̄bat. Et filr est cōiecturalē iudiciū aliqd qd Bal. ibidē textu cōmē. 19. dedit de poro felleo et iudiciū aliqd dedit. 12. terap. ca. 7. de dolore colico pueniēte a cholā: et de eo q puenit a reliquis scamone. Aliud exēplū est qd frequēter contingit. aliq; febriēs apparet tibi debilis et fortiter inflamatus iudicas debilitatē ei⁹ cē tāq; idiget pulla. Sorius aut dicit qd sufficit p̄fana odel et iulep: hoc iudiciū est arbitrariū: et nullus posset hñe viam demonstratiua vt sufficiēter p̄baret alteri. Et in summa oīs notitia in hac scia in qua medicū opz dare iudiciū de determinata mētura quātitatē intēsiue vel extēsiue est iudiciū cōiecturalē vel arbitrariū vel estimatiuū: vel filr dicitur. Et hoc dicit Bal. de ingenio sanita. 3. cap. cū dicit qd certa rei quātitas non pōt p̄reheri. i. sciri vere. et in libro de flobothomia dū dicit. Nihil ita medicinalē artē in actionib⁹ ostēdit cōiecturatiua: vt quātitas vniuersaliūq; autilioz. Manifestū aut est qd talia iudicia dicta estimatiua sunt act⁹ intellectus et cogitatiue sub illo. Et cū hoc manifestū qd in his estimatiōib⁹ est gradus sūt magz et minus: appropinquās vō et ad hoc facit diuersitas hōiū in bonitate cogitatiue: et diuersitas eorū de quib⁹ cōiecturamur fin qd habet plura vel pauciora: et potētiōra vel debiliōra ea: ex qb⁹ ar- tificiose quedam deducta iudicamus arbitramur vel estimam⁹: ex quib⁹ cessant cōtraria. / Id autē qd dicitur medicinalis speculatio non transcendit sensum est sermo a me declaratus sup thegni. quidam tamen dicunt qd est verum dictū in his que sensu cognosci possunt: sic autem non opoz: et vti ratione: vt Bal. 2. de simplici medicina. cap. 9.

C Sequitur diuisio huius totius libri in quque libros partiales et pmi libri sen: doctrinas sūmas et capla.

C Hūc aut hunc componam Librum quez in quinque sic diuidam libros.

Liber primus est de rebus vniuersalib⁹ scie entie medicine.

Liber scdus est de medicinis simplicibus.

Liber tertius est de egritudinibus particularibus que sunt in membris hoīs a capite vsq; ad pedes manifestis et occultis.

Liber quartus est de egritudinib⁹ p̄ticularib⁹ que cuz accidūt nō sunt vni mēbro pprie et de decozatione.

Liber 5. ē de cōponēdis medicis et ipse ē antidotariū.

C Libri primi sunt quatuor sen.

Sen prima est de diffinitione medicine et subiectis ei⁹: et rebus naturalibus.

Sen secunda est de diuisione egritudinum et causaz et accidentium vniuersalium.

Sen tertia est de cōseruatione sanitatis.

Sen quarta est de diuisione modorum medicationis p̄m egritudines vniuersales.

C Sen prime sunt sex doctrine.

Doctrina p̄ma est de subiectis medicine et ei⁹ diffōne.

Doctrina secunda est de elementis.

Doctrina tertia est de complexionibus.

Doctrina quarta est de humoribus.

Doctrina quinta est de membris.

Doctrina sexta est de opōnib⁹ et spiritib⁹ et virtutib⁹.

C Doctrine prime sunt duo capitula.

8 3

Gentilis

Caplin p^m est de diffinitione medicine.
 Cap. 2^m est de subiectis medicine.
C Doctrina secunde est vnum capitulum.
 Capitulum de elementis.
C Doctrina tertie sunt tria capitula.
 Caplin p^m est ad ostendendū quid sit complexio.
 Caplin scdm est de complexionibus membrorum.
 Caplin tertium est de complexionibus etatum.
C Doctrina quarte sunt duo capitula.
 Cap. p^m est ad ingredū quid sit humor et q^d sit ei⁹ ptes.
 Caplin scdm est de generatione humorum.
C Doctrina quinte est vnum caplin et quinque sume.
 Caplin est ad ingredū qd sit membrū et sue partes.
C Summa prima est de ossibus cuius sunt 30. capla.
 Caplin p^m est locutio v^lis de ossibus et iuncturis.
 Caplin 2^m est de anathomia cranei.
 Caplin 3. est de anathomia ei⁹ qd ē capite ē sub craneo.
 Caplin 4. ē de anathomia ossū mādibulaz et nariū.
 Caplin 5. est de anathomia dentium.
 Caplin 6. est de iuuamento dozi.
 Caplin 7. est de anathomia spondilium.
 Caplin 8. ē de iuuamēto colli et anathomia ossū ipsi⁹.
 Cap. 9. ē de anathomia spondilū pectoris et eaz iuuamēti.
 Caplin 10. est de anathomia spondilium renū.
 Caplin 11. est de anathomia albaonisi vel aloium.
 Caplin 12. est de anathomia alosos.
 Caplin 13. est sermo sicut sigillatio de iuuamēto dozi.
 Caplin 14. est de anathomia costarū.
 Caplin 15. est de anathomia cassi vel thoracis.
 Caplin 16. est de anathomia furcule.
 Caplin 17. est de anathomia spatule.
 Caplin 18. est de anathomia adiutorij.
 Caplin 19. est de anathomia aschit.
 Caplin 20. est de anathomia cubiti.
 Caplin 21. est de anathomia rascete.
 Caplin 22. est de anathomia pectinis manus.
 Caplin 23. est de anathomia digitorū.
 Caplin 24. est de iuuamento vnguis.
 Caplin 25. est de anathomia ossium femoris.
 Caplin 26. ē de locūde aggregata ē iuuamēto pedis.
 Caplin 27. est de anathomia ossium coxe.
 Caplin 28. est de anathomia ossium cruris.
 Caplin 29. est de anathomia ossium genu.
 Caplin 30. est de anathomia pedis.
C Summa scda est de musculis cuius sunt 30. capla.
 Cap. p^m est fmo v^lis de musculis et cordis et ligamētis.
 Caplin 2. est de anathomia musculorum faciei.
 Caplin 3. est de anathomia musculorum frontis.
 Caplin 4. est de anathomia musculorum alnuda.
 Caplin 5. est de anathomia musculorum palpebre.
 Caplin 6. est de anathomia musculorum maxille.
 Caplin 7. est de anathomia musculorum labij.
 Caplin 8. est de anathomia musculorum naris.
 Caplin 9. est de anathomia musculorum mandibule superioris et inferioris.
 Caplin 10. est de anathomia musculorum capitis.
 Caplin 11. est de anathomia musculorum epiglotti.

Super primo

Caplin 12. ē de anathomia musculorum trachee arterie.
 Caplin 13. est de anathomia musculorum ossis laude.
 Caplin 14. est de anathomia musculorum lingue.
 Caplin 15. est de anathomia musculorum colli.
 Caplin 16. est de anathomia musculorum pectoris.
 Caplin 17. ē de anathomia musculorum mot⁹ adiutorij.
 Caplin 18. ē de anathomia musculorum mot⁹ aschit.
 Caplin 19. est de anathomia musculorum mot⁹ rascete.
 Caplin 20. est de anathomia musculorum mot⁹ digitorū.
 Caplin 21. est de anathomia musculorum motus dozi.
 Caplin 22. est de anathomia musculorum ventris.
 Caplin 23. est de anathomia musculorum testiculorum.
 Caplin 24. est de anathomia musculorum vesice.
 Caplin 25. est de anathomia musculorum virge.
 Caplin 26. est de anathomia musculorum ani.
 Caplin 27. est de anathomia musculorum mot⁹ coxe.
 Caplin 28. est de anathomia musculorum mot⁹ cruris.
 Caplin 29. ē de anathomia musculorum isciure pedis.
 Caplin 30. ē de anathomia musculorum digitorū pedis.
C Summa tertia est de nervis et ipsius sunt sex capla.
 Caplin p^m est sermo vniuersalis de nervis proprie.
 Cap. 2. ē de anathomia nervorum cerebri et semitaz ipsorum.
 Cap. 3. ē de anathomia nervorum nucbe colli et ei⁹ semitaz.
 Caplin 4. est de anathomia nervorum nucbe spondilium que sunt in rectitudine pectoris.
 Caplin 5. est de anathomia nervorum albatin.
 Caplin 6. est de anathomia nervorum iuncture albaonisi et alosos vel aloium.
C Summa quarta ē de arterijs cui⁹ sunt quinque capla.
 Caplin p^m est de qualitate arterie.
 Caplin 2. est de anathomia arterie alguēdi. i. venalis.
 Caplin 3. est de anathomia arterie ascendens.
 Caplin 4. est de anathomia duaz arteriaz subetens.
 Caplin 5. est de anathomia arterie descendens.
C Summa quinta est de venis cui⁹ sunt quinque capla.
 Caplin p^m est de qualitate venarum.
 Caplin 2. est de anathomia vene que vocatur porta.
 Cap. 3. ē de anathomia vene cōcaue et ei⁹ qd ē ea ascēdit.
 Caplin 4. est de anathomia venaz q^d sunt in manib⁹.
 Caplin 5. est de anathomia vene pēcaue descendens.
C Doctrina sexte est vna summa: summa est de virtutibus: cuius sex sunt capitula.
 Caplin p^m est de gñe virtutū sermone vniuersali.
 Caplin 2. est de virtutib⁹ nālibus qbus ministratur.
 Caplin 3. est de virtutibus nālibus ministratibus.
 Caplin 4. est de virtutibus animalibus.
 Caplin 5. est de virtutibus aialibus cōprehēdentibus.
 Caplin 6. est de virtutibus animalibus motiuis.
 Caplin postremum est de operationibus.
 Capitula ergo sex prime sunt nonagintaduo.
C Sex vō secunde sunt tres doctrine.
 Doctrina prima est de egritudinibus.
 Doctrina secunda est de causis.
 Doctrina tertia est de significationibus.
C Doctrina vō prime sunt octo capitula.
 Cap. p^m ē de demōstratiōe cause et egritudinis et accēss.
 Caplin 2. est de diuisionibus dispositionum corporis et generibus

Gentilis

7 generibus egritudinum.

- Caplin. 3. est de egritudinibus compositionis.
- Caplin. 4. est de egritudinibus solutionis p̄tinitatis.
- Caplin. 5. est de egritudinibus compositis.
- Caplin. 6. ē de reb⁹ que cū egritudinibus numerantur.
- Caplin. 7. est de tēporibus vel oris egritudinum.
- Caplin. 8. est de cōplēdo sermone in egritudinibus.

¶ Doctrinē secunde sunt due summe.

Summa p̄ est de reb⁹ que accidunt ab aliq̄ carū cōiuz. Summa secūda est de numeratiōe vniuscuiusq̄ cause cuiusq̄ dispositionis corporalis.

¶ Summe autem prime sunt. 19. capitula.

- Caplin. p̄mū est sermo vniuersalis de causis.
- Caplin. 2. est de aere corpora circūdante.
- Caplin. 3. est de naturis temporum.
- Caplin. 4. ē de iudicijs tēporū 7 ipsoz mutationibus.
- Caplin. 5. est de aere bono.
- Caplin. 6. est de operationibus qualitatz aeris 7 accidentium ex temporibus.
- Caplin. 7. est de iudicijs compositionis anni.
- Caplin. 8. est de impressione mutationum aereatz accidentium que non sunt contrarie cursui naturali.
- Caplin. 9. est de impressionibus mutationū aereatz maliarum que sunt contra cursum naturalem.
- Caplin. 10. est in sermone de naturis ventorum.
- Cap. 11. ē de locatiōe i eis q̄ accit ex locis habitabilib⁹.
- Caplin. 12. est de eis que accidunt ex motu 7 quiete.
- Caplin. 13. est de eis que accidunt ex somno 7 vigilijs.
- Caplin. 14. est de eis que accidunt ex motib⁹ aialibus.
- Caplin. 15. est de eis que accidunt ex eis que comedūtur 7 bibuntur.

- Caplin. 16. est de dispositionibus aquarum.
- Caplin. 17. est de eis q̄ accidunt ex retētiōe 7 inanitiōe.
- Caplin. 18. est sermo de causis que accidunt corpori 7 non sunt necessarie neq̄ nociue.
- Caplin. 19. ē de eis q̄ accidunt ex balneo 7 statōe i sole.

¶ Summe secunde sunt. 29. capitula.

- Caplin. p̄mū est de calefacientibus.
- Caplin. 2. est de infrigidantibus.
- Caplin. 3. est de humectantibus.
- Caplin. 4. est de desiccantibus.
- Caplin. 5. est de corruptentibus figuram.
- Caplin. 6. ē de causis oppilōnis 7 stricture foraminū.
- Caplin. 7. est de causis dilatationis foraminum.
- Caplin. 8. est de causis asperitatis.
- Caplin. 9. est de causis lenitatis.
- Caplin. 10. est de causis dislocationis.
- Caplin. 11. ē de causis malitie vicinitatē cū p̄p̄ngtate.
- Caplin. 12. ē de causis malitie vicinitatis cū elōgatiōe.
- Caplin. 13. est de causis motuuz non naturalium.
- Caplin. 14. ē de causis augmēti quātitatē 7 numeri.
- Caplin. 15. est de causis diminutionis.
- Caplin. 16. est de causis solutionis continuitatis.
- Caplin. 17. est de causis vlceris.
- Caplin. 18. est de causis apostematum.
- Caplin. 19. est de causis doloris absolute.
- Caplin. 20. est de causis vniuscuiusq̄ dolorum.

Super primo

4

- Caplin. 21. est de causis sedandi dolorē.
- Caplin. 22. est de eis que proueniunt ex dolore.
- Caplin. 23. est de causis deliciarum.
- Caplin. 24. est de causis quō ex motu puenit dolor.
- Caplin. 25. ē de cāis quō puenit dolor ex hñozib⁹ mal.
- Caplin. 26. ē de cāis quō puenit dolor ex v̄tositatē.
- Caplin. 27. est de causis retentionis 7 inanitionis.
- Caplin. 28. est de causis fastidij 7 repletionis.
- Caplin. 29. est de causis debilitatis membrorum.

¶ Doctrinē v̄o tertie sen scde sunt. 11. capla 7 due summe.

Caplin. p̄mū fmo v̄lis ē de accitibus 7 significatiōib⁹.

Caplin. 2. est de signis differentie inter egritudines p̄ prias 7 que sunt in cōmunitate.

- Caplin. 3. est de signis complexionum.
- Caplin. 4. est de cōprehēsiōe signoz cōlis cōplōnis.
- Caplin. 5. ē de signis ei⁹ q̄ egredit ab eq̄litate sup̄flue.
- Caplin. 6. est de signis significantibus repletionem.
- Caplin. 7. est de signis quibus significatur quādo gl̄i bet hñozum est superane.

Caplin. 8. est de signis significantibus oppilationem.

Caplin. 9. est de signis significantibus ventositates.

Caplin. 10. est de signis significantibus apostemata.

Caplin. 11. est de signis signantib⁹ solōnē p̄tinitatis.

¶ Summa prima doctrinē tertie sen secūde est de pulsu: cuius sunt. 19. capitula.

- Caplin. p̄mū est locutio vniuersalis de pulsu.
- Caplin. 2. est de pulsu equali 7 inequali.
- Caplin. 3. est de speciebus compositi pulsus.
- Caplin. 4. est que ex speciebus pulsus sit naturalis.
- Caplin. 5. est de causis specierum pulsus.
- Cap. 6. ē de eis q̄ faciūt causas retētiuas i suis diffōnib⁹.
- Caplin. 7. est de pulsu etatū masculoz 7 seminarum.
- Caplin. 8. est de pulsu complexionum.
- Caplin. 9. est de pulsu temporum.
- Caplin. 10. est de pulsu regionum.
- Caplin. 11. ē qd op̄et in pulsu qd comedij 7 bibij.
- Caplin. 12. quid agat somnus 7 vigilia in pulsu.
- Caplin. 13. est de iudicijs pulsus exercitij.
- Caplin. 14. est de iudicijs pulsus coz q̄ balneari sunt.
- Caplin. 15. est de pulsu qui est mulieruz proprius 7 est pulsus pregnantium.
- Caplin. 16. est de pulsu dolorum.
- Caplin. 17. est de pulsu apostematum.
- Caplin. 18. est de iudicijs pulsus accitū aialium.
- Caplin. 19. est de mutationib⁹ rez q̄ sunt p̄ nāz 7 forma pulsus cum sermone vniuersali.

¶ Summa 2^a ē de vrina 7 egestiōe: cui⁹ sūt. 13. capitula.

- Caplin. p̄mū est sermo vniuersalis de vrina.
- Caplin. 2. est de signis colorum vrine.
- Caplin. 3. est de signis sube vrine 7 qualitate eius.
- Caplin. 4. est de signis odoris vrine.
- Caplin. 5. ē de signatiōib⁹ que colligunt ex spuma.
- Caplin. 6. est de significationibus sp̄eruz hypostasis.
- Caplin. 7. est de significationibus multitudinis vrine 7 ipsius paucitatis.
- Caplin. 8. est summa s̄monis de vrina digesta sanatiua.
- Caplin. 9. est de vrina etatum.

4

Gentilis

Caplin. 10. est de vrina virozum ac mulierum.
 Caplin. 11. est de rebus vrine animalium: et qñ est di-
 uersa ab vrina hominis quibus probant medici.
 Caplin. 12. est de rebus liquidis que vrine similes exi-
 stunt et differentia inter eas et inter vrinam.
 Caplin. 13. est de significationibus egestionis.
 Capitula ergo sen sece sunt nonaginta nouem.
 Sen autē tertie est caplin vñ et doctrine quinque.
 Capitulum singulare est de causis sanitatis et egritudi-
 nis et necessitate mortis.
 Doctrina prima est de nutritione.
 Doctrina secunda est de regimine cōi albae gbin.
 Doctrina tertia est de regimine senum.
 Doctrina quarta est de regimine cuiuslibet corporis
 cuius complexio non est bona.
 Doctrina quinta est de mutationibus.
 Doctrina pme qñ est de nutritiōe sunt qtuor capla.
 Caplin pñum est de regimine infantis ex quo nascit
 vsquequo incipit ambulare.
 Caplin. 2. est de regimine ablatiōis mamille et asite.
 Caplin. 3. est de egritudib⁹ que accidunt infantibus.
 Caplin. 4. est de regimine infantium cum perueniūt
 ad pueritiam.
 Doctrina secunda est de regimine qñ est cōmune al-
 baegbin: cuius. 17. sunt capitula.
 Caplin pñum est summa sermonis de exercitio.
 Caplin. 2. est de speciebus exercitiij.
 Caplin. 3. est de hora incipiendi exercitiuz et mensurā-
 di et ordinandi ipsum.
 Caplin. 4. est de fricatione.
 Caplin. 5. est de balneatione et noīatione balneozum.
 Caplin. 6. est de ablutione cum aqua frigida.
 Caplin. 7. est de regimine comestionis.
 Caplin. 8. est de regimine aque et vini.
 Caplin. 9. est de somno et vigilia.
 Caplin. 10. ē d eo qñ opz vt postremef ab hoc loco.
 Caplin. 11. est de cōforādis membris debilibus.
 Caplin. 12. est de lassitudine que seqtur post exercitium.
 Caplin. 13. est de alicibus et oscitationibus.
 Caplin. 14. est de medicatione lassitudinis exercitij.
 Caplin. 15. est de alijs dispositionibus que exercitium
 sequuntur et alijs.
 Caplin. 16. est de medicatiōe lassitudis q p se accidit.
 Caplin. 17. est de regimine corporum quorum cōple-
 xiones non sunt bone.
 Doctrina tertia est de regimine senuz: cuius sunt sex
 capitula.
 Caplin pñum est sermo vniuersalis de regimine senuz.
 Caplin. 2. est de comestione senum.
 Caplin. 3. est de potu senum.
 Caplin. 4. est de apertione oppilationis senum.
 Caplin. 5. est de fricatione senum.
 Caplin. 6. est de exercitando senes.
 Doctrina quarta est de regimine quozlibz corporz
 quoz cōplexio nō est bona: cuius sunt qñque capla.
 Caplin pñum est de rectificatiōe complexiōis: cui-
 us caliditas est superflua.

Super primo

Ca. 2. ē d rectificatiōe cōplōnis: cui⁹ friditas ē superflua.
 Caplin. 3. est de regimine corporum que cito incurrūt
 egritudines.
 Caplin. 4. est de increffatione macri.
 Caplin. 5. est de extenuatione crassi.
 Doctrina quinta est de mutationibus: cuius est vñ
 capitulum et vna summa.
 Caplin est de regimie tēpoz cū rectificatiōe aeris.
 Summa ē d regimie iter agētū: cui⁹ sunt. 8. capla.
 Capl. pñm ē ad succurrēdū ei qñ pñosticat egritudines.
 Caplin. 2. est sermo vñs de regimine iter agentium.
 Caplin. 3. est de cautela a colore in itinerib⁹ et quomo-
 do regendi sunt in hora calozis.
 Caplin. 4. est de regimie ei⁹ q iter agit in frigore.
 Caplin. 5. est de custodiendis extremitatibus a frigore.
 Caplin. 6. est de custodiendo calore in itineribus.
 Caplin. 7. est de custodiendo iter agentem ab impe-
 dimento aquarum diuersarum.
 Caplin. 8. est de regimine iter agentis in mari.
 Capitula ergo sen tertie sunt quadraginta duo.
 Sen vñ quarte sunt. 31. capitula.
 Caplin pñuz est sermo vniuersalis in medicando.
 Caplin. 2. ē ad medicādū egritudines male cōplōns.
 Caplin. 3. est de vbi et qñ et qñ opz vt fiat euacuatio.
 Caplin. 4. ē d regulis cōib⁹ vomitui et inanitiōis: et qñ
 vomit⁹ aut medicia solutiua attrahat superfluitatem.
 Caplin. 5. est de inanitione ventris et regulis eius.
 Cap. 6. ē d medicie solutiue superfluitate et ei⁹ pñstric-
 tiōe.
 Caplin. 7. est ad succurrēdū dispositioni illius in quo
 virtus superfluit catartici.
 Caplin. 8. de eo q bibi catartici et nō mouet ab eo.
 Caplin. 9. est de dispoñibus medicinarum soluētiuz.
 Caplin. 10. est de eo qñ ē ingredūz alibi de hoc cap.
 Caplin. 11. est de vomitu.
 Caplin. 12. est de eo qñ opz facere eum qui vomit.
 Caplin. 13. est de iuuamenti vomitus.
 Caplin. 14. est de impedimento superflui vomitus.
 Caplin. 15. est ad succurrēdū dispositionib⁹ que ac-
 cidunt euomentī.
 Caplin. 16. est de eo in quo superfluit vomitus.
 Caplin. 17. est de clysteri.
 Caplin. 18. est de epitrimatibus vel simpasmatibus.
 Caplin. 19. est de embrocie siue votulet.
 Caplin. 20. est de minutione.
 Caplin. 21. est de ventosis.
 Caplin. 22. est de sanguifugis.
 Caplin. 23. est de retentione euacuationum.
 Caplin. 24. est de medicationibus oppilationum.
 Caplin. 25. est de medicationibus apostematum.
 Caplin. 26. est ad aperiendum apostemata.
 Caplin. 27. est ad medicādū putrefactiōes membz.
 Caplin. 28. est ad medicādū solutiones pñuitatis.
 Caplin. 29. est ad cauterizandum.
 Caplin. 30. est ad sedandum dolores.
 Caplin. 31. est a qbus medicationib⁹ ē nobis incipiēdū.
 Omnia igitur capitula huius Primi Libri sunt du-
 centum sexaginta tria.

Caplin pñm

Ico q̄ medicina est
 scia q̄ humani corpo
 ris dispōnes nōscunt
 ex pte qua sanat vel
 ab ea remouet: vt ha
 bita sanitas cōseruet
 ⁊ amissa recupere.

Duerfunde
pōt diuini li-
ber deicepe:
fzleu? fco
fio phemo
hic erup f? ptes quf
fic erup ftr libri. Peim? li-
ftr nēcia ad fcia pncipio-
qf. ibi z? (Elina). Zlla vo-
cia: fcoz est q sunt fuba de
f. p pōit diffōne. z? mouet
pict Hukelm de Baxia
fiffo de quo dicim? Ifte fu-
fiffia diffinif q ad qd nois.
ina: qz modū ad pferuati
ad qd rei. Z? Lōnderād ter-
ribit Alexander in cōmento
fide vide Al. Zuer. z? fua z?
i voce z? i itellu fufi re.

Dubm⁹ p^m **D**ubitat q^o videt q^o diffinitio hec fit mala. p^{er} Bal. in libro introductorio cap. s. vbi repobat diffiñone medicine quā inmemores medici dederūt que est hec. Medicina est sanitatis p^{er}seruata. q^{uod} egritudinis liberatio. sed hec diffinitio reali eade est cū diffiñone Aui. R. repobat aut. dicens. p^{er} q^{uod} medicina nō opat ista. sed puenit ista et eis cū q^{uod} operat. Sed q^{uod} ista nō semp^{er} funt ab ipsa medicina. Sedō nānā hec diffinitio ab Auer. colligit. e. p^{er} cap. q^{uod} in hac diffiñone ponit genus remotū. s. scia est cōe ad p^{er}speculatiuas et practicas: 2. iō laudat diffiñone medicine posita in Aergula que dicit q^{uod} medicina est ars operatiua inuēta exp^{er}imento 3. rōne. / Dōm q^{uod} diffinitio est bona: q^{uod} ponit genus 2. differētiās scilicet puenit in diffinitione que dari pot^{est} accidentalit^{er} in abstracto: vt 7° meta. rer. cōmenti. i. 4. etiā q^{uod} p^{er} hac diffinitionē medicina differt ab alijs habitib^{us} irellus tra p^{er}speculatiu^{os} q^{uod} practici. lege hec ab auctoribus scriptis 2. meli^{us} a Trufano in thegim cōmē. 7. sup^{er} illo vbo Medicina est scia. / Ad Bal. dōm q^{uod} p^{er}pter sup^{er}flua dilectionē Hippocratis p^{er}sumpt 2. vult laudare istā diffinitionē Hippocratis: medicina est additō 2. ablatō. Et p^{er}pter e^o laudē 2. ad saluandū ipm Bal. q^{uod}q^{uod} p^{er}spiciat p^{er}mittit. / Ad p^{er}ma e^o rōne illa 2. eū cōiuncti: sicut tra illos medicos q^{uod} d^{icit}ur: medicina cū neq^{ue} est additō neq^{ue} est ablatō: sed ista docet fieri. / Ad scōdā dōz neq^{ue} semp^{er} aufert vel addit: sicut in apoplexia maior^{is} inquiri m^{ult}ibil agif. debemus aut credere q^{uod} in lingua greca diffinitio Hipp^{er}at^{is} sub tra lib^{er} vocib^{us} q^{uod} saluabat apud Bal. s. diffinitio iunior^{is} nō alit^{er} Bal. fuisse valde rudis in illoz redargutiōe q^{uod} nefas est. / Ad Auer. dōm q^{uod} oīno redarguit hac diffinitionē: sed p^{ro}p^{ri}us laudat suaz quā cōpleuit in Aergula. / Ad rōne cū d^{icit}ur: q^{uod} ponit genus remotū. Dōz q^{uod} scia nō funt. p^{ro}p^{ri}e sed ip^{ro}p^{ri}e: vt solū debet hoc nomē scie^{nti}e p^{ro}p^{ri}is practici^{is}: 2. talis scia pot^{est} dici ars: 2. tū hoc nomē ars ad h^{oc} est remotū genus: cū ars q^{uod}da fit p^{ro}p^{ri}iens vt gubernaria nauis: que dam faciens 2. p^{ro} faciens nauis: sicut Auer. ibidē ponit medicina est faciens sanitate. / Ad huc aut scia que p^{ro}p^{ri}e accepta p^{ro}p^{ri}ius quius genus est: cū q^{uod} accipiat cōiter: 2. sic pot^{est} saluari diffinitio.

Dub^{us} 2^m **C**ubitat scdo vtz medicina fit scia vel ars. Et videt q^d no fit scia 5^a meta. comen. zo. scia no est genus medicina. Vnde q^d fit ars er pmo afozmoz afoz. p. 2. i libro de lege. 2. Auer. p de aia. com. 17. 7 colliget 7° caplo de cura apatu frigidor: dicit medicina esse inter necessarias artes. / Ampli scia que pnsiderat res ppter op^o no est digni vt dicit scia 7° itelligit 2° meta. com. 3. sed talis est medicina. C Oppositu vult Aue. hic 2 fen. 3. cap. dicit Bartholomeus q^d medicina pnsiderat qtu ad sua pncipia 7 sic est scia: vt qtu ad fine eius qui est modus operadi 7 sic est ars. / Locutori dntia tertia dicit q^d medicina qtu ad theozica est scia: qtu ad practica est ars. / Dynus vo 2 Russana dicit q^d medicina pot accipi pto pto itel speculatu quo phider am^o qida clusiones

que sunt necessarie et eterne. v. g. q. copleriones sunt quatuor: gñia
mozboz pnt tria: vt sic medicina vera scia. ¶ Alio mó pnt
qdā in intellectu practico resultare ex his pponib: qm bito dirigit
quis in op? : sic est ars: tri medicinalis cognitio dñi verius at
illa que est bñib? fact? : intellectu: vel cogitatu: ex frequēti actu
sicut ex frequētib? actib? alie sunt. s. artes: qui bitus surgētib?
actibus nō sunt docibiles: sed asueficibiles. ¶ Hec dicta sic posita
pnt saluari vt vera. ¶ Nos iam diximus qd hī querit vtrū medi
cina pnt pñi rñdi sci Bala: dicit i thegnis: qm scie sic accipit
pprietatē medicina nō est scia: qd scia p pñe accepta est pure spe
culatiua z nō pp op? : vt zñ meta. z cōmēto. Si autē nō scie acci
piat cōter. i. pñe pñe nota terminū in op? directa vt sic me
dicina dicit pñe scia z alie artes pñi scie. ¶ Differit autē ars medi
cina ab alijs artib? : qd alie artes multe vt faratoria z cordonaria:
z pñmiles acquirūt exercitio z nō vtiunt in illis vñs demāruis:
sed medicina acqñr in multa via pte vñs scilicet vñs nō cū
aū esset alia ars vt. v. g. agricultura que iustigatur nām sui sub
iecti vt esse plantarū: sicut homo iustigat corpus humanum: z
iustigatur: disponē illorū: tunc medicina nō excederet illam
in modo sciendi. Contraria cessant. ¶ Cūbitatur tertio vtrū me
dicina fit vñs scia. Ista qd soluit an fit theoria vel practica.

E Pot aut aliquis dicere q̄ medicina diuidit̃ in theoricā ⁊ practicā: sed tu totā ipsā posuisti theoricā cum dixisti q̄ est scientia.

Primo facit istā 3^{am} genus. Scōdo p^{ra} differentias. ibi. (Nec pot.) p^{ri}ma in res. p^{ri}o facit istā. scōdo soluit. tertio isert q^uda^m. ibi. scōdo. (Nos.) ibi. tertia. (Lūc.) p^{ri}mo arguit sc^{ilicet} 3^{am} genus in diffinitione posui. Si medicina eēt scia: ita p^{ri}o nō diuideret in theorica & practica: imo tota eēt theorica. destruit autē Ali. p^{ri}mo hoc cōsequēs cōsequētiā tenet eēt notā: ex hoc q^{uod} hoc nōmē scia significaret tū scientiam speculatiuam. s^{ci} theoriam.

¶ Nos autē respōdebimus tūc et dicimus q̄ artū qdā
est que est theozica ⁊ practica ⁊ de pbia q̄ est theozica
ca ⁊ practica ⁊ de medicina dī q̄ est theozica ⁊ practi
ca. In vnaqua q̄ autē harū diuisionū aliud volum⁹
dicere cū dicimus theozica ⁊ aliud cū dicimus practi
cā: nō tamē nobis necesse est declarare diuersitatem
que inter eas existit nisi in medicina.

¶ Primo premitur qđ ad solutionē infrātie. Scđo declarat illō.
scđa ibi (cū. §.) / Soliderādū pmo qđ in hoc pmissō cōfirmat qđ
dicit in destructione plesquētia: 2 affirmat hoc qđ medicina di-
uidit̃ in theoricā 7 practicā. i. h3 aliqd in se qđ est theoricū: 2 ali-
quid in se qđ est practicū. / Soliderādū scđo qđ siquis attendat
dūicē. pbar hoc qđ. / In artib⁹ 2 in sciētijs est dare theoricū 7 pra-
cticū: § 7 in medicina. cōsequētia est. nō qđ medicina est vel ars
vel scia. / Soliderādū tertio: qđ sicut iā diximus alibi sic deduci-
mus hic quādā rōnē pō inuizib⁹: sicut se h3 theoricū ad sciam
sic se h3 practicū ad artē: cōmūtata pōpōtione: sicut se h3
practicū ad sciam: ita theoricū ad artē. Sed in scia speculatiua re-
perit̃ pōt aliqd practicū ṽt in pbia: § in practicijs artib⁹ aliqd
theoricū. 2 iō dicit̃ est practica scia speculatiua vsq; ad quid scēdo
metaphysic⁹: 2 aliqd habet speculationē in arte.

¶ Dubitat quo in artibz est theoricū. Dm̄ est: q̄ iquārum artifer
operatur aliquas suas p̄clusiones de obiecto probat dī theori-
cū. v.g. q̄ carpentarius pbat q̄ritate alicuius vegetis ex mēsurā
diametri. i. medietatis eius: q̄ tūc imifcet geometriā in sua arte:
z cū agricolatur. pbat in medio byemis nō esse feminandū: q̄ fri-
gus corrūpet calozē feminis aliter tūc imifcet p̄dium.

Dubatur quid pbia est practicum. Respondit Dynus q pbia naturalis est theozica: sed pbia moralis est practica. dicit tamen q differt theozica z practica in medicina z in pbia: qz in medicina theozica ordinatur ad practica: sed in pbia no: qz theozicu non ordinat ad practica: qz pbia naturalis non ordinat ad moralia: qz pbs speculatiuus ex ordine naturali debet coequi naturaliter vt fit virtuosus naturaliter: vt pot intelligi in comento physico- ruz in p bmo: ideo fm meū videtur homo no virtuosus no pot habere perfectione speculationis vere. Aliter iam diximus q in ipsa pbia morali est theozicu: hoc est totū illud qz pbat pbus moralis per demonstrationes suas. Et practicu quātus ad illud qz docet de mō quo virtuosū fiamus. vel vna cōclusio vt natura iter demonstrata est theozica: vt principaliter directiua in actus qz finis virtuosū est practica. In naturali etiā pbia l3 plurima pars est fit theozica: tamē nō dubio qz aliquē sint in ea demonstratē cōclusiones qz sint practice: scit appet de multis cōclusionibz qz

Bentilis

metheozorum: sicut qd elixatio fit a calido seco extrinseco.

Cu ergo de medicina dixerimus qd eius est theozica
z ex ea est practica: nō est existimādū qd velimus dicē
qd vna diuisionū medicie est scire z altera opari: que
admodū multi hūc locū pscrutātes existimāt.

Cprimo declarat que nō intelligit in medicina proprie z primo.
Secundo que intelligit ibi (Sed debes.)

Dub^m 3^m **C**dubitat vtz scia medicie diuidat in sciaz z opōnē. Vt sic per
halya. p theozice 4° cap. z halyaiz p n^o libri qōnū i medicina. z
Auer. coll. p ca. p cū dicit qd vna ps medicie ē experimētalis. / In
p^ou ē Auer. dōm qd opō pōt accipi p actu opōnis: z vt sic medici-
na nō diuidit in sciaz z opōnē: qd opō est qd extrinsecū. Alio mō
p habitū in aia. p pūque directo in op^o: z vt sic medicina in illā di-
uidit. / Ad halya. z halyaiz dōz qd cū halyabas diuidat medi-
cinā i sciaz z actionē itelletit hūc immediate directū i op^o. / Ad
Auer. dōz qd p experimētū itelligit ps scie qd sumit ab experimēto sic
scia medicie: vel itelligit que docet experimētari z operari.

CSed debes scire qd illō qd volum^o ē aliud: z qd nulla
duarū diuisionū medicie est nisi scia: s; vna eaz est ad
sciendū principia z altera ad sciendū operādū qūtatē.
Post vō primā eaz nōie scie aut theozice appropria-
uimus: z alterā appropiauius nōie practice.

Cprimo declarat sit qd itelligit p theozicū z practicū. Scdo qd per
theozicū. Tertio qd p practicū. ibi z^o (per theozicū) ibi 3° (per
practicū). / Cōsiderādū qd Auer. inuit pbatōnē hūc pclusionis. ps
vtraq; medicie ē scia z arguit sic. ps medicie qd sciunt p n^o ē vera
scia: qd p n^o medicie sunt vere scia p demfatiōes veras pbatōes:
z p sensū: z h itelligit cū dicit. vna ē ad sciendū p n^o. q. d. p n^o in hac
scia sūt scia: z ps qd scit modū opandi ē vera scia: qd modi opandi
sūt pbatōis demfatiōib^o euidētib^o. g. tā theozica qd practica
est vera scia. Et itelligit Auer. per sciaz nōtiā sciat p veros mō-
dos sciēti sue sit directiua in opus suū nō. / Cōsiderādū scdo qd
Auer. dicit. Post vō ad remouendū qōnē d nōie. q. d. parte medic-
nalis nōie que docet modū operādū. nota qd qd vis tū ipsa est
scia. z in hoc differt ab artib^o mechanicis vt tartoria: qd illa solū
docet modū operādū. ista aut pbat z demfat que in eius sufficien-
ti demfatiōe qd apatib^o in principio cōpetāt ea que repellāt zē.

A. l. sniam **C**Per theozicā vō ipsius volum^o qd qū eā sciuerimus
sciam tū acgremus: ita qd in declaratione qualitatē
operatiōis nōs nō imittimus: sicut dicit in medicina
qd genera febrū sunt tria z cōplexiōes sunt nouē.

Dub^m 6^m **C**dubitat Auer. qd Auer. p n^o theozice medicie dicit eā ad scie-
da p n^o: z nō dicit h d practica: cū tū practica hēat sua p n^o: vt. v. g.
ois cura fit p pū z pūatio fit a sili. / Dōz qd h practica hēat sua
p n^o oia: tū que in ea sciunt sūt directiua in op^o: s; scia i theozica
nō sunt sic directiua: z iō oia illa vocant p n^o sic pōra z remotiora
a doctrina modi operādū (per theozicā) appet qd ps theozice est
vera scia: qd est vere demfata. in ei^o. n. sufficiētib^o demfatiōib^o. p-
bat tria esse gēna febrū: vt appet p de differētijs febrū cap. p z p
pclusiones sunt nouē vt demfat Auer. p de cōplexiōibus cap. s. z
cū h nescim^o modū opandi. f. pseruādū vel curandū: s; vt dispona-
mur ad h vt psupponat hoc sciri debere scire modū operādū.

CEt per practicā ipsi^o volumus nō opationē in effe-
ctu: neq; laborē motiōnū corporarū: sed diuisionem
operatiōis medicie: que cū eā sciuerimus auxiliab^o
nobis ad acquirendū scias (vel sniam) z ipsa sentētia
erit in qualitate operatiōis. Sicut dicit in medicina
qd apatib^o calidis adhibēda sunt in principio que repel-
lant z infrigident z inspissent: z postea repellentia eaz
resoluētib^o tēperabimus. Et post statū postea in de-
clinatiōe sufficiēter mollificātia resoluētia. Pater in
apostematib^o que sunt de materijs qd mēbra expellūt
pncipalia. Dec igit doctrina in scia tibi auxiliab^o. Et
hec sciētia est declaratio qualitatē operatiōis.

A. l. snia **C**Cōsiderādū p qd itelligit: scdo qd nō itelligit. z dicit: s; p practi-
cā itelligit^o dictionē opōnis. i. pacticatue qd dicit modū operan-
di: vel qd dicit de notia a mō opandi al^o diuisionē. i. p n^o diuisionis. i.
qd docet opari. z si sequeret ista qd dicit: z ipsa scia erit i qūtatē dispo-

Super primo

nio sue opōnis tēre^o eēt clarus: s; difficult^o reddidit testi. ista qd dicit.
Que cū eā sciuerim^o auxiliab^o nobis i acgrēdo sciam. / Dicam^o
q; qd Auer. imaginat sciaz modi opandi qd ē practica scripta i libro:
vel in aia magis. v. g. apatib^o cōpetūt in p n^o repulsiua: z ista ē di-
ctio opōnis. i. ps que dat modū opandi postea imaginat. ista scia
scripta giat sciaz in aia nra: z iō dicit qd cū eā sciuerim^o. s. a magis
vel libro auxiliab^o nobis ad acgrēdū sciam. i. esset tūc scia in no-
bis. z ipsa scia in nobis erit in mō opandi: sic erat in magis vel in
libro: z h est qd vltimo dicit. Hec igit doctrina vel in scia vel in
mone. i. scia tibi auxiliab^o: qd doctrina p vocē vel p libz facit i re
sciaz. (Et hec scia ē declaratio zē.) fmo. n. z scia idē hic signant: vt
itelligitur p cap. sen. 3. ex glosa Bernardi. Auer. possumus dīe qd scia
practica. i. scia de mō opandi auxiliab^o in acgrēda scia: qd sciat
sciaz sup^o se. audies. n. qd apatib^o i p n^o cōpetūt zē. statim querit
qd est opa: qd repulsiua zē. z ipsa. f. scia qd h sciat zē. Sicut auri-
liab^o in acgrēdo sciam. i. notia que acgrit ex habitu experimē-
tali. sciēti. n. boies qui cū regulis artis operant melius acqui-
runt habitū experimētalē q nō est docibilis: vt supra diximus.

CUnq; duarum diuisionum qualitatē sciueris: sciaz
scientiam scientialem z scientiam operatiuā adeptus
eris: z si nunquam operatus fueris.

CUnq; i. mēbz diuisionis. p dicitādū qd h bic videat illatū qd dā
expōnē: tū Auer. velle pbare qd vtraq; ps medicie sit scia. Illud
ē vere scia qd dicit hūc i aia adeptū oī opōne extrinseca circūscri-
pta. scia medicinalis est hūmō. maior est nō: qd notitia qd vere ē ars
est hitus in aia acgrit^o ex frequētib^o opōnib^o: sicut circūbarie vt
itelligit 6° ethicor^o caplo 5°. z primo metaph^o. caplo pmo. / Et
qbus apparet solutio istātie quā faciebat Auer. ptra diuisionē
qua negatur consequentia: quia theozica z practica est sciētia.

Dub^m 7^m **C**dubitat vtz aliq; possit esse pfect^o medic^o pfectissime docet li-
bro z voce: quis nunq; opat^o fuerit vel quis nunq; viderit opari
qd appropinqr in dādo pfectionē huic qd est opari. Et vtz sic p
Auer. bic. / Cōtrariū itelligit Auer. in cōmē. p afoz. / In scriptis q-
rūdā bononiensium reperit qd medicinalis notitia pōt hēri p ex-
perimētū: z iō nō pōt bene opari: z nec bonus medic^o sine rōne. f.
q rectificet experimētū. Et sine experimētū. / Alio mō pōt hēri p do-
ctrinā libroz z voce magis: z sic pōt bene opari z eē bon^o medic^o
sola rōne docet^o absq; h qd experimētū videret. Rō ē duplex. pmo
habens actū p^o pōt erire in actū z^o: s; hūc sciam pfecte hz actū
p^o: g. zē. / Scdo rō: habēs notia subri istroz z finis z modi pōt
pfecte opari: s; habēs sciam medicie p libroz h bz. / Nos dici-
mus pfectū medicū esse nō posse qūis oīm sciam scriptā z au-
ditā z pōt sibi audiri hō sciat. / Rō est ex actuali opōne. i. visio-
ne: qd istroz curatione giat in aia qdā notitia que ex libris rvo-
ce nō pōt hēri z que nō est docibilis: vt inuit Auer. z. terapē. ca. 7.
cū loqr de colico dolore. / Ampli^o oī. pponē nota per intellectū
in actu opōnis opz sublimi. pponē particulare per actū cogita-
tiue: vt itelligit ab Auer. in cōmēto de somno vīgilia. Sed ex
citatus melius hoc facit: nā exercitiū aliqd addit in notia: sed
qd addit: nec ipedit: nec frustra: igit opz qd inuet. medic^o g cū h
habitu exercitiū melius operat seu operabit: igit sine hoc eēt im-
perfect^o. Hoc pbat per multas claras auctoritates pmo per
Aristo. in pmo metaph^o. expertos magis pscire videmus. Jdē
sentit Alphonabius in libro de ortu sciaz caplo de scia civilī. vbi
dicit medicus nō sit pfect^o nisi per duas virtutes. i. duas notia: s;
quarū vna est virtus sup vles canones quos acgrit ex libris me-
dicine: z altera est que adducit frequēte actioni medicine in egrī-
tudinē z studij in eis per lōgitudine experimēti z visionis co: pōz
idividuoz. z per hāc virtutē pōt medic^o mēsurare medicinā z cu-
rationē hominū vel vniūq; corpus in vnaquaq; dispōne. Jdem
vult Auer. t. ca. s. ca. nō est pōt nisi exercitemur multiformiter
in particularib^o agere que opz circa laborantē: sicut enī qūq; ire
aliq; viā curib^o cupiūt vniūq; zē. Jdē Auer. s. de simplici p ca. in-
uit cū vituperat illos q volebāt scire herbas ex picturis: z poni-
tur ibi exēplū de pconzante zē. vide ibi. Hoc voluit Auer. p d cre-
ticijs 5° cap. cū dicit. in esse hūi^o quo fit inuamētū in opōne medi-
cine est necessariū tēp^o longū. hoc est qd volebat s^o theozicū in fine
cū dicit. exercitātū opz esse medicū. C^o hūi^o aut snia fuit 3oar 10°
libro teisir s^o caplo cū dicit. Esto certus qd scia medicine omnis
nō operat in aliq pfecte: nisi post multā cōsuetudinē z longā ex-
perientiā in ipsa. In summa opatio recta ab arte habere principia
z vias demōstratiuas pēdet a duplici habitu. f. sciētiāli z docibi-
li: qui cū aia intellectiua z ab habitu experimentalī. i. acgrito per
exercitiū artis circa pncipalia qui hitus nō est docibilis: s; assue-
scibilis vt diximus: z tūc artifex est pfect^o. / Ad ptraia soluit:
quia si nunquā fuerit operatus habet habitū scientialem solū:

Alr 3oar
z. tra. j. li.
teisir zē.

Sen. I.

sed nō habuit expmātale nec doctrinale deff. / Ad aliū cū dicit habes actū pmiū rē. dōm q̄ iste nō hz actū pmiū q̄tuz ad partē que ab experimento siue ab exercitio p̄surgit r sic soluit alia rō.

C Necq̄ etiā aliq̄s dicere pōt q̄ dispōnes corp̄is humani sunt tres: egritudo sanitas r dispō: que nō est sanitas necq̄ egritudo cū tibi due suffecerint.

C Instantia facit cōtra dīas diffinitionis: scđo illā soluit. ibi scđa (Possibile) / Considerā sup̄a dicit (pōt autē): q̄ illa instātia hz plus de veritate. hic autē statim incipit negare (Necq̄ pōt): q̄ illa instātia nō hz veritatē: cū fin veritatē neutrū nō sit.

C Possibile nāq̄ est vt cum bñōi dictōr bene cōsiderauit non inueniat vnam duarum rerum affirmantem hanc trinitatem necq̄ negantem.

C Primo soluit solone cōmuni pbi negātis neutrū r medico contrariātis. scđo soluit solone pio medico. ibi scđa (Amplius). / Pri ma expositio hic est. Hui. q̄ Alii. vult q̄ dīctōr diffinitioni nō inueniat vna duarū rerū. i. aliq̄ rōne affirmatē neutrū cē: que rō nō possit solui ab eo q̄ negat neutrū necq̄ negantē. i. ille q̄ negat neutralitatē nō pōt rōne adducē ad pbādū h qd nō possit solui a medico q̄ affirmat neutralitatē. rō quā faceret p̄bō esset ista quā facit Alii. pmo colligit. iter equale r ineq̄le nō est mediū: iter nō citā operationē r nō nocitā nō est mediū. Respondit. Hui. q̄ tu accipis sanitatē valde large. / Ratio medici ad pbādū neutrū est. iter corp̄ qd hz pfectissimas opōnes r corp̄ qd nō hz illas ē mediū. Rādīt p̄bō q̄tu accipis sanitatē valde stricte. i. valde pfectā sanitatē. / Scđa expō Bartholomei que dicit nō inuenies vna duarū. i. nec sanitatē nec egritudinē rē. q̄ nō sequit nō est sanitas: q̄ est neutralitas: q̄ pōt esse egritudo. Eodē mō nō sequit: ē egritudo: q̄ nō est neutralitas: q̄ neutralitas est occulta egritudo. Similiter nō sequit nō est egritudo: q̄ est neutralitas: q̄ pōt esse sanitas: r iō nō est simile de hoc r de duab' spēs per opposita diuidit' b' genus aliq̄ vt rōnale r irrōnale rē. / Terna expositio dñi vbi notat q̄ neutrū qdā est scđi signat: vt illud qd hz simul r semel. i. in eodē tpe sanitatē r egritudinē: r q̄tū ad hoc dicit (Nō inueniet) hanc trinitatē. i. hanc neutralitatē (affirmantem) vna duarū rerū. i. neutrū scđi signat: r q̄ ipse p̄tinet res. i. sanitatē r egritudinē. / Aliud est neutrū pmiū signat: q̄ d per abnegationē: r est corp̄ qd necq̄ est sanū necq̄ egrū. v. g. neutrū p̄ualecentie vel decadentie (necq̄ negantē). i. non erat neutrū per negationē. / Quarta expositio Antonij vna duarū rerū. i. sanitatem r egritudinē. i. enī dicat sanitas est dispositio in qua opōnes sunt perfecte nō affirmat: sanitas est dispositio in qua opōnes nō ledunt nō negat: q̄ in neutro nō ledunt sensibiliter. Et egritudo est dispositio in qua opōnes ledunt nō negat: q̄ in neutralitate ledunt operationes insensibiliter. Et egritudo est dispō in qua operationes ledunt sensibiliter non affirmat. / Ista quarta expositio Antonij est vtilior que fit vt p̄s: aliq̄ enī de diffōib' q̄s dicit nō affirmare appet q̄ negat: sicut p̄ma diffinitio sanitatis negat neutrū: r vltima diffō egritudinis negat neutrū. Etia ē ista expositio dñi. vna duarū rez. i. duarū p̄ticularū positā in diffōne vltima: habita sanitas p̄seruet nō affirmat neutralitatē amissa recuperet nō negat neutrū p̄ualecentie. / Sexta expō mea. vna duarū rez. i. sanitatis r egritudinis fm q̄ ponunt in diffōne affirmatē rē. bis aut in diffōne nōiā egritudo r sanitas p̄ cū dicit ex pte q̄ sanat r ab ea remouet. p̄o h aut dicto ego nō affirmo neutralitatē: q̄ nō feci mētionē de ea necq̄ negavi eam: q̄ si dixisti ex pte qua sanant r ab ea remouent r nō ex alia pte ego negassem. / Notat cū dī vt habita sanitas p̄seruet: r p̄ has duas res in b di cto positas nō affirmatur neutralitas: necq̄ negatur. r ideo si tibi placet supple neutralitatē in diffōne medicine r est simile: sicut si ego dicerē geometria est scientia de triāgulo r quadrato: hic ego nec affirmo q̄ fit de circulo: nec nego.

C Amplius si bec trinitas necia fuerit qd dixim' tibi remoueri a sanitate colligit ifirmitatē: r dispositionē tertiā: quā nō habere sanitatis diffōnes posuerūt: que est habitus aut dispositio ex qua opōnes subti ipsius sane pueniūt. Necq̄ hui' diffinitionis oppositi: nisi sanitate diffinierint quē admodū desiderauerint r posuerint in ea cōditionē qua nō indigent.

C Hic dat aliā solutionē p̄ medico q̄ vult q̄ fit neutrū. scđo pbat. tertio remouet dubiū. q̄to excusat se. ibi scđa (Quam). / Ibi tertia (Necq̄ hui') ibi q̄tra (Preterea) qd pmo dicit est notū quo p̄

Doctri. I.

bat qd dixit r arguit sic. neutralitas que dī trinitas nō hz diffinitionē sanitatis: q̄ pōt intelligi vel colligi per hoc qd dī r a sanitate remouet. p̄titiā dicit notā. pbat autē: q̄ diffinitio sanitatis est: hui' sanitas est hitus aut dispō ex qua pueniūt opōnes subti sanitate: sed certū est q̄ bec diffinitio nō cōpetit neutralitati.

C Sed dubitat: q̄ p̄cesso antecedēte nō vī p̄titiā bona. recedē enī vel remouere a sanitate dicit motū r recessum a sanitate. sed nō oē qd nō hz diffinitionē sanitatis pōt intelligi vel cōprehēdi sub h qd dicit recedit a sanitate. nā lapis nō hz diffinitionem sanitatis cū nō cōprehēdit sub hac dictione a sanitate remouet. / Dd̄m p̄ q̄ hoc qd dicit r a sanitate remouet. q̄s erponi r nō est sanum: r tūc p̄titiā bec r. neutralitas nō hz diffinitionē sanitatis: q̄ pōt intelligi per hoc qd dī r a sanitate remouet. i. nō est sanus vt fit i tēgra diffinitio illa. medicina est scia qua humani corp̄is dispōnes noscunt ex pte qua sanant. i. ē sanū r ex pte qua nō est sanū. r notū est q̄ in h colligit neutralitas cū fit dispō corp̄is: q̄ sunt sanitati oppositē r nō sint ab intrinsecis principijs nālib' nō ipeditis erit per modū recessus a sanitate siue actuali siue q̄ inesse debuit. / Quid de b tertio sentiat Lōciliator lege dīaz. 72. (Necq̄) remouet hic dubiū siue cauillationē. hic. n. Alii. rīdebat instantie facte medico q̄ pcedit neutralitatē r dicebat qd p̄ b deff remouet a sanitate intelligit siue colligit neutralitas. Dīet aliq̄ p̄. tu in b dīcis p̄ medicū: q̄ remoueri a sanitate nō vī esse aliud nisi accedere ad egritudinē. si q̄ neutrū dī remoueri a sanitate: q̄ dī accedere ad egritudinē: r p̄s pōt dici neutralitas egritudo: q̄ accessus est de nā terminat ad quē. Rādīt q̄ neutralitas nō hz diffōnes sanitatis: nec hz diffōne egritudinis: r p̄s hz diffōne p̄ se. stant q̄ ista simul q̄ neutralitas sit dispō intellecta sub hoc qd dī a sanitate remouet: r tū neutralitas nō est egritudo. Ad formā aut rōnis quā cauillatōr facit sic dōm est cū dī remoueri a sanitate nō accedere ad egritudinē pōt negari: q̄ remoueri a sanitate pōt intelligi. i. nō est sanitas nō tū segē apud medicū q̄ egrū. vel alr cōcessa p̄pōne: r cū dī q̄ neutralitas pōt dici egritudo: negor: r cū p̄ baf q̄ mor' siue accessus dī de nā termini. dōm q̄ verū est: tū ad h pōt tū differre a termino subti q̄ cōpetit aliud nomē r dī neutrū r dispōni male cū termino quodā q̄ cōpetit aliud nomē r dī egritudo. (Nisi) hic adiecit stas r remouet aliā cauillationē: dicit enī q̄ neutralitati nō cōpetit diffinitio sanitatis necq̄ diffinitio opposita q̄ est diffō egritudinis. dicit igit Alii. loquēs vt medic' q̄ h est: nec illi q̄ aduersant medicis in hac neutralitate diffinitū sanitatē: sicut eis placet cū ponit in diffōne sanitatis p̄ditionē q̄ nō idiget. i. quā nō dīr ponē: tūc diffō egritudinis opposita diffōni sanitatis cōpetit neutralitati. v. g. si dicat sanitas est dispō qua opōnes subti pueniūt pfecte: tūc accipiat opposita diffō: egritudo est dispō qua opōnes subti pueniūt imperfecte: manifestū est q̄ bec diffō egritudinis cōpetit neutralitati: q̄ neutralitas est dispō q̄ opōnes subti pueniūt imperfecte: sed medic' dicit q̄ in diffōne sanitatis posuisti p̄ditionē q̄ nō idiget q̄ p̄ditio est: bec dīctio p̄ se cie cui' sumit oppositiū ip̄fecte: facias q̄ diffōne sanitatis r nō ponas p̄ditionē istā dicēdo: sanitas ē hitus aut dispō q̄ opōnes subti sane pueniūt: bec diffō nō puenit neutralitati: nec hui' diffōnis oppo' q̄ ē egritudo est dispō q̄ opōnes subti egri pueniūt. bec. n. diffō nō cōpetit neutralitati vt p̄s. / Antonij' vō male erpōit hūc passus. Dic. n. Alii. hic remouet dubiū r vult dicē q̄ aliq̄s diceret ego dicā q̄ neutralitati cōpetit alia diffō q̄ diffō data: r b ē qd dī cit. Necq̄ huius diffōnis oppo'. i. necq̄ alia diffō sanitatis a diffōne data nisi facias diffōne aliā ad placitū cū ponas in ea diffōne p̄ditionē q̄ nō idiget: q̄ dicat sic: sanitas est dispō q̄ opōnes nō leduntur. ista ē opposita ei q̄ posita est ab Alii. q̄ dicit est hitus rē. i. cū alia diffō ab illa cū ponit in hac diffōne p̄ditio q̄ nō idiget. f. b qd dicit nō ledet: r iō nō est mirū si bec diffinitio cōpetit neutralitati. hac expositionē inuit Antonius: q̄ male p̄ferat eam.

C Preterea cū medicis in hoc nō litigemus. Necq̄ enī sum qui cū eis in huiusmodi disputare debeā. Necq̄ litigiū hoc eis necq̄ illis qui cōtra eos sunt in medicina auxiliabitur: huius enim rei certitudo alterius doctri ne principijs pertinet.

C Hic excusat se ab h litigio de neutralitate. Dubitat q̄ dī q̄ nō cōfert. cōtra: imo cōfert: q̄ medicus q̄s ponere neutrū corpus. / Dd̄m q̄ medicus q̄s ponē neutrū: q̄ diffinitio hz op' ad neutrū r ad sanū r egrū: tūc debet ponere illud absq̄ litigio cū p̄bō nāle: q̄ litigiū nō p̄dest sibi r trahit cū a sua arte ad sciam nāle: iō dīxit necq̄ sum rē. q̄ Alii. hic erat medicus: r medicus cum medi co nō debet litigare: sed cōcorditer cōcedere neutralitatē. (Necq̄ litigiū hoc rē.) Lū enī cōsiderabis litigiū hoc erit de nomine: medicus enim vult sibi cōcedi vna parū egritudinē per quā transiit

Dub^m s^m

Dub^m s^m

Bentilis

Dub^m 10^m

ad sanitatē aut per quā sit casus i egritudine nominari neutrū. f. pualescētie r decedētie r pportionaliter de alijs modis neutrū. Sed pbs illis neutrīs ipōnit nomē egritudinis: sed an iter egrū r sanū sit mot⁹ vel mutatio pmet pbs nālī. f. 7° physicoy.

Ad hūc ubi dicitur qd tota est practica eo qd tota est directia in opus siue directiua. Cūplius tota est theozica: qd nō diuidit in theozicā r practica. psequētia est nota: aīo. pbat: qd tota est scia speculandi. vt pī mo cañ. sen. 3. cap. 1. Cūplius qd oīe diuidit aliqd genus per se ipōle est qd cōstituit vñā spēm sub illo genere: sed theozicū r practiciū diuidit genus scie i cōi vt credit voluisse Auer. 6. meta. cōmē. pmo. f. 7° cōtrariū est Aui. hic pmo notificat noia. Theozica. i. speculatiua r dī a theoz. i. de deo cui⁹ scia est speculatiua: r speculatiū dī spēi latīni. i. cōsideratiua spēi eēnie rei. practici dī a pī. i. opōne. i. directiū in opōne. Cūbis postpositis dī camus qd Buil. de Būria dīc qd aliqd scia pōt dici speculatiua vel practica a pte rei scibilis vñā pte rei scibilis. A pte rei scibilis qd illa qd est de reb⁹ nō opabilibus a nobis est speculatiua vt scia de deo: r scia de entib⁹ nālīb⁹. illa aut qd est de reb⁹ opabilib⁹ a nobis dāns modū opōnis illoz: vt pbia morales tū practica: r isto mō medicina est simp⁹ practica: qd est de reb⁹ opabilib⁹ a nobis. f. de mō operandi sanitatē: qd docet medicina fūcū sanitatē. A pte rei scibilis dī scia speculatiua: vno mō illa quā bō addiscit. ppter speculā r practica quā bō addiscit pp opari: r iō medic⁹ qd addiscit medicā pp scire dīcē hīc sciam speculatiua: r astrolog⁹ qd addiscit astrologiā pp opari hīc sciaz practica. f. Scdo mō dīcē scia speculatiua vel practica a pte scie. f. a pte modi tradit: qd enī scis tradit sciaz p rōnes illa vocat theozica sic alchimia tradita a Vitruuio gubēnī. f. qd tradit narratiue siue rōne vocat pctica sic arithmetica tradita a Boetio. f. Tercio mō a pte scie dī speculatiua scia qd v. g. medic⁹ in scīpo speculā: qd aut medic⁹ opat: tūc est scia dī practica. Cūbis hīc dīcē qd ad p^m dēfī qd practiciū r theozicū sit a pte rei scibilis est fimo satis sustētabilis r a multis cōcessus est op⁹. f. Quarta rō ē mea: r arguo. sic. si medicina eēt aliqd theozicū eēt notitia subti finis r instroz: f. instroz notitia est practica: qd tota est practica. maior pcedit ab Auer. i. p colliger cap. 1. r p cānti. cōmē. 2. pbo mīoz: qd notitia illoz dirigit in op⁹ vt pseruamus sanitatē r remoueamus egritudinē: qd ex hī scim⁹ modū operādi. hoc pbat per modū curandi: qd modus curandi particularis vt tertiane hui⁹ puta per dationē syrūpi violati habet habita notitia hui⁹ tertiane qd hui⁹ violati syrūpi: nō. n. videf alia res vel alius modus esse curādi in spālī: qd nō videf alia notitia eē modoz curādi in gñali nisi notitia subroz r finis r instroz in gñali tota: qd medicina est practica. Cūbis tūc dubitat qd pāctia p hīc qd est Aui. qd dīcīt qd p theozicā itellexit sciam qd nō imitit se in declaratiōe modi. rē. f. Scdo dubitat vñ hīz medicinalis scia qd ipā sit directiua in op⁹: an ab obiecto: an a fine: an a voluntate. Cūbis p^m dōm vt dīcīt Tūfian⁹ qd Aui. dīcīt qd theozica medicina nō est declaratiua modi operādi: itelligit qd nō sit imediate r directe sicut practica. Finis qd totius medicie est op⁹: f. plus hīz a practica qd a theozica: tñ a tota scia hīz. Sicut nos dicērem⁹ dom⁹ hīz plus defendē a caumatib⁹ r pluuijs per rectū r paretas qd per fundamētū: r tñ tota domus diffinit qd est illud qd nos defendit a caumatib⁹ r pluuijs r frigore rē. r ita tota medicina est scia qd habita sanitas pseruat r amissa recupat. Cūbis p^m pserui dīcē qd hitus scie medicie nō dī directiū in op⁹ ex parte obīi qd pseruat: qd eadē obta r subta pseruat nālīs vt hōiem r plāras r hmoī. nec ex pte finis: qd sanitatē r egritudinē cōsiderat pbs. nec ex pte voluntatis qd vult opari vel nō vult vt dīcīt Buil. qd volūtas operādi cū habitu vel nō operādi est posterior: habitu scīctiāli: qd hitus scīctiālis in aīa medicī hīz qd sit practicus. i. directiū in opus ex pseruatione subti relati ad finē fm qd iste finis est aliqd factibile p directiū siue modū quē dat iste hitus scīcti fīcū: r nō dico fm qd finis est aliqd bonū. psequibile. nā p cognitionē quā habeo de hōie r de sanitatē que est finis in egritudine v. g. febdis est finis r emouibilis p hos syrūpos r sanitas est finis iuducibilis: ego sum practice r habeo sciam practica docētē inducere istū finē vel istā formā: qd ego ignoz febde esse malū r san-

Super primo

nitatē esse bonū. f. Sed tu dices nōne pbs nālīs p sciam libi de aīalib⁹ pōt hīc notitiā hōis: sed per sciam libi de plātis notitiā plātē habētis tēperare calozē r per sciam libi de sanitatē notitiā sanitatis: qd pōt scire istā plantā tēperatā facere sanitatē r sic erit practicus. f. Dōm qd pcedo. r iō pclūfiones pbs nālīs possunt tātu venire ad minima qd pstituit ex eis vñā scia practica electū multis ex eis simul. f. Aliter posset dici qd cognitio vltimatarū cōclūfionū pbs nālīs quā cognoscit subī in infirm⁹ r finē nō est cognitio modi operādi: r per pbs nec est practica. Nā cognita hac plāta frigida: r hac febre tertiana requirīt notitiā modi vñus: an potest: an emplastre: an def succ⁹ vel decoctio: an cū alio misceatur: an sola def r qdū def r quo tēpore. r ista sunt scita que dant modū operādi. cū qd cognitis instrumētis r subto r fine tu habes vñum tu es medicus r es practicus. Et ex hī pōt remoueri qdāz dēnī nostrū supra in quarta rōne hui⁹ opōnis. f. qd notitiā modi operādi nō est idē qd notitiā subti finis r instrumētī: imo est alia notitiā: r tūc opz aliter formare illā rōne: sic arguere ex pticula r notitiā subti finis r instrumētī accipit particularis notitiā modi operādi vel saltem notitiā modi operādi picularis illā pseruā pōt vt necessariā vt illi adiūgīt. igit notitiā vñs modi operādi eodē mō se hēbit ad notitiāz vñem subti finis r instrūz. f. Opz qd tenere qd medicina est qdā hitus qdū ad oēm fūcū in ea directiū in op⁹: r iō dīcimus als qd ignis r aer r alia elīta cōsiderata a me dico est ignis sanabilis r egrorabilis r opabilis a nobis: r sic de quocūqz cōsiderato: hīz alr sanabilitas tribuat substāns r alr instrumētis. hāc opōne si tibi placet tene. Cūllia est opio qd vñā ps medicine sit vere scia theozica: r alia sit vere practica. ps enī scie medicie que pseruat elemēta cōpseruones humores membra virtutes r opōnes r spūs est vere scia speculādi cui⁹ finis est scire. Sed pars medicie que pseruat modos curādi ista est practica: r ppter opus. hec opio videf Auer. pmo colliger caplo p^m in cōmēto cañ. cōmē. 2. vbi multis similib⁹ dīcīt. Pars per quāz pūngūt hec scia scie nālī est vera r ppta scia talis. f. qd finis intentus in ea est solū scire r nō opus. alia vō ps spālīs in cōsideratione artis medicie dīcī pōt practica siue operatiua eo qd fit af finis r pūngūt operationi. Videf etiā esse interio Aui. cū voluit qd per theozicāz homo tñ hīz sciam: sed per practica hīz modū operādi. hec opī. pseruit sic pbari a me. Sedē ppositiones in voce r in litteris r in re significata sunt ille que ponunt in libris pbie nālīs: r ille que ponunt in libris medicoz de pīcipijs medicie: ergo aliqua pars medicie est vere theozica. psequētia est nota: qd pbia nālīs quātū ad libros in qbus illa ppositiones in qb⁹ ponunt est vere theozica siue speculatiua. antecēdēs p^m qd ista ppositio: elīta sunt qtuor: r ista aq est frigida r humida: ex eisdē litteris scribunt r eandē rēz significāt in libro de gñōne r corruptione scdo. r in pmo cañ. r in ista ppositione: sanguis est humor calidus r humidus: sed cholera flegma r melancholia sunt superfluitates: eisdē litteris scribit r p eodē supponit vel idē significat in scdo de hyfroz aīalīz r de partib⁹. r in hī pmo cañ. illa ē ppositio: magna mēbra quedā organica qdā cōsimilia: r plurima que de membris scribunt eodē mō scribunt in libris de aīalib⁹ r in primo libro. r similitur se habēt ppositiones de virtutib⁹: imo si cōsideras Baf. de nālīb⁹ r libz de aīalib⁹ Aui. de qbus quilibet cōstet qd sint libz theozici videmus multa capitula in ppta forma scripta in primo libro r in libris illis r multa capitula scripta in tertio cañ. r in libris. apparet igit qd in medicina est aliq pars scita que est vere theozica. r hoc est qd dīcīt Auer. pmo colliger. Aliqd huius artis est speculatiū r illud est scia nālīs. Idēz plūrius scribit in cōmēto cāntice cōmēto. 2. qd aut sit aliqua pars vere practica. f. cuius finis est opus apparet: qd ps medicine que docet modū cōseruandi r curādi. f. Sed tu dices quō pōt dici qd aliqua pars medicie sit ppter sciam tñ r non ppter op⁹. f. Dīcendū qd notitiā in aīa nō directiua in opus quēcūqz sit illa non est. ppter opus: r ideo nō est frustra qūis scīs nūbīl operef: sed nō puenit ex ea opus sicut carpentaria a qua nō puenit scānus vel aliqd artificīū. f. Lōtra dicta primo: qd dīcēt aliquis qd ppositiones. v. g. de membris scripte in libris aīalīz sunt de membris vt corpora nālīa: sed etiā scripte in libris medicoz sunt de membris vt sanabilia sunt r egrorabilia: r sic ille que ibi sunt theozice sunt hīc practice. f. Solutio. nego qd ista ppositio. caro est mēbrum cōsimile significat carnem sanabilem vel egrorabilem. r ideo vbi cūqz scribatur est theozica. Et si tu dīceres qd sic itelligit medicus: dico qd de virtute ppositionis illius nō potest istud intellegere si eam intellectus cum illa carne aliqua alia predicatione ponit carnem egrorantem egritudine calida pōle sanare aqua frigida: tūc bene ista ppositio significat carnem sanabilem. r ideo si aliter itelligat medicus eam vel illam ppositionem: que dīcīt caro est cōsimile mēbrum est fm hoc quia sibi placet.

Secundo diceret quis contra: tunc scientia medicine non esset scientia una siue habitus unus. Sed quod verum est quod est quedam scientia de multis composita. et si quis consideret multum et misceretur scientie cum scientiis ut ponit Avicenna in sufficientia sua illo capitulo. s. postquam ista scientia namque et si qua unitas est in hac scientia est per comparationem ad unum finem que in illo capitulo intendit: ut intelligitur 7° metaphysice. com. 15. Et ideo si quis a me quereretur de medicina si est theoretica vel practica: dicerem medicinalis scientia est multa scita et non est una scientia. Si quereretur a me de isto scito membra sunt corpora et de seculo elementa sunt quatuor: et dico quod theoretica. Si tu quereretur a me scitum quod est circa modum operandi: ut quod apostematibus in principio competunt repercussiva: et dico quod est practica. practica autem que est pars medicine non potest bene a theoretica absolui. capitulum enim de notitia membrorum et dispositionum et instrumentorum sunt theoretica: sed capitula de curis sunt practica. et habebas autem multum conatus sunt separare theoricam a practica. et ideo per librum secundum canonicum iacet mixta theoretica cum practica. Ex quibus infero quod aliqua conclusio practica potest certius esse demonstrata et nobiliori demonstratione quadam alia conclusione theoretica: ut ista propositio: apostematati in principio competit repercussio: clare potest demonstrari ut in thegmi tractatu. 3. tex. com. 160. et ista conclusio: estimativa et phantasia sunt una virtus: non potest demonstrari. Secundo quod si quis appellat theoricum quod vere scitum et practicum quod in opus dirigit: tunc eadem propositio est theoretica et practica. Ad rationes plurimas quod com. potest solui. tota sua ratio est triplex: rationibus collecta fundatur in hoc scito que dirigit in opus est practica. Sed quod aliquis habitus scientificus dirigit in opus dupliciter. primo quod ille habitus est ipsa scientia de modo operandi et talis est habitus scientie practicus: et ideo nulla notitia est ita vere practica sicut illa que accipit ex usu multo et exercitio quod notitia diximus non esse occultabile sed assuetabile. Alio modo dicitur dirigere in opus: quod est prior notitia ordinata ad illam que dirigit in opus: et ut sic non est propterea practica. Phisica enim moralis si de bene sciri presupponit ante se habet: et tamen talis non dirigit in opus ex hoc nec dicitur practica. Amplius tota scientia quartum theoretiarum presupponit ab alchimico: et tamen tota illa scientia non est practica: imo est theoretica saltem plurima dicta eius. Similiter est de theoretiarum et practico in medicina. Manifestum est enim quod intellectus practicus presupponit propositiones nobiles in intellectu speculativo. Rationes quartam super factam omittit: quod iam apparet soluta: et quod alia difficultate inducit. tamen notitia que dicitur modum operandi sit aliud a notitia subiecti finis et instrumentorum: dico notitia instrumentorum finem esse dispositiones que sunt forme in eis. Deo gratias.

De subiectis medicine.

Cap. 2^m.

Quoniam medicina corporis humani ex parte unde sanatur a sanitate remouetur consideratur: et cuiusque rei scientia non acquiritur neque complectitur causas habuerit nisi per sui causas scias: ergo debemus in medicina scire sanitatis et egritudinis causas.

Postea diffinitione huius scientie ostenditur ea de quibus ista scientia consideratur. ista notatur suba. et ideo dicit rubrica capituli de subiectis medicine. primo ostendit que et quot sunt ista de quibus medicina consideratur. secundo recolligit illa in summa. tertio ostendit modum finem quem medicus considerat illa. ibi secunda. Et postquam iam ibi tertia. hoc. prima in duas. primo ostendit ea de quibus consideratur theoretica pars huius scientie. secundo de quibus practica. secunda ibi. huius autem inquisitionis. prima in tres. primo probat necessarium medico esse considerare ea que Avicenna dicit esse suba que consideranda a parte theoretica medicine. secundo illa declarat. tertio concludit. ibi secunda. Lat. arum. ibi tertia. hoc ergo. Ad primum intellectum consideratur quod suba medicine theoretica. ea de quibus pars theoretica medicine consideratur sunt causa sanitatis et egritudinis siue corporis sani et egrum et accidentia et significationes sanitatis et egritudinis finem quod debet scire accidentia et significationes que in sanitate accidunt et egritudine. tertio nos remittit. ibi secunda. Et quod ibi tertia. Jam autem. pro arguit sic. medicina considerat corpus humanum ex parte qua sanatur et a sanitate remouetur: ergo in medicina debemus scire causas sanitatis et egritudinis in corpore humano. Antecedens ponit in ista et est notum per primam partem diffinitionis que dicitur est scientia qua humana corpora disponuntur noscuntur ex parte qua sanantur et. sequentia probat: quod scientia rei non acquiritur nisi per scientiam causarum et. et tunc ponit sequens cum dicitur debemus. Considerandum quod capitulum de subiectis medicine erit a capitulo medicine: nam diffinitio data de scientia medicine est de diffinitionibus datis notis per se et processis: que diffinitiones sunt principia artis. hoc autem diffinitio data parte una que dicitur est scientia qua humani corporis dispositiones noscuntur ex

parte qua sanatur et a sanitate remouetur: et hec est pars diffinitionis que facit partem medicine theoretica. et hac parte processa arguit Avicenna. quod debemus scire causas sanitatis et egritudinis et que accidentia et que significationes. Alia pars habet hanc diffinitio que dicitur. ut habita sanitas perseruetur et. et per hanc intelligimus partem practicam: et que sunt illa que considerat per hoc post apparebit: bene ergo dicitur quod hoc capitulum procedit ex resolutione vel apertione diffinitionis medicine. Considerandum secundo per hoc quod Avicenna dicit cap. 2. de subiectis medicine. Apparet quod medicina non est una scientia: et si est una est per ordinem vel attributionem ad unum finem in uno subiecto. Considerandum tertio non acquiritur. s. doctore extrinseco. et complectitur. s. a se per intrinsecum doctorem. s. lumen proprium intellectus. alij dicunt acquiritur. s. demonstratione: quod complectitur. s. propter quid: vel acquiritur aliquo genere cause: complectitur. s. omni genere cause aliter acquiritur dum est in acquire: complectitur. s. acquiritur est. Considerandum quarto cum causas habuerit. hoc dicitur ut dicitur propter duo: quod quedam non habet omnes causas ut separata finem esse a materia et quantitate habet causas finales solas ut intelligitur ut dicunt. quedam habet solam causam formalem ut mathematica: ut intelligitur in primo commento physice: ut dicitur hic: quod aliqua essentia siue entia habent omnes causas non tamen habent eas notas siue comprehensibiles. Considerandum quinto quod causa huius dicti est: quod sicut res habet ad esse ita ad intelligitur: ut secundo metaphysice: sed habet ea causas: ergo et cognoscitur: et intelligitur de causis propriis: ut magnis immediatis. hec dicta egent multa declaratione: sed sequor aliorum errores.

Et quia sanitas et egritudo et earum cause plerumque sunt manifeste: plerumque occulte: que non sensu neque nisi per significationes accidentium comprehenduntur: debemus etiam in medicina scire accidentia que in sanitate accidunt et egritudine.

Hic probatur quod in theoretica medicine debemus scire accidentia que accidunt in sanitate et egritudine et arguitur sic. Cause sanitatis et egritudinis aliqui sunt occulte habet quod sunt manifeste: debemus scire in hac scientia accidentia que accidunt in sanitate. ponit antecedens et sequens: sequentia dimittit notam ex hoc quod medicum debere cognoscere sanitatem et egritudinem est notum. si ergo cause sunt occulte non potest dare notitiam operis recurrere ad signa et accidentia. Considerandum sanitas et egritudo et earum cause. i. cause sanitatis et egritudinis. Considerandum secundo quod quod accidit et quod signum hic omittitur. et si differt signum et significatio hic omittitur. declarauit autem Avicenna hoc tertio. propositio. 41. com. 2. Considerandum quod hic accipimus medicum procedere duplici genere demonstrationis ad sciendum sanitatem et egritudinem. s. demonstratione per quod ex causis et demonstratione: quod ex signis siue accidentibus siue effectibus.

Jam autem declaratum fuit in scientiis veridicis quod rei scientia non acquiritur nisi per scientiam causarum et principiorum ipsius si causas habuerit et principia: aut non completur nisi ex parte sciendi eius accidentia et concomitantia essentialia.

Hic remittit nos pro probatione eorum que inueniuntur in duabus rationibus premissis. Scientia rei non potest haberi nisi per causas: et quare etiam non potest haberi nisi per accidentia quoniam cause sunt incognite: et dicitur quod hoc est declaratum in scientiis veridicis. i. in logica et metaphysica. Considerandum primo causarum. s. finalium: principiorum. s. causarum efficientium: et hoc est commune primo commento primi physice. tamen hec expositio hic non bene stat: cum Avicenna ibi dicat et elementa. Dicamus ergo quod per hoc quod dicitur causarum: intelligitur forma et materia. per hoc quod dicitur principiorum: intelligitur finis et efficiens. et per hoc quod dicitur accidentia: intelligitur accidentia magis communia. et per hoc quod dicitur concomitantia: intelligitur vere propria. consideratur. n. accidentia ad cognoscendum quid est res: ut primo de anima. tex. com. 21. Consideranda autem quod aliter sumuntur hic complectitur: aliter supra patet.

Dubitant verum corpus humanum sit subiectum in medicina. Videtur quod non: quod scientia medicine transcendit subiectum: hic: cum consideret celi impressiones et plantas et alia. Amplius considerat innotem que opponit homini sano et egro et. In primum hic dicitur Thales quod subiectum in medicina est sicut in metaphysica. s. subiectus predicatione ut ens in metaphysica: et tale subiectum in medicina est canis. medicinalis siue res medicinalis: quod res medicinalis predicatur de termino de quo medicus considerat. Aliud subiectum in meta. est per viam finis sicut deus et tale subiectum in medicina est corpus sanum siue sanitas quam tradit i. eo. Tertium subiectum in metaphysica est per viam reductionis sicut subiecta in qua alia predicata siue entia reducuntur: et tale subiectum in medicina est corpus humanum.

Dubium 2^m

Ventilis

hec opio psequit discuti a me sed hic omittit. Dixit Bartholomeus q subm in medicina est idē q obiectū simile q pot dari de obiecto vñs q subto huius sciētie. Est enī qdā obiectū vñs vt vñsibile t simile obiectū in medicina vt res medicinalis. Aliud est obiectū particulare vt color: t simile ei in medicina est corp humanū. Tertiū est magis particulare vt hoc albū: t illd t simile huic obiecto in medicina est hec vel illa res p sanitatē pseruata. Alij gde quoz nomina nō inueniunt subtilitati sunt t dñt q subiectū in medicina est corp humanū vñsificabile sanabile t egrotabile: t id deficit dictū Alui. hic t cōmūiter medicor. p dyuus nondū adhuc exercitat in hac scia sed iuuenis existens. dicit cōtra istos: q intentio vñsificationis. s. intēro pseruatiōis pseruationis vite nō est distincta a pseruatione sanitatis. s. ab itēro t curatione egritudinis. t hec appet: q. Galenus dicit in nono de ige nio. cap. 10. q vna cōis itēro est corpis sanatiū t. curatiū custodia vite. t id in diffōne vel subto sufficit q dicat sanabile t egrotabile. Quidā autē foci noster volēs iuuare dy. dixit q vita est idē q sanitas t egritudo: t id intēro que est ad vitā idē qd scia pseruati t curadi. C. Mosias diximus cōtra: pmo q vita t sanitas t egritudo dñant: q illud qd est subm indifferēs habitui t puiuationi nō est idē qd puiatio t habitus: sed vñū ēē per vitā est subm habitui. s. t sanitati t puiuationi. s. egritudini. vel est subm his duobus alternatiū: s. ut sit puiatio alterū cor sue nō: q sanitas t egritudo sunt ei passiones: ergo tē. pmo q qd sit de vñā vel idēitate vñe ad sanitatē pbo q intentio vñsificandi differt ab intēro sanadi. i. curadi vel faciēdi sanitatē t ab itēro pseruadi sanitatē. B. appet p. Hal. 9. tēra. 12. cap. vbi. pma qdem oīum itēro que virtutis est nō tñ vt curatiua: demū pma t que demū nō modō curatiuarū est: sed vt vñū dicit qd vñsificationis: nō. n. vt sanū finis: nec vt eruiamur ab egritudinibus ex ipsa qd pmo accipimus: sed vt viuamus. pbat rōne: q cōseruatio vite cōtrariat quādoq: curationi: cū addimus in febre volēdo vitā pseruare t fortificare virtutes per cordialia cala. C. Sed tamē effect dubitatio vñū aliquid sit cōueniens ad vitā plonā dā t impediens sanitatē: sed hoc est extra ppositū: sed si est aliquid est caro serpentis: q actu aliquāliter nocet: l. illud nocumētum faciat sequi iuuamentū. ista omittamus hic. C. his hitis dicamus cū Lōciliatore dyuo t alijs: q corp humanū tē. est subm in hac scientia: q hoc est cuius partes t passiones pseruat medicus. C. Ad cōtrariū. Ad pmo q cōsideratio de ipseffionibus celi t de planetis in medicina est in attributiōe ad hoies. C. Ad scdm declarationē: q mortē cōsiderat nō vt finē intentus: sed vt illam quāru pōt retrahat. C. Ad rōne oppositionis oīum: q l. intentio vñsificandi sit alia ab intentione sanandi t cōseruandi: q tamē hec intentio est cōmūis t prior non oportet illam explicare in diffinitione: pēsupponit enim hec intēro sicut vita pēsupponitur sanitati t egritudini: t hoc forsan dyuus voluit.

Causarum vñ quatuor sunt species: materiales efficiētes formales t finales.

C. postq pmissit q medicina cōsiderat de causis sanitatis t egritudinis: hic vñū declarat que sunt t quot iste cāe. Et pōt diuersitatem earum t numerum. Secūdo exponit illarū declarationem. ibi secūda. (Causae vñ.)

Dub^m 2^m Dubitat qre Alui. nō numeravit accidētia: iam enī pbauit q in medicina opz scire nō sōlū cās sed signationes accidētū. Dñm q narratio accidētū inclinabat sciam istius sen ad fmones valde plicares: t ideo reseruat ad sen scdm: vbi sciānt sermōnes accepti ab operationibus exeuntib⁹ t qūtatib⁹. Vel dñm q qñ dixit de operationib⁹ que sunt cause finales dedit intelligi de accidentē alio de quo sumitur significatio: l. operatio non sit omne accidens. Vel dñm q si hic Alui. enumerasset accidentia a qb⁹ sumimus signationes de sanitatē t egritudine qñ per alias causas nō innotescāt bene fecisset: pñsus est tñ nos intelligere ex illo capitulo sen secūda: accidentia t significationes.

Dub^m 3^m Dubitat scdo q: hic deficit vñū genus cāe. s. instrumentalis quā ponit Hal. 3. de accidētū t morbo pmo cap. Dñm q oīs cā causat vel intrinsecē: t hoc dupliciter. vel recipit esse mālū vel dat eē formalit^r vel extrinsecē: t tñc mouet realit^r vt agens: vel itēronaliter t sic est finis. hec sunt cōmūia dicta: causa instrumentalis est de summa causarū efficiētium.

Dub^m 4^m Dubitat tertio vñū sanitas sit forma absoluta vel respectiua. istā qñē hēs scriptā plūx t placet mihi plus illa quā scriptūm legēdo libū de accidētū t morbo. posuimus autē qd credim⁹ vñz in qtuor pponib⁹. C. pma. sanitas cōplexionis non est alia res nisi ipsa cōplexio. ex hac pōne pcludit q aliq sanitas t aliq egritudo sunt in eadē specie specialissima sicut albedo vel caliditas vñus gradus t duoz gradū. Scdo q aliq sanitas pōt per vñū

Super primo

motū partibiler acquiri: t hoc pbat Hal. pmo de interioribus scdo caplo. C. Scdo ppositio: q sanitas organicoz. s. qūtatē numeri t alioz nō est aliud q ipsa qūtatē t numerus t pñmilia. Et hac pōne pcludo post q sanitas nō est de vñō pñcamento: vt bene dixit Auer. 2. colli. cap. 3. Scdo q cū numerus substantie nō sit res alia a substantia apud me q aliq egritudo est in pñcamentō substantie vt lapis in vesica t aliqua sanitas vt. v. digit. C. Tertia ppositio. sanitas totalis que est sanitas cōplexionis t cōpositionis t vñitatis nihil aliud est q iste res. Et hac ppositione ifero q in nobis nō est vna forma absoluta pter oēs istas. s. pter cōplexionē cōpositionē t vñitātē: que forma resulter ex pcurfu istarū formaz: t dicat vna sanitas totalis sicut vna vñitas quā iduamur: sicut nec pter qūtatē rātū que est sanitas mēbz quātū non cōsurgit vna alia forma absoluta: que dicit sanitas quātūtatē vt. multi crediderūt: t posuit istū erroē Antonius vt saluaret sanitatē oīm esse de pma specie qūtatē. C. Quarta ppo: q semper sanitati siue partiali siue totali est annexa relo. Quot autē sint isti modi relos t qūter plūx est ibi declarati. Et hac quarta ppositione ego saluo q ad sanitatē nō est motus t quomodo acgrif in instanti t multa talia que de sanitatē dicunt: opz autē cum illa questione habere questionē aliā quā scriptimus super thegū in qua declaratur quomodo sanitas vñi non est sanitas alteri.

C. Causae vñ materiales possit in quibus sanitas t egritudo mensurant^r: sunt: subiectū quidē propinquū mēbrum aut spiritus: t subiectū quidē longinquū humorēs t eis longiora sunt elementa.

C. hec pars hz partes quatuor vt p. pma in duas. pmo facit hoc: scdo qdā declarat ibi. (Et hec duo.) C. Cōsiderandū possit. f. dicto p vñā positionis t narrationis absq: pbatōne: vel possit. f. ab alijs t idē accepte: q ex libro de gñōne accipiūt elementa t ex libro de aīalib⁹ accipiūt hūores t mēbra. C. Cōsiderandū scdo mēsurant. dixit Huilelmus. i. cāntur. vel mēsurant subto: subiecta. n. sunt accidētū mā. C. Cōsiderandū tertio q pñmū: q mēbrūz cū sit viuēs est immediatū subm sanitatis t egritudinis: cū sanitas t egritudo sunt forme siue passiones viuētis vt viuens est. humorēs autē nō viuunt nisi cum sunt mēbrūz: t similiter elementa remota sunt. Remotiora autē sunt elementa a participatione vite q sunt humores: t ideo sunt subiecta longinquiora.

C. Dubitatur. vñū humores sint subiectū sanitatis t egritudinis. C. uidet q nō: q humores sunt cā efficiēs sanitatis t egritudinis dicit q sanguis est potētia viuens: q pōt fieri: mēbrūz dicitur subm sanitatis t egritudinis: sed remotū. Dubitat autē de cōpositione mēbrorū ex humorib⁹: t est qd sup caplo de mēbris.

C. Et h duo sunt subta fm cōpōnē: l. sint cū alteratione. In cuiusq autē rei cōpōne t alterationē q sic cōpōnē ad aliq bñdī pñmū vñitātē. Et h vñitas ad quā bñdī reuertit multitudo aut est cōplexio aut forma. cōplexio vñ est fm alterationē t forma fm cōpōnē.

C. Multo declarare quō hec duo. s. humores t cā sūt subta sanitas t egritudinis: t dicit q sunt subta fm cōpōnē. i. qñ ex eis cōpōnē. i. fit viuēs sic ex mā: sed ex hūorib⁹ vel elitis nō pōt fieri h cōpōnē vñū nisi fiat alteratio. in hac q cōpōne t alterationē hūz q sunt multa. s. hūores vel elita vñiunt: q alr nō fieret vñū aliqd: t hec vñitas q h fit vñū aut est forma subalis aut cōplexio. fit gde foīa subalis: q forme subales elitorū vñiunt in foīa vna. C. Cōsiderandū q ex itēro Alui. accipim⁹ q elita in mixto nō stāt sub pñis formis: imo sicut qūitates vñiunt ad cōplexionē: t h nō est remanere qūitates sub pñis formis: sed qūitates refrāgi vel alterari in vñā formā vel corripū t aliā vñā formā aduenire vñualiter pñtiū illi. Similr vult q forme subales nō remaneāt sub pñis actib⁹: sed vñiant in vñā formā in qua refrāgunt vel iterminant. i. pñt pñios terminos: t stāt sub terminis illi vñi formae: vel ex toto corripunt t aduenit alia forma pñiens virtualit^r formas elitorū. nescio vñde Auer. 3. celi t mūdi. cōmē. 67. accipit qd Alui. iponit. C. Cōsiderandū q Huilelm⁹ hic distiguit mltos modos vñitāt. s. aggregatiōis. s. vt alicui lapidi: ordinis vt ciuitatē: colliatiōis vt lapides i pariete: vñitātē vt vñū foīe vt elitorū i mixto.

C. Efficiēs autē cāe sūt cāe pmutatēs t pñuātēs hūas ni corpis dispōnēs sic sūt acres t q eis pñuuant^r: t cōmētiōes t aq t pot⁹ t q eis pñuuant^r: t cūatio t retēctio t regiōes t ciuitates t loca habitabilia t q eis pñuuant^r: t mor⁹ t quietes corporei t aīales: ex eis sunt

Dub^m 5^m

Somnus & vigilie & alteratio in etatib⁹ & diuersitas in eis: & in generib⁹ & in artib⁹ & in moribus & in reb⁹ que in humano supeniunt corpori ipm tangentibus siue sint cōtra nām siue nō sint cōtra naturam.

Chic enumerat cās que efficiūt in corpore humano sanitatē vel egritudinē. Considerandū qd efficiens sumit large ad pseruantes. Vñ subdit pmutatē & pseruatē. Considerādū 2° qd enumerat oēs res. 6. nō nāles vt pz vt aeres que ptiuant. i. que anectunt. pside- rat de aere vt ipseffioes celestes & terrestres. Et cōmistiōes 2c. & que eis ptiuantur vt medicine. (Regiones 2c.) ista sunt annexa considerat de aere: vt patet fen secunda (que eis cōtinuantur) de impressionibus ventozum 2c.

Dub^o 6° **C**ubitat cū res nāles sunt in sūma cārū efficiētū. v. g. cōplexio & humores qre nō dicit de eis. / **D**ōm pmo qd res nāles vt sic non sunt ita indifferētes ad causandū sanitatē & egritudinē: sicut sunt res nō nāles: imo potius determinant ad cāduz sanitatē. / **C**el dōm scdo qd res nāles vt cāe faciētes sanitatē & egritudinē hic dant itelligi. Elūta enī vt causant dant itelligi per aerē: qd maxi- me eo mediātē causant. humores dant itelligi per hoc qd dicit de cibis & porib⁹ vt exponit Bar. cōplexiones aut vt cānt dant intel- ligi per hoc qd dicit de etatib⁹ & gñib⁹. i. ferib⁹ que sunt cōplexioni ānera. virtutes aut & opōnes dant itelligi cū dicit de motu & gere corporeis & aialib⁹. & in sūma oīa efficiētia dedit itelligi cum dicit (reb⁹ que in humano 2c.) sed explicauit cās magis manifestas et de quibus minus dubitat sicut dicit fieri in scia pncipioz.

Dub^o 7° **C**ubitat circa pmissa quare Aui. ponēs subm sanitatis & egritudinis esse membrū dicit membrū: aut spūs: debuit enim dicere cū copulatiua & spūs pbat. subm sanitatis & egritudinis est mem- brū viuens: sed membrū nō viuūt sine spū: & spūs nō viuūt formaliter: qd est corp⁹ ināiatūz & cōiter sunt pcesse dicte ppositiones vt itelligimus ex scdo colligit. ergo debet dicere subm sanitatis et egritudinis est membrū & spiritus. i. membrū spirituosum. / **I**n op- postū est Aui. & pbat. membrū viuūt absq³ spiritu & spiritus est formaliter viuēs: qd vtrūq³ per se sine alio pōt esse subm sanitatis & egritudinis. pbat pma pars antecedit: qd ligatis arterijs eun- ribus ad membrū viuūt aliquo tēpore membrū siue spiritus: itel- lige plenius qd hic a Galeno pmo caplo libri de vtilitate pulsuum. pbat scda pars per Auer. 7. metaphysice cōmen. 31. vbi dicit qd aia est forma in calore nālī: sed per calozē naturālē Auer. itelligit spiritū vt apparet colligit scdo cap. 18. & 9. / **A**mplius in cōmēto canticorū pmo libro cōmēto. 73. dicit nōtū est ex anathomia mem- broz qd cor est sōns calozis naturalis existētis in corpore vt spi- ritus & qd ab ipso distribuat & multipliciter per cetera mēbra. est enī notū in sciētia naturali qd caloz predictus est subiectū & mare- ria anime. / **H**ic pōt adduci ratio tua quā tu facis in cap. de ver- tiginē ad pbandū qd spiritus sit animatus que ratio reputat for- tis. / **A**mplius egritudo & sanitas pōt fundari in corpore ināiato. / **P**robo de egritudine: qd lapis in vesica est morbus: aut ergo dicit morbus qd causat morbum: & hec non: qd vt sic est causa vel in se est lapis formaliter. s. formaliter est morbus: sed cū morbus sit qūitas nō pōt lapis formaliter esse morbus: nisi qd aliqua qualitas est mor- bus in eo & lapis est ināiatūz: qd 2c. / **A**mplius morbus in numero est in numeratō: sed lapis in vesica est morbus in numero: ergo est in numeratō: sed numeratū hic est lapis vt distinctus cōtra vesti- cam: ergo morbus est in lapide. / **P**robo hoc idē de sanitatē: qd sa- nitas quātitas nō est nisi tāta quātitas que est anime instrumē- tum: sed in primo instanti animati esse pōt tanta quātitas: immo eadē que est ante est post: qd 2c. / **P**rimo opz hic videre quid est spūs & si dicimus qd est vapor sanguinis tēperatus vt dicit Bar. 7. de iuanmētis. cap. 7. hec diffinitio nō erit cōmūnis. forsan enī op- positionē hz. & ideo dicimus qd per spiritū itelligimus qdā cor- pus subtile & igneū: qd est subm vel instrumētū aie. / **D**icit ergo Bartholomeus qd membrū simul cū spiritu est animatū. Aui. tñ dicit aut spūs: qd membrū magis est subm sanitatis & egritudinis scz qd sit spūs: hz vtrūq³ sit subm: & causa est: qd membrū est actua- lius qd spūs. / **C**ontra it intelligis qd spūs sit animatus formaliter actualius erit spūs qd mēbz. pmo ex cōplexione: qd magis igneus. scdo qd perfectius animatū erit qd membrū cū aia sit forma eius pncipalis: mēbz aut forma erit per spiritū sicut per formaliores parte. / **S**ecūdus modus pcedēti Antony & Dyni: sed qd Dynus cla- rius qd Ant. ei ponit dicamus sermone Dyni qui iuenit in qōne sua de spiritu an sit aiatūz: & in qōne de actione calidi in humidū: dicit qd spūs in nobis est duplex. i. ināiatūz & influens. Et Lōciliator ostēdit hūc sermone dīa. 59. dicit. Et ināiatūz spūs dicit cōplātatur & est spūs formaliter aiatūz manens idē tota vita. Spūs influens est illē qd a corde mittit super oīa mēbra & est ināiatūz. / **H**ic p-

missis ex oibus dictis Dyni & Antony sumo sex ppositiones. p- mo est dari spiritū quēdā cōplātātū in oibus mēbris: qd declarat pmo rōcinio. Elūta veniūt ad mīstionē & cū ipsa sunt mā nō occur- runt ad formā mīsti: nisi qd calido extrinseco vincto inspiratio ge- nerat virtute solis & stellarū itelligit hoc ab Auer. li. 12. metaphy. cōmē. 18. als. 7. eiusdē cōmē. 31. generat qd in mīsto qdā calidū qd pseruat humidū: & ideo hoc calido exbalante humidū euaporat & mīstū corrūpit: qd spūs qui est spirituosus generat aia. vt enīz ve- lint arguere calidū generas mīstū tam ināiatū qd aiatū est vapo- rosum spirituosum: qd in mīsto generabit calor: ex qua pponē & di- ctis infert quatuor pclusiones. / **P**rima in mīsto est dare spiritū cōplātātū. tñ Aristo. in libro de causa motus aialium dicit qd oīa habēt spiritū cōplātātū. / **S**ecūda pclusio. hic spūs maxime repe- rit in corporibus aialium. Rō est: qd aia est perfectior: & ideo eguit perfectioni organo & magis igneo & talis est iste spūs. / **T**ertia qd hic spūs & humidū membrū sunt duo corpora: ita qd calidū non est accidens in subto: sed calidū ināiatū siue spūs ināiatū est qdāz cor- pus cōparatione humidū: sicut sua perfectio: & est in eo nō sicut in subto: sed sicut ignis in candela. / **Q**uarta cōclusio est. calidū agit in humidū cū verū sit corpus. / **S**ecūda pclusio principalis est siue ppo: hic spūs cōplātātus est aiatūz. pmo p3 tertio cas. fen. 11. ca. 6. qui istū spiritū vocat radicē & corp⁹ cordis vocat ramū. secundo per Bar. 11. terapētie. 3. 2. 1. cap. vult qd substantia nra cōplet tribus particulis. i. spiritū: suba spermatica & carniformi: ponit qd spiritū inter partes nostras. / **T**ertia ppositio pncipalis. iste spūs com- plātātus dictus calor ināiatūz manet idē tota vita. apparet primo per Aristo. in libro de cā motus aialium vbi dicit. vtrū aut idē sit spi- ritus: aut semper fiat alter & alter idē sermo & de alijs partib⁹. A. d. eodē mō dōm de isto spiritu sicut de alijs mēbris que vīna ma- nent eadē numero tota vita. Item si spūs ināiatūz nō maneret idē tunc humidū radicale nō maneret idē: qd hic spūs siue calor inā- pseruat humidū radicale dictū ināiatūz: si qd variat humidū radicale variat forma & sic nō erit idē homo numero tota vita. Itē qd est animatū pōt facere idē numero: sed hic spūs est aiatūz. / **A**mpli^o hic spūs restaurat per nutritionē: qd idē in tota vita. / **Q**uarta ppositio est dare spiritū influentem qui generat in corde: tunc qd membra debēt habere quādā agnoscentiā ad cor: & hoc nō fit nisi cū spiritu dato a corde. / **Q**uinta ppositio. iste spūs qui est a cor- de datus oibus membris nō est aiatūz. pbat p^o per Bar. 11. terap. pmo cap. qui dicit qd suba spūs exaltat fm quālibet receptionē. s. cibi. i. spūs inouant in nobis frequēter. / **E**x qbus quqz ppositio- nibus infert sexta ad expositionē tertus Aui. qd lra Aui. pōt ex- poni dupli: aut pro aut: aut pro & qd tam membrū qd spūs siue ani- mata pōt dici subm. pplinqū sunt membrū aut spūs. i. aut p aut: sed qd vñ nō est aiatūz siue alio pōt dici aut pro & spūs. / **C**ōtra hanc opinionē pono. 7. ppositiones. / **P**rima nō est dare istū spi- ritū cōplātātū. pmo rōcinio fundato in principijs eoz & ppario eis: dico ergo qd elūta veniūt ad mīstionē & virtute calozis existē- tis in spatio aeris vel viscerib⁹ terre sit mīstū vñū ptiuū ptiui- tate nālī: qd est vñū corpus & nō duo corpora. v. g. aurū qd non hz duas partes diuersas quātrū vtrūq³ sit aurū & vna dicatur spūs in auro & alia sit humidū in auro: sed totū aurū est vñū corp⁹ nature ptiuū cōtinuitate naturali grossū graue malleabile sonans 2c. sic etiā virtute seminis generat caro & os & vñūq³ ptiuū qd est vñū corpus nō diuisum in duo corpora. habito rōcinio pbo id qd videt fuisse intentū auctoz. Auer. enī secundo colligit. cap. 1. & Aui. supra loquētes de mīstione absolute nō inuestigat per illaz & in illa surgere nisi formā substantiālē & cōplexionē. si ergo ex his duob⁹ corporib⁹ pstituet omne mīstum mirandū est qd de eis nō dixerunt. / **A**mplius pluralitas rerū nō est ponēda sine causa: sed huius corporis calidi dicti spiritus esse nō est necesse: qd nō vt efficiens qd celuz & agentia particularia sufficiunt in generatione mīstoz nō vt recipiens: qd mīstū totū ptiuū in omni parte & per vñā cōplexionē super tota materia vel subiecto receptā recipiet formā mīsti. / **S**ecūda ppositio. in animalib⁹ vt in homine spi- ritus datus a corde vt appropriatus dicit spūs cōplātātus: qd de- clarat tali rōcinio. cor dat suū spiritū qui est corp⁹ calidūz sub- tile mobile omni particule corporis. cōplexio quousq³ igit iste spi- ritus est in locis cōmūib⁹ volutūando super membra dicit spi- ritus siue calor influens. cū aut appropinquat huic carni illi oīi & penetrat intus in pōis eius & qecit in eis dicit ināiatūz. & nō ima- ginor qd in carne sit vnus spūs siue calor dictus qui sit formaliter caro & alius in osse qui sit formaliter os & iste dicat spūs cōplā- tus siue ināiatūz: sed spūs a corde datus est ille qui dicit inat⁹ & cō- plātātus cū appropriat mēbz: tunc pbo sic. Si in vnoquoq³ cōm- mīti nō est necessarius alius calor siue spūs ināiatūz qd ille qui dat a corde: igit frustra alius ponit: sed sic est: qd vel esset necessarius vt daret formā vni cuiq³ ptiuū vñū formā pseruaret nō vt illū det:

Gentilis

qz sperma generas illa dat: nō pferuat: qz sufficiēter pferuat me-
bra a calido extrinsecō. i. a calido dato a corde. Cōtra p̄dicta p̄-
cōiter dicit qz in mēbris est calor: inatus qui est alius a calido da-
to a corde. / Qdō est qz ille calor est qualitas. s. cōplexio 2 nō est
corpus qdā dīstinctū. / Sed p̄tra: in p̄mo instanti gīati esse cor-
dis cor hz spiritū inatū: sed illū nō dedit ipsi cor: qz fit in tpe. / Am-
plius generato corde aliquo tpe post hoc generat caro manū: s. p̄-
mo instanti gīati esse nō hz spiritū a corde: qz cor in tpe trāsmi-
tit spiritū. / Ad p̄mū oīm qz sicut p̄mo est ibi alimētū sibi appo-
priatū virtute seminis gīantis: qz epar nōdū est qz possit sibi dare
sanguinē vt intelligit ab Aristo. 2 de gñōne aialū. cap. 12. ita sper-
ma gīans cor simul gīat spiritum qui sufficit quousqz ipse sibi fa-
ciat spiritū: s. sic dicimus de spiritu carnis manus. vel possit dici:
qz qñ sit manus semp astat spūs a corde datus: imo credis qz cor
generet mēbra alia. Sed tu dices iam redit in p̄positū Dyni cū oi-
cit qz gīans mēbra gīat in eis spiritū. Dm qz spūs quē pono ge-
nerari in corde 2 manu a spermate gīante est spūs inanimatus 2
eiūsdē sp̄ci cū spiritū qui postea fit a corde. / Ad p̄traria quātū ad
istā p̄positionē oīm qz ista p̄sequētia nō est mibi euīdēs. hoc cor-
pus agens est vaporosum: gīabit vaporē. / Ad Aristo. qui dicit
oīa habent spiritū 2c. oīm qz dicit oīa aialia 2 intelligit vt deter-
minatū est. C̄tertia p̄positio est. spūs iste inatus que ego pono
2 ipsi ponunt nō est aiatūs. p̄bo p̄mo per auctoritatē Hal. quā d̄y-
nus allat: s. m̄ Berardū est de Dyno in hoc: nā cū Hal. enumerat
tres subas ex gbus corpus nostrū cōponit: iter quas posuit spiri-
tū quē Dynus dicit esse aiatū ex hoc qz iter corpōis partes nume-
rant statim de eodē spiritū. Hal. ibidē subdit p̄positionē. vide ipsi
allegat qz spūs influens nō est aiatūs. s. qz iste spūs mutat sibi cibi
receptionē. hec. p̄bo rōne. p̄mo qz nō opz qz sit aiatūs aliq̄ necessi-
tate vt p̄batū est. / Amplius homo esset duo corpōa aiatū diui-
sa sibi locū 2 oluerfariū superficierū: imo sunt talia qz vniū est ter-
minatū p̄p̄io terminū. s. corpulentia carnis 2 aliud nō sic est ter-
minatū. imo est multū cōfigurabile alteri. s. corp⁹ vaporosum di-
ctum spūs. Quarta p̄positio sequit̄ ex p̄dicta. spūs inatus non
manet idē tota vita: imo p̄tinuo inouat̄ per gñōnē eius in corde 2
trāsmiſsione ad mēbra 2 p̄tinua resolutionē ei⁹. quare aut in vno
quoqz mēbro nō fiat virtus gīans illū cū sit virtus potēti⁹. s. oīs
aīam in nutrīcamētō 2 augmētō est alter sermo. Quinta p̄po-
sitiō. illud qz formaliter est aiatū est mēbrū: rō qz aīa est act⁹ cor-
poris organici: tale nō est spūs nec hūiorēs: igit est mēbrū. Sexta
p̄positio. mēbrū nō durat in esse aiatū nisi per aīantū spūs in to-
tum: qz hic subalter mēbrū nō durat nisi a corde recipiat influen-
tiam: hanc recipit per spiritū. / Amplius aīa nō stat nisi cū quodā
actuali calore: sed iste calor est inuētus in spiritu vt sensus offen-
dit. C̄septima nō opz qz minimū formale spūs veniat ad qdlibz
minimū formale carnis 2 alior: sed sufficit qz in tota mēbra ma-
gna pars p̄similis caleſcat a spū tāte gīantē. rō qz minimū forma-
le spūs occupat maiorē locū minimū formale carnis. cū minimū
tati sic sit maius minimū diuersū vt intelligit collz 2. s. qz qdlibet
minimū carnis bēretur ta se vniū minimū spūs: ita qz tot eēt mi-
nima spūs quot sunt minima carnis: tunc euāſcēte spū ab boīe
vt in resolutio 2 mortuo per euāporationē caro apparet in duplo
minoris tumoris qz pus esset. / Amplius est aliq̄ minimū mēbrū
qd indiget tribus minimis spiritibz. s. nālīs vitalis 2 aīalis: quō g-
eria minima stabūt in minimo carnis. / Cōsiderādus tñ qz imagi-
nari possumus multa minima tangi ab vno minimo. v. g. diuidat
circulus in plures partes 2 in cētro sint spūs oēs: ille p̄nt tangi ab
vno minimo vel spū sibi qz ad tot partes formales diuidat spūs in
carne ad qd est posse diuidi carne nō est expēdiēs. Ex qb⁹ inferitur
qz Arist. dicit mēbrū: qz ipm solū est subm sanitaris 2 egritudinis
2 spūs non est eius subm: s. nō sit subm sine spū: sed qz spūs valde
appropinquat ad esse aiatū pōt dici quasi aiatūs cū beat aīam vir-
tūaliter. 2 ideo egritudo que est in mēbro formaliter pōt dici in
spū virtualiter. 2 ideo dicitur aut spūs. i. subm sanitaris formaliter
est mēbrū: sed virtualiter est spūs. / Ad p̄traria p̄ solutiō: sermo
enī Aristo. ibi dī intelligi de isto spiritu facto in corde. 2 qz iste spi-
ritus p̄tinuo generat 2 trāsmittit: ideo dicit. vtrū idē spūs semp
aut fit semp alter 2 alter sermo idē 2 de alijs quasi qd leuis: qz idē
sermo est de sanguine 2 de fluuio 2 de his fluentib⁹. Alie rationes
soluuntur in quēstione nostra de sanitate. cum autem Auicē. vi-
xit tercio. cap. 11. qz spiritus est radix intelligit qz animam ra-
dicat. i. conseruat in. s. corde 2 tenuit illam.

CFormales vō cause sunt cōplexiones 2 virtutes que
post eas euēniunt 2 compositiones.

Dub⁹ 9^m **C**Dubitatur vtrum cōplexio 2 cōpositio sit causa formalis sanita-
tis 2 egritudinis. / Dicendum qz non. p̄mo tunc forme esset for-
ma. secundo qd est indifferens ad sanitatem 2 egritudinem nō est

Super primo

sanitas 2 egritudo: sed complexio 2 compositio est huiusmodi.
C̄scō dubitat quō virtus pōt esse causa formalis egritudinis cū
virtus sit res naturalis 2 p̄ncipiū bonarū operationū de se. / Am-
plius quero que egritudo est in virtute et que sanitas in virtute.
/ Amplius prima genera egritudinis essent quatuor. s. in comple-
xione 2 cōpositione in virtute 2 vnitare. / Cōsiderandum hoc qz
cōpositio sumit hic pro natura cōpositionali. s. creatura quātitate
2 numero 2 sitū: 2 nō sumit hic sicut supra sumebat pro substantia-
li forma siue pro vnitare vel pro cōpositione in substantia. C̄dicū
igit quidā 2 videt fuisse Dynus qz ista dicunt cā formalis inquan-
tum informant subm. Cōtra: qz alibi posset dici cā formalis sanita-
tis 2 egritudinis: 2 similiter etas 2 sexus 2 bmo. / Alia solo dy-
qz cōplexio 2 cōpositio possunt p̄siderari dupliciter. s. vno mō ab-
solute 2 vt sic nō sunt cāe formales: imo māles sanitatis 2 egritu-
dinis. Alio mō vt stant sub p̄portionē vel in p̄portionē 2 sic sunt
cāe formales: qz sunt ipsa sanitas 2 egritudo. hāc viā tenui in qōne
nra antiqua de sanitate: vbi multa possumus que mō nō tenem⁹.
/ Aliter possumus facilliter dicere qz cōplexio est cāe formalis sa-
nitatis: qz est ipsa sanitas: sed hec cōplexio: 2 hec alia cōplexio est
ipsa egritudo similiter cōpositio. v. g. quātitas hec isto: 2 hec tāta
quātitas in alio est ipsa egritudo q̄tatis vt supra dicimus. / Ad
p̄trariū p̄mo oīm qz ibi est qdā modus loquēdi: quasi diceret. Si
aliquis quereretur que est cāe formalis sanitatis: diceremus sua eēn-
tia. 2 tñ vterius quereretur que est sua essentia: diceremus sanitas
in cōplexione est ipsa cōplexio 2 in cōpositione est ipsa cōpositio.
cū gbus aīa bene operat̄ 2 cōuerso de egritudine. / Ad scdm di-
cendū qz nulla cōplexio vel cōpositio est indifferēs sanitati 2 egritu-
dini sicut nullus color est indifferēs cāe formalis coloris albi 2 nī-
gri. vel alr qz cōplexio vt nō determinat ad hāc mēsurā siue gdu
vel illā nō est cāe formalis: imo est res a qua sumit rō generis p̄di-
cabilis de sanitate 2 egritudine cōplexionali. Sed complexio sub
certo gradu vel mēsurā est ipsa sanitas: ista rō inducit difficul-
tatē de realitate vniuersalis. C̄ad dubitationē scdm. dicit Dy-
nus qz per virtutē intelligimus vnitare nō virtutē vt est potētia-
aīe: sicut enī sanitas 2 egritudo est aliq̄ in cōplexione aliq̄ in cōpo-
sitione: ita est aliqua in vnitare in vtrūte alter nō pōt esse sanitas:
qz in virtute nō attēdit p̄portio 2 disproportion ad moderationē:
cū ipsa p̄stat in indiuisibili. Buielmus dicit qz virt⁹ est cāe forma-
lis sanitatis 2 egritudinis: qz sanitas 2 egritudo nō informant mē-
brū nisi sit vniū: 2 per p̄ns nisi sit virtutē aīe habens. Aliter possumus
dicere qz si virtus est aīa vel est aliud ab aīa: hic nō curam⁹
tñ dī cāe formalis non eo mō quo cōplexio que est ipsa sanitas vel
ipsa egritudo: sed dicit cāe formalis: qz appropinquat ad esse cōple-
xionis 2 cōpositionis in opōne. virt⁹ enī opōnis est p̄ncipiū p̄nci-
palis qz sit cōplexio vel cōpositio: imo cōplexio 2 cōpositio sunt
infim⁹ 2 cōplexio: 2 cōpositio sana est infim⁹ bonū sicut bona dola-
bra carpētario: sed cōplexio 2 cōpo mala vel egra est infim⁹ malū
infim⁹ sicut mala dolabra. / Ad p̄trariū p̄mū oīm qz virt⁹ est p̄ncipiū
bonarū operationū cū bono instrumentō 2 malarū cū malo: vel aliter
qz ipsa de se semp est p̄ncipiū bonarū operationum: sed malarū per
accidēs. s. per impedimētū ab infim⁹ malo. Nos autē ias declarauim⁹
tertio de accidētī 2 morbo sup p̄mo ca. qz egritudo nō dī dicit
p̄ncipiū actionis lese: sed verius dicit p̄ncipiū lesionis in actione.
2 maturius declarauimus hoc in scripto super thegnū p̄mo ca. de
signo in qōne de sanitate. ibi An iudicamus per partē. / Ad scdm
oīm p̄mo qz virtus nō differt ab aīa. Scdm 2 si sit aliud ab aīa se-
quit animā 2 est formale quid sanitati nō eo modo quo cōplexio:
2 ideo nō facit distinctum genus sanitatis 2 egritudinis.

Dub⁹ 10^m **C**Dubitatur tertio qre nō dicit cāe formalis est vnitās. ias appet vna
solutio ex dictis dy. Antonius dicit qz nō debuit enumerari: quia
vinitas nō est aliqd quo virtus operet̄: sed aliqd sine quo nō pōt
operari. Cōtra. sanitas est in quo virt⁹ operat̄: sed vnitās. s. vnitās
p̄nuitatis vel p̄guitatis est aliq̄ sanitas siue in vnitare est sani-
tas sicut ēt in cōpōne: vt. s. p̄mo de accidētī 2 morbo. cap. 4. 2 ap-
paret qz operatio vnitatis est morbo. s. diuisio p̄nui. Aliter oīm
qz Auicē. per cōpositionē 2 cōplexionē dedit intelligi naturam cō-
munem que dicitur vnitās 2 eius oppositio sicut enī Hal. fecit in
thegni in diffinitione corpōz sanoz simpliciter.

Dub⁹ 11^m **C**Quarto dubitat quō cōplexio pōt poni cāe formalis 2 cāe efficiēs.
Respōdit Antonius qz cōplexio 2 etiā virtus est cāe efficiēs me-
diata: qz mediātē cibo 2 potu. cibis enim 2 potus 2 medicīne non
possunt esse cāe sanitatis 2 egritudinis nisi permūtent a corpōib⁹
nostris: 2 ideo dicit qd supra: cū fecit Auicē. mētiōē de causis effi-
cientib⁹ nō dicit de virtute nec de cōplexione. Cōtra. complexio
qzqz ponit cāe p̄iuncta vt sen scdm huius capitulo p̄mo de causis:
ergo non causat quādoqz mediante cibo. / Amplius aliud dicit
non est verum. p̄mo quia de causato quem fecit virtus dicit cū
dixit de operationib⁹ quibus medianrib⁹ virtutes causant. de
complexione

complexiōe et dedit intelligi cū dixit de etatib⁹ et seru que sunt annera cōplexioni et causant salte dispositiue: qz ad alias egritudines et sic ad alios modos sanitatis disponit tā ifans q̄ iuuenis. Dicimus igit q̄ cōplexiones sūnt q̄ sunt forma in mēbro qua sūt operationes bone vel male sunt causa formalis. sūnt aut q̄ cōplexio mēbrū vnius. v. g. epatis dat stomacho vni bonū calozē qui ē sanitas est causa sanitatis effectiua. sūnt aut q̄ dat malū calozē qui est egritudo in stomacho est causa efficiēs egritudinem.

Dub^m 12^m Quinto dubitat qūo dicit q̄ virtus aduenit post cōplexiones: imo videt q̄ cōplexiones post virtutes: qz cōplo est accūs qd cō sequitur formā substantiale: et per p̄ns virtutē aīe que imediat⁹ alio sequitur aīam. Dicit Antonius q̄ bec nō est aīa: qz aīa nec est complexio: qz illa est qualitas mediata inter extremas qualitates: nec est extreme qualitas: tñ bec aīa operat cū complexione: et qz cōplexio qua mixtū est mixtū est prior q̄ anima. nam aīa prius est mixtū q̄ aīatum: ideo virtus sequit cōplexione. Lōue ui instare contra hoc complexio de qua hic est sermo est formaliter sanitas: imo complexio que est adueniens aīato sūnt q̄ aīatus: nam sanitas est dispositio vniuersis: ergo cōplexio que est sanitas est dispositio sive forma vniuersis: et per p̄sequens cōplexio est post virtutes aīe. / Alii dicunt q̄ cōplexio que est in fieri antece dit virtutes: quia antecedit animam: sed vt est in facto eē sequit virtutes: quia accidētia terminata sequunt formam in mē: vnde generans ignē generat oīa accidētia que insunt igni mediātē forma ignis. i. pducendo formam ignis: sūnt cum illa nisi sit pbi bens: vt intelligit. s. phyl. cōmēto. 32. 7. 4. celi cōmēto. 22. et ideo post bec in gñatione accētia sequent formā. nō dicit ordinē in te pore: qz simul sunt vey sūnt ordinē ex nā rei vel ordinis causalitatis quos modos ordinis itelligimus in cōmē. 37. 22. de aīa. / Ista solo posset molestari per id qd diximus q̄ Antio. nam cōplexio in fieri nō est forma sanitas vel egritudo. / Alii dixerūt q̄ isti sermōes Alii. hic sunt diuersi: s. vnius est de principali intēctione post s. i. qz cōplo et virt⁹ est cā formalis et est sermo verus. Alter est qz aīa. i. virt⁹ aduenit post cōplōne: et iste sermo nō est de pncipali intēctione Alii. hic posuit: est tñ verus: qz gñatio aīalis. i. inductio aīe sequit post cōplōne: cū gñatio sit terminus alterationis quodāmodū vt. s. phyl. intelligit. cōmē. 55. Lūz ergo Alii. dicit eas nō itelligit cōplōnes que sunt sanitas formaliter: qz ille sūt post aīam: et sunt post virtutes: sed itelligit post eas. i. cōplōnes absolute que sūt qualitates in alteratione ante gñationē. / Alii trāsponunt textū sicut q̄ cōplōnes que euēniūt post eas. s. complōnes: qz cōplexio est causa cōplōnis: vt Bal. 22. de cōplōnibus ca. vlt. et p̄ d accētiā et morbo ca. 1. / Alii dixerunt q̄ virtus nō accipit hic p̄ potentia aīe p̄ dictam cām: sed accipit pro quadā dispōne sive habitu de p̄ma specie qualitas que resultat ex p̄curu aīe et virtutis i. iustroz. s. cōplōnis: et cōplōnis: et ista ē p̄t dīcī qdā nālis potētia. i. sanitatis et egritudinis et qdā nālis ipotētia: sed p̄ ista posui mus 22. de scda spē q̄litas. Ego p̄sueui dicere q̄ cōplo que ē sanitas sequit in pducione virtutē. i. mām: sed in eē formali sanitatis pncipalius se bz cōplo q̄ virt⁹ que est pncipale agēs et complexio. i. sanitas istrale: et iō p̄t dīcī virtutes que post eas. s. complōnes euēniūt. s. post in cōplōne: qz cōplo cū sit iustm imediat⁹ et virtus mediāt⁹ agens potest dīcī post quodam modo.

Cause autem finales sunt operationes.

Primo dat causas finales. Scdo consideratione cap finalitū annectit considerationē virtutū et spirituum. ibi (Et in scia.) / Considerandū q̄ operatio sūnt pro actiua sicut motiua et cōstles: pro passiua vt vīsiua et similes. est q̄ pfecta sive bona opatio finis sanitatis: sed lesa actio vel operatio est finis egritudinis.

Dub^m 13^m Dubitat hic quō operationes hic ponūt cā finalis et supra sūt posite cā efficiēs cū dicit: motus et quies corporei et somnus et vigilia. / Dōm q̄ iste operationes vt sūt aliqd intēctum ab agētib⁹ sunt causa finalis: vt nos trāsmutare possunt sunt causa efficiēs.

Et in scia quidem operationum est scientia virtutū et procūldubio: et scia spiritūū qui sunt virtutū subiecta quēadmodum nos modo declarabimus.

Quasi dicat lo opatio reponatur in vno genere cause et virt⁹ in alio genere: tñ in vna scia dicitur de virtute et operatiōe et spū vt apparebit infra de virtutib⁹. Qui sunt virtutū subiecta. i. iustia. quasi dicat cū in scia virtutum cadat scia operationū sicut scientia effectus in scientia cause et virtus operet cū spiritū: vt q̄ loquendo de operatione virtutū debeamus loqui de spiritū.

Hec q̄ sūt subta doctrine medicinalis. Vñ aliqs ingrit de corpore humano quomodo sanat aut infirmat.

Quomodo sanat. i. ex parte qua sanat et a sanitate remouet:

quia bec erat p̄ma pars diffinitionis per quam probauit q̄ medicus cōsiderat causas sanitatis et egritudinis: et hoc pertinet ad partem theoricam: et sic habemus subiecta theoricę.

Cui⁹ aut inq̄sitōis pfectiōe. i. vt sanitas pseruet et egritudo remoueat: opz et bīe ptes sūnt istaz. duarūz dispōnū et suoz istroz causas. Et hui⁹ qdē cā est regimē cū comēstōe et potu: et electio aeris: et mēsurā motus et q̄tis: et medicatio eū medicina et medicatio manualis. Hoc at totū apud medicos et ē s3 tres spēs: sanoz et egroz et mediorum quos mō noiabimus.

Hic inuestigat subiecta partis practice q̄ sit aperitō secūdas partem diffōnis que dicit vt habita sanitas cōseruet. Et p̄ ponit istā partē scientie habere partes. Secūdo declarat. ibi (Et hui⁹.)

Dicit primo q̄ perfectionē. i. per practicā huius inq̄sitōis. s. predictę que est theoricę h3 partes. i. habet diuisionē sūm cās diffinitionū sive dispōnū. s. sanitatis et egritudinis: et sūm causas istramentoz. / Considerādū primo q̄ practica vocatur perfectio qz est finis: sed theorica vocat inq̄sitio: qz est inq̄situm. vel inuestigatum et scientialis magis q̄ sit practica. / Considerādū scdo q̄ ex ea accipitur quō sumuntur partes: et per consequens subiecta theoricę et quomodo practice: qz suba theoricę sumuntur sūm causas et sūm accētia: sed partes practice vel subiecta nō diuersificant sive nō sumunt sūm cās: sed p̄ diuersitatē modi opandi.

Dub^m 14^m Dicit qz Alii. dicit sūm cās dispōnū et sūm cās istroz. / Amplius practica medicine tēdit ad cās egritudinis. / Dōm q̄ cā apd medicū sūmū tripl̄. Vno mō pro cā efficiente que sūmū in p̄n fen secunde huius p̄mi cās. quomodo oīs humor putridus facit febrem. Alio mō sūmū et diuiditur in q̄mōz genera cārūz quō sūmūtur supra cū dī. causaz quatuor sūnt 22. Tercio mō sūmū a Bal. i. thegni trac. 3. cūz determinat de causis practice: q̄ ps medicine q̄ hic dī pfectio nō bz pres: sive nō subdiuidit sūm cās p̄mo et secundo modo: nec sūm accētia s3 que duo. s. causas et accētia diuiditur theorica medicine: qz scia causaz dicto mō et scia accētiuz est ad sciēdū cā sanitatis et egritudinis qd eē scīf p̄ causas vel p̄ smōne accētiuz: s3 practica medicine bz pres: sive diuidat: sive diuersificet sūm diuersos modos opandi. / Iste aut diuersus modus opandi est sūm diuersos modos apporimādū istra ad vñquāqz dispōnem. modus aut apporimādū istra vocat cā: s3 manifestū ē q̄ modus apporimādū illa nō p̄t recipe diuisiones nisi sūm q̄ diuidunt instrumenta vel sūm q̄ diuidunt dispōnes. / Iste enī modus operandi q̄ dī scia practica sūmū et habitū istroz ad dispōnes: ergo diuersificat sūm diuersitatē istroz diuersoz. i. sūm diuersūz modum vsus eoz: et istū modū vsus istroz p̄sueui vocare modū actiū et diuersificat sūm diuersas dispōnes et cōsueui ipm vocare modum receptiū: sive in qd tēdit modus vsus istroz: hoc est qd p̄ dicit. Et hui⁹ qdē cā. i. hic modus operādū diuersificat sūm istra. Est regimē 22. / Ista ergo ps practica medicine q̄ ē scia de mō apporimādū istra: sive operādū cū eis diuidit in tres pres. s. in modum operādū cū ser reb⁹ nō nālib⁹ de qb⁹ itelligit l3 explicet tres: et in modū operādū in medicinis et cum medicinis: et in modū operādū cum instrumentis chirurgicālib⁹: et iō Alii. nō dicit. Et hui⁹ qdē cā ē cib⁹ et pot⁹. nā vt absolute effiē cadit in scia theoricę et po sit⁹ supra qñ narrabāt cāe efficiētes: s3 dicit Alii. regimē. i. modus debet vsus cibi et pot⁹: vt sic enī cadit in practica pte medicine. Scire q̄ lactuca ē cib⁹ frigidus et hui⁹ 22. est de pte theoricę: sed scire modū vsus lactuce in corpore sano egro vel neutro est de pte practice medicine. Diuersitas at modi opandi s3 diuersitatē dispōnū tāgit cū dī. h̄ at totū. Et accēde subūlt itellz q̄ Alii. nō dicit. est regimē dispōnū. s3 suffiē ibi dīcē q̄ modus vsus istroz diuersificat s3 tres dispōnes: qz modus vsus q̄tū ē ex pte dispōnis nō dī dīcī iō. p̄prie regimē sive cā: qz dispō solū se bz i ratione passiu. i. p̄seruabilis vel curabilis vel p̄seruabilis: et iō forsan notitia dispōnis theorica idē ē q̄ notitia practice: s3 notitia istroz theorica nō ē p̄tise idē q̄ notitia practice: qz cōplectit notitiā istri et dispōnis. qz qd s3 sit modus vsus istroz diuersificat s3 istra: vt diximus. i. s3 dispōnes vt dīcī hic: et iō dī q̄ cāe qdā faciūt sanitatē: qdā p̄seruat: qdā neutralitatē regūt: et dī s3 bec cā sana egro et neutra vt i thegni dēlat. Et qb⁹ hī solo ad p̄mū argumētū i p̄riuz. / Ad 22^m est dōm q̄ cognitio de cā q̄ facit egritudinē: vt. v. g. se. vt ipz facit: et vt ipz notitiā se. cognoscim⁹ ē de pte theoricę: s3 notitiā de cā sūm q̄ respectu ei⁹ diuersificat modus vsus istroz de pte practice: et iō cū dīcim⁹ regimē p̄ medicas qdā ē sūm corpa sana: et itelligit sive hoc regimē sit ad sanitatē q̄ ē forma: sive ad cām sanitas. s. a qua sanitas depēdet si depēderet. sily cū dī cūm⁹ qdā regimē egroz itelligit quātū ad egritudinē et sūi cā: et

Gentilis

oē qd est pter nām. **C**ōsiderādū circa hāc prēb aut totū rē. qd pōt intelligi duplī. p̄mo qd modus vsus oīum iustōz. v. iustōz triū pōt esse fin vñāquāq; dispōnem: r tūc dubitabile erit quō in sanis vñmūr chirurgia. Dicēdū qd hoc fit in sanis non vere sic cut apparet cum incidimus ymblicū. Secundo modo qd oēs illi tres modi reperiant in oīmb; simul: qd sanos regimus cibis p̄prie: neutra corpora medicinis: egros vō oīmbus tribus.

Et dicemus quomodo inter duas diuisiones iter qd procū dubio non ē medium media vocentur.

Cōsiderat se mō nōiare neutrū corp: r si itelligis mō. f. in p̄iti ho ra: tūc dīc quō q̄si iter rē. q. d. vocemus mediū q̄nis nō fit mediū. Si aut itelligis mō: qd in hoc. i. lib. fen. z. dicit. dicemus. f. fen. z. modū quo vocent media rē. qd ponet ibi modos neutri.

Dub^o 15^m **C**hic cadit dubitatio an iter sanitatem r egritudinem sit media dispo neutra. hāc scripsimus sup lib. theg. A. tūc hāc solonē inuē dō pōt duas p̄pones. p̄tia ē ista: iter sanitatē r egritudinē p̄culdubio nō ē mediū. rō ē Auer. i. coll. c. i. r p̄ cāti. cōmē. i. qd iter nocumētū opōnis: r iter nocumētū nō ē mediū. p̄tia p̄po merito pcedit vocare aliquā dispōnē mediū iter sanitatē r egritudi nē: z b p̄p diuerfitatē opōnis: nā neutrū pferuat vel resūmit.

Et postq̄ diuiderimus has demōstrationes: tūc iaz collectū est nobis qd medicia tractat de elitis r cōple xionib; r humorib; r mēbris simplicib; r cōpositis et spiritibus r virtutibus eoz nālīb; r spiritualib; r ani malibus r vitalibus: r opationibus r dispositiōibus corporis. f. sanitatē r egritudinē r medio r causis earū f. comestione r potu r aeribus r ags r regionib; r mo tibus r quietibus corporis r aialib; r etatibus r ge neribus r extrinsecis accidentib; que corpori eueniūt ex rebus extrinsecis r regimine cū comestionib; r po tibus r medicis r manuū opationib; ad sanitatē cōser uandam r vñāquāq; egritudinē medicandam.

s. l. c. xneis

Chic assumit ea que sunt suba medicine. i. ea de qb; p̄siderat me dicina. Et p̄ ea que cōsiderat in pte theorica. Scdō in pte practi ca. ibi (Et regimē.) **C**ōsiderandū demōstratiōes qd Auer. tres fecit demōstrationes. p̄tima fuit ista. medicia opat corp; huma nū ex parte sua qua sanat r a sanitatē remouet: ergo in medicia debemus scire causas sanitatis r egritudinis. f. causas mōles ef ficientis rē. r per hanc demōstrationem manifestū fuit nobis qd theorica medicine tractat de elitis cōmponib; rē. p̄tia demōstratio fuit ista. sanitas r egritudo plerūq; est occulta: ita qd nō pōt sciri per causas: ergo op̄ scire sermones accidentiū: r quātū ad hoc notum est qd theorica medicine tractat de signifi cationib; r accidentib;: r hoc omisit hic Auer. dicere ppter cau sas quas supra diximus. **T**ertia demōstratio est ista. medicina est scia vt habita sanitas cōseruetur r amissa recuperet. i. ē scia de modo operandi: ergo in tot diuisiones diuidit cōsideratio pra ctica: r per cōsequens tot sunt eius subiecta quotuplex est diuer sitas in mō operandi: sed talis diuerfitas est fin modū vsus trius instōz: r fin tres dispōnes: ergo p̄s practica tractat de regimine partis non nālīs ad sanitatē p̄seruādā r vñāquāq; egritudinē me dicādā. Et dīc Bartholomeus qd dixit sanitatē in singulari r egritudines in plurali p̄p plures ē egritudines oppositas vñi sanita ti. **C**ōsiderādū qd Auer. nō curauit de ordine narratiōis fin ordi nē cārū: qd dixit medicina tractat de elitis de cōmponib; de mē bria: r sic numerasset causas mōles. tractat ē de cōmponib; de cō positionib; de virtutibus: r sic numerasset formales: r ideo vlt qd ibi. r de dispōnib; ponit illa de qb; tractat in hac prima fen p̄ti mi. r q̄si dicit. r dispōnib; corporis in sanitatē. narrat ea de qb; tractat in scda fen hui: i. ibi ponat de etatib; r gēib; de qb; sine dubio in fen z nō tractat sed in p̄ma: iō sermones imiscuit.

Dub^o 16^m **C**hic quare determinat de dispōnib; f. sanitatē r egritudi nē: sed cōplo est sanitas. p̄tia qd sanitas cōmponis est cōplo si ne dubio: sed vt facta ex qualitatibus elitor dī cōplo. vt autē est opōnis p̄ncipiū dī sanitas. **C**ōsiderandū qd extrinsecis acciden tibus pōt itelligi. i. tractat ē medicina de accitib; que veniūt ex rebus cōtēis: r tūc illa narratio rīdēt scdē demōstratiōis. Alio mō pōt itelligi r extrinsecis. i. ex morbis. i. de dispōnib; qd pueniūt a causis nō necessariis nobis app̄ximatis de qb; loquitur fen. z. illo cap. Loquimur. r illo. Quidā ornare loquētiū. r illo. In arena se peltri. que quō p̄tineat ad pte scie ibi debemus dēlare. **C**ōnsi derādū vltimo qd Bartholomeus hic subtilizat supflue. dīc enī qd

Super primo

opatio medici ē duplex. f. itriseca qd r respectu corporis. r extrise ca qd r respectu re; qb; medicus vñt r vñcūq; opatiōi dat cau sas mōle formalē efficientē r finalē: r tu accipe ab eo si placet.

Chap vō rex quedā sūt de qb; medicus medicō nūl aliud est agēdū nisi vt qd sint tñi cēntiali formale isformet: r vtrūq; sint vel nō sint doctozī sapiētē physialis cre dat. Et eaz sunt de qb; in sua arte ratiocinari d;.

Chic posuit suba medicinalis scie: hic ostendit quō medic; vel me dicinalis scia se h; ad cōsiderādū illa. Et primo pbat rē. Secū do exemplificat. ibi (Que ergo.) **C**ōsiderandū essentiali. i. diffi nitione cum narratiua scia quid est: r sic vel sicut est absq; proba tione. ratiocinari. f. per rationes demōstratiuas vel p̄bables.

CQue ergo earum sunt sicut principia vtrum sint vel non sint credere debet.

Cp̄tio ponit que sunt ea de qb; medicus nō d; ratiocinari: sed isoz mare. i. docere. i. informatiōe cēntiali. Scdō que sūt ea de qb; in sua arte pōt ratiocinari. ibi (Ea aut de qb;.) **T**ertio dubium remo uet. ibi (Sal.) **P**rima in tres. p̄tio ponit illa in gēnali. Scdō p bat. ibi (Scia.) **T**ertio enumerat illa. ibi (Eius vō.) **C**hic p̄tio qd subiecta medicinē que sunt sicut principia. i. que sunt principia d; credere r non d; illa. p̄bare. dixit autē sic: quia sunt principia solum huius scientie r non principia simpliciter.

CScia; nāq; particulariū principia credita reperit.

Et in alijs scientijs que fin ordinē sunt ante cas ratiocinānt: r ita fit donec scia; oīum principia ad p̄bia; p̄ti miam que metaphysica nuncupatur eleuentur.

Chabet tres partes sicut tres rationes adducit. p̄tima rō: p̄ti cia scia; recipiūt a scia superiori quousq; leuent ad metaph. ergo medicus d; credere sua principia r non d; ratiocinari de eis. i. probatiue procedere. antecedens ponit in littera vt notūz. p̄tia est nota. quia medicina est scientia particularis.

Chic p̄tio qd Auer. ponit qd medicia supponit vlt subalternat p̄bie nālī cū dixit. doctozī sapiētē physialis credat. **C**ōtra. qd medi cina est scia operatiua: quō igit pōt supponi nālī p̄bie que ē spe culatiua. **C**ōsiderandū qd scia supponit alteri vel subalternat duplī. vno mō. i. supponit sicut spēs sub genere: quō scire de aia supponit scire libet p̄bicoz: r sic nō ē h; medicina ad p̄bia. Alio mō d; aliqua scia subalternari vel supponi: qd accipit ab vna sci entia sūi sūm sūe p̄tē subiecti: r addit sibi aliquā cōditionē acci dentalē quā pōt accipere ab alia scia: r isto mō cōstituit sūm sūi sicut p̄spectiua accipit lineā a geometria r radios sūe vñalita tē vel vñsionē a p̄ho nālī: r tūc fit sūm p̄spectiui qd est linea vñsualis: r iō per rōnes geometricas r ēr physicas pōt arguē per spectius. Et sic de musico qd accipit nūmez ab arithmetico r sonū a nālī p̄ho. Medicina ergo subalternat p̄bie nālī: qd accipit ab ea subiectū. f. corpus humanū sanū r egrū r adiungit sibi cōditiō nē istā. f. posse sanari r posse a sanitatē remoueri per aliquā noti tiam directiua in opus: r tūc fit integrū medicine sūm. **C**Et si dī ceretur qd de ente per accēs nō est sūm scie. dōm qd vñ est vñā. vel vñ est de tali per accēs quale dicit. s. metaph. tex. cōmē. 4. **C**hic ergo dicit qd scia speculatiua nō subalternat sibi practica: nec practica subalternat speculatiue. dōm est qd falsum est. nam carpētaria pōt subalternari geometrie: r hec p̄clusio vulnera cir cularia tardī sanant. p̄batur per geometriā sūe per geometriā: r isto mō scie copulant adiungit: vt itelligit s. celi r mūdi cōm. 6. **C**hic autē hic breuiter dicit: qd mā est ēx p̄positū. figs aut veller qd medicina quātū ad theoricam subdyctur naturali r quātū ad practica est de genere artium factiua; nō prohibeo eum.

Dub^o 17^m

Chic aligs medicor; loq iceperit r affirmare elita r cōplonez r que ista sequunt: r eis que scie nālīs subie cta existūt egressus alā aggressus fuerit errabit: iō qd in sciam medicine mittit qd eius nō est: r errabit qd se aliqd declarasse existimabit cū nūl declarauerit.

Chec est scda rō r arguit sic. cū medicus incipit loq r egreditur ad affirmādū. i. p̄bandū per rōnē ista sua principia. f. elita cōple xionē rē. errat: ergo medicus d; illa credere r nō p̄bare. p̄tia est nota. p̄bas aīe: qd ille errat qui mittit in scia qd nō est de scia: s; medicus p̄bas ista principia facit hoc: qd nō pōt p̄bare nisi per aliam sciam: r sic ponit in medicina medicus qd nō est de hac sci entia. **C**Et errabit. ista pōt poni scda p̄basio p̄missi antecedentis. f. qd ille errat qui estimat aliqd declarasse: cū nūl declara uit: sed medicus p̄basio sua principia est tmōt. **C**Et pōt poni tere tia rō

tia rō vt dicat. medicus volēs pbare sua p̄cipia nibil declarat: sino errat: q̄ rē. Causa aut̄ p̄p̄iis ē: q̄ medicus vt medicus excludit sciētia naturalī. pbat per nāles p̄positiones p̄cipia medicīne que p̄positiones cōcludentes p̄cipia medicīne sunt ignote in medicīna: ergo pbat nota. s. p̄cipia per ignota: q̄ p̄p̄ones extra p̄cipia et supra illa que in hac scia sunt ignota.

C Et vō de quo medicus formare d̄z qd sit et vtrūq̄ sit vel nō sit cui? eē nō ē manifestū credere hec ē summa. Elita an sint et quot sint et quō sint et q̄ sint. Et cōplōnes q̄ sint et q̄t sint. Et h̄iores an sint et quot sint et quō sint. Et v̄tutes vtrū sint et quot sint. Et sp̄s vtrū sint et quot sint et vbi. Et quēcūq̄ mutatio h̄z dispōnē et eius mora h̄z cām. Et cause quot sint. Dēbra autēz et eoz suauimenta sensu et anathomia discernere debet.

C Dic cōnumerat ista q̄ sūt p̄n̄ medicīa: et dicit hec ē summa ei? de q̄ medic? foiare. i. formare vel dicē qd sit. s. diffinire et narrare sciam abiq̄ pbatōe et d̄z credere vtrū sit vel nō sit cui? eē nō est manifestū. i. p̄ demonstratiōes in medicīa. Elita rē. an sint. i. an nō sint elita: s. corpa cōponant ex sup̄ficiēbus vel at̄omīs: vt. i. de ḡione et corruptiōe. q̄ sint an quoz vel plura vel pauciora: et quō sint. s. in mixto. Et cōplōnes q̄ sint. s. an sint forme facte ex q̄litatebus p̄mis vel alie: quō sint. s. p̄ ḡnatiōe an i corde vel i epate rē. Et quēcūq̄ mutatio. Bar. sic exponit. q̄cūq̄ mutatio h̄z dispōnē. i. medic? nō d̄z inuestigare vtrū q̄bz mutatio de nouo scā i corpore hūano d̄ nouo h̄at cāz p̄suationis et vtrū egritudo possit curari. V̄tutes expositio d̄z. q̄cūq̄ mutatio h̄z dispōnē. i. ois motus ordinatus ad formā acquirēdū: et mora forme h̄z cām cōseruantem. V̄tutes est mea expositio quēcūq̄ mutatio. i. ois mot? h̄z dispōsitiōe. i. mobile qd est in potētia et ei? mora. i. cessatio a motu h̄z cāz. vel q̄cūq̄ mutatio rē. i. oē qd mouet mouet ab alio. et ei? mora. i. ges a motu h̄z cāz. et h̄ac expōnē sensu d̄z. Baria. Lā autē que mouit Alu. ad dicēdū h̄z fuit: q̄ medicus sepe v̄t p̄positionibus de motu et mouente et mobili de cessatiōe motus: et iō debet eas que probatur in naturali p̄bia accipere vt notas.

C Ea autē de q̄bus formādo rōcinari d̄z sunt egritudines et eaz cāc p̄cūlares et eaz signa et qualr egritudo remoueat et sanitas p̄seruet. Et cuiuscūq̄ eaz esse ocultū fuerit ad illud declarandū demonstratiōe afferre debet ipsūz diuidendo numerādo et complendo.

C hic cōnumerat ea de quibus potest ratiocinādo docere.

Dub^m 19^m **C** Dubitat q̄re dixit egritudines et nō sanitates. V̄t d̄m q̄ egritudines sūt notiores ap̄d nos: et ex his cognoscim? q̄q̄ sanitates: v̄t per p̄uatiōe q̄q̄ notificam? habitū: vt. s. p̄phy. 20. cōmen.

Dub^m 19^m **C** Dubitat q̄ dixit p̄cūlares. V̄t d̄m q̄ forsan medic? nō possit pbare eē sanitatis in ḡne nec esse egritudines in ḡne. s. p̄batione a p̄p̄iis: s. h̄z faceret p̄bā nāles. S̄z p̄cūlares egritudines. i. s̄z de terminata ḡna possent aut p̄cesso medico sit tēpamētū in cōplōne et cōplōne et v̄tute p̄babit q̄ nō sunt nisi tria p̄ia ḡna egritudinū. hic tñ cēt dubiū de p̄ dicto: q̄. B. vi. p̄ de accitū. ca. 4. pbare eē sanitatis p̄ p̄n̄. p̄cessus p̄ sensus: et tale pōt esse p̄n̄ nāli p̄bō et medico. V̄t iō dicam? alr q̄ de p̄cūlari b̄ egritudinib? vt egritudinē ep̄is vel capis: et de febre et ap̄antib? medic? meli? demonstrat q̄ egritudinē in v̄t: q̄ demonstratiōes de egritudinē: et ē sanitas in ḡnib? p̄mis regrūt p̄pōnes declaratas in alia scia. s. an ḡntas agat an n̄gerus: s̄z sic de loco et p̄sitiōe. s̄z p̄cess. s̄z p̄mis generib? morboz d̄mōstrabit medic? ep̄ar possē ledi egritudinē. causa v̄t fri ḡda rē. et sic demonstrabit de causis p̄cūlari b̄. v̄. g. cholā posse cāre in epate talē et talē pōt medic? demonstrare signo. s. accitū p̄ egritudines sic effect? p̄ cās et eque sic cām p̄ effectū: et pōt demonstrare hoc accitū eē hui? egritudinē in hoc mēbro ita q̄ non alteri? et h̄ ē notū sciētū lib̄z de iteriōib? et filiz sciaz: vt. 3. ca. et q̄rti etiā. Et qualr? habito eni p̄n̄ ḡnāl curatiōis vel p̄cipalis modi curadi sūt demonstrabiles: vt b̄n̄ fac. et. s. frequētē i terapētica. Et cuiuscūq̄ eaz. s. rex p̄sideratay in practica. esse occultum fuerit ad illud rē. V̄t sunt multe expōnes. p̄cia L̄ba d̄i diuidē do. s. sp̄s egritudinū numerādo. s. signa cōplendo. s. dādo causas. V̄t scōa expō d̄z. L̄ba. i. cuiuscūq̄. s. rei p̄ter nām vel alterius eē occultū fuerit rē. v̄. g. d̄i iste h̄z facie tozantiles occultū est ibi a qua cā sit: et tūc debes declarare diuidēdo: et h̄ est qd dicit demonstratōes afferre demonstratiōe d̄z diuidēdo. v̄. g. hec facies tozantilis vel ē a cā extrinseca vel intrinseca: s̄z nō ē a cā extrinseca p̄ talia signa: s̄z ab intrinseca: et tūc reuertis a cā sup̄ effectū et ē expleta scia. V̄t rē

tia expō est Bartholomei. s. diuidēdo signum aliq̄s numerādo. s. d̄ias ḡnīs cōplendo. s. sp̄s per d̄ias. Quarta est h̄m diuidēdo et numerādo. s. vtēdo demonstratiōe p̄p̄ qd. Quinta est d̄m diuidēdo: q̄ numerādo p̄p̄ qd cōplendo per diffōnē. Sexta expositio quā ego do: q̄n̄ eni egritudines et cause eaz sunt occulte: et video aliq̄ accitū: tūc diuidendo diuido numero et compleo. v̄. g. iste h̄z fluxū vētris kilosum: dicā vel est ab epate nō trahēte vel intestinis nō tenentib? sed nō est ab epate: ergo. p̄p̄io s̄z diuidis. Secūdo numeras. Tercio cōples cū dicis ergo ab hoc: et ista expō est eadē cū illa Huilemi nisi q̄ est clarior: et dedi eā p̄p̄is q̄ viderem dicta sua. p̄p̄ia: s̄z expositio mea apparet et est q̄ occultus hic sumis p̄ docibilib? q̄ lib̄z nostri vel voces docent demonstratiōib? sufficētib?. tenet aut̄ Alu. in hoc mō docēdi talē viā: q̄ p̄ diuidit postea enumerat et declarat qdlibet mēbrum diuisiōis: postea ponit quosdā cāz. cōplētiōis illius sciētice: et in h̄ inferit plures demonstratiōes: ita p̄cedit sen. 2. huius. nā volēdo dare sciam de egritudinib? p̄cedit diuidendo q̄ alia in cōplōne: alia in cōplōne: alia in v̄tute alius morbi? cōpōsitiōis. scdō enumerat v̄nūq̄q̄ diuisiōis mēbrū: q̄ dicit. egritudo in cōplōne est hic rē. Ultimo in v̄no cap. ponit cāz. completiōis ista. et q̄q̄s imo frequētē facit in capitulis lib̄oz particulariū: vt. 3. et 4. cāz. q̄q̄s enim p̄missa diffi. alicuius egritudinis cuius sciam querū? vel nō p̄missa facit diuisiōe: deinde v̄nūq̄q̄ mēbrum diuisiōis d̄clarat. et hoc est diuidere et numerare. Ultio in fine capli ponit cāz. completiōis scie illi? q̄ cāz. nō poterāt poni in mō scie diuisiue vel numeratiue vt declarauimus frequētē cū legim? cap. sen. 2. b̄m de cōpō. sermone in dispōnib? et cū Alu. sic p̄cedit diuidēdo mēbra diuisiōis d̄clarando et cāz. sciales completiōis ponēdo dat sciam demonstratiua: q̄ medic? accipit idē demonstratiōes certas ex q̄b? demonstrat de illa egritudinē in p̄cūlari: et de causis ei? et de signis. ponere aut̄ in h̄ exēplum esset nimis p̄lix: sed tu considera.

C Galenus nāq̄z cū demonstratiua argumētatiōe sup̄ diuisiōe p̄mā facere aggressus ē: nō d̄z aggredi in quātū est medicus: sed in quātū est p̄bus.

C Quia diceret aliq̄s tu dixisti q̄ medic? nō d̄z d̄mōstrare d̄ elin. 3. q̄. Bal. scē lib̄z de elin: et ibi scē demonstratiua doctrina: et h̄ est qd dicit sup̄ diuisiōe p̄mā. p̄mū eni qd supra enumerauit nō demonstrando a medico: sed credēdū fuit eā cū dixit. hec ē summa elementa rē. Rādīq̄ non fecit vt medicus: sed vt p̄bus.

C In scia eni nāli d̄z loqui sicut alphabachi qui cū affirmare aggressus fuerit qd cōitātē scq̄ debēt: nō d̄z loq̄ de hoc in quātū est alphabachi: s̄z in quātū ipse ē mutacheli. Medic? eni in quātū ē medicus: et alphabachi in quātū est alphabachi: nō potest de hoc rōcinari. qd si non: perueniemus ad circūitiōem.

C Declarat p̄ filiz: alphabachi ap̄d arabes ē legislatoz siue doctor q̄ nō pbat qd dicit: s̄z ponit solū dicēdo q̄ p̄cepis legis op̄z obedi re: et iste ē p̄p̄bēta q̄ h̄z a deo. Mutacheli ē p̄bā q̄ ē in ordie s̄z p̄p̄bā q̄ pbat hec dicta p̄p̄bēta argumētū. et iō Daumer? sarrace nus fuit alphabachi: s̄z Alu. fuit mutachali. dicē q̄ Alu. q̄ medicus in scia nāli d̄z loq̄ vt medic? vel Bal. i. suis p̄ncipiis q̄ p̄tinet ad sciētia nāle d̄z loq̄ sic alphabachi. s̄z in lege: qm̄ si alphabachi fuit aggressus affirmare. i. pbare p̄ rōnē q̄ oēs debēt seg cōitātē. i. cōz ali quā culturā. v̄. g. in tali hora nō pbat hoc in quātū alphabachi: s̄z in quātū mutachali. medicus eni in quātū ē medicus nō pōt rōcinari. i. p̄ rōnē pbare de hoc. i. de elitis. et alphabachi in quātū alphabachi i. latoz legis in quātū latoz legis nō pōt de hoc rōcinari. s̄z oēs se quant cōitatem. i. talem cōm culturā: sed hoc p̄tinet ad mutachali. q̄ si nō: q̄ si in quātū medicus pōt rōcinari de p̄ncipiis: tūc p̄babit illa per inferiora: sed illa sunt minus nota q̄ p̄ncipiis: illa pbat per p̄ncipia. et per p̄ns fier circulus. Huil. disputat hic v̄trum sciētia medicīne debeat tradi modo subtili vel grossiori d̄ynus sequit ipsum et nos omittimus. Deo gratias. Amen.

C Doctrina 2^a est de elemētis: Cuius est v̄nū caplin.

Lemēta sunt corpora: et sunt partes prime corporis humani et alioz que in corpora diuersarum formarum diuidi minime possunt: ex quozum cōmixtiōe species diuersę generatorum sunt.

C Cum p̄misit eq̄ de q̄bus medicina vel medicus p̄siderat et modū hic exequit. Et p̄ de his que medicina tractat que sunt s̄bta theorie. Scdō de his que sunt s̄bta practice. scdā ibi. In p̄m^a tertie

Gentilis

fen. *¶* Ea autē de gbus tractat medicina in pte theozica: quedam sunt de gb^o medico nihil aliud sit agēdū nisi qd sint tñ cēntali in formatione isomet: et de his tractat in pma fen. qdā sunt de gb^o in sua arte pōt rōinari: et de his tractat in 2ª fen. Et qūis Auit. dixerit qd de ea gbus tractat rōnem formādo sunt egritudines p- ticularēs et causē particulares: tñ vt supra diximus per pticular- res possumus itelligere prima gija que sunt pticulares respectu cōis cōceptus egritudis et sanitas. Ea autē de gbus medicus nō po- test rōinari: sed dō essentiali iformatione iformare sunt elnta cō- pleriones et. *¶* Habet ergo ptes gñque: qūis sunt. 7. res. p. deter- minat de elntis. 2° de cōplerionibus. 3° de humorib^{us}. 4° de mē- briis. 5° de virtutib^{us} et opōnib^{us} et ps. *¶* pma in qtuor. p. diffinit. 2° ponit nūmex. 3° vñqūq; declarat. 4° cōparat et vltio cōcludit et ps. *¶* Cōsiderādū p qd hz supra dixerit. mēbra autē et iuuamēta sen- su et anathomia dīcernere dō. tñ quedā scia de mēbris est pter- sciam anathomie de qua medicus dō iformari credēdo phie nā- li: ista apparebit in caplo de mēbris. *¶* Cōsiderādū qd ille res dō gbus tractat medicus nō pbādo oīno sunt. 7. et dicunt. 7. res nā- les. f. elnta cōplones et. que dicunt nāles: qd nobis magis itrisce- ce et ad essētia nri ptinētes. sunt. n. causē māles vt elnta hūores et mēbra: causē formales vt cōplones et virtutes: et finales vt opōnes. quedā ex istis sunt efficiētes vt humores et spūs: ideo pnt dici res nāles. Ea autē de gbus determinat in vna pte 2^a fen. di- cunt res nō nāles que sunt sex: que dicunt extrinsecus occurren- tia. f. 6. res nō nāles dicte sunt: vt dō cōiter: qd sunt idifferētes: ad pseruandū vt cū sunt cōmēsurate: ad faciēdū egrotari vt cū sunt dīstēperare. Nos autē in fen 2^a hui^{us} hoc ptelamus fm hoc: qdaz diuiserūt pma fen et scdaz. *¶* Cōsiderādū qd elntis dō hie. 5. p- ditiones. f. qd sit corpus ad dīaz: pncipioz que nō sunt corpora vt mā et forma. 2° qd ex eo cōponat res: qd aliqd est corp^{us} ex quo nī hū cōponit sicut celū. 3° qd componat p ad dīaz mēbr^{os} ex pslū. 4° qd remaneat virtuali in mixto: et hoc itellerit Auit. cū dixit cō- mixtiōn. 5° qd sit indīuisibile in aliud sicut mixtū diuidit in elnta: qd tūc nō est elntis pntū. et hoc dixit que in corpora. hec ē diffi- nitio Arist. 5. meta. ter. cō. 4. Elementū est ex quo aliqd cōponit. concordant hūc diffinitiones Gal. elementozum: et Isaac in lib^{ro} elementoz. reliqua puerilia que hic dicuntur omittamus.

¶ Medicus autē physico credere dō qd sunt qtuor ele- menta et nō plura: quoz duo sunt leuia et duo graua: leuia sunt ignis et aer: graua terra et aqua.

¶ Rōinat sufficiētia elntoz. dicit p ex qualitate que est p^{ri}mo^{us} mo- tus localis. elnta emi quedā leuia vel simpli vt ignis vel hz qd vt aer. qdā graua simpli vt terra fm qd vt aqua. scdō ex qualitatibus que sunt pncipia motus alterationis. ex quatuor enīz qua- litatibus sunt quatuor possibiles combinationes nam cōiūgitur calidum et siccum: vel calidum et humidum: vel frigidū et siccū: vel frigidū et humidum: et sic qua tuor sunt elementa.

¶ Terra ē corp^{us} simplex cui^{us} loc^{us} nālis in medio toti^{us} existit in quo nāliter manet geta et ad ipm cū ab eo se- parata fuerit nāliter mouet. Et hec qdē ei^{us} nālis gra- uitas existit. Cui^{us} qdē nā frida ē et sicca. Ipsa emi talis existit qd si dimissa fuerit: neq; altera res extrinseca eaz puerterit: appebit ex ea frigiditas sensibilis et siccitas. Et dō eē in gñatis iuuamētū pstat ad retētiōē faci- endā et fixiōē et ad pseruandas figuras et formas.

¶ Cōsidera qd notificat terram ex loco in medio et. ex qualitate frigida et sicca qd probat: qd nisi alia res eaz permutauerit sic ap- parer. tertio ex fine: qd facit ad retētiōē et fixiōē.

Dub^{us} p^{ri}mo **¶** Dubitat. vtrū locus terre sit centrū mūdi. Videl^{et} qd nō. centrum terre vel est ps terre: et tūc ps locabit totū. vel ē pūct^{us} imagiari^{us}: et ille nō hz vtutē locatiua. *¶* Amplius tunc terra locabit aqua et aqua aerē et aer ignē. *¶* In dīaz Auit. et rō sua. Ille est loc^{us} nālis terre in quo gescit et ad quē mouet cū est ex illū. sed mediūz to- tius mūdi est hūmōi. f. cētrū terre. Sufficiat nobis qd dicit. Lōmē- tator alchindi ca. de cētro terre est 2° loc^{us}. f. terminās motū rei: et hē cētrū. alit^{er} ē loc^{us} ambiēis: et iste ē supficies ex corpis pntend. i. supficies aque: exēplū ponit de triāgulo stāte cū angulo sup pla- no. locus emi terminās est pūctus plani quē tāgit: sed loc^{us} ambi- ens est supficies corpis in quo est triāgulus ex h soluit dīctiōēz inter 4^{am} p^{ri}mo. ter. cō. 4. z. vbi terra locatur in aqua et aq in aere et aer in igne et ignis in celo et h nō ampli^{us}. et 4^{am} cōmēto. 34. et 2^{am} celi cōmēto. 99. vbi terra locatur in cētro.

Dub^{us} 2° **¶** Dubitat. vtrū formale loci terre sit in medio. et voco formale lo- ci illud qd est pfectio terre: pp qd terra mouet deorsum sic pp

Super primo

finē et formā sibi. Vt qd hoc sit in cētro: qd ad cētrū terre mouet: et ibi nāliter gescit: et a pcauo aque recedit: ergo cētrū est talis lo- cus et nō pcauū aque. pma est nota ex dicto Lōmētatoris 4° celi et mūdi cōmēto. 22. vbi dicit: qd elnta nō trāsmutantur ad loca illa nisi inquātū sunt silia et pfectiua: et generalius accipit. 4. phy. cō. 69. intētiō igit terre est silitudo et pueniētia ad terrā q mouet ver- sus cētrū: et per pns ibi ē formale loci. *¶* In dīaz ar. qd formale lo- ci est aliq qualitas p quē locus puenit locato et pseruat illud: sed talis qūitas nō pōt eē in idīuisibili matre. sicut est cētrū: ergo erit in supficie aque. *¶* Rōinat Lōmētator alchindi in ca. de loco ele- mētoz qd locus ad quē terra mouet ē duplex. Vnus ad quē mo- uet fm qd terra. f. p nāz forme: et iste locus est supficies aque. Rō qd illuc mouet terra p nām sue forme vbi pseruat. forma emi est qua gs pseruat et cōseruari appetit: f. supficies aq est hūmōi. in ea emi cōseruat terra. cui^{us} rō est: qd corpa nāliter sese locātia habēt nāl^{iter} virtutes seimūce pseruantes. f. qua loc^{us} cōseruat locatū. loc^{us} emi est cōseruatiuus locati: vt p de aia cō. 4. vel. 4. phy. cō. 4. aq autē et terra sese locant. f. aq terrā. *¶* Ampli^{us} ibi est formale. f. cō- seruās terrā: vbi est qualitas que cōuenit terre: f. in supficie aq est h. f. friditas. Appet igit qd semp supficies aque est cōseruans terrā et formale loci terre. Alit^{er} est locus ad quē terra mouet per mām: et est hic locus deorsus. terra emi pp multā mām ē graui^{us}: et iō p appetitū sue forme mouet ad cētrū. et dicit Alchindi qd ille modus ē corrupt^{us}: dat exēplū de vna q nascit in regione vna. vbi optie pseruat: f. qd pp multū caloz ē et mobilis appetit^{us} vadit ad terrā vbi morit. Lōtra. si terra mouebat deorsus pp grauitatē: g nō pp mām. tenet pntia: qd grauitas est p^{ri}mo^{us} formale graui^{us} et le- uitas leui^{us}: vt Lōmētator. 4. celi et mūdi. cōmēto. p. et reductur ad sūaz: vt Lōmētator. 2. de aia cōmēto. 2. al. 4. celi cōmēto. 4. *¶* Amplius ignis eēt alicuius grauitatis: qd alicuius mām. *¶* Am- plius motus qui semp cōcomitat terrā sicut itēti ab ea videt eē pp aliqūā pfectionē acgrēda: et nō pp corruptionē: f. mor^{is} deorsū est hūmōi: et tūc difficultat rō: sed in cētro nulla videt eē rō perfe- ctia: neq; videt ibi eē virt^{us} corruptiua: igit ad cētrū nō mouet nec appetitū forme nec materię. *¶* Ampli^{us} mirabile est qd hic fit mor^{is} a forma et nūq; fit iūctus. semp emi terra ad cētrū tendit. *¶* Dicamus igit qd alis dixim^{us}. f. qd virt^{us} siue qūitas cōseruatiua locati est in duplici sūto: vt in sūto qd est corpus ambiens: et hec virt^{us} ē efficiēs: et in sūto qd est ipm corp^{us} qd cōseruat: et hē ē qua imēdiatē cōseruat: ex^{emplum} ego sum in aere calitas solis qua conser- uoz effectiua ē in aere vtute solis: f. calitas formali^{us} vel imēdia- tius cōseruās ē in meipso. *¶* Dicam^{us} igit qd aqua recipit lumē et modū qualitatis a celo quo pducit in terrā sicut itēti ab ea videt eē pferuat imēdiatē: et istā qualitātē q est forma terre: terra reci- pit tāto magis quāto magis appropinquat ad cētrū: et hē qd ex ordie partū vniuerſi terra hz h qd magis pñfic quāto magis mouet ad cētrū et ignis quāto magis mouet ad celū. cū g dī qd supficies aque ē loc^{us} pseruatiuus terre itelligit qd est imēdiatū qd causat i terrā qūitatē celestē circa quā pseruat in eē: et est aq tale mediūz qd si ignis circuiret terrā celū nō posset eo mediātē pseruare ter- rā. virt^{us} emi que dat a celo terre mediātē aq regrit nō solū agens celū: sed h mediū imēdiatū terre. f. aq: et iō aq est loc^{us} nālis terre. et qd quāto magis elogat terra ab aq tāto magis recipit hec pte- ctio in terrā. ē locus terre ad quē mouet cētrū vt magis terra p- ficiat: exēplū de ferro fugiēte a magnete. fugit emi qd quāto plus fugit tāto pñfic vsq; ad cētrū spatū. et ex hoc apper qd aliq; p- tēs magis dīstās magis trāsmutat ab agēte. et apper: qd velocius mouent grauiā qū magis appropinquat iseri. nō emi est nisi pp istā cām. f. qd magis pñficiunt et nō est tota cā maior impulsio aeris vt alis diximus. *¶* Et gbus appet solo ad qōnē cū qñf vbi sit for- male loci terre. oīm qd nō est in cētro f. in terra. solue et cōseq; istud est tāta dīstātia et dico hoc: qd si tota terra eēt in celo pres terre nō mouerent ad illam: imo deorsus vt dicit Arist. 4. celi. et Lōmētator. 22. cōmēto. hic cōsidera multa contraria cessant.

Dub^{us} 3° **¶** Dubitat autē quō terra faciat ad retētiōē et fixiōē dī: qd nō ap- petit moueri a medio: sicut appetit sicū hoc puta ignē: et ideo sicūm terre retinet elemēta alia in mixtiōē: et pp hoc in mixtis abūdat terra. et cū dī qd est puluerizabile dicit qd per admixtiōē aque cū ipso fit cōtinuū: et ideo terra ab aqua recipit cōtinuatiō- nem: sed aqua et terra recipit fixiōē. Tu tamē cōsidera qd conti- nuitas terre ab aq est extrinseca. terra emi cōtinuitatē hz intrin- secā seipsa sine sua quātitate. dī ē qd dixit figuras et formas pp formas aiatoz et inaiatoz: vel ppter artificiales et nāles.

¶ Aqua autē est corpus simplex cui^{us} nālis locus est: vt sit circūdans terrā: et circūdāta ab aere cū in suis sūtib^{us} nālib^{us} pmaierit. Et hec qdē est ei^{us} grauitas cōparati- ua: que

Bentilis

ra et aqua faciunt ad mēbroz gñationē: et qz cūz hēc mēbra nō sunt sic mobilia vt spūs: imo respectu eoz quiescentia respectu aeris et ignis faciunt ad quietē mēbroz et spūs aliter se hñt vt appet: ideo duo leuia plus faciunt ad spiritū gñationem et motionez in se et motū mēbroz: h mouens. s. principale nō fit nisi anima.

Dub^m 6^m Circa pñcta in caplo oēs dubitant. pmo vtrū grauitas terre sit absoluta. Videlicet qz nō qz reperit res grauior terra sicut plūibz: sic ponit Auer. in trac. de tyriaca. et simili argu. pbat qz frigiditas aq nō sit absolute friditas. i. intēsiōz que sit: qz reperit mixtū qd magis infrigidat qz aqua sicut plūiū opū et glacies: et sic pbo de igne qd nō sit calidius: qz ferruz ignitum comburit et calefacit plus qz ignis elemētū. Amplius si iste qualitates essent prime et absolute et aliquo elito: sicut grauitas in terra: et siccitas et leuitas in igne et caliditas: segtur qz qbuscūqz reperierit iste qualitates in minori gradu reperierent per participationē eius nāe qd est in gradu perfectionis: sicut dicimus qz oīa calida sunt cala pñcipatione pñmi cali. Dicitur qz grauitas terre ē absoluta. i. p^a et maior qz sit. rō qz simplr dedit ad dōsuz. s. ad cētrū: et oīa sūt gñia pñcipatione terre.

Ad arg. de plūbo dicit qz plūbū est grauius terra: qz hz plures partes terre qz terra sub eadē mēfura: in plūbo nō oēs pres sunt terre: qz sunt ibi alia elita: sed sub mēfura terre dare oēs pres existentes sunt terra: qz nō sunt ibi alia elita: tñ partes terre in plūbo sunt magis dense. sed hoc videt mirabile qz terra sit deōsiōz aliquid nō existēs terra: sicut qz aliqd sit rariū qz ignis. Auer. at in trac. de tyriaca dicit qz in cōposito potest reperiri maior virtus qz sit in singulari cōponente sicut maior grauitas in plūbo qz sit in terra: sicut maior virtus in tyriaca qz in simplici ex quo sit: et tunc est dicere qz grauitas terre non dicit pñma grauitas: nisi qz est pñcipiūz alijs: et sic est pñma in virtute nō in forma a qua pueniat maior effectus grauitationis. i. descēsiōis. Ad 2^m argu. mentū dicit qz ignis est absolute et sūme calidior et aqua summe frida. s. in virtute et pñmitate sicut dicimus de grauitate. et rō est: qz iste qualitates pñmo reperit in aliquo: sed hoc non pot dari nisi qz aliqd elemētū de corpōibz generabilibz et corruptibilibz. Ad argumētū de glacie et pñlio dicit qz ista stant sit: h est calidius isto vel frigidius isto: et tamē minus calefacit vel minus infrigidat. Glacies enī plus infrigidat qz aqua et silt pñliuz: nō qz sit plus frigida: sed pp densitate materie que facit ad actiōez: et silt de igne. et ideo videmus celū per partē densas plus calefacere vt per solē: silt glacies et pñlium plus adheret et plus applicat mēbro qz aqua: que statim elabit a mēbro: ergo plus agit glacies et pñliū infrigidādo qz facit aqua. et hāc cām dat Jsaac in libro elemētōz. penultimo cap. Ad 3^m argumētū. qd dixerūt qz grauitas aque que est mior qz grauitas terre: et silt oīs qualitas remissa in elemētō et parata ad qualitatē intēfās differt ab illa specie: vide apud istos calidū aeris et calidū ignis differunt spēs: et sic de alijs. et addit qz qbus specie differat: habet enī ordinē dependentie: qz calor aeris nō esset nisi ignis eēt calor: sicut etia dicit qz non esset color nisi essent pñmo qualitates: et dī hoc via exempli. Alij dicit qz caliditas ignis et caliditas aeris differat fm. magis et minus. Est cū dī tūc aer esset calidus virtute ignis. Rñdet qz verum est virtute. i. caliditate que intrinsece reperit in igne. qz tamē aliqua ps ignis vel sūalis forme ignis reperiat in aere: hoc nō est verū: et eodem mō dicit cē de grauitate aque que est mior grauitate terre: tñ est facta per pñcipationē terre remittēte alio elemētō terre grauitatē in aqua: qz tūc aqua eēt facta ex duobz elemētis. et vī qz hoc sensu Lōmēta. 4° celi et mūdi cōmē. 26. Antōnius aut hoc itellēxit cum dixit. grauitas aque est cōparatiue nō per admixtionē contrariōz: sed cōparatiue: qz aqua est grauior aere respectu ignis. possumus idē itelligere cōparatiue. s. ad pñmā qñtātē: et sic itelligēdū de oī qñtātē mīori et elito cōparata ad mā.

Dub^m 9^m Dubitat. vtrū aer sit grauis vel leuis i sua sphaera. Cū qz grauis per Arist. pble. 21. 17. pble. vbi dicit. aer nil facit leuis. habz enim grauitatē aer in aere: et ideo vult qz pasta que sit ex fāria et aq sit leuior qz qdlibet illoz non pp aeris inclusionē: qz ex hoc eēt grauior: sed est pp exclusionē qua pertinet aque in motu cōmixtiōis. 7° 3° 4° celi et mūdi idem vult Arist. et Lōmē. tex. 2 cō. 30. et dat signum: qz plūbeolum ligni velocius descēdit in aere qz plūbeolum plumbi: nō autē in aqua. 7° 3° 4° celi. vbi dicit vt alleniet rē. et Arist. pblematū. 25. 12. pble. vbi dicit. Aer sursum ferf. signuz inflati vtres: qz sursum ferf. vī qz nō hz aliqū istaz rñz: qz aer cū grauib^o est grauis et cum leuibz leuis: vt. 3. celi et mūdi cōmē. 26. Lōmē dī qz aer in sua sphaera hz grauitatē: et hoc declarat dictūz de plumbecolor: qz aer facilius facilius mouet ad locū aq qz ad locū ignis: vt. 4. celi et mūdi cōmē. 39. hic que declarat qz inflati vtres plus pōderant. et vox de sursum in deorsuz plus audif qz in deorsuz in sursum: et hoc pp grauitatē aeris moti in voce: vt itelligit ab Arist. pble. 11. 45. pble. 7° Ad hūc. dōm qz itelligit al-

Super pñmo

leuiatur respectu aque. 7° Ad argu. dōm fm quosdā qz nō logitur pprie: sed alioz snia: vel dōm qz dixit illd fm qz apparuit: tñ aliō est veritas. 7° Ad aliud dōm vt dixit Lōmētar: 3° celi et mūdi. cōmēto. 26. Grauitas aut et leuitas quas hz. aer in suis locis nō est nisi velocitas motus ad inferius ad sup^o ab eo qz facit violentiam.

Dub^m 10^m Dubitat an aqua sit humidior aere. Cū qz sic humiditate grossa corpulenta. aer aut est humidior humiditate subtili substānali. **Dub^m 11^m** Dubitant etiā an terra sit frigidior aqua et dicunt qz frigiditate per priuationē caloris celestis terra est frigidior: sed postuua frigiditate aq est frigidior. et multa alia scribit que omittimus.

Doctrinae tertie de complexionibus. Cap. p^m.

Complexio est qualitas que ex actiōe adinuicem et passione contrariarum qualitatū in elementis inuētarum puenit: quoz partes ad tantā paruitatez redacte sunt: vt cuiusqz eaz plurimū pñgar: pñm alterius.

Post dñtionē de elemētis dicit de cōpñonibus: qz sit ex qualitatibz elitoz. Et p de cōpñone determinat in abstracto magis siue absolute siue in gñali. Scdō magis in pñcreto siue pñcōdo siue magis spāl. scdō ibi (Dico qz deus.) In fine aut cap. de etaribz et cū fat se: et pōt dici pars tertia. pñia in duas. pñ ponit diffi. cōpñonis. scdō ponit diuisionē. et in fine capli cōcludit siue ponit finē: et ibi. (Et illud est.) pñma in duas. pñ ponit diffi. scdō declarat. scdō ibi. (Cū enī.) Cōsiderandū qz cōpñō nō est vere mixtio: sed cōpñōtio vere est mixtio: qz mixtio est corpōz: sed cōpñō est qualitas et illamnet res que dī cōpñōz: qz forma ex qualitate facta dī calor naturalis inqñtū vincit ibi caliditas: et ideo in libello de rēgōe ca. 6. dicit Bal. qz ex calido et frido siccō et humido est mixtio caloris nalis: et hēc eadē cōpñō in certa mēfura est sanitas in cōpñone. Cōsiderandū 2° ex actione rē. qz ex transmutatione qualitatū sit cōpñō sicut ex transmutatione in suba elitoz sit substāntialis forma. Cōsiderandū 3° quoz partes: qz per diuisionē ad partes paruas actio et passio melius sit cū agēs magis intrinsece attigat passum. Cōsiderandū 4° plurimū vel minimū: dixit ergo plurimū: qz nō qdlibet minimū formale cuiuslibet eliti pōt tāgere vt tangi a quolibet minimo formali alterius eliti. rō est: qz elitum aliqd vt terra et aqua est in maiorū qñtātē molis qz ignis in generatione mixtoz: et ideo ad plura minimū diuidit terra et aq qz ignis: ergo nō qdlibet minimū tāgit et tāgit: sed plurimū qz plurima minima. saluaf aut ista que dicit minimū: qz practu virtuali qz extēdit p actionē in cōtactu qd cūqz minimū vnus eliti tam formale qz māle ab alio tangat. i. trāsmutet. vnum enī minimū formale ignis positum iuxta duo formalia aque potest dici qz tanguntur illa inquantum agit super illa tora.

Dub^m 12^m Hic essent dubitationes derelictae a pñmo. pñma an mē qz erāt sub formis elitoz cū sunt forma mixti iuxta ponant: ita qz homo possit imaginari a pñcto huius mixti ad istū sit mē qz fuit tñ forma aque: et sic sub forma ignis: et ab isto pñcto imaginato ad istū sit materia que fuit sub forma aque et sic de alijs. Ergo enim credo qz sic: et in hoc. s. pp hoc saluo diffōmitatem omnis mixti.

Scdō dubitatio est: qd est illud ex quo ille qualitates vniunt in formā vñā cōpñonāle. Lā aut dubitationis est: nāz calidū et fridūz elitoz sunt sicut mā cōpñonis mixti: et cōpñō mixti est aliqua res que nō est aliqd illoz. per istā dubitationē dicit qd qz nūqz fieret vñā cōpñō nisi daret agens ab extra: cuius virtute actiua vñā sit illa vñā cōpñō ex qualitatibz pluribus. Lā aut alia dubitandū in hoc est. nā si calidū aeris et ignis est vñā? spēs: et sic de alijs est qz dī: quare ex concursu qñtuor elitoz resultat cōpñō vñā et actione ignis in aqua nō resultat vñā cōpñō iter calidū et fridū. cū aut aq sit ignis in tota trāsmutatiōe trāsit p oēs pñte caliditatis et friditatis: et p totā latitudinē istaz qualitatū: et p pñs trāsit p tales friditatis qualis ē friditas terre: et p talē calitatē qñlis ē calitas aeris: qz deberet posse fieri in aqua cōpñō iter calidū et fridū talis qualis est cōpñō mixti alicui. et si subitl consideras poteris ppare qz in ipsa aqua solo igne agēte poterit fieri talis siccitas qualis ē aliq pars siccitatis. s. qualitatē sicce que est in terra: et aliqua ps humiditatis inuenit in hac trāsmutatiōe que est talis qualis est aliq ps humiditatis repte in aere: qz in tota cōpñō mixti fieri pōt: et qz cōplexio pparat ad formā ex aqua et igne poterit fieri vñā mixtoz. et qui tñ qz qualitates differat spēs. calidū ignis et calidū aeris leuiter soluit rōnē. qz at tñ qz differūt hz magis et min^o difficulte soluit. dicit tñ qz hz sit māle cōpñonis. s. qualitates: tñ nō est agens. s. mixtū qd dat formā et vñiat illas qualitates: et tunc dī pōne qz qdā mixtū tāgat ab vñā pte totā istā aquā ignis trāsmutat: et pōne qz nihil agit in aqua vñq ad tps vel istas in quo aqua hz pñte portionē

portionē ptiū istarū qualitātū que pnt vñiri in aliā formā istī mī-
xiti: tūc agēs agat: ergo fiet mixtum: dimittit alijs.

Dub^m 3^m Dubitat cōter pro medicis vtrū cōplō sit sba. Hal. enī in lib. 1.
de vtilitate ptiū. 9. ca. 2. p de lunamētis mēbroz. 2. cap. 2. in lib. de
secretis ca. 1. ponit cōplōnē cē sba mēbroz cōsilijs. 2. baly. trac.
2. cōmē. 8. dicit. q cōplexio est sba virtutis. / In ptiū Aliu. dī qd
dā dūxissē q cōplexio cōparata mēbro est pti^m actionis 7 est acci-
dens 7 cōparata opationi est sba. sed isti ignorāt q illi 7 vñi acci-
dens nō est alterius sba: vt. 5. pphy. 10. cōmēto. 7. s. meta. cōmē. 5.
/ Ddm igit q cōplexio ē accēs: q sit ex accētib⁹. Sed Hal. voca-
uit cōplōnē sba: iproprie sic dicimus de reb⁹ multum itēis 7 ap-
propriatis alicui q sūt de sba illi⁹ rei. cōplō aut est res a qua pen-
dēt nre opōnes: vñ oīum mēbroz opōnes ad cōplōnē reducūt
sicut ad principale instm virtutis vel aie. Hal. in pdictis locis in-
tellerit 7 in septimo tera. 3. cap. 2. pmo de accētī 7 morbo. ca. 1.

C Lū enī aduicē agūt 7 patiunt sūis virtutib⁹: accidit
in eaz sūma qualitas in toto eaz sūis que est cōplō.

C Dicit Bartholomeus q Aliu. ponit hic vñam aliā diffōnē com-
plexionis que sumit ab ipsa essentia cōplexionis. Et dicit q com-
plexio est qualitas sūis in toto mixto. diffi. autē quā pmo dedit
de cōplōne sumit a mō pūctus cōplōnis. cā aut quā dīc q hic po-
nit diffōnē 7 nō declaratiōē est: q tūc Aliu. dīceret sibi: q sup^a
dixit q medicus nō dō declare sua pti^m. / Nos dicam⁹ q Aliu. de-
clarat diffōnē nō tū vñi vñs pbanis sed narratiuis: 7 talis de-
claratio pncipioz pōt dari in scia. pmo dectat qd puenit de actōe
7 passioe qualitātū elitoz: q ptiū tāgūt plurimum. scō dectat q
dixit ex actōe qualitātū elitis inuētax. 2ª ibi. (Et qñi.) / Dicit p
Lū enī 7 ita q ad minima se tāgūt accidit in eaz sūma. i. cū as-
sumant 7 vñuñs accidit qualitas que est cōplō. / Cōsiderandum
(in toto eaz) dupl^r exponit. pmo accidit qualitas i toto. s. sub-
lecto eaz. s. qualitātū sūis: q nō dā pars materie que pti^m cēt sū
forma elemētī in qua nō sit ista cōplexio: q ipsa est in toto sūo si
milis. Scō mō accidit qualitas in toto. s. sūo sūis eaz. i. sū sūi-
tudine eaz qualitātū in pporione: q sicut qualitas excedit ita
fuit illam denotatur cōplexio: dō cōplexio calida vel frida 7c.

Dub^m 4^m Dubitat Dyus 7 alij vtrū in mixto actu pstituto elemēta agūt
7 patiunt: 7 est dicere vtrū mixti cōrūpib⁹ ab intrinseco. Ut q sic.
q in mixto est ptiētās inter calidū 7 fridū cū iste equalitates nō
sūt corrupte: 7 sūt inter siccū 7 humidū pban q in mixto aīato
ab intrinseco sit corruptio: q ibi ptiētās nutrimentū ad nutrimentū.
/ In ptiū q corruptio q debeat mixto sūm q mixti est putre-
factio: vt Arist. 4. methoz. 7. cōmē. 6. sed illa nō sit ab in-
tra: imo ab extrinseco calido. s. ptiētās vtrū ibide sumit. 7 7c. / Itē
simile nō agūt in sūis: sed ptes mixti sūt similes. vñ Aliu. Accidit
qualitas sūis. / Narrat Dyus quosdā dixisse q ab extrinseco i-
mixto iaiato nulla sit actio: 7 p ptiētās nec corruptio: 7 tū cōter. spe-
bet de oī mixto. Rō q in oī actioe tale est agēs in actu quale ē pa-
tiēs in potētia: 7 in mixto nō est dare pti^m vñā que sit actu: 7 aliā
que sit in potētia: q oēs sūt sub vñā forma. / Ampli⁹ vbi nō est
corruptas ibi nō est actio: sed in mixto nō est ptiētās: q ptiā sūt
reducta ad formā vñā: dicit tū q in mixto aīato 7 accēs cōuenit
corruptio ab intrinseco. ex repassioe mēbz a nutrimento: 7 sūm
veritate nutrimentū sit qd extrinseco qd nō est aīato. / Lōra hoc
dicit Dyus. ptiūs est actio calidi 7 humidū ad psumptionē q sit
actio in nutrimentū. / Dicit ergo Dyus 7 Antony q in mixto ab
intrinseco sit actio 7 passio q corruptio ipsi⁹ mixti virtute qualita-
tis elitoz. Rō est: q in oī mixto sūt duo pncipia: quoz vñū qd
est corpus. s. illud q vocat humidū tale est corp⁹ factus ex qtuor
elitis: 7 illud qd vocat calidū est corpus factū ex quatuor elitis: 7
ex eis duob⁹ cōstituit oē mixtū intrinseco: vt dēū est supra 7 vicef
in qōne de actioe calidi in humidū: ergo calidū agēt in humidū.
/ Ad rōnes i ptiū. Ad ptiā pcedo maiorē: 7 cū dī q putrefactio
nō sit ab intrinseco: imo ab extrinseco calō. s. ptiētās: ddm q pu-
refactio sūm qd sit ab extrinseco vt dicit 7 sūm qd ab intrinseco. nā
calidū intrinseco mixti sūm q determinatū vel pporionatū 7 hu-
midū 7 gubernat illud: 7 est qd nāle 7 intrinseco nobis. sūm āt q ca-
lidū absolute resoluit 7 separat humidū a siccō: 7 vt sic dī qd ex-
trinseco istū aut calōe intrinseco distēperat caliditas aeris pti-
nēs: 7 ipse calō distēperat agit in humidū putrefaciēdo. S3 licet
querere ab istis vñis vtrū circūscripta actione ptiētās mixtum
putrefiat ab intrinseco. videf enī sentire q nō. / Ad scōm dicunt
q simile oīno nō agit in simile: 7 iō cōplexio resultās ex pti^m acti-
uō 7 passiuo sūl est vñā cōplexio sūis 7 non agit in se: sed vñū pti^m
istius cōplōnis. s. calidū agit in aliud. s. in humidū. / Ad rōnē op-
positi ddm q sūm corpus humidū q sūm sit sub vñā forma
mixti: tū inter se bñt ptiētātē aliqūā: 7 qui delectat in his modis
Dyū 7 Antony legat qōnes Antony. 4. methoz. 7. q ipse fuit

caput 7 fundator horum modorum dicendi.

C Et qñ virtutes pime que sunt in elemētis predictis
sunt quatuor: caliditas: frigiditas: humiditas: 7 siccitas: tunc manifestum est q complexionēs in corpori-
bus generatis 7 corruptis sunt per eas.

C Cōsiderandū q ex hoc Aliu. duo h3. pmo declaratiōē ei⁹ qd dī
rit qualitātū in elitis 7c. ostēdit enī que sunt iste qualitates: quia
sunt qtuor virtutes elitoz que dicunt virtutes vt sunt pti^m agen-
ti dicunt qualitates vt sunt forme qualificātes. Scō h3 declara-
tiōē eius qd itellexit q cōplexio resultat sūm silitudinē qualita-
tū. nā cōplōnes mixtoz sunt per eas. s. qualitates elitoz. s. put
per mām 7 p eas tāq per agēs: q bñt aliqūē effectū ad pductiō-
nē cōplōnis 7 necessarium sit agēs extra: ergo sūm diuersitatem
pporionum qualitātū est diuersitas complexionum.

C Dubitant vtrū cōplexio ex mixture elitoz confurgens sit vñā. **Dubū 5^m**
Videf q sic: q mixti est vñā forma subalis mixture: 7 vñā cō-
plexio. / In ptiū q ibi sunt due ptiētās: ergo duplex mediū.
/ Ddm q cōplō mixti nō est vere vñā pp eām dictas. nā alia ē cō-
plexio media iter calidū 7 fridū: 7 alia iter humidū 7 siccū: sū enī
extrema sunt diuersoz genē: mediū enī 7 extremū est in eodem
gñe: 7 ideo mediū coloz est aliud a medio sapoz. / Ddm 2^a q ali-
quē mediū vñitatis bñt. nā cōplō facta ex calido 7 frido est sic for-
male 7 perfectio eius que sit ex humidū 7 siccō. qualitates enim
actiue bñt cōm rōnem pncipij formalioris actiui quo sit actio:
passiue bñt rōnē pncipij materialioris quo sit receptio: 7 iō con-
stitutū ex duob⁹ pncipijs cōstituit ex vno. s. ex forma vt ex medio
inter actiuas qualitates 7 ex alio sic ex mā. 7 hoc intellerit Auer.
2. colliget cap. 1. qñ loquēs de his qualitātibus dixit q forme p-
prie habēt ptiās materias: intelligens q passiue qualitates sūt
sicut materia actiua. 7 idem scō colliget in fine.

C Dubitant 2ª vtrū oēs quatuor qualitates sunt actiue 7 passiue. **Dubū 6^m**
Ut q sic per Aliu. hic. Hal. ē in thegni cap. de neutro. ca. vltio. et
illo capi. Totius qdē 7 2^a regimūis acutoz p cōmēto oēs vocat
illas actiuas siue effectiuas siue efficiētes. / Amplius oēs aduini-
cem agūt 7 patiunt: ergo oēs actiue 7 passiue. / In ptiū Aliu. i-
fra sen 2^a. 7 Arist. 4^a methoz. duas enī ponit actiuas 7 duas
passiuas. / In hoc qestio cadit multa diuersitas. baly enī i the-
gni tracta. p. 6. cōmēto. calidum 7 frigidū dicunt actiue qualita-
tes: q diffiniunt per agere. Nā calidū dicit q aggregat res ho-
mogeneas: frigidū etiā dī q aggregat partes: 7 vult baly idēst
aggregat etherogenea humidū 7 siccum sunt. vel dicunt passiue
qualitates: quia diffiniuntur per pati. dicit enī humidū quod aliqd
facili⁹ patitur: siccū aut q difficulter. 7 hāc opinionē baly cōmē-
to. s. tractatu 2^a in tractatu testiculoz. 7 addit ibi quō possunt vo-
cari actiue. oēs enim sunt in vno caplo dialectice. s. in tertia spe-
cie qualitatis. / Alia opi. in hoc Isaac. 11. febrū. caplo de diuersi-
tate interpolatay: vbi pcedens 3^a Jo. damascenū dicit q calidū
7 frigidū sunt actiua q sēp agūt: 7 q calidū pducit siccū: 7 fri-
gidū pducit humidū: sed siccū 7 humidū sunt passiua: q nūl fa-
ciūt in calz 7 frigidū. alē in humidū 7 siccū. / Alius modus docen-
di est quozdā vltra mōte sup ptiū de virtutibus nāliū 3ª cap.
vbi dicit q calz 7 fridū in ipressionib⁹ metroloicis sunt actiua: et
humidū 7 siccū sunt passiua: 7 in gñe mixtoz alioz oēs qtuor sūt
actiue 7 passiue: 7 dicit hūc fuisse Hal. sermonē. Nos aut aliē ex-
ponimus illū passum. / Quart⁹ modus dicēdi ē Lōciliatoris oīa
19. q calidū 7 fridū sūt actiua: vt dī humidū 7 siccū sunt passiua:
tū accidit humidū 7 siccū q sūt actiua. s. pp multā quantitātē quā
humidū 7 siccū exuberāt 7 stant sic forma 7 pfectio. / Quī⁹ mo-
dus dicēdi ē Auer. 3. coll. cap. 2. de accētib⁹ sensus tacet: oēs qū-
tates quatuor possunt dici actiue: q in oib⁹ inest agere in nos: 7
calm 7 fridū q plus agūt dicunt actiue 7 eōuerso humidū 7 sic-
cū. / Sext⁹ modus dicēdi ē Lōmētoris sup alchindū: calz 7 fri-
gidū dicunt actiua: q virtute ppiā agūt. s. calz calefacit 7 frigidū
infrigidat: sed humidū 7 siccū passiua: q humidū nō humectat nisi
virtute frigoris vel caloris: 7 siccū nō ericat nisi virtute caloris
vel frigoris. / Septim⁹ modus dicēdi est Antony sup metho. et
Dyū in thegni 7 Lūstani 7 radij eoz est sūm Auer. 4. metho.
7 est q calz fridū: siccū 7 humidū ptiētātē sūt sunt qualitates cō-
parate elitis: ita. s. vt sunt trāsmutata aduicē: 7 sic oēs sūt acti-
ue 7 passiue: q calidū 7 humidū: fridū 7 siccū. Alio mō vt cōpa-
rant mixta: 7 quātum ad dispōnes que reperiunt in gñatiōe in-
diuiduoz mixtoz: 7 isto mō calidū 7 fridū solū agūt: 7 humidū 7
siccū sunt solū qbus mixta patiunt. Rō ptiū: q sex sunt dispo-
sitiones siue actiones que actiōes in gñatione mixtoz requirunt
s. congregatio terminatio 7 humectatio: 7 ericatio induratio 7
mollificatio. calidū aut 7 fridū faciūt ista. calidū enī terminat q

b 4

generat. s. aggregat homogenea humectat trahendo humidum ad su-
perficie: ericcat resoluendo: iduratur et mollescit ut ps. fridum et
terminatur: quia inuatur ad generationem et alia facit ut ps. humidus et sic-
cus non agit bec: s. patitur. i. inest eis passio mixti que est cogregari et
terminari. nam humidum terminatur facile termino alieno: sed non p.
prio. et ideo dicitur Auer. 4. methco. non debemus dubitare in h. qd
vicinus qd humidum et siccu sunt passiva: et calidum et fridus sunt acti-
ua: quibus inuenimus illa generare sibi similia. sicut enim siccu ge-
nerat siccu: et humidum humidum: sicut calidum generat calidum et frigi-
dum frigidum: quoniam hoc dictum est de actiuis et passiuis ut considerat-
tur in coparatione generationis indiuiduorum mixtorum non actiuorum et
passiuorum in se. textus enim Auer. ibidem male reperitur.

**Et illud quidem est finis qui oportet per diuisiones ra-
tionalem cum consideratione absoluta absque vlla co-
paratione ad rem aliquam.**

**Hic determinatur de coplone via diuisionis: et intelligitur quod com-
plexio est duplex. vna solum finis intellectus determinatur primo de ea. et
quod alia est coplone in re determinatur de illa. et ibi debet autem sci-
re. et prima in duas. s. pmitit. scdo ostendit quoniam medicus ad illa
se habet. et ibi dicitur autem. primo dicitur. Et illud. i. et coplone que est qli-
tas ex qualitatibus. et istud est finis qui oportet per diuisiones rationales
dicere per diuisiones rationales. intellectus enim fingit hoc: et hoc est quod
subdit. absque vlla coparatione ad rem aliquam. i. absque hoc quod sit in re
ista coplone: vel absque vlla coparatione et c. i. non coparando ipsam
ad aliquam operationem: quod est coplone imaginata priuata a fine. i.
operatione. et c. Considerandum quod ista que dicitur per diuisiones rationales
potest dupliciter exponi. Uno modo ut diximus: sed tunc est ordinem que Auer.
non dicit per coplone rationales: imo dicit per diuisiones rationales. Dicitur
quod ista coplone vocatur coplone ad pondus: sive sit inqualis oportet
ter prius imaginari cuiusque eluti vel qualitatis pondus: et ex his
se poterat. i. mensuratis imaginari coplone et facilius est phan-
tasiam eluto et qualitatis pondus. i. mensura que imaginari. sicut equi-
tate fieri coplone et abstrahere ea ab omni fine. Alio modo potest ex-
poni per diuisiones rationales. i. per diuisiones quas facit intellectus co-
plexionis phantasie a coplone irrepetibili. intellectus enim statim co-
prehendit aliqua plura coplone: comprehendit illa statim ut ab-
solute coplone nullo respectu fine: et hoc est coplone finis phan-
tasie. et coplone illa ut coplone taliter per aliqua operatio inde
pueniat et aliqua forma naturalis: statim intellectus diuidit vnam
istam coplone suae compositionum ab alia: et vna dicitur possibile et
aliam dicitur impossibile: et ideo dicitur per diuisionum rationem.**

**Et est duobus modis: quorum vnus est ut sit coplone
qualis: ita ut quantitates qualitatum contrariarum in
coplone sint equales: non superantes neque superate:
et sit coplone qualitas in medio earum vere.**

**Hic diuiditur hanc coplone a ratione in intellectu statim: que
tamen non est in re: vult quod est duplex hec coplone. s. equalis pondus
et inqualis pondus. Considerandum quod per quantitates qualita-
tum elementorum possumus intelligere quantitates ex se. ubi gra-
tia sit quantitas pedalis ignis et quantitas pedalis terre: de hac
non est terminus: quoniam non est impossibile ex elutis equalis qua-
ritatis diuisionabilis resultare mixtum: quod ibi est inqualitas vir-
tutis. Alio modo intelligimus per quantitates potestatis sive virtutis et
intelligo qualitatem non solum calidum fridum siccu et humidum: imo gra-
uitas et leuitas. Considerandum quod duplex reperitur ista. vna que di-
citur coploneato et ps: alia ista que dicitur incoplerari. i. qualitatis
anres constituit hanc coplone ut supra diximus: et forsitan dicitur h.
quod statim quod intellectus concipit equalitatem potestatis que ex natura
re est imaginabilis statim comprehendit ista equalia non posse cople-
rari: imo incoplerari remanere: sed ultra hoc fingit coplone iposibi-
lis. s. possibile et imaginari coplone in medio illarum vere.**

**Alter vero modus est ut non sit coplone qualitatum co-
trariarum media absolute: sed ad vnam magis decli-
net extremitatem: aut in contrarietate que est inter calidi-
tatem et frigiditatem: aut in contrarietate que est inter hu-
miditatem et siccitatem: aut inter vtriusque.**

Hic determinatur de coplone inquali ad pondus et patet.

**Quod autem in doctrina medicine consideratur equale aut
extra equalitatem: non est hoc neque illud: sed medicus phy-
sico credere debet quod equale finis hanc intentionem quam dixi-
mus impossibile est aliquo modo inueniri: quanto magis**

ut sit hominis complexio aut membri humani.

**Hic Auer. ostendit quoniam medicus se habet ad considerationem istorum: et
vult quod neque hoc equale ad pondus: neque illud. i. inequale ad pon-
dus considerat. et causa est: quod hoc equale ad pondus non potest inueni-
ri. Et hoc credit philosophus. et si non potest inueniri multo magis non inuenietur
in homine vel in membro eius. Considerandum quod Auer. hic plus negat
equalitatem ponderis ab homine toto vel parte eius. s. membro: quam ab alia parte
mundi entium finis plus distat homo vel quodcumque membrum humanum ab
hac complexione quam aliud mixtum: cuius tamen contrarium ponit.**

**Dubitat vtrum sit reperire complexione equali ad pondus. Vltimum
sic. primo per Auer. de complexione. cap. 8. est exemplum eius de
aqua et cinere: et hoc declarat nobis equalitatem corporis in humi-
ditate et siccitate. Item aliud exemplum de aqua feruente et nive: et
declarat nobis hanc complexione media inter calidum et frigidum.
Balyabas autem per sermonem theophrasti. in hoc sequitur Auer. Amplius
intellectus est verus. si ergo datur finis intellectus ergo in re. Item
intellectus comparat omnes complexiones ad illam. ergo ista maxime
videtur esse. Item in contrariis hic Auer. Antiqua opinio fuit. per Petrum de
Allernia quod complexio equalis ad pondus reperiri potest. hanc conclu-
sionem quidam moderni posuerunt opinio. noua. dicitur quique habet possint
ad quatuor reduci. Primo quod coplone equalis ad pondus reperit in re-
bus naturalibus. Secundo quod non durat nisi per instantia. Tercio quod non durat per
tempus. Quarto quod non debet negari a medico. Quinto quod esse istius co-
plexionis magis apparet cum latitudine mixti cum mutatur de vna co-
plexione in aliam quam appareat quando de nouo fit mixtum ex elementis.**

**Primo probatur quod sit dare complexione equali ad pondus in rerum
natura: et non solum per imaginationem. Prima responsio est habet in mo-
tu localitate se habet in motu alterationis: sed in motu locali diuinitas
ad medium punctuale iter terminum a quo et ad quem: ergo sicut in mo-
tu alterationis. Secunda responsio est se habet in motu augmenti et diminutionis:
ita in motu alterationis de vna forma ad aliam formam contrariam. sed inter augmentum et diminutionem ad medium punctuale
attuale. quod probatur: quod augmentum fit aliquo adueniente: et per pondus fit in
tempore et non in instanti cum sit motus: et diminutio fit aliquo recedente et
sic in tempore tunc accipit instantia immediati totum augmentationi precedenti:
sive accipiat totum motum augmenti usque ad instantia. a. exclusiue: et po-
ne quod in tempore immediate sequitur instantia. a. diuina: talis diminutio
fit in tempore: ergo non fit in. a. igitur in sola mensura. a. instantia habet esse in me-
dio punctuali. ista tamen non sufficit ad bene inducendum ea probatur plus secundum con-
clusionem quam prima. Tercia responsio est mobile fit plus calidum et fridum
in tempore. a. et illud idem fit plus fridum et calidum in tempore alio: ergo in medio est
equalis calidum et fridum. Quarta responsio est: omnes causae sunt huius coplone. s.
materiales. i. qualitates elementares. scdo formales. i. debita tempera-
mentum. tertio finales. i. operatio: quod multo melius fit operatio cum hac
coplone temperata quam distemperata. Alia res supponit quod homo
scdo modo qualitatis habeat meliorem coplone ad instantia quam sit possibilis:
imo quod magis appropinquat ad equale ad pondus. Secundo quod ista com-
plexio istius hominis habet latitudinem in qua est dare gradum vltimum per-
fectionis ultra quem homo iste ire non potest. Tercio supponatur quod ista com-
plexio temperata distemperetur distemperato ad pondus in gradum
caliditatis et humiditatis: et quod medicus appropinquet sibi fridum et sic-
ca in scdo gradu: tunc arguitur quod ista coplone erat alterata a reb-
us fridis et siccis: aut erit equalis ad instantia: et hoc non: quod autem ista altera-
tio erat. s. habet equalitatem ad pondus. Secunda conclusio probatur. s. quod
ista coplone durat solum per instantia quam quod continuo appropinquant sibi
causae alterantes et mutantes. s. aer calidus et humidus et sic: iste casus non per-
mittit ea permanere: sed cum sit et non permaneat seguitur quod perduret in in-
stanti. Hoc idem probatur quadam ratione quam ponit in secunda conclusio: quod con-
stat in hoc: motus alterationis fit in tempore: ergo et coplone que est alte-
rationis fit in tempore vltimo terminatio illi: totum alterationis: et quod per-
tinet fit alteratio: s. illa complexio non durat nisi in instanti: et hoc dicitur di-
cit esse casus de omni complexione. s. quod habet esse in tempore cum sit: sed in fa-
cto esse habet esse in instanti. Tercia conclusio. hec complexio non durat
tempore: per se scda. Quarta conclusio: ista durat solum per instantia non
debet negari a medico. Ratio: corpus semper sanum est in re: nam: ergo
ista complexio. ista est. quod corpus simpliciter sanum semper habet istam co-
plexionem. Quinta conclusio. hec complexio apparet in transmuta-
tione mixtorum ad invicem dicitur hoc videtur. s. ego dicam quod nouus mi-
xtum posset fieri ex elementis: et hic non ultra dicit nisi quod diximus
in conclusio scda. ista autem que dicuntur hoc mixtum non esset gra-
ue nec leue dicitur Auer. 2. colligit quod hoc mixtum non fit ex ele-
mentis adequatis in quantitate. Nos hic primo addimus ad pri-
mam conclusio rationes alias. Prima de vltimo frido itur in vlti-
mo calidum: ergo in medio erit complexio naturalis equalis. Secundo calidum potest
stare cum humido et cum sicco: s. cum temperato: et ita de humido potest
bari et de sicco: est ratio Auer. i. de complexione. cap. 8. Dicam quod
quod Auer. per celi commentum. 7. et celi commentum. 19. et colligit. i. ea. et Alga-
zel tract. 3.**

Dub. 7^mp^o opinio.

zel tract. 3. meta. 1. cap. negat equale ad pondus qd sit mediū inter
gravitates z leuitates elintoz: qd istud mixtur nō haberet magis
vnu locū qd aliū: qd hoc credat nō fore iconueniens: sed decen-
tius hoc. Sed de equali ad pōdus in quo q̄lites elintares actiue
inter se z passiue inter se sunt punctualiter adq̄te in suis potentia
vnde dicat cōplexio eq̄lis ad pondus q̄tū ad potētias q̄litarū de
h est dubiū. Et dicim⁹ qd si sumim⁹ hāc cōplexionē eq̄le ad pon-
dus vt Aui. sumit oīno negāda est. i. eq̄litas pōderis in quā absq̄
cōparatiōe in re aliq̄. i. ad aliq̄ finē. Rō est qd nā nihil facit fru-
stra. dicet qd nā pducet hāc nullo fine de ea intento qd esset
dare nām siue dicē frustra agē z nō intendē finē qd est falsus. Jam
q̄ habem⁹ duas ppōnes. p̄ia eq̄litas pōderis. i. eq̄litas leuitatū
z gravitatū elintoz nō repit. Scda eq̄litas ponderis. i. virtutē q̄-
litarū p̄moz p̄siderata siue oīum siue nō repit. Tertia cō-
clusio est ista: cōplexio eq̄lis ad pondus in qua elintoz q̄lites p̄-
me sunt oīno in virtutē eq̄les ip̄sibile est in re repire nec in tē-
pore nec in instāti. Rō ex p̄ia oīno adq̄tis in potentia z virtutē
nō pōt resultare: nec in tpe nec in instāti vna cōplexio: sed necio
sunt due q̄lites in actu: nec redactē in tertiū: qd nō est dare com-
plexionē eq̄le ad pōdus mediā iter calm z frigidū nec in medio. cō-
clusio est nota: qd cōplexio dicit vna formā. aīas est Auer. z. collz
in fine. Et rō qd vnu respiciat alteri⁹ semp est vt act⁹ z in pducitōe
forme opz qd vnu habeat rōnez forme z determinatis z alterum
rōne mae vt 10° m. eta. 23. cōmē. p̄ia enī equata oīno: z enī pos-
sunt agere foras: vt itellectū hāz. de virtutib⁹. 7. cap. z in t̄bigni
tract. 3. a. hāz. 7. haly. 5. ter. cōmē. 50. tñ cor actio ip̄sibile est qd
sit ad mediū resultatū ex illis: sed ad corz corruptionē in iuicē ac-
cidit: tñ q̄q̄ resultare formā mediā in actione p̄moz eq̄lū in vir-
tute non qd ex illis fit factū respiciat illos: sed alterius corruptione
mediū derelinquit. v. g. ego sum sanus in duob⁹ q̄dib⁹ caloris ad-
uenit tertius ḡdus qd corruptionē vt in exēplo a tertio ḡdū frigidis
illi eq̄lū: tunc fit caliditas duoz ḡdū ex istoz eq̄lū in actione que
nō est forma resultata ex calido z frigido tñ ḡdū: imo pot⁹ qd
dici derelicta vel dimissa in actione: qd ḡdū fit est forma in q̄ ca-
lidū vincit frigidū: vnde dicat calm in scdo ḡdū: nō qd pōt fieri cōple-
xio vna ex q̄litarib⁹ p̄moz: sic nō est dare eq̄le ad pondus: nec in
tpe nec in instāti: qd hoc repugnat siue diuisibilis siue indiuisibilis. Et hec
fuit intentio Auer. z. de gñone. cōmē. 48. cū dicit. Dixit fit qd al-
terius nō dñat alteri. s. oīno: nec qd hāc eq̄lem potentia. si enī potētia
alterius fuerit simplr dñans erit corruptio dñatis: gñatio dñans
z si eq̄les fuerint potentie tunc nō fiet aliq̄ forma vt declara-
tum est in 4° metho. cōmē. 10. z cū potētia ei⁹ nō fuerit dñantis
simplr: sed fuerit dñans dominata: gñabit ex eis aliq̄ medium:
sed tñ declinabit ad partē dñantis: z ideo hoc medium. i. per hoc
qd hoc qd est declinā ad aliq̄ extremoz hz aliq̄ latitudinē re-
cipiendū magis z minus. z ex hoc patebit tibi ip̄sibile esse cōple-
xionē tēperatā quā posuit hāz. hoc idē 10° meta. 23. cōmē. sic di-
cit. Si posset inueniri cōplexio eq̄lis talz qd elnta i ea velleo equali-
tērent minime inueniret opatio aliq̄ in hac cōplexione p̄moz
qualitatibus appropiata essetq̄ necessarium nec haberet for-
mā aliquā: i. illa cōplexio appropiata p̄moz qualitatibus
non esset vna forma: z ideo non tribueretur sibi aliqua operatio
a cōplexione pueniēs. Idē ponit ad 13. z. collz vltio cap. vbi qd
būda pmissis dicit. Si due q̄lites p̄ie dominātes eēt sup vnu
ambe eq̄les in potentia vel in actu nō esset opatio in suo terminō:
qd ēt duab⁹ reb⁹ p̄moz in actu nō pōt fieri vnu in actu. / Conside-
randū autē circa dicta Auer. Ddm p̄mo qd solū fuit visū sibi im-
possibile esse cōplexionē vna mediā inter illa que sunt extrema
absolute in fine vt calm z frigidū: z similia vt albū z nigrū: nō in-
ter p̄ia illa que sunt extrema in eadē spē. s. in specie humanā cuius
extremū est cōplexio frigida. v. g. slegmatica z aliud cōplexio
calida. v. g. cholericā. z ideo vult si nos imaginari erimus hoīem
tēperatū habere cōplexionē mediā inter extrema speciei humanē
ne nō dicit ip̄sibile inueniri in scdo de gñone. cōmē. 48. vbi cō-
tinuat dicta sua sic. Et ex hoc apparebit etia ip̄sibile esse aliq̄
cōplexionē tēperatā esse quā posuit hāz. tēperatā que est fin
extrema que sunt in fine: nō tēperatā que est fin extrema cōple-
xionis speciei in qua p̄siderat medicina. Lū autē Auer. p̄siderauit
qd iter p̄ia absolute vt albū z nigrū z calm z frigidū z vniuersa-
lia nō pōt inueniri mediū p̄stutū extremis oīno equalib⁹ dixit in
10° meta. cōmē. 23. bñc sermonē. / Impossibile est qd in cōpositis
extremis p̄moz sint due partes equales: sed altera dē esse domi-
nans cui attribuit forma. z hoc pbat ip̄sibile esse inuenire com-
plexionem mediā in extremis p̄moz: vt dicit hāz. qm si esset: esset
possibile inuenire cōpositū ex his extremis p̄moz: vt dicit hāz. labz
eo qd accideret eis trāsmutatio aut diminutio. Et intelligit per h
qd p̄ia equata vel nō se trāsmutant vel hunc est vnu diuinatū

plus reliquor: z per p̄ia nō possunt p̄stinuere tertium. Et per hoc
etiā Aui. hic modo negat eq̄litarē que sit mediā p̄trarioz eq̄luz.
Cōz dubitat qd Auer. collz 2° vī cā pcedē cū dicit: nō pōt esse
si nō pōt eēt inuenire corz p̄similiū p̄mū: i. qd mēsure elintoz eēt
eq̄les penit⁹ i q̄titate. / Dicam⁹ qd Auer. ibidē ē occul⁹. p̄ enī p̄-
mittit oīm famosū. s. qd cōplexiones sūt nouē i spē humanā qd ē si-
millima eq̄litarē ad pōdus: vī i hoīe tēpatissimo qd sili mō ē eq̄lis
ad pōdus i mēsurā q̄litarū: qd sic i eq̄li ad pōdus mēsure q̄litarū
elemētoz sūt eq̄les: sic i hoīe p̄pinq̄o eq̄li ad pōdus mēsure sūt
equales quātū possibile est. Et hoc est qd dicit finiri extremita-
tem z. fins enī extremitatū. s. fins intrinsecus est mediū. / Sed
tūc dubitat qd fuit motiū Auer. in dubitatione an isti nouē mo-
di cōplexionū reperiant in hoīe. / Ddm qd fuit h qd est appropi-
quare eq̄li ad pondus: z iō dicit similitū finī. i. similitū eq̄litarē ad
pōdus. nā per similitū spēm humanā iter alias spēs vel hoīez tē-
peratū iter alios eq̄li ad pōdus: oī nos imaginari q̄lites elintoz
rū esse valde eq̄les tā actiue inter se qd passiuas ad actiue: z ex
hoc seq̄t qd in hoīe quelibet forma. s. caliditas vel frigiditas hz
p̄p̄ia ināim. s. humidum z siccū plus qd hoc sic fit in quacūq̄ alia
spē z in indiuiduo tēperato hoīs plus qd in alijs. z si illa est qd cō-
plexiones erunt solū. z vt post Auer. arguit hoc: fuit motiū
Auer. z hoc est qd subdit istud nō pōt esse. s. qd homo similitarē
eq̄li ad pōdus si nō esset possibile inuenire corz p̄similiū p̄mū vt cu-
tim vel carne hoīs: in quo mēsure elintoz essent eq̄les penitus. i.
oī mō quo possibile est in rerū nā. Dixit autē Auer. de mēbro p̄simi-
li: qd nō poterat hoīem facē p̄pinq̄o eq̄li ad pōdus per organica
sicut per p̄simile: z ex hoc etiā itelligit qd per organica simul p̄si-
derata vt dicat etiam per p̄similia inueniri: itēgra qd snia est ista.
/ Dubitādū est si inueniant vel nō iste nouem cōplexiones in hoīe
sūt eq̄li ad pōdus istud autē possibile z. tñ hic declarat in motiū
p̄clusionis. s. qd oī itelligit qd in hoīe reperit mēbz p̄simile: in qd
mēsure q̄litarū elintoz sunt eq̄les. Et ostēdit qd ip̄ole est oīno esse
eq̄les. z p̄mo de q̄titate qualitātū. s. gravitatis z leuitatis. z p̄ 2°
qd qualitates p̄ime nō p̄t penitus esse eq̄les: imo recedūt ad ca-
lidū z būdū qd istis cōplexio digō. / Appet igit qd Auer. negat eq̄le
ad pondus tā in q̄litarib⁹ que sunt graue z leue qd in q̄litarib⁹ que
sunt p̄ime q̄tuor: sed pcedit hoīem illi similitari. / Itē arguit distē-
peratas cōplexiones eē q̄tuor solū. Lōtra p̄clusiones alias z oppo-
sitiones p̄missas nō argum⁹ ne plonem⁹. / Ad p̄ia ddm qd nec
ex cinere z aq̄ nec ex iure z aq̄ seruati fiet vnu fm formā: sed per
iurta positionem nisi alterum dominet in alteris. / Ad id quod
dicit de intell ectur: ddm qd equiuocatur hic de intellectu: intelle-
ctus enim. s. principioz hic est qui dicitur intellectus z est verio-
ris. sumit autē intellectus p̄o imaginatione: z sic pōt esse impossi-
bilitas in forma vt comprehenditur hominē volatrem esse. / Ad
aliud dicamus nunc qd iste non sunt p̄p̄ie comparationes: z est
ac si imaginarem pulchritudinem imaginem vel non temporale z ad
istam cōparē alias. / Ad rōnes in oppositū cū dicit: sicut se hz in
motu localitā in motu alterationis: ddm qd hec similitudo nega-
tur ex sententia Auer. 4. celi cōmē. z 4. nam medium inter co-
traria est cōpositū ex p̄trarijs: z ideo opz qd si dē esse vnu fm for-
mā opz qd alterū vincat vt diximus: sed mediū in loco nō est cō-
positū ex p̄trarijs: medium enim in loco semper occupat plus de
spatio: z in spatio pōt signari mediū p̄ctus. / Alius vō modus
negandi similitudinem sumitur cōmē. 24. melius. 38. qd mediū
in loco aliquo est duo in forma z duo in subiecto: sed medium in-
ter p̄traria est vnum in subiecto: z duo in forma: inquantū me-
diū debet habere intentionē duoz p̄trarioz. / Aliud etiā pos-
set solui dicendo qd quēcūq̄ pars spatij ad quā terminatur mot⁹
est superficies naturaliter: z ideo diuisibilis in infinitum: z ideo
medietas spatij quā acquirit mobile z medietas quam dimisit
non habent mediū aliquod positum: z fm hoc quacūq̄ parte da-
ta in instanti acquisito est dare minore: z si non tunc superficies
sequeretur superficiem: qd est contra veritatem: z contra Auer.
6° phy. cōmē. 32. / Ad scda ddm duplr. p̄mo qd ratio pbat qd illa
cōplexio daret in instāti: sed cū iam pbat fit illā nō esse nō debet
dici qd daret nec in instāti nec in tēpore. / Alter ddm p̄cessis oīb⁹
ppositionibus nō sequitur: ergo inter augmentū z diminutiōem
est medium punctuale qd apparet ei qui itelligit. nam per me-
diū punctuale non potest itelligi aliud nisi perduratio quanti-
tatis acquisite per augmentum. s. inter duo punctualia siue instā-
tanea: sed pcedo qd augmentū fit in tēpore: z qd augmentū esse fit
in instanti. i. in instāti sequēte illud tēpus. / hec p̄positio est vera:
homo est augmentatus: z in toto tēpore p̄cedenti augmentabatur: z
pcedo qd diminutio fit in tēpore: sed nō video qd sequat: ergo qd
tūtas per augmentū acq̄sita durat in instāti. nā in toto tēpore p̄-
nuato illi instāti augmentū ē poterit q̄ritas addita p̄durare: z ē
iste ac si diceret gñō p̄ alteratione fit in tpe z gñatio esse in instāti

Gentilis

et corruptio in tepore: g durat gñatū in istatū. Ad tertiā dñm qd istud mobile si ē mixtū nūq̄ ē plus fridū q̄ calin respcū eq̄lis ad pōdus: qd in oī mixto vincit calor: sed dī plus calin: qd calin est in pportione maiori supra fridū: et dī fridū: qd calin est in pportione minori supra fridū. vel dñm qd si pcedat suppo: tunc dicā qd in medio nō erit vna forma: s; due nō pstitutes vna: et vna ict per nām subitī trāsmutabilis alia per violētā agētis. Ad qrtā nego cām formale pōtem: et sic alias. i. efficiētes et fine et potētia: qd eēt ociosa. Ad qntā oib; pcessis vsq; ibi istd corp; distēperet distēperatā ad pōdus. dico qd imo erit distēperatū iustitiale. v. s. egri tudo calā et hūda in duob; gradib; pbat: qd ledunt opōnes exq̄ erit latitudine sue pfectionis. Ampli? si pcedit qd illud sit distēperatū ad pōdus et def qd in medica mē fridū et sicū reducūt ad eq̄litate pōderis. Dñm qd illud est flm: imo reducūt ad pstitūa similitudine. Si enī ego sum distēperatus in vno gradu caloris solū illo corrupto remaneo sanus: illd aut qd decepit hūc virū fuit qd vna gñatū est ex distēperamēto illo addito ex eq̄litate medicie fride: et sicce fieri qdā aliud mediū. Ad rōnes additas cū dī de vltio frido vtrū in vltimū calin pcedo: et cū dī qd in medio tāntū erat de vna q̄litate q̄ntū de alia pcedo: nō tū seq̄: s; cōplexio qd nō sit vniū s; nō resulat vna cōplexio: s; cū dicit remoueat agēs. dñm qd ita tim incipit cessare calin qd est in acgrī. Sed tu dices. p illo istā tū est dñm qd p q̄ntū instātū sunt ambo et sunt eq̄ nō fier cōplexio et hic enī dubia quo fieret corruptio illius caloris eq̄lis frigozi cessante calefactio: et qd nimis plangere iō omitto. Ad aliā cū dī et dñm qd calin qd stat cū tepamēto iter hūidū et sicū stat cū humido: qd sicut in mixtis calor vicit sic et humiditas. Ad aliāz que inuebat in quarta pclusionē cū dī. dat corpus sanū semper: ergo equalē ad pondus: nego cōsequentiā.

Dubiu s^m

Dubitat scdo vtrū sit dare cōplexionē ineq̄lē ad pōdus. Cū qd sit p. Aut qd solū dicit qd nō repit eq̄le ad pōdus et nō dicit hō de ineq̄l ad pōdus. Ampli? cōplexio declinās magis ad vna extremitatē qd ad aliā pōt repiri: s; talis est cōplexio ineq̄lis ad pōdus vt Aut. Ampli? data aliq̄ cōplexione. v. s. cala vel eq̄lis ad pōdus: et hō est ipse: vel ineq̄lis et hoc est. ppositū. In oppositū est Aut. qd cōplexionē pōderis dicit eē fm rōne: et illa dicit eē nec eq̄le nec ineq̄le. Solo Aut. icq̄le ad pōdus duplī p̄siderat. vno mō fm se et vtrū sit aliqd in re: qd est cōplexio distēperata. alio mō in cōpōne ad eq̄le ad pōdus et sic nihil est. Alii possunt dicē qd cōplexio ineq̄lis ad pōdus nō repit. Appet p̄ ex itentioē Aut. qd dicit eā esse: et eq̄le ad pōdus eē per diuisionē rōnale absq; ylla cōpōne ad aliq̄ re. i. nō repit in re: vel. i. nō hūte aliq̄le finē siue opōne sed auferēs auferit entitatē: vt Lōmētator 9° meta. 7. cōmēto. Et hō ē pbat rōne nra tali: minimā mēsurā cuiuscūq; q̄litas debētis vincere dñā vt fieret sibi vna cōplexio pōt itell^s cōprehendē que tū nō erit cū hō eq̄lis sue dñe: sed excedēs in tam pauco qd nō pōt fieri vna forma. i. vna cōplexio: sed talis cōplexio imaginata nō est eq̄lis neq; ineq̄lis ad iustitiā: nec eq̄lis ad pōdus: qd est ineq̄lis ad pōdus et nō est repitibilis in re: s; cōplexio ineq̄lis ad pōdus nō repit. Ampli? cui? nō est hitus ei? nō est p̄uatio: et ista est rō dñi ad dñā. Dñm ad p^m qd Aut. nō curauit dicē eq̄le et ineq̄le fm hāc intētiōne quā dicimus: qd iā dixerat qd cōplexio pōderis erat p diuisionē rōnale absq; ylla cōpatione ad re: et sic cōprehēderat vtrūq; vel qd ineq̄le ad pōdus eq̄le pōderis adinuicem pugnat qd ambo pnt vocari eq̄le equalis iustitialis. et videt qd Lōnciliator hō sēferit differētia. is. Ad 2^m cū dicit. cōplexio magis declinans ad vna extremitatē pōt reperiri: dñm qd verū est si dominium sit tāntū quo possit fieri vna forma: sed pōt esse minus hoc: et tamē nō erit equalē ad pondus. Ad 3^m dñm qd aliqua cōplexio data vt petri nō est equalis ad pondus nec ineq̄lis vt notū est.

Debes autē scire qd equalē de quo medici in suis inquisitionibus tractant nō est vñominatū ab eq̄litate: in qua equalitas cū pondere equaliter existit: sed de nominatur a iustitia in diuisione.

Tam dicit de cōplexione pōderis: hic incipit log de cōplexione iustitialis: et primo de eq̄le scdo de ineq̄le. ibi scda (post qd igit.) Prima in duas. pmo de eq̄le iustitialis. hois. scdo medicinarū. ibi scda (Debes autē.) Prima in tres. pmo notificat hanc cōplexionē eq̄le ad iustitiā notificatione nois: et est notificatio gñalis ad oia cōplexionata. scdo diffinit illā appropiādo hoī. tertio diuidit illā et dat sciam fm illā diuisionē. ibi scda (Et hō est. sibi tertia (hec vñ.) hic scias qd iustitia vt dicit alia distributiva que distribuit fm qd vnicuiq; puenit. alia cōmutatiua. Sunt autē multi modi cōmutatiōis. v. s. venditio et emptio. cōplexio igit eq̄lis ad iustitiāz dī iustitialis a iustitia distributiva siue diuisiua: qd est fm qd vnicuiq; cōplexionato cōuenit pro sui fine. i. operatione.

Super primo

Et hoc est qd cōplexionatū in primis attēdit siue sit corp; totū siue sit mēbrū vniū vt sit in eo de elitis cū suis q̄ntitatib; et q̄litatib; mēsurā quā humana nā habere dī fm meliorē pportionis et diuisionis eq̄tatē.

Hic inuit istā diuisionēz oppositā cōplexionati ad pōdus: et per p̄ns cōplexionis ad pōdus et dicit sic. eq̄le ad iustitiā siue sit totū corp; humanū siue sit mēbrū vniū est: in quo est de elitis in q̄ntitate et q̄litate et mēsurā quā dī hēre hō fm meliorē eq̄tatē pportio nis et diuisionis. Considerādū qd Aut. ē vsus bucusq; mō loquēdū qd cōplexionati. i. cōplexionatū i p̄mis attēdit. i. cōplexionat. Primo p̄siderat vt sit in eo talis cōplexio p opōnib; qd est pōr qd cōplexio alia pōderis et ista est pōritas dignitatis in eē. Considerādū scdo q̄ntitatib; q̄ntū ad mole: q̄litatib; q̄ntū ad q̄litates actiuas et passiuas et q̄litates q̄ sunt q̄ntas et leuitas et mēsurā. i. pportioē istaz hō meliorē eq̄tatē. i. hō meliorē iustitiā eq̄nā pportio nis et diuisionis. i. pportio nis q̄ntitatū et q̄litatū diuisiua: q. n. pportio nis adinuicē pus fumū vt in se diuisiua: deinde fm mēsuras facimus pportioē. et attēde diligētē qd iustitia hic nō ē rigida p̄ctualis: imo eq̄ siue eq̄tatē: qd cōplexio iustitialis lata est: et iō p̄sentit in pportioē gñica ex meditationē qd est melior p opōne: qd est lata.

Accidit autē vt hec diuisiō cū homo eā habuerit vt re equalitā quā primā diximus valde sit p̄pina.

Hec ps pōt cōmūari vt p. hic dicit. hec diuisiō. i. hec cōplexio equalis ad iustitiā que est vniū mēbrū diuisionis: vel que sit p diuisionē iustitiale. Considerādū qd hic ter. ē p̄dictat superior. hic enī hoīem appropinquat equali ad pōdus: sed supra eloquunt ipm cū dicit q̄nto magis vt sit hois cōplexio aut mēbrū. Considerādū etiā diligētē dicit accidit vt post dicam.

Hic vñ cōq̄litate que fm humana attēdit corpora et que est in cōparatione alioz que hāc nō habēt eq̄litate neq; habēt p̄pinqtatē eq̄litas quā p^{ri} noiauiū quā hō octo p̄siderationū accidūt modi. Aut enīz erit fm spēm cōparatāz ei que ab ea diuersificat et est alia ab ea. Aut fm spēm vel alr fm vñā manerit spēi cōparatam ei qd est diuersum ab ea et eo qd est in ea. Aut erit fm aliquā partē spēi cōparatā ei qd ab ea diuersus existit et est extra ipsaz et in eius specie. Aut erit fm partē spēi cōparatā ei qd diuersum est ab ea et eo qd est in eius parte siue spēi. Aut erit fm singulare cōparatū ei qd est diuersum ab eo et est ex ipm. Aut erit fm singulare cōparatū suis dispōnib; que in ipso sunt. Aut erit fm mēbrū cōparatū ei qd ab eo diuersus existit et eo qd est extra ipm in corpore suo. Aut erit fm mēbrū cōparatū suis dispositionibus in seipso.

Scilicet pmo. pmo ponit diuisionē. scdo declarat. ibi scda (p̄mus.) Considerādū qd accipimus qd homo maxime hō hāc eq̄litate ad iustitiā et non ex alio: nisi qd hō p̄fectionē opōne: tū vna queq; spēs hō suā iustitiale cōplexionē fm qd meret. Accipim² qd ex hō magis appropinquat eq̄le ad pōdus. Considerādū ē qd isti sūt s. modi p̄sideradi cōplexionē hūanā: qd oēs in cōplexione mea inueniri pnt: et ideo nō sūt tot cōplexiones quot sūt modi: s; sūt tot modi p̄sideradi cōplexionēz qd sic ordinant. cōplexio hūana eq̄lis ad iustitiā: aut p̄siderat q̄ntū ad spēm: aut q̄ntū ad partem habitudinalē spēi: aut quātū ad idiuidū: aut quātū ad partē idiuidui. s. vniū mēbroz: et sic sunt quatuor partes siue matērie diuisionis: et vñquodq; diuidit in. z. et sit diuisiō octimēbris: et sic sūt isti octo modi p̄siderationū in specie humana ita in alia specie aialium diuisionib; in partes: et etiā plantarū: declarabunt aut in p̄cessu.

Primus modus est eq̄litas que in hoīe attēdit cōparatione alioz generatorū: et est res magnā habēs latitudinē que diffinitione minime pōt cōprehendi: neq; etiā qualitercūq; p̄tingat existit: sed inter multitudinē et paucitatē duas obtinet extremitates: ab vna quarū cū egressa fuerit nō poterit esse humana cōplexio.

Hic notificat hos modos et tandē discurret per illos. s. quosdāz illos vt dicit. ibi scda (Lū aut.) p̄tia hō. s. sicut. s. partes declarat et modos. Et primo primū. p̄siderādū qd notū facit istū modū eq̄litas ex parte subitī cū dicit in homine. scdo ex parte latitudi-

nis cū dīc magnā hīs latitudinē. Tercio ex pte nse cognitibis ad illā cū dīc diffōne. i. certa z dīrmiata cognitōe mīme pōt cōpze- bēdi. Quarto ex pte terminatōis cū dīc duas obtinēt cōmītatē.

Dub^m 9^m Dubitat^r p^r vtz destruc^r alijs spēs? hic modus reperiat in hoīe. dicit^r z bene q^d reperit: sed nō cōparabilis alijs rei que sit.

Dub^m 10^m Dubitat^r z^r q^d nō pōt certe cognosci. Rīdēt Duīl. z Bartho. q^d hoc est pp infinitatē idīduoy: z rō est infinitas. Lōra iste modus hz duas extremitates: q^d nō pōt dici infini^t. / Ampli^r iste modus cōplexionis sequit^r formā humanā: que est forma finita in gradu pfectiōis entū. Et lz idīduia sūt infinita: iste modus ex h^o dī finit^r sicut esto q^d eēt infini ignes nūō tū calitas itē sūe eēt finita: q^d caliditas. i. g^rus. / Dōm q^d cā est q^d certa mēsurā q^d itatū est hōz in plus vltra q^d nō est p^r humana forma ē certa: inuit ista q^d nō est p^r hūana forma z q^d sit vni^r ad aliū est p^rportio icogni ta vt tractatu de mēbris cordialib^z pōt itelligi: z nulla enī via hō mīnis est ad cognoscēdū hoc vt ēt sumis scōo colliger cap. p.

Dub^m 11^m Dubitat^r que multitudo z que paucitas est ista que sunt termini hui^z latitudinis ab vna quaz extremitatē cū egressa fuerit cōple xio humana nō pōt dici homo. / Quidā dixerunt multitudinis. i. multe tēperatē z paucitatis. i. paucissime q^d mīor si ponat^r tunc homo est mortuus vel nō est homo: z maiorē tēperantiā nō est dare tēperantiā hoīs tēperat^r: lz hoc solo q^d būsā nō placet: q^d dicunt q^d homo tēperatissimus est mediū z nō extremū: tū vt alis in tēgni diximus hō tēperatissim^r pōt dici extremū in tota spē humana cui opponit^r dīstēperatissimus hō. i. hō dīstēperat^r qua dīstēperatā si def maior nō vīuit. / Alia solo est q^d est cōplexio humana sicut determinata per determinatā mēsurā calidi frigidit^r sicci z humiditatis mēsurā calidi z frigidit^r p^r hac cōplexione in plus hz terminū vltra quē nō est bonū p^r hoīe cū minus est ista q^d nō est p^r hoīe: z rō ibi est p^rportio maior z etiā minor. v. g. caliditas p^r bonie est duoy graduū ad plus z vnius ad minus.

Scōs vō modus est medialis q^d iter duas extremitates hui^z late cōplexionis exstēs iuenit in idīduo q^d est in vltimo eq^dlitas ex spē que est in fine eq^dlitas z in etate in qua augmētū ad suū peruenit finē.

Scōo declarat istū modū. Scōo cōparat ad eā ad pōdus. ibi scōa. Et hoc q^d cā. / Considerādū q^d notū facit modū per nomen q^d pōt dici medialis. Scōo per subm q^d iuenit in idīduo. i. h^o vel illo vel illis: q^d plura pnt esse corpora tēperata. Tercio p^r suas rōes formale: q^d est melior equalitas que sit possibilis in tota spē cū quacūq^d etate: z hoc est q^d dicit hac spē zē. z in etate zē. / Considerādū scōo q^d ista que dicit que est in fine pōt duplr itelligi. Primo que spēs humana sit tēperatior spēs que sit iste sensus q^d istud idīduū hz meliorē tēperantiā spēs humane: que spēs humana inter oēs ēt alias est tēperatior. Alio mō. i. eq^dlitas vlt cōplexio scōi modi est in fine eq^dlitas. i. est pfectio: eq^dlitas que sit.

Dub^m 12^m Dubitat^r vtz iste modus sit idīdualis vel sit specific^r. Vnde q^d idīdualis: q^d dicit^r q^d reperit in idīduo. / In p^rmo: q^d supra dicit aut fm spēm cōparatā ēt q^d diuersum est ab ea ex eo q^d est in ea. / Dōm q^d iste modus z oīs modus est idīdualis: q^d reperit in idīduo: sed nō est idīdualis q^d sit ex nā idīdualis: imo ex nā spē. rō q^d tota latitudo cōplexionis speciei humane est latitudo specifica sequēs nām spēs: q^d mediū illius est hoc mō specificū sūe ex spē tēperatā: q^d media est que reperit ex nā speciei. z hoc est q^d dicit^r cū dicit^r ex specie: z ideo supra. Aui. ponendo istū modū pōtū eū fm ordinē z inter modos spēs: z dicit^r aut fm spēm cōparatiue zē. i. aut cōparatō latitudinē cōplexionis ad mediū q^d est in eadē specie cū extremis: z tū est diuersus a specie p^rsiderata in suis extremis: sed q^d mediū est diuersus ab extremis nō est diuersus p^r aliq^d q^d sit extra spēm: imo per aliq^d q^d est in ipsa specie: z ideo ex eo q^d est in ipsa specie. / Et ad p^ria dōm q^d dicit^r in idīduo: q^d in eis reperit^r z hoc notatē se cū dicit^r illi qui dicit^r q^d illa optima tēperantia que est in medio totius humane latitudinis nō reperit^r in re: imo est quedā fictio imaginata: z forsan de hac opione fuit. Haly in tēgni tractatu scōo. i. o. cōmēto. cū dicit^r hoc corp^r esse fm intētiōē oīz logicoy. i. fm pceptū z rōē z argutōes istoy: ergo dicit^r iuenit in idīduo: quasi dicat^r est aliq^d in re.

Dub^m 13^m Dubitat^r scōo vtz sicut dicimus q^d hic modus secundus reperit in idīduis qui modus est medialis: ita extrema que sunt in p^rmo mō equalitatis reperiant in idīduis. / Et dōm p^rmo q^d sic: q^d sicut est possibile reperire mediū: vt. v. g. hominē tēperatū inter aliqua extrema: ita est possibile reperiri extrema. i. hominē dīstēperatū in calido z dīstēperatū in frigido. Vtrū aut sit reperire ita calidissimū q^d vltra eius calozē nō def calidior: z ita frigidissimū vltra cuius frigiditātē nō def frigidior: est q^d extra p^rpo-

stū: z est q^d an sit dare maximū z minimū. / Considerādū autē q^d iste dīstēperatē extremitatū humanā: tū que an reperiantur sunt valde res extranee z nō minus mirāde q^d sit extraneitas mē dy in specie: ex inuētiōe hoīs tēperatissimū iuenies bonitatem aīe in operationib^z suis oībus fm intellectu: vnde iuenies hoīes aptissimos dictos anglicos. Vtrū aut ad pfectiōē hāc requiraf totius corporis pfectio vel hoc possit esse in hoīe male cōplexio- nato in habitudine totius est dubiū de quo aliqd diximus in tractatu de resistēty: ex inuētiōe autē extremitatū iuenies extrema admirāda que sūt in latitudine sanitatis iuenies hoīes quosdā vt aīalia bruta geta vt asinus z bos. q^d dā vt bruta furiosa vt hoīes q^d serpētes: z ex hac inuētiōe pōt iueniri hō cui^r salua ex nā esset venenū fere oī hominib^z ad has cōmītatē multū faciat nā indī uidualis q^dnti modi. Si aut extrema sint egrotatē tu vides egri- tudines igneas z egritudines ifrigidatē hoīz sicut glacies.

Questio siue dubitatio q^dre Aui. modū p^rsiderandi cōplexiōē ex etate nō fecit nec faciet modū ex etate distinctū a medio ex spe- cie. / Dōm q^d si voluisset potuisset: tū Aui. p^rsiderauit q^d istū modū fm eq^dlitas medicū multū attēdūt: q^d ad hoīem de hoc scōo mō cōparat oēm hoīem: z iō vt tale mediū faceret bene mediū tēperantiā ex etate nō fecit distinctū p^rsideratiōē faciētē distinctū modū eq^dlitas: sed posuit illā sicut p^rditionē hoīs eq^dlitas ex spē.

Sed tu dices: ita debuisset sibi apponere cōditionē equalitatis quarti modi vt q^d iste esset tēperatus ex regione. / Dōm q^d si vo- luisset potuisset. Vt dōm q^d quart^r modus nō est medialis vnius climatis tū. i. temperati: sed est medialis cuiusq^d climatis: z ideo poterat poni p^rditio huius secundi modi: z ideo hoc debet intelli- gi q^d iste homo sit tēperatus nō solum ex etate sed ex aere: q^d in ae- re tēperato z nō ex p^ressit q^d talia corpora vt multū reperiant in regione tēperata qualis fuit regio Hippocrati vbi multa corpo- ra reperiant tēperata vt Hal. scōo regiminiū sanitatis. / Considerādū hic q^d ab Aui. sumis q^d etas iuuetutis est tēperatior: cā est: q^d homo in prima etate cōstitutus est in supflua humiditate ppter q^d sensus ei^r z mor^r hebetant^r in senectute autē est supflua siccus: z iō in medio iuuetutis est sufficiētior z tēperate humiditatis: z q^d cū hoc esset cū calore ita tēperato sicut puer: q^d tēpera- tior quacūq^d etate. Dñ^r tū de h tenet in q^dne q^d puer sit tēpera- tior z istam legit correpte. i. nō pducit dicens puenit^r z ly. ue. facit breuē z nō dicit puenit. hec tū expō est p^r mente Auiē. q^d cū tēpū ponit sub hac forma. i. z. lib. de aīalib^z. ca. de cōplexionib^z. ca. 1. lo- quēs de 2° modo eq^dlitas illa tēperantia. i. secundi modi tota eq^dlitas est post cōplementū crementū.

Dubitat^r vtz equalitas secūdi modi habeat latitudinē. Vnde q^d nō: q^d Aui. nō ponit. Itē p^rmo de regimine sanitatis ponit q^d ipa est in actu oculi. i. in istā. / In p^rteritū: q^d extrema latitudinis ha- bent latitudinē vt dīstēperantiā in calore vel frigore: q^d est dare ibi multos gradus: q^d z mediū videt hēre latitudinē. / Dōm q^d tē- perantiā scōi modi hēre latitudinē pōt duplr itelligi. vno mō ex pte subtoy: z dōm q^d sic: q^d plura sunt z pnt repiri corpora tēpe- rata vt diximus aūte Hal. alio mō q^d latitudinē in forma tempe- rantie. i. q^d talis cōplexio tēperata nō sit p^rctualis: z tūc dōm q^d hec tēperatā est duplex. vna que in re recipit actu vt hō tēperat^r z iuenis z ista hz latitudinē. rō q^d vigilat z dormit z gescit z am- bulat: in q^dbus oībus mutat^r de calido ad minus vel magis calidū z est sanus: q^d sua tēperatā hz latitudinē. Alia ē tēperatā q^d in re est mag^r p^rctualis nō ponibilis actu distincta: z ista cū imaginari fuerim^r p^rctū mediū sūe istās trāst de iuuetute i senectute ist^r hoīs vltio tēperat^r ex spē: z tūc ei^r tēperatā imaginari oīs ēt idā uisibilē: z iō Trufian^r in tēgni trac. z. illo ca. 1. cōmē. 7. imaginat^r illā z bñ sic pūct^r in linea. / Considerādū tū q^d adhuc illā sanitatē vel tēperatā quā idīuibilē z sic pūct^r imaginat^r possum^r dicē q^d lz hic sit idīuibilis duratiōe: est tū diuibilis in pfectiōē. i. q^d est dare q^d pfectiōē q^d alia zē. v. g. ego signo Platonē in puncto in medio iuuetutis z senectutis hēre cōplexiōē pfectiōē: que lz so- lo dūret instanti: tū adhuc potuisset p^r illo istā pfectiōē habuif se. nā p^r illo istā nō occurrit tēperatissima dispō aeris: imo trāst ut ad senectutē a iuuetute in tpe hyemis: z alius ciuīsdē pfectiōis ex etatiua spē trāst in tpe veris: q^d tota cōplexio vnius illoy p^r q^d q^d instanti est pfectio: cōplexiōē alterius: z sic hz latitudinē quīs nō dūret nisi p^r instās. / Ad Aui. dōm q^d nō curauit assigna- re latitudinē huic tēperatē: q^d voluit hoc ēt notū ex dictis: sicut enī tota cōplexio totius spēs hz suas extremitates: ita mediū. vel aliter q^d hoc fecit q^d extrema huius latitudinis parū distāt.

Et hec quidem equalitas etiam lz non sit equalitas certa quaz in huius capituli principio nominauimus eo q^d hāc iueniri nō est pole: est tamē ei propinqua.

Du^m 14^mDu^m 15^mDu^m 16^m

vel cōmē.
ii. trac. re-
sticuly.

Gentilis

Et hic etiam homo equalitati non qualiterque vicinus existit: sed secundum suorum membrorum alteratione vel alternatione calidoz sicut cor: et frigidoz sicut cerebrum: et humidoz velut epa: et siccor sicut ossa. Si ergo ponderabunt et equabunt erit vicinus equalitati certe.

¶ Hic comparat hanc equalitatem secundum modi ad eque ponderis: et per primum tit: scdo declarat. ibi. Et hic et. ¶ primum dicitur est notum declarando aut primo declarat quod considerato toto homine equalitatem hoc est modum equalitatis appropinquat iste totus equalitatem ad pedes. scdo quod non appropinquat consideratione cuiusque partis. ibi. ¶ In consideratione vero.

Dubium 17^m Dubitatur utrum repiat coplexio ex coalteratione. Et videtur quod non: quia vel est simpliciter hoc non: quia simpliciter hinc coplexione ex elementorum mixture. vel organicoz et hoc non: quia illoz est copio et non coplexio nisi ut est simpliciter vel nisi que est simpliciter. ¶ In huius autem hic aliqui loquuntur secundum communiter modos loquendi: tunc non concordabit cum veteris nostris in tractatu de resistetis. Dico igitur quod coplexio de coalteratione reperitur: quia partes que sunt in nobis quicquid modis sunt

Primum coalterantes et coalterate: et repiat coplexio ex coalteratione. ¶ primum est: quia calor actualis datus a corde calefacit et alterat membra ut notum est: et cum spiritus appropriat membrum alterat ipsi: spiritus etiam alterat quodammodo membris cum diversificent in qualitate: sic possunt membra imaginari alium modum ex nutrimento veniente ad membra. ¶ Secundus modus est: quia membra iter se sunt diversa sive dissimilia coplexione: ideoque ut agant ut habet in libro de malitia coplexionis diversis. c. 5. ¶ Tertius modus coalterationis est spirituum adiutorum: qui sunt diversi in coplexione et differunt a scdo: quia iste potest fieri una parte membris simpliciter circumscriptione quicquid alio simpliciter: sic imaginamur de spiritibus: ita possunt imaginari alium modum. ¶ coplexionem ex coalteratione humorum iter se et super membra. ¶ Quartus modus est: quod solum modum posuit quod fit et vaporibus a corpore surgentibus qui diversi sunt diversitate membrorum et humorum isti veniunt ad cutem et ibi refracti evaporant et cutem alterant et dant sibi aliquem

2° modum coplexionis: que dicitur ex coalteratione. ¶ Quintus modus est dicitur per coalterationem et non per coalterationem: que coalterationem ide est: quod coalternata sumptio: sicut cum accipimus simul omnia membra suis diversis coplexionibus. Dicemus quod totum corpus. id est omnium membrorum sit coplexio est satis temperata: posito quod iter se nulla faciat sive faceret refractionem: dantes autem eam hinc temperatam dicimus: quia et in corpore sit pars frigida ut cerebrum ibi et est pars calida ut cor: et in toto dicitur temperatum quibus cerebrum sit in suo frigore et cor in suo calore et vni reliquum non temperat: ut autem dicitur. Et de hac videtur autem loqui et non loquitur de hac loquitur de illa que fit ex membrorum alteratione adiuvem: et apparet quod isti modi possunt poni plures quod duo. ¶ Ad contrarium videmus: quod consimilium est coplexio: sicut subiecti: cuius et similia alterant se qualitatibus contrariis: que contrarietas est iter ea virtute qualitatibus primarum elementorum.

Dubium 18^m Dubitatur tertio utrum ista coplexio ex membrorum alteratione adiuvem sit una coplexio. Ut quod sic: quia est coplexio secundum modi in ea qualitates: sed equalitas secundum modi videtur maxime una: in omni aliquid indivisibilis ut dicitur. ¶ In huius quod est in pluribus membris: videmus est quod coplexio ex alternata sumptio non est aliud quod diversis coplexiones in diversis membris simul sumptis: ideo est tot quot sunt membra. sicut coplexio ex coalteratione non est una subto eodem modo nisi iquantu tu imaginem omnia membra esse vni per vnam aiam in toto extensam. Dicit tamen dynus quod est una ordinem: quod que ordinem habet simpliciter in organico: eadem modum hinc coplexiones simpliciter et per primum coplexio ex alternatione que in simpliciter fundat. ¶ Ad rationem cuius dicitur quod equalitas secundum modi est una: videmus quod est una in forma habente latitudinem: quia sunt diversas partes sive gradus latitudinis potest esse in diversis membris: et ipsa non diversificata per gradus: sed per numerum in eadem specie potest esse in pluribus individuis: sicut repidum in multis aquis numero.

Dubium 19^m Dubitatur tertio. Ut quod coplexio ex coalternatione membrorum adiuvem sit primum opus in nobis. Ut quod sic. ¶ primum autem ponitur istum modum equalitatis: sed iste est initialis. s. per opone et est perfectio: modus equalitatis: et primum perfectum operationum. Scdo quod aliquod membrum non agit sua actione nisi ab alio coalternatu: et in illo membro erit primum opus. autem probatur. Caro. 11. est primum sentienti omnem alterationem a nervo. Ut autem dicitur. et colligitur. ca. 10. cum dicitur quod caro in sensu tactu stat sicut oculus in visu: dicitur quod nervus est servitus: carnis in hac apprehensione: quod temperat spiritum et transmittit a corde ipsi carni. sed ille spiritus alterat carnem alteratione per sensu tactu. ¶ Amplius cutis est sic mediū vel organici tactu: et hoc sua perfectio non perficit nisi temperamento facto in cuti per coalterationes: nam caliditas venarum sanguinis nervorum frigiditas in ea adequat ut infra ponit autem. ¶ Amplius coplexio per simpliciter alterationem videtur organici coplexio videtur organici est: et primum operationis. autem videtur dicitur. et colligitur ca. 11. est coplexione efficiens

Super primo

aliquod. ¶ In huius dicitur. 4. colligitur. c. cap. quod vult quod coplexio sue temperata quod posset imaginari ex refrigeratione et humectatione facta a cerebro et epate ad caliditatem interiam quam dat cor est temperata dicta equo: et non per opones. ¶ In hac quod primo simpliciter ponimus quod non loquimur de coplexione ex coalternatione: quia illa nihil est nisi ipsa coplexio simpliciter omnium simul sumpta per intellectum. ¶ Scdo simpliciter ponimus quod sermo noster est de coplexione ex alteratione membrorum et simpliciter adiuvem. s. g. in musculo in tota manu est caro: ossa: nervi: pliculi qui sese alterant: ita quod eorum coplexio dicta est et hoc ex coalte ratione. ¶ Dubitatur quod est utrum hoc coplexio ex coalteratione resultans sit illa per quam sunt opones simpliciter et officiales. ¶ In hac quod quod est opio dyni quas ponit in quod de membro organico: videtur vult quod in membro organico non sit dare coplexione ex coalteratione simpliciter quod coplexio sit primum opus in nobis. ¶ primum autem coplexio vel est una: hoc est ipse: quia suba sunt plura simpliciter: non. 8. et 7. caro refrangunt: sicut esset in mixto: sed saluat suas formas. vel non est una nisi ordine: sicut simpliciter in organico hinc ordinem. Si est primum opus vel est ratione ordinis et habitudinis formalis: et hoc est ipse: quod relinquit non est primum opus: ut commentator dicit de anima. vel ratione subit talis habitudinis: et tunc illa est coplexio simpliciter et non organici. ¶ Scdo hac coplexio non est primum opus que in tota vita non acquiritur: nec est in termino sive terminata: sed coplexio per alterationem membrorum coplexio adiuvem in tota vita non acquiritur: et nunquam est in termino: quousque vita durat membra simpliciter se alterant. ¶ Tertia ratio: ista coplexio ex coalteratione: que est alia a coplexione simpliciter vel hinc per suo subto simpliciter vel officiale. non simpliciter: quia ista ponit quod sit coplexio officialis est: quia ista coplexio: vel est alia specie a coplexione simpliciter: et hoc non: quod totum integrale differret specie a sua parte vel suo: et tunc duo accidentia non diversa essent in eodem subto: cuius habet 5^m met. rex. non habet eodem. g. est iter. 15. et 16. nec potest habere per subto officiale. ¶ primum quod officiale non est vni. Scdo quod officiali debet nam coplexio officialis: et tunc duo prima genera membrorum tribuent organico. ¶ Quarta ratio: ista coplexio ponere in organico esset maxime: quod coplexione organici causata: sed non potest ab ea dari. et ducit dynus ista ratione plures: et dimittit ea quod extra. propositum. credo quod dynus habuit bonam intentionem. ¶ Sed nos dicemus sex propositiones in quibus stat veritas questis. Prima est coplexio simpliciter membrorum coponenti manu mea: que coplexio videtur per coalterationem simpliciter adiuvem non est quidam forma coplexionalis addita coplexioni simpliciter in se: ita ut sint due coplexiones. s. una simpliciter in se sive ut simpliciter et alia coplexio vel recipiat ab alio simpliciter. Ratio coplexio carnis statum iuxta nervum non est nisi coplexio carnis tate mensure quod non est si nervus non est et non essent due coplexiones in carne: quod coplexio in carne ex coalteratione non est alia res a coplexione carnis. ¶ Sed tu dicis: dicis quod coplexio nervi est una qualitas distincta a coplexione carnis que stat illi: sicut forma et perfectio quodammodo coplexio calida cordis est coplexio coplexionis in se: ita simpliciter. ¶ Ddm primum quod coplexio cordis facit vnam coplexionem cum coplexione simpliciter. s. g. coplexio nervi propria et calor dat a corde sunt vna forma in actu sicut calor que mihi dat sol et calor me: et tunc argu. clauditur dicitur. ¶ Ut videmus quod non est sicut: quia coplexio data a corde est necessaria pro opone et non impedit: sed coplexio nervi distincta a coplexione carnis que est talis qualis est coplexio nervi cum sit frigida impedit et falsus faceret actum sensationis: sed cum refrangit. i. temperat coplexio carnis a frigiditate nervi: tunc fit optimu organu per sensu tactus. ¶ Considerandum tamen quod potest dici due quod ex vna parte tu sumas omnes coplexiones simpliciter simul et ex alia parte coplexione solū vni simpliciter. ¶ Est autem dubium utrum refractione caliditas carnis a frigore nervi sit refractione per opone necessaria sit postposita: quia nervus sit productus frigidus: quod expedit a caro calidior et postea se refrangat: ut coiter sunt imaginati moderni: vel sit refractione postposita. i. caro iuxta nervum est in primum gradum producta cum tanta mensura caloris cum non fuisset producta si non esset iuxta nervum sicut nos imaginati sumus. est quod de terminata tractatu nro de resistetis. ¶ Scdo. propositum: aliquid opone potest facere caro quod si refracta nec sit mensurata a frigore nervi. ratio quod posset nutriri et augeri ut ostendit sensus in multis vulneribus et est propositum non. ¶ Tertia propositum: coplexio ista ex coalteratione fuit necessaria pueniens in membris organici que oportebat esse coposita ex simpliciter. et hinc coplexionem. s. g. in manu in qua debuit esse caro os et nervus: quod ex quo coponentia sunt contrariarum coplexionum opus quod se remittat sive refrangat sive coalternet quod idem est: hoc posuit vel privative ut dicitur. ¶ Quarta propositum: ista coplexio ex coalteratione potest dici coplexio organici non quod subum suum sit organici simpliciter: s. ut sunt in organico. Ratio illa coplexio ex coalteratione non est: si talis constitutio diversorum membrorum non est: et potest dici coplexio organici. autem propositum: quia si caro fuisset vni tantu mudi per se et non fuisset sociata cum nervo ut posuimus manus: caro non haberet usum

p^o rō.

2° rō.

3° rō.

4° rō.

p^o pp^o.

2° pp^o.

3° pp^o.

4° pp^o.

Dub^o

cōplexione ex coalteratione. i. nō hēret suū calozē talis mēsure: qz cū maiori mēsurā calozis possēt esse vni ens mundi: z apparet in carne rubea icēsa que multiplicat in vulneribz. C. hīs qtuor: p/ positionibz pmissis addo vni notabile: z est qz cōplexio ex coalteratione est duplex: hz melius esset dicē qz duplr imaginari possumus istā coalterationē i carne vt in exēplo. Vno mō vt imaginemur cōplexione carnis habētē determinatā mēsurā in hac cōplexione ex frigiditate nerui hz qz regit p opōne carnis: z sic in vnoquoqz p simili imaginemur posito iuxta aliud p simile sibi dūz vel nō sit in cōplexione p sili in organico iuxta organicum. C. Et tūc pono p pōne quā que soluit ad gōnē: z dico qz cōplexio dicta ex coalteratione que est cōplexio inata actiua per influentē mēsurā in vnoquoqz p simili ex mēbro dūo sibi addito. adueniēte fm qz opz p opōne est p nō opōnis: p pō est nota per suos terminos. Alio mō possumus imaginari cōplexione coalteratione: qz mēbra p similia postqz sunt mēsurata in coz cōplexione vt dicimus: qz remanēt ad hoc sub aliq pūctate aliq alterationē faciāt adinuicem que est alteratio valde paucā cū sit in fāitate: z ista est cōplexio ex coalteratione de qua loquitur Gal. in lib. de malitia cōplexionis diuersē cap. 5. z talis coalteratio nō ē ad aliq finē neqz p aliq opōne: hz nēcio pīs nō tñ nēcio intentā a nā: z nō si nō esset posset fieri opatio. v. g. caro postqz hz mēsurā oēm sui calozis fm qz regit ad opōnē quā mēsurā hz ex inata cōplexione z ex caloze cordis z ex frigiditate nerui remittēt suū calozē z neru: et postqz eodē mō hz mēsurā sue cōplexionis: adhuc neru z caro pāt unāginari se aliquatū alterare alteratiōe que nō est nēcia p opōne neqz est opōni nocua: qz est iter latitudinē pūctē mēsure que est p opōne. Sili cū imaginati erimus cerebrū cū sua frigiditate quā hz ex cōplexione inata z cū mēsurā sui calozis quē dat sibi cor: ce rebz est potēs in sui opōnes z cor ēt in suas. Si igit vltra b nos imaginemur cerebrū alterare cor z cor cerebrū imaginemur vna coalterationē in medio eoz vel in se iuxta latitudinē suarū cōplexionū sanaz talis cōplexio est eguoca: qz nō est nēcia p opōne z sic pōt itelligi sermo Auer. colligēt. 4. ca. z. hz ēt Auer. posset alitelligi: z est qz iter calidū cordis datū cerebro z cerebrū ipm nō sit coalteratio per quā qūitate calozis spiritus cordis remittat: z per quā frigiditas cōplexionalis cerebz cor: pāsimio vniū stat alteri sicut forma ad mām. f. caloz cordis cōplexioni cerebz: z si in aliquo se refrangāt est sicut per pūctā: z dū dicit eguoca cōplexio qz nō est cōplexio: sed modificatio cōplexionis: z nō est p opōne. Tunc pono sērtā p pōne cōplexio ex coalteratione adueniens postqz mēbra hnt determinatā mēsurā qūitatū fm qz regunt p opōne nō est cōplexio que sit pncipiū opōnis. i. que sunt nēcia requista p operationē: z hec ppositio apparet: qz ex quo iam membra hnt mēsurā cōplexionis quā indigēt p operationē: g coalteratio sequēs post hec nō est p opationē: aliter. n. nō habuisset cōplexione p opationē mēsuratā pncipialiter. z cū p sderabimus hz ista coalteratio sit cū quo mēbrū agit: nō tñ erat sibi necessaria. v. g. in exēplo grosso ego habeo mēsurā calozis vni: vnie p opōne z aer istarū stellarū vltra illā mēsurā me alterat: ista alteratio que est iter latitudinē fāitatis est cū q ego ago nō tñ regredat ad actionē mēā: qz si pūctualis mēsurā calozis quā habebā ante introitū nūc habere ego bene operarer. Ex scia tñ nostri tractatus de resistētis pōt teneri qz ēt ista coalteratio nō est necessaria: imo hoīe existēte bene sano mēbra p similia adinuicē stant in pacifica dispōne z nō alterant se. Ex qb apparet solo ad singula p raria. oēs enī qui tenēt cōplexione ex coalteratione esse pncipiū opationis intelligunt de coalteratione pmo modo dicta. qui vō negāt intelligunt de coalteratione secūdo modo. illi vō z de ea dūyus intelligebat: sed longe respiciebat eam.

In consideratione vō cuiusqz membri nō nisi vniū qd est cutis quēadmodū postea dicemus.

Hic ostēdit quārū partū p sderatione nō est p pinqū ei z cui? pīs p sderatione est p pinqū pmo hoc pmitit post ponit nos p declaratiōe vni dicit. z declarāt. ibi z. (In cōparatione aut.) Dubitant vtrū cōplexio cutis sit vna. Videt qz nō: qz ē facta ex venis z neruis vt iuxta hoc caplo: z sic sua cōplexio ē ex coalteratione z nō vna subro. In dūz: qz est pncipiū opationis vni. f. tatiue. P sderatiū pmo qz sermo hic est de cuti intrinseca mag nō de extrinseca subtili dicta bimen: que a qb mēbris qūqz emū dat z cadit. P sderatiū scdo: qz illa cutis vel est organū sensus tactus vt qdā dicit. vel est nāle z intrinsecū mediū: tūc organū est caro vt intellerit Auer. in cōmēto canticē pmo lib. z cā est fm etū qz est p nō. f. mēbrū p simile in oī aīali cōmune sicut est sensus tactus. aut organū est neruus ex caro est mediū: sicut videt post se intelligi scdo de aīa cōmēto. ios. qgqz g sit organū tact? cutis opz qz sit mediū. In hoc ergo opz qz cōplexio sua sit p pinqūas

ad equale ad pondus per multā refractionē extremitatū elementoz aliogn in sensu tact? caderet multus error: in iudicio. Quibus pmissis pmo dūm qz organū sensus tactus opz esse vniū. vt Auer. z. colligēt cap. 11. z Aūsto. scdo de partibz aīaliū z caplo. Et ratio est: qz si organū esset duo tūc vniū sensibile iudicaret vt duo: cū. n. duobz sensiterijs sentimus duo iudicamus vt intelligit ab Aūsto. pble. 35. pble. vlti. z cā est qz essent duo: in acceptione aut videt qz vnitās nō solū requirāt in organo: sed in medio itri seco: sicut apparet cū cā cellatis digitis vna pilā parū iudicam? duas z maxime in medio intrinseco cuius motus simul z imedia tū opz esse cū motu perfecto in particula pncipiali. hoc dico. p pē crystallinas siue oculos esse z ad vniū sensiteriū visus pncipale z tamē est intrinsecū z imediatū illi sicut cutis est imediatū organo pncipiali sensus tactus. Aut alia cā est quā nūc nō discutim? P dūm scdo: qz hz cutis que organū vel mediū intrinsecū sit vniū mediū actu cū hoc hz in se. p pōtiones per quas pōt esse mediū pluriū virtutū tactuarū. f. percipiētis calidū z frigidū z sic cum z humidū z asperū z durū. Sed dubiūz esset in pbia quō pōt esse mediū in percipiēdo graue z leue si nō hz p pōtione mediā inter graue z leue: z hoc omittimus. Ad dūz dūm: qz bz intelligi cuti existēte in se vno mēbro p simili p tūuo rami venariū cū sanguine z neruoz cānt illa vna tēperē. Alit posset dici qz cutis nō est vniū mēbrū z qz ad vnitatē sensus siue vniū vtiualis sensatiōis nō regit vnitās mediū ēt intrinsecū. exēplū due crystalline. z tu p sderā.

In cōparatione aut spiritūū z mēbroz pncipaliūz ipossibile est ipm huic certe eqūitati esse p pinqū: sed egredis ab ea tendēs ad caliditatē z humiditatē.

Post ponēs de cuti qz sit mēbrū eqūi pōderis p pinqūm: qz hoc posterius p babit: declarat qz p sderatiō mēbra alia homo elōgatur ab equali ad pondus. z pmo ponit. scdo. pbat. ibi z. (Vita.)

Dubitat: qz cerebrū est de pncipalibz? z nō trahit ad calidū: sed ad frigidū. Lū ergo dicit qz cōparatione pncipaliū egredis ad caliditatē. dūm qz loquitur hic de pncipalibus que sunt pncipia spūs z mēā nutrimentū. f. cordis z epatis. vita enī per hec duo maxime p silit. in his duobz enī maxime dispōit totū corp? fm cōplexionem z nō sit a cerebro vt Gal. in thegnī tractatu. z. cordis ter. cōmē. 3. vel tracta. epatis ter. cōmē. 1. Scdo mō pōt dici qz p sderatis oībus pncipalibz adhuc corp? declinat ad calidū z humidū: qz dominiū calidūz. f. cordis z epatis excedit super dominiū frigidū membrū. f. cerebrū vt dicit.

Ute etenī pncipiū sunt cor z spirit? que qdē ambo vebemēter calida existūt ad supfluitatē declinantia: z vita qdē existit per caliditatē: z augmētū per hūiditatē. Et ēt calitas in humiditate existit z ab ea nutrit.

Primo probat qz spiritūū cōsideratione hoc corpus de secundo modo equalitatis nō appropinquat equali ad pondus: sed tendit ad calidū z humidū: z cū imiscet sermonē de corde. scdo. pbat qz p sderatione pncipaliū: ēt nō appropinquat: sed tendit ad caliditatē z humiditatē: ibi scdo. (Mēbra.) Pmo arguit sic spirit? z cor zē. per psequens nō appropinquat equali ad pondus pncipaliter antecedente z psequēte. pbat psequentia cū dicit. z vita. P sderandū qz oportuit Auer. ex psequentia sermonis dicere de corde: qz est mēbra spirit? z ideo cū pbat qz spiritus recedit ab equali ad pondus per caliditatē dicit de corde.

Dubitatū etia quid intelligit per vitam. Dicendū qz vel intelligit participationē siue essentia anime in corpore: z tunc manifestum est qz hoc sit cum caloze vt apparebit cū loquemur de virtute vitali: aut intelligit nutricationē. vita enī p silit per alimen tum. Tunc dubitat per dictū Damasceni primo aforismoz dicentis qz per calidū z humidū viuimus: qz pars subtilis sanguis que calida est z humida z per frigidū z siccu nutrimitur. Pmpli? Hippo. in libro de nā fetus videt inuere qz corp? nostrū frigidis nutritur. Dicendū quomodocūqz sumat vita ipsam existit per caliditatē: nā vita pro existētia vitalis virtutis est per caliditatē: z multā fundatā in multo spiritu cui? vitalis virtus est pncipiū. vita enim per nutricationē facit in nobis per multā caliditatē. f. spiritūū z sanguinē. Sciendū enī est qz nutricatio materialiter fit ex grossiori parte sanguinis: sed sicut pncipio perfectio z stare vt forma fit spiritu qui est in mēbris: sicut forma cuius spūs participatiōe viuimus: qz pars subtilis sanguis: que calida est z hūida puerit in spiritu: ideo dicit Damascenus qz viuim? calido z humido: sed qz parte grossa nutrimitur: que hz etiā fit cala z humida respectu eqūis ad pondus est nō frigidā z sicca respectu pīs spiritus. ideo dicit qz frigidū siccu nutrimitur. i. grossiori pte sanguis. Ad pma cūz dicimus calim nutrit frigidū impropria locutio est

Dub^m z^mDu^m z^m

Gentilis

potius enim qđā refrenatio: ne cito cōsumat suū humidū qđo di-
cimus de aqua qđ plangat vitę ut intelligit in cōmē. 2. tertię regi-
minis acutoꝝ. / **L**osiderādū qđ cū **Alui**. pbat qđ ex pte quā cōside-
ramus spiritus corpus excedit in caliditate: hoc ppter vitā. p-
bat qđ excedit in humiditate cū dicitur (t augmētū p humiditāte.)
z videt argūē sic. spiritū nō solū est pncipui vite: sed et augmētū
qđ excedit in humiditate: qđ augmētū ē et ē p humiditāte. vel ab eo
qđ fit vna ppositio quā **Alui**. iudicat ad pbandū qđ spīs z cor ex-
dunt in caliditate: z est de pponib' famosis quē dicit calido viui-
mus z humido augemur. viuere enī videt oīe aiām participare.
z hec participat quodā calido vt **Alr**. in de morte z vita. z **Auer**.
pmo canticē. 74. cōmē. augeri enī videt dicere qđā distincti: z
h' fit per humidū. vel est dispositio humidū: z iuxterit in famo-
sitate ppositio pōicta: qđ ex seipsa est nō. eius tñ pponis vna pō
sufficiebat ad pbandū psequitiā. s. pō quē dicit per calidū viui-
sed **Alui**. assumptū illā integrā: qđ forsan sic currebat in vsu. Et ei
dicit (Et etiā caliditas.) hic pbat qđ pshderatione spiritui corpus
excedit in humiditate: qđ iam pbat est qđ excedat in caliditate:
ex hoc sequit' qđ in humiditate: qđ calū nutrit' humido z in eo fun-
dit' z tūc **Alui**. h' integrā solūne ad pclusionē quā pmissit cū dixit
pinguēdo vt opz dicta eius in cōparatione spirituius: z vt sic cor-
dis impossibile est ipse effmē. ppinguū equali ad pōdus: fed rēdit ad
caliditatē z humiditatē. / **L**osiderādū aut' qđ aliqui expōsiū istum
passim: sicut augmētū. i. pduratione vite exiitit per humiditāte: qđ
caliditas cur' pduratione vita durat fundat in humido z eo nu-
trit'. **C**onstat quare calidū mixtū indiget humido z calidū ignis
stat cū siccō. / **S**olone hui' inuit **Trufianus** in rrac. 3. lib. thegni
in scda lectione. nā ignis in mixtis est per quādā generationē. est
enī agēs psumēs. generat aut' succēssu ab humido trisferens. qđ
accrēt ē z sibi ppinguās in nā vt aqueū: aut humidū est illi' de-
structiui: fed caliditas in igne est in pppia miā z nō agēs in illam.
Dixit aut' (existit) inquit' humidū est calidi fubiectū. dixit (nutri-
tus) aut' succēssu psumit illud humidū vnde calidū sufficit

TMembra vō principalia sūt tria sicut declarabim⁹.
Et ex eis qd̄ est vnū frigidū qd̄ est cerebrū cui⁹ frigiditas nō peruenit ad cordis caliditatē tēperādā z epas caliditatē. Et ex eis vnū est succu⁹ aut siccitatē ppinquū: z ip̄m est cor: sed eius siccitas nō peruenit ad bucciditatē cerebri z epatis temperandā.

Cōprobatur q̄ spiritūū cōsideratione tēdit ad calidū ⁊ humidū: hic
pbat q̄ principalū membroꝝ cōsideratione tēdit ad calidū ⁊ hu-
midū: p̄missō q̄ principalia sunt tria arguit sc̄. cerebri frigiditas
nō vincit caliditatem cordis: ⁊ epatis igit principalium cōsideratione
corp⁹ tēdit ad caliditatem ⁊ humiditatem recedēs ab equali ad poi-
dus. p̄sequētia est nota: q̄ membra principalia corporis sunt tria
membra dicta. ante ponit in l̄fa p̄mo sc̄do pbat illud ibi 2° (Necq̄.)
Cūbat igit nō dicit de testiculis cū numerent iter principalia
a Bal. in thegul. p̄dōm q̄ testiculī nō sunt principalia membra ad
esse indiuiduū: vel dōm q̄ sufficerebat po sua p̄clutione p̄bāda po-
nere illa tria principalia: si tñ de testiculis vixisset adhuc inuebat
eius intentione: q̄ testiculī ad caliditatem ⁊ humiditatem declinant.

Du^m z^o ^{Chas.} Dubitat scdo q^o Arist. z. de partib⁹ aialiu cap. de cerebro cap. 12. vii oie z^ou. f. q^o nobis tepet caliditate cordis. z^o Auer. etiā colligit. z. cap. 8. Nos scripsimus hac q^one plice sup^a p^ama fen. 3. cañ. z^o posuimus ibi rones. i. quas Bal. s. de vitiate partiu cap. 7. z. 3. m. hoc fact⁹ p^a Ari. 7° hic aut dicamus q^o sufficit nobis z^o est q^o cerebri frigiditas no remittit cordis caliditate remissioe q^o appropinquat equali ad podus: sed p^ahibet cordis tcedu sup^afluu: z^o sic hoc cor remanet cu actuali excessivo calore: cuius signa est q^o si miseris digitos in cor inuenis ipsum calidum tactu.

Cleq̃ etiam cerebrũ tantũ est frigidũ neq̃ cor tantũ
est siccũ: sed cor cõparatiõe alioꝝ duoꝝ est siccũ ⁊ ce-
rebrũ alioꝝ duoꝝ cõparatiõe est frigidũ.

¶ **T**ercio pbat qđ itatim dicitur qđ arguit sic cerebrii nō est raru frigidum. sed respectu cordis & patris dī fridū: qđ minus illius calim. similis rē nō est infia. absolute & in excessu siccu: sed respectu uoloz duoz: qđ cerebrii nō tēperat caliditate cordis & patris: nec cor humiditate cerebri & patris. & ponit aucto: qđ psequētia & p p nō. ¶ **D**ubitat qđ ex sermone Aui. videat pbari ptrari ei: qđ intēdit. si enī cerebrii est frigidū respectu cordis: qđ est ptrari respectu il lius: per p̄is agens & remittens illi: calorē. ¶ **A**mplius dubitat qđ t̄p̄tines sermo v̄i dīe qđ cerebrii est frigidū respectu cordis: regula n. hāc de complexioibz libz pmo & Aui. est ista qđ mēba nō debet dici calida vel frida adiūctē. i. quēciq; respectu cuiusq;

Super primo

sed respectu medij. s. cutis. Dñm q. cū Aui. itē debet pbare q. caliditas cordis nō reperēre nec refrangat a frigiditate cerebri: q. appropinquat multū eqū ad pōdus habebat in intrōsione sua has pōssitiones. / C. prima cordis caliditas est multū excessus ab eqū ad pōdus: hēc. pōssitio est nota ad tactū: etiā nota per rōnes: q. cor est fons vitæ: per consequēq. spiritus ⁊ multe caliditates. / C. s. d. pōssitio: cum dicimus cerebrū est frigidū nō intelligimus tñ. i. in excessu frigidū vel tñ. i. solū: q. frigidū fit sibi forma ⁊ p. dñmā calido vel tāti. i. q. q. cor est calidū recedēs a tēperatūa cūq. tñi cerebrū sit fridū vñs aliā extremitatē recedēs a tēperamēto cordis. Et rō. id est etiam dicitur: q. cerebrū: est viuentis pars aialis: ergo nō pōt habere frigiditatis dominiū absolute. nec pōt esse frigidū: q. cū ea nō statet alia: nec ita recedit a tēperatūa cūq. per frigiditatem: sicut cor per caliditatem: ⁊ totū hic ostendit sensus tactus vñ nō sit opus rōne. / Sequit ex his pōssitionibus: s. cor nō pōt repētari ab ista quā frigiditate quare remanet in excessu ⁊ distēperamēto respectu eqū ad pōdus: hęc vi sumamus eqū ad pōdus pō medio imaginato in vniuersitate generabilitū ⁊ corruptibilitū: hęc sumamus eqū ad pōdus eqūlate cordis que est fictio illius equalitatē ad pōdus. certū etiā q. cor q. caliditas est excedēs ⁊ recedens ab illius equalitatib⁹ pōderis. tener igit pñtia Aui. q. si cerebrū est frigidū respectu cordis: ⁊ nō frigidū tñi: igit est qdāz remissum calidū respectu cordis: nō igit poterit excessus calozis cordis reducere ad equalitatē pōderis: q. hęc operatio est frigiditatis equalis calozis cordis: solus ⁊ remittit ⁊ apud sciam nostrā hęc remissio est priuatiua resistētia vñ vtriusq. in tractatu de resistētijs. / Ad 2^m q. sermo Aui. nō est hic ad ponēdū mēbra in cōplexione vel gradu cōplexionis: q. hic sermo erit in sequēti capitulo: ⁊ intentio cuius est ostendere q. frigiditas cerebri nō est equi potens caliditati cordis ⁊ epatis: ⁊ q. fictitas cordis nō est ego tens humiditati cerebri ⁊ epatis: ergo principalī cōsideratione homo hic recedit ab equali ad pōdus tendens ad caliditatem ⁊ humiditatem: ⁊ hęc sūt vna conclusio Auiēna.

Conspicitur tertio qd alii. dicitur sibi: etiam enim dixerat qd hō hic mem-
brorū alteratiōe ppinqu⁹ est eq̄litati ad pōdus: fridorū sicut cere-
brū: calidorū sicut cor: et humidorū sicut epar: et hic dicit qd horū cō-
sideratione et alteratiōe et corp⁹ recedit ab equali ad pondus.

Quibatur quare. Quare. Alii. virit hoc de homine. equali in scdo
mo equalitatis: cu ea que dicit vera sunt in corpozibz. dicit peritatis
e. g. ho sanguineus suoz mebroz coalteratione. f. calidoz vt cor:
frigidoz vt cerebz: cu eni poderabunt z equabunt erit vicinus
equalitati certe: cōsideratione aut cuiuscuqz membri in hoie san
guineo nō erit nisi vnu mebru. f. cutis. z hoc que dicit Alii. de eo quo
verificat. p. pteritū dubiū in nullo scripto tuem: z illi nuli? solū
nō possumus dicere. Quisqz dicit qz mebra pncipalia cu poderabunt
tur z equabunt sup totū? habitudine facit illi hoie mēperatū
appropinquare equalitati poderis. z sic Alii. locutus est supra. Cum
aut iter se cōparant: hō desinit ab equali ad pōdus per excessū
in calido z humido. Est aut hec solo pma frōte placita: bz tū hāc
nīam infirmitas: sicut se hnt cor z cerebzū iter se: f. e. bz calidū da
tū a corde. f. spiritus cordis z calidū diminutū datū a cerebzū iter
se sup toto: sed illa nō se tēperat: g. nec ista pporcionaliter: g. vlr
se habebūt: cū q placet dicit solo soluat instantia. / Scdo solo
quā aliqui dedi est qz per pshātionē oīum mebroz tam pncipa
liū qz nō pncipaliū homo appropinquat equalitati poderis. nā bz
cerebzū solū nō ptraproderet caloz cordis z epatis: tū sunt in
noīa ossa nerui cartilagines flegma: z multa alia mebra frigida.
z sunt etiā multa flegma que poderata z mēsurata faciūt imaginari
equalitē poderis: z sic intellexit Auicē. prius: z iō ibi numerauit
ofia. Et qz apper qz illa appropinquatio nō est per alterationē
pprie dicit: qz cū toto hoc corpz nrs est calidū z humidū: z nō est
facta refractio siue remissio excessus calitatis z humiditatis: bz
ta is appropinquatio est. ppinguius per qdaz alternatiōē i. simul
sumptionē cū alteratione vt ponābo hoc ptra illud. Si eni tu
dices qz in hoc hoie abūdat caliditas: z est in ea dīspēctatiō: qz il
le est cor: z ego ptrapono sibi frida mebra vt cerebzū z neruos
z alia similia: sed pshāctioe soloz pncipaliū homo nō appro
pinquat vt hic Auicē. probat z sic intelligi hic. pānc. n. solomone
tēne si placet quousqz post mēlū apparebit. / Tertia solutio est
quā dedi als totum textū reuoluendo ab illa parte. z hic etiā hō.
Et dīrimus qz Auicē. vult pbare qz homo de scdo mo equalitas
nō appropinquat equali ad pondus nisi per cutim z arguit sic. hō
nō pōt appropinquare equalitati poderis nisi per coalteratiōē
nem mebroz habentium pparietate a qua pparietate remittunt
z veniunt ad equalitatē. z hoc nō fit nisi in cor solū: ergo fo
la cutis est illi ppinqua. primo ponit maiorē. scdo minorē decla
rat. dicit qz hec ratio nō appropinquat equalitati ponderis nisi
membroz coalteratiōē i. nisi fieret mebroz inuicē coalter

natio et refractio. *¶* Lū q̄ pōderabunt. i. cū imaginati fuerimus ea in ceteris ponderib⁹ equalitati erit vicinus zc. s. si talis equatio fieret. Sed hoc est impossibile nisi in cuti: ideo subdit. in p̄sideratione vō: quasi dicat in aliquo mēbro debet apparere talis equalitas et fractione p̄surgens: sed nō apparet nisi in cuti: tūc probat q̄ p̄: videt hec expositio ire ad intentionē Aūicē. 12. de animalib⁹ cap. de complexionib⁹: et etiā hec solutio mihi nō placet. Solutio ergo pendet a questione statim dicenda.

du^m 29^m Dubitat vtrū homo sit magis p̄pinquus cōplexioni equalitati ponderis quocūq; alio aīali generabili et corruptibili: et si homo magis appropinquat quib⁹ homo. an homo de sc̄do mō equalitatis qui est homo rēparatus: an homo disc̄mperatus. *¶* Videtur primo q̄ aliud aī magis appropinquat: q̄ testudo ponit equalis ad pondus ab̄ Isaac in dictis vniuersalibus primo caplo illos. 5. Aīalia tribus modis. dicit eā de aīalibus de quib⁹ elemēta quatuor equaliter dominant. *¶* Cū plus homo multū excedit in calido vt Arist. 4. p̄b. 6. p̄oble. 2. z. de partibus aīaliū 10° caplo. z. Bal. lib. 1. 4. de vilitate partū 6° caplo. *¶* Cū plus et si homo appropinquaret videt q̄ homo melācholice magis appropinquat: q̄ homo recedit ad equalitatem ponderis per calidū et humidū: homo frigidus et siccus plus appropinquat equalitati ponderis. p̄positiones sunt note per istā rationē pōt p̄bari q̄ ceruus capra musca: et omne animal frigidū et siccū plus appropinquat equalitati pōderis q̄ homo: cuius p̄trariū Aūicē ponit. *¶* Quid in hac questione fenserit Bartholomeus quid Lociliator: et Dyonis lege ab eis in q̄one nostra plura de hoc. *¶* Soli ergo ponamus opinioez Antony de Parma que iam habebat in cōmuni vsu: et est q̄ in homine est triplex cōplexio. Una que debet ei vt viuēs: ista est cōplexio que a corde fluit ad mēbra: loquēdo de hac cōplexione frigidā et sicca magis appropinquat equali ad pōdus. Rō est: q̄ homo per cōplexionē qua viuit declinat ad caliditatem et humiditatem: ergo frigidā et sicca plus appropinquat. Sc̄da est: cōplexio que debet vniuersis parti que est inata et actiua per influentem et sic cōplexio cuius est p̄pinquior. Rō q̄ cōplexio cuius est magis media inter qualitates primas: vt infra p̄bat Aūicē. *¶* Amplius melius iudicat de tangibilib⁹. Tertia est cōplexio excoalteratione membrorum oīum: sic cōplexio temperata de sc̄do mō equalitatis est illi p̄pinquior: ratio q̄ melius iudicat de tangibilib⁹. Sc̄do mō q̄ iste homo meli⁹ intelligit: ideo magis remotus a p̄trarietate. *¶* Istā opinio est vna p̄fuso et mirat sum de hominibus sani intellectus quō acquiescunt. *¶* Primo nō video distīctas res esse cōplexionē qua viuimus et cōplexionē nostram imatā actiua per influentē. Ratio q̄ cōplexione intrinseca vni cuiq; membri cū cōplexione data a corde nos participamus aīa et operam⁹: et illa viuimus: nec opus est aliā ponere: et si est detur illa qd est et vbi est. *¶* Sc̄do p̄tra primā p̄clusionē: cōplexio qua viuimus: dicit calidā et humidā et ipsa hz latitudine diuisa in cōplexionē magis calidā et humidā vt sanguineā: et minus vt melācholiceā: media: et tunc p̄bo q̄ cōplexio media et que stat iuxta eā magis appropinquat equali ad pondus per rōnes quas ponit in sc̄cūda et tertia p̄clusionē. Iaz cōplexio qua viuimus que est in medio latitudinis est qua homo perfectius iudicat de tangibilib⁹ et perfectius intelligit q̄ cōplexio in extremo latitudinis: q̄ cōplexio rēparata qua viuimus est p̄pinquior: equali ad pondus: q̄ debebat distinguere de complexionē qua viuimus. Ratio sua apparet post que cōmēt duas cōclusiones. Dicit sc̄dm nō vadit ad questionē. nā questio querit que cōplexio inata oīum partū actiua per influentē circūscripta oīni alteratione membrorum magis appropinquat equali ad pōdus et tu respōdes mihi de cuti: et si querens nō querit hec est diminuta questio et sic diminute videt respondere Antō. s. p̄siderata cuiuscūq; membri complexionē inata actiua per influentē sola cuius magis appropinquat. *¶* Sed tūc etiā p̄tra: qd adhuc stat questio que cuius est tēperata vel disc̄perata: tūc oportebit Antōmū redire ad diuisionem trīstacā. Dicendo cuius q̄ est membrū habēs inatā cōplexionē actiua per influentē pōt p̄siderari vt viuens et vt habens complexionem inatā zc. et totum hoc est p̄fuso. *¶* Amplius per rōnes suas sc̄cūde et tertiē p̄clusionis p̄bo q̄ aliud membrū a cuti plus appropinquat equali ad pondus per hanc cōplexionē inatā actiua per influentē qua cōplexione membra faciunt suas operationes: q̄ medius ventriculus cerebri est habēs nobiliorē et perfectiorē operationē. s. estimationē siue cogitationē q̄ aliq̄ membrū: ergo p̄pinquior equalitati ponderis. rōnes sue apparet bunt solute in positione nostra. *¶* Contra tertiā cōclusionē: cōplexio excoalteratione declinat ad calidū et humidū vt Aūicē p̄bat in cōplexione principalis ad iudicē: ergo frigidus et siccus in cōplexione appropinquat equalitati ponderis. Istā rō est sua in prima cōclusionē. Rationes aut̄ quas adducit ad istā partē que

sumunt ad perfectionē operationū arguit cōtrariū huius: q̄ cuius equalitas ponderis nullus sit operationis: igit quāto eūta sunt perfectioris operationis tanto loquiora ab equali ad pōdus. *¶* Nos aut̄ post multū laborē devenimus ad id: in quo quieuit intellectus noster: p̄olire diximus illud in q̄one quā scripsimus de hoc: cuius assumptio est in p̄positionibus principalibus et quibus deducunt alie et ex illis soluit questio. *¶* In oīni mixto saluiz perfectio vincit due qualitates. s. caliditas et humiditas. Istā p̄positio fuit in mēte Auer. clara: cum cōsiderabis sermo eius in quarto methēoz. cōmēt. 5. z. colliget. 1. cap. 7. 5. colliget. cap. de cognitione ciboz et medicinarū cap. 24. Et ratio est q̄ mixtū fit per digestionē: et hoc fit calido et humido. *¶* Amplius sicut frequenter dicit Auer. mixtū nō esset vniū nisi haberet qualitatem actiua que sit sicut forma cōterminans aliā actiua et passiva que terminet aliam passiuam: ideo dicit 4° methēoz: q̄ calor in mixtis est similitudo forme: q̄ terminat impossibile enī est q̄ in mixtis frigidū sit in forma calido: nec siccum pōt stare in forma humido: q̄ mixtū cōplet digestionē. *¶* Amplius in theozica canonicoz cōmēt. 19. q̄ vō nō sit equalē ad pondus: q̄ nō magis haberet principia vite. s. calido et humido q̄ zia. vita at̄ ex vero nō solū est aīalib⁹: sed aīis. *¶* Amplius quō saluabunt q̄ putrefactio sit p̄p̄ia mixti corruptio si frigidū est viuens et terminas. humi dum etiam est victum a sicco: et sicca forma. esset enī putrefactio extrinseca frigoris eritus et interminatio: et sicco etiā dēfio et diminuto vt putrefacta oīa calidiora essent et humidiora in termino putrefactiois. Qd aut̄ arguit q̄ metalla sunt frigida a p̄dominio et q̄ stant per frigidū: q̄ eliquata a calido flunt: nō intelligit que sit vera cōplexio metalloz per quas metalla merent formā taz soluta q̄ fixa: et qui nō pōt capere dictā p̄p̄iē vniuersaliter p̄cedat illā in aīalib⁹ et p̄p̄iē in aīalib⁹ p̄fectis. *¶* Apud nos enī est vera vniuersaliter vt scripsimus illā qua dicit Auer. z. colliget. cap. 1. q̄ mēbra sunt illa gbus frigiditas dominat et cōplet. illa intelligimus. i. diminuta caliditas: ita q̄ induratio ossis fit a diminuta caliditate vt pōt intelligi. z. de cōplexionib⁹ 3. cap. *¶* Cōsiderandū tūq; ista victoria d̄ intelligi virtualiter. i. in virtute et potētia maiorib⁹: nō in quantitate molosa. palmus. n. ignis vigorosior est cubito terre. *¶* Sc̄da p̄p̄iē: iste modus cōplexionis q̄ in oī mixto reperit. s. modus cōplexionis: in quo calidū est terminans et cōprehēdens et humidū etiā et ideo vincit: habet multā latitudinem: in qua sunt plurime mansiones et diuersitates. hec apparet ad sensus. Rō est cōcludit: q̄ calidū pōt occurrere frido et humidū sicco fm multos et multos et multos gradus p̄portionū nobis incognitaz: igit multa multitudo mixtoz fieri poterit et diuersitas in illis. vnde Aūicē dicit ex qua cōmixtione diuerse spēs maioroz sunt. et idē Auer. colliget. z. ca. p̄. Tertia p̄positio ista: latitudo mixtoz nō est infinita fm spēs igit hz terminos. *¶* Quarta p̄p̄iē: extrema hui⁹ latitudinis sunt duplicia. s. intrinseca et extrinseca. Rō q̄ tota latitudo claudēs mixta oīa que sunt finitū spēm aliq̄d in extremis includit: excludit est terminus extrinsecus inclusum est intrinsecus. *¶* Quinta p̄p̄iē: extrema intrinseca hui⁹ latitudinis sunt cōplexio mixti in qua est plus de calore q̄ possit reperiri in aliquo mixto et ab alia parte cōplexio mixti in qua est minus de calore q̄ possit reperiri in aliquo mixto: et quib⁹ p̄ exēplo clarior dicamus. c. z. ita intelligas de humido et sicco. ista gnta p̄p̄iē est nō nā extrema intrinseca latitudinis mixtoz sunt mixta diuersa spēm. illa igit oīnt ponit extrema intrinseca que cū hec que sunt mixta itra distātiā eoz p̄cludunt alia oīa mixta et extra se nullū reperit mixtū. ita aut̄ se hnt duo extrema imaginata et iuēta. nolo aut̄ cauillare istā p̄p̄iē per intellectū malū hic dicit plus de calore vel minus de calore. s. cū sit dare mixtū maximi caloris et mixtū minimi. *¶* Sexta p̄p̄iē: extrema latitudinis extrinseca p̄dicta p̄sideratione sunt duo. vni iuxta mixtū calidissimū calidū ita excedens supra frigidū q̄ nō possit facē vniū mixtū. aliud extremū est iuxta mixtū qd hz minus de calore q̄ fm spēm reperiri possit ad mixtionē: et tūc cōprehēdim⁹ cū intellectu calidus magis dimittit h̄ ita q̄ cū frigidū nō possit p̄stituerē vniū mixtū: cū tū erat maioris vigoris p̄stuebat mixtū postū cū minori gradu caloris qui possit reperiri. *¶* Septima p̄p̄iē: intellect⁹ humanus pōt oīa mixta in diuersificata fm suas spēs cōprehēdere sub vna linea recta esse situata. s. g. cōprehēdit. a. calidissimū mixtūz mūdū fm spēm mixtionis et cōprehēdit. e. mixtū minoris caloris q̄ fm spēm mixtoz vel mixtionis possit iueniri et itra istā p̄stituit alia mixta gradatiz p̄cedēdo de vno ad aliud. imaginādo post. a. mixtū minoris gradus caloris et sic. b. deide aliud et sic. c. quousq; gradatim veniat vsq; ad. e. minoris caloris vltra vel infra q̄ nō reperit calor minor: q̄ sit terminas: et sic forma mixti. s. n. esset nō fuisset illud mixtū minoris caloris: et opz necessario stare in. p̄cessu fm spēs et nō itur i. infinitū. *¶* Ponam⁹ igit lineā oīum mixtoz hāc. s.

p̄ p̄p̄iē.

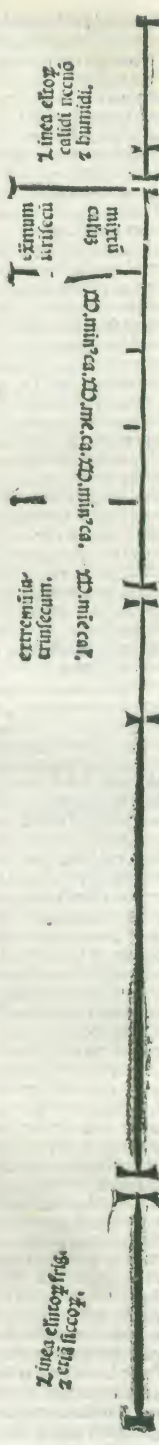
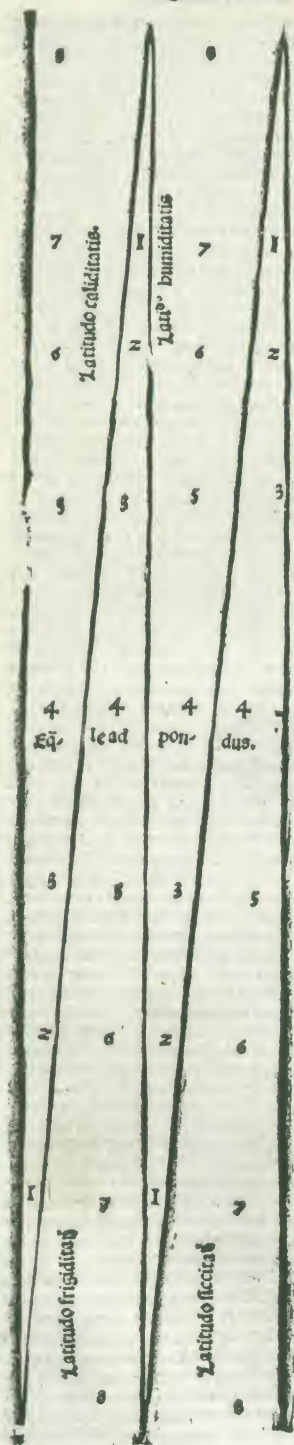
2^a p̄p̄iē.3^a p̄p̄iē.4^a p̄p̄iē.5^a p̄p̄iē.6^a p̄p̄iē.7^a p̄p̄iē.

Afr. 10. p̄ de 57. p̄ de ma.

Opinio Antony

Fōtra opinione Antony.

Ventalis

Super primo

In hac parte linea locatur. Ignis z aer.

Linea ineqlis ad pōdus pp calm z extremū extrisecū.

Sulphur z silia. Linea micalitū caloz.

Aconitum z silia. Linea plātax caloz.

Flapellus z silia. Linea plātax caloz.

Cologntida z silia. Linea plātax caloz.

Leo z silia. Linea brutoz caloz.

Cholericus z silia. Linea boninum.

hō Temperatus z silia. Linea boninum.

Flegmaticus z silia. Linea brutoz fridoz.

Scorpio z silia. Linea brutoz fridoz.

Mādragoa z silia. Linea plātax fridoz.

Papauer z silia. Linea plātax fridoz.

Solatrum z silia. Linea plātax fridoz.

Glacies z silia. Linea micalitū fridoz.

Plumbum z silia. Linea micalitū fridoz.

Lytargiriū z silia. Linea micalitū fridoz.

Ferrum z silia. Linea micalitū fridoz.

Linea ineqlis ad pōdus pp frig z est cīmū extrisecū.

Huic pīcto correspondet equale ad pondus si daret.

In hac parte linea nullum mīxtum locari potest.

In hac parte linee locantur terra z aqua.

0° ppō. Octaua ppositio: quale pōdus ē exclusus a tota linea mixtoꝝ ita q^d nec ē in medio: nec in extremis in ītrifectis. Rō q^d in ista mixtoꝝ nulla res pōt poni nisi beat rōne mixti: sⁱ rō mixti cludit vīctōria calī digerētē et pmetiētē: et in cōplōne eqli ad pōdus nulla ē victōria vni⁹ qualitas sup alia: sed quo ad oīa eqlitas. igitur ad pōdus eqli est ex tota linea mixtoꝝ. C^o Nonā ppō: id qd linea mixtoꝝ excludit et ex se existit equale ad pōdus nō ē excessus calitatis sup friditātē. et eodez mō pōt ītelligi hūditatē sup siccitatem. hec ppō est ex scīpīa nota. nā forma vel rō equalitatis pōderis ē hīc caliditatē parē friditātē. rō aut mixtionis est ad pōdus: et quē admodū eqli ad pōdus excludit a linea mixtoꝝ p b qd calz vicit in mixti: ita excludit nēcio per hoc qd frigidū vicit in mixti. se quis enī si calz est vīctus q^d fridū sit vīctū. s. in eo in quo calz ē vīctus. C^o Decima ppō: in tota latitudine mixtoꝝ opz ponere mediu⁹ īter extrema q^d sit mixtū. Rō ē: q^d si ē dare extrema. s. mixtū pauci calidi et mixtū multi: igit dabit mixtū mediu⁹. C^o Undecima ppō est hec: mediu⁹ īter oīa extrema mixta ē hō: sed qd pōt poni mediu⁹ īter oīa mixta cū non sit in eodez gñe cū illis. / Ampli⁹ quō dicem⁹ q^d hō calidissimū oīū aīalīū: q^d aīalia in vna extremitate essent calidiora. Dicam⁹ breuiter q^d hō pōt poni mediu⁹ īter mixta oīa duplici via. p^oia via est accipiēdo hoīez vt est vltimū pfectū in mixtiōe. Scdā via est accipiēdo hoīez vt hīs est nobilissimā opōne. p^ocedēdo igit p^oia via dicim⁹ q^d tota linea mixtoꝝ rō diuidit in quoz lineas subordinatas. s. lineā mixtoꝝ nō vīctū vt mineraliū: et lineā vīctū vt vegetatiua solū vt plātaz: et lineā vīctū vt rōnālī et īrrōnālī: vt rāz lineā bz suā latitudinē et mediu⁹. cū g^o extra oīa mixta nos īmaginamur formas elementares sive elita refracta refractione nō multa: tūc p^oitūm⁹ mixta īmaginata: cū at īmaginamur mixta īmaginata mag⁹ refracta in radicalib⁹ elitarib⁹: et mag⁹ pfecta: tūc p^oitūm⁹ mixtū vīctū aīa vegetatiua: et cū īmaginat plātaz mag⁹ refractas et pfectas: tūc cōstitūm⁹ vīctū aīa sensitiua: cū at īmaginat aīalia in suis excessibus mag⁹ refracta: tūc p^oitūm⁹ spēs humanā. non g^o acq^oita est forma humanā in mā vīctū vltimā refractionē excessū elitoꝝ mineraliū plātaz et aīalīū. C^o Considerādū aut vt in tractatu nostro scripsim⁹ q^d nō īmagino: aīalia ītrare in matricē et p^ofrangi in hominib⁹ et plātis terre in mīficib⁹ aīalīū et fieri aīalia: sed ītelligo q^d iste mīficib⁹ et gñationes sese ex nā rei p^osupponit sic hoīes dīcūt hō vt ex elitis et pcedunt hāc pōne pp multā p^ouetudine: et tū nō videmus elita ītrare in mīficē vt fiat hō: sed mixto p^osupponit. sicut hō vt ex aīalīib⁹ q^d gñatio hoīs p^osupponit illā sic materia. sicut aliquid minus pfectū et magis pfectibile. pōt aut formari ex p^odictis talis rō q^d in toto eē gñabiliū et corruptibiliū reperiunt diuersi gradus pfectionis sup formas elitares et īueniunt mixtū vltimē pfectionis vt hō in quo ē īueni⁹ virtus elitoꝝum p^oioꝝ: ergo elita et oīo mixta gradatim sunt vt mā et elita vltimū mixtū pfecte. s. hoīs: et sunt maxie refracta: ex q^d vīctis ponemus has ppōnes subdinueratas. ppōne vni. C^o p^oima. oīa mixta mundi quodā mō pōt cōparari hōi sicut elita. rō q^d remotior excessibus qualitatib⁹ q^d nō mererebānt formā humanā sit hō: g^o p^ossunt dici qdā etiā īperfecta et mā respectu hoīs. C^o Scdā ppō. p^ossunt et est. hō est mixtū magis cōpōsitū q^d mixto. rō q^d p^o oīū mixtoꝝ mixtiōne et cōpōne. C^o Tertia ppō et est. 1.4. hō in virtute p^oinet oīa aīalia et oīa mixta et oīa elita. rō q^d oīa compant sibi vt mā et elita: et ideo Arīst. ad Alēxandrū īuenit in hoīe nām oīs aīalia. C^o Quarta ppō. pfectio mixtionis humane ē p^ostrema pfectio nullā hīs vltra se mixtionē possibiles īueniri p^octiorē. Ratio: q^d tūc fuisset īuenta: et per p^ois fuisset aīal gñabile et corruptibile et pfectius hoīe. hoc est falsū nisi ponerem⁹ quādā opōne Apullei in libro de deo socratis. hōz quatuor cōpōsitiones ītelligit q^dq^o p^ocessit p^ois. p^o Auer. z. de aīa. cōmē. 3. z. cū dicit. Cōplemētū aīalīū et finis eoz est modus aīalīū hīs virtutē speculatiua: quē cū nā potuit p^otingere sterit. et Alēx. fm allegationē Auer. z. de aīa. cōmē. 5. cū dicit: pp multitudinē cōpōnis que est in aīalīb⁹ et hoīe sūt virtutes diuersē. Sūt g^o in hoīe multe cōpōsitiones que si non fuissent īuētē non fuisset īuenta cōpōsitiō hoīs: sicut si non fuissent qdūoz elita nō fuissent p^oima mixta. s. mineralia et eis p^oforma. et Isaac in p^oo libri elitoꝝ dīc. Jam maximū est q^d corpus est p^ostremū gñationū aīalīū et finis eoz pp hoc meret nōmē cōpōsitionis: et eius ītione ē veritātē. cū ergo mīst nō est dubiū quin media que sunt īter corpus humanū et elita sūt simplicia et cōpōsita simul fm modū aliqū. modus aut est: q^d sunt simplicia in se sive respectu eius qd cōpōnit. sūt aut cōpōsita ex formis pcedētīz mō alio dīrim⁹. hoc idē vult Auer. c. colliger. p^o cap. totū hoc est: q^d in hoīe multe spēs cōpōsitionū īueniunt: q^d est vltimū cōpōsitiū: et tūc appz. vltimo vult Auer. p^o p^oss. cōmē. 1. cū dicit. Que sunt p^oter primam mām et vltimā formā cuiuslibet rez nālīū sunt materie cōpō-

sitē: et forme cōpōsītē. i. oēs forme p^oter formas elitares sunt formas cōpōsītē: et oēs mīc p^oter mām p^oimā sunt mīc cōpōsītē vt bī apparet ex dictis. C^o Quinta ppositio. hō pōt dici vīum extremū oīū mixtoꝝ. Ratio. q^d pfectū pōt dici extremū respectu īperfecti. vīus g^o extremū erit īperfectissimū mixtū cui oppositū homo vt pfectissimū. C^o Seta ppō et est ppō sup^oia pposita. 11. de qua dubitabat homo: ideo pōt poni mediu⁹ oīū mixtoꝝum: q^d oīū mixtoꝝ excessus sunt refracti vt īueniāt forma humanā et mā humanā. Sicut g^o mediu⁹ īter colores: ideo dī: q^d est īuentum per refractionem excessus colorū ita homo: sicut pfectissimū medium colorū est color celestis: q^d p^osupponit plurimū colorū differētūm specie refractionē: cuius signū est: q^d nunq^o cōfūgit de trāsitu in albo in nigrum: et hoc voluit Auerro. z. de aīa. cōmē. 105. cum dicit. q^d in trāsitu de extremo in extremū nō ītur per omnia media. Apparet igitur via p^oima ponendi hoīem mediu⁹ īter oīa mixta mūdī. Secunda via considerāda est cōnsiderando pfectissimāz operationem hoīs: cūz enīz videamus operationes p^oimetas excessibus cuiuscūq^o extremitatis esse īperfectas vt operationes elementoz et mixtoꝝ īnanimatoꝝ: et sic de alijs: igit homo pfectissime operationis aīalis erit mediu⁹ īterorum excessūm. et hac via quādoq^o Bal. p^ocessit p^omo de complexionibus cap. vlti. z. z. cap. p. Ex his cessat p^oima īstātia: homo enim non est mediu⁹ generis. / Ad scdām dicēdū q^d homo est calidior omni animalī non in gradu: sed q^d respectu sue mol^oparticipat plus calore calido. s. spirituosō. Aliter pōt dici q^d est calidior: q^d virtualiter p^oinet caliditatem oīū aīalīū et mixtoꝝum. C^o Duodecima ppositio principalis est hec. equalitates ad pondus tot sunt quot sunt operationes p^otrarie. Ratio: equalitas ad pondus est quoddāz mediu⁹ complexionatūz sive cōplexio ex equalibus contrarijs. Sed quot sunt operationes cōtrarie tot pōt īmaginari media ex equalibus extremis. Sⁱ est vna fm calidū et frigidū absolute: sicut est calidū et frigidū elementare. g^o cōplexio ex calido et frigido elitarib⁹ equatis in virtute est vīus equalis ad pondus: et ita in humido et sicco. Alia ppositio est fm totaz lineā mixtoꝝ sumendo oīa in vna linea vīaz mineralium aliaz ī linea plantaz: aliam in linea aīalīū: aliam in linea hoīū: et hoc est semper īmaginādo aliquid vīus cōstitutū ex cōpōsib⁹ extremitis cōtrarijs equipotētibus in virtute: et hoc vīū dīcetur equalē ad pondus in illa p^otrietate. C^o Decimatertia ppositio: equalitates ad pondus pōsūt mō dicto pōssunt reduci ad duo in gñe: q^d vna dīcetur equalitas ad pōdus in tota. i. in tota vīuieritate generabilium et corruptibilium: alia dīcetur equalitas ad pōdus in tota vīuieritate mixtoꝝum. Ratio est: q^d due sunt p^oime oppositiones sive cōtrarietates fm genus. Una est oppositio fm p^oimas q^olitas absolute sive simplices: vt. b. g. calidissimū ignis frigidissimū aque cōsideratis in eaz simplicitate: et ita ītelligat de humido et sicco: et tūc equalē ad pōdus īmaginatur mediu⁹ īter ista est vīū equalē ad pōdus qd dīcūt mediu⁹ in vīuierfa substantia: et trāsmutatio in vīuierfa substantia est virtute hāz qualitatū. Alia est oppositio p^oima l^o nō sit p^oima fm qualitates mixtas vt īmaginādo oīa mixta mūdī in vna linea et accipiēdo caliditatem complexionalē calidissimū mixtū: et ex oppositio qualitatem complexionalē mixtū frigidissimū. i. minimi caloriz: et accipiēdo eas pares in vigore et īmaginādo ex his vīam cōplexionē equalē ad pondus: et istā cōplexionē equalē ad pōdus vidit Auer. in cōmē. 4. s. z. de generatione: sicut ostēdimus sup^oia in p^oima qōne de equali ad pōdus. C^o Decimaq^ota ppositio: hō nō est equalē ad pōdus qd est mediu⁹ in vīuierfa sba: nec est equalē ad pōdus qd est mediu⁹ in tota linea mixtoꝝ p^omo: manifestū est ex ppositione octaua: q^d homo nō est equalē ad pondus in tota substantia: et manifestū est ex dictis in p^oima ppōne q^d hō non est equalē ad pondus in tota linea mixtoꝝ. nāz qui īmaginant hoīem fieri refractis extremitatibus et excellētis oīū mixtoꝝ: necessario opz q^d vīum extremū sit potētius alio. s. caliditas cōplexionalis g^o frigiditas cōplexionalis. C^o Considerādū autēz diligētē q^d Bal. fuit facile fieri cōplexionē ad pōdus in tota substantia: ponēdo exēplum de mīne et aq^o feruenti: sed nō fuit facile loqui de equalitate ad pondus in tota latitudine mixtoꝝ: et hoc equalē ad pondus q^d sibi apparuit: et q^dq^o ab eius intellectu disparuit. Et q^dq^o hoc equalē ad pōdus in tota vīuieritate mixtoꝝ notauit equalē in tota nā sive distātia s. mixtoꝝ: et hoc decepit multos credentes ītelligere Bal. ipse et Bal. quādoq^o vidit hoc equalē ad pōdus in tota nā mixtoꝝ: et redidit hoc hoīem esse in p^omo caplo: hoīem temperaturatū pōssit mediu⁹ in vīuierfa substantia. s. mixtoꝝ: et īuestigauit hoc per operationes: et quādoq^o considerādo partes pōssit ipsūz mediu⁹ per partē que est cutis. cum ergo omnes sermones Bal. affūmēbunt apparēbit bono intellectu q^d Bal. non habuit claz et quētū intellectū in scientia de qualitatib⁹ ponderis: sed sive sit: sive nō

5° ppō.6° ppō.12° ppō.13° ppō.14° ppō.

Gentilis

15^a ppō. procedamus. CDecimaquinta. ppositio est. homo inuestigat^r me-
dium in tota linea mixtoꝝ: declinat vt fux extremitatē z calido-
rum z mixtoꝝ humidioꝝ. z simil^r homo tēperatus se habet ad la-
titudinē speciei humane q̄ declinat ad calidū z humidum. via i-
uestigandi hcc est q̄ tota linea mixtoꝝ diuidamus in pūcto me-
dio equidistatē ab extremitatē: z tota vna medietas sit equalis alte-
ri in vigore z habeat se sicut contraria z imaginemus hoīem fie-
ri contractis his extremitatibus: manifestum est q̄ oportet alte-
rum vincere z dñari si debet resultare compositū in reꝝ nā. cū
enim extremitates p̄trarie crunt pares in vigore erit equale ad
pondus in linea mixtoꝝ: z talis non est hō vt dixit p̄cedēs. ppo-
sitiō. Si igit alia extremitatū erit vigor: osior: aut erit extremitas
que dī frigiditas complonalis: z hoc est impossibile: q̄ sicut in vni-
uersa sba frigidū non vicit vt fiat mixtū: sed calidū in vniuersita-
te mixtoꝝ frigidū complonale non dī vincere vt fiat p̄fectū mixtū:
vicer calitas igit extremitatē calidē: z eodē modo p̄bare de hu-
mido. Dicamus igit ibi q̄ sicut refractis frigidū z calido elarib^r
z humido z sicco digestionē maturationē z mixture sit mixtum
in quo calidū vincit z humidū vicit: vt dixit ppositio p̄ma: sic re-
fractis caliditatib^r z frigiditatib^r. f. rcmisiss calozib^r complona-
libus. f. mixtoꝝ resultat mixtū. f. homo in quo complonalis cali-
ditas z humiditas vicit: z ideo homo est cal^r z humidū mixtum.
tota igit spēs humana capis a medietate linee latitudis mixtoꝝ.
S; cū vis tuā imaginationē exercere: videbis q̄ si tota linea p̄-
max qualitatis diuidat in .z. medietates: medietas vna excludit
oīa mixta: est longior q̄ tota linea mixtoꝝ. q̄ aut excludat ab
vna medietate appet: q̄ oīa mixta excludit totā latitudinē fri-
gidi actualis: q̄ in nullo stat vt forma z p̄fectio. A; aut bec me-
dietas linee excludēs totā lineā mixtoꝝ sit longior ab vtraq̄ p̄-
te extremitatis apparebit postremo p̄sideras ex p̄iorib^r aliqua-
liter apparet. nā ab vna extremitate est longior p̄p̄ egle ad pon-
dus: z p̄pter inaequale ad pondus: sed ab alia extremitate est
longior: p̄pter caliditatem maiorem quacūq̄ caliditate reperibi-
li in mixto quātūcūq̄ calidissimo. deide ab alia. ego accipio to-
tā lineā mineraliū z ab eius medietate capis p̄sili modo p̄dicto
tota lineā plātaz: z diuide post totā lineā plātaz: z ab eius medie-
tate capis tota lineā aialius z ab eius medietate capis tota lineā
hoīū: homo enī est aial cal^r z humidū. vide sup̄ figurā hōī ex q̄-
bus appet. / Scda pars. ppositiōis assumpte. f. 15. nāz sic se ha-
bet homo tēperatus ad totā latitudinem hoīū sicut se bz homo
ad totā latitudinē aialū p̄p̄que mixtoꝝ siue elintoz longinque.
A; ergo imaginari crimus duo extrema. f. melicūz hoīez. f. frigi-
dū z sicūz z hoīem sanguineū. i. calidum z humidū que sunt duo
extrema recte sūt opposita in latitudine humana: z accipiem^r sub
vna linea totā latitudinē frigiditatis z siccitatis humane z calidi-
tatis z humiditatis: z diuidemus in duas lineas: quaz vna erit to-
ta latitudo frigidū z sicū: z alia tota latitudo calidū z humidū: z ima-
ginabimur hoīem tēperatissimūz produci a nā z fractis istis ex-
tremitatibus apparebit per rōnē p̄silem: z q̄ iste tēperatus ho-
mo declinat versus calidū z humidū: z q̄ medietas linee latitudi-
nis humane que est linea caliditatis z humiditatis capis lineam
hominis tēperati. hcc est intētio Auer. p̄mo. canonic. cōmē. 19.
vbi imaginato prius equale ad pondus dicit q̄ in hoīe caliditas
vincit frigiditē z humiditas siccitatem: z ideo homo est calidus
z humidus. postea dicit q̄ ista caliditas speciei humane habz la-
titudinem. f. in plus calidum z humidus z in minus z in medius: z
hoc medius est homo tēperatus: qui etia est calidus z humidus:
sed non caliditate z humiditate superflua: z ideo cōmēdat vel sal-
uat antiquos qui dicebant homo tēperatus est calidus z humi-
dus. A; ergo p̄ de completionibus cap. 3. non intellexit subtiles
mētes antiquoz: quando dixerunt q̄ complexio tēperata est ca-
lida z humida. Est autē diligētē intelligendum z attendendum q̄
cum consideramus fm dictos gradus mixtoꝝ z p̄fectionis ostē-
dendo ab elementis ad hoīem temperatūz status in homine tem-
perato: q̄ nihil est dare in mundo hoc perfectius eoz: ideo lz re-
fractis elementis fiant mineralia que differat specie ab elementis
z refractis mineralibus. i. motis ad vltiorē gradū perfectionis
fiant plāte que differit specie a mineralibus: z refractis plantis
fiant aialia que etia a plantis differunt specie: z sic etia aialia ha-
beant se ad hoīem: tamē excessibus humanis refractis nō surgit
homo specie differēs: sed hō in specie humana: q̄ in gradib^r baz
perfectionum est status: z sine dubio hominis temperatūz vigētis
in actu intellectus est tāta perfectio vt curiosus est dicere q̄ dif-
fert specie ab alijs hoībus: z quasi equivoce nomē hoīs dicit de
eis z alijs: sine dubio videmus in mūdo mirabilia de perfectio-
nibus z imperfectionib^r hoīum. CDecima sexta. ppositio est. eq̄-
litas ad pondus possunt multiplicari fm multitudine equalita-
tūz iustitialiū: etia via alia ab illa que dedit ppositio. 12. sup̄dicta.

Super primo

17^a ppō. Rō huius ppositiōis. nā in omni cōplone ad iustitias vna quali-
tas vincit z alia vincit. sed noster intellectus statim pōt equalita-
tem augendo victam vel diminuēdo deuincēte quouq̄z fiant pa-
res oīno: ergo iuxta omnes equalitates ad iustitiā possumus fin-
gere vna equalitatem ad pōdus: z tot erunt in genere iste equali-
tates ad pondus quot sunt in genere equalitates iustitie: z tot in
specie quot sunt ille in specie: z tot in diuiduis quot sunt ille in i-
diuiduis. Differt autē hic modus equalitatis ad pondus ab alio: q̄
ille accipit extrema latitudis cuiuscūq̄z z ex illis equalit equatis
oīno constituit equale ad pondus: sed iste accipit quacūq̄z eq̄li-
tatem ad iustitiā datam z accipit caliditatem z frigiditatem ex q̄-
bus constituit illa equalitas iustitialis: z q̄ sunt inaequales. f. cali-
ditas z frigiditas adequat illas. CDecima septima. ppositio ē. egle
ad pondus de quo cōitas p̄hoīz z medicoz loquitur: est illud qd
dicit medium in vniuersa sba: z nō est equale ad pondus qd est
medium in linea sine vniuersitate mixtoꝝ siue aialium siue homi-
num: nec est egle ad pōdus qd est inuētum per adaequationem cu
iusticiā: inaequalitatis inuēre in equalitate iustitiali. hcc ppositio
bz tres partes. / Prima q̄ equale ad pōdus de quo loquitur oēs
est equale ad pōdus in vniuersa sba. Rō huius est. q̄ illud equale
ad pōdus est p̄mū z maximū egle ad pōdus: q̄ est iter p̄mas p̄-
rietates z maximas p̄rietates vt notū est: cū ḡ sermo absolute p̄-
fert intelligit de p̄ z maxio tali. / Scda ps est q̄ equale ad pon-
dus de quo loquitur nō ē illud qd est medium in linea mixtoꝝ. Rō.
q̄ sup̄flūū est log. nā iudiciū de situatōe z appropiquatōe huius
eq̄lis ad pōdus respectu illoꝝ ad que cōparant ē istud mediu de
appropiquatione z situ eq̄litaris ad pondus in tota sba respectu
eoz ad que cōparant. nā colligi pōt ex dicti in p̄pōne. 15. sicut egle
ad pōdus in tota nā siue sba est ex totā lineā mixtoꝝ: ita equa-
le ad pōdus in tota linea mixtoꝝ est ex totā lineā hoīū: z magis
p̄ricularizādo hoc equale ad pōdus in tota linea mineraliū ē ex
totā lineā plātaz: z equale ad pōdus imaginatiū in tota linea plā-
taz est ex totā lineā aialius: vt equale ad pōdus in linea aialium
est ex totā lineā hoīū: z equale ad pōdus imaginatūz in linea ho-
minū est ex lineā hoīs tēperati. / Tertia ps p̄pōnis est q̄ equa-
le ad pondus de qua loquitur nō est equale ad pondus qd est inuē-
tum per adaequationē iustitialis complonis bz q̄ docuit ppositio
decima sexta. Rō est 2^a. / Prima q̄ hoc equale ad pōdus nō ē vni-
ad qd possunt cōparari diuerse spēs mixtoꝝ: imo totuplex ē q̄-
plex est equalitas ad iustitiā z cū hoc plus q̄ sit totuplex tā appa-
rer: q̄ quātūq̄ equalitē ad iustitiā possis facere statim equale
ad pondus mō dicto ex quo sequit q̄ quelibet equalitas ad iustitiā
est p̄p̄inquoꝝ suo equali ad pōdus p̄siderato hoc mō: tūc in
hoc non cadit questio. S; qd equale ad pondus inuētūz per equa-
tionem in equalitate sit totuplex q̄plex iustitialis z vltra plus
apparet. nā p̄mo est totuplex quot sūt mēsure equalitas siue gra-
dus inuēti in mixtis excedentis vel excessi. i. quot sunt equalita-
tes ad iustitiā. S; vltra hoc cū intellect^r se fundat sup̄ inequita-
tes z eq̄lites iustitialiū inuenit gradū qualitātū qui nō inueniunt
in mixture fm cōez modū loquēdi vt tā intēsus calidū qd in nul-
lo mixto reperit: tūc illi p̄ponaz equale frigidū z erit equale ad
pondus. / Isti ḡ sunt modi equalitatis ad pōdus inuēti eo mō quo
inueniunt equalitates ad pōdus fm mām equalitātū ad iustitiā:
z tūc sunt extra illas eq̄lites ad pōdus que sunt equalis numeri
cū equalitatib^r ad iustitiā: ergo equalitates ad pōdus hoc mō in-
ueniente excedūt in numero equalitates ad iustitiā z hoc erat p̄ba-
tūz. Scda rō est. q̄ equalia ad pondus hoc mō imaginata que sūt
multa oīa sūt sicut via z mā equalis ad pōdus qd est in tota sba.
hoc appet: nā equale ad pondus vni qd dī in tota sba sit acceptū
primis qualitātib^r. v. g. igne z aq̄ equalib^r cū deuēniūt ad vltimā
remissionē imaginabile. Sed manifestū est q̄ deuēniūt ad vltimā
equalitatis iustitie si dī ee vere equale ad pōdus reuertit ad istaz
vltimā refractionē: imo si subtiliter p̄sideras egle ad pondus in
vniuersa sba cū imaginat p̄stitui transit per oīa eq̄lia ad pondus
inuenta fm numez equalitātū iustitialiū. hoc appet. sit mior cali-
ditas inuenta in mixtis. a. z maior. d. z ordinē. a. b. c. d. tūc equaliter
mifceant ignis z aq̄: certū est q̄ transit p̄ oēs dictos gradus calo-
ris eq̄les. a. b. c. d. z per gradus frigois sibi oppositos equales: et
hoc est notū paz intelligēti. Nō igit sermo medicoz z p̄hoīz de-
bebat ee de his equalitatib^r ad pōdus: cū nō sint p̄p̄ie equalita-
tes ad pondus: sed sint res ex q̄bus imaginamur fieri equalitatem
vna ad pōdus: z sicut viā in illā vna z mā illi vni equalitati vere
in tota sba trāsmutabiliū: ita igit p̄gredimur a nobis tūc egle ad
pondus p̄terq̄ illud qd est medium in vniuersa sba de quo for-
matur ppositio. CDecima octaua. ppositio est: equale ad pōdus
qd est oīno mediu in vniuersa nā siue sba est vniū z maxime di-
stans ab extremitis z idiuisibile mediu. p̄bat q̄ sit vniū: q̄ est me-
diūz vniūz oppōnis. f. p̄max qualitātū z accipio illas duas op-
positiones

16^a ppō.

15^a ppō

positiones. factuaz et passuaz pro vna oppone. pbat qd maxie
differat extremis: qd si non ergo aliud mediū plus distat: qd si non
est oino mediū: qd aliud est magis mediū qd plus distat: et tedit
ad medium: imaginabitur igitur equale ad pondus in vniuersa sba: si
cut centū circuli ex qbus apparet qd equale ad pondus est me-
diū induisibile: qd si eēt diuisibile. s. hūis latitudine: tunc aut lanti-
do eēt verius vniū extremū tū: et tunc non eēt oino mediū: siue
vex medium fm imaginationē. aut eēt equaliter versus duo ex-
trema: et tūc medium illius eēt magis mediū. si ergo imaginatio
hec non vadit in infinitū: opz qd stet in medio induisibili vt pūctus
in circulo. ¶ Decianona. ppositio. equale ad pōdus qd est in vni-
uerſa sba exis vniū induisibile mediū p̄sistit ex calido et frido cō-
libus minoribz in virtute nota sit possibile imaginari: et sūr de hu-
mido et sicco. hec ppositio est qd ex pmissa. si enī calin et friduz
ex qbz cōpō p̄stat equalis ad pondus p̄dicta haberet latitudinē
in virtute eorū: tūc tota cōpō h̄et latitudinē et non eēt induisibi-
lis vt dixit p̄missa. p̄pō. ¶ Amplius in ista latitudine possent ima-
ginari calidū et friduz magis p̄facta: et sic cōplōnē magis equalē
ad pondus: qd illa nō erat magis equalis ad pondus. et segur ex b
qd si cū illa cōplōne equalis ad pondus imaginariis aiām sensiti-
uā tactuā qd oia mixta iudicabit calida: qd in oibz vincit calor: et
q̄uis vincit friduz et respectu equalis ad pondus: nō illd est possi-
bile et clausus sub calido. ¶ Vigesima. ppositio est. equale ad pon-
dus in vniuersa sba situatur iux mixtū mūdū qd in sua spē est mi-
noris caliditatis cōparatū ad oēs spēs mixtoz: et sūr intelligi d̄z
qd situat iux mixtū qd minoris est hūiditatis. Rō est: qd sicut ap-
paret ex p̄pōne. 8. et 9. oia mixta recedunt ab equali ad pondus p
excessum caliditatis supra frigiditatem et humiditatis supra siccita-
tem: cū qd oia mixta fm graduū caliditatis imaginamur sub vna li-
nea: tūc qd minus participat de calido magis appropinquat eq̄li
ad pondus: et p̄tis equalē ad pondus plus siue magis appropin-
quat illi. et sūr est cū imaginamur mixtū paucioris hūiditatis. Sed
hic est instātia fortis: nā si mixtū inter oia mixta paucioris calo-
ris magis appropinquat ad eq̄le ad pondus p calorē qd est minor
q̄ sit in aliq̄ specie mixtoz: tūc recedat ab eq̄li ad pondus p fridum
qd nō est minus q̄ sit in aliq̄ mixto: imo in mixto calidissimo frig-
idus est min⁹ et in mixto modicissimo calidi frigus est plus. ¶ Hic
damus duas solones. p̄ima. p cōbus intellectibz et op̄ionibus
cōtrariis et b̄ tria dicta. p̄tūm est qd in mixto calidissimo ē mi-
nus de frido et in mixto paucissimo calidi est plus de frido. Rō ē:
qd ad itēctionē vnius p̄tarij sequit remissio alterius: vt. 7. meta.
cōmēto. 22. Scōz est qd cōplexio equalis ad pōdus sic situata iux
mixtū mūdū modicissimi caloris nō est per calidū in se cōsideratio-
nē: et p frigidū in se cōsiderationē: vt sunt due res et due p̄tes siue
eq̄litas in mixto paucissimi caloris: sed hoc est per rōnē forma-
lē et cōm oibz mixtis per quā rōnē recedūt ab equali ad pōdus et
a rōnē formali equalis ad pōdus excludūt illā qualitatez ad pon-
dus a tota linea mixtoz. hec aut rō et forma cōis omni mixto per
quā excludūt eq̄litas pōderis est esse calidū et humidū: vt dicit p̄-
positio quinta. igit moderatiōe hac formali p̄cipitata magis ap-
propinquat ad equalē ad pōdus. ¶ Tertiū dictū est qd cōsiderādo
cōplōnes mixtoz multipliciter. i. quātū ad p̄tes cōplōnis q̄ sunt
caliditas et frigiditas in rāta mēsurā et cōsiderādo equalitatem
ad pondus mālter. i. quātū ad calidū et frigidū que sunt p̄tes eius
in rāta mēsurā: tūc equalē ad pondus situat in duobz locis: quia
vt sic est due res: nā situat iuxta mixtū mūdū paucissimi caloris: et
hoc qd sibi appropinquat per paucissimū calin. et situat iux mixtū
maximi caloris: et p̄tis min⁹ frigiditatis: et hoc qd sibi appropinquat
per minimū frigidum. Cōsideratio aut hec dicit fm mām: quia
fm partes et partes sunt vt nā totus. Cōsideratio aut equalita-
tis ad pōdus fm formā est cōsideratio eius fm qd vna res in qua
nulla vincit qualitas: et hūic rōni formali opponitur rō formalis
oium p̄fecto: mixtoz: et est cōplō vna per victoriā calidi et hūi-
di: quoz qd minus p̄cipat hac rōnē formali magis appropinquat
formali equalitati ad pōdus: b̄ autem mixtū paucissimi caloris.
¶ Scōda solo est. p̄ intellectibz subtilioribz et cōformat nostre opi-
moni extraneie in qōnē de itēctionē formaz: et est qd in mixto ca-
lidissimo vt leone sunt plures p̄tes frigiditatis: et in mixto mi-
nimo caloris. v. g. in pisce equalis mol leoni si delphinus vel porc⁹
marinus sunt pauciores p̄tes friditatis: et loquor de p̄tibz itēcti-
uā qd forma intendit per additionē partis ad partē vtrāq̄ par-
te remanētē. ¶ Hoc p̄bō qd dicitur hoc mixtū in quo calin est vincēs
et terminās est minus qd eē possit fm spēm aliquā mixtoz: et p
minus illo in p̄te formali nō p̄stinet mixtū aliqd et sit illd mixtū
p̄scis: tūc arguo sic. calin vincēs et terminās in hoc mixto. s. pisce
est minus qd possit vincere et terminare: qd frigidū est min⁹ qd pos-
sit vinci et terminari. et p̄tis: qd debili⁹ potentia motiua si mo-
uet: opz qd moueat minus resistens mobile: si qd minimū calz mo-

uet frigidū ad mixtionē nō pōt mouere nisi fridū qd sibi min⁹ res-
sit. Scōdo p̄bō sic: accipio frigidū qd est cōiunctū calo leonis qd
est calidissimū aial et accipio frigidū qd est cōiunctū calo p̄scis
qd est minimū calin et arguo sic. frigidū leonis vel est plus qd fri-
gidū p̄scis vel est minus. hic enī nō daf equale apud adnecariū.
Si vno cōtrario itēto aliud remittit: si frigidum leonis est plus
habet. p̄positū si minus est frigidū leonis frigidū p̄scis: qd poterit
obtinēri et cōdici ad mixtionē a calido minori: qd sit calin p̄scis.
ponat ergo qd fridū p̄scis sit quadruplū ad fridū leonis sic calin
leonis est quadruplū ad calidū p̄scis: ergo tātū frigidū quātū cū
calido leonis poterit obtinēri a caliditate que sit quarta pars et
qd est in pisce. si sic. qd dabit mixtū minoris caloris in quadruplo
q̄ sit p̄scis: sed iā ponebatur p̄scis minoris caloris repibilis. hic
esset fuga dicendo qd calidū p̄scis est tāte mēsurē qd ita min⁹ non
poterit reperiri ducēs ad mixtionē. Nos dicamus qd hoc est vi-
cere minima et caliditas in specie mixtoz est diuisibilis itēctiue
ad multas et multas p̄tes formales caliditatis: qd ergo p̄bibe-
t qd calidū minus eo. v. g. pars quarta informet et ducat ad mixtionē
frigidū sibi. p̄porzionale in mēsurā vt illud qd informaf a calido
leonis. Dicamus igit qd cū mixto paucissimi caloris vt pisce sunt
paucissime partes frigiditatis: sed sunt p̄fecte res in rōnē frigidū
et cū mixto calidissimo vt leone sunt plures siue plurimę p̄tes fri-
giditatis sed sunt imperfectiores: et h̄ic dimittimus sub cōfusione
et pcludamus qd equalē ad pōdus situatū extra totā lineā mixtoz
stat p̄te mixtū mūdū paucissimi caloris et paucissimi humiditatis: et
est qd p̄pō vigesima vult. ¶ Vigesima prima p̄pō est: inequale ad
pōdus est duplex: vnum situatū inter equalē ad pōdus et mixtum
mūdū paucioris caloris: aliud situatum inter equalē ad pondus et
elementa: puta frigida et sicca: qd p nulla opōne est eo qd nō est p̄-
aliqua forma nālī. Rō est: qd in nā inequale ad pōdus est imagi-
nabile: et nō reperit in re vt supra diximus: et in b̄ cōuenit euz equali
ad pōdus. Quot sunt modi imaginandi hoc inequale tot erit ineq̄-
les cōplexiones ad pōdus. S̄z sunt duo modi. Vnus quo imagine-
mus calidū mixtū hūis minorem calorē qui possit reperiri in ali-
quo mixto: et imaginemur illū calorē inequalem suo frigidū: non
tūc tātū excedentē nec tātū potētē qd possit ducere suū fridum ad
mixtionē: et hoc est vnius modus inequalitatis ad pōdus quez po-
tes aliter imaginari: et est qd imaginēris calidū qd est in cōplōne
equali ad pōdus et imaginēris ipm fieri inequale suo frigidū: tūc in
tā paucō excessu qd nō possit ex hoc resultare aliqua spēs mixto-
rū: manifestū est qd hoc inequale ad pōdus situat et locat iter eq̄-
le ad pondus et mixtū mūdū paucissimi caloris. Alter modus ima-
ginandi inequale ad pōdus est qd capias frigidū qd est in cōplōne
equali ad pondus ab vna p̄te et frigiditātē clarez ab alia p̄te siue
est ita frigida. Et quēdam modū imaginariis duo inequalia ad pon-
dus nō cōstituentia aliquā spēm entū nālū que inequalia sunt
ex calido et frido inequalibz nō tūc potētibz actu constitutere ali-
quā spēm mixtoz: sic possibile est tibi imaginari duo inequalia ad
pōdus in humido et sicco. Nos aut cōi locutione inequalia ad pō-
dus reducimus ad duo inequalia sicut equalē ad pōdus ad vnum
vt dixi in. 13. p̄pōne. ¶ Sed dubitat qd videt qd sit aliud ineq̄le ad
pondus qd est situatū iuxta mixtū mūdū calidissimū vt iux leonē
vel regulū vt imaginabimur calorē tātū excedere qd nō possit cū
suo frigidū stare in mixtione. Dupl̄r od̄m. p̄imo qd si vis cum tua
imaginatione illud fingere potes. Scōdo qd hoc inequale ad pon-
dus trāsit ad nām elutarez: calidū enī excessuum supra frigidum
taliter qd mixtū nō p̄stuit et tedit ad ignē nām: siue est ignis nō
refractus. ¶ Bis. 21. p̄pōnibus p̄pōis apparet solo ad quēd euz
querebat vtrū hō sit p̄p̄inquo: equalitati ponderis quociq̄ alio
mixto. et dicamus qd sicut docuit p̄pō. 17. qd qd est de equali ad pō-
dus in tota sba et nō de equali ad pōdus alijs duobz modis. nām
equali ad pōdus qd est adeq̄tio excessus cūscūq̄ mixti qdlibz
mixtū suo equali ad pōdus magis appropinquat: sūr equali ad pō-
dus qd est p̄ctuale mediū in tota linea generis vel sp̄i mixtoz
mixta illi: lince magis appropinquat et tēperatū in illa linea sicut
equali ad pōdus in linea hōiū plus appropinquat hō qd aliq̄ spēs
aiālū: et hō tēperat⁹ magis appropinquat q̄cūq̄ alio hōie vt docuit
p̄missa. p̄pō. 17. Cū qd reducimus qōnē ad cōplōnē equalē ad pon-
dus qd est mediū in tota sba. i. in tota sūma ḡnabiliz et corruptibi-
liz: dicemus vt diximus in qōnē antiq̄ nra qd in hac cōplōne eq̄li
ad pōdus nos p̄sideramus tria. p̄tio ipsaz formā hūic cōplōnis qd
est eē facta ex adequatis extremis oimō eq̄litas. Scōdo ipsaz situz
eius. Tertiū finē et vel vt p̄p̄ius dicit p̄uatio finis: qd p nulla
opōne repibit in aliqua spē entū est bona. S̄z hec ergo ponimus
tres p̄clones. ¶ Prima p̄clō et est p̄pō. 22. mixtū mūdū min⁹ hūis
de calo plus appropinquat quo ad sitū cōplōni eq̄li ad pōdus qd est
mediū i tota sba: et per p̄tis cōplō frida situatiter plus illi appo-
pinquat. Rō huius p̄pōis apper ex p̄pōne vigesima vbi est de

21 p̄pō.

Solo qd
nis.p̄p̄clō et ē
22 p̄pō.

Gentilis

Copyright © 2002

Super primo

0741

er mebroꝝ coalteratione nō appropinquat formalꝝ equalitati pō-
 deris sicut appropinquat mediū hoīs tēperatꝝ qꝫ cōpō media er
 coalteratio principalī illius hoīs nō cōmet oīa extrema: sō-
 lū cada calida z epar z cerebri frigida: hic aut erit bonus ad in-
 telligēdū speculationē poseri? ¶ Cūginea quarta ppō que est
 tertia cōcō pncipalis est ista. Cōperio hoīs iter cōpōnes oīum
 mīxtōꝝ mundi magis distat a cōpōne equali ad pondus in tota
 lūa distātia que sumitur er cōsideratione finis. Rōqꝫ finis hu-
 mane cōpōrionis: sicut z forme humane: est pfectio: iter oīa ge-
 nerabilia z corruptibilia. i. intelligere siue agere fm̄ intellectuvel
 fm̄ cogitatiua sicut dictum est in ppositiōne. ii. z bec est pfectioꝝ
 operatio: reperta in hoc mūdo: unde homini data est nobilitꝝ cō-
 plectio. Cōperio igitur magis distat ab equali ad pondus cōside-
 ratione finis: cuius finis est perfectio: Sed cōperio humana est
 perfectioꝝ. pꝫima ppositio apparet: nā completio equalis ad pō-
 dus exclusā est ab omni fine. vñ Aūt. dicit absqꝫ ylla cōparatiōe.
 Cōperio igit qꝫ maxime ordinabilis est in fine z in finis magis
 perfectū illa magis distat ab equali ad pōdus que nō oīdatur in
 aliquem fine. ¶ Er hoc primo sequitur qꝫ bō tēperatus si est me-
 lioriz intellectus magis distat ab equali ad pōdus aliquo hoīe: vñ
 co si est. ppter Arist. pbleꝝ 1° go. pbleꝝ p. Nos aut teneamus qꝫ bō
 tēperatꝝ sit melioriz intellectus. ¶ Cōsequꝫ 2° er dicitis qꝫ oīa mī-
 xta mūdi ordinātur ad equalē ad pōdus in appropinquatiōe z elō-
 gatione cōsideratione finis fm̄ qꝫ ipsa sunt in gradu pfectioꝝ ope-
 rationū aut imperfectioꝝ: z qui vult in b laborare laboret. ¶ Cōsequꝫ
 3° qꝫ pres nostri corpōis psciderat fm̄ gradus pfectioꝝ opatio-
 nis in pfectiōe et ordinātur ad equalē ad pōdus: qꝫ perfectioꝝ
 opatio aīalis in nobis est cogitatio vel estimatio: imperfectioꝝ aut
 est sensus tactus: pꝫcula siue mebroꝝ qꝫ est organū cogitative: si-
 ue sit cerebri: siue co: magis distat ab equali ad pōdus: pꝫcula aut
 que est organū tactus magis appropinquat siue sit caro siue neruꝝ
 siue cutis: z tñ poteris ordinare organa aliaz virtutū nālus: z vi-
 talis. ¶ Cōsequꝫ 4° solutio apparet: dictionis in tertio Aūt. p
 eni dicit qꝫ equalē ad pōdus impossibile est aliquo mō inueniri:
 quāto magis possibile est inueniri vi sit hoīs cōperio aut pēn-
 bi: in hoc ergo cōpō Aūt. vult qꝫ impossibile sit repiri egle ad pon-
 dus in hoīe aut eius mebroꝝ qꝫ ab aliqꝫ eute mūdi. Sed o dicit (cū
 bō cā.). componem tota iustitiam: (hic vere equalitatem). i. equali
 ad pondus (erit pꝫpina) z in hoc cōpōrionē humanā magis ap-
 propinquat equalitati pōderis. ¶ Eni magis elongatur cōpōne
 equalē ad pōdus a cōpōne hoīs z membra humana cōsiderant
 finē: nā equalis cōpō ad pōdus nō est ad aliqꝫ finē: z si sic est: qꝫ
 cōpō hoīs aut mebro humani cū sit ad finē pfectus iūmagis magis
 erit lōgūcia a completionē equali ad pondus. Lūz aut Aūt. 2°
 psciderat rōnē sua formalē siue modālē que est rō mediātoris: z
 cōperio humana fit magis media in linea mīxtōꝝ appropinqua-
 bit cōpōrionē humanā cōpōrionē equali ad pōdus. Eni er hoc ap-
 paret qꝫ pācte pꝫclusiones fuerūt in aīa Aūt. nō eni dicitur sit
 ipsi sed in hoc posuit duas pꝫclusiones de pāctis tribꝝ. i. cōclusio-
 nem secundā z tertiā. pꝫimas aut pꝫclusionē pꝫculariter sumpta
 dedit intelligere in secūdo modo equalitatis cū dixit. egredī ab
 ea tēdens ad caliditē z humiditē vi supra cōposuimꝝ. ¶ Cōtra-
 pācta pācta est oportūo vna. Uf qꝫ bō melius sit melioriz tactus
 in iudicando qꝫ bō tēperatus. nam sua completio magis appo-
 pinquat ad equalē pōdus: ergo calidū magis est adequatū frido:
 z cum in eo sit aīa: igitur melius iudicabit de tagibilibꝝ. ¶ Ita istā-
 tia est pulchra z in nostra qōne de equali ad pōdus antiqua pꝫ-
 re discussa. Dicamus qꝫ melius aliqua iudicabit calida: que tamē
 tēperatus iudicabit frida siue remisse calida: z si friditati siue
 caliditatis sua sit magis tēperata at equata: non tā lequit est melio-
 riz tactus: imo cū hoc itat qꝫ cōpō tēpata sit melioriz tactꝝ. nam
 bonitas tactus cōsistit in bonitate cōpō: bōisioꝝ vel receptionis.
 diuersitatem qualitatis tagibilibꝝ elinot. Cōpō que pꝫinet in vir-
 tute oēs dīas qualitatū tagibilibꝝ est pfectioꝝ p sensus tactꝝ qꝫ cō-
 plectio que nō pꝫinet oēs dīas sicut aīa que pꝫinet in virtute oēs
 res est perfectioꝝ qꝫ aīa que tñ quāda pꝫinet: qꝫ ergo cōpō tēpe-
 rata pꝫinet in virtute oēs extremitates z excellētias vñqꝫ ad ele-
 mēta: cōperio aut melius nō continet: ergo cōpō tēpata est me-
 lior: pꝫ perfectionē sensus tactus: z in hoc saluam dicta antiqñ
 qui dicebat qꝫ aīa iudicat de calido per calidū z de frido p fridū:
 z saluat qō vñicūqꝫ sensui pūgñ cōcōratio z pꝫregatio: z qñ
 nō qꝫ plūz scripsimus in pācta qōne. ¶ Er quibus solūmē con-
 traria: omnia enim suis vñz incedit. Dicitur aut fīaac qꝫ testudo
 appropinquat equalitati qꝫ intelligit qꝫ testudo fm̄ quādam pres
 habet multum de humido vi fm̄ carnes: z ideo datur cōsumptis
 fm̄ quādam multum de siccō terrestri vi fm̄ resā z cum bac qꝫ
 aspicit appropinquat cōtūrit ad pōdus: decepta pōmū figure oī-
 y pāctoꝝ. De gloriofius sit laudat. Amē. vñ Maria auxiliari.

24° ppō
25° pōio

Gentilis

Super primo

Linee principis	Deus			
11 Linea itelligētiarum.		Intelligentia		
10 Linea hominis temperati.		hō temperatus		
9 Linea disēpatorum.	Lapsa ad frigidum. Static' melic'		Lapsa ad calidum Lethicus sanguineus	
8 Linea aialium irrationalium.	Topos piscis Scorpio	Ballina	Leo Regulus	
7 Linea aiatorum mixtorū vegetabilium.	Wandragora	Lapill' yeri.	Napell' Scamōea	
6 Linea mirtorū inanimatorū.	Argentū viuum	Aurum	Arsenicum	
5 Li' ineqlis ad pōdus p calim.				
4 Eqlis ad pōd'				
3 Li' inequal' ad pōdus p fridū.				
2 Li' mixtorū ip'fectorū fridorū.	Nix glacies Brando	Aëre cinis	Carbo flegma	Vapor
1 Linea fridi vltimi z sicci calidi z frigidū.	Aqua	Terra	Jenis	Aer

hec suprascripta figura est figura totius imagiatiois pmissae zc. primo imagines fridū vltimū vt aqua. Secūdo mixta imperfecta frigidissima: vt nix glacies zc. Tercio inequale ad pondus p frigus. Quarto equale ad pōdus. Quinto inequale ad pōdus p calim. Sexto oia mixta mūdi inanimata. Septimo oia aiata aia vegetabilia. Octavo oia aiata aia sensitiua z irrationabilia. Nono totā spēm humanā. Decimo hoīem tēperatum in medio. Undecimo primā intelligentiā ascendēdo. hō igit est cōnexio dei z mundi.

Modi vō tertij latitudo angustior est latitudie primimodi. scilicet equalitatis spālīs: latitudinē tñ h3 magnaz. Et est complexio que alicui gentiū congrua existit h3 cōparationem alicuius climatis z alicuius aeris.

Hic notificat tertium modū equalitatis. p cōparando ad p̄mū modum. scōdo in se, tertio dat exēplū, quarto ex dictis pcludit qd

dam. 2° ibi (Et est cōplo.) 3° ibi (Indi.) 4° ibi (Queq.) dicit sic de prima parte z scda zc. Considerādū q non solum est diuersitas partium spēi declinatīs ad clima: sed diuersitas de dispōne aeris vnus ad aliū in eodē climate. z iō dicit: z alicuius aeris.

Dubitat qūo tertius modus est angustior p̄: cum tante latitudis sit vnus quāte sit alter. non enī reperit spēs humana nisi in locis habitabilibus. Bartholome' dicit q sumēdo vnus locū solum habitabile: iste modus est angustior. Antonius dicit q realr tāta est latitudo medij tertij quāta primū: s3 quātū ad terminos cōparabiles: z p quēdā circūuionez iste modus tertij est angustior. Nā termini cōparabiles p̄mi modi eqlitatis sunt spēs humane et alie spēs. S3 termini cōparabiles hic sūt hoīes vni climatis ad hoīes alteri climatis. S3 magis est latitudo comparatiōis spēi ad spēm q spēi iter se. Dynus vult q eqlitas p̄mi modi est vna similis z cōis oib' hoīb': ita q vn' in illa nō est alio eqlior: s3 eqlitas tertij modi nō est vna eqlis oib' z cōis. p equalitas vni genti

du 30

uni genti est ineq̃litas alteri. / Des enī hi viri bene dicūt z in sū-
ma veritas est hec: qz in primo mō equalitatis sumit cōplo sp̃ei
humane in ratione totius: hic autē sumit cōplexio speciei huma-
ne in rōne determinati z partis: ita qz totū sumit particulr. sed il-
la ps rē. / Ad p̃mum dōm qz h̃ nō reperiat bō nisi in loco habita-
bilitali: modus equalitatis sibi dedit. fm qz bō z alius h̃z qz sela-
uus vel fm qz tuscus: z sic considerando per omnes modos.

CIndi nāqz cōplones h̃nt in simul qua sani existūt. Et
sclauī aliā h̃nt cōplexionē qua sani degūt: z vnaqueqz
eaz p cōparationē ad suā spēm sue sp̃ei cōparatōe est
tēperata: q̃ cōparatōe alteri nō est temperata.

Chic dat exēplū de h̃ modo equalitatis. sc̃do qd dicit pbat. z ibi
(Corpus nāqz). / Cōsiderandū hic p. (Indi.) hic itelligit habitan-
tes regides calidas: z sclauī frigidas: z vnaqueqz eaz. f. cōplonem
sclauī z indi p cōparationē ad suā spēm. i. ad p̃ez sue sp̃ei que ps
est ps huius habitabilis terre est tēpata z rōne sue sp̃ei. i. compa-
ratioe facta itra sp̃ez: qz tota ista cōparatio fit itra spēm huma-
nā. Aliter facit p̃or exponi vnaqueqz cōplo tā sclauī qz indi ē tē-
perata p cōparationē ad suā spēm sue sp̃ei. i. ad p̃ez sue sp̃ei: tunc
supfluit illa ps que dicit cōparatōe: z sic credo qz voluit eē i textu
Aui. Vel sic vnaqueqz eaz. f. cōplonū per cōparationē ad suā spē-
ciē. i. suā gētē: sue sp̃ei. i. sui loci habitabilis comparatione rē.

CCorpus nāqz idicū h̃z cōplonē sclauī quale fiet: aut
infirmabit aut moriet. Et similr cum sclauī cōplone i
di quale reddet: erit corporis dispositio cōtraria.

Cp̃obat qz ista complexio h̃z fit tēperata cōparatione ad illā gē-
tem cuius est complexio: tamē est dīstēperata alteri genti. nāz
indus cū quale fit cōplonē sclauī infirmat vel moriet: sic sclauus: z
hoc ē qd dicit: si fit erit corporis dispositio. f. sclauī cū cōplexione rē.

Dub^m 31^m **C**lōra. qz tūc ars medicine nō posset pmutare cōplones. / Dōm
qz pmutare fm extrema sicut est cōplo indi z sclauī nō pōt: vel nō
pōt subito z paulatī. / At ite pmutatōes nō possint fieri sub-
ito sumit ex gēnāl p̃cepto afoi. / Bip. z p̃tula afoi. si fm multū z
repēte. qz aut fm extrema distātia nō fit possibile. f. vel ipossibile
vel difficile. ista pmutatio dicit qdā eē intētiōne Damasceni p̃
p̃tula afoi. cū dicit. Cōplo nālīs h̃z vicinitatē est. f. sepabilis acty:
tūc isepabilis dī isepabilis actu que est ad extremū nō ad vicinū.

CQueqz igitur species in terra habitabili cōmōratūz
habeat complexionem eis propriam acri sui climatis
cōuenientē z habeat latitudinē. Cuius gēz latitudo
duas h̃z extremitates multitudinis z paucitatis.

Dub^m 32^m **C**Sz gēnū. Cōfide^m qz latitudo ista ē iter mltitudinē z paucita-
tē. v. g. indi ad plus: tūc excedūt i calz sue cōplonis z ad min^m sclauī.

CDubitat. vtrū equalitas terrū modi sit equalitas sanitatis tūc vī
ēq̃litas vite sue cū qua stat vita. Et vī qz sanitatis tūc erit Aui. cū
dicit: qua sani existūt. z iō pbat qz ista qualitas est ex loco: h̃z loci
est cōseruare locatū. p̃seruatio autē est sanitatis z non egritudinis:
sed egra dispo est illa ps vite ex sanitatē. / In dñū: qz sicut in pri-
mo mō eq̃litas cōp̃ebēdīf bō sanus z infirmus: sic z in h̃ tercio
mō. / Diximus q̃nqz qz eq̃litas hec est sicut equalitas p̃mi mo-
di. f. sibi similit. equalitas at illa pōt sumi strictius: z sic cōp̃eben-
dit solū hoies sanos z infirmi erūt ineq̃lales: pōt ē sumi lati^r. z
sic videt sumere Aui. z tūc cōp̃ebēdūt oēm hoīem qui viuit. ita ē
de isto tercio mō equalitatis. / Diximus ēt als absolute sine aliq̃
dispositiōnū distictione qz equalitas huiusmodi est eq̃litas sani-
tatis z vite: z ideo tā sani qz egri sclauī h̃nt hāc equalitatem. z si
militer indi. z hoc videt voluisse Aui. z. de aialibus. caplo p̃. z in
hoc cap. cū dicit. Indi habent suā complexionē qua viuit z sclauī
aliā. Ratio est: qz equalitas indi infirmi viuetis est aliqua equa-
litas in quātū viuit: z nō esset equalitas sclauo: ergo illa equali-
tas est in aliquo modo equalitatis: z discurredo non pōt poni nisi
in tercio modo. / Ad contrarium dōm qz Aui. cum dicit: sani de-
gūt est vīus exēplo magis manifestū: tūc h̃ hoc intellēxit qz etiaz
qua degūt infirmi. / Ad rōnem dōm qz locus p̃seruat locatū nō so-
lū in sanitatē: s̃z ēt facit ad p̃seruationē vite. accidit aut qz p̃seruet
egritudo a loco nālī in quātū accidit viuetem eē infirmum.

CQuartus autē modus est mediū qd est iter duas ex-
tremitates latitudinis: complexionis climatis: z ipsūm
est cōplexio complexionibus speciei temperatoz.

Chic declat 4^m modū eq̃litas: z h̃z se quare ad terciū sicut se-
cūdus ad p̃mū: z iō dicit ē cōplo cōplonib^z sp̃ei. i. gentis sue partis
sue sp̃ei tēpatoz sic in exēplo: ē bō tēpatoz inter tuscus rē.

Dub^m 33^m **C**Dubitat. qz iste quartus modus equalitatis videt includere 2^m:

qz bō tēperatus de secundo mō equalitatis est qui reperit in tē-
perata regione: z est tēperatio inter oēs illius regionis: sed eē tē-
peratū in regione est quartus modus equalitatis. / Dd^z qz secū-
dus modus equalitatis est equalitatis ex etate. Sz hic est modus
quartus ex loco habitabili quicūqz sit locus equalitatis: dūmodo
bō inter omnes hoies illius loci sit temperatio: z ideo modus se-
cundus est diuersus ab illo quarto z nō cōp̃ebēdū sub eo. / Ad
p̃mum dōm qz homo dicit de sc̃do mō z non determinat se ad h̃
clima ex parte que est de secundo modo: sed ex pte que est eq̃lis
ex loco: z eē equalis ex loco est de hoc mō z nō de secundo.

CModus rō quintus est angustioz: primo z tercio: et
est complexio quā debet habere indiuiduus designa-
tum qua viuum z sanum reperitur. Que etiam latitu-
dinem habet ad quā due terminantur multitudinis z
paucitatis extremitates.

Chic p̃ notificat 5^m modū equalitatis. sc̃do ponit notabile. 2^m ibi
(Debes autē). / Cōsiderandū at qz hic qntus modus equalitatis no-
tabit 3^m. / Primo cōparatōe in sui latitudie cū dī: est angustioz. Se-
cūdo notificat in se z dicit est cōplo rē. designat. qz hoc vel id de-
monstratū. Tercio ex pte termino: latitudinis cū dī. que etiā rē.

CDubitat. quare Aui. cōparauit istū quinnū modū primo z tercio
z nō sc̃do nec quarto. / Dicit Dñus qz primus z tercio modus vi-
cūt cōplonē totius. f. totius sp̃ei z totū p̃ez sp̃ei. z iste modus qn-
tus dicit ē cōplonē totius: z iō pōt cōparari: qz cōplo totalis ad
totā cōparari pōt: sed modus secūdus z quartus dicit cōplonem
partis. / Quis Dñus posset saluari exponēdo ipm: tūc quātū
ad id qd cū supficie vboz dicit nō vī eē sermo verus. nā sc̃do mo-
dus plus vī dicere rōnez totius: z ēt q̃rtus qz qntus: qz dicit cō-
plexionē h̃ntem mediatiōne ex nā sp̃ei vel p̃ez sp̃ei. z qntus dicit
cōplonē h̃ntez determinatiōne ex hoc indiuiduo vel illo. / Dicam^z
igit qz Aui. volebat cōparare 5^m modū in latitudie ad modos di-
ctos: sed de modis dictis nulla latitudo euident erat sicut p̃mus
z tertius. vī Aui. eis assignauit latitudinē. modus autē secūdus z
quartus nō est ita euident latitudo: dicit enī tēperatā cōmediatiō-
ne: cui latitudo nō sit lata nec sit euident. f. latitudo forme: nec ēt
latitudo suppositioz: qz nō sic appz qz i mult^z repia illa media cō-
plexio: z iō Aui. nō assignauit illis latitudinē. / Modus at qntus eo
ipso q̃ indiuidualis h̃z latitudinē maiore p pluralitates indiuiduo: z
hec ē latitudo suppositioz: z h̃z latitudinē forme q̃ statiz appz qz
q̃libet indiuidū h̃z suā cōplonē larā in qua pmutat tota vita.

CDubitat hic. vtrum iste modus equalitatis sit angustioz p̃ z ter-
tio. / Ut qz nō: qz hic modus ambit oēm hoīez: q̃ nō ē angustioz p̃:
neqz tercio: qz ambit ēt oēm locū habitabilem: ergo nō angustioz
tercio. / Dōm p̃ fm Antonii. hic modus nō est angustioz: aliquo
istoz ex pte rei sit: sed ex pte termino: cōparabilib^z qz hic com-
parat indiuidū ad indiuidū: sed in p̃ mō cōparat sp̃es ad sp̃es: z in
tercio ps sp̃ei ad p̃ez. / Sc̃do est dōz qz iste modus accipit totāz
spēm fm suas p̃ez. f. p̃tibilr: qz hoc indiuidū vel illud rē. Sz p̃i-
mus modus accipit totā in rōne totius: h̃z hic modus qntus ē an-
gustioz: p̃. similr tertius modus accipit vna gētē. f. illius climatis
totā. f. huius climatis vel illius: sed iste qntus modus accipit bu-
ius gentis hoc indiuidū vel illud: z sic est strictior modus qnt^z qz
tertiū. / Ad rōnem cum dicit: circuit oēm hoīem: vey est parti-
biliter. f. istū vel illum rē. sed non oēm in ratione totius.

CDubitat cum dicit qz secūdus modus z quartus sint alicuius la-
titudinis: vtrum quintus modus hic sit latior: vel angustior illis.
Et dōm qz si nos cōparamus istū modū quintū illis quātū ad sup-
posita iste modus est latior: qz accipit istud vel illud indiuidū: si-
ue tēperatum sit siue dīstēperatum: sed secūdus modus z quart^z
accipit solū homines temperatos siue ex specie vt secūdus mo-
dus: siue ex pte speciei vt quartus qui ambo sunt mediales. / Dy-
nus tū cōtrariū dicit qz modus quintus quātū ad supposita ē stri-
ctior: secūdus z quintus accipit vñū indiuidūz tūc: posset Dñ^z
saluari. / Sed si p̃sideremus nāz forme que est ipsa nā tempera-
re ex specie z ex etate: sicut dicit secūdus modus adue istē qnt^z
est latior: qz accipit equalitatem cōplexionis cū qua hic vel ille vi-
uit vita: siue sanus siue infirmus. similr imaginari possumus qz ipa
equalitas que est tēperantia fm partē speciei sit strictior qz tem-
perantia indiuidualis: z tu considera qz hec cōparatio est molesta.

CCōsiderandū aut qz Dñus hic accipit omne indiuidūz a gene-
ratione eē sanū vt nūc. f. ad minus: qz h̃z sanitatem sibi propriā: z
nā natura nil facit frustra: sed h̃is operationem p̃p̃riā h̃z sanita-
tem propriā: aut igitur sanitatē simplr: z hoc est impossibile: aut
sanitatē nunc: z hoc est p̃positum. Nos autē iā descripsimus su-
per thegm qz a natiuitate nō quilibet bō est sibi sanus: imo mul-
ti sunt sibi infirmi. / Cōsiderandū qz latitudinē h̃mōi videm^z

Dub^m 34^mDub^m 35^mDub^m 36^m

Gentilis

manifeste cum videamus hoc vel illud indiuiduū vivere cum sanitate et egritudine: et cū sanitate modo sanantium mō infirmantium: oportet ergo imaginari extrema multitudinis et paucitatis scilicet proportionis qualitatum fm q̄ dictum est in alijs.

Debes autē scire q̄ oē indiuiduū d̄z hīc cōplōnē sibi solūmō p̄p̄iā in qua aliō ei associare est ipossibile.

Dub^m 37^m Dubitat. vtrū sit possibile duo indiuidua hīc eādē cōplōnē. Videt q̄ sic per Auer. 6. coll. 3. p̄ caplo qui concedit posse reperiri duos hoīes vnius et eiusdē temperantie equalē. / **A**mplius plura corpea reperiri tēperata: vt 2° de regimine sanitatis: et sibi plura cholericā: et sic de alijs. / **A**mpli^o ponamus q̄ alijs sit cholericus a prim^o cholericitatis qua recedit a sanguico: et iste moueat a prim^o cholericitatis vsq̄ ad mediū latitudinis cholice cōplōnē. Postea pono aliū qui de cōplōnē sanguinea trāseat in cholericā et moueat vsq̄ ad extremū cōplōnē cholericē: igit in aliquo tēpore habebit oīno similes cōplōnēs vnius alterius: q̄ per quasq̄ partes cholericitatis trāsit vnius trāsit et alter. / **A**mplius tūc ars medicine eēt frustra: q̄ indiuidua sunt infinita et incognita. si ergo vnius cōplō nō eēt vel alterius p̄ctuali: non possem^{us} scire nec cōseruare nec curare. / **A**mplius duo gemelli p̄ oīa sūt inuenti similes: vt Albertus 9° de aialibus vltimo cap. et Quintilianus declamatione septima. vbi ponit pro duob^{us} gemellis infirmatibus: deperatō^{is} reliquis medicis de eis vnius medicō^{is} salutem p̄mittit si alterius illoz intralia. i. mēbra interiora inspicitur: et cōcedente hoc patre inuit Quintilianus q̄ ex oīmoda similitudine visa egritudine vnius per anatomias alter curatus euasit: vnde vxo^r virum icūcavit male tractationis. / **A**mplius si diuidatur vna gutta aque per mediū sunt duo indiuidua eiusdē dīspōnīs penitus. / **I**n 3^oium est Auer. et Balya p̄ libro theorie: cap. 6. / **H**ic est p̄mittēdum p̄mo q̄ sumitur hic indiuiduū p̄p̄e pro hoc vel illo indiuiduo demonstrato. / **S**ecūdo q̄ sumit^{ur} p̄ indiuiduo p̄ducto per gīationem. s. digestionem et mīctionem et alias trāsmutationes que requirūt^{ur}: nō autem est sermo de tā indiuiduo per diuisiones facto sicut de vna aq̄ sunt due aque: id q̄ dicit Auer. de quocūq̄ indiuiduo possit saluari. / **T**ertius q̄ p̄mittitur est q̄ cōplō in indiuiduis tēperata est duplex siue dupliciter considerabilis. vna que sequitur indiuiduū rōne sue forme: et alia rōne materie. / **E**t Antonius dicit q̄ cōplō cōsequens formā est illa que sequit^{ur} principium actionis vt sperma viri. Se quē aut mām est illa que sequitur principii passiuū vt sperma mulieris. Sed sermo secūds nō est conueniens: q̄ etiā indiuiduū effectiue sequitur principii agentis fm q̄ hoc: q̄ h̄ sperma agēs hoc indiuiduū est cā huius indiuidualis actionis: et ex principio passiuo vt mēstruo mulieris possumus cōsequi cōplōnē que dīcet^{ur} sequens formā. v. g. q̄ aliquis est cholericus: q̄ mēstruum ex quo p̄ductum fuit est instrumentū cholericum. hoc forte nō fit apud nos bene cōprehensibile nisi imaginemur mēstruū coagere agentī spermate viri. / **R**abi vō moyses in p̄mo cōmēto afoī. / **H**ippo. q̄d nos trāstulimus: vult q̄ accīdētia sequentia māz que sequuntur nos inquit^{ur} aīal vt somnus vigilia sanitas et egritudo: sed accīdētia sequentia aīal sunt que sequunt^{ur} nos inquit^{ur} hō vt intelligere. Et forte q̄ Rabi moyses nō distinxit genus a mā prima: sicut quidā cōtra quos est Auer. p̄ meta. cōmēto. 17. / **D**icamus igitur quātum ad p̄positum spectat q̄ cōplō que nos insequitur rōne forme est omnis cōplō de primo modo eq̄litas: et est complexio per quā homo absolute meretur formā: et h̄z latitudinem diuisā in suos modos qui modi vocāt^{ur} spēs cōplōnū in specie humana. s. cōplō cholericā et hēgmatica et c. Complexio autē sequens nos rōne materie est complexio que sequit^{ur} hoc indiuiduū fm q̄ hoc indiuiduū demonstratum cū oib^{us} cōditionibus ad eius indiuiduitatem faciētib^{us}: et dicit^{ur} hec cōplō sequens rōne materie: q̄ mā multū facit ad has rōnes indiuiduantes. / **H**is p̄missis dicit Dyonis q̄ cōplō sequens formā pōt pluribus cōicari: q̄ est infinita. Hic sermo nisi glosatur est falsus: q̄ etiā cōplō indiuidualis h̄z successione fit infinita: tñ hec cōplō hui^{us} indiuidui est finita: q̄ est terminata duob^{us} extremis: vt dixit Ant. / **A**mplius ipsa p̄parat^{ur} ad formā finitā: ergo videt^{ur} esse finita. / **D**icamus ergo q̄ cōplō quātum sequit^{ur} rōne forme et modi illius cōplōnionis qui dicūt^{ur} species in specie possunt pluribus cōicari in indiuiduis. nā plures reperiunt^{ur} hoīes cholericā: et h̄z plura indiuidua possunt habere eādē cōplōnionem et sibi inuicē in cōplōnē associari. / **C**omplexio autē indiuidualis que est indiuidui fm q̄ hoc indiuiduum est oībus alijs conditionibus faciētib^{us} vel figurātib^{us} indiuidualitatē nō potest alteri cōicari. Rō prima: q̄ nō eēt indiuidualis coīpso q̄ cōicabilis alteri. Secundo: q̄ hoc indiuiduū ipossibile est q̄ sit illud: ergo hec cōplō ipossibilis est q̄ sit illa: ergo duo indiuidua non possunt eē vnius

Super primo

indiuidualis cōplōnionis sicut duo indiuidua ipossibile est q̄ sint vnum indiuiduū et sic Auer. loquit^{ur}. / **Q**uidam autem dicit q̄ iste sermo est inartificialis: q̄ notus est: sed nos nō curamus de istis: et cū cōsiderabunt^{ur} dicta alioz ad hoc redire opz. / **C**ād primus p̄mū dicēdum q̄ illi duo hoīes temperati nō habēt eādē temperatiam indiuidualē: et ideo Auer. ex hoc deducit q̄ si ambo regunt^{ur} vno regimine alioz opz poterit venire ad malum finē: et hoc p̄pter cōditiōes illas indiuiduales. / **C**ād 2° p̄ solutio. / **C**ād 3° arg. de cholericō dicēdum q̄ nunq̄ itur per eādē complexionem indiuidualē: q̄ hoc indiuiduū nō est illud. / **C**ād aliud dicēdum q̄ ars medicine nō est frustra: sed bene diuersitas indiuidualis facit eam non posse esse perfectā in suo fine: vt sumitur colligēt. 6. cap. 1. et 7. ca. 6. / **C**ād illud de gemellis dicēdum q̄ h̄z multū similem cōplōnionem habuerint: vna tamē nō erat alia p̄ cōditiōes indiuiduales. v. g. locum: ipossibile enī fuit illos gemellos generatos fuisse in eodē loco et stare in eodē loco: et sic neq̄ stare in eodē aspectu oīno. / **C**ād illud de guttis aque p̄ solo p̄dicta.

Sextus autē modus est mediū q̄ est iter istos duos terminos q̄ est cōplō: quā cū habuerit indiuiduū erit melioris complexionis cuius ipm eē oportet.

Considerādū q̄ sicut secūds modus est medialis primi et q̄rtus scđi: ita sextus est medialis quinti. / **C**onsiderandum scđo q̄ hec melior sanitas indiuidualis nō opz q̄ sit in fine augmenti. rō demonstrans hoc est: q̄ aliq̄ indiuiduū necessario moriet^{ur} ante aduentum iuuentutis: alius infirmatur egritudine que stat cū eo in iuuentute tota vt demonstrauimus sup̄ libro thegn: igit opz aīal egritudinem esse tempus in quo melius tota vita se habuit.

Modus autē septimus est complexio quā vnaqueq̄ mēbroz species habere d̄z in qua aliud diuificat^{ur}. Equalitas nāq̄ ossis est vt siccitas in eo plus abundet: et cerebri vt humiditas in eo plurimūz abundet: et cordis vt in eo sit plus caliditatis: et neruoꝝ vt in eis plurimūz abundet frigiditas. / **Q**uod autē octauus ē complexio mēmbz singularis quā cum habuerit erit melioris dispositionis quā habere potest.

Considerandus q̄ q̄ isti erant modi equalitatis partis et p̄missi erāt totius: ideo nō cōparant^{ur} eos in latitudine et strictura: s̄z modus octauus q̄ sit angustior septimo est notus.

Dubitat. vtrū modi equalitatis in quibus p̄sistit cōplō humana sint octo tñ vel plures. / **T**ñ q̄ plures: q̄ p̄ modo equalitatis accidit octo: ergo sunt nouē. p̄bat autē. eq̄litas que atēdīt fm hūana corpora cōparatione alioz: aīalū et cōmixtoꝝ que nō h̄nt h̄c eq̄litas est eq̄litas primi modi: sed hūic accidit octo modi eq̄litas: vt dicit. / **I**te debet poni modus eq̄litas ab etate distinet^{ur} ab alijs. igit. et. aīal p̄. accepto mō eq̄litas a loco: nō plus diuificat cōplōnē humanā in modos q̄ facit pueritia et senect^{as}. / **T**ertio est modus eq̄litas fm sexū qui modificat eq̄litas primi modi nō minus q̄ clima: imo magis q̄ fm clima: mutatio enī fm clima plus fieri p̄mittit q̄ fm sexū. nā h̄z poetice dicat^{ur} de Tyresia q̄ de viro fact^{us} est mulier: et tñ redyt vir: vt Locūtiator in amero dīferētie. 34. hic debuit poni. / **A**mplius. 13. de aīalib^{us}. cap. p̄. Auer. ponit in hoc cap^{itulo} modū equalitatis fm sexū. / **A**mpli^o mediū p̄mi modi equalitatis facit vñū modū eq̄litas huius scđi modi: ergo extrema faciūt alios modos. s. cōplōniones distēperatas calidāz et frigidāz. / **A**mplius sicut se h̄z equalitas scđi modi ad eq̄litas primi modi: ita se h̄z eq̄litas cutis ad equalitatē septimi modi: s̄z equalitas scđi modi. s. hoīs tēpari facit distinctū modū eq̄litas a p̄mō: s̄z equalitas cui^{us} facit distinctū modū a septio. s. eq̄litas tēperatī mēbz ab eq̄litate distēperatoꝝ mēbroz. maior est nota. sic ad hōminē tēperatū cōparant^{ur} oēs aīal hoīes de p̄mō equalitatis: quia sunt oēs distēperati respectu tēperati qui reperit^{ur} in scđo mō eq̄litas: ita oīa mēbra in suis cōplōnionib^{us}: et q̄uis inter se sunt tēperata cōparant^{ur} cuti et dicūt^{ur} distēperata respectu illius: s̄z temperata cutis facit distinctū modum a septimo mō: et p̄cedit ab illo sicut secūds a primo et est medialis illi sicut scđs p̄mo. s̄z tēperantia cutis nō est alijs modoz. s. ipsa tēperantia sola accepta: ergo facit modū per se distinctū. / **I**n 3^oium Auer. / **D**ōm q̄ distinguendo modos equalitatis fm viā quā Auer. itelligit octo sunt illi modi et nō plures. Rō est: q̄ equalitas que in hoīe attendit^{ur}: aut est fm spēm: aut est fm partē. s. locum habitabile siue gētes: aut comparatā ab illa gente: et sic est tertius modus: aut ei q̄ est in

Dub^m 38^m

est in ipsa. f. temperatio de illa gēte: sic est quartus modus: similis modo de alijs dicat. / Dico scdo qd si sunt alij modi equalitatis vel dant intelligi per istos vel non poterat ex hac forma diuidendi numerari: et ideo oportuit illos sciam copleri in septio loco modi equalitatis finem feru et finem etates ponunt in caplo de coplerionibz et artibus: non potuissent narrari in forma diuisiua qua Auicē. facit apparet. nam non poterat poni in primo modo ut notu est: nec in scdo qd dabat intelligi per 3^m modu equalitatis hois temperati ex specie qui erit modus medialis: sed nec temperata etas: nec sexus temperat. f. respectu mulieris est temperata ex spē: temperata ex etate ponere ref. ut patet temperati scdi modi equalitatis. neq. poterat poni in tertio modo equalitatis: qd illa equalitas est equalitas finem parte spē: et vti qd pars spē signat in lingua eo gēte determinate habitatiois: et in hoc non cadebat ponere equalitates etas: nec sexus nec artis. Apud nam in lingua ps spē poterat distingui: qd ps sumit pro pte hoium diuersificata finem loca habitabilia: vel pro pte hominu diuersificata finem etates. Unde dicim? qd ps hoius est pueri: qd iuuenes: qd senes: vel sumit. p pte hoius diuidendo hoies p ptes aialia que dicit diuisio: qd ps hoius est masculina: qd femina. vel sumit. p pte diuidendo. f. hoies finem artes qua dicim? hoies qd exercēt artes circa aquas: qd circa ignē. et. et tūc p subdiuisione equalitatis sumpti finem parte oēs pdictos modos equalitatis coprehēdit quos obmisit: tūc dicitur equalitas finem etates est duoz modoz: aut coparatio etas ad etate sicut dixim? qd equalitas pueroz est alia ab equalitate iuuenit: aut coparatio etas ad meliorē etate sicut dicimus qd temperatio etas est iuuenit: sed qd ut dixim? in lingua arabica pars spē videbat figurare gēte qd ex habitatione distinctas: ideo Auicē. dimittit in hoc modo diuisionis narrare modos equalitatis ex etate qd potuissent poni duo 2 modos ex sexu qd possent poni duo 2 modos ex artibz qd possent poni duo eo modo qd dixim? de etatibz: et si possent dari ars qd tunc oēs artes existit temperata: et qd oēs omiserat coplerit in alio caplo eo sciaz. z. ca. de etate. et tūc erit obseruati pñli Auicē. qd dicit diuidendo numerando et coplendo deberet dari scia occultoz: et istud dixerit de his que pñderat rōinādo: et tūc obferat illu modū in locis multis theorie sicut hē. Ex his cessant pñia. Cād pñi pñi modo equalitatis accidit. s. modi et. f. altum est. et cū dī qd equalitas que finem humana corpora attendit coparatio alioz est equalitas que in hoie attendit respectu alioz aialiu: dōm qd duplī pñderat. vno modo ut est sola equalitas ex spē sola: sic est equalitas pñi modi et ei non accidit octo modi alij: imo est vnus 2 pñius. s. modoz. Alio modo equalitas hz humana corpora qd ad oem suā qñtate pñderat: vnde coprehēdit temperatos 2 distemperatos cū coplerione data ex loco et ex nā diuidua li 2 pñi diuidui. 2 hec est qd diuidit in octo modos 2 est dicit qd coplerio repta in hō octo modis pñderat. / Ad 2^m de etate 2 qñtate 2 de sexu iam pñt folio. / Ad alud de modis distemperatoz. f. cholericoz 2 pñegmaticoz: siue calidoz 2 frigidoz. Dōm qd illi sūt modi inegalitatis cū pñderant in coparatione ad 3^m modū equalitatis: 2 ideo non ponunt in finem de qñtate: sed intelligit ex finem modibz de coplerionibz inegalibz 2 ponunt in fine capituli. Sed ut copñderant in se ut sunt qd qñtates coprehēdunt sub pñi modo equalitatis. 2 si totū hoc tibi non placet: dōm qd dant intelligi ex opposito scdi modi equalitatis. / Ad vltimā que fuit data nra rō: qd oēs pñdite fuerat: qd non iuenio hāc qñtate disputatā ab alio. Dixerūt qdaz nostri socy qd equalitas cutis non facit modū equalitatis distinctū: sed coprehēdit in. s. modo equalitatis. / Lōra: qd sic possit coprehēdi fecūdus modus in pñi modo: ut pñ pñderat. / Alius socius dixit qd non est simile de cuti respectu mēbroz: et de hoie temperato respectu hominū: qd homo temperatus hz opationes perfectas: sed cutis hz imperfecta opatione: et tūc de illo arguā qd ponat modū equalitatis distinctū. / Aliiter dōm qd cū cutis coparat ad alia mēbra: tūc coparat vna spēs alijs spēs: 2 ideo tūc pñtuit pñius modus equalitatis distinguendo modos equalitatis in mēbra sicut si esset qdā spēs animalū. Et tūc dicam? qd pñius modus equalitatis cutis est qd pñtuit cuti coparatione ad alia mēbra. Scds modus equalitatis est cutis medialis qui est cutis temperate iter cutes. Tertius modus equalitatis est equalitas cutis finem vñā regione. Quartus modus equalitatis est qui repit in cuti temperatoz que sit possibilis in vnaquaq. regione. Quintus modus est equalitas que est in vnoquoq. individuo cutis. Sextus est equalitas quā hz hoc individuū 2 est cutis que est melior que sibi sit possibilis. Septimus modus erit ponēdo cutim pres ac si esset organū respectu equalitatis quā hz vniūq. mēbrū cutis v. g. rami venay 2 arteriarū. Octauus modus est nor. / Tūc ad formā rōnis cū dī: sicut se hz fecūdus modus ad pñm: ita se hz temperates cutis ad pñm modū equalitatis. / Dōm qd falsum est: qd coparatio secundū modi ad pñm est coparatio medij ad extrema vniū latitudinis finem spēm: sed coparatio cū ad 7^m. i. ad oia mēbra est

coparatio medij ad latitudinē pluriū spēm siue ad plures spēs. f. spēs mēbroz: et ideo septimus modus non est septimus sed pñuētiō ex hoc cessat pbatio. Sed attendendū qd hz coparatio cū ad alia mēbra fiant modi equalitatis sicut coparando hoies ad alias spēs: tūc dīa est: qd homo iter aialia est pñfectionis opationis appropinquo ad hoc tūc equalitatis pñderis. Sed cutis respectu alioz non ē pñfectionis opationis qd sunt alia: tūc est sile pñfectionis ut videt in hz qd cutis magis appropinquat equalitati pñderis. / Considerandū qd isti octo modi distinguunt in hoie sicut in quocūq. aiali pñt distingui: hz differat in hoc qd hō coparat? ad oia aialia dicit equalis.

Cum autem species considerauerimus inueniemus hominem certe equalitati propinquoem.

Declaratis modis equalitatis discurret aliquos illos ut eligat equaliores modos equalitatis propinquoem equalitati pñderis. et pñio discurret per pñm modū equalitatis. f. per equalitatem spēm humane ut ad alia coparat. scdo discurret per tertiu modū equalitatis. tertio discurret per septimū modū eligēdo scmp id qd finem vniūq. hōz mēbroz est equalis 2 pñius equalitati ad pñdus. 2^m ibi (Lūg. regiones. 3^m ibi (In mēbris vo.) qd pñio dicit pñ. / Considerandū pñio qd discurret per pñm modū equalitatis non est per ipm in se: sed per ipm ut alijs coparat: ut ex hoc eligat qd hō est temperatoz oī aiali. / Considerandū scdo qd Auicē. eligēs propinquoem equalitati pñderis eligat pñ id qd est mediu extrimitatis sicut hoiem iter spēs 2 locū temperati aeris iter loca habitabilia 2 cutim iter mēbra. Et ex hoc accipio qd ista appropinquatio est ex parte medij. f. ex pñe eius qd est esse medium ut in qñone de hoc diximus.

Dubitat qñ non discurret per alios modos equalitatis qd per pñm tertiu 2 septimū. / Dōm qd cū ego scio qd hō est propinquoem equalitati: qd est aial magis temperati qd alia aialia: statim scio qd hō de scdo modo equalitatis est propinquoem equalitati pñderis quolibet aiali 2 quolibet hoie. et cū scio qd regio sub equinoctiali vel qñtū clima est temperatoz habitatio 2 qd illoz equalitas est propinquoem equalitati pñderis statim scio qd magis temperatus homo de illa regione est illi equalitatis propinquoem 2 sic est discurret per tertiu 2 quartū modū: et tūc omisso. 5. 2. 6. cū scio qd inter oia mēbra propinquoem equalitati pñderis est cutis qd scio discurredo per. 7. modū: statim scio qd cū coplerio cutis erit melioris dispōis que esse pñt: tūc ē propinquoem equalitati pñderis: sic est discurret per septimū 2 octauū modū.

Sed tūc dubitat qñ omisum est discurredo per qñtū 2 sextum modū. / Dōm qd qñ subtiliter pñderabit equalitas qñtū 2 sextū modi ut distincta ab alijs non est coparabilis equalitati ad pñdus pñes propinquationē vel elongationē. nā qd cūq. indiuiduū subijctū coparat hz meliorē equalitatem que sibi pñtuit 2 vñū non excedit aliū in qualitate. et si excedit est rōne spēm vel equalis de scdo modo vel ex rōne regionis ut equalis de quarto modo 2 vniūq. indiuiduū est in meliori dispōis que ē pñt respectu ipsi? 2 vnus non excedit aliud in hoc. / Si autē iste modus dīcēdi non placet dicas qd indiuiduū de indiuiduis qd hz temperatoz coplerionē indiuiduale: et tūc repus ante eā hz 2 est propinquoem equalitati pñderis. 2 finem hūc modum est discurret per quintū 2 sextū modū: et Auicē. dedit hoc intelligi.

Lūg. regiones attēderimus certitatum erit nobis qd si fuerit locus qd inhabitabit sub equatioe dīci: neq. aliqua de rebus terrenis obuiādo impeditur videlz montes aut maria: oportebit ibi habitātes equalitati certe propinquoem existere qd alicuius regionū.

Hic discurret per tertiu modū equalitatis et eligat de regionibz temperatoz: et vult qd sit regio sub equinoctiali. et. 2 pñ. scdo eligat temperatoz post illā. 2^m ibi (Post istas.) pñia in duas. pñio pñtuit pñ. scdo remouēdo opionē que similis falsa videt: pñtuit appositū. scdo ibi (Jam aut.) / Considerandū qd linea equinoctialis est vnus de circulis maioribus diuidens spheram in duas partes equales transendo ab oriente in occidentem: et est equidistans duobz polis. Et dicitur equinoctialis qd cum sol ibi fuerit nor equabitur dīci. hanc autē equinoctialem interfecat zodiacus in duobus locis. f. in principio ariens et in principio libere: et per pñs ē maior distantia zodiaci ab equinoctiali est in duobz tropicis. terra igitur hic linee equinoctiali subiacet vocat regio siue locus equinoctialis. et de hz Auicē. dicit qd est locus temperatoz habitatiois et melioris qui reperiri possit: et magis appropinquans equali ad pondus.

Iā aut nobis affirmatū ē qd opio que recipit qd ex-

cessus ab equalitate est cā propinquatis solis: est falsa. / Primo hoc pñtuit pñia opī. esse falsam. scdo pbat. ibi (Re-ctitudo.) / Considerandū qd multi viri illustres opinati sūt sub equatoe dīci. i. sub equinoctiali non sit locus habitabilis: et hec opī. fuit Arist.

Du^m 39^mDu^m 40^m

ass accit

Bentilis

scdo metho. cap. 2. Lā aut que eos mouet est falsa: q sol bis in āno eos respicit directe 7 eis appropinquat in pñ. arietis. f. mar-
ty: 7 in pñcio libe. f. in pñ. septēbus: unde sol ibi cadens super
capita eoz nō facit ymbra: q opz radios in seipsos reflectit: 7 per
pñs esse locū calm. q aut sol magis appropinquat apparet: q
terra sphericitate sua est eleuata. igit sol cū directe aspiciat ppi-
quior est q cū est in declinatione vel obliquo aspectu. Alio. q re-
mouēs hoc dicit q opinio que accidit. i. euenit falsa. q. d. est opi-
aduenticia falsa ponens q cā excessus ab equalitate in loco sub
egnotiali est. ppinquitas solis. f. 7 rectitudo: 7 hoc est nobis iaz
affirmatum. i. a uobis q falsa est opi. que accidit. i. superuenit q
excessus ab equalitate. f. sub linea equotiali est cā. i. per cām 2c.

C Rectitudo. n. solis sup capita min⁹ ibi maluz opaf: 7
min⁹ mutat aerē q rectitudis ppingtas apd nos: aut
apd eos q sunt i maiori latitudine q nos 7 rectitudinē
nō hēam⁹. Ampli⁹ aut oēs dispōnes morātiū in linea
equotiali sūt dispōnes nobiles silēs. Neqz aer ibi ipe-
dit ipedimēto sensibili: s. eoz cōplexiōib⁹ semp est si-
milis: 7 ad hāc finiam affirmādā iaz fecim⁹ dictionē.

C Probat pmo remouēdo istoz motiū. Scdo inducit rōnē. scda
ibi (Amplius). Dicit p q verū est q capitib⁹ ipsoz q habitāt sub
equotiali sol appropinquat 7 directe illa aspiciat: tñ minus malū
operat hic eis 7 minus mutat eoz aerē ad calozē q rectitudo so-
lis 7 q ppingtas apud nos. f. apud locū habitabilē in q erat Alii.
7 dicit q est tertiū clima. Sed illud Alio. de sua habitatiōe dixit 2c
metho. cap. 2. q est in qnto climate. si igit fuit illud Alii. nō po-
tuit eē tertiū clima: 7 quēadmodū apud eos qui sunt in maiori la-
titudine vt i climate p 7 2c. Cōsiderādū pōpōne Alii. fuisse q
7 ppingtas 7 directio. i. direct⁹ aspect⁹ solis sunt cāe calefactio-
nis: tñ maior cā esset mora. Ex h pbat Alii. sen. 2. cap. 8. de muta-
tionib⁹ aeris nō nālib⁹: 7 p duo signa. Unū q: maior calor est post
meridiem q in medio diei: 7 tñ in meridie sol magis nobis appro-
pinqat 7 directius aspiciat q post meridiē. v. g. iter nonā 7 vespe-
ram. Aliud signū est: q de mense iunij sol directius aspiciat capita
nra q de mense iulij 7 angustij: tamē plus calefacit de mense iulij
vsq ad mediū augustij. 7 hoc nō est. ppter aliud nisi q sol maiore
prrat morā. C⁹ his pmissis Alii. soluit ad illoz motiū: cū enī
dicit q sol directe aspiciat 7 magis appropinquat ad capita nra
habitātū sub equotiali pcedit hoc: nō negat q ex hoc ille locus
cōburat q: nō morat ibi sol: sed statim ab eoz oppōne declinat:
q latitudo linee equotialis videat esse duoz gādū. / Scdo Alii.
arguit pta eos: pccisso sibi hoc pmo q mora plus facit q rectitu-
do arguit sic. Apd nos qui sumus in tertio climate 7 apud eos q
sunt in pmo climate 7 scdo. ppingtas solis 7 rectitudo quā bz: 7
hoc est qd dicit 7 rectitudinis. ppingtas nō opaf malū: imo sunt
loca habitabilia: q minus malū operat eis qui habitāt sub e-
quotione. tenet pñtia ex suppone. f. q mora solis plus facit q rectitu-
do 7 q ppingtas: sed magis morat sol sup capita eoz qui sunt in
pmo scdo 7 tertio climate vt notū est. 7 q dixerat rectitudinis
ppingtas: vult ostēdere q nō itelligit ita esse rectitudinē 7 ppin-
quitate solū apud eos vel apd illos qui sunt in maiori latitudine
sicut est apud habitātes sub equotiali: 7 ideo subdit 7 rectitu-
dinē nō habeam⁹. f. nos nec illi qui sunt in pmo vel in scdo cli-
mate: 7 illi qui sunt in climate pmo vel scdo nō hēant rectitudi-
nem: adhuc tñ stat rō Alii. q: si mora est potior cā calefactionis 7
vbi est maior mora sicut apud nos. i. in 3. climate malū nō opera-
tur: q minor mora minus poterat operari malū. f. sub equotiali.
/ Cōsiderādū q illi qui sunt in climate pmo 7 scdo dicunt eē
in maiori latitudine climatū: q climatū pmi 7 scdi latitudo est
maior q tertiū. latitudo pmi est. 400. sed tertiū est. 350. fm aucto-
rem sphere. / Amplius inducit rōnē. nā dicit q dispōnes eoz sūt
nobiles similes q nō est inter eos magna diuersitas (Neqz ipedi-
tur 7c). / Cōsiderādū q Antonius credit istā rōnē esse 7 Alii. nā
si cōplexiones aeris sunt similes cōplexiōib⁹ illoz corpōz 7 cō-
plexiones corpōz cōplexiōib⁹ aeris: igit cū aer sit calidus 7 sic-
cus talis erit illoz cōplexio. Sed iste vir nō itelligit Alii. per hoc
enī qd dicit nobiles itelligit q sit tēperate. per hoc qd dicit simi-
les itelligit similes aeri. 7 iam hoc Alii. p affirmato bz q aer sit
tēperate: vel itelligit similes. f. iter se: q tota illa habitudo est
vniū: in tēperamēto. 7 iō hoies sunt sibi similes inuicē in fi-
gura qñtate colore 7 alijs. illius aut loci tēperatiā. multi multis
vys conant pfirmare: 7 in hoc vide Cōsideratōe differētia. 67.

C Post istos aut qui in quarto morantur climate ma-
gis temperati existunt.

Super primo

C hic ostēdit que est magis tēperata bitatio post illā q ē sub equo-
ctiali 7 itelligit qntū clima. scdo pbat ibi (Neqz). / Cōsiderādū q
clima est ps terre hitabilis sumpta penes diuersitates lōgitudis
diei er additiōe hōze ym. v. g. maior dies sub equotiali ē. 12. hō-
rarū: maior vō in pmo climate ē. 13. hōraz: in scdo aut. 14. 2c. mo-
dus aut imaginādi. 7. climata est quē lege in tracta. de sphere.

C Neqz. n. adurunt ppter morā rectitudinis solis sup
eoz capita: neqz elōgant ab eis parū quēadmodū sit
in climate scdo 7 tertio: neqz pgelant sic ptingit bis q
in eēmitate qnti climat⁹ habitāt: 7 q fm latitudinē sūt
remotiores: ppterea q sol ab eoz capitib⁹ ē remot⁹.

C Arguit sic. Illi sūt magis tēpati ex habitatiōe q nō cōburunt p
morā rectitudinis solis: sic sūt illi q recte supponunt duob⁹ tropi-
cis q duo sūt hyemalis 7 estivalis. ppius sub hitationib⁹: 7 ynius
cōparat⁹ alteri sit hyemalis: illi ē sūt magis tēperati a qb⁹ sol nō
elōgat modicū sic modicū elōgat ab illis q sunt in. 2. 7. 3. climate:
vñ sūt hitatiōes calide. illi ē sūt magis tēpati a qb⁹ sol ē nō sup-
flue elōgat: sicut sit habitantib⁹ remotius ab equotiali vñs se-
ptentrionē vt i climate. 6. 7. 7. vñ pti⁹ multis appropinquāt
polo septentrionali: sed habitātes in qnto climate sunt tales: quia
hnt rōnē cuiusdā medij: q 2c. Cōsiderādū q cū Alii. pcedat
videt⁹ haly in thegni tracta. 2. cōmen. 46. sed Alio. coll. 3. vñtio
cap. dicit q tēperatior habitatio est in qnto climate 7 nō est vepz
qd dicit. 4. Cōmē. vō adheret Alii. Nōstra aut hitatio vñ est in
5. climate. Roma aut est i medio qnti climat⁹: 7 iō dī clima diaro
medes vñ viaromes a roma. Hec sufficiat hic p cōb⁹ itellectib⁹.

C In membris vō iam manifestū fuit q mēbra pñci-
palia nō sunt equalitati certe multū propinq: imo opz
vt scias q caro est membrū illi eqlitati ppinquior q
cetera mēbra. Cutis tamē carne ppinquior est.

C hic discurrēdo per. 7. modū eqlitatis eligit mēbrū tēperatū
qd magis appropinquat equalitati pōderis. 7 pmo pñmittit. scdo
pbat. scda ibi (Quasi ipsa enī). tertio ostēdit que pars er sit tē-
peratior. tertia ibi (2. aut). Et vult q iter oia mēbra cutis sit tē-
peratior: tēperamēto. ppinquo eqlitati ad pōdus. / Cōsiderādū
q necessaria fuit medico hec inuestigatio vt hēret aliqz mediū
ad qd cōpararet reliqz mēbra: 7 ad qd differret calida 7 frigida.
/ Cōsiderādū q caro est quintuplex. f. glandosa 7 de hac dicit
Bartholomeus q Alio. intellexit hic. / Alio est caro cōfusa vt
caro cuiuscūqz visceris vt caro pulmonis 7 epatis 7 splenis 2c. 7
dicit pñtia vt apparet. 10. terapētie cap. 11. q eius cōplexio cō-
fundit fm vñqzqz membrū in quo est: unde caro pulmonis est
calida 7 sicca: illa epatis calida 7 humida. / Tertia est caro lacer-
tosa 7 est ipse lacere: 7 fm Dyni de hac carne ē hic fmo. / Quar-
ta caro est pura 7 ista nō inuenitur in actu: sed est pars lacerti vt
scribit scdo de cōplexionibus ca. 2. / Quinta caro est simplex. i.
caro solū hñs sensum tact⁹: sicut caro gingiuarū 7 caro que est in
extremitatib⁹ digitōz: 7 ista est caro de q loquit⁹ Alio. fm Alio.
7 credo eū verius dixisse: q ista est que est magis pñfraa in qua-
litateb⁹ extremis cuius signū est certior sensibilitas.

C Quasi enī nō patif ab aq equalit tēperata cuius me-
dictas sit nix 7 altera medietas aqua feruens. Et forsi-
tan caliditas venaz 7 sanguinis neruoz frigiditati in
ea equatur. Similiter quoqz nō patitur a corpore qd
bene tēperatū existit ex sicciōrib⁹ corpōib⁹ 7 humi-
dioribus cū in eis equalia fuerint.

C Probat 7 inducit tres rōnes. Prima est hec cutis nō patif a tē-
perato inter calim 7 frigidū: q cutis est tēperata: pbat aīa si mi-
sceat nix 7 aqua feruens equalit. Cōsiderādū q dixit quasi: q nō
pñt fieri punctuales eqlitates: ita q nullo mō patif. / Scda rō
est hec: in cuti pcurrunt pres calide 7 frigide: q in cuti sit eqlitas.
Dixit aut forsan q nō possit pbari qñtitas sanguinis 7 gādus calo-
ris neqz qñtitas neruoz 7 frigus eoz. / Tertia rō: cutis nō patif a
tēperato inter humidū 7 siccū: q est temperata inter illa. hāc aut
sicci 7 humidū mixtionē vide a Gal. pmo de cōplexionib⁹. 8. cap.
qcludit q cutis sit tēperata iter oēs quatuor qualitates.

C Et nos quidem scimus q nō est causa quare nō pa-
tiatur nisi q: non sentit illud.

C Probat aīa 7 pñtia duarū rōnū. pmo aīa sic: cutis nō sentit il-
las res temperatas: ergo non patitur ab illis. ecce q dicit nō est
cā qre nō patif: q nō sentit. tenet hec pñtia: q mēbrū hñs sensus

fit paritur a sensibili sentit illud cum sentire sit in pati.

C Acqz est tale qle est illud: nisi qz ppter ipm nō patitur: nisi enī tale esset quale illud: pp illud pateref.

C Probat pntia: sic cutis nō patit ab hē tēperato corpe vt iam pbatū est: qz cutis est filis illi: z p pntē tēperata. z hē est qz dicit qz nō patit est tale qle illud. pbat hoc: qz dē oppositū pntis nō est tale qle id. l. nō est illi simile cōparatū sicut id: sequit qz patit ab illo. z hoc destruit anis: iam enī ponebat nō pati ab illo.

C Res. n. qz vni? si origis z i naturis opponunt vne ab alijs patiunt: s; ab eo qz ei i q̄litate cōcat res si patit.

C Probat hāc vltimā pntia: qz que cōcat in mā z sunt dissimiles abinuicē patiunt: s; ab eo qz puenit cū alio in q̄litate res nō patit: apparet igit qz cutis est mēbrū tēperatū iter q̄ruo: qualitates.

Du^m 4^m **C** Dubitat an cutis sentiat qz nō: qz pellis est res terrestris: vt q̄nto de gnōne aialū. cap. 4. z est viscosa z sic nō est eq̄lis in cōplexione: vt. z. ca. cap. de pelle. z. de hystozis aialū. ca. 11. Ampli^{ter} tērio de hystozis dicit Arist. pelle nō sentire nisi hīs sub se car nē. z hē aialū. pont. 3. de aialibz. z. cap. **C** In dñū aialū. z hē aialū. de cōplexione: vltio cap. Quot sunt diuersitates cutis lege a hē. 11. de vtilitate partū. 15. cap. z assumptū ibidē: halya. theozice scdo cap. de cute. 15. Est aut vt ad ppositū spectat duplex cutis. f. extērior: oca hyme: que q̄st ex supfluitate fit qz existēs tegimentū z hāc cuti vtilificat hē. z. d. acciti z morbo. ca. 6. z nō sentit. **C** Alia cutis est interior: z has duas cutes facit re intelligit aialū. 4. ca. fen. 7. cap. de scabie. z fen. 3. cap. de herisipili. z ista sentit. hic p̄ apparet ad sensum. z qz ad ipsam veniūt nerui: imo ex neruis dī qz p̄stītuūt vt pōt intelligi de cōplexione: ca. vltio. frustra aut vueret si nō sentiret. Amplius magna fuit vtilitas aialū in sensu ei? cū sit tegimē z vagina oīum mēbroz. Et si vis tenere qz ipsa sit organū sensus tactus z hyme sit mediū pcurres nō reputo falsus teneri: hē nō placeat tenētibz qz organū ē caro: vt q̄st dicit Auer. vt sup dixim. z dicit id Arist. z de partibz aialū illo cap. Nūc de ceteris similibz partibz docēdū est. neqz tenētibz qz neruis sit organū: vt voluit Lōciliator dñā. 4. z. z Rufianus in thegn. tracta. 3. cōmē. 45. videt in hāc p̄e declinare. **C** Ad dñū dōz qz Arist. hmo est illi similis z est de extrinseca cuti z de cuti iaz ab aialū sepata qz cōmīta vel decocta viscosa ē: actu tñ vñs dīponit bñ. **C** Ad Arist. cū dicit qz nō sentit sine carne dōz qz cutis que melius sentit ē que p̄cipat nām carnis existēs qz cōpositū ex carne z neruo: qz. s. illoz p̄cipat nām carnis nō qz cutis sit vñū organicū mēbroz ex his duabz diffictis cōpositū: z talē puto cutē labioz: vt intelligit a hē. 11. de vtilitate p̄tū. 15. ca. z talē cutis credo cutis vētriculoz digitoz z cutis vole manus. **C** Lūz aut hīs de neruooso duro z nō p̄cipas nām tēperatū illā nō sic bene sentit.

Du^m 4^m **C** Dubitat scdo vñū ipsa sit tēperate cōplexione. z videt qz nō ex dictis rōnibz. **C** In dñū aialū. **C** Dñm cū hē. z aialū. hic qz cutis est mēbrū tēperatū inter extremas q̄litates p̄pinqū equalitati pōderis. z rōnes sunt quas hic Auer. z hē. 11. adducit. **C** Lōtraria solunt: qz cutis tēperata est ista que interior est nō illa que extra stat vt hyme p qz hyme accidit sentiri sensibilia sicut cū p cū pēu sentit p̄cussus vt dī intelligi scdo de aia ter. cōmē. 15. qd aut de his aialū. voluit vide. 6. de nālū. particula scda. cap. 3.

C Qd aut in cute magis existit tēperatū est cutis manus. Et qz in cute manus tēperatū est: est cutis vole. Et tēperatū est qz est sup digitos. Et tēperatū est qz est sup indicē. Et qz tēperatū est qz est in pulpa c̄trematū est: ppter illd est melioris sensibilitatis. Et qz in cute vole magis existit tēperatū est qz in digitoz c̄trematū est: iuenit: qz ppter extremates digitoz alioz quasi iudices existūt qualitatū natura tactuāliū. Debet enī declinatio iudicis equalis ep̄sillere ad vñāquāqz c̄trematū: ideo vt gressum ab equalitate z a medietate percipiat.

C Dic eligi tēperatōz cutis z vult qz sit cutis c̄trematū digitoz ppe sup indicē z iudicē signū. p̄ qz sunt maioris sensibilitatis. z qz sit iudices q̄st qz verū iudicē de q̄litatibz vel q̄litatibz tāgibi libz. cōt. n. digitis vñmur ad tāgēdū res calas vel fridas vñ sicū vel hūidū. Jader aut dīz ēē eq̄lis siue medi? z nō dīclinare ad aliqz p̄e. vt haly. ēr dicit in hē. **C** Lōsiderādū l; hūana cuti subtilior sit cuti alioz aialū vt Ari. pble. 10. s. pble. 2. s. dñōne aialū. c. 5. Jpa tñ hē in hē diuersitate: qz qdā subtilior vt faciet: z qdā grossior vt calcanei: vt notū ē: z subtilior z sensibilioz. Diuersificat ē qz qz.

dā ē pilosa qdā puata pilis. puata pilis sensibilioz vñ reliqs p̄tibz. **C** Pū. n. tēstē vapore circa eā sentit ex qz oñdū qz lōgū ē a tēpam to. Diuersificat ē qz qdā ē carni pūcta z ista ē sensibilioz vt digitoz rū z labioz. qdā sepata maxie vt vñ: z ista ē sic sūtil sensibilioz.

C Dubitat qz dicit c̄trematū in digiti ēē melioris sensibilitatis. **Sz. 4.** de acciti z morbo. ca. 7. dī qz nullū mēbrū tātū hē de sensu q̄tū os scdchi. Jtē oculus sensibilioz sensibillissima p̄cula ē: vt. 13. terapērice vltio cap. Amplius vñle mēbrū est sensibilioz ps siue p̄cula multū: vt hē. 6. de iteriozibz. ca. 5. **C** Dñm qz aliqd mēbrū dicit altero sensibilioz triplr. p̄mo qz melius indicat de tāgibi libz q̄litatibz absolute vt calo z frido zē. z vt sic c̄trematū dīgitoz sūt tales: signū qz vñmur eis vt iudicibz ad iudicādū dī bis. **Scdo** dī aliqd sensibilioz: qz faciliē i caput ip̄ressiones pueniēter rerū occurrētū pp quā vebemētē receptionē nocet ab illis z sic os scdchi est sensibilioz: hē enī neruos magnos z dīscop̄toz: vñ a fridis calidis acetosis z acur faciliē ip̄imū z nocet a qbz nō nocet manus. z hē mō oculus p sui p̄unctuā est sensibillissima p̄cula respectū q̄rādā rerū occurrētū: vnde cito ip̄imū a colly rīe z nocet z dōlet z pulueribz z oleo a qbus manus in nullo dolet. q̄re aut ē hē qz nō rigescat oculus a frigore: dñm est Arist. p̄biematū. 31. zz. pble. z intelligit ex libro de sensu z sensato. Tērio mō dī aliqd sensibilioz qdā appropriata sensatōe ad hē calim z frigidū sicū z hūidū sicut cōplexio ozis scdchi ad calim z sicū qz est cib? in fame z fridū z hūidū qz est pot? in siti. **C** Dñm aut nra antiq̄ iaz est qz appetit? qz dī famis z sitis sit actio cognitiōis lequē qz supordinat cūidā tristitiē. i. sensibilitati male i ore scdchi. z dñm? eā scribē cū cōplebim? tractatū dī appetitū famis z sitis si de? voluerit. Et de hac dītermiata sēfatōe genitalia sē sensibilioz.

C Debes aut scire vltra hoc qz scimū: qz cū dicimū de medicina qz est tēperata: nolumus dicere qz sit tēperata certe: qm illud est impossibile. Acqz volum? dicere qz tēperamento humano in sua cōplexione sit tēperata. si enī ita esset: tūc esset ex ipsamet humana substantia. **C** Sed volumus qz cū ppter calozē naturālē qui in corpore existit humano patiet: qualitate afficie tur que hominis qualitatē nō superegreddī in aliqua duarū c̄trematū equalitatē excedētis: nō ē in ipso operabilē effectū equalitatē excedētē. Consideratione igit sue operationis in corpore humano est eq̄lis.

C Lū determinauit de cōplexione eq̄li hoīs quā cōplexione medi ci vocat talē in actu dēterminat hic de cōplexione medicinarū qz cōplexio ab eis vocat talis in potētia: vñ dicit qz medicie dicunt calide z frigide zē. in potētia nō in actu. Et p̄ ostēdit qd intelligit z qd nō per medicina tēperatā. scdo per dīstēperatā ibi. **C** Et sūl. **C** Prima in. z. p̄ ponit qd nō intelligit. z qd intelligit. scda ibi. **C** Sed volumus. Dicit sic de primo z scdo certe. i. ad pondus. si enī sic esset: cū est apud Ainto. qz tēperamentū humanū p̄furgit ex altēratione mēbroz hoīs: igit medicina habens humanū tēperamentū haberet hoīs mēmbra. Secūda causa est: qz habens tēperamentū humanū haberet formā z finē hoīs z sic esset homo. cōplexio enī p̄parat ad formā z formā est per operationē. **C** Considerandū scēdo vt dicunt qz cōplexio animalū z p̄prie p̄fectoz dicit talis in actu: qz habent tale calidū quo indigent pro vita. sed medicine quibus vñmur cū nō vñuāt z si aliqua vñuāt vt plante vñuāt vita imperfecta: ideo nō habuerūt calidū in actu: ideo dicunt habere cōplexionē in potentia. Aliquādo etiā dicunt medici vltra hoc qz medicine dicunt tales in potētia: qz ad acuz reducunt a calozē nostro: z aliter nō agunt. hēc aut omnia declarauimus in tractatu nostro de reductione medicinarū ad actū.

C Estinat hic Antonius cū questione an sit reperire medicinam tēperatā. Et videt qz nō: qz oīs alterat vt de cōplexionibus. 3. ca. z. 3. de simplici medicina distin. z. cap. 3. 1. 4. z p̄mo cap. z. **C** Intelligit a hē. vnde dicit Auer. 5. colligit ca. 3. qz difficile est attribue medicine tēperantiā. **C** In p̄trariū est Auer. z omnes op̄niones cōmunitatis medicoz. Lēmunitas medicoz dicit primo qz medicina dicit talis in potentia: qz eget transmutatione vt dicit iam. **C** Scdo dicunt qz aliqd calefacit nos duplr. vñō modo in quanto: qz augeat sanguinem z hic est cibus qui facit etiā hoc. alio modo qz calefacit sūm qualitatē non qz augeat sanguinē: sed quia augeat qualitatē z sic calefacit medicina. **C** Tērio dicunt appare re in quo differunt cibus z medicina. nā cibus cōseruat corpus augendo calozem in quanto: sed medicina alterat: quia augeat in q̄l: hoc est alterare. **C** Quarto dicunt esse notū qz differunt medicina temperata z cibus tēperatus. nā l; vñqz cōseruat nos

Du^m 4^mDu^m 4^m

Bentilis

tame cibis pferuat subam usam et qualitate: sed medicina pferuat soli qualitate. Tunc dubitat qd aliq medicina teporata et etia disteporata pot puerri in sanguine: g seruabit sola subam usi cor poris. Dicunt qda q illa medicina teporata et etia disteporata no dz dici amplius medicina. s. cu puerit in sanguine: tame plus al terat q pferuat cib aut plus pferuat q alteret: et io de cibo mul ta qritate dare possum: de medicina pauca. In multa eni qrita te data medicina pinuta ret et corrueret. / Bis pmissis dicut q reperit medicina teporata: q reperit q beat in se: q zc. sicut vestis que est medicina teporata: vt Bal. de. de simplici medicina. distin. 3. cap. 2. pmo recipit calorem a corpore et postea cum illo coalterat corp caliditate teporata. et sicut calim dulce inuentu et talis pserua tio q est pseruatio qritatis: ideo vocat alteratio sumendo large alteratione pro pseruatione: et sic cessant straria. / Nos aut ar duas difficultates habemus in hoc quesito de qb vna est an ali qua forma qualitate pmaru det nobis medicina teporata: et si sic quomo se bz illa ad calorem usum. et alia multa scripsimus de b tra ctatu nro de gradib et in qone ppia de medicina teporata qua scripsimus sup pmo cap. scbi cau. vbi qd hec est magis ppia.

Et sicut cu dicimus q est calida aut frigida nolum dicere q in sui substantia sit in vltio caliditatis aut fri gidity: aut in sui suba sit calidior corpore huano: aut frigidior: si eni ita foret cum coplexio esset sicut hois coplexio eet teporati. Sed volumus dicere q ppter ipsam in corpore hois puenit caliditas: aut friditas ma for illa qua ex se bebat: q ppter vna medicina pleriqz est frida humani corpis coparatiode: et copone corpis scorpionis calida: et humani corpis coparatiode cala: et frida corpis spetis coparatiode. Immo qnqz et vna medicina existit calida coparatiode corpis petri magis q coparatione corpis pauli. Ideo qz pcpis eis q me dicant vt cu coplexione mutare voluerint et vna ad bibuerint medicinam que no pmlerit ab ea discedat.

Hic pmo ostendit quid no intelligat per medicinam teporata. Se cundo qd intelligat. ibi. (Sed volumus.) Tercio isert qda. ibi. tertia (Quapropter.) / Considerand q duos itellus falsos abiecit qb possit qz intelligere medicinam calidam vel frigidam. / Pmus est q no intelligit medicina calida vel frida: q sit ignis vel aq de qb dicitur q sunt vltime calida aut frigida in suba. qz iste qritates sunt istis elementis. q. suba: vnde dicunt substantiales et ponunt in diffinitione istoz elitor: sicut p3 a comē. s. meta. comē. s. / Lōsi derand aut q bz eltra vel res sub actualitate elitari sunt in vsu medicor: sicut cauteriu potius aque fride et hmoi: tñ pñt dici me dicine qb vnuq medic q sunt tales in potētia. / Scds itellus abiecit est: qz vult q no intelligat medicina cala q sit calidior cor pore huano. / Lōtra: qz hō est medius iter oia mixta: g oia pñt il li copari vel calidiora vel fridiora: et p pñs medicie. / Ddm q no dz dici medicina cala calidior hoie in ordine caliditatis huane: sic dicerem hō choleric est calidior hoie teporato. ita. n. intelligēdo medicina hēret caliditate choleric hois. et sic ēt dicim de frida qz si sic itelligeret hēret friditatez plegmatici hois. ex h g sequit q coplexio: que eet sicut coplexio hois. s. teporati eet tepora: et b iam apparuit ee falsus. Aliter tñ possit exponi vt hoc q dicitur calidior: corpe huano itelligat q sit calidior: tota spē humana sicut caliditas leonis et friditas zc. sicut friditas bouis: g ex hoc sequit q medicina teporata eet hō et qd teporati in toto vniuerso sicut hō. / Lōsiderādū aut q sicut pme qritates sunt substantiales elitis: ita secundarie coplexiones sunt substantiales quodamō ter tio appropriatē spēb aialiu: io diti in sua suba sit calidior calore humano. / D dñm tñ dicit q medicie pñt pñderari vt qda mixta: et sic coparate sunt ad hoicm pñt dici calidiores vel frigidiores zc. qz oia mixta coparant hoie per excessus aliquid qritatis. Alio mō pñt coparari in coparatione ad opationē qua efficiūt in nobis: et sic no dicunt calide q calidiores nro corpe: qz tñ teporata medi cina esset ipsa coplexio humana: si tñ placet accipere: sed vult q ex effectu dicat talis. / Sed pñderādū q quēdamodū Aui. dixit de medicina teporata q dicit talis ex effectu qui est no excessiue: et puenit a medicina teporata cu patit a calore uso et efficiū talis qritatis: ita debem intelligere de medicinis distemperatis. v. g. medicina dicit calida ex effectu: q calefacit yltra q sit caliditas

Super primo

qua corp a se bz: et illō puenit ab ea cu patiet a caliditate corpo ris humani. cu g tu panges que hic dicit Aui. cu bis que dicit in sen. z. hui. et ppie cu dixit q medicina agit manēte sua specie et forma poteris vidē que fuit opi. Aui. de reductione medicinarū ad actū. voluit. n. q noster calor daret medicinis quādā formam que staret vt forma et perfectio coplexionib illarū: et ex b fiat vnu pñ actiū. Et qbus appet q actiones medicinarū diuersifi cart pñt no solū fm diuersitate earū: sed fm diuersitate corpoz qb apporimant: pp h q diuersa corpa dāt medicinis diuersas pfectiōes: g medicina pot ee frida hois et cala scorpionis. Et nō solū hmoi diuersitas est fm spēm: sed fm diuina eiusdē spē. qd eni dat petrus de qritate ipsi medicie: est aliud ab eo qd dat pau lus: et io pot ee vna medicina calidior petro q paulo: sicut vnu cib petro multiplicabit sanguine sanguineū et paulo plegmati cū. / Et bis g seq q pmutatio fiat in vsu medicinarū. nā corpa nra dāt hmoi formas in edicis iter qz et corpa pñt currere diuer se pperates: vñ diuersificabit foia qua opo: vñ dare huic medi cie: et forma qua dāt illi bz sit eiusdē gūus tñ diuersay spētū: et per pñs pperatiue ex hac diuersitate accidit diuersitas in actiōe. si g nō iuuat pmuta: qz alteri medicie dāt quā pmuta bis calor nō da bit formā cū q ager quā nō dedit alteri medicie q ytebat pñ. Et qb appet quō saluans hec dicta fm opi. de reductiōe medicinarū quā credim fore Aui. et tñc leuius est itelligē quō hic saluans fm opi. quā credim? Auer. et oportebit te pñderare quō hic saluans fm opi. aliā autē quā nos approbauimus quā vt verā lege ergo hec in tractatu meo dicto. / D dñm aut circa pcedētia aliqui qones an sit reperire corpe teporati: si est an sit vñ vel plura. a qbus excusamur ppter illa que dixim sup thegni et scripsim.

Dost qz igr de coplexione teporata que dicēda erāt coplexiū: ad loquēdū de coplexionib disteporatis redeamus. Dicem itaqz q coplexiones disteporatas equale est siue copcehenderis fm coparationē speciei aut partis speciei aut idinidui aut mēbri que sunt octo et sunt oēs cōdicantes in hoc q coplexioni teporate sūt opposite. Et he octo pueniūt quēdamodū dicemus.

De pncipali itentide locut est de coplexione eqli hois et ex pte quēti de coplexione medicinarū eqli et ineqli: qz videbat in hoc digressionē fecisse cū dixit de medicis reuertit et pcedit ad ddm de coplexionib disteporatis de quibus pncipalius loq debebat post sermonē de coplexione teporati hois. et pmo ponit numerū disteporatarū coplexionū. scdo declarat. ibi. (Et est.) tertio subdi uidit. ibi. (Et vnaqueqz eaz.) / Lōsiderādū circa pñā partē q ois modus eqilitatis bz ineqilitates sibi oppositas que cuiusqz oppo nant sunt. s. nā teporatiē spēi humane vel opponimus distepor atias aialiu vel quozūcūqz mixtoz vel disteporantias cadauerū in que per mortē est facta trāsmutatio. aialia aut que respcū hois dicunt disteporata cala vel frida vel sicca vel humida. et hoc vel his qritatibus simplicib vel copositis. et sunt. s. modi ineqilitatis. de copositis aut disteporatis facit daf exēplū. nāz leo et calidior et scicior. equus calidior et humidior. piscis frigidior et humidior. capra frigidior et scicior. / De simplicib aut disteporatis diffi cilit daf exēplū: sed posses illa exēpla fingere et sic discurrere per alia mixta. Si aut disteporantias oppositas pmo mō equalitatis pñderas in cadaueribus nō potes aliud melius fingere nisi pñde rare disteporantias quibus homo mortuus est et cadauera illorū denominare excessib illarū qritatū simplicibus vel copositis. Si aut distemperantias oppones teporantiē pñtētiē circa pñā partē q ois similis sunt. s. f. qtuor simplices et qtuor coposite. Sunt aut diste perantie illi opposite vel egre vel sane nūc et quēcūqz disteporan tia homini teporato opposita iuenies illos. s. modos. / Lōsiderā dū tñ hic diligēter q subdiuisio disteporatarū quā Aui. facit euz dicit q qda sunt cū mā et qda sine mā nō cōpetit disteporatis sa nis oppositis teporamēto scbi modi equalitatis: nō eni dicimus q disteporantia cholericā vel sanguinea sana qda sit cū mā: qdam sine mā vt super libro thegni declarauimus. et quō ēt possit dici ibi diximus: et apparet q nec illa subdiuisio cōpetit disteporatis que sūt coplexiones aialiu alioz oppositis pmo mō eqilitatis. nō est eni bene dictū q disteporantia calida et sicca qua leo sibi sanus excedit hois teporatiā: qda est cū mā: qda sine mā: vt que dixim supra in thegni. quis fingere vellet et generalr nō cōpetit diste perantys sanis aliter existētib in subro cuiusqz mēbroz equa litatis opponant. Simili mō si disteporantias oppositas tepora mēto tertū modi eqilitatis. s. teporamēto climatis. s. hui. vel il lius erūt. s. cuiusqz eni climatis teporantia data pot ab illa rece dere vel p mag calim vel per mag fridū vel per sicū vel humi

sum simpliciter vel compositis existit. his distemperatis. Et mo-
do distemperatis oppositae quatuor modis equalitatis: si scilicet discurrendo per o-
mnes alios modos semper inuenies illas. s. que oēs illi temperantiae sunt op-
positae. hoc est quod Aristoteles voluit quod distemperantiae sunt. s. cuiusque mo-
di equalitatis opponas illas et non refert in his quod est illas esse. s. opposi-
tas illi temperantiae: et hoc est quod dicitur. Dicemus itaque complexioniones distem-
peratas esse. i. non refertur siue complexionibus recte. ex quo apparet quod
distemperantiae considerantur in rationibus siue modis quibusdam spaliibus sunt
64. in prima diuisione et modis illi spales sunt modi spales exitus et re-
perantiae: quod fit per calidum vel frigidum. vno. n. existente temperamento
pnt multum esse modi exitus ab illo ut intelligitur. 7. ca. 3. de igneo sanita-
tis. Considerate vero iste distemperantiae in ratione cuius qua dicimus tempe-
ramento opponit distemperantiae sunt. s. sicut temperantiae: quod
vel sunt in seipsum vel sunt in parte seipsum vel idiuuunt vel parte recte.
Et est quod egreditur ab equalitate: aut est simplex qui
equalitatem non excedit nisi finem vnam contrarietatem: aut est
compositus qui equalitatem finem duas contrarietates excedit
fit. Et simplicis quidem qui finem vnam excedit contrarietatem:
aut est excessus finem contrarietatem agentem: quod est aliquo
duorum modorum: quoniam aut est calidior quod debet: sed
nec humidior nec siccior: aut frigidior quod debet: sed neque
humidior neque siccior: aut finem contrarietatem patientem
quod est vno duorum modorum: quoniam aut siccior quod de-
bet: sed non est calidior neque frigidior: aut humidior:
sed non est frigidior neque calidior.

Hic declarat hos. s. modos. p. mittit diuisiones et p. 2. de-
clarat. ibi. (Et simplicis.) Et p. declarat distemperantias simplices. 2. co-
positas. ibi 2. (Compositae autem.) Prima in duas. p. facit h. 2. ostendit
distemperantias simplices non posse perdurare. ibi scda. (Iste tñ.)
Dubitatur vtrum sit reperire simplicem distemperantiam. i. que sit solū
distemperantia in vna quantitate. quod non per Aristotelem. 2. coll. p. cap. 2. in co-
ment. cantic. 23. comē. vbi contra Aristotelem qui has simplices complexioniones
posuit. dicit quod Aristoteles parum didicerat et imperfectus erat in scientia naturali.
probat hunc Aristotelem. nā actiū diuersificat diuersificatione passiuū
quod proprie forme hnt. proprias mas: sed calidum et frigidum sunt actiue:
igit opus quod mensura eorum diuersitas sit finem mensuram diuersitates
passiuarum: non igit poterit excessus esse in actiuis quoniam sit in passiuis
neque e contra. / Simplicius numerus complexionionum est finem numerum hu-
morum: sed humores sunt quatuor: igit quatuor complexioniones. et est Aristoteles
p. cantic. comē. 22. / In huius Aristoteles p. d. complexionionibus. / Cuius hac dis-
cordia est modus concordandi dñm in quone qua querit vtrum spiri-
tus idē maneat tota vita. Et simplicem quod Aristoteles dicit quod diuersifica-
tione facta in quantitate actiuis sit diuersificatio in passiuis: quod for-
me proprie habet proprias mas: non debet intelligi de ipsius quantitatibus:
sed intelligi de spiritu inuato quod est quiddam corpus calidum quod finem
sit virtute variat humidum cui coparatur sicut forma. / Hic autem mo-
dus concordandi stare non potest. Primo quod in quibus quantitatibus? Aristoteles posuit
s. distemperantias: in illis Aristoteles posuit quatuor: quod negauit simplices
complexiones: sed Aristoteles posuit illas in quantitatibus: que sunt forme non
que sunt corpora: vt apparet bene legenti librum p. de complexionionibus: igit
de illis Aristoteles loquitur 3. cū. Scdo quod adhuc remanet discordia. Ha-
ent 7 sequentes si poneret illa duo corpora que Dynus dicit finem il-
lorum proportionem poterit illos duorum complexioniones intrinsecas siue
inatas: sed medicus diuersificando distemperantias duorum intrinse-
cas non pcederet eas solū quatuorplex oppositas: imo etiam quatuor vt
notū est. / Conciliator vero dñm. 19. p. mittit quod medium est duplex vt
in proposito spectat. s. strictum siue arithmeticum et latum siue geometri-
cum: arithmeticus est qui iter ipsum et extrema est comparatio siue p-
portionabilitas penes identitatem quantitatis vt duo iter vnum et tres:
et dicitur sicut se habet duo ad vnum: ita tria ad duo. vtrobius enim est
eqlis excessus. s. in vno 3. non eqlis proportionis: quod duo ad vnum est p-
portio duplex: s. portio. 3. ad. 2. e. s. ergaliter. Mediu vero geome-
trici est quod iter ipsum et extrema est comparatio siue portio penes identitatem
proportionis et non quantitatis: vt sic se habet quatuor ad duo ita. s. ad. 4. vtro-
bius est portio duplex: s. si excessus eqlis: quod quatuor excedit duo in
duobus. 13. s. excedit. 4. in. 4. haec sunt ad declarandum dicta. Conciliato-
ris. / Hic habetur multis iterpositis vult quod excedente vna quantitate
non possit dari medium siue temperantia in aliis duabus. s. medium strictum
siue arithmeticum. s. quod perdurat imo statim pinuat: quod si duas calidum
affociat sibi siccū perdurando et frigidū affociat sibi humidū et siccū exa-
uit calidum et humidū affociat sibi frigidū. Sed quod possit quod excessus vni
quantitatis stare medium geometricum siue latum alijs non est dubium quod sic. et
h. vbi voluisse Aristoteles. d. regi. fami. 2. hic duo dicitur. Iste tñ quatuor recte.
/ Vbi igit conciliator. quā in manifesto magis suo finem inuit est

eade cū solone Antio. et est quod distemperantia simplex repit: vt dixit
Aristoteles. sed non quod dicitur: vt dixit Averroes. / Iste et vni non sedat hanc dis-
cordiam. Averroes enim non negauit distemperantiam simplicem vt non perduraret:
imo vt ipsemet repit. Et dicam igit ad quoniam conclusiones siue p-
positiones sex et apparet in quod discordat Averroes et Aristoteles. cū. n. qrit an
sit repire distemperantia in vna sola quantitate. / Dñm p. qrit est repire
distemperantia opposita temperamento ad iustitiam in vna sola quantitate et in
alia quantitate erit temperat. i. sanus: et est die quod aliquis potest esse eger in
vna sola quantitate et in alijs siue finem alia opponere erit sanus. Et 15. ser-
mo possit declarari in egritudine? que sunt sanitates vt nūc tñ
fimo manifestum est in egritudine vt nūc dicam. / Aristoteles et Averroes. co-
corditer h. volūt. Aristoteles enim in. 1. thegnitex. comē. 6. vult posse esse sa-
nitatem in actiuis et egritudinem in passiuis et e converso. 2. de acci-
denti et mo. ca. 1. distiguit. s. spes malarum complexionionum et in multis suis
libris: ex quo apparet posse dari malā complexionionem calidam solū vel frigi-
dam. In h. et Averroes. concordat secū. coll. p. cap. vbi spes egritudinis
mediorum p. similitudinem sunt. s. calidum vel frigidum vel siccū vel humidū recte. Et
ca. de egritudinibus fridus et siccus siue mā dicit egritudinem calidam
et humidam. s. siue mā difficile est imaginari. Sed calidum simplex fri-
gidū humidū siccū pnt imaginari. In ca. 17. de accidentibus Aristoteles dicit in
sua retentia. dicit huiusmodi calidum est mala complexionio frigida et humidā aliq-
solū frigida. 3. de vult. 6. coll. ca. 11. de regimine corporum hnt mā
lā complexionionem. Et in. 7. in pñ. et inuenies h. probat ratione accepta
ex principijs suis. pcedit enim. 3. et 4. coll. humores prius quantitates
vel de p. se misceri. miscant igit cholera et sanguis: portio qua
siccū et humidū eorum temperet talis quod mēbra ex eorum excessu non pnu-
tant. cū igit excedat in caliditate faciet morbum calidum et non siccū
neque humidū. Et quod aliquis posset dicere iste calor exicabit: tūc pone
casus quod alicuius sanitas sit in humido vsque ad tres gradus caloris. s.
ab vno ad tria et incipiat febrere cū est humidum in tribus gradibus. igit ali-
quā habebit egritudinem calidam: et tñ erit sanus in humido. / Hoc idē
ostendit fuisse de intentione Averroes. nam. 2. coll. p. cap. dicit quod error quod
accidit ex h. in arte est multum pinus. sed si Averroes voluisset quod distem-
perantia egritudinis in vna quantitate necio pingeret sibi distemperantiam
in alia quantitate h. esset verū et dñm huiusmodi quod dicit esset falsum: tūc iste
error esset marinus in arte: quod ibi eēnt due egritudines: curarem
vnam et valde maior error esset iste quod error: Aristoteles dicit sequi opinionem
Alebrandi in distione graduum finem proportionem dupli quod error: non accidit
si districtio fiat finem proportionem arithmetica: et h. nos declarauimus
in tractatu nro de gradibus. / Ad h. autem ad bonū intellectū pnt reduci
rationes due quod facit p. de complexionionibus. / Prima est ista: dicit calitas
pnt existere cū humiditate vel cū siccitate: igit cū media iter ista. quod
enim potest stare cū vtroque extremorum multo plus vbi posse stare cū me-
dio. magis. n. prius duo extrema adinice quod medium extremis. / Se-
cunda ratio: complexionio eqlis iter quatuor equalitates repit et repit complexionio
extrema quod est excessus duarum quantitatū: similis igit repit seu repit pote-
rit complexionio media. s. in quod est excessus finem vnam opponere et temperantia
finem alia. apparet igit p. complexionio distemperantia. i. egritudo in vna
sola quantitate potest repiri apud Aristotelem et Averroes. / Scda conclusio principalis
est: quod ipse est repire excessus siue distans absolute in vna quan-
tate quod necesse sit in alia: et intelligi absolute. s. respectu eqlis ad pōdus
quod d. eqlis absolute siue eqlis in vniuersa suba. vult igit illa conclusio
quod non possit aliqd mixtum viuēs vel non viuēs eē eqlis h. vnam oppo-
nere vel calidi vel fridi et finem alia eqlis ad pōdus. Rō est: quod cū omne
mixtum appropriet forme ex parte quantitatū agētū: quod opus quod ex quantita-
tibus agētibus sit vna forma et illa est calor nālis vel caliditas in
vnoquoque mixto: igit opus quod appropriet vni forme passiuę ex parte
quantitatū patiētū: et p. pñs quod ex passiuis et fiat vna forma: et ista vo-
cat humiditas nālis cuiuscūque mixti. Et sequi ex h. ipse eē excessus
in quantitate actiua quod sit et in passiuā. Et eodē modo probat quod ipse est
quod sit in passiuā quod sit in actiua. Jam. n. supradictū est quod ex eqlis vt
ctoria duarum quantitatū et quicūque opponū ipse est quod resultat aliqd
vni mixto aut quodcūque h. vna forma que est ex calido et frigido: et
alia que est ex humido et siccio: ipse est finem altera opponēs tñ
eē eqlis ad pōdus. h. igit quod dicit quod mēsure duarum quantitatū actiuarū
sequuntur a mēsuris passiuarum: quod proprie forme hnt. proprias mas.
Tertia conclusio est: quod non potest esse variatio in quantitatibus actiuis
qui aliq sit variatio in passiuis et e contra. Rō ē: quod diuersificatio in
disponē mēterū siue in mā necio diuersificat aliq modum formā et e con-
uerso. si igit duo mixta sunt diuersa in humido et siccio non potest eē quod
aliq diuersitas ex hoc sit in calido et frigido: aliqñ ille quantitates. s.
calidū et frigidū non diuersificant finem diuersitate disponēs subiorum:
et similis in diuersitate existēte in calido et frigido opus diuersitatem
aliq fieri in humido et siccio sicut in materijs proprijs. mēte tñ di-
uersificat formas et forme mas vt disticte sumit a Lōmentatore.
6. phy. comē. 4. 6. p. de aia. 32. et 2. / Quarta conclusio ē: quod ista di-
uersitas quantitatū actiuarum. v. g. calitas ex diuersitate actiuarum et pas-
siuarum. v. g. humiditas non est necessē in gradu caliditate vel humi-

p. conclusio.

2. conclusio.

3. conclusio.

4. conclusio.

Gentilis

ditatis in mixtis: sed solū in mō caliditatis vel in mō humiditatis: et sic itelligēdū de caliditate et siccitate et humiditate et frigiditate. Rō pmi est: qz caliditas in tertio gdu vel 2° vel alia mensura pōt iungi cū humiditate multa et pauca siue cū siccitate. et h aparet discurrendo per spēs aialū et plātū et mineralū et p diuer sos hoies. Videmus enī hoies diuersificatos in humido et sicco hēe caliditatē eiusdē excessus ad tactū: iste tñ caliditates nō sunt eiusdē modi vt dicit in qōne de calore pueri et iuuenis. / hīc tñ esset dubiū iter Auer. et medicos discutiēdū: an qū dico qz diuer sitate facta in humido et sicco sequit diuersitas in calido et frido qstū ad modū caloris dicat varietatē in calore in se. s. in calitate q est calitas: an solū dicat diuersitatē in eo ex subro: ita qz sit di cere calor: et diuersificat: qz hūidū est diuersificatū: h in se sit ca loz eiusdē mēsure cū hūidū et cū illo minus hūidū vlt sicco. / Est tñ hic itelligēdū qz cū attēte pñdcrabunt itētiōes Auer. videbit qz variatio in qūitatibz actiuis pp passiuas et eē variatio i ipsi s qūitatibz in se. v. g. in pñbz calitas fm qz est forma itētibilis et re missibilis: et sic ēt de passiuis itelligit: voluit tñ qz ista variatio nō ēē qūis s p pōtionalis: et iste p pōtiones sūt occulte geometrice et irrōnales et in occultissimis mēsuris pñt saluari. Et iō cū Auer. pñdcrabit qz est nēce apud eū diuersificatiōe facta i passiuis ali quā diuersitatē fieri in actiuis fm qz sūt fōie itētibiles et remissi biles dixit duas p pōnes. / Pñia qz distēperate cōplexiones ne cessarie sūt qtuor et nō plures. Rō est: qz distēperamētū vlt est res pectū qūitatē pōderis: et tūc ipole est vna qūitate hēre excessum ab eqli ad pōdus et alia esse cū sibi opposita eqli ad pōdus: qz for tne p pñe hnt pñias mās vt supra dixim. / Uel h distēperamētū est res pēu tēperamētū ad iustitiam: et tūc ēt ipole est qz in vna qūi tate aliqz distēperet qn et alia qūitas ēt fm alia oppōne distēpe ref aliqz nō res pēu tēperamētū qd hēbat pus qz distēperaret in vna qūitate. Rō est: qz supposito qdā tēperamētō fm oēs qtuor qūitates vt pole est ad iustitiā si accidit distēperatiō in calido ne cessario qz aliqd trāsmutet fm hūidū et siccū. Calm enī qd ad uenit et distēperat aliā bz p pōtione ad hūidū et siccū hui? corpo ris qz habet calm pus existēs: igit nēcio aliqz nouitate inducit in humido et sicco: et sic pōt p bari qz si distēperet in passiuis qz di stēperet in actiuis: et totus h fundat in supradicta p pōtione qz forme hnt mās p pñas. / Scda. p pō quā Auer. dixit est: qz ipole sibile est iueniri duo corpa q sūt coia in calore: quoz vni sit sic cus altero. i. ipole est qz vna calitas oīno cūis sit in corpe sicco et hūido vt in puero et iuuenē. cū aut Auer. pñdcrabit qz bec diuer sificatiō qūitatū actiuarū ex passiuis et eē nō est nēcio diuersifica tiō eqli s fm aliqz p pōtiones occultas geometricas et irrōnā les dixit se nimis log de bz: qz ista pñiēt ad qrtū mēteozoz: et iō dixit se exiisse a via publica medicoz: et dixit qz iste erro: i hac arte est p pñ. Et rō est: nāz dato p possibili meliori tēperamētō ad iustitiā in tota spē vel meliori hui? hōi facto vel fieri excessus in vna qūitate vt in calido id distēperamētū qz nēcio psequit in passiuis qūitatibz. v. g. in sicco pōt esse ita puū qz stabit in latitudi ne sanitatis hui? hoies tēperati simplr vel tēperati sibi qūis qūis excessus in calido sit egritudinalis. s. qūis poterit vterqz exces sus esse et sanitas: sed vnus erit magnus et vocabit egritudo: et alter pu? et occulta neutralitas. ex hōz aut puoz distēperamētō rū ignozātia nō sequit erroz in arte q sit alicui? nōcimo parius nō notabilis vt notū est. / Quinta pclusio est. Auer. opinatus est de Bal. et opinat? est Bal. velle qz existēte distēperamētō res pēu eqliatā pōderis in vna oppōne qūitatū possit ēē tēperatū ad pon dus in alia oppōne: pñ b fuisse de mēte sua ei? sūmarā itētiōne bz pñi libei de cōplexionibz: vt h Bal. ostēdit ex qtuor qūitatibz fieri cōplexionē suē ex qtuor elemētis fieri mixtionē. et dñt q opz po nere cōplexionē mediā q est atigōz et melior: et ostēdit qz illa cōple xio nō est idē qz cōplexio cala et hūida: et ostēdit in ca. 6. et 8. qz cō plexio vere mediā in tota suba est: in qua oēs qtuor qūitates sunt eqli s nō superātes neqz supate: qz in ea calm nō viciat fridū neqz frigidū calm et. et manifestū est qz p istā cōplexionē Bal. nō itelli git nisi cōplexionē equalē ad pōdus. Dñb? his pñissis Bal. pbat pcedere qtuor distēperātiās simplices quas aītea nō posuerūt: et inducit duas rōnes iam dictas. pñia qz caliditas pōt vincere cū hūiditate que est vnum extremū et dñf cōplexio distēperata in duabz qūitatibz: igit dñf distēperatiō in vna cū tēperatiō in alijs duabz. manifestū est autē ei qz nō vult seipm obtēperare qz Bal. lo quit ibi de cōplexione mediā quā statiz uestigauerat: sed illa est eqli s ad pōdus: de illa pcludebat qz fm vnaqz sui partē poterat reperiri cū distēperatiō vni? qūitatis. / Sexta pclusio est: qz opi nabile est de Bal. et opinatus est Auer. qz existēte tēperamētō iu stitiale de scdo mō eqliatatis vel tēperamētō hui? vel illius indui dū de 5. et 6. mō eqliatatis vel quocūqz alio possit fieri distēperan

5^a pclusio.

6ª pclusio.

Super primo

tia in vna qūitate nulla facta distēperatiō in alia. / hīc apparet pmo qz Bal. an crederet qz tēperamētū ad pōdus sit tēperamē tū hoies: s. si illud dixit de eqli ad pōdus. s. qz pōt fieri distēperan tia in vna qūitate et non in alia: s. de eqli iustitiali hoies: et per pñs mulieris vel huius vel illius. Apparet scdo qz Bal. cōpēbēdit qz caliditas pueri et iuuenis sūt p pñe eiusdē mēsure: et tñ in sicco et humido diuersificant. Sed isti excessus intelligunt respectu cu tis hoies tēperati: et sūt illa eqlias et cutis hoies tēperati iudican tis et hō tēperatus sunt eqli s ad pōdus vel p pñque. / Et qbus oibus si pñderas apparet qūis pōt esse p cōcordia iter Auer. et Bal. sufficit enī medicis id: in quo p cōcordia pñt et apparet itellz p pñs que dicit qz actiue qūitates diuersificant fm diuersitatē passi uarū et ecōtra: sicut ēt mās diuersificant p formas et ecōtra. sicut enī passiue qūitates i mixtis sicut mās actiuarū: qz fm illas dispo nunt mixta ad receptionē et passibilitatē ab agēte calido et frido. Sūt qz cū sūt qūitates valde mās: iō nō actiue qz parū actiue siue debilitat actiue et calm et fridū sūt formales. s. pñciēs est qz hūidū et siccus dicat sicut mās cala et frida: iō opz qz variatio in vna istaz duaz oppōni hēat p pñia intentionē et remissionē sicut bz p pñia entitatē et p pñia p rarietate. pñ solone aliorū rōnis vide infra capitulo de humo. in paragrafo de sanguine.

Et tñ qtuor nō diu permanēt. Caliditas nāqz ma ior qz debet reddi corpus siccus qz opz. Et frigiditas maior qz debet facit corpus humidus qz opz hu miditate extranea. Et siccitas maior qz debet cito red dit ipm fridius qz opz. Et humiditas maior qz debet si valde fuerit superfina velocius reducit ipsum ad fri giditatem qz siccitas maior. Que si plurima non fue rit conseruabit ipsuz sic prolixiori tempore: ad vltimū vō reddet ipsum frigidius qz debet.

hīc pmo dubitat an cōplexiones distēperate simplices possint p durare i sui simplicitate. Uf qz sic: qz aliqd corp? pōt ēē talis cō plexiōis. v. g. vt corp? tale simplr. s. calm et vi a cōitate medicoz corp? egrū simplr: sed tale corp? ē apñ p durare. / Amplius fm alia opp. fm quā ē tēperatū dicit sanū simplr: qz p durabile. pbat er nā eoz q sūt talia simplr. Itē qz Bal. in thegni ponit signa cor poris distēperati tñ in calo vel tñ in frido: sed nō ponet res illa corpa nō p duratē. / In dñū est Auer. et Bal. de regimine sanitas. Dñm qz nullus excessus siue distēperatiō fm vna qūitate pōt pdu rare cū eadē qūitate fm alterā oppōne. Rō est que sumit ab Auer. hic et a Bal. ibide. nā si excedit calor et sit tēperies inter hūidū et siccū opz qz calm addat in siccitate et distēperet in sicco: s. hī si ex cedit friditas et distēperabit in humido p viā indigōis: et iō dixit hūiditate exnea sūt vt excedit siccitas et. / Ad rōne pñā dicit qz corp? calm a gnōne dñt qz apñ pmanēt: nō tñ dñt qz actu pmaneat. / Contra: aptitudo corpoz que sunt talia simplr est aptitudo ab ipsa intrinseca dispoñe ponibilis in actu: sed istud corpus simplr egrū. v. g. in calido nō hz ab itrinseco qz sic pmaneat qz sit calm et siccū. / Alij dixerūt qz illud corp? pmaneat egrū simplr. i. calidū in tota vita: sed sit ex tēpore distēperatū in humido et sicco. / Et tra: qz adhuc est qd vtz corp? tale simplr vel a gnōne possit pfer uari tota vita in illa dispoñe. apparet enī qz nō: qz homo nar? ca lidus sit siccus et si sic nō ponere pōt signa corpoz vel partiū distē peratū in vna qualitate. / Amplius sicut dicit a gnōne caloris distēperatus: et tūc eadē questio vtz corp? simplr sanū inter hu midū et siccū possit permanere. / Alij vt Lōciliatoz diffcretia. 19. videt sentire qz corp? simplex habitualis possit pmanere: sed actualr nō. solutio sua est pñsa ideo nō valet. / Post istā Auer. vt soluat facit nos imaginari tria corpora. pñmū est corp? tēpera tum in qtuor qualitatibz. Scdm corp? distēperatū in calido et sic co. Tertū corp? tēperatū in humido et sicco. Et tūc dicit ista tria corpora pcedūt semp exicādo: sed corp? tēperatus nunqz venit ad tāta siccitatē ad qūā veniūt duo alia corpora: similr corp? ca lidū tñ nō venit ad tāta siccitatē ad qūā venit corp? calm et siccū. / Sine dubio bonū fundamētū fecit Auer. sed adhuc licet qñere an corp? calm tñ veniat ad siccitatē qua exeat latitudinē corpis tēperati in sicco et hūido: et si sic tūc istud corp? nō pmanet cū sua dispoñe: et tūc nō poterat poni ei? signa hz ponentē signa calidi et sicci corpis. / Etia pñū facit Bal. in thegni. Si aut remanet tēpe ratū in sicco et hūido: s. caliditas maior qz opz nō associat sibi sic citatē. / Alij dixerūt qz ista corpa distēperata in vna qūitate pñt cō parari corpi tēperato: et vt sic semp remanēt in dispoñe in q sūt v. g. corp? calm tñ semp remanet calm tñ res pēu tēpāt: qz afr Bal. nō posset signa istoz corpoz ostēdere. Alio mō pñt cōparari

Du^a

Du^a

Du^a

Aliquis et ut sit addens distemperamentum semper in alia qualitate. v. g. corpus calidum tunc fit calidum et sic respectu sui ipsius. / Alii dixerunt totum corpus calidum quod comparatur cor. tepato sunt distemperata huiusmodi qualitate huiusmodi quod dicitur tepata. v. g. corpus calidum tunc respectu teporati fit calidum et sic respectu eius. / processu teporis. Sed cum ista corpora comparantur sibi ipsis remanent teporata: quod huiusmodi semper plus et plus exerceat tota ista ficitas stat in latitudine teporantie corporis. / Nos iam diximus duos modos. primum quod isti fmones huiusmodi veri sunt in complexione: que sunt egritudines nunc: calitas enim febris ericcat corpus et non durat quando huiusmodi ericcationes. friditas et. v. g. hydropica vel paralytica humectat corpus: ficitas fortificata per nam ifrigidat corpus. certissime. n. in ifrionib' huiusmodi ifrigidant particule: humiditas et supflua. v. g. caecis suffocatio ifrigidat: et raro facit huiusmodi supflua fuerit si non fuerit multa pot calor cui ea durare pluri tpe. / In complexione autem que sunt distemperantie nales que sunt quod sanitas non est necesse talis associatio qualitatū supflua adimittit: huiusmodi fit polus. / Alius modus dicitur est quod cum phidra bis est idem in pre quod modus pmissus quod est determinatio illi. / Ad cuius intellectum pmitto fundamentum Antonij per exemplo. sunt enim tria corpora dicta que talia sunt nalter: et sunt sana. / Dico quod corpus calidum tunc necesse ericcat plus quod si calore fuisset teporatum. Rō est quod huiusmodi plus de principio ericcatius. f. calido. / Dico scdo quod minus ericcat quod corpus calidum et sic. Rō est quod magis resistit ericcationi quod id quod huiusmodi minus de humido. / Dico tertio quod huiusmodi corpus calidum tunc potens est non ericcati ericcatione cui qua stabit in latitudine teporantie corporis et dicitur ipsum calidum et sic: et ptingens est ericcati ericcatione cui qua stabit in latitudine teporantie. Rō huiusmodi ptingentie est hec: quod aliquod corpus calidum tunc pot multum excedere in calore et huiusmodi teporata iter humidum et sic vltus extremitate latitudinis. f. teporantie quod teporata huiusmodi latitudinis. ponat quod sit extremo vltus sicci et quod gdnus caloris sit excedere multum: igit ericcatione mouebit extra latitudinem teporantie habebit signa distemperantie vtriusque. / Eodē modo corpus distemperatum in calido pot esse parū distemperatum in calido: et teporata in humiditate sit vltus alia extremitate. f. vltus humidum: unde potētia calidi quod parū excedit sit talis quod non possit mouē humidum ab vna extremitate latitudinis teporantie vltus ad aliud extremum: huiusmodi corpus tota vita remanebit distemperatum in calido et teporatum in humido et sic: huiusmodi signa ppric ponunt cum intelligunt pscuerantia et quodammodo diximus de calitate: sic intelleximus de quocumque alia qualitate quod huiusmodi dicit non pdurare. / Sed tunc est rō mea foris p solone istas data: tota latitudo calitatis corporis distemperati in calore est plus ericcatia quod tota latitudo corporis caliditatis teporati in oibus quous qualitatibus: huiusmodi plus ericcatib' tota latitudo ficitatis que stat cum teporantia sue tota summa corporis calidoz tunc quod corpus teporatoz in oibus qualitatibus: sed tota latitudo ficitatis possibilib' stare in latitudine teporatoz est acqstia in oibus corporib' teporatis: quod acqst de ficitate corporis a corporib' calidis tunc est extra latitudinem corporis teporatoz in oibus qualitatibus. / Ita res idiget longa discussione: et dicamus quod totum primum processus pcedit. / Ad 2um nego ams. nā tota latitudo ficitatis polis stare in latitudine teporatoz non est acqstia in oibus: quod illa latitudo est tāta quod si in ea poneret aliquod sicci quod reperiri pot in corporib' distemperatis in calido et temperatis in humido et sic: adhuc diceret teporatum illud corpus: et tu phidra. / Nā que diximus vera sunt si intrinsecus vidisti itione huiusmodi in thegni quod distemperata graduat. et itione huiusmodi. fen. 3. huiusmodi pmi capituli de regimine corporis habentū malam complexionem.

Du^m 4^oDu^m 4°

Cubitat 2°: quod dicit quod ficitas reddit cito corpus fridū. / Lōra quod fen. 3. huiusmodi dicit quod calitas plus durat cum ficitate quod cum humiditate. / Dubitat 3°: quod dicit quod si plurima non fuerit tē. / Diceret aliqui ad vltimū: humiditas erit minor: et sic in vltimo non reddit corpus fridū. Si enim cum humiditas est maior: non suffocatur nec ad vltimū cum ē minor. / Ad 3um dōz quod itēio huiusmodi fuit quod distemperata caliditas plus sit apta pmutari: vel ad huiusmodi sue qualitatē associari. f. humiditas si pū gis humiditas quod ficitari. Rō est quod humiditas si sit multa suffocat cito et cito finit sicut humidum multum claudit vias. si aut humiditas sit paucā: tūc calidum pmutat. f. in qualitate associata: quod sit calidum sic: et prius erat calidum et humidum: sed si ficitas sit paucā remanet caliditas cum ficitate. / Ad 2um dōm quod ly ad vltimū pot duplū intelligi. Uno modo. i. in fine vel processu iam minorata humiditate: et tūc fmo huiusmodi. nō ēt verū ppter cām dictā. / Alio modo ad vltimū. i. in summa quod dicat loquedo in summa humidum supfluum suffocat calidum. / Tertio modo ad vltimū. pcedēte tpe et pcedētib' aliqb' causis augmentatib' humiditate plus quod cāe cōsumptionis et ita quod humiditas paulatim plus crescat que in pmi paucā fuit: et tūc ad vltimū suffocat. / Lōfiderādū hoc p huiusmodi dicit pphabit ipm pluri tpe. quā accipiunt quod corpus calidum et humidum est longioris vite quod

teporatum: quod tūc hic bñ accipi non pot cum hic cōparet distemperantia caliditatis ad alias distemperantias in pductioe non aut ad teporantia: quous illa fuerit opi. / baly i thegni l. 2. tra. testicioz cōmē. 20.

Cu tūc ex huiusmodi itellige quod calitas et sanitas magis pūnet caliditati quod frigiditati: et be quē sunt simplices quous.

Chic est quāda notatū sue hic ifert quāda ex pmissis: quous. n. sunt posite multe distemperantie que possunt aliquibus esse sanitates tū perfectior calitas sue sanitas est cum caliditate quod cum frigiditate. / Dubitat de huiusmodi Antio. nā egritudo et ineqlitas peior est cum caliditate: calidi. n. morbi plus sunt frigidis mortiferi vt Damascenus in pma pte aforismoz. huiusmodi frida eqlitas plus est salutifera. / Ampli^{us} Dynus arguit sic. sanitas est medium: sed de rōne mediū est quod non plus declinet ad vnu extremū quod ad aliud. / Ampli^{us} ita fuit gdnus distemperati in calitate sicut in frigiditate. / Dōm quod calitas et sanitas plus attinet caliditati quod friditati: quod calitas p vita et sanitas p pfectione opōnū ambe sunt pp finē quod est opō viuētis sani: calidū aut magis opatiū est quod frigidū. / Lōra: huiusmodi magis stabit cum sicco quod cum humido. / Dōm quod non quod opōnes pncipiatue sūt per calidum et calidū agebat humidum: id pp necessitate pncipij actui formalioris. f. calidi maior fuit necessitas hūdi quod sicci quous sicci sit actiuus. / Ad 2um dōz: quod calidi morbi non sunt plus mortiferi ppter plus distare calidū gradualiter a formaliori principio in sanitate et eqlitate: imo fridū plus distat. sed hoc est per accidēs: quod morbi calidi sūt magis motui et veloci^{us} vltimant quod fridi: id dicit Damascen^{us} morbi calidi plus sūt mortiferi pp ignem mot^{us} velocitatem. / Ad pma rōne Dynⁱ rādū quod calidum et fridū pnt cōpari vt cōparant medio absolute. f. eqlia ad pōdus: et sic sanitas plus attinet caliditati quod friditati: quod frigiditas non igredit opus nāe. Alio modo vt referunt ad mediū ad iustitiā et vt sunt extrema respectu illius et sic ab eqlitate eqliter accedūt versus calidū et versus frigidū.

Dub^m 30^m

Cōposite aut sunt in quibus sit egressus ab eqlalitate sū vtrasque pparietates: velut si sit complexio calidior et humidior simul quod opz: aut calidior et sicci^{or} simul quod opz: aut frigidior et humidior simul quod opz: aut frigidior et sicci^{or} simul quod opz. / Ad enī pot esse frigidior et calidior simul: neqz sicci^{or} et humidior simul.

Cdubitat quod dicit non pot esse calidior et frigidior simul: 2um ponit Sal. 2. de accidenti et morbo. s. ca. vbi ponit quod si sit incredibile: non tū est impossibile morbi calidum et fridū eē simul in eadē pculā. / Antiquus modus dicitur meus erat sicut alioz quod in eadē pte non poterat esse morbus calis et frigidus: sed appareret erat hoc: quod pres erat ita ppinque quod non poterat distingui: sicut in febre empiata: et sicut dicit de colore in collo colide. / Cū aut inspicimus partem lares effect^{us} nales coacti sumus tenere quod respectu huiusmodi determinati subit et respectu sue teporantie calidum et fridū pnt simul intrēdi et quod aliquod corpus habebit plures pres caliditatis quod sua teporantia regat: et plures pres frigiditatis. / Ad hoc aut iducit effectib' nālib' tyriace et satuire et philyony et alia que sunt medicine caliditati addētes in calore: vñ faciūt inhamationē et febrē: quous: et cū huiusmodi stupefaciūt sensus: et non est pp aliud nisi quod ptiū mēsure calitatis in nobis et friditatis cū quod stat. v. g. sensus est determinat: id additis ptrib' frigoris sit stupor et additis ptrib' caloris sit febris. / hoc ēt appet in frenetico cūz damus opū vt dormiat huiusmodi stupefit: huiusmodi infiridat et tū stat febricitas. / hoc appet huiusmodi hōie hūte febrē quod moris p resolone et est fridior: quod effect ipse sanus: et cū hoc huiusmodi malā cōplexione. f. calidā: vt appet de hōie frido pter nam in trib' gradib' morfo a serpēte ledēte veneno calido. / hoc fuit itētio huiusmodi. 3. colliget tra. de accidentib'. cap. 1. cū effectū qui est acetosaz reducitur in calidum et fridū: vbi vult quod stante calore accidentali hō pot esse infiridat^{us} friditate qua fiet acetositas. hoc appet in hōie qui er mala cōplexione frida epatis in febrē incurrit. hoc fuit mēs Sal. 3. de simplici medicina. s. ca. 2. p cap. tertie distū. et huiusmodi plure deducim^{us} in scripto nfo sup. s. ca. 1. in quōne de maiortate morbi est dictū de hoc aliqd. Serino aut famosus quod pta non pnt esse simul verus est quod non pnt esse simul nisi aliqz hēant pfractionem vel ipfectionē: vñ simul mixta non hnt sic pfectū esse sicut pura. et sic os itelligi sermo huiusmodi. hic dūm dicit. nō enī pot esse calidior et frigidior simul. f. in esse pfecto sicut si esset solus. / Iste tū cōtrarie qlitates simul repte in eodē subro nūqz pnt esse simul in esse getato nisi quod er eis sit vna forma. / Cū aut remaneat duo vel ambe sunt p violētā in subro vel vna est nalter et alia p violētā agētis: et ideo nō stat nisi ad eius pcentiā et eo remoto cessat.

Dub^m 31^m

Consequens aut huiusmodi cōplexionum aut est sine materia: quod quē est cum complexio corpus qualitate

Bentilis

solūm afficit: ita q̄ corp⁹ hac q̄litate nō afficit p̄p hu
morē in ip̄m penetratē q̄ hac hēat q̄litate ad quā imu
tat⁹ corp⁹ neq̄ fiat nisi sicut cū caliditate eius q̄ calefit
ad ignē: aut frigiditate ei⁹ q̄ ad niuē ifrigidatus est. Aut
est cū mā. Qd̄ qd̄ est cū corp⁹ nō afficit q̄litate hui⁹
cōplexionis nisi p̄pter vicinitatē humoris in ip̄m pe
netrantis: in quo hec q̄litas sup̄abūdās existit: quē ad
modū corp⁹ humanū cā vitrii flegmatis ifrigidat⁹:
aut cā cholericī hūoris p̄ssimi calefit. Tu autē i libro
tertio 7 q̄rto cuiusq̄. xvi. cōplexionū exēplū inuenies.

Thic subdividit: et postea iterū subdividit. / Considerādū q̄ per
materiā intelligimus hic humores: caliditate igit̄ sicut ab igne
medicus vocat sine materia: sed sicut a cholera vocat cum mā.
Qu⁹ s̄z^m **Q**ubitat⁹ utrū possit reperiri mala cōplexio sine mā simplex sine
vna q̄litate que sit cū mā. Videt⁹ q̄ nō per Auer. tertio colligit p̄
cap. difficile est imaginari egritudinē mālē esse simplicē: q̄ nulla
egritudo mālīs ledit operationē nisi per aliā nō mālē que sup̄ue
nit mēbro a calore vel frigore. vult q̄ Auer. q̄ ois egritudo pēdes
a mā hēat secū egritudinem que nō est a mā. / Amplius pbat q̄
sem̄p mālīs sit duplex: q̄ ois humor est dīstēperatus in duab⁹ q̄
litateb⁹. / In p̄m Auer. dōm q̄ qd̄ duo querit. / Primo an possit
inueniri vna sola mala cōplexio. v. g. solū calida pendēs ab humo
re. Et dōm q̄ sic. / Primo q̄ corp⁹ aliq̄d est multū humidū et dīstē
peratū i calido: si igit̄ accidet cholera dīstēperabit in calido et nō
in sicco. Scō q̄ cholera et sanguis p̄t misceri et fieri aliq̄d dīstē
peratū in calido: nō aut in sicco nec in humido vt supra diximus.
Et hoc cessat argumētū factū in p̄m: enī glibet humor habeat
peccatū duarū q̄litarū: tū corp⁹ est aptū pati ab vna et nō ab alia.
/ Scō p̄t querere. qd̄ est an possit reperiri aliq̄ mala cōplexio
pēdes a mā cui nō p̄iungat aliq̄ alia mala cōplexio imālīs. f. nō pē
dens a mā. Et dicit hic Dynus q̄ nō pōt esse aliq̄ mala cōplexio a
vicio humoris pēdes cui nō p̄iungat mala cōplexio nō pēdes. Rō
q̄ in oī fieri est aliq̄d factū. mala igit̄ cōplexio facta dī imālīs: q̄
nō depēdes ab humore: sed mala cōplexio futura fieri pendet ab
humore. Similr tuncq̄ mala cōplexio fiens ledit opōnē nisi rōne
ei⁹ qd̄ facta est i illa dī imālīs: ex quo ab humore nō depēdet. et h
est qd̄ dicit Auer. 3. colliget. nulla egritudo mālīs ledit opōnē nisi
per aliā nō mālē. i. per factā que nō est depēdes ab humore. / hic
esset locus p̄logationis: tū dīnū forma accidētalis pōt dici fa
cta eo ipso quo i format subm̄: et tū nō est necessariū q̄ si i format
nō depēdeat a p̄ticia agētis: imo indiget eius p̄ticia aliq̄n nō re
maneret: sed vel cessaret vel remaneret in tēpore corruptionis:
et tū arguit: talis forma pōt ledere opōnes sicut lumine aliq̄d il
luminat et operat opōnē diaphani in aliq̄: igit̄ forma que depen
det a p̄ticia humoris pōt opōnē mēbri ledere. Et scō apper. ma
la enī cōplexio que est febris putrida nō ledit opōnē per factā: q̄
tūc in oī putrida esset ethica. / Amplius tertio nō daret mala cō
plexio distincta p̄ra factā que opōnē lederet et sic que esset mor
bus. futurū enī distinctū p̄ factū nō est nisi in sua cā effectiua et
pōtētia receptiua: nō q̄ fuit illa itentio Auer. neq̄ possit saluari.
/ Antonius vō iponit Auer. q̄ in morbo pendēte ab humore sit
duplex morbus. vnus ip̄ssus in mēbra vel qui ip̄ssus: alter ma
lita q̄litate que est in mā: et tūc Auer. erravit q̄ credidit malitiā
que est in mā esse morbū et facere opationē cū morbo qui est q̄li
tas in mēbro. / Sed Anto. valde vile iposuit Auer. f. q̄ morb⁹ ali
qs esset in humore sicut in scōcho. / Aliū autē itellectū dat Anto.
Auer. quē dixit esse verū. f. q̄ nulla cōplexio pendens a mā pōt di
ci ita simplex morbus sicut mala cōplexio absq̄ mā. Rō est: q̄ in
mala cōplexione cū mā cura est cōposita ex alteratione et cōne:
sed in mala cōplexione sine mā sufficit sola alteratio. et sic dicit
Auer. intelligere. Et cū p̄sideras nō vadit hoc ad itentionē Auer.
nō enī dicit hoc: sed q̄ egritudo mālīs est cōposita cū alia egritu
dine nō mālī que superuenit mēbro. / Nos dicam⁹ q̄ Auer. du
bitavit an egritudo mala. f. mala cōplexio cui⁹ vitio hūoris possit
aduenire nisi adueniat egritudo nō mālīs. f. egritudo a cā p̄miti
tiua. Accipiam⁹ igit̄ hanc egritudinē mālēm que fit ab humore
vel etiā que est facta ab eo: i. mālē illā que fit a causis p̄mitiuiis
vt aere cibo potu et quiete et c. vel que non fit ab humore. et vīsum
est Auer. q̄ difficilis sit imaginari. i. imaginatione de facto q̄ ali
quis homo dīstēperet ab aliquo humore nisi per egritudinē aliā
nō mālē. i. nō pēdat alteratio fin calm et frigidū a causis p̄miti
uiis: et sine dubio hoc est vt in pluribus. posito enī aliquo hoīe in
sua sanitate null⁹ humor vtrūq̄m ledit eū: nisi q̄ calefit aut
ifrigidat⁹ vel quolibet mutat⁹ a causis p̄mitiuiis. nā si humor le

Super primo

dit nūc et nō p̄mo aliqua noua dispō est in eo: sed nō ab it̄nfecor
q̄ p̄supponit bene dispositus: igit̄ ab extrinfeco muratur est. f. a
causis p̄mitiuiis: et q̄ tales mutationes fin plurimū calm et fr
gidū sunt male q̄litates a cā p̄mitiuias: q̄ male cōplexiones nō le
dunt nisi per aerē et c. / Sed p̄ aliquis pōt egrotare ex p̄porzione
vel ip̄porzione it̄nfecor p̄ncipioz q̄uis nō erret in regimine
vt intelligit ab Auer. in libro de causis lōgitudinis et breuitatis vi
te et c. colliget p̄mo cap. et demitatur est a nobis sup̄ thegm. / Am
plius ifrigidatio et calefactio aut quēcūq̄ mutatio ex causis ex
teriorib⁹ mouentib⁹ humores possunt imaginari ita attingē hu
mores q̄ nō membra. si sic nō erunt ille mutationes egritudines.
Ad p̄m dōm q̄ ideo dixerit vtrūq̄m est hoc: q̄ non verificat⁹
in egritudinib⁹. pueniētib⁹ a p̄ncipioz p̄porzione vel ip̄porpor
ne: quas egritudines hoīes necessario icurrūt quocūq̄ regimine
regunt: sed est sermo de egritudinib⁹ cōter accidētib⁹ hoīb⁹ q̄
dicūt cōter hie cās p̄mitiuias mouētes p̄ticias et aīcedētes. Uel
dōm q̄ q̄litates mēbroz ex q̄b⁹ pueniunt gnōnes mēbris q̄b⁹ ex
it̄nfecor hō egrotat p̄t dici et sunt male cōplexiones sine mā:
nō q̄ sunt a causis p̄mitiuiis: sed q̄ nō sunt ab humore depēden
tes: et dicunt egritudines iquantū sunt cā gnōnis maloz humor
qui causant egritudines. v. g. in Petro circa etatez ex it̄nfecor
sui dispōne q̄lita ex cholera p̄ssima que necessariū occidit eūz
vel p̄auā egritudinē facit: nō possunt hoc imaginari nisi imagi
nemur dīstēperamētū i mēbris quo ista cholera q̄lita fuit: scias
hoc. / Ad scōm dōm q̄ sicut bene dicit Auer. difficile est h̄ ima
ginari. v. g. q̄ aerē calefiant humores vel ifrigidēt et in mēbris
nullā ponat alterationē: pōt sit q̄ maiorz alterationē ponat
in humorib⁹ q̄ in mēbris et cōtra: et hic apper mibi fuisse itentio
Auer. et iō dicit: difficilis est imaginari egritudinē mālē esse simpli
cem. i. nō p̄iunctā male q̄litate imālī: q̄ nulla egritudo mālīs ledit
opationē. i. nō puenit aliqua egritudo mālīs ledens operationē
nisi p̄ aliā. i. nisi pueniat in rōne cāe egritudo nō mālīs q̄ supuenit
mēbro a calore vel a frigore sui vel alia mutatiōe a causis p̄miti
uiis vt it̄nfecor nō hūoris. hec aut scia cōplet i aīas nīas cū lege
m⁹ scōm seu p̄mi. / Considerādū circa hac rē fuit q̄ male cō
plexiones sine mā nō diu stāt: quā mās malas sibi associet vt notū ē.

Et est tibi sciendū q̄ cōplexio cui⁹ mā duob⁹ modis
est. Mēbrū enī q̄nq̄z exteri⁹ a mā madefactū est: q̄nq̄z
mā penetrat et retinet in foraminib⁹ et vtriculis ipsi⁹.
Et est cui⁹ receptio et penetratio est apostemans: et est
quando non. Hec est de cōplexione dictio. Medici
autem physico credere debet fin semitaz positio
nis quod non est ei manifestum per se.

Hec est alia subdivisio: et tu potes multiplicare apponēdo mo
dos dīstēperantiarū oēs q̄ sunt. 32. vnicuiq̄ mēbroz. s. c. q̄litates:
et tūc p̄tingit hoc de cōplexione et c. vt p̄z erunt. 256. Sit nomē dñi
benedictū: sancta Maria auxiliare nobis in omnibus. Amen.

De cōplexionibus mēbroz.

Cap. 2^m.

Ico q̄ de cui⁹ aīali et cui⁹q̄ mēbro do
nauit ex cōplexione qd̄ magis meret⁹: et qd̄
eius actionibus et dispositionibus fin possi
bilitatem melius existit: hoc autem certifica
re physici est et non medici.

Cū determinauit de cōplexione in sermone magis vlti et de ea in
abstracto: hic determinat de cōplexione cōtrahendo illā ad mē
bra: et ideo determinat hic de cōplexionib⁹ mēbroz: et in sequē
ti capitulo cōtrahendo ad etates sexus et artes. / Prima in duas.
primo ostendit membra esse diuersa in cōplexione. scōm ponit il
loz cōplexiones. scōa ibi (2^a) aut in corp⁹. / Considerādū q̄ mē
brū accipit hic large ad partes que nō viuūt vt ponet cōplexio
piloz et flegmatis et sanguinis que p̄prie membra nō sunt. / Con
siderandū scōm q̄ Aui. cōcessit creationē et oīa adeo p̄duci vt ap
paret ex vltimis libris sue metha. Res igit̄ p̄ducunt cū dispōne
meliori que esse possit p̄o operatione: sicut ergo sunt diuersi fi
nes animalium et diuersi fines mēbroz. f. fines particulares: sic
opz ea habere diuersas cōplexiones. / Considerandū tertio.
actionibus. p̄pter operationes actiua et p̄pter passiua: iō dixit
quo agit et patitur. / Considerandū quarto. p̄pter possibilitatē. i.
fin q̄ possibile est has cōplexiones reperiri in vltis inferiorib⁹.
nā multi defect⁹ eueniūt p̄pter mām istā generabili et corrupti
bili vt intelligit a Bal. in lib. de vtritate partū. 3. 10. cap.

Donauit autē homini cōplexionem temperatiorem
q̄ in hoc

¶ In hoc mundo esse est possibile cum suarum virtutum convenientia quibus agit et patitur.

Clausula est. si enim dat unicuique aialū ut puenit p opatōe hoīs que opatio nobilior et pfectior est. s. intelligere. vñ aialū prudētissimū est hō: vt pbatū ē. 3o. pble. 3. pblemate. 2. 2. de gñone aialū. ca. 4. 2. 2. de aia. tex. 2. 4. igit hō cōplōne meliorē habuit. ¶ Sed 3. q. quedā aialia pfectiorē hñt opōne: sicut agla visum: vultus odoratus: et sic de gbusdā alijs vt fama dicit. ¶ Dñm q. nō reputo icōue niens aliud ab hoīe hñe pfectiorē vñ opōne: hoīe sicut cursus pfectior est in equo et sic de multis: s. pfectionē extremā quam vñq. q. aial iēdit: nullū aial nobilissimū nisi hō: et iō q. oēs alie opōnes in hoīe sunt ordinate nāliter ad finē q. est intelligere: iō vt sic oēs ei opōnes possunt dici pfectiores. et h. est qd. dicit: cū suarū virtutū pueniēcia. Sūt enī humane virtutes adinuicē magis puenientes et magis ordinate et hñtes ordinē ad pfectissimā opōne. Et redō tñ vt alij diximus. q. si odoratuā vultus possuisset in hoīe: et visus agle: pfectiorē notitiā haberemus de odoribus et coloribus: et in hoc est locus considerationis non parvus.

Et unicuique membrum donauit de cōplexione qd. meretur. Posuit ergo quedā ex membris calidiora et alia frigidiora: et alia sicciora: et alia humidiora.

Sed pñt et organico vt apparebit expūificādo. Cōsiderādū dicit calidiora et nō calia: q. cōplōnes hoīz mēbroz dicunt cōparatiue ad mēbrū mediū. s. cutim q. est tēperatius mēbrū vt apparuit ex pce dēti cap. dicunt igit calidiora mēbra: q. calidiora cuti: et similr frigidiora et c. per hoc et dedit intelligi cōplexiones compositas.

Cor autem in corpore est calidius est spiritus et cor a quo procedit.

Hic psequit de cōplexionibus mēbroz. et primo ponit mēbra calida et ordinat illa respectu medij qd. est cutis. secūdo mēbra frigida. tertio humida. quarto siccā. partes parent.

Dubia p^m

Cū dicitur qd. cōplō est ista fin. quā mēbra dicunt calia et diuerso rū genex sue graduū sicut cor et par et c. alij dicunt frida. ¶ Dixit autē q. cōplō influet: et signū ē. q. dñi. ponit venas et arterias calide cōplōnis: et h. ē solū pp cōplōne influēt. ¶ Hic sermo nō ē sūf ficiēd. s. dñi. de venis et arterijs dicat idē: cū loq. de ossib. pbat q. sūt min^{us} siccā pil: q. nutriti qdā aialia. h. ā ē pbare ipsa ē talis cōplōnis inate: q. p hāc vel cū hāc trāsmutant in nutritiā. ¶ Ampli^{us} cōplō piloz iustigat ex hō: q. ex mā fumosa sūt: et hec est cōplō inata. ¶ Post h. ē modus dicēdi cōis: et q. qñ dicim^{us} qdā mēbra ēē calida et qdā frida et c. intelligim^{us} de eis qñ ad cōplōne eoz inatā actuatā p influēt: et h. ē modus dicēdi in q. oēs ge. scit. ¶ Nobis āt vñ q. isti sermones idigerēt maiori dēclatōe et cō plenitō. ¶ Dicam^{us} igit vt scripsim^{us} in tracta. nro de resistentijs. Tres sūt modi cōplōnis pñderati i mēbris pñlib^{us} et c. et organici iquātū eis debet et cū pñderabunt pñt dicit qñ. Et enī cōplō quā vocat inatā sūe potētialē et c. qñ vñq. q. pñlib^{us} h. ex elioz mixtiōe: et fm hāc cōplōne ē diuersitas multa in pñlib^{us}: et accētia duritiei et mollietiei et color et pñlib^{us} q. sūt accētia i eis sequuntur hāc cōplōne. Alia ē cōplō quā hñt a corde dāte vñq. calitatē in mēbra pportionalit cōplōni i trisece: et ista vocat cōplō influēt: et istis duab^{us} cōplōnib^{us} vñq. q. pñlib^{us} facit suā opōne: et quēdamodū p primā cōplōne mēbra pñlib^{us} diuersificant: ita p istā influētē equalit sūnt i eo et qdā sūnt calitate pñcipat. s. calitate actuali spī rit^{us} q. in vñquoq. repit: et i gbusdā calitate sanguis actualis: nī bilioin^{us} mēbra sūnt istoz calidoz spūs. s. et sanguis diuersē sūt in di. uerhis et sūt pportionalit cōplōni i trisece. s. inate. Tertia cōplō in assumptōe ponit. Quarta ē calor: s. q. mag^{is} vel min^{us} est pñt. quos cordi: vñ pedes dñr fridit: q. loq. i a fonte caloris et grada tim ascedēdo nātr pres sūt calidiores. et intelligi h. a Sera. 4. tra. breuiary. c. 7. de hydropis. et a Bal. 2. pno. cōmē. 3. cū dicit. pedes apant pp vebemētia lōgitudis sue a mēbris multe calitatis: et rei veritate sensus h. dēclat. ¶ Differt āt ista cōplō calida magis vel min^{us} p pñtatē et lōgationē a corde a cōplōne q. dñ flūēs q. ē qñ tas recepta in vñquoq. mēbro a corde i. s. pñt q. p. cōplōne i. natā sūt cū influere mēbra pñlib^{us} pñt ēē frida: sūe in sūma frido. rū: sūe remisse calida vt ligamēta chorde nerui flegma et h. mōi. et quedā sunt calia vt caro musculi et h. mōi. et tñ per appropinquare cordi ea mēbra q. ponunt in ordine frigidiorz erunt valde calida ad tactū: et que ponunt in ordine calidoz erūt frida sūe remisse calia respectu frigidiorz. s. si excoctato pede hoīs vñi tāgis carnē pedis et aperto corde tāgis neruū vel flegma: tñc appare bunt tibi flegma et illi nerui calidi: et caro valde parui caloris: imo respectu illoz frigidiorz et tñ caro est calida et flegma frigidū: et etiaz nerui si cōtactabunt quātū ad cōplōnes inatas et influēt. ¶ Cse

cūda dñā est q. mēbra cōfīsa pro opōnib^{us} pñt nō indiguerunt iste calore tāto quātūz hñt ex appropinquatione eoz: sed minor eis sufficit: neruus enī circa cor p opatione nutritiēti et p opatione sensus tactus nō indiguit tāto calore quātū actū reperit in spūalibus cū hō imittit manus ad pect^{us} aialis vñi pforato pecto re: tñc enī vñq. neruus est tāto egeret calore. ¶ Sed tu dices. si iste calor est plus q. pro opōne indigeat: igit est nociuus mēbris. ¶ Dñm q. iste calor q. reperit in mēbris pñtis cordi maior q. sit necius p pñtia opōne sūmū nō est nociuus: imo se h. in rōne cōseruationis illi^{us} mēbrū: sicut si hō et formica hñent eādē regionem eiusdē modi caloris et formica nō tāntū opat calore sibi pñt quātū operat hō: vñ pñt cōseruari in vno cōi calore aeris. et hoc apparet: q. diuersa animalia et diuersē plante cōseruant in vno aere. ¶ Sed dubitat scōdō qualr ligamētū et neruus cordis idigēt multo calore ad cōseruādū et ligamētū et neruus pedis pauco calore: et tñ isti nerui et ligamēta sunt eiusdē spēi mēbroz pñlib^{us}. ¶ Dñs q. cōplō nerui et ligamētū inata actuatā p influēt ē fuit indifferēs cōseruari cū multo calore et cū pauco sicut in exēplo hō pñt cōseruari hyeme et estate in sanitate et loquor vt in exēplo: sed q. ligamētū et nerui aliq. opozuit ēē in corde sūt eius cōseruatio ibi. cū multo calore: sicut cor regit calore. ¶ Tertia dñā est: q. cōplō influēt est caliditas q. vñq. cōfīsimi eoz dat per viā spiritūā. Sed arbitro: cōplōne istā actū calidā quā mēbra hñt fm pñtatē ad cor ēē nō solū per spūs et sanguinē sed multoties per vapores calidos qui nō sunt spūs: et per hāc viā saluo q. ps sinistra sit calidior dextra. s. calitate vaporosa: nō tñ necessariō spiritūosa: imo vt sic est frigidior: vt dicit. 2. 3. de partib^{us} aialū. cap. 7. et signum maioris caloris est: q. apata in latere sinistro sunt mag^{is} resoluēlia et magis apta maturatiōi q. in dextro: vt dicit. 2. 3. cano. sen. 10. tracta. 4. p. cap. ¶ Quarta dñā est q. si subtilr cōsideras ista cōplō pōt imaginari vt qualitas qdā nō fundata in mēbris sūnt: sed sūnt fundata in multitudine vapor et spiritūū p quoz multā participationē ex appropinquationē ad cor mēbra appareant calida: nō tñ q. calor ille sit in mēbris sicut in sbro: sed in illis vaporib^{us} et spiritūib^{us}. mēbra igit nostra pñlib^{us} et p pñtis organica ex illis cōstituta hñt inatas cōplexiones: et vltra h. hñt calor: et nālem sūe caliditatē quā dedit cor: et vltra hoc sunt plena et circūdata vaporib^{us} multis actu calidis plurib^{us} et pauciorib^{us} fm pñtatē et iō ginitatē cordis: et per pñtis inatas et influētē agūt suas opōnes: et per istos spūs cōes et vapores pñt illi cōplōnes tali pñtuatione q. mēbra nulla alia qualitate sunt iformata nisi illa inata et influētē mēsurata pportionalit illi inate: et ideo neruus et ligamētum in corde p cōplōne que sit in eis sicut in sbro nō sunt calidē imo sunt remissi caloris et ille magnus calor q. tāgūt nō ē in illis sicut in sbro: s. in spiritūib^{us} et vaporib^{us} quoz assistētia sine vltiori calefactiōe illorum cōseruantur cōplexiones eozum inate cū illa entibus. et signum huius est: q. iuxta pñticulos et mēbra frigida in corde et locis calidis spiritūalib^{us} gñantur adipēs: et hoc est soluz per operationem illoz cum pñtia cōplexione inata et influētē. ¶ Dubitatur āt sit aliud spūs a corde dat^{us} pñlib^{us} q. iformat illa cōplexione dicta influētē a spū et vaporib^{us} q. hñt se vt pñt ueritē com plexione influētē: et qui sūt plures pñtis quoz q. in distātib^{us} mēbris. ¶ Dñm q. h. nō sūt alij spūs spē: tamē pñt imaginari diuersū loco. Spūs enī appropriati vñq. cōfīsimi: qui iā penetraverūt in poros sunt illi qui dant influētē cōplōne. spūs autē qui remanēt in locis cōib^{us} simul cū vaporib^{us} sunt illi qui cōseruant mēbra in suis cōplexionibus. Possumus et eos imaginari in eodē loco esse vñ spiritūū: cū enim dat cōplexionē vñq. cōfīsimi dat illaz fm aptitudinē inate cōplōnis in vñquoq. cōfīsimi: q. forme dantur fm diuersitates materiez: et illa cōplexio data dñ cōplexio influēt. ¶ Postq. autē illa cōplexio data ē remanēt ille idē spūs vt cōseruans cōplexionē illam in sua mēsurā: hoīs autē debilis itellectus nō pñt cōpre hēdere q. multitudo spiritūū et vaporoz pñt stare iuxta mēbra pauci caloris et nō calefiat vltra mēsurāz suā: saltē vsq. ad aliq. tps: et tñ vident in eodē loco cōseruari hō minū et capā. Siquis ergo nō pōt imaginari hoc dicat q. mēbra cōfīsimilia per appropinquationē maiore ad cor sunt sūtiue magis calida. ¶ Quinta differētia est: q. cōplexio illa influētē actūā inata est cū qua simul cū inata mēbra agūt suas actiones: sed cōplexio in spiritū et vaporib^{us} variata fm appropinquationē ad cor nō est cū qua mēbra agunt suas actiones: nec cōfīsimiles nec organicas: sed est cū qua pñt cōseruant cōplōnes eoz quib^{us} agūt. s. inata et influēt. ¶ Tūc autē qua opz ponere quartā cōplōne que appropiat organico plus est q. imaginemus oē mēbrū organici hñe plus vt minus de calore cordis. s. spiritū fm necessitatē sue operatiōis: et fm hoc epar plus indiget et h. de calore cordis q. splen: q. epar ē factor sanguinis et manus ppter captiōnez plus de calore q. pect^{us} q. est motiōis mēbrū. et autē vñq. q. organici habet de istoz

Gentilis

spiritu fm q regit pro operatione appet p Auer. 2. coll. 3. co. 4. ubi dicit q mēbra cōfiliā sunt inuēta ppter organica. sicut ligna ppter formā nautis et mēbrū organici est pp operationē. sicut pp finem. a postea dicit q mēbra cōposita siue organica sunt inuēta ppter istū calorem. s. pp corpus spirituosū calidū datū a corde q spūs est eis forma: et id sūt inuēta pp spiritū sic mā pp formā: l3 pter h sit alia forma que est aia: vt bñ dicit Auer. recipiant igit he due ppōnes sicut suppositae ab Auer. 2. coll. 3. et declarāde infra ca. de mēbris: 7 cap. de virtute vitali. / Prima ppositio est. mēbra cōfiliā sunt inuēta sunt ppter spiritum datū a corde. i. isti cor- poris spirituosī organici igit que plus hñt de illo dicunt calidiora et que minus hñt dicunt frigidiora vel minus calida.

Qu. sub. 1. Sed dubitat primo: q ista quarta cōplo siue calitas vñ eē idēz q calitas tertia dicta supra quā hñt mēbra p magis vel minus cor- di appropinquare. / Dñm q in tractatu de resistētis ego facio istas duas cōplones sūt currere: et id dicit ibi q cōplones sunt tres dictē. s. inata et istas: et tertia quā hñt mēbra fm q magis vel mi- nus cordi appropinquat et fm q organica iūta sunt pp istū calo- rē. Si ergo mēbra organica fm q magis idigēt spū cordis magis fuere sibi ppingua: tñ cōplone tertia et quarta possum: imagina- ri vñā rē oīno. nā mēbra organica sunt plus cala que plus hñt de isto spū cordis: et illa plus hñt de eo que idigēt eo plus pp opōnes: et que idigēt eo plus pp opōnes fuerūt cordi ppingua. si ergo sic est idē est in re mēbrū organici cē magis calidum pp hñe plus de spū: et pp plus cordi appropinquare. S3 quādo bñ speculabimur de- bimus mēbra organica lēgingora a corde aliq plus hñe de hoc spū: et id dicunt calidiora pp illū et aliqua ppingua min⁹ hñe de il- lo: et id vñr nō ē cala. v. g. musculi pectori circa loca mamillar. s. casula cordis sunt mēbra organica: et tñ minus sunt cala q spū vel splen vel nāle mēbrum. s. minus participat spū p opatiōe co- ruz que eis debet fm q organica: et signū q plures arterie veniūt in splenē et in mēbrū nāle q in casulam cordis vel in musculos. / S3 tu d. epar nō hñt nisi parua arteria veniēt ad pcamum: vt Auer. 3. cañ. fen. 1. 4. et Bal. 4. de vi. partiū. ca. 13. par. igit hñt de calore. / Dñm q cor aperitur in epar cum multo spū quē pōt da- re per venā magnā: sed in casula suā non habet aperturam. / Sed dubitat: q si mēbra organica nō hñt mensurā caloris fm a ppinguationē ad cor: imo aliq distātiū hñt plures arterias et plus de calore: aliq mēbrūa corde distātiū erit ad tactū ca- lidius quodā mēbro ppinguiori cordi: cuius cōtrariū sensus ostē- dit. / Dñm q ista stant simul q mēbrū aliq organici distātiū a corde recipiat plus de spū pp necessitatē sue opōnis: et q cordi ppinguius vt pāniculus cordis. s. casula et pāniculus regens co- stas minus de illo spū recipiat: et q mēbrū lōgiquius vt epar et splen minus recipiat de calore vaporoso siue spiritoso siue non spiritoso qui nō est pro opatione: sed p cōseruatiōe: et ex illo ad tactū ista mēbra apparebūt min⁹ cala et loca circa costas intrise- ca vt loca pāniculi apparebūt ex illo magis cala itatū q hō ac- tum sentit calore si a pecto pectore viui hominis imiteret ma- nus. Et nos sciūmus a fideli socio q ipse imisit duos digitos sub myrach ventris hominis et sensit fortem caliditatem: imo dixit si- bi tediosus esse. Apparet igitur q aliud est mēbra esse plus vel minus calida ppter appropinquare ad cor: et aliud propter habere plus vel minus de spiritu ppter necessitatē operationis.

Du. sub. 1. Sed tñc dubitat fortius 2. q illa cōplo videt eē idē q cōplo cō- similiū influēs que actuat inatas. Nam ista cōplo est mēsurā cali- ditatis in vnoquoq organico vel psmili que sequat mēsurā spūs a corde dati fm q exigit vniqūq organici p opōne: sed nulla est alia caliditas in organico vel psmili que psequat mēsurā spirit⁹ a corde dati nisi illa quā sibi recipiūt oīa psmilia ab isto spū: sed il- la est caliditas influēs actuas inata: ergo bec cōplo est illa cōplo. / Amplius bec calitas qua mēbrū dī calidū fm mensurā spūs hñt fm: quero igit qd sit illud vel organici vel psmili: si organici cum nō sit aliud nisi psmilia pūcta et ordinata sūt igit fm eius est mem- bra psmilia. sed mēbra psmilia cōponētia organici nō vident hñe alia cōplone supra: supple pter cōplone inatā nisi caliditatem qua- litatiua influētē a corde qua actuat inatā: igit ista cōplo nihil est. / Dñm q ista cōplo que inuenit in mēbris organici non est aliud q caliditas ipsa in spū: siue ipse spūs calidus diuersificat in mul- titudine et paucitate fm finē. s. opationis mēbrorū: nec est qualitas positiua in mēbris psmili ab isto spū: sed ipse spūs in mēbro cui⁹ denoiatione mēbrū dī calidum plus vel minus fm q est amplior aut minor: circūscripta caliditate quaz ponit in mēbro quocunq cōsimili cōstituit organici. Exēplū pone q in hac domo pōt eē magnus ignis qui parietes domus et nos stantes in ea calefac- ret: et imaginemur q ignis sit vna ps domus fm quā domus de- nōiet: et tunc admoveat ignis: et pone q in parietib⁹ et aere in no-

Super primo

bis tātū calor remaneat quātus qñ erat ignis: si querat a te vñ domus dñoiata sit calida sicut prius qñ erat ignis. respōdebis q nō q: deficit vna ps eius calida q dī ignis. ita et est in proposito. / Sed tu dices si iste spūs datus a corde organici mēbris nō re- quirif pp aliud nisi vt det de oībus cōfiliis caliditatem illam in- fluētē: ergo p illā solā debet dici psmilia et ipm organici et ista cō- plexionata et nō denoiatio spūs in eis. / Dñm q ppō assumpta ē falsa. spūs enī dat⁹ a corde vniūq organico non regit solū pp cōplone quā dat vniūq cōfiliū et toto organico per cōplone q dī cōplexio influens: sed regit pp opationē organici vt ps organi- ci. spūs enī fm q tale corpus subtile calidū in fine. i. in vltima ca- liditate tēperata in nobis cōcurrit vt agēs in opōnib⁹ organicoz. s. organici respectu aie: et ideo nō opz q sit aiat⁹ spūs pp hoc. et b apparet multū in opōnib⁹ motiuis voluntariis. nam spūs a corde dat⁹ est multū motiuis: q multū mobilis cōfiliō et retractiōe vt notū est: et apparebit in tractatu de virtutib⁹. Apparet in ope- rationibus gñationis sanguinis: q multū facit ad eius generatiō- nē: et sili imaginādū est q cōcurrat in opōnibus oīz organico- rū l3 in gubdā magis appareat q in gubdā alijs: et bec erūt nota in caplo de virtute vitali. Si igit bec vera sunt apparet q si mē- bris psmili organici daret a qdā alio agēte caliditas q dat spi- ritus cordis: et nō ē spūs cordis in organico nō cōpleuit ope- rationes organici. Est igit bec quarta cōplo fm quā mēbra organi- ca oīr calida magis vel minus multo vel paucio spū per opōnes. / Ad 2. ad 3. cū dī ista cōplexio est mēsurā caliditatis in cō- filiis organici. Dñm q si per hāc mēsurā intelligatur qualitas q sibiue est in mēbris cōfiliis: dico q nō est vñ. si itelligeris mē- surā caliditatis. i. mēsurā spūs cuius denoiatione mēbrū dī spi- rituosus plus vel minus: et vt sic calidū plus vel minus: dico q ve- rum est et est p nobis. / Ad 2. cū dī ista cōplo dicta in abstrac- to fundat in spū et denoiatiue in toto organico: sicut si dicerem⁹ cora est mēbrū carni. i. calidū: q hñt multā carnem circūscripta omni caliditate quā caro daret oīi. Ex opōnibus igit infero q in mēbris nostris sunt tres modi cōplonū. p opōne et quart⁹ modus nō pro opōne. / Primus modus vel pma cōplo est que dī inata que est cōplexio cuiuscūq psmili ex istoz mixtione. / Secūda cō- plexio est que dī influēs: et ista est calitas quā ponit cor mediāte spū in vnoquoq cōfiliū: et iste due cōplones sunt qualitates et for- me in cōfiliis: et q psmilia sunt pp officialia nec pp aliud sunt in- uēta: sicut ligna nautis pp nauim: igit iste cōplones est sunt pp offi- cialia. Sed adhuc iste due cōplones nō sufficiūt pro opōnib⁹ com- pletis officialiū: q est tertia cōplo est pp hoc corpus calm qdā subtile dcm spūs qd est pars organici qd simul cū illis duob⁹ cō- plexionib⁹. s. simul cū mēbris actuat is cōplonib⁹. s. inata et i- fluente pñit opōnes: imo stat hic spūs sicut forma et pfectio or- ganici: l3 vltra hoc requirit aia. / Bec fuit intentio Auer. 2. coll. 3. ca. 4. q posuit istos tres calores: siue tres cōplones: siue quociūq vis notare cū dicit. Et cū eo. i. dicimus adhuc q accidit eis mem- bris de isto calore. i. de spū et cōmūctū in mēbro de istis duob⁹ ca- lorib⁹. s. inato et cōplexionali. i. influētē: et quē hñt ex mixtione illud est sua forma et al. littera: et illud qd accidit ex isto calore vel spi- ritu cōmūctū cū mēbris de istis duob⁹ calorib⁹ supradictis et. Ecce manifeste q Auer. vult q corpus calm qd est spūs est vnus ca- lor et duo alij calores sunt qd sit actio et passio mēbrorū: et sic iste due cōplones sunt magis cōfiliū: ita. 3. est magis cōplo orga- nici. Et considerādū q et mēbra possunt dici fm hūmidiora vel sicciora eo q spūs humidū corpus est. / S3 tu dices isto mō pos- set dici q de mēbrū pōt dici cōplonis talis qualis est qd cūq con- siliū: q poterit denoiari ab eo. / Dñm p q vñ. et id qñq au- ctiores et doctores sic dicūt: nā si quereret cuius cōplonis sit costa diceret q pōret dici cōplonis calide: q caro abādāt in illa: et sto- machus dī mēbrū frigidus: q pellicula neruosa vincit in illo. h aut nō est facere alias cōplones: sed est cū cōplonib⁹ inatis cōfili- miliū denoiare organici. Aliter possit dicere q l3 per victoriani partis vt alicui⁹ cōfiliis mēbrū possint poni calida vel frigida: tñ illa cōplexio pñuit notari potētiāle: spirit⁹ aut cōplexio est actual: est etiā corpus actu calidū in nobis et primū calm. / Tertius mo- dus cōplonis siue caloris ē h3 appropinquatione et elogatione a mē- bro: et iste ē calor a vaporib⁹: quīs nō sit vere spūs et a spiritib⁹ q picipat h3 plus vel minus: s3 q magis vel minus cordi appropinquat. / Dubitat hic psmili dubitatione supiori qñ quēsiūmus de spū con- seruare cōplones psmiliū: ita pōt dubitari de organici: an spūs q dant organico. v. g. manui p opōne sunt alij ab his qui dant p cō- seruatiōne fm q ppingui est cordi hoc mēbrū. / Dñm q vapo- res benignos spartos in nobis ē pseruationes nostraz cōplonū notū est. videmus enī q ipmet reflexi a viscerib⁹ cordis et qui- busdā mēbris vt a pmo cōseruat nostrā caliditatem. Et q de bis va- porib⁹ plus habeat mēbra organica et cōsimilia cordi ppinguora: hoc ē

hoc est manifestum: sed quod est aliqua quantitas spiritus ultra ea que cessantia est pro operatione mittatur ad preservandam spiritus quod membra: hoc non est manifestum: sed manifestum est quod spiritus conservat continuam generationem et reflectionem ad membra sue renovationis in illa. et manifestum est quod quanta spiritus que mittit ad vivendum: membra huius latitudinis: quod cum minori illo posset operari: si huius non statim perdat spiritus per resolutionem: hic ergo pimitto aliqua ut alij speculentur super hoc. Cuius habitus dico, spiritus, prima membra que ab aliis in hoc cap. et in primo loco a Bal. p. et de complexionibus. et Bal. p. theori. et Auer. colligit ponunt determinate complexionis gradus in complexionibus que sunt actus partes in nobis. Rationem est: hic est sermo de complexionibus ut causa formalis sanitatis et egritudinis. et est sermo de membris secundum quod materia secundum formam. sed talia sunt partes viventis: et ideo si sic ponantur illi in complexionibus vel et humores est sermo de eis secundum quod annera partibus viventibus vel viventibus bonis. Considerandum tamen quod multa de his que dicitur de complexionibus partium que sunt partes viventis prout inveniuntur vera de eis separatis ab aliis. dicere enim quod omnia sunt frigida et sicca et caro calida et humida: et hoc est verum de huius partibus et cum sunt separate non tamen auctores interio in his locis iuxta ad hoc iterum post apparebit. Secunda propositio: membra que huiusmodi sunt vel talis complexionis sunt aliqua ex eis complexiones per caro nervus: et hec alij sunt organica vel cor epar cerebrum et splen et musculi aut quo ad quod per dicit organica: quod secundum rei veritatem organica est: sed quod non est inul de organizationis: ideo de pille. Tertia propositio est: quod cum auctores posuerunt membra pilla in complexionibus et gradu complexionis: ut plurimum et maxime piderunt illa quantum ad complexionem inatas illorum membra: tunc illa inata non absoluant ab influenti ut sunt in animali vivo actu. Rationem prima est: quod de illa complexionem intelligunt auctores qui membra pilla ponunt determinate complexionis secundum quam membra complexiones sunt inveniuntur valde diversa. sed secundum complexionem inatas valde diversificantur ad invicem: et ideo secundum influentem: quod secundum inatas sunt diversa est non tamen colligit per cap. et est per se manifestum. Quod autem secundum influentem non sic diversificantur: apparet: quod diversitas in influente non est nisi secundum diversitatem pluris vel paucioris caloris actualis cordis et spiritus: et ideo diversificantur secundum magis et minus in illo calore. Secunda ratio est: quod magna diversitas medicinarum quibus vivuntur super pilla sumit ex diversitate complexionum inatas per notitiam est: et cum huiusmodi influentes consideremus. hoc est apparet fuisse de interiore Auer. qui ante inest garet complexionem influentem possunt membra complexiones in determinatis modis complexionum. Quarta propositio est: quod auctores ponentes et membra complexiones aliqua et alij in gradu complexionis consideraverunt illa ut huiusmodi complexionem influentem et inatas simul et non minus ut habet influentes quod inatas. hoc apparet quod alij dixerunt quod vena et arterie sunt corpora calida in tali gradu. f. p. per cutim: sed hoc est per complexionem eorum influentem ut actuat inatas. Et tunc. quod nostri auctores hoc fecerunt. Dicitur ut notificarent tibi dispositiones spirituum secundum omnes modum complexionis in eis possibile et vitem sciri pro curandis. et ut scires quod vnum idem membrum frigidum ut corpus venum in se. et per dicitur calidum corpus venum cum sanguine. Sed dubitat quod videtur quod spiritus omnium complexionum ponit in complexionibus et gradu intelligenda sit influentem: quod Bal. de complexionibus. vltimo cap. et maxime inuestigat membrum calidum vel frigidum participat de sanguine et etiam spiritus de intellectu. Amplius cutis ad quam oia coparentur est medium per complexionem inatas et influentem. sicut igitur cum coparata membra coparentur huiusmodi complexionem inatas et influentem. Dicitur ut dicitur propositio tertia quod quia nostri auctores dicit membra esse in gradu complexionis et complexionem hac vel illa maxime in hoc attendendum complexionem intrinsecam. f. inatas: huiusmodi sermones eorum probati eis ut huiusmodi inatas complexionibus: frequenter enim verificentur de eis ut huiusmodi influentem: sicut cum dico caro est calida et ossa sunt frigida: intelligas principaliter de complexionibus inatas eorum: tamen sermo verus est de complexionibus eorum influentem ut actuat inatas eorum: tamen quicquid non verificat sic: sicut cum dicimus vena est frigida. Tunc primum dicitur quod quando doctores ex paucitate sanguinis et spiritus arguit frigiditatem vel caliditatem alij voluit quod tu intelligas hoc sicut signum innatam complexionis: ut cum dico ossa voluit quod tu intelligas hoc sicut signum innatam complexionis: ne intelligo hoc hic ut signum terrestritatis eorum et copactionis: vnum in natura eorum non sunt apta recipe sanguinem ut perfectionem eorum. alij quod intelligas ut cum sicut cum dico vena sunt calide per sanguines: quibus semper concurrat: sed est ut causa complexionis. influentis. Tunc dicitur dicitur quod cutis est medium: ideo huiusmodi sua complexio sit constituta ex inatas et influentem: possunt tamen sibi copartiri membra considerata soli quantum ad inatas: et possit dici quod illa esset sua complexio inatas: et quod nervi et caro sive sanguis quorum temperamento sit cuius temperata coparentur cuti sicut est. Dubitat quod quod est complexio spirituum sanguinis et flegmatis cum dicitur esse talis vel talis complexionis. Dicitur quod spiritus non huiusmodi complexionibus distinctas sicut caro et nervus: sed calor actualis est sua complexio inatas et sua influentis: et sanguinis est de partibus. cap. 3. est huiusmodi: tunc erunt in boie duo

corpora actu calida. f. spiritus et sanguis: et in ratione vtriusque includit calorem et nulli eorum coparatur: ut quid extrinsecus sicut comparatur carni calor spiritus. de flegmate autem possumus dicere quod dicitur esse talis complexionis ut huiusmodi inatas frigiditatem: et etiam verum sit quod dicitur de illo ut huiusmodi paucitatem caliditatem a corde qua perficitur. Quinta propositio est: quando nostri auctores ponunt membra organica in complexionibus et in gradu complexionis: alij intelligunt de complexionibus que in eis similes complexionibus inatas: alij intelligunt de complexionibus influentibus. Rationem quod videmus auctores quicquid ponere membra organica in complexionibus per modum complexionis partium complexiones coparatur ad alias partes vel per refractionem partium complexiones ad partes. Exempla primum dicitur epar est membrum calidum: quod est sanguis ipsissimus: tunc hic musculus est minus calidus carne simplici: quod nervi in eo temperant calorem carnis: hic est sermo de complexionibus musculi quam huiusmodi coparatione partium complexiones illius que coparentur sibi sicut elementa sese temperantia. Exempla secundum dicitur sicut cum dicimus cor est calidum: quod huiusmodi multum spiritum et multum sanguinem: vel diceremus epar est calidum: quod huiusmodi multum de calido a corde: et ista complexio est similis influenti vel influenti actus et perficitur inatas ad quam inatas coparatur influentem non sic refrages huiusmodi for. et perfectio.

Dubitat quod nostri auctores sic locuti fuerunt de complexionibus organice quicquid intelligentes de complexionibus ex officio partium complexiones vultum: ut cum dicimus stomachus est membrum frigidum et sicca: alij de complexionibus influentibus actuate inatas ut cum dicimus cor est sanguinem spirituosum et per spiritus calidum. Dicitur quod hoc fecerunt ut oia via meliori non fecerit illorum complexionibus: et oia via possibili et vtili ad curam se sequat: hoc membrum organice est frigidum dicitur partium fridarum nervosarum: et est frigidum privatione calidi influentis. In hoc tamen privatio notat duo postrema. Primum est: paucus calor influens aliud est intrinseca frigiditas ex elementorum commixtione vinctibus aqua et terra: et hoc est complexio inatas. Apparet igitur tamen filia quod secundum organica ad quam complexionem se referunt auctores nisi cum ea dicunt calida vel frigida: quod se referunt ad aliquem terminum. f. vel ad inatas vel ad influentem et ad inatas vel ad ea que sunt multi spiritus vel pauca principia: et apparet quod non currit per aias eorum complexio que est secundum pinguitatem vel longitatem a corde. illa enim facilius scitur. Et quod complexio debere cas complexionibus cuiusque membrum est valde difficile et videre ad quod se referat auctores: ideo dicitur Auer. et colligit cap. 3. in hoc loco quod hoc est pelagus in quo quis navigare posset etc.

Dubitat quod oia membra coparentur ad cutim ponendo illa in gradu complexionis: quod enim est cuti calidius vel frigidius vel humidius dicimus calidum frigidum etc. Dicitur quod oia que ponunt in aliquo gradu: eorum coparentur ad aliquod membrum medium a quo per recessum et mensuram in recessum ponantur in gradu: sed non in gradatione membrorum inveniuntur nisi cutis ut supra probavit Auer. et Bal. de complexionibus cap. 3. ergo cutis est medium ad quod oia dicitur. est tamen preter cutem: quod f. est medium in genere aliud vel alia media secundum spiritum sicut cor temperatum epar temperatum. Sed quod sicut in omni specie membrorum est vena vnum membrum temperatum quod est temperatum. proponitur ad quod oia alia membra illius speciei coparentur ut corda distemperata cordi temperato: ita non est in tota vniuersitate membrorum vnum membrum temperatum proponitur ad quod oia alia membra coparentur sicut distemperata et in gradu posita. Dicitur vnum perpendisse de hac difficultate et dicitur quod oia membra debebant coparari ad medium quod est equale ad podus vel simili equali ad podus sicut cutis: sed non debebant comparari equali ad iustitiam: quod vnum quod membrum huiusmodi equalitatem ad iustitiam coparatur ad sua operationem: et nullum est inaequale nec distemperatum: imo quodlibet est temperatum respectu sue operationis: quod caro huiusmodi complexionem meliorem que sit possibilis pro operatione carnis et nervus pro operatione nervi et sic de alijs. Iste sermo dicitur non sufficit huiusmodi sit verus in se: quod huiusmodi oia membra respectu propriarum operationum sunt equalia: tamen cum coparabuntur ad medium quod huiusmodi perfectissimas operationes oia dicuntur inaequalia sicut oia aialia coparata homini: stat huiusmodi questio. Tunc dicamus nos quod duo querit. Primum quod dato membrum perfectissime operationis in genere membrorum nos non ponimus alia membra in gradu complexionis respectu illius medij considerata huiusmodi gradus operationis: et tamen facimus? In primo membrorum. Dicitur quod processum huiusmodi membrum quod iter oia sit perfecte operationis illud membrum erit determinate mesure in calitate. huiusmodi sit cor iter oia membra habebis nobilioris operatione que est in genere spiritus vel que est virtus cogitativa quam per huiusmodi ponit in corde. sed manifestum est quod alia membra a corde non ponit in mensuris complexionum ordinari secundum ordinem que huiusmodi gradu perfectionis operationis respectu illius perfectissime operationis quod apparet sicut in exemplo. visio perfectior operatio que est post operationem cordis manifestum est quod non sit cum calore pinguisimo calori cordis: et ideo oculus non potuit poni in gradu caloris post calorem cordis: et hic est locus speculationis dimille alijs. Tunc dicitur quod querit quod est: perfectio operationis secundum vniuersitatem membrorum non percutit quod medio inter extremas complexionibus membrorum: imo medium quod est hic cum huiusmodi viliissima operatione de oib. operationibus aie sensitive. f. tactuam et medius quod

5^a ppō.Dub^m 2^m
principale.Dub^m 3^m

Bentilis

ad pfectū tēperamētū sūm spēs cuiuscūq; mēbrū semp pcurrit cū
medio iter extremitates sicut pfectū cor z epar pfectum z sic de
alijs. z sūt mediū iter oīa mirta mundi vt hō: sic ē mediū qd ad ex
cessus extremitatū: ita ē mediū qd pfectissime opōnis. / Et oīs qd
nulla pōt in hac diuersitate dari cā a pōi: sicut hī qd: qd ē cōpō
leonis idiguit tali cōplone z opatio formice tali: nulla ē cā nisi qd
talis cōpō est pformis tali opationi: i. pposito qd nobilissima ope
ratio hoīs sū spēs idiguit media cōplone excludere excessus cali
ditas leonis z serpentū cōburētū z excludere excessus friditatis pi
sciu: z hec opatio consideratis mēbris aīaliū pfectis p mēbrū p qd
mēbrū ē in gradu cōplonis caloris vel frigoris distēperatū nisi p
cor vel cerebrū: i. pfectissima opatio hoīs sū qd alī sit per mē
brū tēperantissimū ad pōdus: z nō est alia cā nisi qd est talis pformi
tas hāz qualitātū ad has opōnes. / Cōsiderādū tū qd opatio no
bilissima vt cogitatio vltellū hī fiat p pte distēperatas in qūitate
respectu cuti: spūponit tū illa p tēperē in cuti i qūit mēbroz
qd ē organū tact: ex quo arguit qd oīte dispositi i carmb: qd
qū mōlles in carne z subtilis cuti sūt apti sū intellectū: vt appz. z.
oīa. rex. cō. 9. 4. z hic ē omittim: has pūdas speculatores alijs.
Dub^m 4^m **C**ubitat 3^a qua via damus hic iudiciū de vnoquoq; mēbro de q
dicimus qd est calidū vel fridū. Sōlo cōis ē qd iudiciū est p ta
ctū. hī pbat per cōm hāz. de cōplonib: cap. 3. qui vult qd sensus
tact: ē regula ad iudicandū de calo z frido. oē qd tactus iudicat
cuti calidius ē calz: qd cuti iudicat frigidius ē fridū: ita de sic
co z hūdo hī pbat: qd cutis z p pte digitorū ponit tēperata: qd est
iudex quantitātū tactualū qualitātū: qd ex ei iudicio res dicuntur
excedere a seipia. / Cōs: tūc est argumētū meū difficile sū cōe
oīm. nā suppono ex dictis cōib: ei: z nobis qd qū auctores dicūt
mēbra pūda hīc tales vel tales cōplones intelligunt de eis vt hīc
cōplones inatas vel vt hīc inatas simul cū iudiciū. / Si hī iudiciū
est tactū p tactū quero: aut tāgis aīal mortuū aut viuū. si mortuū
nō poterit iudicari de gradu cōplonis influētis. si viuū: necio ca
dū error: qd plures nēri apparebunt calidi ad tactū. nā si rangis
nervos cordis z pectoris z pāniculos z ossa: nulli dubiū ē qd appa
rēt actu calidiores cuti. / Nos igit dicam: qd nī auctores iue
rūt se oī via qua potuerūt ad sciendū cōplones mēbroz. sūt ergo o
hoc vti tactū cū quo iudicat sanguinē calz z spm: iudicat qd fle
gma ē fridū i sensibilibi ipseffione quā sentiūt ex illo: z iudicant qd
ossa sunt sicca qd dura: nec dubitāt decepti qd vrities eoz nō est a
frido pgelatū sic est fridū glatiē: qd talis nō repit in viuo: vt dī
dixit hāz. z. de cōplonib: 3. ca. z iudicat carnes humidas qd mō
les. Sēdo auctores sunt vti vijs syllogisticis pcessis eis pūcipis
qd mēbra sunt cala picipatice sanguis z spūs: z iō posuerūt mē
bra quecūq; picipatīa sanguie z spū copiosi: ē calidiora: qd autē
sunt pūatā illis ē frida z est via qua multū vritur hāz. p. z. de
cōplonibus. via syllogistica est qua intrēdit hūi. cū dicit epar ē ca
lidū: qd est sanguis pgelatus. via ē syllogistica ē qua hāz arguit
pinguedinē z adipē humidiora cerebro: qd sūt eliquabiles qd non
pingit de cerebro: hīc ē hec via pōtē dici expimētalis. via ē syl
logistica est dicere in hī organico vicit mēbra cōsilia calida: qd cō
calidū. Tertia via qua vti sunt in hac doctrina est expimētabilis
que nīl ē minus cū syllogistica: qua via hāz. z. de pūb: aīalijs. 7.
cap. de cerebro est vīus. z hūer. coller. z. cap. 3. qū volūt pbare qd
cerebrū est frigidū. s. a. quecū z terrestrē: qd de corpe euaporat qd ē
aquosus z remanet terrestrē. hac ē via sūt vti cū expti sūt distil
lare equalē quantitātē ossis z piloz. z hūi. facit. Quarta via est te
stimonialis: sic hūi. iudicāt testificatiōē hāz. z hac via multū pre
stant auctores vti post aliū pūderes de seipis z p pte ipōnēdo
virtutes medicinas simplicis vt dicimus in trac. nro de gradib:.
valde igit errāt illi qd dicūt qd oīa ista mēbra z sūia z organica po
nant in cōplexione z gradu cōplexionis per tactū: imo multū vijs
alijs se iuerunt ad hāc sciam tā hāz. qd alijs: vt appet maxime de
Baleno p. z. de cōplonib: / Ad auctoritatē hāz. dicēs qd nulla
est regula melior sensu tact: ad iudicandū de calo z frido. Dōm
qd siquis i spicit bñ sermo ei: est de calo z frido totius corpis ho
minis. s. pueri cōparati ad iuuenē. Uel oīs qd vbi ē possibile qd ca
lidas z fridas iudicādo de tactu occurrāt tactui melior regu
la est tact: qd iste qūitates sunt eius obiectū circa qd nō decipit:
sed qūitates quedā quozūdā mēbroz non pnt occurrere tactui vt
supra diximus. ē friditas ossis intrīfeca. i. sua inata cōpō carnis
calida nō possunt per tactū iudicari: cū fm cōez doctrinā dicātur
qualitates qū potēiales nō actu īseruiētes sine cōplone influētī.
/ Ad scōz cū oī: cū est tēparū mēbrū: qd iudicat de excessib: q
litatū tāgibilibi. Dōz qd vey ē: iō illa mēbra qd hnt excessus sup cū
tim iudicata p tactū a cuti reponunt in gradu p tale iudiciū: sed
mēbra de qb: per tactū nō pōt dari iudiciū vel de qb: est possit
dari: sed cū hī vritur via syllogistica reponunt in cōplone z gra
du syllogistico cōparate ad cutis. s. g. hī mēbrū habet plus de san

Super primo

guine vt vīus ostēdit qd habeat cutis. qd est cuti calidius.
Dubitat 4^a quare nō possit doctrinā cuiuscūq; cōplexionis ho
minis totius. s. hoīs tēperati z hoīs calidi z fridi zē. / Dōm qd vi
sum est sibi hoc postponere ad sen. z. cā est qd hoīs cholericī z
siue calidi z fridi zē. nō potuerūt numerari sicut numerant mem
bra cōsilia: sed scia illoz erat ponere illoz signa que debēt poni in
sen. z. balyab. tū primo theo. post sermonem de complexione po
suit signa complexionum vt sibi placuit.
Dubitat 5^a an spiritus sit calidus qd est in corpe. Et vī qd non: qd
chola ponit calidior res que sit in corpe per hāz. in libro de ma
litis cōplexionis diuerse. cap. 5. Itē spūs est vapor sanguis tēpe
ratus: vt. 7. lib. de iuuenēris mēbro. vt. ca. 8. nō est calidi. / Am
plius sū Alchindū in libro principioz nālū. spūs resoluūt in aerē:
calor aut nālū in ignē: ergo calor nālū calidior spū. / In pūm
hūi. / Dōm vt cōiter dī qd spūs est calidior ps que sit in nobis.
hoc pbat per sensus tact: vt hāz. in libro de malitia cōplexionis
diuerse. ca. 5. z scōo lib. de cōplexiōib: c. 4. z hūer. z. colliget ca.
7. cū dicit. Logitū ē p scia anarhomie qd in corde aīalis vel cor
pore iuenit vniū corpe vaporosus calidū in fine. i. in vīrio qd pos
sit reperiri in corde. hī apparet rōne: qd nō est pars in nobis tante
mobilitatis z tā subite vt spūs. hic aut indicat calorē. calidi enim
est mouere z fridi getare: vt ista cap de virtutib: z hū. pble. 13.
pble. 5. / Amplius est cōe organū virtutū aīe vt appet cap. dī vir
tutibus. z sumit in de morte z vita: qd ergo cōe est oī opatiō vī
des pluri calore participare. / Ampli: spūs cordis est radī cal
ditatis vt pōt intelligi. 3. can. sen. 11. illo cap. Nos zē. / Ad auctori
tatē hāz. dicit. Thade: cholera ē calidior spū caliditate mala: spū
rit: ē caliditate bona calidior. / Bartholome: z Auto. dixerunt
spūs est calidior res caliditate actuali siue formali qd statim tactu
representat: sed cholera est calidior caliditate potestatiua. Nā cali
ditas potestatiua ē duplex. Vna actiua z hac cholera ē calidior qd
appet effectib: iūāmātiōis quos cholera iūcit. cōburit enī cor
pus z facit escaras vt ignes. Alia ē passiua z hac ē cholera est ca
lidior qd appet: qd si aliqd calefaciens calefaciat cholera z spiritū
ad maiorē caliditatē eleuat cholera qd spūs. / Alij dicit. 6. modis
aliquid alio dī calidius. Primo: qd p occurrū magis calefacit sicut
flāma est calidior carbone: z vt sic spūs est calidior cholera vt sen
sus ostēdit. / Sēdo mō: qd maiorē mordacitōē z corruptiōē tact:
imprimat sicut carbo calidior qd flāma z aq feruēs calidior qd flā
ma: z vt sic cholera ē calidior spū. / Tercio dī aliqd calidius: qd
magis cōburit z iūāmāt cōbustibile sicut flāma calidior ē qd aq
feruens. aq enī feruens nō iūāmāt palles. z hoc mō adhuc cho
lera est calidior. cōburit enī cutim. / Quarto mō dī: qd maioris
molis: z de hoc nihil ad pōstū. / Quinto qd nō cito iūāgitat oī
calidius: qd. diutius retinet calore sibi diuinitis: hī mō cholera
est calidior spū. / Sēto qd in se magis iūāmāt: z sic ē cholera ē
calidior. hāc diuersitate calidior magis z minus voluerūt isti acci
pere ab hāz. z. de partib: z. cap. 7. ab hūi. 12. de aīalib: cap. 6. z dī
cerebro. z Lōciliator ponit illā dīam. 7. super qua diuisione non
laboramus ad pūas: sed dicimus oīs solutiones datas esse bonas.
/ Dynus vō dicit qd cholera ē calidior spū: tū non est ps corpis: sed
flegma z sanguis est ps. Sōlo nō placet qd magis est ps cholera qd ē
in chisti fellis qd pili. / Tād scōz oīm qd spūs est vapor tēperat:
ad iūstitiā. alijs dicit qd est tēperat: respectu calōi sebilis. / Alij
argumētū querit qd de spiritu z calore inato quō differāt de qd
dicetur infra. Sed nūc dicamus qd idē est spūs z calor nālū: hīc
alijs calor naturalis cum hoc. s. qui est calor inatus mēbroz. spū
ritus autē ex parte sbe est aeris z ex parte qualitatis est magis
igneus: z ideo est cōformis duob: elementis. i. aeri z igni. z hī mō
intelligebat Alchindus. Pro nūc sufficit ad questionem de hoc.
Et cor. **Dubitat qd sit calidi:** an spiritus an cor. Videat qd spūs:
qd hūi. illum premittit. / Ampli: cor est calū pp spiritū: qd spiritū
magis calidus. / In pūm. qd cor generat spūs: ergo spiritū min: ca
lidus cū habeat caliditatē a corde. / Lōrmas ista rō: qd hūi. sta
tim videt pcedere qd sanguis vt tact: ab epate non est epate cali
dior: sed vt recipit ab alio. s. a corde maiorē caliditatē. / Respon
det Ant. qd qū querit an cor sit calidius spū vel ecōra nihil ē alijs
querere nisi qd sit calidius an cor: an cor spirituosus. Rō ē: qd spi
ritus soli cordi est qd intrīfecū cū aīa sit tactus soli: cordis p: alio
rū aut participatiōē: z iō cor est cor spirituosus z sunt equali: ca
lida. / Opio Ant. hī multos defect. / Vnus hic omittit de infor
matione aīe. Sēdo defectus qd auctoritatē quādā falsā allegatā
ex. 3. can. sen. 11. hī hūi. vide in scripto suo. z hī est signū qd pāz vide
rat in scia medicine cū legit hūc libz. Tercius qd nō appet bene
qd velit dicere. si enī vult qd ista nō sint cōparabilia sicut dīn: vī
etiā sentire: hic est sermo falsus. nā de qbuscūq; duob: sbris oīen
tibus specie: tū participatib: eadē qualitate fm spēm pōt qri cō
paratiue si magis alterz altera illa picipat: qd inter hec est cōpa
ratio: vt

ratio: vt. 7. phyl. ter. cō. 29. Sed cor ēt cū toto spiritu differt sp̄e ab ipso spiritu quō domus a pariete et participat qualitate vna et caliditate: q̄ p̄nt cōparari et queri pōt ab eis. Cōd rōne quā inuit cōtra hoc cū dicitur: querere de h̄ est querere q̄ sit calidius: an cor: an cor spirituosus. / Dōm q̄ nō est vey: imo est querere qd sit calidius an spūs solus: an cor cū spiritu vel sine spū: nec ex hoc q̄ dicit spiritus ēd qd intrinsecū cordi sequit̄ q̄ illa nō possint cōparari: que enī sunt magis iūcta vt mā et forma cōparant in idēitate et querit̄ q̄ sit magis ens: vt scō de aia. cōmē. 7. Si at̄ vult dicere q̄ ista sunt eque calida: tūc non appet qd ista que ipse cōparat sunt eque calida. cōparat aut̄ cor ad cor spirituosus. sed cor distinctus ē cor spirituosus: et cor spirituosus nō sunt eque cala. Alia opio fuit antiqua que dicit: q̄ cor cōsideratū quātum ad partes suas. s. ligamēta et alias pres nō ē sic calz sicut spūs. sed cor quātū ad partes suas et p̄similes spūs et spūs in eo existeret est calz sicut est ipse spiritus. bec fuit antiqua opio quā Aūto. diuinitate recitat. Arguit Antonius? ē aq̄: mēbra nostri corporis nō dīr talis vel talis cōplonē quātū ad inatā cōplexionē: sed quātū ad inatā actuatā per in flūtem. / Nos iā diximus q̄ iste est magnus error quem posuit Antonius: imo q̄q̄ auctores volūt nos scire q̄ cū dicunt h̄ membrum est frigidū vel calidū itelligūt quātū ad cōplonē inatā: sicut cum dicit Sal. p̄ de cōplexionib. cap. 8. Corpora arteriarū esse frigida cōsiderauerūt que cōplexio in mēbro plus diuersificat operationē medicī cū suis medicinis: et tūc q̄n bōcū perierūt notifica uerunt maxime ipm per illā cōplexionē sicut fecerūt de corde: cuius cōplexio oēs ponit calidū per multū spiritū: q̄ ille ē ad quē multū rectificamus ysum medicinarū nostrarū plus q̄ ad cordis sūam que est difficulter passibilis: vt h̄ videre in curatōe passionum cordis. cū aut̄ viderūt cōplexionē inatā membrorū ēd multū cōsiderādā in ysu medicinarū circa illud mēbrū notificauerūt illū per illā sicut hoc fecerūt de epate et de multis p̄simib. mēbris comparatis ad inuicē et ad curam vt diximus supra. quō aut̄ istorū opio possit saluari dicit nūc. / Nos dicamus q̄ in corde sunt due partes spūs. vna appropriata sibi alia cōis que est expānsibilis in mēbra: ergo hic sunt tres cōparaciones. Cōp̄ma accepta p̄ intellectū cordis ab ipso spū et illūcente cōplexione: et accipit hic corpus cordis actu viuens. et cōparare ip̄s spiritui suo: siue a p̄p̄riato: siue cōi nō est dubiū q̄ spūs est calidior corde. hoc at̄ corpus cordis ex cōplexione inata est in sūma mēbroz calidior: qd̄ appet: q̄ est carnosum carne rubea a p̄dīo: relique aut̄ pres eius. s. p̄niculi et nervi et alie pres carnis sūt pauciores. Nec est attēdendus sermo Locūtoris amero dīe. 24. qui ponit q̄ est frīde cōplonis et sicce eo q̄ resistit cōbustioni. hoc enī signū nō sufficit. vniū enī plus cōbustioni resistit q̄ oleum: et tūc vniū est calidius oleo. illud q̄ est: q̄ h̄ partes sic cōpartas densas et non vinctuosas: cū hoc tū stat q̄ sit in cōplexione inata calidius curi. Cōscōda cōparatio est: q̄ accipiat corpus cordis cū illa mēbra caliditatis qd̄ dedit sibi spiritus et appropriat: siue cōis: et cōparare spiritui h̄ se accepto: et tūc est qd̄ qd sit calidius an corpus cordis cū tali caliditate illūcente: an spūs cordis cū sua actuali caliditate: sed de hac cōparatōe p̄p̄dit Dynus dīcēs q̄ in yrris q̄ est eq̄lis caliditas. sed illa q̄ est in corde est actio: illa aut̄ que est in spū est suauior. / Nos dicamus q̄ sūa cordis h̄ caliditate p̄ suis opōnib. a spiritu cordis: et q̄ hoc est manifestum per se sed q̄ in tāta caliditate egeat quātā h̄ spūs. s. in tāto gradu nō est nobis manifestū. / S̄ dicet quis ad vna p̄tē: imo v̄ q̄ illa caro cordis paucū calozē i se sibi h̄beat: sed solū denoiatōne spūs calidi sit calida: q̄ caro cordis est sensibilibissima sensu tact: cū signū q̄ nō tolerat dolores. Si q̄ ēd valde calida recederet de medio iter extremas pres: siue qualitates: et h̄ caro est organū sensitiuū sensu tactus: q̄ vult tenere q̄ sūa cordis h̄eat multā caliditate soluet ad rōne dīcēdo q̄ cor est sensibile multū. i. multū patiens a reb. extraneis cū occurrunt: sicut dīrimus de ore stōchi supra. Uel pōt dīci q̄ eadē rōne possit dīci q̄ spūs cordis non sit calidus excessiue: q̄ ille spūs necessario p̄currit vt mediū sensationis p̄ h̄ q̄ nullū tāgibile extrinsecū cordi occurrat absq̄ spū et vaporib. medys: nō tū q̄ h̄ sit necessariū ad sensus: sed necio p̄currit hoc. Uolēs at̄ tenere q̄ caro cordis et in sūma corpus totū habeat eq̄le calozē spiritui dīcet q̄ ibi est caloz agēs. s. spūs calidus et cor est recipiēs: igit sequit̄ effectus. / Ampli caloz in spū vltra illū quē ponit in cor ad qd̄ regit dīces. Si vis tenere q̄ minus de calozē habeat q̄ cor est dīcriminatū in receptionē: q̄ recipit enī tātū q̄tū eger pro sua actōe: sed an tanta caliditate egeat quātū est in spū nō est manifestū. / Ad 2^m dōm q̄ ille caloz in spiritu regit̄ pro spū vt est instrū: forma aut̄ instrū pōt valde diuersificari a forma p̄ncipalis agentis: dimittamus igit hanc cōclūsiōne sicut nō manifestā. Cōtertia cōparatio est q̄ accipiat corp. cordis cū illa quātitate spūs que si

bi appropriat pro actionibus suis et cōparetur alteri parti spūs q̄ non appropriatur cordi: imo cor illā h̄ vt superflua quā pellit in mēbra sicut vocaremus sup̄fluum sanguis epati illud qd̄ epat in mēbra pellit: et tūc est qd̄ qd sit calidi: an h̄ aggregatū: an spūs ille diffictē assumpt? ab hoc aggregato: et dicamus q̄ vnus est spiritus appropriat? pro opōnib. cuiuscūq̄ p̄simis que sunt nutritationis opa: et de sūma eaz possunt dīci bec opa sensus tact: et hic dīco duo. / P̄mū est antiquū mēū dēū q̄ cor cū isto appropriato spū est minus calū q̄ sūma reliqui spūs. Rō. q̄ iste spūs appropriatus aliquatū remittit in sui caliditate magna a minori caliditate partū p̄simis cordis: q̄ totū hoc est minus calidū. Assumptū. p̄bas. nā mēbra p̄similia sunt minus calida q̄ spūs iste: et iste spiritus mouet illa ad maiore calozem: q̄ illa mēbra quadā p̄tate q̄ minus calida mouebūt spiritū appropriatū ad maiore caliditate. / S̄cōm dēū est qd̄ alis tenuimus p̄ opinabili q̄ spūs appropriatus cordi nō remittit in sui caliditate per h̄ q̄ iter ip̄s et mēbra cordis nō est p̄tate: imo sūa cordis est sic p̄fectibile et mā et spūs est sic p̄fectiēs et forma. / Nūc autē dicamus q̄ nō v̄ posse absolui spūs appropriat? et sūa cordis ab aliqua p̄tate et actōe. signū exccitatio que fit ab isto calozē: h̄ enī caloz intrinsecus qualitarius exccit: cū hic spūs sit agēs iunctū et tangens siue imēdiatū nō videt posse absolui ab aliq̄ repassione. Alius est spūs appropriatus cordi p̄ opōne eius fin q̄ organicū: et iste aut̄ est totū spūs qui est in eo aut magna p̄opatio aut̄ eius est gīatio spūs et dilatatio et p̄stricō de q̄ opōnib. q̄ sunt cordis nulla est dubitatio. / Tūc est dubitatio qd̄ sit calidius an cor cū sua quātitate spiritus quā gīat spiritū et qua se dilatat et p̄stringit: an illa quantitas spūs quā alter pellit in mēbra vel quā cor gīat. dīco q̄ sūt eq̄lis caliditatis. i. cor cū suo spū quo generat spiritū quē dī in mēbra impellere: et ēd pro se. et spūs ille qui dī in mēbra p̄cedere aut̄ q̄ p̄cedat sunt equalis calozis: et itelligo cū dīco cor cū suo spiritū quē in mēbra dī pellere quē generat et cō. vt denoiat h̄ spiritus: et tātū vult dicere ac si dīceret spūs cordis quo cor gīat spiritū et quo se dilatat et p̄stringit est eq̄lis caliditatis itensūe cū spiritū quē in mēbra dī pellere saltē anteq̄ pellat. Rō est: q̄ h̄ duo spūs sunt vnus spiritus et p̄tinuus in corde cū vtq̄ est actu spiritus vt notū est. / S̄ 3^m spiritus appropriatus cordi vt organicū mēbrum: appropriat oib. p̄simis simul iūctis et acceptis cū illo spiritu appropriato eis vt p̄simis: sed totum h̄ b̄ p̄tatem ad spm cordis qui est eius vt organū: ergo iter ista fiet actio. / Dīcēdum duplī q̄ vni cōparari ad aliud nō vt p̄simis sed vt p̄fectus et p̄fectiēs. Uel aliter q̄ quātū ad superficiē spūs qui tāgit cor forsan nō pōt esse quin sit aliqua actio et repassio. Appet igitur q̄ cor facies spiritū et impellēs spiritū est equalis calozis cū spiritū impulsio et facto ab eo. Cōquarta aut̄ cōparationē quā q̄ possit finire omittero que est filis eius quā supra diximus si cōparem? dōmus ad parietē: et ita hic si acceperimus cor cū spiritu et eūde spiritū per se. Cōtē his ad 3^m. Aui. aut̄ voluit q̄ equalis essent caloz: q̄ dīxit et cō. Et si tu dīcis q̄ p̄mīst spiritum: dicendum q̄ necessario atq̄z debebat prius scribere: et q̄ itelligebat de corde vt organicū est dixit a quo p̄cedit. q̄ d. itelligo de corde cōparato ad spiritū qui dī p̄cedere et ista sunt equalis cala. / Sed tu. d. in p̄ma gīatione spiritus quo spiritu cor gīatur. Dōm q̄ spūs gīatio sit virtute seminis. Si at̄ tibi placet q̄ spūs sit calidior corde: et ideo Aui. p̄miserit accipe cōparationē tertiā quātū ad p̄mū mēbrū. / Ad rōne p̄mā cum dī: cor est calz per spm vey est: vt per formā: q̄ spiritus est sibi forma et denoiat ea: ergo cōplō spiritus est magis calida. Dīcēdus q̄ p̄tira nō tener in istis. / Ad 3^m dīcēs q̄ p̄sequētia nō tenet: q̄ effectus pōt ēd eq̄lis perfectionis cū cā. / Dynus notat in hoc questio dīci q̄ spiritus qd̄ est cōplātatus: et de h̄ nō licet querere q̄ sit calidior: q̄ sunt eq̄liter calida. Alius est gīatus in corde siue et refluēs: et iste ēd est eq̄liter calidus cū corde: sed caloz vnus fundat in sūa grossa. s. cordis alteri? in sūa subtili vt spiritū. Bec opinio appet impugnabilis ex p̄missis.

Cōde sanguis l3 in epate generet: q̄ enī cum corde p̄tinuus existit: ab eo plus acqrit calozis q̄ epat beat.

Dubitat an sanguis factus in epate habeat calozē actualē quēz habet dispersus. Uf q̄ sic: q̄ sanguis factus ab epate est sanguis. ergo calidus actualiter. tenet p̄tira. q̄ in ratiōe sanguinis. i. in sui diffinitione includit calozē: vt 2^m de partibus aialius. ca. 3. / Dōm q̄ habet calozē vt sensus ostēdit. Sed tū vltra illū sibi dat cor: q̄ ab epate versus cor ascendit vt ostendit anathomia: et itelligit a Sal. quarto et quinto et sexto de vilitate partium. / Ad contrarium dōm q̄ sanguis in epate non est sanguis perfectus.

Cōstēta epat quia est sicut sanguis cōgelatus.

Dubitat an epat sit minus calidū q̄ sanguis. Uf q̄ non: q̄ epat

Dub^m 6^m

Dub^m 9^m

Bentilis

facit sanguine. ergo est calidior. / Amplius epar est sanguis pge-
latus. i. ispiissatus: ergo vel a frigiditate: tunc est in summa mebrorum
fridoz. vel a calido: tunc videt eē multū calidus: vel erit siccū qd
vī saluz. / Amplius vī qd sit frigidum qd epar est caro celata vel
stellata minimis villis nervoz: vt dicit dicere Isaac. s. vinaruz.
cap. 3. sed minimi nervi illā ifrigidabūt. / Dōm qd Auic. dat duas
cās qre epar est min⁹ calin q sanguis. / Pcia. qd sanguis a corde
recipit plus de calore qd sibi det epar: vt Bal. de vti. ptiū. lib. 4. c.
6. / Scda. cā. qd epar est sanguis ispiissat⁹ a calo: tunc itelligit Aui.
qd in tali ispiissatōe aliqua ps subtilis cala euaporauit: ergo hoc i-
spissatū ē minus calin. t h est qd dicit Bal. 4. lib. de vti. partium.
ca. 12. de sba t vilitate epar: vbi dicit. Sigs euidēter scrutat epa-
tis nās: prima sanguini videbit. et si enī extogitaueris a calitate
euaporatū sanguine t igrossatus nil aliud inuenies fieri qd eparis
carne. Et his accipienda sunt duo. Primū qd valet ad qdne de eqli
ad pōdus qd est die aliqua mebra cōpleri frigidio: est enī illa mi-
nori calore participare qd sit in agēte t qd sit in mā t hoc per acci-
dens de gbus accitib⁹ vni⁹ est resolo calidi subtilis: t h mō ossa
cōplentur a frigiditate: t nī sunt calida respectu eqlis ad pōdus.
Scdm est que cōplo cala eparis est illa quā Aui. hic pbat. appa-
ret manifeste: qm est cōplo cala eius in quātū est sanguis ispiissat⁹.
t h cōplērio inata in quātū inata attribuit officialib⁹ p pille: t
nō dicit epar est calz: qd est sanguineū multus: qd h erat satis no-
tū. t h ē fecit qd scire eius cōplōne inatā p suā cām est scire suoz
modū sbe: qd sba carnosa t spumosa ex ispiissato sanguine t talis
est multū apta idurari. h aut scire de eparie marie ad curā cōfert
t notū est sciet curas passionū epar: vt. 13. terap. 2. 3. cañ. fen. 14.
Ad pcia dōz qd epar facit sanguine: sed vltra h cor facit. / Ad
2m dōm qd est sanguis ispiissatus calore: vt dicit Bal. 7. bene itelle-
xit hoc Concliator: dīferentia. 202. non tamē sequit ergo multū
calidū: imo minus calidū p euaporationē. / Ad Isaac dōm qd au-
toritas falso allegatur: vult enī dicere celata. i. coopta pānculo
subtili vt apparet ab eodē: t nō vult dicere stellata. i. penetrata.

Post qd est caro q minoris ē calozis qd epar: ppea
qd nervoz villi in ea mixti sunt q sunt fridi. Deide sunt
musculi q minoris sunt caltatis qd caro simplex: pro-
pter illud qd de nervis t ligamētis eis admiscetur.

Dub¹⁰ Postea caro. s. sensitiua. Dubitat vtrū caro solus sensitiua sit
calioz carne motiua. i. carne musculosa. Cf qd nō: q musculi sunt
p¹ motus: sed mot⁹ sit a calo pluri. sensus autē a calo paucioris:
vt Bal. 4. de accitū t morbo. ca. 5. § 2c. / In dñū Aui. / In h est
pma solo: musculi ē calidior carne solū sensitiua calore aiali. s.
oaro a cerebro. sed caro simplex. i. solū sensitiua ē calidior calore
vitali. hec solo nō est bona ppe apud Auer. q vult qd calor moti⁹
fm locū sit a corde: vt appet. 2. collz. ca. 18. / Scda solo: musculi
corpus sit cū chorda est minus calz carne simplici: qd h magnam
pē fridā. s. chorda. sed musculi. i. ps carnosa q est mediū muscu-
li est calidior carne simplici: t illa ps musculi ē illa que pncipalis
mouet. hec solo nō valet: qd reperiunt musculi nō hntes chordas
sicut musculi lōgitudinales. / Nos dicam⁹ qd cōplo musculi car-
nis sensitiue t motiue in qua cōparat carni sensitiue solū est tri-
plex: fm pncipia nra superi⁹ posita due sunt q debent ēi p¹ rōne
p¹sum. i. inata t nī t in flūes q est forma p¹sum t quātū ad h caro
motiua est min⁹ cala q sensitiua. rō est quā Aui. inuit: qd caro sen-
sitiua hz solū nervos sensitiuos carni mixtos: hz caro motiua pter
hoc hz ligamēta: t iō dicit Aui. pp illd qd de nervis t ligamētis ei
admiscet: qd caro motiua min⁹ cala ē q sensitiua. hec rō valz si p-
deras qd caro cōponēs musculi sentit sic caro simplex. i. hz sensus
tact⁹: t vltra hec ē mobilis t plicabilis vt regit mor⁹ volūtari⁹.
h oportuit qd hnt ligamēta vltra nervos ad vilitatē motiōis: t h
vī qd itellext Auro. Alia cōplo musculi q debet sibi fm organicū
que cōplo supra posita qnq: ē tertia: t qnq qra cōplo. t i hac cō-
plexiōe musculi. i. caro musculosa ē calidior carne simplici. mu-
sculus enī mouet calore. vt. 2. collz. ca. 18. pbyfi. cō. 43. t sic motus
eger fortiori calore sensus: ita musculi ē calidior carne. Alis aut
dixim⁹ qd caro simplex nō ē organū sensus pfecti hz cū vera: t iō
postea ē calidior musculo. hec opio pati pōt instatias fortes.

Postea est splen propter illud quod est in eo de fece
sanguinis.

Dub¹¹ Dubitat. qd vī q splen sit calidior eparē p: qd plures hz arterias
qd epar: et qd caro eius est rarioz t subtilior carne epar: vt qdam
mō in medio sit carnis epar t pulmonis. hec legunt a Bal. 4. li.
de vti. ptiū. ca. 15. de vilitate splenis. / Dōm qd cū plderata fue-
rit multa multitudo sanguis melici venietis ad splenē t iō fāst
apparet qd h splen sit mebrū calin: qd carnosus t arteriosus val-

Super primo

de: tū deprimis sim calitas friditate melie multū exuberat. signū
magū dñy eius in eo est ingredo ei⁹. cā aut quā mouit Aui. ad.
notificationē splenis cōplōnis p meliā in eo erites est: qd ex hoc
surgit in cura vtilitas. eger enī medicis subtilitib⁹ t aperitibus
gbus existētib⁹ fortib⁹ tolerat eas sine nocumēto t ex ei⁹ dispōne.
vt apparet scienti particularia in cura splenis. o3 igit exponi po-
stea splen. s. remissioris calozis qd caro musculosa: pp illd qd ē in
eodē de fece sanguis. s. refrenatis eius caliditatem plus qd faciat.
nervus vel ligamētū respectu caliditatis musculi. Considera igit.
qd hoc iudiciū est syllogisticū t estimatiuum. / Ad dñū dōm qd h
epar paucas habeat arterias: t nī cor aperit euz multo calore epa-
ti. i. dat sibi multū calorem per latam viam t apertam.

Postea renes eo qd nō multus in eis existit sanguis.
Dubitat. qd rignones sūt pignes t pinguedo arguit friditatem.
Dōm qd renes sunt calin mebrū: qd carnosus rubea carne: sed qd
nō penetrat vene: imo densa fuerunt: rignones sunt remisse cali-
cā aut eoz densitatis legat a Bal. in lib. de vti. partū. 5. cap. 7. igit
rignones bene simulant auaro hoi qd est in diuitijs t nihil sibi ap-
plicat. pinguedo autē intrinseca paucā est respectu carnis.

Deide arteriaz tunice nō pp iplaz nervosa corpa:
sed pp illd qd recipiūt de calefactiōe sanguis t spūs q
sunt in eis. Postea sunt venaz nō pulsatiū tunice pp
sanguine solū. Postea cutis vole temperate.

Hic vide qd arterie t vene cū plderate fuerint quātū ad cōplo-
ne inatā sūt fride cōplōnis: qd sbe nervose: sbe ligamētales: sbe
pānculose vel pelliculose: hz plderate quātū ad illū. s. calefac-
tione quā recipiūt a spū t sanguine arterie t sanguine vene sunt
cōplōnis cale: t qd spūs ē calioz sanguine: iō eleuatiōi gradu calo-
ris ponit arteria qd vena solū: nō enī pōt dici solus sanguis: qd in
venis ē pncip¹ spūs: sed paucus ē t nubilosus respectu ei⁹ q p-
nef in arterijs: vt Bal. de iuuamētis mebrōz. lib. 7. cap. 2.

Dubitat. qd hic ordinat tunicas venaz t arteriaz statz iux cutis
in gradu caliditatis: carne āt simplici multū gradib⁹ eloqauit a cu-
ti. Supra aut dicit qd caro est mebrū ppingus qd cetera mebra pte-
ter cutis. dī qd vene t arterie sunt tēperatores carne i calo t fri-
gido: sed nō in hūdo t in sicco: t iō caro absolute posita ē tēpera-
tioz: qd iter ātuo: āltare. / Alij dicūt qd hic ē sermo de carne ru-
bea sensitiua: sed supra de carne mamillaz t testiculoz. / Alij p-
test dicit caro perfecta sensu tactus qualis est circa vētriculos dī-
gitoz est tēperatioz in suo calore t ppingoz tēperamēto. cutis: t
de hac dicit supra. Sed caro simplex qualis est gingiua: qd caro: et
pars carnis nata est calidior tunicis arteriaz t venaz: imo cali-
dior carne musculosa: t de hac hic loquitur.

Alij hic pueriliter dubitat. ponūt enī gradus calitatis. i. nouē or-
dines caloz mebrōz: t tū gradus mediciaz sūt ātuo. / Dōm qd
nō est idē modus ponēdi hos gradus in mebris t in medicinis.

Frigidus vō quod est in corpore est flegma.

Dubitat hic. qd. 13. ponit ordines hie gradus frigidioz t solū sūt
nouem calidiorum. Dicēdum qd hoc est. qd tot reperiuntur meni-
bra frigida diuersificata in frigiditate siue in frigore.

Dubitat an flegma sit frigidus. 3. qd ē ppiqui nāe sanguis vt i-
fra dices. / Quidā dñt qd hic est sermo de flegmate ināi. Alijs non
placet h ocm: qd Aui. t auctores vident loq de cōplone ptiū nā-
liū in nobis. Aliter dñt qd flegma ē t nāle ē frigid⁹ qd sit in nobis
qd appet: qd sit a calo diminuto: et qd pncipat paucō spū. / Nos
dicam⁹ qd flegma iter pres nri corporis vī qd sit magis sile aque i
oibus dispōnibus qd nō conuenit de meliā. t cū hoc viderūt au-
ctores a flegmate fieri fortes ifrigidatiōes i nobis: t iō tā flegma
nāle qd ināle ponūt frigidus qd sit in nobis. / Ad contrariū dōm
qd appropinquat nature sanguinis in potentia non in actu.

Postea pili.

Dubitat de pilis: qd videntur calidi cum nos calefaciāt. Item
cito inflamātur. ergo calidi. / Ampli vident frigidiores flegma-
te cū sint extra nō participātes spiritu t sanguine. flegma aut in-
tus cū sanguine t spiritu iacet. / Dicit qd pili sunt frigid⁹: non
participāt spiritu neq sanguine. Nos pili locuti sumus de ge-
neratione piloz fen. 7. 4. libz. Et dicamus breuiter qd pili sūt fri-
gidi: qd de mā terrestri: t qd frigus pssat t constare facit sumum
terrestre exēuntē pox cutis: vnde ptiū. ppiūlo vapore t conti-
nuo densato a frigiditate aeris vel cutis sit pilus: t est ac si ceraz
fluidā mitteres per foramē tenue ad qd statet frigus illaz pstare
faciens: t qd vapor ille terrestis hz aliquid de auctor: ideo pilus
hz aliquid plus de calore qd flegma: ideo ponunt minus frigid⁹.
Aliqui tū dicūt de calore vite: qd viuunt t pncipat spiritu qd di-
cūt Auer. voluisse colligēt. 2. ca. 2. 7. cap. 8. t signū qd hō subito ti-
more

more sit canus qđ non fieret nisi spūs aliquis cōicaret eis: et tu cōsidera. / Ad primū in p̄tariū dicēdum qđ calefaciunt reflectendo sicut hoc mō plumbū calidius est laua: vt Arist. pble. 18. 19. pble. / Ad 2^m dicendū qđ aliqua cito inflāmātur: non qđ calida: sed qđ rara et subtilia stupā canape et calamus sicca. / Ad 3^m dicendū qđ h̄ sint extra habent de caliditate ex materia fumosa.

C Deinde os. Postea cartilago. Post ligamentū. Deinde chorda. Post pāniculū. Deinde neruus.

C Considerandū qđ ista mēbra gradatim sunt terrestriora et minus penetrata a spū sanguis: et iō sic sunt gradatim frigida. frigiditātē enī ossis declarat sua terrestritas et purities: vñ eius cōplēctur est a frigiditate fm modū supradictū: et intelligit. z. coll. cap. 2. et in 2° de generatione aialium. cap. 4. Nerui etiam cōplēnt a frigiditate. i. dūmūte calido: vt intelligit. 4. cañ. fen. 4. pmo cap.

C Postea nucha.

Dub^m 18^m **C** Dubitat an nucha cerebro sit frigidior. Vt qđ nō imo calidior p̄tariū. / Ad 2^m de p̄tariū aialium. 6. 7. ca. de medulla. 2. per Aul. 12. de aialibus. 6. ca. imo sentit Arist. qđ nucha suo calore tēperat cerebrū frigiditātē. / Amplius cerebrū est frigidius oīz p̄tariū: vt Aul. ibidē. ergo frigidius qđ nucha. / Amplius medulla est calā vt ibidē Aul. cū ab ea alimentū sumit: sed nucha est medulla vnde dī spinalis medulla. / In 2° Aul. hic et 2° bal. p̄ theozice. cap. 9. et Bal. 2° de cōplōnibz. 3. ca. / In hoc questio est p̄ opio Aul. qđ de medulla spinali opinatus est qđ sit quedā supfluitas sanguinis digesti i tercepti in spina: cū hoc tñ voluit qđ medulla hic nō eēt sic alioz ossiū. medulla enī hanc spīalem oportuit eē cōtinuā per spondiles: et ideo nō est seposita sicut alie medulle: nō enim eēt sic p̄tinua. Scđo opina Arist. qđ sit calida in sua cōplōne. hanc opiniōē i probat p̄lūquā cōmētator. / Tullianus scđo thegnī. cō. 15. sup illā partē. f. si vñ fm occipitiū. redarguit et puenienter vt opinor: et p̄dictum Arist. dicit. qđ medulla spinalis est mēbrū et non est nutrimentū siue nutrimentū superfluitas sicut medulle alioz ossiū: imo generat spina in prima gñatione ex mā p̄p̄ia. pbat qđ spinalis medulla nutrit et augeat sicut mēbra reliqua. Itē diuersa est causa ablationis sensus et mori oībz p̄tariū ista illa. / Cōtra 2^m dictum Aul. ponit qđ nucha nō est calida imo frida. cuius signū ē: qđ est neruosa. i. filio neruus. Aliud signū est: qđ p̄tariū totū doctum sit frigidius: vñ rigores maxime a docto icipiūt. / Posset autē Arist. saluari in hoc qđ itellerit nucha ē mēbrū per illud qđ dixit qđ ea esse cōtinuā. Rōnes Aul. apparet solate. / Alia est opinio qđ nucha et cerebrū sunt equalis frigiditatis. et huius opiniois fuit p̄lūquā cōmētator. Sigs attēdet sine capituli sui et Auer. 2. colligit. cap. 3. cū dicit. Nā nucha est de nā cerebrū. et Bal. 3. alimētoz. cap. 9. de medulla vbi dicit. Spinalis medulla cōtinua est cerebro et eiusdē nature cū p̄tariū: autē p̄tariū. Aul. voluerit qđ nucha esset cerebro frigidior: de qbus fuit Aul. hic et 2° bal. p̄ theozice. cap. 9. et Bal. 2. de cōplōnibz. cap. 3. Lōciliator autē oīa. 25. fauer huius opiniōi per rōnes. p̄tariū qđ nucha minus p̄cipat sanguine et spīritū vt offit sensus. Scđo qđ cerebrū magis calcet a corde: qđ locatus in opposito cordis fm latōne caloris cordis cui ē ferri sursum. et alia induit Lōciliatoris: que omitto. / Alii sunt qđ volunt cōcordare istos p̄tariū qđ nucha quātū ad cōplōnē inatā est cerebro calidior: quātū vñ ad influētē cerebrū est calidior nucha: qđ h̄ multos spūs et sanguinē. In hac cōrrouersia nō credo viā eē sufficēntē ad tenendā alterā partiū: et ideo omitto et dico cū h̄ p̄tariū iudiciū in ordinē hōz mēbroz frigiditāz est estimatiuum.

C Post cerebrum.

Dub^m 19^m **C** Dubitat. vtrū cerebrū sit frigide cōplōnis. Vt qđ nō imo cale qđ est p̄tariū motiū. / Amplius ab eo venit sperma Arist. pblema 10. pble. 58. et de gñone aialium. 2. cap. 5. cū dicit. qđ porus qui ē circa oculos est maxime spermaticus. / In 2° Aul. hic. hanc gñonem scripsimus sup p̄ma fen. 3. cañ. cap. 2. et fuimus secuti ibi viā cōmēdicōz modernoz et p̄p̄ie Lōciliatoris: et ideo solum alioz auctoritā. loquebamur. / Hic autē scribimus qđ vñ pueniēs: et est qđ cōplōne cerebrū pōt accipi vel quātū ad cōplōnē inatā circūscripta influētē: et sic est cōplōnis frigide: appert qđ suba sua medullaris que est maior et pars simul cū pāniculū frigida est et exanguis: et abundat in eo. / In ista medullari aqua et terra vt apparet in eius decoctiōe: vt dicit Aul. / Alio mō pōt accipi quātū ad cōplōnē inatā actuatā per influētē que est ex multitudine caloris in spīritu et sanguine venientibz ad cerebrū: et sic cerebrum est cōplōnis calide. Rō est: qđ videmus in eo multitudinē venāz: et etiā arteriāz magnāz ad eū venientīz. Scđo qđ si tangat aialitē existētē vñuo appert ad tactū calidū. / Amplius cū aer qđ nos circūdat ad tactū nostrū est calidus vt in estate: cerebrū est calidius aere: imo usfrigidat ab aere vt apparet vere cerebro frigidū: vñ

cogimur et in estate defendere ipm ab aeris frigiditate: igit cerebrum respectu cutis est calidū. bec rō sumit a Baleno. s. de vili. partiū. 2. cap. / Et his colligit quedā dicitio in dīcīs / Isaac. nas in dietis vñuilibz cap. 16. et in dietis particularibz. cap. de cerebro ponit qđ cerebrū calidū est et humidū. in libro vñ. 5. de febribz cap. 3. ponit qđ cerebrū est fridū. intelligit enī qđ sit fridū quātū ad suā sām medullarē circūscripta cōplōne influētē: et sic intelligit Aul. 3. cañ. fen. p̄ma. 2. ca. et 2° bal. in thegnī trac. 2. 4. 4. 2. 5. 2. cōmētis. / Cōtra hanc opiniōē que antiquis fuit dymī ar. p̄ qđ nō debemus loqui de cōplōne cerebrū inatā solū: sed de inatā sām cū influētē. Rō. qđ est sermo de cōplōne cū qua operatur. / Scđo af. qđ cerebrū iudicio tactus est frigidū: ergo respectu cutis frigidū. / Tercio. qđ hoc mēbrū tēperat cordis caliditate: ergo debuit esse fridū. / Quarto. qđ orta a cerebro sunt frigida vt nerui. / Ad primū iā appz qđ est sermo corrupt. qđq: enī loquit de cōplōne inatā mēbroz tñ. / Ad rōnē cū dī sermo Auer. est de cōplōne mēbroz cū qua opant et sūt viua. Dōm qđ vñ est: h̄ nō est sermo de oī cū qua opant. / Ad 2^m dōm qđ dīu vñ fuisse exptus Bal. / Ad 3^m dōm qđ sufficit tēperatā per cōplōnē inatam vel sufficit remissus calor. Vel dōz qđ Bal. negat illam tēperatā cordis a cerebro et nō vult qđ tēperetur nisi a frigiditate aeris. / Ad 4^m dicēdum qđ nerui similitur sibi in complexiōe inatā. / Bec igit que hic dītur nō credātur eē cōtradictiones eoz que scripta sūt libro tertio. fen. p̄ma. cap. 2. sed correctiones et supplementa.

C Deinde adeps. Postea pinguedo. Postea cutis.

C Adeps. i. arungia. Pinguedo. i. lardum.

C Dubitat. vtrū iste pres sint fride. Vt qđ nō: per Serapionē i suo de simplicibus proprio capitulo. vbi dicit. virtus adipis et pinguedinis est que nos calefacit. / In contrarium hic.

C Dubitat 2^m que sit frigidior. Vt pinguedo per Isaac in dīcīs vñuilibz. cap. de diuersitate aialium fm mēbra. vbi dicit facile intelligit vñuositatē. i. adipē eē calidiorē pinguedine. Item adeps generat in locis calidioribz: qđ in interioribz et pinguedo in exterioribus. s. iter cutim et carne: vt Arist. 3. hystoziaz. cap. 17. / Dōm qđ adeps et pinguedo p̄siderant quātū ad cōplōnē quā h̄nt ex nā materie: et sic sunt complexiōnis calide. Rō. qđ mā est vñuositus sanguis qđ p̄furgit i bona digestiōe et multa: vt sumit 2° colligit. ca. 5. hoc aut vñuositus est h̄is caliditate in eo qđ acquirit in actu digestiōis sanguinis: et ideo pinguedo inīcta calefacit ex ista caliditate quā habet vñuositus sicut ex his que ab igne exuruntur est vestigiū caloris: vt sumit ab Aul. 2° de partibz. et in 3° cap. 9. de renūculis. Alio mō p̄siderant quātū ad cōplōnē quā h̄nt ex natura forme que p̄sequit efficiēs: et sic que sūt a frido dissipatē siue p̄gelante dīr fride cōplōnibz. Auctores ergo loquētes de his partibz vt nobis occurrūt loco medicine dīcūt qđ sunt calida: sed de eis dīcūt qđ sunt frida cū loquunt vt sunt p̄tes. Rō aut que eos mouit est: qđ p̄seruatio pinguedis in nobis sit p̄seruatio illarum actualiū fñōne: et phibēdo liquefactionē que sit in febribz. Opinor aut pinguedinē et adipē non viuere sed generari et augeri per quādā appositionē partis ad p̄tē. / Ad 2^m dubitationē dōm qđ mālior adeps est calidior qđ pinguedo. Rō est: qđ mā sua est magis vñuositā: et sic calor in ea magis egit et magis reliquit suū vestigiū in tēpore digōnis sanguis. et signū huius est qđ adeps non h̄ humidū aqueū crudū qđ sit sibi p̄tariū signū: qđ in eliquatōe nō stridet: sed pinguedo h̄z: fortius ē egit calor in adipē qđ in pinguedie: ergo est adeps calidior mālior qđ pinguedo: et sic loquit Isaac. for mālior tamen in quātū ad cōplōnē que sequit formam ab agente adeps est frigidior: qđ apparet fm quosdā: qđ fortius frigus ip̄s fuit adipē et exp̄ssit humidū aqueū eius: vnde nō stridet: qđ nō puenit de pinguedine. Alii dant aliud signū: qđ forti densat adeps qđ pinguedo: vt Bal. n. de simplici medi. 2. cap. signū qđ rumpi pōt intātū densat qđ nō sit in pinguedine. / Ad 2^m dōm qđ si adeps generet in interioribz gñatur virtute mēbroz magis frigidiorū. s. pāniculorum: sed pinguedo generata extra sub cuti generat virtute mēbroz minus frigidiorum vt cutis et carnis sub cute.

C Humidius vñ qđ est in corpore est flegma.

C Primo ponit ordinem horum membrorum. Secundo quedam declarat. secunda ibi (Scire tamen.)

C Dubitat nō vñ qđ flegma sit hūidū: qđ ipm ē fridū: igit non ē hūmidū. et p̄tariū: qđ due q̄litates nō p̄ debent alicui. / Ampli spūs est humidior: vt Auer. 2° coll. ca. 2. et appert qđ similit aer qđ ē p̄tariū humidior. / In 2° Aul. et Bal. de cōplōnibz. ca. vlti. / Dōm vt dīcūt qđ humiditas est duplex. Una h̄alis que est substantialis et i trīscālis: et hac est magis humidus spīritus. Alia est humiditas mādēfactiua nō substantialis: sed ē stans et tali būditate flegma est humidius et tactus ostendit qđ flegma sit humidius. / Ad p̄m argumētū dōm primo qđ h̄ illud sit vñ in elementis: tñ in mēbris

Gentilis

nō est vix: q̄ dñr talia nō absolute sed respectue. Aliter pōt dici q̄ nō tribuunt sibi due qualitates eque primo: imo pmo debet sibi frigiditas. i. potius debetur sibi frigiditas q̄ humiditas.

Postea sanguis. Postea pignedo. Postea adeps.

Q̄ pignedo z adeps sunt minus hūida sanguie apper ad tactū.
Q̄ pignedo sit humidior adipe apparet ex supra dictis zc.

Postea cerebrum. Postea nucha.

Dub^m 23^m **Q̄ dubitatur an cerebrum sit humidius q̄ nucha.** Videat q̄ non: imo siccius: q̄ ad ignem positum sit terrestre: vt zc. scdo de partib⁹. cap. 7. z Auer. 2° colliger. cap. 3. 7° In p̄trariū dñi. 7° Dñm q̄ cerebrum est humidius: q̄ apparet: q̄ ad tactū est molli⁹. 7° Amplius ad ipm multi ascendūt vapores humidi a corpore: vt apparet secūdo de partibus aialib⁹. cap. 7. 7° Amplius plures operationes cerebri sunt ap̄bēsiue que sunt humido. Cā dñr. dñm q̄ h̄ sit terrestitas in cerebro: tamē cum hoc est humiditas aquosa multa que in eius assatiōe emanat z exhalat. potest ergo cerebrū dici minus humidum: q̄ suum humidum est minus permixtū sicco: vti ad ignē separat: sed humidū nuche est magis permixtū cum sicco: vnde est magis yunctuosum humidū nuche q̄ cerebri zc.

Postea caro mamillarum z testiculorum.

Q̄ dicit q̄ sicut lac est humidus z fluidus spermate: ita caro mamillarum z testiculorum carne testiculorum. similiter sensus ostēdit q̄ carnes glandose mamillarum sunt molliores q̄ testiculorum: et fecit hoc natura propter finem. sperma enī indigebat fixatione q̄ dāit z esse femorum a fluiditate lactis: z ideo decoquēs sperma yltima decoctione oportuit esse non sic humidum membrum et fluidum vt decoquens lac.

Dub^m 24^m **Q̄ dubitat. quare caro mamillaz z testiculorum nō ponunt inter calida mēbra. Quidam dicunt q̄ non declinant ad caliditatem: nec ad frigiditatem. Alij dixerūt q̄ parum aliqd ad frigiditatem declinat caro mamillaz: sed caro testiculoz ad aliquā caliditatem.**

Post pulmo.

Dub^m 25^m **Q̄ dubitatur. quare nō posuit inter ordinē calidoy mēbroz. 7° Dicēdū q̄ pulmo quātū ad complexionē nālem est mēbrum calidū: z credēdū est q̄ nō ponere calidum sicut epar plus pp multas z magnas arterias z venas: z quātū ad accidentales cōplexiōē est frigidū vt dicit statim. 7° aut pulmo sit humidus ostēdit tactus.**

Postea epar. Deinde renes.

Q̄ hoc etiam tactus indicat. habet enī epar plus de virute z renes adhuc non sunt ita molles sicut epar.

Postea lingua. Postea musculus. Post cutis. Et hic quidem est ordo quo Hale. disponit ea.

Q̄ cōsiderandū q̄ caro simplex poterat poni humidior musculo: quia non habet ligamenta secus mixta vt caro musculosa. Et hic est ordo quo Hal. primo z secundo de complexionib⁹ ea disponit: vritur autem testimonio Hal. quia multa iudicia data sunt estimatiua: z Hale. fuit multum perfectus in ista.

Scire tñ debes q̄ pulmo in sui substantia z nā nō est humidus vehemētī humiditate. Dis enim complexio mēbri nālis similis est ei quo nutritur: z fm suam accidentālē cōplexiōē similatur ei q̄ ab ipso superfluit. Pulmo aut nutritur calidissimo sanguine z multe admixto cholere: z hoc qdē ipsemet Hal. nos docet.

Q̄ hic primo declarat q̄ dicit de humiditate pulmonis. Et pmo probat q̄ pulmo sūaliter nō sit humidus. Scdo q̄ accidentāl⁹ sit humidus. scda ibi (In ipso vō.) In prima parte arguit sic. pulmo nutritur sanguine calido: igit nō est in cōplexiōē nāli siue substantia z intrinseca humidus multū: imo minus q̄ epar. aīis ē Hal. 6. de vtilitate partium. 10. cap. vbi causam huius dat.

In ipso vō multa humiditatis superfluitas colligit pp illud q̄ ad ipsū ascendit de vapore corporis: z pp illud q̄ ad ipsū descendit ex catarris. Postq̄ igit sic ē res: epar multo magis humidū est pulmone hūiditate nāli. Et pulmo magis est madefact⁹: lz humiditaz mox ipsū in sui ē substantiā molliorem fecerit.

Arguit sic. multe humide in pulmone superfluitates adunatur: igitur accidentāl⁹ est humidus: z si bene cōsideras ambas istas duas rōnes voluit Auer. fieri vnam. sed non curamus de hoc.

Dub^m 26^m **Q̄ dubitat. q̄ pulmo deberet poni sicce complexionis: q̄ cholera est sicca. Dñm q̄ nō nutrit sanguine cholericō. s. quo sit nā cholericā vt dicunt: sed cholericō. i. subtili sanguie: qui tñ respectu cu-**

Super primo

tis est humidus: vel si ibi esset natura cholericā adhuc vinceret sanguis in nutritiōe: q̄ pulmo ē carnosus sūe que caro est hūida. vti tñ q̄ Aui. velit. 12. de aialib⁹. ca. 2. q̄ sit minus humidus epar.

Dub^m 27^m **Q̄ dubitat z an mēbra similes ei a quo nutriunt. Vt q̄ non: quia oia essent filia: q̄ oia nutriunt sanguine. 7° Amplius nutritiōē assimilat nutritio: vt tertio de virtutib⁹ nālib⁹. cap. 13. 14. 15. z pmo cap. 8. z nō ecōtra. Itē dicit q̄ similes fm nāle cōplexiōē. 7° q̄ cōplexiō aduentitia nō est nālis: sed cōplexiō ex nutrimento est aduentitia. 7° Dñm q̄ Aui. cū dicit. q̄ cōplexiō nālis est filia ei a quo nutrit: nō intelligit q̄ cōplexiō nutritis assimilet sibi nutrimentum nec ecōtra: sed intellectus intelligit q̄ inter cōplexiōē nutriti z nutritis est cōuenientia: q̄ inter mās pp̄las z organica pp̄ia est puenientia: alr q̄libet fieret ex quolibet z determinatus ex non determinato: calida ergo mēbra nutriunt calidis z frigida frigidis. cū ergo pulmo nutriat sanguine calido: 7° sua cōpō ad hōccl⁹ nat: z q̄ cōpō cū qua nutritū nutrit est cōpō essentialis siue intrinseca siue nālis: q̄ est illa que aīe nutritiōe feruit: ideo dīc cōplexiō mēbri nālis. Cā dñm p̄mū dīcēdū q̄ oia sunt filia cōi similitudine sicut sanguis est nutritiōē cōe z differunt specialibus differētis sicut specialia nutrimenta differunt. Cā dñm dīcēdū q̄ non est sermo de illa similitudine. Cā dñm dīcēdū eodem mō. Aliter cōsuevit dici q̄ similitudo in nutrimento est nālis: q̄ non est egritudinalis: sed cum hoc est aduentitia q̄ ab extra.**

Dub^m 28^m **Q̄ dubitat z vtrum mēbrum fm accidentales cōplexiōē similes ei q̄ ab ipso superfluit. Vt q̄ nō: q̄ per vīm nō possemus arguere su pernāles cōplexiōē epatis sed solū sup̄accidentālē. Solo vītata superfluitas quedā cōis qdā pp̄ia. Cōis dīc p̄. q̄ de nā cōi vt superfluitas que est egestio vel yīna. Scdo. q̄ ab agente cōi: vt ē egestio z yīna. Tertio. q̄ ad cōem finem vt iperna. Quarto. q̄ a multis mēbris ad vnum expulsa sicut superfluitates pulmonis que ex catarris z vaporib⁹ aliqñ venientib⁹ sūt. Propria superfluitas dīc app̄positis modis. p̄mo. q̄ de app̄opriata mās. Scdo. q̄ ab app̄opriato agēte vt superfluitas nutritiōē carnis. Tertio. q̄ ad pp̄p̄iū finē sicut ē superfluitas data. s. nutritiōē carnis. Quarto. q̄ a solo mēbro vno sit: igit cū superfluitas cōis quarto mō significat de cōplexiōē accidentāl⁹: sed superfluitas pp̄ia quarto mō de cōplexiōē nāli. 7° Nos dicam⁹ q̄ superfluitates vel moxant plus pp multas illud trāsmutēt sicut hūiditates catarrales in pulmone: z iste significat q̄ causant cōplexiōē accidentāl⁹: z iō si yīna remaneret tātus in eparē q̄ illud inflāmaret significaret ē cū cōe de eius cōplexiōē accidentāl⁹. z hoc est q̄ voluit cū dicit fm accidentales similes ei q̄ ab ipso superfluit. i. ei q̄ est superfluitas stans in ipso: z iō. 12. de aialib⁹. ca. 2. Aui. z in hoc passu dicit in cōplexiōē accidentāl⁹ similes sibi pp̄p̄iū. si aut superfluitas sic exiens a mēbro nō moxans vt illud alteret: tñ significat de dispōne nāli vel preter nām fm q̄ membrum est dispositum quādo illam facit z ab eo exit q̄ sic cessat inflātia.**

Dub^m 29^m **Q̄ dubitat qd intelligit per vapores corporis ascendētes ad pulmone. 7° Dñm q̄ forsan nil aliū intelligit nisi vapores ex quoy ascendētes sūt catarris: z forsan vult vapores hūidos nutritiōē q̄ nō pnt p̄hiberi quin penetrēt p poros diaphragmas: z forsan vult vapores multos sanguinis q̄ sibi cōicant p arteria venale: lz hūiditaz quasi remouet dubiū. nā res madide sūt in superficie hūide: sed pulmo vlt⁹ ad pres⁹ fundas ē remollit⁹ pp moxā humiditatus.**

Et dispōnes flegmatis z sanguis ita intelligēde sunt. Flātis nāq̄ hūectatio ē f3 modū madefaciēdi: z sanguis hūectatio ē fm modū augmētū faciēdi in suba.

L3 flegma nāle aq̄eti plerūq̄ al⁹ plm sit maioris humiditatis q̄ sanguis. Ex sanguie enī cum quātū digerit d3 digeritur multū humiditatis ex eo resoluitur que erat flegmatis nālis aq̄ei q̄ ad ipsū puerfūm fuit.

In sequētibus autē scies q̄ flegma naturale est sanguis qui aliqua cōuersus est conuersione.

Q̄ hic secundo declarat q̄ dicit de hūiditate flegmatis z sanguinis. z primo facit hoc. scdo remouet erroz. scda ibi (L3 flegma.) Error aut pōt cadere: q̄ diceret aliquis humiditas sanguis substantialis est augens substantiam nostrā p nutritiōē z augmētationem: sed flegma totum puerfūm in sanguine: ergo flegma humiditas est sūalis z augmētatiua. Et primo refutit q̄ flegma est humidus sanguine dīcēs: z lz flegma nāle plurimū sit zc. Scdo remouet erroz. naz dicit q̄ sanguis illic factus a flegmate q̄ digerit resoluit ab eo multa hūiditas q̄ ē eo: q̄ scī ē a flate.

Tertio ostēdit q̄ flegma potest fieri sanguis per diffinitionē flegmatis. Cōsiderandū q̄ littera duplex inuenitur. Vna que dicit plurimum vt valde maioris humiditatis: z tunc subintelligit sed flegma

flegma pot fieri sanguis: q̄ suba est sua humiditas. et hec ista est cō
formis lre Aui. 12. de aialib⁹ cap. 2. cū dicit. h̄ flegma fit mag⁹ hu
midū q̄ sanguis. Alia ista dicit p̄l. r̄ūq̄. 2 dicit h̄ q̄ est verū qñ f̄la
2 sanguis sunt in cor nālib⁹ dīpōnib⁹ 2 p̄lerūq̄ est h̄. / Considerā
dū 2 dicitur aliq̄s. vnde h̄ Aui. q̄ totū flegma p̄uertat in sangui
nē. / Dm̄ q̄ ex h̄. q̄ totū cōp̄tit hec diffinitio flegmatis. / Am
plius si pars flegmatis remaneret: tūc ēt ps fieret cholera 2 ps
melancholia qd̄ est in cōducīes vt ostēdet postorius. / Tercio di
cet q̄s. vnde mibi notū est q̄ sanguis flegmaticus qñ digerit re
soluat multa pars humiditatis aquose que erat ps flegmatis in
ip̄m p̄uerit. / Dm̄ q̄ si Aui. nō h̄z hoc ab aliq̄ sentario tñ h̄z per
itellctū ponentē hoc p̄tra aduersariū qui dicit totā humiditātē
flegmatis esse substantiālibē. Auen. igit dicit p̄tra cū h̄z nō p̄ber.
/ Ut dōm q̄ hoc posset ē manifestū per sudores 2 per multas
evaporationes vīas in hominibus sanguinis flegmatici.

C Res autē siccior q̄ est in corpore sunt pili: sunt enī ex va
pore fumoso q̄ eluaf. Resolutū nāq̄ fuit qd̄ in eo de
vapore mixtū erat 2 pura fumositās p̄gelata remāsit.

C Ponit partes siccās. 2 p̄mo ponit q̄ pilus est siccior 2 p̄bat. 2
q̄ os est minus siccū pilo 2 p̄bat. 3. cōplet ordinē hārū partiū. 2
ibi (postea est os.) 3. ibi (post os.) p̄mo arguit sic. pilus fit de
vapore fumoso a quo resolutū est humidū qd̄ in eo erat 2 ip̄a pu
ra fumositās p̄gelata remāsit. 2 pilus est ps siccior corp̄is. aīe. p̄
bat in ista p̄ntia est nota: q̄ nulla ps corp̄is fit ex mā terrestri
erectata 2 p̄gelata. imo oēs fiunt per modū digōnis humidi a ca
lido. f. ex sanguine. 2 ex hoc vide q̄ pilus est de imperfectis mixtis.
parū enī p̄currit in eius gñone de digōne aut nihil. / Considerā
dū q̄ ponit mām suā ex vapore fumoso. i. siccio. Scdo ponit effi
ciens cū dicit p̄gelata. fumus enī iste cōgelat 2 sp̄ssat a frigido: 2
q̄ nō dissoluit a calido: 2 q̄ de insipissatis a frigido nō tñ dissolutis a
calido: de q̄bus diximus super scda sen. can. / Rufianus vō in the
gnī tractatu. cōmē. 18. sup̄ illo paragrafo. Adhuc vō videf se
ntire q̄ illa insipissatio fiat a siccitate cutis debita.

Dub³⁰ **C** Dubitat vtz pili sint de mā fumosa. Videt q̄ nō imo d̄ humida.
p̄mo q̄ maxime multiplicānt in capite qd̄ est membrū humi
dū: vnde h̄ p̄lōssimus est aialū vt p̄blematū. 10. 63. p̄ble. 1. pilo
sum fm̄ caput. / Amplius pili multiplicānt multiplicatiōe humi
ditatis nō fumose: imo hūide 2 illius minutione minuant. hic ap
paret ex p̄ble. Arist. 10. p̄ble. 58. p̄p̄t qd̄ eumuchi nō sūt calui. 2
p̄ble. 31. 5. p̄ble. pp̄ qd̄ ceci a nā nō fiunt calui. vtr̄obiq̄ accipit q̄
h̄ fit pp̄ multā humiditātē p̄seruatā in eis. / In d̄m Aui. hic 2
4. can. sen. 7. 2 Bal. 2. de cōplerionib⁹ cap. 5. / Dm̄ q̄ mā pilo
rū est fumosa terrestris non multē subtilitatis q̄ exhalaret: nec
multē grossitiet: q̄ nō exiret: sed tante q̄ stat in poro 2 sp̄ssat et
expectat se p̄tes post p̄tes i exp̄ssioe. Signū aut̄ hui⁹ q̄ videm⁹
hoies i p̄tate 2 hoies hūidos multū nō mltiplicare pilos: s̄s cū
adueniet humiditatis eoz p̄uerit ad nām sicciorē: tūc fiunt pili
vt apparet in mutatione fm̄ etates. / Considerā dū tñ q̄ h̄ Aui. di
cat resolutū fuit qd̄ de vapore humido mixtū erat nō est itelligē
dū q̄ ois fit frida p̄sumptio illi: q̄ tūc nō fieret siccī fumosi p̄i
nuatio: sed vult q̄ multa est facta diminutio illi: q̄ tūc nō fieret
siccī illi: p̄nuatio. 2 aut̄ fit diuersitas radicis piloz in cuti hūi
na 2 in cuti alioz aialū: vide ab Arist. p̄blema. 10. p̄ble. 22. 23. 2
29. 2 de gñone aialū. 5. cap. 4. 2 5. de pilatura. ex q̄bus diuersita
tib⁹ cuti 2 radicationi piloz fiunt multū diuersi effect⁹ nāles in
nobis 2 alijs aialib⁹: ex q̄bus est q̄ ex nris cicatricibus nō oriunt̄
pili: sed ex cicatricib⁹ equoz asinoz sic h̄z mutet colorē 2 q̄ hoīz
crines euulsi renascunt̄ duriores: ecōtra de lanis oīū 2 q̄ plōga
tis crinib⁹ oīū fiunt duriores hoīum molliores. Que fit diuersi
tas in pilis faciet alioz barbe 2 capū 2 alioz p̄tū lege Bal. p̄lix
2 rhetorice loquētē in libro de vtilitate p̄tū. 11. cap. 14. 2 Doy
sen p̄p̄betā de q̄ fortit̄ ierepat euz Rabi moyses. 25. p̄tū. afoi. 54.
cap. / Ad d̄m q̄ eumuchis 2 ceci a nā nō fit piloz multitu
do: s̄s piloz p̄seruatio. Sed siue ēt fiat multitudo totū h̄ nō fit nisi
q̄ in mēbris multis p̄seruat̄ p̄seruant̄ mātē qd̄ ad fumū p̄uerit fa
ciūt pilos sic app̄t q̄ oppositū. multū enī vtens coitu caluescit: 2
tñ ericcat: 2 h̄ q̄ mā diminiuit a q̄ surgit fumosum 2 nō fumosus
2 de exhalatione sicut app̄t. erbicus enī est aridior q̄ sanus: sed
tñ nō h̄z mām a q̄ possit surgē sufficiens fumū q̄ritas. / Tūc ad for
mā rōnis cū dī. pili multiplicānt multiplicatione mātē nō fumose
sed humide. Dm̄ q̄ nō multiplicānt ex multitudine mātē humide
nisi iquant̄ in illa est mā fumosa multa: qua p̄sumpta 2 corpore
facto ethico vel p̄tisco est mā fumosa pauca. mā enim fumosa 2
nō fumosa sed vaporosa surgit ab humorib⁹ nostri corp̄is 2 hu
miditatibus. / Ad aliud cū dicit de cerebro. Dm̄ q̄ illi fumū a ro
to corpore sursum ferunt. hic tñ esset locus p̄siderationis. p̄pter
quādā p̄tradictionē Aui. 4. can. sen. 7. ad dicta qd̄ Arist. supra.

C Postea est os: ip̄m nanq̄ oibus mēbris durius exi
stir: humidius tñ pilis est. Osis nāq̄ generatio est ex
sanguine: cuius situs est situs: alā cui⁹ fumus est siccus
q̄ hūiores nāles ericcat locat⁹ in eis: q̄p̄p̄t os multa
nutrit aialia. Pili vō eoz nullū nutriūt: aut fortasse si
nutriūt ex eis aliq̄s valde est rarū 2 cōfessū: sicut existi
māt qd̄ q̄ vesp̄tiones eos digerāt: 2 i eis delectent̄.

C Arguit p̄mo sic. os est durius oibus mēbris: q̄ siccus. (Humi
dius tñ pilis.) p̄bat p̄mo sic. os generat ex sanguine: q̄ humidius
pilo qui generat ex fumo. Scdo sic. situs ossis est inter humida
tes: sed pili extra: q̄ tñ. (Quap̄pter) p̄cludendo arguit. os mul
ta aialia nutrit vt canes lupos 2. sed pilus nō nisi fm̄ qd̄ dicit de
vesp̄tione vel scarabeo fm̄ aliam litteram.

C Hos autē cū duas quātitates ossis 2 piloz in pōdere
eqlī assumpserimus 2 eas in cucurbita alēbico suppo
sito distillauerimus: egrediet̄ ex esse plus aque 2 plus
olei: 2 remanebit minus secis os: q̄ pilo humidius est.

C Probat per experientā 2 p̄ 2. Dubitat q̄ videt q̄ pilus fit
humidior osse q̄ est flexibilis. sed os est frāgile. / Dm̄ q̄ est
siccior pp̄ causas quas Aui. bat. / Ad d̄m dixerūt aliq̄ q̄ est fle
xibilis pp̄ subtilitatē. / Cōtra: q̄ si os attenuaret vt pilus fran
geret. / Dm̄ igit vt bene dixit Aui. q̄ oē flexibile cōplicabile
est ex modo permixtionis humidi cū siccio: ex hoc res multi hu
mide possunt esse rūpiles 2 cōminuiles sicut glacies 2 cristallū
2 vitrū 2 res sicce possunt esse plicabiles vt es.

C Post os autem in siccitate est cartilago. Postea li
gamentum. Post chorda.

C Est cartilago q̄ h̄z duritiē iter oīa mēbra post os: imo est de nā
ossio: 2 sic h̄z ligamētū post cartilagīne: 2 chorda post ligamētū.

C Post panniculus.

C Videt q̄ fit siccus sicut chorda: q̄ cōponit̄ ex villis ligamētali
bus. i. neruosis vt chorda: vt sciet capitulo de mēbris. / Dm̄ q̄
chorda in sui compositione venit ad maiore duritiē vt tact⁹ ostē
dit. p̄aniculus autē q̄ habuit cooperire mēbra mobilia: ideo fuit
mollior: 2 si aliquis p̄aniculus regit mēbra dura vt qui regit os ca
pitis fortitan illic nō est minus siccus q̄ chorda.

C Post arterie. Post vene.

C Quia sunt mag⁹ ligamentales 2 dure q̄ sunt vene: sigs aut̄ velle
posset imaginari siccitatē illoz refrāgi ab hūiditate spūs 2 sangui
nis: 2 iō nō multū elōgaret a cuti cū sic p̄siderate fuerint.

C Post nerui motui. Post cor. Post nerui sensus.

C Motionis. n. nerui fridiores sicciores 2 sūt existit tē
perato. Nerui autē sensus fridiores qd̄: sed nō multū
sunt tēperato sicciores: 2 fortasse sunt eipping: 2 neq̄
ēt in friditate sunt ab eo valde remoti. Postea ē cū.

Dub³¹ **C** Dubitat q̄o nerui motui sunt frididi 2 siccī cū motus fiat a ca
lore vt supra diximus. / Amplius plus caloris in motu requirit̄
q̄ in sensu: vt Bal. 4. de accidētē 2 morbo cap. 5. 2 in lectione ho
dierna primi de interiorib⁹ cap. 6. / Considerā dū hic est sermo
de motu 2 sunt distincti a sensu. f. q̄ solū h̄nt sensum 2 non
motū: nō tñ est fm̄ de sensu p̄iuncto motui: q̄ vnus neruus
est. ois enī neruus motui⁹ est sensitiuus: sed nō ecōtra. / Dm̄ q̄
neruos esse cōplexionis sicce statim p̄bat: q̄ sūt mēbra exāguia.
Scdo neruos motuios esse cōplexionis fride ēt p̄t. p̄bati q̄ si
rio regit̄ in motu: sed q̄ nerui sensitiui sunt siccī nō bene p̄t. p̄
bati: 2 iō sūt testificationi auctoz q̄ forsan euz magna solenitate
retigerūt neruos sensus 2 inuenerūt eos cuti sicciores. Sed cū A.
p̄siderauit q̄ nerui sensus. f. tact⁹ sūt organū tact⁹ aut sūt sibi
p̄ping: dixit q̄ valde parū excedit̄ in sicco 2 ēt in frido. h̄ enim mō
p̄firmat virtutē tactiue. / Ad d̄m d̄m q̄ motus fit calore aialī
sc̄z spiritu dato a cerebro qui venit p̄ neruos motuios q̄uis sint
frididi: 2 sic calore dato a corde 2 his duob⁹ p̄ncipis moyent̄ mus
culi: vt dicitur caplo de virtute motui. / Ad scdm̄ d̄m q̄ ille
plus calor est a corde vel plus calor aialis q̄ regit̄ est a cerebro.
Dub³² **C** Dubitat vtz cor fit cōplexionis sicce vel hūide. Vt q̄ humide
per Auer. coll. 3. cap. 3. p̄bat q̄ est membrū valde spirituosum
2 sanguineuz: igit est humidū. vñ Bal. p̄ de cōplexionib⁹ cap. vlti.
ponit cor maxime sanguineū ponit ēt spirituosum. 7. libro de iu
uamēntis mēbroz cap. 2. 2 ab Aui. in p̄ncipio libri de virtutib⁹ cor
dis. / Amplius magna ps cordis est carnosa carne rubea. sed ca
ro est humidū mēbrū. / Amplius membrū vñ maxime esse humi

Gentilis

dum p. cui? humidū psumptionē distiguunt spēs morbi sicci: s. b.
 est cor: vt Sal. p. de differētis febriu cap. s. / Ampli? v. q. fit hu-
 midus epatis: qz est siccitati minus pot. resisti qz siccitati epatis.
 ¶ In pñu Aui. q. cōter medici. Dixit Wādūnus q. iudicio sensus
 tact? cor est coplerionis sicce: fed qñ ad opōnes est coplerionis
 hūide: qz coplerio cu q opaf est humida r. cala. Sed mirādū est fi
 in corde est aliq coplerio coprehēibilis tactu r. tñ cor nō opaf cu
 illa. Alij dixerūt qz cor in se est calidū r. siccu: sed rōne effect? est
 hūidū: qz effect? ei? est spūs. Antio. tñ de opōne cordis distixit. nā
 qdā est. ppzia qua pparat sibi nutritimū: r. sic opaf mā sicca: qz
 nutritimū cordis est sicca. alia est cōis qua pparat nutritimū?
 p. alijs membris r. sic opaf mām humida vt patiat ab alijs mēbris.
 ¶ hic ego psequi qñre vtū cu dico cor est mēbru organici cali
 de coplerionis r. sicce vel hūide debet intelligere de corde cu toto
 spiritu r. sanguine quos h. in se r. in suis auriculis: r. pono vñā p-
 positionē q. de illigeli de corde cu tāto spū cui qñto facit opōnes
 suas organicas r. nō cu spū ppulsi bili ad mēbra. / nō cu illa pte q
 nō idiget p. se qñta fit ista p. nō est nobis notū. Rō est: sic vt pone
 da coplerio cordis sic epas r. siccū r. alioz nobiliū inqñati sunt
 vtraqz organica r. pncipalia vel nobilia. Sed cū dicim? epar cali
 dū nō icludim? sanguinē quē in mēbra tollit: s. vel accipim? epar
 qñ ad carnē suā vt dixit Aui. vel qñ ad sanguinē q. in eo est vt
 dixit Sal. p. de coplerionib? cap. vlti. cū dixit epar esse sanguinē
 post cor. Similr cū dicim? siccū est fridus nō intelligim? de eo
 qñ ad cibū quē dat mēbris. / Sed rōne: coplerio nālis mēbru nō
 est dicēda talis cu cor: ex eo q. quicqz membrū nō h. sed alijs dat: g.
 ¶ Tertia rō: per id qd cor nō pōnit in coplerioe per qd nō agit
 opōne organica sibi debita: sed p spiritu quē deo transmittit siue
 transmittit nō opaf suā opōne: qz opatio sua pncipalis est gñare
 spiritū: sed cu toto spiritu nō gñat: qñ ita transmittit sicut epar cu to
 ro sanguine nō gñat sanguinē. / Cōsiderādū hic tñ q. semp de spū
 cu q. agit cor transmittit in mēbra: sic epar hñs sanguinē cū q nō
 agit ad alia mēbra transmittit de illo qd pus in eo erat: r. sic cedit
 sibi sanguis pñius: qz tñ cu mōiō mēsurā spiritus qz fit illa quā
 transmittit simul cu illa q. agit cor: facit suaz opōne. hic abbrevio q
 alis hic plogauit: r. b. qz multa apposui et bis q. diximus sup de co-
 plerione tertia. / ¶ his habis al. psequim? tenore qz cor est sicce
 coplerionis. / simul cu spū p. quē agit vt nēcio istrumētū q. nō est
 rāta ps qñs tot? alius q. in mēbra transmittit sicut nō est tātus
 sanguis epatis qñs totus q. ad oia mēbra vadit. hoc pbat p. qz
 cor cu toto isto spū sibi nēcio vt appropziatū istrumētū opōnis
 h. plures ptes tam siccas qz duras. / carnē que dura ē vt sensus
 ostidit r. ligamētā r. pncipalēs oia sunt plura r. maiōis qñtitatē
 qz fit spūs qz vt istrumētū nēcio vt fit vñ nō est. Sed q. talis co-
 plerionis qz ē cor: qñs regit. p. sua opōne. Sed hñe caliditatē
 sicca regit qz cor: qz euaporare sanguinē: fed h. fit a calido acuto
 sicco: hēc est cōis rō medicor: r. tñc soluebā ad Aui. / ¶ Ad Auer.
 q. accipit cor cu tāto spiritu r. sanguine appropziatū r. ppulsi bi-
 li in mēbra r. fit sibi placuit ex isto idit cordis coplerionē ē hu-
 midā: qz totū illud est plus qz moles reliquitū pñi: nec imagina-
 bile est. / ¶ Ad rōne oīm q. illa caro est sicca signum est duritiē.
 ¶ Ad alia oīm q. distinctio spērū ethice ex psumptione hūiditātē
 cordis nō fit: qz cor fit hūidus qd fit in nobis: fed qz est pus r. pnci-
 palius r. iā hūmidū ēdū est pncipalūs oīs hūmido: r. p. h. m. p.
 pot. siccatitā eius resisti. deficient enī pñ. nō est a quo subdūdi fiat
 et vt Arist. 3. de pñib? aialū cap. 4. / ¶ Alij dicant? q. cor: qñ ad
 coplerionē pñā. f. innatā r. ēt scdm. f. influētē. f. datā f. b. f. m. mē-
 surā innatē est coplerionis sicce h. parū: qz parū vltra siue sup cu-
 tum est siccu vt tact? ostēdit. / Sed qñ ad coplerionē tertia est
 hūmide coplerionis. Rō est: qz spūs est hūmidus cu denoat cor
 a spū ponit coplerionis hūmide. placuit aut Aui. post qz cor: po
 suit cālm p spūm ponē ipm siccu p alias ptes: vt in h. faceret nō
 scire oīm modū coplerionis cordis. Deo sunt grē infinite. Amē.

De complexionibus etatuz 7 generũ. Cap. 3^m.

Et es oēs sunt quatuor. Etas adoleſcit que vocaſ etas adoleſcentie ⁊ eſt fere vſq; ad.30. annos. Poſtea eſt etas ⁊ſtidiū que vocaſ etas pulchritudinis ⁊ eſt fere vſq; ad.35. aut. 40. annos. Et eſt tertia etas minueſci cuꝝ virtus nō amittitur manifeſte ⁊ hec eſt etas ſenectutis q̄ fere eſt vſq; ad annos.60. Et eſt etas minueſci cū manifeſta virtutis debilitate ⁊ hec quideꝝ eſt etas ſeniū ⁊ finis vite.

CLū determinauit de cōplexione diuersificata fm mēbra: hic de-
terminat de cōplexione diuersificata fm etates p̄ 7° fm gīla, ibi

Super primo

seruus ⁊ hęc dicit Rubrica ⁊ p̄ h̄ de cōplexiōe diuērificata s̄m re-
giones ⁊ s̄m artes b̄xuit de h̄ p̄currēs. ⁊ ibi (S̄cōm v̄o.) p̄ima
in duas p̄ p̄mitit numerū etatis. ⁊ docet cōsummā cūmūq̄
etatis. ⁊ ibi (Infancū v̄o.) p̄ima in duas p̄ ponit quōr etates
⁊ declarat. ⁊ alterā illarū subdiuidit. ⁊ ibi (Adolescentie.)

¶ Dubitat q̄re nō diffinit etatē. dōm q̄ sibi nō placuit: r̄ p̄o displi-
centie sua vel nō placetie: q̄ est aut mēsurā aut tps: r̄ hoc non ē
in hac scia diffiniri vt mēsurā etiā nō ē diffiniri: sed potē etates
vt est dispō ī boie est ipsa cōplexio mēsurati tps: r̄ cōplexio ista
est diffinita: nō igit refutab atq̄dē nō hāc nisi q̄uo variā fin tēpōra.
¶ Quidā tū magistri diffiniūt etatē dicētēs: etas est mēsurā men-
surans dispōnē corpōis viciū. ¶ Alij etiā etas est tps vite aialis q̄
crescit stat dīminuit occuit: r̄ manifeste. ¶ Alij etiā etas ē dispō
accidētālī cōplexioni p̄ncipālī attributā mēsuratā piodo tēpō-
rali fin diuersā habitudinē calidī nālīs ad humidū radicāle.
¶ Alibet? vō alamanus in libzo de etate sue de inuētūe r̄ fene-
cture sic ēa notificat, etas est spātū tps in viuētē relictū q̄ vir-
r̄ vite ēdē p̄ficiū sue mēsure motū vt opōnē nisi p̄ accōis ipediā.

Cū dubitatur 2° an etates sint 4^{to}uo: 2° vide q^d due sue tres: q^d b^o
 vel crescit vel decrescit: 2° si est alia dispo^e e in 4to stat: 3° vel due sue
 y^l tres. ¶ Ampli^o vide q^d nulla sit adoleſciſue p^oficia: q^d ſemp^o
 a p^o iſtati g^oniſis. ſ. aiatu tūc p^ocedim^o in humido radicali dimi-
 nuendo. ſ. per ericcationē. C^o 3° 2° 3° 4° 5° 6° 7° 8° 9° 10° 11° 12° 13° 14° 15° 16° 17° 18° 19° 20° 21° 22° 23° 24° 25° 26° 27° 28° 29° 30° 31° 32° 33° 34° 35° 36° 37° 38° 39° 40° 41° 42° 43° 44° 45° 46° 47° 48° 49° 50° 51° 52° 53° 54° 55° 56° 57° 58° 59° 60° 61° 62° 63° 64° 65° 66° 67° 68° 69° 70° 71° 72° 73° 74° 75° 76° 77° 78° 79° 80° 81° 82° 83° 84° 85° 86° 87° 88° 89° 90° 91° 92° 93° 94° 95° 96° 97° 98° 99° 100° 101° 102° 103° 104° 105° 106° 107° 108° 109° 110° 111° 112° 113° 114° 115° 116° 117° 118° 119° 120° 121° 122° 123° 124° 125° 126° 127° 128° 129° 130° 131° 132° 133° 134° 135° 136° 137° 138° 139° 140° 141° 142° 143° 144° 145° 146° 147° 148° 149° 150° 151° 152° 153° 154° 155° 156° 157° 158° 159° 160° 161° 162° 163° 164° 165° 166° 167° 168° 169° 170° 171° 172° 173° 174° 175° 176° 177° 178° 179° 180° 181° 182° 183° 184° 185° 186° 187° 188° 189° 190° 191° 192° 193° 194° 195° 196° 197° 198° 199° 200° 201° 202° 203° 204° 205° 206° 207° 208° 209° 210° 211° 212° 213° 214° 215° 216° 217° 218° 219° 220° 221° 222° 223° 224° 225° 226° 227° 228° 229° 230° 231° 232° 233° 234° 235° 236° 237° 238° 239° 240° 241° 242° 243° 244° 245° 246° 247° 248° 249° 250° 251° 252° 253° 254° 255° 256° 257° 258° 259° 260° 261° 262° 263° 264° 265° 266° 267° 268° 269° 270° 271° 272° 273° 274° 275° 276° 277° 278° 279° 280° 281° 282° 283° 284° 285° 286° 287° 288° 289° 290° 291° 292° 293° 294° 295° 296° 297° 298° 299° 300° 301° 302° 303° 304° 305° 306° 307° 308° 309° 310° 311° 312° 313° 314° 315° 316° 317° 318° 319° 320° 321° 322° 323° 324° 325° 326° 327° 328° 329° 330° 331° 332° 333° 334° 335° 336° 337° 338° 339° 340° 341° 342° 343° 344° 345° 346° 347° 348° 349° 350° 351° 352° 353° 354° 355° 356°

Adoleſcētie ſo etas diuidit̃ in etatē infantie. Et bec qđ etas eſt cū membra pueri nōdum ad motiones 7 ambulandū ſunt apta. Et in etatē dentitū plantatiuaꝝ que eſt poſt ambulationē 7 anteqū fit ſortis. Et illū eſt cū nondū gingiue ſunt omnibus dentibus replete. Poſtea eſt etas cūſionis que quides eſt poſt vbera mentia 7 natiuitatē dētiū 7 anteq̃ polluaſ.

Cōsiderādū q in hac etate qd est a pncipio natiuitatis vsq ad 30. ānos sup gñg notabiles diuersitates: iō hac etatē in gñq diuissit. i. in etatē infantie. i. nō locutiōis dicta ab ifari i nō posuit sibi terminū pp multā diuersitatē puerorū: in b qdā ē cito qdā valde tarde loquūz i ambulat: iō dicit aliq hoc tēpus esse. c. annorū alij vniū āni: t etatē dentū plātatinā zc. t dīcunt tēpus esse vsq ad 7. annos alij dicunt qtuor: t etatē pūssionis. hec etate esse vsq ad .ii. vel. zc. ānos. alij vsq ad .i4. z dīc et pūssionis finē fratre illiberto q calidū manifeste incipit pcutere bumidū z dīari sup illō. vel dī q ipsi forē pcutiunt i iordānis mouent moribus. et pcutiunt ad libidinē aliq nō q possint sperma emittē: sed aliq viciōsis iā incipit agitare t icitare genitalia: vnde plectunt: illarū partū tactu z pūssione: t intelligit hoc ab Aristo. pmo de

generatione aialium penult. cap. 7. pble. 4. 26. pble. vehemētia
natiuitatis. i. iam dentes primi ceciderunt 7 cōplexio sunt. 2. al ne-
cessitas anteq̃ polluat. q̃ nōdū pnt emittre sperma.

Deide est etas alguelemati vel alguadi 7 rebac. i. cū
ab eo egredis sperma q̃ ē quousq̃ barbescat. Postea
est etas fortitudinis que est donec desinat crescere.

Hic ē gr̃ta etas: 7 q̃ tps barbaricis ē valde diuersus 7 diuersus
iō tps nō posuit. dicunt qd̃a durat a. 14. vsq̃ ad. 25. q̃ bec etas
pubertatis: 7 pubertas incipit i. 17. 7. 23. finit: vt in cōmē. s. afoz. 5.

Dub. 3^m **Pr**icipit p̃ an in alijs viuētib⁹ reperiant etates. Dm̃ q̃ in aiali-
bus pprie attribunt 7 plus pfectis q̃ ip̃fectis pp mutaciones ma-
nifestas q̃s videm⁹ vite cox. platis aut 7 multo plus mineralibus
nō sic attribuit. dicim⁹ tñ de platis 7 q̃busdā nō viuētib⁹ q̃ sūt
iuuenes vel ātque. si q̃ est aliq̃ nō viuēs qd̃ manifestā mutatio-
nē in spatio sue p̃durations bēat finē tyriaca attribuitur sibi
etates q̃t vt in aiali vt apper⁹ s. can. cū diuidim⁹ tyriace etates.

Dub. 4^m **Dubitat** 7 an etas augmētū duret. 30. ānis: 7 p̃ an hō augmēt
vsq̃ ad annos. 30. Dm̃ q̃ tps augmētū manifesti 7 magni est in
primis annis 7 ante. 12. annū 7 vsq̃ ad. 15. ānos h̃z bō fere medie-
tate sue q̃tatis fm̃ Aristo. p̃mo de gñōne aialū in caplo. 20. q̃
aut semē. sed post. 12. vel. 15. annū nō apparēt hoies ita nobilitate
crescere 7 p̃pterea cadit discordia in hac mēsurā. Quidā enī di-
cūt q̃ homo crescit vsq̃ ad. 35. ānos: 7 de hac sp̃ia fuit 7 balyab.
4. theori. 2. cap. 2. 7 7 balya. in thegni tracta. 3. cōmē. 63. 7 7 ba-
deus ibi illū tēxtū corrumpat. Aristo. vō voluit q̃ homo crescat
vsq̃ ad annos. 30. vt pblema. 30. pblema. 7.

Dub. 5^m **Dubitat** sc̃do an cōplexio nālis 7 cōplexio etatiua differāt. Cū
des q̃ sic: q̃tūc. 7 balyab. 7 7 balya faciunt distincta capitula de
cōplexionib⁹ nālib⁹. s. modū tēperamentoz 7 de cōplexionib⁹
etati. Cū p̃trariū q̃ ite cōplexiones habēt eadē principia. s.
sperma 7 sanguinē mēstruū 7 idē subm̃ hominē 7 eundē finē. s.
operationes aiali debitas: 7 sunt idē. 7 Quidā moderni dicūt
cōplexio etatis 7 cōplexio naturalis differēt formalit̃r sue essen-
tialit̃r: 7 in tāta ruditatē qd̃a modernus venit q̃ dicit cōplexio-
nem etatis esse cōplexionē superadditā naturali cōplexioni 7 in-
ueniunt ab eo scripture q̃bus facit imaginari q̃ cōplexio etatis
sit vna cōplexio superemplastata super cōplexionē nāle. 7 Rō
prima: cōplexiones sunt distincte a quibus diuersa sumit indica-
tio: sed a cōplexione naturali humida sumit indicatio de paucio
cibo dando vt a flegmatica completionē: sed a completionē hu-
mida etatis sumit indicatio de multo cibo dando vt a cōplexio-
ne pueri. 7 Sc̃do rō: cōmūnis cōplexionis nālis principia. differūt
7 principia cōplexionis etatis: igit̃r bē cōplexiones differūt. p̃t̃ia est
nota. p̃mo ānis. nā calidū nōb 7 būidū sunt in nobis duo principia
cōplexionū que sunt in nobis. calidū aut nāle cōparatū ad būidū
vt q̃le est p̃n nālis cōplexionis: q̃ excedit multus dicit calida. si
pari dī frigida cōplexio. 7 si būida excedit dī humida. 7 Sed ca-
lidū cōparat ad humidū in rōne q̃tū p̃stituit cōplexionē etatiua:
q̃ cū calidū 7 humidū sunt multe q̃tatis est completio etatiua
adoleſcentie: cū paucē est completio senectutis: cū medio nō est cō-
plexio iuuentū. 7 Tertia rō mea in cox fauorē cōplexiones diffe-
rūt q̃ hnt diuersos terminos: s. cōplexio etas 7 cōplexio nālis sūt
hmoī: q̃ cōplexio etas terminat ad mortē: s. nālis nō: imo termi-
nus ei⁹ pōt dici opōnis pfectio. 7 Quarta: cōplexione nāli corru-
pta inducit etatiua: igit̃r differūt. p̃bas ānis. q̃ cala 7 sicca cōplexio
nālis veniēs ad senectutē fit frida 7 sicca: vt Bal. ponit in thegni
illo caplo. Decidētē vō aut p̃mo theoricē. 21. cap. sed frida cōple-
xio nō est cala: imo cōplexio etatiua icludit qd̃ qd̃ mō icludit cō-
plexio nālis: q̃ icludit calidū agē in humidū: sed nālis bec nō iclu-
dit: igit̃r differūt. 7 Ad ponēdū qd̃ credim⁹ vērū in hac qōne p̃mit-
tendū qd̃ sit cōplexio nālis. Et dicim⁹ id in quo oēs pueniūt: com-
plexio nālis est cōplexio quā homo h̃z ex p̃ncipijs gñōnis cū qua
p̃ficat opōnes suas: h̃z ē si sit ex tpe possit dici nālis vt friditas ca-
liditas ex tpe. 7 Ista completio nālis diuisa est in suos modos siue
spēs: qd̃a est cala siue cholericā: quedā frida siue flegmaticā 7
qd̃a rēperata. 7 Sc̃do p̃siderādū q̃ cōplexio nālis h̃z latitudi-
nē: q̃ cōplexio cala mea rēp̃t plus cala 7 min⁹ cala 7 sic de alijs.
7 Ibis habitis dico q̃ nālis cōplexio 7 etatiua sunt vna res siue
cōplexio 7 nō imaginor in me duas formas q̃tatiuas siue duas
res quāp vna sit mea cōplexio nālis 7 etatiua sunt vna res siue
Sed mea cōplexio nālis succēdēs in tpe p̃ ptes sue latitudinis dē
cōplexio etatiua. 7 ego nar⁹ sum cōplexionis cale sui puer cale
cōplexionis 7 sui iuuenis calidus 7 sum fener cale completionis.
7 Hoc p̃bas rōmō? 7 p̃ h̃z cōplexio i se 7 cōplexio mēsurata tpe
ē vna cōplexio sic albedo 7 albedo bodie 7 cras. s. cōplexio nālis
est cōplexio in se p̃siderata: 7 cōplexio etas ē cōplexio rēporalis:

7 sūt vna res. Sc̃do si cōplexio nālis ē alia cōplexio ab etatiua:
tūc cōplexio nālis nō inueniēt nisi in istāti. p̃bas. p̃na. accipio p̃m
istās gñōnis hois: p̃ illo instāti h̃z cōplexionē nāle: 7 tunc q̃ro aut
ista cōplexio succēdit in tpe: 7 tūc nō est op⁹ q̃ alia cōplexio etati-
ua succēdit: aut nō succēdit: igit̃r nō durat nisi p̃ instās. 7 Tercio
quero qd̃ ē agēs pducēs istā cōplexionē etas: aut tps 7 h̃z nō: aut
calor nālis 7 h̃z nō: q̃ nō agit ad cōplexionē nouā: s. mouet p̃ gñus
latitudinis. 7 Quarto etas in morbo nō dicit aliā rē a morbo: sed
dicit morbū in tpe 7 quēcūq̃ etas dicit partē illi⁹ morbi vt itelli-
git a Bal. in libro de t̃pib⁹ porismoz: 7 sūt hic. 7 Cōsiderādū aut
p̃ solone rōmū q̃ illud qd̃ decipit in h̃z q̃nestio est: q̃ accipit vna
p̃tē latitudinis cōplexionis 7 cōparat ad aliā partē eiusdē latitu-
dinis: 7 q̃q̃ partē vni⁹ latitudinis cōparat ad partē alterius cō-
plexionis. Accipe 7 vna cōplexionē nāle cū oib⁹ t̃pib⁹ siue latitudi-
nis 7 cōpara ad totā aliā cōplexionē nāle 7 inuenies q̃ differt sic
tota cōplexio flegmatica cū tota sui latitudine extēsa p̃ totā vitā
est alia a cōplexione cholericā tota 7 ps a pte: 7 tota cōplexio fle-
gmatica nālis petri nō est alia a cōplexione etati petri: tñ si vna
p̃tē cōplexionis flegmaticē petri cōparas ad aliā p̃tē: tūc iste p̃es
differūt sic p̃tes integrates vna latitudinē vt friditas petri 7 pueri-
tia 7 friditas ei⁹ in senectute. 7 Ex his tollit alia d̃ceptio q̃ acci-
dit in locutidē cū cōparam⁹ p̃tē latitudinis nālis cōplexionis p̃tē
alteri⁹ latitudinis: 7 dicim⁹ oīs fener h̃z cōplexionē sicca etatiua.
nō tñ h̃z cōplexionē sicca nāle. hic. n. fmo d̃z sic intelligi: oīs fener
siue choleric⁹ siue flegmatic⁹ siue melic⁹ h̃z cōplexionē suā nāle
q̃tū ad p̃tē latitudinis cū q̃ est mag⁹ sic⁹ q̃ p̃us fuerit: tñ fener est
choleric⁹ q̃ fuit p̃us choleric⁹: 7 flegmatic⁹ q̃ fuit p̃us flegmatic⁹
7 sic de alijs: 7 sic ad p̃na. Cū dicit illa siue diuersa a quib⁹
sumit diuersa indicatio. Dm̃ p̃ q̃ p̃pō est falsa: q̃ ab vna re di-
uersificata fm̃ mag⁹ 7 min⁹ sumi pōt diuersa indicatio. 7 ego suz
ita for⁹ q̃ possus tolerare feb̃re septē dieb⁹ idigeo cibari subtili
dieta. Ego suz for⁹ ita q̃ possus plus sustinere nō debeo cibari: tñ
iste nō sūt due vtutes: s. vna i suis gñib⁹. 7 Vel p̃cessa ma. dōz q̃
mi. ē falsa: cū sumit sic⁹ b̃z cū. n. oī pueri idicāt multū cibū est dicē
cōplexio flegmatica cholericā mēlica. 7 cū p̃ma p̃tē latitudinis
parū q̃ vocat cōplexio puerit̃e idicāt multū cibū: 7 bec p̃pō vā 7
sic cōparatiō ad reliq̃s p̃tes cōplexionū istaz in alijs t̃pib⁹: h̃z tñ
qd̃ ē oēs p̃eros idicare multū cibū h̃z latitudinē: q̃ puer flat⁹
nō tātū regit cibū q̃tū puer choleric⁹. 7 Cū d̃z oī alia p̃pōnis p̃e
q̃ h̃z flegmatic⁹ idicāt pauciori cibo. Dm̃ qd̃ falsus est flegma-
ticus in p̃na p̃tē flegmatic⁹: imo multū h̃z nō tātū q̃tū choleric⁹
in eadē p̃te: 7 si bene p̃sideret ista rō perit: q̃ semp̃ accipit p̃ di-
uerso illū qd̃ ē idē: tota 7 p̃ma flegmaticē cōplexionis regit mī-
nus de cibo tota sūma cholericē cōplexionis: 7 qd̃a ps flatice cō-
plexionis pluri cibo qd̃a rē eundē cōplexionis vt ps i pueritia q̃
ps in senectute. 7 Ad 2^m d̃m q̃ idē p̃n est in nie calin 7 calin
q̃tū 7 si sunt diuersa iquā q̃tatis accidit q̃tati ē diuerso per
accēs: 7 ex h̃z nō opz seg d̃m cōplexiones: sed vna cōplexio va-
riat in sui latitudine. 7 Ad 3^m d̃m q̃ cōplexio nālis vt forma q̃
est organū aie est p̃n op̃nīs: 7 ipsa vt succēdit in tpe terminat
ad mortē sicut albedo q̃ i muro vt forma mouet oculū. ipsa aut
vt p̃cedit i tpe 7 alterat a fumo terminat ad nigredinē: 7 tñ vna
est albedo a p̃n vsq̃ ad finē. ipsa nō est due albedines. 7 Ad aliā
d̃m q̃ ē cōplexio frida in quā cadit i sibi cōplexio nālis: nec ē
alia etatiua sup̃ illā. Cū d̃z q̃ fener ē calidus 7 sic⁹. fener respe-
ctu rēpari qd̃ aut bēat plus q̃ ali⁹ ex h̃z q̃ fuit calidus 7 sic⁹ ps
qd̃ dī fridus sic⁹: nō bēm⁹ hic dicē: in thegni enī discussimus h̃z.
7 Ad 5^m d̃m q̃ ē cōplexio nālis icludit hoc. siquis aut vellet
imaginari q̃ cōplexio nālis ēēt quā dat gñans. 7 g. rāta būiditas
7 cōplexio etatiua ēēt gñus sic⁹ qui a gñis 7 imaginaret istas
duas res distinctas 7 vna i termino in q̃ 7 aliā in termino ad quē
nō p̃hibeo sibi: tñ bec duo nō p̃stitūt duas cōplexiones in actu.

Dub. 6^m **Dubitat** vtz pfectio iuuentū duret aliq̃ tpe. Cū q̃ sic: q̃tūc. 7 balya po-
nit sibi spatij q̃nq̃ ānoz 7 p̃bas rōmō. Dy. p̃mo q̃ iter duos
mor⁹ 7 iōs cadit ges media s⁹ phy. tex. 62. s. cū mor⁹ ad pfectio-
nē iuuentū 7 mor⁹ recedēs ab illa pfectiōe sūt mor⁹ 7 d̃m: 7 in me-
dio erit ges. Ampli⁹ oē qd̃ mouet ad aliq̃ formas stat aliq̃ tpe in
illa: sed hō mouet ad pfectionē iuuentū: 7 ibi gescit. Antecedēs
notū: q̃ si forma illa corripit vel eodē instāti 7 h̃z impossibīle: vel in
alio: 7 inter duo instātia gescit 7 illud est tps: 7 t̃. Tercio nā ni-
bil pducit ad cuius p̃seruationē nō intēdit: vt Aristo. 2. de gñōne
aialū ca. 1. si igit̃r pducta ē pfectio iuuentū intēdit nā q̃ p̃seruet
tpe. Cū d̃m q̃ Bal. in. 1. de regi. sanita. 7 7 balya in thegni tra. 2.
24. cōmē. vident sentire q̃ optima sanitas sit occulta a sensu: 7
cōiter erponit q̃ nō durat nisi p̃ instās. 7 h̃z voluit Bal. tñ dixit in
ictu oculi: sed optima sanitas est illa q̃ in pfectiōe iuuentū rēp̃t:
7 t̃. 7 Dm̃ q̃ triplex est pfecta forma iuuentū. s. pfectio quā-
titatis: q̃ ibi est deuentū ad vltimā q̃titatē que per augmentum

Gentilis

pōt hēri. Alia ē pfectio caliditatis: qz bz mēsurā calitatis meliorē que possit hēri. Tertia ē pfectio siccitatis: qz bz pfectiorē siccitatis que possit hēri: qz bz tāta mēsurā siccitatis supra quā z infra quā nulla siccitas esset ita bona pro operationibz z sic itelligo de caliditate. loqz enī de pportioibz occultis sequētibz has mēsuras non est multi ppositi. pcedit hic autē qz iuuenis sit tēperatior pūro siue sit verū siue nō. Cōdico g tres pponēs. pma pfecta q̄tatis quā iuuenis accipit durat tpe. Rō qz inter acq̄sitionē q̄tatis z deperditionē est q̄s media z nō sit totū augmētū tpe pūno: vt z p̄ph. cōmē. 6. 7. 8. p̄ph. cōmē. 23. g. multo fortius vī qz iter augmētū z diminutionē sit tps mediū. Scda rō: qz in augmētō ē ḡnatio: in diminutionē eiusdē ḡnati corruptio: g. augmentatū durat tpe. p̄ntia est nō. aīis p̄s: qz in augmētō est nutritio: ēt in augmētō est q̄t alicuius informatio subalīe: g. ḡnatio. f. p̄mūta. Alia p̄s aīis est nō: qz diminutio sit p̄ corruptio ē alicui p̄tis per viā resolutionis. hēc tū rō difficultatē h̄z: qz enī carnis in augmētō apud q̄dā sit aī extēsiōe ap̄ quōdā sit post extēsiōē: tū si sit post extēsiōē certū est qz ḡscit tpe in illa q̄tate: si sit ante extēsiōē. Adhuc dōm qz augmētatio nō pōt continuari sine incediari diminutionē: qz sunt p̄y mor: z iō rē. Tertia rō est augmentatio z diminutio sunt duo mor: p̄y facti ab eodē p̄n. f. calido h̄z diuersificatio: z omīs istoz motuū nō est pfectio alterius. sicut mor: diuturnus est pfectio p̄p̄y mor: lūne z mor: ambulationis ad scholas est mor: pfectionalis q̄ q̄s retro moueō mānū z sunt mor: per se terminati: g. nō p̄t esse sine q̄te media. cōsequētia est nō: qz ad h̄z mor: p̄y bēant q̄te mediā ille tres cōditiones requirunt: vt vī sciri p̄. Auer. 1. cānce. 239. cōmē. 2. 8. p̄ph. 62. cōmētis. aīis p̄s de se. f. Sed p̄ pōne op̄iones cōmē qz p̄us fiat ḡnatio carnis in instāti z in tpe sequēti fiat extēsiō: tūc suppono qz tpe toto illo in quo extēdit calefiat uī: qz carnis: z pro d̄e qz instāti est verū dicē: hoc bz esse extēsiō: h̄z ē esse calefactū: pōno qz sequit corruptū esse aliq̄ partē carnis: g. pro isto instāti bēbit diminutū esse: z pōno qd est p̄m corruptū esse carnis: sed p̄m hoc esse corruptū carnis nō pōt h̄e nisi in p̄ instāti post augmentatiōē carnis: g. diminutio z augmentatio sunt incediaria. istā rōne dīmutinus pp̄ plixitātē. C. Scda p̄pō est pfectio caliditatis iuuenilis durat tpe: qz idē est ḡdus caloris in iuuenē z puerorū: qz isī imaginati erimus yū ḡdū caloris currere per totā pueritiā z iuuentutē erimus imaginati ḡdus caloris qz p̄durat in tpe. Contra: iter duos mor: p̄yos est quies: sed calefactio in iuuentute dīat in frigidationē senectutis. Dōm qz non est calefactio z ifrigidatio: imo caloris p̄sistētis in etate adoleſcētie remissio: quē remissio incipit in tpe senectutis. Tertia p̄pō: pfectio siccitatis iuuenilis nō durat tpe: sed in instāti. Rō a p̄ncipio natiuitatis vsqz ad finē vite ericcat ericationē p̄tinuā: g. nunq̄ est quies in aliq̄ mēsurā siccitatis: qz da op̄positū: tūc mor: iō ē ēt p̄mū. aīis p̄s: qz semp calidū vī ēē p̄ns humido: vī semp q̄tātē ericcat. f. Lōsiderādūm hic fm dicta supra ex intēsiōe Auctoz tenē qz pfectio in calore nō dūret in tpe: qz actionē aliq̄ in actiōis op̄z seqz ad mutationē in passiuis: h̄z illa mutatio in calore post ē iter latitudinē ḡdus: z sic ēt mutatio siccitatis possit ēē iter latitudinē ḡdus. f. Ad p̄ia p̄z solo in quātū enī p̄bat qz pfectio q̄tatis p̄duret tpe z qz pfectio caliditatis z in certa mēsurā q̄tatis ḡdus dūret tpe p̄cedit: sed in quātū p̄bat certa mēsurā siccitatis durat tpe. i. ḡscit hoc nō p̄cedit: qz p̄tia est ericcatio. f. Ad rōnē g. cū dī: iter duos mor: p̄yos est q̄s media. Dōm qz verum est fm modū dōm: sed mor: ericationis est vīus p̄tinuus a p̄n vsqz ad finē z non sunt duo motus p̄y. f. Ad scdā dōm qz siccitas in nobis nō est forā ad quā sit mor: f. qz in ea ḡscam: sed est forma que p̄tinuo est in motu eo mō qz modus alterationis est p̄tinuus. f. Ad tertiā dōm qz nā nihil p̄ducit de quo sit verū dicē qz bēat p̄ductū esse ad cuius p̄seruationē nō intēdat: sed siccitas in nobis semp p̄ducit z nunq̄ in tota vita h̄z esse p̄ductū: neqz tota neqz tāta pars: ita qz in ea quiescat. Ex his p̄z q̄o perfecta sanitas durat in instāti.

Infantium vō solum ab infantia vsqz ad iuuentutē complexio in calore fere temperato: z in humiditate fere superflua existit.

Cōp̄ositio etatibz pōnit eaz cōplexionē. p̄mo q̄tis cōplexionis sit in calido z frido. z in bīdo z siccō. z ibi (Sed puerorū corpora eq̄lites sunt bīdiora.) p̄ia in tres. p̄pōnit que est cōplexio adoleſcētū z iuuenū in caliditate. z que cōplexio senū z decrepitorū. z assumat. z ibi (p̄terea sciēdū.) z ibi (qz ex hoc acq̄sum.) p̄ia in duas. p̄pōnit Auer. op̄ione. 2. Bal. z ibi (Bal. vō.) p̄ia in duas. p̄pōnit cōplexionē adoleſcētū. z pōnit op̄iones illas. ibi z (Medici.) f. Dicit p̄mo qz cōplexio infantū ab ipsa infantia vsqz ad iuuentutē solū. i. accipēdo solū hoc qd est dicē adoleſcētū z lōsiderādū fere superflua: qz respectu siccitatis iuuentutis est sup-

Super primo

flua: respectu ipsoz adoleſcētū vt debēt augeri nō est supflua.

Medici autē antiq̄ iter se discēptauerūt de duabz caliditatibz pueritū z iuuenū. fuerūt. n. eoz qdā qz dīce rūt qz calitas pueri est maior. Et pp̄ illaz plus crescit. Idcoqz oēs ei op̄ationes nāles dīderūt z dīgōnis sē maiorē z diutū durātes. Qm calor inat qui ict est eis ex spermate magis est aggregat z est minoris tēpōis.

Cōp̄mo pōnit op̄i. vīā que dicit: qz calor adoleſcētū est maior siue fortior. Scdo pōnit p̄ia que dicit qz calor iuuenū sit maior. ibi z (Et ex eis.) p̄ia in duas. p̄mo pōnit op̄i. scdo inducit rōnes. ibi z (Et p̄pter.) hēc ps h̄z. f. sicut. 3. rōnes inducit. f. Lōsiderādū qz hic puer sumit p̄ adoleſcētē: sed dixit puer vt ēt verus sit sermo accepto puerō p̄o. f. Arguit sic: p̄pter caliditatē puer plus crescit: g. est calidior. tenet p̄ntia qz argumētū sit a calore: g. plus crescit plus est calidus. Antecedens est notū quātū ad hanc partē que dicit puer plus crescit: quātū autē ad hoc qd dicit p̄pter caliditatē crescit p̄p̄ponit. (Idcoqz.) f. Scda rō op̄ationes puerorū tā appetit nālis qz dīgōnis sunt maiores. i. p̄tēntiores z diutius morātes. f. siue ipedimētō: g. calor eoz fortior. tenet p̄sequētia: qz iste op̄ationes sunt calore. f. Lōsiderādū qz iste p̄ponēs sūt illate z p̄sequētes in forma loquēdi. Alī. siue aīe quoz. z hoc qz sunt signa quedā z effectus siue sumptus ab effectibz: z tūc incipēdo ab eis possumus eis facere antecedentes. (Qm.) f. Tertia rō calor inat qui est in pueris ex spermate est magis aggregatus z est minoris tēpōis: g. pueri sunt calidiores. antecedēs p̄z q̄tū ad p̄mā partē: qz est calor in minorū quātū ate. Ad scdā partē p̄z: qz p̄mū tēpus est ex quo nati fuerūt respectu iuuenū. p̄sequētia est nota: qz p̄gregatio calidi in maiori mā z nō p̄terisse multū tempus siue durationis est cā qz calor sit fortior z minus debilitatus: z cause oppositē sunt cause oppositoz.

Et ex eis fuerūt qz dīxerūt qz calor inat in iuuenibz est valde fortior: qm eoz sanguis ē maioris q̄tatis z magis spissus. Idcoqz accidit eis fluxus sanguis ex naribz plus z fortius. Et qz eoz cōplexio plus ad cholera dīclinat: z puerorū cōplexio plus dīclinat ad flegma. Et qz iuuenēs vebemētior motiōis existūt: mor: vō nō est nisi pp̄ calore. Et ipsi ēt vebemētioris istimbze existūt z sūt melioris dīgōnis. Et h̄z ex calore. Desideriūz nāqz nō est ex calore: h̄z ex friditate. Idcoqz caninū appetit ex friditate sepius p̄git. Signū autē qz vebemētioris istimbze isti existant est: qz neqz nausea accidit eis neqz vomit neqz fastidiū: quēadmodū p̄tingit pueris pp̄ digestiue eoz malitiā. Et signum qz eoz cōplexio magis cholere p̄tinet est qz oēs eoz egritudines sunt calide sicut febris tertiana: z eoz vomit totū est cholericū. Egritudines autē plime qz pueris eueniūt sit fride z hīdēz eoz febres flatice: z plz qd vomit ē flegma. Et augmētū qd ē in pueris nō est pp̄ fortitudinē caliditatis eoz: neqz est nisi pp̄ multā ipsoz bīditatē: mā p̄mū ēt eoz desideriū significat caloris eoz dimutionē. Et hēc qd sunt duaz sectaz siue z ipsarū rōnes.

Hec est op̄i. p̄ia que p̄ducit q̄tuor rōnes. Scdo soluit motiū p̄dicte op̄ionis z inducit signa ad p̄bādū dicta in solone z in rōnibus. ibi (Desideriū.) p̄ia rō. iuuenū sanguis est maioris q̄tatis z magis spissus: g. calor iuuenū fortior. Aīis p̄bat q̄tū ad p̄mā partē: qz videmus plus accidere sanguis fluxū z fortius qz ipetuosus. Alīa partē antecedētis. f. qz sanguis sit spissior dereliquit vt notā ex hoc qz terrestrior: z calor mā pluri z terrestrior fundatus est fortior: g. p̄ntia est nota. (Et qz.) f. Scda rō: cōplexio iuuenū plus est cholericā z puerorū plus flegmaticā: g. cōplexio iuuenū est calidior. (Et qz iuuenēs.) f. Tertia rō: iuuenēs sunt vebemētior. i. fortior motū qz pueri sunt calidiores. p̄bat p̄ntia qz mor: sit pp̄ calore. (Et ip̄s.) f. Quarta rō: iuuenēs sūt vebemētioris. i. fortioris istimbze. i. dīgōnis: g. ēt melioris. i. fortioris caloris. p̄ntia est nō: qz dīgō sit calor. hēc op̄io soluit ad motiū qdā p̄me op̄ionis. f. qz pueri sūt vebemētioris appetit: qz p̄cedit z arguit ex h̄z eos: qz appetit sit a frido qd p̄bat: qz appetitus caninus sit a frido. (Signū.) f. In hac z p̄e p̄bat qd dixit in 4.

rōne que destruit scdaz pme opionis. dixit aut q iuuenes sūt ve
hemetiois appetit. signū ē: qz ipsa pseuerant nō nocita: vñ
nō fit eis naufca rē. (Signus.) In hac tertia pte pbat qd dixit in
scda rōne: qz. (Et augmētū.) hic est q̄ta ratio in qua soluit ad
p̄mā rōne pme opionis negando p̄tita: qz nō sequit magis crescit
puer: q̄ est calidior: qz hoc fit pp humiditātē nō. ppter caliditātē:
imo sunt diminuti caloris: signū est appetitus magnus.

Calenus ambabus vō sectis contradicit. dicit enim
qz eoz caliditates in radice sunt equalēs: sed pueror
rum caliditas est maioris quātitatē et minoris quali
tatis: scz acuitas est iuuenū caliditas est minoris quā
titatis et maioris qualitatis. facuitas.

Chic ponit opionē Bal. et p̄mo illaz p̄mittit. Scdō illā declarat.
Tertio ostēdit solones quas dabat illi de scda opione ad rōnes
pme opionis nō esse veras. Quarto pcludit. scda ibi (Et hoc.) ter
tia ibi (Et aut dixit.) quarta ibi (hec est dictio.)

Dubium

Autē aut qz pcedamus dubitat. Utz caliditas pueror fit maior
vel iuuenū an fit eq̄lis in radice. qz q̄uis de hoc scripserimus in
q̄one pp̄ia iam pmulgata: hic tñ summa dicem. p̄ expōne tex
tus. Uidef qz pueror calor fit maior et fortior. p̄mo per Jsaac s̄
dictarū p̄ caplo: et per tres rōnes antiquor superius positas. Uidef
qz nō fit eq̄lis in radice per Auer. et collz cap. p̄ vbi J. Bal. po
nit qz impossibile est iuuenē duo corpora que sint coia. i. eq̄lis in ca
loze quoz vñ sit ficinus alio: sicut opinat Bal. in puero et iuuenē.

Opio An
sonj.

Uidef qz fit eq̄lis per Auer. hic ex snia Bal. Omisso oibz
opionibz dicamus illā Antonij que magis erat in vsu et sup quā
nō videbat dubitari que erat qz caliditas pueror et iuuenū est eq̄
lis in radice: sed calor pueror et maior in quāto: iuuenū est maior
in q̄litate: et hoc est qd dicit Bal. vō ambab. Ad declarationē
huius dicit: qz radix calidi est humidū radicale qd est humidum
substantialē p̄tinuatiū mēbroz acq̄ritz in p̄ma gñōne a sp̄mate.
calm radicale est calm fundatū in h̄mido radicali: sed calm in
fluens est calm qd dat a corde: et hic p̄logat. Hic abbreviat inuit
tres p̄clusiones. C. p̄ma calm pueri est eq̄lis in radice. i. in hu
mido radicali. Rō qz hūidū radicale in puero et iuuenē est eq̄lis: qz
calm in radice est eq̄lis. p̄tita est nō: qz calm esse eq̄lis in radice est
hūidū radicale esse eq̄lis. Aliis pbat: qz humido radicali pueri et iu
uenis nō aduenit res que ipm diminuat: qz talis diminutio fit in
senectute: qz humidū radicale p̄tinuatiū mēbroz acq̄liscit a p̄n
gñōnis est eq̄lis in radice vtriusqz. C. scda p̄clusio est qz calidum
pueri est magis in quāto. Rō qz humidū radicale pueri est magis
in quāto et minus in quali qz humidū radicale iuuenis: qz calidum
pueri est magis in quāto qz calidū iuuenis. p̄tita est nota: qz q̄rit
tas caloris hic sumit ex quātitate humidi. Antecedēs pbat. naz
humido radicali pueri fit multa additio per humidū nutrimentū
le ex quo nutrimentū humidū radicale recipit augmētū
qd nō facit humidū radicale iuuenis: qz humidū radicale pueri est
magis in quāto. qz aut fit minus in quali declarat tactus qz sunt
molliores pueri qz iuuenes. C. tertia p̄clusio est: calidus iuuenis
est magis in quali. facuitate. Rō qz humidū radicale iuuenis est
magis ericcatū. i. in quali: nō est diminutū in quāto: qz talis dimi
nutio nō fit nisi in senectute: qz. Has cōclusiones declarat ex dua
bus rōnibz. scda ibi (Et ita.) Circa p̄mā partē dicit esse notandū
qz h̄ calidū per se mutet sensum tactus aliter vel aliter tamē mu
tat h̄z diuersitātē subit: sicut etiā apparet de albedine recepta in
corpore diaphano luminoso: aliter mutat visum qz si recipiat in
opaco. (Et ita hic.) p̄mo pbat qz pueri sint calidiores in quāto.
Scdō qz iuuenes sint calidiores in q̄litate. Tertio qz sint eq̄les in ra
dice. i. in humido radicali. scda ibi (Iuuenibz vō.) tertia ibi (Non
tamē.) p̄mo arguit sic. illi habet plus de calore in quāto qz
nōdū aduenit res que diminuat calozē et nō cessat augeri: sed pue
ri sunt h̄mōi p̄ponit mī. Notat hic qz q̄n dicim⁹ ex sp̄mate in
telligimus effectiue nō materialiter. (Iuuenibz.) hic pbat qz ca
lor iuuenis est maior in quali et arguit sic. illoz calor est maior in
quali caloz quoz nō aduenit res adhuc que ipm diminuat et non
pcedat augēdo gradatim: sed calidū iuuenis est h̄mōi. p̄ponit mī.
(Nec tñ.) p̄bat qz calor illoz fit equalis in radice. Rō illoz
calor est equalis in radice: radici cui⁹ nōdū aduenit res que ipsaz
diminuat: sed radici. i. humido radicali pueri et iuuenis nōdū ad
uenit res que diminuat. hanc mī. pbat: qz radix istius caloris est
humidū radicale: sed hoc humidū in pueritia facit et operatiōes
pseruare vel augere calidū in senectute vō facit neutriū: qz in me
dio. i. iuuentutis pseruabit calidū et nō augebit: et sic etiā calidū cō
seruabit humidū. Jsta opio est de magis cecis qz legere: et fuit
recepta ppter pigratē doctum. nos aut in tractatu nostro in
bac mā magistraliter p̄ra illā argum⁹. hic aut breuiter. C. p̄i

mo p̄ra p̄mā p̄clusionē et arguo sumēdo p̄rariā p̄positionē. hu
midū radicale pueri et iuuenis nō est eq̄lis in eis: qz nec calidū. p̄se
quentia est nota. p̄bo antecedens: qz quero quid intelligit per ra
dicale humidū: aut id solū qd est in p̄mo instāti cū aia hominis
inuenit qd certe est diminutū per resolutionē: aut illud cū eo qd
addit per augmētationē et certū est qz est augmētātū et ineq̄uale:
qz extēsus est in iuuetute qz in puero paruo. Rōnibz pcludit cū
dicit humido isto nō aduenit diminutio. p̄mo dicēdo qz salum: et
cū dicit qz talis fit in senectute: dōm qz fit etiā a principio nostre
pueritē et toto tpe et tñ semp fit restauratio: sed in senectute non
fit. Uel dōz qz si nō fit diminutio fit tñ additio et additū facit in
equale. pbat qz per Antonij in scda p̄clusionē additio facit hu
midū esse plus. C. t̄ra scdā p̄clusionē dicit: qz humidū in pue
ris est magis in quāto: qz augmētāt per nutrimentū. C. t̄ra: qz
qd est augmētātū est magis qz qd est in augeri: sed humidū iuue
nis est augmētātū et pueri est in augeri: qz ex h̄ appet qz ista p̄clu
sio nulla est. C. t̄ra t̄rta cū dicit: calidum iuuenis est magis in
quali: qz humidū est ericcatū: quero qd intelligit per magis in q̄litate:
qz vel in gradu: et hoc est salum: nō etiā sequit augeri calidū intē
sue. si intelligit in quali. i. in acuitate: tūc est vtrū: sed opio reman
et vacua. nā quero quō se h̄z ille calor in sui intēfione sicut se h̄z
humidū in sui quātitate. textū aut Auer. nō intelligunt: et cū omni
eoz inuolutione nullus potuit exponere textū qui dicit: qz calor
iuuenis saluē in humido minoris quātitatē cū tñ iuuenis sit ma
ior puero. Nos aut in h̄ questio habuimus duas opiones. p̄i
ma fuit quā multis annis sustinimus: qdā nri eā adhuc tenent.
Op̄s aut ad huius intellectū p̄mo p̄mittere qz humidū radicale
est humidū aiatū in nobis sicut fit a gñōne acq̄liscit sive ex tpe qz
nutrimentū vel augmētū. Scdō qz calidū h̄z tres intēfiones: vñ
intrinsecā que dicit intēfio: alias extrinsecas et oenoiatūas existē
tes: et vna est s̄m subit extēfio: alia est s̄m humidū intēfio:
et dicit calidū magis: qz humidū intēfio. Hic p̄missis acci
piat puer. i. adolefēs tot⁹ terminatus extrinsecē ad iuuentutē:
manifestū est qz tāta est q̄ritas pueri q̄ta iuuenis: et hoc humidū
pueri est humidius humido iuuenis: sed hic ego ponebā tres cō
clusiones. p̄ma: calidū pueri et iuuenis est eq̄lis in radice. i. in
q̄litate humidū radicalis: qz dimēfiones pueri et iuuenis sunt eq̄
les. C. scda p̄clusio: calidū pueri est maioris q̄ritatis. i. fundat in
humido magis humecto et acreo et aqueo: et per p̄is est calm ma
gis mite. C. t̄ra p̄clusio: calidus iuuenis est minoris q̄ritatis. i.
fundat in humido extēfioe minoris et minus humecto et magis ter
reo: et per p̄is acutiori. et exponēbā textū Auer. calor in iuuenibz cō
seruat humiditatem minoris q̄ritatis et p̄o. i. q̄litate simul. Jsta
opio in se nō includit falsitatem: sed nō vadit ad intēfionē Bal. p̄i
mo qz Bal. et Auer. querūt de ista caliditate in se. i. in sui intēfio
ne qz se h̄z in vtroqz. et de h̄ nihil dicit hec opio. Scdō qz iudiciū
eq̄litate caliditatis datū a Bal. est datū p̄ sensu tact⁹: sed iudiciū
datū de eq̄litate duarū mēsurarū eq̄lū nō daret per tactū sed po
tius per visū mēsurādo cum vna mēsurā que vtriusqz esset eq̄lis.
Tertio hec opio nō exponit textū qz hoc qd Auer. dicit simul fa
cit nos scire qz nō p̄t exponi et p̄o. i. imo sunt diuersa. Altera
est opio nra quā post p̄dictā posuimus et credimus verā s̄m intē
fionē Bal. Op̄s aut p̄mittit p̄mū qz calor de quo querit sumit
pro calore inato mēbroz et pro calore influēte spiritūū et humoz:
qz h̄ calores sunt in nobis et h̄ cōprehēdunt p̄ tactū: h̄z innat⁹ cō
prehēdāt vt actuat⁹ p̄ influēte. Scdō qz calor sumit p̄ calitate
in abstracto: et iō in titulo q̄onis que dicit: an fit calor eq̄lis intelli
git de forma calitatis: h̄z in sermone q̄nqz currat calozē et p̄reto.
Tertio qz puer h̄z possit sumi p̄ toto adolefētē: tñ in q̄one ac
cipit p̄ puero et puo. h̄z s̄. ano. h̄z appet qz Bal. multos pueros
tetigit vt veritatē videret i hac q̄one et eos cōparabat iuuenibz.
quō igit est magis manifestus si accipim⁹ puerū nō cōpletū et cōpa
ram⁹ illū iuuenē nō cōpletū vt. 35. Quartū p̄mittēdū qz eq̄lis vel
ineq̄lis hic sumit pro eq̄litate vel ineq̄litate intēfioe caloris: et
extēfioe. de vtracqz enī eq̄litate et ineq̄litate est dubiū quō in pue
ro et iuuenē se beat et in calore. Quintū p̄mittēdū ē eq̄litas intē
fioe est eq̄litas gradus caloris. iste aut gradus caloris in aialibus
que h̄nt calm actuale est certa mēsurā caloris imaginabilis et cō
prehēfibilis sensu tact⁹ que mēsurā distincta denoiatōe differat
tñ a quibet alia mēsurā nō tali: et iste ḡdus caloris ali⁹ ē c̄policō
et ali⁹ in flegmatico alius in melico rē. Jste ē ḡdus caloris vñ in
vno corpore h̄z multā latitudinē p̄ quā corporaliter ē recept⁹ in
oibz mēbris. i. carnibz et ossibz et h̄uozibz et spiritibz: vñ totū cor
pus cholerici h̄z vñ ḡdū. i. denoiatā mēsurā caloris cū cōparabit
totū corpus flegmatico. Cū qz querit qd vtrū calor fit eq̄lis in pue
ro et iuuenē: intelligit de eq̄litate vel ineq̄litate intēfioe: debet
sibi rīderi de eq̄litate vel ineq̄litate in mēsurā intēfioe caloris
que dicit ḡdus. Sextū p̄mittēdū est qz cū equalitas vel ineq̄li

p̄ opio
Sent.2ª opio
Sent.
p̄m p̄mit.3^a p̄mit.4^a p̄mit.5^a p̄mit.6^a p̄mit.

Gentilis

tas extēsiua fit ex eq̃li vel ineq̃li extēsiōe subitū calidū h̃ duplex subm̃. vñ cōe z est totū corp̃ dimēsiōatū. aliud. pp̃iū z est humidū aerū z aqueū cōmixtū illi aereo terreo z factū vñctuosū. nō enī calm̃ imixtū sustēat nisi cū tali mō humidū. hoc aut̃ humidū h̃ duplex extēsiōe. f. cōe q̃ totū mixtū vt tot⁹ hō ē extēsius: z pp̃iā qua hoc humidū pp̃ia extēsiōe est extēsius. z hāc pp̃iā extēsiōe humidū nūq̃ est signare z terminare termino sibi ex trīnsecō: q̃ q̃cūq̃ pte mixti data inest ps q̃ est h̃ humidū aerū z ps q̃ est sicū terrestrē: z g̃a igit̃ doctrine manifeste z p̃ his q̃ nō p̃nt oīa p̃fundius capere accipiam⁹. q̃ h̃ hūidū sit aer z aq̃ i aialū vel aer solus: z q̃ caliditas fundat̃ in eis z retineat̃ eā in mixtōe. Calz̃ g̃ fundatū in duob⁹ hūidīs eq̃lib⁹ in pp̃iis dimēsiōib⁹ pot̃ terit dici ineq̃le: q̃ illa hūida sunt ineq̃lia extēsiōib⁹ cōib⁹. v. g. accipiant̃ duo cyati eiusdē vini z vnus cyatus sit vnus z alter magis: calor fundat⁹ in vino maioris q̃tatis sit maior extēsiōe extēsiōe pp̃iā. sed in cyato minoris q̃tatis sit minor extēsiōe pp̃iā z videt̃ q̃ calor est eq̃lis in g̃du: q̃ vñ vñū est: z tūc pone vñū pui cyati i magna amphora aque: ita q̃ paucū vñū disp̃gat p̃ totā aquā z magnū cyatū in puo vase aque: z pone q̃ cuiusq̃ vñū calor nō itēsiue corrūp̃at: manifestū est q̃ calor vñū q̃ est i amphora magna est mag̃ extēsiue extrīseca. f. extēsiōe totius sed est minor: pp̃ia extēsiōe: q̃ sunt vñū pui cyati. eod̃ ratiō est de vñū nō mixti cyati sp̃ati in puo vase aq̃. Aliud exēplū ē pp̃iū de mī noitate z maiozitate humidū. v. g. de magno cyato aque z pauca fariā fiat pauca pasta z in oēm dimēsiōe maior pasta z dura: certū est q̃ in pauca pasta molli est plus de hūido in suis. pp̃iis dimēsiōib⁹: z tūc est minus de dimēsiōib⁹ cōibus. i. totius: z in multa pasta est paucū hūidū: q̃ parū extēsius pp̃ia dimēsiōib⁹: q̃ pauca aq̃. f. parū cyat⁹ est: tūc hūidū multū: q̃ multe extēsiōis extrīsece siue cōis siue totius. Hec exēpla voluit fingere Sal. i. cōmē. afoi. 14. p̃me p̃ti. Qui crescit. cū loquebat̃ d̃ suba p̃fusa. i. cōp̃oss ta ex vino z aq̃ z nō p̃fusa: sed nullus ante nos de his que scimus scitū recipere ista exēpla a Sal. cū q̃ querit de maiozitate extēsiua vel minoritate: intelligēdū de ea que est ex parte subitū. pp̃iū z nō subitū cōis. f. vñū. n. est dubitare q̃ sit maior an puer. q̃ annoz an iuuenis. z. annoz. / Septimū p̃mittēdū est q̃ in hac cōp̃atiōe d̃z p̃supponi paritas cōp̃abilis p̃terq̃ in eo in q̃ sit cōp̃atiō: z iō cū quero q̃ sit calior an puer an iuuenis debet accipi abo eiusdē cōplexiōib⁹. v. g. abo cholerici z in eodē aere tē. lege h̃ a Sal. z. d̃ cōplexiōib⁹. ca. 1. C̃ his septē p̃missis pono tres p̃clusiones. p̃i ma p̃clusio. Caliditas i puero ē eq̃lis in g̃du. / Scda: calitas pueri annoz q̃q̃ est maior in q̃tate subitū. pp̃iū q̃uis puer sit vnus cubiti: z sequit̃ ex h̃ q̃ pueri calor est mitior ad tactū: z h̃ est esse minoris q̃tatis. i. minoris acuitatis. / Tertia p̃clusio est: calor iuuenis est minoris q̃tatis quātitate subitū. pp̃iū q̃uis iuuenis sit trius cubitoz: z sequit̃ ex h̃ q̃ calor iuuenis sit maioris q̃tatis. i. acuitatis: calor. / Ad declarationē h̃arū p̃clusionū p̃mo admoveo equocationē vocabulū: q̃ cū dicem⁹ maior. i. caliditas sumis maiozitate vel minoritate itēsiua vt oēm est. f. pp̃iū subitū. z sumis pro acuitate maior vel minoris calozis: vt q̃no calm̃ z sicūz d̃ maioris q̃tatis. i. acuitatis: sed calm̃ humidū q̃uis sit eq̃le in g̃du calido sicō d̃ minoris q̃tatis. i. minoris acuitatis: q̃ est calor mitis sicut calor sicus est modicius. obseruent̃ igit̃ ista: q̃ possent facē errare. Tūc per dictas p̃clusiones deduco rōcinio sic: imaginor q̃ petr⁹ p̃mo instāti aiationis in vtero matris beat̃ aliq̃ vñā mēsurā calozis itēsiue que est in aliq̃ g̃du h̃ est nēcūy: deide imaginor q̃ cū ista mēsurā calozis itēsiua currit p̃ totā adolefēciā z p̃ iuētutē eo h̃ntē sanitatē sibi debitā: statim aut̃ cū p̃dis illa mēsurā calozis t̃m q̃ p̃mutat̃ g̃dū p̃ friditatē: z h̃ nālī de cursu etatis tūc fit senex: vñq̃ igit̃ ad p̃m̃ instāti senectutis stat calor vnus g̃dus a p̃m̃ instāti aiationis. / Sed tu dices ego p̃bo tibi q̃ iste vnus g̃dus stat vñq̃ ad mortē: z p̃ p̃m̃ in senectute: q̃ iste g̃dus diuersificat̃ fin modōs cōplexiōnū. v. g. in cholerico est pp̃iū g̃dus: q̃ p̃pā mēsurā: sed choleric⁹ stat vel stare pōt choleric⁹ tota vita z flegmatic⁹: g̃ stat vnus g̃dus calozis. / Dd̃z q̃ g̃dus calozis fin modōs cōplexiōnū p̃siderat̃: q̃r ad totā latitudinē quā h̃nt in tota vita sunt g̃dus valde lati cōp̃ebēdētes notabiles g̃dus diuersimode imutātes tactū. f. gradū etatis puerit̃e z iuētutis z g̃dū calozis senectutis qui in vnoquoq̃ sene cōparatō sibiūp̃i iuueni dicē friditas: h̃ g̃ tot⁹ hō choleric⁹ cōparat⁹ toti flegmatico beat̃ vñā mēsurā calozis in tota vita aliā a mēsurā hōis flegmatici: tūc h̃c mēsurā calozis cholerici est diuisa in duas p̃tes. vñā q̃ est in senectute. aliā in iuētute z pueritia. / Jā g̃ imaginati sum⁹ vñū g̃dū calozis currentē p̃ pueritiā z iuētutē. hoc habito imagine mur q̃ in puero g̃q̃ annoz est plus de humido aere o z aqueo. f. q̃tatis extēsiua pp̃ia extēsiōe: q̃uis puer sit vñū cubiti imagi-

Super primo

nemur q̃ in corpore vñū cubiti sit q̃tatis pp̃ia extēsiōe pedalis hūidi aerei z aquei sui. pp̃iū subitū calidū sed in iuene q̃ ē triū cubitoz est q̃tatis medij pedis istius hūidi q̃ est. pp̃iū subm̃ calidū: g̃ calm̃ est maioris q̃tatis in puero z minoris q̃tatis in iuene. ex g̃b⁹ sequit̃ q̃ calor pueri sit mitior z calor iuuenis sit acutior. h̃ g̃ noluerūt Aui. z Sal. q̃ dixerūt q̃ calor pueri est maioris q̃tatis: q̃ nō fuit ita amēs q̃ nō videret puerū ēē p̃ue q̃tatis cōis: z in iuene magne q̃tatis cōis: sed in puero puo vñū cubiti est coartata multa vel magna q̃tatis humidū aerei z aquei vñū sunt molles: sed in iuene magno trius cubitoz est dispersa q̃tatis humidū aerei z aquei q̃ est. pp̃iū humidū calido. / Tūc has p̃clusiones p̃ticularizem⁹ fin p̃tes cōes pueri z iuuenis. / Dico g̃ q̃ carnes iuuenis sūt eiusdē g̃dus calozis: sed calor isti⁹ in caribus pueri est maioris q̃tatis z in caribus iuuenis est minoris q̃tatis: ita ossa pueri z ossa iuuenis sūt eiusdē g̃dus calozis: eodē mō similis spūs z sanguis pueri z iuuenis se h̃nt z cholā pueri z iuuenis ex g̃b⁹ iferas cholerici z oēs egreditur mōles puerorū ex nā mās sunt breuiorēs q̃ iuueni. Rō q̃ sūt humidiores in q̃to hūido aereo z aqueo digesto euaporabili: s̃ iuueni mās sūt sicciore z terrestriores. / Deinceps ostēdā h̃c fuisse Sal. intētiōe. z arguo sic. Sal. z. de cōplexiōnibus. i. cap. xult q̃ caliditas pueri z iuuenis nō h̃ant d̃iam nisi ex pte subitū: g̃ ē eq̃lis in g̃du. Antecedēs p̃z per exempla sua d̃ aere de balneo z de lapide z de aq̃: lege q̃ scripsim⁹. p̃lire in q̃one hac afozimos: vel et̃ declarauim⁹ tertio ei⁹ in cōmēto. Qui crescit. / Jta fuit itētiō Aliber. p̃ sermone theco. zi. ca. hanc intētiōe habuit Auer. de Sal. naz q̃ Auer. arguit q̃ in passibus existēte ineq̃litate opz fieri ineq̃litate: in caliditate intelligēdū de ineq̃litate itēsiua vt supra declarauim⁹ in p̃ma q̃one de eq̃li ad pōdus: g̃ Auer. intelligit de Sal. q̃ voluerit esse eq̃lis in g̃du siue mēsurā itēsiua calozis. / Has tres p̃clusiones ostēdim⁹ fuisse de intētiōe Aui. hic z per p̃ia Sal. cuius se dicit interpretē: z dicit (Sal. vo ambabus.) p̃mo p̃mittit tres p̃clusiones. scda eas exēplo declarat. tertio per rōnē. scda ibi (Et vnus g̃dēz.) tertio ibi (pueri enī.) dicit p̃io Sal. z. de cōplexiōnibus cap. p̃z tradit̃ ambabus op̃inioni⁹: z tūc in p̃p̃ia forma ponit tres p̃clusiones. p̃ima: caliditas eoz. f. pueri z iuuenis est eq̃lis in radice. i. in gradu siue mēsurā itēsiua calozis. Scda: puerorū caliditas est maioris q̃tatis mitior. Tertia: cōplexio iuueni est minoris q̃tatis z acutior. C̃ hic p̃mo p̃siderādū. d. g̃s q̃re. cū sp̃ Aui. dicit q̃ calor puerorū est maioris q̃tatis. statz subdit z minoris q̃tatis. i. acuitatis: q̃ dicit calor iuuenis minoris q̃tatis: subdit z maioris q̃tatis. i. acuitatis. / Dd̃m vt faciat itē intelligē q̃ hūidū puerorū est maius nō solū extēsiue. f. p̃p̃ia extēsiōe: vnde calm̃ pueri d̃ maioris q̃tatis: g̃ ē est magis itēsiuus. i. humidus in g̃du: vnde calor pueri d̃ mitis z minoris acuitatis. z sicut humidū iuuenis nō solū est minoris extēsiōis. i. q̃tatis pp̃ie: h̃ iuuenis sit triū cubitoz: vnde ē caliditas sua dicit minoris extēsiōis siue q̃tatis et̃ minoris itēsiue humidū. i. est maioris q̃tatis sicci: ideo calor ei⁹ d̃ maioris q̃tatis. i. magis acutus. addi enī humidū itēsiue z addi seque acui calm̃. / Cōsiderādū scda q̃ per hoc q̃ Aui. dicit Sal. ambabus sectis p̃tradit̃: statim inducit nos ad intelligendū q̃ Sal. posuit equalē gradū calozis in puero z iuene. Nā per hoc q̃ est calm̃ pueri esse mag̃ in q̃to z minus in quali z calm̃ iuuenis est minus in q̃to z maius in q̃li nō ē p̃tradit̃ duob⁹: imo reducunt ad cōcordiā: sed per hoc solū q̃ calor est eq̃lis in g̃du z d̃ vñq̃ q̃ gliber ponebat ineq̃lē. / Cōsiderādū tertio q̃ necessario opz exponere in radice. i. gradu. p̃robo sic. p̃ter diuersitatē maioris humidū caliditas puerorū est eq̃lis caliditati iuuenis. z eodē mō p̃ter has diuersitates ex parte subitū caliditas iuuenis est eq̃lis caliditati pueri: g̃ sunt equales in gradu. p̃stia est nota q̃ illis abstractis que sunt dispōnes subitū nō remanent nisi calor in quo eq̃litas z ineq̃litas nō est nisi per gradus. anis est Aui. / Cōsiderādū q̃ dicit quis quare gradū forme nominat̃ radice. Dd̃m q̃ sibi placuit z credo in ligua eoz nō erat extranea notatio sicut est apud nos qui per radice statz imaginamur radice arboris. Vel dōm q̃ hoc vocabulū gradus videt̃ esse datū ab arabibus z grecis mēsuris virtutū medicinarū: ideo voluit vñ hic illo vocabulo ne statim audiens imaginē pueri z iuuenē esse vñā medicinā. Sed hoc vocabulū radix erat pp̃iū vocabulū apud eos ad significādū mēsurā calozis quā nos dicemus gradū. vel dicam⁹ quo circumscrip̃to subto verissime radix forme est. sue partes ex quibus p̃stat z a quibus per additionē vel diminutionē fit intensio vel remissio z gradus: ideo radicem vocat gradum.

Et hui⁹ qdē declaratio sic ipse dicit est vt opinemur vñā solā caliditatē in mēsurā: aut corp⁹ subtile calidū vñā in q̃titate z qualitate in substantiā humidā

multa semel penetrasse sic aq: et alia vice penetrasse in subaz sicca et pauca sic lapis: et sic fuerit iuuenim? caliditate aqueaz maioris q̄tatis et mollioris q̄tatis: et caliditate lapideā minoris q̄tatis et acutioris q̄tatis: et ita debes agnosce caliditate q̄ est in pueris et iuuenib?.

Chic dicitas p̄clusiones exēplo declarat. Considerādū ē q̄ ex hoc exēplo Sal. et Alii. dicit. et dicitas p̄clusiones. nā p̄ h̄ q̄ dicit vna caliditate in mēsurā itelligit vna in vno ḡdu i: cōfionis: et vt apper ni bil aliud p̄t itelligē: q̄ est vni? ḡdus caliditatis in aq̄ et in lapide. i. in puero et iuuenē. p̄ h̄ aut q̄ dicit caliditate isti? mēsurā in aq̄ et maio ris q̄tatis et minoris q̄tatis. i. acuitatis itelligit secūda p̄clusionē q̄ est: pueri sunt nra. caliditatis in q̄to et minoris acuitat. p̄ h̄ aut q̄ dicit caliditate lapidis minoris q̄tatis et maioris acuitat. h̄z ter tiā p̄clusionē q̄ ē. iuuenes s̄t mior calitatis i q̄to et maior acuitat.

Dub^m 8^m **C**sed dubitat q̄re Alii. volēs dare itelligē equalitate ḡdus et vniū ḡdu caloris dicit vna calitatis i mēsurā aut corp? subtile. **P**dom q̄ dicit. p̄pterea hoies d̄bils imaginatōis: q̄ nō p̄t imaginari calitatis abstracta nec p̄t imaginari eā penetrare i corp? nō potē res imaginari q̄ nō possit penetrare nisi sit corpus. et iō dicit Alii. corpus ē. et certū est q̄ hoc corpus d̄z itelligi esse vnius mēsurę caloris: et ideo dicit vnius quantitatis et qualitatis: quasi dicat sit hoc corp? vniūforme simplex. v. g. ignis. et in hoc placet Sal. in cōmēto p̄callegato afoi. qui dicit: q̄ si exēplū p̄sideremus caliditatis. i. ignē iuuenim in puero et iuuenē equi ē.

Dub^m 9^m **C**dubitat z: q̄ dicit penetrasse: et non dicit penetrare. **P**dom q̄ h̄ se fit p̄p̄ cauillatores. statū. n. diceret q̄ in penetratiōe aq̄ ḡdus caloris remittit vel corripit: s̄ p̄ lapide nō ē calor: in aq̄ et lapide nō erit vni? in ḡdu. dicit ē Alii. opinemur iam penetrasse: ita q̄ in quietato esse fit cadē mēsurā caloris. i. aq̄ et lapide. et q̄ iā Alii. ex ipso exēplo et mō loquēdi hēbat q̄ caliditas in lapide et aq̄ erat eqliis in ḡdu: q̄ vtq̄ hēbat penetratū ē et ip̄essum esse: et iō nō subiūxit in exēplo nisi dīuersitates que est istius caloris ex parte subtri cū dicit. iuuenim ē. et sic p̄cludit duas postremas p̄clusiones. p̄ima enim erat nota: imo fuisse nugatio repetere illam.

Dub^m 10^m **C**dubitat s: de mō loquēdi Alii. cū dicit in subam humidā multa vt aq̄: p̄mo d̄bit dicit in subaz hūidā pauca. i. pauce extēfionis vt puer ē: et in subam sicca pauca: imo d̄bit dicit in subam sicca magne q̄tatis vt vniū magnū lapide: q̄ iuuenis est magnus. **P**dom q̄ hic Alii. extra extrahit per imaginatiōē suba p̄pria caliditatis pueri et iuuenis: et imaginor hūidū pueri vt aq̄ multa q̄ ē multa in q̄to et itēa in hūiditate h̄z puer sit puus: et imaginor hūidū iuuenis vt lapide parū. i. hūidū p̄p̄riū subm calido iuuenis pauce q̄tatis extēfue et pauce itēfionis i hūidū: h̄z iuuenis sit maior puero.

CPueri enim nō fuerunt generati nisi ex spermate q̄ est multum calidum.

Chic p̄dictas p̄clusiones pbat rōnib?. Et ē q̄ calitas pueri sit maioris q̄tatis. Secūdo q̄ sit eqliis in ḡdu calitatis iuueni. Tertio q̄ caliditas pueri sit minoris q̄tatis. et ibi (Et hūic calori. i. ibi) Sed illi. p̄mo arguit sic. pueri sūt ex spermate q̄ est calim multū: s̄ pueror calor est maioris q̄tatis q̄ iuuenis. Aliis est notū. s̄ q̄ sperma sit calim. nā tact? hoc ostēdit. sed q̄ sit multū. i. multe hūmiditatis cū? multitudine caliditaz d̄z multū ē est notū. p̄ntia est nō. q̄ hoc hūmidū p̄ntino tendit ad siccū. corp? igit q̄ est ex hoc spermate immediatus illd̄ hēbit plus de ista multitudine calidi q̄ est ex multitudine hūidi. Itā rōne facit Sal. z? de cōplerionib? p̄mo cap. in fine. et in cōmē. 14. p̄ne pri. afoi. Qui crescit. **P**derandū q̄ hic p̄supponit de quo spermate itelligat q̄ mulieris vel viri vel vtroq̄ s̄m Sal. in libro de spermate. z. cap. 1. Qd̄cūq̄ aut sit sperma viri vel mulieris calida sunt et hūmida multū caliditate aerea et aquea. i. fundata in istis. **P**derandūz sedo q̄ Sal. iudicio actuali hanc cōclusionē confirmat cum tetigit pueros et percipit ab eis multā fieri euaporatiōē hūmidā: et ex hoc arguit q̄ ip̄soz calor fundatur in multo hūmido.

CEt hūic calori nondum accidit res que ipsum extinguat: puer nanq̄ augeri nō cessat: sed crescendo graditur: neq̄ adhuc stetit nedum q̄ iam retrocedat.

Chic pbat q̄ calor pueri sit eqliis in ḡdu calori iuuenis et p̄mitit istā p̄ponē. calori pueror. i. caliditati i suo ḡdu nōdū aduenit res que ip̄m diminuat. hanc pbat per duas rōnes. p̄io puer semp̄ crescit: q̄ nō diminuit i ḡdu caloris: q̄ calor nō possit agē augmētum. Secūdo si caliditati pueri adueniret extinctio puer decresceret. hoc est falsum: q̄ nōdū stetit. **P**derandū q̄ Alii. etiā itelligit q̄ isti caliditati pueri nō aduenit etiam res ipsam augens ad alium gradum: q̄ nec ab intrinseco nec ab extrinseco vt d̄ de ca

lore iuueni: et credo q̄ exēplū Alii. debebat ita stare: hūic calori nōdū accidit res que ip̄m extinguat neq̄ que ip̄m diminuat.

CIuuenibus vō nihil accidit q̄ eorū calore augmen tet innatū: neq̄ ēt aliquid q̄ ipsuz extinguat.

Chic ponit vna aliā p̄ponē que ē: caliditati iuuenis nō est facta additio neq̄ diminutio: imo p̄seruat ille calor in eis ille. s̄ que ac ceperit a puero. **P**derandū q̄ Alii. dūmittit istā p̄ponē vt notā. p̄mo q̄ caliditati iuuenis nō sit facta additio a trāsit ad aliū ḡdu. nā q̄ eēt agēs trāsmutās calore n̄m de ḡdu ad ḡdū: nec res extrinsece debite p̄currētes: q̄ iste p̄seruat vt pole est aut iuu at ad extingūendū calore: calor ē iuueni nō est mutatus de gradu in gradu ad maiorē gradu. Secūdo dūmittit notū q̄ caliditati iuuenis nondum adueniret res que ipsam extinguat q̄ hoc fit in senectute. **P**derandū q̄ Alii. videbat plus esse dubitādū an gradus caloris qui a generante in p̄tero nobis dat sit diminutus cū habeat eā diminutiōē. s̄. exicationē hūmida: q̄ sit dubitādū an il le ḡdus caloris augeat cū nō videat eā augēs augmentatiōē ad ḡdū aliū illi? caloris: et p̄p̄ h̄ q̄ p̄bauit illi calori nō accidit dimi nutio et posuit vt notū q̄ illi calori non sit additio: et maxie q̄ oēs p̄cordat q̄ si caliditati accidit mutatio in p̄cessu sit v̄sus diminutiōē nō v̄sus additiōē h̄z v̄sus ad senectutē sit diminutio itra la titudinē ḡdū nō ē. **P**derandū q̄ accepit duab? p̄ponibz p̄missis et p̄cessis demonstrat q̄ pueri et iuuenis caliditas sit eiusdēz ḡdus: sic calori pueri nō est facta additio neq̄ diminutio interflua siue extinctio et calori iuueni nō est facta additio neq̄ diminutio interflua: q̄ est eqliis calor in ḡdu. p̄ntia est nō: q̄ calor q̄ est in pue ro est ille q̄ trāsit in iuuenē. **P**derandū q̄ Sal. istā p̄clusionem pbat per iudiciū suū datū sensu tact? et rectificatū cū itellectu. et h̄ est q̄ d̄z de cōplerionib? ca. 1. in sensu: q̄ ē. et in fine capli cū dicit. et ego ē h̄c viā multoties s̄m ex p̄ hoies: quoz qdā erāt pueri et qdā adolefcentes ē. **P**derandū. s. q̄ in n̄ro trac. de hac mā facit tres rōnes p̄bantes cōclusionē de q̄ vna dicem? h̄ic alie legant ibi. Est aut rō h̄c. oīs nā q̄ est p̄n? opōnis in nobis q̄. nā aia in etate p̄fecta. i. iuueni p̄t opari d̄bitas opōnes iducit in istā ḡnōis si nō sit q̄ p̄hibeat: imo in ei? opōnib? ip̄fecte erat sit vtilitas: s̄z determinata mēsurā calitatis est p̄n? opōnis in nobis q̄ aia in p̄fecta etate iuueni opat? et nihil ip̄cedit eā induc in istā ḡnōis: q̄ iducit ille ḡdus caloris que h̄z iuuenis: igit eqliis ḡdus caliditatis in iuuenē et puero. Adā. p̄p̄ ē nō. dīscurreddo. videm? .n. numerū gnariū digitoz figuras et foramina et q̄cūq̄ nā poruit a p̄n? iducit iducit: sic erit de mēsurā caloris et maxie cū ipsa nēcia sit opōnib? etatis ip̄fecte. s̄. pueritū. **C**ontra ē est p̄hibēs gradu caloris. s̄. multū hūmidū. Ampli? sedo eēt frustra: q̄ nō p̄t exercē opa motiua. Tertio dicit cū aliq̄ ozgamū pole ge nerari a p̄n? ḡnōis: vñ qdā nascunt cū dētib? vt p̄t itelligi. 9. de aialib? Alii. ca. 5. tñ nā nō ḡiat a p̄n? dētes vt in plurib?. Quarto ḡdus siccitatis q̄ est in iuuenēte possit iduci in p̄n? ḡnōis. Quinto nō est file de figuris et foraminib? que sunt a virtute isformatiua et ḡdu caloris q̄ sit a virtute alteratiua et que p̄t iueneri in ḡnato.

Ite figure mutant et crescit: q̄ sic dicimus de calore. **C**ad p̄m? dīcendū q̄ multū hūmidū nō p̄hibet istū caloris ḡdus: q̄d apper q̄ sperma est hūidius et sanguis q̄ sint mēbra frigida: et tñ in eis p̄t repiri tātus ḡdus caloris. **P**derandū q̄ nō est frustra q̄ eo sic augmentus. **P**derandū q̄ dens est pars que nascit a sup̄fluo nutri mēto mādibulari et ossū capitis vt post diceat: q̄ in p̄n? non est h̄ sup̄flūū: q̄ h̄ est magni capitis et p̄p̄rie a p̄n? vnde d̄z imago dēi vt. z. de partib? ca. 10. et. z. 5. de ḡnōne aialū. ca. vlti. et totā māz in ossa capitis facit nā trāfire: iō nō sup̄est p̄ dēnibus: vnde a p̄n? nō sunt p̄ducti. **P**derandū q̄ dīco q̄ ip̄ossibile fuit illud p̄mo q̄d non fiet augmētū sedo: q̄ necessariū est nō solū plātas et aialia sed et mineralia in p̄n? ḡnōis hēre q̄dā hūmiditatem et molliorē: vt h̄z declarari ex p̄ncipis 4. metheo. **P**derandū q̄ d̄z dupl̄ p̄ q̄ isforma tiua est alteratiua. z? q̄ h̄ hoc nō sit idē est tā file. **P**derandū dīcendū q̄ figure in nobis nō mutāt ḡdus: sed extēdunt plus exten sione subtri: ita se h̄z calor vnius mēsurę in puero et iuuenē.

CSed ille calor in eis p̄seruat hūiditate minoris q̄tatis et q̄litas simul donec ad declinatiōē pueniat.

Chic pbat tertiā p̄clusionē que est: calor iuueni est minoris q̄tatis et maioris qualitatis. i. acuitatis. et p̄mo facit h̄. sedo remo uet. ibi. (Neq̄ trā.) p̄io arguit: calor iuueni p̄seruat q̄ fundat in hūmiditate minoris q̄tatis extēfue et minoris q̄litas. i. magis remissa in hūmiditate vsq̄ ad senectutē: q̄ calor iuueni est minor in q̄to et maior in quali. i. magis acut? **P**derandū p̄mo per h̄ q̄d dicit p̄seruat: facit te rememorari q̄ sit idē in ḡdu cum calore pueri: et iō ista pars iuuat p̄cedentē et p̄t cū illa ēt p̄iungi. **P**derandū q̄ per q̄tatis minorē itelligim? q̄tatis p̄p̄y subtri calo

Bentilis

ris: qz fatuū ē dicē qz tot iuuenis sit minoris qritat pueror: s; hūi-
dū aqeuū z aeruū qd ē in iuuenē ē minoris qritat qritate ppta z
minoris qritat. i. remissio: in hūiditate. Et ex h appet expō textus
quē nō potuerūt itelligē alij expōitores cū dicit minoris qritat z
qritatis mirabant. n. qūo iuuenes sūt minoris qritatis qz pueri.
z cōsiderādū tertio qz ppo Aui. ponit vt nō ex dicē in pbatōne
pme pclusionis. nā si pueri hnt calin multus. i. n multo hūido qd
est multū extēsiue z itēsiue pp h qz sunt pping gñoni ex iperma-
tibz: g iuuenes hnt calin in paucō hūido qritatiue z graduat: qz
sunt lōgus a pncipio qritationis: vñ exccatio semp pcedit.

Dub^m 11^m Dubitat an de calore senū sit vera hec ppo: calor: senū ē minoris
qritat z maior acuitat qz pueror. z dōz qz sic: s; qz facti sūt fridi
z mutauerūt calozē sine gñū calozis n pnt ppe dici acuti calozis.

Cleqz tñ huius humiditatis diminutio est ad huc di-
minutio que caliditate retine nō possit: neqz ē nisi qz
augmētū facē nō v3: qñ humiditas tāta erat prius qz
duas res facē poterat custodire videlz calozē: z sup-
esse ēt ad augmētū faciēdū. ad vltimū s; ad h deue-
niet qz neutra duarū rerū efficere valebit: opz g vt in
medio talis existat qz possit vnā rē efficē z nō alterā.
falsus aut est vt dicam⁹ ipsam posse augmētare z nō
posse retine calozē inatū. Qñ. n. in re augmētū psta-
re pōt qd radice nō valet custodire. Restat g vt dica-
mus qz calozē custodire pōt z in corpore augmētū p-
stare nō pōt. Et scitū est qz hec est etas iuuentutis.

Chic remouet suspitionē suē dubiū qz dixerat hūidū iuuenis ēē
minoris qritat z qritat qz hūidū pueri ex h alijs dicē: g nō pote-
rit tale hūidū suare calozē i eodē gdu. hic remouet dicē: neqz hu-
ius. i. iuuenis hūiditas diminutio ē tāta zc. Quare pbat qz hūidū
iuuenis h sit pauciū qzto z qñ respēctū hūidū pueror: tñ pōt pfluare
gdu calozis que iuuenis habuit a puero: z arguit sic. humiditas in
pueritia erat tāta qz poterat facē duas res. i. custodire calozē in
sua mēsurā z gdu: z vltia h augmētare corp⁹: ad vltimū si in se-
nectute neutra facit: g in iuuentute alterā istarū opōnū faciet sine
alia. falsus aut ē dicē qz augmētet corp⁹: nō pfluat calozē i sua mē-
surā cū caloz sit radix effectiua augmētū: g relinqz qz pfluat calozē
z nō possit augē corp⁹: dixit aut qñ ex mō loquēdi nō qz sit dimi-
nuēs: qz qñ fm grāmaticos nō ē p diminutiuū. z cōsiderādū qz
Aui. ex h bz vnā rōnē ad pbandū qz caloz iuuenis sit eqūis in gdu
calozis pueri z arguit sic: puer suū calozē pōt pfluare in sui mēsu-
rā z augē corp⁹: vt sit pfecte qritat: senex nullus pōt facē h: iu-
uenis pōt pfluare illā mēsurā calozis: z h nō possit augere corp⁹.

Dub^m 12^m Sed circa pdictā nra opōnē: imo Aui. z Hal. sūt sex difficulta-
tes quas in nro tractatu plixē scripsim⁹. p¹ia est: nā Hal. vult qz
p sensus tact⁹ def h iudiciū de calido hōz corp⁹ sicut de mūe qz
sit alba dat iudiciū p vīus z respēdit antiqz qz p rōnē volebat in
h pcedē: z tñ Aui. z Rasis p rōnē pbat. hāc difficultatē plixē tra-
ctabim⁹ ibidē: z dicam⁹ nūc qz ē hāc in libro pdicto z in cōmēto
afos. qz crescit. p rōnes pcedit p quas Aui. hic pcedit. Si g ipro-
bat antiquos pcedētes p rōnes: est qz pcedebat per rōnes que
pcedebat ex ignotis vt ibi apparet: vult g Hal. qz tu imiteris sen-
sum tactus: z cū hoc intellectu vero pcedere ex notis.

Dub^m 13^m Scda difficultas ē: qūo iste dimēsiōes hūidi qd ē ppiū sūm ca-
lidi ē hnt ad dimēsiōes siccū qd nō ē sic ppiū. z dōz qz nō distiguū-
tur i actu: s; sūt actu vna dimēsiō sic illa duo sūt actu vniū sūm. v. g.
ponam⁹ qz i oi mixto imaginem⁹ difformitatē i subtilitate z gñi-
tie ptiū qz difformitas nō ē actu figurabil: qz nulla dabit ps i iñitū
qz nō hēat has duas ptes. i. hāc difformitatē: z iō dimēsiōes ptiū
subtiliū z gñiū nō faciūt duas dimēsiōes i actu: z tu pñdera hic.

Dub^m 14^m Tertia difficultas ē: accepto p intellectū hūido aqeo z aereo qd
ē i puero vni⁹ cubiti z posito eo i vase. a. z accepto hūido aqeo
z aereo qd ē i iuuenē triū cubitor⁹ z posito in qdā alio vase. b. qz
lis capacitāt vase. a. quero a te qd hūidū sit maior dimēsiōnū.
vt qz illd qd ē extēsiū a iuuenē: nā si distille pullus pu⁹ z gallus cō-
plet⁹ plus aqz eribit a gallo magno qz a pullo. z In hac difficulta-
te multa dixim⁹ ibi p intellectib⁹ rudiorib⁹. hic dicam⁹ qz aq ac-
cepta p intellectū a puero ē dimēsiōnū ppar maior qz accepta a
iuuenē. Rō ē: distātia a pñ⁹ gñōnis. z S; tu dices h; distādo a pñ⁹
gñōnis sp hūidū spmaticū aqeuū z aeruū diminuat: tñ plus addit
qz illd sit p vtutē augmētatiuā. z dōz qz illd qd addit sit i dimē-
siōnib⁹ toti⁹ sibi ē i dimēsiōib⁹ min⁹. p ppiū hūidi qd ē ppiū sūm ca-
li. Ad pñ: qz aq distillata a gallo magno ppar aqz distil-
lata a polastro quo sic gallus ad polastrū: qz illa aq se tota ē mag

Super primo

extēsa qz aq pui pulli: s; ppiū hūidū qd est illa aq galli magni p-
piū dimēsiōib⁹ est minus extēsa. vtracqz enī aq est corp⁹ mixtū z
difforme. z Alias tres difficultates hic omittim⁹: ē vltia bas dif-
ficultates vna quā regre ista i qñe an iuuenis sit repatio. z Ad
pñā dōm qz auctes cessant oēs z rōnes hūcūde pter qz rō Auer.
Dicam⁹ igit qz Hal. z Aui. suppfocunt eqūitatē gdu calozis in
puero z iuuenē cū aliq latitudine: z iō h sit eqūis gdu in puero z
in iuuenē nō est pūctualis: qz cū pmutatio fiat ad hūido ad siccū
opz qz aliq fiat mutatio in mēsurā calozis: qz aliqūter remittit
caloz in iuuenē cū deficiat sibi de humido: z h appet qz in senectu-
tis pñ⁹ est mēifesta ifridatio: g i posteriori etate aliq remissio ca-
lois est facta. z h itellexit Auer. z h ē plz Hal. qz vult hanc muta-
tiōnē calozis esse intra latitudinē gdu: z iō Hal. cū se determinat
nō vult qz ista eqūitas gdu sit pūctualis sed lata: sed parūper ex-
tensior in puero qz in iuuenē: vnde scdo de cōplexionibus. ca. z. v.
cit iuuenis caliditatē pueri eqūē in potētia. i. in vigore caliditatis
iuuenis: aut maiorē ea parū. idē dicit Aui. sen. z. ca. de pulsu era-
tū: cū dicit. caliditas in pueris z iuuenib⁹ fere est similis. idē vult
Auer. p cantice. 34. cōmē. Nos credebamus hic dicē qūo z qūter
passiua sunt mā actiuoz: sed ppter plongationē omittimus.

CAd aut dixit scda secta qz augmētū qd est in pueris
nō est nisi pp hūiditatē: z nō pp calozē ē dictio falsa:
hūiditas nāqz augmētū est mā. Et mā nō patit per se:
neqz per se creat: nisi apud opōnē virtutis in ea agen-
tis. virtus aut h agens est aia: aut natura pcepto dei:
neqz agit nisi cū instrumēto z illud est caloz inat⁹.

Costēdit dicta scda secte ptra pñā solōnē rōnū nō esse vera: z p
vniū: z aliud. z ibi Qd aut. z cōsiderādū qz mā nō patit p se. i.
a se qz idē ēēt actu z potētia respēctū eiusdē regis g agēs. z cōsi-
derādū p h qz dicit vñ: agēs pōt duplt exponi. pñā agēs gñā:
liter itelligēdo de oib⁹ actionib⁹ que sunt hic inferius. pncipalr
aut hec agētia sūt vel aie vel nāc: z tūc qd dīc neqz agat exponat
se3 aia: qz vere forme que nō sūt aie vt forme elitaires agūt sine
calozē qd eis sit instrumētū vt aq z terra. Alio mō pōt itelligi de
actione que in augmēto pcurrit. hec aut actio fit ab aia. i. in aia-
lib⁹ z nā. i. in plātie: neqz agit. i. aia aialū z nā plātax nīl cū instru-
mētis zc. pcepto dei qz oia hec agētia deo subordinaut. z cōsi-
derādū qz Aui. h3 qz augmētū sit a calozē: qz est agēs istale respēctū
aie z nāc. z cōsiderādū qz cū qre caloz nālis ē instrū aie z nāc est:
qz iste forme sūt valde opatiue. i. pñā multax opōnū: z iō indigūe
qūitate qz sit valde opatiua: z hec ē calitas inata. diuisio alr dat.

CAd aut dixerūt etiā qz vebemēs desiderū qd est in
pueris nō est nisi ppter friditatē cōplexionis eoz: est
dictio falsa. Ex malo nāqz bñdierio qd ē pp friditatē
cōplexionis nō puenit istimbze neqz nutrimentū. Pue-
roz. n. istimbze melior est qz ēē pōt i plb⁹ hōis: neqz
in eoz corpib⁹ nisi foret pp h de pmutatiōe ei⁹ qd co-
medis pls puenit qz sit illd qd dissoluit pp qd crescit.

Cponit scdm vel aliud dcm eoz nō esse verū. p ponit. z⁹ pbat. 3⁹
dictū qdā declarat. 4⁹ ifert qdā ex dictis. z⁹ ibi (Ex malo. 3⁹)
ibi (Aliqñ. 4⁹) ibi (Quapropter. 4⁹) ppositio stat in h cū appeti-
tu malo facto a friditate vt est canin⁹ nō stat bona digō neqz nu-
triciatio: sed pueror ē bona digō: imo melior qz ēē pōt zc. (Neqz.)
pbat qz eoz digō z nutrimentū sit bona: qz alr nō pls restauraret
qz sit illud qd dissoluit. z h est qd dicit (Neqz in eoz corpib⁹ plus
puenit qz sit illud qd dissoluit zc.) nec foret pp h de pmutatiōe. i.
bona. z cōsiderādū qz appetit⁹ sit a frido positiuo addito vt fle-
gnate vel mella vel extrinseco frido: z iste appetit⁹ est cū mali-
tia digōnis z talis nō est pueror appetit⁹: vt Aui. pbat. sit ēt ap-
petit⁹ a resolute nēcitāt restauratiōis z additiōis z ista sit cū bo-
nitate digōnis vel fieri pōt qñs est in pueris. z cōsiderādū scdo
qz augmētū pueror est bonū: nā gñate carnes z ossa sūt laudabi-
les: g opz mām p digōnē datā esse laudabilē. ppter hoc igit Aui.
ex augmēto pueror arguit bonitatē digōnis: z ex bonitate dige-
stionis bonitatē appetitus qui est in eis. i. cum nō sit a friditate
sicut sit appetit⁹ canin⁹. z Utrū aut in oi appetitu pcurrat fridi-
tas oris stōchi: z qz friditas: quera ex tractatu nro de fame z siti.

CAliquando vō accidit eis malitia istimbze propter
eoz gulositatē: z qz eoz cōmēstiones malis disponū-
tur ordinib⁹ z comedunt res malas z humidas z mul-
tas: z desuper malis mouentur motibus.

CQuia

Quia dicitur qd digestio eoz e melior qd e pot in plibz horis delectare h dicitur qd pp gulositate e mala. f. inordinata comestioez zc. **Dub^m 15^m** **Dicitur** qd quo pp gulositate cu ia dixerim qd eoz appetit no est caninus imo bonus. / **Dd** qd aliqui est caninus z gulosus pp crudos hnores qd aggregat in si o cho ex digestioibz. vel qnq eoz gulositas no sequit sensatione stochi. s. imaginatiua cum vident alios comedere aut recordant comestiois eoz vel alioz. (Et humiditas) no dicit h qd huda sunt pueris magis nocua qd frida vt apparet in vutribz in cap de vutribz. sed accidit h dixisse vel dixit h qd pueri multi inclinant ad poma z fructz qui sunt humidii.

Quapp de supfluitantibus plus in eis adunat: vnde purgatioe idiget z pcpue eoz pulmones. / **Jogz** eoz anhelit est spissior z velocior: magnitudine tñ non hz eo qd eoz virtus nodu ad cõplumentum peruenit.

Dep isert vnu z ps. Scdo qd idiget purgatione. f. cu re leui: vel cu clysteris: vel cu castia: vel similibus pcpue pulmones: qd hnt caput magnum z humidu a quo in pect multa ma cadit: purgetur aut ligitie vsu z silius leuibus repleto pectore a materia.

Bec est victio de cõplone pueritiz z iuuetinis: que admodu Hal: declarauit cui nos sumus interpretes.

Pater per Hal: scilicet secundo de complexionibus secudo ca: z in cõmento aforiz. Qui crescent.

Dieterea sciendum est qd caliditas post tempus cõsistendi minui incipit.

Postea cõplone pueroz z iuuetu in actiuis q̄tibus pncipalr ponit cõplone senus. p pmitit. z declar. ibi. (propterea.) s. ponit morte ngle vnicuique. ibi tertia. (Et bec est mors.) In pte vult qd senes sūt fride cõplonis respectu pnoz minui. f. diminitioe qd mutat gradu qd est ita remissus qd pot dici fridus: s. a pñ natiuitatis aliqua remissio fiat: tñ in latitudine gradus vt supra dicebatur.

Propterea qd aer circundans materiaz eius que est humiditas ericcat.

Hic dat. s. cas pp qd calitas post tps pñtēdi icipit minui. pñtēdi ca ē: qd aer circūdas ericcat māg ei. f. calozis nālis qd mā ē hūditas: s. ad ericcationē māg sege ericcio calorū vt i lapide appet.

Dub^m 16^m **Dubitaf.** qd aer circūdas resoluū z ericcat in oi etate. Ddm qd is ita sit nō tñ apparet ei ipressio in etatibz pñtibz: aliq̄ g etas ē in qua h appet pñtūtiōe actiois z talis ē senect. Dicit tñ gda qd in pñtibz etatibz aer q̄uis ericcat: tñ plus restaurat qd depdatur in pueritia vel tñ in iuuetute: sed ita bñ cōsideras cām pp quaz plus restauratur vel tñ in pñtibz etatibz est: quia cause ericcantes de gbus est aer nō fecerunt impressioē manifestā: quarū sit facta cōmutatio gradus in caloze ad inferiorem gradum.

Dub^m 17^m **Dubitaf.** vtrū aer nos circūdas ericcat nos. Vides qd non. quia aer est calidus z humidus vt supra Aui. / **Ampli** aer est nī locus nālis: sed locus nālis pseruat z nō corripit vt itelligit ad Aip. i. de morte z vita. z ab Auer. cō. iij. scdo de aia. z. 4. pby. cō. 4. / **In** pñtūm Aui. / **Quida** dixerunt qd aer z locata in eo nālit: z similr de alijs locis in qualitatibz dñant sed nō in sba. / **Ally** dixerūt qd locata in aere cōsiderari possunt quātū ad actualē cõplonez: z vt sic nō trāsmutātur ab aere: qd vt sic sunt nālitē locata in illo: z lo cus fecit ad illoz pseruationē z gñationē: alio mō quantū ad elemētōz virtualitates saluatas in illa actuali cõplone: z vt sic aer bz dñatē ad locata in eo nālit: qd virtualitates ille aeri ptra riantur: saltē virtualitates trūi estoz. / **Antonius** dicit qd aer ē humidus porestatuē: sed actu nō est humidus sicut corpus nñm: z vltra hoc bz mutationes a corpore celestie: ideo is nobis sit locus z sit calidus z hūidus: pōt tñ ericcare nos. / **Ally** dixerūt qd in loco est duplex qualitas. Una est nālis: z ista est forma qdā in loco quā bz a se z a corpore celesti in tāta z in tali distātia. Alia ē q̄ litas accētalit quā accrit ex pñtūmibz corpōz extraneoz. v. g. in aere pñtūm puluerz z qualitates a celo iducte nō pportione te ad locū. Et sūt in locoato est duplex qualitas. Una nālis quā de dit sibi generās: per quā est in meliori oisponē z conformiori lo cati aeri. Alia est accētalit quā accrit ex cibis cõplonibz z moti bus z quietibz z silius. dicit ergo qd locus z locatū nō se trāsmu tant in qualitatibz nālibus. i. cū fuerint disposita nālitē sicut de bent: sed cū disponitur disponibus accētalibus. / **Bec** dicta cōue nientia sunt. A. tñ dicit qd aer ericcat z fundat super eo qd dī sen z. cap. de rēpositibz anniz: qd aer habitabilis in omibz dispositio nibus resoluū. Si ergo illud est vep qd nūq̄ aer absoluat ab hac im pressione virtute solis z stellaz apparet qd aer ericcat: z saltē est vep qd nō multū in frigidat. f. qd ericcat resoluēdo. **Ad** pñtia ddm qd is aer sit humidus: tamē caliditate resoluū z ericcat.

Ad scdo ddm qd aer in sui naturalitate nos cõseruat: sed acci dit ipsum multū permutari. Uel dicēdum qd cõseruat. f. valde pa rū z occulte permutado: tñ pmutatio apparet in lōgo tēpore.

Calor quoqz inat⁹ qd est itus ad hoc adiuuat.

Bec est scda pp quā ifrigidat z est calor inatus qui adiuuat ad hoc. f. ad ericcādū humidū vnde calidum extinguitur.

Dubitaf. quare dicit adiuuat. dicit qd iuuat a calido cōtinē in sua actioe: sed fm h. A. deberet dicere calor quoqz inatus ad hoc adiuuat. Ally dicit qd calor pñcabilis vt calor facit istā consum pñone siue ericcationē humidū: sed vt nālis cõseruat illud humi duz: z qd sibi nō debet qd sit magis naturalis qd sit calor: nec eē: ideo dicit adiuuat. q. d. hoc non facit vt nālis. / **Nos** dicamus qd iste est modus loquendi z surgit ab hoc: quado multe cause fa ciunt vnu effectuz: altera sola potest dici iuuat: s. omnes simul fa ciunt: ita dicemus de trabentibus pondus qd omnes trahūt: sed si de vno solo quereretur diceremus qd iuuat.

Dubitaf. quare dicit qui est itus. Dd qd vel fuit modus loquē di. vel dicit h vt intelligamus de calido inato qd nos ericcat z nō solū influens: vnde mixta ab intrinseco ponunt corruptibilia fm plures opinātes. i. qd intus hnt pñmū agens corruptionem.

Dubitaf. vtrū calidū naturale ericcat humidū nostrū radicale i. humidū aiatum. Vides qd nō. p qd agens z patiens debet esse di stincta loco z sūto: vt cōter allegat. 7. pby. ter. cō. pñi z secundi. / **Secundo** tunc in eodē essent actus oppositi. f. cõseruare z corru pēre. calidū emi nāle pseruat z gubernat humidū: vt sen. z. huius ca. de signis cõplonū: z. ii. terapē. 4. ca. si ergo ericcaret corrupe rer. / **Amplius** calz cõparat humidū sicut forma māe: qd non agit in humidū. pñtia est vera. qd actio est cõpositi. ahs est Auer. scdo colligit. c. i. / **In** dñis Aui. z hic z p ca. sen. 3. hui⁹: z Hal. p d regi. sani. / **Quida** dixerūt qd calin vnius partis agit in humidū alte rius partis: ita qd vna ps carnis agit in aliam: bec opinio reducif in opinioē Antonij. / **Ally** dicit qd aptius est calidū agere in hu midū in vnoquoqz mixto: qd aliter non fieret corruptio ab intra. / **Ad** dñis ddm qd actio bec nō fit a calido vt nālis: s. vt calor. ista opi. est pñtia. si enī intelligit qd calor nālis pñmū humidū facit hoc vt calor. f. aeris extrinsecus: qd ille sit calor: hic agēs: tñ cor ruptio nō fit ab intrinseco. si aut itelligunt qd calor: nālis vt calor. i. cū hac pñtētiōe qua calor: tñ nō euitat argumētū: qd calor na turalis vt calor z vt nālis est vna res siue vna forma: z tunc ad h stat qd agēs z patiens nō distinguū loco z sūto. / **Tertia** opi. qd ca lor qui nos ericcat est calor actualis dat⁹ a corde qd est corp⁹ qd dā spirituosus: z tñ appet qd agēs z patiens sunt distincta loco z sūto.

Calit. opi. z dy. est eadē tñ Anto. hic snā opi. sic fundat in ser. p positionibz. / **Pñtia** calidū nāle agit in humidū. rō ē: qd actio ap proximato passiuo fit actio: s. calin nñm est actiuū z hūidū ē pas siuū: z sunt adiūcē apporimata. / **Scda** ppō ē calor est duplex i. inatus siue cõplonalis: z influēs datus a corde. hoz quoz nēccitas fuit. nā per calorē influētē mēbra nō faciebāt nisi opōnē cōem siue absolutā. v. g. nutricationē: s. vt faciāt hāc vel illā nutricationē: vt qd caro aliter qd os nutrat idigere calo inato. / **Tertia** ppō is vterqz calor ericcat humidū: tñ calor influēs magis ericcat vel cōsu mit humidū radicale qd calor cõplonalis dicit⁹ innatus. rō est du plex. Una qd calor influēs ē in maiori excessu calozis siue calitatis. Scda cā est: qd est magis distinctus a mēbro. / **Quarta** ppō. isti duo calozes pseruat hūidū radicale. rō ē: qd coopant sibi vt agen tia pportionata: qd isti calozes mouent mēbra ad suas opōnes: s. sūt agētia pportioata. Agēs at pportioatū pōt pseruare suū passiuū vt pportioatū: s. vt agēs pōt illd corripere. / **Quinta** ppō. in etatibz pñtibz isti calozes cõparant hūido plus vt agētia pportio nata qd vt agētia absolute. In etate at senectutē eē. qd in senectute plus pñmūt qd pñruēt. / **Sexta** ppō. qd vtrūqz istoz caloz est corp⁹ distinctū loco z sūto ab hūido: p h cessat pñtia. **Cdm** enī istā opi. diffuse ponit: z in sūma tria sūt dicta ei⁹. / **Pñmū** in oi mixto sūt duo pñ: quoz qd cūqz ē corp⁹: vnu pñ^m est calin z aliū ē hūidū z ex his oē mixtū pñtūit. / **Scdm** dcm ē qd bec duo corpa sūt di sticta loco z sūto. nā eo ipso qd sūt corpa sunt duo: os ponē qd sunt determinata loco z sūto. i. sunt diuisa sba: ex qd sege qd calz nō est in hūido sic in sūto: imo sicut pfectio in pfectibili sic dicim⁹ ignis est in cādela. / **Tertū** dcm ē qd ambo bec corpa faciūt vnu. / **Quarta** pñmū dcm si bec duo pñ^m sunt in oi mixto. isit in mixtū pcedē re in isinitū. pbo pñtia: qd qd cūqz hoz corpōz est mixtū. isit erūt ibi duo pñ. / **Amplius** ad pñtētiōē pñtie qd cūqz istoz pñcipioz qd est in aiali est pfectus mixtū qd sit minerale: sed in minerali sunt bec duo pñcipia: isit in quocūqz hoz pñcipioz in aiali sunt bec duo pñm⁹. Itē accipe caliditate pñm⁹ actiuū qd dī calidū: aut reci pe in corpore illius pñcipij sicut in isto statum: ita pōt fieri in cor pore toto mixtū: z sic nō est corp⁹ in corpore z nō pcedit in isinitum.

Dub^m 18^mDu^m 19^mDu^m 20^m

Op. Ant.

p^m ppō.z^m ppō.3^m ppō.4^m ppō.5^m ppō.6^m ppō.Op. Dym^mp^m dcmz^m dcm3^m dcm

Gentilis

¶ Amplius tunc passionibus mixtorum non deberent per se mixtis: imo per accensio quod per preteritum, probat sententia. quod corpus illud calidum est corpus subtile: quod si spiritus copulatus tali corpori non debet esse sensibile coicabile esse trahibile et huius que scribitur 4. metheo. ¶ Amplius quicquid apparet circa mixturem saluat ponendo mixturam non habens duo principia in se: ergo non oportet illa ponere. ¶ Amplius per quod vnum per quod ponunt illud principium est ne elinatur per se ponitur et redat ad propria loca: sed hoc fit corpore sunt fracta: quod sic in primo illo actio consideratur. ¶ Lōtra 2. 2. 3. si ista sunt duo corpora: omnia loco et sitio: ergo mixtura aiatum non est vnum per vnam aiam numero que fit forma illis duobus corporibus. ¶ Lōtra. per aia est vna forma numero: et tunc est actus plurium corporum differentium loco et subiecto ut ossis et carnis. ¶ Secundo Lōmentator super Alcibindo ponit quod reperitur quedam arbor in quadam aqua: cuius pars est aqua et frigiditas et supra est lignum. Dixerunt quod intellectus non capit quod vna forma substantialis numero vna duas esse subale: nec etiam vna forma accidentalis absoluta sit actus duorum sitiorum numero distinctorum: et potest intelligi. 2. meta. 15. cō. Cād primū dicitur dōm quod omnia membra sunt vnum corpus numero: et non differunt nisi quibusdam differentijs accidentalibus. Cād 2. dōm quod illud non credo. Lōcedo tunc quod hoc opinio saluatur a me per hunc modum. nam omnia mixta sunt difformia in sui substantia ut probauimus super 2. cañ. quedam enim partes sunt subtiliores et calidiores: et quedam grossiores et frigidiores: ita quod insunt tales partes sic quod nullam est dare partem mixturam determinati in qua non sunt iste due partes accipiendo in infinitum in diuisione secundum principium: et hoc posito potest saluari actio in partes diuersas corporum secundum quod intellexerunt Dynus et Antonius. ¶ His dictis imaginor corpus nostrum. v. g. carnem corpus esse vnum continuum nāli continuitate et habere in se caliditatem que est forma. 1. qualitas: et est duplex: inata et influens: que influens pēdet in ea a spiritu dato a corde. post hoc imaginor carnem corpus in suis partibus difforme: et hoc omnia sunt nota per se. ¶ His premis positis tres conclusiones. ¶ Prima humidum nostrum mebrale ericcat a caliditate corporis calidioris actus. spiritus et sanguis. hoc propter est concessa ab oibus. Rō. quod ista corpora sunt calida actus: et per prius potest ericcare: quibus hoc sunt humida membra nostra sunt a caliditate illorum ericcata: sicut dicimus quod aqua calida ericcat resoluendo: quibus sit humida: ut dicitur Auzoar. 1. thesaur. cap. de ethica stōchi. ca. 1. 15. trac. ¶ Secunda conclusio quod partes illius prius similes per difformitatem et diuersitatem in calore possunt se ericcare: vnde pars calidior ericcat minus calidā. hoc conclusio apparet ex dictis Arist. 2. Dyni: quod hoc ipsi intellexerunt. ¶ Tertia conclusio est quod caliditas que est forma in humido mebroz ericcat humidum. i. membra per caliditatem que est eis forma alterat se ad frigiditatem. ¶ Ista conclusio declaratur per gēst. 1. quod idem possit se alterare: quod videmus quod idem potest se mouere localiter vel graue et leue. et credo fuisse de intentione Lōmē. s. phy. 32. cō. 3. celi. 28. cōmēto. 7. 4. celi pluribus cōmētis. 1. 2. 22. 7. 24. 2. 3. huius graui vel leui se moueri accidat mouere se in quantum accidat esse prohiberi a suo loco: et idem sunt remissa adinuicem. i. mouere se cum eo quod est per accensio. ¶ Hoc apparet quod aqua calefacta reuertitur ad suam frigiditatem: et quod dent agens extrinsecus. aerē vt dicimus. 2. cañ. ¶ Hoc apparet quod magnes mouetur per virtutem alio formā in se: nisi enim est terminatio: sed magis vadit ut perficiat sicut intelligit. 7. phy. cōmēto. 10. ¶ Secunda declaratur caliditatem in se que est forma in nobis: nā agens continens in virtute productiua aliquid effectus posito sufficere receptiuo quod illo caret si non sit impediens. producit illud: sed partes nostri corporis per caliditatem habent in virtute productiua frigiditatem illa carent: igit per caliditatem poterit se ericcare. minor declaratur: quod calidum quod est in nobis a predominio est igneus: quod iste est qui est sicut forma in mixtis: vt appet. 4. metheo. sed calidum igneus est ericcatiuum vt notū est: et nos per istam caliditatem ericcamus nos: ita quod spiritus et sanguis ericcant continuo per calitatem que est forma illis: et membra et per caliditatem que est illis forma. ¶ Lōtra predicta. per 3. primū: quod idem non possit se alterare per dicta Lōmētatoris per in secundo per phy. cō. 1. vbi dicitur non inuenitur corpus simplex. i. vnum per formam substantialem quod alteratur ex se aut generatur ex se. quod autem debet exponi simpliciter. i. vnum per formam substantialem: appet quod subdit sicut inuenitur aliquid quod transierit ex se. ¶ Secunda auctoritas est. 7. phy. cō. 3. vbi dicitur quod mouentur motu generis et corruptionis: et motu alterationis et motu augmenti mouentur ab extrinsecis in quibus manifestum est quod ab alio mouentur. sicut quedam que mouentur motu translationis et ab alio: et intelligit Lōmētator per ista elinatur. ¶ Tertia est auctoritas Lōmē. s. phy. cō. 20. vbi dicitur non inuenitur aliquid moueri ex se nisi motu locali. in ceteris autem moribus motorum extrinsecus. ¶ Quarta auctoritas est. 4. celi 7. mundi. cōm. 24. vbi dicitur manifestum est per se quod facies motu alterationis in re alterabili est extra alterabile et accidit quod puret vt alterabile alteratur per se cum eo fuerit due partes: pars scilicet alteratiua et pars alterabilis

Super primo

vt accidit infirmo sanari se. cor enim in eo alterat membra egrotas ad sanitatem: membra autem infirmum esse alterabile. ¶ Quinta est auctoritas ei. 9. meta. cō. 2. vbi dicitur. Et forte est possibile vt potentie actiue et passiue ab eis sint in eodem estimantur enim quod potentia que est alteri. i. potentia que est in agere est ei? cui? est potentia passiva. v. g. illud quod mouet in loco per se. alteratio autem et generatio estimantur esse vere vt per actionem in eis sitio aliquo alio a sitio potentie passiue. ¶ Probat ratione: quod si idem se alteret tunc quolibet mixturam huius paucorum calorem posset fieri ignis: quod iste calor potest inducere tantum de calore: quod potest inducere medietatem et aliam medietatem: et sic per additionem partis ad partem crescere versus ad calorem ignis. Item lumē posset crescere in infinitum. ¶ Lōtra 2. cōm. 1. quod caliditas in nobis possit esse principium ericandi nos. per frigiditatem est quedam forma et actus primus ad quem situm est in potentia effendi: sed motus de potentia essentiali ad actum indiget motore extrinsecis: vt. 2. de aia. cō. 52. 7. 54. fumus est. s. phy. cōmēto pallegato. 32. ¶ Amplius vel sicut addit frigiditas ita addit caliditas: et hoc experimur esse formam: imo diminuto calore addit frigiditas vt in fene vel stante eadem caliditas caliditatis additur frigiditas: et hoc vel fassum: quod sicut tanta mensura stetit cum tanto calore aliquo tpe: ita poterit stare tota vita. ¶ Amplius totum humidum mebrale est indifferens ad hanc ericcationem: et per prius resolutum: ergo totum simul resoluatur. ¶ Hic per solone auctoritatem premitto duo. Primo quod motiua motu augmentationis non est necium distingui semper loco et sitio: sed sufficit in aliquibus distinctio huius sententia et diffinitionem: quibus non sunt duo substantia. hoc est intentio Lōmentatoris. 4. celi 7. mundi. cō. 22. vbi vult quod hoc voluit probare Arist. in primo. 7. phy. cō. 2. cum distinctis agens aiale a nāli. Secundo quod hoc est dictum inter ea que mouent motu alterationis et motu localitatem: motum secundum locum mouet a se extrinsecis in opposito loco: imo carens parte loci nāli mouet ad locum nālem: sicut si ignis est in centro terre irretit fursum: sed nil potest moueri motu alterationis a se existens in opposita qualitate sicut ignis non se infrigidat nec oino carens aliquo primo forme: sed eo alteratur se huius in se aliquam partem forme per quam se mouet ad ulteriorē perfectionem que sibi est prohibita per violentiam prius agentis sicut cum aqua reuertitur ad suam frigiditatem: nāle: vel huius in se formā inducere virtualiter aliam sicut calidum inducit frigiditatem: igit motus ad sui locum non mouet se per aliquam partem loci quam habebat de loco ad quem mouetur: sed soli quod principium intrinsecis per se lo care cum fuerit prohibita. sed entia nālia vt aqua calefacta mouet se ad frigiditatem per aliquam partem friditatis quam huius in se. Ultrius autem posito per possibile quod tota frigiditas est amoris ab aqua et stante forma substantia aque posset redire ad suam friditatem: est questio ex oppositis. hoc que dicta sunt ostēdo fuisse de mebre Lōmentatoris. 4. celi 7. mundi. cō. 24. vbi dicitur sic signum quod alteratio non est principium agentis exiit in alterabili sicut est in transmutabili secundum locum est: quod idem potest recipere contraria: et idem non potest facere prius. quod dicitur sic intelligi: alterabile omni circumscriptione qualitate sicut graue omni circumscriptione loco est aptum recipere duo prius: quod calefieri et infridari. si ergo oib. extrinsecis alteratur a motore se alteraret: tunc idem posset vnde prius: et in potentia ad duo contraria. et si faceret vnum: tunc contraria in potentia faceret vnum. et sic saluat alia littera que ibi reperitur que dicitur: nam non possunt facere idem: sed graue omni circumscriptione loco. v. g. sic in loco vacuo non est in potentia ad duo prius: imo ad vnum. sed locum deorsum: et ideo potest se mouere deorsum: ergo si in sitio sit aliqua pars forme: huius illud subiectum sit aptum ad duo contraria in quantum est in potentia: tamen vt habet partem illam forme que potest causare alias partes vt aqua calefacta huius aliquam partem friditatis: tunc illud sibi non est aptum recipere a friditate aque nisi friditatem sicut graue a grauitate nisi motus deorsum: et tunc tunc alterabile alterabitur a principio intrinsecis. hoc est appet de intentione Auer. in codez cōmēto. vbi postquam dixit predicta verba vult quod vult quod istos. i. que alterant mouent a paruo primo extrinsecis transierant ad finem. i. a se. v. g. si aliquid mouetur ad sanitatem a principio extrinsecis mouetur ex se ad sanitatem perfectam: et si aliquid mouetur secundum viam infirmam alio infirmate mouetur per se ad infirmitatem perfectam. Ex his volo esse expostas omnes auctoritates Lōmē in contrariū allegatas apud bonos intellectus: nos tamen praeuenimus exponere cōmētus. 20. s. phy. expōne quadam propria in eo passu que videtur contra nos: sed nunc predicta sufficiant. ¶ Pro solone rationum premitto quod forme nāles sunt determinate in se et in suis actionibus: et ideo quedam paruus calidum vt camomille non est paruus calidum ignis: sed est paruus calidum hoc: et ideo calor camomille non mouet ad formam ignis: quod est calor tantus qui est perfectio et forma materie sue: similis calor aeris non ericcat calidum aeris: sed si aliqua pars illius caliditatis corrupta est ab agere contrario camomille posset camomilla reuerti ad suam perfectionem per principium in se. ex hoc premissis cessat prima ratio post auctoritatem. ¶ Secunda ratio de lumine crescente in infinitum etiam posset solui ex hoc: quod ipsa est forma determinate

Rū.

per conclusio.

2. conclusio.

3. conclusio.

Lōtra.

du

minare mēsurā. s. lūmē ⁊ hoc lūmē difficultas tā quā hic inducit est cōis: tamē cuiq; tenēt opinione cōtrariā ei quā teneo in prin-
cipali questio. **C**Ad rōnes cōtra 2^m dictū nostrum cum pmo di-
citur q; siccitas est quedā prima perfectio. dicēdū q; h; respectu
subiecti in se sit pma perfectio: tñ respectu subiecti calidi potest
dici quedā perfectio secūda inquantū calidū pñet siccū virtua-
liter: q; potest producere illud in quocūq; sūto apto nato. **C**Ad
scdā dicēdū q; hoc potest quis dupliciter imaginari. pmo q;
sola siccitas intēdatur stante eodē gradu caliditatis. secūdo q; si-
mul aliqua mēsurā caliditatis addat cū illa siccitate ⁊ hoc in pri-
bus que resoluunt. pma imaginatio sic saluat: siccū qd pdu-
citur a calido receptū in partib; subtilibus est siccū igneū cū quo
siccū igneū ille partes simul cū calido que hñt rarefunt ⁊ redeunt
ad nām igneā: ⁊ ideo corrumpitur forma carnis ⁊ fit vapor: reli-
que aut partes remanēt sicce terrestiores: ⁊ in hoc cōuenit etiā
aerem euaporare. Alia imaginatio saluat q; simul cum siccō illo
intēditur aliq; calor in partib; que resoluunt ⁊ corrumpunt sem-
per: tñ imaginando q; in partib; etiā que remanent intēdit siccū
qualitate. Si hic est aliq; difficultas est cōis omni opinanti. s. quō
vñ agēs actus aliq; pres mixti ad nām vñus elemēti actuat
reliquas ad nām elint vt alioq; elinor. **C**Ad scdā dōm q; nūq;
stat calor cū aliqua mēsurā humiditatis: imo temp fit ericatio.
CAd tertiā dōm q; humidus mēbzale minime pris formalis ne-
di totius mēbz est diffome. **C**Ad rōnes principales. **P**Ad pma
dōm q; falsus est agēs ⁊ patiens debere esse distincta loco ⁊ sūto:
h; hoc sit in gburda: nō tñ est in oibus. **P**Ad secūda dicēdū q; act⁹
oppositi possunt esse ab eodem. s. vñum per se reliquum per acci-
dens: accidit enim calido seipsum extinguere. **P**Ad tertiā di-
cēdū q; forma non agit sed subiectum per formam.

Et labor prouenies ex motionibus corporeis ⁊ ani-
malibus que necessarie sunt in vita.

Chec est tertia causa ericationis nostri humidi ⁊ extinctionis ca-
loris ex hoc: labores autē corporei siue voluntarij siue coacti siue
labores siue artificia siue artes exercēdi quot sunt ⁊ quāti notus
est: ⁊ q; resoluēdo ericcat. labores autē antine. i. anime accētia q;
curari nō possunt: q; nos ericcent: aut resoluēdo aut faciēdo defice-
re nutritionē notus est. a hoc quādo imoderata sunt: ⁊ vñu
rimū ita occurrūt: h; in thegmi absolute dicat q; ericcat de q; vide
pluscōmēn. in thegmi sup illo vbo. Utemur vō matērys 2^c.

Et defectus nature ad resistēdum illi toti semper.

Chic ponit quartā cām que est defectus virtutis. ⁊ p istā ponit.
scdā pbat. tertiū q; pcesso virtutē ēē infinitā: tamē humidū ⁊ ad-
cale dissolueret ⁊ ericcatetur ⁊ finiret. scdā ibi. (Oēs enī.) tertia
ibi (Amplius.) Dicit pmo ⁊ supponit: adiuvat ad ericationē humi-
di defectus nature. i. naturalis virtutis nutritiue ad resistēdū
illi toti. s. resoluēdo facit a calido nālū ⁊ aere ⁊ laboribus.

Omnes enim virtutes corporee sunt finite. hoc autē
iam ratiocinātū fuit in sciētiā naturali. Eius ergo ope-
ratio non semper existit in matērys.

Cprobat defectū nature ⁊ dicit q; cā est: q; oēs virtutes corporee
sunt finitē: vt declaratu est. s. phy. cōmento. 79. 2. 12. meta. cō. 41.
Virtus enī infinita: nō pōt enim iueniri in corpore infinito: q; tale
nō reperit: vt pbat est. i. celi ⁊ mūdi. tex. cō. 68. nec in corpore fi-
nito: q; ista virtus est finita cū diuidat ad diuisionē corpore fin-
ti. virtus igit nostra nutritiua est finitē actōis: in restaurādo igit
ops siccitatem accidere defectu restaurationis.

Amplius si hec virtus infinita foret ⁊ semper pmuta-
tionē in corpore faceret eius qd dissoluitur equalr et
vno mō: dissolutio tamen vno mō non esset: imo sem-
per quotidie augeretur ⁊ corpus dissolutionē tolera-
re non posset ⁊ dissolutio humiditatem finiretur.

Ondit q; si virt⁹ restauratiua. s. nutritiua ēē infinita: ad huc hu-
midū q; ericationē finiret: ⁊ per pñs calor extingueretur.

Sed dubitat de hoc: q; si virtus est infinita ⁊ semper faceret repo-
sitionē eius qd dissoluitur equaliter ⁊ vno mō: ergo hō semper vi-
uit. hoc pbat humidū qd nunc est sūm anime. hō viuit. ⁊ impos-
sibile est tali existēte humido ⁊ calido nō viuere. v. g. humidū. s.
signatū restauratiua permutat semper loco alterius: ⁊ ponit: neces-
sario semper viuit aial: q; semper stant cause vite. **E**xēplū si vñū
vñū vegetis semper auriat ⁊ semper tāū ⁊ tale reponat q; q; q; q;
extrahit vel incōtinēse resoluūt: semper veges remanebit plena
eodē vñō. s. eiusdē bonitatis vñū. **P**hic posset dici q; h; iste bōvi
ueret: tñ non ēē idē hō qui prius erat: q; cū sit permutata tota
nū op; permutatā esse formā: vel pmutatā esse numerale. **I**stū

nō placet. **P**lusq; cōmētatori trac. 2. ca. de signis epatis: necnō ad
mentē Aui. hic. **E**t ideo dicamus tria. **U**nū q; Aui. debuit mouere
hanc difficultatē: ipse enī posuit aiam intellectiua eternā: ⁊ p cō-
sequens duratiua a parte post in infinitū ⁊ posuit eā formā nobis
s. nobis numerari per numerationē hōium sicut appet. 6. de natu-
ralibus particu. 5. ⁊ tunc si aia intellectiua est nutritiua in homi-
ne: ita q; nō sit dare formā aliā que sit aia in nobis: tunc potentia
nutritiua est infinita in duratione. s. aia infinita: quō ergo huic po-
tentie accidit finitas in actione: q; videmus corpus mortuum in
quo cessauit operatio potētie infinite. **E**rgo fuit motuum dubi-
tationis Aui. **S**cdō dicēdū est q; infinitas quā Aui. pcedit in
potētia nutritiua nō est infinita intēflue: q; tūc necessario seque-
ret perpetuatio in vita: posset enī de potētia infinita vigore pdu-
cere qd cūq; humidū esset aptius calidi sūm si hec potētia ponat
actionis etiā infinite: sed finitas hec est infinitas durationis in tē-
pore. i. sūa aie de se est apta durare in infinitū ⁊ reponere in infini-
tum. **T**ertiū pmittēdū est q; hec virtus h; sit eterna dīerminā-
na ad hoc corpus per certam mēsuram dispōnum. v. g. per tres
gradus humiditatis sicut intelligētia determinat sibi celū vt pro-
prium mobile per tāū nūmex stellarum: vt si vna stella adderet
vel diminueret nō posset mouere celum: vt intelligit ex scdō lib^o
celi ⁊ mundi cōmēt. 39. 2. 71. **C**his pmissis dicamus q; Aui. duo
concedit. **U**nū est q; virtus nutritiua. i. aia in se est infinite dura-
tionis: ⁊ hoc est qd dīc. **A**mplius si hec virtus infinita foret. **S**cdō
qd pcedit est q; semper permutationē. i. restaurationē in corpore
faciat. i. de se facere possit eius qd dissoluitur. i. humidū qd resolu-
uitur equaliter in quantitate ⁊ vno mō in qualitate. **C**onsiderā-
dū aut q; humidum reponi semper equalis quantitatē ⁊ qualitatis
ei qd dissoluitur pōt duobus modis intelligi. **U**no modo equalis
quantitatis ⁊ qualitatis ei qd dissoluitur vt erat totalr in termino
a quo. v. g. humidum carnis in quo primo instāt inductionis ani-
me est triū graduū ⁊ tālū graduū ⁊ tāte extensionis: tunc si sem-
per reponat semper hō viuere: q; semper starent principia vite.
Sed cū hoc est impossibile q; anima agit hāc actionē mediāte ca-
lore: sed calor semper ericcat: ergo impossibile est reponi tale ⁊ tā-
tus quātus fuit in primo instāt. **A**lio mō q; reponat equalis quā-
titatis ⁊ qualitatis ei qd dissoluit: ⁊ est vt in termino ad quē vel
saltem vt recedit a termino a quo: vt. v. g. carni vt ab ea est facta
dissolutio ⁊ vt in ea ericcat: ⁊ hoc pcedit Aui. ⁊ hoc est qd dicit
⁊ semper permutationē in corpore faceret ⁊ semper reponeret. **S**ue
restaurationē faceret ei⁹ qd dissoluit equalr ⁊ vno mō. s. respo-
ctu ei⁹ qd est in termino dissoluti ēē. s. carnis a qua aperte facta ē
dissolutio. **C**his pmissis pbat Aui. q; hec humiditas cū qua aia
ista eterna ynitur corpore finitē ⁊ arguit sic: dissolū hūiditatis nre
cui applicat aia eterna nō est dissolū vno mō. i. vñū modi. s. quia
q;scat in vno gradu: s; semper q;ridie augeret. illis pcessis: igit cor-
pus dissolutionē nō posset tolerare. s. tolerātia qua aia sibi possit vñi-
ri. **E**t dat cām hui⁹ cū dicit. ⁊ dissolū humiditatem finiret: q; per cō-
tinuam ericationē veniunt ad siccitatem extra oēm latitudines
triū graduū in qbus stabat applicatio anime ad corpus.

Dubitat in quo dīc modus ericationis vltime ⁊ mort⁹ pcessa vir-
tutis finitatis a mō hui⁹ si pcedit infinitas. **D**ōm q; h; modi mortis
⁊ finitōis hūidi sunt sibi ppiqui in ēē. hic enī corūpē forma sub-
stātiālis si pcedit ēē de formis mālīb; ⁊ ibi sepaf: q; nō applicat
huic corporei si ipsa ē eterna: ⁊ cā cōis est remōtio dispōnū. s. triū
graduū hūiditatis postior p exēplo. nō aut hic ē loc⁹ discutiēdi qd
sit corūpēre formas sūales mālēs. **I**sti aut modi itātū differūt. nā
mors siue psumptio hui⁹ hūidi q; aduenit pp defectū vñū nō po-
tētis reponē aduenit ex h; sicut ex cā h; nō imediata: s; ad nō posse
reponere prē hūidi q; euaporauit seq; calorē agē i residuū ⁊ tāū
ericcare q;litatiue ⁊ q;ritatiue q; finitē mēsurā hūiditatis necia ad
vitā: vñ calor extinguit: ⁊ h; h; appet q; pp h; nō ēē repositū qd de-
buit vt oportuit reponi nō stat vitā: h; possit h;e dubiū de qua
hic nō curam. in mō at mortis veniēs cū infinitate virtutis nō
mōis hō siue nō finit hūiditatis: q; virt⁹ debuit reponē ⁊ non repo-
suerit: imo reposuit qd debuit post aliquā datā resoluēdo: ⁊ sic sta-
machus viuēs staret. i. dissolūt⁹ p hūiditātē q; aia sibi yniebat ad
h; reponeret: s; postq; hec virt⁹ infinita reposuit monē corpus ad
ericationē extra totā latitudinē: ⁊ iō mōis. i. aia nō plus sibi ap-
plicat ⁊ finit sua actio que de se ēē infinita: ex quib; cessant 2ia.
Argu^m enī iā ē solutū. **E**xēplū at de vñō ⁊ vegete nō ē ad ppo^m.
Considerādū at circa supiora: q; aliter tertiū exponim⁹: vt ly eq;
liter: ⁊ vno mō nō refert ad pmutationē: sed ad ly dissoluit: vt di-
cat: si hec virt⁹ ēē infinita ⁊ semper reponeret sic ē pole. s. reponere
illud qd dissoluit equalr: ⁊ vno mō. i. vñiformiter: tñ dissolū non
ēē vno mō. s. q; in vno staret dissolū. q; pōt dici equalr ⁊ vno mō
fieri: ⁊ pōt dici vno mō. i. equalr: ⁊ vno mō fieri: q; semper addit.

Quāto magis cū due res se iuuent ad mīnorationes

⁊ ⁊

Du^m 21^m

Du^m 22^m

Bentilis

faciendā z retrocedendū. Et postq̄ sic est opz necessa-
rio vt materia destruat̄ z calor extinguat̄.

Cōsiderādū aut̄ q̄ per duas res qdā itellererit duos defectus.
Vnus ē defect⁹ calidi nālis nō potēs trāsmutare alimentū. Ali⁹
defect⁹ est materie nutritiōis. f. hūidi ifluētis q̄ nūq̄ reponit
tale humidū quale est illd qd̄ depaī. Nos p̄ duas res intelligim⁹
duas causas finitiōis siue vltimate p̄sumptiōis nāe hūidi calidi
vitalis. vna ē finitas vtrū nō potēs reponere. alia ē p̄uua ex-
cario humidi. q̄q̄ at̄ p̄ duas res intelligim⁹. i. plures res.

Et p̄cipue cū ad eius extinctionem adiuvet p̄ter ma-
teriei defectum alia causa. Et illud est humor efneus
qui accidit assidue: propterea q̄ cibus p̄uatur diges-
tione: z adiuvet ad extingvendū ipsū duobus mo-
dis: vno suffocando z tegendo: alio qualitati obuiā-
do: hic enī humor est flegmaticus frigidus.

Chic ponit q̄ntā cām que est cā extinctionis caloris q̄ cā est hūor
crudus. / Cōsiderādū q̄ z l̄a reperit. vna que dīc p̄ter. i. p̄ter
cām extinctionis calidi p̄ via p̄sumptiōis hūidi qd̄ ē sua mā que dī-
citur p̄ via extinctionis eius p̄ via p̄gelatiōis z suffocatiōis a mā
frigida: z de ambab⁹ his p̄sumptionibus calidi loquit̄ Arist. in de
morte z vita. Alia l̄a dicit p̄p̄ matrici defectū. i. p̄pter aliā cām
que est defectus. i. malitia materie. / Cōsiderādū q̄ humor fleg-
maticus frigidus est viscosus grossus oppilās: z vt sic suffocat:
z est frigidus: z vt sic obuiat q̄ntitati caloris nostri. i. caliditati.

Dubitat in qua etate iste humor ḡliatur z in q̄bus locis. / Dm̄
q̄ in etate senectutis necessario generat̄ defectu caloris z ḡliat̄
fin oēs digones tres. Alic. aut̄ vt dicere q̄ assidue accidit: ideo
imaginari debemus q̄ in anteriorib⁹ etatib⁹ semper aliqd̄ de ci-
bo effugit digestione z p̄uertitur in flegma. i. bu. crudū: hoc ap-
paret multū in f̄dcho: vñ flegma ponitur p̄mū indigestor. acci-
dit aut̄ flegma plus esse q̄ alium humorem: z q̄ cibaria z pot̄
quibus p̄tinuo z nāliter vtuntur sunt a p̄dominio humida.

Et hec est mors nālis cuiq̄ indiuiduo destinata fin
suam p̄mā cōplexione vsq̄ ad terminū que in sua po-
tentia habet ad suam humiditatē p̄seruadāz. Anum
quodq̄ enim eoz terminum p̄fixum h̄z qui in indi-
uiduis diuersificatur p̄pter cōplexionū diuersitatē:
z h̄i q̄dem sunt termini naturales. Sūt vñ z alij termi-
ni abbreviati: totū tamē diuino p̄uenit p̄cepto.

Chic p̄siderat nālem mortē vnicuiq̄ indiuiduo. / Cōsiderādū q̄
cū vita nō sit aliud q̄ participatio aie in quodā vel cū quodā ca-
lore: z etiā humido: vt colligit̄ ab Arist. in de morte z vita. mors
erit p̄uatio aie per p̄cipationē frigidi z siccī. cū q̄ ex causis di-
ctis sequit̄ infrigidatio z exiccatio bñ Alic. dixit bec. f. infridatio
z exiccatio est cē. / Cōsiderādū z q̄ duos ponit modos mori. f.
nālis z acci. nālis est sequēs exiccationē z infrigidationē factam a
causis necessariis: sed accitilis a causis p̄tingētib⁹ z p̄ueniētib⁹
terminus nālis vite vt ferro febre z bñ. / Cōsiderādū z to-
tū cē. i. termini oēs vite sunt fin q̄ deus vult: z hoc est de fide vel
totū qd̄ est de breuitate z p̄logatione vite p̄uenit diuino p̄cepto
sa deo. i. itelligētia dicta coleodea que est principium vite.

Dubitat vtrū aliq̄ mors sit nālis. / Dm̄ vt dicit Gal. in libro de
tate. z cap. loquēs de senectute: q̄ senectutē z per p̄is mortē eē
nālem z itelligit̄. Vno mō q̄ sit nature opatio. f. nutritio z au-
gmētatio z bñ: hoc mō nō est nāle: q̄ ista sunt opa aie nēcia
ad nostrā p̄manentiā: mors aut̄ nō est talis. Alio mō pōt̄ intelli-
gi q̄ sit nālis: q̄ sit passio cōsequens actiones p̄ncipioz nālium
in nobis. f. calidi in humidum. z sic dicitur naturalis.

Dubitat z cuius humidi cōsumptione fiat mors. / Dm̄ q̄ cūz
vita p̄sistat duplici humido. f. radicali qd̄ est aie sibi z ifluētū qd̄
est reponēs illud: ḡ mors cōsurgit in defectū duplicis hūidi: s̄z
cuius defectu p̄ncipali cōsurgat dōm q̄ sicut ista humida se hāt in
participatiōe vite: ita oppositi defect⁹ in p̄cipatione mori. vira
aut̄ p̄ncipali p̄sistat p̄ hūidū radicale sicut p̄ sibi: z accipio hūidū
radicale p̄o mēbali humido iiformato aia vt h̄z actū caliditatē i-
fluētis. vira aut̄ cōsistit p̄ humidū ifluens vt per cām malē z vt p̄
cāz cāntez in humido radicali bonā dispōnē calefaciēdo z bume-
tando: ḡ nō sic p̄ cōsistit per humidū ifluēs siē per hūidū radica-
le: tñ in morte vtrūq̄ diminuit̄ z p̄mutat̄ i qualitate vt nō sunt p̄-
portionata qd̄ vita: z iō cū hac diminutione quātitatiua z q̄ntitati-
ua stant quātitates eoz multē z manifeste sensu: vñ in hoīe quā-
tūq̄ mori p̄p̄inquo p̄ exiccationē inuenit̄ notabilis quantitas

Super primo

sanguinis in corde eius: z sic est de humido mēbali.

Dubitat 3. vtrū de morte nāli sit dolor. / Cū q̄ sic: q̄ est maria p̄-
mutatio. dolor aut̄ est sensus p̄mutationis p̄ncipalis: vt habet sen. z. et
4. de accidenti. cap. 6. / In p̄mū Halesius p̄ de differentie feb-
ca. s. vbi dicit. q̄ senium mors est icōstabilis. / Dm̄ q̄ in mor-
te vere nāli nō est dolor cōrumpens. Rō est: q̄ illa infrigidatio z
exiccatio paulatim ab intra acquiritur: z ideo non sentit̄. Accidit
tñ quasdā mores videri nāles z non sunt vt h̄itibus mēbra ipso
portionata. v. g. ex senectute quasi vltima deficiet p̄ cerebrū vel
cor vel pectus: vñ in isto fit catarrus ex hoc suffocatio in hoc do-
lor: in alio fiet malitia anhelitus defectu lacertozum.

Dubitat 4. vtrū terminus vite nālis possit p̄logari: nō enī ē dū-
biū de abbreviatiōe. / Cū q̄ sic. q̄ cōplexio nālis pōt̄ p̄mutari: vt in
thegni trac. 3. / Ad 2m̄ q̄. Ali. dicit. sunt vñ alij abbreviati. Conci-
liator dñ. i. absolute z terminus vite p̄nt̄ p̄logari: z idū tres
auctoritates: quaz clarior est bñ in comen. thegni vlti. cō. 215.
capli resumpta. z. ii. rōnes quas lege. Ali. vñ multi dicit q̄ termi-
ni vite qdā sunt q̄ sequunt̄ spēm vt cum hō cōparat̄ elephātū vel
leoni est tate vite. v. g. z. 4. amox ad plus: z talis vite terminus oī
cū nō posse p̄logari. Rō. q̄ cōplexio speciei nō pōt̄ p̄mutari. Qui
dam sunt termini qui sequunt̄ modos cōplexionum in latitudine
speciei. v. g. cholericū viuunt tāto spatio. f. lōgiori cū flegmatici vñ
melancholici: temperati ad huc lōgiori vel calidi z humidī: tales
termini vite p̄nt̄ p̄logari. Ratio. q̄ de flegmatico melico pōt̄ fie-
ri temperatus z de sanguineo: ergo termini vite possunt p̄logari.
Alij sūt termini vite qui sequunt̄ determinatas dispōnes indi-
duoz: z hic diuersificatur quidā sapientes ab alijs. Dicunt enī ali-
qui q̄ hi termini vite nō possunt p̄logari. Rō eoz: q̄ cōplexio i-
diuidualis non potest p̄mutari. f. p̄p̄ie idiuidualis sicut nec in-
diuiduum h̄z terminum vite p̄fixū que h̄z in sua potestate ad con-
seruādū humiditatē: sed talis potestas cōfugit ex tali p̄por-
tione humidi ad calidū que in vnoquoq̄ videt̄ impermutabilis: ḡ
termini vite sunt impermutabiles. f. in p̄longatione: ex quib⁹ di-
cunt apparere q̄ termini vite idiuiduali possunt abbreviari: q̄ pōt̄
iudicium p̄corrupti: sed p̄logari implicat cōtradictionem. f. tol-
lere p̄portionem qualitatz indiuidualium z saluare indiuiduū.
Et ideo dixit Ali. sunt tñ alij abbreviati. z nō dixit sunt alij p̄loga-
ti. / Nos autē iā fustitauimus cōtrarium huius: nāz diximus de
conditionibus indiuidualib⁹ est determinatus aspectus quo ho-
mo pōt̄ infirmari z mori: ille erit terminus sibi deditus h̄z q̄ in-
diuiduum hoc: z tñ illa mors pōt̄ tardari. / Amplius ex cōditione
indiuiduali alijs pōt̄ habere hāc dispōnem cerebz ad caput qua-
sic infirmabit̄ nisi p̄ueniat z aliquis poterit p̄ueniri. Cū con-
trarium diximus q̄ cōplexio indiuidualis h̄z latitudinē: vnde ad
p̄longadā vitā huius indiuidui non expedit ipsum extra totā lat-
tudinē mutari: sed sufficit moueri ad meliorem dispōtionē in
sua latitudine possibilem. / Ad Alic. diximus q̄ dixit fin p̄māz
cōplexionem. sed prima complexio pōt̄ esse p̄ior que sit in sua la-
titudine: ideo subdit vnumq̄ eozum. f. indiuiduoz vel eozum
f. calidi z humidī z fin complexionum diuersitatem. i. fin q̄ com-
plexio est diuersa non solum vnius ab alio: sed in partibus sue la-
titudinis. / Ad Ali. et diximus q̄ cum cōsiderata fuerit cōditio
indiuidui plus accidit abbreviari q̄ p̄longari.

Dubitat et cōcesso q̄ alijs ex dispōne sue cōplexionis debeat vi-
uere. 80. annis z ex aspectu celesti dbeat viuere. 60. annis q̄ mors
continget aut̄ que dī nālis. / Dicunt q̄ illa est mors nālis que ex
habitudine suaz qualitatum siue ex cōplexione p̄tingit. Illa autē
que ex aspectu celesti contingit est accidentalis z pōt̄ p̄hiberi.
Dubitat pone q̄ alijs ex hoc q̄ sanguineus debeat viuē. 70. an-
nis. ex cōditione aut̄ indiuiduali debeat viuere. 60. vel 50. quātr̄ il-
le habebit. / Dm̄ q̄ quēcūq̄ causaz duaz est fortior illa vincet̄
q̄ malitia dispōnis indiuidui possit eē aptitudo ad rupturaz vene
que oīno fiet: hic tñ omittimus multa que de morte loq̄ itēdeba-
mus de h̄: q̄ nobis bec scribētib⁹ dīc. 26. Nouēbris. 1315. mortuus
est dilectus vt fili⁹ z carissimus noster doctor magister Stephan⁹
medicie doctor cui⁹ morte magna tenemur angustia: omittim⁹ et̄
q̄nē que co:pora sunt lōgioris vite: an cala z hūida: an tēperata.

Quod ergo ex hoc acquisiuimus est: q̄ p̄uozum z in-
uenum co:pora quantum ad equalitatem sunt calida.

Et co:pora senum z decrepitorum sunt frigida.

Chic ex dictis colligit̄ z ps sequēs possit diuidi i istā quātū ad ip-
eqlitatē: multipli possit exponi: tñ melior expō ē. i. equali sūt ca-
lida: q̄ eodē gradu vt sup̄ dēclarū ē: z iste rex sic stat. i. de aiali-
bus Ali. cap. 3. in b cap. co:pora iuuenū z p̄uozū sunt cala equali-
q̄q̄ tñ dīr̄ eqlitatē. i. respectu equalis ad p̄dus: q̄ plus excedit
in calore iuuenis z p̄uer respectu eqlitatis ponderis q̄ faciat fe-
nex. co:pora

ner. corpora senū decrepitorū sunt frigida et nō dicit quātum ad equalitatē. i. equalit. sunt frigida. decrepitorū aut corpora frigida.

C S3 puerorū corpora cōli sūt hūidiora pp augmētū: et b qdē nobis insinuat experimētū qd de mollitie ossiū est et uerū vel mēbrorū ipsorū: et cōsideratio qm parū est: ex quo fuerunt sperma et spiritus vaporalis.

C hic ponit cōplones hāz etatū quātū ad qūitates passiuas. Scdū qdū ad actiuas et passiuas sūt recolligit sūas in his cōplonibus. et ibi (Et in pueris.) p̄ia i. duas. p̄ ponit cōplonē puerorū. et senū. ibi (Senes.) p̄io dicit corpora puerorū sūt hūidiora cōli pōt intelligi cōli. i. ad pōdus: qz respectu eqūis ad pōdus plus recedūt in hūido qz iuuenes: vel cōli. i. ad iustitiā qz eqūitas ad iustitiā melior reperit in etate iuuenitū vbi ē cōplō siccitatis p opōnib: vt appert. g. sen. huius p̄mi p cap. pp augmētū tres causas dat siue rationes. Prima qz pueri sunt hūidiores pp augmētū. Scdā cā siue rō sumit a posteriori. i. a signo mollitie ossiū: ex quo appert qz accipit puer p puerū in p̄mie etatib: qd mēbra adhuc sunt mollia multū. Tertia cā est a priori accepta: qz pueri pax est qz fuerūt sperma et spūs vaporosus in igmate qz sunt corpora valde hūida.

C Senes autē decrepiti pp̄ie p̄ter hoc qz sunt frigidiōres: adhuc sunt sicciores. Et b qdē scit experimētū qd hī de duritia ossium eorū: et asperitate cutis eorū: et cōsideratione eo qz prolixum est tempus ex quo fuerunt sperma: et sanguis: et spiritus vaporalis.

C cōsiderādū qz ex duob: hui. pbat corpora senū decrepitorū eē sicciora. p̄ ex duritia rē. et ex rōne qz pluri ē rps ex fuerūt sp̄ma: h̄ appz ex supradictis. omisit sūt cāz ex siue vt dicit Antō. qz decremētū nō ē finis a nā itē: et iō fit a virtute cordis. Scdō dicit de senib: qz elegānt a sanguine: qz elegānt ab etate sanguis. i. iuuetat qz adoleſcētie: et cū b elegānt a sp̄mate et spū cordis. Tercio qz lfa vna reperit qdē p̄ friditate: et p̄ saluati: vt ly pp. dicat signū siccitatis.

C Et in pueris quidē iuuenibus est igneitas equalis: sed in pueris plus abundat acritas et aqueitas. Et in senibus decrepitis plus abundat terrefrictas qz in illis duobus: et est in decrepitis plus.

C hic sūt ponit cōplonē hāz etatū in qūitatib: actiuis et passiuis. se cūdo ponit cōplonē iuuenitū sp̄aliter. 3. declarādā. 2. ibi (Iuuenē.) 3. ibi (Decrepitus.) p̄io dicit qz igneitas. i. caliditas est equalis in puero et iuuenē: sed pueri sunt hūidiores: qz aquei et acrei et senes sunt frigidiōres et sicciores qz terrefrictiores. / Cōsiderādū qz caliditē nālē vocat igneitatē: qz in illa ignis dīat: siue sit inata siue illius caliditas: et iō ēt h̄uer. cānce p̄ comē. 7. 4. aut p̄ canitice comē. 1. 4. aut. 18. et. 12. 4. vocat illā caliditatē etares. et sic ēt. intellexit h̄al. in comē. afoi. Qui crescit. 1. 4. p̄ p̄ticu. 3. sic rñ calor igne et mensuratus est calore celestis. Utrū aut sit vnus calor in nobis celestis elementaris: nō curamus nūc discutere multū: rñ laborauit in h̄ualte. Burle. est ēt comēfurat et terminat aia quam h̄uer. frequēter dicit ēt illo calore: quā ēt vocat itētionē: vt appz p̄ cānce. 7. 3. et. 7. 4. et. 7. 7. meta. 3. cō. et. 2. de aia. 4. 1. cō. et. 2. assimilat cōter illā aia: illi calori: vt fabū igni vel clibanariū igni clibani.

C Iuuentus autem habet complexionē magis equalē complexionē pueri.

C hā dicta ē: qz pueri et iuuenes in calore sūt eqūes et sic eque tepat: et in siccitate sūt magis tepati: qz sūt in medio siccitatis vltic semit et hūiditatis supflue puerilis. qz iuuenes sūt magis tepati qz pueri.

C Comparatione tamen pueri est eius complexionē sicca: et senis et decrepiti comparatione est hūida.

C hic pbat qz sit tepat in passiuis: qz illd qd hz rōnē medij dī tepatū: s3 iuuenis in siccō et hūido hz rōnē medij qd pbat: quia mediū ē illd qd ad duo extrema cōparatū pōt dici oppositarum dispōitū sicut pallidū respectu albi dī nigrū: et respectu nigrū dī album: vt intelligit. 3. p̄p̄y. cōmēn. 6. et comē. 19. et pōt accipi a h̄al. in. 7. 6. comēto afoi. 4. p̄tic. Quibus in vna grossa.

C Decrepitū vō ē siccior iuuenē et scne i mēbris simplicib: et hūidior ē vtriusqz hūiditate et nea madefaciēte.

C Quia dixerat qz in decrepitis plus adhuc abundat in terrefrictis siue terrefrictas qz in senibus: et per p̄sequēs siccitas: vult hic ostēdere qz decrepitis est siccior iuuenē et scne in cōplone nālē: et hoc est qd dicit in mēbris simplicib: qz hōz cōplexio pp̄ie est forma et p̄p̄ie nālē: sed hūidior hūiditate accidentali. et idē ponit h̄al. de cōplonib: ca. p̄. 2. 6. de regl. sani. et ista ēt ponit h̄uic.

C Dubitat qz sit tepatio: an puer an iuuenis. Vt qz puer p h̄al. 6. de regi. sani. 2. ca. vbi dicit. optimā eucatā hz puerorū qz est etas. alie vō oēs deteriores sunt. et de cōplonib: ca. 5. ponit qz puerorū capilli sunt sicut habitatiū in terra eqū. / Ampli. pueri adunant hūiorē plus tepatū. i. sanguinē: vt. 3. p̄nosticoz. cō. 1. 4. / Amplius pueri plus hnt de calore nālē qz est tepatus et iuuenis: vt in cō. afoi. Qui crescit. 1. 4. p̄tic. p̄. Rursus pueri pferuatur p teperies plus qz iuuenes: appert in comē. afoi. 3. p̄tic. Scdū hōz qdē rē. et iō bñ se hnt in tepato tpe. i. vere: ergo tepatiores. / In dñū h̄uic. hic et supra in 2. mō eqūitatis vbi eqūitatē. scdū modi posuit iuuetatē et. g. can. sen. 11. cap. de causis synopsi vbi pueros dicit ncutros: et sen. 2. b. / In hac qōne est opio p̄ qz dicit qz puer ē tepatiores qz ad cōplonē nālē: s3 iuuenis qz ad etatiā ē tepatiores. hāc opimōnez omittit pp dicta i qōne au cōplō etatū et nālīs differat. / Scdā est opio dñi qz hz qtuor p̄ncipales cōplones. p̄ia iuuenis sūt magis tepati in hūido et siccō qz pueri. Rō ē: qz sūt in medio trāsit a pueritia ad senectutē. / Scdā p̄lo. pueri sūt magis tepati qz iuuenes i calō siue actiuis qūitatib: rō ē h̄al. in comē. afoi. Qui crescit. nā calitas puerorū affilāf calitati sanorū. s3 calitas iuuenitū affilāf calitati febriētū. / Tercia p̄lo tepamētō iter actiuas et passiuas sūt relato ad opōnes iuuenes sūt tepatiores. rō ē: qz iuuenes sūt i eoz opōnib: magis pfecti. i. opōnib: sensus et motus. / Quarta p̄lo tepamētō iter actiuas et passiuas sūt absolute pueri sūt magis tepati. rō. qz puerorū tact: indicat pueres magis tepatos qz iuuenes. et addit dñi qz h̄ tepamētū absolute qd ē magis i pueritia ē p̄pe in etate pubertatis: qz tūc nō ē supflua hūiditas sic i etate p̄pe pueritiae: nec rāta siccitas et ita acuta sic i iuuetate. et iō dicit dñi qz tēp h̄uic. sup. i. 2. mō eqūitatis cū dicit puenit oēs legi correpte et nō pducte vt ibi ēt dixim. p̄ia p̄lo ē vera. Scdā ē illa: qz idē pbatū ē supra qz i calitate sūt eqūis gradus: et i tepamētō qd ē d̄erniata mēsurā calitas sunt eqūis. vt ēt. A. dicit qz puerorū et iuuenitū corpora qz ad equalitatē. i. equalit. sunt cala. et itē dicit in pueris et iuuenib: est igneitas eqūis. / Cā rōnē dñi odz qz calz pueri affilāf calori sanorū et calore iuuenitū calori febrē citatiū nō ē ex diuersitate i tepamētō caloris i se: s3 diuersitate hūidi et siccī. nā eadē mēsurā calitatis qz ē in puero cū hūiditate puerorū appz tactui suauis et grata: et qz ē in iuuenē cū siccitate eoz appert acuta mordicatio. et hic est h̄mo h̄al. 2. de cōplonib: ca. 2. cū dicit qz ipse nō iuuenit calitatem vni: maiore calitate alteri. vñ dicit. Et ego rē. nō iuuenit iuuenē calidiorē puerorū: neqz puer calidiorē iuuenē et nō repi iter eos dñam: quēadmodū dicit nūqz calitas i pueris ē vicinior nāe vaporis: et cū h̄. qz ē p̄p̄ia nāe vaporis ē multa et d̄lectabilis: iuuenib: est pauca siccā: et nō ē cū tact: delectabilis. Tercia p̄lo vlt accepta est falsa: qz quāsdā opōnes pfecti exerceat pueri qz iuuenes. s. opatio nes circa nutrimentū: vt sūt itēno h̄al. 6. d. accenti. ca. 3. et. 6. de regi. sani. Quarta p̄lo dicit p̄me p̄loni et veritati qd appz p̄mūso b qz tepamētū. i. cōplō iter actiuas et passiuas nō sit qdā res vna d̄fecta a tepamētō passiuaz et a tepamētō actiuaz sūt assūptaz: vt notū ē. nulla enī tertia forma resultat ex actiuis et passiuis sūt p̄mū cū qz sit alia ab eis sic resultat ex calō et frīdō cōplō media qz ē forma alia a formis eorū. Tūc arguit. pueri sūt magis tepati tepamētō qd ē iter actiuas qūitates: vt dicit 2. p̄lo: et nō sit tepati inter passiuas: vt dicit 4. p̄lo. et nō sit tepati iter actiuas et passiuas sūt cōiunctas: vt dicit 4. p̄lo. et h̄ nō ēē tepamētū qdū ad eas sūt ē pp nō ēē tepati i passiuas. / Ampli. h̄ hāc p̄lonē et 3. q̄scūqz qz dicit qz ista etas. i. puerorū et tepatiores tepamētō absolute et tepamētō cōprehēso p tactū: et 3. q̄scūqz p̄mū dicitēs arguit sic: et de rōnibus meis molestis. itē qz dabit iudiciū p sensus tact: vel erit ipsemet puer: et sic iudicabit se tepati et iuuenē d̄stēpati: et eadē rōne cū iuuenis dabit iudiciū: qz iudicabit se tepati: qz sua calitas sibiip̄i est. p̄pingo: et p̄formio tactui: et iudicabit puer d̄stēpatum: qz ab eo magis patiet: dico magis in excessu gradus i eo i qz puer excedit. / Si at aliqz hō terri iudicet iste nō erit fener: qz ē mali tact: cū deficiet i eo v̄tutes. / Ampli. iudicabit puer d̄stēpatū sic magis a se d̄stēte iudiciū: igit dabit puer tepat: vel iuuenis tepatus et redeam: i id qd pus. Ista tū nō molestāt me et quēcūqz s3 cōem doctrinā et nō appuit neqz appz solo ei: s3 cauillatōes s3 facit p̄ eā. et rō āt quā idē p hac 4. p̄lone ē soluta: qz tactus iudicat tepamētū pueri et suauitate caloris pueri et suauitas nō arguit magis tepamētū absolute: imo magis arguit d̄stēpatū in hūiditate p̄ dñi dñi. nā dicit qz h̄ tepamētū absolute iter oēs qūitates ē magis in etate pubertatis: cōcedūt ei cōiter qz h̄ tepamētū absolute idē sit qz tepamētū eqūis ad pōdus de qz iudicat sensus tact: i. cūqz qz si nō sit eqūis ad pōdus: ē m̄p̄p̄ia eqūitati ad pōdus. et h̄ ē segg qz pubertas plus appropiuar cū ad pōdus qz iuuenis. cū p̄mū h̄uic. dicit in 2. mō eqūitatis nisi d̄stētruat tēp̄eius vt ibi diximus.

C Contrariū ē appz in qōne de equali ad pōdus. / Ampli. rō molestia statz p̄cedēs ē p̄eoz. / Tercia ē opio d̄lectatōis dñi. 2. 3. opinio.

Du^m 29^m

p̄ opio.

2. op. dy.

p̄ conclusio.

2. conclusio.

3. conclusio.

4. p̄lo.

5. p̄lo.

6. p̄lo.

7. p̄lo.

8. p̄lo.

9. p̄lo.

10. p̄lo.

11. p̄lo.

12. p̄lo.

13. p̄lo.

14. p̄lo.

15. p̄lo.

16. p̄lo.

17. p̄lo.

18. p̄lo.

19. p̄lo.

20. p̄lo.

21. p̄lo.

22. p̄lo.

23. p̄lo.

24. p̄lo.

25. p̄lo.

26. p̄lo.

27. p̄lo.

28. p̄lo.

29. p̄lo.

30. p̄lo.

31. p̄lo.

32. p̄lo.

33. p̄lo.

34. p̄lo.

35. p̄lo.

36. p̄lo.

37. p̄lo.

38. p̄lo.

39. p̄lo.

40. p̄lo.

41. p̄lo.

42. p̄lo.

43. p̄lo.

44. p̄lo.

45. p̄lo.

46. p̄lo.

47. p̄lo.

48. p̄lo.

49. p̄lo.

50. p̄lo.

51. p̄lo.

52. p̄lo.

53. p̄lo.

54. p̄lo.

55. p̄lo.

56. p̄lo.

57. p̄lo.

58. p̄lo.

59. p̄lo.

60. p̄lo.

Gentilis

et dicitur q. simplr id est iuuenes sunt tepariores pueris qd dicitur
rat ex ubi liberitib? ex opoib? et casib? pto qd a ubi inbe-
retib? pñlib? i. ab ipsa sua sine cōplōnis. naz. cōplō iuuenis
eqūor: et ut dicitur Alii. et Hal. z. de cōplōib? ca. i. pba t rōne. Na
iuuenis appropinquat ad eqle ad pōdus: s. recedit p calz et hūidus:
q. pueri magis recedūt cū sint caliores et hūidiores. Appz et z a lō-
stāriā liberitib? organicor: q. ois nā organica ē i eis. f. iuuenib?
cōplōta et pfecta: s. bec eqūitas i naturis organicis a cōplōne de-
pedet. declarat b. tertio ex opoib? nā opōnes sensus i mor? perfe-
ctiores sūt in iuuenib? q. pueri: vt Hal. i. de regi. san. z opōnes et
vitales in hoib? dīc ee fortiores vt ostendit pulsus. opōnes et nāles
dīc in pueri qd efficitiores. Tercio appz iuuenes ee tepariores ex
camb? nā iuuenes sūt mediū iter duritiē et mollitiē: aipitātē et le-
nitātē: multitudinē piloz et paucitatē: bec opō nō pōt hic disci-
ti: sed in scia de vtrūb? cū qdēt in gb? facit opōnes nāles pfe-
ctiores: et i iuuenib? an in pueris. Quarta ē opō Alii. quā nō
recto: q. cōcliator: nō itellert seips. Dicam? q. breuiter q. cum
qrit qd sit tepario: nō complōne an puer an iuuenis: q. cōplō ē opa-
tionis pñ? i. dē pōt dīc qd tepario: plus vel min? s. Hal. cap.
z. s. x. de regi. san. pueri pfectiores hnt vtriusq. circa alimētū: iu-
uenes at hnt pfectiores sensitiuas et motuas: et ita dico puer ee
tepariores cōplōnis iuuenis in b. et cōplō in alio. pōt et qdē qd i-
stoz absolute vbi statz dubitare opz. Iste enī ē modus loquēdi vti-
tar? oib? doctorib?: qd igit itelligim? cū dicim? iuuenē vel puerū
ee vel nō ee tepario: absolute. Ampli? Alii. nō vti? his vocabu-
lis: s. sine alia determinatiōe dīc pueros esse calos et hūidos: senes
frios: iuuenes teparios magis q. pueri sint. Rursus cū de calz in
nobis excedēs vel fridū et tepariū magis dicat respectu alimēti: tep-
ramēti: qd qd sit istud tepamētū ad qd cōparam? pueros et dīc-
imus eos calos: et senes fridos: et iuuenes tepariores q. sint pueri.
Dicam? hic aliqd qd nri pdecessores nō declarauerūt: q. mani-
festū ē p se qd cōplō etatū hz pñderatiōe vt ē pñ? opōnū in no-
bis: et iō appz qd dōm de b. Sedo q. bec cōplō pñderat vt ē for?
qdā cōplōta ex calo et frido: et hūido et frido. Tercio q. bec cōplō
etatū hz magnā latitudinē: cū vna ps ē in etate pueritiae: alia in
etate iuuentutis: et alia in senectute. C. bis habet dico q. duob? mo-
dis possum? imaginari nros auctores et doctores cōprehēdisse ali-
as vel hmoi cōplōnes etatū. pto ponēdo q. i forma cōplōnali q
est i nobis hz etatē cū cōparam? ad eqle ad pōdus vniūq. cal-
tas et hūiditas: vt appz ex qdne de eqle: et tūc cū in hac cōplōne sa-
cim? mōdōs respectu eqlis ad pōdus pueri et iuuenes sūt magis
recedētes: et senes magis appropinquāt sūali: et isto mōdō qd aucto-
res nri dixerūt iuuenes et pueros ee calos: et senes fridos. Iam
nos excedēs in calore. et si aliqd dixerūt iuuenes teparios nō vi-
xerūt q. magis sūali appropinquēt eqle ad pōdus in vniuersa sūa:
s. q. iuuenis hz mediū eqlis ad pōdus: q. ē mediū iter sua cōma. f.
puer et senē sic eqle ad pōdus ē mediū iter sua cōma: q. nri pdece-
sores cū dicebāt pueros et iuuenes ee calos absolute itelligebāt:
qd cōparabāt isti eqilitati pōderis a qua plus recedūt p calitatē et
hūiditatē q. senes. S. ē dubiū ex q. iudicio deueniūt pteriti ad
dōm senes sūt fridi absolute pueri et iuuenes sunt cali. i. respectu
eqlis ad pōdus. Dōm q. p p rōne dīctā hic et supra de eqle ad pon-
dus viderūt q. i nra cōplōne cōparata eqilitati ad pōdus vicit ca-
litas et hūiditas: et q. in iuuenē et in puero plus vicit q. i senē.
Sedō dēclat h. iudiciū p sensus tact? nā nō iuuenit aliqd mem-
brū faciēs ita pñle vel ppi quā eqilitati ad pōdus pñtātia: vt cu-
tis: et tūc cōplōne etatū dīcū calz aut fridū hz q. tact? indicat: aut
et tepariū: et tūc buic imaginatōi medicor accidit difficultas oca. f.
q. cū erit iudicās an pueri an iuuenis an senis. iā q. appz qd itelli-
gūt vno mō auctores et doctores pteriti qd dīc corpa iuuenis vel
pueroz vel senū cala vel cala absolute: vt ē si nō dicāt absolute:
qd itelligūt cōparatōe facta ad eqilitatē pōderis: et tūc appz solo ad
qdne quā qrit qd sit tepario: absolute an puer an iuuenis. dōz q.
iuuenis: q. plus appropinquat eqilitati pōderis: et hz b. senē longe
tepario: est: et dī iuuenis tepario: q. hz plus rōne mediū. Alius
modus dēclat dīc mētes pcedētū ē q. imaginemur toti cōplōni eta-
tūc eximitates sūas: vt Hal. imaginat. z. de cōplōib? cap. i. vna
est frida et siccā i vltia senectute quā cōprehēdim? per friditatē et
siccitatē cadaueris: alia est eximitas cala et hūida. f. pñ? nre i sū-
tie siue gñoni in ytero: et hāc cōprehēdim? p calitatē et hūiditatem
pncipioz. f. spmā et sanguis mēstrui. Dico q. cōparauerūt has etates
iter se in hac forma cōplōnali q. currit in tota vira: et dixerūt. s. p-
ueros has nō imaginādo aliqd tepamētū ad qd ista cōparant: s. p-
solū cōparādo adiūcē: s. h. pñt vno mō p mediū: vt appz in z.
rōne in qua pba f. pma pto p tactus. C. pñt pto: puer et iuuenis
sūt calē cōplōnis respectu senis et senē fridē. Ista pñt pbaue

4. opio.

3. op. Sct.

Aut mod?

Super primo

rūt. p. q. puer et iuuenis sūt ppingores spermati et sanguini men-
struo. Ico q. cōtas tāgēni h. affirmit et dīc. tertio q. nēcio ē ca-
lorē quē in nobis expimur in pñis etatib? venire ad exccationē
pp. s. cas dīctas: et cū venit et tūc noīat senecē. C. Sedo pto: pue-
ri et iuuenes sūt equalr calidi: istā pñtē pbaum? sup. C. Tercia
pñt: pueri sūt multe hūiditātē cōparati ad senes sic senes sūt multe
siccitatē. Ista pñtē pbauerūt p p sensus: q. cōtas iudiciū expe-
rit senes duos et alpos q. dispōnes sūt a siccitate: et pueros. niol-
les. Sedo p pñderatiōe et rōne vt appz ex ista Alii. Quarta p-
positio: iuuenes sūt mediū iter hūiditātē puerilē supflūā et siccita-
tē senilē: sūt tepari in hūido sicco. C. Et bis quoz pñtib? Alii.
intelligūt pñtē qritas: et est: iuuenis est in cōplōne magis tepari? q.
puer. C. Considerādū igit q. cū dicim? iuuenē ee magis tepariū pue-
ro nō dī h. cōparādo ad aliqd tepamētū: s. dī q. pncipat tepamē-
to quo puer nō pncipat. f. tepamētō iter hūidū et siccū: et vltia h.
tātā hz mēsurā caloris iuuenis quātā hz puer. Et q. solū possūt
tria sup? qritā. f. Lū enī p dīc de h. mō cōsuetē locutiōis: q. intelli-
p h. qd dī puer vel iuuenis ē cala vel tepariū pñtē. f. Dōm q.
fm rei veritatē credo q. Alii. et Hal. voluerūt ponē cōplōnes eta-
tū abfq. cōparatiōe ad eqle ad pōdus in tota sūa vel in hac pñtate
q. est iter puer et senē: s. solū cōparādo cōma adiūcē et eo: mediū
ad cōma nō fingēdo in illo medio aliqd eqle ad pōdus: nec signā-
do ex totā latitudinē eqle ad pōdus sic fingebat pñus modus di-
cedi. Rō hui? ē q. si etates ponērem? talis vel talis cōplōnis cōpa-
rate eqle ad pōdus in tota sūa: tūc h. imaginātes plus debēt ponē
senes teparios q. pueros vel iuuenes vt notū ē et maxie senes de-
crepitos. Si at ponērem? eqle ad pōdus in hac pñtate q. ē inter
eximitates etatū: tūc sic ab vna pte plus appropinquaret iuuenis
sic ab alia pte plus appropinquaret senē qdā mō: mēlt? ē vici? q.
Hal. et Alii. cōparauerūt etates iter se ponēdo illāz cōplōnes: nec
in h. cōsiderauerūt eqle ad pōdus: q. ius i iudiciū datū a sensu ta-
ctus. f. p. cutis iuuerint se ad pbandū has etates ee talis cōplōnis.
Et q. appz q. iō magis dīcū si puer et iuuenis pñderent absolu-
te ē sic vel sic: q. in libris Alii. et Hal. qñ penunt cōplōnes etatum
nō iuenit absolute. i. nō iuenit appposita pñtio qua daf itelligi h. i
rōne ad eqle ad pōdus. Et p h. solū ad z. Ad 3. et p solo: q. nō
dī puer calidior et senē fridior: nisi adiūcē cōparati: et iuuenis nō
dī tepario: puero nisi q. hz vniū tepamētū qd puer nō hz. Et q.
appet solo ad qritū pncipale cū qrit q. ē magis tepari? an puer an
iuuenis nō cōsiderādo hoc tepamētū vt facim? pfectiōis opa-
tiōis: q. iā dīcū de h. pñderādo has cōplōnes etatū vt forme
qdā cōplōne ex calo et frido diuersificat in hoc diuersitate max-
apparente in duab? eximitatib?. f. puero et senē. Et dōm q. iuue-
nis est magis tepari? q. puer pp qd dīcū. f. q. in calido tantū ex-
cedit quātū puer: et vltia hoc hz temperamētū in siccitate.
C. Sed hic sunt due dubitationes. pñtia vtrū inter has extremita-
tes etatū possim? fingere vniū equale ad pōdus ad qd possim? cō-
parare etates oēs. et dicendū q. h. est in libertate imaginationis.
C. Sedo est. q. est q. in trāscūdo ab hūiditate pueritiae ad siccita-
tē senis nos trāsm? p tepantiū iter siccū et hūidū q. repit in iuue-
nitate: nri trāscūdo de calo pueri ad fridū senis nō trāsm? p tepariū
iter calz et fridū. Nos dicam? mani? ee p se q. aia iudicū cū de-
terminatio gdu caloris q. ē pfectio: forma de accitib?. iudicū ē cū
determinatio gdu hūidū. Calm enī nō pñt q. ab itra. n. q. p seips cō-
tinuo corrūpat corrūptiōe manifesta. hic ostidit sensus et in corrū-
ptiōe illi? gdu caloris nō vī q. sit vtilitas. hūor. n. crudus q. sūal
calor vel aggregat in senectute vel in pñtib? etatibus si aggregat
nō facit pñtiā sensibilem fridatōz: et iō calz nō pñtiū manifeste i-
fridat? siue corrūpit: s. hūidū temp. corrūpit et fit siccū: vñ vide-
mus mēbra naroz pñtiū firmari pñdidi et iudicari: et iō pñtiū
pcedit iudicatio et exccatio vsq. ad mortē: et est iste vñ? mot? cōti-
nuus vel qñ pñtiū. f. Infridatio at caloris nri q. i senectute appz
nō ē pñtiū a pñ? gñōnis vsq. ad finē: et h. ostidit tact? et iō nō pñt
mēsurā infridatiōis caloris eqle mēsurā exccatiōis: vt sup dīc-
imus: h. s. Alii. se quā se pñtationabilr. si q. sic ē vt sensus ostē-
dit: ois dīc q. tot? gdu caloris pueri. f. tot? in rōne totū pñdī in i-
stati p senectutē et gradus frigoris senis hz pñ? iudicū esse in pñtā-
ti senectutis. i. toto at tpe an pñ? istas senectutē dispō sicut q. dispō
erat hūidū exccatio. hic at dīmittit multas diffinitates alijs dīf-
cutiēdas. f. Ad pñtia: dōz p ad Hal. cū dīc ostidit eucrasia hz pue-
roz etas: pōt dīc hz optimā p oib? opōnib? nālib? vt ibidē subdit
vel alr pcludit cōcliator: dīc dīa. z. q. Hal. loquit de cōplōne tē-
perata fm oēs eqilitates q. ē in oī etate melior q. distēpata: etas g
tempatoz pneroz habet optimā eucrasia respectu distēpatoz
pueroz: et sic et iuuenes distēpati habent meliorem eucrasia
stā tē. C. Ad 2. dōz q. dispō illa capilloz in pueris. f. pubescētib?
est pp cali dispōne cū hūido nō potēti multū siccū qñtū sūit i iuue-
nitate: ita pax vt in infantia: tñ fimo Hal. q. ē ibidē est mibi i spe-
ctus.

Du

Dub?

Dub?

et

ctus. Ad 3^m dōz q. hāc itelligit ita ibi de iuuenib^{us} sic de pueri si
pideret. Ad 4^m dōz q. tāti hz de calore i gdu pueri q. tū iuue-
nis. Ad 5^m dōz q. pueri iō puerant p tēpata: q. sē rari i carni-
bus. i. passibiles a reb^{us} excedētib^{us} qd nō ptingit d iuuenib^{us} pp mem-
braz soliditate: aly modi soluedi sē hic q. tu pidera. restat sol-
uere rōne q. molestat oēs hoies cūscūq. opionis in hac mā.

Secōm vō diuersitate complexionū genēz femine
frigidioris existūt complexionis. Ideoq. sunt in crea-
tura minores masculis z sunt humidiores: ergo ppter
complexionem earum frigiditatem multiplican^t eaz
superfluitates: z pp paucum ipsarū exercitium.

Hic determinat de diuersitate cōplonis q. ē sex. Secō ponit di-
uersus modū sive sive dīspōnīs viroz z muliez. z ibi (Et sūa.) dicit
p fm diuersitatē cōplonū genēz. s. seruū. / Considerādū āt q. qdaz
posuerūt cōplonē etat. aliā a cōplone nālī: multomag debuerunt
ponē cōplones sex? esse aliā ab illis. / Considerādū z q. friditatez
muliez pbat p diuersitate: q. fridi est pstrigē z phibere dilatio-
nes sive extēsiōes: sic etiā itelligit ab Arist. pble. 10. s. pble. z sē
būdiōres. s. ad tactū. z hō dimitit vt notū. Lū āt dicit ergo pp. pbat
q. sunt humide humiditate accitāli que puenit ex supfluitatibus
aggregatis pp frigiditatem z ppter paucū eozū exercitium.

Dubitat an masculus sit calior femina. Ut q. nō: q. iuueni mulier
cholica z vir flaticus. etiā repit mulier magni pulsus: vt apper
cōmētū pulsū. / Ampli^{us} mulier hz plus de sanguie q. hō. signum
mēstruatiō mēstrū. / Ampli^{us} videm^{us} mulieres ā lēdi a frido sic viri
ri: vñ stant i ags ad lapādū pānos securi? z sanius q. viri faciant.
/ Ampli^{us} signū hui^{us} nō vñ vēr q. iuueniū femie de aialib^{us} q. sunt
maiores masculis sic appz i falcomib^{us} z vñ auib^{us} de rapina viuē-
tib^{us} z pisciculis pūis ouiscatib^{us}: vt itelligit p de gñone aialū. ca.
16. z s. de nā aialū. ca. vlt. ēt repit vñs vigorosior: vñs vñ. 9. de hy-
storis. cap. 1. / Ampli^{us} mulier in p^{er} etate plus crescit q. vir: vñ in
12. āno pubescit. / In 3^m dōz. Quidā dicit q. vel cōparam^{us}
totū gdu masculoz totū gdu femiaz: z sic masculi sūt caliores: vel
determinat vir determinat mulier: z sic pōt repiri mulier calior
masculo. v. g. mulier cholica i regōe debite calā vtēs exercitio z
etate iuuenis: masculus āt oppositū oppōnūt: z solo bec est bōa.

Ally dicit fere idē q. pmo iste cōparat^{ur} sic de vero masculo et
vera femia masculus ē calior femia: ē āt verus masculus hñs cō-
plonē masculini in corde vbi pncipali^{us} firmat vel fundat dīspō-
masculina z feminina: vt 2^a. 4. de gñone aialū. cap. 1. z oib^{us} mē-
bris cū bec genitalia sūt masculina. iste āt calidior ē. rō est q. capis
a hāc. 14. de vir. pñs. 6. ca. nā masculus pfectior est femia z agēs
īgūt dōz ē pfectioris cōplonis z actiue magis: z bec est cōplo calā.
/ Si āt pmo sit de masculo z femia oib^{us} i. i. pfectior i his dīspō-
nib^{us} z q. mōltuōsior: tū pōt repiri femia calior masculo: er hac
ozbatō: vñ 2^a. 3. ca. fen. 2. ca. de causis sterilitat^{is} nō ē vir frigi-
dior mulie nisi accidat er cōplone accitē. i. accitāli. Jsta āt acci-
dētālis z dēfēct^{us} accidit. / P^{er} pñs q. cordi z cōplonē eī nō corze-
spōdet sē vt filat corzā masculinū z bēat genitalia muliebria: et
nō ē etiā mulier i seru s. i. oib^{us} vir. / Secō q. mēbra nō rñdēt adi-
uicē: hz enī sē vñ z cor muliebri: tū anchas pectinis z ossa z tales
multū mōuent i pñs pñis. z ista adhuc ē fridior viro. / Tertio.
q. hz a gñone sit mulier: tū vñ est regimine viri. vir āt deses z pi-
ger facit^{ur} ē custos dom^{us} qd ē officiū mulieris: vt 2^a. 2. de cōplonē
bus. 4. ca. Ad 5^m dōz q. illa est mala cōparatio: q. dōz cōpari vir
cholic^{us} mulieri cholice^{us}. z. Uel dōm q. vir flatic^{us} ē calidior muli-
re cholica sicut ergo ē verus iste vir z illa mulier non ozbat. Ad
2^m dōz q. ille sanguis ē supfl^{us} crudus aggregat^{us} dēfectu calitatis
resoluent^{ur}: imo er hz vult Auer. i. cātie. cō. 36. q. arguam^{us} illaz fri-
giditatem. Ad 3^m dōz q. illd ē pp dēfēctatē poroz: vñ frig^{us} z aq nō
penetrat z signū h^{uius} est: q. hoies cholici ex carnati rari a frido pe-
dū plus ledunt q. flatici. / Ally dicit q. rō pñs arguit: mulieres. n.
nō ledunt a frido: q. sūt fride z pñuato sit a sili. Ad 4^m dōz: q.
q. i aialib^{us} i pfectior vt muscis z gbusā gñib^{us} pisciū puoz femia
dōz ē maior masculo: q. hz multa potare i vētre. s. multa oua: vt
appz i piscib^{us} pñs. sūt magne musce sūt illa q. ē multa velut oua
velut vñs pñs albos potat i vētre q. vñs vñs videmus de ma-
gnis muscis dōnē sup carnes: z pp istū sūe femie muscay z alio
rū ozomoz sūt maiores: z vt sic dicit qd ē caliores. / Ally dñt
q. cū illaz maioritate molis stat molis calor: z iō signū hui^{us} supz
a putitate nō arguit nisi i aialib^{us} pfect^{us} z ppe i hoie: hz sit vñ oēm
feminā ē fridior: nō tñ ē vñ oēs ēt miorē in gb^{us} āt gñonice
i. viuētib^{us} de rapina vt falcomib^{us} dicit q. masculus est puoz: q.
pp multā eoz calitātē sit in eis multa siccitas: vñ non pñt augeri
masculi nec magni fieri. De vñ āt q. nō est fortior vñs: s. est
pauiloz mox tpe lactatōis catuloz: sic etiā de porca contingit.

Ad vltimū dōm q. mulier citi^{us} auget ex vtey: nō tñ magis cre-
scit in tota sūma tps. Causa aut quare citius extra vtey: nō autē
crescit in tota sūma tps z tardius intra: non spectat hic.

Dubitat an masculus sit femella humidior. / Dōm q. vir būdi-
tate aerea z aquea digestis est humidior.

Et suba carniū ipsaz est rarior: hz viri caro ex pte
cōplexionis eius qd ci admiscetur sit rarior. Sna nāq.
spissitudine plus prohibetur in ipsam penetrare qd a
venis z neruozū villis ad eam profluit.

Quidit qualis est dispositio substantie sue compositionis carniū
viroz z mulierum: z dicit q. suba carniū mulierum est rarior.

Dubitat de h^{uius} q. cali est rarefacē. viriāt sūt caliores. / Amplius
raritātē dēlat pilus: vt s^{uper} pte. Rigores mulierib^{us}. ca. 68. / Dica-
mus q. in libris pbi. z medicoz iuenio q. raritas. s. sūt: z sic p op-
pōnēs dēfēctas p sūt maiorē extēsiōes i mā cadē in q. dēfēctas sūt
quā extēsiōes: quō ignis ē rarus z terra ē dēfā: z sic sumis. 4. pñs.
z a Lōmēta. s. 4. cō. z duob^{us} sequētib^{us}: z hō nō sumis hic ab hui^{us}.
raz z dēfū. S. hz q. q. quō mulier z vir dīspōnunt hac raritate z
densitate. rñdet hñt. q. mulier ē rarior q. vir. Rō ē: q. circa eādēz
māz mulier maiorēz occupat locū q. vir qd pbat: q. sui friditate
nō potuit pñsceri būdū cū siccō terreo. istū sūmōē credo falsū.
nā in viro plus abūdāt aer z ignis: i femia vō terra z aq vt notūz
est: z pbat p. q. sic ē hz spina mulier z spina viri adiūcē in dñsio
boz elhroz vt appz p cañ. fen. 3. h^{uius}. / Ampli^{us} vir est pfectior femi-
na. 14. de vñ. pñs. z calior: q. pfectiora elhita vñt i eo. vir q. rari-
or est femia. Decept^{us} āt sūt hñt. vel reportatoz i hac mā sive pñ-
tia: mulierib^{us} terra z aq nō sūt adiūcē mixta sive penetrata: sed
q. iux sepōstā: in viris āt sūt cōmixta: bñ q. maiorē locū occupāt
in mulierib^{us} q. viris. pñs ē falsuz: z pñtia imo oppo^{nit} seg. in h. n.
q. terra z aq i mulierib^{us} nō sūt mixta remanēt i dīspōne terre et
aq. s. er h^{uius} q. i viris sūt mixta sūt mag^{is} fracta ab eoz terreo z aq
z pñs mag^{is} mota vñs pfectior aerea z ignea: z pñs vñs rari-
ritatē. / Secōz qd sūt hō nōm raritas est idē qd latitas sive lu-
bricitas siccū. sic oia cruda respectu digestoz sūt lubrica lara sic di-
cim^{us}. carnes pisciū: vt anguille z tuncā sūt rare. i. lare: z buic op-
ponit dēfēctas. i. pñtia opposita illi latitati: z hō mō accipit rarita-
tē hui^{us}. cū dñt sūa carniū muliez est rarior: z. cañ. 3. cap. cū dñt q. ex
puerhōe ad aqēitātē rarificat cōpo^{nit}. z sic etiāz sumis. 3. cañ. fen.
10. ca. de sputo sanguis: vt ibidez declauim^{us}: er hō mō accipit bic
hui^{us}. cū dñt sūa carniū muliez ē rarior. Llarior: z mollior: pp dñsūz
aqueitātē. hz p oppo^{nit} caro viroz est densior z pñtior pp multaz
dīgnōē i gñone carniū eoz. / Tertū qd sūt hō nōm raritas ē po-
rositas. i. multa cui opponit dēfēctas. i. poroz puatio vel paucitas
quō sumis a hāc. i. thegnū trac. z. cap. 12. s. 3. baly. expōnē illo cap.
3° oib^{us} vñ q. pñtia sūt. z hō mō sumis ab hui^{us}. hic cū dñt: hz viri ca-
ro z sūt rarior: i. porosior: q. plurimoz poroz z laroz. / Considerādū āt q. q. hui^{us}. dixerat carnes muliez ē rariorez voluit statim
declare se: q. p illā raritatē intellēbat latitatē sive lubricitatem
sive fluiditatē: z nō itellēbat porositatē: q. caro viri ē porosior
z hō ē qd dñt: hz caro viri sit rarior: i. porosior: z pñs caro muliez
est dēfior. i. min^{us} porosa. pbat āt hui^{us}. p hāc rōne quā fāz in tertū
inuit. carni viroz admiscet qd ad ipsaz pfluit de spū q. cōponit cū
illoz carne: carnes āt muliez nō recipiūt hos spūs. q. carnes viro-
ruz sūt rare porose: muliez spūs phibētes hāc receptiōes. pñs 13.
q. spūs venaz z arteriaz sūt ignei z aerei: vñ faciūt coz^{us} altera-
tiōe porosuz: z hō cū hō gñaf z recipiunt i pñs. alr. n. nō possent il-
li spūs cōponi cū carne: z hō ē qd dñt. hz carovi viri sit rarior: er pte cō-
pōnis ei^{us}. s. spūs q. ei admiscet. z dñt cōpōnis: q. sit qdaz modus
cōpōnis er spū z carne: sic er pfectiōe z pfectibilit. alia tñ ista hz ex
pte cōplonis ei^{us}. i. spūs: q. spūs q. pfluit ad mēbra sunt cōplonis
ignee z aeree. i. cale z būide cui^{us} cōplonis ē rarificare: sua. s. mulie-
rū spissitudie. i. poroz paucitate z strictura plus q. phibet pene-
trare. / Considerādū āt q. cū nā nihil frustra faciat sic spūs phibet
penetrare i carnes z mēbra muliez: sic ēt phibet gñat. s. multi-
plicari i mulierib^{us}. S. tu diceres pmo hui^{us}. nō valeret: q. oca phī-
bitio penetratōis spūs nō ē pp dēfēctatē carniū: s. pp illoz pauci-
tatē. nō igit dñt q. sua spissitudie phibz. / Dōm ē q. frustra ef-
sent pñt nisi recipent spūs i poris. / Considerādū āt q. z si sermo
hui^{us}. sit i carniū viroz z muliez: tñ pñtionalr pmo ē de oibus
alys mēbris: porosiora āt sūt i masculis q. femia. / Considerādū āt
q. tres spūs inuit. s. vitalē z nālē z cū dñt a venis. s. pulsantib^{us} et
gei^{us}: z aialē cū dñt neruoz. hñt. āt de bñtia nō itellēxit hōz pas-
sū. Credidit. n. p. h. q. dñt. sua nāq. spissitudie referat hic ad car-
nē viri q. z spissa z cōpacta i se nō recipit supfluitates a venis z
neruis: z iō opozitū illā carnē ē porosam vt illa supfluitas p po-
ros pelleret. S. appz ex pñtia nā expōnē q. nō vadit ad mētem

Dub^{us} 3^mDub^{us} 34^m
Raritas
sūt p.

z sūt.

z sūt.

Du^{us} 32^mub^{us}ub^{us}et 2ª dñt

Gentilis

4. निर्गत.

4° figr. **Q**uartū qđ figr h̄ nōm raritas ē idē qđ mala textura viroz
mēbroz h̄ritū villos: sic ēt dicim⁹ de pāno ex filis nōm bñ p̄terio
qđ ē rai siue lar: cui opponit bona textura qđ ē bona adiūce villo
rū ī fertio ⁊ cōpō. ⁊ bñ mō sumit ab Aul. ⁊ fen. 29. ca. b. cān. de cau
sib⁹ d̄bilitas mēbroz. cū dīcī: qđ ex eis bñ maiorē ppriatez ⁊ cē
raritas texture illī mēbrī. h̄ ē nō sumit frequēter ab Aul. ⁊ cān.
fen. 13. ī cap. de egritudī ⁊ f̄schi. ⁊ cap. de f̄scho: ⁊ bñ sumit bñ
ab Aul. S3 si q̄rā qđo f̄e h̄it vir ⁊ mulier h̄ bonā dispōne: certū est
qđ meli⁹ ⁊ cōpositi⁹ sūt texta mēbra viroz ex suis villis qđ mēbra
muliez pp̄ vigore agēnt ḡnānt vir. Q̄ntū qđ figr h̄ nōmē rari
tas ē aptura p̄m̄ aliq̄rū qđ p̄s erat clausē vel p̄iuncte p̄tia h̄
d̄itātū p̄iūctū vel īplectū: ⁊ opp^o d̄ēfitas sumit p̄ clausioē
vel p̄iūctōē opposita: q̄no nos dicim⁹ qđ nōniter edificatē ⁊ sup̄lemt
dom⁹ siue edificia s̄t d̄ense: antiq̄ vō dom⁹ sūt rare ⁊ euētabiles: a
multis enī locis cecidit cemetū qđ p̄iūgabāt pres. ⁊ bñ accipit
raritas ⁊ d̄ēfitas ab Ayl. pble. 10. 4. pble. f̄ reducdo q̄nē f̄c o3
reduci. Querit pp qđ mozpbea min⁹ accidit pueri qđ viri cōpleti: ⁊
q̄re plus accidit vetustioib⁹ viris ⁊ mulierib⁹ qđ iuniorib⁹: ēt in
iūit h̄ Ayl. qđ min⁹ accidit mulierib⁹ qđ masculis: ⁊ iter alias cās
ponit qđ corpa pueroz ⁊ antiq̄rū muliez f̄t bñ euētabilia: qđ f̄ rari
tas: sic ē antiq̄ edificia. imāgiā f̄ Ayl. qđ aptura p̄m̄i f̄enib⁹ viro
rū ⁊ muliez qđ aptura ē ex p̄clone corpoz claudētū vel p̄iūctū
f̄it cā qđ vaporoz qđ faciūt mozpbeā veniāt ad pres cū ⁊ ī illā pe
netrēt q̄nē ē sic rari sic ī vetustioib⁹ viroz ⁊ muliez: ⁊ pp cā
dez raritatē opinat Ayl. qđ pilī sup̄biorez crescūt in oib⁹ antiq̄s: vt
app3. ⁊ de hystrzo. ca. 11. ⁊ 2. d̄ p̄bi⁹ aialū. ca. 15. ⁊ pble. 4. pble.
18. ⁊ h̄ nos ī cā hoz effectū nātū alterā opinemur cā3 ab ea quā
dat Ayl. tū sufficē nobis scire qđ raritas ⁊ d̄ēfitas sumit aliq̄i hoc
mō. 5. ⁊ cōsiderādū tū qđ ī eodē. 4. pble. p̄ter. 10. de pblematia.
aliq̄i sumit d̄ēfinitatez p̄ poroz paucitate ⁊ strictura: sic cū d̄ le
uitas. ī puatio piloz oñdit d̄ēfinitatez: f̄3 cū bñ p̄siderabī d̄nt: qđ
pori ⁊ apture siue r̄imile iter mēbra p̄nt ēē rari pp̄ exclusionem
rez claudētū vel opp̄atiū vel p̄m̄atiū siue p̄iūctū tū f̄t ī senib⁹
⁊ p̄nt porī ēē strictiores qđ p̄us: qđ mozie sp̄atū pp̄ frig⁹ ⁊ sic cū
strigēs ⁊ accētās. h̄ āt mō nō sumit raritas hic ⁊ d̄ēfitas. S3 si d̄
bac raritate ⁊ d̄ēfinitate queritur q̄o f̄e habent in illa viri ⁊ mu
lieres. D̄m qđ mulieres sunt d̄ēfiores. i. opp̄ilatores ⁊ clausio
res in eorum poris ⁊ r̄imulus inter membra vt notum ēst ppter
materierum retentionem ex quibus contraria cessant.

¶ Qui vo terras inhabitat septentrionales humidiores
sūt: z q artes exercēt aqueas hñidiores existūt: z q ab
istis diuersificant diuersi existūt. Signa aut cōplonuz
narrabimus vbi vlla signa z pticularia referemus.

Chic breuiter facit nos rememorari diuersitatem cōplexionum
fm loca habitabilia que diuersitas ponitur in. z. fen.

2006 25

Doctrina Quarta Sen pme primi: ad ingrēdū qd sit
humor: 7 quot sint eius partes. Cap. p^m.

Amior est corpus humidum liquidū: in qđ
in primis nutriendi conuertitur.

C p o s t f c i a m d e e l i n i s z c o p l o n i b ⁊ o f f a i i h a c 4^a
doctrina fciāz de humoib⁹: ⁊ cā ordiē ē nota. p^{re}o
oñdū gū fū hūio: ⁊ cū dūiōiōē fū f pēē. f c d o oñdū
modū gñōiōi illoz. f c d a i b i (Nutrienti maficatioē fū f) p^{re}ia i
tref. p^{re} oñdū dūiōēē. ⁊ dūiōiōē fū f pēē. ⁊ quozūā fciāz pōit
z remittit nōs. i b i. f c d o. ⁊ i b i (Ingt. Bal.) C l o s i d e r a d ū g
q u i s h u m o i: i n m u l t i p l i c i f i g n a t i o e l u e n i a i i n l i b r i s i n t m e d i c o z
y m i f q u i c p c h i l o: v t i n c o m e. 17. a f o z. ⁊ p^{re}ic. y b i c i b ⁊ p^{re}er n a t u r ā.
q u i c a t p a t u o z h u m o i b u s g u n t p t e s i n n o b i s: z h o c m o f u m i e
h i c i t ⁊ p o s s i t f u m i p z f c d o m o d u. C l o s i d e r a d ū g ⁊ e l f c p

Super primo

is: vt dicit Aui. 12. de animalibus. c. 5. 17
 rat: qz cholā z melia sūt hūiores z nō corpora
 D'Amplius hūiores incinerati sūt hūiores z nō
 gispeū uō fluit: p' dōm q' hūiores oēs sūt cor
 z aqua a dñio: oportebat autē hūiores labi in
 rat fieri fine fluiditate. Cād' p' dōm q' aliq
 humida vt glacies. aliqua sūt actu fluida et
 oēs q' hūiores sūt actu fluidi qñ aquei fluidi:
 ter: qdā ericace. Cād' s' dōm fluidi ēē
 et: queo actuali. incinerati q' bu. si ad vltimā iei
 quore sunt hūiores: z sūt flā gispeū nō ē ppe
 fiderationi de hūiorib'. tñ cum dicim' bu. al
 ē debemus intelligere vt cinere lignor: vt sen
 ti. n. cap. 7. f' lōsideradi' z ing' in qd' p' nutritiōē
 ex'poni: pp qd' ficidū q' ēē intelligit a Bal' p
 nutritū sumis. 5. mōis. Vno' p nutritiōē qd'
 apponit vnt z assilat. Scdō' p' fluiditatis
 mēbra. T'rtio' p' sanguie. Quarto' p' chilo. Scdō
 dicim' q' g' nutritiōē ēē pot' dicit p' in ordie
 fecitiōis z p' q' ad nos: q' nobis mag' nō
 fluidū hūidū in quo puerit nutritiō z p' hūio
 dicunt p' nutritiōē z p' extrinseca cibaria
 hūiores: hic ē humor: sumet' p' chilo. Scdō
 nutritiō in p'ntie expōnat. i. chilus: q' p'nti f'
 trisecis. s. facit a nobis. hūior: g' ēē corp' hūm
 in p'nti. i. chilus. T'rtio mō cōponēdo ly in
 ēē sensus humor ēē corp' z cā ita q' p'nt con
 certit in mēbra: ita q' qd' d' nutritiō p'nt os
 nutritiōe sūe nutritiōe sumat' p' cibis ēē sūe p'
 possit intelligi et duabus p'ntiis. 1

Humor bonus: 7 est illud de cuius proprietate
substantie nutriti solus: vel cum alio: 7 affi-
li cum alio: 7 in summa materia restauratois eius.
Et eius superfluitas est humor malus.
Nec non profuerit: raro tamen in bonum con-
verti antea a corpore expelli 7 pungi debet.

oib' via diuisiua qua inuestigabit oēs hūo:
uisiones. 2. alia. scō ibi (Dicem' q' p'ia
bū. 2. aliud. scō ibi (Et ei sup'fluitas). 3.
p'ez fecit efferre a malo p' hoc q' dicit p'
3. dicit mōdo. g'p'p'it' f'eq'f. s'ins at p'
p'oz vt mōdo sunt ē nutritio. 4. Lōide
alio: pp' ouerf'it'atē op'atū. 5. Lōide
nutritio. 6. 1. nio p' nutritiō aiatio: 2. p'
nutriti. 3. Scō p'curt affilatio in oib' accen
dit et affilaf. 4. Lertio b' p' in ozdie concurre
tio nutritiē ad mēbrā et q'it ad b' dīc mā
licy dicit q' tria dīc: q' tria debēt restaurari
dīc vt fiat p's. humidum nutritiēle et d'irit.
p'is. 2. d'irit affilari et. Aliq' dicit q' in nutri
tione atēdunt tria. 1. q' h'eri. 2. q' f'ia. 3. q' u
tas: 2. q'it ad hoc d'irit affilari et q'itas que
c'irit mā restauratio. 4. Lōide 4. 2. q' ac
boni humoris: q' it cōp' p'uidi ē. de cui'
autē p'prietate: q' it cōp' nutriti et nutriti cur
a p'p'etia p'passiua in nutrimento actiua in
oppositum offitio mēli hōio. 5. Lōide
6. de parte ad p'p'ncip. 1. terra corpus.

malus possit nutrire. *Uti q. sicq. venemus.* Duo
 puella nutella ex napello sine alio veneno: de
 di. ca. p. dist. 4. et intelligit q. *hui. 4. can. fen.*
et Ari. ad Alexander q. 8. Rab. 20. p. h. hoc non.
cap. 2. ergo multo magis huius. *7. Am.*
nutriunt malis huius. *Di. q. nutritio.*
fecta et diminuta p. pot. ubi bona assilatio.
ebemeter malus: et talis nullo p. pot. nutrit.
ter malus non p. pot. ad benigni pueri. vel non.
p. pot. nutriti h. ipsefecte: q. p. p. sui malitiaz
et transmutat mebrū: yñ mebrū non p. pot. ipsi sibi
nutrimetū multū assilat sibi mebrū: et sic nutri
id de puella dicit q. fuit nutrita iugamo 2
ad quonē pot. sustineri: q. bona est. 7. nos tri
scripsim. *sup. 6. s. acciti 2 morbo. id at q. di*
ctū dicit: 2 nos scripsim. *hac. q. sup. 6. fen. 4.*
ut possibū illā puellā nutriti napello. yñ ipā
venenabat

venenabat alios hoies: et ex salina interfectebat a salia: et non appropinquabat salie eius gallina. Hec autem sunt ex nostris propositum.

Dicemus ergo quod humiditatem corporis quedam sunt prime quedam secunde. Prime sunt quatuor humores: quos paulo post nominabimus.

Hic potest alia divisione quod ex ordine sumit per aut sumpta fuit ex fine: per ponit divisione de uno membro de quo permittit se dicturi in cap. 2. membris divisione declarat per pleg. 2. ibi (Secundum). Considerandum quod non est sicda vis que hic in fine femine loquitur super in masculino ut quid laborat hic: nam statim et humiditates vocabatur humores.

Secundum vero due sunt divisiones. aut. n. sunt superfluitates: aut non superfluitates. Superfluitates vero in se quibus non habemus. Et que non sunt superfluitates sunt humores: et a principali dispositione puris membris delegati fuerunt: sed nonnulli alium membrum simpliciter opone: perfecta pars effecti sunt: quorum sunt quatuor species.

Primo declarat scilicet humiditates. 2. primas. 2. ibi (Et dicemus). 3. per in duas per ponit divisione et unum membrum divisionis postponit ad cap. 2. pleg. 2. Secundo de alio membro divisionis pleg. 2. ibi (Et quod non sunt superfluitates). Hec huiusmodi divisiones ponit numerum illarum sunt quatuor. 2. unumque declarat. 2. ibi (Una est humor). 3. Considerandum quod humores quatuor de quibus est sanguis dicitur humiditates prima via generis. sed quatuor humiditates quod 2. generis. f. post humores: via tamen perfectionis et est. nam scilicet humiditates sunt pores per fine cum magis appropinquat ad nam membrum quod humores: et ideo forsitan inceptum log de humiditatibus per. 3. Considerandum quod humiditates sunt meriti quodammodo inter humores et membra et post apparebit: et ideo in divisione humiditatum ponit humores per genus et terminum quod humiditatum et ponit membra per id quod deditur: ut simpliciter quod huiusmodi et dicitur nutritio.

Una est humor in foraminibus et emittitur per venas et coctus membris simpliciter per in foraminibus et ibi benti ca vel cam.

Hec per dividit in quatuor: primo notificat primam humiditatem: notificat autem illa ex duobus. 1. per essentia quod est humor. 2. ex loco quod pertinet in foraminibus per venas. 2. per tractum per venas quod sunt vene ultime in divisione: et ideo de membris simpliciter quod ista ultima ramificatio vel ultimi rami venarum sunt in membris simpliciter. dico per venas. f. humiditates et ibi benti. iacet. n. hec humiditas in illis ramis venarum ibi benti.

Dubitat quod si ista humiditas est venis et non est humor diceret alio nomine notari. f. humiditas. 3. Amplius si ipsa est in ultimis ramis venarum vel quocumque venis tunc ipsa non recipit in ossibus: et si ipsa necia est in ordine nutritiois sic aliquid quod per tractum per venas: tunc remanet dubium quod ossa et alia membra non venosa nutriuntur. 3. Dubium quod humores medicis vocantur humiditates primas scilicet cum foris et dispositionibus quibus epas dicitur. cum autem iam manifeste mouent ab illis dispositionibus et accipiunt formam membrum. f. disponuntur a membris ad quod dicitur vocantur humiditates. 3. per autem tractum mutat quod sita membrum manifestum a humiditate: et a humores fit in suis venis. cum. n. venis se dicitur per ramos capillares per ita scilicet membra: tunc ista membra per illis agit in humoribus et ideo venis illis per illi cum venis: per tunc venas non se per solam per per se coctus sic magni rami venarum: per per aliter alteratorem recipere remouet a dispositione humorum: et faciente reddere ad dispositionem membrorum simpliciter quod iste venule se dispense. et hec est per humiditas quod huiusmodi per ista dispositione quam accipit ut fiat membrum: cum huiusmodi forma sita humorum: et ideo per dicitur humorum: per per in ea fit febris humorum: occidit febris ebullitiois: per app. 4. can. ca. 5. et ethica. 2. 12. d. aialib. 2. Alii. ca. 5. d. ea non fuit locus distinctus. 3. Ad 2. d. omni quod humiditas recipit solam in membris venosis: quod ipsi locus est venarum rami ultimi tunc ipsa est per omni membris quod nutriris. vel omni quod in ossibus sunt porum magni quod sunt coctus pluribus alijs poris: et isti sunt loca isti per membris humiditatis ossium vel quod ea facit vel quod venarum ultimi rami humiditatem ista primam in illa foramina ossium per ipellat vel euomat. f. huiusmodi et intellectus opus dicere quod cum Alii. dicit in foraminibus per venas non dicit omni loco cum in quo potest peruenire vel fieri. prima tamen solo plus mihi placet.

Alia est humor per omnia simplicia transiens membra: sic ros quod in nutrimento per est aperit: cum corpus nutrimento caret: et tunc membra huiusmodi et aliquid quod foris mori aut alia ea ericauit.

Hic notificat scilicet humiditatem. 3. Considerandum quod per quatuor ea notificat. 1. per propter eam quod est humor. 2. Secundo ex loco quod est transiens per simplicia membra et in hac inuit quod ex venas. 3. Tertio ex similitudine sic ros. e. n. in non rosu: super herbas et flos huiusmodi per non ros humiditatem quod arosas sue rosu: super flos et sic dicitur transiens: hec humiditas est in semina et epedadi et in rosu: in autem in semina et epedadi sic rosu: cum in ut in intellectu. 3. can. c. d. eth. 2. nos in huiusmodi exponunt. Quarto notum.

car ea sui fine duplici quod per aut alia: ut tunc calores et nece et sita. 3. Dubitat quod si per hec humiditas est sita flegma quod hic est finis flatus: ut apparebit. f. nutrire tunc necessitatis: et humectare membra cum fortis motus ea ericauerit. 3. Dicitur quod valde differat a flatus in quodammodo fine coicet ista et humiditas sit ex sanguine per se ideo ad primam humiditatem: et ipsa cum nutrit ea necio perit in humiditate quod dicitur: f. flegma sit ex chilo et cum ea nutrit perit in sanguine: f. flegma longe distat a nutritione respectu rois: huiusmodi et flatus et quod cois huiusmodi et sic appropriata sic huiusmodi rois.

Tertia est humor qui parum ante coagulatus fuit. Et est nutrimentum quod in substantia membrorum ex parte complexionis conuersum est. Sed ex parte essentie complete et similitudinis non dum conuersum fuit.

Hic notificat humiditatem tertiam quam coiter vocamus? cabium. et dicitur per quod est humor. f. si per sonat vocabulum tunc adhuc huiusmodi formaz sanguis: et quod cabium nulla forma accipit nisi forma membrorum: per iter forma sanguis et forma membrorum nulla est alia forma media de qua tamen infra dicitur. Dicitur 2. quod per an coagulari fuit. Ista coaglatio facta fuit cum humiditas per transibat in cabium: nam spatio rois per digestionem humiditatis per sita aliquid sita: et hic dicitur cabium: nam ipsa cabium illud quod accipit per per se resolutionem. 3. Tertio dicitur et nutrimentum. 3. Considerandum quod huiusmodi cabium non est perfecte perit ex parte complexionis: quod tunc esset perit ex parte subiecti: sed modicum deficit sibi per non completum est flegma: et ideo dicitur ex parte essentie.

Quarta est humor qui est intus in membris simplicibus a principio natiuitatis: per quem partium corporis priuitas existit: cuius principium est ex spermate. Spermatum vero principium est ex humoribus.

Dubitat quod est humor cum sit humidum aiatum et humor sit iatatum. 3. Amplius diffinitio super posita humorum. dicitur in quod dicitur. f. huiusmodi perfecta pars effecti sit quod hic multum laborat. Alio. n. dicitur quod humiditas 4. in se dicitur est membrum: f. si huiusmodi huiusmodi quod huiusmodi est cabium: et hec est huiusmodi humiditas. 3. Alii dicitur quod humiditas 4. ut est actu membrum: per dicitur huiusmodi nec est in huiusmodi corpore generato iam huiusmodi corpore generato. f. i. fetu quod est in matrice. antequam aia ideat in illa matrice. 4. humiditas: f. statim cum huiusmodi cessat tunc huiusmodi. hic est in vadit ad intellectum. Alii dicitur per quod priuitas existit. 3. Alii dicitur quod in membris est per huiusmodi priuitas et per sicca priuitas et vitruis est corpus et repit in vno quod mixto et quod per mixtum: et huiusmodi mixto diffinitio mixto ut apparet ex quod dicitur per huiusmodi neutra et in se perfecte quod sita sita fa cuit corpus. 3. g. membris quod dicitur aiatum sita aqua et farina faciunt partem duntaxat: illud huiusmodi nunc repit actu separatim a sicco. cum 3. 3. Considerandum illud huiusmodi se priuitas sita et sita se in eadem aiatum: f. sita actu aiatum dicitur quod est 4. humiditas: et quod est priuitas: et quod est ex diffinitione gillati est humor nodum perit ad nam vel ad formam membrum. i. quod seipsum in meret foras membris: f. perit alteri: f. hic medus dicitur fac multum ad declarationem optionis Alio. d. duobus corporibus quod quod mixto: imo 3. f. in magis tria corpora et si inspecta corpora in vno quod mixto. 3. Alii modus dicitur cedi meus et que alia imaginat fuit per per dicitur in membrum quod dicitur huiusmodi collosus viscosus actu iatatum quod in membrum repit dicitur aliquid viscositate et reatitate. f. perit eam adiuicet sic fac colla quod suprapposita charis d. papyro: quod tamen colla non est charta: et sita ista colla huiusmodi non est membrum nec cabium nec est ros f. 4. humiditas: et hac imaginationem vel huiusmodi Lociator. dicitur. 3. f. fine cum afflat ista 4. humiditate centro iter lapide. 3. postremo autem vidimus aliam viam ut euitem multitudine mutile rerum: et dicamus quod per quartam humiditatem non intelligimus nisi ipsa membrum vitruis quod est quod dicitur corpus huiusmodi priuitas: tunc diffinitio humoris cois data est humiditatem non copent indirecto huiusmodi humiditatis: per obliquum: nam membrum ipsum est factum ex spermate et sperma ex humoribus: quod quarta humiditas ex humoribus: et huiusmodi est quod Alii dicitur quarta humiditas est humor quod est intus in membris simplicibus: et quarta humiditas est membrum simplex f. per est quod dicitur corpus humidi per quod partium corporis simpliciter est priuitas. i. quarta humiditas est membrum simplex per priuitas sue priuitas et vitruis: tunc non 3. imaginari et res nec duo corpora. 3. Dubitat quod dicitur a principio natiuitatis. Dicitur quod forsitan fecit ne alijs imaginat quod huiusmodi sit aliud quod ipsa membra huiusmodi et priuitas quod potuisset quod imaginari coprehedendo quod post per generis huiusmodi quod dicitur ad membra quod ad aliquid perit perit ad huiusmodi quod dicitur priuitas quod non est membrum per aiatum per dicitur per dicitur modus. vel dicitur quod huiusmodi per aiatum. I. membrum est perfecte huiusmodi quod sit per nutritionem. f. per cri et eie vitruis in opari: cuius signum est: illa plus elongant a morte. 3. Dubitat per vitruis huiusmodi dicitur ros sit huiusmodi necio regita in ordine nutritionis. f. vitruis per huiusmodi necio transcat tota in se dicitur et 2. tertia. Et per quod sita: quod auctores sic ordiatas has quatuor species humiditatum notificat. per per capitis d. ethica. 3. In dicitur. Alii dicitur quod itus perit in nutrimento tunc accitatis necitatis. f. cum nutrimento ca-

Dub^m 4^mDub^m 5^mDub^m 6^mDub^m 7^m

Gentilis

ret. h. n. signat apud arabes. / hec ē opio dym qz talis hūditas est nēcia in ordine nutrīcīōis: ita qz ipole sit fieri cābiū nī pū cābiū fiat ros. h. pbat qdrupl. / pzo sic. nā semp agit ordinate de hūditate min? coagulata ad mag? coagulatā: s; iste qtuor hūditates sic coagulati alā gdati se pnt i coagulatōe sic i ordie pōris z posteriori: igit nēcio pynāquāqz oz trāsire qd nutrīf. / Scdo sic nutrīfīcū nō nutrīt nī dīseminet p corp? vlp poros mēbroz vt itelligit frequēter a Hal. 7. ter. c. 6. z p d vtu. na. ca. 11. h igit nutrīfīcū qd dīseminat p corp? aut ē hūditas p? z h nō qz ē in ve nīs pūis. aut ē hūditas? dē cābiū: z h nō qz talis ē appōita mēbris. aut 4. hūditas: z h nō qz ē actu mēbroz: s; nulla ē alia hūditas de q possit dici qz dīspat siue dīseminet p mēbra nī z? qē ros: s; ros ē hūditas nēcio pcurrēs i ordie nutrīcīōis vt dcm ē. / Tercio si illa hūditas ē nēcio i ordie nutrīcīōis ex cui? pū pūe dīstīguī vna spēs ethice: z hec ē penes rōi pūpōnē vt dī cū oēs. / Quarto sic. illd ē nēciū qz i iūscatīō nutrīfīcī: s; i rōre iūscatīō. / Ad. 1. nēdēdū qz? hūmiditas hz duas ptes. vna refuat p tpe necessitatē alia sit cābiū. / Nos dicam? qz hec opio dym i oīz modernoz pōt sūstentari: s; credo q nī auctōes alia īmagīnatiōē habuerūt d hūditatē z? qd? ros z nō viderūt eē nēcia pma hūditatē totā puerī p i ros z ros i cābiū: s; īmagī nati s; pma hūditatē ordie nālis trāsmutatiōis puerī i cābiū i īmediatē z qz ros sit sup cābiū nō alia trāsmutatiōe trāsmutet z. s; ite i b ē dīlate: qū. n. cūlus sit sūguis falsus ē dīcē qz tot? sit sūguis pā qdā crudior. s; nā qz itez pōt fieri sūguis tpe nēciat. h rō cūio pūmīso dīco ad qōnē duas pclūsiōes. / pzo. ros est i nobis vtilis z nēcia. Rō ē: qz pōt defīcē nutrīfīcū z pōt corp? ericari supflus: s; nēciū ē tūc nutrīfī. nēciū ex pūtiōe z vtilē ē hīectari z ros pōt facē ista: s; ros est hūditas nēcia z vtilis. hoc dīxit Aluī. / Scda pclūsiō. ros nō ē nēciū in ordine nutrīcīōis: z quīs h nō possit dēfīcī pōt p babilr oīdī sic. illud qd est supfluitas pū rēs in trāsū hūditatē pme in cābiū. i. tertia hūditatē nō ē nēcia in ordie trāsmutatiōis. s; p? pū puerīfī tota i illā z illa i cābiū: s; ros ē talis supfluitas qd appet per sūmīe iudiciū vt arguat. s; i puerīfīcī i p? cōe nutrīfīcū qd ē ps i nobis refultat qdā supflui tas aqūa qd dīlate: ita i puerīfīcī sūguis i postreīm nutrīfīcū vni cuiqz mēbro appropīatū qd dī cābiū vt qz debeat refultatē sūr qdā supfluitas aquosa madidās. / Ampli? ad p bōnē cūsdē mīo ris ar. sic. ab oī corpē hūdo hūdo dēcto p dēctiōē sūmīe pē panī vel hēpēsī siue elīrato siue optēsī siue affatiōi hūdo dēcto dēcto dīstāt a termino p aquositatē multā oz qz i hac dēctiōe s; multa aqua effugiat dēctiōē pfectā: s; p hūditas ē corp? fluidū dīstāt a forma mēbroz vel cābiū qd ē corp? pūstas: s; opz q multa hūditas effugiat pfectiōē: z tūc vltīa hūditatē pēfīcti p cruditatē actū dēctiōis nō repugnat vltērioz dēctiōē pfecti: s; hīc ros poterit p vltērioz actiōē fieri mēbrū z cābiū. pū stem? i h qz i dīgōnē hūditatē p cū trāsīt i cābiū refultat ros s; refultat s; i puerīfīcī cābiū: s; sūguis: z s; sūcī flā nō nutrīt nī tpe nēciat s; sic ros iste: z s; flā hīectat tpe ericatiōis sic ros. h fuit Aluī. itēio i h cap. cū dīxīt cū corp? nutrīfīcū caret: h itellexīt cū dīxīt? est humor qz pāz aī coagulat? fuit. q. d. cū fīebat ros tūc coagulabāt. h itellexīt qz nō vocauit eā oīno scōas i ordie. dīxit alia erat: s; z i locatōe nō dīxīt? est: vt daret itelligi qz quodāmo est z? a qdā mō nō est z? vt appēt: ita fuit mens Aluī. 4. cañ. cap. de ethi. cum ros dīxit hūmiditatē que est in semita expandendī.

Dub^m s^m Sed circa pūcta dubitat p in quo differret hūmectatio z nutrī catio scā a flare z a rose. Dd3 qz in cōi pueniūt qz vtraz dī nutrī catio z hūctatio ē pueniūt: qz s; flā nō nutrīt nī fiat sūguis sic ros nī fiat cābiū: vīnt aut vt dīxīm? qz hūctatio flāt ē aqūa z crudior: z idēterminatīō: hūctatio aut ros ē s; formior z appo pīatīoz vīuicūqz mēbro. sicut. n. cābiū dīuersīficat per mēbra.

Dub^m 9^m Dubitat z? qz q rōnē in trāsmutatiōē pme hūditatē i cābiū re sultat aqūa supfluitas oīa ros: eadē rōnē refultat alia supfluitas terrestres. / Ampli? i trāsmutatiōē sūguis i pma hūditatē resul tabit supfluitas alia qdā aqūa. / Ampli? dīcā qz cū hūditas p? sit cābiū siue mēbrū illd hūidū crudū euaporat. / Ad p^m dōz qz vey ē z ille supfluitates terrestres sūt sordītes z mīe piloz z vīguīū vt postea scīem? / Ad z^m dōz qz ista est pauca trāsmutatio cū sūguis trāsīt in z^m hūditatē: vī adhuc p? hūditas ē valde līgda qz ē flūida. / Ad 3^m dōz qz cū istī? hūidī sit vtilitas nō dēbat euapozare. / Ad rōes dym. Ad pma dōz qz nā agit ordie nēcio reg sūt: s; s; ros sit mag? coagulata hūditas qz p? nō oportuit p istaz trāsire. Aliter posset qz īmagīnari qz ros nō sit mag? coagulat? qz p? hūditas qz nō credo: sed disputatīue posset dēfīdē. / Ad z^m nutrīfīcū nō nutrīt nī dīseminet: credo. i. nī vadat: s; va dit pma cū sit z? z cū sit z? / Ad 3^m nego maiorē: qz spēs ethice sūnt modī dīstīctī qdā dā effectīb? vīde vna spēs ethice posset pōmī ista que psumit pīnguedīnē nōquā. alia que psumit antiqūas

Super primo

vel carnem vt apparet. 10. terapentice cap. vlti. z illa nō sunt ne cessaria in ordine nutrīcīōis. / Ad 4^m nego minorē. vt enim cābiū īmīscet cū mēbro nō regīt ros sicut colla media: sed se ipso īmīscat. i. sua vīscositatē appropīat.

Dub^m Dubitat vtr? ad h qz sūguis nutrīfīcū oporteat eū trāsire p. 3. hū miditates dīctas. Vtr? qz nō. pzo qz sūguis pōmī vltīmū alīmētū ab Aluī. in de īuētute z senectute: z de somno z vīgīlia: z vīgī i lībris de alīab? z. de pūb? ca. 3. z. 1. de gñōne cap. 19. sed nō esset vltīmū alīmētū si pōneret hūditas p? / Hal. in thegnī tract. 3. ter. cōmē. 120. loquēs de nutrīfīcōe ossī: ex qz porus sarcoīdes fieri: oz notat illū sūguīnē. / Jte Aluī. sequēti caplō loquēs de pēssū sūguis vīus mēbra dīcīt qz sūguis labīf i mēbra z nō dīcīt qz hū ditas labīf. / Ampli? tps oīz dīgōnī vī ēē. 18. hōzaz s; doctrīna Aluī. i. practica cāico. 12. cōmē. z coll. 6. in fine. sed de his. 10. vlr hōzaz dīgōmī z dēfīcīōis cūbī in stōcho pū Aluī. 3. cañ. sen. 13. ca. de tarditate dēfīcīōis cūbī in stōcho: quō s. 8. hōis rēfīdū? pōt ser fieri sūguis z tot hūditates. / Ampli? cē dare aliud gēus sebrū ab humozalīb? mēbrālīb? z spīrītuālīb? qz iste hūditates sūnt alia mā. / C In dīu Aluī. / Dm qz oēs mēdicīne auctōres fa mōsī has hūmiditates affīrmat vt Hal. 7. terapē. cap. 6. z aliqua lītē tercio de vīrūb? nālīb? c. 1. z in līb. de tabe. z. ca. 1. z haly pab. in capitulō de ethica. z ē? Jsaac. h apper per expēriētiā qz cāb. ozīfīca venaz z in vīllīs z in ramīs neruoz z līgāmētōz z ossīz īuēniunt qdā hūditates albe vt ē dīcīt Hal. 1. pūstīcoz vltīmō cōmē. cū dīcīt qz hec hūditas alba reperītē circa tūncas venarū in līb. de spermatē pmo: idēz īnūt tracta. 3. cañ. sen. 20. cap. 3. de causīs spmatis. Lōcūlatōz dīa. 3. ē dīcīt qz dēccollatī cūfīe runt albas hūditates. Alī ē dīcīt qz de sūma hāz hūditatē ē qdā dā albu qd appet expīsa pūcta nālī. / hoc pbat rōnē. p babilr nāz ab extēmo dīstāt ad extēmū oz trāsire p medīū: īmo p media vt itelligīt pmo. ca. 10. z. ca. 3. z vlt. 2. 3. ca. 1. z vlt. de vīrūb? nālīb? z. 5. de īuāmētīs mēbroz. ca. 3. sūguis aut in sūi forma quaz dat epaz z cor ē extēmū dīstāt ab alio extēmo. s; mēbris: qz sūguis est qd fluidū līgda: mēbra aut sūnt fīxa solīda: s; opz trāsire p medīū. hoc aut medīū sūnt hūditates. Scdo dīco qz iste hūditates sūnt cōpactē hūditatē mēbrālī. pzo qz pū? effectīua qz aīa agit sūnt qtuor. s; p cōpēctio. z? caloz nālīs. z? vīr? 4. spīs. s; sūr qtuor: cēnt pū? nālīa. Scdo iter mēbra est multa dīstāntia vt oēs ca pītīs z medulla cerēbrī: nā duo pōsūt medīa. s; pāncīculos durā z pīa matrē: igit sūr iter pma hūmiditatē z quartā due alie erūt medīe. Tercio. pbat ex spēs? ethice que sūnt 3. quārū pma possī det. z. pīnas hūditates. / Jte autē rōnes sūnt valde dīstātīa. vīa aut puenītiōz ad oīdēdū numerū hūditatūz est sūmpta ex locīs dīgōnīs. manifestū est enī qz rāmī capīllares venarū pēnētrātīū in mēbra sūmptīa sūt loca in qb? sūguis manifestā recipīt trāsmutatiōē. s; iam mēbrū sūmptīe qd ad mīnīma tāgīt sūguīnē in pua vena z vena ē tāgīt illā: nō sōrēt trāsmutatē z hec est p? hū ditas. Est aut alius loc? dīgōnīs. i. pū pōz z rīmulē mēbroz in qz pma hūditas labīs alterat z cīgērīt z sūt solīdīoz autēqz fiat mē brū z hoc est cābiū: z qz in hac trāsmutatiōē alīqz aquosum effu git puerīfīcōē in cābiū p illo tpe: nō pūrgīt ros: z sic appet numer rus trīū hūditatū. / Jte tu dīces qz nā sūmptīa qd ē sūt embrīo: trāsmutatē ad formā trāsīt ne p has hūid. tates. Dd3 qz possīmus īmagīnari qd trāsīt p dīspōnēs sīles istīs s; qz pūderam? illū sūguīnē lōgīngozē z pūngozē forme mēbroz. Tercio dīco qz 3. hū ditates pcurrūt in nutrīcīōē cūīscūqz mēbrū: manifestōes tū sūnt in nutrīcīōē mēbroz spmātīcoz alboz valde dīstātīa a nā sūguis: sūnt aut magīs pūfīe z īndīstīnce ī nutrīcīōē carnis z carnosaz pūī: qz tū emī extēma sūnt dīstātīoza tāto media magīs apparēt: z qz extēma sūnt sūbī pūngōza tāto media magīs latēt: z h ē Aluī. pōmī in ca. de mēbris. z Hal. in sūe tērtz de vīrū b? nālīb? Quarta dīco qz sūguis alīqū sūmīf p toto pēto ī vēnīs qd dī massa sūguīnea cōīter z collīgit in se vt dīcūt medī ci oēs hūozes vt haly pōmī in thegnī tracta. z. 12. cōmē. trac. de epate. z. 26. cōmē. trac. de vītre. Sūmīf z? sūguis p vno hūoze dīstīcto dī alios vt ībīdē ab haly z statī ab Aluī. cū dīcīt sūguīnē ē vñū hūoze de qtuor. hīc aut sūguis sūmīf vt dīstīguīt dī hū dīdates sicut ab Aluī. hīc cūz dīcīt sūguis est hūoz calīs zē. nā iam Aluī. dīstīgnīt. z. hūditates ptra pīnas: z postea pīnas dīstīgnīt ī qtuor hūozes quoz vñus est sūguis: igit sūmīf sūguis vt dīstīgnīt ptra hūmiditates. Sūmīf etīaz sūguis cōīter vt in se. s; suo nomīne cōpēhendīt omīes hūmiditates dīctas: z hoc modo sū mītur ī lībīs Aluī. nō. n. īuēntē ab Aluī. manifesta dīstīctīō hūmiditatū a sūguīne. ex hoc cessant argumētā pōza. / Ad aliud cū dī de spatio dīgōnīs s; dīcī qz sūt spatio decem hōzaz. Dm qz illud dīcīt origīnālī nō fuit Aluī. sed īndē rubeī medīci vt appa ret. 5. līb. totī? pīnētīs: z īō fmo ille īdīget dīscussīōne quā fecīm? ī sūo lōqz. s; qz cōcedīmūs hīc qz dīgō cūbī ī stōcho z totālīs de

scelus et ab eo dicitur. x. h. o. i. s. q. d. n. i. n. o. e. s. i. m. p. l. r. p. e. e. d. e. d. u. o. z. d. i. c. e. q. i. n. r. e. s. i. d. u. o. t. p. e. f. i. a. t. t. o. r. a. t. r. a. n. s. m. u. t. a. t. i. o. n. e. s. i. n. f. a. n. g. u. i. n. e. z. h. u. i. d. i. t. a. t. e. s. C. T. e. p. r. i. m. u. s. p. o. s. s. e. t. p. a. r. i. / A. d. a. l. i. a. d. o. z. q. n. o. e. a. l. i. d. g. e. n. f. e. b. r. i. s. f. i. e. t. p. u. t. r. e. f. i. t. b. e. h. u. m. i. d. i. t. a. t. e. s. f. i. t. f. e. b. r. i. s. p. u. t. r. i. d. a. f. i. a. u. t. c. a. l. o. r. e. f. i. a. i. m. e. b. r. o. p. u. t. r. a. f. i. t. s. i. g. n. a. d. i. s. t. i. n. c. t. i. o. n. i. s. m. o. d. o. z. e. r. b. i. c. e. C. T. e. r. t. i. a. o. u. b. i. t. a. t. i. o. e. v. t. z. a. l. i. q. h. u. i. d. i. t. a. t. i. s. s. p. e. d. i. f. e. r. a. t. a. m. e. b. r. i. s. z. a. b. h. u. i. d. i. t. a. t. i. o. n. e. d. e. b. a. c. q. o. n. e. l. o. q. u. i. m. u. r. c. u. d. i. c. e. m. d. e. s. p. e. c. b. d. i. g. n. i. s. i. n. s. e. q. u. e. t. i. c. a. p. i. t. u. l. o.

Et dicemus etiam q. humores humorosi boni et sup. flui vel no supflui quatuor continentur generibus. Genere sanguinis qui oibus illis melior existit: z. g. n. e. f. l. e. g. m. a. t. i. s. z. genere cholere rubec: z. genere cholere nigre.

Hic requirit de humiditatib. p. mis que absolute dicuntur humores. p. ponit diuisione. z. declarat. z. ibi (Sanguis vo.) / Considerandum humorosi. q. multu aqua i aeri. hic aut dicitur fm. Huilelmii pp. hui. ditates q. s. u. r. h. u. i. d. i. t. a. t. i. o. n. e. s. n. o. s. i. c. h. u. i. d. i. t. a. t. i. o. n. e. s. f. i. g. n. a. g. p. r. a. t. e. s. c. u. b. e. a. n. t. p. l. u. s. d. e. d. i. s. p. o. n. e. m. e. b. r. o. z. / Considerandum z. boni et supflui: q. t. a. d. b. o. n. i. s. q. d. e. m. a. l. i. s. p. r. e. f. a. t. i. s. p. r. i. n. c. i. p. a. l. i. t. e. r. i. o. r. e. d. e. b. o. n. i. o. z. i. d. s. a. l. u. a. t. i. s. f. i. a. q. u. e. d. i. c. i. t. b. o. n. i. z. n. o. n. s. u. p. f. l. u. i. v. t. d. i. c. i. t. b. o. n. i. n. o. s. u. p. f. l. u. i. i. b. o. n. i. q. n. o. d. e. b. e. t. n. o. i. a. r. i. s. u. p. f. l. u. i. s. i. t. e. t. h. i. c. d. e. s. u. p. f. l. u. i. s. f. i. t. f. i. n. o. / Considerandum z. de gen. erib. dicitur: q. v. n. i. q. d. s. q. b. u. b. f. e. s. p. e. s. v. t. a. p. p. a. r. e. t.

Dub. 11. m. Antonius festinat hic an humores sunt quatuor. C. q. q. n. q. u. e. q. z. d. z. d. a. r. i. h. u. m. o. r. t. e. p. e. r. a. t. u. s. f. e. d. t. a. l. i. s. n. o. e. s. t. s. a. n. g. u. i. s. c. u. f. i. t. c. a. l. i. d. u. s. z. h. u. m. i. d. u. s. / Amplius copleriones sunt quatuor. s. c. o. p. o. s. i. t. e. z. v. n. a. t. e. p. e. r. a. t. a. z. h. u. i. d. i. t. a. t. i. o. n. e. s. q. u. o. r. z. p. t. e. r. h. o. s. v. n. u. s. h. u. m. o. r. t. e. p. e. r. a. t. u. s. C. T. e. n. z. r. i. u. s. u. n. t. o. c. t. o. / Veritas hui. q. u. e. s. t. i. a. p. p. a. r. e. b. i. t. e. r. h. i. s. q. u. e. d. i. c. e. n. t. i. n. f. i. n. e. h. u. i. c. a. p. i. t. u. l. o. s. e. q. u. e. t. i. b. i. c. h. i. c. t. i. n. c. u. r. r. e. m. v. i. a. a. l. i. o. z. d. i. c. e. n. t. i. u. q. h. u. m. o. r. e. s. s. u. n. t. q. u. o. r. z. / p. r. i. m. a. r. o. t. o. t. s. u. n. t. h. u. m. o. r. e. s. q. u. o. t. s. u. n. t. p. r. i. m. a. e. l. e. m. e. n. t. a. f. e. d. i. l. l. a. s. u. n. t. q. u. o. r. z. h. u. i. d. i. t. a. t. i. o. n. e. s. p. r. i. m. a. p. p. o. e. s. t. n. o. t. a. z. q. u. o. h. u. m. o. r. q. u. i. c. o. i. t. e. r. d. i. c. u. n. t. a. m. e. d. i. c. i. s. s. c. b. a. e. l. e. m. e. n. t. a. s. u. e. f. i. l. y. c. o. z. p. t. u. m. i. a. b. / I. a. a. c. p. l. i. b. r. o. e. l. e. m. e. n. t. o. z. z. a. b. / h. i. p. p. o. i. n. l. i. b. d. e. n. a. h. u. m. a. n. a. z. i. n. l. i. b. r. o. e. l. e. m. e. n. t. o. z. h. a. l. v. l. i. c. a. p. z. a. b. a. l. y. a. p. h. e. o. z. z. c. a. p. / S. c. b. a. r. o. s. i. m. i. l. e. d. g. n. o. n. e. h. u. m. o. r. z. g. n. o. n. e. v. i. n. i. e. r. m. u. l. t. o. v. t. i. n. t. e. l. l. i. g. i. t. s. c. b. o. d. e. v. i. r. t. u. t. i. b. n. a. l. i. b. c. a. p. z. a. b. z. d. e. i. n. u. a. m. e. n. t. i. s. m. e. b. r. o. z. p. r. i. m. o. c. a. p. l. o. s. e. d. e. s. t. f. i. c. c. u. f. i. t. v. i. n. u. s. z. s. u. p. f. l. u. i. t. a. t. e. s. s. e. p. a. r. a. n. t. s. f. e. r. z. s. p. u. m. a. z. a. q. u. o. f. i. t. a. t. e. s. q. u. e. e. u. a. p. o. z. a. t. z. q. u. a. r. t. u. c. o. p. l. e. n. t. i. e. s. t. v. i. n. i. s. g. f. i. c. i. n. s. a. n. g. u. i. n. i. s. g. n. o. n. e. / T. e. r. t. i. a. r. o. q. u. o. r. s. u. n. t. f. i. n. e. s. i. n. n. o. b. i. s. n. e. c. e. s. s. a. r. i. o. c. o. p. l. e. n. d. i. p. e. r. q. u. o. r. m. a. t. e. r. i. a. s. g. q. u. o. r. s. u. n. t. h. u. m. o. r. e. s. p. r. i. m. u. s. e. s. t. n. u. t. r. i. t. a. t. i. o. o. i. u. m. z. f. i. c. i. n. d. i. g. e. n. t. i. u. s. s. a. n. g. u. i. n. e. S. c. b. o. s. e. s. t. n. u. t. r. i. t. a. t. i. o. o. m. n. i. t. e. p. o. r. e. n. e. c. e. s. s. a. r. i. a. z. f. i. c. i. n. d. i. g. e. n. t. i. u. s. f. l. e. g. m. a. t. e. r. i. a. T. e. r. t. i. o. e. s. t. e. r. i. c. a. t. i. o. a. p. p. e. t. i. t. z. f. i. c. e. g. e. n. t. i. u. s. m. e. l. i. a. Q. u. a. r. t. o. e. s. t. i. n. d. i. f. i. c. a. t. i. o. i. n. t. e. l. l. i. g. i. t. u. o. z. e. x. p. u. l. s. i. o. n. e. e. u. i. g. i. l. a. t. i. o. z. f. i. c. e. g. e. n. t. i. u. s. c. h. o. l. e. r. a. A. l. i. q. e. t. l. a. b. o. r. a. n. t. i. n. d. a. d. o. n. u. m. e. z. h. u. m. o. r. i. n. g. b. u. s. n. o. l. a. b. o. r. a. m. / A. d. p. r. i. m. u. s. d. i. c. i. t. q. s. a. n. g. u. i. s. e. s. t. h. u. m. o. r. t. e. p. e. r. a. t. u. s. / A. d. z. d. i. c. i. t. q. c. o. p. l. e. r. i. o. t. e. p. e. r. a. t. a. a. p. u. d. A. u. e. r. d. e. c. l. i. n. a. t. a. d. c. a. l. i. d. u. s. z. h. u. m. i. d. u. s. z. i. t. a. e. s. t. f. i. n. v. e. r. i. t. a. t. e. v. t. s. u. p. r. a. d. e. d. u. r. i. m. i. n. q. u. o. n. e. d. e. e. q. l. i. a. d. p. o. d. u. s. n. o. g. d. i. c. i. t. c. o. p. l. e. r. i. o. t. e. p. e. r. a. t. a. n. i. s. e. r. t. e. p. e. r. a. t. a. p. p. o. r. t. i. o. n. e. h. u. m. o. r. z.

Sanguis vo. n. a. calidus existit z. humidus. Cui sunt due sp. s. n. a. l. i. s. z. n. o. n. a. l. i. s. N. a. t. u. r. a. l. i. s. a. u. t. e. s. t. c. u. i. u. s. c. a. l. o. r. e. s. t. r. u. b. e. u. s. m. a. l. o. c. a. r. e. n. s. o. d. o. r. e. z. e. s. t. v. a. l. d. e. d. u. l. c. i. s.

Prio notificat sanguine p. diffone. S. c. b. o. d. i. u. i. d. i. t. i. n. c. u. i. t. e. d. i. f. f. o. e. s. t. s. a. n. g. u. i. s. e. s. t. h. u. i. d. i. t. a. t. i. o. n. e. s. p. o. s. t. e. a. d. i. f. f. i. n. i. t. n. a. l. e. s. a. n. g. u. i. n. e.

Dub. 12. m. Dubitat q. sanguis supra ponit calidus z. humidus cu. n. i. t. f. i. t. t. e. m. p. e. r. a. t. u. s. h. u. m. o. r. z. q. d. p. a. t. e. s. q. s. a. n. g. u. i. s. s. i. m. i. l. a. t. v. e. r. i. s. s. i. c. u. t. f. l. e. g. m. a. h. y. e. m. i. a. b. A. u. i. p. c. a. n. t. i. c. e. z. 4. s. e. d. v. e. r. e. s. t. t. e. p. u. s. t. e. p. e. r. a. t. u. s. g. s. a. n. g. u. i. s. e. s. t. h. u. m. o. r. t. e. p. e. r. a. t. u. s. / D. i. c. i. t. q. h. i. c. e. s. t. s. e. r. m. o. d. e. s. a. n. g. u. i. n. e. t. a. z. a. r. t. e. r. i. a. l. i. s. q. v. e. n. a. l. i. z. q. s. a. n. g. u. i. s. p. o. t. c. o. p. a. r. a. r. i. a. d. a. l. i. o. s. h. u. m. o. r. e. s. z. f. i. c. d. i. t. t. e. p. e. r. a. t. u. s. i. m. e. l. i. o. r. i. t. e. r. a. l. i. o. s. U. e. l. p. o. t. c. o. p. a. r. a. r. i. a. d. m. e. b. r. a. E. t. h. o. p. l. i. c. i. t. e. r. v. e. l. y. t. n. u. t. r. i. t. u. s. v. e. l. y. t. a. l. i. q. d. c. o. z. z. f. i. c. e. s. t. d. i. s. t. e. p. e. r. a. t. u. s. h. u. m. o. r. z. t. o. t. c. o. p. l. e. r. i. o. n. u. i. n. p. o. t. e. r. i. a. q. u. o. t. s. u. n. t. m. e. b. r. a. q. u. e. n. u. t. r. i. u. n. t. U. e. l. y. t. a. l. i. q. d. m. e. m. b. r. u. i. n. d. i. c. a. t. d. e. e. o. s. i. c. u. t. c. u. r. i. s. z. f. i. c. s. a. n. g. u. i. s. e. s. t. c. a. l. i. d. u. s. z. h. u. m. i. d. u. s. v. t. s. u. p. r. a. d. i. c. i. t. A. u. e. r. c. a. p. l. o. d. e. m. e. b. r. i. s. A. u. e. r. v. o. p. c. a. n. t. i. c. e. c. o. m. e. z. 4. e. r. s. u. n. t. i. n. i. u. i. t. q. s. a. n. g. u. i. s. c. o. p. a. r. a. t. u. s. a. d. e. x. t. r. e. m. o. s. h. u. m. o. r. e. s. e. s. t. t. e. p. e. r. a. t. u. s. f. r. e. s. p. e. c. t. u. f. l. e. g. m. a. t. i. s. z. c. h. o. l. e. r. e. S. e. d. i. n. f. e. e. s. t. c. a. l. i. d. u. s. z. h. u. m. i. d. u. s. q. z. d. e. q. u. i. t. a. t. i. b. p. m. i. s. v. i. c. i. t. i. n. i. l. l. o. c. a. l. i. d. i. t. a. t. z. h. u. i. d. i. t. a. t. e. s. E. t. n. o. f. u. r. e. d. i. c. e. f. i. c. i. e. e. r. e. q. l. e. a. d. p. o. d. u. s. i. t. a. n. d. i. c. i. t. d. e. v. e. r. z. p. o. t. d. i. c. i. t. t. e. p. u. s. t. e. p. e. r. a. t. u. s. z. p. o. t. d. i. c. i. c. a. l. i. d. u. s. z. h. u. m. i. d. u. s.

Dub. 13. m. Dubitat circa notificacione sanguinis n. a. l. i. s. p. r. i. m. o. d. i. c. i. t. q. e. s. t. r. u. b. e. u. s. C. o. r. r. a. z. c. a. l. i. d. u. m. a. g. e. s. i. n. h. u. m. i. d. u. s. d. e. n. i. g. r. a. t. u. s. f. e. d. s. a. n. g. u. i. s. e. s. t. h. u. m. i. d. u. s. / D. i. c. i. t. s. c. b. o. m. a. l. o. c. a. r. e. n. s. o. d. o. r. e. C. o. r. r. a. z. q. s. t. e. r. a. p. e. n. t. i. c. e. a. n. t. e. p. e. n. u. l. t. i. m. o. c. a. p. l. o. s. c. a. p. z. s. c. r. i. b. i. t. q. c. o. p. o. r. a. c. a. l. i. d. a. z. h. u. m. i. d. a. f. e. r. e. t. s. i. c. u. t. b. i. r. i. / D. i. c. i. t. t. e. r. t. i. o. q. e. s. t. v. a. l. d. e. d. u. l. c. i. s. C. o. r. r. a. z. q. d. u. l. c. i. a. a. m. p. l. i. u. s. d. e. c. o. c. t. a. r. e. d. d. u. n. t. a. m. a. r. a. v. t. s. c. b. o. d. e. v. i. r. t. u. t. i. b. n. a. t. u. r. a. l. i. b. v. i. r. t. i. m. o. c. a. p. l. o. z. q. u. a. r. t. o. d. e. s. i. m. p. l. i. c. i. m. e. d. i. c. i. n. a. c. a. p. l. o. z. d. i. f. f. i. n. c. t. i. o. n. i. s. 4. z. 3. d. i. f. f. i. n. c. t. i. o. n. i. s. c. a. p. s. g. s. a. n. g. u. i. n. i. n. c. o. r. d. e. z. m. e. b. r. i. s. f. i. e. r. e. t. a. m. a. r. u. s. C. a. d. p. m. s. e. n. s. u. s. m. a. n. i. f. e. s. t. a. t. s. a. n. g. u. i. n. e. o. m. n. i. r. u. b. e. u. s. a. p. o. r. i.

vo. demonstrari no pot. differunt tamen rubedo sanguinis z. cholere q. illa sanguis no est sic clara sicut rubedo cholere: s. sanguis arterialis rubedo sit clarior: q. v. n. a. l. i. s. q. e. s. t. s. u. b. t. i. l. i. o. z. e. r. i. a. d. e. m. o. n. s. t. r. a. t. r. u. b. e. d. o. n. u. b. i. u. s. o. b. s. c. u. r. i. o. r. z. l. u. c. i. d. i. o. s. i. n. q. m. a. g. i. s. v. e. l. m. i. n. u. s. p. e. n. e. t. r. a. t. a. f. o. l. e. Q. u. i. d. i. u. s. a. u. t. s. a. n. g. u. i. n. i. s. f. i. t. r. u. b. e. u. s. h. z. t. a. m. e. c. u. d. e. p. u. r. a. t. u. s. e. s. t. s. u. p. e. r. f. l. u. i. t. a. t. i. b. u. s. q. u. a. d. a. l. u. c. i. d. a. t. i. o. n. e. s. u. e. s. p. l. e. n. d. o. r. e. s. i. m. i. l. e. m. c. e. l. e. s. t. i. v. t. h. a. l. 5. l. i. b. r. o. d. e. i. n. u. a. m. e. n. t. i. s. m. e. m. b. r. o. z. p. r. i. m. o. c. a. p. i. t. u. l. o. z. q. u. a. r. t. o. l. i. b. r. o. d. e. v. i. t. i. l. i. t. a. t. e. p. a. r. t. i. u. q. u. a. r. t. o. c. a. p. l. o. a. u. c. t. o. r. i. t. a. t. e. p. l. a. t. o. n. i. s. / A. d. r. o. n. e. d. o. m. q. c. a. l. i. d. u. s. a. g. e. n. s. t. e. r. m. i. n. a. t. a. s. a. c. t. i. o. n. e. s. r. u. b. i. f. i. c. a. t. z. a. l. i. o. s. f. a. c. i. t. c. o. l. o. r. e. s. f. i. n. n. a. i. n. s. p. e. c. i. e. r. u. c. i. n. t. u. z. v. t. d. i. c. e. t. / A. d. s. c. d. m. z. t. e. r. t. i. u. d. o. m. q. s. a. n. g. u. i. n. e. h. z. o. p. t. i. m. a. d. i. g. e. s. t. i. o. n. e. z. c. o. m. i. x. t. i. o. n. e. m. h. u. m. i. d. i. f. a. p. o. r. i. s. c. u. f. i. c. c. o. v. i. n. d. e. p. s. u. r. g. i. t. d. u. l. c. e. d. o. z. o. d. o. r. e. s. t. f. e. q. u. e. l. a. f. a. p. o. r. i. s. i. m. o. v. t. a. l. s. d. i. x. i. m. u. s. s. u. p. e. r. z. c. a. n. c. a. p. l. o. z. h. u. m. i. d. u. s. f. a. p. o. r. o. s. u. m. s. u. b. t. i. l. i. t. a. t. i. n. f. i. c. c. i. s. s. u. b. t. i. l. e. a. p. t. u. e. u. a. p. o. r. a. t. i. o. n. i. e. s. t. o. d. o. r. o. s. u. m. C. a. d. p. m. i. n. d. i. u. m. d. o. m. q. i. l. l. e. f. e. r. o. z. s. a. n. g. u. i. n. e. o. z. c. o. r. p. o. z. n. o. e. s. t. a. s. a. n. g. u. i. n. e. s. e. a. s. u. p. e. r. f. l. u. i. t. a. t. i. b. u. s. c. a. l. i. d. u. s. z. h. u. m. i. d. u. s. p. a. r. a. t. i. s. p. u. t. r. e. d. i. n. t. C. a. d. z. m. o. d. u. m. q. a. r. g. u. m. e. n. t. u. e. x. c. i. t. a. t. q. o. n. e. i. n. p. b. l. e. m. a. t. i. b. u. s. f. a. n. r. e. s. d. u. l. c. i. s. m. a. g. i. s. c. o. c. t. a. f. i. a. t. a. m. a. r. a. d. e. q. u. a. h. i. c. n. o. i. n. t. e. d. i. m. u. s. l. o. q. u. i. / D. i. c. i. t. h. u. i. l. e. m. u. s. z. A. n. t. o. q. d. u. l. c. e. d. o. i. n. c. i. b. i. s. v. g. m. e. l. l. e. t. r. a. n. s. i. t. p. e. r. d. e. c. o. c. t. i. o. n. e. i. n. a. m. a. r. i. t. u. d. i. n. e. f. e. d. d. u. l. c. e. d. o. i. n. h. u. m. o. r. i. b. u. s. n. o. / N. o. s. h. i. c. i. a. m. d. i. x. i. m. u. s. q. c. a. l. o. r. o. c. c. u. r. r. i. t. s. r. e. b. d. u. l. c. i. b. u. s. v. e. l. e. s. t. a. c. u. t. u. z. f. a. c. i. t. i. l. l. a. s. t. r. a. s. i. r. e. i. n. a. m. a. r. u. s. p. e. r. s. e. p. a. r. a. t. i. o. n. e. m. h. u. m. i. d. i. z. d. i. u. i. s. i. o. n. e. f. i. c. c. i. t. t. e. r. r. e. i. e. r. u. s. t. i. n. q. u. o. f. i. a. t. r. o. f. a. p. o. r. i. s. a. m. a. r. i. v. t. A. r. i. s. t. p. b. l. e. z. z. 4. p. b. l. e. p. e. n. u. l. t. i. m. i. s. v. e. l. n. o. e. s. t. c. a. l. o. r. a. c. u. t. u. s. z. t. u. c. f. a. c. e. r. e. t. t. r. a. s. i. r. e. d. e. d. u. l. c. i. i. n. d. u. l. c. e. a. l. i. u. d. C. o. r. r. a. z. c. a. l. i. d. u. s. c. o. r. d. i. s. e. s. t. a. c. u. t. u. s. r. e. s. p. e. c. t. u. s. a. n. g. u. i. n. i. s. d. u. l. c. i. s. d. e. s. c. e. d. e. t. i. s. a. b. e. p. a. t. e. D. i. c. e. b. a. t. i. l. l. e. s. a. n. g. u. i. s. n. o. d. u. s. h. z. d. u. l. c. e. d. i. n. e. v. e. r. a. s. e. d. s. i. c. u. t. h. z. a. d. h. o. c. c. r. u. d. i. t. a. t. e. i. t. a. i. n. s. i. p. i. d. i. t. a. t. e. q. d. a. c. o. p. l. e. r. e. r. g. o. e. t. d. i. g. o. z. d. u. l. c. e. d. o. c. a. l. o. r. e. c. o. r. d. i. s. / A. l. i. t. e. r. d. i. c. i. m. u. s. q. c. a. l. o. r. e. s. a. g. e. r. e. s. i. n. r. e. s. d. u. l. c. e. s. q. d. a. s. u. n. t. d. e. t. e. r. m. i. n. a. t. e. a. c. t. i. o. n. i. s. t. r. a. n. s. m. u. t. a. t. e. s. z. a. d. d. e. t. e. r. m. i. n. a. t. a. s. i. p. e. s. z. i. l. l. i. d. e. r. e. b. d. u. l. c. i. b. i. s. f. i. s. u. n. t. a. p. p. r. o. p. r. i. a. t. a. p. a. s. s. i. u. a. f. a. c. i. u. t. d. u. l. c. e. s. z. s. t. r. i. p. t. i. c. a. s. z. a. m. a. r. a. s. f. i. n. q. e. r. i. g. i. t. f. i. n. i. s. e. s. s. e. n. t. i. a. l. i. t. e. r. a. c. c. i. d. e. n. t. a. l. i. t. e. r. a. u. t. e. u. e. n. i. t. e. r. i. s. t. i. s. a. g. e. n. t. i. b. u. s. f. i. e. r. i. e. r. d. u. l. c. i. a. m. a. r. u. s. v. t. c. u. s. p. a. t. i. e. n. s. e. r. a. p. t. i. t. u. d. i. n. e. p. r. o. u. e. n. i. t. p. a. t. i. a. c. a. l. o. r. e. d. e. t. e. r. m. i. n. a. t. i. a. g. e. n. t. i. s. p. u. e. n. i. t. d. i. c. o. p. a. t. i. a. b. e. o. v. t. c. a. l. o. r. n. o. v. t. t. a. l. i. s. c. a. l. o. r. s. i. c. u. t. e. s. t. m. e. l. q. i. n. c. e. n. d. i. s. i. n. s. t. o. c. h. o. z. q. d. a. z. a. u. t. s. u. n. t. c. a. l. o. r. e. s. n. o. f. i. c. d. e. t. e. r. m. i. n. a. t. e. a. g. e. n. t. e. s. f. e. d. a. b. s. o. l. u. t. e. c. a. l. e. f. a. c. i. e. n. t. e. s. z. r. e. s. o. l. u. e. n. t. e. s. z. i. s. t. i. c. a. l. o. r. e. s. d. e. r. e. d. u. l. c. i. f. a. c. i. u. n. t. a. m. a. r. u. m.

Non n. a. l. i. s. v. o. s. u. n. t. d. u. e. d. i. u. i. s. i. o. n. e. s. A. l. i. u. s. e. n. i. e. s. t. q. u. i. a. c. o. p. l. e. r. i. o. n. e. b. o. n. a. s. u. i. t. m. u. t. a. t. u. s. n. o. p. p. t. e. r. a. q. u. i. d. a. l. i. q. d. c. i. a. d. m. i. x. t. u. f. u. e. r. i. t. s. q. z. e. i. c. o. p. l. e. r. i. o. i. n. s. e. v. i. t. i. a. t. a. f. u. i. t. v. g. q. z. a. u. t. f. u. i. t. i. n. f. r. i. g. i. d. a. t. u. s. a. u. t. c. a. l. e. f. a. c. t. u. s. E. t. e. s. t. a. l. i. u. s. q. n. o. f. u. i. t. m. u. t. a. t. u. s. n. i. s. i. p. p. t. e. r. h. u. m. o. r. e. m. a. l. u. z. q. u. i. c. i. a. d. m. i. x. t. u. f. u. i. t. q. d. e. s. t. f. i. n. d. u. a. s. d. i. u. i. s. i. o. n. e. s. A. u. t. e. n. i. a. d. e. u. h. u. m. o. r. d. e. f. o. r. i. s. v. e. n. i. t. z. p. e. n. e. t. r. a. u. i. t. i. n. i. p. s. a. m. z. c. o. r. r. u. p. t. u. s. a. u. t. i. n. i. p. s. o. m. e. t. f. u. i. t. g. i. a. t. u. s. h. u. m. o. r. v. g. a. l. i. q. d. e. i. p. a. r. s. p. u. t. r. u. i. t. z. e. i. s. u. b. t. i. l. e. i. n. c. h. o. l. e. r. a. r. u. b. e. a. z. s. p. i. s. s. u. s. i. n. c. h. o. l. e. r. a. n. i. g. r. a. p. u. e. r. s. u. m. e. s. t. E. t. r. e. m. a. s. c. r. i. t. a. m. b. e. a. u. t. v. n. a. c. a. r. u. i. n. e. o. E. t. h. u. i. q. d. e. d. i. u. i. s. i. o. n. i. s. p. t. e. s. f. i. n. i. l. l. u. d. q. d. e. i. a. d. m. i. x. t. u. s. z. i. p. s. i. s. p. e. s. d. e. s. p. e. b. u. s. f. l. e. g. m. a. t. i. s. z. s. p. e. c. i. e. b. u. s. c. h. o. l. e. r. e. n. i. g. r. e. z. s. p. e. c. i. e. b. u. s. c. h. o. l. e. r. e. r. u. b. e. e. d. i. u. e. r. s. i. f. i. c. a. t. u. r. z. a. q. u. o. f. i. t. a. s. e. u. s. p. l. e. r. u. s. q. e. r. g. o. f. i. t. t. u. r. b. i. d. u. s. z. a. l. i. q. u. i. f. i. t. s. u. b. t. i. l. i. s. z. a. l. i. q. u. a. d. o. n. i. g. e. r. m. u. l. t. a. i. n. f. e. c. t. u. s. n. i. g. r. e. d. i. n. e. z. q. u. a. d. o. g. a. l. b. u. s. S. i. m. i. l. i. t. e. r. q. u. o. q. i. n. o. d. o. r. e. s. u. i. z. f. a. p. o. r. e. m. u. t. a. t. u. r. f. i. t. n. a. n. q. z. a. m. a. r. u. s. a. u. t. s. a. l. s. u. s. a. u. t. a. c. e. t. o. s. u. s.

Hic notificat sanguine no n. a. l. i. s. p. d. i. u. i. s. i.

Gentilis

innale aut qd hic no pot. ex hoc cessant puerilia que hic dicunt.
C Naturalis est qd est aptu vt in aliquo tepore fiat sanguis quoma est sanguis no bene coctus.

C Prius determinat de flate nali. Scdo de flegmate no nali. ibi. (No nalis.) puma in duas. p notficat hic flegma ex sui pncipali fine z immediate. 2. ex sui qitate. 3. ex sui loco ponens ibi fines z vtilitates ppias. 2. ibi. (Et est. 2. ibi. Dulcis vo.) / Consideradu q cu dicit qm est sanguis diminute decoctus ppter qd dicit q diminute cocti pot coplere coquiti q flegma est sanguis diminute decoctus poterit aliquo tepore fieri sanguis.

Dub^m 15^m **C** Dubitat p qre cu flegma possit fieri cholera z melancholia qre no notificant p actionez puerilium in illas. Ddm qz ppte no est aptu ad hz sit potes trāsmutari in illa violētia agētis. Et trāsmutatio in sanguine est sibi fm nām nātūrate finis in quē ordinat.

Dub^m 16^m **C** Dubitat 2. an flegma sit sanguis diminute decoctus. Videt q no: qz tūc ois sanguis pus fieret flegma qz sanguis qd est falsum: lz h qnqz eueniat vt in cibus multū flegmaticis fm Bal. 2. regi. acuto rū comē. 2. / Ddm p q no prius opz sanguine fieri flegma q fiat sanguis. Rō qz nalis humor gñario est simul vt in sequenti caplo. / Ampli: sicut cholera plus decocta q sanguis no fit. necio pus sanguis: sic sanguis plus coctus q flegma no fit. necio pus flegma: lz q sanguis possit cē pus flegma. Modus autē est iste qz in chilo cū fit et brcogene sunt ptes apte fieri sanguis: 2. p eodē tpe quo fit sanguis sunt ptes apte aduri z fieri cholera: 2. ptes apte diminute coq z fieri flegma. / Scdo ddm qz cū dicim^r flegma est sanguis diminute coctus no intelligit q sit differēs a sanguine fm magis z minus: qz tunc sanguis semp esset pus flegma: sed est diminute coctus. hic. i. in spē differēs a sanguine sicut in saporib^z dicim^r qz sapor acetosus qd sit diminute decoctus: dulcis autē pfecta sit decoctione: intelligim^r qz decoctio illa sit bec decoctio fm spēm: iō opz ante dulce fieri acetosus saporē sicut dulcescit castanea nucleas amigdale gna pini oliua caro alialiū fabe z filia z nō pus sunt acetosa: lz qdā ante qz dulcescit pus sunt acetosa vt vna z gna qdā piroz vt polle declarauimus super scdo cap. Non ergo oportet qz flegma dicat sanguis diminute coctus q ppter hoc sanguis pus fiat flegma semper: lz qz ptingat.

Dub^m 17^m **C** Dubitat an flegma sit sanguis z totus trāscat in sanguine: an ex eo fiat qtuor hūores. Ut qz quor. bu. qz q rōne ex chilo sunt qtuor bu. eade rōne ex flate. chilus. n. assimilaf. flati z est qdā flaticus vt intelligit ab Aui. 3. can. fen. 13. cap. de egritudinib^z stochi: z sensus huc ostēdit. / In pñi: qz flegma fm se totū est sanguis diminute coctus: qz fm se totū trāsit in sanguine z nō in aliū hūore. / Dicit qdā tenet qz quor. bu. nutrire z nō solū sanguine qz flegma cōuertit in qtuor bu. 2. iō cū dicit Aulē aptū vt fiat sanguis: accipit sanguine p tota massa. Rō: sanguis in quē puertit flegma nutrit: qz puertit in qtuor bu. 2. pñi: qz sanguis q nutrit ē qtuor bu. / Alr credo ddm qz flegma nāle p decoctionē puertit in solū sanguine z nō i qtuor bu. Rō est p^a iā assignata. flati. n. hz oēm pte cōpetit eē crudū qdādim diminute decoctū: igit fm totū fiet sanguis nisi fm ptes que euaporat. / Ampli: p flatis que puertit in flegma vel est p via remanētis. f. qz remaet intrāsmutata hz illā pte: qz p trāsmutationē nō sunt nisi 3. hūores. aut trāsmutat fm subam: z tūc nō fiet flegma. nā corrupto idiuuio sube videt absurdū qz ex eo glicet idiuuio eiusdē spēi. posset et argui pcessus in infinitū. / Ad rōne pñi odz qz nō est sile de chilo z flate: lz. n. chilus sit res sillis flati nō tñ dī sanguis diminute decoctus. / Ad rōne oppositiōis ddm pcessio gñte negādo pñiā. ille. n. sanguis distinct^r ab alijs fact^r a flate nō nutrit nisi mixt^r toti masse sanguinee a q corp^z qñtū: cūqz flaticū z gñticūqz necitatē habēs nō eūat oīno. / Contra sanguis istus hoīs hz pportione in mēsuris hūoz q pot nutrire quā pportione hz bec pua qñtitas sic ē magna hēbat z nō deficit nisi maior qñtitas oīuz hūoz sub eadē pportioē: qz qñ flegma puertit i sanguine. f. i solū sanguine hūoz tūc tolleret talis pportio: qz nō poterit nutriri hō. / Dd3 qz pportio hūoz hz magnā latitudine.

Dub^m 18^m **C** Dubitat 4. vtrū sanguis fact^r ex flate z fact^r ex chilo sit eiusdē spēi. Cū qz nō. diuersitas mēx arguit diuersitatē spērū: vt sumit ab Auer. 8. phy. comē. 46. / In pñi: qz rōne nō distinguunt 2. / Ddm p qz diuersitates specifice in subijs sūt multū pcesse ex cōsuetudine. velle autē pbare de multū spēb^z subapz eēt valde difficile z ipole forsan qz latet accitua subalia. / Dicā tñ. pbabilr posse teneri qz sanguis fact^r ex flate z fact^r ex chilo immediate sit eiusdē spēi: qz eiusdē coloris z saporis z odoris z modi sbe z idē finis. i. mutatio pncipalis qd nō puenit alijs hūozib^z. / Ad rōne odz qz ex diuersitate formaz argum^r diuersitatē mēx plus qz cōuerso vt p de aia. 53. comē. 2. de aia. 60. comē. / Ad Auer. 8. phy. ddm qz apmo cū ē vt ē entib^z pfect. sic hō z aialia pfecta qz sūt solū ex ap ppopiata mā vñ hō fit ex semie hoīs z nō a fini: z iō multominus

Super primo

fit a terra p putrefactionē: vt Aui. i. li. de viliuys. Et ego tenco cū Aui. z credo rōnes Auer. 3. Aui. nō pcludē huc: tñ nō est loc^z oicēdi hic in entib^z aut pfect. vñ fm spēm pot fieri ex diuersis spēb^z sic chilus ex pane z carnib^z. vel oīm qz ibi Auer. per mām intelligit mām z agēs qz cū fuerint diuersa diuersificabit gñatiū: 2. b appet ex Auer. ibidē: qz sermo cū ē de hoīe gñato ex semine z gñato ex terra per putrefactionē. in his aut hoīb^z diuersificat mā p pua z agens pñiū z vtrūqz possumus dicere q vocat mām: siue aut hoc Auer. velit siue nō ad pñens nō curo.

C Et est quidāz modus dulcis flegmatis qd nō valde existit fridū: imo corporis cōpōne est friditaz paucē: sanguis vō cōparatione z cholcre rubec est frigidū.

C Nonficat hic flegma nāle ex qitate. 2. ponit differētiā iter bec z qdāz flegma innāle cui assimilaf. 2. ibi. (Et est. 2. ibi. Dulcis vo.) / hoc flegma nāle qdā modus dulcis flegmatis: qz est qdā flegma dulce z nō omne flegma dulce vt apparebit in sequenti caplo. / Considerandū pmo qz ex particula pcedenti z ista colligit diffinitio cōpleta nālis flegmatis: nā flegma nāle est sanguis diminute coctus dulcis saporis nō valde frigide cōplexioni.

C Dubitat qz dicit qz flegma nāle est dulce: et dñū ponit Joānit^r. vñ p cūctis comē. 57. cap. de hūozib^z. cap. 20. dicit flegma nāle est inspidū z friditaz tēperate vt Auer. dicit flegma nāle caret sapore. / Dd3 qz aliqd dī dulce p pōprie qd cōpleta digōne est tale factū vt mel: 2. vt sic flegma nō est actu dulce coipio qz diminute coctū. / Alio mō dī aliqd dulce p pōprie sicut insipida vocat^r dulcia: vñ vulgus bonā aquā vocat dulce cū tñ ipsa sit aqua. i. sine sapore vt Bal. in libro de age: 2. sic flegma nāle vocat dulce. i. inspidū. z h inuebat Aui. in mō loquēdi cū dicit: est qdam modus dulcis flegmatis: lz forsan aliq diminuta dulcedine pteper vt credo.

C Dubitat qz dicit qz flegma est friditaz paucē cōparatiōe corporis: qz supra in caplo dico qz deus. dicit^r est qz fridius qd est in corpore est flegma. 3. ista pñitio vñ est difficilis. Enlelmo: 2. iō postponit illā. / Quidā dixerūt qz sup loqz de flate innāli. / Dm dicit qz flegma nāle actu nō est fridū nisi pauca friditate z sic itel ligat hic: hz pōrtia ad fridū valde. f. qz pot multū friditate corpus. / Alij dixerūt qz hic est fmo de flegmate dulci innāli facto p sanguinis mixtionē cui^r notitiā cōplet statim in sequenti particula cū dicit. z est. 2. tūc manifestū est qz tale flegma dulce est paucē frigiditatis: sed nāle flegma est friditaz multē. / Dec expō corrum pñit textū Aui. 2. cū intētiōez. / Nos p dicam^r qz flegma nāle est pñi friditaz qd est in nobis z similaf aque: 2. p pñis est fridius qd sit in nobis de partib^z nālū. 2. corpe existēte in nālū dispōne: 2. dī hic qz in corpore indispōito reperit res fridior. f. flegma vitreū. / Scdo qz flegma cōpatuz cholere z sanguini z multomag spñt est res valde frida qz est extremū pñi illi^r oppōnis. / Lertio qz flegma p sui friditate nō multū excedit a cōpētiōe corporis re p sentata in cuti: imo respectu ei^r est paucē friditaz. Rō qz cū frigidū sit nāle dñū nō pot rata ei^r latitudine esse in nobis itētiua in tali corpore nālū dispōito. / Quarto dico z ex pñictis pcludo. p solone pñictionis qz iste due pñones nō pñiūt. pñia cōparādo oia mēbra nri corporis medio gñis qd est curi vt fridū ē iō. dico qz frigidius qd est i corpore ē flegma nāle cū corp^z est fm dispōne nālē. / Scda p pō. flegma nāle est paucē frigiditatis respectu cutis siue corporis. f. vt caliditas ei^r rēpñent ad tactū circa cutis qd idē est dicē. / Opio: at auctore b iellēxissē: sed oīfct^r fuit i reportatiōe.

C Et est etiā flegma dulce qd nō est nāle qd ē flegma saporē nō habēs: qd nō nominabimus: qd sit cū accide rit vt cū co sanguis misceat naturalis: 2. qd multoties in reumatismis z in salua sentit.

C hic vult ponē qdā flegma dulce innāle vt ostēdat oīam inter ipm z flegma nāle qd ē sup vocatū dulce. z in h declarat qd dicit. est qdē modus dulcis flegmatis: qz nō est modus de q mō dicit: imo alijs ab eo: qz illud flegma nāle hz dulcedine rei diminuta decoctis: sed hoc flegma dulce innāle hz verā dulcedine per admixtionē rei vere dulcis. f. sanguinis. / Considerandū qz flegma dulce innāle fit ex flegmate innāli insipido z denominabit a sanguine secū mixto: 2. hoc est qd dicit: 2. ē ē flegma dulce qd nō est nāle. i. reperit qdā spēs dulcis flegmatis innālis qd est flegma saporē nō habēs qd nominabimus qd fit. f. hoc flegma dulce innāle cū acciderit cū eo. f. flegmate hoc insipido innāli misceat sanguis 2. / Considerandū qz flegma insipidū qd nominabit est flegma innāle de q dicit cū nominabit flegma aquosus: qz intelligit qz hoc flegma dulce innāle fit ex insipido innāli flegmate z sanguine 2.

C Dubitatur quare hoc flegma dicitur ignaturale. sanguis enim deberet rectificare flegma z melancholiam. / Dicendū qz hoc

- Du^m 22^m** flegma aquosum inlupidum vincit in mixtione.
Dub^m 22^m **C**ubitat q^d sentit multum in reumatismis vt et Arist. in de somno 7 vigilia 7 Bal. 2. de differētis febriu. / **D**dm q^d nō est alibi sensus gustus: 7 iō de hoc expressit. / **V**el dōm q^d cerebrū est multū flegmaticū 7 multa flegmata per colatoriu distillāt in loco gutturis. sanguis etiā cerebrū. i. venarū quietarū cerebrū apt^{us} est infusus cadere: q^d venarū ramificatio est in sursum sicut arteriarū cuius ramificatio est in sursum vt intelligit ab Aui. i. caplo de anathomia arterie 7 vene ascēditis 7 3. cañ. fen. 1. 2. cap. tñ clari^{us} a. B. 9. lib. de vilitate priū. cap. 5. in b. tñ cōes anatomici male sentiūt.
- C** Dulcis vō naturalis receptaculū. Dixit Bal. naturā nō scisse membra p^{ri}uiz: quēadmodū duabus fecit cholera. hoc namq^{ue} flegma sanguini p^{ri}uiz habet similitudinez: 7 egent eo membra omnia: idcoq^{ue} fecit natura vt cum sanguine vadat.
- C** hic ponit locū flegmatis nālis 7 in hoc dat specialiter fines ei^{us} p^{ri}mo p^{ri}mitit. scđdo declarat. ibi. (Dicimus autē. / **D**icit p^{ri} q^d Bal. dixit scđdo de virtutibus naturalibus in fine 2°.
- Du^m 24^m** **C**ubitat de hoc q^d **D**efue de spūto sanguinis 7 Isaac p^{ri}mo vitarū ponit q^d pulmo est receptaculū flegmatis. / **A**mpli^{us} Aui. 3. cañ. fen. 12. cap. de egritudine. / **S**ch. 1. 2. **D**efue cap. de intēione curatiōis sode videt ponē q^d stōchus sit flegmatis receptaculū. / **D**dm q^d flegma nō hz p^{ri}uiz receptaculū in quo colligit 7 p^{ri}uiz uel separatiū sicut hz cholera chistim 7 melia splenē. Rō est Aui. hic 7 Bal. q^d hoc flegmate oīa mēbra indiget q^d opz q^d p^{ri}uiz cū sanguine vadat. p^{ri}opter solonē auctoritatū dī q^d receptaculū est duplex. **C**ui q^d est multiplicatiū p^{ri}uiz gñōnē 7 sic stōch^{us} est receptaculū flegmatis q^d p^{ri}uiz indigēs multas que v^{er}plm sunt a frigido multiplicat flegma in stōcho: 7 q^d chilus est p^{ri}uiz nāle flegmatis. Aliud est receptaculū q^d est receptaculū illi mēbra nō tñ q^d p^{ri}uiz ad finē necessariū 7 talis est pulmo. Tertiū est p^{ri}uiz dicit q^d ad se trahit aliquē humorē 7 illū p^{ri}uiz ad finē necessariū q^d v^{er}plm: 7 tale receptaculū flegma nō hz.
- C** Dicimus autē q^d hoc indigētia est p^{ri}opter duas res. Una est necessaria: 7 altera iuuatiua. Necessaria vō ē p^{ri}opter duas res. Una est vt sit iuxta mēbra ad hoc vt cū mēbra nutritiū q^d ad ipā p^{ri}uiz venire amiserit q^d est sanguis bonus p^{ri}uiz retētiōnē māci ei^{us} que a stōmacho fit 7 epate p^{ri}uiz aliq^{ue} causas que acciderūt: ope renē in eo virtutes nāles eoz 7 coquant: 7 digerant: 7 nutrant ex eo. Et sicut calor innatus digerit ipsum 7 rectificando facit ipm sanguinē: similiter calor extraueus ipm plerūq^{ue} putrefacit 7 corrumpit.
- C** hic declarat q^d dixit de flegmate q^d eo indiget mēbra. 7 p^{ri}mo ponit diuisionē hui^{us} indigētie. scđdo exeq^{ue} ibi. (Necessaria.) Et hec in duas p^{ri}mo declarat indigētia necessariā. scđdo iuuatiuā. ibi. (Iuuatiua vō.) p^{ri}ma in duas sicut due sunt indigētie necessarie. 2° ibi. (Alterā est.) p^{ri}ma in duas. p^{ri} facit q^d dicit est. 2° sermōnē appli cat ad duas choleras. 2° ibi. (hanc vō.) / **C**ōsiderādū q^d cū neces sariū dicat vno mō id finē q^d aliqd ē siue p^{ri}uiz nō pōt vt cib^{us} est aiali necessariū vt 5° meta. ter. cōmē. 6. 7 b. mō flegma est necium 7 eius indigētia est necia vt nutrit mēbra tpe icidētiū indigētie nutritiū. / **C**ōsiderādū 2° q^d cause q^dbus mēbra retinent a stōcho pōt esse extrinsece vt p^{ri}uiz cūbi: 7 intrinsece vt lubricitas stōchi 7 intestinoz. Sicut cāe p^{ri}uiz q^d mēbra nutritiū retinet ab epe. i. nō daf ab epe pōt esse extrinsece vt p^{ri}uiz cūbi: 7 intrinsece vt cūones sanguinis 7 p^{ri}uiz cause cui^{us} sanguis nō vadit in mēbra.
- Du^m 25^m** **C**quare istud flegma nō flegat sanguis an tps huius necessitatis cū ipm erit in venis sicut est mō agēs. f. calor: esset appropinquatus: imo potēti^{us} calor p^{ri}uiz q^d nūc cū definit nutrimentū. / **D**dm q^d p^{ri}uiz in nobis virtutē regiūā vtētē calido nāli ē ad actio nes nāles finē necessitate 7 indigētia ac si mēte vtētē facili ter soluit dubiū. dicit. i. q^d virtus hz mouet spūs 7 eos multiplicat sup illo flegmate cū indigētia digōnis eius q^d nō facit q^d nō indiget eo: sed q^d sermo hic de virtute regiūā nō est p^{ri}uiz nō ē opioni in ea vt apparebit in ca. de virtutib^{us}. iō omittim^{us} hic. / **A**lter possi mus dicē sicut dicimus de humiditate que dī ros: 7 hoc q^d puer

flo eius in cābiū sit in loco determinato. v. g. in talib^{us} 7 talib^{us} poris in qb^{us} cū hui^{us} reponit. humiditas autē rosalis nō iacet in illis recōdita: sed vadit rozidū sparsa. cū autē deficit cābiū tūc trahitur ros v^{er}sus illas porositates 7 puerit in cābiū. ita in p^{ri}posito dica mus q^d exīte copia sanguis in venis mēbra attrahūt sanguinē 7 vene nāli ordine illū mittūt. flegma autē stat sicut nō pueniēs p^{ri}o nutrimentō pueniētia que puenit sanguini: cū sanguis deficit tunc flegma fit actuali^{us} 7 purius 7 attingit 7 magi digerit a venis de bētib^{us} ipm coquere 7 cōplere: 7 iō tūc nutrit. / **A**ld motiū q^d dōm q^d causa q^dre prius nō fiebat sanguis 7 mō fit cū tamē p^{ri}uiz ster actio nālis caloris est: q^d prius stabat q^d occultatū cū sanguine 7 p^{ri}uiz stabat in eo ex nāli ordine partū in nobis: nūc autē tēpore ne cessitatis est factū illud flegma actualius 7 attingēs loca que p^{ri}uiz illud puertere in sanguinē. / **A**ld 2° motiū q^d innuebatur: q^d in homine inanito est minor calor q^d prius q^d hēbat copiā sanguis. dōz q^d verū est hz possit dici q^d acutior calor tñ cū isto mion calo re hz flegma digerit 7 sufficē sibi ad cōplētiū digōnis 7 cū maiori calore ē p^{ri}uiz stabat iacēs in sanguine 7 hic est loc^{us} speculationis.

Cubitat vtrū istud flegma q^d tēpore necessitatis digerit 7 puer titur in sanguinē vbiq^{ue} in corpore possit hz parti. f. puerit in san guinē an oporteat hoc flegma reducē ad epar 7 ibi fieri sanguis. Uidef q^d vbiq^{ue} corporis: q^d Aui. dicit operēt i eo virtutes eoz. f. membroz que debent nutrire: 7 nō dicit operēt in eo epar. / **A**mplius sicut cōparat sanguis cholera: ita flegma sanguini. sed san guis vbiq^{ue} pōt fieri cholera: flegma vbiq^{ue} pōt fieri sanguis. / **A**mplius pōt aduri vbiq^{ue} q^d perfecte coqui. **C** In p^{ri}uiz: q^d dūstama tus est in libris medicoz q^d locus generationis sanguis est epar. **C** Opio Anto. 7 cōmūis est q^d flegma extra venas nō pōt fieri sanguis. Rō est: q^d nō est in loco nāli generatiōis v^{er} p^{ri}uiz generatiōis sanguinis 7 in hac p^{ri}uiz clusione puenio cū eo. dicit tñ scđo q^d vbiq^{ue} in venis pōt fieri sanguis. Rō est Anto. q^d hoc flegma in venis nō est derelictū a regimine nature sicut quando est extra venas: q^d vbiq^{ue} pōt digerit 7 fieri sanguis. 7 sic sentit Lōciliator in. 3. annero 29. differentie. / **N**os autē vigoramus opinione Anto. per aucto ritatē Aui. 3. cañ. fen. 12. cap. de vomitu. cū dicit. 7 stōchus liben ter accipiat ipm flegma dulce 7 digerendo faciat ipm sanguinē. / **A**mplius ibi flegma pōt fieri sanguis vbi est virtus sanguifica: sed in venis est virtus sanguifica vt intelligit. 5. de iuuamētis mēbroz cap. 1. / **A**mplius sic vidēt se hēre vene post epar ad epar sicut intestina ad stōchū: sed intestiniū monoculū cōplēt q^d dūm nūc coctū est a stōcho vt. 3. cañ. fen. 16. p^{ri}mo cap. q^d sic faciet vene ad epar. / **H**ic p^{ri}mo dicamus q^d tenendo generationē sanguinis fieri in epate virtute carnis sue rubee: vnde sanguis est rubeus sicut mamille v^{er}ute carnis albe faciat lac albu: 7 q^d talis gñatio fiat per p^{ri}uiz q^dro possibilis est in mediatiōe vt vidēt sentire vere oēs medici opz tenere q^d flegma q^d iā trāstuit in venas v^{er} sus mēbra nō pōt fieri sanguis nisi resumat in epar. / **N**ō o^{mn} autē admirari flegma retrahi a venis in epar. nā ad vltima superficie cutis v^{er} q^d ad epar pōt trahi materie vt Bal. 3. de virtutib^{us} nāli bus cap. 13. rō nā ibi hoc flegma fit sanguis 7 nō alibi vbi sanguis hz generationē 7 nō alibi: sed hoc est in epate apō medicos. / **S**z p^{ri}uiz duo individua eiusdē speciei possunt generari in locis diffe rentib^{us} specie vt mus in vtero 7 mus per putrefactionē. / **D**dm transeūdo q^d illi mures differūt specie finē intellectū Aristō. p^{ri}mo de gñōne aialiū p^{ri}mo cap. / **A**mplius non plus differt a sanguine para chili que trāstuit in sanguinē que hz aliqd de rubedine 7 cōplētiōne sanguinis hz nō hēat formā subalē. flegma autē nullam hoz hz: sed cōiter credūt q^d si chilus nō factus sanguis trahat in venas post epar corrūpit 7 nō fit sanguis: q^d multominus flegma. / **A**mpli^{us} 5. de iuuamētis mēbroz cap. 3. ponit Bal. 2. 4. de vilitate partū. ca. 17. q^d vene diuise p^{ri}uiz epar sunt subtiliores q^d alie ve ne ad hz vt epar sua carne melius attingat māz que trāstuit in sanguinē: sed hz nō oportuisset si sanguis alibi q^d in epate fieri po terat. / **D**icam^{us} scđo q^d hic flegma cū iuit in venas si nō reuertit ad epar: 7 per p^{ri}uiz si nō fiat sanguis nō poterit vera nutritiōne nutrire. tamē ip^{ro}pria nutritiōne nutrire poterit: 7 hoc est q^d trahet ad mēbra famelica 7 aliqua digerēt digestiōne 7 appone tur eis q^duis nō vniatur: 7 ex hoc sequetur membroz cōseruatio amplius in vita 7 phibitio incendiū ericationis que sequunt famē. i. defectū nutrimentī veri q^do dicim^{us} q^d chilus nutrit stōchūz nō vera nutritiōne 7 dicim^{us} q^d ad nutrit 7 plongat vitā eoz qui incēdio resoluēnt: vt Bal. ponit in cōmē. 3. re. acutior cōmēto 21. / **D**icam^{us} 3° q^d iā frequētē iuit p^{ri}uiz aiaz mēbra tenē q^d vbiq^{ue} corpo ris in venis possit fieri sanguis aliq^{ue} 7 verius sanguis v^{er}ute epa tis vel corde flūit in venas: 7 iō cū dicim^{us} cor vel epar facit san guinē dī intelligi q^d maior ps in eo fit: 7 vbiq^{ue} fiat cor v^{er}ute fiat 7 hz b. o^{mn} tenē q^d alique p^{ri}uiz chili subtilis tracte ad arterias 7 ve nas 7 statī sup^{er} alio vel alio tpe in illis venis 7 arterijs fiat san

Du^m 26^m

Bentilis

guis quibus non ratur epar. Quid aut arterie pueniat fugit aliqd ebili a stochu z iustitius sumit a Bal. 4. de utilitate priu. ca. 17. de utilitate iustitioy. 7 q. segit illa opione soluat multa apparetia z coformabit se multi dieb. Arist. in libris de hysto. ca. 4. 7. 2. de pib. aialiu. ca. 3. Nos aut non possumus vacare ad fundadu illa: tenedo q. pua opione cu diei fundamētis odim ad pias rones. CAd p^m 7 ad oēs auctes siles odim q. qñ Alii. dicit q. i mēbris fit sanguis z nutrit b flegma accipit sanguine iproprie. f. pro eodē flate plus cocto: 13 nō coctide determinata dāte verā formā sanguis. accidit aut nutrit iproprie. CAd z^m odim q. nō est sile: q. puerfio sanguis in cholera ē puerfio pter nās p putrefactionē vel aduotionē z talis pōt fieri ybiq: 13 puerfio flāt i sanguine ē nālie facta a de terminato agere. f. epar. CAd z^m odim negādo pūtiā. CAd rōnes oppo. Ad pūtiā cū dī b flegma nō ē derelictū a regimine nāe stans in venis: odim q. vey ē tū nō seqt: q. pōt fieri sanguis. / Ad aut. Alii. ē est solutū / Ad rōnē odim q. in venis ē viri? sanguifica. f. alr pparatiua ad formā sanguis sicut in mēfericis z pūtiā ca z cōpitiua aliquoz acciditū sicut in venis post epar nō tū dā tūa forme: z sic ēt se bz monoculū intestinū ad stochū vt sup illo passu scripsim. CAd dubitat q. b flegma stās in venis feras in epar z fiat sanguis: z tūc iterū factū sanguis vadat in mēbra aut q. nō feras in epar vadat in mēbra z nō fiat sanguis z iproprie ueniat. / Ddm q. accidit ex causis ptingēt occurrētib. f. n. b. flegma fit in venis ppe epar z defect? māe inchoauerit ab eparē z epar fit forte in trabendo: tūc ex hac necessitate flegma trahit in epar z fiet sanguis copiosus fm flegma copā de quo epar alius poterit dare pāte. f. aut hoc flegma fit in venis ab eparē remotiozib? z mēbra sint plus idigentiā q. fit epar forte in trabendo: tūc rapit b flegma z abutent eo in nutrimentū. raptū aut nutritū iuicē lege a Bal. 3. de virtutib? nālibus penultimo capitulo.

CAd hoc vo necessitatis partē nō hnt due cholere. Due nāqz chole flegmati in b nō cōicāt q. calor nālie ipm rectificat z facit ex eo sanguine: 13 in b cōicēt ei q. calor accitatis ipm mutat z facit ex eo rē putridā z corruptā. Altera ē vt sāguini admisceat vt ipz aptū reddat ad mēbra flaticapz cōplexionū nutriēda i sāguie: quoz q. ea ē nutritur? oz flegma actualē ē f. z mēfurā notā sic ē cerebz. Et b qdē i duob? ē reptū cholero.

Du^m 27^m CAd hic dubitat an cholā possit fieri sāguis. Vt q. sic: coctū pōt fieri dā siue fieri min? coctū vt cū sanguis fit lac. / Ampli cholā pōt fieri flegma: vt / b. p. 3. regimīs acutoz. ybi ē cōmē. 4. o. q. pōt fieri sanguis: q. plus distat cholā a flate q. a sanguine. CAd pūtiā Alii. / Ddm p. ad b p. mēlia nō pōt fieri sanguis ex iēptitudine māe. nā q. ē fer nō puerit in illō sic amurca olei nō fit oleū. / Scdo q. cholā nō pōt fieri sanguis. Rō cōis: q. agēs nālie nō retrahit suaz actionē: q. tūc cēt agēs cū cognitōe: 13 calor nālie egit ad terminū mte calitāt cū gūauit cholā: q. nō poterit illā retrahē ad iseriorē decoctionē. z h inuebat. Auer. coll. 3. 2. 4. ca. cū dicebat. Nō ē pole vt cholā recipiat digōnē: q. nō ē pole rei q. trāsiuit terminū sue decoctōis vt redeat ad terminū decoctōis: sic nō est pole vt assum reuertat ad elixir. / Nos dicam? q. melior modus dicēdi est q. cholera nō pōt fieri sanguis: q. est mā iproportionata illius forme cū sit ignea subtilis amara: z p pīs nō apta mutari vt digeri digōne sanguinea: flegma aut est aptū. CAd pūtiā dōz. / Ad p^m odim q. lac fit ab alio agere z ab alio sanguis: 13 si cholera dōz fieri sanguis segit q. illd agēs qd fecit illā cholera. f. epar det sibi formā sanguis mouēdo illā ad iseriorē gūū caloris qd est ipole. Sed tu diceret pone q. illud epar isirmer. dōz q. remittit calitātē illi? chole nō tū fecit ex illa sanguine. / Ad b. p. odim q. nō fit flegma sed infrigidat p accitū. z hoc dicit pueri ad nām flegmatis.

CAd iuuatiua vo est vt humectet iuncturas z membra que multe existit motionis: ne siccitas eis accidat pp calozē qui ex motu puenit z fricatōe. Et hoc qdē est iuuamentū stans in terminis necessitatis.

CAd hoc declarat indigentiā iuuatiuā q. iuuatiuū distinguat a necessario: q. sine hoc homo bene esse nō pōt: sed absq. nutrimentō absolute esse nō pōt: q. hic iuuatiuū est valde magnū: ideo pōt dici necessariū scdo mō necessariū vt hoc mediāte.

CAd Non naturalis aut flegmatis aliud est supfluitas diuerse essentie vsq. ad sensuz z istud est mucilaginosuz. Et aliud est in substātia cōle in sensu z in veritate diuersum z est flegma cruduz. Aliud est valde subtile z

Super primo

ipm est aquosum. Aliud est valde grossuz albu videlz z est illud qd vocat gipfeuz: z ipm est cui? subtile fuit resolutū: ideo qd in foraminib? z iuncturis diu fuit retentum qd omnibus existit grossius.

CAd primo ponit spēs flegmatis nō nālie distinctas ex mō sube. z ex sapore tāgens ēt de mō sube. 3. pcludit. 2. ibi (Ex flegmate.) 3. ibi (Jam igit.) CAd rōnē q. cōiter dat sufficiētia baz spērū flegmatis sica flegmate nālie fit recessus vel p sube subtilitatē z sic est flegma aquosuz: z b est flegma ispidū ex quo cū sanguine aliq mirtide fiebat flegma dulce ināle: vel per grossitiē sube: z hoc tripliciter. vel multū recedat ab eo z sic est flegma gipfeū. vel pāz z sic est flegma crudū. vel medio mō z sic est mucilaginosum.

CAd sed dubitat qre de flegmate aquoso nō sunt tres spēs diuersificatē in gradu subtilitatis sicut tres sunt diuersificatē in gradu grossitiei. / Ddm q. diuersitas in subtilitate nō est tanta nec sic manifesta sicut in grossitie vt manifestū est.

CAd dubitat z? si flegma crudū ē ad sensuz cōle: yñ possum? scire q. i vitate sit diuersus. / Dōz q. flegma mucilaginosuz qd mucia q. a naso creūt similit cū mucilagino? semē ēt ad sensuz visus z tact? ois hoīs attēdet appet difforme i sba. crudū vo flegma ad sensuz oīuz hoīuz appet vniforme: nō. n. multū excedit a nālie flate sicut excedit flegma mucosum: sed ad sensuz pudentiū hoīum q. paruos excessus cognoscit: vt. 3. pnoticoz. cōmē. 7. appet difforme z b ē die fm veritatē. Uel odim q. hic arguimus idē: q. ē cruduz nō pūmixtū in suis partib? pūmixtōe tam bona vt nālie flegma: z b flegma crudū bz nomē generis loco nominis specialis.

CAd dubitat qūo ponit aliqd flegma subtile cū Bal. dicat oē flegma ē crudū hūozē z q. hūozes crudi sūt difficile mobiles pp grossitiē. Dicit q. b flegma cōpatū sanguini ē grossius hūoz: 13 cōpatū i suis spēb? ē aliqd gūfuz z aliqd subtile. Ego aut. imaginor q. flā aqfuz sit subtile? sanguis z cū pūderabit flegma nālie ispidū ē subtilius sanguis q. aqfuz. / Ad. b. dōz q. vt plm flegma recipit grossum: vel sumit grossuz p cōpacto siue ipso qd fit in flate a friditate.

CAd Et ex flegmate est quoddā qd est saluz qd oib? flegmatis speciebus acutius est z siccius z leuius.

CAd hic determinat de spēb? flegmat ex pte saporis. 7 p de salfo. 2. de acetofo. 3. de pontico. 4. de qdā spē flegmatis cui a similitudine nomē est ipositū. 2. ibi (Et ex flegmate.) 3. ibi (Et est aliud.) 4. ibi (Et est.) / Primo in duas p. notificat hoc flegma ex pte gūitatis. 2. dat cām saporis salis in eo. 2. ibi (Sic vo.) / CAd rōnē q. cū dī diuersitas saporis arguit diuersitatē in mō sube rerū saporabilū: id 13 illa dicat diuersitas ex parte saporis: est tū in his spēb? flegmatū diuersitas in suba talis qualis significat sapor. sed dixit de diuersitate p saporis: q. est nobis sapi in illis magis manifestus. / CAd rōnē q. q. flegma saluz fit p cholē amare admixtione cū flegmate dicēdo: id flegma ex illa cholera calefit. z b est qd dicit acutius. i. calidius z abutit cōpatiuo vt in plurib? q. plures spēs flegmat nō sunt calide flegma. n. dulce ināle aliqūa calitatē bz quā signat dulcedo: vt itelligit a Bal. 3. de dijs febzū cap. 6. cholera ēt ericeat z leuificat illd: z iō fici? dixit z leui? nō ēt dixit sūtil? q. aliqd flegma nō saluz vt aqfuz valde possit ēē subtili? qdā flegmate salfo: vt si fieret flegma saluz ex aliq grossō flate z cholera. non. n. oporteret q. resultaret subtilius flegmate subtili aqfo nō salfo: 13 cū flegma subtiliet z in cholā misceat sibi.

CAd Omnis vo saluginis cā est vt aquose hūiditati pauci saporis: aut pūuate eo terree partes aduste cōplexiōnū siccitū z saporis amari equali temperamēto miscant. Si eni multe fuerint: amarus sapor puenit.

CAd primo ponit cās salsedinis in gūali. 2. applicat ad flegma. 3. vt cōpleat cās salsedinis flegmat ponit oppo. Bal. 2. ibi (Similr.) 3. ibi (Bal. vo.) / Primo in duas p. ponit. 2. pbat vt declarat. 2. ibi (Si enim.) / Et hoc pmo pbat quare opz misceri tēperamento equali. i. pporionali: q. si nō sic esset excederet partes amare z fieret sapor amarus: opz igit eas esse pauciores.

CAd Et ex hoc qdē similr sūt sales z aque false. Et est ēt cū sal fit ex cinere alchali z calce: z ex alijs cū in aq coquunt z colant: z coquūt illa aq donec in salē coagulet: aut ita dimittit donec per se coagulet. Similiter quoqz flegmati tenui qd saporē nō bz: aut cui? sapor adeo est paruus q. nō superat cuz cholera siccā nā se miscuerit adusta equalitatis admixtione ipsum faciet salum z calefaciet: hoc igit flegma est cholericum.

Dub. 31.

C^oprobat p^o signa q^o falsedo fiat ex mixtione fici terre amari cū humido aqueo. z iunt signa ē que Arist. iducit z^o metho. cap. 3. p^o. Dubitat v^o falsedo fiat ex mixtione fici terre cū hūiditate pau ci saporis: aut puate eo. i. puato sapore. U^o q^o nō q^o dulce cū eric cas amarificat vt dicitur: sed cū sibi misceat amarū eric cas. / Itē euideret appet q^o paz rei amare cū multa re dulci vt melle facit appere amarū. / Ampli multo min^o v^o q^o ex isipido z amaro resulter falsus sapor. nā falsus sapor ē mediū z extremi saporis sūt dulcis z amar^o: igit o^o q^o p^oductioe falsi pcurrat dulcis z amar^o. / Ampli cū a nullo frāgat sapor amar^o remanet sapor amar^o: s^o q^o cū isipido misceat amar^o sapor a nullo pōt frāgi sapor amar^o: q^o isipidu ē puatio: cōpositū ē remanet amay. C^o In dū ē Aui. C^o Nos i solone hui^o p^osupponim^o q^o dicta sūt sup. z. cañ. ca. 3. z p^o prie i qōne aut amare: vt ē itelligit z^o metho. ca. 1. z pble. 23. z. 24. p^o dū hūidi cōpūcti cōmūti actuali siccō qd ē mixtū. / Sēdo q^o diuersitas i his passioib^o: z p^o pūis saporib^o ē ex mō sbe boz corpo rū z ex calitate z friditate alr z alr disponētib^o hūidū z siccū: lz re spectu forme q^o ē sapor calin z fridū sūt cāe vt dīc Arist. z nos ē dclaraui^o. / T^o T^o sapor sapor amari ē sapor in q^o siccū terreū est grossū: q^o separati ab hūido aqueo. signū q^o cōiter cineres z res aduste sūt amare: vt ē itelligit z^o metho. ca. 1. z pble. 23. z. 24. pble. penultimis. U^o aut b^o ē ē terreū nō ipse sapor hūido: lz sepa tū fit effect^o soli^o calidi vt sensu Bal. 4. de simplici medicina dūti. 4. ca. z. z Arist. in plurib^o suoz p^omoiu an sit effect^o repibilis a ca lido z frido: vt sensu Auer. z. de aia cōmē. 105. p^o Bal. z coll. 5. ca. 27. nō itēdim^o hic p^oseg. ē. n. qō an de amay sit calin. Ex q^o tertia p^oponē iserē p^o q^o res amara nō ē nālī saporita: vñ qñs dī q^o sa por amar^o nō ē actu sapor q^o hūidū ē ductū cū siccū. z hoc sensu Auer. in cōmē. de sensu z sensato. Ex q^o ē t^o iserē q^o forma q^o ē ve rus sapor ē dulcedo in q^o ē pfecta facta mixtio hūidi cū siccō p^o pfecta digōne. T^o T^o iserē q^o sapor dulce z amar^o sū ocm modū ponit extremi. i. oppositi saporis: s^o iter saporis repiat qdā alia oppō maior ista vt ibidē dicitur: ē aut vinctuosum nō sic mag^o op postū amaro: q^o maior ē p^omixtio hūidi cū siccō. signū ē q^o nō pōt sepiari ab igne qd nō dūctum^o hic. / Q^o Quarto p^osupponim^o q^o sapor falsus sit in q^o ē siccū terreū amari mag^o refractū in hūido aqueo q^o sit i amaro. z iō tū hūidū q^o siccū in falso est subtil^o: q^o in amaro. signū ē q^o oia falsa cū mag^o ericant^o z isroflant sūt ama ra: vt. 4. de simpli. medi. z collig. ē. z. metho. signū aut siccitāt ē q^o sales ericant. signū aut aqueitāt q^o sales sūt hūidi. / Ex q^o p^o i ferro q^o sapor falsus z amar^o sūt sibi p^oping: q^o in vtroq^o ē siccū terreū lz in amaro mag^o sepa^o in falso aut nō sic. z iō Arist. pble. 23. 35. pble. dīc q^o falsus z amariū sūt vñ. / Sēdo infero nfm p^opo sitū q^o falsus iūnis cā ē cū res amari saporis misceat rei aquee fran gēti z subtilitati illū siccū amay. z ex b^o collig^o rō saporis amariz sit sapor falsus. / T^o T^o i ferro q^o sapor falsus ē apparetū circa sales q^o sal plectū in igne crepitat: q^o ignis occurrēs illi hūido nō mixtū cū siccō crustulā fac^o z hūidū int^o sit vapor z dilatat^o z rūpit crustulā violētē: z iō sal tritū cito crepitat pua crepitatioe: lz sal grossū tardē crepitat. signū aut aqueitāt ē q^o igne valde violētū. p^o p^o cū nō sonat: q^o adurū ē z iū^o. z ista sūt mēs Arist. pble. 11. z. 26. z 43. z. 42. Et appet vlt^o q^o accēdit igne: q^o vctus ab eo eleua tus q^o crustā rūpit q^o vctilabat igne z ipi^o siccitas ericcat hūidū crudū q^o igne obtūdit. pblemata aut circa māz omittim^o. / T^o T^o i derādū aut q^o semp cū dicim^o hūic saporē fieri siccō cū humido z mixto vel hūido separo calo vñ frido agētib^o debem^o itelligē cer tas z dēterminatas mēsuras z p^oportioēs q^olitatū nobis ocltas: ex q^o b^o resulat^o hi saporis. Nos tū circulo gūm^o illis signis q^o b^o pos sum^o. C^o Ad p^o vñ q^o illd dulce cui misceat amay corripit ama rū: z ē dulce corripit^o z sit falsedo: z iō nō ē solū iū^o p^orio: z sic ap parer solo ad z^o. C^o Ad 3° rīder Aūto. dīcēs duo. p^orimū ē q^o sa por amar^o z dulcis sūt saporis extremi: vt dīc Aui. f. i. quātū ex il lis sūt oēs saporis medij: tū p^osidēdo effect^o q^o pueniūt i nobis ab alijs saporib^o sapor acut^o z pōtic^o sūe acetosus sūt extremi: vt dīc Bal. 4. de simpli. medi. q^o acut^o calefac^o z pōtic^o sūe acetosus sūrigidat. Sēdo q^o dīc ē q^o sapor falsus nō pōt fieri nisi ex dulci z amaro: z iō hūidū aqueū cui admisceat res amara o^o q^o sit alicui^o dulcedis. C^o P^orimū dēci Aūto. omittit p^o qōne nīz quā scripsi m^o sup. z. cañ. C^o Lōra z^o dēci ē Aūto. cū dixit pauci saporis aut puatē eo. p^obat rōne: q^o sū^o vñ de p^oductioe colorz medioz z alioz z de p^oductioe saporz agētib^o p^omis q^olitatib^o vel alijs p^oncipijs p^oductiuis. hēc p^o appet ex gūali oco aucte Bal. p^o de vñtib^o nā lib^o cap. 6. vbi vult q^o colores z saporis z sūia sūt sequele p^omay q^olitatū: lz oia sit q^o colores nō sic imediate sequunt^o trāsmutatio nē s^o p^omas q^olitates sūt saporis. sūt n. saporis imediateoz p^omis q^olitatib^o: z iō saporabile ē qdā tāgibile z gust^o qdā tact^o: colores aut lōginsus sequunt^o mixtionē z trāsmutationē sū p^omas q^oli tates: imo imediate mixtionē lucidū cū opaco: z iō manifestā facta

mutatōe sit p^oriu z nulla scā mutatōe mīfesta s^o casm z fridū sit trāst^o d^o extremo colore vt nigro ad extremū albū sic appet i ra fura z p^ouisione comū nigri qd appet albū. Tūc appet nō eritūb^o actu colorib^o cūmis sūt colores medij p^o trāsmutationē p^oncipio rū p^oinctū i vñute p^oductiua hos colores. appet p^o i colorib^o i q^o b^o dubitat an sint veri colores. nubes. n. appet rubea nullo p^ocurrēte ibi nigro opaco. f. terreo q^o misceat cū suo albo. i. ven^o ē t^o colorib^o appz: nā segetes virides z folia arborz mouent ad viriditātē ad c^o trinitatē caloze agēte p^oter qd ibi sit albū q^o cū viridi obicuro qd stat loco nigri faciat citrinū: g^o n^o eritūb^o saporib^o cūmis i actus s^o i vñute p^oncipioz p^oductiū sūt saporis medij: z iō p^oerite amaro lz hūidū qd ibi misceat puatū sit sapor: tū sit aptū esse saporosus: pōt caloze p^ouicēte ea resutare sapor falsus. S^o t. d. dīc q^o p^oriu cū trāsmutat aliqd a nigro sūe a viridi obicuro ad citrinū agēs p^oducē rē albedie p^ocurrētē illi nigro z ducētē ad formā mediā aliā s^o citrinū: z sic cū trāsmutat aliqd a amaro in falsū p^oriu gūaf res dulcis. i. aliq^o dīcedo q^o frāgit illd amay z fac^o falsū. / Dōz p^o q^o b^o p^ocello nihil ad p^opositū: suffic. n. mibi q^o an actionē cali ex ama ro z aqueo faciēte falsū nō sit vñz extremū i actū: imo positū p^o poli q^o duo corpa. f. hūidū saporabile puatū saporē z siccū saporā bile i hūido ē p^ouati saporē ponent^o i actū z postea cōmiceret^o tur: resulat^o ē saporis medij z cūm sūm diuersaz narrationē: lz ē nullus p^oriu sapor. / Sēdo poss^o dīc q^o mediū sufficēter dūat al teri exmo p^ou. f. actiūo hūte i vñute. p^oducē mediū sufficēter pōt refrangē cūm. ex q^o b^o appet solo ad p^oponē cū dī saporis medij sūt ab cūmis. Dōm q^o vñz ē q^o sūt p^o vñā cōmixtiois: s^o q^o sūt p^o vñā gñōnis n. U^o alr medij saporis sūt ab cūmis. i. a p^oncipijs ba bētib^o i vñute p^oductiua cūm q^o cūc hūit i vñute p^oductiua sua media tū ex ordie nālī p^ocedit cūm. p^oductio p^oductioe medio rū: lz media nō p^ostuan^o ex illis saltē p^oeritib^o an actionē agētis. C^o Ad vltimū dōm q^o amaritudo frāgit a falsedine q^o i hūido p^odu cū aqueo p^o siccū terreū qd ē in amaro calo agēte. Sū^o vult q^o cū flegmate misceat cholera equatis. i. p^oportioē mixtionē z cū. C^o Dubitat an flegma falsū sit ponēdū iter spēs flati. U^o q^o nō: q^o flegma ē hūic fridū: z bu. vt sunif. 4. de regi. fa. / Ampli fleg ma falsū fac^o causōne q^o ē d^o sūma cholica: vt. 4. cañ. fen. 1. z. 4. regimīs acutoz ter. cōmē. 12. C^o In dū Aui. / Dōm q^o b^o flegma ponit iū ca. flegmatū q^o moles flegmat^o vicit. f. n. vinceret cholā aut egref: sapor amarus vincet. sū^o q^o videm^o motū cū ē quoti dianū qd attēstat nā flegmat^o. C^o Ad p^o dōm q^o illa diffinitio nō est cōis oī flegmati. U^o dōz q^o flegma falsū in se ē fridū z hūidū: q^o p^ores fride z hūide. f. flegma vicit: s^o respcū corpi nū ē calin z siccū q^o calefacit z ericcat nos: nec ē icōueniēs q^o aliqd i se sit fri gidū. i. p^oles hēat p^ores fridas q^o calas z tū nos calefacit: vt sensu Auer. z. de aia cōmē. 105. Et vñ^o modus ē q^o p^ores calē pauce p^oit penetrare z p^ofundare in nos: z p^ores fride ē remanē z nō ageres imo cor^o calefactū vñute p^oriu calaz p^ofundatāz corripet vñ cor rūpē poterit postea p^ores fridas ē remanētes. Aū^o aut modi itel ligunt^o ex qōne nra de reductioe mediciaz ad actū. C^o Ad z^o dōm q^o ista feb^o causon dī flatica: lz icēdio vebēmīs sūis dī causon. C^o Salenus vō dixit flegma hoc falsū fieri p^opter ip^o suos putredinē aut aquositatē que ei admixta sūt. C^o P^orimo ponit dēci. S. z^o p^otractat. 3° exponit dictionē. z^o ibi (Et nos. 3° ibi (Et mibi gde. / C^o Cōsiderādū q^o ter. S. sic iacet sēdo de differētis feb^oz. ca. 6. Est z alia spēs flegmatis falsa que vel per putrefactionē vel per mixtionē falsē serose humiditatis sit. C^o Et nos qdē dicimus putredinē ipsū falsū effici^o re: ideo q^o in ipso adustione facit z cineritatē que cū ei^o hūiditate cōmiscēt. Sola aut aquositas cū ei ad^o misceat: falsedine in ipso efficiere nō valet cum ibi villa alia nō fuerit cā. Et mibi qdē vñ q^o illa aut nō p^omuta tionis est sed p^omutatitatis: tūc. n. locutio cōpleta erit. C^o hic p^otractat hoc dictū z ostēdit q^o neq^o sola putredo neq^o sola aquositas mixta flegmati est cā falsedinis in flegmate. Et ponit p^o hac p^oponē. putredo flegmat^o facit falsedine: q^o facit cinerē z rez adusta que misceat cū hūiditate. i. cū p^orib^o hūdis flatis. / Cōside randū p^o q^o ex hac p^oponē Aui. p^o bz modū aliū fendi flegma falsū: q^o lz sit aliū in spē nō est tū ali^o in gñe. p^odiat^o. n. modus fiebat per mixta cala adusta amara cū flate: s^o iste modus sit p^omixtio cū flegmate cinē flaz q^o ē cinis suspiciādū est q^o sit amar^o: lz fosan nō sit amar^o vel sit acute amaritudinis sicut cholera adusta amara: sūnt g^o in gñe duo modi falsi flati. Sēdo bz ex p^oponē dicta q^o pu tredio sola z imediate nō ē cā falsedine. nā falsedo imediate fit ex mixtioe cinerū cū flate dulci vel isipido: s^o putredo nō bz p^omiscē: imo p^o se solū bz separe z cinerē p^oducē: g^o nō ē p^o se sola cū putredo

Dū. 31.

Gentilis

falsedinis. *Ampli* ois febribus putrida flegmatica est de flegmate falso qd est falsum. appet igit qd *hui*. glosat p^m dñi *Bal.* cū dicitur. flegma falsum fit per putrefactionem: et hec cū ptingit cinerez illū miseri vt dixim⁹ qd nō semp ptingit. *Considerādū* 2° qd *hui*. ponit scdās ppōit⁹ 2 est sola aquositas cū admisceat flegmati nō facit ipm falsum. Rō est: qz tā flegma inspidū qz aquositas et insipida sunt que a sicco patieria sunt sapozita: qz vñ respectu alterius nō est agēs saporē. aliā q opz esse cām. f. siccū aliqd 2 calidū agens seu cōmiscens: iō dicit cū igit ylla alia fuerit cā. *Considerādū* tercio qd *hui*. aliā lram hz ab ea que ex greco reperit. nam *Bal.* dicit qd flegma falsum fit. ppter cōmixtionē falsē aquositas cū flegmate: 2 tūc nō est mirū si res falsa facit flegma falsū 2 est sermo verus hz grossus 2 rudis hmo: nō tñ est tā grossus oem dicit flegma aliqd nō ponticū fit ponticū per admixtionē melacholie cui appropiaz sapor pōticus: sicut dicit flegma falsum fit falsum qd admisceat sibi aquosū flegma falsū: 2 est sicut diceremus flegma ponticū fit ponticū qz sibi pmisceat ponticū flegma: nisi forsitan tu velles dicē qd humiditas falsa serosa de qua. *B.* loquit non est flegma falsū: sed qdā res falsa. Littera autē *hui*. dicit ppter aquositate que ei fuit admixta 2 vt ex libro ex greco inuenit serosa humiditas: in illis ex arabico inuenit aquositas. cū qd *hui*. vidit hanc litterā faciendo qd ly aut fuit ly vel teneat copulatiue facit sermonē *Baleni* esse perfectū 2 scientificū: quia sermo fm litterā *hui*. est falsus hz teneatur aut disunctiue vel est rudis fm litterā *Bal.* a greco: 2 hoc est qd dicit: mibi videt qd aut nō pmixtionis. i. nō disunctiuium est: sed fm pmiuitatem. i. copulatiuium vt aut pzo 2 tunc enim locutio completa erit: quia tunc putredo facit falsedinem generatione cineris cōmixti cū aquositate.

Et ex flegmate est qd ē acetosus: 2 quēadmodū dulce est fm duos modos dulce p suā essentia 2 aliud pp rem cōneā que ei admixta fuit. Silti acedo flegmatis acetosi fm duos ptingit modos. Vno ideo qz res ex tranea ei admixta fuit que est cholera nigra acris quā in subsequēti noia bim⁹. Altero pp cāz que in ipsomet ptingit: 2 illud qdem est vt flegmati dulci qd diximus ipso dulci existēte accidat sicut accidit alijs succis dulcibus qui prius bulliunt 2 postea acefcunt.

Hic determinat de flegmate acetoso: 2 tñ hic recolligit hmonē in flegmate dulci 2 ē. Considerādū qd acetositas p cōmixtionē est nō. acetositas autē que accidit p alterationē est duplex. Una q fit p imperfectā decoctionē in reb⁹ in qb⁹ ē multū de hūido aqueo siue debeāt tēdere ad dulcedinē vt in vua: siue stare in acetositate vt in lymoni⁹ 2 malis gñat⁹ 2 arancijs: talis vocat acetositas pura fm oem denotationē: 2 v3 itelligi pura ab acuitate. i. nō pūcta sapori aceto sic alia acetositas de q dī: nō tñ est neciūm q fit pura ab alijs saporib⁹. pōt ēt pūgi stipitico vel pōtico vt in agrestis vua ppe in pñ 2 gbusdā gñib⁹ piroz. Alia est acetositas facta p putrefactionē: qz calm rei aquosē exnēū factum educit de humido rei subtili ēt euaporat cū quo erit calm nāle 2 infrigidat res ex hoc sicut res aquosē p diminutā decoctionē: fit q acetosus sapor. sed qz calm extrancū aliqz pres rei adurit cū educit humidum 2 calm illius rei: opz q remaneat aliqd vestigium caloris exnei in ptrib⁹ cōbustis hui⁹ rei acetosē: q acetū p putrefactionē factū hz aliqz pres calidas secū mirtas hñtes saporē acutū pp aduotionē: 2 ideo acetū hoc nō est pure acetosus: sed cū hoc acutū. 2 hoc itel lerit. *B.* 4. de simplici medicina. distin. 2. cap. 1. 2 distin. 3. cap. 2.

*Hic habitis querēdū est vtz flegma dulce his duob⁹ modis fiat acetosum 2 an flegma dulce 2 an aliud flegma a flegmate dulci. Ad p^m rīdet *Anto.* qd flegma dulce vtroz nō fit acetosus: qz p anteqz dulcescat pōt fieri acetosus pp imperfectā decoctionem. *Scdo* nō postqz hz dulcedinē cū accidit sibi putredo. *Nos* dicam⁹ qd manifestū est p se flegma posse fieri acetosus post suā dulcedinē cū bullit calore putredinali sic fit in relijs succis dulcib⁹ vt vino 2 alijs: q postqz sunt cōpleta p putredinē puerant in acetū 2 h *hui*. expñit cū dicit. flegmati dulci ipō existēte dulci. q. d. nō dico qd fiat acetosus anteqz fiat dulce: s3 postqz est factū dulce. *Dicam⁹* 2° manifestū ēē p se qd flegma nāle dulce 2 flegma in nāle dulce nō pus sunt acetosa qz dulcescūt. de flegmate dulci in nāli est manifestū q nulla est ibi cā que faciat acetosum saporē: imo semp causat dulcedo in tota trāsmutatione que dulcedo est sapor valde ab acetoso distās. de flegmate dulci nāli apparet: qz tūc nō posset gñari humor nālis. f. flegma nāle qn prius generet inālis humor. f. flegma acetosus. 2 pp h *hui*. nō vult istū saporē acetosus fieri in fiate ante dulcedinē vt opinat *Anto.* s3 post dul-*

Super primo

cedinē. *Dicamus* 3° absoluit *Anto.* qd pōt ēē aliqd calm dimi nutū ināle puenire mām ex q fit flegma dulce nāle 2 puerit illā i rez acetosaz. *Ad* 2^m questū oīm qd verū flegma dulce p putredinē pōt acefcē. *Ad* 3^m oīm qd non reputo inuēniēns alia flegmata vt aqsa 2 insipida inālia p putredinē posse pueri in acetū. *Et est aliud pōticū cuius dispō est quēadmodū hoc dispositio: fortasse enī crit eius ponticitas pptercrea q cholera nigra pontica ei admixta fuit. Et fortasse crit eius ponticitas pp cām qua in se vehemētī infrigidatione infrigidatū est adeo q eius sapor ad pōticitatē sit puerfus: ideoqz ei⁹ aquositas pgelata est 2 ad siccitatē papz 2 terrestritatē alterata est. Et neqz fuit calor debilis qui ipsum bullire faceret 2 puerteret in acridinem: neqz calor fortis qui ipsum coqueret.*

Considerādū qd hic ponticū sumit p stipitico 2 pontico 2 sunt sapores fundati in humido frido simul cū sicco terreo grosso frido. signū pira in pncipio natiuitat⁹ 2 ne pilla ex quo apparet modus quo fit flegma pōticū p alterationē 2 est qd flegma dulce nāle nō occurrat calido putrefaciēti nec calido forti coqueti ad sanguinē s3 occurrat fridiori spissanti 2 expmēti subtile hūidū: vñ fit i eo siccū terrestre cū hūido aqueo grosso exnē vtroz frido. 2 hec ē rō saporis pōtici 2 oēs iste friditates sunt modi caloz remissioz. *Dubitat* an ex aliq flegmate qd ex dulci nāli possit fieri h pōticū flegma. *Ad* qd sic: qz ex gñijs flegmate pōtēte h patiz: iō flegma mucilaginosū 2 crudū pnt fieri pōtica: qzuis i se sunt insipida: 2 flegma ēt acetosus p fortiori infrigidationē ēt posset fieri ponticū. *Dubitat* qd fit frigidius an flegma ponticū an acetosus. *Ad* qd vt dicit. 4. de simplici. medi. ca. 4. scdē distin. 2. z. cañ. cap. 3. q res pontica in se est frigidior. signū qd fit a minori calore: vnde pñuz res sunt pōtice q acetose: vt in agresta apparet: sed respectu nō stri acetosa sunt frigidiora q subtiliora magis penetrant.

Et est flegmatis spēs vitrei spissi grossi vitreo lique facto similis in sui viscositate 2 pōderositate. Qd ple rūs est acre: 2 plerūqz saporē nō habebit. Et videtur q illud ex eo qd est grossius saporē nō habēs fit crudū aut puerat in crudū. Et hec qdem est illa flegmatis spēs que in principio rei erat aquosa frigida que neqz putruit neqz res alia ei admixta fuit: sed ex pmasit recōdita donec fuit ingrossata 2 frigiditas fuit ei addita. Taz igit vclaratū est q corrupti flegmas modi ex parte saporz ipsius sunt quatuor: falsus: acre: ponticū 2 inspidū. Et ex parte sui essentie sunt quatuor: aquosum: vitreū: mucilaginosus: 2 gipeum. crudum vō in collectione mucilaginosi continetur.

Hic determinat de flegmate vitreo. Considerādū qd illud flegma *hui*. notificat p ex pte modoz sube ex qd similat vitreo eliq⁹ ro: vitriū enī eliq⁹ est grossum hñs multā terrestritatē h3 pñuata cū aqueo igrossato i illo terreo: est ēt spissus pōis pūatū. i. pau coz pōroz: 2 est ēt tenax viscosum in suis ptrib⁹ 2 est pōderosus. 2 hec quoz sunt manifesta de vitreo eliq⁹ 2 silti repit vñ flegma qd h3 oia ista quoz que sunt dispōnes modi sube. p^o est grossus. 2° spissum. 3° viscosum. 4° graue. 2 eius grauitate manifeste cōgnoscimus: dicit ēt infirmi 2 astantes quādo erit hoc flegma sen tire sonū rei grauis in casu eius. similiter etiā qm cum aliqua re subleuant: illud apparet ponderosum: eius etiā grossities 2 spissitudo 2 tenacitas satis visui 2 tactui apparet: vt possibile est hoc apparere in alijs reb⁹ ex gñijs ppter dispōnib⁹ dicit flegma vitreū ad quas sequit qd fit flegma valde frigidū: qz tāta grossities 2 spissitudo nō sunt in flegmate nisi a forti frigiditate stante flegmatis viscositate. *Scdo* notificat hoc flegma ex parte saporis: 2 dicit qd plerūqz est acre. i. acetosum 2 plerūqz est inspidū.

Dubitat p qre de h flegmate vitreo dīrmiat p se 2 nō iter modos flegmas distinctos p h3az: neqz iter modos distinctos p saporē.

Dubitat 2° an sit determinati coloris.

Dubitat 3° vtrum hoc flegma aliqū est acre. i. aliqū acetosum 2 aliqūdo inspidū: vtrum alter fit ponticū vel etiā falsum.

Dubitat 4° qd dicit 2 videt q illud qd est grossum. i. flegma vitreū grossius nō hñs saporē est crudū. *Ad* qd: qd flegma crudū parū recedit a nāli flegmate: mucilaginosus aut multū plus recedit vt sup patuit: s3 flegma vitreū valde recedit in sibi: imo pōit grossissimū.

Du^m 40^m grossissimū: q̄ cerez alijs g̃si? vt 'balya. i. theo. ca. 25. d̄ hūoib'.
 Dubitat q̄ quo hoc flegma p̄uertit in crudū. Ad itellm̄ bay dubi
 tationū p̄ sciendū q̄ flegma vitreū d̄t ab alijs modis flaḡ modis
 sbe reptis in hoc flate q̄ simul i alijs nō reperiunt. nullū enī est fle-
 gma qd̄ simul h̄at oīa ista q̄tuor in excessū sic flegma vitreū. f.
 grossities: viscositates: spissitudines: et g̃uitatē. Lōtra: q̄ flegma gi-
 pseū est grossi? i. de alijs. f. de crudo et mucilaginoso sit notū. dōz
 2^a. p̄ q̄ l̄s gipseū sit grossi? non tū h̄z alijs dispōnes sic in excessū:
 q̄ est porosi? hūido educto ab eo p̄ resolones: i. iō est leui? et i. nō
 sic viscosus vel nō viscosus. Uel oīm q̄ grossities flaḡ gipsei ē fo-
 lū grossities p̄ sicci terrei qd̄ in eo est factū actu p̄ resolone: i. s̄z
 grossities flegmat̄ vitrei est p̄ sicci terrei et hūidū aqueū quoz
 vitreū est igrossatū p̄ gelationez: ex q̄ appet qd̄ est spissi? flegma
 vitreū q̄ gipseū: appet igit q̄ hoc flegma d̄t ab alijs p̄ modos
 sbe. differit etiā ab alijs specieb' nō p̄ vniū saporez: q̄ nō reperit
 vniū saporez: imo alios est īspidū aliq̄ est acetosus et aliq̄ ē pō-
 ticus vt appetit: ex quo appet solo. Cā p̄ vniū: nā q̄ h̄ flegma
 h̄z erit diuersus ab alijs in nō sbe: poterat tū repiri multoz: sapo-
 rū: iō de hoc flegmate p̄ se locutū est hic. Lū āt h̄z. p̄siderat q̄
 hoc flegma d̄t plus ab alijs p̄ modos sbe: q̄ in eis cū nullo cōue-
 nit flate: imo excedit qd̄cūq̄ flegma inale: nō āt differit p̄ sapore
 aut saporez: q̄ nō h̄z illos in excessū p̄ puenit p̄ sapore cū alijs: po-
 suit flegma vitreū inter spēs flaḡ diuersificatas ex pte modi sbe.
 p̄ scō p̄siderādū q̄ h̄ flegma h̄z cāz efficientē fortissimā fridita-
 rez: qd̄ appet q̄ ipm̄ est fridissimū: vt d̄al. ponit. z. de ite. ca. 5. et
 q̄ ipm̄ h̄z dispōnes spissitudis et g̃uitatē q̄ h̄t a fortissima fridita-
 te. Et h̄z appz solo ad q̄ones q̄dā quas hic cōiter mouet.

Du^m 41^m C̄p̄io an sit hoc flegma fridi? flegma. Dōm q̄ sic: vt Raf. ponit
 is. p̄tinen. i. ca. 7. a d̄al. itelligit. z. de diff. feb. ca. 6. p̄fiter tū p̄rin-
 gere q̄ flegma acetosum distinctum a vitreo magis in frigidaret
 p̄pter penetrationem vt superius diximus.

Du^m 42^m C̄scō q̄o an hoc flegma possit in corpe g̃nari cū sit res conge-
 la. Dōm q̄ sic: p̄t enī reperiri friditas in nobis. i. remissus calor
 z. p̄p̄ie in locis remotis a p̄ncipalib' sic īntestina. i. remissus flati-
 ce fride multū fride ex comestione piscū z. fungoz ex q̄b' m̄ae cō-
 gelabunt z. igrossabunt. p̄ scō p̄siderādū q̄ h̄z. p̄siderat q̄
 ab īntestina friditate sunt apte gelationi z. īspissationi. tales aut
 sunt flegma crudū z. mucilaginosū: flegma aquosū z. acetosū
 z. pōticū pp̄ multā friditates. flegma aut gipseū nō est aptū conge-
 lationi: cū gelatio z. p̄p̄ie ad formā flegmat̄ vitrei sit passio hu-
 midū aqueū. flegma est falsū p̄ cholera nō est aptum cōgelatiōi:
 neq̄ ē flegma nāle: q̄ p̄p̄ie est fridū. Lū ergo nos imaginati eri-
 mus flegmata p̄dicta: q̄ sunt frida occurrere frigidū cōgelati qd̄-
 cūq̄ sit illud siue erit fridū siue īntestina: z. imaginati erim' multas
 cōgelationez z. īspissationez appetit nobis flegma vitreū factū ē ex
 p̄dictis flegmatib'. Sit igit vitreū flegma vel ex flegmate aquoso
 vel mucilaginoso vel crudo vel acetoso vel pōtico: z. p̄t formari
 rō ex p̄missis sic: flegmata vitrea sūt ex materie? q̄ p̄t p̄ gela-
 tionē ad hoc puenire: q̄ ex illis p̄t fieri flegmata vitrea. Si q̄ āt
 vult imaginari q̄ flegma falsū z. ē flegma nāle h̄z nō sunt apta p̄-
 gelationi: tū p̄ violentia agentis cōgelatis p̄t gelari z. īspissari ad vi-
 treū flegma: nō p̄hibeo eū: h̄z videt nūb' lōgiquā. flegma aut gi-
 pseū sit imaginatū gelari nō erit h̄z aliq̄ viscosus vt est flegma
 vitreū: imo ad aliq̄ lapideū frāgibile. C̄ h̄z p̄missis appz p̄ so-
 lutio ad scōz q̄ōnē. f. an flegma vitreū sit aliquid coloris. Dōm q̄
 vt p̄lin hoc flegma repit diaphanū qd̄ qd̄mō albedis diaphana:
 rez sicut vitrei. i. rō est: q̄ vt p̄lin sit a flegmatib' crudo aquoso z.
 mucilaginoso: q̄ ista plus p̄git reperiri. i. ista flegmata in se sūt
 diaphana alba. i. iō p̄gelata seruāt p̄ se illā dispōnē saltē in latitu-
 dine aliqua: accidit aut hoc flegmata diaphana q̄q̄ apparere vt
 meliā nigrā: q̄ nō penetrantur a radio: z. hoc q̄q̄ decipit medi-
 cos. p̄ dico scō q̄ cōtigit illud repiri vere coloratū vel ex mā: q̄
 est vere colorata sic qd̄ sit ex flegmate acetoso z. pōtico factū p̄p̄ie
 per meliē cōiunctionē in q̄b' est verus color: tēdens ad nigredinez
 aliquid siue obscurā diaphaneitatē: sic etiā si flati mucilaginoso i-
 sit aliqua albedo: z. postea p̄gelet in flegma vitreū: vel talis est: i.
 in actu cōgelatiōis: vt p̄git. i. cōtigit ē intercept' aer alijs in fleg-
 mate q̄ cōgelet vel pus erat intercept'. aer aut sit in mixtū facit
 res appere albas: vt. z. de g̃nōne aia. ca. de pilatura. cap. 5. z. dicef
 hoc p̄fiteri. C̄ ad tertiā dubiōnem appet ē solo: q̄ h̄ flegma vi-
 treū p̄t repiri pōticū cū sit ex pōtico cui accidit rāta congelario
 q̄ venit ad silitudinē eliquati vitri. falsū āt z. vitreū aut nō re-
 p̄t aut est pole lōgiquū. repit āt acetosum: z. hoc q̄ sit p̄ p̄gela-
 tionez flegmat̄ acris. i. acetosū. Lū aut cū dicit q̄ flegma vitreū
 p̄t p̄tū: i. aliquid est aer. i. acetosus: z. hoc q̄ sit ex acetoso flate: i.
 tellerit ē q̄ p̄tū est pōticū: q̄ b̄ erat notū nō est p̄fiteri: de-
 clarationez er'. Et hoc appet rudis p̄mo Antony q̄ imaginat fleg-

ma vitreū esse q̄ pus cōgelatū a frido: z. postea q̄ calor violēt'
 dissoluat id z. vitrū ligdū faciat sic ītersecant lateres a forti calo-
 re ex hoc credit fieri sapore acetosum: nō enī expedit ponē q̄ fle-
 gma ad hoc q̄ sit vitreū acetosus patiat ordinatū duas p̄rias in
 nobis: i. credā q̄ ipz eris vitreū eger fortib' medicis vt dissoluat
 z. eūf s̄z q̄ auctores ponunt. p̄ Appz solo ad dubiōez q̄dā. nam
 cū h̄z. dicit q̄ repit flegma vitreū nō h̄z sapore: voluit h̄z d̄claf
 vel ponē q̄ erat maḡ occultū: opz q̄ scire q̄ flata q̄ sapore nō h̄t
 sunt mucilaginosus crudū z. aquū: sunt. n. īspida vt muci vel mu-
 cilagines: z. vt res crude z. aq̄e cōuerse: q̄ p̄ cōgelatiōez multā ad
 rē s̄le: vitro effuso tūc sit flegma vitreū īspidū. Et hoc ē qd̄ h̄z.
 d̄c. Et vt q̄ illud qd̄ ex eo est grossus sapore: nō h̄z. i. flegma vi-
 treū qd̄ est flegma grossū qd̄ sapore nō h̄z est crudū. i. sit ex flate
 crudo: z. iō est crudū. i. est flegma crudū vltari? cōgelatū. z. dedit p̄
 hoc itelligē q̄ est flegma mucilaginosū multomaḡ cūz vltari? con-
 gelat. Nō. n. idiget mucilaginosum tāta cōgelatiōe vt fiat vitreū
 quāta idiget flegma crudū: q̄ mucilaginosus est g̃si? z. crudū: vt
 statiz h̄z. reponet crudū flegma s̄b mucilaginoso. Et tūc s̄bidit aut
 cōuertit in crudū. i. aut hoc flegma vitreū g̃siū īspidū est aliud
 flegma q̄ flegma crudū p̄dictū siue mucilaginosus: q̄ aliō flegma
 p̄uertit i. crudū. i. i. crudū p̄ vltariōem cōgelationem. Et tūc dat
 ex' cūz d̄c. (Et hoc qd̄ est illa rē. i. z. ē flegma vitreū īspidū
 qd̄ sit ex flegmate cōuerto ad cruditatē p̄ cōgelationem cū illa. f.
 vt ex mā. i. ex flate aquoso cōgelato nō putrefacto: q̄ tunc potuit
 set ex eo facē falsū vel fuisset putrefactus resolutū: neq̄ res alia
 admixta fuit: q̄ illa fecisset hoc flegma sapozosus. f. acetosum vel
 pōticū: z. tunc illō flegma vitreū nō fuisset īspidū de q̄ hic loq̄.
 Et his appz q̄ hoc vocabulo crudo h̄z. vt i. hoc cap. de flate in
 trib' signationib'. p̄rio p̄o flegmate crudo distincto ab oīa alia spē
 diuersificata ex pte sbe: z. h̄ supra cū dicit q̄ flegmat̄ aliō ē mu-
 cilaginosus aliud est crudū. Scō p̄ flate mucilaginoso z. crudo si-
 cut hic cūz d̄c: z. est flegma crudū. i. crudum vel mucilaginosum.
 Tercio p̄ flate aquoso q̄ cōuertit z. i. crudū i. crudatōe qua sit
 vitreū: z. hoc cūz d̄c aut cōuertit in crudū. p̄ scō p̄siderādū z. q̄
 si imaginatio tua cōprehendit flegma aquosū q̄ cōuertit ad vi-
 treū trāfere per grossities crudi z. mucilaginosi flegmat̄ tunc po-
 teris dicere: aut cōuertit in crudū. i. aut flegma aquosum de quo
 sit vitreū postq̄ fiat vitreū fiat crudū. Et apparet solutio ad q̄ntā
 dubiōem z. apparet q̄ h̄z. nūb' hic īntellexit.

Du^m 43^m C̄s dubitat tunc p̄ si flegma acetosus vel pōticus sit vitrū nō d̄be
 ret remanē pōticū vel acetosus: q̄ qd̄ mutat modū sbe de g̃du ad
 g̃dūz vt sapore mutare. Dōm q̄ nō mutat istā s̄bam q̄ nō possint
 illi sapores saluati rō ē ac si vinus acetosus glaciaret: illa. n. gla-
 cies est acetosa: h̄z nō appet acetositas nisi cūz eliquat forsan.

Du^m 44^m Dubitat 2^a: q̄ vt q̄ flegma vitreū factus ex flate aq̄so vel cru-
 do vel mucilaginoso q̄ sunt flata īspida sit nēcio pōticus: q̄ ista fle-
 gmata īspida nō veniunt ad vitreitatē nisi p̄ fortes friditates: sed
 talis cōgelat z. mouet ad terrestreitatē vt appz in flate pōtico: q̄
 multomaḡ cūz sit vitreū. p̄ Dōm q̄ frig' adueniens flati. v. g. aq̄-
 so cūz p̄uertit ipz in vitreū cōgelatū vel exp̄mit aliq̄s p̄es hūidū
 subtilis: tunc terrefriscat taliter q̄ sit sapor pōticus: vel nō exp̄-
 mit illas: s̄z si illas cōgelat itus: z. tūc nō sit terrefriscatio z. nō
 sit sapor pōticus. accidit āt in cōgelatiōe exp̄mi vel nō exp̄mi hūmi
 dū pp̄ multas cās. z. vna de manifestis est: q̄ res bec est: p̄ozosior
 vel nō p̄ozosa: z. bec diuersitas p̄t accidē in īdiuiduis eiusdē sp̄ei
 flegmat̄. v. g. aq̄. hic enī potuit icipe digeri z. fieri p̄ozosus: z. tā-
 dez occurrit sibi frig' cōgelas. hic āt stat in sua aq̄sitate puriori z.
 densa. z. alie multe s̄t cās q̄s aliūde scis: q̄ ex flati b' īspidis p̄t re-
 sultare flegma vitreū īspidū z. pōticus. p̄ Alij ēt s̄t modi dicēdi
 ad hāc dubiōez q̄s per te p̄sidera: z. tuemēs aliūz modū in p̄p̄rio
 p̄ illud qd̄ supra dicit ad siccitatē parip̄er rē. dicit. n. parip̄er nō
 sine cā. i. igit d̄c vt pus dicit de īspido. p̄ Dōm q̄ hic accipit īsp-
 idūz large ad dulce: tunc cū locut' fuit de dulci īnālī locut' ē d̄
 īspido: q̄ cū ibi vīcat flegma in mixtōe est īspidū respectu pu-
 ri sanguis. est ēt locut' de īspido z. locut' est de flate aq̄so z. cru-
 do z. mucilaginoso: z. s̄m hoc vna species flegmat̄ est de duabus
 speciebus: de vna per saporem de alia per substantiam.

Du^m 45^m Dubitatur. q̄ hic ponuntur. s. species flegmat̄ īnaturalis: z. ta-
 men h̄z. solum ponit quatuor secūdo de differentijs febriū. ca.
 25. z. h̄alyab. p̄mo theo. z. Viaticus cum multis alijs. f. falsum
 acetosum dulce z. vitreum. p̄ Dōm q̄ perfectior fuit d̄istō h̄z. i.
 ter oēs distinctiones: velle aut omnes q̄s h̄z. ponit cōprehendē
 sub illis. 4. quas h̄z. ponit esse parip̄er difficile.

Du^m 46^m Dubitat de quodā flate qd̄ q̄q̄ apparet cūz clysterijs qd̄ est al-
 buz ouoz sicut pinguedo quedā. p̄ Dōm q̄ vel est īproprie flegma
 sed est mucositas īntestinalis vel sunt flegmata mucilaginosā aut
 vitrea longo tempore ibi p̄tenta z. digesta parumper: vni multuz
 apparent in sinibus egreditur p̄lixaz flegmaticarum.

Bentilis

Cholera autem rubea alia est naturalis alia est que est superfluitas non naturalis.

Primo ponit diuisiones. Secundo declarat. Considerandum quod cholera sumitur pro omni humore ut intelligitur facies egrotantis. Intelligitur etiam per cholera rubea et nigram: ut supra dicitur. et sola rubea ut in commento. 33. afo. 7. particule. Quibus cholericis.

Dub^m 47^m Tunc dubitatur quod nulla vis cholera naturalis cuius vis sit superfluitas: ut. z. coll. ca. 1. et. z. de virtutibus naturalibus. ca. 9. / Dicitur quod cholera omnis sanguini comparata est superfluitas et respectu sui naturalis. id est non habet illam perfectionem quam habet sanguis: sed cum ipsa cholera in se considerata fuerit quod est naturalis que habet fines et utilitates nobis expedientes ut dicitur. illa autem est naturalis que mala et nociva est.

Naturalis est spuma sanguinis cuius color est rubescens clarus et est leuis acuta: et quanto magis fuerit calida erit eius rubedo maior.

Primo determinat de naturali. secundo de naturali. ibi. (Non naturalis.) prout. i. z. per ea notatur quod sui accitio. z. per suos fines. z. ibi. (Que cum corpore.)

Dub^m 48^m Considerandum quod notatur cholera naturale est quatuor. prout per hoc quod dicitur spuma. / Contra: quod flegma est spuma: ut Isaac per ymaginem. Tres spuma fit quod humiditati viscosi et cludis vel miscet viscositas: ut in commento. 43. z. per. afo. 7. Strangulatio. z. z. p. notitio. 47. co. 1. et. 7. pericula afo. 3. afo. 7. Quibusvis spumose sunt egones. ventositas: ut in cholera non est talis. Amplius spuma stat se patet ab eo cum est spuma: sed cholera non est in venis. Dicitur quod cholera respectu sanguinis est spuma dupliciter. prout: quod apta est supinare sui caliditate et subtilitate. Secundo: quod est apta facere in sanguine agitationem et euaporationem que sunt de causis spume. dico et quod flegma potest dici spuma que sui viscositas subtilitate et grossis vaporibus est apta in ampullis coeuerit et per se in ampullas perurates. Et idem dicitur Antonius et dicitur hic quod si sanguis quod per se non est spuma perurates sicut flegma. si cito frangitur sicut cholera: posset tamen cito recedere spuma signare cholera et flegma ex quibus dicitur cessant. / Secundo notatur cholera per colores: quod est rubea clara. propter subtilitatem sue: sed: et quanto est calidior est eius rubedo. scilicet clara maior: quod magis tendit ad igneam.

Dub^m 49^m Tunc arguitur quod a calore non sumitur certa signatio: ut Gal. 4. de sim. medi. ca. ult. et dicitur. z. can. ca. 3. sed si cholera quod est calidior tanto rubedior: igitur ex rubedie possumus arguere super calitatem. Dicitur quod in virtutibus spe non possumus arguere ex rubedie vel ex maiori rubedie super calitatem: quod rubedo stat cum frido sic in corallo et sandalo: sed in ea de spe possumus arguere: sed rubedo est calidior: et calidior est calidior: et est rubea clara. propter subtilitatem sue: sed: et quanto est calidior est eius rubedo. scilicet clara maior: quod magis tendit ad igneam.

Que cum corpore gignat in duas diuidit partes: quarum una cum sanguine vadit: et altera ad christum transmittit sellis.

Hic ponit fines cholere naturales. Et primo ostendit duas eius partes. Secundo vniuersumque eorum ponit prout finem. secunda ibi. (Illum.)

Dub^m 50^m Dubitatur decesso quod aliquod cholera cum sanguine vadit quod sit plime et tatis: an illa quod sanguine vadit: an illa quod ad se redit. hac quod non a nullo inueniuntur quod cum sit: quod vitas et b sciri non potest. Possit igitur tenere quod minus illud quod cum sanguine vadit: quod sit tatis: nec magis abile est quod sanguine facit amara: parum quod ea sufficit ad utilitatem nutritionis et penetrationis. sicut autem huius dicitur vult tenere non prohibeo eum.

Dub^m 51^m Secundo dubitatur quod cholera fit subtilior: an illa que vadit cum sanguine: an illa que ad christum sellis committitur. / Dicitur quod illa que vadit ad christum: ut potest colligi a Gal. in. z. de virtutibus naturalibus. ca. 9. nam que cum sanguine vadit est magis benigna et magis per pinqua nature sanguinis: et ideo grossior: que autem vadit ad christum est purior et calidior: et per se magis ignea et subtilis.

Dub^m 52^m Tercio dubitatur. vtrum cholera semper in corpore generetur. Ut quod non ex dicitur. (Que cum.) Tres reperiuntur aialia quod non habet se ceruus: ut per de hysteriis. ca. penult. et. z. eiusdem. c. 15. et. 4. de vitibus aialium. cap. 2. in eis non gignat cholera: quod multo magis est potest quod in hoie non semper gignat. / In dicitur. quod Gal. z. de virtutibus naturalibus. vitio ca. ponit modum gignis humorum semper cum die sanguine gignat: dicit etiam gignat cholera et alios humores: et ita ponit dicitur. sequenti cap. / Dicitur quod dicitur cholera non semper gignat ut cum hoc accipit cibaria frigida et cur par est fridus. / Nos dicamus quod cum coit dicitur quod cholera semper gignat posset intelligi ut sonat fmo. i. continuo tota vita: et est fmo falsus: quod gignatio cholere non est opatio prima in nobis. / Alio modo quod semper cum gignat sanguis in epate: gignat cum quo aliquid per cholera: et tenet coiter quod sic dicitur semper cum gignat aliquid gignat eius superfluitas: nam gignatio cholere est per digones et in digone segregat superfluitas ut post sciemus: quod cum gignat sanguis: gignat et cholera. / Alii etiam pbant quod non est verus sanguis si non gignat cholera: quod non est prout alios humores. / Alii pbant sic. quod semper cholera est necessaria

Super primo

cum sanguine per causas quas dicitur. dicitur semper gignat cum sanguine: accidit tamen quod plus et minus gignat. / Ad dicitur dicitur. prout hic est quod da modus loquendi sicut si diceretur cum cholera mouet ego curro. / Uel dicitur quod dicitur cum gignat: quod non semper gignat sanguis. / Ad rone dicitur per quod aialia non habet se: tamen in eis gignat cholera: sed non que vadit ad se: sed que vadit cum sanguine. / Alii credunt quod in his aialibus se sit occultus sicut ceruus in cauda: vtrum in cauda cerui ponit venenatus. / Ad rone opinantium omnium quod huius epar sit frigidus et hoc vtratur fridus: tamen cum sit sanguis sit aliquid de cholera sed parum.

Item quod quod de ea vadit cum sanguine cum eo penetrat cum necessitatis et iuuamenti. Necessitas facit ut penetrat cum admisceat ad nutrienda membra: in quorum coplombus magna cholera rubee parte esse oportet secundum modum quem meretur de diuisione sicut pulmo. Sed iuuamenti est ut sanguini ne subtrahatur: et in itineribus ipsum penetrare faciat.

Primo ponit finem cholere eum cum sanguine et est notum. / Considerandum quod sic necius est membra nutrire cholica ut pulmo: sic necia est cholera que per nutrimento eorum cum sanguine miscet: et sic subtilitate sua iuuat penetrationem: quod penetrationem facit principaliter nam membrorum trahentium et pellentium: sic cholera finis talis vocatur iuuatibus non autem necessarius: quod penetratio sanguinis sed cholera non iuuaret subtilitate sua: id est oportet dicere quod nutritio pulmonis non heret solo sanguine si cholera illi non esset mixta.

Dub^m 53^m Dubitatur quod fit de cholera que cum sanguine vadit iuuat ad penetrandum postquam coplombus penetrationem vel utilitatem penetrationis. / Dicitur quod si omnia membra nutrienda illam ut penetrat: illa est quod fit cum sanguine nutrit membra: sed quod plus indiget hoc pulmo quod alia membra: ideo dicitur. de eo expressit. / Uel dicitur quod si vltra quantitatem qua indiget per nutritionem vadit de cholera cum sanguine solus ad finem qui est penetratio sanguinis: vel si vadit solus per hunc finem et non per aliquam nutritionem: tunc hec cholera coplombus sua utilitate insensibiliter resoluit: et si aliqui etiam sensibilibus simul cum aliqua sanguinis agitate tunc fit sudor. Sudor enim est quod sanguis aquositas cuius cholera est admixta: ut. z. can. ca. de sudore. et ex hoc colligitur quod sudor est falsus: quod est aquositas cuius miscet amara et laborat Aristoteles in hoc problematum quarta pericula. pble. 12.

Dub^m 54^m Dubitatur an cholera naturalis sit subtilior sanguine. Ut quod non: quod cholera est facta per maiorem decoctionem: quod magis gignat: quod decoctio ingrossat: ut. z. p. notitio. co. 33. / Amplius cholera est amara: sed sapor amarum signat suam grossiorem dulci: ut potest colligi. 4. de sim. medi. cap. 2. per bas: quod dulce fit amara educto subtili humido et remanentibus partibus gignat terreis. / Item dicitur dicitur cholera pura et flegma purum sunt humores gignat: ut Gal. z. p. notitio. ca. de vomitu. co. 38. / In dicitur dicitur. / Contra: dicitur dicitur quod cholera ex sanguine gignat est gignat sanguine. / Hic sermo reprobat quod cholera est ex sanguine fit: fit ex subtiliori parte sanguinis: sed totum sanguis est gignat subtili sua parte. / Sicut dicitur quod Isaac in libro ymaginis aliquid dicitur simile. / Uno modo in sua et sic cholera non est subtilior sanguine per causas dicitur. Alio modo in gignat vel actione vel virtute: et sic cholera est subtilior. / Nos dicamus cum. d. z. de virtutibus naturalibus. z. ca. ubi cholera vult in sua esse subtilior sanguine sic vult in sua esse subtilior cholera: et vult quod hoc sit sensu preceptibile. Rone: quod ex subtiliori materia fit: illud enim quod in chilo simile est fit cholera ut oes pbant. / Amplius ipsa est ignea legis respectu sanguinis: ut Gal. in. 4. de virtutibus. c. 4. / Amplius digo cholera est per ingrossationem: ut 4. can. ca. de cura gignat putrida: et alia signa alii ad hoc inducunt. / Ad primum rone neganda est prout. z. cum pbant quod decoctio ingrossat. Dicitur quod vix est non decoctio: vtrum cholera quod est in fieri. ps chilique cholera ridet est subtilis subtilitate quod debet rebus ut crude sit respectu sui ipsius cum sunt decocti: tamen hoc minus coctum ut sanguis potest esse grossius quod alio magis cocto ut cholera. Quod autem propter quod creditur hic. f. quod digo vel decoctio ingrossat dicitur intelligi est fmo in cap. de virtutibus. / Alii tamen dicunt quod decoctio quod ingrossat est illa quod paretur: sed digo que separat subtile a grosso sic digo qua fit humor gignatio aliquid ingrossat et aliquid subtilit. / Ad secundum dicitur dicitur. sapor amarum / sumis in sua gignat. Quidam dicit quod cholera sapor non est amarus purus: imo est sapor acutus multum cum illo amaro: id est est subtilior in sua esse dulces res: et propter quod in cholera sapor acutus est dicitur super amara: et per prout partes subtile supra gignat dicitur. / Alter dicitur dicitur quod propter quod dicitur amara est grossius dulci: est falsa. propter vltra accepta sic fumus est amarus: et est subtilior carni: quod sunt dulces: sicut est res subtilior melle: igitur propter vltra cum res dulcis coplombus ad ipsas facta amara. Cholera autem sua habet magis et sanguis sua. / Sed tu dices. ego accipio cholera facta per sanguis dulcis in ratione illa saltem erit gignat illo sanguine dulci. Dicitur dupliciter quod vix est illa parte sanguis que in cholera transiit: non tamen in toto

toto sanguine: cui in sanguine sit pars alia que trahit in melias que est pars grossior. Sed tu dicis accipiat illa pars subtilior sanguis que per coarctat in cholera et sepe a sanguine alio: tunc vix erit dicere hic est sanguis et est subtilior et cholera que ex eo fit. Dicitur quod non est possibile accipere illam partem sanguinis in actu separata que sit sanguis: sed oportet in se accepta habere in se duas partes. scilicet grossam et subtiliorem. Alii dicunt quod quicquid per sanguinem trahit in cholera est grossior et cholera in qua trahit: et cholera est subtilior et illa pars sanguinis que in ea trahit. Et cum dicitur quod illa pars ingrossat: quod sit terrestris. Dicitur quod sicut illa pars sit terrestris: per hoc quod ab ea excluditur humidus: ita sit subtilior: quod terrestris illud subtiliatur in sicco igneo calore. Ad argumentum dicitur ridet dicitur quod cholera pura. id est per pinqua nature elementali est grossa. scilicet per fortiter adustionem.

¶ Quid dicitur de ea colatu ad chistim transmittit felis causa ne cessitas transmittit et vitellina: necitas autem est et finis totius corporis quod est ipse a supfluitate mudare: aut per ipsum ipsius membrum quod est fel nutrire. Vitellina vero duo sunt inuicem: unum est intestina a stercore et sate viscoso abluere: et alius intestina et ani musculos per se videtur quod sit ei necesse sentiat: et egestionem emittat: idque sepe accidit colica causa oppellio nis que fit in foramine quod a felle descendit ad intestina.

¶ Hic ponitur finis cholere eundem ad fel. Considerandum quod si cholera quod vadit ad chistim felis iter cum sanguine in aialibus in quibus non idem corrumpitur sanguine et nutritione: et ita colore: unum necessarium est non ire: id in nullo homine sano vel sibi sano est quod illa cum sanguine vadat. Considerandum est quod nutritio chistis felis non fit a cholera pura sed ab vinctuoso alioque esse cum illa cholera: per hoc autem habet chistis nutritio per venas per eas eunt in eum ab epate quas visu anathomia ostendit. Dicitur igitur quod vel illud vinctuosum quod est cholera vadit aggregatum cum eo quod per venas vadit de sanguine ad chistim felis: et ambo sunt nutritio nutritum vere: vel quod illo vinctuoso chistim felis abutit et voluptuatur in illis non tamen vere nutritum ab illo: oportet enim quod omne membrum quod aliqua superfluitates trahit gratia alicuius convenientie et delectationis trahat: ut de vitellibus naturalibus. cap. 7. et 13. Bal. ponit.

¶ Tunc dubitat quoniam iste finis est necessarius. Dicitur quod si ab illo vinctuoso chistis vere nutrit et sine illo non nutrit: manifestum est quod necesse est cholera cum illo vinctuoso ire ad chistim: et oportet tamen quod illud vinctuosum non iter sine cholera. si autem solus voluptuosus et abutitur illo vinctuoso et non vere nutrit illo sine dubio illa cholera ut potest hoc vinctuosum non est necessaria: nisi in quantum illa voluptuositas siue delectatio est necessaria: et quod chistis non mudificaret sanguinem ab illa cholera nisi esset hoc delectatio: et illa mudificatio est necessaria ut id est dictum: igitur hoc voluptuosus est necesse. Considerandum quod circa intestina multa flegmata adunantur: et cum hoc egestio est supfluitas grossa: vitellinaque fuit illa cholera ad principium intestini ire ut illa flegmata absterget et purget euigilas expulsum: ad stomachum autem si inisset corripisset digestionem: hec sunt que plerumque formone Bal. de claus. libro de vitellitate prius. 4. cap. 13. et credendum quod ad stomachum autem de rapina viuendum vadit cholera iuuas ad illos digones: quod vocatiter comedunt cruda. In hominibus autem vadit ad principium intestini. Et ad duodenum ut oia intestina emundet: et monstruo se in aliquo homine vadit potius ille ad fundum stomachi et non ad intestinum: unde cognoscitur hic cholera quod emoretur: ut Bal. in thegn. 2. tracta. de vitell. textu co. 19. et de coplomb. vitell. cap. 2. et de regimine acu. co. 30. In aliquo etiam subtilissimus alius potius vadit ad fundum stomachi per eum qui vadit ad intestina: ut quibus anathomia inuenerit: et haly. primo the. vitell. 25. cap.

¶ Tunc dubitat: quoniam iste finis est vitellus cum videatur necesse. Dicitur dupliciter. primo quod stat in terminis necessariis tanta est ei vitellitas: tunc quod opatio expulsiuonis materie intestinalium est actus principalis virtutis duarum. scilicet naturalis et aialis copressive musculorum: dicimus quod opatio facta a cholera est inuicem siue vitellus siue ad hanc operationem et non necesse: id inuenitur homo sibi sanus: et non sanus semper qui non habet aurilium a cholera: idemque causa est euidentis.

¶ Non naturalis vero cholera alia est que a natura egreditur: per quam extranea que ei admiscetur: alia est que a natura egressa est per eam in se: quod eius substantia est non naturalis.

¶ Secundo ponitur diuisione. 2. de claus. membra. scilicet ibi (partis prime.) Dubitat quare non distinguat per sapores. Dicendum quod omnes species cholere participant amaritudinem.

¶ Partis prime est alia que est scita et famosa: et est illa cui cunctum illud quod est admixtum est flegma: cuius generatio

magis est in epate: et alia est que est minoris fame: et est illa cui extraneum quod est admixtum est melancholia.

¶ Primo determinat de cholera in alia facta per admixtionem. Secundo de ea que fit per alterationem in sua. scilicet ibi (Que.) prima in duas. primo ponit diuisionem. secundo exequitur ibi (Nota autem.)

¶ Dubitat si an flegma misceatur cholere. Ut quod non: quod Isaac yrinax primo dicit quod est spuma: et sic non est miscibilis. Dicunt quod cholera et flegma possunt misceri: non facilius: potest ex eis fieri vna res in forma: et possunt misceri saluantes formam. Ad contrarium per quid dicitur cum diximus quomodo flegma est spuma.

¶ Dubitat 2. quare ista est scita et famosa. Dicitur quod frequenter euenit: plus enim est aptum fieri mixtio flegmatis cum cholera: quod flegma cholam iulcat et cholam diuidit flegma: quod fit apta fieri mixtio mellis que est sicca terrestris cum cholam que est et sicca ignea. Et id plus de hac loquitur Aui. et ideo etiam in maiore surrexit famam.

¶ Dubitat 3. quare cholera in alia facta per flatus admixtionem inueniatur in stomacho: ut potest intelligi ab Isaac in dictis vitell. 4. cap. 13. cholera generatur in epate. Dicitur quod flegma in epate fit passibilis per diuisionem eius in partes ab ipsa cholera: et idem corpus vterque ibi melius miscetur: cum autem hoc mixtio ibi facta est non toleratur ab epate: sed pellitur in loca lata et apta: et ideo inuenitur in stomacho: ut dicitur Isaac.

¶ Dubitat 4. ubi fit generatio cholere in alia per mellis admixtionem. Dicitur quod hoc Aui. non explicat: tamen credendum est in epate per causas dictam.

¶ Dubitat 5. quare non dicitur de cholera in alia per admixtionem sanguinis. Alii dicunt quod si sanguis admiscetur cholere non permiscetur in sua dispositione: sed trahit in hanc cholera et idem cholera illa stat in dispositione illa que prius erat: si sanguis misceatur flegmati: non propterea coarctat in flegma sed mutat flegma: et idem reperitur flegma inuicem per sanguinis admixtionem: et non reperitur in alia cholera per admixtionem sanguinis. Alii dicunt quod cholera non potest fieri in alia per sanguinis admixtionem: semper ex hoc fit magis finis naturam. Nos autem hoc hic postponimus ad questionem de qua dicimus parum in fine.

¶ Nota autem et famosa autem est cholera citrina: aut est cholera vitellina: flegma namque cui admiscetur cholera quod generatur et est tunc et generatur inde prima: quod generatur est grossum: et generatur inde secunda. scilicet cholera que oritur vitellis similis existit.

¶ Hic per notitiam cholam non uale famosas. 2. non famosam. 2. ibi (Que aut.) Considerandum quod cholera citrina in usu proprio huius vocabuli citrinum apud Aui. est cholera cui flegma sibile aquosum et comixtum: et habet colore viridem: aque tunc cum croco: et in usu comitatur frequenter inuenitur cholera citrina per cholam naturalis: per cholam quatuor naturalis.

¶ Dubitat. utrum cholera vitellina generatur per flegma grossi admixtionem cum cholera. Ut quod non per Bal. de virtutibus naturalibus. vlt. ca. qui vult quod fiat per affusionem cholere in naturalis cholere. Idem Auer. coll. 3. ca. 3. per fert in hoc finis Bal. In hoc quod est discordia. Aui. enim et Isaac in dictis vitell. 4. cap. ponit quod vitellina cholera fiat ex admixtione flegmatis grossi cum cholera: et idem est minus causa quod fit cholera naturalis: et idem per cantice. ca. de humoribus. co. 64. quod cholera vitellina non est per nitore virtutis et potest. Et mirandum est de haly. primo the. cap. 25. qui fidelis secutor est Bal. quod in hoc. non insequitur eundem concordat cum Aui. et Isaac. Sed Bal. et Auer. ponit quod cholera vitellina fiat per cholam naturalis affusionem siue forte ignitionem: et idem ipsa est calior: quod cholera naturalis. Quidam autem attedentes hac discordia secuti sunt Bal. et quidam Aui. et alii inconuenienter concordare voluerunt de quibus non curamus. Dicamus igitur quod cholera vitellina dicitur quod sit vitellus ouorum: sunt autem vitelli ouorum oes siue grosse et aliquando viscosae et citrini coloris: et in hoc oes coincidunt. Diuersificantur autem in gradu citrinitatis: quod vitelli ouorum sunt coloris citrini ignei reddentes ad quadam rubedinem: et quidam sunt citrini parum tincti: imo cuiusdam coloris citrini debilis citrinitatis. Ex his apparet discordie sedationem: nam cholera vitellina si sit vitellus vitellis ouorum in viscositate siue et grossitate et citrinitate coloris non inter se: sed debili sit ex admixtione grossi flatus cum cholera: de hac loquitur Aui. et sequaces. Ex his apparet quod ista cholera vitellina est remissa caliditatis respectu cholere naturalis: et ista cholera vitellina si fuerit ex flegma mixtione deberet habere cum sua grossitie aliquid viscositatis: subdit quod sensus visus in hoc adiuvat Bal. si intelligit quod ad visum cholera vitellina non apparet viscosa dicemus de falsis: quod per experientiam videmus eam aliquando viscosam: dicitur et Auer. quod non contingit eam illa videre: sed cholera vitellina si sit vitellus ouorum in grossitie et citrinitate coloris inter se ignea: non autem in viscositate fit ex cholere affusione per quam multo euaporare humor ingrossat: et de hac loquitur Bal. et Auer. et ista est calidior cholera naturalis. Signis autem posset imaginari istam cholam in suo humido decore sic affata coquuntur: unde Bal. affusionem vocat illa posset imaginari istas: cholam vitellina aliquid habet viscosi.

Bentilis

stare: manifesta tñ viscositas ē illa q̄ ex gñi viscosi stas mixtione fit: iō oibus consideratis ita dicit verius cholera vitellina.

Que aut̄ mioris est fame ē illa q̄ cholā vocat̄ adusta que aliq̄ duoz gñat̄ modoz. Unus est vt cholā in se adurat̄ z accidat i ea cinereitas: h̄ ei⁹ subtile nō sepe ab ipsius cinereitate: imo cinereitas in ea p̄tineat̄: z b̄ qdē est peior. Et ali⁹ est vt cholā nigra extrisce⁹ ad eā veniat̄: z cū ea misceat̄: z hec qdē est melior. Hui⁹ aut̄ sp̄ei cholere color est rubeus: sed non est clarus neq̄ floridus: imo est magis similis sanguini: h̄ est tenuius: z plerūq̄ a suo colore ppter aliquas mutas causas.

Dub⁹ 64 **H**ic ponit duos modos cholere inālis facte per admixtionez q̄ cholera nō est famosa. / Considerādum q̄ primus modus cholere est cholera quā Sal. vocat vitellinā factā per affationē: hoc appz̄ er mō quē Aui. dat cū dicit. accidit vt cholera in se adurat̄ z accidit tē. i. ex qua adustione ptes alique tēdunt ad nām cineris: z ex hoc tñ dicit ad nām melācholite. Sed eius subtile nō separet̄. i. s̄ eius humidū nō separet̄: imo illud cineritūz cōtineatur in illo humido z apper̄ ex alto: nā credendū est q̄ Aui. cognouit cholera vitellinā factā ex affatione cholere nālis: sed necubi de ea locut⁹ est nisi hic loquat̄ de ea: tñ nō placuit sibi vocare eā vitellinā: sed vocauit eā cholera adustā: z cā fuit: q̄ nō oīno s̄ilaf vitellis ouoz: q̄ nō in eudēti viscositate. S̄ tu dices ista cholā vitellina scā ex cholē affatiōe ē famosa: s̄ Aui. dicit cā nō famosaz. Dm̄ q̄ ipsa ē famosa apd Sal. nō at apd alios medicos q̄ fuerit Aui. ppingo- res q̄ Sal. z sine dubio frequēt⁹ iuenim⁹ in nobis cholas igrossas p̄ flegma pp̄ huius gulofitates q̄ iueniam⁹ cholas affatiōe ingrossatas multum: q̄ non fit hoc nisi a valde extraneo calore.

Dubitat̄ q̄ cholā adustā nō vī cadere in hac pte: q̄ hic d̄ ex sermo de cholera inālis facta per admixtionez: z nō de cholā inālis facta per alterationē in se. / Dm̄ q̄ h̄ in gñatiōe hui⁹ cholere adustē cōcurrat alteratiō in sui s̄ia: tñ cum imaginamur cineritūz ei⁹ miseri cū suo hūdo qd cineritū tendit ad verā meliā: tunc imaginamur hāc cholera fieri p admixtione melie adustē: z ideo si cinis ille separet̄ esset vera sp̄s melācholite dicēda. (Et hec q̄ dem est peior) s̄ possit esse verus sermo q̄ hec cholā est peior q̄ vitellina de qua supra dixit̄ tñ Aui. intelligit̄ q̄ fit peior q̄ illa de qua statim dicit̄ cum dicit̄. z alius vt cholera nigra.

Dub⁹ 65 **D**ubitat̄ de qua cholera nigra itellerit. Dm̄ q̄ de nālī. cum enī melia nālī misceat̄ cum cholera nālī vincēt cholā fit cholā inālis: q̄ pmutat̄ a sui s̄ia z qualitate sibi cōuenientē: ex quo appz̄ q̄ ista est melior q̄ pmissa: melia enī nālī nō malignat cholera naturalē: sicut malignat eā adustio affans illā z incinerās: z in cinerē continuās cū humido. Si aut̄ Aui. per cholāz nigrā hic absolue prolata intelligeret melācholā adustā: tunc falsus eēt dicē q̄ hec cholā facta per melie mixtione fit melior q̄ p̄dicta. Siit. n. multi modi melācholite p̄auissimī qui mixti naturali cholere facerent illam peiorem z p̄auioez q̄ fit cholera facta per adustione incinerantem de qua statim dicit̄.

Dub⁹ 66 **S**z tūc dubitat̄ quō ista cholera dī adustā. Dm̄ q̄ qm̄ misceatur melia nālī cū cholera fit per calozē aliq̄ misceat̄ qui addit eis siccitatē vel aliter qd̄ large sumit̄ hic adustū p̄ magis sicco: addit aut̄ melia cholere siccitatē: q̄ est ipsa siccior vt cōiter tenet. (Et huius qdē sp̄ei cholere.) s̄. facte ex mixtione melie nālī cum cholera nālī est rubeus. s̄. sanguini s̄is: nō tñ clarus. Lā est: cum enī imaginamur colorē rubeo clario aduenire qd̄ obscurum melācholite: tūc imaginamur colorē rubeū depressū nō clary: z hic est color sanguis: z ideo hec cholera est cholera que in colore est magis similis sanguini: z sine dubio decipit̄ sp̄iciētes q̄q̄: q̄ videt̄ q̄ fit sanguis. Sed qd̄ eam a sanguine distinguit̄ est primo: q̄ illa rubedo non est florida. s̄. pulchra rubedo sicut est rubedo sanguinis: imo est tenebrositas quedā ex nigro melācholico: z ista cum lingua melius erpimi non possunt. / Secūdo: q̄ si ista cholā respectu sanguis est tenuis: hic etiaz vincit cholera z pauca est ibi melācholite: z iō hec cholā h̄ fit aliq̄ ingrossata per illā melan cholā: ad hoc tñ est tenuis respectu sanguis. (Et plerūq̄ mutat̄ a suo colore.) i. plerūq̄ non habet istum colorē sanguinis pp̄ aliq̄ causas: q̄ ppter diuersas p̄portiones melācholite nālī ad cholāz illā: nā quādo in quadā p̄portione occurrat melācholite nālī cholere nālī facit apparere rem s̄ilaf sanguini. sed quādo eēt multa quātitas melācholite: tūc apparet res nigra z nullus decipit̄ in hoc. Similit̄ si eēt valde pauca ita apparet citrinitas siue color rubeus cholere q̄ non decipit̄ homo: sed cum est in quadā media p̄portione: tunc significat colorē sanguinis. / Possit̄ at̄ exponi ppter aliquas causas. s̄. extrinsecas vt aere occurrente.

Super primo

Circa primā sp̄s cholere nō famosē Aui. dubitat̄ an sit peior: **Dub⁹ 67** Et arguit̄ q̄ nō: q̄ calidum illud qd̄ cōburit extrahit calidūz nālē: z infrigidat illā cholera: z sic facit illam minus malā. Dicēdum q̄ h̄ educat vel corrumpat calidum nālē illius: tamen inducit qd̄ aliud accidentale malignum. hic non plura dicemus. Aui. enim habebat voluntatem loquendi de adustione vitrioli qd̄ hic nō p̄tinet: sed scripsimus de hoc super casū. z. s. ca.

Que vō in sui substantia extra nām est: alia est cui⁹ generatio sepius est in epate. Alia est cui⁹ gñatio magis est in stomacho. Et illa qd̄em cui⁹ generatio magis est ab epate est vna sp̄s. Que est cū qd̄ in sanguine est subtile adurif cui⁹ spissitudo cholā est nigra.

Hic determinat de cholera inālis facta pp̄ mutationē in s̄ia: nō q̄ aliud sibi misceatur. Et primo ponit diuersitatē vel diuisione. Secūdo declarat. ibi. (Et illa.) Et hec in duas. primo declarat. illa etiā generatio est magis in epate. / Considerādum hic q̄ per adustione intelligimus propriā adustione vel putrefactionem: vtroq̄ enim calore subtilis sanguis pōt cōueri in cholera: malā z grossam in melācholā de qua dicitur. / Considerādū q̄ generatio ista est ab epate z intelligit̄ in epate vel venis cōibus: q̄ in eis cōtinet̄ sanguis: z in eis multum aduenit inflāmatiō cōbustiuā z putrefactiuā qua sanguis subtilis fit cholera: cū aut̄ sanguis erit locare nāz fit tenebrosus: z nō accidit̄ ex eo gñari cholera per adustionez partis subtilis: ergo hoc voluit cum dicit̄ (Ab epate.)

Et que in stōcho magis gñatur duas h̄z ptes: prafina. s̄. viridē vt crugo eris. Et mibi qd̄ vī q̄ prafina ex vitellina gñat̄ cū adurif. Cū enī adurif adustio in ea efficit nigredinē ex qua cū citrinitate mixta generat viriditas. / Iniar vō videt̄ mibi q̄ gñet ex prafina cū tāttū adurif donec eius humorositas siccet̄: z ad albedinē redire icipit pp̄ sui siccitatē. Caloz nāq̄ in humido corpore in p̄mis nigredinē efficit: deinde vndat sp̄m nigredine qm̄ eius oīno finit humiditātē. Et qm̄ su perfluit in eo sp̄s albeficat̄: z hoc qd̄ in lignis attende que plus in carbonē vertunt̄: deinde in cinerem.

Hic declarat illā que generat̄ in stōcho z diuidit̄ eaz in z. sp̄s. Deinde declarat vnaquāq̄. secūda ibi. (Et mibi.) Tercio qd̄ dixerat declarat. 3. ibi. (Caloz nāq̄.) Quarto ostendit̄ qm̄ est notitia quā dedit. 4. ibi. (Hoc tñ.) Quinto cōparat̄ ibi. (Hoc aut̄.) / Considerādū q̄ prafina dī a colore prafini hortulani: cui⁹ color est viridis obscurus: z dī ē porralis a colore folioz porri. s̄. succi folioz. sed zinaria dī a zinar. i. viride eris: cui⁹ color est viridis clarus.

Dubitat̄. vtrū cholera prafina gñetur in stomacho. Ut q̄ nō ex Auer. 3. coll. 3. cap. z rōne sua: q̄ idem est mēbrum generas cholera nālem z cholera non nālem: sed stomachus non gñat cholera nālem: ergo neq̄ non nālem. / Amplius cholera prafina generatur ex calido adurentē: sed talis caloz nō est stomachi: q̄ est mēbrum frigidum nervosus. / Amplius cholera prafina fit ex vitellina: sed vitellina gñata est in epate vt supra: ergo ibidē cōuertitur in prafinā. / In cōtrariū Aui. / Nos dicamus. ppter p̄portione famosam qua dicit̄ idem est generas humorem nālē z non nālem q̄ humor dicitur non nālī dupliciter. Tūc mō q̄ fit superfluitas respectu sui nālī generat̄ ex eadem cōi mā cum illo: sed tñ ppter agentis in p̄portione malā recipit formāz sicut tres humores sunt superfluitas respectu sanguis. i. quilibet humor in sui specie pōt habere nālem z non nālem humorem z talis humor non nālī non fit nisi ab agente faciente humorem naturalem: z in eodē loco: q̄ idem est in corpore iuuatui z sui supfluit̄ respectu superflui dicit̄ agens intensum vel remissum. Alio mō dicitur humor non nālī: q̄ per corruptionē sue nālī forme sicut cū corrumpitur vinū cūz fit acrum: z isto mō pōt fieri humor inālis in quocūq̄ mēbro potest sibi accidere corruptio z sine dubio talis humor dī equiuoce: z hoc intellerit Auer. nā. 3. colliger. cap. de accidentib⁹ stōchi. z cap. de accidentib⁹ matrici cōcessit humores malos generatos in stōcho z in matrice: qd̄ est dicere humores in illis mēbris posse corrūpi z trāhre in q̄sdā materias malas q̄ vocamus humores: cū tñ equoce sint humores: sic ergo dicemus q̄ Auer. imaginatus est q̄ cholā prafina vel eruginosa nō fit vt cholā: nec supfluitas cholere nālī: q̄ tūc fieret ab epate: s̄ est equoce cholera: z ideo aliqd̄ fit. s̄. in stōcho h̄z q̄ ipse ibidē ponit̄: z hoc est qd̄ dicit̄ manifestū est q̄ gñat cholā prafina z eruginosa in stōcho fm̄ eos. s̄. medicos: z stōchus per suā nāz nō h̄z generare

69
rare cholera nālem nec inālem: qz qui gñat nālem gñat ināles: qz
quādo corūpū cōpleto ipū: qz ipū cōpō intēdit aut remittit:
ergo prāssina z eruginosa nō hñt hoc nomē nisi equiuoce: z videt
qz causāz illaz gñatio est quādo cholera egredit in sui rasura a
caliditate z siccitate pp sparsione illius ad stōchūz: appet igit qz
Auer. nō dicit cholera prāssinā z eruginosā non generari in sto-
macho: sicut multi nō intellēgēs Auer. opinātur: imo dicit eam
generari in stomacho: sed dicit qz equiuoce dicitur cholera z bu-
mor oīs qui non sit a membro faciente donos humores eguoe dē
humor. / Ex qbus isero qz cholera prāssina pōt in stomacho ge-
nerari: nā ad stomachū pōt cōfluere cholera vitellina: z ibi po-
test incendi a calore extraneo: ergo fiet prāssina z tādes erugino-
sa. / Ex his cessat primū argū. / Ad 2^m dōm qz stomachus po-
test distēperari: z qmū nō superueniat sibi calor extraneus calo-
re suo z membroy cūstātūm eo stante in latitudine sue sanita-
tis quātum ex mensura caloris poterit agere actionem non nāle
in mām que est apta fieri cholera prāssina: z ideo hoies quādoqz
incipiunt egrotare ex cholera prāssina quā generauerit ex calore
stomachi stante in latitudine sue sanitatis in se: si ageret in mate-
riā malā. s. cholera vitellina. / Sed tu dices quō est possibile qz in
stomacho sit cholera vitellina z stomachus stet in latitudine sui
sani temperamēti. Dōm qz si est hō exercitatus in hac sciētia cō-
prehendēs per vsum z sciētia occultationes materiez malarūz
in nobis scire poterit hāc possibilitatē: qz si nō est talis pone hoc
impossibile loco possibilis. / Ad 3^m dōm qz vitellina generatam
in epate epas pellit ad stōchūz: sui enim nobilitate epas non tole-
rat multū mās malas: z ideo vitellina reperit a stōcho frequen-
ter. / Sed tu dices pone qz retineat in epate vel pellat in venas vel
pellat in intestina. Dōm qz si ista cholera vitellina moueret in il-
lis mēsericāz qusqz calefiat z cōburat fiet ibi prāssina: z forsā
qz gradus prāssinitatis erit diuersus sūm diuersa membra in calo-
re. / Sed tu dices p quare plus dicit generari in stōcho qz in epate
vel venis vel intestinis. Dōm qz frequētius cholera vitellina di-
xit vel ptingit expelli vīus stomachū z intestina qz versus mēbra
post epas: qz ista sunt loca apta effoni materiez: frequentius autē
ptingit ipsam expelli ad intestina qz ad stomachū: sed intestina qz va-
dit ad ista raro accidit qz fiat prāssina: stomachus autē est mēbrūz
multi caloris aurilio cūstātūm vt post sciēmus: ergo ibi plus
fiet cholera prāssina: cor autē qmū sit mēbrūz valde calidū: tñ lōgin-
quum est vt recipiat has malas z pūas materias.

70
Dubitaf. vtrum modus fēdi cholera prāssinā sit ille quē Aui. di-
cit. Dicamus hic qz tres vident iueniri modi cholere prāssine: z p
pns eruginose que fit ex prāssina. / Vnus qz fit ex cibis in stōcho
corruptis ad viriditātē: pprie qz sunt virides: vt blitris porri fo-
lia z silia: z de hac cholera prāssina loquitur Gal. z. pñostico. cō. 39.
z. z. de cōplexionibz vltimo cap. / Vltimus modus est qz fit ex chole-
ra vitellina cui per aduersionē accidit nigredo: z nigredo cū citrini-
tate facit viriditātē vt experientia ostendit: z de ista loquitur Aui.
z plurimi medicūz auctores in hoc pōdāt. / Tertius modus est
quem imaginatus est Auer. ēē intēctionem Gal. z est qz cholera vi-
tellina facta per cholere nāis affationem quādo vadit ad stoma-
chūz: z mīcel alyz humoribz z pprie cuz melia vitellina ibi re-
cipit aliquā spēm putrefactionis: tūc pueritur in hac complexio-
nem quā bz cholera prāssina vel eruginosa. / Attēde igitur dili-
gēter qz Auer. dat subtiliter duos modos sūm quos cholera vitel-
lina sua fit prāssina vel eruginosa: siue aliq cholera nāis egrediēs
terminū suūm in calore z siccitate qñ fiat prāssina vel eruginosa.
Vnus modus est per admixtionem cholere cuz melia: z rō Auer.
est ista que Aui. nā nigrum pūctum citrino facit viride: sed qñ
melia miscetur cholere vitellina: tūc nigrūz adiungit citrino: id
igitur nigrum qd imaginat Aui. per aduersionem imaginat Auer.
per cōmixtionē rei nigre. / Sed tu dices cholera mixta melie fa-
ciebat sūm colorem sanguinis: lz nō flouidū: quō ergo hic facit co-
lorem viride prāssinū. Dōm qz cholera illa erat nāis stans sū col-
ore rubeo clario qualis est illa pprie que cum sanguine vadit: vel
que adhuc sanguine pūcipat: z ista est cholera vitellina. / Secū-
dus modus fēdi prāssinā ex vitellina est per putrefactionē. / Per
superflūā calefactionē que tendit ad nigrū: nā sit viride: z iste mo-
dus melius saluat positionē Aui. qui ponit qz vitellina cholera ē
flegmatica viscosa: vñ calor in ea facit nigredinē: z ideo suspēdē-
dum est: an Auer. voluerit istū modū pprie qd reperit ibi littera
aliq que dicit recipit ibi aliquā speciem viridificationis.

70
Tertio dubitaf. qz vident quēda alie species male cholere quas
A. non tāgit: reperit enī cholera fumosa: vt p cātie ca. de humo-
ribz. 7. ca. cōmē. 62. / Ampli³ daly. in tēgnitrac. z. cōmē. 26. z
27. trac. de pētre. z. 5. de iterioribz. 3. lib. ca. 6. de egritudinibz. / Sto-
machi. ponit spēm quādā cholere quā vocat indicā. i. indicō silez.

Ampli³ cholera citrina posset comburi sicut vitellina z fierent
alie spēs cholere. / Ampli³ omnes modi melācholie possunt mi-
sceri cholere nāli z facient illā inālem: z erunt alie species ab illa
que est vt sanguis nō flouidus. Dōm qz species cholere inālis sūt
septem quas Aui. via diuisua inuestigat: alie autē spēs multe pos-
sunt fieri que dātur intelligi per istas. / Ad primū dōm qz p cho-
leram fumosā intelligit illā que in stomacho stans facit corrup-
tos fumos: z illa posset esse aliq cholera subtilis pūcipua chole-
re nāli que est in chisti fellis. Auer. tamen ibidez aliter vult qz nō
sit distincta spēs: tñ alij auctores de hac non faciunt mentionē.
Ad 2^m dicēdum qz per indicā intellexit daly modum prāssine
cuius viriditas est valde obscura. / Ad 3^m dicēdum qz oēs alias
species cholere inaturalis factas per admixtionem melācholie
naturalis dedit intelligere cum dixit de illis duabus.

Calor enī in humido efficit nigredinē: z in ei³ dōio al-
bedinē: z frigiditas in humido albedinē opaf: z nigre-
dinē in eius dōio: bec tamē duo iudicia que in prāssina
z zinaria iudicant: estimatiua sunt iudicia.

Hic dēfat qd dicit: dixerat enī ex chola vitellina fieri prāssinā:
qz aduſtio facit in ea nigredinē ex qua z sua citrinitate fit viridi-
tas: vt ostēdit sensus in mixtione colorū apō pictores: dixerat ē qz
zinaria fit ex prāssina cū per vltiorē decoctionē siue aduſtionēz
rēdit ad albedinē: z hoc facit illud viride obscurū qd dī prāssinum
tēdere ad claritatē: z hic est color zinari: bec duo dicta Aui. dēclat
z pmo qz cholera prāssina cū aduritur tēdat in nigrum: nāz calor
agēs in corpus humidū denigrat cū: cum igit cholera vitellina sit
quoddā corpus humidum pppter grossū flegmā qd est in eo qñ
cōburetur nigrificat: z sic fiet prāssinus color: z qz ista cholera prā-
ssina est corpus qdā exicatum respectu sui prius: tunc si aduſtio
procedatur super eā spoliabit illa nigredinē: qz remittetur illa ni-
gredo z cōtinuationē actionis tendit ad albū sicut appet in lignis
que primo sūt nigri carbonis vel coloris: z ex hoc appet declara-
tio scdī. s. qñ ex prāssina fit zinaria: z tunc Aui. ponit. s. qz calidū
agens in humidū denigrat: z in eius dōio. s. in sicco dealbat: frigidū
vō e contra. bec tamē dicitur estimatiua: qz non habent demon-
strationē: sed sic Aui. arbitraf de generatione cholere prāssine
z eruginose: z sine dubio satis in hoc quiescit intellectus.

Hec autem spēs que dicitur zinaria omnibus chole-
rubee speciebus calidior: existit z peior z magis perni-
tiosa: z dicitur qz est de substantia venenorum.

Ego autem nunqz vidi euadere hominē in quo apparuerint bu-
lus cholere zinarie exitus.

71
Dubitaf. an calm agēs in humidū denigret. / Vt qz nō: qz agēs in
aqua nō denigrat illā. / Amplius agēs in albū ovi dealbat. nā al-
bum est albū qd pperat trāslucens. / Scdō: nō videt qz si calidūz
agar in sicco dealbet: qz charta de papyro est corpus siccū z cum
cōburit denigrat. / Amplius mā pili est sicca fumosa: z tamē ca-
lor cū plus agit in illā plus denigrat: vnde capilli sūt nigri a calo-
re. / Tertio: nō videt qz frigidū agēs in humidū dealbet: qz san-
guis z mēbra ex eo colorata ex actione frigoris nigrescūt: z tamē
sanguis est corpus humidū. / Quarto: nō videt qz frigidū agēs in
sicco denigret: qz lutum est siccū: z tñ frigus glaciādo illud facit
appere album. / Incipiā hic cum pcessis cōibus z est qz calidum
agens in humidū ē sū frigidū agunt qñqz vt instrumenta deter-
minati agētis intēdentes per se z semp in sua actione formā de-
terminatā: z talis calor z friditas qz sunt determinati agūt albe-
dinem z rubedinē z alios colores sūm qz requirit forma agentis: z
ideo calidū epatis rubificat: calidū mamillāz albibificat: calm autē
yuee nigrificat z viridificat: calidum ē crystalline. diaphaneitatē:
qñqz autē agūt calefactiones z infridationes absolute z vt contin-
git: z tūc si actio sit inter simplicia nō merentia colorē non sequit
color: si aut actio sit inter mixta: tūc ad has calefactiones z infrig-
idationes sequunt colorationes: vt hic Aui. dicit. z. z. cā. cap. 3.
calidū ergo agēs in corpus humidū denigrat. / Dāf in hoc cā 2°.
Una calm agēs in humidū trahit humidū rei illius ad supficiem:
z ex hoc excludit aer z lux que sunt cā albedinis. / Scdā cā: qz calz
agens in corp³ humidū eleuat ab eo humidū aqueū z siccū terre-
stre ex qb³ fit fumus qui est niger qui dispersus per rē facit eā ni-
grā vt lignis pz pueris in carbonibz. / Addit autē Lōmentator al-
chindus qz humidū in qd calidum agēs facit nigredinē dē esse hu-
midū viscosūz inobediēs calido: tūc enim calm per violentiā ipm
cōburit z facit ex eo fumū. / Tōrā primā cām est iustātia mea:
nā tunc carbo esset niger in pib³ exterioribz nō interioribz: cuius
dōium appet ad sensum cū fragit. / Solo. cuz dicimus humidū tra-
bi ad superficiē nō intelligit humidū trahi ad superficiē solū que,

Bentilis

est terminus actualis corporis ex circūdaris: sed intelligimus ad oēm pte intrinsecā & extrinsecā: q̄ in gbusq; pibus p̄ lacebat aer luminosus in eisde diffundit dilatatū humidū & exclusio q̄re sine lumine fit nigredo. / Adhuc p̄ actio calidi est mouē humidū a centro ad exteriora: q̄ humidū qd̄ erat intus ex toto veniente prius alique ptes carbonis uitus erūt albe exclusa oppōne & p̄clusionē que fiebat per illud humidū & ptes extrinsecē erūt nigrescitā rō ster nunc. / Amplius si illud sic eēt: tūc iste color niger formalr nō esset nisi p̄uatio: & sic motus de nigro in albū nō eēt nisi per gradū albi. / Cōtra scd̄z cām ipsa petit p̄m: dubiū enīz est q̄re agere calo i humidū fac sumū nigrū: sic q̄re facit rē nigrāz: q̄re sicū terreū cū humidū aqueo facit nigrū h̄z et̄ questionem.

Du^m 72^m

Dubitat^r z^o q̄ calin agēs in sicū dealbat. i. calin cōtinuās actionē sup hoc corpus qd̄ denigravit q̄ aliquat̄ pōt dici sicū respectu sui pus dealbat illud. In hoc dat cās duas. p̄ma: q̄ exclusio illo humido qd̄ claudēbat poros & nō p̄mittebat lumen penetrare nō penetrat luminosus aer q̄re res appet alba. Scd̄a cā ē: q̄ calin nō pōt ampli^r eleuare sumū nigrū factū ex p̄mitione terreū cum aqueo: iō agēs in ficcas ptes illi rei conuertit illas in vapores igneos & aereos q̄ sūt sic lucidi faciūt rē illā lucidā q̄ erat nigra. Et q̄ istas cās nos tenem^r vt veras damus cās multoz apparitū. postio enī h̄ q̄ cā albedis in reb^z ē inclusio aeris: & p̄ p̄is luminis mixti cū reit^r ē dīc^r Aug. 3. cā. fen. 3. cā. de imaginatōib^z. appet q̄ oē spumofus albefcit: & p̄ h̄ ē alba spuma: vt. 5. de gnōne alialuz cā. 6. & p̄ h̄ mixto lisciuo cū oleo fit res alba vt lac: q̄ lisciuū fuit acuitate diuidit ptes olei & facit illas penetrare aerē. Sicut si p̄tisa na decoquat cū oleo fit multū alba: vt p̄ble. 21. p̄ble. p̄. fit enī i decoctioe ex visco olei & aere iclusio sic spuma: & p̄ h̄ ē et̄ cornu nigrū & tritū fit albū: & crystallus p̄ triturationē albefcit. S̄z p̄ h̄ cōe dicit^r si n̄re istitice. p̄mū: q̄re erit aq̄ olaphana & aere diaphana: nō sūt crystallino erit diaphano: & aer ē q̄ fit albū: nā illi crysalli adhuc q̄libet p̄s ē crystallus: s̄z sūt p̄ue itatū q̄ sensum efficiūt: q̄ igit fac lumē diuisus in ptes crystalli diuisas facit oē totus lumē in totā crystallū: sic oē appere alba. Albert^r i cōmē. de fen su & sensato. trac. 2. cā. 2. vī dīc^r q̄ lumē diuisus in ptes diaphanas facit appere corp^z albi: q̄ q̄libet p̄tū cōminare crystalli irradiat alia p̄tū & reflectit sup alia: & ex hac luminis multiplicacione fit alba: s̄z bec fuga nō valet: accipio enī crystallū vel vitū & cōtero tēz in loco pauci luminis: & accipio duas crystallos p̄cauas in intēz sibi oppositas talr q̄ multiplicet sup seipsas radios: tūc dōberent appere albiores q̄ trita crystallus: cū tū apparēt lucidiores, hoc arg. hic ster. / Ampli^r p̄ p̄ncipale nō ē minus sicū corp^z: ossa longo tpe ericata q̄ chola prassina vel q̄ carbo niger: s̄z ossa n̄ grescunt oīa q̄ de charta & de pilis dicta sūt. / Ampli^r p̄ h̄ p̄ncipale si inclusio aeris eēt cā albedis & exclusio cā nigredis: tūc ouū. i. albumē elurū eēt factū nigrū vel min^r albū. p̄bat q̄ ē exclusus aer: s̄z gñū q̄ est gñis in aq̄. / Ampli^r gipsus & calcina trita & puluerizata sūt mag^r aerea q̄ ipsa cōmixta cū aq̄ & postea p̄gelata: & tū non sūt mag^r alba: q̄ nō fit albedo p̄ p̄tū aerearū luminosaz iclusione. / Ampli^r argu. euidētissimū lumē ab Alber. mag^r in lib. 5. d̄ mineralib^z. 4. cā. de lacte q̄da ficto qd̄ dī lac virginis qd̄ fit ex lythbar giro & auro ex virtute aluminis in quo appz q̄ illo tpe q̄ h̄ cōpositū plus excludit aerē ē mag^r albū: s̄z Alber. p̄allega. cā. conet soluere bec dicta: sed deficiūt iudicio meo. / In his q̄ oppōnib^z appēbit cū p̄siderata fuerit opi. An. q̄ p̄sona ē ab opione Alberti: inueniet q̄ albū & nigrū sunt forme q̄da p̄ se sine lumē: & lumē est q̄da alia forma facie: varietatē in eis: & q̄ albedo & nigredo sequunt^r modos cōpōnū nobis imagiatoz: vñ p̄allegato cap. dīc^r. Nos nō negam^r h̄e aliquā affectionē in albificādo: sed nō quēadmodū dīcē rūt. i. p̄ lucis iclusione: ita q̄ albedo fit lux iclusa: q̄ effīc cōpōnez aliquā. & ita subdit. aer nō facit colorē albū p̄ p̄mitionē tū: sed p̄ p̄mutionē. i. cōpōnis. C̄ his postpositū vt nō h̄ntib^z hic lo cū dīcūssiois redeam^r ad dōm quō fridū agēs in humidum dealbat: & dīc^r q̄ cā est: q̄ p̄mittit itus humidū aq̄sus qd̄ obturat & claudēbat poros luminis. i. aeri luminoso. Cū aut^r p̄nuat actionē tūc p̄strigit & dēat ptes & exp̄mit illū aereū luminosū qd̄ facit redere ad nigrū. / Cōtra bec dicta sūt ē dicta supi. Cāda p̄ia appz solo ad illud de aq̄: q̄ cū fit elurū nō est colorabile. Cāda z^o dicam^r seque dō istā p̄ia q̄ corpa perua cū densant^r sūt alba: & cā q̄ lumen qd̄ ē in eis p̄strigit & i corporat^r cū bis & vna ps alia irradiat: vnde

Super primo

sūt alba: & iō si calin agēs in diaphanū moueret getū peruius humidū in eo claudēdo poros: tūc fieret nigrū sicut appet in albu mine ouī cū expōit calori violētū. Ad illud qd̄ dīc^r de sanguine: dōm q̄ calor sanguinis est in p̄sentia calidi nālīs quo exticto a frigore & constrictis partibus eius fit nigror. Cāda argumentum de luto dicendum q̄ lutum est corpus humidum a cuius superficie frigidum p̄emit intus humidum: & ideo extra dealbat.

Cholere autem nigre alia est naturalis alia non naturalis superfluitas.

Cp̄rio ponit diuisionē. Cōsiderādū q̄ noīe h̄ q̄nq; auctores vtunt^r p̄ sola nālī melācholia: q̄nq; p̄ sola nālī: quādoq; p̄o vtraq;.

Nālīs est boni sanguinis sex & turbulētia & superfluitas in cōparatione ad sanguinē: q̄ omnes humores p̄cūtur superfluitates ad cōparationem sanguis cuius sapor inter dulcedinē & p̄nriticatinē existit.

Cp̄rio de nālī dīrmiat. Scd̄o de nō nālī. z^o ibi. De lia vō nō nālī. p̄ia in duas. p̄ notīcat eā i suis dispōnib^z. Scd̄o sui fine. z^o ibi. Que cū. / Cōsiderādūz q̄ melia nālī notīcat ex quatuor. p̄rio: q̄ ē sex q̄ apta de scd̄e & subscd̄e. Scd̄o: q̄ est turbulētia eo q̄ turbidat & denigrat sanguinē cū sibi mīscet icōueniēter. T̄rtio: q̄ ē supfluitas h̄ ē cōe oī hōiō nālī alio a sanguine: s̄z dīr hic plus de melia: q̄ ipsa fit a calore tēperato sicut sanguis vt ifra dī cet. Quarto: q̄ est saporis medij inter pōticū & dulce.

De q̄ dubitat^r: q̄ sapor dulcis sanguificat calitatē: vt 4° de sim. medi. dist. in. 4. cap. 2. & dist. 3. cap. 6. s̄z melia eēt cala vel media i ter calin dulce & fridū pōticū. / Ampli^r melia ponit saporis acetosi: vt Gal. in cōmēto regimie acuto. 3. cō. 3. In h̄ est solo autūq; melia pura ē acetosa & pōtica: & iō ab aliquibus ponit acetosa: & ab aliqb^z pōtica: s̄z melia mūrta cū aliq̄ pte sanguis h̄z dulcedinē ex illo. Cōtra quā cōiter dī q̄ h̄ nō ē bñ dīcū: q̄ auctores loquētes de cōpōne melle loquunt^r de cōpōne ei^z pure & in se. / Amplius sic posset dici q̄ cholā ē saporis medij inter amāz & dulce. hic mōdus dīcēdi antiquus posset saluari: melia enī nālīs q̄ ad splenē tēz dīc^r & q̄ cū sanguine vadit aliq̄s i se h̄z ptes sanguineas dulces p̄ q̄s puenit cū toto reliq̄ sanguine: & p̄ q̄s trahitur a splenē: p̄ splenē delectat^r illa q̄ cū sepata fuerit remanet pure acetosa & pōtica. Cāda p̄mū p̄mū dōm nō est ver^r. Cāda z^o dōm q̄ h̄z cū cholā sit aliq̄ qd̄ dulce: q̄ tū sapor amarus valde vīcī & i p̄mū valde mag^r q̄ dulcis: iō cholā nālīs vadēs cū sanguine: vel vadēs ad chistim non ponit media iter dulcedinē & amaritudinē. Cāda solo ē moderat^r & est q̄ in h̄ dīr melia ab alijs duob^z hōiōib^z. i. cholā & flegma: q̄ cholā & flegma associant^r sanguinē in decoctione & trāscūt terminū per supflūā decoctionē vt cholā: aut p̄ diminutū vt flegma. S̄z melācholia associat sanguinē vsq; ad terminū tēperate decoctiois: illa ergo tēpata decoctio facit aliquā dulcedinē: s̄z q̄ mā nō est apta p̄fecta digerī fit cū h̄ sapor pōticus: imo sapor iste vīcī: q̄ mā est facta siera terrestis: apparet igit q̄ melia h̄z saporē dulcem paucū sed pōticū multū: & ideo ad h̄z ponit fridē cōpōnis: & iō q̄dam auctores absolute dīcūt q̄ est saporis pōticū vel acetosi: & h̄ q̄ iste sapor vincit. Cōsiderādū aut^r q̄ iste due opiones dīcūt^r in hoc: q̄ p̄ma ponit q̄ melācholia nālīs h̄z dulcedinem aliquāz per aliquas ptes cū ea mixtas que partes sunt sanguis in forma. Sed scd̄a opīo ponit q̄ melia ē dulcis p̄ ptes diminute dulces que sunt melia & vtraq; opīo potest saluari.

Que cūz in epate generatur in duas separatur partes: quarum vna in sanguine remanet & cum eo penetrat: & alia ad splenem transmittitur.

Cp̄rio p̄mittit diuisionē. Scd̄o erequis. scd̄a ibi. (Pars.) C̄ hic p̄nt q̄ri ea que supra q̄rebant de cholera. Et p̄ q̄ ps melie sit maior. Dōm q̄ qd̄ ad neutrā p̄tū h̄z rōnes difficiles: supra tenuimus q̄ cholera que vadit ad chistim sit amplior: hic teneam^r q̄ melia q̄ vadit ad splenē sit minoris quantitatē: & que cū sanguine vadit sit multa: q̄ magne mol^r sunt mēbra que nutrit^r oīs sanguine h̄ite multū de melia sicut ossa. / Ampli^r vī q̄ inuatiū ali cuius plus sit q̄ supflūū: sed qd̄ vadit ad splenē est supflūū respectu eius qd̄ ad venas vadit: & bec rō p̄bat etiam de cholera.

Scd̄a dubō ē an melia sit grossior. Dōm vt Gal. ponit 2° de virtutib^z nālī. ca. vlt. q̄ melia q̄ ad splenē vadit grossior est q̄ ea q̄ vadit cū sanguine: q̄ que associat sanguinē est p̄pingor nālī sanguis: que aut^r vadit ad splenē distatior est seu grossior: tēdēs ad siccz terre stre: & ideo ergo est de melia & de cholera quodā modo.

Tertia dubitatio est vtrum semper generetur cum general sanguis. Dīcēdū q̄ sic sicut de cholera diximus.

Pars at^r q̄ cū sāguie penetrat vadit cū eo cā nēcita

ris 2

lis vtilitatibz. **H**ecitas vo ē vt sanguini admisceatur co
mo quo dz i nutrimento cuiusqz mebroz i quoz com
plomb magna melle ptē cē opz sic sunt ossa. **U**tilitas
vo ē vt sanguine refrigerat z pfortet z inspisset ipm. **E**t
pe ei q ad plenē transmittit ē illō quo sanguis nō idi
guit: q ad ipm vadit ca necitat z vtilitatibz. **H**ecitas vo
aut ē fz corpz totū. f. vt a supfluitate mundef: aut fm
vni mebroz qd ē vt plenē nutriat. **U**tilitas vo iō acci
dit: qz i os stōchi qñ mulgēdo pfluat. **E**t hec qdē vti
litas duobz ē modis. **Q**uo qz os stōchi stringit pfor
tat z inspissat. **A**lio vt i ore stōchi cōmōtione faciat pp
acredine z excitet ad famē z faciat desiderium.

¶ Primo ponit finē eius que cum sanguine vadit: necessarij finis notus est illis aſſi ptilitatis ut p̄lozet. ſ. admoendo abominatiōe dulcedinis nō q̄ mēbra habēat gultus ſ. appetitū ſenſitiuū ſed noticiā q̄ has p̄ſep̄tices p̄ vocabula maḡ manifesta: ſic cui dulce nimis ſaltūdu ḡiſſat in ſtocho ſi in membris pura dulcedo ſanguis ſaltūdu faciet. (Reſtringat.) ſ. prohibēdo eius multa ſuauitate per quā clareſcat a mēbris (miſpiter) p̄hibēdo aptitudinē reſolutionis: vide balyab. theozice primo capiz. ponens vtilitatem melancholie in ſanguine dicit q̄ cum vadit tenet ſanguinem ne forte ſe tranſeat in membra ſ. non reſiciat eo.

nemine neque sic transeat membra z non reficiantur eo.
 Csz ty dicis cholā fac iſpm labile reſolubile z diſſipabile mebris
 z mediā fac ſui; q̄ melius eēt ſanguis puz ſibiſpi dimittere. Di-
 cētū q̄ hoc argumētū placeret pbi q̄ tenes q̄ ſolus ſanguis nu-
 triat. Sz nos dicam? q̄ ſi quos humores nutriti ſanguis ſibiſpi
 dimiſſus, ſolus non poſſet nutrire: mixto igiſ melācholie z cho-
 lere cū ſanguine non fit principalr vt vnum moueat. Alterius ma-
 litiā ſed vt nutriat: cum hoc aut rectificat ſeſe. Et eſt imagi-
 nādum q̄ ſuus ſui. z alij dicant q̄ melācholia inſpiſſat z pſtrig-
 git z cholā ſtiliat: q̄ h̄ eſt dicere effectus per ſigra in nutritiōe
 dant ſanguini modos q̄ſitat occulturnr materię i nutritiōe.
 Alj ſq̄ dnt pſtrigat z pſoret z ſtipitiuſ iſpiſſet z ſiccū: ea q̄ dic-
 hic de fine neſcio ſunt nota et̄ dicta i ca. hic de cholā rubea.

D^{us} 78. hic de fine nectio iuncta nota ex dicti i. ca. bic de cholâ rubra.
CQuerit qd vult edere(mulgendo pluit). Et exponit i. stomachus
cum violentia trahit ppter famē. b̄ expō nibl est; non enī stoma-
chus trahit istā meliā(nam) ppter famē cū ipsa sit qd pprie causa
vehēmētiā famis qre dicamus q melia ista pluita splene ad sto-
machū. fad partē stomachi supiorē: t ipsa qz est stipica ⁊ aceto-
sa emulget ⁊ Iringedo ⁊ copmēdo. sic emulgit aliquid pfrictione
manus: ⁊ b̄ est dicere emulgendo pluit vt vocabula significant.
Considerādū q huius emulgetia plui melie Aliic. ⁊. pomt vili-
ritas. prima est: qz bec melia cū sit pontica ⁊ acetosa ftingit os
stochi: ⁊ insipiat ⁊ pfortat qz vitio ⁊ ipsissito est qdā fortifica-
tio. ⁊ hoc bo sequit q stomachus meli⁹ retinet cibū quousqz dige-
rat: bec fuit irētio Bal. s. de vili. priū. 4. cap. in fine. vbi loquēs
de humore isto melleo eunte ad os stochi dicit. Qui aut nō ledit in
aliquo vētre passo: oñdit: pontica enī existēs ⁊ acidâ nigra cholâ
cogregare ⁊ pfringere nata est: ⁊ in fine succida colligit ad seipm
⁊ copacbedere diligetēr cogit cibaria ⁊ retinere quousqz sufficiē-
ter digerant. Alia viritas est vt comotionem faciat ppter acre-
dinē in acetositate ⁊ exercit ad famē ⁊ er illa faciat desiderium.

44^a 7° 5° dine in acetoſitate ⁊ exierit ad famē ⁊ ex illa faciat deſiderium.
 Conſubitant quo potius ⁊ acetolum excitat ad famē. Dicit Aſano. et
 alij qd b eſt: qd iſta ericcat ⁊ exprimit humiditatem ſtochi: ⁊ ponit
 indigentiam ei⁹. Seda cā ē: qd bi ſapores ponit in ſtocho indigentiam
 ſaporis dulcis. / Lōra p̄mū: res ſtipica ⁊ acetofa nō min⁹ exp̄-
 mit humidū ſubtile aq̄uoſq⁹ qd humidū groſſuſ: imo ſi p viā exp̄-
 ſionis ſit: ſubtilia humida ſūt magis exp̄imibilia qd groſſa: vt i-
 telligis. ⁊ caſi. cap. 3. Si autē p viā ericcationis humidū aq̄uoſ⁹ ē
 magis ericcabile: qd magis ſit ei⁹ b ſitis qd ſapores qd eſt ſis. / Lō-
 ra 2^a: tūc ſapoz amarus faceret famē: qd ponit indigentia ſaporis
 dulcis. Cā bā rōnem rident qd ſapoz amarus nō ē pfectibil⁹
 per dulcē: ſi potius ⁊ acetofus ſit. hec ſolo nō valer. nāz ſtoch⁹
 exis in diſpoſite nāli per famē ⁊ pſici a cibo nō ſic forma mām: ſz
 ⁊ corripit in oze diſpoſitio pter nām qd ga fameſcit ⁊ acgri diſpo-
 ſitio nālis: nō enim imus ad ſumēdum cibū eris in diſpoſite natu-
 rali oino: vt. 4. de ſim. medi. oſt. 3. cap. 1. diſpoſit igit per ponticum
 inducta ⁊ abici. / Nos ergo dicamus euz qd p̄ncipiuſ coib⁹ qd ſa-
 mes ſit ex p̄ſumptione humidū groſſū: ad cuius p̄ſumptionē ſeq̄
 ifrigidatio ſue diminutio calidit⁹: ſeq̄it ericcatio ⁊ aſperitas ſis
 corruatio: ⁊ hec eſt diſpoſitio in oze ſtomachi hois fameſce-
 tis: pontica autē ⁊ acetofa inſrigidat ⁊ ericcat ⁊ aſperat oze ſto-
 machi: ⁊ per p̄ns diſponit ſtomachū taliter quāt diſponit ex deſe-

etu humidū grossū: vñ hō famelicit: g̃ potūcū ꝛ acetosum fac famē:
imo tūc est sensibilibus friditas ꝛ asperitas ꝛ corrugatio stōchi rē:
ita potior: iō stōchus desiderat aliqd quo hic remoueat: rē
iūs aut infriditūqꝛ ꝛ asperitate ꝛ corrugationē est res dulcis q̃
est cala ꝛ humida humiditate grossa: iō dō q̃ famēs est appeti-
tus calidi ꝛ fici. humidū grossū. ꝛ Dicamus 2° q̃ sitis fit psum-
ptione humidū roidi. p̃bentis calidū incedūculus p̃uatiōc fit
inflammatio ꝛ ex hoc fit sitis: ꝛ ideo res calefacientes faciunt sitē.
Breuiter hic dubitā: an enī ista hūda sint p̃res membroꝝ: an
sint humiditates chilose ꝛ vubium: sit q̃rē nā nō misit choleraꝝ
ad stomachum ad faciendū sitim sicut misit meliam ad faciendū
famē: ꝛ an fm vñā particulam possit esse desiderium cibi ꝛ pot-
ꝛ an fm esse intensum: se compatiatū: ꝛ multa alia dubia preter
hec querenda sunt in tractatu nostro de appetitu.

¶ Debes autē icire q̃ cholā rubea q̃ ad chistim trāsmī-
tīt fellis ē illō quo sanguis nō idiget: et illud q̃ a fellē
egredī ē illō quo fel nō indiget. Et sī cholā nigra q̃
ad splenē trāsmittīt ē illō q̃ sanguis nō idiget. Et illō
q̃ a splenē egredī ē illō q̃ nō idiget splenē. Et quēad-
modū illa cholā rubea postrema euigilat vīrē expul-
sūā inferī: sic cholā ista nigra postrema vīrē appeti-
tūā euigilat supī: vñ sūt cōib' meliorī factorib' laus.

Et hic comparat postremam choleram que descendit ⁊ postrema
melancholiam que ascendit ⁊ ideo de taz mirabili ordine nature
deum laudat: qui deus res ad meliorem finem cōtra impetus pyrie
nature dispensat: ynde grauem melancholiam facit ascendere ⁊ le
uem choleram descendere facit ppter fines ytiles homini.

Melia vō nō nālis nō est ad modū hypostasīs ⁊ se-
cis: imo est ad modū adustionis ⁊ cinereitatis.

Chic determinat de speciebus melancholicis non naturalis. Et primo ponit que est forma non naturalis melancholicie. Secundo qđ dicit in hoc probat. Tercio ponit species, secūda ibi (Res.) tertia ibi (Melancholia). Dicit primo qđ melancholia non naturalis est facta per aduersionem non per modum hypostasis.

¶ Res nāq̃ bumide cūz reb^o terreſtrib^o admifcenē: ſe
paratur terreſtritas ab eis aliquo duoz modoz: aut
ad modū hypoftaſis: ⁊ tale quale illū de ſanguie ē me
lācholia nālīs: ⁊ ad modū aduſtionis qđ eſt cū reſol
uitur ſubtile ⁊ ſpiſiuz remanet ⁊ tale quale illud eſt de
humoribus eſt melīs ſuperflūcū: iſta gđem vocatur
cholā nīgra. Et neq̃ habuit hypoftaſim nīdī ſanguis.

Ex flegmate eni pp sui viscositate nihil descendit sic ex oleo. Et ex cholera rubea ppter sui subtilitatem et suam terrestritatis paucitatem et sui motus affiduitatem. Et ppter illud qd de ea a sanguine separaf in corpore est parum non descendit res de qua fit curaduz. Nec cu separaf moxatur nisi parum sed putrefit: aut a corpore expellit. Et cu putrefcit eius subtile resolvitur et spissum remanet: fit cholera nigra adusta et nō hypostasia.

¶ Probatur p supponit istā q pōne q melia nō ē humor qdam
terrestre: q hoc ē notū q oīs melia ē terrestris: vi dī melia
melan qd ē nigrum: qd bī terra nigredine: hac p suppositioe fa
cta arguit sic. melia nō nālis que ē quid terreus: aut separat
ab humoribz per viā hypostasiz: aut p viā additiōis: sed nō per
viā hypostasiz a sanguine: q bec ē melancholia nālis: ergo hoc
erit per viā additiōis: ponit istā rōnem in forma: q: aliqua dī
ceret q melancholia inālis separat per modū hypostasiz ab alijs
humoribus: quis non a sanguine occurrat. Quic. per alios hūiōes
ostendendū q non bñt hypostasim: sed p sanguis bī illam.

¶ Dubitat: q: dicitur ex oleo nil descendit. Contra: q: amurca. Dicitur q: ex perfecto oleo nil descendit. Alij dicunt q: si aliquid descendit est per modum corruptionis. ¶ Considerandum q: quatuor causas ponit quare a cholā rubea nil vel parū descendit. Una similitas. Scilicet pauca terrefactas: et iste due cause stant in vino. Tertia est assiduitas mori.

CLorra. qz bec cholā iacer cū sanguine: si ergo ipsa assidue mouet
z sanguis mouetur: z tunc a sanguine nil deſcedit. Dñm q̄ per af-
ſiduitatem morbis intelligimus aptitudinē ad motū: z hoc erit ſi-
gnum ſilicis iſbe: z non facit diſtinctā cām; vel dñs q̄ plus po-
terit moueri cholā in venis q̄ sanguis: q̄uis ſtet cum sanguine.

Gentilis

Quarta cū est: q̄ cholera est pauca res. / Considerandū q̄ ista q̄ta causa pōt referri ad cholera que cū sanguine vadit ad illas que vadit ad chistim vt dicat cholera que a sanguine sepat. i. que ē humor a sanguine disticta assumēdo totā cam que est in venis ⁊ que est in chisti ē humor pauca quantitas: q̄ de cholera ē min⁹ i corpore q̄ de aliquo humore: ideo nil notabile ab eo pōt descēdere. Sed q̄ hoc dēni nō pceditur a plurib⁹ vt appēbit in sequenti capitulo: iō dicamus q̄ bec quarta cā pōt referri ad cholam que ē in chisti fellis: nā diceret aliquis q̄ cholā assidui motus est illa q̄ ē in venis: sed illa que est in chisti fellis sicut prenta in vno sacculo quiescit: igit poterit hīc vel fecem vel hypostasim: pp hoc dicitur illud q̄ de eo separat a sanguine in corpore exiit. f. vadēs ad chistim: dicit aut in corpore: q̄ aliquis sanguis vadit cum ea que ad chistim vadit. f. aliqd vinctuosus: ⁊ ideo nō separat oīno a sanguine: sed a sanguine reliqui corpis est paz. i. ē modica quantitas: q̄ apparet q̄ chisti fellis ē parū vas: de his āt q̄ritatib⁹ dices in sequenti cap. / Considerādū q̄ Alii. vult q̄ nihil descēdit sensibilis q̄ritas pp eas dicitas: ⁊ si qd modicū descēdit nō morat: q̄ ē qd exiit: iō medic⁹ nō curat illud distiguere a cholera adusta.

Dub⁹ 12^m Dubitatur vtrū melia nālis possit fieri nō nālis per admixtionem alicuius hum. secū. / Ut q̄ sic: q̄ sic de alijs humorib⁹ nālibus accidit. / In 2° p̄mum est Alii. qui solū dicit q̄ fit innālis per aduotionem. hīc pmittere opz duo. / p̄mū: q̄ qd p̄supponit q̄tuor humores esse distinctos specie in venas. Scdm: q̄ humor dī nālis cum hz cōplonem sūam saporem ⁊ colozē sibi debitos: vñ pōt in finem in quē ordinat: dī aut innālis cum hoc nō hz. / Ex his inferūtur quatuor p̄clusiones. / p̄ma quilibet humor nālis existēs in venis pōt fieri innālis per alterius humo. nālis mixtionem. / Rō p̄ma quilibet humor naturalis stans in venis habet determinatam p̄portionem quantitatē ad alium humo. nālem: ergo si bec p̄portio remoueat fieri innālis. / Ratio secūda: quilibet humor in venis ē determinatū substantiē ⁊ qualitatis cum est nālis: sed quicūq̄ ali⁹ humor nālis pōt eum a sui substantia ⁊ qualitate remouere. / Secūda p̄clusio: flegma naturale associans sanguinē i venis pōt fieri innāle per admixtionē sanguinis naturalis. / Ratio est: q̄ flegma existēs humor est specie distinctus a sanguine: ⁊ sic debet habere suā cōplonem ⁊ sūam ⁊ fm sanguinis mixtionem ab hoc remoueri pōt: ergo pōt fieri in naturale. Ex hoc eodē mō p̄batur q̄ cholera nālis ⁊ melācholā nālis associantes sanguinem in venis pōt fieri innāles per admixtionem indebitam sanguinis nālis.

Dub⁹ 13^m Dubitatur quare auctores medicine nō fecerūt mētionē de humoribus alijs a sanguine nālibus factis innālibus per admixtionē sanguinis naturalis. / Alii non dicit supra hoc de cholera nec de melia hīc: cū autē dicit flegma dulce in naturale per admixtionem sanguinis cū flegmate: intellexit q̄ hoc flegma cui sanguis misceat sit insipidū in naturale de quo nōdum ibi dixerat: sed dicit se nōm natūz illud. / Ampli⁹ p admixtionē cū bono sanguine magis p̄ficiatur flegma ⁊ fit magis nāle. / Dicamus manifestus ē per se. / h. alios a sanguine existēs in venis cū sanguine hīc p̄portioz ad sanguinē ⁊ sanguinē ad illos determinatē quantitatē: cū hac p̄portione stant sub determinatis modis sive ⁊ qualitatum: q̄ manifestum est q̄ illi. / h. hu. male disponunt cū exitus sit ab illa p̄portione: sed exitus sit ab illa ex pte sanguinis vel per diminutionē ⁊ quantitate debita vel p additionē: cū aut alijs humorū dictorum eritū sit nālis per diminutā mēsurā sanguis debēt eos associare in venis: tūc malignant in qualitatib⁹: ⁊ p̄ nō in sūa: furit q̄ cholera: ⁊ in crudas flegma ⁊ melia: ergo bec immaturalitas est reducta ad innatitē ex parte qualitatis. / Si autē aliquis trius humorum fiat innālis per superfluam mēsurā sanguinis. / h. g. flegma hoc erit: q̄ superflua quantitate sanguinis naturalis flegma p̄fundum attingit a multo sanguine ⁊ alterat ad caliditatem ⁊ humiditatem ⁊ tendit ad nām sanguineam: ⁊ dī sanguis quidem flegmatic⁹ in se cōsideratus: ⁊ pōt dici flegma innāle: cum comparabit ad seipsū prius: ⁊ similr intelligitur de melia ⁊ cholera. / Apparet igit p̄io quare nostri auctores nō dixerunt de trib⁹ humorib⁹ nālibus stantibus in venis factis innālibus per admixtionē superflui sanguinis cum eis: nā locuti sunt de h q̄ dixerunt de sanguine flegmatico vel cholico vel melico per admixtionem melie nālis vel cholere naturalis vel flegmatis nālis: ⁊ hoc in cap. de egritudinib⁹ sanguinis: locuti ēr sunt q̄ dixerunt de flegma sanguineo in cap. de egritudinib⁹: ⁊ de cholera sanguinea ⁊ melia sanguinea quādo cōsiderātur vt sunt sub p̄p̄is formis. in cap. de egritudinib⁹ cholere ⁊ melie. / Apparet 2° q̄ hi humores p̄nt noiari flegma sanguineo cholā sanguinea ⁊ melia sanguinea quādo cōsiderant vt sunt sub p̄p̄is formis sūalib⁹: sed infecti vel nutriti sanguine nāli vltra qd dī. / h. g. sit aliq̄ qui nāliter debeat. / y. ⁊. flegma nālis cum tali cōplone ⁊ mō sūe tādem. / ⁊. i. istius misceatur sanguis vltra q̄ debeat ⁊ faciat. / i. ⁊. semper i nā flegmatica sub qua debeat esse:

Super primo

remaneat tñ sub forma sūali flegmatis: manifestus q̄ bec vna ⁊. flegma trāsmutari vsus sanguinē dices innālis respectu suūp̄ prius: ⁊ dices flegma innāle: pōt etiā h flegma vocari sanguis flegmaticus cū p̄sideramus sanguinē vt infectus est isto flegma: ⁊ p̄ p̄ie cū sanguis ē maioris quantitatē: ⁊ tūc dī sanguis flegmaticus: hīc flegma ē maioris q̄ritatis pōt dici flegma sanguineū: hīc ēēt locus speculationis pluris dicto. / Si q̄s enī tenens opionem medi cor̄ sustēteret se super hac p̄pōne q̄. / h. bu. sanguinē associātes in venis cū sunt mag⁹ fm nām appropinquant magis ad nāz sanguinē ⁊ recedētes a nā eius vsq̄ ad aliquā mēsurā: ideo sunt fm naturā eius. totū qd dēni est amouetur tenēdo predictā viā. / Cōdōz ad scdm rōnē: q̄ h flegma recedēs ad nāz sanguinis magis p̄ficiat rōnē termini ad quē: tñ mag⁹ ip̄ficiat respectu sui p̄oris vt dī ē in tali mēsurā disponūm. / Tercia p̄clō duo bu. nāles hītes p̄p̄ia receptacula p̄nt fieri innāles per admixtionē sanguinis nālis: rō est: q̄ cholā vadens ad chistim fellis ⁊ melia ad plēnes debēt hīc mixtionē sanguis vel rei sanguine seci in p̄portione dēterminata: ergo si sup̄flua q̄ritate sanguis misceat cū eis fieri innālis: ⁊ se quis ex hoc q̄ melia debēt ire ad splēnē hīte secū multū dī sanguine nāle vltra p̄portionē sui splēnē nō trahet vel si trahet nō remanebit bñ acerosa: vñ nō bñ excreabit appetitū: ⁊ cholā eodem mō per sanguinē disposita nō trahet a chisti: vel si trahet nō remanebit postea cholā bñ pūgēs ⁊ abradens: ⁊ appet q̄ si vilitas flatis ē hūctare iūcturas cū tali mō hūdi aq̄ci q̄ p sup̄flua mixtionē sanguinis poterit fieri iūctis ⁊ sic innālis. / Quarta p̄clō: melia nālis q̄ se hīc hypostasiua sanguis p̄nt fieri innālis p admixtionē cū alijs: hūctis alteri⁹ a sanguine hīc sit nālis hīc innālis. / h. p̄bat p̄ p̄ Alii. i. cāti. cō. 70. vbi dicit q̄ cholā nigra innālis gūat ex cōmixtionē ⁊ aduotionē: vbi Lōmētator. p̄cludit dīc q̄ spēs innālis melie gūat ex cōmixtionē ⁊ aduotionē alijs humorū. / Rō ē: q̄ q̄libz humor de tribus siue nālis siue inaturalis pōt remouere meliam nālem a sui nālitate vt notū est. / Aut. vñ hoc nō posuit dāns itelligere. vult aut dicere modos melie innālis qui sunt melie p̄p̄ia: sed facti innāles per aduotionem plus appropinquantur melancholie q̄ alijs: ex hoc tamē seguit q̄ oēs humores per aduotionē conuertunt in melia: sed melia p aduotionē nō cōuertit in aliq̄ aliū hūctē ex sūo genus. / Considerādū ē q̄ nō solū p aduotionē vel cōmixtionē pōt melia fieri innālis: sed etiā p gelationē: vt in sequenti cap. intelliget: ⁊. 4. cāti. sen. 6. cap. de morfu canis rabidi.

C Melia autē que ē sup̄flua: alia ē q̄ est cinis cholē: ⁊ q̄ de ea adurif q̄ ē amara: inter quā tñ ⁊ cholam rubeā quā adustā vocauimus eritit dīa: q̄ illa ē cholā rubea cui cinis hīc fuit admixtus: bec vñ nō est nisi cinis per se cognitus cuius subtile fuit resolutum.

C hīc ponit spēs has melie innālis aduste. Et sunt quorū spēs. 2ª afumat. 2ª ibi (Male igit). / Circa p̄mā p̄siderādū q̄ cholā rubea pōt aduri dupli. / Uno^o p viā affatōis: ita q̄ calm ducēs istam ad cinerē nō dimittit separi hūdi multa seponē: imo in isto remanet illō terreū: ⁊ h p̄p̄e vocat affatio: ⁊ h mō sēbat cholā adusta de qua supra dīximus ibi (Que aut minoris est fame). Et que ap̄d Sal. ē cholā vitellina. / Alio^o pōt aduri faciēdo euaporationē ⁊ dū cēdo ad cinerē: vñ p p̄uersionē ad multā terrestritatē ⁊ pp nō affari in suo hūido dī melia adusta ⁊ trāsmutat nōmē sui gūis: ⁊ de hac hīc itelligit. / Cū aut in diuersitate hāz aduotionum est diuersitas p̄portionum agētū ⁊ patiētūm. / Considerādū aut q̄ nō dī itelligit cinis per se congregatus: q̄ purus cinis quia adhuc hz formam humoralem. / Considerādū q̄ cum Alii. dicit. aduritur. itelligit aduotionem. i. putrefactionem: hoc enim duplici calore humor quilibet pōt terrestris fieri. f. incinerari. / Considerādū q̄ amaritudo est pp multū siccū adustū ⁊ paucum humidum.

C Alia est q̄ est cinis flatis: ⁊ q̄ de eo adustus fuit: ⁊ si flegma valde subtile ⁊ aquosus fuerit ei⁹ cinis erit salus: ⁊ si nō trahet ad acridinem aut ponticitatem.

C bec est secūda spēs. Considerādū q̄ si adustum flegma ē valde subtile aquosum sit sapor salus. / Ratio ē: q̄ confurgit ex hīco terrestre subtile qd ē amara: ⁊ ipsum remissum aquoso subtili cōstituit salum: sed quando flegma est grossum: tunc cinis ē terreus grossus: ⁊ terreum grossum est magis aptum facere sapores pontici: ita q̄ si cū hoc sit ibi falsedō aliqua vel amaritudo erit cū pontico. dicit aut acridinē. i. acritatē vel aduotionē in p̄tib⁹ subtilibus: vel acridinē. i. acetositatē: pōt enim bec melia declinare ad acetositatē si calor incineratus sit putredinalis ⁊ flegma grossus f. flegma dulce qd respectu aquosi est grossus: ⁊ si sit grossus poterit facere melācholiam ponticā vt notū est paz excrecat.

C Alia

Alia est q̄ est cinis sanguinis et q̄ de eo est adustus.
Et hec quidē est falsa trabens paruz ad dulcedinem.

hec est tertia spēs de qua incidēt dixit supra cum dixit. eius spissitudo est cholera nigra. hec autē cinis cōseruat aliqd. dulcedinis ex materia sanguinea ex quo fit. falsedo autē est ex mixtione cineris amari cum aliqua parte aquosa vel humida que remansit.

Alia est q̄ est cinis melancholic naturalis. Que si subtilis fuerit erit cinis cinis et q̄ de ea adustus est valde acre sic acetū: q̄ cuz sup terre faciē cadit ebullit: et ei⁹ odor est acris a quo musce fugiunt et alia: et si grossa fuerit minoris erit acedinis cum ponticitate pauca.

hec est quarta spēs diuisa in duas. Dubitat qz quilibet hūor potest diuidi in grossū et subtile ex quoq aduisione hēnt due species melie aduste. Dicendū qz hec diuisio manifestius addit in flegmate et melancholia et ideo dixit hoc in eis: cholera enim valde subtilis nō sustentat aduisionē sed euaporat tota: pars autē sanguinis subtilis fit cholera innaturalis cum adurit vt supra dixit.

Dubitat vtrū oīs spēs melancholic facit p aduisionē hēat acetositatē. Videt qz sic qz melancholia facta per aduisionē cholere rubee est acetosa acris vt intelligit ab dalya. primo theoricē: qz multo magis oēs alie spēs. qz psequētia qz acetositas attestat frigidiatē. si cholera rub. est calidior: et factū ex ea p aduisionē etiaz erit calidius. hic p̄mittit hāc ppositionē: oīs humor p calidū putredinale extractū calidū pp̄t et ex hoc infrigidariū istū p̄t acquirere aliqd modū acetositatis. hec ppositio est nota: ergo quicūq humor cōcurrit ad terrestritatē per calidū putredinale p̄t participare aliq acetositatē: et sequit ex hoc ergo melancholia facta ex quocūq hūore p putrefactionē est aliqliter acris. i. acetosa. Secūda pp̄t est: oīs humor p calidū cōbūstū veniens ad terrestritatē habet aliqd saporis acuti ppter aliquas partes subtilis ignitas a calore. Tertia pp̄t est: vnus et idē calor terrestrificas hū. p̄t dici putredinalis et cōbūstius respectu vnus humor. ppter partes eterogeneas. Ex his app̄t qz quilibet melancholia facta per viā incineratiōis a calido habet de acetoso et de acuto. sed quādo calor est plus adustus qz putredinalis habet plus de acuto. quādo autē est plus putredinalis qz adustus habet plus de acetoso. et hec erit diuersitas sola ex parte agētis. Apparet etiam qz harū sp̄erū melancholic aduste saporē diuersificānt fm mās. nā qz cholere calor incinerat: et plus adustus qz putredinalis: igit plus est amarus sapor. i. cit acuitatē qz acetosus: et iō p amaritudinē notificauit Aui. melancholia ex cholera facta: sed qz calor incineratū melancholic nō est violētus adustus s; vel putredinalis vel sibi siliis: p̄ter hoc ab intrinsecō melancholia p̄cipat acetositatē cū ponticitatē: iō sapor acetosus et ponticus puriores sunt in melancholia facta p aduisionē. i. incineratiōē melancholic nālis: et per hos saporē Aui. notificauit illos. et apparet qre que fit ex subtili melancholia est acetosa: qz terrenū eius est subtile. que autē fit ex melancholia grossa est pontica respectu illius qz terrenū eius est grossius. melancholia ergo facta p sanguinis et flegmatis incineratiōē fit fiat pp̄t a calore putredinali: erit etiā acetosa ppter causam dictā. si habebit cū hoc aliqd salū saporē et aliquem ponticus de melancholia a flegmate factis vel factis a sanguine habebit saporē dulcē et salū: et p hos saporē Aui. notificauit illas.

Dubitat qre melancholia adusta facta ex aduisione melancholic nālis subtilis ebullit sup terrā et qre fugiūt musce et filia aialia. Dicendū qz nō solū melancholia adusta facta ex nāli melancholia subtili est acuta acris ebullit ex q musce fugiūt: s; multo magis hēt hoc melancholia facta ex cholere rubee aduisione. fugiūt enī aialia qz est eis notia sui acuitate. cā autē qre ebullit sup terrā ē eadē q acetū vini bullit sup terrā. p̄tū: imo sup lapidē vt qūq lapidē rūpat. Dicit gā qbusdā qz cā qre acetū bullit sup terrā est qz presubtilis penetrat et excludunt aerē a poris terre et ille aer sursum mor? facit ampullas. Dicamus q acetū faciēs h marie est acetū acutū et quāto acutū? rāto magis ebullit. est gā qz pres acutē calidē in vite agūt in pres subtilis rei sup q. p̄t cū illas puerit in vapore q ascēdēs ostēdit ebullitiōē: et pp hāc cām rūpit lapidē. hec gā ē pp̄t a acetō acuto. S; si acetū oē h facit. f. g ebullit vt p̄t intelligi a Bal. p de simplici medicina penul. cap. qñ dicit h ab solute de re acetosa tunc cā nō vi alia nisi q acetosa sunt subtilis s; penetratiue. vt Bal. pmo de simplici medicina distin. 3. ca. 4. et in hac penetratiōē mouent aerē inclusum vt dixerūt supiores. Dubitat quare cholera sinaria nō ponit inter spēs melancholic cum sit multū adusta. Dicendū qz qñ adustio terrestrificat multū tam in substantia qz in q̄itate qz est frigidiatē aliq tūc hūor tal sic adustus p̄t melia: et iō dicitū est qz oīs melia s; aliqd acetosū saporis. s; qñ adustio pducit ad ignē subtile ita qz terrestrē subtiliāf

in illo igneo et calefit tūc est modus cholere sinarie: et hec diuersitas puenit ex diuersa pportione calidoz agētū ad mās parietes. Dubitat dnyus vtrū per aduisionē humor possit trāfire in spēm alteri. Cū qz nō: qz putredo nō facit trāfire in aliā spēm: vt. A. ca. de feb. sanguinea. Ampli⁹ cholera p aduisionē nō acgrit. p̄tates alteri? humoris. i. melie: g nō p̄t fieri melia. aīis ps: qz melia est frigida. Cū oppositū Aui. dī qz hic est fmo de aduisione nō vltimata que incinerat: qz illa nō trāsmutat de hūore ad humorē: sed corrūpit hū. sed est fmo de aduisione nō vltimata cū q saluaf forma hūoralis. i. ec corp⁹ humidū fluidū. Tūc sunt. z. opiones. P̄tia Guillemi: qz p aduisionē dictā hū. nō acgrit vere formā melie. Rō qz in gnōne melie et cūstūg entis particularis regitur agēs vlt et p̄ticularis: cū ibi nō cūrrat melia ad melie gnōnem: igit nō fiet melia vera: vel cū nō cūrrat calor epatis glatiuus: sed solū calor putredinalis vel cōbūstius nō fiet vera melia cholera. Scdō dico qz acgrit aliquas dispōnes qbus affimilaf humor melancholic. f. terrefrī: vñ talis humor p̄t format de q̄ro in q̄rū. Scdō est opio dny qz p aduisionē hū. p̄t in spēm aliā vere trāfire: vt sanguis in verā meliam et verā cholera: nō qz calor adustius vt adustius h faciat: s; vt talis adustius vt talis putrefactius: qz nos videmus qz p putrefactionē p̄t fieri verum qz est vera spēs aialis: ita qz hanc aduisionē p̄t fieri vera spēs melie. Nos dicam⁹ qz bi duo viri si se bñ intelligūt sūt p̄p̄t in iudicio: nā māifestū ē se qz adustio p̄t corrūpe quēcūq hūorē: g nō est in spē poris humoris: si igit repit aliq spēs humoris erit spēs habēs nomē ei⁹ cui mag cōicat: et qz vltimo adusta sunt terrefrā: ideo talia dicunt melia: s; differūt specie a melia nāli et tot sunt spēs quot sunt spēs adustoz qbus oibus cōicat esse terrefrū per hoc melancholic: et ex hac cōi dispōne posuit in quartū paroxysmare. Cād p̄m dōm qz putrefactio vltimo mutat de specie in specie. Cād 2^m apparet solutio ex supradictis nostris.

Male igit cholere nigrespecies sunt tres: cholera rubra cuz aduritur et eius subtile resoluatur et due alie diuisiones quas post eam diximus.

Hic ostēdit has spēs melancholic male. i. que sunt peiores alij. vna est qz fit ex aduisione cholere rub. et due alie quas postea. i. postremo notauim⁹. f. que fit ex subtili melia: et que fit ex grossa. Considerādū qz melia que fit ex sanguine: et que fit ex cholera et ex flegmate nō sunt ita pure sicut p̄tate: qz in eis saluaf aliqd de nā būditatis et bonitatis ex mās. que aut sunt ex cholera ru. et ex melia sunt valde aride: et ex h p̄t. hic Aui. facit notabile qz iter hū. est ordo gnōnis: et sic flegma p̄t fieri sanguis et sanguis cholera: et cholera melancholia et nō puerit. alius est ordo pfectionis: sic p̄t hū. est sanguis qz pfectionis: postea flegma et pueribile est in sanguine: postea melia qz p̄t mēbra nutrit qz cholera: postea cholera.

Melia vō flatica est tardioris impedimenti et malitie. Hic duo cōparat. Et p̄t melia flegmaticā ad alias: et in h intelligit ad sanguines. Scdō cōparat ebolicā ad duas postremas factas ex melia. Tercio cōparat duas factas ex melia iter se. 2^m ibi. Et melia cholera. 3^m ibi. Et de alijs. Considerādū qz sicut melia flegmatica est tardioris impedimētū qz cholera et melia ppter h qz nō est multū arida: sic et melia sanguinea: et tacuit h Aui. sicut notū ex illo. S; tu. d. qz peior: an flatica vñ sanguinea. et vñ qz p̄t fieri teneri qz flatica adhuc ē melior pp būditatē maiorē. Sanguis enī būditas cū sit vinctuosus ē aduribile plus qz būditū flegmaticū.

Et melia cholica ē qz ē fortioris malitie et velocioris corruptionis: verūm ē susceptibilior curatiōis qz ille.

Causa prauitatis eius est nota ex dictis: est enim ignea subtilis penetratiua: ergo intense alterat et cito corrūpit. est autē susceptibilior cure qz ille due species facit a melancholia nāli adusta: et hoc ppter sui subtilitatē. vnde citius euaporat et citius cūat: et apparet et qz est susceptibilioris cure qz flegmatica et qz sanguinea.

De alijs vō duabus diuisionibus que magis acris est deterior existit. Si tamen in eius principio auxilliū p̄tito fuerit citius medicationem recipiet.

Id est de duab⁹ spēs melancholic aduste facit ex aduisione melancholic nālis: quarū vna est ex aduisione subtilis melancholic: alia ex aduisione grosse que magis acris est. i. que magis est acetosa et acuta: et ista est que fit ex aduisione subtilis melie nālis deterior existit. f. illa que fit ex grosse melie aduisione: cā est qz subtilior et magis penetratiua: et ex h sequit qz citius recipit medicationē.

Tertia vō que minus sup terrā ebullit: et min⁹ in mēbra penetrat: tardius p̄mit: h ad resoluēdū et ad maturādū et medicationē recipiēdū magis est effrenis.

Gentilis

C Scilicet de malis spēs que est z spēs ex melia nāli z est illa que fit ex grossa melia cū adurit que min sup terrā ebullit: qz nō est ita acuta nec ita cetosa: hz enī de pōtico multum respectu melie male facte ex cholera z facte ex subtili melācholia: lz illud ponticū nō semp excedat suū acetolum: z ideo dixit supra cū ponticita te pauca: et b sequit qz minus penetrat in mēbra z tardius agit: z sequit ex hoc qz magis est rebellis z effrenis in cura: siue velis resolvere illam siue digerere siue euacuare cū medicina solutiua.

C De ergo sunt species humorum non naturalium et superfluentium.

C Nos hic consueuimus distinguere species lepre fm has melan cholias: sed qz scripsimus de lepra. 4. cap. ideo hic omittimus.

C Inquit Bal. ille q dixit q humor nālis solūmodo ē sanguis: z alij humores sunt supfluitates qb nō egeēt nō dixit verum. Si enī solus sanguis esset humor: qui mēbra nutrit: oia in suis cōplexionib⁹ z essentijs similia foret. os aut carne durius nō existit: nisi qz sanguis cui substantia dura melācholica fuit admixta ipm nutrit: neqz cerebrū mollius est carne: nisi qz sanguini qui ipm nutrit substantia mollis flegmatica fuit admixta. Ip̄m quoqz sanguinē alijs inuenimus admixtū humorib⁹ q ab eo separant. Lū. enī bīz ordinatiz ponitur alcatim als actinim visu discernit qd separat in partē que est sicut spuma z est cholā rubea: z pte que est sicut ser z res turbida z est melia: z pte que est sic albumen ouoz z est flegma: z partē aquosam que est aquositas cuius superfluitas in vrina euacuatur.

C hic circa scias de hūorib⁹ ponit opiones. 3. siue fmones. z ibi (Sunt aut.) 3. ibi (Et sūt.) p̄ia in duas. p̄ ponit sniaz quādā Bal. p̄ia quēdā antiquū. Scōo adducit rōnes Bal. z ibi (Si enī.) dicit p̄ q Bal. vltimo caplo libri elementoz dicit q ille qui dixit q solus sanguis est humor nālis: p̄ p̄is solus nutrit z alij humores sunt superfluitates z nō dixit verum.

Dub⁹ ss⁹ Solus sanguis nutrit p Bal. in fine libri elementoz vbi dicit: opz vt laudet sermo illorū qui dixerūt q aial nō generat z nutritur nisi ex solo sanguine. / Ampli⁹ solus sanguis ē dulcis z iuuatius. alij humores sunt supfluitates vt intelligit tertio de hystris ca. 19. / C In contrariū Bal. vt Aluic. allegat. / In b̄ questio sunt due opi. vna Arist. z Aluic. z sequentiū: z alia que fuit Hippocratis fm Bal. qd opinioes impole est p̄cordare vt apparebit: lz dunt crediderit p̄cordare eos. / Opinio Arist. est q solus sanguis depuratus a suis supfluitatib⁹. i. cholera melia z flegmate nutrit. z si flegma nutrit est per puerfione in sanguine. / Hec fuerit opinio Arist. apparet qz alios hūores a sanguine vocat supfluitates sicut egestione z vrina: vt apparet tertio de hystris aialū. sanguinē enī dicit esse vltimū alimētū vt famosū est p multos suos libros. z hec etiā fuit opinio Aluic. z colligit cap. p̄. z / baly in z. thegni tractatu z d̄ vtrū cōmē. z6. / Rōnes aut bi viri habēt multū apparetes z difficiles. / P̄ia si qtuor humo. distincti membra nutritēt aut vadunt ad mēbra distincti in formis eozū aut p̄is qz puerfunt in mēbra fit ex eis aliqd vniū. si vadūt distincti cū oporteat eos trāfire ad qdlibet minimū mēbrū erit dare aliqd p̄oz in quo cōtinebitur vnus solus humor absqz alio: ergo illa p̄a p̄o solo nutrit. Sz tu dices in vno p̄o p̄tinent qtuor minima. Lōra: qz spatiū p̄o nō videt esse magis qz p̄tineri cui⁹ est p̄ozus vt sensus ostēdit: ergo impole est qtuor minima humorū p̄tineri in vno p̄o. tenet cōse quētia: qz minimū hūoris debet esse maius minimo mēbrū. nā hu. sunt aquei q est rarior z mēbra sunt magis terrea que terra est dē flor. minimū aut rarior est maius minimo dē flor. Si aut dicas qz p̄is puerfunt in aliqd vniū: hoc p̄bant esse impole. nā querūt vbi fit hoc vniū ex qtuor humorib⁹. aut in venis z hoc nō qz adhuc sunt ibi qtuor humo. in actu qz ibi est sanguis actu. aut in mēbris z hoc nō p̄pter duo. p̄mo qz recipiunt in p̄ozis: sed in p̄o vno nō possunt esse qtuor humo. scōo qz mēbra sunt diuersa z būditas que fit in mēbris oportet qz fit diuersa fm mēbra: ergo nō p̄t fieri aliq vna res cōmunis oib⁹. / Scda rō: flegma nutrit fm qz oēs cōcedūt z tamē nō cōuertit in quatuor humores qz tunc pcederet in infinitū: qz si pars puerfuit in flegma accipio illd flegma aut cōuertit in sanguinē solū vel in qtuor humo. z sic in infinitū. Amplius flegma est sanguis diminute decet⁹ z nō est cholera diminute cocta nec flegma nec melācholia: z puerfuit in solū sanguinē:

Op. Arist. Solus sanguis nutrit p Bal. in fine libri elementoz vbi dicit: opz vt laudet sermo illorū qui dixerūt q aial nō generat z nutritur nisi ex solo sanguine. / Ampli⁹ solus sanguis ē dulcis z iuuatius. alij humores sunt supfluitates vt intelligit tertio de hystris ca. 19. / C In contrariū Bal. vt Aluic. allegat. / In b̄ questio sunt due opi. vna Arist. z Aluic. z sequentiū: z alia que fuit Hippocratis fm Bal. qd opinioes impole est p̄cordare vt apparebit: lz dunt crediderit p̄cordare eos. / Opinio Arist. est q solus sanguis depuratus a suis supfluitatib⁹. i. cholera melia z flegmate nutrit. z si flegma nutrit est per puerfione in sanguine. / Hec fuerit opinio Arist. apparet qz alios hūores a sanguine vocat supfluitates sicut egestione z vrina: vt apparet tertio de hystris aialū. sanguinē enī dicit esse vltimū alimētū vt famosū est p multos suos libros. z hec etiā fuit opinio Aluic. z colligit cap. p̄. z / baly in z. thegni tractatu z d̄ vtrū cōmē. z6. / Rōnes aut bi viri habēt multū apparetes z difficiles. / P̄ia si qtuor humo. distincti membra nutritēt aut vadunt ad mēbra distincti in formis eozū aut p̄is qz puerfunt in mēbra fit ex eis aliqd vniū. si vadūt distincti cū oporteat eos trāfire ad qdlibet minimū mēbrū erit dare aliqd p̄oz in quo cōtinebitur vnus solus humor absqz alio: ergo illa p̄a p̄o solo nutrit. Sz tu dices in vno p̄o p̄tinent qtuor minima. Lōra: qz spatiū p̄o nō videt esse magis qz p̄tineri cui⁹ est p̄ozus vt sensus ostēdit: ergo impole est qtuor minima humorū p̄tineri in vno p̄o. tenet cōse quētia: qz minimū hūoris debet esse maius minimo mēbrū. nā hu. sunt aquei q est rarior z mēbra sunt magis terrea que terra est dē flor. minimū aut rarior est maius minimo dē flor. Si aut dicas qz p̄is puerfunt in aliqd vniū: hoc p̄bant esse impole. nā querūt vbi fit hoc vniū ex qtuor humorib⁹. aut in venis z hoc nō qz adhuc sunt ibi qtuor humo. in actu qz ibi est sanguis actu. aut in mēbris z hoc nō p̄pter duo. p̄mo qz recipiunt in p̄ozis: sed in p̄o vno nō possunt esse qtuor humo. scōo qz mēbra sunt diuersa z būditas que fit in mēbris oportet qz fit diuersa fm mēbra: ergo nō p̄t fieri aliq vna res cōmunis oib⁹. / Scda rō: flegma nutrit fm qz oēs cōcedūt z tamē nō cōuertit in quatuor humores qz tunc pcederet in infinitū: qz si pars puerfuit in flegma accipio illd flegma aut cōuertit in sanguinē solū vel in qtuor humo. z sic in infinitū. Amplius flegma est sanguis diminute decet⁹ z nō est cholera diminute cocta nec flegma nec melācholia: z puerfuit in solū sanguinē:

p̄ rō. Solus sanguis nutrit p Bal. in fine libri elementoz vbi dicit: opz vt laudet sermo illorū qui dixerūt q aial nō generat z nutritur nisi ex solo sanguine. / Ampli⁹ solus sanguis ē dulcis z iuuatius. alij humores sunt supfluitates vt intelligit tertio de hystris ca. 19. / C In contrariū Bal. vt Aluic. allegat. / In b̄ questio sunt due opi. vna Arist. z Aluic. z sequentiū: z alia que fuit Hippocratis fm Bal. qd opinioes impole est p̄cordare vt apparebit: lz dunt crediderit p̄cordare eos. / Opinio Arist. est q solus sanguis depuratus a suis supfluitatib⁹. i. cholera melia z flegmate nutrit. z si flegma nutrit est per puerfione in sanguine. / Hec fuerit opinio Arist. apparet qz alios hūores a sanguine vocat supfluitates sicut egestione z vrina: vt apparet tertio de hystris aialū. sanguinē enī dicit esse vltimū alimētū vt famosū est p multos suos libros. z hec etiā fuit opinio Aluic. z colligit cap. p̄. z / baly in z. thegni tractatu z d̄ vtrū cōmē. z6. / Rōnes aut bi viri habēt multū apparetes z difficiles. / P̄ia si qtuor humo. distincti membra nutritēt aut vadunt ad mēbra distincti in formis eozū aut p̄is qz puerfunt in mēbra fit ex eis aliqd vniū. si vadūt distincti cū oporteat eos trāfire ad qdlibet minimū mēbrū erit dare aliqd p̄oz in quo cōtinebitur vnus solus humor absqz alio: ergo illa p̄a p̄o solo nutrit. Sz tu dices in vno p̄o p̄tinent qtuor minima. Lōra: qz spatiū p̄o nō videt esse magis qz p̄tineri cui⁹ est p̄ozus vt sensus ostēdit: ergo impole est qtuor minima humorū p̄tineri in vno p̄o. tenet cōse quētia: qz minimū hūoris debet esse maius minimo mēbrū. nā hu. sunt aquei q est rarior z mēbra sunt magis terrea que terra est dē flor. minimū aut rarior est maius minimo dē flor. Si aut dicas qz p̄is puerfunt in aliqd vniū: hoc p̄bant esse impole. nā querūt vbi fit hoc vniū ex qtuor humorib⁹. aut in venis z hoc nō qz adhuc sunt ibi qtuor humo. in actu qz ibi est sanguis actu. aut in mēbris z hoc nō p̄pter duo. p̄mo qz recipiunt in p̄ozis: sed in p̄o vno nō possunt esse qtuor humo. scōo qz mēbra sunt diuersa z būditas que fit in mēbris oportet qz fit diuersa fm mēbra: ergo nō p̄t fieri aliq vna res cōmunis oib⁹. / Scda rō: flegma nutrit fm qz oēs cōcedūt z tamē nō cōuertit in quatuor humores qz tunc pcederet in infinitū: qz si pars puerfuit in flegma accipio illd flegma aut cōuertit in sanguinē solū vel in qtuor humo. z sic in infinitū. Amplius flegma est sanguis diminute decet⁹ z nō est cholera diminute cocta nec flegma nec melācholia: z puerfuit in solū sanguinē:

p̄ rō. Solus sanguis nutrit p Bal. in fine libri elementoz vbi dicit: opz vt laudet sermo illorū qui dixerūt q aial nō generat z nutritur nisi ex solo sanguine. / Ampli⁹ solus sanguis ē dulcis z iuuatius. alij humores sunt supfluitates vt intelligit tertio de hystris ca. 19. / C In contrariū Bal. vt Aluic. allegat. / In b̄ questio sunt due opi. vna Arist. z Aluic. z sequentiū: z alia que fuit Hippocratis fm Bal. qd opinioes impole est p̄cordare vt apparebit: lz dunt crediderit p̄cordare eos. / Opinio Arist. est q solus sanguis depuratus a suis supfluitatib⁹. i. cholera melia z flegmate nutrit. z si flegma nutrit est per puerfione in sanguine. / Hec fuerit opinio Arist. apparet qz alios hūores a sanguine vocat supfluitates sicut egestione z vrina: vt apparet tertio de hystris aialū. sanguinē enī dicit esse vltimū alimētū vt famosū est p multos suos libros. z hec etiā fuit opinio Aluic. z colligit cap. p̄. z / baly in z. thegni tractatu z d̄ vtrū cōmē. z6. / Rōnes aut bi viri habēt multū apparetes z difficiles. / P̄ia si qtuor humo. distincti membra nutritēt aut vadunt ad mēbra distincti in formis eozū aut p̄is qz puerfunt in mēbra fit ex eis aliqd vniū. si vadūt distincti cū oporteat eos trāfire ad qdlibet minimū mēbrū erit dare aliqd p̄oz in quo cōtinebitur vnus solus humor absqz alio: ergo illa p̄a p̄o solo nutrit. Sz tu dices in vno p̄o p̄tinent qtuor minima. Lōra: qz spatiū p̄o nō videt esse magis qz p̄tineri cui⁹ est p̄ozus vt sensus ostēdit: ergo impole est qtuor minima humorū p̄tineri in vno p̄o. tenet cōse quētia: qz minimū hūoris debet esse maius minimo mēbrū. nā hu. sunt aquei q est rarior z mēbra sunt magis terrea que terra est dē flor. minimū aut rarior est maius minimo dē flor. Si aut dicas qz p̄is puerfunt in aliqd vniū: hoc p̄bant esse impole. nā querūt vbi fit hoc vniū ex qtuor humorib⁹. aut in venis z hoc nō qz adhuc sunt ibi qtuor humo. in actu qz ibi est sanguis actu. aut in mēbris z hoc nō p̄pter duo. p̄mo qz recipiunt in p̄ozis: sed in p̄o vno nō possunt esse qtuor humo. scōo qz mēbra sunt diuersa z būditas que fit in mēbris oportet qz fit diuersa fm mēbra: ergo nō p̄t fieri aliq vna res cōmunis oib⁹. / Scda rō: flegma nutrit fm qz oēs cōcedūt z tamē nō cōuertit in quatuor humores qz tunc pcederet in infinitū: qz si pars puerfuit in flegma accipio illd flegma aut cōuertit in sanguinē solū vel in qtuor humo. z sic in infinitū. Amplius flegma est sanguis diminute decet⁹ z nō est cholera diminute cocta nec flegma nec melācholia: z puerfuit in solū sanguinē:

p̄ rō. Solus sanguis nutrit p Bal. in fine libri elementoz vbi dicit: opz vt laudet sermo illorū qui dixerūt q aial nō generat z nutritur nisi ex solo sanguine. / Ampli⁹ solus sanguis ē dulcis z iuuatius. alij humores sunt supfluitates vt intelligit tertio de hystris ca. 19. / C In contrariū Bal. vt Aluic. allegat. / In b̄ questio sunt due opi. vna Arist. z Aluic. z sequentiū: z alia que fuit Hippocratis fm Bal. qd opinioes impole est p̄cordare vt apparebit: lz dunt crediderit p̄cordare eos. / Opinio Arist. est q solus sanguis depuratus a suis supfluitatib⁹. i. cholera melia z flegmate nutrit. z si flegma nutrit est per puerfione in sanguine. / Hec fuerit opinio Arist. apparet qz alios hūores a sanguine vocat supfluitates sicut egestione z vrina: vt apparet tertio de hystris aialū. sanguinē enī dicit esse vltimū alimētū vt famosū est p multos suos libros. z hec etiā fuit opinio Aluic. z colligit cap. p̄. z / baly in z. thegni tractatu z d̄ vtrū cōmē. z6. / Rōnes aut bi viri habēt multū apparetes z difficiles. / P̄ia si qtuor humo. distincti membra nutritēt aut vadunt ad mēbra distincti in formis eozū aut p̄is qz puerfunt in mēbra fit ex eis aliqd vniū. si vadūt distincti cū oporteat eos trāfire ad qdlibet minimū mēbrū erit dare aliqd p̄oz in quo cōtinebitur vnus solus humor absqz alio: ergo illa p̄a p̄o solo nutrit. Sz tu dices in vno p̄o p̄tinent qtuor minima. Lōra: qz spatiū p̄o nō videt esse magis qz p̄tineri cui⁹ est p̄ozus vt sensus ostēdit: ergo impole est qtuor minima humorū p̄tineri in vno p̄o. tenet cōse quētia: qz minimū hūoris debet esse maius minimo mēbrū. nā hu. sunt aquei q est rarior z mēbra sunt magis terrea que terra est dē flor. minimū aut rarior est maius minimo dē flor. Si aut dicas qz p̄is puerfunt in aliqd vniū: hoc p̄bant esse impole. nā querūt vbi fit hoc vniū ex qtuor humorib⁹. aut in venis z hoc nō qz adhuc sunt ibi qtuor humo. in actu qz ibi est sanguis actu. aut in mēbris z hoc nō p̄pter duo. p̄mo qz recipiunt in p̄ozis: sed in p̄o vno nō possunt esse qtuor humo. scōo qz mēbra sunt diuersa z būditas que fit in mēbris oportet qz fit diuersa fm mēbra: ergo nō p̄t fieri aliq vna res cōmunis oib⁹. / Scda rō: flegma nutrit fm qz oēs cōcedūt z tamē nō cōuertit in quatuor humores qz tunc pcederet in infinitū: qz si pars puerfuit in flegma accipio illd flegma aut cōuertit in sanguinē solū vel in qtuor humo. z sic in infinitū. Amplius flegma est sanguis diminute decet⁹ z nō est cholera diminute cocta nec flegma nec melācholia: z puerfuit in solū sanguinē:

Super primo

igitur solus sanguis nutrit. Sz aliquis diceret vt supra dicebat qz nō nutrit nisi miscet reliquis hūorib⁹ qui sunt in venis: ideo fortificat ratio sic. qz qua rōne vna pars flegmatis puerfuit in sanguinē: eadē rōne totū flegma qd est in venis cōuertit i sanguinē: ḡ n̄ bil erit de flare in venis: z p̄ p̄is corpus nō nutrit qtuor hūorib⁹.

¶ Tertia rō: si qtuor hūores nutritēt: igit qd n̄a cēt ex quatuor hūorib⁹: qz eadē ē mā gnōnis z nutriticiōis. lz p̄is est falsū. p̄ qz cōpō corpus n̄i cēt qdruplex. vna ex elntis. z ex humorib⁹. 3. ex p̄lib⁹. 4. ex organiciis. Bal. at p̄ de accit. c. z. ponit solū tres. i. cō pōnes p̄lib⁹ ex elntis organicoz ex p̄lib⁹ z toti⁹ ex organiciis zē. z qz in m̄ice nō inueniunt qtuor hūores. / Quarta rō: vni⁹ forme vna d̄ ē mā: lz corpus ē vna forma: igit vna d̄ ē mā z nō qtuor.

¶ Quinta rō pbat q cholā z melia nō nutriūt: qz illud qd est supfluitas sanguis ex cui⁹ separatiōe sanguis d̄ sanguis nō nutrit: imo nutrit mēto ziaf. lz cholā z melia sunt hmōi. pbat p Aluic. z. colligit cap. p̄. z p̄ cāticē cōmē. 56. auctē Bal. z de virtutib⁹ nālib⁹ cap. vlti. vbi vult q cholā z melia cōparant sanguini sic spuma z tartarū. i. fer vniū: lz vniū illoz mixtōe corripit z sic fanguis. / Sexta rō: pbat qz si corpus est cōpositū ex qtuor hūorib⁹ in sui gnōne qz sibi cōparent: sic elnta ipole est corpus nutriti ex qtuor hūorib⁹. z arguit sic: qd est cōpositū ex qtuor humorib⁹ nō p̄t gnare qtuor hu. distinctos: igit in nobis non repeririū qtuor hūores distincti. aīis. pbat: qz sicut qd est factū ex qtuor elntis nō gnāt qtuor elnta sed mixtū: ita qd est factū ex qtuor hūorib⁹ nūc ḡnabit qtuor humo. / Septima rō: eo qz p se solo nutriūt mēbra qd a nā solū est pductū: sed solus sanguis est hmōi: z nō cholā nec melia. hoc pbat: qz multa cibaria fiunt vnus cib⁹ vel chilus q est p se intentus z qui est nutritiū: fer aut nullo mō est nutritiū: ḡ multo magis ex vno chilo fiet vni⁹ sanguis z vni⁹ hūor p se: qz solus ē p se iūt⁹ z pduct⁹ ab epate: alij at solū p accit. / Octaua rō: si cholā z melia nutritēt: b̄ ē qz ei fit sic elnta in sanguinē: lz b̄ est falsum: qz vel cēt elnta: qz sanguis cōponeret ex illis: lz b̄ est falsū: imo qz sanguis cū fit separat ab illis: sic vniū a fece z spuma vt diximus: vel cēt qz inueniunt in potētia in sanguine. Sed in modis iste potentie est p viā corruptiōis: sic accitū est in potētia in vno z vniū est hyle z mā aceti z corpus vniū est hyle z mā mortui vel mortui: z isto mō sanguis est mā itap supfluitatū: qz sanguis corripit in illas. i. cholera z melancholiam. vult q Aluic. q fallacia p̄sequit siue syllogismus in scda figura ex puris affirmatiuis decipit mēdici dicentē due superfluitates. i. cholera z melancholia sunt in potentia: in sanguine ergo nō sunt illi elemēta. / Arguit etiā sic. elemēta nō inueniunt in alio in potentia: z cholera z melācholia inueniunt in sanguine in potētia: ergo nō sunt elemēta sanguinis.

¶ hec fuit intentio Aluic. z colligit cap. 1. z. cāticē. cōmē. 56. apparet igit q solus sanguis nutrit separatū ab alijs humoribus. ite gma aut si nutrit puerfuit in sanguinē qd de duab⁹ cholera nō poterit ptingere: ideo dixit Aluic. de his qz nō sunt materia membroz. p̄pina vt sanguis nec remora vt flegma. / Considerandū tamē q sanguis apud Arist. z Aluic. nō est humor omnino vni⁹ formis: imo hz partes grossiores p̄fomes ossib⁹ z p̄tes alias cōformes alijs mēbris. z hec diuersitas in sanguine tota est sub forma sanguinis qui est vnus humor. / Ex his cessant due rōnes qd hic Aluic. facit pro parte Bal. / Ad p̄mā cū dicit si solo sanguine fit nutritatio: tunc omnia mēbra essent similia in suis substantijs. diceret aut cōsequētiā nō valere: z cū pbat qz os nō est durū: carne: nisi qz sanguini qui ossa nutrit admisceat melancholia: diceret Arist. z Aluic. esse falsum in sanguine grosso z nō habens de melancholia: sed similis melancholie est ille qui ossa nutrit. / Ad secundā dicerent q sanguis in venis est purus nō permixtus alicui humorī. si aut per distillationē hoc est per viā corruptionis sicut accitū inueniret in vino: qz ex vino. / Opinio aut Hippo. z Bal. est q nutritatio fit ex quatuor humorib⁹: ita q sanguis qui est in venis est quatuor humores: lz a predominio fit sanguis: z ex hoc aggregato membra nutriunt. / Hāc opinionē Bal. p̄sequit in vltimo caplo libri elementoz: z / baly ab. et p̄mo dispositionis regalis z5. cap. hec fuit intentio Aluic. sup cū dicebat necessitates cholere melācholie z flegmatis. / Probat rōnib⁹ duab⁹ quas hic Aluic. ponit que sunt Bal. / P̄ia si solo sanguine fieret nutritatio: tunc oia mēbra essent in suis essentijs similia. p̄sequentiā pbat in littera. / Scdam rōnē ponit ibi (Ip̄sum quoqz sanguinē. scōo remouet dubiū. ibi (Aquositas aut.) z arguit sic. sanguis i venis est humor nō simplex: sed cū eo sūt alij humores: ergo nō solus sanguis: sed simul cum alijs nutriunt. p̄sequentiā est nora qz talis sanguis nutrit qualis est in venis. antecedeus pbat per sensum: nec intelligo per sensum distillationis: sed posito sanguine in catino: appet ista pars in eo hoc quidē magis in vna: alia in alio. / Considerādū aut q Bal. pulchrius z fortius pbat hoc aīis q Aluic. nā nos inuenimus homines habere magnā diuersitatē in sanguine: quozum

3. rō.

4. rō.

5. rō.

6. rō.

7. rō.

8. rō.

Op. p̄

z Bal.

Gentilis

eorū dispositionē: et tūc ipsa reuertit per easdē vias: et venit ad re-
nes et vesicā. iste sermo nō est sufficiens: q̄ hō nō vīnaret facta et
digōne: sed potius facta vel fientis digōne. ¶ Dicimus q̄ sūam
Bā. in h. 4. de vtilitate p̄tū cap. 6. et lib. 5. ca. 5. q̄ sanguis factus in
epate cū ascenderit sup̄ zīrbū tota aq̄sitas mīdat ab eo et vadit
ad renes et vesicā. Et rō est: q̄ amplius nō est ei vtilitas. in epate
enī faciebat penetrare per venas strictissimas capillares a p̄ca-
uo in zīrbū. vñc aut post epar versus mēbra sūt latiores. Si aut
aliquid vadit modicū est et p̄tingēt et in hōibus nō sanis in gbus
nā nō bene dispēsat: et iō aperta vena nō sēp inuenit aquositas
cū sanguine: l̄ in gbusdā iueniat. Et h. est qd scribit Bā. 4. libro
p̄dicto cap. q̄ solus sanguis purus eat p̄ totū corp̄ paucos oīfariā
pmixta et qdā aquosa humiditate. nō enī eger adhuc multo hoc
vehiculo seu per amplas qdē vias ab inde duci debēs. Libro aut
5. et 7. cap. dicit. multis quotidie icidētes venas paucissimā vide-
mus aquā sup̄natatē coagulato sanguine: q̄nis oēs q̄ flōmia egēt
malū aliqd hēant circa corp̄: et nocita est oīno nālis dispensatio
actu hīs coagulato sanguine nil aquosum sup̄natat nisi vt dictū
est oīno paucis: q̄ qdā bene habēte aīali totaliter renes purga-
re ferūt. i. aquositate sanguis ex p̄dictis et alijs multis licet ostēdē:
imozari aut amplius sup̄fluū mibi esse vidēt. et idē vult 2. de vir-
tutib⁹ nālib⁹. vlt. cap. vbi vult q̄ corp̄ aīalis opz purū eē a sero. i.
aquositate: sed nō opz eū esse purū a duab⁹ cholericis. apparet igit
q̄ Bā. vult q̄ boīe bene se habēte nihil aut modicū qd de aq̄ va-
dit cū sanguine in mēbra. et Auer. in theozica cāti. cōmē. 134. et iō
est q̄ nō est vtilis: nec ad penetrationē nec ad nutrimentū: q̄ vō
de facto p̄tingit q̄ in multis hōib⁹ aliqd de ea vadit: ideo Aui. di-
xit in sanguine extraco in catino inueniri partē aquosam cuius
sup̄fluitas est ista que in vīna eūat. idē etiā dicit in sequētī capī-
tulo: q̄ imaginat Aui. q̄ sicut cholera h̄z duas partes: vna que san-
guini affociat: aliā que cū illius sup̄fluitate que vadit ad chīstz
fellis: ita aquositas h̄z duas partes: quaz vna q̄ vadit ad renes:
opz h̄z nos intelligere q̄ aut Aui. cognouit aliq̄ vtilitatē illi pauce
p̄t aquosē que cū sanguine penetrat in mēbra quam h̄z magna
ps que vadit ad renes: et iō dicit sup̄fluitas respectu illius: aut
modus loquēdi ipozitius est vt dicatur sup̄fluitas. i. plus q̄ illd.
¶ Ad motū vō opponit cū dicit de signis ab vīna. dīcē. i. fen-
z. q̄ aliquā sup̄fluitatē p̄tingēs est per vīnā de partib⁹ distan-
tibus aliqd signare sicut p̄tingēs est aliq̄ sup̄fluitatē distans mē-
bri per vīnā cūari. ¶ Ad argumētū cū dīcitur ad penetrandum.
Bā. dicit q̄ nō regit hoc inuamētum: sufficit enī sibi subtilitatio
quā cholera dat et quā h̄z a calore suo datē a corde et epate.

C Sunt aut qdā hominū qui opinantur corporis virtutem
sanguinis sequi multitudinē et ipsi debilitatē seq̄
ei⁹ paucitatem. Sed nō est ita: qd vō attendit est dispo-
sitiō eius quantitatis que de eo corp⁹ ingredit.

C Poritū istoz fuit: q̄ videbāt corpora alterari plenissima san-
guine eē fortia in virtute. ¶ Ampli⁹ in sanguine est virt⁹: q̄ in ma-
iori maior virt⁹. (Sed nō est ita.) Qd vō attendit de quantitate san-
guinis est dispo⁹ q̄ntitatis que de eo corp⁹ ingredit: sed est talis q̄nti-
tas respectu ad corp⁹ qua corp⁹ indiget p̄o nutrimentū et mēsurā calo-
ris: imo extingueret et suffocaret et pauca respectu illi⁹ multe suf-
ficeret corpori. ¶ Ad dīcū oīd q̄ cōiter dī q̄ fortitudo athleta-
rū et corp⁹ vītime replet⁹ est fortitudo p̄sens: sed nō perdura-
bilis. fortitudo aut que est cū minori quantitate sanguis est p̄sens
et perdurabilis: et ista est bona fortitudo illa aut nō. Et forsan vo-
lunt cōiter opinātes q̄ vnicuiq̄ hominī est aliq̄ mēsurā sanguis
cū qua stat vītima ei⁹ fortitudo: et calor amplior qui in eo sit pole
esse sū nām. Sed esse in hac vītima mēsurā sanguis et vītima bo-
na dispōne ex hoc nō est tutum: q̄ sanguis ille multū pōr dilatarī
p̄p mor⁹ calefaciēs corporeos et aīales: et nō stat qn multiplicē-
tur: q̄ nō p̄it stare absq̄ cibo. et h. est qd dixit afoz. 3. p̄. p̄t. hipp.
In exercitiis ad sūmū. ista at hīc nō discutim⁹. ¶ Ad 2. oīd q̄
in maiori q̄to est maior virtus q̄ extēdit extēsiōne q̄ti. S3 virt⁹ q̄
est dispo⁹ in quodā alio sequēs mēsurā determinatā. v. g. sanguis
corp⁹ cū extēdit mēsurā ex hoc accidit corripī p̄pinq̄a vir-
tutē quātī: sanguis aut sup̄flua quantitate suffocans et infrigidans
spiritus et mēbra infrigidat seipm et corrumpit per accidens.

C Et sunt qdā qui opinantur q̄ cū humores aucti fuerit
aut diminuti: postq̄ in corpore humano sū cōpara-
tione fuerint qua debēt in q̄ntitate vni⁹ ad alterū sani-
tas erit p̄seruata. Sed nō est ita: humores nanq̄ p̄ter
istud mēsurā in quantitate p̄seruatā habere debēt: non

Super primo

in cōparatione alterius humoris: imo in se cūz custo-
dia mensurationis quā habent in cōparatione vni⁹
ad alterū. Adhuc quidē remanserūt de rebus humo-
rum questionēs: que non medicis sed tm̄ p̄tinet p̄bis:
ideoz eas p̄termisi.

C hic est valde extranea opio. credebāt isti q̄ humoz adinuicē
est aliq̄ p̄portio et est verū. fit q̄ vt in exēplo p̄portio dupli vt san-
guis duplus ad flegma et flegma duplū ad cholera et cholera dupla
ad melias. volūt q̄ p̄portione dupli saluata siue crescat siue di-
minuat corp⁹ sit sanū. et hoc est qd dicit. postq̄ corpa humanā. i.
postq̄ in corpore humano sū p̄portione fuerūt qd debēt esse in
q̄ntitate vni⁹ ad alterū et. Poritū fuit forsan: q̄ sanitas est p̄-
portio vel in p̄portione p̄stēs: q̄ saluata p̄portio saluata sanitas.
(Sed nō est.) Nā humores p̄ter istud. i. p̄ter hāc p̄portione dupli
adinuicē mēsurā seruari debēt in q̄ntitate. i. debēt q̄ntitatē hēre
debēt nō in cōparatione alterius humoris tm̄. i. nō tm̄ in cōpara-
tione vni⁹ ad alterū: imo in se. i. prius in se sunt determinate mē-
sure per quā mēsure in se p̄ueniūt corp⁹. sup̄ hac mēsurā fun-
dat p̄portio vni⁹ ad alterū: et ideo dicit cū custodia. ex hoc cessat
argumentū: sanitas nō est p̄portio sola humoz adinuicē: sed est
in mēsurā humoz in se que est respectu corp⁹is super qua men-
sura fundat p̄portio eoz adinuicē. (Adhuc aut.) ¶ Et an humores
sint actu vel potētia in cibis et an sint aīati vel in aīati et similia.

C Dubitat vtz sanguis sit qdā q̄nta sba distincta a cholica flegma-
tica et melica: an solū sit trinitas istaz triū subarū et nihil sit aliud
q̄. 3. ille sube existēs sub p̄portione debita. Et aut opinat. ¶ Tru-
sta. dicit. plus quā cōmētator q̄ sanguis repert⁹ in vena nō est ali-
qua 4. suba: sed est illarū triū subarū trinitas et aggregatio. s. sbe
melice flaticē et cholericē cū debite mīscēt: tūc enī hoc aggrega-
tū dī sanguis nō q̄ sanguis sit suba 4. sed p̄gregatū ex illis trib⁹
qd cōparat ad vnaquāq̄ subarū triū per se dī q̄ntus humor siue
4. suba. nō est sanguis qdā 4. suba purior ab illis trib⁹ distincta:
sed est ille tres simul debite p̄portione. festinanit aut hīc vir cū
hac opione i caplo de signis cordis. cōpleuit aut illā in suo loco. f.
in caplo signoz epatis. ¶ Possunt aut ex dictis eius formari rō-
nes nouē: et h̄z plures et pauciores possunt fieri et alio mō formari.
¶ Prima rō: si sanguis esset qdā q̄nta sba distincta ab illis tribus
cū totū aggregatū ex his trib⁹ esset illud qd dī sanguis in venis:
tūc sicut dī hīc sanguis ē choleric⁹ hīc melic⁹: ita dīceret hīc san-
guis est sanguine⁹. hoc aut est falsū qd pbat: q̄ cū dī sanguis est
choleric⁹ nō intelligit q̄ in eo sit cholera: sed q̄ declinat ad sba cho-
lericā. et sūr dicim⁹ sanguine melicū. fit q̄ declinat ad has sbas
dicim⁹ sanguine melicū: sic q̄ p declinat ad has sbas dī talis per
remoueri ab ista ipozitioe et hēre debita p̄portione in istis di-
cet sanguis tēperatus et nō dīcet sanguineus: q̄ declinat ad qdaz
q̄ntā sbam. ¶ Secda rō: si sanguis esset qdā q̄nta sba distincta ab
illis trib⁹: tūc nā istum humorē vt simpliciorē et tēperatiorē et ma-
ioris q̄ntitatis defecasset ab alijs et vteret eo simplici qd nō videt
p̄tingere. hoc nō pbat sed intelligit ex dictis eius infra: q̄ q̄ntis
parte sanguinis accepta h̄z tres substācias. p̄ntia est nota: q̄ alie
tres substācie mīte illi quarte substācie reddūt vere dispici-
lem et horribilē. f. amarā acetosam et inspidā. ista aut mīxtura est
horribilis nobis existētib⁹ sanis. ¶ Tertia rō: si sanguis eēt vna
quarta suba et p̄ter eū essent tres alie sube. f. cholericā melācho-
lica et flegmatica: hoc maxime esset p̄pter nutrīcā mēbra chole-
rica flegmatica et melica vt dīcūt medici. sed p̄pter hoc nō est ne-
cessariū: q̄ sanguis existēs sba p̄stituta ex illis trib⁹ pōt penetra-
re in mēbra et digeri et spissari p̄ vnoquoq̄ mēbro. ¶ Quarta rō:
sanguis q̄nticū depurat⁹ accept⁹ sēp separat in tres sbas p̄-
dictas: sicut ē vniū q̄nticū defecatur: igit vniū est ille tres sube.
¶ Quinta rō: lac nil nisi aggregatio triū sbarum. f. casealis vel
melācholice aquose flegmaticē et butyrose cholice: q̄ sanguis nil
est nisi triū subarū aggregatio. p̄ntia p̄: q̄ lac nil est aliū q̄ sanguis
quādā alia decoctioe decoctus. ¶ Sexta rō: si sanguis esset quēdā
quarta suba: igit eius esset aliq̄ quarta sup̄fluitas. hoc est falsum.
p̄ntia est nota. falsitas p̄ntis apper: q̄ sup̄fluitates nō sunt nisi. 3.
cholericā flaticā et melica: erit q̄ sup̄fluitas sanguinea. f. illi sbe
quarte que dīcūt sanguis. Sed aliquis dīceret q̄ iste tres sbe sūt
sup̄fluitates illi⁹ scde substācie. p̄p hoc amouet vt apparebit.
¶ Septima rō: si sanguis esset quarta suba esset dare medicinam
eductiua illi⁹ sic dāt medicīa eductiua cholere et alioz. ¶ Octaua
rō: si sanguis in venis esset quēdā quarta substācia: tūc fieret ab
eo febris vt ex quarto humore esset simplici et distincto ab alijs. hoc est
falsum qd pbat: q̄ ex hoc humore esset aliqua febris p̄ntia. et si
sic q̄ aliqua interpolata: sed nō fit ex sanguine interpolata: q̄ nec
p̄ntia. Quod autem de sanguine non fiat febri interpolata est

Dub. 33

Op. Tru-
stani mo-
nach.

p. rō.

z. rō.

3. rō.

4. rō.

5. rō.

6. rō.

7. rō.

8. rō.

concessum per omnes. tunc pbat q sanguis vt quarta res face-
ret febze q ex eo fieret interpolata. nā quādo cholera vel flegma
vel melācholia putrefiūt in medys regionibus. f. extra venas fit
interpolata sicut int? fit pūna: sed si sanguis est qdā quarta sub-
stantia poterit expelli ad illa loca ubi putrefiunt: igit faciet iter-
polata. / Nonā rō: si sanguis est qdā quarta substantia potēs pu-
trifcere in venis vel extra venas: tūc febzis de sanguine haberet
periodū determinatū distinctū a periodo cholericæ flegmaticæ z
melācholice: sicut sanguis est distinct? humor. f. qrtā qdā res disti-
cta ab illis. Cū igit iste vir q febzis de sanguine in venis nō fit
de sanguine: sicut de vno quarto humore: sed sicut de quodā qd
est tres res alterate z fracte z pportionate: z iō cū excedit vna
illarū triū substantiāz. v. g. cholericā subā dicit febzis de sanguine
cholericā. cū aut excedit melācholia dicit de sanguine melācho-
lico: z sic de flegmate. z hoc mō oīs febzis pūna est de sanguine
scz vel cholericā vel flegmaticā vel melācholico. Et nos fortifice-
mus opinionē istius viri per textū Auer. in pētica cāticōz cōmē.
es. in pre de curatione. vbi dicit pbatilius est q cū purus sit san-
guis gūent inde. 3. feb. putride z pū. si. n. augeat caliditas z siccitas
gūat febzis cholericā zc. Cōp? nos p? intelligē qd iste vir voluit
cū dicit sanguis est trinitas subarū triū: potuit enī intelligere q in
epate sanguis nihil est aliud nisi flegma cholera z melia pfracta
z cōmixta sub debita pporiōe: z hūc intellectū qñq visus est hīc:
z qñq nō hīc iste vir: vt appet inuēti ei? dicta z est itellā falsus.
p? qñ: q nō ēēt gūatio sanguis sicut gūatio vini per depurationē
z separationē partū supfluat: imo esset p aggregationē supfluita-
tū: sicut si vinū fieret ex fece z spuma: qd est ptra eūdē viz z ptra
Bāz. de virtutib? nālib? cap. vlti. / Ampli? pus epat faceret. 3.
illas supfluitates z postea cōmiseret qd nullus dixit. / Ampli?
aut istū. 3. hūores cū pstituit ab eis sanguis trāsmutat solū in q
busdā accitib? cōib? z stant sub formis pprijs z aggregatū est il-
la res sanguinea que dī trinitas: z hīc est impole: q aggregatū fm
nām partū nō esset vere dulce: q fm nullā partē est vere digestū
sed repēntaret. 3. sapores. aut trāsmutat fm subam z fit aliqd
differēs spē ab illis: z tūc pōt dici subā qrtā z nō trinitas. / Scdōs
itellus huius viri est q in epate fiat qtuor hū. spē distincti. z. 3. ex
eis sunt supfluitas illius qrti q dī sanguis: ita q nullus hūor actu
nāliter est in venis q sit sanguinis supfluitas: z bec eadē subā dī
trinitas fiaz: q pūct in vtrūq. 3. alios hū. in qd iste sanguis cor-
rūp. iste itellus hīz qtuor dicta. pūmū dcm est verū q in epate
fiat qtuor hū. z nullus vnq negauit. Scdm dcm est verū: q. 3.
humores sunt qti supfluitas respēū sanguis. Tertiū dcm est falsūz
q nullus humor affociet sanguine in venis: q nullus humor in
venis sit supfluitas sanguis: q ibi nō repiat: nā saltē flegma repe-
rit. cū. n. gūct in epate z nō hēat receptaculū vadit cū sanguie vt
oēs pcedit. Quatuor dcm est verū: z videt qñq hī velle q sanguis
corrūp. in aliqd cholericū z in aliqd meliū: nec dī aliqd simile fle-
gmaticū: z iō dī trinitas. hī dcm nō est verū: nec dī ponē sanitatē
esse trinitatē. ex hī enī male arguit hī corrūp. in aliq tria. f. mō in
vniū z mō in aliud: g hoc est aggregatū ex illis tribus: z nō est aliq
res pter illa tria vt apparet partū ex eritatis in pbia. vniūz qñq
corrūp. in aceriū qñq in rē que nō est aceriū: z fatūū est dicē vinū
est illa. 3. / Tertiū itellct? hūi? viri est q in venis nāliter nō sint
qtuor hūores: 3. vniū solus hūor: z hīc hūor dī sanguis z est ethe-
rogeneus etherogeneitate solū triū modoz partū quas hīz in se:
qrtū vna ē grossa melācholica: alia aquosa flegmatica: tertia spu-
mosa cholericā. z istarū triū partū quibet est sanguis z aggrega-
tū dī sanguis calidus z humidus: z nō est in sanguine qrtā ps que
dī sanguis: sed aggregatū ex illis tribus dī sanguis. Et differt iste
modus intelligēdi dicta huius viri a mō scdōz: q secūds modus
negabat hūores alios a sanguine ire in venas. hīc aut modus po-
nit q siue fuit hūor: nō sanguis nō repit in venis q differat sibi-
liter a cholera flegmate z melia: sed hīz in se partū etherogenei-
tatē. f. partū triū z nō qtuor: z ideo aggregatū ex illis est ver? san-
guis: z nō sic poneret in sanguine vero quādā quartā partē dictā
sanguineā. Differēt etiā duo isti modū: q modus scdūdi intelligen-
di pūlū quācōmētatoz ponit sanguinē ēē trinitatē: q corrūptio
in tres sias. hīc aut tertiū modus intelligēdi ponit sanguinē ēē
trinitatē verā: q hīz in se tres modos partū circūscripta oī eius
corrūptionē: 3. per corrūptiones sicut per signū possit declarari.
/ Nos q ex duob? intellectib? vltimis aggregemus illud qd iste
vir itellct: z est q q imaginemur in epate fieri qtuor hū. qrtū vniū
est sanguis: z totū hī aggregatū in epate fieri qtuor hū. qrtū vniū
in venis si vocat sanguinē est qternitas z nō trinitas. cū aut accipit
vniū de his qtuor: qui dicit verus sanguis repertus in venis copio-
se hīz iste sanguis tres partes solū que non sunt cholera flegma z
melia: sed sunt similes cholere flatū z melie: hoc aggregatū est
sanguis: z nō est quarta pars que dicit sanguinea: z iō sanguis est

trinitas. f. illarū triū partū sanguis aggregatio: z nō ē qternitas
z iō etiā corrūp. in tres supfluitates. f. cholera flegma z melā-
cholia. vel vt melius sit dicere sanguis trāsmutat in modos sube-
z qñq similes cholere flegmati z melie. / Dec igit est huius
viri opinio quam iste vir pfulius z obfcurius posuit aliq alia sua
op. / Lōtra quā ostendo q sanguis distinctus ab alijs humorib?
fit quaternitas. f. quatuor partū aggregatio: z primo rōcino fue-
tu imaginis in sanguine partē quādā similē melācholie terreas
que tamē est sanguis z quādā similē cholere ignea z quādā simi-
lem flegmati aquosam: z etiā sunt sanguis: ita imaginor quādā
partē vinctuosāz pingue aerēā: z hoc est qua pprius z formalis
est sanguis: vnde cōter dicunt nutrimentū esse pingue: alij dicūe
vinctuosus: z hoc pbo rōne. Diuersitas in partib? vniū mixti est
ex diuersitate domini elemētōz in diuersis parib? illius mixti.
bec ppositio est manifesta: in sanguine igit sicut in qbusdā pūb?
dominat terra: z in qbusdā ignis: z in qbusdā aqua: z in qbusdā
dominat aer: sanguis 3 partes erunt qtuor: vna aerea vinctuo-
sa: z bec est magis sanguinea. alia terrea melācholica: alia ignea
cholericā: z alia aquosa flegmatica: z omnes sunt sub forma san-
guinis: z aggregatū ex eis est sanguis: 3 sanguis est quaternitas z
nō trinitas. / Lōtra hoc pmo. d. hanc etherogeneitātē partium
ego ponā in omni mixto z in flegmate z cholera que sunt distin-
cti humores a sanguine: z in ligno sicut tu ponis in sanguine. sed
hoc est falsum: q reperit mixta que nō habēt nisi. 3. partes q
bus sunt etherogenea vt caulis hīz enī partē terrestre z partē ni-
trosam ignea. similis rosa hīz tres partes terrea aquosam z ignea
vt Desue. / Scdō si esset ista qrtā ps aerea: tūc ista esset vniū
sibilis in terrea z aquosam z ignea: igit redimus ad pūā trinita-
tem. / Tertiū si sine sanguine est ista ps ipsa erit pauca valde: q
vinctuosum sanguis est paucū z supernatās. / Quarto si vinctuo-
sum sanguinis esset multū: tūc sanguis esset valde leuis: cui? pūb?
experiē. qdū enī sanguinis nō magnus est sex. 3. vel circa. / Qui-
to dicit q ex numero elemētōz primoz arguit mām partū hūc
elemētōz duoz. bec aut nō v3: q nec ex numero elemētōz pos-
sumus arguere numerū pūmū. sunt enī mēbra similia nō solūz
qtuor: sed sex vel plura. z hanc solutiōē ponit pūlū quācōmēta-
toz dubitās de rōne pūctā. Cād pūmū dcm: q oē mixtū hīz hīc dī-
uerfitatē qtuor modoz partū: sed in quodā mixto apparet triū
vniū modus partū in quodā duo modi in quodā tres in quodāz
quatuor. z hoc ppter diuersitatē speciēū mixtarū in sanguine. 3.
3. sunt quatuor modi partū: dominant tamē in eo partes aeris z
aque bonas z vinctuosas: 3. vinctuosus fit dulcis modus: vt itelligit
scdō cāz. 3. cap. cū dicit q vinctuosus sapor corrūp. euz dulci:
ideo sanguis est calidus z humidus. ppter factā digestiōē z do-
minū partū perfecte digestarū. Cād z tu dicit: si est in sangui-
ne pars aerea ipsa est diuisibilis in par tes tres: z sic redimus ad
trinitatē. Dcm q pars terrea z sicca z quelibet pars in eo est dī-
uisibilis in quatuor: z sic etiā in infinitū. sic enī accidit bec diuisiō
in partib? trinitatis si ponit trinus. Cād 3^m dcm q ista pars est
multa: imo est illa que dicitur actu sanguis: z relique partes sunt
magis potēntiales. Cād 4^m dcm q vinctuosum bene digestum
aqueū z aerēū est multū in virtute: 3. terreū fit multū in mole: nō
totū est perfectū calido z humido: z cū hoc stat sanguinis graui-
tas. / Cū dcm q sanguis in nobis est leuis: sed extra venas pp
euaporatiōē aeris z pgelatiōē fit gūis. Cād 5^m dcm q ex mō
elctoz argum? numerū pūmū nō qrtū ad suppositā que nume-
rant: sed qrtū ad cōplexiones. nā pūmū qdā sunt calida z humi-
da: z qdā frigida z sicca: qdā calida z sicca: quedaz frigida z humi-
da. / Membrū autē tēperatū vt cutis est in summa calidoz z humi-
doz membrōz: sicut ē homo tēperat? vt supra dixim? apparet
igit q sanguis q est vniū humor cōparat? ad suas pres est qter-
nitas z nō trinitas: z q ps sanguinea cala z humida similita aerē
est per quā est in actu: z reliq tres pres sunt mag? potēntiales. Si-
milis sanguis cōpar? ad reliq pres vt ad tres humores distinctos
ab eo est quart? humor: z aggregat? est qternitas z nō trinitas. ex
qb? cessant rōnes super? facte. Cād pūmū dcm q aliqui sanguis
est sanguineus dominiū partis calide z humide. cū dicit sanguis
est cholericus nō p cholera: sed pp hēre partē sanguineā declinā-
tē ad nām cholere. Dcm q vtroz mō pōt dici choleric? sed pces-
so illo z toto pcessu nō hētur ppositū. nāz has tres pres hēre p-
poriōē debitā ē veritas remota a pprijs excessib? p acqñitiōē
ptū dulciū digestāz pūmū pfectā digōne: 3. remouē sanguinē a dī-
stēperatiā cholericā nō est solū remitti choliciū: acqre p digōne
multitudine ptūz dulciū: z hīz remitti terrestre vel aquosum est
pres dulces mltas fieri a sanguie. Cād z^m dcm q nā defecauit
dulce sanguis i. totū sanguinē a supfluitatib? q differūt spē a san-
guine: 3. nō defecauit vt depurauit sanguinē a suismet pūb? q sūe

Gentilis

sanguis: s. oēs pres sanguis fecit pfectiones q̄rū potuit. z h. ē di-
uersus fm diuersos hoies: cū g sanguis hz plures pres sanguineas
i. est magis distinctus z dulcis: ille est melior sanguis: in quo aut est
maior: agilitas est minus bonus vt in flanco: cū g oī q̄ cūq̄ pre
sanguis accepta est diuisibilis. i. in 3. pres. dōm q̄ siue in 3. siue in
4. hoc est: q̄ nā nō dōbit defecare vī depurare sanguine a ptib⁹
sanguineis: s. facē sanguine pfectionē q̄ eē potuit z magis semotus
a mō ptiū q̄ sunt in eo distēperate. / Ad 3. cū dī. hec diuersitas si
esset: esset pp diuersitate mēbroz nutritioz. dōm q̄ diuersitas
actualis q̄ est sanguine iuuenis eē q̄tuor hūiores spē differētes est
pp nutritionē diuersoz mēbroz fm opionē medicoz sup positi-
cā. diuersitas ē in suis pti⁹ si ipē est vnus hūior: z solus q̄ nutrit:
vel ē si nō est solus est q̄dā mīxtū z pformat ē p illas mēbrī. Et
q̄n oī q̄ sanguis exis sba cōstituta ex illis trib⁹ pōt al pformari.
dōm q̄ nō est vey: imo oportuit hīc pte calā z hūidā z quā cō-
format tēpā sanguis. / Ad 4. iā appert: q̄ petir pti⁹ imo q̄-
cūq̄ pre accepta est diuisibilis in q̄tuor sbas. / S. tu dicis q̄ san-
guis in venis putrefit nō separat nisi in terrenū melicū z choliciū z
debet⁹ imaginari q̄ aq̄s euaporat. Et Alu. ponit q̄ cū ponit in
catino sepat solū in tres pres hūiores z nullā partē assignat san-
guineā. dōm q̄ si sanguis sepat⁹ p corruptionē distillationē vel
putrefactionē nō apparēt nisi tres pres q̄ sanguineū cōrūpif. s.
dulce vinctuosus. S. tu dicis istud est q̄d ego volo. s. q̄ sanguineū
sanguis nō sit nisi illa tria q̄ manifestant cū sanguis cōrūpif. dōm
q̄ ego volo q̄ sit p q̄tuor q̄ru: tria manifestant. i. in actu ponunt.
aliud aut cōrūpif in via. si aut sit in modis manifestatiōis q̄re ptis
dicet statū. Dicam⁹ g hīc q̄ sanguis in esse sanguis est vna res z q̄-
libet ei⁹ ps est sanguis: z in b nō est etherogeneitas: sed cū ps pti
cōparat appet q̄ in eo est ps plus sanguinea calā z hu. z ps aliq̄
minus calā z hu. q̄ illa tendēs ad terrenū z sic de alijs. / Ad 5. dī
eo q̄ lac hz q̄tuor sbas: aquēā flegmaticā casaleā melicā butyro-
sam sanguineā calā z hūidā z nitrosam calā z sicā cholericā
q̄ associat aquositate: vī aq̄ casei dī calā z sicā a multis auctozib⁹
z sic tollit dīctio iter auctozes de aqua casei. Sed tu dices dicit
plusquācōmētatoz butyrosam nō pōt appropriari pti sanguine:
ses calē z hūide p q̄ pigre siue butyrosus est cholericū. cui⁹ signū
ē: q̄ est pti maxie melicē z flatice: s. pres calē z hūide q̄s dīcunt⁹ dulces
z butyrosas sunt pauce in mole z multe in vigore iquātū sunt in
sanguine formaliōres z actualiōres z alie partes sunt potēciales
magis pfecte illis: z ideo cū sit separatio sanguinis facti lac ap-
paret maior ps terrea z aquosa z mioz butyrosa. / Scdo dōz q̄
pres sanguis sanguine calide z humide sunt duplices. s. pinguis
butyrose z iste sunt pauce z dulces: z iste sūt plures oib⁹ partes
aut butyrose hnt hūidū nō sepabile a sicco sicut oē vinctuosus hz:
z iō cū sanguis sit lac butyrosus lac: q̄ sunt plus sanguis in sepa-
tione lac⁹ vt caloriz coaguli sepat ab alijs pti⁹: z sic erat paucū:
ita est paucū. pres aut dulces hnt hūidū sepabile a sicco: signū q̄
illas ignis sepat: z iō dulce totū trāsīt in duas pres cū lac sepat. s.
in terrenū casei z acetosus q̄ dī aq̄ lac⁹ vel seru: ex b ifero q̄ lac
vaccay est sat butyrosus: q̄ hnt vacce butyrū grossum friditate
illaz z sic bñ sepabile ab alijs pti⁹. / Sūt aut multe cāe diuerse
multitudinis butyri in aialibus: z iō auctozes vident dīcē sibi vt
dixim⁹ sup. z. cañ. cap. de lacte. / Ad 2. cū dī si ēē dare hāc q̄r-
tā sbam: tūc ei⁹ ēē aliq̄ supfluitas. dōm q̄ ipi⁹ sanguis vt est
vnus hūior alij tres sunt supfluitas: z vt melius dicās due cholere
sunt supfluitates dīcūt: q̄ hāz supfluitatū erit ē supfluitas z sic
in infinitū: q̄ iste cholere sunt puriores pres z ipuriores cū sangui-
ne remāserūt vt Bal. 3. de vītib⁹. sed puri est supfluitas. dōm q̄
stat ad postremā cholera q̄ abradit iustina z postremā meliaz q̄
excitat appetitū. Dico ē q̄ cōparādo pres sanguis inter se ille 3.
pres sunt supfluitates pter vīā q̄ ē bene digesta. z h mō ego pce-
do pcessus i infinitū in accipiēdo: q̄ nullā est accipe partē sanguis
q̄ritatū in qua nō sit pferabilis hec quatermitas. S. hīc est i-
stātia plusquācōmētatoz difficilis. nā supfluitas est silis ei⁹
ius est supfluitas: vt. 3. cañ. sen. 3. i. cap. sed nulla istarū triū supflui-
tatū. s. triū humorū similas pti sanguinee que est in sanguine: igit
illū pti nulla appropriat supfluitas. solū igit in sanguine erūt tres
pres sanguine pres supfluitat. / Ad intellectū hui⁹ pferādū q̄
pres sanguis sanguinea calā z hūidā dulciōrē z pgiuōrē distin-
ctā p alias tres pres sanguineas hīc supfluitatē pōt duplī itelligi.
Vno mō q̄ extra totū sanguine istū q̄ est q̄ritas inueniat quarta
qdā res que sit eius supfluitas. s. appropriatior sibi z sibi cōrespō-
dens: z sic dico q̄ iuenit: q̄ sicut iuenit melancholia terrestrī que

Super primo

similas terrestrī parti sanguis: s. est supflūū terrestrē: z sicut in-
uenit cholera ignea q̄ est silis pti igne sanguis: s. est supflua ignea: z
sicut iuenit flegma: silis mō iuenit q̄dā vinctuosum: z dulce q̄d nō
reperit distinctū loco z subro ab alijs: sed iuenit cū cholera q̄ va-
dit ad chistis: vī chistis dīctat eo z illū vinctuosus assumit sibi: z
sicut iuenit in melia que vadit ad splenē z imaginari debemus q̄
inuenit in flegmate: vī si habuisset puū receptaculū: illud vinctuo-
sus q̄d vadit cū flegmate esset id quo suū receptaculū delectaret:
z quēadmodū pars sanguis quarta dicta sanguinea calida z hu-
mida est pfectio partū sanguinearū z terrestrū z ignearū z cū il-
lā pfectionē pāt sunt actu odiose res z nociue si mozent sic sup-
fluitas q̄rta. s. q̄rte partis que est q̄d dulce vinctuosum stat vt pfe-
ctio alijs supfluitatib⁹: z cū sepat ab eis sūt māe odiose nociue:
vī chistis pellit cholera depurata z splen meliam sicut res noci-
uas: s. in expulsiōne hēant vtilitatē sup pres sup q̄s trāseūt: appa-
ret igit q̄ sicut sanguis est q̄ritas est q̄tuor sunt: cū supfluita-
tes cōrūdētes q̄tuor pti⁹ eius: z cū hoc oēs ille q̄tuor supfluita-
tes pti dīcī supfluitas illi vnus que est ps dulcis z pinguis calā
z humida. / Sed dubitat: subit⁹ ego video q̄ est sanguis sunt
q̄tuor supfluitates cōrūdētes q̄tuor partib⁹ sanguis: q̄re vtrū
ps sanguinea hēat q̄tuor pres sanguineas que sūt sibi supfluita-
tes. / dōm duplī. primo q̄ solū q̄d dulce vinctuosum est q̄ supflui-
tas parti que sunt iperfect⁹ sanguis: z tūc ppō que dicit q̄ supflui-
tas est silis ei⁹ cui⁹ est supfluitas nō est simplī admittēda vt eam
discussimus sup. 3. cañ. sen. 3. sed oī silis iquātū sit ab eodē agente
cū suo innatio. Alio mō pōt dīcī q̄ in quacūq̄ illarū triū ptiū san-
guinearū est imagiati modū quēdā vinctuosus dulce q̄ est supflui-
tas pti vere dulcis z vere vinctuose sanguinee sicut cū quibus
cholericis z flegmate imaginari sum⁹ hīc: z tūc pcedat nobis ppō
que dicit q̄ supfluitas est silis ei⁹ cui⁹ est supfluitas. s. supfluitate
appropriata aliq̄ z nō oīs. / Jā g appet vnus itellus ponēdū supflui-
tates q̄re ptis sanguinee: siue ille sint pres supfluitat⁹ sanguinee
siue nō sanguinee. / Scdo mō pōt itelligi partē istā sanguinea
q̄rta distinctā p alias tres sanguineas hīc supfluitatē. i. pāz pos-
se distēperari in sanguine z sanguis exire tēperamētū p dominū
hui⁹ pris sicut exire tēperamētū p dominū ptis terrestrī: vnde sit
sanguis melicis z sic de alijs. / Et dōm q̄ sic: q̄ p dñum partū
calidarū z humidaz in supflua q̄ritate z in excessu calidi z humi-
di intēsiue supra mēsurā nāc cognitā que reperit in hoie tēpera-
to sit distēperamētū in sanguine per multitudinē: z p multā cali-
ditatē z humiditatē: z iō hō sanguineus est distēperat⁹ respectu
hois tēperati: sicut melicis est distēperat⁹ z febris febre nō est
distēperat⁹ respectu suūmet z respectu tēperati hois sicut habēs fe-
bre q̄ritatē est distēperat⁹: z hec sunt vera fundamēta ad ingren-
dā veritatē de nā febrīū sanguinearum quā veritatem ignorauit
plusquācōmētatoz: vt appet tractatu. 3. libi thegni sup illo vbo
serūt. n. circa finē cōmē. 38. / Ad 7. dōm q̄ daf medicia sanguis
eductua fm Bal. in lib. de pharmacopē: s. nō sit in vsu: z si ille pres
sanguis q̄tuor ponerent in actu dare medicia illarū eductua q̄
medicia eēt vel diuersarū spērū vel vni⁹ z de h nō curamus hīc.
/ Ad 8. pcedo q̄ sanguis pōt facē interpolatā: sed raro est z nō
gdurat: q̄ trāsīt cito in nām alterius hu. cū est ex venas: demā
et per me in mā de febrīb⁹ q̄ sanguis facit interpolatā. i. nō pti-
nuā febrē q̄q̄ etiā ptingēt valde tamē de sui nā facit ptiūaz.
/ Ad 9. dōm q̄ periodus febris sanguinee est nō hēre periodū
aliarū: sed esse vniformis motus. hec dicunt hīc valde breuiter:
q̄ plixē scripsim⁹ sup libro de differētijs febrīz z sup 3. sen. 4.
/ Dicamus g hīc q̄ Trufianus nō posuit istā opinionem nisi pp
difficultatē de febre sanguinis. nō. n. potuit vidē q̄uo sanguini ap-
propriet aliq̄ febris si est humor distinctus: ita q̄ sit q̄ritas: q̄
tūc erūt q̄tuor febris putride. z istā q̄rta ipse nō potuit cōprehē-
dere vili argumētō decept⁹ hoc. s. pmo q̄ hēret suā interpolatā
scdo q̄ haberet ptiū periodū. / Et nos dicamus: q̄ hz suā iter-
pollatā nō habētem aliq̄ determinatū diē in inuasiōne: sed ac-
cidit sibi hoc fm mēsurā tēporis in effusione sanguinis. dicit⁹
q̄ hz periodū ptiū qui est nullū habere periodū alioz. Opz autē
nos ostēdē in sciētia febrīū q̄ pcessio plusquācōmētatoz q̄ san-
guis sit trinitas nō pōt euadere q̄ adhuc sit febris q̄rta. Et bēu-
ter ostendit sic. sanguis solū peccans in calido z humido pōt facē
febrē que nō erit febris ei⁹ vt alterā triū partū hz: sed vt ēē
trinitas simul. conat aut effugere hāc rōnē magno pceptio: q̄ ta-
lem febrē reducit in flegmaticā vt appet in thegni tracta. 3. palle
gato loco cōmē. 38. / Ad auctoritatē Aluer. in pētica catīcoz dōm
q̄ solū voluit inuestigare febrē sanguis que similas febrīb⁹ alioz
triū humorū: sepatōz a sanguine: z iō febr. sanguis ponit vīā q̄ sit
cholericus: alia q̄ flegmaticus z alia q̄ melicis. tacuit autē de fe-
bre sanguis q̄i sanguis sit sanguine. / Sed tu dices febris de ma-
terieb⁹ ex sanguine nō sunt solū 3. imo. 4. q̄ illud vinctuosum q̄d

repit cum mella et ebolla potest putrefieri. Dicitur quod vel non putrefit distictum: vel reducit illa febris ad sanguinem. et addo hic unum quod scia de febribus non est completa in mundo et forsan alius veniet qui complebit: et deus det tibi gratiam complendi illam.

C De qualitate generationis humorum. Cap. 2^m.

Atriens masticatione aliquam habet digestionem.

N Postquam scias copletur de spibus hu. vel de humoribus in facto esse si sit aliqua deum de modis generationis aliquorum: sequitur scia de generatione hu. et placuit tibi hic hunc ordinem sic suare quem idem tenuit. et de aialibus: et de virtutibus est non scienti quod generatio est in tpe. sed generatio est prius in dignitate. h. aut. caplum multiplicitate pascuit diuina: et bene leui: tunc sic quod determinat de generatione humorum ut huius copletur chylus et hu. et humiditates. huius aut. quod sit per digestionem. per quod determinat de generatione chylus: et per prius de digestionem per que fit. et de generatione sanguinis et hu. et sic de digestionem. 2° de digestionem humilitatis et sic de digestionem. 3° de digestionem. 4° de digestionem. 5° addit causam copletur. 2° ibi (Deinde eius subtilis). 3° ibi (Debes aut scire quod sanguis et quod cum eo labitur). 4° ibi (Suppluitas igitur). 5° ibi (Debes aut scire quod si). Prima in duas. per determinat de generatione per parate quod sit in ore. 2° de digestionem copletur quod daf forma chylus quod sit in stomacho. i. per actum masticationis. 3° per duas. per ponit in ore fieri aliqualem digestionem. 2° per hoc. 2° ibi (Suppluitas eni). 3° ibi (Considerandum primo masticatione fieri aliquam digestionem. a masticatione perit cibum: et hoc fit passibilior a stomacho ut dicit Aristoteles. 2° de partibus cap. 3. et hoc potest dici quod habes rarios dentes est breuior vite: quod non bene perit cibum: h. Aristoteles. huius aut. cam det. pble. 10. pble. 4. s. vel masticatione. i. in actu masticationis: et hoc fit pellicula et salina. 3° ibi (Considerandum 2° quod dicit aliquod quod diminuta et imperfecta et non vera).

C Superficies enim oris superficialis stomachi contigua existit: imo est ac si vna esset superficies: est quod in eo virtus digestionis et ipso. Cum masticatio tetigerit aliquid ipsum per masticationem permutabit. Et in hoc quod auxiliatur salina acquisitione per digestionem in qua cadit calor inatus. Ideoque triticum masticatum in maturatione furculorum et excurtarum operatur quod non operatur triticum cum aqua tritum neque illud quod cum aqua coquitur. Et digerit quidam quod signum ostendit nobis quod masticatum iam parum incipit digeri est quod neque primus odor: neque primus sapor in eo inuenitur.

C Primo per hoc per causas: scilicet per signum. 2° ibi (Et dixerunt). Primo dat vna causa in que est virtus in pellicula oris digestionis cum sit pellicula pellicule stomachi: cum sit aut agens tunc passum sit a tritico: igitur pellicula oris tangens cibum in ore masticatione reuoluta fiet actio. Considerandum quod pellicula que os tegit est in se tota prima cum pellicula stomachi: 2° ibi dicit (Est ac si esset vna). Signum est tremor: la by in vomitu et anarthonia hoc ostendit. sed quod mella que tegunt non sunt sic prima: ideo dicitur quod pellicula aut stomachi intrinseca h. sit nervosa tunc cum hoc est digestiva. (Et in hoc). Hic dat alias causas propter quas aliquid digestio fit in ore. 2° quod dicit per hoc. 2° ibi (Ideoque). quod primo dicit per hoc. per aut quod salina sit calor inatus: quod triticum masticatum maturatur furculos quod non facit triticum cum aqua tritum vel coctum. igitur aliquid plus virtute caloris digerentis huius triticum masticatum. sed illud non huius nisi a salina. 3° ibi (Considerandum quod furculus hic sumis pro apertis quibusdam sanguineis dictis aldemul vel duriguli in vulgaribus intelligi potest ab haly in thegnii tract. 2. c. 6. mezz. de vete. cum furculos repoint iter aperta calida. 2° aut per hoc furculos possumus intelligere aperta calida dicta aldemul aparet. 4. cau. sen. 3. cap. aldemul. vbi hac cura ponit: et 2° possumus per furculos intelligere furculum palpebre dictum ordeolus: ut apparet quod de simplici medicina. ca. de salina. (Exitarus). i. horum apertis dictis furculis cum perueniunt ad exitum. sunt autem hec aperta vplurimum exitura: ut declaramus super tertia fen. quarti libri.

Dubium 2^m. Dubitatur an salina inuatur ad digestionem. Uidet quod non: quod est supfluitas: et per prius nociua non inuatur. Amplius dicit quod hoc facit quod in eo cadit calor inatus. Contra: quod farina seminis lini et fenugreci maturatur et non cadit in eis calor inatus. Nos iam declaramus in sen. 6. 4. cau. cap. de morfu canis rabidi sermone pertinere ad fen. 6. tertii libri cap. 2. et est gillio saline. et diximus quod in carnibus gladiosis circa radice lingue generatur salina et quod ibi peruenit virtus multa triu principium membrorum: et ideo salina est res in qua est magnus vestigiis coplerionis sue caloris oris cui est salina: et per hanc salina venenosa aialia quedam morfu occidunt: imo quod serpentes illam expellunt: et hec salina in nobis est alijs aialibus: et

nenis: quod est vestigium nostri caloris: unde occidit scorpionem. et hoc signum inducit. Hal. 3. de virtutibus. 7. cap. et propter hoc inuenit quod si vnus homo bibit ad cyatum in quo quidem alius bibit aut bibit residuum potus ab alio valde ledit: hec salina hoc calore digerit cibum in ore masticatum digestionem cibi aliquid non salina que est flegma cataractis a capite. Et propter hoc panis infusus in aqua vel vino non sic est digestibilis: quod non inmiscet illi salina: imo supnat. Ad 2^m 2^m dicit quod aliqua superfluitas vnus alteri potest esse inuatur. Ad 2^m dicit quod habes in se calorem naturale digerit non tunc omne digerens huius salina: sed aliquem modum caloris virtuale qualis copletur medicinis. (Et dixerunt). Hal. 3. de virtutibus. 7. cap. 3. Considerandum quod mutatio in odore et sapore malo sicut apparet in cibo qui inter dentes seruatur significat mutationem ad malum: sed mutatio ad bonum odorem et saporem significat digestionem fieri.

C Deinde postquam stomachus ingreditur integra digerit digestionem: non propter stomachi calorem tunc: sed propter calorem membrorum que ipsum circumdant et a dextra quod epar: et a sinistra splen. Splen namque calefacit non propter sui substantiam: sed propter arterias et venas multas que in eo sunt. Et ab anteriori quod est zirbu adipin quod cito suscipit calorem causa adipis et ad stomachum reducit: et superius quod epar cor mediante diaphragmate ab eo calefacto. Cumque nutritriens in primis digerit fit sua essentia in multis aialibus auxilio est quod cum admiscet de eo quod bibis plerumque chylus et est suba ligda prifane in spissitudine similis.

C hic vult ostendere quod non chylus in stomacho per actum secundae digestionis. Considerandum primo Hal. 3. de virtutibus. cap. 7. imaginatum fuisse stomachum ut lapidius siue lebeti igni expositum. stomachus igne digerit membrorum circumstantium calefactionem cum suo proprio calore. Considerandum 2° quod quod manifestum erat quod epar et cor calefaciunt: id hoc alii sine alia declaratione dicit: sed de splene poterat dubitari pro sua malitia: ideo declarauit illud de zirbo et cum sit membrum pingue: id plurima pars est pinguedo: et id dicit quod hoc facit reflexio caloris in finem quem modum plurimum plus calefacit quod lana ut dicit Aristoteles. pble. 8. pble. 19. et id perfectio cibi non est cum defectu digestionis: ut Aug. par. 2. thesaur. cap. 2. Hal. 4. lib. de utilitate partium ca. 12. Alia etiam mella propter hoc que alii ponit sunt que stomachum suo calore adiuuat. Arteria magna et vena descendens et musculi ventris.

C hic ergo dubitat quod plus facit ad digestionem cibi in stomacho: an calor stomachi: an membrorum circumstantium. Uidet quod circumstantium calor est maior: calor. In 2° dicit quod ad effectum plus facit agens principale quod coadiuuans: sed digestionem est principale agens. Dicit contra quod in digestionem qua fit chylus stomachus est principale agens. Dicit contra quod est maior et fortior: ideo eliquatio siue magis transmutatio. Consideramus ipsam transmutationem et chylificationem: et hanc facit plus calor stomachi. eliquatio cibi in stomacho plus fit a calore membrorum circumstantium quod a calore stomachi: sed forma chylus plus daf a calore stomachi quod propria forma daf a proprio agere. stomachus autem ut hoc determinatum membrum est proprio agere ad formam chylus. Sed hic est locus speculationis. cum enim dicimus quod stomachus proprio calore plus agit ad formam chylus: scire quod stomachus accipit an ut habens solum coplerionem innatam: et tunc stomachus non dicit agere digestionem aliquid: an ut huius innata actualata per influentem: et tunc cum influens sit caliditas qua dat tibi cor: stomachus agens cum coplerione innata et influente non recipit aliud auxilium a corde propter istam influentem: quod digerere proprio calore et calore cordis propter hoc. Et nos dicamus quod tenentibus vias modernorum non est facile exire hac difficultate: sed tenentibus vias nostras que fuerunt auctorum de quadruplici coplerione et videtur vna de illis coplerionibus esse per appropinquationem et elongationem a corde: et sic ad quatuor membrum calidum: et videntibus etiam vna esse per multitudinem aut paucitatem spiritus apparebit erit ab hac difficultate. Considerandum 3° (In multis aialibus) hoc dicit propter aialia non habentia stomachum siue per erangium in quod sicut non reperit sanguis ita non reperit chylus: quod chylus est ordinatus in sanguine. creditur Alno. quod hoc etiam dicitur per aialia ruminantia: quod non est fallum sed hic non discutimus hoc scripsimus autem de effectibus duorum veterum aialium ruminantium. 2. cau. cap. de coagulo. Considerandum 4° (Quod bibis plerumque) dicit hoc quod aliquid aialia sunt que non bibunt: et tunc fit in eis chylus ut videtur de rapina. faues: vel dicit quod nos quicquid non bibimus: sunt. n. boies et stat diebus aliquibus sine potu de quod supra diximus. Aliter posset exponi: fit plerumque chylus quod per aliquid quas causas antecessores posset non fieri chylus. Considerandum 5° quod accipimus quod est chylus suba ligda similis prifane in spissitudine et in

Bentilis

colore vt ostēdit Antio. chilus ē p l. hāc subāz signat: sed chilus p m. signat bu. vt dicit "baly in thegni trac. z. comē. s. in tract. de epate z trac. 3. 191. comē. z q chilus est qdā res subālī differens a cibis extra: ideo digestio in stōcho est vera digestio z perfecta qz subālī transmutat: z ideo dicit integra digōne digerit.

Dub^m 3^m Dubitat que sit maior transmutatio an ciboy in chilū an chilū in sanguinē. Et dicunt qz cū absolute puerant. iste transmutationes vna nō est maior alia qz vtracqz est subālī transmutatio. Alio mō p̄siderant cū cōparant in suis terminis a qb^z ad qz z cū qz z b mō est maior: transmutatio ciboy in chilū qz chilū in sanguinē. Rō ē: qz magis distat forma chilī a foia ciboy qz foia sanguis a foia chilī. "hoc qdā pbat: qz difficilior cib^z trāsīt in chilū qz chilus in sanguinē: vñ digō in stōcho plurib^z horis durat qz digō in epate. Ita rō nō pbat pp diuersitatē agētū. alī possēt oīdi ex sensat. oīs. n. chilū bz a cōtūa qb^z magis puenit cū sanguine. f. actualē fluiditatē z hūositatē. cibaria autē plūna nō hāt silitudinē in chilo. / Alij oī cū qz vtracqz distātia est eqūis qz vtracqz est subālī z vtracqz imēdiata. i. p. nullā aliā subālē forma media. / Scias tñ qz duaz distātiāz qū vtracqz est subālī z vtracqz imēdiata vna pōt eē maior vñ pp gūus diuersos pfectōis formāz sicut plus appropinquat canis vulpi vñ lupo qz lapis cani vel qz plāta cani: vel b^z est pp accidētia difficilioris amotiōis sic plus appropinquat stupā igni qz lignū.

Dub^m 4^m Dubitat hic oēs vtrū stōchus nutrit ex chilo. Ut qz sic p Hal. 3. de virtutib^z nālīb^z ca. 13. z. 4. de regi. sani. z in comē. afō. 19. z² p̄. Forz que nutrit. / Ampli^z qd appēt vñ f. afflāt vere nutrit: s. chilus est hūmō vt. B. 3. de virtutib^z nālīb^z antepe. ca. 13. C. 3. Jñ dū qz vñ nutrit nisi trāsēat p tres digōnes: vt Hal. 3. de cōplōnīz b. c. z. 4. / Samose opi. sūt tres. Una qz stōch^z qū ad tunicā carnosāz nutrit sanguinē: s. qū ad tūricā nutrit chilo. z vñ qz. Al. sentiat b. i. fra cap. de anathomia vene porte. / Alia est opi. qz stōmach^z vera nutritiōe nutrit ex chilo qū ad ambas tunicas. z ista opi. est Antio. bic. z Dyn^z ēr sāt p̄cordat secū. bec opi. p̄firmat p p Hal. z Auer. z. coll. ca. 9. qū dicit eē itētiōnē. pbat rōm^z gñ que. / p̄tia: si stōch^z nō nutrit ex chilo: tūc egredietē chilo de stōmacho ad epā maior eēt famēs qz p̄tia p̄s: qz p̄tia tpe famis erat scā resolo z nō cū sit chilus: z postqz est fact^z z erit a stōcho adbuē maior est facta resolo: igit maior famēs. / Scdā rō: chilus est silis stōcho: qz ex illo nutrit. p̄tia est nō aīz p̄s: qz est silis in sba z colore. qz si sit in colore appet ad sensus: qz in sba: qz alī illa silitudo colorē est ociosa. / Tertia rō: si stōch^z nō nutrit chilo sequunt^z 3. cōueniētia. p̄tūm qz tūc duo mēbz inata. s. stōch^z z epā vñ traheret a reliq^z: qd vñ cōueniētis. Scd^z qz tūc sanguis i venis mēseratēz que ad se trahit stōch^z mēseratēz chilo qz trahit epā. Tercia cōueniētis: qz tūc epā sil traheret z expellēt qz trahit chilū a stōcho z expellat ad cū sanguinē. / Quarta rō: si stōch^z nō nutrit chilo semp chilus a stōcho erit corrupt^z. p̄tia p̄s: qz oē qd ab alio expellit vt sup̄flūū in qto sui nutritiō: aut vt malignū z sup̄flūū in qū. / Quinta rō: stōch^z nō pōt nutriti ex eo qz trāsīt terminū de cōtōis sibi. p̄p̄o: nō alis. f. pueniētia sue forme: s. cū chilus est fact^z sanguis iaz trāsīt terminū de cōtōis sue z sibi pueniētis qz est p̄ de cōtōis. / Sexta rō: pōt itelligi ab Antio. tale mēbz b. i. p̄fectū vt stōch^z nutrit nutritiō mīn^z pfecto vt chilus. / Considerādū tñ qz sanguis qz est in arterijs iuuat ad digōnē illius chilī qz digōne sit pueniēs stōcho. / p̄ hāc opi. roborem^z p p Auer. 30ar. z. thesīt trac. de sterilitate. c. 1. qz sine dubio illa sentit. z p̄t Rasm. 5. lib. p̄m. p̄m. c. 7. p̄ rōnē n̄fāz. Stōch^z idiget chilo p̄o coipe chilī z nō p̄ q̄litate chilī: qz nutrit chilo. p̄tia vñ nō: qz coipe nō idiget^z nisi vt reponat corp^z z b^z est nutriti. aīz. pbat ex fili mō qd Hal. pbat in lib. d. vilitate respiratiōis qz aerē nō egem^z p coipe sed p q̄litate. nā si chilo egerem^z p q̄litate z nō p coipe: tūc acq̄lita q̄litate in stōcho. v. g. calefactio eo tpe famis cessaret appetit^z: qd est falsus. C. Nos ponam^z opi. pluriū antiquoz quā credim^z verā h^z nō sit dīfābilis s. p̄babilis ē in duab^z p̄clōnib^z. / p̄tia qz stōch^z vā nutritiōe nutrit sanguinē z nō chilo. Rō ē: qd est mā nutritatiōis z gñōnis: s. gñamur in vtero ex sanguine s. oēs p̄tē: stōch^z. n. ex sanguine fit: qz nutritiō erit ex sanguine. Ita rō pōt solui p̄o qz sanguis ex qz gñat stōch^z puerit a sp̄male in sba: qdā chilofaz ex qz sit stōch^z. bec solo n̄ getat itētiōnē h^z p̄tē qz in ea sūstētari. nō. n. vñ qz sūgnis qz imēdiata facit^z sit ex chilo fiat imēdiata chilus z p̄p̄e ab agētē cui^z est de sanguine facit mēbz: nō vñ qz sit ei^z trāsmutare sanguinē de foia i foiaz vt faciat mēbz. / Scdā rō: ifans in vtero nutrit mūlt mēbz sanguine: qz ex vtrē multomag. p̄tia est nō. qz tūc stōch^z vñ oēs p̄tūla p̄fectissī me nutrit. C. Lōfuenit adduci alia his opinātib^z. / Tertia rō est qz boīs est vna foia: igit eius est vna mā: aut igit solus chilus z b^z nō: aut solus sanguis z b^z p̄p̄tū. / Ampli^z mēbz qz plus distāt a sanguis silitudine nutritiōe nutritiōe sūc oīa: qz mltomag stōch^z. he qz rōnē s. s. sūc subālī tñ nō fidē faciunt. C. Scdā p̄clō est qz

Ant. 2 Dy.

p̄ rō.

2° rō.

3° rō.

4° rō.

5° rō.

6° rō.

Op. Ser.

p̄ p̄clūfio.

2° p̄clūfio.

Super primo

stōch^z nutritiōe nō vā nutrit chilo. f. aliqz pte chilī quā p se accepit. opz igit scire q nutritiō dī nō vā. Et dicant^z q nutritiō vā ē qz nutritiō vñ in foia subālī cū nutritio z b mō sanguis nutrit stōchū. dī nō vā qz nutritiō delectat in nutritiōe: aliqz bona q̄litate abici^z p̄tia z appropinātiōe recipit nutritiō nō tñ subālē formā recipit nutritiō: s. semp stat dūctū s. p̄a nutritiō: z talis nutritiō vocat ab Auer. z. col. c. 9. nutritiō attinēs q̄litate qz p̄silit in acq̄litiōe q̄litate z nō subālī foie. Nutritiō at vā dī nutritiō attinēs q̄litate: qz sit p̄ repositiōnē p̄tū mālū qz q̄litate p̄tū: vel qz reponit p̄s subālē qz p̄ actū nutritiōis. Hal. vñ has nutritiōes nō vās vocat voluptatiōes z abusus z l. sci. uias z q̄litate vocat euaporatiuas nutritiōes. Al. at nō verā nutritiōnē vocat fōmetatiōnē vt p̄siderātī appetitētiōnē ei^z. 13. tertij. ca. 1. z p̄siderātī. B. 3. d. vñ. nālī. "his p̄missis appetit^z qz stōch^z ip̄o p̄tē nutritiōe chilo: nā stōch^z aliqz pte chilī accipit z filij d̄pōit vt Hal. 3. d. vñ. nālīb^z. c. 13. z rō ē qz stōch^z si facit chilū solū p alijs s. p̄ seip̄o. hoc enī cōe est oī mēbz facied mām cōem: igit p̄tē de eo accipit. cū ergo nō nutrit ex illa vera nutritiōe vt dicit^z ergo aliqū bona q̄litate ab eo accipit qz stōcho est p̄fōmīs. z hoc est qd volebat Auer. z. colliger cū dicebat q nutritiō qz stōchus nutrit ex chilo plus attinet q̄litate qz q̄litate. i. plus dī cū nutritiō nō vera qz vera. dicit ergo nō vera plus: qz ibi nō est acq̄litiō subālīalis forme stōchī qua principaliter nutritiō dī vera: sed cū venit cū vera nutritiōe in aliquo iquātū ibi est acq̄litiō q̄litate pueniētī. / Sed tu dices Auer. ponit ibi qz nō est in cōueniēs stomachū nutriti ex primo nutritiōe. f. chilo qūis nō fiat sanguis: qz videmus multa aīalia exangua que nō nutriunt sanguinē sed ex alio. vñt igit Auer. qz ita nutrit stōch^z chilo sicut aīalia exangua ex nō sanguinē: s. stōchus vere ex chilo nutrit. Dicendū qz aīalia exangua h^z nutritiōe vere ex non sanguine: tñ nutritiō cū hoc nō vere ex illo nō sanguine: vt cū solus p̄fōmīs eis nutritiō illud in q̄litate z nō in substantia z q̄litate ad hoc puritē exemplū Auer. vt solū velit hoc qz aliqū qd nō est sanguis p̄tē habere p̄fōmītātē ad partē aīatam aīa sensitiua. hoc idē intellēxit Auer. 3. ca. 13. fen. 13. ca. 13. vñ dicit qz stōchus fouet. i. q̄litate fōmetat cibo qui est in eo nutriti aut sanguine dupl^z veniētē ad cū vt ibi appet. hoc intellēxit Hal. cū dicit. 3. de virtutib^z nālīb^z cap. 3. qz euaporatiue. i. q̄litate fōmetatiue iponit chilū tunicis suis. / Sed dubitat ad quātas z quas p̄s stōchī p̄tingit itē chilus qui bona q̄litate disponit stōchū. dōm est qz illud est occultū: sed imāginādū est qz ip̄t rugositates stōchī z p̄p̄ie superioz partū que sunt appetitiue appetitū sensitiuū z replet poros magnos: z qz in forma vaporis spargat per magnas partes stōchī z p̄p̄ie in tunicis pellicule neruofe z p̄p̄ie partis superioz cui^z est appetit^z. C. Et his ad p̄tia: ad auctoritates oēs itelligit q nutritiō nō vere. / Ad rōnē dōm qz ille appōsitōes vñtiōes z assimilationes sūt equoē his que vere sunt in nutritiōe vera. dī enī chilus appōnit qz stōch^z cū facit. p̄p̄inquit suis poris. dī vñri qz tangit eū imēdiatū qz sit potētiāle. dicit assimiliari qz stōch^z bz ab eo cōmformiōe q̄litate que sit potētiālis. / Ad p̄mā rōnē Antio. com dicit tūc exente chilo nō cessaret famēs. dōm p̄mo qz rō est cōtra eū. nā si cessatio famis est per chilū vere nutritiō z trāsūstātiātē in stōcho z per nū aliud solū qdō statim post cōmēstionē cessat famēs: qz mirabile ē qz in tā b̄cui tpe fiat chilus z nutritiō stōchū qd est mēbz fridū neruofus. Adodus qz quo cessat famēs est: qz sumpto cibo: imo cū sumit cibū subito aliqz vaporosum fertur ad epā: z epā habēs oīm in qd agit sūit stōchū z mēbz ad se trahere sanguinē: z tūc cessat actio mēbz a stōmacho z sic cessat famēs. Et itelligit hic modus a Hal. de accidētī z morbo. ca. 7. Nos aut in tractatu de appetitu tenem^z cū snia antiquoz qz ad p̄ncipia chilī in p̄tib^z stōchī z p̄p̄ie oris eius app̄ximati cibi z app̄p̄iati siue affociati in rugis z poris gub̄dam stat hōis satietas z bona qdā dispō calorē stōchī. qz agt illa pars chilī abscindit epate rapiētē a stōcho trahētū^z mēbz vel vñte mēlie exp̄mētis illā vel acceptiōnē aliqz rei acetofe: tūc cessat illa bōa dispō oīganī z iducit mala. v. g. qdā friditas z asperitas: z tūc dēsideram^z cibū vt reponat bona dispō p̄tū. cū igit hō comedit stat aliqz ps cibi aliquat^z trāsmutata iducit aliquat^z bona dispōnē. vñ tollit vel remittit famēs: z sic fit chilus ita fit res melior ad remouēdū illā mala q̄litate qz fit famēs: vñ i bñ dispōitō magis cessat famēs i gēte post cōmēstionē qz in actu cōmēstionis. qd p̄ceptus ē in reg. sani. qz nō repleat qz q̄litate cessat famēs: s. reliquis famis remanētib^z qz cessabūt melioz scō chilo. z pp b̄ gulosoqz z male masticatū famēs nō cito cessat: qz nō cito fit chilus pueniēs aut aliqz stās loco chilī: z pp b̄ acetofa admodū illū chilū z corrūpēdo illū calorē cānt appetitū qūis hō cibo nō idī gear: s. mel h^z illū abstergat: qz fac calorē illū p̄fēz: iō nō sic fac ap̄petitū z ex b̄ exgre diffuse tractatu illo. / Ad 2^m dōm qz chilus in colore

Nutriti
2° vera
nō vera

in colore et fba hz silitudinē. i. pueniētiā cuius stōcho quā non hēbat
anī: hz nō suffic nī fiat sanguis. **C**Ad 3^m dōm q illa tria sūt cō-
ueniētiā: epar. n. inaniti trahit chili a stōcho z stōch^o ppa nutri-
catōe trahit sanguinē ab eparē: z p delectatiōe trahit chili ptez
sibi debita. **S**ilr p eadē viā qua trahit stōch^o sanguinē epar tra-
hit chili: vñ **B**al. 4. d. vñ. pñ. 19. ca. 2. silr. 3. d. vñ. nā. ca. 13. **A**dmi-
ranē aliq si p venas p q̄s anadofis. i. reditio nutritiā a stōcho ad
epar facta ē p eas rursus retro venit sanguis benign^o et. **T**ertius
in cōueniētiā ē pueniētiā vt p. **C**Ad 4^m dōm q̄s chilius q̄ exiit a stōcho
est supflus: i. q̄ritate z q̄dā mō i q̄ritate: accipit enī stōch^o pte mag^o
pueniētiā p iductiōe z pfluatiōe q̄ritatē illi: qua stat nō famescēs:
nō tñ seq̄. q̄ illd vere nutrit. **C**Ad 5^m dōm q̄s chilius facit s̄gūis
est i termino pueniētiā dōctōis p nutritiōe. **C**Ad 6^m dōm q̄ i-
perfectū nutritiū ē sanguis hñs de fridīs pib^o stōcho pformi-
bus. **A**mplius q̄ritus ab **A**ul. q̄rit nutritiū itestiniū grossū qd
est multo imperfect^o stomacho q̄ stōchus eparē aut non min^o.
CAd nām rōnē dōm q̄ stomachus nō idiget chilo p coipe chiv-
li. vt coipe q̄atē pte s̄balē reponat: s̄ idiget p coipe dāns tales
qualitatē quē nullus corpus pōt dare nisi chilius pfect^o q̄ perfe-
ctē dat vel ipsefect^o q̄ incipit dare. **E**t hec sūt breuiter dicta.

CDeide eius subtile a stōcho z itestinis atrahit^o z per
vias venaz q̄ mēseraice vocant^o ipellit^o q̄ sūt vene sub-
tiles puenit oib^o itestinis cōtinuē. **L**ūq̄ p eas ipellit^o ad
venā dūcēt q̄ eparē porta vocat^o z pncipit in epar in
diuisiōib^o z ramis porte itrahit^o z se mīnoatib^o z sub-
tiliātib^o ad modū capilloz occurrētib^o orificijs diuisi-
onū radicū vene q̄ a gibbo eparē ascēdit. **E**t nō facit
ip̄l̄z penetrare in illas coangustatiōes nisi melior cō-
mixtiō aque bibite supra id quo indiget corpus.

Chic determinat de gñe humoz: p pñs de gñone z q̄ fit i eparē:
q̄ qd digerit i eparē ē chilius dat^o a stōcho. p̄ ondit q̄no a stōcho
ad epar vadit chilius. z q̄no coquū. s̄ qd ex hac vel in hac deco-
ctiōe resultat q̄ dūo: bu. 4. qd fit de hñōi būoib^o q̄uoz i epa-
te facti. s̄ vñcūq̄ būoī appropiat suas cās. z i bi (Cuz. 3). i bi
(In oi aut. 2). i bi (Qui tāq̄ viu. 3). i bi (Sāguis. 3). **C**Ad dē q̄
accipim^o p qd trahit^o q̄ sūt tūc: grossū. n. ē fer. **S**ed accipimus
terminū a q̄ fit tract^o q̄ stōch^o z itestina i q̄b^o recipit chilius. **U**bi
pñdē q̄ a stōcho fit tract^o mediatē. s̄ mediatib^o itestis: z imedia-
te q̄ vene mēseraice q̄ ad stōchū veniūt fugiūt ē pte chili q̄i va-
dit p itestina: fit ē tract^o a stōcho z itestis nō solū vt a tñio a q̄ cō-
cedēte fieri tract^o s̄ vt a termino ipellētē: h. n. cōc ē māc^o mōi b̄
mēbro ad mēbrū: i. d. **A**ul. dixit ipellit^o. **T**ertio accipim^o mēbrū
p qd trahit^o q̄ p mēseraicas q̄ dicunt sic a mēsereterio cui imitū-
tur: vt s̄ mēsereteriū dī ab illis q̄rī s̄ba ē dura: q̄ duro membro
cōplicant^o. i. intestio: z s̄tūlis: q̄ ote a s̄tūlib^o venis eparē: ex istis
ant^o pstituit porta q̄ nō ē yna yna s̄ q̄uq̄. **Q**uarto accipim^o q̄ ē
dispo vene porte ad venā splenē: gibbi q̄ dī yna chilius: nā rami
capillares yni^o occurrūt ramis capillarib^o alterius. h̄ at anatho-
mia nō appz s̄z argumētabile: cū enī ramos yriusq̄ vene videā-
mus ad ramos tā puos q̄ effugiūt vñsū nñm: isit^o facte sunt ex ra-
mis yriusq̄ vene rami capillares z iuisibiles: z b̄ qd ē p̄tū i ra-
mis yni^o vene: videam^o p̄tē p̄tē i rami alteri^o vene: q̄ oī q̄
rami ramis occurrūt. **Q**uinto accipim^o terminū ad quē puenit
iste chilius: q̄ ad p̄cauū z ad gibbū eparē. **C**onsiderādū tñ q̄ i toto
p̄tū semp alterat manifesta alteratiōe: vñ yne mēseraice ali-
qualr chili albi rubificat^o z p̄tū ad nāz s̄gūineā. **S**exto ac-
cipim^o qd auriat^o i hac penetratiōe: q̄ ad dāns chilo s̄tūlitatem.
CAd 3^m q̄ ad cū sit frida morat^o: vt. 3. regi. acu. cō. 4. z. dōm q̄ aq̄
q̄ ē i chilo ē calefacta siue sit idem s̄balr qd chilius siue sit disticta
res ab eo: dixit at sup id q̄ corpus idiget. i. vltra q̄ corp^o indigeat:
p̄tē q̄ sanguis vadēs in mēbra q̄ ipse vocat corp^o nō indiget
aq̄na nisi pauca: vñ trahit a renibus sicut supra diximus: sed eius
indigentia est in penetratione per venas strictas eparis.

Cū q̄ in istaz venaz villis diuidit^o fit q̄i epar totali-
ter tāgat huius chili totalitatē: z p̄ illud tūc cī op̄a-
tio est vehemētior z fortior z velocior: z tūc coq̄tur.

Chic ondit modū decoctiōis hui^o. **C**onsiderādū q̄ diuiso chilo ad
tā puas ptes epar ad minima tāgit^o accipim^o: ergo cogit velocius i tpe
z fortius z vehemētius quo ad p̄fectionē forme sanguinis.
Dub^o 3^m **C**ubitat^o qd nō fecit in eparē vñā concūtatē magnā sicut in sto-
macho z corde. **R**. 4. d. de vtilitate pñ. ca. 13. q̄ hoc vñt vt mag^o
moxē in eparē sanguis. i. chilius q̄ oī fieri sanguis. vbi enī nā māz
vult manere difficilē operatur trāitūm ad id qd multa alia cā ē:

vt q̄ magis trāsmutetur cum ad minima tangitur.

Cubitat^o vñrū digō qua fit sanguis in eparē fiat s̄s in cōcauo z in
gibbo: z in hac qōne q̄q̄ plogauim^o. **S**z nūc dicam^o b̄reūiter qd
credim^o vep^o z ē p̄ q̄ aliq̄ p̄cula t̄pis pōt ēē i qua fit digō deter-
minate mae z i p̄cauo: z nō fit ill^o digō i gibbo. **R**. d. q̄ mā pus est
in p̄cauo q̄ i gibbo z in illo p̄iori digerit. **S**ed q̄ ē dare t̄ps in q̄
fit fit hec digō. **R**. d. q̄ t̄ps aliq̄ ps ē in qua tā p̄cauū q̄ gibb^o est re-
plet^o mā sanguinea q̄ digerit. **T**ertio q̄ cū mā designata iā tota pe-
netrauit in gibbū z dimisit p̄cauū nō fit ill^o digō i p̄cauo s̄z in gib-
bo satz sit cōplēctū p calefactionē: q̄uis noua forma s̄balis nō
detur. **Q**uarto q̄ vbi cūq̄ fit mā siue in p̄cauo siue in gibbo digō
fit p cōcauū z p gibbū: q̄ totū epar ē agens hanc digestionē.

Cubitat^o 2^m vbi fiat maior digō an in p̄cauo vel in gibbo: z r̄idēt
q̄ in gibbo: q̄ ibi ē maior calor: tñ appebit in qōne sequenti.

Cubitat^o dubitat^o an sanguis gñatio fit i eparē vel in corde. **U**t q̄
in corde z nō in eparē p **A**z. 3. de p̄tib^o aialis illo cap. de corde. ca.
4. vbi dīc q̄ nullū epar pōt ēē pñ^o sanguis. **A**mpli^o cor ē marie
sanguineū: vt **B**al. 1. de cōplōib^o i fine z mag^o sanguineū q̄ eparē
vt **A**z. 3. de p̄tib^o aialis illo cap. 4. **S**eg^o q̄ cor ē pñ^o sanguis. **I**n
p̄tū est hic **A**ul. **E**t **A**uer. in trac. de corde vult q̄ gñatio sanguis
est in corde qd pbat q̄q̄ rōib^o q̄ ab eo sumi pñt. **P**ria cor est
pñ^o nutritiū: q̄ pñ^o sanguis. p̄tū ē nota. anī p̄z cor ē pñ^o nu-
tritine aie: q̄ est pñ^o sensitiue z in eodē s̄tro p̄ recipit pñ^o sensi-
tiuum z pñ^o nutritiū. **S**ecūda ratio: q̄ cor est p̄ncipiū ve-
narum. ergo sanguinis. p̄sequētia est nota: q̄ venis sanguis dat
z p̄ncipalr alij. anīcēdēs est notum: q̄ vene ad cor terminantur
z nō penetrāt. **T**ertia rō: cor hz p̄cauatē p̄uētē z cōp̄chēdētē
tē sanguinē: epar at nō hz imo penetrat p ipm sic p viā. q̄ cor ē pñ
cipiū sanguis. **Q**uarta rō: cor p̄ficiat sanguinē vt possit nutrire: q̄
est pñ^o factiua sanguis. p̄tū ē nota. anī ē p̄cessuz ab oib^o: nisi enī
cor daret sanguinē calozē vltra q̄ epar det non posset nutrire: vñ
A. supra dixit q̄ sanguis ē calz post spūs z cor hz in eparē gñat p̄
calozē cordis. **Q**uinta rō: dē dat formā z māz: s̄z cor gñat formaz
q̄ ē spūs: q̄ gñat sanguinē q̄ ē mā. anī ē notū: q̄ sic gñans gñat for-
mā z māz: vñ gñat cōpositū z nō formā i mā: vt **L**ōmē. 7. met. cō.
26. a. 12. meta. cō. 18. silr dōs formā. i. rē filz forme vī dare z mām
z s̄m illū. cor at dat formā. s̄ spūs q̄ ē sic forma: igit dabit sangui-
nē. **B**al. 60. opio z oīz medicor^o ē q̄ gñatio sanguis fit i eparē:
vt appz. 4. de vtili. pñ. cap. 12. de vtili. z s̄ba eparē. **R**ōnes q̄ p̄t
colligi ab eo. 3. sūt. **P**ria supfluitas sang. vt ebola z melia hñt su-
as formas i eparē: z p̄tis ab eparē. q̄ ē sang. p̄tū ē nō q̄ idē est
agēs dāns formā iuatiuo z nocitiuo z sil^o dat illoz forma. anī p̄z:
q̄ splen z chistis fellis trahūt ab eparē: z ex hac rōne isert q̄dām
p̄tō q̄ sanguis recipit formā sanguineā i p̄cauo eparē. rō q̄ melia
in p̄cauo hz suā formā: q̄ sanguis. p̄tū ē nō. anī p̄z: q̄ splen fuggit
illā a p̄cauo vt ondit anatho. **S**ecūda rō: ibi gñat sanguis vñ ro-
tū patit a toto z vbi morat^o s̄z i eparē ē h̄ z nō i corde: vt anatho^o
hōz mēbroz ondit. **T**ertia rō: aliq̄ ps sanguis p̄t vadit ad nu-
tritū q̄ vadat ad cor: q̄ nō fit a corde vel i corde. p̄tū ē nō. anī pa-
ter: q̄ a p̄cauo eparē vadit sanguis nutritiē stōchū z splenē vt ana-
tho. ondit. **Q**uarta rō p̄t p̄cipi a. **H**. 5. de iuu. mē. z ita sanguis ē
mag^o silis eparē q̄ cordi: igit gñat i eparē: z ē. c. 3. z ē ē. 4. de vtili.
pñ. c. de s̄ba eparē: epar ē sanguis i grossat^o a calo vt ibidē. **H**ac
cōtrouerfiā possūz tollere sic. epar gñat sanguinē: q̄ dat sanguinē
formā s̄balē sanguineā quā circūscribim^o p calozē rubēū saporez
dulcē z bonū odore: cor ē gñat sanguinē. **D**ic^o p̄ q̄ epar nō gñat il-
lū nisi cū recipit calozē a corde: z iō epar v̄dicat a corde i hac ge-
neratiōe. **S**ed q̄ sanguis ille ascēdens v̄sus cor supra epar reci-
pit vltioriē p̄fectionē acētālē: z fit mag^o digest^o z mag^o calidus
q̄ epar fecerit illū: z tūc pōt nutrire mēbra cū prius nō posset so-
lo calozē ab eparē dato: z h̄ itellerit **B**al. li. 4. de vtili. pñ. cap. 15. z
7. li. de iuu. mē. ca. 2. **S**z tu dices iā p̄cessuz est q̄ aliq̄s sanguis
vadit ad splenē z stōchū nutritiōes q̄ nō ascēdit ad gibbū eparis
nec ad cor. **D**ōm q̄ p̄ficiat a corde p calozē multaz arteriaz q̄s af-
sociat venis portatib^o illū sanguinē. **E**t h̄is cessant rōnes **A**uer.
CAd primā pbat q̄ fit pñ^o sanguis vt hz dispōnē qua pōt nutri-
re. **C**Ad 2^m negaret medic^o q̄ cor fit p̄ncipiū venaz. **C**Ad 3^m
diceret medic^o q̄ rō arguit oppositiū. **Q**uarta rōnēz concedit.
CAd 5^m negat anī p dicta sua. z. colliget. c. 10. **U**t enī dat mām
ferui z nō formā: q̄no aut s̄mōnes illi metaphysici debeāt itelligi
nō est p̄tū speculatiōis. **A**d **A**ri. dōm q̄ itelligit cor ē pñ^o san-
guinis mō quo dictū est. **C**Ad rōnē cū dī cor est marie sanguineū
dōm q̄ vep^o est sanguine vltima p̄fectionē sanguinea dispositio.
Quidā aut hōies pauce cōsideratiōis dixere splenē ēē pñ^o ge-
neratiōis sanguis per quādā auerōitātē **B**al. in lib. de iuuamē-
to anhelitus in fine. vbi ponit q̄ splen sicut epar trahit succū cibi
ab intestinis: z iō vult q̄ splen pōt dici s̄nistrū epar. **N**os dica-
mus p̄ hōes q̄ **A**z. 3. de bystozis illo. c. 15. **Q**ue interioz. z. 3. d. p̄ti-

Dub^o 6^mDub^o 7^mDub^o 8^m

Gentilis

būs illo .c.7. Uiscera qđā: 7 Hā. 4. de vitilitate partiu. 15. c. de sple-
ne: vult qđ splen fit mēbū mūdificās meliās 7 sanguie factū ē pā-
te. 7 Amplus dicit. vult qđ in oibz sanguine aialibz est splemō
in gēbū qđ ē solū signū splenis. fatūū ē dicē splenē esse factūū san-
guis. 7 Sermones at multi qđ ponunt ī libello de iuuamēto anbe-
litus fit mihi suspecti: credo libet nō fuisse Hā. 7 si volum? sal-
uare sermones illos dicam? qđ ī splen aliqd succi. ī cēbri trahat
ab istis: nō tñ er illo factū sūgūine: 7 er eo ipse nutrit. Hā. enī
4. de vitili. ptū. 17. cap. vult qđ ēt arterie terminant ad istestua 7
aliqd cibi ab eis sumūt: splen ēt pōr dicit pā fimsitū: nō qđ sūgi
nē faciat: 13 qđ sanguie multo in magnis venit 7 artērys abūdat.

In oī āt dcoctōe q̄ ē hmōi: ē res q̄ ē sīc spuma: ⁊ res q̄ ē sīc hypostasis: ⁊ res fortasse erit cū eis: aut que ad adustionē puenit si dcoctio supflua fuit: aut res q̄ non ē bfi cocta si dcoctio fuit mior: q̄ d3. Spuma āt ē cholera rubea ⁊ hypostasis ē melia q̄ ambo si nāles. Adusti vō subtilē ē mala cholera rubea ⁊ ei⁹ spissum ē melia mala nō nāles: ⁊ qd nō bfi coctū ē ciegma ē. Qd āt de hoc toto res colata ē que est bene cocta est sanguis.

T Lū dicit q̄ chilus coquis in epate: ondit q̄ res resultat ex hac d-
coctione. / Lōsideradū hū Ant. q̄ in decoctioe cuiuslibet rei op̄
segregare sup̄flūū v̄ dicit cōt̄rētiōē Ari. 4. metho. tex. cō. 17. z
Bal. 2. de v̄tūib̄ nā. c. 8. 7. 9. z cā ē: q̄ res q̄ digerit h̄z in se super-
fluitates p̄ quas p̄tāz forme intrōducē in decoctioe. nāz si cū si-
milis nō idigeret trāsmutāre. / Nos v̄cam̄ q̄ panēs p̄t̄ resistē
agēt̄ p̄ gradus forme: quīs nō p̄t̄ eis oīo indispōstas receptōi
forme: z si aliquid digestibile est tale est cābū v̄t̄ postēri de b̄ d̄-
cētiōe: chilus at̄ cū sit etherogeneus v̄t̄ ei sensus oñēdit aliqd̄ h̄z
p̄tes aptas incēdi z aptas residere v̄t̄ sex in decoctioe z aptas p̄h̄
cē z iō Ant. nō dicit absolute in oī decoctioe: sed addit q̄ ē hūi? .i. i
decoctioe chili z rez soli similitū etherogeneus. / Lōcōit̄r n̄
oīa. 29. dicit. in oī decoctioe aue ē b̄mōi aue est similitanea.

De 9^m **C**§3 dicit qd digestio est ista an pepas an nephes an optesit.
Dm qd digestio chili in epate pōr oibus his assimilari lz tota fil'
possit simulari pepasi multum elixari: qd digestio omniu fit in hu
mido quodam aqueo qd separatur in vziiaz: / Considerādū (sicur
spuma) qd chola rubea nālis nō est spuma vt supra dīximus.

[illegible]

^{Spb^m n^m} Dubitatur yrru gñatio bu. alioz a fanguie fit gñatio dicēda vt dicit
 q^r gñatio fanguis eſt p^r p^r fe nēcia: i^o bu mozo p^r per fe gñat^r a iū
 erit fanguis cum fit magis cōueniens q^r p^rozmis: ſcd gñatio alioz
 rru bu mozo erit nēcia p^r fe q^r eſt ſunt nēcia p^r p^rioz ſimibz: non tñ co
 rum generatio eſt nēcia p^rimo ſicut fanguis: q^r p^rimū p^r prin
 cipalem finem q^r eſt nutricio non includunt nūc vt participat
 fanguinem q^r fanguis ſtat eſt ſicut perfectio q^r forma.

¶ 12^m Dubitat 3° q^d Alii. loquētes de gñone hu. princīas ad additiōē z loquētes de gñatiōe flatis dixit z forasste. App^s enī q^d hoc aduerbiū dubitādī forasste aut referat ad gñōē aduēste rei z ad gñōnem rei diminutē doctōe q^d app^s p^r difficiultā q^d alia statim trāsūt cū dixit: aut q^d ad additiōē: cū repetat alia: aut vt p^r. / Dixit Ant. cū sua bita affumabunt q^d flatis necessitas ē ex fine: nō āt ex cōi mā nec ex cōi agēte siue decoctiōe: ex cōi ēt mā nō resultant infū. 3. hu. s. cholā rubea: nālis sanguis: ē melis. similī ex cōi decoctiōe: h³ tñ flegma necessitate ex mā. ppia: q^d sic ex chilo cholico fit cholera: ita ex flatico fit flegma z sic de alijs: h³ ēt flegma nēcitāte ex agēte primo siue decoctiōne ppia: q^d sicut epur calidum multiplicat

Super primo

cholera: sic epas frigidū flegma: loquēs igit Aulic. de gñone flātū dicit: fortale qd accidit decoctio cōi z matei le cōi q generet cholē p. Nos dicam? p̄ Ant. q si necessitas flatis respectu flōe z melie est necessitas finis z nēcioi in gñatione flatis q̄ in generatione illoz: ergo minus dubitatie poterit Aulic. log de gñatioe flegmat q̄ alioz cō finis fit maria c. p. Scō necitas flegmatis est ex chilo vt chilus est q̄ eius necessitas ē ex mā cōi. p̄ia est nō: q nulla vt verioz cōis mā oib? humoribus q̄ chilus. aūs pbat: q̄ sicut in chilo est ps apta supflue coqui vñ fit cholā: z ps apta reflere vt vt fit melia: z pars apta perfecte coqui vt fit sanguis: silt in eo est ps apta diminute coqui: q̄ viscosa grossa vnde fit flegma. p̄ Amplius hec pars apta fieri flegma multus vt reperiri in chilo cū chilus redit ad nām flegmaria: vt intelligit. 3. cā fen. 13. ca de egritudib? s̄dobi. p̄ Tertio appet q̄ necessitas flatis est ex pte cōis decoctiois: q̄ sicut ex decoctioe cōi h3 aliq ps q̄ supflue decoquat: ita vñ q̄ beat aliq ps q̄ diminute decoquat. p̄ Quarto p̄cessis Aulic. oib? q̄ dicit adhuc dī q̄ cū loquebat f̄ gñatione cholē z melie locutus nō est de gñōne flatis: sed fit log de gñōne flegmat z cholē aduē. p̄ Nos dicam? oīum hū. gñōne necessaria ē in hoīe sanū ex mā cōi: q̄ ex oīo gñatū q̄tuor bū. z ex fine cōi. i. cōi. cōi necessitatis vñ utilitatis cōi hoī: q̄ oīum q̄tuor est necessitas finis vitalis vt appz. p̄ Dicam? vt vniuersū: bñōi gñatione necessaria ē ex p̄p̄ia mā z p̄ba decoctioe flue p̄p̄o agē: tē: nā ex cibo vel chilo flatico z epate flatico fit flatis multitudo sicut ex cibo cholico z epate cholico fit cholē multitudo: z silt ex his fanguineis z melicis: h3 gād credit q̄ fanguineum epas plus multiplicat melias q̄ epas melicū. p̄ Dicam? et gñōne flue multiplicatione vniuersū: bñōis ē necitas ex p̄p̄io fine: z hoc cuz epas in sui excessu. p̄portionalit mēbia: in epate cū cholico debet mēbra ēē cholica idēgita plus cholā p̄ actu nutritiois q̄ mēbra flegmatica: nō cholere multiplicatio in epate cholico ē p̄p̄ finē p̄p̄ius. Nō curamus aut fit cholē? plus idēgite de cursu cholere ad trestina q̄ flegmatici: tñ certū est q̄ ampli? currit de cholera ad ci? trestina: z hic eēt loc? speculationis dimissē aliq: cū ergo mēbra nō p̄portionalit epati hō nō vniūt vel cū malis dīpōmb? z iterationib? egritudinib? vniūt: tñ aut potes vidē necē modos generationis z multiplicatiois hoc humor ex p̄p̄ia mā tñ z p̄p̄o agē rei tñ: mā si chilus flaticus vadit ad epas cholico plus flegmati geritabit ex illo q̄ ex chilo tēpato aut cholico in codē epate cholico: z hē ex mā hac: z silt epas cholico ex chilo flatico plus multiplicabit cholā q̄ epas flaticū vel tēpātū ex chilo flatico: odē: z h3 vigoze agēs hū? Cōsiderādū at q̄ si qua dīa pōt assignari iter cās necitatis z gñōne flegmat z gñōne epaz cholera? est hec: mā necitas gñōis cholē z melie ex mā relata ad agēs hic p̄oici necitas absoluta h̄ mō: q̄ ipole est q̄ ex talib? p̄tib? chilit occurrēt? tali epati nō gñēt cholā z melia: ipole est gñōz continuatioe actiois q̄ fiat sanguis ab codē agēte: z necitas gñōis flegmatis ex mā relata ad agēs est p̄ditionalis h̄ mō: q̄ necius est ut aō tpe in quāto fit sanguis ex tali pte chilit fieri flegma: h3 nō est necius simplr: q̄ circūscripta illa mēsurā tpeis pōt totū flegma fieri sanguis. dico q̄ pōt totū. I. toti flegmati eēt aptitudo vt fiat sanguis: z ex pte sui hūi nō repugnat vt totū puerat in sanguinem: z redo q̄ dīctio pōt euenire q̄ totū flegma qd ē factū in epate i mā decoctioe trāseat p̄ iteratas decoctioes in fanguineis: nec p̄p̄oc q̄? erit priuatiū ēgmate: p̄ p̄igōnes p̄cedētes z sequētes pōt gñari flegma. C. hic igit habet dicam? q̄ aduerbū dubitadi fortasse pueniēt ad dī gñationi rei aduēte: q̄ p̄rigēs ē z ratio illā red aduēta in hoīe fano gñari: s̄ aut repetat cū dī: aut fortas res erit q̄ nō ē bñ cōcta fit decoctio z dī. dicit h3 vt daret intelligi q̄ nō stat in termino diminute decoctiois erit ex h̄ sanguis z nō flā nō flā trābñti sanguine. p̄ Alio mō pōt dici q̄ ly fortasse: nō reterat cū loq̄ de gñōne flatis: q̄ solū sic intelligit fortasse res erit q̄ tinet aduētiōi tē. Aut erit res q̄ nō ē bñ cōcta z diminuta. z. i. q̄ decoctio ē diminuta: ita q̄ Aulic. nō ponit dubitatie flar gñōnem. h3 tñ dubitat q̄ locut? est de supflua decoctione aduēte rei z diminuta decoctioe flatis in vno loco: debuit enī log de diminuta decoctioe flatis cū loquebat de gñōne cholere nālis q̄ res supflue decocta. Dicam? q̄ nō h3 se diminute decoctio flatis respectu repate decoctiois sanguis sic supflua decoctio cholere nālis respectu repate decoctiois sanguis in codē corpē: nā gñōicū superfluous gradus caloris cholē nālis tollat nunq̄ ex hoc remanet fit sanguis: sed est cholā diminuta vel chilus in cholera cōntribilis. h3 si diminuta decoctio flatis cōpleat fit sanguis: cōparabilē vō sunt supflua decoctio rei aduēte facte ex sanguē vñ cholera nāli z diminuta decoctio flatis: nā sicut fit h3 h3 diminuta decoctio ad flegma: ita fit h3 decoctio supflua ad cholam aduēta: nā sic plera diminuta decoctioe flatis fit sanguis: ita posito p̄ possibilē supflua aduēto remoueret ab aduēto facto a sanguine crit sanguis:

Gentilis

Dub^m 17^m

humor. *¶* Considerādū qd ex pñciis iste cās iserunt scita nā z gñōne bu. z iō dicit p qd cā efficiens sanguinem est calor temperatus.

¶ Cōtra. qd est calor res q sit in corpe post spm z cor. Itē epar tēperatū plus multiplicaret sanguinē qd calz z hūidū. Dñm qd est calidior respectu cū: s. respectu aliorum humorum est humor temperatus. *¶* Ad 2^m dicēdū qd sanguinem temperatū plus multiplicat epar tēperatū: sed sanguinem excedentem in calido z humido plus multiplicat epar calidū z hūidū. *¶* Decoctio bōa ē hic lo eo signū forme qd ex ea resultat. Decoctio enī bona vt dicit nō est for: ma sanguis vt nutriat: qd pñcipalior hūor ē in h vt supra dixim⁹.

¶ Efficiens vō cholē rubec cā ē igne⁹ calor supfluous et pprie i epate. Et ei⁹ cā mālīs est qd de nutriētib⁹ ē subtile calz dulce z vnetuosuz z acutū. Et eius cā formalis est de decoctione ad supfluitatē pcedere. Et ei⁹ finalis cā est necessitas z vtilitas quas nominauimus.

¶ Igne⁹ calor supfluous: dixit igne⁹ qd ad excessus tactu cōprehensibile. Dixit supfluous respectu ei⁹ q sanguinez facit: z quis ille calor q facit sanguinē sit ille q facit cholāz: nī respectu dī tēperat⁹ z distēperat⁹. (pprie in epate) dixit hic vt dicit vel credat q calor cordis gñat cholē: vel vt intelligat de cholera naturali cui⁹ gñatio est in epate causa materialis zc. qd illa sunt inflamabilia.

¶ Efficiens autē flegmatis cā est caliditas attenuata. Et eius mālīs cā est qd de nutriētib⁹ est grossus humidū viscosum z frigidum. Et eius causa formalis est de coctionis attenuatio. Et eius finalis cā est necessitas eius. Et vtilitas ipsius quas nominauimus.

¶ Causa flegmatis pater.

¶ Melie autē hypostasie qd cā efficiēs ē calor tēperatus. S. cā efficiēs aduste ē calitas q ab equalitate est egressa. Et ei⁹ cā mālīs est qd de nutriētib⁹ ē vehemēter grossus pauca hūiditas: z eoz calidū ē fortius illo. Et cā eius formalis ē sex hypostasie fm vñū duoz modoz: vñū neqz labis neqz resoluī. Et eius cā finalis est necessitas ei⁹ z iuuamētū ipsius qd noiauius.

¶ Primo ponit quatuor causas melie. Secundo ponit causas multiplicationis eius. scda ibi (Melie autem fit multa.)

Dub^m 18^m

¶ Dubitat quare possit cās melie nālis z nō nālis qd nō fecit d aliy hūorib⁹. Dicit qd qd h fecit qd ē multaz spm: ois cuius hūor per adustionē pñt in meliaz puerit. Alij dicūt qd melia nālis z inālis habēt hoc cōe qd est ē fecale. i. terrestre aptum descendere.

Dub^m 19^m

¶ Dubitat: yrrū efficiēs melie sit calor tēperatus. Vñ qd nō p Bal. z. de virtutib⁹ nālib⁹. s. c. qd dicit q sanguis gñatio fit a cōmodera to calore: alioz vō humoz gñatio p imoderatā caloris fit. *¶* Alm pñ⁹ si calor efficiēs meliaz est tēperat⁹: ergo formalis cā eius deberet ē decoctio tēperata. *¶* In dñū Alij. *¶* Hic sunt multi modi dicēdi. *¶* Primus ē Thadei q calor efficiēs meliaz est tēperatus: qd ille qui efficit sanguinē. *¶* Cōtra. qd sic cholāz efficiēs ē tēperatus. *¶* Scda modus dicēdi ē Alberti. 3. lib. de aialib⁹ tract. 2. 4. ca. vbi sic glosat istuz tex. efficiens cā melie nālis est calor q in epate cū caloris tēperamētū fit cū refrigerio aliq⁹ z pōt hec expositio tolerari. *¶* Tertius modus dicēdi est Bartholomei q dicit. efficiens cā melie nālis est calor tēperat⁹. i. pportioat⁹ fm q requirit mā. iste modus dicēdi est icoueniens: qd calor effectiūs cholē est tēperat⁹. i. pportioat⁹ fm q regit mā vt recipiat formā cholere. *¶* Quartus modus dicēdi est quorūdā inoiatoz qd iō calor tēperat⁹ est cā efficiēs meliaz: qd melia multiplicat plus in epate tēperato qd in epate distēperato. s. frido z sicco: cuius pbatio est: qd epar tēperatū plus multiplicat sanguinē: qd plus multiplicat meliā cholāz: qd melia est sex boni sanguis: vbi igit est plus de sanguine ibi plus erit de fece sanguis. Hic est fmo falsus z bñ illuz ipugnat Alio. nā in epate frido z sicco plus gñabit de melia qd i epate tēperato. Rō ē: qd agēs afflāt sibi passus: epar igit fridū z siccū gñabit per se humozē tēdentē ad fridū z siccū. *¶* Ad rōnē dōz qd vbi plus est de sanguine bono min⁹ est de fece sanguis qd vbi est minus de bono. Exēplū pauca vñū mālū plus hz fecis qd multuz bonum. *¶* Quintus modus dicēdi est Alio. z est qd calor nālis epatis aliqua pte ebili supflue decoquit z illā cōuertit in cholāz: z aliq⁹ diminute coquit z illā puerit in flegma: aliquaz tēperate decoquit z illā puerit in sanguinē: nullaz autē pte ebili decoquit que cōuertat in meliam z plogat hic. Hic sermo Alio. prima frōte ē falsus: qd melia nō est in actu in cibis sic nec aliq⁹ hū. imo p gñationem fit: vt Bal. pbat. z. de virtutib⁹ nālib⁹. c. 8. qd autē gñat de mixtis

Super primo

gñatur p modū gñōnis: vt intelligat. z. colligeret p. ca. igit melia suū modū decoctiōis hēbit: qd suū modū pñctionis hūidū sicco qd est factū aliq⁹ ens prius nō exis. *¶* Sert⁹ modus dicēdi ē Lōc⁹ liatoris dñā. z. vbi vult qd qñcūqz aliq⁹ mediū geometricū ē iter duo extrema illō ē mediū latū: z iō in tria diuisum: z per pñs cū duob⁹ extremis resultat. s. ita at est in pposito. nā cholā fit ab excedēti calore: flegma vō a diminuto: tēperatū vō iter ista vel dēclī nat ad lat⁹ excedēti calidi z gñabit sanguinē cholici: vel ad lat⁹ fridi siue calidi diminuti: z talis calor erit gñatiūs melie: aut recte erit in medio: z a tali calore gñabit sanguis. *¶* Hic fmo Lōc⁹ liator⁹ si dōz ad bonū intellectū reduci opz q cadat in suam fratris. Alij. planus tñ vt Lōcilia. cū scribit est fmo sufficiens: z arguo sic ex suis dictis: cholā fit ab excedēti calore flegma a diminuto z sanguis cholici sit a calore tēperato nō vere sed declināte ad calz. igit sanguis sit a calore tēperato tēdentē ad calidū diminutū: z p. pñs nō fit ab illo melia: vel saltem nō pōt pcludi ex dictis suis qd ab illo fiat melia: sed cōcludit qd fit sanguis flegmaticus. pñā est nota: qd qualis ē cōparatio sanguis cholici ad sanguinē tēperatū z ad cholāz: talis est cōparatio sanguis flatici ad sanguinē tēperatū z ad flegma. *¶* Nos dicam⁹ qd calor generatiūs melie nō dī tēperat⁹: qd reperiat in hoie sano semp: qd hec tēpantia ē cōis caloris gñare alios hūores. nec dī calor tēperat⁹ qd pductuz ab eo fit tēperatū: imo est qd fridū z siccū: z iō fm rei vītate calor factiūs nālis melie deberet dici calor distēperat⁹ in frido: z hoc qd fridū ē qd pducit: s. dicit⁹ calor tēperat⁹ p quādā abnegationē caloris superflue decoquētis respectu cholē z diminute decoquētis respectu flatis: calor enī decoquēs chili pte vt melia nālis fiat nō pōt dici qd supflue decoquat: qd hic calor facit cholāz. nec qd diminute coqē diminutiōe cui possit cōplemētū decoctiōis aduenire: qd hic calor facit flegma: s. calor factiūs melie nālis pōt dici tēperat⁹ fm qd s. per abnegationē duoz extremoz dictoz: z h credo qd voluit dicere Alio. z. Hūil. z ex h appz qd Alio. nō dicit cā formalis melie est decoctio tēperata: s. dicit fer cā fuit p. qd hec est sua vera forma. s. cō hypostasie. Scda cā fuit qd in rei vītate calor factiūs melie nō est tēperat⁹ calor: z iō ei⁹ nō est tēperata decoctio nec ei⁹ forma est diminuta decoctio cui possit aduenire cōplemētū: z forsan in arabica lingua hoc sīgt decoctio diminuta. i. illā q possit cōpleri. *¶* Considerādū (z eoz nutrimentū grossuz pauca hūiditas calidū fort⁹ est illo. s. gñando meliaz nō nālem pprie sic appet de melia frigida: nā calm iuuat vt rei humidū magis euaporet z res magis remanet terrestris: possit et ex pñi q cibaria gñā cala sūt magis multiplicatiua melie nālis q frigida: z hoc qd trabuit inag ad epar z minor pars tendit in fecem: z ideo fit multam sanguis meliā cholici z multa fer: z ppter hoc ex meliōgiana z carne bovina plus fit melia qd ex fabis z forsan qd ex letibus z reliqz entibus parib⁹: z tu pñdera. *¶* Considerādū vñū duoz modoz: s. per modū residentie vel per modū adustionis: large qd fumit hic qd dicit fer hypostasie: vñ neqz labis. i. melia coipio que est fer. i. terrestre quid non est labilis: neqz resoluī. i. non est resoluibilis eius cā finalis. s. naturalis meliā cholie.

¶ Melia autē fit multa: aut pp calitatē epar aut splenis debilitatē: aut pp frigiditē vehemētia cōgelat⁹: aut ppter cōstrictionis pñseratā: aut ppter egitudines que multe z plix fuerūt: quare ppter illū humoris facti sunt cineres. Lūg meliā cholie multiplicat⁹ iter sto machū z epar stat sanguinis z bonoz humoz gñatio cū ea minoratur: ergo sanguis minuitur.

¶ Hic ponit cās multiplicatiōis melie. Scda ponit effect⁹ ei⁹ multiplicatē cū est inter stōchū z epar. z ibi (Lūg). *¶* Considerādū qd cāe multiplicatiōis melie sunt quque. *¶* Prima est epar calitas et facit meliaz adustā. *¶* Scda est splenis debilitas. s. in mūdificādo epar: vel in expellēdo meliaz in stōchū: z ex h multiplicat melia fecalis que p sui multitudinē trāsit in meliaz nō nāle. *¶* Tertia cā est frigus cōgelās vñ puerit sanguinē z meliā et nāle ad siccitatē z friditatē meliaz malā. *¶* Quarta cā est pñseratā oppilonuz in epate vel splene vel in pñb⁹ meseraica: z ista oppilo pōt esse cā multiplicatiōis melie: vel qd phibet meliaz trāfire ad splenē: z tūc redit in cām scdam. *¶* Posset tñ poni dñā: qd illa scda cā erat debilitas splenis. s. pp cām in splene: ista autē quarta cā est debilitas in splene in magnificādo meliaz pp cām in via. vel ista oppilatio pōt esse cā multiplicatiōis melie per viā extinctionis caloz z infrigidationis: z ista cā est cadē cūz tertia: poterit tñ assignari diuersitas: qd p frigus pgelās intelligit frigus a causis extrinsecis: sed hoc frigus erit ppter oppilationē: vel quarta ista cōstrictio potest esse causa multiplicatiōis meliā cholie ppter humoz pñserationem.

refractionem: vñ sit icineratio: ista cā ē p̄ticulari cū gnta causa. / Quia cā est egritudine prolixe rē. i. febres. plire z cā est nora. / Cūq; melancholia. / Considerandū q; locus inter stōchuz z epar est vene mēsaice p̄prie que ab eparē ad stomachuz vadūt z sūt coniuncte venis que vadūt ad splenem: z bec dispositio melancholic myrachie. / Adnotat autem generatio sanguinis z bonozū humorū. / Primo ppter nocumentum qd cōmunicat stomacho unde fit malus chilis. / Secūdo ppter nocumentum qd epari cōlcat: z isti modi nocumentoz sunt diuersi fm diuersitatez modoz melacholice: nos plire scripsimus de hoc. 3. cā. fen. i. c. de melacholia. dixit Aui. ergo minuit sanguis: qz nō solū minuit in gnōne sed post per viam corruptionis a malis humoribus.

Debes autē scire q; gnōnis humorū cause caliditas z frigiditas cū alijs exsistit causis. Sz calitas eq̄lis sanguine generat. Et superfluous cholera z gignit rubeā. Multūq; superflua melacholia generat ppter superfluitatē adustionis. Et frigiditas qdem flegma generat. Et multū superflua generat mēliam ppter superfluitatē ygelatiōis. Debes autem attendere virtutes passiuas cum virtutum actiuarum equidistantia.

Hic ponit cā. cōplexionis sciētie de generatiōe humorū z sunt duo vel tres. / Primo cā. habet tres expōnes. / Prima hūil. caliditas z frigiditas. i. diuina caliditas sunt cause gnōnis humorū cū alijs causis. / s. malibus formalibus z finalib; superius obctis. / Secūda expositio Bartholomei. caliditas z friditas. f. actiue cū alijs passiuis. / Tertia expositio Aui. cū alijs causis. f. qualitatib; passiuis. z hoc est qd subdit. debes autē attendere. i. in causis generationis humorū: virtutes. i. qualitates passiuas cū equidistantia rē. i. cū p̄porzione. ad actiuas. / dixit h. Aui. q; gnōne humorū appropinquat cause efficiētē calido intēlo remissio z teporato z nō dixerat de humido z sicco: z pp hoc textus pōt sic cōuenienter exponi. caliditas eq̄lis. f. cū debita humiditate gñat sanguinem: z supflūes. f. caliditas cū ficcitate cholaz gignit rubeaz. f. nālem lz etiā possit facere inālem multū que superflua. f. cū ficcitate generat rē. (Et frigiditas) p̄p. / Considerādū q; mēlia p superfluitates frigoris generata est inālis facta p cōgelationē. z hic cōpletur qd supra Aui. diuinit spēs male melancholic.

Fleg opz vt sit credulitas q; omnis cōplexio sibi generat simile z nō sui cōtrariū per accēs lz nō sit per cōsentiam. Cōplexioni enī multoties accidit vt p̄mum generat: frigida nāq; cōpō z sicca plerūq; gñat humiditātē extraneā: nō ppter pueniētiam sed ppter digestiōne debilitatē. Et hmoī quidem complexiōne habēs est homo macer cuius iuncture sunt laxē z est lenis: et ipse est timorofus z frigidus tactu z suavis z vene angustē: z simulatur huic qd generatur senis de flegmate: lz certa senij complexiō frigida sit z sicca.

Hic est scōs cā. vel tertius in quo vult q; cōplexio frida z sicca per se multiplicat mēliā: q; similis est p̄similis: sed per accēs. i. per viā idigestionis multiplicat flegma sicut fit in senib; . Et hñs hmoī cōplōne. f. flegmaticā accētalem ex friditate z ficcitate naturalē est macer: q; pauca carnis z pinguedinis pauca macre (z la xē) pp flegmā abūdantiam. (Est lenis.) i. sine pilis pp hūiditatez accidentalem superflua phibentē fumosam eleuationē: z pp poroz clausiōne a flegmate: hō ergo melacholicus stans in terminis mēlie ē pilosus: vt appz fen. 3. hui; cap. de signis mēlie. (Timorofus) q; paucorū spirituum: (fridus) p̄p. (z suavis.) i. mollis ad tactum pp flā qd remollit ei; cutē: (vel suavis.) f. in morib; z venis rē.

Dubitat 20ª Dubitat circa p̄missa q; hūoz est fridior an flegma an mēlia. / Uf q; flā p Aui. supra q; dicit q; frigidus qd est in corpore est flā. / In p̄mum q; mēlia sit a fortiori frigore: vt dicit Aui. cū dicit frigiditas flegma gñat multūq; supflua mēliāz gñat. / Quidā dñt flegma est fridior res q; mēlia: z hoc friditate postuina sed mēlia z frigiditate frigiditate priuatiua sicut dicimus q; aqua est fridior frigiditate postuina q; terra: lz terra frigiditate priuatiua est fridior: q; est mag; elōgata a calore solis z stellaz. / Alij dicunt mēliū q; flegma nāle est fridior: humor q; mēlia nālis: q; flegma est hu. aqueus mēlia terreus. / Ad dñz dñt q; mēlia nālis sit a minoris frigore q; flā: sed mēlia inālis per viā cōgelationis sit a fortiori frigore q; flegma nāle: z tūc nō est incōueniens q; mēlia inālis generata per viā cōgelatiōis sit fridior q; flegma nāle. / Alter dñt q;

frigiditas vel est nālis vel accidentalis siue egritudinalis: q; dñt nālis z sit pauca cū p̄porcionalē ficcitate gñat mēliāz: q; agēs assimilat sibi passum: si aut sit multa tūc per accēs. i. per idigōnes z non bonā p̄mixtiōne humidi cū sicco sit multitudo flegmatis. si aut frigiditas sit accidentalis z sit pauca: q; est cā idigestionis et cruditatis multiplicat flegma: si aut sit multa supueniens hūozibus cōgelat eos z puerit ad nām terream exp̄presso humido z sic multiplicat mēliam. / Ex qbus dictis tollit dñctio que pōt colligi ex dictis Aui. nam prius dixerat q; frigiditas multū supflua generat mēliam z intelligit de accidentali: post vō q; friditas senis que est supflua respectu prioris etatis gñat flegma z intelligit de friditate naturali: z tu considera. / Alij dñt q; aliqd factū a maiori frigore pōt eē min; fridus: q; exp̄sso hūido aqueo fridior res sit min; frida q; illo remanētē: sed cū mori frigore nō exp̄sim.

Dubitat 21ª quid humor est sicco: an cholā an mēliā. Dñt q; mēlacholia in se sit ficco: q; terre similit: vñ nō labit sed effectiue pōt cholā mag; ericare pp duo. f. pp calidum qd ericat: z ppter subtilitatē vt p̄mū penetrat z mag; attingat passum.

Dubitat 22^a de quo hūore sit maior gñitas in nobis. / Uf q; de sanguine sit plus: hoc ē notū ad sensus: z rō q; ē humor iter oēs puenit entio: post sanguinē plus flā: vt Desue de p̄sola. 2. cap. 2. rō q; est hūoz post sanguinē in bonitate. / Est q; dubitatio solū an cholā nāliter sit amplioris gñitatis q; mēlia: nō aut itelligit amplioris in pōdere: sed in mole. i. occupatiōe spatij. / In hūo opio cōciliatoris dñā. 22. vbi vult q; cholā sit plus in nobis q; de mēlia: imo vult q; humor adinuitē in quantitate sit p̄porio talis qualis est hōz numeroz. 30. 8. 3. 2. ita q; sanguis p̄res flā. 30. flatis. 8. cholere. 3. mēlie. 2. erit q; p̄porio sanguis ad flegma p̄porio multiplex superp̄iens: sz cholē ad mēliāz erit sexgaltera: hoc pbat cōciliator p Aler. in p̄blematis vbi vult q; sanguis magis abundat post flegma post cholā post mēliā q; est nāle inimica. / Ampli; terra ē min; in nobis: vt Oribasi; in cōmēto aforsim; q; de mēlico hūore pōt inuari opio cōciliatoris p Bal. 5. de vti. p̄mū. cap. 6. vbi vult q; mēlica supfluitas ē paucissima: amplior at ē cholā. / Alij dñt q; mēlia ē in maiori gñitate i nobis q; sit cholā. h. pbat q; mēlia plura mēbra nutrit. scōs q; i liquorib; siue succis maior p̄s appet fer q; spuma. / Hec opio mibi plus pl; q; videm; abundare hūc humorē in oib; qd appet ex sui effectū: lz erit ei; erraret: z hoc decipit multos in cognitiōe egritudinis mēlicaz. / Ad cōtraria postpono auctoritatē Aleradii vel intelligit de mēlia que vadit ad splenē vt apparebit. / Ad rōne cū dñ mēlia est nature inimica: dñm vt tendit in mām mēbroz nō est nature inimica: q; sapoz pōticus plus est aptus nutritioni q; amarus: ipsa aut mēlia si eēt vt forma eēt mag; flā vite q; cholā. / Ad 2^m cū dñt q; de terra ē min; vōz q; vey ē in v̄tute qua ster vt forma: sz in mole i nobis de terra ē plus: vñ grauitas vincit in nobis. / Ad Bal. dñm q; nō cōparat mēliāz z cholam que cū sanguine vadūt: sz que vadunt ad p̄p̄ia receptacula: mēlia enī que vadit ad splenē minoris gñitatis est q; cholera q; vadit ad chistim; fellis: z de h. Bal. mirat. f. qūo pauca supfluitati magnū fecit receptaculū vt mēlie z āplior supfluitati vt cholere fecit receptaculū puuz: z cām dat quā ab eo vide. / Ex hoc q; dñū arguit. nā qñ de humore mēlico p̄p̄ trāsmittit ad receptaculū videt q; plus de eo retineat in venis.

Dubitat 23^a an calor gñatius boni hu. z mali. f. p̄r nāz sit idē. / Dñm q; pōt eē idē s̄bro differens solum fm relationē ad mām vt notū est: z iō in hoc nō p̄elamus: scripsimus enī de idēitate z v̄t ueritate calidi nāis z inālis super p̄ libro de differētijs febriū.

Debes autē scire q; sanguis z qd cū eo labit tertiam hz in venis digōne: z cū p mēbra diuīdīt vt vñsq; suum recipiat nutrimentum: hz digestiōne quartaz.

Cū dixit de digōne prima qua sit chilis in stōcho: z de digōne secūda qua sūt hu. in eparē: hic loquit de digestiōe tertia z quarta quib; sūt humiditates. / Considerādū q; semp; Aui. cōp̄mionis medicorū adheret in h; q; nō solus sanguis ē in venis: nec solus nutrit: sed cū alijs humorib; simul: vñ dicit: z qd cū eo labit. / Considerādū 2^m q; si per digōne tertiā venarū intelligit illā que fit in extremitatib; puaz venaz: tūc inuit generationē p̄me hūiditatis: z si per quartā intelligit illā que fit extra venas in mēbris inuit generationem humiditatis secūde tertiē quartē vt notum est.

Clari; vene digerāt digōne cōi. / Uf q; non: q; digestiō cōis ē p̄paratio nutrimentī cū p̄uersione ad alia forma sicut appz in eparē et in stōcho: sed vene nō puerunt ad alia formā p̄parādo nutrimentum. / In p̄mū Aui. / Hic p̄ videndū de qb; venis est fmo. Et dñt qdā q; de venis post epar que sunt vene cōes z magni rami. z nō est sermo de v̄tminis ramis capillarib; venaz: qd pbat: q; digestiō in ramis illis capillarib; nō est cōis sed p̄p̄ia mēbro in quo

Bentilis

sunt illi rami: dicunt et isti q' ille vene coes digerunt nō dādo allam formā. Ss si sanguis in epate nō ē bi cōplet? cōplet in his venis: sicut flegma in his venis fit q'q' sanguis. digerunt et iste vene: quia aliqua dispōne iuducit i sanguie vt pparet nutritiōi mēbroz. Nā sic vene an epar pparat epatita videt puenies q' vene post epar pparat mēbris. Nos dicam? q' istoz sermo ē tolerabilis: tñ veri? mibi v' q' q' auctores dicūt tertiā digōne fieri in venis intelligit digōne q' fit in venis capillarib' q' sunt vltimi rami diuisionis venaz. et rō ē: nā ista digō est cū manifesta trāsmutatio: q' uis nō sit s'balis forsan: vñ ex illa digōne resultat aliqd diuersum ab eo qd in z' digōne resultat: q' resultat hūiditas pma quā p ali quā dūz auctores ponūt differre a sanguie. Ad rōne p'ia cū dō q' hec digō nō est cōis. Dm q' digō oīz venaz capillarū ē cōis: q' oīa mēbra nutriunt ex mā illa sic pparata: s' quarūdā venarū capillarū est p'ia. Lociliatoz vo in annero dōe. 29. ponit q' ser coditioes regunt ad h' q' digō aliqua fit cōis. pma q' fiat in mem bro hite p'acuitatē. 2' q' in oibus sit cōe. 3' q' fiat calido i humi do. 4' q' trāsmutet s'baliter. 5' q' plura mēbra nutriat imediate. 6' q' habeat supflua. Nos non curamus hec mēbra discuti. Ad p'iu dōm p' q' humiditas illa h'z aliā formā s'balē: 2' pōt hoc tene ri. 2' cū dicit q' cū humor large accipit humorē. Vel dōm q' il la humiditas ē s'guis format: 2' ideo digestio tertia factua illa humiditatis nō est p'ia digestio i hoc modo apparebit.

Dub^m 25^m Dubitat q' vtrū digōne sint q'uo. Vt q' nō s'z solū tres p' Auer. 3. coll. 3. ca. 24. de accitib' i p'edietib' digōne cerebri. 2' p' Sal. 3. de cōplonib'. ca. 3. In p'iu Auer. Dm q' digō nutrimenti pōt sumi trib' modis. Vno. p' quācūq' trāsmutatio ē i sensib' vel di uersa vel alia trāsmutatio: sic digōne sunt octo. p' in ore. 2' i stōcho. 3' in mēbris. 4' in epate. 5' in corde. 6' i venis ad for mā p'ine hūiditatis. 7' in mēbris ad formā cambij ex qua digōne resultat i ros: vñ nō opz ponere distinctā digōne rois ad digōne cambij. 8' in mēbris ad formā mēbroz 2' si vis potes crescere nu mey baz digōnū. Scdo. pōt sumi digō p'io s'balī trāsmutatioe nu trimēti siue fit p'p'ia s'ue fit vltio cōplens: 2' sic de cōi cōcessioe sūt tria. 1. digō ad formā chili. 2. digō ad formā sanguinis. 3. digō ad formā mēbroz. Tercio. pōt sumi digō p'io s'balī trāsmutatioe pparatua ad formā mēbroz: 2' sic sūt due. 1. digestio stōchi i epa tis. 2. Ss tu vices fm illū modū sunt q'uo: digōne sicut formas s'balis 2' digestionē in venis ad formā humiditatis: 2' sic fecit eas q' tuos. p' in stōcho. 2' in epate. 3' in venis. 4. ad formā prime humi ditatis. 2' quartā fecit cū simul coadunauit digōne ad formā cam bij 2' ad formā mēbroz. vel aliter dōm vt modo dicemus.

Dub^m 26^m Dubitat q' vtrū digō ad formā humiditatis sit digō trāsmutatis si stālar: 2' p' p'is vtrū hūiditas differat s'balr ab hūioib' 2' a membris. Et v' q' nō: q' qua rōne h' cēt d' digōne ad hūiditātē pma ea dē rōne ad scdaz 2' ad tertiā. 2' sic digōne vene s'balr trāsmutates erūt ser qd v' absurdū. p'ia p'z: q' ser sūt res s'balr differētes i q's per digōne nutrimentū trāsmutat. p' est chilus. 2' bu. 3' p' humi ditas. 4. ros. 5. cābiuz. 6. mēbra ipia. 7. Ampli. tūc cēt aliud ge nus febriū. p'ia est nota. Rursus si digō sanguis qua cōuertit in humiditātē anteq' fiat mēbrū est trāsmutatio fm s'bam: vñ hūi ditas differet spē a sanguine 2' mēbris: aut ipsa digō fieret in ve nis aut extra venas. nō in venis q' caro regenerata in vulnē nōi posset nutri: q' in ea nō regianē vene in q' posset fieri digō: et s'lt ossa cū nō hēant venas nō possent nutri: q' i eis nō poss' fieri hec hūiditas spē differēs ab hūioib'. nō extra venas: q' mēbra agūt tūc actionē vltimātā p'ia q' ē glatio mēbrū. 7. Ampli. si con uersio ad hūiditātē cēt puerio s'balis: tūc cēt dare mēbra nobilio ra epate i gnōne nutrimentū qd v' falsū. p'ia nota: q' illa hūiditas est pfectio: res q' sit sanguis: 8. dās ei formā ē pfecti' agens ppar rās q' sit epar vel et cor in pparatioe nutrimentū. In p'iu ē Auer. q' cū numerauit digōne pma 2' scdaz in q' fit s'balr trāsmutatio ponit tertiā 2' q'rtā in q' dōz et itelligē q' sit s'balis trāsmutatio: q' si nō sic itelligeret poterat plures ponere digōnes. Dm pba biliter possē teneri q' puerio sanguis ad humiditātē. 4. ad cābiuz sit trāsmutatio s'balis: ita q' cambij differet spē a sanguie. hic pōt teneri ex pncipijs Arist. 3. de hystoz. ca. 2. 2. 3. de p'ib'. ca. 5. vbi vult q' sanguis nō est nisi in vena nō in corde. hūidū q' dō ē cō tētū nāliter ex venas nō est sanguis: h' aut cābiuz: hec ē itentio Auer. coll. 3. cap. 24. de accitib' i p'edietib' digōne cerebri. vbi di cit meli' v' mibi q' in venis nō ponat 3' digō: p'p'ia q' sanguis in eis nō trāsit ad aliā formā sic fit in stōcho 2' in epate 2' in alijs mēbris: q' stōchus cōuertit cibū ad chilū: epar ad sanguinē: mēbra alia ad s'pma albiū: vult q' Auer. q' sperma albiū. i. hūiditas alba in mēbris sit s'balī trāsmutatioe facta sic chilus i sanguis 2' illd est cābiuz vt notū ē. p'obaz h' rōne p' gālii 2' ē sua sua. Inter formam mēbroz 2' hūioz ē aliqd ex hūioib' f'cū h'ns rōne pncipij actiui dif ferēs s'baliter ab vtrūq' vt ē spūs: g' iter formā hūioz 2' mēbroz ē

Super primo

dare aliqd s'balr ab vtrūq' differēs h'ns rōne pncipij mālīs 2' hec est hūiditas. Scdo. pbat spālter de cābio: nā humiditas dī spē a sanguie q' ē alteri' coloris 2' s'be 2' h'z aliud efficiēs 2' locū: s'z cābiuz est hūio. hec rō ē p'p'abilis: q' nullus poss' p'bare alr q' lac 2' sa mes differat spē a sanguie nisi p' has dispōnes. est at puenies h' vt nā p' plura media veniat ad pfectā formāz mālē q' ē aia sensitiua. 7. S'z dubitat q're nō dicerem? q' hūiditas pma q' ē in orificijs p' uaz venaz siue in p'is venis differat specie a sanguie. Dm q' Auer. hic credit Auer. voluisse q' 3' digō sit in venis s'balr trāsmu tatiua. 4. aut sit in mēbris qua fit cābiuz qd Auer. vocat s'pma al biū: 2' tūc Auer. nō q' i venis nō fit digestio 3': q' nō fit in eis s'balis trāsmutatio sanguis. 7. Et nos dicam? q' si h' vis tenere q' Auer. Auer. iponit potes tenere: 2' iū credo q' dēmonstrari nō possit. Et di cam? q' in venis capillarib' fit pma hūiditas: 2' pp' multā trāsmu rationē sanguis in illis venis ē trāsmutatio s'balis: 2' iō differet spē a sanguie. p' aut hūiditas s'balr trāsmutata fit cābiuz: 2' fm h' solū erūt q'uo digōnes s'balr trāsmutates nutrimentū 2' pparates ad nutricionē. p' in stōcho. 2' in epate. 3' in venis capillarib' q' fit pma hūiditas. 4' in mēbris q' fit cābiuz 2' sit cū eodez actu digōne sit ros: trāsmutatio at s'balis in mēbra nō dī digō s'z nutritio. cū g' dicit Auer. q' p' hūiditas 2' q' cābiuz ē hūio: eguocē sumit ibi hūioz. Si at vis tenere q' hūiditas p' fit cēntialr 2' sanguis solū accēta liter trāsmutat: tūc digōnes erunt 3. vt dixit Auer. CAd p'ia. Ad p' dōz q' p'cesso q' hūiditas dīat spē inter se 2' a sanguie digōnes nō sūt nisi q'uo. nā puerio ad formā mēbrū nō dī digō s'z nutritio. puerio at ad formāz cābiuz 2' ros: p' p'ia digōne sic digō flad i sanguis. 7. Ad 2^m dōz q' oēs se. facta ab hūioib' cātib' febz re ducunt ad se. hu. vt scripsim' sup p' de dīys se. sic se. a carne putri da vel neruis putridis i chilo putrido reducūt ad feb. putridam. CAd 3^m dōm q' fit in venis pma hūiditas: 2' cū dī caro reglata in vulnē nō nutrit: dōm 2'. p'io q' sit cū illa carne reglāt rami venaz pui: vt sentit Sal. in li. i. ca. 8. trāllatōis noue: 2' Auer. li. 4. fen. 4. c. de gālii curatioe vlcē. Vel dōz q' nutrit hūiditātē p' gñata in alijs venis: 2' sic et nutrimentū offa. Dm et q' cē venas ge nerat cābiuz 2' ros. Et cū dicit q' mēbra agūt actionē vltimātā: vi cēdū q' vey ē postq' fecē cābiuz. sic g' ex ordie formaz epate agēte. in chilū sequit formā sanguis 2' nō formā epatis: s'lt ex eodē ordie venis capillarib' suo calore 2' mēbroz in q' sūt agētib' i sanguie ne sequit formā p'ine hūiditatis 2' viteri' mēbris agētib' i pma hūi ditatē erūt ex venas segtur formā cābiuz: cābiuz aut ē imediatuz trāsmutabile in mēbra. CAd 4^m dōm dupli. p'io q' oēs rami venaz vltimati i mēbra i q' sūt illi rami iū qd nobil' epate vt facit sanguinē: 2' s'lt oīa mēbra vt dant formā cābio sunt qd nobil' i' epate vt sanguinē facit: 2' et corde vt pparat sanguinē: iter mem bra enī faciētia pma hūiditātē 2' et faciētia cambij cadit cor 2' epar. Scdo. pōt dici q' epar apud medicos nō h'z pncipatū solū pparatioe materie nobilis. i. sanguine: sed et datione virtutis.

C Supfluitas igit digestionis prime que est in stom cho per intestinorū egredif viā: 2' scdo digōnis que fit in epate superfluitatis plurimū cū vrina egredif.

C hic determinat de supfluitatib' fm dicat digōnes: 2' in h' s'atiffa cit ei qd supra dixit: in eisde hūioib' supfluitates vo i sequētibz notabim'. s'z nō solū illas supfluitates q' p' mīst ibi: s'z et alias. CAd h' dādū q' ex Auer. h'z q' sex q' ē supfluitas i p'ctia eris fit in stōcho: q' ē supfluitas g'la 2' terrestris chilitatē ē ē dās soīaz iuuatiuo 2' nocitiuo: p'ter h' at qd stōch' color acqrit f'at i. terrestr' 2' g'la ps chili i itestis dispōnes alias: q' dōzaf p' cholaz fluētē ad itestia: 2' figurat et ibi 2' distiguit ab alia p'ie chili cui miscba tur: 2' hec disto fit ab epate trahēte bonā p'ie chiloz: 2' ex h' appz q' sex h' sit supfluitas digōnis p' stōchi: tñ pōt dici supfluitas di gestiois epatis: vñ Auer. i. theo. caricoz cōmē. 320. Seces sunt sup fluitates istoz mēbroz. i. stōchi 2' epatis. Et his dictis soluit qd: an sex recipiat suū ē in stōcho vel in intestinis: appet enī q' p'mū esse a stōcho recipit: vt Sal. 4. de vtilitate partū pmo cap.

Dubitat q're chilo nō assignamus q'uo supfluitates sic sangui ni. Dm q' cā ē q' cibaria quib' nāliter vrimur nō resitit forme chilitis: nisi p' p'ies terrestres: 2' nulla ē alia cā nisi q' forma chili est hic: 2' nutrimentū sūt hec 2' exp'icta hec iuenit: 2' iō Sal. 4. li. 5. vti. p'iu. p. ca. 2. 3. nullā supfluitatē. i. sensibile ponit separi in chilo si ue in chili factioe sic terrestr' grossaz: sic rusticia grano lapidem separāt: 2' frumētū ad ciuitatē postat: sic hec a stōcho elaborāt 2' mūdus postat ad epar velut ad cōez locū siue plātā. Nō aut dōz q' mirari de solone dē: q' multa filia nālia sūt qd nō daret alia cā. v. g. q're totū oleū fit flāma p'ter fecē: 2' nulla pars olei alia efugit forma flāme. 7. Aliter at posset dici q' in prima digōne sunt q'uo supfluitates siue tres: p'ia grossa terrestris simulata melie. Se cunda

cunda subtilis vaporosa similita chole q̄ insensibilr expellit in g-
bulis sensibilibr p̄ eruptione. Tertia ē supfluitas aq̄sa: ista nō
sepat a chilo: s; vadit cū eo vt faciat ip̄s penetrare: s; hoc vna
posset poni supfluitas digōnis p̄me: q̄ p̄ter hec in epate recipit
viteriorē trāsmutationē z mixtionē cū būorib; eā coloratibus et
dātib; modis sbe: z alia ē recipit: dī vna supfluitas digōnis z.
Si autr cogimur ponere quartā supfluitatē siles flati: dicem; q̄ ē
aliq̄ p̄a chili cruda q̄ diminute cocta cōplect i monoculo: vt. 3. can.
sen. 16. hec solo mea apparēs ē: s; mihi nō p̄l; Cōsiderandū (p̄l;)
cū vna egredif. hic dixit vel q̄ sigd de aq̄ vadit cū sanguine illō
est p̄p vt supra dixim; vel dixit b; q̄ supfluitas vinalis ē maio-
ris quantitas q̄ q̄ritas melie ad splenē z a chistim chole: vt. 5. li.
de vtili partū. 7. c. 2. 6. Hal. de iuuamentis membror. cap. 3.

Qd aut de ea remanet ad splenē z fel tendit.

Nō exponat ex ea. vna: s; ex ea supfluitate digōnis scde.

**Quaz vō digōnū remanētū supfluitates per reso-
lutionem que nō sentit: z per sudorē z per foriditēz ex-
trinsecā egrediunt. Cui pars est q̄ per foramina egre-
ditur sensibilia sicut per nares z istm auditus: aut nō
sensibilia sicut per poros: aut extra naturam sicut per
apostemata cūz aperiuntur: aut q̄ nascitur ex additio-
nibus in corporibus sicut p̄li z vngues.**

**Cōsiderādū p̄ per. 2. digōnes itelligit tertiā qua fit humiditas
prima: z quarta qua fit cābium: nā cōuersio cambij in mēbra non
dī ppie digestio z cābium per nullā partē resistit actioni agēti. s.
per gradū forme: z ideo in cōuersione cambij in mēbra non sepat
supfluitas saltem aliqua sensibilibr. Cōsiderādū z q̄ Alii. simul
psundit supfluitates quaz dictaz digōnū: q̄ nō sunt distingui-
biles apud nostrā notitiā supfluitates digōnis tertiē a supflui-
tatibus digestionis quarte: sunt enī in locis fere eisdē z per eadē
loca eiantur: z credēdū est q̄ in sūa similitudine adinueniunt: q̄ eā
inueniunt ē similitudine. Cōsiderādū z q̄ terigit diuersitatē sup-
fluitatū tertiē z quarte digōnis. p̄mo ex parte sbe q̄ q̄da vapo-
rose vel fumose que insensibilr expellunt: quedam aquose vt fu-
dor: quedā terrestres vt foriditēz: quedam humorese magis vt q̄
per apata eiantur. Secūdo ex p̄e modī eūonis: q̄ quedā sensibi-
liter: quedā insensibilr: z quedā nāliter: z quedā p̄ter nām. Terti-
o ex parte eius a quo: q̄ quedā a toto vt sudor: z foriditēz: z quedā
ex p̄e vt mucus a cerebro. Cōsiderādū 4. p̄e resolutionē q̄ non
sentit: q̄ tā in tertiā digōne q̄ in quarta aliq̄ imaginamur eua-
porare insensibilr: z ē a prima z scda. (Et per sudorē) sudor pōt
dici supfluitas tertiē z quarte digōnis. Dicit p̄ q̄ transit per loca
illaz. Secūdo q̄ in mām sudatūam egit aliquid digō tertiā z di-
gestio quarta trāscite sudore per illa loca. Auer. tñ in theo. can-
ticoz. cō. 38. ponit sudorē supfluitatem tertiē digōnis: z hoc quia
ipse nō cōcedit digōnem in venis: imo quartā apud Auer. est ter-
tia apud Auer. (Et per foriditēz) est supfluitas que dī imundities
circa cutim: vt itelligit ab Auer. theozica cāicoz. cō. 152. z est qd
grossius terrestre nō euaporabile nec fluxibile. (Cui p̄s zc.) q̄ sic
cerebrum est pars corporis: ita eius supfluitates dicuntur p̄es su-
perfluitatum tertiē z quarte digōnis. Cōsiderādū autem q̄ fin
vnumetum arasim in introductioz q̄ supfluitates cerebri flati-
ce eiantur per nares z palatū: cholericę per aures: signus q̄ sunt
tūre z acui sapozia: vñ qdam p̄iores mīscēt illā cū colorib; ad
frāgendū spūmā. Melice autē eiantur per lippitudines oculo-
rum: sed plus q̄ cōmetatoz nō assignat melicam supfluitatē cere-
bro: vt apper tractatu 2. de signis cerebri illo cap. Adhuc vō mi-
hi videtur. cō. 18. (sicut per poros) pōt itelligi aut poros totius: z
tunc est declaratio eius qd dixit per resolutionē eius qd nō sentit:
vel pōt itelligi poros. s. lachrymalū z palpebrarū que sunt fora-
mina nō sensibilia ex q̄b; erit lippitudo z lachryma: vt p̄lre scrip-
psimus sen 3. tertiū can. Aut extra nām: qm̄ Auer. inuit q̄ erit p̄e-
dictaz supfluitatū oīum fit fin nām: sed erit supfluitatum
per apata fit p̄ter nām p̄prie cū aperiuntur: q̄ cū insensibiliter re-
soluitur apata: nō est ita cum erit illaz materię magis fit fin
naturam: vtrum autem sudor sit euacuatio naturalis: scripsimus
super de accidenti z morbo tertio.**

**Dubitat vtrum mā apostemā sit supfluitas digōnis tertiē et
quarte. Vt q̄ non: q̄ est aliquis humor. s. sanguis zc. Bartholo-
meus dicit q̄ est supfluitas digōnis tertiē z quarte rōne loci in
quo fit apā. Alii dicunt q̄ apostema per viā cōgestionis z nō p̄
viā deluxus est cui mā est supfluitas digestiois tertiē z q̄rte
rōne loci in quo fit. Alii pōt dici q̄ aliqua mā dī supfluitas ali-
cuius digestiois dupl; p̄mo: q̄ per actū eius generet: z sic mā
apatis facti per fluxū nō est supfluitas tertiē nec quarte dige-**

stionis vt notū est. Scdo mō: q̄ per actionē tertiē vel quarte di-
gestionis: aut eaz defectu p̄mutationē recipiat: z si mā apat vni-
uscuiusq̄ pōt dici supfluitas tertiē z quarte digōnis z p̄prie apo-
stematis qd aperiunt: q̄ in eo sunt sensibiliores actiones digestiue
ad bonū z defect; eius ad malū. (Aut qd nascit.) Cōsiderādū q̄
pili z vngues sunt de mā terrestri grossa z dura qualis nō est que
furgit ex digōne prima vel secūda: sed que est ex actiōe mēbroz z
furgit cum agunt in nutrimentū p̄prium. qd autem vaporosus
est fit pilus z pene in alijs animalibus. qd autē corpulētus z fir-
magis fit vnguis z rostra z cornua in alijs aialib;. Alii vō imagiaf
3. de p̄tib; aialū illo cap. 7. Viscerz qdā simplicia. q̄ in qd nō est
vesica: quia illud superfluum. s. aquosum conuertitur per raras
carnes in pennas z plumas: z hec indigent cōsideratiōe. Que-
rit aliq̄ q̄rē nō dixit de hypostasi cū sit supfluitas tertiē digōnis.
dī q̄ dedit itelligi: sed fimo de hoc spectat ad sen scdm buius.

**Dubitat aut aliq̄ expulso per apostema sit p̄ter naturā. Uti
dicit q̄ non: q̄ est expulso cretica vel similis cretice vplurimū:
z crisis est actio virtutis naturalis: vt tertio de crisi. cap. primo: z
primo de virtutibus naturalibus. cap. 14. Dicitū q̄ expulso per
apostema est fin naturam inquantum in hoc accidit na-
turali virtute: sed non fin naturam inquantum in hoc accidit no-
cumenta: z sic est de crisi.**

**Debes autē scire q̄ si alicuius humores subtilēs exi-
stunt: eorum euacuatio cum debilitat cui multum noc-
cet in sui fortitudine suorum porozum amplitudo.**

**Hic ponit duos canones completiuos scientie de humoribus. se-
cunda ibi. (Et debes scire.)**

**Dubitat que sit melior dispo an humor grossor vel subtilior.
Rider Bui. z bene q̄ homo subtilior humor est melior dispo-
tus ad actus intellectus: sed hō grossor humor est melior dispo-
situs ad labores corporis: z videt quod ad quid dicit Arist. z. de
partibus aialium. ca. 2. Sed cōtra. q̄ Arist. p̄blemate. 1. vult q̄
melancholici sint peritiores. Dicitū p̄mo q̄ hoc est p̄ actiōe: q̄
possunt magis tolerare vel q̄ melancholici hñtes meliaz: s; tūz
nō grossam illi sunt boni intellectus z aliter diximus alā.**

**Dubitat z an euatio hoīum hñtum subtilēs humores z euatio
subtilior humor plus debilitet q̄ euatio hñtum grossos hu. Et vt
q̄ euatio grossor hu. z per p̄is hñtes grossos hu. plus debilitet.
p̄mo q̄ cū p̄itia grossor hu. virt; est fortior: vt Alii. p̄allegato lo-
co: z sumit sen 3. huus. caplo de regimie: per cibū ergo illoz eua-
cuatione plus debilitat hō. Scdo euacuatio grossorū fit fortior
pharmaco vt notū est: ergo magis debilitat eoz euo. Tertiū flo-
bothomia ampla plus euacuat sanguinē grossorū: vt 4. sen huus.
z plus debilitat q̄ stricta: que euacuat subtilem: vt ibidem Auer.
Dubitāt ē q̄ dicit multuz nocet in sui fortitudine. i. multuz in
debilitando iuuat poroz amplitudo. Contra: q̄ Bal. z. de regi. fa.
cap. 6. multum laudat corpora rara. z Arist. in fine de p̄blematib;
laudat rarā carnem: q̄ bñ euentabilē: z sic ē ciuitas laudat bene
euentabilis. In Alii dicto: est Alii. C. hic dicamus tria. p̄i
muq̄ p̄ sermo Alii. est manifestus si ponamus duo corpora. vnum
habēs subtilem hu. z rap in poris. aliud hñs hu. grossos vt flsum
sanguines z in poris diuersum. Scdm q̄ hō grossor hu. z spiri-
tuum est fortior: q̄ hō subtilior humor z spirituum: fortior dico for-
titudine qua dicimus hoc corpus magis resistit occurrētib; cau-
sis vt laborib; z vigilijs. vtrum aut sit fortior tēperato scripsim;
in thegni. Tertiū q̄ hec duo corpora vel occurrūt eidem cause
vel diuerse. si eidem magis debilitat corpus subtiliū humorū q̄
grossorū. z hoc vult Auer. s. g. ambo hec corpora abstineāt a cibo
vna die: vel occurrant aeri calido vni vel exercitentur vno exer-
cicio vel vna vigilia vigilent vel sumant equalem dosim scamo-
nee: z nō est dubius q̄ multo magis debilitat hō subtilior humo-
rum rarus in poris q̄ hō grossor humor. vnde statim hō subtilior
humor perueniet ad totalitatem faciei z syncopim. z hō gros-
sor humor fere nō erit in aliquo permutatus: vt p̄lre scripsim;
primo p̄noticoz. Ratio. q̄ ab eadē causa euacuante ille magis de-
bilitatur qui in suis spiritib; z humoribus magis euacuat sive dī
minuit: sed hñs subtilēs hu. z corpus rarum est hñior: q̄ est aprū
euacuationi illi: hoc est qd Alii. dicit. Debes scire zc. coz. s. humo-
rum subtiliū ab hoc corpore: q̄ causa debilitatū est illoz euacua-
tio. cui zc. i. multū iuuat in debilitando porozum amplitudo.**

Propter qd resolutionem sequitur debilitas.

**Hic pbat qd dixit. z primo q̄ poroz amplitudo iuuat ad debili-
tandum hec corpora. Scdo q̄ euatio subtiliū hu. i. corporis habē-
tis subtilēs humores magis debilitat. scda ibi. (Et q̄ būores.) p̄i-
mo arguit sic. ad resolutionē sequit debilitas: z per p̄is ad maiorem
resolutionem sequit maior debilitas: ergo amplitudo poroz nocet**

Gentilis

fortitudini hñtū subtiles humores. i. iuuat ad debilitādū eos. añs pñmū z pñā pñ sūt nota. z ponit pñmū añs in lra. pñā vltima est nota. qz quāto corpora in pñis latiora tāto magis resoluibilia.

¶ Et qz humores subtiles ad euacuandum z resoluendum sunt faciles.

¶ Probat z^m dictū. s. qz euacuatio corporū hñtūz subtiles hu. magis debilitat ea z inducit duas rōnes. scda ibi (Qd autē.) pñio arguit sic: humores subtiles sunt faciles ad euacuandum z resoluendum: ergo euacuatio corporū habētium subtiles humores magis debilitat eos. pñtia est nota. quia euacuatio talis magis euacuabit eos. ppter aptitudinem euacuabilitū.

¶ Qd autē ad resoluendū z euandū est facile: spiritui facile associari pōt i sua resoluē: cū eo igif resoluif.

¶ Scda rō arguit sic. qñ hu. ad resoluendū z euandū sunt habiles siue facili spūs faciliat associant eis in euatide in resoluē siue ipsi spiritibz: z p pñs cū eis resoluunt: ergo corpora subtiliū hu. magis debilitant ex euōne. pñā est nota: qz spiritui euatio marie debilitat. ¶ Dubitat de veritate añtis: z dicēdū qz causa est dupl. pñia qz qñ hō est subtiliū humor est ēt subtiliū spiritui: causa ergo quē mouet resoluif hu. multo magis resoluif de spiritibus. Scda cā est: qz qñ hu. sunt subtiles tūc cause euacuantes z resoluētes illos hu. mouent hu. motu veloci: ex quo ēt spiritus veloci motu mouent z agitant: z per pñs resoluunt z exeunt z nō solum per parte in quā declinat euatio. v. g. si fit fluxus vētris inchoans per pñs alias: vñ ab hoīe subtiliū humor qñ euatio per vētrez fit in spiritibz veloci motu z agitatione z inflāmati euaporat per corporis totius z faciei poros: in hoīe autē grossoz humor sūt zria dictis: qz spiritibz grossi z hu. tardi mot: z ideo ex causis euacuātibz nō sic sunt debilitabiles z in sūma plus est apta effrenitate euatio in hoīe subtiliū humor raro qñ in hoīe grossoz humor densio. ¶ Ex qbus duo inferas. p qz quādo dicimus hō subtiliū humor plus debilitat intelligif plus respectu sue fortitudinis: ita qz plus distat a sua fortitudine in hac vel in illa euōne siue cā euāte qz homo grossoz humor distet. Ex quo soluit pñā rō cum dī qz ad pñtiam humor grossoz plus stat fortitudo qz ad pñtiaz subtiliū. dñm qz vey est. Et cum dī: ergo illoz euatōnes plus fit debilitas. dicēdū qz verum est si euacuē: sed cū occurrunt hec corpora eidem cause euāti non fit grossoz humor euacuatio. z post to qz in vtrifqz fiat euacuatio equalis ēd debilitas equalis respectu gradus sue fortitudinis: lz in se ēd inequalis dico in se vt mēsurā defectus virtutis deponat mēsurā fortitudinis cui opponit. ¶ Secūdo qz si hō subtiliū humor z grossoz ad eūdē casum pulsus z extenuationis gradus pueniant: petus hō grossoz humorū qz debilitat: qz fortio: fuit cā imprimis z magis distat a sui fortitudine. ¶ Si autē ista corpora occurrāt diuersis causis euātibz: tūc ptingens est corpus grossoz humor plus debilitari ex euōne qz corpora subtiliū: z ptingens est ecōtra: z ptingens est equalit debilitari: z hōm cōtingētias vigoris cārū occurrētū. ¶ Jā qz apparet qz postis duobz corpibz vno grossoz humor vt hñs sanguis grossoz flegmaticū vel melicū z alio subtiliū humor vt est habēs subtilē cholericū plus debilitat ex euōne hō subtiliū humor qz grossoz. s. cū occurrunt eisdē causis euātibz: qz est apta euacuatio in vno magis fieri z magis intēdi qz in alio. ¶ Ex qb cessant rationes cōtrarie. pñā rō est soluta. ¶ Cā scdam cū dicif: hō grossoz humor euacuat fortiori phar maco. Dicēdū tripl. pñio qz hoīem melācholicū magis euacuari z etiā debilitari debet in euacuatio: qz dat sibi māna: hoc est per accidens. s. ex parte rei cū qua fit euacuatio: non autē ex parte nature corporis debilitantis in euacuatio plus vel minus: per se enī corpus rarum subtiliū humor est magis debilitabile in euōne. Scdo modo dī dī qz debet presupponi qz vtriqz detur vna medicina euacuatiua: nāz magis tolerabit illam corpus grossoz humor qz subtiliū. Tercio mō pōt dī qz data vtriqz corpori medicina proportionali plus tūndum est de superfluitate euacuatiōis z debilitatis in hoīe subtiliū humor qz grossoz. ¶ Ad tertiā dicēdū qz si rō debet arguere ad pñtiam opz cōparare vel floborhomiā eiusdem amplitudinis ad dicta duo corpora: z tūc magis debilitatur ex ea hō subtiliū sanguinis qz grossi: qz plus euacuabit de sanguine z spiritu ab hoīe subtilis sanguinis qz grossi: qz eadem stante amplitudine plus est aptus exire de sanguine z spiritu ab hoīe subtilis sanguinis qz grossi: vel cōparabimus floborhomiā amplāz homini grossi sanguinis z strictā homini subtilis sanguis z vtrinqz vtriqz faciem proportionalē: z tūc equaliter ab eis debilitatur. ¶ Cā vltimūz dicēdū qz rarus siue raritas laudata est moderata raritas vt sumit a Gal. in libro de optima habitudine. Nos autē de ipse sibil

Super primo

tate raroz corporū z densoz scripsimus sen pñā quarti in cap. de febre pestilentiali. ¶ Sed dubitat pono vñm z idē corpus quero quoz humorū euatio plus debilitatur an grossoz an subtiliū. Vt qz euatio grossoz per argumēta supra facta. primo qz grossoz humor pñentia magis stat fortitudo. secūdo qz grossi hu. fortiori medicina euantur. tertio qz floborhomiā amplā plus debilitat. ¶ In dñi vñ dñi. cū dicit si alicui hu. sunt subtiles eoz. ¶ Hec qd est tediose speculationis cū pñderat z nos dicam: tria. pñmū manifestū est per se corpa de facto plus deficere euōne spiritui qz humor: qz spiritibz oēs nīe virtutes erigunt ad actus: floborhomiā qz amplā nō plus debilitat qz plus euat hu. gñfos: sed qz largo forāie facto plus euat de spiritu sñomia amplā qz stricta. ¶ Scdo dicam: qz cū vñs hō pñderat fuerit vt distet in duas pñes tā in humoribz qz in spiritibz. s. in pñe grossam z in pñe subtilē dī hō fortis sñm modū supradictū p grossiores partes humorū z spiritui min⁹ fortis. i. min⁹ resistēt occurrētibz p pñes subtiliores: z tūc idē iudiciū de hōie pñderato quātū ad has duas pñes et de duobz hoībz supradictis. v. g. cūz hic hō occurrat causis cū antibus z euo inchoabit in eo plus debilitat euōne subtiliū humor z spiritui subtiliū qz grossoz: qz plus de facto accidit etiā qz de grossis humoribz z spiritibz: plus est apta euo augmentari z effrenitare cū educunt subtilis hu. qz grossi. cū autē hic hō occurrat rari possit vt occurrēt diuersis causis euātibz: quāz aliquē ap pñariēt grossis hñozibz z spiritibz z aliq tpe aliqne subtiliū z alterutra ageret actionē suā solam: possemus imaginari contin gēnas supradictas in duobz corpōibz: ponere autē has causas dī facto in eodem corpore. s. quāz vna agat effectū suū solū in pñes grossas z nō in subtiles est impossibile aut fere ipossibile. ¶ Tercio dicamus qz cū vñs homo pñderatus fuerit vt hñs in se do minū melie z flegmatis qui sunt grossi humores: saltem melācholia z vt habens dñm cholere qui est subtilis z sanguis qz est humor medi⁹ manifestū est qz euōne sanguinis hō magis debilitatur qz alicui euōne humorū. iudiciū autē de debilitate ex euōne melie vel cholere est idē qd dictū est de debilitate duoz corporū: quozum vñm fit melācholicū z reliquūz cholericū z tu pñdera: Rōnes autē cōtrarie soluantur vt supra apparet.

¶ Et debes scire qz quēadmodū hñores isti in suis generationibz cās hñt: sic z in suis motibz hñt cās. Adnotus nāqz z res calē sanguinē mouēt z cholaz rubea: z fortasse mouebūt meliaz: z fortē facient eā. Quies vō flegma forte reddit z aliqz melie species: z etiaz ipse met estimationes mouent humores: verbi grā. sanguinem enim mouet res intuci rubeas: quapropter prohibemus illum ex cui⁹ naribus sanguis fluit: res splendorem habentes rubeum aspicere.

¶ Hic est vltimus cās. cōpletius scie de hñozibz. ¶ Cōsiderādum sñm Huil. qz per motū humorū intelligim⁹ motū p corp⁹. s. motū locale: vñ imprimis suū effectū cū p corp⁹ discurrat: vel. s. solū motum alterationis: quibz hñoz nō mouerēt: s. multiplicat sup alios iterficeret corp⁹. vñteri⁹ ēt p motū humorū intelligere potes motum in aia. nā cholā oñans mouet ad irā: sanguis ad gaudiū: melia ad tristitiā: flegma ad ocū z pigrītiā z debilitatē cogitatiois. (Ador⁹.) s. corporalis calefaciēdo eliquat z mouet sanguinē z choleram qz sunt humores magi apti moueri qz sunt alij. (Et res calē) vt vñs vñi z sñus. (Fortasse mouebūt meliaz.) Adustā cholera vel melācholia fecalē quietā z pgelatā eliquādō illā. dicit aut fortasse: qz maior calor regit ad motū melie qz cholere z sanguis: ille qz calor qui mouet sanguinē: fortasse mouet meliaz z fortasse nō. (Eaz fortē faciet): qz cū mouent multiplicat ex hō qd ificit alios hñores z mouet eos ad sui nāz. (Quies) corpis. pñe. (Sic forte reddit) qz est cā multiplicatiois ei⁹: z addit i frigore z būiditate ei⁹: qz ges i frigidat z humectat: vt sen z pñm z aliqz melie spēs: qz factas p pgelationē z fecalē meliā qz vigorat z multiplicat a friditate quā ges iducit: lz ex pte humectatiois ges repūmar illas: dabit gñ i būiditiū estimationiū. ¶ Cōsiderādū qz et calor pōt sñā reddere forte eliquādō ipz qd prius erat qetū: vñ nocet sic eliquatū vt intelligif a Gal. z. de disse. feb. c. 6. Et ēt ipsemet estimationes. i. imaginatio nes pñctē estimationi siue cogitatioi. ¶ Cōsiderādū qz si volum⁹ fluxum sanguinis coercere: prohibemus intuitū rez rubeaz: qz tale imaginatiūz mouet sanguinē z facit ipm cursibiles magis: qñ morbilloz facimus inspicere res rubeas: vñ pueros sic dispositos inuoluimus in scarleto z volendo mouere icteritiam ad exteriōz precipimus inspicere citrina: vt. 3. cās. sen. 15. dicitur.

¶ Dubitat

Dub^m 32^m Dubitat cōter vtz spēs in aīa sit cā realis transmutatōis. Ut qd nō: qz agēs 7 panes cōicant in mā: vt p de gnōne ter. cōmē. s. 7. f. spēs in aīa 7 corp^o nō cōicant in mā: qz spēs est qd in aīa. 7 Am- plus qd hz esse debile vt spēs in aīa: nō vi agere in id qd hz esse forte vt res mālīs. f. corp^o. 7 In 2° dūiū. hanc. q. hic breuiter discutimus. Et dicamus p opī. fuisse Aīuicē. s. de nālīb^{us} particula 4. cap. 4. 7 Algazelis vltimo sue meta. q. aīa vni^o hoīs siue ima- ginatio ipimit in aliud corp^o extra se: vt cū aīa alicuius fuerit no- bilis cōstans ex nobilib^{us} pncipis obediēt ei elinta 7 res mundane trāsmutabiles vt eius voluntate pueniat pluuia 7 lapides fiant panes 7 alij effectus pueniēt in hoīs quos effectus vocamus fa- scinationes. vtz aut hec opī. fuit vera omittimus. 7 Scdō dica- mus opī. fuisse oīum vere philosophatū qd spēs in aīa siue ima- ginatio sit cā realis moris in corpore eodē. hoc appetet ex pensa- tione. p qd vides alio comedere acetosa dentes imaginātis qnqz stu- pefiunt: 7 alio oscitare nos oscitamus: 7 alio mingere excitamur ad mingendū. 7 hec oīa pcedit Aīsto. pble. 7. pble. 5. 7 pble. 8. 7 Aīst. in lib. de morib^{us} ligdis. aliquē et acutē ferrā vel incidente pūnicē vel lapidē moliri horrescimus. pcedit his similia Aīsto. pble. 7. s. pble. videmus et qd sup trabe posita sup flumē nō pos- sumus trāsire: vt Aīu. s. de nālīb^{us} particula. 4. cap. 4. nec et sup pinaculo alij montis vt Aīst. pcedit in lib. de morib^{us} liquidis cap. 7. scdō distinctionis. imaginatio aut lafcientis mulieris est cā tritillationis genitaliū. imaginatio etiā homo nigra in boza coit^o talis visus est gīari qnqz: vt intelligit sen. 2. huius. 7 Egidius ro- manus in suo tracta. de formatione hoīs. 7 in summa fatuū est ne- gare qd spēs in aīa nō sit cā motus realis in corpore eodē: imo ne- gans hoc negaret opationes aīe. Modi aut gbus cōpēbēdūm spēm in aīa esse cām alteratōis corpōis cui^o est aīa sunt. 2. p- mus qd sit ab aliquo efficiētē vel mālūter saluat aliq^o mō virtutē 7 ppteriet ei^o vel saluare ptingit. Appet hoc qd semē saluat pa- tris virtutē. Similī stercus accipitris vī qd si misceat stercori co- lūbe corumpit illū 7 incinerat. si ponat chorda de intestino lupi iuxta chordā de intestino ovis rūpūt se 7 nō psonat vt dī: 7 voluit hoc Lōcilia. in specie qd que est in aīa calidi vel frigidi vel acetosi 7 sic de alijs pōt aliquo mō saluari vitz^o rerū extra: 7 sic ptingere pōt qd spēs calidi calefaciat 7 spēs acetosi stupefaciat. 7 hec fuit snia Aīst. in lib. de cā motus aīalū cū dicit. alterat aut sensus et phantasia. 7 Lōtra: qd tales spēs dberet pmutare speculū in quo hz esse mag^{is} realē vel mālū qd in oculo vel tactu. 7 Amplius spēs coloris deberet pmutare oculū. 7 Ampli^o spēs calidi pōt ifrigida re vt cū cōpēbēdū in rōne nociui pstritātis: 7 spēs aque frigide pōt calefacere: qd pōt cōpēbēdū sub rōne iuuatui 7 delectantia. 7 Dōm ad p^m qd agētia regnū determinata patiētia 7 aptitudi- nes: spēs qd aliq^o recepta in speculo pōt esse virtuosior: qd mālior: 7 tū speculū nō aptū pati sicut sunt nī spūs vel alr^o qd spēs recepta in aīa est virtuosior qd in inatū. 7 Ad 2^m statim apparebit solō. dicamus qd qd secundus modus quo spēs in aīa est cā mor^o realis in eodē corpore est ordo nālīs virtutū nālū ad aīales vñ sic dispo- sita aīa aīali sic virtutes nālīs mouēt spūs: vñ sequunt^{ur} in nobis diuersi effect^{us}. dispo aut in aīa per spēm cōpēbēdū est duplex. 7 Una est dispo sequēs actū estimatiū qd hō appetit 7 vult pseq^u aut fugere: 7 qua disponit accidentib^{us} aīe. f. ira tristitia 7 hmoi: 7 tūc ad has dispōnes aīe irrōnalis sequit^{ur} mor^o realis in eodē cor- pore: qd sequit^{ur} mor^o spūs intus vel extra 7 fm modos pīculares mor^o nobis occultos: 7 nulla est alia cā quare in ira spūs mouēt^{ur} extra nisi qd sic disposita aīa sic subordinat sibi spīrit^u vt sic mo- ueat. 7 Sed tu dices quis est motor illius spūs. dicam^{us} qd aut ipē seipm mouet cuz prius quiesceat: 7 hoc qd spūs sic subordinat^{ur} ad aīam aīale. f. cognoscitiua. aut aīa est agēs hūc motū in spīri- tū cū aīa est disposita tali specie 7 tali cognitiōe vel appetitū. aut virtutes nālīs expulsiue 7 retētiue que sunt in mēbris subordina- te aīe aīali cognoscitiue mouēt spūs sic vel sic: cū aīa sic pī sic est disposita: 7 hūc et motū Aīsto. itellerit in palle. loco de cā mot^o aīalū. 7 Alta dispo in aīa cognoscitiua per spēm apphensam est sola spēs imago 7 fixus intuitus quīs nō sequant^{ur} aliq^o actū aīe: sicut cū simplr imaginor albu vel nigrū ab qd aliquo appetitū fu- ge vel psecutionis: 7 ex tali imaginatione sola 7 fixa mouet qnqz corp^o realr^o sicut cū assūmat homo natus ei qui fuit imaginatus in boza coit^o: 7 cū istius alterationis vel est virtus spēi quā refer- uat a re a qua spēs decidit. vel est ordo nālīs virtutū subiectarū 7 subordinatarū aīe nālī. f. cognoscitiue vt tali specie fixa existente in aīa spūs sic moueant^{ur} 7 sic et humores: 7 hoc cadit diuersitas fm diuersitate hoīum in spālīb^{us} dispōmb^{us}. 7 Ex gbus appet^o p qd vna res pōt calefacere 7 ifrigidare diuersimode: 7 vt sic in diuers^{is} faciat diuersos effect^{us}. 7 s. imaginatio acetosarū rerū in aliq^o hoīe sic disposito iducit gaudiū: 7 ad gaudiū segē mor^o spīrituū 7 expāsiō ad extra: hoc est cā calefactionis. in quodā alio dispo-

to nō sequit^{ur} gaudiū: imo potius tristitia: vel nullū sequit^{ur} accidēs aīe. spēs virtute sua causat hāc ifrigidationē 7 ppter in parte de- terminata ad eius receptionē. f. dentes vel virtutes nālīs. specie rei acetose stante in aīa mouet spūs a dentib^{us} 7 dimittit illos in- frigidatos: 7 sic soluit rō supra omīssa de specie calidi qd pōt ifri- gidare. 7 Scdō appet^o qd imaginatio rei rubec mouet sanguinē. Rō est qd tali specie existente in aīa siue tali notitia sanguinis ex nālī ordine hz sic moueri vel sic se mouere: nec ego plus miror de hoc qd qd mouet pedē ad ambulādū si imaginor amicu eē in pla- tea. 7 Cōsiderādū aut qd istū ordinē nālū virtutū obediētū aī- lib^{us} virtutib^{us} cognitiuis oīs pbi posuerūt: 7 Aīu. voluit h spāl^{is}. s. de aīalib^{us} ca. xlt. cū loq^u de gallina pugnāte 7 gallū q fugat 7 gal- lina credidit se eē gallū. vñ dicit sic in hoc pēpi pōt obediētia nāe cogitationis aīe. 7 3. cañ. sen p^o cap. de amore. 7 sen. 13. cap. de cu- ra debilitatis digestionis. ex quibus cessant 2ia. 7 Ad p^m dōm qd species in aīa 7 corpus illa aīa iformatum quodammodo cōmuni- cant in mā. vel pōt dici qd ille sermo Aīsto. est de agente 7 repa- tiētē. 7 Ad 2^m dōm qd species in aīa hz esse taz forte 7 vigorosus qd sufficit vt sit pncipiū quo fit transmutatio fm modos dictos.

Dub^m 33^m Dubitat circa pmissas digōnes vtrū sese possint rectificare. Ut qd sic: qd mēbra sese in cōplexionib^{us} pnt rectificare: qd sepaata ab eis. 7 In 2° dūiū. Hal. 4. de regi. fa. in fine vbi vult qd cibaria exteri^o deficiētē cocta in stōcho male coquant^{ur} in epate 7 mēbris. 7 idē vult 7 Isaac p lib. vīnay p cap. Cōciliator. plogat in h gīto. 7 Sed nos breuiter dicamus qd prius defectus digestionis pcedentis potest per digestionem sequentē rectificari in homine bene dis- pōstro. magnus aut defectus non est imaginandum qd rectificari possit. hoc declarat simile de cibis diminute coctis.

C Et hec quidez dicimus de humoribus 7 corp^o gene- rationibus. Loqui^o vō oīa protuerus 7 deuīates de- bent sapientiarū opifices 7 nō medici.

C hoc dixit pp Hal. 2. de virtutib^{us} nālīb^{us}. cap. 8. vbi disputat cō- tra antiquos qui dixerūt humor^o nō esse gnōnē: qd latitabat in ci- bis. hic enī sermo gīaliter. pbatus est ab opifice sciētie nālīs 12° meta. ter. 9. cū iprobat latitudinē formari.

C Doctrina 5ª sen prime primi de mēbris: cui^o est vñū capitulum 7 quinque summe.

C Ad inquirendū qd sit mēbrum 7 sue ptes. Cap. p^m.

Embra se corpa qd ex p^o bñoz gīant cōmi- rtione: quēadmodū hū oīes sūt corpa qd ex pma ciboz gīant cōmixtiōe sic cibi sūt ex pma cōmixtiōe gīati elementoz.

C post sciam de humorib^{us} ponit sciaz de mēbris. vñ aut mēbrū a memis qd ē diuisio: qd corp^o diuidit^{ur} in illud. 7 pzo gīalē mag^{is}. 2° spālē dēminat de spālī notitia pīsimiliū p anathomia. 2° ibi dī- cemus qd ossiū. 7 pta in duas. p ponit diffinitiones siue notifica- tiōne mēbroz. 2° diuisiones eoz 7 sniaz diuisionis psequit^{ur}. 2° ibi (Debroz at.) dñt expositores qd mēbz accipit^{ur} put cōter se hz ad pīle 7 organici h mēbz ppter sit organici: qd illud est aīe in- strumētū vt statū dicit Aīu. 7 p de hystozys aīalū p ca. dñt et qd mēbz qd hic diffinit^{ur} est aīatū: 7 iō nō diffiniunt^{ur} hic ptes iaiare. f. pili yngues 7 hu. dñt et qd dicit corpa: qd p b differūt a cōplexio- nib^{us} 7 virtutib^{us} que nō sūt corpa. (Que ex p^o bñoz gīant cōmix- tiōne.) Ostēdit qd mēbra diffiniunt^{ur} p mām: qd in mā oīa cōicāt in forma aut nō: qd alia est forma organicoz 7 alia pīsimiliū: 7 itelli- gūt de forma accidētali. ostēdit et qd tāgit mās. f. hūozalē 7 modū qd p cōmixtiōne. dñt qd forsan hic diffinit^{ur} mēbz 7 et spūs qd diffi- nit mēbrū aīatū: s. est aīatū cū spū: tūc qd adhuc differt ipūs 7 mēbz in mō qd sit ex mā 7 in loco: qd mēbra sūt in mīce 7 sūt per viā cōmixtiōis. s. spūs sūt i corde p viā euaporatiōis a sanguine.

Dub^m 34^m Dubitat p qd dicit qd mēbra p cōmixtiōne. i. imediata sūt ex humoib^{us}. Contra: qd organica nō sūt ex humor^o cōmixtiōne: imo cōsimiliū cōpositione. Item mēbra sūt per actū nutrica- tiōis et humido cambij. i. imediata 7 nō ex humorib^{us}. Dicēdū qd loquat^{ur} de factione mēbroz in vterozib^{us} aut nō apparet mā manifestior ex qua mēbra sūt: nisi humi. forsan tamē humi. transeunt ad formas mēbroz per humiditates similes humi- ditatibus quibus mēbra nutriunt^{ur}: sed ille nō sūt multū mani- feste: 7 ideo dicunt mēbra primo. i. imediata vt cōmūter ex- ponit fieri ex humorib^{us} existētib^{us} in matrice. 7 Ad p^m 2° dōm qd mēbra organica essentialiter nō sūt nisi ipsa pīsimiliū: 7 iō si cō- similia sūt ex humorib^{us}: qd organica. 7 Ad 2^m dōm qd p intelligit de factione mēbroz p nutricatiōne 7 augmētatiōne dicit qd sūt ex humorib^{us}: sicut ex mā magis manifesta qd sūt humiditates.

Gentilis

¶ Vel dñm q̄ per hu. intelligit hu. z humiditates. Vel dñm q̄ An.
nō dicit mēbra fieri pmo ex humoribz: fed ex pma cōmixtione hu-
moris: fed pma cōmixtio humorū est q̄a fiunt humiditates: ḡ me-
bra fiunt ex humoribz que sunt pncipiū cōmixtus in qđ transeūt
hu. / Dyras aut dicit q̄ Aūen. accipit mēbra pmo mēmbria z
humiditatibz: q̄ humiditates iam habēt aliqd de forma mēbri.

Dubitatur ⁊ an mēbra fiat ex hūioribꝫ ꝑ viā cōmitionis hūiorꝫ. ¶ Cū qꝫ nō ꝑ Auer. z. collꝫ ꝑ cap. z ꝑ rōnes Antony ꝑꝑ cap. de subitis medicis. ¶ ꝑ ꝑꝑia sic fit mēbz ex hūioribꝫ sic chilus ex cibis: ꝑ chilus fit ex cibis vt ex mā sic ꝑ tota forma cibi cōscriptꝫ: nō fit ex cibis ꝑ cōmitionē sic mixtū ex elinꝫ. ¶ Sed rōi quā aliqꝫ cōponūt aliqꝫ sic elinta ipā debeat agē ꝑ pari adinuicē: ꝑ hūi nō agūt ꝑ partium iuicē: imo patiunt a mēbro qđ mēbz fit ex eis ꝑ nutritiōne aut a spinate quā fūt mēbra ꝑ gūdiē. ¶ Zertia rōi sic mēbrū cōponit ex hūioribꝫ sic ex elinꝫ: resolutū in hūiores sic in elinta qđ tñ est falsū. ¶ In ꝑꝑꝫ elinꝫ. ¶ Ista qđ vlt rīstō ꝑꝑponit opōnē mēdicorꝫ vera. s. qꝫ quōz hūiores reperiantꝫ in venis ꝑ nutritiōe z in mīrice ꝑ gūdiē: z ꝑ solus sanguis nō fit mā mēbroz: z tūc solo ad qđnē est euadēs qđ mēbra fiunt ex hūioribꝫ ꝑ modū cōmitionis ꝑ in hūiditates: z ꝑ hūiditates nō dñt spē ab humozibꝫ imēdiatē mēbra fiūt cōmitione humozꝫ. Rō est duplex ꝑꝫ: qꝫ sicut mixta fūt elintis pmissa: ita mēbra ex elintis scibis. s. ex hūioribꝫ sūm medicos. ¶ Amplus ad mēbroz gūdiē z nutritiōē ex hūioribꝫ requirit quōz hūi. oppositiorū qūatū ad adinuicē: igit actiōe eoz ꝑ passiōe z cūz hoc extrinsecō agēte fiunt mēbra ex illis. anis z pntia vtrꝫ vtrꝫ. ¶ Imaginandū igit est qꝫ spinate vlt mēbro agēte in hūi. ipā ē ad se iuicē cōmīscēt ꝑ sꝑrangunt z fit mēbrū. ¶ Sed dubitatꝫ qꝫ hūi istū cū sunt in venis adinuicē nō agūt. dñm qꝫ agūt: sed nō diu pđurāt in venis: ita qꝫ actio appeat: z iō cū diu faretꝫ in venis appareret actio eoz adinuicē z victoria alicuiꝫ vlt aliquoz scit apparet in egritudinibꝫ malibꝫ ꝑ reuētiōē mātri in venis nō sūm nām. vlt dñm qꝫ hūi. nālī actiōe nō agūt adinuicē nisi agūt in eos agens extrinsecꝫ ꝑ actū tertie digōnis vlt qꝫte. ¶ Ad Auer. z. collꝫ. dñz qꝫ ipse voluit mēbra nutrirī solo sanguine vt supra diximꝫ. ¶ Ad rōnē pīmā dñm qꝫ nō est simile de chilo z mēbroz: qꝫ mēbrū nēciō ꝑerigit quōz humozes: sed chilus nō ꝑꝑꝑꝫgit cibaria plura: sed solis caruibꝫ vlt pane cōmestis sciet cibis: z iō cū simul comedat panis z caro nō expedit ea simul cōmīsceri vt fiat chilus. vlt dñm qꝫ cibaria ē cōmīscēt vt fiat chilus. ¶ Ad z. dñm qꝫ cūz hoc qꝫ hūi. patiunt a mēbro ē abinuicē patiuntꝫ z sꝑrangunt se in suis qūatibꝫ. Siquis autē volet fatigari in speculatione poterit tenere ꝑ Quis quōz hūi. necessariū regantꝫ vt mā mēbroz cum hoc tñ iter se nil agunt necessariū requisitū ad mēbroz gūdiē sed extrinsecō agēte fiunt mēbrū. ¶ Ad z. mēgāda est pntia. tyria ea gñi nō resolutū in medicinas simplices ex qbus cōponit sic mēbz nō ꝑꝑꝫrit in hūi. Et rō est: qꝫ gñō humozꝫ requirit agēs determinatū z locū determinatū vt dicit Alexander athēuicēis dīstōne

[illegible]

Dub^m 4^m Dubitat q^d dicit cibi sunt gⁿati ex p^{ri}ma element^oz cōmⁱntione.
 ¶ T^{er}cia: q^d caro est nobis cib^o: sed ip^a fit ex h^umozib^u. Quidā dicit
 t^{er}tiū p^{ri}ci tū nō ēē Aui. Alⁱ dicit q^d dicit ill^o nō de oi cibo: sed de
 plurib^u. Alⁱ dicit q^d sⁱmo ē ver^u de carne mortua: q^d illa est nobis
 cib^o 2 fit imediate ex elⁱu^o. ¶ Nos picam^u q^d cibaria filia imedia-
 te ex elⁱtoz cōmⁱntōe ē iter for^ma ciboz 2 for^ma elⁱtoz nō ēē for-
 mā mediā m^aifeste: oino autē inaiata sunt h^umoz: 2 iō ēz itelligi
 vt sonat vox q^d cibi hant ex e^lu^o 2 sⁱmo mixti fit ex mixto.

C Membroz autē alia sunt que sunt simplicia: alia sunt
 que sunt composita. Et simplicia q^dē sunt quoz quā-
 cūq^z sensibilē assumpseris partez in nomine 2 diffini-
 tione erit toti cōmunicā: sicut caro in suis partibus:
 2 os in suis partib^u: 2 neruus in suis partib^u 2 hⁱis simi-
 lia: ideoq^z similiū vocant^u partiū. Cōposita v^o sunt il-

Super primo

la quoꝝ quacūqꝫ acceperis partē in nomine ⁊ diffini-
tione toti cōicans nō erit sicut manus ⁊ facies. Pars
enī faciei nō est facies neqꝫ pars manus est manus: et
vocatū mēbra instrumētia: eo qꝫ sunt anime instru-
menta ad complendū motus ⁊ operationes.

¶ *hic determinat de membris via diuifia. Et p̄ ponit diuifiones*
q̄dā mēbroꝝ magis gñales. Scđo gñales minus. ibi (Et dicem⁹
q̄ mēbroꝝ ſentiri⁹ et mobili⁹.) Hñalis diuiſio mēbroꝝ qđā eſt ex
pte cāſe formalis: p̄ ponit bāc. qđā ex pte cauſe finalis p̄ ponit eā
z. qđā eſt ex parte cāſe mālīs et efficiētis p̄ ponit eā z. z. ibi (Saf.
aut̄ dicit⁹ q̄ mēbrū.) z. ibi (Et eſt de p̄ dicem⁹.) Lā formalis. i. q̄ eſt
ſicut forma mēbroꝝ eſt cōplerio et cōpoſito et virt⁹. p̄lmo ḡ po
nit diuifiones mēbroꝝ penes formā eoz̄ que eſt cōplerio et cōpō.
Scđo penes formā que eſt virt⁹. z. ibi (3⁹ nūq̄q̄ vō mēbro eſt
virt⁹ zc.) tria i. z. p̄ ponit diuifionē. z. declarat ibi (Et ſimpli
cia.) z. eregē ibi (p̄lmo.) ¶ *Coſiderādū p̄ q̄ cū dicimus mēbroz qđā ſūt*
qđā ſunt ſimplicia qđā cōpoſita eſt ac ſi dicerem⁹ mēbroz qđā ſūt
quoz̄ forma. pprie eſt cōplerio qđā quoz̄ forma eſt cōpōz̄ bec dī
uifio ſumit̄ penes cām formālē. ¶ Coſiderādū z. dicit⁹ q̄ cū diuer
ſitatis mēbroz in nobis ſūt diuerſitas opōnū: qz̄ omī aīa aīalīs z.
pprie pſenti ſiſt eſt hō eſt pñ^m multarū z diuerſarū opōnū: vt. v. g.
mor⁹ viciōſi et auditioſi zc. iō multa z diuerſa oportuit eſt mē
bza in nobis. ¶ Coſiderādū z. q̄ mēbza dicunt̄ ſi ſimplicia ſimilia
z ommiōnera ab omī qđ eſt vnus z meros qđ eſt nā. mēbza eius
dñt organica anomiōnera. diuerſe nā cōpoſita z diſſimilia. ¶
Coſiderādū z. q̄ mēbrū pñimile eſt tale q̄ cōtūct⁹ p̄t affum
pſerit totū cōicāt noī et diſſione: qđ alr nō eſt pñimile. pñimile tñ vt
nā organica p̄cipat nō eſt tale. v. g. os cor dz eſt parū obliquū
z vt ſi nō q̄cūq̄ p̄tes acceperis totū cōicabit. ¶ Coſiderādū z. q̄
pñimilia qđā ſunt vere pñimilia vt caro glādoſa z oſſa z bmoīqđā
ſunt apparēt̄ ſimilia: ſicut mufculus vena z arteria. ¶ hic ḡ po
nit pñimilia nō ſolū vera: ſed que apparēt̄ ſunt talia. ¶ Coſide
randū eſt q̄ organica etiā qđā ſunt valde organica: vt que ex orga
niciſ ſunt vt caput: qđā ſunt nō ſiſt organica ſicut manus vel bra
chii. ¶ Coſiderādū z. q̄ per motū z opōnes aīe debemus itelligi
ere opōnes ſenſus z motū volupratū qđ pñim^m eſt aīa aīalīs q̄
pprie z vere eſt aīa. Sed aīa nālīs pprie vocatā eſt nā a multis
aut̄qz z pprie a Sal. p̄ de v̄tutib⁹ nālīb⁹ cap. p̄. q̄ ḡ mēbza inſtru
mentalia ſunt qđā bec opōnes z motus ſunt: z bec ſunt neceſſi
tas hoz̄ mēbroꝝ: z ideo dicta ſunt organica ſue iſtrumētalīa: qz̄
aīa aīalīs. f. inſtra. z pp̄ h̄ pñim^m nō attributimus mēbza. f. p̄tes qz̄
pp̄ nō hēre aīam aīalē nō ſunt in eis multa organizatio.

T Sed tu, o. nos vident? q̄ aia nutriticia ēt agit suas opōnes q̄dā cū multa organizatio: vt appet de epate r. fōcho r. vems r. arterijs. dōs q̄ ista organizatio nō debet aie nutritiue imi sc̄s; vt est p̄ueta r. p̄fecta aia sensitua r. vt stat illi sicut mā forme. Utz aūt mebrū organizatiū faciat suā opōnē p̄ticularē p̄ncipalē. r. si sic vtz: p̄ eā opōnē cū nā p̄simili vel organica. ē q̄ q̄dā scripsum? p̄ de acc̄ dēti r. morbo in. s. p̄clusiōibz r. p̄pōnibz p̄ncipalibz imaginatis.

E Primum membrorū similitū parū est os: q̄d durū est creatum: quoniam ipsūm est cor: poris fundamentū et sustentaculū motuum.

C^ohic exreg de mēbris fm diuisione datā solū aut exreg de p^osmi
lib^o q^o f^ouer. nōt. poterat aut replere b^o caplin cresciēdo de organi-
cā s^oc^o h^ouer. fac^o z^o R^oalis q^o in eodē loco ponūt f^ociās p^osmū mēbro-
rū z^o organicoz. sz. z^o placuit ponē notitias organicoz in lib. 3. lz ē
eoz notitia gēnāl^o f^oac apper in b^o cap. cū loquet de diuersitatib^o
mēbroz p^ontes b^otes z^o opōnes z^o uiamētia. icipit g^o a mēbro p^osmi
mili q^o est o^o z^o dicit q^o est p^o mēbrū. D^oit g^oā q^o o^o est p^o mēbrū
q^o p^omo occurrit tactu in duritie sua. Alij dicit q^o est p^o mēbrū
sustentās oīa mēbra mollia nē ledant. Alij dicit p^o mēbrū q^o p^omatit.
Nos dixim^o q^o est p^o multitudine f^oci^o gēnāl^o f^oue molis. nulla
ē oīo p^osmilis mēbz gēnāl^o in nobis ē tāta gēnāl^o soloz ofusuz.
caro. n. g^o v^o multa ē in vitate organici mēbz respectū oīoz puroz.
q^o est coposita ē carne z^o villis neruo^oz. nōc dicim^o q^o o^o ē p^o mē-
brū q^o a^ou^o icipit z^o potiusit ab alio icipie. (Fundamētū x^o.) q^o
mor^o eger f^oire: p^o Alij. d^o p^ogressu aīalū. z^o i lib. d^o causis mor^o aīalū.

Post ipsum ȝo est cartilago que osse existit mollior: ideoq; flecti potest: est oib⁹ alijs mēbris durior: cuius inuamētū in creatione fuit vt ossium cū corporib⁹ molliu⁹ per ipsas melior fieret cōtinuatio: ⁊ vt durum cū molli nō absq; medio cōponeret. duro n. molle ledere: ꝑcipue in hora ꝑcussionis ⁊ cōstrictionis si nō

esse cōpositio ordinata: sicut est in osse spatule ꝫ hypo
cundriox ꝫ in ossibus costarū ꝫ sicut est epiglotalis
cartilago ꝫ illud qđ ē sub iorace. Et vt p ipaz ē fo
ret melior: iūcturaz ē ad invicē fricantiū viciniaz: ne
sua duritie rūperēt ꝫ et vt cū aliqz musculus ē extē
dendo ad aliqđ puerit membrorū in quo os nō exi
stat: vt cū initaz ꝫ a quo pforēz sicut palpebrarū muscu
li: vt sit ibi sustētaculū cordis eorū ꝫ defensio. Et ple
rūqz ē in multis locis est necesse rē aliqđ rei alicui in
niti que nō sit dura in vltimo sicut epiglōtia.

Consideratio q^{da} nonficat cartilagines et mollia membra melius p^{er}uenit ossibus: p^{er} apperit ossile loco spatule t^{er} ossib^{us} costarū mēdosa t^{er} epiglottis zillis q^{ue} sub thozace cartilage grūdet i directo osse stomachi: q^{ue} a Balz^o de uelamento meoz^{is} p^{er} cap^{ut} d^{icitur} pomū grauatū. Scđz iuuatū t^{er} uelū: fiat vicinitas ossis f^{er} p^{er}ficatū. T^{er}ciū t^{er} fit fufētē p^{er} musculū i medio in q^{uo} os esse nō potuit sic palpebra. Quarto q^{ue} oportuit t^{er} aliqua t^{er} (Epiglottis) q^{ue} intus musculū vitales, difficile ē q^{ue} q^{ue}rtus iuuatū distigat a p^{ri}mo. Sic aut esset locus plangoriosis p^{er} verā ficiat anatomicē.

Postea sunt nerui q sunt corpa a cerebro orta aut a
nucha alba: ad flectēdū mollia ⁊ ad sepandū dura ad
hoc creati vt p eos mēbra sensum habeāt ⁊ motū.

¶ ponit tertium membrum confirmile. f. nervum quousq; albedo ⁊ flexi-
bilitas est nota ad separandum. i. rumpendum dura ⁊ hoc est
verū de nervis elongatis a radice. propterea enim medulle ⁊ cere-
bro facilius rumpuntur lute diuiniū ficut apparet in nervis
opificis lute cerebriūq; possit dicere q; nervus in quacūq; sui
parte est pilabilis q; rumpibilis ⁊ hoc q; habet renacitatem ⁊
qua sunt creati ver per eos membra veniū bābēt ⁊ mortū. Quo-
modo membra mouant mori voluntario ⁊ q̄lter nervi mori
in 5 op̄e erit fimo cap. de vite moria. ⁊ q̄lter nervi sensiti

Tunc faciat ad sensus 7 ppe nerui tactui ca. de vture aiala ppergi os.
 Tunc oēs dubitat vt nerui nascant a cerebro vti a corde. Ut si q
 a corde p Ari.3. de hystozoa.ca.5. pfirmat ei opone rōmibz. / p
 muerioz est aliq multitudine reducibilis ad aliq pmiū: s̄ illō p
 mū ē neru cordis cū cor fit p^m i nobis. / Sedō pbat rōne Aui.
 3. de aialibz pmo cap. cō est p^m vntus sentitue 7 moriue: q̄ p^m
 neruoz. 2na p3 qd qd ē p^m vntus est p^m illi. / Tercio mebz
 senties nō oiz a mebz nō senties: s̄ cerebz nō sentit in fla sba.
 / Quarto mebz dūri qle est neru nō oiz a mebz molli: qle est
 cerebz. / Quinto cor sentit ante qd cerebz fit generatū: s̄ bz ner
 uigis cerebz illū: neru nō est p^m. / In 3^{ia} est Bal. de vili. p
 tū. 3. ca. 2. i oibz suis libris vult qd cerebz est p^m neruoz. s. 7. p
 riū imediate 7 3^a. pariū mediate nucha. 7 sic. Al. seq̄ cū i medicina
 2 oēs medici. / In b est p^m optio. / Petri d alueria qd nerui oiz
 tua a corde: qd ex neruis cordis ascēdēt ad cerebz: fuit pānūli
 cerebz 7 inde oiz nerui. / Al. Albert. pmo de aialibz 7 tercio vti b
 sentie. / Faciliatōz vō dō. aia. 4. absolute vult qd a cerebro oiz
 pfirmas hoc p Ari. 3. de hystozoa. 7 p multas rōnes viles. Aui. vō
 aliq pcedit neruos nasci a cerebro: vt apper. 2. de aialibz. 3. ca.
 aliq vō a corde: vt. 3. de aialibz. 7 p̄ ca. / Nos dicamus p̄ cū medi
 cis qd nerui qd nascunt a cerebro imediate qd mediate nucha
 hoc apparet ad sentium p anathomia. / P Ampli ab eo oiz nerui
 qd dat illō p qd nerui sunt facti: sed cerebz oar b qd dat spiritū
 sentitū 7 moriui. / Sed tu dices spīs cordis est sentitū 7 mo
 tiuū. Dōm qd fuit fit fuit nō experientia oēdēt qd aliud delatuz
 p neruos est regis ad sensus 7 motū 7 tale delatū fit in cerebro fuit
 fit factū trāsmittas subalter fuit nō. de hoc tū disputauimus sup
 p̄na fen. 3. caū. 7 ita est qd nerui nascunt a cerebro potētes ali
 quid in cerebro factū vlt alteratū. Bal. vicillet pignus qd posuit
 cū custode altaris. de quo hystōia pntit Aui. 3. de aialibz. 7 cap.
 Trufianus vō in t̄geit tract. 2. de signis cerebz. cōmē. 5. 7 trac.
 3. ca. illo. nerui bō 7 tenatōs. cōmē. 5. 4. pūctura. 7 cādē finia: 7 de
 oibus rōmibz ei? vna est bona. Nā vnius nerui pūctura facit oēs
 p̄na cerebz mediate: igit oēs in cerebro cōicant. / Dicim? 2° qd
 cū p̄siderabim̄ mens Aui. ap̄ie loquēdo nō oēs dicit qd mebzū aliq
 nascat a mebzō: sed oia sunt facta de vna mā cor: 7 ynūq̄d qd facit
 op? suū fm nām exfēt. 7 b̄ apperit cū loq̄et de ortu v̄narum. /
 Teneō igit qd nerui oizant a cerebro: dōm ad 3^{ia}. Ad Arist. p
 dōm qd fuit illius opionis. Vel aliter 7 cerebro fuisse eius intētiōē
 qd Aristō nō dicit neruos nasci a corde: nisi qd primus neruus re
 perit in corde: sicut hoc mō diceremus qd oia offa nascunt a co
 de: qd in aial qd bz os in corde pmiū os reperit in corde. 7 similit

ois caro nascit a corde: ⁊ sic de alijs ⁊ similib⁹ mebris que in cor-
de repunt. h̄c est appet fuisse de cō: intēno. Tā Alii. p̄ neruos ibi
intelligi nō solū vno neruo: sed cōt ligamenta ⁊ villas dicit q̄ in
sanguine repunt: q̄ manifestū est q̄ ligamēta nō nascunt a cor-
de: cū multa eis trinuunt iter quo ossa: fusc aut Aristot. B̄ velit fusc
nō dicam⁹. ¶ Ad rōnes. ¶ Ad p̄^m dōm q̄ tantū cludit q̄ neruus
cordis est p̄or dignitate inq̄ratū est p̄or digniois mēl... sicut caro
cordis est p̄or dignitate: nō tñ fegē: q̄s inde oriunt alij nerui: sed se-
quit̄ illū p̄pionunt. ¶ Ad 2^m dōm q̄ cor: nō est p̄n^m virtutis
sentitue que est in spūali aialitē illius que est in spū vitali: id q̄
vitalis portabat per arterias fuit indigētia neruoꝝ vt portarent
aialē spūritū ad mebrū in quo fit. in cerebri. ¶ Ad 3^m dōm: p̄mo
q̄ neruus nō sentit s̄m dicit. vel dōm q̄ mebrū sentitū p̄o nasci
a mebro nō sentitue formalit̄: tñ sentitue virtuali vt est cerebrius.
¶ Ad 4^m dōm q̄ argumēta sumpta a vritie ⁊ mollitie ⁊ glosi-
tie ⁊ tenuitate nibil valēt in hac mē: vt dicit Alii. 12. de aialib⁹. Et o
rallus est res dura ⁊ nascit in terra molli. Vel dōm q̄ nerui iura
cerebrū sunt molles. ¶ Ad 5^m dōm q̄ ille neruus cordis nō dicit
vere neru⁹: q̄q̄ nō est factū cerebrū ⁊ p̄tūatū cū cerebrū ⁊ cere-
brū dederit ei spūritus sentitui⁹: ⁊ h̄ ante gñōcē cerebrū cōt sen-
titiū B̄ erat p̄ spūritū datū fusc gīatū a femine: sed postea cerebrius
dabit fibi spūritū: ⁊ tūc ille neruus dēbit vere rōnē nerui. Alii pos-
set dici q̄: cor ⁊ cerebrū ⁊ epar simul gīant: vt post de b̄ aliqd̄ vi-
ceet. Dicitū aut̄ Petri de Aluericia est icōueniē: q̄ sensus ostēdit
q̄ eleuat p̄ncipaliū cerebrū nerui p̄tūatū sunt cū fūda cerebri.

¶ Post nervus sūt choide que qdē sunt corpora que ab extremitatibus musculorū oriunt̃r nervis similes: et ad mēbra tēdētes mobilia plerūq; sua retractōe retrahūt mēbra pp̃ musculi sectionē et aggregationē pp̃ retrosum reductionē: et qñq; relaxat laxamēto sui p̃pterea qd̃ musculis dilatāt cū ad suū redit sūt: aut suā p̃tēra mēsurā quā cū b̃s h̃g lōgitudinē: et sup̃ra dispōnē quā b̃z cū in suo nālī exīssit sūt: addit sic in gñbdaz videmus musculis. Qñt qdē s̃z plm sūt cōpositi ex nervis qd̃ ad musculū tēdūt: et ab altera pte egrediunt̃r et ex corpore qd̃ abus post choidez relōnē tractabim̃. Et h̃ qdē sūt qd̃ ligamēta vocant̃: q̃ est s̃z visus et tacti nervosa exīssāt et ab ossibus veniētia ad musculū vadūt et sūt fila ip̃a et nervi in eo. Qd̃ est sup̃ra pte musculi vocat̃ caro: et qd̃ ab eo sep̃at et ad iūcturā vadit et mēbrū motū colligit in seipso et permittit choīda.

Chorda neruis filamini: tunc cōiter vocant nerui. 2. Aristo. inter neruos reponit chordas 2. sumit ab "baly. tracta. 3. cōmē. 121. Dixit plerique qd gā sunt musculi qui nō habēt chordas vel lōgitudi-
nales ventris: 2. musculi frontis. Dixit aut tria. 3. tionein. 3. pgregationem 2. reductionē fin. 4. anto. ppr. debile mēdētē 3. forte cō-
tractionē. Sed dōm aliter ptractionē vel mouet verus pncipiū: 3. pgregationē vel in se pgregat: retrosum reductionē vel cū mouet
a membro vel situ a quo retrocedit sicut cetera moti autosum: 3. m-
bibat: vnde subdit Qūqz 2. dilatat. 3. et cendit extra. (Qui qdēz.)
3. ē actū. (Plurimus cōpositū sunt.) manifesta cōpositio quo vel
plurimus et neruis: qd maior pars eo fit neruus. (Et ex cōposi-
tis de quibus 2c.) 3. ligamentis. 2. iō subdit: 2. dec. f. cōposia fiunt
fila ipia. filamēta 2. nerui. f. fiūt fila. in eo. f. musculo. (Qd 3c. 2c.)
i. pars. media musculi carnosa vel caro quia illa sunt fila neruoz
2. ligamētōz. 2. qd 2c. chorda. f. vocat. 3. 2. Considerādū aut qd in his
3. filis 4. dū. dimittit nobis notificatū musculū: qd est mēbz cōpositū
et carne 2. filis neruoz 2. ligamētōz: sed cū hoc fin. 4. eo vne
2. arterie ad finē que 2. fil. pōnit pmo de interioribz in fine.

Post eas aut sunt ligamenta que p̄dicimus que etia
sunt corpora nervo similia: quoz q̄dā sunt que abso-
lute ligamēta vocant̄: z q̄dā sunt q̄ noie alabacab vel
alcaab appropian̄. Illud vō q̄ ab ad musculū exten-
ditur nō vocat̄ nisi ligamētū. Et illud q̄ ab muscu-
lū non extendit̄: sed tñ q̄ est inter duo extrema os-
sū iuncture p̄nuat̄: aut inter alia membra. Et vnā
rem alij firmiter annectit̄. ppter q̄ ligamētū vocaf̄:
z quādoq; nomie alabacab vel alcaab appropian̄.
Ligamētū vō nullum sensum habuit ne ppter mo-

Gentilis

tum multū et fricationē doleret. Iuuamētum autē ligamēti ex eo qd pmissum est pendit.

Chic dē terminat de ligamentis et p. (Alabacab. 1.) pnerui inter duo ossa: q. ligamentū qd erit ab osse et tendit in musculus sentit. unde Aui. 4. ca. fen. 4. dicit q. in vulnerib. et disruptionibus que adueniunt ligamentis nascētib. ex osse ad os nō est malū: ergo vult q. in alijs sit malum: et hoc nō est nisi propter sensum et forsan q. nō h. sensum nisi cum cōiungit neruo.

CEt post ligamēta sunt arterie: q. sūt corpa q. a corde nascunt p̄caua in longitudine extēsa nervosa et in sui suba ligamētalia habētia motiōes dilatādo se et p̄stri gēdo que ex genib. discernunt. Que qdē ad hoc fuerunt create vt cor euentet: et fumosus vapor ab eo expellat: et spiritus mēbris corporis distribuaf.

CDe ortu arteriarum omnes concordant q. a corde nascuntur: q. portant sanguinem arterialem et spiritus qui in corde sit. (Cor euentetur. 1.) calor cordis vel in corde vel in arterijs.

CPost sunt vene que arterijs similes existunt: sed sunt ab epate: et sunt quiete. Que qdem fuerunt create ad hoc vt sanguis mēbris que sunt in corpore partiaf.

Dub. 7^m **C**Dubitat vtrius vene oriānt ab epate vel corde. Vt q. a corde per Aristo. 3. de partib. aialū. cap. 5. et 3. de hystris. cap. 3. In dñū Bal. 16. d. vilitate partū. 2. ca. et Aui. hic 2. fere oēs medici. Qui vult videre extraneas snias antiquoz. legat Aui. 3. de aialib. ca. 3. et Aris. 3. de hystris. cap. 3. Post istos fuerūt et sunt moderni q. dñt q. vene originaliter sunt a corde: manifestatue sunt ab epate: volētes p̄cordare Ari. et medicos. Alia est via Aristo. q. vene oriānt a corde quā Auer. p̄firmat in tractatu de corde. P̄terea q. ab eo oriānt vene a quo oriānt sanguis: sed sanguis h. ortū a corde. Scda vene terminant ad cor: et nō penetrāt per ipm. et vt hoc sensisse Bal. 7. de iuuamētis mēbroz. 3. cap. Alia est opio medicor. q. vene oriānt ab epate. Rō q. epate est p̄m sanguinis: vt sup̄ pbatū est: et sic cessat p̄ma rō Auer. Scda rō est: nā nascētia arboris est a radicibus suis: sed radices venar. sunt in epate. Ad 2^m oīm est q. rami venarū terminant ad epat. divisiones capillares venarum ortu: que sunt p̄m vene porte: aditiones capillares ascendentiū: que sunt vniū p̄m vene ascendētis. Alius modus dñēdi est qui cū p̄siderabif placuit Aui. q. vene nō dñt nasci ab aliquo: sicut nā de tali mā fecit cor: de tali ossa et sic de alijs: sic de tali mā fecit venā tante longitudinis tot partū et talis figure et cōcauitatis. h. hoc pbat. nā gēcus ponit venas nasci ab aliquo: aut hoc itelligit mālter: aut effectiue: aut terminatiue: aut seruitiue: aut p̄rogatiue: aut q. in eo est p̄ma vena. Si quidē venas dicimus nasci ab aliquo effectiue: tūc etiā oia sunt a corde: et sic ab eo nascunt fm eōm opione: que tenet q. cor gñat alia mēbra. Si terminatiue tūc nō minus terminant vene ad membra q. ad cor vel epat: sicut tu incipis ab epate vel corde: ita ego incipia a mēbr. nec vt dicere q. sunt magna multitudo: q. ab illis multis pōt p̄ncipiare sicut arbor a radicib. multis. Et si tu. d. p̄m esse vniū vel nō ita multiplex. oīm q. verū est p̄m efficiēs vel formale vel māl. p̄p̄iū: sed p̄m qd est terminus vltra qd nō pōt esse multiplex. Si autē itelligat venas nasci ab aliquo seruitiue. i. q. ab illo mēbro nascunt cui seruiūt: tūc qd redit in qōnē an sanguis fiat in epate vel corde. Amplius nō minus nascēnt a mēbris ad que vadūt vene q. a corde vel epate: q. seruitiū earuz respectu membror. alioz maius est vel nō minus q. seruitiū earuz respectu cordis vel epatis. Amplius vene meseraice nō dicunt nasci ab intestinis vel stōcho gbus postāt mān: sed ab epate. ad qd postāt. Ampli. vasa spermatica et virga dicerent nasci a testiculis. Si autē vene dicant nasci ab aliquo: q. inde p̄tendunt siue p̄paganē siue multiplicanē hoc est sicut tibi placet: q. potes incipē ab epate: et inde fit multiplicatio vel a corde vel a loco medio. et hoc inuebat Aui. 3. cap. fen. 14. p. cap. cū dicebat: aut fm ambas intentiones. Si autē itelligant vene nasci ab aliquo. i. a corde: q. in eo est p̄ma vena: sic pōt dici de alijs mēbris. et quēadmodū diximus de venis: ita de nervis pōt dici. Apparet igitur q. vene a nullo nascunt: sed sunt membra facta in nobis ex p̄p̄ia mā et habēt tales et tales terminos. Lōra quā opione Auer. arguit in tractatu de corde. P̄mo q. epat posset agere sine corde et cor sine epate. Scdudo q. virtutes corporis humani essent partite: nec reducerent ad vniū p̄ncipiū. Tercio q. crementū plantarū et aialū sunt similia: et nō videmus q. nā ex vna parte māe faciat vna partē plante et ex alia aliā et postea illa duo iungat simul. Ad p̄m oīm negādo p̄tū. vena enī q. hūis a nullo nascat: vt est aliqd diuersum ab

Super primo

alijs mēbris: tū qdā mēbra iungit in qua iunctione vna ab alio recipit per hāc viā. Ad 2^m etiā negāda est p̄tū eodem modo. Amplius stant ista simul q. p̄ncipiū totius corporis sit vniū vt cor: et tamē vena nō nascit a corde sed ordinat ad cor. Ad 3^m dicendū q. natura nō facit venam p̄mo vt aliquod distinctum qd postea glutinet alijs: sed simul cum alijs facit venam.

CDeinde sunt p̄ncipuli q. sunt corpora de filis neruosis nō sensu p̄cep̄i texta: quoz spissitudo tenuis existit dilatata alioz corporoz superficies cooperiētia et p̄tinentia ea pp multa iuuamēta ex qb. est vt sumā eoz i sua figura et factura custodiāt. Et ex eis est vt ea ab alijs corporib. suspēdāt et eis anectāt mediātib. neruo et ligamēto: q. fila facta fuerūt ex qb. texti fuerūt sic renes a dorso. Et ex eis est vt mēbra fm sui subaz sensuz nō habētia p̄pos hēant sup̄ficiē sui eēntiā sentiētē: q. illud qd ei occurrit sentit: et accidētāl. sentit qd in corpore accidit qd eis inuolūtū est. Et hec qdē mēbra sūt sicut pulmo: epat: splen: renes: hec enī sua suba nullo mō sentiūt: s. neq. sentit illud qd in eis p̄cussione facit nisi qd de p̄ncipulis sup̄ ea existit. Lūq. in eis accidit vētus aut apostema sentit. S. ventū sentit p̄ncipulus accidētāl. pp extēsiōnē q. p̄tigit in ipso. apostema vō sentit p̄ncipiū p̄ncipuli et ei p̄p̄ensionē accidētālter: ideoq. mēbrū apostematis grauitate laxaf.

CQuod dicit notum est.

CPostea est caro que est locor. vacuor. ipletio que in hoz membroz situ in corpore existunt et ipsoz fortitudo qua sustentatur.

CHic per carnē possumus itelligere carnem que est p̄lacerti et carnē sensitīuā: s. in eis sit alius finis: et dedit itelligē per hoc et p̄guedinē: et forsan q. nō dñt de ea: q. nō est verū mēbrū. Hic aut p̄sidera qd dicit Aris. 2^m de gñone. cap. 4. q. nā facit sicut p̄ctor: qui lineat p̄mo figuram et postea replet illā.

CIn vnoquoq. vō mēbro est virtus nālis qua ei res nutritiū cōplef. Et h. qdē est nutritiū attrahere et retinere et assimilare et vniere et sup̄fluitatē expellere.

CLū diuisit mēbra in p̄similia et organica diuisiōe sumpta a cōple rione siue cōpōne et postpositū notificatiōe organicoz: hic vult ponē diuisiōnē mēbroz ex p̄te virtutū. et p̄sonit q. sūt virtutes in qbus oia mēbra cōcant. 2^m quō post h. accidit diuersitas et sic diuisio mēbroz. 2^m ibi (Et post hoc) Considerādū q. p. virtutē nāle itelligim. virtutē qua mēbrū scipm per nutritiū p̄seruat: iō dñt qua alijs res nutritiū cōplef: q. non est verū q. in vnoquoq. mēbro sit vtiū nālis q. ei res nutritiū cōplef. S. hec vtiū est in mēbris agētib. cōe officiū māe nutritialis vt stōchus et epat: s. h. virtutē nāle q. cōparet sibiip̄i rē nutritiū. i. q. scipz p̄seruat p. nutritiū. Considerādū 2^m (Et h. qdē) s. cōplementū rei nutritiue (nutritiū attrahē). q. d. he sunt opōnes isti virtutis nālis q. res cōpletur nutritiū. i. attrahē rē. (Et assimilare). p̄p̄t exponi dupl. P̄mo assimilare vt dñt actū vniū nutritatiōis de actib. trib. et tūc dat itelligē actū appōnis: s. inuit. 3. act. nutritatiōis. s. appōnē assimilationē et vniūtiōnē ex qb. trib. itegraf opō dñt nutritatiō: vt infra appēbit: et h. hāc expōnē ēt Aui. dedit itelligē opōnē digōnis: vt dicat q. res nutritiū cōplef vt facit v. nālis i vnoq. mēbro qtuor opatiōib. qtuor vtiū ministrantiū. s. attractiue: retētiue: digestiue et expulsiue: et trib. p̄ricularib. opatiōib. q. sunt act. vtiū nutritiue ministrati. s. appropriatiōe vniūtiōe et assimilatiōe: et abbe uiuait hoc Aui. hic speras p̄lire infra declarare ista. Alio mō pōt exponi et assimilare. i. digerē: q. digō p̄paratiua in vnoquoq. mēbro pōt dici assimilatiua: q. disponit nutritiū ad nutritatiōnē: tāgit s. explicite qtuor opōnes qtuor vtiū ministrantiū: et tāgit vniū op. p̄ncipale de trib. opōnibus nutritiue. s. vniūtiōnes que est subalis trāsmutatio: et illa est p̄ncipalior opō de trib. vt notū est.

CDubitat vtrius in vnoquoq. mēbro fuerit necessariū esse virtutē nāle q. ei cōpleat res nutritiū attractiōe retētiōe rē. Vt q. nō: q. cutis ē mēbrū et nō h. virtutē expulsiuā: vt Bal. 2. de accidēt. et morbo. ca. 6. Ampli. nāe siue forme entū i perfectoz vt inaiatoz possunt cōseruare sua sba absq. re nutritiū: s. multo magis forma p̄fecta q. est aia potest cōseruare vniūquodq. mēbrū absq. re nutritiū. In p̄trariū ē Aui. et Ari. et. 2. de aia. textu. 14. Hic

est respectio Anito. cuius ratio in ratione vltimo oibz: et est q in corpore aialis est cor: qd est eius oporū pñi: quas non poterat pñcere sine organo. i. mēbris: qre gñauit sibi alia mēbra: et scē illa aiatas: qz si eēt maiata: tūc forme intrinsece corporalis. s. aie eēt organū extrinsecū. s. mēbra maiata: cor autē gñans mēbra aiatas non dedit eis oēm potētiā aie: qz tūc alia mēbra eēt eque pma sicut cor: et tūc idigeret organa: et sic in infinitū. dedit g cor mēbris al. qz potētiā aie: sed nō dedit posteriores. i. sensitiuas et motiuas: qz tūc dedit potētiā. s. nutritiuas. et sic sequit idē incōueniēs. dedit ergo mēbris solū virtutes aie potēs. i. virtutes nāles. vñqz qz g mem brū bz virtutes istas nāles nutritiuas: et per illas in suo esse pseruari bz tñ cū hoc eēt mēbra pñuio illuxu caloris a corde cū cor oia mēbra gñauerit sibi ad nata: sicut stipes plante gñat ramos et pseruat ramos per pñuio illuxu. format g Anito. rōnem sic: illa virtus est in vnoquoqz mēbro per quā mēbra pseruant in esse: s. per nāle virtutē est hoc. hoc rōnem Anito. apparebit eē inibi potētiā. hic autē vt appet nō fatiscit que sit. / Nos dicam: manifestū esse per se q aia est nobilior forma terrena: et q aia aialis est nobilior forma als aia et pñie aialis pfectionis operationis. / Scdō dicam: q aia et pñie nobilis idigit et pñie in suo libro quodā igne: qz vita est participatio aie in illo igne vt Anito. dicit in de morte et vita. et nos sup dedimus cam. ignis autē nō potē durare si nō bz aliqd qd pñuio cōburat: qz pñuatio ab aialibz: et sic a plācie lz minus fit resolo qre nō pñuaret inesse nisi esset virtus nutritiua. et hec sunt dicta Anito. in theoi. canit. cap. de cibo et potu. cōmē. p. cōmē. 12. 4. totius pñie. et alia dicit que hic asserre potēs. / Tertio dicam: q si forma nobilis: que est aia potētiā iueniri in mā durissima nō euaporabili: sed tali qualis est lapis vel aliqd metallū: nā fecisset illud cū semp faciat qd meli: est: s. ipse fuit imo aia fuit forma pñie mām ignea et aerea: et p hēbētē itruū sece euaporationē et mām euaporabile et pñie aiatas fuit indigētia cibi et virtus cōpletiōis re ei. / Ad 2ia. ad pñm dōm qz cutis eē dicta inen nō bz virtutes: qd nō est verū mēbz. Alij dicit qz cū bz expulsūa supfluitatū. pñuio nutritiui ad eē: s. nō bz expulsūa coēs: nec bz expulsūa ad it. / Ad 2ia. dōm negado pñia vt appz ex dict. Dubium 9m

Ad 3ia. dōm qz virtus nutritiua pñuio nutritiui est in vno mēbro. Cū qz non: qz vñus mēbz est vna opatio: qz vna virtus. qz pñia: qz vñus mēbz est vna cōpletiō. pñia ē per haly. in theoi tract. 2. cōmē. 27. / Ampli: cui est vna cōpletiō ei? est vna virtus: qz virtus in cōpletiōe fundat vt haly. in theoi tract. 2. tractatu de vtre cōmē. 30. / Ampli: 2ia nō pñt esse in eodē: sed attractio et expulsiō sūt 2ia. / In oppo. 2ia. / Probab cōiter q in vnoquoqz mēbro et vnaquaqz pñia formali mēbz sunt iste quorū virtutes vel quqz qz iuenim: aliqd ad cōm pñia mēbz attrahi et reti neri et digeri et subari: et illius supfluitates expelli: et erūt virtutes agētes has opōnes. 2ia qz pñia pñuio est qz vnaquaqz pñia idiget nutritiui: qz nutritiui cū nō fit pñis idiget attrahi: et cū nō fit simile idiget digeri: et cū digeri qz retineri: et qz digeri cūmit tūc supfluitatē in hōa digōnis opz supflūū expelli et inuatiū mēbro vñu: qre in vnoquoqz mēbro sunt he virtutes. / Ad ostēdēdū autē qre opōnes iste pñie et diuerse pñt fieri ab vna pñia habere vna cōpletiōe in actu: notat Anito. et oēs sequunt eū q in cōpletiōe mixti saluant quorū qñitates et nō sunt oīno corrupte: qz alr fit mixti ex elutis: et alr elemētū ex elutis. i. aliud est mixti et aliud est gñatio: in vna g cōpletiōe sunt quorū qñitates. virtus g mēbz qñ volēt attrahere vtre calido vt est vñes frigidum: et qñ volēt expellere vtre humidū vt est vñes sicci: et qñ volēt retinē vtre sicco vt est vñes humidū. hec declarat signo: qz qñ volum cōfortare mēbz attractiua calefacimus: qñ retētiua ericamus: qñ expulsūa dūctam: s. alr artifice cū vno instro vt malleo malleat et icidit. et credo qz velut dicit Anito. qz lz malleus fit vñu instm actu cū bz pñes qd? est: sicut planties malleat acutum incidit. / Iste fmo Anito. est rethorice: nec vt pñormis dictis nālibz. Et arguo sic: agēs nāle nec eget istro: nec cōhibet actionē suā siue nō refrenat actionē suā: qz tūc nō est nāle agēs s. volūtariū: g mēbz agēs in circa pñuio nutritiui nō pot vñu hūdo et refrenare sic cū et mō eē agē. / Nos g dicam: qz hic est fmo de virtutibz agētibz opōnes pñuio nutritiui nō operatiui bz motu locali mēbz: sicut agūt virtutes agētes opōnes cōes que agūt cū diuersitate villoy vt apparet: et pñis cū locali motu mēbz: et hec virtus circa pñuio nutritiui reperit in gñis pñis et qñlibet sui pñie formali. / Scdō dicam: qz mēbz vñu p vna aiaz vt vñu virtutē et p vna cōpletiōe pñio qz cōpletiō illa esset forma simplex: sic gñis forma simpli cior fmo vna actionē. s. vna ē pte vñu agētis pot facē oēs has. 4. vel. s. opōnes et nō oēs pñie. 4. res vel. s. nec. 4. virtutes vel. s. / Rō bus qz caro vel os vel qñcūqz pñuio agēs vna forma. s. aia et vna simplici cōpletiōe pot nutritiui ad se trahē et eadē actiōe

retinere et eadē actiōe pñuata digerē illud et eadē inuatiū trās formare et eadē supflūū expelli: igit nō expedit ponē plures res. s. nec plures qñitates in cōpletiōe vna: nec plures virtutes: sed vna aia vna virtus et vna cōpletiō totū b faciet pñia est nota. pñio aiaz per sile. pñ suppono qz sic moueat nutritiui ad vñqz qz pñuio mēbz sicut ferrū ad magnētes: vt itelligit 7a pñy. cōmē. 10. et in libro cōmū vñio. tūc p exēpio suppono qz magnēs hēet virtutē faciēdi de ferro magnetē. magnēs g agēs in ferrū dat sibi formāz p quā mouet ad magnetē: et tūc magnēs dī attrahē eadē actiōe. i. forma ab agēte recepta: ferrū cū pñuio magnēti quiescit cū magnēte: et tūc magnēs dī retinere ferrū nō q aliud pñuio in magnēte existēs agat formā p quā gescit: et aliud egerit formā per quā moueat: imo ea forma q mouet distās ea gescit pñuio vñu pñuio magnēti. Subsequēter magnēs pñuio actiōes gñat de ferro magnetē: et aliq ps ferri rubiginosa: que nō pot fieri ferrū recipit formā per quā euaporabit: lz recedit a magnēte. Sed sile est oleū in lucerna. ignis. n. agēs in oleū distās dat sibi modū caloris q mouet ad locū lyciū et flāme. quociens mor? ille fiat: qz de b nō curamus eadē actiōe. pcedēte oleū fectū sit flāma: nec fuit i igne siue flāma lyciū vna caliditas agēs q attraheret oleū et postea cum fuit attractū alia caliditas agēs q pñuio in flāma: sed vñ? calor fuit et vna actiō. in hoc autē tpe quo stās iuxta flāma b oleū sit flāma: pot dici qz retinet siue gescit localiter siue nō gescit: qz de b nō curo. eadē autē calefactione ps oleū aquosa vel aliter mala se parat a flāma et expellit. Simili nō dicemus qz pñia vna offis cū vna aia vna qñitate siue vna forma specifica agit in humiditate nutritiua: et tūc mouet vñus os et sibi vñis eadē actiōe stat cū offe eadē trāsformat et fit similior offi et pñuio tādē in eis: ps illius que nō pot fieri os expellit. modus autē expulsiui est aut p vñu expulsiui aut p vñu pñuio in vaporē: aut qz actiō mem brū in mās supflūū qre et digōnis est talis: qz illa supfluitas fugit a mēbro et fugit vñus eē: qz est actiō a tali forma specifica: vnde sicut mēbz agēs suā actiōes inuatiū facit q illud mouet vñus mēbz: sic eadē actiōe agēs in nocitiū facit qz nocitiū fugit a forma specifica: nec est de hoc plus mirādū qz de illo sicut nō est de hoc plus mirādū qz de magnēte et sensui ps. hec fuit itēio Anito. hic cū dicit qz in vnoquoqz mēbro est virtus. et nō dicit virtutes: tūc subdit: et b cōpletiō rei nutritiui factū ab hac virtute est nutritiui et qz. q. d. ista vna virtus attrahit retinet et assimilāt: vñt et expellit. virtus aut vt dicit pñt aiam nō est nisi cōpletiō: et sic vna cōpletiō facit omnia illa.

Ad 3ia. dubitat extra pñia pñuio qz. Bal. 6. de accidēt et mor bo cap. 2. dicit qz diuerse operationes et virtutes idiget diuersis temperamentis. hoc pñia p qz diuerse cōpletiōes diuersimode se hñt ad opōnes vt calida et humida meli digerit: frida et sicca melius retinet. Scdō pñia ex etatibz qz in aliq etate melius bz vna virtus et vna opatio qz in aliq alia. / Dōm ad b dupl. pñio qz fer mo iste. Bal. est verus de opōnibz et virtutibz operatibz cū motu locali mēbz que vñt diuersis partibz mēbz p diuersis opōnibz vt diuersis villis. ille ē opōnes sunt diuersis temperamentis existētibz in diuersis villis. Vel dōm et melius qz in vno mēbro pñuio et in vna pte oēs iste opōnes sunt per vñu cōpletiōe: et tñ vñus modus cōpletiōis est pñormio: vñu opōni qz alteri sicut calor attractioni et sicci retentiōi: et b nō est pñia pñuio. / Ad rōnes 3. rias. / Ad pñia dōm qz virtus que facit oēs has opōnes est vna et vna cōpletiō. i. vna qñitas in actu. s. cōpletiō inata et influens vt forma simplex: nō vt habēs in se qñtū qñitates: vt dicitur Anito. dī tñ multiplex p multas opōnes. / Ad scdā dicit Anito. qz attractio et expulsiō nō sunt eodē tpe: et si sunt nō sunt per eadē pñie. / Lōtra pñm p quociens tpe nutritiui trahit ad mēbz pñuio eodē supflūū pot eē iuxta mēbz et ab eo pelli. / Lōtra 2ia si non fit per eadē pñie itelligas. i. p eadē vñu. b nō est vñu: qz p eadē cōdes vñu pot nutritiui venire et vapor expelli vel p eadē pñie. s. agēte: qz vna ps est que has duas actiones facit. v. g. minimum formale carnis: et iō dī asr qz quia pñia nō posse esse in eodē tñ pñie ē ab eadē: et iō minima ps carnis trahit vñu et pelli supflūū: et hoc est fieri in eodē tpe. / Ad signū dōm qz hec pñie est vera. calefactio mēbz vigorat actū attractiōis: et cū hac alia est nā. vna cōpletiō mēbz facit oēs has opōnes: et iō nego istā pñia. retētiua vigorat sicco et frido attractiua calido: g cōpletiō mēbz bz in se diuersas res gñus facit diuersas opōnes. negat: imo eo calido qz trahit eo retinet. / Ad exēplū de malleo dōm qz nō est sile. malleus. n. est vna res qñta difformis hñs in vna pte plantiez q pot malleare et in alia acutē q pot icidē: nō autē sic est de forma cōpletiōis. Et post hec quidez membra diuersificantur. sunt. n. eoz quedā que pñt banc virtutē insuper aliā virtutē habēt que ab eis ad aliud pñuio. et qdā sunt eoz que

Dubium

Gentilis

hoc non habent: et aliter quedam eorum sunt que preter
hanc virtutem insuper virtutem habent que eis ab alio
insunt: et sunt eorum quedam que non.

Chic ponit diuisionem membrorum in quatuor membra coicant: et id dixit post
hanc faciem penes alias virtutes adiunctas illi. et ponit diuisionem. et
membra diuisionis declarat. et ex dictis inferat alias diuisionem. et ibi
(De membris autem.) ibi (Et tunc quidem explanabitur.) primum in duas. primum
ponit diuisionem membrorum hanc magis in profuso. et distincte magis. et ibi
(Quia hoc copio fiet.) Considerandum quod diuisio quatuor alium. primum ponit est primum
sa: quodlibet membrum diuisionis non constituit in re vniu determinatum
genus membrorum: imo sub vno membro ponit comprehendi plura genera me-
brorum. v. g. secundum membrum diuisionis est. et quatuor sunt eorum que non habent vir-
tutem que ab eis ab aliis procedat. Hec autem primum habet duas causas veritas
sue duas expones. primum est vel quod non habet virtutem aliam preter in-
ta sicut offa: vel habet aliam virtutem: sed non procedit ad aliud membrum
sicut caro sentitua. Considerandum modo quatuor membra diuisionis. Alium
comprehendit duo genera membrorum: nam non habere virtutes que ab
eis ad aliud influat cooperit cordi et ossi. et hoc occulte inuebat Alium
in modo loquendi cum dicitur: et aliter. quod dicitur diuisio in quolibet suo
membro diuisionis non facit alia supposita secundum genus: sed est aliter pos-
terandi illa saltem in quibusdam membris sive partibus diuisionis.

Asr. q. eis
ab alio in-
fluatur.

Cum hoc compositio fiet sequetur quod est membrum suscipiens et tri-
buens: et membrum tribuens et non suscipiens: et membrum suscipiens
et non tribuens: et membrum neque tribuens neque suscipiens.

Chic ponit diuisionem magis distincte quam hanc vniu quod membrum diuisionis
ponit determinatum genus membrorum sive suppositum. Consideran-
dum quod ex premissa diuisione nos accipimus quatuor terminos. scilicet tribuens et
non tribuens recipiens et non recipiens. primum in quod aliquid membrum preter virtutem
intra habet virtutem aliam influentem et aliquid non habet virtutem hanc aliam influentem
accipit: duos terminos. scilicet tribuens alius et non tribuens. per hoc autem quod
membrum aliquid preter hanc virtutem intra habet virtutem que eis ab aliis influunt: et
quatuor non accipit: duos alios terminos. scilicet recipiens et non recipiens. Cum
hoc copio fiet. scilicet terminos quatuor: collectos ex premissa diuisione: et legem et
nam ex quatuor terminis surgunt sex combinationes: due ipse et quatuor possi-
biles: ut intelligat per hoc de complexione. a. Bal. cap. 2. ipse est inue-
nire membrum tribuens et non tribuens et suscipiens et non suscipiens: sed
inuenit membrum suscipiens et tribuens: tribuens et non suscipiens:
suscipiens et non tribuens: neque suscipiens neque tribuens.

CDe membris autem tribuentis et suscipientis inuentione non du-
bitamus. In cerebro namque et epate omnes puerunt me-
dici quod vniu quod eorum virtutem vite suscipit et calorem na-
turalis et spiritum a corde et vniu quod etiam eorum principium
habet virtutis quam alius tribuit. Sed cerebrum quidem prebet
sensum secundum quosdam absolute et secundum quosdam non absolute:
et epas est principium nutrimenti secundum quosdam absolu-
te: et secundum quosdam non absolute.

CExequit secundum membrum diuisionis de quibus non est discordia vel non mul-
ta. et de aliis duobus de quibus est magna discordia. et ibi (De aliis vero.)
primum ostendit quod sunt membra suscipientia et tribuentia. et quod est me-
brum suscipiens et non tribuens. et ibi (De membris autem.) Considerandum quod
hanc omnes procedat quod cerebrum aliquid recipiat a corde et aliquid det membris.
vniu recipiens et tribuens tam de eo quod a corde recipit quam de eo quod me-
bris dat est aliquid discordia. Quidam in. dicit quod cerebrum recipit a corde
solum virtutem vite. scilicet calorem et spiritum quod vniu et in eo primum. Alii autem
dicit quod cerebrum recipit a corde cum habet virtutem sensus et motus. ex hoc appet
discordia in eo quod tribuit cerebrum membris. nam quatuor ponit quod tribuit sen-
sum et motum absolute: quod sic primum in. quatuor non absolute: sed primum vicarius
cordis. sicut est discordia de epate eodem modo: vniu est discordia
quod quatuor tenet quod epas nulla virtutem dat membris: sed solum magis: et nullum
ponit spiritum nalem quod est per medicos et per quatuor scilicet a post. dicent.
Considerandum etiam quod dicitur calorem nalem et spiritum. Ideo dubitat vniu
spiritus et calorem nalem differat. de quo opus dicit in cap. de virtute vita-
li. hic tri dicam quod spiritus datus a corde et calor nalis dat a corde
et virtus vite data a corde. scilicet quod primum dat apud me est vniu res. scilicet
spiritus quod est corpus calidum cuius primum membrum calefit caliditate quod primum
vivere. de hoc spiritus quod corpus vaporosus. de hoc calor nalis quod ad tactum
percipit calum quod et de nalis quod nobis puenit. de virtute vite inquan-
tum receptus in membris membra ponit in operationes vite.

ba. 19

CDe membris autem suscipientis et non tribuentis inuentione non du-
bitamus sic caro est que sentiendi virtutem et vite suscipit et
non est aliquid virtutis principium quam alij vniu modo tribuat.

Super primo

Chic alios secundum tuam opinionem virtus non est aliud quam anima vel comple-
rio: si caro sentitua dat complexione alteri ut ostendit quod dat virtutem:
sed dat quod membra se se coalterant: ut scribit in libro de malitia complexio-
nis diuersa. deinde in super diximus quod illa alteratio non est primum
operationis. vel aliter ut appareat ex tractatu de resistentis.

CDe aliis vero duabus diuisionis primum in vna cap. medii
ci a magno phobus diuersificati sunt. Phobus namque ma-
gnus dixit quod membrum tribuens et non recipiens est cor: ipsum
enim est oium virtutis prima radix et oibis alijs membris suis
tribuit virtutes quibus nutriunt et viuunt et quibus comprehendunt
et quibus mouent. Medici autem et quatuor primorum phobus
bas virtutes in membris partiti sunt: et non dixerunt quod sit
membrum tribuens et non suscipiens. Et primum quidem sermo cum
subtiliter certificatus est veracior. Sed medicorum sermo
in primis cum attendit est magis manifestus.

Chic ponit preter diuisionis alias in quibus est discordia. primum vna. et
alia. et ostendit quod medicus non se debet habere et quod debet in hac
discordia. et ibi (Postea.) ibi (Medico tamen.)

Cdubitat vniu sit dare membrum aliquid et non quod oibis tribuat et a nullo
recipiat. arguit quod non. primum quod in toto sit complexio ex coalterna-
tione: quod nullus est membrum quod ab alio non recipiat. Sed quod illud me-
brum esset sufficiens per seipsum: alia membra essent ociosa. Tercio
tria genera virtutis sunt in nobis: scilicet tria prima membra que sunt in
laris organa: quod distincte virtutes egent organo distinctis.

Cdubitat etiam vniu sit cor. Alii quod non: quod cor recipit a pulmone
et recipit ab epate et cerebro. In primum Alii. et deinde aialiu ca.
4. et vbi dicitur de corde logi: vniu sit primum ois vniu in aialiu: et quod
nullum aliud membrum suscipit virtutem cordi. deinde vniu inuit Alii. primum
in boie est vniu membrum primum et principale quod oibis influat virtutem et a nullo
recipit. Ratione quod in omni multitudine ois dare aliquid vniu primum quod sit aliorum
causa: illa multitudo est inordinata: sed membrum et opom eorum est no-
tabilis multitudo: igit dabit vniu membrum quod est primum primum et causa illi
multitudine. si sic quod non recipit ab alio quod causet causam. Sed quod
cor est tale membrum quod delectat primum ex pluribus. primum quod cor primum
et primum vniu in ultimo moritur: ut Alii. vniu et deinde aialiu cap. 4.
et Alii. et causam. sen. in. primum cap. 2. primum cap. cor est primum primum aialiu.
Sed quod omnes opiniones aie sunt cum quodammodo calido sicut apparet de
opom nutrimentis in nobis et de sensibus et motibus. fugiente enim
calore a membris membra non ponit moueri nec sentire nec nutrire: sed
primum et finis isti caloris in nobis est cor ut anatomia vniu ostendit.
sicut quod iste calor ad cor reuertitur qui retrahit in semio vel alia
causa: et primum a corde expeditur: quod cor est primum oium aie virtutis et ope-
rationis et oibis dante. hoc et apparet quod est in loco corporis medio sic est
locus regis in medio regno. hec oia intelligunt ad Alii. colligitur sed
cap. 9. cor est membrum principale oibis dante: et id Alii. dixit causam.
sen. in. quod cor est principale et principalis ois principali. Sed tu dicis
nos videmus quod cerebrum aliquid dat cordi per nervum et epas dat ali-
quid cordi per venam ascendente. deinde quod cerebrum non dat illud quod
dat sicut princeps in eo: sed sicut seruus et minister in eo: quod non facit
illa operatione nisi virtute cordis: et similiter epas: et ideo sicut primum
ceps vel comes qui seruit regi non dicere dominas: quod id quod facit
facit in virtute regis. sic est de cerebro et epate: quod id facit cordi et
alijs membris faciunt virtute eis data a corde. Tercio dico quod
Plato posuit in nobis tres animas primas et tria membra prima. vniu
animas in corde alia in epate alia in cerebro: ut apparet per hoc anima com-
90. et hac opinionem sequitur Bal. in lib. de virtute. dispellantibus corpus et
tera. 9. cap. 10. et in. 12. tera. 3. cap. aut. 4. theo. ca. primum et hoc Alii.
dicit (Medici autem.) Bal. et sequaces de quibus est Bal. 3. theo. ca.
11. (Et quatuor primorum phobus.) Plato et sequaces (has virtutes in
membris partiti sunt.) quod primum sunt animas. Ratione autem que mouit Pla-
tonem fuit quod operationes distincte secundum genus indigent principijs distin-
ctis secundum genus: sed in nobis sunt operationes sensitiue et motiue
que secundum genus differunt ab operationibus vegetatiue: et sunt etiam
nobis operationes vitales in quas reducunt appetitiue et deside-
ratiue: et primum virtutem quam vocat irascibile: igit in nobis sunt. 3. aie:
et tria suba prima illarum: et tria principalia membra ex quibus pendent he-
operationes virtute animas que sunt principia illarum. Et vterius cum ap-
pareat cerebrum operari opom imaginationis et cogitationis et me-
morie in seipso et opom sensus. et motus per infra ut vniu ratione p-
oculos: ut Bal. ponit. et de interioribus vniu. cap. et videamus cor esse
primum operationum vitalium: igit anima sensitiua est primum in cerebro: vita-
lis in corde: et nutritiua in epate. Sed ratio: que mouet Bal. ut ap-
paret in libro de virtutibus dispellantibus corpus: quod videmus quod cere-
bri nocio necesse operationes sensus et motus: sicut nocio epate

Dub. 1

Dub. 2

Dub. 3

Dub. 4

Bentilis

tum cerebri diceret p[ro]ponere spiritum cordis: p[ro]pter hoc in passionib[us] etia[m] sensus et motus videt[ur] p[ro]ueniens intendere ad cor etia[m] apud Aui. imo quadoq[ue] Gal. dicit q[uo]d me[m]bra faciunt suas actiones cu[m] te[m]perantia caloris cordis. vt q[ui]to libro de interiorib[us] p[ri]mo cap[itu]lo. / Ad p[ri]ma[m] d[omi]ni p[ri]mo ad Auer. opinio[n]e[m] q[uo]d illa verba dixerit p[ri]ma Aui. hic cum dicit no[n] attinet. et q[uo]d Auer. no[n] bene intellexit Aui. et ideo sua auctoritas negat. possemus tamen saluare eu[m] dicendo q[uo]d medicus h[ic] necessaria inquisitione qua sciat: an epar sit solum p[ri]ncipiu[m] nutrim[en]ti. s[ed] ma[n]e vt s[ed] chus est p[ri]ncipiu[m] chili et nullius virtutis sit p[ri]ncipiu[m]: an sit p[ri]ncipiu[m] ma[n]e et virtutis: et de hoc loquit[ur] Auer. Sed si medicus p[re]cedit q[uo]d epar sit p[ri]ncipiu[m] virtutis naturalis no[n] h[ic] necessario inquirere: an sit p[ri]ncipiu[m] absolute vel non absolute. / Ad s[e]c[un]dam r[ati]o[n]e[m] nego minor[em]. et cu[m] dicat ad s[e]c[un]du[m] locu[m] passionis requirit[ur] scire que sit me[m]bra actio p[re]cedo. et cu[m] dicat si ignorat: an cor agat. i. det me[m]bris sensum et motu[m] an cerebri[m] ignorantio[n]e[m] actione[m] ho[m]i[n]u[m] me[m]broz. D[omi]n[u]m q[uo]d no[n] est in hoc discordia: neq[ue] t[ri]s Arist. quia medici ponu[n]t q[uo]d cerebri est aliquid p[ri]ncipiu[m] sensus et motus: sed discordia est: an cerebri sit p[ri]ncipiu[m] p[ri]mu[m] siue absolute: vt dicit Gal. an cor sit p[ri]ncipiu[m] p[ri]mu[m] et cerebri sit seruitor cor: di in hoc vt dicit Arist. et Auer. / Hec aut[em] discordia no[n] impedit inuentione[m] egritudinis: nec cura[m] vt diximus. / Ad tertia[m] cu[m] d[icit] Gal. in passione sensus p[re]cedit remedia applicari capiti: q[uo]d credit aiam regitua[m] siue sensitiua[m] habitare in cerebro. d[omi]n[u]m q[uo]d verum est. Et cu[m] dicat si credidisset q[uo]d esset in corde et d[omi]n[u]m q[uo]d si credidisset ea distincta: sola esse in corde applicasset cordi remedia: et si coprehendisset opinione[m] Arist. s[ed] modu[m] dictu[m] etia[m] applicasset remedia cerebro vt diximus. / Ad quarta[m] d[omi]n[u]m ad Gal. p[ri]mo q[uo]d finia Arist. facit errare medicos. s[ed] ignaros vt exponit Locitator differetia. 41. Similemus vo[ro] de Bixia dicit q[uo]d finia Arist. facit errare medicos: q[uo]d error est in omni scia accipere p[ri]ncipia co[m]m[un]ia et di[m]ittere p[ro]p[ri]a: et hoc facit medicus qui ingrit dicta p[ro]p[ri]a Arist. Dicit s[e]c[un]do q[uo]d facit errare: q[uo]d opinio Arist. est subtilis profunda quado[m] medicus p[re]cedit via tam subtili tardat ab operatione sua. Alter p[ro]p[ri]e dicit q[uo]d finia Arist. cu[m] no[n] sit bene comprehensibilis facit opinari q[uo]d p[ri]mu[m] locus aie sensitiue sit cor. et ex hoc aliquid statim crederet remedia debere poni ad cor: et est error: vel insert[ur] contra Arist. q[uo]d op[er]e remedia poni ad cor: iste qui sic p[ro]trahat Arist. errat: q[uo]d no[n] intelligit eu[m]: et ideo Auer. coll[igit] 2° cap. 9° multuz v[er]u[m] perat Gal. qui p[ro]dicto no[n] arguit p[ro]p[ri]a Archien[se] 3° de interiorib[us] cap. 4° in lectione hodierna et in 13. therap. penult. cap.

Dub[ium] 17^m Dubitat[ur] 3° an ignorare veritate[m] in alia diuersitate impedit medicu[m] in sui actione. Videlicet q[uo]d si offa et caro no[n] finia habet virtutes eis appropriatas no[n] pendentes ab epar et corde: vt p[ri]ma secta dicit in rectificatione istoz partiu[m] no[n] intendimus ad cor nec ad epar: sed s[ed] finia s[e]c[un]da intendimus in cura co[m]p[ar]at rectificatione[m] epatis et cordis a gbus habueru[n]t has virtutes quietatas in eis. Dicam[us] vt aliquid diximus in fine p[ri]mi de interioribus: et post dicit q[uo]d me[m]bra p[ro]pter mutatione[m] co[m]plexionis eis p[ro]p[ri]e. i. innate. q[uo]d multu[m] cu[m] illa agat p[ro]p[ri]as actiones sicut me[m]bra sentiencia[m] respectu illoz multu[m] agut cu[m] influet. si aut[em] co[m]plexio offis sit data a generante siue ab epar[em] nihil ad cura[m] differt. / Sed tu. d. adhuc stat diuersitas cure s[ed] diuersitate[m] opinionu[m] diuers: q[uo]d p[ri]ma opinio no[n] ponit offa pati epar[em] patiente: sed s[e]c[un]da sic: tunc vna opio quandoq[ue] curabit offiu[m] passione[m] curado epar alia no[n]. D[omi]n[u]m dupl[ic]iter. p[ri]mo q[uo]d mala co[m]plexio offis siue sit. p[ro]pter cam in epar[em] siue no[n]: eodem mo[d]o curat vt in offe: q[uo]d si calida est infrigida et. et sumit hec s[e]c[un]do a Gal. p[ri]mo de interiorib[us] et 2° vlt. cap. S[e]c[un]do mo[d]o d[omi]n[u]m q[uo]d vtraq[ue] op[er]e ponit offa pati epar[em] patiente: q[uo]d h[ic] virtus n[atu]ralis offis no[n] sit ab epar[em] s[ed] p[ri]ma s[e]c[un]da: tamen ma[n]e nutrim[en]talis est ab epar[em] qua infecta vel diminuta vel multiplicata offa possunt co[m]pari. Vt d[icit] q[uo]d h[ic] ille due opinionones differant in hoc q[uo]d vna dicebat virtutem offiu[m] nutrita[m] dari spermate generante: et alia dicebat dari ab epar[em]: t[ri]s vtraq[ue] conueniebat in hoc q[uo]d hec virtus p[er]seruabat calore et spiritu cordis et epatis et apparebit quid d[omi]n[u]m posterius.

Debet aut[em] scire et credere in diuersitate p[ri]ma q[uo]d no[n] est ei curand[u]m: vtru[m] cor sit p[ri]ncipiu[m] sentiendi et motus nis cerebri: et virtutis nutrim[en]tis epati: aut no[n] sit. Cerebri na[m]q[ue] siue per se siue post cor habeat: p[ri]ncipiu[m] animaliu[m] actionu[m] existit co[m]paratio[n]e alioz me[m]broz. Et epar similiter actionu[m] n[atu]raliu[m] nutrim[en]tis p[ri]ncipiu[m] existit alioz me[m]broz co[m]paratio[n]e.

Hic ostendit q[uo]d in vnaquaq[ue] illaru[m] diuersitatu[m] credere d[omi]n[u]m. et p[ri]mo in p[ri]mo. 2° in 2°. i. ibi (Et de alia.) Dicit p[ri]mo q[uo]d diuersitate p[ri]ma que cadebat super hac parte diuisionis: me[m]bru[m] q[uo]da[m] est tribus et no[n] recipies: et fuit p[ri]ma de duob[us] partib[us] diuisionis in gbus cadebat

Super p[ri]mo

discordia. (Debet credere.) / Consideradu[m] q[uo]d ex hac l[et]ta appet finia n[atu]ra vera q[uo]d no[n] est curand[u]m inquisitione siue p[er]secutione medici: an cerebri sit p[ri]ncipiu[m] sensus et motus? sensu[m] siue post cor et sic de epar et ca apparuit. / Consideradu[m] 2° (Co[m]paratio[n]e alioz) p[ro]p[ri]e dupl[ic]iter exponi. p[ri]mo cerebri est p[ri]ncipiu[m] actionu[m]: co[m]paratio[n]e alioz me[m]broz. s. alioz a se: sic p[ri]ncipat etia[m] cordi. Vt alioz. s. a corde. et dicit q[uo]d cor sentit anteq[uam] sit cerebri.

Dub[ium] Dubitant vtru[m] cerebri sit p[ri]ncipiu[m] sensus et motus? vel cor. et est q[uo]d Gal. cedit in suis libris cu[m] querit frequenter et dicit imago est in cerebro. i. virtus regitua. s. imaginatiua cogitativa et memoria tua. Vt q[uo]d cerebri sit p[ri]ncipiu[m] sensus et motus. s. sensu[m] iteroz et exteroz p[er] Gal. 4. de acciti et morbo cap. vlt. et frequenter in libris de vtilitate partiu[m] 8° lib. cap. 2° et 25°. et 16. lib. cap. 3. et in libro de virtutib[us] disp[er]santib[us] n[atu]ra[m] corp[or]is. Et p[ro]bat r[ati]o[n]ib[us]. p[ri]mo q[uo]d nerui ab eo nascunt[ur]. S[e]c[un]do: q[uo]d somnus et vigilia sunt ei[us] passion[es]: g[ra]t[ia] de p[re]cedit sensus et motus. tenet p[ri]ma: q[uo]d in somno ligant[ur] sensus et motus. a[n]s p[er] Gal. 4. de accide[n]ti. et p[ro]bat q[uo]d op[er]es cerebri ge[n]tunt in somno: no[n] aut[em] cordis op[er]es. Tercia in g[ra]t[ia] momentum est deuenire ad moues immobiles: g[ra]t[ia] in g[ra]t[ia] sententiu[m] ad p[ri]ncipiu[m] sensibile tale est cerebri et no[n] cor. / In p[ri]mo est Aui. cu[m] dicit q[uo]d p[ri]mo Arist. est verior. / R[ati]o co[m]m[un]is dicit tria. p[ri]mo q[uo]d cor est p[ri]ncipiu[m] instrumenti sensus et motus? caloris spirituos. S[e]c[un]do q[uo]d cor est p[ri]ncipiu[m] aie p[ri]mu[m]. Tercio q[uo]d in corde fit vniu[er]saliu[m] ad aiam sentiente[m]. p[ro]bat q[uo]d in corde sequit[ur] passio sequens hac vniu[er]sali. tristitia et delecta et appetit[ur] p[er]secutio[n]is: et fuge o[mn]es aut[em] p[er]firmat[ur] esse in corde ex quo sequit[ur] q[uo]d cor sit p[ri]ncipiu[m] p[ri]mu[m] virtutis motiue: q[uo]d est p[ri]ncipiu[m] appetitus vt dicit[ur] est: et motus? sequit[ur] appetit[ur]. Dicit 2° q[uo]d cerebri est 2° p[ri]ncipiu[m] s[ed] caloz danti a corde vt fit ap[er]t[ur] ad sensum et motum. multus eni[m] excessus caloris noceret vt ponit Auer. 2° colligit. q[uo]d aut[em] cerebri sit p[ri]ncipiu[m] aliq[uo]d in sensum et motu[m] apparet: q[uo]d p[er]mutatio facta in eo p[er]mutat sensum et motu[m] totius. Tercio dicit q[uo]d medic[us] h[ic] ponere sensum et motu[m] totius p[re]cedere a cerebro. R[ati]o q[uo]d in eod[em] co[m]plexio determinatiua ad sensum et motu[m]. medic[us] aut[em] agit ad illa p[er]seruanda vel p[er]mutada cu[m] suis medicinis. / Ad p[ri]ma d[omi]ni. Ad p[ri]ma q[uo]d ortus neruoz est: p[er] spiritus aia[m] est p[ri]ncipiu[m] distincte sensationis et talis spiritus vel est vitalis aliq[uo]d alteratus vel est alius sp[irit]us q[uo]d est sicut in s[er]m[en]te spiritus vitalis. / Ad 2° d[omi]ni q[uo]d somnus et vigilia sunt passion[es] cordis s[ed] finia Arist. et cu[m] d[icit] q[uo]d op[er]es cordis no[n] quiescu[n]t in somno. d[omi]n[u]m q[uo]d imo q[uo]d op[er]es sensus et motus que sunt p[ri]mo cordi. / Ad tertia[m] d[omi]ni q[uo]d op[er]es sensus et motus est actio in alio. sed sensus est operatio in se. / Nos itaq[ue] ostendimus q[uo]d r[ati]o[n]es o[mn]es que p[ro] opinio[n]e Arist. sunt sunt euidenter solubiles et q[uo]d opinio Gal. et Platonis p[ro]t[ur] sustinere: sed hic omitto.

Et de alia quidem diuersitate debet scire et credere q[uo]d no[n] est ei curand[u]m vtru[m] virtus naturalis in tali qualitate est in p[ri]ncipio g[ra]t[ia] ab epar[em] venerit: aut eas p[ro] suamet co[m]plexione meretur aut nihil sit co[m]p[ar]at.

Ostendit q[uo]d sentiendi in 2° diuersitate que cadit sup[er] p[re] diuisionis. Consideradu[m] p[ri]mo (Aut nihil sit co[m]p[ar]at.) q[uo]d nec ab epar[em] venerit nec a g[ra]t[ia]te: s[ed] a co[m]plexio[n]e. vel nihil sit co[m]p[ar]at: q[uo]d hec virtus no[n] sit foia in offe et carne no[n] sensitiua s[ed] sol[u]m sit foia i epar[em] et corde cui[us] v[er]tute offa se p[er]fuit. vt nihil sit co[m]p[ar]at. i. sit v[er]t[us] i istis me[m]bris t[ri]n[er]cia g[ra]t[ia] d[er]it ea. v[er]t[us] hic est modus loquendi p[ro]fuer[ur] disputantib[us]. q[uo]d p[ro]cessa vtraq[ue] parte co[m]ditionis hoc debet medicus tenere.

Sed debet credere q[uo]d hec virtus ad ipsum no[n] p[ro]fluit nisi ab epar[em]: nam si iter ea via clauderet et os nutrimentu[m] aptu[m] haberet: eius actio destrueret que ad modu[m] sit in sensu et motu: cum neruus qui p[ro]uenit a cerebro stringit. Virtus vo[ro] illa offi naturalis facta est dum eius permanserit co[m]plexio.

Dubitat[ur] q[uo]d virtus n[atu]ralis offis p[ro]t[ur] dici influens sicut aialis musculi et carni sentiendi. D[omi]n[u]m dupl[ic]iter. p[ri]mo q[uo]d de virtute n[atu]rali et aiali est simile: q[uo]d vtraq[ue] no[n] agit in me[m]bris in gbus sunt nisi p[er] p[er]tinatione[m] ad p[ri]ncipiu[m]: sicut caro sensitiua no[n] sentit nisi q[uo]d p[er]tinaua cerebro: et os no[n] nutrit nisi p[er]tinet epati et cordi. sed est differetia q[uo]d influens a cerebro ad musculuz p[ro]t[ur] tolli stante vita et sanitate sicut in somno: sed ab offe no[n] p[ro]t[ur] tolli illuxus epatis et cordis qui os corrumpat. S[e]c[un]do mo[d]o p[ro]t[ur] dici q[uo]d aliud est me[m]bru[m] no[n] posse sentire nisi p[er]tinatione ad cerebrum: et aliud est offa no[n] posse nutriri nisi p[er]tinatione ad epar[em]. Na[m] me[m]bra no[n] sentiant discotinuata cerebro: q[uo]d deficit eis aliq[uo]d q[ui]t[us] qua agut que stat eis sicut forma vt q[ui]t[us] sp[irit]us aialis. Sed possum[us] intellig[ere] q[uo]d offa cu[m] claudat via iter ipsa et epar[em] no[n] agut no[n] q[uo]d deficit eis virt[us] actiua siue q[ui]t[us] qua debeat esse forma in eis qua agat: sed q[uo]d deficit dispositio in ma[n]e

ende

vnde mām quā dat epar mēbris imaginabimur talis dīspōnīs q̄
nō est apta recipere actionē ossis z mēbroz nīfī sūt p̄mūata epa-
ti: ideo mēbra h̄ possint sufficēter agere ipsa mā nō pōt sufficē-
ter pati: hic noster modus dicēdi facit imaginari p̄cipatū epa-
tis: quīs epar nullā det virtutē quā mēbra agant in nutrimentū et
est oēm qd mēbris erit valde molestū: hoc vī dī. Inuise cū di-
xit. actio destruet: nō dīxit agētis potētia nō erit. Cōsiderādū
(virtus h̄o illa ossis nālis.) In hoc dī. p̄dicto dubio satisfacit. nāz
h̄ aliquo mō sūt sile de sensu z motu: in aliquo tū est diffinitudo: qz
illa virtus sensitiua z motiua nō est facta nālis mēbroz sentienti z
mouētī: sed pōt aduenire z recedere: s̄ ossi illa virtus est facta nā-
lis. (Dū ergo eius p̄māserit.) i. dum cōplexio ossis est facta p̄man-
sua statim cū est os in principio gñōnis. i. virtus vitalis a p̄mā ge-
nerationis est facta nālis z īpermutabilis ossis: nō autē est p̄mu-
tabilis sicut p̄mutat virtus musculi eo remanente sano.

Dub. 20. Dubitat. vtrū sit in nobis mēbrū neqz tribuēs neqz recipiēs vir-
tutē: p̄ p̄mā dubitat vtrū ossa z caro nō sentitiua recipiāt vtrū-
tem ab aliquo p̄cipali. z p̄mā ē dubitat q̄re mēbra h̄ntia ē s̄o-
luz virtutē nālem vt ossa dicunt h̄e virtutē inatā: oēs enī iste q̄-
stiones in idē redeūt. Vt p̄ q̄ nō sit in nobis mēbrū nō recipiēs
nec tribuēs: qz hoc mēbrū ēē aliqd per se nō faciēs vñū cum nō
corpore. Vt p̄mā est mēbrū oibz tribuēs vt cor: sed h̄ nō potest
tribuere mēbris nō sentitiuīs vt sunt ossa nīfī virtutē nāle. s̄ vtrū
tē ēē alimētū: cū ossa z caro nō sentitiua recipiūt ex alio: sequit
q̄ in ossibz virtus nālis nō ēē oīci inatā sed īfluxus. In dī. h̄o est
dī. h̄o: qz ossa z mēbra nō sentitiua dicūt nō recipere virtutē nec da-
re alijs. In dī. h̄o est dī. h̄o in t̄p̄gini trac. z. cū dicit. q̄ adām p̄mā neqz
aliaz dñat neqz alie dñant eaz inatas h̄ntes virtutes z regentes
eas. z p̄ de iteriozibz vltio cap. Vt p̄mā opio q̄ mēbra h̄ntia soluz
virtutē nutritiua vt caro os z s̄ilia dicunt nō recipere virtutē z oīci-
tur h̄e virtutē inatā: qz ibi sūt opōne nō idigēt īfluxu ab aliq̄ p̄nci-
pali vel nō p̄mūo: qz talis est corz virtus q̄lis est virtus magnā fat-
rabōis ferrit: ita oīci ēē inatā dñat. s̄ in libro de virtutibus
disp̄santibz n̄m corp̄s: z. 9. t̄ra. ca. 10. z. de re. fa. z in oibz suis
libris fere vult q̄ epar est vñū nālis virtutis z illa mēbris īfluxit.
mēbra ēē egēt in fluxu p̄mūo a corde vt apparet ad sensum. Am-
plius os nō nutrit s̄i via iter ipm z epar claudet. Item abscessum
posset viuere. Vt dī. h̄o dī. h̄o q̄ nō intelligit cū vt appetit. Vt
cūda opinio est. h̄o. in t̄p̄gini trac. z. c. 29. qui vult q̄ ossa car-
tilagines z h̄mōi mēbra nō sentitiua humana nō solū virtutē nāle
qua se regūt dicunt nō recipere virtutē ab alio: s̄ h̄e virtutē in-
tas tūc: qz ab epar z corde nō recipiunt manifestū īfluxu vt cū nō
habēt venā nec arteriā: s̄mīlī a cerebro nō recipiunt z si in cere-
bro sit aliud: ita tū apper ad sensum. Et medicinalis speculatio nō
trāscēdit sensum. h̄o opinio nō sequit. Thadeus z Huic. posset
suscitari hoc opio: tū cōiter īpugnāt: nāz virtus sensitiua alio-
mēbro diceret nō recepta sed inatā: qz nō apparēt ad sensus ner-
ui q̄ h̄e virtutē dēscrit. Vt t̄rta opinio q̄ virtutes nāles men-
broz possunt z p̄siderari. Uno mō vt absolute p̄siderant operan-
tes: sic dicunt īfluxu a p̄cipalibz. s̄. corde z epate qz dant ca-
lidū alteratū. Alio mō vt sicut operantes talē nutricaoē vt os
ossificū z caro carnificū: sicut sunt inate per p̄prias actiōes in-
tas: mēbra ergo que h̄nt virtutes nāles solas qua se nutriunt oī-
cūt nō recipere virtutes sed h̄e eas inatas mō dicto. s̄ vt natu-
rales virtutes sunt sic vel sic determinate agētes. Ista opinio nō fa-
tisfacit qz posset oīci qz virtus sensitiua est inatā inq̄tuz sic sentit
vt sensitiua ossis stomachi h̄z determinatū sensum tacti: vt appa-
ret. z. colliget. ca. 32. z d̄z declarari a nobis tractatu n̄o de appeti-
tu p̄tē sc̄da. Vt quarta opinio q̄ virtutes nāles dicunt mēbris in-
tas: qz in p̄mā gñōnis oīa mēbra habēt illas: sed posteri non
īfluxu virtutes huius: sed calor cōseruatus ab epate z corde. s̄z
virtutes aīales dicūt īfluxus qz mō fluxu ad mēbra mō re-
trahunt. Ista opinio pōt saluari vt apparet. Vt quinta opinio ē
Antony vīrata quā perfectius in q̄one quāz generali ponit q̄
hic z ponit p̄. p̄pōnes. Vt p̄mā: illud est aliquid inatū qd est p̄
principia ītrinfeca: qz nō pōt remoueri ab eo absq̄ illius corrup-
tione: ecōtā dī īfluxus. Sc̄da: vñūqz recipit suū ēē s̄iale in
boza sue gñōnis z oēs suas virtutes z accētia ab ipso generante.
Vt t̄rta p̄pō: corz p̄prie gñatur z alia mēbra a corde nō p̄prie ge-
nerant sed adnascunt cordi. Rō. qz aīa cum sit forma simplex re-
quirit vñū s̄mīlī: z tale est cor z nō totū corpus qa. Vt quarta p̄pō
est fabula superius narrata: cor aggenerat alia mēbra aiata et
dedit eis potētiās aīe nutritiue z nō aīas qz eēt eque prime s̄ic
cor. Vt quinta p̄pō est: qz inter virtutes aīe est ordo: vñ nutritiue
sunt p̄iores sensitiuas z motiue: ex quo sequit qz cor gñans mē-
bra aiata si nō potuit dare potētiās sue virtutes oēs aīe qz neces-
sario dedit nāles solas: z iste tūc que īfluxu mēbris ab ītrinfeco
per aīam quā dedit corz oībus mēbris. Vt qd īfert. Antō. qz nā-

les virtutes nō debēt oīci īfluxus: z p̄mā mēbrū qd h̄z solā vtrū-
tem nālem pro seipso d̄ nec tribuēs nec recipiēs ex quo sibi soli
seruit cū inatā pro seipso. Rō. virtus nutritiua īnēst per p̄mā ītrini-
seca. s̄. per vitā datā vñūqz mēbro: s̄ aīalis virtus est extrinfeca:
qz per aīas cordis que est extrinfeca: qz īst oēm est qz alijs mēbris
nō sunt cōicate potētie sensitiue z motiue: s̄ virtus nālis est in-
ta. Sc̄da rō: opatio virtutis nālis nō pōt separari sine corrupciōe
partis sed aīalis sic: s̄ illa dī inatā. Sc̄da īnēst qz aliter spiritus
aīalis se h̄z ad mēbra ad que vadit z aliter nālis z vitalis: qz natu-
ralis z vitalis nō deferunt virtutes istas mēbris: qz mēbra ista aīi
habuerūt illas a p̄mā gñōnis vt oēm est: z ideo solū p̄seruat illas:
sed spūs aīalis simplr deferit virtutes ad mēbra sensitiua z moti-
ua: qz mēbra nō h̄nt has virtutes ab ītrinfeco: vt oēm fuit. Vt t̄r-
tio īnēst qz spūs aīalis deferens virtutē sensitiuā z motiuā a
corde vel cerebro ad mēbra deferit illā ad ea sicut ad organa: s̄ oz-
gana nō agūt per virtutē in se: sed p̄ virtutē que est in p̄cipalibz
agētibus: s̄ sequit qz virtus sensitiua z motiua sit in mēbris alijs
a corde vel cerebro extrinfeca z nō inatā. h̄ec opio cū bñ intelli-
git nō vult aliud: nīfī qz aīa sensitiua est forma s̄ialis cordis: z alia
mēbra a corde nō h̄nt formā s̄ibalem nīfī vegetatiuā: z qz sensus
z motus sūt per mēbra sicut per īstrū vt malleus ē īstrūm fabri
respectu artis: z h̄ac opinio nē sentit in p̄tē ab Alberto maḡ p̄
de aīa. trac. z. 15. cap. z. z. de aīa. trac. 1. 3. cap. z. 7. cuius īpugnatio
apparet p̄ponēdo n̄fāz. Vt dī. h̄o aut q̄is secutus est Antō. in p̄-
p̄ia forma: vt sup̄ t̄p̄gini apparet: z q̄is dicit aliud: vt appet sup̄
p̄mo de interioribz. vbi dicit qz virtus nālis dī inatā: qz sequit ī-
trinfeca cōplexione: z dī īfluxus: qz nō sequit illā ītrinfeca cō-
plexionem sed extrinfeca quā dat spūs sensitiuus z motiuus: z cū
cōsiderabimus ista opinio redit in opio nē Antō. Vt septima opi-
nio fuit quozūdā qui dīcere qz virtutes nāles dicunt īnēst. i. maḡ
ītrinfeca materice: sed aīales dicunt īnēst. i. maḡ s̄epate a
mā s̄m gradū perfectionis. Mēbra īgūt que h̄nt solas nāles vtrū-
tes qbus se regūt d̄nt nō recipere virtutē. i. h̄e virtutē inatā. īm-
p̄sam m̄a. C̄. h̄is oibz postpositis dicam: id qd nobis apparet in
hoc: qz p̄mittimus h̄ac p̄pōne: aīa sensitiua est actus s̄ialis oīs p̄is
corp̄is aīalis: ita qz id p̄ qd vñūqz mēbrū p̄sile: z p̄mā oz-
ganici p̄stituit in eē s̄iali est ība qd aīa sensitiua. Et quīs auctori-
tes multe possunt adduci: qz sūt diuersimode exponibiles: nō
ponemus eas post z p̄bābimz p̄ rōnes nobis sufficētes. Vt p̄mā
aīa sensitiua dat esse corpi z oī parti corp̄is: s̄ est actus s̄ialis oīs
partis. aīis est notū: qz destructa aīa sensitiua in nobis oīs p̄s tē-
dit in putrefactionē: z nulla ē talis nīfī gñoce. p̄mā est nota. Vt
tu dīcis p̄batio aīis nō est bona: qz nō sequit h̄ destructo vt aere
hoc destruit vt aīa. ergo aer dat eē aīali. D̄m qz nō est p̄batio ne-
cessaria: sed signū īducēs ad p̄bādū istud: vel d̄m qz oē ad cuius
destructionē aliud destruit h̄z cōicare alteri in eē illius: s̄ qz cessat
te aīa sensitiua oīs p̄tula nīfī corp̄is d̄ equiuoce p̄s z tēdit ad
corruptionē: s̄ aīa h̄z in hac rōne cāe: sed nō pōt ēē nīfī cā forma-
lis: z cū sit s̄bā: īgūt erit forma s̄ialis. s̄z dīces qz est forma s̄ialis
vñū p̄is. v. g. cordis in q̄ sūt oēs opatiōes aīe: vt Lōmētatoz p̄ de
aīa. cō. 9. 4. z p̄mā alia mēbra sūt p̄seruata in eē a corde. D̄m qz
hec est opio multoz opinantiū: z opz sic soluere qz si aīa sensitiua
est actus s̄ialis huius p̄is organice. s̄. cordis nō vī īpōle: imo cōue-
niens qz sit actus s̄ialis oīs organici z p̄s oīs p̄sillis. Vt sc̄da rō ad
principale: si aīa sensitiua nō ēē forma s̄ialis oīs p̄tis corp̄is: tūc
al d̄mōstratū vt petrus h̄et vñitātē per aggregationē quā nā-
les p̄ipathetici negauerūt. p̄mā p̄bā. nā nāles. p̄. negauerūt in b̄
hoīz habere tres aīas: quāz vñā sit in cerebro: alia in corde: alia
in epate: sicut posuit Plato z cām quāz assignauit: qz aīal nō esset
vñū cū sit vñū per vñam aīam: vt Lōmētatoz p̄ de aīa. cō. 9. vñ p̄
cāticōz cōmē. 7. 4. dicit. qz p̄mā h̄ac opio nē vñū aīal esset plura aīi
mata: sed si aīa sensitiua est forma quāzūdā partū z quāzūdā alia
forma est aīa nutritiua: solū h̄ hoc īndīdū est aggregatū ex di-
uersis aīalibz. i. diuersis viuētibz sicut Plato fecit. Dīces qz oī
cidit s̄ile īcōmētiēs īcōmētiēs. Platōnis: qz Plato posuit tres
aīas sicut tria p̄mā: ita qz posuit in nobis tria aīalia p̄mā. i. tria p̄-
ma viuētia. s̄. cerebrū corz z epar. Ex his tribz p̄ viuētibz nō sit vñū:
sed si ponimus corz primū viuere z solū corz h̄e aīam sensitiuā vt
formā z alia mēbra ēē organa cordis: sed nō h̄ntia aīas sensitiuas:
tūc aīal est maḡ vñū: qz oīa mēbra sunt vñū in vñō p̄cipali. i.
corde sicut īstrū in p̄cipali agētē. D̄m qz de Platōne sentierunt
p̄ipathetici: qz p̄posuerūt. 3. aīas z tria aīalia p̄ma respectu alioz
mēbroz: tū intra se sunt s̄bordinata: qz aīa cordis z corz z aīa epatē
z epar s̄bordinant aīe cerebrī: z cerebro s̄z īntētiōne. Platōnis
vñ posuit cerebrū p̄cipalius mēbrū z dignius: s̄ic mēbra alia a
corde qz nō sunt īformata aīe sensitiua: imo sunt in specie vegeta-
tiua tu ordinas ad corz z ex hoc saluas vñitātē: ita Plato oīa mē-
bra ordiat ad cerebrū: vel s̄t ad corz z saluas vñitātē aīalis. Vt t̄r-
tio.

6° op. dīni7^o opio.8° op. s̄ic.p^o rō.z^o rō.5° rō.

Bentilis

rio ad principale si malleus cōiūgeret manus artificis esset unitas
vniū aggregati satis p̄p̄ia unitati ossis et cordis: vel eademmet
cordis qd d̄ incoēuientis. p̄ia est nota. S̄z dices d̄ illa aggrega-
tio p̄q̄ malleus nō uiuit. sc̄o: q̄ nō p̄seruat in esse a fab. sed a
sua forma cōueniēte. tertio: q̄ si d̄iscōnuat malleus a fabro dur-
rat malleus in eē. D̄m q̄ l̄ sit d̄ia aliq̄ iter duas aggregatōes:
tū satis vident appropinquari vt dixim⁹. / **¶** hoc mō p̄firmat in-
tellect⁹: et tūc ad p̄mū dicimus: q̄ l̄ malleus sit qd inaiat⁹. n̄i d̄t
specie a manu fabri et d̄t d̄t sp̄e. vtrobis: q̄ est aggregati aliq̄
ex specie differētib⁹: nec ex hoc q̄ aliq̄ cōueniūt in genere s̄l in
cta magis faciūt vñū in actu q̄ si nō p̄ueniant in genere: imo qdā
sunt que min⁹ faciūt vñū. **¶** Ad 2^m d̄m q̄ aliquo tēpore possz eē
os et nō p̄seruat eē a corde. **¶** Ad 3^m d̄m q̄ os absceit aliq̄ tēp
pore durare pōt: et tūc erit simile de offe et aliq̄ in s̄ro artificis ali-
cuius qd duraret aliquo tēp pauco. / **¶** Quarto aia sensitiua ē for-
ma s̄balis cordis: q̄ totius reliq̄ corporis pōt poni forma. aia oēs
p̄cedūt. p̄ia p̄bat: q̄ cor est rāte diuersitatis fere in nūero p̄mū
quāte est totū corpus. nā in corde sunt ossa: in aliq̄ aiali sunt ibi li-
gamenta nervi p̄aniculi caro p̄iguedo: q̄ si totū hoc aggregat⁹ est
etherogenitū qd r̄c. similr totū corpus pōt h̄e aiam. p̄ actu s̄bali.
Sed dices q̄ aia est forma s̄balis vñū p̄tis cordis et nō oium. Con-
tra. q̄ q̄ro que est illa p̄s p̄similis: et sequit q̄ eēt os cordis in h̄i-
tibus os in corde aut p̄portionabile in nō h̄ntib⁹. nā aia ponit for-
ma cordis: q̄ est in medio totius corporis sic Rer in regno: q̄ for-
ma ossis cordis: q̄ est in medio. Nō v̄i ēt q̄ possit esse forma car-
nis: q̄ nō est pars p̄ncipalis in op̄onib⁹ aie: q̄ in sensu tactus po-
nit mediu: vt sc̄o de aia. cō. 115. et cō. 116. nec forma nervi: q̄ ē mē-
brū s̄ccū. q̄ aut aia sit s̄balis forma solius mēbrū frigidit⁹: sic v̄i
cōueniētiū cū ipsa recipiat in quodā calore: vt in libro de morte et
vita: et in p̄ cantice. cō. 74. / **¶** Ampli⁹ cōtra solonem est Auer. p̄ de
aia. cō. penul. vbi vult q̄ aia recipit in corde s̄m q̄ totū qdā h̄ns
rātem figurā vt in exēplo et nō recipit vt actus partis s̄m q̄ ps.
/ **¶** Quinto ad p̄ncipale aia nutritiua in embione stat loco m̄ae et
perfectibilis: et aia sensitiua stat loco forme: et ambe sunt idēs loco
et s̄bto: vt dixit Auer. 2° coll. cap. 8. de sensib⁹. Si ergo aia nutriti-
ua est in oibus mēbris: sed nō pōt eē nisi vt forma: et cū sit s̄ba erit
forma s̄balis. / **¶** Sexto ad p̄ncipale unitas s̄balis in aiali hoc de-
mōstrato nullo sequēte incoēuientis est ponenda et pluralitas fu-
giēda quātō magis est possibile: sed ponere vñā aiam sensitiuā esse
formā s̄balem totius et oium partiū vñū aialis est in aiali po-
nere magnā unitatē s̄balem et effugere multiplicitatē et nullū inco-
ueniens sequit ex hoc. q̄ r̄c. Imaginabunt ergo in hoīe demōstrato
oēm particulā esse isoformatā aia vna sensitiua: et per istā h̄e s̄balē
vñūm p̄ter intellectū. / **¶** S̄z p̄ra h̄c p̄clusionē p̄ arguit p̄ Auer. in
libro de cū motus aialius in si. vbi dicit. estimādū aut p̄siderare
aliquid admodū ciuitatē bene legib⁹ rectaz: et nihil sit opus in vñō
quoq̄ eūte extra aiaz: sed in quodā p̄ncipio corporis exire aialia
quidē viuere eo qd aia sunt. h̄ic surrexit vñū p̄positio mē-
bra omnia sunt aia corde: et cor solū est aiatū aia sensitiua. / **¶** Se-
cūdo p̄ Auer. 12. meta. cō. 2. et 6. p̄hy. cō. 59. vbi vult q̄ cor et oia mē-
bra sunt in eodē genere: sed cor aīcedit illa: q̄ vult q̄ d̄iant specie:
sed cor est in s̄pe per aiaz sensitiua: ergo reliqua mēbra nō sūt per
illam. / **¶** Ampli⁹ 2° celi. 4. z. cō. vult q̄ celum. f. totus orbis sit sicut
vñūm aial. sed totus orbis est dispositus in partib⁹: q̄ vna sp̄be-
ra p̄inet aliā: vt 4° p̄hy. cō. 43. et h̄z diuersas intelligētias h̄z sp̄z
vt pōt intelligi. 12. meta. et cō. 56. et 57. ergo sic erit in aiali. / **¶** Am-
plius. 5. meta. cō. 11. vult q̄ unitas organici sit alia ab unitate cōsi-
milis qd nō p̄tingeret si aia sensitiua eēt extēsa sup̄ toto. / **¶** Am-
plius. 1. meta. cō. 51. vult q̄ caro et os d̄nt sp̄e. / **¶** Tertio p̄bat hoc
per Albertū athēnēsem qui vult q̄ p̄pō que dicat aia est tota in
toro et tota in qualibet et nō p̄ in parte: nō est sermo verus nisi in
aialibus valde ip̄fectis vt anulosis que decisa viuunt: aia enim
quātū ad totalitatē suā v̄i saluari in q̄libet parte: vñ quelibz p̄s
decisa viuūt: et v̄i esse intētio Auerro. 1. de aia. 24. cō. 7. 7. meta. 56.
cōmē. ergo in hoīe qui est aial p̄fectū aia sensitiua nō est in q̄libet
p̄te. / **¶** Quarto p̄bat p̄ rōnes. p̄mo sequeret q̄ alia mēbra a cor-
de essent eque prima sicut cor. p̄bat p̄ia: q̄ aia sensitiua est for-
cordis: q̄ oēs potētie aie sunt in corde: q̄ potētie sequunt eēntiā
aie. sed eadem aia est forma carnis et manus: ergo ēt in carne et in
manu sunt potētie aie: ergo eque p̄ncipalia sicut cor. h̄ec est rō
Aūto. quā facit in forma ratiociniū dicendo cor p̄s̄natur in aiali: q̄
h̄z oia aie potētiā: et tunc cor generans alia mēbra generauit
ipsa aia. Aut ergo dedit eis oēm potētiā aie et hoc non: quia
tunc essent eque prima sicut cor: ergo quāsdā dedit et quāsdā non.
Aut ergo dedit potētiā p̄iores aut p̄teriores. f. sensitiuā et
motiua: nō p̄teriores: q̄ dedit etiam p̄iores: et sic habuerunt
oēs: sequit q̄ cor generas alia mēbra a se aia nō dedit potētiā
aie sensitiue. / **¶** Sc̄da rō sequeret q̄ in gnōne mēbroz eēt p̄ces-

Super primo

sus in infinitū. Nā si aia sensitiua est forma hoīs siue cuiuslibet p̄-
tis: tūc quelibet pars h̄z oēs potētiās: ergo quelibet pars indiget
organis: sed organa sunt mēbra: ergo qdlibet mēbrū indiget alijs
mēbris: et tūc querā de illis mēbris: vel sunt aia aia sensitiua
vel nō: et sic in infinitū: q̄re quiescendū in primo. f. q̄ solum cor sit
aia aia sensitiua: reliqua aut mēbra sint sibi organa. Sc̄da cō
sequētia est nota. f. q̄ si quelibet ps h̄z oēs potētiās aie: q̄ quelibz
indiget mēbris: nā ita dicimus de corde q̄ q̄ in corde est aia s̄m
oēs potētiās indiget organis: nam nō possit exire in actū diuer-
sarum potētiarum per seipsum sicut non possit videre et audire
et cogitare et ḡnare sanguinē per se: sed p̄ visu indiget oculo p̄ au-
ditu aure p̄ sanguine epate: ergo ita erit de quacūq̄ p̄te siue mem-
bro alio a corde: q̄ si aia est actus s̄balis: et per p̄ns omnes potē-
tie sunt in illo membro oportebit q̄ habeat organa. / **¶** Tertia rō:
tūc ossa sentirent q̄ habeat aiam sensitiuā: et per p̄sequens organa
num ad sentiedū: q̄ cuiusq̄ dedit natura potētiā aie et dedit or-
gana: aliter ista potētia eēt frustra: vt Arist. d̄ducit. 3. de aia. tex.
cō. 45. / **¶** Quarta rō materie appropiate mēbroz sunt sp̄es di-
uersae: ergo forme sunt sp̄es diuersae. p̄ia est nota per Auer. 2. p̄hy.
cō. 6. vbi vult q̄ cūz materie sunt diuersae differēntiae forme. aia
p̄batur: nā mā p̄p̄ia ossis est alijs dispoñibus mixtionis dispoñi-
ta q̄ mā p̄p̄ia carnis: vt habet 4° metheoz. in fine. / **¶** Quinta
rō sequit q̄ unitas cōsimilis nō ēt maior q̄ unitas officialis qd
est p̄ra Auer. 5. meta. cō. 11. et contra sensum visus. p̄ia est nota:
q̄ vtrobis est vñus actus s̄balis oia partis diffō ossis eēt diffini-
tio carnis. p̄ia est nota: q̄ diffō est forma s̄balis: vt p̄ p̄hy. cō.
63. / **¶** Octaua rō: caro petri et os petri plus d̄nt q̄ caro petri et ca-
ro martini. s̄l in organis: oculus meus et auris mea plus disse-
rūt q̄ oculus me⁹ et oculus tuus: sed caro petri et caro martini dis-
serūt nūero: et oculus me⁹ et oculus tuus d̄nt nūero: q̄ caro petri et
os petri d̄nt plus q̄ nūero: q̄ specie. et similr: oculus meus et auris
mea d̄nt plus q̄ nūero: et per p̄ns specie. / **¶** Nonā rō: mēbris di-
uersis vt carni et ossi manus repugnat continuari vere: q̄ d̄nt sp̄e.
p̄ia est nota: q̄ vel repugnat cōtinuari vere per quāitates vt p̄
formas: nō per quāitates: q̄ quātitatibus nō repugnat cōtinua-
tio: imo due quātitates mathematicae vel duo p̄nta se tangētia
faciūt vñū: vt. 5. p̄hy. cō. 22. ergo repugnat formis: sed non repu-
gnaret si eēt vna forma nūero vt notū est: q̄ repugnat et eēt diuer-
sas formas in specie: nā formas diuersas in s̄pe. f. formas per ut-
las repugnat p̄tinuari: vt. 6. p̄hy. cō. 2. vbi dicit. impossibile est vt
vñūm s̄m p̄tinuationē cōponatur ex diuersis sp̄e. aia est Auer. 5.
meta. cō. 11. vbi vult q̄ nō sit eēt vñūm mēbrum organici sicut est
vñūm mēbrum p̄simile vt os: sed os est vñū s̄m cōtinuationē: q̄
diuidit in partes que sunt cōtinue: vt ibidē Lōmētatoz: ergo vult
q̄ organici nō sūt vñūm s̄m cōtinuationē. Ampli⁹ s̄m Lōmēnta-
tozem ibidē vñū s̄m p̄tinuationē est a quo si pars auferat: adhuc
qd remanet d̄ vñū vt linea recta vel corpus aliq̄ cōsimile vt ca-
ro. Sed mēbrū organici nō est tale: q̄ si pars auferat nō d̄t vñū: imo
nō dicitur illud sicut si pars auferat a solutari. Ampli⁹. 5. p̄hy.
cō. 26. vult q̄ continuitas que reperit in mēbris continuatis. f.
organici: et etia in artificialibus nō est talis qualis est illa que re-
perit in mathematicis vt p̄ctus duab⁹ lineis et linea duab⁹ super-
ficiebus: nā ista cōtinuatio nō est nālis. f. vt organica dicimus na-
turaliter cōtinua: vt ibi intelligit Auer. ergo cōtinuatio cōnālis il-
lius vt ossis ad aliud vt carnē est per duas superficies et nō per vñā
cōem. et illud cōmētū male intellectū facit imaginari q̄ p̄tinuitas
nālis sit cōtinuitas mathematica cū Auer. hoc voluerit nisi de q̄
dam nāli cōtinuatione sicut est p̄tinuitas diuersoz p̄siliuz et diuer-
soz lignoz: nā simile in suis p̄tib⁹ est vere p̄tinuū cōtinuatioe me-
taphysica: et hec fuit mens Auer. sigs cōsiderat. / **¶** Decima rō: que
sic se h̄nt q̄ vñū pōt in aliq̄ effectū in ḡnē: aliter nō pōt aliquo
mō nec intēse nec remisse nec cōpletuue nec dispoñitue videntur
specie differre: sed quedā mēbra organica adinuicē cōparata ita
se h̄nt vt oculus et pes et quedā cōsilia vt caro et os. q̄ maior p̄bat.
q̄ forma est p̄m operationis: ergo p̄icipantia in eadē forma p̄nt
in eadē operationē: q̄uis nō sit neciuz equalr posse in illā. Nec va-
let si dicat q̄ stante vna forma sūt diuerse opōnes pp̄ diuersitatē
cōpōnuz et cōpōnū mēbroz. nam opatio d̄z h̄e latitudinē tantaz
quātā h̄z cōpō: q̄ actus d̄z h̄e latitudinē tāā quātaz potētia: alr
forma eēt sine opōne siue opatio sine forma: f. forma nūero vna
stat cū cōpōne lata tanta latitudine quātā est diuersoz mēbroz
cōpōrio: ergo eadē opatio diuersificata s̄m gradum stabit cū cō-
plexione s̄m graduz diuersificata: ita q̄ vñus gradus opōnis sta-
bit cum

Bentilis

acutus: et alia fieret teresa polita specularis: et alia ps mollificaret ita qd est possibile: et ultra h imaginis in medio ferri vna partes circuecirca speculari lucida que irradiaret oēs alias pñctas ptes ferri sine qua irradiatione opari nō possent: manifestū est enī qd hoc totū corpus hz aiaz ferrea: et totū est cōtinuū: h vna ps fit fm aliqū modū discōtinua ab alia: et qd aia ferri fac has oēs operationes et nulla ps in hoc qd est eē ferrū est alia pñcipalior: sed in h qd est alias radiare sicut suo mō imaginabimur vnum hoīem siue vni equū in quo ē vna aia sensitiua iformas oia mēbra: et p oia faceret oēs opōnes. f. p diuersa diuersas opōnes: et ideo videt p oculū lū ambulat per pedē: et pēs. i. aia pedis p oculū videt: et oculus per pedē ambulat et sic de alijs. Sed dubitat p qd videt p Auer. 1. de aia cōmēto. 89. vbi vult qd aia nō facit diuersas opōnes p vni: casz virtutē et mēbra diuersa: sed ex hac opione tua iuncta cum alia que dicit qd potētia nō differt ab aia: sequitur qd ad diuersitātē operationis stante vna aia solū regit diuersitas mēbroz. C. Secūdo dubitat. qd si aia sensitiua extēdit sup qualibet pte sicut forma ferri sup ferro: g. manu amputata eēt factū aliud indiuiduū sic cū de vno frusto ferri hūit duo frusta. C. Dubitat tertio p qd aia sensitiua fit forma vltima dāns eē vltimū pter eā possumus ponē diuersitates specificā in vnaquaq pte. v. g. carne respectu ossis: et hoc p diuersas formas sbales p fūgētes in diuersitate mixtionis et modoz sbe. C. Dubitat 4. qd videt ex his qd gñatio aialis fit sicut rei hūi qd si sbale forma qd est p Arist. 2. de gñōne aialius. et Auer. coll. 3. ca. 3. 7. 6. phy. cōmēto. 59. 7. 12. meta. cō. 2. 2. Auer. 3. cañ. fen. 21. 2. cap. C. Ad p. dōm pōt intellectū illius cōmēti qd per diuersitātē virtutū disticta cōtra diuersitātē mēbroz intēdendo nām aie talis pfectiois sue lineatōis que dī pñ. tot vel tot operationis sicut fit aia aialis hūis solū sensum tact: hz solū vna virtutē: et hoc qd est talis nā: vñ si eēt sepata talis est aia talpe hz quatuor virtutes qd nō hz vñū: et tū aia talpe est vna forma simplex nō hūis in se qmō res que sunt quatuor virtutes. aia eq hz quaque virtutes. aia hoīs hz sex loquēdo in exēplo et quēcūq istarum formaz est forma simplex. C. Secūdo pñderādū qd p mēbra diuersa intelligi diuersa i modis cōplonū et modis sbe et alijs naturis vt caro diuersificat ab osse et alijs mēbris et manus ab oculo. C. Tertio pñderādū qd p mēbra iuncta intelligi mēbra pñcipalia et pñcie cor: in qd pñcipalibz reliqua alia mēbra vniunt per modos caloz qd recipiūt ipsa pñcipalia dicunt vñū: qd sunt pñ. respectu alioz et hoc totū dī verius in corde. C. Quarto pñderādū qd p mēbra cōueniētia intelligi mēbra pñcipalia vna forma sbali vltima p quaz pñstunt in esse specifico. C. his habitis qd sunt expōnes vocabulor qd vbi vñū Auer. dicant aia sensitiua hoīs nō agit opatiōes diuersas. v. g. opōnes qnq sensui per virtutē vñā et mēbra diuersa: qd si aia hoīs eēt vñus virtutū vel paucaz nūq posset p diuersitātē mēbroz diuersa agere: sicut si aia aialis hūi solū sensus tactus iformaret mēbra hūana: nō ppea oparet plures opōnes: et si aia talpe ponat in hoīe non videret. C. Nec 2. agit opōnes diuersas per virtutes diuersas et mēbra vñia. i. vñū dīpōnis: qd si aia hoīs iformaret corpus oīno homogeneū nō ageret diuersas operationes: qm illa aia habeat diuersas virtutes. C. Nec 3. agit diuersas opōnes per virtutes diuersas et diuersa mēbra. tñ. qd il la diuersa nō eēt iuncta in vna forma sbali: qd tūc rediret opinio Platonis: nā h aial nō eēt vñū. C. Sequit 4. qd aia hoīs agit operationes diuersas qtuor pcurrentibz. pñcio qd p virtutes diuersas. i. per aiam vñā que est pñ. diuersaz opōnū. Secūdo ē p mēbra: qd diuersa pñtia et diuersa organica p diuersitātē cōplonū et modoz sbe et cōplonū. Tertio. et p mēbra vñia. f. pñcipalia: qd requirunt mēbra pñcipalia pbat diuersus modus caloz et nō possz eē in vnoquodq mēbro ex intrinseca mixtione in qua sunt diuersa. Quarto. opz qd mēbra pueniāt i forma sbali: aliter rediret opinio Platonis qd aial nō eēt vñū. C. Opinant qd facit p virtutes diuersas et mēbra vñia. f. pñcipalia et mēbra diuersa. et intelligi cum dicit p virtutes diuersas et mēbra diuersa. i. cū h qd agit cū mēbris cōueniētibz. f. in sbali forma: qm si sic nō intelligeret erit idem cum sermone Platonis: qd si poneret mēbra diuersa fm diuersas formas sbales vltimas: ista eēt sic opio Platonis qd posuit vnam formā sbale. f. vñā in cerebro et aliā i corde: et sili si p diuersas vñtes intelligeret diuersas aias et nō vñā aiam rediret opinio Platonis. C. Ad 2. dōm qd hic hō demōstrat iniquatū est qd vñū p vñā formā extensam in mā: sic est de eo in diuisione sicut de diuisione ferri vñū homogenei: sed in qñtū est qd vñū aggregatōe suaz pñū diuersaz ordinataz ad vñā opōnē pñcipalē que est cognitio diuino maius ab eo nō facit aliud indiuiduū f. pfectū. C. Ad 3. dī cēdū qd tu potes icedere altera duaz viay. pñia qd nulla dīa sbali talis fit iter mēbra: sed solū dīa in modis cōplonū et aliay naturay qualis dīa reperiri pōt in vno diffōmī pñuuo hūite vnam solā formā sbale sicut in ferro supra exercitatio: et sic in auro cy-

Dubi. p

2°

3°

4°

Ad p. ou.

Ad 2. m

Ad 3. m

Super primo

ius ps ē fixa et ps gelata. et vi supiciali dicere Auer. B. coll. 3. 1. cap. vbi dicit. dīa que inuenitur in istis corporibz pñtibz nō euenit nisi fm oīam calidi frigidī fieri et bu. fm qd inuenit temperatā in eis: et est determinatū in 4. metho. qd forme eaz nō sint aliū nisi forme cōplonales sue: et qd accētia que sūt pñia in vnaquaq spē ipsoz nō sunt stātia p se. i. a. p se. sed sūt sequētia formas cōplexionales. et aut exponi sba. i. a. sba qd nō erat dōm qd diuersa accētia in diuersis siliibz eēt sba: sed an essent a diuersa sba. et fm hāc viā qñ pñi et medicī dicit mēbra eē diuersaz spērum ipsope sumūt ibi dīaz specificā p diuersitātē in multis accētibz: qñuis in sba sunt pueniētia. C. Secūda viā ē qd vñūq dōz cōsile differt ab alio spē qñ pñderat pter vltimā sbale formā qd est aia sensitiua. f. cūz cōsiderata fuerint vt sūt sba aia sensitiua sunt vñū nūero: et ē dicē qd in hoīe sunt plures forme sbales nō qñt act: vltimū cōpletiui per quos act? specificent: imo p vñā solā sbale formā qd est aia sensitiua oia mēbra sunt in actu in aiali vñū. forma enī sbalis ossis per quā os sbali est aliū a carne nō ē i actu vltio cōpletiui ossis: imo sicut potētia et recipiens actū cōpletiui qd est aia sensitiua: et iō corrupta vel p diuina potētiā remota aia sensitiua remanēt mēbra sub pñpys actibz et dīa spē: et qd euidēt declar b est: qd cōplexio siue caloz nālis pñpys vñūq: cōsile ē diuersus a caloze cōplonali alteri: p qd calozes dōnt cōplonali: et oēs illi calozes nō sūt vltimū act: cōplonales in pñtibz: imo sūt sicut potētia et ptefectibiles vno caloze actuali et sba a corde sup oia mēbra. C. Item dicim: qd forme sbales diuersae in vnoquodq pñti nō sunt in actu et vltio: f. sūt potētia et ptefectibiles vltia sba qd est anima sensitiua. C. Ad 4. dōm qd iā sūstētimus qd totū aialis gñatio fit sicut qd totū sanguis p disponit et sili sup totū iducit vna aia sensitiua: et si in h fit successio ē pp sili eē pñuui cui ptes qd sūt magz pñp: que agēti qñs dā quo ignis pñuuo gñat in ligo. et qñ dī qd cor p gñat intelligit quātū ad manifestationē sue opōnis. Sequimur autē viā cōm qd p gñat cor subsequēter alia mēbra: et qd gñans ē vñus et mā vñā pñuua pñuui aliqz gñat et cor dī gñans aiaz: qd ē sic finis i qd ordiant. C. S. tu diceres statū qd cor ē p gñatū mā fit discōtinua et nō vñā. Dōz p qd falsū ē sic lignū cui? ps ardet est pñma ligno nō ardēt vt post dicet. vel dōm qd virtute vñū agēti dātis vñā formā fit recōtinuatio sic si vñus ignis iciperet ardere lignū pñmo ab vna pte et postea ab alia vt totū fieri vñus ignis pñuuius. C. Propter solones quārū dā rōnū pñderādū qd aia sensitiua cōsiderat siue sumit s. vñū pñmo pñtia sba fm qñ dī qd cor p gñatū in eē circūscripta opōnē: et vt sic est act? sbalis oīs pñis cōnfirmis et disponit ad ipsas cōplo et nō regit corp? manifestā organizationē vt sūstētare p aiaz: vñūq pñtia pñtia aiaz est aiaz: et iō in pñ. gñōnis parua vel occulta organizationē est in hoīe cū p aiatur in vtero: et h mō sumit aiam pñti qñ dī qd ea absolute dicunt qd est sba que est forma. Secūdo sumit aia pñtia sba ordinata in opōnes: et tunc est act? corporis organici. et h mō sumit aiam pñti qñ dicit qd est act? organici corporis: ita qd ipsa aia quātū ad suū totalitātē virtuale. i. quātū ad oēs virtutes: et fm qd potēs opari oēs operationes est act? totius hūi? hoīs hūitis oia organica: et vt potēs opari imediate pñcipalē opōnē que est: cogitatio est act? pñcipalis mēbz. v. g. cordis vñ cerebri sic organizationē: et vt potēs opari alias opatiōes min? nobiles est act? pñti minus nobiliū. v. g. vt potēs vidē est actus oculi si visio fit in oculo. C. Ex qd appet p quare mēbra organica cōposita ex siliibz dicta sunt ista anime ab Arist. 2. de pñtibz aialiu p ca. 2. ab Aui. supra. nā organizationē nō ē in vñā nisi pp opōnes aie sicut silipta pp fistulationē: et quanto aia opatiūoz tāto organizationē maior: vt enī aia constituat ut eē sbali sili. i. vt sit actus materie nō regit organizationē sicut appet: quia minimum carnis est aiatū. C. Secūdo appet qd aia potēs opari ē act? totius organici et nō pñcie partis: vt enī potens operari. v. g. vidē est act? totius oculi: qd mēbra hūitis talē figurā et cōcauitatē et hūi mēbra sunt cōsilia: et quoz partes decise vñunt hūit aiam que est actus totū et partis. et dī illoz aia. q. vna in spē: sed diuisa manu vel pede vñ oculo nō: et dī illa pluralitas aie in numero et qñ vñitas in spē non qd sint actu diuise et numerate: sed sicut forma ligni: continui dicē multiplex nūero vel vna spē: qd per diuisionem pñti fieri plura ligna numero: f. aialis organici mēbz dī aia vna numero: qd nulla pars diuisa potest operari: et sic intelligit cōmētū Auer. p de aia 93. 7. 94. C. Considerādū tñ qd h dicam mēbra organica esse aie in sba vñūle: tñ in sili et pñ. in omni opōnē est cōplo. Et ratio ē: qd sicut sba que est aia est pñ. et pñcipale agens in omni opōnē aiatū: ita cōplexio que est imediatum disponēs ad aie receptionē est pñmū in sili: et iō sba. dignificauit cōplexionē et posuit eaz qñ sba: vt apparer p de vñitate partū. 9. ca. C. Tertio appet quid voluerūt antiqui dicere multi cū dixerūt cor eē aiatū et reliqz mēbra esse

Ad 4.

bra eē infra cordis: quibus viderent quia aia sit act? cordis 2 alio-
rū: nā aia sensitiua que informat cor agit per cor nobilitate opera-
tionē. V. g. cogitationē fin multos q ponit illas virtutes in corde:
sed p alia mēbra agit aia opōnes immobiles 2 famulantes illi? virtu-
tis: 2 iō alia mēbra dicunt famulari siue seruire cordi: vel dicem?
q q alia mēbra a corde nō possunt agere nec viuere nisi informa-
to calore: cuius calor est oīs: iō oia possunt dici facta per illuz ca-
lore sicut materie sunt facte pp formā 2 organa pp arte artificis
2 nō ecōtra. C. Tertio mō aia sumit pro aia pōsiderata sub potētia
nobilitati vel nobili habente dominuz sicut potētia volutiua qua
volitione actiones intellectus. f. abstrahere 2 intelligere sunt redu-
cte ad istam volūtate: vt. 3. de aia. cō. 4. s. 7 per pns vntio imagi-
natiōis cogitatiois 2 memorie qua seruit intellectui: vt de codē. 3.
cōmē. 7. 2 cō. 20. qua eē volūtate siue potētia volutiua exercem? mo-
tus volutiarios sicut motus vti siue mediato: 2 h mō sumit aiam
Arist. in li. de cā moraliū cū dicit. q nō est opus in vnoqz eē ani-
mā: sed in qdā pñ. f. corde: vult enī dī. q quēdammodū in ciuitate
bñ legib? stante nō monarcbā in loco vno cū sua iusta volūtate
quilibet hō ciuitatis facit qd sibi pñerit: 2 ita reducta est in vnu: 2
iō dicunt agere q p sētudinē ab Arist. 2 actio illa a qdūqz hoīe
sit p sua virtutē sicut p pñmū 2 immediatū agēs: nec opz q monar-
cha agēs vniūqz hoī dīngat: 2 sit particulare mouens in vnoqz
qd sit imō eē sic qdā vīe mouēs: ita aia cognoscēs cognitioē co-
gnitā 2 volēs: nō opz q sit in vnoqzqz mēbro volūtariē moto: i-
mō iudicio dato p cogitatiū q bonū est ambulare 2 volūtate vo-
lēte q sit opōnes cordis vel cerebri pedes mouent: nec illud iud-
iciū nec illa volūtās est in pede sic in sūro sed in corde: sed pedes
aiati eadē aia qua cor hñtes p pñā organizationē ex pñb? oīs et
mollib? cū calore dato a corde 2 cerebro mouent: ita q mouent
p pñā potētiā in eis q pō? nō est aliud q aia cū tali calore 2 tali-
bus organizationib? 2 h volūt dīcē. ista ca. de virtute motiua. 2
Auer. coll. 3. 2. 1. 5. de infinis volutariū mot? cū dicit. q virt? volun-
taria cōis ē in corde h est in musculo. i. verno cordis: 2 vtutes pri-
culares volūtariē in vnoqzqz musculo. p vtutes aut pñculares
volūtariās nō intelligit Auer. pñculares acē? volutiōis sic est velle
pōmū manus mouē? velle vniū de taberna vñ pes mouē? quia
istū sit act? volūtariē vñū quā vocat cōē. i. potēte ad cōē volu-
tione: sic intelligit vtutes pñculares motiui in vnoqz musculo q
sunt nate obedire volūtati cordis: 2 hoc ex ordie nāi quē hñt ille
virtutes ad volūtate cordis: 2 iō mēbra dicunt hoc agē p nām ab
Arist. ibidē. q dī per musculū possunt? intelligere neruū apparet ex
eodē Auer. p li. c. de forma auris l3 p musculū cordis possunt? itelli-
gere carnē cordis que neruosa est 2 filis musculo: vt Aui. sen. i. 1.
cap. 7. sic appet intellectus ter. Ari. g multos fac errare. C. Cōside-
randū 2? pp solōnes rōmū q cū dīco potētiās aie ex pte aie nihil
intelligo nisi ipsas aiam: ita q cū dīco aia sensitiua h3 potētiā mo-
uēti 2 potētiā cognoscēti 2 potētiā cognoscēti sunt. 6. vel. 5. nō i-
telligo in ipsa aia res diuersas siue multiplices: sed intelligo q aia
que est vna forma simplex est pñ? pñcipale: q pductiū opōnis
motiue 2 cogitatiue: 2 hoc q est talis nature vel pfectionis i gra-
dib? enūciat: sicut cū dīco potētiās aie ex pte organoz nō intelligo nisi
ipsas nās diuersas in diuersis mēbris: 2 aggregatū ex aia 2 orga-
no dī potēs in pñā opōnes per aias 2 p dispōnes organū q sūt cō-
plerio talis 2 cōpositio. f. figura simulatas a ligno 2 alia b mō ex di-
ctis. f. 7. 3. appet solo ad oēs auctoritates Lōmē. q pbat q mēbra
vniū aialis differat spe: que cōcedit accipiendo ipso pte oīaz spe
cificā: vel eē dīnt spe nō sicut actu vñio quo in eē cōstituant. l3 sic
actu pñio: 2 potētiā vt supra diximus in solone tertie dubōis
2 cōclusionē assumptā: nec itē dūmus hic ostēdere pñre dīaz iter
vntatē celi 2 aialis: tñ silitudo est talis: cū enī imaginariū totum
vñū aial integratū ex oib? mēbris imaginat? eris totū celum mo-
tus diurno motu: 2 cū imaginat? eris vñā aiam sensitiuā q est for-
ma oīs pñs corpis siue totius: l3 pñ? cordis pp calore pñcipalē:
tūc imaginat? eris vltimā intelligētiā que est totū celi pfectio l3
pñcipalē pñmū mobilitas. 2 cū imaginariū diuersa mēbra 2 diuer-
sas pfectiōes specificas que sunt sbe vel vt sbe diuersoz mēbroz
spē: tūc imaginat? eris diuersitatē spheraz 2 diuersitatē intelligen-
tiay q sunt sbe appropriate diuersis spheris. 2 cū imaginariū di-
uersitates specificas mēbroz nō eē vltimas pfectiōes eoz: l3 oēs
pñci per vñā sbe q est aia sensitiua que est postrema sbealis pfe-
ctio oīaz mēbroz 2 pñcipale opēras in eis: tūc imaginat? eris oēs
intelligētiās eē in potētia 2 pfectibiles p vltimā intelligētiā q ē pñ?
2 vltimū mouēs in oib? intelligētiay: 2 diuersitas sbealis q est diuer-
sitas aialis diuersas spēs qd vñā sbe nō est cōis pfectio: l3 ē q-
lis diuersitas mēbroz aialis vñ? in vno aiali: 2 celi nō sūt colliga-
ti sbe mēbra sūt colligata. f. Dec fuit imaginatio Auer. de celo fi-
q3 cōsiderat p celi: 2 in cō. 99. 2. celi. cōmē. 4. 2. 4. 2. 7. 1. 7. Ad

aucto. Arist. iā appet qd oīm in notabili p vbi cōcessim? q aia vt
forma dās eē act? cuiuslibet pñs: l3 vt pñ? diuersas opōnum
est forma toti? corpis: 2 vt pñcipiū hui? opōnis est forma hui? to-
ti? organi. C. Ad rōnes in dī. Ad primā rōnē Ant. pcedo q qdli-
bet mēbrū est eque pñū sic cor quo ad cēntiā aie qua qdūqz mē-
brū 2 cuiuslibet mēbrū pñs informat: l3 nō quātū ad opōnē vt appa-
ruit supra. C. Ad 2. rōnē dico q in mēbris nō est pcessus in infini-
tū: 2 nego pñaz. 2 cū pbat q qdlibet ps informat aia sensitiua h3
oēs potētiās. vñm q h3 cēntiā aie sensitiue: 2 sic oēs potētiās vt
dicūt idē est pō? q cēntiā aie. Et cū dī: q quilibet ps idiget orga-
nis: vñm 2. pñmo q vñm est 2 nō est ex h3 pcessus in infini. nāz
qualibet pte aie sensitiue data in qdlibet pte oia mēbra sūt organa
illi? aie q est in illa pte. V. g. aia sensitiua q est i dīgito pedis videt
per oculū 2 audit p aurē: 2 sicut aia sensitiua in oculo videt p ocu-
lū 2 ambulat p pedē: 2 rō hui? ē: q oēs iste ptes aie sensitiue sunt
ptes vni? aie nūero. Scdō? vñm negādo pñaz: nāz aia sensitiua q
est in manu vel oculo vel carne est ps vni? aie sensitiue nūero. f. q
est vna in toto corpē sic vna albedo in toto ligno: 2 iō ipā tota aia
vñm nūero idiget oib? organis. i. in toto hoīe sūt oia organa: nō tñ
segrū q qdlibet ps isti? aie vñm nūero idiget oib? organis. Et cū p-
bat q aia sensitiua cordis idiget organis: vñm q anima sensitiua
cordis fm q ps vniū aie sensitiue exītis in toto ita idiget orga-
nis sic aia sensitiua pedis: sed aia sensitiua cordis: q cum talibus
dispōib? cordis agit pñcipalē opōnē que est cognitio: iō indiget
oculo quo videat aia sensitiua oculi: 2 q videre est opatio ista-
lis respectu cognitiois: iō cor idiget mēbris sicut dās formā iudi-
geret mā: 2 iō dī q corde gñato totū est gñatū in potētia: cor h3
spñ aptū ad oia. f. 7. 3. tu. d. si aia h3 istas ptes q sunt ptes vni? aie
nūero: q si abstraheret a mā aia hñt ptes. vñm p q nō: q nō ha-
beret quātitatē. Vel vñm q sic: q hñt q nulla partius aie posset
recipi supra aliā in eadē pte materie: q aliter eē forma intēdibi-
lis 2 remissibilis sicut albi: 2 hic oīmittimus multa. C. Ad 3. vñm
q oia nō sentiūt immediate: sed sunt ps aialis sentiētis: l3 Auer. ad
trac. 9. pñm lib. 1. s. c. dīaz dīcat. f. Ad pbatōnē cū dī q cūcūqz nā
dedit potētiā aie ei dedit organū. vñm q hñs potētiā aie vñm fm
spēm siue vniū fm nūmex h3 organū cōres pōdēs illi potētiē ni-
si sit mōstruoz: 2 sic arguit Arist. q aialia hñta potētiā sensiti-
uay que nō mouent in loco nō hñt potētiā motiua in loco: q cum
nā pfecte opēref dedisset eis organa motiua: l3 hñs potētiā aie q
est per pte aie que cū alijs pñb? cōstituit vñā aiam nūero 2 vniū
aiatū nūero nō opz q hñt organa illi? potētiē vñbūqz sicut nō oīs
oculū eē in osse vel in pede: 2 per hoc cessant multa argu. que sūt
2 credūtur fortia: sicut cū dī. si plāta hñt sensitiuā: q sentiēt. Dd3
q pñā 3. 2 tñ ista alia pñtia nō ē: si oia hñent aiam sensitiuam q
sentiēt immediate: 2 iō pōt dīci q oia sentiūt: q caro sentit que
simul cū osse cōstituit vñū aial. C. Ad 4. vñm p solo ex dictis in so-
lutione tertie dubitationis supius motē vbi dēclum? qdō stan-
te vna forma vltima oīaz mēbroz: mēbra tñ pñt dīci differre spe
duob? modis. C. Ad 5. vñm q vntas cōsimilis 2 vntas que su-
mit ab vntate forme sbealis vltime nō est maior q vntas officia-
lis. S3 ex pte modoz sbe cōsimilis vntas est maior: 2 h cōsiderat
intelligētes q mēbrū organū quāto magis organū tāto magis
informet hac forma sbeali fm q vniū. i. fm q nō diuisibilē: 2 per
pñs fm q vñū in forma vel fm q totū: 2 mēbrūm pñt quāto ma-
gis cōsimile tāto magis informat fm q multiplicabile siue fm q
multiplē in potētia: 2 per pñs nō fm q vñū continuū. hoc voluit
Lōmē. 5. meta. 1. 2. 3. cōmēti. C. Ad 6. rōnē vñm 2. pñio ne-
gādo aīas si vīs sequi illā viā: 2 ad pñbūz dico q in multis entio?
diuersitates specificas sūt traditē 2 nō possent demonstrari negātī.
Scdō cōcesso ante nego pñam 2 pñs. aliqua enī diuersas spēs
que nō cōstituant per illas in actu vñio pñt actuari vna forma s3
nūmex: vt supra diximus in solone tertie dubōis. V. g. in vna pte
plante sunt res qtuor elīcoz: q est aliqd ei? qd fuit ignis: 2 aliqd
eius qd fuit aq: 2 vltia hoc est aia vna: 2 hoc fm opt. nām de in-
xtione elīcoz. C. Ad 7. pcedo q diffinitio que solā formā sbeali
vltimā accipit eadē est carnis 2 ossis: l3 diffinitio que accipit cūz
hoc pñā qdā accētia est diuersa: 2 tales ē diffōnes cōcedim? a
Lōmē 5. pñi. cō. 10. 2. s. meta. cō. 5. C. Ad 8. vñm q caro petri et
os petri quātū ad vltimū actū per que cōstituit in eē plus cōue-
niūt q caro petri 2 caro martini: q quātū ad qdā accētia 2 mo-
dos sbe: vel quātū ad sbeam que nō est act? vltimū caro petri 2
os petri plus differunt q caro petri 2 caro martini: 2 iō corrupta
vltima forma p quā cōstituit in eē 2 separatis istis pñbus os qd
fuit petri 2 os qd fuit martini poneret in vna spe mītoz aut p-
pñqz 2 caro in alia spe. C. Ad 9. dicem? ad aīas q carni 2 ossi
nō repugnat vere pñuari in loco aliq: 2 in oī loco 2 fm oēs sup-
ficiē repugnat vere pñuari. Exēplū: tota cū man? est pñma in
vola: sed de dīgito ad dīgītū ē dīscōmūna. f. Ad Lōmētatoē 5. pñb.

Bentilis

2.5. meta. dōm vt dicit qd organici mēbrū nō est vñū pñuitate fl-
cut os ē vñū f3 ē vñū figura. v. g. pñiles ptes cordis situant talr: qz
fit talis figura qua cor meret aiaz. i. est organū aie: z qz hec figura
nō saluat in qñbet pte: iō qñbet ps cordis est cor: nec qñbet ps
man? est man? . Jsta g stant fil mēbra pñilia cōstitutia manū non
sūt vñū pñuū f3 oēm lineā: f3 sūt vñū in figura tali z tāta qñtitate
gbus man? est organū z mēbra pñilia sūt vel in manu vel alibi ve-
re pñuua. v. g. si facis circinū de vna virgulta nō f3 oēs lineā z pñe
ptes circinū sūt cōtinue: f3 in loco gibbofo. f3 qd dixim? voluit Lō-
mētator pñictis cōmētis. 2.5. meta. cō. s. 7. cō. 31. 2. 1. de aia cōmēto
penul. / 3 dubitat. qz pñilia sunt cōcessa differre spē f3 vñā viā.
z Lōmētator dicit. 5. pñy. cō. 39. qd oīa spē non pñuuant. dōm. 2.
*primo qd nō differūt spē vt vltimo actu p qd i cē pñuuant: imo
sunt vñū nūero z sic pñuua p vñā formā: z sic itelligit cōmēto. 90.
pñmi de aia. Vcl dōm qd diuersa fm spēm p accūs pñt cōtinuari
cū vñā mār pñuua qñt ad aliqñā sui pñt i formā alia forma spē si-
cut narrat Lōmētator Alcibi de plāta posita in fonte hyberni-
co de qua qñt ponit in aqua fit ferrū cōtinua cū plāta sicut appet
de ramo viridi z sic oīa de carne viua z mortua. modus at imagi-
nādi h3 q imaginemur vñū lignū pñuū: forma at ligni nō est cōti-
nuā: nisi qd cōtinuant in qñtitate corrupta: f3 forma ligni i mediata
de alia alia mediata remanēt: z eadē qñtitate q pñt remanebit
eadē cōtinuitas que prius: z ita in eodē sanguine cōtinuo f3 educat
forme diuersē forme sūales cōsistūz dñtū specie pñmū modū su-
pñaditū ad huc poterit saluari cōtinuitas: h3 tñ fñones difficiles
sunt: z absqz hac difficultate pōt trāsire. / Lūg Lōmētator dicit. qd
oīa spē nō cōtinuant: dōm qd prius distincta specie nō cōtinuant:
sed vno cōtinuo posito in vna pte ei? pōt fieri alia spē sūate cōti-
nuitate z de tali cōtinuo non vñificat qd dī. 5. pñy. cō. 39. est cui hec
cōtinuatio facta p accūs. f. cū ramus viridis sicco cōtinuat lēn:
tñ est dicere qd mēbra in actu nō differūt spē. CAd 10^m supponē
do maiorē nec mediata nec imediata: sed aia sensitiua oculi audie
z ambulat mediate. f. mediate pede aure. Et cū dī qd si forma vna
in diuersis mēbris fac diuersas opōnes hoc est per diuersas com-
plexiones z nās alās. dōm qd sic. f. simul cū aia talis gradus. nā si
in oculo hoīs ponere aia talpe nō videret. / Ad totū relictū pro-
cessus rōnis dōm p qd quāta est latitudo opōnis tāta est cōplōnis
z etiā aie. i. nō fit opatio nisi ab aia z cōplōne z naturis alijs: nō tñ
qualis est diuersitas actualis opōnis talis est diuersitas actualis
cōplōnis sicut nec ē aie: z iō cū vna cōplōne diuersificata solum
fm gradus sūt opōnes diuersē fm spēz sic a calā z sicca fm mag
z min? diuersificata puenire pōt albu z nigrū. Lcl dōm qd opōnes
sunt diuersē fm spēz: stantes tñ sū vna cōplōne nūero. f. sub cōlo
cordis actualis. CAd 11^m cōcedo qd ptes hoīs differūt spē nō qd
constituant in vltio actu per oīas illas specificas: s3 p vñā sūaz
que est aia sensitiua. CAd 12^m dico qd gñatio aialis in pñi? gñō-
nis quāta ad iudicōne forme sūalis que est aia sensitiua vna sup
toto est in eadē spē cū gñatio eodē in fine: sicut gñatio ignis i ligno
a pñi? ad finē: sed gñatio aialis quātū ad diuersitates organoz a
pñi? nō est eadē spē z in fine sic cor qd p gñatur nō est in eadē spē
qd pede q vltimo gñatur. diuersitas autēz specificā organoz. v. g.
cordis ab epate nō est per formas sūales vltimas: qd hñt vñā auī-
mā sensitiuā dāre ēē: sed per accētia diuersay speciey qd? sunt di-
uersa organa. v. g. cor est figure rotūde z epar figure gibbofe que
spē differūt. sūt ptes cordis sūt alterius fit? z nūeri qd partes epa-
tis. z hoc inuebat Lōmētator: cū dixit: sed de alia spē. f. quo ad ac-
cētia: f3 fit in eadē specie. f. quo ad formā sūalē: z qd organizatio
v. g. figura rotūda cordis qua cor meret aiam. i. ēē organū aie est
dispō toti? cordis z nullius vni? pñis cordis: iō in gñōne aialis ē da-
re vñū pñi? quātū ad organicoz pñductionē: f3 in gñōne cōsistis pñ
nō est dare pñcipiū cū dispō extēdāt extēsiōe qñtatis: sed totali-
tas figure vt circulatio acqñt in instāti: vt. 7. pñy. 16. cō. 31. Aliter tñ
posset in gñūdā organicoz assignari oīa specificā sic assignata est
inter carne: z os z dices qd caro epatis z caro cordis differūt spē
z ob hoc epar z cor differūt spē qd est sūa: f3 nō fit act? vltimus con-
stitūes in ēē vel sepe diximus. CAd 13^m cōcedo qd receptio i car-
ne que est mediū sit mālīs: nō tñ sit oīno mālīs sic in re ēē f3 dī f3
ri sensus sine corruptiōe: imo calitas in carne h3 quēdā modū in
mālitate latente: z rō est. qd mediū qd est caro mouet in rōne cāe
sicut media in alijs sensib? sed qd sensus tact? ē valde mālīs respe-
ctu alioz later multū in eo. Et cū isert oīs receptio que fit medi-
ante carne per suā cōplōne est mālīs: z p aiaz carnis imālīs. dōm
qd in carne vt mediū nō imaginor duas receptiōes sic nec in aere
vt mediū vñus: f3 vñā receptiōne que respectu forme ēē est qdā-
mō imālīs f3 sit occultā: f3 est mālīs respectu ei? qd fieri in pñu-
la sentiēte. v. g. neruo. z si sunt due receptiōes eodē mō se hēbunt.
Et cū dī id p qd fit receptio imālīs est aia sensitiua. dōm qd pñu-
la pñcipalis in sensatōe in qua dat iudiciū recipit imālitate: nō fo-

Super primo

luz p viā sensitiuā f3 per cōplōne qd est suū organū: sic g ad ēē me-
dium regit determinata cōplō: vñā aia stat cū quodā calore vt i-
telligit ab Arist. 2. de aia. 7. clari? a Lōmētatoze cū dixit. qd ignis ē
cōis oibus sensib?. z hoc voluit Lōmētator cōmēto. 130. cū dixit.
qd pñtio organū sensus ad ignē est sic pñtio ad formā. CAd 14^m
nego pñas volēdo tenere qd neruus sit insit? z caro mediū:
z dico qd caro plus recedit a mediū sili mediū pōdēt qd est curis
qd recedat neruus: vel dōm qd nerui friditas z siccitas tēperat spi-
ritu vitali: ex hoc solo ad cōfirmatiōe. CAd 15^m nego pñas: f3
enī calor ēē imediate ponere sup neruo organo tact? qd fit il-
lud nō sentiret: imo opz prius recipi in mediū qd sic se h3 ad tactū
sicut aer ad visus: qd fit illū mediū: sic est snia Auer. 2. de aia
cō. 115. 2. 116. CAd 16^m dōm qd iudicū difficultatē cōez mibi z ad-
uersario de multiplicitate sensus tact? dicam? qd Auer. imaginat
carne ēē mēbrū mag vñū qd fit neruus: z iō arguit qd si caro est i-
strumētū sensus tact? tact? est vñus vt appz cōmēto. 107. neruus
autē est multiplex valde i sui pñ? cū sint. 7. paria a cerebro: 2. 31. pa-
ria a nucha z p neruoz ramificatiōe nerui sūt multipli multipli-
ces: z iō ob diuersas pñtiōes qd? fiat sensus diuersoz tāgibiliū
fuit meli? diuersificare p neruos qd per carnē. Et cū dī in eadē pte
vel in eodē neruo pōt ēē tēpamentū p sensu calī z fridī: z p sensu
siccī z hūidī. dōm qd vñū qd vñū ēē certiora z pfectiora erūt qñ sūt p-
ta in diuersis. vñū at post qd sūt distincta p neruoz modos sūt in
aliq vno vel nō ēē qd de qua nō habem? dīctū. Appet qd ex dīct
qd aia sensitiua ē forma sūalis oīs pñis corpis quā opōne? plus qd
cōmētator in thegn tra. 2. cō. 12. retigit dubitās illā cōfirmare.
CAd 17^m h3 habet ponam? quare pñones. / Pñia. oēs virtutes aie
vt se tenēt ex pte ēēntie sūt inate in mēbris in qd? sunt. rō virtus
de inata: qd i trīnsecā z sūalis. i. nō auferētibz absqz sūe corruptio-
ne: f3 oēs vñutes se tenētes ex pte ēēntie aie sunt i trīnsecā: qd aia
est i trīnsecā act? z sūalis oīs mēbroz vt dixim? sunt ēē i sepa-
biles nisi corrupat mēbrū: f3 sunt oēs inate. / Scda pñio: oēs vñu-
tes aie vt sunt calores inate sūe cōplō inata z accētia illā cōfir-
māta cōplōne coartāta sic est durities z mollicies z sūa sunt i-
nate. Rō. qd talis cōplō est inata acqñta i pñā gñōne sūe mixtōe
eloz q gñat qd cūqz mēbrū. / Tertia pñio: oēs iā dīctes virtutes in
alijs mēbris a mēbris pñcipalibz: quīs sunt i trīnsecā z ēēntiales:
tñ pñt dīcti i sūctes: qd nō pñeruant nisi p cōtinuatiōez ad mēbra
pñcipalia a gbus recipiūt modos caloris. v. g. ad cor vel ad cor z
epar. hac cōplōne itelligit Bal. 1. de iteriozib? ca. vlt. qñ voluit qd
tā i trīnsecā nālē qd aiatū idiguit fluxu a corde z epate p vñas z ar-
terias vt cor sūa pñerūt. / Quarta pñio: oēs vñutes ex aia in corp? ex vñōe
qd? calor sūe inodi caloz dātoz a pñcipalibz mēbris: sunt i sūctes
oībz alijs mēbris a pñcipalibz. Jsta cōplōne sentit Bal. in libro de
virtutibz dispñantibz nrm corp? 2. 9. the. ca. 10. 2. 12. the. ca. 5. 2. in
oībz alijs locis in qd? dixit pñcipalia mēbra ēē pñcipalia alijs per
spñ aiale vitalē z nālēz q spē sunt qdā modi caloz. Ex qd? qñuoz
pñonibz i sūcto duo. pñmū si potētē sūe virtutes aie sunt aliū qd
aia z sunt aliū qd calor inatus z qd calor i sūctes z sunt qñtates ab-
solute distincte ab alijs: eodē mō verificabunt pñctē pñones de
illis potētēs sūe virtutibz sic de pñict calozibz? z de aia: nam ipse
erūt vel qñtates i aia vel qñtates sūctes ex aia in corp? ex vñōe
aie ad corp? vel qñtates surgētes ex applicatiōe vel vñione illoz
caloz ad corp? aiatū. Scdm qd a pñcipalibz ad reliq mēbra aia vt
potētia aie qd sit res in aia vel aia: qd vñū qd qd mēbrū h3 aiaz a ge-
nerātē: z si pñmū aia fluere a pñcipalibz pñmū mēbra gñaren-
tur: vt dixit Alex. atheniēsis: sed soluz fluit calor. v. g. a corde spūs
vitalis quo aia pñeruat z opat in vñū quoz mēbroz. / Quira pñio
qd? vñū nālīs qua mēbra seīpa nutriūt dī inata cū cōparat ad vir-
tutē aiale qua mēbra sentiūt z mouent volūtariē. Jsta pñctōne sen-
tit Bal. in thegn tra. 2. 2. 1. de iteriozibz vltio ca. modus at qd Bal.
in hac imaginat est qd i trīnsecā nālīs. i. mēbrū hñs virtutē nālē qua
seīpm nutrit fac h3 p suā nālē sibi i trīnsecā z formā cōplōnalē i trī-
secā. Si autē calor sibi ab ēē veniat vt corde z epate: hoc est ad sui
pñeruatōne sic magnes p nām magnetis z sui qñtatē trahit: z ca-
lor aeris regit vt pñeruatōne magnetis: f3 i trīnsecā volūtariū. i. mē-
brū sentiēs z motū volūtariē h3 facit p pñcipiū i trīnsecā. f. p calo-
rez datū a cerebro cū quo calore aia sensitiua z motiua opat pñi-
cipalē sūe aia veniat cū calore sūe nō: f3 sit act? mēbroz: qd? b non
h3 a Bal. bñ expñs: f3 plus videat sentire Bal. qd? vñū aie sensiti-
ue z motiue veniat cū illo calore sūe spiritū dato a cerebro: z iō
sicut aer illuminat p lūmē dato a sole: ita mēbrū sentiēs z motus
volūtariē facit hoc p virtutē ab ēē veniēte: z iō Bal. i sūcto qd nālē
i trīnsecā. i. mēbrū hñs solā virtutē nutritiua vel hñs illā solā nō po-
test ledi nisi ledat i trīnsecā quo p se agit: z hec cōplō i trīnsecā sibi.
ledi enī epar per distēpamentū caloris dati ab epate vel corde
vel nutritiū nō est p se ledat qd illi calores nō sunt p se ad agēdū:
sed ad pñeruatū pñ? actiōis f3 aiatū i trīnsecā. i. mēbrū sentiēs z mo-
būs

bilis velutarie. actio potest ad absque lesione essentiae: quod calor ille a cerebro dat? cui quoque perfectus sit sensus et motus? est quod extrinsecus et aduentitium insit sensui et motui: et ideo eo remoto stat eadem insit sicut remoto lumine stat aer: et forsitan oporteret dicere. Hal. quod lesio in opone sensus et motus? per lesione essentiae insit non est lesio per se: quod non est lesio in eo equitate qua per se fit illa operatio. et postquam Hal. phasitar? est predicta et vidit quod membra esse alijs principia ut cor cerebrum et epar: et vidit quod membra famulari principalibus fecit diuisione quadrimembre: et dixit quod membra quod sunt principalia: quod principalibus deseruiencia dicta orta a principalibus: quod hinc virtute inatam tunc quod inatam et influentes. Ista dicta Hal. sic intellecta ab eo sunt falsa: ut et de prima opone et 5^a diximus improbata a Rustiano in. 2. thegn. c. 12. et inquit Hal. imaginat virtute nutritiuam esse natus vel virtute tale quod est adamantis vel alteri? inatam est reprobata ab Auer. 2. coll. ca. 8. ubi vult quod virtus nutritiuam est aia quod organica: et ideo est aia per opone et est aia per resonem ad formas mixtorum in aia. Tunc tunc saluati Hal. est. nam si oia membra agunt quod agunt actioes plus per calum influens quod per inatam: quod est calum actuali: vel saltem agunt plus actioes absolute et indeterminata: sed per calum inatam agunt plus actioes determinata: vel quod quod sit membra quod solum nutrit agunt plus per calum inatam quod per calum influens respectu membra quod sentit et membra sentiens: et motum agunt plus per calum influens a cerebro quod per inatam respectu membra quod solum nutrit: et cum hac consideratione copariatur potest saluare quod Hal. dixit. et vltra hanc virtus nutritiuam potest dici inatam ut alij dixerunt: quod non potest cessare ab opone nisi ista membra corripas. f. nalis qua membra se nutrit: sed sensitiua et motiua ab insitris potest cessare: et tunc non corripuntur vel in dormiente et paralytico. si autem aliqui musculi vel pectoris non possunt cessare sine corruptione hanc est sine corruptione cordis: sed possent gessere absque corruptione pro musculorum. Sicut si virtus digestiva stomachi qua chilificat non cesset ab operatione: sano state stomacho posset separari calor cerebri quoque potest sentire et moueri: et fit impotens absque sui corruptione. Sicut si quidam caro nec potest perdere sensum sine corruptione vel forsitan caro cordis: hoc est inquit caro talis membra. Approposito ad quod principalis. f. quod est dare membra quod nec tribuit nec recipit. f. membra quod solum nutrit quod nullum principium virtutis: et ideo non recipiens: quod non recipit sic membra sensitiua et motiua: quod. f. illud receptiuum non semper concurrens ad eius actionem. Approposito 2° quod omnia et alia non recipientia recipiunt a principia: sed quod quod recipiunt insitris sensitiua et motiua semper concurrunt ad actionem: ideo dicit respectu illorum non recipere ut dicimus quod alia non dicitur illorum. Et approposito 3° quod membra hinc solas virtutes nales dicunt habere virtutes inatas: quod hinc virtutes plus operantes cum inata copione quod cum influenti saltem copariatur: et quod virtutes eorum minus possunt separari ab operatione absque corruptione membra: et tu adiunge ea que diximus supra in expositione illius partis. De alia quidam 2°.

Et tunc quod explanabit ei diuisionis habitudo: et videtur debet membra principalia que sunt: membra principalibus deseruiencia: et membra non principalia absque seruitio.

Cum primum diuisione membra quod sumpta ex parte virtutis et declarauit illa hic ex illorum declaratione inferat planam et quod alia: et primum mittit. 2° exegit. ibi (Membra vero). Considerandum vero quod ideo explanabit tunc: quod ista diuisione ex illa habet. nam cum ego scio quod membra quedam alijs tribuit scio quod in nobis sunt membra principalia: et cum scio hoc et scio membra que solum recipiunt scio quod sunt aliqua seruiencia principalibus: et cum scio quod sunt membra que nec tribuunt nec recipiunt scio quod sunt membra absque seruitio. explanatur etiam ex illa: quia cum ego dico cor cerebrum et epar sunt principalia membra: iam intelliguntur quomodo sunt principalia: quod vel absolute principalia: ut dixit Hal. vel solum cor est absolute principale ut dixit Ap. Considerandum secundo diuisionis habitudo. Ii. habita diuisione. et dixit hoc. q. nec diuisione est famosa vel habitudo: quod ista diuisione super habitudo et respectu quod fundat aut puatione habitudo principalis? cum ideo in habitudo ad sensum.

Dubium 21° Dubitat quod dicit quod sunt alia membra non principalia absque seruitio: nam per iterioribus. quod nullum membra caret inuamento: quod nullum caret seruitio: inuare fuit est. Dicit quod membra alia quod absque seruitio possent intelligi. 2°. Primum absque alia opone siue cui siue propria: et hanc est falsum: quod membra hanc aliqua opone saltem propria qua se nutrit: ut dicitur super. et si Hal. dicit per de iterioribus. ca. 1. quod membra alia quod opone cui cui? fit per. vel insit principia. Secundo modo intelligitur absque seruitio. Iam quod omni virtute: et sic est falsum: quod non est alia quod membra quod in corpore non sit ad aliqua virtute et sine: et hanc modo est falsum quod sit alia quod membra absque seruitio. ca. quod est frustra vnde omnia hinc seruitio replendi spatia vacua. Tertio modo dicunt membra absque seruitio appropriato opone principalium quod seruitio et laterum vel paratorum: et hanc modo sunt in nobis membra absque seruitio ut illa quod nec

tribuunt nec recipiunt: de quibus sermo precessit: ut omnia caro non sentientia: et ideo hic Ali. non persequitur de his membris quod nota sunt.

Membra vero principalia sunt membra que primam virtutem que in corpore existit que ad hoc sunt necessarie ut singulare aut spes perdurent principia habent.

Primo hic Ali. declarat que sunt membra principalia. Secundo quod sunt principalibus seruiencia. 2° ibi (Membra vero). Primum in duas. Primum ostendit quod est membra esse principale inuens quodam diuisione. 2° persequitur. Secundo ibi (Secundo vero). Considerandum quod virtus potest dici per triplicem primum: quod nalis et vitalis et animata: que tunc sub naturali reponit esse: ergo membra principale est esse principem alicui generationis virtutis. Considerandum 2° ut dicatur quod membra principalia hanc sunt diuina in ea quod principalia est ad preservationem individui: et quod principalia est ad preservationem speciei: tunc que sunt ad conservationem individui: sunt et ad preservationem speciei inquit non preservationem speciei sine conservatione individui: et dicitur quod que faciunt ad conservationem individui sunt nobiliora: et nos de his non curamus.

Secundo vero singularis durabilitate sunt tria principia. Cor quidem est principium virtutis vite: et cerebrum quidem est principium virtutis sentiendi et mouendi: et epar quod est principium virtutis nutriendi.

Primum exegit de principalibus facit ad preservationem individui. Secundo speciei. 2° ibi (Sed scilicet). Considerandum quod cor sit principium supra dictum est: et apparet in. c. de virtute vitali quod cerebrum sit principium sensus et motus? supra diximus: epar autem est principium nalis virtutis eo modo quo cerebrum est principium sentiendi et motui.

Sed si speciei durabilitate sunt principalia hec tria et et aliud quartum quod speciei existit proprium sunt testiculi quod vni rei sunt necessarij et ad rem aliam inuatiui. Necessitas vero est ad spermam generandum quod genealogia conservat. Inuamentum vero est ad hoc ut complementum forme deficiat: et complexio masculina et feminina conservet: que speciebus animalis accidentia sunt inseparabilia: et nec sunt ex rebus inanimalitatis essentiam ingredientibus.

Considerandum quod hanc testiculi dicit vltima forma spermatis: vel quod sit illud quod dicitur in supposito 1° hanc actio cordis per spiritum vitali: et actio epas per spiritum nali: et materia sanguinea ex qua fit sperma: et actio cerebri pro spiritu aiali. hanc spiritus sit in spermate: ut Ali. 2° dicitur aialibus. c. 4. 2. 3. li. fen. 21. 2. ca. et ideo dicitur si principalia hec tria. Considerandum quod quod est necessitas genealogie. i. successus generis per semetipsum et necessitas seminis: et per primum testiculorum quod apud medicos generant semine. Semine autem necio i genealogia est viri et mulieris: et ideo de testiculis vtriusque est hanc primo: et deinde complemetum forme. i. habitudo siue figure: quod apparet ex eis disto viri a muliere. Secundo ut preservationem complexio masculina et feminina per se fundata in corde: ut Ali. 4. dicitur quod nalis aia. c. 2. et Ali. 3. li. fen. 21. 2. ca. non hanc testiculi cant illa copione: sed preservationem illa: quod a testiculis masculi et et se mine sit reflexio cuiusdam modi calorem super corpus? quod sit copionis masculi et femine preservationem. et ideo abscessio eorum multum pmutat aialia: ut apparet ad sensum: et Hal. ponit per lib. de spermate ca. 4. 2° disto. et ideo non solum pmutat illa in copione: sed in moribus? et sunt homines eunuchi prauorum morum: ut Joar 2° thesif. trac. 3. ca. p. Considerandum 3° Ali. hic vult simonez Ali. 10. meta. c. 25. quod masculinitas et femineitas non sunt omne essentielles sed accidentales inseparabiles: non tamen aiali omne sue perfectis siue non orbaris. f. non generatis per putrefactiones: ut primo lib. de generatione animalium. cap. 4.

Hic cadit. q. tres. Primum vtrum testiculi sunt principalia membra et non intendimus hic dicere de eis: quod plurimus scripsimus super thegn. Et diximus quod Hal. in lib. de spermate per ca. vel. 4. c. 2° disto. valde extollit eorum principatum ut quodammodo eos cordi pferat: de quod Ra bi moyses. 25. pri. afo. valde vituperat Hal. et nos Hal. ad bonum intellectionem reduimus et diximus quod testiculi sunt membra principalia in preservationem speciei: quod sunt primum insit cordis in quod nalis aialia: et diximus Hal. imaginari fuisse quod sic a cerebro in nervis quod vnde ferretur a corde in arterias: ita a testiculis in totum corpus? tradit quodam virtute que in maribus? est cum robore et masculinitas: et in femine feminetas: ut apparet primo lib. de spermate. 15. ca.

Et per declarationem huius cadit quod vtrum testiculi sunt necessarij actu

Gentilis

gnōnis. Et diximus q. testiculi apud A. p. de gnōne aia. ca. 6. non sunt necessarij: q. eēt in oibus aialibz gñantibz: et q. thaurus ab-
sistit testiculis ipregnauit vaccam: vt Auer. p. cantice. 76. cō. hanc
opi. sufficēter repēbat A. p. lib. de spmate: q. ostēdit q. in ani-
malibz pfecti sunt necessarij ad gnōne: q. spma fit in eis saltz ali-
qua factiōe nēcia ad gnōne. Tertia qd est an pcessio A. p. q. re-
sticuli nō sunt nēciarij ipsi sunt vtilitē vtilitatibz qd A. p. imaginarij
est. Et se qdō A. p. in p. li. de spmate ostēdit q. A. p. q. uoz vti-
litatez posuit in testiculis. / Tūa p. de gnōne q. saluat super redu-
plicantes vafoz spmatz apphēsi vafis spmatz sic lapides liciato-
ris. A. p. aut sufficēter remouet A. p. suam in hoc per multas rō-
nes d. qb. vna est q. illa supreduplicatio poterat fieri ad ostēu v-
radicem virge. / Secda vtilitas fuit quā ponit et p. de gnōne cap.
6. vt circūuolūtis ad eos vafis spermatiz aial. fiat morosum in
coitu. hāc et suaz nos remouimus t. tenemus cū. Baleno. vna d.
causis circūuolūtis est cōplemētū digōnis spmatz. / Tertia vti-
litas testiculoz apud A. p. est ad virge erectionē. t. hāc ponit p.
ble. 4. 23. pblemate. Et nos ostēdit q. A. p. q. illa tenio fit a spū v-
toso: sic et ipse vult ibidē: t. nō fit pōderātia testiculoz. / Quar-
ta vtilitas eoz apd A. p. est: q. testiculi saluat robur cordis: t. hanc
vtilitatez ponit eis A. p. 5. de gnōne aialū. ca. 11. de voce. t. si A. p.
voluisset q. testiculi facerent hoc pp aliquam virtutem quā dent
cordi valde placuisset Baleno: vt apparet p. libro de spmate ca.
15. aut caplo 4. secūde distinctionis. sed vult q. huius roboris
cordis saluatio fit per tēnsiōē quam facit. t. ideo pmo libro de
spmate multis rationibus cōtra A. p. procedit.

C De vobz vō deservietū alia sūt q. scruiute deserv-
unt pparatoria: alia q. sūt scruiute latozia. Et ppa-
ratoria qdē seruit⁹ vocat vtilitas: latozia vō fuit⁹ ab-
solute vocat. Seruit⁹ at pparatoria ē ante q. pncipale
oper⁹: t. latozia seruit⁹ post q. pncipale operat⁹. Cordis
vō seruies pparator est sic pulmo: t. ei⁹ seruies latoz ē
sicut arterie. Cerebri vō seruies pparator est sic epar:
t. alia nutritiōē mēbra t. custodie spūs: t. latoz est sic
nerui. Epatis vō pparator: seruens est sic stōchus:
t. latoz est sicut vene. Et testiculoz qdē seruies ppa-
rator sunt sicut mēbra que ante q. ipsi generant spma.
Sed eoz seruies latoz est virga in viris t. vene q. sūt
inter eos t. ipsaz: t. in mulieribz sūt sunt vene que sper-
ma ad locū conceptionis impellūt: t. mulieres insuper
hāt matricem per quam spmatis cōplect vtilitas.

Du. 24^m **C** Dubitat q. A. p. videt oimnibus: nā est seruit⁹ aliqua sustēta-
toria vt offiū: aliqua defensoria vt cutis: aliqua expurgatoria vt
cerebri. Dicēdum q. d. intelligi vel aliter q. hic loquitur de ser-
uitio appropriato principalibus pprie in operatione in qua sunt
principalia: t. q. ipsa principalia habet alijs tribuere oportuit ha-
bere seruitutes delatores: t. q. ipsa etiā egent determinatū mate-
riabz pdispositis eis opz hē seruitutes preparatores.

Dub^m 25^m **C** Dubitat 2° quare seruitus preparatoria vocatur vtilitas. Dm
q. principali membro affert vtilitatem: sed delatoria plus est ad
vtilitatem alterius q. principalis: t. ideo absolute d. seruitus.

Du^m 26^m **C** Dubitat 3° q. epar vī pparare cordi t. nō pulmo. Dm q. logt hz
oponē medicoz pprie A. p. q. dicit spm fieri ex aere attracto p-
digesto in pulmone: vt appz. 7. lib^o de vti. ptiū. ca. 8. de pulmone. t.
12. tera. ca. 5. 7. 8. de iuuu. mem. 1. ca. Vel dōz q. pulmo pparat cor-
di aerem ad operationem cordis que est dilatatio t. cōstrictio q.
bus fit calozis euentatio autilio attracti aeris per pulmonem.

Du^m 27^m **C** Dubitat 4° quō epar qd est pncipale seruit alteri. Ampli⁹ cor vī
seruire cerebro: q. dat sibi spm q. fit aialis: vt apparebit infra. Am-
pli⁹ qd intelligit per custodias spūs. Cād pmo dōm q. hz fit prin-
cipale in virtute nutritiua: t. epar pparando mām sanguineā p-
parat cerebro: nec hic tollit principatū epatis. Cād 2° dicit q.
dam q. cor nō seruit cerebro seruitute pparatoria: q. nō pparat
spm hz dat spm sicut hz: t. ideo subsequēter exponit custodie spi-
ritus. I. arterie: q. ille preparant spm. Aliter dōm q. epar pparat
cordi: q. dat mām cōuenientē. f. sanguine: vnde fit spūs t. custodit
spūs. i. cor: pparat cerebro: q. dat illum spm vitalem in determi-
nata mensura quantitatis t. qualitatiz: t. hec vocat pparatio: ergo
epar mediat corde preparat cerebro: t. intelligit per epar epar et
venas: t. per cor intelligit cor: t. arterias. / Ad 2um appet solo cū
vict cor nō pparat cerebro: q. dat sicut hz. Dm q. hoc est q. p-
rare. f. dare sicut habet t. in mensura debita. / Cōsiderādū t. q. p.

Super primo

custodias spūs possumus intelligere arterias subethicas t. rhere
mirabile ex illis pstituti que pparat ad spm aialem generādū in
cerebro. Guilelmus autē noluit subtilizare in dando modum quo
epar pparat cerebro: q. epar est p. n. nālis virtutis que est sic p-
paratio t. mā ad virtutē aiales cui⁹ pncipiū est cerebro: t. iō spūs
nālis est materia spiritus aialis. / bi sermones multū sunt falsi in
eo q. dicunt spiritū nālem fieri aialem: t. quīs verus fit q. spirit⁹
aialis sicut naturali spiritu sicut forma t. perfectio: q. ita se habet
virtus ad virtutē: t. nō est vtz q. ex spiritu nāli fiat aialis.

C Dubitat 5° quid intelligit per membra que antequā testiculi. Di-
cēdum q. intelligit cor epar t. cerebrum a quozum quolibet aliqd
peruenit ad generationem spermatiz: vt. 3. cañ. fen. 20. ca. de cau-
sis spermatiz. vel intelligit soluz cor cuius est generare spma. vel
solum epar quia dat materiam testiculis quozuz testiculoz sper-
ma est superfluitas: vt A. p. primo libro de spmate. 3. cap. in fine
vult q. locus generationis sit multiplex. / Nos quādoq. sustinui-
mus cōtra Auer. s. phys. cōmen. 4. 6. q. homo possit generari ex-
tra matricem t. sine semine: vt dixit A. p. in trac. de diluuijs.

C A. p. aut dixit q. mēbroz alia sunt que opōnē t. m. es-
ficere hāt alia que iuuamētūz t. m. t. alia sunt que opa-
tionē t. iuuamentū hāt. p. m. est sicut cor. scdm est sic
pulmo. t. t. sicut epar. Dico aut q. per opōnē opz i-
telligi illō qd cū re solūmō opōnū in vita singularis i-
grediētū cōplect: aut in spēi permanētia sicut cor in ge-
neratione spūs. Et per iuuamētūz opz intelligi illō qd
preparat ad alterius mēbri opōnēz suscipiēdā: t. tunc
erit operatio completa ad dādā singulari vitaz aut
spēi pmanētiā: quēadmodū pulmo aerem preparat.

C hic ponit diuisionem membrorū sumptam ex parte finis. Et p. m.
premitit. secūdo declarat. secūda ibi. (Dico autē.) A. p. autē
dicit illud hz nō sic clare: vt libro. 17. de vtilitate partū. t. pmo de
interioribus. cap. 1. Secūda pars habet tres. pmo ostendit qd
est operatio t. quomodo cor habet operationes. Secūdo quid est
iuuamentū t. quomodo pulmo habet iuuamentū. Tercio ostēdit
quomodo epar habet operationem t. iuuamentū. secūda ibi. (Et
per iuuamentū.) t. t. t. ibi. (Ipsum vō.) Cōsiderandum q. litte-
ra potest dupliciter exponi. pmo q. A. p. volens notificare
operationem notificat membrū vt est operans. t. dicit q. per ope-
rationem. i. per membrum operans vt operans est. ego intelligo
illud membrum cuius complementū conuertit. i. cuius perfectio
t. finis cum re aliqua a suis operationibus facta que operationes
ex hac re facte ingrediuntur ad cōseruandum indiuiduum aut
speciem sicut cor est hoc membrum operans t. eius complemen-
tū est in generatione spūs. vialis puenientis per cordis ope-
rationes: t. certum est q. iste spiritus ingreditur in cōseruatiōe
indiuidui in summa: ergo membrum operans qd facit aliquā rez
qua stat esse indiuidui t. speciei: t. si hoc est membrum operans: q.
operatio est actiue qua fit ista rez: t. tunc oportet exponere t. per
iuuamentū. i. per membrum iuuat oportet intelligi illud. t. ita
q. illud membrum qd iuuat operationem cordis spiritificaz fa-
cit iuuamentū sicut pulmo pparans aerem cordi. / Secūdo
modo potest exponi q. A. p. diffiniat operationem ipsam t. no-
tificet eam per productum ex operatione t. pmo sine producti t. di-
cat q. operationem debemus itelligere illud qd completur. i. cui-
us complementum est cum re aliqua ab operationibz pueniē-
te que operationes per illā rem. pductam ingrediuntur ad cōser-
uationem indiuidui vel speciei: t. per iuuamentū opz intelligi illō
i. illam actionem qua fit preparatio. Et cum cōsiderauimus iste
due expositiones sunt pprie. vna enim diffinit operationes in
cōcreto: q. mēbri operas: alia in abstracto: q. operationē ipsaz: t.
similiter est de iuuamēto diffinito in abstracto t. concreto.

C Sed dubitatur specialiter quare dixit plurali nūero cum re ope-
rationum. Dm q. spiritus qui est quidam finis t. complementū
cordis operantis siue operationis cordis: vnde cor faciens spiritū
facit operationem t. cōpletur t. fit non vna operatione cordis: s.
multis operationibz cordis. f. attractiua: retētiua: digestiua: t. ex-
pulsua: t. sic dilatatio t. cōstrictio cordis quas cū A. p. cōside-
rauit diuersas vocauit eas operationes: cū autē cōsiderauit vt
intendunt vnum finem qui est spiritus t. pncipaliter faciunt illū:
pulmo autem iuuat vocauit illas operationes in singulari nūero: et
sic cor habet operationem: cū autē ille operationes vt diuersē cōpa-
rabuntur adinuicē: vna est alteri pparatiua siue iuuatiua: t. in sū-
ma oēs seruiunt ei operationi que dat spiritū formam.

C Dubitat q. re dixit solūmō. Dōz q. hz alē multū plogaueriz super
banc

hanc dictionē solūmō: veritas tū vī mibi q̄ Aui. nō dicit h̄ nifi vt ostendret q̄ mēbri operans dī operans solū: q̄ facit aliq̄ rē: ita q̄ nō dicit operā actiōe: sed re pueniēte ab actione q̄ re fit pma nētia spēi t̄ indiuidui sicut cor dicit operans subam spūs: t̄ iō siue solūmō cōponat̄ cū ly re siue cū ly operationē eadē snia est. pos set etiā cōponi cū ly vita singularis vt apparebit.

Dub^m 31^m Dubitat circa p̄dicta 3ª gñali vtz diuisio data sit bona. Vt q̄ nō q̄ nullū mēbz ē qd nō beat opōnē: vñ sup. A. in vnoq̄ mēbro est virt^{us} nālis q̄ rē. Vt ampti^{us} vñ q̄ cor nō beat solū opōnē: imo iuuamētū: q̄ a corde fit pparatio ad alteri^{us} mēbz opōnē suscipiendā: q̄ pparat spiritū vitale cerebri in dōbita gñitate: t̄ p̄ns q̄litate. Tercio vñ q̄ pulmo nō beat solū iuuamētū: imo opōnē q̄ motus suus est sibi sua opō: q̄ iuuamētū cordi. Vt dōm q̄ iuuamētū t̄ opō dupl^{iter} accipit. vno mō p̄ actiōib^{us} istis p̄siderat^{ur} in opōnē p̄culari alicui^{us} determinati mēbz: t̄ h̄ mō dicit^{ur} q̄ in opōnē visio nis que est opō oculi actiō crystalline ē. p̄prie opō: q̄ actiō corne ē iuuamētū: t̄ i motu man^{us} musculus opat^{ur} t̄ os iuuat: t̄ isto mō nō sumit h̄ic opō t̄ iuuamētū: q̄ nō est dare aliqd mēbz organici fm h̄ q̄ t̄m beat opōnē: imo p̄siderat^{ur} in suis p̄tib^{us} semp h̄ opōnē t̄ iuuamētū. Et s̄it opō mēbz p̄simile h̄ opōnē que ē opō vt nū tricationē t̄ opōnē que pōt dicit iuuamētū: q̄ attractionē retētiō nē rē. que seruūt nutritiue. Et h̄ soluit 3ª instātia de pulmone: q̄ pulmo h̄ opōnē que est sua p̄cularis actiō sibi tributa fm q̄ h̄ mēbz: vñ qd opō enī mēbz vt sic h̄ opōnē siue p̄simile siue organici cū. Et soluit ē p̄ rō. Vt alio mō accipit opō t̄ iuuamētū fm q̄ dicit aliq̄ actionē vel actiōes ordinatas ad eē toti^{us} indiuidui vel spēi p̄ generalitā: t̄ tūc dī illud h̄ic opōnē qd p̄ sui opōnē facit aliq̄ rez facit ē p̄ncipalr ad eē indiuidui vel gñōnē siue p̄fuationē spēi. illō aut h̄ iuuamētū qd iuuat in h̄. cor aut suis v̄trib^{us} solū p̄ducit spī ritū: qd est illud qd p̄ncipalr intēdit t̄ h̄ic est finis ei^{us}. q̄ spūs q̄ sit necessarius ad eē indiuidui t̄ ad gñōnē notū est: q̄ cor fm veritatē est oībz v̄trib^{us} p̄radix. t̄ ita vñ loq̄ Aui. loquēs p̄boz fuit: q̄ eius verus sit fm sequēdo sniam. Bal. pulmo aut h̄ iuuamētū: q̄ nō gñat spiritū: sed dat aerē quo spūs vitalis corde tēperat vel p̄par rat aerē ex q̄ spūs iste gñat fm medicos. t̄ qd sit actiō pulmo nis in eē vite t̄ gñōnē succellue nō est p̄ncipalis: s̄ iuuas i boni ficādo spiritū t̄ dādo sibi aliqd cōplemētū p̄ tēperatā t̄ exclusiōe maloz vaporū: t̄ tūc actiō cordis erit cōpleta: q̄ spūs erit cōplet^{us} potēs dare vitā oībz mēbz t̄ testiculis potēs dare illis gñatūā virtutē: t̄ nō dico q̄ det spiritū testiculis: q̄ trāsmutet^{ur} t̄ fiat gñō sicut fit in cerebro aialis: s̄ dico q̄ spūs vitalis stabit vt forma te sticuly: t̄ spūs gñatū in eo. 3^a q̄ apper q̄ iter oīa mēbra corpo ris cor est solū qd h̄ tātū opōnē. pulmo at h̄ t̄m iuuamētū. t̄ s̄it oīa ista anhelit^{ur} h̄it t̄m iuuamētū. Vt dicit^{ur} rōnē dōm q̄ cor nō est p̄p̄ p̄parator cerebri vt p̄paratio sumit p̄ iuuamētū in p̄ma nētia indiuidui vel spēi: q̄ calor cordis est p̄ncipale faciens h̄ illa vocat opō: cerebz. n. viuit p̄ cor t̄ testiculū t̄ oē mēbz. p̄ spiritū cordis: s̄ sit sumis opōnē p̄ actiōe cuiuscūq̄ mēbz vt sic cor p̄parat cerebz: qd dat spiritū q̄ fit aialis: t̄m p̄ter h̄ cor dat cerebro spiritū vitale q̄ stat toti cerebro vt forma t̄ toti corpi nō trāsmu tat^{ur} in aliū spiritū: imo stas in cōplexiōe t̄ forma subali. quā dōit sibi cor: saltē i cōplexiōe lata. Et qd apper q̄ fm Aui. vñcat nō solū fm snia Ari. s̄ Bal. q̄ calor cordis est neciūs oī mēbz p̄ sui opōnē p̄ter necessitatē ei^{us} q̄ est neciūs p̄ spū aiali sicut ex mā. nā h̄ in mēbris eēt dicti spūs nālis t̄ aialis t̄ gñatiuus in testiculis: nō t̄m agrent actiōes p̄prias si nō esset in mēbris spūs vitalis fa ctus a corde vt notū est: t̄ est sermo qui intelligit ab Aui. infra caplo de virtute vitali: t̄ a Bal. s̄ de interioribus p̄ caplo.

Dub^m 32^m Dubitat q̄re Aui. loq̄ cū diuisione aut dicēdo q̄ cor facit spī ritū dī h̄ic opōnē eo ipō q̄ iste spūs facit ad vitā singularē: vel eo ipō q̄ facit ad spēi p̄manētā: vñ q̄ n. istoz ē finis t̄ p̄fectio toti^{us} indiuidui. accidit t̄m ista q̄nq̄ separi sic h̄o oībz t̄ i genitalib^{us} p̄ma ner in vita p̄ illū spiritū vitale t̄ nō pōt gñare. S̄it iufans nō pōt gñare de p̄p̄nq̄ sed poterit de decrepitus potuit: s̄ nō pōt nec po terit. ecōtra autē pole est q̄ p̄ntia huius spūs quis possit gñare: t̄ nō possit p̄feruari in vita: s̄ q̄nq̄ sit diuersitas in p̄portione vt in habētib^{us} genitalia fortia ad gñandū t̄ reliq̄ mēbz ad vitā dōbita de quib^{us} locuti sumus 3ª can. sen. 20. ca. de multitudine sp̄matis.

Cpsum vñ epar scdm suā p̄ficit primo digōnē: t̄ digestiōi tertiē t̄ quarte apparatū p̄fectat: q̄ inquantū digestiōnē scēdā adeo p̄fectā efficit quoad sanguis ad ipsūmet nutritiū sit bonus actionēz operatis est. Et inquantum operationem efficit que in alia ex p̄pectata operatione auxiliatur: iuuamētū efficit.

Dub^m 33^m Dubitatur quare non dicit de cerebro t̄ testiculis.

CSecundo ipse debens notificare operationem epatis notificat operationē per se nō pro esse indiuidui vel speciei.

Dub^m 34^m Dubitat 3^a: q̄ epar facit sanguinē expectatū in 3^a t̄ 4ª digōnē facit iuuamētū: s̄ epar facit sanguinē p̄ semet nutritiō facit san guinē expectatū p̄ digōnē 3^a t̄ 4^a: q̄ vt sic facit iuuamētū: s̄ Aui. dicit q̄ facit opōnē: t̄ hec est rō nra. Istū saltū subtile saltat. Anto. Huil. vñ dicit de epare q̄ iquantū facit sanguinē q̄ nutrit epar t̄ toti cor pus facit opōnē: s̄ iquantū iste sanguis ordinat ad alias digōnes fa cit iuuamētū de cerebro. dicit q̄ iquantū facit spiritū aiale sensitiuū t̄ motiū facit opōnē: sed inquantū iste spūs expectat pro opōnē p̄cularis mēbz. f. visuā t̄ audituā rē. facit iuuamētū. Sed p̄t mus fm Huil. est cōfusius: nō. n. apper in quo dicit opō epar q̄ fit sanguis nutritiū ipm: t̄ mēbz t̄ opatio qua fit sanguis trāfens p̄ tres digōnes siue. z. reliquis. fm ēt scōs vt appebit statim nō est itētiōis Aui. Vñ Nos q̄ dicimus manifestū esse per se q̄ vita in oībz mēbz t̄ potētia gñatiua stat p̄ caliditatē actualē que est vt for ma potēntialis caliditas in oībz mēbz. manifestū est ē. q̄ ista ca liditas actualis ē p̄ duo corpa. f. spiritū t̄ sanguinē: vñ q̄ n. boz corpoz ē calm actu. vñ. z. de p̄tib^{us} aiali vult A. q̄ in rōne san guis ē calitas. de calitate aut spūs nō est dubiū q̄uis h̄c due cali ditates cōparent^{ur} adinuicē sicut duo corpa que sunt subta illaz. f. spūs t̄ sanguis: vñ. n. est p̄fectio: t̄ formalior alia: sic spūs cordis est p̄fectio: sanguis t̄ sibi cōparat^{ur} vt forma: sic q̄ cor opans suis v̄trib^{us} istā rē que est spūs dī h̄ic opōnē: ita epar opans suis v̄tri tib^{us} sanguinē calm facit ē ad vitā: t̄ p̄ns ad gñōnē dī h̄ic opō nē nō qd ē calitas sanguis quā dat mēbz sit tante v̄trius in esse vite q̄ta est calitas spūs cordis cū cōparat illi sicut mā t̄ sic iper p̄fectū qd respēctū illi^{us} vt imaginemur q̄ calitas spūs in mēbz nō possit recipi nisi recipiat calitas sanguis: vñ videm^{us} ista duo cor pora simul expādi t̄ retrahi sup mēbz: vita q̄ p̄feruabit in iditū duo p̄ bas. z. calitates t̄ sic gñatiua potētia: factores q̄ boz duoz corpoz spūs t̄ sanguis. f. cor t̄ epar h̄it opōnē. Vñ Lōra: ad ossa t̄ neruos t̄ h̄mōi vadit spūs t̄ nō sanguis. Dōm q̄ oēm partem nri corpi calor sanguis attingit: s̄ ē sanguis nō imēdiatē sic ē calor spūs oēm p̄tē attingit vt sup dixim^{us} cap. de subtilis medicine. Vñ qd apper solo ad rōnē. nā q̄ Aui. dicit q̄ epar iquantū facit scōbz digōnē adeo p̄fectaz quo ad. i. q̄ sanguis ad ipsūmet epar nutritiō sit bonus voluit intelligē q̄ signū boni sanguis h̄itis bo nū calozē p̄ vita p̄portionalē calozē formali spūs est: q̄ sangnis pōt nutrire epar: t̄ nō itellet^{ur} q̄ cū pp quā epar h̄ opōnē sit: qd facit sanguinē bonū vel aptū nutrire epar. p̄tio q̄ vt sic epar nō facit rē que faciat ad esse totius indiuidui: s̄ p̄tis indiuidui. f. epatis nutritiōis sc̄ipm vt est h̄ mēbz p̄simile. Scōdo q̄ vt dicit^{ur} rō iaz dicit Aui. q̄ epar facit iuuamētū iquantū facit opōnē. i. rē ex opō nē vt sanguinē expectatū in 3^a t̄ 4ª digōnē: s̄ epar facit sanguinē p̄ se facit sanguinē expectatū in alijs digōnib^{us}: q̄ epar p̄p̄ius nutritiū digerit ēt ordiā digōnib^{us}. f. 3^a t̄ 4ª vel sibi p̄portiona lib^{us}: q̄ epar vt sic h̄erēt iuuamētū t̄ nō opōnē. Vñ Dicim^{us} q̄ epar facit sanguinē bone q̄litaris qua oīa mēbz bene disponunt q̄l itatiue simul cū calozē spūs facit opōnē t̄ huius bone q̄litaris san guinis signū est: q̄ epar bene eo nutrit: vñ epar bene disponit. signa aut bone disponis epatis sunt intellecta sen. 14. t̄ t̄ t̄. Vñ Dubitat qd mouit Aui. ad dandū tale signū boni sanguis q̄re nō dicit q̄ aperta vena apparebit bonus. Dōm q̄ hoc signū ab Aui. datus est valde artificiale. nā inuit per h̄ p̄pōnē famosas quā ex isto lo co vult intelligi: t̄ est q̄ vñ qd q̄ membrū gñans aliq̄ mām p̄nci palr p̄ suo cōmodo facit sicut epar chilū p̄ se facit: vñ de eo p̄ez accipit vt sup dixim^{us}. t̄ Bal. s̄ de virtutib^{us} nālib^{us}. ca. 13. q̄ signū q̄ mā ab aliq̄ mēbro facta sit bona est q̄ illi mēbro ē bene p̄formis: vñ chilū scōcho p̄formis est bonus. sic possit dici de spū cordis q̄ cū est sibi p̄formis est bonus: t̄ sic de epare cū sanguis ē sibi cō formis: cui^{us} signū est: q̄ bene eo nutrit est sanguis bonus. h̄ic aut omittim^{us} qdā particularia de signis bone disponis epatis t̄ male qd^{am} boies nō maturi in medicia crederēt nos molestare de gbus nō curam^{us}: iā q̄ declarauimus q̄no epar facit opōnē iuuatiua. i. iua uamētū. cū aut oē iuuamētū sit respēctū opōnis opz vidē que fit opō que sit expectata in quā iuuat epar. Et dicam^{us} inamēstū eē per se q̄ oīa mēbz corpoz simul accepta h̄it opōnēz que vere est opatio p̄cedēs a virtute nutritiua qua in oībz mēbzis cōplef res nutritiū: qd cōplemētū sit attractiōe retētiōe digōnē t̄ expul sione t̄ vñitione vt sup docuim^{us}. Qd aut actiō mēbzoz possit ve re dici opō apper: q̄ resultat in hac actiōe vel actiōib^{us} res q̄ facit ad eē indiuidui: t̄ p̄ns p̄manētā spēi. nā resultat h̄iuiditates p̄me t̄ cābio qd^{am} indiuidui in eē p̄sistit sic appropriatio p̄ mām: q̄ imagi nābimur q̄ sicut toti indiuidui p̄feruat in eē caliditate spūs t̄ san guinis recepta i mēbzis t̄ stāre in spū sic p̄ncipis formalib^{us}: sic cō seruat in esse h̄iuiditatis t̄ p̄prie cābio vt p̄o p̄ncipis multib^{us} resultat eē in vltima opōnē pars mēbz. t̄ q̄ illa faciat ad eē indi uidui.

Gentilis

ulidul notū est: imo ppingus ad hoc facit q̄ faciāt humiditates: et iō opatio q̄ sunt hūiditates pōt dici iuuamētū respēc opationis nutritiue que est vnitio siue informatio: s; dī opatio cōparata ad actionē que est ante ipsam. s. gnōnē sanguinis. / Sed dubitat: qz opōnē nutritiue in mēbris vocas verā opōnē et supra dixisti qz hic non est sermo de opōnē que est actio vniuscuiusqz mēbri de q̄ Alui. supra. (In vnoquoqz tē.) Dd; qz actio nutritiue in vnoquoqz mēbro diuisim accepto nō est opatio de q̄ hic est sermo que operatio est actio faciēs aliquid ad permanentiā indiuidui. s. totius: sed actio nutritiue totius. i. oīum simul est opatio vt pz: ex qb; appareret qūo epar hz iuuamētū qz in quātū facit sanguinē digerēdū digestione tertia z q̄ta facit adiunans ad opōnē oīum mēbroz. s. opōnē q̄ sunt humiditates z mēbra per nutritionē: epar q̄ faciēs sanguinē pueribile in humiditates z mēbra facit iuuamētū. z hoc intelligit Alui. in textu si bene p̄sideras. dixit aut pmo nō qz in hoc sit p̄positas tēporis: sed nā. pmo cuius pzo se epar agit qz pzo alijs. / Ad p̄m dōm qz cerebrū facit spiritū aīale dante sensus z motū corpōri. si q̄ sensus z motus corpōri z spiritus aīalis super mēbra sunt necessary in esse indiuidui z spēi: cerebrū agēs illū spiritū hz operationē z cor respectu eius qz pparat spiritū q̄ fit aīalis habebit iuuamētū: sed manifestū est qz calor spiritū aīalis z p̄p̄s sensus z motus nō sunt simpliciter siue p̄mō necessaria in esse vite totius indiuidui z cuiuslibet partis eius: videmus. ii. qz in somno tollunt hē operationes z p̄p̄ie in hōie nō somniant z p̄p̄ie si anhelitus in somno nō est actio aīalis virtutis sicut uos fu stentamus quodāmo sup sen. io. tēty cā. restituli aut habēt operationē in quātū gīant spiritū ingredientē in p̄seruatione spēi. s. gīant illū. / Ex qbus inferas qz mēbra p̄ncipalia que mandāt spiritū mēbris alijs a se nō p̄ncipalibus vt illū spiritū mandat hīc solū operationē z nō iuuamētū qz spiritus nō pōt transmutari a mēbris nō p̄ncipalibus transmutatione tali qualis est sanguis in humiditates: sed applicat mēbris vt forma: z hoc manifestum est de spiritu cordis. / Sed tu dices qz Aluicē. dices epar habere operationē nō dixit qz hoc erat qz epar facit spiritū nāle necessariū pzo vita totius aīalis. Dd; qz dubiū erat an esset spirit? naturalis. Vel dōm qz dedit itelligi cū dixit qz facit sanguinē bonū. talis enī sanguis est informatus nāli spiritū z fm hoc cor etiā respectu epatis hz iuuamētū: qz p̄parat mām spiritui nāli. / Sed dubitat: qz cor fm hoc habebit iuuamētū cū p̄paret ad operationē epatis necessaryssimā in p̄seruatione indiuidui. s. gnōnē sanguinis informati spiritū nāli qz ad gnōnēz etiā spirit? nālis. Dd; m vt supra diximus qz si cor cōparet ad operationes determinatoz p̄ncipaliū pōt dici qz hz iuuamētum: sed si cōparet ad esse totius siue permanentiā totius per immediatū suū effectū qui est spirit? hz operationē in cuius spirit? cōplemētō iuuat pulmo. / Sed tu dices adhuc stat qz cor hz iuuamētū respectu epatis sicut pulmo respectu cordis: vel saltem sicut epar respectu operationis mēbroz. Dd; pmo qz p̄cedat vt diximus: vel aliter qz solū cor hz vram operationē: qz eius spiritū sicut p̄ncipio formali stat vita singulorū z in spēi permanentiā. actiones aut epatis oēs sunt iuuamētū respectu illius: sed cōparate inter se vna pōt dici operatio alia iuuamētū. similis operatio epatis plus hz de nā operationis respectu caloris: qz est calor qui est illi mām qz hēat actio pulmonis respectu caloris. s. respectu spiritus cordis. z tu p̄sidera.

C Et ē denuo dicemus qz mēbroz alia sunt que generant ex spermate que sunt similiū partiū mēbra p̄ter carnē z adipē: z alia sunt que ex sanguine generantur sicut adeps z caro: quod enim est p̄ter hec duo ex duobus generatur spermatib; masculoz spermatib; te z spermate mulierū. Sed fm sermonem eius qui de sapientibus verificat de spermate masculini generatur sicut generat caseus de coagulo: z de spermate mulieris generat sicut caseus generat de lacte. Et sicut p̄ncipiū coagulationis actiue est in coagulo: ita p̄ncipiū coagulationis forme est in spermate viri. Et sicut p̄ncipiū coagulationis forme est in lacte: ita p̄ncipiū coagulationis forme. s. virtutis patiētis est in spermate mulieris. Et quēadmodū vniūqzqz duoz coagulū v3 z lacq̄ est ps sube casei q̄ fit ex eis: ita vniūqzqz duoz spermatū est pars substantiē embriōnis.

C Positis diuisionibus mēbroz quas sciimus: hic ponit diuisionem mēbroz ex mām: z cū hoc rāgēs. Et p̄ ponit mām z agēs.

Super primo

in gnōnē mēbroz ponens quomō in mām diuērficat. Scdō ponit mām nutritionis addens alia. z. ibi. (Postea vō sanguis.) p̄ma in duas. Primo ponit diuērsitatē mēbroz in materia generationis in quo nutrit qz duo spermata p̄currunt in mēbroz generatione. Scdō declarat dicta in hoc. z. ibi. (Sed fm sermōnem.) Considerandū qz Aluicē. inuit hāc diuisionē mēbroz: quedā generant ex sanguine vt caro z adeps: quedā ex spermate vt reliqua membra que dicunt spermatia vt dicitur.

C Dubitat quomō p̄guedo fit ex sanguine cū sit mēbra exāgue. Amplius de qua carne intelligit. Amplius Bal. z. de virtutibus nālibus cap. 3. ponit oīa mēbra ex sanguine fieri. / Opz nos p̄rumpit hic declarare vocabulū: z dicimus qz nomē hoc sperma equiuocū est in viris z mulierib; fm Alui. sen. zo. in viris est etia equiuocū ad duo. ad sperma verū plūficū cuius figura z p̄ditiones sube z odoris z coloris ponit Alui. 3. lib. sen. zo. cap. de signis sterilitatis. z ad sperma dictū aliquid qd est qdā humiditas que p̄uenit coitu: imo siue coitu erit in tactu mulieris: vt intelligit 3. cā. 3. cap. sen. zo. z iō dicit sperma sine coitu fen 3. cap. de signis epilepsie: cū hīc noīat sperma viri intelligit de vero spermate. / In mulierib; aut sunt tres mēg que ipotant uoīe spermatib; . Unus sperma est humiditas qdā salialis in cuius expulsiōne mulieres delectant in coitu: z de hoc spermate nō est hic sermo: qz hoc nō p̄currit necessario ad gīationē: cuius signū est. pmo qz expellitur extra matricē. scdō qz si nō delectet mulier in coitu pōt p̄cipere: vt Aristo. pmo libro de gīatione aīalium cap. 28. / Scdō est mām que vocat mēstruū mulieris qd coīter omni mēse expellit. z dī mēstruū a mēse. i. ab expulsiōne facta omni mēse: z hoc sperma ab Aristo. sic nominatū ap̄ medicos coīter nō dicit sperma: qz nō est id ex quo in prima gīatione fit fetus: vt intelligit a Bal. pmo libro de spermate 8. cap. z ab Aluicē. par i fine thesyr tracta. 3. lib. 3. cap. vlti. z rō Bal. est qz ex mām superflua mala quaz nā odit z erit a matrice nō est p̄ueniēs qz fetus fiat. vnde dicit exeruit nā matricis mēstruū vt superflūū: non iūf retinere poterit ipm sic familiare: nō qz sermo Alui. hic est de hoc spermate cū dicit: z spermate mulierū. / Alia tertia est mām in muliere que p̄p̄ie dicit sperma mulieris que qd est mām alba digesta in vasis spermatib; circa testiculos mulieris que in hōia p̄ceptionis cadit in p̄cauū matricis vt determinatū passū in gīatione fetus. / Et hī sperma mulieris z mēstruū qd oī mēse expellit dictū sp̄ma ab Aristo. differūt in octo reb; . vt scripsim; in tractatu nostro de im̄p̄natione mulieris ante mēstruationē qd ex multis libris inuestigauimus. / Primo in mām: qz mām mēstruoz periodice expulsiō est supfluitas nō p̄ueniēs sanguinē: sed mām boni spermatib; mulieris est sanguis optim; z laudabilis solū i quāto supfluit. / Scdō differūt in efficiēte: qz oī efficiēs mēstruū est reductū in causas nō oīno nāles: imo in defect; ex qbus sanguis incōuenienter in eis supfluit: vt intelligit ex libro de nā fetus 3. sup. sed cause boni spermatib; mulieris sunt nāles z in nāle cām reducte. s. virtus gīatiua que in feminis sperma generat. / Tertio differūt in forma: qz mēstruū respectu boni spermatib; est supflūū in quāto z etiā in quali quodāmo z est ruber nō bene digestus: sed sperma bonū mulieris est digestū albū habēs de viscoso aliquatū supflūū in q̄to solū. z videmus hoc q̄qz in modū gomoeē extire a mulierib; vt credo. / Quarto differūt ex p̄e finis: qz finis mēstrui nullus est intus in muliere: sed dī expellit. finis aut spermatib; veri in matrice est gīatio passua fm cōiōz opōnē: vel actiue z passiue fm Bal. / Quinto differūt ex parte termini ex quo est p̄uer; siue mor; qz mēstruū venit a sanguine totius mulieris multiplicato defectu caloris: z q̄qz plus ab vno mēbro ei; qz ab alio vt p̄tingit mulieres plus de eo multiplicare in hoc vel illo mēbro: sed verus sperma mulieris venit vel a corde vel a testiculis vel a toto sicut venit sperma viri: z eadē qd erit de vtrāqz. / Sexto dīnt ex p̄e termini ad quē est mor; z iā apper qz terminus ad quē spermatib; veri mulieris sicut viri est p̄cauū matricis vt ei; cōpleat vtilitas: vt dicit Alui. sed terminus ad quē mēstrui nō est in vera mīfice: s; extra pellit sicut vīna z egestio pellit. / Septimo dīnt ex parte modi mor; siue virtutū agētū mor; hāz māerū. nā mēstruū mulieris nō mouet ad mīfice nisi virtute expulsiua mēbroz que sunt sup mīfice z nō p̄currit ibi attractio mīfice: s; trāst per ipāz sicut p̄ vniū cānale. h̄ apper ex itētiōe Bal. 3. de simpli. medi. ca. z. dist. 6. z alioz auctoz loquētū de medicis puocātib; mēstrua: ponūt enī qz medicā puocās mēstrua dīz ex fortioz qz medicā puocās lac quis agāt in mām quādā cōem z in loca qdāz cōia. s. in venas mediastinas z magnas p̄tēas in illis: z cām dant qz mām lacq̄ mouet ad mamillas duplici virtute. s. expulsiua mēbroz z attractiua mamillarū: s; mām mēstrualis mouet ad mīfice sola expulsiua mēbroz z nō attractiua mīfice: s; gīf medicā mouet ad mīfice opz qz fit fortioz: s; sp̄ma bonū mulieris qd mouet ad mīfice mouet nō

solū virtute pellēte mēbroz: sed et attrahēte matrice. vñ in cau-
sis sterilitatis ponit defectū matricis in attrahēdo spermā: vt ap-
paret 3. cañ. fen. 21. cap. de causis sterilitatis. ¶ Octauo dñt in tpe
n. ot. qz nālis mor? boni spermatis mulieris est in hora coit? vt
pcurrat simul cū spermate viri: s; nālis mor? mēstrui est oī men-
se. ¶ Et qd? oibus iferas pmo q? sicut spermā viri vtile est qdā
corp? albi digestū spirituiolum factū a virtute gñatiua viri vbi-
cūq? sit: ita q? spermā pōt gñare actiue tale alterz qñ est id a quo
decidit ita bonū spermā mulieris est qdā corp? albi digestū cō-
tinēs in virtute passiua appropriata totū qd spermā viri pter in
virtute actiua. Vel alij vt dicet fin sniam Bal. ¶ Scdo isert oīa
iter spermā. verū 2 nō verū mulieris qd cū delectatiōe emittit et
mēstruū qd mēsaliter expellit: 2 est oīa nō ad sensum: 2 appetit
plus ex eo qd statz dicet. ¶ Tertio isert oīa iter spermā qd mu-
lier cū delectatiōe emittit 2 spermā verū in eis: qz spermā verū
h; finē iā dictū: sed spermā qd est sicut qdā salua in cuius expul-
sione delectat mulier h; finē delectatiōe in eis: 2 iō hoc? sue ex-
pulsionis nō est in matrice ad pcurrit: sed extra vsus collū mfcis
vbi est multa sensibilibz in eis 2 delectatiō: ex qbus appet q nō
est in viris aliud spermā in cuius expulsiōe delectat ab eo q ge-
nerat. 2 cū est q spermā viri debēs gñare expellebat 2 transibat
per sensibilibz loca. s. meat? virge per quos transiens inducit
delectatiōe magnā: 2 quis per loca illa vñna trāseat hoc nō fa-
cit: q nō est appropriatiū obit 2 pforme vt dixim? sup thegnū tra-
ctatu 3. in mulierib? aut q? mā apta gñōi nō trāibat p loca sensi-
bilia. s. p collū matricis: sed a pte mfcis supiori 2 mēbris cū ma-
tricc cadebat in pcurrit mfcis: ac si imaginis spermā viri cadē
in pcurrit bursē testiculoz. nā pducit d mā illa 3 inutile ad gñōe
māltit tū in ei? expulsiōe hñte delectatiōe: 2 sicut aliqd in ma-
sculo cui possim? hāc mām assimilare est aliquid sicut hñditas
aqua quā vir sine coitu solū tactu mulieris qñq? emittit.

Dub³⁹ Sed dubitat qd est locus gñōis istius spermatis cui? expulsi-
one mulier delectat. Dñm q? vasa spermatica circa testiculos mu-
lieri obuoluta fin vias expulsiōis opz imaginari extra alias sic
in viris via spermatis est alia a via aliquid: 3 sit occulta: tñ via ve-
ri spermatis in pcurrit mfcis erit breuior. 2 hāc viā anatho. ostēdit. 2
Bal. 14. de vñli. pñti. ca. 10. 3 via spermatis delectatiōis ē logior. 2 hāc
nec anathomia nec a Bal. inuenimus: breuiter de hoc trāsimus.

Dub³⁹ Apparet et ex dictis folones leues multarū qñū in qd laborat
vt an spermā mulieris in hora coit? regat simul cū spermate vi-
ri. Quia dñm q? verū spermā sic aliud aut nō: qz nec mēstrua nec
spermā qd cū delectatiōe emittit. ¶ Lōhderādū aut circa pmissa
q? semp cū dico verū spermā mulieris 2 bñ digestū: nō intelligi hoc
respēu spermatis viri: q? respēu illi? est icōpletū: s; intelligi respēu
mēstrui mulier? vel respēu alteri? spermatis in eis. Cuius declarā
dicam? p q? piguedo 2 adeps sunt ex sanguine. i. de vñtuosa pte
sanguis mulier? 2 nō sunt de illo spermate qd in eis est bene dige-
stū. Rō qd ad q? vñtuosus sanguis fiat adeps nō opz q? digerat
plus: sed ipm vñtuosum a sanguine separatū 2 frigatefactū vt sup
dixim? ¶ Et qd? solū p? argumētū. nā adeps 2 piguedo est mē-
brū exāgne. i. nō pñtens in se rubeū sanguine: s; est sanguineū: qd
de vñtuosa pte sanguis factū nō habet plures trāsmutatiōes
nisi qdā in spissationē a frido. ¶ Dicam? 2 q? p mēbra spermatica
possum? intelligi oīa mēbra que ad duritiē deueniūt 2 albedinē sal-
tim plurima sicut sūt ossa cartilagiēs nerui chorde ligamēta pā-
niculi vene 2 arterie: 2 dixi pñma q? qdā spermatica sūt celestini co-
loz vt tunica siue pellicula vñca 2 secūdina que reducunt in sū-
ma pāniculoz. 2 p mēbra carnisomia siue carnes intelligim? oīa
alia mēbra mollia pter piguedinē que h; sūt. pñtiū nomen. 2 sub
h? noīe caro cadūt oēs carnes rubee dicte carnes pñse sicut caro
cordis caro epatis pulmonis. cadit et in h? caro musculoz 2 caro
sensitiua nāsi 2 gñuati. sub h? et cadit caro glādosa oīs. 3 dicem?
q? mēbra spermatica oīa sunt ex spermate. i. ex illa mā data a mu-
liere que ē alba digesta mag? pñans 2 mag? spissa. mēbra aut mol-
lia dicta carnes 2 piguedines siue adipēs sunt ex sanguine mulie-
ris nō trāsmutato illa trāsmutatiōe. i. nō facto spermā. Rō hōz est:
qz mā illa q? est dealbata sanguis est mag? docet? ē pformior illis
mēbris albis 2 solidis 2 mag? fctis. sanguis aut est pformior car-
nib? rubeis 2 nō rubeis mollib?. ¶ S; tu dices de q mā fct? corp?
cerebri medullare. Dñm q? ē de sanguine 2 nō de spermate: s; talis
actio agētis in ipm dealbavit illud: imaginamur igit nām agē vt
pictor facit q? p lineat figurā 2 postea colorib? replet spatia. ¶ Di-
cam? 3 q? p mēbra spermatica possum? intelligi oīa mēbra pñcipa-
lia 2 nobilia trānsfusa qñ ad oēm pte nēciā eis 2 oīa mēbra extri-
seca dura vel solida sic ossa nerui 2 tūc caro epatis 2 cordis 2
splenis 2 pulmonis 2 corp? cerebri dicent mēbrū spermaticū. car-
nes aut pure in masculis 2 carnes sensitiue 2 carnes glādose di-
cent mēbra carnisomia 2 illa sūt ex vero spermate mulieris: illa āt

ex sanguine: 2 nos iā sustētāim? hūc modū dicēdi. ¶ Ad 3ia q? p
solo. ¶ Ad Bal. vñz q? p sanguine intelligit sanguine digestū 2 bal-
bati: vñ alij vt post appetit. Cuius finē? qz dixerat mēbra fieri ex
duob? spermatis? dat p i b sniaz. Bal. 2. Az. 2. ibi. (hoc aut vñbi.)
Cuius qdā mordet Alui. q? nō bene itellerit Az. q? vult q? vñūq? dē
duoz spermatis est ps sube embriōis: ex h? qdā dicit eū voluisse in
9. lib. de aialib? q? dicit q? spermā viri fuit spūs ifans. ¶ Nos di-
camus q? Alui. oīno sequit Az. in hac opione: 2 subdit q? coagulūz
h; duas pres. s. subtilē in q est virtus operās actiue coagulationē
lactis 2 partē grossam in q fundat illa ps subtilis 2 defert illa cur-
ius nō est nēciās p coagulationē lactis: q? si coagulū liget in petia 2
ponat in lacte coagulat lac. vidit et Alui. q? spma h; duas pres. s.
subtilē spirituosaz 2 ista est gñans fctū: 2 pte grossaz in q includit
2 portat ille spūs 2 hec nō ē nēciā in gñōne. nā mulier clausa pōt
pcipere vt 3. cañ. fen. 21. tracta. 4. p cap. 2 qua et nō gñatiua fuit
gñatiua si supcoet gallus: vt Az. 2. de gñōne cap. 5. 2 p de gene-
ratione vltimo caplo. similē sniaz ponit. 2 Auicē. ibidē. ex q? ap-
paret q? coagulū nulla est pars casei: q? nec grossa pars nec subri-
lis est pars ei? sic etiā spermā viri nulla est pars fer? 2 hāc sni-
litudine Alui. ponit quā etiā ad istam ponit Aristot. p de gñōne aia-
liū vltimo cap. vbi dicit. masculus exhibet spēm 2 pñcipiū mort?
femina autē corp? 2 mām velut in lactis coagulatione: corp? qdēz
lac est: formās aut coagulū. exponat igit Auicē. quēadmodū vñū-
q? duoz coagulū 2 lactis vt pars sube casei 2c. Sed coagulū est
pars per formā quā dat 2 nō est mā 2c. Intētiō igit Auicē. 2 Aris-
t. est vñ. ¶ Ad id aut qd dicit. 9. de aialib? p cap. in fine: dicamus q?
sermo vñuersalis decepti Egidij romanū 2 Huileminū de Bri-
xia q opinati sunt Auicē. voluisse spermā viri esse partē subtiliā
embriōis: cū tamē nunq? voluerit. Sed cū alij duo imponerent
Aristot. vñū q? spermā viri nō est pars: aliud q? nō fundat in mām
ex qua fit finis: Alui. solū ptra hoc arguit. s. q? spermā nō p fundat
in mā ex qua fit finis: 2 tenet q? ipsum subtiliā vt spiritus quidā
2 p fundat. aliter etiā istū textū saluamus in nostris dñis super
caplo de generatione embriōis vbi ostendimus q? Egidius de-
ceptus est per equiuocationem huius vocabuli spiritus.

C hoc autē verbū nō parū: imo multū verbis Bal. est
cōtrariū. Sibi nāq? videt q? vñcuiq? duoz spermā-
tū mēst virtus coagulatiua 2 virtus coagulationē sus-
cipiens: 2 ppter hoc nō se prohibet quin dicat q? vir-
tus coagulatiua in masculis est fortior: 2 vir-
tutem coagulationem suscipiens est fortior in feminis.

C Quidā dñt hāc nō fuisse opione Bal. imo talis fuit ei? opio qua-
lis Aristot. vt apparet scdo de virtutib? nālib? cap. 3. vbi spermā
assimilat factioni statuariū 2 sanguine mēstrui māe ex qua fit vt
ere vel auro. ¶ Nos autē dicam? q? Bal. in libro de spermate noue
trāslatiōis cap. 2. p iustigat q? in feminis est spermā digestus p-
portionalē spermati viri qd spma est aliū a sanguine mēstruo: 2 q?
uis sensus h? pformet: tñ ostēdit p anathomia vñoz spermaticoz
similē faris in feminis 2 viris. postea aut in 2. lib. cap. 2. ponit q?
in spermate viri est virtus actiua fortis 2 remissior: passiuā. 2 in mē-
struo. i. spermate mulieris est virtus et actiua: sed debilis 2 passiuā
fortior. postea vñ cap. p probat cathēgorico 2 hypothērico syllo-
gismis spermā agere assimilationē quos syllos Alui. reprobat 9.
de aialib? 2. cap. 2. iō dicit hic. (Nō se phibet.) 2 deinde dicit in re-
prehēsiōe Bal. visus enī fuit Alui. q? Bal. in hoc valde errauit. par-
ticulariter aut loquēdo Bal. voluit q? spermā mulieris sicut frigidus
2 aquosus sit quidā cibis spermatis viri vt apparet p lib. de
spermate cap. 5. 2 2. lib. cap. 4. voluit etiā q? ex h? spermate fiat
pāniculus alancodeus qui pñnet vñā fetus 2 alius q? pñnet fu-
dorē. ex spermate aut viri sit secūdina: 2 iō alancodeus est minor
secūdina nō pñtēs totū fetū: sicut spma mulieris est minū sper-
mate viri. isti sermones colligunt pmo de spermate 10. cap. aut
cap. 7. 2 habet suas difficultates discussas sup cap. de gñōne em-
briōis. ¶ Ad id qd dicit scdo de virtutib? nālib? dicamus q? ibi
sequit in parte opi. Aristot. que in hoc suo rēpore erat cōmuniō.
Sed si subtilius pñderas Bal. ibi per spermā vñūq? spermā itel-
ligit 3 pñcipalr spma viri: 2 vult ista spermata vere augeri 2 ve-
re nutriri. s. ex sanguine mulieris. vocat tñ ibi spma id qd est agēs:
2 hoc principalis est spermā viri. ¶ Nos autē intentionē Bal. de-
claramus ibi 2 nō possumus hic plangere cum ea.

C Qualiter autē sermo in hoc verificetur inuenit in no-
stris libris qui sunt de sapientijs radicalibus.

C hic nos remittit ad libros de sapientijs radicalib? i. a qd sumū-
tur radices aliaz sciaz particulariū: 2 discunt hoc 9. de aialib?.

Dub³⁹Dub⁴⁰

Gentilis

E Postea vo sanguis qui in tepore mēstruoz a mulie re separabat fit nutrimentū. Sed alia pars ei⁹ est que in similitudinē puerit⁹ substātie spermatis z mēbroz que ex eo gñant⁹ erit nutrimentū augmentans ipsum. Alia pars ei⁹ est que nō nutrimentū fit ad hoc: s⁹ est cō uenies vt coagulet ad implēda loca mēbroz primoz vacua z fit caro z adeps. Et alia ps ei⁹ est supfluitas que nulli barū duaz rēru est bona z remanet vsqz ad bozā part⁹ quā vtpote natura superflua expellit.

C Onēdidit mām ex qua fiunt mēbra spermatica z ex q⁹ fiūt caro z adeps: hic ostēdit mās nutraciōis mēbroz spermaticoz dictoz in vtro: z cū h⁹ declarat mām ex q⁹ fit sanguis caro z adeps: z ad dit qdā alia. Scdō ostēdit mām nutraciōis cū vtr⁹. Tercio ostē dit modū fiendi carnis z adipis. Quarto ponit cōparatiōē sper maticoz z carnisformiū. z⁹ ibi (Lūq. 3⁹ ibi (Et caro. 4⁹ ibi (De bea aut. Cōsiderādū q⁹ duo: ptes assignat sanguini mēstruo. Unā que dealbat vt fit nutrimentū puenies mēbroz spermaticoz iam formatoz: z h⁹ est qd⁹ Alui. dicit. postea. q. d. iam factis sper maticis mēbris hoc nō nutriunt z augēt: qz pars sanguis mēstrui qui perōdico motu ostētabat fit nutrimentū hoc mō: qz vna pars eius. s. melior puerit⁹ in similitudinē sube spermatis. Alia partes hui⁹ mēstrui. A. ponit puerit⁹ in carnē z adipē pdictos fm modūz qui dī. Tercia partē ponit q⁹ referuat ad bozā part⁹. Quarta partē ponit que vadit ad mamillas z fit lac quo nutrit nouiter nar⁹. z hāc partē tāgit cū dicit. Lūq. ifans puerit⁹. Et notandū q⁹ 3⁹ cañ. fen. z. 1⁹ ca. huc sanguini solū tres ptes assignat. s. vna ex q⁹ fer⁹ nutrit z alia que fit lac: z iste sunt meliores ptes illius sanguis: z tertia que referuat vsqz ad bozā part⁹: s⁹ per partē q⁹ fit nutraciō fer⁹ itelligit ēr partē ex qua fit caro z adeps. Cōsiderādū 2⁹ q⁹ vt nobis hic sufficit duplex est tēpus fetus. Unum gñōis siue formationis: z h⁹ in hoc fit magna discordia: videt⁹ tñ plurib⁹ q⁹ fit vsqz ad. 4. o. dies: z tūc apparet qñitas magna formata vt Arist. 7. de hystoz. 7. cap. Sed. phabilt⁹ est q⁹ pus. s. post sex dies vel circa animet⁹ nā embriōis si pcedim⁹ qdā pncipia. A. z. Hal. f. q. post sex dies sperma aligū querat a mīce qd⁹ transeat in subain ei⁹ qd⁹ gñat nō per extrīsecā appositionē que est opatio aiati. hic aut⁹ ista omittimus z placet nobis posuisse. nec medici festinet⁹ ēr homicide nō curātes. puocare abozus ante. 30. dies. Aliud est tē pus nutraciōis z augmētatiōis qd⁹ icipit post tps gñōis. s. sper maticoz: z tūc simul incipit generatio carnis z adipis.

Du^m 4^m

Dubitat s⁹ per h⁹ qd⁹ dicit postea sanguis qui separabat: qz v⁹ in nuere q⁹ pus oportet mulierē mēstruari q⁹ ipz gñet: cū tñ dñū iue nāt per experētā: imo scimus mulierē que hodie viuūt nun quā mēstruat z frequētē ipz gñat ad bonū finē. Nos d⁹ hoc fecimus breue tractatū: z dicamus nūc q⁹ mulierē incipere mē struari nālīter est signū puenies tēporis ad pceptionē: qz signat iam nālē motū māterū supfluitū ad matricē: z sic imaginādū est mās moueri ad testiculos vt fiat in eis sperma. ptingūt aut⁹ z alia signa que hic nō dicimus. Dicamus 2⁹ q⁹ qñis nō icēperit mē struari pōt incipere. nā debēte aliq⁹ muliere hinc ad tertiū diē pzi mo mēstruari z eā habēte mām aptam in vasis suis spermaticis possibile est cū receperat sperma viri eā ipz gñari vt notum est. Amplius pono casum q⁹ aliq⁹ mulier nō bēat mām sanguineaz supflua quā mensaliter expellat: est. n. multi exercitū z lati pecto ris: sed cū hoc bēat mām spermaticā bonā z bene digestā z suffi cientē quā mām si alteratione z cōmotiōe facta in mīce p coitū nō pelleret in pcauū pelleret eā via pollutiōis aut gomozee: cū g⁹ coit⁹ vtute duoz spmātū z virtute matricis ordinata ad spmatis vtilitatē trahet p venas matricis a corpore istius mulieris z san guis sufficiens p augmētō z nutrimentō fetus: z hoc mulier multuz pmutabit ipz gñatiōē z parturiet fetū nitidū cū quo nō exibat fe re nisi aquositas z nō sanguis: pole ē q⁹ paucas bz variolas oi no: z tu pñdera qz ista raro eueniūt. A. at dixit q⁹ accidit frequēt

Du^m 4^m

Dubitat 2⁹ vt ifans possit nutriri ex sanguine mulieris q⁹ nō d⁹ piodice er pelli. Et dicam⁹ q⁹ plm est q⁹ embrio nutrit⁹ z caro. z adeps gñat de sanguine mēstruo piodice cūabili. Rō est: qz facto pceptu corp⁹ mulieris pcedit trahi ad supflūū qd⁹ in ea pūgat et ipellit illud in matricē: bonus aut⁹ pro se retinet: z qñis ante ipz gñatiōē determinatō piodo moueret ad mīce tpe tñ ipz gñatiōis pñmo decurrit vt 9⁹ de aialib⁹ 3⁹ ca. z melior ps de eo est illa q⁹ nutrit. Dicam⁹ 2⁹ q⁹ pole est fetū nutriri sanguine nō mē struo: aut paz hūte de mēstruo: z h⁹ vel q⁹ mulier nō d⁹ mēstrua ri vt dixim⁹: vt q⁹ si fit mulier mēstruabilis accidit paz de illo qd⁹ d⁹ ē mēstruū pellā ad matricē z multū de bono venire ad mīce,

Super primo

Lā aut⁹ hui⁹ accidētaliū siue ptingētie est duplex. Una diuersi tas tēporis in ipz gñatiōē: s. n. mulier ipz gñet post pfectā mūr dicationē mēstruoz: qz dieb⁹ sequētib⁹ sanguis tot⁹ corpis mu lieris remāsit mūdus: nō trahit ad mīce malus sanguis: s⁹ bonus q⁹ mulieri est puenies: z paz qd⁹ trahit qd⁹ icēpit reagregari p alia mēstruatiōē. si aut⁹ ipz gñet ppe mēstruatiōē mult⁹ malus sanguis trahit: z fer⁹ erit multoz z maloz morbilloz z variolaz: z si hora mēstruatiōis ipz gñet fiet leprosus: vt Alui. 4. cañ. ca. de lepra: z plure scripsim⁹ cap. de variolis z morbillis. Alia cā est di uersitas pporiōis iter mīce tribuētē z mēbra pcedētia vel retr nētia: pole. n. est mīce z spmata duo siue vñū. s. viri hīe forte at tractiua z cū h⁹ bonā expulsiua illi hūitē: vñ a venis mulier⁹ trahet bonū sanguinē quē p se mulier teneret z dimittet malū sanguinē quē dbeat piodice expellē: z talis mulier multuz macreft z acci dētia mala hēbit: z pole est q⁹ ca pūgat oī mēse mēstruē sic nos vidim⁹ z fer⁹ parturit et ad bonū finē: pole. n. ē pñū eoz q⁹ dixim⁹ q⁹ mēbra trahāt bonū sanguinē z pcedāt trahi malū z q⁹ nō vio lēter in h⁹: z hic fetus erit ifect⁹ fm gñus malicie mēstrui: z qz hoc plm euenit: iō plm fer⁹ variolant⁹ vt pauci vel fere nulli effugiūt. pole est est q⁹ mēbra pcedāt trahi d⁹ bono sanguie q⁹ nō pellere p mēstrua: imo ēr nutrimentū pñū mulieri: z tñ cū h⁹ pcedāt: imo pellāt sanguinē mēstrualē er q⁹ nō nutrit fer⁹: s⁹ ificet: z iste mo dus magis placet Auetzoar in fine thesyr: vt scripsimus 4⁹ cañ. cap. de morbillis: z tunc exponet alia pars eius. s. sanguinis z nō sanguinis mēstrui: s⁹ vulgus oēm sanguinē mulieris vocet mē struum sicut oē apostema gule squinatū vt Auetzoar.

Dubitat 3⁹ qd⁹ illud fit qd⁹ puerit⁹ istā partē sanguinis ad spmātū similitudinē. Dm q⁹ nō imaginō q⁹ hoc fiat a vasis spermaticis z testiculos mulieris: qz illud est solū qd⁹ prime gñōis subiacet: sed fit virtute vel spermā viri vel ipz gñet mēbroz spermaticoz pparantiū mām ad nutraciōē vel fit vtrouz attractiōe.

Cūqz infans parturit⁹ sanguis quē ipsius cpar ge nerat huius sanguinis vices implet z generat ex eo qd⁹ ab illo sanguine generabatur.

Cōsiderādū Sñā ex eo. qz sic ex sanguie pdicto gñabaf i vtro qdā sñe spmātū: vñ nutriebant⁹ z augebant⁹ spmatica mēbra: sñr ex parte alia iō sic balbata gñabaf caro: sic sanguis ab epate infantis factus lactis subiectione cōuertit⁹ in humiditates albas vt cambū z augeat spermatica mēbra cōparabilia nōdū trāsmu tata nutrit z augeat carnes z adipem.

Et caro quidem ex sanguine generatur spisso quem caliditas z siccitas coagulat: adeps vo ex eius aquo sitate z vinctuositate generat quā frigiditas coagulat: ideoqz ipsam caliditas resoluit.

Hic ostēdit modū gñōis carnis z adipis: qz ponit mām z agēs. Dubitat cū sperma fit vñū coz⁹ pñmū partū quō pōt calefa cere sanguinem grossum z infrigidare vinctuosum eius: nec v⁹ di cere q⁹ hoc est. ppter diuersitatē mīce: qz mās vinctuosa resoluet ab codē calido a quo digione inspissante generatur.

Amplius dubitatur quomodo caro fit ex sanguine spisso qui est sanguis melancholicus conforis ossibus.

Tercio dubitat: qz dīc q⁹ illā coagulauit calitas. Lōtra p Ari. 2⁹ d⁹ gñōne aialū. ca. 14. illo ca. Sñd aut⁹ omiomeron. dīc q⁹ gñō car nis fit a frido: cui⁹ signū est q⁹ dissoluūt ab igne. i. liquefit a calido.

Quarto dīc z siccitas. Lōtra: qz carnes s⁹ hūide z signant si atti gūt augmētū hūiditaz sup egle vt sumit a. B. z. d. cōplonib⁹. ca. 3.

Quinto dicit adeps ex aquositate. i. subtili pte q⁹ frigiditas. Lō tra: qz multiplicatur circa cor qd⁹ est membrum calidum.

Sexto dīc ipaz calitas resoluit. Lōtra: qz sic pbat q⁹ caro fiat a frido q⁹ calitas ipaz resoluit: vt Ari. 2⁹ de gñōne aialū. cap. 14.

Septio qre si dixit q⁹ friditas z hūiditas coagulat adipē. Dd⁹ q⁹ mās carnis ē sba sūguis rubea q⁹ grossior: ē oleagenū at supnatās ē mās adipis. Rō ē: qz iste mās ē s⁹ formēs istis: vt appz ad sēsus ex q⁹ appz possē sustētari q⁹ mās adipis nō ē ita hūida hūiditate aqua sic mās carnis: oleagenū at siue vinctuosus hūioz ē mag⁹ siccū q⁹ fit coz⁹ eoz: z iō exponi d⁹ er aq⁹ sitate. i. subtili pte: s⁹ pinguedo fiat ex pte q⁹ cludit d⁹ aqueo vero pls q⁹ adeps vt sup dixim⁹. Dd⁹ 2⁹ q⁹ calor gñans carnē ē qñ mēdi⁹ iter calozē facietē ossa z ptes du ras z calozē dñile facietē adipē: fit. n. adeps a friditate. i. mltū dñi li calozē: vñ multiplicat iux frida mēbra. hūit at mēbra dura a forti calozē: qñ affant mās: vnde pducit ad icinerationē z psumptionē hūidi qd⁹ ē calī sūm: z sic pduc⁹ p acciōe ad ifridationē: vñ ista mē bra dura ponunt frida z siccā: caro aut⁹ a calozē medio inter istos gñat: z iō respcū adipis caro fit a calozē: qz calozē ifrōiōe ducēt ad ifpissationē z aliq⁹ vutritē ē pformioz gñus siccitatis: iō caro fit a

calido sicco. 7 b e qd dicitur que caliditas 7 siccitas coagulāt. C Ad
pria. Ad b m d m qd dicitur difficultate de virtute iformatiua que est
in spmate qd de vna mā pōt facē ossa allando 7 carnes dōbiter
coquedo: 7 nūq; Arist. 2. de gnōne cap. 3. pōuit dicē aliqd: nisi qz
spma est tale in vture qle est in actu id a q venit. Quātā aut argu
mentū hēat difficultatē in pposito: nos possum? dicē q sui vture
cala digestiua giat carnē ex sūg: 7 mēbra spmatica iā frida eoz
friditate vntuofus sanguis ipissant in piguedinē: 7 iō dicim? q
nā nō itēdit p se gnōne piguedinē: 7 p se itēdat gnōne sanguis: 7
pp b dixit Arist. pble. 5. pble. 14. q piguedo nō est nālis 7 accidē
talis: 7 nō est ptiū nēciariū quēadmodū caro est ptiū nēciariū pp
sensū 7 motū: vt appet in musculo. 7 Ad 2 m d m q sanguis ex q
fit caro nō d spissus pp mēlie mixtionē: sed respu subtilis aerei
vntuofus ex q fit adeps. 7 Ad 3 m d m q: caro respu pigue
dinis 7 adipis fit a calido. 7 Ad 4 m d m q: soluit plusquācōmē. in the
gmi tract. 2. cōmē. 9. sup illo casu. cognitiōis cōpētētiā crascos. nā 7
maiorē excessus hūiditāt. 7 ex mā sanguifica bēat caro q adeps
tū q calin ipissatiū p piguēne est fori? qd facit carnē magē eric
cat illa: vt appet ad tactū ē caro min? mollis: dōbils aut caloz siue
friditas facies piguedinē 7 adipē dimittit illas magē molles. 7 Ad
5 m d m q: dō dō ab Alu. ista ca. d signis cōplexionū. q ē pp finē. Nos
dicam? q est a friditate pāniculū cordis 7 neruoz 7 ligamētōz po
tentū facē 7 p ppias cōplexiones fridas q nō corrūpit calitas
spūs cordis vt dixim? in tractatu de resistētis. 7 sup apparuit illo
cap. dico q deus. 7 Ad 6 m d m q: dicitio appet in fmonib? Ari.
q 2 m d m q: de gnōne aialū vult q caro liquefit a calido. 7 hic possum?
dicē q in pblemate palleator accipit piguedinē vt distinguit 7
carnē: q caro nō liquefit a calido: q nō a calido hūido vt appet:
sed neq; eliquaf a calido sicco q affat: 7 alique hūiditates in car
ne existētes liquefiūt p affationē in 2. vō de gnōne accipit carnē
pro adipe 7 piguedinē 7 nō p vera carnē. 7 Sed 3 m d m q: caro ethici
tertie spēi 7 in febrib? colligatiuis caro dissoluit 7 eliquaf sicut
appet ad sensū: 7 a sumit a Bal. 10. terape. in fine. 7 D m q: toti
carni est admixtū aliqd vntuofus: imo vntuoso pncipat caro: 7
fm nām nō separaf ab eo: 7 illud est qd eliquaf p febres colligati
uas: illud nō erit p viā dissoloniē oppositē pgelatiōi siue coagula
tiōi a frido: 7 erit p viā resfoloniē 7 puerfionis ad subtile vapo
rē. 7 Alu. m d m q: a gbulā soluit: 7 ē ē solo 7 cōciliatoris sup
allegato pblemate q caro a forti calitate eliquaf siue dissoluit 7
nō a debili: 7 iō Arist. dixit. 2. de gnōne. dissoluit ab igne. i. forti ca
loze: 7 piguedo 7 adeps a debili caloze dissoluit. 7 3 m d m q: est fori
infirmitas: nā si caro forti caloze dissoluit: 7 fori frigore est ipissata
vel pgelata pgelatiōe opposita illi dissoloni. 7 cōciliator vī inuise
solone bui? nā q caro egeat forti calido eliqtiuo nō ē qz fori fri
gido fit pgelata: 7 fm nām siue mēle grossē: 7 piguedo facit eliq
tur pp raritātē 7 subtilitātē mēle. 7 Et nos dicam? q loq de coa
gulatiōe resfolone vt eliqtiōe in giali 7 absolute fm q fuit a calo
frido hūido 7 sicco est facile: 7 cū applicam? ad dīrmitas spēs
entū ē difficile: qz calozes 7 friditates b agētes sē iste. 7 dīrmita
tap spēs qz spēs ignoram? a pōi. 7 Ad 7 m d m q: piderato esse
ctu dīrlecto caloz factū? carnis pē dici sic? qz caro ē sicca 7 spēs
adipis. i. min? hūida vt sup apparuit cap. de cōplexionib? mēbroz.

C Mebra aut q ex spmate sunt creata cū solutionē pti
uitatē patiunt certa ptiuitatē nō restaurant nisi pau
ca ex eis 7 in paucis bitudinib? 7 in etate pueritie: sic
ossa 7 rami venaz pti: nō enī magnū neq; arteriarū.
C hic cōparat spmatica mēbra ad carniformia. Scdō dubiū re
mouet. 2. ibi. Et illud. 7 Cōsiderādū p q de mēbris spmaticis duo
dic. ptiō q si solunt nō vere reuiniunt: qz nō vere recōtinuant:
7 recōtinuant aliqd hūido supligātē inspissato 7 applicato vtriq;
pū sic faciūt rami: vt. 4. cañ. sen. 5. de fracturis p cap. Scdō dīc
est q cū aliqd frustū ptiū nā renascit: 7 hoc dicit ibi.
C Cū enī aliqua eoz ps sciūgīr nibil loco ei? nascit. Et
hec qdez sunt sicut ossa 7 nerui. Illa vō q ex sanguine
sunt creata renascunt post perditionē suā 7 ptiuant
tali substantia qualis sunt ipsa sicut caro.
C Mebra enī carniformia pti vere reuiniunt 7 frustū perditū alios
gīare. 7 Cōsiderādū 2. q pōnit exceptionē pti: nā in aliq etate
vt pueritia 7 aliq habitudine. 7 bona pti reuiniunt: vī molle 7 pue
rile os pōt vere reuini: vt dīc Bal. 1. a. thegni. ter. cōmē. 106. 11. 4.
7 excipit qd aliq fuit talia vt ossa: 7 ipse nō explicet: 7 rami vena
rū pti. dico venariū q rami arteriarū. ppter motum nō pti vere
reuiniunt: iō dicit neq; arteriarū. dico pti nō magni q etiā magni
rami venariū ppter fluxū multū sanguinis nō pti bene pfolidari
vt dīc cōiter: vel q nō pti ptes bene sibi occurrere: vel qz seqz in

mēbra magna mutatio: vnde virt? deficit cū restaurat. 7 Cōsider
rādū 3. qz nō ponat exceptionē dicti secundū: tū si segmur Bal.
pōt excipi ab eo: qz rami pti venariū pti renasci: vt pti. d spmate
cap. 13. a. 3. cap. 2. dist. in. 2. 7 Alu. in fi. 4. cañ. sen. 4. tracta. p cap. 3.
C Dubitāt vtr spmatica mēbra soluta possint vere reuini: 7 pti
ta possint vere restaurari. Vt q sic: qz in eis est mā 7 agēs. 7 virt?
nutritiua 7 mā qua nutriunt. 7 In ptiū ē Alu. 2. oēs. 7 Solo cōis
est q mēbra spmatica vt ossa vene arterie nerui corde ligamēta
7 hmoi cū sint debilia in vture: qz sūt mēbra frida 7 sic debilioza
facta pp solonē ptiuitatis nō pti vere pfolidari: 7 p pti multo
minus pti restaurari. Et tūc dīcūt magi q mēbra aliq difficul
ter pfolidant vel ipossibilt vera pfolidatiōe: vel pp defectū vtrū
sicut oia spmatica: vel pp duritiē sicut ossa: vel pp motū sicut pul
mor: vel pp nobilitatē opōnis vī puenit morte sicut caro cordis.
nā vt caro est nō phibet pfolidari 7 vt cordis: vel pp accitiā fe
quētia sic flux? sanguis vt caro epati. 7 Ad rōnē dnt q dīcit agēs.
7 Alia est opio Bal. 1. lib. 3. spmate. p cap. 13. 14. vbi vult q mēbra
spmatica nō regiant bfectu copiofe mēle spmaticē q in vtero
existētē copiosa pōuit gīari vniūq; spmaticoz: 7 ex vterū nō
est copiosa mā: 7 vī ēt qnq sentire q fit bfectu pctorū siue agēs.
Nos aut scripsim? qd vsum est nobis de b sup 3 tracta. thegni.

C Et illud quidem qd est creatum ex sanguine in quo
ad huc virtus existit spermatis dum nōdū inter ipsum
7 sperma tēpus intercessit nisi parum: illud membrū
quādo tollit iterū nasci pōt sicut dentes in etate pue
ritie. Cum autem sanguis ad aliā conuersus fuerit cō
plexionem nō iterum renascitur.

C Quia dixerat q mēbra spmatica pti nō regiant hēbat dubiū
de dentib? q cadūt 7 postea regiant: 7 ipse rīdet dicēs q dētes
nō dnt ppiā mēbra spmatica: imo sanguinea: qz sunt ex sangui
ne in quo est virtus spmatis: 7 iō cū inter sanguinē 7 spma p vniū
iter veniat spatiū si dētes cadunt pti renasci. Auto. dicit de Alu.
q somnauit. Et plusquācōmētator in thegni tracta. 3. illo cap.
7 quēcūq; maiora. cōmē. 29. redarguit Alu. q tūc in sanguine eēt
virt? actiua ad gnōne dētis 7 virt? receptiua. i. mā: qd vī falsus: 7
iō dīcūt q dētes nō fuerunt nēciariū a pti? gnōnē: 7 iō nō fuere fa
cti a pti? 7 postērius vō gīant ex supfluitate nutritiū mādibula
rū: que supfluitas est solū in qto: nō aut in quāto 7 qli sic mā ex q
sunt yngues. Addit aut plusquācōmētator: 7 thegni cōmē. 29. q
nā dentū magi vī de nā carnis q ossū: qd appet q hnt sensum:
sed qz sunt in foraminib? ossū: 7 nō ptiuari ossi in quo sunt sūt
adepti nām ossis: tū suspicādū est q sunt ex alimēto magi p pti
quo ad nām carnis q ossis: 7 iō sicut caro 7 adeps pōt regitari sic
dētes. Sed mirādū est de istis vitiis qui ita viliificāt itellectū Alu.
7 credūt qd voluissē q circa mādibulas filij remāserit spma pti
siue virtus factiua dētis. 7 Amplius cām quā dant in nō gīari dē
tes a pti? nō est oīno sufficiens: qz virga nō est nēcia a pti? natiui
tatis 7 tū gīat. dico tū q est aliq cā: sed nō totalis. 7 Bal. tract.
3. cōmē. 106. etiam ponit illas. 7 Amplius multū dīcit sensui q
nā dentū sit plus de nā carnis q ossis cū inueniam? Alexandrū 7
Oribasīū dubitare an dētes sint ossa: 7 nullus dubitauit an sit ca
ro an carnea. De sensu eoz dicam? q forsan in parte ossuosa non
sentit: 7 signū est qz eleuari pti abq; dolore: 7 nos expti sumus
illud. 7 Dicam? 7 p q sicut oēs affirmāt q mā ex q sunt dētes est
supfluitas mēle ossū capiti: 7 mā eoz est pformis sicut dētes sunt
pformes ossib? 7 vteri? sicut dentes sunt qdā ptes supflue 7 sup
applicate ossib? capiti: 7 nō tāte necessitatis quāta sunt ossa capi
tis: sicut mā dentū est superflua respectu mēle ossū capitis. 7 Di
camus scdō q cā ppter quā dentes a pncipio nō sunt ē duplex.
Una q caput a pncipio est magnū in hominib? 7 ossa eius a ma
gna pōderositatē capitis nō ambulāt a pncipio vt quadrupedia:
quare totā mām oportuit expēdi in generationē 7 nutritionē
magnoz ossium. post natiuitatē vero est abūdācia nutritiū: 7
qz caput nō crescit pportionaliter reliquis membris: imo magis
crescūt in hominib? que sunt sub capite siue postēriora. pmo enī
ppter capitis magnitudinem homines sunt nanonci. i. vt nani vt
hec omnia intelligunt ab Arist. 4. libro de partibus animalium
cap. 22. illo cap. de entomis aut. superfluit igitur materia ex nu
trimēto mādibularū 7 ossū capitis nō fuerit necessariū dētes: 7 bē due
cāe magi sufficiūt q vna sola. 7 Dicamus tertio q nā nō pducē
a pncipio dentes generat mādibulā cū foraminibus numeratis
numero dētiū: supflue 7 nutritiua mādibularū nā expellit illū
ad illa foramina 7 ibi ipissat 7 gīat dens i illo foramine sic gīat
pilus in foramine cutis qdāmō: 7 pilus ipissat 7 ptiuat sua mā

Dub? 51

Gentilis

z nō aīat fm veriorē opiorē: s; dens aīat: z cā est qz agēs cū h z mā h. Est aut mirādū de aīa vegetatiua dētis qz semp dētē aūget: z post cōplemētū etiā māfestū est qz solū aūget in lōgū. de dētū aut augmētō vide Aristō. z. de gñōne aīaliū. ca. 15. aut. 1. 4. cū g pī mī dētēs cadūt: qz nā qst eos vīlīpēdit pīr reglari aly. / Dicam⁹ 4. qz si a pī natiuitatē nā pduxisset dētēs in vtero sic qñq; b ac- cidit: qz aliq; nascit cū dētib⁹ z nō alr pduxisset qz pducit post natiuitatē: nā in vtero siue spma egisset mediātē mandibula siue mādbula sola: vel qdā fūisset agēs fecisset foramina in mādbu- lis z in illa ipulisset mām supflūā illis ossib⁹ z ipulisset illā ad nām ossis. sic aut fit cū vterū: qz in illa foramina mādbulaz ipellit mā z ipulisset ad nāz dētū. Ex gb⁹ appz qd Aui. vult cū dēt. oens gñat ex sanguie in qz vtrū existit spmā. i. dēt fit ex tali z rāto sanguie z talr disposito qst fūisset disposit⁹ a spmate i vtero si dēt b uis- set gñari. Sāguis aut i qz ē talis virt⁹ ē sanguis supflūes mādbu- lis z formis nāe ossuose ex sui nā vtrūte foraminū mādbulaz. z h repit i sanguie z mādbulis cū pū ē spātū iter ipm z sanguie z spma: vel iter ipm. f. factū. i. cū hō ē ppinqu⁹ pī nō gñōnis. z b ē in etate pueritiae: s; cū sanguis ad aliā pueritē cōplexione: qz nō ē ra- lis nec tār vī i iuētute z senectute: nec ēt foramina mādbulaz sē virtuosā i agēdo nō renascit dētē si cadat vt i senectute. z intelligi- tur hec nīsi raro z nō mōstruose. pole. n. est i aliq; fene dētēs nasci b rarissime: vt dīc Albr⁹. z. d. aīalib⁹. ca. 4. z testamur nos vidisse.

Et dicemus ēt qz mēbroz sentiētīū mobiliū plerūq; mor⁹ z sensus simul pīcipiū ē vnus neruus: z plerūq; separant⁹: ērit pīncipiū cuiusq; virtutis neruus.

Et pōnit qdā gñales diuīdēs mēbroz hic ponit spāles mag⁹: z hz qtuor ptes sicut qtuor ponit diuīdēs. z. ibi (Et dicemus.) **Dubitat⁹ an p vnu neruū possit tribui sensus z mor⁹.** / **Uf qz nō:** qz zia ēnt in eodē. f. agē z pati. / **Ampli⁹** nerui sensitiui oriunt a ce- rebro z ppe ab anteriori ei⁹ pte: motiui aut plurimi a nucha z pte posteriori cerebri: vt cōit dī z intelligit a Bal. in thegnī trac. z sed ipole ē vnu neruū a duob⁹ nasci. / **In pīu Aui.** / **Dicam⁹** p mā- festū ēē p se qdā mēbra sentire z nō moueri vt caro gignaz qz sen- tit sensu tact⁹ z i trīsecū bucinū auris qd sentit sensu auditu z vtrūq; ē immobile. Qd aut mēbz fit aptū moueri z sentire. vt mus- culus z labiū qz sensu tact⁹ sentiūt z oculi qui vidēt z mouent⁹: nō aut ē iuētū mēbz motus volūtariē z nō sentiēs. mor⁹. n. volūtari⁹ ē posterior sensus: z nō absoluit ab eo ex qz isert⁹ qz oīs neruus dās motū dat ēt aliq; sensus tact⁹ z nō ē. / **Dicam⁹** z. qz i mēbz ha- bētib⁹ vtrūq; s. sensus z motus: aliq; p vnu solū neruū ambo sunt sic appet i musculis z ppe coraz z extremitatū ad qz nō pueniūt alij sensus pter eos qz iut motui. Aliq; aut ad mēbz pter neruū motuiū venit sēctiū neru⁹: z h pp. z. eās. Una qz mēbz nō indiget solū sensu tact⁹ qz possit ei dari p neruū motuiū: s; indiget alio sen- su vt sensu vīfū. v. g. z iō ad oculos venit sensus p alios neruos ab eis qz mouēt oculos: z sic ēt ē de ligua. Alia cā qz mēbz indiget exteriori sensu tact⁹ alio qz ille qz dare possit p neruū motuiū. ner- ui. n. mor⁹ pp duritiē nō sūt apti ad sensus tact⁹ certū z pfectū: s; ad sensus tact⁹ ide obrusus z i pfectū z tardū. cū g mēbz eguit optio tactu z forti motu oportuit qz sensus tact⁹ pfect⁹ z certus dare ppro neruo z mor⁹ alio: s; ille neru⁹ qz dat motū det ēt sen- sus tact⁹ nō sic pfecte illis pīb⁹ mēbz sup qz expādīt. neru⁹ aut ppi⁹ p tactu dabit pfectū sensus tact⁹ illis pīb⁹ organi in gbus expādīt: z b appet in manu: qz alter ramus nerui venit ad cutim z vtriculos digitoz dās optimū sensus: alius ram⁹ venit ad mus- culos motiuos man⁹: z iō qz cecidit de eq vadēs romā amittit sen- sus tact⁹ digitoz man⁹ z nō mor⁹: vt appet. i. de interiorib⁹. ca. 6. di- xi aut ramis neruoz: qz isti rami pīr ēē ab vno trūco nerui vni⁹ z vni⁹ ram⁹ saluabit i mollis i pfectū z dabit sensum tact⁹ certū: alij aut idurabī ērit pueniētio: ad motū z nō sic pueniēs ad tactū uā vtrūq; hec oīa sumunt ex dīc Bal. in lib. 5. de vīlitate pīu. ca. 9. vel in lib. 16. de vīlitate pīu. ca. 3. z lib. 9. ca. 8. ca. de explāto- nib⁹ cerebri. / **Ex gb⁹** isert⁹ solo cōis qñōis an sensu ablato rema- neat mor⁹: qz dōm vt Bal. dicit p de interiorib⁹. cap. 5. z. 4. de acci- dētī z morbo cap. 6. nā si sensus z mor⁹ per vnu neruū pōtant ne- cessario ablato sensu aufert⁹ mor⁹: sed pōt aufert⁹ mor⁹ z nō sen- sus. si aut per diuersos neruos pōtent: pōt vnu remoueri altero remanētē. / **Ad zia dōz** qz sensitiui plurimi fm spēs sensus oriū- tur ab anteriori cerebro. f. vīfū: auditui: gustatiui z odoratiui et multi tactui. Sed a posteriori z nucha plures motui: qz sensitiui qui sunt a cerebro: sed cū hoc oīs sunt sensitiui tactui zc.

Et ēt dicem⁹ qz oīuz iterioz qz pāniculis sunt inuolu- ta: pāniculus ex vno pāniculoz pectus aut vētrē co- operiētū nascit. Sed coz que in pectore sunt pānicu-

Super primo

loz origo sicut diaphragmatis z venarū z arteriaz z pulmonis est ex pāniculo interiorē qui costas tegit: z mēbroz qdē z venarū que sunt in vētrē pāniculi oriū- tur ex syphac qz iterius vētris cooperit musculos.

Dubitat quō se hnt isti duo pāniculi adiuicē i ortu. / **Dīc** cōiter anathomistē qz sup syphac i medys musculoz vētrē ē qdā pānicu- lus dīc⁹ alberiteron: vt appet. 3. cañ. fen. 22. i. ca. z ab illo orit sy- phac: z a syphac orit qz orit pleuretic⁹ pāniculus: z ab h aīcēdēte orit dura mī z pia mī: z capfula cōdis dīc⁹ nasci a pāniculo pleu- retico: sed pāniculū qz imēdiate tegit cor dīc⁹ nasci aīc⁹ coz corde. / **Nos dicam⁹** qz nascētia ista sūt ipropria nascētia: z qz sic fit cor fit su⁹ pāniculus sic i vnoq; mēbro accidit: n. trabit pāniculus a pāniculo sic trabunt fila a globo: s; dō nascētia maior affinitas siue pūctio hōz pāniculoz. / **Qz** at vene z arterie tegā pāniculū co- staz onidit mutatio pulsus i sensibilitate z diuersitate vt vīdētū: rate z ex apate costaz z pulmonis. z qz pleuretic⁹ cōicet syphac z syphac alij pāniculus nutritioz onidit ēt fil⁹ p pportionalis muta- tio pulsus ex apatib⁹ nutritioz. z sic possem⁹ dīcē dō apatib⁹ cerē- bri: z p pīs pāniculis ei⁹. / **Qz** aut dīcē dealberiteron nō ē ad mēre Aui. fm vna nīaz expōnē. onidimus. n. ibi qz syphac Aui. intelligit pāniculū carnosus z p alberiteron intelligit syphac sub musculis vētris diaphragmatis. f. qstū ad partē supiorē: qz qstū ad inferiorē tegit pāniculo a syphac: vt intelligit p cap. fen. 22. 3. cañ.

Dubitat an vene tegant pāniculo. / **Uf** qz nō: qz tūc vena hīet. z. tūcas. / **Quidā** dīcē qz villi pāniculoz tegētēs tūcas venaz z ar- teriaz nī faciūt tūcā p se: s; imiscēt sbe vene z arterie. / **Ally** dīc⁹ qz ē pāniculus tegēs vās fact⁹ ex pāniculis dīc⁹: s; ita isētib⁹ qz nō pōt distingui: z iō vena nī hz. z. tūcas: s; argum⁹ illū qz vā a pīe extrīseca sentit⁹: s; ab itīseco nō. qz aut ab ex sentiat dīc⁹ ex pe- rīctia onidit⁹: s; qz ab itīra nō sentiat appet: qz mīc int⁹ in venis nō faciūt rigō: ē defectu sensus: vt dīc⁹ Bal. s; de accidētī z morbo. / **Ally** dīc⁹ qz illa tela est apparē ad sensum: sed dō vena vni⁹ tur- nice. f. venalis: nō aut venalis z pānicularis: qz vt sic est durū tu- nicarū z arteriarū. / **Nos** aut hāc discordiā dīmitim⁹ labori ana- thomīstā. in multis. n. anathomīs quas fecimus qñq; vīfūz est nobis hanc telā inuenire sup magna arteria dōst z super magna vena: z quādoq; vīfūm est nobis qz illa sit pellicula ligans.

Oīa quoq; mēbra carnosā sūt aut villosa sūt caro qz ē i musculis aut villis carētia sūt epar. Et nullus qdē mo- r⁹ fit nisi p villos. Volūtari⁹ vō mor⁹ fit cā villos qz sūt i musculis. Et nālis sūt mor⁹ mīfīs z venaz. Et cōpo- sit⁹ sūt mor⁹ trāslutēdi fit villis pīpīs p formā ex si- tu lōgitudis z latitudis z trāsfueriōis. Attractōi vō sūt villi qz lōgitudinē pīdunt⁹: z explīdī villi qz latitudi- nē tēdūt pīstrīgētēs: z fīctōz villi qz ex trāslūo vadūt.

Hec est alia diuīdō (Sicut epar.) qz ius Jīaac dīcat libro vīna- rīz 3. cap. qz epar est caro velata villis. non tī dīc⁹ qz caro epatis fit villosa. (Et nullus quidem.) Arguit sic. oīs motus vel nālis vel voluntarius vel cōpositus ex vīroq; fit villis: igit zc.

Dubitat de hoc qz mor⁹ nutritiēti ad vīuq; qz sūmīle fit absq; villis. dōz qz est sermo de motu locali mēbz qui fit volūtari⁹ fit per villos cū ibi sit necessaria extēsiō z retractiō. si fit nālis fit ēt per villos: qz talis mor⁹ est ad attrahēdū vel expellendū. z hoc nō fit nisi per villos gbus mēbz se distēdūt vel trahit vel eicit.

Hic ēt dubitat an i mery dicto isofag⁹ sūt tria gīla villosz. h. n. po- nit. A. qz sic. 3. cañ. fen. 13. p. c. pōit qz solū hz duo gīla villosz: qz nī fit i eo retētiō cibi: z iō nī hz trāsfuerīales. z nī qz retētiō ē necēia qz ē fixio i motu forsan sufficiūt villi lati: z sūt imāgiatio. A. d. qūate trāslutēdi. Dicam⁹ qz vī nō sūt ibi mery trāsfuerīales vī sūt oc- culti z pauci: z scripsim⁹ hāc qñōē. 3. cañ. fen. 13. (Attractiō.) Rō ē qz tal diuersitas villosz ē pformis diuīdātī bāz opōnū vt ē notū.

Membroz aut que vna bnt tunicā sicut venaz z ve- sicē: tres villosz spēs adiuicēs sunt tēpē. Et mēbroz que sunt duas habētia tunicas: villi qz in latitudinē tē- dunt semp in extrīseca existūt eoz. tunica z alij duo in tunica eoz intrīseca. Illi tñ qz in longitudinē pīdunt⁹ tur ad supīciē magis declināt extrīseca. Qui taliter nō creati fuerūt nisi ne attrahēdi z expellēdi villi siml⁹ existāt: imo melius est vt villi attrahēdi z retinēdi sūt simul nisi in intestīnis: non enim multa indigent retē-

tione: sed attractione et expulsiōe.

Cult innuere hanc subdiuisione membrorum habent villas q̄ vel habet eos in vna tunica vel in duabz. Considerādū q̄ in mēbro habet vna tunica nō sunt cōtexti villi sicut pānus ex filis: q̄ sese impedit: sed p̄texti sunt. i. suppositi: et forsan illoz ordinē habet in vesica que hnt in intestinis: h̄ hoc dubitative dicant.

Culz vesica beat duas tunicas. Vt q̄ sic est p̄ Aui. 3. ca. sen. 18. et Auer. p̄ coll. 3. d. forma vesice. In dñi Aui. p̄ hic odin q̄ h̄z duas tunicas: s̄ occultas et nō bñ separabiles q̄rū dualitate ostēdit obliq̄ penetratio poroz vitidū. Considerādū q̄ ex q̄ mēbruz fuit duaz tunicaz meli⁹ fuit villus attractiu⁹ et expulsiu⁹ nō sunt cē: s̄ retēti⁹ et attracti⁹ siml. Itē q̄ attractiōi succedit retētiō. S̄z Aui. nō pbat q̄ villi lōgitudinales attractiui sunt in iterioz tunica: s̄ forsan dreligēt h̄ notū ex h̄ nā attractiō ē por opō: et q̄m dignior iō iteri⁹ et p̄us debuit situari eius villus nisi in intestinis.

Cubitat p̄ an arteria beat in tunica iterioz villas lōgos et in exteriori latos. Vt q̄ sic p̄ Aui. hic q̄ p̄dictā situationē villoz nō exp̄cit nisi in intestina. In dñi ē Aui. 7. de iuuamētis. 3. ca. et Auer. p̄ coll. 3. d. Aui. in lib. de vit. p̄u. 6. lib. 11. ca. volūt q̄ in intrinseca nō sunt lōgitudinales. Aui. dicit q̄ in iterioz tunica arterie sunt villi trāuersales. Vt p̄dicto loco de vitilute p̄u. dñi. sūt arterie due tunice grossa qdē sufficiēt et dura et dēsa q̄ est abitus ad inulos diuisa trāuersos. S̄z. 3. de vit. nālib. 11. ca. dñi q̄ in extrinseca tunica arterie sūt lati sue rotundi: in intrinseca vō multi lōgi et pauci trāuersi. Quidā dñt absolute q̄ arteria i iterioz tunica b̄z latitudinales. Rō ē: q̄ arterie plus idigēt expulsiōe fumi capinosi. Et nos iuam⁹ eos cū nra rōne. nā p̄ cordis opō ē attractiō. S̄z arterie opō est expulsiō p̄ dilatato corde arterie p̄strungunt: vt vult Aui. in lib. de copēdio pulsus. cap. 2. 3. d. iterioz villus arterie ē latitudinalis. Ad Aui. dñt q̄ p̄ trāuersos itelligit latos. Ad Aui. dñt q̄ d̄z supplet: nisi i istis supple et arterijs. Alij dñt q̄ i vtraq̄ tunica arterie sūt villi lōgi: et tu labora i anathomia.

Cubitat z: q̄ dñt q̄ istina idigēt attractiōe. Lōtra: q̄ 3. d. vtu. nālib. ca. 8. d. q̄ istina circūtrahūt solū: attrahūt aut parū aut nil. Dicant q̄ p̄ncipalis opatiō istinoz ē expulsiō: et iō nihil trahūt. i. nō hnt attractiā respectu expulsiue ita manifestā s̄z stochus b̄z. et si ita est: s̄ villus lat⁹ d̄z cū situat⁹ int⁹ in intestinis: s̄z Aui. ex h̄ arguit villas latos ē multos in intestinis: s̄z in tunica extrinseca et in tunica intrinseca vt appet. 3. de vit. nālib. ca. 8. illo ca. d. trāglutidōe vō. Alij opō istinoz ē attractiō. cū. n. delectent⁹ in mā q̄ in eis p̄ntet s̄q̄ illā trahūt. attrahēs. n. attrahit p̄ volupuari: vt Aui. 3. de vit. nālib. et h̄z villi lōgi cēt situati post latos vt in tunica intrinseca vel extrinseca: h̄ inuit Aui. cū dñt. idigēt attractiōe et expulsiōe. Tertia opō ē retētiō et ē pauca in eis. i. p̄p̄ idigēt retētiōe: s̄ villi trāuersales cēt exteriores i eis et paucē multitudine. In sumā aut dicant q̄ auctores multū discordans in h̄ q̄ cū scribēbāt nō semp̄ habēt memoriā anathomic i p̄uis villis: q̄ vident q̄nq̄ vnius siue alicui⁹ figure cū trahunt et nō sūt illi figure.

CEt dicem⁹ et q̄ mēbroz neruoz corpa a sui suba aliena p̄tinetiū: alia s̄ q̄ vna b̄nt tunica et alia q̄ duas. Hec est alia diuisio membrorum spālis quā p̄ ponit. z. dat cās. ibi (Que aut.) Considerādū mēbrū dñ neruoz: vel q̄ de neruis factam s̄z p̄ncipulus: vel q̄ neruis filis s̄z vena et arteria. hic vtroq̄z mō sumē. i. siue vno mō siue alio. arterie. n. hic cōp̄hebunt et sto mach⁹ vt mēbra habēt duas tunicas: s̄z tunica intrinseca stochi p̄t dñt neruosa q̄ filis neruo et q̄ de neruis multis facta saltem in suo officio. Considerādū sc̄o corpa aliena. i. corpa que nō sunt membra sicut sanguis chilus fer et huiusmodi.

CQue aut duabz p̄stāt tunicis nō tal⁹ creata fuerūt nisi pp̄ iuuamēta multa. Quoz vñ est multa necitas multe custodie fortitudinis sue corporeitatis ne findantur cā fortitudinis mot⁹ ei⁹ q̄ p̄tēt i eis sicut arterie. Sc̄m ē multa necitas multe custodie re corpis qd̄ i eis ē recōditū ne resoluatur egrediat⁹. Resolūtiō vō t̄i mor puenit cā sue raritatis si vna b̄nt tunica. Et ex̄t timor ē iō q̄ pp̄ h̄ et ad scidēdū cēt apte: et h̄ qdē corpus qd̄ i eis ē recōditū ē s̄z spūs et sanguis q̄ i arterijs sūt recōditi i q̄rū custodia valde ē studēdū et h̄ qd̄ t̄i mēf ne p̄ nullo recedat. Spūs qdē pp̄ resolūtiōe et sanguis qdē pp̄ figurā. ex hoc nāq̄ maximū timet malū. Tertiū ē qm cū alicui mēbro fuerit necitū vt sit ip̄i⁹ attractiō et expulsiō motu vebemēti factū ē vnicuiq̄ eaz

singulariter istū sine p̄mixtiōe: et h̄ ē s̄z stoch⁹ et itēti na. Quartū ē qm cū volūtas fuerit vt vnaqueq̄z mēbri tunica opōni que est ei. p̄p̄a sit p̄pata: et vnaqueq̄z duaz opōnū acciderit pp̄ cōplexiōe ab alteri⁹ opōnīs cōplexiōe diuersam fuit meli⁹ iter eas dimidē s̄z stoch⁹ i q̄ fuit volūtas sentiēdi vīutē cē: qdē nō sit nisi i mēbro neruoso: et digerēdi q̄ filū nō sit nisi p̄ mēbri carnosuz. Vnicuiq̄z igit h̄z duaz rēz tunica potuerūt p̄ se: tunica neruosa vīuti sentiēdi et tunica carnosaz digōni. Et nā qdē intrinseca tunica s̄z neruosa et extrinseca carnosaz. P̄t nāq̄ digerētis opō ad id qd̄ digestū ē i potētia sine occurru puenire. Sentiēs vō id qd̄ sentit nō p̄t sentire nisi obuiādo ei sensu v̄z tact⁹.

Chic quoz facit s̄z quoz cās ponit. Considerādū q̄ ista p̄ cā ē ad vtilitatē ip̄i⁹ corpi arterie vt nō r̄ipat ei⁹ forti motu qd̄ p̄tinet in eis vel alia cā. Considerādū q̄ z cā ē ad vtilitatē p̄tēti ne recedat a suo loco pp̄ figurā: q̄ sanguis nō ē apt⁹ exire q̄ cito feret a gubscip⁹ cās si arteria cēt solū vni⁹ tūce vt vena. Considerādū q̄ ex h̄ accipimus p̄ Isaac in lib. eloz p̄ q̄ posuit q̄ spūs vadit iter tunica et tunica arterie. accipim⁹ et p̄ extrahitratū q̄ solū spūm cre didit i arteria p̄tēti et nō sanguine: vt d̄ motib⁹ ligdis. dñi. z. ca. 3. d. que Aui. p̄cedit. 6. de vtilitate p̄u. ca. 17. ex h̄ scim⁹ q̄ iterioz tunica arterie d̄z cē grossior: q̄ impulsioni occurrit spūs et sanguis. ei⁹ aut grossities ē gncupla vt Aui. z. theo. ca. 13. et tota arteria ē fercupla ad venā: vt Aui. 6. de vtilitate p̄u. ca. 10. auctē Erophili (Tertiū est.) q̄ ex h̄ opz tenē q̄ vesica fellis et vesica yvine nō ita fortib⁹ motib⁹ mouet vt stoch⁹ et itēstina: q̄ mē cor sūt mobilior: et iō habuere vna tunica vel duas p̄fusas. (Quartū est.) Lōtra: derādū q̄ qm iste duas opōnes i vno mēbro sūt itēse vtraq̄ opoz tuit fieri suo tēperamēto ex sua pte sicut in stoch⁹: s̄z qm vna opō est debilis et alia fortis p̄t vna cōplexiōe fieri s̄z sensus in neruo q̄ est fortis et digō in neruo que est debilis sunt vna cōplexiōe. Considerādū z q̄ h̄z dicat q̄ tunica extrinseca facit magis digestiōe hoc est ad digōne absolute: s̄z ad digōne vt chili factiū facit magis intrinseca tunica vnde magis similes chilus ei.

Cubitat q̄ alteras prius alterat mediū q̄ extremū: s̄ tunica carnosā prius calefaciet tunica neruosa: q̄ cibum qui est digestus in potētia: ergo tunica neruosa impediēt in sensatiōe pp̄ nimīū calore. hic cēt difficultas quā rāgit z celi et mīdi Auer. cōmē. 4. z. tu t̄i recurre ad ea que diximus de quoz modis cōplexiōnū sup in cap. dico q̄ deus: sentiēs vō nō p̄t sentire nisi obuiādo.

CLōtra: q̄ sensibile positiū sup sensuz nō facit sensuz: s̄ tunica intrinseca nō debuit immediate occurrē sensibili cibo vel potui: q̄ nō s̄z it illd. Quidā dñt q̄ sensibile positiū sup sensuz facit sensuz. s̄ obtusus siue malū: vt itelligit a Lōmētatore. z. de aia. cōmē. 116. Hec solo nō valet: q̄ stochus nō male vel obtuse sentit ciboz q̄litate imo bene. Alij dñt absolute q̄ sensibile positiū sup sensuz facit sensum p̄ se: s̄z accidit sibi q̄ nō faciat: et iō in q̄cūq̄ sensu mediū p̄currit p̄ accēs: et itētiō Tullian i sup thegni. tracta. 3. illo cap. nerui vō et renatos p̄ctura. cōmē. 45. Nos nō p̄seguim⁹ h̄. Alij dñt q̄ sensus tact⁹ sine medio sentire p̄t. mediū aut regit i trib⁹ sensib⁹. s̄ auditu et odoratu et visu. h̄c opōne rēp̄obāt Lōmētator z de aia. p̄allegato cōmē. Nos dixim⁹ q̄ sensus tact⁹ indiget medio intrinseco et illd ē caro vt Auer. z. de aia cōmē. 109. et vocat illā mediū q̄ nō ē mediū extrinsecū. tunica et intrinseca neruosa nō occurrūt im̄mediate neruis ex q̄ ipsa cōponit⁹: sed mediāte aliq̄ carnosio nō faciente vna tunica distincta a neruosa parte: sed ex illo neruoso et modico carnosio vel aliq̄ re simili carni fit vna tunica q̄ d̄ iterioz et d̄ neruosa a p̄dñio p̄u neruosa: et iō sensibile nō occurrūt sc̄terio im̄mediate imo cū aliq̄ carne v̄t illi p̄p̄orāli: et tu p̄sidera.

CEt dicem⁹ et q̄ sūt qdā mēbra q̄rū cōplexiō sanguini est pp̄inā. nō q̄ idiget sanguis i corz nutrimentō multoties p̄uerit s̄z carnis: q̄pp̄ in ea neq̄z forania facta fuerūt neq̄z vētriculi i q̄b⁹ aliq̄to tpe nutrimentū qd̄ ei digerit imozet: et deinde caro ex eo nutriat⁹: imo illico cū ei nutrimentū occurrit i ip̄az p̄ntit. Et s̄ ex mēbris qdā q̄rū cōplexiō a sanguis cōplōne valde est remota: s̄q̄z cū necē fuerit sanguine ea nutrire oportebit vt i similitudinē s̄be corz multū p̄h̄sib⁹ o: diati p̄ntat s̄z os. Quapropter in creatiōe ante vñū positiū fuit foramē

Gentilis

qđ eoz nutrimento tātō p̄tineat tpe qđto illud in ei? si
militudine puertat sicut in osse cruris ⁊ adiutorij: aut
foramina multa in ipsis diuisa sicut in osse mandibule
inferioris. Et mēbris qđ ē sic sunt: necesse est vt nutri
mēto ampliori qđ eis tūc fit necesse repleant: vt paula
tiz ⁊ paulatiz pcedāt illd in sui similitudine puertēdo.

Hec est qđā alia diuisio mēbrorū ⁊ est gēnalis. Cōsiderādū qđ ex h
q alij dicūt qđ sanguis nutrit carnē nō trāsit per humiditatem
p̄mā scđaz ⁊ tertiā: sed imediate trāsit in carnē. Alij dñt qđ p oēs
hūiditates trāsit sicut qñ nutrit ossa ⁊ alia mēbra sp̄matica: s; tñ
nō sic manifesto transitu ⁊ distincto sic qñ nutrit sp̄matica mēbra.
Et h neutra p̄mā possit dēfiri: tñ scđs modus dicēdi q magis pla
cet mihi p̄t p̄ririari. nāz in venis p̄is fit p̄ hūiditas ⁊ ille sunt
in carnē disp̄se p nutritiōe carnis vt oēs affirmāt. ⁊ Amplius
sunt p̄t maiores ⁊ minores in qbus poterit fieri ros ⁊ cambiz.
Dubitat v̄z: medulla nutrit ossa. Vt qđ sic p̄ Alii. hic ⁊ in seque
ti cap. ⁊ Alii. de virtutib; nālīb; vlti. cap. ⁊ In dñi qđ ē supfluitas
alimēti vt Alii. de p̄tib; aialū cap. 18. de medulla. ⁊ Alii. de ap
propria cap. de p̄pleumonia. ⁊ Ampli⁹ oia ossa istā hēnt qđ est
salus: qđ ossa leonis nō hnt p̄cauitates: vt ⁊ de hystozis ca. 7. de
ossib; ⁊ ⁊ā dirim⁹ qđ ossa hnt medullā difformē ⁊ q alij p̄s illi
medulle est nutrimentū: ⁊ alij est supfluitas: s; mel⁹ est dicē q me
dulla nutrit ossa. nā cū ossa lōgiori tpe debuerit trāsmutare nutri
mētū dūbit in eis eē remotū: s; nō inuenim⁹ ad sensus remotū i eis
nisi medullā. Dicam⁹ ē q cū h qđ ē supfluit alimēti. i. supfluit i q
ro: qđ ē v̄tra id qđ p vna vel p p̄t nutritiōe egēz: ⁊ iō d; sup
fluitas. v̄z. A. nēcio est vt nutrimentū apliori qđ eis tūc fit necēū re
pleant. idē colligif ab Alii. de aialib; 9. c. ⁊ vult qđ medic⁹ nō p̄s
disputare de ista. Cōtraria cessant. ⁊ Ad illd qđ d; de leone: dñm
q hnt cauernas ossa ei⁹: nō tñ sic manifestas sicut in alijs aialib;.

Membra aut fortia supfluitates suas ad mēbra de
billa sibi vicina expellūt sic cor ad ascellas: ⁊ cerebuz
ad loca que sunt post auriculas: ⁊ ep̄r ad inguina.

Hic casū est cōpletus: ⁊ cū hoc ponit diuisione gēnale q mēbra
qđā sunt fortia nāliter qđā debilia. Nos deinceps pcedemus ad
capitū de virtutib; sequēdo eōdem errorē. Nā scia anathomie de
betet p̄mo doceri introducēdis sicut docent līe alphabeti debēti
discere ⁊ legere. Benedictus deus ⁊ virgo Maria.

Sūme prime doctrine quinte ⁊ est sermo vniuersa
lis de ossibus ⁊ iuncturis. Cap. p̄m.

Itemus qđ ossū que sunt in corpore alia
sunt que sunt sicut fundamētuz: qñ sup ea
est corpus fabricatū sicut spondiles dorſi.
Spondiles nāqz ille corporis sunt funda
mentū sup quas ipm fabricatū est quēad
modū nauis sup lignū fabricat qđ in ea p̄mū ponit.
Et alia sunt que sunt in corpore sicut clipeus ad tuen
dum sicut os cranei. Et alia sunt que sunt arma quib;
bellatores ipediētes repellunt sicut ossa que vocant
simenta ⁊ sunt ossa que sunt super spōdiles dorſi sicut
spine. Et alia sunt qđ iuncturarū vacuitates replent
sicut ossa sifamina que inter ossa digitorū existunt. Et
sunt alia que sunt ad corpora suspēdenda que suspen
sione indigent sicut os laude assimilaf qđ est musculi
gutturis lingue ⁊ aliorū suspēsoz. Omnia aut ossa cor
poris sustentaculū sunt ⁊ erectio. Et ossa qđez que ad
sustentandū tātū sunt aut defendēdū ⁊ ad mēbra mo
uenda necessaria nō existūt solida facta fuerūt: s; sint
in eis vacuitates ⁊ foramina parua ⁊ p̄t qui fuerunt
necesse in eis esse. Eoz vō que pp motū ēē necessaria
fuerūt in q̄titate p̄cauitatū augmētū factū fuit ⁊ ipoz
p̄cauitas in medio eoz posita fuit: ⁊ vna ne corp⁹ ei⁹
receptaculis nutrimentū puls ⁊ sepatio idigeret: qñ la
pusz ide fieret: imo durū factū ē ei⁹ corp⁹ ⁊ ipsi nutri
mētū qđ est medulla in ei⁹ iteriore est aggregatū. Ju

Super primo

namētū igit additōis p̄cauitatū intrinsece est vt sit leue.
Et iuuamētū vniat p̄cauitatis intrinsece est vt sit cor
pus ipsi⁹ durū. Et duritie sui corpis iuuamētū est ne
in hora fortissimoz motū rēpaf. Et iuuamētū medul
le qđ est in eo est vt nutriat ipm sic aū declarauimus: ⁊
vt ipm semp mollificet ne frāgaf: iō qđ mot⁹ ipm exic
cat: ⁊ vt sit v̄trē h̄sis ⁊ forte ⁊ solidū. Cōcauitas vō ē
mior cū firmitudo magis ē necia. Et ē maior cū plus
necia est leuitas. Ossa aut porosa facta fuerūt sicci nu
trimētū qđ noiaui⁹: cā: ⁊ pp additionē necitaf: cā rei
alicui⁹ qđ necē est vt in ea penetret sicut odor q cū aere
attrahit in osse collatorio simili: ⁊ cerebri supfluitates
que per ipm expellunt. Oia vō ossa vicina sūt ⁊ iun
cta neqz iter aliqđ os ⁊ os qđ ipm seq̄ magnuz existit
spatiū. Inter aliqđ tñ eoz iuenit spatū p̄m qđ cartila
ginosa iplēt laguabie aut cartilagimb; silia que pp iu
uamētū creata fuerūt pp qđ ⁊ cartilagines. Et vbi qđ
dē de iuuamēto illo nō est curādū: iunctura iter ea sine
laguabicata facta fuit sic in mādula inferiori. Vicinita
tes vō qđ iter ossa existūt multū sunt modis. Sūt. n. ossa
qñ vicinitas ē vicinitas iūcture laxę. Et sūt alia qñz
vicinitas est vicinitas iūcture nō laxę neqz multū stri
cte: s; sūt alia qñz vicinitas iūcture multū stricte ē vici
nitas fixe aut almodrusi: aut mullabac. Et iunctura
qđē lata ē cui⁹ vñ ossiuz suoz suis motib; facile pōt
moueri: ita qđ os nō moueat sic ē iūctura rāfete cū al
seid. Et iūctura dura nō valde stricta ē illa cui⁹ vñius
ossiū mot⁹ p se nō ē facilis neqz ē nisi qđā modicū sic
iūctura qđ ē iter rāfeta ⁊ pectinē: aut iūctura qđ iter duo
ossa pectinis. Iūctura vō valde stricta ē illa cui⁹ nul
lū ossiū vllō mō moueri pōt sic iūctura thozacis. Et si
ra qđē ē cui⁹ vñū ossiū hz additamētū: ⁊ alid hz fora
mē i qđ figif illd additamētū fixiōe qđ nō mouet sic dē
tes i suis originib;. Et almodrus qđē ē cui⁹ vñū qđqz
ossiū hz vacuitates ⁊ dētes sic ferra: ⁊ dētes vñi⁹ talr
sunt p̄parati qđ alteri ossis vacuitates igrediant quē
admodū erary cris tabulas cōponit: ⁊ hec qđē iūctu
ra vocat seren seu adozē: sic sunt iūcture ossiū cranei.
Et mullabac qđē alia ē qđ i lōgitudine ē p̄nexa sic iūctu
ra qđ ē iter duo ossa asseid: alia est que in latitudine p̄ti
nuat sicut iūcture spōdiliū inferiorū ex spondilib; dorſi.
Earū eni qđ superi⁹ sunt iūcture nō valde sunt stricte.

De anathomia cranei.

Cap. 2^m.

Omnia qđē ossiū cranei iuuamētū ē qđ sūt vt
clipe⁹ cerebri ipm coop̄ietia ⁊ ab oib; malis
dēfendētia. Iuuamētū vō i h qđ mltā creata
fuerūt: ⁊ nō fuit vñū tñ os: in duas p̄tis sum
mas: qñ vna p̄sideraf s; res qđ sit i cōpōne ipi⁹ ossis ⁊
alia p̄sideraf i cōpōne ei⁹ qđ ipm os colligit. Cōria
vō sūma i duo didit iuuamēta. Vñū ē qđ si craneo ipe
dimtū i vna sui pte euenerit fracture aut putrefactōis
si erit toti craneo cōis quēadmodū eēt si vñū foret os.
Scdm ē ne i p̄tib; vñi⁹ ossis diuſitas i duritie ⁊ molli
tie ⁊ raritate ⁊ spissitudine ⁊ subtilitate ⁊ grossitie ha
beat. Et hec qđē diuſitas est necia pp intētiōē quā
in p̄mo dicturi sum⁹. Cōsūme vō scde iuuamēta sūt
que per adozēz cōplent. Quoz qđā sunt qđ sunt in cō
paratione

paratiōe ipsius cerebri: vapores enī grossi q ab eo resoluti egredi nō valerēt si eēt vnū os: egrediēdi autēz hnt viā in adōrez que ab eo sepanr vt cerebzū pp res solonez mūdificet. Et aliū est in cōparatiōe ei⁹ qd de villis neruoz a cerebro egrediū q p mēbra capiū vādūt vt viā habeāt. Et sūt alia duo iuuamenta cōia inter ossa z inter alias duas res: vnū est in cōparatiōe venaz z arteriarūz que interius ingrediunt in capite vt viam habeant. Et aliud est in cōparatiōe dure matris spisse z grauis vt alique eius partes cū adōrez te neantur z a cerebro eleuent ne ei grauiamē iferāt. Et bulus qdem nālis figura ossis est vt sit rotundū ppter duas res z duo iuuamēta. Vnū est ppter cōparatiōem ad interius. figura nāqz rotūda est maioris dimē sionis ea quā recte linee comprehendūt figure: cū earum cōprehē siones equales fuerint. Et aliud est in cōparatiōe ad exteri⁹: qm̄ figura rotūda pp impulsiones nō patit: quēadmodū angulos hntes patiunt. Et ipm̄ qdē hz sit rotūdū in lōgitudine: tñ factūz est: qm̄ origies neruoz a cerebro in lōgitudine sunt posite: z sic opz vt nō coangustet. Et duas hz eminetias ante z retro vt neruos defendat q descendūt ad frōtē z ad nuchā. Et hec qdē figuras tres veras hz adōrez z duas hz mendosas. Et in p̄mis vna adōrez frōtis est cōicās arcualis hoc mō. C. z vocat coronalis. Et alia adōzem q dīre cte transiēs in lōgitudine diuidit caput in duo media z per se p̄siderata vocat sagittalis: z inquātū est conti gua coronali vocat nerualis. Et bmdī qdēz figura arcui simīlā in cuius medio linea recta sic ppendicula ris est recta q est b mō. T. Et adōzē tertia iter occi put z basīz ipi⁹ cōis existit: cuius p̄scto cū ipsa sit hz figurā anguli extremitas sagittalis p̄tinuat z vocat adorem laude eo q laude s̄re grece silis existat q ē ita. A. Cūqz duab⁹ adōzē qd prius noiaui⁹ p̄sigit sit figura talis. >. Due vō adōzē mendose s̄m capitis lōgitudinez sunt p̄tense vtrin⁹z eqdistātes a sagittali q profunditate integra in ossibus nō pfundantur. Et he due corticales vocātur. Non nāles autē capitis figure sunt tres. Vna est vt anterior eminentia minuat: z p̄pterea de adōzē amittat adōrez coronalis. Et alia est vt posterior minuat eminetia z ad hoc de adōzē p̄tendat adōzē laude. Et tertia est vt vtre⁹z p̄dant eminetie z fiet caput vt sp̄bera lōgitudine z latitudinez b̄is eqles. De hac qdē figura sum⁹ medicorū. Gal. dixit q p̄p̄ea q dimē siones in ea sūt eqles oportuit hz eq̄litate vt dimē siones adōzē eēt eqles: hz diuīsiones adōzē i p̄mis erāt tres in lōgitudine z due in latitudine. Erit itaqz in hac adōzē vna in lōgitudine: z s̄lt adōzē vna i latitudine. Et erit adōzē qdem latitudinalis in medio latitudinis ab aure ad aurem sicut lōgitudinalis adorem in medio lōgitudinis. Dixit etiā sumus medicorū. Sā. l. p̄ossibile est caput aliā figuraz quartā nō nālem hē. Sita vt sit lōgitudo minor latitudine: nisi de vētris culis cerebri: aut de ipi⁹ corpore aliqd minueret: qd qdem vite est p̄rium z cōpositionis prohibens bonitatem. Et hic qdēz p̄imi medicorū. Hippo. dicta p̄cessit qui dixit capitis figuras quatuor tm̄ existere.

De anathomia eius qd est sub craneo. Cap. 3. m.

Apud post b̄ gngz hz ossa: quoz q̄tuor sunt vt parietes: z vnū est sic basis. bi autē parietes craneo facti sūt duriores eo q casus z p̄culs siones ad eos s̄m plm̄ tendūt: z qz nece fuit vt craneū esset rarū factū est meditullū s̄lt raz pp duas res. Vna ē vt vapores ide egrediant q resoluunt. Et altera ne grauiamē cerebro iferat. Et de parietib⁹ qdē posterior durior fact⁹ est eo q a sensus custodia ē remor⁹. Pariēs p̄mus est os frōtis cui⁹ supior termin⁹ ē adōzē coronalis z iferior adōrez q ab vna extremitate coronalis pueniēs trāsit sup oculos ap̄d sup̄cilia: et cōtinuat eius finis ali⁹ extremitati coronalis. Ali⁹ vō duo parietes q a dextra sūt z sinistra sūt ossa in qb⁹ sūt aures z vocant petrosa pp sui duritiē. Quoz vnum qdēz terminat supius z ad adōzē coronalis z iferi⁹ ad adōzē q puenit a similitate adōzē laude z p̄tēdīt v̄sqz ad coronalē z ab iteriori ps coronalis z posteriori ps adōzē laude. Quartū vō parietē terminat sup⁹ adōrez laude z iferi⁹ adōrez q est cōis iter caput z papillū z iūgit iter duo eīma laude. Basis atē cerebri ē os qd oīa alia sustinet ossa z vocat papillare: qd qdem duz pp duo iuuamēta fuit creatū. Vnū ē q durities ad portā dū iuuat. Et aliū qd duz min⁹ suscipit putrefactōez sup̄fluitatū: z h̄ qdē os sub sup̄fluitatib⁹ q sup̄ ipz sp̄ de scēdūt positū ē: idqz fuit meli⁹ ipz eē duz. In vna qqz p̄terea duoz tipoz pte sūt duo ossa dura q coopiunt neruū q trāsit in tipore. Quoz situs est s̄m lōgitudinez tiporis ex transfuerso z vocant hec duo ossa paria.

De anathomia ossiū mādibulaz z nariū. Cap. 4. m.

Sūm qdē mādibule z tiporis nūez declabimus adōrez mādibule dclando. Et dicemus q supiorē mādibulā emiat sup⁹ adōzē cōis iter eā z frōtē trāsiēs sub sup̄cilijs a tipore ad tip⁹. Et iferius termināt eā dentiu⁹ origies: z a duab⁹ p̄tib⁹ adōrez q a pte auris venit cōis iter eā z os basīlare qd est retro post dentes. Deīde alia emētias q ē ei⁹ finis valz. v. qz eminet ad domesticā partē dclinat: z est adōrez q diuidit iter h̄ z adōrez quā noiaui⁹ mus q est illa q i lōgitudine sup palatū secat. Isti qdēz ei⁹ sūt emini. Adōrez vō terminos ei⁹ ingredientiu⁹ qdā ē q secat i lōgitudine qd i palato est sup̄mū: z alia adōrez est q icipit iter duo sup̄cilia z vadit ad oppositū q est iter duos dentes duales: z est adōzē q i p̄cipio incipit hui⁹ adōrez: z dscēdēdo dclinat ab ea ad oppōnē q est iter qdruplū z caninū a dextra: z alia q̄lis illa a sinistra. Et ex his qdēz trib⁹ adōzē. s̄ media z duab⁹ eē mis: z iter oppōnes originū dentiu⁹ p̄dictoz sunt duo ossa triāgula. S̄z triāguloz bases nō sūt ap̄d dentiu⁹ origies: s̄ an h̄ sit i medio adōrez secās circa basīz nariū. Tres. n. adōrez hāc secātez i locis p̄dictis trāscūt et sūt sub duob⁹ triāgulis duo ossa: quoz ambo boniz triāguloz z origies dentiu⁹ p̄tinent bases z due ptes adōrez eīmaz. Et vnū os sepat ab illo illō qd ē media adōrez dscēdit. In vno qz s̄ illoz duoz ossiū sūt duo anguli recti ap̄d hāc adōrez secātez: z acur⁹ eius apud duos caninos: z expāsius eius ap̄d nares. Et de

Bentilis

adoretz mādibule supioris est adoretz qdā q descendit ab adoretz cōi supiori z ad pte dirigit oculi: z cū peruenit ad orbitā in tres sepat ramos: qruiz vnus pgregit sub adoretz q cū frōte est cōis z sup oculi orbitā donec supcilio p̄tinuet. Et alia adoretz est sub ea: z sūt contrinuat pter q orbitā nō igredit. Et alia adoretz tertia si mult p̄tinuat post q orbitā igredit: z qeqd b illis interius existit i cōparatiōe adoretz q ē sub supcilijs lōgi⁹ est a loco quē illō qd est supi⁹ tāgit: os vō qd adoretz p̄ria triū sepat ē mat⁹: z post illud qd sepat sc̄ba. Flasi at iuuamēta manifesta sūt q sūt tria. Vnū ē qm cū fora mine qd est i eo i odoratiōe iuuat donec plus aeris in eo p̄tineat: z tēperet p̄us qz i cerebz penetret: l3. n. pl3 aeris q attrahit ad pulmonē vadat: magna tamē ei⁹ ps ad cerebz etiā tendit: z cū aeris ē attractōe cū qd odorare vult mult⁹ i vno loco aer corā istro odoratus adiūgit: vt sit apphēsiō plus z copiosior: i vno lōgi iuuamēto sūt b tria iuuamēta. Sc̄bz at est qd ad litesas iuuat distinguendas: vt eaz exitus sit facilis i cūsiōe: ne totus aer apud locū cui l̄fay accidit icisio cōprimat b fin mensurā: z hec duo iuuamēta i vno cōsistunt iuuamento: z tāti est qd facit natus in mensuratione aeris harum l̄farum quātū illud qd facit foramen perforatū absolute post fistulā qd nihil obturat. Tertiū vō est vt superfluitates a cerebro egredietes tegmentuz z defensionez a visibus habeāt z etiaz est instrumentū iuuatiuum ad ipsas excutiendas cum exufflatione. Et ossiū qdem nasi cōpositio ex duob⁹ ē ossib⁹ ad modū duorum triangulorū: quoz duo anguli superius cōcurrūt z bases apud vnū angulum se cōtingunt z in duos sepat angulos: z vnūquodqz duorum ossiū vnicuiqz duarum adorem superponit extremarum quas nominauimus: z super duas eoz inferiores extremitates sunt due cartilagines molles: et inter eas fm lōgitudinem adorem medialis est cartilago cuius supior pars iserior est durior q tota alijs duab⁹ cartilaginib⁹ durior existit. hui⁹ vō medie cartilaginis iuuamētū est vt natus i duas p̄tiā nares: iō vt cū a cerebro supfluitas d̄scēdit fm plm ad vnā earum declinet z nō totā attrahēdi aerē viā obturet q a cerebro aerē d̄fert q qd ibi de spū existit euētat. Duaz vō cartilaginu extremaz iuuamētū tres res existūt. vna ē iuuamētū oib⁹ cartilaginib⁹ q sup oēs ossiū existit extremitates cōe: qd iā executi sum⁹. z sc̄ba est vt expandat z dilatat si necesse fuerit aerē supflue attrahere aut expellere. z tertia est vt ad vaporē executiōdū cum suo motu z q̄tione z tremore iuuat cū exufflauerit. Et duo qdē nariū ossa facta fuerūt minuta z leuia: qm leuitas magis ē hīc neciā qz firmitudo z p̄cipue qz a mēbroz p̄tinuitate sūt sepata q nocumēta sūt recipiētia z sūt posita cū custodia sensus. Ossium vō mādibule iserioris forma z iuuamētū scita sunt. Ex duob⁹ nāqz cōsistit ossib⁹ q stricta sub mēto p̄necit iunctura. Et in similitate cuiusqz duoz alioz extremoz eoz secādo facta est seratura curua: q cū additamēto ei igeniose p̄parato cōponitur: qd ex osse nascitur qd ad eaz peruenit quarum vnaqueqz ligamentiū fuit ligata.

Super primo

De anathomia dentium. Cap. 5^m.
Entes qdē sūt 32. ē tū cū p̄tigit qdā boies nō hīc neguegidij q sūt qtuor cēmi: z tūc nō erūt nisi. 28. Eoz vō duo sūt duales: z duo qdrupli supi⁹: z totidē iseri⁹ ad icidēdū: z duo canini supi⁹: z duo iseri⁹ ad frāgendū: z molares ad molendum ab vtraqz supiores z iseriores qtuor aut qnqz: z b⁹ totū sūma ē aut. 32. aut. 28. qtuor duales z qtuor qdrupli: z qtuor canini: z octo molares z qtuor neguegid. Et neguegid qdē sūt pl3 nascunt i medio t̄pis augmēti. Et b qdē est post sp̄mag emissionē z aī d̄sistētiā: qm p̄sistētiā ē circa. 30. annos. Jōqz dētes isti sensus vocāt. Et dētes ē hīc radices z capita acuta q i foramib⁹ figūt ossiū duaz mādibulaz i qb⁹ p̄sistūt. Et sup marginem cuiusqz foramis additamētū imaginū rotundum oriz qd dētē circūdat z strigit vt eius fortiora sint ligamenta. Vnusqzqz vō dētū pter molares vnuz b3 caput. S3 molariū i iseriori mādibula fixoz qsqz ad minus duo b3 capita: z ē cū b3 capita plura: z p̄cipue neguegidij qui qtuor hīt capita. S3 fixoz i mādibula supiori qsqz ad min⁹ tria hīt capita: z fortasse plura z p̄p̄ neguegidij q pla hīt capita. Capita vō molariū mltā facta sūt: qm sūt magni: z qm eoz opatio ē maior. Et superiorib⁹ qdē additamēta sūt eo q sūt supi⁹: z q grauitas fac eos ad oppōnē p̄tis suoz capitū d̄clinare. Inferior vō pōderositas iseriōi eoz nō existit p̄ria. Plulū p̄crea ossiū vllō mō sentit pter dētes. S. n. dixit q expimētū nobis dēmonstrauit eos sensum hīc de q nā sollicita fuit: z fecit ipm cū virtute q a cerebro puenit. Jecirco vt ipsi etiā iter calidū z frigidū discernant.

De iuuamento do: si. Cap. 6^m.
Ossis pp qtuor iuuamēta fuit creatū. Vnuz est vt sit nucbe semita q i pmanētia aialis est neciā: pp illō qd i suo loco d nucbe iuuamēto clare narrabim⁹. Plūc at sūmā aggregatā d eo referemus. Et b ē q si nervi oēs a cerebro nascērent eēt necessariū caput multo mai⁹ eē qz sit: sic grauaret sup totū corp⁹. Nervo qz eēt neciū grāde p̄trāsire spatuz z lōgū donec ad eīmōz finē pueniret: z eēt nocumētis expositū z ad icidēdū: z ei⁹ qdē lōgitudō ipsi⁹ d̄bilitaret fortitudinē ad attrahēdū mēbz grauia ad ipsozū p̄ncipia. Jōqz de cui⁹ nomē sit b̄sdictū misicorditer egit faciēs pte cerebz q ē nucha ad iseriora corpis i cedere: sic cānales a fonte q̄ten⁹ ex ea nervoz diuisiones a duob⁹ suis laterib⁹ z ei⁹ eīmō s3 ei⁹ oppōnē z vicitinitatē cū mēbris egrediant: postea sc̄m ē dozuz semita ei⁹ z custodia. Et sc̄bz qdē ē qm dozū ē custodia z clipe⁹ mēbroz nobiliū q sūt posita corāz ipso: iōqz in creatōe facte fuerūt ei z spine z sinemia. Et tertia d cā q dozuz creatū fuit vt sit alioz ossiū p̄ncipium: sic lūgnū qd i exordio natis p̄ponit cui alia ligna ifigunt sc̄bo z annectunt: iōqz dozuz dūz creatū fuit. Et qrtuz est vt possit hō stare: z ad multas se mouere p̄tes: ideoqz dozuz de spōdilib⁹ ordinatis factū est non de osse vno neqz de ossib⁹ magnis. Jūcture quoqz inter spōdiles facte sunt nō laze: qm stādī potētā d̄bilitarent: neqz valde stricte: qm prohiberent inclinare.

Cde

S De anatomia spōdiliū. Cap. 7^m.
 Spōdilis ē os cui medio ē foramē p qd nū-
 cha trāsit. Et ē euz spōdilis qtuor bz addita-
 mēta a dextra ⁊ a sinistra ⁊ a duob⁹ laterib⁹
 foramis. Et ea qdē q⁹ sursum tēdūt sursum aspiciētia di-
 cunt^r. Et q⁹ sūt iferi⁹ tēdentia iferi⁹ aspiciētia ⁊ uerſa.
 Et ē et cū additamēta sūt sex: qtuor ab vna pte ⁊ duo
 ab alia. Et ē cū sūt octo. In his vō additamentis existit
 inuamētū vt p ea ptiuitas q⁹ ē iter spōdiles ptiuitas
 te iſturali: ordinē cū pcauitatib⁹ i qbusdā eaz ⁊ ca-
 pitib⁹ bucellis silib⁹ i qbusdā qten⁹ capita buccis silia
 q⁹ sūt i qbusdā eaz ad aliaz penetrēt additamēta: q⁹
 dā aliaz additamēta igrediunt^r. Sūt pterea ex spōdi-
 lib⁹ q⁹ alia bnt additamēta: ⁊ nō pp b inuamētus: h pp
 defensionē ⁊ clipeū ⁊ repulsionē ei⁹ qd pcutit: ⁊ sup ea
 tēxunt^r hoz additamētoz ligamenta. Et sūt ossa am-
 pla ⁊ dura bz spōdiliū longitudinē posita. Que aut ex
 eis retro posita fuerūt spine vocant^r ⁊ simenia. Et q⁹ ex
 eis a dextris ⁊ a sinistris sūt posita vocant^r ale. Ipā vō
 sūt ad defendēdū illō qd i lōgitudine corp⁹ ex neruis ⁊
 venis ⁊ musculis pfundi⁹ q⁹ ipsa igredit^r. Et qdam ex
 alijs q⁹ ad partē costaz tēdūt: alijs ppziū bnt inuamē-
 tū. Qd qdē ē vt in eis creent^r vacuitates qb⁹ capita co-
 staz gibbosa mirabil^r ligant^r. In vnaqua⁹ enī ala ex
 eis sūt due vacuitates: ⁊ vnaqua⁹ costa sūt duo ad-
 ditamēta gibbosa. Sūt pterea ex alijs q⁹ duo bnt capi-
 ta: ⁊ ale duplici simulant^r. Et b qdē in spondilib⁹ existit
 colli cui⁹ inuamētū nūc noiabim⁹. Spondiles qz pter
 foramē mediū alia bnt foramia: pp illō qd ab eis egre-
 di^r de neruis: ⁊ qd in eis igredit^r de venis. Quedā aut
 illoz foraminū sūt q⁹ cōplent^r in vna vni⁹ spōdilis emi-
 nētia: ⁊ sūt qdā coz q⁹ cōplent^r iter duas spōdiles cōi-
 ter. Et loc⁹ eaz ē cōis termin⁹ q⁹ iter eas existit. Et ple-
 riqz ē cū istō a duab⁹ ptrib⁹. Superi⁹ ⁊ iferi⁹ existit. Et
 pleriqz est in vna pte. Et est et cū i vnaqua⁹ spondi-
 li est semicirculus. Et est cū in vna eaz est maior ⁊ i al-
 tera minor. Et hec qdē foramia a duob⁹ laterib⁹ spon-
 dilis posita fuerūt ⁊ nō retro pp defensionē defectū il-
 lic ei⁹ qd egredit^r ⁊ qd igredit^r: ⁊ qz pculsionib⁹ eēt ex-
 positū. Plerqz fuerūt posita anteri⁹: qz in locis eēt ad
 que corp⁹ sua nāli pōderositate ⁊ suis etiaz volūtarijs
 motib⁹ declinat: ideoqz debilitarent^r. Et nō sūt possi-
 bile vt eēt stricti ligamēti: vt anteri⁹ egredient^r ⁊ pos-
 tea retro redirent sūt impossibile: qm declinatio etiā
 eēt super neruoz egressionē que eis faceret coangu-
 stationē ⁊ nocumētū. His aut additamentis q⁹ p de-
 fensione existūt superposita fuerūt ligamēta ⁊ nerui: ⁊
 leuia facta fuerunt ⁊ lubrica ne tactu carni iferant no-
 cumētū. Additamentoz quoqz cōiſturaliū nā est
 hec. Sūt enī adinuicē fortiter ligata ligamēto postea-
 riorib⁹ tendente ad anteriora ligamēto vebemēti vna-
 diqz: verūthi ligatura anteri⁹ ē plus stricta ⁊ posterius
 plus laxa: qm anteri⁹ curuari ⁊ flecti est magis neceſ-
 sū qz posteri⁹ flecti ⁊ curuari. Et ppea qz ligamēta q⁹ sūt
 posteri⁹ facta fuerūt laxa ipleta fuerūt spatia q⁹ ibi pro-
 culdubio sūt humorib⁹ viscosis. Spondiliū aut dozi
 qdam sūt q⁹ valde bene ligant^r cū abachib⁹: ac si essent

vni os creatū ad fixationem ⁊ getem: ⁊ qdam sūt q⁹ sunt
 laxa: ac si essent ossa multa creata propter motū.

S De inuamēto colli ⁊ anatomia ossiū ei⁹. Cap. 8^m.

C Olli sūt creatū pp tracheā arteriaz. Et tra-
 chea qdē arteria sūt creata pp illō qd narra-
 bim⁹ de creatiōis ei⁹ inuamētis i suo loco. Et
 ppea qz spōdiles colli ad sūmū supiores sunt
 delate super eas q⁹ cū sint dozi sūt ibi eis oportuit vt
 fuissent minores. Qd enī deferē^r deferēte leui⁹ eē opz
 cū placuerit vt mor⁹ qdem sint fm sapiētie ordinē. Et
 qm necesse fuit initiū nucbe grossi⁹ esse ⁊ mai⁹ sicut cō-
 cauitatū pncipiū eo q⁹ illō qd ex diuisiōe neruoz sup
 me parti est ppziū ē plus eo qd est ppziū ei qd est ife-
 ri⁹: oportuit in spōdilib⁹ colli foramina magna ampla
 fore. Et qz puitas ⁊ foraminis amplitudo earum atte-
 nuauerūt corpa: oportuit firmitudis itētiōz ibi affuiſ-
 se qua illō qd due res qz narrabim⁹ obilitauerūt emē
 dare. Oportuit igit eas oib⁹ alijs spōdilib⁹ duriores
 creari. Et qz cuiusqz spōdilis earum corp⁹ sūt subtile:
 creata fuerūt eoz simenia pua. Magna enī si creata
 foret: spōdiles eēt exposite rupture ⁊ nocumentis eo
 qz earum simenij res occurrerunt fortes. Et quia ea-
 rum simenia fuerūt parua facte fuerūt ale eaz magne
 duo duplicia bntes capita. Et qm mor⁹ magis fuit ne-
 cessari⁹ eis qz fixio eo qz ipse nō multa fuerūt ossa: quē
 admodū ille q⁹ sūt iferi⁹: laxē facte fuerūt spōdiliū earū
 iſtiture cōparatiōe iſtiture eaz q⁹ sunt inferi⁹. Et qm
 qstū defuit eis ex firmitudine pp laxitatē tātūde⁹ recu-
 perat^r aut plus eo ex pte ei⁹ qd eas circūdat ⁊ sup eas
 gradit^r de neruis ⁊ musculis ⁊ venis: iō nō fuit necessa-
 ria multa firmitudo i iſtuturis. Et qz nō fuit neceſsū mul-
 tū firmare iſtuturas ⁊ sufficit eis mēſura q⁹ ex ea attri-
 buta eis fuit: ideo eaz additamēta cōiſtionalia sur-
 sum aspiciētia rursus in sūma nō fuerūt creata magna
 ⁊ multe latitudis: quēadmodū illa q⁹ sūt sub collo. De
 rūtū eaz bates posite sūt longiores ⁊ eaz ligamēta la-
 xiora. Et neruoz egressionē i eis posite fuerūt cōes si-
 cut dixim⁹: qm nō fuit possibile vt in vnaqua⁹ illarū
 spōdiliū eo qz sit subtil⁹ ⁊ pua: ⁊ foramē p qd trāsit nu-
 cha amplū eēt ppzie: nisi i illis qz declabim⁹: ⁊ quarū
 demonstrabim⁹ dispōnes. Pſic aut dicem⁹ qz spōdiles
 colli septē sūt nūero. Hec nāqz mēſura in lōgitudine et
 nūero fuit eq̄lis: ⁊ queqz eaz oia. xi. p̄dicta bnt addita-
 mēta pter primā. i. simenia ⁊ duas alas ⁊ qtuor addi-
 tamēta cōiſtionalia sursum aspiciētia: ⁊ qtuor iferius
 aspiciētia. Et vnaqueqz ala duos bz ramos. Et circu-
 lus egressionis nerui iter oēs duas spondiles diuidit in
 duo media. Dna aut spōdilis ⁊ sc̄ba q̄sdaz bnt pprie-
 tates qz nō bnt alie. In primis vō ē tibi sciēdū qz mo-
 tus capis a dextris ⁊ a sinistris fit iſtutura q⁹ est iter ca-
 put ⁊ spōdile primā. Et ipſi⁹ mor⁹ anteri⁹ ⁊ posterius
 fit iſtutura q⁹ est iter illā ⁊ spōdile sc̄baz. Est igit nobis
 de iſtutura primi in p̄mis loquēdū. Dicem⁹ igit qz sup
 laborioſas pte spondilis prime a duab⁹ ptrib⁹ q⁹ sunt
 supius create fuerūt due vacuitates in qz duo ossis ca-
 pis additamēta igrediunt^r. Et cū vni eoz eleuat^r ⁊ al-
 ter deprimit^r declinat caput ad deſſum. Et qz in hac

spodili alia sit iunctura impossibile fuit. Ibi igit alia facta fuit spodilis p se q e scda ex q creat a pte ei? anriora q e ad iteriora additametu logu dux oairi fec qd p trāsit 7 igredif forame pprie corā nucha foramie iter eas cōi. s. foramine qd a posteriorib? ad anriora e longi? qd a dextra 7 sinistra: qm iter posterius 7 anrius sē duo igrediētia q maiore occupat locū qd vnu ex igrediētib? occuparet. Latitudo at mēsurat fm vnu igrediētiē qd e mai? Et h qdē additamētū vocat dens a qdē occupata fuit nucha ligamēti fortibus qtenus dētiā ēmitas a nuche ēmitate sepe: ne dens suo motu nuchā pcutiat 7 ei coāgustationē faciat. Deinde additamētū h a spodili pma eleuat 7 vacuitatē q est i capitis osse igredif: qd vacuitas q i osse existit capiti? anri? 7 posterius circūdat. Et hic qdē dens nō ad iteri? fuit factus nisi pp duo iuamēta: quoz vnu est vt sit amplius custoditū: 7 alter vt latus spodilis qd est magis subtile sit iterius 7 nō exteri? Et pme qdē spodilis p prietas est ne simenia hēat id ne ei inferat grauamē: 7 ne pp ipsaz nocumēti sit exposita. Additamētūz nāqz qd repellit iquātū est fortius ipmmet fracturā 7 nocumētū afferret ei qd e debilius: 7 et ne musculos. 7 nervos multos q i eius circuitu sūt positi ledat: qz et parū idigemus h spinis custodiētibus. Hec enī spodil? ē qd si mēsa 7 sepulta i custodijs scde q ipaz a nocumētis custodiūt: 7 pp has qdē itētiōes nō ppe ei facte fuerūt ale. Nervoz. ii. 7 musculoz plures i duobus ei? laterib? positiōe spissa positi sūt: ppea q pncipio sūt ppinqua: iōqz ale locū nō habuerūt ibi. Amplius ex pprietatib? hui? existit spodilis q nervi ab ea nō p duo ei? egrediunt? latera: neqz p foramē cōe: s. p duo foramina q in ea posteri? ad pte tēdūt supiorē. Si ei? nervoz egrediētiōes eēt vbi duo capiti? additamēta orificijs iungunt? suis: 7 vbi mor? eoz sūt vehemētes vehemēti ipe dimēto caput ipediret. Silt? qz si eēt vbi scda deglutit ad deglutitiōē s. sua additamēta q igrediunt? ipsa ei? suis duob? additamētis q sup eā icēdūt: 7 vbi iter eaz 7 iter secūdā iūctura sit laxa q anri? mouet 7 posteri?: neqz fuit pueniēs vt anrius 7 posterius egredere? pp eas qd in declatiōe cause aliaz spodiliū demonstrauimus: neqz a duob? lateribus pp ossis ibi exiit? subtilitatez cā dētiā: quapp fuit necesse vt paz sub iūctura capitis eēt posteri? a duab? ptribus. s. i medio eius qd ē iter id qd est posteri? 7 lat? Oportuit igit vt duo foramina eēt pua: quapp necesse fuit nervos fuisse puos. Qd vō in spodili scda ipole fuit nervoz egrediētiōes superius fuisse: sic fuit ipole in hac: eo q si in ea eēt nervoz suoz egrediētiōes sicut in prima: timere? ne pquasfarent? 7 rūperent? motu prime spodilis sup eā cū caput anri? aut posterius mouet. Neqz ēt fuit possibile vt anterius egredere? 7 posterius: pp illud qd diximus. Nec fuit possibile vt a duob? egredere? lateribus qm si eēt ita eēt cū pzia cōis: s. qd inter eas oriret eēt valde subtile: neqz primo? corrigeret paruitatē: 7 qd cōprehēdere? essent paria debilia sil iūcta. Et si cū pma eēt cōis: iā. n. cognouim? cām pme 7 q eēt corruptio si eā a duob? pforaret? laterib? q oportuit foramina in

scda esse ali duo latera simenij 7 duob? pme opposita lateribus: qm corpus pme cū eis associabitur nō ledet eos. Et dēs qdē q ex scda orit? bñ pme ē annexus ligamēto forti. Et iūctura capiti? cū pzia an: be cū scda sē la piores qd eaz spodiliū iūcture: iō q mor? q p eas sunt valde sē necarij 7 iūctura vt eēt firme 7 manifeste. Et cum caput mouet vnius spondilis: alia manet inseparrabilis in alia sua iunctura: sicut oppositae facie ad faciem. Et cū caput anterius mouet 7 posterius stat cū prima spondili: ac si ambo essent vnum os. Et cum ad duo latera sine transuersione mouetur fit spodilis prima cum secūda sicut vnum os. Hoc est qd de spodilibus colli 7 eaz pprietatibus narrare volumus.

De anatho? spodiliū pectoris 7 eoz iuamēti. Ca. 9^m.

Spondiles pectoris ille sē cū gbus iungunt? co ste 7 attractiōis aeris mēbra cōprehēdūt: s. spondiles. xi. simenia hñtes 7 alas: 7 vna que alas nō hz. Sūt igit. xij. spodiles. Eaz vō simenia nō sūt eqlia. Que enī ex eis sūt corā mēbris q sē nobiliora maiora sūt 7 fortiora. Et spodiliū qdē pectoris ale alijs duriores exiit: ppea q cū eis coste iunguntur. Septē at supmaz spodiliū simenia sūt magna. Et ipsaz ale grosse vt cor fortissime tucant. Et iō qz carū co: poritas i h sūt diminuta: facta sūt ipsaz additamēta pūctiōalia curta 7 lata: 7 illaz qdē supra decem additamēta pūctiōalia q sursum tēdūt sūt illa i qb? est vacuitas bucelle. Et illa q inferius tēdūt sūt illa i gbus egrediunt? gibbositates q vacuitates egrediunt? quaz simenia ad inferiora curuant. Decimū at simeniū est rectū 7 nō curuū: 7 ei? additamēta pūctiōalia vtrinqz hñt vacuitates q corā bucellis existūt: cū supi? 7 inferi? sil? bucellaz sit receptio: postea vō illaz q sub decima existūt bucelle sūt ad supiora: 7 eoz vacuitates ad inferiora 7 ipsaz simenia ad supiora curuant: 7 nūc huius totius iuamētū noiabim? post. Duodecim vō spondilis alas nō hz: qm necitas multa q costaz cā inerat iā est diminuta: s. firmitudo alio mō ēigeniata i q firmitudo cū alio iugit iuamēto. Et hui? qdē existit tēlatio q spodiles alchati? nimia idiguerūt magnitudie 7 iūcturaz multa firmitudine: qz ferūt totū qd est supra ipsas. Iōqz necesse fuit vt in iūcturis vacuitates 7 bucelle plures nūero fierēt: quaz iūcturaz eaz additamēta duplata fuerunt. Et fuit necesse vt ps duodecim que est vsus pte illaz silis illis fieret: quapp ei? additamēta pūctiōalia duplata fuerūt. In his igit additamētū destructa fuit res ex q dignū erat vt ale fieret: post h amplissime fuit dilatata: 7 qd ex ea ampliatur fuit fere ale sile existit. Duo igit iuamēta sil i hac creatura pūcta fuerūt. Et hec qdē duodecim ē illa cū quadia phragmas iugit ēmitas. Ille at q supra hanc existit spodil? nō hac idiguerūt firmitudie in multiplicatiōe additamētoz pūctiōaliū: imo qd ex eis orit? de simenij 7 aliis magnificatū fuit: qre eaz corp? ad hoc occupatū fuit. Et ppea qd pectoris spodiles maiores existūt spodilibus colli nō fuerūt posita foramina iter duas spodiles cōia equalit? diuisa: s. paulatim fuerunt ordiata: qm in illis q sūt supius fuit factū augmētū: 7

in eis

In eis q̄ sūt iſerius ſuit facta dīminutio donec totū ſo-
ramē in vna remāſit. Et hui⁹ qdē ſinis in decima exi-
ſit ſpondili. Eaz vo q̄ ex ſpōdilib⁹ pectoris remanēt:
z ſpondiliū alchatiz corpa tolerare potuerūt a dextris
z a ſiniſtris vt in eis fiat ſoramē cōpletū: ſuit ḡ in ſpon-
dilib⁹ alchatim ſoramē a dextris z ſoramē a ſiniſtris
propterea vt neruus egrediretur.

De anathomia ſpōdiliū alchatim. Cap. 10^m.

Super alchatim vo ſpōdiles ſūt ſimenia z ale-
late. Et ipſoz qdē additāmēta p̄ſiſtionalia
iſeriora dilatant z aſſimilant aliis defendēt-
bus. Et ſpōdiles iſte ſūt qnqz alchatiz vo cū
albauiz ē ſic baſis toti⁹ dozi: i ipſe qdē ſuſtinet z defe-
rūt os ſemoris z ſūt a qb⁹ nerui pedis oriuntur.

De anathomia albauis. Cap. 11^m.

Oſſa albauis ſūt tria q̄ magis īgenioſe ſūt con-
iūcta q̄ oēs ſpōdiles. Et eaz iūcture ſunt ſir-
miores. Et ipſaz ale ſit magis ample. Et ner-
uus qdē q̄ de ſoramē i eis exiit egredit non
exit a certitudine duozū laterū: ne anche iūctura ipſuz
comprimat: ſed eſt magis remotus z multo plus ſpiſ-
ſus ad anteriora z poſteriora. Et oſſa qdēz albauis ſi-
milia oſſibus exiſtunt alchatim.

De anathomia alboſos. Cap. 12^m.

Alboſos ē cōpoſit⁹ ex trib⁹ ſpōdilib⁹ cartilagi-
noſis que nō hnt additāmēta. Et neruus q̄
dē a ſoramēibus illarū cōmuni⁹ oritur ſi-
cut eſt in collo propterea q̄ ſunt parue: ſed a
ſoramē tertie neruus egreditur impar.

In q̄ ē ſmo q̄ ē ſic ſinis de iuuamēto dozi. Cap. 13^m.

Item locuti ſum⁹ de oſſib⁹ dozi ſba modera-
ta. Plūc aut⁹ de toto dorſo ſba loq̄mur p̄tine-
tia ſumā. Dicem⁹ igit⁹ q̄ toti⁹ dorſuz eſt ſicut
vna p̄p̄iā bñs figurā alijs figuris melio-
rē q̄ ē circularis. Nec nāqz figura remotior eſt a rece-
ptiōe nocumētōz ex p̄uſiōe vel ipulſiōe eueniētium
q̄ oēs alie figure: z p̄p̄ b̄ capita eoz q̄ ſup̄i⁹ ad iſerio-
ra fuerūt curuata: z eoz q̄ ſūt iſerio⁹ ad ſup̄iora z p̄iūx-
erūt ſe ap̄d mediā q̄ eſt decima. Nec vo ad nullā curua-
ta ſuit p̄tē: iō vt ſup̄ eā due ſil⁹ cōueniāt curuitates. Et
decia qdē iter ſimenia nō ſz nūmēz ſz ſz lōgitudinem
media exiſtit. Et qz qnqz ē necē dorſuz ad aliqb⁹ duoz
curuari latez: z iſtū nō ſit niſi vt declinet mediū ad ſ-
riuz p̄tis: z declinet illū qdē eſt ſup̄a ipm: z ſub ipſo ad
illā partē ac ſi duo extrema dozi ad ſibi obuiādū de-
clinaret: p̄p̄a in medio nō ſacte fuerūt bucelle: ſed va-
cuitates tñ: z ſacte fuerūt bucelle ſup̄iores z iſeriores
ad ipm declinantes: ſz ſup̄iores deſcēdētes z iſeriores
aſcēdētes. Jō vt eaz ablatio ad ſiūl partis declina-
tionis facilis ſit z vt ſup̄iores curuentur ad iſeriora:
z iſeriores ad ſup̄iora.

De anathomia coſtarum. Cap. 14^m.

Coſte ſunt tutamētuz eius qdē ex inſtis attra-
ctionis aeris: z ex ſup̄iorib⁹ inſtroz nutrīmē-
ti circūdant. Et ipſe qdē nō ſacte fuerūt vnuz
os ne grauaret: z ne ſi aliqb⁹ accideret nocumētū foret
cōe: z vt facile eſſet dilatari cū neceſſitas addit ſm illū

qdē eſt in nā z implenſ interiora nutrīmēto z iſtatiōe et
indigent loco magis amplo: z p̄p̄ acré qui attrahitur:
z vt iter eas muſculi pectoris qui i opōnibus attrahē-
di acré iuuant: z eius qdē p̄tinuat cū ipſo inciderēt. Et
p̄pterea pectus circūdat pulmonē z cor: z qdē eſt cum
eis: neceſſaria ſuit cautela vebemētiffima in eoz ſen-
ſione: qm̄ nocumētōz ipreſſiōes q̄ eis accidūt ſūt ma-
iores: z cū hoc eoz minuitio vndiqz non ea anguſtat
neqz eis nocet. Et iō ſeptē coſte ſup̄iores create fue-
rūt p̄tinetes illū qdē eſt i eis ſibi ap̄d caſſuz obuiātes: z
mēbū circūdātes p̄ncipale ab oib⁹ p̄tib⁹. Ille vo q̄
exiſtūt in p̄te inſtroz nutrīmēti create fuerūt ſicut po-
ſterius minute vbi ſenſus nō puenit viſus: ſz anteri⁹ nō
fuerūt p̄tinuate: imo paulatim ordinate fuerūt cuſ ſe-
ctione: fuerūtqz ſup̄iores p̄pinquos bñtes ſpatiū in-
ter duo extrema egrediētia: z iſeriores lōginquos. Et
iſtud oīno ſuit vt cū cautela membrōz nutrīmēti. ſepa-
tis z ſplenis z alioz amplitudo loco ſtomachi iūgereſ-
ne cū implereſ nutrientib⁹ z inſlāmantib⁹ cōprimereſ-
tur. Septē vo coſte ſup̄iores pectoris coſte vocant⁹
que ab vnaquaqz parte ſūt ſeptē: ſed due q̄ ſūt in me-
dio ſunt maiores z lōgiores: z ille q̄ ſūt in extremitatib⁹
bus ſunt breuiores. Nec enī figura vt cōprehēſuz vna
diqz cōprehēdaſ melior exiſtit. Et coſte qdē iſte in p̄-
mis ſup̄a ſui gibboſitate ad iſeriora inclinant: deū-
de redeūdo ad ſup̄iora iccēdūt z p̄tinuant cuſ thozace
ſicut noiabimus poſtea. Ideo vt ſit earū comprehen-
ſio in locis amplior: duo p̄terea cuiuſqz earū addita-
menta duas profundas ingreditur vacuitates q̄ ſūt
in vnaquaqz ala que eſt ſup̄a ſpondiles z p̄ouenit iū-
ctura dupla. Et ſimilit⁹ exiſtūt ale ſeptem cū oſſib⁹ tho-
racis. Quinqz aut⁹ curuata que remāſerūt ſunt oſſa po-
ſteriora z coſte falſe: quaz capita creata fuerūt cū car-
tilaginib⁹ continuata vt ſint ſecure a fractura cuſ per-
cuſſiones affuerūt: z ne occurrant membrīs lenibus z
diaphragmati cū ſua duritie: ſed occurrat ei in corpo-
re qdē inter eas z membra lenia exiſtat mediū z inter
duritiem z lenitatem mediocritatem habeat.

De anathomia thozacis. Cap. 15^m.

Thōraz ex ſeptē oſſib⁹ ē cōpoſit⁹. Ex vno aut⁹
oſſe nō ſuit creat⁹ p̄p̄ iuuamētū qdē i alijs lo-
cis ſciuiti: z p̄p̄a vt ſit lapus vt cōueniēs ſit
ei qdē colligit ex mēbris attrahēdi acré in dilatatione.
Jōqz creata fuerūt nō ſolida cū cartilaginib⁹ cōtinua
vt in ipſoz iteriori motu adiuent: ſz ſint iuncture eo-
rū firme. Que ē ſeptē creata fuerūt ſm nūmēz coſta-
rū que cū eis iungunt. Lū iſerioz p̄terea parte tho-
racis os cartilaginofuz latū cōtinuat: cui⁹ iſerioz ex-
tremitas rotūditati attinēs vocatur epiglotalis eo q̄
epiglotti ſit ſilis. Et ipſz qdē eſt tutamētū oris ſtōchi z
mediū iter thozacē z mēbra lenia: iō vt p̄tinuitas duri-
cū leni ſit melior: quē admodū multotiens diximus.

De anathomia ſurcule. Cap. 16^m.

Arcula ē os poſitū ſup̄ vnaquaqz duaz p̄-
tiū ei⁹ qdē i thozace eſt ſup̄mū curuatū coram
anbar. i loco q̄ eſt in iſerioz parte gule: z p̄p̄
ſui p̄cūitate accidit ſoramē in quo penetrat vena ad

Bentilis

cerebrū subiectū: et nervi ab eo descendentes: et declinat ad partē sylvestrē: et continuat cū capite spatule et cum ipso spatula ligatur et cum eis ambobus adiutorium.

C De anathomia spatule. Cap. 17.
Spatula fuit creata pp duo iuamēta. Unū est vt adiutoriuū et manus ab ea suspēdant ne adiutoriuū cū pectore sit p̄tinuū: qm̄ facilitas mori vniuersūq; duarū manuū ad alterā destruerē et coangustatio fieret. Ipa vō creata fuit a costis separata et partes motuū ad illā fuerūt ampliate. Et alterz est vt sit defensio firma mēbroz que intra pect̄ existit: et vt eleuet in loco simentioz spōdiliū et alaz ipsaz vbi non sunt spōdiles que percussiones repellāt: neq; sensus qui eas p̄cipiant. Spatula vō a pte sylvestri subtiliā: et a parte domestica igrossā: et super extremitates ipsi sylvestrē sit vacuitas p̄funda quā rotūda adiutorij igredif extremitas. Et ipsa qdē duo hz additamenta. Unū est ad supiora et posterius et vocat̄ destructū et rostrū corui: et per ipm̄ ligat̄ spatula cū furcula: ipm̄ est qd phibet ne adiutoriuū ad supiora de suo moueat loco. Et aliud est iterū ad inferiora qd ēt phibet ne caput adiutorij dislocef. Postea sine intermissione dilatā quātū plus ad p̄tē icedit domesticā: iō vt sit ei cōp̄bētio plus defendens. Et ipsa qdem supra sui dorsum additamentū hz sicut triangulū cuius basis est ad p̄tē sylvestrē et ipsi angulus ad p̄tē domesticā ne dorso superficies fricet. Si enī foret basis et ad partē domesticā casu elenaret cutē et cū p̄cussiones adessent efficeret dolorē. Et hoc qdē additamentū est ei sicut simenta spon dilib' creatū ad v̄fendēdū et vocat̄ oculus spatule. Altima vō spatule dilatatio est vbi est cartilago cum qua cōtinuat: cuius extremitas est rotūda que cū ea continuatur p̄pter cām quā in alijs diximus cartilagib'.

C De anathomia adiutorij. Cap. 18.
Adiutorij os rotūdū fuit creatū vt a nocumētoz receptiōe magis foret remotū. Cui qdē superior extremitas est gibbosa vt spatule vacuitatē igrediat cū iūctura laxa nō valde firma et laxitatis cā iūcture hui' accidit ei frequēter dislocatio. Iuamētū vō qd in hac existit laxitate sūt due res: necessitas et securitas. Sed necessitas est facilitas motionū ad oēs p̄tes. Et securitas ē qd lz adiutorio sit neciū vt diūsis motionib' ad p̄tes possit moueri diuersas: motiones tñ iste: neq; sit multe: neq; p̄durant vsquequo timeat: ne eius rūpanē ligamēta et dislocent: imo adiutorij in plurib' dispōnib' ē getū. Et aliud qd ē ex maiori est mobile: et pp hoc alie iūcture firmiores facte sūt qd adiutorij. Adiutorij vō iūctura quatuor amplectitur ligamēta. Unū eoz est dilatatū p̄aniculare iūcturā circūdans sicut oēs alie circūdanē iūcture. Et duo alia ligamenta que a rostro corui descendūt: quozum vnū est hīs extremitatē dilatata et circūdat adiutorij extremū: et alterz ē mai' et duri' descēdens cū q̄rto qd ēt descēdit ab additamento rostrali i tenuitatē eis sp̄parata: quoz figura ad latitudinē trahit et p̄p cū adiutorij t̄gūt. Et ipsa qdē solēt occultari sub adiutorio et p̄tinuari musculus q in eius iteriore extēsi sūt sequētes

Super primo

adiutorij. Adiutorij p̄terea a pte domestica ē p̄cauū et a pte sylvestri gibbosus: vt p̄pter hoc qd sup ipm̄ ex musculis et venis et neruis disponit affirmetur: et vt hō bñ amplectat qd vult amplecti: et q vna m̄an' ad alterā pueniat. Sup inferiore at adiutorij extremitatē duo additamenta p̄tinuata cōposita fuerūt ex qb' illō qd est ad iteriora ē lōgi' et subili' cū nulla re hīs iūctura: qm̄ nō ē nisi neruoz et venaz v̄fensio. Sc̄cum eo qd ē ad exteriora cōplef iūctura cubiti p̄bucellā q in ipso existit sm̄ modū quē noiabim': et iter ea p̄culdubio subtilitas existit. Et in duab' qdē hui' subtilitaz extremitatib' due sunt vacuitates sup' ad anteriora et inferi' ad posteriora. Et eaz supior domestica cōcanitas est lenificata et nō existit sup eā separatio: s; sylvestris p̄cauitas ē maior eis et qd ad finē sylvestris p̄cauitatis tendit nō est lenificatū: neq; est ipsi perforatio rotunda: sed est sicut paries rect' ita vt cū additamentū affeūd in ipsa ad p̄tē mouet sylvestrē et cum ad ea puenit stet. Et nos qdē declarationē necessitatis eaz cito afferem'. Has vō p̄cauitates duas vocat̄ Hip. duos limites.

C De anathomia affeūd. Cap. 19.
Affeūd ex duob' ossib' in lōgitudine p̄iactis est cōpositū et vocant̄ focilia. Superi' vō ex eis qd ad policē tendit est subili' et vocat̄ focile superius. Et inferius ex eis qd vadit ad auriculare est grossius: qm̄ est differēs et vocat̄ focile inferius. Superioris vō focilis iuamētū est q ipz est mor' affeūd ad se torquēdū et resupinādū. Et inferius focilis iuamētū est vt p ipsuz sit mor' affeūd ad p̄stringēdū et dilatādū. Cuiusq; vō ipsoz mediū attenuatū fuit: qm̄ grossitudine nō idigēt pp illud qd ex musculis grossis sup ipā iacet et ipsoz duo extrema igrossata fuerūt: p̄pca q' super ipsa multa ligamentoz origo eis necia: q' frequēter accidit vbera et p̄cussiones fortes cum mor' est iūcturaz: et p̄pterea q carne denudant et musculis. Superius vō focile est tortū quasi veniat a pte domestica: paululum tortuose et ad partem sylvestrē gibbosus fiat: et iuamētū hoc existit p̄paramētū bonitas ad motū torquēdi: sed inferius est focile rectū: qm̄ hoc ad p̄stringēdū et dilatādū melius existit.

C De anathomia iūcture cubiti. Cap. 20.
Cubiti vō iūctura ex iūctura focilis superioris et inferioris focilis iūctura cū adiutorio cōposita. Supi' qdē focile in sui ex̄mitate vacuitatē igeniose factā hz in quā bucella sylvestris extremitas adiutorij igredif et ligat̄ cū ea et ex ipsi' circūcūta in vacuitate illa puenit mor' resupinus et tortionis. Inferius aut̄ focile duo hz additamenta inter q existit tenuitas que sime grece l̄fe similat et est ita. C. Et huius qdē tenuitatis contorquet superficies illa q est in ipsius p̄cauitate vt bene sit factus eius iroitus in concavitatē que est in extremo adiutorij qd p̄cauū existit: sed sue p̄cauitas figura gibbositati circuli similat. Ex bona igif ingressiōe subtilitatis que inter duo focilis inferioris additamenta existit in illā inferiorēz tenuitatem iūctura cōponit cubiti. Cūq; tenuitas vel p̄ sup tenuitatē vel partē ad posteriora mouet et inferi' extēditur

ditur manus et cū parietalis tenuitas eā refrenat a vacuitate bucellā tenēte tenet eā et p̄hibet a dilatatione sup̄flua. Stant igit̄ adiutorij et asscid̄ s̄m rectitudinez. Cū vō vna duarū tenuitatū sup̄ alia ad asiriora et sup̄eriora mouet p̄stringit manū donec asscid̄ tāgat adiutorij ad p̄tē domesticā et ab anteriorib⁹. Et duo qdē focilia superi⁹ s̄m iūgūtur sicut res vna et accidit i eis vacuitas ampla cōis: cui⁹ plin in focili existit inferiori. Quā aut sup̄fluit ab hac vacuitate remanet gibbosus leniscatū vt sit lōginq̄ a nocumētoz receptione. Et posterioris quidē ex vacuitate focilis inferioris oris additamentū qd ad lōgitudinē quādam trahit. Et de hui⁹ totius iuuamēto loquimur si deus voluerit.

De anathomia rasete. Cap. 21^m.

Raseta ex multis ē cōposita ossib⁹ ne nocumēti si accideret cōe fiat et vt ipsaz plāta p̄uari possit cū corpa rotūda p̄tinēdi volūtas affuerit et cū ligda currentia retinere voluerim⁹. Et h̄ qdē ossa iūcture sue firmiter et bñ adiuicē sūt ligata ne separent et plāta debili illō teneat qd colligit et qd t̄z: ita vt si cū plāte excoziaret iuenirent hec oia ossa cōtinna quoz sep̄atio a sensu sit lōgica. Et cū h̄ ligamētuz firmiter strigit vnū cū vno: s̄m in eis existit obedientia ad p̄uā p̄strictionē ex qua puenit vt iterū plāte concauet. Rasete vō ossa sūt septē et vnū additū: s̄m septem radicalia in duab⁹ p̄sistūt acieb⁹. Vna acies ē ad p̄tez asscid̄: cuius ossa sūt tria: qm̄ p̄tea qd est ad p̄tē asscid̄ oportuit vt eēt plus subtilis. Et alteri⁹ aciei ossa sūt q̄tuor q̄ sūt ad p̄tē pectinis et digitoz: vñ p̄p̄ oportuit vt essent magis ampla. Et tria qdē ossa ordinata fuerūt. Eoz enī capita q̄ sūt ad p̄tē asscid̄ subtiliora sūt et meli⁹ adiuicēz collecta et plus p̄tinuata: et eoz qdem capita q̄ sūt ad p̄tē aciei alteri⁹ sunt latiora et min⁹ bñ collecta et p̄tinuata. Octau⁹ vō os nō p̄sistit in duab⁹ rasete acieb⁹: s̄m fuit creatuz ad defendēdū neruū q̄ est in plāta. Et aciei scēde sit extremitas ex p̄iūctiōe capitū ossi ei⁹ et t̄gredit̄ vacuitatē quā noiaulimus que est in extremitate duoz fociliū. Sit igit̄ iūctura dilatatiōis et cōstrictionis. Additamentū vō predictuz qd est in focili inferiori vacuitatem ossium rasete ingreditur et fit inde tortionis et resupinationis iunctura.

De anathomia pectinis manus. Cap. 22^m.

Ossa pectinis plāte sunt q̄tuor p̄tea cū q̄tuor p̄tinuant digitū sūt p̄iūcta a p̄te q̄ est ad rasetas: s̄m vt cū ossib⁹ que sūt sic cōnexa et cōiūcta bñ cōtinuent que in p̄te digitoz parūper dilatant: et vt cū ossib⁹ que sunt distincta et sepata bene p̄tinuent: et fuerunt ad inferiora curuata p̄pter illud qd iam sciuit. Rasete vō iunctura cum pectine cōponit per cōnauitates que in extremitatibus ossium rasete p̄sistunt: in quas bucelle ossium pectinis que iā cartilaginibus inuestite fuerunt ingrediuntur.

De anathomia digitoz. Cap. 23^m.

Igitū sūt infra que ad colligēdū res iuuant. Et ipsi qdē nō fuerūt creati carnei ab ossibus vacui: et si tñ hec diuersis motib⁹ possint moueri: quēadmodū multi vermiū et pisciū potētia debili

mouerent: et h̄ ideo ne eoz opationes forent debiles: et etiā obiliores q̄ vermis: neq̄ etiā in vno creati fuerūt osse: ne eoz opationes forent difficiles: quēadmodū accidit patiētib⁹ curiez: et ipsis qdē tria suffecerunt ossa: qm̄ si eoz numero adderet in augmento numeri motū ipsoz iuuaret: s̄m debilitas p̄culdubio intēdēdo illud qd ipsos in sup̄flua firmitudine opz tenere pueniret. Quod si ex pauciorib⁹ q̄ tribus creati fuissent: quēadmodū si creati fuissent ex duob⁹ ossibus: eēt firmitudo maior sed motus minuerent ab eo qd sufficit: et nos qdē plus idigemus motib⁹ diuersis q̄ augmento firmitudinis terminū trāseūtis. Ipsi vō creati fuerūt ex ossib⁹ quoz bases sunt latiores et ipsoz capita sunt magis tenuia. Et que eis sunt inferiora sunt maiora s̄m ordinē: ita vt que in eis sunt subtiliora sint extremitates anemul: et h̄ qdē est p̄p̄ decorationē cōparatiōis que inter portante existit et portatū. Ipsoz aut ossa creata fuerūt rotūda timore nocumētoz. Et facta fuerunt dura nō h̄ntia p̄canitatē neq̄ medullā vt eēt fortiora: et ad p̄stringēdum et ad figēdum in motib⁹ et attrahēdū. Et fuerūt creata interius curua et extremis gibbosa p̄pter ea vt illud qd tenet melius retineat et meli⁹ fricent et melius premāt illō qd fricat et p̄mūt. Et inter vnūquodq̄ et aliud nō fuit posita in medio cōcauitas neq̄ gibbositas vt bene tāq̄ res vna cōtinuent cū ne cessitas fuerit vt ex eis iuuamētū quasi vnus ossis habeat. Eoz vō extremi sicut pollex et auricularis gibbositate ad partē in qua nō est digit⁹ h̄nt vt si eoz sūma cum applicant simul figure rotūde que a nocumētis tuctur. Et intrinseca eoz pars fuit carnosa vt sustēret eos et vt cedāt sibi obuiantib⁹ cū ea strinxerint. Al foris vō nō taliter facti fuerūt ne grauarent et vt pugnaz eēt arma dolorem faciēs. Verū in anemul plus carnis positi sunt vt bene apud p̄cursum quasi coniuncta applicent. Et medius qdē ex lōgiorib⁹ factus fuit iuncturis. Et postea annularis. Deinde index. Et postea auricularis. Ideo vt eoz extremitates apud cōprehensionem equent: et nō remaneat apertio: et cū hoc vt digitū et plāta sup̄ rotūdūz cōcauent cū colligitur. Pollex vō oium q̄tuor digitoz iustitia existit: q̄ si nō in suo ponere loco eius iuuamētū destrueret. Si enī itus in plāta ponere plurimū operationū quas per plāta habemus destrueret nobis. Et si ad partē ponere auricularis: vna manus ad aliam ad tenēdū illud in quo iunguntur nō perueniret. Et hoc quidē remotius existit: quoniam si retro ponere et pectini pollex nō alligaretur: lōgitudine inter ipsum et alios digitos non coangustaretur. Cū ergo alij quatuor digitū rē aliquā ab vna parte comprehēderent et pollex ab alia parte adiunget: possibile esset vt plāta rem magnam comprehēderet et pollex ab alia parte eēt sicut applicas illō qd plāta p̄stringit et tenet: et auricularis et annularis sic cooperatorij posterioris. Omnia autem digitoz ossa continua fuerūt cum tenuitatibus et cōcauitatib⁹ intrantib⁹ inter quas humor existit viscosus: quorum iūcturas ligamenta comprehendunt fortia que sibi obuiant cū paniculis cartilaginosis. Et vacuitates quidem implent

Bentilis

que in iuncturis existunt propter augmentū firmitudinis ossa minuta que sisamina vocantur.

V De iuuamento vnguis. Cap. 24.^m.
Vnguis propter quatuor fuit iuuamēta creat⁹.
Unū est vt carnis extremitas digitorū podiū existat ne cū sup aliquā prelerit rē debilitet.
Et aliud vt digitus per eam res minutas possit capere. Et tertiū vt per eas valeat scalpere et mundare. Et quartū vt qñq; sit arma. Tria vō prima speciei humanē dignius pueniūt. Et quartū ceteris animalibus. Et vnguis qdem extremitas rotūda creata fuit propter illū qd scis. Et ipsa ex ossibus creata fuit lenibus vt sub eis flecteretur que ipsum percutiūt ne scinderetur. Et vngues quidem create sunt semper crescentes: propterea q sunt apte vt fricentur et radantur.

De anathomia ossiū femoris. Cap. 25.^m.

C Orā albauti sunt duo ossa a dextris et a sinistris q in medio firma p̄tinuant iūctura: et ipsa qdē sūt sic oīz supiorū ossiū fundamētum et portātia et mutātia locali inferiora: vñū qdē aut ipsoz in qtuor diuidit partes: illud qd est ad partem syluestrem vocat albarasa et os ilij: et illud qd est ad anteriora os vocat femoris: et illud qd est ad posteriora vocat os anche: et domesticū qd est ad superiora vocat piscis core: q in ipso est concavitas quaz caput core gibbosum ingredit⁹: et sup hoc os mēbra posita sunt nobilioza sicut vesica et matris et spermatis receptacula in viris et ficteris et intestinū rectum.

Est sermo aggregat⁹ de iuuamēto rigil. Cap. 26.^m.

E Orū iuuamēta in duab⁹ consistūt reb⁹. Una est figere et stare et hoc est per pedes: et altera mutatio: eq̄lis aut ascendēs aut descendēs: et hoc fit per corā et per crus. Lūq; pedi nocumētū acciderit: stare et figere difficile erit: sed mutari non: nisi tantū quantum necessaria fuerit mutatio multe fixationis que est ad vnum pedem. Cum autēz musculus core aut cruris nocumētus acciderit figere erit facile: sed moueri difficile.

De anathomia ossiū core. Cap. 27.^m.

Rimū ex ossib⁹ rigil est corā. Et ipm qdē est os mai⁹ qd in corpore existit: q ipm est deferens illud qd est supra ipm et mutans illū qd est sub ipso. Cui⁹ superior extremitas fuit facta rotunda vt in p̄xidē anche bene ingredere. Et ipm qdē est gibbosum ad partem syluestrem et curuātū ad partem domesticā et ad posteriora. Si enim ipsum foret positum fm rectitudinem et p̄xidē egdistantiā accideret inde aliq; claudicationis motus: quēadmodū accideret ei cuius talis est creatio: neq; bene defenderet musculos magnos et nervos et venas: neq; ex hoc toto recta res generaret: neq; sedēdi forma eēt bona. Amplius si curuum ad partem domesticā non fuisset reductū pueniret inde alteri⁹ modi claudicatio: neq; statio illi media foret et fieret ei cōis declinatio: neq; eēt equalis. Et in ipsius extremitate inferiori sunt addita menta duo propter poplitis iūcturam. Flos tamē prius de crure et postea de iunctura loquēmur.

Super primo

C De anathomia ossiū cruris. Cap. 28.^m.
Rus ē quēadmodū ascid ex duob⁹ ossib⁹ cōpositū. Unū est maius et lōgius et ipm est domesticū et vocat cāna magna. Et aliū est minus et breuius: non enī peruenit vq; ad corā: imo ab ea breuiat⁹: inferius tamē peruenit ad locū ad quē p̄tendit maius et vocatur cāna minor. Crus etiam habet gibbositatem apd partē syluestres: postea apd extremitatem inferiorē hz gibbositatem: aliā ad partem domesticā: p̄p̄ea vt per eam melior sit statio: et cāna qdē maior equat⁹ que pro certo est crus: et minor creata fuit q corā: et illū est propterea q adiūcte fuerūt res propter quas ei in magnitudine fuit addendū: et hoc est figere et deferre qd est supra ipm. Et res propter quā fuit addendū ei in paruitate est facilitas ad motū. Et res secūda magis pueniēs fuit iūctiōni pro qua fuit factū crus minus: et res prima iūctiōni pro qua fuit facta corā maior. Duo aut cruris ossa sunt quantitas tēperata adeo q si vñū os adderet accideret de debilitate et duritie mor⁹ illū qd accideret hñti elephantiam et varices. Et si vñū minueret accideret de debilitate et duritie mor⁹ et de impotētia deferēdi illud qd est supra ipm illud qd accideret crura hñtib⁹ de natura subtilia: et propter hoc totum sustentatū fuit et fortius factum est cū cāna minore. In cāna preterea minore alia existūt iuuamēta sic nervos et venas: et que sunt inter eas cooperire: et cōitas cāne minoris in iūctura pedis: vt veloc⁹ foris fiat iunctura dilatationis et tortionis.

De anathomia poplitis. Cap. 29.^m.

Iunctura poplitis puenit p̄p̄gressus duoz iūctamentoz que sunt super extremitatē core in duas vacuitates que sunt in capite ossis cruris: que firmata fuit ligamēto cingente et alio ligamēto in pfundū tēdente et duob⁹ ligamētis fortibus a duab⁹ partib⁹: cuius qdem pars anterior hñ facta fuit cū rassa. i. patella: hoc est oculo poplii et est os ad rotunditatē trabēs. Cui⁹ iuuamentū est refrenare illū qd timef cū est necesse super digitos pedis curuātū stare suspensum sedere ex ruptura et dislocatiōe. Et iūctura qdem laboriosa sustentata fuit: p̄p̄ea q suo motu deferat corpus et posit⁹ fuit locus eius ad iteriora: qm plz qd ei accideret de labore inclinatiois est ad iteriora: nō enim habet ad posteriora inclinationē laboriosaz: ad duas tamē partes rē modicā declinationis hz. Tota vō eius declinatio est ad anteriora: et accideret ei ibi labor in hora incedēdi et stadi super digitos pedis cum aliq; quasi suspensus curuus stat et hoz similitum.

De anathomia pedis. Cap. 30.^m.

Pes creatus fuit vt sit instm figendi et facta fuit figura eius ad anteriora vt figura lōga: vt in stando et in appodiādo super ipm auxiliū prebeat: cui in parte domestica tenuitas creata fuit vt sit pedis declinatio in hora stadi: et p̄p̄ie vacillati ad p̄tē s̄riam parti pedis eleuati: quaten⁹ refrenet illud qd opz constringi ex n̄gru super p̄tē bene eleuandi pedē eleuatus: et vt statio sit tēperata: et etiā vt sit facile calcare super res exētes et absq; magno dolore: et vt pes

z vt pes bene circūdet illū qđ gradib⁹ z extremitatib⁹
eorū p que sit ascēsiō similat. Et pes qđ ex multis ossi-
bus creat⁹ fuit ppter iuuamēta ex qb⁹ est vt bene reti-
neat z circūdet illud sup qđ incedit ex terra cū necesse
fuerit. Pes nāq; plerūq; tenet illū sup qđ incedit quē
admodū manus retinet illud qđ recipit z cū tenens p-
parat vt moueat suis partib⁹ ad aliquā formā vt per
eū retētiō fiat melior erit melius qđ vt totū vt vnū fru-
stū ne figura post figurā figurat. Et ex eis est iuuamē-
tū toti cōe cui⁹ ossa sunt multa. Pedis vō ossa sunt vi-
gintisept. Alcabab per qđ iūctura pedis cū crure cōplef.
Et calcaneus qđ est sustentamētū fixionis. Et nauicu-
lare per qđ est tenuitas. Et quatuor ossa rasere cū qb⁹ pe-
cten ptiuuat: quoz vnū est os grandinosum exagono
simile positū ad partē syluestre ppter qđ pars illa sup
terrā bene figit. Et quinq; pectinis ossa. Alcabab vō
humanū magis subtiliatū est ad exteriora z magis in-
grossatū ad interiora qđ alcabab oīum alioz aialū: z
ipm est qđ nobilius ossib⁹ pedis in motu iuuantibus
sicut calcaneus est nobilius ossibus pedis in figendo
adiuuantib⁹. Et alcabab quidē inter duo extrema po-
sitū est a duab⁹ cānis egrediētia ipm a suis partib⁹ cir-
cundantia. A supremo ipsius z a suo loco z a duabus
suis partibus syluestri z domestica: z eius duo extre-
ma in duas vacuitates que sunt in canis fixe ingre-
diunt. Alcabab pterea inter crus z calcaneū medium
existit: per ipm enī melius ptiuuat z iunctura inter ea
firmat z secura sit a dislocatione: z ipm quidē pro cer-
to in medio est positū: lz existiment quidā qđ ad dome-
sticā sit declinās ppter pcauitatis tenuitatē. Ad alca-
bab vō os nauiculare ab anterioribus cōiunctionali-
ter ligat. Et hoc qđ nauiculare cūz calcaneo poste-
rius ptiuuat: z anterior cū tribus ossib⁹ rasere a parte
syluestri. Os vō grandinosū est illud qđ si maius vo-
cat os solitariū: z si volueris ponas quartū ossū rase-
re. Calcaneus autē sub alcabab positus est durus rotū-
dus ad posteriora vt percussioib⁹ z nocumētis resi-
stere valeat z inferius lenificat vt melius caleet z pes
melius cooperiat illud sup qđ quiescit cum stat: cuius
quātitas magna facta fuit vt corpus portare queat: z
fuit factus triangulatus ad longitudinē: z subtiliando
paulatim ptiuidit donec finiat z amabile corā tenui-
tate ad partē syluestrem: ideo vt subtilitatis pcauitas
sit ordinata superius ad suū mediū. Raseta vō pedis
a palme raseta est diuersa qm̄ hec est vna acies z illa
due acies: z qđ eius ossa sunt numeri multū minozis: z
in hoc quidē iuuamētū existit: qm̄ in palma motus sit
plus necessarius z cōprehēsiō qđ in pede: z maius iu-
uamētū qđ in pede consistit est figere. Multiplicare
autē diuisiones z iuncturas in retinendo nocet z in co-
operiendo illud super qđ stat: pterea qđ puenit ide-
laritas z apertio multa quēadmodū si nulla foret ibi
laritas noceret: pterea qđ dilatatio eq̄lis que est cō-
ueniens deesset. Jam enī scitū fuit qđ circūdare z reti-
nere cū eo qđ est nūeri maioris est meli⁹ z bene stare
z bene posse deferre cū eo qđ est numeri minoris z ma-
ioris quātitatis est melius. Pedis vō pecten de quoz

ossib⁹ fuit creatū vt cū vnoquoq; ipsoz qđq; digitoz
qui sunt quinq; pstituti in vna acie ptiuuat: qm̄ in eis
fuit plus firmitudo necessaria qđ cōprehēsiō z circun-
datio qđ in ossibus manus fuit necessariū. Quisq; autē
digitus pter pollicē ex trib⁹ pstitit ossib⁹. Jā de ossib⁹
locuti fuimus qđ sufficit. Et hec quidē ossa cū cōpu-
rata fuerint erūt ducēta z quadraginta octo: pter si-
samina z pter os qđ laude littere grece similat.

¶ Sūme scde doctrine ante: z est verbū vniūle de ner-
uis musculis cordis z ligamētis. Cap. p^m.

¶ Quoniam mor⁹ voluntarius mēbris nō cōplef
nisi virtute a cerebro eis mediātib⁹ neruis
aduētiē: z neq; erat pueniēs vt nerui os-
sib⁹ ptiuuarent que pro certo sunt mēbris
rum nobiliū radices in motu ppter inten-
tionē primā: qđ ossa sunt dura z nerui sunt subtiles: p-
pterea misericorditer egit deus z ex ossib⁹ rē neruo si-
milē extraxit que pneruo z ligamētū vocat: z ipaz ner-
uo adiūxit z ex eis rete faciēdo qđ rem vnā efficit. Et
ppter ea qđ corp⁹ qđ ex neruo z ligamento componit
proptus fuit subtile: qm̄ corporis nerui augmētū cū ad
mēbrū peruenit nō est tū qđ ab ipis corpore z grossi-
tie cū est in sui ortu remoueat tāta longinquitate de qđ
sit curādū cū neruus nō psequat augmētū faciēs ad-
pisci corp⁹ eius perueniēs ad mēbra psecutionē lōgin-
quā sup corp⁹ suū in ortu suo z sua grossitie psecutio-
nē de qua sit curādū. Et eius corp⁹ cū est ei⁹ ortus est
tātū qđ ipm cerebri corp⁹ z nucha z capis pcauitas
z neruoz egressionēs tolerare possunt: tūc enī si ner-
uis mēbroz motus affirmaret ipis in sua corporeita-
te possibili existētib⁹: ppter cū diuidunt z patiunt z ra-
mificānt in mēbris: z sit illud qđ ex eis vni accidit mē-
bro multo subtilius qđ radix: z cū a suo picipio z ortu
elōgaf: esset in hoc corruptio manifesta. Sua igit sa-
pientia deus ipm gubernauit: grossitiē ei attribuēdo:
que puenit ppter corporis ex eis z ligamēto cōpositū
villos pfusionē quoz vacuitates carne impleuit: z hoc
ipm pāniculo texit: z in ipsius medio perpendicularē
sicut megar de suba nerui posuit. Et hui⁹ sūma facta
est mēbrū ex neruo z ligamēto z eoz villis z carne im-
plente z pāniculo cooperiēte cōpositū: z hoc quidem
mēbrū est musculus: z ipm est qui cūz colligit trahit
chorā que ex ligamēto z neruo cōponit illa. que ab
eis ad mēbrū partē trāsit z colligit ad mēbrū attrahē-
dū z cū dilatat laxat chorda z elōgaf mēbrū.

¶ De anarbo. musculoz mouētū qđ sit i facie. Cap. 2^m.

¶ Deo qđ scit est qđ musculi faciei sunt fm̄ nu-
merū mēbroz mobilium que sunt in facie.
Membra autē mobilia que sunt in facie sunt
frons z oculi z palpebre superiores: z maxil-
la in cōmunitate cū labijs z labia sola: z due aurium
extremities z mandibula inferior.

¶ De anathomia musculoz frontis.

Cap. 3^m.

¶ Rons autē per musculū tenuē dilatātū pāni-
cularē mouet qui sub cute frontis dilatāt: z
cūz ipsa adeo misceat donec sit quasi essentie
cutis pars z fiat impossibile ipm ab eo exco-

al. mach⁹

Gentilis

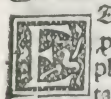
riari: et mēbro qdē qd p ipm mouet absq chozda ob-
uiat: qm illud qd per ipm mouet est cutis dilatata le-
nis: et mouere tale quale ipm est per chozda nō est bo-
num. Et hui⁹ quidē musculi motu eleuant supercilia.
Et est etiā cū ad claudendū oculū iuuat ppter suarū
virtutum diuisionem et sui laxitatem.

C De anathomia musculorū oculi. Cap. 4.^m.

D oculi vō oculū mouētes sūt sex: quorū q-
tuor i qtuor ei⁹ laterib⁹ pstitūt: sursum et dor-
sum: et duo almecheni. vnuq⁹qz n. iporū ad
suā ptē mouet: et sūt duo musculi ex trāfuer-
so icēdētes q fm rotūditatē mouēt. Ab oculo vō po-
sterius ē musculus q neruū pcanū quē post noiabim⁹
sustētat ppterea q cū eo miscet et ptiuat et eleuat ipz
et phibet ipm a laxitate ex q puenit alib⁹: ppterea q
retinet ipm cū intēte ituef. Et hui⁹ qdē musculi pāni-
culis ligamētālib⁹ accidit ex diuisione vnde in ei⁹ esse
ad dubietatē puenit. Sunt nāq ex anathomicis q te-
nēt q est vnus musculus: et sunt ex eis q duo: et sunt ex
eis q tres: qd cūq tū mō sit eius caput vnu existit.

C De anathomia musculorū palpebre. Cap. 5.^m.

P rū vō iferior: motu nō indiget. intētio nāq
puenit et cōplef motu supioris solū: et eo cō-
plef oculi clausura et aspect⁹ q fit itēte. Volū-
tas enī dei sunt vt instrumēta qto plus polē
fuerit sint pauciora cū nō puenerit ipedimētū: qm in
multiplicatiōe eorū puenit ex nocumētis illud qd est
scitū. Et polē qdē erat vt palpebra supior quēta ma-
neret et iferior esset mobilis. Sed factoris volūtas est
vt opōnes suis appoziment principijs et cās ad suos
fines eleuet tēperatori viā et rectiori semita. Supior
aut palpebra neruorū ozigini ppinquior existit: vnde
neruū cū ad ipsam tēdunt reflexione et reuolutione nō
indigent: et q palpebra supior duobus indiget mo-
tibus eleuationis cū aperit oculus: et depressionis cū
claudit: et clausura indiget musculo trabente ad infe-
riora: ppter qd fuit necessariū vt musculus ei adueni-
ret ad inferiora declinans et ipellens. Et si vnus fuisset:
tunc ipossibile foret vt ptiuares nisi aut cū exte-
mitate palpebre: aut cū ipsi⁹ medio. Et si cū palpebre
medio ptiuares cooperiret pupillaz cū ad ipsam ele-
uaret. Et si cū extremitate palpebre ptiuares: nō cō-
tinuares nisi cū extremitate vna et nō proueniret pal-
pebre coopertura equaliter: sed trāfuerfaret: qz clau-
sura in parte vbi esset chozda pstringeret primo: et ab
alia debilitaret parte: et coopertura nō esset equalis:
sed similis esset cooperture palpebre hominis torturā
patiētis: ppter hoc ei nō vnus creatus fuit musculus:
sed duo qui a partibus duorū almecheni nascētes pal-
pebram ad inferiora simili deponunt attractione. In
apertide aut palpebre vnus sufficebat musculus qui
ad mediū perueniret palpebre et eius chozde exte-
mitas super palpebre dilataret extremitatē et cū ptabe-
ret aperiret: et ppterea ad hoc vnus creatus fuit qui
fm rectitudine inter duos descendit panniculos et dis-
latat et ptiuat cū corpore cartilagini simili: et expan-
ditur sub pilorū palpebre origine.

Super primo

C De anathomia musculorū maxille.

Cap. 6.^m.

M axilla duos bz mot⁹. vn⁹ ē sequēs motū mā-
dibule inferioris: et alter est ei cūz labio cōis.
Mor⁹ aut cā quē bz motū alterius mēbri se-
quētē sūt musculi illi⁹ mēbri. Et mor⁹ quē cū
alio mēbro bz cōem cā est musculus q est ipsi⁹ et illius
alterius cōiter. Et iste qdē musculus in vnaquaqz ma-
xillarū gena vnus existit latus: q et b noie scif. Vnu
quisqz aut eorū ex qtuor cōposit⁹ est ptrib⁹: qm villus a
qtuor ei aduenit locis. Vni⁹ ozigo est ex furcula cui⁹
fines cū extremitate labiorū ad iferiora ptiuant et tra-
hūt os iferi⁹ ex trāfuerfo. Et scdū ozigo existit iter tbo-
racē et furculā a duab⁹ ptrib⁹ et iporū villi trāfuerfi p-
tendunt. Et ille q a dextris ozif cū eo qd a sinistris na-
scif trāfuerfando iungit et penetrat. Et ptiuat ille q
nascif a dextris cū inferiori parte extremitatis sinistre
labij et ille qui a sinistris nascif ecōtra. Cūqz villus iste
colligit angustat os et ipm ad anteriora ptabit sicut
in bursa efficit corrigia que burfāz claudit. Et tertius
ozif ab osse qd rostro corui in spatula similit et ptiuat
iferius ptiuitate illius musculi et trahit labiū in duas
partes attractione simili. Et quartus ozif a simenij
colli et transit circa terminos auris et ptiuat cum fine
maxille et mouet maxillā motu manifesto quē sequitur
labiū: et fortasse valde appozimat loco vbi ē auris i-
gressus in plerisqz hoib⁹ et ptiuat cū ea et mouet aurē.

C De anathomia musculorū labiorū.

Cap. 7.^m.

L musculus vō labij sūt illi quos dixim⁹ ei et
maxille cōes eē. Et ex musculis ei⁹ sūt q sunt
ipsi⁹ ppij et sūt musculi qtuor. par vnu adue-
nit ei a supiori in rectitudine duarū genarū
maxillarū et ptiuat ppe ipsi⁹ extremitatē et duo ab i-
feriori. Et hi qdē qtuor ad b vt solū labiū moueat suf-
ficiūt. vnaqueqz enī pars eorū cū mouet ad partē illaz
mouet. Cūqz duo ad duas mouent ptes ad duas di-
latant ptes. Ad sunt igit ei fm cōplemētū mor⁹ ad q-
tuor ptes: neqz vllū bz motū nisi istos. In his igit q-
tuor adest ei sufficiētia. Et isti qdē qtuor musculi et sū-
ma musculorū cōmuniū cū corpore labij miscen⁹ taliter
q sensus a substātia labij prima ipos discernere non
vz ppterea q labiū ē mēbz molle carneū os nō hñs.

C De anathomia musculorū nasi.

Cap. 8.^m.

E am extremitate vō leporis duo qui ptiua-
tur musculi fortes. puitas aut existit ne super
alios musculos plus neqz cōagustatio fiat
qm mēbroz maxille et labij motiōes plēs sūt
nuō et frequētius sūt: et pscuerāt plus: et plus sūt neqz
q mor⁹ extremitatē leporis. Fortes aut creati fuerunt
vt eorū fortitudine illud qd ei defuit ppossi defectus
emēdes: quorū aduētus est a parte gene maxille: et mi-
scet pri⁹ cū villis pomi maxille: nō aut a pte gene ma-
xille adducte fuerūt nisi vt ipm ad cū moueāt.

C De anathomia musculorū mandibularū superioris
et inferioris.

Cap. 9.^m.

M andibule iferiori absqz mādibula superio-
ri motus pprie attributus fuit ppter iuna-
mētā ex qbus est q leuioz motus est me-

lior. Et ex eis est q̄ dimittere ad mouēdū superiorem
mēbra nobilia cōprehēdētē: iō q̄ mor⁹ in ipsis nocu-
mētū efficit est dignius ⁊ salubrius. Et ex eis ē est q̄
si supior mādbula tali mō ēēt vt ipsi⁹ mor⁹ facili⁹ fo-
ret nō fieret iunctura que est iter ipam ⁊ caput firma.
P̄terea in mādbula inferiozi mor⁹ plures q̄ tres nō
fuere neq̄. Mor⁹ aperiēdi os ipm ⁊ mor⁹ masticādi. s.
⁊ claudēdi ⁊ inolēdi. Aperiēs aut mādbulā ad inferio-
ra descēdē facit. Et claudēs ipsam elcua^t. Et molens
ipsaz circuire facit ⁊ ad duas ptes declinare. Manife-
stū est igit q̄ opz vt mor⁹ claudēdi sit p̄ musculos q̄ a
supiorib⁹ descēdūt ⁊ ad supiora retrahunt ⁊ aperiēdi
ecōtrario ⁊ molendi cū trāsfusione. Quapropter ad
claudēdū duo creati fuerūt musculi q̄ duo tēporis mu-
sculi vocant^r. Ipsoz vō q̄tates in boie parue facte
fuerūt: qm̄ mēbrum q̄d per os mouet in boie p̄ce exi-
stīt q̄tatis in medio vacuitates habēs ⁊ est in pōde
re leue. Nāq̄ mor⁹ q̄ hūc accidit mēbro p̄ hos duos
venietes musculos magis sunt leues. in ceteris aut an-
malib⁹ inferioz mādbula est maior ⁊ grauior q̄ sit in
boie. Unde per eos moueri in motu morēdēdiz res co-
medēdi duras ⁊ icidēdi ⁊ eradicādi est difficilior. Et
bi qdē musculi duo sunt molles: p̄pterea q̄ iuxta p̄n-
cipiū existūt qdē est cerebrū qdē est corp⁹ in vltimo mol-
le: neq̄ est iter ipsos ⁊ cerebrū nisi vnū os. Unde tū
p̄pter hoc: tū p̄pter illud qdē timef ex societate cerebrū
cū eis in nocumētis si acciderēt ⁊ in dolorib⁹ si eueni-
rēt: adeo q̄ ille cui accidissent inde ad frenesim pueni-
ret: ⁊ ad eas que sunt similes eis ex egritudinib⁹ sepe-
liuit eos creator apud ipsoz originē ⁊ egressiōē a ce-
rebro in osse paris: ⁊ ipsos penetrare fecit in cooptu-
ra que similis est canali: ⁊ est cōposita ex duob⁹ ossib⁹
paris: ⁊ tortuositas foraminū per que trāsit que cū eis
vadūt eoz vestietes extrema magno spatio dōec par-
pertrāseant vt eoz substātia paulatim iduref ⁊ a loco
vbi orti fuerūt paulatim elōgenf. Vnicuiq̄ aut duo-
ruz hoꝝ musculoz magna generaf chorda que super
mandibule inferiozis incedit extremitatē ⁊ ipsam cum
p̄trabif elcua^t. Et bi qdē duo musculi ab alijs duob⁹
adiuti fuerūt musculis qui in inferiozibus bucce ince-
dentes ad mandibulā descendūt inferiozē in fornice:
quonia in elcuaō graue est necessariū ipsuz ingenio-
se regere ⁊ sollicitari pro ipso q̄liter plus habeant for-
titudinis. Et chorda etiā que ex istis duob⁹ nascif mu-
sculis ⁊ ipsoz orif medietate ⁊ nō ex eoz extremitati-
bus p̄pter firmitudinem. Et chorde due nascentes ex
istis duob⁹ musculis pcedunt ex medio eoz: ⁊ non ex
eoz extremitatib⁹ p̄pter firmitudinez. Musculoz vō
aperiēdi ⁊ mandibulā descendere facientuz villi ex
additamentis nascunt adhibiēti que retro post au-
res creata fuerūt ⁊ descendunt ⁊ vniunt ⁊ sunt vnus
musculus: post separant ⁊ sūt chorda vt firmitudinē
augeāt: deinde iterū ramificāf ⁊ carne replent ⁊ fit mu-
sculus ne p̄pter sui tensionē ad nocumēta recipienda
sit p̄parata: deinde mandibule reflexio mēto obuiat:
⁊ cū p̄trabif trahit mandibulā retro ⁊ descendit. pcul-
dubio: ⁊ p̄pterea qdē nālis grauitas in descēdēdo ad-

iuuat duo suffecerūt ⁊ neq̄ adiutorio eguerūt. Mandi-
cādi vō musculi sunt duo ab vnaquaq̄. n. pte vni mu-
sculo triāgulato cū ei⁹ caput positū fuerit angulus qui
ex suis āgulis in facie p̄sistit duo p̄tēdunt latera. vnū
ad mādbulā descēdit inferiozē: ⁊ alterū ad partē pa-
ris ascēdit: ⁊ iter ea basis cōtinuaf recta ⁊ miscef q̄q̄
angulus ei qdē ante ipm existit p̄pterea vt musculus
iste diuersas in p̄trahendo habeat partes: ⁊ non sit ei
motus equaliter: sed diuersis possit iclinari iclinatio-
nibus: ideo vt per eas mollitio ⁊ masticatio cōpleaf.
De anathomia musculoz capitis. Cap. 10^m.

Apud motus hz p̄prios: ⁊ mor⁹ cū quinq̄
colli spōdilib⁹ cōes per quos est mor⁹ cō-
positus ex declinatione capitis ⁊ declina-
tio colli simul. Vnicuiq̄ vō duoz mo-
tus. s. p̄prios ⁊ cōis aut erit curuās anterio-
aut curuās posterius aut inclinās ad dextrā aut sinis-
trā. Et inter ipsos qdē fm circūddādi formā mor⁹ ge-
neraf puerfionis. Musculi aut qui caput ad inferiora
p̄prie curuāt sunt duo musculi qui a duab⁹ descēdunt
partib⁹ qui cū villis suis miscent^r retro post aures a su-
periozib⁹ ⁊ ab osse thozacis ab inferioribus ⁊ elcua^t
sicut p̄tinui. Est ē cū qdā existimāt q̄ sunt tres muscu-
li: duo nāq̄ vnus eoz extrema ramificanf ⁊ duo ca-
pita fiunt eis. Cūq̄ vnus eoz mouet: caput ad inferio-
ra curuaf. ⁊ cū ambo mouent caput ad anteriora tēpe-
rate curuaf. Musculi vō qui caput ⁊ colluz simul an-
terius curuant sunt par submeri positū qdē ad partem
spōdilis prime ⁊ secunde vadit ⁊ cū eis miscef. Cūq̄
pars ipsi⁹ que est ad partē mery p̄trabif curuaf caput
solū: si pars cū duabus spōdilib⁹ cōtinuata ope-
raf curuat ad anteriora etiā collū. Sed musculi qui so-
lum caput ad posteriora curuant: quatuor sunt paria
sub paribus que nominauimus posita. Et hoꝝ quidē
pariū origo supra iūcturā existit: ⁊ ex eis etiā sunt que
ad fimenia perueniūt: ⁊ ipsoz origo est longinquior
medietate que est posterius: ⁊ sunt ex eis qui ad alas
perueniūt quoz origo est a medio. Ex istis sūt par qdē
ad duas prime spōdilis alas peruenit sup par qdē ad
scōz puenit fimeniū. Et par cuius villus ex ala prime
ozif ⁊ vadit ad fimeniū scōm. Et eius quidē p̄prietas
est vt capitis declinationē cū ipm curuaf ad naturalē
eleuet dispositionē sui trāsfusione. Et ex eis est pro-
pter quartū qdē a superioribus incipiens penetrat sub
tertio cū trāsfusione ad partē syluestrem ⁊ comitat^r
prime spōdilis alam. Duo prima paria caput poste-
rius sine declinatione: aut cū declinatione valde par-
ua curuāt. Et tertiiū declinatiōis rectificat torturā. Et
quartū trāsfusione manifesta ad posteriora curuat ⁊
quēcūq̄ tertij ⁊ quarti solus declinauerit iclinabit ca-
put ad suā partē. Et cū ambo retrahent mouebif ca-
put ad posteriora puerfuz absq̄ declinatiōe. Musculi
vō qui caput cū collo curuāt sunt paria tria p̄funda ⁊
par vnū cooperiēs vnūq̄q̄z impar eoz est triāgulus
cui⁹ basis ē posteri⁹ os cerebrū: ⁊ qdē ex ea remanet ad
collū descēdit: s. triū pariū sub eo expansoz. Vnū sup
duo latera spōdiliū descēdit. Et aliud multū declinat

Gentilis

ad alas. Et aliud per mediū trāsit iter duo spōdiliū la-
tera et duo extrema alarū. Musculi autē qui caput ad
duo inclināt latera sunt duo paria capis iūcturā pco-
mitātia. Unius paris eorū locus est anterior et ipsum
est qđ ius caput et spōdile p̄tinuat secūda cui⁹ vnū im-
par est ad dextrā et alterū ad sinistrā. Et par scōz eorū
est cui⁹ locus est posterior et p̄tingit iter spōdile primā
et caput cui⁹ vnū ipar icedit a dextra et alterū a sinistra:
et qđ cūqz vnū ex istis p̄bet caput declinabit ad partē
ipsi⁹ cū trāsuersione: et q̄cūqz duo ab vna pte p̄ben-
declinabit ad eos caput absqz trāsuersione: qđ si ante-
riores mouebunt inuabūt in curuādo caput ad inferio-
ra. et si posteriores mouebunt reducēt caput ad poste-
riora: et si vt oēs q̄tuor simul mouebunt stabit caput
recte. Et hi qđ q̄tuor musculi alijs musculis sunt mi-
nores: verūtū eis locorū ipsorū bonitate: et qđ sub alijs
descēdūt musculis restauratū fuit q̄tū aliq p magnitu-
dinē hnt. Iūcture p̄terea capis due res necēe fuere qđ
bus due itēdēs h̄le erāt oppositūne. Vna est firmi-
tudo et hec qđ p̄det ex affirmāda iūctura: et vt parū
motib⁹ obediāt. Et altera est multitudo nūeri motūi:
et hec p̄det ex facilitate iūcturay et laxatiōe eay. Fa-
ctū est igit vt iūcturay laxitas p̄trāsiret cōplemētū fir-
mitudinis que pp musculos multos qui sunt cingētes
eas et circūdātes acq̄rit. Due igit intētiōes ei acq̄site
fuerūt: vñ deus oib⁹ factorib⁹ melior sit benedict⁹.

De anathomia musculorū epiglottis. Cap. n^m.

Epiglottis est mēbrū cartilaginofum creatum
vt vocis sit instrumētū: qđ qđ ex trib⁹ cōpo-
sitū est cartilaginib⁹. Vna est cartilago quā
sensūs cōprehēdit corā gula et sub mēto que
vocat peltalis et clipealis: qm̄ eius vter est p̄cauēz
dorsum gibbosum pelte similis et clipeo parū ci⁹. Et
secūda est cartilago post illā posita ad partē colli cūz
ea ligata et vocat que nomē nō hz. Et tertia est sup il-
las cooperiēs que cū ea que nomē nō hz p̄tinuatur et
obuiat peltali absqz p̄tinuitate: et inter ipsay et illā que
nomē nō hz est iūctura dupla p̄pter duas vacuitates
que sunt in ipsa in quas duo additāmēta nō habētia
nomē decēter igrediunt cū eis ligamētis cōnexa et vo-
cat cooperitorialis et cymbalaris. Et p̄pterea qđ pel-
talis q̄nqz adiūgit nō habēti nomē: et q̄nqz clōgat ab
ea est epiglottis amplitudo et ei⁹ coangustatio. Et p̄-
pterea qđ cymbalaris cooperit clipealē et ipsay comi-
tas: et p̄pterea qđ ab ea separat est epiglottis apertio et
clausio ipsius. Vbi autē est epiglottis et corā ipsa est os
triangulatū lauda vocatū: qđ laudā grecā lram signifi-
cat: et est ita. λ. In creādo vō os hui⁹ existit inuamen-
tū vt sit origo et p̄ncipiū ex quo villi musculorū epi-
glottis oriunt. Epiglotti p̄terea musculi fuere necessa-
riū qui clipealē nomē nō habēti applicēt: et musculi qđ
cymbalarē applicēt ipsis et eas cū ea cooperiāt: et mu-
sculi qui cymbalarē ab alijs duab⁹ elōgent vt epiglot-
tis aperiāt. Ex musculis vō epiglottim aperiētib⁹ est
par qđ ab osse laude nascit et vadit ad anteriora pelta-
lis et p̄tinuat et expandit sup ipsam et cū p̄trabit trahit
cymbalare et ad anteriora et ad inferiora et dilatat epi-

Super primo

glottis et par qđ numerat inter musculos gule ad infe-
riora trahētes: et nobis qđ videt vt ipm̄ numeret in-
ter eos qui iter eas sunt cōes: cui⁹ origo est interior in
thorace et vadit ad peltalē. Et vō et multorū aialū mo-
tu aliud associat par et duo paria: quoz vnū ad cym-
balarē puenit posterior et p̄tinuat cū ea. Lūqz p̄bunt
ad cymbalarē eleuāt et eā ad posteriora trahūt et sepa-
rat ab applicatiōe sui cū peltali et dilatat epigloti. Et
alterius paris musculi ad duos cymbalaris margines
veniūt qui cū p̄bunt ipsam a peltali separāt et in latitu-
dinē extēdūt et in dilatādo epiglottim adiūuat. Ex mu-
sculis autē qđ epiglottim coangustāt est par qđ a pte lau-
de venit et p̄tinuat cum peltali postea dilatat et cingit
sup illā que nō hz nomē: donec duo extrema duoz i-
pariū ipsi⁹ post illā que nomē nō hz vniant et cū p̄bet
coangustat. Et ex eis sūt q̄tuor musculi et fortasse existi-
mas qđ sint duo musculi dupli p̄tinuantes peltalis et
neitates cū extremitatib⁹ ei⁹ qđ nomē nō hz: qđ cū p̄bun-
tur inferiora epigloti coangustāt. Et sunt qđ existimāt qđ
vnū par ipsorū sit occultū et alterū manifestū. Et sitū
vō musculorū qđ claudūt melior fuit vt in inferiorib⁹ epi-
gloti creati fuissent: ita vt cū p̄bunt cymbalarē ad infe-
riora traherēt et eā claudēdo coopire facerēt: et pp b
par creati fuerūt qđ de radice peltalis nascit: et eleuāt
interius ad duo cymbalaris extrema et ad radicē ei⁹ qđ
nomē nō hz a dextra et a sinistra: et cū p̄trabunt iūctū-
rā stringūt et epiglottim tali clausura claudūt que mu-
sculos pectoris et diaphragmas refrenare valet in p̄-
hibēdo aeris attractionē. Qui qđ pui creati fuerunt
ne in iteriorib⁹ epigloti coangustationē facerēt: et fortes
fuerūt creati vt eorū fortitudine cū impediti fuerint in
claudēdo epiglottim et p̄hibēdo aeris attractionē de-
fectus multus corrigat qui eis ex paruitate aduenit: et
et ipsorū via est fm̄ rectitudinē ascēdētū cū declinatio-
ne parua p̄pter quā sit p̄tinuatio pueniēs iter peltalē
et nō habēt nomē. Et est etiā cū duo inueniunt mu-
sculi sub cymbalari positi qui hoc p̄dictū par inuāt.

De anathomia musculorū gutturis. Cap. xii^m.

Guttur in sūma duo hz paria que ipm̄ ad infe-
riora trahūt. vnū eorū est par qđ iam in capi-
tulo epiglottis noiaui⁹. et alterū est par etiā
ex thorace nascens qđ eleuāt et cū lauda p̄ti-
nuat p̄mo postea cū gutture et trahit ipm̄ ad inferiora.
Gutturis vō musculi sūt duo musculi gutturosi qđ sunt
duo musculi ap̄ gulā positi i trāsglutiedo adiūuantes.

De anathomia musculorū laude. Cap. xiii^m.

Lauda vō musculos habet qui sibi sunt pro-
prij: et musculos in qbus aliud membrū cum
ipso cōmunicat. Sed qui laude sunt proprij
tria sunt paria. Vñ par venit a duob⁹ mā-
dibule marginibus et cūz linea recta que super os exis-
tit cōtinuat: et ipsum est quod ipsum ad mandibulam
trahit: et par quod oritur sub mento: et incedit inferius
sub lingua ad linguam: et ad extremitatem superiorē
huius ossis: et istud etiāz trahit hoc os ad partē man-
dibule. Et aliud par oritur ex additāmētis sissaminis
que sunt apud aures et p̄tinuat cū extremitate inferio-

re linee recte que est super hoc os. Illi vo quos bz cū alijs cōmunes iā noiati sunt z noiabunt.

C De anathomia musculorū lingue. Cap. 14^m.

Musculi vo linguā mouētes sūt nouē: duo sūt latitudinales ab additamentis sifaminis veniētes z cū duob⁹ ipsi⁹ laterib⁹ p̄tinuant. Et duo lōgitudinales a sup̄mo ossis laude nascētes: q cū medio ligue p̄tinuant. Et duo q eā in trāsuerso mouēt: z nascunt a latē qd est iserius ex duob⁹ ossis laude lateribus: z penetrāt in linguā iter lōgitudinales z latitudinales. Et duo musculi linguā resupinant z pueritēs eā quoz loca sub istoz locis quos notabimus existūt: z ipsoz villi iam expāsi fuerāt sub eis in latitudine z cū toto osse mādibile cōtinuati fuerūt. In sūma p̄terea musculorū lingue noiauerūt qdā musculū solitariū q iter linguā z os laude p̄tinuat: z vnus ad aliud trahit: z nec est lōge qn musculus qui linguā ad exteriora in longitudinē mouet moueat eā sic. In est enim ei vt in extēsiōe in seipsa moueat quēadmodū dū inest ei vt in curatione in seipsa moueat.

C De anathomia musculorū colli. Cap. 15^m.

Musculi q collū mouēt sūt duo paria. vnū par a dextra: z alterū a sinistra: s̄ qunq⁹ eoz solus p̄bet collū ad suā partē trāsuerse trahē: z qūq⁹ duoz eoz q sunt ab vna parte simul p̄benf: inclinabf collū rectū in parte illa nō cū trāsuersione: imo cū rectitudine. Et cū oīum q̄tuor simul erit operatio stabit collū absq⁹ declinatione aliqua.

C De anathomia musculorū pectoris. Cap. 16^m.

Musculorū q pectus mouent qdā sunt q tñ dilatāt ipm z nō p̄stringūt ex qbus sūt musculi diaphragmatis iter mēbra acrē attrahebū z mēbra nutritiēti distinguētis qd postea noiabim⁹. Et par sub furcula positū a pte nascit que ad caput p̄tēdit spatulē qd postea noiabimus: z est p̄tinuū cū costa prima a dextra z sinistra: z cū ipso vnū par vnū cui⁹ vnūq⁹ ipar est duplans ipm z faciēs ipm duas ptes: quaz supior cū collo p̄tinuat: z ipm mouet: z iserior eaz mouet pectus z misceat cū musculo eius quē nunc noiabimus: z ipse est ille qui est p̄tinuus cū costa quinta z sexta. Et par qd est in loco spatulē p̄cauo isusum z cū quo par p̄tinuat qd a spōdilibus ad spatulā vscēdit z sunt sicut musculus vnus z cū costis p̄tinuant posteriorib⁹. Et par tertiu⁹ qd nascit a sexta spōdiliū colli z a prima z secūda sponiliū pectoris z p̄tinuat cū costis thozacis: isti sūt musculi dilatātes. Musculorū vo pectus p̄stringentiū aliq sunt q pect⁹ in latitudine p̄stringūt z est diaphragma cū q̄scit. Alij sunt qui fm essentiā: z ex istis est par qd sub radicibus costarū superiorū est extensum cui⁹ operatio est stringere z aggregare. Et ex eis est par apud extremitates istius euz thozace vel adherens thozaci iter epiglottale z furculā p̄tinuatū z p̄tinuat cū musculis vctis q sunt recti. Et alia duo paria que ipm cooperiūt. Musculi vo q simul p̄stringunt z dilatāt sunt musculi q sunt iter costas: verūtū p̄crutatione incōsistēderādo cognoscit q p̄stringentes aliq sunt a dilatantes.

tibus. Inter oēs enī duas costas sunt ex eis q̄tuor p̄ certo musculi: s̄ qdam existimēt q sit vnus musculus. Et hic qdē qui vnū existimāt musculū ex villis p̄tert⁹ est trāsuersus: quoz qdā sunt intrinseci: qdā q cooperiunt. Eoz q cooperiūt qdā sunt qui sunt ad partē extremitatis cartilaginose costē. Et qdā sunt qui sunt ad partē alterius extremitatis que est fortis. Qd vo interius existit totū in situ cooperiēte est diuersum. Et illū qd est in extremitate costē cartilaginose diuersum est in situ ab eo qd est super aliā extremitatē. Et qn gdez hic q̄tuor habent villi numero opz vt musculi sint numero q̄tuor. Et qui ex eis sunt superius positi sunt dilatantes. Et qui ex eis sunt inferius positi sunt p̄stringentes. Per hoc itaq⁹ sit oīum musculorū pectoris numerus. 86. musculi. Et est etiā cum musculos pectoris duo aliq iuuāt musculi qui a furcula ad spatulē caput venientes ad primū eius p̄tinuant latus: z ipm sursum eleuant z in dilatando pectus adiuvant.

C De anathomia musculorū mor⁹ adiutorij. Cap. 17^m.

Musculis mor⁹ adiutorij sūt illi qui mouēt spatulē iuncturaz: z sunt tres musculi qui ei a pectore adueniūt z ipm mouēt ad inferiora. Et musculus qui inferius sub mamilla orit⁹ z cū parte adiutorij antecedente continuatur apud antecessentē partē marginis cartilaginis cōcauitatis: z ipse est qui adiutorium ad pectus applicat cū comunitate qua spatula ipsum sequit⁹. Et musculus qui a sup̄mo thozacis nascit⁹ z efficit vt domesticū capitis adiutorij cooperiat: z est applicans ipsuz ad pectus euz impulsione pauca. Et musculus duplus magnus qui a toto oritur thozace cōtinuatus euz infimo antecessoris adiutorij: qui cū operatur euz villo qui in superiori parte eius est adiutorij ad pectus ducit ipm eleuando z cū alia pte ducit illud ad ipm faciēs ipm ad iseriora descēdere z cū eis ambob⁹ ducit ipm ad pect⁹ fm rectitudinē: z aliq duo musculi q a pte nascunt ilij magis iterius p̄tinuati qd sit p̄tinuitas magni musculi q a thozace ascēdit. Vnus eoz est magn⁹ veniēs a loco q est apud illū z a costis posteriorib⁹ z trahit adiutorij ad costas posteriores directe z alter est subtilis q nascit a cute ilij z nō ab ei⁹ osse z declinat magis ad medietatē qd ille: z p̄tinuat cū chorda illi⁹ qui a parte mamille ascēdit z pfundat. Et hi qdē opationē primoz efficiūt fm modū adiutorij: sed tamen ad posteriora parūper declinant. Et quinq⁹ musculi qui ab osse spatulē nascunt vn⁹ musculus eoz orit⁹ est ab osse spatulē cū implet illud qd est inter separās z costā superiorē villis z penetrat ad partē superiorem capitis adiutorij syluestrem declinās parūper ad domesticā z ipse etiā cū declinatione penetrat ad domesticā. Et duoz musculorū ex istis qnq⁹ origo est a latere superiore spatulē: quoz vnus est maior z villi ipsi⁹ vadūt ad inferiores partes separantis z implet illud qd est inter separans z latus inferius z p̄tinuant valde cū capite adiutorij a parte syluestri z penetrāt cū declinatōe ad syluestre. Et alter est cū hoc primo p̄tinu⁹ adeo q est quasi eius pars z penetrat cū eo z ipsius operationez.

Gentilis

efficit. Iste vō nō multū pēdet a sūmo spatule z ei⁹ cōtinuitas est sūm trāsfuſionē in māifesto adiutorij z declinat ad sylvēstre. Et q̄rtus est musculus qui locū cōcauū ossis spatule implet cui⁹ chorda cū p̄tibus iterioribus lateris domestici capis adiutorij cōtinuat: z eius opatio est effice vt adiutorij posteri⁹ circūcat. Et alē musculus est q ab iferiorē extremitate lateris spatule iferioris nascit cui⁹ chorda supius p̄tinuat sūm p̄tinuitatē magni ab illo alcēdētis: z cuius opatio est trabē sūmū capis adiutorij ad supiora. Adiutorij p̄terea aliū hz musculū duo habētē capita q duas efficit operationes z opōnē cōem. Et ipse qdē sub furcula venit z a collo degluties capis adiutorij bucellam z puenit vsq iuxta locū p̄tinuitas chorde musculi magni a petore alcēdētis. Quidā autē dixerūt q vnū capitū ipsius iterius declinat cū trāsfuſione pauca ad iteriora. Et aliud capitū exteri⁹ est sup manifestū spatule apud ei⁹ infimū z declinat ad exteriora cū trāsfuſione pauca z cū operat cū duob⁹ partib⁹ eleuat sūm rectitudinē. Sunt p̄terea hominū qdā qui duos addiderūt musculos: musculū parū qui ad mamillā venit: z aliū q in spatule iunctura est sepultus: z fortasse ponit cubiti musculos cū eis habere cōmunitatē.

De anathomia musculorū brachij. Cap. 18^m.

Musculorū brachij mouētū alij sūt q ipm cōtrahūt: alij sunt q ipm dilatāt: z isti positi sūt sup adiutorij: alij sūt q ipm gyrāt: alij sunt q ipm resupināt z nō exstāt sup adiutorij. Dilatantes vō sunt par vnū cuius vnū ex suis iparib⁹ cū declinatione ad iteriora expandit: q ei⁹ ortus est superius ab antecessione adiutorij z a latē spatule inferiore z p̄tinuat cū cubito illic vbi sunt ptes ei⁹ iteriores: z ipm scdm expādit ad iteriora cū declinatōe adiutorij: qm ab adiutorij collo puenit z cū extrinsecis cubiti partib⁹ p̄tinuat. Lūq ambo operant pculdubio s̄z rectitudinē extēdunt. Cōstringētes vō sunt par aliud cui⁹ vnū ipar qd est maius trahit ad iteriora cū declinatione: qm ei⁹ origo est a margine cartilaginis spatule inferiore z a rostro vnicuiqz quoz pprie ict caput z p̄tinuat chorda ipsi⁹ que est neruola cū parte focilis superioris iteriora antecēdētē. Et scdm ipar trahit cū declinatione ad exteriora: q ei⁹ ortus est a manifesto adiutorij posteri⁹: z est musculus duo carnosus habēs capita: quoz vnū est in posteriorib⁹ adiutorij: z alter in anteriorib⁹: z occultant hi duo in suo ictu parūp donec ad antecēdētē partē focilis iferioris vadāt. Et cū eo qdē iā p̄tinuatū fuit q ipm inclinat trabēs iferi⁹ ad exteriora z cū eo qdē inclinat trabēs superi⁹ ad iteriora vt sit tractio melior. Et cuz isti duo musculi in suis p̄iungunt opōnib⁹ sūm rectitudinē stāt pculdubio. Et duos qdem musculos dilatātes vestit musculus q os adiutorij circūdat. Et simili⁹ est vt sit ps alteri⁹ musculi p̄stringētis. Faciētes vō brachij iacere supinū sunt par cui⁹ vnū ex iparib⁹ est positi in exteriorib⁹ duoz fociliū z obuiat focili supiori absqz chorda: z alterum subtile plōgati nascit a supiori parte adiutorij ab eo qd ei⁹ manifestū sequit: z maior ps ei⁹ vadit in aſeid z

Super primo

penetrat donec p̄pinquū fiat iſſecture rasete z venit ad pte occultā focilis superioris z p̄tinuat cū eo chorda p̄micularis. Syrates autē sunt par positi exteri⁹: cui⁹ vnū ex duob⁹ iparib⁹ a sūmo domestico capis adiutorij incipit z continuat cū superiori focili sub iſſectura rasete: z alterū est magis curtū ipso z ei⁹ villus ad latitudinē est declinā: sed ei⁹ extremitas est plus neruosa z incipit ab ipsomet supiori focili z p̄tinuat cū eius extremitate superiori apud rasete iſſecturam.

De anathomia musculorū mor⁹ rasete. Cap. 19^m.

Musculorū vō iſſecturā rasete mouētū qdā sunt p̄stringētes: z qdā dilatantes: z qdā gyrantes: z qdam resupinantes super collū. Ex dilatantib⁹ vō est vnus musculus cū alio cōtinu⁹: ac si ambo vn⁹ essent musculus. Et istius qdem origo est a medio focilis inferioris cui⁹ chorda cū pollice p̄tinuat per quē pollex ab indice elōgat. Et alterius origo est a focili superiori cui⁹ chorda cuz primo ossiū rasete p̄tinuat: s̄z posito corāz pollice. Lūqz isti duo simul mouent dilatant rasetā cū gyratione pauca. Et cū secūdus solus mouet facit ipsaz tacere resupinā. Et cū prim⁹ mouet solus plōngat inter pollicē z indicē. Et musculus q iacet super focile superi⁹ apud rasetā a parte sylvēstri cui⁹ ort⁹ est ab inferiori parte capitis adiutorij a quo procedit chorda duo habens capita quoz vnū cū medio pectinis corāz indice z medio p̄tinuat: z alteri⁹ capitis chorda est caput inferi⁹ super focile superius apud rasetā z dilatat rasetā expādendo cū gyratione. Cōstringētes autē musculi sunt par super lat⁹ brachij sylvēstre: quoz inferior incipit ab interiori duoz capitū adiutorij z puenit ad pectinez corāz auriculari. Et superior vtrozqz incipit alit⁹ q̄ ille z puenit ibi. Et est cū eis musculus q incipit ab inferiorib⁹ adiutorij partib⁹ loca p̄dictorū mediās qd duo hz extrema que ad modū crucis transfuerant: z postea cū loco q ē iter pollicē z mediū p̄tinuant: cuz ambo mouent p̄stringūt. Et isti qdē p̄stringētes z ip̄sinet dilatātes gyrationē efficiūt z resupinationē: cū duo oppositi ex eis sūm trāsfuſionē mouent. Sed musculus cū pectine p̄tinuus corāz auriculari cū solus mouet gyrat plantā: z cū musculus pollicis quē nominamus ipm adiuuat plenarie plantam resupinā iacere facit: z cū ille qui est cuz rasetā p̄tinuus corāz pollice solus mouet gyrat ipsum parūper: z cū auriculari quē nominabimus efficit gyrationē completam.

De anathomia musculorū mor⁹ digitorū. Cap. 20^m.

Musculorū vō digitorū mouētū quidā sunt qui sunt in planta: qdā sunt qui sunt in brachio: q: si omnes in planta cōiungent ppter carnē multaz grauarent: z p̄pterea q illi qui sunt ex eis in rasetā a digitis elōgati fuerūt: chorde ipsoz necessario fuerūt lōge. Munite ergo fuerūt p̄micularis q eis ab oibus adueniūt partibus: z ipsoz qdē chorde rotūde z fortes create fuerūt z nō dilatant nisi cū ad membrum perueniūt. Ibi igit dilatant vt mēbrū motū bene cōprehēdant. Qd aut musculi digitorū dilatantes sup brachij sunt po-

siti: et similiter ipsos ad inferiora monētes. Et ex dilatan-
tibus quod est musculus qui in medio manifesto brachij
positus nascitur a parte suprema capitis adiutorij inferioris: et
quatuor digitus chordas que ipsos dilatant mittit. Ex eis
vero quod eos ad inferiora inclinat tres adiuvicē in parte istius
sunt primum. Quorum unus a parte media capitis adiutorij
syndactilis iter duo ipsi additamēta oritur et duas cho-
rdas auriculari et annulari transmittit. Et unus a summa
duorum musculorum duplex qui sunt duo ex his tribus oritur
sub duobus additamētis adiutorij iterius et a margine
focilis inferioris et duas transmittit chordas medio et indi-
ci. Et tertius eorum est ille qui remanet: oritur a summo fo-
cili superioris et chorda pollicis mādatur: et apud hanc iunctu-
rā est musculus qui est unus duorum musculorum iter musculos
motus rascere notatorum et nascitur a loco medio focilis infe-
rioris cuius chorda pollicis ab indice plōgat. Et stringē-
tū aut quod sunt qui super brachij existunt et quod qui super vo-
lam platea. Et illi quod qui sunt super brachij sunt tres mu-
sculi: quorum unus finit acie in medio super alium est positus.
Et quibus nobilior est iterius quod iterius est sepulchrum et cuius
osse focilis inferioris primum: quoniam eius operatio existit no-
bilio: quod propter oportuit ut eius locus magis esset cu-
stoditus. Cuius principium est a medio capitis adiutorij syl-
ndactilis ad interiora: deinde penetrat et dilatat eorum cho-
rdas et in quatuor pariter chordas: quatuor quatuor ad interiora
digiti pervenit. Illarum vero que ad quatuor pervenit quatuor
iuncturā primā ipsi stringit et tertiā. Primā vero propter
reā quod est ibi anera ligamēto quod super eā est clinetur: et ter-
tiā propterea quod eius caput pervenit ad eā et continuatur cum ea:
que aut ad pollicem vadit eius secundā et tertiā stringit
iuncturā: quod non continuatur nisi cum eis. Et secundus quidem
musculus qui est supra istum est minor ipso et incipit a ca-
pite ingrediente quod est unus ex capitibus adiutorij et cum
focili inferioris pariter continuatur: et transit per terminū
cōmunē qui est inter latus syndactilis et domesticū: et est
superior superficies focilis superioris: et cum ad partem
pervenit pollicis declinat pariter ad interiora et cuius
iuncturis medijs quatuor digitorum chordas mandat ut
eos stringant. Ad pollicem vero non pervenit nisi ramus
parvus qui non est ex chorda eius: imo ab alio loco. Et
primi quod origo est post principium notatū quod est a ca-
pite focilis superioris et inferioris: et secundū origo est a ca-
pite focilis inferioris. Factus est autem quod pollex uno mu-
sculo in sui restrictione sit contentus: sed quatuor duobus
stringuntur musculis: quoniam nobilior ex operationibus quod
tuor est restrictio et ex operationibus pollicis nobilior
est ut dilatare et ab indice elongare. Tertius autem muscu-
lus non est ad stringendū: sed eius chorda interius in
planta penetrat et dilatat desuper ad hoc ut in eā adi-
pisci faciat sensum: et in sentiendo iuvamentū prebeat
pilos in ea nasci prohibeat: et ad sustentandū illud quod
est in interioribus plante et ut fortis fiat ad suas actiōes
peragendas. hi quod sunt illi qui super raseta existunt.
Musculi vero qui sunt in planta sunt. xvij. in duabus acie-
bus ordinati adiuvicē sibi superpositi. una acies est ad
inferiora et interiora: altera acies est super cutē exte-
riorē. Qui autem in acie existunt inferiora numero sunt sex

parte quorum quatuor digitos ad superiora inclinat: et qui ex
eis delegatus est pollicis a principio ossis rascere nascitur.
Et sextus est curvus et latus cuius villus est transversus et ipsi
caput pedet a pectine manus donec perveniat in recti-
tudine medijs cuius chorda cum pollice continuatur et ipsum
ad inferiora inclinat. Et septimus est apud auricularem
incipiens ab osse pectinis quod in eius rectitudine existit et
ipsum ad inferiora inclinat. Nullus vero horum septem est ad
stringendū: sed quatuor sunt ad elevandum et duo ad
flectendum inferius. Illi vero qui sunt in acie superiore
sub musculo super plantā expanso qui quod est muscu-
lus quem solus cognovit Galenus sunt musculi undecim ex
quibus sunt octo: quorum duo cum prima iuncturam quatuor
digitorum continuant. scilicet unus super alium ut hanc stringat
iuncturā: sed qui ex eis est inferior stringit cum dispositio-
ne et reflexione: et eius qui est ex eis superior est strictura cum
modico elevationis et ad superiora ascensionis. Quatuor cō-
iuncti fuerint directe: et eorum tres pollicis sunt proprii:
quorum unus primā stringit iuncturā: et duo secundam
sicut scivisti. Dilatantes ergo quatuor sunt. Et de reflectē-
tibus exceptis pollice et auriculari unicuique inest unus:
pollicis vero et auriculari unicuique assunt duo. Et de cō-
stringentibus unicuique digito assunt quatuor. Et de his qui
ad superiora inclinare faciunt unicuique digito adest unus.
De anathomia musculorum motus dorsii. Cap. 21^m.

Musculorum dorsii alij sunt qui ipsi ad posteriora
flectunt: alij qui curvant ad anteriora. Ex istis
enim omnes alij oriuntur motus. Ad posteriora vero
flectētes sunt illi qui proprie dorsii vocantur muscu-
li. Et sunt musculi duo de quibus existimat quod unusquisque
eorum ex. xxiij. componitur existat musculis: quoniam unicuique ip-
sorum ab unaquaque spondili advenit ei musculus: ab una
quaque namque spondili advenit ei villus transversus nisi
a prima. Et isti quod musculi cum equilater tendunt stat dor-
sum: et cum supflue tendunt declinant ad posteriora. Et
cum illi qui in uno existunt latere moventur: dorsum ad illud
inclinat. Musculi vero curvantes sunt pariter desuper positū
qui sunt ex musculis capitis et collū movētib: qui a duobus
meris veniunt lateribus: quorum inferiores extremitates cum
quatuor spondilibus pectoris superioribus continuant in ali-
quibus hominibus: et in pluribus hominibus cum quatuor. Et eorum
superiores extremitates ad caput perveniunt et collum.
Et pariter quod sub isto est positū et vocatur renale: que am-
bo a decima et undecima pectoris incipiunt: et ad infe-
riora descendunt: et plerumque curvant flectētes. Et me-
dio quidem in suis motibus horum musculorum sufficit invicē
tione: quoniam incurvatione et inclinatione a dextra et a si-
nistra duarum extremitatum sequitur motus.

De anathomia musculorum ventris. Cap. 22^m.

Musculorum autem ventris sunt octo qui in iuvamen-
tis comunicantur: ex quibus est iuvamentū prebere in
exprimendo illud quod ex stercore et vrina in in-
terioribus continetur que in matricibus nata exi-
stunt. Et ex eis est quod diaphragma sustinet et ipsum cum
adest exsufflatio que est in restrictione adiuvant. Et ex
eis est quod intestina calefaciunt et stōchū propterea quod ea co-
operiunt. Ex his autem octo est unum par rectum quod

Gentilis

fm rectitudinē ab epiglotali descendit cartilagine: cuius villus in lōgitudine vsqz ad femur descendit: et ei⁹ extrema in eis que sunt corā ipsi⁹ expādunt. Dui⁹ vō paris suba a sui pncipio vsqz ad ipsi⁹ finē carnosa extitit. Et duo musculi q cū istis in latitudine secant: quoru loc⁹ est sub pāniculo q sup totū extēsus est vētrē: et sub duob⁹ lōgitudinalib⁹. Sectio autē que inter istoz duoz et duoz primoz villos accidit est fm angulos rectos et duo paria q p trāuersum vadūt quoz vnū qd⁹ est in latē a dextra et a sinistra. Et vnū qd⁹ eoz par ex duob⁹ existit musculis se adinuicē ad modū crucis secantib⁹ a cartilagine costaz nō cōpletaz extēmitate vsqz ad femur: et ab illo vsqz ad epiglotalē. Et duoz parium extēmitates sibi a dextra et a sinistra apud femur obuiāt: et alioz duoz extēmitates apud epiglotalē que sup carnosas ptes ab vnaquaqz parte duoz musculoz latitudinaliū sunt posite. Et hec qdē duo paria semp carnosā incedūt donec rectos musculos cū chozdis latitudinalib⁹ tangāt q pāniculis similes. Et hec ē duo paria sub duob⁹ lōgitudinalibus sunt posita que sub duob⁹ posita sunt latitudinalib⁹.

De anathomia musculoz testiculoz. Cap. 23^m.
Testiculoz autē viroz musculi sunt quatuor: ppter ea vt testiculos custodiāt et eos eleuēt ne laxent. Quisqz testiculus hz par sibi ppiuz. Mullerib⁹ vō vnū par sufficit. Cuiqz testiculus ipar ppter ea q earū testiculi non sunt in exterioribus: neqz sunt suspensi quēadmodū viroz.

De anathomia musculoz vesice. Cap. 24^m.
Super os vesice vn⁹ existit musculus q ipsaz circūdat: cui⁹ villus sup ipsi⁹ os dilatā. Et ei⁹ qdē iuuamētū est vīnā vsqz ad bozā volūtas retinere. Et cū volūtas expellendi affuerit eius laxabit constrictio: et ventris musculi vesicā vgebūt: et vīnā expulsua adiuvante expellent.

De anathomia musculoz virge. Cap. 25^m.
Musculi q vga mouēt duo sūt paria: duo vn⁹ paris musculi i duob⁹ virge laterib⁹ sūt extēsi q cū redunt foramē dilatāt et ipm amplificāt et penetratio rectificat: et spma in ipa cū facilitate discurret. Aliud vō par qd a femoris osse orit⁹ et cū radice virge fm trāuersionē ptiuat: et cū rectificatur tendit et instrumētū fm rectitudinē eleuat: et cum cōstringit reducit ipsum ad posteriora. Quā si vn⁹ eoz acciderit tensio ad ipsius partem declinabit.

De anathomia musculoz fisteris. Cap. 26^m.
Fisteris musculi sunt quatuor. Anus eoz est musculus q ipsi⁹ comitat⁹ os et cū ei⁹ carne vhemēter misceat q pmiختi musculoz labioz similat et ipse qdē cohercet et pstringit anū a sua expfione: stercoz relīgas que sunt in ipo excutit. Et musculus q est posit⁹ magis iterius qz iste: cui⁹ statio est fm cōparationē capitis boīs et existimat q sit habēs duo extrema cui⁹ extēmiū cū radice virge pro certo ptiuat: et par qd sup hos oēs trāuersus existit: cui⁹ iuuamētū est longationē sursum eleuare: et neqz accidit longationē egredi nisi ppter ipsius laxitatē.

Super primo

De anathomia musculoz core. Cap. 27^m.

Ex musculis core maior est ille q eaz extēdit: deinde ille q eā pbit. Ex suis nāq opōnibus nobiliores sunt isti duo mot⁹: verūm extēsiō pctione nobilioz existit: qm statio nō conuenit nisi cū extēsiōne. Postea sunt musculi q elōgāt: deinde illi q appropinque. post illi q circuire faciūt. Ex musculis autē core iūcturari extēditib⁹ est vn⁹ q est oib⁹ corpis musculis maior: et ipse est musculus q os femoris et anchā coopit: et sup totā corā voluit ab iteriozibus et exteriorib⁹ et posteriorib⁹ donec ad pollicē pueniat: cui⁹ villi diuersa hnt pncipia: quaproppter ipsius opōnes fm diuersas specificant spēs. Ex ipsius nāq villis est q ab ifimo ossis femoris nascit⁹ et declinādo ad domesticū dilatā. Et est ali⁹ ex villis ei⁹ cui⁹ orit⁹ est parū altior ortu istius q corā ad supiorē eleuat. Et est ali⁹ ex villis cui⁹ orit⁹ est valde altior ortu ist⁹ q corā ad supiora ad domesticū declinātē eleuat. Et ē ex eis ali⁹ cui⁹ origo est ab osse anche q satis corā fm rectitudinē dilatā. Et est ex eis musculus q totā āche iuncturaz posteri⁹ coopit tria hnt capita et extrema duo. Et hec qdē capita ab illo et anchā et albosos nascunt quoz duo sunt carnosā et vnū pāniculare. Duo vō extrema cū posteriore capis core pte ptiuant: et si cum vno traxerit extremo cū declinatōe ad ipm dilatabit: et si cū duob⁹ traxerit extremis fm rectitudinē dilatabit. Et ex eis est musculus qui ex tota ossis illi superficie orit⁹: et cū supmo maioris additāmētū ptiuat et vocatur carchametra maior: et paz ad affriora extēdit: et cū declinatōe ad domesticū dilatā. Et est ali⁹ talis qz iste q in pnis cū ifimo additāmētū minoris ptiuat: deinde dēcedit et illi opōne opaf. verūm eius est parū dilatationē et multā effice declinatōne: cui⁹ origo est ab ifimo superficie ossis illi. Et est ex eis musculus qui ab ifimo ossis āche orit⁹ ad posteriora declinās et dilatā ipsaz et eā ad posteriora parūper declinare facit: et ad domesticū sufficēter declinare facit. Ex musculis vō core iūcturā pstringētib⁹ est musculus vnus q cū declinatione ad domesticū pua pstringit. Et est musculus rectus q a duab⁹ descendit originibus qru vna cū fine lūboz et altera cū osse illi ptiuat. Et ipse qdē sunt q cū minore additāmētō domestico ptiuant: et musculus q ab osse femoris nascit⁹ et cū ifimo additāmētū minoris ptiuat. Et musculus ad duo latera ipsius transuerse extēsus q est sic ps maioris. Et qrtus q a re pparata stāte post os illi orit⁹ et ipse ēt crus ptabit colligendo corā. Ex musculis vō q ad anteriora declinare faciūt iaz qdē nominati fuerūt vbi dilatatiōis et pstrictionis mētionē fecimus: et hec qdē mouēdi spēs hnt musculi q ab osse nascit⁹ femoris et adeo fit lōgus vt ad pollicē pueniat. Declinare vō ad exteriora faciētes sunt duo musculi. vnus eoz ab osse venit lato. Sed circuire faciētes sūt duo musculi quoz vnus a syluestri femoris: et alter ab ipsi⁹ orit⁹ domestico: et cū sibi obuiāt trāuersus sanē et hnt carnosī apd locū pfundū circa posteriora additāmētū maioris. Et qctqz eoz solus traxerit corā ad sui partem cū pauca dilatatione torquebit.

De anathomia

De anathomia musculorum mouentium iuncturam cruris et poplitis. Cap. 28^m.

Et musculis aut iuncturā poplitis mouētib⁹ sūt tres in anteriorib⁹ core positi q musculi in ipsamet corā positi sunt maiores. Et eoz opatio est dilatare. Unus aut horum triū est sic duplex duo hñs capita: quoru⁹ vnū ab additamento icipit maiore: et alter ab interiore core: et duo hñt extrema: quoz vnū est carnosus: et cu⁹ rasga añq⁹ chorda fiat cōtinuaf: et alter est pānicula re cū domestica duaz extremitatib⁹ core cōtinuatum. Alioz vō duoz vnus est ille quē iter corā cōstringentes noiaui⁹. Iā separāte qd est in osse ilij nascēs: et alter ab additamento syluestri qd est in corā oriz. Et isti qdem duo p̄tinuaf: et vniun⁹: et gñatur ex eis chorda vna que dilata⁹ et circūdat rasgā et ipsam cū eo qd est sub ea puenienter affirmat: deinde cū capite cruris cōtinuaf: et poplitem dilatat et crus extēdit. Dilatio vō vnus h⁹ musculi qui ab obuiatione ossis femoris nascit et incedēdo descēdit in latus core domesticus fm transuersionem: deinde cū parte venosa supreme ptis cruris p̄tinuatur et crus declinans ad domesticū dilat. Et musculū aliū in qbusdam anathomic libris ei oppositū in parte syluestri qui icipit ab osse anche et h⁹ transuersionem in latus syluestre rēdit donec ad locū puenit venosus. Et neq⁹ ē musculus maioris transuersionis isto: et cu⁹ declinatōe ad syluestre dilatat: et cu⁹ ambo dilatant est dilatio recta. Ex eis vō q crus h⁹ bñt ē vn⁹ musculus angust⁹ et lōgus q ab osse ilij oriz: et femoris circa originē dilatātis igrediens a separante qd ē in medio ilij: deinde fm transuersionē penetrat ad interiora duoz extremitatū poplitis: postea egredit⁹ exteri⁹ et vadit ad eminētia q est in loco poplitis et venoso et cū ea vni⁹. Et ipse qd est quo crus ad inferiora trahit declinās cū pede ad ptē igrinis. Et tres musculi: domesticus: et syluestris: et medi⁹. S⁹ domestic⁹ rme dius cū declinatōe ad syluestre hñt. Et syluestris cōtrahit cū declinatōe ad domesticū. Et domestic⁹ qdē oriz ab axe ossis anche: deinde transuerse icedit per posteriora core donec puenit ad locū cruris venosus in pte domestica: et vni⁹ cū eo cui⁹ color ad viriditatē trahit. Et alioz duoz et origo est ab axe ossis anche: sed declinat vt cū loco venoso lateris syluestris cōtinuatur. In iunctura pterea poplitis ē musculus sicut in fluuio sitate poplitū sepultus q opōnēs efficit qñs hui⁹ me diū existit opatio. Et qdam existimāt q ps emines musculi dilatātis dupli a separāte est cū poplitē accitāl⁹ cōstringit: et est cū ab ei⁹ origie egredit⁹ chorda q āche p̄ridē t⁹: et cū ea et cū ipso qd sequit⁹ ipsam p̄tinuaf.

De anathomia musculorum pedis iuncturam mouentium. Cap. 29^m.

Et musculis aut pedis iuncturā mouētib⁹ sūt qdā q ipm ad supiora eleuat: et qdā qui ipsuz descēdere faciūt. Ex eis aut qui ipz eleuat est vnus musculus magnus qui est posit⁹ in parte antedēte cāne domesticē: cuius pncipiū est ps syluestris capitis cāne domesticē. Et ipse qdē cū ad exte-

riora egredit⁹ inclinaf sup crus ad ptē pollicis vadēs et cōtinuaf cū eo qd radici poplitis est p̄p̄quū et pedez ad supiora eleuat: et alter oriz a capite syluestris ex q nascit chorda que cū eo qd ē iuxta radicē minimi cōtinuaf et pedē ad supiora eleuat et ppe qñ cu⁹ eo puenit p̄mus musculus: et fuerit hoc h⁹ eq̄litate et rectitudinē. Faciētis vō descēdere est vnū par cuius origo ē a capite core qd postea descēdit et cruris vētrē carne replet ex qd chorda nascit q ex maiorib⁹ existit chordis et ipse qdē est chorda nerui q cū osse alcabab cōtinuatur: et ipz ad posteriora trāuerse ad syluestre trahit: et est hec cā fixiōis pedis sup terrā. Et ipm qdē adiuuat musculus q a capite syluestris oriz cui⁹ color ē melongianus: et descēdit donec ipsemet absq⁹ chorda quam mādāt: h carne remanēs p̄tinuaf cu⁹ postrema alcabab pte sub p̄tinuitate quā aī dixim⁹. Cūq⁹ musculis istis aut ipsoz chordis nocumētū accidit pes claudicat. Et musculus ex q due nascunt⁹ chorde: quarū vna pedē p̄strigit: et altera pollicē dilatat. Illū vō est qm iste musculus a capite cāne domesticē oriz vbi ipsa syluestri obuiat et descēdit iter eas: et i duas diuidit⁹ chordas: quaz vna sub raseta in anteriori pollicis pte cōtinuaf cū qua ē chorda pedis existit humilitas. Et altera chorda ē q ex pte isti⁹ gñata musculi p̄me chorde p̄transit originē: et p pollicis ossi chordā mādāt et ipm cū trāuerfide ad domesticū dilatat. Et iaz ē a capite core syluestri oriz musculus et cū vno duoz musculoz achibaliū p̄tinuaf: deinde ab eo sepat⁹ cū occultum cruris p̄trāsit: ex quo oriz chorda q ad inferiora pedis puenit et sb eo toto dilata⁹: quē ad me dū facē musculus q su per plāte occultū dilata⁹ pp iunamētū tale qle ē eius.

De anathomia musculoz digitorū pedis. Cap. 30^m.

Et musculis vō pedis digitos mouētib⁹ q sūt p̄strigētes musculi sunt multi ex qb⁹ ē musculus q a capite cāne syluestris oriz et extēsus super ipsaz descēdit et chordā vnaz trāsmittit q in duas diuidit⁹ chordas que mediū p̄stringūt et indicē. Et alter istoz minor cui⁹ oriz est a postremo cruris: cuius chorda cū ipm trāsmittit in duas diuidit⁹ chordas que indicē cōstringūt et minimū. Et diuidit⁹ ab vna quaz duaz p̄tiā chorda q cū eo qd ab alia diuiditur p̄tinuaf: et sūt chorda vna que ad pollicē puenit et ipz cōstringit. Et tertia chorda quā iā noiaui⁹ a syluestri duarum extremitatū que in cāna existūt domestica oriz: et iter duas descēdit cānas et ex se pte trāsmittit ad pedem cōstringendū et partē ad p̄mū os pollicis. Et hōz qdem musculoz digitos mouētib⁹ q no minauimus situs est sup crus et posteri⁹. Illi vō quoz situs est super plantam pedis. s. sunt musculi: et in b qdem anathomici decepti fuerūt. S⁹ p̄mus q istū scituit fuit Gal. Ipsi vō cū qnque cōtinuaf digitis. s. cu⁹ vnoquoq⁹ duo lacerti a dextra et a sinistra: et mouent vt cōstringant fm rectitudinē si simul mouerint: et vt declinēt si vnus mouerit. Et ex eis qdē sūt qtuor sup raseta: quoz vnus vnicuiq⁹ digito delegat⁹ est: et duo qui p̄p̄ie sunt ad p̄stringēdum pollicē et minimū. Et isti qdē musculi adeo sūt permixti vt cū vni eoz acci-

Bentilis

ait nocumētū puenit inde vt reliquoz opatio debilitet in eo qđ eoz est ppiuz vt vicem istius aliquo mō gerant in eo qđ huic est proprium: et hac de causa difficile est vnum digitoz pedis proprie absqz alijs constringere. Et ex musculis qđez pedis sunt quique supra pedē positi qui ad syluestre declinare solent: et quinqz sub eis positi quoz vnusquisqz digitū ad illud qđ ipm sequit trahit a parte domestica et ipm cū motu ad ptē eleuat domesticā. Et isti quique sunt cū duobz q pollicis et minimo sunt ppij fm similitudinez septē qui sunt in planta pedis et similt decem primi. Qēs ig tur corporis musculi sunt quingenti et viginoueni.

¶ Summe Tertie doctrine quinte et est sermo vniuersalis de neruis proprie. Cap. p^m.

Quamēto: nūm neruozum alia sunt que sūt fm essentiam: alia sunt que sunt per accēs. Qđ fm essentiaz est qđ cerebzū eis mediantibus oibus alijs membris iuuamētū prestat dādo eis sensum et motū. S3 qđ est per accidens est ad hoc vt caro corroboret et corpus fortius fiat. Et ex eis ēt est percipere id qđ ex nocumētis mēbris accidit sensu carentibus sicut epar et splen et pulmo: 3 enī membra ista sensum nō habeāt super ea: tamē cinctozū positum est neruosum et pāniculo tecta fuerūt neruoso: que cum apata fuerunt: aut vētositate tensa perueniet apostemiosi grauedo: aut ventositatis partitio ad cictozū in ipsius radicē: et accidet ei ex grauedine attractio: et ex vētositate extensio et sentiet ipsam. Et neruoz quidē pncipiū fm modū scituz est cerebzū: et illud ad qđ istoz perueniunt extrema est superficies cutis. Cū cute enī villi miscēt minuti: et in ipsa nerui partiunt: qui ei a mēbris que ipsi vicinātur adueniunt. Qđ vō cerebzū neruozū pncipiūz existit duobus est modis: qm quozsdam eozū est pncipiū fm sui essentiam et aliorū est pncipiū mediante nucha que currit ex eo. Ex neruis quidem qui a cerebro egrediuntur non iuuantur membra in sentiēdo et mouēdo nisi capitis et faciei mēbra et viscerum interiorū: aliquando vō mēbra hec iuuamenta nō habent nisi a neruis nuche. Et Gal: qđem iam ostendit nobis sollicitudinez magnā que neruis a cerebro ad viscera descendētibz est ppiā. Creator enī de eoz munitiōe sollicitus aliter ipsos muniuit qz alios neruos: et illud est quoniā ppterea qđ a principio elongati fuerunt oportuit vt sustentarent superflua affirmatione a musculis fortibus qui eos tegāt vt pāniculi et a corpore cuius est sentia inter neruū et cartilaginez est media simili ei qđ corpori nerui accidet cū torquet. Et istud qđ est ex tribus locis quoz vnus est apud epiglotū. Et scōs cum ad costaz radices veniūt. Et tertius cū pectoris locū transeunt. Factū est autē vt alij nerui a cerebro progredientes in quibz existit vtilitas in sentiēdo iuuamētuz p̄stare penetrarent a sui principio fm rectitudinez ad mēbz ad qđ dirigūtur: quoniā rectitudo ad id ad qđ dirigūtur: p̄pinquiore deferet via: et illic ex hoc est imp̄ssio que manet ex principio fortior: et ppterea qđ

Super primo

in neruis sensibilibus nō querit de duritie que facē necessitatē elōgādi a suba cerebzū cū circuitiōe: ppterea vt ad sui similitudinē in lenitate ordinatim elōget quātū in mēbris queritur motus: imo quāto plus fuerunt leniores plus fuerūt virtutē sentiēdi dantes. S3 faciuz est vt motui ad id ad qđ dirigunt eant post circuitiōnes in quibz ipsi incedunt ppterea vt a pncipio clongent et in duritie ordinent. In vnoquoqz etiā duozum modoz ad id qđ ex duritie et mollitie in ipso est necessariū adiuerūt ortū ipsoz sube: plurimi nāqz eoz qui sensuz tribuūt ab antecessiōe oriunt cerebzū. Et pars qđē que est cerebzū: antecessio est cēntia mollior. Et plurimi eoz qui motū p̄bēt a postremo oriunt cerebzū. Et partis qđ est cerebzū postremū cēntia ē magis spissa.

¶ De anathomia neruozum egredientium a cerebro et eozum vijs. Cap. 2^m.

Cerebro septē neruoz paria oriunt. primi paris pncipiū est ex fundo duoz vētriculoz cerebzū antecēdētū apud duoz additamētōzū vicinatatē mamillaz extrematibz siliū qbus fit odorat: et ipm qđ est parū vētrē hīs. Et ille q a sinistra orit dextrat: et ille qui a dextra orit sinistrat: deide sibi sup sectionē cruceaz obuiāt: postea ille q a dextra orit ad pupillā dextrā penetrat: et q nascit a sinistra ad sinistrā pupillā: quoz adeo dilatant officia donec humorē q vocat vitreus cōprehēdāt. Quidaz vō q nō est Gal: dixit q ad sectionē cruceā sine reflexione penetrāt et dixerūt q in hac sectiōe tria existunt iuuamēta. Vnū est ppea ne spūs qui ad vnā currit pupillā ad alterā ire p̄hibeat cū acciderit nocumētū: et ppter hoc vnaqueqz duaz pupillaz cū alter clauditur oculus in vidēdo fit fortior et clarior qz ipsamet esset si altera intuetē intueret: et ppter hoc foraminis vuci dilatatio augmētā cū alter clauditur oculus: et hoc qđem est ppterea q spūs vehementer vadit ad ipm. Scōm vō est ppterea vt duo oculi vnū habeant deferēs qđ visui simulacrū eis affrat et ibi vniat et sit duobz vidē oculis vnū videre ppterea q simulacrū i terminio vniat cōi: ideoqz luscis accidet vt ex vna videāt duas: cū vna pupilla superius eleuat aut inferius d̄primat et destruit rectitudo penetrationis foraminis ad sectionez et aī cōem terminū accidet terminus torture nerui. Et tertiu est vt vnusqz duoz neruoz ab alio sustentet et illi iniat et fiant ac si ad pupillā ex p̄pinquo veniūt. Scōm autē parū neruoz a cerebro pcedentium nascitur post ortū primi paris et ab eo ad syluestre declinat et a foramine qđ est in orbita que totū cōprehēdit oculū egredit et i musculis partiū oculi: et hoc qđ par valde est grossus. Ideo vt ei grossities sue parificetur mollitiei quā hīc debuit ppterea q est circa pncipiū: et cōfortet in faciēdo motū: et p̄cipue cū adiutorē non habeat cū tertiu par sit cōuersuz ad monendū magnū mēbrum qđ est mādibula inferior quare ei nō remanet superfluitas: imo adiutorē alio a se indiget sic modo referemus. Tertij vō paris origo est a termino cōi inter antecessiōem cerebzū et ipsius postremū. Ab ista mo basis cerebzū qđ primo cū quarto pari paulisp misectur:

seef: deinde ab eo separaf: z in quatuor ramis ramifia-
caf. Unus ram⁹ ab igitu egredit⁹ vene subethie quā
postea noiabimus z descendendo sup cervicem vadit
donec diaphragma pertrāseat z in visceribus que sūt
sub diaphragmate partit⁹. Et secūde qdez par⁹ egres-
sio est a foramine qd in osse existit tiporis que cū egre-
ditur cū nervo continuatur qui a quinto diuidit⁹ pari-
culus mō noiabimus dispōnem. Et ramus tertius in fo-
ramine descendit a quo scdm egredit⁹ par: qm ipsi⁹ dire-
ctio est ad mēbra in anteriorib⁹ faciei posita. Et neqz
fuit cōueniens vt in penetratione primi paris ventres
bñtis penetraret: qz nobiliori nervoz coangustatio-
nes faceret z ipm cōprimeret z via cooperiret. Et hec
qdē ps cuz sepať in tres distribuit⁹ sectioes: quaz vna
ad ptē lachrymalis declinat⁹ z vadit ad musculos tim-
poz z masticatū z supcili⁹ z frōs z palpebre. Et ps se-
cūda per foramē vadit apud oculos creat⁹ z inde ad
nās tēdit iteriorē superficiē z in tunica spargit q in ite-
riorib⁹ nās est expansa. Pars quoqz tertia est ps non
pua in pcauitate descendēs barbachi q in osse maxille
est facta z duob⁹ ramificaf ramis. Unus vadit ad ite-
riora pcauitas oris z in dentib⁹ spargit: h ill⁹ qd inde
pñet dētib⁹ est manifest⁹: qd vō ide alijs pñet ēvi-
sui sic occult⁹ z in gignia ēt spargit supiore. Alter aut
ramus in mēbroz spargit supficieb⁹ q sūt ibi sic cutis
maxille z extremitas nās z labij supioris: he qdez sūt
sectioes ptis tertie partis tertij. Quart⁹ at ram⁹ tertij pa-
ris vadit penetrās a foramine suo qd in mādibula exi-
sit supiore z vadit ad liguā: z in ei⁹ manifesta diuidit⁹
tunica z tribuit ei sensus ppiū q est gust⁹: z ill⁹ qd re-
manet in dētiū tecis iserior z in ipsoz gignis diuidi-
tur: z in labio iserior: h ps q puenit ad liguā subtilior
est qz nervus oculi: qm isti⁹ duritiē z illi⁹ mollitiē tem-
perat grossities illi⁹ z subtilitas isti⁹. Quarti vō paris
origo est post tertij: h ad cerebrū basim est magis deli-
nās: z cū tertio quēadmodū diximus misceť deide ab
eo sepať z ad palatū vadit z dat ei sensum: qd qdē est
pnus h est plus dux qz tertij: qz palatū z palati pāni-
culus durior est ligue pāniculo. Sz vnumqzqz paris
quinti ipar cū duob⁹ nascit⁹ medijs sz dupli formam:
imo multi illoz tenēt qz vnūqzqz ipsi⁹ ipar est par cu-
lus qdē origo a duob⁹ est cerebrū laterib⁹. Et ps qdē
prima cuiusqz paris ipsi⁹ ad pāniculū vadit q in inte-
riorib⁹ istis audit⁹ est dilatat⁹ z in eo diuidit⁹ tot⁹. Et
hui⁹ qdē diuisiois origo pculdubio est a parte cerebri
posteriorē: z p ipfaz est audiēdi sensus: h scba diuisio
est maior pma. Ipsa nāqz egredit⁹ a foramine qd in osse
perforatū est petroso. Et ipse qdē est q vocat mono-
culus z cecus: ppterea q multū torquetur z ei⁹ vie in
obliuationib⁹ icedit⁹: iō qd volūtas affuit plōgandi
spatiū vt ei⁹ finis a pncipio remonereť: ppterea neru⁹
anteqz ide egredereť a pncipio eēt lōginqus iō vt du-
rities ei ide acgreret. Cūqz egredit⁹ cū nervis tertij pa-
ris misceť: quoz plurimi ad maxillā z ad palati vadūt
musculū: z qd remanet ad musculos ptēdit timpozuz.
Dūť at in quarto creat⁹ fuit nervo: z audit⁹ in qnto:
qm insto audit⁹ fuit necluz vt eēt discooptū ne acris

via ad ipm clausa foret: z insto gustus fuit necluz vt
eēt minut⁹: ppea oportuit vt nervi audit⁹ eēt durio-
res. Et iō origo cerebri coz postremo fuit ppingor: z
neqz oculi musculis vnus sufficē nervus: z musculoz
timpoz nervi multiplicati fuerūt: nisi qz foramini ocu-
li multa neclia fuit amplitudo: ppea qz nervus virtutē
afferēs visus multa idignit grossitudie: iō qz ei necluz
fuit vētrē hie: nō ergo os qd ad cōprehēdēdū oculuz
est pforatū multa foramia tolerare potuit. Timpozis
vō nervis multa fuit durities neclia: h grossitudie mul-
ta nō idiguere: imo grossitudo eēt faciēs mor⁹ difficul-
tatē: z ēt egressio quā in osse duro petroso hñt pōt fo-
ramina tolerare multa. Par vō sextū a postremo orif
cerebri cū qnto ptinuit: z cū eo pāniculis z ligamentis
ligat⁹: ac si eēt vnus nervus: deide sepať ab eo z egre-
dit⁹ a foramie qd est in extremitate adozē qd laude si-
milaf. Et ipm qdē anteqz egressum eēt iā in tres diui-
suz fuit ptes que oēs sil ad h egrediunt⁹ foramie. Una
eaz ad gule musculos suo ptēdit itinare z ad ligue ra-
dicē: ppterea vt par septimuz in ipsoz adiuvet motu.
Et ps scba ad musculos descendit spatule: z ei⁹ qd est
circa cā: z ipsi⁹ plm in musculo spargit lato q est super
spatulas: z hec qdē ps est magne qzitatit z suspēsa pe-
netrat donec pueniat ad qd dirigif. Pars vō tertia q
maior est ex trib⁹ ptib⁹ ad viscera descendit in ascēsiōne
vene subethi z est illi annexa z cū ea ligata ex qua cum
rectitudie est epiglottis: separant⁹ rami q ad musculos
veniūt epiglottales: quoz capita sūt ad supiora q epi-
gloti z ipsi⁹ eleuat cartilagine. Cūqz epiglote ptran-
seūt ex eis ascēdūt rami q ad musculos vadunt capita
ad iseriora hñtes: z ipsi sūt q ad cymbalarē claudēdā
z aperiēdā sunt necessarij cū ad iseriora trahere neces-
sariū est: z pp hoc vocant⁹ nervi retro redeutes. Hic
aut nervus retro redies non egressus fuit a cerebro z
nō a nucha: nisi ppropterea qd si a nucha ascēderet ab
iploz pncipio subirent trāversū z nō recti: z ad infe-
riora attractio cū eis nō puenireť fm actionē decēte.
Et ipsi qdē nō de sexto pari creati fuerūt: nisi ppea qz
illud qd ex nervis est molle aut molli vicinū. Illud qd
fuit ex eis anteqz sextū iā in musculis faciei z capitis: z
in eo qz in eius fuit diuisuz: z septimū ēt nō fm rectitu-
dinē descēderet quēadmodū sextū descēdit: imo pro-
culdubio trāversitas eos comitareť: z ppterea qz ill⁹
qd ascendit z redit qñqz indiget re firma cui initat⁹ ad
silitudinē gurgilli vt sup ipfaz reuoluat⁹ ascēdēs: z ex
ea adiuvet vt sit sit⁹ durus z fortis z levis z iuxta posi-
tus nō fuit ibi ad h idoneū sicut arteria maior. Et ill⁹
qd ex istis ramis a sinistra ascēdit hāc iuenit arteriam
ipla recta z grossa: ergo sup eā reflectif nō multa indi-
gens firmitudie. A dextra vō ascēdēt h nō vicinā ar-
teria ad modū primi: h vicinā ei postqz iāz accidit el-
puitas pp ramoz diuisionē qui iā ex eo egressi fuerūt:
cui ēt iā defuit rectitudo in situ: qz trāversaf⁹ fuit ad
ascellā declinādo: fuit ergo necluz vt ipsi re aliq affir-
marent cui initerent cū ligamētis in qb⁹ rami stringe-
rent: iō vt p iplos illud qd defuit ex rectitudie grossi-
tie in situ corrigereť. Et sapiētia qdez in hos redeutes

Gentilis

ramos elōgando est vt talis qualis ē hec suspēſio p̄ri mi fiāt: p̄p elōgationē a principio fortitudinē hēant ⁊ duritiē. Ex neruis autem redeūtib⁹ fortior ē ille q in duab⁹ musculor⁹ epiglotis spargit tunicis cū alijs ner uor⁹ adiunūtiū ramis: postea illd qd ex b remanet ner uo descēdit a quo rami sepant⁹ q in pāniculis spargū tur diaphragmatis ⁊ pectoris: ⁊ in musculis ipsius ⁊ in corde ⁊ in pulmone ⁊ in venis ⁊ in arterijs q ibi sūt. Il lud vō qd remanet penetrat i diaphragma: ⁊ associat ei qd ex pte tertia descendit: ⁊ in pāniculis spargit vi ſceꝝ ⁊ puenit ad os latū. Septimi at paris origo est a termino cōi q est iter cerebrū ⁊ nuchā cui⁹ plm incedit se in musculis spargēdo ligūā mouētib⁹: ⁊ in musculis inter peltalem ⁊ os laude cōibus: ⁊ est cuz ipsius refi dūū in alijs spargitur musculis qui huic musculo sunt vicini: nō tñ semp est istud: ⁊ ppterca qd ali⁹ nerui ad alias reducti fuerūt necessitates: ⁊ neqz fuit bonum vt foramina in anteriorib⁹ neqz in inferiorib⁹ multiplica renf: fuit meli⁹ vt ad lingue motū neruus ab hoc loco veniret: qd ipsius sensus iam ei ab alio venit loco.

C De anatho neruor⁹ nuche ⁊ colli ⁊ vñs eoz. *La. 3^m.*
Nerui ex nucha nascētes q p colli vadūt spon diles octo sunt paria. Vnius paris egressio a duob⁹ ē spōdilis p̄me foramib⁹ qd in capitis musculis solū spargit: ⁊ ē par pūū minutū qm meli⁹ fuit vt loc⁹ a quo egredit⁹ sit angust⁹: quēadmo dū in caplo de ossib⁹ dixim⁹. Et scđi qdē paris egres sio est iter spōdile primā ⁊ scđaz. s. foramē in loco vel caplo de ossib⁹ noiatuz: cui⁹ plm capiti tāgēdi sensum defert: trāsuferē enī ad id qd in spōdilib⁹ est supremū ascēdit: ⁊ ad anteriora reflectit: ⁊ sup tunicā extrisecā aurū spargit. Et qd par p̄mū min⁹ facit p̄p sui paruita tez ⁊ abbreviationē ob quā expādi expedite nō pote rat ⁊ dilatari in locis q sequunt⁹ ipm cōplete emendat. Qz autē ex b remanet pari ad musculos q sūt in poste riorib⁹ colli ⁊ ad musculū latū venit ⁊ eis dat motum. Et paris tertij origo ⁊ ipsi⁹ egressio ē a foramiē qd est iter secūdā ⁊ tertiā: ⁊ vnusqz eoz in duos p̄tūtur ra mos. Ab vno ramo spargunt rami i pfundo musculo rū q sūt ibi ⁊ p̄p̄le caput cū collo mouētuz: deinde ad spōdiliū ascēdūt spinas: ⁊ cū in eaz rectitudie veniunt ad radices tenent eaz: ⁊ post ad ipsaz elcuanf capita ⁊ cū ligamētis miscent pānicularib⁹ q ab illis nascunt simenijs: postea ad pte aurū reflectēdo penetrāt: ⁊ i nō omni hoīe ad aures pueniūt ⁊ aurū musculos mo uēt. Et ram⁹ secūdus ad aūriora vadit donec ad mus culū puenit latū. Et cū b qdē primū cū nascit imiscē tur vene ⁊ musculi q ipm coopit⁹: p̄p̄ea vt in seipso sit fortior. Et ē et qm cū musculis miscet timpoz ⁊ cū mus culis aurū in bestijs. Plm tñ spāsiōis ipsi⁹ nō ē nisi in musculis maxillaz. Quarti vō paris egressio ē a fo ramine qd iter tertiā cristit ⁊ qrtā: ⁊ partit sic ille q est aū ipsz pte aūte ⁊ pte posteri⁹ p̄tite: s. p̄s ei⁹ q antecē dit ē pua: ⁊ id cū qnto miscet. Et qdaz iā dixerūt q ab ea penetrāt rami sic arance tela extēsi sup venā sube tbi donec ad diaphragma pueniūt sepans sup duo la tera diaphragmas pect⁹ in duo media p̄tēs icēdētes.

Super primo

Sed eius ps maior ad posteriora reflectit ⁊ in fundo musculor⁹ pfundat donec ad simenia vadit ⁊ muscu lis mādāt ramos q iter caput ⁊ collū sūt cōes: ⁊ deide itinere suo ad anteriora reflectēdo vadit: ⁊ cū muscu lis maxille ⁊ aurū in aialib⁹ p̄tinuat: ⁊ dixerunt q ab eo ad doz⁹ descēdit ram⁹. Quinti aut paris egressio ē a foramine qd ē iter quartā ⁊ qntā: qd ē in duos par tis ramos. Vnus ramus. s. iste q ē aūis: ⁊ ipse minor ad musculos puenit maxillaz: ⁊ ad musculos q caput an teri⁹ curuat ⁊ ad alios musculos q capiti ⁊ collo sūt cō munes. Et ram⁹ secūdus in duos diuidit ramos. Vn⁹ ram⁹ iter p̄mū ⁊ iter ramū secūdū ē medi⁹: ⁊ puenit ad spatule supremū: ⁊ miscet cū eo quidā sexti ⁊ septimi. Et ram⁹ scđs cū ramis qnti ⁊ sexti ⁊ septimi miscetur: ⁊ ad mediū penetrat diaphragmas. Par vō sextuz ⁊ se p̄timū ⁊ octauū ab alijs fm ordine egrediunt forami nib⁹: s. octauū egressio ē a foramiē cōi iter finē spōdi liū colli: ⁊ iter p̄mā spōdiliū doz⁹: ⁊ eoz rami vebemē ti cōmiscet mīxtura. Sed plm sexti ad spatule puenit supiciē ⁊ ps ei⁹ maior pte q est ex q̄rto ⁊ minor pte q ex qnto puenit ad diaphragma. Et plm septimi pue nit ad adiutorū s. sūt qdā ex ipsi⁹ ramis q ad muscu los capi⁹: ⁊ ad colli ⁊ ad doz⁹ cuz ramis qnti associati vadūt ⁊ ad diaphragma pueniūt. Sz octauū post cō mīxtionē ⁊ societate oēs ad brachiū ⁊ affcid pueniūt: ⁊ neqz est aliqs eoz q ad diaphragma pueniat. Sz tñ ille q ex qnto ad pte man⁹ tēdit nō trāsit spatulaz: ⁊ ex septimo nō trāsit adiutorū: s. ille q ad spatulaz puenit ad brachiū est ex octauo mīxto cuz p̄ ramo qui nascit ex spōdilib⁹ doz⁹ ⁊ ad doz⁹ vadit. Nerui autē isti in diaphragmate p̄titi nō fuerunt nisi nerui nuche: p̄p̄ea vt ad ipsz veniēs ab alto foret descēdēs loco: id vt ei⁹ partitio in ipso eēt melior: ⁊ p̄cipue qz p̄ma eoz dire ctio fuit p̄cipiū pāniculi pect⁹ p̄ medius p̄tētis. Et i possibile qdē erat vt nerui ad ipsz a nucha directe ve nirēt absqz fractura cū angulo. Et si oēs nerui qui ad diaphragma descēdūt a cerebro p̄tēderent: ipsor⁹ p̄ lōgaref icēssus: ⁊ neqz eoz neruor⁹ p̄tinuitas cuz me dio diaphragmas posita fuit: nisi p̄p̄ea qd nō fuit con ueniēs: vt in ipso fm iustitiā ⁊ eq̄litate spargerent si cū extremitate ⁊ nō cū medio cōtinuarent: aut si cū to ta p̄tinuarent circuitione: ⁊ eēt b̄ hūi vie q est neā: qm musculi nō faciūt aliqd moueri nisi extremitatib⁹ suis: ppterca illd qd ex diaphragmate mouet ē illd qd est circuiens: oportuit q vt in ipso finirent nerui ⁊ non vt in ipso iciperēt. Et qm neā fuit eos ad medium venire oportuit neāio vt p̄derent: oportuit q vt ipsi defenderent: ⁊ pāniculis cū munitione tegerent: tecti q pāniculis fuerunt cuz munitione defendēte in qua cis associat pāniculus q pect⁹ per mediū partit sup quem inxi prexerūt. Et qz b̄ mēbz opatio fuit nobilis facta fuerūt neruis ei⁹ p̄cipia multa ne ei⁹ opatio p̄p̄ aliqd destrueret nocumētuz qd vni accideret principio.

C De anathomia neruor⁹ nuche spondiliū que sunt in rectitudine pectoris. *Cap. 4^m.*
Rami ex parib⁹ ipsorum egressio est inter p̄i mam spōdiliū ⁊ secūdaz pectoris qd in duas diuiditur

diuiditur partes que maior est in oib⁹ musculis spargit costar⁹ z musculis dorſi. Et qđ remanet super primas costas extēſus pcedit: z octauo neruoz colli obuiat z simul ad manus ptendunt donec ad adiutoriu z spatula perueniant. Par ſo ſcđs a foramine egredit qđ predictum ſegitur forame: cuius ps ad adiutorij tēdit ſuperficiem dans ei ſenſus: z ipſius reſiduū cū alijs partib⁹ que remaſerūt aggregātur z ad musculos ſpatule qui ſuper eas ſunt poſiti deſcēdunt ipſius mouentes iūcturam z ad musculos perueniūt dorſi. Qui igit ex neruis iſtis ſpōdiliū pectoris oriūtur z rami q ad ſpatula non protenduntur ad musculos dorſi vadūt: z ad musculos qui ſunt inter costas puras in poſterioribus dorſi pectoris poſitas. Qui ſo ex ſpōdilib⁹ ſalarum naſcūtur costarū ad musculos veniunt qui ſunt inter costas: z ad musculos ventris. Cū iſtoz neruoz pterea ramis arterie z vene quiete currūt z nicham ingrediunt per loca inferiora vnde ipſi egrediunt.

C De anathomia neruoz nuche alchati. Cap. 5^m.

Nervi alchati in hoc cōcant q² pars eoz ad dorſi musculos peruenit: z ps ad musculos ventris: z ad musculos qui ſunt in dorſo expaſi. Tria aut ſuperiora cū neruis miſcetur qui a cerebro ſunt deſcēdentes z non alia. Et duo paria inferiora ad partem crurum multos trāſmittunt ramos cum gbus rami tertij paris z ramus nervi primi ex albaui miſcent: ſed iſti duo rami anche nō trāſeunt iūcturā: ſi in ipſius ſpargūtur musculis: z illi eos pertrāſeunt icedendo ad crura. Neruoz aut cruruz z pedum forma a neruis manuſ ſepaſ in h⁹ q² nō oēs cōiungunt z declinat ſūmerſi icedendo ad occultū. Non eni eſt forma p̄tinuitat⁹ adiutorij cū ſpatula ſic forma p̄tinuitat⁹ core cū anche: neq² ei⁹ p̄tinuitas cū origine ſuoz neruoz: ſic p̄tinuitas ipſi⁹ cū ſuoz neruoz origine. Et iſti qđ nerui ad p̄te cruris diuerſis tēdūt itine rib⁹. Sūt eni ex eis q occultant z ſunt ex eis q manifeſtant: z ſunt ex eis q ſūmergunt ſub musculis coop̄ti: z q musculi q a p̄te oſſis femoris oriūt: vias ad vtroſq² pedes nō babuerunt a poſteriorib⁹ corporis: neq² ab occulto coxarum: p̄pterea q ſunt ibi musculi multi et vene factum fuit: vt pars neruozum q ſunt p̄rij musculoz q ſunt in pedib⁹ curreret z penetraret in foramine qđ ad teſticulos deſcēdit donec ad musculos vadat femoris z deſcendat ad musculos poplitis.

C De anatō⁹ neruoz nuche albaui z alboſos. L. 6^m.

Rami par ex albaui miſcet cū neruis alchati ſic dixim⁹. Alia ſo paria z ipar qđ ab extremoz ori⁹ alboſos in musculis ſpargunt ſi cteris z ipſi⁹ virge: z in musculo veſice z mīſcis: z i pāniculis vētris: z i p̄tib⁹ domesticis iteriorib⁹ oſſis femoris: z i musculis q naſcūt ab oſſe albaui.

C Sūme Quarte doctrine Quinte: z eſt ſermo de forma arteriarum. Cap. 6^m.

Vene pulſatiles ſunt arterie que create fuerunt p̄ter vnam eaz duas habētes tunicas: quarum durior eſt occulta: qm̄ ipſa eſt illa que pulſatiōi obuiat: z forti motui ſub

ſtantie ipſis que celari voluit: z ipſius receptaculū cuſtodiedū z corrobōrādū fuit. Arteriaz aut origo ē a ſiniſtro vētriculo duoz vētriculoz cordis: qm̄ dexter eoz epaſi eſt p̄p̄iquioz: quapp oportuit vt ipſe poneſſet occupat⁹ i attrahēdo nutrimentū z exercēdo ipſm.

C De anathomia arterie venalis. Cap. 2^m.

Quod in primis a ſiniſtro ori⁹ vētriculo ducunt arterie. Una ad pulmonē vadit z in ipſo partiſ: p̄pterea vt aer attrahat z ſanguis q pulmonē nutrit a corde deſerat: q² trāſit⁹ nutrimentū pulmonis eſt ad cor: z a corde vadit ad pulmonem. Et hui⁹ qđ p̄tis origo eſt ex p̄te cordis ſubtilior: z vbi vene ad ipſm penetrāt que eſt vnā hīs tunicā ab oib⁹ alijs arterijs diuerſa: z p̄ hoc vocāt ipſaz arteriā venalē. Ex vna aut creata fuit tunica vt ſit mollior z lenior: z ad dilatādū z ad p̄ſtrigēdū magis obediens: z ad reſudationē eius faciēdā qđ ab ea ad pulmonē reſudat ex ſanguie ſubtili vaporozo q ſube pulmonis magis eſt p̄ueniēs ſit apta. ſq cōplemēto digeſtionis in corde iā p̄pinquus fuit. Et neq² eſt ei neccia ſup̄fluitas digēſtis ſicut ea idiget ſanguis qui in vena currit vētrē hñte quā mō noiabimus: z p̄p̄ic: qm̄ eius locus eſt iuxta cor: z vadit ad ipſm ei⁹ virt⁹ calida facile digerēs: z ē q² mēbz in quo pulſat eſt rap² z nō timet cū pulſauerit in illo raro z p̄cuſſerit qđ ipſius durities ei noceat: z p̄ hoc in corpore ipſi⁹ nō tñ duritiei fuit necciaſiū quāto alie idigerūt arterie q ſūt membris duris vicine. Tena aut arterialis quā dicā lz pulmoni ſit vicina: nō tñ ei vicinaſ niſi ipſius poſtremū a p̄te dorſi: z hec arteria venalis in aſcēdēte pulmonis parte ſpargit: z in ipſo ſubmergit q iā qđ in p̄tes z ramos diuiſa eſt. Sz cū inter duos hui⁹ arterie neccitates cōparatū fuerit que attēdunt ſz firmitudinē z lenitatē que facit ei dilatationē facile z p̄ſtrictionē z reſudationē ei⁹ qđ ab ea reſudat iueniet q lenitas magis eſt ei neccia q² ipſiſſitudo z firmitudo. Alia aut arteria que eſt maior quā Ariſtoteles vocat orithi in primis cum ex corde ori⁹ duos trāſmittit ramos: ex gbus maior in circuitu cordis reuoluit z in ſuis p̄uertit partib⁹: z minor reuoluit z in vētriculo ſpargit d̄tro. Qđ aut poſt duos remanet ramos cū ſeparat in duas diuidit partes: vna ps eſt maior z ad deſcēdēdū apta: z altera ē minor z eſt apta ad aſcēdēdū. Et q eſt apta ad deſcēdēdū creata fuit in quātitate ſui ſup alia addēa: qm̄ ad mēbra tēdit que nūero ſunt plura z in quātitate maior: z hec qđ ſūt mēbra que ſub corde ſūt poſita. Sup orithi aut eſſentiā vel egreſſionē tres duri p̄ſiſtūt pāniculi ab anteriorib⁹ ad poſteriora. Si enī vnus aut duo fuiſſent nō p̄berent inuamētum qđ in eis querit: neq² ipſius quātitatē aut ipſoz quātitates magnificādo z fieret motus p̄ ipſos difficilis. Sz ſi eſſent q̄tuor fierent valde parui z deſtrueret inuamētū eoz: z ſi in ſuis quātitatib⁹ magni fierent viā coanguſtarēt. Tēnalis arteria duos hz pāniculos ad interiora declinat: z duo qdem ſuffecerunt: q² non eſt ibi tāta neccitatis benefaciēdi formā quātū eſt hic: in ſubtiliādo ſo eſt ibi plus neccitatis: ideo vt ſumoluz vaporē ex

ale ab ire
riorib⁹ ad
exteriora

Gentilis

pellere sit facile: et sanguinem ad pulmonez eſſe in pte
ozitibi que ex duabus partibus eſt aſcendens.

C De anathomia arterie ozitibi aſcendētis. Cap. 3^m.

Pars aut que a duabus ozitibi eſt aſcendens in
duas diuidit partes: quaz maior ad partem
lebratam aſcendēdo tendit: deinde ad partē trāſ-
uerſatur dextrā donec ad carnem laxaz mo-
ro ſimilez puenit que eſt ibi. Et in tres diuidit partes
quarum due ſunt due arterie que ſubetheni vocant: et
ad dextrā et ad ſiniſtrā cū duabus aſcendit guidegis p-
fundis quas poſtea noiabimus: et in diuidendo cū eis
aſſociant ſicut poſt referemus. Pars aut tertia in tho-
race ſpargit et coſtis primis et in ſex ſpōdilib⁹ colli ſupe-
riorib⁹ et in partib⁹ ſcurele donec ad caput puenit ſpa-
tule: poſtea ex inde ad manuz pertransit membra: po-
ſt minor ex partibus ozitibi aſcendēs ad partē aſcel-
le vadit et diuidit ſicut pars tertia maioris partis.

C De anathomia duarum arteriarū que ſubetheni vo-
cantur. Cap. 4^m.

Vaqueq³ duar⁹ arteriar⁹ que ſubetheni vo-
cant⁹ cu⁹ ad collū perueniūt in duas ſeparā-
tur partes: partē anteriore et poſteriore. An-
terior⁹ ſo pars in duas ſequeſtraſ partes: oc-
cultam que ad ligam⁹ tēdit et ad muſculos occultos q³
ſunt muſculi mādibule iſeriores: et ad partē que mani-
feſtatur et aſcendit ad illud q³ eſt corā duab⁹ auribus
et ad muſculos timpoz: et pertransit eos poſtq³ in eis
reliquit ramos multos: et ad capitis cacumen tēdit: et ob-
uiant dextre eaz exiſtentes cū extremitatibus ſiniſtre.
Pars aut poſterior in duas diuidit partes: poſterior⁹
quaz minor plus ad poſteriora cleuat: et in muſculis q³
capitis ſunt cōtinentes iuncturā ſpargit. Ex qua etiaz
eſt q³ ad baſim poſtremi cerebri tendit in foramē in-
grediens magnū q³ eſt apud adoz⁹ laudam. Maior
aut coram foramine in foramine petroſo ad rbete in-
gredit: imo rbete ex ea texit. ſ. ex venis in venis et tuni-
cis ſuper tunicas et rugis ſuper rugas: ita ut nemo ex
eis vnā ſolā apprehēdere poſſit: niſi cū alia cōtinuam⁹
et cū ea ligatā ſicut rbete: et ſpargit ad anteriora et po-
ſteriora ad dextrā et ſiniſtram et vadit per totū rbete:
deinde aggregatur ex ea parte ſicut erat ante: et forma-
tur ei pāniculus et aſcendit ad cerebrū et ſpargit in ipſo
pāniculo ſubtili: poſtea iterum in cerebro in ſuis veni-
triculis et ſyphac vētriculoz ipſius et ramoz ſuoz ori-
ficia ſibi obuiāt q³ ibi aſcendūt: quēadmodū ramoz⁹
venaz oriſicia nō pulſatiliū q³ deſcendūt. Ad aut ſa-
cta fuerūt iſta aſcendētia et illa deſcendētia: niſi ppea q³
illa ſūt rigātia et fundētia ſanguinē: qm̄ melior ex ſiti-
bus ſuoz vaſoz rigantiū eſt ut eoz extremitates ſint
capita ad iſeriora hñtes: ſ. iſta iuuamētū pſtāt in dan-
do ſpm̄: et ſpūs qdem eſt ſubtilis ad ſuperiora mobilis.
Et neq³ eſt neceſſe ſuoz vaſoz capita ad iſeriora re-
ducere donec fundant: imo ſi hoc fieret multa inde p-
tueniret effuſio ſanguinis qui ei aſſociat: et difficultas
motus ſpiritus in eis: qm̄ ipſius mor⁹ ad ſuperiora eſt
facilior: ppter illū q³ in ſpiritu exiſtit ex motu et ſub-
tilitate ſufficit in eo q³ ex ipſo ad cerebrum vadit illud

Super primo

q³ eſt neceſſe ut calefaciat ipſum. Et ſub cerebro qui-
dē nō ſuit expāſus rbete niſi ut redeūdo iccedat ſāguis
q³ eſt in arteria: et ſpūs q³ ea exiſtit cōplōni cerebri poſt
digōnē ſimileſ: et deinde ſz ordinē ad cerebrum vadat.
Et rbete qdem iter os et pāniculū durum eſt poſitū.

C De anathomia partis ozitibi deſcendētis. Cap. 5^m.

Pars aut ozitibi deſcendēs primū ſm̄ rectitudi-
nē iccedit donec ſup gntā mittit ſpōdile: cuius
ſitus capis cordis ſitū eſt oppoſit⁹. Et ibi q³
dē eſt pulmo ſic accubatio et ſuſtāmētum
ipſi ad h⁹ ut iter ipm̄ et oſſa dozi ſepōnē faciat. Meri-
quoz cū ad hūc puenit locū ab eo ad dextrā ſclinat
et nō ſm̄ rectitudinē trāſit: deinde cu⁹ pāniculis appen-
ſus iccedit cu⁹ ad diaphragma puenit ne ipm̄ coangu-
ſtet. Et hec qdē arteria deſcendēs cū ad ſpōdile. 5. pue-
nit ad iſeriora trabi⁹ extēdēdo ſe ſupra dozi⁹ donec
ad os puenit q³ eſt ex albaui. Et cu⁹ eſt in pectoris
rectitudie trāſit ide et dimittit ibi ramū ſubtilē purū et
diſpargit in receptaculo vaſe pulmonis q³ eſt ex pe-
ctore: et pueniūt extrema ipſi ad cānā pulmonis: et ipa
qdē nō ceſſat dimittēdo in oib⁹ ſpondilib⁹ p q³ vadit
ramus q³ iter coſtas et nuchā iccedit. Cūq³ ptraſit pect⁹
ex ea due diuidunt⁹ arterie que ad diaphragma pue-
niūt et in ipſo a dextra ſpargunt et a ſiniſtra. Deinde di-
mittit arteriā cui⁹ rami in ſtōcho et epate et ſplene ſpar-
gunt: et ipſi⁹ rami ab epate egrediunt⁹ et ad veſicā va-
dūt. Et poſtea ori⁹ arteria que ad gedeguil que ſūt in
circuitu minutoz iſteſtinoz et colon vadit: deinde poſt
hos tres ab ea ſepant⁹ rami: quoz minor reni ſiniſtro
ppius eſt et in ipſi⁹ ſpargit ſaſcijs et in corpib⁹ q³ ipſum
circūdāt: et eis iuuamētū prebet dādo eis vitam. Alij
aut duo ad duos vadūt renes: ideo ut cū eis rem ſan-
guinis aquoſitatē trahūt: qm̄ multotiens a ſtōcho et iſ-
teſtinis ſanguinē trahūt nō purū. Poſtea ſo due ſe-
parant⁹ arterie que ad teſticulos vadūt: ſed que ex eis
ad teſticulū peruenit ſiniſtrum ei ſemp aſſociat⁹ que ad
renē peruenit ſiniſtrū. Immo ſoſtitan eſt cū nō eſt illū
q³ ad ſiniſtrum peruenit teſticulū niſi tñ ex rene ſini-
ſtro. Et eius que ad dextrum peruenit teſticulū origo
ſemp ex maiore arteria: et raro contingit ut cu⁹ aliquo
eius que ad dextrum peruenit renē aſſocietur. Poſtea
ab hac arteria maiore due ſeparant⁹ arterie que i vñs
venaz ſpargūt⁹ que in circuitu recti ſunt iſteſtini et
rami qui in nucha ſpargūt⁹ in foramine ſpondilium
egrediūt⁹: et vene que ad duo vadunt illa et alie que
ad teſticulos vadūt. Ex iſtius autz ſūma par egredit⁹
paruum q³ ad vuluā vadit preter illud q³ noiabim⁹
poſtea. Et iſtud eſt in viris ac mulierib⁹ et miſcen⁹ cu⁹
eis vene non pulſatiles. Poſtea hec maior arteria cu⁹
ad finē peruenit ſpōdiliū diuiditur cū vena nō pul-
ſatili que ſibi aſſociat: ſicut dicem⁹ in duas ptes ſm̄ ſi
militudinē laude in ſcriptura greca hoc mō λ. Una
pars eaz dextratur et altera ſiniſtraſ: quaz vnaqueq³
ſuper os albaui equitat vadens ad coras. Verūta-
mē anteq³ ad coras perueniat vnaqueq³ ipſarum ve-
nam dimittit que ad veſicam tendit et ad ſumen et ſibi
apud ſumen obuiāt et in non natis manifeſte apparēt:
ſed in

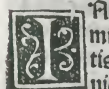
sed in cōpletis eaz extrema iam siccata fuerūt ⁊ radi-
ces remanere eaz. Et ab ipsis quidē diuidūtur rami q
in musculis spargūtur qui super os albauim sunt posi-
ti. Et illud qd ad vesicaz peruenit ex eis in ea partitur
cuius extrema pueniunt ad virgāz ⁊ ipsius residuū in
mulierib⁹ vadit ad mīcēm ⁊ est par paruū. Due vō ad
pedes descēdentes in coris in duos diuidūt ramos
magnos. s. syluestre ⁊ domesticum: ⁊ in syluestri etiam
est declinatio ad domesticū ⁊ ramos in musculis qui
sunt ibi positi dimittit: postea descēdit ⁊ declinat ex eo
ad anteriora ramus magnus iter pollicē ⁊ indicem: ⁊
qd remāsit occultatur. Et ipse qdem in plimo partūz
pedis penetrat tenē sub ramis venaz nō pulsatiliū
quas postea notābimus. Ex his aut pulsatilib⁹ sunt
que nō pulsatilib⁹ nō associantur sicut due que ab epa-
te ad sumen in corporib⁹ nō natoz perueniunt ⁊ ra-
mus pulsatilis nō pulsatili filis: ⁊ pulsatilis q ad spon-
dilem penetrat quintā ⁊ ascendens ad lalēbrā ⁊ decli-
nans ad ascellā ⁊ due subterbeni qua spargunt in rhe-
ti ⁊ in secundina: ⁊ illa que penetrat vel que puenit ad
diaphragma: ⁊ illa que ad epar cum suis penetrat ra-
mis: ⁊ illa que ad stomachū ⁊ epar ⁊ ad splenem ⁊ inte-
stina venit: ⁊ ille que de myrach vētris descēdūt ⁊ ve-
ne que sunt in osse albauim solimō. Lūqz arteria ve-
ne associatur nō pulsatili super dorsum equitat arte-
ria sup venā nō pulsatilem: ppter ea vt ignobilis am-
borum sit deferēs nobil⁹. In mēbris autē manifestis
arteria sub vena nō pulsatili submergit: ideo vt sit ma-
gis cooperta ⁊ magis tecta: ⁊ sit vena nō pulsatilis si-
cut clipeus ei. Arterie autēz nō fuerūt venis associate
nisi ppter duas res. Vna est vt vene pāniculis ligent
qui sunt cooperiētes arterias ⁊ qescant vene in villis
mēbroz inter que vadūt. Et altera est vt vnaqueqz il-
laz alterā ibibat. Cōpletus est sūmo de arterijs.

Sūma Quinta de venis que quinqz ptingit capla.
De modo venarum nō pulsatiliū. Cap. p^m.

Unum aut venaz quietarūz origo est ab
epate. Et qd in primis ab epate oritur sunt
due vene. Vna a pte ipsius pēana orit: cui-
us maius est iuuamētum in attrabēdo ad
epar nutrimentū ⁊ vocat porta. Et altera
orit a pte eius gibbosa: cui⁹ est iuuamētū nutrimentūz
ab epate mēbris deferre: ⁊ vocat ventrem habens.

De anathomia vene que vocatur porta. Cap. 2^m.

Aciplemus vene que porta vocat anatho-
mā. Et dicemus qz porte extremas q i epa-
tis sūmergit vētriculis in primis in qnqz di-
uidit ptes ⁊ ramos a se emittit donec ad gib-
bosas epatis puenit extremates ex qb⁹ vna vena ad
fel rēdit. Et isti qdē rami sunt sic arboris radices que
ad fundū originis ipsaz vadūt. Extremas vō q eius
concauitatem sequit cū ab epate egredit in octo diui-
dit ptes: quaz due sūt pte ⁊ sex sunt maiores. Et vna
quidē ex duab⁹ minorib⁹ cū parte intestini cōtinuat qd
duodensī vocat ad hoc vt ab eo nutrimentū attrahat:
⁊ ab eo ē laz diuisi fuerunt rami q separati fuerunt in
corpore qd vocat encharas. Et pō secūda in inferiori

bus diuidit stomachi apud portanariū qd est os sto-
machi inferius ideo vt nutrimentū trahat. Vna at sex
remanētū ad ptes stōchi latam tēdit ad ipsi⁹ superficies
manifestā nutrimentū. Occultū nōqz stōchi primū nutri-
mentū qd est in ipso tāgit ⁊ ex eo per tactūz nutrit. Et
pars scda ad pte peruenit splenis ad splenē nutrimentūz
a qua anteqz ad splenē nutrimentū pueniat separant ra-
mi q corpus qd encharas vocat ex clarioze ei⁹ pte qd
in ipso penetrat ad splenem nutrit: deinde puenit ad
splenē ⁊ ex ipsa cuz eo pūna reuertit ramus magn⁹ q
in latus stōchi sinistrū ad ipsi⁹ nutrimentūz partit. Et cū
illud qd ex ipsa penetrat in splenē in medio ponit ascē-
dit ex ea ps ⁊ descēdit ex ea ps. Et ex ascēdēte quidēz
spargit ramus in medietate stōchi supioze ad nutrien-
dū ipsaz: ⁊ altera ps in splene ad ipsi⁹ nutrimentū. Et pō
altera egredit donec ad stōchi puenit gibbositate: de-
inde in duas partit ptes: vna ps in manifesto sinistri
stōchi spargit: ⁊ altera ad os stomachi sūmergit ad su-
perfluitatē pōticā acetosam cholere nigre ibi pūciens
dā que cū supfluitatibus egredit: ⁊ os stomachi tūilli-
cat tūillicatione desiderij excitatē ⁊ iam ipsaz ante no-
minauimus. Pars vō ex ea descēdens in duas ēt di-
uidit ptes: vnus quaz rami in inferiori splenis mediet-
ate diuidit ad ipsi⁹ nutrimentū: ⁊ altera ad rheticulūz
vadit ⁊ in ipso ad ipsi⁹ nutrimentū. Et pars tertia ex sex
primis ad lat⁹ vadit sinistrūz ⁊ in oibus vjs venaz q
in circuitu recti cōsistunt intestini spargit ad suggēdū
illud qd ex reliquijs nutrimentū est in stercore. Et pars
quarta ex sex ad modū capilloz separat ex qb⁹ sunt q
in manifesto dextri gibbositas stōchi oppositi pti que
in sinistro ad partē splenis ad euz venit spargunt: ⁊ ex
eis sunt que a dextra rheticuli pte vadūt: ⁊ in ipso spar-
gantur oppositi pti q ad ipsi⁹ a pte sinistra venit ex ra-
mis vene splenetice. Quinta vō ex sex in gedeguil spar-
git qui sūt in circuitu intestini colon ad nutrimentū ex
eo sumēdū. Et sexta est sic hec ⁊ ipsius plm in circuitu
ieiuni spargit: ⁊ qd remanet in circuitu tunicaz minu-
taz ⁊ cū monoculo pūnat ⁊ trahit nutrimentum.

**De anathomia vene habentis ventrem ⁊ eius quod
ex ea ascendit. Cap. 3^m.**

Ad vētrem hūitis radix in primis in ipsomet
epate spargit in ptes que sunt sic capilli ad at-
trabēdū nutrimentū a pti⁹ porte que ē sicut
capilli partit. Partes vō vētrē habētis a
gibbositate epas ad ipsi⁹ vētrē sunt veniētes. Et rami
qdem porte sunt veniētes a cōcauitate epatis: ad cui⁹
vētrē postea ei⁹ stipes apd epas eleuat gibbositates: ⁊
in duas diuidit ptes vnā ascēdētē ⁊ alterā descēdētē.
S; ascēdēs ex ea rāpit diaphragma ⁊ penetrat in ipsi⁹:
⁊ duas in diaphragmate dimittit venas q in ipso spar-
gant ⁊ dant ei nutrimentū: deinde capsule cordis oppo-
nitur cui multos trāsmittit ramos qui ad modū capil-
lorum diuiduntur ⁊ eā nutriunt. Et postea in duas di-
uiditur partes: quaz vna que est magna puenit ad cor
⁊ in ipsi⁹ penetrat apud dextā cordis aurez. Et hec q
de; vena venis cordis maior existit: ⁊ nō est hec vena
alijs venis maior: nisi propterea q alie vene sunt ad

aerē attrahēdum: et hoc est ad nutriendū: hū nutrimentū grossius est aerē: oportuit igitur ut eius penetratio eēt amplior: et illud in quo stat eēt maius. Et huic quidem cum cor igreditur tres creantur pāniculi quorum fissure sunt ab exteriorib⁹ ad interiora: ppea ut cor attrahat cū trahitur ab eis nutrimentum: et postea nō reuertatur cum dilatabit. Et bi qdem pāniculi oibus alijs pāniculis duriores sunt. Nec autēz vena in opposito corādis apud extēsiōē eius tres dimittit venas: quarum vna ab ea ad pulmōē vadit apud arteriarum originē nascens iuxta sinistram: et in vētriculo dextro ad pulmōē reflectitur. Et ipsa qdem iā creata fuit: duas sicut arteria habens tunicas: et ideo eā arteriales vocāt venam. Primum autem iuamētum in hoc existit ut sit illud qd ab ea refudat sanguis in ultimo subtilis pulmōis sube similis parum: qm̄ pax est ex quo sanguis hic a corde exiit: neq; in eo talis existit digestio qualis est eius qui ad arteriam effundit venales. Et scdm̄ existit iuamētum ut in ea sanguis multum digeratur. Scda vō ex his tribus partib⁹ in circuitu cordis resoluitur: postea in interioribus ipsi⁹ igreditur ad ipsum nutriendum. Et hoc qdem est cū fere vena vētrem habēs venit ut submergat apud aurē dextrā intrās ad cor: hū pars tertia in oibus pprie ad partē declinat sinistrā: deinde vadit ad qntaz spōdiliū pectoris: et super eā accubitat: et in octo costis inferioribus spargit et in eo qd ipsas sequit ex musculis et alijs corporib⁹. Ex ea vō ex hūte ventrem que post tres penetrat partes cū pte pertransit cordis ascendendo sparguntur in supremo pāniculi pectus per mediūz partientis et in supmo capillare et in carne nexa que mox vocatur partes capillares: postea apud furculē pproinquitatem duo ab ea separantur rami: quoz ambo ad partem furculē trāsfusi incedūt: et quātūcūq; plus vadunt adinuicem elōgant et fit vniūsq; ramus ex eis duo rami. vnus in vnoq; latere descendēs sup extremitatē thoracis a dextra et sinistra donec ad epiglōtīm perueniūt: et in suis itinēribus ramos dimittūt q in musculis spargūtur qui iter costas existūt quoz officia venarū obuiāt officijs q in ipsis penetrāt: et egreditur inde collectio ad musculū pectoris extrinsecus. Lūq; ad epiglōtale perueniunt egrediūt ab eis posteri⁹ et exteri⁹ collectio ad musculos cōculcatos spatulam mouētes et spargūtur in eis: et alia collectio sub musculis rectis descendit ex qua in eis spargūtur partes: quarūz extremitates cū partib⁹ ascendētib⁹ continuantur vene albaniz alio quā mō nō minabib⁹. Secūdi autem vniūscuiusq; eoz et est par vniūsq; duozū impariūz quinq; dimittit ramos. Vnus ex eis in pectore spargit et quatuor supiores nutrit costas. Et alter ramus nutrit spatulaz locū. Et alter ramus ad musculos submersos vadit qui sūt i collo ad nutriendū eos. Et alter ramus penetrat in foraminibus sex spōdiliūz superioz que sunt in collo: et inde ad caput trāsīt. Et alter ramus magnus q illis existit oibus maior ad ascellā ab vnoquoq; vadit latere: et in quatuor diuidit ramos. Primum in musculis q sup thoracē spargit: et ipsi qdē sūt ex illis q spatule iūcturā

mouent. Et scda in carne laxa et in pāniculis q sunt in ascella. Et tertius eoz descendit iccedēs in supremo pectoris ad myrach. Et qrtus oib⁹ illis est maior et i tres diuidit ptes. Vna ps spargit in musculo q in pcamitate existit spatule. Et altera ps in musculo magno q est in ascella. Et tertia est maior ipse oib⁹ sup adiutorūz tēdēs ad man⁹: et ipsa ē que ascellata vocat. Et illd qd ex ramis remanet primis quoz vni ex iparib⁹ in multas ptiū fuerat ptes ad pte colli ascendit: et anq; multum ascendat in duas diuidit ptes: vna est guidez manifesta: et altera est guidez sbermerfa. Et guidez qdē manifesta ilico cū a furcula ascendit in duas diuidit ptes: quaz vna ilico cū sepa ad anteriora et descendit: et postea ascendit et reuoluit sup furculaz: deinde eleuat et manifesta ascendit super collū donec ad primā partē puenit et miscet cum ea: et fit ex eis guidez manifesta que est scita. Tertiū autēz cūz ea miscet sepan ab ea due partes: quaz vna ad latitudinē tendit: deinde sibi apud furculā duaz obulationū obuiant in loco pundo. Et secūda in collo manifesta trāsfuerat et duo eius imparia nō post sibi obuiāt. Et ex istis qdē duob⁹ iparib⁹ rami separant araneales q sensui nō subiacent. Ex ista autēz ramoz isti scda par ppe tres vene iā separate fuerūt sensu pcepte quātitatē hites: h alie sūt nō pcepte sensu. Vna vō hūz vena sup spatulā extēditur et ipsa est que vocat spatularis ex qua est cephalica. Et due ad duo isti spatularis latera ipsaz vq; ad caput spatule sūt comitantes: vna vō eaz ibi torquet ut serpens et nō ptransit eā: imo ibi spargit: h secunda anterior eaz eā ptransit ad caput adiutorij et ibi spargit: spatularis quoz eas ambas ptransit ad vltimū qd est in manu et hec est. Guidez at manifesta postq; ei⁹ duo imparia miscēt in duas diuidit ptes: quarūz vna occultat et separant ex ea rami pui: et in mandibula spargūtur superiores: et alij rami multū maiores isti in mandibula inferiorē spargunt. Ramoz autēz duoz modoz ptes in circuitu ligue spargunt et in manifesto partūz musculoz q sunt ibi positi: et pars altera manifestat in locis qui sequunt caput et aurē spargit. Guidez vō sbermerfa comitat mery et ascendit cū eo directe et i suo itinēre dimittit ramos qui miscēt cūz ramis q a guidez manifesta veniūt: et oēs in mery et in epiglōtī et in oib⁹ partib⁹ musculoz pundoz spargunt et penetrat extremū ei⁹ ad finē dozein laude: et spargunt illic rami a dextra q in membris spargunt que sūt iter spōdilem primā et secūdā et inde vadit vena capillaris apud iuncturā que est inter caput et collūz a qua rami separant qui ad pāniculū veniunt qui est cooperies craneū et veniunt ad locum vbi duo emigranea sibi obuiant et submergunt ibi in craneo. Qd autē post harum venaz transmissiōē remanet ad cranei vētrē penetrat in finē adozem laude: et inde spargitur ramus in duob⁹ cerebri pāniculis ad nutriendū eos et ad ligādū pāniculū duz cūz eo qd est in ipsius circuitu et supra ipsz: postea egredit ad exteriora et pāniculū qui cooperit craneū nutrit: deinde a pāniculo subtili ad cerebrū descendit

scendit et in ipso dispargit sicut arterie disparguntur: quod omnes paniculi grossi replicatio stringit et eas ad locum amplum qui platea vocatur defert in quem sanguis funditur et congregatur: deinde ab eo separatur iter duas replicationes et vocatur torcular. Istis quoque ramis cum ventriculo medio propinquum sunt et necesse est ut magne fiant vene et ex torculari surgant et ex suis vasis que ab eo separantur deinde a ventriculo medio ad duos anteriores ventriculos tendunt et arterijs ad locum illi ascendentes obstant et teritur paniculus qui recte vocatur secundarius.

De anathomia venarum manuum.

Cap. 4^m.

Rimus autem quod ex spatulari dividitur vena que est cephalica cum in rectitudine sistit adiutorij et in cute et per musculorum spargitur manifestas postea iuxta cubiti iuncturam in tres dividitur partes: quarum una est brachij funis que super manifestum superioris foricis extenditur: deinde ad sylvestrem inclinatur et ad foricis inferioris gibbositate declinat et in eo quod in inferioribus partibus rasete sylvestribus est spargitur. Secunda autem ad cubiti flexionem tendit in manifesto asceid et ramo ascellaris commisceatur et fit inde vena nigra. Tertia autem submergitur et in profundum est cum ramo etiam ascellaris misceatur. Ex ascellari vero in primis cum oritur procedit ramus qui in adiutorio submergitur et in musculis qui sunt ibi sparguntur et ibi finitur excepto uno eorum qui pervenit ad asceid. Quod ascellaris circa cubiti pervenit iuncturam in duas dividitur partes: quarum una submergitur et ramo cephalice continuatur qui per profundum cum quo parumper icedit: sed postea ab eo separatur et declinat una eorum ad domesticum donec ad articulare et annulare pervenit et ad medium medij et per elevatur et in partibus manus extrinsecus que tangunt os dividitur. Secunda autem partium ascellaris apud asceid in quatuor partes ramos: quarum unus in inferioribus asceid dividitur et ad rasetam tendit. Et secundus dividitur supra divisiones primi cuius divisiones sunt sicut illius divisiones. Et tertius sicut dividitur in medio asceid. Quartus vero est maior eorum et ipse est ille qui manifestatur et elevatur a quo procedit ramus qui ad unum cephalice pervenit ramum et fit ex eis vena nigra cuius residuum est basilica que est occultatur et submergitur alia vice. Vena autem nigra a domestico incipit et supra superius foricis elevatur: deinde ad sylvestrem pervenit et in duas ad laudem gracie similitudinem dividitur partes: quarum superior ad extremum superioris foricis tendit et vadit ad rasetam et in pollicis dorso spargitur iter ipsum et indicem et in indice. Pars autem eius inferior ad extremum foricis inferioris vadit: et in tres dividitur ramos: quorum unus ramus ad locum tendit qui est iter medij et indicem et ramo qui ad indicem a superiore perficitur parte continuatur et fit inde vena una. Ramus vero ipsius secundus et ipse est scilicet procedit et inter medij et annulare dividitur. Et tertius postea coniunguntur et in digitis sparguntur.

De anathomia vene ventrem habentis descendens.

Cap. 5^m.

Al quidem coplevimus sermonem de parte ventrem habentis ascendente que est duarum partium ipsius minor. Et parte vero descendente primam quod dividitur illico cum oritur ab epate antequam

supra dorsum appodice est rami capillares qui ad fascias dextri renis vadunt et sparguntur in eis et in eo quod circa eas existit de interioribus ad nutriendum ea. Postea procedunt ab ea due magne vene que emulgentes vocantur et ad renes vadunt ad sanguinis aquositate colandam. Ren enim non trahit nisi nutrimentum sui quod est sanguinis aquositas. Et sinistra autem venarum emulgentium due procedunt vene que ad sinistram masculorum et feminarum testiculum vadunt secundum modum quem in arterijs diximus: non enim alteratur in hoc neque in hoc quod post dividuntur due vene que ad duos incedunt testiculos. Et illa que ad sinistram tendit semper a sinistra barum duarum accipit ramum: et fortasse in aliquibus tota eius origo erit inde. Illa vero que ad dextram tendit raro a dextra istarum duarum emulgentium accipit ramum: imo sepe non ei commisceatur neque in eo alteratur quod a rene pervenit ad testiculos et in foramine in quo sperma digeritur et albificatur cum prius esset rubescens propter multitudinem tortuositatum suarum venarum et revolutionum suarum et quod ad eas etiam pervenit a corde. Et huius modi quidem vene plurimum in virga et in collo matricis finit quemadmodum in arterijs declaravimus. Postquam vero due emulgentes et earum rami nascuntur ventrem habens e vicino supra dorsum appodice descendere incipit: a qua coram omni spondili separatur ramus et in ea egreditur et sparguntur et in musculis qui apud eas sunt positi et vene separantur que ad duo tendunt illa et ad ventris musculos vadunt. Postea vene que per foramina spondilium ingrediuntur ad nucham que cum ad extremum pervenit spondilium in duas dividuntur partes: quarum una ad dextram et altera tendit ad sinistram: et unaqueque ipsarum ad unam tendit coram. Ab unaqueque tamen earum antequam ad coram perveniat decem separantur tunice: quarum una ad duos tendit renes. Secunde vero earum partes subtiles sunt et capillares que ad inferiora partium syphac tendunt. Tertia autem in musculis spargitur qui sunt in ano et in manifesto ex albanum. Quinta vero ad collum matricis mulierum vadit et in ipso spargitur et in eo quod ei continuatur et ad vesicam tendit: sed illa que ad vesicam vadit in duas dividitur partes: quarum una in vesica spargitur et altera ad ipsius tendit collum: et hec quidem pars in viris est valde magna propter virgam: sed in mulieribus est parva. Sexta vero ad musculos super os femoris positos vadit. Et septima ad musculos tendit qui in rectitudine corporis super ventrem sunt positi: et hec quidem vene cum extremitatibus venarum perveniunt quas in pectore diximus ad myrach ventris descendere: et ex barum quidem venarum radice egrediuntur in mulieribus vene que ad matricem tendunt: et a duobus quidem lateribus venarum que ad matricem tendunt dividuntur vene que ad mamillas tendunt per quas mamille matrici associantur. Octava vero ad viros et feminarum receptaculum vadit. Et nona quidem pervenit ad musculos eius quod coram est oculum et spargitur in eis. Decima vero a parte emulgentis manifesta veniens ad duo tendit illa et cum extremitatibus venarum descendendum continuatur et precipue eis que a parte mamillarum descendunt et fit ex eis pars magna que ad narium musculos vadit. Quod vero ex istis remanet

Gentilis

net ad corā tendit vt pueniūt rami quoz vnus in mu-
sculis diuidit q supra aſcedētē corē pte pſiſtūt: 7 ali⁹
in muſculis ei⁹ qd in corā iſerius eſt 7 in ipſi⁹ domeſti
co pſunde 7 ali⁹ multi rami in corē pſundo ſpargunt.
Qd aut poſt hoc totū rēmanet poſtqz poplitis iſctu
rā parū coopit in tres diuidit ptes: qñ ſylueſtris ſup
cānā extēdit minozē vſqz ad calcanei iuncturā. Et ipſa
ſarū media in flexione poplitis extēdit deſcēdēs 7 in
lacertis occulti cruris facit deſcēdē ramos 7 in duas
diuidit ptes: qñ vna occultat in eo qd in iſterioze cru-
ris pte exiſtit. Altera vadit int duas cānas extēlas ad
āteriozē pedis 7 ramo ſylueſtri miſceſt quē noiaulm⁹.
Tertia ſo 7 ipſa ē domeſtica ad locū cruris venoſum
declinat 7 extēdit 7 ad chaab ad extremitatē cāne ma-
lozis gibboſaz 7 ad pedis domeſticū deſcēdit 7 ipſa qd
de ē ſaphena. Iſte ſo tres ſacte fuerūt qñoz: qñ due
ſylueſtres ad pedē veniūt a pte cāne minozis. Et duaz
domeſticaz vna ſupra pedē icēdit 7 in ſupremo ei⁹ a
pte minimi ſpargit. Scda ſo ē illa q cū domeſtico ra-
mo ſylueſtris miſceſt pte quā noiaulm⁹. Et ſpargunt
ambo in pti⁹ iſeriozib⁹. Iſti qdē ſūt venarū numeri.
Et iā qdē mēbroz pſimiliū hñtiſ ptes anatōmīā cō-
pleuim⁹. Lōpoſitaz ſo iſtrumētaliū cuiuſqz anatō-
miā noiabim⁹ in dictiōe que eoz diſpōnes 7 medica-
mēta cōprebēdit. Aſc de virtutib⁹ log icipiamus.

C Doctrina ſecta cuius eſt ſumma vna 7 vnū caplm.

C Summa eſt de virtutib⁹ cuius ſex ſunt capla.

C Sime que eſt doctrine ſecte que eſt dictiōis pme qd
eſt de generib⁹ virtutū ſm ſermonē vlem. Cap. p. m.

Virtutū 7 opōnū adinuicēz alie ex alijs co-
gnoscunt. Ois enī virtus opationis exiſtit
inītiū neqz aliq opatio puenit niſi ex virtu-
te. Ideoz vtrūqz in vno poſuim⁹ caplo.

C Poſt ſciam de mēbris eſt ſcīa de virtutibus. Et pmo pbat q in
vno caplo dē eſſe ſcīa de virtutib⁹ 7 operationib⁹. Scdo pſequit.
2. ibi (Virtutū.) pmo arguit ſic. virtutes 7 operationes adinu-
icem cognoscunt: q in vno caplo debet tradi eoz ſcīa. probat aīſ
ibi (Omnis enī.) q: que ſe habēt ſicut cauſa 7 effectus adinuicem
cognoscunt: ſed virtus 7 operatio ita ſunt: q virtus eſt principiū
opationis 7 operatio pcedit ex virtute. pmo q ponit aīſ. 2.
pbat illud. 3. ponit cōcluſionē. 2. ibi (Omnis enī.) 3. ibi (Ideoz.)
7 per hoc dat intelligere q in caplo eodē opz loqui de ſpiritibus
vt apparuit ſupra de ſubtis medicine. **C** Conſiderandū pmo q
virtus 7 potētia idē eſt: 7 iō ſicut dicimus virtus aīe: ita poſſum⁹
dicere virtus medicine 7 potētia medicine. **C** Conſiderandū 2. q
excluſa potētia que eſt virtus materie prime: virtus ſiue potē-
tia in entib⁹ naturalib⁹ ſumit quatuor modis. Vno modo pmo
pro primis qualitibus: vnde Auicē. ſupra cap. de cōplexionib⁹
dicit virtutes prime que ſunt in elementis ſunt quatuor. Scdo mō
ſumit pro forma ſpecifica vt apparet caplo de eo qd comedis et
bibis. cum dicit: ſicut in magnete eſt virtus attractiua. Tercio mō
ſumit pro potentia in nobis acqſita ex actib⁹ frequētatis ſicut di-
cit cōmuniter virtus moralis. Quarto mō ſumit virtus pro potē-
tia aīe: 7 hoc mō ſumit hic. **C** Conſiderandū 3. q ſic diſtīnūt vir-
tutem. virtus eſt principiū operandi opera aīe corporalis actiue
vel paſſiue. dicit aut corporalis ad diſtēntiā intellectiue de qua
medicus nō pſiderat. dicit actiue ppter virtutes que ſunt princi-
piū agendi ſicut nutritiua 7 motiua volūtariē. dicit paſſiua ppter
virtutes que ſunt principiū paſſiue operationis ſicut virtutes co-
gnitiue. **C** haly ſo in thegmi tract. 2. cōmē. 26. dicit q virtus eſt
quedā cā efficiens. **C** Quinto hic qdam dubitant an hoz cognitio
adinuicē ſit circularis: 7 nos hic dimittimus. **C** Sexto pſiderādūz
(Omnis enī virtus.) pōt dupliciter exponi. pmo generaliter de
quacūqz virtute 7 eſt ſermo verus. alio mō q oīs virtus. ſ. aīe 7
eſt etiā verū. Neqz aliq operatio 2c. ſ. aīa vt aīatum eſt puenit
niſi ex virtute. potentia aīe: aliter enim nō eſſet operatio aīa.

Super primo

C Conſiderandū ſepimo (In vno caplo.) q in quocūqz caplo tra-
ctat de virtute: in eo opz q tractet de operatione 7 econtra: ſiue
caplm ſit tota ſūma ſiue ſpāle caplm. aliqñ tñ tractat in aliq cap-
tulo de virtute ſicut de ſcībili inueniendo ſiue inueſtigado 7 ſcien-
do per operationē 7 eſt ſcīetia acqſita per demſtrationē: aliqñ vō
tractat de operatione ſcībili per virtutē 7 eſt ſcīa ppter quid.

C Dubitat vtrū iſte virtutes ſiue potētie aīe diſſerāt ab aīa. Videlicet
q ſic: q potētie diſſerūt iter ſe vt vīſua ab auditua: q diſſerūt a
tertio. ſ. ab aīa. Ite potētia eſt in pōcamēto qñtatis 7 aīa in pō-
camēto ſube. **C** In 2. iuz: q ignis calcfacit ſua qñtate 7 nulla alia
potētia addita: q aīa faciet ſuas opationes ſcīpſa 7 ſuo organo.
C Dm omiſſis alioz ſentētijs q potētia aīe nil eſt pter aīam 7
deblitas qñtates organi. Rō qz bis pncipijs pōt fieri operatio: q
nō regit alia res. aīſ p per ſimile in nālib⁹: ignis enī pōt pdu-
cere ignē ſuo calore 7 ſua forma 7 nō regit alia res. appet ē per
ſimile in arte: ars enī que eſt in artifice mediāte volābra. pducit
archā 7 nō regit alia potētia. **C** Ad 2. iuz dōm q potētie aīe in eē
aīe ſunt vñ vt appet ſupra in qōne de virtute inata: ſed diuerſi-
tas accidētū eſt q hñt diuerſe opationes ſicut ferrū p pte planā
polita eſt ſpeculare 7 per pte acutā eſt iſcīuū qñtis tonū ſit vñ
pñuū. **C** Ad ſcdam dōm q potētia nō eſt qñtatis diſtincta ab eo
qd pōt ſicut intelligit q cōmētatoz. 2. de aīa cōmē. 11. aut. 4. 8.
7. 7. pñſi. cōmē. 20. auctē Alexā. ſed dicit qualitas denoiatiue.

C Virtutū aut gñā 7 operationū ex eis pueniētū apō
medicos ſunt tria. Que ſunt: genus virtutūz vitaliū: 7
genus virtutū naturaliū: 7 genus virtutū aīaliū.

C hic exēplificat 7 pmo de virtutib⁹ vt ex opationib⁹ cognoscū-
tur: 7 ex alijs que ducūt nos in cognitionē. ptes de opationib⁹ vt
ex virtutib⁹ cognoscunt. 2. ibi (dicemus q operationū.) pma
in duas. pmo determinat de virtutibus in gñali. ſcdō in ſpāli. 2.
ibi (Virtutū ſo.) pma in duas. pmo ponit diuiſionē virtutū 7
operationū. ſcdō declarat. 2. ibi (Et multis quidē.) **C** Conſideran-
dūz apud medicos q apud pōs potētie aīe ſiue virtutes. ſ. vege-
ratiua ſenſitiua appetitiua ſm locū motiua 7 intellectiua. ſenſiti-
ua aut potētiā 7 appetitiuā 7 motiua ſm locū cōprehendit ſub
hoc vocabulo potētia ſiue virtus aīalis. nālem aut vocat vege-
ratiuā: ergo ponit vñ genus virtutis qd nō ponit pbs. ſ. vitale
de qua apparebit q eſt quedā naturalis virtus. **C** Conſiderandū
ſcdō q iſta dicunt genera pma via predicationis: q nulla in no-
bis eſt virtus de qua nō predicetur altera hoz generum. dicunt
etiā pma: qz habent pma ſubiecta. ſ. mēbra principalia.

C Et multis quidem philoſophozum 7 medicis omni-
bus 7 pcepitue Sal. videtur q vnaqueqz virtutum
membrum principale habet quod eius exiſtit minera
7 a quo eius procedunt operationes.

C pmo exēplificat de eis ſm ſuam medicoz. Scdo ſm ſuam
phoz. Tercio cōparat inter ſuaz medicoz 7 phoz. Quarto oſtē-
dit qd medicus de hoc bz tenere. 2. ibi (Vidē.) 3. ibi (p̄terea cū
pſiderauit.) 4. ibi (Medico aut.) pma in duas. pmo pmitit q
vnaqueqz harū virtutūz bz ſuam ſedem. ſcdō declarat vnaqueqz
illarū ſedem 7 operationis. 2. ibi (Et vidē.) **C** Conſiderandū q
oēs p̄cordant Sal. 7 Plato diuiſiſſe virtutes ſm principalia mem-
bra: ſed que virtus ſit in vnoquozqz nō p̄cordant. nā pmo de aīa
cōmē. 7. 2. 90. ponit q Plato poſuit intellectiua in cerebro deſide-
ratiua in corde nāle in epate: ſed tertio de interiorib⁹. 4. cap. po-
nit regitiuā. i. imaginatiuā cogitatiuā 7 memoriuā in cerebro 7
audaciaz ſiue iracundiā in corde: 7 deſideratiuā in epate. In libro
ſo de virtutib⁹ diſpenſantib⁹ noſtrū corp⁹ 7. 9. terapē. cap. 10. po-
nit virtutē 7 obitica. i. aīale in cerebro: ſpiritualē ſiue vitale in cor-
de: 7 naturalē in epate. **C** Conſiderandū ſcdō q Plato 7 Sal. per
virtutes tres intelligūt tres aīas ſpecie ſiue genere diſtēntes: ſi
enī per virtutes intelligēt modos cōplexionū 7 ſubſtātiarū 7 ſi-
gurarū mēbroz nō diſcordarēt ab Ariſto. 7 iō dixit q eius exiſtit
minera qñtū ad actū ſubalē 7 a quo eius pcedūt opationes: qñtū
ad illas dixit minera: in quātū illa virtus pncipiat alijs ſicut. v. g.
nutritiua eſt in epate ſicut minera: qz oībus alijs mēbris ab epa-
te ſunt. 7 dixit. pcedūt opationes qñtū ad opōnes que ſunt illius
principales vt epatis eſt ſignificatio vel factio ſpiritus nālis.

C Et videtur eis q virtutis animalis ſedes ſit cerebrū
7 ipſus ab eo pueniāt operationes. Et q virtus na-
turalis duas bz ſpēs. Et vna ſpecies eſt cui⁹ ſinis eſt
cuſtodire indiuiduum 7 pſeruare ipſum que miniſtrat
in re nutrimentū quouſqz ad finē creſcentie eius nutriat

corp^o. Et hui⁹ qdē spēi sedes et operationū ipsius p^occellus est epar. Altera sō species est cui⁹ finis est speciem conservareque est ministrans in re generationis et separat ex humorib⁹ corporis spermatis substantiā deinde ipsū informat sui creatoris pcepto. Et hui⁹ quidē speciei habitatio et operationū ipsius puen-
tus sunt testiculi. Vitalis sō virtus est illa que spirit⁹ esse conservat qui sensus et motus vehiculum pstitit et ipsū reddit aptum ad eorum impressiones recipien-
das cum ad cerebrū pervenit et facit ipsū potentem dandi vitā vbiq⁹ expandit. Et hui⁹ quidem virtu-
tis sedes et operationis ipsius processus est cor.

Primo declarat virtutē aialē p^odicto mō. 2° nālē. 3° vitālē: par-
tes patēt. In p^o pte cadit qd an cerebrū sit p^o virtutis aialis et
dirim⁹ sup. Considerādū circa scōz partē. In re nutrimentū. qd
iste modus loquendi hui⁹ sig⁹ oē qd ad nutritionē requir⁹ de at-
tractionē retētiōe digōne et expulsiōne et actib⁹ nutritiue. Considerā-
dū 2°. Ut qd ad finē crescētiē. qd h⁹ tota vitā sit act⁹ nutritiue tū
pfect⁹ act⁹ est vlt⁹ ad finē augmēti post h⁹ ē perfect⁹. Considerā-
dū 3°. qd facit sup⁹ dirim⁹ cerebrū est p^o aialis virtutis: qd de spū
vitali facit aialē et aialis simul cū vitali est p^o sensus et mot⁹ di-
tracti in oib⁹ mēbris sicut suo mō epar est p^o virtutis nālē vt
apparebit ca. de virtute vitali. Considerādū qd ista pōt cupit ex-
poni cū dicit⁹ Altera est. Primo qd tāgāt duas virtutes gñatiuas.
Una que gñat spmā in viris et mulierib⁹: et hāc tāgāt cū dicit⁹ sepa-
rat subam spermatis: et istius virtutis sūm sunt testiculi apd me-
dicos. Alia hūc gñatū tāgāt que fundat in spermate gñante: et
ista est que in infir⁹ gñat fetū: et hāc tāgāt cū dicit⁹ deide isozmat
ipm. sicut pcepto sui creatoris. hoc dicit⁹ qd virtutes que sunt in
spmate sūt valde mirabiles et diuine vt Lōmetator 7° mēta. cōmē.
3° Alia mō pōt exponi qd tāgāt solū virtutē testiculoz gñatiuā sper-
matis: spermā. n. apd medicos sūū ē in testiculis recipit vt Baf.
p. li. de spmate ca. 5. dicit sui creatoris pcepto: qd diuini qd est qd
testiculi dēt tāā virtutē mae sanguine qua transmittant.

Dubitāt vtr⁹ testiculi per virtutē gñatiuā separent subam spmā
ab humorib⁹. Videl⁹ qd nō rōne Antony: qd agēs et paties debet ēē
appozimata: sed testiculi nō sunt appozimati humorib⁹ corpis.
Ampli⁹ separent est act⁹ discretiue virtutis et nō gñatiue. In
p^o hui⁹ bic. In Antio. dicit multa puerilia et credo recolligētis de-
fectu. Primo dicit qd spermā gñat ad cē mae eius qd est sanguis
separat ab humorib⁹ virtutē regitiua que est in corde. Rō qd cui⁹
est p^ouare idiuuū ei⁹ est separare supflūū. Scō dicit qd hoc
fit virtutē mēbroz expellētū et attrahētū. Tercio qd spermā
gñat ad esse formale separat a testiculis. Rō qd testiculi dant sibi
cōplexiōnē p qua deseruit spermā virtuti gñatiue. et signū qd dāt
sibi albedinē. Scō qd virtutē nutritiua h⁹ p obto sanguine: g ge-
neratiua hēbit aliud et illud est spermā. Tercio qd spmā pus gñat
spmatica mēbra: g fit a mēbro spmatico: et talia sunt vasa spma-
tica. Quarto qd eiusdē virtutis et deseruiētis est dispoñere mām
et introducere formā. cū igit virtus cordis det formā: g deseruien-
tes sicut sunt testiculi apparabunt dādo cōplexiōnē que est instru-
mētū isozmatiue. Lōtra p^o mū similiter pōt pbari qd sepatio fe-
cis ab istino recto vel monculo fit a virtutē regitiua. Ampli⁹
ista virt⁹ regitiua vt in fine sūme de vtutib⁹ ostendit⁹ nihil ēē nisi
ipse vtutes ordinat adinuicē. Lōtra 2° ēē formale spermatis
esse pte per virtutē isozmatiua que est in suo spū: sed talē dat cor
apud Antony et nō testiculi: g spermā formāl⁹ nō separat a testi-
culis. Credo aut⁹ Antio. voluisse qd testiculi dēt spmati aliq⁹ qūta
tem que seruit virtuti quā cor nō dedit spmati: sed rōnes sue sunt
viles in b. Prima enī rō h⁹ dicat verū qd dealbāt: nō rā declarat h⁹
qd esse formale p^ouū recipiat. Scō rō nō pcludit. nā vnamet
mā paties yltimē a nutritiua fit mēbrū et eadē paties alia passiōe
fit spmā. Tercia rō nō plus pbat de testiculis qd de ossib⁹. Quar-
ta rō nō pbat: qd aduerfari⁹ dicit qd seruiciū testiculoz respēū
cordis est deferre. Bis g omittis dicam⁹ qd hui⁹ log⁹ hic h⁹ me-
dicos qd dicit⁹ qd virtutē gñatiua spermatis potētis gñare tale al-
terū qle ipm actiue vel passiue est in testiculis viroz et mulieruz.
hoc aut⁹ qd est gñare spermā cōpōle dupli⁹ opōne. Una est sepa-
ratio alicui⁹ p^ois sanguis a sanguine cōmuni. p toto vt est sanguis
in venis et arterijs magnis qui sanguis est mā spermatis. et hanc
separatiōē faciūt testiculi per virtutē attractiua que est in sper-
maticis vasis ortis a vena magna et arteria: lyvas finistrū quantū
ad ramū vne oziaf ab emulgete. Et sic solū p^o argumentū: qd

testiculi appozimant sanguini corporis mediantibus illis vasis.
Solut⁹ ē 2°. qd talis separatio fit per expulsiuā virtutē supioz
mēbroz et attractiua testiculoz et vafoz in illū sanguinē separatiū
ab alio sanguine per quā actionē qd erat pus sanguis mō est sper-
ma: et est simile de hoc sicut si dicerem⁹ de nutritiua mēbroz qd
ei⁹ sepatio est separare sanguinē. i. attrahere ad vniūq⁹ mēbro-
rū: deide isozmare illū. i. dare illi formā mēbroz. Sed tu dices
bene apparet quō apud medicos testiculi sunt minera et p^o ge-
neratiue virtutis: qdāt spmati formā cōmē per quā gñat: sed nō
appet apd opi. mēa hic qd tenēs qd spmā gñat ad ptes spirituosas
gñatiuas venit a trib⁹ pncipalib⁹ mēbris nō pnt agere nisi acgrāt
qdā cōplexiōne a testiculis vel nō hēant qdā mās hūozale dispo-
nētē in actione p talē cōplexiōne acgrāt a testiculis. spūs g illi. 3.
cūtes cū sanguine ad testiculos sic alterant⁹ et sūt potētēs gñare cū
pus nō sic possent quēadmodū spūs vitalis fit potēs dare sensuz
motū cū ē alterat⁹ i. cerebro: vt spūs cordis recipit in testiculis cō-
plexiōne et dat illā et eis p quā pnt mae spmatice dare hāc cōple-
xiōne qd vt dispoñtore in actiōe idigēt illū. spūs qd sunt in semine.

Uitalis sō. hūc dubitat⁹ qd debēs nobis notificare virtutē vita-
lem notificat aialē cū dicit⁹ qui sensus et mot⁹. 2°. Dōm qd hūc.
notā facit vitālē virtutē gñatū ad duo. f. gñatū ad finem imēdiatū et
spūs. f. vitalis esse pseruat per p^ouū gñatū: et qd facit ipm. f. vi-
talē. f. spiritū potētē dādi vitā vbiq⁹ expādīt. Scō qd ad fi-
nem imēdiatū qui est sensus et mot⁹. hūc. n. est secūdus finis eius
scz sensus et motus: et iō reperit solū in aialib⁹ et p^ouist itū finē qd
est nobis notior. Sed tu dices quare non dicit⁹ et nutrimentū qui
virtutis nutritiue vehiculū existit cū ad epar pervenit. Dicen-
dum qd potuisset dicere: sed notificavit istū spiritū per finē nobi-
lioz in quē ordinat. f. sensum et motū et qd spiritus aialem omnes
concedunt et qd fit ex vitalis de spiritu nālī dubium est.

Dubitāt vtr⁹ spūs aialis det vitā mēbris. Videl⁹ qd sic p hui⁹ hic
et facit ipm. Ampli⁹ hūc posteriorē virtutē h⁹ pōt: sed spūs aia-
lis h⁹ posteriorē. f. sensus et mot⁹: g hēbit vitālē et nālē. In opp^o
qd cōiter dō qd vitalis dat vitā et aialis dat sensus et motū. Dōm
p qd dare vitā et dare sensum et motū et dare nutritiua virtutē nō
est dare aiam mēbris nec potētū quā ponūt subiectiue in aia vel
pfluere ab aia: qd tūc ēē p^ouina frēquēt mēbroz gñatio et cor-
ruptio: cū frēquēt spūs sensitiuus et motiuis vadit ad mēbra et
dat virtutē sensus et mot⁹: sed dare hoc est dare modos caliditatis
siue tēperamētōz qd mēbra erūt in has opōnes p aiaz que est
in eis. Scō qd spūs vitalis dat vitā per cōplexiōnez quā dedit
sibi cor et nō idigēt alia cōplexiōne p quā det vitā: qd tūc nō ēē cor
mēbz pncipale in dādo vitā: s. illū mēbz qd daret illā cōplexiō-
nē. Ampli⁹ nos videmus qd cor p suas arterias imēdiatē trās-
mittit spiritū suū actū calm sup oia mēbra. Tercio qd spūs aia-
lis nō dat vitā mēbris vel qd est subāl⁹ permutat⁹ in cerebro vel
multū remittit a caliditate datia vite. Amplius si daret vitā
nō regreret amplius in mēbris spūs vitalis: qd est falsum qd ad
mēbra ad que pervenit nērvū puenit et arterie mediate vel im-
mediate. Quarto qd possit dici spūs aialis dat vitā. i. modū vite
qui est sensitiuus et motiuis. Sed dubitat⁹ qd spū aiali cū vitali
pcurrentib⁹ in minimo carnis spūs vitalis renūtit a sui calidita-
te: g pdit virtutē datia vite. Scō dubitat⁹ nā cor spūs vitalis
qui vadit ad cerebrū remittit et trāsmutat in spūm aialē qū trāsfit
per subethicas et ex illis fit rete mirabile: g nullus in cerebro erit
spūs dās vitā. Amplius Baf. 16. lib. de utilitate p^ouū. 13. cap. 2. vlt.
vult qd arterie sunt pauciores venis et oēs particule indigēt arte-
rys: sed qdā viuūt in frigiditate: g vult Baf. qd vitā oib⁹ nō dēt p
calidū cordis: sed solū particulis multis calidis: ex quo sequit⁹ qd
partib⁹ frigiditatis det vitā per aialē spūm. Sigs veller h⁹ possit
dicere qd spūs aialis a cerebro datus dat vitā et sensum et motum
mēbris ad que ptingit: sed nō ptingit ad oia mēbra: et iō regrit pter
ipm spūs alius. f. cordis: bec est imaginatio rudis: qd cū spūs nālīs
vadit ad oia mēbra nō regreret spūs cordis. Dōm g qd spūs nālīs
vitālē fieri aialē nō est ipm ifrigidare absolute: qd vt sic possit fieri
aialis in nērvō et osse et ab aere frigido exteriori: sed est ipm talēz
modū qualitatis acquirere determinatē. f. in tali mēbro vt cere-
bro et in tali loco vt in rete mirabili et cōmissuris sube rectis in vē-
triculis: et qd esse vitālē ipsum est esse sub tanta aut tali mensura
caloris quā cor dat hic h⁹ hēat latitudinē: g cū illa cōplexiō est re-
missa et remota a sui mensura qua stabat esse vitalis spirit⁹: et hoc
nō erit amplius vitalis spūs: sed est qū est factus aialis: signū qd
muscū habētēs copā spūs aialis vni⁹ sensus egēt arterijs et vi-
tali spū. Ad 2^oia dōm qd in carne et musculo spūs aialis et vitalis
stāt sicut due pfectiōes via pfectibili: et iō fit pfectio vni⁹ ad alte-
rū. et stat spūs vitalis ad aialē sicut vlt⁹ instm ad p^oticulare: vt sic
manus ad malleū: et iō nō statiz se corrūpūt: imo se pfectiūt: et nō
absoluit oīno minimū carnis a spiritū vitali cum trāsformatio fit

Dub⁹ 3^oDub⁹ 4°

q̄ fit illoꝝ successiua inuatio. ¶ Ad aliā dōm q̄ nō totus spūs vi-
talis vadēs ad cerebrū fit aialis: sed ille qui puenit ad rectiformē
plicaturā ad rete mirabile: sed p̄ter hoc sunt rami arterie intran-
tes versus posterius cerebrum resuscitati ab arterijs subetb̄ vt
appet hic 7. 16. libro de vtilitate partū. 8. 13. ca. 7. supra ab Aui. de
diuisione arterie ascendēris. similr multus spūs p̄t ire ad cerebz
per venā. nā in venis p̄tines spūs vt Bal. 7. debemus imaginari q̄
in venis superius incedentib̄ copiosius p̄tineat: q̄ motus spūs a
priori est sursum: vt Aui. p̄allegato cap. inuit. 7. p̄ter p̄dictos spūs
vitales nō factos aiales debet imaginari circa cerebrū et porta-
ri spūs per ramos arterie q̄ ab extra per os capitis in multis lo-
cis itus penetrēt: vnde p̄allegato ca. Bal. dicit. In sūma qūt dōm
in facie 7. toto capite copulat nā q̄ plurimas arterias arterijs: ve-
nas autē venis a dextris ad sinistrā: 7. ab ante retro 7. a retro ante:
7. ab extrinsecis partib̄ itus 7. ab intrinsecis eē ducens. ¶ Ad Bal.
dōm q̄ 5. de iteriorib̄ cap. p̄sentit a corde oibus dari calozē vi-
talē. sermo autē eius. 16. lib. de vtilitate partū. 13. cap. in fine v̄t̄
ligi q̄ nō q̄libet mēbzū idiget flabellari siue euēari per arteriā:
7. p̄ intelligit cū dicit. custodire 7. 13. alr̄ posset exponi. ¶ Ad rōnē
p̄ncipalē dōm q̄ habēs postremā v̄tutē h̄z p̄mā in corde sicut oē
sentis nutrit: 7. oē stām dolabratū est linea n̄: 7. ois cultellus acu-
tus est applanat: sed h̄ns postremā p̄fectionē organice nō h̄z p̄i-
mā: q̄ p̄supponit p̄mā sicut dolabzū nō lineat: sed carpētaris li-
near filio 7. dolabzear dolabzā 7. faber applanat malleo 7. acur o-
rator: spiritus animalis dat calozem 7. sensum motu determina-
to: sed vitalis dat vitam siue cōmū calozem cui⁹ esse posterius
declariatur in capite de virtute vitali.

COmibus autem p̄bis maior. I. Aristoteli videt q̄
omniū istarū operationū p̄ncipiū existit cor: sed p̄i-
marum operationū carūz manifestatio in his p̄dictis
existit p̄ncipijs quēadmodū apud medicos cerebrū
est sentiendū p̄ncipiū 7. post hoc quisq̄ sensus h̄z mē-
brum in quo eius apparet operatio.

Conit sūam Aristo. in minera siue loco h̄z v̄tutū. ¶ Cōsiderā-
dū aut q̄ sic accipit 3. de partib̄ aialij ca. 4. de corde. 7. 2. ca. 7.
de cerebro. 7. illo ca. 10. nunc q̄st a p̄mis. 7. 2. de gñōne cap. 4. 7. in
multis locis ab Aristo. Cor est p̄mū recipiēs aiam 7. p̄mū habens
7. generās calozē q̄ est vniūle inistm in oibus operationib̄ aie: 7.
iō cor est p̄ncipiū sensus 7. motus: sed cerebrum est seruicū sibi in
hoc nō dando virtutē: sed modū tēperamenti quo virtus data a
corde p̄t exire in actū sicut medici dicunt q̄ spirit⁹ facit cerebro
h̄z virtutē ois sensus: sed videt oculo sicut cū instrumēto cerebrū
datis spiritui istā virtutē: oculus ē est mēbzū cū quo vel in q̄ ista
opō v̄tutis fit manifeste. sic 7. cerebrum se h̄z ad cor 7. epar ad cor.

Cetera cum considerant sicut debent 7. certificāt
inueniunt rem sicut videt Aristoteli: 7. nō quēadmo-
dum ipsos videt 7. inueniunt tractatus suos extractos
ex propositionib̄ sufficientib̄ 7. nō necessarijs in q̄b̄
nō assequuntur nisi q̄b̄ ex rebus apparet.

Chic cōparat inter has opiones 7. vult q̄ tractatus medicorū de
q̄bus loquunt de p̄ncipatu trius mēbroz sunt fundati siue extra-
cti ex p̄positionib̄ sufficientib̄. 7. aliquid aliter p̄babilib̄. vel suffi-
cientibus. f. eis medicis in actu nō tamē sunt p̄pōnes necessarie.
nā sicut apparet tercio de interiorib̄ ca. 5. 7. 6. ex hoc q̄ alterato
cerebro ledit sensus 7. motus 7. medicis debitis rectificato rectifi-
cat sensus 7. mot⁹ ponit p̄ncipiū sensus 7. motus esse cerebrū: sed
hec argumētatio nō est necessaria: nā leso eo q̄b̄ h̄z rōnē solius or-
gani siue vicarij siue instrumēti respectu p̄ncipalis agentis siue
p̄ncipis p̄t ledi opatio 7. inuari organo siue inistō inato sicut le-
so vicario regni ledit totū regnū sibi a rege cōmissum: q̄ sequunt
medici qdā apparēt que nō sunt signa sufficiētia. fm̄ Alp. p̄ce-
dit sup̄ p̄pōnes necessarias de q̄bus est ista: aial est vniū per vniā
aiam sensitiuā receptā in corde p̄mo fm̄ q̄ supra diximus: 7. enaz
isti motus sensitiui 7. appetitiui vident incipere a corde 7. illic de-
terminare. signūz sufficiens est motus calozis a corde 7. ad cor in
accidentibus aie. 7. multe p̄positiones inducunt per Alp. quas se-
quaces eius credunt esse multū sufficientes siue necessarias.

CMedico aut inquantū medicus nō attinet vt consi-
deret que sit harum duarū sententiarū veritas: sed il-
lud considerare p̄bs aut p̄bysicus debet.

Chic passus declaratus est supra capitulo de membris.

CMedicus aut cum concedit ei membra hec p̄nomi-

nata istarū virtutum p̄ncipia existere nō curat in co-
q̄b̄ de esse medicationis cōsiderat an ex alijs habean-
tur p̄ncipijs que sunt ipsis priora vel non: neq̄ illud
ex eis existit que p̄bs non ei leuia facit.

CNeq̄ hoc fm̄ rei veritatem superfluit negotio: 7. alij conentur
exponere aliter 7. nos non curamus.

CDe virtutib̄ nālib̄ q̄bus ministrat. Cap. 2. m.

Virtutum v̄o naturalij alie sunt que sunt mi-
nistrantes: alie sunt que ministrat.

CPostq̄ Aui. iustitgauit p̄mā gñā virtutū in p̄te ista
de virtutib̄ exequit. Et p̄ de virtutib̄ nālib̄. 2. de vi-
talib̄. 3. de aialib̄. 2. ibi (Virtutes aut aiales.) 7. 3. ibi
(In virtute aiali.) p̄ma in duas: q̄ Aui. p̄mo p̄mittit quādam
diuisionē virtutū nālib̄. 2. de mēbris diuisionis illius exequit. 2.
ibi (Et ministratū.) ¶ Circa p̄mā partē est intēdēdū q̄ diuisiō
ista penes ministrans 7. ministratū appropriata est virtutib̄ nā-
lib̄: nō autē alijs virtutib̄ videt aialib̄. 7. cā huius est. nā sic ac-
cidit in virtutib̄ aie sicut in artib̄ exterioribus: q̄m virtutes aie
sunt artes quedā quibus aia suas agit operationes: sed sic in illis
p̄tingit q̄ quedā est ars p̄paratiua lignoz nauis: quedā est mini-
strata vt illa que est factiua forme sicut est ars factiua nauis: 7. iō
similiter etiā p̄tingit in virtutib̄ nālib̄ aie q̄ quedā est virt⁹ mi-
nistrans vt illa que est p̄paratio mē nutritiue: 7. quedā mini-
strata vt illa que est in factiua forme nutritiue vt ipsū in formā
membri inducens 7. id necessariū fuit. nā corp⁹ nostrū ex duobus
sit cōpositū: ex vno sicut ex mā vt ex mēbris: 7. ex alio sicut ex for-
ma vt ex caloze: 7. primo caloz iste agit in mēbris illa resoluē-
do: vnde vt in corpore fiat restauratio mēbroz oportuit esse in
eo quādā virtutē nāle ministrantē que erit p̄paratiua nutritiue
7. virtutē ministratā quādā que erit factiua forme illius. Hec
aut diuisiō nō est appropriata virtutib̄ aialib̄ vel sensitiuis: q̄m
virtus sensitiua nō agit in exteriorē mām: 7. si agit potius patitur
ab illa q̄ in eam agat. Neq̄ inest appropriata motiuis: q̄ si virt⁹
motiua agat in exteriorē materiam nō prebet illi formā: sed solū
motū: sicut videmus etiā q̄ ars v̄tutis nauis nō prebet nauī for-
mam: sed solum motū: imo virtus naturalis est illa que formam
prebet organo motiue virtutis puta membro.

CSed hic est dubitatio vtrū virtutes nāles ministrantes 7. mini-
strate differāt essentialiter. Qd nō p̄bat q̄ que existit circa idēz
obiectū nō differūt essentialiter: sed virtus nālis ministrans 7. mi-
nistrata sunt h̄mōideo 7. 11. apper. q̄ virtutes distinguunt per
operationes 7. opōnes per obiecta fm̄ Aristo. in 2. de aia tex. 22.
minor declarat. nā obiectū vtriusq̄ est ipm nutrimentū. Itē ille
virtutes nō differūt essentialiter quā opōnes sunt p̄ idē instru-
mentū: sed ē virtutis nālis ministratio 7. ē ministrata sunt per
idē instrm̄: iō 7. 11. maior apparet: q̄ da q̄ instrm̄ fit vniū opz nēcio
agentia p̄ncipalia esse vniū minor declarat. nā operationes taliz
virtutū sunt per calozē trāsmisum a corde ad mēbra p̄ arterias.
¶ Itē in dūb̄ est Aui. q̄ ponit virtutes nāles ministratas 7. mini-
strates diuidi tanq̄ in duo gñā. vnde v̄ponē ipsas differre plus
q̄ specie. ¶ Ad B dōm est q̄ virt⁹ nālis ministras 7. ministrata dif-
ferūt essentialiter. Et rō huius est: q̄ ille virtutes differūt eētia-
liter quoz obia 7. ē modi operādi differūt formalr̄: sed virt⁹ mi-
nistras 7. ministrata sunt h̄mōi: q̄ 7. 11. maior apper. q̄m ex his duo-
bus sumit diuersitas in virtutibus. minor apper. nā oīm virtutis
nālis. f. ministrata vt nutritiue est nutrimentū ipm vt diuisibile est
7. diuersus ab eo q̄ digerit. differūt ē formaliter modi operādi
ipsarū: q̄m modus operādi nutritiue est circa nutrimentū corp⁹
p̄iunctū: sed modus operādi digeritue est circa nutrimentū a cor-
pore distinctū existēs. Sed aduertendū q̄ 13. ille virtutes adinui-
cem differāt essentialiter: est tñ in eis qdā prioritas 7. posteriori-
tas. Nā duplex est p̄zitas 7. posterioritas 7. reb̄. Una est que est
via nāe 7. simplr̄ vt fit finis p̄z: his que ad finē. nāz finis natura 7.
dignitate que sunt ad finē p̄cedit: 7. hoc mō virtus ministrata est
p̄z ministrante cū sit ipsius finis ad quā illa ordinat. Alia est que
est via gñōnis 7. t̄pis 7. vt sup̄ virt⁹ ministras ministrata ē p̄z: q̄m
h̄ mō ca q̄ sūt ad finē fine sūt p̄z. ¶ Ad rōnes. ¶ Ad p̄mā illa vir-
tus 7. 11. v̄tutē 7. 11. p̄cedat. ad m̄. f. 13. ē. tu p̄bas: q̄ p̄ calozē trā-
missus a corde sūt. Dōm q̄ i mēbzū duplex ē caloz. v̄trāmissus
7. alr̄ cōplexionalis. 7. p̄ hūc duplicē calozē sunt aie opōnes. mō di-
co q̄ opō nutritiue v̄tutis maḡ fit p̄ calozē cōplexionalē mēbroz:
7. opō digeritue maḡ fit p̄ calozē trāsmisus. Et cā h̄mōi ē: q̄ ope-
ratio nutritiue est operatio mē ad formā p̄p̄iam: sed operatio
digeritue est p̄paratio mē ad formā cōem. Et iō opz p̄mā opōne

mag fieri per calorem ppius qui est calor cōplexionalis mēbroz. scōm aut magis per calorem cōm q est calor a corde trāsmisus.

C Et ministrat qdē duo sunt gēia. vñū gēnus ministrat in re nutritis ad b vt indiuiduū remaneat qd in duas pti spēs nutritiua z crescitua. Et alter gēni ministrat in nutritie ad b vt remaneat spēs qd ē i duas diuidit spēs in gētiua z formatiua.

C Scōa in duas: qz Aui. pmo exequit de virtutib nālib ministrat. scōa ministrantib. z cā est qm ministrata est finis ministrantis. modo nō possumus cognoscere ea que sunt ad finē nisi finem cognoscamus. Scōa ibi (Circus vō nāles.) Prima in duas: qz pmo ponit quādā diuisionē nāliū virtutū: ministratū. scōa de mēbris illius exequit. scōa ibi (Circus vō nutritiua.)

C Circa pma partē est pma dubitatio qz Aui. ponit virtutē nutritiua z crescitua esse ministratas: z statim in fine huius capituli ponit ipas esse ministratas virtuti gētiue: dicens qz duo sunt gēia virtutis ministrata: vna que facit ad remanētia indiuidui: z alia que facit ad remanētia spēs. Et cā b ē: qz ex b dō virtutis ministrata: qz est factiua forme: nō nutritiua z ē gētiua est factiua forme sed differētis: qm nutritiua est factiua forme eius in quo est: sed gētiua est factiua forme in alio: sicut sperma est factiua mēbroz in mēstruo: ita ponit Aui. in 2° de aia ter. cōmē. 4.7. vnde operatio gētiue virtutis est qz ipsa ex suo obiecto est factiua forme que est sibi eadē specie: sed operatio nutritiue est qz ipsa ex nutrimento est factiua forme que est sibi eadē numero. **C** Scd aduertendū qz virtus nutritiua z crescitua ipsoz dicunt esse ministrantes virtuti gētiue: qm sperma a quo gētiatio fit non decidit a corde: nisi in determinatō rēpoze z in determinatā etate. mō ad hoc vt sit talis etas determinatā adiunat virtutē nutritiua z crescitua: nō aut ppiē sunt illi ministratē. Et rō est qm finis nutritiue virtutis est mēbroz nutritio z restauratio: s. finis crescitue est mēbroz augmentatio z pfectio: mō mēbroz restauratio z pfectio nō ppiē ordinat in opē gētiue virtutis: sed in pseruatione indiuidui: ideo zc. **C** Sed tu dicis statim qz nutritiua nō ppiē ministrat generatiue: tamē illi ppiē videt ministrare virtutē sanguis gētiua cū sanguis fit spermatis mō. Dōm qz adhuc talis virtus nō ppiē illi ministrat. Et rō est: qz ex hoc aliqua virtus alteri ppiē ministrat: eius operatio imēdiatē in illas ordinat. Scdō operatio virtutis generatiue. s. sanguinis nō ppiē ordinat imēdiatē in generationē z speciei pseruationē sed indiuidui: ideo zc.

C Scdō est dubitatio vtrū virtus nutritiua z crescitua differant essentialiter. Et videt qz nō: qz eadē obm est vñū. s. nutrimentū. Etia modus operadi est vñus: qz vñas operat per appositionē nutrimenti. Etia istrumētū eadē est vñū. s. calidū cōplexionale mēbroz. Itē ille virtutes nō differūt essentialiter que sunt eadē loco z ibi: sed virtus augmentatiua z nutritiua sunt bmd: ideo zc. **C** In 2° est Aui. dōm qz virtus nutritiua z nutritiua differūt essentialiter: z hoc declarat ex duob. **C** pmo sic ille virtutes differūt essentialiter que sic se habēt qz vna separata alia remanet: sed separata crescitua vt in statu z post statū remanet nutritiua vsq ad finē vite vt notū est ad sensus: iō zc. Scdō sic ille virtutes differūt essentialiter quoz obiecta z modi operandi differūt essentialiter: sed virtus nutritiua z crescitua sunt bmd: iō zc. maior ē nō ex dictis. minor declarat. nā obiectū est nutrimentū vt est potētia hoc aliqd z sba: sed obiectū crescitue est nutrimentū vt est potētia qm plus qz illud qd deperdit est. ita ponit Aui. in 2° de aia. ter. cōmē. 4.7. Etia eadē modi operadi differūt essentialiter. Nā modus operadi virtutis augmentatiue pñuus nō est: sed modus operadi nutritiue pñuus est: sed qz modus augmentatiue nō fit pñuus hoc declarat Aui. in 3° ter. cōmē. 6.7. ter. 6.2. s. pby. q. dā demōstratione que est talis. Ponamus qz aliqui in x. aia augeat per vñū palmū: mō si nos diuidam pte auctā in pres plures sensibiles z ē tps illud in pres ei? sensibiles iuenimus pres augmētū nō corrādere pñū rēpois: imo pres ipsius rēpois erūt multo plures: mō b nō pñūgit nisi qz aliq tpe cessauit mor? augmētū. motus aut nutrimentū pñuus est. Nā nutritiatio fit per appositionē nutrimenti cū mēbris appositū p poros minimos mēbroz: z hec fuit cā pñcipalis poroz q sunt in mēbris oib? tā carnioz mēbroz spmatis mō pñuus si dō esse vita o? fieri appōnē istā: z iō nutritiatio pñuus est: s. augmentatiō pñuus nō est. Nā ad augmentatiōnem faciendā requirit nō solū appositio nutrimenti poris mēbroz: sed etiā mēbroz extensio. Si. n. oib? poris quozcūqz mēbroz esset nutrimentū appositū adhuc corp? nō appet augmentatiō: vnde augmentatiō fit hoc mō. nā mēbris plures sunt appositiones nutrimenti: z ex talibus appositionibus nutrimenti pñuenerit opz ad tāū qz per restauratiōem factā in mēbris ex nu-

trimento multoties appositio poris mēbroz repleti sunt. modo quādo illi repleti sunt tunc nā gēat alios poros in mēbris vt in illis possit nutrimentū recipi z ad gnōnem illoz requirit mēbroz extensio: vnde corp? tūc sensibilibiter augeat. **C** Ad rōnes. Ad pñmā istarū virtutū est idē obm: falsum ē qm ad formā vt vñus est. Etia z earum est idē modus operandi per appositionē nutrimenti: falsum est qz nō fit augmentū solū per appositionē nutrimenti: sed etiā per mēbroz extensio. Etia eadē est idē nutrimentū: falsum est qz illud diuersificat ppter diuersitatem modi operandi talū virtutū. **C** Ad scōam ille virtutes zc. falsus est. nā ad hoc qz aliquę virtutes sint eadē essentialit nō solū requirit qz sint eadē loco z ibi: sed etiā qz ipsarū sit vñus z idē modus operandi: talis pcessus est in virtute nutritiua z crescitua.

C Tertio est dubitatio. A. ponit qz virtus crescitua facit vt pñueat indiuiduū. **C** Contra: imo hoc facit nutritiua. Dōm qz sine vñbio qz virtus nutritiua simplr facit ad pñuētia indiuidui: sed crescitua fm qd facit ad illā: qz ad modū pñuētie bone indiuidui.

C Quarto est dubitatio qm Aui. videt diuidē virtutē generatiuā in generatiuā z informatiua: vnde hoc qz diuidit idē in seipsum. Dōm qz nō est idē: vnde sciendū qz virtus generatiua quā diuidit hic Aui. est illa que est virtus aie in potētia z nō in actu sicut illa que est in spermate diuidit virtutes que sunt in spermate. Et ista diuidit in duas virtutes vt apparebit ex sequētib? s. in virtutē imutariā que mutat mēstruū ad formā carnis ossis z alioz mēbroz: ē in virtutē informatiua que dat debitā formā z pñuētia ossi carni z mēbris alijs. mō hic Aui. per virtutē generatiuā itelligit imutariā. vocauit aut ipsam generatiuā: nō aut informatiua quoniam generatio est motus ad substantiā. modo virtus imutariua mouet ad mēbroz substantiā: sed virtus informatiua magis mouet ad ipsoz accidentia sicut ad figuram z formā ipsoz.

C Virtus vō nutritiua est illa que nutritiens in nutriti conuertit similitudinē ideo vt per ipsū restauratiōnem eius recuperet quod dissolutum fuit.

C Scōa pars diuidit in duas: qz Aui. pmo exequit de virtutib ministratis absolute. Scdō cōparatiue. z ibi (Huic gēdē.) Prima in duas: qz pmo exequit de virtutib ministratis que faciunt ad cōseruationē indiuidui. Scdō de illis que faciunt ad pseruationē speciei. z ibi (Generatiue vō virtutis.) Prima in duas: qz primo exequit de illis absolute. Scdō comparatiue. z ibi (Nutritiua.) Prima in duas: qz pmo exequit de virtute ministrata que est nutritiua. Scdō de crescitua. z ibi (Circus aut.) **C** Circa pma partē est intelligendū qz vt apparet per Aui. in primo de virtutib nālib cap. 4. in oī virtute nāli est pñuētare duo. s. operationem ipsius z rem operatā que ex illa operatione depēdet. z cā est: qm virtus nālis vel est pparatiua vel factiua materie: vel est factiua forme: z in istis virtutib? in quibus post operationēz derelinquit operatū operatio nō est finis vltimus virtutis: sed operatū ipius fm Aui. in pmo eticoz cap. 3. pter ista aut in virtute nāli opz pñuētare obiectū circa qd operat z modū operadi ipsius. modo Aui. in notificando virtutē nutritiua que est quedā virtus nālis ipsam notificat per oia ista. pmo per obiectū per hoc qd nutritiens. scdō per sui operationēz z modū operandi per hoc qd dicit cōuertit. Nam motus qui in actione virtutis nutritiue pñuēit nō est motus localis: sed motus alterationis z conuersionis in sba: z per hoc qd dicit similitudinē ostēdit terminus mor? illius. notificat ē ipsam per operatū per hoc qd dicit iō vt per ipm zc.

C Scdō est dubitatio pmo qz Aui. videt male dicē qm nutritiua nō solū pñuēt nutritiēs in similitudinē nutriti: sed ē digestiua. Nā sanguis epati assimilat: etiā nō solū per virtutē nutritiua fit restauratio eius qd deperditū est: sed ē per digestiua. pterea videt ponere oppositionē in adiecto per hoc qd dicit cōuertit in similitudinē: quoniam cōuersio est motus in substantia. similitudo aut est motus in qualitate.

C Scdō est dubitatio: qz Aui. videt defectus qz mentionēz nō facit de appositionē z vñione nutrimenti: cū etiā sic sit actus nutritiue virtutis sicut assimilatio vt apparuit supra. **C** Ad pñmū dōm qz virtus nutritiua sic pñuēt nutritiēs in similitudinē nutriti qz in illius similitudinē cōpletā ipm pñuēt. digestio aut ipm nō pñuēt in similitudinē eius perfectā. etiā nutritiua restaurat id qd deperditū est imēdiatē: sed digesta hoc facit imēdiatē. **C** Ad aliud dōm qz nō est oppositio in adiecto exponēdo in similitudinē. i. in identitatē: vel in similitudinē cōpletā vt dictum est. **C** Ad aliud dōm: qz Aui. dedit operationes illas intelligere per similitudinē. nā nō pñt nutritiēs assimilari nutritio nisi illi apponatur vñas. **C** Vel dōm qz Aui. hic magis generaliter fuit locutus de virtute nutritiua: sed in sequētib? loquet magis in speciali.

Dub^m 4^mDub^m 5^mDub^m 6^mDub^m 7^m

Gentilis

Dub⁷ 8^m **C**lterius est dubitatio. nō vī q̄ virtus nutritiua restauret qđ a
corpe depeditū: qđ sit ita et sic tūc possit p̄perari: s; p̄is ē s̄m
ad sensus: nō rē. p̄ntia declarat: qđ vniqđq; semp pōt in opōnē p̄
p̄ia. Itē vīr? nutritiua nō restauret hūidū radicale. Itē illd qđ
a corpe depedit ē hūidū radicale: s; nō restauret nisi nutritiale: qđ
nō restauret qđ dicitū ē. Itē i senectute min⁹ restauret eo qđ de
peditū ē: nō restauret qđ depeditū ē. ¶ In 3^m cōit ē Aui. ¶ Dōm ad h
qđ virtus nutritiua restaure idē qđ depeditū ē pōt intelligi dupl^r.
Vno mō idē in suba: et vñ idē restauret. nā ip̄a restauret subas
mēbroz p̄ carnis et ossis et aliorū: et h̄ p̄tingit eo qđ ipsa est factiua
forme. Alio mō idē qđ ad oīa accidētia: et sic dico qđ supposito
qđ ē et pōle. s; qđ mā in d̄ o3 agat nutritiua sit tā bōa vel melior mā
ex qđ p̄ gīata fuerit mēbra. Nā planē qđ qđ sanguis qđ gīat in ali
quo viro melior est mēstruo ex quo p̄ gīata fuerit mēbra illius.
Adhuc virtus nutritiua agēs in mām illā nō restauret adhuc idē
qđ est depeditū: qđ ad accētia p̄ nō qđ ad q̄litatē. Nā nutrica
tio sit per mixtionē nutritis cū nutritio: in h. nō differt a gūnō qđ
ipsa p̄ mixtionē nō facit: sed mag⁹ agōs in loco distincto. nō in
mixtūe p̄tingit qđ miscibilia nō oīno cōrūpūnt sicut apper in cor
pore aque cū vino. igit in mixtionē nutritis cū nutritio nō mē
strat oīno nutritis neq; et nutritiū nutritis alq̄liter in sua vñte exi
stens poterit nutritiū imutare. Scđo b̄ declarat ex alio: qđ nutriti
mētū mēbro nō assimilat nisi sūm qđ ipm̄ iuenit: s; qđ prius in cor
pore fiat resolu: mēbroz plus existens hūidū in fēdo qđ factū erit
humidū in p̄. igit nutrimentū solū illi assimilabit vñ humidū est in
p̄ gādu: et sic nō erit dētritas qđ ad q̄litatē: neq; etiā ei assimilabit
qđ ad q̄litatē: qđ aliqñ plus restauret qđ alit depeditū ē in pue
ritia: aliqñ minus vñ in senectute: aliqñ equaliter vñ in iuuetute.
¶ Ad rōnes. Ad p̄mā sita est res. falsū est: tu pbas qđ vniqđq;
semp pōt operatiōnē p̄p̄ia. verū est dū p̄manet. nō vīr? nutriti
ua nō semp p̄manet: et si aliqđ possit semp in opatiōnē p̄p̄ia: nō
tū equalit sed aliqñ magis aliqñ minus. ¶ Ad scđāz: illud qđ a
corpe rē. pcedat. ad aliqñ dōm qđ qđ ad subam humidā nutrimen
tale idē est cū radicalis: nō qđ ad accidētia. ¶ Ad tertiā dōm qđ
arguit qđ nō restauret idē qđ ad accidētia: qđ nō qđ ad q̄litatē:
nō tū p̄terea arguit qđ nō restauret idē in suba rē.

Tertius autē cōfēctiua ēst illa quē in totius corpōis
diāmetris addit sūm pōpōrtionalitatem naturalem
quatenus ipsum ad finē augmēti pērdneat pēr illud
quod ipsum ex nutriente ingreditur.

Cōpositq̃ Alui. manifestat ut eēntia v̄tutū nutritiue p sui diffōnē. et
 parte ista nōficat eēntia virtutis crescitue per sui diffōnē etiā.
 Cūcirca quā est pmo itelligendū q̃ Alui. virtutē crescitua nōfi-
 cat q̃m ad sui modū operādī p b q̃ dicit que i totius corpis zē.
 Et est per sui fieri per hoc q̃ dicit pmo augeri zē. Et quātūz ad sui
 obiectū per illud q̃ dicit q̃ dicit ex nutriende zē. 7 Scdo est itelligē
 diū q̃ tripler est diamet. s. diamet. lōgus qui p̄sistit fm sursum
 z deorsum: z latus qui p̄sistit fm dextrā z sinistrā: z pfundus qui
 p̄sistit an̄ z retro: z in ob̄stis tribz diamet. addit viri crescit-
 ua: auger. n. corp. fm sursum z deorsum: dextrā z sinistrā: ante z
 retro. Et b̄ apper oīa sicut ponit Gal. in p̄ oē virtutibz nālibz ca.
 7 iter augmētū q̃ fit ab augmētatiua virtutē z illō q̃ fit in re-
 bus faianis: sicut cū augmētifica a pueri cū dē apponit in cinere.
 Nā illud augmētū nō est fm oēm diamet. q̃m q̃to vefica mag
 elōgat z fit lata tāto mag attenuat. 7 Tertio est itelligēdum q̃
 Alui. dixit fm p̄portionalitē. nā duplex est p̄portionalitas in dia-
 metris. Una est que ipsoz fm fē: z fm ista addit augmētatiua vir-
 tus. Nā q̃ in com̄poe a p̄ncipio lōgitudō est maio: latitudinē z la-
 titudinē pfunditatē semp augmētatiua viri augēdo corpz seruat
 talē p̄portione. verū est tū q̃ in aliq̃ hōie diuersificat: aut ex pte
 climatiz vel regūnis: vel ex pte būditatū sp̄maticarū ex qb̄ ge-
 nerat: est: vel est ex pte diuerse illuxionis a corpibz celestibz. Alia
 est p̄portionalitas diametri rōne mēboz in gbus sunt: z hoc est
 dupl. Uno mō cōparādo mēbz sp̄matica ad carniformia: z
 hāc ē seruat augmētatiua viri. nā cū sp̄matica sint pmo ge-
 nerata carniformibz: p̄us itēdūt augmētatiua in augēdo sp̄ma-
 tica mēbz: deinde auger carniformia q̃m nō erat possibile exple-
 ri operatiōe sp̄maticarū abfq̃ carniformibz. Alia est p̄portio-
 nalitas talis cōparādo vñū mēbz cōpositū ex carnibus carnifor-
 mibz z sp̄maticis ad aliud ē ex illis cōpositū sic cōparādo digitū
 digito: a p̄n. n. gnōis nā ḡficiat vñū digitū altero maiore. modo
 augmētatiua virtutis z etiā nutritiua talē p̄portione digitoz ser-
 uat adinūc z ē mēboz alioz: z ex hoc signo voluit pbare Alui.
 pmo de gnōne z corruptiōe sex. com̄. 33. q̃ quelibet pars aucti
 est aucta z quelibet pars nutriti nutrita. nā si b nō esset nō posset
 in mēbz saluari p̄portio quā acq̃fuerūt a p̄ncipio generatiōis.

Super primo

¶ Quarto et intelligēdū qd dicitur (Nāc.) aut qd oīz nā pñtātū terminus est augmētū t magnitudinis: vt ponit 2° de ain tēx. cō. 4. aut qd: nāc iph^o est cognoscē itā pportionalitē in diametris alterius. Dicitur et (Quatenus ipm pducit ad suū augmētū.) Nā qd cōtra ipā a pñ^o gnomō fuerit gñitūis imperfecte t maxime pp incēptitudinē loci necessariū fuit in eis ēē qdā augmētatiua virtū tē qd faceret in mōza ipā gñitatis pcepte vt possēt virtutē opōrtes pñcere: nō tū tū necessariū in corpore esse qdā virtutē discretiua qd faceret decremētū vt qdā bēficialē ponit: qm decremētū fit in corpōib^o ex defectu quodā nāc. ¶ Quinto et intelligēdū qd per hoc qd dicitur dicitur qd ipm ex nutritiē ingredit differt p augmētū t qd fit a virtute augmētatiua ad eo qd fit in figuris: qm illud nō fit per aliqū ingredit figurā. nā si qdrātū augeat additō gnomōne gnomō nō ingredit subz quadrati sed magis illi circumiacet. Differt scō p b ab augmētō qd fit in reb^o inatiz fīc est augmētū aque aut ignis. nā illud fit p iuxta pōitionē pñū adiniciū nō p aliqū ingredit illoz subum. nā qd ex lignis augeat ignis hoc nō fit p cōmitionē yni^o tū altero: sed p additionē partū ipsōz adiniciū: sed augmētatiua qd fit ab augmētatiua virtute fit ex pñtione nutritiōis cū nutritio fusa a nutritiua virtute. Tercio p b differt ab augmētō qd fit in re aliqā p rarefactionē: qm et illud nō fit pprie ex aliquo nutritiē ingreditē lignē subum. Deinde cum dicit.

Alimentum vero virtus crescitine servit eo quod nutritiva quandoque affert nutritiensi ei quod dissolvit equale: quoniam minus quoniam plus. Sed crescitiva non erit nisi cum quod ingreditur plus fuerit eo quod dissolvit. Non tamen totum quod taliter existit est crescitiva. Impinguari enim post macredine in etate consistentie est huius secte non tamen est crescitiva. Non est enim augmentum nisi illud quod secundum naturalem proportionem in omnibus existit diametris quatenus ipsum ad crescentie perducit complementum. Deinceps vero post hoc nullo modo est ibi crescitia et si sit ibi impinguatio quoadmodum ante consistentias non existit etiam ariditas si sit ibi macredo: igitur illud longius existat et necessario extensio magis.

¶ Postq̃ aut̃ in iſtali notificauit virtutē nutritiua z crescitua: in
pre illa illas notificat in ſpali per carſa op̃. Et p̃ notificat op̃ nu
tritiue ſicut in reſolue ad augmētatiua. Sedo nutritiu op̃ ipſius
ſim ſe z. ibi (Et nutritiue gde.) p̃tia in duas: q̃ p̃ facit qd̃ dictus
eſt. z remouet q̃da dubitationē et cur̃ remotione oſtēdit opus
crescitue virtutis. z. ibi (Nō tñ totū.) ¶ Circa p̃mā partē eſt itell
gendū q̃ virt̃ nutritiua ſeruit creſcitue nō iquātū reſtaurat
minus vel eque eo qd̃ eſt deperditū: et hoc bademus q̃ pōt eē nu
tritiua ſeparata ab augmētatiua: fed illi ſeruit inquatū reſtaurat
plus eo qd̃ deperdit eſt. z vis vidē q̃ talis reſtauratio nō eſt au
gmētū poſito q̃ ab aliq̃ mebro deperdat cēteſima ps ipſi iſenſi
bilis z reſtauraret quinquageſima adduc mebroz illū autū nō eſt: ſz
tūc auget q̃ in mebro ipſo fit exteſio z additio ſenſibilis q̃ritat.
ſeruit aut̃ in b̃ mō iſta virt̃ nutritiua q̃ reſtaurat plus eo qd̃ de
perditus eſt p̃tingit repleri pozos mebroz: ſz p̃ori carnis carne z
ſic b̃ alijs mebris nō ſit p̃ pozos: vñ q̃ fieri i mebris alios pozos:
z cū alij ſūt p̃tingit fieri mebroz exteſionē z augmētū: ſz ſic virt̃ nu
tritiua oſeruit augmētatiue q̃ reſtaurat plus eo qd̃ deperdit eſt.
¶ Dubitatio qua remouet in z. pre eſt illa. p̃e dixerat q̃ ſz nu
tritiua eſt ſeruitis creſcitue q̃ reſtaurat plus eo qd̃ oſp̃dit eſt. Imo
ipſe vult oſtēde q̃ nō ſemp̃ q̃ virtus nutritiua plus reſtaurat eo
qd̃ deperdit eſt ſiat creſcitua. Sed hic eſt p̃ intelligendū q̃ iſa illa
¶ Illud lōgius extiterit z magis exiens a neceſſario p̃uenit mul
tiplex exiēs. Vno mō. ſcilicet. i. ipinguari pōt p̃ſtētia lōgius fit z
magis exiens a neceſſo q̃ macrefieri op̃o: q̃ p̃ſtētia. z b̃ ſi q̃ mag
tēdit in macrodo ad nām diminutiōis: q̃ ipinguatō ad nās augmē
tiōis: expō iſta pueniēs nō eſt ſaltē rōne cāe. nā in macrodo nō videt
tēde ad nām diminutiōis: imo q̃ aliq̃s macrefit videt ad ſenſus
augeri: ſz augere ſim rei veritatē: z q̃ aliq̃s ipinguat vñ dimi
nui. Alio mō ſic: ſcilicet. i. ipinguari pōt cū p̃ſtētia z macrefieri aū
p̃ſtētia lōgi: i. longos creſcat a vero augmētō z augmētū diminu
tiōis z magis exiens a neceſſario: q̃m illa nō ſunt de intētiōe nāe
ſed verū augmētū z vera diminutiō fit. Alio mō ſic: illud. i. aridi
tas vel macrodo aū p̃ſtētia lōgius exiſtat z magis exiens a ne
ceſſario q̃ ipinguatō ſue augmētū pōt p̃ſtētia. nā magis re
mouit eſt a vute vel a veritate q̃ aliqd̃ anteq̃ pueniat ad ſuū finē
p̃mteat ad zūū q̃ q̃ iam puenit ad finē ad illud poſtea p̃mteat.
¶ Sed hic eſt dubitatio vtz vera diminutiō poſſit fieri q̃ p̃ſtētia

tiā. Et videt qd sic: qd diminutio fit qd fit minor restauratio eo qd deperditū est: sed talis pot fieri in corpore aliquo ante pñstentia: qd possibile est qd fit aliq puer in quo virtus imutatur fit debilis qd non restaurat tātū qdū deperditū ē: sed minus: iō rē. Itē possibile est qd in aliquo puero fiat ethica senectutis. mō in tali corpore vere diminutio fit: iō rē. Itē in pñstentia est Aui. cū.

Dub¹⁰

Postea est dubitatio vtrū verū augmentū possit fieri post pñstentiam. Et videt qd sic: nā tale fit eo qd restaurat plus eo qd deperdit. mō talis fieri poterit in aliq senē: vt in illo in quo virt⁹ imutata erit valde fortis: iō rē. Itē in pñstentia est Aui. cū. Dico ad h⁹ qd vera diminutio pot fieri ante pñstentia. Et rō hui⁹ est: si est possibile in aliq puero mēbra solida ericari sicut in aliq seue a polē est fieri veraz diminutionē: sed ita est: iō rē. maior appet: qd diminutio fit ex defectu nō imutatur: sed ex defectu nutritiue que nō pot totū nutrimentū apponēre z assilare mēbris: ppter ea qd mēbra sunt supflua dura z ficca: z p pñs incepta ad h. minor declaraf. nāz b ē est in aliquo puero sicut in illo qd debet tertiū spēm ethice. Dico 2° qd ista diminutio nō fit nisi in corpore in quo pñs fuerit aliq pñstentia: qm sicut corp⁹ nō puenit ad vltimā additionē nisi pñs deuenit ad mediā: sic nō puenit ad vltimā diminutionē nisi pñs deuenit ad mediā que est qdā corporis pñstentia in q modicū ē id qd deperdit respectū eius qd restaurat. Dico 3° qd diminutio ista nō fit in corpore sano sed in egro: qm in sano an pñstentia mēbra humida sunt: vnde eis facilius nutrimentū pot apponi z assilari. Dico 4° qd verū augmentū nō pot fieri post pñstentia. z rō est qm mēbra tūc multū ericata sūt amplī extēsiōni incepta. Ad pñm rōnē appet solo qd arguit de diminutionē an pñstentia in corpore egro. Ad auctoritatē Aui. cū. dōm qd ipse hoc intelligit in corpore sano. Ad aliā augmentū fit rē. pcedat ad m. est falsus. tu pbas: qd in aliquo senē pot dici imutatur fortis esse. veruz est: sed fm hoc nō est aliq que facit ad augmentū: sed illa que nutrimentū mēbris assilant z apponit. modo hoc nō pot fieri in senectute ppter mēbroz superflua siccitates. Et per hoc possumus expōnere dictū Aui. cū. illud. i. augeri longius existat. s. a veritate z magis exiens a vero qd corpus diminiuit ante etatē consistētie.

Et nutritiue quidē operatio tribus particularibus complex operationibus. Una ē pmutationis substantie cōprehensio que est sanguis: aut humor qui est in potentia ppinqua in effectu similis membro: qd quādoq fallit quēadmodū in egritudine ptingit que attrōphia vocaf que est nutrimentū defectus. Et alia est adberentia que est vt hoc receptū nutrimentū cōpleto effectu efficiat. s. vt membrū pars fiat: qd plerūq fallit quēadmodū in hydropisi ptingit carnosa. Et tertia est similitudo que est vt hoc receptū qd iā factū est pars mēbri ponat ei ab omnib⁹ partib⁹ simile vlgz in essentia z colore: qd quandoq fallit quēadmodū cōtingit in baras z morpheia. Lambium enim z adberentia iaz ibi sunt reperta: sed similitudo nō ibi inueniē.

In parte ista Aui. notificat opus nutritiue virtutis: z pmo per numerū operationū ipsius. scdō per virtutē que est illaz effectiua. tertiū illud vtutis ponit vnitatē z multiplicitatē. z^o ibi (Et hāc.) 3° ibi (Et est in boie.) Circa pñm partē est intelligendū qd Aui. dixit signanter tribus particularib⁹ operationibus. ostendens ex hoc virtutē a qua sunt iste operationes esse vnā essentialiter differētē solū fm magis z minus: z qd ita fit declaraf ex pluribus. Primo ex subiecto istarū operationū. nā eadē pars carnis sibi apponit vnit z assilant nutrimentū. Scdō ex obio: qd ipsarū est idē obm. Tertiū ex earū forma qm vnaqueq istarū opōnū est imutatio nutrimentū. Quarto in fine qm finis earū est restauratio. vnde Aui. in notificatio istas opōnes tres nō notificauit ipas per obia: nec earū fines qm earū obm est vnit. Et ipsarū finis vnus est. nāz de opōnes sunt tot⁹ vnus mor⁹ pñstentia cuius est terminus differētes solū fm magis z minus: qm appositio est minor imutatio qd vnit z vnit minor qd assilatio: vnde nō est imaginandū qd pmo nutrimentū apponaf appositio postea scipiat ipsius vnit z sic vltimas qm sunt vnus mor⁹. Aui. qd ipas notificas cas notificauit per pñstentia qdā ipsarū. Scdō est intelligendū qd Aui. signatē dixit. cōprehensio sbe. s. nutritiue talis. nutritiue. i. cū nutritiue. Nā duplex est cōprehensio nutrimentū. vna que est cū nutritiue ipi⁹: z h fit a vntē digestiua z nutritiua. Alia est sine nutritiue ipi⁹: z hoc fit ab attractiua z regitiua: talis. n. nullo mō nutrimentū imu-

tar. Sed est sciendū qd virt⁹ attractiua que est in mēbris nutrimentū cū motu apphēdit totalis. h ē facit virtus nutritiua que est in mēbris: sed alr z alr. Nā virt⁹ attractiua mēbroz sic cōprehēdit nutrimentū cū motu locali qd ipm attrahit ad mēbrū illd mouēdo localr: sed virt⁹ nutritiua sic illud cōprehēdit cū motu locali qm mēbrū ipm nō attrahit: sed magis nutrimentū ex se mouet ad mēbrū. Et cā hui⁹ ē qd qdūz aliqd dat alicui de forma tātū dat illi de motu ad locū ipi⁹ forme: z tū qd virt⁹ nutritiua apponēdo icōplete dat formā mēbri nutrimentū: z ois mor⁹ est rōne idigētie: qd fit per appetitū: iō nutrimentū icōplere hīs formā mēbri ex se ad mēbrū mouet vt pfecte illū acgrat. Sed qd qm virtus attractiua mēbroz attrahit nutrimentū: nutrimentū nōdū hz aliqd de forma mēbri: iō tūc ex se nutrimentū nō mouet: s. mēbrū tūc ipm ad se attrahit: illo. n. tpe pot⁹ idiger mēbrū nutrimentū qd nutrimentū mēbro. Et h appet expō illius dicti Aui. cū. 7° pph. cōmē. 10. qd nutrimentū ex se mouet ad mēbrū sicut ferrū ex se mouet ad magnetē.

Sed est dubitatio vtrū opatio que est digestio nutrimentū in mēbris pcedat appositionē nutrimentū in mēbris vel illa sequat. Et videt qd illa sequat qm appositio nutrimenti ordinat in assilationē nutrimentū ad mēbrū: s. nō pot mēbro assilari nisi fiat ipi⁹ imutatio z talis est ei⁹ digō: iō rē. Itē in vnoquoq mēbro est virtus digestiua pprū nutrimentū: z h fit dū nutrimentū appositū est. Itē in pñstentia arguit. s. qd ipsam pcedat: qm si eā sequeret: tūc virtus nutritiua appositiua esset ministras z digestiua ministrata cuius pñstentia posuit est supra z etiā ponet infra. Dm qd opō que est digō nutrimentū in mēbris pcedit opōnē que est appositio nutrimentū in ipsis. Et rō huius est: qd semp pparatio mae introductionē forme pcedit. mō digō est pparas nutrimentū: appositio autē inducēt in illud formā: qd mēbrū saltē iperfecte: iō rē. Vnde aduertendū qd cū nutrimentū puenit ad mēbrū rē. in venis capillarib⁹ mēbrū digestiua virtus mēbri ipm imutat z in mutationē illa separant supfluitates ab ipso grosse que sunt hypostasīs in vna vel subtiles que euacuant insensibiliter: z postea virtus nutritiua agit in illud ipm apponēdo mēbro vniēdo z assilādō. Ad rōnes. Ad pñm mā appositio ordinat in assilationē. verū est: sed non assilant nisi fiat ipi⁹ imutatio. verū est: sed imutatio illa digō non est: qm iā in tali imutatioē nutrimentū acqfuit aliud de forma mēbri. Ad scdaz in oī mēbro est virt⁹ digestiua. veruz est: s. illa imutat nutrimentū ante qd mēbro apponaf vltuz ē. Vlti⁹ est intelligendū qd A. dixit. sanguis. pp mēbra carniformia in q cū sanguis opz pmutari si puenit ad scdaz būditatē puerio illa nō ē ad sensuz manifesta. Dixit aut humor. i. būditas pp mēbra spmatica in que cū sāguis opz pmutari in scdaz būditatē puerit puerione manifesta rē.

Et hanc quidem operationem efficit virtus imutatiua que est vna de virtutibus nutritiue.

Postq Aui. notificauit virtutē nutritiua per sui opōnes: in pre ista ipsam notificat p sui eēntiā a q pueniūt ipi⁹ opōnes. Circa quā est intelligendū qd Aui. signatē dixit: z hāc qdā opōnē. in singulari numero ad ostēdendū qd operationes iste. s. appositio vniō. z assilatio nutrimentū nō sunt operationes differētes eēntialr: sed sunt vna operatio differēs fm magis z minus vt ē declarafz fuit supra. Dixit aut virt⁹ imutatiua: qm ex h virt⁹ est imutatiua: qd mām imutat ad aliā formā. nō qd nutritiua nutrimentū imutat ad formā mēbri: iō vocatā ē imutatiua. Dixit aut qd ē vna: qm ei⁹ opō vna ē eēntialr. Dixit aut de virtutib⁹ nutritiue pp duo. pmo ad ostēdendū oīam iter istā vntatē z qm opō virtutes ministratē. s. digestiua attractiua retentiua z expulsiua: qm ista ministrata est. Scdō hoc dixit vt istā virtutes separaret a virtute ministrata que est crescitua z etiam que est generatiua. Deinde cum dixit.

Et est in homine vna in genere z pncipio pmo: s. in mēbris similitū partū p spēs diuificaf. In vnoquoqz enī mēbro existit virtus fm ei⁹ cōplexione que nutrimentū in ei⁹ puerit similitudinē diuersa a virtute que nutrimentū in similitudinē alterius pmutat. Immutatiua vō que est in epate opōnē efficit toti corpori cōez.

Postq Aui. notificauit virtutē nutritiua per sui operationes z p sui eēntiā: in pre ista ipsaz notificat p ei⁹ vnitatē z multiplicitatē. Circa quā est pmo dubitatio vtrū virt⁹ nutritiua sit vna genere in boie z brutis. Et arguit pmo qd sic: qd illa virtus est vna gñe cuius opatio est vna gñe: sed opatio nutritiue in boie z brutis est butimodū: iō rē. maior nō est. minor declaraf. nā ei⁹ opō ē imutare nutrimentū ad formā carnis z ossis z alioz mēbroz: ista opō in vtroqz est vna gñe. Itē illa virtus est vna cuius obm est vnit: sed obm nutritiue est vnit in boie z brutis: qm est inuenire qdā ani-

Dub¹¹ n^oDub¹² m^o

Gentilis

malia que nutriunt ex pane & carnib⁹ sicut hō; iō 22. ¶ In p̄trariū est Aui. qui ponit hāc virtutē gñe differēte esse in hoīe & brutū pp qd dicit in hoīe vna gñe. ¶ Juxta qd est intelligēdū qd virtutē nutriuiā ēē vna gñe pōt itelligi duplī. vno mō vna gñe subro. alio mō vna gñe p̄dicationis. mō dico qd virt⁹ nutritiua in hoīe & brutis nō est vna gñe subro. Rō hui⁹ est. nā virt⁹ nō aliquid est qd aīa vt potens est in opōne: sicut g se hz aīa que est in hoīe ad eaz que est in brutis: sic se hz virt⁹ nutritiua que est in hoīe ad eā que est in brutis: sed aīa nō est vna gñe subro & mā in hoīe & brutis vt oēs pcedunt: iō 22. ¶ Dico tñ qd virt⁹ nutritiua est vna gñe p̄dicationis in hoīe & brutis. Et rō hui⁹ est. nā vt dcm est virt⁹ nō est aliud qd aīa vt potēs est in opōne: ita qd p̄ posse in op⁹ attributū est aīe: s; secū dario istrumētālī attributū est cōplexiōi mēbroz: sicut igit se hz aīa que est in hoīe ad eā que est in brutis vt p̄ potēs est in op̄ratione: sic virt⁹ nutritiua que est in hoīe se hz ad virtutē nutriuiā que est in brutis vt et ipsa est p̄ potēs in opōne: sed aīa vt sic est vna gñe p̄dicationis: in virtutē g virtus nutritiua est vna in hoīe & brutis vt est p̄ potēs in opōne. ¶ Dico aut vt est p̄ potēs in op̄ratione: qm nullū icōueniēs est qd aīa p̄siderata rōne sui istrumētū sit vna sp̄e in hoīe & brutū differēs solū fm mag⁹ & minus. Nam sine dubio eadē est cōplexiō oculi asini qua videt asinus: & cōplexiō oculi hoīe qd hō videt: oīs solū fm mag⁹ & minus. qm idē est obm virtutū ysiue in ytroq; eadē enī visibilia que videt hō videt asinus: qd nō p̄geret si cōplexiō oculi vtriusq; differet sp̄e. Ad cārū. u. diuersitatē fm sp̄em in aliquib⁹ nō regit oimoda diuersitas in accidētib⁹: sed solū fm mag⁹ & minus: in suba aut sic: iō 13 hō ab asino differat poterit in eis vniū accidēs esse oīs fm mag⁹ & minus: aīa g ipsa p̄siderata vt est p̄ potēs sp̄e alia est in hoīe & brutū: p̄siderata aut rōne istrumētū. s. cōplexiōis vna est sp̄e oīs solū fm mag⁹ & minus. ¶ Sed tu dicēs si ita est ex quo g mag⁹ summus differētiā in opōnib⁹ aīe in hoīe & brutis: an ex aīa vel ex organo & obto. Dm qd ex organo & obto: qm hz opatio fm eēntiā ad aīa pcedat tñ fm formā & modū op̄andi mag⁹ sumit ex organo & obto. ¶ Ad rōnes. Ad p̄m illa virtus est vna 22. cōcedat: sed opatio nutritiua in hoīe & brutis est vna. Dm qd verus est vna gñe p̄dicationis illā cōparando ad virtutē que primū est op̄as: sed cā cōparando ad organū vna est specie solū differēs fm mag⁹ & minus: hoc est concessum. ¶ Ad 2m illa virtus est vna cuius obiectū est vniū. verū est eo modo quo obiectū est vniū. Et qd obm nutritiue in hoīe & brutis aliquib⁹ vniū est specie: ideo etiā quantum ad obiectū sicut etiā quantum ad organū virtus nutritiua vna est specie in homine & brutis: hoc est concessum.

Dub^m 13^m

¶ Secūdo est dubitatio vtr⁹ virtus nutritiua in hoīe sit vna gñe: sed diuersificata specie in mēbris diuersis. Et videt qd nō imo videt vna specie & etiā numero. p̄mo qd hec virtus ab aīa hoīs pcedit que est vna numero. Secūdo qd hec virtus est in mēbris. mō membra adiunice nō differūt genere nec specie neq; numero: sed solū per accidēs: iō 22. Et iā illa virtus est vna in hoīe que est ab vno p̄ncipio: sed virtus nutritiua in hoīe est hmoi: qd a corde daf oibus alijs mēbris: iō 22. ¶ In 2m est Aui. ¶ Juxta qd est intelligēdū qd vt apparuit supra de cōplexiōe mēbroz: alia est p̄portio virtutis nālis ad mēbra: & alia p̄portio aīalis ad ipsa: qm virtus ipsa aīalis mēbris est aduentitia & extranea: vnde nunquā dicit eis inata. Et qd ita est ideo ipsa nunq; est differēs specie siue essentialit⁹ ex parte mēbroz ipsam recipientiū: sed solū fm accidēs. Dicemus enī qd virtus motiua in hoīe est vna per essentialit⁹: sed plures per accidēs: qd rōne mēbroz in qbus recipit: sed qd virtus nālis est intrinseca: ita qd illis dicat innata: ideo differentia essentialis sumit in ipsa parte mēbroz: cā recipientiū habetū differentia fm sp̄e vt arguat sic. Illa virtus est vna genere & plures specie que attribuit fm sp̄em diuersis: sed virtus nutritiua in hoīe attribuit diuersis fm sp̄e: qd mēbris ideo 22. maior nota est: minor declarat. Nam hz mēbra hoīs sunt vniū essentialiter qd vna aīa participat: tamē per diuersas cōplexiōes que in ipsis sunt per quas mutant p̄p̄iū nutrimentū ad eoz formas differūt specie. ¶ Ad rōnes. Ad p̄mā cū dicit talis virtus pcedit ab vna aīa numero. verū est: & iō gratia huius ponit vna numero: sed gñā istrumētū puta genera cōplexiōis ponit differēs specie. ¶ Ad scdām qd hec virtus est in mēbris: verū est: & iō in mēbris est vna specie & esse sicut mēbra sunt vniū in specie. mō mēbra sunt vnum in specie per aīam vna nō per cōplexiōne: iō 22. ¶ Ad tertiā dcm qd ista virtus bene est vna essentialit⁹ vt daf a corde: sed p̄siderata vt data a mēbris in illis p̄seruat per eoz cōplexiōne p̄p̄iā: sic est differēs specie. ¶ Ulterius est intelligēdū qd Aui. signatē dicit in mēbris similiū partiū: qm virtus nutritiua attributa est mēbris vt p̄similia sunt & non organica. & cā huius est qm hec virtus per cōplexiōne op̄at: & iō illis mēbris est attributa que se tenet ex parte cōplexiōis: talia sunt p̄similia & nō organica: iō 22.

Super primo

¶ Tertio est dubitatio vtr⁹ virtus imutatiua que est in epate sit cōmunis oibus mēbris. Et videt qd nō. nā Hal. ponit in qnto de interiorib⁹ cap. 7. qd imutatio nutrimentū in epate est p̄p̄ia epati & cōmunis alijs mēbris. Item Hal. in 5. de iuuamētis mēbroz cap. 3. ponit qd imutatio nutrimentū in epate fit per p̄p̄iaz cōplexiōne carnis epas. ¶ In p̄trariū est Aui. ¶ Dm qd imutatio que fit in epate pōt p̄siderari dupliciter. Vno mō rōne forme inducte in mām: & vt sic hec imutatio cōis nō est oibus mēbris. nā illi⁹ forme inductio fit per cōplexiōne p̄p̄iaz epatis: sic aut arguit Hal. Alio mō pōt p̄siderari rōne iuuamētū & utilitatis ipsius: & vt sic est cōmunis mēbris. Nam materia in epate generata per imutatioē factā ab eius virtute oibus mēbris ab epate distribuitur. Et ex hoc pōt appere differentia inter imutatioē epatis & alioz mēbroz: quoniam imutatio epatis est magis ad op̄ationē materię: sed imutatio alioz mēbroz magis est ad forme inductiōnem. verum est tamen qd hz imutatio epatis cōparata alijs mēbris sit preparatio ad materiā: tamen cōparata ipsi epati est preparatio ad inductiōnem forme. Nam epas per eandē op̄ationē per quā preparat materiā toti per eandē cū vltimate agit assimilāt sue substantie partē aliquā ex illa materia. Deinde cū dicit.

¶ Generatiue vō virtutis sunt fuit sp̄es. Vna est que in masculis & feminis sperma generat. Altera est que diuidit virtutes que sunt in spermate & permiscet eas tēperando fm qd vnicuiq; puenit mēbro dāns neruo cōplexiōne p̄p̄iā & ossi cōplexiōne p̄p̄iā: hoc tñ totū puenit de spermate similiū partiū & similis p̄mixtiōis. Et hanc qdē virtutē vocāt medici virtutē imutatiuā primam. Virtus vō informatiua iprimens est illa ex qua p̄cepto sui creatoris pcedit mēbroz lineatio & ipoz figuratio & p̄cauitas & foramina & lenitas & asperitas & eoz situs & ipoz p̄tinuitas & ad vltimū op̄ationes que ex finibus dimensionū eoz pendent.

¶ Postq; Aui. inuestigauit virtutes nāles ministratas que faciūt ad p̄seruationē idividui in parte ista illas notificat que faciūt ad p̄seruationē sp̄e. Et p̄ notificat imutatiuā virtutē. Scdō informatiua. 2. ibi (Virtus vō.) C. Circa p̄mā partē est intelligēdū qd exponit virtutis gñatiue. I. imutatiue & nō gñatiue simpliciter: qm tunc sequeretur qd virtus informatiua sit nulla illarū duarū specierū qd est falsum. Sed est aduertendū qd virtus que generat sperma in viris & mulieribus dicta est imutatiua. Nam virtus illa est imutatiua dicta que imutat mām ad alia formā. modo illa virtus est hmoi. imutat enī sanguinē ad formā spermatis: ideo 22.

¶ Sed hic est p̄mo dubitatio vtr⁹ virtus que generat sperma in viris & mulierib⁹ sit virtus generatiua. Et arguit qd nō: qd illa virtus est gñatiua que est factiua forme gñatiue: sed talis virtus nō est hmoi: g 22. maior apper: qd sic ex hoc dī virtus gñatiua que est factiua forme gñatiue sicut dī nutritiua que est factiua forme nutritiue. minor declarat qm hec virtus in nobis est. mō nihil seipsū gñat & tñ seipm nutrit fm Aristō. in de gñōne aīaliū cap. 8. 4. Item illa virtus non est gñatiua que est sp̄es nutritiue virtutis: illa est hmoi: g 22. maior apparet qm virt⁹ gñatiua & nutritiua differūt. minor declarat: qm sicut obz virtutis nutritiue est sanguis: sic et est obm virtutis gñatiue. hoc et arguit qd nullus alius auctor de hoc fecit mentionē. ¶ In 2m est Aui. ¶ Ad hoc dcm est qd virtus que gñat sp̄ma in viris & mulierib⁹ est virt⁹ gñatiua. Et rō huius est: qd illa virt⁹ est gñatiua que est factiua forme gñatiue: sed talis virt⁹ est hmoi: g 22. maior nō est. minor declarat sic. Suppono vniū vt p̄m qd aliquib⁹ mouētib⁹ existētib⁹ essentialiter ordinatū p̄mū mouēs plus facit ad effectū qd scdm: & cā huius est qd 2m nō facit ad effectū nisi virtute sibi influente a p̄mo: sed virt⁹ gñatiua que est in spermate est 2m mouens ad gñatiū: virtus aut gñatiua spermatis est p̄mū ad illō mouēs: iō 22. Itē illā virtutē opz ponē in hoīe pcedere ab aīa ipsius per quā aīa p̄seruat indiuiduū quātū ad esse specificū: sed hec virtus est hmoi: g 22. maior apparet qm hec est differentia inter aīalia perfecta & imperfecta que ex p̄trefactione generant: qm perfecta aīalia virtutē hnt per quā cōseruant quantū ad esse specificū. imperfecta aut nō. homo aut itē alia perfectus est. minor declarat: sic enī per hāc virtutē p̄seruat indiuiduū quantū ad esse specificū sicut per nutrimentū p̄seruat qd est indiuiduale. ¶ Ad rōnes. Ad p̄mā illa virt⁹ 22. pcedat. ad mī. falsum est. tu p̄bas qd est in nobis. verū est: ideo ipsa nō est mouēs vltimū ad generatū: sed p̄mū vt visum est. ¶ Ad scdām illa virt⁹ que est species nutritiue 22. pcedat ad mī. falsum. ad p̄batū dcm qd san. vt est vtriusq; obiectū est diuersificatus fm

Dub^m 14^m

Dub^m 15^m

flatus fm formam. Nam obiectum nutritiue virtutis existens est necius mēbris: existēs autē obuius virtutis gñatiue est supfluous illis. *¶* Ad aliud dicēdū q̄ auctores in hoc fuerunt defectui.

Dub^m 16^m

¶ Scdō est dubitatio vtrū in mulierib⁹ sit virt⁹ gñatiua spmatis. Et v⁹ q̄ nō: q̄ si ita eēt tūc sequerēt q̄ mulier in gñōne se bīet ratione agētis p̄cipalis: qd̄ est falsus fm Aristō. in p̄ de gñōne aīa. ca. 2. 1. 2. 3. 4. ca. 1. Ideo rē. quā declarat qm̄ spma est p̄m̄ effectiū gñōnis vt apparuit supra ca. de mēbris. Itē qd̄ est obūbzatuz 2 occasionalit^r respectu viri nō hz virtutē gñatiua spmatis: sed mulier est bīnōiō rē. maior appēt qm̄ vir⁹ que p̄seruat idiuuū in eē specificō nō est nisi in aīalib⁹ p̄fectis. mīor appēt per Alz. in 2° de gñōne aīalū ca. 3. 1. ca. 2. 7. 9. de hyſtoris. ca. 1. Itē in q̄ est virtus factiua gñōnis materie in eo nō est virtus factiua gñōnis agētis. s. spmatis: s. in muliere est virt⁹ illa: q̄ virt⁹ factiua mēstrui vt oēs cōcedūt. iō rē. *¶* In 2° est Alz. *¶* Juxta qd̄ est itell⁹ gēdū q̄ Alz. nulla ponit dīas iter mēstrui mulier⁹ 2 sperma ip̄m̄: qm̄ mēstrui ip̄s p̄portionalē iter spmatis in viris: 2 iō ip̄s spma mulieris vocatur. 2. de gñōne aīalū. c. 3. 2. At sit illi p̄portionalē delectat per plura figura. 1. de gñōne aīalū ca. 19. Unū ē: eodē rē: p̄pōz vt fieri emīssio spmatis in viris 2 mēstrui in mulierib⁹: vt in mulierib⁹ vt circa. 1. 4. annū. Aliud est: q̄ sic in viris macris plus multiplicat spma q̄ in p̄gub⁹: sic in mulierib⁹ macris plus multiplicat mēstrui q̄ in p̄gub⁹. Aliud est: q̄ sic in emīssioe spmatis in viris icipit p̄li nāci circa inferiorē p̄es: sic ē cōgit in mulierib⁹ in emīssioe mēstrui. Aliud est: q̄ sic in viris accidit igrossatio vocis in emīssioe spmatis: sic in mulierib⁹ in emīssioe mēstrui. At tamē ip̄s ponat Alz. nō tñ negat q̄ in mēstruo eēt qdā pars mag⁹ assimilata spmati in colore que ip̄fecta est respectu aliaz partū qd̄ pbat ex pluribus. p̄rio. q̄ illa nō est gñōnis mā: vñ in coitu in quo gñatio fit aliqñ nō emittit. Scdō. q̄ illaz talem p̄tē mēstrui aliaz p̄tē delectat nō emittit oēs mulieres: q̄ nō nigre sed solum albe. Tertio. q̄ dicit ip̄s nō emittit talis hūiditas nisi qm̄ matris famelica est in coitu: sic ē est cū alige famelic⁹ saluam emittit. Et cū arguit^r 2 eū q̄ sit mā gñōnis: q̄ cū delectatiōe emittit. Rñdet q̄ delectatio nō p̄git in coitu ex illi⁹ emīssioe: s. q̄ cū matris sit multū famelica fit attractio multoz spiritū 2 ē ca loz is ad ip̄s: vt tūc delectatio accidit: 2 est filie sic ēt videmus q̄ pueri aūq̄ spmatis ēt si cū mulierib⁹ accubent delectant. Nam delectatio illa eis nō p̄tingit tūc nisi pp̄ multa attractionē spmatis ad genitalia loca. Unū dōm est q̄ virt⁹ dicit gñatiua spmatis dupl^r. Unō⁹ gñatiua spmatis factiui gñōnis 2 b in mulieribus nō est sed in viris. Alio⁹ gñatiua ē qd̄ spmati ē p̄portionalē 2 b est in mulierib⁹. *¶* Ad rōnes facte in 2° arguit de virtute gñatiua q̄ est spmatis factiui gñōnis gñatiua. *¶* Alteri⁹ est itelligēdū q̄ virt⁹ imutatiua diuidit virtutes b ē formas mēbroz q̄ sit in sp̄mate: 2 p̄miser mām vt illā preparat ad mēbroz formas.

Dub^m 17^m

¶ Et hic est dubitatio. Lū fm Arist. 2 ē veritate sperma fit filium partū: nō v⁹ q̄ ab eo possint diuersa mēbra puenire: qd̄ ad vnam inquit vñ nō fit nisi vñ: mō spma ip̄m̄ vñ est. iō rē. *¶* Dōm q̄ a spmate diuersa mēbra puenire pnt. Et rō hui⁹ est: q̄ ab eo qd̄ est vñ in actu plura: tñ in potētia pnt diuersa puenire: sed spma est vñ in actu: plura autē in po⁹. iō rē. maior nota est: q̄ vñ qd̄ agit per formā que est in ip̄o. mīor delectat: qm̄ spma a gñante decifuz est sicut ples mācipata fm Alz. in 2° de gñōne aīalū ca. 4. vñ sicut ples mācipata abq̄ patre p̄stituit sibi domū 2 necia sic etiā facit spma abq̄ gñante. *¶* S. nūc accidit dubitatio vna non modica: nā cū aliqd̄ exis plura in potētia non possit facere plura diuersa in actu nisi ibi sit qdā distigūes: querit qd̄ sit illū distigūes qm̄ spma cōstituit plura mēbra diuersa. Rñdet aliq̄ q̄ illū ē cor. s. isti nō solūit ad qd̄: qd̄ adduc remanet dubitatio sic p̄t⁹: q̄ cū cor sit ēt plura mēbra in po⁹ querit qd̄ sit distigūes qm̄ gñat plura mēbra diuersa actu. *¶* Et iō dico aliter. Juxta qd̄ est itelligēdū q̄ in spmate boīs fit duplex imutatio in mā. Una est imutatio ad cōplōne absolute. 2 hec imutatio fit a virtute imutatiua attributa spmati ab aīa particulari que est in corde gñant. Et rō h⁹ est: q̄ illud qd̄ dat alicui cōplōne: pōt ēt dare virtutē ei qua imutet ad cōplōne: sed aīa exis in corde gñantis dat spmati cōplōne. Ideo ēt illi dat virtutē qua imutabit cōplōne absolute sic ip̄sifando digerēdo mollificādo mām ex qua debet mēbra fieri vt p̄paret ad formā mēbroz recipiēda. Alia est imutatio a spmate ad cōplōne talē vel talē: q̄ determinat mēbroz sic ossis nerui 2 alioz mēbroz filius illis p̄stādo formas p̄prias. 2 hec imutatio fit a virtute iformatiua. 2 cā huius est: qm̄ aliqua opatio ordiata in aliquē finē agēs est mensura determinata: opz q̄ illa fiat ab aliq̄ arte cognoscente: cū q̄ talis imutatio fit hui⁹ egebit fieri ab aliq̄ arte cognoscente: talē autē est virt⁹ iformatiua: sed que fit ista virtus statim dicef. *¶* Sed tu dices hoc qd̄ dēni est videt^r 2 vñ Alz. qm̄ ip̄e ponit q̄ virtus imutatiua diuidat virtutes que sunt in spma

re: mō si sic est: s. ipsa imutabit ad cōplōne p̄prias. Dōm q̄ si Alz. simpl^r intellerit nō bene dixit. possumus tñ ip̄m saluare dicēdo q̄ virt⁹ imutatiua diuidit virtutes que sūt in spmate. s. infra: liter imutatio ad cōplōne absolute: s. p̄cipal^r b facit virt⁹ imutatiua imutatio ad cōplōnem p̄prias. *¶* Ad rōnem qm̄ dubitat ab vno in quantum vnum rē. verum est: tamen q̄ sperma actu vñ est 2 plura potentia possunt ab ip̄o plura diuersa procedere.

Dub^m 18^m

¶ Circa 2^{am} p̄es est dubitatio de ista virtute iformatiua qd̄ sit q̄ agit p̄cepto dei. Aliq̄ enī dicit q̄ ista est idolū paternum qd̄ est in spmate hīs in se formas oīus mēbroz gñantis. Aliq̄ ponit q̄ ipsa sit sic qdā cal⁹ celeste spmati in eis. *¶* Omīssis tñ alioz opio⁹ nib⁹. dico qd̄ mibi videt^r ēē 2 cōsonū dī Arist. Juxta qd̄ est itelligēdū in fine quarti metheoroz. ēt istis gñōnib⁹ 2 corrupcionibus duplex est agēs. Unū est p̄prias māz actiue vt calidū 2 frigidū: vel passiuē vt humidū 2 siccū: 2 ab ip̄o. p̄ueniūt. is. modi p̄paratiōis materie p̄positiui: 2 is. p̄uatiui: vt ponit ibi Arist. Alio⁹ est agēs inducēs formā 2 necius fuit ponere illū agēs scōz pp̄ plura. p̄rio cū modi p̄paratiōis materie sunt solū. is. modi autē inducēs formā sunt multo plures: oportuit vt p̄ter agēs p̄prias māz ēt aliū agēs inducēs modos for⁹ materis p̄parat. Scdō. nā mā q̄rit p̄ formā: forma autē est determinate quātitate 2 mēsure. 2 iō q̄ ipsa erit in mā itroducenda sub determinata quātitate 2 mēsurā cognosces. mō do tale nō agēs p̄prias māz: q̄ illud cognosces illā: 2 illū est agēs inducēs formā qd̄ agit p̄ intellectū 2 cognitionē. in b enī oēs sequētes Arist. cū ip̄o in hoc p̄cedati sūt. *¶* S. qdā ab ip̄o vlt^r dīcor⁹ dati sunt de isto agēs p̄ intellectū qd̄ sit. nā Alz. ponit tale ēē quādā itelligentiā decimā: 2 ēt locutus fuit bestial^r ponens q̄ ista generat formā: deinde ip̄am p̄bet materie inferiori. Et in b quātū ad vñ cōcordat^r ēt L. hēmitius cū Alz. ponit enī in aīalib⁹ q̄ erit p̄tre factiōe gñant tale agēs p̄ intellectū inducētū forme ēē ēt itelligentiā decimā. 2 hoc coact^r fuit ponere qm̄ nesciuit videre qd̄ ēt illud qd̄ p̄beret formā talib⁹ aīalib⁹ cū ex semie nō generant. *¶* S. opio Alz. falsa est pp̄ duo. p̄rio. q̄ ponit quādā itelligentiā decimā cām gñabiliū 2 corruptibiliū qd̄ est p̄cipia Arist. q̄ p̄fuit solū ēē nouē. Scdō. q̄ ip̄e videt^r ponē formā quā facit itelligentiā ex nihilo fieri. qd̄ est ēt Arist. q̄ nūq̄ ex nihilo possit fieri aliqd̄. Rō est ista: oēs ens qd̄ formāl^r erit prius potuit esse: sed non potuit ēē nisi per potētiā passiuā: sed talis est attributa materie: Ideo rē. *¶* Etia⁹ L. hēmitius falsus dixit. imaginat^r enī fuit q̄ semie ip̄m aīalib⁹ p̄beret formā qd̄ est falsus vt statz apparebit. *¶* Dico igit q̄ in entib⁹ nāl⁹ opz ponere qdā agēs per intellectū qd̄ est forme inducētū limitās agēs p̄prias māz. Et cā huius est: q̄ sic p̄tingit in arte: sic in nā nō possumus ista aliter p̄bare: s. in arte vī demus q̄ est ibi aliqd̄ agēs per intellectū limitās agēs p̄prias māz sic. b. g. in arte fabulī appēt. Nā in fabro est ars quedam cognoscentia limitās 2 mēsurans agēs p̄parat māz sicut ignē aquā 2 silia: vt ex mā preparata. f. ex ferro p̄parato p̄ ignē aquaz 2 malleationē possit induci forma quā itendit sicut cultelli vel aliz cuius alteri⁹ sic igit ēt erit in nā. f. agēs aliqd̄ per itell⁹ limitās agēs p̄parat māz 2 totū corpus celeste cōpositū ex oib⁹ qd̄ qd̄ hoc efficit istal^r per motū 2 lumē p̄cipal^r per itelligentiā q̄ in eo sunt in qb⁹ recepta est ars que in celo: que qd̄ ars factiua ē oīs forme inferioris vel inferioris entis. vñ dicebat Alz. 12. meta. cō. 18. q̄ natura nō operat nisi reminiscens ex superioribus causis diuinoib⁹. Et dicit ibi Albertus q̄ itelligēne sunt artes qdāz factiue cū cognitione vt ista inferiora operantur. dicitur autēz speculariue inquit nos de eis speculamur. Et ēt dicebat Alz. in 2° de gñōne aīalū ca. 3. q̄ calidū spmatis gñatiuz ēt vt se vergit ad similitudinem corporis celestis: etenim illi cōparatus vt istrumētum: sic igitur declarata est ista virtus iformatiua que for mas in mēbris efficit ex p̄cepto sui creatoris.

Dub^m 19^m

¶ Postea est dubitatio Alz. q̄ virt⁹ iformatiua dat mēbris gñatitē. Rōra qd̄ mēbris dat itiaz ēt illis dat gñatitē: s. vt imutatiua dat mēbris sbaz absolute vt visuz est. iō rē. *¶* Ad b dōm ē q̄ quātitas pōt sumi dupl^r. Unō mō fm se: 2 vt sic dat mēbris a virtute imutatiua. Alio mō vt est determinata per formā: 2 vt sic dat mēbris a virtute iformatiua. primo mō p̄cedit argumentum.

Dub^m 20^m

¶ Alteri⁹ est dubitatio vtrū spma sit aīaruz. Et v⁹ q̄ nō: qm̄ aīa in eo nō est in actu s. in potētia. *¶* In 2° arguit: q̄ in eo est aīa 2 p̄prias aīaruz qd̄ imutat est aīaruz: qm̄ imutatio est operatio oīs: sed sperma est bīnōi⁹ vt notum est. iō rē. *¶* Dōm q̄ spma pōt sumi 2°. Unō⁹ vt est in gñante: 2 vt sic in calido ip̄s est aīa formāl^r 2 rō hui⁹: q̄ in spū illo vel calō est aīa formāl^r p̄ qd̄ aīa formāl^r opat: hoc enī mō itelligimus spm̄ ēē vehiculū virtutis nō q̄ aīa de illi virtutē 2 illā delectat ad mēbra: sed dī virtutē vehiculū qm̄ aīa ip̄a nō est in opōne potēs nisi p̄ spm̄: 2 vt sic anima virt⁹ est: s. spm̄ in

spmate eris vt est in corde gñant est hñd. iō rē. Alio pōt sunt spma vt decus est a gñante: et est in mulier matrice: et vt sic aia est in ipso istfal: hñ. n. spma a gñante decus modū quēdā cōplōnis a corde gñant p quē cōparat pncipali agēti: puta corpi supce lesti sic instfm qdā. Nā sicut cor ipm opōnes non facit nisi ē regulatū sit ab vniuersali agente. s. a corpore celestis: sic ē qñ cor ali cui dat modū cōplōnis tales modū cōplōnis dat ei q per ipz vniuersali agenti vt instfm cōparatur rē. Deinde cum dicit.

Et huic quidem virtuti ministrantes sunt que rē nutrimenti ministrant ad speciem custodiendam et sunt virtus nutritiua et crescitua.

In parte ista postq̄ Auicē. determinauit virtutes ministratas absolute notificat comparatiue.

De virtutib⁹ naturalibus ministrantib⁹. Cap. 3^m.

Virtutes vō naturales que ministrāt tñ virtuti nutritiue sunt ministrantes que sunt quatuor virtutes: attractiua: retētiua: digestiua: et expulsiua.

Postq̄ Auicē. determinauit de virtutib⁹ nālīb⁹ ministratib⁹ in parte ista determinat de ministrantib⁹. Et p̄ ponit nūmex eaz. Scdō de eis exequit. scdā ibi (Attractiua). Circa primā partē est intelligendū q̄ dictio illa tñ pōt cōponi cū hoc q̄ nutritiue virtutis: et tunc est sensus: virtutes nāles que ministrāt soluz ipz virtuti nutritiue et nō alteri virtuti. pōt et cōponi cū hoc qd dicit ministrāt: et tunc est sensus q̄ iste virtutes sunt solū ministrantes: et fm hoc pōt dupliciter exponi: et vtrq̄ expōitio tolerat. prima et secunda. / Juxta qd est intelligendū q̄ iste virtutes possunt considerari duplī. Uno mō vt sumit sumunt: et vt sic sunt tñ ministrantes. nūla enim virtus eos pcedit que illis ministrat. Alio mō vt sumunt adinuicē vnam alteri cōparando: et vt sic nō sunt ministrantes tñ sed ministrat. Nā attractio ministrat retētiue et retētiua digestiue et digestiua quodā mō expulsiue pparando qd expelli d. Etiam prima expōitio pōt saluari: vnde sciēdū q̄ iste virtutes possunt considerari dupliciter. Uno modo vt referuntur ad id in qd ordinatur immediate: et vt sic ministrant soluz nutritiue: in illa enī immediate ordinantur. Alio mō vt referuntur ad id in qd ordinantur mediate: et vt sic seruiunt alijs virtutibus. s. augmētatiue et generatiue inquantum id preparant qd est earum obiectū: attrahē hñc est immediate nutritiua saltem vt ministrant augmentatiue.

Dub^m p^m **Secū nūc obicit aliqui vtrū he virtutes ministrant virtuti generatiue que est in spermate decto a generatōe. bene enim videt q̄ ipse ministrant virtuti generatiue que gñat spermā in viris et feminis: quomaz pparant sanguinē qui est mā spermatis. / Juxta qd est sciēdū q̄ iste quatuor virtutes in nobis sunt et in spmate equo. nam virtutes he in nobis sunt in actu: et in nobis est aia in actu qua pcedit: sed in spermate sunt in potentia et instfal: vt cuz attrahit mēstruū vel retinet vel qd aliud agit: est enim vt sic anime instrumentum cui anime attributa est virtus informatiua a corpore celesti tanq̄ a primo cognoscente.**

Dub^m 2^m **Est et dubitatio vtrum pter istas quatuor virtutes sit ponere virtutē gūtas que vocat discretiua. Et videt p̄ q̄ sic aucto. Auer. 2° colliget. ca. 7. et 9. ibi ponit qdā virtus discretiua cōueniētis ab incōueniēti. Idē etiā ponit in 3° c. 16. de accitib⁹. scdā ibi. xbi dicit q̄ hñc virtutē non cognouit. hoc etiā arguit auct. Auic. 4. ca. ca. de cura emitit. ibi enī dicit q̄ si in cura illi feb. offērat p̄sana cū pipere: q̄ hoc est bonū medicamē: sicut etiā ponit hñc qñ natura inter illos discernit et vtrū pipere ad digestionem materie morbi et p̄sana ad nutritionē. Idē etiā ponit Auic. 2° ca. ca. de lacte. de discretiua virtute. / Jtē hoc arguit rōne si ē inuenire quēdam actū distinctū ab alijs actib⁹ istaz quatuor virtutib⁹: opz ponere virtutē aliā pter istas q̄ discretiua: sed ita est ideo rē. maior nota est: qñ operatio a virtute pcedit. minor dēclarat. q̄ inuenitur actus ille qui est discretio cōueniētis ab incōueniēti. nō iste actus neq̄ est digerere neq̄ attrahere neq̄ retinere neq̄ expellere. / In 3° mō est Auic. hic et hñc 3° de virtutib⁹ nālībus. ca. 6. et 2° de accitib⁹ et morbo ca. 1. / Ad hoc rident aliqui saluātes Auer. et dicunt q̄ est dare virtutē discretiua. moti hac ratione qñ aliqd debet attrahere actu discretum: opz q̄ p̄ sit aliqd actu distinguens illud qd attrahit: aliter enī nō posset attrahi distinctū actu. Sed virtus attractiua mēbroz attrahit cōueniens actu distinctū ab incōueniēti: ergo opz prius in mēbris existere aliqd prius illa actu distinguens: tale aut nō est nisi virtus discretiua: iō rē. / Idē etiā cōfirmant ex quodā sensibili. nā in epate dicunt ipz est virtus que separat supfluitates a sanguine cū**

generatus est: nā cū epat deberet trāsmittere mām nutritiua mēbris oibus necessariū fuit vt illā purā distribueret. / Etia dicunt ipz in corde est hec virtus: nā cor separat sanguinē grossū a subtili. i. subtilē trāsmittit mēbris superiozib⁹ et grossū inferiorib⁹. / Sz dico ad qñem q̄ nō est ponere istā virtutē discretiua: et si sit ea ponere: dico q̄ nō est cōsiderabilis a medico. Rō prius est: q̄ si est possibile actū istius virtutis compleri per has quatuor virtutes: nō est necessariū ponere istā virtutē: sed ita est. iō rē. maior apparet qñ virtus nō est necessaria nisi p̄ opationē. minor de clarat. nā ipsius operatio est discernere cōueniēs ab incōueniēti. modo hoc perficit per virtutē attractiua et expulsiua: nā attractiua nō est cuiuscūq̄ attractiua sed cōueniētis: neq̄ expulsiua cui iulibet expulsiua s. incōueniētis. / Sed tu dicis semp est h̄ vey: tamē prius q̄ attractiua attrahat cōueniēs et expulsiua expellat incōueniēs: opz esse aliqd actu illa distinguens cōueniēs ab incōueniēti. Ad hoc possumus duplī rēspōdere. Uno modo q̄ duplī est separatio aliquoz vna quoz esse est in potētia: et istoz separatio actualis esse nō pōt si vnum debeat attrahi et aliud expelli nisi prius sit aliqd illa prius actu distinguens faciens ipsa in actu: subiectum enī motus semp est in actu. Altera est separatio aliquoz quoz ee est in actu: et hec separatio est duplex. Una ē separatio alioz quoz: um esse est in esse absoluto: et talis separatio per solam diuisionem fieri pōt si accidit in separatione alicuius prius. Alia est separatio aliquoz: quozum esse est in actu medio inter potētiā et actū: et istoz separatio fieri pōt actualis p̄ diuisionē cū alteratione qdā sicut apper in p̄tib⁹ lactis. Si q̄ ponam humores actu distinctos in corpore sic ponit medicū tūc p̄ sola diuisionē poterit fieri eoz separatio actual. mō vō attractiua diuisionē potēs ē facere. Etia si ponam hñores ee vniū actu: p̄ tñ pōt ex actu mē adhibe eoz separatio actualis per diuisionē cū aliq̄ alteratione fieri poterit: et h̄ p̄fici ē poterit p̄ virtute quatuor ministrat. Declat et h̄: hec: si de q̄ min⁹ vī inē et inē et id de q̄ mag⁹ s. minus vī inē q̄ aliq̄ medicina cū in ea nō sit aia attrahat aliqd p̄p̄iū humorem ipz ab alijs discernēdo: et tñ h̄ facit q̄ multo mag⁹ hoc facit mēmbra cū in eis aia sit. maior nota ē. minor declat ad sensum videm⁹ q̄ scamonea solā cholaz attrahit et etiā ipaz separando ab alijs hñozib⁹. Et p̄rmas rōne fm hñc 3° de cōplōnib⁹. cap. 3. et etiam Auer. in 5. coll. ca. 21. sic iter medicinā aliqua et hñore p̄p̄iū quē etiā est pueniētia in sba sic iter mēbra et nutritiua. / Tūc ad illud qd obijcit qñ aliqd qd attrahere aliū actu distinctū: opz q̄ prius sit aliqd actu illud distinguens: vey est si illud alteri p̄iūctū habuerit solū ee potētiāle: et nō actuale actu absoluto vel medio mō hū. hoc mō p̄iūctū nō sunt vt vīsz est. per h̄ et solūm sensibilia que adducit. / Alio mō possum⁹ rēndere sic. duplex ē attractio in mēbris. vna cōis alia p̄p̄ia. mō in attractiōe cōi nō est attractio pueniētis ab incōueniēti: imo in tali attractiōe sit attrahit attrahens: vel attractio pueniētis et incōueniētis: sic apper in attractiōe flo machi cū attrahit cibū. In attractiōe ē p̄p̄ia mēbroz nō ē discretio cōueniētis ab incōueniēti: qñ illa nō p̄ccit. appositio enī nutritiua attractio qdā est: mō autē illa fiat facta est discretio cōueniētis ab incōueniēti. Probat. nā prius est opata digestiua mēbroz que et qd pueniēs est de nutritiua formā dedit vt in mēbro affimilef: et incōueniēti formā dedit: qd qd ē ab expulsiua expellit. / Lū ergo dī qñ aliqd attrahit pueniēs actu distinctū: opz q̄ prius sit aliqd actu distinguens illud ab incōueniēti. pcedat. ad mī. sed illud actu distinguens nō est discretiua virt⁹ s. digestiua et expulsiua pri⁹ opantes vt vīsz ē. / Dico 2° q̄ si sit ponere istā virtutē: ipsa tñ a medico cōsiderabilis nō ē. Et rō hūc ē: q̄ illa virt⁹ nō ē p̄siderabilis a medico alta a quatuor virtutib⁹ que nō hñ aliud instfm ab instfo aliaz virtutū: s. ista virt⁹ discretiua ē hñd. iō rē. maior est nota: qñ medicus virtuti nō succurrit nisi succurrendo istfo ei⁹. minor declat. nā cōplō istaz virtutū est cōplō eris vna in actu: p̄tes tñ in potētia vt cōplō qua p̄fici digō ē instfm digestiue: et cōplō qua p̄fici attractio pueniētis ē instfm attractiue: et sic de alijs. mō cōplō qua p̄fici act⁹ discretiōis nō ē aliud a cōplōne qua sit attractio pueniētis: et ab ea qua sit expulsiua incōueniētis. Et iō dicebat Auer. q̄ isti virtuti cū deficit nō possum⁹ ei subuenire: qñ Auer. tutes discretionē habeat et opōnes determinatas et mensuratas: h̄ nō habuit nisi vt ab aia pcedit cui discretio et cognitio attributa est a corpore celesti qd ē p̄m cognosces. p̄m discretiue regulat enī ab illo. / Ad aucto. Auer. dōm q̄ bñ ē actus discretiōis: tñ illi p̄fici p̄ virtutē attractiua et expulsiua. Et cū dīc q̄ hñc ea noui cognouit male dixit. Nā discretiōis posuit fieri in opōnib⁹ nature: vt apper in cōmēto illi⁹ afoi. 22. p̄ p̄ti. Digesta medicari rē. et illi⁹ quarte p̄ti. 22. Egritudib⁹ q̄buscūq̄ incipitib⁹ rē. / Ad auct. Auer. dōm q̄ si illa sint vere mixta nūq̄ nā ea discernit. Sz si nō sunt vere mixta bñ facit nā iter illa discretiōis: et h̄ discretio p̄ attractiua mēbroz

uā mēbroz pñfici. Nā fm Sal. in p de virtutib⁹ ca. 13. 7 Serapiōez in suo de appropariis. sic mēbz egrū attrahit ad se medicīnā sic sanū attrahit ad se nutrimentū. / Ad rōnē si ē inuenire rē. pcedat. ad mī. vey ē sed actus ille pñfici per attractiūā mēbroz 7 eoz expulsiūā vt vīz ē. / Alteri⁹ ē intelligēdū qd sufficiētia istaz quoz virtutū ē ista. Nā iste virtutes ministrātes sunt nutritiue virtutis: 7 iō opz ipas eē in nūcro debito quo possit fieri act⁹ nutritio nis. Ad nutritiōnē aut p regit nutrimentū: mō cū nutrimentū nō sit corpozi cōiunctum: oportuit esse quādam virtutem in corpore que faceret illud sibi coniunctū: 7 talis est attractiua: 7 qd nutrimentum in principio corpozi est dissimile: in fine aut factū ē ei simile: vt dictū est. z. de aīa cōmēto. 45. oportuit esse quādam virtutem retentiua que nutrimentū debito tempore retineat vt possit pmutari. / Alterius qd nutrimentū non totū fiebat corpozi simile: sed erat in eo aliqua pars superflua que illi non assilabatur: iō oportuit in corpe eē virtutē expulsiua que illam expelleret.

Attractiua vofuit creata ad attrahendum nutrimentū inuatiūz que quidem opcrat hoc villis membris in quo est fm longitudinem protensis.

Secūda diuidit in duas. Quia Aui. p requirit de istis virtutib⁹ eas manifestādo per ipas diffōnes. Scdō per ista qbus opat. scdā ibi (bis autem.) pñima in quoz sicut quoz sunt virtutes qd manifestat per ipas diffōnem. scdā ibi (Et retentiua) tertia ibi (Et digestiua). 4ª ibi (Expulsiua). / **Circa** pñmā partē ē intelligēdū qd attractiua fuit ad attrahendū qd ē cōueniēs: 7 aliqñ non ē cōueniēs qd attrahit nocitiū: 7 hoc pp duo: aut qd nocitiū vehemēter ē admittit inuatiū: aut necessitatis gfa: sicut videm⁹ qd cum stōchus famelicus ē multas supfluitates attrahit ab epate 7 mēbris alijs. / **Secūdo** ē intelligēdū qd Aui. signāter dixit inuatiūz p pper duo. vñ ē ad ostendū qd virt⁹ attractiua nō ē attrahēs qd cūqz sed inuatiūz: qd attractiua aliqñ attrahit aliq gñā nutritiōnis sic nutrimentū: aliqñ nō nutritiōnis gñā: s; qd pueniēs sic vesica attrahit vñz 7 chisti fellis cholaz. / **Tercio** ē intelligēdū qd duplex ē attractiō in mēbris. Vna cōis sic attractiō stōchi. Alia p pñia sic attractiō alioz mēbroz. Vñ pñia attractiō fit p villos longitudinales: scdā aut nō sed p sola cōplōnē. causa hui⁹ est eo qd attractiō pñia fortis erat: iō idiguit nō cōplōnē sola: s; locali motu 7 illa fit p villos. scdā aut debilis ē ita qd eis sufficit sola cōplōnē.

Dub^m 3^m

Secūdo h est dubio vñ attractiō cōis 7 pñia alicui mēbz sicut stōmachi sit attractiō vñā. Et vt qd nō: qd illa attractiō nō ē vñā qd fit per diuersūz infirmis: attractiua cōis 7 pñia sunt hmoi. nā attractiō cōis stōchi fit p villos: attractiō aut pñia sine villis. ideo rē. Itē illa opatio ē diuersa cuius obdū ē diuersūz: sed attractiōis cōmūis 7 pñie obdū ē diuersūz. iō rē. maior nota ē. minor: declaraf. nam obiectū attractiōis cōis stōchi ē cib⁹: sed obdū pñie ē chilus. / **In** pñm sunt oēs auctoritates que ponūt vñā ēē attractiua membrū cui⁹ attractiō ē cōis 7 pñia. / **Ad** hoc vñm ē qd attractiō cōis 7 pñia nō sunt vñā attractiō essential⁹: s; sunt vñā attractiō analogia. Et rō huius ē: qd illa opatio ē vñā analogia qd bz vñ finē analogia 7 ē finē siles: sed attractiō cōis 7 pñia sunt hmoi. s; rē. maior nota ē. minor: declaraf. s; habent eūdem finem analogia: stōmachus enī pñm attrahit pro se. secūdo pro alijs membris eo qd vñūquodqz membrum pñm itendit sue reparationi 7 cōmodo s; Sal. in de morib⁹ ligdis. cap. 3. habent etiā finem finem. nam vesica vñam attrahit 7 etiā nutrimentū ppter cōueniētiā: s; puentia illa sit alia specie. / **Ad** rōnes. Ad pñmā ista opatio nō est vñā rē. cōcedat. ad mī. falsum ē. nā stōmachus etiā pñie attrahit cum villis: sed sine villis bene apponit sibi nutrimentum. / **Ad** scdā illa opatio est diuersa rē. concedat. ad mī. dicēdūz qd obiectum vñūz cōueniētiā bz saltem analogia quada.

Et retentiua fuit creata vt inuatiū dū retineat virtutes ipsū inmutantes in eo operatur que ab ipso alimentū suscipiunt qd equidē efficitur villis qui ex trāsuerfo protenduntur. Et est etiam cum villi qui fm latitudinem incedunt auxilium prebent.

Dub^m 4^m

Circa scdāz partē est dubitatio. Aui. ponit qd virtus retentiua retinet inuatiū. / **Sz** cōtra: imo ē nocitiū qm quousqz digō nō terminat non sit separatio inuatiū a nocitiū: sed dū durat digō durat retentiō. ideo rē. / **Ad** mī. dupl⁹. Vno mō qd retentiua principaliter retinet inuatiūz: 7 si retineat nocitiū hoc est per accidē: neqz de eius intētiōe existit. Alio mō qd virt⁹ retentiua aliq solum retinet inuatiū sicut retentiua stōchi cūz retinet chilū ex quo stōchus oz nutriti⁹ talis ē vt ministrās ē mag⁹ nutritiue virtutis. / **Secūdo** est dubitatio. Aui. ponit qd retentiua retinet nutrimentum dum virtutes ipsū inmutantes operant in eo. / **Sz** pñm talis vir-

Dub^m 5^m

tus inmutans ē nutritiua 7 nō digestiua. mō retentiua digestiue ministrat 7 non nutritiue. / **Ad** mī. qd Aui. hoc dixit eo qd digestiua cui ministrat retentiua tota in nutritiua inmutata ordinata ē.

Digestiua vō est illa que qd attractiua attraxit 7 retinuit retentiua in essentiā puerit aptā virtutum in ea permutationē faciētū opōni 7 cōplōnez que puerfio ni nutritiōis in effectu est cōpetēs. Hec est enī ei⁹ operatio in inuatiū que vocatur digestiō. Eius vō operatio est in superfluitatibus vt si possibile fuerit eas in hanc mutet dispōnem que etiā vocatur digestiō. Aut vt eaz egressionē a membro in quo sunt retēte faciles efficiat cū expulsiōe eaz attenuādo essentiā si qd phibet fuerit grossities: aut ingrossando si qd vetat fuerit tenuitas: aut scindendo si qd phibet fuerit viscositas. Et hec qdem operatio vocatur maturatio. Est tñ cū digestiō 7 maturatio synonyma dicuntur.

Tertia in. z. qd. A. pñmo manifestat virtutem digestiua vt ei⁹ operatio est in inuatiū. Secundo vt eius operatio est in nocitiū. secunda ibi (Eius vō operatio.)

Circa hāc pñmā ē dubitatio. pñio vñū digō que fit in inuatiū 7 nocitiū fit vñā digō. Et videt⁹ qd non: qm digōnis in nocitiū obiectum est id qd superflūz: sed digestiōnis in inuatiū obdū est id qd ē pueniēs. / **In** Sūm arguit: illa operatio ē vñā que fit per vñū infirm: sed digō in inuatiū 7 nocitiū fit per idē infirm: qd per eandē cōplōnem mēbz: ideo rē. Itē qd videmus qd vñāz digō fit per silitudinem: nā virtus digestiua agens in sanie fac eaz silem mēbris radicalibus: 7 sic agēs etiā per nutrimentū. / **Surra** qd ē intelligēdū qd digō ipsa in inuatiū aut referat ad superflūz qd derelinquit ex actu cōplēte digōnis tēte in corpore sano hē est illud qd de hypostasi in vñā decidit: 7 hoc mō digō in inuatiū 7 nocitiū ē vñā digō. 7 rō est: qd illa digō est vñā que in vñū finē ordinat. mō hec duplex digō in vñū finem ordinat: iō rē. ma. est nota de se. mī. declaraf. nā finis digōnis est vt transmutet sic nutrimentū vt formā membz recipiat: sed h ē ex intētiōe nature ex parte materie: 7 iō preparatio huius ponit vñū finis digestiōnis vñū. Aut digō in inuatiū referat ad superflūz qd ex quacūqz digestiōne derelinquit: 7 tñc aut illud superflūz pōt ad benignū reduci: 7 sic est eadē digō in inuatiū 7 nocitiū siue supfluo: quoniam vñūz vñū ē finis. s. nutritiō. Aut id superflūz nō pōt ad benignū reduci: 7 tñc digō in inuatiū 7 digō in superfluo sunt digestiōis digō: qd illa digō ē diuersa que in diuersūz finem ordinat: sed digō in inuatiū 7 supfluo hoc mō sunt hmoi. ideo rē. maior nota ē. mī noz declaraf: qm finis digestiōnis in inuatiū ē nutritiō: sed finis digōnis in superfluo hoc modo ē expulsiō. / **Ad** rōnes. illa digestiō ē vñā que fit per vñū infirm. cōcedat. ad mī. falsū ē. nā diuersus ē modus cōplēxiōis quo virtus digestiua digerit inuatiū tñ ab eo qua digerit supflūz. / **Ad** scdāz vñāz digō agit p silitudinē vñā: sed silitudo illa equoca est in inuatiū 7 supfluo.

Dub^m 6^m

Secūdo ē dubitatio. Aui. ponit qd digō vñm mō fit p subtiliationē eius qd ē grossum. / **Sz** cōtra: nā Sal. in cōmēto 2°. pñstico. cō. 33. ponit. 7 4°. regi. acuto. cō. 37. qd digō semp inspissando pcedit. / **Ad** h dicit aliqui qd digō in inuatiū semp pcedit inspissando. s; digō in nocitiū aliqñ inspissando aliqñ subtiliādo pcedit. / **Sz** solutio ista vera non ē: qm quacūqz digō siue fit in nocitiū siue in inuatiū siue supfluo semp inspissando pcedit: vñ ē sciendū qd digestiō cōsiderat dupl⁹. Vno mō vt cōparat ei cui debet 7 tale ē humidus. nam fm A. 4. metheo. rer. cō. 17. Digeri est quoddā pati. mō humidus qd est in rebus est maxime passibile. Alio mō vt cōparatur ei cum quo fit: 7 tale est sicum. nā digō ipsa ē permixtio humidū cū sicco grosso subtiliāto: 7 per pñs humidū igrōssationē: vñde ipsa semp inspissando pcedit: vt. v. s. pñū qñ acerbū ē appareret in ipso quedā subtilis humiditas aquosa 7 qdādam sicus terrestre grossum: sed qñ digestiū ē 7 maturū ampl⁹ illa nō appareret qñ per digōnē facta ē inspissatio illius humidū subtilis cū sicco grosso subtiliāto cōmixto. 7 eodē mō cōtingit in mā grossa que digerit oz. nam in ea anteqz digerat ē qdādam humidū subtile 7 qdāz humidū siccu grossūz terreū: sed per digōnē postea fit inspissatio illi⁹ humidū subtilis cum sicco grosso terreū subtiliāto: ita qd digō siue in inuatiū siue in nocitiū inspissatio ē hūdi subtilis 7 nō pñie subtiliatio sicci terreū. Vñ ē tñ qd medicus aliqñ dicit digōnem ēē subtiliationē grossi terreū sicci s; ipropie sicut digōnē in nocitiū. 7 h ideo qm medic⁹ ipse digōnem tales cōsiderat pp expul-

Dub^m 7^m

Bentilis

tionem: et q. ingrossatio nocitui aliqui expulsiōnem ipedit: id me-
dicus illius sublationem oisōnem vocat improprie tū rē.

C Expulsiua aut est illa que supfluitatē expellit ex nu-
trimēto residuā q. ad nutriendū nō ē pueniēs: aut q. ex-
cedit mēsurā q. sufficē ad nutriendū et q. nō est necēia: aut
ēiat in receptaculo sibi apto sicut vinā in vesica.

C Postq. Aui. notificauit diffinitue tres vītes nāles ministran-
tes: in pte ista notificat quartā. s. expulsiuā: et p. ea notificat ratiōe
obti. 2. rēneue p. quā fit expulsiō. 2. ibi (Et hoc qdē.) **C** Circa pti-
mā ptes ē intelligendū q. ista ipst. pōt. ex pōt. Uno mō sic q. hic
Aui. nobis infimat duplicē supfluitatē quā expellit: expulsiuā. s. su-
perfluitatē in q. tū p. b. dicit ex nutrimēto residuā q. ad nutriendū
pueniēs nō ēia q. b. sequē sit expulsiuā pmi. 2. ē supfluitatē in
quāto: et p. b. dicit: aut q. excedit mēsurā rē. Alio mō. nā supfluitas
in q. tū duplex ē. Una q. ē ex intentionē nāe pp. mām: sic vinā et ege-
stio. Alia q. in corp. pe. fit ex malo regimē. vt cū humor corripitur.
Etia supfluitas in quāto duplex ē. Una q. nō ē ex intentionē nāe cū
in ei. finē ordinat sic spmā. Ad Aui. tāgit pmiā su-
perfluitatē in q. tū q. dicit ex nutrimēto residuā. scdm cū dicit q. ad
nutriendū nō ē pueniēs. S. pmiā supfluitatē in quāto tāgit cū dicit
que excedit mēsurā q. sufficē ad nutriendū. s. scdm cū dicit q. nō ē ne-
cessaria. Alio mō sic: vt Aui. in suis dicit infimat nobis triplicē sup-
fluitatē. s. in quali et in quāto: vt et ponit Gal. in. ii. de ige. ca. 13. vñ
supfluitatē in q. tū tāgit cū dicit residuā q. ad nutriendū pueniēs nō ē.
Scdm cum dicit que excedit mēsurā que sufficē ad nutriendū
dum. Tertiam cum dicit et que non est necessaria.

Dubm 6^m **C** S. hic ē dubitatio vtrū id q. ē supflui in q. tū sit supflui in quā-
to et cōuerso. Et vñ q. sic. id est supflui in quāto cui debet eūatio:
s. supflui in quali debet eūatio: q. rē maior appet. qm supflui in
quāto debet eūatio fm Gal. in cōmento illi. afoi. 16. z. pti. vbi ci-
bus irrat pter nāni: et in cōmento. 14. z. pti. cap. de eōne. minor
declarat. q. illi debet eūatio: cui pntia corporis opōnes impedit
vel ledit: s. pntia supflui in quali in corp. ē hmoi. q. rē. pterea
arguit q. supflui in quāto sit supflui in quali: qm supflui in
quāto debet eūatio: s. eūatio ex qualitate cognoscit: vt dicit a Gal.
cō. illius afoi. 2. p. pti. In purbationib. ventris. id rē. In 2. ius
est Gal. vt dicebat in. 9. de ige. 2. Aui. hic. De b. dōm est sup-
fluitas in quali diuersa est a supfluitate in quāto. Iuxta qd ē sciē-
dum q. vtrāq. supfluitas multiplicat in corporib. fanis et etiā la-
p. nā in corporib. fanis multiplicat triplex supfluitas. Una que
est ex necitate mēe sicut egestio et vñ que gñat eo q. aliq. ps nu-
trimenti fuit que ad benignū reduci nō potuit vt corp. nutrirer.
Alia est ex necitate finis: vt cholā que ad chistim trāsmittit et me-
licholā ad splenē: illuc emi trāsmittit sunt pp. multas vtilitates et
inuamenta. Alia est ex necessitate mēe: q. gñat ex aliqua pte nu-
trimenti que mēbris supfluit. Etia est ex necitate finis: q. in gnōne
ordinat. Etia in corpib. lap. multiplicat triplex supfluitas. Una
quāto: ad vasa: et hec est supfluitas in quāto: dicit enī supflui-
tas quāto: ad vasa et nō quantum ad virtutē: qm l. ipst. in virtute
causet defectū: a defectu tñ virtutis gnōnez nō h. Alia est super-
fluitas quāto: ad virtutē: vt sanguis in corp. corrupt. nō supflui
in quāto. Alia est supfluitas in quali et quāto vt sanguis corrupt.
in corp. plectozico. Ecce q. qualr. in supfluitatibus vtrorūq. cor-
por. differt supfluitas in quali et quāto. **C** Sed est aduertendū q.
eūatio debet ei qd quāto est. oē enī qd eūat quāto est: ita tñ q.
qm quāto debet eūatio ppter peccatū quātū illa eūatio debet su-
perflui in quāto: sed qm ei debet pp. peccatū q. tūc eūatio attri-
buita est supflui in quali. **C** Sed est aduertendū q. eūatio pnci-
palr. attributa est supflui in q. tū: q. qd eūatur quāto est: etiā
q. est aliqd supflui in quāto cui eūatio debet pter q. alteratio p-
cedat: sicut eūatio sanguis in synocha istatiua. S. alteratio pnci-
palr. attributa est supflui in quali: tñ q. aliqd supflui in q. tū so-
la alteratione eger nō eūone: vt cū in benignū pueri pōt. ruz et q.
supflui in quali nūq. debet eūatio nisi alteratio pcedat. nāz qd
grossum est eūari nō pōt nisi prius subtilizet: et qd subtile ē non in-
grosset. **C** Ad rēnes. Ad primā: illud est supflui in quāto rē. falsus
est: vey est tñ q. nihil eūatur nisi quātū: sed nō pterea oē qd eūat:
eūatur q. peccat in quāto: qm ē eūatur aliqd q. peccat in quali.
C Ad 2. m. supflui in quāto debet eūatio: concedat. ad m. sed
eūacuatio ex qualitate cognoscitur vey est. hoc etiā dicere ex si-
gnis que significant qualitatem hu. oñantis siue peccet in quāto:
siue etiā in quali: non q. eūacuatio cognoscatur ex q. litate humidū
peccatū fm q. ita q. illud qd eūatur semp in quali peccet.

C Et bec qdē virtus bas expellit supfluitates aut per

Super primo

partes et per foramina que sunt eis pparata: vel si non
fuerint ibi foramina pparata a nobili expellit ad igno-
bile et a duro ad laxum. Cūq. in parte expulsiōis fue-
rit declinatio materiei supfluitatis nō cōuertit eā vir-
tus expulsiua ab illa semita inquātū possibile fuerit.

C Circa 2. m. partem est p. intelligendū q. superfluitas corporis ha-
buit receptaculū sibi aptū: aut gfa necessitatis: sic cholā que vadit
ad chistim: et melia ad splenē: pp. enī multa inuamēta habuerunt
receptacula illa. Aut gfa cōmoditatē sic egestio habuit intestina et
vinā vesicā: habuerunt enī illa ne corpus eēt in pino motu et ne-
cessitate ad emissionē illaz supfluitatū. **C** Sedo est intelligendū q.
Aui. dixit de nobili ad ignobile pp. expulsiōne supfluitatū que fit a
mēbris pncipalib. alyz cū virt. per vias arctas eūare nō pōt. Di-
xit a duro ad lāxū pp. expulsiōne a mēbris pncipalib. ad emito-
ria cū virt. illas p. vias d. vias eūare nō possit vt cū oppilate fue-
rint. **C** Tertio ē intelligendū q. supfluitas eligat sibi modū eūonis:
aliqui ex pte siue sic supfluitas stilis q. sursum eūat et gfa deorsū.
Aliqui ex pte expulsiue agētis sic cū expulsiua supfluitatē grossaz
expellit ad superi. et stile ad inferi. vñ quāto sba supfluitatē adiu-
uat expulsiōne virtutū: tūc optime pfiat illius expulsiō.

C S. hic est dubio quare Aui. et manifestādo virtutē expulsiuā et
etiā digestiua nō manifestauit illas per villos: sic retentiuā et at-
tractiua. Dōm q. digestiua per villos nō manifestauit: qm ipsa p.
villos nō operat: sed expulsiua per illos nō manifestauit: dans i-
telligere p. id qd dixerat de attractiua et retentiuā. Nā cū illa ope-
rant per villos longitudinales et trāsuales: opz necessario expul-
siua agere p. latitudinales cū nō sunt nisi trēs villos spēs: vñ b. dicit
intelligere ex eo qd dixit supra cap. de mēbris. Deinde cū dicit.

C His at qtuor virtutib. nālib. qtuor prime seruiūt q.
litate. s. caliditas frigiditas siccitas et humiditas.

C Postq. Aui. notificauit vītes nāles ministrātes per eaz diffi-
nes: in pte ista eas notificat per eaz ista qd operant. s. per qua-
tuor qualitates. Et p. illas enumerat. Scdm eaz seruitiū notificat.
scdm ibi (S. calitas rē.) **C** Circa pmiā ptes ē intelligendū q. rē ē
qd dicit Aui. est duplex. Una ē: q. ois actio et passio pcedit ab eo
qd est maxime actiuū et pmiū: etiā maxie passiuū et pmiū: s. cal-
lidū et frigidū siccū et humidū sunt hmoi: q. ois opatio siue fit actio
siue fit passio pcedit ab illis. Item siue fit hūc forme elementorū
ad istas quatuor qualitates: sic et forme mixtorū: sed forme ele-
mentorū per illas operant. q. rē. **C** Sed aduertendū q. iste qtuor
qualitates seruiunt istis virtutib. cōmunitim et diuifim. Cōmunitim
quoniam omne mixtum cōpositū est ex calido et frigido humido
et sicco. Diuifim inquātū operatio vniuscuiusq. virtutis per cō-
plexionem fit in qua est oñium alicuius qualitatis: sicut digestio
per complexionem in qua calidum dñatur: et sic de alyz.

C Sed caliditatis seruitium omnibus quatuor pro cer-
to est cōmune.

C Scdm in. z. q. Aui. p. notificat seruitiū istaz q. litarū absolute. Se-
cūdo eas adiūcē opando. 2. ibi (Post bec.) **C** P. ia in. z. q. p. no-
tificat seruitiū calitatis. Scdm friditatis. 2. ibi (Friditas.) **C** Circa
pmā ptes ē intelligendū q. cā ē qd dicit Aui. ē ista. Nā illd qd mo-
uet ad eē virtutū mouet ad eaz opus: s. calitas mouet ad eē vtrū-
q. q. mouet ad eaz opus. ma. appz p. Auer. i. 4. celi. 2. mū. cō. 22.
et 24. et declar. rōne: q. oē qd mouet ad eē mouet ad finē: aliter. n.
moueret frustra: sed cuiuslibet finis ē op. q. rē. mīo. declar. nā cal-
lidū gñatium in sperma exis mouet ad eē aiati et mouet ad illi.
esse vt calm est: qd declarat ex pluribus. Primo: q. nō mouet ad
esse nisi per digōnem et mixtionem: talis aut sit a calido. Scdm: q.
tale calidū non mouet ad esse nisi alteratum et calefactū a corpo-
re supercelesti per illius motum et lumen vt declaratū fuit. Ter-
tio: q. videmus in animalibus esse quoddam calidum in actu.

C Frigiditas vō cū alicui eaz seruit accitalliter et nō cōn-
tialr. Qd enī frigiditatis inest essentialr est vt oib. vir-
tutib. sit p. ia: qm oīz virtutū opationes p. motū exi-
stūt: et hoc qd ē in attractiōe et expulsiōe manifestū est
stut: s. in digōne etiā qm digestio cōpleet per ptes eius
qd sunt igrossatus et ipisatū partiēdo et adiungēdo et
qd attenuatū fuit et subtiliatū. Et hec qdē motiōes sūt
separātes et temperantes. Retentiuā vō operat villos
mouēdo trāsuales fm figurā cōp. ebensidōis bene fa-
ciā. Et frigiditas qd ē paralyticū faciēs et mortifi-

cano 2

caus 7 ab omnibus prohibens operationibus.

¶ Sed in duas: q. Aliq. pponit. scdo declarat. ⁊ ibi (Qd eni.) Et
hoc diuidit in duas. Quia p declarat qd frigiditas non deseruit op
rationibꝫ itaqz virtuti. Scdo qd deseruit illis accidentalit. ⁊ ibi
(Ad retentione.) ¶ In pma parte intendit tale rōne: qd est per se
pūi virtutibꝫ: per se non igrēdī eaz opōnes: frigidit. est dmoꝝ qm
opōnes oīz virtutū sunt per motū: motū aū. p̄hibet frigiditas:
ideo tē. Sed hoc est itelligēdū q. in attractione t. expulsiōe ma
nifestat est q. per motū localem sunt: hoc ex eaz descriptiōe ap
paret: qm̄ expulsiō est motus alicuꝫ: ad aliud: sed attractiō ē mot
us ad se ab alio. hoc etiam est manifestum in digestiōe.

Dub^m 10^m tus ad se ab alio. hoc etiam est manifestum in digestionē.
Propter quod est dubitatio. vtrum motus localis sit de necessitate
 digonis. Et vñ qd sic auctoritate illud. in lra. qñ digestio sepat a p-
 miferet. Item h arguit rōne: qd illud est de necessitate digonis finē
 quo digestio pfici nō pōt: sed motus localis ē hmoi: qñ digestio p
 mixtionē fit. ergo rē. ¶ In dñum arguit: de cui⁹ necessitate ē alte-
 ratio: de ei⁹ necessitate nō ē mot⁹ localis: s; de necessitate digonis
 est alteratio: qd enī digerit^r alterat. iō rē. ¶ Ad hoc dñm ē qd mot⁹
 tus localis nō est de essentia digonis. qd pbat: qd illud nō ē de di-
 gestionis essentia qd essentiali nō ingredit^r ei⁹ diffōnem: sed mot⁹
 localis ē hmoi. iō rē. maior apparet: qd diffō explicat essentia diffi-
 niti. minor declar. p nō ponitur in diffōne digonis data a Sal. in p.
 cap. iii. 7. 3. cap. 7. de virtutib⁹ nālib⁹: etiā ē qd digestio est assimilatio
 nutriti ad id qd nutrit: nec etiā in illa qd ponit ab Aly. 4. methē.
 tex. cō. 14. que est digestio est passio a caso a circūiacienti⁹ passiv-
 us. Itē motus suscipit essentia r spēs a termino ad que. s; termi-
 nus ad que digonis ē qualitas: termin⁹ autē ad quez mot⁹ localis ē
 vbi siue locus: g⁹ mot⁹ nō est de eēntia digonis. ¶ Dico in 2° qd mo-
 tus localis de necessitate digonis ē: r rō hui⁹ est: qñ digō est pium-
 cū puenientis cū puenient⁹ r separatio inconuenientis a pueni-
 ent⁹: nō in omni tal⁹ dcurrit motus localis. ergo rē.

Dub⁹ n⁹ entim: omni tali c⁹currit motus localis. ergo rē.
 ¶ Alteri⁹ dubitatio. vtrū friditas igrediat per se opōnes aie. Et
 vī q⁹ sic qd per se facit ad eē virtutū p se facit ad eaz opōnes: sed
 fridū ē hmoi. iō rē. maior: nota ē ex dictis. minor: declarā. qm̄ nō ēēt
 mixtū cōpositū ex caliditate fri. bu. 7 ficti. in oib⁹ cōpōnib⁹. 7 tē si
 ficeratū 7 būditas p se igredunt opa aie 7 ēr friditas: qm̄ ille sūt
 qualitates passivae: ille aut actiue: sed ita ē vt apparet ex sequen-
 tibus. iō rē. 7 frid⁹ si est iuenire aliqua virtutes qd faciat motū siles
 et q⁹ fit a frigido saltes in ill⁹ opōnez p se igredit fridū: sed ita ē si
 cur est vtr⁹ q⁹ mouet motu ex p⁹mo: q⁹ a circiferentis ad calē. 7
 ideo rē. 7 ¶ In p⁹mo ē Alii. hic: 7. 6. de nāto p cap. p. 7. ptis. 7 dēstr. 7
 de acciti 7 morbo cap. 3. ¶ Ad h⁹ rident aliq⁹ qd friditas per se in-
 gredit opōnes aie: moti p pōnes p⁹ aduacū q⁹ putat esse de
 mōstrationē. ¶ Dico tū ad q⁹onem istā. p⁹io q⁹ null⁹ forme nālis
 in mixto exitis infirm esse fridū si tū calz. 7 Dico 2⁹ q⁹ p⁹ n⁹ 7 ma-
 xime forme nālis que ē aia infirm ē calm 7 nullo mo fridus. p⁹io
 declarā sic. illud qd mouet ad eē mouet ad oppo: 7 calidum mo-
 uet ad eē forme nālis. gē. 7 maior: appet ex dictis. minor: declarā p
 auctē Auer. 4. metho. cō. 14. vbi ponit. q⁹ in vnoquoq⁹ mixto est
 caliditas nālis qua mouet ad mixtionē. Scdo h⁹ declarā rōne: qm̄
 videm⁹ q⁹ in eadē mā calm plus dat de forma: 7 per p⁹is de motu
 7 loco q⁹ fridus: sic videm⁹ q⁹ mā aque cū fit sub forma ignis plus
 h⁹ de forma q⁹ p⁹ habuit. ex vno enim pugillo aque sūt. c. 1. g⁹.
 ¶ 7 tē illud h⁹ dūiz in omni actiōe qd iter oia est māz actiū: ca-
 lidū est hmoi. iō rē. maior: nota ē. minor: declarā. p⁹mo: q⁹ ipz fun-
 dat in sba valde mobil: q⁹ in subtili. Scdo: q⁹ ipm̄ maxie mobile
 est: q⁹ ad oēm spēm pōnis fm̄ Alii. in de morte 7 vita. 7 in de cau-
 sa motus aialium. ¶ 7 tē illud ē per se infirm ois actiōis. 7 cuiusli-
 bet mouentis p⁹cularis qd facit in mouēte alteratiōem silem. ei q⁹
 fit in mouente particulari a p⁹ motu: cā ē qm̄ omne mouēs par-
 ticularē mouet vt alteratuz ē a p⁹ motu ad caliditatez p⁹ motum 7
 tū. nā ista duo nata sunt calēscere fm̄ Ali. 2. celi. 7 mūdi cō.
 4. 2. ¶ 7 tē qd ē mobile ad oēm spēm mor⁹ illud ē infirm ois actio-
 nis. calidū ē hmoi vt v⁹sum ē. gē. 7. ¶ Scdo declarā sic. forma nālis
 que ē plurius opōnū pfectiua magis idiget ad pfectiūm suaz ope-
 ratios eo qd ē maxime actiū: sed aie ē hmoi. gē. 7. sed tale ē ca-
 lidum. gē. 7. ¶ 7 3⁹ aduertendū q⁹ h⁹ fridū per se nō igrediat opōnes
 aie ad illas tū aduacū. Et ex pte agentis p⁹mi. f. caliditas: qm̄ cū ope-
 ratios aie sūt terminate oportuit ipas. pedere a calo determi-
 nate qd ē aie calm: sed calm nō terminatur 7 p⁹parat nisi p suaz
 extremū qd ē fridus. iō rē. Scdo ad illas aduacū vt p⁹incipy
 passiuū. f. materie: 7 h⁹ multipli. ¶ Alio mo: qm̄ vno mo hūmidū 7
 siccū mixta aduicē temperiez hūit in calo 7 frido. Alio mo qd: fri-
 dus p⁹parat mās. Nā si aliq⁹ forma debeat in mā irroduci p mōē i
 spū: tione frigidū aduacū ad illuz ipssificationem mouendo p⁹ea
 mae a circiferētyz ad centrū ita q⁹ tū p⁹ncipale pūngēz 7 per-
 mūscens est calm ipm̄. Alio mo quādo mixtū formaz materie ad

cuius p̄seruat sicut auri ⁊ plūbi ⁊ siliū: ita tñ q̄ prima eorū coagu-
lay est calida facta ē. ¶ Ad rōnes. Ad primā q̄ per se facit rē.
vex ē fit s̄t principale mouēs: nō fridū nō ē p̄ncipale mouēs ad
esse sed coadiuuay. ideo rē. ¶ Ad sc̄bā s̄t humiditas rē. nō ē s̄t sile:
q̄ illa passūe ingreditur ⁊ frigiditas actiue. ¶ Ad tertiā s̄t iue-
nire rē. vex ē. Ad m̄. dicemus q̄ motus ille p̄ncipalē ē calidū:
frigidū ēt magis ex p̄iti ⁊ coadiuuatiue. ¶ Postea ē intelligendū q̄
Aui. declarat frigidū nō ingredi opōnes aīe declarat eo q̄ oēs
sunt per motum locale q̄ a frigidū nō fit: sed ipse s̄nt a ca-
lido: ideo s̄nt oēs operationes anime a calido. ¶ Aīr fiat a calo-
apparet: q̄m motus locale in aīali fit ab eo q̄ ē p̄imum mobile
ex se: rale autē ē calidū anime q̄ ad oēs species motus mouet.
ideo rē. Etia ē intelligendū q̄ non solum apparet in p̄igōne q̄
fiat a calido ex suo motu locali: fed etiam ex suo motu alteratio-
nis: q̄ ipsa fit per decoctionem: omnis autem decoctio fit a cali-
do. ideo rē. Nō autem de hoc fecit mentionem Auicē. quoniam
forsā hoc reliquit innotu ex diffinitione digestiois.

TAd retentionē tñ faciendā accfitaliter pferat qm̄ vil-
los fm̄ bone cōprehēfionis figuram tenet. Non ergo
in operationibus virtutū effentialiter ingreditur: fed ta-
li preparat inftrumētū dispositione qua ipfum fuam
cuftodit operationē. Et expulſiua quidez a frigidita-
te iuuat: ppterca q̄ ventofitatis p̄hibet fieri difolu-
tionem que ad expellēdū iuuat: 7 q̄ in ciuſ auxiliariū
groffitit: 7 ppterca q̄ villū qm̄ fm̄ latitudinē p̄tendit
exp̄imētum contrahit 7 inſiſſat ipſuz. Et hoc eſt etiā
inſtrūm preparare 7 nō eſt in ipſamet operationē auxi-
liū ferre. Et frigus non intrat in ſeruitium h̄az virtutū
niſi per accidens. Si enim in ipſimet ingrederet ope-
rationis h̄az noceret 7 motiones debilitaret.

Tercia in. 3. q. p. ondit quo accidentia ferunt retentioni. Scdo Er-
 pulsioni. Tercio pcludit. scda ibi (Expulsiva). tertia ibi (Et frig?).
 Circa pma parte est itelligenda q. duplex est phibitio dissolu-
 nis vctostatis: vna multa et ista phibet expulsiuonem vti appet in
 colica: s. pauca phibitio ipsi ad expulsiuonem inuatur. / Scdo e itelli-
 gendū q. 2^a est copressio et actio villosy: vna absoluta que est solum
 quātū ad sita partū et hec fit a frigido: alia e que est ad determia-
 ra formā et fita fit a calō: qd dicit in tertia parte notum est 7c.

C Siccitas vō in trium virtutum operationib⁹ necessaria existit que sunt due mutative localr 7 retentiva.

¶ **T**poſitq; **A**ui. declarauit ſeruitutē q̄tatuſq; actiuaz q̄ ſūt calitas ⁊
frigiditas. in pre illa declarauit ſeruitutē q̄tatuſq; paſſiuaz q̄ ſūt hūdi-
tas ⁊ ſiccitas. Et diuidit in duas: q̄ p̄ ſonit ſeruitutē ſiccitatis reſpe-
ctu attractiue ⁊ expulſiue ⁊ reſetiue. Sc̄do oſtēdit ſeruitutē hūdi-
tatis reſpectu virtutū q̄re. f. reſetiue. z. ibi **D**iſtiguia. p̄ima in
duas: q̄ p̄ pponit. z. declarat. z. ibi **Q**uabus ſo. ¶ **C**irca primaz
p̄tes eſt intelligendū q̄ virtutis reſetiui in p̄m^o opaf per motum
mouēdo villas trāſuerſales ad debita figurā cōp̄ehebentis ⁊ re-
tentiui: fed in p̄ceſſu opaf per quietē retinēdo nitrimētū. at-
tamē q̄ ipſa plus opaf p̄ quietē q̄ p̄ mortū: iō **A**ui. nō dixit ipſam
eſe mutatiuā localit: fed q̄ attractiua ⁊ expulſiua plus opaf p̄ mo-
tū q̄ p̄ quietē: iō **A**ui. de ipſis dixit q̄ erant mutatiue localiter.

Cuab⁹ vō localiter mutatiuis que sunt attractiua et
expulsiua prebet siccitas auxilij eo q̄ multa eis effici
sustentationē que in motu est necessaria motu. v. spūa
qui has virtutes ad suas defert opationes ipulsiōve
hemētis quāz tāle qualis est ipsa humoralis prebeter
flurus cū in suba fuerit spiritus aut instrumenti.

Secda in. z. q. p. deatit feruiritu ficitat. respectu attractive & expulſiue. Secdo respectu retentiu. z. ibi (S. retentiu. C. circa p. p. r. et itelligedū q. ficitas ē neēia in motu spūs et in motu villorū attractionis & expulſionis qui fit a spiritu eo q. ſemp morē per aliq. frum. Sicitas autē ad fixationē facit vt apparuit ſup. cap. de elementis. nō ē incoēueniens fi ſpiritu moto et moueātū villi illi: qm̄ videmus q. rota mora adūc ſuper ipſaz pot. mouer. mūca: qm̄ in motu rote tanta ē friō q. ſufficit ad illi. potūs.

Tercius est dubio. An ponit qd siccitas e necia in opatione expulsiue
 7 3a. Na Joanni dicit qd expulsiue fit p friduz z humidu. Item
 mor 2y fuit a 2yis causis: sed attractio z expulsiue sunt mor 2e
 trary z attractio fit a calido z sicco: ergo expulsiue fiet a frido z hu

DubTM 12TM

mido. In primum est Aui. Dm qd virtus attractiva et expulsiua in
 sui opone egent siccitate. Et ro huius duplex. vna e qd oē qd mo-
 uet indiget aliquo firo ad qd motus appodiet: vt declaratus est ab
 Ari. in. z. de celo 7 inu. ter. co. 17. 7 in de ca motus aialiu. circa pn-
 cipiuz: sed virt⁹ attractiua 7 expulsiua cu motu opant: id eger qd
 daz fixio: sed siccitas facit fixioez fm Aui. supra cap. de elutis: 7
 Arist. in. z. de generatione 7 corruptione. ter. co. 9. 7. 12. id eē. 7 itez
 ois motus in quo est ges necessario idiget siccitate: sed mor⁹ ar-
 tractionis qui fit per villos: 7 etiā motus expulsiouis qui fit p vil-
 los hnt quietem mediaz: ideo rē. maior appet: qm quies fit a sic-
 citate. minor declarat: nā cum stomachus cibū attrahit illum at-
 trahit per plures tract⁹ inter quos sunt getes itermedie vt ocla-
 ratus fuit supra cap. de mēbris. Etiam expellit per plures expul-
 sionis inter quas est etiā ges media. Sed tu statim dices h nō
 videt⁹ vez: qm attractio vt attractio solum dicit mibi motū: etiā
 expulsiō vt expulsiō dicit solū motū 7 non quietem: ergo siccitate
 non egebit ppter quietem. pterea nā siccitas nō facit ad opera-
 tionē hāz virtutū nisi preparando eaz in istm: vt ponit Aui. cē.
 qm illis sustentationē prebet: sed frigiditas hoc mō illis seruit: 7
 videt⁹ qd sicut siccitas operationes illarū virtutū ingreditur es-
 sentialiter sic 7 frigiditas: vel sicut frigiditas eas non ingredit es-
 sentialiter sic nec siccitas. Juxta qd est sciendum qd nō est simi-
 le de frigiditate 7 siccitate in comparatione instrumenti harū
 virtutum. Nā frigiditas preparat etiam instrumentum illud cō-
 primendo qd etiam si frigiditas in illo compressionem non face-
 ret adhuc expulsiua virtus illud compimeret vt per ipsum ope-
 retur. Sed si siccitas in illo cōpressionem non faceret nūq⁹ expul-
 siua id compimeret: etiam qd frigiditas solum compimit instru-
 mentum anteq⁹ expulsiua operetur: 7 nūq⁹ cum illo operat⁹: sed
 cum ipsa operat⁹ semper siccitas in instrumēto compressionē fa-
 cit. pterea fm Aui. cē. in ista spiritus est illud qd preparat instru-
 menta hāz virtutū: sed spiritus limitat pōt sicum ad determi-
 natam formāz cū sicū respectu illius fit passiuū: non autē limita-
 re pōt frigidum ad terminatā formā cum frigidum sibi fit primum.
 ideo rē. Sed aduertēdum primo qd aliquid est necessarium ali-
 cui dupliciter: sicut ponit Auer. z. vii. colliget. cap. de inuementis
 mēbroz. ca. s. Uno mō: qd sine illo tale esse nō potest: sicut dicim⁹
 qd membrū cōsimile est necessarium officiali. Alio mō: qd sine illo
 tale bñ esse nō pōt: sicut dicimus qd duo oculi sunt necessary cor-
 porū. mō primo siccitas est necessaria attractiue 7 expulsiue: quo-
 niā sine ipsa nō possunt eaz operationes perficere. Secūdo est
 aduertēdū qd si attractio 7 expulsiō eger siccitate 7 et caliditate:
 tñ illis magis eget attractio: 7 hoc iō: qm in attractiōe fit motus
 villos de centro ad circūferentias: mō talis motus fit a calō. Sz
 in expulsiua fit motus villos per cōpressionē de circūferentijs ad
 cētrum: 7 talis fit a minori calido: 7 iō videmus ab ipso frido ex-
 trinseco adiuuari expulsiuā virtutē: nō autē attractiuā sz mag⁹ de-
 bilitari. Dico aut extrinseco: qm calidum intrinsecū cuiuslibz
 operationis effectiuū est. Et ideo fo: san qd expulsiō in opatione ad at-
 tractionē eger minori calido 7 sicco. Dixit Joānitius qd fiebat per
 frigidū 7 hu. Vel hoc dixit eo qd a frigido extrinseco adiuuat⁹ ex-
 pulsiō. Ad aliā rōnez: motus 7y sunt a causis 7y: vez est dis-
 ferētib⁹ formalit⁹ vel sz mag⁹ 7 miu⁹: 7 h mō dnt cāe a gb⁹ fit attra-
 ctio 7 expulsiō: cū attractio fiat a minori calō 7 sicco qd expulsiō.
 Dub^m 13^m Scdo est dubitatio. Aui. ponit qd spūs deferat virtutes ad mem-
 bra: ideo querit vtrū deferat virtutes. Et vi qd non: qd si deferret
 virtutes tunc virtus moueret localiter. sz pñs est falsus eo qd vir-
 tus nō est corpus. ergo rē. pñs declarat. qd delatio est motus qdā
 localis. Itē si spūs deferret virtutes vel ferret ipsas sicut corpus
 deferret corpus: vel sicut mā deferret formā: vel sicut sūm deferret ac-
 cidens: sz nō p mō: qd virtus non est corpus. neq⁹ scdo mō: qm mā
 siue sūm virtutis est membrū 7 non spūs. neq⁹ scdo mō: qm mā
 accidēs oztū sz a pñcipijs sūi. mō virt⁹ nō ozt a spū sed a mēbro.
 iō rē. In primum est Aui. Ad qd nō dico p qd spūs nō deferret virtu-
 tem sicut corpus deferret corpus: qm tūc virtus ē in spiritu conti-
 nueret sicut locatū in loco qd est falsum cū locus fit corporis: neq⁹
 sicut mā deferret formā: qm forma mān non efficit. mō virtus effi-
 cit spiritū sicut virtus vitalis que ē in corpore: neq⁹ sicut sūm de-
 ferret accidēs: qm virtus accidens est aie vel de eius cē: mō si spūs
 esset illius sūm: tunc spūs esset aiatuz: sed h est falsus: mēbrū enīz
 est aiatuz 7 nō spūs. Sed dico 2° qd spūs deferret virtutem sic in-
 strumētū motū deferret principale mouēs: sed spūs est h mōi. est. n.
 anime in istm. iō rē. Sz tu dices qd modus delatiōis est iste. Di-
 cēdus qd si spūs deferret virtutē nō deferret ipsas: qd virtus 7 aia spi-
 ritui dat suam formā: sed qd virtus dat illi spiritui modū motus
 per quē spūs ad mēbra pueniēs possunt mēbra formalit⁹ in eozum
 oponez: et sicut videmus qd ars que ē in aia fabi nō dat suam
 formā igni 7 malleo: sed bene dat illi modū motus per quē pnt

ad actū deducē formā cultelli de potentia materie ferri. Sz ad-
 uertendum qd spūs duplr sumit. Uno modo vt a corde defluit ad
 alia mēbra. Alio mō vt a corde defluit ad loca gñationis. Si p mō
 aut spūs sic defluit ad mēbra qd cop cōplōne innatā fecit in actu:
 vt sic nō ē in istm virtutē 7 aie sed ei⁹ sūm formalit⁹: qm per spū vt
 sic mēbrū codi pungi⁹: 7 est per pñs aiatuz cū in corde fit primo
 aia. vñ totū cōpositum hoc mō ex spiritu 7 mēbro est sūm aie for-
 malit⁹: 7 hoc mō itelligebat Auer. z. colliget. cap. 18. 7 in de sensu et
 sensato qd dicebat qd spūs ē sūm aie formalit⁹. Aut sic spūs fluit a
 corde ad mēbra: qd est ab illis aligā distictū: 7 hoc mō ē virtutē in-
 strumētū. Sed si spūs sumat vt a corde defluit ad mēbra gñōis
 sic solū ē in istm: qd ē in istm corporis celestis cultibet mixto sozaz
 pñentis vt declarari fuit supra. Ad rōnez. Ad primā si spūs de-
 ferret rē. vez est si eā deferret: qd ei virtus suā formā pberet. mō
 hoc ē falsus vt visus ē. Ad 2^{am} appet solutio ex dictis: qm nullo
 illorum trium modorum defert.

Terzio est dubitatio de h qd dicit Aui. spūs aut instrū qui separe
 videt⁹ spū ab istfo: qd falsus est cū spūs fit in istm vt visus ē. Dm
 qd in nobis est duplex istm. Uno qd obtinet locū forme mag⁹ sic
 spūs. Aliud qd retinet mag⁹ locū mae sicut villus 7 mēbrum. Ad
 qd Aui. dixit istū p b itellext istm qd ē instrumētū vt villus.

Sed retentive propter constrictionem.

Circa secundam partē est intelligendum qd siccitas seruit retenti-
 ue ppter cōstrictionē. retinēdam: quoniā retētiō idiget fixiōe
 7 quiete: 7 talis fit a siccitate. Etiam seruit illi per cōstrictionē. l.
 motum cōstrictionem: quoniā omnis motus fixiōne indiget.

Digestiua autem plus indiget humiditate.

In parte ista ostēdit Aui. quō humiditas deferret digestiue virtu-
 ti. Sed uota qd causa eius qd dicit Aui. ē duplex. Una ē qd sz Ari.
 4. methedoz. ter. co. 14. digestio est pfectio passiuā a calido nālī.
 mō iter oia humidū est maxie passiuū: et enīz bñ terminabile ter-
 mino alieno sicut sicū termino. p pñio. iō rē. Alia est qd digestio fit
 per ipissationē 7 decoctionē mō decoctio humido debet. Unde
 aduertēdū qd ista pōt dupliciter exponi. Uno mō qd digō plus eget
 humiditate suprema qd siccitate: 7 sine dubio hoc est vez: qm hu-
 midū qd digerit terminari hz sicco. Alio mō qd digestio plus eget
 humiditate qd alie virtutes: etiam hoc est verū. Nā alie virtutes
 etiā aliqū humiditate egent: attamē qd ille virtutes plus eget sic-
 citate qd hūiditate: 7 digestiua hūiditate qd siccitate: iō Aui. d illis
 dixit absolute qd eget siccitate: 7 digestiua dixit qd eget hūiditate.

Post hec aut cūz inter qualitates actiuas 7 passiuas
 cōparaueris inquantū iste virtutes eis indigēt recipis
 virtutē retētiuā plus idigere siccitate qd caliditate: co-
 qd tps in quo quiescere dz villus retētiue maius est tē-
 pore in quo moueri dz villus qd fm amplitudinē tēdit
 ad pstringēdū. Nam tps qd est ad mouēdū est illū qd
 caliditate indiget 7 est breue 7 totū reliquum tempus
 eius operationis est ad tenendum 7 ad quiescendum.
 Et quia puerorum complexio plus declinat ad hūmi-
 ditatem: ideo virtus hec in eis plus est debilis.

In pre pcedēti Aui. declarauit quō qualitates absolute seruiūt p-
 dictis virtutib⁹: mō in parte ista ostēdit quō illis seruiūt eas adini-
 cem cōparādo. Et p facit hoc. scdo ex dictis infert qdā correla-
 riū. scda ibi (Et ex hoc gde collectus est.) Prima in quatuor. pñio
 ostēdit quō seruiūt virtuti retētiue. Scdo quō attractiue. Tercio
 quō expulsiue. Quarto quō digestiue. scda ibi (Attractiua.) Tercia
 ibi (Expulsiua.) quarta ibi (Que aut.) pñia in duas. qd pñio hoc p-
 ponit. scdo declarat. scda ibi (Eo qd tempus.) Et hec in duas. qd
 primo declarat illud rōne. Scdo ex signo. scda ibi (Et quia.)

Circa primū est dubitatio. Aui. ponit qd virtus retētiua hz tps in
 quo quiescit. Sz cōtra: qd opatio virtutis est mor⁹ virtutis ad id
 qd efficit. Itē ponit Aui. qd tps quo idiget retētiua ad mouēdū
 est breue: sed tps in quo gescit est lōgū. Sz cōtra. nā in motu eget
 caliditate: ergo in tēpore in quo gescit eget 7io: tale aut est fridū
 7 sic pluri tpe egebit frido qd calō: vñ fridū igrediet opus nāe sic
 7 calidū puto ē mag⁹ qd calm. Dm qd virt⁹ retētiua maiori eget
 siccitate qd calitate qd declarat. qd illa virtus eget maiori siccitate
 qd calitate que eget maiori gete intēsiue 7 extēsiue qd pluri tpe: sz
 retētiua est h mōi. sz rē. maior appet: qd quies p siccitate fit. mior
 declarat p eget maiori quiete itēsiue: qm retētiō ad digōnez ordi-
 nat: in digōne aut opz ēe adherētiā ei⁹ qd digerit cū digerēte: 7 il-
 la est cū magna quiete: et eget maiori gete extēsiue: qd pluri tēpore
 retnā tēpore quo mouet villos illa eget: qm mor⁹ semp ē p aliqū
 fixus 7

Dub^m 14^m

Dub^m 15^m

frū z gescens: z in tpe qd est post motū villosz gescit: vt notū ē. Sed pp auctatē Isaac moti fuit aliq ad oīm q duplex est mor: ynius q oīno gete priuat: est ali: qui solū gete aliq priuat: est: mō dicit q mor retentiois est mor priuat gete aliqua: qz gete vil loz: necessario enī opz ipsoz moueri saltē in retentiois priu: non tñ talis mor: est cū quiete virtutis: imo virtus p̄tinuo agit z mo uet circa suoz obrū. S; hoc nō est vey. Nā virtus retētia postq mouit suos villos z figura uit figura debita: ampli nō mouet: sed cum gete est. / Et iō dico ad auctoritatez illā q oīs opatio motu indiget: attamē aliqñ ipsa p motū pficit aliqñ p gete: z illd nulluz incouēiens est. / Ad aliā oīm q ges que fit in retētiōe nō fit a fri gido sed a sicco: nā gescere est imobilr pmanere sic nō gescere ē mobilr pmanere: mō pmanere imobiliter z mobilr dispōnes sūt passui: si igit in retētiōe fiat quies nō fit illa a frigido siue calidi priuatōe: qm calidū ibi est: sed magis fit a passiuo puta a sicco cū quiescere fit dispositio passui qd est sicco: sicut fluere est dispositio passui qd est humidū. Qd dicitur in secūda parte notū est.

Attractiua vō plus idiget caliditate qz siccitate: qm caliditas adiunat in attractiōe in eo q maior sue ope rationis est mouere z plus necesse est ei mouere ptes sui instri qz quietas facere z cū siccitate stringere. Nec enim virtus nō tñ indiget multo motu: sed plerūqz ēt motu indiget vehementi. Et attractiō quidem fit aut virtute attractiua: quēadmoduz magnes attrahit fer rū: aut implēdo vacuū sicut aqua trahit in azaracha: aut caloze sicut in lampade attrahit oleū: l; bec p̄s ter tia reducat necessario ad implendū vacuū apud certi ficanes imo est ipsamet. Cum ergo virtus attractiua caliditatis habuerit auxiliū fortior erit attractiō.

Postq Aui. exequit est seruitiū q̄litarū actiua: cōparando illas ad passiuas deseruiutiū virtuti retētiue: in pte ista exequit seruitiū qualitarū actiua: cōparando eas ad passiuas seruitiū virtuti attractiue. Et p̄ facit h. Scdō de clat qd dā dīraret. f. qz virt at tractiua adiunat a calitate. scdō ibi: Et attractiō qd ē. / In p̄ia pte Aui. itelligit talē rōnē: illa virt plus eget calitate qz siccitate que adiunat magis a calitate qz a siccitate: sed attractiua est hmoi. ergo zē. z bec rō pbat q ipsa erēt siue plus eget calitate qz siccitate erēt siue: z itendit talē rōnē. Illa virtus eget pluri calitate qz siccitate qz eget pluri tpe calitate qz siccitate: s; attractiua vī? est hmoi: qm virt illa eget pluri tpe calitate qz siccitate qz pluri tpe eget motū qz quiete: sed attractiua est huiusmodi. ergo zē.

Circa p̄ia pte est dubitatio. Aui. ponit q attractiua aliquo tē pore idiget gete z retētiōe. S; z. nā virtus attractiua z retētiua sunt virtutes oppositē: z eoz actus: si fic. ergo erunt ipermixte: nūqz igit virtus attractiua egebit retētiōe: cū illa fit act? retēti ue virtutis. Preterea yī q attractiua tāta egeat siccitate sic caliditate: qm in attractiōe semp est necessaria retētiō: sic videm? cū aliqd attrahit aliqd semp opz illud retinere: s; retētiō fit per firio nem z firio per siccitate. iō zē. / In p̄ia vtriusqz est Aui. / In zē qd est sciendū q in attractiōe est duo p̄siderare: vnum q est for malr ipsa attractiō: z tale est mor? localis alicuius ad se aliud est id siue quo attractiō fieri nō pōt fieri adherētia eius qd attrahit: nā siue tali adherētia z retētiōe nūqz pōt fieri actus attra ctiōis: sicut videmus q cū aliqz vult lignū attrahere: opz illd cū siue vel cū aliq alio retinere: aīr enī illd non possit ad se attrahē. S; differt retētiō nutrimenti q fit a virtute attractiua ab ea q fit a retētiua in pluribz. p̄io: qz retētiō nutrimenti que fit a virtute at tractiua semp motu locali est p̄iuncta: sed retētiō a retētiua semp per est p̄iuncta motu locali est p̄iuncta: sed retētiō a retētiua semp per est p̄iuncta motu locali est p̄iuncta. f. p villū lōgitudinalē: s; retētiō a retētiua fit per istm per qd opaf retētiua. f. per villum trāuersalē. Et iā est aduertendū q si attractiō fit mor? localis ali cuius ad se formāl: tñ iter illū nō sunt plures getes interme die cū ibi sint plures tracr? nutrimenti: sicut apper cū stōchus cibū attrahit: z tñ satis plus est tps motus qz tps getis organū: sicut ēt videmus in exterioribus cum quis lignum attrahit: sed illud per plures tractus attrahit ad hoc tēpus quietis: intermediū est mul tominus tēpore motus: ideo pluri tēpore organum mouet: s; ges de intētiōe nature non est: sed solum fit ex necessitate materie: quia ppter eius distantiam: z ideo quiescere facit breui tempore. **Ad** rationes. Ad p̄iam apparet solutio ex dictis. / Ad scdāz dicendū est q si fit retentio: tamen illa semper est motui locali

coniuncta: ynde pluri est egens caliditate qz siccitate.

Scdō est dubitatio. qm est q virt attractiua eget vehementi mo tu per hoc q dīc Aui. plerūqz. / Possūm? ridere z. Uno mō q il lud est qn attrahibile est ex toto dissimile attrahenti: sic apper in attractione cōi que est stōchi attractiō. Sed in attractiōe nō cōi que est mēbz alioz attractiō: qz attrahibile simile est aliquat attrahenti: ideo nō indiget attrahēs vehementi motu: imo ēt qz nu trimentum oīno aliqd de forma mēbz accipit alterationē: vñ ad mēbz mouet vt perfecte illā recipiat. / Alio mō q eget vehemē ti motu qn attrahibile idipositū est vt attrahat: sicut videm? qn aliqd est facile trahibile z aliqd difficile trāsolubile. / Tercio mō possumus dicere q eget forti motu qn attractiua recipietis non adiunatur ab expulsiua mandantis. Circa scdāz partē est itel ligendū q iste triplex mor? reperit in attractiōe nutrimenti a mē bz. Nā in mēbz est forma specifica p quā nutrimentū attrahit z attrahit per vacuū: vt cū nutrimentū in mēbz psumptū ēt ne vacuū sit attrahit illud aliud nutrimentū: vt ponit Gal. 3. de virtut. nālibus. cap. 15. circa finem. Etiam attrahit per calidū: sed attra ctiō per calidū reducit ad attractionē que fit a vacuo.

S; hic est dubitatio vtrū attractiō fiat a vacuo. Et videt q nō: qz ab eo qd est nō ens nō fit attractiō: sed vacuū est nō ens: iō zē. fm Aui. 4. phy. / In p̄ia est Aui. / Dm q attractiones fieri a vacuo potest dupliciter intelligi. Uno modo actiue z sic attra ctiō nō fit a vacuo: qz attractiō actiue nō fit ab eo qd nullus est virtutis: mō vacuū nullus est virtutis: qz est nō ens: iō zē. Alio modo finaliter z hoc dupl: aut per se aut per accidēs: mō attra ctiō finaliter nō fit a vacuo per se: qz vacuum est qdāq qd est i possibile. modo natura nullum mouēs intendit per se: qd est ipos sibile esse. iō zē. Dico tñ q attractiō finaliter fit a vacuo per acci dens qz ne vacuū sit: z causa est: qm vacuū est impossibile ēē. mō natura semper refugit qd est impossibile esse. ideo zē.

Scd tunc est dubitatio sicut prius. f. qd fit illud qd est actiue p̄i cipiuz attractionis que fit ne sit vacuū: vt cum aqua mouet sur sum in instro aliquo ppter attractionem aeris factam.

Etiam est dubitatio. vtrum talis motus aque sursum fact? ne sit vacuum fit mor? attractionis vel impulsiois. / Juxta qd est itelli gendū q res omnis inferius existens bz ēē p̄prium p̄iunctū p̄ mouenti per qd in esse conseruat: z causa huius est: qm cū corpus ce leste dat esse in istis inferioribz: fuit etiā necessariū vt illa in e con seruet: conseruant autem inferiora ab illo: qz sunt illi per medium cōiuncta: mō si esset vacuum inter rem aliquam z p̄iunctū mouēs: tunc res illa in eē nō cōseruaret: qz nō esset illi p̄iuncta: z ab eo in fluxū recipiēs. Influxit enī corpus celeste istis inferioribz? alterādō mediū per motū z lūmē: mō si vacuū ēēt corpus alterari nō possz: igit aqua apperet cōseruari in istanti: cū aer per instm attrahit: ne vacuū intercidat inter ipsas z aerē: qz amplius nō p̄seruaretur mouet ex sua natura p̄p̄ia sursum vt aer p̄iungat: z hoc fit ex sua nā p̄p̄ia vt aeri coniungatur: non q attractiō illa fiat a cope sup̄ celesti sicut aliqui bestiales imaginant: nō enī est attrahēs: sed at tractiō illa fit qz aqua appetit se p̄seruari: z mor? enī iste aq sur sum q fit ne sit vacuū magis bz dīc mor? impulsiois qz attractiō nis: qm expulsiō est mor? alicui? ad aliud. mō ibi est mor? que ad aliud. f. ad aerē vt illi p̄iungat gfa seipsas p̄seruadi. iō zē. p̄ōt tñ dī ci motus attractionis rōne p̄iuncti attrahentis aeris: ad cui? attra ctiōnem ne sit vacuum aqua trahit. / Ad rōnē. Apper solo ex di ctis: nō enim fit attractiō a vacuo: qz necessarium sit: sed ne ipsuz sit. / **Uterius** est itelligendū q Aui. dixit q attractiō a calō apud certificantes reducit ad eam que a vacuo: sed sine dubio hoc ē fal sum: imo alia est attractiō vtriusqz: s; eos qd de clat sic. Nā quan to aliqd dat de forma tācū dat ei de motu illi? forme: cū igit calm det formā rei similem forme eius cui? calm est istm. f. formā leui tatis ignis dabit ēt illi motū talis forme. f. motū sursum. ynde qn ignis papyri est in lāpade: talis ignis dat formā oleo. f. leuitat per quā oleum mouet sursum puerēdo aliquā sui partē in vaporem: z iste ēt mor? est magis impulsio qz attractiō: eo q vapor olei ad aliud impellit z mouet sicut a papyro in quo est ignis: z nō ēt di cere q ignis attrahit vapozē: imo magis vapoz ille p formā leui tatis quā bz illuc mouet: z est simile sicut videmus cū vapor aliqz ab aqua eleuat a sole nō ēt oīm q sol illū attrahat: imo talis va por ex forma leuitatis quā bz sursum mouet. Uey est tñ q possumus aliquat saluare Aui. f. q attractiō a calido reducat ad attra ctiōnem a vacuo: qm cum ignis cōsumpsit totū humidū qd est in pozia papyri ne sit vacuū attrahit illud est magis virtute calidi q va cuū: sed q illuc vapor attrahat illud est magis virtute calidi q va cuū. Possumus ēt dicere q attractiō a vacuo p̄p̄ia fit impulsio qz attractiō: cū ibi p̄iuncti attrahit moueat qz attrahens motū impulsio verus id qd attrahit: sicut videmus in motu ferri ad magnetē: in motū aut attractiōis semp attrahēs mouet prius qz attractus.

Du^m 17^mDub^m 18^mDub^m 19^mDu^m 20^mDub^m 16^mDub^m 15^m

Expulsiua vno minus indiget siccitate q̄ attractiua ⁊ retentiuā: nō enim indiget cōstrictione retētiue: neq̄ inseparabilitate attractiue ⁊ cōstrictiōe ei⁹ ⁊ circūdatiōe attracti tenēdo ptes instri donec ad illas alteri⁹ pars attractio pueniat. Et ad vltimūz nullo mō indiget expulsiua quiete: s̄ motu ⁊ inspissatione pauca q̄ ad expulsiuē mēdū ⁊ ad expellendū tali adiunet mensura quatenus per ipsas remaneat instm figurā expulsiōis ⁊ cōstrictionis pseruās: quēadmodū in retentiuā tps longū ⁊ in attractiua tps breue est necessariū donec prius attractio vna applicet alteri: s̄q̄ siccitate parū indiget.

In pre ista ostēdit seruitiū q̄litarū eas cōparādo adinuicē respectū expulsiue virtutis. Iuxta qd̄ est intelligēdū q̄ expulsiua minor eger siccitate q̄ retētiua: qm̄ retētiua toto tpe eger illa ad bñ figurādū sūi organū ⁊ retinēdo figurā cōpessiōis sui organū ⁊ ēt pp obitū: s̄ expulsiua solū pñ eger siccitate vt organū ipsius: neq̄ illa eger rōne obitū. Enā eger miori siccitate q̄ attractiua: qm̄ attractiua in suo motu h̄z q̄sdā getes medias que siccitate eger. Et si expulsiua q̄q̄ in suo motu illas h̄at ille nō sūt de intētiōe expulsiue cū itēdit sūi obitū solū expellere ⁊ ab eo separe: sunt tñ de intētiōe attractiue mediate cū ipsa attrahat nutrimentū nō vt expellat: sed vt retineat. Et forsan Joānitius ⁊ halyab. hoc aduertentes dixerunt q̄ expulsiua fit per frigidū ⁊ humidum. Deinde cum dicit.

Que autem plus eis oibus indiget caliditate est digestiua que siccitate non indiget sed humiditate vt nutrimenti efficiat: ⁊ ad penetrandum in foramina ⁊ ad figuram recipiendas aptum reddat.

In parte ista ostēdit seruitiū dictarū qualitatum eas cōparādo adinuicē respectu digestiue virtutis: p̄mo facit hoc. secūdo re mouet quādam dubitationem. secūda ibi (Neq̄ potest.)

Du^m 21^m **E**t circa primā prē est dubitatio. vtrū virt⁹ digestiua egeat maiori calitate q̄ attractiua ⁊ expulsiua. Et v̄ q̄ nō: imo e cōuerso: q̄ illa virt⁹ eger maiori calitate que eger maiori motu: s̄ virt⁹ expulsiua ⁊ attractiua eger maiori motu: q̄ eger maiori calitate q̄ digestiua. iō rē. maior nota est. minor declat: q̄ ille virtutes eger motu locali: digestiua aut motu alteratiōis: imo maiorib⁹ motib⁹: cū sit oīz alioz motuū cā. Item q̄ virt⁹ attractiua ⁊ expulsiua eger duplici motu locali obitū. iō rē. In p̄m est Aluic. Cād hoc dōm est q̄ virtus digestiua eger maiori calitate q̄ attractiua ⁊ expulsiua: rō huius est: q̄ illa virtus eger maiori caliditate q̄ eger maiori motu: sed digestiua est h̄mōi. iō rē. facit enī in nutrimento mutationē in sūa ⁊ in accētib⁹: sed expulsiua ⁊ attractiua faciūt mutationem in nutrimento solū in vno accidente: q̄ in situ. iō rē. Itēz illa virtus que eger duplici motu eger maiori caliditate ea q̄ eger vno motu: sed digestiua eger duplici motu locali ⁊ alteratiōis: sed expulsiua ⁊ attractiua solū vno. s̄ locali. iō rē. Itē virt⁹ q̄ eger vno ne nutrimentū ad mēbrū sūi sūa ⁊ accētiā eger maiori calitate ea virtute que eger vniōne nutrimentū ad mēbra solum sūi sūm: sed digestiua est h̄mōi. iō rē. Cād rōnes. Ad primā illa virtus rē. concedat. ad mī. falsus est: qm̄ digestiua nō solū eger motu alteratiōis sed motu locali. Cād scd̄as virt⁹ expulsiua rē. dōm q̄ adhuc motus digestiue maior est cū sit motus in substantia.

Du^m 22^m **S**cdo est dubitatio. vtrū virtus digestiua egeat siccitate. Et v̄ q̄ sic auctoritate Gal. in. 6. de accēti ⁊ mor. ca. 3. ibi enī ponit q̄ cū digestio habuerit tēperatā siccitate melior fiet nutritio. Itē digestio est reductio alicuius humiditatis ad p̄prio calido ad formāz media: sed reductio illa fit per siccū. iō rē. Itē digestio fit inspissando ⁊ inspissatio fit per siccū. Itē virtus que eger forti calore plus eger siccitate q̄ humiditate: qm̄ siccitas stat cū forti calitate ⁊ non humiditas: sed digestio est h̄mōi. iō rē. In p̄m est Aluic. ⁊ Gal. 6. de accēti ⁊ mor. ca. 3. Ad hoc dōm est q̄ digestiua eger humiditate multa. Et causa huius est: q̄ illa virtus eger hūiditate multa que eger humiditatis adiutorio: sed digestiua est h̄mōi. ideo rē. maior est nota de se. minor declat duplici. s̄ ex parte obiecti digestiue virtutis: ⁊ ex parte finis. Ex parte obitū q̄ illo eger adiutorio virtus digestiua per qd̄ digerēdū facile digerat: sed per humiditatez digerēdū facile digerit: q̄ per ipsam fit facile ad minima diuisibilia: ēt fit maxie passibile ⁊ digerit est qd̄dā parti: ēt per ipsas aptum fit vt formas mēbrorū recipiat ⁊ in eoz formam penetret. Ex parte finis sic: qm̄ finis digestiōis est nutritio: modo nutritio fit p̄ mixtionem nutrimenti cum nutritio: mixtio aut fit p̄ humiditatem: nā humida sunt adinuicē bene miscibilia in p̄ tex. co. 99. ⁊ 2. de ge-

neratione ⁊ corruptione. tex. co. 9. ⁊ 3. aduertēdū q̄ h̄z digestiua virtus egeat multa humiditate: eger tñ aliquali siccitate: qd̄ app̄ ex pre obiecti ⁊ ex pre finis. Ex pre obiecti qm̄ illud qd̄ digeritur d̄z duci ad debitā ⁊ determinatā formā ⁊ mediā: hoc aut h̄z p̄ sic: cūz. Et ex parte finis: qm̄ digestio fit per mixtionē nutrimenti cū nutritio que mixtio cū vniōne est: mō illud qd̄ h̄z aliquā siccitatez est melius vniūbile alteri eo q̄ h̄z supflūā humiditātē. Cād rātiōes. Ad primā. Gal. dicit in. 6. de accēti ⁊ morbo. Ad hoc appet solo ex dictis: qm̄ digestiua eger aliquali siccitate vt visus est. Cād 2^m digestio ē reductio rē. v̄p̄ ē: iō dōm ē q̄ ipsa eger siccitate aliq̄li. Cād 3^m appet solo ex dictis. Cād 4^m illa virt⁹ que eger forti calitate rē. p̄cedit. Ad mī. dōm q̄ si virt⁹ digestiua eger forti caliditate nō eger illa ex pre obitū digestibilis: s̄ ex pre mēbrū digerentis: ⁊ adhuc mēbrū digerēs nō eger calitate acuta: s̄ multa iō q̄to: eo q̄ illud qd̄ digerit transmutare d̄z ad determinatā formā.

Tertio est dubitatio q̄ virt⁹ egeat maiori calitate: aut digestiua: aut nutritiua. Et v̄ q̄ nutritiua: q̄ quāto trāsmutatio est fortior: tāto fortiori indiget trāsmutante puta caliditate nutritiua est h̄mōi. iō rē. maior nota ē. mī. declat: qm̄ nutritio p̄pingo: est terminio mortis alteratiōis nutrimenti. quāto enī mor⁹ est p̄pingo: terminio tāto est fortior: sic cū lapis mouet deorsus fortior est ei⁹ motus versus terminū. In p̄m arguit: q̄ quāto illū qd̄ trāsmutari d̄z ad aliquā formā ē magis ab illa remotū: tāto eger maiori trāsmutatiōe: s̄ nutritiua vt obitū ē digestiue virtutis ē magis remotū a for⁹ mēbrū: q̄ vt est obitū nutritiue virtutis vt notū est. iō rē. Ad 5^m dōm est q̄ virtus digestiua maiori eger caliditate q̄ virt⁹ nutritiua: q̄ cūq̄ sit siue stomachi siue alioz mēbrorū. Et sufficiat rō que est ad ducta que est demonstratio in p̄posito. Ad rōne in p̄m cū dicit quāto trāsmutatio est fortior: rē. cōcedat. Ad mī. falsus ē. r̄. p̄p̄baq̄ est p̄p̄inquo: terminio. dōm q̄ illud est verū de vno motu cōtinuo: mō digestio ⁊ nutritio nō sūt vniū mor⁹: p̄tinuus. vñ rōa p̄paratio que ē in nutrimento ad formā mēbrū p̄ maiori pre facta est a digestiua virtute. Alio mō possumus dicere q̄ trāsmutatio aliq̄ est fortior ⁊. Vno mō q̄ p̄fectior. Alio mō q̄ intensior: mō nutritio est fortior trāsmutatio digōne: nō aut q̄ intensior rē.

Neq̄ pōt aliq̄s dicere q̄ si humiditas in digerendo ēēt iuuatiua pueri possent res duras digerere. Ad enī puenit pueris nō posse istud ⁊ iuuenib⁹ posse pp hoc: sed ppter homogeneā ⁊ homogenee elōgationē. Qd̄ enim ex reb⁹ duris existit complexioni pueroz nō est homogeneū. Virtutes igit digestiue corā eo nō operant: neq̄ ipm recipiūt retentive: sed cito ipsum expellunt expulsiue. Iuuenum vō cōplexiōib⁹ est illi conueniens ⁊ ad eos nutriendos conueniens.

Supra Aluic. dicit q̄ virt⁹ digestiua eger multa hūiditate. nō d̄ceret aliq̄s: si ita ēēt tūc pueri deberēt res duras digerere. H̄t est falsus. vñ Aluic. p̄ h̄ac dubiōne mouet. postea eam remouet. Cād hic est dubitatio in q̄ fit fortior digestio: an in pueris: an in iuuenib⁹. Et v̄ q̄ in iuuenib⁹: q̄ ex hoc act⁹ digōnis est fortior: q̄ fortius imutat: s̄ act⁹ digōnis iuuenū est h̄mōi: qm̄ p̄t res siccas digerere: nō aut pueri: vt ponit Aluic. in lfa. iō rē. Itēz fortitudo digestiōis sumit ex fortitudine instri sui puta calidi cū quo operatur. S̄ casm fortius est in iuuenib⁹ q̄ acutius: vt ponit Gal. in cō. illius afoi. 14. p̄me parti. Qui crescit rē. h̄t arguit aucto. Gal. in. 6. de accēti ⁊ morbo cap. 3. ibi enī ponit q̄ in cibariis hūidit pueri ⁊ iuuenes sunt pares: in siccis aut sunt dispares: qm̄ sicca iuuenes melius imutat: pueri vō min⁹. In p̄m arguit q̄ illi est fortior digestio q̄ plura digerit: sed pueri sunt h̄mōi: quotidie comedūt ⁊ digerūt: iuuenes aut nō. Itē fortitudo digōnis sumit ex fortitudine instri sui: sed instm. s̄ hūiditas cū qua operat digestiua est fortius in pueri q̄ in iuuenib⁹. iō rē. Itēz pueri nutriunt ⁊ augent: iuuenes aut solū nutriūt: hoc aut non ēēt nisi digestio ēēt maior in pueris q̄ in iuuenib⁹: cū finis digōnis sit augmētū nutritio. Itē Gal. in libro de causis pulsū cap. 3. ⁊ in. 6. de regi. fa. ponit q̄ act⁹ nales fortiores sunt in pueri: aiales aut in iuuenib⁹. Ad hoc r̄ndēt aliq̄ sic q̄ digestio pōt considerari ⁊. Vno mō quāz ad actū digōnis vt digestio est: sic dicunt q̄ digō est fortior in iuuenib⁹: q̄ in eis calin est fortius. Alio mō quāz ad digōnis p̄p̄ietatē que est mēbrorū cōuerio: hoc est fortior in pueris q̄ in iuuenib⁹ cū in eis sit maior humiditas ⁊ calin fit sub maiori tēperie. Scdo r̄ndēt aliqui sic q̄ digō pōt cōsiderari ⁊. Vno in comp̄aratione ad virtutē digestiua: sic fortior est in pueris pp ipsos habere plm hūidū ⁊ calidū quo eger virtus digestiua. Alio in cōparatiōe ad obiectū: tūc in cōparatione ad cibaria sicca fortior est in

est in iuuenib^{us} cū sint in illis magis homogenea: sed in cōparatio-
ne ad cibaria fortior: est in pueris cū talia sint illis homo-
genea. / Dico tū aliter ad quē sic. / Juxta qd est intelligēdū qd di-
gestio nihil aliud est qd eliquatio nutritis p quā nutritis aptū est
vt reddat mēbrū. Etā scidū qd si digestio sit eliquatio nutritis
est tū illa eliquatio cū assimilatiōe qd ad id qd digerit: aliter. n.
nutritis nō posset formas mēbrorū recipere: vnde in digōne est tria
phiderare. scilicet actū digōnis qd eliquatio nutritis: et formā digōnis
que est assimilatio nutritis eliquat: et finē digōnis que est nutri-
catio. mō si digō phideret qd ad ei^{us} actū sic fortior: est in iuuenib^{us}
qd in pueris: qm eliquatio siccorū et humidorū meli^{us} fit a forti calido.
tale aut est in iuuenib^{us} et in nō pueris: id ē. Et b^{on} mō dicebat Gal.
in. 6. de accidenti et morbo cap. 3. qd iuuenes melius imutāt cibaria
sicca qd pueri: sed si digestio phideret qd ad ei^{us} formā que est assi-
milatio: sic dico qd qd ad b^{on} pueri et iuuenes nō sunt adinuicē cōparabi-
lia fm magis et minus que adinuicē nullā hnt puenientia: sed pue-
ri et iuuenes qd ad hoc sunt hmoi. Nā cōplexio etatiua per quas
puer sibi nutrimentū assimilāt differens est specie ab ea per quā
iuuenis sibi assimilāt nutrimentū: et. Nā puer ipse sibi nutrime-
tū assimilāt fm qd puenit suo corpori: et eodē modo iuuenis: ita qd
nō sunt quātū ad hoc cōparabiles. Sed si digestio phideret qd ad
ad sui finē qui est nutritio sic fortior: est in pueris qd i iuuenib^{us}:
nō qd virtus digestiua sit minus forti i iuuenib^{us} qd in pueris: imo
in eis est fortior: nondum enī aduenit tēpus in quo debilitari de-
beat: sed perfici: sed est minus fortis in iuuenib^{us} qd in pueris ex
pre mēbrā recipientis nutrimentū. Nā nutritio sit per admittio-
nē nutritis cū nutritio. mō nutrimentū qd humidū est melius ad-
miscet ei qd humidū est qd ei qd sicū. mēbra aut in pueris humi-
da sunt: in iuuenib^{us} aut sicca: id ē. Etā hoc puenit ex parte finis
qm nō tāto de nutritiōe egent iuuenes quātū pueri: cū ipsi ad
qritatē perfectā peruenerit. / Per hoc possumus soluere ad id
qd obiciebat in pirariū. cū dixit aucto. Gal. in. 6. de accidenti et
morbo. Apparet solutio ex dictis. / Ad alia ex hoc actus ē. dōm
q^{ue} veni est qd fortior rōne eliquatiōis: et hoc mō cōcessum est
qd est fortior in iuuenib^{us}. / Ad alia fortitudo digōnis ē. pcedat
fortitudo que est per eliquatiōē: talis est in iuuenib^{us} propter
forte calidū. / Ad rōnes in pirariū. / Ad primā illius fortior ē.
pcedat. Ad minore salum est. / Primo qd iuuenis plus in vice du-
plici accipit de cibo qd pueri in tota die. Scdo qd cibaria que acci-
piunt humida sunt. Tercio qd si accipiant plura cibaria plures sūt
indigestiones patiūf. / Ad scdām fortitudō digōnis ē. pcedat.
Ad minorem dōm qd digestio eget humiditatē: illa eget rōne obitū
nō rōne eius qd digerit: imo rōne illius eget et multa caliditate cū
siccatate aliquā terminatē. vnde videmus qd habentes stōchus
densum melius digerunt quēcūq cibaria his qui habent ipm te-
nerū et mollē. / Ad tertiā dōm qd arguit de digestionē rōne finis.
Et sic etiā arguit auctoritate Gal. in. 6. de regimine sanitatis. et in
de causis pulsū. et hoc mō pcessum est digestionē esse fortiorē in
pueris. / Ulterius est intelligendū qd cib^{us} ad corp^{us} debet habere
triplicē homogeneitatē. Unā in cōplexione. et causa est: nāz cib^{us}
in fine corpori sit similis per cōplexionem mēbrorū vt dicat sic.
quāto passum bz maiore similitudinē cōplexioni agentis tāto fa-
cilius sit ei simile: qm in habentib^{us} symboli faciliōr est transitus
fm Aristo. in 2° de generatione et corruptione. tex. cōmen. 25. mō
cib^{us} respectu corporis est sicut patiens respectu agentis: id ē. /
Alia homogeneitatē qd habere cib^{us} ad corpus in substantia. i. in
materia: qd cib^{us} agit a materia: vt ponit Auicē. infra capitulo de
eo qd comedit et bibitur. sen. 2. et causa huius est qd cib^{us} a tota sui
forma trāsmutat ad formā mēbrū. modo ea que cōmunicant in
materia sunt facile trāsmutabilia: ideo ē. Alia homogeneita-
tem debet ipsi habere in proprietate substantie hoc est in forma
specifica. et causa est qm cib^{us} corpori sit similis. mō que sunt cō-
traria in toto genere vni in aliud conuerti nō pōt et ei assimilari:
ideo ē. / Mōdo aut ostendit in littera dura cibaria nō esse homo-
genea pueris. / Primo quātū ad cōplexionē per hoc qd dicit: qd
enim durū existit cōplexioni ē. Scdo quātū ad materiā per hoc
qd dicit: virtutes igit digestiue ē. Tercio quātū ad formā spe-
cificam per hoc qd dicit: nec ipsum ē. Deinde cum dicit.

Et ex hoc quidē collectū est qd retentia indiget cō-
strictione et figuratū cōstrictionis fixione longo tem-
pore et paucis motibus adiutorio. Et attractiua cō-
strictione indiget et fixione et cōstrictionis tēpore bre-
uissimo et in motu multo indiget auxilio. Et expulsiue
est necessariū stringere tāto sine fixione de qua nō est

curandū: et indiget adiutorio ad motū faciendū. Et di-
gestiue est necessariū eliquare et tēperare. Ideo qd vir-
tutes iste qualitates illas quatuor inequaliter opera-
ri faciunt et eis inequaliter indigent.

In parte ista Auicē. ex dictis quoddā infert correlariū. Circa qd
est intelligendū qd iste virtutes indigent inequaliter istis qritatibus
quātū ad vsum et quātū ad auxiliū. quātū ad vsum quomāz
cum virtus digestiua mēbrū operari debet vti cōplexione mē-
bri vt in ea dominaf calidū: et cū operari debet retentia vtitur
illa cōplexione vt in ea dominaf sicū: et sic de alijs. vtūf etiā
eis inequaliter quātū ad auxiliū: quoniam cū in mēbro debilita-
ta est virtus digestiua ei auxiliū per calidū: et cū debilitata est re-
tentia ei auxiliū per sicū et sic de alijs.

De virtutibus animalibus.

Cap. 4^m.

Virtutes aut aiales intelligi volūt p illas vir-
tutē illā que quando in mēbris recepta sue-
rit pparabit ad recipiendū virtutē sensus
et motus et operationes vite: quibus etiā ad-
miserunt timoris et ire motiones ppter ea qd in eis re-
periunt dilatationem et constrictionē que accidit spi-
ritui qui huic comparatus est virtuti.

Post qd Auicē. ex dictis est de virtutib^{us} nālib^{us}: in parte ista exegit
de virtute vitali que quodā mō dici pōt aialis. Et p ipsam notifi-
cat qd ad sui diffinitionē. In 2° pte de ipsa exequit. et ibi. Nos
aut. / Circa primā partē est pmo intelligendū qd Auicē. notāter dixit
volūt intelligi qm medici posuerūt virtutē vitālē distinctā a nālī
virtute et aiali: moti hac rōne: qm in corpore aialiū et maxime pte
ctoꝝ reperire erat quādā operationē. scilicet motus pulsus: cuius pū^{er}
nō erat virtus nālī: qd tale pū^{er} est pparationis nutrimenti: necq
aialis: qd tale pū^{er} est sensus et motus: sed posuerūt illius opera-
tionis pū^{er} esse vitālē virtutē. Sed pbi nāles nō ponunt virtutē
vitālē distinctā a nālī: vnde Aristo. de ipsa nunq mentionē facit.
Et causa est qm Aristo. posuit motū pulsus nō fieri ab aliqua vir-
tute: sed ex necessitate materie. / Scdo est intelligendū qd Auicē.
vocat virtutē vitālē aiale: et hoc ideo qm virtus vitalis mēbrā
pparat ad recipiendū aiale virtutē. scilicet sensibile et motuā: et qd ybi-
cūq est pparatio imediata materie ad formā ibi etiā est forma:
ideo in quibuscūq reperit virtus vitalis vt in animalibus in illis
reperit virtus aialis. in qbus aut vitalis nō reperit vt in plantis
in illis nō reperit virtus aialis. Sed aduertēdū qd duplex est vir-
tus aialis. Una per quā aial differt a nō aiali: et hec est virtus sen-
sibilis et motuā fm Aristo. in p de aia ter. cōmē. vlti. Alia que est
pparat ad virtutē aialem et hoc mō vire^{ntis} vitalis est virt^{us} aialis.

Scd hic est dubitatio Auicē. ponit qd virtus vitalis est recepta
in oibus mēbris: id querit vtrū hoc sit verū. Et videt qd nō: qd illa
virtus nō est recepta in oibus mēbris cū recepta nō est opera-
tio in oibus mēbris: sed operatio virtutis vitalis nō est in oibus
mēbris: ideo ē. ma. apparet qd operatio a virtute nō absoluit. mi.
declarat. nā eius operatio nō est nisi motus pulsus. talis aut solū
est in corde et arterijs. Itē si virtus ista esset recepta in oibus mē-
bris: aut eēt in eis recepta fm totū: aut fm pte. nō fm totū: qd tūc
ex ipsa nō remaneret aliqd in corde. nō fm pte: qd tūc talis virt^{us}
esset diuisibilis qd falsum est. Itē si virt^{us} ipsa esset recepta in mē-
bris tūc sine ipsa possent eē mēbra eo qd recipiēs pōt eē sine rece-
pto: sed b^{on} est falsū: id ē. / In 2° est Auicē. / Juxta qd est intelli-
gendū qd virtutē vitālē eē receptā in oib^{us} mēbris pōt dupli^{ter} intelli-
gi. Uno mō qd ad oēm effectū ipi^{us}: et vt sic nō est in oib^{us} mēbris.
Nā effect^{us} illius est mot^{us} pulsus: et tū ille in oib^{us} mēbris nō repit.
Etā effect^{us} ipsius est pparare spūs vt recipiat sensus et motus: et
iste effect^{us} solus est in cerebro et mēbris que sentiūt. Etā effectus
ipsius sunt motiōes ire et timoris et talis solū est in corde. Alio mō
possum^{us} intelligē virtutē vitālē esse receptā in oib^{us} mēbris qd ad
effectū ipsius qui est dare vitā: et b^{on} mō recepta est in oib^{us} mēbris
trāsmittēdo eis spūritū a corde quo trāsmisso pseruat in eē vt ar-
guat sic. / Juxta virt^{us} est recepta in oibus mēbris sine qua mēbra in
eē nō pōt pseruari: s. virt^{us} vitalis vt sic est binō: id ē. ma. nō est.
mi. declarat. nā mēbra in esse aialio pseruant: qd sūt cordi pūctā:
in quo aia recipit in suo sitio: p mō mēbra cordi pūctūf p trans-
missione spūs qd fit ad ipsa a corde. / Sed tūc est dubitatio de mō
receptiōis ist^{ius} vtrū in mēbris quō ipa in eis recipiat. Et dōm qd
nō est intelligendū ipsam de nouo recipi in mēbris qm a pū^{er} gē-
rationis cōicata fuit in eis a corde vnde inata est dicta: sed d^{icitur} in mē-
bris recipi qm ipa i mēbris pseruat p pūctūf inuētiū a corde ad inē-

Dab^{itur} p^{ro}

Gentilis

bis. unde si claudere via iter cor: et mebz ampli⁹ mebz ipm in eē
nō pferuare. Ad rōnes. Ad pma illa virtus rē. verū est qd ad
oponē illā. Ad mī. s. opō istius vtrū nō recipit in oib⁹ mebz vey
est opatio q est mor⁹ pulsus qd ad illā tū ponim⁹ vtrū vitale nō
recipi in oib⁹ mebz. / Ad 2^m oīm q ipa fin totū eēntial⁹ r nō
qstitatue recipit in mebz: ita q in corde principal⁹ est recepta:
in mebz aut alijs picipiatue. / Ad 3^m tūc sine ipa rē. falsū est.
tu. pbas q recipiē pōt eē sine recepto. Dōm q duplex est rece-
ptio alicui⁹ in aliq. Una que facit ad esse intrinsecū cū illis: et talis a
recipiente nō separaf illo manēte. Alia que nō facit ad eē intrinsecū
et tale bene pōt ab illo separi. mō virtus vitalis pma est in mebz
recepta. / Alteri⁹ est itelligēdū q virt⁹ vitalis pparat mebz ad
recipiēdū opōnes vite. Et exponit aliq p opōnes vite opōnes aie
nutritiue: et h nō est verū: q si virt⁹ vitalis ad illas opōnes pparat
ret tūc in qb⁹ reperit virt⁹ nutritiua in illis repit virt⁹ vitalis: q
vtrūq⁹ est pparatio immediata mae ad formā ibi eē est forma. mō
h est falsū: qm i plātis repit vtrū nutritiua: et tū in eis nō est vir-
tus vitalis. Alio mō exponunt aliq: p. i. opōnes vite. et hoc eē ex-
positio nō vera qm sensus et mor⁹ nō sūt opōnes vite simplr: s. s.
sunt opōnes bone vite. Et iō alr credo eē exponēdū: sic virt⁹ vi-
talis duplr pparat mebz ad recipiēdū vtrū sensus et mor⁹. Uno
mō: q facit mebz viuētia in qb⁹ uō pōt recipi sensus et mor⁹ nisi
p vnat. Scdo q ipa spūm gnat q apt⁹ est ad recipiēdū vtrū sen-
sibile et motuū. pparat et ad opōnes vite. i. nutrimentū in mebz
aialis pōt eō eis spūm q in eē formāl⁹ pseruant. vñ spūs formāl⁹
pparat ad vtrū nutritiua. virt⁹ aut nutritiua ad ipm pparat mā-
liter gñandū illō ex q spūs fit mālter. Vel possum⁹ exponē q ppa-
rat ad opōne vite. i. ad opōne p quā maxime cōsistit aialis vita et
talis est mor⁹ pulsus. / Postea est sciēdū aliq exponit q Aulicē.
vtrūq⁹ ad illā pte. qb⁹ eē admiscēt. fecit mētiōe de vtrū vitali vt ē
opans et actiua: ab illa pte ifra mētiōe facit de vtrū vitali opa-
tiua et passiua: qm ira et timor opōnes sunt vtrū opōnes picipi-
bilis in corde existētis: s. h est flm: qm ē ira et timor opōnes sunt vtrū
vitali actiue. / Furta qd ē sciēdū q ira et timor pnt pñderari du-
pliciter. Uno mō qd ad appetitū rei p quā sūt. nā ira est appeti-
tus vindicte pp paruipēsiōe: et timor est appetit⁹ ad fugā pp rez
nocētē: et h mō ira et timor opōnes sūt vtrū aialis sensibilis et mo-
tiu: et h iō q talis appetit⁹ fit pp appbēsiōe rei factā p sensum.
Alio mō qd ad motū calozis et spūs q in ipsis fit: et vt sic sūt opō-
nes vtrū vitalis: s. mor⁹ ille p appetitū diuersificet: qm mor⁹ cal-
ozis et spūs p dilatatiōe et pstricōe opō ē vitalis vtrū. Et iō dō
xit. A. signāter. ire et timor motiōes. et nō dicit absolute irā et timorē.
C Et ex his q hic dñr pōt solui ista qd q mouet in fine hui⁹ capituli.
vtrū. s. virt⁹ vitalis sit vna vel plures. Et oīm q vna est pñderata
rōne opōnis vñus q ab aia immediate pcedit q est mor⁹ pulsus: s.
plures est pñderata rōne finitū qb⁹ deseruit p illā opōne: arramē
eēntialiter oī dici vna: cui⁹. n. immediate opatio fit vna eēntial⁹.

Dub^m 2^m

C Nos autem explanabimus summā hanc et dicemus
q quēdammodi ex humorū spissitudine fm aliquā com-
plexione substantia generatur spissa que est membrū
aut pars membrū: ita ex humorū vaporibus et eorum
subtilitate fm aliquā cōplexionem substantia genera-
tur subtilis que est spirit⁹. Et sicut apd medicos epar
prime generationis est principii: ita cor generationis
secunde principii cōstitit.

C Scda in duas: q p exegē. 2ª exulat se a solone qdūdā difficul-
tati de vtrū vitali. 2ª ibi (hui⁹ aut virtut⁹). pza in duas: q p fa-
cit qd dñi est. 2ª remouet quādā dubitationē circa dicta. 2ª ibi
(pñi aut). pza in duas: q p notificat opōnes vtrū vitalis qd ad
opōne medicorū. 2^a qd ad opōne pboz. 2ª ibi (Et ipsa qd est
pma virt⁹). pza in duas: q p pmitit qdā pñ⁹ neūz ad ppo-
tū. 2ª ppoitū erequit. 2ª ibi (Virtutes de qdē). pza in duas: q
p pmitit illud pñ⁹. 2ª ipm dearticulat. 2ª ibi (Et hic spūs). / Et
ca pma parte est itelligēdū q ex dictis Aul. debemus itelligē q
mebz et spiritū est vna mā cōis: nā cū ex eis vñū pstituat fm
Aul. n. de igenio sanitatis. ca. 3ª opz ipsoz vñā esse cōem mām. s.
humore: attamē qz in pstitutione spūs obtinet locū forme et mē-
bz locū mae: vtrūq⁹ fuit mā pparata alia et alia: nā qd spissum
est in humore est mā appropriata mebz: qd vaporosus est in
ipsis est mā appropriata spūs: et cū hui⁹ est: qm cū spūs sit habens
caliditātē mag in actu q mebz oportuit ipm gñari et mā humo-
ris que mag actu est calida: talis aut est suba vaporosa humor:
iō rē. / Scdo ē itelligēdū q Aul. signāter dixit fm aliq cōplexio-
ne: qm mebz nō nutriunt et gñant ex qlibet hui⁹ sed ex humorib⁹

Super primo

habētib⁹ debitā qūitatē et pporciōe et ex qdūq vaporē humorū
nō gñat spūs: sed ex eo q ad aere est recipiē in cōplexione tēpē-
ramētū vnde ex fumo capinoso nō hñt spūs gñari. / Tercio est
itelligēdū q p h qd dicit (Epar est pñ⁹ gñōis pñc). habem⁹ q
virtus nutritiua est pōr via gñōis vitalis: qd ad ipsam pparat sic
vitalis ad aialē: sed via pfectionis vitalis est pñc: qm cū spiritus
habeat caliditātē maxime in actu oportuit ipsum generationem
habere in membro qd esset maxime calidū. nō cor inter oīa mē-
bra est maxime calidū: vt notū est: iō rē. Et ex hoc debemus acci-
pere q primū membrū subm cristeus virtutis vitalis est cor.
C Sed circa hāc partē: q Aul. solū mētiōe facit de vtrū factiua
spūs et nō de ea q factiua est calozis nālis: est p dubitatio: vtrū ca-
loz nālis et spūs dñant. Et vtrū q sic: qd que sic se hñt q vñū hz rōne
sube grosse et aliud rōne: sube subtilis illa dñt: spūs et caloz nālis
sunt hñōi fm. Baly. in thegn. z. trac. de corde. cōmē. s. iō rē. Et il-
la dñt que per diuersas vias ad mebz delegant: s. caloz nālis et
spūs sunt hñōi: iō rē. ma. est nō ex se. mi. declaraf autē. / Jfaac in
libro elemētoz. pñ. n. ponit q caloz icedit p pcauū arteria: spūs
vō per viā mediā que est iter duas tunicas arteria: / Jñ pñum
est Aul. in 5^a de simpli. medi. dist. n. z. cap. 5^a. ibi. n. dicit q nos ap-
pellamus spiritū illū qd hñt. vocauit calozē nālē. / Ad istā qōnē
rñdēf p q caloz nālis et spūs nō dñt eēntial⁹: sed solū fm mag⁹ et
minus grossum in suba. / Scdo rñdēf q caloz nālis et spūs nō dñt
ferūt eēntialiter s. rōne: qd ex hoc dñt spūs et dat vitā: et h
caloz nālis qd dat esse. / Tercio rñdēf q caloz nālis et spirit⁹ dñt
eēntialiter: sunt tū idē loco et subro. pñmū declaraf ex duob⁹: q
spūs dat vitā: sed caloz nālis dat esse. etiā q caloz nālis reperit
in plātis in qb⁹ nō repit spūs. Scdm declaraf: qd nō erūt idē loco
et subro: tūc esset reperire quādā pte cōpōis pñmū in q esset ca-
loz nālis in q tū nō eēf spūs: hoc aut est ipole. / Dico mā ad qōnes
q caloz nālis et spūs idē sunt eēntial⁹ et rōne in illo differētes.
Et cā huius est: q illa sunt idē eēntial⁹ per que mebz agūt suas
opōnes tanq p vñū idē: sed caloz nālis et spūs sunt hñōi: iō rē.
ma. nō est. mi. declaraf: nā per calozē nālē mebz agūt suas opō-
nes: cū p illū pñent in esse: et sic iter per spiritū q quib⁹ aliud est q
caloz nālis. Jñ ista sunt idē loco et subro vt illi ponit sunt et idē
eēntial⁹: qm si sunt in vno et eodē loco et subro vñā hñt cōplexio-
nē et p pñs vñū op⁹. Etiā q dñt calozē dare eē: et spiritū dare vitā
nihil est dicē: vtrūq⁹. n. dat vitā et dat etiā esse. Etiā dicē q spūs nō
sit in plātis falsū est. nā Aul. ponit in illis esse quēdā spiritū cōpla-
tati. / Sed aduertēdū q h sunt idē eēntialiter caloz et spūs: alia
tū ppietate sunt accepta hoc nomina. nā dicēf caloz nālis fm q
informaf mebz: sed dicēf spūs: q aie est vñm: est enī vebiculi
virtutū aie. C Ad rōnes. Ad pma que sic se habet rē. pcedaf. ad
mi. falsum est. nā sunt vñus et eusdē sube: vnde Lōmentator ille
falsum dixit. / Ad aliā illa differētē rē. pcedaf. ad mi. nō est veraz:
tu. pbas auctoritate Jfaac. dico q male dixit. ppter tria. Primo
q fm Aul. in ista spūs existens in arteria est cā dilatatiōis et con-
strictionis ipsius. mō hoc non ptingeret nisi spūs esset pteutus in
pcauū arterie. Scdo q est inuenire quādam arteriā que solū hz
vñā tunicā vt illa que est in pulmone: quō enī pñebit spūs inter
spatiū mediū qd est inter duas tunicas. Tercio q spiritū a corde
recipiunt arterie. hoc aut nō est nisi per carū pcauū.
C Scdo est dubitatio vtrū mor⁹ cordis et arteriarū sit causa gene-
rationis spiritus vel calidū cordis. Et vidēf q mor⁹ auctoritate
Baly. in cōmē. thegn. de signis cordis calidi et fletū cōmē. s. ibi. n.
ponit spiritū generari ex pfricatione cordis et arteriarū. Jtem il-
lud est cā generationis spūs qd est cā distributionis ipsius ad mē-
bra: sed motus cordis est hñōi vt notū est: iō rē. / Jñ pñarius
ar. qd est cā cordis illius gñationis cā nō est mor⁹ cordis: spiritus
aut et calidū cōpōis sunt hñōi fm Aul. in de morte et vita circa
finē. Jñ nulla virtus agit sine instrō. virt⁹ q cordis nō mouet cor
nisi cū instrō qd est spūs. prius igit hz generationē spiritus cordis
q eius motus. / Rñdēf ad hoc aliq q duplex est generatio spi-
ritus. vna simplr et hoc fit a calido cordis. alia fm quid: et hoc fit
a motu ipsius. nō declarant aliter. Dico tū q spirit⁹ principaliter
generatur a calido cordis et ab eius virtute. / A calido rō huius
est duplex. Una est: qm spūs est habēs calidum in actu: q opz ipm
gñōne habere a mebz qd est maxime calm. s. a corde. mō cor est
maxime calidū per sui calozē et cōplexionē nō per sui motū: iō rē.
Alia rō est: q gñō spūs per alterationē est. mō inter oīa maxime
alteras est calidū: iō rē. Qd aut a virtute apparet: qz in gñōne
ipsius duplicē modū generationis pñderamus: vñū absolutū qui
fit vt calidū est: alterū determinatū qui fit vt naturalē: sed absolu-
tus fit a calido per alterationē: alter a virtute per debitā forme
introductionē: iō rē. / Dico tū q spiritus in sui gñatione adiuv-
uat a motu cordis et hoc dupliciter. f. effectiue et cōpletiue. effecti-
ue qm mor⁹ calefacit: vt ponit Aul. in 2ª celi et mūdi. tex. cōmē. 4^a.

Dub^m 1^m

Dub^m 4^m

cōpletue qm p motū cordis acqrit tēperamētū cōplexionis i va
pore ex q spūs gñat pp illū qd accidit d attractiōe aeris fridi z ex
pulsioe capimozoz supfluitatū. // Ad aucto. // baly. oīm q si itelle
rit vt oīm ē bene dicit. si autē alr male dicit. // Ad rōnē qd ē cā di
stributiōis rē. oīm q nō est mēbz. vel si arguit pbat vt oīm est.

Dub^m 3^m

Certio est dubitatio vtrū spūs qui ex vapore gñat sic pmaneat
vnius numero in tota vita sicut mēbzū qd generat ex suba humo
rū spūsa. Et vt q sic: qm sicut se bz humor ad mēbzū sic vapor ad
spiritū: sed quātūcūqz humor mutet ad huc mēbzū vñū numero
manet in tota vita: ideo rē. Item vita formaliter pñsit per spiri
tū: si igit spiritus in nobis nō maneret vñū numero: vita nō ma
neret vñū numero: qd est falsum. // In dñū est Gal. 6. de ingenio
vbi ponit q spūs facile fm vñā quāqz cibationes remoueat. // Ad
hoc oīm est q spiritus in nobis nō manet vñū numero: mēbzū
aut sic: qm cū mēbzū sit formaliter subm aie: spiritus aut sit illū
quo mēbzū aiatū pferuat: si mēbzū nō permaneret vñū nūo: necqz
vita nostra ēt pmaneret vñū numero. hoc aut est falsum: sed spi
ritus z humor nō manet vñū numero: qm cā nālis ipsoz permu
tat numero in tota vita. Item generatio mēbzū pñcta est. nā cū
per nutrimentū gñat aliq pars carnis: gñat illa pñcta toti carni.
Et iō sicut caro pñctissē erat vñū numero: sic z pars que gñata
est: sed gñatio humor z spiritū pñcta nō est sed separata: z iō
pro tanto nō manet vñū numero in tota vita: mēbzū aut sic. // Ad
rōnes. Ad primā sicut se bz humor ad mēbzū rē. oīm q in bis est
dissimilitudo z similitudo. similitudo q sicut humor ē mā mēbzū:
sic vapor est mā spūs: sed dissimilitudo est q mēbzū ex bu. gñatū
manet vñū nūo in tota vita: non aut spūs q ex vapore gñat. // Ad
2^m appet solo ex dictis: qm lz p spiritū sit vita: tñ illud qd est aie
z virtutū fm z ēt vite est mēbzū: z tale vñū nūo manet vt vñū ē.

Et hic spiritus quādo fm cōplexionē puenit quād d3
habere ad hanc virtutem recipiendā pparat: deīn
de omnia illa pparat membra ad recipiendū oēs alias
virtutes animales z etiā reliquias.

In parte ista dñi. ostēdidit q co: gñatiū est spūs in quo virtu
tes recipiunt. In hac parte ostēdit quo ordine virtutes recipi
tur in spiritu. // Circa quā ēt intelligendū q virtus vitalis pmo
recipit in spiritu: eo q ipsa effectiua spiritū per modū cōstrictiō
nis z dilatatiōis vt apparuit supra. Sed aduertendū q si virtus
vitalis aut alia virtus in spiritu recipiat: in eo recipit sicut in in
strumento. Nā virtus aie dat spiritui modū motus z mensurā cō
plexionis: gbus qdē adeptis in spiritu ipso perueniente ad mem
bra agunt membra suas operationes. // Scdo est intelligendū q
spūs ppararet mēbra ad recipiendū virtutē aialē z ēt nāle dupli
citer. Vno mō dādo illis vitā. Nā si in mēbris debeat recipi vir
tus aialis z nālis opz illa prius viuētia existere. Scdo q spiritū
ipse est instrumentū aialis virtutis cū ad cerebrū est perueniēs et
nālis cū peruenit ad epar. Et ex bis que hic dicunt solui pōt il
la questio quō virtus in spiritu recipiat: z quō in mēbzū: z in quo
prius recipiat illoz. Nā virtus in spiritu recipit sicut in instro nō
sicut in vitro: qm tūc spūs esset aiatū. hoc aut est falsum eo q aia
est act^z corpis pphici organici potētia vitā habētis: sz in mēbzū
recipit sicut in subto: qm ēt in illo aia sicut in subto recipit: ita g
q aia pmo recipit in mēbzū vt in subto absoluto qz in corde: sed
z^o in spū recipit sicut in instrumento. 3° recipit in membris alijs
sicut in subto pñcto qz cordi. nam alia membra animata nō sunt
nisi vt cordi sunt pñcta: vt declaratū fuit supra. Deinde dicit.

Virtutes quidem animales in spiritu quidē z in mē
bris nō pueniūt nisi postqz hec vitalis puenit virtus.
ideoqz lz virtutes animales alicui^z membri destruan
tur: vñū tamen mēbzū adhuc existit nisi hec virtus
in eo fuerit destructa. Nōne vides q mēbzū stupi
dū aut paralyticū vñūqzqz fm habituē est nō ha
bēs sensum neqz motū: aut ppter cōplexionē que phi
bet ipm eos recipere: aut ppter oppilationē que acci
dit inter cerebrū z ipm in neruis qui ad ipm pueniūt z
tñ ipm est viuū. Et mēbzū cui accidit est nō habens
sensum neqz motū z accidit ei vt putrefiat z corrūpaf.
In membro ergo paralytico est virt^z que eius custo
dit vitā donec qñ remotū fuerit qd phibet pfluat ad
ipm virt^z sensus z mot^z. Ipsum nāqz pparatur erat
ad suscipiendū eā ppter virtutis vitalis sanitatē in eo.

Prohibēs enī nō phibuit nisi vt nō eā in effectu recli
peret: sed mēbzū nō sic est mortuū.

Cpostqz pñsit illud pñm. s. qz virt^z vitalis pparat mēbra ad reci
piendū alias virtutes z illud declarat: statz exequit ostēdēdo quō
v^z vitalis pparat ad recipiendū mēbra illas virtutes. Et p ostēdit
quō virt^z vitalis pparat mēbra ad recipiendū virtutē aialē. Scdo
quō ipsa pparat mēbra ad recipiendū virtutē nāle. 2° ibi (Et ppa
ras.) In p^o pre intendit talē rōnē. Illa virtus est pparans mēbra
ad recipiendū virtutē aialē sine cuius receptione virtus aialis nō
recipit: sed virtus aialis sine receptione vitalis in membris nō re
cipit: ideo rē. // Circa hanc rationē sic pcedit: qz primo ponit cō
clusionem. 2° declarat mēbzū ibi (Ideoqz.)

C3^o hic est dubitatio vtrū virtus vitalis pparet ad aialē. Et vt q
nō: qz nulla pfectio pparat ad aliā: sed virtus vitalis qdā pfectio
est z ēt aialis: iō rē. ma. apper qm pparatio qdā iperfectio est: nā
pparat respectu pparati est sicut iperfectus respectu pfecti. mi.
deklaraf aucto. // In 2° ethicoz. cap. 5. vbi. n. ponit q virtus est
que habētē pñcit: z opus eius reddit bonū. Itēz si virt^z vitalis p
paret ad aialē: hoc nō esset nisi cū alteratione: sed hoc est falsum
qm ad virtutē nō est alteratio fm // Ap. 7° phy. tex. cōmē. 17. iō rē.
pñtia deklaraf: qm pparatio nō est aliud q dispositio. mō ad intro
ductionē forme talis aut dispositio fit per alterationē: iō rē. // In
dñū est Auicē. Juxta qd est intelligendū q in virtutib^z duplr attē
dit pparatio: vñā qñ ad ēē virtutū: alia qñ ad op^z eaz. z differt
ista duplex pparatio: qm in pma pparatione esse posterioris vir
tutis includit esse prioris nō in actu distincto: sed in distincto: ita
q ēē vñus ab esse alterius separari nō pōt. Sed in 2ª pparatio
ne lz operatio posterioris psupponat esse prioris ab opatione po
terioris absolui pōt. Rō aut qre esse posterioris virtutis includit
esse prioris in actu indistincto est ista: nā virtus nō est aliud q for
ma in relatione ad opus: sed talis est ordo formarū q esse poste
rioris includit esse prioris in actu indistincto: iō talis erit ordo vir
tutū. ma. apparet. nā forma siue aia dī forma: qz pñcit mām: sz
dī virtus in relatione ad opus vt apparuit supra. mi. deklaraf: nā
talis est pportio formaz adinuicē qlis est pportio numeroz z fi
guraz adinuicē fm // Aristō. 7. metaphy. tex. cōmē. 4. 9. z 5° de aia
tex. cōmē. 32. alā 2° de aia. cōmē. 30. sed talis est illoz pportio: qz
numerus posterioris includit priorē sicut quoz tria z vñū distincte:
sed essentialiter sunt quoz: z ideo talis erit pportio virtutūz for
marū adinuicē. // Dodo dico q si in virtutibus pñderet pparatio
qñ ad eam ēē vt sic vitalis nō pparat ad aialē: sed qñ ad ope
rationē sic ipsa illi pparat. Rō pñt est: qz illa nō sunt adinuicē ppa
ratiua que nō hnt ordinē pñtis z posterioris: sed virtutes qñ ad
esse nō hnt talē ordinē. i. vitalis z aialis: iō rē. ma. apper qm ppa
rans est sicut pñs pparati aut sic posteri^z. mi. deklaraf: nā si virt^z
vitalis esset pñs qñ ad ēē ipsa virtute aialē: tñc posset absolui ab
ipsa z sic posset in gbusdā repiri in gbus nō repit aialis. mō b est
falsum: nā in gbuscūqz reperit vitalis vt in aialib^z in eis ēē repit
aialis. Rō scdi est ista. Illa sunt adinuicē pparatiua que hnt ordi
nē pñtis z posterioris: sed vitalis virt^z z aialis sunt bñdī qñ ad
eaz opōnē: iō rē. ma. nō est. mi. deklaraf. nā opatio aialis vñū po
terioris est: qz ea posita ponit vitalis sicut posito hoīe ponit aialē:
sed opatio vitalis est prior: qm ad ipsam pñtia nō puerit: nā ipsa
posita nō ponit aial sicut posito aiali nō ponitur bñ. // Ad rōnes.
Ad pma nulla pfectio rē. vñz est pfectio vltima: mō virt^z vitalis
nō est pfectio vltima respē aialis: sz magi ecōuerso. Vñz alr pce
dēdo ma. ad mi. virt^z vitalis pfectio est. vñz est qñ ad ēē: sz qñ
ad opōnē iperfectio qdā est respē aialis. // Ad 2^m si virt^z vita
lis rē. pcedat tñ adhuc nō est alteratio in virtute: nā si virt^z vitalis
pparet ad virtutē aialē dādo vitā mēbris: adhuc alteratio nō est in
virtute: sz in mēbris p trāsmutationē spūs ad ipā actuantē eoz cō
plexionē: ēt si virt^z vitalis pparat ad aialē: qz spūs fiat istūz vñū aialis
adhuc alteratio nō est in virtute: sz in spū p quā spūs bz vt sit illius
istū cū ad cerebrū puenit. // Alteri^z est intelligendū q mēbzū para
lyticū nō hnt sensū z motū pōt duplr itelligi. Vno mō fm habituē
z vt sic illa nō bz: qz tūc aliqd bz aliqd in bitū cū in ipm pñctū vult
fm // Ap. 6° ethi. cap. 3. mō mēbzū paralyticū nō pōt in sensū z mo
tū cū vult: iō rē. Alio mō fm habituē z vt sic nō est oīcē q mē
bzū paralyticū nō bz sensū z motū: qm vt sic ipsoz bz: est. n. dispo
sitū vt eos heat. // Dodo qñ dñi. dicit q mēbzū paralyticū fm bitū
dinē nō bz sensū z motū p bitudinē debem^z exponē habitū.

C3^o tūc est dubitatio vtrū mēbzū paralyticū fm habituē heat
sensū z motū. Et vt q nō: qz si ita esset tūc oē mēbzū paralyticū
posset sanari: qz cēt ad illa dispositū: sz pñs est falsū vt apper ad
sensū: iō rē. Juxta qd est intelligendū q i mēbzū paralytico aut est
virt^z vitalis z nālis sana aut defecta. Si sana tūc dico q oē mem
bzū paralyticū ē dispositū de se vt i eo fiat sensus z mot^z: z si eo.

Dub^m 6^mDub^m 7^m

Bentalis

nō fiat hoc ptingit aut ex pre mebrū mandantis vel mebrū per qđ trāsmiſſio ſit ſpūs aialis ad mebrū. Si ſit defecta dico qđ ad h diſpoſitū amplius nō eſt: tūc neq; ſm habitū neq; ſm habitudinēz bz ſenſus z motus eo qđ he virtutes ad aiale pparāt: tūc qđ videm mebrū paralyticū eē macrefactū: cū tūc in eo virtus vitalis z nālis ſit defecta: ſignificamus ipſum eſſe impoſſibilis ſanationis.

Et preparans nō eſt virtus nutritiua: ita vt dica-
mus qđ quādiu virtus nutritiua affuerit viuū erit: z
quādo deſtructa erit mortuū: qm hoc ipluz verbū vir-
tuti afferemus nutritiue: fortaſſe enī plerūq; in aliquo
ei⁹ opatio mebrōz deſtruet z mebrū viuū rema-
nebit z fortaſſe plerūq; remanebit ei⁹ opatio virtutis
z mebrū tendit ad mortē. Et ſi virtus nutritiua iquan-
tū eſt nutritiua eſſet ipſa virtus que pparat ad ſentien-
dū z mouendū vegetabilia pparata ſorēt ad ſenſum
z motū recipiendū. Reſtat ergo vt ſit pparās alia res
que pparat ſequat cōplexionē que vocat virt⁹ vitalis.

Scđā diuidit in duas. **A**ui. n. volēs. pbat qđ virtus vitalis ppa-
rat ad nālē. pbat per h qđ virt⁹ nālīs nō eſt ad vitalē pparās neq;
ad aiale: ſed talis eſt virt⁹ vitalis. **P**rimo qđ pbat qđ virt⁹ vitalis
eſt pparās ad nutritiua. **S**cđo qđ virtus nālīs nō eſt pparās ad
aiale: z⁹ ibi (Et ſi virt⁹ nutritiua). **C**irca pma pte eſt dubitatio
vtrū virt⁹ vitalis pparat ad nālē. Et v⁹ qđ ſic aucto. **A**ui. in pñ. f. hui⁹
capituli z in pñ. hui⁹ lectionis. **H**ic arguit rōne. viuū eſt pū
qđ modus viuēdi: ſed viuū eſt effect⁹ virtutis vitalis. modus aut vi-
uēdi a nutritiua virtute eſt effect⁹ nālīs virtutis. mō cū bz pparat
ad poſterior v⁹ qđ virt⁹ vitalis pparat ad nālē. **I**n pñ arguit.
virtus poſterior nō pparat ad pōrē: ſed virt⁹ vitalis poſterior eſt
nālīs: nālīs aut pōrē: iō tē. ma. nō eſt qđ pparat reſpē pparati eſt
ſic pū reſpē poſterioris. mī. declaraf qm virt⁹ nālīs in qbusdaz
reperit. f. in plātis in qbz nō reperit vitalis. **I**n pñ qđ eſt intelligē-
dum qđ virtus vitalis z nālīs pnt pſiderari dupl^r. vno mō qđ ad
eſſe. alio mō qđ ad opōnes. Si p mō ſic virtus nālīs eſt pparat
ad vitalē: qm ſm cē pū pparat ad poſterior. mō qđ ad eſſe vir-
tus nālīs eſt pōr vitalis: iō tē. Si z⁹ mō ſic virt⁹ vitalis pparat
ad nālē. Et rō hui⁹ eſt. que ſic ſe hnt qđ vñū bz rōne pfectionis aliud
rōne pfectibilis. qđ bz rōne pfectionis pōt dici pparat ad illud
qđ bz rōne pfectibilis nō ſicut mī pparat forme: ſed ſicut forma
māe. mō virt⁹ vitalis bz rōne pfectionis. virt⁹ aut nālīs rōne pſe-
ctibilis eas pſiderādū qđ ad opōnes: iō tē. **C**lūde aduertendū qđ
virt⁹ nālīs pparat vitali: qđ eſt factina māe illius: virt⁹. n. nālīs in
epate exiſtēs ſanguinē facit ex quo nālīs ſit ſpirituū gnō: ſz vir-
tus vitalis pparat nālī qđ eſt effectiua forme illi: facit. n. ſpirituū
qđ a corde ad mebrā pueniēs eſt cā vt mebrā ſuas opōnes pſciat.
Ad auctori. **A**ui. dōm qđ arguit virtutē vitalē pparare ad nālēz
tanqđ pfectio ſit ipſus. **A**d ſcđā. viuere zē. vey eſt: ſed viuere
eſt effectus virtutis vitalis. verū eſt vnde bene ponimus in aiali
virtutē vitalē z nālē pparare. **A**d rōne in pñ. vñū qđ arguit
ſumendo iſtas virtutes quātū ad ipſarū eſſe.

Scđo eſt dubitatio vtrū abſoluta virtute vitali a mebrō rema-
neat nālīs z ecōuerſo. Et videt qđ ſic. **I**lle virtutes que operant cū
diuerſis inſtrumētis vna ablata pōt altera remanere: ſed virt⁹ vi-
talis z nālīs ſunt hui⁹. **N**ā virtus nālīs operat cū venia z calore
nālī. vitalis aut cū calore vitali z arterie: iō tē. **I**n pñ arguit.
Primo qđ virtute nālī ablata nō pmanet vitalis: illa virtute abla-
ta nō pōt pmanere vitalis ſine qua ſtare nō pōt vitalis virt⁹: ſed
ſine nutritione virtus vitalis ſtare nō pōt vt ad ſenſus notū eſt:
iō tē. **S**cđo arguit qđ virtute vitali ablata nō poſſit pmanere nālīs
qđ illa virtute ablata nō remanet nālīs: neq; alia virtus qua abla-
ta remouet eſſe pñū aialis eo qđ ab eſſe opōnes pcedūt: ſz abla-
ta virtute vitali remouet eſſe pñū aialis in quo illa eſt: qđ am-
plius nō pōt calidū pñū pſeruare: iō tē. **I**n pñ qđ eſt intelligē-
dū qđ iſte virtutes. f. virtus aialis vitalis z nālīs exiſtentes in ſuis
pncipis dupliciter ſe habent. **V**no mō quo auferat ſm totū: z vt
ſic dico qđ vna ablata totaliter a ſui pncipio alie pmanere nō pnt
eo qđ iſte virtutes ſunt ſibi iūicē deſeruiētes: qm virtus nālīs de-
ſeruit vitali pparado ſibi mām: ſz aialis que eſt in cerebro ſeruit
vitali ppter illud qđ accidit ab ipſa mor⁹ pectoris ad que ſequit
mor⁹ pulmonis z cordis per pñs: ſed vitalis ſeruit nālī illi pōdo
forma. f. calidū. etiā aiali gñando ſpirituū qui ad cerebrū pueniens
ſit inſtrū aialis virtutis. **A**lio mō ſe habent ita qđ deſcendit nō tñ
auferunt: z hoc mō eſt poſſibile qđ in vna accidat defectus in alia
aut nō ſalutē ſenſibilis z ecōuerſo eo qđ he virtutes habēt diuerſos
modos operadi z ēt diuerſa organa: z hoc mō itelligebat **A**ui. in

Dub^m 9^m

Super primo

iſa: poſſibile. n. eſt qđ accidat defectus aliqñ in virtute vitali: z tñ
in nālī nō erit defectus ſenſibilis: z hoc mō ptingere pōt aliqñ qđ
vna eſt ſimilis vine ſan. z tñ eger tēdit ad mortē: vt ponit **A**ui.
in. 4. **P**er hoc apparet ſolo ad rōnes. **A**d pma dōm qđ arguit
de defectu iſtarū: ſed alie arguunt de ipſarū oblatione.

Circa ſcđā pte eſt dubitatio vtrū virtus vitalis reperiat in
plātis. Et videt qđ ſic: qđ virtus eſt per quā pſiſtit vita: ſed plante
viuūt vt notū eſt: iō tē. **I**te virtus vitalis eſt virt⁹ gñatiua ſpūs:
ſz ſpūs eſt in plātis: iō tē. ma. nō eſt de ſe. mī. declaraf dupliciter.
Primo qđ in aialib⁹ ſicut eſt cor ſic nodus in plātis: ſed in aialib⁹
virtus a corde ad alia mebrā fluit pp ſpirituū: ſz in plātis virtus
fluit a nodo ad alias partes. ppter ſpirituū. **S**cđo qđ in plantis eſt
ſpiritus gignitiuus. talis aut gñōe bz ex nutrimentō. **I**n pñ
eſt **A**ui. **C**Ad cuius euidētia eſt ſciendū qđ inter eūtia in viuēti-
tib⁹ ſuit maximū calidū: z hoc vt bene poſſent corz operationes
per illud expleti: attamē calor ille in plantis debilis eſt: in aialib⁹
aut fortis. ppter aialia plures operationes hēre: vnde qđ in plan-
tis calor ſuit debilis ſufficit ad iplius eūctationē ſm **A**riſto. in de
morte z vita eūctatio que ſit per poros z nutrimentū adueniēs cū
tale in pncipio ſui ſit pñū calidū. **Q**uia aut in aialib⁹ forz ſuit
indignū pter eūctationes has alie eūctationibus puta eūctati-
one que ſit a motu diſtincto a motu nālīs virtutis: z iſte eſt mo-
tus pulſus qui cū determinatus ſit determinatus ſit inſtrumētis
in aiali. f. cū corde z pulmone z arterijs: ſz eſt determinata vir-
tute. f. vitali. **I**ta tamē qđ pñ in plātis nō diſtinguūt vitalē a nālī:
cū in eis nō ſit motus diſtinctus a motu nālīs virtutis contempe-
rantis calidū qđ eſt in eis. Et nō etiā ipſam diſtinxerūt ab illa in
aialibus. nā in illis opozuit ipſas eſſe perfectioē qđ in plantis in
quibus nō eſt illi quēta. **A**ttamē medici vitalē virtutem a nālī in
aialibus diſtinxerunt cū habet alia organa z aliū modū operan-
di qđ nālīs virtus. **N**am qđ ita eſt ſequi qđ ipſus eſt alia ſanatio
z pſeruatio ab eo que virtuti nālī debet. Et iō pō tanto medicus
vitalē facit diſtincta a naturali. **Q**uādo gñat virtū virtus vita-
lis ſit in plantis. **D**ōm qđ ſi intelligat qđ illa virtus ſit vitalis que
eſt ſpiritus pſeruatiua: factiua ſic eſt in plantis. **S**ed ſi intelligat
qđ ſit illa que eſt pſeruatiua ſpiritus cū motu pulſatili ſic non eſt
in illis. **C**Ad rōnes. **A**d pma virtus vitalis zē. dōm qđ talis vir-
tus magis eſt nālīs cui addita eſt vitalis ſicut pfectio qđaz. **A**d
ſcđā virtus vitalis eſt generatiua ſpiritus. verū eſt cū pulſatili
motu accipiendo eā pprie. mō talis in plantis nō eſt: iō tē.

Et ipſa quidem eſt pma virtus que in ſpiritu pue-
nit quādo ſpiritus ex ſubtilitate humoz pcedit. **D**ein
de ſpiritu ſm pñm **A**riſtotelem per eam recipit pñū
cipiū pñmū z aīam pñmā ex qua alie pfluūt virtutes.
Harum vō virtutum operationes non ab hoc proue-
niunt ſpiritu in pncipio rei ſicut etiā ſenſus apud me-
dicos nō prouenit per ſpirituū animale qui eſt in cere-
bro niſi ad cryſtalloidem penetret aut ad lingua z aut
ad alia. **Q**uādo ergo pars ſpiritus in ventriculū pue-
nerit cerebri cōplexionē recipiet: z erit pueniens vt ex
eo proueniāt virtutū operationes que in eo pmo re-
pente ſunt z ſimiliter in epate z ſimiliter in teſtibus.

Poſt qđ **A**ui. inueſtigauit qđ virtus vitalis eſt pparat ad aialez
z nō virtus nālīs ſtans circa dicta pōnt opimones quorūdam. f.
oſtendēdo quō virtutes in ſpū recipiant ſm opione pbor z **A**ly-
ſcđo hoc oſtēdit ſm opione medicorū. z⁹ ibi (Et apud medicos.)
Circa pma pte eſt pmo dubitatio: vtrū ſpiritu exiſtēte in cor-
de ſint recepte oēs virtutes. f. vitalis gñatiua z aialis. de vitali aut
nō eſt dubiū. Et videt qđ nō: qđ vt dicebat ſup^r: virt⁹ nō eſt aliū qđ
forma vt potēs eſt in opationē: ſed ſpūs exiſtēs in corde etiā ſm
pños nō bz modū cōplexionis ſm que poſſit in operationē virtutis
aialis nālīs neq; gñatiue: iō tē. **I**tem ab vno in quātum vñū non
pcedit niſi vñū: ſed aia in corde exiſtēs vna eſt nō diuiſa. Et cor
eſt vñū per vñā cōplexionē quā bz: gñat ipſo corde pcedit ſolum
vna virtus. f. vitalis: ſz in ſpiritu exiſtēte in ipſo nō erāt iſte vir-
tutes recepte. **I**n pñ eſt **A**ui. **A**nto. **A**riſto. **A**d hoc dōm eſt
qđ virtutes oēs recepte ſunt in ſpiritu cū eſt in corde z bz aia cor-
dis. Et rō hui⁹ eſt duplex. vna eſt recipi virtutē in ſpiritu vt appa-
ruit ſupra: eſt qđ ſpūs hēat actū z modū motus per que pōt in ope-
rationes oīum virtutū: ſed ſpūs exiſtēs in corde eſt hui⁹: gñat
virtutes in ipſo recepte ſunt. ma. appet ex dictis. mī. declaraf: nā
ſpūs exiſtēs in corde bz modū motus z actū per quem imediate
pōt in opationē vitalis virtutis vtrū. in motū dilatationis z cō-

Dub^m 10^m

Dub^m 11^m

strictionis vt notū est ad sensum. h3 et actū z modū motus p quē
pōt in opōne alia virtutum mediate: s3 nō inmediate neq3 in actu
pprio. Et rō hui3 est: q3 ab eodē istū recipit suū ēē z motū ad for
mā: s3 spūs istū ex nō oīz virtutū suū ēē totū recipit a corde: g3 ab
ipso recipit modū mot3 p quē pōt in opōne pprias virtutū. Itē
in istū nō mouet ad opōne nisi sit pūctū artifici mediate vel im
mediate. Spūs igit cū sit istū virtutū nō mouebit ad aliarū opō
nes nisi pūctū sit cordi in q3 est aīa p3: vñ si spūs nō recipit illā cō
plexionē quā recipit in corde: nūq3 p ip3 posset fieri opatio aīa
lis virtutū neq3 nālis neq3 gīatiue. Sed aduertendū q3 in ip3 in
corde existēte recepte sunt oēs virtutes: tñ inmediate nō pōt in illaz
opōnes nisi acq3ierit determinatū modū cōplexionis a gbusdam
alijs mēbris cū ad alia puenirēt. Et cā est: qm virtutes in suis opō
nib3 idigēt pprio nō mor3 spūs: z et pprio nō cōplexionis ip3:
nō spūs a corde solū recipit modū mot3: cōez: z et modū cōple
xionis eēem: nō aut ppriū: s3 illū recipit a mēbris alijs: z ideo
oportuit ipm ad alia mēbra puenire si per ipm debetāt inmediate
virtutes p3ipere in suas pprias opōnes. Et si querat qre cor iter
alias virtutes sibi appropinquat vitalē virtutē. vñ qm cā hui3 fuit: qm
op3 talis virtutē erat mag3 cōeipā. n. ē spūs gīatiua in quo debetāt
oēs virtutes recipi. Ad rōnes. Ad p3m virtus nō est aliā rē. pcedat.
ad m3. spūs in corde existēs nō h3 modū cōplexionis rē. verū est
ppriū: sed bene h3 cōem: q3 pōt in opōnes aliarū virtutū s3 nō im
mediate. Ad 2m ab vno rē. verū est vñ in actu distinctio: s3 ab
vno bene pnt pcedē plura in actu indistincto: z sic est in ppositio
nā a corde pcedit vna virtutē distincte. s. vitalis. alie aut nō distincte.

Dub¹²

Sed eo dubitatio: vñ spūs a corde ad mēbra pueniēs recipiat
cōplexionē ab illis. Et vñ q3 nō: q3 si ab illis recipit cōplexionē ab
eis et recipit actū z formā: s3 pnt est sim: q3 dāt alteri formā
nō recipit ab illo formā: s3 spūs a corde fluēs mēbris pder formā
vñ Auer. 2m sui coll3. c. 7. iō rē. pna appet: qm cōplexio pparat ad
formā vt ponit Aui. in ca. de eo q3 comedat z bibat. mō in q3 est p
paratio vltia forme in eo est introductio forme. Itē pfectū nō re
cipit ab imperfecto: s3 eōuerso. mō spūs a corde pueniēs ē qd pfe
ctū respēctū mēbroz cū fluat a mēbro pfectissimo: iō rē. vñ dicitur
et Aui. Ad h3 dōm est q3 virtutē a corde pueniēs nō recipit ab eis
s3 ipsa pferit. Et cā hui3 est duplex. Vna est. illō pueniēs ad mēbra
ipsa pferit qd est p3m mouēs mēbra ad sui opōnes: sed spūs fluēs a
corde est bñdiciō rē. ma. nō ē. mī. declaraf. nā mēbra mouent ad
suas opōnes: q3 pūctū sūt cordi in q3 est p3a. sūt aut illi pūctū
p3 spiritū a corde eis trāsmittit: rē. Alia cā est. qm est pportio
forme mixti ad formā que est aīa: talis ē pportio calidi inatū mē
broz ad calm influēs: s3 aīa pfectio est forme mixti: g3 calor influēs
est pfectio calidi inatū mēbroz. ma. apperit: qm est pportio for
me ad formā talis est pportio istūmeti ad istūm. mī. est de se nō
nā qm mēbra mortua sunt amplius nō sunt mēbra: s3 mixta sint.
Sed aduertendū q3 q3 spūs veniēs ad mēbra est p3m mouēs mē
bra ad opōnes z p3m mouēs pncipalr facit ad rē effect3 absolutū.
nō aut ad ēē terminatū: oportuit i mēbris ēē qdā calm inatū qd
ēēt sūi mouēs mēbra ad determinatas opōnes actuātū p calm in
fluēs: vñ calm influēs ad mēbra pueniēs h3 p calz inatū mēbroz
vt possit in eoz opōnes pprias. Qm q3 Aui. dicit q3 spūs iste re
cipit cōplexionē a mēbris nō d3 intelligi q3 absolute ab illis cōple
xionē recipiat. Imo mag3 ipsa ab eo cōplexionē recipiūt: facit enī
ipsa calida z mobilia: s3 d3 intelligi q3 ab ipsis recipit cōplexionē. i.
q3 ab ipsis h3if ad determinatas opōnes pp cōplexionē ppriā q
in mēbris est. z h3 verū est de mēbris que alia sūt a pncipalib3: qm
a pncipalib3 bene recipit qdā cōplexionē accidētālē que dtermi
natiua est cōplexionis cōis quā acq3iuit a corde: vt cū spūs ad ce
rebrū puenit bene recipit ab ipso qdā cōplexionē accidētālē dter
minatē et cōplexionē pōre a corde acq3iūt. Ad rōnes. Ad p3m
si spūs a mēbris rē. verū est sed nō ab illis cōplexionē accepit: sed
pctionē qdā per illoz cōplexionē vt visus est. Ad scd3 pfectū
nō recipit ab imperfecto. verū est esse sūi modū agendi bene. modo
spiritus fluēs ad mēbra nō recipit ab illis esse sed a corde: recipit
tamē ab ipsis quēdā modū operatū: z hoc nō est mēconueniēs.

Et apud medicos qdem nisi postq3 spūs in cerebro
ad aliā cōuertit cōplexionē nō preparaf ad recipiē
dum aīam que est pncipiū motus z sensus. Et similit
in epate s3 prima cōplexio iam inuenit ad recipiēduz
virtutē p3m vitalē. Et similiter in vnoquoq3 mēbro:
apud eos enī vñq3q3 operatiōis genus aliā h3 ani
mā. Et neq3 est aīa vna ex qua virtutes iste p3oflūt:
quoniā hui3 sūme aggregatiō est aīa. Et si prima qdē

cōplexio iam adiūuit ad virtutē p3mā recipiēdā: itē
iam dedit vitalē vbi puenit spiritus z virtus que sunt
eius perfectio. Nec aut virtus apud eos nō sola suffi
cit vt spiritus per ipsaz omnes alias suscipiat virtutes
nisi ppria puenit cōplexio. Preterea dixerūt q3 vir
tus hec preter hoc q3 ipsa est preparans vitaz est etiā
motus substantie spiritualis subtilis pncipiū ad mē
bra z pncipiū restrictionis z dilatationis aeris attra
cti z pulsus. Effert enim adiutorz in cōparatione vi
re qd est passio: z in cōparatione operatiōis anime et
pulsus prebet anplum quod est actio.

Sed in tres: q3 Aui. p facit qd dōm est. 2m fm opōne medicoz
explicat pncipales opōnes virtutū vitalis. 3m virtutē vitalē cōparat
ad virtutes nāles z aīales. 2m ibi. (Preterea dixerūt.) 3m ibi. (Et hec
qdē virtutē.) Circa p3m pte est intelligēdū q3 opio ista medicoz
quā ponit hic Aui. vera nō est z sup reprobata fuit caplo de mē
bris. possum3 tñ solū rēne ipsoz quā hic adducit Aui. que est ta
lis. in illo mēbro spūs recipit virtutē in q3 recipit cōplexionē: s3 spi
ritus aīalis in cerebro recipit cōplexionē ppriā z nālis in epate z
gīatiuus in testiculis: ideo rē. Ad ma. in illo mēbro rē. pcedat. ad
mī. dōm q3 falsus est: bene. n. in illis quēdā modū cōplexionis re
cepit terminatū suā cōplexionē ppriā quā habuit a corde.

Dub¹³

Sed hic est dubitatio: vñ spūs in epate sic recipiat quēdā mo
dū cōplexionis per quā est nālis: z in cerebro quēdā modū cōple
xionis per quā est aīalis: z in testiculis modū quēdā cōplexionis
p quā est gīatiuus. Et rīdēt aliq3 q3 sic eo q3 sic cerebrū est p3m
virtutis aīalis: sic z testiculī gīatiue z epas nālis virtutis est p3m.
Vt dōm q3 bene h3 spūs in cerebro z in testiculis: nō aut in
epate. Et rō hui3 pōt esse: qm spūs in cerebro recipit qdā pmuta
tionē cōplexionis per quā ipm est in istūm opōnis cōis totū. s. sensu
bilis motiue: z i testiculis et recipit qdā pmutationē cōplexionis
p quā et ipse est in istūm opōnis cōis totū. s. gīatiue: sed in epate nō
recipit pmutationē cōplexionis p quā istūm sit opōnis cōis totū
s3 h3 solū illā p quā est istūm q3 mediate epas pōt pmutare nutri
mētū ad formā sibi silem. y3. ad sanguinē. vñ sic spūs vitalis pue
niēs ad os z carnē z etiā ad stōchū: nō d3 spūs alius q3 vitalis: qm
ipse ibi pmutationē cōplexionis nō recipit per quā istūm sit cōis
opōnis s3 pprie. s. imutationis nutrimentū ad formas pprias illoz
mēbroz: sic et pueniēs ad epas: q3 ibi nō recipit pmutationē i cō
plexione p quā sit in istūm opōnis cōis totū: iō dicit nō d3 talis calor
cū ad epas puenit alius q3 vitalis z nō nālis vt aliq3 dīr. Lōstma
h. nā si in epate ēēt spūs aliq3 nālis q3 trāsmittet ad alia mēbra: s3
nō ēēt: nisi q3 mediate illo epas suā virtutē trāsmittet ad alia mē
bra. mō h3 ē sūm: qm epas suā virtutē nō trāsmittit ad alia mēbra: s3
solū māz nutrimentālē in eo gīatā. pbaf. nā virtutē epas ē virtutē fa
ctiua nutrimentū: qm nutrimentū factū ē i epate sive corde: iō rē.

Dub¹⁴

Circa scd3 pte p3 dubitatio: vñ virtutē vitalis sit p3m mor3 sbe
spūs ad mēbra. Et vñ q3 nō: q3 opōnis que ē circa nutrimentū p3m
est virtutē nālis: s3 mor3 sbe spūs ad mēbra est qdā opō circa nutri
mētū: iō rē. ma. de se nō est. mī. declaraf. nā p spūm a corde trāsm
ittit mēbris sibiūp3is imutit ppriū nutrimentū. Et p3ma facit hoc
auēre Gal. in lib. de vilitate pulsus. vbi ponit q3 virtutē pulsatilis
nō solū facit ad mor3 pulsus: sed et ad mulcedē nutrimentū mē
broz. Etia Auer. 2m sui coll3. ca. 7. vocat virtutē vitalē virtutē qdā ci
batiua. Vñ dū ē Aui. i lra. Ad h3 dōm ē q3 virtutē vitalis est p3m
mor3 spūs ad mēbra. Et rō hui3 ē. idē est mēbroz gīatiū z ipsoz
pseruatiū: s3 cor est gīatiū mēbroz: g3 ē ipsoz pseruatiū. pser
uat aut illa trāsmittēdo eis spiritū: s3 nō pōt eis trāsmittē spiritū
nisi per virtutē ppriā que est in ipso: z talis est virtus vitalis: iō rē.
Sed aduertendū q3 et ista virtutē vitalis vocari pōt nālis inqūatū
restauratiua est spūs a mēbro depedit: z h3 ex suba subtili que est
in nutrimento sic et fit restauratio mēbroz ex pte grossa que in nu
trimento est vt dicebat sup. Et fuit nēcia ista duplx restauratio in
nobis pp duplicē depeditionē que inde nobis fiebat sub mēbris
z et sub caloriz. verū est tñ q3 medici habuerūt ponere istā vir
tutē distinctā a nāli cū habēt distincta organa z et diuersum mo
dū operandi naturalis virtutis. per hoc apparet solutio.

Dub¹⁵

Sed eo dubitatio vñ virtutē vitalis sit p3m mor3 pulsus. Et vñ
q3 nō: q3 illa opō nō fit a virtute vitali q3 fit et nēitate mē etia va
cuis opatio pulsus cordis est bñdiciō rē. maior nō est: qm tales
opōnes sunt distincte. mī. declaraf per Aristo. in de morte z vita.
Ponit enī hūc morū fieri h3 mō. nā cū fit factiū vltimi alimēti. s.
sanguinis accidit pp multā caliditatē cordis sanguinez eleuari in

Gentilis

tumore: & tunc in tali tumore ne sit vacuum attrahit aer ad cor vel pulmonem: & illo attracto q: aliquantulum refrigerat colm fit depressio in sanguine & in corde. ¶ In primum est Aluc. & oēs medici. C Ad ista quoniam videt frater Thomas in quodam suo trac. quem fecit de motu cordis sic dicit: q: motus cordis principium est virtus sensitiva non ut est sensitiva: sed ut est quedam forma naturalis: & subdit palliando sua dicta: q: q: forme inferiores assimilant superiori & illa mouet motu circulari: non potest virtus sensitiva cordis tali motu mouere ipsum cor mouit saltē ipsum motu ipsi proportionali puta motu dilatationis & contractionis. Sed istud est falsum: q: opatio virtutis sensitivae est sentire non mouere: imo fin Aluc. ipsa est maxime sensitiva in respectu ad alias virtutes: q: ipsa habet optimum pati qd est sentire. Sed q: virtus sensitiva ut est forma naturalis non est aliud q: sensitiva: cui esse naturale est esse sensitivum. ¶ Ideo dico aliter. Juxta qd est intelligendum q: pulsus potest considerari dupliciter. Uno modo q: ad elevationem & depressionem absolutam: & ut sic fit a necessitate naturae & vacui non a virtute: & cū est qm potest esse ut sic pulsus fieri absq: virtute ut declaratur aucto. Aluc. Alio modo potest considerari q: ad elevationem & depressionem determinatam & ordinatam: & ut sic fit a virtute qm hō ab illis fieri non potest: ut illos opōnes sunt indeterminatē. Itē q: illa opatio fit a virtute que fit ppter finem: sed pulsus est hōmō. fit. n. ppter cūctationē caloris in aialio. Itē Aluc. g. in de morie & vita ponēs cās pulsus solū ponebat cās ipsi ut est motus absolutus: non ut est talis motus determinatus. per hoc apparet solū ad rationē de se. ¶ Alterius est intelligendum q: in cōparatione vite hō est in trinitate & cōparatione opationū aie. aialii. f. sensitivae & motivae affert virtus vitalis aurilū qd est passio: & hoc pparado ipm spiritui ut possit recipere modū cōplexionis per quā fit instmū naturalis virtutis cū pueniret ad epar: & aialis cū pueniret ad cerebrū: & in cōparatione pulsus affert aurilū qd est actio. nā pncipiū effectiui motus pulsus est ipsa vitalis virtus ut visum est rē.

¶ Et hec quidem virtus virtutibus naturalibus similis: ideo q: non voluntate pueniunt vnde pfluunt. Et similas virtutibus aialibus propter operationū carnalium diversitatem: ipsa enim dilatat & restringit simul: motus ergo duobus modibus pparijs.

¶ Postq: Aluc. investigavit finem medicorū & ē pphor circa virtutē vitālē: in parte ista colligēdo ex dictis medicorū & ē pphor cōparat virtutē vitālē ad alias virtutes. f. naturales & aiales. Et p illā comparat ad tales virtutes quantum ad eius operationes. Sed q: quantum ad nobilitates & ignobilitates? ibi (pbi aut). ¶ Circa primam partē est intelligendum q: Aluc. hic per voluntatem intellegit quēcūq: appetitū: siue ille fiat per apprehensionē intellectus qui dicitur voluntas siue per apprehensionem sensus qui dicitur appetitus sensitivus. Nam virtus vitalis suas operationes efficit sine appetitu intellectivo & etiam sensitivo.

Dub^m 16^m ¶ Sed hic est dubitatio q: videtur q: virtus vitalis suas operationes perficit cum appetitu. nā motiones ire & timoris sunt operationes virtutis vitalis ut possunt Aluc. supra: & etiā ponit statim: sed tales operationes sunt cū appetitu ut notū est: idē rē. ¶ In cōtrariū est Aluc. ¶ Respondēt alii: q: duplex est virtus vitalis. f. operans & operata. modo dicit q: virtus vitalis operans efficit suas operationes sine appetitu: non aut virtus vitalis operata. Sed istud nihil est dicere ut apparuit supra: quoniam etiā virtus vitalis operans facit operationes cū appetitu. Unde dico aliter q: motus pulsus potest considerari dupliciter. Uno modo q: ad principia quo perficitur: & ut sic fit a virtute vitali que est quedam virtus naturalis: & hoc sine appetitu: & causa huius est quoniam motus pulsus motus pprimus est. modo a virtute naturali procedit motus qui pprimus est non aut ab aiali: ideo rē. Alio modo potest considerari quantum ad motus sui motus finem que diversificat: & ut sic diversitate recipit a causa non naturalibus sicut a cibo cū assumit in superflua quantitate vel incōvenienti qualitate: & ē ab appetitū: naturalibus aialibus sicut apparet in accidentibus aie: tūc enim virtus vitalis in suo motu ab aiali adiuvatur: & non est hoc incōveniens. Nā aialis virtus in aiali fuit ad eius salutē: & id oportuit ab ipsa etiā iuvamentū recipere virtus que ordinat in salutē aialis sicut est virtus vitalis: sicut ē videm^{us} q: virtus ab aiali suscipit iuvamentū: vnde forsan hoc modo virtus potest dici quodammodo q: ab aiali adiuvatur: tūc adhuc ipsa est operans pncipaliter motus pulsus hō ille a virtute aiali diversificet in modo sui motus. ¶ Ad rationē apparet solutio ex dictis: qm motiones ille saltem in suo modo motus ab appetitu diversificant & hō cessus est.

Dub^m 17^m ¶ Sed hic est dubitatio. Aluc. ponit q: virtus vitalis vna existens simul mouet motibus pparijs: possibile est vnu mobile simul moveri motibus pparijs: sed psequens est falsum fin Aluc. 5. pby. textu cōmē. 35. ideo rē. Itē si virtus vitalis vna existens simul moueret

Super primo

motibus pparijs: hoc non esset nisi q: ipsa haberet in se virtutes et potētiās duas. mō hoc est ipse: est enim ponēdū oppositū in adiecto. ¶ In dñū est Aluc. ¶ Juxta qd est intelligendum q: hoc forsan fuit vnu motuū qd mouit Aluc. ad ponēdū motus pulsus non fieri a virtute sed ex necessitate naturae eo qd ipse erat simul cōpositus ex motibus cōtrariis: talis. n. mor? saltē a virtute naturali simul puenire non potest. Etia pphor qd dicit Aluc. hic motus fuit frater Thomas ad ponēdū q: motus cordis fieret a virtute sensitiva ut est forma qda naturalis: & q: iste forme inferiores superiori assimilant: & illa mouet motu circulari: vñ q: hō non potuit non ex pre sui sed mobilis: qm mobile qd mouet motu circulari neq: est graue neq: leue. aia autē inferior coniuncta erat ei qd est graue & leue mouit cor ipm motu pporicali illi. f. motu dilatationis & contractionis: ita q: frater Thomas ponēs hūc motū fieri ab vna virtute non poneret ipm ēē cōpositū ex duobus motibus: sed ēē quedā vnu motū circularē existēte cōpletū. Sed hec positio improbat fuit supra: qm forma naturalis adhuc minus mouet motibus duobus q: aialis. Et idē dico aliter & sic q: isti duo motus cordis. f. mor? dilatationis & contractionis non sunt ab vna virtute vitali cōiuncta: liter: hō sit vna gēne: & cū huius est que est cōmōtio in hac pre motus ordinat? ad attractionē iuuatū & expulsiōne nocitiū non sunt ab vna virtute sed diuersis: sed mor? dilatationis ordinat? est ad attractionē iuuatū: q: aeris refrigeratis calidū nāle. motus autē pstrictionis ordinat? est ad expulsiōne nocitiū: q: motus autē iuuatū: q: ad se sed expulsiō est mor? ad aliud: idē rē. minor non est apud phos & medicos: & hec expulsiō vñ ē tritio Bal. in 3. de virtutibus naturalibus ca. 13. & 14. nā ipse ponit ibi dilatationem cordis & arteriarū fieri per villos longitudinales que ordinata est in attractione: & pstrictionē fieri per villos latitudinales que ordinata est ad expulsiōne: ostendens p hō ipsas fieri a diuersis virtutibus. f. dilatationē a virtute attractiua que operat cū villis longitudinalibus: & pstrictionē a virtute expulsiua que operat cū villis latitudinalibus. ¶ Sed est aduertēdū q: duplex est attractio & expulsiō in corde. Vna pparia que fit respectu pparij nutritiui: & hec fit sine villis. Alia que est cōis ut attractio aeris & expulsiō capinofū fumi: & hec fit cū villis. ¶ Sed q: est aduertēdū q: virtus in corde existēs simul mouet motibus duobus in refone ad diuersa mobilia. nā dilatato corde pstringunt arterie & cōtrahit in refone ad idē mobile non simul mouet motibus duobus. Nā virtus vitalis alio tpe dilatat cor: & alio tpe ipm pstringit: vñ si Aluc. intellexit q: hec virtus simul mouet motibus duobus sit vna cōiuncta: pessime intellexit: sed si intellexit q: esset vna fin genus potest saluari ut visum est. ¶ Ad rationē. Ad primā si ista virtus rē. pcedat. ¶ Sed tu dicis ipse est vnu mobile sūl moueri motibus duobus. verū est vnu mobile existēs: & plura exis bene potest illis simul moveri. mō mobilia isti? vñ non sunt vniū q: duo. ¶ Ad scdaz tūc hō ēē nisi q: in ista virtute cōtinentur virtutes due. pcedat. mō non est incōueniens q: in vno fin genus sint aliqua duo specie differentia: ideo rē.

¶ Tertio est dubitatio vtrū dilatato corde cōstringant arterie & cōtrario. Et dicendū est q: sic siue argumētis. Et ratio demonstretur ad hoc est ista. Nā motus pulsus factus est ut calor existens in corde cōtemperet & temperata a corde ad alia membra transmittat. modo calor fit temperat? per dilatationē cordis & in tēpore quietis que est post illā. Postea vñ cū cor pstringit ipsum a se expellit & ad membra ipsum transmittit. nō posset ipsum autē transmittere: nisi tunc tēpore cōstrictionis que ipsum expellit arterie dilatarentur: quoniam ipsum per arterias ad mēbra transmittit: ideo rē. Etiam q: quando aliquod membrum alteri mandatur: oportet cum membrum mandans cōstringitur in expellendū stomachi ad epar cū expellit cibum. modo cor calidū cōtemperatum mandans est ad arterias: ideo rē.

¶ Philosophi autē qm aiam dicūt aiam terrenā dicere volūt perfectionem corporis naturalis instrumentalis. Et volūt dicere principium omnis virtutis ex qua metipsi motus pueniunt & operationes diuersae. Erig igitur hec virtus fin philosophorū finiam virtus animalis sicut virtutes naturales quas nominauimus apud eos virtutes vocantur animales. Q: si noluerint dicere animam fin hanc intentionem: sed volunt dicere virtutē que est principium cōprehendendi & mouēdi qd ex aliq

pucit cōprehensione volūtariē. Et nālē volunt dīcē
pro omni virtute ex qua operatio pucit in suo corpo
re: fm huius forme diuersitatez nō erit virt⁹ animalis
sed erit naturalis et altioris ordinis q̄ sit virtus quam
medici vocant naturalē. Et si naturalē vocauerint il
lam que rem nutrimentū ministrat et puerit: siue ad hoc
vt remaneat indiuiduū siue vt remaneat spēs non erit
hec naturalis: sed erit tertius genus.

Circa scđam pte est intelligēdū. Auicē. ponit q̄ virtus vitalis est
altioris ordinis q̄ nālīs. et causa huius est: q̄ virt⁹ vitalis est effe
ctiua spiritus. virtus aut nālīs est effectiua nutrimentū ex quo mē
bra nutriunt et generant. modo spirit⁹ membris comparat sicut
forma materiē: ideo rē. Deinde cum dicit.

Et q̄ ira timor et similia eoz hui⁹ virtutis sunt passio
nes: tunc h̄ eoz p̄cipia sint sensus et estimatio et vir
tutes apprehēdentes: hui⁹ tñ cōparate sunt virtuti.

Post q̄ Auicē. notificauit distinctionē virtutis vitalis vsq̄ ad il
lā partē q̄ admiscet rē. in parte ista ipsam notificat quantū
ad aliā partē. Circa quā est intelligēdū q̄ ira et timor et similia
p̄t phiderari dupl^r. Uno mō vt sunt qdā passionē facte per ap
petitū et vt sic sunt operationes aialis virtutis sensibilis. Alio mō
quātū ad alterationē et motū caloris qui fit in ipsis et sic sunt ope
rationes vitalis virtutis. vnde ipse motus caloris et pulsus p̄nci
paliter fit a virtute vitali. attamē talis motus per appetitū diuer
sificari pōt: motus ergo cordis nālīs est inquantū p̄tinuus: sed in
quantū diuersificationē recipit per appetitū dīcī pōt volūtariū:
et sic etiā de motu pectoris. Deinde cum dicit.

Huius autem virtutis declarationē certificare et an
sit vna an plures q̄ vna in sapientia continet natura
li que philosophie pars existit.

In pte ista Auicē. excusat se a solone cuiusdā dubitationis p̄tingē
tis circa virtutē vitālē: et est dōm vt visus est q̄ virtus vitalis est
vna fm genus: plures tñ fm spēm. hoc est qd dicit rē.

De virtutibus aialib⁹ cōprehēditib⁹. Cap. 5^m.

A virtute aut cōprehēditib⁹ que copulant virtutes
quāz ipsa est sicut gen⁹: vna est sicut virtus
cōprehensua et altera virtus motiua.

Post q̄ Auicē. excusat se a solone cuiusdā dubitationis p̄tingē
tis circa virtutē vitālē: et est dōm vt visus est q̄ virtus vitalis est
vna fm genus: plures tñ fm spēm. hoc est qd dicit rē.

Circa p̄mā partē est dubitatio p̄mo: vtz virt⁹ cōprehensua et mo
tiuā sunt aiali necessarie. Et videt q̄ nō: q̄ si eēt ei necesse aut eēt
aiali necessarie quātū est aialū vel quātū est aial: sed nullo istoz
modoz sunt ei necessarie: ideo rē. ma. apparet ex sufficiētī diuisione
ma. declarat. p̄mo nō sunt ei necessarie quātū aialū: q̄ tūc oīa
aiala haberēt has virtutes: sed p̄ns est falsū. nā plāte aiale sunt:
et tñ in eis nō est sensus neq̄ motus. Scđo non sunt ei necessarie
quātū est aial: qm̄ est iuenire quedā aialia vt typi affira in qb⁹
fit sensus in eis tñ nō est mot⁹ fm Aristo. in libro p̄ de hystozis
aialū. et in 2° de aia. ter. 16. et 33. Itē si he virtutes eēt necessarie
aiali nō eēt ei necessarie nisi ppter eoz salutē: sed nō sunt ei ne
cessarie ppter eoz salutē: ideo rē. ma. est nō: q̄ sensus et motus dati
sunt aiali ppter eius salutē. fm Aristo. 3° de aia circa finē. mi. de
clarat: qm̄ sicut nā mixta aia sine his virtutib⁹ saluare pōt eodez
mō aialia. nā ipsa est sapiēs sapiētissima cui⁹ sapiētie nō est finis.
fm Bal. in 2° de creticiis cap. 2°. In p̄trariū est Auicē. imo ipse
has virtutes vocat aiales alias aut nō. / Dōm q̄ virtus apphen
sua et motiua necessarie sunt aiali. Et rō huius est: q̄ ille virtutes
sunt necessarie aiali per quas aial distinguūt a nō aiali: sed virtus
motiua et apprehensua sunt h̄mōi: ideo rē. ma. appet eo q̄ aial ipm̄
iter oīa entia vniuersi est maxime necessariū et magis perfectū.
mi. de se nō est per sensum et motū iudicam⁹ aliqd esse aial. / Itē
nā p̄mū mouēs sicut corpus celeste mouens materias ad formas
quādā mām mouere voluit ad formā sibi similē. talis aut est for
ma sensitiua. nā ipsa oīum est cognoscitiua siue illa sit de gñe sub
stantie siue accides: sicut ē est illoz cognoscitiua forma corporis
celestis: et vltimus q̄ apprehensio rei causa est motus attributa
etiā fuit aialib⁹ in qbus est virtus apphensua et motiua. vnde hec
virtus aialia mouet ad oēm spēm positionis sicut ē corp⁹ celeste

ab eius aia mouet ad oēm spēm positionis que ē aia per appeti
tum mouet. / Itē aialia ipsa iter oīa entia sunt magis tēperata:
qm̄ elemēta in ipsis sunt magis p̄fracta: et q̄ nā maxime intendit
ad salutē eius qd iter oīa est tēperatū: ideo ipsa intendit maxime ad
salutē aialis. nā illis dedit virtutē qbus possunt seipsa regere vt
puta virtutē sensitiuā qua seipsa regeret p̄cipiēdo iuuatiua et uo
citiua et ē virtutē motiua qua seipsa regeret. p̄sequēdo iuuatiua
et fugiēdo nocitiua. / Et ex his statim apparet q̄re iste virtutes of
cte sunt aiales: q̄ ppter duo. s. q̄ per ipsas distinguitur aial a nō
aiali. Etia q̄ ipse faciūt ad salutē aialis. Ad rōnes. Ad p̄mā si
erant necessarie rē. dico q̄ necessarie sunt aiali quātū est aial. tu
p̄bas q̄ nō: q̄ est iuenire qdā aialia in qbus nō est motus. qd sal
sum est: h̄z enī in eis nō fit motus localis. p̄gressiui qui est de to
to loco ad totū locū: est tamen in eis motus localis dilatationis et
p̄strictionis. nō fuit aut in eis motus localis p̄gressiuius in alijs
aut sic: qm̄ ipsa nutrimentū p̄iunctū beat alia aut distans: et tamen
fuit in eis mot⁹ localis dilatationis et p̄strictionis q̄ possent p̄se
qui qd vtile est in eoz iuuamēto et fugere qd est nocitiuum. / Ad
scđam si he virtutes rē. p̄cedat. ad mī. falsum est. tu. p̄bas q̄ pōt
illa saluari nō est verū vt aialia sunt: q̄ ex quo nō habet sensum et
motū aialia nō sunt. Vel dōm q̄ aialia habet maiorē nobilita
tem inter oīa entia: ideo nā habet per eoz virtutes.

Scđo est dubitatio: vtz virtus aialis sit genus ad has duas vir
tutes. Et videt q̄ non: qm̄ virtus cōprehensua est virtus passiuā:
virtus motiua est virtus actiua: sed agere et pati nō sunt in vno ge
nere p̄dicamentali sed diuersis: ideo rē. Item illa nō sunt eadē ge
nere et differētia specie: sed etiā specie eadē quoz vnum est causa
alterius: sed virtus apphensua causa est motiue: ideo rē. / In cō
trariū est Auicē. / Dōm q̄ virtutē apphensiuā et motiua esse in
vno genere pōt dupliciter intelligi. Uno mō esse in vno genere q̄
loco et subiecto et sic sunt in vno genere loco et subiecto. Et cā hū
est: q̄ illa sunt in vno loco et subiecto quoz vnuz immediate sequit
aliud in eodē: sed virtus motiua immediate sequit apphensiuam
in eodē subiecto. ma. nota est. mi. declarat: nāz quelibet forma est
aliquis inclinationis principii in materia cuius est: sicut forma
que est grauitas principii est declinationis deorsum in materia
cuius est: ideo forma sensitiua principii erit inclinationis et appe
titus in aiali in quo est: sed inclinatio et appetit⁹ p̄ncipiū sunt mo
tus fm Aristo. in 3° de aia. ter. cōmē. 4. s. et 5. et 10. et 12. Alio mō possū
mus intelligere ipsas esse in vno gñe p̄dicamentali vnioco et per
vnā rōnē et sic nō sunt in vno gñe. Et causa huius est: q̄ ille virtu
tes nō sunt in vno genere vnioco quarum obiecta per diuersas
rōnes apprehendunt: sed obiecta apprehēsiue et motiue sunt bu
iusmodi: ideo rē. ma. apparet: q̄ virtutes accipiunt distinctionē ex
obiectis. mi. declarat: q̄ obiectū apprehēsiue est obm̄ inquantū
apprehēdit: sed motiue obm̄ est illū sub rōnē qua est bonū et de
lectabile fm Aristo. 3° de aia cōmē. 5. Dico tñ q̄ sunt in vno gene
re equiuoco analogico dicto de illis per p̄ius et posterius. nā ap
prehensio rei per sensum causa est motus ad illam et motū p̄ce
cedit: ideo Auicē. dixit signanter virtutē aialem esse sicut genus
ad has virtutes et nō dixit q̄ esset simpliciter genus. per hoc ap
paret solutio ad rationes de se.

Et comp̄rehensua quidē est sicut duarū virtutū ge
nus. vna virtus comp̄rehensua est manifeste. et altera
virtus comp̄rehensua occulte.

Scđo in duas: q̄ Auicē. p̄requit de virtute aiali cōprehensua
Scđo de virtute aiali motiua. 2° ibi (Motiua.) / Prima in duas:
q̄ p̄mo p̄mittit quādā diuisionem illius virtutis. Scđo de mem
bris illius diuisionis erequit. 2° ibi (Et virtus quidem.)

Circa p̄mā partē est dubitatio: vtz virt⁹ manifeste cōprehensua
et occulte cōprehensua sint eadē gñe. Et vī q̄ non: q̄ ille virtutes
nō sunt eadē gñe tantū que sunt eadē specie: sed he virtutes sunt
h̄mōi: qm̄ obm̄ eaz est vnu vt appetit: idē. n. obm̄ est visus et ima
ginatiue virtutis: ideo rē. / Itē q̄ se habet sicut mouēs et motus nō
sunt eadē gñe: q̄ agere et pati sunt in diuersis p̄dicamentis: sed vir
tus apphensua manifeste mouet virtutē apphensiuā occulte: ideo rē.
/ In 3° est Auicē. / Dōm ad hanc qōnē q̄ he virtutes sūt in vno
gñe subto: nō aut in vno gñe p̄dicamentali vnioco. Ratio p̄mī est
ille virtutes sunt in vno genere loco et subto quarū forma subto
vna est: sed forma harū virtutū vna est: ideo rē. / Itē ille virtutes
sunt in vno loco et subto quoz obtoz species distingunt per ali
qd vnu: sed species obiecti virtutis apprehēsiue occulte et mani
feste sunt h̄mōi: ideo rē. ma. apparet: q̄ ex quo per vnu distingunt
opz ipsas ad vnu locū terminari vbi de ipsis fiat distinctio et iudi
cium. mi. appet: nā species ille per aiam distingunt que est vna
loco et subto. / Itē nihil mouet nisi fm q̄ in actu: sed sensus et rea

Dub^m 2^mDub^m 3^m

Sentilis

rio: mouet cōmūne z cōis imaginatiuaz: z sic de alijs: qd hoc nō fa-
ciat nisi fin q in actu: sed in actu sit p sensibilia ppria: q mouebit
q illa apphēdit. vñ qd erit obm sensus exterioris z cōis z imagi-
nationis z alia: z p pñs ēt talis virtutū vñs erit sūm z vnus etiā
locus. / Et pterea q ponit obm harū virtutum esse diuersum: vt
qd obm estimatiue est amicitia z inimicitia: s3 obm audit? in oue
sit vox lupi cū illa audit nō bene dicunt. nā amicitia z inimicitia p
accidēs obm sunt estimatiue virtutis: qz nō sunt illius obm nisi p
vocē quā apphēdit virt? estimatiua p se sicut ēt audit? illa per se
apphēdit. / pterea si obta ipsarū ēnt diuersa: tunc oporteret
ponē quādā virtutē actiua que ipsam distingueret puta amicitia
z inimicitia a voce qm h facē nō pōt virt? estimatiua cū sit qdāu
virt? passiuā. mō nullā talē virtutē est ponē: iō zē. / Rō scōi est: qm
spēs sub gñe vniūco sūt coeque. mō virt? apphēsiua māifeste nō
est coeq? occulte: imo pōt illa z ipaz mouēs: nō igit sūt sub vno gñe
vniūco: s3 mag? eguoco z analogico. z iō ēt Aui. dixit in lra sicut
genus. / Ad rōnes. Ad pñā que sunt eadēz specie zē. pcedat. ad
mī. verū est q obiectū ipsarū vñs est. attamē modus apphēdē-
di ipm est aliud in vtraq. / Vel dōm q rō illa arguit q sunt eadēz
gñe z subto. / Ad scōam que se habet zē. verū est in vno gñe pāi
camētalit: sed in vno gñe subto bene. z hoc idē qm mouēs z mo-
tū cōcant in mā. vñ rō illa potius arguit oppositū q ppositū.

Dub^m 4^m

Et rōtio est dubitatio: vt sit aliq virt? cōprehēsiua māifeste. Et
vñ q nō qm organa talis virtutis occulta sunt: talis. n. vñs sūt gñs
sensus. mō illi hñt organa occulta sic crystallina q ē organū visus
est occulta. ēt carūcule q sūt organū odorat? z neruus expāsus in
interio: auris q ē organū audit? ēt organū tact? occultū ē: s3 inebz
puta caro sit māifestū. ēt organū gust? qd ē i ligua ē occultū: s3 zē.
/ pterea vñ q oīs virt? cōprehēsiua sit māifeste vlt occulte: qm
vñs q obm qd apphēdit vñs ē: q rōne vna ē apphēsiua māife-
ste vt gñs sensus aliq occulte vt alie virtutes interiores. dōm q
vna virt? ē apphēsiua māifeste vt s. sensus z aliq occulte vt vñ-
tes interiores. Et cā hui? ē ista: nā vñs oī cōprehēsiua occulte z ēt
māifeste ex pte trīū. f. ex pte obm z ex pte organi z ex pte modi
cōprehēdēdi. / Et ex pte obm. nā spēs caloris fin Aui. i. suo trac.
de sensu z sensato h3 ē itētiāle in medio: s3 mag? h3 ē itētiāle
in oculo z adhuc mag? in sensu cōis: s3 obm cū h3 ē mag? itētiāle
in aliq h3 ē mag? occultū in illo. z cū h3 ē nū? itētiāle h3 ē mā-
ifestū: iō obm i sensu exteriori h3 ē māifestū: in sensu aut cōi ē
occultū. ibidē ēt q s3 Aui. sensus exteriores apphēdūt mag? obm
supficial? q ad id qd ē pfundū in ipō z occultū: sic videm? q audi-
tus ouis cōprehēdit supficial? vocē lupi: s3 vñ estimatiua cōprehē-
dit qd occultū ē i voce illa. f. amicitia vel inimicitia. / Declarat h3
z ex pte organi: qm organa sensuū exteriorū mag? sūt nō ad sen-
sus z p anathomia: organa aut sensus cōis imaginatiōis z memorie
mīn? / Tercio h3 declarat ex pte modi cōprehēdēdi. nā aia in corde
vna eris ē sciēs imaginās cogitās z memorias: s3 nō sentit nisi p
sente sensibili. imaginat aut cogitat z memorat de specie sensibi-
li ipso absente: iō videt q sensus exteriores cōprehēdūt sensibile:
mō mag? māifesto: interiores aut mō mag? occulto: z sic declara-
tū est ex parte obm organi z modi apphēdēdi q alia virtus com-
prehēsiua occulte z aliq māifeste. / Ad rōnes. Ad primā appa-
ret solutio: qm organa virtutū interiorū adhuc sunt magis occul-
ta. / Ad scōam dōm q l3 obiectū vñs sit modus aut cōprehēdē-
di alius est: z sub alia rōne est in eis obiectū apphēsiuū.

Et virtus quidez māifeste comprehensiuā est sen-
sibilis que est genus fin quosdā quinqz virtutū z octo
fin alios. Qd si dixerimus q sint quinqz: erunt virtus
videndū z virtus audiendū z virtus gustadi z virt? tan-
gendū z virt? odoradi. Et si dixerimus q sint octo erit
hui? cā q plurib? certificar? videt q tact? sit plures
virtutes. f. qtuor z ponit pprie vñs qd qz quatuor ge-
nerū tactus virtutem per se l3 in membro sensibili sint
cōmūnia sicut gustus z tactus in lingua z visus z tact?
in oculo. hoc aut certificare est pñi.

Scda in duas: qz s3 Aui. exequit de virtute apphēsiua māife-
ste. Scdo de virtute apphēsiua occulte. z ibi (Et virt?). / Cir-
ca pñā partē est intelligendū q virtutes gñs sensitiue exteriores
sunt eadēz gñe loco z subto. Et rō hui? est qz ille vñs sunt eadēz
loco z subto qm imutationes ad idē terminant: sed imutationes
haz vñs sūt h3 mō: iō zē. maior apper de se. mior: declarat: termi-
nant. u. ad sensus cōis q est de illis iudicās. vñ Themi? dicebat
in z de aia q sensus cōis est sic rex in regno: s3 sensus pñcales
sunt sic nūy deferētes sensibilia sensui cōi sic regi. Etia Aui. in z^o

Super primo

de aia ter. cōmē. 149. sensus ipm cōm cōparat cētro: sed sensus
pñcales ipm circūferētyz. mō sic linee ducte a circūferētyz p-
ueniūt ad idē pñctū in cētro: sic ēt sensus pñcales spēs sensuū
sub diuersis rōib? ferūt ad sensus cōm ad pñctū cētri: vñ
ipse in centro corporis posit? est sicut in corde. Sunt ēt he vñtes
eadē gñe pñcabili remotio nō tñ pñque: sicut ēt sensibilia ipsoz
eadē sunt gñe remotio: nō aut pñque. / Scdo est intelligendū q sen-
sus isti gñs sunt. Et cā hui? est: qz tot sunt sensus quot sunt sensi-
bilia. mō sensibilia ppria gñs sunt: iō zē. maior apparet: qz virtu-
tes distinguunt ex obiectis. minor declarat. nam si pter sensibilia
ppria inueniant sensibilia cōmūnia: sicut numerus magnitudo si
gura mor? z quies: accidētalia a sensib? nō apphēdunt imedia-
te: sed mediantib? sensib? pprys. Etia si sunt sensibilia per accidēs
sicut substantia amicitia z inimicitia: talia. n. non apphēdunt
immediate z per se: sed mediantib? sensibus pprys.

Dub^m 1^m

Scd hic est dubitatio vtz sensus tact? sit vnus vel plures. Et vñ
q qtuor ducto. Aui. in. 6. de nātib? c. 3. z pñs. f. tact? calidi z fridi:
z sensus tact? sicut z hūidi: z gñis z leuis: z solonis pñuitat? z sui
pñ. pterea q pter hos duos alij vident cē. f. sensus tact? aspe-
ri z leuis z durū z mollis. / In pñū arguit: qz qñs est pportio or-
gani ad obm sensus tact? talis est pportio obm ad ipm: sed orga-
nū vñs ēt: s3 obm: z per pñs sensus tactus erit vnus. / Ad h3 dōm
est q potētie tactiue due sunt. Et rō huius est: qz tot sunt potētie
tactiue quot sunt potētie z pñates qñtatū tāgibilia: sed tales
sunt due tñ ad qd sūt reducibiles oēs alie: iō zē. ma. appz qm fin
Aui. in z^o de aia ter. cōmē. 107. vna potētia vñs ēt pñates. mī.
declarat. nā tales pñates solū due sunt. f. pñates calidi z fridi: z
pñates hūidi z siccī: vt pbatū est ab Aui. in pñ. pñ. ter. 49. z 50.
z in z^o de gñone z corruptione ter. 8. z 16. z 4. metheo. ter. 1. z 2. Et
ad has reducunt alie pñates qñtatū tāgibilia: qz nō sentiunt
a sensu tactus nisi mediatē sensibili cōi. f. s3 sensibile cōe nō pñtuit
potētiā tactiua sibi ppria aliā a potētiā sensibili ppry vt notū
est: multominus iste pñates qñtatū tāgibilia. Qd aut ita sit de-
clarat. nā graue z leue sentit mediatē motu z gere. nā aliqd sentit
graue qz cadit deorsuz: z aliqd leue qz illud nō rapit: sed gescit ēt
mediatē motu z gere. sentit leue z asperus. nā leue est qd est cōle
in partib? asperū aut qd est in illis ineqle. mō nō pñcipē aliqd cō-
le vel ineqle in partib? nisi per motū manus sup illud. solo ēt pñ-
uitatis z vñtas pñcipiunt mediatē gere z motu. nā solo pñuita-
tis est qdā mor? vñtas aut illa qez: sic ēt de duro z molli. nā
durū ēt illud qd tactui nō cedit: molle aut sic. / Sed aduertēdus
q si Aui. in z^o de aia ter. 107. z 108. ponit virtutes tactiuas duas
esse nō dicit duas esse simplr gñe differētes sicut est potētia odo-
ratiua z gustatiua: s3 dicit ipas esse duas quodāmo ppter dupli-
cē pñatē qñtatū tāgibilia que ēt inter actiua adinuicē z passi-
ua adinuicē: z per hoc apparet suam Aui. nō fuisse veram.

Et virtus quidem comprehensiuā occulte z non sen-
tiens est sicut genus quinqz virtutum.

Post qz Aui. exequit est de virtutibus māifeste apphēsiuis: hic
exegit de virtutib? occulte apphēsiuis. z p ponit numerū earū. z^o
de eis exequit. z ibi (Vna est.). / Circa pñā partē est intelligendū
qd virtus occulte apphēsiua dicit nō senties qñ res nō cōpre-
hendit in māifesto: sed in occulto sicut dicit virtus māifeste cō-
prehēsiua sentiens: qm res cōprehendit in māifesto.

Dub^m 2^m

Scd tu dices imo videt q saltē aliq virtus cōprehēsiua occulte
sit sentiens in māifesto sicut saltē sensus cōis. Nā vt apparuit sup:
videre: olfare: gustare: audire: z tangere sunt operationes sensus
cōis: oēs. nā ad illū terminant: sed videre est sentire in māifesto
z etiā audire z sic de alijs: iō zē. Item hoc videt saltē ex pñcia-
te vocabuli: qz ex hoc aliqd dicit sensus: qz est māifeste senties.
mō sensus cōis sensus est: iō zē. / Iuxta qd est intelligendū q sen-
sus cōis dicit sentiens in māifesto z ēt in occulto. dicit sentiens
in māifesto in vigilia: qm tunc cōprehēdit species sensibilia que
reddite sunt organis particularib? sensui ab obiectis exteriorib?
mediatē medio: sed dicit sentiens in occulto in somno: multoties
enī sensus cōmūnis in somno se iudicat vere sentire z non imagi-
nari: z hoc ptingit ppter spēs sensibilia que ei reddunt ab intrin-
seco. nā sicut sensus cōmūnis iudicat se vere sentire qm species
sensibilia ab obiecto reddunt medio z a medio organis particula-
riū sensuum. sic ēt iudicat se vere sentire: qm spēs recepta in me-
moratiua virtute ab illa reddunt organis particulariū: sicut vide-
mus multoties q spēs coloris recepta in memoratiua virtute cū
reddat crystalline in somno sensum cōmūne iudicare se vere sen-
tire. Et hoc mō dicebat Aui. in de somno z vigilia q in somno obli-
gata sunt organa sensuū particulariū: nō aut alligat? est sensus cō-
mūnis: vnde z somnū fieri pōt: z vt sic possum? dicē q somnus est
passio sensus cōis. / Ad rōnes. Ad primā videre zē. pcedat. ad
mī. zē.

mi. rē. dōm q̄ vey est q̄ iste opōnes sūt per spēs que redduntur
organus sensui p̄ior ab obiectis: sed q̄ sunt q̄ spēs reddunt ab
intrinseco sic in somno: tūc iste opōnes sūt in occulto: r̄ b̄ mō sen-
sus cōis ponit p̄r nō sentit in manifesto. / Ad aliā dōm q̄ sensus
cōis b̄i sentit: sed aliq̄ in manifesto: aliq̄ in occulto vt visus ē.

Dub^m 7^m

CS cō est dubitatio vtrū virtutes cōprehēdēte occulte sint q̄q̄.
Et v̄ q̄ nō: imo v̄ q̄ sunt tres aucto. Auer. in 3. de aia cō. 6. f. p̄bā-
stifica siue imaginatiua: cogitatiua siue estimatiua: r̄ memoriati-
ua siue reminiscitiua. r̄ dicit q̄ iste tres sūt in trib⁹ vetriculis cere-
bri. Præterea v̄ q̄ sunt q̄tuor: q̄ p̄ter has que dicte sūt est sensus
cōis. Præterea v̄ q̄ sunt septē. f. sensus cōis: r̄ virt⁹ p̄bāstifica r̄
imaginatiua r̄ cogitatiua r̄ estimatiua r̄ memoriatiua r̄ reminiscitiua.
Frater enī Thomas in p̄ meta. r̄ Auer. in 3. de aia. cō. 57.
r̄ 4. s. vident ponere q̄ virt⁹ estimatiua r̄ cogitatiua differūt: q̄m
cogitatiua est que cōprehēdit itēctōnes sensatas q̄ sunt in ḡlie b̄i-
stite sicut dicitur. sicut r̄ sicut. r̄ ponit ab eis q̄ b̄ reperit solū in ho-
mine: sed estimatiua cōprehēdit itēctōnes nō sensatas q̄ sunt in ge-
nere accitū sicut amicitia r̄ inimicitia: r̄ b̄ reperit in hoīe r̄ bru-
tis. Declarat autē b̄ tali exēplo. Dicit enī q̄ si sub gallina ponuntur
oua ipsi r̄ oua anatis vidēt⁹ q̄ illa gubnat sicut alia: r̄ orzo pullo
ex ouo anatis ipm nō repellit sed gubnat: mō si in gallina est virt⁹
cogitatiua qua cognoscit ipm nō esse suū sicut sed anas illū non
gubernat: v̄ si gubnet hoc est q̄ in ea est virt⁹ estimatiua qua
cognoscit ipm ēē suū amicu q̄ ea sequit⁹. / In p̄m est Aui. qui
ponit has virtutes ēē q̄q̄. / Jura q̄ est itelligēdū q̄ Aui. po-
nit virtutes occulte cōprehēdētes ēē q̄q̄. f. sensus cōem q̄ app-
hendit oia sensibilia particulariū sensui: r̄ de illis iudicat r̄ inter
ipsa discernit r̄ virtutē p̄bāstificā que p̄seruat spēs sensatas in
occulto ab euntib⁹ sensib⁹ sicut spēm soni color⁹ r̄ siliū: r̄ virtutē
imaginatiuā r̄ cogitatiuā qua cognoscit r̄ cōprehēdit spēs sensa-
tas in occulto sicut amicitia r̄ inimicitia: r̄ virtutē memoriatiuā
que spēs illas nō sensatas p̄seruat. Sed Aristoteli solū posuit tres. f.
imaginatiuā cogitatiuā r̄ memoriatiuā sub qua cōprehēdit remi-
niscitiua. Nā virtutē que p̄seruat spēs sensatas quā Aui. ponit ēē
p̄bāstificā: Ari. posuit ēē memoriatiuā virtutē que per se spēs sen-
satas cōseruat: r̄ per accitū nō sensatas. Nō enī memorat aliquis
de amico vel inimico: nisi percipiēdo colorē ipsi sonum r̄ similia.
Enā Aristoteli nō posuit aliquā virtutē que per se apprehenderet spēs
nō sensatas quā Aui. vocat estimatiuā: q̄m imaginari non potuit
quō forma aliqua sensitiua posset apprehendere formas nō sensatas
cum nulla virt⁹ eas apprehēdat per se: sed per accitū solū: unde hec
virtus memoriatiua sūm Aristoteli per se cōseruat spēs sensatas: p̄ ac-
citū nō sensatas. Quid tamē de hoc sit tenēdū dicit infra: tūc
est tenēdū ad p̄sens q̄ iste virtutes vt distincte sunt rōne organi
sunt solū tres: sed distincte rōne essentiali sunt plures. per hoc
apparet solutio ad id q̄ obijciēbatur in contrarium.

C Una est virt⁹ q̄ vocat sensus cōis r̄ p̄bāstia: r̄ apd
medicos qdē sūt vna virt⁹: s̄ apd certificātes q̄ sūt ex
p̄bis due sūt virtutes. Sensus enī cōis ē illa q̄ oia sensu
pcepta recipit: r̄ p̄p̄ corz formas patit⁹ q̄ in ipsa copu-
lan⁹. P̄bāstia vō est illa q̄ eas custodit: post q̄ p̄m
gunt r̄ retinet eas post sensus absentia. Et que harum
duarū est recipiens alia est a custodiēte. Hoc autem
certificare est p̄bi. Sed qualiterq̄ fuerit eius sedes et
opōnis eius p̄cipiū est anterior cerebri ventriculus.

CS cōa diuidit in quatuor qdē Aui. requirit. p̄ de p̄bāstia r̄ sensu
cōi. 2° de imaginatiua. 3° de estimatiua. 4° de memoriatiua. 2°
ibi (Et secunda quidem.) tertia ibi (Et hec virtus est instrumentū.)
quarta ibi (Tertia vō illarū.)

Dub^m 8^m

C Circa p̄mā p̄tē est dubitatio: vtrum p̄bāstia r̄ sensus cōis sint
vna virt⁹ vel due dīntes. Et v̄ q̄ sint due aucto Aui. in lra. Hoc ēē
arguit rōne. mouēs r̄ motū debet ēē distincta loco r̄ s̄to: s̄ sensus
cōis mouet p̄bāstia. iō rē. ma. appet ex 5° p̄p̄. cō. 3. mi. declaratur.
Auer. in 3. de aia tex. 160. circa finē. vbi enī ponit q̄ p̄bāstia ē
mot⁹ factus a sensu cōi sūm actū. / J̄r ille virtutes sunt dīntes q̄
rū opōnes differūt r̄ et organa: sensus cōis r̄ p̄bāstia sūt b̄mōi.
ideo rē. ma. nota ē. minor: declarat⁹: q̄m opatio sensus cōis est re-
ceptio sp̄erū sensibilib⁹: sed opatio p̄bāstie est p̄seruatio illarū:
vt ponit Aui. in lra. Et ex hoc apparet q̄ organa ipsaz sunt dīa:
q̄m p̄seruatio fit a siccō: receptio autē ab humido vt apparuit sup̄
ca. de elitis. r̄ hoc ēē vult Aristoteli. 4. metho. tex. 2. r̄ 4. r̄ in 2. de
gñōne r̄ corruptione tex. 9. / In dñis arguit⁹: q̄ ille virtutes sunt
vna virt⁹ quaz organū est vnu: sed organū istaz virtutū est vnu:
q̄ anterior vetriculus cerebri: vt ponit Aui. in lra. vnde v̄ q̄ q̄m

Aui. dicit q̄ p̄bā certificare d̄z q̄ sint due virtutes falsum dicit: q̄m
p̄bā ponit ista esse virtutē vna cū habeat vnu organū r̄ vna cōple-
xione qua opant. nā nō pōt certificare vnitatē vel pluralitatē nisi
ex vnitatē r̄ pluralitatē organoz. / Jura qdē est itelligēdū q̄ per
p̄bāstiam possumus duo itelligere: per ipsaz enī p̄ possumus it-
telligere virtutē p̄seruatē spēs sensatas ab euntibus sensib⁹: r̄ vt
ipsa essentiali loco r̄ s̄to differt a sensu cōi: nō q̄ sūm. Auz. virtus
istas spēs cōseruat sūt p̄bāstia: sed est virtus rememoratia: tū
quocūq̄ sit differt hec virt⁹ cōseruans vt dēi est a sensu cōi.
Et rō hui⁹ est: q̄m operatio sensus cōis est receptio sp̄erū. ist⁹ at
virtutū opō est illaz p̄seruatio: mō receptio ab hūido fit p̄seruatio
a siccō. iō rē. quare diuersa cōplexio organi est hāz virtutū. CS cō
possumus itelligere p̄ p̄bāstia virtutē apprehēdētē r̄ imaginan-
tē spēs sensatas ab euntib⁹ sensib⁹: r̄ vt sic p̄p̄ie r̄ vere sumit p̄bā-
stia ab Ari. p̄bāstia enī in greco est imaginatio r̄ apparitio in la-
tino: r̄ hoc mō p̄bāstia est differēs a sensu cōi essentiali rōne: s̄ est
illi eadē loco r̄ s̄to. Rō p̄mā est ista: ille virtutes differunt rōne
essentiali: quaz vna apprehēdit oīa in occulto r̄ alia in manifesto: s̄
sensus cōis apprehēdit oīa in manifesto r̄ p̄bāstia in occulto siue
imaginatio. iō rē. ma. appet. nā diuersitas formalis sumit in b̄u-
tib⁹ ex mō opandi circa oīa. mi. declaratur. q̄m sensus cōis spēs ap-
prehēdit vt ille ei reddunt ab organo sensui p̄p̄ior: s̄ p̄bāstia
illas apprehēdit vt ei reddunt ab intrinseco magi: vt puta memoriatiua
virtute p̄ter q̄ prius recipiant in organo sensui p̄p̄ior. v̄
sensus cōis in cōparatiōe ad p̄bāstia v̄ magis apprehēdere suum
oīa in manifesto: sed in cōparatiōe ad sensus p̄p̄ior magi illud
apprehēdit in occulto: q̄ absq̄ oīa exteriorib⁹ qdē nō faciunt sen-
sus p̄p̄ior. Rō scōi est ista: ille virtutes sunt eadē loco r̄ s̄to quaz
imutaciones ad vnu terminū r̄ locū p̄ vnu organū p̄ficiūt cap op-
ationes: s̄ opatio sensus cōis saltē que est apprehēdere sensibilia s̄
nō iudicare: r̄ et opatio p̄bāstie sūt b̄mōi: q̄ terminant ad aliam
vna que in corde ē. iō rē. / J̄r sentire nō fit: nisi q̄ sensibilib⁹ p̄m-
ctu est p̄ sentiētē: r̄ imaginari nō fit: nisi q̄ inagibile p̄mctu est p̄
imaginati. s̄ p̄mū sentiētē p̄mū imaginatiō est aia in corde eritēs.
iō rē. / S̄ tu dices hoc nō v̄ vey: q̄m medici ponūt imaginatio-
nē in anteriori vetriculo cerebri: Ari. sensus cōem in corde: q̄ nō
sunt eadē loco r̄ s̄to. Dōm q̄ imaginatio est in illo vetriculo so-
lū sicut in organo: sed in corde sit est cū sensu cōi sicut in vno sub-
iecto. / S̄ est aduerediū q̄ vt dēi est q̄ spēs sensatas quas cog-
scit imaginatiua virt⁹ ab euntib⁹ sensib⁹ cōseruare sunt a memo-
ratiua virtute que est in alio loco q̄ imaginatiua: q̄ in posteriori
vetriculo in quo est maior siccitas: illa in anteriori v̄bi est maior
humiditas. Et cū hui⁹ est: q̄m si eēt in vno loco: tūc toto tpe q̄ fie-
ret receptio sp̄i sensibilib⁹ fieret ipsi imaginatio: mō nos expimur
in nobis hoc ēē falsus: q̄m ista imaginatiua virtus imaginari vult de
specie aliq̄ sensibili illa sibi reddit ab ipsa memoriatiua virtute qdē
p̄seruabat: v̄ tūc aperit via que est iter vetriculū anteriorē r̄ po-
steriorē cerebri. / S̄ est sciēdū q̄ ē in anteriori vetriculo cere-
bri est aliqua p̄seruatio sp̄erū: q̄ aliter ibi eritēs nō posset imagia-
ri: sed illa p̄seruatio ibi eritēs est p̄seruatio sp̄i dum imaginat. at-
tamē si sibi sit talis p̄seruatio nō p̄terea fit a virtute p̄bāstia de-
sticta ab imaginatiua: sicut v̄ velle Aui. sed ab ipsa imaginatiua q̄
nihil aliud est q̄ p̄bāstia sūm Auz. / S̄ tu dices quō ab euntibus
sensib⁹ p̄tē aia eritēs in corde imaginari de specie sensibili. Dōm q̄
hoc mō: nā aia eritēs in corde r̄ sensus cōis in actu fit per spēs sen-
sibilib⁹ ad sensus cōem delatas p̄ organa sensui p̄riculariū r̄ factus
in actu spēs sensibile ip̄m in anteriori vetriculo cerebri: illa
imp̄ssa ibi dans ei modū mot⁹ p̄ spiritū. f. illi vetriculo deseruiēt
cordi vt organū aia in corde eritēs imaginat spēm apprehēdam: r̄ p̄tē
exponi illō dēi Auz. in 2. de aia q̄ dicit q̄ p̄bāstia est mot⁹ cōis
fact⁹ a sensu cōi sūm actū: nā nō fit p̄bāstia r̄ imaginatio: nisi q̄ sen-
sus cōis fact⁹ in actu per spēm sensibilem apprehēdam illā ip̄m in
pte cerebri anteriori r̄ illa ip̄ssa accidit imaginatiōe fieri: non
ergo itelligit Auz. q̄ p̄bāstia sit quedā virtus mota a sensu cōi
distincta ab illo loco r̄ s̄to: sed dixit q̄ est mot⁹ qdā fact⁹ ab illo
vt visus est. / Ad aucto. Aui. dōm q̄ si itellerit eas ēē distinctas lo-
co r̄ s̄to. male dicit. / Ad rōne mouēs rē. cōcedat. ad mi. p̄bāstia
est virtus mota a sensu cōi falsum est: sed est qdā mot⁹ fact⁹ ab
illo vt visus est. Uel dōz q̄ si fit mota adhuc est iter eas solū p̄ia
rōne essentiali. / Ad aliā ille virtutes differūt quaz rē. cōcedat. ad
mi. falsum est. tu p̄bas aucto. Aui. dico q̄ cōseruatio illaz sp̄erū
nō est opatio virtutis p̄bāstie sed memoriatiue vt visum est.

Dub^m 9^m

CS cō est dubitatio: vtrū sensus cōis sit vnu vel plures. Et v̄ q̄
plures: q̄ saltē duo aucto. Ari. 2. de p̄bāstia ca. 21. ibi enī dicit
q̄ sensus tactus r̄ gustus immediatē redunt ad cor: r̄ iō opō ponere
vnu sensum cōem in corde qui iudicat iter gustabile r̄ tangibile: r̄
quendā in cerebro q̄ iudicat iter visibile r̄ odorabile. / In dñis est
Aui. r̄ oēs qui ponūt sensus cōem ēē solū vnu. Dōm q̄ sensus cōis

soli est vnus: talis eruit in corde ad quē oēs spēs sensibiliū terminant: hoc idē qm hic sensus solū discernere nō dicitur tāgibile & gustabile: s; ē inter vībile audibile & odorabile: p̄terea Arist. hūc sensum ad sensus particulares cōparat sicut cētū ad circūferētias. / Cū aduertendū q; Arist. in suis dictis noluit ostēdere q; duo essent sensus cōmunes: sed illud dixit p̄o tanto eo q; organa illorū triū sensuū magis vident habere oētū a cerebro: organa autem illorū duorū minus: vel ē hoc dicit: qm illi tres sensus cū sunt magis imateriales egent in sui opatione maiori tēperie caloris: alii aut duo minus cū sunt magis māles. Et per hoc pōt exponi illū dūq; qd dicit Auer. in. 2. coll. 3. ca. 19. cum dicit q; sensus cōis latitat post crystallinū: potuit enim hoc dicere per hoc sensus. vīsus audit & odorat: inter quos discernit sensus cōis imēdiate tēdit ad cerebrum: nō q; p̄pterea velit sensum cōem esse in cerebro: nam si hoc intellexerit male dicit. hoc est qd dicit rē.

Et scda qd est virtus quā medici vocant cogitativā. Scz certificatores vocāt qnq; imaginatiuā qnq; cogitativā. Si enim iperauerit ei virt⁹ estimatiua aialis quā postea noiābim⁹ & ipsamet ad suā puenit opōnez vocāt eā imaginatiuā. Et si virt⁹ rōnalis ei iperauerit & reduxerit eā ad illū qd ei pdest vocat virt⁹ cogitativā. Quocūq; tñ mō fuerit iter hāc virtutē & primā existit dīa q; primā ē recipiēs & custodiēs id qd ad eā puenit de formis sensu pceptis: ista est illa q; se exercet in eis que in imaginatiōe recōdita sunt exercitio cōpōnēdi & diuīdēdi: & singulas efficit formas: quēadmodū ad eā pueniunt a sensu & alias formas ab eis diuersas sicut hominēz qui in mōte volat smaragdino. Sed phātasia nō ponit corāz te nisi quātum recipit a sensu. Et hui⁹ qd est virtus sedes ē vētriculus cerebri medi⁹.

Postq; Aui. declarauit duas virtutes occulte cōprehēdētes vna que est sensus cōis qui vocat⁹ est virtus occulte cōprehēdēns ratione apphēnsionis quā facit in fomno: & alia que est virt⁹ phantastica que pseruat spēs sensatas ab euntib⁹ sensib⁹. Illa sit memoratiua sūm Ari. In parte ista declarat tertiā virtutē occulte cōprehēdēntē que est virt⁹ imaginatiua que sūm Ari. est scda virt⁹ occulte cōprehēdēns. Et p ipsaz declarat per sui opōnes. Scdo quātū ad cōparatiōē ipsius ad virtutes pcedētes. Tercio ipsam declarat quātū ad sui locū. scda ibi (Quocūq;). tertia ibi (Et hui⁹ qd est virtutis). Circa primā partē est p̄telligēdū q; duplex est estimatio. vna nālis que fit ex instinctu nature sic estimatio qua agnus extēs de vtero ouis statim suggit mamillas ipsi⁹ p̄ter q; eā videat & audiat: & sicut estimatiua qua irundo format suū nidū quē semp cōdē mō format qd nō faceret si illius eēt factiua cūz discretionē et prudētia sicut estimatio qua domificator domū p̄stituit: mō Aui. in ista signatē dicit. si ei iperauerit virt⁹ estimatiua aialis: ad differētia estimatiue nālis. Scdo ē itelligēdū q; virt⁹ imaginatiua pōt sumi 2⁹. Vno⁹ vt est apphēnsiua spērū sensatas ab euntib⁹ sensib⁹ sicut spēm odoris & coloris & silius: & vt sic ei nō iperat virtus estimatiua in brut⁹ & rōnalis in hoīe. Alio mō vt cōponit & diuidit spēs illas apphēnsas: vtp̄ta q; apphēdit albū vbi d; ē: & ē sonus vbi d; ē: & sic de alijs: & vt sic ei iperant ille virtutes: nāz qm virt⁹ imaginatiua alicui⁹ apphēdit q; petrus est ille p vīsus & auditum: & virt⁹ estimatiua illi⁹ iudicat q; talis sit inimic⁹ illa iperat imaginatiue vt talē fugiat: si aut iudicat q; sit amicus iperat imaginatiue vt illū psequat. Circa aliā partē est itelligēdū q; ista virt⁹ quā Aui. ponit tertiā. s. imaginatiuā. Ari. ponit scdaz & eādē cū phātastica: & sūm Arist. ad imaginari nō segitur opio neq; fides: vt ponit. 2. de aīa circa finē. s. tex. cō. 157. vñ si virtus imaginatiua cōponat et diuidat spēs apphēnsas: nō tñ de illis dat iudiciū ipsas asserēs esse vel nō ēē: nā si imaginor aliqd nō p̄pterea asserēdo illū ita esse vel nō ēē: s; iudiciū & assertio de talib⁹ spēs⁹ imaginat⁹ p̄tinet ad virtutē estimatiuā q; sic vocat⁹ in brut⁹ in hoīe autē vocat⁹ cogitatiua: differt tñ hec virt⁹ estimatiua asserēs vel nō asserēs de spēs⁹ imaginatis vt est in hoīe & vt est in brut⁹: qm in brutis hec agit simpli cin sensatiōe sine discursu vni⁹ in alio. Nā si canis imaginatur ibi cibū eē de ipso nō asserit cibū eē sibi p̄p̄riū cū discursu: s; simplici sensatiōe cū illū viderit & gustauerit: s; hō asserit de aliquo imāginato eē vel nō ēē discursu ab vno p̄ticulari in aliō quousq; pos sit assertionē facere & imāgiato vel nō. Circa tertiā partē est itelligēdū q; sine dubio vētriculus medius cerebri nō est sedes huius virtutis: sed magis vētriculus anterior: & cū hui⁹ est: nā spērū sens

satay pseruatio fit in vētriculo posteriori cerebri p̄p̄ eius siccitate vt ponit oēs: s; discursus talū spērū fit in vētriculo medio: & cā est: qm discursus talū spērū fit q; ipse pseruare in memoratiua virtute reddunt imaginatiue virtutē: mō illi reddunt p vētriculū & medius est iter anteriorē & posteriorē vētriculū: & iō opz necessario ponere imaginatiōē talū spērū fieri in vētriculo medio cerebri: & hec exp̄sse est itentio Gal. in. 3. de accētis & moe. ca. 3. & 3. de iteriorib⁹ ca. 7. & ēt Ari. & iō possibile est pati imaginatiuam virtutē & nō estimatiuā que fit cū discursu sicut in illo q; imaginās tibicinatores in domo videbat illos expellē: & ē possibile est pati estimatiuam & non imaginatiuam sicut in illo qui proyiebat v̄ceos de domo. Deinde cum dicit.

Et hec qd est virt⁹ est istm virtutē que pculdubio in aiali est occulta cōprehēnsiua & est estimatiua: & ipsa qd est virtus qua aial iudicat q; lupus est inimic⁹ & si hui⁹ est dilect⁹: & q; annonā p̄bere p̄suevit est amicus a quo nō est fugiēdū. Et hoc iudiciū s; modū existit nō rōnalē. Amicitia enī & inimicitia nō sensu sunt pcepte: neq; sensus aialis cōprehēdit: neq; de eis iudicat nisi virtus alia: & s; nō sit cōprehēnsiō rōnalis: est tamē pculdubio aliqua apphēnsiō nō rōnalis. Hō etiam p̄rūq; vtitur hac virtute in multis suoz iudicior⁹: & p̄cedit in hoc: quēadmodum animal non rationale.

In pre ista declarat quartā virtutē occulte cōprehēdēntē. s. virtutē estimatiuā. Et p ipsam declarat p sui opōnes. Scdo eaz notificat cōparatiōē pcedentib⁹ virtutib⁹. Tercio ipsaz notificat quātū ad modū cognitionis ipsi⁹ a medico. scda ibi (Et hec qd est virt⁹). tertia ibi (Et medico). Circa p̄mā partē est itelligēdū q; virt⁹ estimatiua pōt dici vt apphēnsiō rōnalis: q; non est absolute rōnalis: q; nō apphēdit v̄lia nec īsensibilia cū rō app̄hendat nō sensata. pōt ēt dici apphēnsiō nō v̄lis iquantū v̄lia non app̄hendit.

Et hec qd est virt⁹ diuidit a phātastica: qm phātastica sensu pcepta retinet: & hec in pceptis sensu itētiōes discernit nō sensu pceptas: & separat ab ea quā imaginatiuā vocamus & cogitatiuā: qm illius opōnes nullū sequit iudiciū: sed ist⁹ opōnes nō soluz iudiciū s; ēt iudicia sequunt⁹: & illius opōnes sunt in sensu pceptis cōpositionē facere: & istius opatio in sensu pceptis iudicare intētiōes extra sensu. Et quēadmodū in aiali sensus est iudicans de formis sensu pceptis: sicut estimatiua est iudicās de intētiōib⁹ illaz formaz que ad estimationem perueniunt & non ad sensum.

Scda in duas: q; Aui. p̄ facit qd dēū est. Scdo remouet quādas dubitationē. scda ibi (Quidā autē). Circa primā partē est itelligēdū q; ex dictis Aui. debem⁹ cōcipere q; virt⁹ estimatiua est illa q; asserēs est vel nō asserēs imaginat⁹ cōferēdo p̄ticularia adinuicēz & maxime in homine. Et p̄o tanto frater Thomas in p̄mo metaphysice ponit q; in homine est duplex virtus: vna collectiua particularium que est cogitatiua vel estimatiua: & alia que est collectiua vniuersalium que est intellectiua.

Scd hic est dubitatio vtrū sit aliqua virtus que cōprehēdat p se non sensata que vocat⁹ estimatiua. Et vñ q; sic aucto. Aui. hic & in suo sexto de nālibus: hoc ēt arguit aucto. Thomas & Alberti. nam ipsi ponūt q; sit qdā virt⁹ que cōprehēdat intētiōes p̄ticularēs de gñe sbe sicut dianiz filiū alicuius que solū est in hoīe: qdā que cōprehēdit intētiōes p̄ticularēs de gñe accētis sicut amicitia & inimicitia & silia: & hoc repit in hoīe & ēt in brutis: p̄mā vocat⁹ cogitatiua: scda aut estimatiua mag⁹. hoc ēt rōne arguit. si in nobis nō ēt aliqua virt⁹ cōprehēdēs intētiōes p̄ticularēs de gñe sbe: s; quif q; itelligere nō ēt in nobis: s; p̄ns est falsus vt notū ē ad sensu: iō tē. p̄ntia est nō. nā qd dēst rei est p̄mū obm itellect⁹: qd apparet: q; qd quidēst est p̄mū ens sūm Arist. 5⁹ meta. tex. 16. aut. 7. trac. 14. mō p̄mū ens est p̄mū obm itellus sūm Arist. in 3. de aīa. tex. 37. ideo qd dēst de gñe sbe v̄le existēs est obm itellect⁹. In itellectus ergo volens itelligere v̄le de gñe sbe puta diem: opz q; ipm abstrahat ab indiuiduis particularib⁹ gñe sbe: sicut a forte & platone & siliis. Si igit ita est necio opz ponere quādā virtutē que cōprehēdat indiuidua & gñe sbe & talis est estimatiua: qm itellectiua illa cōprehēdere non pōt. Itē illa virt⁹ q; ponit dianiz inter aliqua opz q; illa cognoscat: sed virt⁹ estimatiua ponit v̄liū inter

possit accidere in estimatiua virtute ex nocumto memorialis: qñ
ex nocumto posterioris nō accidit nocumto prioris: s; virt' me-
moralis est posteriorio imaginatiua: iō rē. ¶ In pñu est Aul. Rñdēt
aliq volētēs saluare Aul. cū Bal. q; virt' estimatiua cōparatur ad
imaginatiuā z'. Uno' q; virt' imaginatiua est simplicius appbēsi-
ua: z' vt sic accidere pōt nocumētus in estimatiua virtute pter qd
accidit in imaginatiua: z' b mō itelligit Bal. z' de acciti z' mor. Alio'
vt est cōpositiua z' diuisiua simplicius appbēfōz: z' vt sic nūq; acci-
dit nocumētū in ipsa qñ accidat nocumētū in estimatiua virtute: z'
doc iō q; iudiciū estimatiue virtutis sequit cōpōnē z' diuisionē spē-
rui appbēfāz ad imaginatiua virtutē: z' b mō itelligit bñ Auiuen.
¶ Sz qd dicit istū nō est vez: neq; pcedari pōt Aul. cū Bal. qñ p
intentionē sibi p'dicit. vñ dico q; possibile est q; accidat defectus in
virtute imaginatiua pter q; accidat in estimatiua z' econuerso. Et
rō bñ est: nā opatio imaginatiue virtutis est q; appbēdat simplicia z'
etiā illa diuidat z' cōponarita tñ q; circa bac virtutē nō p'sistit ve-
ritas: qd declat bñ auct. Aul. in 2^a de aia. rē. ios. dñt eni ibi q; possibi-
le est imaginari falsa z' ēt nō entia: q; possibile est s; ipi in de sensu
z' sensato: imagari magnitudinē que nō est sic hīrocoerū z' fīla.
Declat b rōne: qd vbi nō est assertio vel nō assertio ibi nō consistit
veritas z' falsitas: s; assertio vel nō assertio de spēb' nō imagināz
p'mer ad estimatiuā virtutē: nō aut ad imaginatiua: z' iō circa iudi-
ciū estimatiue existit veritas z' falsitas: nō aut circa appbensionem
imaginatiue: nā possibile est q; ego imagier morē aureū: tūc b fal-
sus nō est neq; vez: quousq; ego nō estimer vel iudicē sic eē vñ nō ē.
Quare igit alia est opatio imaginatiue virtutis: siue appbēdat
simplicia: siue illa cōponat vel diuidat ad opōnē estimatiue virtutis
que assertēs vel nō assertēs de spēb' imaginat. ¶ Sz aduertēdz q;
defect' estimatiue virtutis aliqñ sequit defectū imaginatiue virtutis vt
cū q; imaginat vceū virtutē eē argētū: z' sic indicat z' assertit eē. ali'
qñ sequit defectū memoratiue virtutis vt cū iudiciū estimatiue fieri
bz ex collectiōe pluriū in memoria retētoz. ¶ per b appz solo ad
aucto. Bal. q; bñ dicit vt vñfuz ē: z' pñs ēt rō vez arguit. nāz virt'
tuti estimatiue iniquitū descendit ab vno in aliud appropiaz ven-
triculus medi' cerebri: q; que reddunt spēs a memoratiua ipsi vir-
tuti imaginatiue. ¶ Ad aliā qñ dī ex nocumto posterioris z' dī. ve-
rū est qñ posterius nō est p'iozi uetiū: nō virt' memoratiua ē ne-
cessaria estimatiue: qd p'seruat spēs nō sensatas qd cognoscit est-
imatiua. Uel dōm q; virt' memoratiua quātū ad appbensionem est
posterior: tñ quātū ad redditiū spērū cū reddunt a memoratiua
estimatiue z' ēt imaginatiue est illis p'ioz. Deinde cum dicit.

Tertia vō illaz q̄s noiant medici est gnta aut q̄rta
q̄i certificauerim q̄ ē v̄t? p̄seruatiua ⁊ rememoratiua.

¶ In pre ista huius declaratur virtutes occulte cōprehēdētē q̄ est yirr^{me} me
moriales. Et p̄ ip̄as declaratur quādā sui opōnes. Scōdo quātiā de
sui locū. Tercio remouet quādā dubiōne. Quarto dīstīnt de q̄
dā virtute occulte cōprehēdētē q̄ ad medicū nō prīnet q̄ est yirr^{me} i
tellectiua. 3° ibi (Et est thesaurus). 3° ibi (Et ei^{us} quidē locus.) 4° ibi
(hic vō locū.) ¶ Circa p̄ma p̄tē est itelligēdū q̄ yirr^{me} memoria
pōr dicit 3° b̄ mōdū q̄ sensus cois est p̄ma yirr^{me} occulte cōprehē
dens. 3° est yirr^{me} p̄bāstīca. 3° imaginatiua. 4° estimatiua siue
cogitatiua. 5° memoria tiua. pōr ē dīci quarta pōnēdo q̄ sensus
cois 3° p̄bāstīca sīnī yirr^{me}. pōr ē dīci tertia s̄m̄ Bal^z & Al^z. & ve
ritatē pōnēdo q̄ sensus cois sit ē yirr^{me} b̄m̄ manifeste cōprehē
dētē: s̄c virtutes occulte cōprehēdētēs foli erūt tres. s̄. p̄bāstī
ca siue imaginatiua: 3° yirr^{me} estimatiua 3° virtus memoriales.

Dub^m 12^m ¶ **C**S est dubitatio: utrū sit aliq^u virtus que pseruet p se spēs nō fen-
tata q̄ dicta est memoria. Et v^o q̄ sic aut. Aut. b̄. idē pont
Thomas 2° Alib^o. Et arguit rōnē. Obiecta gñe dñā hnt diuersas
virtutes: s̄ spēs fenatē 2 non fenatē sunt gñe dñates: virtutes
eaz erūt diuersē. Illa igit erūt vire que pseruatiua p se spērū
fenatā: ab ea q̄ est pseruatiua spērū nō fenatā: fed b̄ nō potest
eē nisi vir^o memoria. iō cē. ¶ Itē illa vir^o est pondā q̄ fac ad
necessitatē aiālis 2 ei^o salutē: sed vir^o pseruatiua p se spērūz non
fenatāz est hūiō. iō cē. ma. apper^o q̄ nā nō deficit in necessariis:
mī. de clat^o q̄ sic neūz est aiāl cognoscere cō pueniēs 2 i con-
ueniēs in spēs? fenatū p memoria nō illaz: sic neūz est ei co-
gnoscere cō cōueniēs est 2 i cōueniēs in spēs? nō fenatū p illarū
memoratiōē. ¶ In 2° arguit. aucto. Az. in de memoria 2 remi-
niscētia. f. q̄ nō sit vir^o aliq̄ que sit p se pseruatiua spērū nō
fenatū per se f 3 accūs: dicit enī sic ibi Az. q̄ memoria p se ē sen-
sibīlīz: ēt per accūs itelligibīlīz: tūc arguit sic. Si in eodē loco cūz
pseruatiōe sensibīlīz sit pseruatiō itelligibīlīz in eodē loco cūz
seruatiōe sensibīlīz sit pseruatiō nō sensibīlīz: qm̄ plus distat itel-
ligibīle a sensibīlī q̄ nō sensibīle a sensibīlī: s̄ ita est fm̄ Az. ibides.
ḡ cē. ¶ Itē Ari. ponit ibi q̄ imaginatiō estimatiō 2 memoria f pas-
siones sensitiuū: tūc arguo sic. si imaginatiō estimatiō 2 memoria

sunt passiones eiusdē. s. pmi sensitiui in eodē loco pseruata est spēs
 imaginatio et estimatio et memoria: s. ita ē c. 3. h. ibidē. iō. 2c.
 Ad qñē istā ego dico q nō est aliq virt p se pseruatua spūs
 nō sensatāz p se: s. illa eadē que est pseruata spūs sensatāz p
 se est cōseruata spūs nō sensatāz per accidēs. Et rōbū est: cō-
 seruatio rei segret cognitiōē rei: qm aliqs accipit cōseruatiōē
 de re et cā cognoscit eū vult: hoc aut nō pōt fieri nisi cām cōser-
 uat: sed pmi seruatiū est p se cōscēs sensibilia et p accis nō sen-
 sibilia: qrit p se pseruans sensibilia et per accidēs nō sensibilia.
 C. 3. ibi est dubitatio de intelligibilib? sicut de sensibilib?: virtus
 intelligibilis pmi memoria p se. Et vñ q sic aucto. Arist. in. 3. de aia.
 ter. cō. 38. et ter. cō. 7. dicit enī ibi q aia est locus spūs sensibiliū
 p sensus et intelligibilū per intellectu: sed loc? est pseruatiua loca-
 tiō? sicut erit aliqua virt? pseruatiua sensibiliū per se: sic ērit
 aliq virt? pseruatiua intelligibilū per se. ¶ 3° apud intellectu ē ha-
 bit? scientificus: sed habi? illē nō est nisi per memoriā intelligi-
 biliū: q s memoriā aliqua ponē q sit intelligibiliū p se. ¶ Dico ad h q
 nō est aliqua virt? cōseruatiua intelligibilū per se: sed illa que est
 cōseruatiua sensibiliū per se est pseruatiua intelligibilū p accis.
 Et rōbū? est 2°. vna est sicut in pma apphēsiōe imaginatio red-
 dit spēm intēibile in intellectu possibile p abstractionē factāz ab
 intellectu agente: sic in scda apphēsiōe: qm ipē reddita imagina-
 tiōis a memoriā virtute pōt imaginatio illāz reddere intellectu
 possibile p abstractionē factā ab intellectu agente: s. virt? memo-
 ratiua illā reddens imaginatiōis est pseruatiua spūs sensibiliū
 per se et hāc? ¶ 3° fm Ari. in de memoria et reminiscētia. memo-
 ria est habit? pmi sensitiui: quoz q nō est habi? eoz nō est memo-
 ria: sed intelligibiliū nō est habi? cōz nō est memoriā. in. mora
 est. mi. declarāz: qm fm Ari. 6. ethico. c. 3. habi? est pōrtia et ha-
 bilitas qua qs opat dō vult: sed intellectu intelligēdo intelligibilia
 nō idiget aliqua dīsposiōe nisi habituante. Adhuc fm Arist. in. 3. de
 aia. ter. 7. 216. ipse enī est summe disposiō? ad intelligēdū intelli-
 gilia et torius defect? q ei accidit nō ptingit nisi erit pte virtutum
 sensibiliū. ¶ Ad rōnes ipsos: aliqua est loc? spūs: vñ est: cap? app-
 hēnsiua et cap? pseruatiua fil: sed nō distincti: tñ aliqua? per se vt
 sensibiliū: aliqua? per accidēs vt intelligibiliū. Et cū dō locus est cō-
 seruatiua locati: vñ est locus realis et exterior: nō autē intēntio-
 nalis. Uel dōm q aia bñ est pseruatiua spūs: s. h per accis cō-
 seruādo spēs sensibiles. ¶ Ad scdam apud intellectu est habi? sci-
 entific? vñ est: illē sit in memoriā: vñ est: mō ad h sufficit vt i-
 telligibiliū sit memoriā p accis. Cā d rōnes. Ad primā. obta gñe
 differētia 2c. conced. ad mi. vñ est: vñ illaz: sic est memoriā sicut
 apphēsiō et cap? spūs nō sensatāz apphēsiō est p accis vt visum
 est: iō ipaz erit et memoriā per accidēs. Cā d scdas illa virt? est
 ponēda 2c. conced. ad mi. vñ est: sed sufficit q cōueniēs et nō
 quēniēs nō sensatū solū mozeat per accidēs.

Et est thesaur^{us} ei^{us} q^{uo}d puenit ad estimatiuā de itētiōi
bras imperceptis sensu extra formas eorum sensu pce
ptas: sicut phantastica est thesaurus eius q^{uo}d peruenit
ad sensum ex formis sensu perceptis.

Circa febres pre est intelligendi per qd qd dicit Alii est ista: qd co
servatio bñ fit a fisco sic receptio ab humido: mō pō postiorio: ce
rebrin copariatio ad alias fcoies: bñ et declat et qñda senfa
tis: nā cū aliq b; multos humores flaturus situr circa pre postiorio
cerebri vñ illū in memoria deficeret: nāq evanuerint ei mem oia
restituit: ⁊ p rāto etiā h; ponit in de sensu ⁊ sensato virtutes esse
male memores pp plurimā hūiditate cerebri ipsoz: pñ et h; po
tius pferuatioe spci fieri in cerebro pp fieri in cerebro ppterat
ista sps q multū in corde erat dissipat: ⁊ Attri ipse non dicitur
fcaz cerebriū in qb; virtutes pñtat: qñ ad hoc non habuit signū
sensata: illas inuenit cognosci. Tñ est sciendū qd virtutes aiales
pñt pñderi atri. Vñō vñ cognoscitūe sūt: ⁊ sic sūt in corde. Alio
vñ repñtatiue sunt cognitiōis: ⁊ sic sunt in cerebro. Vñ tūm qd est
notandū qd est 4. repetitio spci occulte. Cūa absoluta ⁊ bñ ab
imaginatiua virtute in p ventriculo cerebri. Alia est repñtatio
ipñ quāu ad iudiciū: ista fit ab estimatiua in ventriculo medio.
Alia est que fit sub ratione rei prius cognite absolute: ⁊ hec fit in
posteriori ventriculo a virtute memoratiua. Alia que fit sub rōne
rei prius cognite: ⁊ est aliquo memorato fit recordatio alicuius
oblii. Et hec fit ab ipsa virtute reminiscitiua.

Et ei⁹ qdē loc⁹ est posterior cerebri ventriculus.

¶ Tercia pars est intelligenda q. virtus remissiva: vt po-
nit Aug. non patit illa impedimenta que patit remota: vñ in
hoc Aug. male dicit: qm ipsa in corpore organū nō b̄ sicut memo-
ratiua: imo ipsam suam operationē facit que est intellectio parti-
cularium per operationē in cuiuslibet triū virtutum. Imaginati-
ue estimatiue

ue estimatiue z memoratiue: ad ipsas enī operandā requiritur vt
spēs bene imaginētur z memorentur: ideo sic est dōz de ipsa sicut
dicebat Aui. supra de estimatiua. f. q. eius impedimētū sequit im
pedimētum aliarum virtutū: z hoc fuit virtus. ppter quam nobis
fuit pūcta rōnalis: eo q. ipsa erat collectiua partū: ex quaz col
lectione fit illius cognitio qd est subiectus intellectus. Etia sicut est
de ipsa virtute intellectuā que in corpore organū nō hz: s. ei opatio
ex opōne oīum virtutū depēdet: vñ dicebat Auer. in 3° de anima
in cōmē. 7. q. imaginario estimatio z memoria sibiūmūcem coad
iuvāt vt repētēt idolū intellectu possibili z agentī: virt^{us} enī ista. f.
intellectiua sūm Axi. neq. nobis cōiuncta est ex pre corporis: neq.
ex parte aīe: sed ex parte cognitionis spērūz: vñ de sūm ipsūm hec
virt^{us} fātē sūm actū inest nobis a quinto anno supra z nō citra.

C Hic vō est loc^{us} p̄sideratiōis p̄sice virtū virt^{us} p̄ser
uatiua z memoratiua z virt^{us} q̄ reducit illū qd ē abiens
ad memoriā ex eis q̄ ab estimatiua sūt reposita sit vñ
vna aut vtrūque due. Medico tñ nō ē inde curādū: qm̄
nocumēta q̄ eis qualicūq. sint accidūt: sunt homoge
nea. Sūt enī nocumēta que in vētriculo cerebri poste
riori accidūt: vel de gñe cōpōnis: vel de gñe cōpōsi
tiōis. Vir^{us} vō cōp̄rehēsiua que est vna de virtutibus
aīe cōp̄rehēsiua est hūana rōnalis. Et qz medici vñ
tē estimatiua nō p̄siderauerūt pp̄ eāz quā dīximus: id
hāc vītutē nō p̄siderauerūt. Ad. n. sūt eoz cōsideratio
nisi in opōnibus trium virtutū tñ z non in alijs.

Qd dīz in quarta parte notum est. hoc est quod dicit.

C De virtutibus animalibus motiuis.

Cap. 6°.

Motiva vō virtus est illa que choradas p̄bit z
latat: p̄p̄ qd mouent mēbra z iūcture dilata
tione sua z flexione. Et eius qd penetratio ē
in nervis qui sūt cū lacertis p̄tūm. Et est ge
nus qd sūm specificationē principij motuūz specificat.
In vnoquoqz igit mēculo est alia natura que est se
quēs iudiciū estimatiue a qua puenit cōis p̄sens.

Sicut dicebat supra virt^{us} qua distiguit aīa a nō aīa est dupl^{ex}:
scz virt^{us} aīalis sensibilis z virt^{us} aīalis motiua: nā per hoc q. ali
quis sentit pueniens vel nociūū vel mouet ad fugiendū vel p̄ose
quēdū iudicamus illud aīa esse. Postqz igit Aui. iustigauit gen^{us}
p̄mū virtutis aīalis. f. sensibilis: in pre ista iustigat genus f3 vir
tutis aīalis motiuis. Et p̄ illud notificat rōne inf̄roz cūq. fit mo
tiuā virtus. Sed rōne principioz a gbus fit. secūda ibi. Et est ge
nus. Circa p̄mā partē est itelligēdū q. laxatio z actio cho
radas nō dīz intelligi respectu vñus z cūsdē chorde: sed diuerfarūz
eo qd cōtractio z laxatio sūt mot^{us} op̄positi: z tales non p̄t fieri
in eodē tpe respectu eiusdem mobilis: sed sūt eodē tpe respectu
diuerfōz mobilij: sicut vñ gā quādo manus mouet ad p̄e ip̄i
domestica: tūc cōtrahunt chorde que sūt in p̄e domestica: z la
xantur que sūt in p̄e syluestri: z eodē vō fit cū mouet ad partē
syluestre. Secūdo est itelligēdū q. mēbra mouent actiōe z la
xatione choradas iūcture. Nā dīz exponi mēbra z p̄o. i. iūcture:
ita ponit Ari. in de causa mor^{is} aīaliūz: z in de p̄gressū aīaliūz. z cā
huius est: qz p̄batū est in de cā mor^{is} aīaliūz q. oīs mor^{is} fit per ali
qd fixū: vñ de nēciūz fuit mēbrū qd mouere debebat duplicē habē
partēz motiua z p̄tē fixā: tale autē est in iūctura. Tercio est itel
ligēdū q. in cōparatione ad mēbrū qd est p̄mū motus. f. cor:
sunt q̄tuor infra necessaria ad hoc vt mēbrū moueat motu volū
tario p̄gressiū: quoz vñ est via per quā trāsmittit virt^{us} motiua
ad mēbrū qd moueri dīz que est neruus: z cā hui^{us} est: qz mouere ē
agere z nō pati. mō p̄cipale agēs nō pōt agere in passūm nisi me
diatē agere inf̄rali: z marie si remouit sit a passio: qz igit cor p̄mūz
mouēs ex nā marie remouit erat a mēbro qd moueri debebat nō
pōuit illud mouere nisi mediante inf̄ro qd est calor motiūz: pp̄
qd nēcessariū fuit calozēz illi ad mēbra debentia moueri trāsmitti
tūc nō pōuit aut trāsmitti nisi esset qdā via illi deferēz: talis autēz
est neruus. Scdm qd est nēciūz est: qz opz esse qdā mēbrūm
in quo virt^{us} motiua p̄maneat tanq. in qdāz particulari p̄mū z il
lud est musculus. Et cā est qd non expedit vt sēp sēda mouentia
moueat p̄tē p̄ mouente: z hoc idē ne occupatio fiat in p̄ mouente:
neq. etiā in scidiis. Nāz sūm Ari. in de causa mor^{is} aīaliūz. sic est de
cōtione corporis: sicut est de ciuitate bñ legib^{us} recta: sed sic est in
illa q. in agendis officijs nō sēp opz monarebaz ciuitatis p̄tēz

existere: a p̄mū enī ordinauit vt q̄libet faceret officia p̄p̄ie nēcia
ad eodē vtilitatem: z sic etiā in p̄tione corporis a p̄mū ordinati sue
runt musculi: vt officiales in mouēdo p̄ter q. sit p̄tita alicuius
transmissi a corde: vñ ip̄i vocati sūt mēbrū mobile ex se: quia
hnt partes mouētes: qz calozem z partem motam vt eoz sūam z
nullū aliud mēbrū pōuit hoc habere: qz neq. chorda: neq. neru^{us}:
neq. caro: neq. os: vt declaratū est ab Auer. in 2° sui coll^o. cap. 15.
Tercio qd est necessariū est chorda vt per ipsaz possit p̄iūgi mu
sculus mouens mēbro mobili. Quartū qd est necessariū est
mēbrū qd moueri dīz: z illud est iūctura que est bñ mobilis: p̄p̄
pterea q. diuisione hz in p̄tēz fixam z partē motā. Et hec oīa q.
tuoz tāgit Aui. in ista. p̄mū tāgit dīz dicit: z eius penetratione in
neruis. Scdm cū dicit: qui cū lacertis sūt p̄mū. Tercium cū dī
cit: que chorda p̄bit z latat. Quartū cū dicit: p̄pter qd mouetur
mēbra z iūcture. Sed est aduertendū q. ista infra dicta nō re
quirunt ad motum localem: sed solūz in illo qui p̄gressus est q. est
de vno toto loco ad vñ totum locū: siue sit totius corporis aīalis
siue alicui^{us} mēbrū vt manus z pedis: z per hoc sepat motus iste
a motu dilatatio z cōstrictio qui sit in aīalib^{us} terre affixis: vt in
aīalibus marinis z silibus. Sedo est aduertēdū q. si sūt qdā aīa
malia que moueant motu locali p̄gressiū sicut musca apes z h
milia: in qbus ista non apparent: est tñ dicere q. in eis sūt qdā
ista p̄portionalia. Circa scdaz partē est itelligēdū q. principia
motus sūt multiplicia. Vñ est qd hz rōnem mouens sed non
moti: vt appetibile extrinsecū qd a nullo mouet: vñ dicebat Ari.
in 3. de aīa tex. 51. q. appetibile est p̄mū mouens qd bonū est vel
appetēs bonū. Aliud est qd hz rōnem mouentis z moti z illud est
duplex. Vñ est qd hz rōnem mouentis z moti in aliquo gñe mor^{is}:
a genere motus localis: qz in genere alterationis: sicut spēs appe
tibilis que mota est ab appetibili z mouēs est appetitū: z hoc sūm
illos qui pōuit spēm appetibile differre a motu appetibilis mo
uentis appetitū cū spēs talis nihil sit aliud q. motus ille. f. appeti
bilis mouentis appetitū: z talis mor^{is} est alterationis mor^{is}: vñ dice
bat Ari. in de causa mor^{is} aīaliūz. q. spēs in aīa calefaciūt vel iū
gidant. Aliud est qd hz rōnem mouentis z moti in eodē gñe mor^{is}: qz
localis z illud est duplex: qz qdā est mobile ex se vt musculus:
qdā est nō mobile ex se sed ab alio mouens ēt aliud vt chorda q.
mouet a musculo z mouet mēbrū. p̄mū tāgit cū dicit: a qua
puenit cōis cōsensūz: vñ aut fuit illo mō loquēdū: qm̄ si estima
tiua vel cogitatiua iudicare debeat de isto appetibili ex discursu
interiōnū indiuidualium eger in b cōi appitione imaginatiue vir
tutis z etiā memoratiue. Scdm tetigit cū dicit: iudiciū estimati
ue virtutis: nā virtus imaginatiua nō est illa que mouet per spēm
app̄hēsam eo q. ipsa assertionē vel nō asserēz nō facit de illa: s. z
estimatiua est illa que mouet eo q. ipsa est asserēs vel nō asserēs
de spe appetibili app̄hēsiua. Tercio tetigit cū dicit: vñ qz mu
sculo est natura alia z c. z dīz signāter natura: q. hz mor^{is} musculi
principium sit iudiciū: modi tñ motus ipsius p̄mū est nā: que in
vnoquoqz musculo alia est: eo q. ēt modus motus qui est in vno
quoqz musculo alius est z alius. Et ista nā in musculis ex nō est
aliud q. quedā nā derelicta in musculis in principio p̄lasmationis
ip̄oz a virtute intellectuāli diuina illis filiis ex nō: sicut ēt in culrel
lo cū facit est derelinquit quedā virtus in ip̄o ab arte que est in
aīa fabri similis illi per quā pōt incidere vel perforare z silia face
re. Quartū autē non tetigit q. hoc notū erat ex p̄cedenti p̄e.

C Et his que hic dīr apparer solo illius qōnis in qua queritur:
virtus virt^{us} motiua sit vna vel plures. Et dōm q. est vna specie sū
musculi cor: pis pueniūt in nā vna sūm spēm: s. est plures nūero sū
musculi corporis sūt plures nūero. pōt ēt dīci vna numero rōne
sui obiecti. f. appetibilis qd est vñ numero. Deinde cum dicit.

Dubium

C De opōnib^{us}. Cap. vltimū hui^{us} doctrie.
Icemus q. opōnūz singulariū alie sūt q. ab
vna cōplēt virtute verbi gñā digestio. Alie
que a duabus complentur virtutibus.

C Postqz Aui. determinauit de virtutib^{us} in pre ista determinat de
opōnib^{us}. Et cā hui^{us} pōt ēt: qm̄ hz opatio sit effect^{us} a vītute p̄cedens
nō est icōueniēs q. aliqd appropriatū sit opōnū qd nō sit app̄opa
tus virtuti: vtputa b qd est opōnē vñā p̄cedere a duab^{us} virtutib^{us}:
z quātū ad b qd appropriatū est opōnū qd nō est appropriatū vir
tuti determinat hic Aui. de opōnib^{us}. Et p̄mū p̄ponit qd itendit
de eis determinare hic. Sedo de eis exequit. z ibi. Sicut cūb^{us}.
Circa p̄mā p̄tē est dubitatio. dīcet aliq. qre Aui. dīxit op̄a
tiōnū singulariū. Tūta qd est itelligēdū q. singulare est distin
ctū id qd eodē est: z id quoz modis opatio aliq. est cōis: tot modis
dī singularis. mō opatio aliqua dī cōis 3°. Vno cōitare p̄dicatio
nis: sicut opatio nālis que p̄dicat dī dīgōne attractōe z alijs. Alio^{us}

Dub^{us} p^o

Bentilis

cōitate participatiōis: vt operatio que a plurib⁹ mēbris parti-
cipata est vī cōis sic nutritio. Alio⁹ cōitate vtilitatis: sicut est di-
gestio stōchi. Adodo etiā operatio in his tribus modis vī singula-
ris vt hic sumis operatio singularis primo mō⁹ scdō: nō autem
tertio: qm̄ fm̄ hui⁹ hic appetitus cibi a stomacho est operatio sin-
gularis: tamen hec operatio est cōmūis iuuamenti toti.

Dub^m 2^m Sed tu dices non videtur q^d operatio aliqua fiat a duplici virtu-
te: quoniam operatio sequitur virtutes. Et ideo si virtutes erunt
plures: a per consequens operatio erit plures. Dicendum q^d ope-
ratio que a virtute immediate depēdet vna est et plures fm̄ vnita-
tē et pluralitatem virtutis a qua dependet: sed opatio que ab illa
nō pcedit immediate: sed mediate sicut est appetit⁹ cibi a stōcho ta-
lis pōt eē vna et si virtutes sint plures: qm̄ vna constituit ab illis
operationib⁹ que immediate ab illis virtutib⁹ pcedūt. Scdō est
intelligendum q^d opatio composita dicitur duplici. Vno mō⁹ q^d a plu-
ribus virtutibus dependet. Alio mō⁹ q^d procedit a virtute et qua-
litate. Scd^o aduertendū q^d opatio a virtute et qualitate pcedit du-
pliciter. Vno⁹ sic q^d virtutis est principale mouens: et vt sic opera-
tio ab illis pcedēs est cōposita. Alio mō⁹ sic q^d virtus est principale
et qualitas infiale: et hoc mō⁹ operatio ab illa pcedēs nō est cōpo-
sita: et ex hoc appz qd dicitur cōposita opatio nō est: qm̄ si fiat a vir-
tute et qualitate: qualitas solū est agēs infiale et virtus principale.

C Sicut cibi videri qd cōplet a virtute nāli attracti-
ua et a virtute sensibili que est in ore stōchi. Attractiua
vō operat⁹ ex hoc q^d mouet villū q^d fm̄ lōgitudinē p-
tendit retinēdo illū qd attrahit et suggēdo ex humorib⁹
bus qd est sibi ppriū. Sensibilis aut opat⁹ in b⁹ q^d hanc
sentit passionem: et q^d sentit mordicationē cholere ni-
gre que est excitans desiderii⁹ culus esse noiāuimus.
Et hanc quidem operationē non dicemus duab⁹ cō-
pleri virtutib⁹: nisi ideo q^d qm̄ sensibili acciderit nocu-
mētū destruetur intētio que vocat⁹ fames et desiderii⁹:
neq³ desiderabitur cibus l3 eo corpus indigeat.

C Scdā in duabus: q^d hui⁹ p requirit de operatione que cōposita est
ex pte virtutū. Scdō ex pte virtutū et qualitatis. Scdā ibi (Et fortasse.)
Prima in quatuor: sicut quatuor sunt ille opōnes cōpositę de quibus
requirit⁹. 2^a ibi (Et sicut transglutiedi.) 3^a ibi (Transitus.) 4^a ibi (Sicut
superfluitatū.) Circa primā partē est p intelligendū q^d deside-
riū cibi in stomacho pōt sumi dupliciter. Vno mō⁹ pto inclinationē
sola ad cibū: et sic fit solū hec operatio ab vna virtute. f. appetitiua
aiali que est in stōcho. Alio mō⁹ p inclinationē cū qua est restau-
ratio depdit: et vt sic cōplet a duplici virtute: et sic intelligit hui⁹.

Dub^m 3^m Et si querat⁹ vtrū oē desiderii⁹ cibi a stōcho cōpleat⁹ duab⁹ virtu-
tib⁹. Dm̄ est q^d sic oē desiderii⁹ factū fm̄ nām. Dico aut⁹ fm̄ nām:
qm̄ appetitus caninus solū fit ab vna. f. ab aiali: et bolusinus solū
fit a virtute naturali mēbroz qui appetitus sunt pter nām.

C Et sicut transglutiedi opatio duab⁹ cōplet⁹ virtutib⁹. Vna
est attractiua nālis: et altera est attractiua voluntaria.
Et prima qdē suā cōplet opōnē per villū q^d fm̄ lōgitu-
dinē pcedit q^d est in ore stōchi et isophago. Et scdō cō-
plet opatio per villum lacerti transglutiedi. Cūq³ vna
duab⁹ virtutū destruet⁹ transglutiedi opatio duriter p-
uenit: s³ qm̄ nō fuerit destruet⁹. S³ cū illa nō opata fue-
rit erit transglutiedi operatio difficilis. Nōne vides q^d
qm̄ desiderii⁹ nō recte pcedit duriter puenit operatio
transglutiedi illud qd nō desiderat: imo qm̄ abbohem⁹
aliquā rem: et eā postea transglutire voluerimus et ter-
rita fuerit ab ea virtus nostra attractiua desideratiua
dura erit operatio voluntarie transglutiedi.

C Postq³ hui⁹ posuit vnum exemplū de opatione cōposita que a
duab⁹ virtutib⁹ cōplet⁹: in pte ista ponit exemplū de alia.

Dub^m 4^m Circa quā est dubitatio: vtrū in transglutiede opat⁹ virt⁹ expulsiua
isophagi. Et dico q^d nō: q^d virt⁹ expulsiua ipsi⁹ sic et cuiuslibet alte-
ri⁹ mēbri solū opat⁹ circa id qd icōueniens est: mō⁹ qd transglutit⁹ nō
est icōueniens et sic opat⁹ virt⁹ expulsiua isophagi solū opat⁹ circa id
qd ex stōchu per sup⁹ euas: nō aut⁹ circa id qd ipm̄ ingreditur.

C Trans⁹ quoq³ nutrimēti pfcit⁹ virtute mēbri ipellē-
tis a quo pcedit et attractiua mēbri ad qd accedit.

C In pte ista manifestat opōnē aliā cōpositā q^d et a duab⁹ virtutib⁹

Super primo

cōplet. Circa quā est intelligendū q^d aliq³ p egressionē supfluitatus
que fit p duas vias: intelligit⁹ egressionē supfluitatū p vomitū et
per seccum. Nā in pma virtute opant⁹ due virtutes. f. expulsiua sto-
machi et attractiua isophagi. In 2^a at opat⁹ virt⁹ expulsiua istoz
supioz et attractiua iserioz: s³ sine dubio hō nō ē vix salte d eges-
sio q^d fit p vomitū. Nā nō credo q^d ad talē egressionē adiuuet⁹ vt
attractiua isophagi: qm̄ talis opat⁹ solū circa id qd stōchu ingre-
ditur: nō aut⁹ circa id qd a stōcho egredit⁹. Et sic credo q^d hui⁹ Aui⁹ p
egressionē supfluitatū q^d fit p duas vias intelligat egressionē super-
fluitatū q^d fit p viā vīne et illā q^d fit p viā seccus: nā p⁹ fit a duplici
virtute. f. a virtute nāli expulsiua vesice q^d p villos longitudinales
opat⁹ et a virtute aiali que est in lacertis ventris: et scdā fit a du-
plici virtute. f. a nāli expulsiua que est in intestinis que per villos
lōgitudinales operat⁹ et a virtute aiali que est in lacertis vetricis.

C Et similiter superfluitatum egressio que fit per duas
vias. Et fortitan plerūq³ existūt operationes pncipiū
due virtutes. f. animalis et naturalis.

C In parte ista manifestat aliam cōpositam operationem que
fit a duabus virtutibus. Deinde cum dicit.

C Et fortasse plerūq³ existūt eius causa virtus et ali-
tas sicut in frigidatio que phibet materias et iunat et
pulsiuā in parilitate superfluitatum que descendunt a
membro et vetat et in facie reuerberat. Et frigiditas q^d
dem qualitas que propter duas phibet res. f. cūz et
sentia substantiam eius qd effunditur ingrossando et
coangustādo poros. Et res tertia que est per accidēs
que est qua caliditas extinguitur attractiua. Et quali-
tas caliditatis attrahit per illud quod istis opponitur
modis quos prediximus.

C Postq³ hui⁹ manifestauit operationē cōpositā que fit a duabus
virtutibus: hic declarat aliā opationē cōpositā que fit a virtute et
qualitate. Et primo facit hoc. Scdō ponit qdā incidentis. scdā
ibi (Et caliditatis.) Circa primā partē est intelligendū q^d illud qd
vult dicere Aui⁹ est id. v. g. nam virtus expulsiua intestinoz tripli-
citer debilitat. Vno mō⁹ pp fortitudinē attractiue epatis que at-
trahit totū qd d3 ad intestina peruenire. Alio mō⁹ pp fortitudinē
retētiue intestinoz. Alio mō⁹ ppter ea q^d sopita est virtus expulsi-
ua intestinoz. Adodo frigiditas adiuuat expulsiuā intestinoz: pri-
mo debilitando attractiū epatis oppilando vias. f. mēscraicas q^d
sunt inter intestina et epas: et etiā ingrossando qd attrahi debz et re-
mittendo caliditatem attractiū epatis. Scdō eam adiuuat debili-
tando retētiū intestinoz pp id qd facit de gnōne vīrostatitis in
ipsa: nā cū ventositas est in intestinis phibet mō⁹ in intestinis re-
tineri: et hoc est qd Aui⁹ dicit in lfa. f. q^d frigiditas vetat: q^d gñan-
do vīrostatem vetat mām in intestinis retineri. Tercio eā adiu-
uat quādo per vīrostatem gñatam frigiditas supfluitates reuer-
berat in facie intestinoz: et hoc nō est aliud q^d excitare expulsiuā
intestinoz. Et ex his duob⁹ modis vitiis adiuuat frigiditas expul-
siuā quādo supfluitates sunt in parilitate cum expulsiua virtute.
Sūt aut⁹ cum ipsa in parilitate qm̄ in statu pōt resistere expulsiui
expulsiue ita q^d nō pōt expellere. Et ex his q^d dicit⁹ A. debem⁹ accipere
q^d friditas nulli⁹ virtutū est infirm⁹: s³ si adiuuet ad aliquā opōnem
mag⁹ fac⁹ hoc in quātū est pncipale agēs ab extrinseco adueniens.

C Et caliditatis qdē qualitas et necessitas vacui nō at-
trahunt in primis nisi illud qd est subtile et postea qd ē
spissū. Virtus vō attractiua nālis nō attrahit nisi qd
est ei magis pueniens: et qd nature eius est pprium at-
trahere et plerūq³ qd est magis spissum est magis p-
prium et magis pueniens.

C Qd dicitur in scdā parte notum est. hoc est qd dicit Aui⁹. 2^a.
Et dicitis in cap. de virtute animali remanserunt due dubitatio-
nes. Una dubitatio est vtrum cū quis apprehendit species senti-
bilium sit possibile illas remanere abentibus sensibilibus. Et vi-
detur q^d non: nam visio est relatio quedam et cū visio ipsa fm̄ qd
dam non sit aliud q^d species visibilis recepta in anima talis spēs
erit relatio: et cum visibile terminus sit speciei illius: videtur q^d il-
lo abeunte non possit species remanere. Itē species visibilis hō
esse magis intentionale in oculo et in anima q^d in medio fm̄ Auer⁹.
in suo tractatu de sensu et sensato: sed illud qd habet esse intēti-
onale magis depēdet ab obiecto q^d a subiecto: ideo species illa ma-
gis depēdetur ex colore q^d ex oculo siue anima: abeunte ergo co-
lore

Gentilis

carum: quātū ad sūm in quo p̄siderat causas: q̄ medic⁹ nō p̄siderat causas nisi in corpore humano: sed p̄b̄s cōsiderat causas nō solum in corpore humano s̄ in vnoquoq̄ s̄ sit aiatum. Itē p̄siderat cās nō solum circa sanitatē ⁊ egritudinē sed circa alias: medic⁹ at̄ p̄siderat causas in corpore humano in respectu ad sanitatē ⁊ egritudinē. / Se cūdo accipit vlt⁹ p̄b̄a in respectu ad ḡia carum. s̄ cās m̄ales: for- males: efficiētes: ⁊ finales: ⁊ q̄i medic⁹ dīc de causis rei itelligit solum de cā efficiēte: vñ Bal. dīc in thegnī ter. cō. 3. q̄ cause q̄dā sūt efficiētes q̄dā p̄mutatēs referens se solum ad effi. etiā in thegnī ter. cō. 2. dicit Bal. in p̄n⁹ ip̄i thegnī q̄ cā aut effi. aut p̄seruās: q̄i ip̄as maxie medic⁹ p̄siderat: vñ q̄uis medic⁹ p̄sideret q̄tuor cās: q̄i tñ loquit̄ absolute de causis solum itelligit de cā effi. ⁊ h̄ appare- bit iser⁹: ⁊ p̄ h̄ dī in libris medicorū. Subdit est id q̄d p̄ est. dicit h̄ q̄ de rōne cāe est q̄ ip̄a p̄mū fit: q̄i h̄ ē de rōne cāe: q̄ sibi cōpe- tit p̄ ē ⁊ p̄cipue cāe effi. Subdit postea: ex qua puenit iuctio rē. h̄ dicit: q̄ cā dī in respectu ad id q̄d causat ex quo puenit iuctio ali- cuius dīpōis in corpore humano aut f̄xionis ei⁹: dicit hoc p̄p̄. dupli- cē cām. Una est p̄pterea q̄ cause sunt duorū modorū: q̄dā enī sunt alīcui⁹ dīpōis q̄ sunt in corpore humano remanētēs ēr̄ reuēta cā que ḡiauit tales dīpōis: alia autē sunt dīpōis q̄ remouēt̄ ad retētiōē cause que ḡiauit eas. ⁊ q̄ cause erūt duorū modorū: volēs t̄gere p̄mū dicit: ex quo puenit iuctio alīcui⁹ dīpōis in corpore humano. volēs autē tangere z⁹ dicit: ⁊ ei⁹ f̄xionis: vel alr̄ q̄ hoc dicitur q̄ cause effi. sunt duorū modorū: quedā sunt p̄mutatēs: quedā cōseruātēs: ⁊ que erat mētiō de causis effi. quātū ad illud q̄ efficiūt: dicit ex quo puenit iuctio rē. vñ autē tangeret q̄ cōseruāt sanitatem aut egritudinem dicit: ⁊ eius f̄xionis.

Dub⁹ p̄m Sed aligis diceret cōtra. ip̄e dicit q̄ causa in libris medicorū est id q̄d p̄mo est. Videlicet q̄ nō: q̄ quedā sunt cause que simul sunt cuz suis effectib⁹: ita q̄ vñ nō est prius altero vt prius que sūt cause p̄iūte. Dōm est q̄ cā est id q̄d p̄ est: ⁊ hoc est occasione p̄ceptū: sed aliqd esse prius pōt ēē duplī. Vno mō tēpore ⁊ nā. Alio mō nā non tñ tēpore: si ergo sunt alique cause que simul sint cuz suis effectib⁹: dico q̄ verum est q̄ sunt simul quātū ad tēpus: s̄ quātū ad nām dico q̄ cā dī ēē prius suo effectū: p̄p̄ q̄ carū quedā sunt priores suis effectib⁹ tēpore: ⁊ q̄dam nā. Deinde cum dicit.

Et egritudo ē dīpō nō nālis in corpore humano ex qua in opōne essentiali puenit nocumētum p̄uētū p̄: ⁊ est aut cōplexio nō nālis aut cōpositio non nālis.

C In ista parte notificat dīpōnē: ⁊ q̄ volēs determinare de dīpō- sitione solum p̄cipalr̄ itendit de egritudine sicut dicit: volēs no- tificare dīpōnem solum retulit ad egritudinē: ⁊ hoc p̄p̄ triplicē cāz que dicitur est: vñ est q̄ iserius oīdit qd est sanitas: sed q̄ hoc nō est p̄cipalr̄ de suo intento: ideo dōm q̄ solum notificat in respe- ctu ad egritudinē: ⁊ in ista dīpōne p̄ tangitur genus cū dicit q̄ est dīpō inaturalis: verum est q̄ dīpō est genus longinquum: inaturalis autē est genus p̄pinquū: ⁊ dīpō est genus loquinquū: p̄pterea q̄ dīpō est sicut genus ad sanitatē egritudinē ⁊ neutralitatem et ad accitū que h̄nt s̄m qualificare: s̄ hoc q̄ dicit inālis cōtrahit hoc ad genus p̄pinquū: ⁊ isto mō est genus ad cām ⁊ egritudinem vt ip̄a referat ad egritudinē: ⁊ ideo tñ debetis aduertere q̄ accitū nō est p̄p̄ie dīpōitio: q̄ accidens h̄z cōsequi q̄dā aliud: ⁊ p̄ hoc p̄p̄ie nō h̄z rōnem per se subsistētis: ⁊ p̄pter hoc ab accitū non accipitur p̄p̄ie indicatio curatiua: ⁊ p̄pter hoc p̄p̄ie nō dī- citur dīpōitio: ⁊ p̄pter hoc dicit in z⁹ de īgenio cap. vlti. q̄ mor- bi sunt vere entia: ideo p̄cipalr̄ a morbo sumitur rō curatiua. Subdit ex qua puenit iuctio a morbo sumitur rō curatiua. Inter causas ⁊ morbū lesio puenit p̄mo: ⁊ in hoc tangit oīa in- ter causas ⁊ morbū: nam ad morbū sequitur lesio in opōnibus p̄uē- tu p̄mo: sed iter causam ⁊ lesionem iteruenit aliud mediū: ⁊ ista ē quedam dīpō media ad quā sequitur immediatus defect⁹ in opōni- bus: ⁊ p̄p̄ illud q̄ dicit p̄uētū p̄ est oīa essentialis s̄bēs ad esse morbi. Causa autē quare egritudo notificat per lesionē opōnis est illa: q̄ esse egritudinis cōsistit in dīstēperamento: ⁊ tūc ip̄s san- itas cōsistit in tēperamento: ⁊ causa ip̄i⁹ sanitatis cōsistit in tēpe- ratō: nūc autē esse dīstēperati fundatur in esse inaturali: ⁊ q̄ ē dī- stēperatum est inaturalē: ⁊ ista referunt ad opus: q̄ tēperatū est potētia naturalitatis que erat p̄cipiūz alīcuius opōnis: hinc est q̄ notificauit egritudinē in respectu ad p̄uationē vel defectū in opōnib⁹: sicut sanitas notificat respectu ad p̄mū nālē efficiēdi opōnis: ⁊ q̄ iste dīstēperati fundatur sup hoc: q̄libet nālē est p̄mū opōnis: ⁊ q̄libet inaturalē est p̄mū defectus in opōnibus: hinc est q̄ dicit. dicit q̄ iste dīstēperati sunt ex dīstēperatōne per se notis: ⁊ quia egritudo notificat in cōparatiōe ad lesionē opōnis: hinc est q̄ le- sio opōnis est p̄p̄iū accitū s̄sequē egritudinē: ⁊ q̄ accitū est tri- plex qualitas imutata: opatio lesa ⁊ ericēs a corpore: tñ dī triplex actio imutata vel lesa. Subdit postea q̄ est aut cōpō nō nālis zē.

Super primo

⁊ p̄ h̄ subitelligit q̄dā aliud genus tertū. vñ. solone p̄tinul. / De- betis tñ scire circa hoc sicut habuistis in p̄m⁹: q̄ aligis possit di- cere sicut dicit ip̄e q̄ est aut cōpō nō nālis aut cōpositio. Cōtra. dicit supra q̄ cōpō erat causa formalis: quō dicit ergo q̄ egritu- do est aut cōpō aut cōpositio. Dōm est ad h̄ q̄ cōpō pōt cōsiderari duplī. vñ mō absolute. alio mō pōt cōsiderari p̄t stat s̄ p̄o- portione. vel sic dico q̄ egritudo formalr̄ est: aut mala cōpō: aut mala cōpō: aut solo continui: quia sanitas est temperat⁹: egritudo aut in dīstēperat⁹: ⁊ istud aut pōt contingere in triplici nā: aut in cōplexione: aut in cōpositione: aut in vnitare. Deinde cum dicit.

Et accitū est res que hāc sequitur dīpōnē que est non nālis: siue sit nālī s̄ia sicut dolor in colica: siue nō sit s̄ia sicut rubedo multa maxille in peripleumonia.

C In pte ista oīdit qd est accitū. / Juxta quā p̄t debetis aduertē q̄ accidens ip̄m sumit tribus modis. Vno mō large. Alio mō mā- gis p̄p̄ie. Tercio modo sumit strictissime. Large sumit accidens pro omni eo q̄d sequit̄ alterius sive alīcui accidit: siue sit egritudo: siue sit sanitas: ⁊ hoc mō nō accipit h̄z alīcui accidit: siue sit egritudo: Bal. 3. de accidētī ⁊ morbo. cap. 1. q̄ oīs egritudo est accitū: non tñ cōuertit̄: sed vt sic determinat de ip̄o in de accidētī ⁊ mor. ⁊ h̄ mō do dī accidens oīs dīpōitio non nālis. Alio mō sumit accitū stri- ctissime: ⁊ hoc mō dī accidens vt p̄sequit̄ aliqd cōtra nām: ⁊ hoc mō sumit h̄ vt cōsequit̄ morbus ip̄m sicut cōsequit̄ vmbra corp⁹. Subdit postea q̄ hāc sequit̄ dīpōnē q̄ est nō nālis: siue sit nālī cō- traria sic dolor in colica: siue nō sit nālī s̄ia vt rubedo maxille.

Dices tu hoc vñ falsū: q̄ Bal. exp̄isse. 3. de accitū ⁊ morbo. cap. 1. vult q̄ oīs accitū est s̄ nām: sicut hoc appet ex alio q̄ oīs accitū segit morbū vt vmbra corp⁹: ergo sicut morb⁹ est de ḡie p̄ter nām: ita ē accitū. Dōm est ad hoc q̄ exp̄onēs ipe. Juxta q̄ debetis ad- uertere q̄ aliqd ēē s̄ nām ⁊ pōt intelligi. Vno⁹ vt in ip̄o fit facta remotio a dīpōne nālī ad dīpōnē s̄ nām: ⁊ h̄ mō oīs accitū ē s̄ na- turā: q̄ morū est ex aliq̄ nālī ad s̄ nām: ⁊ oīs accitū ēt sequit̄ mor- bū: oīs autē q̄d sequit̄ morbū s̄sequit̄ sub dīpōne inālī. Alio mō ali- qd dī inālē vt ip̄s est p̄m⁹ lesiōis opōnis: ⁊ hoc mō nō oīs accitū est s̄ nām. P̄pter q̄d d̄bet scire q̄ accidētia sunt duorū modo- rū: q̄d sūt q̄ p̄h̄nt in virtutem ip̄as resoluēdo sicut dolor exiēs a corpore ⁊ ad ista itendit medic⁹ sicut ad morbū: ⁊ tale accitū est a toto ḡie p̄ter nām. Aliud est p̄ter nām q̄d nihil p̄h̄nt in v̄tute in p̄mutatiōe ip̄i⁹ vt color: ⁊ ex isto nō sumit aliq̄ indicatio curatiua. Ut h̄ oīa h̄ oīderet dicit q̄ accitū q̄d sequit̄ hanc dīpōnē est res nō nālis aut nālī s̄ia tāgens p̄mū: siue sit nō nālī s̄ia ⁊ h̄ tāgēs z⁹. h̄ per illud q̄d dicit possit dici q̄ tāgit accidens q̄d est ⁊ actio lesa ⁊ qualitas mutata ⁊ ericēs a corpore. Deinde cum dicit.

Cause exēplū ē putredo. Egritudinis exēplū ē febris.

Exēplū accitū est s̄i⁹ ⁊ dolor capitis. Cause quoq̄ exēplū est repletio in receptaculis q̄ ad oculū descen- dunt. Exēplū egritudinis oppilō in vena q̄ est egritudo inistralis vel cōpōnalis. Exēplū accitū est destructio visus. Exemplum etiā cause est reumatismus acutus. Exēplū egritudinis est ap̄a in pulmone. Exēplū accitū est rubedo ambaz maxillarū ⁊ gibbositas vnguuium.

C In parte ista exemplificat de vnoquoq̄ illorum: planum est q̄ dicitur. Deinde cum dicit.

Accidens autē vocat̄ accidens respectu sue essentie: aut cōparatiōe eius cui accidit ⁊ vocat̄ significatio respectu cōsiderationis medici ad ip̄m ⁊ p̄cessiōis ei⁹ ab eo ad sciendum egritudinis essentiam.

C In pte ista oīdit q̄re accitū h̄z diuersa noīa. Deinde cum dicit.

Et est cū egritudo fit alteri⁹ egritudinis causa sicut colica syncopis aut paralysis aut epilepsie.

C Comparat ista adinuicem ⁊ duo facit. p̄mo cōparat adinuicē distincte. Et secundo vt coniunguntur in re vna.

Sed circa istas partes vltimas cadit nō modica dubitatio. ⁊ p̄ est dubitatio istalis de eo q̄d dicit q̄ interdum egritudo est cā al- terius egritudinis sicut colica syncopis. Nam syncopis est accidēs a dolor: est accitū ⁊ paralysis est accidēs in sensu ⁊ motu. Epilepsia autē est accitū regitiue virtutis. Dōm q̄ syncopis aut paralysis ⁊ possunt cōsiderari. Vno⁹ quātū ad intētiōes quas h̄ noīa signifi- cant: ⁊ isto mō cum ista significant intētiōes distinctas manifestū est q̄ nūq̄ egritudo vt egritudo est cā: nec ē accitū vt accitū est cā: cū rō ē: q̄ h̄nt rōnes ⁊ dīstēctas distinctas: ea autē que h̄nt rō- nes distinctas:

Gentilis

sive sit sanitas nunc siue sit sanitas simpliciter: et propterea est dispositio sanitatis late quocumque sit illa: quod per sanitatem efficiuntur operationes incolumes: et posuit hanc in diffinitione sanitatis: quod sanitas quam diffinitiebat erat sanitas lata et sanitas dicitur in comparatione ad opus: hinc est quod posuit operationes dicens per quem perveniunt operationes incolumes: et eodem modo diffinit. *h. in p. de accidenti et morbo cap. p.* sed in thegnii. *z. tex. cōmen. z. trac. 3. ubi diffinit. h. corp.* sanum non posuit operationem: sed dixit quod sanum simpliciter est corpus eucratum coequale etc. Et cā fuit non alia nisi quod *huius diffinitio sanitatis sub esse tracto. Tūc aut sub esse tracto non dicit nisi in respectu ad operationem: et propterea hic diffinitio posuit operationem. Sed hanc in thegnii diffinitio sanitatis absolute et non sub esse tracto: et propterea ibi non posuit operationem. Ultimo debetis advertere quod *huius diffinitio sanitatis explicans ea in quibus consistit esse ipsius explicavit essentiam eorum in quibus sanitas consistit sub copulatione ponens ibi et. Sed diffinitio egritudinis. h. in thegnii explicans ea in quibus consistit diffinitio cum diffinitione ponens ibi aut. Et dicitur quod ad hoc quod non dicitur ob hanc nisi ad ostendendum quod sanitas est species specialissima et egritudo est species subalterna. unde sanitas non distinguitur per species quod quedam sit sanitas in similibus quedam in officialibus: et sanitas est in membris ex oibus istis: et propter hoc est cā quare diffinitio sanitatis diffinit cum copulatione et diffinitio egritudinis diffinit cum diffinitione. Sed ista positio est falsa. Primo quod est in eo quod dicitur quod sanitas non distinguitur per naturas sicut est egritudo. Nā hic est contra mentes auctorum. Et hanc dicit in 2° thegnii *ter. cōmē. 13. quod gēna lapsu eadē sunt his que virtutem eorum copulenter: g. vult hanc quod sunt gēna lapsu quā ad naturas tot sunt etiā gēna egritudinis: sed gēna lapsu sunt tria quare et illa que complement erūt tria. Unde quedā erūt sanitas in cōpositione: quedā in cōplexione: quedā in vnitatē. Etā hanc *h. Auer. dicit enī quod numerus specierū egritudinis est sicut numerus specierū sanitatis: et hanc non sunt posita nomina. Itē hic apparet rōne quod sicut apparet per. h. in 3. de accidenti et morbo cap. p.* Egritudo accidit rōne defectus: sed iste defectus est propter principia sanitatis: ergo cum sanitas consistat ex primis principijs prius accipit numerus specierū sanitatis quod numerus specierū egritudinis: ergo ex principijs tot sunt quot ille: hanc enī sunt in generibus morbi tot species: tūc egritudinis sunt plures quod species sanitatis: quod sanitas est quod dā mediū: egritudo autē quod dā extremū: et quod de rōne tēperati sive mediū est quod sibi opponant plura distēperata et plura extrema sicut videm^{us} in morza lib^{ro} sicut p. dīgitalitas et avaritia opponunt liberalitati: hanc et dūe species egritudinis pōt opponi vni sanitati et uedū dūe species plures. Et hoc est quod dicebat hanc quod bona dispositio est vna: egritudines vō sūt plures: sed loquēdo quātū ad genera tot sunt modi sanitatis quot sunt modi egritudinis: et propterea positio illorū non est vera oīno. Sed si querat quod fuerit cā quare fuerit hic locut^{us} cum copulatione hanc vō cum diffinitione. Dm quod *huic diffinitio sanitatis in cōparatione ad corp^{us}: et quod corp^{us} non dicitur sanū nisi habeat oēs istas tres nōs: quod si in vna solū accidit defect^{us} vō corp^{us} egrū diffinit sub copulatione sanitatem: egritudinē autē cum diffinitione: quod si egritudo fiat in vna nā nūc egrum erit corpus. Deinde cum dicit.****

Et egritudo que est dispositio in corpore hominis huic contraria.

*h. in ista pte notificat egritudinē: et quod diffinitio vnius p^{ri}or apparet ex diffinitione alterius: id non est necesse hanc diffinitionē multū explanare. Si enī sanitas est dispositio per quā corp^{us} hoīs existit in dispositione sua nāli per quā ipm est principium ut ab ipso fiant operationes eius incolumes. Similiter etiā egritudo dicitur dispositio esse preternaturalis que est principium faciendi deficere operationes in corpore et ex hoc manifestū est quod sicut sanitas est tēperamentū in cōplexione cōpositione: aut in cōpositione: aut in vnitatē: et propter hoc egritudo dicitur esse dispositio contraria sanitati. Sed debetis advertere quod p^{ri}or accipit dupliciter. Uno modo accipit proprie: et isto modo illa dicitur p^{ri}or que posita sunt in aliquo genere maxime a se distantia et ipsa dicuntur positivē: et hoc modo sanitas et egritudo non sunt contraria. Alio modo proprie et hanc hoc illa dicuntur p^{ri}or que non patiuntur se in vno subto: et hoc modo egritudo dicitur esse p^{ri}or sanitati: hanc rei veritatem ipsa dicantur esse magis contraria privatiue hanc privationē et habitū: et propter hoc sanitas et egritudo sunt privatiue opposita. Et ex his apparent duo. Unus est quod cum sanitas et egritudo dicantur esse opposita privatiue et habitus sit principium cognitionis p^{ri}or tantum pro tanto prius *huic* notificavit sanitatē: hanc sanitas ut est habitus quidam et ut considerat in genere sit notior quod sit egritudo: tamē quātū ad species egritudo est notior: quod extrema notiora sunt: sed quātū ad genus est notior egritudo. Et ideo *huius in psequēdo psequit de dispositio^{ne} egritudinis. Et hanc est quod dicit *huic. 26. Sed apparet ex illo quod cum egritudo oppo***

Super primo

nas privatiue ut privatio opponit habitui quod egritudo plus distat ab egritudine. v. s. ponam^{us} quod aliqua habeat malā cōplexionē calidā et postea habeat malā cōplexionē frigidā plus distat sanitas ab egritudine quod distet mala cōplexio frida a mala cōplexione calida. Et dōm quod sanitas et egritudo possunt p^{ri}videri duplici. Uno modo absolute: et hoc modo dico quod plus distat mala cōplexio frida a mala cōplexione calida quod distet sanitas ab egritudine: quod sanitas est sicut mediū. mediū aut minus distat ab extremo quod extremū ab extremo. Alio modo pōt considerari puta sanitas et egritudo non absolute: sed ut ipsa referunt ad opus: et hanc modo plus distat sanitas et egritudo quod distet mala cōplexio calida a mala cōplexione frida. Et rō est quod sanitas ipsa est principium operationis. egritudo aut principium faciendi deficere operationes: et propterea est sicut privatio et propterea mala cōplexio frida est facies deficere operationes et est mala cōplexio calida: sed plus distat privatio et habitus quod distet due p^{ri}uationes. nā plus distat ens a non ente quod distet non ens a non ente. Et hinc est quod auctores potius dicunt quod sanitas opponit egritudi: nūc dicitur quod egritudo opponat egritudini. Deinde cum dicit.

Et dispositio que est apud eum neqz sanitas neqz egritudo: aut id quod non est sanitas in ultimo aut egritudo in ultimo quēadmodū corpora sensu et qualescētū et puerorum: aut id quod ambe res in vno tempore in duobus sunt copulate membris: aut in vno membro: sed in duobus generibus remotis: sicut qui est in cōplexione sanus et in cōpositione eger: exēplū cā: aut in vno membro duorum generum propinquorum sicut qui est sanus in figura et non sanus in quātitate et situ: aut qui est sanus in duabus qualitatibus passivis et non sanus in duabus qualitatibus activis: aut vicissitudine duarū rerū in duobus temporibus sicut qui sanus in hyeme et infirmus in vere.

h. in parte ista tertiū genus notificat. Et notandū est de eo quod dicitur quod corpora puerorum et sensu sunt defecta in operationibus: sunt tūc sana sicut hanc. Itē etiā quō dicit de pueris quod ipsa sunt corpora neutra: quod hanc quod apparet per hanc in p. de regimine sanitatis sunt corpora eucratia: et in cōmēto. 19. parti. 3. illius afor. hanc hora gde veris. Dm est ad hoc quod corpus neutrū pōt p^{ri}videri duplici. Uno modo proprie et absolute: et isto modo corpora puerorum et sensu non sunt corpora neutra: quod vtriusque corpora efficiūt operationes que eis debent. Alio modo pōt dici corpora neutra similitudinariē et cōparatiue: et hoc modo corpora puerorum et sensu possunt dici neutra sicut quod illa cōparant ad eratē in qua est perfectio operationis. Sed tūc ista corpora. s. sensu et puerorum differēt dicuntur neutra: quod corpora senuum assimilant corpori neutro decidēte: sed corpora puerorum assimilantur corpori neutro cōualescentē. Sed est dubitatio de corpore neutro circa 2^{am} signatū in quo distinguitur a corpore eger quod non vō distingui. Itē hanc illud videt quod corpus febriens sit corpus neutrū in secundo significato. Et similiter est dubitatio circa primū significatū et magna. Sed quod istud maxime spectat ad librum thegnii pro tanto nihil dicitur de his ad presens. Deinde cum dicit.

Egritudinū vō alie sunt que sunt simplices: alie sunt que sunt composite. Simples aut sunt que sunt vna ex speciebus egritudinis cōplexionis: aut vna ex speciebus egritudinis cōpositionis quā postea nominabimus. Composite vō sunt in quibus due species aut plures coniunguntur ex quibus vna cōponit egritudinē. Incipiunt igit prius loqui de egritudinibus simplicibus. Et dicemus quod egritudinū simplicium genera sunt tria. Primus est genus egritudinū que membris cōparantur quorum partes sūt similes et sunt male cōplexionis species. Et ipse quod non sunt cōparate membris quorum partes sūt similes nisi id quod in primis et centialibus partibus accidit similibus et per eas membris accidunt cōpositi: ita ut possit sit imaginari eas cōprehēdas et reatas esse in quocūque membro volueris quorum partes sunt similes et non in cōpositis.

h. in pte ista psequit de speciebus illorum generū. s. de egritudine et speciebus et distinguendo ipsas et distinguēdo. Itē ps in. 2. quod egritudines pōt distingui dupliciter. Uno modo quātū in seipsis. Alio modo quātū ad proprietates accidentales. Et primo ergo psequit de disti-

etione egritudinis ut distinguant in seipsis. Et 2° distinguit egritudinem quia ad proprietates accidentales que eis debentur. facit 2° infra in illo caplo. Scire debes quod egritudinis plurime. 1^a h3 duas: q3 in 1^a pte determinat de diffinitione egritudinis que accepta est per nescientiam ipsarum. Et 2^a determinat de diffinitione quidam que sunt annexa ipsius egritudinibus. 2^a ibi in illo caplo. Queda res sunt que ex egritudines existunt. 1^a h3 duas. 1^a pte pmitit diffinitionem. Secundo psequitur. 2^a ibi. Et dicem^{us} quod egritudinis simplicium. Et ista h3 duas. Nam 1^a distinguit egritudines simplices. Et 2^a distinguit egritudines compositas. 2^a ibi. In egritudinibus autem compositis dictio ne pferemus. 1^a h3 duas. Nam 1^a ostendit quod 2 que sunt genera simplicium. Secundo psequitur de duobus alijs generibus. ibi. Compositis egritudines. 1^a h3 tres. 1^a pte distinguit egritudines compositas. Secundo epilogat genera egritudinis. Et 3^a excusat se a psecutione unius illorum generum. 2^a ibi. Et ad ultimum quidem. 3^a ibi. Egritudines autem compositionum scite sunt. 1^a h3 tres. 1^a pte ponit genera ponit egritudinum simplicium. 1^a pte ponit primum. Secundo secundum. Tertio tertium. 2^a ibi. Et 2^a genus. 3^a ibi. Tertium genus.

Dub^{us} 2us Sed tu dices quod dicit quod mala complexio attendit siue potest accidere in membris simplicibus sic quod non in compositionibus. Non videtur quod mala complexio possit accidere in membris simplicibus. Iterum etiam quod sunt continua propter quod res. Possunt tamen dupliciter. Uno modo quod dicit quod potest esse imaginari unum quod non est potest esse secundum imaginationem: quod possunt imaginari quod mala complexio ita sit in membris simplicibus quod non sit in officialibus: quod membra simplicia per se participant non compositionali. Iterum et sunt pora: sed plus potest absolui a posteriori. Idcirco potest esse imaginari egritudines male complexiones in membris simplicibus sic quod non erit in officialibus. Vel alio modo possumus respondere quod mala complexio possit esse secundum rem accidere membris simplicibus quod non officialibus: quod manifestum est quod membra simplicia h3 aliquid ratione qua ipsa simplicia est 2 alia nam h3 membra officialia sub qua compositus est: quod h3 aliquid nam 2 et aliquid disponit qua organici est: manifestum est quod in membris simplicibus poterit esse egritudo aliquid que puenit ei ut simplicile non tamen organica ut organici est: quod tale peccatum accidit membrorum simplicium non sub ratione qua compositus organici 2 talis egritudo non est ibi per nam organica. Deinde cum dicit.

C Et secundum genus est egritudinis membrorum officialium que sunt egritudines compositionis que membris compositionis accidunt que ex membris componuntur: quorum partes similes. Membra autem officialia sunt operationum instrumenta.

C In parte ista notificat sed genus egritudinis. Et videtur recte ita debetis imaginari in membris organici accidere sicut dictum fuit in membris simplicibus. Sicut enim in membris simplicibus poterat accidere egritudo non tamen per nam organica: ita 2 membris organici potest accidere egritudo non tamen per nam compositam. Sed de hoc est dubitatio ut videbitis postea. Deinde cum dicit.

C Et tertium est genus egritudinis compositum que membris accidunt quorum partes similes 2 accidunt instrumentalibus in quantum sunt instrumentalia: ita quod non sequatur eas instrumentalibus accidere: propterea quod simplicibus acciderunt. Et be quod sunt que punitatis solutio vocantur et iparis dissolutio. Solutio enim punitatis plerumque accidunt iuncture: ita quod simplicibus membris ex quibus iunctura fuit composita nullo modo accidunt. Et plerumque accidunt neruo aut ossi aut venis solimodo.

C In ista pte determinat de tertio genere est planum. Deinde cum dicit.

C Et ad ultimum quidem egritudinis tria sunt genera. Egritudines que complexiones sequuntur malitiam. Et egritudines que sequuntur malitiam compositionis. Et egritudines que punitatis solutionem sequuntur. Et ois egritudo que vnaqueque barum sequitur 2 per ea existit ei coparatur.

C In parte ista epilogat genera morborum. Deinde cum dicit.

C Egritudines autem complexionum scite sunt que sunt secundum quas nominauimus.

C In parte ista excusat se a psecutione vel determinatione unius illorum generum. 1^a h3 egritudinis complexionalium: quod de specibus complexione determinati fuerat in prima sententia. Et propterea hoc non est verum quod in prima sententia determinat de rebus naturalibus. Sed circa ista ultimo dicta cadit dubitatio multiplex. 1^a est verum genera morborum sunt tria. Secundo quod est verum sit possibile accidere egritudinem in

membris organici primo. Tertia verum sit dare genus egritudinis compositum complexionem 2 compositionem. 2^a sit verum solo primum possit accidere membris organici primo: de quo queretur ad presens.

C 1^a pte est dubitatio verum genera egritudinis sint tria. Et verum quod non sint tria: imo videntur plura. Quia si sunt plures nunc in quibus possit fieri egritudo 2 tres: plures erunt species egritudinis: 3 sunt plures nunc in quibus tres. 2^a Maior manifesta est: quod diffinitio egritudinis sumitur ex diffinitione naturam in quibus potest egritudo accidere. declaratio mihi quod nos videmus quod est aliquid nunc que non est aliquid illarum: 2 accides defectus in illa est primum lesionis ut diaphaneitas corneae ipedit opone visum sicut apparet in diaphaneitate corneae que ipedit actionem visum. Et cicatrix oculorum ipedit opone visum. 2 manifestum est quod illud non est peccatum in complexionem: nec in compositionem nec in unitatem. Iterum et nos videmus quod est quidam alia propter istas sicut durum molle ipedit opone 2 asperum 2 lenem. Et b vult Auer. q3 hic reprehendit Gal. 2 dicitur ois medicos. 1^a h3 est ad h3 quod genera egritudinis sunt tria 2 non plura. Et ro ex his ex 1^a de accideri 2 morbo. Et ro est: quod egritudo non est nisi defectus opone. hic autem defectus non potest esse nisi in defectu principij opone: sed nunc sunt tria: 2 tres erunt defectus: 2 p3 tria genera egritudinis. Causa autem propter quam sunt tres nunc est ista: propterea quod in corpore sunt tria primum: duo que sequuntur corpus sub ratione qua unum compositum est: unum autem est quod ipsum psequitur sub ratione qua primum est sicut 2 alia corpora inanimata: que psequuntur ipsum sub ratione qua unum sunt compositum complexionem 2 compositionem: ista. n. psequuntur ipsum ut unum 2 ut compositum. quidam autem psequuntur ut primum: ista est una nunc. s. quod sit unum. primum enim non puenit sibi in quibus compositum ex elementis ratione quorum ipsum h3 complexionem ex quibus sunt membra simplicia. quidam autem non compositum sibi ut est compositum ex illis simplicibus 2 compositum organica ex simplicibus. postea est alia quod verumque ipsa debet esse inuncta. complexionem autem est primum: nunc 2 id attribuitur primis membris 2 propterea attribuitur simplicibus: sed complexionem que est ex pluribus 2 actu est illa que debet nunc organice 2 quod simplicia 2 organica debet esse inuncta: ita solo primum de morbo compositum qui h3 fieri in nunc compositum: quod organica 2 simplicia sunt compositum: 2 quod sunt tria nunc ex quibus homo constituitur: 2 tria sunt genera ex quibus constituitur: 2 si illa tria poterit accipi triplex defectus. primum in complexionem. secundum in compositionem. tertium in unitatem. quare genera morborum erunt tria nec plura nec pauciora. Et ex his apparet solo ad obia. 2 u dicit si potest esse recipere plures nunc in quibus potest per defectum accidere egritudo propter illa tria: manifestum est quod genera morborum sunt plura quod tria. Possunt ad istud argumentum respondere tripliciter quarum responsionum due erunt argumento diaphaneitate corneae 2 isti. 1^a pte modo quod pmutatio in molli 2 duro 2 diaphano corneae non est egritudo 2 accides: 2 h3 id quod de ratione egritudinis est quod ipsa non sequatur aliter ut deum fuit veri. Illa 2 pmutatio non est egritudo que est facta per pmutationem factam in egritudinibus alijs quod in egritudinibus primum 2 tunc reducunt ad illa. Nam lenitas supflua non reducitur nisi ad humiditatem aquam. Asperitas autem non reducitur nisi ad siccitatem nimiam. Nam siccitas est causa asperitatis corporis: mollicies est causa lenitatis 2 propterea pmutatio in istis non dicitur egritudo. Similiter diaphaneitate corneae: 3 enim diaphaneitas corneae non sequatur qualitates primas quod potest esse in aliquo corpore siue quantitate ipsa: tunc in mixtis non potest esse nec h3 fieri nisi secundum habundantiam elementis aerei sic opacum non accidunt in mixtis nisi ex habundantia illius terrestri: 2 quod sic est id egritudo illa fuit derelicta. 2 ex alio quod causauit illas diaphaneitates: 2 per ipsa non est propter morbum: 3 accides morbi 2 ppea Gal. dicit quod cornea non fuisse lucida: nec fuisset talis complexionis. 2 iste est vnus modus soluendi. 2 Alio modo possumus respondere quod pmutatio in aspero 2 leni aut in diaphaneitate corneae non sit egritudo 3 causa egritudinis: 2 ro est quod quantitas que ipedit inuamemum non est morbus: sed causa morbi ut apparet de accideri 2 morbo: ipse. n. ponit ibi quod si fiat pmutatio in quantitate que facit inuamemum quod talis non sit egritudo: sed causa egritudinis: sed quantitas que aufert opone de egritudo: modo pmutatio in molli 2 duro similis in diaphano videtur ipedit quantitates que faciunt inuamemum dicentur causa egritudinis 2 non egritudo: quare 2. Sed dicitur alius non verum. nam 3 ablatio inuamemum respectu alterius membris non dicitur egritudo: tunc respectu morbi propter quod est inuamemum non sit causa egritudinis. Dicitur quod inuamemum sunt duorum modorum. quidam sunt que insequuntur corpora siue membra secundum quod aiaata. quidam autem sunt que psequuntur corpora siue membra secundum quod aiaata: sed secundum quod corpora. ablatio primi inuamemum bene faceret egritudinem sicut pulmo dicitur deseruire cordi in attractione aeris 2 deseruit sibi secundum quod aiaatus: 2 ablatio talis inuamemum bene facit egritudinem sed ablatio alterius non. Nam hec operatio que est sustentare que debet ossi ita fieret si ossa essent aiaata sicut si non essent: 2 ideo ablatio talium non facit egritudinem: sed ista est causa egritudinis. 2 Tertio modo posset responderi 2 est principalis ratio ad argumentum de diaphaneitate 2 dicit quod illa egritudo reducitur ad genus egritudinis compositionis: 2 tunc illa egritudo esset egritudo in superficie: quod aliquid diaphanum ex 3 quod h3 superficie teras

Dub^{us} 3us

Gentilis

et polita: et si exasperet auferet illa luciditas. Et ideo cicatrix similis
reducit ad morbum superficiem. et huius signum est. nam quicquid po-
nentes curas maxime ponunt per abstergentia et propterea que
plasmificant superficiem corneam propter quedam etc.

De egritudinibus compositionis.

Cap. 3^m.

**Compositionis egritudines quatuor compre-
henduntur generibus: egritudines creature:
egritudines quantitatis: egritudines numeri
et egritudines situs.**

**Supra ostendit Alii. quod et que sunt genera egritudinis et excusavit
se a prosecutione vni⁹ illorum generum puta a genere male complexionis. In
parte ista est etiam determinatio de alijs duobus generibus: puta de
egritudinibus compositionis et solonis primitijs. Et diuidit hec pars in tres
duas. Nam p^o psequitur de egritudinibus compositionis. Secundo psequitur de
egritudinibus solonis primitijs. ibi vo⁹ (Solones primitijs.)
C^o p^o h³ z. p^o p^o mittit quod et sunt modi egritudinis composi-
tionis. Secundo psequitur ibi (Et creature quod egritudines. C^o Juxta pre-
missa vos debetis aduertere quod per egritudines compositionis ipse intelligit
egritudines factas in plasmate aut in forma. p^o egritudines factas
in quantitate ipse intelligit egritudines factas in magnitudine. aut p^o
tate. quod dicit in nullo intelligit egritudines factas in quantitate discreta.
Nam quantitas est duplex. quidam est quantitas continua quidam discreta. pec-
cati facti in quantitate continua non habuit nomen distinctum: sed retinuit
sibi nomen generis: sed peccati quantitas discreta vocatur est pecca-
tum numeri eo quod numerus est ibi augmentatus cum non debeat esse.
Juxta quod vos debetis aduertere quod appellat peccatum compositionis pec-
catum plasmatis siue forme creature: quod recte talis plasmatio dicitur
creature: quod respectu ipsius creatio et generatio recte ad genus percurrat
quantitas et numerus: et sic tria principalia inter ista vii de forma: et idem vii
quod est in semine vocatur informatiua vel plasmatiua. et quod ista forma
vel plasma maxime consistit in corpore ut forma artificiali illius: et
videtur quod h³ non sit nisi quod assimilatur forme quam facit ars et artificiat: h³
autem est maxime figura et via et p^ocauitas et superficies. Talia. n. op^o sunt
ab artifice in artificiato p^o h³ plasma dicitur de illis quatuor: et egritu-
dines plasmatis sunt ex peccato facto in alijs istorum quatuor.**

Dub^o p^o

**Et tunc est dubitatio utrum egritudo consistat in his quatuor generibus. Et vii
quod non: quod egritudo et sanitas vni⁹ de p^o specie quantitas. Nunc autem egritu-
tas non est de genere quantitas sed quantitas. sicut plasma non est in p^o specie
quantitas sed in 4°: quod forma et figura sunt de 4° specie quantitas que cir-
ca ista non videtur esse egritudo. propterea circa illa non attendit esse
egritudinis quod sit in dispositione quod non est p^o op^ois: sed p^o in istis sit
circa aliquid in q^o non consistit p^o op^ois. et h³ manifestat quod egritu-
do est quantitas immediate ledens actum: quod in illa dispositione non attendit lesio
op^ois que non est p^o op^ois: nunc autem quantitas non videtur esse p^o op^ois
nec est numerus: quod se tenet a premissis. sicut plasma ipseque egritu-
tas et situs et non videtur p^o op^ois. et h³ declarabat quod fin⁹ Bal. in
6. de iterioribus cap. ult. op^ois sunt ex ista materia et non ex situ. Unde
dicit quod si cor et alibi faceret op^ois suam: quod recte et h³ p^ofirmat auct.
Alii. et Bal. in p^o de iuuamētis membrorum cap. 2. dicit. n. quod qui vult sci-
re vilitates et iuuamēta op^ois quod cognoscat p^o op^ois: et per p^ois
quod defectus in illis membris possit facere egritudinem. Juxta d^o quod p^omuta-
tio facta in his d^o facit egritudinem in membris organicis. et at per
mutatio in his facit egritudinem declarat: quod in his esse egritudi-
nis sicut appetit ex dictis et aucto. Bal. p^o de accidentibus et morbo cap.
4. notificat nobis ex nā que est p^o op^ois: et per h³ tot sunt signa
egritudinis quod sunt nā que reperiuntur in membris que sunt p^o op^ois
op^ois: et quod sunt p^o op^ois membrorum organicorum tot etiam erunt egritudi-
nes. Nunc autem nā que reperiuntur in istis sunt. s. plasma quantitas nu-
merus et situs. Istas. n. non reperimus in membris organicis que et
defectus in istis facit egritudinem: et in hoc differunt ista membra or-
ganica a membris p^osimilibus: quod membra p^osimilia solū isequuntur modū
complexionis. unde et oēs egritudines complexionales sunt in illa quod
complexio consistit in alteratione sola: unde operatio membrorum p^osimi-
lium consistit in alteratione debita solus: sed op^ois membrorum organi-
corum consistit in debita p^oportione plurium membrorum puta nervorum chori-
darii ligamentorum etc. In debito plasmate debito numero et figura
et situ. propter quod ex p^omutatione plurium potest accidere egritudo in mem-
bris organicis: sed in membris p^osimilibus p^omutatione vnius solū. Et
ex his apparet solo ad obita. Juxta d^o dicit non videtur quod p^omutatio in his
faciat egritudinem: quod egritudo est de prima specie quantitas. d^o quod
vno modo Aristoteli. locus est de egritudine fin⁹ quod reperit in comple-
xione: et h³ est verū de quolibet sanitate et egritudine: et quod solū Ari-
stoteli locus de isto genere morbi est quod talis morbus erat famosior et
notior. Vel alii potest responderi pcedendo quod ois morbus sit in prima
specie quantitas. Juxta d^o dicit quod plasma et numerus non sunt de prima
specie quantitas. d^o quod plasma et numerus p^ont dupl⁹ considerari.**

Super primo

Uno modo absolute et fin⁹ seipsa: et sic seipsa non sunt de prima specie
quantitas. Alio modo p^ont considerari. put in ipsis attendit temperamen-
tu aut dispendium fin⁹ quod dicimus quod sanitas membrorum organi-
corum consistit in quantitate temperata et numero temperato plasmate et si-
tu et temperato: et sic p^ont dici de prima specie quantitas. Juxta aliud. Tu
dicebas illa p^omutatio que facit est in nā que non est p^o op^ois: op^ois
non d^o dici egritudo etc. d^o quod verū est. Juxta quod vos debetis ad-
uertere sicut declaratum est in p^o de iuuamētis membrorum et de acci-
denti et morbo et. de ingenio. cā cuiusque op^ois est complexio et hu-
ius rō est. vii. quod complexio sit cā cuiusque op^ois et non compositio: quod
compositio non est p^o op^ois: sed quolibet operatio membrorum officia-
lis sit per aliquam particulam p^osimilem que est p^o op^ois: sed particula
p^osimilis non facit operationem suam nisi per nām que est complexio.
Causa autem et non p^o quod quolibet operatio membrorum officialis sit per aliam
quam vna particulam membrorum p^osimilem est: quod videtur est. multitudo in illa
faciat vnum op^ois quod sit vbi vna p^osimilis: et est simile in membris organi-
cis sicut in toto boie. nā membra corporis nostri non faciunt vnum
in ordine ad vnum p^omutatū: ita et in membris organicis si debet facere aliam
quam vna operationem op^ois quod ibi sit aliquid vna p^osimilis p^osimilis que
sit p^osimilis illius operationis. Et non debetis imaginari quod quolibet
particula faciat p^osimilis operationis sicut decet boies trahit nauim
quod vniuscuique trahat p^osimilis illius nauis. sed op^ois quod in membro organico
sit vna p^osimilis p^osimilis que sit p^o op^ois: illius op^ois: alia autem sicut
coadiuvantia et deservientia: quod ista particula non est nisi membrum p^osimi-
lis et membra p^osimilia non faciunt op^ois nisi per nām suam que est
complexio. Juxta d^o oēs op^ois sunt mediate op^ois membrorum p^osimi-
lis vel complexionis. Item oēs op^ois sunt ab alia mediate calido
nāli ut fundat in complexionem: sed complexio est cā oim actionum. Et h³
complexio sit cā cuiusque op^ois tū cōcurrat ibi compositio sine qua
non potest fieri op^ois nisi coniuncta cum alijs particulis: et hoc est quod ad
illam actum p^ocurrat debita compositio membrorum organicorum: et ista est de-
bita vni⁹ et propterea compositio est et cā op^ois: et p^o hoc p^omuta-
tio in illa nā facit egritudinem puta si est disproporatio facta in illa
admixtione: et quod non p^otingit ibi p^osimilis aliam egritudinem nisi que est vni⁹
vni⁹ cū alio: id est facta p^omutatione in tali vni⁹ que erat cā op^ois
operationis non fiet op^ois et per p^osimilis erit egritudo. Deinde cum dicit.

**Et creature quod egritudines quatuor comprehenduntur
generibus. Primum genus sunt egritudines figure et est ut fi-
gura a suo cursu nāli mutetur: et ex eius motu p^oueniat in
operatione nocumētus sicut est tortura recti et recti-
tudo torti quadratura rotundi et rotunditas quadra-
ti. Cuiusmodi est capitis rotunditas cum latitudine cum
provenit inde impedimentum et multa stomachi ro-
tunditas: et ut in crystalloide non sit parua latitudo.**

**In parte ista psequitur et diuidit hec pars in duas. Nam p^o psequitur
de egritudinibus factis in plasmate. Et 2° exequitur de alijs. et ibi
(Egritudinis autem quantitas.) Prima h³ duas. Nam p^omo ipse p^omittit
quod et que sunt egritudines facte in plasmate. Secundo psequitur.
ibi (Et p^omutatio est egritudines figure. Et ista h³ partes quatuor fin⁹
quod quatuor ponit genera morborum qui sunt in plasmate. 2° ibi (Et
scdm.) tertia ibi (Et tertia.) quarta ibi (Et quarta est egritudines
superficie.) Egritudines etiam creature que sunt tot quot sunt
nature perfectiores plasma. quod ergo nature perfectiores plasma sunt
quatuor: ideo quatuor sunt egritudines: quod potest cōgigere egritudo
plasmatis aut rōne forme membri: aut rōne vie: aut rōne rece-
ptaculorum: aut rōne superficie sicut omnia illa requiruntur ad
plasma puta forma fin⁹ quod debet esse etc. Deinde cum dicit.**

**Et secundum est egritudines viarum quatuor sunt tres species:
quod aut dilatant sicut dilatatur oculus: sicut sebet et
varices: aut p^ostringunt sicut p^ostringit oculus et penie-
tratio attrahedi aerem et mercurium. Aut claudunt sicut op-
pilatio foraminis vire et venarum epatis et aliorum.**

**Ponit 2° genus egritudinis autem viarum sunt tria et non plura es-
se: neque pauciores: quod aut via p^ostringit aut dilatatur: si dilatatur est vni⁹
modus: si cōstringit hoc est dupl⁹: aut illud est de ista materia: aut est
aliquid extraneum: et vni⁹ quod est dupl⁹: aut illud est de ista materia: aut est
latet: et fin⁹ hoc accipiunt duo modi egritudinis. Deinde cum dicit.**

**Et tertia est egritudines receptaculorum et ventricu-
lorum quarum sunt quatuor species: quod aut sunt maiora
et dilatant sicut testicularum dilatatur folliculus. Aut mi-
norant et p^ostringunt sicut minoratio et p^ostrictio stomaci.**

chi z pstricio vetriculor cerebri cu est epilepsia. Aut oppilant z implent sicut oppilant ventriculi cerebri cu est apoplexia. Aut euacuant z deserunt sicut euacuant ventriculi cordis sanguine cu multu gaudium perniciosum adest aut multus timor perniciosus.

¶ Notificat tertiu gen: circa qua pre debetis aduertē plura. Primum q receptaculu differt a via: qz mēbū dī via alicui delatōis sic in extrinsecis. nos videm? q illa dī via p quaz aliqd deferit. z in corpe dicim? q mery est via p qua trāit cib? ad stōchū. Sed receptaculu aut vetriculus dñr rōne pñctiue siue sit aliqd nāle siue sit aliqd supflūū sic stōchi z chistis fellie: qz in b dñt qz receptaculu est rōne pñctiue: via aut rōne deferētie: z pp b receptacula siue rūt maioris pñctiue: z maioris spatiofitatis qz vici: hic est qz in receptaculis cadit vniū modus egritudinis q est per eūōne supflūū ē? qd dī suscipi z pñcti in eis q nō cadit circa mēbū qd est habēs via. ¶ Scō vos debetis aduertē q egritudines in receptaculis fuerunt tñi qtuor z nō plures neq pauciores. Rō est: qz egritudo que accidit in receptaculis accidit aut rōne pñctiue aut rōne sube mēbū. si rōne sube mēbū: aut qz nimis dilatāt aut qz nimis pñctiue: z sic sumunt due egritudines. aut b rōne pñctiue: hoc est dupliciter. vno mō q euacuāt plus ab ipō qz debeat: z tūc accidit vniū peccatū qd qd nō pōt accidere in via. aut euacuāt minus qz dī: qz plurib? modis nō pōt accidē peccatū in receptaculis: ideo fuerunt tñi quatuor egritudines z nō plures neq pauciores.

Dub² m² ¶ Postea est dubitatio de eo qd dicit qz in epilepsia fit cōstricō vetriculorum cerebri. nam epilepsia fit ex contractione cerebri ad expellendum materiam nocuam.

Dub³ m³ ¶ Postea est dubitatio de eo qd dicit in fine sic euacuāt vetriculi cor dī pp multu gaudiū pñctiosus aut pp multu timorē. de gaudiō qz luter ad ipm sequat euatio nō est dubitatio: s3 dubitatio est de timore. Videt. n. qz ad timorē nō sequat euō ē? qd pñctiue in corde: qz ex ira accidit mor? de exteriorib? ad interiora qz in timore nō accidit euō. ¶ Scōm est ad p^m qz in epilepsia accidit pstricō vetriculor cerebri: qz epilepsia est mor? Scōm cerebri ad expulsiōne mēbū nocue pp qz mori cerebri z mām pñctiue fit spasmus in toto sic p3. de interiorib? cap. 4. in apoplexia nō est b motus: sed oppilo sola. Tñ debetis aduertē q epilepsia est duplex. qdā est pñctiue via apoplexie: quedā aut est multu dñs ab ipā. p^m accidit ex mō oppilātē sic ē? apoplexia. Unā sicut apoplexia fit rōne alicuius pñctiue in vetriculis cerebri: ita z ista: s3 est dīa. nā apoplexia fit ex aliq mō corporali replētē vetriculis cerebri: s3 epilepsia nō solus fit ex mō corporali: s3 ex mō sātē sub fōia vaporis pp b in ipā motu cerebri motu pñctiue ad vt expellat illud nocuū ad talē pñctiue pñctiue spasm? in toto: s3 in apoplexia accidit solū oppilatio ē? cōtingit mollificatio sola: ex his p3 solo ad p^m. ¶ Ad 2^m est vdm: qñ tu queris quō accidit euō sanguis timore. dicebas tu nō videt ad timorē zc. ¶ Ad b ego nō video nisi duplicē modū rñdendi. Unā est vt ex pñctiue qd ponit de timore nō referat ad dilatationē: s3 potius ad pñctiue: qz in timore nō accidit dilatatio s3 potius cōstricō: sed in gaudiō pp aliqd delectabile bene accidit ibi ampliatio: qz in gaudiō bene accidit mors pp dilatationē z refofōne: sed in timore accidit mors pp pñctiue z suffocationē. Vel possumus alit rñdē. Juxta qd debetis aduertē qz in timore est duplex tps. Unū est qñtū ad sui pñm: z in isto tpe non videt euari vetriculi cordis calore z sanguine cū in pñm accidat eoz retentio versus cor. Aliud tps in qñ ita icipit fieri extēfio caliditatis inate: z tūc icipit calor extingui in vetriculis cordis: qz talis mor? siue euō accidit qñ ita timorē plogat vt ex ipō accidat extēfio caliditatis in corde z psumptio san. z būditat in ipō: z tūc calitas deserit pñm z venit ad exteriora: z simile accidit b videt sicut in igne: qñ. n. apponunt multa ligna nō in p coadunat z restringit z extinguitur: z tūc venit ad exteriora. Debetis. n. aduertē qz spūs z calor hñt duplicem motū. Unus fm quē relegata a nā regitua totius sunt: z iste mor? est ad cor vt ad pñm: qz mor? talis ē vt ad suū pñm. Alio mō mouent ista iquātū calida z vt derelicta a gubernatione aie: z tūc accidit mor? solū vt sunt calida: s3 calidi est mouere a cētro ad circūferētia: z tūc mor? a corde ad exteriora. Et b est cā cuiusdā sensari pp qd accidit qdā aīq moriant efficiunt frigidit: post qz aut tē mortui efficiunt calit: qz aīq moriant mouet calor vt regulat a vntue regitue toti: s3 post qz mortu ē mouet calor motu ppo q ē a cētro ad circūferētia: z pp b ipsi apparēt calit. Deide cū dicit.

¶ Et quartū est egritudines supficierū mēbroz. Et sunt qz aut fit lene qd dī esse asperū sicut os stomachi z intestina cuz leniunt: aut exasperant qd dī esse lene

sicut trachea arteria quādo exasperatur.

¶ In parte ista determinat de alio genere. Deinde cum dicit.

¶ Egritudinū aut quātūtatē due sunt spēs: qz aut sunt ex gñe augmēti sicut est elephātia z magnitudo virge z est egritudo que vocat tberfin: aut sic accidit cui dā hoi q vocabat Alicomachus cui oīa mēbra adeo creuerūt qz se mouē nō potuit. Aut sunt ex gñe diminutionis sicut siccitas lingue z pupille: aut vt ptilis.

¶ Prosequit de scō genere egritudinum compositionis.

¶ Numeri quoqz egritudines aut sunt ex gñe augmēti: z hoc quidē augmentū: aut est naturale sicut dens additus aut digitus additus: aut est nō naturale sicut glādula aut lapis. Aut ex gñe diminutionis. Et tñi nūtio hec est nālis sicut cuz alicui nō creat digit: aut nō naturalis sicut cū alicui abscindit digitus.

¶ In ista pre pseq de 3° gñe egritudinū cōpōis. Debetis aduertē q egritudines facit sūt duoz modoz aut p supabūditā aut per supdiminutionē. ¶ Scō dices tu qre circa nūq rei nālis pñctiue duplex egritudo. v3. augmēti z diminutionis: vñ augmēti i re nāli facit egritudinē z diminutio in re nāli facit egritudinē: s3 circa re ināle nō cadit nisi vna egritudo puta augmēti. Scōm qz circa augmēti z diminutionē cadit egritudo: qz vtrūqz pōt fieri nō s3 dñt. pportione. circa āt re ināle nō cadit nisi vna egritudo puta augmēti. diminutionis āt nō diminutio i re pñctiue nālis facit egritudinē: s3 potū ē cā sanitas.

¶ Scō circa augmēti in nūo rei inālis est dubitatio: v3 lapis in vesica sit egritudo in nūo: z similis de lūbiciis. Et videt qz nō: qz lapis est suba qdā: morb? est qdā qñtas: qz nō est egritudo: z per pñs nō erit egritudo in numero. ¶ Preterea b arguit fortius. Illud non est egritudo qd nō ledit actū virtutis regitue immediate: sed mediantē alio: sed lapis in vesica nō ledit actū virtutis regitue immediate qre zc. ma. nō est. pbatio moris: qz lapis ledit: aut qz oppilat aut qz pñctiue delatōne vine per cor? z ista aut reducunt ad morbū in via pp qd zc. Et pp hoc sunt modi qdā ad ponēdū qz lapis in vesica nō sit morb?: sed sit cā morbi in nūo z mouent ad ponēdū eo mō qz sextus digit? nō est morb?: sed cā morbi in nūo z mouentur ad ponēdū qz iste sunt qdā sube: morb? aut est accidēs. ¶ Sed ista positio est falsa z pñctiue mentem. Scōm in p de accidēt z morbo cap. 8. qz qñ lapis ledit immediate actū virtutis est egritudo. qñ aut ledit in ieffione est cā egritudinis. Si enī illud qd ipsi ponūt fuisse verū qz lapis fuisset semp cā morbi: ad qd posuisset. Scōm illa dī distinctionē. Itē qre ponūt plus aucto. qz sit morb? de lapide qz de humore: qz sit morb? z tñ nullus ponit qz humor sit cā morbi. Jte rñ quā ponūt qz lapis est suba morb? est qñtas nō v3. qz dato qz lapis sit suba z sit cā morbi sic lapis est suba z cā erit vt suba: qz nō sunt egritudines qz sube: z nec ē? erit cū qz sube: qz si morb? nō pōt esse suba nō ē? suba poterit esse cā. ¶ Preterea si lapis ē? cā egritudinis: tūc sequeret qz nō posset fieri morb? in nūo per additionē rerū nō nāliū. pñs est falsus: qz ē? aīq. falsitas cōsequētis est nota. pbatio pñctiue: qz manifestū est qz lapis existēs in vesica facit numerū cū nō sit de suba vesice sicut sextus digitus qui facit numerū: qz est de essentia manus: qz cū nō causet numerum fit de essentia vesice. z si sit cā fm te erit cā alicui? alterius morbi puta excoatiōis vel alterius. z fundat rō sup b: qz illud qd est cā efficiēs alicui? nō est illud: qz si lapis est cā efficiēs numeralis nō erit in lapide dispo numeralis. Nūc aut manifestum est qz lapis facit dispo numeralē: z iō est vdm qz lapis est egritudo. Et rō est qz illud dī esse egritudo qd ledit actū sine aliq dispo intercedētē: lapis est b mō: qre zc. Juxta qd debetis aduertē qz lapis in vesica pōt ledere duplicē actū. aut pōt ledē actū delatōis: aut pōt ledē actū aggregatiōis. z si ipedit istos actus dico qz est cā morbi: qz tūc intercedit alia dispo media puta oppilatiōis. Scōm pōt ledere actū pñctiue per quē expellit: z tūc si ledat istū actum dico qz est egritudo z est egritudo in numero: qz est cuz aliquo mēbro qd nō dī ē? qz sua grauedie z sua assistētia ledat. Debetis tñ scire qz lapis dupl pōt pñctiue. vno mō fm se z sic nō facit egritudinē. alio mō pōt pñctiue nō fm se: sed ex assistētia illoz cātū qdā numerus z quedā dispo in mēbro: z sic facit egritudinē in numero: z pp b dicimus qz vesica patit lapidē z nō dicim? qz patiat humore. ¶ Et ex his apper solutio ad obiecta. Ad pñm dico qz morbus nō est in vno pñctiue: sed pōt esse z in pñctiue sube z pñctiue pp qd argumētū nō pñctiue. ¶ Ad aliud tu dicit. illud nō est egritudo qd non ledit actū immediate zc. dico qz si ledat illos duos actus est

Dub⁴ m⁴

Gentilis

causa egritudinis: unde non est inconueniens qd aliquod vnum et idem finem se possit esse causa et morbus diuersimode vt dictum est.

Egritudines vero sunt. Et situs qdem finem. **B**al. dicit pro loco et dicitur pro societate sunt quatuor. Exitus membri a iunctura sua aut vt a suo moueat situ: ita qd non egredias sicut scissura que coparat intestinis. Aut vt moueat subito motu in eo non finem cursum naturalem neqz voluntarium sicut tremor. Aut in suo figat loco et non moueat ab ipso quoadmodum accidit ei cum iuncture in egritudine podagre indurantur.

Supra determinauit Auicenna de egritudinis generibus que sunt in quatuor et numero. In ista parte est ei interio determinare de egritudinibus que sunt ex situ: et situs sumit pro duobus primo sumit pro loco: secundo pro societate: id duo facit. Primo determinat de egritudinibus que sunt in situ finem qd situs sumit pro loco. In secunda parte determinat de egritudinibus factis in situ finem qd situs accipit pro societate. **I**bi (Egritudines vero societatis.) Debetis aduertere sicut apparet in alia scia situs dicitur duo et dicitur locum et dicitur ordinem partium in loco. Sed Auer. ponit quoddam aliam ordinationem ipsa tria re ferat ad situ. Sed dices tu quod accidit egritudo ex motione membrorum de loco suo quoniam membra non dicuntur esse sicut in loco: sed sicut partes in toto. **D**icitur qd membra habeant esse sicut in toto habent esse vt partes. Non tamen est inconueniens qd coparatio vni membrum ad aliud ipsum sit in alio sicut in loco et simile est hic sicut in vniuerso. Nam si ista dicantur in vniuerso sicut partes in toto non tamen est inconueniens qd facta coparatione vnius ad alterum aliqd dicatur esse sicut in loco. Ratio autem et causa que sunt quatuor egritudines in situ est ista: quod aliqd coparat ad locum dupliciter. aut sic habens esse in loco aut sicut motum in loco. si sicut habens esse: et hoc dupliciter: quod aut remoueat a loco finem totum: aut remoueat finem partem que vel totaliter remoueat vel non totaliter. si autem coparet sicut motum in loco hoc dupliciter: vel moueat qd non est vel quiescat cum deberet moueri sicut iuncture podagricorum. Deinde cum dicit.

Egritudines vero societatis omnem colligunt dispositionem quam habent membra coparatione sua ad aliud quod sibi vicinissimum existit siue ei appropinquet siue ab eo elonget non finem cursum naturalem. Et sunt duarum specierum. vna est vt accidat ei prohibitio motus sui ad ipsum. aut vt durius sit postquam possibile erit sicut digitus cum sibi vicinissimum tangere prohibet. aut cum accidit ei vt ab eo moueri prohibeat: aut vt separet ab eo postquam erat possibile: aut fit difficile sicut palpebre laxatio et iunctura laxatio in paralyti et durities aperiendi manuum et aperiendi oculum.

In parte ista Auicenna. notat egritudines situs finem qd situs accipitur pro societate et est planum.

De egritudinibus solonis prinitatis. Cap. 4^m.

Solutionis vero continuitatis egritudo plerumque accidit cuti et vocatur excozatio aut scarificatio. Et plerumque accidit carni que est ei propinquissima in qua nondum factum est pus et vocatur plaga: sed cum pus sit ibi vocatur vlcus.

In parte ista postquam Auicenna. determinauit de egritudinibus compositionis: nunc determinat de alio genere egritudinis: puta de genere solutionis prinitatis et valde inordinate pcedit. primo ponit quot et que sunt species solute prinitatis: et quod species sue modi solutionis prinitatis diuersitate et distinctione recipiunt solum finem membra in quibus sunt: id solum ponit distinctiones solute prinitatis penes membra in quibus sunt. Et primo ponit diuersitatem sue modis solute prinitatis finem qd ipsa accidit in cute. Et secundo finem qd accidit in membris alijs. **I**bi (Et quoniam est accidit offi.) **P**rima pars habet duas. primo permittit modos solute prinitatis et diuersitas ipsi finem qd accidit in cute. Et secundo declarat quoddam ibi (Si autem pus.) **C**irca primam partem debetis aduertere aliqd generale quod est generale toti capitulo.

Aliquis posset querere cum egritudo ptingat in distemperamento potest contingere in ista versus amplius aut versus minus sicut in alijs numeris quid possit accidere ita hic in isto genere ista distemperantia. Et videtur qd non: quod Auicenna. non facit mentionem de tali distemperamento. In oppositum videtur quod sicut in alijs naturis est plus vel minus et est temperamentum et distemperamentum ita et in isto genere. **D**icitur est ad b. Juxta quod

Super primo

vos debetis aduertere quod genera egritudinis potest distingui dupliciter. Vno modo finem dispositione naturarum in quibus sunt: hoc modo distinguitur vt dictum fuit supra. Alio modo possunt distingui morbi finem modum recessus a temperamento cum egritudo pstat in distemperamento. quod modis ptingit fieri recessum a temperamento totum erit genera egritudinis: et quod recessus aut erit versus plus aut versus minus solum erit duo genera morborum aut additionis aut diminutionis: et propter hoc laudauit Bal. in libro introductorio illam definitionem medicine quod ipsa est adiectio et detractio: quod morbus aut est in diminutione aut est in augmento: et hoc modo in quolibet genere est peccatum diminutionis aut augmenti. In genere autem male complexionis est manifestum: quoniam si est membrum calefactum aut erit plus aut minus. Sed si erit egritudo compositionis similiter habet accideri. nam in quantitate aut plus aut minus. nam generitas aut erit diminuta aut augmentata. et sicut in numero aut augmentato aut diminuto. et simili modo in colligata aut societate. et similiter hoc apparet in solone prinitatis: habet non sit ita manifestum: si enim membrum habere aliquod solone prinitatis non habet esse peccatum diminutionis solutionis prinitatis: aut membrum debet habere unitatem et non est ibi dicitur peccatum solutionis prinitatis superflue: sicut. **B**. si membrum debet habere solone prinitatis et habet ibi egritudo solutionis prinitatis superflue. et breuiter omne membrum quod habere debet officium ex generatione et non habet dicitur esse morbus in diminutione solutionis prinitatis. Sed si membrum deberet esse iunctum et est soluti prinitatis ipsi est ibi peccatum superfluitatis solonis. **S**ecundo debetis aduertere per illud quod dicitur quod soluti prinitatis accidit cuti accidit scarificatio aut excozatio. Dicit autem hoc vel ex quo modo loquendi vel intelligit per excozationem solone prinitatis superflue cutis. per scarificationem aut intelligit illam que est magis profunda in cute. dicit autem quod in cuti propterea quod cutis magis obuiat rebus extrinsecis per pus. aut intelligit omnem sanie sue sit laudabilis sive sit illa laudabilis.

Fit autem pus in ea propterea quod superfluitates in eam euacuantur eo quod est debilis: et propterea quod sui nutrimentum digerere non valet: et superfluitas etiam in ipsum conuertitur: plerumque tamen dicitur plaga et vlcus solutio continuationis que accidit cuti et non carni.

In ista parte quod fecerat mentionem de ipso pus: ponit modum generationis ipsi pus. Juxta quod vos debetis aduertere quod in his verbis Aui. insinuat modum quem generat pus: quod aut generat per superfluitatem que descendit ad membrum: quod ad membrum debile alia membra expellunt superfluitates suas. fit etiam ibi pus propter malam digestionem que fit in particula. Insinuat etiam Aui. causam efficientem cum dicit et superfluitas in ipsum conuertitur. quod calidum naturale non potest continere superfluitatem: propter hoc subigredis calor extraneus: et propter hoc putredo partis fit a calido naturali et partim a calido extraneo: et propter hoc sequitur cum non cito solidatur vlcus facit saniem: verum est tamen quod si sanies principat a calido et deuiuat ab ipso sit sanies laudabilis.

Quandoque etiam accidit offi quod ipsum in duas fragit partes: aut in partes magnas aut paruas aut est cadens finem longitudine scindens ipsum: aut ptingit vt cadat in cartilaginibus finem tres dimensiones: aut vt accidat nervis. Sed si latitudini acciderit vocatur incisio. Et si acciderit finem longitudinem et eius numerus non fuerit multus vocatur scissura. Et si eius numerus fuerit multus vocatur cotusio. Plerumque etiam fit in partibus musculi que si in extremitate ceciderit musculi vocatur attritio siue cadat in nervo siue in chorda. Et si finem latitudinem musculi pueniat vocatur sepatio. Et si acciderit finem longitudinem et fuerit eius numerus parum et fuerit ei pars unitas magna vocatur amplificatio. Et si fuerint partes eius multe et dilates et pueniat vocatur attritio et dissolutio est. Etiam cum dicitur dissolutio attritio liquefactio omne quod etiam medio musculi accidit quocumque ptingat.

In parte ista ipse persequitur de alijs speciebus solutionis prinitatis. Et duo facit: quod primo facit quod dictum est etiam. Secundo ponit quoddam notabile. **I**bi (Et tu inuenies.) **P**rima in quatuor finem quatuor sunt species solutionis continuitatis que accidit diuersis membris. primo ergo determinat de illa que fit in offe. Secundo de illa que fit in cartilaginibus. Tercio de illa que fit in nervis. Quarto de illis que sunt in musculis et circa partes partebunt.

Sed circa predicta remanserunt dubitationes plures: quarum

Dub. 2^a

prima est vtrū sit possibile qd aliqua mala cōplexio attribuat mē-
bro officiali iquātū officiale. / Scda erit vtrū aliq cōpositio pos-
sit attribui mēbro psmili iquātū psmile: ita qd nō dicat sibi acci-
dere per officiale. / Ad p^{mam} argueret aliq qd sic qd aliq cōplexio
possit accidē officialib^{us} in quātū officialia: qd si est pole accidē aliq
cōplexione mēbris officialib^{us} iquātū officialia: ita qd eis nō cōpe-
tat per psmilia manifestū est qd aliq cōplexio pōt accidē mēbris
officialib^{us} qd nō psmilia. ma. ppositio manifesta est. pbario mi-
noris est talis. Auer. 2. coll. 3. cap. p. ponit. ii. q. postq^{ue} sciuerim^{us} cō-
plexiones mēbroz psmiliū: tūc stabimus sup cōplexiones mem-
broz officialiū: qd subdit qd cōplexio que debet mēbris officialib^{us}
est duplex: qdā est que debet eis per psmilia: qdā est que debet
per nō psmilia: sed in quātū officialia qd mēbra officialia in quātū
officialia hnt aliā opōne qd mēbra psmilia: sed mēbra que hnt di-
uersos actus hnt diuersam cōplexione qm actio diuersa pcedit
a diuerso mō cōplexionis: qd alius modus cōplexionis debet mē-
bris officialib^{us} ita qd nō per psmilia. / In oppositū est Aui. q. dicit
qd modus cōplexionis pmo qd per se attribuit mēbris psmilib^{us}:
officialib^{us} aut per psmilia. / Postea est dubitatio vtrū aliq mo-
dus cōpōnis debeat mēbris psmilib^{us} iquātū psmilia: vtrū nō sit
per officialia. Et vtrū qd sic simili rōne: qd si ē aliq nā cōpōnalis que
debet mēbro psmili per se sic qd nō p officialia: tunc aliq modus
cōpōnis debet psmilib^{us} iquātū psmilia: sed ita est: qd nō. ppo-
est manifesta. pbario mi. est aucto. Bal. 2. de regi. sani. dicit. n. qd
porofitas est nā cōpōnalis sicut opulatio poroz. / Subdit qd tale
accidēs accidit mēbris psmilib^{us} per se: officialib^{us} aut per acciō.
Et b arguit rōne qd illis mēbris p attribuitur pōi gbus mēbris p
debet nutritio. nūc aut pōi sunt per susceptionē nutritiū qd
nutritiū suscipit in porofitib^{us}. Qd aut pōi mēbris psmilib^{us}
debet nutritio: illud habuit fuit in p^o fen qd nutritiū p est vi-
sperum in mēbris familiā priū. Iterū qd itas est peccatū mēbroz
psmiliū: qd vult Auer. qui dicit qd mēbra mēbra rē. qd idē vtrū ter-
tio. ca. 14. vbi dicit qd egritudines qd itas pōi attribuitur mem-
bris psmilib^{us}. vtrū dicit sic rē. sed medici sunt assueti pōne in offi-
cialib^{us}. / In oppositū est Aui. 2. Bal. p. de accidētē qd morbo ca. 4.
/ Jā audiui sic ab aliq^{ue} rōderi: dicit. n. sic aliq qd aliq mala com-
plexio debet officialib^{us} p nō tū p se qd aliq mala cōpō debet psmi-
lib^{us} p nō tū per se: sed ista pōitio implicat pdictoria: qd declaratus
est in alia scia qd illud qd inest p inest per se: qd aut illud qd inest
inest per se aut per accidēs. si per se habeo ppositū. si per acciō:
qd per aliud: qd nō sibi p: qd dicit est qd aliq inest pmo qd nō pmo. hoc
aut est implicare pdictoria expresse. / Dm est alr qd p ad pma dubi-
tationē qm tu queris vtrū aliq modus cōplexionis cōpetat mē-
bris officialib^{us} p se ita qd nō per psmilia dico qd nō: sed si mēbro
officiali cōpetat aliq modus male cōplexiōis dico qd cōpetit sibi
per psmilia: qd in mēbris psmilib^{us} p se qd debet mala cōplexio:
aut alius modus cōplexionis per accidēs a mēbris officialib^{us}. qd
cā est: qd si p sideremus qualiter catur cōplexio: qd pmo fit ex qli-
tatib^{us} elementalib^{us}: vnde resultat ex actione qd cōpositione illarū
qūtatū cōplexio media ex qua est pstituta cēntia mēbris psmilib^{us}:
sed ex cōplexione nō est pstituta cēntia mēbris officialis p sed solū
per accidēs: qd solū iquātū mēbris officialis cōpōnis ex mēbris psmi-
lib^{us}. Sed ppter dissolutionē argumētū debetis scire qd modus
cōplexionis in mēbris psmilib^{us} est duplex. Quidā est qd est vnus
per essentia qd talis atredif in mēbris psmilib^{us} vt sunt pstituta ex
elementis. Alius est qui est vnus fm quēdā ordinē: qd iste atredif in
eis vt sunt partes mēbroz organicorū. / Et si querat vtrū mēbra
organica beant vnā cōplexione. Dm qd nō est vna quantū ad al-
terationē: vnde nō debetis imaginari qd cōplexio mēbris quantū
ad alterationē que est ibi sit vna qd talis nō est cā cōplexionis qd
illa talis alteratio est ibi ptnua qd nūq^{ue} finit: sed ptnuo fit ibi illa
alteratio qre nūq^{ue} deuenit ad vnā cōplexione. / Iterū cōplexio
fit in aliqbus refractis in vnā formā: sed ista sunt semper in actu
qre nō miscent: nec etiā possunt miseri qūitates illoz mēbroz
que cōponūt. Nā pbarū est scdo de gnōne qd mixto solū corpōz
q non qualitatū tū. Et ppter hoc istis nō attribuit cōplexio pmo
nec etiā operatio. Et ppter hoc quelibet operatio mēbris officia-
lis fit principaliter per operationē alicuius mēbris psmilis sicut vi-
tus per crystallinā: ppter hoc mēbra organica nō hnt cōplexione
vnā per se: sed dico qd dicunt habere cōplexione vnā fm quēdā
ordinē: qd in ordine ad vnū principale mēbrū qd est causa actionis
membri: vnde membra que cōponunt sunt bene pportionata in
ordine ad illud principū: tūc est ibi sanitas qd equalitas in cōple-
xione: qd qdā est ibi de cōplexione est per mēbra psmilia: qd nulla
mala cōplexio est ibi nisi per psmilia. / Et ex his apparct solutio
ad obiecta. Tu dicebas si aliq modus cōplexionis pōt accidere
mēbris officialib^{us} vt officialia rē. negas. qd cū tu pbas postea auct.
Auer. ddm qd Auer. vult qd qdā modus cōplexionis debeat psmi-

li iquātū psmile: qd alius debeat officiali vt officiale est. qd est qd
ipse subdit postea qd mēbris officialis hz duas cōplexiones rē. vi-
deas textū ibi. / Ad 2^{am} tu queris: vtrū aliq mala cōpositio possit
attribui mēbro psmili iquātū psmile: ita qd nō per nāz officialis.
Dm est ad hoc qd ex isto appēbit erpositio illius vbi. B. qd alle-
gatum fuit supra. Et ddm qd sic: tū dico qd simile est imaginari de
nā mēbris officialis in mēbro officiali sicut de nā mēbris psmilis in
mēbro psmili: tū debetis qdā aduertere qd nā cōpositionalis ali-
cuius mēbris pōt dupl^{iter} plderi. Vno mō sicut in sūto pmo. Alio
mō qd sub rōne illius mēbris. Tū ergo qm tu queris: vtrū aliq nā cō-
positionalis possit attribui mēbro psmili iquātū psmile. Dd est
qd si intelligas sicut subro p dico qd aliqua debet sibi: nā cōpōnis nō
per officialia: qd qd itas p debet mēbro psmili nō tū numerus: sed
si pldere 2° mō nō est vtrū: qd nō debet rō cōpōnis psmili iquā-
tū psmile: qd iō subiectiue talis cōpositio nō fit in mēbro nisi vt or-
ganicū est: qd ppter hoc talis cōpositio nō debet mēbro psmili nisi
per officialia. / Et cōpositio nō debeat mēbro psmili nisi p offi-
cialia dclaro de qūitate de qua est dubiū: qd si pldere mus p qd
est qūitas in mēbro psmili nō rōne nutritiū: qd nutritiū tūc
bz rōne quātū qd nutritiū: qd ita nutritiū in magna quātitate sicut
in parua: sed qūitas fit ibi per actionē cōplexionis vt debeat or-
ganico: qd ipsa nō faciūt opōne nisi qd talis qūitatis qre sub rōne
mēbris cōpositio debet solū mēbro organico: psmili aut per acci-
dens. / Et ex his apparct solutio ad obia. Tu dicebas si aliq nā rē.
dico qd verū est si intelligas pmo. i. sicut subro pmo. Sed si intelli-
gas pmo. i. sub rōne illius mēbris. dico qd non opz. Tu dicebas scdo
de pōis. dico qd peccatū qd fuit in pōis bene videt fieri in mem-
bris psmilib^{us}: sed qd simili mō videt fieri sicut peccatū qd fit in
receptaculis magis: ppter hoc dico qd attribuit tale peccatū offi-
cialib^{us} mēbris qd nō psmilib^{us}. / Ad aliud apparct solutio.

C Et si in arterijs aut i venis acciderit vocat apertio.
Et si ptingit f3 eius latitudine vocat incisio / separa-
tio. Et si ptingit fm eius longitudine vocat fissu-
ra. Et est cū hoc contingit fm modū apertionis oisfi-
cioz carū: qd vocat perforatio.

In parte ista sicut dicebat. Aui. ponit modos solute ptnuitatis
accidentis in venis qd arterijs iponendo noia eis. qd p facit hoc. 2°
ponit qdā notabile. 2° ibi (Debes aut scire.) pba pars hz duas.
Primo determinat de quodā mō solonis venarū qd arteriarū ab-
solute. Et scdo determinat de quodā mō solonis venarū qd arteriarū
rariū pōnēdo qdā accidēs ad solonē factā in arterijs. 2° ibi (De-
si arterijs acciderit.) Uos debetis aduertere qd officia arteriarū
aperiunt qd dilatant dupl^{iter}. Vno mō ex dilatatiōe officioz ipaz: qd
tūc faciūt morbū in via. Alio mō pnt apiri officia venarū qd arte-
riaz p icisione qd tūc faciūt mēbz solute ptnuitatē. Deinde cū dicit.

C Et si arterijs acciderit qd nō clausa fuerit qd ea san-
guis ad receptaculū qd ipsaz circundat exierit donec
receptaculū illud impleat qd cū pmiē ad arteriā reuertat
vocabit mater sanguinis: aliq tū boies oēm sanguinis
egressionē ab arterijs matrē sanguinis vocant.

In parte ista ponit vnū modū solute ptnuitatis accidentis in
arterijs pōnēdo qd psequit ad illā solonē. Sed dices quid est ista
mater sanguinis. ipsa nō est aliud nisi qm accidit solutio ptnuita-
tis in arteria egredit sanguis qd stat in porofitib^{us} qd locis qui cir-
cūdat arteriā: qd hoc ptingit cū fisione cutis: tūc talis tumor
egredit extra: qm aut siue fisione cutis tūc fit tumor: iterius: qd qm
premit talis tumor cessat qd quādo eleuat digitus tūc redit. Causa
aut quare fit hec mater sanguinis in solutione cōtinuitatis arte-
rie est ppter difficultatem sanguinis qd subtilitatem vt colligat
in modū vaporis ventosi. Deinde cum dicit.

Debeas aut scire qd nō oē mēbrū in ptes dissolutionē
tolerat. Loz. n. nō tolerat: qd prius accidit morz.

In pre ista ponit quēdā cā. circa solutionē ptnui ostēdēs possi-
bilitates solonis ptnuitatis quorūdā mēbroz qd quorūdā nō.

Sed ptra hoc aliq dubitaret: qd dicit qd cor nō tolerat solonē
ptnuitatis istud videt falsum. nā Auer. 3. can. numerās egritudi-
nes cordis numerat solonē ptnui apostemata rē. qd de solone pti-
nui nō fecisset mentionē nisi qd possibile est fieri solonē ptnuitatē
in ipso. / Iterū hoc arguit rōne: qd aliq effect^{us} dicit cē impossibi-
le: aut rōne agēis: aut rōne patiētis: aut rōne rēporis. Nō est hoc
ipole ex pre agēis sicut manifestū est: nec a parte patiētis: qd offa
duriora qd tū tolerant solonē ptnui: nec et impossibile a pre rēporis
in quo effectus debet introduci. / Dm est ad hoc fm qd dicit Bal.

Dub^m 3^m

Gentilis

in libro de iterioribus q̄ solo p̄tūi que fit in corde est duplex: q̄ aut ip̄a est magna et p̄funda penetrās vsq̄ ad vētriculos ip̄i? cor dis: aut ē p̄ua q̄ fit in sup̄ficie ip̄i? q̄ p̄funditatē nō attingit. Si loq̄mur de magna dico q̄ illā cor nō tolerat q̄n sequat p̄us mors. Si aut sit p̄ua et nō penetrās. vs. ad vētriculos dico q̄ talē bñ tolerat: cor tñ adhuc ip̄a est mortalis: qdā viuūt p̄ diē qdā p̄ diē et noctē. Causa aut q̄re solo p̄tūi magna nō pōt fieri in corde qui imediatē sequat mors est illa quā p̄ba ponit in libro de aialib⁹: dicit enī q̄ cor: est sicut p̄m^o oīz mēbroz: et sicut p̄ferās calorē: sed nocito p̄m^o nocent oīa alia mēbra. Et p̄p̄erea q̄ solo p̄tūi est vehemēs passio. vehemens aut passio nō pōt fieri in corde q̄n sequat mors. cor talē passionē nō patit sine morte subita: et iō p̄ba dicit in eodē loco q̄ cor nō patit vehemētē passionē neq̄ solonē p̄tūi nec ap̄o stema. vñ si solo penetrat moris subito: q̄ euolat sp̄is imediatē: et q̄ vita p̄st̄it p̄p̄ manētā calidi in corde: hinc est q̄ ad talē solonē legat mors subita. Si aut solo p̄tūi sit p̄ua et sup̄ficialis pōt vi uere p̄ diē et alig p̄ diē et noctē. Et iō est q̄m istis nō accidit resolutio calidi nālīs subito: s̄ imediatē ad tales solonē p̄tūi seq̄t ap̄a. de ap̄ate aut nō est pōt q̄ euadat: sed pōt viuē p̄ diē et noctē. Et ex his app̄et solo ad ob̄ta. Ad p̄m^o dōm est q̄ Aluc. hic intellexit q̄ nō patit solutionē p̄tūi q̄n sequat mors nō tñ q̄ nō patiat solutionē p̄tūi absolute. Ad 2° tu dicebas aut est impossibilis a p̄te agētis et patiētis et rēp̄oris nō tñ q̄ infirmus possit liberari et q̄ si ip̄a sit magna q̄ ad ip̄az nō sequat mors imediatē. Deinde cū diē.

Et quod si in p̄m̄iculis cadit et in diaphragmatibus vocatur ruptura.

In p̄te ista ostendit modū solonis p̄tūitatis accidētis in p̄m̄iculis. Et si inter duas p̄tes mēbz cōpositū cadat et vñ ab alia sepat ita vt mēbz simplici nō accidat nocumētū eius sepans p̄tūitātē vocat separatio et dislocatio.

In ista parte ostendit modum solutionis cōtūitatis que accidit in mēbris organiciis.

Et si acciderit nervo qui se de vno loco remouit vocatur ruptura.

Pōt modum solutionis cōtūitatis in ligamentis: vñ de per nervos intelligit ligamenta.

Et q̄nq̄ etiā fit in foraminibus p̄tūitatis solutio et dilatant. Et plerūq̄ fit in locis vbi nō sunt foramina et facit ibi foramina que nō fuerunt.

In parte ista ponit etiam aliū modū solutionis cōtūitatis accidētis in officio.

Et solutio qdē p̄tūitatis et vlcera et his similia cū in mēbro fuerint bone cōplexionis cito sanant. Et cū fuerint in mēbro male cōplexionis lōgo resistunt tpe: q̄to plus cū in corp̄orib⁹ p̄tūit eoz q̄ patiunt hydro p̄sīm aut p̄st̄ictiōis malitiā et lepiā. Et debes scire q̄ cū vulnera ista se stricta puenit ex eis herpestiomen?

In p̄te ista ponit quedā casū vel possum^o dicē alr q̄ reddit cām cuiusdā accidētis. Iuxta qd̄ vos debetis aduertere q̄ illud qd̄ est dictū hic est dictū scidētē: q̄m has sp̄es solonis p̄tūitatis q̄tuz ad facilitatē et difficultatē p̄solidationis nō spectat ad istū locū: s̄ ad q̄tū libz: et p̄p̄ h̄ sicut extrahit ex dictis ibi vulnera sunt facili p̄solidationis aut difficilis p̄ duas cās que p̄currunt in ḡfic ad p̄solidationē. Una est virt^o mēbz nutritiua q̄ p̄p̄ie p̄solidat vulnera: q̄m p̄ nutrimentū ḡnat caro que ē cā vniōis p̄tis cū p̄te: et q̄ virt^o ista nō agit nisi mediātē cōplexione o3 q̄ p̄currat cōplexio p̄ qua agit et ḡiet carnē: et p̄p̄ h̄ p̄solidatio vulneri sue fit recedē sue nō accidit p̄solidatio nisi p̄p̄ nutrimentū qd̄ assimilāt vniūis p̄ti. Uer^o est q̄ diuersimode dī fieri p̄solidatio in vñ h̄ simplici et vul nere cōposito: q̄m in vulnē simplici fit p̄solidatio p̄ gnōnē alicui^o p̄tis nō sensibilis q̄tūitatis: s̄ in vulnē cōposito a q̄ scā est dep̄ditio ibi fit p̄solidatio p̄ regnōnē alicui^o qd̄ est sensibilis q̄tūitatis: s̄ in vulnē p̄cano fit regnatio carnis sensibilis q̄tūitatis: et p̄p̄ h̄ ad p̄solidationē p̄currūt duo. s̄ virtus agēs et regnās et regnū mā pueniēs: et cū ista fiat p̄ nutrimentū idcirco regnū q̄ sanguis fit pueniēs et in q̄to et in quali et per oppositū cā difficultatē: et h̄ auctores ponit multas cās p̄tūitatis oēs tñ cā p̄tūitatis reducunt ad istas. Lā āt p̄p̄ quā cū mēbz ē bone cōplexiōis fit ibi bona restau ratio ē: q̄ in mēbro bone cōplexionis gnō nutrimentū ē pueniēs et virt^o q̄ sequēs cōplonē est et pueniēs: s̄ si mēbz fuerit male cō-

Super primo

pleriōis nō fit cito p̄solidatio p̄p̄ cās oppositas: et p̄p̄ h̄ q̄n corp̄a in se h̄it multitudinē maloz b̄ioz sic accidit in corp̄ib⁹ hydro p̄ cor nō sanant in eis vlcera. Vltio diē q̄ in vulnē stricto fit in eis herpestiomen? Debetis scire sic app̄et per Aluc. in. 4. can. q̄ herpestiomen? dī ē corruptio mēbz pambulās in ip̄o. Ierū ē oīa iter cārenā et vlcera q̄ d̄it scachilos et herpestiomenā. nā cārena d̄it vlcus qd̄ iam facit mēbz tēdē vsus corruptionē. scachilos d̄it esse vlc^o p̄p̄ qd̄ iā scā ē corruptio in mēbro. herpestiomen? dī q̄n corru p̄tio scā ē in mēbro s̄ est pambulās. Illū aut qd̄ h̄ dicit Aluc. referē ḡnat ad oē vlc^o p̄p̄ qd̄ iā mēbz tēdē ad corruptionē: q̄ p̄p̄ h̄it d̄itatē vīrilitātē q̄ nō pōt mūdicari a vulnē accidit illā fozditū re tineri et ab ip̄a mēbz corrupti: q̄ p̄p̄ stricturā vulnē mūdicatio nō pōt fieri: et iō vna iterio medici est vuln^o ap̄ire vt possit sanies exire q̄ mūdicari o3 ad h̄ vt ip̄a nō retineat in loco. Deinde cū diē.

Et tu inuenies in libris p̄tūitatis perferuationes rei solutionis cōtūitatis: dimittamus ergo vsq̄z ibi.

In ista parte q̄ egressus fuerat ex p̄positis: q̄ p̄p̄fuerat fue fecerat mentionem de vulnerib⁹ que sunt difficilis aut facili cō solidationis remittit nos ad locum alium.

Circa p̄dā remāsit duplex dubitatio. p̄m^o ē: vtz sit dare gen^o cōe. Et vtz q̄ nō p̄tūit. Auer. et cap. 3. et 3. cap. 15. sui colligunt oīb⁹. n. locis istis vt ponē q̄ solo mēbz officialis nō differat a solone mēbz cō similis et nō distiguat ab ip̄a et p̄p̄ h̄ nō ē dare cōe gen^o. p̄tūit et h̄ idē arguit rōne: q̄ si nō ē dare nām cōe mēbz p̄similib⁹ et offi cialib⁹ nec ēt erit dare egritudinē cōe: s̄ nō est dare nām cōe: q̄ re et. Maior p̄p̄ app̄et: q̄ ḡia egritudinū distiguunt s̄ ḡia nām rū. declaratio mioris: q̄ p̄sideram^o vnitatē in mēbris p̄similib⁹ q̄ ē vera p̄tūitatis et vera vnitatis: s̄ vnitatis q̄ est in mēbro officiali ē vnitatis q̄ existit p̄ modū colligatē et associatōis cū ista nō sit vnitatis q̄ existit in p̄similib⁹ nō vt vnitatis vera. Itē vnitatis q̄ existit in mēbris officialib⁹ nō est vnitatis que reducatur nisi ad nām cōpositiōnālē. Et p̄p̄ h̄ sit dare istā vnitatē in mēbris p̄similib⁹ nō tñ erit ip̄az dare in officialib⁹ q̄ ip̄a sit distincta. In oppositū est opi. medicorū. De ista q̄ōne est p̄tūitatis iter Auer. et medicos: q̄ Auer. vult q̄ nulla nā sit in officialib⁹ que sit distincta a p̄similib⁹: nec est sua iterio q̄ ibi sit vnitatis nisi equoce: et iō ip̄e vult q̄ in oī bus p̄similib⁹ sit duplex nām: in officialib⁹ aut nō reperit vnitatis nisi que est p̄ associatōnē: et iō causat egritudinē in loco. Et p̄p̄ h̄ egritudo in mēbris officialib⁹ nō sit egritudo solute p̄tūitatis: sed solū in mēbris p̄similib⁹. Sed videte q̄ medici sum^o nō pueniē ter pōt teneri ista positio. Idcirco tenebis q̄ sit dare gen^o cōe mē bz officialib⁹ et p̄similib⁹ et declaratio est duplex. Una que sumit ex mō faciēdi in herē egritudinē mēbz. Secūdo ex p̄te nāe in q̄ accidit egritudo. Declaratio p̄m^o ē: q̄ nos videm^o q̄ est qdā egritudo que p̄tūit et p̄similib⁹ et p̄ accis officialib⁹: et ista est egritudo que accidit in cōplexione. qdā aut est que p̄ se accidit officialib⁹: p̄ accis aut p̄similib⁹ mēbz. Et s̄ sit si est dare nām cōe in q̄ egritudo accidēs nō accidat in officialib⁹ p̄ p̄similib⁹: et sic p̄similib⁹ q̄ nō p̄ nām officialē et in vtrāq̄ sit dare istā nām: ista erit egritudo cōis vnitatis q̄ sic accidit mēbz officialib⁹ q̄ nō p̄similib⁹: et sic cō similib⁹ q̄ nō p̄ officialia: et p̄p̄ h̄ erit gen^o egritudis cōe. Secūdo h̄ declarat ex p̄te nāe in q̄ accidit egritudo: q̄ si est dare nām cōe mēbz organiciis et p̄similib⁹: manifestū erit q̄ erit dare gen^o cōe egritudis in istis duob⁹: s̄ est dare nām cōe et c̄. ḡ. et. ma. p̄p̄ māi festa est. declaratio h̄it illa quā facit. B̄ p̄ de accidētē et morbo. ca. 4. q̄ tēperamētū qdā est mēbroz p̄similib⁹ et qdā organico rū: et q̄ qd̄libet istoz h̄z opōnes p̄p̄ias: ḡlibet aut opatio p̄p̄ia requirit vnitatē: et c̄. Debetis tñ aduertē sic colligē p̄ de accidētē et morbo. ca. 13. q̄ solo q̄ accidit mēbz organiciis est duplex. qdā est que accidit eis per accidēs: q̄ accidit eis per p̄similia. qdā aut est que accidit mēbro officiali p̄ se: et ista sumit accidit cū mēbro cō simili. qdā aut est que accidit mēbro organico p̄ se: et ista est p̄p̄ia sibi q̄ nō accidit sibi p̄similib⁹: s̄. v. g. q̄ solo p̄tūitatis accidit in mēbro p̄similib⁹ sic q̄ nō sepat vnitatis mēbz officialis in totū dicit illa solutio fieri per se in mēbris p̄similib⁹: p̄ accidens aut mēbz officialib⁹. qdā aut per se officialib⁹ tñ accidit separi cū mēbro cō simili sicut q̄n soluit p̄tūitatis mēbz officialis et p̄similib⁹ simul. solutio aut que accidit officialib⁹ tñ sit q̄ nō accidit p̄ nām p̄similib⁹: neq̄ ēt accidit solū in mēbro p̄similib⁹: s̄ solū in organico vt p̄tes o3 ganici nō sunt vnite sicut debēt: nō tñ q̄ p̄tūitatis que est vna sit facta plures sicut accidit in mēbro p̄similib⁹: s̄ ē sic euulsiō alicuius p̄tūitatis: et tūc accidit solū in mēbro sic q̄ nō accidit in p̄similib⁹: o3 ganici p̄dit illā vnitatē quā d̄ h̄ie: ḡ alig euulsiō pōt accidē et etiā solo mēbz organiciis nō per nām p̄similib⁹. Vltius debetis aduertere q̄ h̄ vnitatis mēbz officialib⁹ et mēbz cōsimilib⁹ vtrāq̄ sit vnitatis: nō tñ est eodē mō. Nā vnitatis in p̄similib⁹ est vnitatis vna. vnitatis aut in officiali nō sic est vna: s̄ est p̄ ligamentū et vtrāq̄ est vnitatis

Vnitatis appet per pñm 5° pñy. ter. cō. 26. aut. 6. ter. cō. pñm. dicit q^d cōtinua sunt quoz vñtia sunt vñtū aut simplr aut p quāda cōtinationē: q^d vñtias pñtia z vera reperit in mēbris cōsilib⁹: non vera aut officialibus: pñtia pñtigit q^d solo pñmū pñmo z p se accidit mēbris cōsilib⁹: scđo mēbris officialib⁹. Et ex his appet solo ad obiecta. Ad aucto. Auer. dñm q^d voluit dicere q^d nō sic pñtie accidit solutio in mēbris officialibus sicut in pñsilib⁹: non tñ pbat q^d ibi nō sit cōtinuitas aliqua nisi acciperet colligantias largē: sed q^d medici accipiūt pñmūtatē bñ est ibi pñmūtas. Ad rōnem. tu dicitis si nō est dare nām cōem mēbris organiciis z mēbris cōsilib⁹: nec ēt erit dare egritudinē cōem. pcedatur. Tu dicitis pñtia q^d ibi nō est vñtias: dico q^d vñt est q^d nō est ibi vñtias: q^d cōtinuitas vera: nō tñ phibet q^d ibi nō sit cōtinuitas aliqua.

Dubia 5^m

Scđo dubitat: vñtū solo pñmū accidens in mēbris organiciis sit egritudo pñmūtatib⁹. Et vñ q^d sic aucto. Aui. supra. pñtia idem arguit rōne: q^d illa egritudo est egritudo cōtinuitatis in qua pñs nō feruāt debita vñtionem: sicut nos videmus in dislocatiōe q^d nō est ibi pñmūtas vñtio. In oppo⁹ est Bal. pñtia scđo de accū. z morbo cap. 10. q^d cōmūnerat egritudines dislocatiōis iter egritudines loci: z bñ dicit Aui. supra. z bñ ēt sonat vocabulū. Dñm q^d z^o est modus solonis cōtinuitatis que accidit in mēbro officiali. Unus modus solonis est q^d appellat dislocatiō sine sepāto a loco in q^d euellit ligamētū. Alio mō accidit solo pñmūtatib⁹ nō pñ euellitōne: sed pñ elongatiōne iūcturē: ista non est pñtie solo pñmūtatib⁹ magis dñ egritudo in loco. pñmo mō dico q^d talis est egritudo solute cōtinuitatis: z rō est: q^d pñcipalius facit egritudinē pñ solonē cōtinuitatis in mēbro organico. Et isto mō si euellit ligamētū si elongat multū fieret egritudo solute cōtinuitatis. Alio mō pñt accidē ista dislocatiō sine euellitōne ligamētū vt erēdat iūctura: z tñ dico q^d talis dislocatiō pñcipue attribuit egritudinib⁹ loci: z bñ est q^d vult dicē Bal. q^d si accidit lesio opōnū pñcipalius a solone cōtinui dñ egritudo solute pñmūtatib⁹ si aut nocumētū pñcipali⁹ accidit ex dislocatiōe reducitur ad egritudinē factā in loco: z ponit exēplū de naso: pñ q^d aut qñq^d ponit q^d dislocatiō qñq^d sit egritudo in loco: z qñq^d ponit q^d sit egritudo solute cōtinuitatis: z hoc est.

De egritudinibus compositis.

Cap. 5^m.

A egritudinibus autem compositis dictioez profereamus vniuersalem.

Prims Auiēna determinauit de egritudinib⁹ simplicibus: in parte ista determinat de egritudinib⁹ compositis: z hoc est q^d dicit rubrica: q^d cap. 5. de egritudib⁹ cōpositis. Diuidit aut pñ hec in pñs duas. pñtio dat itētiōne suā. Scđo pñsequit. ibi. Dico aut. In bñ aut q^d dicit de egritudib⁹ cōpositis dat itētiōne suā: in hoc aut q^d dicit vñt dat modū quē intendit determinare quātū ad gñālē itētiōne in mō gñōis egritudinum cōpositay: quātū ad causas in pñticulari z modū gñōis ipsay ipse de hoc determinabit in quarto libro. Deinde cum dicit.

Dico q^d q^d egritudines dicim⁹ cōpositas nō qñlibet egritudines pñctas itelligi volumus: sñ egritudines ex qñ oib⁹ cñ pñgēnt pñueniet ex eis res q^d est vna egritudo: z hec qñq^d est sicut apā: z eminetia in cute est ex genere apostematū. Eminentia enim sunt apata parua sicut apostematata sunt eminentia magna.

In pñte ista pñsequit z diuidit in duas. Nā pñt ostendit que sit egritudo pñtie cōposita. Et scđo pñsequit determinādo de spēb⁹ egritudinū cōpositay. Scđo pñt icipit ibi. (Apostematū quedā sunt calida z quedā non calida.) pñtia bz tres. Nā pñmo ostendit qñ itelligat per egritudinē cōpositā. Et scđo declarat. Tercio ostendit quātr in apate sunt oia tria egritudinū. scđo ibi. (Et hoc quidē est sicut apā.) Tercia ibi. (In apate quidē.) Circa pñmā parē in qua ipse notificat quid ipse itelligat per egritudinē cōpositā debetis aliqua aduertere. pñmo aligs posset dicere. nō videt q^d sit necessitas determinādi de egritudinibus cōpositis. Scđo aligs dubitabit de quodā alio q^d dicitur. vñ. pñpter quid est q^d Auiē. loquens de egritudinibus compositis solū facit mentionē de apatibus. Ultimū postea apparebit quātr ista dñ esse egritudo vna.

Dubia 5^m

pñmo ergo arguit q^d nō sit necessitas determinādi de egritudinib⁹ cōpositis: q^d egritudo cōposita nihil est aliud nisi egritudines simplices adunatē: ergo si cognosco egritudines simplices cognosco z cōpositas. Dñm q^d necessariū fuit determinare de egritudinibus cōpositis: z rō sumitur ex mō cognitionis: q^d vt habitū fuit supra in pñ. ca. de subiectis medicinis: ois res pñfecte cognoscit si bz cōp cognitionē ois carū: sñ egritudo cōposita nō cognoscit quātū ad oēs sūl cās: q^d cōgisco egritudines simplices nisi quātū ad

sui mās: sñ quātū ad formā aut efficiētē cās nō cōgisco: bñ aut nō cōtigit de cā finali: q^d finis in egritudinib⁹ nō inuenit: q^d ipse nō ordinat a nā: pñ qñ simplices nō sūt cāe cōpōnis egritudinū quātū ad cōgnitiōne ex ois gñe cause: ita q^d ipse fuit cā egritudis sub eē distictio. Alia rō sumit ex mō opōnis in quātū ordinat egritudo medicorū: qñ oēs illas diuersitates egritudinū opz medico cognoscere q^d sunt cā diuersificatiōis opōnis medici: qñ alia est cura que debet egritudinib⁹ simplicib⁹: z alia que debet egritudinib⁹ cōpositis: z pñ hoc oportet medicū talē diuersitatem morborū cognoscere.

Scđo aligs queret quare determinādo de cōpositis solū facit mentionē de apatib⁹: z quare solū vocat istas egritudines compositas. Dñm q^d rō pñt sumi ex duob⁹. Unū est si pñsideremus egritudinē cōpositā a pñe cōpōnētiū. Alia cā sumit ex mō cōpōnis. pñtio pñt sumi rō a parte egritudinū cōpōnētiū: qñ iterdū cōpōnētiū egritudo cōsimilis cū officiali aut officialis ex pñsimili z sic de talib⁹: et ista diuersitas que sumit ex pñe materie est essentialis. Scđo pñt diuersificari a pñe modi cōpōnis: z bz hoc pñt cōpōni duplici mō: aut enī cōpōnētiū cū ordie aut sine ordie. Absq^d ordie vt in febribus erraticis: z ex ista nō cōpōnētiū cū egritudinis sic q^d faciat vñt per essētiā nisi sicut acernus lapidū. Quedā aut est cū ordie: z bñ duob⁹ modis. Unus sicut qñ ex egritudie cōficiē vñt sic q^d non sit vñt cēntialr: z aligñ accidit q^d cōpōnat sic q^d faciat vñt cēntiam. pñmus modus est sicut cōpōnitio febriū quā ponit Auiē. q^d aligñ febris est subalternas: aligñ pñmūtas: aligñ succedēs in istis aut nullus est ordie: qñ ille egritudines nō sic cōpōnunt q^d faciat vñt cēntialr: sed ibi sunt plures egritudines in actu: z tunc dicimus q^d patiens patit plures febres. Alio mō pñt cōpōni sub quodā ordie: z tñc fit vñt modus actiōis: ac si fieret egritudo vna sicut apostema. In apate aut sunt oia genera morborū sicut ac si pñstueret cēntia vñt morbi: z hoc accidit. vñ. q^d ex illis fit vñt: ac si cēnt vñt cēntie: qñ illi morbi depēdent ab vñt cā z sūt successiue z ab eadē cā. Nā apā gñāl per istū modū. Nā bñ de currit ad mēbrū materie z replet venas magnas deinde paruas postea capillares: deinde descendit mā in vias vacuas regiōes mēbroz: z extēdunt ab vñt cā pura repletione fm ordinē in eadē pñticulari: z pñ hoc pñtia est composita ex plurib⁹ egritudinib⁹: ac si ex eis nō fiat vna essētiā: sñ diuerse simul vna quāz ab altera nō depēdet. In vulnerato dato q^d sit mala cōpōlo solo cōtinui z mala cōpōnitio non dicim⁹ pñ hoc q^d mēbrū patiat apā: sed dñ q^d mēbrū patit solonez pñmū: qñ vñmū qñq^d est pñ se distinctū: pñpter hoc in apate nō sit diuerfa egritudo: qñ illa plura sunt ibi sub vñt mō: z pñ hoc magis facit mentionē de apate: qñ apā bz magis illa gñā sub mō vñtias. Et ex hoc pñt apparere respōsio ad illud qñ pñsuevit queri vñtū apā sit egritudo vna: qñ fm rei veritatē loquendo de vñtate quātū ad essētiā: qñ ipsa non est egritudo vna sñ multiplex: qñ ibi est egritudo male cōplexiōis male cōpōnis z solonis pñmū: sñ videt bz ipsa quātū ad cēntia sit multiplex: tñ loquēdo de vñtate morbi dñ vñt morbus: qñ nō depēdet ab alio: z dñ vñt qñ vna cā pñt curatiōne illoz: pñ qñ dñ egritudo vna. Sñ debet aduertere qñ apā sumitur duplr. Vñt mō large: z isto mō sumit pñ apate magno z paruo. Alio mō sumitur stricte: z tñc dñ apā qñ est magne collectionis: z ista distōnes infirmat Auiē. cū dicit. z eminetia in cute: eminetia. n. sunt apata parua sicut apā est eminetia magna. Deinde cū dicit.

Et in apate qñ oia egritudinū genera reperiuntur.

In eo nāqz repit egritudo malitie cōpōnis. Nullum nāqz accidit apā nisi ex cōpōnis malitia cum mās: z in ipso ēt inueniunt forme z cōpōnis malitia. Nullū enīz sit apostema quā cūz eo pñueniat lesio in figura z in dimensionē: z plerūqz etiam adest cū eo egritudo sit. Et inuenit in ipso egritudo cōis que est pñmūtatib⁹ solutio. Nullū enim accidit apostema nisi pñculdubio cōtinuitas soluat cū in mēbro apostemato materie cuā cuānt supfluentes z inter pñes penetrant ipsi: z sepa rationē inter vñas faciūt z alias z sibi loca capiunt.

In pñte ista declarat qñ apā sit egritudo cōposita. Juxta quā pñm vos debetis plura aduertere: pñ qñ Auiē. pbat qñ in apate sunt oia genera egritudinū dicēs qñ est ibi malitia cōplexiōis cum mās.

Scđo dicit aligs istud vñ fallum: qñ dicit Serapio qñ flegmon qñ fit a sanguie fit aligñ a sanguine laudabili: sñ flegmon fit aligñ a sanguine laudabili in ipso nō erit malitia cōpōnis cūz mās z cā est duplex. Una est: qñ necesse est qñ mās que colligit in apate acgrat malā discrasia fm qñ appet in illo afō. 20. 6. pñ. 2. a Bal. i cōmēn. Si sanguis fluat in ventre necesse est in pus pñerti: qñ necessarius est qñ cū sit extra locū suū qñ acgrat malitia qualitatis: z sicut ac-

Dubia 2^mDubia 3^m

Gentilis

cidit de sanguine: ita et accidit de alijs humoribz: qz qcuqz hūor q
 os eē in venis z egredit acgrit malitiā qualitatis cū mā. Alia cau-
 ta exhibet a Bal. in. 2. de febribz ca. 9. dicit enīz. B. ibi qz per oppo-
 nē accidit phibita trāspiratio q est cā pp quā mā acgrit malitiāz
 qualitatis: sed oē afa est faciēs oppōnē: z per pns ē phibēs eue-
 rationē qua phibita de necessitate mā acgrit malā qualitātē. De-
 betis tū aduertere q mā que fac afa aliqū est male qualitātē ante-
 teqz faciat afa: z hoc est qū humor malus expellit ad aliqūā pri-
 culā z facit afa: aliqū non est male qualitatis anteqz expellat: sed
 post qz expulsiū est z gñuit afa acgrit malā qualitātē: qz qū Sera-
 pio dicit qz flegmon qñqz sit a sanguine laudabili vult dicere qz fleg-
 mon aliqū sit a sanguine qui qdē est male qualitatis atqz trāsmittit
 tatur ad locū: aliqū acgrit malitiā qualitatis postqz trāsmittus ē
 in locū in quo facit afa. Subdit postea qz in apate reperitur for-
 me z cōpositionis malitiā: per formā ipse itelligit figurā sicut ipse
 exponit: qz figura est qdā dīa forme: per cōpōnē ipse itelligit ma-
 litia egritudinis cōpositionalis quēcūqz sit illa. Subdit postea qz
 nullū afa est quin ab ipso nō pueniat lesio in figura z in dimēsiōe
 pletiqz accidit egritudo situs: ergo fin qz dicit semp accidit egrit-
 udo figure z dimēsiōis. Iuxta qd vos debetis scire qz Aluic. in
 mat qz egritudines ex pte cōpositionis sunt duoz modoz saltē.
 Dub^m 4^m Cōtra. videt qz ptem in dimēsiōe nō sit egritudo cōstituens eēn-
 tiā apatis: nam peccatū in dimēsiōe vī eē tumor. Tumor aut nō
 est de essentia apatis: z hoc vī yelle. B. p de accitū z mor. ca. 12. di-
 cit enī qz tumor est accitū pns afa. z filr. B. 13. de ige. cap. 1. dicit qz
 tumor z rubor z ista talia sunt accitū morbi qd est afa. Nūc autē
 qd est accitū nūqz est de essentia: ergo peccatū dimēsiōis nō videt
 egritudo cōpositionis priuēs ad essentia apatis. ¶ Dōz est ad hoc.
 Iuxta qd vos debetis aduertere qz nos possumus loqui de apate
 dupli. Uno quātū ad id qd ptnet ad essentia apatis. Alio quātū
 ad esse manifestū qd bz in mēbris. Si p mō dico qz tūc cōcurrit 3^a
 genus morbi. f. mala cōpō: mala cōpōstio qz currit: z repletio po-
 rostatū que sunt in mēbris pñlibz: h aut peccatū refert ad genus
 morbi cōpōnalis: qz ibi sit repletio receptaculoz vel viāz qz sit in
 mēbris pñlibz: z a tali mō cōpositionis tale afa abfolui nō pōt:
 in apate semp ptingit peccatū cōpōis: sed fin qz est morbz faciēs
 nocumētū in figura nō est neciūz qz tale peccatūz psequat afa: qz
 qdā est afa qd nō pmutat mēbzū a sua figura: vt herisipila in q
 nō est tumor: f. saltē sit sic ibi repletio z extēsiō mēbzū pp qd acci-
 dit solo pñuitatis nō necessariū est ibi peccatū figure: z fin h di-
 cebat Bal. qz tumor est accitū z qñqz morbus: cū enī tumor p se le-
 dit: tunc est morbz: qñ aut nō: tūc est accitū: z fin hoc dicebat p de
 ingenio qz tumor z cetera sunt accitū apatis. Scdo pōt hoc de-
 clarari a pte mēbzū in quo accidit afa: quedā enī mēbzū sunt que
 adeo sunt grossa qz extēsiōe nō patiunt: qdā aut adeo sūt mollia
 qz nō suscipiūt extēsiōe rōne illi humilitatis vt cerebrū. ¶ Alio
 mō pōt cōsiderari afa quātū ad eē manifestū ipi: in mēbzū: z fin
 hoc dicit Aluic. qz quātū ad esse manifestū nō sit afa in mēbzū quin
 pueniat lesio in figura. ¶ Ulteri^o debetis aduertere qz semp in
 apate sequit solo cōtinnitatis: sed solo pñuitatis que est ibi non
 est quēcūqz solo: qz illa solo nō est manifesta sicut est illa qz sit a gla-
 dio vel a fili: sed est solo cōtinnui occulta que est soluz in figura de
 pedēs solū a cā: z ideo itātū dī illa solo cōtinnui eē ibi iniquatū ipsa
 est a mā replere z extēdere: z pp h solo ipsa pñui refert ad cāz: z
 p rāto ipsa dī eē in fieri h ipsa nō sit manifesta: z pp hoc dato qz
 in apate sit mala cōpō z mala cōpōstio z solo pñui: nō tū dice-
 mus qz in mēbzū in q est afa qz ipm patiat doloz pñui z solo-
 nē: f. dicemus qz patiat afa. ¶ Ultimo ex his apparēt duo. Unus
 est qz dato qz in apate sit cōpōstio egritudinū: vna tū est pñcipa-
 lis: alie aut sūt sicut pñces ad illā. Scdm qd appet ex dictis est cu-
 lus mēbzū pñcipalis pñcipali: dicat eē egritudo. Primo qz dico qz
 pñcipalius in apate est vnus morbz: qre qñ egritudo sit: opz qz sit
 illa plura debeat vni facere: opz qz sit ibi vni peccatū pñcipale: z
 sic est in apate: qz peccatūz repletionis: qz qñ afa sit prius est ibi
 repletio postea extēdit pñui mēbzū: z tūc soluit cōtinnitas ipi
 z etiā gñat mala cōpōstio: z pp h repletio est sicut egritudo pñci-
 palis: qz alia peccata solū sūt ab isto. Scdo appet cui mēbzū pñci-
 palit dicat egritudo eē: qz cū afa gñet ex repletioe porositatum z
 porositat p attribuat mēbris cōsilibz qz postea dicit eē pñcipa-
 lius mēbzūz cōsiliū egritudo. Deinde cum dicit.

¶ Apostema preterea mēbzū accidit mollibus: z est et
 cum ossibus accidit res que apostemati similes p quā
 eius ingrossatur concauitas: z eius augmentatur bu-
 miditas. Fleg est mīrum vt sit illud qd nutrimenti re-
 cipit augmentum superfuitatem recipiens cuz in ipso
 penetrauerit: aut in ipso acciderit.

Super primo

Cpotequit de apatibz pōnēdo modos z genera ipsoz in spāl. 2.
 ibi (Et afa qd erit aut calidū aut frigidū.) pzia hz duas. pzio po-
 nit modū cuiusdā dubiōis euetus apatū in qbusdā mēbris in qb^o
 erat aliqz dubiū. Et scdo ondit modū gñationis in mēbris. Scda
 ibi (Et oē qdē afa.) C In pte ista ondit talē rōnēz. Illud mēbzū
 qd recipit nutrimentū pōt recipere superfuitatē nutrimentū: sed ossa
 z cerebrū sunt hmoi. qre zē. ¶ Iuxta quā rōnē vos debetis aduertere
 vni qz Aluic. hoc dicit pp opōnē quozdā. Quidam vō dixerūt qz
 mēbzū mollia nō apant: qz nō patiunt extēsiōe sicut est cerebrū:
 nec est ossa pp duritiē ipsoz nō extendunt: z hui^o opōis sūt Se-
 rapio z formauerūt istam rōnem. Illa mēbzū nō possunt apari q
 nō possunt extēdi: cerebrū z ossa sunt hmoi: molle enī non extēdit
 nec durū: z finit deus nō apatur: z pp hoc Aluic. filr in tercio re-
 probat istā opōnē in cap de carabito. dicens qz cerebrū pōt apo-
 stemari: z hoc pñfusus est. B. Nūc autē hic ponit rōnē suā p quā p-
 bat qz ossa z cerebrū pñt apari. Soluēdo ad rōnē ipsoz ipi dicit
 qd nō pōt extēdi nō pōt apari: vey est. Tu dicis postea cerebrū
 z ossa z hmoi. falsū est. Tu pbas qz cerebrū est molle: dico qz mol-
 lities est duplex: qdā est mollities aqua z ista mollities nō patit
 extēsiōe: sed mollities que est viscosa bñ patit extēsiōe: z ossa
 filr qz pōt in ipsis penetrare superfuitas nutrimentū pp porositates
 ipi ossis. ¶ Sz videte h Aluic. dicit illis: tū possunt eos reducere
 ad pñciā: z tūc dicet qz noie apatis possunt vno intelligere.
 Unū est qz illud qd vere sibi conuenit est rō apatis: z fin h mēbzū
 dura z mollia possunt apari: ideo qz in eis pōt fieri mala cōpō-
 rio replens z solutio cōtinnui z mala cōpōstio: hoc mō dens z ta-
 lia possunt apari: qz eis vere pōt cōtingere rō apostemariē. Alio^o
 qz intelligatur ratio apostematis superuenire mēbris quāru
 ad esse manifestū: z quātū ad hoc apostema non pōt cōpetere istis
 mēbris: z hoc modo intelligit Serapio. ergo primo modo itelli-
 git Aluic. secūdo modo Serapio. Deinde cum dicit.

¶ Et oē qdē afa qd cām nō hz manifestā: z eius cau-
 sa corporalis mōstrat materiā de vno mēbzū ad aliū
 qd est sub eo fuisse mutata vocatur catarrus.

C In ista pte ondit modū gñōis ei in mēbzū. z p facit hoc. 2^a rñ
 det cuidam tacite qñi. 2ª ibi (Et est cā.) C Iuxta quā ptes de-
 betis aduertere vt intelligatis qz in his vbi Aluic. vult denotare
 modū gñōis apatis duplicem: vey est qz vnum exprimit manife-
 ste: alterū aut oat intelligere per qd debetis scire qz afa pōt ge-
 nerari dupli fin qz mā pōt duplicitē considerari. Vno modo fin
 cursum materiē de vno mēbzū ad aliū mēbzū: z istud gñat apo-
 stema per modū catarrū. Alio mō pōt afa generari in mēbzū non
 per viā defluxus: sed sine decursu materiē de vno mēbzū ad aliū
 mēbzū: f. pp illd qd aggregat in mēbzū ipso: vel pp ipotētiāz ex-
 pulsionis: vel qz aggregat ex cā pñciūa sicut accidit in pñsiōne
 mēbzū pñlis: z tūc sit apostema hz possit filr in pñsiōne illa esse
 di aliūde. Aluic aut voluit istū modū vltimū dare itelligi. Uey ē qz
 nō exēplificat nisi de vno mō opōis gñōis. f. qñ gñat afa p viāz
 defluxus: z hoc est qd Aluic. dicit in ista qz oē afa qd cām nō hz ma-
 nifestā gñōis in mēbzū in quo generat mōstrat qz eius gñatio sit
 per modū catarrū. Catarrus aut accipit 2^a. Vno modo gñat p oī
 modo defluxus de vno mēbzū ad aliū mēbzū. Alio modo accipit
 specialr: z tunc catarrus accipitur p mō mā que defluit a capite ad
 guttur. hūc autē accipit catarrū gñat p oī fluxu vni mēbzū ab
 alio mēbzū: z hoc est qd dicit qz monstrat materiā de vno mēbzū
 ad aliū qd est sub eo fuisse mutata. Deinde cum dicit.

¶ Et est cū causa mālīs ex qua apostemata z eminetie
 gñantur est in alijs submeria humoribz nō fin suas i-
 pedientibz qualitates. Cūqz humores illi boni aliquo
 eñōis modo postea se euacuauerint: aut nālī sic mu-
 lieribus accidit cū parit: aut nō nālī sicut eis accidit
 qui vulnerant cuz egredit sanguis bonus z remanent
 humores illi mali puri singulares z impeditur pp eos
 natura z expellit eos. Et est cum expulsiōis modus est
 ad cutem z faciunt apostemata aut botbos.

C In pte ista rñdet cuidam tacite qñi. posset aliquis dicere quo-
 modo est qz humor malus aggregat in membro si non hz qz virt^o
 attractiua illius mēbzū attrahat illum humorē. Itey pp qd est qz
 illa superfuitas aggregata in mēbzū expellit cū non expelleretur
 prius: per qd Aluic. vult ostēdere qre virtus expulsiua expulit hu-
 morez: siue hoc qz virtus attractiua illi mēbzū attrahat. scdo vult
 ostēdere: qz nō semp expulsiua alieu^o mēbzū expellit: f. qre h acci-
 dit istud ptingit pp qdā accidē. ¶ Iuxta qd vos debetis ad-
 uertere

nerere q̄ in his verbis Aui. duo insinuat. Primum est q̄ q̄ acci-
dat in genere expulso de vno mēbro ad aliud: 7 si virt^{us} attractiua
illius mēbri ad q̄ expellit nō attrahat absq̄: cū ē primitiua: q̄ insi-
nuat Aui. q̄ cū ē est 2^a. Quedā enī sumit ex pte materie: 7 ista ē
pp nōcūmētū ipsius: vñ q̄cūq; nā vnius mēbri ledit ab aliq̄ mā
ibi cōtēta mēbrū mouet ad expellendū: 7 dato q̄ non sit ibi attra-
ctio mēbri ad q̄ expellit mā. Alia sumit a pte mēbri expellendū 7
disponē mēbri recipiēti: puta q̄ mēbrū expellēs est forte: mēbrū
aut recipiēs est debile: 7 ex hoc pōt accidere apā: 7 hoc est q̄ dīc
in fine. Et est cū expulsiōis modus ad cutim: q̄ cū in gñe pp quā su-
perfluitates expellunt: 7 dato q̄ nō attrahant est: q̄ ille superflui-
tates nocēt alicui mēbro: pp q̄ illud mēbrū mouet ad expulsiō-
nē. 7 Scōbo insinuat pp qd est q̄ superfluitates que sūt in vno mē-
bro nō expellunt: 7 postea in quodā alio tpe expellunt. Insinuat g
quare magis iste superfluitates expellunt in isto tpe q̄ in illo. Et
hui^{us} est: q̄ virt^{us} expulsiua nō expellit nisi pcepto nōcūmētō sensi-
bili: hoc aut est q̄ est mixtio maloz humoz: cū bonis: s; q̄ acci-
dit q̄ humoz bon^{us} expellit: tūc mali remanētēs iherūt lesionē mē-
bris in q̄b^{us} cōtinent pp qd mouet nā ad expellendū. Et cū q̄re non
expellunt istū humozes mali q̄ sūt mixti cū bonis est pp ineptu-
diū iterdū ipsorū: aut pp viscositatē ipsorū: aut grossitiē: aut pp si
milē cām. 7 Sz dices tu ipse dicit q̄ humozes boni cū eūant mo-
do nālī. Et tra. q̄ nā semper modo nālī eūat qd est nociuū. Dm ē
q̄ per modū nālē ipse intelligit eūonem factā a nā siue nālīter ope-
ratē siue nō nālīter operantē. Cū aliqñ humozes boni eūant a nā
synthomatie. Aliqñ nālīter quātū ad sui pīncipiū: q̄ nā iterdū
nō pōt eūare nociuū sine inuatiōe sicut in mulierib^{us} cū parit:
q̄ l; illa eūatio sit respectu alicui^{us} nociui non pōt fieri siue eūone
multa inuatiū: vtputa san. 7 l; hoc fit de intēione nature. 7 Sed
posset aliq; dicere: quare non eūant mali: d; q̄ sunt boni in ma-
iori quantitate: ppter ea non sic apparet eorū eūatio. Alio mō pos-
sumus dicere q̄ eūant solū boni pp aptitudinē ipsorū ad eūandū.
Mali aut retinent pp ineptitudinē siue sbe. Ad eūandū aut q̄ sūt
nimis grossi: aut q̄ ppter viscositatē ipsorū adherēt: aut ppter sū-
tilitatē inbibunt ppter qd boni eūant: mali autem retinentur.

C Apata vō diuersis differūt differētis: s; que magis
sunt cōsiderāde sunt dīe que pp eorū existunt causas: q̄
quidē sunt materie ex qbus generant apostemata.

C In ista pte psequit de diuersitatib^{us} 7 differētis apatū: 7 duo fa-
cit. Primo ostendit quot 7 que sunt differētē apatū. Et 2^a de istis pse-
quit. 2ª ibi (Materie vō vñ sūt). 7 Juxta pma pte vos debet aduer-
tere q̄ dīe apatū sumunt ex multis. Nā qdā apata sunt salu-
bria: quedā mortalia: qdā neruosa: quedā non: qdā dīe sumunt ex
parte mēbri: vñ qdā sunt in capite: qdā in manu: 7 iste oēs dīe sūt
accitales. Sz dīe que debet attrāci a parte causaz sunt dīe cōn-
tinentes: q̄ sicut appuit p de febrib^{us} dīa que sumit a mā est magis ef-
fectualis: 7 p tato de istis determinat magis q̄ de alijs. Alia ratio
posset eē: q̄ iste sunt magis generales. Ad istū aut libzū spectat cō-
sideratio causarū magis generalū vt dictum fuit supra.

C Materie vō vnde sunt apostemata sunt sex: humo-
res quatuor: 7 aquositas 7 ventus.

C In ista pte psequitur 7 primo ostendit quot 7 que sint iste ma-
terie. Et secundo psequitur de ipsis quantum ad materiam. se-
cunda ibi (Et apostema qdem aut erit calidum.)

C Sed aliq; quereret q̄ est cā q̄ materie apatū sunt sex. s; quatuor
humozes. Et dōm q̄ sunt sex 7 nō plures neq; pauciores. Nā apā
dī ē egritudo facta a mā corporali replente: 7 q̄ ista pnt eē qua-
tuor: humozes 7 aquositas 7 ventositas: 7 p tanto fuerunt sex mae
7 nō plures neq; pauciores. 7 Sed diceret aliq; nūquid possit fie-
ri apā ex hūiditatib^{us}. Dm q̄ humiditas est multiplex: qdā pma:
quedā secūda: quedā tertia: 7 quedā quarta: ex hūiditate q̄rta nō
potest fieri apā: q̄ ipsa est facta de sba mēbri: sed ex alijs humidi-
tatib^{us} pōt fieri apā: puta ex humiditatibus pme sede 7 tertia: 7 b
apparet per illū qd dōm fuit supra in pma sen q̄ superfluitates
quedā sunt pime dignōis: quedā secūde: quedā tertia: 7 aliquādo
expellunt a corpore: 7 aliqñ aggregant in mēbro 7 faciunt apā: s;
non fecit mentionem: ppter ea q̄ talis modus gñōis reducitur ad
gñōnem ipsorum ex humozibus. Deinde cum dicit.

C Et apā qdē aut erit calidū aut nō calidū. Neq; exi-
stimādū est q̄ apā calidū sit illud qd ex cholā aut san-
guine gñat tū: sed ex q̄cūq; mā siue sit calida pp sui ef-
fectū: siue accidat ei caliditas ppter putrefactionē.

C In parte ista psequit de differētis apatū calidoz. Secundo fri-
gidoz. ibi (Nō calida vō apata.) Prima tres: pmo ponit diuer-

sitates apatū calidoz. Et secūdo iponit eis noia puta illis apatib^{us}
calidis. Et tertio ponit quādā diuersitatē que est accepta penes
quedā accidētia ipsorū puta penes tēpora. 2^a ibi (Et sanguine qdē
purum.) tertia ibi (Et apata qdem calida.) Prima pars b; duas.
Primo facit qd dōm est. Scōbo excusat se a pīrtractione quorūdā
que magis spectat ad quartū libzū: puta de terminatione apatū
calidoz: 7 de specieib^{us} ipsorū in particulari. 2^a ibi (L; etiā hec gene-
ra.) Cū in pma parte vult inuere q̄ apā calidū est duplex. qdāz
est fm essentia: 7 qdāz est calidū per accitō. Calidū per essentiam
est duplex: qdāz est sanguineū: 7 qdāz cholericū. Et q̄ iste ma-
terie sunt equalit^{er} calide: id de istis psequit: sed q̄ illa alia sunt ca-
lida per accitō: id eius itētiō nō est. psequit in de dījs eūentialib^{us}: p-
pterea de apatib^{us} calidis per accitō nō psequit. Deinde cū dicit.

C L; etiā hec genera fm speciei diuisionem cuiusq;
materie diuidātur. Dignius tamen est in apostemati-
bus vt in eis specialis proferatur dīctio.

C In parte ista excusat se a lōgiori pīrtractione istoz: quasi vellet di-
cere q̄ sufficit illud qd nūc dictū est de his: ppter ea q̄ in 4. can.
ponit oēs modos apatum formatoz ex sanguine 7 cholera.

C Et sanguineū qdē purū flegmonē appellare psequit
rūt: 7 qd ex cholera rubea 7 pura berisipilā. Et ex eis
est compositum nomine composito superantis pīpo-
nendo nomen: q̄q; enī flegmonem berisipilā dē di-
cunt: 7 q̄q; berisipilam flegmonidem.

C Supra ostendit Aui. quot 7 que sunt genera apatū calidoz gñat:
in parte ista ponit noiationē apatū calidoz fm essentia 7 duo fa-
cit. Nā p ponit eorū noiationē vt coniungunt cū quodā acciden-
te. 2ª ibi (Et cū aggregat.) 7 Juxta pma partē vos debet aduer-
tere: q̄ dicit q̄ medici cōsueuerūt vocare apā sanguineū purū fle-
gmonē qui accipit multipl^{es}. Uno^{rum} pro oī inflammatione siue sit cum
mā siue sine mā. Scōbo accipit pro oī apate cū mā calida: siue sit
sanguineū siue cholericū. Tertio^{rum} pro oī apate calido qdōq; sit ca-
lidū: siue per accitō: siue per essentia. Quarto^{rum} pro apate calido ex
mā sanguinea ex accitibus determinatis: 7 hoc mō accipitur hic
flegmonū qd dī fieri ex sanguine. 7 Secundo debet aduertere qd
dicit Aui. q̄ apā qd est cōpositū ex cholā 7 sanguine vocat noie cō-
posito pponēdo humozē pīdiantē vt qñ abūdā san. vocant fle-
gmonē berisipiloidē: 7 qñ col. vocat berisipilā flegmonidē. 7 Sz
dicit aliq; supposito q̄ supabūdaret ambo humozes equalit^{er} q̄-
ter vocarent. Dm q̄ posset vocari duobus modis in abstracto:
aut berisipila flegmon: aut flegmon berisipila. Deinde cū dicit.

C Et cū aggregat vocat exitura. Cūq; exitura in car-
nibus sit lapsa 7 sub ascellis 7 post auriculas 7 in igni-
nibus 7 est ex genere corrupto qd in suo particulari lo-
co nominabimur vocatur thauri.

C Ponit noiationē istoz apatū sumptā fm qdā accitō qd sequi-
tur ad apā. 7 Juxta qd vos debetis aduertere q̄ Aui. dixit. q̄ cū
aggregat vocat exitura: pp qd vos debetis scire sicut appet per
Aui. 4. can. q̄ dīa est inter apā exiturā 7 dubellet. Apā est sic ge-
nus ad exiturā 7 dubellet. Nā oē dubellet 7 oīs exitura est apā: s;
nō puerit q̄ oē apā sit dubellet aut exitura: qñ apā significat ag-
gregationē cuiusdā materie in loco quocūq; aggregent in mem-
bro. Exitura aut significat aliud: q̄ significat apā calidū qd aggre-
gat mām velut in sinu 7 spatio magno: ppter hoc in apate est vl-
ceratio magna: 7 ppter ea necessaria est exitura terminari per sa-
niē. Apā aut nō est necessariū per saniē terminari: 7 hoc est qd dīc
Aui. q̄ quādo aggregatur istud apā calidū vocat exitura: 7 pp b;
Aui. 4. can. ponit regimē istoz apatū p maturationē 7 eruptionē.
Ucy est q̄ iste eruptione sunt duoz modoz: quedā sunt que a pīu-
cipio icipiēdo aggregat sūt ab ipso pīu^{us} sicut apata calida q̄ sūt
in emunctozib^{us} vt in inguie 7 sub ascellis. Et ideo Serapio appro-
pīauit continuitas pīe istis locis. Aliquādo autē ista apata ag-
gregant 7 sinum faciunt in pīssu quādo mā aggregatur postea:
vtputa quādo in exitura sit terminatio ad saniē: 7 q̄ hoc nō fit nisi
per calidū: id exitura ponit de regimē apatū calidoz. Sed dubel-
let est apā qd colligit in vno loco mām frigidā vt nodi 7 scrophu-
le 7 ista talia: ideo dubellet est idē qd exitura: nō differūt nisi ex
mā ex qua sunt ista: qñ exitura fit ex mā calida: dubellet autē fit
ex mā frigida. Subdit postea q̄ illud qd aggregatū corruptū ex
exitura in carnib^{us} vocatur thauri aut altuaym vel taul non
est vis. Taul ē apā qd fit ex mā corrupta venenosa ex qua sequit
accidētia pessima cordis sicut synopsis tremor: cordis 7 hmoi ta-
lia: 7 istud apostema vocat alio noie antrax. Deinde cum dicit.

Gentilis

C Et a parta qdē cala hnt picipiū i quo humor: ad exte-
riora egredif: 7 appet q pcauitas auget. Deinde capa-
citas cū eo auget 7 distendit. Postea stat cū egritudo
ad maiore puenit statū in q ē d3. Post incipit minui 7
maturaf ei⁹ pus 7 declinat ei⁹ eē: aut ad resolutionem: aut
ad puris collectionē: aut ad pueritū in duritiem.

C In parte ista que fuit diuifa prius ostendit diuersitates apofte-
matū penes tēpora 7 modū terminationis eoz. Circa quā ptes
vos debetis aduertere q. Alii inuit duplicē diuersitatem seu duo
quātū ad essentiā ipsoz. Unū dī ē acceptū penes diuersitatē tem-
poris: tēpora nō diuersificant essentiā morbi. Aliud qd īnuat dicē
esse acceptum penes modū terminationis. Primo dico īnuat di-
uerfitatē que est accepta penes tēpora. Nam tēpora in apatib⁹ sic
7 in alijs morbis distinguunt⁹ 2°. Unū mō penes accidētia sicut di-
cimus q. apā est in principio quādo accidētia sunt parua 7 debi-
lia: dī esse in augmēto qm creuerunt: dicē esse in statu qm perue-
nerit ad vltimū sui: in declinatione qm declinat: 7 per ista accidē-
tia intelligit oia que sequunt ad apā sicut tumor q in prin⁹ est pus
postea crescit postea stat: deinde minuit: sicut est de tumorē ita est
de oibus silib⁹. Scdo distiguit penes distōnes per digōne 7 idige-
stionē: ista distictio nō est gñalis 7 nō cōpetit eodē mō apatib⁹ q
terminant per coadunationē: 7 illis que terminant per resolutionē:
vt dicat p⁹ m⁹ apatis quādo mā est cruda augmētū: qm mā incipit di-
geri in tpe: qm mā est digesta. Verū est q. quodā mō cōpetit apati-
bus que terminant per resolutionē. Verū illa resolo est sensibilis
sicut in resolutione que fit ex pleureti: q in pleureti resolo est sensi-
bilis ita q mā vī: sed qm accidit mām resoluī īsensibilī nō h3 locū
talīs distictio. Scdo Alii īnuat distōnem per modū terminatio-
nis 7 ponit triplicē modū. v3. per resolutionē: aut p collectionē ipf⁹
in sanie: aut per sciorizationē. Furta qd vos debet aduertere
q. iste terminatioes differūt 7 quātū ad tps 7 quātū ad modū ter-
minatiois ipsaz. Differūt quātū ad tps: qm sciorizationē 7 resolo
magis accidit in tpe alicui⁹ sanationis: cuius signū q videmus ista
fieri in tpe quo apata incipiūt declinare: sed sanatio vel collectio
fit magis in tpe stat⁹: 7 hoc appet per Alii. q dicit. 7 postea status
cū grossitudo ad maiore puenit statū in quo debz ē incipit minui 7
maturaf. Rō aut q vt p⁹ m⁹ ista aggregatio fit in statu est: q talis
aggregatio est cū adest difficultas accitius: sicut appet p illi afoi.
Circa gñonem sanie dolores 7 febres: hoc aut accidit tpe stat⁹: q
in tali accidit maturatio: 7 nō debet intelligere pp illud qd dicit q
incipit minui: 7 maturaf q maturatio fiat in declinationē: s3 solz
fit in statu: 7 p vel vt fit sensus incipit minui aut maturaf. Differūt
ista duo quātū ad modū terminatiois: q terminatio que est p reso-
lutionē est oīno laudabilis: 7 ideo nā oīno vici: sed terminatio per
collectionē est illaudabilis: nō tū oīno sed terminatio p collectionē
est duplex. qdā est laudabilis: 7 ista partz vici nā 7 partim vici.
quedā aut collectio est oīno illaudabilis sic illa que p putrefactio-
nē terminat: 7 ista est oīno mala: q in totū vici nā ppter qd iter
ista terminatioes est talis ordo: q quedā terminatio est laudabi-
lissima: 7 qdā illaudabilissima qdaz media. Ista media est 2°. q
dā magis declinat ad laudabile: quedā magis ad illaudabile: termi-
natio oīno laudabilis est illa que fit p resolutionē in qua oīno vincit
mā morbi: terminatio oīno illaudabilis est illa in qua fit termina-
tio p putrefactionē. Terminatio media est 2° sicut dicebat: qdā 3
plus declinat ad ināle sicut sciorizationē: non tū illa laudabilis
sicut putrefactio: q minus mā subtilis resoluī: qdaz magis est ad
nāle: 7 ista est terminatio que accidit pp sanationē que fit in qua
acgrif dispositio media iter sanationē laudabilē 7 illaudabilē: p
pterea q mā est magis victa q vincat. Deinde cum dicit.

C Flō calida vō apoftemata sunt: aut de mā melācho-
lica: aut flegmatica: aut aquosa: aut ventosa.

C In ista parte determinat de apoftematibus frigidis 7 diuiditur
in duas. Nam primo premittit distinctionem suam. Et secūdo p-
sequitur. Secūda ibi (Et illozū quidem.)

Dub^m 6^m

C S3 dicit alijs vī q. Alii. male dicat. nāz in gbusdā vī diminut⁹:
7 in gbusdā vō vī supflua: q ponit q quedā apata sunt aquosa
7 qdā vōsa. Et in quarto nō facit mētionē q fit aquosa qre vī q
superfluat. Silt h appet ex alio: nā hāf. dīc in lib. i. d febriz⁹. ca. 6.
q materie apatū siles sunt materieb⁹ febriz 7 eis pportionalē:
s3 ex istis materieb⁹ non pīt fieri febres qre nec apata. Ddm q
apata: aut sunt sanguinea: aut cholica: aut flegmatica: aut melā-
cholica: aut aquosa: aut vōsa: vt dicit Alii. Et rō est: q. apā aut
generaf de humore frido: aut calido: aut pportionali alicui⁹ istozū
sicut sunt aquositas 7 ventositas que pportionant hūozib⁹ fridis.
Si sunt calida aut frida sunt qtuor: spēs apatū gñales sicut sunt

Super primo

quatuor humores. Si aut apata fiant a mā pportionali nō pōt ēē
nisi duplex: q. aut est causata ab humore frido per diminutionē
ab ipso sicut flegma gñaf attenuationē: 7 qz iste materie sūt ser:
erunt sex spēs apatum. Si ergo tu dicas vī q fit diminut⁹: nāz
in quarto ipse ponit q quedā sunt spēs apatū cōposite. Ddm q
hic per simplices dedit itelligi cōpositas: q. sua dterminatio h
erat gñalis: vī hic sua itentio nō erat ondere qualr spēs apatum
adinuicē cōponunt. Ad aliud tu dicis q ibi nō facit mētionē d
apate aquosa. Ddm q cōprehendit ipm sub flegmatico. Tu di-
cebas postea q materie apatum erant pportionales materieb⁹
febriz. Ddm q quo ad qd sunt pportionales 7 quo ad qd nō sūt
pportionales: q. sicut in febrib⁹ attendit digestio 7 indigestio
humoz: ita etiā in apatib⁹: tamē est dissimile quātū ad species
materiez ex gbus sunt apoftemata: vī qdā materie sunt in cor-
pore que pīt colligi in mēbro 7 coadunari ex g⁹ nō p⁹ 7 colligi fe-
bres: nā feb. vī pītine ad aliqd qd fit putridū cōpositū: ita autē
magis vident pītine ad nām simplicis. Deinde cum dicit.

C Et illoz quidē que ex materia sunt melica tria sunt
genera: durities 7 cancer quoz plurima sunt acuta et
glādlarū genus et gbus sunt scrophule 7 nodi.

C In pre ista psequit⁹ 7 diuidit in ptes quatuor: s3 q quatuor sunt
spēs apatū de gbus psequit. Nam p psequit de apatib⁹ melica.
Scdo de flegmaticis. Tercio de aquosis. Et quarto de vōsis. 2°
ibi flegmaticoz vō. Tertia ibi (Aquosa autē apata.) quarta ibi
(Et vōsa gdes apata.) Ulex est q. post pemitit alia diuisio vt
dicit. pmo ipse dterminat de feb⁹ istoz apatū. Scdo de his que
similant. Tercio remittit nos. 2° ibi (Amplius botroz.) 3° ibi (Tu
aut in hoc libro.) 4° prima h3 duas. Nam in prima pte ponit q sunt
spēs 7 modi apatū melācholicoz. Et secūdo assignat oīam iter
istas 7 nodos. secūda ibi. Et inter cancri etiam 7 duritiem.

C Sed circa primā partē dubitare contingit. pmo q. dicit q apo-
stema durū fit de materia melācholica: q hoc vī falsū: nam apā
durum potest fieri de flegmate: ergo non fit tū a melācholia.

C Itē dubitat 2° de eo qd dicit q cancer fiat a materia frida. Nō
videtur: q fit ex materia adusta vplurimum.

C Itē q. dterminat de nō calidis que sūt ex mā adusta: postea dīc
q plurima sūt occulta acuta. Videl⁹ q dicit sibi ipsi: q p dicit q
ista sūt ex mā frida postea dīc q plurima ipsoz sunt acuta.

C Postea subdit q gen⁹ glandulaz 7 scrophule 7 nodi sunt de mā
melica. Nō videt q nodi 7 scrophule sūt de mā flegmatica. Ad
ista possum⁹ rōdere 7 exponere istaz. Furta qd vos debetis aduer-
tere q in apate melico ipse includit triplex genus. v3. apoftemata
dura cācri 7 scrophulaz gñā: pp qd dicit scire q ipse hic large
accipit apā melicūz magis q faciat in quarto: qz nec essent apō-
stema melicū qdām fit ex melia vera: 7 m istū modū que sunt
species apatum melicoz. s. sepyros 7 cancer. Alio mō pōt ac-
cipi magis large: tūc nō solum dicent illa apoftemata melica que
sūt vere ex humore melico: sed etiā illa que sūt ex humore decli-
nante ad nāz melie fm h scrophulaz genus reduci⁹ ad apata mē-
broz melicoz. Scdo debetis aduertere qd dicit hic q apata q
sunt de mā calida per accis ponunt inter spēs apatū frigidoz.
Supra aut nō solū cōnumerat inter apata calida illa que calida
erāt per essentiā: sed que calida erāt per accis: nō tenuit ordinē
quē superius posuit: ptea qz intētio sua erat dterminare de spe-
ciebus apatum fm q distinguunt per diuersas spēs quaz oīe di-
cunt ēē accepte ex diuersis differētis essentialib⁹: 7 ideo h3 supius
posuerit iter apata calida: hic tū ipsa ponit: ppterea q. ipsa sunt
essentialr frigida: s3 sunt calida per accis: 7 ideo ibi nō psequit m⁹
si de calidis fm essentiā: 7 ideo Alii. in. 4. dterminat de cancrio in-
ter apata frigida: s3 in ipso fit caliditas per accis: 7 iccirco notat
ter hic notat frida ea que sunt calida per accis: 7 notat p ponit
durū: qz h3 ipsoz possit fieri ex flegmate: nō tū fit ex ipso mī in quā-
tum declinat ad nām melicaz. Deinde cōnumerat cancrū. Lacer eg-
uocat ad duo ad accis 7 ad morbi: eguocat ad morbi per quā-
dam silitudinē reptam in aīali. Ista aut silitudo est in figura: q
alīud est figure rotūde sicut 7 illud similat in adberētia: qz sic il-
lud adadheret typis: ita 7 istud apā insigit radices suas in mēbro:
7 sicut alīud adheret per īfisionē branchaz: ita 7 istud apā insi-
git radices in mēbro que sunt quedā vene in modū radiciū: simi-
latur in colore: q cancri anteq⁹ decoquant pendēt ad quedam li-
uore sicut ēē siles colonis sūt ista apata. Subdit postea q plurima
sunt acuta: alia littera h3 aurinālia 7 vtrazq⁹ sūt pōt saluari: si di-
car q plurima sunt aurinālia vey est: q. cū sūt ex genere melā-
cholie facta: 7 ipsa gñā 7 multiplicari habent in aurinō: vey dīc
q plurima sunt aurinālia: si aut dicat acuta refert se ad caneros.
Cancer aut est differēns a sepyros: q sepyros fit a mā melico
non adusta

Dub⁹ 7°

Dub⁹ 8°

Dub⁹ 9°

Dub⁹ 10°

nō adusta: cācer autē ex adusta. Subdit postea: et glādurū gen^o ex quib⁹ sūt scrophule et nodi. Debe⁹ scire q^o glādule duoz modoz sunt: qdā enī sunt molles et iste tales ponunt in genere apostematū flegmaticozum: quedā autem sunt dure et solide et iste magis reducuntur ad genus apostematū melicozum. Et nodi: nodi qdā sunt duri: q^o nūllū sunt aliud nisi sicut nervi indurati quādo faciūt eminetiā: vix est tamē q^o nodi assimilati glandulis mollioz ponunt de genere apostematū flegmaticoz. Deinde cum dicit.

Inter genus vō glandulaz et inter alia duo genera est differentia: eo q^o genera glandularū sunt separata ab eo in quo stant sicut glādule pure aut superficiei eius sunt retente tñ sicut scrophule: sed illa alia sunt mixta et infusa in substantia membri in quo stant.

In parte ista assignat oīas iter ipsas spēs. v. s. iter genus glādurū ex vna pte: et cācer et apata dura ex alia: et assignat oīas iter cācerū et duritiē. 2. ibi (Et inter cācerū etiā.) 3. p^omo dicit in quo differt apostema durum et glādule. Dōm q^o glādule possunt separari: sed apostemata dura nō: vix est q^o ipse istaz oīam ponit inter scrophulas et glādules: q^o glādule possunt separari: scrophule autē aliquatū adherere in superficie mēbz. Deinde cū dicit.

Et inter cācerū etiā et duritiē est differentia: qm durities est apostema quietū sedatū destruens sensū et p^omanens in mēbro in eodē statu cū quo nō est dolor: et cancer est mobilis addens ledens et hz radices inexas mēbro: neq^o opz vt per ipm destruat sensū nisi elongatū fuerit eius tempus et mortificet eius mēbz et destruat eius sensū. Flegz multū distat quin differentia inter cācerū et duritiē existat per accessū in separabilia: et nō ppter differentias substantiales.

In ista ponit oīam iter apā durū et cācerū. 1. Circa q^o vos dbe⁹ tis advertere: p^o ex vbiis Aui. 4. cā. colligit q^o apostema durum a cācro nō differt in eā: cācro nō differt ab ipso p^o mām: sed solū differt p^o accūs: q^o cācer fit ex melia adusta: apata autē dura fuit ex melia non adusta. 2. Scdō vos dberis advertere q^o ex dicit hic et in 4. cācer differt a sephyros in 5. que sunt accūs in separabilia per q^o cācer cognoscit in distinguendo a sephyros. Nā cācer differt a sephyros in dolore acuitate et pulsatione eo q^o ista sequunt in cācro: nō aut in sephyros. Differt 2. cācer a sephyros in velocitate additionis: q^o cācer velociter auget q^o sephyros p^o eam quam Aui. ponit in 4. Differt 3. in venis nigris et fuscis q^o sunt in circuitu cāceri: nō aut sunt in sephyros. Differt 4. per originē: q^o cācer fit vtpm incipiēdo: sephyros autē pmutatō ex apostemate calo. Differt 5. fm loca in q^o nascunt: q^o cācer vtpm fit in mēbris raris sicut in mamillis et in epate et hmoi: itē in nervosis: sephyros aut nascit vtpm in alijs mēbris q^o in mēbris raris: q^o potius nascit in duris. 3. Scdō est dubitatio de eo qd dicit vt q^o apā durū est apā quietū et sedatū destruens sensū. Nō est vt dicit: q^o apā durū est duplex. qdā est purū et qdā nō purū. Purū gdem ex mā melica et istū est multe duritiē: imo vidi aliq^o p^o tate duritiē existebat q^o cū pcutiebatur plus dolebat pcutiē q^o passus. Aliū ē apā durū qd ē ex mā mixta: et p^o istū apā nō pūat sensū in mēbro: nō tñ ē cā sensatiōis et differt a cācro: q^o ex isto apate non fit dolor quātum est ex se s; in cācro sic: q^o illud qd dicit q^o est destruens sensum refert ad apostema qd est durū de mā pura et tale destruit et sensū: et possemus et saluare q^o illū apā facit sensum quātū est de se: vñ l; nō priuet sensum a membro nō est causa sensus. Deinde cum dicit.

Apata vō dura melica plerūq^o a p^oncipio sue generationis incipiūt cū duritiē: et plerūq^o in duritiē mutant⁹ p^opie sanguinea. Et est cū hz qnq^o p^ogit in flegmaticis.

In pte ista ostendit modū gnōnis ipsoz. Lā aut quare marie apata sanguinea marie sunt apata scilicet: sumit ex duob⁹. Unum est a pte materie p^o duritiē: et quedā grossa: p^o qd qdā pars pura subtilis est apta resoluti: reliqua vō est apta scilicet. Secūdo sūt marie ad scilicet: que multū reperiunt: talib⁹ autē indigēt multū apata sanguinea: p^o p^o ipsa tū rōne diuersitatis māt: itē ex mō curatiōis ipsoz ipsa sunt multū apta ad scilicet: rōne: s; apata flegmatica: l; ipsa sunt apta multū ex pte materie: non tñ fit sunt apta ex pte mō curatiōis. Deinde cum dicit.

Flegmaticozum vō apostematū genus in duas diuiditur species: apā laxū et glādule molles.

In pte ista dterminat de alio gñe apatū frigidozum: et diuidit in duas. Nā in pma pte ponit q^o et que sunt gñe apatū flegmaticoz. Et 2. ponit modū gnōnis ipsoz. 2. ibi (Apata pte rea hyemis.) 3. p^oia ps bz duas. Nā p^o ponit q^o et que sūt oīe apatū flegmaticoz. Et 2. ponit oīam iter ipsa. 2. ibi (Et he qdē differūt.) Dicit at apā laxū q^o laxat mēbz. Alio mō dē vndimā qd est apā factus ex flegmate. Dicit autē signanter: et glādule molles: q^o alie glādule sunt de duro gñe apatū melancholicozum. Deinde cum dicit.

Et he qdē differūt: qm glādule sunt separate et iuolute in cooptozio: et apā laxū est mixtū et nō separatū.

In pte ista ponit oīas iter glādules et apā laxū: dicit glādule et apā laxū in duob⁹. 1. p^oio in qdaz accūt: q^o glādule pūt separari: apā laxū nō. 2. itē q^o glādule hnt chistū in quo sunt inducte. 3. Et si q^o raf a quo gñat chistū siue cooptozio: vñ q^o gñatur a natura vt d^o fendat mēbz a tali mā. Dōm q^o istud qd ipi dicit est falsū. 2. p^oio q^o vñ q^o nā habeat mētem. Scdō erit falsū in alio: q^o multo fortius natura deberet facere in alijs apatib⁹ que magis offendunt mēbz et si fieret a nā qd fieret in mēbro eēt cā recidiuatiōis. Et iō dōm est aliter q^o talis chistū fit a mā: qm enī mā coagulāt in lo co aliqua ps idurat a caliditate et ab arte. tunc gñat tale cooptozio: et h^o marie accidit qm nā p^ouerat in mēbro tēpore lōgo.

Apata pte rea hyemis plerūq^o sunt flegmatica ita vt illozū que sunt calida sunt coloris albi.

In ista parte ponit modum generationis ipsoz in quo tēpore maxime generentur apostemata et est planum.

Et glādule qdē et his filia et a nervoz differūt nodo sitate eo q^o nodositas magis fit i suo loco māsiua et ei⁹ tact⁹ sentit nodositas: et cū figēdo tāgūt spargit et redit ad locū suū: et cū forti medicamē spargit absq^o cōp^o bēsiōe nō redit. Et plm eius accidit p^o labozet: et destruit ppter ponderosa sicut plumbū et eius similia.

In ista pte ponit oīas iter glādules et quādā dispōnez que similes glādule que dīpō est qdā nodositas in nervis: et illa appellat nodus q^o bz hūiditate subtilē. Illud qd dī i vltimo qd destruit p^o p^oderositate est sile in glādule et nodis: et rō p^o quā ista curant cum talib⁹ est: q^o per p^oderosa spargit mā illa p^o mēbz qm nō multum perseuerant in mēbro: p^o qd cōsumit illa mā p^o talē dispōne: sed si mā steterit in mēbro pter qd cōsumit illa mā p^o talē dispōne et fecit chistū: tūc per talia p^oderosa nō curat. Deinde cum dicit.

Et tibi qdē sciēdū est q^o apata flegmatica diuersificānt bz diuersitate grossitici flegmatis et mollietis ipi⁹ et eius subtilitate et laxitate ipi⁹ et duritiē: ita vt qnq^o melicis sint similia: et qnq^o videantur ventosa.

In ista parte ponit quoddaz notabile circa diuersitates speciez apostematū flegmaticozum.

Flegma pte rea subtile multoties descendit in reuma tismis in vacuitate q^o ē in villis nervoz: ita vt pueniat ad mūsclos q^o sub epigloto: et ad ea q^o sūt sub istis.

Ponit modū gnōnis apatū flegmaticoz: et in b terminatur.

Aqsa at apata sē sic hydropisis et hernia aqsa: et sic apata qd accidit in craneo de aquositate et hoz filia.

Superius ostendit Aui. siue determinauit de apatibus calidis et non calidis: flegmaticis et melicis. In ista parte est eius iterio de terminare de apatibus aquosis: per hydropisim ipse intelligit nō quāciq^o sed intelligit aquosam: nā tympanites reponit iter apostemata vōsa: intelligit h^o per hydropisim aquosaz que alio noie vocat ascites: per hernia intelligit hernia nō quāciq^o: sed intelligit hernia aquosam: nā hernia qdam est aquosa: quedā vōsa: et qdā carnosa. Subdit postea: et sicut apā qd accidit in craneo de aquositate: et istud apā vtpm accidit in ifantia et in pū^o natiuitatis: et h^o p^o hūiditate supflua que existit in coipe ex malitia cōplonis.

Sed dicit alijs nō vñ q^o apā possit fieri ex aquositate: q^o si cōst^o deremus gñationē apatis non videbūt q^o aliq^o apā possit fieri ex aquositate. Nam sicut apparet in 3. p^oegni ter. cō. 155. Apā generatur per hūc modū: q^o prius implet venē magne: deinde parue postea capillares: deinde ocludat in porositates mēbroz cōflū: nunc autē aquositas non aggregatur per porositates mēbroz cōflū: consumitū. Dōm est ad hoc q^o apostema accipitur dupl^o. Uno modo p^opie p^o omni aggregatione humoralī facta in porositatibus mēbroz cōflū. Alio modo accipitur large: et tunc accipitur p^o omni timore p^oter nāz: et istū modo hernia: et illa q^o po

Dub^o 11°

Bentilis

nit hic dicunt a parta: et hoc modo accipit hic. Deinde cum dicit.

C Et vetula quidem a parta secundum duas diuersificans species: una est cacexia: et altera est inflatio. Inter cacexiam vero et inflationem est diuersa duobus modis: unus est cecitas: et alter est commixtura. Et declaratio istius est quod vetulus huiusmodi in cacexia in membrum suba est admixtus: sed in inflatione est aggregatus et separatus et non admixtus membrum. Et cacexiam quidem inuenit sensus mollem: sed inflatio sensui resistit resistentia multa aut pauca.

C In parte ista determinat de alio genere: videlicet de a parta ventositas. Iuxta quam partes vos debetis aduertere quod duplex est species a parta ventositas: una est que appellatur cacexia: et alia appellatur inflatio. Cacexia accipit secundum. Uno modo pro dispositione que precedit hydropisim: et de ista terminatur ab Aui. in 3. can. Alio modo accipitur pro a parta facto in membrum in quo est ventositas admixta cum aliqua humiditate: et hoc modo accipit hic: et quod ista talis dispositio videlicet apparet ante aduentum hydropisis pro tanto illud apostema dicitur cacexia. Debetis aduertere sicut apparet ex his que dicuntur hic et dicta sunt in quarto differunt cacexia et ventositas que alio nomine appellatur eleuatio sicut apparet per Aui. in 4. differunt et quod inflatione aut eleuatione apparet ventositas pura: sed in cacexia est ventositas mixta cum aliqua humiditate leui. Et ex hoc apparet alia causa: propterea quod inflatio resistit tactui: quod ibi est ventositas pura aggregata in ventre: sed cacexia non resistit tactui sed cedit: quod est ibi mixta humiditas: et propterea cura est istis cure vndimie. Apparet et ex hoc quod aliud quare cacexia est mixta cum sua membrum: quod non permisceat nisi propter humiditatem: sed inflatio est separata a substantia membrum: et propterea tactui resistit: quod ventositas illa coadunata est in vno loco: ac si esset in ventre. Deinde cum dicit.

C Amplius bothos sunt secundum numerum a parta. Earum enim alie sunt sanguinee sicut varicelle. Alie sunt ex cholera ruhea pura sicut effere cholericæ et defudationes. Et alie sunt ex eis mixte sicut morbillus et fornicia et clauis et scabies et verruce et horum similia. Et plerumque sunt agiles sicut ampulle: et quicquid ventose sicut inflatione.

C In parte ista sicut dicebat ex quo Aui. ostendit quot et que sunt diuersitates a parta: in alia parte ostendit quod similes diuersitas est in apostematibus que appellantur bothos et pustule: et ratio est: quod ista a parta non differunt nisi secundum magnum et paruum. Et propter hoc quilibet diuersitas que est in a parta magnis: est etiam in paruis: et sic apostemata: alia sunt sanguinea: alia cholericæ: alia flegmatica: alia melitica: ita et bothos et pustule. Debetis scire quod Aui. distiguat species pustularum non loquitur modo per tractatum: quod de ipsis debet determinare in libro 4. et propter hoc illud quod hic dicit est exemplum plerumque. Nam varicelle non semper sunt ex sanguine: sed possunt fieri similiter ex cholera. Postea dicit quod alie pustule sunt cholericæ sicut effere. Effere secundum quod apparet in 4. sunt ex san. cholico aut flegmate falso. Defudationes sunt pustule similes. Impetigines autem sunt macule diuersæ. Morbilli sunt de specie variolarum. Fornicia est pustula parua ambulans per membrum ad modum fornicie. Clauis sunt a parta mixta ex sanguine et cholera. Verruce debet exponi quod quedam sunt ex flegmate: et quedam ex melancholia. Deinde cum dicit.

C Tu autem in libro quarto inuenies distiones que tibi in dispositionibus sufficiunt apostematum et bothos de qua conueniens est ut in ipso sit si deus voluerit.

C In ista parte pro distinctione istorum a parta remittit nos ad locum alium puta ad quartum librum. Deinde cum dicit.

C De rebus que cum egritudinibus numerantur et non existunt egritudines.

Cap. 6.

Queda res sunt que extra egritudines existunt: et cum eis famen numerantur. Et res quidem iste sunt que in decoratione ingrediuntur.

C In isto capitulo quod fuit diuisus antea postquam Aui. determinauit de speciebus egritudinum: in isto capitulo determinat de quibusdam que annectunt egritudinibus: et merito hoc fecit: quia ille non sunt egritudines: querit in eas remotio sicut et quod remotio ipsarum egritudinum: et hoc est quod dicitur. Roca. Cap. 6. de rebus que egritudinibus numerantur et non existunt ex eis: et propter hoc eorum remotio quod sicut remotio egritudinum: id est Aui. pro se distinctum facit tractatum de his: id est hic et ponit diuersas generales. Prima huiusmodi. Nam hoc ponit necessitate determinari

Super primo

nandi de his. Et 2. persequitur. ibi. Quare alie existunt. Intellige quod sunt extra genus egritudinum et non consequantur egritudines: quod hoc bene persequitur: quod persequuntur malitiam complexionis aut malitiam complexionis: sed iste quartus est de se sunt ex genere egritudinum. Deinde cum dicit.

C Quatuor alie consistunt in pilis: alie in colore: alie in odore: alie in figura post colorem.

C In pre ista persequitur et diuiditur hec pars in partes duas. Primo ostendit quales iste sunt. Secundo persequitur in specie. ibi. Et egritudinum quidem pilorum.

C Sed alius dicit videtur quod res decorationis non debeant numerari inter egritudines: quia decoratio magis spectat ad sanitatem quam ad egritudinem: quod decoratio persequitur sanitatem: et perficitur per omni illius compositionis in libro ethicorum qui dicit quod quatuor sunt virtutes anime sicut et quatuor sunt virtutes corporis: et notant decorationem iter species ipsas. Sed quod aliud ingredi in decorationem aut in tractatu decorationis potest 2. intelligi. Uno quod ingrediatur decorationem: quod fit de genere decorationis: et isto modo sanitas est quod decoratio: et ut sic est spectat ad eorum sanitatem. Alio quod aliud ingrediatur decorationem: quod ingrediatur ut fiat decor: ut hic accipit non querit nisi ut querat remotio dispositionis quod impediebat decorationem: et tunc tractat decorationem ingrediatur et annectit egritudinibus: ut de tractatu de decoratione: quod renouet illud quod remouebat decorationem. Debetis scire quod figura accipit 2. Uno ut est quoddam non inherens membrum: et isto modo reducit ad genus egritudinum complexionis. Alio accipit figura pro dispositione quadam vel qualitate in qua reputatur corporis habitudo sicut est pinguedo aut macies: et isto modo figura reducit ad res decorationis: et sic non est egritudo sed macies accit: et hinc est quod ante determinat de tali habitudine in tractatu decorationis. Subdit postea quod alie consistunt in figura post colorem: propter duplicem causam: una est quod dicitur hoc ad differentiam peccati compositionis. Nam figura potest accipit 2. Uno modo ut est quedam natura membrum organici et sic in ipsa accidit peccatum compositionis. Alio modo pro quadam qualitate in qua representat corporis habitudo: et sic non est egritudo sed accit: et hoc modo sumitur hic. Alio modo quod dicitur: quia ipsa figura maxime deturpat quando cum fado colore coniungitur. Deinde cum dicit.

C Et egritudinum quod pilorum genus consistit in alopecia et detractione et paucitate: et ut sint curti: et ut scindantur sint subtiles et grossi et multa crispitudine et multa lenitate et canitie et coloris alteratio quocumque modo fuerit.

C Et diuidit hoc per tres pres. Nam persequitur de egritudinibus pilorum. Secundo de egritudinibus coloris. Et tertio de egritudinibus figure. ibi. Et nocumentum coloris. ibi. Et nocumenta figure. Sed de ces tu: quare non fecit mentionem in persequendo de egritudinibus odoris: possumus dicere vno modo quod forsitan fuit vitius scriptoris: quod ipse in 4. non facit de hoc mentionem docendo corrigere illud peccatum: vel possumus dicere quod hoc fecit: propterea quod peccata illa non tantum recipiunt distinctionem sicut ista. Deinde cum dicit.

C Et nocumentum coloris quatuor pertinet generibus. Unum est genus mutationis eius propter malitiam complexionis cum materia sicut icteritia: aut sine materia sicut gipsitas que fit in colore propter complexionem valde frigidam: et cintrinitas que accidit propter complexionem valde calidam. Et genus mutationis eius propter causas manifestas: quedam modum solis et frigus et vetus mutat colorem. Et genus complexionis corporis: colores huiusmodi extraneos super cutem quod colorem defert sicut morphea nigra: aut que ibi nascitur sicut lentigines et macule. Et genus vestigiis quod perueniunt ex consolidatione solutionis continuitatis que accidit sicut variolarum vestigia et vlcium foramina.

C In parte ista determinat de nocumentis coloris.

C Et nocumenta figure post colorem sunt aut macies superflua aut grassities superflua.

C Persequitur de nocumentis figure.

C Sed circa istud caput est quedam generalis dubitatio: videlicet ista res conuenienter connumerentur inter egritudines. Et arguitur per quod non: quod si connumerentur inter egritudines: aut hoc esset: essent accitiae egritudines: aut quod eorum remotio querit sicut remotio egritudinum: sed nullum istorum contingit: quare non connumerantur ut accitiae: quod eadem ratione et alia sicut ista: nec est quod querant remoueri sicut egritudines: quod tunc cum sunt accitiae quedam que sunt magis ledetia querentur remoueri

moueri sicut dolor: etio multa pp qd ista nō debet cōnumerari i-
ter egritudines. Scdō apper q nō d3 annecti aut cōnumerari in-
ter egritudines: qz quedā istaz sunt egritudines: hoc apper p q sūt
egritudines que sūt in mēbris fm pmas nās mēbroz: sed h fit in
alys rebz: qre rē. Maior ppō est manifesta: qz supra distigebat
egritudo per istū modū. mī. apper: qz solo pīnui t pīfio fit in pī-
lis qui sunt ptes corpis. Itē ille debet cōnumerari i-ter egritudi-
nes que ledūt imēdiate actū: sed pīlī sunt h mōi. g rē. Maior ppō
apper per rōne morbi. mī. apper: qz pīlī sunt pp dēfensionē cor-
poris: aut pp dēcorationē: que h fit dēfect? in istis pōt accidere nocu-
mētū. Itē nō debet cōnumerari inter egritudines: qz qdā istarū
sunt egritudines. Nam iteritū est egritudo: t sīlī macies aut pīn-
guedo que sunt egritudines quātā: aut egritudines diminutionis sic
dēm fuit supra q erat genus egritudinū in quāto sicut augmenta-
tio mēbroz: sicut posuit exēplū de Nichomaco q istū creuerūt
mēbra eius q se mouere nō poterat. / Dd m est ad hoc q iste cō-
numeratur i-ter egritudines: t q querit remotio ipsaz sicut remo-
tio egritudinū: nō tū sunt egritudines. Rō quare nō sunt egritu-
dines est istaz: qz illa dispō nō est egritudo que nō fit in mēbro bñ-
te opōnē: nec ē fit in nā que sūt pīnū opōnīs: sed iste res nō sunt ta-
les: qre rē. Maior apper: qz egritudo fm q accis qdāz qd ledit
mēbrū fm q vita pīcipat illa dispō nō est egritudo q fit in mē-
bro nō fm q vita pīcipat. Itē egritudo d3 fieri in nā que sūt pīnū
opōnīs: ista aut nō est nā pīcipa sicut est copō aut copō aut vitas
fm q ista sunt pīnū alius opōnīs: sīte res nō sunt in talibz: pp
qd nō sunt egritudines. mī. apper: qz in pīlīs nō est vita: qz in eis fit
appositiō sola qre nō sunt egritudines: nec ē sunt in naturis pīnīs
que sunt pīnū opōnīs: qz quedā cōstitūt in odore t in figura accipi-
endo figurā nō pīo nā cōpōnālī. sed accipiēdo figurā p nā in qua
reptat corporis habitudo: t pīperea iste nō sunt egritudines: sed
accitū egritudinū: qz odor aut fetor accitū sunt: t iō cōnumerā-
tur tū: qz querunt remoueri ac sī eēt egritudines: t nō querunt
remoueri sicut accitū que ipedūt opōnē sic dolor t sīlia que re-
mouent ad remotionē: sed iste res qunt remoueri sicut egritu-
dines pp opōnē. Nam sicut egritudines querunt remoueri pp opā-
tīes corpis: ita t iste querunt remoueri pp opōnēs aīe: nā hō est
aīal polytīcū t cīuile t sociabile alijs: sī h fit turpis aut habeat fe-
dū colorē fugiūt alijs societātē ipsi t dīdēt: quare pp talē pueria-
tione ille qunt remoueri sicut egritudines. / Et ex his ad obia di-
cebat ista cōnumerant i-ter egritudines aut cōnumerant: qz egi-
tūdines aut qz accitū. dico q sic accitū. / Lu dicebas postea q
eadē rōne t alia sicut dolor t cūatio. Dico q pīa querunt remoue-
ri i-ter egritudines: qz i-teritū nōcumentū ac sī essent egritudines: iste
autem res inferunt nōcumentū fm q dictus est. / Lu dicebas
q vī q sunt egritudines: qz sūt in pīb? que sūt pīcipia opōnīs. Di-
cēdū q nō sunt in pīb? q aīaz recipiūt nec q sūt aīata: t pīperea
in eis nō est sensibile nōcumentū. / Ad illud q tu dicis q iteritū
est egritudo. Dd m q iteritū pōt z? pīderari. Uno? pro colore q
accidit in ipsa. Alio? pro cōplone aut dispōne que causat tales co-
lores. Si pīderet pro colore dico q nō est egritudo: sī est de reb? q
annectunt egritudinē: alio aut mō dicit q est egritudo. Sīlī pīn-
suedo aut macies pīnt pīderari z. Uno mō vt faciūt egritudines
quasdā in quāto fm q dicit augmentatiōne aut diminutiōne q fit
cā egritudis: t sic dico q tales sūt in quāto. Alio mō pīnt pīderari
fm q dicit quādā rē sub qua reptat corporis habitudo sub mō
pūlchro aut turpi: hoc mō sunt illa que nectunt egritudinē: t h
mō de pīguēdie t macie determinat in tractatu de dēcoratione.

De horis egritudinum.

Cap. 7^m.

Sire debes q egritudinum plurime quatuor
habēt horas: horaz pīncipij: t horā augmē-
tī: t horā status: t horam declinationis. Que
do extra istas sunt de horis sunt sanitatis.

Prius Aui. dīterminauit de egritudib? t dīstōne ipsaz in spēs et
modos: nūc oīdīt quot t q sunt gīa morboz t spēs: t qz egritudo
nō solū distiguit fm mēbra sī ē fm ptes: t pp h est ēt i-teritū ponē
in isto caplo dīstōne que puenit morbo rōne pīuī ipsi: t pp h dīc
rub. Cap. 7. de horis egritudinū. pōcedit g sīc in isto cap. pīo
eni distiguit qz t que sūt rēpora morboz. Scdō dīstīat de vno-
quocq rēpoz. z? ibi (Lūg dīcīm? horā pīncipij). / Juxta pīmā ptes
debet aduertere: aliq ista h pīmā est de h qd ipse dīxit dēbet scī-
re q egritudinū plurime: pōt erponi z. Uno? plurime i. nou oēs:
pīperea q iste hore nō attēdunt in quibet morbo: t h pēnes aliqz
egritudines: nō tū pēnes oēs: qz mī pēnes salubres oēs: ista aut nō
hīnt locū in mortalibz: aut dīxit plurime: qz iste nō cōueniūt cuilibet
morbo: qz nō mortali: aut qz quedā nō hīnt rēpora. / Alterius
dēbet scīre qdā aliud īsale de h qd dīcīt q vō ex istaz sūt de ho-

ris sanitatis q sanitas accipit hic large: qz nō opz q corp? qd ē vt
tra ista rēpora sūt sanū: qz pōt esse neutriū: sī accipit sanitatē large
vt cōprehēdit in se sanitatē t neutralitatē. / C3 pp illa q hic dīcīt
Aui. insurgit dubitatio multiplex. pīma est: vtrū morbo? hēat rē-
pora. Scdā dubitatio ē: vtrū ista rēpora attēdant in quibz morbo.
Tertia qd erit: vtrū semp salubres hēant quāto: tempora. Quarta
questio erit: vtrū egritudines mortales habeat quāto: rēpora: t h
nō erit aliud querere nisi vtrū aliqz possit mori in dēclinatione.

Ad pīmā arguet aliqz q morbo? nō hēat rēpora: qz illud qd est Dub^m 1^m

simplex t idīuībile nō h3 rēpora: morbo? ē h mōi. g rē. Maior ma-
nifesta est: qz dīstīctio p rēpora nō dēbet nīh hīnt pte t pte: sī ergo
morbo? ē qd simplex nō hīs pte t pte: g nō hēbit rēpora. Dēclaratio
mī. ē auctas Gal. i. de iterio. ca. z. g dīc q egritudo a sui pīnū h3 to-
rū suū ē: ergo ipsa nō h3 pte t pte: nō g per accis h3 rēpora: nolo
plus arguē. / C3 In oppo^m est Aui. / Dd m q in morbo est attēdere
horas egritudis q vocant rēpora t vocant ēt ptes. Sic enī vide-
te opz īmagiari in morbo vt īmagiamur ēt in alijs. Nūc aut īma-
ginamur in alijs: qz illa nō dīcunt h3 tps nec tēpē mēsurant: que
sūt eterna sic sunt celestia: q vō sūt pmutabilia rēpora mēsurant:
t pp hoc in morbo attēdīt tps h3 qz ibi ē alteratio t motus: pīperea
qz in quibet alteratiōe vī qdā dispō noua accri: t iō illa dīstīguīt
ex diuersa dispōne t motu: t pp h morbo? dīstīguīt fm q ē diuersa
dispō t alteratio pīcipit in ipso. Et iō apper qd sīgnat tps in mor-
bo: qz nō dīcīt aliud nisi solū mēsurā quādā q rōne alteratiōnis fa-
cte a nā aut morbo cōspīcīt: t fm h dīstīguīt rēpora pēnes altera-
tione factā in mā morbi: aut ex alteratiōe virtutis a mī: sī dīcūt
tur rēpora rōne mēsuratiōis quā h3 ex rēporali nā īclusa in eis:
ptes aut dīcunt rōne ēē q ītegrat toti egritudis que hīnt a par-
te cause ipsi egritudis īclusi in eis: t ppter hoc aliqz vocant tem-
pora partes. Scdō apper q nō dīcunt partes quātū ad cēntū: vt
d3 p de iteriozibz. vī dīcīt ibi q nō est simile de morbo sic de do-
mo: sī ēē ipsi? est sicut rō formalis idīuībilis: pp qd ipsa tempora
nō sūt ptes morbi q dēbet morbo nīh sī alteratiōne t trāsmuta-
tione factā in ipso h3 quā diuersificat ēē morbi: qz aliū modū cēn-
di hēbit morbo? in pīnū aliū ī augmēto t aliū ī statu. Et pp h talis
modus cēndi rēpora mēsurat qd tps psequit talē diuersitatē: t qz
talis diuersitas cōspīcīt in morbo in istis rēporibz: iō alia īdicatio
curatiua sumit a morbo qn est in pīnū: t alia qn est in augmento: t
alia qn est in dēclinatiōe vel statu: sī sī pīderemus tps īqz tps non
psequit talē dispōne diuersaz a tpe nō sumit aliqua īdicatio cura-
tiua a rēpora. t in quarto dīc q idē oīdīt vulnus in pīnū fuit qd oīdē
dīt sī ēēt quāto mēsuraz: accipiēdo tps fm q dīcīt mēsurā absolu-
tes: sed accipiēdo tps fm q psequit dispōne morbi ab ipso accipit
īdicatio curatiua. Et dīctis pōt colligi q in egritudib? est attēdē
rēpora: qz in illis est attēdē rēpora in qb? ē alteratio t mor: sed in
morbis est h mōi. g rē. Maior manifesta ē: qz tps psequit illa que
hīnt alteratiōne t motū. Et ex his appz solo ad obia: qz Gal. ītelligit
q egritudines hīnt in se ēē idīuībile rōne sue cēntie: t qz quātū
ad istud ēē ita hīnt in pīnū ipsi sicut in statu: qz istd ē idē in toto mor-
bo t in pīb?: vt apper per Gal. p de iteriozibz cap. z. s. g rē. sī
quātū ad esse substantie aut quātū ad esse diuersuz ipsi? qd gde pa-
rib? rēporib? mēsurat: pp illd qd accidit de manifesta pmutatiō-
ne in ipso: egritudines in qb? accidit illud morbi rēpora quāto sunt
hīntia: t he egritudines sic hīntes mām in qb?: qz ēē hoc depēdet ab
ea: t ipsa in suis dispōnib? in parrib? rēporis permūtant: t ipm ēt
ēē egritudines permūtāt: in his aut que sunt mā carentes pīozus
nō accidit ppter nō habere cām a qua variet esse earum.

Scdā qd erat vtrū talia rēpora attēdant in quibet morbo. Et vī
q h mōi dīstīctio rēpoz attēdat in quibet morbo: t h ē mani-
festū: qz cū in morbo cōpōnālī attēdat alteratiō: t meduz talis dī-
stīctio attēdat in morbis cōpōnālīb?: sī in solone continui t ēt in
morbis cōpōnālīb?: t h apper in apate vbi sūt oīa illa tria gīa. / C3
ista attēdant sīlī in morbo īmālī: hoc dēclarat: qz febris effimera ē
morbo? īmālī: t tū in ipsa auctores dīstīguīt pīnū. aug^m. statū: et
declinationes: qre rē. pīperea hoc arguit rōne: qz manifestus qz
glibet morbo? īmālīs h3 pīnū: qz glibet scipit ēē in īsto. Et iā mani-
festū est qz sī ab ipso fiat euasio qz tales morbi hīnt ēt dēclinationē:
qz dīstīnt ēē in īsto: g in quolibet morbo īmālī est dare ista duo rē-
pora. Erīt ēē dare tps meduz: g talē dīstīctō est dare sīlī in morbo
īmālī sicut ēt in morbo mālī: qz vbi in illo rēpore medio erit ibi sī-
gnare augmētū t statū. / In oppo^m est Aui. qz īstīnat in īsa p hoc
qd dīxit plurime q nō oēs: t h sī erpositū fm aliā expōnē: tī seri-
es īse vī rē ad illud magz q nūc dōm: t hoc apper. Nam in febze
ethica que est egritudo īmālīs nō cadit talis dīstīctio. Et pp h au-
ctores dīstīminatēs de ipsa nō dīstīguīt ipsaz p rēpora: pp qd ta-
lis dīstīctio nō vī cōpetere cuilibet morbo. / Dd m est ad h fm q
credo q talis dīstīctio rēpoz morbi pīprie in oīb? nō attēdīt t p-
prie in nullo morbo īmālī: large aut āsumēdo nō est īcōueniēs q

Dub^m 2^m

Gentilis

talis diffictio et accidit in morbis inālib⁹. Dico q̄ p̄prie nō mīn
 in morbis inālib⁹. Rō est: q̄ sicut et dicta apertē tps nō attēditur
 in morbo nisi rōne alterationis ⁊ mor⁹ facti in mā: s̄ diuersitates
 alterationis q̄ fit aliū aliū ⁊ aliū tps: t̄ sic in alijs p̄tigit rps p̄ altera-
 tionis q̄ fit in corpore diuersa sic ⁊ in morbis: q̄ sic in etate p̄ di-
 versas alterationē ⁊ mor⁹ accipit aliū ⁊ aliū rps siue etas sūt mō
 in morbis. Si q̄ tps in morbis est rōne alterationis ⁊ mor⁹ m̄ae: in
 illis p̄prie diffictio tēpōz attēdit q̄ sunt et mā ⁊ vbi non est aliq̄d
 fieri ⁊ nulla est ibi mā nō b̄t: q̄ in fieri res nō sūt: q̄ pprie b̄t attē-
 diti in illis morbis: quoz cōd est in fieri ⁊ in mor⁹: t̄ s̄ q̄ mā b̄pē-
 dent ⁊ a cā: q̄ ethica nō b̄pēdet a mā: nec solo p̄tini facta a gla-
 dia vel ab aliquo illi nō b̄pēdet a cā: p̄ t̄m in istis diffictio ipsoz
 nō attēdit: ⁊ pp hoc ad ista aduertēs. Aui. dicit plurime. ¶ Si autē
 accipiam⁹ largo mō diffōne ipsoz tēpōz dico q̄ nō est icōueniē-
 s̄ talis diffictio sūt attēdit in morbis inālib⁹: q̄ sic accipiam⁹
 p̄m⁹ egreditur p̄tūti in quo icipit egreditur ⁊ b̄clinationē p̄ p̄nto-
 ri in q̄ egreditur recedit: t̄ statū q̄ egreditur permanet: eodē mō
 possum⁹ dicē q̄ diffictio tēpōz s̄ b̄ et pueniat in morbis inālib⁹:
 nō t̄ p̄prie q̄ pprie rps p̄seq̄ alterationē factā in mā: t̄ in aucto-
 res semp diffi q̄uāt horas ⁊ tēpōz egreditūm⁹ s̄ alterationē m̄ae
 factā a nā vel eodē rō. Et ex his apertē solo ad obia: q̄ accipiedō
 large nō est icōueniē s̄ diffictio tēpōz pueniat morbis inālib⁹.

Dub^m 3^m Certe dubitatio erat vtrū egritudines salubres temp^r beatū q^r tior: egritudo. Et v^t q^r non oēs salubres beatū quō: tēpora: q^r sit aliq^r tēpora q^r semp^r pcedat augendo: aut aliq^r q^r semp^r pcedat diminuedo: z ab istis p^rigit euadē: manifestū ē: q^r nō oīs egritudo salubris: q^r tūto: tēpora. mā: ē manifesta: q^r v^t ponit q^r synocha est tripler: q^r pcedit augēdo: q^r dā diminuedo: q^r dā eq^riter stando: v^t dem^r fuit in lib^r de feb^rib^r: q^r dā vocat augmātica: q^r dā pāugmātica: q^r dā homomoten^r. / In opp^m ē Aui. f^r vni^r modū exponēdi illi^r vbi pl^rine: z Sal. z de crisi. c. 9. / Dōm^r est ad b^r q^r q^rlibet egritudo salubris q^r tūto: tēpora: p^rn^r. statū: aug^r. z dēclinationem: hui^r: p^ro ē z cā: q^r tēpora morboz vt appuit sup^ra p^riderant i morbo: ex actioe nāe in mām morbi. f^r q^r tēpora atrendū sic ē in alijs alteratiōib^r: sic z in illa q^r aggreddi iter nāz z mām morbi. In alijs aut^r videm^r aliq^r aliq^r alteras ita alterat aliq^r q^r ipm^r dūicit q^r ibi ē tps in d^r i p^ripit fieri alteratio z aug^r. z stat^r. aliq^r alterationis z tps in d^r q^r manifeste appet victoria vni^r sup^r alter: q^r z in morbo opz q^r fuit ita tēpora ex q^r ē ibi talis mor^r alteratiōis: q^r ē ibi p^rn^r in q^r nō apparet alteratio: aut si apparet multū ē dimiunata: postea ē aug^r in quo apparet manifeste alteratio illi^r māe a nō: non tū illa alteratio ē cōpleta: z istud ē tps augmēt^r: postea opz q^r sit stat^r i quo apparet pfecta alteratio z cōpleta z d^r stat^r: postea ē dēclatio in q^r manifeste appz victoria vnius sup^r alter: z ēt appet expulsiō māe faciet^r morib^r. Et ex his appz folo ad obfā. / Tu dicebas q^r q^rdam egritudines pcedūt sup^raugēdo: q^r dā aut sup^rdiminuedo. Dōm^r ē: iux^r q^r vos dēbetis aduertē q^r tps p^riderat in morbo ponēs actionem nāe qua tēpora p^rit duplici rōne distigui. Uno^r v^t sequunt^r actōez nāe: z q^r talis actio attēdit circa digōnē aut idigōnē: accitōe dicit^r mus q^r tēpora q^r distigunt^r penes digōnē aut idigōnē māe: q^r dicit^r p^rn^r in quo mā ē cruda: aut apparet aliq^r digōnis signa: non tū illa sūt manifesta: aug^r in q^r tē. de statu z dēclinatione. Scōdo^r ex actioe materie: q^r mor^r māe nō ē nisi synthomatic^r: iō talis d^r strictio est solū penes actioem in mām: z q^r nō est nisi p^r actitia: ideo b^r distigunt^r penes actitia qua talē actioē cōducit: q^r p^rn^r vicinus in quo actitia apparet dōile. Nā in p^rn^r semp^r apparet actitia debilia sicut dem^r est in illo afōi. 30. z. p^rti. circa p^rn^r z hinc illa imbecillitas: in augmēto aut sunt fortiora: in statu aut sunt p^rueniūt ad vltimū sue fortitudinis: ex actioe tū māe in nām: nā si materie nām dūicit nō puenit ad dēclinationē in accitibus: q^r si eger in dēclinatione mori nō pōt: z iō ad dēclinationē i accitib^r q^r sunt ex actioe māe in nāz nō deuenit. q^r apperit quo ista diffictio aliq^r est a pte egritudis vputa māe agē in nām: aliq^r nāe agē in mām z in aliq^r b^r distigunt^r f^r vtrūq^r modū: z tūc p^rty distigunt^r penes accidētia: p^rty ex actioe māe. In qb^r enī nā nō multū molestā distigunt^r ex actioe nāe q^r attēdit penes alterationē sacra in mā: sed in illis in qb^r mag^r molestat morbus q^r est vehemētis furie z nō sit dēterminatio p^r crifim: tūc distigunt^r tēpora penes actitia q^r cōsequunt^r actionē māe. / Ad illū q^r q^r tū dicis q^r q^rdam egritudines sunt q^r pcedūt solū augmētādo: q^r dā aut solum dēclindādo. Dōm^r z^r. vno mō q^r q^rlibet egritudo videat^r pcedē solū augmētādo tātū q^r tū ad alterationē māe est diffictio quōto: tēpoz. Uel dōm^r alr q^r sy^rnocha que pcedit augmētādo nō est illa q^r fuit totū fit augmētū: nec illa que pcedit dēclindādo q^r ipsa sit tota dēclinationis: illa d^r pcedere augmētādo in qua maior pars sui est augmētū: z illa d^r pcedere dēclindādo: q^r maior pars sui est dēclinationis: vni^r parox^r q^r est in ipsa tps dēclinationis dato q^r egritudo haberet vni^r parox^rismū solū possibile eēt: q^r ibi p^rn^r augmētū status z dēclatio.

Super primo

Quarta dubio vtrū egritudine mortales hēnt quorū tempora? istū nō erat alio q̄ueri nisi vtrū egrī possz mori in declinatione. Et arguit q̄ sic aucto. Auer. 1. i. sui coll. 3. ca. 9. vbi dicit q̄ possibile est egrū mori in declinatōe. Hoc ēē arguit rōne q̄ in illo tpe pōt mori infirm⁹ in quo possibile ē nāq̄ ēē dūciat: h̄ pōt accidē in declinatōe: q̄ in declinatōe ē possibile egrū mori. Maior: ppō ē manifesta q̄ mors nō accidit nisi pp̄ victoriā mae ⁊ nō dūciat: ⁊ h̄ nullū ē cōueniēti fieri i declinatōe: q̄ pole ē q̄ i declinatōe accidit resolue calo ris ⁊ spūs ad quā resoluēte fegē mors. // In opp⁹ ē. ⁊ i. lra fymus modū dīposuī illi⁹: dīctiōis pfime: ⁊ ē. B. i. 3. d̄ crisi ca. 5. ⁊ 9. Dm̄ est ad h̄ q̄ dēclatio qdā ē p̄cularis: qdā ē vltis: dēclatio p̄cularis ē illa q̄ ē vno porxiō. dēclatio vltis ē illa q̄ fit in toto morbo. aut h̄ loqm̄r dēclatioē vlti aut p̄cularis: h̄ p̄culari dico q̄ pole est egrū mori i dēclatioē: h̄ si mors accidit pp̄ resoluēte spūs qm̄ sps ⁊ caloz: vadat ad exteriora: ⁊ q̄rit ad h̄ dicebat. Sal. 1. 3. d̄ crisi. q̄ si mors dēat p̄tēgē p̄ resoluēte: tūc h̄ n̄ fit fieri nec i augm̄to nec i p̄nē: i statu: q̄ n̄ fit tpe apta ad resoluēte: q̄ sps ⁊ caloz i istis tpb⁹ mag⁹ s̄ p̄culata i interiorib⁹: h̄ dēclatio porxiōis marie ē apta ad illud: q̄ i illo tpe spūs ⁊ caloz: veniūt ad exteriora. Si at̄ q̄ras dēclatioē vlti q̄ qdē dēclatio ē ⁊ qdā ē vera ⁊ p̄fecta: alia ē non vera ⁊ mēdosa: si loqm̄r dēclatioē vlti vera ⁊ p̄fecta fit dico q̄ ipole ē egrū mori i dēclatioē: ⁊ h̄ dico si mors dēclier exspuatiā morbi pp̄ mae: ⁊ rō h̄ ē q̄ i illo tpe ipole ē egrū mori i quo tpe nā exspuatiā mae morbi: h̄ fecit tpe dēclatiois. Trē fit pole est egrū mori i dēclatioē: tpe implicatēnt dēclatiois. p̄bo q̄ mors accidit ex victoriā mae sp̄ morbi: nūc at̄ i dēclatioē vlti ē victa mā. h̄ dicē q̄ eger mori i dēclatioē ē dicē q̄ mā fit victa ⁊ n̄ victa. Alia ē dēclatio n̄ vera: ⁊ ista nō ē rōnabil dēclatio: ⁊ ista bñ ē pole mori infirm⁹: h̄ dicebat. h̄ip. ⁊ p̄ti. afo. illo afo. 27. nō h̄ s̄ rōne alleviāt. nō oz ē dē. ⁊ h̄ dicebat. A. i. 4. ca. i. cap. de dīstōne horā. Deide cū dicit.

Cūq̄ dicimus horā principij ⁊ horā augmēti nō volumus itelligi duo extrema in quib⁹ egritudine nō manifestet dīspō: h̄ q̄ vniūquodq̄ eoz h̄z tps perceptuz sensu qd̄ propriū h̄z iudiciū. Et hora quidem principij est tēpus in quo egritudo appet ⁊ eius similan⁹ dīspōsitiones: ⁊ neq̄z apparet in ea augmētiō eius.

¶ In pte ista notificat vniūq; dē tēpō istoz: didit h̄ p̄. i. z. p̄io
 notificat vniūq; dē istoz tēpōz absolute. Sc̄o notificat ista t̄p̄a
 f̄z diuerfz acceptōes: t̄ d̄istōt ip̄oz i mōz. b. ibi. Et h̄ egez hōzē.
 ¶ P̄ia h̄z p̄es. z. p̄io oñdit qd̄ it̄ oīz itellēz p̄ hōzā p̄icipi. z. qd̄
 oīz itellēz. ibi. Et hōzā qd̄ p̄icipi. ¶ Et illa didit i q̄uo: p̄io cū
 notificat hōzā p̄icipi. Sc̄o notificat hōzā augmenti. ibi. Et hōzā
 augm̄ti. ¶ Tertio flat̄. ibi. (Et hōzā flat̄.). Quarto notificat hōzā d̄-
 clariōis. ibi. Et hōzā d̄clariōis. ¶ Deben̄ itellēz q̄ hōzā p̄incipi
 d̄i eē illa i q̄ nō appz diuerf̄as i alteratiōe facta i mō ab ip̄a nā d̄
 q̄ sit curādū: dico q̄ sic appz p. b. i. lib. d̄ crisi. p̄. 17. 18. z. 19. cap. iii.
 p̄n. p̄nt appere figura digōnis occurrē: t̄ p̄ p̄ dicim̄ q̄ p̄n nō
 appz actiō nāe d̄ q̄ sit multū curādū: f̄z auḡ. q̄ apparet maiōre
 actiō nāe: it̄ d̄istigat̄ q̄ntū ad accētia: tūc affumē q̄ illa sit hō-
 ra p̄icipi i q̄ nō multū affligit nā: auḡ. n̄ autē in q̄ augēt afflictio z
 alia accētia zē. t̄ de alyz t̄p̄ib̄ p̄cedendo. Deinde cum dicit.

Et hora augmēti est tps in quo egritudinis manifestatur constrictio omni hora post horam.

¶ Et hora status est hora in qua egritudo in omnibus
suis partibus fm vnam manet dispositionem.

T Norificat hora star? Sz tu dices in q oit hora picipi 7 hora sta
tus. dñm est q ipa picipi 7 ipa star? filant: qz in vnoqz tpe per
manent dispositiones siles: sed differit qz in prin^o vno dispoñes simi
les: qz in toto tpe picipi nō apparet actio manifestā ipi^o nature:
sz in tēpore status dispoñes: qd ad summū puenit actio vtriusqz:
7 iō in prin^o vno similes cō remissione ipsaz: in statu autē sunt si
miles cum intensiōe actionis vtriusqz. Deinde cum dicit.

¶ Et hora declinatiois ē tps i quo ei⁹ appz diminutio: 7
quātū plus pcedit ei⁹ minoratio ē magis manifesta.

Et manifestat horā declinatiōis ⁊ est planum. Deinde cum dicit.

Et be quide bore quadoqz attēdunt fm egritudinē
a principio eius vsqz ad finem eius in suis porxiomis: z
vocant bore vles. Quādoqz cōsiderant f3vnuquēqz
paroxifimum z vocantur bore particulares.

In pre ista notincat ista tēpora quātū ad diuersuz modū accipiendi ipoz in morib. Debetis scire q̄ paroxysmi ⁊ egritudines ro-
tius

tius filant: qz in pñ 2 in augmto apparet pñctio mñe in vno sic in alio: 2 interdū accidit qz tēpora paroxisimi 2 toti egritudinis sūt eadē: qm egritudo ipsa terminat in vno paroxisimo: sed differūt qz in declinatione paroxisimi pñt infirmus mori vt dictū fuit.

Ad cōplēdū s̄monē d̄ dispōnib⁹ egritudinū. La. 8^m.

Egritudines mult⁹ modis sortiunt⁹ noia: aut a mēbris i qb⁹ sūt sic illa qz est lateris 2 illa qz est plmonis: aut a suis accētib⁹ sic epilepsia: aut a suis cāis sic dicim⁹ egritudinē melicā: aut a sui silitudine sic dicim⁹ egritudinē leoninā 2 egritudinē elephaticā: aut cōparate ei cui pmo accidisse dicuntur sic dicim⁹ vlcera balchic: aut cōpate ei cui⁹ fama fuit qz medicādo eas curabat sic dicim⁹ vlcera cbaro nie: aut a sui suba 2 cēntia sic dicim⁹ febris 2 a pā.

In pte ista er qz Aui. dēterminat de dīstōne morboz i spēs suas 2 dēterminat de dīstōne ipoz i ptes. In pte ista ipse dēterminat de dīstōne morboz pēnes accētia vt cōpleat doctria sua. 2 b̄ qd̄ dicit rub. ca. s. ad cōplēdū s̄monē d̄ dispōnib⁹ egritudinū. Et diuidit h̄s i ptes. 2. Na p̄ pōit diuersitatē q̄tū ad cognitiōne istaz egritudinū. Scdō tāqz qd̄ dīstōne que ē sumpta pēnes qd̄ accētia. 2ª ibi (Lozpoz vo ordines.) 2ª pars h̄z. 2ª pōit vna dīstōne ex parte noia noia ipaz. Scdō pōit aliā q̄tū ad modū egritudinis ipaz 2 cognitiōne. ibi (Ingt. 8.) 2ª debet scire circa pñā partē qz noia iponunt duplī. aliqñ ex cā: 2 aliqñ ab affectu. a cā multiplī: aut a cā mali: aut a cā formalī: aut efficiēti. A cā mali: 2 b̄ dicit aut a cā mali in qz aut er qz in qz 2 b̄ est sibi vtpura mēbz: 2 tūc h̄z ab eo dēnoiaōne vt egritudo lateris aut pulmonis recipit dēnoiaōne a mēbz vt pleuresia. Aut efficiēti: 2 b̄ duplī: aut intrinsecū aut extrinsecū. intrinsecū est humo: extrinsecū sicut epilepsia que dicitur puenire ab efficiēti extrinsecū: ideo dixit ira dei. Aliqñ a cā for mali: 2 b̄ dicit aut ab cē vt se. 2 a pā: feb. a feruore a pā ab appōne. aliqñ a forma cui assimilat hō in illa egritudie vt elephāia 2 leonina vt ab efficiēti destrūte vt vlcera chironie: qz h̄s ipa curauit. aut sumit noia ab accētiē intrinsecū sic egritudo qd̄ ira dei.

Ingt. 8. egritudines aut sunt manifeste qz sēntu cognoscunt: aut sūt occulte qz facile est cognoscē sic doctores stōchi 2 plmonis: aut qz difficile ē cognoscē sic egritudines epas 2 cānaliū plmonis: aut nō cōprehēnsi cū estimatiōe sic egritudines qz vīs accidit vīne.
Pōit in ista parte dīstōne qz pōit a parte cognitiōis: s̄ si dicat qd̄ pōit ipse qz dolo: stōchi 2c. ita sunt facili cognitiōis cū pōit in thegni qz sunt difficilis. b̄dm qz sunt difficilis si sūt a pñctio gñōis: sed si sūt ex aliq accētiē sunt facili cognitiōis. 2ª Sed dices postea ipse dicit 2 dolo: pulmonis: nā nō vī bene dicere: qz pulmo nō patit dolo: qz nō sentit. b̄dm qz pulmo sentit per accētiē: qz sentit rōne pñculi capitiōis ipm ppter qd̄ nō valet.

Egritudines quocqz ē cū sunt pprie 2 est cū sunt fm societate. Et mēbz qd̄ aliq mēbro i egritudie sua associat: aut qz nā sūt pñua iter qz aliq pñuanf illa sic ce rebz 2 stōch⁹ pp pñuitatē neruoz inter ea: aut māmille 2 mamille pp pñuitatē venaz iter illa: aut qz vñū ē via alteri⁹ sic igitu a pātis cruris: aut qz sūt vicina sicut pulmo 2 cerebrū. Qd̄ n. mēbz qd̄ alteri associat 2 pprie cū vñū eoz alteri viciniū debile fuerit socij sui recipit supfluitates sicut ascelle cordis: aut qz vñū est pñcipiū 2 radij opōnis alteri⁹ sic diaphragma pulmonis in attrabēdo acrē: aut qz vñū seruit alteri⁹ sic nerui cerebrō: aut qz aliq tertio mēbro associant sic cerebrū associat reni pñpterea qz vñū qd̄ eoz associat epati. Et ē cū societas puenit ad cāuz quēadmodū cerebrū cū egrotat 2 associat ei stōch⁹: obilitat. n. tūc ei digō 2 mādāt ipi stōch⁹ vapores malos 2 nutrimētū nō digestū 2 auget ipi⁹ cerebrū egritudinē: 2 sic ex hac egritudine puenit patietes ad durabilitatē 2 circūitiōne.

Prus Aui. pōit diuersitatē morboz qui sumunt a parte noiaōnis 2 a parte cognitiōis. In parte ista pōit quādā dīstōne que

est accepta pēnes modū essendi aliq egritudinē in mēbro aliq 2 duo facit. 2ª pōit istā diuersitatē. Scdō pōit qd̄ā notabile pp diuersitates qz posuerat aliquoz mēbroz. ibi in fine (Debes pñtea scire.) 2ª pars h̄z pñes partes fm qz pñes pōit diuersitates 2 dīstōnes ipaz egritudinū. 2ª pōit vna que dicitur accepta ex parte modi eēndi egritudinē in mēbro. Et 2ª pōit qd̄ā dīstōne que accepta est pēnes ordinē ipoz cozpoz. Et 3ª pōit qd̄ā aliā dīstōne qz accepta ex pte modi terminatiōis ipaz egritudinū. Quarto pōit aliā qz accepta ex pte modi curatiōis. Quinto pōit qd̄ā aliā dīstōne qz accepta ex pte modi trāsitiōis egritudinū i alias egritudines. Sc̄ pōit qd̄ā aliā qz supra ex pte rex extrinsecū. 2ª ibi (Lozpoz vo.) 2ª ibi (Egritudines vo.) 4ª ibi (Et tibi scire dū ē.) 5ª ibi (Debes at scire.) 6ª ibi (Sūt egritudines qd̄ā 2c.) 7ª ibi (Ca pñm pte dēbet aliq intelligē qd̄ dicat ē egritudo ppa 2 qd̄ ē p associatiōne. pp qd̄ dēbet scire sic appz p. 8. i lib. d̄ iteriōib⁹ i p totū: qz illa dicit egritudo ppa qñ cā est appropata in mēbro illo abfz h̄z cā pñat aliā dē: s̄ illa dicit egritudo p associatiōne qñ fit ppe pp pñm qd̄ fit i illo mēbro: s̄ pp pñm qd̄ ppe ē in alio: 2 pp h̄z egritudo p associatiōne: qz ipa pñeg ad pñm factū i altero: 2 pp h̄z ipa egritudo p appellat egritudo: alia at appellat accētiē egritudis. Et s̄ istā itētiōne loqat sup Aui. i ista 2ª sen: qz qd̄ā ē egritudo pñcipal⁹ 2 qd̄ā ē accētiē: 2 cū accētiē efficiat aliq egritudie. 2^a Er pp h̄z dēbet scire sic appz 2^a de iteriōib⁹ egritudines p associatiōne s̄ duob⁹ modis. Vno mō dicit egritudo p associatiōne alteri abfz pmutatiōe accētiē i altero: qz ad mēbz qd̄ p associatiōne patit: s̄ s̄ istū modū nō trāsmitit qz sit cā illi: nocumtū quēadmodū accidit i epigloto pp nocumtū i lacert pectori qz ad epiglota ē pueniēs nocumtū solū: qz ad ips nō trāsmitit aliq qd̄ sit cā dēbet i opōnib⁹. aliqñ accit nocumtū p associatiōne qñ trāsmitit cā egrotatiū ad illd̄: 2 b̄ pñgit 2^a. Vno cū pñctū solū nocumtū abfz cā cozpalī: sic v. g. i dolorib⁹ iūcturaz accit dolor capiti nō qz trāsmitat aliq mā qz sit cā doloris: s̄ trāsmitit ad nocumtū solū aliqñ qz trāsmitat cā faciēs egritudinē in altero sic stōchi qz trāsmitit fumū ad cerebrū qz cā egritudis. Vñ iste ē ordo iter ista nocumtū siue egritudines p associatiōne qz ē: qz egritudo i qñ alterat s̄ba mēbz dicit magz p cōpassiōne dicta post dicit egritudo magz p cōpassiōne i qz trāsmitit nocumtū solū postea illa i qz trāsmitit mām: 2 cā ordiē ē ppea qz illa egritudo vī magz p cōpassiōne in qz mēbz magz vī associari 2 magz vī egritudo illa fieri a cā exite i mēbro. mō qñ mā trāsmitit ad mēbz magz vī cā i illo mēbro 2 sic nūm ē p cōpassiōne. 2ª Scdō dēbet aduertē pp illd̄ qd̄ dicit lra aut s̄ vici na sic plmo 2 cerebrū. dicit aliq qd̄ s̄ vicia. nō vī imo multū dicit. b̄dm qz nō intelligit qz plmo 2 cerebrū sūt vicia absolute: s̄ itelligit qz s̄ vicia p respectū ad stōchū de qz fecerat mētiōne: qz stōch⁹ magz distat: vī alr qz nō intelligit qz sūt vicia q̄tū ad distātiā: s̄ qz directe vñū alteri supponit. 2ª Tertio dēbet aduertē: qz dicit aut nā sua pñua: qz aliq possit dicit vī qz dē mēbz possit pati egritudinē p associatiōne: qz vt dētm ē i lib. d̄ vñū. nāli. p. c. 6. oia mēbra s̄ adiūcē colligata 2 associata: qz oia pñt pati morboz ex colligatiā. b̄dm qz cōicatio siue colligatiā accipit 2^a vī pōt ēē 2ª mēbz. qd̄ā ē gñaliā 2 i ista oia pueniūt qz oia mēbra dicit h̄c vñā formā 2 oia s̄ ēē i vñū finē: 2 iō vñā hāt colligatiā gñaliē: 2 b̄ mō nō loqz h̄c: 2 s̄ forsitā possit fieri aliq egritudo p modū istū cōpassiōis. Alia dicit ēē colligatiā spālis in qz accidit qz vñū plus cōicat vñū mēbro qz al teri: aut qz infirm aut qz aliq mādāt ei aut pp aliq cūz qz pōit Aui. in lra. Postea dēbet aduertē pp illud qd̄ dicit. postea aut vñū qd̄ ē pñm 2 radij opōnis alteri⁹ sic diaphragma pulmonis. Debet scire qz istud qd̄ nunc dētm est: est positū fm opi. 8. de motu ipsius anhelit: sicut videt velle Bal. in lib. de iteriōib⁹. 4. cap. 7. 2 in lib. suo de cā mor⁹ anhelit: quē nō hēm. vult ēē in istis locis qz pulmo nō beat motū ex se: s̄ a lacertū diaphragmatis: 2 pp hoc mor⁹ ille fit a diaphragmate solo: s̄ qñ est multū for: adiūat ipz lacertū pectoris: s̄ vīz h̄z fit vīz nō h̄z hic ingri. Deinde euz dicit.

Lozpoz vo ordies iter sanitatē 2 egritudinē sūt sex.

Lozpoz qd̄ ē i vltio sanitatē. Et cōp⁹ qd̄ ē sanū nō i vltio.

Et cōp⁹ qd̄ ē nec sanū nec egr quēadmodū dicit. Et coz

p⁹ egrotatiū qd̄ egritudinē cito scipit. Et cōp⁹ egrī q

pñā h̄z egritudinē. Et cōp⁹ egrī q h̄z egritudinē i vltio.

In ista pte pōit diuersitates qz sumunt i cōpōne ad ordinē ipoz cozpoz: 2 qz talis ordo nō attendit nisi circa dispōnes cozpoz: iō in isto. 5. A. vult oīdē ordines q̄tū cozpoz siue sūt cozpa sana siue egra. 2ª Jurta qd̄ vos debet aduertē ad itellectū ei⁹ qd̄ vult dicit Aui. qz cū dicit qz cozpoz ordines sunt sex iter sanitatē 2 egritudinē nō dēbet itelligē excludēdo sanitatē 2 egritudinē: s̄ includēdo sanitatē 2 egritudinē. ordies cozpoz s̄ cozpoz qd̄ ē i vltio sanitatē. 2c. 2^a Scdō dētm aduertē qz iste dicit cozpoz qz ponunt merito vo

Gentilis

Dub^m p^m

canf ordies qz illa aduice hnt ordine iter q cadit pfectu i iperfectu. qz i corpi cadit talis pfectio i iperfectio: io talia corpora siue dicē vocant ordines qz p^m est corp^o qd est in vltima sanitate qd dī corp^o sanū simpliciter deinde corp^o multū sanū zc.

CSz ante qz vltieri pcedam^o aliqz dubitat. Ut qz Alii. male ponat ordines istoz corp^oz: qz Bal. nō ponit nisi quqz. f. corp^o sanū simplr z sanū nūc z neutru z egrū simplr z egrū nūc. Iterū qz nō sunt nisi quqz b declarat rōne: qz si in ordine istoz corp^oz est dare extrema sic sunt duo corpa. f. sanū simplr z egrū nūc. si mediū aut vere mediū z sic bēm^o vnu corp^o. v. mediū neutru. aut magi declinat ad sanū simplr z sic est sanū nūc. aut magi ad egrū nūc z sic ē egrū simplr. plurib^o aut modis nō pōt fieri ista variatio: z pp b nō sūt plura ista corpa. p^m terea qua rōne ponit corp^o egrotatiū eadē rōne ponet corp^o sanatiū: z sic erūt septē corpa. Dm qz bec distinctione quā Alii. hic ponit in idē redit cū illa q posita est a. B. in p^m thegnū z. z. Corpa. n. sana sūt duoz modoz z corpa egra duoz modoz. iter ista aut duo est mediū qd coīcat fm eē mediū vtriusqz. f. neutri: qre ordines corp^oz qnqz eē vident p^m siderādo. f. duplicē distinctionē: qre ordines corp^oz ab actuali dispōne q in eis eē vī: qz tū in qbusdā istoz nō solū p^m siderat ac^o: f. ē aptitudo distinguēdo aptitudinē ab actu ponim^o ēt in ordine istoz corp^oz aliqd corp^o qd hūbto sit idē cū illis differūt tū ab eis fm modū p^m siderationis eoz. z hoc est corp^o egrotatiū qd corp^o idē ē cū corpore egro simplr. dī vō tale sub rōne aptitudinis q in ipso reperit. dī aut egrū simplr sub rōne actualis dispōnis repte i ipso. z sic ponim^o corp^o egrotatiū: ita ēt possum^o ponē corp^o sanatiū: z hī de ipso Alii. nō fecerit mentionē: z b. p. tāto fecit qz daf itelligi ab ipso z a. B. in thegnū ex op^o p^mstro idē ē cū corpore sano simplr sic z corp^o egrotatiū est idē cū corpore egro simplr. dicem^o qz Alii. p. corp^o qd est in vltio sanitas itelligit corp^o qd est sanū simplr. p. illd aut qd ē sanū nō vltio itelligit corp^o sanū. nūc p. corp^o aut qd neqz est sanū zc. itelligit corp^o neutru. p. corp^o aut egrotatiū itelligit corpus egrotū simplr: z qz eē egrotatiū plus puenit egro semp pōt itelligi p. b qd itelligat egrū semp. z p. corp^o egrū qd hī pua egritudine itelligit egrū vī multū: z ēt illud sit egrotatiū. p. corp^o aut egrū qd hī egritudine in vltimo itelligit egrū nūc: qd qd merito dī hī egritudine in vltimo: qz est terminus extrem^o z ius cuiuslibet sanitati. In talē aut egritudine est oīs sanitas opposita incidē: z p^mea. B. in. z. thegnū. ter. comē. z. 4. vixit ponētib^o nobis duos ētmos terminos p^mos alterut^o optimā cōpōnē z nūc factā egritudine p^mea corp^o egrū nūc est sic extremus qz alia corpa reducunt ad latitudinē sanitas sicut apper p. B. in thegnū. z. ter. comē. 19. ibi. Et diuidit totū sanitatis latitudinē in tres in qb^o iā crūt egrotāta corpa. / Sz pp ista immet dubitatio vna: qz posset aliqz dicē ex b qd omē ē nūc vī reling dēteri^o istoz corp^oz sit corp^o egrū nūc. qd vī ē p^mra opōnē "baly. comē. 4. i. thegnū. tra. 3. q. dīc q dēteri^o istoz corp^oz ē corp^o egrū simplr. egrū aut nūc ē sic minimū iter corpa egra fm ipm: pp qd nō vī: qz egrū nūc sit termin^o ētmo. / Dm ē qz corp^o egrū nūc iter alia corpa est pessimū z p^mius: z b apper p. Alii. z b ēt apper p. B. in thegnū. dīc. n. ponētib^o nobis duos terminos. f. optimā cōpōnē z nūc factā egritudine. Sz aut istd sit p^m apper: qz illd est p^mius qd distinguat a toto ambitu sanitas: qd p^m qz corp^o egrū simplr nō est dubiū qz distinguat ab ipso qz ponit sub latitudine sanitas: corpus aut neutru simplr nō est dubiū qz nō est p^mius qz egrū nūc. / Debetis itē scire pp omē "plusquācōmētātoz qz corpa p^mit ou pliciter cōsiderari. Uno mō rōne terminū lesionis: z hī mō dico qz in corpe egro nūc est maior lesio opōnū qz i corpe egro simplr: eo qz corp^o egrū simplr nō dī hīe lesas opōnes p respectū ad se: f. p respectū ad corp^o sanū simplr: f. corp^o nūc egrū hīe lesionē opōnū per respectū ad seipm. nūc aut sanitas z egritudo magi iudicat in respectū ad se qz in respectū ad aliud. Sz dō mō possumus cōsiderare ista corpora qstū ad cām lesionis: z qz in corpe egro simplr est cā p^māstua: in corpe vō nūc egro nō est cā p^māstua: idcirco qstū ad cām faciēre corp^o egrū simplr dī ē dēteri^o. Deinde vō cū dicit.

COēs vō egritudines aut sunt sanatiue aut nō sanatiue. Et sanatiua qdē egritudo ē que nō hīz qd phibeat qn medicē vt dīz: nō sanatiua vō est cū qua est aliqz phibēs: z neqz pcedit medico vt medicē sicut dīz sic dolor capitis si fuerit cū eo reumatismus.

CSz pte ista ponit qdā aliā diuersitatē q est accepta ex pte modi terminationis. / Juxta qd dēbetis aduertē q egritudo dī salubris qz est facilis curatio. dī nō salubris nō q nō possit sanari: f. qz cū difficultate sit curatio ipsius. Nūc aut sic ētib^o a. B. in terapentica methodo in plurib^o locis: illa egritudo dī facilis curationis in qua oēs indicationes curatiue que assumunt ab ipsa dicunt esse similes. Jila aut dī esse difficilis curationis in q sunt egritudines

Super primo

zīe siue indicationes zīe: z hoc vult Alii. in. 4. can. z b sic ponit exemplū de dolore capitis q cū iungit cū eo reumatismus. z b iō qz si tu cures cū fridīs sicut aliqū indigemus: tūc tu auges reumatismū: qz frigida cōprimūt ad interius. si aut cures ipm cū calidīs z resolutiuis: tūc auges reumatismū qz talia dissolūt z liquefaciūt humozē q liquefaciūt fluit: z pp b difficile est tales egritudines curare. eodē mō z in alijs sicut qn pūgū cū pleureti sputū sanguinis. nā sputū sanguis idiget p^mstrigentib^o z p^molidatib^o. pleureti aut indiget aperietib^o z mūdificatib^o. Deinde cum dicit.

CEt ētibi sciēdū q egritudo pportionalis cōp^osoni etati z tēpori est minoris timoris ea que eis nō pportionalis: nō enī accidit bec nisi pp cāc ei^o magnitudinē.

CSz pte ista ponit aliā diuersitatē q ē accepta ex pte modi curationis vel terminationis. onidit. n. q egritudo sit piculosa dicēs q egritudo sūis tpi ē min^o piculosa. dissimilis aut magi piculosa. z hūi rō: qz qro paties ē min^o dispositū tāto oīz qz cū ipmēs effectū sit magi fori z potēs: z pp b egritudo dissimilis tpi est de maiori cā. De istis aut lat^o dēn ē i illo afoz. 34. z^o p^m p^m. In morbis min^o periclitant egrotantes. z idcirco hic omittit. Deinde cum dicit.

Debes autē scire q qdā egritudinū sūt q ad alias mutant egritudines z vstruunt ipse: z in b p^msist bonitas z est vna egritudo alterius egritudinis medicamentū sicut quartana ex qua multoties sanat epilepsia z podagra z varices z articuloz dolores. Et qdā ēt sanatur a spāsmo pp scabiē puritū z botbor: vter quoqz similr sanat pp oculoze egritudinē. Et lenteria sanat apostema lateris. Et sūl^o ani venaz apertio oib^o cōfert melācholicis egritudinib^o z dolorib^o scie z doloribus renū z matricis. Et est cū egritudines in alias mutant egritudines: z ppter hoc sit dīspositio maioris malitie sicut cū mutat apostema lateris in apostema pulmonis: z sicut cū mutat frenesis in lythargia.

CSz pte ista ponit qdā diuersitates egritudinū que sumunt ex mō trāstiois z pmutatiōis eoz de vno corpe ad aliū. Et qz istud pōt ēē tripl^o: idcirco tripl^o ponit distinctionē. Primo igit ponit vna distinctionē fm quā onidit diuersitatē egritudinū que trāsmutant de vno mēbro ad aliū sic vt egritudo nō remaneat in mēbro p in q erat. Sz dō ponit qdā diuēstionē egritudinū que trāsmutant de vno corpe in aliud. b aut ptingit fteri dupl^o. aut accidentāl^o sic lepra z tinea. aliqū aut aliter vtputa mediantē aliā pncipio nālī vtputa in morbis q dūt hereditarij. Sz dō distinctionē ibi ponit (Et est p^merea ex egritudinib^o qdā). Tertia ponit ibi (Et sūt egritudines qdā que in semine). Juxta qd vos debet aduertere q ista pmutatio vnius egritudinis in alterā egritudinē nō est pmutatio in aliā qdūqz mō: qz vt sonat vocabullū egritudo est qdā accidens. accidētia aut nō trāsmutant de vno in sūm. Sz dī vna egritudo pmutari i aliā fm istā diuēstionē p^mia qū illa mā faciebat egritudinē in vno mēbro fac egritudinē i alio: z b ē ad dīaz alteri^o pmutatiōis i q sit pmutatio sic qz nō cessat egritudo q erat in p^mis in p^m pmutatiōe cessat z remouet egritudo p^m. Et ex his pōt apparē qn pmutatio est bona: z qn ē mala: qz qn sit pmutatio mād ē vno mēbro magi nobili ad aliū mēbrū min^o nobile ipā p^mutatio est bona: f. qn sit pmutatio de vno mēbro min^o nobili ad mēbrū magi nobile illa pmutatio ē mala. Et pp b pmutatio pleureti ad peripneumoniā ē pmutatio mala: qz nobili^o mēbrū est pulmo qz sit pellicula costaz. z sūl^o pmutatio frenesis ad lythargia ē pmutatio mala. / Sz dices tu nō vī q pmutatio frenesis ad lythargia sit pmutatio peior: qz frenesis ē apā calm: lythargia aut ē apā fridū: f. frenesis citius iterficiet: qz fac passionē acutā: illud aut faciet apā chōdici. Ddī qz pōle ē frenesiz pmutari ad lythargia: qz pōle ē illā mās calaz ifridari aut ifsolui z facē postea lythargia. / Sz q tu dīcas q nō vī egritudo peior. Ddī qz frenesis ē duplex. vera z qdā ē nō vā. Si loqmur de frenesi vera q sit in pte anīoz cērebrū: dico q nō ē pmutatio peior: qz tā cito iterficiat frenesis sic lythargia z ita est mortalis. Si aut nō vera sit sine apate dico q est pmutatio mala. Uel possum^o alr dicē q pmutatio ad lythargia sit peior: qz magi piculosa: qm frenesis sit i pelliculis cērebrū lythargia aut sit in sūa: qz lythargia ē magi periculosa z min^o ab ipsa p^migit euadē.

CEt est p^merea ex egritudinib^o qdā que de vno ad aliū trāst sit lepra z scabies z variola z febris pestilentialis z apata putrida z p^mipue cū dom^o stricte fuerint z sūl^o

cū vicin⁹ fuerit sub vëto 7 sic optthalmia 7 p̄cipue ei q
oculis cū intus: sicut cōgelatio cū imaginat aliq⁹ q
acetosum illud operet 7 sicut ptisis 7 albaras.

C In ista pte ponit q egritudo que erat p diuersitate q est de mō
trāsīt⁹ de vno corpe ad aliud sic q egritudo q erat p in alio nō pp
b recedit. pp qd debetis notare istā distinctionē q egritudinū qdā
sunt ptagiose 7 appellant⁹ ptagiose q abscq tractu gñant. alie aut
sunt nō ptagiose 7 ista nō est nisi yltima pmutatio. (Albaras) pp
qd debetis scire q p albaras ipse nō intelligit solū turpitudinē il
la cutis: sed corruptionē in cutē que puenit vsq ad ossa.

C S; pp ea q hic dñr cadit dubitatio. Utz aliq⁹ morbz possit eē cō
tagiosus. Et vñ q nō: q egritudo est qdā accūs. accūs aut nō mi
grat de sbro in sbrū qre nulla egritudo poterit eē ptagiosa aut he
reditaria. p̄terea maiorē pueniētiā bz mēbz q̄ beat vñū corp⁹
cū alio corpe: mō māifestū est q egritudo cūis i vno mēbro vñū
corpis nō inficit alia mēbra qre multo fort⁹ nec vñū corp⁹ inficit
aliū corp⁹. p̄terea māifestū est q iste egritudines sunt hūiores:
s; humo: nō trāsīt de corpe in corpe qre nulla egritudo poterit eē
ptagiosa. p̄terea illd qd dī de p̄gelatiōe nō vñ eē pole: q vidē
do aliq⁹ comedētē acetosa p̄gelant: q p̄gelatio vñ eē effect⁹ mā
lis 7 cā mālis: uñc aut māifestū est q nulla est mā q trāsēat qre
nō vñ pole qd dī de p̄gelatiōe. Itē qd dī de p̄sis nō vñ eē pole
q: p̄sis est egritudo imālis: s; egritudo imālis nō trāsīt de sbro
in sbrū: qre nō. Dñm q pole est esse egritudinē ptagiosā sic nar
rat Alui. 7 Juxta qd vos debet⁹ aduertē q ad h q egritudo sit cō
tagiosa regunt duo. p̄imūz regit aliq⁹ a pte egritudis. Scdō
regit aliū a pte corpis q recipit egritudinē. 7 p a pte egritudis q
est in corpe regit q egritudo sit ex tali hūiore q possit p vaporē
elevatori ab ipō p aerē deferri. 7 pp b oēs tales egritudines sunt ex
hūiorib⁹ corrupt⁹ 7 putridis inficiēt⁹ 7 putrefaciēt⁹ aerē q pue
niēs ad alia corpa inficit ea sibi dispōne: s; alie egritudines q nō sunt
tales nō sunt ptagiose: 7 b nō regit a pte corpis in q e egritudo:
s; regit a pte corpis qd recipit v̄puta q corp⁹ recipiēs sit appa
ratū q si nō eēt apparitū nō cadet talē egritudinē. Et iō dixit Alui.

4. can. q nō oēs hoies cadūt in febres pestilētiales 7 dato q aer
sit pestilētia 7 p rāto q nō oēs hoies sunt apri ad illd: qñ ele
uatio vapor⁹ pueniēs ad corpa apta ad putrefactionēz putrefe
rēt illa. 7 Debet⁹ nō aduertē q cā pmutatiōis aliqñ est corporalis et
ista est aptitudo ināe putride apte euaporari a corpe in quo est: 7
aptitudo ē mae a pte corpis recipiētis. aliqñ imālis 7 ista ē ima
ginatio fm Alui. in 6. nālū cap. 4. ptis. 4. q pole est q imaginatio
faciat aptitudinē in corpe: s; nō recipiat talis dispō iprimēs q̄ ipri
mat: 7 fm b pole est q iste vetule fascinet pueros puos: q pp ele
uationē sumi putridi q eleuat pp corruptionē corpi ipar 7 suaz
cōplonū 7 pueror⁹ q hit carnes tenues inficiat puer 7 moiat. 7 si
mūlt⁹ imaginatio fm ipm adhuc adiunat vt disponat ēt aliū corp⁹
nedū p̄pū. Et b vñō possum⁹ reddē cām de oib⁹ egritudinib⁹ q̄s
ponit: 7 p dī de lepra 7 b est māifestū: scabie: variola: 7 febri pesti
lētia 7 apatib⁹ putridis: q ista gñant morbz ptagiosos q ex ip
sis eleuat sum⁹ putridis q pueniēs ad corpe apri inficit ipm: 7 p̄ci
pue si dom⁹ fuerit stricte: q tūc ille aer nō poterit cūari: 7 tūc ma
gis corrūpt⁹ 7 cōponunt vëto q directe talē aerē adducat. 7 sic ob
thalmia 7 p̄cipue cū aliq⁹ itus oculorū patiētis: 7 b est pp qd ob
thalmia est apā pūctiue: 7 pūctiue ē valde subtilis pānculus iō
ad ipō resoluī. 7 vapor subtilis q pueniēs ad oculos ipos alicui⁹
apri ad recipiēdū sibi egritudine inficit: sic cū imaginat aliq⁹ come
dere acetosa dētes sui patiunt⁹ p̄gelationē. Lā hū⁹ est: q spēs ace
tosū pueniēs ad imaginatiōē v̄tutē bz acetositat⁹: 7 p̄pca b sibi mō
mouet mēbra. vñ spēs fm p̄lin sunt secū deferentes v̄tutē rei: q
spēs calidi v̄tutē bz vt calefaciat: spēs fridi v̄tutē bz vt i frigidet:
7 sibi spēs acetosū v̄tutē bz vt p̄gelat: 7 sic est de p̄gelationē: ita est
de ptisi 7 albaras. Verū est q de ptisi est alia rō: q bz ptisis sit cuz
ethica que est egritudo imālis: nō in ipsa p̄gregat mā corrupta in
pulmonē a q eleuat vapor⁹ putridus q qdē vapor⁹ p respirationēz
egredit⁹ 7 attrahit⁹ ad pulmonē alterius inficit ab ipso. 7 Et ex his
appet solo ad obta p̄ter q ad illud qd tu dicebas. Maiorē affini
tate bz mēbz cū mēbro ill⁹ corpi qd patit q̄ beat cū alio corpe
extrinseco. S; dicebas tu postea māifestū est q nō inficit alia mē
bra: q multo fortius nec aliud corp⁹ qd est mag⁹ distās 7 minus cō
positū. Dñm q istd argumētū peccat dupl⁹. Uno mō q: bz illa mē
bra maiorē pueniētiā hēant cū alijs mēbris in forma substāiali:
nō forsan mag⁹ pueniūt in aptitudine ad recipiēdū talē egritu
dinē. Itē peccat in alio: q ipi vident⁹ imaginari q egritudo pta
giosa solū in p̄actu generet. hoc aut nō est sed interdū gñat: q su
mus putridus puenit ad corpe qd alterat: 7 nō iterū nō sic puenit
ad alia mēbra illius corporis in quo est. 7 simile posset accidere d

p̄gelationē: q possem videre aliq⁹ comedētē acetosa 7 dentes
illius qui imaginat p̄gelant⁹ 7 comedētis nō. 7 Et ex his appet
veritas q mulieres vetule possunt pueros fascinare: 7 quare mu
lier mēstruosa inficit speculū: q inficit ex hoc q vapor⁹ putridus
puenit ad ipm qui eleuat a muliere mēstruosa. Deinde cum dicit.

Et sunt egritudinum quedam que in semine heredi
tantur sicut albaras alba 7 tinea naturalis 7 podagra
7 ptisis 7 lepra.

C In parte ista ponit aliā distinctionē de mō trāsēdi egritudinis
de vno corpe in aliud corpus mediāte aliquo p̄ncipio nālī.

C S; circa istā pte aliq⁹ diceret de illis duob⁹ q ipse ponit in fine
q ptisis 7 lepra sunt egritudines hereditarie. Itē nō vñ q talia
corpora nō vident⁹ posse gñare pp corruptionē gñōis in toto.

C Postea dubitaret aliq⁹ de podagra 7 tinea vñ sint morbi herē
ditarij: q illi morbi nō sunt hereditates q sunt in mēbris a qd nō
decidit semen nec mediāte nec imediāte: maior est māifesta. mi
nor appet: q sperma decidit a mēbris p̄ncipalib⁹. 7 a corde cere
bro 7 epate. Nūc autē podagra nō sit in istis mēbris nec albaras.
Itē si podagra esset morbz hereditarius: tūc sequeretur q virt⁹
iformatiua deficeret fm illud mēbz. hoc aut esse nō oēs: q videm⁹
q q caret vñō pede gñat hoiem cū duob⁹: quare nō vñ verū qd dī
cit. De his dica alibi si habebō spātū. Deinde cum dicit.

Et sunt egritudinū quedam que sunt generales que
sunt alicui genti proprie aut in aliqua regione moran
tibus aut in eis multum abundant.

C In ista pte ponit qdā aliā distinctionē a pte carū extrinsecarū.
7 in ista pte vult hēre distinctionē q quedā sunt egritudines pro
prie vñi regionis: 7 qdā diuerse: 7 quedā sunt p̄prie: 7 qdā cōdes: 7
similes sunt duor⁹ modor⁹: qdā sunt ex dispōne aeris: quedā ex dis
pōitiōe regionis. aliq⁹ qui habitāt in locis humidis disponunt ad
egritudines flegmaticas 7 sic de alijs que sunt diuerse: 7 iste p̄e
dunt ex varia dispositione corporū fm q quidā disponunt ad vñā
egritudinē quidā ad aliam. Deinde cum dicit.

Debeas p̄terea scire q membrorū debilitas cōple
xionis sequit⁹ malitiā 7 solutionē fabricationis.

C In ista pte ponit qdā notabile: q eni in diuersitatib⁹ supradī
ctis includebat q in aliquibus iparū cā esset morbi membri debi
litas p̄tingit vñde p̄tingit qdā mēbra esse debile 7 est planū.

Doctrina secūda sen secunde cuius sunt due summe.

Sūma prima est de reb⁹ que accidunt ab vnaquaq⁹
causarū cōmuniū: cuius sunt. xix. capitula.

Est verbum vniuersale de causis. Cap. p̄m.

Ause dispositionū corporis quarū iā fmī
simus narrationē. 7 sanitatis 7 egritudinis
7 dispōis que inter eas media existit sunt
tres antecedētes 7 p̄mitiue 7 p̄iuncte.

Alii supra determinauit de dispōisib⁹ qñ erat
vna intētiō p̄ncipalis istius sen. In ista pte dēterminat de alio p̄n
cipali. vs. de causis. Naz sicut dicebat supra in p̄ncipio istius sen.
tria sunt de quibus est intētiō Aluei. dēterminare in ista sen. s. de
dispositiōib⁹: de causis: 7 de accidētib⁹. 7 Erquo ergo Alui. deter
minauit de dispositiōib⁹: in ista parte dēterminat de causis. Et
diuidit hec pars in duas. Nā p̄mo dēterminat de causis fm diuer
sitate que attēdit in ipsis ex parte iparū causarū absolute. Scdō
dēterminat de causis fm q in eis attendit diuersitas rōne dispo
sitiōis diuersarū 7 accidentiū p̄sequentūz eas: 7 hoc nō est aliud
nisi ostendere quot 7 que sunt cāe vniuscuiusq⁹ dispōis egritudi
nalis supra enumerate 7 accidentiū p̄sequentūz eas. 7 ibi (Lale
facientūz multe sunt cause.) p̄ima in duas. p̄mo dēterminat
de causis 7 diuersitatib⁹ in gñali: 7 scdō in spālī. 7 ibi (Hec est ele
mentū 7 origo.) p̄ima in tres. p̄mo ponit quasdam diuersita
tes causarū que respiciunt ipsas causas in cōparatione ad effe
ctū. Scdō ponit quasdam diuersitates causarū que respiciūt ipsas
rōne apporimationis iparū ad corpus. 7 ibi (Causarū p̄terea.)
Tertiam ponit ibi (Dicemus etiā q cause.) p̄ima bz duas. p̄i
mo facit qd dicit⁹ est. Scdō remouet quādā dubitationē que pos
set oriri circa dicta. ibi (Nō oīs vñ cā.) p̄ima in duas fm q du
plici ponit diuersitatem que respicit causas dispositiōis absolu
te. Quarū p̄ima respicit diuersitatem iparū causarū fm se. Se
cūda respicit diuersitatem eaz ex parte modi cādi ipaz. ibi (Oēs
aut cause.) p̄ima in duas. p̄mo p̄mittit illā diuersitatem. Scdū
do declarat mēbra diuisionis ostēdendo pueniētiā 7 dīam inter.

Dub^m 3^mDub^m 4^m

ipfa. ibi. (Añtes vo.) Circa pñā pñē debet aduēre duo. pñmū est qd sic appuit sup in p cap. istū? sen noie cāe hz medicū nō itel ligif cā qñq: s; marie intelligif cā efficiēs ex q puenit dispō aut sana aut egra aut neutra: sic. n. pñuerūt accipe medici z pñpue accipio cām qd sit in corpore gñaro: loquēdo. n. de corpore qñtū ad pñmū gñōis bñ pñderūt medicū: siue fac mētiōē de alijs causis; z pp hz iste cāe qd hic ponunt appellat oēs cāe efficiēs. / Scdo debet aduēre qd est cā pp quā sūt tñ tres iste cāe nec plures nec pauciores. Et est qd ista cā efficiēs dispōnē in corpore nō pōt ipsam efficiē nisi in duob; modis: qd ista cā aut est extrinseca sicut pñmū tina aut intrinseca ipsi corpore. si extrinseca est sic pñmū tina. si aut i- trinseca z b dupl: qd aut est efficiēs in potētia z sic est cā añs; aut est efficiēs in actu z sic est cā pñcta. / Et si dicat qñ pōt esse aliq cā efficiēs intrinseca cū oē efficiēs sit ex eētiā facti: g esse efficiēs est extrinsecū. Dñm est ad hz qd cā efficiēs respectu eius qd efficiē semp est extrinseca. Et hz sit extrinseca respectu ei? qd efficiē: tñ nō est incōueniēs qd qñtū ad corp? totū ipsa dicat extrinseca: vt puta humor respectu sumi putridi: h. respectu ei? qd efficiē sit extri secū ppter ea nō dicit qd sit sunt in corpore. Deinde cum dicit.

Antecedentes vo z pñuente cōciant in hoc qd ambe sunt res corporee. s. humorales: aut cōplexionales: aut cōpositionales. Pñmū vo cāe sunt que extra cor- poris existūt subam: aut ex parte corpore extrinsecor; sicut qd ex verberatiōe accidit z ex calitate aeris z ex cibo calido z frigido que corpori adueniūt: aut ex pte aie: aia. n. aliud est a corpore sicut qd accidit pp iraz z timore z horz similia. Et cāe qdē antecedētes z pñmū ue cōciant in hoc qd iter eas z dispōnes quas noiāui- mus aliqñ existit mediū. Et cāe pñmū z pñcte qñq; cōciant in hz qd iter ipas z iter pñctas dispōnes nō iter uenit mediū. Antecedētes vo cāe a pñctis dñt eo qd cū causis antecedētib; nō aduenit dispō: sed inter eas alie existūt cāe que sunt dispōnī ppingores antecedē- tib;. Et cāe antecedētes differūt a pñmū in hoc qd ipse sunt corpales: z iter antecedētes z iter dispōnē pculnbio iteruenit mediū: s; i causis pñmū nō est hoc necessariū. Cāe quoq; cōiuncte a pñmū dñt in hoc qd sunt corpales: z et qd iter cās pñntas z inter dispōnē nō est mediū. In causis vo pñmū non est hoc necessariū: imo due res in eis sunt possibiles.

Et diuidit hec ps in duas. Nā in p parte cōparat iter ista mem- bra dispōis. Et p cōparat iter ista pñes pñmū z dñas. Et z ex dictis eligit diffinitiones eoz. z ibi. (Causē ergo antecedētes.) Pñma hz pñes duas. Pñlo cōparat iter ista mēbra diffinitionis pñes pñmū. Et z pñes dñam. ibi. (Causē vo pñcte differūt a pñmū.) Et est plana vsq; ad illum locum.

Causē ergo antecedētes sunt cāe corpales. s. hñor- rales aut cōplexionales aut cōpñales: z pñe qdē sunt ex qb; aduenit dispō nō pñmo aduētu: s; aduenit ex eis aliq mediātē. Et cāe pñuente sunt cāe co: pales ex qb; dispōnes pñuūt aduētu pñmo. s. absq; medio. Et cāe pñmū sunt cāe nō corpales ex qb; pñuūt dis- positiones aduentu pñmo aut nō pñmo. Exēplū cāz antecedētiū est repletio febris z repletio receptaculo- rū oculi vt aq; in ipm descēdat. Exēplū cāz pñmū est putredo febris z humor qd ad forāmē dñcēdit oppi- lationi z oppilatio cecitati. Exēplū cāz pñmū uariū est calitas solis aut fortitudo mori aut tristitia aut vi- gilia aut comedē rē calefaciētem sicut allia z hoc tñ febris: aut pñctio dilatatiōi z descēsu aque ad oculos.

In pñe ista cū notificauit pñctas cās ex cōparatione fm pñmū tñ z dñam: hic ex dictis eligit diffōnes z notificatōes eaz. z pñ po- nit eas. z z declarat p exēpla: ibi exēplū cāz añmū. Cdo vt i- telligat qd dñ de ipm; causis cadit dubitatio multiplex. / Et pñma est vñrū hec diffūctio cōpetat cuilibet dispōnī. s. sanitati egritu-

dini z neutralitati. / Scdo dubitatio est vñrū cause pñmū sunt cāe corpales. / Tertia vñrū cāe antecedētes z pñuente sunt cāe humorales z cōplexionales z cōpñales: z pñter qd sunt tñ iste. / Quarta pp qd est qd iter quasdā pñmū z pñmū mediū z iter qñdā nō. / Quinta de hz qd dicit qd repletio est cā añs feb.

Est qd dubitatio vñrū ista diuisio cāz cōpetat cuilibet dispōnī: s. sanitati egritudini z neutralitati. Et vñrū solus egritudin. Nā. A. adaptat in exēplificando solū ad egritudines. / Itē si cōpetit soli egritudini: g solū cōpetet cāe pñuente: qd si talis distō cōpetit soli morbo cā pñcta vñrū ē illa qd posita ponit morbo: g solū cāe pñuente cōpetit. / In oppo^m est Aui. qd dicit qd cāe dispōis corpis qñtū iaz pñmū nārratiōē. / Dñm est ad hz qd talis diffūctio cāz cōpetit cuilibet dispōnī: z hz satis declarat text? Aui. allegat qd dñt qñ pñmū nārratiōē. z hz et apper rōne: qd manifestū est qd idē ē cā sa- nitas egritudinis z neutralitatis: qñ alio z alio mō sūt adiuicē dispo- site z ordinare. Nā ab ista cā a qd sit neutralitatis: alio mō disposita sit egritudo: z pp hoc cedē sūt cāe pñuētes z pñmūtes dispōnē corpore nñ vt apper in thegn. vñrū idē aer fact? fridus est cā cau- satua egritudinis fridaz: fact? calidus erit cā gñatiua egritudinis calaz. sūt idē humoris sub pñmū nñ erit cā nālis sanita- tatis. exis sub pñmū pñmū nñ erit cā qñtū erit cā egritudinis: z sūt apper de cōpñe: qd ipa exis sub pñmū nñ erit cā egritudinis: sub mō nñ erit cā egritudinis. z de vñtate sūt. g qd erit cāe sanitatis tot erit cā egritudinis: z pp hec talis distō oibus ada- ptat. / Debetis tñ aduēre qd hz adaptat sanitati z neutralitati tñ euidētis ipsa adaptat egritudinē manifestius. Et rō est duplex. Una qd maior diffūctio accidit z maior segregatio fm qd iste cāe referunt ad morbos: s. Aui. exēplificas sermōne sūt pñr solū ad morbos. Alia rō est qd sanitas est dispō qdā nālis: egritudo aut est dispō qdā pñr nām: s. illud qd est pñr nām vñrū ab extrinsecor; sed dispō nālis nō sic. Et qd egritudo est ab extrinsecor; marie adaptat cāe efficiēti. Nā iste cāe sunt de gñe cāz efficiētiū. Sanitas aut est dispō pñuētiō ab intrinsecor; z pñterea adaptat sermōne sūt egritudinē z non sanitati. si aut adaptat sanitati adaptat sanitati que fit z nō sanitati que pñuēti a natura. / Et ex his pñ solutio ad obiecta pñter quā cāz Aui. adaptat hñmōne sūt ad egritudines.

Scdo erat dubitatio vñrū cāe pñmū sunt corpales. Et vñrū sic: qd si effect? est corpales z cā dñ ē corpales: s; sanitas z egritudo sūt effect? qdā corpales: g z cā dñ ē corpales: g cāe pñmū sūt corpo- rales. pñterea Aui. z. cāz. cap. de spūto sanguis dicit qd multat; do exercitū z repletio multa est cā spūti sanguis añs: s; multatudo est cā corpales z repletio: s; iste ponunt pñmū hic ab isto: z cūz sunt corpales cāe pñmū erūt corpales. / In oppo^m est Aui. hic. / Dñm qd cāe pñmū sunt cāe corpales: tñ norādū qd corpale z icorpale accipit dupl. Uno mō icorpale qd pñuāt oī rōne corpa- litat: z hz mō cāe pñmū nō sūt icorpales. Alio mō accipiunt icor- porales nō oīno qd pñuāt oī rōne corpis: s; qd sūt ex eētiā nñ cor- porē z isto mō cāe pñmū sūt icorpales: z rō sumit ex sigñto nois: qd hz intelligim? noie cāe pñmū. vñrū illū qd pñuēti ab extrinsecor; cedētes aut cāe z pñuēti sūt cāe corpales: qd sūt de reb; pñmūtib; eētiā nñ corpis. / Et ex his apper solo ad pñmū. / Ad z^m dñm est qd equocatio est de plenitudine. nā ipa dñ ē cāe cāe añtis z nō pñpā cā añs. Nā iter istas cās ē talis ordo: qd pñmū cā añtis iter dñ ē cā. cā aut añs est cā pñuēti. z vñrū pñmū qd pñmū ab illi appo- ximat ad corp? fit cā añs z postea pñuēti: z qñq; ipsamet est pñu- cta z pñmū: s; vñrū est qd sit pñmū: sed cōparat ad pñmū sicut potētia z act? mō sic a potētia nō pñgredit act? ita z a cā añtis nō pñsequit lesio opñmū nisi mediātē cā pñuēti. Vel alr qd cā añs acci- piat dupl. Uno mō large p oī cā remota alicui? Alio mō stricte. Nunc aut Aui. in. 3. cāz. accipit cām antecedēte stricte.

Tertio est dubitatio vñrū cāe añtis z pñuēti sunt cāe hñorales cō- pñionales z cōpñales: z pp qd sunt tñ iste vñrū sūt pñes vs pau- ciores. Et vñrū pñ hñorib; qd nō sunt cāe añtis qd hñor: ē cā mālīs: s; iste sūt cāe efficiēs. mālīs aut z efficiēs nō coincidūt. Itē cōplexio z cōpñ sūt egritudines qdā sūt dispōnes: g nō sūt cāe. Itē pñmū sūt sup in pñmū pñmū sen qd cōplexio z cōpñ sunt cāe formales: qñrē zē. / Postea vñrū qd iste cāe sunt plures: qd antecedētes sunt cāe corpa- les: tñc ar. Si plures sunt res qd possunt esse cāe añtis in corpore nñ qñrūt cāe sanitatis z egritudinis. s. vñrū spūs z eñtis: g plures erūt cāe antecedētes: qñrē vñrū pñes sūt iste cāe. / Itē si ponat qd sit cā añs cōplexio z cōpñ qñrē nō vñrū: cū vñrū z pñmū in vñtute sic regnat ad sanitatē z egritudinē sicut cōplexio z cōpñ. Dñm est ad hz qd iste cāe antecedētes sūt tñ tres. s. hñor: cōplexio: z cōpñ. / Pñmū pp qd debet aduēre pñmo qd iste cāe antecedētes sunt cāe cor- porales qñtū est apud medicū: z appellat corpales: qd sunt pñmū- tes ad eētiā nñ corpore: z sunt cāe potētia respectu pñuēti cāe qd pñuēti sunt in actu. Lā aut qñrē iste cāe sunt tñ tres neq; plures neq; pauciores est qd nō sūt pñes pñmūtes ad sanitatē aut egritu-

tudinē iste. n. res cā intelligunt facere dispōne egrā aut sanā aut neutra: qz nō est aliud in corpore qd de nouo possit dispōne effici nīsi ista tria. elīta aut nō pnt ex se efficere: qz ipsa nō sunt in actu. spūs aut nō pnt eē qz cāe formales. vntas aut nō: qz ipsa nō hz virtutē actiua nīsi mediante cōplexione: z iō nō pōt esse cā aīis. Ex his apparet solō ad obta qz humores est cā mālīs z aīis siue efficiēs alio z alio mō: qz vī esse cā mālīs iquātū est in potētia vt sit pars corporis nīsi. vī aut efficiēs vt pōt aliqd effici. Nō nō est incōueniens mām z efficiētē coincidē diuersis respectibz. Sed de alijs est dubitatio magna: tñ aduertendus qz cōpositio z cōplexio put spectat ad ppositū possunt pīderari dupliciter. Vno mō put itat sub quadā pporione z iporporione per cōparationē ad opus: z si pīderet sub ista pporione z iporporione nō sunt cause egritudinis aut neutralitatis: sed isto mō ponunt cause formales. Alio mō pnt pīderari absolute sub rōne qua sunt pncipiū alterādi aut faciēdi aliqd: z sic ponunt cāe egritudinis sanitatis aut neutralitatis antecēdētes: z qz cā efficiēs nō vī esse efficiēs nīsi in quodā eē qd efficit qz eius vī eē distinctū ab eo qd efficit. Ideo mala cōplexio z mala cōpō vt sunt cāe antecēdētes nō dnt eē effectiue dispōnis in sīto in quo sunt sed in quodā alio: sicut oppilatio existēs in vno mēbro est cā febzis in quodā alio. z sīlt mala cōplexio in pulmone est cā ethice in corde. z vt cōsiderant absolute vt sunt pī alterādi aut faciēdi aliqd vt sic sunt cāe antecēdētes: sed alio mō sunt cause formales vt pōtū sunt supra qz ipse sunt de eē mēbri.

Quarta est dubitatio pp qd est qz iter cāe pmituas aliqū icēdit mediū. aliqū aut nō. z qd nō querit aliud nīsi qre cāe pmitiue nō sunt diuise in cām que facit actu egritudinē z cām que facit in potētia sicut dicebamz de cā corpali: qdā est que actu facit egritudinē. qdā aut in potētia. Est dōm ad b qz fm rei veritate qdā cāe pmitiue sunt cāe in potētia qdā sunt actu. Et in potētia sic baluēū qz nō facit nisi pōt ablationē: in actu vt solūcō pīnuū. Lā aut qre nō sunt facta ista distinctio de cā pmitiua est qz cū cā pmitiua sit exterior a corpore nō ipsa nō hz distingui nīsi fm actu que efficit in nō corpore: sed cū ipsa sit exterior cū appropinquat corpī semp cāt aliqū dispōne: z iō ip aliqd effici: sī cā corpali qz est aliqd corpōrī nīsi z res qē i corpore aut ē aliqd i pōt aut ē aliqd i actu pp qd cāe pmitiue talē distōne nō recipiūt: sī cā pmitiua nō ē aliqd corpōris nīsi z ppea diuisa nībi facit: sed pmitiua semp vī aliqd facit z ppea qz ip aliqd faciē illa aut nō ip ppea nō sunt facta talis diuisio.

Ultimo est dubitatio de eo qd dicit qz repletio est cā aīis. nō vī qz sit cā: qz supra pōtū fuit qz repletio erat egritudo cōpōnalis. Iterū repletio erat res nō nālis. qūo dicit qz est cā aīis salte z vī pmitiua. Itē repletio salte qūqz replet est cā pīuncta: sī non est cā aīis. Dōm est ad b qz repletio pōt dicē duo: aut n. dicit dispōnem rei repletis: aut dispōne rei replete. Si dicat dispōne mēbri repletis sic dico qz est egritudo cōpōnalis. Si aut dicat dispōne rei repletis hec est dupl: qz aut est cā corpōnalis aut i corpōnalis. si rei i corpōnalis sic est cā egritudinis pmitiua. si aut dicat dispōne rei repletis corpōnalis hē dupl: qz aut oppilō ē tāta qz p se facit egritudinē: qz sensibīlī ledat actū ē cā pīuncta: aut nō ē tāta qz sensibīlī ledat d se z sic ē cā aīis. Et ex his apper solō ad obta. Deinde cū dicit.

Omnes aut cause aut sunt cause fm essentia sicut pīper cū calefacit z opū cū infrigidat: aut sunt cause fm accidēs sicut aqua frigida cū calefacit ppterea qz in spīssat cutiz tenet caliditātē: z aqua calida infrigidat ppterea qz resoluit z sicut scamonea cum infrigidat ideo qz humorem expellit calefacientem.

In pte ista ponit aliā distōne cārum ex pte modī cādi. Circa quā partē vos debetis aduertē qz cā essentialis vī eē illa que efficit effectū suū ab aliqū virtute que est sibi eēntialis sic pīper qū calefacit aut cū opū aut aq infrigidat. Lāe aut que agūt fm accidēs sunt ille qd nō agūt fm sui eēntia: sī pp aliqd qd psegf sām z eoz eēntia z hē cū aq calefacit: qz opaf illz māifestare densatiōe cū qz psequit ad infrigidatiōe ipsi? aque z sic cū scamonea infrigidat qz nō nīsi mediātē eūone humoris calidi quā facit. Deinde dicit.

Non omnis vō causa que corpori aduenit in ipsum operatur: imo preter hoc tria sunt necessaria: fortitudo. s. sue virtutis agentis z fortitudo virtutis corporis preparatiue z possibilitas permittendi vnum tāgere aliud tāto tēpore: vt in tali quale illud possit ex vno prouenire operatio in aliud.

In ista parte remouet qdā dubitatiōe. Dubitatio aut quā remouet est ista: aliqz posset dubitare dictū est qz cāe pīuncte z.

antes z pmitiue sunt zē. posset aliqz credere qz statim qz appropinquat cā immediate sequeretur effectus. hoc aut remouet dices zē. dicit aut pter b: qm illa qz regunt ad actionē sūt qtuor. s. vnde pp hoc qd dicit que corpori aduenit intelligit appropinquationē. Et cā qre regunt ista est qz p regit appropinquatio. nā oīs actio est per pīctū rerū. Fortitudo agētis qz agēs nō introducē nec efficit aliqd nisi victoria sup passum: verū est tñ qz ibi in tali victoria est latitudo magna qz forte agēs vicit ipm in breui: dībile aut in lōgo cū semp opz qz ibi sit victoria aliquo mō. Tercio regit qz paties sit dispo sitū: qz oē qd fit fit ex aliqū nō qūqz sed disposito determinato. Et videte qz aptitudo est duplex. Quedā ē gīnalis z ista est aptitudo qua paties possit reduci ad aliqū formā siue per vias siue per plures trāsmutatiōes: sī opz qz in aliqū quolibet panēte sit saltē dispō gīnalis sicut qz ex aq fiat ignis. Quedā aut est dispō spālis z hec est dispō pp quā paties reducit ad actū vnica trāsmutatiōe sicut qz ex aere fit ignis: qz nō pīant sibi nīsi in vna qūitate: sī in gīnali dispōne pīant sibi in duabz qūitatibz. Quarto regit tps: qz agēs nō trāsmutat nisi in tpe. Et videte ne pīgar errare qz effectus qz inducit p trāsmutatiōe qdā introducunt in tpe qdā in istāti. In istāti sic sol. in istāti. n. introducit effectū z b ppea qz lux nullā dīetate hz ad aerē nō lucidū. Quidā iducunt in tpe: z b est qz effectus siue paties pīetate hz aliqd cū agente. Deinde cum dicit.

Est autem cūz causarum dispositiones diuersificans tur in eo quod prouenit ex eis. Est enim cūz qz cā vna in corporibus diuersis aut tēpōribz diuersis diuersē pīueniūt egritudines: z est cū opatio diuersificat in debili z forti z fortis sensus z debilis sensus.

In ista parte remouet qdā dubitatiōe. verū est qz pīcedens debebat diuidi. qz duo facit fm qz duas dubitationes remouet. z zīciperet ibi. Opz nō minus. Remouet aut dubitatiōe quā posset aliqz credere qz vna cā pīceret vniū effectū b reostēdēdo qz vna cā in diuersis facit diuersus effectus per diuersas dispōnes paties. mō de oībz hīs reddit cām dicens zē. Deinde cum dicit.

Causarū preterea alie sunt que sunt vicarie: alie que non. Et vicarie quidem sunt quarum cum separantur remanet affectio. Non vicarie vō sunt ex quarum separatione prouenit sanitas.

Ponit diuersitatem in operatione ad effectum.

Dicemus etiā qz cāe que mutant dispōnes corporis z ille que pīernāt aut sūt necessarie a qb? ipossibile est hoīem egredi toto tēpore sue vite aut nō necē. Et ne cessariāz qdē lex sūt genera. Genus aeris circūdatiōis. Et genus ei? qd comedif z bibif. Et gen? mot? z qes corporee. Et genus motuuz aīaliū. Et genus somni z vigilie. Et genus enacuationis z retētiōis. De genere ergo aeris est nobis pīus loquendum.

Modo ponit distinctionem causarum in comparatione ad appropinquationem ipsarum ad corpus.

Est de affectione aeris qz circūdat corpa. Cap. 2^m.

Er est elemētū nostrorū corpōrū z spiritūū: pter hoc qd est elītiū nostrorū corpōrū z spiritūū: est ēt emanatio nostris adueniēs spiritibus: z est cā melioratiōis eoz nō tñ sicut elemētū: sed etiā sicut faciēs. s. temperans.

Supra Aul. ostēdit diuersitates cāz gīnaliter nūc aut pīsegf spe cialr de ipso cāis. determināuit aut in spāti de cāis fm mēbra distictiōis qz vltimo ē posita: puta qz cāz qdā de necitate appropinquatur corpī nīro: qdā vō nō de necitate. Et hīo fecit qz ista diuersitas pīpīe regit in cāis pmitiuis de qū diuersitatibz nō erat fmō habi? in pīcedētibz: sī de diuersitatibz antecēdētibz cāz z pīuctay nō fuit neciūz determinare: ppterea qz cū ille cāe eēnt humorales z cōplexionales z cōpōnāles: z de istis pīs fmō erat habitus: iō nō fuit neciūz de eis determinare. de alijs aut diuersitatibz. vī de illa que est penes modos causandi aut diuersitate que est in cōparatione ad effectū nō fuit neciūz de illis pīsequi: ppea qz ille nō respīciūt cās fm se. Et diuidit istud caplm in duas ptes. pīmo determinat de cāis qz appropinquant corpōrī ostēdēdo actiones ipsarū quas faciūt in corp? hoc n. est necessariū cognoscē cū ex actionibus eaz alr z alr appropinquatay causat sanitas z egritudo. Scdō.

Gentilis

determinat de causa q̄ nō nēcio corpi apporimant ostendēdo opōnes ipsaz ēt in corp⁹ humanū. z⁹ ibi (Loq̄mur nūc rē.) p̄cia in ser sicut ser sunt illa que sunt in gñe talū carū de qb⁹ determinat. Incipit ḡ in eis p̄ ab aere. p̄pterea q̄ necessarios res iter oēs que apporimant corpi nro. Circa qd̄ sic p̄cedit. p̄m. n. ipse de terminat de aere ostendēdo in gñali quā opōne efficit in corp⁹ humano. Scdō ex h̄ ostidit qd̄ opōne quā bz circa corp⁹ nrm: ostendit enī ex h̄ quō aer est cā sanitatis z egritudinis in corp⁹ nro. z⁹ ibi (Et aer qd̄ dū est tēperat⁹.) Vel alr dicat⁹ z credo melius q̄ p̄ declarat qd̄ nēciū ad suū ppositū. Scdō ex h̄ ostidit suū ppositū: puta quā opōne in gñali efficit circa corp⁹ nrm. z⁹ ibi (Et aer qd̄ ēt ut dicit.) Sed an̄ istā diuisione dēbat p̄mitti qd̄ alia diuisione ut diuidat in ser ptes f̄z q̄ ser sunt cāe que apporimant corpi nro de nēcitate. p̄cio ḡ determinat de aere. Scdō de cibo z potu. Lertio de motu z q̄te. Quarto de accidētib⁹ aie. Quinto de somno z vigilia. Sexto de cōione z rētiōne. Partes patebūt ista. p̄cia in duas. p̄cio p̄mittit illud nēciū ad ppositū. Scdō illud declarat. z⁹ ibi (Et h̄ qd̄ tēperamētū.) p̄cia in duas. q̄ p̄ facit qd̄ dēci est. Scdō exponit qd̄dam vocabulū. z⁹ ibi (Jam aut̄ declarauimus.) Uos debetis aduertē q̄ Aui. in his vbi vult ostēdē cōparationē quā bz aer ad spiritū. vñ enī cōparationē bz in rōne elntis: z q̄ spūs in h̄ cōicat cū corpore nro: iō p̄mittit qd̄ nō solū est elntū spiritū: sed corpoz. Alia cōparationē bz aer ad spiritū que est p̄cia ipsū spiritū: z ista est p̄cia ut ipsos spūs tēperet. z h̄ est qd̄ dicit q̄ aer est elntū nro: corpoz z spiritū nō solū sic faciēs: s̄ ēt sicut tēperat⁹: z iō q̄ aer bz duplicē cōparationē. vñ fm quā est elntū. alia f̄z quā dī alterare ex p̄actu ip̄s. Jō Aui. duplicē fecit tractatū de ip̄s. Unū posuit sup̄ ut ip̄s dī elntū z mā nri corpi. Aliū at posuit hic fm q̄ aer dī alterare rōne p̄act⁹: ut supple est cā adueniēs q̄ p̄gēs corpoz nrm z nō cōponat ex aere solū: imo cōponit ex q̄uo: elntis. Sitr ēt spūs q̄ spūs est corpoz mixtū: z iō nō pōt fieri ex vno elnto: imo ex q̄uo: verū est q̄ sic dēci fuit sup̄ caplo de elntis q̄ duo leuia plus faciūt ad gñōne spiritū: sed duo guā plus faciūt ad gñōne mēbroz z ip̄oz f̄sionē: f̄z aer dī ē emanatio adueniēs nris spiritib⁹ z nō debetis itelligē q̄ sit emanatio p̄ modū fluxus z refluxus: ita z aer p̄tractionē que fit in anhelitu z respirationē z inspirationē: z iō aer est in modū aque fluctis z refluxis: z p̄ h̄ Aui. ostidit qd̄ efficit aer in corp⁹ nrm qm̄ ē cā meliorationis ip̄oz nō solū p̄ modū euetationis ip̄oz: sed ēt expurgando ab ip̄is sumofas z vaporofas sup̄fluitates: z h̄ nō solū sicut faciēs sed sicut tēperat⁹: ḡ in duplici nēcitate cōparat aer ad spūs. Una q̄ aer est sicut elntū qd̄ facit p̄sitionē nri corpi: z vapor spiritū. Alia necessitas est sicut euetat⁹ z p̄perat⁹ ip̄os z in hoc dī eis facē meliorationē. h̄ est q̄ntū ad expōne litteralē. Sed videte q̄ Aui. dicit hoc q̄ aer dicit facere meliorationē ip̄is spiritib⁹: non solum sicut faciēs: sed sicut tēperat⁹: z p̄pter hoc sunt qd̄dam accipientes q̄ aer faciat ipsum spiritū p̄pter qd̄ quidā ponunt q̄ aer est mā z cibus ex quo spiritū esse restaurat.

Dub⁹ p̄m Et idcirco ḡa bñus iquirat vtrū spūs generet ex aere. Et vtrū sic: p̄ auctoritatib⁹: z p̄ aucto. Gal. s. de iuuamētis mēbroz p̄ cap. dicit. n. ibi q̄ aer nō solū euetat⁹: sed efficit spūm aialē. idē ēt dicit in libro de vtilitate pulsus: z ēt Aui. 3. cañ. de anathomia cāne pulmonis: dicit. n. ibi q̄ iuuamētū aeris est duplex: vñ est p̄perare caliditatē spūs: aliud restaurare spūm z nutrire fm p̄tē q̄ est subtilis: z h̄ etiā vtrū velle hic. Dicit qd̄ p̄ istas auctoritates q̄ qm̄ querit vtrū aer possit nutrire spūm q̄ si itelligamus q̄ nutriet spūm p̄ se: ita q̄ sine aliq̄ alio nutriet: q̄ istud nō est verū. si aut̄ itelligam⁹ alio mō q̄ nutriet spūm mixtus cū aliq̄ spū puta cū sanguine arteriali sicut dicit q̄ bene pōt isto mō aer nutrire spiritū. S̄z q̄ aliud sit veritas q̄ sit istud qd̄ isti dñt p̄ qd̄ debet scire q̄ qm̄ q̄rit vtrū spūs possit nutrire ex aere dico q̄ qd̄ ip̄icat duo. p̄cio ex h̄ qd̄ spūm possit nutrire: p̄supponit spūm nutrire. Secūdo ip̄icat vtrū possit ex aere nutrire. Et iō ad z⁹ op̄z r̄idere. Ad p̄m dico q̄ p̄p̄ie spūs nō nutrit. z⁹ dato q̄ nutriet nō nutrit ex aere. Declaratio p̄mi est ista q̄ illud nō nutrit qd̄ nō p̄cipat actu in anima: f̄z spūs est bñdī: q̄re rē. Maior p̄p̄o est manifesta: q̄ illud qd̄ nō ē formalr aiati nō participat actu aievel nutritionis. Et p̄ hoc dicebat Gal. in. z. thegn̄ tex. cōmē. 31. q̄ capiloz nō est nutritio sed gñatio sola: q̄ formaliter non participant actu aie: z iō qd̄ nō sunt formaliter aiati nō nutriunt. Minor apparet: q̄ aia est actus corpi: organici p̄fici potētia vitā habētis: f̄z spūs nō nutrit q̄ formaliter non participat actu ip̄ius aie sue aie sue vite. Si aut̄ itelligam⁹ q̄ ip̄s spūs nutriet nutritatione non vera: sic dico q̄ pōt dici q̄ spūs nutriet sicut dēci fuit supra: q̄ sicut ex humoz spissitudine gñat subtilia spissa ip̄oz mēbroz: sic ex vaporib⁹ ip̄oz gñat z nutrit subtilia spūs. Secundo dico q̄ nō nutriunt ex aere p̄ aucto. Auer. qui dicit q̄ qd̄ nutrit spiritū nutrit ex aere nō dicit verū. verū est q̄ ip̄s a scribit

Super primo

istā opionē Gal. vtrū aut̄ fuerit de intētiōe sui nō credo: q̄ alr bi dicit Jñu. Jñud ēt declarat aucto. Aui. in. 3. cañ. cap. p̄allega to. dicit enī q̄ sic cōparat aer ad spūm sicut cōparat aq̄ ad corpoz nostrum. Tunc aut̄ aqua nec sola nec mixta cū alio nutrit corpoz sicut ip̄s dicit supra cap. de humorib⁹. z hoc dicit etiā in ista q̄ ipsa nec sola nec cū alio nutrit corpoz. Jñe hoc declarat duplici rōne q̄ eadē est mā generationis z nutritionis ut dictū fuit sup̄. z hoc etiā ponit scdō de generatione: ergo qd̄ nō pōt esse mā nutritionis nec generationis. modo aer nō est mā nutritionis: ḡ rē. Maior est manifesta. minor apparet q̄ spiritus est corpoz mixtū: aer aut̄ est corpoz simplex: ergo aer nō pōt esse mā nutritionis z p̄sequens nec generationis. Neq̄ v̄z h̄ dicas q̄ est materia nutritionis ip̄ius spiritus qm̄ cū alio admisceat: q̄ ip̄s separaf z nō remanet sub forma mixta. Et idē fuit dictū supra q̄ aqua nō nutrit neq̄ per se neq̄ per mixta cū alio: f̄z solū adiuvat ad penetrationē z postea separaf. Jñe hoc declarat ex rōne quā facit p̄fius in libro de sensu z sensato q̄ nutrit est illud qd̄ nō fm sui totalitate expellit neq̄ fm sui totalitate retinet: sed pars retinet z p̄ expellit: sed totus aer qui nutrit spiritū expellit quare aer nō nutrit. Maior p̄positio est manifesta. minor declarat qui ad sensus nos videt q̄ homo expellit totū quē attrahit. Jñe hoc apparet alia rōne q̄ nutritiōe dī habere diuersitates in partibus sed aer cū sit elementū est vniformis: q̄ elementa oia sunt vniformia: f̄z vel totus nutrit vel tot⁹ expellit: z p̄pter hoc ex ip̄s nō pōt fieri nutritio. Et hoc ex ad obiecta q̄ nō solū op̄s respondē ad text⁹ Aui. sed Gal. z p̄ ad textū Gal. de iuuamētis. s. de iuuamētis mēbroz cū dicit q̄ aeris est custodire nālē calozē rē. Dñm ad hoc q̄ nō credo q̄ velit dicere q̄ aer habeat spiritus aialē: q̄ restaurat ex ip̄s q̄ alibi dicit Jñu. v̄z. in libro de vtilitate pulsus. dicit enī ibi q̄ spiritus aialis restaurat ex vitali: sed vult dicere q̄ aer iuuat ad hoc q̄ spiritus aialis restaurat ex spiritu vitali: q̄ aer ip̄e p̄perat caliditatē spirit⁹ vitalis quare adiuvat ut ip̄s p̄uertat in aialē. Tu dicis postea q̄ nutrit aucto. Aui. 3. cañ. Dñm q̄ si bene p̄siderent verba ip̄ius in codē cañ. sua intētiō est q̄ aer nō nutrit: q̄ dicit q̄ simile est de aere z aqua sicut aqua non nutrit corpoz: ita nec aer nutrit spūm: sed vult dicere q̄ aer iuuat spiritū sensibilē sicut aqua iuuat ad nutritionē z ad penetrationē solū ita z aer adiuvat ad penetrationē z ad subtilitatē spirit⁹ ip̄s. Et idē aer duplicē facit vtilitatē ip̄i spiritui. p̄mo q̄ reddit ip̄m magis subtilē: z scdō adiuvat q̄ cōtēperat ip̄m spūm. Ad aliud aut̄ qd̄ hic dicit iā p̄z r̄idē per ea que dēci denotaf ab illa opōne. f̄z resp̄rationis. Vel possumus aliter dicē q̄ spūs appellat aia fm opōne vulgarī: q̄ vulgares appellant aiam illud qd̄ nō v̄z: z q̄ spūs nō videt appellant ipsum aiam: sed nō est vis. Deinde cum dicit.

C Jam aut̄ declarauimus in his que p̄cesserūt quid velimus itelligi cū spiritū dicimus: nō enī dicere volumus illud qd̄ p̄bi animam vocant.

C In pte ista exponit qd̄da vocabulū. v̄z. qd̄ itelligat p̄ spiritū. spiritus aut̄ appellat aia respectu istius actus. f̄z respirationis: q̄ talis act⁹ maxime v̄z aie cōpetē: imo intāti dicunt aialia viuere iquā: tū respirat z p̄pterea aia maxime denotaf ab illa opōne. f̄z resp̄rationis. Vel possumus aliter dicē q̄ spūs appellat aia fm opōne vulgarī: q̄ vulgares appellant aiam illud qd̄ nō v̄z: z q̄ spūs nō videt appellant ipsum aiam: sed nō est vis. Deinde cum dicit.

C Et hoc quidem temperamentum qd̄ ex aere nostris aduenit spiritibus ex duabus pendet operationibus que sunt mundificatio z euentatio.

C In ista parte declarat suū ppositū. v̄z. illud qd̄ p̄miserat. Et sua intētiō nō est alia nisi declarare quō z fm quē modū aer spiritū p̄peret z mūdificet. Et duo facit. p̄mo p̄mittit hoc. scdō declarat. ibi (Euentatio v̄o.)

C Euentatio v̄o est tēperamentū cōplexiōis spirit⁹ calidi cū sup̄fluit p̄pter p̄sitionē fm plm z p̄p̄ aliud. f̄z tēperamētū qd̄ est temperamentū relatiuū qd̄ sciūsti. Et h̄ pars diuidit in ptes duas. Nā p̄ declarat qualr spūs iuuat ab aere p̄ euetationē. Et z⁹ declarat qualr adiuvat ip̄m p̄ mūdificationē. z⁹ ibi (Mūdificatio v̄o est.) p̄ma in duas. q̄ p̄mo ostēdit qualr aer tēperet spūm. Scdō ostēdit qualr hoc facit mediāte aere. z⁹ ibi (Et h̄ qd̄ tēperamētū.) Dicit ḡ sic de p̄ parte q̄ euetatio est tēperamētū. cā tēperamētū rē. Juxta qd̄ vos dicitis aduertē ut itelligatis que fuerit cā isti duplicis opōnis ip̄ius aeris. f̄z mūdificationis z euetationis: z p̄mo itelligatis qd̄ velit dicē Aui. Lā isti duplicis opōnis est similis q̄busdā que dicta sūt supra de virtute vitali: q̄ in corpe aialis opozuit esse vnum p̄m

in quo pū recipere aia: z qz aia erat pū diuerfor: iō habuit plu
ra organa qd mediantibz fit talis opo diuerfa: z qz fit vtute aie eri
stetis in corde vt alia mēbra distent ab ipso corde: opz qz fit aliqd
deferēs. Istud aut est caliditas ipsi cordis: iō oportuit ipm cor
eē calm ex vehemētī caliditate: s; calitas multa nō pōt mltō tpe
durare nisi p refrigerationē: opz qz illa mltā calitas refrigeret:
nō videm? in exteriōibz qz si ignis nō refrigeret immediate corrū
pit qz ignis sūi hūidū cito psumit: z pp b ad b vt saluē calm qd
est in corde ordinauit nā refrigerationē z ordinauit duplicē refri
gerationē. vñ qd dicitur. z aliā qd dicitur mūdicatio. Et rō qre opz
caliditate illā hīc istas duas refrigerationes fuit qz talis cordis ca
lor fuit apt? igniri a duplici cā pūgētibz sibi z a seipso. Pūo qz pp
multitudine calitatis ē apt? igniri z psumi a seipso: qz ipm qstū ē de
se cito psumeret sūi hūidū. Scdō ē aptū igniri z psumi qz gūat
fumosas supfluitates qd gāe qn nō expurgant ab ipso augerēt sūi
ignē z sic cito psumeret: z iō rōne pme ordinauit nā refrigeratio
nē z tēperamētū: z ista opo dicitur euetatio. Alia opo fuit necia pp
cūda necitate. vs. rōne fumose supfluitas z ista dicitur mūdicatio. s;
p? opo pteperat ipm rōne euetatiōis. z z? pteperat rōne mūdi
ficatiōis: s; z b est qd dicit qz euetatio est pteperamētū. i. est cā pte
peramētū cōplexiōis ipsi spūs calidi supple nimis. // Illud aut
qd subdit postea (Cū supfluit pp pstrictionē fm plin. psumit ex
poni multipl. Quiddā. n. exponit vt illd referat ad pstrictionē q
fit in corde rōne cui fit pstrictio i ipso spū: vñ pp motū pstrictiōis
cordis fit pstrictio ipsius spūs vñ ignit: vñ fm plm accidit qz spūs
ignit pp pstrictionē qz sibi accidit ex pstrictione cordis. Alij expo
nūt vt illd referat ad cās excellētes qd pēdiūt spūm pp pstrictio
nē qd accidit in spū sic accidit in timore z tristitia. s; neutra istaz
exponit ē va. pūm qz dicit qz istd referat ad pstrictionē qd accidit
in corde pp quā pstrigis spūs nō dnt verū pp duo. pūm qz talis
pstrictio nō ignit spū: qz in tali pstrictiōe cordis accidit mūdi
ficatio spūs ipsi. mūdicatio aut illi? fumose supfluitas nō est cā
ignitiōis: s; magis ē cā tēperamētū ipsi. Sibi b apper ex alio. vs. qz
illa fit mala expō: qz fm nāz est qz pū fit euetatio qz pstrictio. Si
qz pstrictio spūs istā mare: tūc pū fit inflamatio qz euetatio
tūc pstrictio pū accidit qz dilatatio. hoc aut est flm. pteperat
qz apper p pūm in vltimo motū cor pstrigis: s; in pū? vte cor di
latat: s; fm nām est qz dilatatio fit pū qz pstrictio. // Et iō dōz est
aī ad expōne hui? text? pp qd debet scire sūe qn totū est habitū
sup: qz ista expō pot hēri ex his qd cā sūt qz euetatio est necia pp
duas res. pūa ē pp multiplicatiōe calī. Alia est pp res extrise
cas qz sibi accidit. Vult qz dicit qz euetatio fm plin est cā tēperamētū
spūs calidi. cū supfluit ei caliditas fm plm accidit ei ppter pstric
tionē z ppter aliud. i. ppter alias causas sibi eueniētes exteriū
z euetatio. s; est tēperamētū. i. est cā tēperamētū in spū non
absolūt: sed est cā tēperamētū relati ad opus qz quidē tēpera
mētū tu sciūstī supra in cā. de cōplexiōibz. Deinde cū dicit.

Et hoc quidē tēperamētū attribuit nobis aeris at
tractio a pulmone z a poris euetatiōe pulsus qui sunt
cū arterijs pūmū. Aer aut qui nos circūdat valde est
frigidus in cōplexiōe cōparatiōe spūs inati qstopus
cōplexiōis qd accidit pp pstrictionē. Lūqz aer ad ipm
puenit ipellit ipm z misceat cū eo z pphibet ipsum ne ad
ignētatē puerat pstrictiūā qz ex ipse ad malitiā pue
nit cōplexiōis per quā remouet a pparatiōe ad effe
ctiones recipiēdū aīales in se que est cā vīte z ad reso
lutiōne suemet substantie vaporalis humide.

In ista parte ostendit quomodo euentatio illa fit mediāte aere
z duplicē insinuat vtilitātē quā facit aer ipsi spūitū: z qz duplex
est nocumentū qd pōt ibi accidere si nō euentaret. vnde nocomē
tum esset qz ipse esset ineptus ad opera vite: z z? nocumentū ac
cideret sibi rōne sue substantiā qz possit euacuari.

Sz diceret aliquis: ipse dicit qz aer qui nos circūdat est valde fri
gidus cōparatiōe cōplexiōis spūs inati. Non videt qz aer
nō semp est frigidus: imo in estate est valde calidus. // Et dōm qz
aer fuit pueniens euentans spūm ipm ex duplici cā. Una est a
parte substantiā qz hēbat multū calidū z ppterca fuit necessariū
qz euetaret per aliqd corpus subtile qd cito haberet ingressum z
recessum. Scdō ex parte qualitatis qz aer frigidus est. Et debet
scire qz nō cūqz aer est pueniens in euetatiōe spūitū: sed aer qz nos
circūdat. Nāz aer est triplex. qdā est supem? z ille est valde cali
dus pp pinguatē ad corpora calia. qdā aer est medius z est ille q
est multū frigidus. z qdā aer est infimus z iste est ille qz nos circū
dat. vñ supem? aer nō esset pueniens pp caliditātē vnde ipm non

euentaret. medius aut pp nimīā frigiditātē extingueret: vñ iste i
simus est sicut mediū inter illos aeres declinās ad frigiditātē. Ad
argumentū dōm: qz h aer fit talis adhuc respectu ipsius bz frigi
ditatem vnde pōt ipm euentare. Deinde cum dicit.

Mundificatio vō est ppter societātē ipsius quando
reverti facit anbelitus illud qd ei attribuit virtus sepa
ratiua ex vapore fumoso cuius cōparatiō ad spūitū
ē cōparatiō humoris supflui ad corp? cū aer expellit.

In pte ista ostendit quō aer adiūnat spū p mūdicatiōne. z p ostē
dit quō mūdicatio ē tēperās. z z? ostēdit quō illa mūdicatio fit
mediāte aere. z? ibi (Tēperamētū s; ei?). Vult dicit qz mūdicatio
tēpar spūz: qz mūdicatio expellit vaporositates fumosas: z cū aer
ē calefact? expellit z sctū ē expellunt vaporositates ille fumose.

Tēperamētū ergo eius est ppterca qz spūitū ad
uenit aer cū attrahit z mūdicatio est ppter ei? exiū
cū expellit. Aer enī q attrahit in primis cū igredit ad
tēperādū necesse est vt sit in effectu frigidus: s; post qz
puertit ad qūitatē spūitū ppter calozē lōgitudine mo
re destruit ei? iuuamentū z nō indiget eo z est aer no
uus necarius qui ingrediat vt illius alterius suppleat
vices. Opz igitū necessario vt egrediat ad hoc vt suo
vicario locū euacuet z vt fumose supfluitates sub
stantie spūitus cum eo expellantur.

Ostēdit quō illud tēperamētū fit mediāte aere. Deinde cū dicit.

Et aer quidēz dum est tēperatus z clarus neqz sub
stantia extranea cōplexiōi spūitū pparia ei admisce
t sanitatem efficiens z ipsam pseruās. Et cū mutatur
sue operationis ppariū operatur.

In ista pte postqz declarauit illud qd erat vtile ad suū ppositū
ostēdit mō opōne ipsius aeris in corp? nfm: z quasi in ista pte ve
lit dicere qz si aer est moderate sub custodiū sanitatē nri corpo
ris. si aut fuerit imoderate ipsam corrūpit. Deinde cum dicit.

Aerī pterea accidunt mutationes naturales z mu
tationes nō naturales z mutationes cursum egredien
tes naturalem ei contrarie.

In ista parte ostēdit Anicē. que est operatio aeris in gñali: ostē
dendo etiā operationes z effectus quos faciūt in corpus nostrū.

Naturales vō mutationes sunt mutatiōes tēpora
les: qm in vnoquoqz tpe ad aliā puerit cōplexiōne.

In pte ista est ei? itētiō ostēde diuersas pmutatiōes ipsi aeris q
pnt ēē cā pmutatiōes corporis nri ad sanitatē z egritudine. z p facit
hoc. z? psequit de diuersitate aeris fm illas mutatiōes ibi.

De naturis temporum.

Cap. 3^m.

Ebes autez scire qz tēpora ista fm medicos
alia sunt ab eis que sunt fm astronomicos.

Sup. A. determinauit de diuersitatibz in gñali ostē
dēdo et opōnes z effect? qz faciūt in corp? nfm. // In ista
pte psequit de mutatiōibz illis in spālī ostēdēdo mu
tationes aeris fm tpa anni: z duo fac. pūo dētermi. de dispōnib?
aeris nālib? z nō nālib? z z nāz. Et in z? pte qz de vna illaz dispō
nū nō pfecte determinauerat psequit itēz de ipsa determinādo
ad hoc de illa magis in spālī. z? pōt ipm multū infra ibi (Jā vento p
narrauim? dispōnes). pūa pōt diuidit in pres tres. Nā p dētermi
nat de dispōnib? aeris nālib?. Scdō d nō nālib?. Et z? de dispōnib?
b? nām. z? ibi (Nūc aut dictionē cōplere debem?). z? ibi (Mutati
ōes vō nām egrediētes). pūa bz duas. Nā p dēterminat de dis
pōnib? fm mutatiōes qd cadūt in ipso qd sunt mutatiōes fm tpa āni
notificādo tpa āni: z ē mutatiōes fm se. Scdō dētermi. de eis qz
tūz ad opōne quā bz facit in corpus humanū. z? ibi in isto z? cap.
(De tps qd cōplōne hz sanā). Debet aduertētiāz vltēri? pceda
m? qz mutatiōes qd sūt i aere sūt tpa āni z appellāt mutatiōes nāles.
z appellāt nāles ppea qz tales mutatiōes sūt pte aere. alie āt
pmutatiōes appellāt nāles qz nō sūt pte aere: vñ iste nō sūt i
cāe pmutatiōis. ille āt appellāt pmutatiōes z nāz qd sūt cā pmuta
tiōis corporis nri a dispōne nāli. pcedit s; sic d p? pte: qz p disti
guīt qz z qd sūt tpa āni ponēdo distōne ipoz fm diuersos artifices.
Et z? ostēdit nām vniū cuiusqz istoz tēpor. z? ibi (Et dicem? qz ve
ris cōplō). pūa bz duas. pūo ostēdit diuersitatē istoz tēpor fm

Gentilis

diuerfos artifi. Et 2° psequit de illa diuerfitate. 2° ibi (Quatuor nāq; tpa.) Circa pūā partē est notādū q; dicit signāter q; ipfa tpa. f. āni: 2 dicit ipa tpa ad dīas qūdā tēpor; morbi de q; dīerminauit fup: 2 ad dīam mēis 2 diei medicinalis q; hic omittens alia tpa fōlū de tēporib; āni dēterminat: 3 ē 2 medic; de oib; his tēporib; pīderet: q; pīderat tēpora morbi vt patuit: 2 tēpora diei q; alia medicīnā dat de die alia de nocte: 2 tēpora mēis q; 2 mēis lunare 2 medicīnālē 2 māifeste apparitōis 2 pūctōis. hic vō fōlū de tēporib; āni itēdit. / Scō debetis aduertē q; ista tpa sunt alia apud medicos 2 alia apud astrologos. nō qdē q; ad nūmerū q; fīn ambof sunt q; tuor: nec quāti ad ordinē q; fīn ambof ver pīcedit eſtatē 2 eſtas autūnū 2 autūnus hyemē. 3 fūit alia q; ad q;ritatē q; fīn astrologos oīa sunt cōlū: fīn medicū ver 2 autūnus sunt mīnora. Et sunt alia q; ad pīn^m dīſtinctionis eoz. Nam astrologus dīſtinguit ea fīn motū circuli ſignoz ppter ea q; nō cōſiderat ea fīn alteratiōē quā efficiūt in corp: medicus vō fīn aliteratiōē quā efficiūt in corp: ppter qdē pīderet ea vt sunt cā ſanitatē 2 egritudinē: 2 ſic pp diuerſos fines alr 2 alr dīſtinguit medicus 2 astrologus. Et ſit ſupple q; dīſtinguant fīn theologos ipa tpa fīn q; dā feſtiuitatē: vnde ſolet dīci. Feſtum clemētis caput hyemis ē oīctis. Cedit hyems retro cathedrato ſymone petro. Uer fugat vibanus: eſtatē ſimphorianus. Deinde cum dicit.

Quatuor nāq; tēpora fīn aſtronomicos ſunt mutationes ſolis in vnaquaq; quadra circuli ſignoz 3 puncto incipientes vernali.

Cū iſta pte psequit de diuerſa diſtīne iſtoz tēpor; āni fīn iſtos diuerſos modos accipiendi a diuerſis artificeb; 2 duo facit. pīo dēterminat de diuerſitate iſtoz tēpor; fīn opionē astrologoz. Et ſcō fīn opionē medicoz. 2° ibi (Scōm medicos vō.) / Debetis ſcīre q; iſta tēpora nō ſunt mor; formaliter in eo q; tps nō eſt motus formalr. / Alteri^o vos debetis ſcīre q; illud qdē dicit q; mutationes tēpor; fīn astrologos accipiunt fīz mutationē ſolis in vnaquaq; quadra circuli ſignoz pp iſtud notādū q; ſol hz duplicē motū. Vnū qui nō eſt pīus ipſi ſolī: ſz eſt cōmuni oī planete 2 iſte eſt mor; pīme ſphere 2 iſte motus eſt ab oriētē in occidentē. Ali^o eſt mor; pīus ipſi ſolī 2 eſt mor; ab occidentē in orientē. Et hoc nō eſt incōueniē q; aliq; corpora moueant diuerſis morib; 2 ijs. vno motu pīo alio motu cōmuni. ſicut v. g. ſi formica eſſet ſup quadā rota 2 moueret rota 2 formica moueret ptra motū rote: tūc formica moueret duplici motu: 2 motu ſuo qui eſt ptra motū rote: 2 motu ē ipſi rote. Scō ſol ipſe mouet duplici motu. vno ab oriētē in occidentē 2 fīn talē motū deſcribit dīc. 2 alius eſt motus pīus 2 iſte eſt mor; in circulo ſignoz puta in zodiaco: 2 iſtū pīū motū perficit in vno āno: 2 fīn iſtū motū facit tēpora āni: 2 fīn q; mouet pīr iſtas quadras facit ſine cauſat diuerſa tēpora. Et q; in vnaquaq; quadra morat tribus mēſibus: ideo vnuq; tēpus āni deſcribunt habere tres mēſes: ſed fīn medicos duo tēpora excedūt alia quantitate: ppter ea quia medici deſcribūt tēpora penes quedam ſenſata. Deinde cum dicit.

Scōm medicos vō ver in terris temperatis eſt tēpus in quo nō tāti ſunt neceſſarie res calefaciētes pp frigus vt inde ſit multū curandū neq; cuētatio ppter calozē. Et in ipſo quidē eſt pīncipiū frōdēdi arbores. Et cius tēpus eſt tps exiſtens inter equalitatē vernalem aut aū ipaz parū donec ſol ſit in medio tauri.

Cū iſta pte ponit diſtīctiōē ipſoz tēpor; fīn opionē medicoz 2 duo facit. pīo notificat iſta tpa penes q;ritates. 2° penes qdā ſenſibilia apparētia in dictis tēporib; 2° ibi (Et vī q; ver ſit tps florūm.) pīma hz q; tuor fīn q; tuor ſunt tpa q; deſcribit. pī deſcribit nobis ver. 2° autūnū. 3° eſtatē. 2 4° hyemē. 2° pars ibi (Et autūnus eſt huic oppoſitus.) pīo g notificat nob ver q; ad q;ritatē. 2 2° q;ritū ad qdā apparētia in ipſo. 2 3° cōparat ver ad autūnū penes q;ritatē tēporis ipſoz. 2° ibi (Et in ipſo qdē ē pīn^m frōdēdi arbores.) 3° ibi (Vnuq; igit duoz tēpor; veris 2 autūni.) Recol lige dubitationes. Qui g notificas ver dixit fīn medicos in terris tēperatis: q; in diſtēperatis verſus calidū eēt neceſſarie res iſrigidātes pp eſtū: 2 in diſtēperatis vſus frigidū eēt neceſſarie res calefaciētes pp frigus: 2 iō ver eſt tps in q; nō multū ſunt neceſſarie res calefaciētes pp frigus: nec ſunt multū neceſſarie res iſrigidātes pp eſtū. 2 ideo nō vult Aliq; dīc niſi q; ver eſt tps tēperatū. Dixit aut vt ideo ſit multū curandū: q; h; ver ex ſe 2 ex regione ſit ſitū q; oē tps aſſimilat tēpori pīcedētī q;ritū ad ſui pīn^m 2 ſequētī q;ritū ad ſine pp h; ver in ſui pīn^m adiger aliquo mō calefaciētib; pp

Super pīmo

hyemē fīn aliqd in fine iſrigidātib;: 3 in ſui medio nō: 2 iō h; ipſi fīn ſe totū ſit tēpatū: q; tū extremitates nō ſunt tēpare abſolute pp eas ſic loqr 2 pp h; tale tps latitudine hz. Iterū 2 tps veris diuerſificat q;ritū ad ānſ qm illud apparēns. f. apparitio frigiditatis diu nō eſt ſemp eodē mō: q; aliqū apparēt citi^o aliqū tardi^o: 2 pp hoc ver fīn medicos nō icipit eodē mō: q; temperies aliqū citius appet in ipſo ex aliq; aſpectu celeſti 2 aliqū tardius. Deinde cū dīc.

Et autūnus eſt huic oppoſitus in talib; quales ſunt noſtre terre. In alijs vō terris eſt poſſibile vt pīcedat ver 2 tardetur autūnus.

Cū iſta pte notificat nobis tps autūni. / 3° dices tu quō dīc ipſe q; tps autūni oppoſit vī: q; e aliq; mō tēpat^o ſic 2 ver. / Scōm ē q; autūn^o oppoſit q;ritū ad q;ritates 2 q;ritū ad acciſ appaſ in ipſo: vī autūn^o mag; oppoſit veri q; aliq; tps iēgle: vī ſic i vere nō i digem^o calefaciētib; pp frīg^o 2 iſrigidātib; pp eſtū: ita in autūno oppoſito mō i digem^o mō calefaciētib; 2 mō iſrigidātib;: 3 i alijs tēporib; vel i digem^o ſolū calefaciētib; vel ſolū iſrigidātib;: Et oppoſit ei q;ritū ad apparēns ſine ad effectū de quo ppoſuerat: q; ſicut ver facit arbores frōdere 2 florere: ita 2 autūnus eſt tps qdē facit deflorere. Iterū differūt q;ritū ad pīn^m: q; ſicut autūnus ante hyemē: ita 2 ver ante eſtatē: 2 hoc eſt ver 2 regionib; tēpatis: in diſtēperatis aut vt dicit Ali. in ſra poſt eſt q; ver pīcedat 2 autūnus tardet: q; medicus accipit tps veris ex tēperamēto ipſi aeris. Nunc aut in regionib; calidis tēperamētū aduenit citi^o: 2 pp hoc dicit q; poſſibile eſt q; ver pīcedat 2 tardet autūnus in regionibus calidis. In frigidis aut eōtra: q; poſſibile eſt q; poſtponat ver 2 antecedit autūnus. Deinde cum dicit.

Et eſtas quidem eſt totum tēpus calidum.

Notificat nobis tēpus eſtatis.

Et hyems totum tēpus frigidum.

Notificat nobis tēpus hyemis.

Unumquodq; igit duoz tēporū veris 2 autūni eſt magis breue fīn medicos q; vnuquodq; duoz tēporū eſtatis 2 hyemis.

Cū iſta qdā correlariū ex dictis manifeſtādo vnuq; tēpus generaliter. Et ſi dicat *haliabas* diſtinguit iſta tēpora fīn motū ſolis. Scōm q; nō diſtīnit ea inquantū medicus: ſed inquantū alius artifer puta inquantū astrologus. Deinde cum dicit.

Et hyems quidem eſt tēpus eſtati oppoſitum aut minus eo aut maius eo fīn terras.

Notificat nobis tēpus hyemis.

Et vī q; ver ſit tēp^o floz 2 initū pomoz. Et autūnus tps mutationis coloris folioz 2 pīncipiū caſus corum. Et qdē eſt pīter iſtud eſt hyems 2 eſtas.

Cū iſta parte nō nobis tēpora āni penes quedāz accidentia. Deinde cum dicit.

Et dicemus q; veris complexio eſt temperata: neq; eſt ſicut qdā exiſtimāt calida 2 humida. certiſicare vō iſtud multa inueſtigatiōe eſt in parte nālis pīe: credere aut debemus q; ver eſt temperatū.

Cū iſta parte vt dicebat ipſe dētermi. de cōplexionib; iſtoz tēporū notificando naturas 2 cōplexiones vniuerſitūq; iſtoz: 2 videtur hec pars in partes quatuor. pīmo enim notificat nobis ver q;ritū ad ſui cōplexionē. Et ſcō tps eſtatis. Et tertio hyemis. Et quarto autūni. 2° ibi (Et eſtas eſt calida.) 3° ibi (Hyems quidē frigida 2 humida.) 4° ibi (In autūno vō.) Et eſt plana ſentētia pī me partis. Deinde cum dicit.

Et eſtas eſt calida ppter ea q; ſol oppōni caput eſt pīnquū: 2 fortitudo exiſtit radij q; ab eo pīluit q; imāginat pueri retro i eſtate aut ſup angulos valde acutōs aut ſup ſeipm i lineis in q; penetravit 2 ppter ea iſpīſat radij. Qui^o vō cā p certo exiſtit eo q; caſus radij ſolis alius eſt q; ſicut caſus axis colūne 2 pyramidis: ſicut ſi a cētro corporis ſolis penetret ad illud qdē eſt ei oppoſitū. Alius eſt q; eſt ſic ſupficii 2 circūſerētice: aut q; eſt pīnquū circūſerētice: 2 ei^o qdē virt^o exiſtit in axe eo q; ipſe cōſt aduenit ei ab oib; extremis: ille vō qui eſt in pte extremoz eſt magis debilis.

Cū iſta

C In ista parte notificat nobis quale est tps estatis quantū ad sui cōplōne. Et diuidit in duas. Primo notificat nobis illud tps q̄tuz ad actiuas. Scdo notificat ipm quātū ad passiuas. 2° ibi (Et estas p̄ter hoc q̄ est cala.) **C** In ista parte intēdit sic arguere ad probādū q̄ estas sit cala: oē tps in quo aspectus solis est. p̄p̄quus re ctitudini super capita nra oē esse calz: sed estas ē h̄mōi: q̄ tē. 3° rōnis p̄ ponit p̄clusionē deide ma. 2^a p̄bationē ibi (propter qd in p̄nci.) Et tertio ponit m̄i. ibi (Nos aut.) ponit dēlationē ma. in lra. Et cū dicit Alu. ponit duplicē cām. p̄pter quā sol calefac. Una est q̄ sol est recte oppōnis capitibz nris vel p̄p̄quus tūc radi? solis reflectit sup̄a: v̄tputa si directe opponat vel reflectat ad āgulos v̄tutis in seipso 2 isip̄fā: nō isip̄fā q̄ sit corpus: q̄ p̄ba vult q̄ lux nō sit corp? sed v̄tutis in seipso: ois aut v̄tutis v̄tutis fortior est seip̄a dispersa: 2 iō fatē fort? calefacit. Alia dēlatio est maioris q̄ sol calefaciat: q̄ q̄n sol directe asp̄cit nos 2 directe opponit capitibz nris: tūc radi? solis cadit sup̄ capita nra h̄z casuz directū q̄ est casus aris colūne vel pyramidis: q̄n at sic cadit a cētro 2 ab oibz p̄tibz corp̄is solis: q̄ nō ē p̄p̄quus rectitudini radij cadit super nos a p̄tibz superficialibz circiferētis solis. Nūc aut ma. est v̄tutis q̄ penetrat a p̄tibz oibz solis q̄ quādo solū a p̄tibz circiferētialibus extremis: 2 ideo tūc magis calefacit. Alia duplicē dēlatio nē Alu. intēdit in lra. secūda ponit ibi (hui? v̄o causa.) p̄o certo debetis scire q̄ corpus luminosū calefacit per se mediante lumine suo: 2 maxie quādo lumen reflectit in seipm aut ad āgulos acutos: q̄ illi āguli cōgregant 2 v̄niunt: 2 ideo fort? calefaciūt il li radij: sed q̄ radij nō directe nos asp̄ciūt: s̄z aspergunt nō tānū nos calefaciūt: 2 iō q̄n radij reflectiūt ad aliq̄ corp? t̄r̄fuz 2 p̄oliti 2 cōcūti ḡlīat ibi ignis: sed quādo est in directa oppōne sol reflectitur fm eadē līnē. Quia determinatū est in alia scia: puta in perspicatua q̄ radij qui cadit directe reflectit h̄z cūde modū: 2 iō in ipso est maior v̄tutis: s̄z q̄n radij nō sic directe cadit: q̄ sol est in indirecta oppōne reflectiūt radij nō fm eadē modū: s̄z faciunt āgulos: p̄pterea q̄ līnē sunt parū dīstātes: 2 iō q̄n reflectiūt fm eadē modū est maior v̄tutis calefactiōis: q̄ ibi est maior v̄tutis: mō q̄n sol est sup̄ capita nra reflectit in seipm: sed q̄n est p̄p̄quus oppōni sit reflectio fm āngulum acutum 2c. Deinde cum dicit.

C Nos aut in estate sum? cadētes in aze aut circa ip̄z: 2 perdurat hoc tps super nos q̄ in istis moramur latitudinibz. Et in hyeme sumus circa circiferētia. Ideo q̄ in estate lumen existit magis splendidum: s̄z sp̄atuz q̄ est a nostro loco ad locum solis sit longius: cū sol circa suum existit arem.

C Ponit probationē m̄i. rōnis sup̄a posite. Deinde cū dicit.

C Istius v̄o longinquitatis 2 p̄p̄inquitatis comparatō in parte astronomica partis disciplinatis p̄bic declaratur: 2 certificatio fortitudinis caloris 2 fortitudinis luminis monstratur in parte naturalis p̄bic.

C In parte ista pro perfecta declaratione istoz remittit nos ad locum alium. Deinde cum dicit.

C Et estas p̄ter hoc q̄ est calida est ēt sicca p̄p̄ resolōnē humorū que fit in ea multa calitate: 2 p̄p̄ resolōnez substantie aeris 2 ipsius silitudinem cum nā ignea: 2 p̄pter paucitatē ei? q̄ cadit in ea de roze 2 pluuiā.

C Notificat nobis cōplōnē estatis quātū ad qualitates passiuas.

C Et hyems quidem frigida est: 2 humida propter barum causarum contraria.

C In ista parte ponit complexionem hyemis.

C In autūno v̄o iā calor diminutus fuit 2 frigiditas nō dū puenit ad cōplementum. Et simile existit q̄ iam in medio stamus lōgitudinis que est iter azez quā noia uimuz 2 inter circiferētia: p̄p̄inquitatē igit existit tēperamento q̄ inter caliditatem existit 2 frigiditatem.

C In ista parte ponit cōplōnez autūni. Et p̄ facit hoc. Scdo remouet quādā dubitationē. ibi (Dispositio quoz que est ad infidādū.) Prima h̄z duas. Primo notificat nobis cōplōnē autūni quātū ad qualitates actiuas. Et scdo notificat cōplōnē suā quātū ad qualitates passiuas. ibi (Inter humiditatem aut 2 siccitatem.) In autūno v̄o arguit sic illud tps in quo est caliditas diminuta 2 frigiditas nō v̄tutis est p̄p̄quus tēperamento inter caliditatem 2 frigiditatem: aut

tūnus est h̄mōi: q̄ tē. hoc est dicere q̄ tūc. s̄. in autūno sol nō resp̄cit nos: nec remittit radios per modū aris: nec ēt per modū circūferētie que ambo sunt intēse calitatis 2 itēse frigiditatis: sed resp̄cit nos medio mō: 2 iō est tēperatū iter caliditatem 2 frigiditatem.

C Inter humiditatem autē 2 siccitatem nō existit tēperatus. Quomodo enim hoc esset cum sol iam siccaret aerem: 2 nōdum acciderit ex causis humectantibz q̄ sit ericcationi cause ericcantis oppositum.

C hic intēdit arguere sic. oē tps in quo fuit multa ericcatio aeris: 2 adhuc nō est facta humectatio aeris cōlis illi ex: c̄atīci est dīstēperamentum versus siccitatem: autūnus est huiusmodi. ideo 2c.

C Propter illa que dicuntur in alia lectiōe est dubio: v̄tutis ver sit cōplexionis tēperate. Et arguit q̄ nō: q̄ illud tps nō ē cōplōnis tēperate qd dēclinat ad calm 2 hūidū: ver est h̄mōi: q̄ tē. maior: p̄p̄o est nota de se. mior: p̄p̄o appz per h̄ip. 2. afoz. 19. p̄pterea illud tps nō est tēperatū in quo multiplicat humo: calis 2 hūidus: s̄z ver est h̄mōi. q̄ tē. Maior: p̄p̄o ē nota: q̄ multiplicatio hūoris nō accipit nisi ex cōplōne tps: alia p̄suppositū paribz. Maior: appz q̄ i vere multiplicat san. q̄ calis 2 hūidus. p̄pterea illd tps nō ē tēperatū qd ē calis 2 hūidus: ver ē h̄mōi. q̄ tē. Maior: p̄p̄o ē manifesta. Maior: appz: q̄ s̄z astrologos ver ponit cōplōnis cale 2 humide.

C Itēz arguit rōne: q̄ si est dare v̄tutis extremū in nā 2 reliquū: sed est dare tps fridū 2 sicū sic tps autūni: q̄ erit dare tps calis 2 hūidus: hoc at nō erit nisi ver. In opp? ē Alu. 2. h. 1. de cōplōnibz. cap. 4. Dōm est ad h̄ q̄ ver ē tēpatū fm qd dīc Alu. 2. h̄. 1. de cōplōnibz. tū aduertit q̄ ver ē cōplōnis tēperate possum? 2? itelligit. 2. abfolu- te aut respectiue. Si itelligam? absolute: dōz q̄ cū talis cōplō tēperata sit ad pōdus: 2 ipsa nō possit rep̄ri q̄ ver nō ē tēperatū tā li tēperie. Alio mō vt itelligam? respectiue: 2 h̄z fm q̄ 2? ē cōplōnis: aut it̄r̄feca aut extr̄feca. Si loq̄mur de tēperie quātū ad it̄r̄feca cū illa cōplō sit valde p̄p̄qua cōplō ad pōdus: dico q̄ ver nō ē tēperatū ista tēperie. Si at loq̄mur quātū ad extr̄feca: dico q̄ in vere b̄n abūdat calitas 2 hūiditas: 2 ē s̄le de vere sic de complexione hois. In hoie enī est aliq̄ calitas excedēs: 2 tū bō ponitur cōplōnis tēperate p̄ respectū ad alia aialia. Si at loq̄mur de cōplexione veris p̄ respectū ad extr̄feca: 2 h̄z ē tē 2? q̄ aut p̄ respectū ad qd cūq̄ p̄tūges sic est ois cōplōnis 2 cale 2 hu. fride 2 sicce: q̄ p̄ respectū ad hyemē est cōplōnis cale: p̄ respectū ad estate ē cōplōnis fride: p̄ respectū ad autūnū ē cōplōnis hūide. Et rō est: q̄ talis respect? nō ponit ip̄z in aliq̄ cōplōne d̄terminata. Aut itelligit esse cōplōnis tēperate p̄ respectū ad inēdū: 2 h̄ mō iter tēpora ver dī cōplōnis tēperate: aut p̄ respectū ad corp? hūanū: 2 h̄ mō dico q̄ ver est cōplōnis tēperate: 2 h̄ mō itelligit medicū: 2 isto? dēlat Alu. q̄ sit cōplōnis tēperate: postea q̄ sit tēperate p̄ respectū ad corpus est manifestū: q̄ talis tēperies attēdit circa opōnē: mō oēs opōnes i illo tpe sūt robuste. Itē ex alio: q̄ illd tps ē tēpatū in q̄ nō patitur cur corpus tēpatū: q̄ tēpatū ē cū q̄re corp? nō patit. m̄i. ē manifesta ad sensū: ēt dīc Alu. qd dīc nō dicem? de rebz calefactiōibus p̄p̄ frig? nec de ifriditibz p̄p̄ estū: 2 h̄z mō rēphēdebat. h̄z ātq̄s i p̄ de cōplōnibz. ca. 4. Et ex his appz solo ad obta. Illd tps in q̄ abūdat calitas 2 hūiditas siue qd assimilaf cōplōni ifantū ē complexiois cale 2 hūide. Dōz v̄no? q̄ illa eras est cōplōnis tēperate: vel alr q̄ tale tps est tēpatū: tū sup̄fluit calis 2 hūidus p̄ respectū ad alia tēpora: nō tū sup̄fluit i cōparatiōe ad opus. Ad aliud dōz ē q̄ sanguis multiplicat? iter hūiores sanguis maxie dēclinat ad tēperamētū: 2 iō illo tpe magis multiplicat? q̄ ē s̄ibi magis cōforme. Ad aliud dōz q̄ si aliq̄ egritudines multiplicant. Dōm est q̄ nō est per se s̄z per actiōes p̄pter ebullitiōnez hūoz. Ad aliud rādū. h̄z dīcis q̄ si est dare v̄tutis extremū in nā 2 reliquū: ver ē in v̄no tēpo re particulari: nō tū in tota p̄stōne: vel alr q̄ si est dare v̄tutis tē. v̄tutis est i tota nā: nō tū ois q̄ in p̄stōnibz anni p̄pter qd non valet.

C Dispo q̄z q̄ ē ad ifridādū nō est: quēadmoduz ea q̄ ē ad humectādū: qm̄ p̄uersio que est ad infidādū est leuis: s̄z p̄uersio que est ad humectādū nō est tā facilis.

C Prius Alu. d̄terminauit de cōplōne autūni quātū ad qualitates actiuas 2 passiuas. In parte ista est ei? mentio remouēt q̄dā dubitationes. Et diuidit hec pars in partes duas. Nā p̄ remouet v̄nas dubōnē que ifurgit quātū ad q̄litates passiuas. Secūdo remouet quādā alia quātū ad q̄litates actiuas. ibi (p̄pterea nō iudicauerimus.) p̄tia h̄z duas. p̄tio remouet v̄nā dubōnez quātū ad qualitates passiuas icidentem ex tēperie qualitatuz actiuaz. Scdo remouet circa hec alia icidentem ex temperie qualitatuz passiuaruz veris. ibi (Nec etiā p̄uersio.) p̄tia dubitatio sic icidit. Ut q̄ i autūno debeat esse temperies in siccitate: q̄ sicut in ipso accidit cū que tēperat aerem: ita etiā illa cū temperabit siccitatem factā ab

Dub? 2°

Bentilis

Alia calitate vehemēti: et sic in eo temperat calitas ita vi q' sicci-
tas. Hoc autem remouet per hoc: nā sic temperies accidit in humidita-
te in vere per accessus solis ad nos: ita etiam dicitur de temperies in au-
tūno in siccitate per recessus solis a nobis: hoc remouet dicens rē.
Dub^m 3^m Circa hoc autem alius dubitabit de hoc qd dicit q' dīspō que est ad
infiridū est magis facilis: dīspō autē que est ad humectādū est ma-
gis difficilis: istud nō vī imo vī q' dīspō ad infiridandū sit magis diffi-
cilius: qm̄ illud infiridat qd est calz: illud humectat qd est siccū: nunc
aut calitas est fortior q̄litas in resistēdo q̄ siccitas: q̄rē rē. / Itē
in autūno idem est agens remouēs calitatē et siccitatē: q̄rē cū idē
sit agens vī q' vtrūq; equalit' faciat. / Dm̄ est q' vī agūt est ali-
qd infiridare q̄ humectare: qd p̄r ex parte m̄ae et agūt. Et p̄r m̄ae:
qd illud qd dicit infiridari calz est et rāz: et tale autē facile est passibile et
alterabile: sed fin q' siccū est difficile est passibile: q' siccitas ē q̄lita-
tas per quā difficulter corp' patit a corpore: q̄rē rē. Etia h' apper-
et ex parte agentis: q' agens humectationē est q̄litas que minime est
actiua: agens aut infiridationē est marie actiua. Scdō hoc spālter
declat in ppositio: puta in aere ex parte patientis: qm̄ hic trāsit de
siccitate in humiditate est trāsire de puatiōe in habitū: s' trāsire de
calo in fridū est trāsire de habitu in habitū: nūc autē facili' est trāsire
re in habitū ex habitu q' ex puatiōe: q̄rē rē. Etia ex parte agentis:
qm̄ hoc humectatio que dicit fieri in autūno sit a frido: nūc autē facili-
us pcedit infiridatio q̄ humectatio: q' infiridatio pcedit ab aere p
se: sed humectatio per accēs iquātū recludit calin in viscerib' rē
que est calitas agens facit ipm̄ euaporare in aere q' vapores fri-
giditas existens in aere retinet: et tū per accidens hoc facit friditas
et secundario: s' p̄r per se infiridat. / Et ex his apper solo ad obie-
ta. / Ad primū tu dicit postea caliditas est fortior ad resistēdū.
Dm̄ est ad hoc q' caliditas bene est fortior ad resistēdū inquan-
tum caliditas: tamen est aliqd ppter qd facilius patitur sicut rari-
tas. In siccō autē est dispositio que est de difficili passibilis: vī
puta siccitas: et simil' agens frigiditatem est fortius ad sensus: p̄r
solo: q' i ipsa fiat ab eodē agente: nō tū possunt fieri eodē modo.
C Neq; et puerio que fit ad humiditatem p̄r frigus sic
conuersio que fit ad siccitatem p̄r calorem.

In ista pte remouet aliā dubiōē. Dubitatio quā icidit est bec: nā
sicut ver est temperatū in calitate et friditate: ita et autūnus: q' vī
vltim' q' sic ver est temperatū in humiditate: p̄rerea q' calor accēs
in vere diminuīt humiditatem pcedētē in hyeme: ita in autūno fri-
gus supueniēs dberet diminuē siccitatē pcedētē in estate: et sic
erit autūnus temperat' in siccitate. Itā dubitationē remouet et sic
pcedit. p̄rio pponit remotionē illi dubiōis. Scdō illā declat ab.

C Conuersio nāq; q' fit ad siccitatē p̄r calitatē ē facilis.

Et hoc h' duas. p̄rio pbat bec per rōnes cōz. Et 2^a per p̄piaz.
ibi (L' hic existat res alia.) Intēdit q' ostēdere q' nō sile. s' q' sicut in
vere temperat humiditas hyemis per calitatē: ita in autūno deat
temperari siccitas estag p̄r frig'. Et diuidit vī dicit in duas: q' p̄mo
hoc pbat per rōnes cōz magis. Scdō per rōnes magis p̄piaz. ibi vi-
xi (L' hic existat.) In p̄ia parte intēdit sic arguere: facilius est al-
teratio ad siccitatē ex calitate q̄ ad humiditatem ex friditate: q' non
est simile. s' q' in vere temperat humiditas hyemis ppter cali-
tatem: q' in autūno dbeat temperari siccitas p̄r frigus ist' rōnis
solū declarat aūs: et p̄mo pponit ipm̄: secūdo ipsuz pbat ibi.

C Qm̄ quilibet caliditas ericcat s' non quilibet friditas
humectat: imo p̄r rōnes q̄libet calitas fortior existit in
humectādō cū m̄z inuenit q̄ sit q̄libz friditas in eodē:
quelibet enī calitas euaporationē facit et nō resoluit: s'
nō quilibz friditas ipsissat et p̄strigit et adunat. Itē nō ē
dīspō q' faciat remanē ver in humiditate hyemis sic est
dīspō q' facit remanē autūnus in siccitate estag. Aeris
enī humiditas temperat in tāto tpe ppter calitatē i quāto
non temperatur siccitas autūni ppter frigiditatem.

Hec pars diuidit in duas. p̄mo declarat ipm̄ per rōnem. Se-
cūdo hoc declarat per experimentuz. ibi (Luz hoc cognoscere vo-
lens.) Prima in duas. p̄mo declarat ex parte agentis. Secūdo
declarat ex parte patientis. ibi (Et videtur q' humectatio.)

Dub^m 4^m Sed circa dicta est dubitatio multiplex. p̄ de hoc qd dicit q' q̄-
libet caliditas ericcat: istud nō imo vī q' aliqua calitas humectet:
q' calidū agēs in plūbum non ericcat imo humectat. / p̄rerea
ipsemet dicit postea q' quilibet caliditas in humectando existat
fortior: q' quilibet friditas in scdō gradu. ergo vī q' dicit sibi ipsi.
Dubū 5^m Itē postea est dubitatio: vtrū q̄libz friditas humectet. Et vī q' nō:
q' videm' q' aliq' ericcat: q' videm' q' in autūno solia ericant: et

Super primo

plate q' nō quilibet humectat friditas. Itē p̄rio dicit s' sūt effect' s'
aliq' calidū h'z humectare: ergo et aliq' frigidū h'z ericcare.

C Itē est dubitatio de eo qd dicit q' quilibet calitas facit euaporatio-
nē s' nō resoluit. Vī dicit falsus: q' euaporatio nō ē aliud nisi q' sit
resolū p̄rū subtiliū: q' in quibz euaporatio accidet resoluit.

C Itē est dubitatio de eo qd dicit q' frigidū omne ipsissat et coadu-
nat. Nō vī: q' aliq' frigidū h'z exp̄rimere et resoluerē p̄r qd vī di-
cere falsus. / Dm̄ est ad primū q' quilibet caliditas h'z ericcare. Et
rō est: q' quilibet calin ericcat et p̄sumit humidū subtilē: et q' actio
semper fit a calo: id omne calin h'z desiccare. / Si q' tu dicit q' calz
agens in metalla sicut in plūbo eliquat ea et humectat. Dm̄ q' h'
eliquat tū p̄sumit humiditatem subtilē q' fin sui eētū ipz ē ma-
gis siccū: per accēs autē humidū: et p̄rerea q' coagulat ipz est magis
spissus. / Tu dicit postea vī q' hui. dicit sibi: q' dicit q' aliq' cali-
ditas humectādō est fortior: q' sit aliq' friditas. Dm̄ q' nō p̄cit:
q' ipse nō vult q' calin vī calin habeat humectare: s' vult dicere
q' aliqua calitas mouet: tū modicū resoluit iccirco per accēs hu-
mectat: per se autē quilibet caliditas resoluit et ericcat: s' iterū illud p̄
accēs magis p̄ualcat q' illud per se. Ad scdā q̄nēz q' tu que-
ris: vtrū quilibet friditas h'z humectare. Dico q' fridū vī fri-
gidū humectare h'z: sed est aliq' q' h'z humectare et aliq' nō: q'
qd siccitas est tāta q' exiit sui humidū dico q' ericcat: q' aut nō
est tāta sed coadunat et cōdēfat et humectat: ideo fridū per se in-
frigidat et ericcat: ericcat autē sicut apparet in hyeme: q' videmus
q' caules ericant: p̄rerea q' friditas est tāta q' calitas q' coadu-
nat in partib' exteriorib': et sic coadunata cōsumit sui humidū et
ericcat. Si autē q̄ras in ppositio sic dico q' fridū humectat: s' hu-
mectatio illa quā facit est per accēs et nō p̄ se: nā fridū p̄ accēs
humectat per istū modū: q' fridū recludit vapores in viscerib' ter-
re: reclusa autē calitas facit euaporationē: et id ipsa est cū humi-
ditas aeris: et q̄nēz multū superfluit nō solū est cū humiditas s' eric-
cat: sic videm' in frōdib' q' ericant in magna frigiditate. / Et
his appz solo ad obta. / Tu dicit vī q' aliq' habeat ericcare. Dm̄
q' vī est q' superfluit: s' q' recludit calitas p̄r friditatem et nō
sit nūmia est cū humectatiois. / Tu dicit q' dicit effectū dicit se
cā: vī est. / Tu dicit aliq' calitas h'z humectare: vī est q' ē d-
bilis: q' aliqua friditas h'z ericcare: vī est: s' nō quilibet calitas sed
illa que est excedens. / Postea tu dicebas q' quilibet calitas facit
resolūonē rē. Dm̄ q' hui. per resolūonē ipse intelligit p̄sumptio-
nē vī quibet h'z p̄sumere: et p̄rerea dicit q' quilibet calitas nō cōsu-
mit vapores: s' q' ipsa est fort'. / Ultra dubitatio erat: q' vī q' q̄-
libz friditas habeat ipsissare et p̄strigere et coadunare. Dm̄ q' illud nō
dicit intelligi absolute: qm̄ quilibet friditas ipsissationē et coadu-
nationē nō facit que fit cū humiditatis in aere: s' dicit esse tanta vī
caliditatem recludat i viscerib' terre: s' ista nō ē tāta i autūno: q̄rē
autūnus nō p̄rperat in siccō: quādamodū ver p̄rperat i hūdo.

C Et vī q' humectatio ista et ericcatio siles sunt opōni-
bus habit' et p̄uatiōis et non duoz dicit opōnibus.
Ericcatio nāq; in h' loco non est nisi sube humide de-
structio: et humectatio nō est sicce sube destructio: sed
sube humide acquisitio. Lū enī in h' loco dicimus aere
humidū et aerē siccū nō itelligimus ei' formā: neq; ei'
qualitatē nālē: neq; de h' in h' loco cogitam' aut mul-
tū sollicitamur. Et cū aerē dicim' humidū nō volum'
itelligere nisi aerē cui' admixti fuerint vapores multi
aquosi: aut aerē cui' spissitudo p̄uersa fuit ad siliūdū
nē vaporis aquosi. Et aerē dicimus siccū aerē vī ex q'
resolūtū fuit qd de vaporib' aq̄lis ei erat admixtū: qm̄
se p̄uertit ad silitudinē substantie ignis ppter resolūonē
et cū quo admixti fuerunt terrestres sumi q' terre in sua
siccitate similes. Superfluitas igit' humiditatis hyema-
lis minuit ex vere ppter quēlibet caliditatem que in ipso
accidit ppter qd sol oppositioni capium p̄pinqūis
existit. Autūni vō substantia non ppter quālibet fri-
giditatem que in ipso accidat humectatur.

C Probat illud idem a parte patientis.
C S' circa partē istā alius dubitabit: ipse dicit q' humidū et siccū op-
ponunt puatiue: istud vī falsus: q' fin Bal. p̄ de cōplomb' ca. z. dicit
dicitates reperiunt in quātibz: puta in calo et frido vna: et alia in
siccō: q̄rē humidū et siccū opponunt dicit et nō puatiue. Postea vī
dicit sibi ipsi: q' dicit q' ericcatio fit in aere p̄r admixtionem
vaporum

vapor siccoz terrestrū. p̄terea si humidū z siccū opponuntur p̄uatiue: cū a p̄uatiōe in habitu nō fiat regressus quō ericare poterit aer aut humectare. Dd̄m ad hoc q̄ humidū z siccū p̄nt duo figre: q̄ vno mō p̄nt figre qualitate solā: z s̄m hoc iter siccū z humidū attēdit oppō q̄ est soli? p̄terea: q̄ ipsa sunt posita s̄b eodem ḡne z marie a se distāt: q̄ ipsa sūt recte p̄ia: z s̄m loquebat. Sal. q̄ posita p̄terea est iter qualitates p̄pas. Alio? p̄nt p̄siderari non vt dicūt qualitates solas: s̄ vt referunt ad corp⁹ humidū. s̄ per effusione s̄b humide sic p̄uatiue: dicit q̄ corp⁹ n̄r est siccū p̄ p̄sumptionē s̄b humide corporalis: aut dicim⁹ q̄ corp⁹ n̄r est humidū q̄ in ipso est repletio s̄b humectatōe: hoc mō dico q̄ opponunt p̄uatiue: q̄ humidū d̄ per acgilitōes s̄b hūide z nō per qualitates absolute: siccū aut per p̄sumptionē s̄b hūide: z p̄terea humidū d̄ locū habet: siccū aut locū p̄uatiōis: z iō aer humectat p̄ grossationē z per aduentū s̄b humide ad ip̄s: siccū at̄ fit p̄terea q̄ p̄uertit ad s̄bas ignea ericacōe humiditatis: q̄ siccatas s̄z iducat ad ericcationē p̄p̄ aduictōes vaporis: q̄ nō t̄n per se fit siccatas ab illa: s̄z coadunat ab illa s̄ba ignea: q̄ calm z fridū siccū z humidū quātū ad qualitates opponunt: s̄z illo mō quo d̄m est. D̄ie op̄ponunt isto mō opponunt p̄uatiue. Et ex his app̄z solo ad ob̄a. CAd p̄m p̄z solo: q̄ nō sic itelligit Aui. CAd z̄m dico q̄ illa siccatas illoz vaporū terroꝝ nō p̄ per se iducit siccatates: sed dico q̄ coadunat cōmitionē vaporū q̄ sunt de nā ignis. / Tu dicebas potestas ista opponere p̄uatiue: nūc a p̄uatiōe in habitu fieret regressus. Dd̄m ad hoc q̄ habet? est z̄: q̄dā est habet? q̄z aliq̄d p̄cipit nāle in s̄bto: z isto mō a p̄uatiōe in habitu nō p̄tingit fieri regressus: t̄n z cōuersio sic: q̄ visus est q̄dā habet? z h̄z p̄cipit nāle in subiecto: z idcirco de p̄uatiōe in habitu nō cōtingit fieri regressus. Alio? est habitus qui nō h̄z determinatā cām uālez in s̄bto: s̄z habet cām subiectiua: z a tali habitu b̄n p̄tingit fieri regressum de p̄uatiōe in habitu: q̄ ista rēpora sic cōparant aduictez p̄o t̄no cōtingit ad habitu a p̄uatiōe fieri regressus: sed in habitu q̄ qui b̄n determinatā cām in subiecto z naturalem nō cōgit fieri regressum ab habitu in p̄uatiōem. Deinde cum dicit.

Et cū hoc cognoscere voles p̄siderabis an res sicce in aere frigido taz cito humectent q̄ cito res humide in aere calido ericant post q̄z pones frigidū in friditate sua sicut calidum in caliditate sua fere. Luz hoc enī consideraueris inuenies rem inter ea diuersam.

In parte ista probat q̄d dixerat per experimentum: z est planū. Deinde cum dicit.

Lz hic erisat res alia maior ista.

In pte ista ex quo sup̄ ostēdit Aui. q̄ nō erat s̄le q̄ sic hūiditas h̄yemis tēperat in aere p̄p̄ calozē ita siccatas i estate d̄z tēperari in autūno p̄pter frigus: z hoc ostēdit per quādam rōnem cōem: hic declarat illud per rōnem p̄p̄iam z magis est efficax. Et videtur hec pars in tres. p̄mo cōparat istam rōnem ad p̄dictā. Secūdo ponit istā declarationem. Tercio cōcludit p̄positū suū remouendo cum hoc quādam dubitationē. z̄ ibi imediate. Et est q̄ humiditates. / s̄z ibi. Et p̄terea op̄z q̄ natura veris. / Dicat in prima parte: q̄ enim hic erisat res alia. i. declaratio maior. illa vō cōmunit z ḡnalis: z etiā ista imediate cōcludit z p̄bat p̄positū inrātum illa nō est mediatus z secūdius. Deinde cum dicit.

Et est hūiditates in aere calido z frido simul nō permanēt nisi p̄p̄ emanatiōis p̄manētā ad eas veniēt: s̄z siccatas idiget nulla emanatiōe. Hoc at̄ q̄ humiditas nō p̄manet i corp⁹ acri discoop̄tis: z in ipso aere nisi p̄p̄ emanatiōe nō ē: nisi p̄p̄ea q̄ aer nō d̄: ēē for̄z frigiditas nisi p̄ cōparatiōe n̄fōz corp⁹: neq̄ ei⁹ frigiditas puenit ap̄d nos in terris habitas tāta q̄n aliq̄ mō resoluat: imo in oib⁹ resoluit dispōnib⁹ p̄p̄ illd̄ q̄d in eo existit de virtute solis z stellaz. Lz q̄ abscinditur emanatio z perdurat resolutio cito aduenit siccatas.

Ponit declarationē z diuidit in duas. p̄mo ostēdit cāz quare hūiditas h̄yemis cito tēperet in vere. Sc̄o ostēdit cām q̄ siccatas estatis nō d̄ cito tēperari in autūno. ibi. Ampli⁹ nō ē ibi mā multa. / p̄ma in duas. p̄mo fac q̄d d̄m est. Sc̄o remouet dubium q̄dā ibi. (hoc est s̄m p̄m.) CIn prima pte ad p̄bādū suū p̄positū itendit sic arguere: q̄ n̄r ascedit emanatio z p̄durat resolutio: tunc post hūmiditatem cito aduenit siccatas: s̄z est in vere. q̄ zē. Istius rōnis p̄ponit maiorem z eam declarat. Sc̄o declarat minorem: z ipsam etiā ponit. ibi. In vere autem illud q̄d resoluit.

Sed est dubitatio multiplex in prima parte. p̄mo de eo q̄d dicit q̄ humiditas in aere nō perdurat nisi per emanatiōe p̄uatiue: siccatas aut nulla indiget emanatiōe. Ut dicere fallum de siccatate: q̄ dixit supra q̄ fit siccatas quādo permiscet vapores terrestris z sicci: z dicit q̄ aer fit humidus q̄n cōuertitur ad aquositatem.

Postea est dubitatio de eo q̄d dicit q̄ nō d̄ ēē for̄z frigiditas nisi in cōparatiōe nostrōz corp⁹. Videt dicere falsū: imo in cōparatiōe alioz aialium: imo plus alioz: q̄ h̄o existit maior caliditatis q̄ aliq̄d aialium: imo quēdā mortificant p̄pter frigus.

Postea quō dicit q̄ aer quātūcūq̄ fridus resoluit p̄pter illud q̄d in aere admiscet de virtute solis z stellaz: q̄ q̄dā stelle h̄nt humectare: vñ videmus ad sensum q̄ aialia q̄dā plenitudo sunt magis humida q̄ in alijs tēporib⁹. / Dd̄m ad p̄mū q̄ Aui. op̄ime dicit q̄ humiditas nō perdurat in aere nisi per emanatiōe vaporū cōcurrentiū: q̄ Aui. nō loquit nisi de humiditate ipsi⁹ aeris: z iō talis humiditas aeris nō p̄t durare nisi per emanatiōe p̄uatiue vaporū: mō humiditas in aere nō p̄t durare per p̄uatiōe aeris in vaporē aquosū: s̄z supra itelligat q̄ hoc adiuuat ad hūmiditatem aeris eodē mō de siccatate. / Ad z̄m d̄m q̄ nō vult dicere q̄ illa frigiditas nō fit in cōparatiōe alioz: imo ipsa est for̄z in cōparatiōe alioz: q̄ sunt minoris caliditatis: sed vult dicit q̄ frigiditas nō est tāta in aere q̄ ipsa de se p̄hiberet resoluē: ergo frigiditas sola nō est causa humectationis solū in ipso aere: cū frigiditas in aere nō p̄ueniat ad hoc q̄ aer p̄pter illud humectet et nō resoluat: imo cōtinue resoluit. / Tu dicis tertio q̄ alique stelle humectat. Dicendus q̄ s̄z alique stelle de p̄p̄ietate h̄nt humectare: t̄n q̄libet stella rōne luminis per se h̄z calefacere z resolue re mediate lumie z motu: mō si quelibet stella h̄z calefacere h̄z ericare z resolue: p̄pter q̄d zē. / Debetis aduerrere p̄p̄ illud q̄d dixit admiscet de virtute solis z stellaz: q̄ virtus que reperit in astris est z̄: q̄dā est cōis v̄puta calefacē z resolue: alia est virt⁹ p̄p̄ia que i sequis p̄p̄ia qualitate: sed ista virtute p̄p̄ia quedam stelle h̄nt ericare: z quedam humectare: vñ rōne virtutis cōis: s̄z rōne luminis z mor⁹ oēs habent calefacere. Deinde cum dicit.

In vere aut illd̄ q̄d resoluit ē plus eo q̄d euaporat: z hui⁹ q̄dē cā ē eo q̄d euaporatiōe due res efficiunt. Ana ē calitas subtilis pauca in eo q̄d ex spatio manifestus existit: z calitas for̄is in terra abscondita ex q̄ ad terre superficie res p̄fluit subtilis. Qd̄ enī de terra occultū est in h̄yeme vehemēti calore calz existit: quēadmodū in sapientis nālīb⁹ p̄cipalib⁹ declaratū fuit: z caliditas aeris pauca. Due igit res ad humectatū p̄iūguntur q̄ sunt sublimatio z ipsissatio z quātomagis q̄n ē frigiditas in suba ipsi⁹ aeris op̄at ipsissitudinē z p̄uatiōe ad vaporatiōe. In vere aut resolo aeris ē magis for̄is q̄ ei⁹ euaporatio z calor absconditus occultus valde minuit: z apparet ex eo q̄d superficie terre aduenit subitō res que est for̄is: q̄ vaporas: aut res que subtilis existit euaporatiōis: p̄terea q̄ multū superat materiam z subtiliat z inuenit eis pauca euaporatio calozē multū in aere z cōplect resolutio p̄p̄ hoc.

In ista pte declarat m̄. sue rōnis. S̄z circa istā pte est dubi⁹: ipse dicit q̄ ad resoluē nāc adiuuat due res. S̄z dices tu istd̄ vñ falsū: q̄ caliditas in vere existēs nūq̄ facit humectare vel emanatiōe: sed semper ericat z resoluit: z fit pauca resolutio p̄p̄. Et etiā vñ dicere falsū q̄ alia fit caliditas for̄is: q̄ calitas for̄is est confusio hūiditatis. / Etia dices tu si in vere est maior resolo q̄ euaporatio: s̄z ver est sic: z si in vere inuenit euaporatiōe inuenit multū calozē in aere: s̄z ver est dissipatiū in calo. / Dd̄m est ad p̄mū q̄ non vult dicere q̄ caliditas pauca in aere fit cā euaporatiōis p̄stuiue: sed itelligit q̄ est cā p̄uatiue: q̄n si ipsa est ita pauca q̄ cū ea stat frigus mai⁹ potēs vaporem ipsillare z conseruare. / Ad aliud d̄m q̄ calitas for̄is est cā ericcationis ei⁹ in quo est: vñ ista de qua loquit Aui. b̄n ericat terrā in qua est vera calitas: nibilo minus t̄n humectat aerē: q̄ nō est iconueniens q̄ aliquid in vno corpore in quo non erit illa caliditas: vñ caliditas que est in terra facit resolue vaporē humidū a terra z facit aerē humidū. / Ad aliud d̄m non sequit q̄ ver fit dissipatus in siccatate. Nā ipse vult dicere q̄ in vere fit maior resolutio q̄ euaporatio ita q̄ p̄ illam maiore resoluē ericat humiditas superflua h̄yemis z iducat tēperie. / Ad aliud d̄m q̄ nō sequit p̄terea q̄ ver fit di-

Dub⁹ 9^mDub⁹ 10^mDub⁹ 11^m

Gentilis

temperatū in calo. Nā nō vult dicere q calor in aere tūc sit multus vel nimis excedens z distēperat: s; vult dicere q tūc si in vere in aere nō est frigus ipsissans q erat in hyeme: imo est calor: re solvens qui est multus nō simplr: sed respectu frigoris qd erat in hyeme: ita intelligit z sic nō est distēperat in calo. (Et qua ad terre superficie res profuit subtilis.) i. superfluit multus vapor: q nō est aliud nisi humiditas sit subtiliata. Deinde cum dicit.

Hoc est fin plurimum z fin earum causarum singularitatem absq alijs causis ex quibus be alie pueniūt cause preter eas quas nominavimus.

In parte ista remouet quādā dubōnem: q possit alijs credē q autūnus aut ver eēt semper talis cōplonis. Et ipse remouet h dices: z h nō est semper s; vplm accidit q est talis cōplonis.

Amplius autē non est ibi materia multa que illō qd fuit sublimatum z subtiliatum restauret.

Prūus Aui. ostendit cām ppter quā humiditas hyemis cito tēperat in vere: in ista parte est cōtentio ostēdere cām ppter quam siccitas estatis nō d; cito temperari in autūno: z est planum.

Et ppter ea opz vt nā veris trahat ad eqūlitatē inter humiditatē z siccitatē sicut est tēperatū iter calitatem z frigiditatē: lz nō prohibeamus quin principius veris trahat ad humiditatē quādā: z tū nō est lōginquus ab equalitate sicut est siccitas autūni ab equalitate.

In ista parte claudit ppositū pncipale. Et deinde cum dicit.

Propterea si nō iudicauerimus q in autūno sit fortis equalitas iter caliditatē z frigiditatē nō erit ab eqūlitate lōginquus: eius enī ptes dici que sunt aū meridiē z post sunt estive. Aer nāq autūnalis est fortis siccitas z valde apt ad recipiēdū calitatē z puerit ad silindū nē igneitat: ppter ea q estas ipm ad h pparavit: z ei noctes z ei matutina sūt frida pp solis longitudinē in autūno ab oppōne capitū: z ppter ea q subtile resolutū fortiter recipit opōnē ei qd ifrigidat. Aer aut māgis est circa eqūlitatē in duab; qūlitatib;: iō q aer ipm nil recipit ex cā que cause que est in autūno similis est. Illud qd recipit autūnus ex caliditate z frigiditate. Eius igit nō multū lōge est a die sui ipsius.

In pre ista postq Aui. remouit dubitationē icidētē circa cōplonē autūni quātū ad qūlitates passiuas: qz cū dixerat supra q ē ver ppe tēperamentū in calitate z friditate: possit alijs dubitare an eēt ita tēperat in qūlitatib; actiuis sicut ver. Istā dubitationē remouet. Et p facit hoc. Scdō ostendit nēcessitē dēterminatiōis de tēpib; anni. Tercio remouet quādā dubōnē cōz oib; istis tēporib;: Secūda pars incipit ibi (Et est tibi sciēdū.) Tercia pars ibi (Et est ei cūz dicim.) Prūma h; duas. Nā p remouet quādā dubitationē. Et scdō remouet quādā aliam dubitationē: icidentes ex remotione istius dubitationis. ibi (Corpora aut.) Deinde cum dicit.

Quod si alijs dixerit qua rōne nō autūni est frigidior nocte veris cū oposteret vt ei aer esset calidior eo q eēt magis subtilis. Rndem z dicem q aer q ē fortis raritas citi recipit calitatē z friditate: z sūt aq fortis raritatis: iō q cū tu calefeceris aquā z volueris ipsam pglare citius congelabitur q frigida: ppter ea q frigiditas in ipsam penetrat ppter eius raritatem.

In ista parte remouet aliam dubitationē incidentē z solutionem illius: z est planum.

Corpora autē non tātū sentiūt ex friditate veris quātū sentiunt ex frigiditate autūni: eo q corpora invere sunt epeuntia a frigiditate ad caliditatem psecutam in frigiditate: z in autūno sunt ad hoc contraria lz autūnus ad hyemem tēdat z ver ab eo recedat.

Remouet aliā dubōnē icidētē circa dicta: qz enī dixerat q ptes que sūt aū meridiē sūt estive: z pōt dicē alijs q pp qd ē q autūno alijs plus percipit frig q in vere ē cū ver ab hyeme recedat z autūn ad hyemem tēdat. Cū q corpus plus dberet in frigidari

Super primo

in vere: qz oē qd decidit ab aliquo sapit nām eius a q decidit. Istā dubōnē remouet ibi (Ad calitates psecutā in frigiditate.) Et supple nō solū hoc: sed etiā qz corpora in autūno sūt magis rara q in vere: z etiā aer qz tūc est magis subtilis q in vere: z iō pōt melius subintrare. Cū qz cōplentz est illud qd d; dici de cōplone autūni circa dicta emergit dubitatio duplex.

Prūma est vtrū autūnus sit tps tēperatū. Scdā dubō est supposito q autūnus sit tps distēperatū in siccō qd tps est magis siccus: aut autūni: aut estas. Ad pma dubōnē argueret alijs. Vt q autūnus sit tps tēperatū: p anc. Filaretū a q habes tractatū d pulsib;: dicit enī q iter tēpora duo sūt tēperata. s. ver z autūnus. Pterea hoc idēz arguit rōne: q illud tps est tēperatum per qd sit trāsit de vno tpe in aliud: s; autūnus est hmoi. g. rē. Maior: appz qre id per qd sit trāsit ab estate in hyemē est autūnus: s; cū estas sit cala z siccā: hyems at frida z hūida v; q autūnus sit tps tēperatū. Pterea tēperies cātū in aere ex appropinquatiōe solis ad zenit capis nfi: s; sic sol appropinquas sicut tēperies in vere: ita etiā recedens facit tēperamentū in autūno: qre autūn erit cōplonis tēperate. Arguit qz sic: p suppono vni q qū aliqd est remota a dispōne nālī remota agere qd gnat ipm remouēs a dispōne nālī facile illud reuertit ad pma dispōne sic q aq q est fridē cōplonis si calehet ab igne cito aq reuertit ad friditatē suā: h p supposito arguo sic q autūn sit tēperat in humiditate: qz tota cā q Aui. sup ponebat ipz distēperatū erat a pte sine siccitatē: s; si pbat q sit tēperat in humiditate pbatū erit q ipse sit cōplonis tēperate. Qd pbat sic aer est cōplonis hūidi nālī: calis at est z sicc; ppter calitatē solis calefaciē ipz z extēcantiō: s; remota caliditate aer cito reuertit ad nāz suā puta ad hūiditatē. Maior: ppo ē manifestā ex suppone pmissa: qz aer est hūidus: s; si erit cōplone calitate estas adueniente friditate autūni aer redibit cito ad cōplonē suā puta ad hūiditatē. Et ista rō nō solū pbat q autūn sit tēperat in hūiditate: s; et pbat q citi redibit ad tēperamentū cōplonis hūmide qz fiat ver ad tēperamentū pp extēcantiōes q fieri i ipso. In oppo est Aui. z. B. i. 3. pti. afoz. 10. z. 19. cō. z oēs auct. medicie: imo ponit q iter tēpora autūn est marie tps distēperatū. Dicit q dā ad h q autūn est tps tēperatū: hoc p tato dicit: qz nesciūt solvere ad illā rōnē q dicit ab extmo i extmū nō est trāsit: nisi p mediu: tū ponit q tēperies autūni nō est pmanēs: s; tēperies veris pmanet: z iō ver ab auctorib; ponit eē cōplonis tēperate: autūn at distēperat. S; ista rōnē est ista z nō ē ad mētē Aui. ipm dicit ad mētē Aui. qz Aui. sup voluit q esset distēperatū: qz nō manet ei tēperies: s; qz cōplonis nō tēperat ab hūiditate: qz posuit ipz distēperatū qū ad passiuas: z posuit et ipz distēperatū a pte qūlitatū actiuas: qz vt posuit sup fridas nō tēperat a sua calitate qz posuit ipz distēperatū sup i actiuis z passiuis. Alij dicit ad h q autūn est simplr distēperat i se z p cōparatiōē ad corpora nra i se: qz quātū ad sui pū ipse est cōplonis calis: quātū ad sui finē est cōplonis fridē: qū ad sui mediū ē cōplonis tēperate. Est distēperat per cōparatiōē ad nos: qz i cōparatiōē ad opōnes est distēperat: qz in tali tpe opōnes nō bñ sūt. Isti is dicāt verē i aliq nō dicit verū in toto: qz id qd est de autūno q qū ad sui pū est cōplonis calide rē. eodē mō posset dici de vere q ver qū ad sui pū est cōplonis fridē: z quātū ad sui finē esset cōplonis calis. Pter nō assgnāt cāz distēperamētū in autūno: vñ nō magis assignāt de calitate autūni qz veris siue de siccitate. Et iō dñm est aliter q qū tu qris: vtrū autūn sit cōplonis tēperate aut distēperate. Dñm est sic dixim supra de vere q est loq de tēperamētō z. Uno absolute. Alio respectiue. Si respectiue dico q pōt esse z: qz ver d; tēperat per cōparatiōē ad tēpēca: aut per cōparatiōē ad extrinseca: z hoc z: qz aut d; tēperatū per respectū ad qd cūq; ptingens: aut per respectū ad mediū. Qū g tu qris: vtrū autūn sit cōplonis tēperate. Dñm est q si intelligas q sit cōplonis temperate absolute sic dico q ipse est ipz eē tēperatū: cū talis tēperies sit ad pōdū. Si at intelligas per cōparatiōē ad tēpēca sic dico q ipz nō est cōplonis tēperate: nā autūn dñlinat ad fridū z siccū: z sic qd est excedēs in frido z siccō: sic declarat Aui. qz plures sūt hore ipm fridē q sint calis: qz hore matutinales sūt ples q sūt fridē q ille q sūt calis: z hoc marie pcedit ppē dispōnēs aeris: z iō friditas est abundas: ē in hōis picularib; z vlib; ipm autūni plus abundat siccitatis. Si at ad extrinseca aut ad qd cūq; ptingens dico q pōt poni tēperat: qz per cōparatiōē ad estates d; fridus per cōparatiōē ad hyemē calis: z iō pōt poni tēperat istō. S; si pñderet p respectū ad mediū hoc est z: qz aut d; p respectū ad mediū sui gnis v; ad ver: aut per respectū ad mediū totū nāe per respectū ad hōminē: si p respectū ad mediū sui gnis: z tōtū nāe sic: aut loqmur de tēperamētō actiuas aut passiuas. Si loqmur quātū ad passiuas dico q autūn est distēperat in passiuis: qz est distēperat in siccō z respectu cōplonis hōis z respectu veris: qz sit distēperat respectu

respectu veris: hoc declarat Aui. in lra. q. aut p respectu ad mediū
ton nature sit distemperat in passivis: hoc appet si phideremus ad
opones humanas q sunt in corpore illo tpe: qz in autūno sunt egri-
tudines melice z ericeant corpora sic plate: z et corp nro disticaf.
Si aut qrat: vtrū quātū ad actiū sit tēperat aut distēperat: o3
distiguē de cōplone autūni: qz aut loquimur de cōplone autūni qdū
ad sui totū: aut quātū ad aliq sui pte. Si loquimur de cōplone quā-
tū ad sui totū: dico q nō multū excedit in calō z frido: imo dcliat
ad tēperamētū in calō z frido: vey est q plus dcliat ad fridū.
Et hoc appet. v3. q nō multū excedat in actiū ex agēte vli. f. so-
le: qz sic sol p appropinquationē zenit capis nri facit eqūlitatē in ve-
re: ita ē in recessu fac aliqū equalitatē in autūno. Itē aer est sili-
disposit: vtrū cito calefiat z ifridat: pp qd nō multū recedit ab eqūli-
tate iter actiū: declinat nri se totū cōparādo ipm ad ver z et ad
estātē in frido. Et rō est 2^a. Una est qe sumit ex pte disponis aē-
ris: qz disponit vtrū cito friditātē suscipiat. Scda sumit ex pte pa-
tētis: vtrū pota hoīs q plus patit a friditate autūni q a calitate aē-
ris: qz in estate hoīs sili assuefacti calori: z iō cū paritū a fri-
gido pp phuetudinē calidit: vtrū dcliat. Aui. in lra: in vere nō sic pati-
unt: q sunt phueti in frido: z iō nō sic patiunt a calō. Si aut phide-
ret autūnus quātū ad vna pte ipm: dico q autūnus est maxie di-
stēperat: z in hoc est maxie distēperat: qz ver qd fm oēs sui ptes ē
qūlis: s3 autūnus fm suas horas pticularis est maxie distēperat:
z qz illd qd est distēperatū maxie nocet: iō autūnus est magis no-
civus q sit estas aut hyems. Et ex his possum rōdē ad obiecta.
Ad pīm tu dicit autū. illd q autūnus est tēperat: dico q autū-
la pōt negari: qz Aui. z h. z oēs alij dicit pūz: vel pōt alij dicit. f. q
sit 2^a q erat cōplonis tēperate p respectū ad estātē aut hyemē z
hoc est vey: s3 alio mō est maxie distēperat: z maxie nocet. Tu di-
cis ab extremo ad extremū nō est trāit: nisi p mediū: dico q vey
est q mediū ē tēperatū p respectū ad exīm: s3 q sit tēperatū p
respectū ad veritūdē nō qz sit tēperatū respectu corpis huma-
ni: vtrū istud pbat rō q illd sit tēperatū p respectū ad exīm: nō aut
per respectū ad alta que nō sūt exīm. Ad aliud arg^{tu} dicit tē-
peries catur in aere ex motu solis z ei aspectu vltus zenit capis
nri z c. dico q vey est: s3 hoc nō est solū cā qz tēperies non accipit
soli ex ista cā: vtrū ex mās. f. ex pte aeris: qz aer nō sili est dispo-
sit: nā siccitas nō est apta duci ad tēperie in autūno sic humiditas
hyemis in vere pp qd arg^{tu} nō pcludit. Tu dicebas 3^a q aliqd ē
cā alicui cōplonis accitatis sic remoto agēte illi: cito reuertit in
nām suā. Dm est ad h q hūiditas q pūrgit in aere est 2^a. Quedā
est que accedit in ipso rōne sue qualitatis. Alia est q isurgit in aē-
re ex pūtia alteri: humidit corpori. S3 si loquimur de hūiditate
que est in ipso rōne sue qualitatis: sic dico q qn aer pūat illa hu-
miditate pp aliqd accit: tū cito reuertit ad nām suā: sed si aer
ericeat pp pūationē humidit corporalis nō cito humectat: eo q
talit humectatio sit ppea veniente aliquo humido corporeo.
Scda qd erat: vtrū siccitas autūni sit maior q siccitas estas. Et
vtrū p siccitas autūni sit maior: qz in illo tpe est maior siccitas in q
tpe est effect^{us} siccitatis maior: s3 h accidit in autūno: qre zc. Ma-
ior ppō est manifesta: z et nri. qz videm^{us} q oia qn ericeant in au-
tūno vtrū plate: et Aui. dicit. estas ericeat humores: autūni aut icne-
rat: s3 incineratio vtrū pcedē a maiori siccitate: qre zc. Pterea il-
lud tps est sicc^{us} in quo mag^{is} multiplicat humor: sicc^{us}: s3 hoc acci-
dit in autūno: qre zc. Maior est manifesta. mī. appet: qz in autūno
multiplicat melia q est siccā. Pterea illd est mag^{is} siccū q aliū
in quo multiplicant exhalatōes siccē mag^{is} q in alio: sed h accidit
in autūno mag^{is} qz in estate: qre autūnus est maior siccitas q estas.
minor est nō qz in autūno apparēt plures stelle comete z et cadē-
res q sūt pp exhalatōes siccās. Pterea quāto agens forti^{us} p-
durat z magis: tāto ipmū maiorē effectū: sed calitas pdurat ab
estate vsq ad autūni: qre in autūno siccitas erit maior. Maior p-
positio est manifesta. pbatū minoris: qz estas est siccā z illa siccit-
as vtrū dcliat fuit supra pdurat in autūno: qre autūnus remanet ma-
gis siccus q estas. In opp^o est illd qd dcliat. Dm q estas
est mag^{is} siccā q autūnus. Et hūi declaratio est ex dicto qd Aui. di-
xit supra: qz puerio ad hūiditātē in autūno nō est tāta q possit cō-
tēperare siccitatē estātē: hoc supponit q aliq puerio ad hūidita-
tē fiat: ergo manifestū est q aliq mō humectat. Sil: h declaratur
rōne: qz illud tps est sicc^{us} in quo pcurrit oēs cāe pte humiditatis
estas ē hūi: qre estas est tps sicc^{us} q aliqd aliud. Maior ppō est
nō de se: qz si pcurrit oēs cāe pte hūiditatis q illd erit tps sic-
citas. mī. appet: qz in autūno calitas in viscerib^{us} terre est pauca: qz pau-
cos vapores eleuat. Sil: calitas in aere cōsumēs est multa: qre
in estate pcurrit cause pte: pp qd estas est tps sicc^{us} q sit autūni.
Et ex his ad rōnes: illud tps est sicc^{us} in q effect^{us} siccitatis appa-
ret maior. pcedat. h est in autūno dicit tu per interemptions: qz
ericeatio arborū sit a frido recludere calin in iteriqib^{us}: pp qd cā-

lor ille sic pculcat^{us} psumit z destruit suū humidū vtrū ericeat. Tu
phas postea p Aui. ita q autūni incinerat hūiores. Dm vno mō q
illa lra est corrupta: vtrū ibi repit alia lra q dclit ifrigidat humores. z
si sic dicat obno est nulla: vel q dicit^{ur} alij p expōnem lre q estas
adurit hūiores: autūnus at incinerat illos adustos: z iō nō incinerat
absolute hūiores: s3 adusta in ipso pueriunt in cinere: s3 si adustio
z incineratio fieret ab autūno: tūc vey argueret: s3 si incineratio so-
lū sit in hūiorib^{us} adustis in estate: non opz q siccitas autūni sit ma-
ior: vtrū incineratio illa nō est ex se: s3 pp illd qd adustū est in estate.
Tu dicit 3^a illud tps est sicc^{us} in q multiplicant hūiores mag^{is} sic-
ci. vey est ceteris suppositū parib^{us}. Tu dicit multiplicat hūior
melic^{us}. Dm q nō solū multiplicat humor melic^{us} rōne siccitatis: s3
etiā pp friditātē ipm: qz estas si eet frida mag^{is} multiplicaret^{ur} il-
li humores melici q sūt in autūno: z pp h melia inālis plus gūat
in estate qz in autūno. Tu dicit 4^a quāto agens maior tpe mo-
rat mag^{is} itroducit suū effectū z forti^{us}. vey est. Tu dicit effectus
siccitatis remanet in estate vsq ad finē autūni: Dm q falsum est:
nā siccitas autūni nō est p tēssione s3 p remissione: sed si pūat^{ur} sili
agens eodē mō: vey eet qd argui: s3 aduenit friditas q equalit^{er} bu-
mectat. Tu dicit vltio. illd tps est sicc^{us} in quo multiplicat ex-
halatōes siccē qz illd in q nō multiplicant. Dm q non opz: qz in
estate est tāta caliditas q psumit oēs exhalatōes: iō qz in autūno
nō est tanta caliditas qn eleuat nō cōsumunt. Deinde cum dicit.

Et est ibi sciēdū q tēporū diuersitas facit cōmouere
in vnoquoqz climate aliqū egitudinū modū. Et me-
die^{us} qdēz b3 in vnoquoqz climate cōgscere ad b vtrū
in ipso sint constructe custodia z regis pmissio.

In ista pre oīdit qd fuit nēctas dērmiaōis de cōplonib^{us} tēpo-
rū anni. (fac cōmoueri.) Et hoc fuit sit diuersitas nālis fm. 4. tpa
āni: fuit sit diuersitas accitatis sic illis q sūt in epidimys: qd vtrūq
vey ē s3 pot^{est} itelligit de p^{re}: qz de illa locut^{us} ē. Deinde cū dicit.

Et est cū vtrū dies alicui tempore silis existit z nō alij.
Est nāqz ex dieb^{us} q ē vltalis: z ex eis q ē estinal: z est
ex eis q est autūnalis q in die vna calefacit z ifridat.

Hic pōt dici q remouet vna dubiōē cōē oib^{us} tēpib^{us}: qz poss^{et} ali-
qz credere q pdicta tpa sint talis cōplonis quātū ad omnes suos
dies: ita q oēs dies ecūt siles in cōplone. dclt q vtrū dies zc. vtrū di-
cebat pbs in ptheticoz in tex. cō. 9. q vnus dies nō facit qre zc.

De iudicijs tēporū z eoz mutationib^{us}. Cap. 4°.

Qdne tps ei qd cōplonē h3 sanā pportiona-
le est pueniēs: sed qd malitiā cōplonis h3 p-
portionale diuersificat ab eo: sed cum multa
ab equalitate egressio acciderit pportionale
z non pportionale ab eo diuersificabit: ideo qz vir-
tus debilitabitur. Unūquodqz etiam tempus comple-
xioni egrote conueniens ipsius contrarium est.

In pcedēti cap^o Aui. dērmiauit absolute z s3 se notificādo nobis
z cōplones z nās vniuscuiusqz illoz tēporū. In ista pre qz medicus
nō pōderat ista tpa: nisi in cōparatōē ad effectū que faciūt in cor-
pus nrm: iō in pre ista ē ei^{us} itēio dērmiare de naturis istoz tem-
porū in cōparatōē ad opōnes qz hnt effect^{us} i corp^{is} humanū z duo
facit. pzio dērmiat de istis opōnib^{us} q sūt ab eis in gūali onden-
do quāl^{it} pcedūt opōnes a tēpib^{us} anni in corp^{is} hūanū. Scdo deter-
minat de istis in spāl^{it} ibi. (Aer calis dissoluit z laxat.) Pzia i duas.
pzio facit qd dclm ē. Scdo ad maiorē manifestatiōē dictoz ostēn-
dit q sit malignior dispo in tēpib^{us} aut z in aere. ibi. (Et in tēpib^{us} qdem
san^{it} existit.) Pzia in duas. pzio facit qd dclm est. Scdo circa dicta
remouet qdā dubiū. ibi. (Debet qz scire q effect^{us} zc.) Pzia in
tres. pzio ondit in gūali quāl^{it} opōnes pueniūt in corp^{is} humano
ab vnoquoqz tpe simplr. Scdo q quāl^{it} puenit a duobus. Tercio
quāl^{it} ab oib^{us}. z^o ibi. (Lūqz duo tpa.) 3° ibi. (Et ē pueniēs.) Utrūqz alij
diuidat z meli^{us} z h3 hūc modū diuisit ipē i legēdo. Utrūqz sic q p
dērmiat de istis opōnib^{us} q sūt ab eis in gūali ondeno quāl^{it} p-
cedūt opōnes a tēpib^{us} āni in corp^{is}. Scdo dērmiat de istis in spe-
ciali. ibi vbi dclm fuit. (Aer calis dissoluit z laxat.) Pzia i duas. Pzi-
mo ondit in gūe q opōnes z q effect^{us} pueniūt in corp^{is} humanū ex
istis pib^{us}: z ondit cū h q aer est nālis. Pzia in duas. Nāz p ondit quā-
liter opatio z pmutatio puenit in corp^{is} hūano ex tēpib^{us} āni abso-
lute z simplr. Scdo quāl^{it} puenit opatio ex tēpib^{us} fm q adiuicem
cōbinant. ibi. (Lūqz duo tēpora.) Tertia pzia pte vtrū itelligat^{ur}
debetis aduertē q Aui. vult hie bāc dclm q aeris cōplō aut est

Gentilis

nālis aut egritudinalis lapsa. Si est egritudinalis aut est paz lapsa aut multū. Si cōplo sit paz lapsa cōpetit sibi tps pziū. si sit multū lapsa nō cōpetit sibi nec tps sile nec tps pziū. Si aut sit cōplo nālis: aut ipsa est tēperata aut distēperata. Si est tēperata sic dico q cōpetit tps sile. si tēperatū. si tps veris. Si est distēperata aut ē paz lapsa siue mediocriter: sic cōpetit ei tps pziū et nō sile. Si at sit multū lapsa tps sile et dissile est ei pziū. Circa istā pte o3 vidē vniū. v3. cāz coz que dicit Aui. Lā aut pziū. v3. q dē tps pportio- nabile ei q cōplonē bz tēperatū est sibi cōueniēs. Istō satis est verū p ea que dicta sūt de regimie sanitatis: qm corp⁹ tēperatū nō id- get nisi pseruatōe sola: nūc aut pseruatō nō fit nisi p siliā: et iō tē- pus pueniēs ei q bz tēperatū est tps tēperatū: et h ē tps veris: et iō inter tēpora pueniētia corporis tēperatū est tps veris. S3 postea dicit q qui bz malitiā cōplonis tps simile non est ibi cōueniēs: s3 cōplexio in qua facta fuit multa egressio ab equalitate: nec simi- le est sibi pueniēs nec dissimile. De primo dicto nulla est dubita- tio: sed de his duobus dictis est dubitatio non modica.

Dub⁹ p⁹ Prima dubitatio est vtrū corpori paz lapsa sit pueniēs sile tps vel pziū: ista dubō est siliū cū illa: vtrū corp⁹ paz lapsus deat con- seruari per siliā vel per pziā. S3 dū dubō est vtrū corp⁹ qd multū recessit ab equalitate tps sile et pziū sint sibi cōueniētia. Ad primā argueret aliqui q tps sile sit mag⁹ cōueniēs: et h p auctori- tate. B. in 3. thegn. ter. cō. 4. q dicit q corp⁹ calidior cōueniunt calidiora: frigidior aut frigidiora: hoc ē vult baly. q vult expresse q corp⁹ paz lapsa oīa siliā tribuant. Preterea hoc arguo ratioe. Et cōsiderādū fm q dcm est in illo afoz. 16. p. pte. humide dicte oib⁹ febriatib⁹ pseruē: q cōplexio corporis paz lapsi est nālis: q cōseruari: sed oīs pseruatō fit a sili: q corp⁹ paz lapsa aer si- militas est sibi pueniēs. Istā qōnē habetis solutā in de regimie sa- nitatis: tū sic solū dicā veritatē. Qū queris vtrū corp⁹ paz la- pso cōpetant siliā vel pziā. Dm q3 iōtērio pōt bz in ista a medi- co de tali corp⁹: vna est pseruatō ipsi: alia est reductio ad tem- peratū: tertia iūctio est mixta. i. pseruatō cū pseruatōe ne cadat: ergo 3 habebis intentio de tali corp⁹ a medico: vna est pserua- tio: alia est reductio: tertia est pseruatō cū pseruatōe. Rō aut ē cā istius triplicis iūctōis est: q tale corp⁹ bz habitudine multipli- cem: q iquātū bz cōplonē nālem vt sic bz habitudine pseruatō- nis: sed respectu corporis tēperatū: q vt sic est aliqd deficiens ab ipso vt sic in ipso quereret habitu ad reductiōis. Et q ipm est la- psum ab optima cōplonē: iō est aptū icidere egritudinem: iō in ipso reperit habitu ad tertia. v3. cōseruatō cū pseruatōe. Et iō intentio in tali corp⁹ est 3: tū sicut appet per. B. in 6. de regi. sa. 7 in the- gniz: ista triplex iūctio possit haberi in tali corp⁹ nō pōt i oī tē- pore perfici. Nā pseruatō et reductio nō pōt fieri i vnoquoq corp⁹: nec in quocūq tpe: q hoc nō pōt fieri nisi in corp⁹: vne- rib⁹ vita sibi pueniēs: nō autē in viuētib⁹ vita ciuili. Nā pseruatō d3 fieri per pure siliā: que pure siliā apporimari nō pōt in viuētib⁹ vita ciuili. Siliū enī reductio cū debeat fieri paulatine non poterit fieri in corp⁹ viuēte vita ciuili: q pseruatōi cōpetit tps pure si- mile. Et hoc totū dēlat rōne et aucto. p. auct. B. in thegn. q calidior qd cōpetit calidiora: frigidior vō frigidiora cōueniūt. Itē dēclarat aucto. baly et rōne: q3 si plderem qd sonat hoc nomē cōserua- tio. Cōseruatō aut nō sonat nisi pmanētia in eodē: sed cū pmane- re in eodē nō sit nisi per sile: iōq ab oīno sili res nō alterat cū qd qd bz illud qd alterat in actu hēat et alteras in actu: s3 illd qd al- terat o3 q3 habeat aliqd in actu qd nō bz illud qd alterat: q cū si- mile nō alteret a sili sed pseruat: iō rōne pseruationis in tali cor- pore sile tps cōuenit. Si aut qd qd puenit in tali corp⁹: dico q puenit sibi tps pziū: et hoc appet p. B. in thegn. vbi docet redu- cere tale corp⁹ ad apporimationē rez que nō multū distet: et etiā q cōpetat sibi pziā vt in ipso querit reductio: hoc appet qz nihil aliud sonat mibi istud vocabulū reductio nisi dstruētiōe alteri: destructio aut est p pziā. Si aut gramus in tali pseruatōe cū p- seruatione ne cadat q etunt sibi cōueniētia. Dm q cōueniētia in tali corp⁹ sunt illa que sunt siliā in forma: nō aut in gradu: cōue- niūt aut paz pziā: sicut. v. g. q bz cōplonē calidz in scdo gradu cōpe- tunt sibi que sunt cala min⁹ aliquatū q3 sint illa que sunt in scdo gradu. Aut si cōplo est cala in p gradu cōpetit sibi ita paz que mo- dicus recedat ab illa cōplonē: et hinc est q pziā apporimem cum vtu tēperatū. Et hoc est qd vult Auer. 6. coll. 3. c. 11. dicit. n. q si esse- mus tui q corpus nō laberet apporimarem oīno siliā: sed qz nō sumus securi ne labat apporimamus oīno pziā aliquatū. Et hoc dēclarat qz ex illo querimus in tali corp⁹ pseruationem cōpetit sibi siliā in forma: ex hoc qd nūc querimus pseruationē ne cadat: qz aptū est tale corpus labi in egritudine calidz apporimamus minus cala aut paz: frida per respectū ad illā cōplonem. Et pp hoc in tali corp⁹ cōueniēs tps est tps sile: nō aut oīno sed paz pziū. Et qz corpa viuētia vita ciuili sūt plura: iō vtrūqz ē in il-

Super primo

lis nō omnino similibus aut contrariis. Et ppter hoc Aui. dixit: qz vniūquodq tps contrarium complexionis egrotē est conueniētiē. Et ex his ad rōnes. Ad primā. tu dicis aucto. B. q calidior com- petunt calidiora: frigidior frigidiora. Dicendum q B. loquitur quādo nō intēdimus ad puram cōseruationem: sed quādo habe- mus istam intētiōē solū: dico q tunc cōpetunt omnino similia.

Dub⁹ Postea erat dubitatio de eo qd dixit q cōploni que multuz re- cedat ab equalitate tps sile et pziū est cōueniēs. Istō vñ falsum: quia aut in tali corp⁹ qrimus cōseruationem aut pmutationē siue re- ductionē: si querimus in tali corp⁹ reductionē vel pmutationē dico q sibi puenit tps pziū: si at pse: uariōne: cū oīs pseruatō fiat a sili cōpetit sibi tps sile. Itēz vñ assignare cāz falsas: qz dicit q vit- tus ei⁹ dilitat: qz ex apporimationē siliū nō dilitat vitē. Itēz tēperatū pseruat virtutē: qz vñ qz tps tēperatū sit ei cōueniēs. Dm est ad h qz q corpus est multū remōtū a cōplonē nāli et tps sile et pziū est sibi nociuū: tps tēperatū ē sibi pueniēs. Et cā est illa quā Aui. insinuat occulte: qz pter vltimā dilitatē ipsi⁹ virtutis nō pōt pati aliqd excedēs: et h iō qz ipsa nō patit forē motū: s3 me- diū qd est iter duo exīma. Et pp hoc bñ dixit Aui. q corpa debilla sicut corpa senis male morant⁹ et tpe magni frigoris et tpe magni calozis: et iō male morant⁹ in estate male in hyeme et bñ in vere. Et qd arguit nō valet. Et tu dicis aut qrimus pseruationē in tali cor- pore aut reductionē. Dm q nec reductionē: pseruationem nō qz possum⁹ nō pseruare ne labat nec reducere possum⁹ ad tēperamē- tū. Et iō. B. reductionē ostidit solū in corp⁹ paz lapsa: solū enī il- lud corp⁹ docet reducere: et h in corp⁹: viuētib⁹ vita ciuili siue vita sibi pueniēs. Et si tu dicas postea tps pziū est sibi pueniēs: qz re- ducit tale corp⁹ ad tēperamētiū. Dm est qz h fieri non pōt in tali corp⁹. Nā si tēperamētiū posset fieri i nobis quādamodū sit i cor- porib⁹ exteriorib⁹: vñ argueret. vñ vt in corp⁹ fieret tēperamen- tū sic qz ex pmscemus quā frigidā et feruētē: et facimus tēpera- mētiū nō sit sic in corp⁹: iō sit per virtutē q digerit et alterat que apporimant siue alterant ab eis. Et pp hoc qz virt⁹ est pstrata: iō a pziō nō reducit ad tēperamētiū s3 pziū: ipsa destrueretur. Subdit p⁹ q vniūqz tps pziū est pueniēs cōploni egrotē. Et rōne absolute pponit: q egritudo est aliqd pter nāz: et iō idcat a corp⁹ remoueri: remouit aut fit p pziū. Et pp h dicit q cōplexionē egrotē tps pziū est cōueniēs. Debet tū aduertere q h tps pziū cōpetat cōploni egritudinali: tū per accūs cōpetit sibi sile: non tū oīno: vñ q corpus est forē cōplonis cōpetit sibi fortis pziā: s3 si virt⁹ est in vltimo pstrata: dico q egritudini calē tēperatū fridū cōpetit: vnde vltimo calidū et vltimo fridū est sibi cōueniēs. Aui. ergo ibi se retulit ad morbū et non ad illd qd potest comedere cū morbo puta debilitas virtutis. Deinde cum dicit.

Cūqz duo tpa a sua egressa fuerint nāz fuerit cōmiz exitus cōtrariis: neqz fuerit ibi supfluitas lōga: quē admodū si fuerit byemis meridiana: et superuenerit ei ver septētrionale erit aductus secūdi sup pziū confes- rens corporib⁹ et ipsa tēperans eo q septētrionalitas veris est opposita meridionalitati byemis: et similis si byemis valde sicca fuerit et ver fuerit valde humidus: tūc ver byemis siccitatē tēperabit: et si humiditas non fuerit multa: neqz plongabit tpe multo nō mutabit il- lud eius tēperamentū in humectationē impediētē.

In ista pte ostidit qualr ex cōbinatiōe duoz tēporū puenit opa- tio in corp⁹ humano et diuiditur in duas. Primo ostendit qualr ex combinatione duozum tempoz puenit operatio. Secūdo ostē- dit quomodo et ex combinatione plurimū q duozum. Secūda ibi (Et est cōueniēs.) prima in duas. Primo ostēdit que cōbinatio duoz tēporū nō est nociua. Secūdo ostendit que cōbinatio est in duob⁹ maxime nociua. ibi. (Mutatio preterea tempozis.)

Dub⁹ Circa pte primā aliqz dubitat de eo qd dixit Aui. q si byemis fuerit meridiana et superuenerit ei ver septētrionale q eūctū secū- di tps est pserēs sup pziū et tps tēperas. Istō vñ falsus qz bñ ex- pisse dicit pziū in tertia pziā afoz. in illo afoz. 13. et 14. Si estas fuerit humida. Id ē dicit Aui. Nā bñ pziū ibi q si byemis fuerit humida ver sicca et estas sicca autūm hūidus q talis ē pessima cō- stitutio cū semp in tali pueniūt egritudines plurime. Ad h possum⁹ ridere duob⁹ modis. Qm possum⁹ ridere per illd qd dicit Aui. in ista q nō fuerit superfluitas maria lōga: qz vult dicit q si tē- pus fuerit pziū alteri ita q nō existat multū remōtū a sui nā erit vitale. bñ aut itelligit si fuerit mult⁹ regressus a nā tps et mora il- lius egressus fuerit lōga: qz si ē brevis nō hiet veritatē: vñ alteri q fm q appet per. B. in cōmēto. Si cā egritudo fuerit rōne qua- litatis

Itatis p̄ie lunat per mutationē talis t̄ps̄: quātū est rōne q̄l-
tatis: sed talis p̄stitutio p̄t ē mala ex alio: q̄ vltima p̄stitutio po-
tēst ḡnare egritudinē ex p̄fione. Et p̄ hoc dato q̄ sup̄fluitas non
ē lōga mora: illud q̄ dicit quātū ad egritudinē ḡnatiōne p̄ mo-
tus ex p̄fione nō hiet veritatē: nō t̄i q̄ nō habeat ḡnare si p̄ma-
near: p̄ q̄ dōm q̄ egritudines que ḡnāt sunt duoz̄ modoz̄.
Uno rōne alterationis sed rōne multiplicationis alicuius mate-
rie egritudines que ḡnāt per alterationē materie: dico q̄ adueni-
ente t̄pe cōtrario curant: sed si sunt egritudines que sunt ḡnate per
aduētū alicui: m̄ae nō sic: s̄c̄. v. g. si fiat egritudo aliq̄ rōne altera-
tōis facta a calo adueniēte t̄pe: p̄io curat. S̄z̄ si illa egritudo fue-
rit m̄alis: dico q̄ ad aduētū cōtrarij nō curat: sed magis iterdum
manifestat: q̄ tempus cōtrariū aliq̄ resoluit vel exp̄imit de illa
m̄a p̄ q̄ egritudo remanet magis manifesta. Deinde cum dicit.

C Mutatio p̄terea t̄ps̄ in vno tēpore est minus affe-
rens mortalitatē q̄ eius mutatio in multis t̄pib⁹. s̄. mu-
tatio adducens mortalitatē: et nō est mutatio emēdas
illud q̄ p̄ima attulit mutatio sicut diximus.

C In ista parte ostēdit qualiter accidat mutatio ex cōbinatōe duo-
rum temporum in permutatione ipsorum: nocua. ad permutationem
nem que accidit in tēpore vna. S̄c̄do ostēdit que est illa permuta-
tio que accidit ex cōbinatōe duorum tēporū que est marie no-
cua. ibi. Et ex cōplexionibus aeris. Et est planū. Deinde cū dicit.

C Et ex cōplexionibus aeris dignior vt conuertat ad pu-
trefactionē est cali⁹ et hūidi⁹ aeris cōplō. Plūm vō q̄ ac-
cidit aeris mutatiōes ē in locis diuisoz̄ situū et in p̄fūdi-
tatib⁹ vallū: s̄ in collib⁹ et alijs paucē p̄prie existūt.

C In ista pte ostēdit q̄ cōbinatio duoz̄ tēporū ē magis nocua: q̄ habe-
tis q̄ ex pte cōplexionis aeris cōplō cala et hūida ē magis nocua: ex p-
te at loci ē q̄ loc⁹ sit diuersoz̄ situū in locis. q̄ sit i locis p̄fūdis: et i
alijs: si loc⁹ fuerit exposit⁹ bonis viciis nō multū accidit talis p-
mutatio. Rō at et cā q̄re in vallib⁹ accidit p̄mutatio ē p̄p duplices
caz̄. Una ē: q̄ aer in talib⁹ locis marie calefacit: et p̄ calefactionem
magis multū subtilizat aerē: vbi post recessum solis subito ifridat:
vbi sic ifridat et calefacit sepe et sepi⁹ est cā corruptionis ipsius et vi-
ueritas. Alia rō: q̄ p̄ multa calitatē sit multa euaporatio q̄ in illis
locis p̄fūditatē aeris et ipsi reclusionē euētare nō pōt: q̄ i ipso ac-
cidit corruptio. Rō at q̄re i locis diuersoz̄ situū accidit talis p̄mu-
tatio ē et eo q̄ sit ibi multe valles: accidit q̄ i illis vallib⁹ sit mul-
ta corruptio que perueniēs ad etherē montis permiscet cū illo:
vbi ex tali permixtione tot⁹ corruptif. Et appellat locus diuerso-
rū situū ille qui h̄y mō montes mō valles sepe et sepius: et ista cre-
do q̄ sit cā corruptionis in terra ista: sed in locis alius parib⁹ euēta-
tur aer: p̄ q̄ illa loca vtr̄ meliora sunt. Deinde cum dicit.

C Et ē pueniēs vt tēpora sic debet pueniāt vt sit estas
calida et hyems frida: et s̄ sit vni⁹ q̄bz̄ t̄ps̄. Et si plerūq̄
nō ita fuerit erūt cause malaz̄ egritudinū. Annus p̄te-
rea in q̄ oia ei⁹ t̄pa fm̄ vna euēniūt q̄litate annus est
malus: quēadmodū si tot⁹ annus fuerit humidus: aut
sic⁹: aut calis: aut fridus. Annus enī q̄ est sic⁹: est mul-
taz̄ egritudinū sue q̄litati p̄portionalū: quaz̄ t̄pa po-
stea erūt p̄lixa: vni⁹ nāq̄z̄ t̄ps̄ multū cōmouet egritudi-
nē sibi p̄portionalē: quāto magis tot⁹ annus. T̄ps̄ cni
frigidū cū corpus iuenit flegmaticū cōmouet epiliam
et paralyfū et apoplīam et tot⁹ turā et spasimū et silia. Et
tēpus calidū cū inuenit corp⁹ ebolicū cōmouet mania
et febres acutas et apostemata acuta: quāto magis si
totus annus fm̄ vnius tēporis naturam incēdit.

C In ista pte ostēdit q̄ cōbinatio duoz̄ tēporū est peior: et diuidit in
duas. Primo ostēdit que cōbinatio tēporū oīum est cōueniēs et iu-
uatiua: et que est incōueniēs et nocua: et que est incōueniēs et no-
cua in ḡnali. Secūdo ostēdit in sp̄ali que cōbinatio oīum tēporū
est nocua et iuatiua. ibi. (Annus p̄terea.) Et ista diuidit in duas.
Primo ostēdit que cōbinatio est nocua. S̄c̄do ostēdit que est lau-
dabilis et iuatiua. ibi. (Et in tēporib⁹ q̄dē sanius.) Primo in duas.
Primo fac q̄d dēfī est. S̄c̄do adiungit q̄dā notabile q̄d q̄n ex dicit
pōt inferri. ibi. (Amplius cum cito puenit hyems.)

C S̄z̄ dices tu: q̄ b̄i q̄ sit totū t̄ps̄ fuerit calis: aut fridus: aut hūidus
vel sic⁹ q̄ illd t̄ps̄ ē mal⁹: s̄z̄ supposito q̄ totū t̄ps̄ fuerit tēpera-
tū nūq̄ illa cōstitutio est bona. Et v̄ q̄ sic: q̄ illd q̄d Aui. dixit sup̄

q̄ q̄ habitāt in p̄te egnociali b̄i habitāt: q̄ totū t̄ps̄ ē q̄n t̄ps̄ ve-
ris: s̄z̄ t̄ps̄ veris ē t̄ps̄ tēpātū. P̄ dōm ad h̄ q̄ aut itelligis q̄ si tot⁹
ēst fm̄ nām veris: aut ēst tot⁹ sicut veris: q̄ nō ēst nisi totus veris: et
tūc dōm q̄ vel queris quātū ad extrinseca aut quātū ad intrinse-
ca. Si quātū ad intrinseca ēst malus: q̄d manifestus est q̄ segetes
et alia se h̄ient. Si loquimur quātū ad corpus nostrū: dico q̄ si
oia ēnt tēperata sic v̄puta q̄ estas h̄iet tēperamētum veris q̄
ēst t̄ps̄ malus: s̄z̄ si sint tēperata. i. q̄ sint remissa in q̄litatib⁹ fm̄ q̄
possibile est naturis illoz̄ tēporū dico q̄ ēst bonū: s̄z̄ si ēnt silia q̄
estas h̄iet tēperamētū veris esset malum. Deinde cum dicit.

C Amplius cū cito puenit hyems cito hyemales adue-
niunt egritudines. Et cū cito puenit estas cito estive
adueniūt egritudines et mutant egritudines que erant
ante fm̄ iudiciū t̄ps̄. Cūq̄ aliq̄ plongatur t̄ps̄ multe
eius sunt egritudines et proprie estas et autūnus.

C ponit quoddam notabile.

C Debes asit scire q̄ effectus mutationis tēporum non
sunt p̄pter cām t̄ps̄ vñ est tempus: sed p̄pterca q̄ cū
eo mutata qualitas magnā efficit opōnēz̄ in mutatio-
nib⁹ d̄spōnū: s̄z̄ quoz̄ si aer in vna die mutat de cali-
ditate in frigiditatem mutabuntur fm̄ eas corpora.

C Remouet quoddā dubium: q̄ dixerat q̄ tempora erant cā mor-
borum: ideo crederet aliquis q̄ tēpus vnde tēpus sit a cā egritu-
dinis hoc remouet. Deinde cum dicit.

C Et in t̄pib⁹ q̄dē san⁹ existit vt sit autūnus pluuiosus
et hyems tēpata: neq̄z̄ sit nō friditatē h̄is: nō t̄i sit plu-
rima in cōparatōe regiōis. Et si ver pluuiosus fuerit et
estas nō absq̄z̄ pluuiā fuerit erit istud q̄d san⁹ ēē pōt.

C hic notificat nobis cōueniētiā t̄ps̄ anni: vel ostēdit que sit opti-
ma dispositio in temporibus anni et in aere. Primo ostēdit que sit
optima dispositio in temporibus anni. Secūdo ostēdit que sit
optima dispositio in aere. ibi. (Aer bone substantie.)

C S̄z̄ dicit aliq̄s videt q̄ talis annus quē hic ponit Aui. sit maxie
eger: q̄. B. i. de cōplonib⁹. ca. 4. et p̄p. in 3. p̄ti. afoi. et afoi. ponit
q̄ quātū t̄pa sūt magis hūida: tato ē annus magis eger: sed oia ista
t̄pa q̄ Aui. ponit hic v̄ ponere hūida: q̄re rē. P̄terea ipse po-
nit q̄ autūnus pluuiosus sit laudabilis. Illud non v̄: q̄ ipse dixit i-
mediate supra q̄ tūc t̄pa sunt pueniētia q̄n seruāt p̄p̄ia nām: sed
nā autūni est sicca: q̄ nō est pueniēs vt sit pluuiosus: tūc erit frigi-
dus rōne aq̄ et hūidus: et sic marie distabit a sua nā. P̄terea ponit
q̄ hyems tēpata sit laudabilis: istud v̄ falsus: q̄ iā dixit q̄ t̄pa sūt
pueniētia q̄n p̄cedūt s̄z̄ nāz̄ suā: s̄z̄ de nā hyemis ē vt sit frida et hu-
mida: q̄re rē. Et si itelligas q̄ sit tēpata: q̄ sit pluuiosa tūc erit ma-
la: q̄ erit sup̄flue hūida. P̄terea dicit q̄ ver⁹ ēē pluuiosus: istud v̄ fal-
sus: oīo oppo⁹ in lib⁹ de aere et aq̄. B. in libro de cōplonibus.
P̄terea dicit q̄ estas nō ēē absq̄z̄ pluuiā: istud v̄ falsus: q̄ estas
s̄z̄ suā nām ēē sicca. P̄terea dicit q̄ si estas erit pluuiosa tūc erit
humida: in tali autē maxie multiplicat putredo: q̄re rē. Ad ista
dōm q̄ Aui. p̄ ea q̄ hic ponit nō vult aliq̄ nobis dnotare nisi q̄ tē-
pora talis anni nō excedāt in q̄litatib⁹: vñ non vult q̄ autūnus sit
multū pluuiosus: s̄z̄ dixit h̄ vt p̄ hoc itelligam⁹ q̄ non nimis ex-
cedat in suis q̄litatib⁹. s̄. in siccitate. P̄terea hoc p̄ solo ad primū et
ad sc̄dm: q̄ b̄i p̄seruat suā nām: sed dicit illud vt ostēdat q̄ non ni-
mis excedat. P̄terea et p̄ solo ad tertiū. Ad quartum vō dico q̄ in
vere dicunt ēē pluuiē ad hoc vt fiat gradatio paulatina d̄ hyeme
ad estatē: s̄z̄ nō debet ēē magne pluuię: q̄ nimis humectaret aerē
s̄z̄ debet ēē pluuię p̄ue et sepe. Cū solet dici vulgariter. aprile goci-
ciola p̄ die. q̄lla chel vi cadde mille libze vale. In estate at ēē to-
tū p̄iū: q̄ debet ēē in eadē magne pluuię vt tēperet siccitas et ca-
lidas aeris ne nimis ip̄imat in corpora n̄ra: s̄z̄ nō debent ēē sepe: i-
mo raro vt nō accidat nimis magna humectatio in corpore n̄ro et
multiplicarent humiditates. Et isto modo itelligit Aui. q̄ ver⁹ ēē
ēē pluuiosus: et estas ēē esse absq̄z̄ pluuiā. P̄terea vō p̄cedūt
suis v̄is per aliū modū. Capitulo sequentia nō consueuerūt le-
gi p̄ q̄d dimisit v̄is ad illud caplin. Notus operatio.

C De aere bono.

C Er bone substantie est aer cui nō admiscet ex
vaporib⁹ neq̄z̄ ex fumis res c̄nea et qui ē dis-
coop⁹ celo: neq̄z̄ ē iter parietes et tecta p̄stris-
ctus. Cū vō in aere acciderit putrefactio cōis
discoop⁹: tūc erit ipsaz̄ magis recipiēs q̄ p̄strictus et

Dubū 5^m

Cap. 5^m

occultat⁹. Alr at discoopi⁹ melior existit. Et hic qdes bon⁹ aer pmanet clarus nisi cu co vapores misceat⁹ la cui⁹ z stagnoz⁹ z pfunditat⁹ aqua pntin⁹ z terraz q sunt lare z locoz vbi nascunt⁹ olera z pcpue vbi talia qles snt caules z cruca oriunt⁹ z arbores viscole z arbores malaz cōplonū sic solbat z nucez sic⁹ z odores putridi: z pp h nō remoueant⁹ ab eo vti boni qui susflant ex terra alta aut eqli. Et aer hic nō est retētus in terra pfunda q cito calefit cū sol orit⁹: z cito ifridat⁹ cū occidit: neqz est stric⁹ iter parietes q paz est ex q fue rūt pstructi cū sebergi z hoz silia: z nōdum integre ad siccitatē perfectā perueniunt: neqz obsistit attractioni aeris sicut que guttur strigit. Et tu qdes iam sciuiti q mutationū aeris: alie sunt nāles: alie sunt nature contrarie: alie sunt que non sunt naturales neqz extra naturam. Debes autē scire q mutatiōes aeris que nō sūt fm nām: siue sint ei contrarie: siue non contrarie: quādoqz eueniūt fm circuitū: z qnqz nō seruāt circuitum. Et ex dispōnib⁹ qdē tēpoz sanior est vt existāt tpa fz sūt nām: qm eoz mutationes afferūt egritudines.

De mutatione qualitatum aerum z eis que ex tēporibus proueniunt. Cap. 6^m.

Aer calis dissoluit z laxat. Et si ei calitas pauca fuerit tēperata: tñ rubificabit colorē eo q sanguinē ad exteriora trahit: q si multa fuerit colorē efficiet citrinū: ppea q resoluit illd qd attrahit. Ipse quoqz multū efficit sudorē z minuit vīnā z digonē debilitat z sitis facit. Frigus vō aer pstrin git z digonē fortiorē reddit z vīnā efficit multā: iō q humores cōstrigit: z ppea q in sudorē paz resoluunt⁹ z his silia: z minuit egestionem: ppea q musculi ani se exprimūt: z iō q rectū itestinuū paz obedit: vñ pp destructionem obediētie vie stercus nō descendit: quapp multū morat⁹ z ei aqūitas in vīnā resoluūt. Aer vō humidus cutē lenit z corp⁹ humectat. Et sic⁹ exicat cutem z dñigrat corp⁹. Et aer turbat⁹ tristificat aīam cōmiscet humores. Aer vō turbat⁹ ali⁹ ē ab aere grosso. Aer enī grossus ē ille q in turbatōe sube sui silaf. Sz turbat⁹ ē ille q cū ptib⁹ misceat⁹ grossis. Duaz vō rez si gnatio est q stelle minute paz apparēt: z q splendor ei⁹ qd ex stellis fixis sic ei⁹ qd scintillat paz resplendet. Et ei⁹ qdē cā existūt vapores multi z funi multi z venti boni pauci. Alie at illū sermone ad hāc reducem⁹ itētionē z cōplebim⁹ ipz cū de mutationib⁹ aeris q ē pter nām tractabim⁹. Et oē qdē tps qd puenit fz q dz iudicia bz ppria. Et finis qdē cuiusqz tps pncipio tps qd ē post ipm in iudiciis duoz tēpoz cōicāt z i egritudinib⁹ iploz. Aer at cū ē fz sūa cōplonē ē meli⁹ tps: z est proportionale cōplexioni spiritus z sanguis: z lz cū sua existat equalitate quaz nominauimus ad caliditatem: tamē subtilem declinat parūper sopitam z ad humiditatem naturalem: z rubificat colorē eo q sanguis neqz attrahit temperate z non peruenit ad resoluendū: quemadmodū estas puenit estiuālis. In vere quoqz mouentur egritudines chronice: facit enīz bñmores q sunt quieti currere z eliquat eos: ideoqz melancholiaz patientium melancholia cōmouet. Et ille in quo mul

tudo exuberat humorum in hyeme propter eius gūlositatem z exercitū eius paruitatem sit in vere egritudinibus aptus que ex illis cōmouentur materijs: propterea q ver eas resoluit. Cūqz ver prolongatur z tēperatur: estine egritudines pauce sunt. Aeris autem egritudines sunt sanguinis egestio z fluxus sanguis ex narib⁹ z melācholic ebullitio que de nā existit cholere z apostemata z carbūculi z squinantes: z sunt plerūqz perniciose z alie exiture. Et in ipso multum ptingūt venarum scissure z sputum sanguinolentum z tussis: z p pte in eo qd ex ipso est hyemale z hyemi silaf sūt corūm dispōnes male qui has habēt egritudines z pprie pñsim. Et ppterea q ipsuz in flegmaticis materiā flegmatis mouet: accidit in eo apoplexia z paralyfis et iuncturaz dolores. Et ex eis vō que ducūt ad hoc est aliquis fortis motus ex motib⁹ corporeis z aialibus z comestio etiā rerum calefacientū eo q aeris adiuuāt nām. Nulla aut res est que ita tueat ab egritudinibus veris: quēadmodū flobothomia z inanitio z diminutio comedēdi z augmētū bibendi: z debilitatio potus inebriantis: z ipsius diminutio z tēperamentum. Aer preterea pueris est pueniēs z eis qui sunt circa ipsos. Hyems vō ad digerēdū est melior: ppterea q frigus caloris inati substantiam cōprehendit: vnde fortior est ficif z nō dissoluūt: z ideo qz fructus sunt pauci z gens non comedit nisi lenia nutritia: z qz boiū mor⁹ post repletionem est paruus: z qz ad loca igrediunt⁹ calefacientia. Ipsa quoqz cholaz plus debilitat q oia tēpora sua frigiditate: z sui diei breuitate z sue noctis plixitate. Et ipsa est magis pstrigens mās. Et ipsa est plus necessariū assumere ea que icidūt z subtiliant. Egritudinū vō hyemalium plurime sunt flegmatice: z in ipsa flegma fit multū z plurimū qd est in eo qd vomitū expellit⁹ est flegma. Colores quoqz apatz in ea fm plm ad albedinē trahūt: z in ipsa abundat catarrus z icipit catarrus cū aer autūnalis mutat⁹ quē postea sequunt⁹ apata lateris z apā pulmonis z raucedo z dolor gutturis: deinde accidūt dolor lateris ipsius z dozi z neruoqz nocumēta z capis dolor chronicus: imo apoplexia z epilepsia. Et hoc totūz ppterea q materie constringūt⁹ flegmatice z qz multiplicant. Senibus vō nocet hyems: z eis silr qui eis similes existūt: sz medijs iuuamentum prestat. In hyeme pterea hypostasis in vīa multitudo existit comparatione estatis: z ei⁹ Et qstitas est maior: z minuitur i ea sanguis z auget⁹ flegma. In estate vō auget⁹ cholera rubea: sed postea in eius fine cholā nigra auget⁹: ppterea q subtile resoluūt z grossum retinet⁹ z constringit. Et inuenies senes z qui eis similitur in estate fortiores. Et estas quidem humores resoluūt z virtutes debilitat z operationes nāles causa multe resolutionis: z citrinat colorē: ppterea q resoluūt illud qd ex sanguine attrahit. Egritudinū quoqz tempora in ea abbreviuntur: si enim virtus fortis fuerit aere iuenit ad resoluendū adiuuāt⁹ z ad egritudinē mās maturādā z expellet⁹ cā est. Et si debilis fuerit calor aeris ei addet debilitatē: ppterea q laxat z dñstruēt⁹ z moriet⁹ eger. Ampli⁹ estas calā z sicca cito icidit egritudines:

tudines: hūda vō est masticās vñ suaz egritudinū tē
pora plōganf: iōqz plm vlcera ad herpetē estionemū
puenit. Et accidit in ea hydropisiz z lienteria z lenif
nā: z ad b̄ torū adiuuāt hūiores multi q a supiorib⁹ ad
sseriosa dscēdūt z pprie a capite. Estiue vō egritudi
nes sūt sic febres tertiane z synoch⁹ z caufon z corpis
extēuatio. Et ex dolorib⁹ dolores auris z obthalmia
z in ea multiplicanf pprie cū nō fuerit vctōsa herisipi
la z bothor q sūt ei⁹ nāe cui⁹ est ip̄a. Cū vō estas fuerit
vernalis erūt febres bone dispōnis nō hñtes aspitātē
z acuitatē sicā z multiplicabif in ea sudor z expecta
bif in crisib⁹ ppea q caliditas z hūiditas huic ppor
tionanf: qm calitas resoluit z hūiditas laxat z poros
dilatāt. Cūqz estas fuerit meridionalis multiplicabū
tur in ea mortalitates z egritudines variole z morbilli.
Septētrionalis vō estas est sana: iōqz expmēdi egrit
tudines in ea multiplicanf. Egritudines autē iste expmē
di sunt egritudines q pueniūt ex cursu māci pp ca
lorē occultū aut māifestū cū pcutit cū friditas māife
sta z pmit. Et be qdē egritudines sunt sic reumatismi z
q iplos sequunt. Cūqz estas fuerit septētrionalis sicca
flegmaticis pferit z mulierib⁹: z cholera hñtib⁹ rubea
accidet obthalmia sicca z febres acute lōgi tēporis et
pueniet ex adustioe cholere pstrictio z cholere nigre
exuberatio. Autū⁹ vō mltaz existit egritudinū eo q
in ip̄o hō sub sole calido multū incedit: deide in nocte
puenit ad frig⁹ z ppea q fructū est multitudo q hūo
res sūt mali: z pp dissolōne vñqz in estate: hūiores p
terea sūt i autūno mali pp mala cibaria z pp subtilis
resolōne: z q remāet spissūz: z pp ei⁹ adustione. Cūqz
aligs hūo ebullierit ppea q nā ipm vult expellē z re
soluere reducit ipm frig⁹ ad stringēdū. Sanguis quoqz
in autūno multū minuit: imo sanguini in sua cōplexio
ne dñius existit. Nō q ad ipm gñandū inuat. Et ē re
solutio iā pcessit q estas sanguinē resoluit z ex ipso mi
nuit. In ip̄o autē accrescūt ex humorib⁹ cholera rubea
residua ab estate z nigra ppterea q hūiores in estate
sūt cinis: z iō in ip̄o cholā multiplicat nigra: qm estas
adurit hūiores: z autūnus fac ex eis cinerē. Et pncipiū
qdē autūni senib⁹ aliq mō pueniēs existit: z eius finis
eos ipedit maxio ipedimēto. Autūni autē egritudines
sunt scabies que excoziat z ipetigies z cācri z lictura
rū dolores z febres cōmixte z febres qrtane pp cholē
nigre multitudinē z pp illō qd de ei⁹ opōne dclarauit
mus: iōqz igrossat splen in eo z accidit in ip̄o vt vīna
guttatim emittat pp illō qd vesice accidit ex diuersita
te cōplonis iter calitatē z friditatē. Difficultas quoqz
accidit vñe qd plus accidit qz qd vīna guttatiz emit
tat: z accidit in eo liēteria: z b̄ qd est ppea q friditas
expellit illō qd ex hñtib⁹ ad iteriora corpis ē subtile
z fit in eo scia z accidit in eo ignātia acuta cholica z in
vere flatica: qm pncipiū cuiuscūqz hūoris eaz ē ex bu
more quē efficit tps qd aī ipz sūt z in ip̄o ē multiplicat
iliaca sicca. Et est cū i eo accidit apoplexia z egritudi
nes pulmonis z dolores dōrūz coraz pp motū sup
fluitatū i estate pñū z postea eaz pstrictiōne. Et mul
tiplicanf in ip̄o vñes i vētre pp obilitatē vñqz i dige

rēdo z expellēdo. In ip̄o ē t pprie in sicco multiplicā
tur variole z pēipue cū aī ipm fuerit estas calā. Et in
ip̄o ē multiplicat mania pp hñtib⁹ cholicoz malitiā: z
qz cholā nigra eis cōmifcet. Autū⁹ pterea ē tps qd i
plmone hñtib⁹ ap̄a est vteri⁹ q sūt hñtes pñim z ipse
detegit occultū in sua dispōne cū aī ipm initū hñerit
z nō bñ māifestabat. Et bica quoqz hñtib⁹ singularē
est ip̄e vterius tps cā sue exiccatiōis. Ampli⁹ autūnus
est sicut nutritor reliquarum egritudinum estatis. Et
autūnus qui melior existit est qui est magis humidus
z pluuiosus. Et deterior est ille qui est siccus.

De iudicijs dispositionum anni.

Cap. 7^m.

Eam hyemi meridionali ver supuenerit septē
tridale qd postea estas seqt valde vaporosa
z multiplicat fuerint aq z ver pñuauerit mās
vñqz ad estate mltiplicabif i autūno morta
litas in pueris z mltiplicabunf dissinteria z itestinoz
vlcera z tertiana nō plixā. Cūqz hyems mltarū fuerit
aqrū aboziet ille q se i vere parituras sperabāt abiqz
cā. Qz si pepererint erit qd parient debile aut mortuū
aut grādē hñis malitiā. Et in boib⁹ mltiplicabunf ob
thalmie z sanguis egestio. Et catarrh tūc mltiplicabūf
z ppe i senib⁹ z dscēdēt i mēbra corz occultata z qñqz
morte morient subita: iō q vie spūs subito ex mltitudi
ne oppilant. Et cū ver pluuiosus z meridionale fuerit
ipm qz hyemi supuenerit septētridali mltiplicabunf in
estate febres acute z obthalmia z nāe solo z sanguis
egestio z plm boz oīnz ptinget pp reumatismos: z p
pterea q flegma qd i hyeme adunatū fuit ad foramia
dscēdet occulta eo q ipz mouebit calor z ppe i hūidas
hñtib⁹ cōplones sic mulierib⁹ z mltiplicabunf putre
factio z ipi⁹ febres. q si i aliq rū estate euenerit pluuiā
tpe q canis eluat z postea venerit vent⁹ septētriona
lis bōi fidencia hēbif z resoluent egritudines. Quib⁹ autē
plus nocet b̄ tps sē mulieres z pueri. Et q ex eis euase
rit ad qrtanas vñetlet pp hñtib⁹ adustione: z q sūt cl
nis: z post qrtanas pueniet ad hydropisiz z ad dolo
res splenis z ad epas obilitatē pp b̄. In senib⁹ autē z in
corpe i quo ē timor frigidis ē ei⁹ nocumtū pñū. Cū vō
estati sicce septētrionali supuenerit autū⁹ pluuiosus
meridionalis ppabunf corpa ad b̄ vt veniāt in hyeme
dolo capis z tussis z raucescēt corz guttura z fluēt qm
coriza mltū accidet eis. Et silr cū estati sicce meridio
nali supuenerit autū⁹ pluuiosus septētridali mltipli
cabif ē i hyeme dolo capis z post reumatism⁹ z tinit⁹
z raucedo. Et cū estati meridionali autū⁹ supuenerit
septētridali mltiplicabūf i eo egritudines expmēdi z cō
stringēdi z iā sciuiti b̄. Et cū autū⁹ z estas i b̄ pueniūt
vt sint abo meridionales hūidi mltiplicabunf hūiores:
z cū venerit hyems veniēt egritudines expmēdi quas
noiamim⁹: neqz ē lōge qn ad pstrictiōne z mācri pñil
cationē pueniat eo q sē mltē: z q vapores nō hñt vñ
egrediāt vt ad putridas pducāt egritudines: neqz sal
let qn hyems sit ifirma ppea q pueniet malas mās cō
strictas z mltas. Cū vō abo fuerit sicci septētrionales
funabūt cū cui nocet hūiditas: z mulierib⁹ z q ē tal⁹ qles
ip̄e sē accidēt obthalmia sicca z catarr⁹ lōgi tps z fe

Gentilis

bres acute et melia. Hyems autem que est frida et pluuiosa ardore efficit vrinę. Et cum estatis caliditas foris fuerit et ei siccitas pueniet sgnatie pntiose aut non pntiose: et qui apient aut qui non apient: et ille qui apient aut erunt interi aut exteri: et variola et migredi difficultas et morbilus et ambo erunt salui et obthalmia et sanguinis corruptio et tristitia et mēstruorum et sputi retentio. Et cum post hyemem sicca fuerit ver eius sicca erit malus. Amplius mortalitas corrumpit arbores et vegetabilia: ideoque corrumpuntur ex animalibus que ea comedunt: et ideo homines qui eis vescuntur corrumpuntur.

De accidentibus aeris impressionibus que non valde cur sui nature contrarie existunt. Cap. 8^m.

Nunc autem dictionem complere debemus de alij mutationibus aeris non naturalibus neque prius nate: quia sunt res celestes et terrestres eueniunt. Et ita quidem multas causas inuenimus in narratione temporis. Ille vero que res sequuntur celestes sunt sic ea que stellarum causa accidunt. Est enim cum multe ex stellis in uno coniunguntur loco et coniunguntur soli: et puenit ex hoc calfactio multa eis quia capita sunt ipsis opposita aut locis que sunt circa eas: et est cum ab opposicione capitum multa remouentur longitudo: et minuitur calfactio. Impressio enim rectitudinis capitum in calfactio non est sic impressio durabilitatis rectitudinis et pinguitatis. Rerum autem terrestrium alie sunt que sunt per eam latitudinem terrarum: alie sunt que sunt per altitudinem ciuitatis et propter eam profunditatem: et alie sunt que sunt propter eam montium: et alie sunt que sunt propter marium eam: et alie sunt que ventorum causa existunt: et alie sunt que sunt propter eam terre. Ille autem que sunt propter eam latitudinem sunt que si terra fuerit que sit circa reuolutionem capitis ceteri in septentrione aut reuolutionem capitis capricorni in meridie erit magis calida quam illa que elongabitur ab ea ad partem linee equinoctialis aut ad septentrionem. Credere vero debet ex eo sermone quod videtur quod terra que est sub circulo equationis diei est circa equalitatem: quoniam causa celestis calfaciens ibi est causa una que est solis oppositio capiti: et hec quidem oppositio sola non magna efficit impressionem. Quod autem magna efficit impressionem est durabilitas oppositionis. Ideoque calor in medietate hore octauę est maior calor quam in medio diei: et propterea cum sol est in postremo ceteri et in principio leonis est maior quam est cum est in fine declinationis. Et ideo cum sol a capite ceteri preceat ad illud quod est minoris declinationis quam ipsum est ei calor maior quam sit cum est in tanta declinatione et nondum peruenit ad caput cancri. In terra vero ubi est linea equinoctialis non opponitur sol capiti nisi paucis diebus: sed postea cito elongatur. Augmentum namque partium declinationis apud duos modos multum existit maius quam augmentum quod existit apud tropicos: imo fortasse apud duos tropicos non operabuntur morum trium dierum aut quatuor aut plurimum impressionem sensu perceptam: deinde sol moratur ibi in latitudine una aut circa longitudo tempore et cessanter calfacit propterea per finem tenendum est quod terre quarum latitudines sunt prope declinationem totum omnium terris sunt calidiores et post ipsas ille que ab ea in duobus elongantur lateribus ad partes duorum polorum quam

Super primo

titate quiddecim graduum. In linea vero equinoctiali non est calor illi superfluitas quam facit oppositio circa reuolutionem capitis ceteri in locis bitatis. Frigiditas autem in terris que ad septentrionem longe sunt ab ista reuolutione est maior. Et hoc quidem est illud quod est considerandum secundum latitudines terrarum: ita tamen ut in omnibus alijs dispositionibus similes existant. Illud vero quod est secundum terre situm est quod quicquid in alto consistit loco quicquid in profundo. Et locus quod est profundus est calidior. Et locus alius semper frigidior. Illud vero quod est circa terras in hoc spatio in quo sumus est calidus propterea quod solis radius circa terram sit fortior: et quod ab eo ad terram aliam elongatur est magis fridus. Et ei quod est causa in parte naturalis prohibet. Cuius profundum propter hoc fuerit immo plus comprehendit radius est magis calidus. Illud vero quod causa montium existit si est illud in quo mons existit secundum intentionem habitationis est ingrediens in diuisione quam noiauius. Et si est illud quod est secundum intentionem vicinitatis est id de quo loquimur nunc volumus. Dicemus ergo quod mons in spatio duobus operatur modis. Et vnus est ex parte vnde super ciuitatem solis radios reducit aut ipsos ab ea tegit. Et alter est ex parte vnde ventum prohibet et eius exuberationem refrenat. Primum autem est sic si a parte septentrionis alicuius regionis que sunt septentrionales fuerint montes et eleuentur super eas sol in sua reuolutione reflectet ipsius calfactio ad regionem et calfaciet eas: et regio sit septentrionalis: et sicut cum mons est a parte occidentis et discooperit ab oriente. Et cum mons existit a parte orientis minus est istud in hac intentione. Sol namque cum mouetur super montem illum eleuatur in omni hora ab eo elongatur et radius altitas se morando preceat quod ab ipso sole ad illam tendit. Cum vero mons est ab occidente non est sic: sol enim quaque hora ei appropinquando incedit. Modus autem vterque prohibendi est quod mons aut claudat a ciuitate flatum ventum septentrionalis frigidum: aut multiplicat flatum meridionalis calfaciens: aut et ciuitas inter duo cacumina montium sita obiecta obuiationi alicuius ventum cuius exufflatio ibi fortior erit quam sit in terra plana: sol etenim aer cum per viam incedit angustam tractum preceat et non cessare: et sicut aqua et alia. Et huius quidem causa in naturalibus est scita. Cuius tates vero magis tempore ex parte montium siue cooperte siue discooperte sunt quod ab oriente discooperte sunt et a septentrione et cooperte ab occidente et meridie. Ex maribus vero puenit assidue ciuitatibus quod sunt eis vicine humiditas augmentum. Quod si maria fuerint a parte septentrionis erit habitatio ad istum gradum eas pro reuolutionem ventum septentrionalis qui non sui fridus existit super aque faciem. Et si a parte fuerit meridiei puenit ex eis grossitie meridionalis augmentum et prope si penetrandi locum non inuenit: propterea quod mons sibi in facie resistit: et cum a parte fuerit orientis erit humectatio aeris ab eis maior quam si in parte fuerit occidentis: sol enim sine cessatione reuolutionem augebit quod plus appropinquat: sed in occidentalibus non sic efficitur. Ad summum vero ex maris vicinitate puenit in aere humiditas: postea si fuerint ventum multi sibi succedentes quos non refrenauerint montes erit aer magis a putrefactione saluus. Quod si ventum exufflare neuerint erunt putrefactioni preparate et ut humores putrescant. In hac autem intentione ventum qui sunt meliores sunt septentrionales post

orientales post quos sunt occidentales. Et deteriores
sunt meridionales. Sermo vero de eo quod veterum causa generalis
duobus modis existit: primo vero univulsi absoluti et primo
secundo illud quod univulsi civitati proprii existit. Univulsi vero
secundo est quod meridionalis secundum plimas civitatum calis est et
humidus. Sed calis propria quod a pre solis vicinitate calefa-
cta venit: et humidus propria quod plim marii a nobis est meri-
dionale: et propter hoc quod sunt meridionalia opera in eis sol for-
titer et evaporat ex eis vapores quod veteris commiscunt: et ideo
meridionales veteri existunt laxates. Septentrionales vero
sunt fridi eo quod super montes transcunt et super terras fridas
multarum nivium: et sunt sicci propria quod eis non multi associant
vapores: quoniam resolo a pre septentrionalis sit minus: neque
transcunt super aquas marinas solutas: sed transcunt super plurimum
super aquas congelatas aut super desertas. Et orientales quod de i-
ter caliditate et frigiditate sunt temperati: sed sunt occi-
dentalibus sicciores. Septentrionales namque orientis minus
habet maria quam septentrionales occidentis. Et nos proculdu-
bio septentrionales sumus. Occidentales vero parum plus
sunt humidus: quoniam super maria transcunt: et quod sol eos suo dis-
versificat motu: unumquodque enim horum duorum. scilicet solis et ipso-
rum alteri suo motu quasi prius existit. Ideoque non tantum res-
solvit eos sol quantum orientales resolvit ventos: et proprie
quod maior orientaliu effusio est in principio diei et ma-
ior occidentaliu effusio est in fine diei. Et ideo occide-
tales minoris existunt caliditatis quam orientales et magis
ad frigiditatem declinant. Et orientales maioris calidi-
tatis habent ambo comparatione ventorum meridionalium et se-
ptentrionalium sunt temperati. Quandoque vero in civitatibus
ventorum indicia secundum alias res mutant. Est enim quicquid in
qualibet civitatibus pervenit ut veteri meridionales frigi-
diores sunt: cum circa eas montes fuerint nivosi meridio-
nales: et cum verterint se veteri meridionales ad frigidita-
tem: ideo quod super ipsos transcunt. Et est cum septentrionales
meridionalibus calidiores existunt cum circa eos desertas
fuerint adusta. Sed assaniam aut sunt veteri quod per desertas
transcunt valde calida: aut sunt venti de genere fumorum quod
in spatio signa efficiunt torrefactionis similia igni: quoniam cum
sunt graves ibi accidunt eis sicut accensio et combustio et
subtile separat: et quod grave est descendit in quo existunt
adustionis et igneatis reliquie quod omnes venti fortes si-
cut videtur sapientibus philosophorum non incipiunt nisi a superio-
ri: habet materiam eorum principium sit ab inferiori: principium vero
motuum et effusionum et turbinis eorum est a superiori.
Et hoc autem est indicium commune aut secundum plurimum. Et
hec certificatio in parte naturalis philosophie pertinet. Et nos
quidem non nominabimus capitulum istius modi in locis
habitatis. Civitatum vero diversitates sunt secundum terram: quoniam
eae alie sunt lutose: alie sunt que sunt petrose: alie sunt
que sunt arenose: alie sunt que sunt limose fetentes aut
cenose: alie sunt super quarum terram est virtus metal-
lina superans: et hoc totum in eis aere et aqua operatur.
C De impressionibus aerearum mutationum malarum
cursui naturali contrariarum. Cap. 9^m.
Mutationes vero nam egredientes sunt: aut pro-
pter perversionem in substantia aeris facta: aut
propter perversionem in quantitatibus ipsi. Quod vero

in eis existit suba est ut eis suba ad malitiam pervertatur: non
ideo quod aliqui suarum quantitatium valde fortior facta fuerit sed
augmentum vel diminutionem: et hec est pestilentia et est pu-
trefactio que accidit aeris similis putrefactioni aquae res-
mollietis fetide. Flos namque cum aere dicimus nolumus di-
cere aere simpliciter nudum: quoniam ipse non est aer quod nos cir-
cundat: et si invenit fuerit purus fortasse erit alius. Ipse
enim et unumquodque simplicium nudorum non putrescit: sed aut
in sui quantitate aut in sui substantia in aliud pervertit sim-
plex sicut aqua pervertit in aere. Cum autem aere dicimus nolu-
mus dicere nisi corpus in substantia sua commixtum. Et est
corpus commixtum ex aere certificato et partibus aqueis va-
porosis et partibus terreis in fumo et nubibus surgentibus
et partibus igneis. Et nos neque dicimus illud aere nisi quoniam
dicimus aquam maris aut lacuum aquam: habet non sit aqua pura
simplex sed mixta ex aere et terra et igne: sed superas in
ea est aqua: hic est aer putrescit quicquid et pervertit eis suba ad
malitiam sicut aqua lacunarum putrescit et pervertit eius suba
ad eam. Pestilentia autem et aeris putrefactio secundum plurimum
evenit in postremo estate et in autumno. Et nos quidem
nominabimus accidit que ex pestilentia in aliquis locis per-
venit. Quod vero in ipsius existit quantitatibus est ut secundum ca-
liditatem aut frigiditatem ad quantitatem perveniat tolerabilem
itaque ut per ipsum messes et generatio corrumpantur. Et hec quod
des est aut pervasio homogenea sicut rabiositas esta-
tis cum fortior sit: aut pervasio contraria sicut frigoris ma-
litia in estate que propter aliquod evenit accidit. Ex aere
vero cum mutatur pervenit in corporibus accidit. Cum enim
putrescit putrefacit humores et incipit humorum putrefa-
cere qui a corde circumsidatus est quoniam ad ipsum propinquius
accedit quam ad alium. Et si fortiter calefit iuncturas laxat
et humores resolvit: ergo in siti augmentum prestat et
resolvit spiritum et deiecit virtutes et prohibet digestio-
nem: propterea quod calorem innatum occultum resol-
vit qui est instrumentum nature: et coloris efficit citri-
num propterea quod humores resolvit sanguineos co-
lorem rubificantes: et quia cholera alios facit superas
re humores et cor calefacit calore non inato et facit hu-
mores fluere et ipsos putrefacit et defert eos ad coeca
vitates et membra debilia et corporibus sanis non est bonus.
Est tamen cum hydropicis confert et paralyticis et al-
cuzes frido et spasmo humido et torture humide. Aer
vero frigidus calorem innatum ad interiora redire facit ubi
talem adeptus fuerit fortitudinem per quam ad interiora
ingrediat: hic namque est mortificatio. Aer preterea frigi-
dus non multum prohibet materiam fluxum et continet eas:
sed facit catarrum et debilitat nervos et tracheam arteriam
magno ledit impedimento. Et cum non fuerit fortis dige-
stionem efficiet fortior: et omnes occultas operatio-
nes efficiet fortiores et excitabit appetitum. Ad ultimum
vero est magis sanis conveniens quam aer multe calidita-
tis. Sed eius quidem nocumenta sunt ex parte opera-
tionum que ex nervis pendunt: et ideo quod claudit poros et quod
permittit illud quod intus existit in ossibus. Aer vero humidus
pluribus complexionum est bonus et coloris efficit bonum et cu-
te clarum: et reddit eam mollem et poros dimittit aptos: sed
ad putrefactionem propat. Et sic quod de huius existit prius.

Bentilis

De naturis ventorum.

Cap. 10^m.

Iam vñtōz dispōnes narraui⁹ in caplo mutationū aeris nominatiōe aliqua. Plūc vñ in eis sermonē volum⁹ pferre aggregatiū fm aliū ordinē z incipimus a septētrionali.

De vento septētrionali.

Septētrionalis corroborat z idurat z que māifeste fluūt

phibet z diuidit poros z digestiua fortē efficit pstrin git vētrē z idurat z puocat vzinā z aerē putridū pesti lērialē sanat. Cū vñ meridionalis septētrionalē pcedit z sequit^r cū septētrionalis accidit a meridionali fluxus z a septētrionali expressio iterius: z qñq³ puenit inde scissura ad exteriora. Ideoq³ multiplicat tunc fluxus mācerum capitis z pectoris egritudines: z egritudines qdē septētrionales sunt dolores neruoz de qbus sūt vesica z matris z difficultas mingēdi z tussis z costaz dolores z lateris z pectoris z horripilationes.

De vento meridionali.

Meridionalis laxat fortitudine z apit poros z turbat hōiores z mouet eos ad exteriora ab interiorib⁹ z in sensib⁹ efficit gravitatē. Et ipse est ex eis que exsturas corūpūt: z egritudinē efficit recidiuatiōē z debilitat z sup exstura z podagrā efficit puritū z cōmouet epilepsiā z asfert somnū z facit febres putridas: sñ nō exaspāt guttur.

De orientalibus ventis.

Venti isti si in postremo noctis z principio diei flauerint veniēt ab aere q iaz tēperatus est ppter soles z subtiliatus z eius humiditas iam sūt imutata: ideoq³ sūt sicciōres z subtiliōres: q si in fine diei z principio noctis flauerint erit res p̄ria. Oriētales tñ vniuersalr occidēt alib⁹ semp exstūt meliores.

De occidentalibus ventis.

Venti isti si flauerint in fine noctis z principio diei veniēt ab aere in quo sol operat^r nō fuit. Spissiores igit^r z grossiores erunt q si in fine diei z noctis principio flauerint erit res p̄traria.

De his q pueniūt ex habitationū locis. Cap. 11^m.

In capitulo mutationū aeris iam noiaui⁹ dispōnes quasda locoz habitabiliū. Plūc vñ ēt in eis sermonē volum⁹ pferre cōpēdiōsuz fm aliū ordinē: neq³ est nobis curandū si aliquid ex his que diximus reiteremus.

De locorum habitabilium iudicia.

Iam sciūsti q locoz habitabilium dispōnes in corpib⁹ diuersificant cā altitudinē z p̄funditatē i ipsiis z cā dispōnis eoz q eis vicinānt cū b ex mōtib⁹: z dispōnib⁹ terre ipsi⁹ si sit lutosā: aut humefacta aut cenosa: aut si ē ea vñ minē z dispōnis mltitudinis aq̄rū aut paucitaz eaz dispōnis eoz q i eis vicinānt sic arboz z mineraz aut fouearū aut cadauerū: aut hoz similiū. Et sciūsti qm aerū cōplones ex latitudinib⁹ ciuitatū cōgscunt^r z ex terra ipaz z ex mōtiuz z mariū vicinitate quā hñt cū eis z ex vētis eaz. Et nūc qdē dicem⁹ sūmati q ois aer q cito isfridat cū sol occidit z cito calefit cū ipse orit^r ē subtilis. Qui vñ huic est

Super primo

Prūus est ecōtrario: deinde oibus aerib⁹ deterior est ille q cor pstringit aeris attractionē angustat. Post b diuidem⁹ nūc cuiuslibet loci habitabilis dispōnē.

De locis habitabilibus calidis.

Loca habitabilia cala nigrificāt capillos itātuz z crispāt q eos cū colligunt pipi siles efficiunt digestiua debilitantes z cū in eis maxima fuerit resolutio z minuet humiditas cito adueniet senius sicut in terra nigrozum. Illis nāq³ qui ibi morant^r aduenit seniu in ānis. xpx. z eoz corda sunt timida ppter rea q spirit⁹ multuz resoluūt. Corpora p̄trea in locis habitabilib⁹ calidis morantiū sunt magis lenia.

De locis habitabilibus frigidis.

In locis habitabilib⁹ fridis morātes sūt fortiores z audacie maioris z meli⁹ digerētes sic sciūsti. Que si fuerit būida erūt ibi morantes crassi z carnosi z multa abūdātes adipe q̄rū venierūt p̄funde z iūcture occulte z ipsi erūt teneri z albi.

De locis habitabilibus humidis.

In locis habitabilib⁹ morātes humidis pulchraz sūt facierū. Quoz cutes sūt lenes. Et cū exercitant cito aduenit eis laxitas. Et corū estas nō multū calefit neq³ hyems valde isfrigidatur. Et eis adueniūt febres multe more z vēter z sanguis multus exstus z mēstruis z hemorroidib⁹. Et multiplicātur in eis hemorroides. Et vlcera putrida z putrefactio z multiplicatur in eis epilepsia.

De locis habitabilibus siccis.

In locis habitabilib⁹ siccis morātiū exiccat^r tur cōplones. Et ipoz offuscant^r cutes z exiccant. Et eoz cerebris cito aduenit siccitas: z eoz estas ē valde calā. Et hyems qdē multū frigida.

De locis habitabilibus altis.

In locis habitabilib⁹ altis morātes sūt sani z fortes labōes mltū patietes vniūt oīu

De locis habitabilibus profundis.

In locis habitabilib⁹ p̄fundis morātes i vapo rostate exstūt multa z epatis debilitate: z aquis abūdāt nō frigidis: z proprie si fuerint stantes aut aque lacus aut stagnoz: z quemadmoduz sciūsti eoz aeres sunt mali.

De locis habitabilibus petrosis z discoopertis.

Horū aeres i estate sūt valde calī z i hyeme multū fridi. Et eoz corpora sūt dura z solida z mltoz capilloz fortia z iūcture māifeste z vicit in eis siccitas: sūt mltū vigilātes sūt maloz mox iobediētes z ē eis belloz fortitudo z sollertia i artib⁹ z acuitas.

De locis habitabilibus montuosis z niuosis.

In locis montuosis niuosis morātiū iudiciū est sicut aliarū terrarū frigidaz. Et eoz terre sunt ventose: z dum nix morat^r generant^r in eis boni venti: sed cum resoluūt si montes habent qui ventos prohibeant sunt vaporosa.

De locis habitabilibus marinis.

Horū tēperat caliditas z frigiditas pp sue humiditatis ad passiōē iobediētiā z ad recipiendum illud qd in ipsa penetrat. In humi

ditate vō z siccitate pculdubio ad humiditātē decli-
nant. Et si septētrionalia fuerint erit maris vicinitas
z habitationis pfunditas magis tēperate in eis. Et si
meridionalia fuerint calida erit ecōtrario.

De locis habitabilib⁹ septentrionalibus.

Horum habitabilis locoz hominū iudiciū
est sicut iudiciū ciuitatum z tempoz
fridoz in qb⁹ multiplicānt expmēdi z pstrigēdi cgru-
tudies z multiplicānt in eis būozes in occulto corpis
pgregati. Et solet in eis eē digestiue bonitas z vite lō-
gitudō z multiplicat in eis exit⁹ sanguis ex narib⁹ pp
multā repletionē z resolonis paucitatez: vene g aliquā
scindunt. Epilepsia vō nō eis accidit ppea q se iteri⁹
sant: z q calor eoz inat⁹ ē mult⁹ q si acciderit erit foris
qm nō eueniet nisi pp forte cāz. In eoz pib⁹ ptera co-
rū cito vlcera sanant pp eoz fortitudinē z sūguis eoz
bonitatē z ppea q ceteri⁹ nō ē cā q ea laxet aut ea o-
tegat. Sz pp multū caliditatē cordiū eoz sūt in eis mo-
res lupini. Mulierib⁹ ptera eoz accidit ne a mēstruis
pfecte mīdent qm eaz mēstrua nō sufficiēt flūit cur-
su pp viarū pstrictionē: q nō est ibi qd ipa faciat cur-
rere z laxet. Et pp h dixerūt qdā q sūt steriles: q ea-
rū mīces nō sūt munde: h tñ diuersum est ab eo qd in
partoz terris videm⁹. Ego aut dico q calozis innati
eaz fortitudo parificat ei q minuit ex causis q fluē fa-
ciūt z laxat exteriorib⁹. Et dixerunt q raro accidit eis
vt abortū patiant. Et h qdē demit q vītes morā-
tū in istis habitabilib⁹ locis sūt fortes. Et p aduenit
eis dur⁹: qm mēbra earū parēdi stricta sunt z solida.
Qd vō abortiunt fm plin sit pp frig⁹. Eaz quoq lac-
pauē ē z grossius pp frig⁹ nō pmittēs penetrare z cur-
rere. Est et cū in hac terra accidit z pēpue obiles ha-
bitib⁹ vītes vt mulierib⁹ cūez z pīsis z eis ppea q
paritit accidit eis pīsis z cūez frequēter ppea q ve-
hemēter se exprimūt ex duritie part⁹. Vene g q sūt in
pte pectoris scindunt ptes aliquot ex neruis z villis.
Ex primo igit accidit pīsis z ex scdo cūez. Myrach
quoq ventris pparat⁹ est ad scindēdū apud vebemē-
tem expressionē. Et pueris accidit ramer aquola q ab
eis remouet cū crescunt z puellis accidit aqua vētriū
z matricū que cū crescūt recedit. Obthalmia vō raro
accidit eis: sed cū accidit est fortis.

De locis habitabilib⁹ meridionalib⁹.

Forum iudicia sunt iudicia terrarū z tēpoz
calidoz: plurimū aut aquarū q sūt
in eis est falsū z sulphureū. Et capita morātū in illis
sunt plena būidis materijs: qm meridies h opaf. Et
eoz vētres sūt soluti pp illū qd ex eoz capitib⁹ ad sto-
machos dīcedit. Mēbra quoq eoz sūt laxa z vīlia:
z sensus ipsoz graues. Et dīderia comedēdi z bibēdi
debilia z qz vino grauant pp qd eoz capita z stōchi
grauia existūt: vlcera quoq eoz duriter sanant z mol-
lificant. Mulierib⁹ vō accidit multū sanguis mēstrui
exitus neqz pstringit nisi cū difficultate. Et frequēter
abortiunt pp mltitudinē egritudinū eaz z nō ab alia
cā. Viris quoq accidit a vētre sanguis exit⁹ z hemor-
roides z obthalmia būida q cito sanant. Senib⁹ vō q

trāsūt quinquagita ānos accidit paralyss pp eoz ca-
tarros. Et accidit oib⁹ eis ppea q sūt eoz capita ple-
na asma z tortura z epilepsia. Et accidit eis febres in
qb⁹ caliditas z friditas pūngunt z febres longe hye-
males z nocturne. Acute vō febres parūz accidūt eis
propterea q eoz ventres multum dissoluantur z dis-
soluit subtile qd est in eoz humoribus.

De locis habitabilibus orientalibus.

Ciuitas que ab oriente est aperta ei in oppo-
sitione posita est sana z boni aeris.
Sol. n. i pncipio diei sup eā eleuat⁹ z acré ei⁹ clarificat.
Postea recedit ab ea aere iā clarificato z exsufflat sup
ipsaz venti subtiles quos pmittit ei sol. Deinde ipsemet
eos sequitur z conueniunt ipsorum motus.

De locis habitabilibus occidentalibus.

In ciuitate que ab occidēte est discoopta
z ab oriēte cooperta nō venit
ad eā sol nisi tarde. Et ilico cū venit ad ipaz icipit elō-
gari ab ea q nō ei appropinquādo icedit. Nō g ei⁹ sub-
tiliat acré neqz ericcat: h dimittit ipz būidū grossius: z
si vētos ei mittit: mittit eos ab occidēte z in nocte. Ju-
dicia g tēpoz sūt iudicia ciuitatū būidaz z cōplexionū
calitatē habētū tēpatā grossaz. Et nisi cēt pp illū qd
ex spissitudine pūit aeris eoz nā veris nāe similis ex-
steret. Sanitas vō in eis min⁹ existit qz i terris oriēta-
lib⁹ cū diminutiōe multa. Neqz audiēda sūt vba ei⁹ q
dic absolute q virt⁹ hui⁹ terre est virt⁹ veris cōpōne
aliarū terrarū valde bonaz. Qd vō in ea vebemēter
existit malū est q sol nō aduenit ei nisi post qz iā inua-
luerit ad calefaciēdū clima. Ideo qz est alt⁹ sup eā igit
post frigus noct⁹ ab h subito eleuat⁹. Sz pp būiditatē
cōplexionis aeris ei⁹ sunt voces hoīz rauce z pēpue
in autūno ppter reumatismos ipsoz.

De eligendis locis habitabilibus z eis pparandis.

Qui loca eligit habitabilia cognoscere dz terraz
ciuitatis z qūo existit eius dispositio fm al-
titudinem z pfunditatē z discoopturā aut cooper-
turā. Et ei⁹ aquā z subam aq ipsi⁹ z qūo existit fm ei⁹
ppalationē z ei⁹ discoopturā aut fm sui occultationē
z ipsi⁹ pfunditatē. Et si sit vētis exposita aut in terra
pfunda. Et dz cognoscere vētos ibi flātes si sint sani
frigidi. Et qd ei sit vicinū ex maribus z pelagis z mon-
tibus z mineris. Et debet scire qualis sit terra fm sani-
tatē z egritudines z que egritudines illic cōmoranti-
bus euenire soleāt. Et debet cognoscere illic cōmorā-
tium fortitudines z eoz desideria z digestiuam z nu-
trimentoz eozū bonitatem. Et quomodo existat eius
structura z si sit ampla spatiosa aut sint eius introitus
angusti z locus vnde vapor egreditur sit constrictus.
Post hoc oportet vt fenestre z porte sint orientales z
septētrionales. Sitqz illud vnde magis sollicitari de-
bes vt venti orientales stricture ingredi valeāt: z vt
sol ad vnūquemq locum intrare queat qui ibi existit
quoniā ipse est qui aerem rectificat. Vicinitas quoq
augarum dulcium mobilium currentium multarum z
mundarū z que in hyeme infrigidantur z estate cale-
fiunt z diuerse ab eis que occultantur est res cōueniēcia

Gentilis

z adiutoriuū pbenis. Et iaz qdē locuti fuimus de aere z locis habitabilib⁹ vbi expositorijs. Nūc autē loq de bein⁹ de causis que ista sequunt q cū eis nūerate sunt.

C De eis que pueniūt ex motu z quiete. Cap. 12^m.

Motus opatio in corpe humano diuersificat iō q est fortis aut vbilis aut pauc⁹ aut mult⁹: z ppter illū qd ei ex quiete admisceat. Et istū qdē ap⁹ sapiētes est diuisio per se. Et ppter illud qd in ipso exercēt homines ex materijs.

C Prius Auiēna determinauit de vna ex reb⁹ que necessario ap⁹ proximant corpe nostro ostēdēdo opone quā efficit in corpe no strū ipse aer z hoc generalit⁹ z spāliter per distinctiones z modos ipsius innālem nō nālē z p nām. In isto caplo est eius intentio de terminare de alia re que necessario apporimat corpe nro. s. de motu z sic pcedit. Primo determini. de motu. Scdo de quiete que opponit ipsi motui. ibi. (Quies vō semp est infrigidā.) Prima in duas. Primo ostēdit diuersitatē z distinctionē que cadit in motu z ex parte mot⁹. Scdo pseg de illis diuersitatib⁹ fm illas dīas. ibi. (Et mot⁹ qdē.) Circa p^m pte yos debent aduertē plura. p¹ mo q opo mot⁹ diuersificat: q vniūq⁹ qd agit fm q tale i actu vel tale in vture: z q actio ipsi mot⁹ diuersificat in corpe hūano aut ex pte ipsi mot⁹ aut ex pte mīe circa quā bz fieri mot⁹: hinc est q opo mot⁹ diuersificat in corpe hūano. Et signāter dixit in corpe hūano ad dīas mot⁹ q fit in alio corpe q nō est de pside ratione medici vel ad dīas mot⁹ Et corpe hūani de q nō bz pside re medic⁹. / Scdo debent aduertē q Aui. duplicē ponit diuersitatē ipsi mot⁹. vna ponit ex pte mot⁹ q opo mot⁹ qdā est fortis qdā debilis aut mult⁹ aut pauc⁹ pp illud qd ei de gete admisceat z ista diuisio vt dicit est diuisio per se. Et bz qd dīc q ista diuisio est p se pōt exponi z. Vno mō: q sicut apparuit in p d re. s. a. z est mot⁹. qdā est mot⁹ solū. qdā est mot⁹ z op. / Mot⁹ solū est sicut est currere z ambulare. / Mot⁹ g est mot⁹ z op⁹ est vt fabricare aut nauigare. / Vdo z hoc qd dicit z bec est diuisio per se: q respicit motū vt est exercitiū solū: sed z. distinctionē nō est per se: q est qm cū dūnt secū opus. Alio mō pōt exponi q p¹ diuisio mot⁹ est per se q ipse cōpetit ipsi motui rōne mot⁹: s. z. nō cōpetit motui rōne mot⁹: sed rōne ei⁹ circa qd fit motus z ista est melior expositio q fit prima: q prima cōpetit ei⁹ exercitiū per se vt est mot⁹: q mot⁹ nō differt ab exercitiū: z iō scda expositio est melior q prima.

Dub^m p^m Sed circa ista aliq dubitabit: q dicit q mot⁹ qdā ē fortis qdā est debilis. Nō vī q mot⁹ aliq sit debilis q Aui. dīc ista q exercitiū est mot⁹ vebemēs itatū q anhelit⁹ fit frequēs: s. anhelitus nō fit frequēs sine vebemētia mot⁹: z ppter b ois mot⁹ est fortis.

Dub^m z^m Postea dicit quidā est geri admixtus. Non vī recte dicē nā ipse subdit q ista est diuisio per se. Nūc aut talis dīa nō vī per se cōpetere ipsi motui: q si ēēt cū gete admixt⁹ nō inest ei per se: sed p illud qd sibi admisceat de gete: ergo inest motui nō rōne mot⁹ sed rōne quietis que cū motu admisceat: q illa nō est differētia per se.

Dub^m 3^m Postea diceret aliq vī insufficiēs: q. B. in libro de regl. fami. in z^o ponit plures dīas mot⁹: q quidā ē sub diu. qdā sub recto. qdā acut⁹. qdā obtusus. / Vdo est ad pīmū pluribus modis. Vno mō q diuisio quā hic ponit est de motu absolute: sed infra determinat de motu nō vt mot⁹ absolute: sed vt est mot⁹ cū exercitiū: q mot⁹ in plus se bz q exercitiū: sed. B. istaz distinctionē in libro de re. applicauit ad exercitiū. / Et iō vdm est aliter q exercitiū applicat ad pseruationē sanitatis. hic aut ponit distinctionē mot⁹ absolute nō pbdēdo se ad sanitatē aut egritudine. / Ad z^m vdm q ges pōt admisceat motui dupl^r. Vno nō q motui inest quies: ita q esset sibi differētia per gete: vt puta q quies formalit^r fit in motu z isto mō talis diuisio bene ēēt per accidēs: q nō cōpeteret motui quies illa formalit^r: s. icludit in motu sic vt rōne quies admixte mot⁹ sit aliq. Alio mō vt quies admisceat. s. q fit tardius: vī vī bīc q si quietē admixtā. / Ad aliud vdm q hic intrēdit ponē duas differētiās simplices ipsius mot⁹. vī per istas quas hic ponit dat intelligē alias: q acutū z obtusum dat intelligi p hoc qd dicit qdā debilis ēēt qdā tardus. vnde per istas dīas vult dare intelligi alias que cadūt in motu: q quidā est a parte mouētis: vel qdā est debilis: qdā tardus. quēdā sūt due que cadūt in motu a parte repositis vt qdā fit in tpe pauc⁹ qdā in multo. z iō per ista soluit argumētū qd hiebat ptra q videbat insufficiēs q per istas dat intelligi illas: aut q solū ponit dīas simplices mot⁹. Nā obtusus z acut⁹ est cōposit⁹ ex veloci z tardo. Illud aut qd est q qdā fit sub diu qdam sub recto reducitur ad mās circa qd exercitiū bz fieri. / Vltimo debetis aduertē pp illud qd dicit: z pp illud qd exercēt hōies ex ma

Super primo

terijs: q mā mot⁹ ē duplex. Vna est circa quā fit mot⁹ vt aer aut aq z hmoi circa que vīant diuersa exercitia: z de ista intelligit hic. Alia est mā p quā fit mot⁹ vt mēbra z corp⁹: z de ista habuistis in libro de regimine z de ista nō intelligit hic. Deinde cum dicit.

C Et mot⁹ qdē fortis z mult⁹ z pauc⁹ z cū gete mixtus oēs cōcant in hoc vt calozē efficiant fortiorē.

C In pte ista psequit de differētis mot⁹ fm illā diuisione. Et dūit dīc bec ps in pres duas. Nā pōndit dīas que cadūt in motu per se. Scdo ostēdit dīas que cadunt in motu penes mām circa quā fit mot⁹. z^o ibi. (Sed cū ipse in aliq exercitib⁹ mām.) / P¹ia ps dūit dīc in tres. Nā p cōparat oēs istas differētiās mot⁹ penes pueniētiā. Scdo penes dīam. Tercio cōparat adhuc istas penes quādā pueniētiā. z^o ibi. (Sed fortis nō multū differt.) / Vbi. (Et cū quisq⁹ eoz multus existit.) Circa p¹ia partē debetis aduertē: q dīc cū oēs mot⁹ cōmunicat in hoc vt calozē efficiat fortē. Et rō est triplex. Vna est q motus calefacit z ipm augmētāt q ipse facit pfricationē in membris: pfricatio autē membris augēt calozē. Scdo motus calefacit ppter ea q adiuuat expulsiōē supfluitatū que obtūdēbāt ipm calozē z spiritus: vnde expulsa supfluitatē vt gorat caloz nālis. Tercia rō est q mot⁹ diffundit calozē z spiritus per membra que ambo sunt vebemētē calida. Deinde cū dicit.

C Sed fortis non multus differt a multo non fortis z a multo quieti admixto: quoniam ipse vebementer calefacit corp⁹ z si resoluit parū resoluit. Multus vō paulatim resoluit plus q calefaciat.

C In ista parte comparat ista penes differentias: z dicit q fortis motus differt a multo nō fortis z a multo quieti admixto per hoc q fortis vebementer calefacit non tamē multū resoluit: sed multus non fortis z quieti admixtus modicum calefacit tamen multum resoluit. Et ratio p¹ia q fortis multus calefacit ratione sue vebementie: sed q non durat modicum resoluit: sed multus non fortis q non est vebementer modicum calefacit: sed multū resoluit ratione sue perduratiōis. Deinde cū dicit.

C Et cū quisq⁹ eoz mult⁹ existit infrigidat ppter ea q vebementer calozem resoluit nālem z etiā exicat.

C In ista parte cōparat alias differentias motus penes quādas conueniētiās. / Sed circa dicta emēgit dubitatio triplex. Vna est vtrum motus calefaciat z per quem modum. Scda est vtrum motus infrigidat. Tercia est vtrum motus fortis calefaciat z nō resoluit z vtrum motus non fortis resoluit plus q calefaciat.

C Ad p¹ia argueret aliq q mot⁹ nō calefaciat: q qd nō est calidū nō calefacit: sed mot⁹ nō est calidus: q mot⁹ nō calefacit. maior ē nota: q illud qd calefacit op⁹ q fit calidū. minor apper: q mot⁹ nō est calidus neq fridus. ppter ea illd nō calefacit q pseruat calozē corpeis tēperatū: sed motus est bmo q motus nō calefacit. maior est manifestat: q si calefacit nō pseruat calozē corpeis tēperatū. minor apparet per. B. in p de regimine per totū vbi docet per exercitiū pseruare corpus tēperatū. ppter ea hoc apparet et si milib⁹ q aq calida mota infrigidat: q motus nō calefacit. / Iterum aq fluuij qui fortiter mouet magis est frida q aqua fluminis qd mouet tarde: q mot⁹ nō calefacit. / In oppositū est Aui. in lra.

C Scda qd ē vtrū mot⁹ supflū infridat. Et vī q nō q oīs ges infrigidat: q oīs mot⁹ calefacit: q dīaz cāz dīz sē fecer. / Iterū dīc in p¹cula pcedēt q oīs mot⁹ calefacit: q quō dicit postea q mot⁹ supflūus infrigidat: q nō oīs mot⁹ infrigidat: z sic vī p dīcere sibi p¹li.

C Ad 3^m argueret aliq q mot⁹ fortis nō modicū resoluit: q oīs mot⁹ subtrahit: sed cū oīs motus subtrahit pres subtrahit de facili resoluit a calido: ergo si vebemētē calefacit cū ptes sint subtrahit ex motu vebemēs fiet resolutio. / ppter ea motus resoluit ex hoc q calefacit: cū q multa resolutio sequat calozē multū si caloz erit multus z resolutio erit fortis: si autē debilis caloz: debilis resoluit. / Ad p¹ia est duplex modus rīsonis. vnus est gīnalis q respicit motū fm q mot⁹ est aliq. Alius est modus rīsonis q nō respicit motū fm q mot⁹: sed respicit motū in mā p¹ia puta pben do motus fm q de ipso loquunt medici. Si qd absolute querat de motu absolute. Ad istud puenit dari duplex rīson. Quidā nō cū q mot⁹ nō calefacit p se s. p accūs: z rōne assignāt: q oē qd calefacit aut calefacit q actu calin: aut calefacit q po¹ calin. Nō calefacit q actu calin: qm mot⁹ nō est actu calin: nec q po¹ calin. vī q fit in potētia ad calefaciēdū: q vt sic ēt infrigidaret q est in potētia ad infrigidādū. Iterū mot⁹ est ens ipsectū: s. maiorē pfectionē bz in fine mot⁹ q in pncipio vel in medio: q in fine magis calefacit. Sed dicit q mot⁹ calefacit per accūs q dīstrahit ptes corpus z calefacit ppter ea q disponit corp⁹ ad caliditatē: z b mō calefacit.

motus in corpore simpliciter ubi non est calitas in actu non calefacit ipsa actu: quia non calefacit aqua: sed disponit talia corpora ad calorem. Item corpora mixta calefaciunt per actum: in quoque mixto aiatu sunt partes calere quod motus reducitur ad exteriora: et sic et talia corpora calefiunt a motu per actum. Alii autem dicunt quod motus calefacit per se per actum autem refrigerat. Unde dicitur totum oppositum: ubi tunc movetur et tunc textus: quod est aliter in libro. z. celi et mundi textus. comē. 4. z. dicitur. ubi quod motus est natus: ignis et lapides et ferrum. et illud autem quod est aptum facit aliquid per se facit illud: sed si motus per se est aptus: natus: ignis et lapides et ferrum: sed motus per se calefacit et logumur de motu locali. Item b. arguitur ratione: quod illud calefacit per se quod exibat per se calitatem de potestate ad actum: unde motus per se exibat de potestate forma ignis: sic videmus in calibe moto cum lapide quod non possumus dicere quod in lapide esset plus ignis nec in calibe per quod motus per se generat ignem. Et ista videtur esse intentio Averrois. per metho. cap. p. quod stelle comate et cadentes non habent calitatem: sed ignem ex motu: et ideo motus per se calefacit per actum autem refrigerat: quia resolutum illud plus quod calefacit: bat quod calefaceret motus. Et res illas soluitur quia alii dicebant si motus calefaceret: aut calefaceret quod actu calidus: aut quod potestate. Dicitur quod non calefacit: quia in actu fit calidus sed in virtute: sic stelle calefaciunt non tamen habent caliditatem in actu: sed in virtute: per quod non calefaciunt quia in actu absolute: sed quod talis actus. Item quia dicitur quod motus est ens ipse: tunc bene dicitur quod ad factum esse: non quod motus non possit calefacere. Ad aliud respondeas ut vis: quia ista non est materia de qua multum sit curandum in proposito. Item est quod circa optionem dicitur quod motus per se calefaciat cadit in inferioribus: sed non est vis accipias quod vis: quod spectat ad primum nunc. Item si autem queratur quid calefaciat in materia posita ipse motus: quod ad medicum: quod nos dicitur particulariter magis et distinguere in motu et in calefacere. in motu quod motus quod dicitur est pauca: quod dicitur est multum: et quod dicitur est medium: et calefacere sicut quod dicitur calefacit quod per se: quod dicitur calefacit quod augmentatur. et quod augmentatur habet potestatem esse. nam talis augmentatio aut potestatem primum in hora in qua fit motus: aut post horam. Quia si queritur motus calefaciat. Dicitur esse quod si intelligas generaliter quod calefaciat puta vel quod addat vel quod perferat. Et si quod perferat aut in hora motus: aut post horam motus: dico quod semper motus calefaciat: et habet tres rationes dicatas. Si queratur quod calefaciat quod augmentetur calorem: aut intelligas quod augmentetur in hora motus aut post horam motus. Si autem in hora motus: dico quod ois motus augmentatur calorem: per rationes tactas. Si autem post horam motus: dico quod quod dicitur perferat et quod dicitur diminuit sic motus: tepat quod perferat calorem in statu suo. quod dicitur diminuit quod refrigerat corpore: potestatem motus refrigerare. Uno modo quod supfluit itatim quod refrigerat illud quod calefaciebat plus quod faceret motus. Alio modo potestatem refrigerare motus non proprie ratione motus: sic. b. g. si aliquid perferat exercitari per exercitum resoluerebant ab eo supfluita res. nunc autem movetur et exercitatur parum per quod ille motus movetur illas supfluitates non tamen cūctas: et per quod cessat calor: et refrigerat istud modo motus diminuit et refrigerat. Et ex his ad rationes respondetur quod non est calidum tunc. Item quod non calidum illo modo non calefacit: sed calidum in virtute non tamen in actu bene tamen calefacit. Tu dicebas de aqua et aere et humido. Dicitur esse ad oia ista: quod solvuntur quod eodem modo. Ad istud quod dicitur quod aqua calida motus cūctis refrigerat: dico quod istud non est ratione motus: sed quod ratione illius motus: excludunt vapores calidi et reddebant aqua calida. Similiter tu dicis de aere non. Item quod aer non refrigerat quod fit refrigerat per motum: sed duplex est causa. Una propterea quod aer quod est circa corpus alteratur corpus: et alteratur fuit a corpore per quod facta est sicut quilitas et propterea unus ab alio non videtur pati: sed motus facit illud aere novum recedere et advenit quod non est alterat. Et quod a non solvetur fit passio per quod ille aer videtur refrigerari sicut quod gescit: et per quod aer ille motus videtur frigidior: quod sol non sic immit caliditatem in aere moto sicut in statu. Item aer ille non sic alteratur a corpore humano: nec est sic alteratur a sole: per hoc sentit frigidior: per quod innovatur illa est causa passionis. Similiter est respondendum ad istud quod dicebas de aqua flumina statim et currere: et quod aqua flumina currere non est frigidior: quod aqua flumina statim ratione motus: sed hoc accidit propterea quod sol non potest imprimere caliditatem velociter in currentem sed debilitat. Ad istud dubitationem per solo: quod motus refrigerat propterea quod resolutus calor et spiritus. Nec valet si tu dicas quod ois motus calefaciat: quod ois quies refrigerat: quod non est inconueniens quod motus refrigerat si resolutus illud quod magis calefacit corpus quod faceret motus propter quod motus corpus remanet refrigeratum: et hoc est per accidens. Item Tertio dubitatio erat utrum motus foris faceret multum et parum resoluere et motus debilis plus resolutus quod calefaciat. Et videtur quod questio non querit aliud nisi causam quare motus foris tunc. Dicitur ad hoc quod potest accipi ex his que dicta sunt in primo de regimine sanitatis et tunc secundo. Et ratio quod motus plus calefacit ratione sue vehementie: modicum autem resolutus: quod ad fortis motus legat duritias organorum et impassibilitas ipsorum: et quod cūctis ipsorum in forti motu indurat non sic resolutus corpus: et tunc quod parum durat talis motus: sed motus multus plus resolutus quod calefacit propterea quod debilis molificat membra et subtiliat: et debilis modicus calefacit: sed quod multo

tempore durat multum resolutus. Et ex his ad obiecta quod foris motus non subtiliat: sed magis inspicat cutim. Tu dicebas resolutio fit mediante calido. Dicendum quod non fit solum mediante calido: sed fit per rarificationem corporis. Deinde cum dicitur.

C Sed cum ipse in aliqua exercetibus materia plerumque materia illa efficit quod est adiuuabit operationem: et plerumque facit quod ipsam diminuit: ubi gratia si motus fuerit motus artis fullonum provenit ex ea in frigiditate et humiditate augmentum. Et si motus fuerit motus artis ferrarioz accidit ex ea in caliditate et siccitate augmentum.

Ponit operationem motus penes materia circa quam fit.

Quies vero semper est infrigidans propter privationem vivificationis caloris: et propter restrictionem que est sufficiens et habet ad defectum resolutionis superfluitatibus.

Determinat de operatione quietis.

De his quod pueniunt ex somno et vigiliis. Cap. 13^m.

Omnis quieti vehementer similis existit. Et vigille valde sunt motui similes. Ambobus tamen eorum post hoc sunt proprietates que sunt considerande.

Supra huius determinavit que pueniunt in corpore nunc ex dispositionibus aeris et que motus et quies. In ista parte determinat de operationibus et effectibus somni et vigiliis et sic procedit. Nam per determinat de operationibus et effectibus vigiliis sicut per spectat ad istum librum. Secundo per sufficienti determinatione remittit nos ad librum alium. Item ibi de iudiciis vero somni. Prima habet duas sicut quod sunt earum operationes in corpore humano quod ad aliquid esse repositum in eis et in quibusdam aliis rebus corporis appropinquatis. Secundo ostendit que sunt eorum operationes proprie in quantum sunt res distincte motu et quies. Item ibi dicemus. Item Tertia prima parte debetis advertere quod in his verbis huius ostendit operationes eorum somni et vigiliis in quantum est aliquid esse in eis repositum et in aliis rebus que corporis de necessitate appropinquant que quod pueniunt cum somno et vigiliis: et iste sunt motus et quies. Somnus. n. assimilatur quod quod somnus est privatio operationis sensibilium et motuum: quod somnus est in potentia sensui primi. non quod quies non est privatio oium operationum: et somnus est et quodammodo privatio operationis sensibilium et motuum. Propterea somnus assimilatur quieti: vigilia autem assimilatur motui: sicut motus est causa operationis virtutis: ita et vigilia est causa operationis sensibilium et motuum. Et quod vigilia est operatio quod et motus est et quod operatio propterea vigilia existit valde similis motui: somnus autem valde similis quieti. Et debetis advertere quod vigile assimilant motui alterationis et assimilant motui locali: quod vigilia est motus localis quod in vigilia spiritus movetur localiter a corde ad membra exteriora ad operationes exercendas: et propterea vigilia assimilatur motui locali quod in vigilia est motus localis. Et propterea hoc dicitur Avicenna. quod vigile et somnus sunt similes istis. Et dicuntur similes quod ad operationes generales. Nam sicut de ratione motus est calefacere et resolvere calorem et spiritum: ita etiam est operatio vigile: et sicut operatio quietis est hebetare et non resolvere sed refrigerare: ita est operatio ipsius somni: sed quedam sunt operationes et proprietates que sequuntur somnum et quietem ex parte que sunt res distincte et differetes ab illis rebus que de necessitate appropinquant corpori et iste sunt operationes que debentur proprie somno et et vigile: et hoc est quod huius subiungit. Propter hoc autem sunt proprietates que sunt considerande proprietates somni que debentur somno ut est ois ab aliis rebus et sole sunt ei copetentes. Deinde cum dicitur.

Dicemus ergo quod somnus omnes operationes naturales fortes efficit propterea quod calorem continet innatum et virtutem laxat aiales: ideo quod cordis vias humectat et eas laxat: et quod spiritus substantia turbida efficit et prohibet illud quod resolutus. Laxitudinis vero modos ois remouet.

In ista parte ostendit quod sunt proprietates somni et vigiliis proprie in quantum sunt res distincte ab aliis rebus corporis appropinquatis. Et ostendit in duas. Primo enim ostendit que sunt operationes et effectus somni et vigiliis in corpore humano que non sunt manifeste et prime. Secundo ostendit que sunt operationes manifeste et prime. Item ibi dicitur autem ex dispositione somni. Prima in duas. Primo ostendit effectus somni et vigiliis. Secundo ostendit effectus cuiusdam dispositionis medie inter somnum et vigiliam. Item ibi (Et in somnietas quod est) prima in duas. Primo ostendit effectus somni et vigiliis absolute. Secundo ostendit effectus ipsorum cum superfluitate. Item ibi (Et autem sunt multe) prima in duas. Primo ostendit effectus somni. Secundo vigiliis. Item Vigile vero. Prima in duas. Primo ostendit ope-

Gentilis

- rationes et effectus somni circa corpus quod est in dispositione naturali. Secundo ostendit effectus et operationes circa corpus quod egreditur a dispositione naturali. 2^a ibi (Et fortes retinet.)
- Dub^m 1^m** Sed circa primam partem aliquis dubitaret de quolibet verbo et An ponit multa de operibus somni. Si somnus non videtur operibus naturae fortiter efficere: quod somnus prohibet motum: quod somnus est quod quies videtur: sed plures operationes naturae indigent motu: quod non indiget motu locali: quod autem indiget motu alterationis. Que indigent motu alterationis est sicut digestio: que indiget motu locali sicut expulsio et attractionis: quare somnus si impedit motum non efficit eas fortiter: quare 2^a.
- Dub^m 2^m** Postea dicitur quod somnus continet calorem inartum. Istud videtur falsum: quod illud non videtur continere calorem inartum quod est causa multiplicationis et diffusionis caloris per membra. Somnus est humidus et calidus. Maior est manifestatio: quod si diffundit calorem per membra et multiplicat ipsum non continet. Minor est ipsa. id est de pulsibus somni et vigiliis: quod dicitur per multiplicationem calis in dispositione ipsa ad membra: 2^a id est fit pulsus fortior. 3^a Item somnus accidit per diminutionem factam in calore naturali: quod dicitur quod continet et auget.
- Dub^m 3^m** Tertio videtur quod laetatur virtus animalis: quod illud quod fit ad fortiores animalis virtutis non laetatur animalis virtutis: somnus est humidus et calidus. 2^a colligitur.
- Dub^m 4^m** Quarto non videtur via cordis humectare et laxare: quod illud non laxat et humectat vias cordis quod multiplicat et roborat spiritum vitalem: somnus est humidus et calidus. 2^a manifestatio. 3^a apparet quod calor in somno reddit ad iteriora: quod reddit ad cor: quod non laxat et humectat arterias suae cordis.
- Dub^m 5^m** Ultimo de eo quod dicitur quod remouet omnes laxitudines modos: quod illud quod prohibet resolutionem non remouet laxitudines modos: cum quodammodo laxitudinis indiget pura resolutione: somnus est humidus et calidus. 2^a Ad intelligendum ista quod dicitur in ista ostendit quod fit somnus et quod sunt causae somni. Sed prius aduertendum quodammodo de somno positum ab Aristotele. 3^a can. 1^a sen. 4^a 1^a cap. 2^a ab Aristotele in libro de somno et vigiliis: quod somnus duplex est. Unus est qui est simpliciter naturalis. Alius est qui est simpliciter per naturam. Somnus simpliciter naturalis est ille cuius causae sunt omnes naturae. Similis est ille cuius causae sunt omnes per naturam sicut subest cuius causae non sunt simpliciter naturae. Et ideo dicitur Aristoteles in libro de somno et vigiliis quod somnus est in potentia sensui primi non quocumque: quod subest in potentia sensui primi: sed non fit talis in potentia a causa naturali. Alii de somno loquuntur qui est simpliciter secundum naturam: qui habet omnes causas naturae. 3^a malem secundum naturam efficientem et finalem. Cuius naturalis somnus est subiectum in quo fit hec passio que est somnus sicut appetit per Aristotelem in de somno et vigiliis est ligamentum sensuum. Cui fit ligamentum sensuum: tunc manifestum erit quod somnus proprie erit passio illius membris suae virtutis que est principium sensuum et ista virtus est sensus communis: quod sensus communis ligabitur: 2^a per causas somni: fit ligamentum sensuum: ex quo vltimus est notum quod illius membris somnus proprie deest passio in quo membro est sensus communis. hoc autem est cor: ut videtur Aristotele in suo capitulo de naturalibus: quod somnus proprie est passio ipsius cordis. Cuius efficiens ipsius somni est duplex. Vna est que est principalis: et ista secundum quam infirmatur. Altera est virtus regitua totius que est in corde que somnus puocat ut non resoluatur calor secundum quod dicitur philosophus in de somno et vigiliis. Somnus est alio modo naturalis ad salutem animalium: cum spiritus laboribus et operibus seruatur in membris fatigatis. Et per hoc videtur non debilitare puocat nam somnum ut possit postea melius exercere opera sensus et motus. Et per hoc somnus est passio naturalis: et ideo causa efficiens ipsum est aliquid virtutis: et hec est virtus regitua cordis. Aliud est efficiens coadiuuans et istud est infrigidatio et humectatio. Si enim vigilie sunt per calidum et siccum: operibus quod somnus fit per diminutionem calidi in toto et parte. Et per hoc coadiuuans ad somnum est infrigidatio et humectatio. Et frigiditas et humiditas sunt causa in coadiuuando. Et infrigidatio et humectatio attribuntur cerebro: ideo causa efficiens ponit ipsum cerebrum. Item quod cerebrum non est corpus organum ipsorum omnium sensuum. Et est causa per quam procedat frigiditas versus cor: ex infrigidatione facta in cerebro. Hinc est quod passio ista que est somnus comparatur ad cerebrum sicut efficiens. Cordi autem comparatur hec passio sicut subiectum: quod cerebrum in tali operatione est magis manifestum: ideo ponitur medicum quod somnus fit passio ipsius cerebri: ideo videtur quod cum voluit puocare somnum medicamina ponunt ipsi cerebro et non cordi: quod talis infrigidatio a cerebro procedit: tamen rei veritates est passio per ipsius cordis. Hec autem infrigidatio que fit in cerebro non debet fieri ex aliquo sed ex vapore cibali suae ex vapore ex alimento versus cerebrum: et ideo non quocumque infrigidatio est causa somni naturalis: quod non est infrigidatio que fieret ab opio. Nonnulla est infrigidatio que est causa efficiens somni naturalis. Causa finalis est duplex: principalis et propria: et alia est secundaria. Cuius finalis principalis et propria est restauratio spiritus et caloris innati per resolutionem que fit in vigiliis: nam per opera sensus et motus resoluit multum calorem inartum: et ideo non resoluit sed restaurat nam puocauit somnum in animalibus in quibus opera sensus et motus reperiuntur: sed in alijs que non participant opera sensus et motus non ordinant somnum sicut in plantis. Alia est causa finalis non principalis et propria: et ista est melioratio dignitatis et nutritionis: quod spiritus in vigilia qui exercet opera motus operibus necio quod diminuat per omnes vigilia. Unum

Super primo

est quod stat in exterioribus: quod 3^a est causa dignitatis et reddit ad opera alia. Tunc autem fortitudo in vna virtute est causa diminutionis in alia. Et ideo videtur Aristoteles in suo 6. de naturalibus. Ablatio vnius virtutis facit fortitudo alia: et propterea somnus facit ad fortitudo animalis virtutis non propterea quod somnus faciat cessare opera sensus et motus: sed fortitudo ipsa in processu: quod restaurat spiritus postmodum poterit melius exercere opera sensus et motus: sed somnus fortitudo virtutis naturalis. Ex omnibus igitur causis potest accipi definitio somni naturalis: et talis somnus est ligamentum sensuum factum ex reciprocatione caloris naturalis ad intra ex euaporatione nutritionis vel restaurat spiritus sumptum ex resolutione caloris inartum: et in hac diffinitione tanguntur omnes causae praedictae. Prius igitur tangitur spiritus in quo est cor per hoc quod dico ligamentum sensuum. Nam circa idem habet fieri sensus et ei per puatio que est somnus. Tangitur et causa efficiens. 2^a per principium per hoc quod dicitur ex reciprocatione caloris et tangitur efficiens. Coadiuuans cum de ex euaporatione nutritionis vel restaurat spiritus. Tangitur finalis cum de virtute restaurat spiritus. 3^a Ex quibus omnibus apparet vltimus ea que hic dicitur in ista. Et per hoc quod dicitur quod omnes operationes naturae et in somno fit melior nutritio et dignitas per omnes. Per hoc quod tunc magis restaurant spiritus naturales ex actione caloris in nutrimentum et humores: et quod puant operationes sensibiles que tunc non presumunt nec occupant spiritus in suis operibus. Sed notandum quod duplices sunt operationes naturae. Quaedam sunt que non indigent motu locali per se: sed motu alterationis ut digestio nutritio et tales operationes fortificat somnus naturalis in sui plenitudine per resolutionem caloris ad intra. Aliae sunt que indigent motu locali ut attractio et expulsio: et iste fortificat per spiritum in sui absentia: quod tales indigent multo spiritu subtiliati et talis fit fortior post somnum sicut et operationes animales. 2^a Sed apparet causa secundum dicitur. Quod laxat virtutem animalis. Sed notandum quod duplex est laxatio. Quaedam est que dicitur dilatio. Alio modo dicitur laxatio. id est prohibito a sua operatione. Modo non accipit hic ratio per motum: quod non debilitat: sed fortificat virtutem animalis ex somno ut videtur est: 3^a motum: quod puat operationem animalis: hic reddit duplicem causam. Prius est quod somnus efficit suam spiritus turbidam: et hoc per permissionem humorum et ebullitionem que fit in somno. et dicitur philosophus in libro de somno et vigiliis quod expergefactio fit quod fit diffictio et segregatio sanguinis subtilis a grosso: quod subtilis transmittitur sursum et grossus deorsum. Alia ponit causam quam ponit per hoc quod humectat et laxat vias cordis: et hoc fit propterea quod ex euaporatione nutritionis accedente ad cerebrum fit oppilatio circa principium nervorum: et ei humectatio et infrigidatio quod prohibet illa oppilatio fluxui caloris ad cerebrum a primo principium caloris: et laxat ea quod oppilat principia nervorum: et hoc fit si dicat spiritus animalis vias humectat. Si autem dicat: ideo quod cordis et potest et saluari: quod sicut dicitur Aristoteles in libro de somno et vigiliis: sicut est in maiori mundo: ita est imaginari in homine quod est minor mundus. Tunc autem in maiori mundo fit multa eleuatio vaporum sursum: et ideo sic fit in minori quod a cerebro ad cerebrum fit multa euaporatio que impedit vias venientes a corde ad cerebrum. Arterias et venas: et ideo spiritus animalis existens in cerebro non habet vberimur fomentum: quod spiritus vitalis est fomentum animalis spiritus: et ideo in somno non est sufficientes materia restauratio spiritus animalis. Subdit vltimo quod somnus remouet omnes modos laxitudinis. motus habet per genere duplici. Vno modo: quod circa musculos accidit humectatio: per spiritus restauratio humidi deperdit in fatigatione operationum animalium. Alio modo: quod somnus accidit aliqui ex defectu spirituum sicut quod aliquis multum laborauit vel vigilauit laxat ei virtutem: tunc per somnum fortificat: et ideo tunc homo magis appetit somnum quam aliquod aliud. Et hoc ad rationem. Ad primam cum de istis non fortificat operationes naturae et. Responsum est quod visum est quod fortificat. Ad 2^{am} cum de istis: illud quod habet infrigidare et. Dicitur quod somnus primo habet aggregare calorem ad intra: sed ex persequenti postea verberat et multiplicat exterius in membris. Ad 3^{am} dicitur quod non intelligit quod laxat. id est quod debilitat: sed quod puat operationem. Ad alia duo per iam dicta: quare non valet.

Et fortes retinet euiones. Mor⁹ namque omni quod ad curam redit aptum est currere ad augere virtutem nisi sint maius quod ad partem cutis existat. Somnus namque quicquid ad expellendum casum innat propterea quod calorem iterius continet et nutrimentum in corpore partem expellit illud quod est iuxta cutem propterea quod illico quod est locus stringit. Vigilie vero hoc plus efficiunt: 3^a somnus plus efficit sudorem quam vigilie. Sudor namque quod efficit somnus est secundum modum exuberantiam maiorem et non secundum modum resolutionis subtilis partium.

Hic ostendit operationes et effectus somni circa corpus quod egreditur a naturali dispositione. Prius facit hoc in ipso est maius hoc. Secundo facit hoc in eo est repletio maius. 2^a ibi (Ligamentum somni.) Prius in duas. Prius facit hoc. Secundo declarat quod dicitur. 3ª quod sudor fit secundum modum exuberantiam maiorem ponendo quodammodo signationem quod fit in somno. 2ª ibi (Qui autem in somno.)

C Sed

Dub^m 6^m **CS** diceret alijs nō vī qd somnus retineat fortes cūones nāles: qz supra dixit qd efficit oēs opōnes nāles fortes: qd fortificat expulsiua: p pñs nō retinet oēs cūones nāles: pte rea. **Aui.** 3. cañ. dicit cap. de mictu in lecto. qd somnus ē cā mictiōis in lecto: qd non retinet rē. sed cuacuatur. **¶** Notandū qd somnus retinet fortes cūones: cuius rō est: qz in somno accidit dispō pñia dispōni humoꝝ qd euacuatur: qz in somno est mor^o caloris ad itra: in expulsiōe aut humoꝝ ad ex. **¶** Itē qz in fortib^o cūonib^o sic est p secessus fit mor^o manifestus fin musculos vētris: in somno aut puaat talis mor^o cuius liget virt^o sensibilis et motiua. **¶** Itē in cūone forti fit motus villosus in somno aut qd cūit: qre rē. **¶** Ad primā oēm qd somnus bñ fortificat expulsiua nō in somno s3 post somnū: qd multiplicat et corroborat calore inatū: tu aut arguis in somno: qre nō valet. **¶** Ad aliud dicit dūz qd **Aui.** nō dicit ibi qd somnus causet mictū: s3 qd adiuvat. Sed notādū qd p se ipedit mictū. s. qd ipedit expulsiua in actu somni: s3 per accūs adiuvat mictū. s. qd pueri bñt somnū. p fundū valde in q somno fit repleo vesice ab yrina qd postea stimulat musculum colli vesice qd relaxat: qz bñt illū debile: et tūc aqz expēciat accidit mictio in lecto: s3 in yrie pfectis bñt nō accidit: qd nō hñt ita p fundū somni: illū musculū vesice fortiorē hñt. **¶** S3 circa ista pte z notādū qd **Aui.** in ista pte duo nobis insinuat. Unū ē qd vigilia plus facit p se ad resoluē in pte interiori et exteriori qd somnus: tñ somnus p accūs ad hoc ē adiuvat. **¶** Aut vigilia p se plus faciat ad resoluē in pte interiori et exteriori: p3 qz in vigilia fit magn^o motus et pōi cū sunt tūc apti: sed iō rōne mor^o fit resolo magna: qz bñt calefacē et resolo fit a calor: et qz pōi sunt apti hñt libez erituz vapores: bñt in somno claudunt p3 friditate qd accidit exteri^o ex reuerēcie calori ad interiora. **¶** Aut somn^o ad bñt adiuvat p accūs: p3 qz in somno fit clausio poroꝝ in mēbris exteriorib^o: et tūc retinet calor interi^o et coadunant cū nō euapo: et postea: tūc fortificat dissoluē mās facie eleuatione vaporū. **¶** 2° qz in somno pñt et distribuit nutrimentū p ptes corpis exteriorē qd misso ad mēbra fit impulsio hūiditatis qd ibi erat post: iō bñt p accūs adiuvat ad resolutionē. **¶** Scdō insinuat qd vigilia plus faciat resoluē qd somn^o: tñ somn^o plus facit sudare qd vigilia. Et cā bñt ē 2°: quaz ynam bñt insinuat: et qd sudor ē supfluitas digōnis tertie et qre: et qd fit melior digō in somno qd in vigilia vt ostēdū est: iō et melior sudoris expulsiō: tñ bñt expulsiō qd fieri insensibil^o fin uām: qd fit fiat sensibil^o hoc erit: aut ex debilitate virtutū expulsiue: aut p3 exuberātia mās ad grauatā nām: iō cū virt^o expulsiua magis graue in somno qd in vigilia: et fit maior exuberātia materie in somno qd in vigilia: deo tūc magis accidit sudor. **¶** Alia cā ē quā ponit **Aui.** 4. cañ. sen. 2. cap. 69. de idicys sudor et est: qd vñt anhelit^o fit petio in somno qd in vigilia p motū caloris ad itra: iō supfluitates sumose et capimose que obderet pfecte et anhelitū expelli male expellunt: et mltē ex eis retinent: iō tēderē ad cutis in somno p sudore expellunt rē.

¶ Qui aut in somno multū sudat nullā habēs cām nū trimento plenus existit quod tolerare nequit.

¶ Cui hoc ponit quādam significaciones. (Nullam hñs causam) sup. inatū. s. qd non est pñis multum cooperatus vt sic.

¶ Cūqz somnus mām inuenit aptam ad digerendū et maturandū ad sanguinis nām eam puerit et calefacit ipsam et transit calor per corp^o et calefacit corpus calorem nālī. **¶** Si humores inuenit calidos cholericos et p durauerit eius tēpus: calefacit eos vñt corp^o calore et neo. Et si inuenit vacuitatē infrigidabit: p3 hoc qd resoluē aut humore qui virtuti digestiue fit inobediēs infrigidabit ppter illud qd expanditur de eo.

¶ Hic ponit operationes somni in corpore egresso a dispositione naturalī: vt in ipso est repletio materie.

¶ Vigilie vñt huius totius contrarium efficiunt.

¶ Hic ponit effectus vigiliarum.

¶ Cū aut sit multe cōplōne corūpūit cerebri aliqz sicciatū mō et tūbilitatē ipz et cōmifcet rōne et adurūt hūores et egritudines faciūt acutas. Somn^o aut mult^o hui^o efficit pñis. Opāt enī virtutū aialū obtusiōne et capie graue dinē: et egritudines frigidat: et illud est p3 illud qd ipse in resolutione pibet. Vigilie vñt desiderium augent et famē efficiunt: ppter illud qd de materia resoluūt: et de digestiua minuūt p3 illud qd de virtute resoluūt.

¶ Hic ponit effect^o vel opōnes somni et vigilie qñ superflunt.

¶ Et insomnietas quidem inter vigiliam et somnum in omnibus dispositionibus est mala.

¶ Hic ponit effect^o et opōnes insomnietas qd dispō media iter somnū et vigiliā. Circa qd notādū qd insomnietas ē mala p viā cāe: qz ipsa ipedit somnū et ipediēdo somnū ipedit opōnes qd obēt fortificari p somnū. Itē ē mala p viā signiōis: qz figt qd illud corpus in quo ipsa est existit a naturali dispositione remota vel reccēdes.

¶ Qd autem ex dispositione somni est superans est qd in ipso calor occultatur et frigiditas manifestat: et ppter hoc omnib^o membris tanta necessaria sunt operimenta quanta in vigilijs non sunt necessaria.

¶ Hic ponit operationes manifestas et primas que proueniunt ex somno et vigilia in corpore humano. Nota qd in somno indigem^o plus de pñis in cooperiēdo qd in vigilijs.

¶ De indicijs vñt somni et de eo qd de ipso considerat: et de ipsius dispositionibus verba multa inuenies in libris qui sequuntur si deus voluerit.

¶ Hic pro sufficientiori determinatione dictorum de somno et vigilia et eorum effectib^o remittit nos ad alium locū et patet.

¶ De his que proueniunt ex motu animali. Cap. 14^m.

¶ Omnia anime accidentia sequuntur aut eis assciantur motiones spiritus: aut iterius: aut exte rius. Et istud aut erit subito aut paulatim.

¶ Postqz determi. de opōnib^o et effectib^o pruenit^o in corpore humano ex aere et ex motu et gere et somno et vigilia: hic deter. de effectib^o et opōnib^o qd prueniunt in corpore hūano ex accitibus aie. **¶** S3 aduertēdū qd accitū aie sūt duplicia: qdā sunt qd sequuntur aiaz rōne appetit^o: vt ira odiū tristitia gaudiū et silia: alia sūt que sequuntur absolute rōne apphēhōis et imaginatiōis: et hec vocantur affectiōes aie: vt imaginatio rei cale vel hec: et qz oēs iste operationes dicunt^o ēē mor^o aie ad dñas mor^o corporis: iō de istis ambobus deter. et iō dñt Rubrica. cap. 14. de his que prueniunt ex motu animali: sumēdo animale ab aia absolute vt distinguit cōtra corporeale et de ambobus hic determinat. **¶** Primo determi. de effectibus et operationibus anime: que proueniunt in corpore humano ab istis motibus anime que dicunt^o nature accidentia. Scdō de his que proueniunt a motibus aie que dicunt^o affectiones aie. ibi. (Et est et cum corpus patit.) **¶** Prima in duas. **¶** Primo ostendit qd est illud qd psequit^o ad accidentia aie. Scdō ostēdit quō penes hec accidentia accidit diuersificatio in corpore humano. ibi. (Et eius motiones.)

¶ Circa primā pte notādū p duo gñalia quoz pñis est vñt accidentia aie pruenit^o ponat iter res nō nāles. Et arguit qd nō: qz illud qd cōsequit^o operationē virtutū corpis nñt vñt ēē res nāles: s3 accitū aie sunt hec: qz rē. **¶** Ma. p3: qz res nō nāles sunt et cēnā corpore nñt: vt aer somnus et vigilia rē. minor appet^o qd hec accitū aie sunt passiōes virtutū vitalis vel ei annexē: vt appetitiue qd sunt de essentia corpis nñt. **¶** Preterea illa poni nō debēt iter res nō nāles que nō sunt mās dispōnū sanay et egraz dērmiate et nō idēfinit. **¶** Itē. **¶** Maior p3: qz res nō nāles pruenit^o appproximate debēt esse cause sane et icōuenit^o appproximate cause egre et de se idifferētes: vt p3 de aere et somno et vigilia rē. **¶** Maior app3: qz gaudiū et letitia sūt dērmiate cause sanay: et tristitia et ira rē. sūt dērmiate cause egre. qre rē. **¶** In opp^o est **Aui.** **¶** Dñm qd oia aie accitū de bñt reponi in gñe rex nō nālū et cāruz primitiua. Et rō hñt qz oia illa debēt reponi in gñe rex nō nālū qd idifferētia pñt ēē mās sa. et egritudis: oia accitū aie sunt hñt. **¶** Itē. **¶** Maior p3 discurredo per oēs. **¶** Maior app3: accitū enī aie idifferēter accepta p nō descēdēdo ad aliqz eoz in spālī: s3 in gñe sumēdo aliqz sūt cause sa. aliqz egritudis: s3 in gñe idifferēter se hñt ad sa. et egritudinē. Item hñt pruenit eis in spē vt p3 si referat sermōne tñt ad gaudiū: qd tēperatū gaudiū est cā sanay et imoderatū egratūa vt patebit infra. Itē tristitia et ira: vñt dicit. **¶** B. in 1. lib. de regi. sani. colūna. 3. qd in qbusdā poib^o pruenit^o est aliqñ puocare irā in gñe dñas aliqñ tristitia ad eoz pseruationē sanitatis: mō puocatio supflua est cā egritudinis et obita sanitatis: qre rē. **¶** S3 notandū vt plene habeatis hui^o intellectū qd accitū aie pñt ēē pñderari. Unō vt sunt passiōes vel opōnes alieni: virtutū corpis nñt large accipiēdo opōnē ad actionē et passiōē: qdā enī sunt actiōes: et qdā passiōes: et hoc mō oia accitū aie reponunt^o iter res nāles: et hoc mō de istis est dērmiatū in p^o sen. doctrina de virtutib^o qñ dicebat qd ira et timor et silia erant hñmō egratūa virtutū. Alio pñt pñderari put ab eis pruenit aliqñ opatio in corpore humano: et qz bñt ac si ēē res extrinsece corpori nñt: iō rē. Et qd extrinseca p3 ex duob^o. **¶** p^o qz bñt

Dub^m 3^m

accētia prius cōparat aīe q̄ corpoꝝ: q̄ vidēt incipere ab aīa ⁊
terminari in corpꝝ. ⁊ q̄ aīa est aliud p̄m^o a corpꝝ: iō vt sic h̄ acci-
dētia dicunt ipertincta corpoꝝ n̄fo ⁊ eīneq̄: ⁊ p̄ n̄s res non n̄a-
les. Scđo h̄ p̄s ex alio: q̄ hec accētia pueniūt in aīa ab obto extri-
seco tāq̄ a p̄m^o: ⁊ q̄ hoc oīs^o est extrinsecū: iō modus opōnis p̄-
ueniēs ab aīa mediāte obto puenit vt ab extrinsecū p̄m^o corpoꝝ
nostro: ⁊ iō iste operatōes dicunt fieri a re nō n̄ali. / Scđ notādus
vltēri^o q̄ duplices sunt opōnes aīe: q̄dā sunt opōnes quoz p̄m^o vt
incipere ab aīa ⁊ terminari ad corpꝝ: ⁊ vidēt eē extrinsecū vt ira ⁊
buiō. Aliē sunt que vidēt inesse aīe per corpꝝ vt digestio attra-
ctio expulsiō ⁊c. Ad p̄m^o ponunt iter res nō n̄ales: scđe vō iter
res n̄ales ⁊c. Et ex his appz solo ad obta. / Scđz gñale q̄d est no-
tādū circa hoc est q̄ motū aīe h̄ p̄eter mīaroz q̄dā dicunt aīe ac-
cidētia: alij dicunt affectiōes aīe. Accētia aīe sunt q̄dā passiōes q̄
sequunt aīam rōne appetit^o q̄ appetitus īsequit apphēsiōē aīe
sub rōne pueniēs vel dīscōueniēs: ⁊ si est pueniēs ⁊ p̄portio-
nale ex hoc īclinat ad p̄secutiōē illius: si dīsp̄portionale ⁊ dīscō-
ueniēs īclinat ad fugā illius: ⁊ ad p̄secutiōē pueniēs p̄sequit
postea dīlectatōē: ⁊ ad fugā īcōueniēs sequit tristitia: ⁊ sic va-
riant isti modi apphēsiōes: ita ē ⁊ accētia aīe: ⁊ ista accētia aīe
nō sunt apphēsiōes p̄me ipsius aīe: sed p̄nter ad ipsas rōne appe-
titus. Alij sunt mor^o vel opatiōes aīe que nō dicuntur accētia
aīe p̄prie sed affectiōes aīe: ⁊ p̄cipue q̄ est apphēsiō aīe cū for-
ti cōfirmatiōe ⁊ credulitatē: vt apphēsiō fortis ipsi^o calis vel fa-
nitatis. p̄me īsequunt apphēsiōē aīe mediāte appetitū ⁊ dicū-
tur accētia aīe. scđe vō cōsequunt apphēsiōē aīe mediāte esti-
matōē. / Et ex his vltērius apparet q̄ sic appetit^o est in corde in
quo est p̄m^o virtutis vitalis q̄ ad accētia aīe que sequunt app-
hēsiōem aīe mediāte appetitū sequit diuersitas spūs ⁊ motus
ei^o p̄enes diuersitatē accētiuz aīe: ⁊ iō in ira gaudio ⁊ tristitia ⁊ in
his accētib^o aīe accidit magna diuersitas spūs vitalis adeo q̄ di-
uersificet pulsus ⁊ calor vitalis in eis: s̄ in affectiōib^o aīe diuersifi-
cat mag^o spūs aīalis ⁊ n̄lus cū h̄at mediāte estimatiua ⁊ īmagina-
tiua: ⁊ iō ex forti apphēsiōe sanitas cū forti estimatiōe ipsaz cōfir-
mate vel credulitate fit mor^o in opōnib^o n̄alib^o: adeo q̄ aliq̄s icur-
rat sanitatē ex forti p̄fidiā medicī ⁊ apphēsiōe sanitatē: ⁊ aliq̄s
īncurrat lepiā vel alia egritudinē vt ethica ⁊ s̄ illa ex forti apphē-
siōe egritudis ⁊ dīfidentia medicī p̄finita p̄ opatiōes siue esti-
matōē. / Sp̄aliter est notādū circa istaz q̄ notat ex Anī. dicit se-
quunt aut eis associant^o vt īnuat q̄ accētia aīe sunt cāe motiōnū
spirituū ad itra vel extra: ⁊ q̄ oīs cā est p̄ciō causato vel simplr
⁊ tpe vel saltē simplr: iō dixit sequunt q̄ simplr opatiōes ⁊ mo-
tiōes spiritū sequunt accētia aīe. dixit aut eis associant^o vt ostē-
dat q̄ h̄ sequunt eas simplr: tñ p̄nt eē s̄ tēpore cum eis.

Duo^o z^o

Scđz diceret aliq̄s q̄d accētia aīe sunt causa motiōnis spūs cum
mor^o: ipsius spūs fiat a virtute vitali ⁊ vnus mobilis vnus fit mo-
tor. Dm q̄ motū spūs possimus ⁊ cōsiderare. Vno^o absolute et
hoc mō bñ fit a virtute vitali mor^o spūs cordis vt tu arguis. Alio^o
quantū ad ei^o diuersificationem: ⁊ hoc mō nō est īcōueniēs q̄ fiat
ab alio. Sab appetitū q̄ est in corde: ⁊ hoc mō videmus diuersifica-
ri pulsū in ira ⁊ in gaudio ⁊ in alijs accētib^o aīe ex diuerso
mō apphēsiōis mouēte aliter ⁊ aliter appetitū: ⁊ q̄ in appe-
titū sunt h̄ accētia aīe: iō accētia aīe sunt cā motiōnis spūs ad in-
tra vel ex. / Scđz tu dices que est cā quare in accētib^o aīe fit motus
spūs aut ad itra vel ad ex: dico q̄ cā hec est: q̄ aut fit apphēsiō
spūs in aīo ⁊ spūs sub rōne cōueniēs ⁊ delectabilis: ⁊ tūc fit mo-
tus spūs ad exteriū: q̄ tūc spūs mouetur ab aīa cū q̄dā expāsiōe
⁊ dilatatiōe vt p̄sequat illud cōueniens vt ei applicet. Si autē
apphēndat sub rōne dīscōueniens: tūc hoc est ⁊. Aut in tali ap-
prehēsiōe querit solū fuga illius īcōueniēs ⁊ nocit^o: ⁊ tūc est
motus solū ad intra: q̄ tūc retrahit spūs versus p̄m^o: tūc q̄ fu-
git nociuatū q̄ cōfōrte cor. Aut nō querit solū fuga: sed p̄secu-
tiō ad euitandū illud: ⁊ tūc partim tēdit ad itra ⁊ partim ad ex: vt
in ira in qua est q̄dā tristitia ⁊ rōne hoc trahit ad itra ⁊ est cū ap-
petitū vindictē: ⁊ tūc partiz vadit ad ex. Subdit vltērius q̄ mor^o
spūs aliq̄ mouet subito ad intra vel extra: aliq̄ paulatim ad in-
tra vel ex: ⁊ cā hec est: q̄ q̄ obitū est vehemētis virtutē ⁊ magnaz
alteratiōē īducēs: tūc fit mor^o subitus: s̄ cōuerſio paulatim.

Et eius motiōes ad exteriōa sequit friditas ei^o q̄d
iteri^o existit. Et fortasse supfluit illud q̄d resoluit. Su-
bito ḡ īfridat exteriū ⁊ iteriū ⁊ sequit eaz syncopis
aut morz. Et motū quidem eius ad interiora sequitur
friditas eius q̄d est exteriū ⁊ caliditas interior.

Hic ostendit q̄d p̄enes hec accētia aīe accidit diuersifica-
tiō effect^o in corpore humano. p̄cio ostendit hoc q̄ in accētib^o ani-
me est simplr motus spūs. Scđo q̄ cōponitur ibi. (Et est cum.)

Prima in duas. Primo ostendit quales effectus ⁊ opōnes p̄one-
māt in corpore humano ex motu spūs facto ad interiora vel exte-
riū. Scđo q̄ fit motus ei^o subito vel paulatim sicut p̄posuit ibi.
(Et motus quidē ad exteriōa.) C̄segut īfrigidatō iteri^o. Et
tra. q̄ videmus q̄ in ira est mor^o ad extra: ⁊ tñ remanet calitas ⁊
ebullitio sanguinis interioris circa cor vt p̄s per eius diffōnē. Item
non vī q̄ accidat syncopis ex motu caloris ad extra: q̄ syncopis
fit ex motu forti ad interiora: ⁊ iō p̄cipit auctores q̄ h̄at eis frica-
tiōes ⁊ h̄mōi: gb^o ipsi mouent ad ex. C̄d p̄m^o dōm q̄ vey dicit
vt in plurib^o Aut. ⁊ cā illius est: q̄ calitas puenit in corpore n̄fo vt
ex spū vel ex aliquo fundato in spū: ⁊ ideo q̄ tēdit ad ex īfrigidat
intra ex priuatiōe eius: ⁊ q̄d hic dicit Aulic. h̄z veritatē in accētib^o
anime in gb^o est vnus motus ⁊ simplr vt in gaudio ad ex: ⁊ in tri-
stia ad intra: ⁊ timore ē: tñ p̄ciō est ad ex solū q̄ ad intra solū:
⁊ ideo in 4° de accidēt dī. Auti ex gaudio mortui sunt: ex timo-
re nullus: sed in gbus fit motus cōposit^o non est vey vt in ira: in
istis nō loquit in ista parte. / Ad aliud dōm q̄ q̄ in corpore de-
fectis ex tpe vt in febrib^o vel nā vt in egris in gbus est modicum
de calore q̄ fit magnus mor^o spūs ad extra vt ex vehemētī gau-
dio accidit subita morz. S̄ in alijs in gb^o spūs pars exbalat ⁊ p̄a
remanet circa cor accidit syncopis: in talibus hic loquitur.

Et est cū multa coangustatiōe cōstrigē ⁊ īfridat
interiū ⁊ exteriū ⁊ syncopis magna aut morz sequit
ipsum. Et motus quidem ad exteriōa aut fit subito sicut
cut fit cuz est ira: aut fit leuiter ⁊ paulatim sicut cōtin-
gunt cū adfunt delitē ⁊ gaudiū temperatū. Mor^o
vō ad interiora: aut est subito sicut cū timor adest: aut
est leuiter ⁊ paulatim sicut cum adest tristitia.

Hic ostendit quod operationes sunt in corpore humano quādo
simul cōiunctus est motus cōpositus ⁊ duplicatus.

Scđz diceret aliquis q̄d hoc possibile q̄ idē spiritus simul mo-
ueat diuersis motib^o: q̄ tūc moueret ad itra vnū ⁊ idē s̄ q̄d est
īpossibile. Dm q̄ hoc fit in diuersis tēpōib^o: ⁊ tūc bñ est hoc pos-
sibile: ⁊ si fiat in eodē tēpōe: tūc fit motus diuersus in diuersis p̄-
tib^o spūs: vt q̄ simul misceat ira cū tristitia: ⁊ hoc bñ est possibile:
vt q̄ patri īterficiat filius tūc cōstrigat in seipso: cuz hoc ualeat
⁊ appetitū videt^o: ⁊ tūc pars spūs cōcurrit ad itra ⁊ pars ad ex in
eodē tpe. Aliq̄ aut in diuersis tēpōib^o vt in verecūdia: nā p̄us cō-
currit calor ad interiora q̄ sentit se peccasse tristat^o: s̄ postea mo-
ueat spūs ad extra subito: q̄ cōstrigat in seipso q̄ p̄m^o fuit parum
⁊ fit turbās. Et ex his nō vult plus h̄c Aulic. nisi q̄ aliq̄ fit calefa-
ctio a spū p̄ motū eius ad extra ⁊ itra simul. Aliq̄ in diuersis tē-
pōib^o. / Nota q̄ verecūdia est timor ⁊ fusiōis: vt dicit p̄s in 4°
ethi. cap. 16. cōfusiō enī est opposita honoris: mō in verecūdia rōne
timoris fit mor^o spūs ad intra ad cōfortandū cor: sed postea vt se
defendat ⁊ videt q̄ peccatū fuit parū: ⁊ q̄ p̄ciō eade subit
to mouet ad extra: ⁊ ideo in iuuenib^o laudat p̄s verecūdia: quia
puri sunt in passiōib^o cōmūtiē: ⁊ h̄oz est frequēter peccare: ⁊ q̄
pauca ⁊ quasi noui vidēt res frequēter in his peccant: ⁊ iō retra-
hūt a malis operib^o p̄pter verecūdiā. S̄ in senib^o est illanda-
bilis: q̄ nō p̄pterea retrahūt ab eis sicut sibi cōtingit cū adfunt
delitē. / Iuxta hoc notādū diceret aliq̄s nō vī q̄ delitia fiat pau-
latim: q̄ dicit Gal. 4. de accētib^o cap. 6. q̄ delitia ⁊ dolor: nō h̄at nisi
subita mutatiōē: s̄ in eis accidit subita resōlō ad exteriōa: ⁊ hoc
dicit q̄d fit paulatine. Ad hoc dōm q̄ delitia ⁊ gaudiū: s̄ p̄nt acci-
pi. Vno mō pro delitia ⁊ gaudio corporali: ⁊ hoc mō in istis fit su-
bito spiritus motus. Alio mō pro delectatiōe non corporali sed
anime. s̄ ex apphēsiōe cōueniens cum cōuenientiā: ⁊ tale non
opz fieri subito sed fit paulatine: ⁊ fm h̄uc modū dicimus ille vt
uit delicate. s̄ q̄ multa cōuenientiā sibi cōcurrunt. Primo mō lo-
quitur Gal. 4. de accētib^o. Scđo modo hic: quare non valet.

Et suffocatio q̄d ⁊ resōlō predictē nunq̄ sequitur
nisi illud q̄ subito euenit. Diminutiō vō ⁊ p̄tisis natu-
re nunq̄ sequunt nisi q̄d leuiter ⁊ paulatine venit.

Hic ostendit q̄d cōsequit ex istis in corpore humano: q̄ suffocatio
quātū ad motū spūs ad interiora ⁊ resōlutiō suā ad exteriōa.

Cūq̄ diminutiōē dico intelligo suffocatiōem que
ordinatim ⁊ paulatim accidit ⁊ nō subito. Et cuz dico
p̄tissim nāe intelligo resōlōē q̄ fit leuiter ⁊ paulatim et
nō subito: ⁊ ē cuz accidit vt in hora vna ad duas mo-
ueat p̄tes cuz accēs duo cōcomitant^o accētia sic elen.
Est enī cū accidit cū ea ira ⁊ tristitia ⁊ diuersificantur

iouis

duo mori: et sic verecūda: qd fit prius pstrictio ad iter
riora: deinde redit rō et consiliū et dilatat illud qd est
cōstrictū et egreditur exterius et rubificat colorem.

Distinguit iter diminutionē et passionē. Circa qd notādū qd resolu-
tio paulatina pōt fieri ex tristitia et angustia et h. Et ex accitib⁹
aie rōne dlectatiōis nō fit ex gaudio: imo gaudiū pbi⁹ resoluōne
sed nescio nisi vnus tale accidens qd dicitur iros et est passio amoris.
(Sicut elen.) Nota qd elen vno mō exponēdo ē accitē aie in quo
cōponit ira cū tristitia vt cū patri iterificat filio. Vel dōm sic dicit
littera exterior: Berardi Cremonēsis qd elen est tristitia d futuro
qd fac vigilare: et cā hui⁹ in futuro ē sollicitudo et passio magna: et
iō fac vigilare puidēdo: s; tristitia de pterito fac dormire. i. nō fac
sic vigilare: qd in ea fit qdas laxatio et obliuio: tñ prima expositio ē
melior: qd magis appet fin diuersos motus spirit⁹ et caloris.

Et ē et cū corp⁹ patit⁹ pp affectiones aiales ab
istis quas noiabimus sicut sunt imagiaciones aiales:
plurimū enī imprūmunt res nāles: quēadmodū accidit
vt puer et similes cui⁹ forma imaginata fuit cū fuit cō-
fictio viri et mulieris: et vt sit ei⁹ color: pp in quibus color
eius quē viderūt cū sit casus spmā sup mīcē. Et iste
qdē sunt res quas hoies credere abhorēt qd difficilis
dispositionis non nouerunt habitudines. Illi vō qd sa-
pientiam diligunt non negant eas quemadmodū ne-
gant res que esse non possunt. Et hui⁹ qdes generis
est motus sanguinis et secutio eius qui preparat ad cū
cum multū itentus fuerit ad cōsiderandū res rubeas.
Et istius capli est cōgelatio dentis ppea qd alius acre
dinem comedit. Et inuenire dolores membri ppter ea
qd tale quale illud dolent aliq cū de eo cogitauerit. Et
istius capiti est mutatio complexionis: propterea qd
imaginat de re quam timet ne cadat in eam.

Hic determinat de effectibus et operationibus que proueniunt
in corpore humano ab affectionibus anime.

De his que proueniunt ex his que comeduntur et hi-
buntur.

Cap. 15^m.

Quod comedat et bibat in corpore humano tri-
bus operat modis. Aut enim in ipso sola sui
qualitate operationes efficit: aut sui materia:
aut operatione facit tota sui substantia.

Postq; determinauit de opōnib⁹ et effectib⁹ in corpore hūano p
uenientib⁹ ab aere et motu et qete et somno et vigilia et aie accitib⁹:
hic determinat de his q; pueniunt in corpore hūano ex duab⁹ reb⁹
nālib⁹. s. cibo et potu. Et p; determinat de opōnib⁹ et effectib⁹ qui
pueniunt in gñali ex cibo et potu in corpore hūano. Scdo spāliter
descēdit ad onēdū effect⁹ et opōnes cuiusdam pot⁹. s. aque. et ibi
(Ad vñū existit rē.) p; in tres sic in cibo est notādū et potu tria
p; siderāda a gbus in corp⁹ nrm. puenit opatio ex cibo et potu. p; i
mo qdē pncipia per que cib⁹ et pot⁹ opaf. Scdo est p; siderare mo-
dū qdē in nobis opant. Tercio est dare effectū in nobis dereli-
ctū ex cibo et potu. Et iō fm hec tria faci⁹: p; determinat de cibo et
potu vt in eis repit diuersitas rōne pncipioy p que in corpus hu-
manū opant. Scdo determinat de eis rōne diuersitat⁹ modi operā-
di eoy. Tercio rōne effect⁹ derelicti in corpore hūano. et ibi (Dice-
mus aut denu.) s; ibi (Amplius dicemus qd nutritiō rē.) p; in
tres. p; pmitit diuersitatē que puenit ex cibo et potu in corpe
humano rōne pncipioy. Scdo dat necessitatē dclandi mēbra di-
uisionis. Tercio ipsa mēbra declarat et exponit. et ibi (Et fortasse
res.) s; ibi (Sui vō qualitate agēs.) C; iuxta primā pte notādū p;
q; h large accipit cibū et potū: et h accipit cibū pro omni eo qd co-
medit et masticat et potum pro omni eo qd trāslutit siue nutrit
siue alteret: siue sit verus cib⁹: siue medicina: siue venenū: et iō fuit
notāter vñus his vñus qd comedat et bibat et nō dixit cib⁹ et potus.
Itē sub istis cōprehendit nō solū ea que alterat corpus nrm. sum-
pta interius: s; exteri⁹ vt medicine et venena vt apparebit. ibi (Re-
diemus aut et dicemus rē.) Et q; oia mēbra diuisionis hui⁹ ap-
plicatur et interius appōximatur magis: ideo dixit qd comedat
et bibatur. Sed h cadit questio illa vñū aliqd oparet a qualitate: et
vñū a mā: et vñū a forma specifica: et h bene discutiatur.

Et fortasse res q; ex his trib⁹ intelligunt vñis p; piqua
erūt fm lique p; siderationē. S; cū de his loquimur itē
tiones exprimere volumus quas mō noiabimus.

Hic dat necessitatē exponēdi mēbra p; dicte diuisionis vt sumitur
necessitas ex hoc: qd p; dicta mēbra sunt p; piqua lique fm p; sidera-
tionē: et iō op; ea distinguere. Notādū qd hoc qd dicit fm lique cō-
siderationē: cōsuevit multipl; exponi cū dico fm cōsiderationem
lique. i. quātū ad vocē q; cū lingua p; fert. Et notādū qd h tria sunt p;
p; in qua quātū ad expōsitiōē nois quātū ad tria. p; iō qdē quātū
ad nomē ex pte operātis: qd aliq; eadē vox significat illd qd pōt
opari a mā et q; itate et forma specifica. s. hoc nomē lactuca q; opaf
a qualitate in quātū ifridat corpus et a mā in quātū est cib⁹ que cō-
uertit in corpus nrm: et a tota sba q; efficit in nobis aliqd opōnē
occultam. Scdo sunt p; piqua ex pte nois opōnis vt p; in hoc no-
mine nutritio que relata ad cibū importat opōnē a mā: relata
ad mēbrū dicit operationē a tota sba: relata ad qualitatem aliq; ali-
quā imp; itatē d; operatio a qualitate: qd h tria p; dicta p; coinci-
dūt in noie rei opantis et in noie opōnis et itra se hnt diuersas rō-
nes formales: iō op; ea distinguere: et hoc appet q; h dat necessi-
tatē dclandi mēbra diuisionis. Tercio sunt p; piqua fm p; sideratio-
nē lique: qd in oibus istis opōnib⁹ vt itercedere opatio a tota sba
rei vt q; cib⁹ talis vtputa. s. fenū nutrit equos et nō hoies: cōcur-
rit ibi opatio a mā et a qualitate et a forma specifica vt patebit in
fra: qd tñ operat hoc p; alia et alia p; i. s. a qualitate vt calz vt fri-
gidū: vel vt aliqua qualitas a p; mis causata opaf vt mā vt cōuer-
tat in corpus nrm que opatio p; pte d; passio: et operat a tota sba
in quātū nutrit sic equum qd nō hoiem: ideo op; hic distinguere.

Sui vō qualitate agens est illud qd calefieri solet cū
est in corpore hois aut ifridari: et calefacit calitate sua
aut frige facit sui frigiditate: ita qd nō ei assimilatur.

Hic p; sequit de mēbris diuisionis. p; iō p; clarat quēlibet istoy mo-
doy opōnis. Scdo p; clarat p; i. istay opōnē. s. quid est qualitas et
qd mā et qd forma specifica. ibi (Lūq; dico q; itatē.) p; iā in tres.
p; iō onit quō aliqd opaf a qualitate. Scdo quō a mā. ibi (Et sui
qdē operās mā.) Tercio quō a forma specifica. ibi (Sui vō sba.)

Diceret aliq; nō vñ qd dberet dicere qd solet calefieri: s; d; dice-
re: s; d; calefacere: qd vult ondere que opant et faciūt a q; itate: s;
calefieri est pati: quare rē. Item sunt aliqua que calefaciūt corp⁹
nrm: et tamen non calefiunt vt aqua calida et similia.

Itē dicitur qd solet ifridari. Lōtra. qd corpus humanū agit
mediante calido nālū: qd aut est calidū nullā h; virtutē ifridan-
di: nec valz si dicas sicut cōiter d; qd calor nālū est calz actu et fri-
gidus virtute: hoc nō est: qd nunq; a calido actu pcedit fridū: imo
est implicare p; dicitur: qd cū sua virtus sit sūne actus per quam
agat: ideo semper habet calefacere qd formaliter est calin.

Itē dicitur qd ei nō assimilef. Lōtra. qd de rōne agētis est assimi-
lare sibi patiēti: et de rōne patientis est vt assimilef agētē: qd d; dicit.

Propter solones primi notādū qd eoy que igrediunt corp⁹ no-
strū que operant a qualitate: qdā sunt talia in actu vt aqua calida
respectu corporis humani: alia sunt talia potētia solū vt piper est
calidū respectu corporis nrm et lactuca frida: mō illa talia actu sūt
illa que p; occurfu faciūt ad tale qualia sunt cū p; obuiāt vt aq; cali-
da calefacit corp⁹ humanū p; occurfu. S; que sunt talia potētia nō
operant nisi p; deducat sua potētia ad actū a calore hūano: et tunc
qn sunt reducta que sunt cala calefaciūt que sunt frida ifridant
et q; illa que scdo mō operant sunt plura: iō dixit Auer. signāter il-
lud qd solet calefieri: sed postea calefaciunt caliditate agētia vel
ifridāt. S; tu dices hic quō est possibile qd talia calefaciūt am-
pli⁹ corpus humanū cū ab eo recipiāt caliditatem. Dōm qd nō est i-
cōueniens rōne diuersitat⁹ materie: videmus enī qd ab igne magis
calefit sulphur qd palea rē. tñ hec oia pfecte declarabunt infra.
Ad 2^m cū d;: quō aliquid solet ifridari a calido. Dōm qd hic nō
aliud querit nisi quō res frida reducat de potētia ad actum frigi-
ditatis in corpore humano: s; hoc declarabit infra: tñ quātum ad
presens spectat dōm qd res que est frigida potētia non reducit ad
actū nisi p; reducat ad actū a calore nostro: vñū autem ab eo reci-
piat frigiditatem in se vel quō sit declarabit infra: qd de hoc p; dicit
Auer. medicis. Ad tertū dōm qd nō vult dicere qd nulla fiat assi-
milatio sicut arguitur et bene: sed quia nō cōuertitur in substantia: s;
corpora nostri sicut cibis nec omnino fit ps corporis nostri: imo
magis assimilat sibi corpus: vt ergo ostendat oīaz iter id qd ope-
ratur a mā et a qualitate: hoc dixit: qd cibis qui operatur a mā nō
assimilat sibi corpus: imo assimilatur ei⁹: nō sit incōueniens qd ali-
quid assimiletur quo ad quid sit et quo ad quid non.

Et sui qdē operās mā est illud qd a sui puerit nā et

p z

Bentilis

recipit formā alicuius diuisionis mēbroz humanoz: sed eius mā l3 formā illā recipiat: est tñ cum accidit vt aliqua suaz q̄litate quas habebat que suo mō fortior existit q̄ humani corporis qualitas in ipsa remanē cā faciat a p̄cipio rei donec cōpleat coagulatio ⁊ assimilatio sicut sanguis q̄ gñat ex lactucis: qm̄ in ipso est plus friditatis q̄ sit in cōplone bois: l3 sit factus sanguis ⁊ sit bonus ad hoc vt mēbri bois pars fiat ⁊ sanguis qui ex alijs gñat huic existit p̄ius. Sui vō substantia operans est forma sui specifica agens: ⁊ est illa qua ipsum est id quod est: ⁊ non qualitate sui p̄ter q̄ corpori simile fiat: aut fiat simile ei corpus.

Chic ostēdit modū fm̄ quē aliquid operatur a mā. p̄mo facit h. scdo remouet dubiū. ibi. (S3 eius mā.) Et dubiū ostendit ex h. quod ret aliquid vtum qd operatur a mā aliquid imprimat in corp⁹: huic dubitationi rōndet ⁊ dicit qd. (S3 eius mā.) Notādū qd hic vult innuere Aui. diuersitatem quādam inter operationes a mā: qd que operant a mā sunt duoz modoz: quedā sunt que oīno vincunt a calore nro ⁊ hoc oīno assimilant: qdā vō nō vincunt oīno: sed remanent in eis aliqd vestigiū in corpore nro vt friditas vel calitas superflua: p̄me vocant cibi absolute: s3 scdo vocant cibi mediciales: ita qd quātū vincunt operant a mā: in quātū relinquūt aliqd vestigiū in corpore vt aliquā frigiditatem vel caliditatem opant a qualitate.

CS3 diceret aliqd nō vī q̄ illa qualitas possit remanere: qd corruptio p̄p̄io s̄to accit⁹ nō remanet illud accit⁹ sed forma cibi ⁊ ci bus per p̄is corruptus est: qd acquirit formā mēbri: q̄ impossibile est qualitatē aliquā remanere. Ad hoc dōm qd nō est intelligendū qd remaneat eadē qualitas cū illa que p̄ ibi erat: s3 remanet q̄litas inducta a cibo mediāte illa qualitate: ⁊ hoc fit sic: qd cib⁹ frigidus qui digerit a calore nro alterat calorem nro: ⁊ calor nro alterat calorem gñat cibū frigidum qd deberet in esse seruari: ⁊ cibū ille alterat calorem epas ex q̄ gñat sanguis frigidus: ⁊ ex illo restaurat caro frigidus qd deberet: ⁊ hoc mō intelligit. Itē nō solū est hoc ex alteratione caloris agens: sed qd nutritio fit p̄ admixtionē nutritis cū nutritio: mō qm̄ passiuū est disposit⁹ p̄is disposit⁹ agentis qd disposit⁹ non pōt totalit̄ vinci remanet in chilo ⁊ in fame facta ex chilo ⁊ in carne gñata ex sanguine illa disposit⁹ passi que nō erat oīno nata vici ab agere. Et ex h3 ad rōnem: qd nō est illa eadē q̄litas sed filia ei.

CUterius notādū qd hoc qd dicit. donec cōpleat coagulatio ⁊ assimilatio: pōt z⁹ exponi. Vno qd tenet illud tps in quo compleat coagulatio excludit: qd illa qualitas cessat facta assimilatione ad mēbrum. Alio pōt teneri inclusus vt sit sensus qd hec qualitas redeat a p̄in⁹ vsq̄ ad p̄fectā assimilationē.

CS3 tūc tu q̄res q̄litas ē melior expō: an qd tenet exclusiue vel inclusiue. Dico qd referendo sermonē ad p̄in⁹ actiuū remanet hec qualitas vsq̄ ad tps coagulationis sic tenet exclusiue: qd vsq̄ ad tps assimilationis nutritiue est qd distinctū a mēbro: ita qd pōt testē rōnem agens in ipsum: vnde lactuca agit in p̄ma digione in stomachū ⁊ in epatē: ⁊ anteq̄ sit mēbro assimilata agit in mēbro: sed quādo est perfecta vnio ⁊ assimilatio nō agit amplius qd ageret in seipsam. Si autē referamus sermonē absolute ad qualitatem: qd hec qualitas nō solū remanet in p̄ima ⁊ scda digione: s3 etiā in tertia ⁊ quarta: ⁊ hoc est necessariū: qd nisi hoc eēt tūc mēbra nō possent alterari a cibis cuius opp⁹ videmus. Itē videmus qd ex carne vnius animalis fit alius humor qd ex carne alteri⁹ ⁊ alterius qualitatis: ⁊ sic p3 qd vtracq̄ expositio potest saluari (que suo modo fortior existit tē. i. aliquo mō: ⁊ hoc dicit: qd non est simplr fortior: hec qualitas qd corpus humanū: qd si sic esset tūc non posset ab eo conuerti ad se: sed dicitur aliquo modo fortior: qd derelinquit qualitatem. Et ex hoc apparet solo dubio: qd nō est i cōueniens qd aliquid operetur a qualitate ⁊ a mā diuersimode.

CUq3 dico qualitatem vnā q̄tuor q̄litate intelligo.

CPostq̄ declarauit mēbra diuisionis. s. modos operandi cibi ⁊ potus in corpore humano quātū ad modū operandi eoz. s. a mā qualitate ⁊ a tota substantia: hic declarat mēbra diuisionis declarando principia per que hic comparant. s. quid intelligit per mām ⁊ qd p̄ qualitatem: ⁊ quid per formā specificā. Et p̄ ostendit quid ista sint. Scdū qd nō declarauit perfecte de eo qd opant a qualitate. s. quō illud qd calm frigidū siccū vel humidū redit ad h declarando: ⁊ et modū fm̄ quē aliqd agit a qualitate. ⁊ ibi. Rediemus autē nunc ⁊ dicemus. p̄ima in tres. Quia p̄ declarat qd intelligit p̄ qualitatem eius qd opat a qualitate. scdo qd per mām. Tercio qd p̄ formam

Super primo

eius qd opat a tota s̄ba. ⁊ ibi. (Sua vō operans mā.) ⁊ ibi. (Et sua qd operans s̄ba.) C3 iuxta primā p̄tē est notādū qd per hoc qd dicit qd intelligit vnā q̄tuor qualitatum intelligit primā. s. cal3 fridū ⁊ ⁊ hoc quātū ad eas quas manifeste intelligit. S3 per istas dat itellū gere qualitates scdas. s. resolutionis: apitū: maturatiū: reperiū suā ⁊ c. Dat et intelligere qualitates tertias. s. puocare lac: puocare vīnā ⁊ s̄ba: qd vt apparet per Aui. ⁊ c. cā. qualitatum qdā sunt p̄ime: quedā secūde: ⁊ quedā tertie: tñ l3 non exp̄imat de secūdis ⁊ tertijs intelligit eas per primas: qd ex primis causantur.

CQualitate igitur sua operantis. al opans: materia in opere ingressum non habet.

CScdo est notādū qd inuenit z⁹ ista. Vna enī dicit operans sua materia. Alia dicit operantis mā: ⁊ vtracq̄ pōt saluari. Si dicit operans materia. p̄stue sic. operans igit mā. i. per mām nō h3 ingressus in opere qualitate sua. i. operans a mā: nec est operans a qualitate: sed ab eo distinctū l3 possunt esse coniuncta in vna s̄ba vel s̄to: tñ hoc est diuersimode. Si autē dicat operantis: p̄stue sic. mā igit nō h3 ingressus in opere operantis qualitate sua: quasi dicat illud qd operatur a mā vt sic nō opat a qualitate nec econuerso. Deinde cum dicit.

CSua igit operans mā est illud cuius mā cuz de substantia quā habebat alterat alterationem quā in ea fecit virtus que est in corpore restaurat illud qd ex eo fuit dissolutū primo ⁊ accedit calorem inatū: p̄pterea qd in sanguine facit augmentū secūdo. Et est etiā qd operat suis qualitatibus que remanserunt in ipso tertio.

COstendit qd est p̄in⁹ per qd aliqd operat a mā. Notādū qd Aui. duo vult hic insinuare. p̄mo p̄in⁹ p̄pter qd aliqd operat a mā. s. per qd aliqd permutat de propria forma: ⁊ accipit formā alia. s. mēbri ad quā erat in potentia passiva: illud autē per qd fit transmutatio de forma vna in alias. s. mēbri ad quā erat in potentia passiva est p̄in⁹ mālē qd subiacet transmutationi: ideo talis operatio dī a mā: hec operatio est potentia ⁊ nō actio: ⁊ h large accipit hic operans. put se extēdit ad passionē. scdo vult innuere modū operationis eius qd operat a mā: quātū ad hoc qdā insunt ei per se. s. duo: ⁊ tertius inest ei per accidens. p̄mū autē qd inest ei per se ē qd tale operas a mā per se est qd restaurat humidū radicale depditū ⁊ dissolutū a corpore: ⁊ inest ei per se accendere calorem inālem. p̄pterea qd auget san. ⁊ ista duo insunt ei per se qd a mā operatur: qd hic est finis per se ad quem ordinantur: sed tertius inest ei per accidens. s. operari cū qualitatib⁹ sic qd remaneat in ipso: qd inest ei per aliud. s. in quātū h3 in se caliditatem vel friditatem ⁊ c. ideo prima duo cōpetunt ei semper ⁊ per se: sed tertius inest ei aliquid quando ⁊ per accidens vt quādo est cib⁹ medicinalis.

CS3 dubitaret aliqd de istis opōib⁹: nāz vī ipsas male ordinare: nāz dicit qd illud qd operat a mā p̄ restaurat depdita. scdo auget san. tertio facit remanere qualitatem in corpore p̄iano. Itē vī ordo puerius: qd cib⁹ p̄ calefacit vel infridat s̄tochū. scdo in epate cōuertit in san. tertio restaurat p̄ depdita: ⁊ hic est ordo naturalis.

CScdo dubitat quō illud qd operat a mā h3 accedere san. cū tē. sio sit opatio a qualitate: s3 vī qd cū accendere san. inest ei qd opat a mā per se: ⁊ talis accessio fiat a caliditate qd illud qd operat a mā per se operet a qualitate qd est in cōueniens. Ad p̄mū dōm qd aliud ē p̄ius z⁹ pōt intelligi. Vno qd p̄ius tēpore. Alio p̄ius natura vel intentione: mō illud qd operat a mā h3 qualitatem excedentem: primo relinquit in stomacho caliditatem. scdo accendit san. in epate. tertio restaurat mēbra: ⁊ hoc est quo ad prioritatem ⁊ ordinem tps: ⁊ hoc mō nō loquitur hic sed loquitur de prioritate ⁊ ordine intentionis ⁊ finis: ⁊ hoc mō prior est restauratio mēbroz. scdo san. generatio. tertio est qualitas derelicta. Et hec rō est qd finis vltim⁹ cibi ⁊ principalis est restaurare mēbra: ⁊ hoc nō pōt esse nisi cōuertat in sanguine: ideo ⁊ intentio ei⁹ est cōuersio in san. ⁊ qd talis puerio non pōt fieri nisi alteret in stomacho: ⁊ ibi venit cum q̄litate sua magis in actu: qd ibi primo digerit: ideo p̄mo imprimet suā qualitatem: ⁊ quātū ad hoc loquitur hic Aui. Ad scdū dōm qd aliqd angere calorem inatum pōt intelligi z⁹. Vno qd multiplicet san. quo multiplicato multiplicatur calor inatus saltem in quantitate: ⁊ hoc modo dicit infra qd omnis cib⁹ in quātū cib⁹ frigidus auget calorem. s. qd auget san. cum quo est calor. scdo pōt intelligi qd adaugeat calorem in quali: ⁊ ipsū cracuatur: primo mō loquitur Aui. scdo modo arguis quare nō valet. Deinde cum dicit.

CEt sua qdē operans substantia est illud qd per se formam sue speciei operatur quā acquisiuit post compositionem: qd cū eius simplicia se cōmiscuerūt ⁊ ex eis generata

nerata fuit res vna pparauit se ad recipiendū spēs 7 for-
mam additam super illud qd habent simplicia.

Chic declarat modū operandi a tota substantia. Et primo ostendit
quid est forma specifica per quā aliqd opat a forma specifica. Se-
cundo ponit quasdam diuersitates forme specificę. ibi. Et isti for-
me. p̄tia in duas: q̄ p̄ ostendit ad hoc declandū modū fm̄ quē ge-
nerat specifica forma: 7 fm̄ quē acq̄rit in mixto. Sc̄do ostendit qd
ipsa sit. ibi. (De c̄ forma.) **C**Notādū qd hic duo inuit Aluic. q̄ vi-
dent cōcurrere ad gñōnē cuiuscūq̄ forme. Primū est qd pparatio
materie ad formā recipiendā: qd forma nō recipit nisi m̄a disposi-
ta. Sc̄m est agēs introducens formā: 7 ideo ostendit nobis qd est
illud qd disponit m̄am ad recipiendā formā mixtū: 7 ponit modum
fm̄ quē hoc fit: 7 est iste: qd quādo elā cōmīscēt aduicē generat
ex qualitatib⁹ elntoz quedā qualitas media que dī cōplo que p-
parat m̄am ad receptionē forme super formas elntoz: 7 iō imagi-
nandū est qd ex mixtione elntoz fit p̄ qdādam mixtū ex eis ipse-
ctū ex qua mixtione cōsequit̄ ide qdā qualitas imperfecta que est cō-
pletio imperfecta: 7 hec cōplo pparat m̄am ad receptionē forme
mixtū: nā oīs forma s̄balis regit dispōnēs in m̄a pp̄ duo. P̄tio: qd
in m̄a p̄ erat aliqua forma que exiis in m̄a nō cōpatit̄ secū aliā for-
mā adueniente: qd in eadē m̄a nō p̄t̄ sit esse due forme fm̄ ponē-
tes vnitatē formaz: 7 iō opz p̄tia p̄cēstētē abycere: hec autēz
abiectio 7 corruptio fit per dispōnēs materie forme adueniēti cū
quib⁹ saluaf forma adueniēs cōtraria p̄ime. Sc̄da causa est: quia
forma mixti est forma p̄fecta: 7 qd forma p̄fecta est valde elonga-
ta a m̄a cū materia sit qd imperfectissimū de se: ideo ne fiat im-
mediate vniō imperfecti cum p̄fecto opz qd ante aduētū forme mi-
xti que est valde elōgata a materia p̄cēstētē forma quedāz me-
dia que sit p̄ncipiū vniōis eius cū m̄a: irrōnabile enim videt̄ qd
forma mixti immediate vniat materie sicut forme elntoz que sunt
multo imperfectiores q̄ forma mixti: 7 ideo dicebat Auerrois p̄
p̄hicoz cōmēto p̄ qd omnes forme 7 materie que sunt iter mate-
riā p̄tia 7 forma p̄tia: sunt materie cōposite 7 forme cōposite:
7 ideo opz qd ex mixtione elementoz fiat trāsfactio formaz ip̄a-
rum 7 qualitatu⁹ eoz: 7 resultat ex eis qdāz mixtū imperfectuz: 7
quedā cōplo imperfecta: 7 hec est qualitas que preparat ad for-
mā mixti. Et hoc tāgit qd cū ē simplicia se miscuerūt 7 ex eis rē.
vsq̄ ad finē. Secūdo insinuat nobis agēs inducens istā formā: qd si
preparatio sit in m̄a ex mixtione elntoz frustra esset nisi iducere
forma aliqua cuius sit preparatio: 7 ideo opz dare agēs inducens
formā mixti: istud autē agēs non exprimit hoc. Et ideo notādū qd
ideo intētiō Aluic. fuit qd dātoz huius forme sit aliqd extrinsecū. s.
intelligentia decima quā appellat dātozē formaz 7 nō solum dā-
toz formas mixtoz: sed et simpliciu⁹. s. elntoz: 7 elita per cōmixtionē
ip̄oz recipiunt formā per dātozē formaz: 7 ip̄am elita se
disponunt ad hoc per eoz cōmixtionem. Sed fm̄ Aristot. 7^a meta.
cō. 3^a. idem est agēs dāns formā 7 p̄parans m̄am: 7 ideo qd fm̄
ip̄m nullū elntuz dātoz formam: ideo ex cōmixtione elntoz generat
qdāz calidū mensuratū a corpore celestī: qd elementa digerit et
cōmīscēt: 7 forma inducit: vt p̄s circa finem 4ª methozoz: ex qua
cōmixtione 7 p̄porione resultat forma specifica. Et ex dictis ap-
paret qd forma specifica nō est aliud fm̄ istū nisi p̄tia forma mi-
xti in qd cōsequit̄ mixtū vñ mixtū: 7 ideo in elntis p̄prie nō repe-
ritur. Et ē apparet vltērius qd cōplo se t̄z ex parte materie 7 for-
ma specifica ex parte forme cū cōplo sit p̄parās m̄am: 7 qd dīc ad
superadditū: ideo forma specifica se t̄z ex pte forme: 7 qd for⁹ mi-
xtoz nō est aliud nisi virt⁹ 7 p̄prietas mixtoz: ideo hec forma est p̄-
prietas mixti inquantū mixtū: 7 per p̄s eius nā: qd vt dicit Aluic. in
libro de cordialib⁹. trac. 1. ca. 10. qd in veritate p̄prietas rei non est
aliud q̄ eius nā: 7 ideo dicit infra Aluic. qd si aliquis querat pp̄ quid
ignis calefacit: 7 aliquis r̄deat pp̄ suā p̄prietatē 7 nām: sciēt r̄-
der nō ignozat. Et sit qd q̄at q̄re magnes attrahit ferrū: 7 non est
dīa iter nām: q̄re magnes attrahit ferrū 7 quare ignis calefacit:
nisi qd in igne est p̄prietas: nota in magnete at̄ occulta: 7 ideo dīc
ibi qd si ignis asseret de lōgiquo 7 videremus qd calefac̄ 7 fertur
sursum 7 lucet 7 cōdurit oīa ei opposita nō min⁹ miraremur dī ip̄o
q̄ de magnete. Et ex his vñ qd p̄prietas idem sit qd natura rei: 7
ideo forma specifica p̄t dīc p̄prietas 7 natura mixti rē.

Chec ergo forma nō est qualitates p̄ime q̄s h̄z m̄a:
neq̄ est cōplo que gñat ex eis: s̄ est p̄fectio quā acq̄-
uit m̄a s̄z aptitudinē que fuit ei acq̄sita ex cōplone sic
in magnete virt⁹ attractiua: 7 sicut nā cuiuscūq̄ sp̄rum
vegetabilū 7 aialū. illā quā h̄z post cōplonez p̄pter
cōplonis p̄parationez: 7 neq̄ est de simplicib⁹ cōploz

nib⁹: neq̄ ipsamet cōplexio: qd non est caliditas: neq̄
frigiditas: neq̄ siccitas: neq̄ humiditas: neq̄ simpli-
ces: neq̄ cōmixte: sed est verbī gratia color aut odor:
aut anima: aut alia forma de nō perceptis sensu.

Chic ostendit qd sit ipsa forma specifica. Notādū p̄ qd hoc p̄t sic i-
ferri ex dictis: qd ostē est qd elementa ipsa fm̄ qd cōmīscēt aduicē
sunt que p̄parāt ad recipiendū formā specificā: mō cum cōplo
sit causata ex qualitatib⁹ elntoz per eoz mixtionē aduicē p̄para-
bit ad receptionē forme specificę in mixto: 7 cū p̄parās nō sit idēz
cū p̄parato: iō ista forma specifica nō erit qualitas elntalis: nec cō-
pletio: nec aliqua qualitatū cōuenientū qualitatū elementozum.
CSc̄do est notādū qd cōplo que preparat ad receptionē hui⁹ for-
me specificę nō est cōplexio quecūq̄: sed est cōplexio cōsequens.
CPropter qd notādū qd 2ª est cōplo in mixto: qdā est forma
mixti: 7 ista est cōplo imperfecta 7 iō terminata que p̄parat aduicē
for⁹ mixti. Alia ē cōplo p̄s forma mixti: 7 h̄ aduenit sit tpe cū for⁹
mixti: tñ nā est posterior 7 p̄fectior q̄ cōplo aīis: qd est terminata p̄
formā in m̄am mixti: ita tñ qd illa eadē cōplo qua p̄ erat imperfecta
postea p̄ficiat per aduētū forme s̄balis mixti: mō cōplo p̄prie est qd
litas p̄s mixti: vñ mixtū est cōplo: s̄ aīis est que p̄parat m̄am ad
recipiendā hāc formā: 7 ideo cōplo aīis se tenet ex pte materie: cō-
pletio autē p̄s se t̄z ex pte forme: qd per aduētū forme p̄ficiat. v. g.
in simplicibus de hac duplici cōplone qd ex aere sit ignis p̄ p̄cedit
caliditas imperfecta aduētū forme ignis in m̄a: postea sit p̄ficiat ca-
liditas ex aduētū forme s̄balis ignis. Nec est intelligēdū qd p̄ ip̄e
cta abyciat 7 p̄fecta introducat: qd nulla forma illo mō imperfecta
inducit in m̄am nec p̄fecta ip̄as corrūperet cū sibi nō contrariet̄:
sed dī intelligi qd p̄ficiat illa que p̄ erat. Et quib⁹ apparet qd illa com-
plexio aīis se tenet ex pte materie: qd inducit in m̄am aīis aduicē
forme 7 est dispositio materie. Itē qd causat ex mixtione elntoz 7
elita cōparant vt m̄a ad mixtū. quare rē. v. g. est tñ qd Aluic. aut
opināt qd forme s̄balis elntoz remaneret saluate totali in mixto
sed qualitates eoz erāt cōfracte: 7 tūc qd habebant qualitatem 7
cōplone puenientē ad recipiendū formā mixti: dātoz formaz: quez
dicebat esse intelligentiā decimā inducebat formā s̄balis mixti: ita
qd quātū ad istū auctore cōplexio ipsa aīis formā mixti relata ad
formas s̄balis elntoz se tenet ex pte forme: sed relata ad formas
mixti se tenet ex pte materie: qd ponebat formas elntoz esse mā-
les. i. forme mixti: ita qd ponebat plures formas s̄balis in compo-
sito: 7 hoc ne forma mixti immediate vniat̄ p̄me materie sicut for-
me elntoz: ita qd fm̄ istū auctore forma specifica non est qualitas
elntalis nec cōplo: qd h̄ se tenet ex pte materie. S̄z p̄s 7 eius se-
quaces vult qd corrūpanē forme in formā mixti: sed per quē mor-
dū fiat nō spectat ad p̄s: tñ ad hoc fm̄ p̄m p̄ma forma specifica
cū sequit̄ formā s̄balis mixti nō est qualitas elntalis nec cōplo: sed
p̄n^a alterius: qd autē ipsa sit in qōne patebit. **C**Tertio est notādū
de eo qd dicit. (Sed est. v. g. aut color aut odor.) qd hoc 2ª consue-
uit exponi. Vno mō non qd odor 7 color sunt forme specificę: qd ex
dictis iā videt̄ qd forma specifica sit forma s̄balis: iste autē. s. color 7
odor sunt accidentales: quare rē. Itē qd forma specifica vt hic dīc est
de occultis 7 nō sensu p̄ceptis: sed color 7 odor sunt de manifestis
sensu. S̄z dī exponi qd est color aut odor: i. ad s̄litudinē coloris vt
odoris: qd sicut color facit p̄p̄riā operationem in visu sic qd nō in
alio sensu 7 odor in olfatu: ita qd operat̄ in forma specifica: effīc̄ p̄-
p̄riā opōnē in id in qd operat̄. Alia est expositio que dicit qd exem-
plificat hoc vere de forma specifica: qd qdāz opōnēs sunt a colore
a forma specifica vt intueri res rubeas mouet san. de narib⁹. Itē
quedā ab odore: qd fetor sugat matricē: odor vñ ip̄as attrahit ad
se. Itē ista accētia relata ad sensum operant̄ a forma specifica: qd
actio coloris in virtutē visuā est actio a tota specie sicut magnes
attrahit ferrū 7 ferrū attrahit a magnete a forma specifica: ita qd
operatio in cōparatione ad magnete est actio: ad ferrū est passio:
7 fm̄ hāc expositionem dicemus qd hic ponit hec exēpla vt distin-
guat inter formas specificas: qd quedā eaz sunt occulte vt attra-
ctio ferri a magnete: 7 quedā manifeste vt odor 7 color: 7 qd qdāz
eaz sunt actiones: quedā passionēs vt potentie anime quaz pro-
prietas est recipere. Sed hec secūda est melior expositio vt pa-
tebit in qōne quā cras incipiam disputare. Deinde cum dicit.

CEt istius forme q̄ gñat ex m̄a q̄nq̄ est p̄fectio passio
alicui⁹ cū hec forma est virt⁹ passiuā: 7 q̄nq̄ est earuz
p̄fectio facere 7 nō aliud: 7 est cū hec forma est virtus
agēdi 7 nō aliud: s̄ cū est agēs 7 nō aliud: q̄nq̄ est eius
actio in corpore hoīs 7 q̄nq̄ nō. Et ei⁹ qdē forme q̄ post
cōplonem puenit: aliqui accidit vt sit p̄fectio passio ab

Gentilis

alio euz fuerit hec forma virt^{us} passiva. Et qñqz accidit vt sit pfectio ei⁹ in aliud actio. Et qñqz accidit vt sit forma virt^{us} sup opationez in aliud. Et qñqz euenit vt sit hec forma adiuuans sup opationez in aliud. Sz cum fuerit operatrix in alio: aliqñ euenit vt sit ei⁹ opatio in corpore hois aliquado nō. Et si est virtus in corpore hois agens: aliquado efficit operationē conuenientez corpori: qñqz operationē non conuenientē. Tota aut opatio hec nō puenit ex eius cōplōne: imo ex eius forma specifica adueniente post cōplōnez. Un ppter hoc vocamus hñdī operationez a tota substantia. s. forma specifica et nō qualitate. s. nō aliqua quatuor qñtatum: neqz eo q est eaz cōmixtio. Cōueniens vō est sic pōnie opatio que destruit epilepsiam. Nō cōueniens autē sicut virtus napelli que hois corripit substantiam.

¶ Ostendit diuersitatē operationū a forma specifica. Iuxta qd nō tadū q aliter nunq intelligeret; textū q hic vult Aui. Innuare talem distōnez: nā oia que sunt a forma specifica sūt ab aliq virtute: istaz aut virtutū quedā est actiua et qdaz passiua: et hanc distōnē virtutis tetigit et supra in pte pcedēti euz dixit sicut in magnete: nā in magnete est virt^{us} actiua et in ferro est virt^{us} passiva p quā attrahit. Et virtutū actiuarū qdā est actiua principalr et directe: qdā vō secundario et indirecte. Et virtutū actiuarū indirecte: qdā opant a forma specifica: qz phibēt et ipediunt opōnē eius qd principalr et directe operat sicut mus napelli phibet opōnēz napelli que est interficere opōnēz principalr et directe: et sicut tyriaca resistit et phibet operationē veneni in corpore humano. qdaz aut opant indirecte: qz adiuuant opōnē a forma specifica alteri: qd agit principalr et directe: vt zinziber adiuuat opationē turbith: et ipz pparat et forficat in opōnē vehēmenter: adeo q Mesue dicit q zinziber sigillat turbith sigillatiōe mirabili. Et agētū pñ i corp^{us} aliqd dēminat qdā agūt solū in corp^{us} hois vt napellus: qdā in aliis vt magnēs. Et efficiētū opōnē in corp^{us} hois solū qdā efficiūt opōnē pñ nētē et bonā vt aux et margarite q pfortāt mām humanā: qdā icō ueniētē et malā vt napellus. Istas 3 diuersitates vult hic innuere Aui. si bñ aduertatis. ¶ Alteri⁹ notādū q illa ista (Et est qdem forme) vsq illud (Et qñqz accidit vt sit hec forma.) Est vñ aliq re- pēnitio ei⁹ qd dēn est vt pñ. Alio⁹ pōt legi sic q non erit repetitio. s. referēdo pñmū bñ vsq illud. et ei⁹ qdē forme. ad cōplōnē q pparat ad aduētū forme specificē: et tūc exponem^{us} pñmū dēn sic: et isti forme. i. cōplōnē que gñant ex mā: et hīc iste velit q fiat a doto- re forme: et qd dicit scda referat ad specificā et dicat. et ei⁹ qdem forme q puenit post cōplōnē. s. forme specificē et. Vel oibz q hic dat itelligere tertiū mēbū diuisiōis. s. q forme quedā sūt simul actiue et passiue: et tunc exponemus aliter et dicemus et.

Aut passiva aut attractio ferri.

Aut nocitium.

Ois virtus.

Aut principaliter et directe.

Aut inuatiū.

Aut actiua.

Aut in alia vt magnes.

Aut secundario et indirecte.

Aut phibēt illd qd pñ. agit.

Aut adiuuant ipsum.

a. i. nol-
mus

¶ Rediemus 3 nūc et dicemus: qz euz dicimus q res q comedit: aut qua fit inunctio est calida aut frida volumus dicere q est sic in potētia et nō in effectu: volumus dicere q est in potētia plus calida qz corpora nostra: aut plus frigida qz corpora nostra.

¶ Postq ostēdit qd est opatō a qualitate et a materia et a forma specifica: hic qz nō perfecte declarauit operationē a qualitate. s. quomodo illud qd operatur a qualitate operatur per quatuor qñtates elementorum: nec modū fm quem modū calidum vel frigidum respectu corporis humani redit ad hoc perfecte declarādum. pñmo in generali proponit modum fm quez aliqd dicitur tale. Secundo ipsum declarat in speciali. ibi (Et cum hanc potentiam.) ¶ Iuxta pñmam partem est pñmo itelligēdum q per h qd dicit res que comeditur: aut qua fit inunctio habetur illud qd supra dicebat. s. q non solum intendit tradere modum operationis in corpore humano eoz que per os ingrediuntur: sed etiā que

Super primo

exterioris appropinquat corpori humano: et ideo dixi supra q large loquebat de cibo et potu. s. prout etiā se extendit ad exterioris appropinquat: sed qz hic principaliter intēdit de his que ingrediunt per os: ideo se retulit ad cibum et potum: et qz plura sunt talia. ¶ Secundo est notandum q duplicia sunt ea que corpori appropinquant: quedam sunt que nō solum operant in corpus nostrum: sed etas in qd cūqz aliud: vt aqua frigida et ignis calidus et. Alia sic in nobis operantur qz determinate efficiunt operationem in ipso. Quia ergo dicit hic Aui. q aliquid est tale in potētia. i. de his que determinatam habent operationem in corpore nostro: qz de alijs nihil ad ppositum: et hoc est qd cōsuevit dici q quedam sunt calida in actu: vt aqua calida vt aer frigidus et. Alia sunt talia in potētia vt piper qd est calidū in potētia et non in actu. ¶ Tertiū notandū sicut pōt extrahi a caplo 3° de cōplexionibus: quid est esse tale in actu: et quid in potētia: nā aliquid esse tale vt dicimus calidum in actu est habere actu dispositionē cum qua vtatur: sed esse tale in potētia est vt nō habeat dispositōnez cum qua vtatur: sed est potētiā eam recipere. v. g. vt ibi dicit: canis quando nascit est in potētia venialis et non habet q sit venialis actu: qz habebit dispositōnez cum qua venatur. Similr est in pposito: nam res calida vel frigida in potētia est illa que non habet caliditatem vel frigiditatem: euz qua vtatur vt piper vel opium: vel calidū in actu est qd hz caliditatem cum qua vtatur: vt aqua calida et ignis: et calidū dicitur piper in potētia: qz est aptum recipere quedam modum caliditatis et pōtea calefaciet corpus humanū. Sed sicut extrahitur ex eodem. 3° de cōplexionibus duplex est potētia reperta in reb^{us}: nam quedā est potētia actiua essentialis sicut illa qua per se iubet rei: vt potētia ad infrigidandū est potētia essentialis aque. Alia est potētia accidentalis que inest ei per aliud sicut aqua calida hz potētiā ad infrigidandū per accidens. s. resoluēdo calidū: et aqua frigida hz potētiā calefaciēdi per accidens: mō Aui. hic loquit de potētia essentiali et nō accidentali: qz qd hz potētiā essentialis est natū reduci ad actū illius potētie essentialis et per se hec autē essentialis potētia est duplex vt ibidē apparet: nā quedam est actualis simplr: et quedā quodāmodo actualis passiva: et differūt ista: qz potētia passiva nō reducitur ad actū nisi per pñsentia agētis qd est tale actu: ita q de se nūqz iret ad actum ad quē est in potētia: sed potētia actiua de se vadit ad actū remoto phibente. v. g. de potētia passiva: nā quādo aliquis nescit scribere est in potētia ad scribēdum: non tamē potest scribere nisi deducat ad actū ab aliquo scriptore docēte ipm scribere: sed quādo iā scit scribere potest scribere dū vult et remoto phibente: ita est in pposito de medicina calida actu et potētia: modo Aui. hic loquitur large de potētia: put ad hec duo se extendit: vt appēbit infra. ¶ Quarto est itelligēdū q hic reperit duplex littera. Una dicit. et volumus dicere et. Alia dicit. et nolumus dicere. vtrāq saluabo. Nā si dicit. et volumus dicere et. dico q hic dicit Aui. vt ostendat fm quē modū talia dicuntur calida vel frigida in potētia: qz dicunt cala vel frigida in cōparatiōne ad corpus nostrū: et ideo dicit in 3° de cōplexionib^{us}. cap. p. omne qd dicitur tale in potētia dī tale in respectu ad aliud: vult ergo dicere q medicina dicitur calida vel frigida in cōparatiōne ad corpus nostrū: et nō oportet q dicatur talis in comparatiōe ad aliud corpus: et ē dato q sit talis actu dicit talis in comparatiōe ad hoīem. Si autē dicat. nolumus. pōt saluare. et dicēdum. hic dicit vt per hoc ostendat fm quez modū medicina dicitur calida vel frigida: qz non dicitur medicina calida vel frigida: qz sit calidior vel frigidior actu in corpore humano: sed qz est talis in potētia in cōparatiōne ad effectū quez facit in corpore humano sicut supra dicebatur caplo de cōplexionibus. qz medicina non dicitur temperata actu sicut corpus humanum: qz nulla est talis: sed quo ad effectum eius et. Incipe hic disputare de forma specifica et dicas rōnes pro et contra. et sufficit hoc.

¶ Et cū hāc potētiā dicimus volumus dicere virtutē cōsideratā per opōnē caloris quā nra corpa in ea cōficiūt: qm cū ei⁹ pōrtitoz a calore inato qui est in nobis patiet accidēt in ea tūc illud in effectu. Et ē euz hanc potētiā dicimus et volumus rē aliā dicere. Et est vt sit potētia cū itētiōne bonitatis aptitudis sicut cū dicimus q sulphur est calz in potētia. Et ē cū dicim^{us} q res calida aut frida: et attēdimus illud qd in eius cōplōne ex quatuor pñmis elhtis est magis superas: et nō cōsideramus operationem quā in nostris efficit corporibus. ¶ Postq ostēdidit in gñali modum fm quez aliquid dī esse tale in actu et tale in potētia qd appropinquat corpori nostro: hic declarat illud

illud qd proposuit. proposuit autē duo. Primus fuit qd aliquę me-
dicine dicuntur calide & alię frigide in potētia. Scdm qd propo-
suit fuit qd medicina dicitur plus calida vel plus frigida qd corp' no-
strum. Et ideo duo facit: qd primo declarat primus qd premisit. s.
modū fm quē res dicitur calida vel frigida in potētia. Scdm bcla
rat. s. modū fm quem aliqua res dicitur plus calida vel plus frigida
in potētia qd corpus humanū: & hoc nō est aliud nisi qd sunt gdu
quibus mā dicitur excedere corpus humanū in caliditate vel fri-
gidityte. ibi. (Preterea dicimus qd medicinay zc.) Prima in. 4. fl-
cur. 4. ostendit modos fm quos aliqd dī tale esse in potētia. & pri-
mo ponit primū. scdm scdm. tercio tertū. & quarto quartū. z' ibi
(Est etiā cū hac potētiā dicimus.) 3' ibi (Est etiā cū de medicina
dicimus.) 4' ibi (Et inter potētiās qdē primas zc.) C' Juxta pma
partē notandū sicut extrahit ex. 3. de cōplonibus ex quo oia q' bīc
dicit Aui. extrahūt: qd potētia reperta in medicis est triplex: tñ
hic addit Aui. quartū modū qui reducitur ad illos. Una est potētia
absolute accepta & mixta cōcant oia que dicunt talia in potētia.
Scdm est aptitudo & dispo ad recipiendū actū facile. Tertia ē po-
tētia cōpleta vel perfecta. / Absoluta qdē potētia dī ois potētiā
fm quā medicina est nata agere in corpus nostrū: siue sit potētia
actiua: siue sit passiva: & siue p'pina: & siue remota quātrūq; sit
illa: ita qd in hoc p' mō potētiē cōcant oēs medicine que sunt ta-
les in potētia: & differunt per hūc modū ab alijs oibz que sunt
tales actu: vnde caliditas que est actu in pipere vel alio differt a
caliditate ignis: & frigiditas lactuce a frigiditate aque & silius: et
istū modū tangit in ista parte: & q' omne qd est in potētia in q-
cunq; sit non operatur nisi reducatur ad actū: ideo ostēdit modū
fm quem reducatur ad actū: qd q' obuiat calori nostrō per quem
fit in actu agit actū per quē agit postea in corpus nostrū & ipm
calefacit vel ifrigidat. / Scdm modū fm quē medicina dicit in
potētia est aptitudo vel facilitas ad acq'ndū actum: & isti modi
secūdi & tertij sunt modi speciales: & in istis diuersificānt ea q' di-
cunt talia in potētia p' mō. naz dicitur in potētia scdm mō illud qd
est aptū vt facile acqrat actum. s. per vna trāsmutationē solum: &
hoc vult pbs in cōmē. meta. q' illd est in potētia p'prie & p'pina
q' vna trāsmutationē ad actū reducitur: ita q' iste scdm modū cō-
perit potētiē passivē: primus autē modū erat cōis actiue & passivē.
/ Et tertius modū dī aliqd ēē in potētia perfecta & cōpleta. &
hic modū p'prie cōperit solum potētiē actiue que ad hoc vt ad
actum reducatur indiget solū remouente phibens: sicut hūs habitū
grāmaticē non eget aliquo dante sibi potētiā: sed ad actum deducit
gratū remoto phibente: ideo dicebat pbs. z. de aia ter. cō. 35. q'
ignorās medicinā si dī reduci ad actum medicandū: opz pmo ac-
quirere aliquid fm potētiā per quā sit potētiā in actu medican-
dū: ita qd pmo est in potētia passiva ad recipiendū habitū medici-
ne: sed habens habitū medicine aliqua receptione alicuius actus
pōt p'prie ad actū si vult remoto phibente: ideo bec potētiā
tertio mō dicta dicitur cōpleta vel perfecta: q' est magis p'pina
actui q' aliqua alia. Apparet ergo quōd differūt iste potētiē: q' pri-
mus modū est potētiē cōmūis: alij duo speciales: sed scdm est
passiva: tertius vō actiua. Notandum circa illam partē.

C' Est etiā cū de medicina dicimus qd est in potētia sic
cū fuerit ei' potētiā in itētiōe habitus sic potētiā scri-
be q' iā dimisit scribēdi opōnē: & tñ hz in iscribēdo po-
tētiā: quēadmodū dicimus qd napellus in potētia est
corrūpēs. Inter hoc vō & primā existit dīa: q' p'ia nī
si post qd corpus conuersione manifesta ea p'uertit nō
exerunt ad effectum. Istud autē aut operatur ipsamet
obuiatione: sicut venenum viperay: aut per quālibet
conuersionem in sui qualitate sicut napellus.

C' hec potētia tercio modo dicta recte differt a potētia mō di-
cta sicut habens habitū a non habente habitum: q' vt apparet z'
de aia. aliter est in potētia ad medicandū aliter anteq' habeat
habitū: & quādo iam habet habitum medicine: q' primo modo est
in ipso remota ad actum: nec potest deduci ad actum nisi p' acq'
rar habitum: sed quādo iam habet est in potētia accidentalī: sed
anteq' haberet habitum erat in potētia essentialī ad ipsū que est
potētia passiva: ita q' quādo est in potētia actiua potest statim
exire in actum remoto phibente: eodem modo est in medicis q'
aliqua sunt anteq' possint adduci ad actum opz q' pmo reducunt
z' acqrant aliquā alterationē ipm ifrigidantē: sed venenum vipe-
ray statim cū obuiat corpori calefacit ipsum & venenum scorpio-
num ifrigidat corpus humanum cum obuiat sine acquisitione ali-
cuius alterius dispositionis a calore nostro: sed medicina veneno-

sa vt napellus etiā cum apporimantur corpori ifrigidat: tñ re-
cipit quēdam modum caloris in principio non q' recipiat aliqū
actum: sed aliquam dispositionē per quā magis subtiliatur & ci-
tius peruenit ad cor ifrigidādū: similiter sunt aliqua que imē-
diate apporimata corpori nostro sine aliqua trāsmutationē ipm
confortant sicut est hyacinthus sicut dicit Aui. in lib. de virib' cor-
dialibus: & hoc probat: qd dicit q' statim retentus in corpore con-
fortat: & tamen nullam recipit propter hoc alterationē: tamen
aliquę sunt medicine que citius operantur adiute a calore nostro
non tamē q' cū aliquam virtutem recipiant sicut charabe qū fri-
catur fortiter adiuuat ex tali fricatione vt sua virtus citius & ma-
gis manifestetur in attractione palee: quid ergo incōueniēs est q'
venenū statim alteret corpus nrm cum obuiat ei: multo magis zc.

C' Et inter potētiās quidem primas etiā inter potē-
tiā quā nominauimus est aliqua potētiā media que
est sicut potētia medicinarum venenosarum.

C' Notandū circa aliam partē (Et inter potētiās qdē zc.) Vbi po-
nit quartū modū eius qd est tale in potētia q' sicut cōbif ex. 3. de
cōplonibus ea que apporimant corpori nostro sunt. 4. modorū
quēda sunt que ipsum oīno vincunt & trāsmutant nullam recipi-
endo trāsmutationē a calore nostro sicut sūt venena vt napellus
& venena viperay que statim cū obuiant corpori ipsum alterāt et
corrūpūt sine eo qd trāsmutent vel alterent ab eo. Alie aut sūt q'
cum obuiat corpori nostro prius alterant ab eo: sed vltimo reuer-
tunt super ipsum corpus etiā corrūpūt & vincunt sicut sunt me-
dicine venosę: & ista duo hnt potētiā actiuā in corpore no-
stro. Alie sunt que vincunt a calore nro & trāsmutant ab eo & bec
sunt duplicia. Nam quēdam sunt que vltimo nō assimilant corpo-
ri nostro vt medicine absolute loquēdo. Alia sunt que vltimo assī-
milāt hz nō pfecte vt cibi medicinales: tūc modo dico q' illa que
sunt in potētia primo modo. s. venena assimilant habitui: q' hnt
oīno potētiā actiuā sic q' non passiuā: sed cibi & medicine
hnt potētiā que est aptitudo: ita q' in potētia passiva primo an-
teq' deducant ad actum sicut illi qui nōdum hnt habitū grāmati-
cē vel scribēdi. Et bec sunt duplicia que aut cū hoc qd alterantur
a calore nostro totaliter vincunt & sic sunt cibi: aut non totatē:
tamē alterant in fine: & sic sunt medicine. Alia vō sunt que habēt
potētiā mediā inter hec: ita q' vtray participāt ita q' nec oīno
excluduntur ab alteratione a corpore nostro: nec quī ipz alterēt
& mutant: & iste sunt medię inter potētiā que est aptitudo & poten-
tiā que similit' habitui: & hunc modū tangit hic Aui. in ista par-
te: nam iste medicine venosę indiget solum aliquo leui dirigen-
te ad mēbra vt eay virtus citius manifestet: & vt ducant ad locū
debitum cito per eay subtilationē: & nō q' acquirant aliquā trā-
smutationē: sed solū pparationē leuē. Et si dicas q' hz sunt me-
dię inter ista duo ad quid magis declinant. dico q' plus reducunt
ad passiuā qd ad actiuā: & ideo. s. circa principiū. 3. de comple-
xionibus: ista potētiā non posuit: q' sub illa que est aptitudo re-
posuit. hic cadit qd de reductione medicinay ad actū: & non cōsi-
deramus su. sicut dicit q' oia aialia sunt magis calida q' minera-
lia: q' in aialibus dominatur elemēta calida super frigida cūz ha-
beant vitā que non stat nisi cum dominio calidi: & terre nascentia
dicuntur frigida: q' in eis dominantur elemēta frigida super ca-
lida: & talis caliditas vel frigiditas est actualis & nō portētiā.

C' Preterea dicimus qd medicinarum gradus iā qua-
tuor positi sunt.

C' Postq' determinauit primum qd pposuit. s. q' alię res dic-
tur tales. s. calide vel frigide in potētia: hic declarat scdm. s. q' ali-
qua res dī magis calida vel frigida in potētia q' corpus huma-
nū: & hoc non est aliud nisi determinare de gradib' medicinarum.
p'io pponit nūmēz gradū. Scdm declarat mēbra diuisionis. ibi
(Et gradus qdē eay.) / Juxta primā p'ē notādū q' gradus medi-
cinay nō est aliud nisi excessus alicui' qualitatis sup tēperamētū
corporis humani: ita q' ponere medicinā in aliq' gradu nō ē aliud
nisi dicere q' hz excessus calin vel frigidū: sicut vel humidū sup cor-
pus humanū: ita q' tēperamētū ei' nō pseruet. Deinde cūz dicit.

C' Et gradus qdē primus est illud qd cū comedif & bi-
bif in quo fit inūctio efficit in corpore sua q'litate ope-
rationē nō pceptā: sic cū calefacit aut ifrigidat nō p-
cipif neqz sentif calor: aut frigiditas nisi postqz reite-
ratū fuerit & multū factū fuerit. Et gradus scdm est vt
sit opatio fortior ista: sed tñ non peruenit ad ipediēdū
operationes manifeste: neqz curfuz eay nālem mutat

nisi per accidēs: aut cū multoties aduenit 7 est multū. Et tertius qdē gradus est vt ex opatiōe eius essentia liter pueniat impedimentū manifestū: sed nōdum tñ peruenit ad mortificandū 7 corrupendū. Et quart⁹ est gradus vt illud ad mortificandū perueniat 7 corrupendū. Et hec quidem est pprietas medicinarū venenosa: hoc est illud qd existit per qualitatem euz tota sū substantia mortificans est venenum.

Declarat istos gradus. primo p^m. Secūdo 2^m. Tercio 3^m. Quarto 4^m. 2^m ibi (Et gradus scdō.) 3^m ibi (Et tertius qdē.) 4^m ibi (Et qrt⁹ gradus.) Ad euidētiā istoz gradū est notādū qd necessarium fuit medico distiguere gradus qualitātū eoz que appropinquantur corpoz: nōtūro interius vel exteri⁹. Et rō hec est: qz in ci⁹ opōnib⁹ indiget diuersis gradib⁹ qualitatis: qz ptingit aliqñ aliqñ egredi diuersimode a tēperamēto: mō cū debeat ipm reducere ad tēperamētū indiget diuersitate gradū in medicis cū qd reducit: vñ si cū ptingit recedere a tēperamēto versus calidū sic qd nō pcepitur cū eo manifesta calitas: aut sicut qd caliditas sentit manifeste nō vt ledant opōnes: aut sic ledunt manifeste qd ex cursu nālē nō tñ corrupunt: aut sic qd totalit⁹ corrupunt: 7 codē mō in frido: iō vt sciat istis remediari opz distiguere in medicis cū qd tales lapsus deberet curare: 7 hoc ex hoc hī bñ aduertat qd distinctio gradū per pūus repit in distēperātis corpoz: 7 secundario vō 7 ex pūit in medicis: 7 dato qd medicine p applicent eas medici pūit infunt distēperātis corpoz. Secūdo notādū qd ex hoc qd dicit in p^m 2^m gradu apparet qd nō est icōueniens qd medicina que est in primo gradu calitatis vel frigiditatis per accēs efficiat effectum calidi in 2^m vel 3^m vel 4^m gradu: sed per se solū efficit effectus pmi gradus. s. si appropinquet in debita quātitate 7 debito tpe: sed p accidēs pōt efficere effectus 2^m 3^m 7 4^m gradu: 7 illud per accēs est tale vel qd iteret multoties vel qd addat in quātitate eius: nā ex multiplicatione agētis multiplicatur actio: qd hoc faceret debile agēs in multo tpe qd forte in paucis. Itē multiplicata quantitate multiplicat virt⁹: qz in maiori quāto maior virt⁹: ita qd medicina pmi gradus pōt toties iterari 7 iterata quātitate exhiberi qd le dū sensiblr 7 corrupit: 7 codē mō medicina quarti gradus pōt p accēs inducere effectū pmi 7 scdō 7 terty gradus: qd appet: qz si cur oī. 2. de accēs 7 mor. ca. 2. ignis pōt accipi in tāta quātitate modica qd qñ nō calefacit vt millefima ps scintille ignis: quāto 8 magis medicina aliqua: vñ pōt medicina quarti gradus eē tāte quātitatit qd nō efficit ibi effectū pmi 2^m p accēs. Et qd appet qd qñ auctiores ponūt medicinā aliquā in aliq gradu dū itelligi quātitate 7 tpe debito: ita qd si nō manifeste calefacit est in p^m manifeste 7 nō ledit opōnes est in scdō. si ledit 7 nō corrupit in tertio. si corrupit in quarto. Et si qrat que est ista quātitas 7 tps mēsuratum. dico qd certa quātitas reyz: vt oī. 3. de ige. ca. 3. neqz calamo scribi pōt: neqz ligula pferri: s. hī solū ex cōiecturazū estimatiōe boni arbitry medici: 7 ex hoc apparet cā quare isti auctores diuersificati fuerit in gradib⁹: adeo qd vnus eadē rē ponit calaz in p^m alter in scdō 2^m. qd habuerūt diuersas experientias 7 cōiecturas circa eandem rem: 7 qd diuersis regionibus diuersificauit materie 2^m.

Dicemus autē denūo qd totūz illud qd corpoz aduenit qd est ex eis inter que currit agere 7 pati: aut mutatur a corpore 7 nō mutat ipsum: aut mutat a corpore 7 mutat ipsum.

Postq pmitit quādā diuersitatē eoz que ingrediuntur in corpore humano que attēdunt quātū ad principia opationū que sūt in corpore humano: 7 ostēdit que sūt illa principia: 7 qd s. qualitas mā 7 forma specifica que opant ea que p os sumunt vel exterius appropinquant nobis: hic ponit aliā diuersitatē in eo qd comedis 7 bibis sumpta rōne opōnis eaz. p^m pmitit illā diuersitatē. Secūdo illā declarat. ibi (Qd vō mutat a corpore.) Cū circa pmi nō tādū qd hec diuersitas pprie attēdit penes diuersitatē opōnū in corpore humano ex cibo 7 potu creatā: nāz qd corpus nrm alteret cibum vel alteret: hic est diuersitas in operationibus.

Dub^m 8^m Cū tu dices vñ qd Alii male diuidat: qd diuisūz vñ dūcere diuidētib⁹: nā p dicit qd illud totū qd aduenit corpoz nfo est de nūero eozū que agūt 7 patiunt: 7 hoc est diuisūz: postea dicit de mēbris diuidētib⁹ qd eē tale: aut mutat a corpore: 7 p b tūgit qd patit 7 nō mutat ipz: 7 p b tūgit qd nō agit: 7 tñ dicit qd oē tale hz agē 7 pati. 7 in 3^m mēbro ē tūgit aliq qd nō mutat: 7 p nō patit s. solū mutat: 7 p nō solū agit. ptererea vñ qd ista diuisio sit supflua: qd cum oē agēs nālē in agēdo repatiat 7 patiēdo agat: 7 p^m 2^m 3^m mēbrū sunt

supflua. Ad b pōtē rāderi 2^m. Cū p expōnē lfe: ita qd ly et accipiat idifferēter ad b vt sit pūctio copulatiua vel distiunctiua: ita qd exponat 7 pro vel quātū ad pmiū mēbrū: sed copulatiue quātū ad 2^m. Vel oīm qd Alii. qñ dicit in diuisio iter qd currit actio 7 passio accipit actionē 7 passionē large p oī mutatiōe qd est in eis: siue sit magna: siue sit pua. S. postea in diuisiōnib⁹ accipit agē 7 pati solū p mutatiōe magna 7 manifesta: ita qd qñ dicit qd nō mutat ipz corpoz: vñ est mutatiōe manifesta sic qñ nutrit corpoz: tñ aliquat⁹ mutat ex codē: imo in mēbro tertio diuisiōis: nā venenū nō mutat mutatiōe manifesta: tñ aliq mō repatiat vt dicebat 2^m rō. Et p b idē p^m ad scdaz rōnē: qz hī oē qd nālter agit repatiat nō oīz qd patiat passioe magna 7 manifesta sēp 7 sic accipit b. Deinde cū dicit:

Qd vō mutat a corpore 7 nō mutat corpoz mutatōe de qua sit curādū: aut pūit i similitudinē corpoz: aut nō cōuertit. Illō at qd i ei⁹ pūit similitudinē nutritiū ē absolute. Et illō qd nō i ei⁹ pūit similitudinē ē medicia tēperata. Qd vō a corpore mutat 7 ipz mutat nō ē possibile qñ aut si cū mutat a corpore mutat corpus: 7 post corpoz mutat ipz ad vltimū 7 destruat ei⁹ mutatio. Aut nō sit ita s. ipz ad vltimū 7 destruat ei⁹ mutatio. Aut nō sit ita: s. ipz mutat corpoz ad vltimū 7 destruat ipz. Et p^m ma qdē diuisio aut puerit i similitudinē corpoz: aut nō puerit i similitudinē corpoz. Si in corpoz puerit similitudinē erit medicinale nutritiū: si in corpoz non cōuertet similitudinē erit medicina absolute. Scdā autē diuisio erit medicina venenosa. Illō vō qd a corpore nullo mō mutat 7 ipm mutat est venenū absolute.

Hic manifestat pūctā diuersitatē. p manifestat eā explicatione 7 subdividēdo qdā mēbra. 2^m ipaz bclat qd qdā dicta obscura i eis. ibi (Lū at dicim⁹ 2^m.) Resumam⁹ qd tota diuisiōe beneit. oē qd aduenit corpoz nfo p vñ cibū vñ pot⁹: aut mutat a corpore 7 nō mutat ipz: aut mutat ab eo 7 mutat ipz: aut nō mutat ab eo 7 mutat ipm. Si p mō b dicit: qd aut pfecte mutat a corpore nfo in sba et qūitate: 7 sic est cib⁹ absolute: aut non mutat pfecte nec puerit: 7 sic ē medicia tēperata. Si 2^m mō b 2^m: qd aut sic mutat 7 mutat qd vltimo viciat corpoz nrm: aut sic mutat qd vltio vincit a corpore nfo. Si at mutat su. qd vltio viciat a corpore nfo: aut puerit ad similitudinē corpoz vt cib⁹ medicinalis vel nō puerit vt medicina absolute. Si aut sic mutat 7 mutat qd vltio viciat 7 corrupit corpoz nrm sic ē medicina venenosa. Si loquim⁹ 2^m f. qd nō mutat a corpore 7 ipz mutat 7 corrupit sic est venenū absolute: 7 b ē. hic cadit qd 4^m. p^m ma est vtrū in eadē rē simplici possit repiri sū virt⁹ cibalis 7 medicinalis. Scdā vtrū medicia tēperata mutat corpoz. Tertia vtrū in eadē rē possit repiri rō cibī 7 medicie tēperate. Quarta vtrū medicina aliq possit puerit i sba nutriti 7 nutriti: qdā bñ discutiant.

Lū aut nos dicim⁹ qd a corpore nfo nō mutat nolum⁹ dicē qd nō calefiat in corpore p opōnem inatī caloris in ipso: imo plm venenoz nō opat in corpore nisi calefiat p opōnē caloris inatī qd est in ipso. S. volum⁹ dicē qd nō mutat in sui forma nālī: imo nec cessat ab opatione ei⁹ vtrute 7 forma manētib⁹ donec corpoz corrupat. Et est qdē cū ei⁹ nā ē cala 7 adiuvat tñ suā pprietatē nā eius ad resoluēdū spm sic venenūz viperaz 7 napelli. Et est cū nā eius est frida 7 adiuvat suā pprietatē natura eius ad pglandū spiritū 7 debilitandūz sicut venenūz scorpionis 7 iulqami. Totū vō illud qd nutrit in fine rei nālī mutatione corpus mutat. Et est calefacere: quoniam cū in sanguine cōuertit proculdubio in calefaciendo augmētū prebet: ita vt lactuce 7 cucurbitace talē calefaciant qualr istud calefacē existit. Cum vō calefacere dicimus nolumus calefacere istud: sed illō qd ex qualitate rei puenit eius remanente specie.

Postq posuit diuersitatē quādā eoz qd ingrediūt corpa rōne operationū qd ab eis pueniūt 7 dclatūz aliquat⁹ mēbra diuisiōis: hic bclat qdā dicta obscura circa dēterminata. 7 tria facit tria sūt illa diuisiō obscura qd ipse dclat. Nā p dclat qd vltio dicit. f. qd venenūz mutat

Gentilis

arboze que fuit trāspātata de perſia in Egyptū que p̄ nō erat fructifera 2 ſcā ē fructifera. h̄ aut nō ēēt niſi nutrimentū mutaret mēbra. Et id expono ſic q̄ q̄litas vt calefactio vel iſfrigidatio manet vſq; ad tps. i. vſq; ad aliq̄d tps vt ſonat ſſa. 2 h̄ appet. q̄ oē qd̄ eſt tale nāſt ſi mutat ad d̄m̄ facile redit ad illud. niſi illa mutatio ſit rāta q̄ deſtruat eius nām. ſic q̄ aq̄ nāſt eſt frida ſi dimittat quiete ſtatiz iſfridaſ. mō cū corp̄ nāliter eſſet p̄ in ſua tēperie. 2 iſta caliditas vel friditas iſducta a lactyca vel alio ſit p̄ter nāz ſic remanet in membris vſq; ad aliq̄d tps. 2 poſtea calor nālīs redit ad ſuā nām niſi eſſet tātus vſus eius q̄ totalr̄ mutaret ad illā q̄litate corpus. ſic aut poſſet caleſcere aqua q̄ rota reſolueret.

Dub^m 13^m C̄d̄ diceret aliq; circa illā p̄tē. medicinarū p̄terea. Nō v̄ q̄ aliq; medicina maḡ appropiquet q̄ cib̄ cū medicina ſit diſticta 2 cibū. D̄m̄ q̄ medicina p̄t ad duo cōpari. ſad aliā medicinarū. 2 tūc vna medicina p̄t eſſe p̄p̄inquo: nutrimento q̄ alia. ſ. illa que minus alterat 2 magis nutrit 2 ſic intelligit. ſi aut cōparat ad cibum 2 ſic nō intelligit hoc. 2 hoc modo tu arguis.

Dub^m 14^m C̄d̄ tu dices vltimus. vnde eſt q̄ aliq̄ nutrimentū eſt p̄p̄inquo: sanguini q̄ aliud. Dico q̄ hoc p̄t eſſe ex parte triti. ſ. ex p̄t ſbe vt q̄ ſit cito alterabile a calore nro. 2 ex parte qualitatis vt q̄ ſit calidū 2 humidū. 2 ex parte p̄p̄ortionis ad corp̄. imo hec eſt rō nutrimentū p̄p̄ie vt appet. 2 alimentor. ca. 5. 2 cū vniū beat oīa hec. ideo maxime eſt aptū ad p̄uerſionē in ſanguine rē.

C̄d̄ amplius dicem^{us} q̄ nutritiens mutat corporis diſpoſitionē qualitate ſui 2 quātitate. Qualiter v̄o qualitate ſui mutet iam ſciuiſti. Quātitate aut qm̄ aut augmētabit 2 pueniet ex eo ad faſtidii 2 oppoſitiones. 2 poſtea ad putrefactionē. aut minuet 2 pueniet ex eo ad p̄liſz. Sed augmētū in quātitate ex nutritiēte ſemp eſt iſfrigidans niſi pueniat ex eo putredo 2 calefactio que calefacit. ſicut enim putredo nō accidit niſi p̄pter calorem extraneū. ita p̄pter ipſam etiā calor accidit extraneus.

C̄d̄ poſt q̄ oīdit diuerſitatē pueniētē in corpore ex cibo 2 potu rōne p̄ncipioz operatiū 2 rōne modi operadi. hic oīdit diuerſitatē pueniētē in corpore hūano ex cibo 2 potu q̄tū ad effectū derelictū in corpore hūano ex eis. 2 duo. ſ. p̄tio p̄p̄o vna diuerſitatē nutritiū ſumptā rōne q̄litas 2 q̄titas cibi. Sc̄do p̄ponit aliā ſumptā rōne ſube 2 q̄titas. ibi. (Dicemus ē q̄ nutritiens.) Prima in duas. p̄tio p̄ponit diuifionē. Sc̄do declarat mēbra diuifionis. ibi. (Qualr̄ v̄o.) Debra diuifionis ponit. p̄tio excuſat ſe ad declarationē p̄mi mēbri ſumitudo nos ad ſup̄dicta. Sc̄do declarat 2^m. ibi. (Q̄titate ē.)

Dub^m 15^m C̄d̄ circa illā p̄tē. q̄titate ē. dubitat qd̄ dicit q̄ ex q̄titate nimia cib̄ corp̄ iſfridaſ niſi p̄t ex eo putredo vt ſup̄ dicit q̄ oīs cib̄ q̄tūq; fridus vt lactuca calefacit 2 auget calorem nālēs. 2 addit ſibi.

Dub^m 16^m C̄d̄ p̄terea dicit q̄ putredo ē cā caloris extranei. 2 q̄ calor extraneus eſt cā putredinis. ſz qd̄ eſt cā cāe eſt cā cauſati. Si q̄ putredo eſt cā caloris extranei. erit cā cāe? cui eſt calor extraneus. ſz calor extraneus eſt cā putredinis. 2 putredo eſt cā putredinis. h̄ aut eſt falſus. q̄ tunc idē eſſet cā ſui ipſus qd̄ eſt ipole. 2 Ad p̄^m d̄m̄ q̄ nō p̄dicat. nā multitudo nutrimentū vel accipit in ſe vel reſpectu caloris. ſi in ſe 2 ſi digerat a calore nālī ſemp calefacit 2 ſic locut^{us} eſt ſup̄a. ſed ſi ſit mult^{us} reſpectu caloris nālī. ita q̄ nō poſſit ei dominari calor 2 ip̄m p̄uere. tunc ſuffocat calorem p̄pter ip̄p̄ortione q̄tatis ad ip̄m. 2 dato q̄ de ſe ſit bonū nutrimentum. vnde ſicut p̄ per Bal. 2. de accidet. ca. 3. calor ignis p̄t corrūpi vel p̄ defectū lignoz vel p̄pter exceſſum ip̄ſoz ſuffocatiū eum. 2 ideo ſi nō digerit p̄uerit in ſuperfluitates frigidas idigeſtas que calorem nālem extinguūt. 2 hoc mō loquit^{ur} hic. q̄r nō p̄dicat. 2 Ad 2^m d̄m̄ q̄ non intelligit q̄ idem calor numero extraneus ſit cā effectus putrefactionis. ſed idem ſpecie. hoc aut nō eſt incōueniens ſicut nō eſt incōueniens q̄ ſor. 2 homo generat hominem. p̄lationē. ſed q̄ dicit q̄ ſemper eſt iſfrigidans niſi in eo p̄oueniat putredo 2 calefactio. videt^{ur} innuere q̄ putrefactio ſemper ſit a calido.

Dub^m 17^m C̄d̄ de h̄ queraſ rē. Diceret aliq;. Nā v̄ illud falſus. q̄ d̄uer. ponit in ſuo lib. coll. 3. ca. 3. q̄ putredo aliq̄n accidit ex frigidityte. 2 hoc appet rōne. q̄ putrefactio accidit in humore ex hoc q̄ derelinquit a regimine nāe. vt dicit Bal. in. 11. ca. 4. 2. 8. nūc aut per frigidiū humor p̄t dereling a regimine nāe 2 maḡ q̄ per calim. q̄ fridiū ei maḡ p̄t. q̄r rē. p̄terea qd̄ eſt cā iſfrigidationis nō eſt cā caloris. putrefactio ē h̄mōi. q̄ eſt via in corruptionē 2 mortē. Aristo. 4. metheo. tex. cōmē. 6. mors ſtat per frigidiū. quare rē. 2 Ad p̄^m d̄m̄ dico q̄ duplex eſt cā putredinis. Una eſt imediata 2 iſta ſolū eſt calor. eius ratio eſt. q̄ putrefactio eſt eſumatio humoris putridi. hoc aut nō ſit niſi a calido. 2 ideo neceſſe eſt q̄ tūc ſubeat

Super primo

caliditas extranea humore putridū. Sed alia eſt cā imediata 2 talis cā bene p̄t eſſe frigus p̄pter p̄hibita reſpirationē quā facit. 2 hoc mō intelligit d̄uer. p̄terea qd̄ eſt cā iſfrigidationis nō eſt cā caloris. putrefactio eſt h̄mōi. q̄ eſt mā in corruptionē 2 mortē vt. 4. metheo. mors ſtat pro frigido. q̄r rē. d̄m̄ q̄ verū eſt vltimate. ſed actu putrefacit 2 tū eſt iſfrigidans. C̄d̄ notādū q̄ augmētum in q̄titate cibi p̄t eſſe duplex. q̄ qd̄dam eſt qd̄ p̄t ſuperari cū hoc a nā 2 virtute digeſtiua 2 tale augmētū nō iſfrigidaret. imo calefaceret. q̄ multiplicaret ſang. qui calefaceret. ſz aliud eſt augmētū qd̄ nō p̄t ſuperari a nā 2 tale augmētū ſemp eſt iſfrigidans q̄ extinguit calorem ſicut multa ligna appoſita ſuper ignē.

C̄d̄ dicemus etiā q̄ nutritiens aliud eſt ſubtile aliud eſt ſpiſſum aliud eſt temperatum. Et ſubtile quideſt eſt illud ex quo ſanguis generatur ſubtilis. 2 ſpiſſus ex quo ſanguis generatur groſſus.

C̄d̄ hic ponit aliā diuifionē nutritiū ſumptā rōne ſbe 2 q̄titate. p̄mo facit hoc. Sc̄do ſubdiuidit mēbra diuifionis. ibi. (Cuiuscu iusq; aut h̄ay diuifionē.) Notādū q̄ hic accipit diuifio rōne ſbe. ſ. rōne ſubtilitatis 2 groſſitici non q̄ ſubtilitas 2 groſſities ſit ſubſta. ſed medici ſic appellant. q̄ habent rōnem magis cōmūnem.

C̄d̄ Cuiuscuſcuſq; autē harū diuifionū. aut eſt eius nutrimentū multū aut eſt paucū. Exemplum ſubtilis 2 multi nutrimenti eſt aqua carnis 2 vinū 2 oua ſorbilia calefacta aut trementia. Iſta enī multi exiſtunt nutriti. Exemplū ſpiſſi 2 pauci nutrimenti eſt caſcus 2 caro ſalita 2 melongia 2 his ſimilia. Res enim que ex eis in ſanguineſ cōuertitur eſt pauca. Exemplū ſubtilis 2 pauci nutrimenti eſt iulep 2 olera que in ſubſtantia ſui temperata exiſtunt 2 in ſui qualitate. Et ex fructibus matiana 2 mala granata. 2 que eis ſimilant. Et exemplum ſpiſſi multi nutrimenti eſt oua lixa 2 caro vaccina. Cuiuscuſq; etiā harū diuifionū alie ſunt que ſunt boni chimi. alie ſunt que ſunt mali chimi. Exemplū ſubtilis multi nutrimenti boni chimi. ouoz vitelli 2 vinuz 2 aqua carnis. Exemplū ſubtilis pauci nutrimenti boni chimi. lactuce matiana 2 mala granata. Exemplū ſubtilis pauci nutrimenti 2 mali chimi. pulmo 2 caro anaguid. Exemplū ſpiſſi multi nutrimenti boni chimi. oua lixa 2 caro annualis agni. Exemplū ſpiſſi multi nutrimenti mali chimi. vaccina 2 caro anatis 2 caro egna. Exemplū ſpiſſi pauci nutrimenti mali chimi. caro ſalita. In hac aut ſumma inuenies temperamentum.

C̄d̄ hic ſubdiuidit mēbra diuifionis. p̄mo ſubdiuidit mēbra diuifionis penes bonū 2 malū. Sc̄do declarat oīa in exemplis. ibi. (Cuiuscuſq; etiam harum diuifionum.)

C̄d̄ Sed tu dices ip̄e dicit q̄ oua lixa ſūt multi 2 ſpiſſi nutrimenti. ſz d̄m̄ hui^{us} dicit Bal. ſup̄ iſto afoz. 18. 2^m p̄ti. Eoz q̄ nutriunt. vbi dicit q̄ hec oua ſic cocta ſūt mali 2 pauci nutrimenti. 2 Ad h̄ d̄m̄ q̄ illud qd̄ hic dicit d̄m̄. eſt itelligēdū de ouis elixis nō iduratis. qd̄ aut ibi dicit Bal. h̄y v̄ez de ouis elixis iduratis 2 in vinū coctis a qd̄ eſt humidū reſolutū. alij tū oīz q̄ hic itelligit de vitello outi. ibi aut itelligit Bal. de albumine ei. 2 Itē eſt itelligēdū circa illā partē. (Cuiuscuſq; etiā h̄ay diuifionū) q̄ oua diuerſificant in nutritiōe ſimilitudine. tūc ſūt ſubtilis 2 multi nutrimenti 2 boni chimi. Si aut multū ſupercoquant^{ur}. tūc ſunt groſſi 2 pauci nutrimenti 2 mali chimi. q̄ reſoluit^{ur} ei^{us} hūiditas 2 remāet groſſa 2 terreſtr̄. Dicit q̄ lactuce 2 maciana ſunt ſubtilia pauci nutrimenti boni chimi. 2 h̄ eſt q̄ parū recedit a tēperamēto virt^{utis} fridit^{is} 2 illud corrigi p̄pter calidum naturalem indigeſtionem rē. (Cuiuscuſcuſq; harum rē.)

C̄d̄ diceret aliq; nō v̄ v̄ez qd̄ hic dicit d̄m̄. q̄ ſubtilis cibi poſſit eſſe qd̄dā qd̄ det multū nutrimentū 2 qd̄dā qd̄ paucū. q̄. 8. 2 igitur ca. 6. q̄ nutritiū ſit ide cibariū 2 q̄ multū eſt groſſus 2 viſcoſus ſic caro porcina. 2 ſubtilis cibis ſemp dat paucū nutrimentū. d̄m̄ q̄ cibū aliq̄ dare multū nutrimentū p̄t dupliciter itelligi. Uno modo multū. i. ſtrum 2 permanens 2 nō facile reſolubile. Alio mō q̄ det multū. q̄ plurime partes cibi cōuertant^{ur} in nutrimentū eo

q̄ sibi sunt multe p̄tes pure & paucē spure. p̄mo modo intelligit
semp̄ illū q̄d dat multū nutrimentū q̄d esse grossū & viscosū: & isto
mō intelligit in. 7. de ingenio. cap. 6. Scōdo mō tam grossū q̄ subtile
pōt esse pauci & multi nutrimentū & sic intelligit hic Aūicē.

C De dispositionibus aquarum.

Cap. 16^m.

A Qua vnū existit elemētū que sola inter oīa
elemēta h̄z p̄pūū vt in eo q̄d comedere & bi
bere ingrediat: nō ideo vt nutriat: sed q̄ nu
trimentū penetrare facit & eius rectificat sub
stantiā. Non autē dicim⁹ q̄ aq̄ non nutriat nisi q̄ nu
tries in potētia est sanguis: & in alia potētia longiore
ista est p̄s mēbz hoīs. Corpus vō simplex nō p̄uertit
ad formā sanguineā recipiendā neq̄z formā mēbz hu
mani nisi cōponat. Sed aq̄ est substantia que adiuvat
ad liquefaciendū nutrīes & subtiliādū & vt cito currat
& penetret in venas & in foramina: neq̄z esse pōt absq̄
hoc auxilio eius cōplementū rei nutrimenti.

C Postq̄ determinauit de opōnib⁹ & effectib⁹ pueniētib⁹ in corpe
hūano ex eo q̄d comedat & bibat in ḡali: hic sic superius dicebat
sp̄ritū d̄scēdit ad quēdā potū q̄ est aq̄ osidēdo diuersitates & opō
nes & effectū q̄ pueniūt ex ip̄a in corpe hūano. / Sed tu statū que
res duo. p̄mo q̄re magis d̄scēdit ad potū q̄ est aq̄ q̄ ad aliū potū
vel cibū. / Scōdo queres quō determinauit hic de aq̄ cū sup̄ in p̄
sen de ip̄a d̄terminauit & cū de ip̄a d̄ determinat in. 2. cañ. / Ad p̄m
odm q̄ cū q̄re magis d̄scēdit i b̄ libro ad potū aq̄ q̄ ad aliū potū
vel cibū est: q̄ iste liber p̄met doctrinā magis cōdē q̄ alij. mō iter
ceteros cibos & pot⁹: pot⁹ aq̄ est ḡaliōr: vt vult Gal. 1. de regi. fa.
q̄ cōpetit oī etati. alij nō sic. & iō talis doctrina magis est b̄ libro p̄
portionalis. / Ad 2^m odm q̄ aq̄ pot⁹ p̄siderari. Vno q̄ q̄r ad ei⁹
utilitatē cōdē. Alio q̄ q̄r ad utilitatē cōdē h̄ 2^m: q̄ aut p̄siderat vt est
d̄terminat de ip̄a in p̄ cañ. Si 2^m mō sic d̄terminat de ip̄a i 2^m cañ.
Si aut p̄siderat q̄r ad utilitatē cōdē h̄ 2^m: q̄ aut p̄siderat vt est
elim & p̄s corp̄is n̄t: & h̄ mō d̄terminat sup̄ in p̄ sen. Alio vt est q̄d
extrinsecū corpi info appozimatiū: & h̄ 2^m. aut est id̄nter cā sanita
tis & ḡritudinis & sic d̄terminat h̄c aut sanitaū n̄t: & sic d̄terminat
in 3^m sen hui⁹: & sic diuersimode q̄re nō est repetitio. Circa h̄ aut
Aūicē duo fac. p̄mo d̄terminat de opōnib⁹ & effectib⁹ pueniētib⁹ in
corpe hūano ex aq̄. Scōdo p̄ sufficiētiori d̄terminatione in sp̄ali de
ip̄a remittit nos ad. 2. cañ. ibi circa finē capli. Et q̄ de iudicijs aq̄
& suis p̄petatib⁹ &c. / p̄tia in duas: q̄ d̄terminat de effectib⁹ aq̄
in ḡali. Scōdo in sp̄ali. ibi. Ampli⁹ aq̄ diuersificat. / p̄tia possit
diuidi: q̄ p̄mittit ḡaliē effectū aque in corpe humano. Scōdo
declarat q̄d dicit. ibi. Et nō autē dicimus. / legat totū simul.

Dub^m 1^m Sed statū tu dices ip̄e dicit q̄ aq̄ iter cetera eluit h̄z p̄pūū vt
ingrediat in cibo & potu. Lōra: q̄ aut ingredere corpe⁹ vt cōponēs
aut vt p̄parās potū & cibū. Si aut vt cōponēs nūc nō ē ei magis p̄
pium q̄ alia elementa: q̄ etiam oīa alia elementa ingrediunt ad
p̄stitutionē cibi & potus. Si aut ingredi vt p̄parans tūc hoc nō
est sibi magis p̄pūū q̄ igni: q̄ etiā ignis p̄parat cibos & potus:
quare nō est hoc p̄pūū aque magis q̄ alijs.

Dub^m 2^m Scōdo dubitat de eo q̄d dicit: nō iō vt nutriat. sed vī q̄ aq̄ pos
sit nutrire: q̄ dē q̄d pōt d̄geri pōt nutrire: s̄z aq̄ est h̄mōi: ḡ rē. p̄
ma. q̄ digō est p̄paratio cibi ad recipiendū formā mēbz vt appet
3° de v̄nib⁹. ca. 7. m̄l. appet. p̄. h̄ in cōmē. illi⁹ afoi. 27. 5. p̄ti. p̄e
tērea illud q̄d p̄logat vitā nutrit: s̄z aq̄ est h̄mōi: ḡ rē. ma. p̄z: q̄ p̄
logatio vite fit p̄ cōmūtationē nutrimentū. m̄l. appet. p̄. h̄ in cōmē.
21. 3° regimīs acutoz: q̄re rē. p̄tērea illud q̄d est in potētia cor
poris humani pōt esse nutrīes: h̄c aq̄ est h̄mōi: ḡ rē. ma. p̄z: q̄ ex
eisdem sumus & nutrimur. minor apparet: q̄ cōpositus est cor
pus nostrum ex aqua & ex alijs elementis: quare rē.

Dub^m 3^m Tertio dubitat de eo q̄d dicit: s̄z q̄ nutrimentū penetrare facit.
hoc nō vī verū q̄ dicit. h̄. 7. de ingenio cap. 6. q̄ aq̄ nihil dignū cō
fert ad penetrationē cibi. p̄tērea h̄ippo. in. 3. regimīs acu
ter. 42. dicit q̄ aqua transire morat: ḡ nō facit ad penetrationē.

Dub^m 4^m Quarto dubitat de eo q̄d dicit in fine secūde p̄is q̄ sunt multi
quoz digō corripit statim ex potu aque: & per p̄is corripit nutri
mentū & nō adiuvat: ḡ totū est falsum q̄d hic dicit. / Ad p̄m odm q̄
aliquis pōt ingredi cibū & potū: aut sic cōponēs aut tanq̄ p̄pa
rans. Si tanq̄ cōponēs: & hoc mō nō solū aq̄ s̄z oīa alia ēt eluit i
grediunt cibū & potū: & h̄ mō nō accipit hic: q̄ nō est ei p̄pūū sed
cōdē. Si tanq̄ p̄parās hoc est 2^m. aut ingredit virtuali & h̄ mō ignis
ingredit cibaria p̄parado & coquēdo ea. aut q̄ p̄miscet corpora
eius: & h̄ mō aq̄ solū h̄z p̄pūū inter eluit: & sic ad p̄m. / Ad 2^m

odm q̄ aqua p̄pūū nō nutrit vt p̄s per rōnē Aūicē. q̄ illud nō nu
trit corpe⁹ q̄d nō est in potētia ad hoc vt p̄uertat in substantiā mē
bz: sed aqua est h̄mōi: ḡ rē. maior p̄z: q̄ nutritio fit per p̄uersio
nē nutrīes cū nutrīto. minor apparet: q̄ nutritio nō differt a ge
neratione nisi sicut pars a toto. nā nutritio est quedāz ḡnatio: sed
eadē est mā totius & partis: cū ḡ mixtū nō possit ḡnari ex vno ele
mento vt p̄z 2^m de ḡnōe ter. cōmē. 49. sed regunt oīa q̄tuor in
perfecto mixto: & sanguis & corpus nostrū sunt mixta: ḡ aqua sola
nō poterit p̄uerti in sanguinē nec in mēbz nisi cōmisceat cū aliq̄
elemento & fiat mixtū: vel cū alio corpore. Tame hic aliq̄ male in
telligunt: q̄ dicunt q̄ si misceret cū cibo nutrirēt: sed hoc est fal
sum vt declarauit in cap. de humorib⁹ nō perdita. p̄tia forma ex
tali mixtione. & iō Aūicē intelligit q̄ aqua nō nutrit nisi cōponat
cū aliquo elemēto vt fiat mixtū: & tunc pōt nutrire. / Tunc ad ra
tionē cū dicit q̄ pōt d̄geri rē. odm q̄ digō dupl^r pōt accipi. Vno
mō large p̄o quacūq̄ alteratione ad caliditatē: & hoc mō nō loq̄
tur hic: sed. h̄. in cōmēto p̄dicti afoi. Alio mō p̄ p̄paratione ad nu
triciū: & h̄c est vera digō: & hoc mō loquitur hic. / Ad aliud odm
q̄ p̄logatio vite pōt fieri dupl^r vel duplici de cā. aut q̄ restaurat
humidū nāle: & hoc mō oē tale vitā nutrit: sed aqua nō est tale re
staurant. Alio mō: q̄ resistit actioni caloris ne tantū cōsumat hu
midū radicale: & hoc mō nō omne plangans vitā nutrit. Et q̄ aq̄
cū sua frigiditate resistit p̄sumptioni in humido appet. videmus
enī ad sensum q̄ equi plus durant famē & sitim cū freno q̄ sine
freno. p̄pter frigiditatē freni que puenit ab ore vsq̄ ad os fōchi: &
ip̄m alterat: ḡ multo fortius ex aqua: & hoc mō nō oportet q̄ nu
triat illud q̄d vitā plangat. / Ad aliud cū dicit oē q̄d est in potē
tia corporis humani rē. dico q̄ aliud pōt esse in potētia dupliciter.
Vno mō p̄pūū & in p̄pinqua. Alio mō in potētia remota. mō illū
q̄d est in potētia p̄pinqua corpus nostrū bene pōt nutrire nō autē
q̄d est in potētia remota. mō aqua est in potētia remota: q̄re non
opz: q̄ possit nutrire: p̄pter q̄d notandū q̄ aliq̄d dicit esse in potē
tia remota ad corpus humanū. f. q̄ nō pōt recipere eius formā in
vna trāsmutatione: sed requirit plures trāsmutationes. & hoc est
dupl^r: aut q̄ ip̄m est corpus simplex: & hoc mō aqua nō est in po
tētia p̄pinqua ad corpus nostrū q̄d est mixtū perfectum: aut q̄
dato q̄ sit mixtū nō h̄z p̄portionē ad corpus nostrū: & hoc mō fer
rū & palea & fenū: & h̄c nō possunt nos nutrire: nō q̄ nō sunt mixta
sed q̄ nō h̄nt p̄portionē ad corpe⁹ nostrū: & sic ad illud. / Ad aliud
odm q̄ aqua iuuat p̄pter sui subtilitatē ad penetrationē cibi: q̄
ip̄m acuit. Et cū p̄bat q̄ nō per. h̄. in. 7. de inge. cap. 6. vbi dicit aq̄
nihil p̄fert dignū ad distributionē cibi per mēbz. dico q̄ ibi loq̄
de aqua in cōparatione ad vinū aquosum. & hoc est verū: q̄ vinū
aquosum plus facit penetrare cibū q̄ aqua sola: q̄ vinū nutrimentū
aque remittit ei⁹ frigiditatē per quā est uata oppilare: sed nō lo
quit de aqua absoluta: q̄re nō valet. / Ad aliud cū dicit q̄ aq̄ trānsire
morat. odm q̄ verū est rōne frigiditatis: sed q̄nī est calefacta p̄
sui subtilitatē penetrat. / Ad vltimū odm q̄ Aūicē nō intelligit hic
q̄ res nutrimentū nō possit cōpleri sine aqua debita: sed q̄ ex p̄o
absq̄ auxilio rē. i. absq̄ auxilio ligiditatis cibi que ligiditas cōple
per aqua: tū hoc nō cōpetit aq̄ magis q̄ cūlibet alij potui: q̄ vinū
aquosum melius hoc facit q̄ aqua: & sic ad illud.

C Ampli⁹ aque diuersificant nō solū in suba aqueita
tis: verū etiā fm illud q̄d eis admisceat: & fm qualitatē
que in eis est superas. Aque vō que sūt alijs meliores
sunt aque fontū: neq̄z tamē oīuz fontū nisi fontū ter
re libere in cuius territorio nulla dispositionum quas
litatum extranearū superat: aut aque que sunt petro
se: q̄ sunt digniores ne terrestri putrefactione putre
scāt. Illa tamē que est terre libere melior est petrosa:
neq̄z ex omni fonte terre libere: sed illa tū que p̄ter
hoc est currens. Neq̄z omnis currens nisi currens que
est foli & vētis discoopta: h̄c nāq̄ est ex eo q̄ currens
nobilitatē acquirit. Ad currentiū est cui acquirit p̄pter
discoopturā malitia talis qualis nō acquirit p̄pter
p̄funditatē & coopturā. Neq̄z oīs currens discooper
ta nisi illa que super lutū icedit. Et debes scire q̄ que
sup lutū vadit melior est ea que sup petras fluit. Lutū
enī mundat aquam & auferat ab ea res extraneas sibi
admixtas que sunt in ea & colat ipsas: s̄ lapides nō fa
ciūt illū. Opz aut vt lutū per q̄d transit sit liberū & nō

Bentilis

fit lutū fetidū neqz lacunosū neqz aliud. Et si hec aq fuerit multa et forti cucurrerit cursu que pp sui multitu dinē illō qd ei admisceat in suaz puertat nām et que suo cursu ad solē tēdat. scilicet orientē et pprie ad eius estinū erit melior aquis: et q̄to magis cū multū a suo clōga- bis p̄ncipio. Et post hanc que ad septentrionalē vadit. Illa nāqz que ad occidentē tēdit et meridiē est mala et pprie cū meridianales exfluauerint vēti. Et illa qdē que a locis descēdit aliq cū alijs bonitatib⁹ est melior.

Chic declarat in spali de opōib⁹ et effectib⁹ aque. Et duo facit: qz p̄ pponit tres diuersitates aquarū. Scdo eas manifestat. ibi. (Aque vo que sunt alijs meliores.) Deinde cū dicit. (Aque vo.) hic manifestat istas diuersitates aquarū. p̄io facit b. Scdo ponit quēdā canonē gēralē ad cognoscēdū aq̄s bonas et malas ibi circa finē capituli. (Cūqz diuerse bone et male.) p̄ia in tres sicut tres sunt diuersitates aquarū q̄s p̄posuit et q̄s manifestat. Nam p̄ declarat que aq sunt laudabiles et que illaudabiles sū sui subam. Scdo ostēdit b rōne ei⁹ qd admisceat cū ea. Tercio declarat q̄ diuersitatē aq̄rū. f. que sunt laudabiles et que nō rōne q̄litas superantis in ea. z. ibi. (Aque p̄terea gbus suba admisceat metallina.) z. ibi. (Nux vo et aq glacies zc.) p̄ia in duas: qz p̄ ostēdit p̄mā diuersitatē aquarū rōne sube q̄rū ad laudabiles. Scdo q̄rū ad illaudabiles. ibi. (Puteor vo: aque zc.) p̄ia in duas: qz p̄ determinat de vna spē aq̄rū laudabiliū. f. de aq̄s fontaliū et fluminaliū. Scdo de pluuialiū. ibi. (Ex aq̄s quoz laudabiliū sunt aque pluuiē zc.) p̄ia in duas: qz p̄ docet cognoscere aquas fontales et fluminales laudabiles a pte sube. Scdo docet eas rectificare ex pte sube. ibi. (Sublimatio p̄terea.) p̄ia in duas: qz p̄ notificat per cas aquas laudabiles ex parte sube fontales et fluminales. Scdo per effectus. ibi. (Ex illa que est.) Sic in p̄ parte dicit zc. Cū iuxta istā p̄tē. (Aque vo que sunt zc.) Notādū vt reducānt ad ordinē aliquē laudes aque ex parte sube qz eas iordinate pponit. bonitas q̄ aq ex pte sube aut iunxit ex pte originis ei⁹: aut ex pte q̄ritat: aut ex pte mor: aut ex pte loci per quē trāsit. Si ex pte originis tūc illa que est in luto libero vel petroso est laudabilior. Si ex pte q̄ritat tūc illa est laudabilior que est in multa q̄ritate. Si ex pte mor: hec est z: aut p̄siderat rōne p̄ncipij vel terminij: aut rōne motus absolute. Si rōne p̄ncipij illa est laudabilior que incipit a mōte et ab alto loco p̄cedit cū motu magno et ipetu. Si rōne terminij illa est laudabilior que tendit versus orientē et maxime versus orientis estiuale. Si ex parte mor: absolutē hec est z: aut rōne mor: in se: et circa illa que mouet est laudabilior: q̄ illa que quiescit. aut rōne q̄litas motus: et tūc illa est laudabilior que fortiter mouet. aut rōne distātie mor: et tūc illa que est cū maiori distātia a p̄ncipio mouet originis est laudabilior. Si ex pte loci per quē trāsit hoc z. aut rōne sube loci. f. q̄ sit petrosus vel lutosus. aut rōne cooperture vel discooperture loci: et sic apparet ordo p̄ditionū bonitatū aque ex parte sube acceptatus. Laus aut q̄r ex istis p̄ditionib⁹ dicit aqua laudabilis est hec: qz sicut apparet per. b. p̄ de regi. sani. aq̄ laudabilis debet esse subtilis sube de se et de esse p̄uata a permixtiōe rerū extranearū: et qz oēs iste p̄ditiones p̄dicte hoc faciūt. f. q̄ aque subtiliāt et eā remoueat a permixtiōe rerū extranearū: iō ex eis dī aq̄ laudabilis. (Cū teri) notādū qz nō appellat hic Alui. lutū illū qd cōter appellam⁹ centū: qz tale lutū reddit terrā grossam et permixtā partib⁹ terreis et reb⁹ extraneis: et per p̄is illaudabilē. Sed vocat hoc lutū arenā minutissimā: et talis arena reddit ip̄az clarā et purā: qz colat aquā: et ideo illi qui faciunt cyternas colāt aquā per talē arenā.

Dub⁹ **S**ed tu dices ipse dicit qz aq̄ que tēdit ad meridiē est mala: sed p̄tra imo vī bona: qz tēdit v̄sus caliditatē. nāz maior est caliditas in parte meridionali q̄ in aliq̄ alia: sicut q̄ aq̄ discoopta est bona qz respicit a calore solis: q̄ multo fortius si tēdit ad meridiē. (Di cendū cū Alui. qz aq̄ que tendit v̄sus meridiē est mala pp̄ duo. p̄ qz a meridiē p̄cedūt vēti valde vaporosi et admiscēnt cū aq̄ currēte versus illā partē et ip̄az corrūpūt. Itē est mala qz tēdit v̄sus v̄bemēre caliditatē que est tāta que facit p̄tes subtiles euaporare et grosse remanēt. vñ ab eo qd discoopta est nō est mala: sed q̄rūz currit v̄sus talē p̄tē. Querant hic tria simul. p̄io v̄rū aq̄ fontis sit melior: qz aq̄ fluminis magni. Scdo v̄rū aq̄ fluminis magni que currit ex p̄p̄ q̄r ex lōginq. Tercio v̄rū illa que a locis altis descēdit zc. qz de istis trib⁹ vī Alui. credē bonitatē et bene pertractent.

CEt illa que est sic est quasi dulcis que dulcis ē imā gina: neqz vinū tolerat vt ex ea sibi admisceat nisi parus: et est in pondere leuius et cito infrigidat et cito cale-

Super primo

fit p̄pterea qz est resoluta frigida in hyeme et calida in estate in qua nullo mō sapore superat alijs neqz alijs odor et cito descēdit ab hypocūdris: et qd in ea cogit cito coquit et cito dissoluit. Debes autē scire qz pōdus ex experimētis est adiuuantib⁹ ad cognoscēdū aque dispositionē. Aqua nāqz que est leuior in plurimis dispositionib⁹ est melior. Est autē cū cognoscit pōdus per mēsurā. Et cū cognoscit si in duab⁹ aq̄s diuersis duo p̄ant: aut duo cocta vñ: pōderis mādēfiant: et postea vehemēter ericcentur: deinde ponderentur qz aqua culus coctum fuerit leuius erit melior.

Chic docet cognoscere aquā laudabilē ex parte sube per signū et effectum eius. p̄io facit hoc. Scdo qz dicit qz ipsa qz esse leuius docet cognoscere leuitatē eius. ibi. (Debes autē scire.)

Dubitat alijs circa p̄mā p̄tē de eo qd dicit qz ista aq̄ est bona q̄ est frida i estate et cala in hyeme. nō vī v̄rū. p̄. ibi. directe dīc p̄mā in libro de acre et aq̄ qz dīc talē ē malā q̄ cito calefit et cito infridat. Ad h̄ pōt rīderi z. vñ. mō qz ibi loq̄r. p̄. de aq̄ q̄rū ad ei⁹ exhibitiōne. et hic ip̄a aq̄ est mala: qz effect⁹ inducit malos. f. op̄ilatiōes pp̄ ei⁹ friditate: sed Alui. loq̄r hic de aq̄ q̄rū ad ei⁹ signa- tiones bonitat⁹ i se: et iō nō p̄dicat. Vel dōz qz p̄. ibi. loq̄r d̄ aq̄s illaudabilib⁹: sed Alui. hic loq̄r de laudabilib⁹. mō in aq̄s illaudabi lib⁹ est malū q̄ sunt tales. f. calē in hyeme et fridē in estate: qz tunc magis augeat eoz malitia ab alteratiōe p̄ncipij: s̄ in aq̄s laudabi lib⁹ est bonū: qz b̄ est eis nāle cū viscera terre a q̄ egredī sūt ca lida in hyeme et frida in estate. vel alr qz aq̄rū qdā sunt occulte et p̄funde vt aque p̄ductū et puteor: alie sunt manifeste vt aque fontū et fluminū: tūc dico qz aque p̄ductū et puteor p̄it z. p̄siderari: aut q̄rū ad p̄mā sui or: aut q̄rū ad eoz exitū. Si q̄rū ad p̄mā sui or: sic debent esse calide in hyeme et frigide in estate: qz viscera terre a quibus procedunt sunt calida in hyeme et frida in estate. Sed quātūz ad eoz exitum debent esse frigide in hyeme et calide in estate p̄pter alteratiōne p̄ncipij. Si ergo tales aque sunt ca lide in hyeme et frigide in estate quātūz ad p̄ncipij sui exitus sunt male: qz p̄tra naturam earum. et de caliditatibus hic loquit Alui. Hippo. aut loquit ibi de aquis manifestis.

CSublimatio p̄terea et distillatio aq̄s rectificat malas.

Cpostq̄ docuit cognoscere aquas laudabiles ex pte sube earū per causas et per signa: hic docet eas rectificare ex pte sube tria facit. p̄io docet eas rectificare per sublimatiōne et distillatiōne. Scdo p̄ decoctionē. Tercio p̄ p̄cussione. z. ibi. (Et si istū nō fuerit.) z. ibi. (Amplius decoctio sube zc.) Cū iuxta p̄mā partē intelligēdū qz sublimatio et distillatio p̄it accipi p̄o eodē. f. qz sūt synonyma et exponemus et p̄o. i. vel dōm qz sublimatio et distillatio sic differūt: qz sublimatio est decolatio per alembicū sicut sublimat aqua rosata et aqua vite. Sed distillatio est decolatio rei per res habētes porositates angustas vt per filtrū: et h̄ mō aq̄ distillat in cyternis per arenā. Et cū q̄r hec rectificat aquas est hec: qz aqua dī illaudabilis ex permixtiōe rerū extranearū cū ipsa. cū q̄r de nā aque p̄p̄ia sit vt sit pura et simpliciter sublimatiōe et distillatiōe fiat separatiō p̄tū extranearū ab aq̄: nō sublimatio et distillatio aquā rectificat.

CEt si istud non fuerit decoctio rectificat. Aqua enī cocta sicut testificati fuerunt sapientes minoris est in stationis et velocioris descensionis.

Chic ponit z. modum rectificationis. f. per decoctionem. p̄io facit hoc. Secundo circa hoc reprobat opinionem quorūdā. ibi. (Et torpidi quidem medicorū.) Deinde cum dicit.

CEt torpidi qdem medicorū existimant qz aque cocte subtile resoluatur et ipsius remaneat spissum: vnde in coquendo ipsam non existit iuuamentū: quoniam spissitudinem in aqua augmentat.

Chic reprobat op̄ionē quorūdā circa decoctionē aque et diuidit in duas. p̄io mouet diuisione illā scdā et cām diuisionis ponit. Scdo remouet eā. ibi. (Scire autē debes.) Deinde cum dicit.

CScire autē debes qz aqua in sue aqueitatis diffinitione existit ex p̄tib⁹ in subtilitate et spissitudine similibus: qz est simplex: s̄ nō inspissat nisi p̄pterea qz frigoris q̄litas super eam p̄cualuit: aut p̄pter fortem terrestriū partū cōmixtiōnez que ob hoc qz sunt puissime ab ea

nequeunt separari neq; descendere in ea: qz non sunt tante quatitatis vt cōtinuitatē aque scindere valeant z in ea descendere ob multā paruitatē. Oportet ergo vt eis accidat cōmixtio cū substantia aque.

Chic remouet opōne illoz. pzo oñdit qz decoctio aq rectificat aq. Sedo pbat qd dixit p signū. ibi. (Et hui⁹ qdē signatio existit.) **C**In pte p⁹ itēdit talē rōne. illd qd remouet ab aq pgelationē fri goris z qz separat ptes terrestres ab aq rectificat aqua: sed decoctio facit hoc duo: qz ma. p. qz aq est de se similiū ptiū: z iō vna aq non dī laudabilior: alia nisi qz est magis subtilis z similis in suis partib⁹ z minus h3 admixtionē rerū exīearū. mi. appet. nā decoctio pp caliditate remouet pgelationē ab aq vt notū est. Itē pp decoctionē rectificat qz tali rectificationē descēdūt partes terre- stres grosse iferi: z ptes aque qz sunt subtiles remanēt superi⁹ disgregare a pti⁹ grossis: qz de rōne calidi ē disgregare ethero- genea: z tūc ptes ille que terrestres qd nō poterant scindē aquā pp eaz puitatē iuuant ex descensu ex raritate facta in aq: z sic appet qz decoctio rectificat aquā. Circa istā rōne. Aui. qtuor. fac. pzo pbat ma. rōnis. Sedo mi. Lertio rīdet ad soias rōnis illoz. Quar- to ifert pclationē suā. z ibi. (post h decoctio.) z ibi. (Et erit illud.) 4. ibi. (Decoctio qz nō subtiliat.) **C**Juxta pma pte est notādū qz p h dicit qd aq in diffōne sue actiue existit ex partib⁹ similib⁹ in subtilitate z spissitudine itelligit sic. qz est ex pte cēntie aq dū- mo ipa nō alteret a sua nā: iō dato qz hic nō fit iuenire eluū pu- rūtū qz est de sua nā magis inclinat ad nālē ei⁹ simplicitatē z pu- ritatē: nō aut talis dīa est iter simplicia sed mixta. nāz in partib⁹ mixtoz est dare aliqz ptes grossiores z qdā subtiliores pp diuer- sam dispōne mīe: z pp diuersam actionē agēris: s3 simplicia sunt talis nāc qz de se sunt talia in sūmo: z cū ipa existētia in sūmo sint in sua puritate z ptiū similiū z homogeneū: qz aq qz est ex pte cēntie aque pstat ex partib⁹ similib⁹ in subtilitate z spissitudine: z h appet qz si vna aq sit grossior alia nō ex pte cēntie aque: s3 rō- ne admixtionis ptiū extranearū cū ea vel pp frigus impellant ei⁹ ptes. Notādū qz Aui. magis se refert ad pmixtionē terre cū aq qz alterius eluit: qz mixtio aque cū aere vel igne nō reddit cā spissio- rē cū sint subtiliores substantiē qz aq z ipsam nō inspissant.

CSed dubitaret aliquis de eo qd dicit qz vna cā qre aq inspissat est pp frigus supueniē ei⁹: sed h nō videt qz aq est frida in sūmo: z iō nō ponit ea ifridari: qz nulla fridas aque supueniēs pōt ea ifrida- re vlt pglare. **C**Itē dicit qz alia cā spissitudis ei⁹ est forā pmixtio aque cū partib⁹ terrestrib⁹ que pp earū paruitatē nō pnt descen- dere z separari ab aq: sed hoc nō videt: qz qlibet ps minima ter- re est gūior qzūqz parte minima aque. nūc aut idē est mor totius z partis vt totius terre z vnius glebe terre: vt p3 z celi z mūdī: qz sicut tota terra petit locū deorsum cū sit grauior: ita et qlibet ps terre d3 descendē. **C**Ad p⁹ dōm qz dato qz cēntia aque sequat eē fridū in sūmo: tūc nō sequit qz deat ifridare in sūmo. nāz sicut igni cōpetit esse calidū in sūmo vt est in mā. ppria. f. igni qui est eluūz erit in pcauo orbis lune: z tūc ei nō cōpetit viere vt sic: sed solum cōpetit igni vt est in mā aliena. f. h iferius existētī vputa adure- re. Similit̄ dico qz aq si sit frida in sūmo tūc nō h3 ei⁹ friditas pge- lare: s3 ei aduenit pgelatio ab extrinsecor: z iō dicit z⁹ de gñone qz vltio z pgelatio insunt p accidēs elūis. **C**Ad z⁹ dōm qz h3 terra sit grauior aq z de rōne eius sit moueri deorsum: tūc ad motus cu- iuslibet elūis regit determinata q̄ntitas. Et rō hui⁹ est: qz motus coz sit ab aliq̄ vtute determinata. q̄libet aut vtus regit q̄ntitatē determinatā: z pp h p̄tigit qz millefima ps vni⁹ scintille ignis nō calefaceret: qz nō est q̄ntitas ei⁹ pportōdata. Sicut est in pposito. nā ptes minime terre admixte aq pp eaz puitatē minū nō pnt scin- dere aquā z descēdē: qd appet: qz vident⁹ i aere qz est mediū sub- tilius z citius diuisibile: s3 ab homi z ptes terrestres minime qz pp earū paruitatē nō pnt scindē aere z descēdē. quāto ergo minus poterunt scindere aquā cū sit subtilior spissior. z sic ad illud.

CPost hoc decoctio spissitudinem remouet que pro- pter frigus accidit pmo: deinde partes aque vehemē- ter rarificat donec fiat subtilioris substantiē vt possint ab ea separari partes graues terrestres in ei⁹ spissitu- dinem retente z confringant eā descendentes z pro- pter descensum ab ea separant z remaneat aqua pure z simplici propinqua: z erit illud quod propter calefa- ctionem fuit separatū homogeneū ei qd remansit z non longinquum ab eo: qz cū aqua a cōmixto sepa-

rat ei⁹ partes in subtilitate simulantur: neq; multū in- terest iter illd qd subit z iter illd qd remanet. decoctio ergo nō subtiliat aquā nisi ppter ea qz aufert spissitu- dinē frigoris: z qz facit qd ei cōmixtū est descēdē.

CNotādū qz cā qre decoctio remouet spissitudinē ab aq frida ex pgelationē est: qz decoctio fit a calitate. mō aut p⁹ actio calidi est ca- lefacē: z p h subtiliare z rarefacē: s3 h spissitudo adueniat in cā pp pgelationē: qz pgelatio opponat subtiliatiōi z rarefactiōi que fit a calido: p3 qz decoctio h3 p pgelationē remouet z ei⁹ spissitudinē. **C**Itē h3 z⁹ remouet spissitudinē accidentē ex cōmixtione ptiū ter- restriū: qz cū decoctio heat rarefacē z per mediū rarefacti meli⁹ z citius moueat corp⁹ graue qz per corp⁹ depressum: sicut vid⁹ m⁹ qz lapis melius z citius mouet per aerem qui est subtilior: qz per aquā iō subtiliādo aquā istā rarificat: z tūc partes terrestres ma- gis possunt diuidere p̄tuitatē aque z descēdē: quare z⁹.

CSed diceret aliquis qd aq est decocta z rarefacta que p erat spissa

remanet pura z p̄tūqz simplici elūto. Sed h nō videt: qz hoc est

extra Hippocrate in libro de aere z aq z regionib⁹. qz vult qz talis

aq que p fuit spissa z pgelata nunqz redit ad pristinū statū sanita-

tis: z h declarat qz p̄tū sapore que p bebat: qz decoctio eā nō recti-

ficat. **C**Ad h dōz z⁹. Uno mō qz z⁹ est spissitudo aque. Una est cū

pgelatione sicut glacies z de tali loquit ibi Hippo. qz nunqz redit

ad pristinā bonitatē: qz p actionē calidi resoluū ei⁹ subtilē z gros-

sūz remāet: z de tali nō loqz Aui. hic. Alia ē spissitudo p admixtio-

nē rerū exīearū z de ista hic loqz Aui. **C**Uel dōz qz spissitudo pōt

z⁹ accidē aq. Uno p p̄tū fationē ptiū a frido solū: talis spissitu-

do remouet p decoctionē z sic loqz hic Aui. Alia ē spissitudo facta

a frigido maximo qd h3 exprimere partes subtiles z relinquere

grossas que est frigiditas arefaciēs quare fit sicut fit in crystallo:

h3 nō tanta: z hec nunqz redit ad pristinā bonitatē: z de hac loqz

Hippo. ibi nō aut hic Aui. quare nō contradiunt.

CDubitaret aliquis circa illā pte: (Et erit illud) vbi soluit ad formā

rōnis coz z dōz qz nō fecit qz reliquas spissūz in aq ex decoctioe z

subtile resoluū: qz illd qd resoluū est homogeneū z sic ei qd re-

manet. S3 h nō vī vey qz illd qd resoluū ab aq in decoctioe est va-

por. mō aut vapor: ē hūiditas subtiliata vt appet p. h. s. de simpli.

medi. distū. z. ca. i. qz oē qd resoluū ē subtili⁹ qz qd remanet. Pre-

terea qd h3 nām aereā est subtilius qz qd h3 nām aqueā: s3 vapor

est nāc aereā: qre z⁹. pterea si in decoctioe aque nō resoluū ē

subtilius: s3 eēt tota homogenea in partib⁹: tūc aut nō de ipsa re-

soluū ē: aut tota simul: sed nō tota simul vt p3. nec eēt dōm qz nō

resoluū cū minuat ei⁹ q̄ntitas: qz vna pars sit z alia nō. hoc aut nō

eēt nisi qz vna eius ps est subtilior: z magis nata resoluū ē alia: qre

solo Aui. nō valet. Dōm qz aq que remanet in decoctioe nō resoluū ē

homogenea cū illa que resoluū ē: pp qd scidū qz hec est dīa iter simpli-

cia z cōmixta: qz in mixtis per decoctionē citius resoluū ē subtilē:

z postea reliquit grossū: qz agēs citius ip̄mit formā in mām

dispositā qz nō dispositā: cū qz ptes subtiles sint magis pportionale

ignis qz grosse: iō citius resoluū ē ab igne z recipiūt actionē ei⁹ ci-

rius. S3 in simplicib⁹ eadē est rō in oib⁹ partib⁹ z in toto: iō oēs

coz ptes sūt homogenee. nāqz nō resoluū ē subtilior: ps aq cū iter

ip̄as nō sit cōparatio. **C**Ad rōnes. **C**Ad pma dōm qz nō vult p h di-

cere Aui. qz vapor: sub forma vapor est nō subtilius sit qz sub for-

ma aque: z hic nullus dubitat: sed anteqz puerat in vaporē: tota

aq est similis in suis partib⁹. Et p h ē p3 ad z⁹. **C**Ad z⁹ dōz qz cū

dī aut resoluū ē tota aut nunqz: aut vna ps p z alia post dico qz

nō est dōm qz nō resoluū vt tu dicis ne ē resoluū tota simul: cu-

i⁹ rō est: qz h3 sit de se eiusdē dispōnis: tūc alteratio ei⁹ a calido

nō fit simul s3 successiue: qz pmo attingit ptes ppingores: iō nō si-

mul tota resoluū. Et cū dī pars vna sit z alia nō: h nō est nisi qz

vna ē subtilior alia. dico qz h ē vey in mixtis: s3 in elūis nō ē: s3

pp alterationē que fit successiue z nō simul in istā: qre nō valet.

CEt huius quidē significatio existit: quoniā cūz aque

grosse dimittunt longo tempore non descendit ex eis

res de qua sit curandū: sed cum coquunt illico descen-

dit ex eis res multa z fit aqua que remanet in pōdere

leuis z clara. Et descensionis quidem causa est subti-

litas que ex decoctione acquiritur.

Chic declarat p signū qz decoctio rarificat aquā. z p facit h. z de-

clarat qdā suppositū. ibi. (Nōne vides.) Et hui⁹ qdē. f. qz deco-

ctio separat grossū a subtili z qz aquā rectificat z⁹.

CAlone vides qz aqua magnoꝝ fluminūz sicut flu-

minis gyon z p̄cipue ille que in postremo etus simū

Dub⁹ 9

Dub⁹ 9

Gentilis

tur ilico euz sumunt vehemēter sunt turbide et postea in breui tēpore in vna recessiōe subito ita clarificant. qd si alia vice residere faceres nō descēderet in eis res de qua esset curandum. Sunt autē qui aquas nili maxima laude extollūt et eius bonitates in quatuor comparēbunt. In longitudine manationis eius et bonitate locorū per que vadit. Et qd in cursu suo a meridie tēdit ad septentrionē subtilitas illud qd in ipso currit ex aquis. In multitudine vō sui alie cōmunicat ei.

Chic declarat qdā suppositū prius: vcl dōm qd pfirmat declarationē p̄dictā. s. qd decoctio rectificat aquā. et pmo ostēdit hoc. 2° in opposito. ibi. In aquis autē alijs rē. p̄ima in duas: qd pmo facit qd dēū est. Scdō pōit bonitates et laudes aque cuiusdā fluy de quo fecit mentionē. s. nili. ibi. (Sunt autē qui aquā rē.)

CIn aquis autē alijs si quotidie eas vno vase in alio mutares quotidie manifestā videres descēsiōne sicut in primis. Et preter hoc nō descēdit ex eis qd descēdere cōsuevit nisi paulatim et nō cito: et cū hoc nō perfecte clarificant. Et huius quidem cā est qd cōmixtiōnes refinescentes leuiter a substantia subtili descēdunt in qua nō est grossitudo neqz viscositas neqz vncuositas: sed a spisso non tam facile descēdunt.

Chic declarat qd dicit in opposito: sed in malis aquis et p̄. hic cadit questio ad euidentiam omnium p̄dictorum. s. vtrū decoctio rectificet et subtilit aquā et diligenter inquiratur.

CAmplius decoctio substantie acquirit subtilitatem: et post decoctionem concussio.

CPostq̄ docuit duos modos rectificandi aquas ex parte sube. s. per sublimationē et distillationē pmo: scdō per decoctionē: hic ponit tertium modū rectificandi aquas. s. per p̄cussum et parat.

CSi diceret alijs nō vī qd p̄cussus rectificet aquā: qd mor̄ frigiditatem magis: sic p̄ qd vīni citius et magis frigidat mota fiala p aqua qd frigidat: nūc autē sup̄flua frigiditas ipsius aqua: qd nō rectificat. Dicendū qd post decoctionē p̄cussus rectificat aquā: qd est qdā mor̄. oīs autē mor̄ subtilitatem et rarificat ex qd rarificatio ē magis accedit segregationi rerū et neqz aque diuersas vī sup̄ dēū est: qd rē. Ad rōnē dōm qd mor̄ frigiditatem nō frigidat seipm: sed res cōneas motas in eis: et iō nō vī. vī p̄cussus mltū p̄fert ags puteorū et lacorū occultorū qd nō p̄t moueri vel statim coopre: et iō qd aqua puteorū magis p̄cussus et magis de eis extrahit tāto sunt meliores rē.

CEx ags quoqz laudabilib⁹ sunt aq pluuie et p̄cipue ille que in estate eneniūt et ex nubib⁹ cū qb⁹ accidūt tonitrua. Turbidatio autē vaporis vnde gñant vēti maximi cū nubib⁹ veniētes turbidant nubes ex qb⁹ venit pluuia: ideoqz eius substantia est falsa et nō pura.

CPostq̄ An. d̄termi. de vna spē aquarū laudabiliū ex pte s̄e. s. d̄ ags fontalib⁹ qb⁹ cōprehēdit aqs flumiales: hic d̄ter. de dispōnib⁹ et diuersitatib⁹ spē aqrū laudabiliū. s. pluuialis et tria facit. p̄io ponit latitudines aq pluuialis in sua bonitate. Scdō ostēdit qd aq pluuialis pōt iesse aliq̄ impedimētū vī nocumētū. ibi. (Sed tñ aque pluuialis.) Tertio docet h̄ nocumētū remouē. ibi. (Sed si aq pluuie bullierit rē.) **C**Surta p̄mā p̄tē notādū qd aq pluuiales sūt digne laudabiliū aqrū. nā tales aq sunt paucē ifratiōis et cito penetrāt: et h̄ est p̄ cap. subtilitatem. **C**ut aq pluuialis fit subtilis s̄e apper: qd est sublimata p nubē. sublimatio autē est cā subtilitatis et rectificationis aq vī vīfuz ē sup̄: et iō aq pluuialis ē laudabilis. **C**Uter? itelligēdū qd i ista p̄tē ponit latitudinē bonitatis aq pluuialis. nā tāgit duplicē modū aqrū pluuialiū laudabiliū. vñū modū laudabile et vltiū laudabilitatē. aliū min⁹ laudabile. p̄m tāgit cū dīc qd ille qd eneniūt in estate ex nubib⁹ cū qb⁹ adfunt tonitrua. 2^m tāgit cū dīc turbidatio autē vaporis rē. Cā autē qd p̄ sūt laudabiliores ē hec. nā ille aq qd pluuie in estate sūt magis digesti et subtiliati a calore estatis qd ille qd veniūt alijs tpib⁹: et qd s̄tiores tāto puriores et simpliciōres: et p̄ p̄s meliores. Itē sūt laudabiles maxie ille cū qd nubib⁹ sūt tonitrua: qd tonitruū subtiliat vaporē iquātū ē mor̄ qdā fortē: et mor̄ h̄z calefacē et subtiliare. tūz ē qd tonitruū vī apper ex alia scia fit qd eleuat exhalatio calā et sicca agit et cōmouet i cōpore nubis: postea exit de nube cū forti i petu: et ex tali p̄cussioe aliq̄ adurif et gñat cōfuscatio et igitio: et iō ex tali calefactōe exha-

Super primo

latiōis sicce illi vapores nubis subtiliant: et iō aq gñate ex illis vaporib⁹ sūt subtiles: s. aq pluuialis qd fit ex vētiis et vaporib⁹ turbatib⁹ nubes ē min⁹ laudabilis: qd ei⁹ s̄ba est falsa vt dīc. **C**Al. qd nō est pura: s. h̄z admixtiōne p̄riū grossarū et terrestriū admixta vētiis. p̄mū autē aque est cā illaudabilitatē ei⁹ vt dēū est sup̄: qd rē.

CSed tamen aque pluuiali cito aduenit putredo s. sit aqua melior propterea qd est valde subtilis.

CDubitatur circa illā p̄tē: s. tñ aq pluuialis. qd h̄ qd dīc s. sit aq melior pōt exponi 2°. Vno s. sit aq melior. s. inter pluuiales propterea qd ē valde subtilis rē. Alio referēdo ad alias aquas nō pluuiales vt dicat s. sit aq melior. s. oīs alijs aquis nō pluuialibus.

CSi qd ad 2^m expōnē dubitat vtrū aq pluuialis sit melior oib⁹ alijs ags. Et vī qd sic: qd ipsa sit subtilior et purior oib⁹ alijs pp eius sublimationes a sole vt dēū est: et p̄ p̄s melior. **C**In 2^m arguit: qd boies nō sic vtunt ea sic alia. **C**Dōm qd in regi. s. nī. h̄ois puro aliā ē meliorē: et iō ipsam elegit Sal. in. 4. de regi. s. nī. et h̄ est p̄ tria nocumēta que h̄z in se aq pluuialis magis qd alia. p̄mū est qd pp eius nimia subtilitas est magis nata putrefcere vt statim dīcēt An. in sequētū p̄tē: ad cū putrefactionē sequit putrefactio in huius morib⁹. Scdō cā est: qd cū hec aqua sit subtilissima eius nocumētum est natū citius puenire ad sp̄s alia. s. sua frigiditate que inuincat vite. Tertia cā est: qd ipsa pp sui subtilitatem ipedit actū digōnis. s. pp eius multa p̄uocationē. nō multiplicatio vine inuincat egestionē et ecoruero. nunc autē vt dīcēt An. s. oar pueniēs est vt h̄ sit bis aut saltem semel solutus in die: et iō dīcēt qd alia sit melior et p̄ p̄s 2° expōnē nō est bona. **C**Tūc ad rōnē dico qd rōne subtilitatis absolute bene ē laudabilis: tñ rōne aliorū ē illaudabilis. **C**Nō tādū videretur circa illā p̄tē qd sicut An. posuit duplicē aquā pluuiale laudabile: vñā i vltimo laudabilitatē et aliā minus laudabile: ita ē posuit duas alias illaudabiles: qd p̄ corrūdet p̄. 2° 2°. nā p̄ aq ex eo qd erat subtilissima est laudabilissima in se: tñ cū h̄ est illaudabilis qd ad aliud. s. qd pp ei⁹ sup̄flua subtilitas ē magis nata putrefcere. Scdō qd pppter eius p̄mixtiōne cū reb⁹ extraneis est magis nata putrefcere et alterari qd nō pluuialis. Et vltimo ponit nocumētū cōmune vtriusque aque pluuiali qd est ipedit pect⁹ et vocē: et cā hec est qd vox causat maxime a pulmone et membris spiritalib⁹ que sunt in pectore: nō autē pluuialis aqua cū sit inter alias aquas aqua magis subtilis ideo eius frigiditas p̄ter ca statim spiritalia tendit propter eius subtilitatem: et ideo eius nocumētum quod est frigiditas penetrat citius ad membra spiritalia qd aliarum aquarū grossarū. frigiditas autē est contraria vī mica spiritalibus membris a vite: quare rē.

CEt qd in ipsa corūpēs terrenus et acutus cito opat et fit ei⁹ putredo cā cōputrescēdi h̄iores et ipedit pect⁹ et vocē. Quidā autē dixerūt hui⁹ cām esse qd aque pluuie gñant ex vapore qd fuit ex humiditatib⁹ diuersis subtiliar⁹. Sed si hec cēt cā aqua pluuie vituperabilis esset et h̄o laudabilis: h̄o nō est ita: imo pppter multā suē substantie subtilitatem: qm̄ omnis subtilis substantia plus recipit passionē. **C**Si aqua pluuie ebullierit eius receptio putrefactionis minuet. Acetosa quoqz cū comedunt tunc cū necesse fuerit vtrū pluuiali aqua opponunt putrefactioni et ab impedimēto eius securitatem faciūt.

Chic ostēdit qd dato qd aq pluuialis sit laudabilis: tñ ei⁹ pōt inesse aliq̄ nocumētū. Et p̄ facit h̄. Scdō circa hoc reprobant opinionē quorūdā. ibi. (Quidā autē dixerūt.) **C**Notandū qd An. hic nō exp̄mit quis fuit iste qdā: tñ ista l̄sa inuenit in libro "hippo. de aere et de aq. ita qd ipm̄ videt iprobare. vī est tñ qd in illo libro "hippo. inuenit duplex l̄sa. Vna que dicit qd aq pluuialis est nata cito putrefcere: qd. n. ex multis cōgregant aque: iō aquis alijs citius putrefcere solent: ita dicit verū est qd alia l̄sa inuenit dicere p̄mū. **C**Sed vt hec p̄rouersa tollat inter Anicē. et "hippo. queruntur duo simul et sit questio vtrū aqua pluuialis sit subtilis substantie. Scdō vtrū dato qd sic an sit magis nata putrefcere pp ei⁹ subtilitatem. Et diligēter excutiant s. isti auctores ad p̄cordia reducant.

CPuteorū vō aque et aque ductū sunt male comparatione aquarū fontū: sunt enim aque constreictę et restreictates longo recipiētes tempore: ideoqz esse nō pōt quin in eis aliqua sit putrefactio: quoniā extracte fuerūt et cōmote virtute cogēte et nō virtute que sit in eis declinante ad hoc vt manifestent et expellant nisi

Ingenio 7 arte qz via propinqua eis fuit adhibita per quā inceserūt. Et ex eis tamē ille sunt deteriores quibus ex plūbo vie facte fuerūt: quoniam ex eius virtute aliquid assūmūt vt frequēter ad dissinteriā ducūt. Aq̄ autē paludis deterior aqua putei existit: qz manatio aque putei acuiū ppter illud qd de ipsa extrahit vnde perdurat eius mor⁹ 7 nō multū morat in cōstrictione neqz manet in locis vnde manat longo tēpore. Aqua vō paludis propterea qz longo tempore morat in foraminib⁹ terre putrefacientis: 7 eius motus in manando 7 egrediēdo est mor⁹ tardus qui nō puenit ex fortitudine sue expulsiōis ppter largitatez mē ipsius: neqz est nisi in terra corrupta 7 putrida.

¶ Postq̄ auctor determi. de ags laudabilib⁹ ex pte sube: hic dter mi. de ags illaudabilib⁹ ex pte sube. Et quicqz facit. Quia p̄ dtermi. de ags puteor⁹ 7 ags ductuū. 2° de ags paludosis. 3° de niuosis. 4° de aquis lacunalib⁹. 5° de nō currentib⁹. 2° ibi (Aq̄ autē paludis. 3° ibi (Niuse vō. 4° ibi (Et aque stātes. 5° ibi (Aque vō nō currentes 7c. Quia via p̄pinq̄ fuit eis adhibita. postq̄ inceserūt sic qz aque fontū puenietes ad poros terre qui sunt in fonte scarurunt 7 exeunt cū ipulsiōe 7 motu forti ex se qz nō pōt tota erire simul: 7 iō vna pars spellit aliā: 7 tūc ex tali motu subtiliat 7 depurat nec fit ei admixtio partū terrarum ex lōgitudine. Ex eis tñ ille sunt deteriores quibus ex plūbo 7c.

Doct¹² Dubitat circa hoc: dicit aliq̄ nō videt qz aque ductuū que p̄cedit per cānales plūbeos sunt nate gñare dissinteriā qz dissinteria est excoctio itestinoz que fit a caliditate acuta. plūbū autē est frigidit⁹ 7c. Itē qz plūbū sanat vlcera dicit auctores medicine: q̄ nō facit vlcera intestinoz. Dōm ad hoc multipliciter. Uno mō qz dissinteria est fluxus sanguinis per intestina: 7 hoc est dupliciter. Aut qz fluxus ab epate ppter debilitatē eius p̄tētiue: 7 tūc ad hoc p̄fert maxime aurū 7 ferrū quātū p̄firunt 7 fortificant virtutē viscerū 7 maxime stomachū vel a p̄prietate vel stipicādo 7 roborando: 7 hic fluxus p̄prie vocat diaria. Aut fit ppter excoctationē intestinoz: 7 tunc plūbūz hoc facere a forma specifica: aut qz in plūbo sunt aliquę partes subtiles aduste que habēt hoc facere: 7 alie grosse que p̄solidat. Vel dōz qz datū interius excoctat 7 sic loquitur hic: sed datū extra nō. Vel dōm qz plūbū habet aquā igrosare 7 putrefacere: 7 aqua putrefacta cōuertit ad cholera: 7 ideo ppter eius siccitatē sanat vlcera 7 sic loquunt auctores: sed propter acritatem 7 mordicationē quā acquirit hz excoctare intestina 7 causare dissinteriā.

¶ Pluiose vō aque 7 glaciales sunt grosse. Et aq̄ stantes lacunales p̄cipue discooperte male sunt 7 graues qz in hyeme nō infrigidant nisi propter niues ideoqz generant flegma: 7 calefunt in estate propter solem 7 propter putrefactionēz vnde generant cholera. Et propter spissitudinem quidem ipsarū 7 cōmixtionem terrestrium cum eis 7 propter resolutionē subtilis earum generantur in eis que eas bibunt splenes: 7 eorum myrach subtiliatur: 7 interiora ipsoz ingrossantur 7 eorum extrema macrescunt 7 humeri 7 colla: 7 comedendi desiderius superat in eis 7 sitis: 7 cōstringuntur eorum ventres 7 difficile vomere possunt. Et est etiam cū perueniūt ad hydropisim propterea qz aquositas in eis retinet. Et est cū perueniunt ad apostema pulmonis 7 splenis 7 ad dissinteriā 7 siccantur eorum pedes 7 manus 7 ipsoz epata debilitant 7 nutrimentum eorū minuit ppter splenē 7 generātur in eis mania et bemozoides 7 varices 7 apostemata laxa 7 p̄prie in byeme: 7 mulieres duriter ipregnantur 7 euz difficultate pariunt 7 paritū pueros apostemosos: 7 frequēter fit in eis mola 7 ipregnatio mendosa: 7 eorum pueri sepe patiunt ramices 7 magni varices 7 crurūz vlcera neqz eorum plage sanant: 7 accrescit eorum desir

deriū 7 soluunt duriter. Et est cūz nocumēto 7 apostematib⁹ in intestinis 7 quartanis abūdant 7 in senibus febres fiunt adurētes ppter siccitatē naturarū ipsoz 7 ventriū. Aque vō nō currentes quocūqz modo fuerit stomacho nō conferunt. Et iudiciū quidē eius que ex cānalibus haurit est iudiciū aque nō currentis. Et si tñ melior aqua nō currēte propterea qz nō lōgo tēpore in vno morant loco: 7 cū nō currit p̄culdubio aliq̄ in ea existit grauitas. Et fortasse in multis eaz existit siticitas 7 puerunt cito ad calefaciēdū interiora corporis: ideoqz nō sūt vtilēs febres habētib⁹ 7 illis in qbz cholera superat. In egritudinib⁹ vō in qbus retētio 7 maturatio sunt necessarie sunt meliores.

¶ Diceret aliq̄ nō videt qz aque niuis sint grosse: qz nix hz partes aereas admixtas partib⁹ aqueis que debēt eā reddere subtilēz: p̄terea aqua que fit ex liquefactione niuis fit per subtiliationem qñ gñat nix. nūc autē sublimatio hz subtiliare aquā vt sup̄ patuit. Dōm qz aqua niuis est grossa ppter duo. p̄ ppter infrigidationē superflua cōgulantē 7 inspissantē. nā hec est cā vna de causis ingrossantib⁹ aquā vt supra dictū est. Itē qz ppter vehemētē frigiditatē ei⁹ fit expressio partū subtiliū q̄re remanet grossa. Ad rōnes. Ad p̄mā verū est qz ille partes aereę sunt in niue: 7 excludunt p̄terea ab aq̄ qñ liquefit nix. Ad scōdā: qz hz quātū ad p̄mā gñōnē nix gñet per subtiliationē tñ inspissat p̄terea a frido circūstante 7 ingrossat: quare nō valet. ¶ Notandū qz aqua paludis differt in duob⁹ ab aq̄ lacunali: qz in aq̄ paludali nullus est motus: sed in aqua lacunali est aliquis motus: huc 7 illuc 7 paucus: 7 ideo aq̄ paludalis ad hoc est peior lacunali. (Et p̄cipue discooperte) sup̄ qz alterant a sole 7 admiscēnt ei vapores 7 radij: 7 qz per motū nō subtiliant ideo remanēt grosse 7 male 7 ex his p̄iorēz si sunt discooperte q̄ coopte ex quo nō mouent: qz subtile resoluūt 7 remanēt partes grosse. ¶ Unde gñant cholera. ¶ Notandū qz nō est intelligēdū qz iste aque calefacte a sole in estate p̄prie pueratur in cholera nec flegma qñ sunt infrigidate cū multū tendant ad nām simpliciū dato qz sunt putrefacte: sed qz ppter earū caliditatem vel frigiditatē disponunt epar ad gñandā cholera multā vel flegma. ¶ Qui eas bibunt splenes 7c. Circa qd notādū qz cause gñant egritudines splenis: hoc est: qz iste sunt aque grosse ppter resolutionē partū subtiliū a grossis a calore solis. Itē ppter admixtionē vaporū cū eis 7 partū terrarū ppter qd aduenietes ad splenē ipm oppilat. Causa q̄re subtiliat myrach est qz tales aque grosse ingrossant humores 7 ipsos faciūt ineptos ad penetrandū ad myrach 7 frequēter qz male nutrit subtilia. Et cā q̄re interiora eoz ingrossant est qz oppilat ppter eius grossitiē. Cā q̄re est in istis fames 7 sitis est triplex: qz ista aq̄ est cā indigestionis mem⁹ bōz: 7 iō qz mēbra nō nutriunt appetit cibū 7 potū 7 cānt famē 7 sitim. Alia cā est qz cū hec aqua potius sit cā indigestionis in stomacho est cā acetositatis in eo que a frigida indigestione causat. acetositas autē hz incitare appetitū 7 acuerē scidēdo viscosos humores qz obrūdebāt calorem 7 sic cāe appetitus cibi 7 potus. Alia cā est: qz hec aqua causat frigiditatē in stomacho que hz exp̄mre humiditatē de villis stōchi 7 per p̄is inducē famē 7 sitim 7 est cū nocumēto 7c. Nam ille sunt valde stipice 7 oppilatiue ppter grossitiē eaz 7 p̄ p̄tes terrestres q̄ sūt in eis que stāt fixe in loco. (Adurentes.) i. lōge. Si tu dicēs quō sūt tales febres in senib⁹ cū ipsi hēant corp⁹ fridū: imo maḡ dēret fieri i iuuenib⁹. dōm qz A. nō vult p̄ h̄ dicē qz in senib⁹ maḡ accidāt iste febres adurētes ex istis ags rōne nāe eoz calidioris q̄ in iuuenib⁹: sed vult dicere qz iste humiditates grosse ex qbz sūt febres adurētes maḡ retineūt in senib⁹ q̄ in alijs p̄p̄ debilitatē virtutis expulsiue eoz.

¶ Aque p̄terea quib⁹ substantia admiscetur metallina aut eius simile 7 aque sanguifugales omnes male sunt. In quibuscūqz tamen earum existit iunamentum. Illa enī in qua virtus ferri superat iunamētū prestat ad hoc vt iteriorib⁹ fortitudo tribuatur vt de reb⁹. i. corruptio stomachi phibeat vt virtutes desideratiue oēs pcedant. Et nos qdē eius dispositionē nominabimus 7 eius que est qualis ipsa post.

¶ Prius determi. de diuersitatib⁹ aquarū rōne laudabilitatis 7 illaudabilitatis ex parte subtilitatis: hic determi. de ags 7 de diuer

Gentilis

statis eaz ex rōne mixtionis eaz. C^o iuxta qd notādū qd sba me-
talli pōt z^o itelligi. Uno^o large. i. pōi corpe minerali. f. put dō de
ferro de argēto z ere z silib^o. Alio^o pōt accipi p qdā spē metalli q
dō metallus ppo noie. Ad hūc accipit h^o z^o mō. Et qū subdit (Aut
ei^o file.) accipit metallū p mō. f. p ere plūbo ferro zc. C^o Alteri^o no
tādū qd aq pōt z^o admisceri cū metallis. Uno^o artificiali. f. q^o li-
mef z puluerizet metallū aliqd z ponat i aq. Alio^o q^o h fiat nāl. f.
q^o aq trāseat p illa loca z labat tū mō. Vt q^o mō intelligit b.
C^o Alteri^o notādū qd iste aq admixte metallis sūt male qū ad re-
gūne sanitatū. Cui^o rō est: q^o oēs sūt grossiores q^o debeat: z oēs aq
grossie sūt male in regi. sani. Itē q^o tales aq hnt aliqd qūtatē excel-
lēte quā ex metallis acgrūt: z oēs tales sūt male. C^o Alteri^o notā-
dū qd oēs aq sanguifugales sūt male: q^o oēs sūt putrefacte z corru-
pre: z iō putrefactos gūant hūores. C^o Propē pte qdā superi^o di-
ctū. ibi: Illa est in q vire ferri zc. Dicit ad h^o v^o iteriorib^o forti-
tudo tribuat zc. f. mēbrū qū ipā pfortat stōchū z epar z alia iterio-
ra: pfortat. n. stōchū vel a ppetate vel a qūtatē. f. q^o ferri h^o eric
care hūiditates stōchi qū obtridebat ei^o calozē: z p pū ei^o appeti-
tiū. Itē q^o rōne friditāz adiūat ad expmēdū z corrūgādū os sto-
machi expmēdo hūiditātē z nece circa ipm: z p pū ei^o cū appeti-
tus in eo: z codē mō dōz de appetitu epar: h^o aq admixta auro h^o
pfortare minerā vtrū. f. cor: q^o aurū h^o a ppetate letificare cor:
sue illa aqua admiscat auro q^o labat per minerā auri. verū est
q^o aliq voluit z male q^o aurū nō sic h^o minerā sic alia metalla siue
fiat ista mixtio per puluerizationē siue p ei^o extinctionē in aqua.

C^o Aliq vō z aq glacialis cū munda fuerit z nō cōmixta
aliq rei virtutē habenti malā siue soluat^o fiat ex ea aq
siue cū ea de foris ifrigider aq siue ipā mutet i aq erit
bona. Et siuarū qdē diuisionūz dispōnes nō diuersifi-
cant diuersitate multū extranea: sed est spissior q^o oēs
aque z nocet debilitatē habentib^o neruoz: sed cū cogit
ad bonitatē redit. Qd si aq glacialis ex ags malis sue-
rit: aut fuerit nix virtutē ptribēs malā z extraneā a lo-
cis in qbus cecidit erit melius vt cū ea ifrigider aqua
que ab istius cōmixtione sit occulta.

C^o Post q^o dērmī. de diuersitatib^o aqū rōne sbe z rōne admixtio-
nis eaz: hic dērmī. de diuersitatib^o aqū rōne qūtatē eaz. Et p fa-
cit hec rōne qūtatē eaz pmax. Scdō rōne scdū ibi. (Alq vō sal-
sa.) pūa in duas. Quia p diuersitates aqū dērmīat rōne fridi-
tāz. Scdō rōne calitatē. ibi. (Alq vō cala.) pūa in duas. pūo dērmī
minat diuersitates aqū friditāz qū aq ē multū frida. Scdō h^o facit
qū ē rēpate frida. ibi. (Alq ppea tēpate frida.) C^o iuxta pūā partē
notādū qd hic iflinuat. Ali. q^o aq nūosa z glacialis duplicē hnt vti-
litatē. Una ē q^o aliqb^o corripit. f. in vebemēti calefactiōe qūf veb-
emēti ifridatio q^o fit cū istis ags: z tūc modos admixtionis eaz
erit liqfaciēdo nūe vel glaciē z bibēdo illā aq siue dādo nūe vel
glaciē in forma nūis vel glaciē: aut citrūdādo aliq rē z ifridādo
ipaz cū eis. Alia eaz vtilitas est q^o aliq sūt citnitates hūres vtiliter
malas aquas: z iō tūc dāda est eis aq nūalis vel glacialis q^o h^o
sunt in vltimo bonitatis: q^o sūt nimis spisse pp pgelationē. Itē pp
expfionē pūi subtiliū a frido. Itē q^o pp eaz supflūā friditātē val-
de ledunt neruos z nām psteriūt: q^o fridū est nāc inimicū: tū me-
liores sunt q^o qdā alie aque que cōter habent in gbusdā terris.

Du^o 14° C^o Sed tu dicit q^o hec aq qū cogit redit ad pūā bonitatē. hoc nō vī
q^o pūi dē expfite^o hippo. i. lib. de aere z aq: q^o aq pgelate nūq^o re-
desit ad pūstīnā bonitatē: s^o pūit id qd erat sapōritū in eis. ita dicit
z h^o dēclarat p signū q^o nūq^o p decoctionē redeūt ad qūtatē pūā.
Ddm q^o siue dubio aq pgelata cocta postea ē mala rōne expfiois
partū subtiliū a frigidō vebemētē: z iō decoctio eius nō rectificat
ipam quantū ad hanc malitā: q^o nō imittit in eā partes subiles
expfias p a frigidō. z hoc mō loq^o ibi^o hippo. tamē per decoctio-
nem perdit pgelationē quā prius habebat z quantūz ad hoc quo-
dāmodo redit ad bonitatē aque: q^o tūc pauciores h^o malas cōdi-
tiones. z quantū ad hoc loquitur. Ali. cē. z ideo nō ptraditū.

C^o Aqua pteca tēpate frida sanis melior ē ags oib^o.
Iz neruos ipediat z apostema in iteriorib^o habētes le-
dat. Ipā enī appetitū excitat z stōchū fortē efficit.

C^o iuxta illd ppea z appetitū excitat: supple q^o pstrigit villos sto-
machi z exprimit hūidū qd obtridebat calozē stōchi inatū z ipm
reddat ad aptū i sui opōne: z sic efficit pteca z facit ipz appetē cibū.

C^o Aqua vō calida digestiōnem corūmpit z facit nata-
re cibum neqz ilico extinguit sitim: z est cū ad hydro-

Super primo

pissim adducit z ethicam z consumit corpus.

C^o hic dērmī. de dispōnib^o aq cale z effectib^o ei^o. pūo qū ē cala
siue admixtiōe alteri^o rei. Scdō de ea q^o est cala p admixtiōe ar-
tificiale. ibi. (Et illi qdē.) pūa i duas. pūo dērmī. d aq nō multū
cala qū ad opōnes q^o efficit circa corūp^o sanū. Scdō qūz ad opō-
nes quas efficit circa corūp^o egrū. ibi. Illa vō que multū est cala.)
C^o Sed tu dices nō videt q^o aqua calida corūpat digestiōne: q^o di-
gestiō fit a calido: ergo inatū digestiō ab aqua calida. Itē q^o aqua
calida h^o calefacere stomachū. stomachus aut calidus vt dicit in
thegmī digerere qdē bonus: sicut frigus appetere est bonū.
C^o Post nō vī q^o pducit corūp^o ad hydrofūz z ad ethicā. h^o ē ipole:
q^o iste sūt egritudines pteca: q^o hydrofūsis ē egritudo mālīs z ethi-
ca inālīs. Itē q^o hydrofūsis ē egritudo frida z ethica ē egritudo
cala. pteca nō vī q^o saltē ethica possit iducē q^o aq ē cōplexio nā-
liter hūida siue sit actuali cala siue frida: s^o ethica ē mala cōple-
xio sicca: q^o rē. Itē pūo dico q^o aq cala corūpit digōne facidiō
cibū natate in stōcho: q^o digō fit in fundo stōchi p coadunationē
stōchi z calozis circa cibū vt pū. z de vtrūb^o: s^o sup natatiōe fac-
cibū vacillare i stōcho. mō h^o facit aq cala. nā sic frida pstrigit cala
aq dilatat z potissime tepida q^o dissoluit villos stōchi: s^o multū ca-
lida ipos corrūgat nimis z malo mō pp qd aq cala corūpit di-
gestiōne. Alia cā ē q^o digō fit a calozē inato: s^o aq cala h^o calitatē
cūca q^o nō ē pueniēs. Itē ex h^o apper ad pmas duas rōnes: q^o
digō nō fit a qūcūq^o a calō nālī vel regulato ab eo: s^o calitas aq ē
calitas cūca q^o nō pferit digōne: sed ipedit vt dērmī est. Itē alia
dōm q^o aq cala pōt iducē hydrofūsim qū cā bibit hūis epar dōbile
ieiunus: q^o vtrū ē? sanguificatiō debilitat z gūat aqūtatē q^o ve-
niēs ad vtrū iducit hydrofūsim. Itē pōt iducē ethicā vel pp vīg-
lias vel pp ieiunia vel labores: z tūc dato stōcho ieiunio pūstāte
ad mēbra supcalefacta caliditatē adauget z pducit ad ethicā. Itē
per h^o pū ad terrā: q^o nō p eadē rōnez gūat eas. Itē alia dōm q^o
h^o ipā sit hūida nō est icōueniēs qū rōne caliditatis ericet z in-
ducit ethicā. pteca cū ad ipaz qd plus est potēs caliditas ei^o in
ericcādo in talib^o q^o ei^o humiditas humectādo: q^o nō valet.

C^o Alq aut calefacta cū fuerit tepida facit nauſeā z cū fue-
rit calidior q^o hec z in ieiunio bibita fuerit multotiens
stōchū lauabit z vtrū soluet: eā tū frequēter bibē est
malū: q^o stōchi dōbilitat virtutē. Illa vō que multū est
cala est cū colica resoluit z spleinis vētositates fragit.

C^o iuxta illud notādū. Alq aut calefacta cū fuerit tepida facit nau-
ſeā. q^o rōne hūiditātē h^o laxare villos stōchi z ipos mollificare
z dilatare rōne debilis calitatis: sic p oppositiū aq frida h^o pstrin-
gere z corrūgere: z iō sub rōne q^o est cala h^o resoluē. Itē q^o dōbils
calitas cū hūiditate penetrat z replet z repletio est cū nauſeā: s^o
fortiter cala resoluet. Itē q^o tepida attrahit hūiditates ad vil-
los stōchi q^o attractis cātur fastidiū z nauſeā. C^o Notādū circa
illā pte q^o remāst. Alq pteca tēpate frida. q^o aq vebemētē frigi-
da ledit multū pp ei^o grossitiē. Itē pp vebemētē hūiditātē valde
nocet neruis z breuiter ei opōni vte. Itē aq cala ledit q^o digōne
corūpit z facit alia nōcūmēta q^o infra dicent: pp qd pueniēt dōz
q^o aq tēpate frida in vsu regimīs sanoz corūp^o z pueniētior oib^o
alijs ags: tū in gbusdā regionib^o in q^o sūt vīna potētissima mag^o
pueniēs est vsus aq vebemētē fride ad pteperādū calitatē erel-
lentē illoz vīnoz. in alijs aut regionib^o nō. C^o Alterius notādū de
eo qd dicit q^o aq multū frida ipedit opata in iteriorib^o mēbris: z
rō hec est: q^o sic appetit in thegmī ter. cōmē. 156. fm. haly. cōis intē-
tio i oī opate ē eūo ei^o qd collectū ē. mō vebemētē frida facitū
oppo^o q^o oppilāt. Itē q^o opata facta in mēbris iteriorib^o velant
quodā pāniculo subtili p quē pāniculū subtilē pūe deſudat aliq
hūiditas sicut fit in apatib^o oculoz: q^o gūat qdā pāniculus subti-
lis regēs ipā. h^o aut nō ptingit in apatib^o exteriorib^o factis in cu-
te vt pū: q^o sufficit cutis exterior. mō talē hūiditātē pūne resūda-
tez in apatib^o iteriorib^o z virulētā q^o absterge pūne vt pū. p. 8.
in. 13. de igenio cap. 2. z. 3. z. dist. 1. iō dicit. Ali. in. 4. cant. q^o ba-
bētib^o apā in iteriora oī dare aqua solatri zc. vt illa virulētia ab-
stergeat. mō talē absterſiōne hūi^o hūiditātē male pūbet aq frida
z iō est eis icōueniēs. verū est q^o aliqū portū aq fride cecidit aucto-
res in habētib^o herifipilā in mēbris interioribus qū timemus de
marasino: aut gūa mitigatiōis cuiusdā accūtis. f. sitis. z iō sic dō. 3.
regimīs auctoz cōmē. 15. pcedit por^o aq fride mixte cū alio po-
tu. f. hydromellio: q^o tūc tān nō pōt nocere sicut si p se sumeret.

C^o Et illi qdē q^o aq cala arte inuamētū pūtat sunt epi-
lepsiā habētes z melliaz z capitis dolorē fridū z asma
z obrbalmiā z borboz in gutture z siccitatē z aposte-
ma post

Gentilis

antur erat defectus in aliquo istorum trium. Si sit ex defectu virtutis h est dupl: aut q: motus virtutis est ad alteram partem q: ad illam per quam dicitur: et sic est ultima causa quae agit ibi. Aut q: virtutes naturales. Aut ex parte virtutis non habitis motum ad aliquam partem: et hoc dicitur: q: vel percurrat ad expulsiorem illam que dicitur fieri virtus sensibilis vel solus virtus naturalis. Si primo modo tunc accidit retentio superfluitatis: q: virtus expulsiua non expellit quod dicitur nisi percepto nocumeto a virtute sensitiva: modo contingit aliqui q: id quod dicitur expelli non sentit sicut accidit in colica que fit per icteritiam ex eo q: cholera que dicitur mitti ad euigilandum virtute expulsiua intestinoz transmittit ad alium locum: vnde intestinoz virtute non irritata non expellit quod dicitur tunc causas colicae. Si autem percurrat solus naturalis: et sic ex defectu eius hoc est 3: q: vel h est ex fortitudine retentive: vel ex debilitate expulsiue: vel ex debilitate digestiue. Si autem fiat retentio ista ex parte materiei: hoc est propter ineptitudinem materiei: et hoc 3: q: aut hoc est per grossitudinem materiei que figit in loco et non euatur: aut per eius viscositatem nimiam multum adheret: et 3: retinet vel per eius multitudinem et etiam non potest ei dominari ut expellat ipsam. Sed tu dices quare non fecit ipse mentionem de nimia eius subtilitate materiei que et impedit expulsiorem: ut ponit Gal. in co. z. pronostico. co. 43. et z. de crisi ca. 10. Ut mihi videtur q: non posuit: q: dedit intelligere per eam oppositum. s. per grossitudinem vel videtur q: non posuit: q: subtilitas raro impedit. Si autem sit defectus ex parte viarum hoc est dupl: q: aut per coangustationem earum: aut per eam oppositum que prohibet superfluitates expelli.

Dubium 1^m Tertio notandum q: diceret aliqui ipse dicit q: aliqui contingit retentio per debilitatem virtutis digestiue: sed hoc non videtur illud quod est causa fluxus ventris non est causa retentionis superfluitatis: sed debilitas digestiue est huiusmodi. Et maior pars: quod idem non est causa fluxus: minor pars per illud afor. 20. 2. peric. Quibuslibet iuuenibus et senibus et ibi ponit. Et fluxus ventris uno modo causas ex debilitate digestiue: quare et. Ad hoc videtur q: duplex est defectus digestiue. Unus est cuius quod non accidit digestio sed indigestio: et hic defectus videtur est causa fluxus ventris ut tu arguis: sed non sic intelligit Alii. Alii est defectus digestiue: quod tardas eius operationem: ita tria quod non per hoc causat indigestionem: sed tardas digestionem: et quod retentiva est ordinata ad seruicium digestiue: ut pars 3. de virtutibus. ca. 2. et 4. id quod tardas digestiua tardas superfluitatum expulsiorem: et de hac intelligit Alii. et de hoc non arguit: quare et.

¶ Quod retentio eius quod euari dicitur acciderit pueniet inde egritudines. Que autem sunt ex egritudinibus compositis sunt oppilatio et laxitas et spasmus huiusmodi et quod eis silia existit. Sed ex modo egritudinibus compositis sunt putredo et calor in inati costrictio ex plixitate costrictionis et eius fortitudine: quapropter eam frigus sequitur ex superfluitate et humiditatis super corpus. Locos vero egritudines sunt receptaculorum figura et eorum disruptio. Fastidium quoque et vna ex causis deterioribus hanc egritudinem et propter eam euenerit postquam puenit euacuationem vacuitas sic accidit in multa saturitate in annis fertilitatis post superfluum famem: et in annis sterilitatis. Ex egritudinibus vero compositis sunt apata et bothor.

¶ Notandum circa istam partem quod quo oppilatio et paralysis et pueniant ex retentione eius quod debet euacuari satis patet.

Dubium 2^m Sed tu dices ipse dicit q: spasmus et paralysis sunt egritudines compositae. Non videtur quod sunt accidentia ut ponunt auctores: ergo non sunt egritudines. Videtur q: spasmus et paralysis potest considerari dupl: uno videtur sunt mali motus: et hoc modo sunt accidentia et sic non intelligit hic: sed potest esse dispositio ad quam immediate sequitur lesio operum est morbus. Et hoc est dupl: q: aut est mala dispositio que est compositio: et sic est morbus passivus: aut ut est mala compositio. s. repletio viarum vel receptaculorum: et sic est morbus officialis: et hoc modo ultimo intelligit hic.

Dubium 3^m Alterius dicit q: putredo est egritudo composita. Non videtur quod putredo est causa egritudinis: ergo non est egritudo. Ad hoc videtur 2. uno quod per putredinem intelligit egritudinem causam per putredinem. Vel videtur quod putredo potest accipi 2. uno in relatione ad humorem et hoc modo est causa egritudinis: et sic non intelligit hic. Alio in relatione ad materiam: videtur hoc modo est egritudo: et hoc potest adhibere 2. uno huiusmodi quod dicimus morbum putrefieri: et hoc modo putrefactio est morbus compositio: et sic intelligit hic. Alio videtur est actus morbum putrefactum ut manus vel pes: et hoc modo est egritudo in numero: quod est aliquid omnino superfluum sicut lapis in vesica: quod sit morbus est propter naturam numerum: ut ponit Gal. 14. de ingenio. cap. 13. ut mihi videtur. Alterius notandum de eo quod ipse dicit: et calor in inati costrictio. q: calor in inati potest dupl: costringi. Uno modo quod sit magna eius costrictio: et hoc modo

Super primo

do: quod in seipso multiplicat pueritiam ad maiorem caliditatem vel ignem ut dicit Alio superflue potest costringi: et tunc ad ipsum sequitur extinguitio et refrigeratio. Alterius notandum quod causa fastidii causat ex retentione eius quod dicitur naturaliter euari est: quod ex retentione superfluitatis in corpore fit eam reditus ad stomachum et replent ipsum et deicit appetitum: et sic causat fastidium: et istud fastidium est causa periclitata: egritudo dimi: quod fastidium est causa indigestionis: nam quod non accipit cibum cum desiderio non digerit: ad indigestionem autem sequuntur predictae egritudines: quare et. Et causa quare est magis causa indigestionis quam venit saturitas post magnam famem est: quod tunc multum sumit de cibo plus quam oportet: et quod virtus est valde debilis tunc ex fame precedente: id pessime digerit. Quere circa illud dictum: aut est ex fortitudine retentive: utrum fortitudo retentive in membro aliquo possit esse causa morbi in illo.

¶ Euatio autem eius quod dicitur retineri est: aut per fortitudinem virtutis expulsiue: aut per debilitatem retentive: aut per partem quod magis nocet granitate per sui multitudinem: aut descensionem per viscositatem: aut per moridicationem sui acrimoniam et acuitatem: aut per materiei subtilitatem quod fiet sicut quod eliquatur per se: vnde ad expellendum fiet facilitas. Est etiam cum ipsam viarum inuatur amplitudo: quod ad modum accidit in eliquando sperma: aut per partem quod in latitudine scinduntur: aut quod incidunt in latitudine: aut quod earum aperiuntur officina sicut accidit in exitu sanguinis ex naribus. Et est eius accidit hoc largitas propter causam que exterius accidit aut interius.

¶ Hic determino de euione eius quod dicitur naturaliter retineri. Et per ponit causas euionis eius quod dicitur naturaliter retineri. Sed ostendit non commenta que ex his generantur. ibi. (Liqua euacuatio eius.)

¶ Sed diceret aliqui iuxta primam partem: quare non posuit ipse causas sumptas ex parte virtutis naturalis et virtutis sensitivae: sicut posuit in retentione eius quod deberet retineri euari. Ad hoc videtur 2. uno modo quod dedit eas intelligere per ea que dixit supra vel possumus dicere quod non posuit: quod non oportebat ponere: nam virtus digestiua que est virtus naturalis: nec breuiter aliqua virtus naturalis bene disposita erit causa euionis eius quod dicitur naturaliter retineri cum ois virtus sit data aialii ad salutem eius. Item non facit mentionem de sensitiva: quod sensitiva non expellit nisi percepto nocumeto: istud autem nocumetum reducit ad magis modo de causa huius sumpta a magis videtur facit mentionem: quare et. Euatio autem eius quod dicitur retineri sumit vel simpliciter ut inuari videtur ex quo dicitur nutriti: vel sicut superfluitas visque ad determinatum tempus: nam vna et egritudo dicitur expelli non statim sed tempore determinato: et id quod aliquid tempore retineri: ita quod hic accipit large euiones eius quod dicitur retineri. Item nota quod sicut retentio eius quod dicitur naturaliter euacuari sumit per tres tria. s. vel quantum ad virtutem vel materiam vel vias: ita et ista notamenta que accidunt ex eo quod euacuatur illud quod deberet retineri.

¶ Quod euatio eius quod dicitur retineri dicitur acciderit puenit per ipsam compositam frigiditas per euiones materiei que erat apta ad accendendum ex qua calor nutrit inatus. Et fortitasse pueniet inde calor compositus cum illud quod euabitur compositum fuerit frigide sic flegma: aut fuerit circa equalitatem compositum sicut sanguis: quod calidum calore superabit superfluo sicut cholera et calefaciet. Et ex ipsa quod semper accidet siccitas essentialis. Et est cum ex ipsa puenit humiditas secundum considerationem quam nominamus in accidentalitate caliditatis. Et est cum humor siccus euabitur non superflue: et propter caloris inati defectum qui nutriendus perfecte digerere non valet: vnde flegma accrescit: huiusmodi humiditas complexionis non coferit inate: neque est inata sicut calor ille non est inatus. Quod si superflue euacuatur seorsum quod ipsam frigiditas et siccitas in substantia membrorum et in eorum natura: aliquid ipsorum calor accidet extraneus et humiditas non bona. Egritudines quod dicitur inuales que euacuationem sequuntur superfluum sunt oppilatio propter superfluum etiam venarum siccitatem: et propter earum coartationem. Et sequitur eam spasmus et coartatio.

¶ In hac

In hac pte etiam habetur q. quando sanguis allicuius est plenus cholera ppter qd habet calefactionem circa epar nō dī floborbo-
mari: q. pp inflammationem sanguinis fieret ictericus rē.

Retentio vō ē euacuatio que sunt equales. sille que in boza proueniunt qua est necesse conferentes sunt et vitam conseruantes sanam.

Hic ostendit quales effectus sunt ab euacuatione et retentione factis moderate.

Et iā qdcm locuti fuimus de rebus que sua gñalitate sunt necessarie: s. sit cum plurimū suaz spērum non est necessariū. Alie ergo ad alias causas pcedamus.

Hic vñ quodā trāitu ad sequētia. (Fuimus de reb. que sua generalitate. i. in genere: q. nō possumus abstinere a cibo vt cibis est absolute: s. ab hoc cibo sic: q. possem stare totū tpib. vñ nec q. nō comederem pisces: et sic de alijs rebus non naturalibus.

Est fmo vñ de causis q. casualiter corpori accidit et nō sunt necessarie neq. impediētes. Cap. 18^m.

Loquimur nunc de causis non necessarijs et nō impediētib. Et sunt que sua generalitate nō sunt nāles: neq. nature contrarie.

Prius dēt. de causis dispoñi que necessario in genere apporimant corpori humano et de effectib. et opōib. ipsarū: hic determinat de causis que nō necessario apporimant corpori humano et de effectib. ipsaz. p. p. dēt. de eis in gñali. Secūdo in spali. ibi. (Quidā ornare loquētiā rē.) p. p. in duas. p. p. mo dat suā itētiōē et inuit cām sue itētiōis. Scdo exequit. ibi. (Incipiēmus aut.) **N**otādū p. q. suā itētiōē ponit cū dicit q. vult loqui de causis nō necessarijs et nō impediētib. dicit aut. (Et nō impediētib.) ad oīam causāz nō necessario apporimatāz corpori nō que sunt impediētes: sicut est morsus serpentis et viperaz et iucisio cultelli et hmoi q. sunt cause impediētes: et de talib. nō est consuetudo determinari immediate ab artificib. s. nō impediētes sūt vt balnea et fricacōes et hmoi. p. p. hoc aut qd dicit. Et sūt que sua gñalitate nō sunt res nō nāles neq. res cōtra nām: inuit cām sue itētiōis: nā p. p. vult determinare de istis post determinationem rez nō nālis necessario apporimatāz: qui cū gbus iste res conueniunt in hoc q. est esse res nō nāles: neq. res cōtra nām.

Et iste qdē sunt cause corpori obuiatē preter aerē qui est necessari. sicut balneatio fricadū spēs et alie.

Notificat istas res et pater.

S p. p. sicut hic queri vñ de istis causis nō nālib. debeat hic determinari. Et arguit q. nō q. de eis que sunt casuali et fortuitu nō dī in aliqua scia determinari: sed iste cause non necessarie sunt hmoi: quare rē. **M**aior p. ex supiori scia: minor apparet per rubricaz que dicit. cap. 18. et est sermo vñ de causis que casualiter corpori accidit rē. p. p. tēra. s. in thegn. 3. ter. cō. s. distiguēs causas que apporimant corpori hūano dicit q. ipsaz. qdāz apporimantur necessario: qdā non de necessitate: postea subdit q. ars conseruatiua cōficatur circa p. p. mū genus causaz: circa 2^m vō nequā. q. ergo de eis nō dī immediate dēterminari. **I**n dēu est aut. qui de istis hic dēterminat. **A**d hoc rīdet qdā q. de istis rebus annexis reb. nō nālib. est determinadū a medico: non q. sunt per se materie causaz sanitatis et egritudis: sed per accūs: et hoc non valet: q. iste res sunt mae causaz sanitatis et egritudis qñ apporimantur corpori nō debite vel debite: et id. s. de eis dēt. in libro de regl. sanitatis: et aut. in 3. sen huius. **A**ly dicit q. de istis rebus nō necessarijs annexis reb. nō nālib. determinat a medico: q. in cōparatione ad apporimationē corpori humano sunt absolute casualia: tñ qñ apporimant ei necessario imutāt ipm vt balneum et fricatio: sed hoc nō valet p. q. cōtra rubricā et textū q. dicit q. non sunt necessarie. **I**te q. eadē rōne ego dicā q. debz determinare de oībus alijs reb. que cū apporimant corpori nostro ipm imutāt necessario vt de oībus cultellis: et hoc est icōueniēs. Et ideo dicen dū est aliter q. ad medicū opz determinare de istis causis: cui? rō est: q. de his que sunt materie causaz salubriū et egritudinaz dī a medico determinari: sed iste oīs de q. fit hic mentio sunt hmoi: ergo rē. maior p. q. artifex nihil dī dimittere de cognitione p. p. obiecti et causaz ei. minor apparet: nā videmus q. balneum et fricacōes que annexunt exercitio puenienter apporimata corpori sunt cause pseruantes vel inducētes sanitatē si indebite sunt cause egritudis. **A**d rōnes. **A**d p. p. mū dōm q. apporimatio istaz re-

rum ad corpus humanū pōt 2^m intelligi. **U**no absolute et hoc mō bñ est casualis: et vt sic nō determinat de eis ab aliq. artifice sic tu arguis. **A**lio in quātū ab artifice apporimant vt pseruet sanitatem vel curet egritudinē per eius debitā apporimationem: et q. in tali mō apporimandi posset accidere actio recta et error et de talib. est scia et ars: et ideo vt sic de istis hic dēt. **A**d scdāz cum dī q. s. dicit q. ars pseruatiua nō versat circa 2^m genus causaz. **D**ōm q. id est circa ea q. nō hnt puenientiā cū causis nō nālib. necessario apporimatis corpori humano: sed si bēat puenientiā cum eis in pseruado vel curado bñ est circa tale genus: et q. balneum et fricatio sunt hmoi: s. est circa ipsa: sed q. cū morsu viperaz ad bñ nūq. cōseruaret nec remoueret: ideo de eis nō determinat et circa tale genus nō versat: et sic dī illud intelligi. **U**lterius uōn^m circa istam de eo qd dicit pter aerē q. est necessari. q. pōt 2^m exponi. **U**no sic pter aerē. i. nō sicut aer qui necessario obuiat corpori su. sed obuiat iste res a casu et ptingenter. **A**lio pōt dici q. dicit hoc: q. in quibsdā istaz rez. s. in balneo sunt alique ptes que necio apporimant. s. aer: nā aer vt dicit infra est vna de p. p. balnei: et tñ aer necio apporimat corpori nō: sed rōne aliaz partū. s. aq. vel rōne fricationis nō necessario apporimat: ita q. est sensus q. iste res sūt rē. pter aerē q. est necius. i. pter illā pte balnei q. est aer: q. illa necio corpori obuiat: et vñ q. mō pōt puenienter exponi.

Incipiēmus aut et dicemus q. cause q. in corpe hoīs sunt agētes exteri. p. p. obuiationē duob. opantur modis. Operant enī in ipso: aut penetratiōe illi. q. ex eis subtiliat in poris per virtutē penetratiuā q. est in ipsis. **A**ut q. mēbra sibi attrahūt eas p. p. poros suos. **A**ut id q. vñ istoz ab altero iuuat. **A**lter vō modus ē vt nulla operent cōmixtōe: s. qualitate pura pueritēte corp. **E**t istud qdē: aut ideo q. hēc qualitas aut est in effectu sicut epibima infrigidatū in effectu q. infridat: aut emplatru calefactū in effectu q. calefacit: aut est p. p. pteza q. qualitas hēc est in potētia: sed calor inat^m q. est in nobis cōmouet virtutem agentem in ea et adducit ipsam ad effectum: aut propter proprietatem.

Hic exequitur de istis et duo facit. p. p. ponit vñz diuersitatem sumptam ex parte principiorum: et aliam sumptā ex pte effectuum vel operationū. ibi. (Sunt autem ex rebus.)

S dubitaret aliq. de eo qd dicit q. medicina operat in corpe p. p. virtutē penetratiuā: ista est mirabilis virt. q. de ipsa nō fecit mentionē determinadū de virtutib. nec vñ q. sit possibilis: q. aut penetrat p. p. ei subtilitate: et tñ solū rēdit ad supiora mēbra: vel p. p. grauitatē: et tñ solū tendit ad inferiora: nec pōt dici q. sit virt. ambulatiua cū ambulatio ist solū in aialib. et nō medicis. **A**d b. dī cēdum q. ista virtus penetratiua pōt ēē virtus elitalis vt si sit illa medicina cala et subtilis s. dōbo citius ingredit orificia venarū et penetrat ad interiora: et ad hāc penetrationē et multū adiuuat motus dilatationis arteriaz: et id res illa hñs calitatē et subtilitatem cū dilatatione et penetratione orificia ingredit et penetrat ad interiora: vel pōt dici q. hz per virtutē p. p. nā sicut mēbra hñt virtutē attractiua p. p. quā attrahūt mām: ita et nō est icōueniēs q. medicina habeat virtutē penetratiuā: sicut videmus ad sensus q. catarides hñt p. p. tē ad veficā: adeo vt in quacūq. pte corpori ponant ipsaz veficā fortiter et in paruo tpe vicerāt: imo vñ est multoties q. apposite sup collū ingrediunt eaz frustra p. p. veficam: ita q. statim penetrāt ad ipsaz per virtutē p. p. nō aut penetrāt ppter caliditatē et subtilitatē sbe sed a forma specifica: aut q. mēbra attrahāt ipsam sicut cor statim attrahit crocū aut vñ q. mōs et ex hoc apparet causa: quare magis penetrat ad vñum locum q. ad alium: et quid sit hēc virtus: et per hoc patet ad obiectum.

S cōdo dubitat circa 2^m modū: q. dicit q. aliquid operant p. p. qualitatem puram. **N**ō vñ p. q. qualitas pura nō reperit: q. nūq. accidens sine subiecto: q. tñ esset ista que haberet ēē per se. **S** cōdo: q. qualitas pura nō agit sed cōpositū per ipsaz. **D**ōm est q. possibile est q. qualitas pura agit iterius. s. q. aliq. agat per qualitatem alteradū sine eo q. ad ipm trāsmittat aliq. corpoz: nam sicut accidit calefactio cordis ex bubonib. que facit feb. s. q. ipsi inguen calefaciūt et inguen calefacit rē. partes sibi p. p. quā et illa alterat aliā: et sic quouq. calefactio pertingat ad cor: sic p. p. s. sup illo afo. 55. 4. p. i. Omnes feb. sunt male ex bubonib. rē. ita et et mediana alterat vñā partē et illa aliā quouq. eius virt. penetrat ad interiora: aut facit hoc a tota sba sicut venenū apporimati exteri iterius venenat totū corpus in parua quantitate: dato q. nō pene-

Dub^m 2^mDub^m 3^m

q. z

trēt corporali: ad totū corpus: q: si resolveret totū nō posset attrin-
gere. r. parte corpis: r. iō penetrat sua virt: q: vna ps alterata al-
terat alia sibi ppinquā. Itē videmus q: ille piscis q: dō stupor stu-
pefacit absq: eo q: tāgat dato q: sit in rberi r. hō tangit r. bēte: r. sic
alterat sine eo q: perueniat aliquid corpore ad ipsum homines.
Et per hoc patet ad obiecta: q: non operatur ideo q: accidens se-
paretur a subiecto: nec q: sola qualitas agat: sed q: compositum
agit per qualitatem r. alterat per quātitatē sibi ppinquā: illa po-
tēta per ppiā q: itatē accitaz alterat alia r. sic deinceps.

Dub^m 4^m

C Dubitarer alijs nungā cib⁹ apposit⁹ exterius possit nutrire inte-
rius r. cōmisceri. Et arguit q: sic q: nutritio fit per cōmitionem:
mō possibile est vt cib⁹ appositus ex subtile r. igrediat per po-
rositates mēbroz r. cōmiscetur cū eis r. sic poterit nutrire. p. r.
terea sicut est dare ea que operant a qualitate r. a forma specifi-
ca exterius: ita ē q: opaf a mā: sed operatio a mā est cōuer-
t r. trāsmutatio cibi ad formā mēbrū: r. hec est nutritio: q: r. p. In
oppositū est hūic. hic r. supra cap⁹ de humorib⁹. Ad hoc dico q:
nūq: vidi aliquē dicētem posse corpus nutrirī ex appositione nu-
trimenti exterius nisi hūic: q: ar qui nouiter est trālat⁹: nā ille au-
ctor: libro p. trac. 10. in cap. 18. de puiatione sensus r. motus r. rela-
tione i. s. phagi r. mery ponit triplicem modū nutrirī per exte-
rius. Unus est q: accipiat cānila lignea vel argētea r. ponat p. cā-
liquo: in os q: nō pōt trāslutire. Scd⁹ est vt fiat per balneū r.
nutritiū. Tertius est vt p. mūdificet intestina: postea clysteri-
zetur per eū succus pulli r. mēbra attrahēt ipm ad se r. nutriuntur
ex eo: r. istū 2^m modū recitatū nō asserit eū. Sed dico ad hoc q: est
impossibile: r. hō hec est: q: sicut appet. 3. de cōplombis: nihil nu-
trit nisi trāseat per oēs tres digestiones: sed hoc non fit hic vt p:
ergo 2^m. Item nutritio fit per cōuersionē nutritiis in nutrimentū:
vt p. 3. de virtutib⁹: r. q: hic opz esse ordinatas alterationes a na-
tura: q: in suis operationib⁹ ordinate procedit: ideo ex ordine alte-
rationū est ille modus impossibilis: nā primo opz q: alteret in sto-
macho: secūdo in epate: tertio in venis: quarto in mēbris: adeo q:
si inde vna istaz alterationū deficeret quecūq: eēt illa: impossibi-
le eēt nutritio: r. ideo si sanguis iret ad mēbra nutrirēda sub forma
sanguinis: dato q: haberet tres alterationes. s. stōchi epatis r. ve-
na: r. nō trāsmutaret in humiditatē p. tunc corrūperet: r. ideo ta-
lis modus est impossibilis: pp q: dicebat Gal. 3. de cōplomb⁹. ca.
2. q: vinū extra appositū nō calefacit vt cib⁹: sed vt medicina. q.
d. q: ad hoc vt calefaciat vt cib⁹: opz q: trāseat per poros cutis ad stoma-
chū in balneo: q: per poros nō posset penetrare cib⁹ nisi sub for-
ma vaporis: vapor autē q: d. subtile valde: talia autē nō sunt mā p.
portionalis digōnis stōchi: q: illud q: digerit in stomacho ē esse
qd corporeale r. grossū q: sit natū recipere formā chili: vapor: autē
non est hūic: q: r. nō p. clystere bñ posset apponi aliqd q: dato
q: nō nutrirer: nō resocillaret r. resisteret actioni r. psumptioni ca-
loris: sic r. p. balneū nō psona duraret. Ad aliud dico q: nō est hūic
de eo q: opaf a q: itate vel a forma specifica: r. de eo q: opaf a
mā: q: q: opaf a mā totalit⁹ vinci a nā r. puiari forma ppa r.
cipere formā mēbrū: r. q: hō nō pōt fieri nisi trāseat p. has tres dige-
stiones: de alijs autē non opz: ideo nō est simile. Deinde cū dicit.

C Sūt autē ex reb⁹ que obuando mutāt: r. cum ingre-
diunt corpus nō mutāt: sicut cepe cūz exterius ad mo-
dū emplatri corpori supponunt vulnerāt: hū inter⁹ re-
cepte nō vulnerāt. Et sunt ex reb⁹ alie que ad hoc con-
trarie hūic existūt: sicut cerusa que cū bibif vebemen-
ter mutāt: hū ex ea fit epithima nihil ex hoc opaf. Et
sunt ex eis que nullo hōz duoz modoz operantur.

C hic ponit diuersitatem istoz sumptam ex diuersitate effectū.
primo facit hoc. Secūdo reddit causam dictorum. ibi. (Et hūic q:
dem causa.) Tertio pro sufficientiori determinatione istozum re-
mittit nos ad scdm. ibi. (Et nos fortasse r.)

C Et hūic q: cū in diuisione prima sex reruz existit.
Vna est q: cū tale aliqd quale cepe igredif corp⁹ vir-
tus digestiua icipit pstringere ipsaz r. cito mutāt ei⁹ cō-
plexione: r. debilitat eā r. nō dimittit eā incolumē tan-
to tpe: vt in tali q: illud possit efficere suā opationē r.
interius vulnerare. Et alia est q: fm plm comedif mī-
xta cū re alia. Et tertia est q: cōmiscet in receptaculis
nutritiis alijs humiditatib⁹ que ipsaz submergūt r. ei⁹

frāgūt fortitudine. Et quarta est q: cū est exteri⁹ i vno
ponif situ: hū iterius nō gescit se mouendo. Et qnta est
q: exteri⁹ multū stricte tenet: hū iterius tāgit nō adbe-
redo. Et sexta est q: cū est iterius pparationem eius
ipsa virtus nālis regit r. cito ei⁹ expellit supfluitatez: et
bonū in sanguinē puerit. Eius vō q: ex ceruse dispo-
sitione diuersificat causa est: q: causa cerusa est grosse natu-
re r. grossaz partiū: quapp cū est de foris nō penetrat
in poris: r. si penetrat nō peruenit ad poros spūs: neq:
ad mēbra principalia: sed cū comedif est res hūic con-
traria. Et ē natura venenosa que est in ea nō efficit i-
pressionē nisi impressione superflua a calore inato qui
est in nobis in ea: r. hoc qdē non acqrit ipsa obuatio-
ne extrifeca. Et nos fortasse reiterabimus tibi in libro
de simpli: cib⁹ medicinis verba modi istius.

C hic declarat cām mēbra hūi⁹ diuifiois pme. Et p. ondit cās q: re-
cepe vicerat exteri⁹ r. nō iterius q: erat pūm mēbrū. Scd⁹ dat
cām secūdi mēbrū. s. quare cerusa sumpta iterius vicerat r. nō ex-
teri⁹. 2^m ibi. (Eius vō q: ex ceruse.) p. prima posset diuidi in sex sē-
ter causas ponit q: oēs sū sumptū pstituit cās vna optimā r. cōple-
tissimā: partes patet r. melius est eas legere simul.

C De eis que proueniunt ex balneatione et fricatione
ad solem. Cap. 19^m.

Quidā orate loquentiū dixit. Ex balneis me-
lius est cui⁹ fabrica est antiqua r. cui⁹ aer am-
pliat⁹ r. cuius aqua est dulcis. Et ali⁹ addi-
dit vt balneator ignem suū mensuret fm com-
plexionem eius qui ipsum vult ingredi.

C postq: determinauit in gñali de istis causis nō necessarijs ane-
xis reb⁹ nō nātib⁹: hic dicit de eis in spāl: r. q: iter causas istas nō
necessarias ille q: mag⁹ annectunt reb⁹ nō nātib⁹ sup dēminat q:
fricationes r. balnea: nō solū de istis duab⁹ determini. r. duo fac. s. q:
p. dicit de balneo. scd⁹ de fricationib⁹. ibi. (In arena sepeliri r.)
C. Juxta primā pte dicit de effectib⁹ r. opōnib⁹ balnei. Scd⁹ pro
sufficientiori determinatione de eis remittit nos ad alii locū. ibi. (Et
nos fortasse reiterabimus r.) p. prima in duas. Quia p. docet eli-
gere melius balneū auctoritate quorūdam. Scd⁹ dicit de opōnib⁹
balnei. 2^m ibi. (Debes autē scire.) C. Juxta primā pte notādū q: hūic
per hēc vba qdā orate r. nō intēdit pp hoc respōdere illos qui
talē sūmā dixerūt nā ipsi bñ dixerūt r. quāquā orate loqrent: p.
pter q: notādū q: ornat⁹ verborū est 2^m. Unus est r. bherone⁹ r. cur-
sius sic faciūt isti dictatores: r. iste ornat⁹ bñ speruēdus in scia: r.
iō nūq: videbitis aliqē valēre virū ipso vti: sed igno: ares cogit-
tione r. conant ad ordinationē vocū r. sonoz: r. de hoc nō intel-
ligit hic hūic. Alius est ornat⁹ cū pōdere sūit q: per breuia vba p.
gnātia multa sūia cōtineat vt colligit r. hic ornat⁹ est pueniēs scie-
r. b. vtunf periti. Sz alia sūa iuenit q: dicit elate loquentiū: r. tūc nō d.
intelligi. i. supbe s. elate. i. subtili: r. isti sic fuerunt locuti subtili de
balneo: q: retigerūt quoz ptes balnei: quaz due sūt principales. s.
aer r. aq: r. alie due nō sunt principales. s. domus r. ignis. p. p. p. p.
tio quā ponit ē ex pte dom⁹: r. ē q: ipsa d. ē ē antiq: nō tū antiq: q:
sit ruinosa: nā talis ē mala pp q: debem⁹ imaginari triplicē dispo-
nē domoz. s. nouā antiquā r. mediocrem: mō noua dom⁹ ē mala ad
balneū: q: pp calozē ignis resoluunt ab ea vapores grossi ex ceme-
to lapidib⁹ r. lignis q: spūs ificiūt r. igrossant: r. nō solū noue dom⁹
sūt male rōne balnei: s. ē rōne habitatiōis pp cām dictā. Itē do-
mus antiq: sūme sūt male ad balneū r. hitatiōes: hū timet d. casu
r. ruina ipaz. 2^m q: ab eis resoluūt vapor putridus corrup⁹ r. ma-
lus: r. iō dom⁹ hec pueniēs ē q: mediocriter se hū: tū mag⁹ d. tēde
re ad antiquatē aliquantulā. Scd⁹ d. itio balnei ē q: aer d. ē āplūz
r. nō coartat: q: tūc ē purior. Itē aq: ei⁹ ē ē dulcis: r. videt q: h.
d. referri ad balneū q: d. pp regimē sanoz: nā sic appebit ifra: q:
dā balnea aliaz aq: r. vt saliaz: r. hec mag⁹ pueniūt gbuldā egritu-
dib⁹ q: dulciū aq: r. imo dulces aq: eis nocet vt artericia: r. b. vt
ifra parebit. Itē ignis q: calefacit domū d. ē ē mēsurat: s. cōplomb⁹
ei⁹ q: d. igredi balneū. Lūi⁹ r. d. q: vniū corp⁹. s. molle r. d. bile idiget
aliū mō calitatis q: durū r. forte vt ifra dicit. Deinde cum dicit.

C Debes autē scire q: operatio naturalis balnei est ca-
lescere suo aere r. humectare sui aqua. Et prima ca-
sa est

sa est infrigidans et humectans. Et secūda calefaciens et humectans. Et tertia calefaciens et desiccans. Et neq; attendenda sunt verba illius qui dicit q; aqua nō humectat mēbra interiora cū bibitur aut cū ei obuiatur.

Chic eregitur de opōnib; balneoꝝ et p̄ aq̄rū dulciū: scđo aliay. 2. ibi (Balneū quocq; dīas h̄z rē.) p̄ba i duas. p̄rio dīer. s̄ opōnib; balnei q̄ p̄nt eē iuuatue et nocitue: iuuatue qđ si debite apporri menē: nocitue si idebite. Scđo de opōnib; balnei solus nocituius. 2. ibi (In balneo p̄reca cū ei multū iuuatue.) p̄ba in duas. p̄rio dīer. de opōnib; balnei. put diuersificanē rōne p̄ncipioꝝ bal neoꝝ. Scđo put diuersificanē rōne effectū relictoꝝ in balneo. 2. ibi (Est et cū balneū resoluē.) p̄ba in duas. p̄rio fac qđ dīctū ē. Scđo circa dicta remouet op̄inōne quozūdā. 2. ibi (Et in atten dēda.) p̄ba in duas. p̄rio ponit op̄atiōes nā les balnei in ḡali. Scđo magis in sp̄ali distigūdo balneū in tres casus. 2. ibi (Et p̄ma casa.) Scđo nō est vis: legatur totus simul.

Chic statim diceret aliq; nō vī q; calefacē sit p̄p̄ia op̄atio balnei: qđ qđ est nāle alicui p̄cedit a p̄n^m i trīnsecō p̄ se q; uā est p̄n^m i trīnsecō mor^m et getis p̄ se et nō fm accis: vt p̄z. p̄bico. ter. cō. 3. s; calefacere ignē balneo p̄ aliō: qđ p̄ ignē q̄re rē. p̄reca qđ est op̄atio artificialis nō est nāle: sed calefacere est op̄atio artificialis in balneo: qđ rē. 2. dāio: p̄z qđ ars et uā sit p̄n^m diuersa. minor est nota. nā balneū sit artificiali: q̄re rē. p̄reca dīer. vult in. 6. coll; ca. 4. q; balneū nec calefacit nec i frigidat sed humectat vel ericcat. 2. itē Jo. damascen^m in suis afoi. Balnea nō q̄rimus cā calefaciēdi vel i frigidati: sed humectati vel ericcati. p̄reca vī nāle dīct q; balneū calefacit suo aere et humectat sua aqua: qđ aer est humi dior: qđ aqua: qđ ē hūidus ad summū: aqua aut nō: et iō humectatio magis est nāra. p̄cedere ab aere qđ ab aq̄. 2. itē aqua cala magis ca lefacere qđ aer calis: qđ caliditas magis i p̄mū in aqua qđ in aere pp̄ copulētū aque: qđ male dīct. Sdm̄ est ad h̄ q; calefacere ē nā lis op̄atio balnei et p̄ se q; p̄ se p̄cedit a qualitate p̄tis balnei: nāz sic dīctm^m q; ad cala p̄ se calefacit et p̄ accis i fridat: et q; aqua fri gida p̄ se i frigidat et p̄ accis calefacit: ita ē q; balneū est actu ca lidū: qđ h̄z aqua calz et ignē calefaciē rē: suas p̄es ad ip̄m req̄ sitas: iō dī balneū p̄ se calefacere. 2. itē dī calefacere op̄atio bal nei p̄ se q; est ḡiale oī corpori: nā oīa corpa siue d̄bilia: siue fortia et nāra et sp̄issa calefiūt in tali balneo. 2. 2. itē ad p̄mā rōne cū dī qđ est nāle alicui p̄cedit a p̄n^m i trīnsecō: p̄cedit: et cū dī hoc nō ē in p̄posito falsū est. et cū p̄bas: qđ iust et i trīnsecō. 2. 2. itē aliō dōz qđ nō vult ielligere q; balneū nō calefaciat absolute nec i fridat cū ibi sint aliq; p̄es cale et aliq; fride: sed ielligēdo in cōpara tione ad humectationē vel ericationē: qđ plures p̄es balnei hu mecat vel ericcat qđ calefaciat vel i frigidat: nā aq̄ cala solū ibi calefacit et aer calis: et aq̄ frigida solū ibi i frigidat: sed tā aq̄ calida qđ frigida et aer humectat: et sic ielligit dīer. et Dama. f. quo ad plures p̄es balnei. 2. Ad aliud dōm q; p̄ rāto dīc q; balneū calefa cit mediāte aere poti^m qđ mediāte aq̄: qđ aer calefaciēs pp̄ sui i rīti litatē magis est nat^m penetrare et iterius calefacere qđ aqua qđ gros sior et min^m penetratua: dīct et q; balneū h̄z humectare mediāte aqua magis qđ mediāte aere: qđ aqua est magis copulenta qđ aer: vt dīct dīer. et q; in balneo nō solū est cala que humectet s; frigida in humectat: aer aut solū calefacit in balneo ita q; nō i fridat: iō rō ne pluriū ei^m p̄tū aqua humectat magis qđ aer: et iō magis attribuit humectationē balnei ip̄i aque qđ aeri: et sic ad illud. 2. 2. itē p̄tū ē i telligendū q; Alii. dīstīguīt domū balnei in tres casus siue cameru las: et rō hec est: qđ sic nā in suis opōnib; nō p̄cedit subito s; paula tine: ita ē ars medicine in opōnib; balnei: quay p̄ma est calitas mediocri et talis dī i frigidat et humectat: nō qđ i frigidat absolu te: s; qđ min^m calefacit qđ alie: iō pōt hō eius calitatē tolerare: va to q; nō ē b̄at p̄nos: et hec dom^m prima plus humectat qđ calefa ciat: qđ ergo est debilis calitas plus h̄z resoluere qđ calefacere: et qđ resoluēdo humectat iō plus humectat qđ calefaciat: et itā p̄mā casus nō h̄nt balnea nāra. Scđo casa ē magis cala qđ p̄ma et min^m qđ tertia: iō dī calefacere respectu p̄me et humectare respectu ter tie. tertia casa est calefaciēs respectu aliay et ericcat pp̄ suā cali tatē. 2. Dubitaret aliq; circa illā p̄tē: et neq; attendenda sunt rē. qđ dīceret aliq; qđ nō sunt attendēda illa vba q; sūt vba. 2. in cō. 13. 4. p̄t. illi^m afoi. Ad hellos his q; nō rē. Ad h̄ dōm p̄ expōnē līe: qđ nō vult hic dīer. rēphēdere. 2. in hoc dīcto sic vba vident sonare: sed vult dīcere q; nō sunt huic dīcto p̄ia: pp̄ qđ notādū q; 2. ē bu

metatio: qđā est nutritua sic isto mō nutritū cōuertit in s̄bas mēbra: et ip̄m primo rozat et humectat: et de hac itelligit ibi Bal. q; aqua hoc mō nō humectat: qđ nō nutrit vt habitum est supra. Alia est humectatio que est quedā mādefactio et p̄paratio cor poris ad resolutionem: et hoc modo itelligit hic quando dicit q; aqua humectat mēbra. p̄pter qđ illa vba istis nō cōtradīcunt.

Chic p̄terq; ex balneo post illud qđ noiauin^m de suis impressionib; et mutationib; alie accidūt mutationes. Quay qđā sūt p̄ accis: et qđā sunt per essentiam.

Chic ponit opōnes balnei nō nāles. p̄mo distīguīt istas ope rationes nō nāles. Scđo de ip̄is eregitur. ibi (Est nāq; cū accidit.) Et notādū q; iste operationes possunt dīci nō naturales dupli cter: aut q; nō sunt procedentes a balneo per se: aut q; nō sunt cōes omnibus balneis vel omnibus hōib; sed qđ est nāle dī cō petere per se: et per cōsequens omnibus: qđ qđ est per se est de oī sed non p̄uertit: vt p̄z primo posteriorum. Deinde cūz dīct.

CEst nāq; cum accidit balneo vt suo infrigidet aere: p̄reca q; multū calozis resoluūt inatū: et vt mēbrozū etia subas ericcet p̄reca q; vehemēt humores resoluūt naturales: s; extrancos augeat humores.

Chic erequit. p̄rio declarat istas opōnes vt p̄cedūt ab aere. Se cūdo vt sunt ab aq̄. ibi (Lū eius aqua rē.) 2. 2. itē notādū q; ericcare inest balneo p̄ accis. f. resoluēdo humidū cū deberet hu mectare: et iō appz vlti^m ex h̄ q; qđ dīct supra q; tertia casa ē ca lefaciens et desiccans q; illa ericcatō tētie casē est per accis.

CLūq; eius aq̄ multe est caliditatis cutis ex ea hōris pilatur et inspissant^m eius por: quare ex eius humidita te nil vadit ad corpus: neq; bene resoluūt.

Chic ostēdit idē quātū ad opōnes aque. p̄rio quātū ad q̄itates passivas. Scđo quātū ad adiectiuas. ibi (Est tñ cūz ei^m aq̄.) 2. Lūq; eius aq̄ est multe calitatis cutis ex ea hōripulaf. f. aq̄ multuz cala i. corruat sup. q; ex multa et subita caliditate terret nā: tūc re fugit caloz nālis ad iterioꝝ: et q; caloz ille d̄bilitat cutē et tenebat poros aptos iō ad eius recessū: sc̄gur clausio ip̄soꝝ et inspissatio cutis ex qua inspissatione p̄hibetur transitus aque per poros: qñ ergo aq̄ est multuz calida corruat cutis: sed qñ est tepida dilatat q; ipsa est magis cōformis caloz iūto: et ideo ab ipsa nō terret: sed remanet in partib; exteriorib;: et ideo aq̄ tepida plus resoluūt qđ multū calida: pp̄ qđ p̄cipit. 2. in. 7. terapē. q; si dī apporimari aqua calida que d̄beat resoluere dīc ē tepida: si nō tunc dīc ē vel frigida vel multum calida. Quare de eo qđ dīct ibi.

CEst tñ cū eius aqua calefacit et est cū i fridat. 2. 2. eius qđē calefacere est iō qđ multū est cala: et cūz ip̄i caloz parus est mīor qđ tepide i fridat et humectat: et pp̄ cō strictionē cū fuerit frida: qđ calozē p̄stīgit q; ex ei^m ac re est habit^m: et p̄stīgit ip̄z viscerib; cūz obuiauerit cor poris ipsa exīte frida. 2. 2. iō i fridare erit cū in ea aliq se multū balneauerit: duob; nāq; i fridat modis. 2. An^m est: qñ aq̄ nā in vltimo rei frida exīstī: s; caloze acci tali calefaciat qđ nō p̄manet: s; tollit et remanet op̄atio nālis: pp̄ illū qđ ex aq̄ penetrat in cor: p̄: et est i frida tio: et q; aqua siue sit cala siue frigida est humida: iō cū multum humectauerit calozem cōstringit inatū pp̄ multā sui b̄uiditatē: et extīguet ip̄m et i frigidabit.

CUtrū aqua sit frigida in vltimo: et vltimo i frigidet corpus. Et ar. q; nō sit frigida in vltimo: q; op̄iū et mādāgora et iūsgamus et oīa narcotica magis i frigidant q; aqua. 2. 2. in opp^m est dīer. 2. Ad hoc dōm q; refert querere vtrū aqua sit vltimo frigida et vtrū vltimo i frigidet: tūc dīco q; si queras primo modo: dīco q; sic. quia cū inest aliquid primo est tale in vltimo: sed aque inest friditas p̄: ergo aqua est frigida in vltimo: maior est nota dīcurrēdo in oī bus. nā igni p̄ inest caliditas: et ideo p̄ est mensura oīum calidoꝝ: et oīa alia dīcuntur calida per participationē ignis. minor dīclarata ē 2. de ḡlariōne ter. cō. 21. q; qđlibet elementū h̄z vīa qualitatem a dñō: et q; aque primo inest friditas: q̄re rē. Si autē querat quā vry vltio i fridat aqua: dīco q; nōtmo multa sunt que magis i frigidat. et cū huius pōt esse multiplex: aut q; h̄z hoc a p̄p̄ietate: et da to q; aqua sit frigidissima: aut q; h̄z aliquā mīxtionē per quā eius frigiditas citius penetrat ad mēbra iterioꝝ: nūc aut ad actioz rei naturalis nō solū requirit p̄sentia agētis ad passū: s; ip̄s suf

Bentilis

ficiens et multae alie conditiones: vñ ad hoc vt aliquid ifrigidet corpus requirit qd habeat in fe aliqd qd faciat ipfum cum fua virtute penetrare ad intra corpus: illud aut qd eft frigidum fic qd habet nām penetratiuam: et dato qd fit in fe minus frigidū fentit magis frigidū qd qd extra remanet: vñ ficut dicit Albertus nō est im-
 possibile qd ignis facit igneus fit magis calidus qd elemētal ignis: et ficut est in artificialibus: ita etiā erit in naturalibus: nam poterit mixti aliquid habere ex permixtione aeris qd vehemēter pene-
 tret ppter eius subtilitatem qd aqua ipfa: et ppter permixtionē ter-
 re qd magis adhereat qd aqua: et pp hec duo magis ifrigidabit: qd penetrabit ad intra et stabit diu affixus in loco: aliter nō eēt verus quando dicit qd cōpōitū magis agit in cōpōitū qd simplex in cō-
 pōitū: aliter enī intelligendo eſſet falſus: qd qd dubitat qd ignis magis agit in lignū ipm calefaciendo qd aqua calida et in corp⁹ ho-
 minis et cū cōbūrit. Sed credo qd iuit ad hāc intētiōē: nescio tñ si fit intellerit: tñ si dicit qd exponi ficut oēm est fupia. Unus
 est: qm aque nā in vltio rei exiſtit frida et. Et ex hoc appz qd aliq-
 pa balnei dicit ee frigida ad h vt in vltimo balneatiois fupafpergat
 corpus vt poti claudant vt calor nō multū exhalat: ſz pſtrigat ite-
 rius et pſtoret: et iō a ipſo aq fride pſert in balneo qñ aliq dōilitat
 re nimia reſolūōe ſpiritus: et p tātō ibi ponit aqua frigida.

Dub⁹ 3^m Circa h qñat vtrū aq cala poſſit in corpore humano redire ad frigiditatem nāle primā. Et arguit qd nō: qd qñ aliq qualitas q inest ali-
 cui p aliqd alterā pte alteratē vel ipmēre nō redit ad pma q-
 lites: ſed remanet ſi diſpōne alterant: ſz aq cala eſt hmoi. g. et. maloz pz: minor appet: qd ſemp e calor nūllis pñs. Et ſi dicas qd nō
 redit ad actualē frigiditatem: ſed ad frigiditatem potētiāle ſcē opm. vl-
 co qd nō eſt ſile: qd refert de fridus in potētiā de frigidis in actu:
 nā ea q ſunt talia in potētiā ſemp opant de ſe idē: vñ dic. 3. de ſim-
 plici medi. diſt. 4. ca. 1. p dato qd uſquam deſ cala actu: tñ ſemp
 inſtridat ſic aq: qd eſt nūlter igni dīta: dato qd ſit calida ſemp exti-
 guit ignē: pīcta ſup ignē: hoc aut eſt falſus: qd qñ eſt cala aqua ca-
 lefacit: qñ nō valet. / In opp^m eſt Alu. / Ad hāc qñē dicit qd aq
 q aqua redit in corpore ad ſuā frigiditatem p nām ſuā qñ hz ex ſeipſa.
 Alu dicit qd aqua redit ad frigiditatem potētiāle ſicut nā frida. Alu
 dicit qd aqua redit ad frigiditatem p calozē inani. / Sz pma opio nō
 valet: qd nō mouet ſeipm: et ideo dicebat ſupia ad Alu. in. 1. ſen qd
 mā nō parit neq creat a ſeipſa: cū q aqua qñ eſt cala ſit in potē-
 tiā ad frigiditatem: ideo per ſeipſa nō poterit acquirere frigiditatem.
 Sed nō dicit vtrū: qd nō eſt ſimile de ſimplicib⁹ mixtis: nāz iuſ-
 quiamus h deſ actu calidus: tñ ſemp inſtridat ſicut aqua: hz actu
 calida pīctat ſup ignē ipm ſemp extinguit: ſi q aqua reducereſ ad
 frigiditatem potētiāle exiſtens actu calida inſtridaret ſicut pīn-
 git i uſquiamo qd eſt falſus. / Tertia opio nō va: 3. qd calor inat
 nullā hz virtutē inſtridat: ſed ſemp calefacit: qd nō dabit frigi-
 ditate aque. / Et ideo oīm q eadē eſt rō quare inſtridat in cor-
 pore: ſicut qñ eleuata ab igne inſtridat: et cū illi eſt: qd aq hz frigi-
 ditate in ſūmo: et ideo ſicut yult hōmēta. 2. de aia. cō. 115. qd ſalua
 exiſtente forma aqua ipſa nō pōt caleſcere niſi admixtione partium
 igneaz cū ea: et ideo qñ eleuat ab igne remanet calida donec vapo-
 res ignei remanent in ea: et ideo quādo ſunt excluſe ille preſ igne
 remanent frigide: et eodē mō eſt in corpore. / Tunc ad rōnē qñ dī
 qñ aliqua qñtas et. pcedit ſi ſit pñs agēs potēs ipſam pſeruare in
 illa diſpōne aliter nō opz: et qñ dī in minorz qd calor noſter ppiat
 pōt cōſeruare caliditatem: dico qd nō eſt verū: qd magis eſt nat⁹ pa-
 ti et inſtridari ab ea pp eius qualitatem et excellentem: quare rō non
 pcludit. (Et extinguit ipſum et inſtridabit.) Notādum qd inſtrida-
 tio ab aqua calida eſt per accēſ dupliciter: aut qd reſoluit calozē
 inatum quo reſoluto remanet corpus frigidus: aut qd ex eo qd ca-
 lida penetrat et ſui humiditate obtrūit calozem inatum et.

C Et eſt cū balneū reſolūōe calefacit cū inuenit nutri-
 mētū qd nō fuit digeſtū: aut inuenit humozē fridū qd nō
 fuit maturat⁹. Illū enī digerit et hūc maturat. Eſt pte-
 rea cū ingrediunt balneū ipſo ſecco: et ericcat et conſert
 hydropiſm hūitib⁹ et laxitatē: et eſt cū ingrediunt ipſum
 eo humido et humectat. Eſt et cū in ipſo diu morant⁹ et
 ericcat pp reſolūōē et ſudozē. Et eſt cū in ipſo pāz mo-
 rant⁹ et humectat cū corpus ab eo ericcat aſi qd egre-
 diaſ ſudoz. Et eſt cū balneū ingrediunt ieiuni et vacui et
 vehemēter ericcat et macreſcere facit et debilitat: et eſt
 cū ipm ingrediunt illico poſt ſaturitatē: et impinguat ppea
 qd mām ad exteriora trahit corporis. Tertiū oppila-
 tiones efficit ppter qd ſui cauſa a ſtomacho et ab epa-

Super primo

te nutrimentum ad mēbra trahitur non coctum: et eſt
 cum in fine prime digeſtionis et ante qd adſit vacuitas
 ingrediuntur et pſert et impinguat mediocriter.

C hic determinat de balneo quātum ad diuerſitatē effectū reli-
 ctōz ex balneo. pzo facit hoc. Secūdo docet balneare ethicos.
 ibi (Qui autē balneum ingrediuntur.) pma pars in ouas. pmo
 facit hoc quātum ad qualitates actiuias. Secūdo quantum ad paſſi-
 uas. ibi (Eſt pterea cum ingrediunt et.) Circa iſtā ſecūda par-
 tem notādum cum dicit. ipſo ſecco ſupple exiſtēte ſupple virtua-
 liter. ſ. ppter virtutē rerum ericcatium poſitaz in balneo: vel di-
 cit ſiccum: qd non apponitur aqua in ipſo: et hoc poteſt eſſe duplī:
 aut qd ſolum ſic ibi aer calefacit ſicut ſunt terme anglicoz: aut qd
 fiat balneū in quo ſit receptus fumus ſolū rerū ericcatium qd ſit
 accipiendo quedāz locum in que nō poſſit aer reſpirare et de ſub-
 ter fit ebullitio et effumatio rerū ericcatū emiſſa per vñ cānōnē
 magnū et amplū ſicut ſit in eis quos volumus fortiter ericcare.

Querit vtrū balneū adiuuet digōnēz cibi. Et arguit qd nō: qd ſi
 eēt tūc ingredi balneū poſt comēſtione eſſet bonū: hoc aut eſt fal-
 ſum: qd hoc phibet cū faciat oppoſitionē: qñ et. pterea illud qd
 diſtrahit calozē a locis digōnis ad exteriora non adiuuat ſz impedit
 digōnē: balneū eſt hmoi. g. et. pterea. digeſtio ſit a calozē nūllis: ſz
 caliditas balnei nō eſt caliditas nūllis ſed extranea. ergo et.

Secūdo querit vtrū balneum digerit humozē frigidū. Et arguit
 qd nō: illud qd phibet in catarro ante digōnem eius nō digerit
 humozē fridum: ſed balneū eſt hmoi et. Maior pz: qd ſi digereret
 catarrū et humozes frigidos: tunc cōcedereſ et nō phiberet: minor
 apparet per. B. in. s. de igenio. ca. 3. aut. 6. de regi. ſani. qd ipm tūc p-
 hibet. / In oppoſitū iſtoz eſt Alu. / Ad primā qñē dicit qd am
 q digeſtio ſit in trib⁹ locis. ſ. in ſtōcho: ſedā in epate: tertia in ve-
 nis. 2. balneū nō adiuuat pma digōnēz ſed impedit. ſ. digōnēz ſto-
 machi: et hoc phibet rōnes ſupia dicte: ſed digeſtione epatis et ve-
 naz bene adiuuat: et ſic intēdit Alu. tñ iſti mō iudicio nō ſuffi-
 ciunt bene vt videbitis ſtatim: et ideo dico aliter qd ſi balneū pue-
 nienter apporiminet adiuuat digōnēz nutrimenti in oibus mēbris
 digeſtionis. ſ. in ſtomacho in epate et in venis: ſi aut apporiminet
 cōueniēter impedit ea in oib⁹: nā ad digōnēz nutrimenti bonā reg-
 riſ qd caliditas ſit in locis digōnis: et qd phibetur frigiditas exte-
 rior: illud ergo qd facit caliditatem eſſe in locis digōnis: et qd phibet
 exteriorē frigiditatem inuadit ad digeſtione: ſed balneū pueniē-
 ter apporiminet facit hoc: quare et. Maior eſt nō. nā illa duo re-
 quirunt ad bonā digōnem: mī. appet. ppter qd pueniētia appor-
 tionis balnei cōſtitit ex pre duoz. ſ. ex pre balnei qd dī appor-
 rimari: et ex pre corp⁹z qbus dōbēt apporimari. ex pre qdē bal-
 nei: nām qdām eſt tēperatum iter caliditatem et frigiditatem qd
 eſt ſuperflūz: vel qd nimis calidū: vel qd parū calidū. Siſt pōt eē
 iſta cōuenientia vel incōuenientia apporimatiōis ex parte cor-
 poris: nā quedā ſunt rara et debilia et facile paſſibilia: quedam ſunt
 dura et fortia et depreſſa et quedā mediocria: tūc dico qd ſi ſit corp⁹
 debile exiſtēs in regione frigida et aere frigido valde tūc balneum
 aeris tēperati ei cōpetit nō balneū aque: ſed balneū qñes ſunt ter-
 me de Alamaia que ſunt ſtufe ſicce: et tūc iſti meli⁹ digerūt quo
 ad oēs digōnē: ſi vō ſit tps calidū et eſtium et in aere calozē: tūc bal-
 neū aque frigide vel aeris frigidi cōfert digeſtione: eius: qd reſol-
 ut calozē ad interiora: nō tñ multū morat⁹ in corp⁹: tūc noceret et
 ſic de alijs. / Ad ſedāz qñē oīm qd balneū inuadit in digōnē humo-
 ris frigidi: qd ipſūz ſubtiliat et reſoluit: et calozē nūlem conſortat ſi
 debite apporiminet. Sz pp ſolūōē argu. notādū qd in catarro ſunt
 duo pſiderāda. ſ. fluxum humozē et humozē fluentē: modo intētiō
 curatiua fluxus eſt reſiſtere fluxui faciēdo ipm ſiſtere: ſed ratiōe
 humozis fluxi intētiō eſt euacuare et reſoluere: tūc dico qd balneū
 nō cōpetit catarro rōne fluxus: imo noceret qd faceret ipm magis
 fluere qd reſolueret: ſed rōne humozis fluxi bene cōpeteret. Sz qd
 maius eſt nocimētū qd induciſ ex fluxu qd ſit inuacimētū qd inuadit
 eiſ ex reſolūōe: ideo quātū ad hoc phibet balneū ante digōnē ca-
 tarrī: et quātū ad hoc ipm phibet. B. in. s. Sz ſi humozes eēt cali-
 di phiberent rōne vtriuſq. / Et ex hys pz ad rōnes prius factas.
 Ad primā dictū eſt qñ dī aliquis ingredi balneū poſt comēſtōz
 et qñ non. / Ad ſedāz dictū qd balneum indebite apporimatus
 nō diſtrahit calozē a locis digōnis: ſed mittit vel pſeruat vt viſūz
 eſt. / Ad tertiā oīm qd hz nō facit ſic pīcipalē: tñ facit ſicut coad-
 iuuas: et hoc ſufficit quātū ad qñē qñā. / Ad rōnē alteri⁹ qñis
 riſūz eſt. / Notādū circa illud. (Tertiū oppoſitionē efficit.) qd hec
 pinguedo nō eſt bona: qd oppoſitionē generat. Tūc appet ex h⁹ qd bal-
 neum nō faceret hoc in quocūq corpore: qd nō in corpore habēte
 vias ſtrictas: nām in eis faceret oppoſitionē: ſed in hūitib⁹ illas la-
 tas vt libere exeat nutrimentum ad exteriora per eas.

CQui

¶ Qui aut balneū ingrediunt ppea vt humectetur sicut
ethica patietes faciunt: debet in aqua mergi nisi debili-
tens et postea ex oleo inungi: ideo vt in humectatōe fiat
augmentū et vt teneat aq̄uitas que in poris penetra-
uit et pstringat inter cutē et nō lōga ibi morē mora: et
locū eligat tēperatū: et in balnei terrā multāz p̄ficiant
aquā ideo vt vapor elargēz et aer humectetur et a bal-
neo deferant sine sollicitudinē et labore que eis accidat
sup lectū: et inungant: et odorēt ilico cū egrediunt ex
bñ redolētib⁹ frigidis: et dimittant in domo in qua bo-
mines demorant hora vna donec eis attractio aeris
tēperata ad eos redeat et ad potādū tribuat eis parūz
ex humectatib⁹ sicut aqua ordi et lac asine. Et siq̄s co-
ruz multā in balneo facit morā: timef ne supueniat ci-
syncopis p̄pterea q̄ calefit cor et cōmouet syncopis.

¶ hic gratia eius qd dicit docet modū balneandū ethicos: q̄ in-
cidentaliter hec introduxit vel dicatur a nobis.

¶ In balneo p̄trea cū multis ei⁹ iuuamētis adsunt no-
cūmēta. Facit enīz superfluitates ad mēbra in q̄b⁹ est
debilitas leuiter descendere et laxat corpus et impedit
nervos et resoluit calorē inatum et comedendi deside-
rium deiicit et cocundi debilitat virtutem.

¶ Postq̄ dēterminauit de opōnib⁹ balnei que dōbitē appropinquo
balneo sunt iuuamēta: hic dēterminat de nocūmētis balnei. **¶** Jux-
tā p̄tē notādū q̄ sicut dicit Auer. in. 6. coll. ca. 4. balneū facit ef-
fectus multos et dīos: q̄ calefacit et infirigidat: humectat et eric-
cat: dōbilat et fortificat: macrescit et impinguat. Jstī aut effect⁹ cō-
trarij dēpendēt ex trib⁹ causis. Ex mora in balneo. Scda ex parte
parūz balnei. Tertia ex p̄te corporis que in balneo appropinquant.
Ex mora qd in balneo: q̄ si supflue morā infirigidat vltimo p̄ re-
solūōe calorē inatū: et ericcat et dōbilat et macrescit: si parūz mo-
res facit hōz dīa si mediocriter media. Si rōne p̄nuz balnei qd
dā enī calefaciūt et ericcat: qdā enī calefaciūt et humectat: sup po-
sūt de casis balnei. Si ex p̄te diuersitatū corporis balneator: q̄
si sit corp⁹ purū et mūdū a supfluitatib⁹: tunc resoluit circa cutē et
sanū relinquit: si sit corp⁹ nō purū: sed plenū supfluitatib⁹: vel hñs
aliq̄d mēbrū dōbile: tunc balneū saltē aq̄ue dulcis nocet eis: et facit
nocūmēta que hic enumerat Auer. nā fac dēscendere facile supfluita-
tes ad mēbra dōbila. Et cā h̄c est triplex. p̄ima est q̄ balneū ad-
dit in motu materie: q̄ ipsum magis cōmouet et agitat: et per p̄ns
citius fluit ad locum debilem. Scda est: q̄ aperit et ampliat vias:
et sic p̄parat viā humoribus vt fluat ad locum. Tertia: q̄ resoluit
virtutē illius mēbrī debilis. Quarta: q̄ rarefacit mām et subtiliat
p̄pter caliditātē eius: et iō facit ipsaz magis aprā ad fluxū. hoc fac
balneum aq̄ue dulcis: sed balneum aq̄ue salis faceret p̄mum eric-
cādo vel aq̄ue sulphuree que habent magis hoc euacuare et.

¶ Balneū q̄z dīas h̄z a p̄te aquaz que in ipso fluunt.
Si enī fuerit nitrore: aut marine: aut sulphuree: aut ci-
neritie: aut salis nā: aut ignis. q̄ in eis aliqd hōz ap-
ponat: aut i eis coquat sicut staphisagria: aut sic bac-
ce lauri: aut sicut sulphur: aut his silia: resolūēt et subri-
liabūt et auferēt lapitatē et p̄hibebūt humores dēscēso-
nē ad ap̄ata et venam habētib⁹ ciuilem cōferunt.

¶ Postq̄ dēterminauit de opōnib⁹ balnei facti ex aq̄ dulci: hic de-
terminat de opōnib⁹ balnei que sunt ex aq̄ nō dulcib⁹. Et p̄ p̄po-
nit diuersitatē opōnū eius in gñali. Scdo exegit de eis in spālī.
z ibi (Si enī fuerint nitrore). Et hec scda i duas. Et p̄ dter. diuers
las opōnes istoz balneoz aquarū nō dulciuz. Scdo ponit quedā
gñalē canonē obseruādū in omni balneo. z ibi (Qui aut in termi-
nis). p̄ima in duas. p̄mo ostendit in gñali diuersitatē opōnū bal-
nei ex diuersitate aquaz nō dulciū. Scdo de illis dēterminat i spe-
ciali. z ibi (Ere vō aq̄ue). **¶** Notādū circa illud (Marine aut ci-
neritie). q̄ aq̄ue cineritie sunt hoc mō q̄ coquit cinis cū aq̄: et qñ
bñ est ip̄tētia vir⁹ cineris in aqua exibit illud grossū de cinere qd
residet in fundo: et postea itez ponit in eadē aqua adhuc de cinere
alio dcoquit et grossū p̄fici: et sic fit res vel quater vel pluries q̄
utq̄ partes multe subiles et aduste misceant bñ cū aq̄ et efficit for-
tis: fm fortitudinē cineris: et cinis est fort⁹ fm q̄ fit de lignis aptis

ad hoc: nā ex q̄busdā lignis fit fortis vt de cereto quercu et robo-
re et silib⁹: ex q̄busdā aut dōbilis vt de salice vel palleis et silibus.

¶ Et p̄hibebūt humores dēscēsiōē et. Circa qd diceret aliq̄s nō vt
des q̄ p̄hibeant fluxūz humorē ad ap̄ata: q̄ iste aq̄ue subtiliatue
sunt: et per p̄ns faciet humores magis fluere ip̄m colliquādo et sub-
tiliādo. Dōm ad hoc per expōnē littere q̄ p̄hibebūt. i. p̄hibitionē
facient per viā resolūōis materie que d̄z fluere ad ap̄ata causan-
da. Et ideo notādū q̄ balneatio talis aq̄ue nō d̄z fieri sup locū de-
bilem et apandū: q̄ tūc magis attraheret humores ad locū illum
debile: sed in locis anteriorib⁹ a q̄bus materia fluit: et tunc duo fa-
ciūt ex q̄bus p̄hibet fieri apostema: nā resolūunt mām et ipsaz di-
uersificant diuertūt ad alias partes dīas p̄pter caliditātē: nā ipsaz
subtiliat et resolūunt vel expellunt. **¶** Et venā hñtib⁹ ciuile. Jux-
qd notādū sicut apparet per Auer. 4. cano. vena ciuilis et vena me-
dena sunt idē: vñ d̄z medena a ciuitate meda: q̄ illi de illa ciuitate
marine incurrebant hanc passionē: et est pustula quedāz a qua
egredit qñ cōtinue aliqd ad modū fluxus venit: et illud qd egredit
mouetur aliqd adeo q̄ putatur q̄ sit animal: vel dubitat vtrū sit
aial vel nō: mō iste aq̄ue p̄ferūt hñtib⁹ talē pustulā: q̄ resolūunt
subtiliat et ericcat illā mām melicaz: quare cōferunt et.

¶ Ere vō aq̄ue et ferree et salis et iuuat in egritudine
bus que sunt ex frigiditate et humiditate et in dolorib⁹
articulorū et podagre. Et conferunt lapitati et asmati et
egritudinibus renū et fracture: restorationem fortē
efficiunt et cōferunt carbūculis et vlcēribus.

¶ hic dter. in spālī de diuersitatib⁹ opōnū istaz aquaz nō dulciuz
qñ ex eis fit balneū et quatuor facit. Qz p̄ dēterminat de effectibus
aquaz mineraliū. Scdo de operationibus aquaz aluminosaz. ibi
(Aquis aluminosis). Tercio sulphurearum. ibi (Sulphuree vō.)
Quarto de opōnib⁹ balnei aq̄ue maris. ibi (Marine at aq̄ue et.)

p̄ima in duas: q̄ p̄ ostendit in gñali quales operationes sūt ab ags
mineralib⁹. Secundo hoc facit in speciali. ibi (Et enee quidē et.)

¶ Scz statim tu dices h̄c est falsū: q̄ hic dicit. f. q̄ iste aq̄ue iuuat in
egritudinib⁹ fridis et humidis: q̄ oēs iste aq̄ue p̄ter falsas sunt fri-
gide: g nocēt egritudib⁹ fridis et hūdis et arteticis et podagricis et
patalyticis. Jtē nocere vident asmati cōstringēdo vias anhelit⁹:
q̄ oēs iste aq̄ue ericcat. Jtē vident nocē carbūculis: q̄ carbūcu-
los fit ex siccitate materie: et iste aq̄ue ericcat. Jtē quō p̄nt egritu-
dinib⁹ cōferre cū sint diuersaz nātū: nā qdā sūt calē et sicce vt car-
būculi: qdā fride et hūide vt artetica et silia cū dīis inozib⁹ cōpe-
rāt cōtrarie cure. **¶** Ad hec oia dōm q̄ iste aq̄ue p̄ferūt egritudi-
nib⁹ causatis ex frigiditate et humiditate. Scz notādū q̄ hoc faciunt
diuersimode: nā aq̄ue ferree et erree cōferūt: hoc dico marine si
apponat sup mēbrū infirmū cōfortādo calorē p̄p̄ eaz stipticitatē et
fluit et cōstēdo: sed alie aq̄ue puta falsē cōferunt si apponant sup
mēbrū ex q̄b⁹ fluit humores anteq̄ fluat: q̄ resolūūt et ericcat: et
iō aq̄ue falsē p̄ferūt istis egritudib⁹ resolūēdo et ericcādo et cōfor-
tādo: et videte aq̄ue falsē nō cōpetūt in p̄m: nec in augmento: nec
in statu: q̄ plus attraherēt de mā ad locū: nā bñ cōpetūt in fine vt
resolūāt et ericcat vlcera: ferree aut nō in fine s̄ in p̄m et augmen-
to: sic p̄ferūt oēs iste aq̄ue egritudib⁹ humidis ericcando: et para-
lysi et asmati q̄ ericant: et p̄ hoc appet solō ad oia illa. Tū de car-
būculo notādū q̄ p̄ carbūculū nō itelligo hic ap̄a magnū factus ex
melia adusta: vt cōter accipit carbūculus: q̄ iste aq̄ue magis noce-
rent ei q̄ p̄descent: sed per carbūculū itelligo pustulas puas a q̄-
bus egredit aliq̄ humiditas virulēta ad modū carbūculi: istis pu-
stulis conferūt iste aq̄ue ericcādo: et iō expone. Et cōferūt carbū-
culis et vlcēribus. i. pustulis vlcērosīs similib⁹ carbūculo.

¶ Et enee qdē oī p̄ferūt et vnuile et oculo laxo et humi-
ditatib⁹ auris. Ferree vō stomachū iuuat et splenem.
Et nitrore quidē et salis capitibus et pectori auxiliūz p̄-
bent que materias recipere solent: et conferunt stomā-
cho hūmido et hñtib⁹ hydropisim et inflationem.

¶ hic dēterminat de operationibus istaz aquaz mineralium in spe-
ciali. Et posset diuidi in tres partes. Quia p̄mo ostendit opatōes
eneaz. Secundo ferrearum. ibi (Ferree vō). Tercio simul nitrore
et salis. ibi (Et nitrore gdem). Scz legant oia simul.

¶ Aquis aluminosis et attramētalib⁹ balneari conferunt
spūto sanguineo et egressioni sanguinis ab ano et mens-
struis et nauſee et vomitui sine cā et cacēcie et multo su-
dori. Sulphuree vō aq̄ nervos mūdificant et dolores
dissēsiōis et spāsmi sedāt et corpis supficiē a bothor et

vleerib' malis antiq's & signis violaceis mūdificat & a pāno & morphea & albaras & resoluūt supfluitates ad iūcturas & splenē & epar dscēdētes & vulue duritie cōferūt: s; stōchū laxat & desiderū dēficiūt. Marine aūt aque caput ei' q' in eis balneat replēt. Jōq's qui in eis balneat caput in ipis ponē nō d's; & in eis tēpore post tempus eoz calefiunt cōplexiones & proprie matrig et vesica & colon: & ideo oēs sunt male & graues.

Chic d'ter. de effectib' aquaz aluminosaz & attramētalib'. I. in q'bus est virt' vitrioli: nō q' in eis d'icet vitriolus: s; q' b' aliq's pres ferreas que hūt virtutē vitrioli. (Et cacefic.) i. disponi ad hydroplūm. (Et multo sudor.) s; p'hibēdo ipm p'p' stipticitatē carum.

Dub^m 8^m **C**s; tu dices quō p'ferūt cacefic cū sunt stiptice: & cacefic sit ex superflua humiditate. Dōq' p'ueniūt ei q' ericcat. J're q' hūt p'fortare mēbra pncipalia. s; epar ex cui'. s; epar defectu p'uenit cacefia. J're hūt mēbra p'fuare exteriora ne recipiāt illas hūiditates.

Dub^m 9^m **C**J're dubitaret aliq's. Nō v' q' aque sulphuree valeat duritie vulue: q' cū ipse ericare hēant mag' idurabūt eā. Dōm q' z' accidit durities in vulua. Una q' sit a siccitate & isti nō p'fer: s; mag' noceret & de ista nō intelligit. Alia est que fit ab humozib' frid' & g'ros' & viscosis & talibus est cōueniens: q' ipas subtiliat & resoluūt: & sic intelligit hic. (S; stōchū lassant.) i. d'illitant & non accipit hic lassare. p' mollificare eo q' ipse nō mollificat s; ericcat & resoluūt.

Dub^m 10^m **C**J're diceret aliq's. Nō v' q' aq' marie replēt caput: sup'a dictum est q' aque salte sunt subriles & habēt resoluere: sed cū aqua marie sit salta: ideo non bz replere. Dicēdum est ad hoc q' nā maris cū hoc q' est salta: tamen habet aliud q' alie aque salte: q' cum hoc est g'rossa: & ideo est stiptica p'pter admixtionem partiū terrestrium: & ideo facit oppilationes: & ideo accidit q' replēt caput: sed alie aque sunt subriles magis: & ideo hoc non facerent.

CQui autē in thernis voluerit balneari oportebit vt balneet in eis q'ete & suauiter & ordiatlin & nō subito.

Chic ponit quēdā cān. generalē obseruandū in omni balneo.

CEt nos fortasse reuterabimur in caplo de p'seruatiōe sanitatis sermonē de esse balnei: & p'tinādum erit q's ibi dicemus ei q's hic ante diximus. Et similiter loque mur cum de potu aque frigide tractabimus.

Chic p' sufficiētiōi d'terminatione dictoz remittit ad aliū locū. Circa hoc notādū cū dicit (Lū de potu aque frigide rē.) q' non debet intelligi sicut sonat: q' nō d'terminauit ibi de potu aque frigide: s; exponit de potu de balneo aque frigide que aqua frigida d' potus frigidus: tñ in epus modus loquendi fuit rē.

CDe his que proueniunt ex v'su solis. Cap. 20^m.

In arena sepeliri & volutari in ipsa & i' o'so balneari: sup' facie aquaz rozare & in sole calō fricari: & p'cipue se mouēdo: & quāto plus mouēdo se motu forti sic cito cūdo & saliedo est ex eo q' supfluitates vehemēter resoluūt & diminuit & sudorē efficit & inflationē egredi facit & soluit apata laxaz hydroplūm: & p'fert in a'smate & in aeris attractōe in q' est nēce alas tēdere & resoluūt dolorē antiquū fridū capis & cerebrū: cui' ē cōplo frida forti' efficit. Lū āt q's ē sub eo nō fiet lētū: s; remanebit ei' loc' sicc' p'fert dolorib' scie & renū & dolorib' lepie & suffocatiōib' m'ficus: & mūdificat matricem. Qa si aliq's in sole steterit ipsilla bit corpus & indurabit & ericabit ipsum: quēadmodū cauteriū supra porozūz orificia & prohibebit resolonē.

Cpostq' d'terminauit de vna re annexa exercitio. s; de balneo: hic d'terminat de alia. s; de fricatiōe. Et notādū q' nō d'terminauit hic de fricatiōe directe: q' de ipsa d'terminabit in libris p'iclarib' vt de fricatiōib' cū pānis rigidis & h'mōis: s; solus d'terminat de g'bulā annexa fricatiōi de q' postea nō d'terminabit: ista autē annexa fricatiōi sunt q'tuor: & duo facit. Primo d'ter. de istis quatuor in g'rali. Scdo in spāli. ibi. (Et sudorē efficit.) Nō q' b' d's; referri ad sepeliri in arena & ad balneari in oleo: nō autē ad asperionem aq' frigide: s; illa asperio aque frigide est cā resolonis iquātū cōfortat virtutes: que postea superfluitates expellūt: & hoc est p' accis.

CNotādū q' ex istis appet solō cuiusdā pblematis q' mouet Ari. in. z. pri. io. pblemate. s; q're q' stāt in sole calido multū cū pau cis pānis nō sudat: q' fortis calor cōstingit & coartat poros: & si q' resoluūt in fumū isensibile s'briliat vel p'sumit & sudorē nō efficit.

CIn sole autē in vno loco morari est deteri' in adurendo cutē q's in ipso ambulare & est plus p'hibens resolutiōem. Et arene quidem que in desiccando humoz res sunt fortiores in parte cutis sunt arene marine. Et est cum sup' eas calas existentes sedent: & est cū in eis sepeliunt. Et est cū super corp' paulatim aspergunt & resoluunt dolores & egritudines p'dictas in caplo de sole. Ad vltimū vō vehemēter ericcat corpus.

Chic d'termin. in spāli de istis quatuor annexa fricatiōi. Primo de effectib' fricatiōis morādō in sole. Scdo de effectib' volutariōis & ericcatiōis i' arena. ibi. (Et arene q'dē.) T'rtio de effectib' fricatiōis i' oleo. ibi. (Semicupii vō.) Quarto de effectib' sparsiōis aq' sup' facie. ibi. (Facie vō.) p'cia i' diuas. p'cio ponit effect' q' hūit in sole q' nō supflue morat. Scdo q' nō superflue morat. ibi. (Lū si alie go.) T'rtia ē. (Et egritudines p'dictas in cap de sole.) I. in sermone de fricatiōe facta ad sole sicut sonat: q' de sole nō facit caply & dicit egritudines p'dictas. i. apostemata laxa & hydroplūm rē.

CSemicupii vō igredi pleni ex tali quale est oleū est cū cōfert laxitudinē hūitib' & febres patiētib' lōgas frigidas & eis qui cū febrib' dolores hūit nervoz & articuloz & hūitib' spasmū & cūsez & vniue retentiōe. Et op's vt oleum extra balneum sit calefactus. Q' si in ipso vul pes cocta fuerit: aut d'alion & factum fuerit quēadmodum noiauius crit medicamen melius q's cō poterit in dolorē habētibus iuncturarum & podagram.

Chic d'terminat de effectib' fricatiōis in oleo vbi dicit (Aut dactylon.) Aliq' dicit q' ē spēs vulpis aliq' ē spēs lupi aliq' ē talpa.

CFacie vō madefacere & super ipsam aquā rozare virtutem viuificat que est laxata a nocumento & inflāma tione febriū & cū adest syncopis. Et p'prie ex aqua rosacea & aceto. Et est etiam cum desiderio medicatur & ipsum erigit: & obest reumatismos patientibus: & dolo rem frigidum capitis habentibus.

Chic d'terminat de effectib' sparsiōis aq' sup' corp': circa q's nō tadū q' ex hoc appz q' in causione & in febrib' fortiter adurētib' nō est cōueniens q' caput & extrema ponant in aq' frigida q's virtutē corroborat & p'fortat: s; aut habet hēc p' cōueniēt. (Et p'prie ex aqua rosacea & aceto.) supple q' cōfortat rōne sue stipticitatis et aromaticitatis: & aceti q' facit penetrare. (Et est cū d'iderio appetitus.) i. q' appetitui cōfert p'p' roboratiōē quā facit in calore inato. (Et dolorem frigidum capitis.) q' adauget morbum.

CSūma scda ad numerādū vnaquāq' eām cuiusq' accidentium corporalium que. 29. continet capla.

CDe causis calefacientibus. Cap. p^m.

Calefacientium multe sunt cause: ex q'bus sunt nutrimentum in quātitate temperatū & mor' tēperati in q' igrediunt exercitia tēperata: & tēperata fricatio: & tēperata comp'lexio & v'etoz absq's scarificatione possio. Que enī cū scarificatiōe est ifridat p'p' e'ionē. Adnotus ē qui parumper p'tinet fortitudinē & multitudine: & neq's est supflū & nutrimentū cal' & medicia cala & balneū tēperatū: sicut sciuit q's suo acre & aqua calefacit & artificii calefacies & nō supflue calefaciētūz obuiatio sicut aerū & emplastroz & vigillie equales & somnus tēperat' fm cōditionē p'dicta. Et ira fm oēm dispōnē & tristitia cū nō rāta fuerit vt ifrigidet & gaudiū tēperatū. Et est est putredo cui' p'p'ietas est vt caliditates e'neā cūenire faciat & nō ampli' & ei' q'dē opō ē aliō calefactione

a calefactōe absoluta z ab adustioe. Calefactō nāq; mi-
nus ē pculdubio q̄ adurē multoties. n. accidit z nō ef-
ficat putrefactionē: z ē cū an putrefactionē accit. Pu-
trefactio. n. sepe accidit cū i cōpe remāet postq̄ ab eo
cā cēnca calefactōis sepaſ z calitas cēnca in mā būda
accēdit z ei⁹ būditatē mutat ab eo qd cōploni subest
i q̄ ē erat pueniēs: ita q̄ cā ad aliā cōplonū spālū nā-
liū nō pūit. Est nāq; cū calitas z būditas mutant ab
B q̄ vni cōploni pueniūt z hūit aliq̄ cōplonū nāliū cō-
grue: qd qdē nō ē putrefacē h̄ digerē. Adurē vō ē vt
suba būda a sicca separet suba: ita q̄ illa sublimet z
ista deſcēdat. Calefactō aut̄ simplr est vt oēs humores
fm suas spāles remaneāt nās: h̄ plus fiāt cali. Et d̄ ca-
lefactiōib⁹ qdē est spissitudo sup̄ficii corpis: calefacit
enī ppterca q̄ vaporē retinet: z raritas int⁹ in corpe:
q̄ calefacē ppterca q̄ vaporē dilatat. Sal. at̄ bas oēs
cās in qnq; gñib⁹ cōprehendē pſucit. i. motu nō sup-
fluo z obuiatioe ei⁹ qd nō supflue calefacit z mā calia
que corpori aduenit z spissitudine z putrefactione.

C Si cōm fuit i pñ hui⁹ z fē: ieritō Aui. i. hac z fē erat qdē d̄-
terminare d̄ trib⁹ dispōnib⁹. f. cārū z accidētū z iā se expēdit de
vna. f. cognitiōe dispōnū vsq; ibi. f. (Lā dispōnis corpis zē.) z ibi i-
cipit d̄ter. d̄ cās z i d̄terminādo d̄ cās iā d̄termināuit i se z abso-
lute d̄ eis z d̄ diuerſitatib⁹ eaz i se. mō i ista pte itē d̄terminare
d̄ cās z d̄ diuerſitatib⁹ eaz rōne dispōnū z accitū pſequitū di-
ctas cās: z h̄ n̄ ē aliō nisi d̄terminare d̄ cās applicādo ad dispōnes
q̄ sūt sanitas z egritudo z neutralitas z ad accitū. z iō vīc rubi-
ca. Sūma z ad numerādū vñquāq; cās: cūsq; accitū corpaliū.
p̄p̄t qd p̄siderādū sic appet z d̄ accitū z morbo ca. h̄ accitū pōt
z p̄siderari. Uno gñali put se exēdit ad cām morbū z accitū. z
h̄ mō d̄ de cā morbo z accitū. p̄p̄t d̄ dico: z h̄ mō d̄ accitū ois
res p̄ter nām: z h̄ mō sumit h̄c i ista: z accitū large dē d̄ de
cās morbis z accitū: iō rōne diuerſitatū istaz d̄termi. d̄ cās ap-
plicādo eas ad accitū put accitū accipit p̄p̄t z ad dispōnē cōm
p̄ter nām. f. morbū cōplonis cōplonis z vñtatū: z circa hec duo facē.
Quia p̄ d̄terminat diuerſitates cārū ex rēone ad dispōnē. f. oñdē-
do qdō fē cāc malitie cōplonis cōplonis z solonis p̄tuitatū. Scdō
d̄teriat d̄ diuerſitatib⁹ eaz i rēone accitū. ibi. (Et qm̄ dolor ē vna ex
dispōnib⁹ zē.) p̄tia i duas: qz morboz qdā sūt simplices z qdā cō-
positi. simplices sūt i qd vñ gen⁹ morboz repit. cōpositi aut̄ sūt
in qd p̄gregant aliq̄ vñ oīa gñia istoz morboz sūt. Et iō duo facē: qz
p̄teriat d̄ morbū simplicib⁹. Scdō d̄ cōpositū mōbis: z qz iter mor-
bos cōpositos apa mar̄ aggregat oīa gñia morboz. f. malā cōplo-
nē z malā cōplōnē z solonē p̄tuitatū d̄teriat. z d̄ cās gñonis apa-
ri. ibi. (h̄ap cāp zē.) p̄tia i tres: qz p̄teriat d̄ cās malitie cōplo-
nis. Scdō malitie cōplonis. ibi. (Ex cās figurā corrūpētib⁹.) z Ter-
tio solonis p̄tuitatū. ibi. (Iste qdē sunt aut extrinsecus.) p̄tia in
quatuor: qz primo d̄termi. de causis calefactiōib⁹. Scdō de cau-
sis infrigidatib⁹. ibi. (Infrigidatū.) Tertio humectatib⁹. ibi. (hu-
mectantū.) Quarto exiccatib⁹. ibi. (Exiccatia quoz zē.)

De infrigidantibus.

Cap. 2^m.

I nfrigidatū ē multē sūt spēs. f. mot⁹ supfluo q̄
calorē inatū supflue resoluit. Et ges supflua
qm̄ coadunat z claudat calorē z nutrimentum
multū z supfluo comestū aut ebibitū. Et eius
supflua paucitas z nutrimentū fridū z medicia frida. Et
obuiare ei qd supflue calefacē ex acerb⁹ z emplis z ags
thermaz. h̄. n. laxat corp⁹ z resoluit ab eo calorē inat⁹.
Et obuiare ei qd tēpate calefacē lōgo tpe sic multa in
balneo mora z spissitudo multa: qm̄ calorē suffocat i
natū. Et obuiare ei qd p̄ potētia iſridat z i p̄titi boza
calm̄ existat. Et rētiōis supfluitas: qm̄ calorē suffo-
cat inatū. Et i eūone supfluitas: qm̄ inatū caloris māz
d̄struit p̄p̄a qz spūs cā z oppilones q̄ sūt ex supfluita-
tib⁹ sequunt. Et d̄ illis ē vebemēter stringē mēbra vt

stricta pmaneat: qm̄ iſridat z p̄p̄a qz caloris viā clau-
dit. Et tristitia supflua z timor nimius z gaudiū nimis
z velitie supflue. Et artificii iſridas z cruditas que pu-
trefactioni est opposita. Sal. vō medicorū p̄iceps eas
in se sōlet cōprehendē cās. f. motu supfluo z gete sup-
flua z obuiatione ei⁹ qd iſridat: aut qd vebementer
calefacit donec resoluat z mā iſridas z vebemētia
spissitudinis z nimia nutrimenti paucitas.

De humectantibus.

Cap. 3^m.

Dumectatū mltē sūt cās. Ex eis nāq; ē sic ges
z somn⁹: z illd̄ ē retinē qd cūari solebat z hu-
morē siccatē cūare z nutrimentū multū z hūc-
ctas nutrimentū z medicia hūctas z hūctatib⁹ obuiat
z p̄cipue balneo z post comestione p̄p̄a. Et obuiat ei
qd iſridat: qm̄ humorem retinet. Et obuiare ei qd
calefactione tenui calefacit: quonias humorē curre-
re facit z gaudiū temperatum.

De desiccantibus.

Cap. 4^m.

Desiccantia quoz sunt multa velut mot⁹ z vi-
silitate z vebemēter cūare z ex eis est coit⁹. Et
nutrimentū paucitas z vt sint sicca. Et medicie
desiccates z motū aialū frequentiaz d̄siccat
tib⁹ obuiare. Et ex illis ē in ags balneari stipticis. Et
ex eis est frigus qd p̄gelat: qm̄ p̄hibet mēbrū sibi nu-
trimentū attrahē: z ppterca qz ipm̄ p̄stringit q̄re oppi-
lationes in eo accidūt que nutrimentū penetrare nō p-
mittūt: z ex eis est obuiare ei qd est caloris vebemētis
qui superflue resoluit donec ex eis est multū balneari.

De causis figurā corrūpētibus.

Cap. 5^m.

In causis figurā corrūpētibus sunt cās que in
p̄ncipio creature acciderūt pp̄ qd vñtū iſoz
matue: aut digestiue q̄ sūt in spmate sue ope-
rationis cōplēmētū defecit. Et ex eis sūt cās
que accidūt cū a mīce sepaſ. Et ex eis sunt cās que
accidūt cū ifans ligat z cū tenet. Et alie cās p̄tuitate
que extrinsecus adueniūt sicut casus aut p̄cussio. Et ex
eis sūt cās que accidūt ppterca qz se vult mouē ante-
quā mēbra dureſcāt z antequā ambulare possit. Et ex
eis sunt cās egritudinales sic lepra z ptisis z spasm⁹ et
extēſio z paralysis. Et est cū puenit pp̄ piguedinē nī-
mā. Et est cū accidit ppter supflua maciē: z est qm̄ p-
pter apostemata: z est quādo ppter infirmitates sit⁹:
z est qm̄ accidit pp̄ solidationis vlcerū malitiā.

Hic d̄ter. d̄ cās morboz q̄ accidūt i nā officiali. Et tria facē: qz p̄
d̄ter. d̄ cās morbi q̄ accit i plasmate. Scdō ei⁹ q̄ fit i ſtu. ibi. (Re-
morio.) Tertio ei⁹ q̄ fit i q̄ritate vñ magnitudie. ibi. (Ex cās zē.)
d̄ cās at̄ morbi q̄ fit i mō n̄ d̄ter. h̄. Lā at̄ q̄re d̄ eis ā facimētione
pōt eē z. aut qz sūt maḡ p̄ticulares: z iō refuat ad 3^m. vel qz d̄dit
itelligē eis p̄ cās morbi i q̄ritate. vel qz hec trāslatio i h̄ ē dimi-
nuta vel culpa trāslatoria. vel 3^m: qz ex sup̄ d̄terminat facile pōt h̄eri.
p̄tia i tres: qz p̄ d̄terminat d̄ cās p̄mutatiōis fig. Scdō sūt d̄ter.
de cās p̄mutatiōis i via vel receptaculo. ibi. (Oppilatio accidit.)
Tertio d̄ter. de cās p̄mutatiōis in sup̄ficie. ibi. (Aspiras accidit.)

De cās oppilōnis z coāgustatiōis cānaliū.

Ca. 6^m.

Oppilatio accidit: aut pp̄ cās cēneā q̄ i cānali
cadit: z h̄ aut erit cēneā in suo gñe sic lapis:
aut cēneā in q̄ritate sui sic ſex multa: aut cē-
neā in sua q̄litate: z h̄ erit aut ppter suā gros-
sitiē: aut viscositatē: aut qz est p̄gelatū sicut sanguis
ga illa que p̄gelata est. he qdē sunt p̄tes ei⁹ qd oppi-

Gentilis

lat: ppter ea q in canali cadit ex quib⁹ sunt que in suo loco in canali fixa manēt: et est ex eis qd in suo loco est mobile. Et est cū accidit oppilatio ppter ea q clausus fuit foramen ppter vlcis cōsolidationē qd in ipso factū fuit: aut ppter nascētia addite rei sicut carnis veruicose claudētis: aut q: canale pp apatis cōprimētis vicinitatē cooperit: aut ppter cōstrictionē que fit ppter forte frigus: aut ppter vehementē siccitatē: que ppter siccitantiā accidit: aut propter virtutis retentiue fortitudinē: aut ppter fortes ligaturā. In hyeme quoq multae sunt oppilationes ppter ea q superfluitates multā retinentur: et propterea q frigus stringit.

Chic determinat de causis permutationis vie et receptaculi simul. et q: duplex pot esse peccatū. s. vel superflua cōtentio vel superflua dilatio. Ideo primo determinat de causis primi peccati. Secundo secundi. ibi canali. In quo differat via a receptaculo et in quo conueniat: et quare de eis simul determinat dicatur.

CDe causis amplitudinis canalium. Cap. 7^m.

CAnnalis aplia aut pp retentiue sibilatē: aut pp forte expulsiue motū. Et ex h⁹ qdē mō est abelitu retinē: aut pp medicinas apietes: aut pp medicinas laxantes calas et hūidas. Et canales qdē ex h⁹ h⁹ cāz cōagustāt ppp oppilationes

Chic determinat de causis morbi facti in superficie: q: isti sunt duo. s. superflua asperitas vel lenitas. primo determinat de causis asperitatis. Secundo lenitatis. ibi (Lenitatis causa.)

CDe causis asperitatis. Cap. 8^m.

Asperritas accidit aut pp cāz medicie q vehe-
mēter abstergit sua icidē sic aceti et acetose
supfluitates: aut sua resōlōne sic spuma ma-
ris et supfluitates acute: aut pp cāz siccitā q
exasperat pp suā siccitatē sicut res pōice: aut frigide
que exasperat ppter ea qd sstringit: aut ppter res ter-
restres que super membrū iacent sicut puluis.

CDe causis lenitatis. Cap. 9^m.

Enitas cā aut est glutinās pp sui viscositatē
aut sōlū sōlū q māz subtiliat ipaz currē
facit et spissitudinē a mēbz supficie remouet.

CDe causis dislocationis et separationis a situ. Cap. 10^m.

Membri remotio est: aut pp cām extendentē
sicut cū aliqō trahit mēbz et extendit donec
dislocat: aut ex motu forti sup iniexionē que
mēbz a loco suo remouet sic cū alicui⁹ pes
flectit: aut cā laxans et humectās quēadmodū accidit
in ramice: aut ppter cām ligamētū substantiā corrupen-
tem ipm corrodendo: aut putrefaciendo: aut laxū red-
dendo: quēadmodū in lepra accidit et sciatica.

Chic dēter. d. cāis morbi in positōe vel situ: sū aut duo noīat: qd
de loco et societate. Ideo p ponit cās morbi in situ rōne loci ut est
dislocatio. Secō rōne societatis. ibi (Causa eius est.) Tercio de cā
morbi motus qui reducitur ad peccatū sitū. ibi (Eorum causa.)

CDe cāis malitie vicinitatē q sepōnē pibet. Cap. 11^m.

Ausa eius est aut grossities: aut viscositas: aut
spasmus: aut laxitas: aut hūoris siccitas in iun-
ctura q: ibi sit lapis: aut cum qua natus fuit.

CDe causis malitie vicinitatis que dilatationem pro-
hibet. Cap. 12^m.

Primus cā est aut grossities: aut vestigiū scarna-
tionis vlcis: aut spasmus: aut cū qua nascit.

Chic dēter. d. cā remotiōis mēbz a suo situ pnt accipit p socie-
tate et duo facit. nā hoc pot accidē: vel q: mēbz hūc sociatū cū al-

Super primo

tero debeat posse separari ab eo et non separari: vel debeat posse pungi
et non pungi. pmo dēter. cām primi. Secō scō. ibi (pplius cā.)

CDe causis motuū nō nālium. Cap. 13^m.

Essi cā est: aut siccitas sibilatē sicut tremor
siccus: aut siccitas spasmificas sicut cā singul-
tus siccus et cā spasmus siccus: aut supfluitates calefa-
ciētes: aut supfluitates infrigidantes: aut cā vir-
tutis viā claudētis mēbz suā pibētes penetratio-
nē cū oppilatione: aut supfluitates que nocēt: aut pp
suā friditatē sicut rigor et tremor: aut pp pactionē sic
horripilatio: aut pp caloris inati submersionē: aut pp
sui paucitatē: et pp illā accidit in musculorū supfluitatē
friditas et pñit vctositatē q vult resolui et eire sicut
saltus. Et nūc qdē dicemus q bec nocumētalis mīa:
aut erit vaporalis paucitas et accidens pp cā alicus: aut
erit plus ea et ptinget pp ipsam laxitudinē penalis si sue-
rit queta: aut pueniet alie laxitudinis spēs quas nos
minabim⁹ si fuerit mobilis. Qd si fortior fuerit accidet
inde horripilatio. Et si fuerit magis fortis pueniet in-
de tremor. Et materia quidem ventosa cum in muscu-
lo tenetur puenit propter ipsam pulsationē.

CDe cāis augmētū et magnitudinis et nūci. Cap. 14^m.

Essi cause sunt mīci multitudo et virtutū at-
tractuarū in seipsis fortitudo: aut virtutum
attractuarū fortitudo ppter fricationē adiu-
torū et calefactionis cū emplastris sicut cum
emplastro de pice et qd ei assimilāt. Et hoc quidē est
magnitudinū pprimū et non numero.

CDe causis diminutionis. Cap. 15^m.

Essē sunt que: aut in principio pueniūt
creature sicut mīci diminutio: aut virtutū la-
ctricis error: aut eius debilitas: aut nocumē-
ta que quādoq extrinsecus adueniūt sicut in-

cisio: aut pculsio: aut corruptio quā fecit frigus: et qnq
intrinsecus sicut herpes estiomemus aut putrefactio.

Cdeterminat de causis morbi in sūitate. primo de causis pecca-
ti p modū augmētū. Secō p viā diminutionis. ibi (hec qdē sunt.)

CNotādū sup illo dō lacricis nō est alia virt⁹ q vir⁹ gñatua:
ideo dī lacrix spēi et idoli decili a corpe gñantis ei⁹ idoli virtute
q: operat actū gñōis: sicut enī artifex spēi quā bz in mente facit
domū: ita alia virtus gñatua per tale idolus et spēm gñantis quā
in se bz generat aliqō simile cuius est illa species et.

CDe causis solutionis et inuitatis. Cap. 16^m.

Essē qdē sunt aut intrinsecus aut extrinsecus.
Que nō sunt intrinsecus sunt humor comes-
dēs et cōbūrēs: aut humectans et laxans: aut
siccans et findens: aut sicut repletio ventosa
pungens: aut humor extendēs propterea q se sstringen-
do mouet: aut penetrando in corpore ppter ea q
fortis motus ipm separat: aut humor pungens. Et he-
quidē omnes: aut sunt propter motus fortitudinē: aut
ppter mīci multitudinē: aut sicut fortitudo mot⁹ ex-
pulsue nō sū nālē cursū et sicut mot⁹ sup repletionē:
et de his q eis simulant est vox fortis et salt⁹ sicut apatis
apertio. Cause autē q extrinsec⁹ sunt sicut corp⁹ exten-
dens vt funis et pōdera: aut qd incidit vt ensis: aut qd
adurit sicut ignis: aut qd pūdit sicut lapis: qm hūmōl
si vacuū iuenerit pūdit: aut si repletū receptacula sin-
dens: aut sicut corp⁹ q pforat vt sagitta: aut qd pun-
git: aut mordet sicut canis rabiosus: aut pipa aut hō.

C De causis vlcerum. Cap. 17.^m
 Aule vlcerū sūt apostema qđ aperit: aut pla-
 ga que facit pus: aut bothor q se comedunt.
 C' hic dicit. d. causis morbi q sunt in nā cōi q est vni-
 tas et duo facit. p'io dicit. de causis p'initat in gñe. Scđo dicit.
 de causis cuiusdā p'itui in spē q vocat vlcus. ibi. (Causa vlcus.)

C De causis apostematum. Cap. 18.^m

Alii cārū qdā sunt que sunt ex mā et qdā sunt
 ex dispōne mēbz. Que sūt ex pte mēci sūt
 replones ex sex reb' p'noia: et q ex pte dispō-
 nū mēbz sunt sicut virt' mēbz expellētis et
 debilitas mēbz recipiētis: et qđ est pparatū ad supflui-
 tates recipiēdas. Aut pp sue sube nāz: qm ipz sit crea-
 tū sicut cuius: aut pp sui laxitatē: sicut caro laxa q est in
 trib' reflexiōib'. s. post aurē in collo et in ascella et in i-
 guic. Aut pp viāz q ad ipz pueit dilataciōē et carū
 q ab ipo vadūt coangustatiōē: aut ppterca q iferi-
 positū est: aut pp sui puitatē: qm illō qđ ex cibo ad ipz
 venit colligē nō v3: aut pp debilitatē sui: qm illō qđ ad
 ipm venit ex cibo digerē nō pōt pp nocumētū qđ est
 in ipo: aut pp p'cussione q mām in ipso retinet: aut p-
 pterea q resolo ei' deficit ei qđ ab eo resoluī solebat
 pp exercitiū: aut pp calorē supflui q est in ipso vñ 3.
 hī. Et ille qdē calor: aut est nālis sicut' carnis: aut nō
 nālis quē dolor: euenire facit: aut mot' valde supflu-
 aut aliū ex calefaciētib'. Ex fractura quoqz peruenit
 apā pp vñ ex istis reb' qđ p'dixim' sicut p'cussio et mē-
 bz cōp'essio et extensio cū ipm os restaurat. In dente
 quoqz p'm sit apā: qm nutrimentū recipit augmentū et
 infusione et putrefactionē: ergo recipit apostema.

C' p'ius determinat de causis morborū simplicibz: hic determi-
 de causis morborū in relatione ad morbum compositis: et q ap-
 stema inter omnes morbos maxime aggregat omnia genera cau-
 sarum morborū: ideo determi. de causis apostematum.

C De causis doloris absolute. Cap. 19.^m
 Tqm dolor est vna ex dispōnib' nō nālibz
 que corpori aialis accidit. In causis ei' ser-
 monem faciemus vniuersalem.

C' postq dicit. in pre q calefaciēdi multe sunt spēs et de diuer-
 titib' carū in relōne ad dispōnes: hic dicit. de diuersitatib' dispō-
 nū in relōne ad accidentia: et q accidentia de quaz causis dicit. sunt
 quatuor. s. dolor: et retētiō et fastidiū et debilitas: iō qtuor fac. p'io
 dicit. de causis doloris. Scđo retētiōis et eūonis. ibi. (Retētiō-
 nis et eūonis.) Tercio fastidiū. ibi. (De gdem aut sunt extrinsece.)
 Quarto d. causis debilitat' mēbz. ibi. (Cā d. causis debilitatis et.)
 C' ad euidētiā p' p'is notādū q pus dicit. de causis in relōne ad
 dolorē q ad alia accidentia: q dolor est accidēs gñalis et pluribz
 cōis q alia accidentia et mag' d'etermine indicās morbū. in qđ in
 isto p' can. dicit. de reb' medicinalib' in vñ: iō ēt mag' vñ d'et p-
 curat adeo vt appet. 4. de accidenti et morbo ca. 6. et 7. multotiens
 aduertit curā ad se ab egritudine et facit medicū mag' curare d' ipo
 qđ d' p'ncipalē et iō nēciū est p' de eo d'etermineare qđ de alijs et p'li-
 nar de causis imediāz dolorē. s. de mala cōp'one et solone p'inita-
 tis. Scđo de causis mediāz. ibi. (Mor' dolorē efficit.) In p' pte
 d'ermiat de causis dolorē. Scđo sui oppositi. ibi. (Delitiaz qđ et.)
 Primo d'ermi. de causis efficiētib' dolorē. Scđo de effectib'. ibi.
 (Dolor virtutē.) In pma parte d'ermi. de causis dolorē in gñe effi-
 cientib' et inducētib' dolorē. Scđo de remouētib' ipm. ibi. (Causa
 quētis doloris et.) Prima in duas: qđ p' d'ermi. de causis doloris
 in gñe. Scđo de causis doloris cuiusqz sicut in spāli. ibi. (Dolorū
 gñā que hīr.) In pma parte ostēdit qđ sit dolor et quot et que sunt
 ei' cāe. Scđo remouet qdā dubia circa dicta. ibi. (Dolor qdē calita-
 et turbidat. p'ia in duas: qđ p' ponit intētiōē suā et cām intētiōis
 et modū p'cedēdi. Scđo exeg. ibi. (Dicim' igit q dolor.) C' iuxta
 pma partē istā notādū q Alii in his vbiis tria tagit. p'io itē-

tionē cū dicit. vlcem' igit nūc de causis doloris. p' Scđo tagit cāz
 sue intētiōis cū dicit q dolor est ex dispōnib' nō nālib' que acci-
 dunt corpori aialis et. et q: oē pter nām in corpore aialis h3 cām p-
 ternāle aliq: q ois effect' ab aliq cā p'cedit: iō cū sit eius cā pter
 nām opz et ea remouē: et q nō ostēdit cāz remouē recte nisi cogno-
 sca: iō o3 hic facit h'mone d' ei' cognitiōē: ex h' b'etur cā sue intētiō-
 nis. p' Tercio tagit modū p'cedēdi cū dicit. h'mone vlem. nā vñ vie
 doctrie et simplr sūt p'ora p'ncipalibz: et iō ab eis p' est incipiēdū.
 C' Sed tu dices dolor est ex dispōnib' nō nālibz. hoc nō videt. nā
 dolor est accidēs: dispositio aut distinguit p'ra accidēs. nā dispo-
 sitio dicit de sano egro et neutro. dolor aut nullū harum est: iō nec
 dispositio. Itē nō videt q sit ex nō nālibz: qz res nō nāles sunt me-
 die inter res nāles et p'ra nām. dolor aut ex toto gñe pter nām: q-
 re et. Dm q dolor est vna ex dispōnibz nō nālibz: sed itelligit
 q dispō pōt accipi dupl'r sicut et q'itas. Nā vno mō accipit large
 pro eo qđ dispōit aliud sicut q'itas accipit large pro oi eo qđ
 qualificat aliud. Alio mō accipit dispositio p'prie. s. pro q'itate ha-
 bere subsistere per se in corpore: sicut. s. q ei debet solū curatiua
 vel p'seruatiua vel p'seruatiua. Si p' mō accipiat dispositio large:
 tūc dolor pōt dici dispō: qz vno mō pōt dici dispō de eo qđ h3 esse
 nāle et pter nām vel extra nām: et h' mō intellexit Alii. Sed 2^m mō
 p'prie et stricte dolor nō est dispō sicut obicit: et nō nō ppe dispō
 est tū assimilāt dispōni que est egritudine: qz sicut appet per. Sa. in
 12. et d' inge. cap. p. dolor requirit curā sicut dispō que est mor' et
 aliqz plus adeo q diuerit curā ad se et relinquit morbi curā: et sic
 ad p'm. p' Ad 2^m d'm q Alii. qm dicit q est vna ex dispōnibz nō
 nālibz: nō intellexit per hoc q dolor sit res non nālis sicut dicimus
 q aer et motus et. sunt res nō nāles: sed accipit nō nālis large pro
 oi re nō nāli vel p oi re distincta p'ra nālez. pur. s. corp' remouet
 a dispōne nāli. nūc aut accidentia p'ra dupliciter distinguunt. Vno mō
 sicut distinguunt in thegn q quedā quātitatibus quedā qualita-
 tibus permutata et. et hoc mō dolor est aliq pter nām vel cōtra
 nām: q est mala p'mutatio facta in virtute sensitiua cū dolor sit
 sensus rei nocitiue. Si vō distinguant sicut in. 4. d' accidenti et mor-
 bo q accēs aliud est q'itas mutata v' actio lesa v' lesiō a corpore
 et h' mō accidens est vna ex reb' disponētib' pter nāle dispōne.

C Dicimus igit q dolor est sensibilitas rei cōtrarie.

C' ostendit quid sit dolor. Scđo que et quot sint cāe doloris. ibi.
 (Omnes vō doloris cause.) oēs aut cause dispōnū doloris.

C Dubitat p' nō v3 q sit sensibilitas: qz qđ sentit aut illud qđ sensu
 comprehendit nō est sensibilitas: sed dolor est h'mō: qz et. ma. p3 qz
 id qđ sensu cōprehēdit est obm sensus: sed sensibilitas siue sensa-
 tio est actus. mō actus differt ab obto sicut visus est alius a colo-
 re. ni. appet per. h'ip. in illo afoi. Quicūqz dolētes plurimū cor-
 poris et. vbi vult q dolor sentit. igit nō est sensibilitas. p' pterea
 si dolor est sensibilitas cū dolor sit ad extra nām et sensibilitas sit
 actio: tūc dolor erit actio lesa: sed actio lesa nō est: qz nec sensibili-
 tas. p'batio minoris: qz actio lesa est 3^a. s. diminuta ablata et corru-
 pta. mō dolor non est sensatio diminuta vt p3: qz valde sensib' et
 fortiter: nec ablata cū sentiat re nociuā: nec corrupta qz sic appet
 p Alii. s. d' nālib' pte. z. c. 3. sensus est dat' aiali ad salutē: et tūc sensus
 v' yer' et n' corrupt' qm indicat sic o3 qz indicat re nociuā: qđ cā do-
 loris: q nō est corrupt' et nō est actio lesa: et per p'as sensibilitas.

C Scđo dubitat vtrū sit sensus 3us. Et v3 q nō: qz tūc sequeret
 q ois sensatio esset cū dolore. sed p'as est falsum: qz et. aīa. falsitas
 p'ntis est nō. nā delitia nō est cū dolore: imo est 3^a. p'batio p'ntie
 qz ois sensatio sit a 3^{io}: et iō dixit superius Alii. cap. de cōplexio-
 nib'. simile nō patit a simili: sed 3^{ius} a 3^{io}: qz sentire est pati vt
 p3 2^m de aīa ter. cōmē. 31. et 32. p' Ad 3^m dico q dolor est sensibili-
 tas: pp qđ notādū q dolorē esse sensibilitatē pōt 2^m intelligi. Vno
 mō q dolor sit sensatio ipa formalr. Alio mō q dolor sit sensatio
 nō formalr: sed q est aliq p'as sensationē. Si p' mō itelligat dico
 q dolor non est sensibilitas vel sensatio: hōc est qz sicut appet
 in cōmē. 3. z. p. illi' afoi. Quicūqz dolētes plurimū corporis et. duo
 sunt accidentia que simulant. s. dolor et tristitia: qz vtrūqz istoz est
 cōprehēsiō incoēueniētis: tū differūt q dolor est apphēsiō incoē-
 nientis corporalis: sed tristitia est apphēsiō incoēuenientis aīe:
 et ideo dolor dicit passio corporis et tristitia passio aīe: nō q dolor
 nō percipiat ab aīa sensitiua et in corpore sit imo ab aīa percipit:
 sed dicit passio corporalis: qz psequit apphēsiōne factā ab aīa
 ex lesione que fit in organizando corpus a mala cōplexione vel so-
 lutione p'itui. qgqā sit. sed tristitia dicit esse accidēs aīe qz legē
 apphēsiōne: appetit' se tenet magis ex parte aīe: ideo tristitia
 que psequit rōne appetit' dicit esse accidēs aīe. mō sicut tristitia
 nō est formalr apphēsiō appetit'. et q appetit': sed est p'as formā
 apphēsiōne a virtute appetitiua sub rōne iproporionis et tristitia
 bilis: et dolor nō est formalr ipm' sensibilitas: s3 est aliq p'as

Dub' p'

Dub' 2^mDub' 3^m

Bentilis

ad ipas sensationē rei sive in organis sensus tactus: sicut delicta est
pns forma apphēsa sub rōne pueniētiē et pporionis in organis
sensus et tactus. Et ex h apper viteri? q dolor fm rei veritate nō ē
actio lesa: qz nō est sensatio lesa cū nō sit sensatio formalis: sed est
aliquid pns lesa actionē. s. sensationē lesa: sed qz sensatio lesa et id
qz ipas psegū sūt valde prima: iō rōne pp eoz approximationes
dolor: pōt dici actio lesa: fm rei veritate ē aliquid pns actionē le-
sam. / Tūc ad rōnes. Ad p^m dōm vno mō: qz vey pcludit qz do-
lor nō est formalis sensatio: s. est aliquid pns sensationē vt visus est.
vel al. cū dī. n. nō ē sensatio qd sensu cōprehēdit: pcedit: sensatio
enī sensu nō cōprehēdit: et cū dī i miori qz dolor: cōprehēdit p sen-
sus et. pcludit: qz dolor nō est sensibilibus. dico qz nō segū: qz sen-
satio qdāmo est sensibilibus. nā ex h qz sensus pcepit obm p pcepit se-
cundario scusationē: vñ pba z^o de aia ter. comē. 137. dīc qz visio est
color. Sicut qz color pcepit pita visio q est color: s. spēs visibilib q
idē est qz act^o visibilib p pcepit ad modū color. / Ad aliud cū dī: si
dolor ēē sensatio rei sive: tūc ēē actio lesa cū sensatio sit actio et
cū ledat a pōio: iō ēē actio lesa. dico sic dē mī est qz nō est sensatio
ipsa formalis nec actio formalis: s. pns sensationē et actionē lesam.
/ Et tu dices aut sensatio diminuta et. dico qz est pns sensationē
corrupta vt p. 4. de accidenti et morbo. c. 6. et tu pbas qz nō sit cor-
rupta: qz sensu qd dō sentire. s. rē nociuā sub rōne talis et talis sen-
sus est ver^o: sic est ver^o gustus qz iudicat de dulci. dico hic qz dolor
pōt z^o pmutari. Uno^o qz ad iudiciū qd dā de sensibili vt iudica-
ret aliqd nō ēē calū vel fridū: sic est sicut ptingit aliquid in sensu vi-
sus. nā aliqd p aliqd qūtatē q ēē in oculo vt aliqd hūor iudicat ali-
qd vere ēē cēntia tale cū nō sit. Alio^o pōt pmutari sensatio qz ad
ipaz cōplonē: qz ēē in organo sensus fm nām. nā iter forma sen-
sibilib et organū sensus dō ēē qdā pporio nālis: qñ vō nō ē in ppor-
tione sua nāli in q dō ēē: tūc ē corrupta illa forma. mō ita ē in pposi-
tione: qñ sensibile ē pporioatū fote et cōplonē organi: eo qz id sen-
sibile pporioatū ē aliquid qūtatē excellētis p quā qūtatē fuit po-
tēs trāsmutare formā et cōplonē mēbz p quā dō fieri sensatio. as-
similavit sibi formā organi sensus: qz nō est illa cōplo for^o mēbz p
quā fit sensatio sub rōne nāli in q dō rōne iudici nō ē corrupta:
qz rōne for^o apphēse iporportioate sibi: et ex h catur dolor. Et ex h
appet viteri? q dolor ppe ē solū in sensu tact^o: qz si sit in alijs nō. n.
nisi vt picipat sensu tact^o: qz nō solū imutat tact^o a suo obto ite-
rionalis: s. realit a qūtatib^o pimis que ēt ingrediunt cōplonē organi
qd de obis alioz sensu nō ptingit. hoc aut declarat pfecte in q
das. q. 7. h. est. / Ad z^o dubiū. dōm qz aliqd ēē pōt p^o intelligi.
Uno mō large: et h mō ois sensus est pns. nā isto mō oculis est p-
rius color: qz in oculo nō est color et obm ei^o est color: et h mō non
intelligit hic: sed isto mō arguis. talis. n. pceptio nō cāt dolorē. Alio
mō est aliqd pñū aliquid: qz est corruptius illius: et qz solus sensus
tact^o est pceptio qūtatū corruptū: iō dolor est pñū sensus corru-
ptū solū: et h mō intelligit hic Alii. et hoc est enim cū dicit.

Ques vō doloris cāe in duob^o cōprehēdunt generi-
bus. s. gñe mutationis cōplonis cito facte et est malitia
cōplexionis diuerse: et gñe solutionis pmutatitē.

Ehic requiritur de causis doloris. et primo ostēdit que et quot sint
et declarat quod dicit. ibi. (Per malitiam autem.)

Dub^m 4^m **T**sz tu dices. nō vī qz oēs cāe i duob^o gñib^o cōprehēdant: qz Alii.
3. cañ. ca. de dolorib^o renū ponit multo ples qz duas. s. ab apate et a
vetrostate: aut a lapide vñ a dōilitate: qre et. Dico ad pñs cū Alii.
qz dō disputabo lati^o qz oēs cāe dolorū i duob^o solū pñstut gñib^o. et
rō hic ē ista: qz dolor catur ex eo qz fit magna et subita pmutatio i
organo sensus tact^o: hic aut sensus tact^o ē de nā cōi solū: qz vt ap-
paret organū sensus tact^o vt vult Alii. 6. de nālib^o pte. z. c. 3. ē caro
neruosa vñ neru^o. caro aut vel neru^o ē mēbz omioierū vel pñle.
qz sūt nāe in mēbro pñmili tor erūt cāe dolorū: qre mutatio ma-
gna vel yelox in illis naturā facta erit cā dolorū in illo: nūc aut in q
liber mēbro pñmili ē nā z^o: qz ē ibi nā p quā ē vñū et pñmili: et hec
ē pñmilitas ei^o: et ē ibi cōplo: et qz cōpō nō ē nā ei^o vt pñle ē iō pmu-
ratio facta i cōplonē nō ē cā dolorū: et iō cā dolorū sūt tm due. / Tūc
ad rōne. s. ad pñā dico qz Alii. loq^o ibi de cāis pñcularib^o culisqz
dolorū: hic aut de vñbus cāis dolorū gñalib^o. / Ad z^o dōm qz cōpō
sit nā officialis: nō tñ pñmilitas mēbz. mō sensus nō debet mēbris
officialibus per se: sed per nām pñmilitatē: qre et. Deinde cuz dicit.

Per malitiā cōplonis diuerse intelligimus vt mem-
bra sui substantia cōplonē hēant māsua: deide adue-
niat eis cōplexio extranea huic pñia ita vt sit plus ca-
lida aut plus frida qz erat: et vir^o sensibilib rei aduen-
tū sentiat pñie et fiet dolor: qm dolē nō est nisi pñie rei

Super primo

Prietate sentire. Malitia aut cōplonis mansue nullo
mō efficit dolorē neqz sentit veluti si cōplo mala qz tā
ē i mēbroz suba māsua corrūpit cōplonē pñcipalē et
facta ē: ac si ipa ēē pñcipalis. Ita. n. dolorē nō efficit
qm ipa nō sentit. Opz enī qz sentientes ab illo qz sentit
patiant^o. Res nāqz nō patit^o ppter dispōnem mansuā
que ipsam nō mutat: imo nō patit nisi ppter pñiuz ad-
ueniens qz eam mutat ad illud qz nō erat.

Ehic pbat qdā dē mī. s. qz mala cōplo sit cā dolorū. de solone pñi-
mū nō dubitat: qz illō videbat ēē magis notū. Et pñ oīdit quō mala
cōplo sit cā dolorū: et qz mala cōplo ē cā dolorū. Sedo errore qñdā
remouet. ibi. (S. vō cū verificat itēio.) pñia i duas: pp qd notā-
dū qz mala cōplo pōt diuersificari i mēbro: aut qz hz ē diuersum
vt egie i mēbro: aut penes suas spēs: qz cala frida sicca et hūida.
pñio qñ oīdit quō mala cōplo ē cā dolorū et quō nō: qñ ad distō-
nē ei^o p diuersuz et egie. Sedo oīdit qñ ad distōnē dolorū p spēs:
ita qz p distō. s. p diuersuz et egie dā d mala cōplone i cōplone ad
obm in q est: z^o vō fm se qñ ad ei^o spēs. ibi. (Cū igit bec scūstū.)
pñia i duas. pñio oīdit quō mala cōplo diuersa est cā dolorū: et nō
mala cōplo egie. Sedo pbat illō qd dicit p signū. ibi. (30g. ethica
bñs.) pp p^m intelligit. pñia i. o. pñio oīdit qz mala cōplo ē cā do-
lor. Sedo ostēdit qz mala cōplo egie siue māsua nō est cā dolorū.
ibi. (Per malitiā at cōplonis māsue.) Cū pñia pñte notādū qz
Alii. i bis vñbis duo insinuat. pñio qd fit mala cōplo diuersa. Sedo
insinuat pp qd fit cā dolorū. Sedm insinuat cū dicit. (Et vir^o sensibilib
rei et.) pp z^o intelligit qd fit mala cōplo diuersa p diuersuz et egie:
lēta et boa cōplo. mala at cōplo diuersa ē ois cōplo mala i q mē-
bz egredit a dispōne sua nāli ad dispōne pñā: vt pñia ad calitātē
vñ friditātē et. ita qz ē in fieri et alterari: s. mala cōplo facta ē in
mēbro in q mēbz egredit a dispōne nāli ad pñtām in q nō est
ampli^o in alterari: s. si est tā in termino et in fco ē ita qz ampli^o nō
depēdet ab alteratiōe: et iō in mala cōplone diuersa nō ē vñ^o mo-
dus cōplonis s. duos. s. nālis et inālis: et iō mala cōplo diuersa nō ē
in oib^o pñib^o mēbz cui^o cōplo alterat et p tāto dō diuersa: s. mala
cōplo egie bñ ē vna in oib^o pñib^o qre tota cōplo qd erat nālis fco
est pñt nāz tota. et h ē qd dicit Alii. hic et. s. 3. bō cōplo diuersa quā
dicit qd qz ē cōplo quā fac vñū mēbz p aliū ipz calefaciō aut i-
fridādo. s. qz os i fridat carne et caro calefaciō os: s. h ē oīa qdā: qz
in mala cōplone egie h accidit qñtūqz sit egie: s. mala cōplo egie
lis nō differt a bōa cōplone diuersa. et qz i cōplone diuersa ē sen-
sus: in illa aut quā isti ponit nō ē sensus: qz talis actio nō sentit: et
iō dico sic: mala cōplo diuersa ē qñ fit recessus a dispōne bōa nāli
ad dispōne pñtām: ita bōa cōplo diuersa dicit rōne terminat ad
quē yadit. s. qz redit a dispōne pñtām ad dispōne nāle: et iō sicut
in cōplone mala diuersa accidit dolor: ita et i ista accidit dicitia pp
oppo^o: s. cōplo egie bona est qñ cor^o est in optima sanitate: et
iō sicut in mala cōplone egie nō est dolor: ita et in ista nō est dicitia.
Sedo inuit Alii. pp qd mala cōplo diuersa est cā dolorū. pp qd
notādū qz dolor pñstut in passione: vt appet. 4. de accidenti et mor-
bo. ca. 6. cū mala cōplo diuersa sit i fieri et alterari: iō nō est in oib^o
pñib^o: s. i aliqb^o ē cōplo nālis et in aliqb^o pñtām: et iō ex passione
fca a mala cōplone in pñib^o in qb^o ē bōa cōplo accit dolor: et pñ
dicit Alii. 3. sui collz. ca. 32. qz mēbz in q est mala cōplo diuersa
sentit dolorē p mediū bōe cōplonis q ē in cor^o qz i mala cōplone
nāli egie mēbz remāst de nālitare nisi cū qz stat vñū: iō i mala cōple-
rione egie actiōe calozis extranei in hūidū nō fit dolor: vt pñtū de-
claratio hāz pñū magis pñtū ad libū tñegni de malitia cōplonis
diuerse: et ideo dō istis breuiter pñtūco solū dādo veritatē.

Ideoqz ethica habēs nō tāti sentit i flāmātois qñtū
habēs effimerā aut tertianā: s. ethice caloz caloz ter-
tiane sit maior. Caloz enī ethice est māsua et in substā-
tia mēbroz pñcipaliū infixus: et tertiane caloz est ve-
hemēs a vicinitate veniens calidi humoris ad mēbra
in qb^o adhuc nālis ipoz cōplo ita pñuata est. Et si hu-
mor recesserit mēbz in sua remācbit cōplone: neqz ca-
loz ille in eo figet nisi egritudo i ethica mutata fuerit:
et cōplo qdē mala nō diūsa nō fit māsua in mēbro nisi
ordinatiz. Et ē cū in dispōne sanitas iuenit^o hoc itel-
lectu pñmū: et h ē qm ei qz se in hyeme balneat si se cū
aq calida imo tepida lauāt accidit ei ex ipsa horripila-
tio: qm cor^o poris ei^o qualitas ab eo est lōginq et ei cō-

traria: postea vō vtrū ea ⁊ delectat ex ea: ⁊ ita ordinat
ad resolutionē frigoris qđ in ipso erat agēs. Deinde afit
cū aliq̄ hora in cala balnei interiore sederit fiet corpus
eius aqua illa calidius: ⁊ cū illa eade aq̄ prima repen-
te co inficio sup̄ eū p̄cipiet horripilationē ab eo patiet
⁊ sentiet ex ea frigiditatē. Cū igit h̄ sciūsti dicem⁹: qđ
⁊ vna ex gñib⁹ causaz doloris sit malitia cōplonis di-
uerse: nō tñ oīs malitia cōplonis diuerse: imo calidus
essentialr ⁊ fridū essentialr ⁊ siccū accidentalr ⁊ hūidus
nullo mō dolorē faciūt. Calor. n. ⁊ frigiditas sunt due
qualitates agētes: ⁊ siccitas ⁊ hūiditas sunt due qua-
litates patētes: quaz virtutes nō sunt vt p̄ eas corp⁹
iprimat in corp⁹: s̄ vt p̄ eas corp⁹ a corpore iprimat.
Siccitas vō p̄ accūs facit dolorē: qm̄ alteri⁹ gñis cā se-
quif cā que est p̄tinuitatis solo: est enim cū siccitas p̄
sue p̄strictionis fortitudinē fit cā solonis p̄tinuitatis.

Cū p̄bat per signū vel ab effectu qđ dixit. p̄mo per signū ab
effectu reperto in corpore egro. Scđo per effectu. ibi. (Et tamē in
dispōne.) Cū Notādū p̄ qđ hoc merito hic infert ex dictis: qđ ille qđ
h̄z ethica h̄z malā cōplexionē que nō sentit: ideoq̄ rē.

Dub⁹ 5^m Sed tu dicis qđo dicit qđ habēs ethica nō sentit tātū inflāmatio-
nes qđ effimerā h̄z: qđ ille qđ h̄z ethica h̄z malā cōplexionē mai-
liū que nō sentit inflāmationē: qđ per hoc differt mala cōplexio
diuerfa a mala cōplexione cū: qđ in mala cōplexione diuerfa est
sensu: in cū aut nō. Ad h̄ dōm qđ in ethica fit saltim aliq̄ sen-
sus: qđ vt dicitur est sua cōplexio nō est oīmō ex nām dato qđ fit cū
lis: ⁊ iō pōt sentire rē alia extranea: h̄z nō sentiat suā malā cōple-
xionē cū ēa eleuauit qđā sumi ⁊ vapores calidi qđ aggregant
in eis ⁊ tales vapores nō est incōueniēs qđ ethica sentiat: ⁊ iō bñ dī-
xit Aui. nō tñ. Et qđ dicitur est sup̄ qđ ethica nō est sensus aliq̄: ve-
rū est respectu sue male cōplonis cū: qđ ipsam ampli⁹ nō sentit.

Dub⁹ 6^m Sed tu dicis qđo calor ethice est maior calore tertiane: ⁊ dato qđ
fit māsuius nō seget p̄ p̄ fit maior. nā sicut dī h̄ de fe. ca. 9. calor
est maior in causonide qđ in ethica: ⁊ tñ calor causonidis nō ē mā-
sius. ⁊ tñ videm⁹ qđ in gbusdā putridis est calor colliquis sicut
in ethica: s̄ saltim erit ei equis ⁊ nō maior. Ad dōm qđ Aui. dicit est
maior nō calore cuiuscūq̄ putride: sed tertiane vere in qua nō est
multa caliditas. Sed tu dicis est nō maior calor ethice qđ calor
cuiuscūq̄ putride. Dōm qđ calor vniū ē maior altero pōt ⁊ in-
telligi. Vno mō in qđo aut in qđi. Si queres de maior in quāto nō
est maior in ethica qđ in qđcūq̄ putrida saltim qđ in synocha. Et nō
hec est: qđ caliditas caloris extranei isequif qđtate caloris nālis:
⁊ qđ in synocha est plus de calore nāli in qđo: qđ est etia ibi maior
caliditas extranea qđ in ethica: ⁊ hoc mō intelligit Bal. h̄ de feb. ca.
9. Si aut dicat vniū calor maior altero in qđi hoc pōt esse ⁊. Vno
mō cōparādo calorē ad subm qđ recipit calorē febrile. s. ad cor. ⁊
hoc mō calor est maior in ethica qđ in quacūq̄ putrida: qđ cor est
alteratū in ethica qđ nō ad oēs sui partes: in aliq̄ aut putrida nō: qđ
vt sic est maior in ethica qđ in putrida. Aut pōt accipi talr h̄z nō
in cōparatione ad subm feb. ⁊ hoc mō nō est incōueniēs qđ in gbus-
dam putridis sit maior ⁊ fortior caliditas accensa in humorib⁹ qđ
in mēbris: qđ nō est incōueniēs qđ humor: aliq̄ sit magis ap⁹ in
flāmari qđ mēbra ipsa. Et p̄ p̄ apper ad rōnes. Cū Notādū vlti-
rius qđ p̄ h̄c vba tertiane calor ē vehemēs: inuit Aui. qđ calor fe-
tertiane h̄z eē solū sm̄ sensus tactus: ⁊ iō p̄cipit a pte nāli: qđ tāgē
ab egra ⁊ calefacta: sed calor ethice est sicut isurus: ⁊ iō nō sentit.
Et nō velis p̄ dicere qđ nihil remaneat de nālitate in cōplexione
hūitis ethica: qđ tñ nō viueret si h̄ esset: tñ sunt aliq̄ qđ dicunt qđ in
cōplexione ethici cōplexio inflūēs a corde ad mēbra remanet: ⁊ iō
ethice viuit: s̄ radicalis ē pmutata. S̄ h̄ nūbī ē: qđ tā i ethica qđ i
putrida remāsit aliqđ nālitas: tñ h̄c ē diuerfa: qđ i putrida h̄z ēē
mala cōplo i fieri ethica aut facta ēē: ⁊ adhuc tñ cū ea stāt opa
vire. s. sensus ⁊ mor: s̄ in tertiana ⁊ qđcūq̄ putrida h̄z ēē sensus ca-
loris p̄ tactū nisi ordinatim. p̄ h̄ inuit qđ mala cōplexio diuerfa ca.
acq̄rit p̄ motū p̄tis post pte ⁊ ordinatē: s̄ mala cōplexio cūlis nō
ampli⁹ acq̄rit nec ordinē h̄z: qđ tota est scā vñ⁹ modus cōplonis.
Deinde cū dīc. Cū igit h̄ sciūsti. hic ostēdit qđ mala cōplo ē cā dolor
vt diuersificat i spēs qđ spēs sūt cāe dolor ⁊ qđ nō dicit qđ hūidū nul-
lo mō dolorē facit: verū est hūidū sine mā: qđ ēt ēē cū mā posset
dolorē facē. s. p̄ accūs: qđ inflāmā mēbrū ⁊ replēdo extēdit ⁊ exten-
dēdo facit solonē p̄tinuitatis: ⁊ per p̄ns dolorē: ⁊ h̄ est per accūs.
Et h̄ habet qđ nō regit mā hūida qđ facit effectu quatuor gradus.

Cū dubitat circa illā partē (Cum igit hoc sciūsti rē.) vtrū mala cō-
plexio sicca essentialiter possit esse cā doloris vel causare dolorē.
Et videt qđ nō aucto. Aui. hic ⁊ rōne eius. ⁊ tñ aucto. Auer. 3. col-
liget. cap. 32. de accidentibus sensus tactus. ⁊ eade rōne allegata
ibide. ⁊ In cōtrariū arguit aucto. Bal. in. 2. thegnī tracta. de ven-
tre ter. cōmē. 32. ibi. (Dolores aut fm̄ que incumbit rē.) ⁊ in illo de
malitia cōplexionis diuerse. cap. 4. cū dīc. Cūq̄q̄ mēbrū neq̄
alterat neq̄ egredit a nā sua nisi cū calefit aut infrigidat rē. Ad
hoc dōm qđ mala cōplexio sicca essentialiter pōt dupliciter causa-
re dolorē: qđ h̄z rōne cōtrary ⁊ subito permutatis h̄z rōne cau-
santis dolorē essentialiter: qđ hoc in rōne doloris cōtinet: sed hoc
h̄z siccitas essentialiter: qđ rē. Declaratio minoris. qđ h̄z rōne cō-
trary hoc est manifestū. qđ habeat rōne subito inprimētis appa-
ret: qđ subita inprimētio inmoderati pōt existere cōtrary: sed sicq̄
per hoc qđ omne siccū h̄z pōt esse immoderatum: quare rē. sed
supposito qđ aliqūā siccitatez est possibile immoderata: tunc arguo
aut ipa sentit aut nō. si nō aut erit fm̄ eius qđ siccitas est: ⁊ hoc est
falsum: qđ rōne vt est hoc est sensibilis: aut rōne eius qđ immodera-
ta: ⁊ hoc est falsum: qđ ratio sensationis in excellentia quedā est:
ergo sentit: sed tunc aut sensu simpliciter: aut sensu qui est dolor.
nō sensu simpliciter: qđ tunc sensus moderati ⁊ immoderati p̄trary
ēēnt eade sensationē: s̄ sensu qui est dolor. Nec ob. rō qđ tñ nō ēēnt
qualitates passiuē: qđ hoc est quātū de ipsa vt sunt in p̄pria sua
rōne accepta: nō aut p̄sideratis absolute passiuē sunt. nā humiditas
cōtinuans siccū terminat qđ est agere: vt dēterminat. 4. methico.
ter. cōmē. 1. p̄terea si siccū nō facit dolorē nisi per solutionē partū
cū dolor sit separatio: s̄ sicq̄ per se dolorē nō facit. Sed videt
esse dōm qđ duplex est dolor: magnus ⁊ paruus. siccitas ergo non
causat dolorē magnū: sed simpliciter nō priuā a causatione dolo-
ris: ⁊ qđ dolor paruus nō est. p̄prie dolor sed cōfectio quedā: adeo
eniz qđ nō dicit causare dolorē: ⁊ hoc est qđ videt somnare ver-
ba Bal. in lib. de malitia cōplexionis diuerse cap. 5. in illo. s. mali-
tia cōplexionis diuerse rē. ⁊ hec etiā videt somnare verba Aui.
in. 2. tracta. 2. de speciebus fode facte a mala cōplexione. dicit enī
quāuis sit siccū paruu⁹ faciens dolorē. Et ex h̄ pōt apparere veri-
tas alterius qđ in qua querebat vtrum humiditas sine mā possit
causare dolorē: qđ magis videt actiua qualitas humiditas qđ sic-
citas: sed siccitas pōt vt p̄batū est. p̄terea mala cōplexio sicca
sine mā pōt in mēbro existere qua rōne huius immoderata sine mā
mala cōplexio. si aut hoc nō h̄z mala cōplexio humida nō in quātū
existit cōplexio vt talr dēterminat: aut qđ sentit: aut nō rē. Qd aut
hic dixit Aui. vel dicit ab Aui. ad p̄m dolorē debet referri: sed oīa
ista vba sunt falsa ⁊ sunt magistri Bartholomei de Clarigama.

Cū Bal. vō cum verificat intentio ad hoc eā reducit vt
essentialis causa doloris nō sit nisi solutio p̄tinuitatē et
nō amplius: ⁊ qđ calidū dolorē nō facit nisi p̄pterea qđ
p̄tinuitatē soluit: ⁊ neq̄ ēt fridū dolorē efficit nisi p̄p-
tea qđ p̄tinuitatis solutio ip̄z comitat: p̄ multa nāq̄
spissitudinē quā facit ⁊ coadunationē ip̄m. p̄culdubio
sequif vt partes ad locū trabant vbi spissant ⁊ vt a lo-
co separant a quo trabunt. Et i quodā suoz libroz f̄z
h̄c inīam itantū. p̄cessit donec opinari fecit qđ oīa sen-
sibilia nocumētū faciunt. p̄pter huius v̄z: faciūt nocu-
mentū p̄pter eius separationē: aut p̄ coadunationē
quā separatio sequif. Pligrū itaq̄ in visibilib⁹ dolorē
efficit. p̄pter sue coadunationis fortitudinē ⁊ albū p̄
pter sue digressionis vehemētiā ⁊ amarū ⁊ falsū ⁊
acerosū in gustatione dolorē efficiunt. p̄pterea qđ for-
titer dispergit ⁊ ponticū: ideo qđ vehementer coadu-
nat qđ p̄culdubio sparsio sequif ⁊ in odoratis similr.
⁊ p̄pter hoc in fortib⁹ sonis fit dolor: ideo qđ dispergit
p̄pter motus aeris fortitudinē cū sibi obuiat.

Cū postq̄ ostēdit qđ mala cōplexio est cā doloris: ⁊ que mala cōplo
hoc facit sicut dicebat. ponit circa hoc opionē quādā ⁊ ipsaz ip̄ro-
bat. vel aliter. postq̄ ostēdit qđ mala cōplexio est cā dolor: ⁊ que
mala cōplexio est cā dolor: hic declarat qđ mala cōplexio fit ime-
diata cā doloris. p̄pter opionē quozidā: ⁊ quā v̄sus est ponere
Bal. circa hoc. p̄mo nota talis narrat opionē Bal. vt videt so-
nare verba eius. Scđo circa eius determinat veritatē fm̄ p̄p̄riā
opionē. ibi. (Certa aut dictio.) Cū iusta istā partē notādū qđ istud
dictū. s. cūq̄. h̄z verificat mētū rē. pōt dupliciter exponi. Vno mō

Dub⁹ 7^m

Gentilis

q̄ sit dicē certificat. i. cū certe accipit intētio Sal. Alio mō pōt ex-
poni verificat. s. sermo dispōne habēs p̄ vna opionē que putat de
Sal. nō fm̄ veritatē z itētionem ei. Si in p̄ mō accipiat: tūc opio
Aui. z Sal. dicitur: q̄ Sal. ponit q̄ sola solō p̄tinui sit cā doloris: z
Aui. q̄ nō sola s̄ mala cōplexio. Si exponat z. mō nō dicitur fm̄
pliciter: sed vt putat cōit. z hec z. expō est melior: z verior: q̄ me-
lius ē p̄cordare itētiōes auctoz in scia q̄tūq̄ possum? q̄ discō:
dare: q̄ turpe est vt dicitur. Et forte itētio. B. q̄ nō fuit q̄ sola so-
lutio p̄tinui sit cā doloris: imo est mala cōplexio. z exponit in multis
locis q̄ mala cōplexio causet dolorē z solō: z b maḡ declarabo in
q̄dne. Scdo notādū ex his apper q̄ duo tūc sunt cāe doloris: q̄
cū dolor sit passio mēbz sensitiu: z mēbra organica nō sūt sensiti-
ua nisi p̄ rōnē mēbz p̄similiū q̄b inest sensus p̄io dolor est pas-
sio mēbz p̄similis solū fm̄ ytrāq̄ istaz opionū: z q̄ duplex est nā
in mēbz p̄simili: vna est p̄p̄ia. s. cōplexio: alia cōis. s. solō p̄tinui
z vnitatis: q̄ vnitatis ē debet organicis: z iō dī cōis s̄ nō sit vera
vinitas sicut in p̄similib: q̄ est vinitas per colligantia. in p̄similib
est vere vinitas zē. q̄ p̄tinuitas: iō tūc sunt due cāe doloris. z ideo
discutit per operationes sensuum casum. s. vifus tactus zē.

Certa autē dictio in hoc mō est vt cōplexionis muta-
tio ponat genus ex quo dolor essentialiter puenit: s̄
cū eo p̄tinuitatis separatio ptingat: hui? tū declaratio
verificata in medicina nō cōtinet: sed in pte sapientie
nāli: ideoq̄ ad ipsius summā parūper inuenimus.

Chic determinat veritates doloris fm̄ primam op̄. Et tria facit: q̄
primo ponit suam intentionē. Scdo declarat cām. ibi. (Dicemus
igit.) Tercio declaratam pcludit. ibi. (hoc itaq̄ scies zē.)

Dicemus igit q̄ cū dolor ē siluz p̄tinui in mēbz dolē-
te z p̄tinuitatis solutio nullo mō similis erit p̄tinui: s̄ do-
lorē in dispositionib? in q̄bus p̄tinuitatis nō existit se-
paratio nō ptingit inueniri ppter p̄tinuitatis solutio-
nē: imo ppter cōplexionis malitiā. Et ē frīg? facit do-
lorem vbi cōstringit z coadunat z oino ibi infrigidat.
Et solutio q̄dem p̄tinuitatis nō est vbi infrigidat: imo
in extremitatib? locoz ifridatoz. Ampli? dolor pcul-
dubio est p̄trariū subito ip̄ressorē sentire vñ ipse est cō-
trariū z dolē facies. Nōne vides q̄ si quis frīgus cō-
plexionē cōrūpens senserit: vñ cōplexionē cōrūpit z
fuerit sicut nō accidēs ppter ip̄m p̄tinuitatis separa-
tio istud sentire an erit p̄trariū z an dolorē facies. Et
hoc itaq̄ scies q̄ mutatio cōplexionis subito cā existit
doloris quēadmodū solutio cōtinuitatis.

Chic declarat q̄d p̄posuit. Et duo facit fm̄ q̄ duas rōnes adducit
ad p̄bādū p̄positū. Scdas adducit ibi. (Amplius dolor.) In pte
ista itēdit talē rōnē. Si dolor ē in pte in q̄ nō est solō p̄tinui: sed so-
lū mala cōplexio: ille erit a mala cōplexione z nō a solone p̄tinui:
s̄ b ē aliq̄: iō zē. hui? rōnis maiorē p̄supponit vt notat: z ipsa est
nō ex duplici sensu vel p̄n. p̄ximo ex hoc: q̄ vbiq̄ est dolor ibi
necio est cā dolor. Scdm̄ p̄n. sup q̄d format maior q̄ nō sunt plu-
res cāe doloris nisi mala cōplexio z solō p̄tinui: cū q̄ nō sunt plures
si erit reperire dolorē alicubi sine vna cā necio erit altera. Decla-
rat autē solū minorē: z b duplici rōne. s. q̄ dolor sit in aliq̄ parte in
qua nō est solō p̄tinui. ibi. (Ampli? dolor pculdubio.) In p̄. pte
pbat ḡnāl. Scdo spālter dēscēdit ad b declarādū. s. in quodā do-
lore spāl. s. facto a frigore. ibi. (Et etiā frīgus.) Generaliter sic de-
clarat: q̄ possibile est q̄ dolor sit in aliq̄ parte mēbz v̄puta in to-
to digito: q̄ necessario mala cōplexio erit cā illius doloris que est
in pte nō soluta: z nō solō p̄tinui. Scda pbatio est: q̄ si supponat
aliq̄d mēbz ifridari: ita q̄ ex tali ifridatiōe accidat dolor: q̄d
est notū: q̄ posse tūc nō accidit solutio p̄tinui in loco vbi est ifrida-
tio: sed fit in partib? que sunt iuxta p̄e sanā nō ifridatā: q̄ ibi
fit distinctio p̄tinui nō ifridatāz ab ifridatā. ppter densitatē p̄tinui
nō ifridatāz intēre: s̄ cū dolor sit in loco in q̄ est adunatio p̄tinui
frigidatū ad vitā z nō fit ibi solutio p̄tinui que est distinctio illarū
partū. z istas casū cāe vel p̄bationes adducit in suo. s. de nālib?
parte. z. ca. 3. ita bene hic sicut ibi. Sed forte diceret aliq̄ volēs
defendē rōnē. B. q̄ Aui. argu. nō valet: q̄ bene pcedo q̄ dolor est
in aliquo q̄tū ad oēs partes eq̄lites: sicut dicit Aui. pcedo etiā q̄
solō p̄tinui nō est in oibus partib? mēbz dolēis: sed ex his ppter
hoc nō sequit q̄ solutio p̄tinui nō sit cā doloris: q̄ nō op̄z q̄ cā do-
loris sit in oibus partib? mēbz ad hoc vt p̄emat dolorē: q̄ nec ēt

Super primo

mala cōplexio est in oib? partib? mēbz dolēis: q̄ fm̄ Auer. in 3.
coll. cap. 31. dolor nō sentit in mala cōplexione diuersa nisi ppter
mediū bone cōplexionis que remāsit in mēbz: imo si ēt in oib?
partib? mēbz nō sentiret: sicut nō fit dolor in mala cōplexione
eq̄li: q̄ p̄ma rō Aui. nō valet aliqd. P̄terea scda rō eius nō v̄z:
q̄ dicit q̄ nō sit solutio in pte in qua sit adunatio partū: sed solū
in loco in quo sit distinctio: z hoc nō est verū: q̄ si sit coadunatio
partū sit subgressio partis vnius in alia: z per p̄ns solō p̄tinui vt
p̄z in libello de malitia cōplexionis diuersē: z iō rōnes nō pcludit.
Ad hoc v̄dm: sed p̄mo notādū q̄ rōnes Aui. sine dubio possent
cuitari tenēdo alia op̄. tamē q̄ ad p̄sens legimus hunc librum
turpe esset nō tenere cū Aui. z ideo dico q̄ mala cōplexio pōt esse
causa doloris sine solone p̄tinui. Et dico q̄ p̄ma rō Aui. fundat
super hoc: q̄ si debet esse dolor in mēbz op̄z q̄ inest magna
permutatio. si autē in mēbz illo in quo fit dolor: q̄ dolor sit cor-
ruptione mēbz: z ideo op̄z q̄ forma realiter impūna in sensum
tactus: z nō solū intēcionaliter: sed in alijs sensorijs siue organijs
alioz sensui: nō op̄z vt realiter impūna passio: sed intēcionaliter:
z ideo in eis nō fit dolor vt declarabim in quadam q̄dne nisi vt
participat sensu tactus qui est fundamētū alioz sensui: sed cū ve-
hemens permutatio realis non sit in sensu tactus nisi pmutet ab
obiecto in similitudinē ip̄mētis formā z ip̄m bēat esse in excellē-
tia z fit cōrūpens: iō ad magnā permutatiōē sensibilis in sensu
tactus accidit cōrūpi in mēbz: q̄ si dolor debet esse in omnibus
partibus mēbz sensibilis: op̄z q̄ sit facta permutatio in omnibus
partibus sensus tactus: tamē non op̄z q̄ hec permutatio sit facta
in qualibet parte minima insensibilis: sed sufficit q̄ sit in partibus
formalib?: z si ita sit accidit dolor i mēbz aliter nō in toto nisi ex
cōpassione. si q̄ solō p̄tinui debet et causare dolorē in quibet parte
mēbz oportet q̄libet partē p̄similē mēbz solui. cūz q̄ dolent z
nō sit in eis vinitas pmutata op̄z necessario q̄ ibi sit cōplexio p̄mu-
tata: z sic stat rō Aui. Ad p̄mā rōnē vifum est q̄ nō op̄z mala cō-
plexionē que debet facere dolorē esse in omnibus partib? sensibi-
lib?: q̄ tūc nō fieret dolor: i. d. sufficit q̄ fiat dolor in partib? sensi-
bilib? vel formalib?. Ad dictū Auer. nō vult dicē q̄ ibi sit aliqua
particula sensibilis que nō hēat malā cōplexionē: sed quātū est in
fieri z in alterari est in oibus partib? sensibilib?: vt expositū est mul-
toties. Itē z. rō Aui. tenet q̄ nō est q̄ ppter subingressū par-
tū nō sit solutio p̄tinui. z hoc nō vult negare Auen. sed hoc vult
bēre q̄ maḡ sit solutio p̄ distinctionē partū que fit in extremis
partib? infrigidatis q̄ in p̄ssatiōe ei: z in partib? ēt sit ingressus
ip̄arū: ideo si solutio p̄tinui ēt sola cā doloris: tūc vbi esset maior
solō ēt maior dolor: q̄ in extremis esset maior dolor q̄ in partib?
adunatis q̄d est falsum: tūc sicut dixi in alia posset sustineri.

CQuerit v̄z solō p̄tinui possit esse cā doloris: de hac q̄dne multi-
plex p̄uenit esse solō. Quidā dicit q̄ solō p̄tinui pōt esse cā doloris:
nō aut pōt esse cā p̄ma ip̄s? sensus. Alij dicit q̄ nullo mō pōt
esse cā p̄mo doloris siue sensus: sed temp op̄z q̄ sit malitia cōple-
xionis. Alij dicit q̄ pōt esse cā dolor z sensus pter malitiā cōple-
xionis. S̄ p̄ma est falsa: q̄ implicat p̄dicationē. q̄d enī est p̄ma cā
doloris est p̄ma cā sensus. p̄terea iō sensibile causat dolorē p̄me:
z p̄mo sentit fm̄ diuersitate virtutū illius vt albi in vifu. si hec z.
solutio est falsa: q̄ absq̄ alia mutatiōe cōplonis videmus solone
p̄tinui factā esse vt ex vulnerē rei tēperate vt dicit Aui. s. de vāli-
bus. Itē q̄ in oī solone p̄tinui apparet simul cōplexionē alterare
z vniōnē restituere: ita q̄ nullū vultus esset simplex q̄d est falsū.
Tercia aut solutio viduit: q̄ qdā dicit q̄ ip̄a p̄mo sentit. Alij autē
dicit q̄ nō p̄mo sentit z nō semp sentit per p̄mas qualitates: sed
per sensus aliaz q̄litate a quatuor que sunt calidū frigidū zē. Sed
p̄mū dictū nō videt ēē verū: q̄ solō p̄tinui noiet quēdā motum
ip̄a sentit sicut z motus cū motus sit de genere sensibiliz cōtum
nō sentiet nisi mediātib? p̄mis qualitatib?: z est rō Auer. 3. colliget
cap. 31. z ideo v̄dm est fm̄ sniam Aui. s. de nālib? cap. 3. secūde par-
tis. z fm̄ Alber. in suo de aia z in snima sua: q̄ solutio p̄tinui z suuz
p̄trariū habet rationē propriā sensibilis z nō cōmuni: z hec decla-
ratio est: q̄ si hoc nō esset tūc ip̄a ab alijs sensibilib? sentiret: sed
ip̄a nō ab alijs sensibilib? sentit vt p̄z: q̄re zē. p̄terea p̄p̄ia sen-
sibilia sensus tactus sunt p̄me q̄litate que aialis corp? p̄ficiūt in-
quātū ei: iō zē. z rō hec est: q̄ sensus tact? est sensus aialis iquā-
tū est aialis: z ex his aut fm̄. p̄surgit vna vinitas z suū dīu: q̄ sensus
tactus est p̄ceptū? huius in quātū hō rōnē p̄p̄y sensibilis nō cō-
muni. Et cū dicit solō p̄tinuitatis noiet motus: v̄dm est q̄ noiet
q̄litate vt sustentat in motu sine quo nō ptingit percipi solutiōnē
p̄tinui sicut z nullū alioz sensibiliz p̄p̄ioz. nā sensibilis p̄p̄ia ad
sensum dupl? cōparat. Cū mō vt sunt act? sensui: z b mō ip̄a
p̄mo sentiunt. Alio mō vt mouēt ipsos sensus: z hoc mō nō nī
mediate motu sentiunt: z p̄ tāto voluit Auer. in 2. de aia cōmē.
iq̄s. q̄ grane z leue nō nī mediātē motu sentiunt. p̄onētes alias

solone dicit eā sentiri p grave q p mū pcpif. nā videt q per rō-
nem grauis q res habeat p mū solvere nulla istarū sufficiat.

C Et dolor qdē caliditate turbidat 7 sit fortior dolor.

C hic sicut supra dicebat rīdet tacitis dubitationib⁹ potentibus
incidere circa p dicit. Et duo facit: q p mō duo remouet dubia. 2.
ibi (Et etiā post dolore.) / p pma dubitatio sic orit: q dicitur est
q caliditas 7 frigiditas sunt cāe doloris. mō diceret aliquis nun-
quid sunt iste cāe doloris q dolor nō possit esse cā earū. / Ad p m
respōdet 7 dicit q dolor pōt esse cā earū. f. caliditatis 7c. Sed sta-
tim tu dices quōd causat dolor caliditate. dōm est q dolor: multi-
plicat caliditate 7 excitat caliditate in mēbro. nā dolor pōt esse cā
doloris per accidēs multiplicādo cām doloris. f. caliditate: sed cā
quare dolor multiplicat caliditate est duplex. pma q dolor ex-
citāt actū expulsiue in mēbro cū sit res nociua: 7 ideo incitās nām
ad expulsiōē cū expulsiō fiat per caliditē iō multiplicat dolor: ca-
liditate. Scda cā est: q sicut apparet per. B. 13. de ingenio sani. ca.
z. scde distit. 2. cap. 3. b. distit. dolor existēs in mēbro cōicit mem-
bris sanis: 7 tūc mēbra sana sentitētia aliqōd nocumētū mouent ad
expellendū: iō expellūt sanguinē 7 spiritū ad mēbrū dolentē. 7
hoc est qd pūciuit cōmunitur dicit 7 male intelligit q natura cur-
rit ad mēbrū dolentē cū spiritū 7 calore: nō q natura currat: et
q habeat mentē nec pedes: sed q expellunt san. 7 spiritus a mē-
bris sanis ad locū dolentē: 7 sic dolor augēt se per accidēs.

C Est etiam cū post dolorem remanet res que sensus
doloris habet: nec tamen est dolor: certus: sed est ex
summa rerum que per se resoluuntur: 7 torpidus qui
dem in medicando laborat 7 nocet ei.

C hic remouet dubiū. aliud dubiū sic orit: q diceret nūqd iste cāe
doloris sic sunt cāe q ad positionē ipsarū sic sequit postio dolori
ad remotionē sequit remotio. rīdet 7 p. / Sed tu dices quomō
pōt esse q post dolorem remaneat res que hz simile sensationē do-
lori. dōm dupliciter. Vno mō q ex imaginatione egritudinis for-
tis remāsit impressio 7 genus sensationis doloris: 7 iō videt postea
dolor cū nō debeat: 7 tūc qd est cōquerit fatuus medicus calefa-
cit vel infrigidat 7 nocet cū passio sit intentionalis 7 iste realiter
alteret ipm. vel aliter possibile est q accidat in organo sensus ta-
ctus sicut in organis alioz sensuū. nā videm⁹ dato q lucidū cesset
ab oculo remanēt in oculo species lucidi: ipse: ita etiā forte tē-
pore aliquo remanet impressio male cōplexionis in sensu tactus
q nō est ppter hoc corrupta eius nā: imo illa dispositio nō est ibi
vera: sed post tēpus recedit ex se sicut impressio lucis ab oculo: 7
tūc medicus ignorans hec curādo dispositionem illā nocet: q al-
terat membrum realiter cum nō oportet.

C De causis cuiuslibet doloris. Cap. 20. m.

Dolor gñā que noia habet hec sunt puritius
asperitius pūgitius cōpessius extēsius pcul-
sius frāgitius laxati⁹ pforati⁹ acualis
stūpefacti⁹ pulsati⁹ grauiati⁹ fatigati⁹
mordicati⁹. Ista qdē sunt quindē genera.

C post qd Aui. determin. de causis doloris in gñali ostendēdo que 7
quot sunt eius cāe imediate 7 qd sit dolor: hic dēter. de causis do-
loris in spālī fm diuersitate spālī doloris. pmo p mitter quot 7
que sunt spēs doloris. Scdo declarat vñquāq ipsaz ibi. (Causa
aut puritius dolori.) / **C** Notādū q dicit gñā: q vñquāq istoz pōt
hēre spēs sub se. dicit aut que noia habet. ppter qd notādū q sic
appet. 2. de interiorib⁹. ca. 6. dolor qdā sunt noia p pta 7 qdā cōia:
illi qui habet noia p pta sunt illi qui hic ponunt: sed illi qui habet
noia cōia sunt illi quos noia aut Archigenes sicut dicit ibi. B. vnde
quēdā vocauit salus quēdā amarū 7c. vt ibi p. mō ista sunt noia
7 cōia dolorib⁹ 7 saporib⁹. 7 de istis nō intelligit hic. / **C** Alteri⁹ no-
tādū q noia p pta dolor sumunt a p ptiatib⁹ rerū: 7 iō nō sunt
ipōnēda a quocūq: sed sōlū a viris peritis cognoscentib⁹ rerū. p
prietates vt dicit ibi Gal. 2. de interiorib⁹. ca. 7. Rō vt dicit ibi figs
deberet ipōnere noia istis dolorib⁹: oporteret q esset expertus 7
passus oia gñā dolor: 7 tūc sciret melius eoz p ptiates 7 disfe-
rentias inuicē. / **C** Alterius notādū q noia p pta ipōsta spe-
cieb⁹ dolor sumpta a determinat p ptiatib⁹ repertis in eis nō
sumunt a gbuscūq: p ptiatib⁹: sed vel a cā efficiēte dolore sicut
asperitas: q sit ab humore aspero. vñ mēbro in quo sit. 7 hoc est
rōnabilius ad hūc: q cū dolor sit actio lesa 7 actio lesa addat ma-
gis in relatione ad mēbrū q ad aliā cām efficiēte: vt apparet p m
mō de interiorib⁹. ideo p ptiates specierū doloris magis debet
ipm a mēbro dolentē q a causa vel ab aliquo alio.

C Sed tu dices Aui. dimittit in enumeratione specierū doloris ha-
bentū p pta noia: q in 2. de interiorib⁹. ca. 6. 7. determinatur
de dolore p gelatiuo 7 de stupefactiū 7 ambulatoriū: hic istas tres
spēs admittit vel omittit: qre 7c. dōm q Aui. numerauit hic oīs
spēs pncipales p ptiōz dolor habentū. p pta noia 7 siqui alij re-
periant reducēt ad istas. nā dolor p gelatiuus reducitur ad stupe-
factiū qui est eius spēs. 7c. dolor stupefactiū reducitur ad mor-
diciū: q stimulat 7 mordet. 7c. dolor ambulatoriū pōt ad mul-
tas species applicari ad extēsiuum 7 perforatiū 7c.

C Causa autem puritius doloris est humor acris acu-
tus aut salus.

C hic exequitur de causis istoz dolor noiaroz 7 qtuor facit sicut
qtuor sunt eius spēs quas enumerat. pres patet. / **C** Iuxta p mā
partē notādū q hoc qd dicit acris acuti pōt referri ad cūndē bu-
more: 7 tūc erit sensus: 7 habēs acridinē cū acuitate mixta: nam
quēdā sunt acria acuitate mixta vt aceti adhuc pōt referri ad ol-
uerfos humores: 7 est dictū q cū puritius dolor est acris humor
7 acutus humor: sunt enī quēdā acria sine acuitate vt agresta 7
ytroq: mō pōt exponi. / **C** Sed forte tu dices ei⁹ mēbrū potētia est
iste dolor puritius. dōm q principalr signat circa cutē: q puri-
ritus p pte sit in cutē. ppter humore acrē vel acutum vel salum
sparsum circa cutē: nō tñ est natus ibi humor facere dolore qua-
litercūq: sed cū est cū excessu vt dicit scdo de interioribus.

C Et doloris asperitius causa est humor asper.

C hic ponit cās doloris asperitius. / **C** Sed tu dices quō pōt ē aspe-
ritas in humore cū ipa sit inēqūitas corpōz solidōz: 7 duroz: 7 hu-
mor est corp⁹ hūidū fridū. dōm q humore aliquē ē asperitius
pōt duplī intelligi. Vno mō formalr: 7 B mō nullus est humor aspe-
ritius sicut tu arguis. Alio mō potētiā 7 effectiue. f. q est in po-
tētiā: 7 ē ad causandū dolore siue asperitātē in altero: 7 non q sit
in potētiā passiuā ad asperitātē: q de tali cā hic nō querim⁹. / **C** mō-
ne. Et videte iste humor est nat⁹ sōlū asperare membra que nata
sunt de se hēre lenitātē: 7 q lenitas maxie attendit in supficie: iō
iste dolor fieri hz circa supficiē cutis: 7 p p hoc est nat⁹ fieri in supfi-
cie cāne pulmonis 7 ipaz asperare ex quo catur postea vox aspe-
ra. Ex his ēt appet q mēbrū est p ptiū subiectū huius doloris.

C Et causa doloris pūgitius est humor qui pāniculū
extendit in latitudine sicut eius scparans p munitates:
7 est cū in sensu nō est equalis: aut p pte q illi⁹ sup
qd extēdit pāniculus: aut illius ex eo qd inuestit⁹ est
partes in duritie 7 lenitate nō sunt similes sicut furcu-
la 7 pāniculo qui super costas est inuestitus cū aposte-
ma in pleuresi ad superiorē eius trahit partē: aut non
sunt ipsi⁹ ptes in suo motu similes sicut diaphragma
illi pāniculo: aut p pte q partes corpōis membra
nō simulant: aut ppter naturā: aut ppter nocumētū
qd alicui accidit suarū partiū 7 nō alijs.

C hic ponit cām doloris pūgitius. / **C** Iuxta qd notādū q dolor pū-
gitius debet p pte mēbris pānicularib⁹. Et rō huius est: q h do-
lor sumit ex p pte que est fm pūcturā: 7 q pūctura debet mē-
bris de facili passibilib⁹ 7 talia sunt mēbra pānicularia: iō appo-
prie mēbrū pānicularib⁹: 7 vltimus q pāniculus est de se homo-
geneus. i. indeformis vt dicit 2. de interiorib⁹: ita quātū ex p pte
tate pāniculi pp eius equalitatem debet esse dolor: ēqūis: 7 iō ibi
cap. 7. 2. de interiorib⁹. de hoc reprehendit Archigenē qui posuit
diuersitātē eius ex pāniculo fm q diuersificat hic dolor: est p pte
rea: q in vna parte sentit fortior q i alia. Et q sentiat fortior in
vna parte q in alia pōt esse duplex cā. vna est: q vna pars ei⁹ est
sensibilior altera: 7 ideo illa in qua mag⁹ sentit fortis est sensibili-
tatis sicut accidit i pāniculo oculi: q est sensibilior in parte ante-
riori in cornea q in clitorica: 7 tñ est idē pāniculus. aut qd ad pā-
niculū quo alia mēbra inuestiunt sicut in pāniculo costas accidit
maior dolor in vna parte q in alia: vt qd declinat mag⁹ versus su-
perius q versus inferius: q tūc declinat versus furculam vbi est
pāniculus gñior 7 dērior: 7 tūc mag⁹ extēdit: aut q obuiat mēbro
valde mobili vt diaphragmati: 7 iō sit maior dolor p pte mori 7c.

C Extēsiui dolor: cā ē vctostitas aut hūor q neruū aut
musculū extēdit: ac si ipm ad suas trahat ēmitates.

C hic ponit cās doloris extēsiui. / **C** Notādū q iste dolor p pte hz
fieri in neruo siue sit extra siue intra musculū. 7 causa est q dolor
extēsiuus hz fieri in mēbro multū sensitiuo 7 multū extēsiuo: et
q tales sunt nerui: ideo circa ipsos maxie habet fieri.

Dub⁹ p

Gentilis

Et doloris qdē cōpressiui cā est mā que mēbro suū coangustat locū aut vētositas que ipm coangustat et fit quasi desuper cōprimere et cōtundere.

Hic ponit cām doloris cōpressiui. Et notādū qd iste dolor sumitur a p̄prietate que est cōpresso: et qd id quod magis natū comprimi est caro musculosa in musculo accidit hic dolor.

Sed cā cōtusiui doloris est mā que inter suū musculū et suū pāniculū resoluū et pāniculū extendit et cōtinuitatē soluit que inter pāniculū existit et mēbrū.

Hic ponit causam doloris cōtusiui.

Et cā doloris frangitiui est mā: aut ventositas q̄ interponit media inter os et pāniculū q̄ tegit ipm: aut frigus qd illū pāniculū fortiter stringit.

Hic ponit causam doloris frangitiui. Et notādū qd h dolor accidit panniculis vt cooperiūt ossa: et ideo iste dolor apparet quasi fractio: et propter hoc apparet in feb. quartanis: qd mā est grossa et viscosa et in profundo exiit et egri sentiūt de fractura ossiū nō qd ossa sentiūt hūc dolorē: sed hic pāniculus ipm cooperiens.

Causa vō doloris laxatiui est materia que carnē musculi extēdit et nō ipsius chordam. Et hic quidez neq vocatus est laxatiuus nisi propterea qd musculus neruo laxior existit et pāniculo.

Docet causam doloris laxatiui et pater.

Et perforatiui doloris cā est materia grossa: aut vētositas que retinet inter tunicas mēbrū durū grossū sicut itestini colon que incessanter ipm rūpit et in ipsum penetrat stimulo: ac si terebello perforaret.

Ponit cās pforatiui. Et notādū qd mā grossa nō est cā huius doloris vt ē eris sub sua grossitie: qd vt sic nō ē apta pforare mēbra: s; qd ex ipa resoluū vētositas qd nata pforare: vñ de rōne huius doloris sūt duo. vñ ē qd ē vehemens valde: et id ex h signat qd h fieri in mēbris multi sensus: et id talia sūt intestina. Itē hz qd fit in stō gillo et duro: qd tale ē qd pforat: et id hz fieri i testis gillis vt i colon et in alijs testis grossis a retētiōe vētositas iter tunicas grossas.

Actualis autē doloris cā est ipsa eadē materia i bmo membro: sed est retenta in hora qua rumpit.

Notādū cās doloris actualis. Et notādū qd dupl. actualis differt a pforatiōe et solū fm magis et minus. nā in hoc dolore sentit pforatio sicut in p̄tū h dolor vt esse ad modū puncture acue: sed pforatio videt ad modū pforatiōis cū terebello. vñ in dolore actuali mā nō mouet: sed est p̄ta inter duas tunicas: et ideo rūpit ad modū acue: et ideo iste dolor nō solū accidit in grossis intestinis: sed et in gracilibus: sed est tāti natus in grossis perforatiuis.

Et stupefactiui doloris cā ē: aut foris frigoris cōpressio: aut poroꝝ penetratiōis spūs sensibilis q̄ ad mēbrū venit clausura cū ligatura aut receptaculoꝝ repletio.

Notādū cās doloris stupefactiui. Et dicet aliq nō vñ qd aliq dolor sit stupefactiui: qd nullus dolor ē sine sensu: s; stupefactio ē p̄uatio sēsus: qre zē. Ad h dicūt aliq qd iste nō ē p̄p̄e dolor: s; qd. B. z. de interioribz: et Aut. h ponūt qd ē dolor: id meli⁹ ē saluare eoz diēta. Dico qd qd dolor stupefactiui aliqū sumit stricte: et tūc dī solū dī dolore p̄gelatiuo qd cōp̄etit solū dentibz. I. qd aliq comedit acrimonia patit p̄gelatiōē dētiū. Aliqū accipit pur oē mēbrū p̄tū stupefactiui: et h mō accipit hic. Et videte talē dolorē vt stupefactiōis cā p̄tū ē zē. Quia qd fit a frido excellēt: et qd oia frida sūt stupefactiua: id dolor p̄cept⁹ a foris frido p̄tū dīcī stupefactiui. dūmō retiat sensum et motū. Alia cā ē oppilo ossificioꝝ venaz p̄ qd dī trāsire spiritus sensibilis et mor⁹ ad mēbra ex q̄ clausura accidit p̄uatio sensus et mor⁹ in mēbro sicut accidit dolor iste qd qd retinuit cras sub se vel pedē inepte mouerita qd spūs nō habuerit liberū transitū ad mēbrū et hūc dolorē vocāt vulgares dormitiōē mēbrū. et istas cās hic inuit Aut. nō qd intellexit qd sensus esset oīno p̄uatio.

Cā vō doloris pulsatiui ē apā calm et nō fridū. Frigidū enī quocūq; nō fuerit siue sit durū siue sit molle dolore nō efficit nisi in calm p̄uertat. Neq; ēt dolor pulsatiui ex apate calō accidit nisi h mō. s. cū apā t̄gerit et mēbrū qd ē ei vicinū fuerit senties circa qd exiit arterie q̄ semp pulsan. Cū enī mēbrū sanū fuerit arterie

Super primo

motus nō senties ppter ipsius p̄funditatē: sed qd in infirmas et apostemas eius pulsatio dolore efficit.

Hic ostēdit cām doloris pulsatiui. Notādū qd ad dolorē pulsatiui vt hic inuif tria regunt. p̄p̄io qd sit apā calidū: qd frigidū nullū facit dolorē. Scdō qd sit in mēbro sensibili: qd in insensibili nō sit pulsatio. Tertiō qd in eo sint multe arterie: et qd vna istaz dīciat nō erit pulsatiuus. Et notādū qd iste dolor attribuit cām magis rōne subti istius doloris qd rōne cāe zē. qd hz fieri magis ab humore tanq; a cā magis cōprimere et aggrauare arteriā qd a carne.

Et doloris quidē grauatiui cā est apā in mēbro nō sensibili sicut pulmone rene et splene. Illud enī apostema sua grauitate trahit inferius et mēbrū inferius trahitur per sensibile fasciā ipm circumdantē et suspensorium a quo oriū fasciā: et fasciā qdem et suspensoriū sentiunt qd inferius trahit. Aut apostema in mēbro sensibili cuius sensus ipsa egritudo iaz destruxit sicut cancer in ore stomachi cuius ponderositas senties: nec tñ dolorē efficit p̄pterea qd ipse sensum destruxit.

Ostēdit cās doloris aggrauatiui. Et tu dices si sit apā in mēbro insensibili: quō qd sit dolor zē. cū oia dolor fit cū sensu dēti ē sup. Dīcēdū qd hic dolor nō attribuit mēbro nō sensibili vt insensibile ē: s; rōne pāniculi vt circūdāt ipm vt qd suspēdit: qd rōe illi⁹ sūt dolor.

Fatigatiui autem doloris causa est aut labor et vocatur labor iste fatigatio laboriosa: aut humor extēdit et vocatur qd accidit ex eo fatigatio extēsiua: aut ventositas et vocat illud qd accidit ex ea fatigatio inflatiua: aut humor mordicās et vocat illud qd accidit ex eo fatigatio vlcerosa: et ex eis qdē pueniūt cōpōnes quēadmodū eas in locis suis declarabimus qd sunt eis p̄p̄ij. Et ex sūma cōpōitionū est fricatio que apostema vocat que est cōpōita ex extēsiua et vlcerosa.

Hic ponit causas doloris fatigatiui zē.

Et mordicatiui dolor ē ex hūore qd q̄litate hz acutā. Et notādū qd mordicatiui dolor ē ex hūore qd q̄litate hz acutā. Et notādū qd mordicatiui dolor ē ex hūore qd q̄litate hz acutā. Et notādū qd mordicatiui dolor ē ex hūore qd q̄litate hz acutā.

De causis sedandi dolorē. Cap. 21.

Antea qdē doloris ē: aut qd cāe ex qd puenit existit p̄iū et ipaz estiat sic abetū et lini semē cū sup locū dolētē ex eis fit ēplz: aut cū qd molificat et fit form⁹ sensibilis vt aut cū suā redit opōnes sic inebriat: aut cū qd infridat et stupidū efficit sicut oia narcotica. Sedans tñ certū est p̄iū.

Prius dēter. Aut. d. causis doloris ostēdēdo quor et qd sunt gñā: hic enī ostēdit cās vniuersaliū doloris i spālī: hic dēter. de causis qd bus destruit dolor: et cā hui⁹ dēterminatiōis est: qd ad eūdē artifice spectat cās efficiētes et dīstruētes dolorē. Juxta qd intelligēdiā qd sedātia dolorē sunt duplicia: qdā sunt sedātia dolorē vere et recte: qdā sunt sedātia solū fm nomē: sicut hō mortu⁹ nō dī nūq; s; nomē ita qdā sedātia nō dīr nisi fm nomē: eo qd p̄p̄ pauca t̄p̄a redit vel cūlis dolor vel maior: et hec sunt duplicia. Quia qdā sūt qd sunt sedātia fm nomē tñ magis appropinquāt ad sedātia certe: et ista sūt so minifera: qd nō remoueat dispōnē ex qd fit dolor tñ nō inducit aliā quā malā dispōnē qd quā auget. Alia aut sunt ex toto sedātia fm nomē: qd h remoueat dolorē in p̄tū tñ inducit postea dispōnes in mēbro qd faciūt postea redire maiorē dolorē: et ista sunt narcotica eo qd ipa ispiant mās et poroꝝ: vñ phibet resolo ei⁹. Sedātia aut certe et vere sūt duplicia: qdā sūt sedātia certe et vere que sūt p̄ia egritudini ex qd fit dolor: et ista nō hnt aliq p̄ptatē sedādi dolorē de se: vñ nō cōp̄ētūt oī morbo nisi ei p̄iant. Alia sūt sedātia certe in qd existit aliq vire sedādi dolorē et p̄p̄ietas et ista sunt ista qd sunt repate caliditaz parū excedētia calitate mās vt rarificēt poros et mām resoluāt sua calitate sic apta infari calore nālī vt auget et p̄fortet calor nālīs: iter oia sedātia rale sedans est magis certū. Illa verba eligunt ab Auer. in suo collz. 5. ca. 13. de sedātibz dolorē totaliter. Sed Auer. reduxit has cās dolorē ad duplicem modū

modū causē: nā in dolore duo pcurrūt. s. res nociua inprimēs pp qd remouet id totāl quātū possibile est qd dolores fedet: z b facit pma cā quā tenet. Al. z scda qd debilitet cās. s. virtutē sensitiuā possibile est qd tale fedet dolore: z b facit. z. cā que hic ponit. Sed aduertēdū tñ qd cā inprimēs est 2^a. quedā est imediata vt mala cōplērio vel solo pcurrit: qdā mediata vt humor vel vōsitas: i eo qd dicitur existit pūū tūgit id qd opponit cāe imediatē: in eo autē qd dicit cās cūat tūgit. z. S3 si dicat: vī qd Alui. supfluat cū videat eē negocij practici. Dd3 ē qd 2ª est sedatio cārū sedatiuz dolore. Una est quātū ad veritatē cap: i se z prinēte negocij theorico: z sic tradit hic. Alia est pñderatio quātū ad modū approximatōis eay: z ista tradit in negocij practico infra: qre nō valz. Cūteri⁹ notādū qd dolor soluit virtutē ex pre virtutē qd iproportionat: virt⁹ aut in pportioē pñstut. Itē ex pre spūs: qd ipm resoluit ex iperuofo ipe tū q fit in ipso spū ex dolore. Itē ex pre mēbz qd attrahit humores ad mēbz: vñ corripit harmoniā cū qua virtus operatur.

C De co qd puenit ex dolore. Cap. 22^m.

Dolor virtutē dissoluit z mēbra a suis pprijs opōnib⁹ phibz: adeo vt mēbra spūalia ab aeris phibeat attractōe: aut ei⁹ dñstruat opōnez z facit eis itersectū aut frequētē: z oīno non fm nālem cursū: z est cū in primis calefacit mēbra postea infrigidat pp illud qd resoluit z vincit de spūritū z vita.

C hic determinat de effectibus z operationibus doloris.

C De causis delictiarum. Cap. 23^m.

Delictia quozqz cause in duob⁹ sūt cōprehēse gñib⁹: vñū ipsoz ē genus qd cōplōnē nālem subito reducit ad h⁹ vt ipsa sentiat: z alter est illud qd nālē pñuitatē subito reducit. Nulla enī res q nō subito venit sentit: neqz vilitē ex ea hñtar: est nāqz delictia sentire pueniēs. Et oē qdē sentire per virtutē est sensibile z sentire est pp passiōē sui. Cūqz sentire fuerit cū pueniēte aut nō pueniēte erūt delictia: aut dolor fm illud qd impzimif. Et ppter ea q tactus oibus sensib⁹ est spissior z magis retinens illud qd recepit ex impressiōe pueniēte aut nō pueniēte: iō ei⁹ sentire illd qd est cōueniens cum natura ei obuiat est maior delictiarum: z sentire qd est incōueniens est deterioris doloris qd illud qd alijs virtutibus existit proprium.

C post qd Alui. dñt. de cāis doloris: hic dñt. de cāis dñtiay. p notifi- car dñtia p cās. 2ª declarat qd dñt. ibi (Est nāqz.) 3ª infert corre- lariū. ibi (Et ppea.) Cūteri⁹ qd dñtia z dolor nō dñt i mō mutatiōis facit i sensu: qd i vtracqz fit mutatio subita: s3 dñt i fmio mutatiōis: qd i dolore ē mutatio dñt nātūte ad ex nāz: i dñtia ē mutatio de nātūte ad nālītātē. S3 dñt alijs vī qd subita mutatio ad nālītātē cāet dolore: qd videm⁹ si alijs h3 eximitates infridatas z appozimēt cā igni: tūc fit vehēmētissim⁹ dolor. h3 ar nō vī eē nisi qd ibi ē subita pmutatio dñt nālītātē ad nālītātē. Nōn⁹ qd si cāt dñtia nisi subita mutatio vī reductio ad nālītātē: z h3 dñt pñs p rhero rice q dñt qd dñtia ē qdā fact⁹ mor⁹ z sensib⁹ i exēute nām. Qd ar tu arguit nō valz: qd ibi si cātū dolo: pp subita mutatiōē z reductiōē ad h3 nāz: 3 pp aliō: qd qñ ignis subito appoziat ipñs eximitatib⁹: cū tūc vñū pñū fugiet vt frig⁹ exñs i supficie fugiet i pfūdo z pfundat mag⁹: iō ptes itcriozes ledunt z cātū ibi magn⁹ dolor.

C Ad sciēdū quō mor⁹ dolore effiē. L. 24^m.

Motus dolorem efficit propter illud quod cū eo accidit ex extensione: aut concussionē: aut rupturā.

C Ad sciēdū quō mali hñores dolores efficiūt. L. 25^m.

Amoros mali dolore efficiūt: aut ppter ipso- rum caliditatē sicut cum mordicationem faciunt: aut sua multitudine sicut cū extēdūtū: aut propterea q vtracqz coniunguntur.

C Ad sciēdū quomodo ventositates dolorem effi- ciunt.

Cap. 26^m.

Ventositates dolore efficit ppter extensionē: z ven- tositates qdē extēdēs aut erit in mēbroz pca- uitatib⁹ z ipsoz vētriculis sic inflatio i stoma- cho: aut in tunicis mēbroz z coz villis sicut in colica vētosa: aut in tunicis musculoz z sub pānicu- lis z sup ossa: aut in circuitu musculoz iter ipsoz z car- nē laxā z cutes: aut occultata in mēbro sic musculi pe- ctoris sunt occultati: z ipñ qdem resolo siue subita sit siue multo moret tpe fm multitudine siue mēe z ipsius paucitatem existit: aut gressitiem siue materie z subtili- tate ipsius: aut spissitudinē: aut ipsius raritatem.

C hucusqz dñt. de causis immediatis doloris. s. que sunt mala cōplērio z solutio continui. hic dñt. de causis mediatis doloris. z primo dñt. de causis.

C De causis ei⁹ qd retinet aut efiat. L. 27^m.

Retentionis z cūonis causas scire erit ei facile qui ea cōsiderauerit que de retētiōe diximus z euacuatione. Illud igitur ibi legat.

C post qd Alui. dñt. de vno accēte cōsiderādo maxie i morbis. s. de dolore: h3 dñt. de alio. s. de retētiōe z cūone. Cūteri⁹ qd sup fuit determinatū de cūone z retētiōe vt sunt res non nāles h3 vō vt accētia. Cūteri⁹ z⁹ remittit nos ad sup⁹ determinatā: qd illa determinatio de repletionē z cūone erat generalis: ideo pueniē- ter pōt applicari ei qd h3 determinatur. Deinde cum dñt.

C De causis fastidij z repletionis. Cap. 28^m.

E qdē aut sunt extrinsece z sūt pmitiue sic cūz alijs regimie vtr⁹: vñ multa puenit humectatio z coz⁹ nō idiget hñectatiōe cibi z pot⁹: z iō cū bec duo pñmcta fuerint sil⁹ multiplica- bñ in co: pōre mē z co: rūpēf opatio nature in ipsa: sic multoties igredi balneū: z pñcipue post comestionez et resolonez phibentia sicut quies z dñmittere exercitiuz z cūonem: z in comedēdo z bibendo ipoztunitas z re- giminis malitia. Aut intrinsece z sunt sic virtut⁹ digesti- ue debilitas q nō digerit: aut debilitas virtut⁹ expulsi- ue: aut retētiue virtut⁹ fortitudo quā pp remanebūt hu- mores z exteri⁹ nō exibūt: aut cānaliū coangustatio.

C hic dñt. de cāis alteri⁹ accētiis. s. fastidij z repletiōis. Et p pñt cās extrinsecas. Scdo intrinsecas. ibi (Aut intrinsece) Forū legat sil. Cūteri⁹ qd fastidiū nauſea z vomit⁹ pueniūt: qd sunt passiōes nōchi ex repletionē differūt fm magis z minus: qd vñ est dispo- sitio postea ad aliud: ita q vomitus est maior motus nauſea mior z fastidium minimus respectu istorum.

C De cāis debilitat⁹ mēbroz. Cap. 29^m.

Ausa dñt. de cāis dñtiay. hic dñt. de cāis dñtiay. p notifi- car dñtia p cās. 2ª declarat qd dñt. ibi (Est nāqz.) 3ª infert corre- lariū. ibi (Et ppea.) Cūteri⁹ qd dñtia z dolor nō dñt i mō mutatiōis facit i sensu: qd i vtracqz fit mutatio subita: s3 dñt i fmio mutatiōis: qd i dolore ē mutatio dñt nātūte ad ex nāz: i dñtia ē mutatio de nātūte ad nālītātē. S3 dñt alijs vī qd subita mutatio ad nālītātē cāet dolore: qd videm⁹ si alijs h3 eximitates infridatas z appozimēt cā igni: tūc fit vehēmētissim⁹ dolor. h3 ar nō vī eē nisi qd ibi ē subita pmutatio dñt nālītātē ad nālītātē. Nōn⁹ qd si cāt dñtia nisi subita mutatio vī reductio ad nālītātē: z h3 dñt pñs p rhero rice q dñt qd dñtia ē qdā fact⁹ mor⁹ z sensib⁹ i exēute nām. Qd ar tu arguit nō valz: qd ibi si cātū dolo: pp subita mutatiōē z reductiōē ad h3 nāz: 3 pp aliō: qd qñ ignis subito appoziat ipñs eximitatib⁹: cū tūc vñū pñū fugiet vt frig⁹ exñs i supficie fugiet i pfūdo z pfundat mag⁹: iō ptes itcriozes ledunt z cātū ibi magn⁹ dolor.

reitate mēbrī et spūs: et q̄ alia cā sumit a corporeitate mēbrī q̄ spūs in ppositio: dicit sup corpus mēbrī: et nō sup mēbrū: et excludit corporeitate spūs. Tercius notādū de eo qd dicit q̄ ministrat in mēbro: notādū dīc h̄ et nō dīc mēbro: q̄ spūs pprie nō ministrat et deseruit mēbro: s̄ virtuti regitue totius vel aīe que est in mēbro: nam spūs est delator virtutis aut mēbroz: quare rē.

Illa vō cui cā in mēbro ppria existit est aut malitia cōplōnis māsiua et pprie est frida: l̄z sit cū calor illō efficiat: iō q̄ eius opatio friditatis opōni in stupore si milis existit: p̄p̄ea q̄ corrūpit cōplōne spūs: quemadmodū accidit ei q̄ multaz in balneo morā facit: imo ei cui aduenit syncopis et siccitas p̄p̄erea q̄ virtutes pe netrare p̄hibet iō q̄ inspissat. Et hūiditas p̄p̄erea q̄ laxat et oppilat aut aliqua ex egritudib⁹ cōpositis. S̄z que ex illis maiorē pprietates h̄z ne in boie appareat: neq̄z nocumētus: neq̄z egritudo: neq̄z dolor est raritas texture illius mēbrī in suis nervis. Omnes nāq̄ operationes naturales et volutarie per villos: et ipsorum complexionem complentur.

Hic exequit de causis ist⁹ debilitatis mēbroz in spālū. p̄p̄o ostēdit quō debilitas puenit ex pte mēbroz. Scdō q̄re ex pte spālū. ibi (z̄lō vō in quo est cā). Tercio q̄re ex pte virtutis. ibi (Et illō qd est virtuti p̄p̄ia). **J**uxta p̄mā pte notādū q̄ cām debilitatū sum p̄a ex pte mēbroz tāḡ rōne duplicis nāe mēbroz. s̄ rōne cōplōnis et rōne cōpōnis. Scdō tāḡ cū dicit: aut aliq̄ ex egritudib⁹ cōpositis: et p hoc vno dedit intelligē cāz debilitatū rōne vnitatis: nam sic ad debita opōne regit debita cōplō et debita cōpōita et debita vnitatis cū ite sunt tres nāe mēbroz: s̄ cū sit satis notus cuiuslibet q̄ solo p̄mū cāt magis cāz debilitatis mēbroz q̄ de mala cōplōne et cōpōne: iō magis de illis exp̄sit et tertiā dedit p̄ illas duas intelligere. **S**ecūdo notādū q̄ dīc (malitia complexionis māsiua) pōt dupl̄r exponi. Alio q̄ p hoc intelligat malā cōplōne eq̄les vt accipiebāt sup cap de causis doloris: et si h̄ mō exponat nō h̄ dīc q̄ velit p hoc excludē q̄ mala cōplō diuersa sit cā debilitatū mēbroz: s̄ hoc dīc q̄ vt sup dicebat mala cōplō eq̄les est termin⁹ male complexionis diuerse: vt patet in libro de malitia complexionis diuerse: si ergo mala cōplō eq̄les est causa debilitatis mēbroz: multo magis cōplō mala ineq̄lis cū sit ei termin⁹. Alio pōt exponi: mala cōplō māsiua. i. p̄durās multo tpe in mēbro ip̄s valde debilitat: sed illa que nō p̄durat nō debilitat debilitate de qua fit curādū. Tercius notādū q̄ notāter dicit (et pprie frida): q̄ debilitas marie attēdit in mēbro marie q̄ deficit in opōnib⁹ vite: et iō syncopis est via in morte: iō se h̄z debilitas ad syncopis: q̄ est via ad syncopis: et p̄ p̄is est via ad mortē: mors at nō est aliud q̄ infridatio vltima caloris inatita: q̄ oīa ista. s̄ debilitas syncopis et mors sunt infridatio caloris inati p̄ quā stat vita: nō at differit nisi s̄z magis et min⁹ fridū: mō ipsa mala cōplō frida maxime est vite dīa: mors enī accidit q̄ friditas et siccitas dīat: cū s̄ mala cōplō frida sit formāl⁹ dīa calori inato: iō dīc et pprie frida: subdit postea h̄ mala cōplō calū illud efficiat: et cā h̄ est: q̄ debilitas est accis i qua defc opatio vite: mō calitas diuiniuit opōnes vite iquātus et iproporionata vite: q̄ resoluit hūidū qd est suū pabulū ad cui⁹ resolutionē sequit s̄l resolo calidi nālis: ad resolutionē calidi nālis sequit calidi inati friditas: et sic caliditas est cā debilitatis caloris inati mēbroz remota et mediata: et hoc est qd dicit Aul. pp qd corrum̄pit cōplōne spūs: quemadmodū accidit ei qui in balneo rē.

Quarta intelligēdū q̄ diceret aliq̄ vī q̄ Aul. male dicat q̄ opatio caliditatis est s̄lis opōni friditatis in stupore et ad iducēdū stuporē in mēbrū. S̄z hoc nō vī vey: q̄ calim et fridū sunt dīa et dīa rū cāruz dīy sunt effect⁹ et nō s̄lis: q̄re rē. Itē dīc q̄ debilitatio accidit mēbris: p̄p̄ea q̄ corrūpit cōplōne spūs: ita q̄ se refert in hac cā debilitatis ad spūs cū hui⁹ cā debeat sumi ex pte mēbrī: et s̄l rōia q̄ hucufq̄ ad locū illū (Aut aliq̄ ex egritudib⁹ cōpositis). vī se referre ad spūritū. Ad p̄mū dōm q̄ h̄z calidū et frigidū sunt contraria et eoz effect⁹ immediati sicut calefacere et infridare bñ sūt contrarij: tñ nō est icōueniēs q̄ eoz effect⁹ mediati sunt s̄lis: et iō p̄nt inducere eādē effectū: nō imēdiate et hoc est diuersimode: nā frigidū inducit stuporē mortificando calozē inatum: sed calim hoc facit resoluēdo hūmidū cū calido naturali. Ad aliud q̄ oēs iste debilitates p̄cedūt ex debilitate mēbroz: q̄ p̄mū talis debilitas incipit a mēbro et nō a spūritū: terminet ad spūritū: sed q̄n effect⁹ econtra. s̄. q̄ inciperet debilitas a spūritū et terminaret ad mēbrūz bene eēt ratione spūritū: mō ita est q̄ spūs bonus bñ veniret de se

ad membra: sed impeditur vel p̄pter frigiditatem mēbrī: vel caliditatem: vel siccitatem constringentem: vel p̄pter humiditatem mēbrī oppilantē: ita q̄ istud nocumētū incipit a mēbris et terminat ad spūritū: ita q̄ ista debilitas dī ratione mēbroz.

Alterius notādū diceret aliq̄ nō vī q̄ mor⁹ cōpōnis non sit cā debilitatis mēbroz: q̄ ipsemet Aul. dicit q̄ raritas texture villos que est in morbis cōpōnis que magis vī facere ad debilitatē mēbroz nō facit nocumētū neq̄ egritudinē quō debilitatē. Dōm q̄ mala cōpō villos est cā vt mēbrū nō habeat s̄bam vnitatis et cōiunctam sicut d̄z: et hoc est cā debilitatis mēbrī: et hoc apper q̄ videmus ea que aliquālr sunt s̄ptica et iunctiva mēbrī confortare virtutē et illa que dilatat ip̄s debilitat. Et p̄p̄ea dicebat Aul. 3. cā. q̄ vna cā debilitat s̄tōchi est raritas texture ei⁹: et sic appz q̄ raritas villos texture ē cā debilitat mēbrī. Ad rōne dōm q̄ Aul. nō vult dicere h̄ q̄ in istis mēbris nō sit nocumētus vel egritudo nec dolor: s̄z vult dicere q̄ habens raritatem texture villos stomachi quantus ad hoc sequit debilitas digestionis eius: et dato q̄ in istis nō sit aliquod nocumētū neq̄ dolor nec alia egritudo. **A**lterius intelligēdū quādo dicit (Oēs nāq̄ opōnes): q̄ id qd h̄ dīc Aul. maxime h̄z vey de opōne mēbroz que est motus localis vt est mot⁹ attractionis et retentionis vel expulsiōis: et iste opōnes maxie exequuntur cum villis: s̄z etiam ad alias se extendant rē.

Digestioni quoq̄ bona et necessaria est retētio s̄z cōgruam dispositionē. Et hoc qdem per villos existit.

Hic vult remouere qdā dubiū: q̄ diceret aliq̄ s̄z alie opōnes: vt attractiua et expulsiua h̄at per villos: tñ ad dīgēne non p̄ferunt: q̄ digestio nō fit per villos: vī q̄ imo. Deinde cui⁹ dicit.

Illud vō in quo est cā spūritū ppria est: aut pp cōpōnis malitiā: aut pp resolutionem euacuationē facta q̄ est ei ppria: aut s̄m modū sequēdi euacuationes alteri.

Hic ostēdit quō puenit debilitas mēbroz ex parte spūritū rē.

Et illō qd ē virtuti p̄p̄ia ē cōpōnis multitudo et ipsa rū reiteratio: quā virtutē debilitat: s̄z spūs resolo cū eo associet: quēadmodū associat cū vnaquaq̄ causa.

Hic ostēdit quō venit debilitas ex pte virtutis. Deinde cum dicit.

Cūq̄ cās s̄z aliū cōsummerimus modū: et remouitas cās cū eis miscuerim⁹ q̄ p̄stet cārū existit cāe iueniem⁹ ex eis cās ex malitia cōplōnis et cās ex corruptione acris et aq̄ et comestib⁹. Et ex eis sunt q̄ spūritū eūant: quā nulla fetori est s̄lis: et p̄cipue fetori aque et venenolaz virtutū expāsiō in aere aut in corpe. Ex sūma cārū p̄teca debilitatis sunt que ex eūone p̄cedēt sic sanguinis exit⁹ et v̄ter et pprie in subtilib⁹ hūiorib⁹ aque hydropicorū ic̄siōe pactēsis c̄cta cū ei⁹ q̄stas multa subito eūbi: et perforatio magni ap̄as cū ab eo multū pus subito exierit: siue ip̄m p se aperiat: et sudor mult⁹ et exercitiū plm. Dolores et spūritū resoluūt: s̄z etiā cōplōne p̄mutet. Et ex sūma istoz qdēz dolorū sunt q̄ maioris existit ip̄pressionis: et sicut dolor oris s̄tōchi siue sit extēsiuus siue moridicatus: et oīs dolor q̄ eūz p̄p̄ingitate parti cordis. Febres quoq̄ sūt ex eis q̄ debilitatē faciūt pp resolutionē et eūone sanguis et spūs et cōplexionis mutationē. Amplitudo quoq̄ poroz est ex eo qd ad hoc adiuuat vt debilitas resoluens accidat. Et multa fames hui⁹ existit modū. Et ē cū tori corporis debilitas vni⁹ mēbrī: aut partis mēbrī sequit debilitatē: quēadmodū corporis debilitas pp malitias q̄ ori stomachi accidit que tāta est vt eius virt⁹ resoluat: et cum alicuius cor et cerebrū et qdlibet nocumētaliū vebemeter patit erit hō hic velocis estuatiōis et qui ex pauca resoluat causa. Et est cū cā debilitat existit multitudo toleratiē egritudinū. Et est cū aliquod mēbrūz in creatione est debilius quodā: aut alio debilius existit sicut pulmo et cerebrū: iōq̄ erit recipiens qd fori⁹

est illud qđ p̄ occurrit medico: z hoc signū bñ de fe est p̄is medico
in fut cognitione: z hoc mō oē signū est p̄is: qđ indicat scizp̄ p̄mo.
Scđm sciendū in hūno est illud qđ reliquū ex signo z in qđ oēdu
cit itell̄s in cognōis: signatū: z hoc mō nō oē signū est p̄is: s; qđ
dā est p̄teritō rememōtiū: ut qđ itell̄s fert̄ ex eo qđ sibi p̄sen
tial̄r occurrit de re p̄terita: z ad futuroz p̄noticiū. Et qđ m̄mūdū
p̄ signū sup futura v̄t qđ scio qđ habuit vel bebit flurū v̄teris z
h̄mōi. Scđo est nōn̄ qđ scio qđ p̄ferūt soli medico: v̄ez est p̄n̄:
sed v̄tr̄ p̄t qđāq̄ p̄ferūt: tūc qđ qđā flurū qđ p̄ferūt soli ego
v̄ez est p̄n̄. S; rō nō mōltū p̄ferūt medico est: qđ signa demōn
stratiua in p̄n̄i qđc in ego soli sūt ad cognoscēdū: mō nō est
m̄gna laus medico cōgscere p̄ntia: sed p̄scire p̄terita v̄l futura: sicut
sūt p̄scire p̄terita p̄ncipal̄r p̄ter medico: qđ magis laudat̄ z hono
rat̄ ad s̄firmō nō sic p̄n̄ iustū iūatūū medico melius fe cōmittit in
manib̄ suis: sed signa p̄n̄ sunt circa futura p̄ncipal̄r cōferūt me
dico: qđ medicus er bis honorat̄. Itē in infirmō magis qđ p̄ci
det futura pericula potētia cōuenire ergo. Et ex eis apper̄ solo
ad oē rōnes p̄ter qđ ad z. Lū bñ idē est finis medici z infirmi. Dico
qđ nūbil est qđ: sanitas est finis medici v̄l medicus est s; hūlus me
dici finis est glōria z honor v̄l in principio p̄m̄i p̄noticozum.

Significationis sanay qda fit ex coplōnis significat equalitatē q̄s in suo loco noiabimus. Et q̄das sūt q̄ si significat coeq̄litatē coplōnis ex q̄b̄ sunt subales q̄. s. sūt vt sicut forma z sit⁹ z quātitas z nūcerus s̄m q̄b̄ o. Et he q̄dē dispōnes diuise fuerūt. Et ex eis sūt accitiales sic decoratio z pulchritudo. Et ex eis sūt finales ipse sunt q̄ sūt ex coplēmēto opōnū: z q̄cedēdo s̄z p̄ sectionē. pueniūt. Q̄cēni mēbrū cui⁹ opatio coplēs est sanay. Modus autē ex opationibus cognoscēdi est mēbroz p̄ncipalīū dispōnes. Secūdu⁹ cerebrū q̄dem est per dispōnes operationū volūtariay ei per dispōnes sensus z per opōnes cristimationis. Et s̄m cor q̄dem est per pulsū z per anbelitū. Et s̄m epar q̄dē est per egestionē z vīnā: ipsius nāq̄ debilitat egestionē z vīna loture recentis carnis similes sequuntur.

Chic ponit diuersitate signoz q̄ cōpetūt tñi sanis corporibus vel tñi egris. Et p̄ ponit diuersitate signoz appropriatā tñi vel solum sane dispoſiti. Secūdo ponit multas alias appropriatas egre dispoſitioni. Itē (Accidentiu autē que egritudinis sūt.) Cū iuxta istā p̄te tñi notādū q̄ ista diuersitas sit appropriata significationib⁹ que sunt circa sanas tñi: tñi pōt fieri circa egras: nā quedā sunt que significāt malitias cōpōniz: quedā que significāt malitiam cōpōniz: istaz quedā tñi. et p̄ in tertio: tñi magis posuit h̄ circa dispoſitionem sanam: q̄ in ea est magis manifesta hec diuersitas q̄ in egra. Et est notādū q̄ qñ Aui. dicit q̄ qdā significāt coequalitatem cōpōniz: qdā coequalitatem cōpōniz tñi. dat intelligere dīstīctiōnem signoz. p̄ posita in tñi. s. q̄ qdā sumunt a s̄aliter inherētib⁹: et h̄ mēbrū tāgīs p̄ cū dicit tñi sales vel forma p̄i quātitas: nā hec s̄al sumunt ab eo q̄ est de s̄ba mēbrū: alia sumunt ab accētibus: et h̄oz quedā sumunt a casib⁹ p̄i pulchritudinē: et deco: quedā ab effectibus p̄i opōne sensitiua vel motiua: et hoc mēbrū tāgīs cū d̄ ex eis sunt finales tñi. Cū tñi est aduertēdū q̄ in declaratiōe cognoscendi accētia que sunt effectus vel operationes vel fines q̄ idem est magis explicat de significationib⁹: p̄ncipiū q̄ alioz: q̄ totū corpus qualificat et depēdet ab operationib⁹: siue a diuersitate operationum p̄ncipiū mēboz: et ideo sicut mēbra p̄ncipalia diuersificant: ita et totum corpus: nam super significationē cerebri accipit signū sumptum ab operationib⁹ volūtarijs sensibilib⁹: et motiuis ab ipso p̄cedentibus: dispositionem autem pulsus sup̄ dispositionem cordis vel virtutis vitalis: et etiam p̄r anhelitum.

Dub^m 2^m **¶** tione cerebri vel virtutis vitalis: et etiam per anhelitum.
Sed tu dices de pulsu notū est q^d significat sup^{er} dispōnez cordis:
sed de anhelitu v^{er} q^d ad anhelitū sequit^{ur} virtus motiva lacertozū
q^{ue} pcedit a virtute motiva cerebri nō solū a virtute vitali. **¶** Dic
cendū q^d ab anhelitu pōt sumi significatio 2^a. Aut rōne eius q^d in
anhelitu egredit^{ur}: et hoc mō anhelitus soluz significat sup^{er} cor: quia
hec mutatio. s. fumosaz sup^{er}fluitatū q^{ue} per anhelitū egrediūt^{ur}
solū pcedit a corde. Aut sumit significatio ab anhelitu rōne actionis
eius: et tūc ab anhelitu pōt sumi significatio a duob^{us}. f. a cerebro et
a corde sicut duo p^{ri}nc^{ip}ia cōcurrūt ad actionē anhelit^{us}. f. v^{ir}t^{us} motiva
cerebri q^{ue} efficit motū. Ites virtus vitalis cordis q^{ue} est tāq^{uam} fi
nis: q^{uod} anhelitus fit p^{er} p^{ri}nc^{ip}ia: cor: ideo pōt d^{ist}inguari a corde tāq^{uam} a fi
ne: nāz agens agit semp^{er} p^{ri}nc^{ip}ia q^{uod} reperit necessitas finis: iō variat^{ur}

anbelit? ab acenitib? aie sic ab ira tristitia &c. que hñt ee in appetitu
qui ee in corde: z iõ murtat fim q̃ requirit necessitas cordis: s; mut
tas a virtute cerebri absolute quãtũ ad ei? factionẽ vel p̃sũatõẽ
factionis abfolute cũ eius virtus ad anbelitũ requiratur: 7 ideo mu
tatur anbelitus ex lesiõẽ cerebri: vt in epilepsia vel apopleia vtp̃
parer. 4. de interiorib? cap. 2. z apparet sic quõ significat vñs dis
positionẽ cordis: 7 quõ no? / Sed vltcrius tu dices de eo quõ sub
dit. (Et fim epas per egestiõẽ z vñã.) Huic, videt male exp̃pli
care de egestiõẽ z vñã respectu epatis: q̃ egestiõ z vñã sũt ca
sus epatis nõ effectus vel operationes epas vt p̃. Dñm q̃ Huic,
bene dicit: ppter q̃ notandũ q̃ hec est differentia inter opõẽs
vitalẽs z aialez z operationes naturales: q̃ a disposiõẽ virtutis aia
lis z vitalis imediãte possũmus fumere significationẽ ab effecti
bus: q̃ eaz operationes statim se offerunt sensui: sed sup nãles p
e reũtia: nõ autẽ per effectus: q̃ sui effectus sunt nobis occultĩ
ideo adaprauit ad dispositionẽ sanam ipsi? epatis nobis nobis &c.

C. *Beccitū autē q̄ue egritudinis signant q̄dā sunt q̄ ipsaz
demonstrāt egritudinē sic diūritas pulsus in festinate
sui in febre: ipse nāq̄ ipsaz signat febrē. Et q̄dā sunt q̄
egritudis significāt locū sic pulsus ferrimus cui i parte
pectoris fuerit dolor: qm̄ significat q̄ apostema est in
pāniculo 7 in diaphragmate: 7 sic pulsus vndosus: qm̄
significat q̄ apostema est in corpore pulmonis. Et q̄
dā significāt egritudinis eaz sicut significatiōnis replē
tiōnis per diuersitatem suaz dīpōnūz: quaz q̄sqz mo
dus aliquem repletionis modum significat.*

¶ Ponit diuersitatē accidentium vel signorum que appropriat soli
dispositioni in egro: 7 tria facit sicut tres ponit diffōnes, scda ibi
(Auplius accitius.) tertia ibi (Significationū pretereā.)

Dubitat circa illā partē. amplius accidit. de eo qđ dicit z sunt
 quedā que in fine rei eueniunt. nā ex hoc vi inuere qđ signa creti-
 ca eueniant in p̄cessu egreditūdi z nō in p̄in? Sed cōtra. qđ Bal.
 dicit in .67. cō. z. p̄noti. qđ signa cretica possunt apparere in p̄n. z
 tunc sunt mala: qđ sunt siue signa digōis p̄cedētibz: z hoc idē
 dicit in cōmēto. i. z. p̄me part. illi. afoi. ¶ Parosimos z cōsistē-
 z p̄ de crisi cap. .8. ¶ p̄terea dicit qđ significatiōes p̄bibe motu
 rationis nō apparet in p̄n? sed in p̄cessu. Et rariū huius possit
 in cōmēto illi. afoi. i. z. p̄. p̄ti. ¶ Parosimos. dicens qđ signa ablate
 coctionis apparet in p̄n? morbi: z hoc dicit ¶ ip̄. in libro vnamur.
 Signa autē initiatiue digestiōis apparet in p̄cessu. ¶ p̄terea dī-
 cit qđ signa moris nō apparet in p̄in? Cōtra. qđ in apollia tertie
 speciei z squinaria prime sp̄ei ab ipso p̄n? apparent signa morta-
 lia. ¶ Ad p̄mō dōm qđ p̄n? intelligit hic Aliu. p̄ctum initiale in
 quo incipit egreditū z in tali p̄in? nō possunt apparere signa cre-
 tica: z hoc p̄bat per id qđ dicit supra in z. 8. que cū egreditūe inci-
 piunt z finitūz. nā signa familiaria nō incipiunt ab ipso p̄n? qđ est
 p̄ctum initiale in quo incipit egreditū: tñ p̄n? ab apparere in p̄n-
 cio qđ est vñū de .4. tēporibz morbi: z ita itellexit. S. in cōmē. il-
 lius afoi. ¶ Parosimos zē. qđ signa cretica nō incipiūt cum morbo in
 sui certo initio. i. p̄ctio initiale: tñ apparet in initio z z z cōsidera-
 tiōe. f. in p̄in. qđ est sp̄ariū trūi dicit: z in p̄n? qđ est vñū de .4. tēpo-
 ribz morbi zē. ¶ Ad z. dōm qđ secus est iter signa ablate digōis
 z signa p̄bibe digōis: nā signa ablate coctionis sunt qñ nā non
 bñi ceipit opari manifeste circa mām morbi: z hoc est in p̄n? qđ tunc
 apparet signa occulte digōis: sic apper p̄. S. in .1. de crisi. ca. 18. f.
 signa p̄bibe digōis sunt signa idigōis que sunt zia signis digē-
 stionis: z talia sūt qñ nā incipit opari manifeste circa mām: z mō
 repugnat z nō obedit ei z talia apparet in p̄cessu z nō in p̄n? ¶ Ad
 mōm dōm qđ egreditū quēdā sunt morales a toro gñe: quedā autē
 alubres a toro gñe: z quedā tenēt mediū. f. egreditūes acutē. Sūt
 egreditūz qđē mortaliū. f. in apollia p̄me sp̄ei z squinaria prime
 sp̄ei: z in egreditūz salubribz a toro gñe qualis est effimera nisi cō-
 ingat error: nō hūz locū fermō Alii. ¶ In egreditūz autē incertis. f. que
 enēt mediū locū hūz quales sunt egreditūes acutē: z hoc notauit
 Alii. cū dicit. ¶ hāz autē plurime in egreditūdin? sunt acutis.

Amplius accitū qđā sūt pđētia qđ cēgritudine incipiunt ⁊ finiunt sicut febris acuta ⁊ dolor pūgitiūis ⁊ coangustatio anhelit⁹ ⁊ tussis ⁊ pulsus ferrinus cū apostemate lateris. Et qđā sunt qđ notā horā nō hūt ⁊ cēgritudine qñq; sequunt qñq; nō sicut dolor capiti cū febre. Et sunt qđāz que in fine rei eueniūt de qb⁹ sunt significationes

Bentilis

cōsumptio carniū z magis apparet in ynguib⁹: q̄ magis sunt cēma
z ideo citius cōsumit caro que est sub ynguib⁹: ideo citius appē:
ibi cōsumptio q̄ alibi: z tunc coartat ynguis fm̄ latus zc.

Ex cognitionib⁹ vō que habent ex motibus z quie-
tibus trahitur res quā modo narrabimus.

Primo ostendit quō sumis signatio ex sensibilib⁹: ex nō sensibili cōi:
q̄ est signū mēbroz iterioz: in pte ista dēter. de sensibilib⁹ cōib⁹
egritudinib⁹: siue de signis sumptis ab eis manifeste tāgēdo duo de
sensibilib⁹ q̄ supra posuerat. s. motū z getez z de eis p̄legē. Et p̄ p-
ponit q̄ dispō exterior corporis cognoscit ex his duob⁹. Scđo p̄-
sequit ex signis sumptis ab eis. ibi (Significationes.) Tertio epi-
logat. ibi (De ergo significationes.) Deinde cum dicit.

Significationes vō que sumunt ex mō getis sunt sic
apoplexia z epilepsia z syncopis z paralyfis.

Hic p̄sequit z duo facit. Primo ponit signa q̄ sumuntur ex gete.
Scđo illa q̄ sumunt ex motu. ibi (Et q̄ ex motu.) **Quā** q̄ notan-
dū q̄ notat dicit ex mō getis: q̄ in oib⁹ istis que h̄ enumerat est
getis: tñ in eis ē diuersus mō getis: q̄ in apoplexia z paralyfis z syn-
copi est getis cū mollificatio: sed in epilepsia est mō getis z actione.
Itē in syncopi ē getis p̄ nocumētū factū in corde: s. in epilla z apo-
plexia est getis p̄pter nocumētū factū in cerebro. Itē q̄ in aliqb⁹ ē
nocumētū in toto corpore: puta in epilepsia apoplexia z syncop-
i: sed in reliqs est nocumētū solū in pte q̄ est mollificatio p̄tis.

Dubius 5

Scđo tu dices. nō vī q̄ signū sumptū ab epilla sit signum sumptū a
gete: q̄ epilla est spasmus qdā: vt dicit Serap. ca. de epilla: s. spasm-
us ē malus mō: vt p̄ 3. de iterio. cap. 6. g. nō ē signū sumptū ex
gete. **Ad** h̄ p̄t vno mō rēderi sic q̄ spasm⁹ z eodē mō epilla p̄t
z p̄derari. Vno quātū ad p̄m⁹. Alio quātū ad p̄cessus. s. q̄tuz
ad modū cōplēmeti ei⁹. Si p̄ mō tunc dico q̄ in epilla z i apoplexia
ē malus mō. s. spasmofus. Si quātū ad cōplēmetū ei⁹ tūc est mol-
liria toti⁹ corporis cū gete: vñ. 4. de acciti z mō. cap. 8. dicit q̄
epilepsia est mollitia toti⁹ corporis. Vel aliter q̄ epilepsia p̄t du-
pliciter cōsiderari. Vno mō quātū ad totū subiectū. Alio mō q̄tuz
ad partē subiecti. Si p̄ mō tunc est cū mollitia: h̄ quātū ad aliquā
partē est cū motu: nā quis epilepticus moueat manus vel aliqua
membra: tñ nō posset mouere oīa mēbra: imo qd̄ peius est nō pōt
stare rectus: tamē p̄ma expositio est melior: s. vtrāq̄ sit bona.

Et que ex motu sumunt sunt sicut horripilatio z tres
mō: z singultus z sternutatio z oscitatio z alices z tussis
z saltus z spasmus cum incipit spasmari.

Hic p̄sequit de significationib⁹ sumptis a motu. Et p̄ ostendit quō
h̄ significant super mēbra exteriora enumerando multa talia ac-
cidētia. Scđo ponit diuersitatē inter illos motus. ibi (Et eaz qdāz
sunt zc.) **Scđo** diceret aliq̄ nō vī q̄ spasmus sit motus: q̄ Alii. 3. ca. de spasmō. dicit q̄ spasmus est egritudo officialis: nulla
egritudo est mō: vt p̄batum est. 3. de accidenti z morbo. ergo nul-
lus spasmus est mō: dicit sic Serapio q̄ spasmus quātuz ad sui
p̄m⁹ est motus: z hoc mō intelligit h̄: z hoc apparet cū dicit. incipit
spasmari. Alio mō pōt cōsiderari quantum ad sui p̄cessus vel cō-
plēmetū: z hoc mō est morbo: z sic intelligit Alii. 3. ca.

Et eaz sūt qdā q̄ pueniūt ex opōne nāe p̄ncipali sic
singult⁹: z qdā q̄ pueniūt ex opōne nāe accitālī sicut
spasm⁹ z tremor. Et eaz qdā sūt voluntarie pure sicut
estuatio z reuolutio de latere ad lat⁹: z qdā sūt cōpo-
site ex nāli z volūtaria: sic tussis z niuctus z egestio. Et
istaz qdē qdā sūt in qb⁹ nā superat volūtate sic tussis:
z qdā in qb⁹ volūtās superat nāz sic mic⁹ z egestio cū
volūtaria non cito vult efficere. Accitū aut a nā sine
volūtate pueniūt: qdā sunt que demōstrāt sensus sic
horripilatio: z qdā que sensus nō demōstrāt: qm̄ non
sentiant sic saltus. Hi aut motus diuersificant: aut p̄
diuersitatē suaz eēntiaz: qm̄ tussis in seipsa fortior exi-
stī q̄ saltus: aut p̄ diuersitatem nervoz motoz: qm̄
sternutatiois nervoz motoz plures sunt q̄ motorum
tussis. Tussis enī cōplect motū mēbroz pectoris: sed
sternutatio cōplect p̄fectiōe motuuz mēbroz pectoris
z capitis sūt. Sz quātitas timoris i eis est differē: qm̄
mō singul⁹ sicut maioris est timoris q̄ motus tussis:

Super primo

lz sit tussis fortior: per qd̄ aut nā inuaf est cū q̄nqz ad-
iuuaf p̄ instm̄ essentialē z p̄ncipale sic cūz inuaf in ex-
pellēdo sterc⁹ a musculis vētris. Et est cū p̄ instm̄ in-
uaf eēnti sicut inuaf in tussēdo ab acre. **Principioz**
vō earuz diuersitates: aut sunt ex mēbris sicut tussis z
nausea: aut ex diuersitate virtutū agētū: qm̄ salt⁹ p̄nci-
piū est nāle: tussis p̄ncipiū est aiale: sed p̄ materie diu-
sitate: qm̄ tussis est ab excreatioe z saltus a vērositate.
De ergo significationib⁹ significant in eo qd̄ de mēbris
appet. Et plurima eoz demōstratio est fm̄ dispōnes
manifestas. Est tñ cū occultas demōstrat dispōnes sic
rubedo pomi maxille q̄ pulmonis ap̄a declarat.

Hic assignat differentias inter istos motus. Et quinqz facit. Pri-
mo ponit differentiam inter eos sumptam ex parte p̄m̄. mouen-
tis. Secundo ponit aliam sumptam ex parte ipsius motus. Ter-
tio ponit alia ex parte organi principalis vel organi istrumētalis.
Quarto ponit alia ex parte mēbroz. Quinto ponit alia sumptam ex
parte eius qd̄ currit ad motū. **1.** ibi (Hic aut mor⁹.) **2.** ibi (Per qd̄ ar-
nā.) **3.** ibi (Principiū vō.) **4.** ibi (Sz pp̄ mēbra diuersitate zc.) **5.** ibi (No-
tādū q̄ Alii. posuit diuisionē trinebz eaz. s. significationū q̄ sumunt
ex motib⁹ qdā pueniūt a nā tñ qdā a volūtate tñ qdā ab vtrōqz z
tūc dēlat p̄ tērtiū mēbrū z ponit valde inordinate. **6.** **Uteri⁹** no-
tādū q̄ nō itelligit p̄ uiam virtutē nāle: sed accipit h̄ large p̄ omni
virtute corporis sic. **7.** **Exponit** seips⁹ p̄ de accitū z mor. cap. 3. **Et**
vltēri⁹ notādū sunt qdā qm̄ oēs iste ptes sunt dērmiate ad euiden-
tiā lre: z p̄ q̄ Alii. in differētijs istoz motuū loq̄tur ibi inordinate:
reduccēda q̄ sūt ea dicta ad ordinē. **Propter** qd̄ sciēdū q̄ iter istos
mōz vocant accitū sup mēbra exteriora z interiora sumis **4.**
dīa. **1.** est ex pte mouentis. **2.** ex pte mor⁹. **3.** ex pte mēbri in q̄
sit. **4.** ex pte eoz q̄ cōcurrit ad motū. **5.** ex pte mōietis est dīa
z sicut **2.** mouēs cōcurrit ad istos mot⁹: vñ est p̄ncipale: aliō i-
stale z coadiuuā. **6.** **Ex pte** p̄ncipalis mouētis est dīa: q̄ qdā
istoz sunt p̄m⁹ a nā: qdā aut accitālī. Si p̄m⁹ hoc est **3.** q̄ qdāz sūt
a virtute nāli solū: qdā a virtute volūtaria solū: quedā ab vtrōqz:
z itēz accitū q̄ sūt a nā solū: qdā sentunt vt horripilatio: z qdā
nō sentunt vt iectigatio. Si hāt a virtute volūtaria solum sic est
voluere se de latere in lat⁹ p̄ angustia. Si hāt ab vtrāqz virtute
s. volūtaria z nāli hoc est **2.** q̄ in aliqb⁹ virt⁹ volūtaria supat nāle
sicut in mictu z egestione: z in aliqb⁹ virt⁹ nālis supat volūtaria
sicut in tussis. Si aut hāt ex pte mouētis p̄ncipalis p̄ accitū sic ē spasm⁹
mus z tremor. Si aut a p̄m⁹ mouētē istālī z coadiuuāte: h̄ **2.** quia
aut est p̄s corporis nfi: z sic est musculos vētris: aut est p̄m⁹ extēri-
secus: z hoc mō sit tussis ab acre. **7.** **Scđo** dīa sumis ex pte mor⁹:
z hoc tripl⁹: q̄ aut sumis ex pte existētie motus: aut ex pte nume-
ri mouētis: aut ex pte timoris vel nō timoris. Si p̄ mō sic dicimus
q̄ saltus z tussis dīnt: q̄ saltus est motus dībilis: sed tussis est mo-
tus fortis. Si **2.** mō sic dicimus q̄ sternutatio differt a tussis: q̄ in
sternutatione est mor⁹ lacertoz pectoris z motus cerebri: sed in
tussis solū est mor⁹ lacertoz pectoris. Si **3.** mō sic dicim⁹ q̄ singul-
tus sic ē maioris timoris q̄ mor⁹ tussis. **7.** **Tertio** mō dīa sumis
ex pte mēbri in quo sit mor⁹: z hoc mō dicimus q̄ tussis differt a
nausea: q̄ nausea est in stōcho: tussis in pulmone. **Quarta** dīa
sumis ex pte eoz que cōcurrit ad motū: z hoc mō dicim⁹ q̄ qdāz
sūt a mā humo: ali vt tussis: quedā a ventosa vt saltus.

Dubius 6

Dubioz p̄ma. Querunt qdā circa istaz vt meli⁹ intelligant. Et p̄
vī q̄ nullus istoz motuū sit fac⁹ p̄ncipali a nā: q̄ si h̄ eēnti nūl-
lus istoz motuum esset accidens morbi. cōsequens est falsum. **2.**
antecedēs. falsitas p̄sequētis est nota: q̄ oīa hec ponunt eē esse-
ctus z accitū morbi. p̄batio p̄sequētis: q̄ oīa bec a nā nō sūt p̄m̄
cipali q̄ sūt accitū morbi cū ipsa sint res extra nām vel i uām.

Dubius 7

Scđo dubitat de singultu: q̄ nō vī q̄ fiat a nā p̄m⁹: q̄ spasm⁹ nō
sit p̄m⁹ a nā s. accitālī: vt hic dicit Alii. s. singult⁹ est qdāz spasmus
vt appet. 5. de accitū z morbo ca. 2. ergo singult⁹ nō sit p̄ncipaliter
a natura: q̄ in 5. de accitū. ca. 1. dicit q̄ spasmus sit a solo morbo.

Dubius 8

Itē nō vī de tremore q̄ fiat a nā solum: q̄ tremor est cōpositus
motus ex actiōe nāe erigētis mēbrū z ex actiōe morbi dep̄mētis
ipm̄ vel mē: spasmus aut sit ab actiōe morbi: z in hoc differūt.

Dubius 9

Quarto dubitat de tussis: q̄ nō vī q̄ tussis sit motus cōposit⁹: ex
nāli z voluntario: q̄ id accidens qd̄ est contingens solū in virtute
nāli nō est cōpositum ex volūtario z nāli: sed tussis est h̄mō. **5.** zc.

Dubius 10

Maioz patet. mi. apparet per Sal. 5. de accidenti cap. 4.
Quinto dubitat de horripilatione. vtrum ei⁹ p̄m⁹ sit nā vel actio
volūtaria: q̄ illud accitū qd̄ attribuit volūtario organo sit a vir-
tute voluntaria:

Gentilis

rationis. 2. opz habere notitia inuamenteor: 2 ex his habet cōple
ta cognitio quātum ad oia que p anathomia inuestigantur 2c.
Cūq; anathomic scia ei acq̃sita fuerit oportebit p b
totū ipm studere in cogitacōe egritudinū occultaz f3
scz regulas. Quaz p̃ma est de nocumēto opōnuz: 2
tu qdē opōnes cū suis qualitatib⁹ 2 quātitatib⁹ iā sci
uisti quaz significatio est p̃ma 2 pdurās. Sc̃sa vō est
de eo qd cūa: cui⁹ significatio pdurās qdē est h nō est
p̃ma. Et pdurās qdē est p̃pterea q in ipsa semp cōfi
dunt. Et p̃ma qdē nō est ideo q significat maturatio
nē aut maturationis phibitionē mediate. Tertia autē
est dolor. Quarta est de ap̃ate. Quinta est de situ. Sex
ta est de accidentib⁹ manifestis 2 comparatis. Et co
rum significatio non est p̃ma neq; perdurans.

Constendit q̃no accipim⁹ cognitio nē mēbroz iterioz. p̃mo onēdit
que 2 quot sūt signoz genera a gbus sumit h cognitio. Sc̃do de
clarat singult qdlibet illoz. ibi (Et in vnaqueq; illaz.) **C** Notādū
p q genus signoz sumptū ab opōne lesa p̃ma dī ē pdurans. p̃ma
qdē q sup dispōnē mēbroz iterioz cū possim⁹ signāre ab opōn
bus siue effectib⁹ vel casibus: nō aut a s̃ualiter inherētib⁹: q non
apparēt nobis illa ad sensus sicut mēbra exteriora: 2 q effectus 2
opōnes immediatus insunt mēbris q casus: ideo significatio sum
pta ab opōnib⁹ dī p̃ma respectu ei⁹ que sumit a casib⁹. T̃cē est si
gnificatio pdurās. i. certa: q opatio mēbri ex eius puenit effectus:
2 iō sicut ex p̃p̃ia opōne mutata argum⁹ sup nutritionē s̃iti cer
teita ē ab opōne sup mēbriū p̃p̃iū. **C** Sc̃do notādū iāz sc̃uisti. i.
in tractatu de virtutib⁹. (Opōnes cū suis qualitatib⁹.) Quidit fm
quē modū sumit a virtutib⁹. (Et q̃ritatib⁹.) I. numer⁹ opōnū: q
ibi dicit sūt q virtutes 2 opōnes ad seinuicē cognoscunt: 2 q q̃
sunt virtutes in genere tot opōnes. f. 3. nāles: ṽtales: 2 aiales: etiā
quātū ad dispōnē istoz gener⁹: numer⁹ aut quātitas est: q̃re 2c.
C Circa duas significaciones dicit aliquis q ipse dicit q signifi
catio ex effectib⁹ est p̃ma: 2 ab exētib⁹ nō p̃ma 2 ṽtraq; certa. S3
contra haly. dicit in cōmē. 2. z. thegni q signa q sūt ab effectibus
sunt apparētis virtutis: q nō sunt 2c. Item Jo. dama. in suis asoē.
Urina nisi morb⁹ itus apparet est signū fallax: 2 t̃i est ab exētib⁹: et
arguit q id qd recipere pōt plures pmutaciones nō ē signū certus: f3
ṽrina est h̃mōi. f. 2c. **C** Da. p3: q ex hoc catur error: in aliq̃ qd pōt a
plurib⁹ causis p̃tigē. mi. appet: qd p̃mutari ex pmutacōe opā
tionis: vel lesiōe opōnis epatis 2 renū 2 vesice. Dōm q opōnes ex
exētia si bene appropriant mēbro 2 d̃bite sūt signa certa: s̃i vō nō
neg. Et cū hui⁹ est: q opatio imediata puenit a dispōnē: iō signus
est dispōnē mēbri: 2 sicut passio p̃p̃ia pmutata significat sup s3
p̃p̃iū 2 exētia si debite appropriant mēbro cū pcedant imedia
te ab opōne que est signū certū aliter nō. T̃ic ad dcm haly. q nō
vult dicere q signa sumpta ab effectib⁹ sūt solū apparētis verita
tis. i. ita q nō recte significēt: sed loquit in cōparatione ad alia si
gna s̃ualiter inherētia: non t̃i negat quin sint signū certum in se.
Et eodē mō soluitur dcm Damasceni 2 rō in p̃rius adducta. **C** No
tādū circa sexta significacōne q per accētia manifesta itelligit
accētia que sunt vt in plurib⁹ nota que veniunt ab exteriorib⁹ ma
nifestis vt ab aere vel regionib⁹ rēpore 2 cōsmilib⁹: 2 b̃uenter oia
accētia sumpta a reb⁹ nocentibus vel iuuātib⁹ que sunt extrinse
cus alterātia: sed per accētia cōparata itelligit signa cōia sumpta
a relatione infirmi 2 ex causis pcedentibus: vt in illo q cecidit de
mula 2c. dicunt accētia cōparata q de se nō sunt signa: nisi q re
lara ad dispōnē ducūt aliq̃ in dispōnē in cognitionē ei⁹. **C** Item
notādū q de ista sexta significacōne non p̃sequitur infra: de alijs
autē sic: q bec significatio nec est imediata nec certa.

C Et in vnaquaq; eaz sermonē diuissim faciā. Ex ope
rationib⁹ vō significatio b̃i: qm cū opatio nō f3 nālem
p̃cesserit cursuz q est ei significat q virtuti accidit no
cumētū 2 ṽtrūq; nocumētū egritudinē sequit q ē in mē
bro in quo est virtus. Opationū vō nocumēta sūt fm
tres modos. Opōnes enī aut mīnuunt s̃ic cū oculi mī
nuis visio 2 rē videt minozē 2 a p̃p̃inquoze spatio. Et
sicut s̃tōchus cū duri⁹ digerit 2 tardius 2 minozē quā
titatē: aut mutant sicut cū oculus videt illud qd nō ē:
aut videt rē nō s̃ic est: 2 sicut s̃tōchus cum cibum disti
pat 2 ipsum male digerit: aut destruantur sicut oculus

Super primo

cū nō videt: 2 stomachus cū nullo modo digerit.
C Requirit 2 p de signiōe sumpta ab opōnib⁹. Sc̃do ab exētib⁹. ibi
(Eius at.) Tercio a dolorib⁹. ibi (Doloris at.) Quarto ab ap̃atib⁹.
ibi (Ap̃ostematibus autem.) Quinto a situ. ibi (Situs vō.)
C Dubitaret aliquis de eo qd dicit q virtuti accidit nocumētum
ṽtrū possit ledi operatio sine lesiōe mēbri. Et arguit q sic qd vi
dit haly. i. de interiorib⁹. cap. 2. q credere mēbra nō posse inhi
rari: 2 dato q nō sit egritudo in substantia mēbri est inutile. **C** Di
cendū q nocumētū operationis de necessitate dependet ex le
sione mēbri eius. ratio est: q operatio p̃cedit a mēbro: vt ipsuz h3
esse perfectum 2 completum: 2 ideo vbi est operatio lesa: necessa
rio est egritudo in illo. **C** Sc̃do notādū q nocumētum aliq̃uādo
est manifestū: aliq̃uādo est p̃pter associacōne alterius mēbri: mō
quādo nocumētū est manifestū in mēbro: t̃ic necessario lesa opōne
leditur mēbri: 2 hoc mō itelligit hic Alui. sed si est lesio per asso
ciationem: t̃ic lesio operationis sit a lesione mēbri regit ad ip̃az
vel h̃itis alligatiū cum eo: 2 hoc mō nō opz q mēbrum sit lesus
lesiōne manifestā: 2 sic itelligit haly. 2 ideo nō valet. **C** Ite cadit illa
dubitatio ṽtrū lesiones operationū sint solum. 3. vel plures: 2 in
hac implicat ṽtrū augmētum operationis sit diminutiua opera
tio vel aliter. **C** Item notādū q ip̃e dicit (sicut cū oculi mī
nuunt visio. non videt q videre rem minozē sit opatio dimi
nuta: q quāto alijs videt rem minozē vt quātitas vt p̃icta acus
raro subtilius videt. Dōm per cōp̃ositionē littere q nō itelligit vt
dere minozē rē cōparado ṽna rē ad aliam parūz sed ad seip̃am:
ita q videat sibi minoz q sit fm veritates: t̃ic est actio diminuta.

C Et aut qd cūa: qd retinet significacōes multē sunt
modis: aut enī signat ex pte retētiōis nō nālis s̃ic cū re
tinet res que solebat c̃sari: quēadmodū accidit illi cu
ius ṽrina retinet aut egestio: aut signant ex parte c̃sio
nis nō nālis. Et hoc qd aut erit de suba mēbroz: aut
nō erit ita. S3 qd est de suba mēbroz tribus signabit
modis: aut enī p s̃uip̃is: subam signabit s̃ic anuli q ex
puunt herpetē estiomēti in cānali pulmonis signant:
aut signabit p quātitatē sui sicut cortices cū in dissinte
ria egrediunt: nā si fuerit grossus signat q ṽle i gross
sis existit itestinis: 2 si subtilis signat q est in subtilib⁹
intestinis: aut signabit per colorem suū: quēadmodū
hypostasis petaloides que si fuerit rubea significat q
est in mēbris carnosiss sicut renibus: 2 si alba signifi
cat q est in mēbris nervosis sicut in vesica.

C hic ponit fm quem modū sumit significatio mēbrozū inter
riorum ab exētib⁹ 2 totū legat ibi: 3. possit habere multas par
ticulas 2 omnia que hic dicunt habes clare. p̃mo de iteriozib⁹:
q ip̃e assumat h b̃uenter quasi totū suūm p̃imi libri. **C** S3 tu vi
des Alui. videt male determinare de significacōne sumpta ab exē
tib⁹ mēbroz interiorz: q ip̃e ponit significacōnem sumptā ab
operatione mutata nō ab exēte: ponit hic per euacuacōne 2 re
tētiōne: mō euacuatio 2 retētiō sunt opōnes quedaz 2 nō exētia.
Dōm q euacuatio 2 retētiō possunt duplī accipi. Vno mō in se 2
absolute: 2 hoc mō sunt operationes 2 ab istis sumit significatio ab
operatione: 2 hoc mō arguit qn sic accipit hic. Alio mō pōt acci
pi eū 2 retētiō vt referunt ad rē q retinet 2 cūatur: 2 hoc mō ab
eis sumitur significatio ab exētib⁹: 2 sic itelligit hic Alui.

C Qd vō significat illud qd nō est de suba mēbroz si
gnificat: aut q ip̃i egressio nō est nālis s̃ic h̃uozes sa
ni 2 sanguis cū exierit: aut q est non nāle in q̃litate sui
s̃ic sanguis corruptus: siue p̃uenerit exire siue nō: aut
q est nō nāle in suba absolute sicut lapis: aut q est nō
nāle quātitate sui: 3. nālis sit eius exitus. Et istū ē: aut
p̃pterea q auget: aut p̃pterea q mīnuis sicut sterc⁹ 2
ṽrina cū pauca fuerit aut multa: aut vt sit non nāle in
qualitate sui: 3. exire soleat sicut sterc⁹ 2 ṽrina que sūt
nigra: aut si egrediatur a parte non naturali: 3. exire
consequerit sicut stercus 2 ṽrina cū egritudine illū per
superiora egrediuntur.

C hic potest dici exētiū: que nō sunt de substantia mēbri: ita q
subiūdit id mēbrū qd dicebat aut non erit ita.

C Doloris

Coloris autem significationes in duobus comprehēduntur generibus. Et illud est quoniam dolor aut significat per suum locum. v. g. qm si fuerit in dextra erit in epate: et si in sinistra in splene. Et est cū per suā spēs significat que sit ipsius causa quēadmodum diximus in doctrina causarum verbi gratia: quoniam si fuerit grauati⁹ significabit apostema quod est in membro nō sentiēte: aut cū sensus destruit⁹ ē. Et extēsiu⁹ multā signifiabit mās. Et mordicati⁹ mās signifiabit acutā.

Chic exponit modum fm quē sumit significatio ex dolore super membra interiora: et totum hoc p3 in secūdo de interioribus.

Chīpostematis autem significationes tribus existunt modis: aut enim sunt ex substantia sui sicut berisipila que cholera significat rubēā: aut ex loco sui sicut cū fuerit in dextra significat: verbi gratia: qd est apud epatē: aut in sinistra significat: qd est ex parte splenis: aut per figuram sui: quoniam cū apud dextrā fuerit: et fuerit luna: re significat qd est in ipso epate: et si longā fuerit significat qd est in musculo qui est super ipsum.

Cponit significationes sumptas ab apate. Et notandū qd hic accipit large apostema p3 oī tumorē: et hec signifiatio nō h3 locū in oībus mēbris interiorib⁹ habetib⁹ apostema vel tumorē: sed solū in eis in qb⁹ tumor representat extra vt in epate vel stōcho et splene et bmoī. Notandū qd ista exteriori⁹ Berardi cremonensis dicit lunare duplex. hec dicta hic nō sunt oīa vera: qd fm cū figura tumoris epatis vel eius apatis est maior qd luna media. f. anteq̃ sit media: sed fm veritate figura apatis epatis representat nobis plus qd sit medietas lune: qd apostema qd sit i parte exteriori est quasi figure rotundē eo qd sumit figurā a figura membri que est quasi rotunda qd ad id qd exteriori⁹ representat: et iō similit figure lune que est plus qd media. Sed video vñ modū saluadi litteraz exteriori⁹. f. qd nō intelligat anteq̃ sit media in repletiōe: sed in diminutione luminis qū incipit euacuari anteq̃ sit media: et tūc habebit veritatē: qd tunc est figure lunaris plus qd medietas lune.

CSi quis vō significationes aut sunt ex locis aut ex cōmunitatib⁹. Et ex locis qdē apparētes sūt. Et ex cōmunitate qdē sunt sicut per nocumentū qd est in digito: ex causa antecedente cognoscitur qd est ppter nocumentū qd sexto ex paribus nervoz accidit.

Cponit quintum genus signozum qd sumitur a situ. Notandum qd dicit antecedente qd hic loquit large de antecedente et nō strictē: sed prout se extendit ad omnem causam pēteritam.

CDe signis distinguentibus inter egritudines pprias et associatas eis.

Lquoniam est cū egritudines in pncipio accidunt in mēbro et est cū accidūt ppter associatiōnē quēadmodū caput stōcho in suis associati⁹ egritudinib⁹: tūc op3 vt ordinem⁹ differentiam inter has duas res per signū distinguētes.

Cpostq̃ determinat de signis in generali: hic determinat de ipsis in speciali quantū ad duo. f. quāru ad id qd est formale in signo. f. qd tūc ad ipsa diuersa significata: scō penes id qd est male in eorū puta fm qd applicat ad diuersas res que sunt signa vt ad pulsū vel vīnā vel egestiōnem et bmoī: et ideo fm hoc duo facit. pmo ostendit diuersitatē signoz qd tūc ad id qd est formale in eis. Scō quāru ad id qd est male in spāl. ibi. Pulsus est motus receptaculoz: pma in duas. pmo distinguit passiōē principale a passiōē que est ppter colligantiā penes differentias earū: eo qd colligantiā membrorū poterat esse ipedimentū in significando super egritudines membrorū. Scō docet significare sup dispositiones membrorū. ibi. (Et nos quidez coram tuis manibus.) et ibi deberet incipere sequens caplm. pma in duas. pmo premitit intentionem suam et causam intentionis. Scōdo erequitur. ibi. (Dicemus igitur.) et hic erequitur. pmo distinguit passiōē principalem et factam ex compassiōe. Scōdo remouet quoddā dubiū qd est commune toti capitulo. ibi. (Et quidaz mēbroz.) pma in duas. pmo pponit signa in genere distinguentia inter passiōes principales et passiōes per associatiōnem. Scōdo qd penes istas differentias quas assignat posset incidere error: ideo docet illuz errorem remouere addendo quoddā aliud. ibi. (Est tamē ex hoc.) hic docet remouere errorem circa differentias dictas et maxime circa piam: qd non confidit vitare errorem nisi cognitū. Ideo pmo docet cognoscere ipsam. Scōdo ipsum docet evitare. ibi. (Semitā vō.) hic docet evitare hūc errorem. Et pmo pponit quasdam cognitiones per quas remouetur ille error. Scōdo cōparat iter illas additiōes. ibi. (Plurimū vō qd ex eo rē.)

CEt quoniam egritudines. Notandum qd de hac materia complete et diffuse habet a. B. in. 1. et 2. et 3. de interioribus: sed breuiter comprehendit illa: et ideo breuiter assumendo reducā ad memoriā vobis ea que ibi dicunt que faciūt ad ppositū. Notandum est ergo qd egritudo principalis est illa que accidit alicui mēbro ppter principale nocumentū illius membri et egritudo per associatiōnē est quādo vñ membrū patit nocumentū solū ppter societate et colligantiā quā h3 cū alio et nō qd principaliter in seipso beat lesiōē. **C**Alterius notandū qd sicut ibi dicit duplex est morbus associatiōis in genere. Uno modo comparat vñ membrū alteri: qd ab alio mēbro pueniat nocumentū ad illud. Alio mō nō qd nocumentū ad id pueniat ab alio: sed qd prius aliquo inuatiō qd debet habere fm naturā ab illo mēbro. v. g. si ex repletiōe nocte accidat sensus et mor⁹ auferri in digitis: tunc prius in digito aliquo inuatiō qd debent hēre naturaliter: et dato qd in digitis nulla fiat lesiō principalis. Si aut patiat aliqd mēbrum ex prouentu nocumenti ab altero ad ipsum: et hoc pōt esse dupliciter vt ibidē apparet: aut qd mittitur nocumentū ad membrum siue aliqua materia: aut mittat nocumentū et materia nocumenti. Et si pmo modo tūc compati⁹ cerebrū ab ipsis iuncturis illo modo in doloribus iuncturā: nō qd aliqua materia transmittatur ad cerebrum ab ipsis iuncturis: sed qd prouenit nocumentū ad ipsum vt expresse vult Auicēna. 3. can. fen. 1. tracta. 2. cap. 6. cap. de soda. Si secundo modo tunc aliquando compatiunt oculi ipso stomacho. f. ppter malā dispositionē stomachi proueniunt aliquando sumi ad cerebrum et oculos: tunc transmittit nocumentum et materia nocumenti ad eos vt patet. 4. de interioribus cap. 2. et hoc est qd dicit egritudinis in genere. **C**Alterius notandum qd inter istos modos cōpassiōis est dare ordines fm magis propriū et minus propriū. Quia primus est magis proprius qd mēbrū patit aliquādo solū ex prouentu eius qd debet naturaliter hēre. Secundus modus minus proprius cū quādo vñ membrū patit aliquando solū ex prouentu nocumenti sine materia ad ipm. Tertius inodus ad hoc minus proprius. f. quando nocumentū mittit cum materia. Et ratio huius ordinis est: qd compati dicitur cum alio pati. quanto ergo imaterialius prouenit alteratio nocumenti ad membrū tanto dicitur esse specialior et magis propria cōpassiō: et qd prima est minus realis qd 2^a et 3^a: ideo rē.

Csed hic cadit dubitatio duplex. pma est vtrum omne membrum possit compati alteri.

CScōdo querit vtrum membrū qd dicit compati debeat pprie dici egrum. **C**Ad primum dicendū qd cōpassiō nō fit nisi ppter associatiōnē: sicut associatio est duplex ita et comparatio. Nā quedaz est associatio fm quā oīa mēbra pueniūt in forma vna et nō in ordine: et hec associatio est gēralis de qua dictū est a. B. per totū de virtutib⁹. auctoritate Hippo. qd oīa mēbra sunt ad seinuicē cōnexa et inspirantia. Alia est associatio ppria quā h3 vñ membrū ad aliud. Si ergo querat qd de pma cōpassiōe. Dico qd oīe mēbrū pōt cōpati generali cōpassiōe cū omnia mēbra ad seinuicē habeant colligantiā generale. Si aut querat de colligantiā specialē: tunc dico qd nō inter omnia: sed inter quedā est colligantiā. f. iter determinatū membrū cū determinato: et precipue cū defert materia ad illud sicut isto mō lacerti pectoris et diaphragma defert aerē epigloto in formatione vocis et facto ipedimēto in diaphragmate vel lacertis pectoris vō ipedif. similr ē nucha mittit spiritū sensibile et motiū ad mēbra inferiora: ideo lesiōe facta in ea ledunt etiā inferiora: et hoc est qd ad transmissionē virtutis, et ideo siue vñ membrū defert ad aliud aliqd corporale vel virtutem tūc vel vtrūq̃ pōt membrū vñ determinatū alij compati. **C**Aduertēdū tamē qd si membrū vñ debet alteri compati sic qd transmittat solū nocumentū ad illud et nō aliquid corporale: tunc op3 qd id nocumentū sit vehemens et in fortib⁹ passiōibus. et hoc modo in dolorib⁹ iuncturā cōpati⁹ eis cerebrū: nō qd aliqd transmittatur corporale ad ipsum: sed ppter vehementem passiōē virtutis: sed si esset parū nō ppter ea compateret eis. **C**Ad secundā questionē quādo querit vtrum membrū qd patit ppter colligantiā debeat pprie dici egrū. Dico qd sicut apparet. 3. de interioribus cap. 1. et 2. cap. 6. aut loquimur de cōpassiōe pprissima. f. qd cōpati aliqd mēbrū: sed qd prius solū aliquo inuamento: aut pprie cōpassiō. f. qd defertur nocumentum sine materia cor-

Dub⁹ p^mDab⁹ 2^m

porali: aut minus proprie. f. q. de ferf. nocumentu cu materia co-
porali. Si primo modo dico sic q. no debet dici membrum egrus
ex egritudine que est facta ex permutatione in substantia vel com-
plexione membri copatentis: sed q. prius aliquo qd debet natu-
raliter habere. Si aut accipiat 2^a 3^a mod. f. pprie 2 minus pprie:
tunc dico q. debet dici egrum ex permutatione sui: tamen minus
debet dici egru quando recipit nocumentu soluz sine materia. ma-
gis autem cu ma. tamē quecuq. sit hec est differētia inter egrum
ex se 7 egrum ex compassione. q. que est per se non dependet ex
alio. illa autem que est per compassionem sic ita proprie.

C Dicemus igitur q. oportet nos psiderare que prius
accidit 7 autumabimus q. ipsa est principalis 7 altera
est ei associata. 7 considerabimus etiam que sit illa que
remanet postq. altera finitur: 7 autumabimus q. ipsa
est principalis 7 altera est associata.

Dub. **C** Diceret aliqui no videt q. signu distinctiu iter egritudines ex se
7 egritudinē ex alio per copassionē sit veru: q. possibile est q. sint
due egritudines in vno membro: 7 tamē vna aduenit primo 7 alia
ultimo aduenit: 7 tūc no est veru q. illa que ultimo aduenit sit per
copassionē: sed vtraq. pōt esse principalis. ¶ 3^a 2^a signu no videt
esse veru: q. possibile est q. egritudo per associationē remaneat
altera cessante. f. principali vt vertigo causata ex mala coplone sto-
machi pōt remanē in capite cessante mala coplone stōchi: aut ē
dolor in capite. ¶ 3^a 2^a ad qd valet hoc signu distinctiuū inter h^{ec} ex
quo vna recedit altera remanet: ex quo illa remanet no possum
errare in ea. Ad hoc dico q. necessariū est medico scire distinguē
iter passionē ex se: 7 per associationē. Et rō huius est: q. i. necium
medico qd diuersificat actū curatiōis: sed hec signa distinctiua in-
ter egritudinē ex se: 7 ppter colligantiā sunt bmo: 7 2^a ma. ps: q.
modus curadi est finis medico. finis aut ponit necessitatē his que
sunt ad finē. mi. appet. ppter qd notādū q. hui. notanter dixit
autumabimus. i. opinabimur 2 in hoc titulo q. hec signa absolute
accepta no sunt necessaria quin in eis absolute acceptis possit ac-
cidere error: sed in particulari accepto supposito h. f. q. vna ipaz
sit per se 7 alia ppter colligantiā: tūc hnt hec signa necessitatē. f.
q. illa que prius aduenit sit principalis: 7 illa que aduenit per collig-
antiā est que posterius aduenit: 7 h^{ec} qd ad ipm signu. Et rō hui?
est: q. de rōne psequens est q. post aliud eueniat. 3^a 2^a signu 2^a ē
est necessariū in particulari acceptu facta suppone q. vna passio
sit per se 7 altera per colligantiā: tūc est veru q. remota passione p
se remouet illa que est pp colligantiā 7 no ecouerso. Et rō est hec:
q. pōt remoto vel antecēdēte remouet posterius vel pōt 2 non
ecouerso: q. pōt depēdet ex antecēdēte 7 no ecouerso: cu illa signa
absolute accepta: h^{ec} possunt hēre istātiā sunt tū vt in plurib^{us} vera:
7 hoc mō pbat pma rō: 7 hoc pcedo q. fm se sunt vere vt in plu-
rib^{us}: tū in aliqb^{us} pōt accidē error. ¶ Ad 2^a dico q. illa que rema-
net no remanet vt est per associationē: sed q. facta est principalis.
¶ Ad 3^a pōt responderi dupliciter. Vno mō h^{ec} no pferat illi infirmo
tū pferat medico pro alijs infirmis. Aut oīm q. pferat medico etiā
in eadē egritudine: q. cu morbu viuis cessat per cessationē alteri:
videt in paronimis sequētib^{us} q. si illa egritudo ad associationē
cessat: alia est egritudo prin. 7 alia est per copassionē.

C Est tū cū ex hoc puenit error 7 hoc est: qm fortasse
egritudo principalis no erit pcepta sensu neq. doloro-
sa in principio sui: sed postea sentiemus ipsius impedi-
mentū postq. associata egritudo apparuerit que pro-
certo est illa que post ipsaz accidit 7 est ea sequēs. Eri-
stimabif ergo q. associata 7 accidētalis sit illa que est
principalis egritudo. Et est cū no pcipif nisi accidenta-
lis tū 7 principalis vel origo obliuioni tradit.

C Error qui posset accidē est talis circa dicta: q. diceret aliquis q.
dictū est q. egritudo principalis in hoc differt ab ea que est p colli-
gantiā. pmo q. principalis primo aduenit membro q. illa que est
per copassionē. 3^a 2^a differt ab ea per aliud recedēte principali rece-
dit ea que est per copassionē 7 no eontra. mō accidē posset error
in cognitione. In h^{ec} dico: q. possibile est aliq. q. egritudo per se
ad colligantiā prius appareat in membro q. illa que est principalis.
3^a 2^a q. aliq. solū appet illa que est per colligantiā 7 no principalis: 7
sic in cognitione egritudinis principalis pōt esse error: q. credimus
q. sit principalis illa que no est. ¶ Hic tu dices pone mihi exēplum
pmi dato q. sit aliq. qui beat epar distēperatū: tūc in eo pgrega-
bunt multi humores mali qui mtrunt ad stōchū: 7 ex h^{ec} accidit q.
stōchus no digerit 7 percipit nocumentū in stōcho: 7 tunc stōchus
male digerēs cibū trāsmittet malos humores vel cibūz grossum

cū digerit ad epar qui extēdet epar 7 inducet nocumentū sensibile
in epare. mō lesio principalis est in epare que prius no sentiebatur: h^{ec}
pmo sentit illa que est in stōcho que est ppter copassionē: 7 post
istā sentit lesio principalis in epare. 7 iō crederet aliq. q. egritudo
stōchi ē principalis: q. h^{ec} sentit q. egritudo epatis vt dicebat oīa
pdicta. ¶ Alterius est notādū qd dicit iferius q. obliuioni tradi-
tur: q. estumabif q. ibi non sit egritudo principalis. v. g. si sit lesio in
osse principali: deinde sentiat in carne: tunc illa que est in carne est
ppter copassionē: 7 tū ipsa est sensibilis 7 no pma q. ossa no sen-
tiunt: 7 tūc credimus q. lesio sit solū in carne 7 obliuiscemur egrit-
udinis principalis que est in osse. ¶ Sed tu dices pta hoc: q. oīsi
nitio morbi est q. sit lesio opōnis sensibilis. si h^{ec} sit egritudo princi-
palis in aliq. membro impossibile est q. picipat sensibilis: alr no erit
egritudo. Ad h^{ec} pōt 2^a rāderi. Vno mō q. hui. docet distinguē iter
egritudinē per se 7 per associationē: large assumēdo egritudinē p
oi dispōne egressa a dispōne nāli siue sit egritudo proprie siue sit
neutralitas: 7 tunc si egritudo faciet sensibilis lesionē opationū: si
neutralitas no opz: 7 hoc tū intelligit hic. ¶ Uel oīm aliter 7 meli^{us}
qū dicit q. egritudo est qūtas facies sensibilis nocumentū: verū est
qū ad opōnes que insunt toti quas facere pfueuit: sed possibile
est q. egritudo sit in aliquo membro: 7 tū no erit in toto qū ad ope-
rationes pfueuit toti: q. pp h^{ec} no dimittit opa pfueita: h^{ec} sit egritudo
illi membro 7 alia sint sana vt si sit afa non nimis malū in crure
no pp hoc dimittit quis scribere si pfuerit? est scribē: 7 h^{ec} mō loq^{ur}
h. in. 2. signa notri in libro thegniz cōiter no intelligat illd: q.
dī q. no est neutrū sed egru: q. h^{ec} egritudinē in vno membro 7 san-
tatem in alio: sed no credatis q. h. no posuerit sine cā illa signata
neutri: 7 iō no est in cōueniens q. sit egritudo in aliquo membro que
no dicit egritudo respectu totius: qm facit operationes pfueitas
toti. 7 hoc mō loquitur hic Auicē. q. h^{ec} sentiat lesio in vno membro no
opz q. sentiat in toto nisi esset egritudo principalis 7c.

C Semita vō obseruadi se ab h^{ec} errore est vt medicus
membroz nōcat cōmunitatem qd quidem erit ex sua
sciētia in anathomia. Et nocumenta sciat que vnicuiq.
accidūt membro quoz quedā sunt sensu percepta qdaz
no percepta 7 morietur in egritudine: 7 neq. iudicet de
ea q. sit principalis nisi postq. considerauerit quid sit
possibile quod accidat ipsam sequens. Egrū ergo in-
terroget de significationib^{us} egritudinū quas mēbris
egro membro associatis possibile est accidere que no
prius erant sensu percepte neq. dolorose: ita vt appa-
reant primo neq. cōmouentes accidētia que sunt eis
ppinqua: sed nec etiā eas sequunt res que nisi ab eis
sunt longinqua no sensu percepte. Eger quoq. igno-
rat q. sint accidētia illi longinqua radici. Istud tamē
non dignoscitur nisi sapientia medici.

C Notādū q. hic ponit tria ad euitandū errorē pdictū. pmo est q.
medicus cognoscat associationē membroz que cognitio habet per
anathomia. 7 cā huius est: q. si cognoscat associationē membroz fa-
ciet q. mēbru est notū copati aliq. q. non: 7 iō dato q. infirmus
no percipiat nocu. passionē principalē: sed soluz illa que est per co-
passionē tūc habēdo cognitionē membroz moueor ad ingrendū ab
infirmo de pteritis 7 inuestigādo ab infirmo de passione principalis: 7
tūc reducit ille error. ¶ Scdo requir q. medic^{us} no solū sciat collig-
antiā membroz: 7 et passiones 7 nocumenta que sunt nata ptingē
unicuiq. membro tā nocumenta que pnt sensu percipi q. ea que no
apparēt ad sensum: sed cū discursu rōnis 7 tūc mouebif a pdicto
errore 7 sciet que est passio que est pceptibilis 7 que non. 7 p hoc
sciet q. dato q. principalis no sit sensibilis tū ad ea pōt alterā pseg.
¶ Tertio requir q. sciat aliqd qd sit pole accidē membro hnti suaz
passionē. f. que passio pōt alterā pseg. sicut. h. p iterioz. ca. 6. fecit
in illo qui cecidit de multa cuius digitū erat puati sensu 7 ipse fuit
morus ad iterrogādū de reb^{us} pteritis: 7 tūc cognouit egritudines
principalē no sensu percepta. f. oppilationē factā in nucha. ppter
casum de mula: ita q. digitū erant priuati spiritu sensibili que de-
bebāt habere nāliter. 7 subdit q. tales passiones sequunt accidē
tia remota cōia que admodū apparēt 7 ppia latēt. 7 iō si querant
talia ab infirmo cū ipse non cognoscat h^{ec} remota no pōt deuenire
medic^{us} in cognitionē. pprie passiois no sensu pcepte 7 ex industria
medici 7c. in neutralitate oīz 7 ex pditionib^{us} supradictis 7 ex reſone
infirmi inuestigare accidētia. ppria 7 deuenire in cognitionē certā
illius pncipi. no sensu percepte: 7 tūc sciet discernere inter ipsam
7 illa que sit ex copassionē 7 sic euitabif errorē pdictus.

C plurimū vō quod ex eo ad memoriāz reducit est cū operationum impedimentum considerat. Lūqz opz rationum impedimentum inuenerit anteccedens iudicabit qz egritudo illa est associata.

C hic cōparat iter dictas pditiones. Notādū qz cā qre iter alias pditiones habere opz magis in mente nocumentum operationū est h: qz operatio est immediatus effectus membri. ideo lesio facta in operatione est facta in effectu immediato membri 2 pterea fit vterius qz si ad istam passionem 2 prima principalis.

C L3 quedā membrorū sunt talia qz plurimūz dispositionū ipsoz est vt sint eoz egritudines alioz mēbroz egritudines sequentes. Capitis enī fm plurimūz suarū dispositionū sunt egritudines per societate stomachi. Sed illud conuertere est per parum.

C hic remouet qdā dubiū qd est gñale toti capitulo. dixerat aut qz aliqñ accidit egritudines pncipaliter 2 aliqñ per associationē 2 qz multa sunt mēbra que sunt nata recipere tales egritudines per associationē diceret aliqñ que sunt illa mēbra que sunt nata istas egritudines recipere. id hic docet ea cognoscere. vel hic pōt dici qz hic docet remouere erroz pdictū qñ quis dubitat de duabz pñsionibz que sit pncipalis 2 que per associationē 2 dicit rē. **C** iuxta qd notādū qz cā qre caput vt per hoc cōparat stōcho 2 nō cōduer so est duplex. pñma qz cerebrū est mēbrū valde debile pp ei pau citate caloris: nō aut mēbra debilia citius recipiūt superfluitates alioz qz foris: 2 hec est cā sumpta ex pñpzia nā cerebrū. Scōda cā sumpta ex parte situs ei: qz pp pñuā euaporationē partiū inferior 2 maxime stōchi ad cerebrū: qz repletis superfluitatibz 2 va poribus: qz ipm est sicut caminiū vt dicit Aristoteles 2 ideo vt per hoc in eo accidit egritudo ex compassione stomachi: sed econuer so raro ppter causas oppositas.

C Et nos quidē eozam tuis manibus ponemus signa complexionūz pncipalium 2 accidentalium fm modum cōmuniem. Que vō vnicuiqz mēbro sunt pñprie in suo dicet cap. Quēqzqz asit ex significationibz egritudinum compositionis manifeste fuerint sensus dignoscat. Sed que occulte fuerint exceptis repletōe 2 oppilatione 2 apostematibz 2 solutione pñuuitatē in dictione vniuersali cōpñebdere est difficile. Et similiter illud qd ex repletionibz 2 aspatibz 2 solutione pñuuitatis vnicuiqz mēbro pñpziū existit. Melius igit est vt hoc totum dictionibus referret particularibus.

C hic ereat de signationibz dispōnū mēbroz. pñio dat intētiōē suā. Scōdo ereat. ibi (Signoz gñā qd cōplones.) **V** Et est difficile qz cā qre est difficile est: qz in istis morbis mēlibz cōpñalibz nō ē attēde pñe signa cōia vt in figura mēbroz: qz qdibz mēbroz bz pñia figurā 2 vna nō ē similis alteri 2 sic de alijs: 2 id nō pñt bene reduci ad aliqñ dēterminationē: s3 repleo 2 accidētia 2 solo pñuui melius pñt aliquatū reduci ad cōitatē qdā 2 de talibz dēterminat etiā in 4. cañ. qz hoc etiā appropiaz diuersis diuersimode rē.

C De signis complexionū. Cap. 3^m. Ignorū genera quibus cōplexionū dignoscuntur dispositiones sunt decem.

C pñus dēter. in gñali distinguēdo inter egritudines pñprias 2 p cōpassione: 2 qz i tali dōtione poterat accidē error: docuit ēt remouē erroz illū. mō dēter. de signis dispōnū in spāli. pñt spectat ad hūc libz dēterminatio spālis qz est min⁹ gñalis qz illa 2 duo facit. pñio dēterminat d signis cōplonū. Scōdo de signis egritudinū cōpñalū. ibi (Repletio bz duos existit modos.) Tercio d signis solonis pñuuitatē. ibi (Solone pñuuitatē.) pñia in duas. pñio dēter. de signis cōplonū in gñali. Scōdo in spāli mag. ibi (Signa ei aggregata.) pñia i duas. pñio dēter. d signis cōplonū nālū. Scōdo de signis cōplonū accidētiālū. ibi (Cōplexionū vō cñcātū.) pñia in duas. pñio pñonit numerū signoz de gñis intendit pñsequi. Scōdo pñsequi. ibi (Unū eoz est tactus.) Deinde cū dicit.

C Anum eozum est tactus.

C hic pñseqt de istis gñibz signoz enumerat 2 decē facit. pñmo pñonit pñm. Scōdo 2^m. ibi (Scōm vō gen⁹.) Tercio 3^m. ibi (Tercū vō gen⁹.) Quarto 4^m. 2 sic de alijs. pñes parēt. In pñe pñmittit ex quo sumit b gen⁹ signoz. Scōdo ibi ipm declarat ostēdēdo quō

hic sumit cognitio ex tactu. ibi (Et modus qdē.) **C** iuxta pñm pñ notādū qz Aui. notāter pñmittit istū modū signoz ad cognoscēdū cōplexionē que sumit ex tactu: qz cognitio que dētur ex cognitōe p tactū est certior 2 immediatior oibz alijs. Et rō est: qz sensus tact⁹ immediat⁹ iudicat de pñis qñtatibz tāgibilibz que sunt calidū frigidū hūidū siccū: ex qb⁹ resultat cōplō. id dicitur Sal. 2. de cōplexiōibz. ca. 3. qz regula cognitōis ca. fri. rē. est sensus tact⁹ 2 nihil aliū. 2 qz iudicat ex alijs iudicat a posterioribz: 2 id merito iste modus iudicādi de cōplonibz alioz supradict⁹ a tactu est pñm. **V** Tūterius itelligēdū qz iudiciū de cōplonibz est 2^m. Qdā est iudiciū de cōplone nō vt est relata ad tēperē vel distēperē absolū: sed in reſone ad tēperamentū cutis qd dī mediū gñis absolūte 2 tale iudiciū p 2 p se sumit ex tactu: 2 de tali cōplone loqz Sal. 2. de cōplexionibz. ca. 3. cū dicit qz regula cognitōis cōplexionis est sensus tact⁹: qz ibi loqz de cōplone relata ad cutē que est mediū absolūte. Aliud est iudiciū de cōplexione nō vt est relata ad mediū absolūte: sed in relatione ad tēperamentū ad iustitiā 2 iudiciū tale nō sumit immediate ex tactu: sed ab operatione. Et qz Aui. in hoc capitulo loquit de vtriqz. s. de iudicio cōplonis sumpto in relatione ad mediū absolūte 2 ad opus: id de ambobz modis locutus fuit cū iter eo ille est pñus 2 certior qui sumit ex tactu in relatione ad mediū absolūte: 2 ideo istū posuit pñmo. Deinde cum dicit.

C Et modus quidem quo cognoscitur est vt consideret an tactui sani sit equalis in terris temperatis 2 aere temperato: nam si equalis fuerit significabit equalitatem. Qz si pariat ab eo tacto: complexiones habens sanam 2 infrigidet aut calefiat aut ipsum sentiat materiā molliorē aut duriorē aut asperiorē qz naturalis: neqz fuerit ibi causa ex acre aut balneatione est aqua frigida: aut alia re que molliē addat aut asperitātē est: tunc ex complexione nō temperata.

C hic ponit quō sumit cognitio cōplonis ex tactu. pñio facit hoc qñtū ad qñtates que apparēt in toto. Scōdo quātū ad qñtates que apparēt in vno mēbro solū. ibi (Ex dispōne qdē.)

C Sed diceret aliqñ videt qz iste modus cognoscēdi de cōplonibz sit insufficiēs: qz rarissime iucunūt corpora tangētia que sint corpora tēperata cū multo plura sint corpora distēperata qz tēperata: s3 hic modus est insufficiēs vel vt in paucioribz: de talibz aut nō est scia vel ars. Itē male dicit in terris tēperatis 2 in aere tēperato: qz tūc in alijs locis nō erit vera hec regula: s3 insufficiēs. nā sic appet in terra. 2 2 in cōmē. 4. 1. 2. pñosticop. regule medicinales debēt hēre veritatē oī tēporē 2 in oibz regionibus: qre rē. **V** Ad hōdm qz hec pñma regula est vera. s. qz si aliqz corpus tāgens aliqz corp⁹ est tēperatum 2 in regione tēperata 2 in aere temperato nō patit a corpore in tactu in calido 2 frido rē. qz simile nō patit a simili: tūc idē corp⁹ erit ēt corp⁹ tēperatū. 2 si patit ab eozita qz sentiat calidū vel fridū rē. tūc erit distēperatū in illa qñtate quā corpus tēperatū pñcipit. 2 rō hūi⁹ est: qz sicut appet per. S. 3^m de cōplexionibz. ca. p. hec est oīa iter cōplexionem medicinarū 2 ciboz 2 iter cōplexionē aialū. qz cōplexio medicinalis est cōplexio potēntialis. 2 vō aialū est actualis. 2 id iudiciū qd habet de cōplexione aialū est fm id qd reperit actu in corpore. 2 qz maxime pñcipit cōplexio actualis per sensus tact⁹ vt dētm est: id tact⁹ hoīs tēperatū nō patit a corpore tacto. hoc nō est nisi: qz est ēt similis: 2 ideo si corpus tangens est tēperatū 2 id ēt ipm tactū nō imutat. si aut patiat ab eo rē. **V** Ulterius notādū qz istud pñm signū nō qñtū ad id qd expñmit: s3 qñtū ad id qd pōt p rōnē deduci nō solū bz veritatē in tactu hoīs tēperatū 2 in regiōe 2 aere tēperato: sed in cōplexione distēperata 2 in regiōe 2 aere tēperato: 2 hoc erit possibile hoc mō: qz si sit aliqz medic⁹ qz cognoscat se esse distēperatū in p gñu vñus calidū: tūc sciet qz si nō patit a corpore tacto ab eo: tūc illū erit ēt distēperatū in p gñu. si aut patiat in excessu vñus gñus sciet qz erit distēperatū in duobz gñibus: 2 si ab eo patiat. s. qz videat fibi minus calidū qz ipse sit in vno gñu: tūc sciet id corp⁹ ēt tēperatū cū ipse tāgens recedat a tēperamento in vno gñu. 2 eodē mō in regiōe distēperata 2 aere distēperato: qz si sciet aerē vñ regiōēz ēt distēperatā in p gñu: tūc sciet qz ille recedit vel appropiaz tēperamento vt dētm est de cōplone tāgēt nec plus nec minus 2 tū distēperas in exēptis. Et ex his pñs pñt per rōnē dēducī qre rē. ad id qd expñmit: sed nō qñtū ad id qd pōt per rōnē dēducī qre rē.

C Et ex dispōne qdē vnguiū i molliē 2 siccitate ipaz pole est cognoscē cōplexionis corporis dispōne.

C hic docet cognoscē corporis cōplonē per dispōne solū reprā in

Dub^m p^m

Gentilis

una pre. Et p facit b. Scdo remouet duo dubia circa. ibi. (L3 mol-
liti.) C Sed aliq diceret circa pma pre no vi q ex dispo-
nunt signat sup coplones corpis: q vngue sit pticula in qd no
reputat dispo totius cu sunt ex suphuitate mebroz. Ad b dicunt
qda q p vngue itelligit tota supficie corpis: q no vident quo vn-
gues possint signare sup tota coplone corpis vel corpis dispo-
nes. Et io dico alt q itelligunt vngues vere. na ex dispo-
nunt vngui por repitari dispo totius corpis pp duplici cas. Una est q q in vn-
guib repitari dispo mebroz: pncipaliu ex pmutacione iparu. naz
ex liuiditate vel curitate signamus sup dispo-
ne cordis: z sic signi-
ficamus per dispo-
ne inale vngui sup dispo-
ne inale cordis: z et p
earu naltate signamus sup nalt dispo-
ne cordis: z q co: est p-
torius: io por dici q ex dispo-
ne vngui signamus sup dispo-
ne totius. Alia ca sumit ex dictis Hippo. in lib. de na setus vbi dicit q
vngues possint fuerit in extremis corpis: q sunt extremitates cor-
pus terminantes: z dicit q sunt densissimi z spissi: q sunt densissimi
ex venis z nervis z arterijs diffusis per totu corp que terminant
ad vngues: z io sup dispo-
ne totius corpis pnt signare sicut ex
venis que ab eptate z nervis a cereb-
z arterijs a corde. z ideo si
vngues sunt grossi z duri signamus sup duritiem z siccitate illius
corpis. si vo sunt subtiles z m-
olles signamus sup molli-
tate z humiditate illius corpis. z ita videm-
e ad sensus: io bene dicit Aui.

C Sed molliti z duriti iudicium non sit stabile nisi
prius equalitatis inter caliditate z frigiditate signifi-
cationes precesserint. naz si no ita fuerit possibile est
vt caliditas duri tactu z asperu mollificet nedu illu
qui est teporatus ppter resolutione ipsius z facit ex-
stimari q sit mollis z humidus natura: z vt frigiditas
molle tactu induret nedu illi qui est teporatus: ppter
rea q multu gelat z inspissat z opinabit q sit siccus
sicut nix z sol. Et nix quide ppter ea q coagulat z co-
gelat. Et sol quidem propterea q ingrossat.

C hic remouet duo dubia. Et pmo p. Scdo z. ibi. (Eoz aut plu-
rimi.) Dubia insurgunt ex hoc: q dictu est quo possibile est ex di-
positione vngui cognoscere molliti z duritiu alicuius. mo hoc in
iudicio pot esse error: ideo docet error remouere. Juxta qd nota-
dum q ex his que hic dicunt apparet ca ei qd dicit z de cop-
lexione cap. 2. q est oia inter iudiciu datur de calido z frigido z
de siccitate z humido per tactu: q in iudicio calide vel frigide cop-
lexionis sufficit sensus tactus: sed ad iudiciu de coplexione passiva-
rum. f. humide z sicce coplexionis indigemus discursu rationis. naz
possibile est q id qd est naltiter siccum z durum appareat humidu z
molle ppter liquefactione facta a calido. Jte id qd est naltiter hu-
midu z molle videt aliquado siccum z durum vt aqua gelata: z ideo
in iudicio coplexionu sumptari a numero passiuaru primaru opz.
p supponere equalitate z teporantia in calido z frigido. z etia hic
ops ad hoc addere. f. q cognitio fiat solu in corporib: se habenti-
bus fm dispositione naturale. nam in hoc corpore no est possibile
vt sit rata caliditas vt liquefaciat pinguedine z membra. ppter qd
appareat mollietas z humiditas in tactu sicut accidit aliquado in
feb. colliquatiuis. nec in eis est rata frigiditas que geleret z arefa-
ciat membra z induret ipsa: ita q corpus naltiter humidu videat
siccum sicut ptingit aliquado q flegma puerit in duritiu magnam
vt flegma gipsu: z ideo hec regula de cognitiue coplexionis hu-
mide z sicce ptracta ad equalitate iter calidu z frigidu z corpora
sana hz absolute veritate q id corp qd apparet molle ad tactu
ipm est humidu: z illud qd apparet durum tactu est coplexionalr
siccum. in alijs aut vbi no sunt iste pditiones no opz. Sed tu dices
ipse videt male ex plicare quando dicit q sol exicat pp qd in-
grossat: q superius dixit q frigiditas coagulat z p in niue: z ideo
si siccum cu sit humida z calidu liquefacit z mollificat: z ideo videt
q illud qd est siccum coplonafr sit humidu: z postea ex plicat: q sol
ingrossat: imo deberet dicere q subtilizat z huetat z mollificat. Jte
est falsum q ingrossat: q videmus q liquefacit. Ad hoc pot z re-
spoderi. Uno mo q ista est corrupta: q vbi dicit ingrossat q dicere
liquefacit sicut iuenit extra vnu als. Alio mo pot dici q Aui. vult
hic dicere q caliditas se. no solu hz id qd est duru fm nam z siccum
facere humidu z molle: sed et hz ingrossare idurare z ericare id
qd est molle z humidu naltiter: ita q sicut frigiditas coagulat z i-
spissat corpora: et caliditas aliq ingrossat z inspissat pmissendo par-
tes subtiles cu grossis vt apparet in musto quado digerit. z ideo
vult dicere q iudiciu in coplone cognitiue humide z sic pot ipediri
qn no solu caliditas ingrossat z inspissat. Jte hoc facit aliq cali-
ditas no solu miscendo partes subtiles cu grossis: sed ptra resol-

Super primo

nendo subtiles aqueas z eliquando grossas z induratas.

C Eorum autem plurimi qui frigide sunt complexio-
nis corpora mollia sunt: hz sunt macra: quoniam cruditas
multa consistit in eis.

C hic remouet ad dubium. dixit etia q frigiditas corpora humi-
da facit apparere dura q ingrossat. Quereret ergo aliquis pot ne
frigiditas corpus duru facere apparere molle. z pot ne caliditas
corpus molle facere apparere durum. respondet q sic.

C Secudu vo est genus signorum ex carne z adipe as-
sumpto: uni: quoniam caro rubea cu multa fuerit hu-
miditate significabit z caliditatem z erit ibi soliditas.
Et si pauca fuerit z adeps multus non ibi affuerit si-
gnificabit siccitatem.

C hic psequit de z. sicut signoz qd sumit ex carnis z adipis qua-
titate. Et p ostendit a quibus sumit z. genus signoz. Scdo docet si-
gnificare per hoc genus. ibi. (Qm car.) Et hec z. in tres: q p o-
cet signare ex qitate carnis solui. Scdo ostendit signare sup dis-
positione mebroz ex qitate pinguedinis solui. ibi. (pinguedinis aut
z adeps.) Tertio docet signare ex qitate carnis z pinguedinis si-
mul. ibi. (Et corp qd carnosus.) C Juxta pma parte notandu q
ca qre est hoc: q sicut apparet z de coplexionib cap. 4. multa-
tudo carnis sicut multiplicatione humidit. no aut de se abundaria ca-
lidi. na multa caro pot reperiri in corpore calido z frigido: q hu-
miditas stat cu vtroq. f. cu calido z cu frigido: ita q de se sicut co-
plexione humidit. inquantu aut est rubea caro sicut caliditate: q
rubedo signata attestat caliditate: io multitudo carnis rubee si-
gnificat coplexione calida z humidit. Jte tu dices vt q male di-
cat cu dicit z erit ibi soliditas: imo dicit mollietas. Dm q per
ea que hic ponunt vel dicunt vult ostendere oiam iter corp cal-
du z frigidu: q in corpore calido est caro solida: q ibi est fortis co-
massatio a calido: sed in frigida z humida est mollis caro: nec opz
intelligi q sit solida in coplexione calida z humida sicut in cop-
lexione calida z siccata in q coplexione est soliditas oino: imo respec-
tu ei? b. mollis: sed in coporatione ad corp frigidu sic qre z.

C Pinguedo aut z adeps semper frigiditate significat
z est cum eis laxitas. Et si cum hoc fuerit venarum an-
gustatio z sanguinis paucitas z hoc habenti aduene-
rit debilitas ex fame ppter minoratione sanguinis a
naturalis qui est preparatus ad illud quo membra ex nu-
trimento indigent: significabit q coplexio humisimod
est fm naturaz. Et si hec alia signa no affuerint signi-
ficabit q est complexio acquisita.

C hic docet signare sup dispo-
ne mebroz solu per pinguedine. Et p
ponit signata pinguedinis. Scdo reddit cam dictoz. ibi. (Qm pin-
guedinis.) Tertio pcludit quoddaz dubiu. ibi. (pinguedinis aut.)
Juxta pma parte notadu q adeps cuius suba piguis vinctuosa
no fridet cu igni apponit: pinguedo aut fridet. cuius ro est: q in
adipe sunt qda partes aerice que igni no frant: sed in pinguedine
sunt partes aqueose frigidit: tam adipis q pinguedo si sicut frigi-
ditate. Scdo apper z de coplexionib cap. 4. pinguedo z adeps. f.
lardu z a rurgia gnan ex frido qd est in sanguie sicut in calido di-
minuto siue debili qd no pot bene comiscere partes adinuem z
gnare carne. Jte tu dices no videt q pinguedo z adeps signifi-
cent frigiditate imo caliditate: q in iudicio corpori ex eis calefacit
corp: q ipsa sunt calida. Dm ad hoc q refert loqui de coplexio-
ne adipis z pinguedinis vt sunt in corpore aialis z put sunt extra
corp. na qn est in corpore aialis tuc hz coplexione actuali: qre co-
adeps z pinguedo gnan ex ma vinctuosa vt aerica vel aqua san-
guinis. caro aut ex sanguine magis puriori z calidiori. Jte ex pre-
calido comiscere z fortit: io pinguedo z adeps respct coplone car-
nis dicunt frigide coplexionis qntu ad actuali coplone. si aut pside-
ret qntu ad coplex. eoz potetiale. f. vt bnt rones cibi vel medicine
tuc ponunt cala ab auctozib: q appropinquata corpi nfo puerunt
tur in re calida. na sicut pinguedo z adeps ex corp facile ignunt a
calore ignis: ita facile calefiunt a calore nfi corpis. na sic appz plm
z de pnb aialiu. c. 9. de renib. f. est coe oib reb a calido gnan q
in eis relinqt aliqd vestigiū caliditatis sicut apper in cinerib in q
bus remanet aliqd vestigiū adustiois. cu q pinguedo z adeps gnan
a cald qnis diminuto respct ei? in q gnan caro: io in eis relinqt
aliqd vestigiū calitatis: z io no e icouenies q postea nfo corpi ap-

proportione ipsa calefaciat: si quoniam erat in corpore aialis non faceret tunc uniformem supererent. et aliter dicitur hic copione actuali tu aut arguis de potentali: et hoc modo loquitur. In libro de elis ubi dicitur quod pinguedo est calida. Et dicitur dicitur quod pinguedo cataplasmata calefacit: et hoc per se in vulneribus et maturat cum frigiditas est vulneribus inimica: ut dicitur Hippo. 21. afo. 5. pri. Sed quod calefaciat vult maturet est: quod puerit ei suba in vaporis teporatu cum sit nunc igne quod pterea facile recipit calorem. et hoc est bonum pro chirurgicis qui vult ea.

Pinguedinis autem et adipis diminutio semper caliditas significat: quoniam pinguedinis et adipis materia sanguinis est vinctuositas et carni factor est frigiditas: et per hoc in epate minorantur et sunt in intestinis multe.

Hic redditur causa quoniam dicitur. primo facit hoc. Secundo remouet dubium. ibi. Et neque sunt sup. cor. 2. In parte dicitur ita. dicitur est quod multiplicatio adipis et pinguedinis est signum paucitatis caloris et c.

Et neque sunt sup. cor. multe plus quam sup. epar nisi per maiorem: non enim propter coplerionem et formam: sed propter curam nature pendente a materia illi simili. Pinguedinis autem et adipis congelatio super corpus minuit et auget secundum minorationem caloris et ipsius augmentum.

Hic remouet dubium quod sic ostendit. nam statim dixerat quod factor pinguedinis est frigiditas. Diceret aliquis non vult quod sit verum: quod cor est multe caliditas: tunc in corde est aliquid per hoc de pinguedine remanet.

Sed dubitaret aliquis iungendo quod pinguedo in corde multiplicari. Et arguit quod non. nam ubi est agens pinguedinis destruitur generatio pinguedinis ibi non potest illud generari: et pinare: si in corde est caliditas calefacies et pinguedinis generatur. Sed maior pars: quod ex agens pinguedinis effectum non debet ibi effectus multiplicari. nam apparet quod calitas est in corde maris: et sic in fonte caliditas et aut magnitudine est pinguedinis et liquefacit pinguedinem: quod est. Nec valet si dicatur quod multiplicat per finem et intentionem: quod finis non est caliditas nisi inquantum mouet agens: quod tunc emittit per finem generata ex erat ibi agens pinguedinis destruitur illa pinguedo: quod finis movet agens proportionale effectui et non pinguedinis. Dicitur quod pinguedo multiplicat in corde per ea que percurrunt ad eam generatio. per nam: per finem et per agens. primo quod per maiorem: quod in corde multiplicat multum sanguis: ut dicitur Gal. 7. de iuuamētis mebroz cap. 2. 2. 7. et cum pinguedo sit ex vinctuositate sanguinis: ubi erit multum sanguis ibi erit multa vinctuositas sanguinis: et per consequens multa materia pinguedinis: et cum hoc sit in corde: id est. Secundo apparet ex fine: quod vinctus ex iuuamētis pinguedinis est ut perferat caliditatem inatam: quod perferat calorem calorem calorem in corde. hoc autem est pinguedo cordis non quod habeat calefacere cor: quod est de se cum sit minoris caliditatis: quod cor: si perferat ipsum reuerberando ad ipsum. nam videmus quod cibum affert calorem stomacho: non quod stomachus calefaciat: sed quod reuerberat calorem versus stomachum reuerberando perferat ipsum. Tertio generatur pinguedo in corde ratione agētis. Sed notandum quod caliditas nāle habet pinguedinem vinctuosam et liquefacit. Item habet inspirationem cum inspiratione que fit a calido resolueno humiditatis aquei: sed quantum ad actionem regulatā a natura agit secundum quod exigit natura membris: quod natura cordis indiget perferuatione caloris: id est quod caliditas nāle agens est ut regulatā a fine et necessitate nature generat ibi pinguedinem cum qua perferuat. et id dicitur Avic. non est per coplerionem. id est generat a calido ut caliditas est: sed per curam nature. id est per intentionem nature regulatam calidum in sua actione finem quod exigit natura membris: et epar non indiget pinguedine perferuatione calorem: quod non est caliditas sicut in fonte: in corde autem sic fuit in ipso generata et non in epate. Tunc ad rationes. ad ipsam cum dicitur ubi est agens pinguedinis et ceteris. ad mi. falsum est: quod habet calidum ut calidum destruat pinguedinem non tamen ut nāle. Et ex his apparet: quod duplex est pinguedo. quod est que habet generationem ex fine: hoc autem multiplicat in membris calidis et in frigidis put requirit natura membris. alia est ex necessitate agētis magis ex fine. cum ergo hic loquimur de prima: ideo ab ipsa non sumitur signum super frigiditatem cordis: et hoc est et c.

Et corpus quidē carnosum absque multa adipe et pinguedine est corpus calidum et humidum. Quod si fuerit caro rubra multa cum pinguedine et adipe pauca significabit humiditatem superfluum: et si superflua fuerit: humiditatis et frigiditatis significabunt superfluitatem: et quod corpus frigidum factum est et humidum.

Hic docet significare super dispositionem mebroz ex quantitate carnis et pinguedinis simul. Sed aliquis diceret non videtur quod corpus pinguedinis sit corpus frigidum et humidum: quod habet a potuit in se theoricis dispositionis regalis. ca. 17. quod excessus pinguedinis

signat equalē excessum extremorum. scilicet calidi frigidi. et seci: quod significat et coplerionem teporata et non frigidam et humidam. Ad hoc dicitur quod excessus carnis significat coplerionem frigidam et humidam: quod excessus carnis significat coplerionem humidam et excessus pinguedinis significat coplerionem frigidam: et ceteris. Ad auctoritatem habetis dico quod non vult dicere quod in excessu pinguedinis sit equalis extremorum: ita quod ratio sit ibi calidum quantum frigidum et humidum quantum secum: sed vult dicere sicut in multiplicatione pinguedinis frigiditas dominat caliditatem: ita humiditas siccitatem. et hoc modo equal.

Et ex corporibus quidē quod magis est macrum est frigidum et siccum: et postea calidum et succum: deinde siccum quod in caliditate et frigiditate teporatum existit postea calidum quod est in humiditate et siccitate temperatum.

Super ista ista vult male dicitur Avic. quod corpus macrum alius est frigidum et siccum postea calidum et succum: quod videtur quod corpus calidum et succum sit macrum. nam illud corpus est macrum quod habet plures causas repugnantes pinguedini: sed corpus calidum et siccum est hoc et ceteris. ma. p. 3. m. declarat. nam in ipso est caliditas que facit ad resolutionem pinguedinis et siccitas ad excitationem: si in corpore frido et secro solui repugnat siccitas non autem frigiditas: quod pinguedo fit a frido. Ad huiusmodi est notandum quod aliquid corpus dicitur macrum altero. Uno modo: quod minus habeat de carne et pinguedine: et hoc modo corpus calidum et siccum est macrum: quod minus habet de pinguedine cum habeat duas causas repugnantes pinguedini: postea fridum et siccum. Alio modo dicitur macrum. i. tenuius et gracilius: et hoc modo corpus fridum et siccum est macrum postea calidum et succum. ita ponit Avic. nam gracilitas non solum dependet ex paucitate carnis vel pinguedinis: sed etiam ex restrictione pinguedinis. nam in corpore frido et secro sit magis de pinguedine sicut arguitur: tunc in frido et secro est magis contracta sua pinguedo propter frigus qui in calido et secro. Et ex his apparet ad argumentum. Tunc ostendit quod coplerio calida et siccata in cholera est pinguior quam frida et siccata. i. melica: ita quod melica est macrum: quod coplerio melica minus habet de sanguine quam coplo cholericus: et per hoc minus de vinctuositate et quod catur: quod si melica dicitur san. in duabus quantitatibus: quod est frida et siccata et san. calidum et succum. cholera autem solum generat in siccitate. et quod. p. dicit si melica habet causam efficientem et deficiat ei materia. nihil. Item quod coplo cholericus carnosior est melica ut per quod re et ceteris. Et per hoc quod vadit ad librum thegnii capitulo de signis humiditatis.

Tertium vero genus est signorum sumptorum ex capillis. Et ipsa sunt que sumenda sunt ex parte horum medorum qui sunt velocitas originis et ipsius tarditas et multitudo eorum et paucitas ipsorum subtilitas et grossitudo eorum planities et crispitudo. Et eorum color est vna et radicibus in hoc.

Postquam dicitur de primo et secundo genere signorum ostendens quod ex vtroque sumis significatio super dispositionem corporis: hic determinat de tertio genere signorum quod sumis ex pilis et duo facit. primo ostendit ex quo sumis hoc genus signorum. Secundo docet significare per ipsum. ibi. Signa vero ex velocitate. Sed tu dices non videtur: quod significatio sumpta ex capillis sit significatio totius corporis: quod Gal. in 2. thegnii. 34. comē. docet significare per signum sumptum ex capillis solum super coplerionem cerebri: et hoc merito: quod causantur ex superfluitatibus cerebri. Ad hoc potest dupliciter responderi. Uno modo quod per capillos non intelligit capillos vere. scilicet pilos qui nascuntur solum in capite: sed. scilicet. per omni pilo sive sit in capite sive alibi vbi cūque sit in corpore toto: et quod pili in toto corpore reperiuntur: id signum sumptum ab eis potest significare super habitudines totius corporis. Tunc aliter quod hic loquitur propter de capillis qui sunt solum in capite: quod alii absolute vocant pilos et non capilli. modo capilli sunt immediate significant super coplerionem cerebri: tamen secundario et ex sequenti super alia membra: quod capilli non solum causantur ex vaporibus cerebri: sed etiam totius corporis: quod vapores eleuati a toto corpore tendunt ad cerebri: ideo potest significare super dispositionem totius corporis.

Signa vero ex velocitate natiuitatis eorum: aut tarditate: aut prohibitione originis ipsorum sumpta sunt quod illi quod tarde nascuntur: aut non nascuntur cum non affuerint significationes que corpus penitus sanguinem non habere demonstrant significant quod coplerio vehementer est humidus. Quod si festinauerint non erit corpus illius humiditatis: imo ad siccitatem declinabit. Ipsius vero caliditas et frigiditas ex alijs signis que iam diximus cognoscuntur. Cum autem caliditas et siccitas coniunguntur capilli multo

Gentilis

citius nascuntur et erunt multi et grossi: quoniam multitudo caliditatem significat et grossities multas fumositates: ideoque in iuuenibus est amplius quam in pueris: quoniam puerorum materie vaporose sunt et non fumose. Et horum contraria ipsorum sequuntur contraria.

C hic docet signare per signa predicta et duo facit. Primo facit hoc: Secundo remouet quoddam dubium vel quoddam dubium ponendo et circa hoc conclusiones verificantes hec signa. ibi. (Post hec aeres et regiones.) Prima in quatuor. Primo ponit signum sumptum ex tpe ortus ipsorum. Secundo ponit signationes sumptas ex tpe et quantitate et ortu ipsorum. ibi. (Luz aut caliditas.) Tertio docet signare ex figuris ipsorum. scilicet ex planitie et crispitudine. ibi. (Signatio aut ex pre figure.) Quarto docet signare ex parte coloris eorum. ibi. (Ex pre aut coloris.) Tercio tu dices non videtur quod bene dicatur quod dicitur. (Cum signationes etc.) quod est impossibile quod in corpore humano sint signationes que demonstrant ipsum esse sine sanguine. namque Bal. vult quod impossibile est viuere corpore sine sanguine: quod signa sumpta a tarditate vel prohibitione capillorum non signant super complexionem vehementer humidam. Ad hoc quod tarditas vel prohibitio capillorum signat super complexionem vehementer humidam. nam multa humiditas prohibet vel saltim retardat ortum pilorum ratione trium. Et ratio huius est: quod ut appetit quod de complexionibus casus tria reguntur ad ortum pilorum. scilicet latitudo vite et calor agens et humiditas que est ei materia. non humiditas superflua. prohibet generationem pilorum ratione istorum trium. Primo ratione vite que est porus: unde oportet exire fumum et est materia pilorum: quod humiditas superflua est nata poros decidere. quoniam autem poros decidunt non fit generatio pilorum ut patet per quod de complexionibus. Secundo impedit superflua humiditas ratione caloris: quod calor suffocatur a multitudine humidi. Tercio prohibet ortum pilorum ratione materiae: quod materia pilorum est fumus et est natus siccus cui humiditas superflua opponitur: et ideo autem totaliter prohibet generationem pilorum: aut tardatur donec humiditas illa sit sumpta. Nec valet quod dicitur quod homo non potest esse viuus sine sanguine. dico quod hoc verum cum Aliice. dicit cum non affuerint signationes que significant corpus non habere sanguinem penitus non solum extenderet sermonem suum ad hominem: sed et ad alia animalia bruta pilos habentia que habent sanguinem: et tunc dicit hoc ad dicitur ex angustia in quod hec signatio non habet locum si sint signationes que demonstrant ipsa non habere sanguinem penitus: non propter hoc arguitur super complexionem vehementer humidam tarditas vel prohibitio pilorum. Vel aliter et melius quod addit Alius. scilicet non affuerint etc. tarditas vel prohibitio ipsorum signat etc. non propter hoc inquit quod nullo modo non habent sanguinem: sed quod habent paucum valde. non quod ad paucitatem sanguinis sequitur paucitas caloris: et paucitatem caloris sequitur frigiditas. modo ad generationem pilorum non solum requiritur materia: sed agens. scilicet caliditas. non solumque prohibet ortum pilorum ab humiditate superflua: sed et a frigiditate. supposito quod cum putationis pilorum non sit defectus caliditatis. restat ergo dicere ut sit humiditas superflua. hoc est quod vult dicere.

C Significatio autem ex parte figure est quod crispitudo significat caliditatem et siccitatem. Est tamen cum foraminibus et pororum inuenitur tortuositas: sed istud non resoluitur cum altera complexionio. Due vero prime res mutantur: et planities huius significat strarium. Ex parte autem coloris nigredo significat caliditatem et subalbedo significat frigiditatem: et citrinitas et rubedo equalitatem significant: et albedo significat aut frigiditatem aut humiditatem vehementem sicut canities: aut forte siccitatem sicut accidit vegetabilibus cum siccantur que ex sua nigredine aut viriditate denudate transierunt ad albedinem: et hoc quidem non accidit hominibus nisi in fine egritudinis siccantibus.

C hic docet signare super dispositiones membrorum ex figura pilorum que est crispitudo et planities. Iuxta quod notandum quod tortuositas pilorum aliqui dicuntur ex complexionio calida et sicca. et cum potest sumi ex tortuositate pororum. Et autem sumpta a modo complexionis est etc. vna que dicitur a. B. alia que ponitur a Alio. Prima ratio sumitur a. B. sicut ignis corrugat chartas et corrigitur a pilos corrugat complexionio calida et sicca. Alia vero cum huius ponitur a Alio. in 5° de generatione animalium cap. 4° dicitur quod cum quare capillus sit crispus est: quod pilus sit ex coadunatione materiae fumose in poris cutis et illa materia est mixta ex partibus grossis que petunt fundum et partibus subtilibus que ascendunt sursum: et cum illa materia non possit simul moueri per contrarios motus: ideo quoniam erit porus cutis materia illa ita sicut fumus tortuose incedit et non recte: ita et materia ex qua gignitur: et quod congelatur ab aere quoniam erit porus: ideo tortuose procedit sicut tortuose erit. propter quod sit crispus. Secunda cum crispitudinis pilorum ut patet per quod de complexionibus ca.

Super primo

5° est tortuositas cutis porum ex quo materia congelata erit poros eo modo congelatur quo erit tortuose: ideo tortuose congelatur. et signum distinctiuum inter has crispitudines est: quod illa que sit ex complexionio calida et sicca mutatur in senectute: sed illa que sit ex tortuositate porum semper manet. et ratio est: quod prima insequitur complexionio: complexionio autem mutatur secundum etates: et ratio est effectus: sed quod complexionio semper manet eadem: ideo eius crispitudo que complexionio insequitur semper manet. et hoc signum distinguit Alius. hic. Aliud est quod crispitudo que insequitur complexionio est maior quam que insequitur complexionio. Tercius circa illam partem notandum. Ipsi vero caliditas et frigiditas etc. Ipsi dicitur quod caliditas et frigiditas membrorum cognoscitur ex alijs signis. Dices tu non est cognoscitur ex istis. respondetur quod non vult dicere quod non possumus significare caliditatem et frigiditatem ex ortu pilorum. nam. B. in 2° thegnit. com. 45. docet per hoc significare super complexionem cerebrum: sed vult dicere quod magis sumitur signatio ex alijs quam ex istis. Alia autem posuit supra. Tunc deinde cum dicitur. (Ex parte autem.) hic docet significare super complexionem corporis ratione coloris capillorum. Et sic facit hoc. Secundo quod mentionem fecit de canitie ostendit cum canitie. ibi. (Et canities quod etc.) Notandum quod cum quare nigredo pilorum significat caliditatem est: quod nigredo dicitur in poro quoniam materia aduritur et in fumum peruertitur: et quod aduritus sit a calido: ideo significat caliditatem. Sed tu dices contra istam causam: quod supra dicitur Alius. quod calidus agens in sicco dealbat: cum materia pilorum sit sicca: ideo aduritus et debet causare albedinem: ita quod albedo in pilis significabit caliditatem et non nigredo. respondetur quod calidus agens in sicco bene dealbat si ex toto illud ericet et incineret: sed talis actio ultimata non est in generatione pilorum: sed antequam ad hoc deveniat facit colorem nigri transibendo humidum ad superficiem: et sic intelligitur hic. Preterea dicitur quod subalbedo significat frigiditatem. et cum hec est: quod subalbedo est color trahens ad albedinem cum quadam liquiditate et colore citrino. vel albedo in pilis ut statim dicitur significat frigiditatem quare et subalbedo. Notatur dicitur subalbedo: quod quidam pilus gignitur ex complexionio frigida continentis et in corpore frigido: tamen semper in eius generatione regitur aduritus aliqua ex qua oportet ab origine principio eius quod causetur tinctura aliqua in eis: et quod in talibus pilis cum albedo et cum aliqua tinctura: ideo dicitur color subalbidus. Subdit preterea quod citrinitas et rubedo significant equalitatem. causa huius est: quod ex quo extrema scilicet albedo et nigredo significant excessum. scilicet caliditatem et frigiditatem: ideo color medius significat equalitatem et vterius: hoc non est verum in eadem etate sed in diuersis: quod citrinitas significat equalitatem in pueritia et rubedo in iuuentute: tamen citrinitas magis declinat versus frigidum et rubedo versus calidum. Subdit vterius et albedo significat vnum horum trium aut frigiditatem etc. propter quod notandum quod pura albedo non debet esse natus ut dicitur est: quod oculus pilus gignatur propter aduritionem materiae fumose ad quam sequitur aliqua tinctura et coloratio: ideo si in eis sit albedo parua: hoc est per accidens: et hoc per accidens est dupliciter: propter quod dupliciter albedo potest in capillis gignari vel causari. Una est que sit ex defectu calidi naturalis. Alia est que sit ex defectu calidi naturalis. Prima etiam non est vera canities huiusmodi est. Secunda vero est vera canities. Prima autem albedo potest dupliciter causari. Uno modo ex humore flegmatico inhibito in cute ratione cuius humoris alteratur cutis et fit alba: et cute alterata alteratur etiam pilus et fit albus sicut cutis. Alio modo dicitur albedo in pilis ratione vehementis siccitatis accidentalis corporis: propter defectum humiditatis ex cuius abundantia in corpore pilus erunt colorati prius qua humiditate deficiente ipsi dealbant sicut recte accidit in folijs sicut explicatur Alius. que erant virides ex abundantia humiditatis vel nigre: quod viriditas est semita ad nigrum: et quoniam hec humiditas deficit accidit albedo. nam hec est regula generalis quod presumptio humiditatis in ore est causa illustrationis illius sicut eius abundantia est causa reprobationis. Et ex his apparet cum quare etiam in fortibus accidentibus autem potest accidere subito vna nocte canities ista accidentalis ut ex aliquo magno timore vel tristitia: quod subito potest fieri in eo fortis excitatio nutrimenti quo deficiente pilus albescit. Alia est albedo que est vera canities que propter languorem pilorum ex defectu calidi naturalis non poterit digerere nutrimentum: et ideo ipsi indigesti retinent in poris et putrefacta continentur ex qua putrefactione albescit ex qua albefactione generatur preterea pilus albus. Et istos tres modos tenet hic Alius. nam cum dicitur: aut frigiditatem. tenet canitatem veram. per hoc autem quod dicitur: aut humiditatem: tenet albedinem que accidit ex humore flegmatico. propter hoc autem quod dicitur: aut forte siccitatem: tenet illam que sit ab ericcatione nutrimenti.

C Et canities quidem cum apud Aristotelem est querius ad colorem flegmaticum: et apud. B. et atacharugi que nutrimentum comitatur quod ad capillos venit cum frigidum fuerit et fuerit tepus motus eius et ipsius penetratio in poris tardata. Cumque duas dictiones consideraueris iuenies eas

pro certo propinquas: quoniam causa in albedine coloris flegmatis et causa in albedine atacharugi est una: et de hoc quidem phisicus tractare debet.

¶ Quia mentione fecerat de canitie ostendit cam ei. **¶** Juxta quod notandum quod alii ponit cam canities quod dicit Ari. et in 5° de generatione animalium ca. 5. ubi hec materia ab ipso tractata non invenit: sed credo quod alii habuit mala translatione in libro Ari. scilicet cam canities secundum veritatem ut dicit esse opus. **¶** Canities accidit per putrefactionem quam vocat atacharugi. nam sicut dicitur 2° de complexionibus. c. 5. quod nutrimentum quod pervenit ad partem unquam non digerit per debilitatem calorem inati et detinet in partibus et non expellit per debilitatem partem supfluitas indigesta que ibi detenta putreficitur: autem materia putridior vaporum quod putreficitur est alba: quod est de natura aeris ibi quod aer in tali putrefactione intercedit sicut in generatione plumbe: et ideo catur ibi albedo et ex illo humore putrefacto albedine pili cani et solum in fenectura in qua deficit vnaqueque partem a propria operatione nutrimenti: et hec est sententia Ari. scilicet solum. **¶** Iponat. in subdit. liqua consideret istos fumes lucinet eos tunc propinquos. nam habet ipsam filam humiditatis putrefactam: quod videtur fit a caso diminuto.

¶ Post hoc acres et regiones in re pilorum operationem habet que est observanda: non enim timet quod in nigro sit capillus flavus qui equalitate complexionis ipsi significet cum ea habuerit: neque in capillis scilicet nigredo que complexionis est significet caliditatem cum ipsorum generum ea habuerit. Etates et in re capillorum operantur: quoniam iuvenes sunt sicut meridionales et pueri sicut septentrionales et senectus est sicut medietas. Dili preterea in puero multi significantur quod ipsi complexionem cum crescat ad melancholiam pervenit: et in senectute significat quod in presenti est melancholicus.

¶ Hic remouet dubium quod posset dari circa dicta penes additiones que regunt ad veritatem signum debent. Dubium autem sic oritur: quod dicitur quod nigredo pilorum significat caliditatem et albedo frigiditatem. et crederet aliquis quod talis nigredo non possit contingere ex alio quam a complexionem calidam: et albedo non ab alio quam a frigida. **¶** Remouet et hoc per impediri regimine etate. **¶** Sed tu vices ipse dicit quod capilli puerorum sunt sicut habitantium in parte septentrionalis que est frigida regio. et in 2° de complexionibus cap. 5. dicit. **¶** Quod capilli puerorum sunt sicut habitantium in regione quinta. **¶** Item quod pueri sunt temperate complexionis: sed non sunt sicut septentrionales. **¶** Prout videtur male dicitur quod senectus sit media: imo videtur sit extrema et magis extrema quam pueritia: quoniam in fenectura est canities et albedo in capillis. magis magis distat a colore nigro quam debet iuuenibus quam flavo qui debet pueris. **¶** Ad hoc videtur dicitur 2° de complexionibus quod color capillorum pueri est sicut color habitantium in regione septentrionalis. color autem iuuenis est sicut color habitantium in regione calida: et senes habent colore similem habitantibus in regione temperata. **¶** Tamen notandum quod alii hic per pueros intelligunt infantes. nam pueritia potest dici de triplici etate. Nam vno modo potest accipi large. scilicet pro toto tempore crescentie. Secundo modo potest accipi. scilicet pro pubescencia que est etas in qua homo incipit coire. Tercio modo sumit pro etate infantie sicut accipit Cometa. secundum comen. 19. et hoc modo intelligit hic: et ideo debet exponi pueri. i. infantes. sed. **¶** 5. 2° de complexionibus accipit pueros proprie pro etate pubescencie: et hec est media inter infantiam et iuuentutem et hoc se iter illa sicut habitates in regione temperata: quare non valet. **¶** Ad aliud videtur quod cum dicitur quod senectus est media non intelligit hic de fenectura de etate in qua accidit canities: quod illa non est media ut tu arguis: sed accipit hic per fenecturam etatem in qua calor incipit crescere ut in. 4. 0. vel in. 4. 5. ut sic non intelligit quod senectus sit media quod ad tempus: sed quod ad colore capillorum. **¶** Item non intelligit quod sit suus color vere medius inter infantium colore et nigrum: quod isto modo color pueritiae est vere medius inter colore iuuenis et infantis: sed vult dicitur quod dato quod senes de se sunt temperati: tamen non habent colore iuuenis vel infantis: sed habent colore medium inter illos: quod non est adhuc facta tanta diversitas inter mutationem coloris senis et iuuenis quanta est inter colore iuuenis et infantis: quare recte.

¶ Quartum vero genus est signorum sumptorum ex colore corporis. Albedo enim signum est privationis sanguinis: aut paucitatis ipsius cum frigiditate: quoniam si cum caliditate esset et humore cholericum esset citrinitas. Et ruber quod dicitur significat multum sanguinis. Et rufus et subrufus significant caliditatem. Sed subrufus plus significat cholericam rubeam et rufus significat sanguinem cholericum. Est tamen cum subrufus sanguinis

significat privationem: sed non sit ibi cholera rubea quem admodum accidit in conualescentibus.

¶ Hic docet signare super complexionem membrorum per quatuor genus quod sumitur ex colore appetit in corpore et duo facit. Primo docet signare per colore totius. Secundo per colore partium. ibi. **¶** Et secundum plures quod dicitur. **¶** Prout ma posset dividi in octo partes sicut octo ponit modos colorum. Sed ibi est notandum quod color rufus et subrufus: sed significet caliditatem: tamen dicitur secundum magis et minus. nam quanto rufus redit ad rubedinem tanto subrufus redit ad albedinem: et quod rubeus significat caliditatem subrubeus frigiditatem: ideo rufus significat maiorem caliditatem quam subrufus. **¶** Est tamen cum subrufus. quod dixerat quod color subrufus significat caliditatem hic excipit ab hoc: quod non semper est verum. **¶** Et quemadmodum accidit pualescens. **¶** Super quod in eis est color subrufus quod appropinquat citrino. **¶** Et notandum quod dicitur est iter subrufus catur ex omni cholera et ex pualescens et assumptione sanguinis: quod color subrufus catur ex omni cholera et ex pualescens redit ad citrinum magis: eo quod sanguis cholericus spargit circa cutem: sed ille qui catur ex assumptione sanguinis redit ad albedinem. Causa autem quod re in pualescens accidit ille color est: quod cum diminuit sanguis tunc diminuit color cutis et redit versus albidum: et quod cutis est alba de se et non ex toto diminuit sanguis quod est rubeus: et rubedo mixta albedini facit colore rufus quod rubedo fuit multa et subrufus quod est modicior. **¶** Et

¶ Fuscus autem vehementer significat frigiditatem ob quam diminuit sanguis et congelat ille paucus et ad nigredinem convertitur et cutis mutat colore. Et brunus significat caliditatem. Et melogianus frigiditatem significat et siccitatem: quoniam color est qui purus cholera nigra sequebatur. Sed gipsius frigiditatem significat et res flegmatica. Et staneus frigiditatem et humiditatem significat cum pauca re melancholica: quoniam est albedo cum pauco viriditatis: erit ergo albedo sequens colore flegmatis et complexionem humiditatis et viriditatis sequens sanguinem congelatum qui trahit ad nigredinem qui commixtus flegmati factus fuit viridis. Et eburneus frigiditatem significat flegmaticam cum pauca cholera rubea.

¶ Notandum quod color fuscus est color nigri tendens ad lividitatem: et ideo significat corpus in quo est talis color est frigidus: et hoc per sanguinem congelatum tendentem ad naturam melicam: eo quod talis nigredo cum lividitate procedit a frigido sicut nigredo cum rubedine que facit colore brunum significat caliditatem: quod talis fit per aduersionem: fuscus vero per congelationem: et melogianus ad similitudinem cuiusdam fructus quod reperit luce quod vocat melogianus quod hoc colore azurum. **¶** Dicitur vltimum quod cholera pura. **¶** Notandum quod humor est purus potest esse et per appetit per bal. in comen. 38. 2. p. 10. et corp. Uno modo dicitur purus privatione mixture quod dicitur hunc naturam: et hoc modo vomitus dicitur purus quod non est puerum ut dicitur: quod natus res vomit et alia per se sine mixture alterius rei. Alio modo dicitur purus: quod hoc temperata quam non dicitur hunc naturam et non habet illam quam dicitur hunc: et hoc modo flegma dicitur purum quod est lapideum et durum vel nimis adsum: et hoc modo dicitur purum. quod si simplex: ita quod redit ad naturam simplicis. Et hoc videtur ibi esse dicitur in cometo et textu secundum illas translationes: tamen per hoc dissolvuntur ut hoc ibi videretur: tunc dico quod hic non accipit alii cholera nigra pura primo modo: sed secundo. scilicet quod talis cholera hoc vehementer excedit sum frigiditatem et siccitatis aduersionis in ea: et ideo redit ad naturam terream. **¶** Et eburneus. i. color quod simulat colore eboris: et marime quod ebur est antiquum nam est color albus: et rone hac significat frigiditatem: tamen admixtione pauca cholera rubet recte. Deinde cum dicitur.

¶ Et secundum plurimum quidem mutat color propter epar ad subruffedinem et albedinem: et propter splenem ad subruffedinem et nigredinem. Et in egritudine hemorroidarum ad subruffedinem et viriditatem hoc tamen non est semper: imo est cum mutat. Cognoscere vero ex colore lingue complexionem stochbi et itestino est difficile. Et ex colore oculi cognoscere complexionem cerebri est difficile. Et fortasse est cum in vna egritudine duorum colorum diversitas in duobus pertigit membris: sicut cum albescit lingua et nigrescit facies in vna egritudine quemadmodum icteritia que propter vehementiam acuitatis cholera rubet accidit.

¶ Hic docet significare per colore partium super complexionem corporis et duo facit. Primo docet significare et non sumit signatio ex co-

Gentilis

lore sile repto in diuersis partibz. Secdo ex colore diffinit. ibi. Et forasle. C. Juxta pmas pre notadu qd pa p quā mutaf color in toto corpe est: qd epar est pūm diffundēs humiditates in toto. color aut catur in toto ex diffusione humoris ad cutē. qñ ē epar i fīa- ma: tūc accidit qd calor mutaf ad subuffedine: qd trahit ad nām cholere. sūr mutaf color ad albedine qñ epar ē fridū: qd tūc gñat bu. fegm: aricos albos q spargūf ad cutē: sic pūgit i hypofarebis: z possit ēt legi pūctim: ita qd diceret qd aliqñ mutaf color. f. epar fēz qñ est tēperatū: tūc appet color cōmixtus ex albo z subrubeo. sūr ad uigredine mutaf ex splene: qd epar cōparaf spleni. z iō qñ nō bene mūdificaf splen ab humore mēico regurgitat ad epar z admiscef sanguini q trāsmiffus ad cutē causaf colorē nigrū. qñ ē splen bñ mūdificaf epar b nō pūgit. sūr iū egritudinibz bemo: roidatū mutaf color ad subuffedine: qñ bemo: roide recedūt: tū remanet color subuffus ex diminutione sanguis: vt sup dicebat de puatēscētibz. Aliqñ appet iū cis color viridis pp admixtionē cho- lere nigrē cū alijs hūoribz: autēq: fiat eūo sūguis p bemo: roidas. vlt ēt legi pūctis: qd vterq: eoz appet i fluru bemo: roidaz. (Co- gnoscē vō.) oñdit qñ ex colore vnius mēbri possim iudicare de cōplone alteri: h fit difficile vt ex colore ligue ff cōplonē fīchē z iustitmoz: qd ligua bz colorē. vel pp mēbz cū q pūuaf vel pp neruos veniētes a cerebro: qd recipiūt euaporatiōē z hūiditatē. vlt ēt pp mēbz spātia a gbz recipiūt effumatiōē quēadmodū icte- ritia. h dcm o: referri ad icteritiā que fit ex oppōitiōe pōi fellei q vadit ad fīchū z ad iustitina z nō ex abūdiātia cholere in torū: z tūc cholera que pūuēit aū mitti ad iustitina regurgitat ad epar z miscef cū sanguie z diffundit ad cutē mēbz in vna parte q iū alia.

Quintū vō est genus signoz z forma mēbzoz af- sumptoz: qñ cōplexionē calidā sequunt pectoris am- plitudo z extremitatū magnitudo z ipsarū cōplēmen- tum in quātitate eoz abfz coangustatiōe z sine cur- titate z pēpue manū z pedū z venarū amplitudo z earū apparitio z pulfus magnitudo z fortitudo ipsius z magnitudo musculoz z pūpūitās eoz ex iunctu- ris: qñ operationes augmētatiue z cōpositiue forme caliditate cōplēnt. Et frigiditatē sequunt omniā hōz contraria: quoniā ppter eam minozant virtutes natu- rales z non complent operationes natiuas z creatio- nem. Et complexionē sicca z sequunt asperitas z cur- uitas z iuncturarū manifestatio z apparitio cartilagi- num in epiglotti z naso z est nasus equalis.

Cpostq: dēterminauit d qñoz gñibz signoz cōplonis quoz vñi sum- mit zē. hic dter. d s gñe signoz qd sumit ex for mēbzoz. / Notadū qd dē pectoris amplitudo: qd d rōne calidi ē extēdē z dilatate hūidū. (Et extremitatū magnitudo zē.) h ē b: qd de rōne calidi est mouē de cētro ad circūferētiā corporis: iō zē. sed fridi est facere effect: zio: qd fridi est pstringē z mouē de circūferētiā ad cētrū. / Et cōplonē sicca. / Sed tu dices ipse male dē qd nasus est eq- lis in cōplone sicca: qd pus dixit qd siccitate z sequit asperitas que est inequalitas qdā: qre zē. d d m qd nō intelligit qd nasus fit eqūis qd hēat eqūitātē: sed qd fm rectū bz gracilitatē z macredinē ac fit cēt volabzatis z escarnatus. (Et apparitio cartilaginiū.) vnde sunt qd- dam qui bolum vident habere in gutture. z dicūt quidā qd homo habet qd Adam sibi strinxit guttur: tamē hoc nō est verum: qd tūc oēs homines haberent qd est falsum. Item mulieres aliqne non habent qd est falsum: sed est ppter siccitatē cordis.

Sextum vō est genus signozum sumptozum ex velo- citate passionis mēbzorum.

Chic dēterminauit de 6 gñe signoz. pūo oñdit vñ accipiat h ge- nus. Secdo docet signare per ipm. ibi. (Debrū. n.) / Notadū qd id signoz genus est idē cū signis sumptis a iuuantibz z nocentibz z a rebus exterioribus sicut habetis in libro de interioribz.

Membzū enim cum cito calefit abfz difficultate est calide complexionis: quoniā cōuerfio in gñe pro- portionali est faciliōr cōuersione ad cōtrariū: z si ci- to infrigidaf res erit econtrario.

Chic docet signare p b genus signoz. pūo ponit modū fm quez sumit signatio fm b gen. Secdo circa dicta mouet z remouet qd- dam dubiū. ibi. (C. si aligs dixerit.) C. Juxta qd notadū qd hic o: addere ad verificatiōē hoc signū. nā sicut apparet per hā. in z tēgni tractatu testiculoz: cōmē. z. i. facilitas calefaciēdi vel ifri-

Super primo

gidadi ponit depēdere ex duobz. f. ex parte modi cōplexionis sic- hic d: z ex parte cōplonis. nā nō solū si corpus est calidū nāltē ci- tius calefit: z si est frigidū pūm. ēt si fit rare texture z cōposi- tionis z habeat poros raros facile patif a calido z a frido: z si est spisse z de se tunc difficilius patif. hoc ē intelligit Auicē. suppo- ſitō qd facilitas vel difficultas calefactionis vel infrigidatiōis nō accidat ex parte cōpositionis: ita qd supponat eqūitas cōpositio- nis: tūc relinquit qd sit talis complexionis.

Quod si aligs dixerit qd opz vt res sit huic contraria. Hos nāq: p certo scimus qd res nō patif nisi a suo cō- trario z non a suo simili: sed ex hoc verbo qd tu pūm- sisti prouenit vt passio simili sit dignior.

Chic remouet dubiū circa gen? signoz pūctus. Et p mouet ipm. Secdo soluit. ibi. (Rāfio.) / Hoc dubiū qd aū mouet est tale: qd di- ceret aligs nō videt qd h fit verū. f. qd si mēbz cito patif a calido sit calidū: z si cito patif a frido sit frigidū: qd oē qd patif: patif a suo pūo z nō simili: sed si corp? illud dicat calidū qd citius patif a calido z facilius qd a frido: tūc est dicere qd passio magis sit a si- mili qd a pūo. cū h hoc fit falsū: qd est oppo? pū in pūia: g. falsus est hoc signū. / Juxta qd uoradū qd hēc rō fundat sup hoc pū: qd oē genus o: ē tale in actu qd patif in potētiā: qd dato qd agens respectu sit tale actu qd patif actus: tūc agēs nō diceret magis agens respectu patētis qd patiens diceret agēs respectu agētis: z tūc ex quo essent ambo talia actu: tūc vñ nō esset potētius alter- ro super alterū: ita qd in ipsa nō esset aliqz a quo iciper actio sup alterū: z iō o: qd agēs fit pūi patētis z nō simile: qd tūc ambo actu eēt similia: f. zia qd cōicet solū in mā z sunt dissimilia in forma: iō tale est vñ actu qd est aliud in potētiā: z tūc id cui? forma est magis acta incipit actionē z sic apparet fundamentū huius rōnis: z tū pūuēit hēc lra reputari difficillima: sed ea feci facillima.

Respōsio ad h erit qd simile a quo nō patif res ē illū cui? qūitas: z qūitas illi? qd ē simile existit est vna spē z nā. Qd aū calidius est alio nō est simile ei qd est mi- nus calidū: imo duo calida quoz vñ est calidius di- uersificant: z illū qd ē qd est minus calidū cōparatiō- ne ei? qd est calidius est frigidū. Patif ē ex hoc vnde est frigidū cōparatiōne illius z nō calidū. Patif etiā ab eo qd est ipso frigidius z a frido.

Chic rādet obiectioni z duo facit. Quia p in sua solone ostendit qd simile patif a simili z qñ non. Secdo oñdit qñ sile citi? patif a simili qd econtrario. ibi. (Unū trī eoz.) / Solo sua videt stare in b qd duplicia sunt similia. qdā sunt similia oino: ita qd qñ est vñ in for- ma z gdu: tale est aliud vt duo calida in b gdu: z talia nō sunt nata agē adinuicē: qd vñ simile isto mō nō est actu respectu alterius: nec in potētiā: nec econtrario: nec agēs o: ē tale in actu quale pa- tiens in potētiā: z de hac similitudine loquebat superius Alu. qñ dicebat cutē ē tēperatā: qd nō patif a tēperamēto. talū etiā nul- lū est potēs incipere actionē vñ supra alterū: g de tali simili non loquit in isto. 6. gñe signoz. Aliud est simile qd cōicet alicui in for- ma: tū differt vñ a alio gdu vt duo calida quoz vñ sit calidū in b gdu alterū in z: z iter talia pōt esse actio z passio. nā iter ipsa est pūetas qdā: ita qd magis calidū pūaf minus calido: quapropter poterit incipere actionē z facere sibiipsum simile in gradu suo.

Anum tamen eozū ipsius qualitatem auget z pre- bet ei augmentū qd est in ipso fortius: z alterū in ipso eius minuit qualitātē. Ipsius ergo alteratio ad id qd in sui qualitate pūstat augmentum z mutat illū quod in ipso est fortius erit faciliōr.

Chic ostendit ppter qd tale simile facilius patif a simili qd econ- trario. Et duo facit: qd p facit hoc. Secdo quasi inuit quādā dubi- tatiōē. Secdo soluit. ibi. (Lz fit hēc cā alia.) / Et vult dicē pū ita di- ctū est qd minus calidū patif a magis calido: z etiā patif a frido: sed cā quare minus calidū citius calefit a magis calido qd i frigidē a frido est hēc: qd in qñq: est minus calidū sunt duo cōposita. f. calidū z frigidū. nā id qd est minus calidū sunt duo cōposita. f. gidi z frigidū respectu calidi. mō cū in eo vincat caliditas frigidit- tatē: tūc calidū adueniens ei citius caliditatē illaz augebit qd frigi- dū ei adueniēs ipsam diminuat. z ideo in hoc stat regula supra dicta: z hoc est quod intendit.

Lz fit hic alia causa que alicui eozū que in quali- tate cōmunicant est propria z contradicit.

Chic remouet

Chic remouet quādam dubiōz circa p̄dicta. Et duo facit: q̄ p̄mo sub quodā cōfuso inuit dubiōe ē solōne cōfuso. Scdō ip̄as dīstī nite declarat. ibi. (Sicut illud qd in sui nā.) In p̄ma p̄te vult dīcere illud: q̄ obfure loquar. Ita dictum est q̄ alteratio sui contrarij ē. Scdō ex hoc erat dubitatio sicut appet ex accitib⁹: q̄ id qd est dīans in eo est sile: q̄ inter sīla est alteratio facili⁹: et id qd ē sibi sile mutar ē auct id qd est dīans in eo: ita q̄ corp⁹ mutar ip̄s qd est ei cōtrariū. Diceret alijs q̄ videmus corpora calia habētia multū de calore inato difficillime patiunt a venenis calidis q̄ corpora frida: ergo nō fit facili⁹ alteratio a sibi sili q̄ a p̄rio. Solutio ē hui⁹ pōit in cōfuso. Et vult dīcere vt p̄s: ita q̄ qm dicit q̄ inter sīla est facili⁹ alteratio: hoc est vix de sili q̄ non p̄dicat. Et in hoc duo nobis īfīnat. P̄mū est fm quē modū sile patiat a sili et quō nō nā inq̄atū est sile facili⁹ patī: sed rōne cuiusdā p̄prietatis que est in illa possibile est p̄ia difficili⁹ pati q̄ sīla vt statim docet de cōplone calida et de veneno: nā calor inatus inq̄tus naturale resistit veneno et ipsum corrūpit: et ideo q̄ plus h̄z de calore inato difficili⁹ patitur a veneno calido q̄ qui h̄z min⁹ de eo. Scdō qd īfīnat est q̄ bec p̄prietat attendit in his que p̄cipiant caliditate solū: in alijs autem non. Deinde cum dicit.

CSicut illud qd in sui nā calide existit cōplonis nō cito recipit in se calidi opōnē: nisi p̄p̄ea q̄ calitas destruit opōnē. Sūq̄ est fridū eo q̄ refrenat illud qd cōplō calida vult efficere de augmēto in calefactiōe. Cū q̄ sibi occurrūt et p̄hibēs destruit īnat se ambo in calefactiōe et cor⁹ adiutorij sequit duaz qualitatz fortitudo cōpleta. Cū vō extrīnseca calitas cōlitate destruit re voluerit calor inatus q̄ est intus erit res fortior in resistēdo: adeo vt venena calida nō refrenet: neq̄ expellat: neq̄ ip̄os corrūpat subam nisi calor inat⁹. Calor nāq̄ inatus nature est īfīfm qd caloriz cūcientis expellit nocumētū p̄p̄ea q̄ spiritū mouet ad ip̄s expellendū et ad eius vaporē remouēdū et ad ip̄s resoluēdū et ipsius materiam adurendū. Et frigidi etiaz aduenientis nocumētum per contrarium expellit.

CIn p̄te ista declarat diffinitue solōnem huius dubiōis. Et p̄mo ostendit in his que cōcant caliditate fm quē modū fit facili⁹ vt diffīcilis passio. Scdō ostendit q̄ talis p̄prietat non puenit eis q̄ attinet frigiditati sed caliditati. ibi. (Hic vō p̄prietatem.) P̄ma in duas: q̄ p̄ ostendit quō per sile patitur. Scdō quō diffīculter patit p̄ illa p̄prietate quā h̄z calm. ibi. (Cū vō extrīnseca.) P̄mū nō morādū circa illa partē. Cū vō extrīnseca q̄ calor nālis habet in se duos. q̄ est calidū et nāle: mō calidū nāle inq̄atū calidū facile patitur a reb⁹ sibi sili⁹: sed inq̄atū nāle diffīculter patitur a reb⁹ calidis: vnde minus patit a reb⁹ calidis inq̄atū naturalis est q̄ ip̄us frigidū: et id corpus qd minus participat de calore inato magis patit a venenis calidis q̄ id qd magis participat eoz: rō hui⁹ nō est alia nisi q̄ ip̄a nālitat que est ibi calori est harmonia et p̄portio calidi nālis per que se defendit a reb⁹ extraneis quibuscuq̄ siue calidis siue fridis: et hoc p̄ īnuat. Scdō īnuat q̄ calm inatū dīatur reb⁹ calidis occurrētibus sibi nō inq̄atū calidū sed inq̄atū nāle: et ideo corpus calm cito recipit calefactiōne: corrūptionē aut diffīculter q̄ magis resistit corrūptioni q̄ frigidū vel q̄ calz absolute: sed fridis reb⁹ p̄iatur calor inatus et īfī inq̄atū nālis et inq̄atū calz: ideo dicit Aūic. et frigidi et aduenientis expellit nocumētū per cōtrarium. Sed tu dices nō videt q̄ dī dicat. ip̄ius mām adurēdū: q̄ calor nālis nō h̄z adurere euz non sit nimis excellēs. Scdō q̄ non vult dīcere q̄ calor nālis adurat cū adustio fit effect⁹ rei vebementis calefactiōis s̄z nō nālis: s̄z dī exponi adurēdū. i. corrūpēdū. Causa aut quare multiplicat tot verba ad expellendū remouēdū resoluēdū et adurendū est bec: q̄ in omnibus istis modis cōtingit calorem inatū remouere ip̄m venenū: q̄ aliq̄ calor nālis expellit venenū ne p̄ingat ad cor: aliq̄ remouet ip̄s resoluēdo et ības p̄ poros cut. tertio mō corrūpēdo formā veneni p̄ quaz agit: et ideo multiplicat tot vba: q̄ oib⁹ istis modis p̄git remoueri venenū a calō nāli. Sed tu dices vltterius nō vī q̄ calor nālis moueat sp̄m: q̄ calor nālis et sp̄s sunt idē: vt p̄s in. s. de simplici medi. cap. 5. Sed dicendū sine dubio q̄ idē est ība calor nālis et spiritus et differūt solū rōne: q̄ hoc nōmē calidū nāle īponit illi corpori vaporoso ab hac rōne que est īfīor mare mēbrū et spiritus dī rōne s̄ie: q̄ est aer: aer autē dī sp̄s: et q̄ caliditas est illa per quā calor pōt ī operationes p̄p̄ias: et dīc

mouet sp̄m. i. caliditas est qualitas qua imediate sp̄s operat.

CHac vō p̄prietate nō h̄z frigiditas: nō enī īpugnat neq̄ refrenat nisi aduenientē caliditatem per cōtrarij tū: q̄ non īpugnat aduenientem frigiditatem.

CHic ostendit q̄ bec p̄prietat per quā aliquid patitur diffīcultat est p̄p̄ia caliditati et non frigiditati. Et p̄mo p̄ponit hoc. Scdō declarat. ibi. (Et calor quidem inatus.)

CEt calor q̄dez inat⁹ est ille q̄ humores nāles tuet ne eis caliditates eñec dīent. Calor nāq̄ inatus euz est fortis potest nā ip̄o mediante in humorib⁹ ministrare fm modū maturandū et digerēdū: et custodire eos s̄z sanitatem et mouent humores fm modū ministratiōis ipsius et p̄hibētur moueri fm modū ministratiōis caloris extranei: q̄ nō putrefiunt. S̄z cū calor iste est debilis fatigat nā et a regimine humorū abstinēt p̄pter īstrumētū debilitatē qd inter ipsam et humores est mediū et stat⁹ calor extraneus iuenit humores non īpeditos ab administratiōe. Cōp̄bēdūtur ergo ab eo et facit eos obediētes et motū extraneo ip̄os mouet et accidit putrefactiō. Calor īgīf inatus virtutū oīz est īstrumētus: sed frigiditas est ei īcōueniens: et neq̄ p̄dest nisi accitiliter. Ideo q̄ vō calor inatus et nō dīcitur frigiditas inata: neq̄ operatur frigiditati ex colco dea corporis illud qd operatur caliditati.

CHic declarat qd dicit. p̄rio p̄ cam. Scdō p̄ signū. ibi. (S̄z dī.) Dīxit enī q̄ caliditati magis attinere pōt q̄ frigiditati. Notādū q̄ dicit q̄ calor nālis sit mediū iter nām et humores: nō vī: q̄ mediū sapit nām extremoz: calor aut nālis nō cōicat euz natura: q̄ nā est res īncorporea et calor naturalis est corporeus. Dicēdū q̄ intelligit q̄ sit mediū. i. īstrumētum per qd agit natura in humores sicut dolabrū est mediū per qd carpentarius agit ī ligna: quare ē.

CSeptimū at gen⁹ signoz est qd sumit ex cogitationib⁹ et a reb⁹ multū desiderat a nā hoīs quas p̄lm apphēdit virt⁹: et operat silitudinē qualitatz sic dicem⁹ īn somnijs: ideo q̄ corpus est īstrumentum anime.

CSeptimū vō gen⁹ est qd sumit a cogitationib⁹ et reb⁹ multū desiderat a nā hoīs quas p̄lerq̄ apphēdit virt⁹ apphēdū et cōparat silitudinē qualitatz que sunt in corpore: sic dicitur: subdit q̄ corpus est īfīfm aīe: multū deficiunt ī h̄ septimo mō: tū bī dī hoc esse h̄z non īueniat in nra trāslatiōe: nec ī illa Berardi Cremonēsis cū aliqui libi h̄nt ip̄m: ideo legat ip̄sum Solcodeia apud istū auctore dī exponi datore luminis: et hui⁹ est ītelligētia corporis celestis: vult q̄ dicere q̄ hoc nōmē calm qd sit aīe īfīfz nō solum ex parte istoz īferioz: sed et rōne corporis supercelestis: q̄ corpora celestia et ītelligētia īfluunt ī nos motū et lumen q̄ h̄nt calefacere mediāte quo calore agit sicut cum īstrumento.

CDiceret alijs nō vī q̄ ex cogitationib⁹ aīe et apphēdionib⁹ pōt sit sumi significatio sup cōplonē nālem: q̄ ab his que sunt ab electiōe et volūtate nō pōt sumi signatio sup cōplonē nāli: sed cogitationes et apphēdiones aīe sunt h̄mōi. S̄z. Maior est nota: q̄ nā et volūtās sunt disticta: ideo ab eis nō pōt sumi signatio vni⁹ sup at tēz. minor est de se nota. q̄re ē. In oppo^m est hic Aūic. Scdō ad hoc q̄ septimū genus signoz sumit a cogitationib⁹ et dīderijs humanis: et hoc declarat: q̄ vni⁹ quodq̄ nāli⁹ appetit cōseruari ī eē: cōseruatio aut sit a simili: nā sicut dicit Aūic. in 3. thegnit. ter. cō. 44. dīscrasia nālis appetit sibi similia: accitilis vō dīa: et ideo dīc hic Aūic. et a reb⁹ multū desiderat a nā hoīs. i. a naturali cōplone eius. Et sic appetit quō ab appetitu pōt sumi significatio sup cōplonē vt qui appetit calida nāliter s̄gīt q̄ est calz et sic de alijs. S̄z pōt sumi signū sup cōplonē aliquid ab apphēdionib⁹ et cogitationib⁹: cuius rō est illa quā rāgīt Aūic. ī lra: q̄ corpus est īfīfz anime: oīs ergo virtus aīe īmersa materie est cogitativa et īmaginativa. ē. qd dico ad dīam ītellectus apphēdientis fm cōplonē corporis et īclinat ad rē sibi p̄portionalē: nā sicut dicit Aūic. ī p̄n p̄bie: qm anime p̄sequunt corpora et passiōes seipsas īpassibiles a motib⁹ corporis: et ideo ille qui erit cōplonis case cito moriebit ad irā et furorē: ille qui erit fride ad timorē. Et vltterius q̄ corpus est aīe īfīfz: ideo oīa disponunt fm cōplonē sui organi corporalis ī apphēdionē: et h̄z h̄c modū ille qui erit case com

Dub⁹ 4^m

Gentilis

plexionis potest somnare quod morietur in igne: accidit enim quod ille qui est frigide somnari morari in aqua et filia ut dicitur in decimo modo. Ad rationem dicendum breviter quod si apphensio et cogitatio fiat ab electione et voluntate absolute: tunc inclinatio et dispositio a corpore est non in electione: sicut patet in virtutibus moralibus in quibus inclinatio corporis multum valde ultra consuetudinem acquisitam: quare etc.

Octavum autem genus est quod sumitur a signis operationum.

Primum determinavit de septem generibus signorum complexionum: hic dicitur de octavo genere quod sumitur ab operationibus. Primum ostendit vnde sumitur hoc genus. Secundo docet significare per ipsum. Item ostendit quod si tu dices non vnde hoc genus octavi signorum sit hic convenienter positum: quod est septimum genus est sumptum ab operationibus: ergo istud genus est superfluum. Sed quod si septimum et octavum sunt sumpta ab operationibus: tunc differunt multipliciter. Primum quod septimum sumitur ab operationibus determinatis: octavum autem generaliter. Item septimum sumitur ab operationibus aialibus: octavum a naturalibus. Item septimum sumitur ab operationibus que sunt passionibus: naturaliter cogitare et desiderare: consunt in partem: octavum autem sumitur ab operationibus que sunt actionibus caliditatis naturalis. Item quod septimum genus sumitur ab operationibus intentionalibus. Sed octavum videtur sumitur ab operationibus reatibus. Item septimum sumitur a rebus: ut ad determinata obiecta comparatur: sed hoc octavum genus non est generaliter magis. Deinde cum dicitur.

Cum enim operationes secundum naturam cursum procedunt plene et perfecte significant complexionis equalitatem.

Hic docet significare per hoc genus signorum complexionum. Primum super complexionem repositam. Secundo distemperatam. Item si a parte sua. Non ad id quod operationes procedunt secundum cursum naturalem est ipsas procedere ut corpori proportionantur in quo sunt: cuius ratio est: quod non consistit in proportionem quodammodo de accipiendi tunc morietur ergo diversificat complexionem mebrorum vera ita et non operationum: si ergo procedit a corpore ut sunt ei debite secundum naturam: et ut ei proportionantur dicuntur procedere secundum cursum naturalem: dicuntur autem operationes procedere plene quod secundum eam ipsas operationum procedunt sicut debent secundum eam ipsam in seipsis: dicuntur autem procedere perfecte quantum ad numerum ipsarum: ita quod vult per multiplicationem istorum videtur. Item secundum cursum naturalem plene et perfecte dicere tria. scilicet quod proportionem corpori: et quod sunt sicut debet et quod tunc figuratur in tali corpore temperies: et hoc est quod complexionem repositam quantum ad illud quod sonat nomen de apud medicum in quatuor refertur ad opus et tempus perficitur et distemperata deficit ab opere: nam hoc est prima via que est iter repositum et distemperatum: ut vult Galenus in libro de bona habitudo: et in 2. de complexionibus. ca. 6. et ideo operationes procedunt secundum cursum naturalem plene et perfecte significant super complexionem naturalem. Et ex istis apparet ulterius quod nullus est dubius quod complexionem repositam melius potest in suis opus quod distemperata quantum ad omnes operationes eius.

Dubium 5^m Tamen bene est dubitatio: utrum sit possibile corpus distemperatum habere aliquam operationem melius quam corpus temperatum. Et vnde sic quod temperatum vnde cuiusque operationis videtur declinare magis ad unam qualitatem quam ad alias: ut digerere ad calidum magis appetere magis ad frigidum retinere magis ad siccum expellere magis ad humidum: et quod complexionem repositam non potest habere istas qualitates excedentes: distemperata autem sic ideo videtur quod aliqua corpora distemperata magis possunt aliquas operationes quam temperata: tunc de hoc dicitur in sequenti capitulo quod ista questio ibi cadit apertius: ideo ibi dimittatur.

Cum si a parte sua ad motus mutantur superfluos significant complexionis inequalitatem et caliditatem. Et sicut si perperaverint quoniam caliditate significant sicut augmenti velocitas naturalitatis capillorum et naturalitatis dentium. Quod si debilitentur et ociose fiat et tardentur significant complexionis frigiditatem.

Hic docet significare per octavo generis signorum complexionum distemperatam. Primum facit hoc in generaliter. Secundo in speciali descendendo ad quasdam operationes spirituales. Item (Ex genere autem operationum.) Primum in duas. Primum docet significare per hoc genus absolute. Secundo comparative. Item (Sic enim videtur.) Et hoc secundum unum modum legem: tunc ut ibi videbitur illa per potest aliter introduci. Primum in duas. Primum per modum signandi bene genus. Secundo declinando hunc modum significandi super complexionem distemperatam remouet quasdam dubiones. Item (Est tunc cum eorum debilitas.) Tunc primum per notandum quod autem hic duo dicitur per quod ex operationibus habet cognitionem complexionis caliditatis: sicut dupliciter potest esse recessus a temperamento. scilicet versus plus et superfluum ut si magis intendat operatio quam debet propter excedere caliditatem: aut quantum ad operationem et celeritatem operationis. scilicet quod fiat citius quam debeat sicut videmus in operationibus: ut ipse corrumptur et sunt indebiti: aut propter frigiditatem: quod nimis recedit a temperamento: ita quod operatio deficit: aut quod sit

Super primo

ociosa et cum tarditate nimia: et tunc debilitas operatio ex parte debet operationis: et sic apparet quod in excessu a temperamento potest et mutari operatio: sicut et ex parte defectus: et ideo significant etc.

Est tunc cum eorum debilitas et ociositas et tarditas sunt caliditatem per complexionem caliditatem: illud est non possit absque mutatione a cursu naturali cum debilitate. Et est est cum plene naturalis operationum deficit per caliditatem et minuitur sicut somnus: quoniam fortasse est cum destruitur per calorem complexionis calide aut minuitur. Et sicut est cum augentur aliqua dispositionum naturalium per frigiditatem sicut somnus. Sed tunc non erunt ex summa operationum naturalium absolute immo conditionali per causam. Somni namque necessitas in vita et sanitatem non est necessitas absoluta: immo propterea ut spiritus ab impedimentibus separet per illud quod ei accidit ex lassitudine: aut propterea quod non potest duas res. Somni igitur necessitas non est nisi ex parte alicuius impotentie: et est exitus a necessitate naturali: sed sit exitus ille naturalis ab eo vnde est necessitas: naturalis enim dicitur de necessario communitate nominis.

Hic determinando modum istum remouet quoddam dubium. Et per remouet quoddam controuersiam eodem. Secundo per notandum. Item (Est est cum plene naturalium.) Primum dubium sic ostendit. Nam deum est quod velocitas augmenti etc. signat caliditatem complexionis: et quod debilitas et ociositas et tarditas corporis in operationibus significant frigiditatem: sed hoc non videtur: quod supra tardantur et debilitantur et destruntur etiam operationes a mala complexionem calida sicut videmus in febribus: ergo non est verum quod hoc signa semper significat frigiditatem complexionis: quod non solum potest dari et destrui a frigiditate: sed et a calido et ad hoc soluitur. Non ad id circa illa per (Est est tunc) ut sciamus quid vult dicere quod obscure loquitur: nam sicut extrahit ex 3. coll. ca. 21. et 4. cap. 4. ab Auer. aliquid mala complexionem in membro potest se male habere ad illud. Unum quod excedat temperamentum in membro: ita quod non est cum defectu et diminutione caloris inati Alio potest excedere mala complexionem in membro calida sic quod sensibilibus cum defectu et diminutione caloris inati. Sed de per si calor inatus solum inflammas in epate vel in stomacho: dato quod per hoc non deficit in flos: hic recessus non vitumatur a naturali: et talis recessus vnde caliditate est cum augmenti operationis. versus plus: ita quod mori operationis sit maior in festeri festinat magis quam debet secundum naturam: si epate calefaciat: et isto modo est causa aduersionis sanguinis et puerfionis ei ad nam caliditatem: quod operatio ei citius compleat. Sed secundo non excedit caliditatis est cum diminutione et defectu calidi naturalis. Item magis intendit caliditas itatui quod destruat operationem mebrum: et cum hoc excessu caliditatis in quo defectus calidi naturalis accidit in sua flos et diminutione eius operationis associat quiddam modus frigiditatis quod est oppositum calori naturali ut naturalis est: secundum hunc modum nullus est incoueniens ut epate sic supercalefactum possit generare aquositas ut ibi dicitur: et ideo non est mirum si ad tale malam complexionem calidam consequatur effectus frigiditatis tarditatis et debilitatis operationum cum ibi sit quiddam modus frigiditatis oppositum calori inato: et hoc est quod hic vult dicere Auer. et huc concordat illud deum. B. in co. 2. parti. illius aforismi. Quibusque iuuenibus existantibus ventres siccitatem. quod omnis immoderata discretio deiecit actum proprie virtutis secundum grecam translationem. Est est cum plures. Hic mouet aliam instantiam circa predicta que est per per spiritus circa operationem septimam. Primum mouet eas. Secundo remouet. Item (Sed tunc non erunt.) Tertia quod notandum quod possunt aliquid dici naturalia. Unum directe et prima intentione nature. Alio large et indirecte et secunda intentione nature. Naturalia directe sunt que procedunt a natura propter finem ex prima intentione sicut et sicut operationes sensus et motus et digestionis et nutrimenti etc. Indirecte sunt que procedunt ex principio intrinseco: tunc non ex prima intentione nature: et hoc modo defectus et corruptio sunt naturales non quod natura intendat corrumpere prima intentionem: tunc sit ex principio naturali intrinseco. Modo dico quod in somno est duo naturaliter reperire. scilicet retractionem caloris naturalis ad interiora et quantum ad hoc est naturalis: ut dicit Auer. 2. sui coll. cap. 21. nam causa somni est per se intrinseca. virtus regitima tota que calorem reuocat ad interiora ne resoluatur: non tamen naturalis primo: quod in somno reperimus aliud. scilicet impotentia quedam defectus naturalis operationis spiritus: et ideo est naturalis secunda intentione nature: non autem prima. Et quod plus est id quod est formale in somno non est operatio sed defectus: quod est priuatio et ligamentum sensus: tunc ut est mori spiritus ad interiora sit a natura: ut autem est impotentia non modo regula Auer. 2. sui coll. 2. de naturali simpliciter: quod tale est necessarium: et de tali necio quod est naturale ex sui

ex sui prima intentione nāe dicitur naturale sūm rem et sūm nomē: sed de nāle qd nō est ppter finē et pūmum intentionē nature: sed est in potētia quedā nō dicitur naturale: nisi solum cōitate nois: nō autē rei: et hoc est qd vult dicere Aui. cum dicit. naturale enim ēē.

Cfirmior vō significatio quā hoc nomē habet nō est nisi vt dicatur ex cōplexione equali: et illud est vt operatione sequentur et compleantur. Eius vō significatio super caliditatem et frigiditatem et siccitatem et humiditatem est significatio probabilis.

Cnotādū qd hec lra pōt exponi et. Vno vt continet ad id qd dicitur: et hoc mō nāle dicitur esse hic et tunc dicemus: nāle enī dicitur de necessario quātū ad duo: quātū ad intentionē nature cōitate nois sui solū: scdō rei sit: sed de eo qd est intēti pūma intentionē a nā dicitur finem nomen et finem rōnem: et hoc est nāle simpliciter: qd firmior significatio que hōc nomē naturale non est nisi vt dicunt de cōplexione equali. i. manifestius et certius significat hoc nomē nāle ita qd est nāle simpliciter et prima intentione nature cuiusmodi est temperatum qd de eo qd est naturale finem quid et recessus a temperamento: et qd somnus est hōmō: id dicitur de eo equivoce nāle et finem nomen solū ēē. psequēdo lram ad hunc intellectū. Alio mō pōt exponi ita qui erit. s. per se: ita qd doceat significare per hoc gen? octauus signorum comparatur: tunc dicemus qd hic vult dicere qd ab hoc genere signorum sumis significatio firma sup cōplexione equali et temperatam ab operatione eius: hec operatio que sumis sup dīstēperatā nō est certa reducēdo lram ad hunc intellectū facili est.

Ex gñe aut opōnū fortū que calorē signant est acuitas vocis et ei? grossitudo et loquendi velocitas et ipsi? pūmitas: et ira et festinatio motiōis et palpebrarū citatio: l3 sit cū ista aduentū nō pp cām cōez: imo pp cām mēbro opōnū pūmā. Plonū vō gen? est expulsio superfluitatū a corpore et qualitates eorū que expellūt. Expulsio enī cū nō auferit et illud qd ex stercore et vīna egreditur sudore et alijs est acuti hōis odorē forte: et tincturā ex eis qd ticturā hōe pūnerit: et adustione et cōcoctione et illis que assatione et decoctione solent hīc est calidum. Qd vō diuersum est ab hoc est frigidum.

Hic docet significare in spālī sup quasda opōnes terminatas. Vt tu dices nō vī qd vox acuta significat caliditatem: imo friditatem qd significat stricturas cāne pulmonis que est filia friditatis vt dicitur in thegnī: ideo videmus pueros et mulieres hīc vocem acutam. Dōm qd non accipit hīc acuitatem vocis que sit a strictura canne pulmonis: sed appellat vocē acutā illā que multū resonat: qd cum vehemētī impulsōe aeris: et hoc fit a forti vtute ex calitate cordis et pulmonis: ita qd acuta dī exponit. i. magna et talis sīgt calitatem.

Et genus qdē decimū est sumptū ex dīspōnib? virtutū aīc in suis opōnib? et passionib? sicut ira foris et estuatō et pceptio et intellect? et audacia et verecūdia: et suspitio bona: et bona spes: et ipietas et impietitia: et mox virilitas: et paucia ociositas. Et parumper pati ab vna quaqz re signat calitatem: eorū aut pūia friditatem significat: psecrātia feruoris et māsuetudo et imaginari et rememorari: et reliquorū signant siccitatem. A passiōib? vō cito remoueri signat humiditatem. Ex hac qdē secta est insomnietas et somnū: qm̄ ille in cui? cōplōne est dominiū caliditatis videt se quasi ad ignem calefieri: aut sicut ille qui sedet ad soles. Et ille in cuius cōplōne est frigiditas dominans videt se sicut ēē in niue: aut qm̄ in aquam mitteretur frigidā. Amplius vniūquīqz humorē habens dominans videt illud qd suo pertinet humorē quēmadmodum dicunt.

Hic dicitur de decimo gñe cōplōnis et pōtē diuidi in. 4. pūio pūmittēdo penes qd sumas hoc genus ostendit quō significat super cōplexione siccā. Scdō humidā. ibi (A passionib? vō.) Tertio calidā. ibi (Ex hac qdē secta.) Quarto frigidā. ibi (Et ille in cuius cōplōne.) sed legat totū sit. Cū iuxta qd notādum qd hoc decimū genus signorū differt a. 7. et 8. qd hīc tria genera sumant ab operationib?

bus aīc: tū diuersimode qd septimū sumis ab opōnib? determinatis: istud vō ab operationibus cōibus. Itē septimo nō accipit in relatione ad diuersa obiecta: illud aut sic. Itē differt ab. 8. gñe qd 8. genus sumis ab opōnib? nālibus vt distinguunt per pfectū et imperfectū: sed. 10. genus sumis a dīa opōnū finem sciētiarū. Et parū per pati ab vna quaqz re. Itē tu dices. male dicit qd in. 6. gñe signorū dēm fuit qd corpus calidū cito patitur a re simili: et hic dicit pūm. Ad hoc dōm per expōnēz lre: qd vult dicere qd parū per pati. i. qd hō modicā sollicitudinē de reb? oībus: ita qd oīa quasi vilipendit que sibi accidunt: et dato qd sint ardua et terribilia et in se tū non timeret: nā timor fit ex reuocatione caloris ad interiora: nūc aut in tali corpore est caliditas multa intra et extra: et de tali corpore dicit in thegnī. 2. tractatu cordis rex. cō. 2. qd in eo est pūdictia mania. Ca.

Ex hac qdē secta est insomnietas. Itē tu dices quō in corpore calido est insomnietas: qd ipsa pūprie debet virtuti debili: qd non est verus somnus: nec vera vigilia sed mediū. Dōm qd alia trāllatio est melior que dicit visionē et somnia: vel dōm qd insomnietas pōt accidere ex defectu calidi: vt qd est modicus calor in corpore modicus trahit ad interiora et pax relinquit in exteriori pū qd accidit: insomnietas aut pōt cōtingere ex superflua abūdāia calidi qd est in corpore: nā nullū est dubiū qd caliditas est cā euigilationis dissolucō vaporē a scendentem ad caput: qm̄ ergo multū est de calido ad exteriora reuocātū et multū ad interiora: cū est ad exteriora soluit vaporem nec pūmittit fieri fortē et crassā vaporatōne pū qd accidit insomnietas: tū prima solutio magis placet mihi.

Ultimus notādū qd dicit somnū quō ex somnis pōt sumi significatio sup cōplōnes corporis: qd possibile est qd flegmatico distillet cholā ad ligū et somniabit res calas vt ēē in igne: et tū erit frigide cōplōnis. Itē possibile est qd descēdat flegma ad ligū et somniabit frida vt ēē in aq? frida: et tū non sequit qd sit cōplōnis frigide. Ad cuius euidētia notādū qd somnia sunt duplicia: qdā sūt que pcedūt ab extrinseco. s. ab influētia corporis celestis: et hoc mō sunt somnia que pferūt et ratiocinant futura: vt pū in libro de somno et vigilia: et ex talib? somnis nō significat sup cōplōnes pūprias: et cū ipse pcedat ex causis vīb? nūc valde p accis. s. sup melancholicā: qd talia somnia vt pūm nō accidunt nisi qbusdā melicis abstractis a curis secularib? et dirigunt magis ab aspectu celestis qd ex rōne. Alia sunt somnia que pcedūt ab intrinseco et ista sūt duplicia. Nā qdā sunt que sunt ab aīa et terminant ad rē ēē: sicut sūt somnia cāta a cogitationib? factis in vigilia que postea in somnis repūtant et a talibus somnis nō sumis significatio sup cōplōnes et dispōne corporis: qd pūm hōz somniorū est sumptū a cogitationibus que sūt ab electiōe et voluntate: qre ēē. Alia sunt que pcedunt cōuerso: nā incipiūt a dispōne corporis et terminant ad aīam sicut qd distillat aliqz humor ad ligū: tunc somniat comedere res illi? a pūis et ab istis bñ sumis significatio sup cōplōne: cui? rō est: qd dispōnitio corporis ē cā opōnū dispōnis aīe et ei? istm: et de hī intelligit hic Aui. Ad rōnē dico qd flegmatic? nō somniabit ex discursu cholere ad ligū se ēē calz nūc ex cogitatione facta in vigilia: et forte vt dēm fuit in. 7. gñe signorū: iō a talib? gñis nō sumis signū sup cōplexione que sūt raro vīa casu: et hīc erit raro. Nota at qd ex cogitationib? nō sumis signū super cōplōnes nisi sint humores ēē.

Hoc autem totum qd nominauimus: aut plurimum eius est de modo significationum complexionis principalium que sunt ab initio creature.

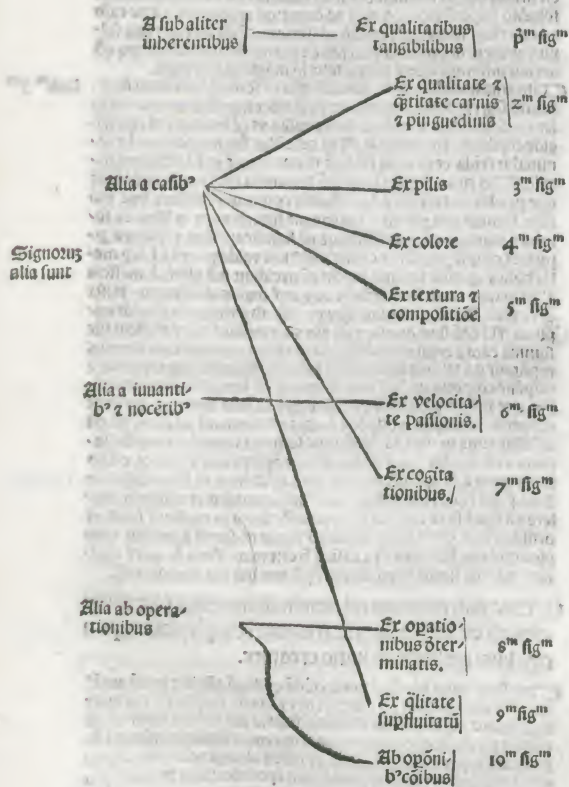
Hic sicut supra dicebat ponit qdā epilogū gñale et pū: nā notāter dicit aut plurimū pū duo: vel qd ex his signis pūctis pūcipaliter significat sup cōplōnes nāles: secundario aut ex pūti super acuitas vel pū aliud: qd ex tertio et quarto genere signorū possumus significare super accidentales: sed ex oībus alijs generib? sup cōplexiones naturales: et quia alijs modi sunt speciales: ideo dicit aut plurimum: hic cadit diffinitio. Deinde cum dicit.

Cōplōnū vō ēneaz accitālū qd est acuta signat inflammationē et corpore nocibile: febres pcedētes et fortitudinis destructionē apud mor? rebellionē calitatis et sitim superflua et adustionē in ore stōchi et amaritudinē in ore et pullus et laxitudinē attinet et velocitati vehemētī et frequentie et cui omnia calefaciētia et regimie adhibita nocent et qui infrigidantia curāt: et cui? dispositio in estate mala existit. Cōplōnis aut frigide nō nālis signa sūt parū digerere et sitis paucā et lucturā laxitas et ex flegmate febres multe et cui? cumatissimi non nocēt

Gentilis

z infirmitas in regimine adhibita: z vt p calefacientia curet: z vt in hyeme mala heat disponit. Signa vo humiditatis no nalis sunt ptinetia signis friditatis: e cu eis laxitas z saluie fluxus z mucilaginis z vetris solo et digerendi malitia z ipedimentu qd est a regimine qd e humidu: z multu somnu z inflatio palpebrar. Sz signa siccitatis no nalis sunt aspitas z vigilie z macies accntal: z lesio a regimine in quo e siccitas z malitia disponis ei in autumno z curari p id qd humiditate efficit z curatio pns p aqua calida z oleu subtile z foris receptio eoz.

Post qd deder. de signis coplonu nallum: hic deder. de signis accideraliu z posset diuidi in partes quatuor. Quia primo ostendit signa coplonis calide. Secdo frigide. ibi (Coplonis autem frigide.) Tercio humide. ibi (Signa vo humiditatis.) Quarto siccitatis. ibi (Signa siccitatis.) Et pz rē. hoc autē totū qd memorauimus vt melius memorie comēdetur: hac infrascripta signabimus figura.

De comprehensione signorum complexionē habentis equalem. Cap. 4^m.

Signa eius aggregata accepta de alijs qd distant sunt equitas tacti in calitate z friditate: z siccitate z humiditate: z mollitie z duritie: z equitas coloris in albedie z rubedie z figure mediocritas iter crassitie z macie: que tñ magis declinet ad crassitie. Et iphi vene sunt iter submersas z sup carne pcedētes qd sūt separte z egrediētes z capilli iter pilositate z lenitate z crispitudine z planitie: z in tēpo-

Super primo

re pueritie trahāt aliquatū ad rubedine z in tpe iuuentutis ad nigredine aliquatū. Et equitas disponis somni z vigiliar z mēbroz in suis motibz cōuenientia z sanitas z fortitudo in imaginatiōe z intellectu z in memoria z in motibz mediocritas iter supfluitate z diminutione. vz iter multā audaciā z timore z iter irā z patientiā z pietate z misericordiā z iter stabilitate z perfectiā z in opōnibz oibus cōplemētū z sanitas z bonitas angustia z velocitas in ipso z procerus stat. Et erit iphi somnia delectatiā z spem bonam faciētia ex odoribz bonis z sonis delectantibus z palatijz nonis. Et hac qdē hñs cōplōne faciē hilarem amabilem z iocundā habebit. Et erit tēperatus in sderio comedendi z bibēdi: z erit bone istimbze in sderio z epate z venis z assilatione in toto corpore. Et tēperat i expellēdo supfluitates a se ex cānalibz qd illud efficere cōsueuerit.

Post qd deder. de signis coplonu in gñali: hic deder. de signis qd dā in spāli. Cuius qd notādū qd Aut deder. hic solū de simplici genere signoz coplonu: quāz pma e cōplō optima: secdo est cōplō pessima: z tō huius est: qd solū deder. de istis z nō de alijs: qd significationes extremoz nō erāt sic note ex signis supra dictis. Itē mediaz cōplexionū: quāz signatōes pnt satis hñ ex pdictis: quāz quasi oia signa supra dicta sūt de cōplōnibz medio iter optimas z pessimas cōplōne. Circa h duo facit. Qd p deder. de signis optie cōplexionis. Secdo de signis pessime cōplexionis. ibi (Itē est cuius membroz cōplōnes.) In sequenti cap. prima in duas. Qd p ponit signa cōplōnis tēperate qd sumunt a causis absolute. Secdo ponit signa sumpta ab effectibz vel opōnibus. Tercio ponit signa sumpta ab ytriscqz fil. z ibi (Et equalitas disponis.) z ibi (Et hac qdē hñs rē.) Prima in duas. Qd p ponit signatōes a causis que nō sunt membra. Secdo a causis. ibi (Et iphi vene.) Cuius pma pte notādū qd notāter dē. aggregat oia qd multa sig. h posita fuerāt dispersa in 4. gñibz signatōnū sup posita: nā qdā fuerunt posita in p genere vt equalitas tacti in caliditate z frigiditate rē. quedā in quarto gñe vt signa sumpta ex calore rē. hic vo aggregant in vñs. Secdo notādū qd dicit (accepta de alijs qd dicitur.) qd qd deder. sup de signis cōplōnū corporis distēperatis fecit et mētiōe de signis tēperate cōplōnis in multis generibz signozum vt supra patuit.

Ex hoc statim orit dubitatio: qd videt qd signa cōplōnis tēperate habeant z cognoscant ex signis cōplōnis distēperatis: sic cōplō distēperata est notior cōplōne tēperata. Itē hoc af. rōne. f. qd cōplō distēperata sit notior qd tēperata: qd illud qd cognoscit postuue est pñ eius qd cognoscit priuatiue: sed cōplō distēperata cognoscit postuue z tēperata priuatiue. id rē. Na. pz: qd hñt est pñ cognoscēdi priuatiue. m. apper. qd cōplō distēperata cognoscit per sensus calidi z fridi rē. cōplō vo tēperata per priuatiue calidi z fridi rē. In oppositū est Gal. in. z. thegni ter. cō. ii. tra. Testiculoz. ca. s. de signis cōplōnis toti. vbi dicit qd oia talia dicunt respectu ad tēperatū: per ipm cognoscunt vt statua polycreti rē. Itē. h. de cōplexionibus dicit qd cōplexio tēperata est antiquior in nā rē. regula cognitionis oium aliar cōplōnū. Ad hoc vdm qd tēperata z distēperata cōplō possunt accipi vno modo sub rōne mediatiōis z extremitatis vt adinuicem referant: ita qd. f. tēperata bz rōne medij z distēperata bz rōne extremi. Alio mō pnt cōsiderari quātū ad cognitionē ipsoz. Si p mō accipiatur tūc dico qd cōplō tēperata est prior z est principiu cōplōnū distēperatarū: cuius rō est: qd illud qd est medietas aliquoz extremoz includēs illa extrema virtute z nō e cōuerso: z a quo oia alia deficiūt est pncipiū cognitionis extremoz: sed cōplō tēperata respectu distēperatarū est hec: qd rē. z fm h dicebat Gal. in tpegni qd ocs cōplōnes sumunt pñ ab hac: z bz se inter istas cōplōnes sicut statua polycreti inter ceteras statuas: z hoc mō etiā loquit. h. de cōplōnibus. Si aut cōsideret. scdo mō sic dico qd distēperata e notior tēperata: z est pncipiū cognitionis eius: cui rō est: qd id qd bz rōnem superabundantie est notius nobis qd id qd bz rōne medij: sz cōplō distēperata respectu tēperate e h mō: qd rē. Na. pz: qd citius occurrit nobis caliditas vel frigiditas qd tēperata inter h: z qd in hac cognitiōe sufficit solus sensus tactus. Ideo soler dici ad istā qōne qd cōplō distēperata est notior quo ad sensum z quo ad nos: sed cōplō tēperata est notior simplr z quo ad intellectus: mō si ista solo intelligat sic qd cōplō distēperata sit notior simplr quo ad sensus: qd in hac cognitiōe solū sufficit cognitio sensus tactus ad distinguēdū

ad distinguendum inter hec: qd coplo equalis sit notio qno ad intel-
lectu: qd in tali cognitiōe semp est necessaria cognitio itellē ad vi-
dēdū respectū qd hz mediū ad extrema: qd eger cōparatione z dis-
cursu itellē: z vt sic bñ dicit aliter nō. Subdit vltē: qd signa
sunt equalitas tacti: in caliditate zē. i. pceptio p sensus tacti: com-
plexionis eq̄lis inter calidū z frigidū zē. nō itē intelligit qd accipiat
hec equalitas rōne pōderis: qd talis nō est repibilis in nā: sed itel-
ligit de equalitate ad iustitiā que sumit in relōne ad opōnes qd de-
bent nāliter corpori humano. Subdit vltē: qd siccitate z hūidita-
te: addit statim z duritie z mollietate: qd sicut appz. z. de cōplexio-
nibus. ca. 3. calidū z frigidū per se cognoscunt ad tactū: sed hūidū
z siccū per se nō pceptiunt in corporibz: sed p duritie z mollietate.
Subdit vltē: qd in hoc corpore est eq̄litas coloris in albedine z
rubedine. s. est color cōmixtus et albo z rubeo: z rō huius est: qd in ta-
li cōplōne nō est abūditia calidi vel fridi zē. iō nō est abūditia co-
loris albi nec rubei: sed mediocritas eorum cū ibi sit mediocritas
cāe. Et notādū qd hec cōmixtio nō est solū fm sensus: sed est cōmix-
tio vera: qd eā cāe sunt cōmixte cōmixtione vera. s. calm frigi-
dū zē. Et si dicat qd in corpore calido z hūido est et talis color cō-
mixtus ex albo z rubeo sic dī in thegnī. Dm qd in corpore calo z
hūido nō est cōmixtio vera: iō nec color vere cōmixt. Et si di-
cat qd color excedit vel albz vel rubus in cōplōne equali. Dm qd
rubus vt credo: cuius rō est: qd sic appet. 4. de regimī. sanī. color
corpi itēqueq̄ dūm hūmoie p̄stantis in eo fm nām: ita qd talis
est color: qualis hūmoie qd p̄neret in corpore qui diffundit v̄sus cu-
tem z nō alius: cū aut inter hūmoies sanguis sit magis tēperat. iō
sanguis magis abūdat in corpore tēperato qd alius hūmoie: z cū enīz
color sit rubus: iō color corpi tēperati declinat ad rubē: sed nō
multū: qd nō abūdat excellētē in sanguie: qd in eo est cōmixtio
alioz hūmoie. Subdit vltē: qd hoc corpus est mediū iter cras-
sitie z macie: qd in eo est cā virtutē: tū fm nām magis abūdat cras-
sities in eo eo qd in ipso nō est mediocritas pōderis vt dcm est: s. z
cū tali cōplexione magis stat hūidū qd siccū: qd hūidū est magis
amicū nature qd siccū: hūidū est causa crassitie vt supra
dcm est: ideo magis declinat ad crassitiē qd ad maciem.

Et equalitas dispōis. Diceret aliq̄s nāqd in corpore cōplōnis
tēperate abūdat magis somnus qd vigilia. Et vt qd equalit̄ abundet
cū sit mediū iter qualitates extremas: que sunt cause somni z vi-
gilie: iō z somnus z vigilia erūt sibi equaliter. Itē b̄ arguit aucto.
Arist. p̄ ethicor. ca. 18. qui dicit medio vite. i. somno distert felix a
misero. qd v̄telle qd somnū diuidat vitā: ita qd est equalis cū vigi-
lia. Ad hoc dico qd fm nām tps vigiliāz in corpore dēz ē lōgī: tē-
pore somni: cū rō est: qd hoc corp⁹ nō dē tēperatum eo qd habeat
equalitatē ponderis: s. puenientē nāe in suis opōnibz: nāz equali-
tas pōderis est impossibilis: z iō nō erit tps somni z vigilie equa-
lis: cū eo qd nō sunt equales in hoc corpore. Itē vt supra dicebat som-
nus nō est ex prima itēione nature: qd est ipotētia z defect: v̄t
gilia aut est tps pfectiōis opōnis vel opōni: ergo tps vigiliēz ē
maius tēpore somni z nō eq̄le. Ad dcm aut phy. dcm qd accipit
dimidiū large z nō punctatiter vt arguit: quare non valet.

Quere vtrū in corpore tēperato sit pfectio itellus z memorie z
oium alia opōni aie. s. nālū z vitalū magis qd in qualibet alia cō-
plōne. Et arguit qd bonitas itellē z memoria nō sūgant sup com-
plexione tēperatā sed calaz. p̄terea Ay. z. de p̄tibz aialū dīe qd
quedā aialia exanguia qd hnt quādā hūmiditatē subtilē sūt melio-
ris cognitionis z memorie z magis disciplinabilia qd qd hnt hūmi-
ditatē grossā z exēplificat sicut apes z musce: illa qd cōplo est melio-
ris itellē que hz hūmoies subtiliores: sed cholici hnt hūiores sub-
tiliores qd sanguinei z sunt calidi: qd bonitas itellē nō sūgt sup com-
plōne tēperatā: imo sup calaz. Item pfectio memorie ex siccitate
cōsequit: qd corp⁹ qd hz cerebrū siccū hz meliores memoriā: s. cor-
pus tēperatū nō hz cerebrū siccū: ergo nō hz memorie pfectionēz.
Et qd Aui. generalizat qd in hoc corpore oēs opōnes sunt pfectionēz
q̄ in quolibet alio corpore: oīdo qd nō fit v̄t: nā digestio z appetit
vident̄ melius fieri in alijs corpōibz: qd dicit Bal. in. z. thegnī. 3. z
4. ter. trac. de v̄tre. qd v̄ter frigidus appetere qdē bonus dige-
rere nō bon⁹ calidus ecouer so. Itē olfact⁹ est melior in cerebro sic-
co qd in tēperato: nā videmus carnes h̄re meliorē odoratū qd ho-
mines. V̄t in oppositū est Aui. bic. 2. B. in. z. thegnī. ter. cō. 10. in li-
bro de bona habitudine: vbi dicit qd oēs opōnes hui⁹ corpi deuē-
niūt ad sumā pfectionē. Ad itellē huius qōnis est notādū
qd nos possum⁹ loqui de opōnibus z. Uno singulariter z distin-
cte. Alio p̄dictim put bñ ordinē ad seinuicē: nā cū oēs opōnes p-
cedāt ab vno corpore h̄nt vnu finē: nā tadē ducunt ad vnu finē: qd
cūq̄ aut sunt vnius finis sunt et vnius ordiē: qd p̄tingit et p̄siderari
istas opōnes respectu finis. Si p̄ mō p̄siderent. s. distincte z singulr
dico qd nullū ē icoueniēs qd aliq̄ opatio meli⁹ fiat in corpore distēpe-
rato qd tēperato: z rō hui⁹ est: qd sic appz. 6. de accitū z m̄p. ca. 3. di-

uerse opōnes regrūt diuersaz tēperie calidi: nam digestiua regit
aliud qd attractiua z retentiua qd expulsiua z incoctiua aliud qd
apphēsiua zē. S. cū impossibile sit in corpore tēperato reperiri oēs
istos modos tēperie: in distēperato aut sic vt notū ē: iō nō est icō-
ueniēs qd in corpore aliq̄ distēperato fiat pfectionēz opōnes qd in tē-
perato sicut calis pōt meli⁹ digerē z fridus meli⁹ appetere qd tēpe-
rat⁹: z cerebrū siccū pōt meli⁹ olfacere tēperato z meli⁹ memoria-
ri z sic de alijs. V̄t tu dices h̄ nō est v̄t: qd pfectio opōnū semp
insequit tēperamētū cōplōnis: nūc aut in corpore distēperato nō ē
tēperie: qd rē. Dm qd maior est vera de tēperamētō nō ab-
solute: s. qd debet illi opōni: z cū dī in corpore distēperato nō est tē-
peries v̄t est absolute: s. est qd debet illi opōni. Si aut p̄siderent
vt hnt ordinē ad seinuicē: tunc dico qd cōplementū z pfectio ope-
rationū soluz reperit in corpore tēperato: z rō hui⁹ est que sumit ex
significato hui⁹ nois tēperamētū: nā p tēperamētū itelligimus tē-
peramētū qd debet aie meliori mō quo mō est possibile ad suas
expledas opōnes: z ideo siccus calis melius digerit qd tēperat⁹:
non tū ita bene digerit. put digerē p̄portionē hz cū attractiua ex-
pulsua z retentiua zē. s. in siccō tēperato oēs p̄portionant qd
tātū appetit z tātū attrahit quātū pōt digerere z nō plus z sic de
alijs: s. sicc⁹ calis si bñ digerit nō tātū appetit: z eodē mō de me-
moria: nā h̄ de se melior sit in cerebro siccō qd tēperato: non tū vt
deseruit intellectui: qd hz spūs male se mobiles z grossos qd sic non
rep̄rāt spēs vt debet: sed in cerebro tēperato est memoria p̄por-
tionalis intellectui z de tali boie v̄t est dicere qd bñ est aial sapiē-
tissimū z prudētissimū zē. Ad rōnes. Ad primaz qd superi⁹ dixit
de memoria z p̄ceptione veloci z intellectu veloci z nō absolute.
Ad scōz qd dicit p̄b. z. de p̄tibz aialū zē. Dm qd Arist. ibi in-
telligit de animalibus habentibus hūmiditates subtilē in cōpa-
ratione ad aialia h̄ntia ḡliaz: s. sit de se tēperata: qd licet aliq̄ nō
minare media noibz extremor. Uel dicēdū qd nō itelligit qd ha-
beant hūmiditatē subtilē in r̄ba: s. pūā z clarā: talē hz corp⁹ tē-
peratū: ideo zē. Ad tertiā de memoria z de odoratu z de alijs v̄t
rum est fm se: tamē non vt habent ordinē ad inuicem.

De signis ei⁹ qd egredit ab eq̄litate supflue. Ca. 5^m.

Ste est cui⁹ cōplōnes mēbroz nō sūlant: imo
fortasse mēbra ipsi⁹ p̄cipalia in exitu ab eq̄-
litate sibi p̄ia existūt: z vnum cor⁹ ad vnam
egredit cōplōnē: z aliud ad ei⁹ p̄ia. Lūq̄ ei⁹
cōpositio dissilis fuerit erit malus z igenio sui z itellē
ctu sic ille qd magnū hz v̄trē z digitos curtos z facies
z caput rotūdū z staturā magnā: aut ille qd hz pūū ca-
put z in facie z frōte carnis multitudinē z et in collo z
pedibz: z et ei⁹ facies medie s̄phere silis. Et si ipsi⁹ mā-
dibnle magne fuerint erit valde diuersus: z similis si ca-
put z frons rotūda fuerint: sed facies valde rotūda et
collum vebemētē grossū: z in oculis motus habue-
rit tarditatē erit hoibus oibus a bonitate remotior.

Postq̄ dēter. de signis optime cōplōnis inter corpora: hic dēter.
de signis pessime cōplōnis intrinsece. Et p̄ mō ostidit qd est corpus
pessime se h̄ns inter corpora ex p̄te cōplōnis. Scōdō ostēdit qd est
corpus pessime se h̄ns ex p̄te cōplōnis. ibi (Lūq̄ ei⁹ cōpositio) v̄t. g.
de primo zē. Notādū qd corpus pessime se h̄ns iter corpora est
id qd fm sui nām recedit a nālitate aut recessus est nālitate z. s. in
cōplōne z cōplōne: ideo corpus qd recedit a nālitate in cōplōne z com-
positione est pessime iter corpora oia: qd nō dī pessime nisi in rela-
tione ad operatiōes: iste operatiōes sunt duplices: qdā sunt natu-
rales: z qdā sunt aie: iste sunt nobiliores nālibus: qd opatiōes na-
ture ordinant in operationes aie: nunc autem operationes nāles
sunt a membris cōsilibus sicut a p̄p̄is instiē: operationes autē
anime a mēbris organiciis: ita qd h̄ est dīa inter membra cōsilia z
organica: z ideo exēplificauit de v̄traq̄ natura: exēplificat etiā de
intellectu maxime: qd est nobilioz opatio aie: sicut dī. z. p̄l̄t̄icor.
oia ordinans ad ipm: ideo nō solum deficit in alijs opōnibz: sed et
est mali intellectus. V̄t dicit vltē: facies rotūda. s. plus qd opo-
teat: ita qd nō sit plana a lateribus: z tunc in ipso spūs malo motu
mouent: qd in circūlū z sic dat malū iudiciū de sensibilibz: z sic ma-
le operat. Subdit vltē: z frōte carnis multitudinem. s. qd h̄
est cōtra nām: qd in facie debent ēē multa ossa z parum de carne:
q̄i aut est multitudo carnis: hoc est p̄pter multā hūmiditatem et
p̄pter defectū caloris non potentis ipsaz assumere: z in collo s. s.
q̄ oītur nucha exiit a cerebro: z sic orta non attestant p̄ncipio

Bentilis

(Et in pedibus.) si habuerit multitudines carnis in extremitatibus: hoc est signum mali motus materie ad extremitates. 2 defectus caloris non potens eam materie ubi opus. (Et eius facies medie sphaere similis.) ad modum medietatis corporis rotundi ad modum ynni: totzelli. q. habeat facie planā nō anterius curuata 2 postereus gibbosam. q. talis defecerit in imaginatione 2 iudicio: 2 contra sic defecerit in memoria. (Et mandibule magne fuerint.) Est signū q. sūt magni cōmestores vt apys 2 phylonomia 2 y. q. hnt loca dignona calis. 2 sōchū 2 epas: 2 pñs hnt multitudinē fumozus inordinata ascēditū ad cerebrū q. est pēditū cogitationem.

[illegible]

Super primo

nd rōnes. Ad primā pcedat maior: ad minorē dōm q̄ correctio q̄
fit in yno mēbro ab alio sibi fibr̄ p̄io bi ēst possibilis cuz est p̄ius
recessus p̄ius dissilēs dissilās v̄ dēti ēst: nō aut̄ q̄ la b̄it multum
versus dissilēs q̄litate: q̄ nō ēst inaginādū q̄ er mēbro distempe
ratis accidat tēperamentū sicut er p̄mixtē aque calē cuz frida:
q̄ mēbro nō m̄iscēt adinūcē: sed q̄ frigidū q̄ est in yno mēbro
corrigit a mēbro alio calido: sed q̄ est tātus lapsus in yno mēbro
versus ymū p̄m q̄ virtus est defecta in e: cū tunc nō corrigi
alind: imo accidit maior defectio in totū. / Ad aliā cū d̄ ille la
psus qui maḡ similis cōplōnū nālē est minus malus concedit: ad
minorē dico q̄ falsus ē. Ad p̄bationē cū d̄ q̄ mēbro b̄it cōplōnē
diuersam ad ēsinūcē: dicendū q̄ verum ēst q̄ b̄it naturā: sed quan
do est lapsus magnus ad contrarium tunc est p̄ter nām: tunc
est p̄ior: q̄ si ēst totus lapsus similis: sic de illo: quare t̄c.

¶ De signis repletionem significâtibus. Lap. 6^m.

Repletio fmi duos existit modos. Est eniz repletio fz forania z e repletio fz virtute. Repletio vno fz forania e vt sut hūores z spūs z si in suis qlitatib⁹ boni existant in quantitate sui suffiadeo q foramina inpleverint z crederint.

Cōpositi dēter. de significationibus cōplōnis tā naturalis q̃ ac
 cidētalibz sic sicut supior dicebat dēter. de significationibz cōm
 positionalibz: 7 q̃ hec signa mag̃ querimus hic in dīspōnibz egrī
 tudinalibz q̃ in fanis: ideo totus vsus sermo versat circa egritudi
 nales cōpōnes: 7 q̃ cōpōsio egritudinalis vltim fit et repletio:
 hic est q̃ determinādo de significationibz cōpōnis egritudinalis re
 fert se magis ad significationes repletionis 7c. Laplin sic pcedit. Qu
 primo ponit signa repletionis. Scōdo ponit signa egritudinis reple
 tionalis. ibi (Kū matricie aūgunt 7c). Prima in duas. 2° pponit
 signa repletionis. Scōdo: q̃ repletio nō fit nisi ab humoribz cō
 minatibz in corpe ponit signa humorū dīstantū in corpe. ibi (San
 guinis significationes 7c). Prima in duas. 1° primo ponit dīstīctōe re
 pletionis. Secundo ponit signa vtriusq̃ membri dīstīctiones. ibi
 (Repletio vō fm fozamina.) Repletio vō. hic declarat istos modos
 repletionis. Et primo repletionis que fit fm vasa. Scōdo que fit fm
 virtutē. ibi (Scōm virtutē vō). C^o Thorandum circa primā p̃m q̃
 repletio fm fozamina est repletio fm vasa: 7 q̃ repletio fm vasa
 est repletio alicuius quātū occupantis venas que sunt ppia vasa
 humorū ficut replet vsus vter aqua vel oleo: ideo dī repletio fm
 quātitate querēdo adeo est magna: vt in eis illa vasa findantur:
 in eis tīnctur motus 7 ebullitio ne vasa illa findantur 7c.

¶ Hoc affl bñs fm timorē mori exiſtit. Eſt nāq; cū re-
pletio venas ſcindit ⁊ ad ſuffocatiā fit fluxus ⁊ accidit
ſuffocatio aut epilepſia aut apopleſia. Cui⁹ qdē ſanatio
eſt vt cito cū minutione ſuccurrat. Sed qz propter ma-
litiā qualitate humorum contingit ipſos nocuētus
facere tñ non quantitate: ideo vincit virtutem.

C Sicut virtutes non replentur per accidia cōcomitantia,
fui nocumētū nō faciunt sed malitia qualitatis ipsorum
tūm: quapropter virtutē malitia sue qualitatis vincit
fiūt inobediētes ad digerendū tū maturādū. Et hoc qd
de his et egritu gimbis timet putrefactionis.

Quærit circa istam partem vtrum sit dare aliquam repletionem quo
ad virtutem. Et arguit qd nō qd repletio non debet nisi et qd con
tinet illud sicut vas vel quantitatem: sed virtus nō cōtinet aliud sic
vas vel quantitatem: ideo r. Et ponit qd repletio quo ad virtutem
est repletio in quali: sed videt et qd sit in quo respectu virtutis
qd repletio qua virtus decedit est repletio fm virtutē: sed virtus ali
quando decedit ppter repletionem quantitatis: qd repletio quantitatis
est repletio fm virtutē: maior p3 per illū afor. 16. 2. pnc. Quib
cūq; cibis pter nām rē. minor apparet: qd virtus nō solū deficit p
pter malitia humorū: sed et ppter eorū multitudinem: ideo dicit ibi
Bal. qdā intelligebant solū de repletionē quo ad quantitatem: quidaz
aut solū in quali: r. dicit qd pōt deficere vtrūq; mo. Qd vñ qd vir
tutes est repletio vbi dicit Aul. vñ est fm vasa: alia est fm virtutē.
r. rō huius est qd: repletio dī dispō eius qd cōtinet: qd hoc dī re
pleri. s. id qd cōtinet r. nihil aliud: vñ sic dicit duplex est principū hu
mores: ita qd r. est repletio: qdā enī est cōtinentes eos sicut vas r.
tale cōtēns sunt vne que prinēt humores localiter: r. iō sunt con
cave sicut alia vasa cōtēna rēe exteriorē. Aliud est principū for
malis. qd gubernat humores r. tale prinēs b3 nām sūm nā locū
nā sūm

nā sicut locus dicitur saluatiū locatiū ita virtus est saluatiua humo-
rum: et id dicitur Arist. 7. polyticoz. q. aia p̄tinet corpus isto mō: qz
ipsum regit: et saluat: dicit enim qz sanitas est p̄portio calidoz frigi-
doz humidoz siccoz in refone ad cōtinēs vt ad aia: et id repletio
aut refert ad aliqd qd p̄tinet vt locus: et tūc est repletio quo ad va-
sa: qz vas p̄tinet id qd est quātitudo: ideo etiā talis repletio dicitur reple-
tio quātitatis: et id causat extēsiōē adeo qz vasa aliqñ crepentur.
Alia est p̄tinentia humorū que fit a virtute s̄z quā sunt p̄seruata in
disposiōe nātū: qñ s̄ humor: peccat in quali: tunc est repletio quo ad
virtutē. et hoc merito cōtingit: qz qñ est malitia humorū in quāto
solū: tunc virtus non p̄ hoc deficit: et id dicit Aui. qz tūc nō vin-
cunt virtutē immediate ante partē aliā: s̄ qdam dicant qz illa litte-
ra est superflua: qz nō intelligit ipsa: sed s̄m defectū eucrasie defi-
cit virtus: ideo repletio qualitatis est repletio s̄m virtutē: p̄ qd
Gal. 9. terap. ca. 11. docet qñ est repletio solū in quāto qz tūc dbe-
mus s̄māre: sed in repletione virtutis nō s̄z p̄ solū rōis est
intelligēdū qz repletio quo ad virtutē cōtingit et intelligi. Uno s̄ sic
qz deficit ab opōibz cōsuetis: hoc mō repletio quātitatis pōt
dici repletio quo ad virtutē qñ est actu egrū ex supflua quātitate
humorū: et hoc mō intelligi. S. repletioē virtutis in p̄dicto afoz.
S. cōiter non intelligatur: et si nō deficit ab op̄ationibz p̄suetis: nō
p̄pter hoc dicit repletio virtutis isto p̄mo mō. Alio pōt intelli-
gi repletio virtutis quando virtus deficit a regimine corporis: vt
p̄pter hoc qz nō deficit ab opōibz cōsuetis: sed deficit a robore
suo: qz est grauior aut pigrius in motibz: tūc est adhuc sanus: et B. mō
intelligit hic Aui. et nō in p̄dicto afoz. Tūc ad rōnes. Ad primas
rōis est: qz virtus continet aliquo modo lūz nō locali. Ad scdā
p̄ per iam dicta: qz in illo afoz intelligit de repletione virtutis put
est in corpore egro: hic vō in neutro: quare non valet.

Repletionis vō signa vniūst sunt mēbroz grauitas
et in motibz pigritia faciei rubedo et venarū inflatio et cu-
tis extēsiō et plenitudo in pulsū et tictura in vrina et sp̄s
situdo et paucitas desiderij: et v̄sus debilitas: et somnia
que grauitatē portēdūt sicut ei⁹ qui videt se qñ mōnē
nō posse: aut onus graue deferre aut loqui nō posse: s̄
videre se volare et motū velocitatis h̄iores signat sub-
tiles: et in quātitate tēperata. Et repletionis qdē s̄z vir-
tutē signa sunt qdē grauitas et pigritia et desiderij pau-
citas que ei⁹ p̄prie repletioni sunt cōia. Sed cū reple-
tio s̄m virtutē est simplex nō sunt vene adeo inflatē:
neqz cutis vebemēz extēsiōis: neqz pulsus adeo ple-
nus et magn⁹: neqz vrina multū grossa: neqz color val-
de rub⁹: et p̄cussio quoqz et laxitudo nō pueniūt in eo
nisi post motū et icesiūz. Et videt in somnis p̄uirituz et
mordicationē et icesiōē et odores fetidos. Humor et
dñans cognoscit p̄ significatiōes ipsius quas noiabi-
mus. Et s̄m plurimum repletio s̄m virtutē gñat egrit-
tudinē anteqz eius compleantur significatiōes.

Hic ponit signa repletionis. Primo facit hoc. Scdō dat necessi-
tate cōsideratiōis istoz signoz. ibi. (Scdōm plm.) Tūc qd notā-
dū qz p̄ ponit duo signa cōia repletiois s̄m vasa et s̄m virtutē et s̄m
grauitas mēbroz et pigritia in moribus. Alia sūt signa p̄prie reple-
tionis s̄m quātitatē. Et aut pigritie et tarditatis in motibz est: qz
sicut apparet per. B. in cō. 6. secūdi p̄no. sup illo. S. Bonū est mo-
deste et cōmne corpus aiatum cōponit ex duobz: ex dserēte et de-
lato: dserēte est spiritus: delato est corpus: quando ergo est reple-
tio quātitatis: tunc corpus est ip̄oportio nātū virtutis et mouenti:
et eodē mō qñ est repletio virtutis: qz humores sunt imp̄oportio
nātū virtutis et mali sp̄s sunt nati causari ex eis: et id in tali corpo-
re accidit grauitas et pigritia: rubedo autē faciei accidit p̄pter re-
pletionē sanguinis: et tinctura in vrina et sp̄s situdo p̄ eadē cāz:
paucitas appetitus est: qz virtus est aggregata a multitudine hu-
morū: id parū puenit in nutrimentū: et per p̄ns parū appetit: pōt et
accidere ex repletioē virtutis: sive ex malina qualitatis sic cōtingit
in appetitu canino: sed hoc est p̄ acciō. s̄ p̄ malā cōplōnē fridaz
existētē in ore stomachi: ita qz ibi est paucitas desiderij nātis: oia
alia sunt plana: qz excessus alicui⁹ humoris h̄z facere p̄dicta acci-
dentia: excessus alicui⁹ humoris vnus solū nō stat bonitas q-
litas alioz humorū nisi forte cū excessu sanguis: id credem de-
mōstrare qz nō pōt excedere cholā vt flegma vel mēlia nisi exce-

dat et aliq qualitas in corpore: ita qz iste excessus dicitur illi quo ad
rotā massā sanguineā: nō enī posset multiplicari cholā in corpore
stāte bona q̄litate i eo: et id h̄ acciō et sequētia sūt p̄ dñū istoz.
De signis domini cuiuslibet humorum. Cap. 7.

Sanguis signatiōes cū dñant significatiōibz
bus repletionis s̄m foramina vicine existūt: et
p̄ hoc accidit ex dñio eius grauitas in origi-
ne oculoz p̄prie et in capite et timporibz et ali-
ces et oscitatiōes et nausea et dormitio multa: et in seni-
bus p̄turbatio: et in intellectu tarditas et laxitudo absqz
p̄cedēte labore: et dulcedo in ore p̄ter solitū: et rubedo
in lingua: et fortasse in corpore apparebūt adement: et
in ore botboz et sanguis fluxus accidit a locis q̄ facile
scindunt sic nari⁹ ano et gigiuis. Et est et cū illud de-
mōstrat cōplō et regimē p̄teritū: et regio: et etas: et tps:
et cōsuetudo: et tps lōgum a m̄sutione. Et somnia q̄ il-
lud significat sicut cū hō in somnijs res videt rubeas:
aut sanguinē multū ex suo corpore exire: aut se in san-
guine natāre: aut bis filia. Domini vō flegmatis si-
gnificatiōes sunt albedo in colore superflua: et laxitas
et mollities: et friditas et salive multitudo que sit viscosa
et sitis paucitas nisi saluz fuerit: et p̄cipue in senectute:
et dīgerēdi debilitas et oxremia et vrine albedo: et so-
mnus mult⁹: et ociositas: et mēbroz laxitas: et pigritia et
pulsus lenitas q̄ tarditati et raritati attinet. Amplius
etas et p̄suetudo et regimē p̄teritū et aer et regio. Et so-
mnia in qb⁹ vidēt aque et flumina et nives et pluuie et fri-
gus demōstrat illud. Significatiōes autē dñij cholere
rubeas sunt coloris et oculoz citrinitas et oris amaritudo:
et lingue asperitas: et ipsi⁹ siccitas: et nariū ariditas: et
veto frigidus delectari: et sitis multa. Et pulsus festina-
tio: et desiderij comedēdi debilitas et nausea et vomit⁹
cholicus et viridis et venter mordacitius et horripilo
admodū p̄cture acui. Ampli⁹ p̄cedēs regimē et etas
et cōplō: et p̄suetudo: et regio: et hora: et tps: et ars. Et so-
mnia in qb⁹ vidēt ignes et vexilla citrina: et videre res
que nō sunt citrine citrinas: et videre incēsiōē aut ca-
lorē balnei: aut solis: aut bis filia significat illud. Do-
mini vō cholē nigre signatiōes sūt corporis macies
et vt sit fuscus: et sanguis nigredo: et ei⁹ grossities et vigi-
lie multe: et multa sollicitudo et ardor oris stōchi et dñi-
derium mēdosum et vrina fusca aut nigra et grossa et vt
corp⁹ sit nigrū et pilosus: qm cholā nigra raro gñat in
corporibz albis et lenibus: et vt frequēter accidat mor-
phea nigra et vlcera mala et egritudines in splene. Et p̄-
ter B etas: et cōplō: et cōsuetudo: et regio: et ars: et hora:
et tps: et regimē p̄teritū: et somnia terrore faciētia ex te-
nebris: et cruciatu: et rebus nigris: et terroribus.

Postqz determinat de signis repletionis in se: hic dēter. de signis do-
mini cuiusqz humorū: qz non sit repletio nisi ex dominio alicui⁹
humoris in corpore. Et quatuor facit. Quia p̄mo ostēdit signa do-
mini san. Scdō flegmatis. ibi. (Domini vō flegmatis.) Tertio cho-
lere. ibi. (Significatiōes autem.) Quarto melācholice. ibi. (Domini
autem cholere nigre.) In toto isto capitulo non est aliquid fa-
cere nisi legere litteras: qz omnia sunt plana (Et dormitio multa)
supple dominium vaporum ascendentium ad caput.

Sz tu dices nō videtur qz in eo debeat abūdare somnus imo mi-
norari: qz vna ex causis prohibētibz somniū est caliditas: nunc
autem sanguis naturalr est calidus: ergo et dñm qz non quēcūqz
caliditas prohibet somnū: non enim caliditas mulcebris et suavis
qualis est caliditas sanguinis: imo talis ipm puocat: sed caliditas
exiccās vaporē ascendētē ad caput est illa que ipsum p̄hibet: qz

Dubium

Gentilis

non valet. (Et lingue asperitas.) Lā hui⁹ est: q³ ligna de se est spō-
giosa 7 nō fit levis nisi ppter aduentū 7 generationē humiditatis
salialis quā cholericus nō h⁹ p⁹ supflūā caliditatē 7 siccitatem.
(Sunt corporis macies.) Lā huius est: q³ pinguedo causat ab hu-
morositate sanguinis 7 debilitate caloris aliquid non potentis san-
guinem illum in carnes conuētere: sed tali vinctuositate caret et
melancholicus cum sit frigidus 7 siccus. (Et desiderium mendo-
sum.) q³ verus desiderium fit ex eo qd mēbra attrahunt a venis:
venē ab epate 7c. hoc aut non est in melancholicis. s. per aduſtio-
nē. (Et pilosum) sup. non ppter multitudinē caloris: sed mō terre-
stritatis 7 fumi terre: q³ melacholia aduſta generat pilos.

De signis que oppilationē demonstrāt. Cap. 8^m.

Gam materie pūgūtur 7 significaciones eas
demonſtrant 7 sentit extēſio 7 non sentiunt si
gnificaciones repletiois in toto corpore: op-
pilationes pculdubio ibi adesse intelligunt.

Cpostq³ dēter. de significacionib⁹ repletiois 7 dūy vniuscuiusq³
humoris ex quibus causari pōt repletio: hic dēter. de signis oppi-
lationis que est vni⁹ ex peccatis repletiois. Et p⁹ de significatiōib⁹
oppilationis. Scdō q³ cū oppilone frequēter pūgūtur ventositas:
vt dicit Aui. 3. cañ. cap. de oppilonib⁹ epatis. dēter. de significatio-
nibus ventositatis. 7 ibi (Vtostitas cognoscat.) p⁹ia in duas. Q³
p⁹imo ponit signa oppilonis in generali. Scdō in spāli. ibi (Vtostitas
tāme grauitas.) T³urta qd notādū q³ oppilo cuius signaſiones
hic ponit nō est quecūq³ oppilo. 7 p⁹pter qd notādū q³ sic po-
nit: Joānitius: oppilo est triplex: q³ quedā est attenuatoria: qdam
est carnosā: alia est coartatoria. Attenuatoria est q³ vīe claudunt
absq³ aliquo mediāte corpore itercidēte: hoc est p⁹ aliqua ma-
li qualitatē excedēte vt p⁹ frigiditatē cōstrigentē eas: aut p⁹ ca-
lilitatē que ericcat 7c. Oppilo carnosā fit ex carne addita in via
que oppilat: s³ coartatoria est illa que fit ab hūiorib⁹ retēis in via:
mō hic accipit oppilo isto tertio mō: sed nō curat ponere signa
aliaz duaz: 7 rō huius fuit: q³ oppilatio facta ab humorib⁹ accidit
frequēter q³ alie. Itē q³ hec oppilo fit a causa intrinseca magis:
alie vō ab extrinseca. Scdō notādū q³ hic ponit in generali duo
signa oppilonū generalia. Vni⁹ est repletio mālīs 7 hoc tāgit cum
dicit: cū materie pūgūnt. i. retineat: q³ q³ humores retineat in
aliquo tūc est signū repletiois. Scdō signū est extēſio pcepta in
corpore illo: 7 hoc tāgit cum dicit: 7 sentiunt extēſionem extēſio
percepta in aliquo tali que nō p⁹suevit sentiiri est et signū repletio-
nis. Et videte vterius sic ponit duo signa oppilonū: ita ponit duas
cōditiones verificantes illa signa oppilationum: ita q³ cuilibet si-
gno applicat suam cōditionē: nam ad p⁹imū signū qd est retētio
materie que d³ nāliter euacuari addit. (Et significaciones eas demon-
strāt.) i. appareāt. i. signa que ostēdāt tales materias retineri 7 nō
expelli: tūc est vni⁹ p⁹imū signum. s. q³ necessario erit ibi oppila-
tio: 7 necessitas huius cōditionis est: q³ possibile esset q³ illi humo-
res retinerent in vno cānali 7 expellerent per aliud cānale: sed ex
quo nō apparet significatio que demonstrat mām expelli p aliud
cānale relinquit q³ facta sit ibi oppilo. 7. g. si in hemorrhoidib⁹ reti-
neat fanguis q³ p⁹suevit expelli: nullū sit ibi signū significās ipsūz
aliunde expelli: tūc est signū oppilationis. Scdō autē signo addit
suam cōditionem: nam scdō signū est q³ extēſio sentiat p⁹ter sol-
litum in aliquo membro: 7 addit q³ cum hoc nō sentiunt significa-
ciones repletiois in toto corpore: 7 necessitas hui⁹ cōditionis ē:
q³ posset eam repletionē cōsequi extēſio ex oppilone facta in to-
to corpore sicut in synocha inflatiua in qua oīa mēbra repleta et
extēdunt: 7 tūc nō ē ibi oppilo in cānali de qua ipse intendit.

Cterūtamē grauitas in oppilonib⁹ sentit: cū oppila-
tiones in cānalib⁹ extēdūt per quas multas currere ma-
terias est necesse sicut in oppilonib⁹ que in epate sūt:
qm̄ cū illud qd ex cibo ad epat peruenit oppilones pe-
netrare p⁹hibuerūt colligeat ex ea res multa 7 retinebit
7 grauabit vebemētius q³ apā: 7 discernet ab apate p
multam grauitatem 7 febris p⁹uationem.

Chic ponit signa oppilationis in speciali. P⁹imo quādo oppilatio
fit in cānalib⁹ magnis. Scdō q³ in paruis. ibi (Lū aut oppilones.)
C³ueris circa p⁹imā partē de eo qd dicit ponendo duo signa di-
stinctiua inter oppilone epatis 7 eius apā: q³ oppilo epatis aggra-
uabit vebemētius q³ apā eius. C³ueris ergo vtrū hoc sit verū.
Et arguit q³ non auct. Aui. 3. cañ. cap. de oppilonib⁹ epatis. vbi po-
nit q³ in epate est maior grauitas quando in eo est apā q³ q³ in eo
est oppilatio. P⁹terea vbiq³ erūt plures cause aggrauationis

Super primo

ibi d³ sentiiri maior dolor grauitatis: sed hoc est in apate epas⁹ ma-
gis q³ in eius oppilationē: ergo 7c. Maior p⁹ q³ ad pluralitatē cā-
rum sequit effectus maior. Maior apper: q³ in apate p⁹currit sem-
per oppilo: ergo iā est ibi aggrauatio oppilonis. P⁹terea occur-
rit aggrauatio apatis: q³ apā addit supra oppilonē: quare 7c. P⁹te-
rea vbi enim est magis mā collecta in vni⁹: ibi d³ esse maior ag-
grauatio q³ vbi est dispa: sed in apostemate epatis materia magis
est in vni⁹ collecta q³ in oppilationē eius: ergo 7c. Maior p⁹ per. 3.
in cōmē. p⁹noti. vbi ponit tale exēplū: si habuerō lorica portet to-
ta collecta super humerū magis aggrauat q³ si esset in dorso toto.
minor apparet: q³ in apostemate est materia collecta in porofira-
tibus simul: sed in oppilationē dispa: per cānales: ergo 7c. 7. In
oppo⁹ est hic Aui. Sine dubio iste text⁹ est valde extraneus 7c.

Cuz autē oppilationes in alijs fuerint cānalibus nō
sentiuntur grauitas sed sentiunt retētio penetratiōis san-
guinis 7 extēſio. Amplius plurimi oppilationes in ve-
nis hūitum colorem hūit citrinum: qm̄ sanguis per so-
ramina sua ad cutis superficiem non accedit.

Cde signis autem repletiois sanguinis supra dētermi. sed hic tra-
bit se ad oppilationem frigidā 7 ex humore grosso 7 viscoso: qua-
re 7c. (Et sentiunt retētio.) i. sentiunt talis oppilatio per p⁹hibi-
tionem penetratiōis sanguinis: que p⁹hibito sentiuntur per extē-
sionem: 7 tales cānales sunt parui per quos multa materia nō cō-
suevit erire: 7 ideo p⁹pter paucitatem materie non percipit gra-
uitas. Et ideo q³ grauitas percipitur non est nisi a p⁹ncipio op-
pilationis sicut dictum est: sed quādo prolongatur ex p⁹longatione
temporis maior quantitas segregatur in magnis cānalib⁹ que fa-
cit aggrauationem: sed quādo est oppilatio noua in paruis cāna-
lib⁹ si non possit facere aggrauationem p⁹pter materie paucita-
tem saltim facit extēſionem sine aggrauatione: q³ illa mā oppi-
lando replet cānales 7 extēdit: 7 sic generat dolorem extēſiuis
saltim. Dicit vterius. (Colorem habet citrinum.) Causa huius co-
loris citrini potest assignari triplex. P⁹ima est q³ supra capitulo
de signis complexionū in 4. genere signoz dicit q³ p⁹uatio san-
guinis erat causa coloris citrini in cōalescentibus: q³ p⁹pter p⁹ua-
tionem sanguinis factam ex oppilationē p⁹hibente sanguinem trāſi-
re ad membra accidit color citrinus sicut in cōalescentib⁹: tūc nō
est color vere citrinus ex sanguinis p⁹uatione vt ibi que dicebat:
sed tendit ad quādam liuedinē. Si autē sit vere citrinus tūc dice-
mus q³ huius erit alia causa: q³ tunc erit p⁹pter penetratiōē cho-
lere que est subtilior q³ sanguis: 7 ideo potest penetrare ibidē: vñ
non potest penetrare sanguis: 7 ideo nō obstante q³ fit facta oppi-
latio in venis epatis que p⁹hibent sanguinem trāſire: tūc non p⁹bi-
bet trāſitum cholere que sparsa ad cutem causat colorem citri-
num. Tertia potest esse: q³ modicum de sanguine subtili penetrat
ad membra p⁹pter oppilationē factam: 7 ideo adurit p⁹pter pauci-
tatem 7 fit citrinus: 7 ideo sparsus ad cutem ad nutrienda mem-
bra causat colorem citrinum. Deinde cum dicit.

De signis que ventositates significant. Cap. 9^m.

Ventositates cognoscunt p id qd ex dolorib⁹
accidit mēbris sensibilib⁹. Et b⁹ qdē segtur il-
lud qd ipse ex solone cōtinuitatis efficiunt. Et
cognoscunt p mor⁹ qui eis accidūt mēbris.

Et cognoscunt et per sonos. Et cognoscunt p tactūz.
Dolores autē extēdētes ventositates significant: 7 p⁹ci-
pue si vebemētes fuerint. Q³ si illic p⁹mutatio ex dolo-
re fuerit iā significatio cōpleta erit. Et hoc qdem non
erit nisi cū cōtinuitatis solō in mēbris fuerit sensibilib⁹.
In eis autē q³ sūt sicut ossa aut sicut caro glādosa nō ap-
paret hoc p dolores. Est tūc cū in ossib⁹ hūit vētositates
que ossa rūpēdo frāgūt vbi nō est dolor nisi sequēs pū-
cturā: q³ os fractū illud qd est corā ipso frāgit. Cogni-
tiōes autē vētositatū ex motib⁹ mēbroz sūt sicut cogni-
tiōes ex saltu accēte ex vētositatib⁹ q³ gūant 7 mouent
ad hoc vt exeat 7 resoluant. Ex sonis autē cognoscūt
qm̄ soni aut erūt in ipsis eis dē sicut ventus rugit 7 eis
similia: 7 sicut sonitus in splene cū eius dolor ex vēto-
sitate fuerit: aut sonus in eis fiat per percussionē: quē
admodum

admodū dignoscit̃ hydropisis iter asclit̃ z tympani-
tē per percussione. Earū aut̃ cognitiones ex parte ta-
ctus sunt. v. g. q. tactus discernit iter inflationē z tumo-
rem cū humorib⁹ ppter ea q. inflatio est ibi cū extēsi-
one z cedit pressioni z nō in mā fluida z ligda aut bñs
re viscoso: sensus enī tactus inter ista discernit. Et dis-
serentia quidē inter inflationē z ventositatē nō est in
substantia: imo in forma motus stationis z cōpressionis.
De signis apostemata declarantibus. Cap. 10^m.

Apostemata quidē apata dēclarāt sensus z p̃sen-
tia. Occultoz vō calida demōstrāt febris co-
mitans ea z grauitas cū dolore pungitiuo si
mēbzū apatū sensum habuerit. Et ex eis etiā
que ipsa dēclarāt: aut dēclarādo inuuant est nocu-
mētū in operationib⁹ illi⁹ mēbzū ingrediēs. Et ex illis que
ipsa vebemētē signant est sent. re. inflationē in parte
illi⁹ mēbzū si sensus ad ipm semitā habuerit. Frigidū
aut̃ dolor pculdubio nō comitat̃. Cuius vniuersa signa
dēfensare est difficile. Que si facilia facta fuerint nēcio
erunt tediosa. Melius ē est vt sermo de eis posterius
ad dictiones cuiusq. mēbzū particulares referret̃. Qz
aut̃ hic dicimus est q. cū sentiet̃ grauitas z nō dolor z
fuerint cū eo significationes dominij flegmatis existi-
mandū erit q. sit flegmaticū. Et si cū eo fuerint signa
dominij melācholicū erit melācholicū z p̃prie cū tāget̃
z fuerit durū. Durities nāq. est de puenietiorib⁹ signi-
ficationib⁹ ad ipm dēclarādū. Si aut̃ apata calida in
neruis fuerint erit dolor vebemēs z febres fortes que
cito ad extēsiōē z turbationē intellectus pducunt: z
in motib⁹ dilatationis z p̃strictionis faciet nocu-
mētū. Amplius oia iterioz apata in myrach tenuitatē z ma-
credinē efficiūt. Cūq. collectionē facient apata in vi-
scerib⁹ z fm exiture semitā p̃cesserint infestabit dolor
vebemētē z febris z exasperabit̃ lingua valde z vigi-
lie fortes fient z accidētia augmētābuntur z accrescet
grauitas: z fortasse sentiet̃ grauitas z infirio. Est et̃ cū
in corpore subita apparet macies z in oculis repētina
pcauitas. Cūq. illud qd collectū est sit imaturū febris
fortitudo z doloris z pullus sedas: z loco doloris res
aduenit que est sicut prurit⁹: z si rubedo z durities ibi
affuerint minorabit̃ rubedo z mollificabit̃ durities vt
cōpressioni cedat: z sedabunt̃ accidētia oia dolorē fa-
ciētia z grauitas ad sui finē pueniet. Cūq. aperiet̃ ac-
cidet̃ pri⁹ tremor mordicationē saniei sequēs: deinde
apparebit̃ febris pp̃ exitū māei z erit pullus vacuitati
z diuersitati ap̃t⁹ z icedet fm viā debilitas z raritas z
pūtas z tarditas: z in desiderio appebit̃ casus z sepe
calefuit per ipm extrema. Mā aut̃ expellit̃ per cāz sue
partis: aut in itinere spūedi: aut mingēdi aut egerēdi.
Et signatio qdē bona post apertiones est vt febris ex
toto q̃scat z anbeli⁹ fiat facilis z virtus mūdificet̃ z
mā cito in parte sua egrediat̃. Est aut̃ cum in occultis
apatib⁹ mā de mēbro ad mēbzū mutat̃. Et est cū bec
qdē mutatio est bona: z est cū est mala. Bona aut̃ est
cū de mēbro nobili ad ignobile mutat̃ mēbzū: sicut cū
de apatib⁹ cerebrū mutat̃ ad id qd est post aures z de
apatib⁹ epag ad inguina. Et mala est cū de membro

ignobili ad mēbzū eo nobilius mutat̃: aut qd minus
possit tolerare illud qd ei accidit: sicut cū apostema la-
teris ad partē cordis aut pulmonis mutat̃. Mutatio
pterea occultoz apatū z inclinationes magnoz apo-
stematū ad superiora aut inferiora signationē habet.
Nā si in motib⁹ ipsoz ad iseriora declinauerint in by-
pocundrijs apparebūt extēsiō z grauitas. Et si in mo-
tione sui ad superiora declinauerint dem̃fabit̃ illd no-
bis dispōnis anbelitus malitia z ei⁹ coāgustatio z ip-
sius difficultas z pectoris p̃strictio z ardor ab iserio-
ribus incipiens z ad superiora tendens: z grauitas in
parte fureule z capis dolor. Et est et̃ cū signū apparet
in adiutorio z ascid. Et illud qdē qd ad superiora de-
clinat si cerebro fuerit infirius erit malū z terrefaciēs.
Verūtamē si ad carnē laxas que est post gares decli-
nauerit: euasione fiducia in ipso erit. Fluxus p̃terea
sanguinis ex narib⁹ in talib⁹ apatib⁹ est signū bonū z
in oib⁹ etiā interioz apostematib⁹. Tu aut̃ ad hoc in-
quirendus expecta in eo qd postea dicturi sumus vbi
sermonē de apostematib⁹ inuestigabimus z dispōnez
cuiusq. occultoz membroz nominabimus.

De signis solutionis p̃tinitatis. Cap. 11^m.

Solutionē p̃tinitatis si in membris acciderit
apparetib⁹ sensus dēclarabit. Qz si membris
acciderit oculis dolor eā demōstrabit p̃fora-
tius: aut pigritius aut corrosius: z p̃cipue
si nō cū eo affuerit febris. Et ipsam qdē multoties co-
mitat̃ humoris spissi cū sanguine exit⁹ ad amplitudinē
descēdens z purulente materie egressio si post signifi-
cationē apostematū fuerit z eoz maturationes. Que
aut̃ est post apata est cū significat apatis apertione
cū maturatione z est cū nō. Si vō cū maturatione fue-
rit febris cū apertione quiescet z euacuabit̃ prius z qe-
scet grauitas z allenabit̃. Qz si nō ita fuerit dolor fiet
maior z augmētabit̃. Est etiā cū p̃tinitatis solutio ex
mēbzū dislocatione a suis locis z recessione mēbzū a
suo loco: z si nō disloceat̃ sicut ruptura dignoscitur. Et
est cū ipsa cognoscit̃ retētiōe eius qd euacuari p̃sue-
uerat ex cānalib⁹: qm fortasse ad cānales aut ampli-
tudinē quā p̃tinitas solutio facit descēdit z nō fm na-
turale separat̃ viā: quēadmodū illi p̃tingit cui itestina
rumpunt̃ cū egestio foras exire illi p̃hibet̃. Et est cū
p̃tinitas solutio nō apparet neq. per signa cognosci-
tur vniuersalia que nominata sunt: vnde in ei⁹ dēcla-
ratione diuisiones p̃ticulares sunt necessarie que sunt
fm vniq. q. mēbzū: z hoc qdē erit vt mēbzū sen-
sum nō hēat z cōprehēdit humorem z currit qd est in
ipso pculdubio z separat̃ a loco suo z nō sustētat̃ sup
mēbzū z separat̃ per dislocationē ei⁹ quā habuerit:
neq. humores susceperit qui ab eo effluat: neq. a suo
loco moueri poterit z aliq. membro nō adbeserit cuius
dislocatione moueat̃. Et tu qdē scire debes q. aposte-
mata z p̃tinitas solutio que deteriora habet acciden-
tia sunt que in mēbris existunt nervosis que sunt foris
sensus: quoniam est cum sunt pernitiosa: sed syncopia
z spasmus ea semper comitantur: syncopis quidē ob
doloris fortitudinem z spasmus p̃pter mēbzū ner-

Bentilis

uositatem. Deinde ille que sunt super funturas: quoniam nam tarde meliorationez recipiunt ppter uebementē iuncture motus: et ppter ea q amplius que est apud iuncturam est apta ut materia ad ipsas descendat. Et qm pulsus et uina existunt ex signationibus disponsu vltibus: de eis igit loquimur.

¶ Summa pma dictionis scde de pulsu: cui? sūt. 19. cap.

¶ De pulsu et est fmo vltis. Cap. p.

Alius est motus receptaculoz spiritus ex diahole et systole copositus ad regendum spiritū per aerem attractū.

¶ Post q determinauit de signationibz diuersitatibz ex pte ei qd est formale in signatiōe. s. rōne modi signandi: hic d terminat de diuersitatibz signationibz q sumunt ab eo qd est male mag: sed rōne ipsi essentie signi qd signat aliud: et q ista signa p q docet signare sup disponsu corporis sunt tria. s. pulsus uina et egestio. Et iō p determinat de signis sumptis a pulsu. Scdo ab uina. ibi (Uie signatiō uine.) Tercio ab egestiōe. ibi (Egestio pleriqz rē.) Pcia in duas. Quia p determinat de pulsibz in gñali. Scdo in spali mag. ibi (Dicūt q diuersi pulsus rē.) In gñali aut tria determinat. Nā p ostēdit qd est pulsus. Scdo ostēdit modū signandi p pulsū. Tercio ponit oīas gñales a qd sumit gñali diuersitas pulsus. z. ibi (Depressio vō mor?) z. ibi (Amplius dicem?) Pcia in duas. Quia p ponit diffinitionē pulsus. Scdo declarat diffinitionē illā q ad aliqd positi in ea. ibi (Consideratio aut.) C. Juxta p m pte notādū qd hēc diffinitio est pfecta. Pcia q: cōstat ex gñe et differētijs. Scdo q: est data p oīa qtuor gñia cārū. Pmū pz: q mor? h ponitur p gñe: totū aliud qd sequit loco vīe. Et illaz vīarū qdā respiciunt pulsus fm seipm ut hic qd est receptaculoz spūs rē. Quedā aut ut pulsus ad aliud ordinant tanq in finē: h tūc rē dicit (ad regendū spiritū rē.) Et in oīa pulsus fm seipm duo tangunt. Nāz p tangit aliqd qd pmet ad subm pulsus. nā cū pulsus sit qdā motus copositus ex motibz pūz: z oīs mor? fundat in mobili sicut in subio: iō tāgit ei subm per hoc qd dicit (receptaculoz spūs.) Se cūdo tāgit aliqd qd pmet mag ad modū et formā pulsus qd est pūz: ad essentia mor? cui dicit (ex diahole et systole copositus.) Et cū in oī pfecta diffinitioe ponant oīa gñia cārū: h reperiant eas: iō erit pfecta. nā cām male tangit cū dicit (receptaculoz spiritus.) Nā cū pulsus sit accidēs nō hz mām ex qua: sed mām in q fundat sicut et alia accidētia. Et q oīs mor? fundat in mobili sicut in subio: iō tāgit ei subm per hoc qd dicit (receptaculoz spūs.) Et pterius per hoc dat intelligere cām efficiētiē: q virtus que est in corde et arterijs est cā efficiēs pulsus. Cām formale tāgit cui dicit (copositus ex diahole et systole.) Nā talis copositio illoz motuū pūz: est forma eoz. Ultimo aut subiūgit cām finale cui dicit (ad regendū spiritū rē.) C. Notādū vltius de hoc qd dicit cū in oīb mēbz sit aliqd spiritū pz: in libello de vilitate pulsus: sed q in istis iūctis p et in magna gñitate q in alijs. C. Alterius no. q per diahole intellexit motū dilatationis per systole motū strictionis vel per diahole motū eleuationis qui fit in dilatatione: per systoles aut motū depressiōis qui fit in strictione. Et q: eleuatio et depressio siue dilatatio et strictio sunt mor? locales: iō pulsus non est gcūq mor? sed localis: et nō gcūq localis q nō est simplex: s. est copositus ex duplici motu pūz qui est eleuatio et depressio: lz aut nō fit simplex respēcū bz tū pūctiōe cū motu circulari q est simplex et vniūformis qui debet corporibz celestibus. nā sicut in motu circulari est redit? ab eodē pūcto ad eūdē pūctū a quo incipit: ita ē et mor? pulsus. et hoc merito q talis mor? est mor? aie. pūz factus ad salutē calidi vitalis qd est pūz aie instm. Nā motus aie in hoc differt a motu nālī: q nālī est tū ad vīā dīam pōnis: motus aut aie ad oēm: et iō motus subarū separatarū est perfecte circularis qui est pūmū motū. Sed q: aia nā est pūctiō mae grauitatē nō pōt perfecte fieri mor? circularis sicut fit ab intelli gentijs que nō sunt mae pūctiōe vel salte corporū grauitatē habēt ppter qd deficit a circulari. Subdit vltimo finē pulsus dicēns ad regendū rē. q regimē spūs nō est aliud nisi tēperamētū caliditatis qd acquirē per attractiōē aeris per pulsū. Nā sicut sup dicebat in capitulo de effectibus aeris. doctria. z. cap. z. ibi (Aer est elemētū nostrorū corporū rē.) Spiritū oportuit tēperari i caliditate ppter duo. pmo ne superflue igneat ne putrefat et marcescat. sic accidit igni q qū nō euentat extinguit in seipso. Et hēc est cā ppter sui eē solū ut pteruē. Scda cā est ut sit aptus ad receptiones ipressionū aialū. nā in spiritū qui supflue ebullit in calidū nō pōt unipmū spēs sensibilis. Dicit aut per aerē attractū ut

Super primo

ostendat modū fm quē cōplect hic finis: q attractū aer per arterias et pteperant spūs ptepti in corde et in arterijs. C. Circa istā ptez dubitat p in gñali. z. in spali. pmo circa diffinitionē pulsus in gñali vtrū de pulsibz sit scia. Scdo que signatio sit certior an sumpta a pulsu vel ab uina. Tercio de cā efficiēte pulsus. Quarto de diahole et systole. Et h z. p q istoz pcedit in vita. Scdo an vniūformiter sūt a corde. s. qz cor dilatat dilatē arterie: et qz pstrin gīt pstringant vel e cōuerso: rāmen hic dicemus de pūis duabz solum: de alijs autem inferius.

¶ Querit vtrū de pulsu possit esse scia. Arguit q nō: cui? partes nō sunt cognoscibiles nec totū: sed ptes pulsus nō sunt cognoscibiles: g rē. Dico pz p phy. ter. cōmē. i. Dico pz per An. in lra: qz saltē mor? depressiōis et qes intercens nō possunt cognosci. pterea si de eis esset scia: hippo. de eis fecisset mentionem in medicina: h nō fecit: g rē. In oppo. est Aut. h z. B. in suis libris de pulsibz et multi alij auctores medicine. Ad hoc dico q de pulsibus pōt esse scia: cui? rō est: qz de oī eo qd est vtile et difficile pōt esse scia: ut apparet pmo de aia. ter. cōmē. i. sed cognitio pulsus est multū vtilis: qz per pulsū iudicamus circa operationes cordis qd est sōns caloris et vite pūctiū. Itē est difficilis multū ppter diuersitatē differentiarū pulsū: g rē. Ad pma et ad mino: dico q lz ille partes nō appēhendant a multis: appēdunt tū ab aliquibz qui sunt excellentissimi tact? qualis fuit. B. Et dato q nō omnes eius differētiē cognoscant: tū ille que cognoscunt sūt maxime vtilitatis. Ad aliud dico q ars nō dū erat cognita de pulsibz tēpore hippo. et ideo de ipsa mentionē nō fecit hippo.

¶ Querit gñaliter circa pulsū: qz immediate ante capitulū de pulsibus dixit q pulsus et uina sunt de signationibz vniuersalibz rē. vtrū signatio sumpta a pulsu vel ab uina sit certior. Et vtrū sit vniūformis a pulsu sit certior q signatio sumpta ab uina: q signio sumpta a pulsu est ab opōnibz ab uina aut est ab exētiōibz: s. sup dicebat caplo de accidētibz et signationibz q signatio ab opōnibz est pma et perdurās: que vō ab exētiōibz nō est pma: lz fit perdurās. Opōnibz arguit q illa est maxime incerta cognitio signi ex cui? variare sumit: sed significatio a pulsu est hmoi: g rē. Dico apparet auctoritate. B. in troducozio pulsū cap. z. dicitis q nō est adeo parua cā que pulsus nō diuertat et pmutet. Dico q in significationibz vniuersalibz disponsu cor: pis loquēdo ptingit reperire triplicē diuersitatē signoz: ut pz per. B. in cōmē. illius afor. 12. p. pti. paroxisimos et pūctiōes. et in p de crisi. cap. 5. nā qdā signant sup salutē et mortē. qdā aut de spē morbi. et qdā de digōne et indigestione. Itē opz distinguere de signatione sumpta a pulsu: q accipi fm seipm: aut in cōparatiōe ad cognitioē medicū: tūc dico q si loquamur de signis salutis et mortis et de signis specierū morbi et loquimur de signatione pulsus fm seipm signatio sumpta a pulsu est certior q signatio sumpta ab uina. Et hoc apparet. i. auctoz. Baly. in. 7. sue theozice disponsū regalis. cap. z. q diffinitio pulsū dicit q pulsus est pūctio quā mētē narrās occultā corporis morbi? pūctiō et manifestat. Sed cū signū sumptū ab uina aliqd mentiat: g signus a pulsu est certius q ab uina. pterea h arguit rōne q significatio sumpta a pulsu est ab operatione: sed ab uina est ab exētiōe: sed signatio ab operatione est pma et perdurās: signatio aut ab exētiōe nō est pma lz fit perdurās ut sup dicebat: quare rē. pterea illa significatio est certa quo ad salutē et mortē que significat super membrū in quo est primo vita et mors: sed pulsus est hmoi et nō vīna: q pulsus signat super dispositionē cordis in quo est vita pmo et ei? oppositi: vīna aut super nutritiua: qre rē. Itē pulsus etiā significat sup dispositiones morbi vniuersales et maxime super illas que psequunt dispositiones cordis sicut est febris: q significat super cor: et ipm cor est pūctus subm febris: qre rē. et iō dicebat. B. z. de crisi. cap. 4. de signis fe. quartane q nulla est certior signatio sup eas q p pulsū: qre rē. Si aut loquamur de pulsu nō fm se: sed in cōparatiōe ad cognitioē medicū: tūc dico q signū sumptū a pulsu super predicta est debile et fallax: et hoc modo significatio ab uina est certior medicū. cuius rō est. q. quaz due posite sunt ab Baly. z. 3. a. B. pma est: q opz medicū debent recte iudicare de pulsu habere in mēte oēs differētiās pulsū. nunc aut ille que habēt nomina ipōta nō habent in mente alicuius medicū nedū illa que nō habēt nomina ipōta. Scda cā incertitudinis pulsus est: q opz medicū hēre qdā mediū inter differētiās pulsū ad qd cōparat oēs diuersitates pulsū. modo hoc mediū difficillimū est imaginari. Terciaz cām ponit. B. q opz medicū esse optimū tact? et cōplexiōis tēperate. talis aut rarissime inuenit. Et ad sui difficultate et incertitudine ē facit mutatio a quibet leui cā. et iō signū ab uina est certior tamē si quis haberet istas tres aditiones certius iudicaret q per vīnā. si loquimur de signis digōnis et indigestiōis certius per vīnam: q sicut dicit. B. in tbeqū. supfluitates inspicunt pz cogni

in ipso est. pportio inter motus: ita q pondus unde pondus non determinat se ad sonos: sed pōt in vtraq pulsatione reperiri. s. soni z pulsus. / Ad aliam patet solutio per iam dicta.

Chal. aut videt q id qd pōt sentiri ex pportionabilitatibus ponderis est fin vna pportione musicarū no minatarū aut nō nominatar. Plominatarū vō aut fin pportione totius z quinqz z est pportio tripli cuius est pportio dupli adiuncta cuius pportione addentis medietatē z ipsa est que dicit pportio per quinqz. Et fin pportione que est per totū z est dupla. Et fin pportione que est per quinqz z est addens medietatem. Et fin pportione que est per quātoz z est addēs tertiā. Et fin pportione addentē quartā postea nō sentit.

CIn ista parte ostēdit quor z que pportiones musicales reperitur in pulsu. pmo facit hoc. Scdo cōparat has pportiones ad cognitionē infam. ibi. (Et ego qdē miroz.) Tertia pma parte notandū q per hec que dicit Aui. colligit q ipse de istis pportionibus pulsu modicā habuit cognitionē per experientia sed solū per intellectū. Scdo notādū q iste pportiones musicales sumunt in respectu ad nūeros. Et hui? rō est: q musica subalternat arithmetice que est circa nūeros. nā musica est de nūo relato ad sonos: z iō iste pportiones sunt circa nūeros. z hē pportiones sunt in musica plures nū in plurib? reperitur solū quinqz quas hic notat Aui. Quartū p? est pportio totius z quinqz ut qd aliq nūerus prius duplū alterius z medietatē illius adhuc sicut. s. ad. z. qd cōrnet quātoz qd est duplū ad. z. z cōrnet vniū qd est medietas dupli. Scda est pportio dupli ut qd aliq prius duplū alterius ut quātoz ad. z. z. ad. z. z. hec pportio alio noie dī pportio totius: qz cōpre bēdit pēse totū bis. Tertia est pportio per. s. addens medietatē ut tria ad duo que prius duo z medietatē duoz: sed p? pportio vltra hec addit duplicationē. Quarta pportio est per quātoz addēs tertiā ut quātoz ad tria z tertiā partē triū ut vniū: z hoc alio noie dī serquerna. Quinta pportio est qd aliq prius aliud z vltra hoc quartā partē illius: z istō mō se habēt quātoz ad quātoz: hec pportio alio noie dī serquiquarta. Postea subdit q in plurib? vltra hāc pportio nō nulla alia sentit. Et rō hui? est fin Auer. 4. colligit cap. 16. qz rēpora percussionū pulsu sunt valde brevia: z iō pauce pportiones possunt in eis cōspici: z qz rēp? seny est lōgus: ideo in sene possunt cōspici pportiones v3 ad quartā. / Sed videte iste pportiones nō docent cognosci ad tactus per auctores ppterea qz habent modicū entitatis: sed per experientia pōt ali quis ex se hoc inuenire habito hoc qz hic dicit. Deinde cū dicit.

CEt ego quidem miroz quomodo pportiones iste per tactum discerni possunt. Dico tamē q ei est facile qui in gradu tangendi consuevit z pportional sonos per artem post qd erit ei potentia cognoscendi musica acquisita z comparabit factum per notū: bono etia istē cum suā intentionē ad pulsum reduxerit bmo pōterit discernere pportiones per sensum.

CIn ista parte comparat ad cognitionem nostram.

CBenus vō qd ex pondere est sumptum est per comparisonem pportionis quantitatum pportionum quatuor temporū que sunt duobus motibus z duabus quietibus. Et si sensus totum hoc discernere non potest tamen est per comparisonē pportionis quantitatum pportionū tempoz diastoles ad tempus qd est iter duas diastoles z ad vltimū tēporis in quo est motus ad tempus in quo est quies.

CIn ista parte ostēdit que sunt illa in pulsu inter que attēdit hec pportio a qua sumit hoc genus z cū hoc excludit opionē quorūda ibi. (Qui aut ponit.) Ad intellectū suū hui? partis opz reminisci cuiusdā qd dēni fuit supra. nā dēni est q hoc dēniū genus attendit iter tēpora mēsuratā motus adinvecē z quietis. mō superius dicebat q tēpus quietis in pulsu poterat cognosci duplū sic z ipsa systoles. Uno mō vere. s. qd systoles ē bene cognita. vel vere: qz nō pōt vere cognosci: nisi ēt vere cognoscit quies. pcedens eā z quies sequens eā. Alio mō pōt cognosci nō vere: z tūc dicitur totū tēpus qd est ab vna diastole ad aliā: z hoc mō cognoscit tempus quietis a medicis modernis. / Hoc intellectū dicit q tēpus: z

et systoles est vere cogniti: tunc iste pportiones cōparant ad se invicē. s. invicē. s. cōparādo tēpus motus ad tēpus quietis z vniū motū ad aliū. s. diastolē ad systolē z vna quietē ad aliā. s. quietem que est post diastolē ad quietē que est post systolē. nam oēs tales cōparatiōes pportionū istaz pūnt ad gen? boni vel mali pōderis.

CQui autem ponunt in hoc capitulo comparisonē temporis motus ad tēpus motus z temporis quietis ad tempus quietis mittūt capitulū in capitulo: h? b? in modū missio sit tolerabilis z non sit inconueniens: sed tamen non est bona. Et pondus quidem est illud in quo pportiones musice cadunt.

CNotandū q ista ista z breuiter hec tota particula. v3. ad illā partem. (Et pondus) pōt dupliciter exponi. Uno mō q illi qui ponunt cōparatiōē tēporis motus. s. dilatationis pulsus ad tēpus motus: s. z strictionis eius sup. fin aliqūā predictatū differentiarū. s. in magno z paruo veloci z tardo zē. z qui ponūt cōparatiōē tēporis quietis. s. que est post dilatationē: ad tēp? quietis sup. que est post strictionē sup. peccāt qui mittunt capitulū in capitulo. i. qui ponūt in libro vel in capitulo capitulū qd nō debet poni: qz ponūt tempus quietis que est inter diastolē z systolē cum tempore diastolis: cum tamē nō sit notum tēpus systolis nec vere quietis: z h? huiusmodi missio. s. capituli in capitulo sit tolerabilis. s. apud eum qui cognoscit systolē veram z veraz quietē z non sit inconueniens. s. talis missio apud eum: sed tamē nō est bona sup. hec talis missio apud plurimos: qz pauci ipsam cognoscūt. Alio modo pōt exponi nō referēdo temp? vniū mor? ad aliud vel tēpus quietis ad aliā quietē: sed tēpus mēsuratā diastolē vniū ad aliā z vna systolē ad aliā z vna quietē que est inter diastolē z systolē ad aliā z vna que est iter systolē z diastolē ad aliā. z tūc dicemus q isti peccant: qz mittūt caplin in caplo. i. qd illud qd pūnt ad vniū genus pulsu ponūt sub alio gñe. s. sub gñe pulsus pōderis illud qd pūnt ad genus pulsus ordinati z inordinati. nā talis cōparatiō diastoles vniū ad aliā cōpōrit generi pulsus ordinati z inordinati: s. cōparatiō temporis mor? ad tēpus getis z cōparatiō mor? diastole ad morū systoles z getis que est post diastolē ad getis que est post systolē: oia hec pūnt ad gen? pulsus boni pōderis z mali.

CEt dicemus q pulsus aut est boni pōderis aut mali ponderis. Et illius quidē qui est mali ponderis sunt tres species. Una est illius cuius pōdus est mutatum z est iuxta pondus: z iste est cuius pōdus est pondus etatis que est iuxta etatem illius cuius est pulsus: sicut cum iuvenes habent pondus pulsu pueror. Et altera est separati ponderis sicut cum pueri habent pondus pulsu sicut senum. Et tertia est egrediens a pondere z est ille cuius pōderi pulsus hominis nō simulat z multa egressio pulsus a pondere magnaz in dispositionibus significat mutationem.

CIn ista parte diuidit hic dēniū gen? in suas spēs: z pmo in suas spēs. s. in pulsus boni ponderis z in pulsus mali ponderis: postea subdividit pulsum mali ponderis in tres partes.

CSed diceret aliq de eo qd dicit z tertia est egrediens a pōdere. nā illud nō videt bene dictū: qz semp genus o3 includi in oib? speciebus. cū g pulsus pōderis mali sit genus ad istas tres species: g nulla earū oino poterit esse extra pondus. / Preterea Aui dicit in libro de differentis pulsu cap. 12. qz impossibile est pulsus esse absqz rithmo z genus absqz pondere: etia3 cū rithmus pulsus z psonantia eius sit suū pondus. / Preterea impossibile est aliquē egredi ab etate: sed quelibet etas h3 suū pondus in pulsu: g impossibile est aliquē egredi omnino a pondē pulsus: quapropter illa tertia species erit impossibilis. / Ad hec oia oim q egredi pulsum a pondere pōt duplū intelligi. Uno mō absolute z oino: z hoc modo nullus pulsus in mūdo est adeo diuersus z inordinat? quin sit alius cuius ponderis: qz salte est alius dispositionis: z per pns mali ponderis: z hoc mō pban omnes rōnes pādere: z sic nō intelligit hic Aui. Alio mō pōt intelligi pulsum egredi a pondere. s. pulsus nālis. s. qz egrediat a dispositione nāli: z h? pōt esse tripliciter. qz aut parū deficit a naturali z est iuxta bonū pondus: aut magis deficit sicut cōtingit in etatibus distantib? cū pulsus permutat? aut est recessus maximus a naturali z a pondere nō absolute: sed fin qz debet speciei humane z sic est tertia species mali pōderis: z sic intelligit hic Aui. Cuius pondus est mutatu zē.

Cde pulsū

De pulsu equali et diuerso. Cap. 2.^m.
Sunt quod diuersi pulsus diuersitas aut est in multis percussionibus: aut in vno pulsu. S³ q¹ in vno pulsu diuersificatur: aut in multis diuersificatur partibus. In locis separatis in quibus cadunt digiti: aut in vna parte. In loco vnius digiti.

Primo determinauit Aui. de pulsibus in generaliter in ista parte determinat de eis in spali. Pr^o quatuor ad modos diuersos eorum. Secundo quatuor ad causas que sunt cause spiritus ipsorum. ibi (Causa pulsus que dicitur sunt.) Pr^oia i duas. Pr^omo facit quod dicitur est. Secundo ostendit quod pulsus sit natus et quod in alius inter species pulsus. ibi (Cuiusque generis primo minatur.) T^o in p^o pre cu intendat determinare de pulsibus in speciali solu dicitur. De genere pulsus equalis et diuersi in spali: non autem de alijs. Et cu quare in spali de h^o genere dicitur. magis quod de alijs est: quod genus pulsus equalis et diuersi circūit de genus pulsus vt sup^o apparuit: et id determinat de h^o genere in spali pulsus intermiscet secus de differētijs et ipse pulsus aliorum: et id dicitur scilicet de pulsibus equali et diuerso. It^o refert se ad diuersum dans p^o ipm intelligere equalis: quod maior est diuersitas in diuerso. Et circa hoc duo facit: quod p^o determinat de specibus et differētijs pulsus diuersi magis generaliter. Secundo magis specialiter que hnt nota spaliissima. ibi (Et eis est generalis.) Pr^oima i duas: quod p^o premitit diuisionem pulsus diuersi. Secundo eragat de mēbris diuisionis. ibi (Et vltus quodamodum.) In prima pre vult dicere quod sicut dicitur medici distinctio pulsus diuersi sumit hoc modo: nam aut attendit in multis pulsibus vt cōparando vni totū pulsū qui accipit sub quatuor digitis ad totū alium pulsū perceptū ē sub quatuor digitis in differētijs sup^o dictis. Si in vno pulsu tū hoc est z^o: quod vel diuersificat vni pulsus quatuor ad diuersos digitos: ita quod eadē distoles sentit aliter sub vno digito quod sub alio: aut quod sub eodē digito sentit eadē percussio variata in principio medio aut fine. Et ex his apparet quod non d^o medic^o volens percipere has diuersitates in pulsibus statim remouere manū a brachio sicut faciunt isti imperiti qui quotidie circūit ciuitates: sed d^o expectare quousque centesima percussio fiat: vt dicit Egidi^o in suis verbis pulsus: vel saltem. v. ad magnam horam.

Sed tu dices bene video quod est diuersitas in multis pulsibus: sed non videt quod in pulsu quatuor ad diuersas partes arterie que capiuntur sub diuersis digitis possit accidere diuersitas: quod mor^o rei conuenit d^o esse vni: et similiter in omnibus suis partibus: sed cū arteria sit tota continua: ergo ipsa et cōtēntū in ea debet eodē modo moueri et non diuersimode sub diuersis digitis sentiri. It^o multo minus d^o accidere diuersitas in vna percussione precepta solū sū vno digito. Et cōfirmat rōne alia: quod vbi cūq^{ue} est idē agens et idē finis et idē instrūm^o ibi d^o esse idē motus: sed in vna percussione pulsus: siue sit percepta sub vno digito vel pluribus digitis sūt. ergo z^o inna. p^o q¹ hoc faciunt ad idēntatē mot^o. m. p^o q¹ ibi est eadē virtus quod agit motu pulsus et idē finis. et p^o p^o pulsus: et idē instrūm^o. f. arteria et cōtēntū in ea. q^{ue} rē. Ad hoc dōm vniūtr^o q¹ infra redendū cause magis particulares cuiuscūq^{ue} diuersitatis quod est possibile cadere diuersitate in pulsu quatuor ad diuersas partes finiales arterie in quibus cadunt plures digitus: et etia vna percussione sub vno digito percepta: et rō huius est: quod ad motū pulsus cōcurrūt tria. f. agens: quod est virtus et finis. f. necessitas et instrūm^o. f. arteria et cōtēntū in ea: ex quolibet potest accidere diuersificatio: nā ex pre virtutis potest diuersificari: quod possibile est quod virt^o sit debilis in vna parte arterie et fortis in alia. It^o possibile est quod maior necessitas sit in vna parte quod in alia vt maior calitas sub vno digito quod sub alio. It^o ex parte instrūm^o: quod ipsa arteria est corpus mobile flexibile: et id d^o rō quod sit vna et cōtinua in se: t^o p^opter eius flexibilitatem accidit quod non mouetur equaliter quod tozqueret. Sūt in vna parte eius dēz pulsus pōt accidere diuersitas: quod motus sit in tpe: mō nō est iconueniens quod p^o diuersitate dīspōnis agēntis sit diuersa percussio in p^o q^{ue} rē et in medio et in fine: q^{ue} rē. Et ex his apparet solo ad rōnes z^o.

Et illi quod qui in multis diuersis existit pulsibus est diuersus gradat^o equali: currens: et ipse qdē est quod ab vno incipit pulsus et pmutat^o ad maiore eo aut ad minore: et pcedit sic fm hāc regulā donec puenit ad finē in diminutione aut in augmento per silem ordinē: deinde intersectat^o et ad primā magnitudinē redit: aut rediens ex puitate sua sūt reditu in ambabus dīspōnib^o ad primā regulā: aut diuersificas post quod venerit a principio quod

est huiusmodi ad finē qui est huiusmodi. Et est cū ad finē puenit et est cū intersectat^o an ipm: et est cū addit supra ipm donec intersectat^o: cūq^{ue} intersectatur fortasse intersectat^o in medio cessando. Et est cum agit ab hoc diuersum: et illud est vt in medio sui interueniat mor^o. Et pulsus quidē cessationē habens est diuersus in quo expectat^o mor^o et venit quies. Et ille qui in sui medio habet motū est diuersus in quo spectatur quies et venit motus.

In ista pre erequit de mēbris diuisionis. Et tria facit: quod p^o erequit de pulsu diuerso: cui diuersitas p^ocipit in multis pulsibus. Secundo erequit de eo cui diuersitas p^ocipit sub diuersis partibus arterie. ibi (Diuersitas v^o.) T^o de eo cui diuersitas p^ocipit sub eadē parte arterie. ibi (Ex diuersitate v^o pulsus.) T^o vlt^o p^oma p^ote est notādū vt vba Aui. reducant^o ad ordinem: quod ipsa inordinate pponit quod Aui. intēdit hāc dīstōnē: nā pulsus diuersus cui diuersitas in multis pulsibus reperit^o: aut est currens cū equali gradatione: aut nō ē currens cū equali gradatōe. Si currens cū equali gradatōe: aut intersectat^o in suo motu aut nō: si intersectat^o in suo motu: aut redit ad silem dīspōtionē in qua erat prius: aut incipit a magno et pcedit v^o paruum: aut pcedit a paruo versus magnum: et vt q¹ istorum duor^o modorum: aut intersectatur in medio ante finē aut in fine: construat^o et exponatur tertius sicut stat.

Notādū est hoc verbum (Et est cū agit ad hoc.) Diceret aliqui vt quod Aui. includat oppositū in obiecto. Quia p^o dicit quod iste pulsus ē diuersus: postea dicit quod est gradatim equali currens: sed pulsus equaliter currere est pulsus eē equalis: ergo idē pulsus est equalis et diuersus quod est impossibile. Dōm quod z^o est equalitas: nā qdā est absoluta et hec dīstīgnit^o diuersitate rep^ota in pulsu: et de hac nō intelligit hic cū dicit equali currens: sed de hac tu arguis alia est equalitas s³ qd^o talis nō est aliud nisi qdā ordo rep^ota in diuersitate pulsus fm quēz ordo seruatur equali. f. quāto dīscēdit a magno ad parū i vna pulsatione: tāto adhuc dīscēdit i alia vel eōuerso ascēdēdo a paruo ad magnum: sūt de veloci et tardo z^o. et talis equalitas rep^ota i pulsu qdē est quod vniūformitas qdā: et id pōt exponi et illi. f. pulsus diuersi z^o ē diuersus equali currens. i. currens cū ordinata et equali gradatione.

Diuersitas v^o pulsus in multis partibus vni pulsus aut est in situ suar^o partium: aut in motu suar^o partium: s³ diuinitas que est in situ suar^o partium ē diuinitas pportiois partium vene ad ptes. Et qm ptes sūt sex erit illud quod in eis cadit ex diuinitate sūt. Diuersitas at^o q^{ue} est in motu: aut est in velocitate et tarditate: aut in psecutiōe et pūctiōe. f. vt moueat pars eius ante horā sui motus: aut post horā: aut in fortitudine et debilitate: aut in magnitudine et puitate: et hoc totū: aut curret fm ordinē equalē: aut diuinitas in augmento et diminutione: et illud qdē aut erit in duabus partibus: aut in tribus: aut in quatuor. f. in casu digitor^o. Et tu qdēz cōponere poteris et ordinare.

In ista parte determinat de pulsu diuerso: cui diuersitas reperitur in multis partibus eiusdem pulsus.

S³ dices tu qd appellat hic Aui. situ partium vene. Ad h^o dicit qdam quod appellat p^o h^o sex diuinitas sit suar^o partium. an retro: sursum deorsum: dextrū et sinistrū: et hoc vult dīcē Aui. qm dīc^o quod pres sūt. s³ nō bene video quō hec diuersitas sentiet^o an et retro z^o. nisi velles forte dicere quod sentit prius et posterius: ita quod sentiri p^ous sit sentiri an et posterius post. s³ hoc nō intēdit dicere hic Aui. quod sentiri p^ous vlt^o posterius pūctat ad illū mēbrū. f. ad diuersitatē i motu de qua statim dicit: quod ante horā aliquando post horam sui motus: sed h^o nō est in situ partium sed in motu ear^o. Et ideo dices aliter quod hic appellat diuersitatē in situ qm ad diuersitatē dīuisionū q^{ue} sunt. s. f. longitududo et curritas: latitudo et strictitas: altitudo et pfunditas: diuersitas s³ vnius pulsus in pluribus partibus vene est partium vene fm diuinitates. s. v. g. q^{ue} in vna parte arterie sentiat^o longior: sub vno digito sub alia curti^o: et sub alio digito: et sic de alijs. 4. dīuinitatibus: verū adhuc posset saluari aliquo modo quod hoc intelligit per situ partium vene diuersitatem. s. positionum que consequunt^o corpora fm loca que sunt ante et retro. f. versus partē sylestrē: et sic desursum et deorsum: et dextris et sinistris: tamē primam expōnē reputo meliorem: et tunc subdit diuersitatē que est in motu et patet.

Ex diuersitate v^o pulsus in vna pte est ille quod est itersectus et reditus et p^otinuus. Intersect^o autē est ille qui

Dub^o 2^mDub^o 3^m

partē vnā cū paruo motu separaf z partis vni⁹ que ex eo intersecatur cū quiete est cum duo extrema diuersificatur in velocitate z tarditate z in similitudine.

C In ista pte determinat de pulsu diuerso cuius diuersitas repit in eadē pte. s. sub vno digito. Et p pmitur distōne huius. Scdo dclat mēbra distōis. ibi. Intersect⁹ aut est ille. Et hec in tres. primo dclat primū. s. intersectū. Scdo pulsus redituū. ibi. Redituus vō. Tercio pulsus cōtinuū. ibi. Cōtinuus aut. C Norādū aut circa p mūz q intersectio pōt dupliciter contingere in pulsu. Vno modo quātū ad percussiones plures. s. quando post primaz percussione expectatur secūda percussio z non venit: sed videt quiescere z postea redit. Alia est intersectio que reperit i vna percussione: ita q autēq terminet vī interrūpi mot⁹ vt qū est tardus in principio z in medio videt pausare z in fine redit veloci⁹ z de hoc intelligit hic z talis pulsus dicitur capizans vt dicitur infra: q mouetur ad modum capite que primo tarde z pigriter: postea pausat z ultimo mouet velociter z putat cū comib⁹: sed de vtraq sectione loquit.

C Redituus vō est vt pulsus magn⁹ reditō fiat paruus in vna parte: deinde in reditu subtili redit. Et huius quidē modi est ille cuius quedā species in alias ingrediuntur: z hoc est vt sit vnus pulsus sicut duo. ppter diuersitatez: aut duo sicut vnus propterea q alie in alias ingrediuntur. Et istud quidē est fm sentētiā eorum qui in hoc non conuenerunt.

C In ista pte dclat qd sit pulsus redituus: vī nota pp illā lram q dicit. Cui⁹ qdā spēs rē. i. quo apparet mixtio percussione: ac si vna ingrediētes reliquā: z talis ipēs pulsus dī martellianus vel alio nomine bis pulsans: z hic pulsus vī in vna sui percussione facit duas percussiones anteq⁹ desistat a primo motu: nam sicut malleus q percutit super incudinem anteq⁹ desistat videtur facere duas percussiones resaliendo subito sursum z descendendo: ita q vī vnus tamē apparet q sint duo. qz est diuersificat⁹: ab aliqbus autēq putatur q sint duo. tñ qz vna percussio subingredit aliaz: ideo vī tñ vnus: z in lectione sequēti dicitur quid sit verū de hoc: nā verūqz est possibile. s. q natura anteq⁹ cesset a motu potest bis mouere: ita q videbit pulsatio duplex: z possibile est q sint due: tamē qz vna videtur subingredi aliam putatur q sit tñ vna.

C Cōtinuus aut est ille cuius diuersitas est ordinata in cōtinuitate nō sensu pcepta separatōe in eo ad qd ipa mutatur ex velocitate ad tarditatez aut ecōtra: aut ad equalitatē aut ineqūalitē in eis: aut ex magnitudine: aut paruitate: aut eqūlitate in eis ad aliq⁹ eorūz ad qd mutatur. Et hoc qdē est cū fm similitudinez sui procedit. Et est cum accidit vt cum cōtinuatōe sua sit in aliqbus finaz partiū plus diuersitatis z in alijs minus.

C In ista pte determinat qd sit pulsus cōtinuus. S sciēdū ad itellectū lre: qz diceret alijs vī q Alui. male dicat cū dīc q pulsus cōtinuus est ille cui⁹ diuersitas est ordinata in cōtinuitate nō sensu pcepta: qz tūc iste pulsus non dberet poni diuersus a medico eo q medicinalis speculatio nō trāscēdit sensus: vt dīc⁹ baly. in. z. tpe gni cō. zz. z p pique in eis que sensu cōprehendunt: z sic est pulsus qui per sensus tactus percipit. Scdm q Alui. nō vult hic dicē q nullo mō percipiat hec diuersitas per sensum: qz hoc mō vix argueret: s. vult dicē q nō percipit ita manifeste sicut in differētis predictis: nec percipit a quolibet: sed a viro exercitato in tactu pulsū frequēti. q. d. qz aut hec diuersitas percipit nō manifeste in istis differētis. s. forti z dbili veloci z tardo zē. tūc est pulsus cōtinuus: vel percipit manifeste: z hoc est dupl⁹: aut intersect⁹: aut redituus.

C De speciebus pulsus diuersi que nomina habent propria. Cap. 3^m.

E x eis est gazelans q est diuersus in vna parte cuz fuerit tardatus: z deinde intrinsecatur z fit veloci⁹.

C Istud caplm puenit sic itroduci ab aliq⁹. Postq determinauit Alui. de differētis pulsibus: hic determinat Aluicē. de spēs ipsoz: z hoc pfirmat per rubricā que dīc caplm 3^m de speciebus pulsus cōtinuū. zē. S. hec itroduci nō est bona: qz sicut apparet per Gal. in libris de differētis pulsibus. i. ca. genus z species z dīa pulsus nō differūt: sed sunt idē hic: qz iste sūt spēs vel differe

rentie pulsū: z ideo alijs sunt qui dicūt aliter q prius determinauit Alui. de differētis simplicib⁹ pulsibus: hic determinat de differētis cōpositis eoz. Et mouet ad hoc vdm pp vni⁹ dcm qd est rubrica que dicit caplm tertiu de spēs pulsus cōtinuū als cōpositi. Sed nec isti bñ dicūt p: qz nō omnes differētie supra determinare sunt simplices: imo aliqz cōpositae: nā in aliq⁹ eaz cadit diuersitas z cōparatio diuersoz genēz: z ideo dicebat supra Alui. q tu potes istas spēs combinare per teipsum. Itē nō bene dicūt q hic determinat de spēs vel differētis pulsibus cōpositis: qz per eos supra determinate sunt simplices: sed cum hic determinet de multis speciebus supra determinatis: ideo hic determinabit ē de spēs vel differētis simplicib⁹. Quapp si iste sunt cōpositae z ille: z ideo isti etiā male dicūt: z illud dcm nō est bonū. Et ppter hoc vdm aliter q postq determinauit de differētis generalib⁹ z cōibus pulsibus diuersi: hic determinat de differētis eius magis spālīb⁹ z vident iste differētie specialiores pāctis z^m. primo: qz iste cōtinuatur sub illis: nam oēs iste continentur sub pulsu diuerso: sed supra nō soluz de diuerso sed ē de equali vt dicit rubrica supior. Scdo dicūt specialiores: qz iste habet noia determinata z propria: sed differētie supra determinate nō: sic pcedit: qz circa hec duo facit. primo determinat de his differētis pulsibus que hnt noia p pāa. Scdo excusat se a determinatione aliqz pulsū nō hntum determinata noia. ibi in fine capituli. (pulsus vō cōpositoz.) primo in duas. primo determinat de vna specie pulsus diuersi: cuius diuersitas reperit in vno pulsu tñ z in vna parte illius pulsus. Scdo determinat de illis quoz diuersitas reperit in pluribus partib⁹ pulsus. ibi. (Et ex eis est vndosus.) C Norādū aut circa primā partē q pulsus gazellā z capizāz idē significāt z sūt sy nonyma: qz gaza in arabico idē est q capizolus in latino: z dī pulsus capizans ad similitudinem motus capizoli qui primo mouet tarde: postea faciendo saltū videt pausare in aere postea mouet velociter currendo: sic etiam iste pulsus. Deinde cum dicit.

C Et ex eis est vndosus z ipse qdē est qui est diuersus in magnitudine ptiū vene z eaz pulsat z eleuatōe ipaz ruz ad supiora: z in latitudine z in pscutione z pcessiōe in principio mor⁹ pulsus cū mollitie que est in ipa: z ipse qdē nō est valde paruus: z bz latitudinem quādā z alsimilaf vndis: quaz alie alias sequunt fm rectitudinē cū diuersitate que est iter eas in eleuatōe eaz ad supiora z descēsiōe ad iseriora: z velocitate z tarditate.

C In ista pte determinat de differētis pulsibus diuersi cui⁹ diuersitas reperit in pluribus partib⁹ pulsus: z tria facit. primo determinat de his quoz diuersitas attenditur in diuersis partibus pulsus eiusdē. Scdo determinat de his quoz diuersitas attendit in pluribus pulsib⁹: z tñ hoc pōt attendi in vno tñ. ibi. (Et ex eis est cauda.) Tercio redit ad determinādum de quibsdam pulsibus quoz diuersitas attendit soluz in diuersis partib⁹ pulsus. ibi. (Et ex eis est bispulsans.) primo in tres scit tres sunt spēs pulsus diuersi: qz diuersitas reperit solū in plurib⁹ partib⁹ pulsus. z^m ibi. (Et ex eis est vermiculosus.) ibi. (Et ex eis est ferrinus.) C Norādū q pulsus vndosus dicitur ad similitudinem motus vndaz z assimilatur ei in tribus. s. in magnitudine z paruitate: z qz sicut vna vnda ē maior altera minor: ita vna percussio huius pulsus est maior altera minor. Itē in eleuatione z ppressionē: qz sicut vna vnda magis eleuat q altera: ita vna percussio magis eleuat q alia. Itē similatur ei in alia diuersitate: qz sicut vnda antecedit aliā sic qz atqz alia celsa: ita percipit subsequē: ita ē in hoc pulsus: qz hec diuersitas attendit in vno pulsu z nō pōt tot diuersitates reperiri in eadē parte pulsus: ideo hnt attendi in diuersis partibus pulsus vniūs.

C Et ex eis est vermiculosus qui est illis similis: sed est paruus multe spissitudinis: cuius spissitudo existimat velocitas: sed non est.

C In ista parte Alui. determinat de alia specie: z cū hoc de quodam alio pulsu. s. de formicāte qui est idē specie cum eo z nō differūt ab eo nisi fm magnū z parū. C Et norādū q pulsus vermiculosus pro tato dī similis vndosus: qz sicut vndosus dī ad similitudinem mor⁹ vndaz: ita ē vermiculosus dī ad similitudinem mor⁹ vniūs s. terrancī. s. lumbicī: qz sicut ille mor⁹ est paruus z spissus ita z motus hui⁹ pulsus. Scdo est norādū de eo qd dicit. (Cui⁹ spissitudo existimat ē velocitas.) Causa hui⁹ est: qz sic dicebat supra velocitas dī fert a spissitudine: qz velocitas dberet pulsui rōne tēporis mensurantis motus percussionez sed spissitudo debetur rōne tēporis mensurantis quietē: z qz plus sentitur per sensum tact⁹ z tā

ctus

etis nō pōt bene discernere tēpus quietis a tēporē motus in hoc pulsu: qz tēpus quietis ipſi est valde breue: ideo in tali pulſu eſt: maſ qz ſpiffitudo ſit velocitas ſubdit: ſed nō eſt ſup. ei? ſpiffitudo velocitas: qz tēpus quietis in hoc pulſu eſt breue z tēpus motus ei? eſt longū nō ſimplr: ſz reſpectu tēpis genis. Et cā hui? eſt: qz cā pulſus vermiculoſi vt dicit iſra eſt ſubilitas virtutis nō ſubilitas i vltimo ſed ppe illud: mō virtus debilis multū tēpus ponit in motu vt recuperet de fortitudine qd perdidit qz melius pōt: z ideo eſt ei? quies breuis: quapp erit multe ſpiffitudinis z nō velocitatis.

C Et formicans qd eſt valde minor z vehementioris ſpiffitudinis z vermiculoſi quidem z formicatis diuerſitas in eleuatione ad ſuperiora z pceſſione z conſecutione in ſenſu eſt manifeſtior ipſorum diuerſitate in latitudine: imo quaſi non apparet id.

C Pulſus at formicans oī ad ſiſtitudinē motus formice q e parvus z ſpiffus: z ſit a virtute ſubilitis qz vermiculoſus z eſt minor eo.

C Et eſt ex eis ſerrinus q vnoſo in pſi diuerſitate ſimilaf: z in eleuatione ad ſuperiora: z latitudine z pceſſione z conſecutione: ſed eſt durior z cū duritie ipſi partes in duritie diuerſe exiſtūt. Et ſerrinus qdem eſt pulſus velox ſpiffus z durus: cuius partes in magnitudine diaſtoles diuerſe exiſtūt i duritie z mollitie.

C In iſta parte determinat de alia ſpecie pulſus diuerſi. **C** Notandum autem qz ſicut alie ſpecies dicūt ad ſimilitudinē alieu: ita z iſta ſpecies pulſus: nam iſte pulſus dicitur ſerrinus ad ſimilitudinē ſerre que eſt instrumentum ad ſecandū ligna in tribz. Primo in eleuatione z depreſſione: qz ſicut ſerra habet quaſdam partes eleuatas z quaſdam depreſſas: ita z hic pulſus. Secūdo in pceſſione z conſecutione: qz ſicut ſerra eleuata precedit z cōcūta ſequit poſtea iterum eleuat ita z hic. Tercio eſt ſimilatur in duritie: qz ſicut ſerra habet duritiem: ita z hic pulſus.

C Et ex eis e cauda ſoricina: z eſt ille q ordinat i diuerſitate ſuaz pſi ex diminutiōe ad augmētū: aut ex augmētō ad diminutiōem: z cauda qd eſt ſoricina eſt cū eſt in pulſibz multis: z eſt cū eſt in vno pulſu in pſibz multis aut in pte vna: z eius diuerſitas pſia eſt illa que ex magnitudine pendet: z eſt cū eſt in cōparatione velocitatis ad tarditatem: aut fortitudinis ad debilitatem.

C Dō in iſta pte determinat de alijs ſpēbz pulſus diuerſi: quaz diuerſitas attēdit in pluribz pulſibz que ē pōt attendi in vno tñ ali: quādo: z duo facit. Primo ponit vnā ſpēm talis pulſus. Secūdo ponit alia. ibi (Et ex eis eſt meſali? zc.) **C** Circa primā pte itelligēdū qz cauda ſoricina oī ad ſiſtitudinē caude muris que eſt in vna ſui pte groſſa. ſ. vſus caput: z in alia ſubtilis: ſic iſte pulſus in vna ſui parte eſt magnus z in alia parvus: z hic pulſus aliqui reperitur in multis pulſibz: ita qz eſt cōpoſitus aliquādo. v. g. quando incipit a magno z tendit verſus parū: tunc prima diaſtoles eſt magna: ſecūda minor: z tertia adhuc minor quousqz venit ad minimam vel ecōuerſo. aliquādo aut in vna parte eiusdem pulſus ſub vno digito ſicut quando percūſſio incipit magna z in medio ſui minor z in fine minima vel ecōuerſo incipiendo a paruo verſus magnum.

C Et ex eis eſt meſalius: z ipſe q ex diminutiōe pcedit ad aliqūe terminū in augmētō: poſtea reclinaſ inferi? ad ſuum ordinem donec ad primum terminū diminutiōis perueniat. Eſt ergo ſicut due caude ſoricine que continuant apud maiores eius extremitates.

C In iſta parte ipſe determinat de alia ſpecie pulſus: iſte pulſus ſic vocat meſalius ad ſimilitudinē ſicut z alij pulſus: qz dicitur ad ſimilitudinē duaz caudarū ſoricine que in principio eſt ſubtilis z in medio groſſior: z in fine ſubtilis: z ſicut reperit iſte pulſus qui incipit a paruo z tendit ad magnum iterum redit ad parū: ita etiaſ poſſet eſſe ecōuerſo. ſ. qz incipiat primo a magno z tendit verſus paruum: deinde rediret ad magnum: ac ſi due caude muris pſigeretur in extremitatibz ſubtilibz: ſz de hoc non faciat mētiōem: z cāc omnium iſtorum infra apparebunt. **C** Alterius ſbetis ſcire qz licet tertia exteri? habet meſalius. i. acualis: z dicitur ſic ad ſimilitudinē cuiusdā acus que eſt curuata exiſtes groſſior in medio qz in extremitatibus qua in terra ſaraceno vniſ ſutores ſuſceuo.

C Et ex eis eſt biſpulfans: z in ipſo qd eſt diſcordati ſunt

medici. Sūt enī qdā qui ipſm vnū pulſum ponunt diuerſum in pceſſione z pſecutione: z ſunt alij q ponūt ipſm duos pulſus: quoz vnū alterz cōſequit z ad vltimū iter eos nō exiſtit tēps qd dilatetur ad colligēdū ſyſtolem: deinde diaſtole. Non enī omne ex quo conſequuntur due percūſſiōes opz vt ſint duo pulſus: aliogñ ille cuius interſecaf diaſtoles z deinde redit eſſet duo pulſus: neqz etiam oportet vt ſint duo pulſus niſi cūz incipit z diaſtoles: z poſtea redit ad fundū faciēdo ſyſtolem: deinde redit iterum z diaſtolem facit.

C In iſta parte determinat de pulſibus quoz diuerſitas attēdit in diuerſis partibz pulſus ſolū. Et tria facit ſicut tres ſunt bñoi gñā pulſum. Scdm ponit ibi (Et ex eis eſt quiete habens.) Tercium ibi (Et ex iſtis quidem capitulis.) **C** Notandū qz iſte pulſus dicit biſpulfans: qz biſ pulſat ante qz quiete ſcat: z ſm aliam tranſlationēz iſte pulſus alio nomine dicit martellinus ad ſimilitudinēz motus martelli quādo percūt z reſtit. Et dicit qz ſunt qdā medici q dīcūt qz ſunt duo pulſus z ſoluit qz eſt pulſus vnus: z hoc accidit qz ante qz deſiſtat motus vnus ſubſequit quidāz motus ante qz alter incipiat: tamē vnus motus eſt: qz tēpus quietis nō eſt tñ qz poſſit fieri diaſtoles z cadat ſufficiens tempus quietis in medio: ſed vnus motus ſubingreditur alterum vt dictum eſt.

C Et ex eis eſt qetē bñis z cadēs in medio quos p̄diximus. Sed differentia inter cadentes in medio z gazelantes eſt qz gazelantis ſecunda ante venit qz cōpleatur prima: ſed in cadente in medio eſt pulſus qui venit in tempore quietis cum compleſt percūſſio prima.

C In iſta pte determinat de alijs ſpēbz pulſus diuerſi quos p̄mīſit in hoc capitulo de pulſu diuerſo: z dicit qz gazelantis ſecūda. i. percūſſio ante venit qz compleatur prima. i. percūſſio.

C S; tu dices nō vī qz ſcda percūſſio poſſit aduenire in gazelante aſi qz prima cōpleat ſue deſiſtat: qz cū inter illas duas ptes ſit quies media nō pōt eſſe qz vna veniat ante qz altera cōpleatur. Dōz qz h eſt ppter ea quia in pulſu gazelante non eſt niſi vna diaſtoles ſenſu percepta: ſimiliter z in pulſu cadēte in medio: ſed in eo eſt maior quies qz in gazelante: z non eſt alia differentia inter eos.

C Et ex iſtis qdē capitulis ſunt pulſus ſpafmoſus z tremulus z retortus qz filo qd torqueſt aſſimilaf z eſt ex capitulo diuerſitas in pceſſiōe z in pſecutiōe z in ſitu z in latitudine: z choꝛdoſus qdē eſt ex ſūma retorti z ſilaf tremulo: ſed tñ in tremulo diaſtoles eſt magis occultita: et ſiſt exiſtus ab equalitate ſitus in eleuatione ad ſuperiora eſt in retorto occultior: ſed tñ in choꝛdoſo eſt manifeſta z eſt cū eius toſio eſt ad vnā partēz tñ. Plurimū ſo tales accidunt qles iſti. ſ. choꝛdoſus z retort? ad vnū latus declinans in egritudinibus ſiccis.

C In iſta parte determinat de alia ſpecie pulſus. Et notandū qz iſti pulſus dicūt ad ſimilitudinē ſicut z alij: nā ſpafmoſus pulſus eſt ille in quo percipit arteria contrahi ſicut contrahit vermis in ſpafmo: ſz pulſus tremulus: vt dicit Baſ. in libro de differētis pulſuum: eſt ille in quo arteria videtur tremere ſicut tremere man? vel aliud. Retort? pulſus eſt in quo torqueſt arteria: z qz in oī tractione eſt quedāz contractio: ideo talis pulſus eſt de genere ſpafmoſi: z pulſus choꝛdoſus qui aſſimilatur choꝛde retorte.

C S; tu dices vī qz in pulſu tremulo ſit diaſtoles manifeſtior qz in ſpafmo primo auctoritate Baſ. qui hoc ponit ad ſſam in libro de differētis pulſuum. ca. zi. **C** Pterea hoc arguit rōne: qz quāto arteria magis eleuat in pulſu tanto diaſtoles eſt magis manifeſta: ſz in pulſu ſpafmoſo arteria non pōt multū eleuari eo qz eſt dura: in tremulo aut pōt multū eleuari qz eſt humida: z per p̄ns erit i pulſu tremulo diaſtoles magis manifeſta. Ad hoc pōt reſpōderi duplīter. Vno mō: qz argumēta vep concludunt z maxime pp vba Baſ. z tunc dicam qz illud qd dicit hic Baſ. nō eſt vep: ſed iſa Baſ. eſt hic corrupta: aut pp vitiū tranſlationis vel ſcriptoris: qz vbi dicit in tremulo oī dicere in ſpafmo: z hoc etiā apparet per illd qd ſubdit. (Et ſiſt exiſtus zc.) vbi dicit qz eleuatio ad ſuperiora in pulſu ſpafmoſo vel retorto eſt occultior: ſi aut illud primū vep eſt nō oīſſet z ſimilaf: ſed diſſet ecōuerſo. Alio mō pōt dici volēdo ſaluare ſſam qz diaſtoles pōt dici manifeſtior z. Vno qz ſit durior

Dubū p̄

Dubū z

Gentilis

et magis resistens tactui: et isto modo magis sentia. Alio potest dici manifestior: non quia magis sentiat durities et resistetia: sed quia magis eleuatur sursum: tunc dico quod per modo diastoles est manifestior in spasmus: et hoc modo hic loquitur Aui. sed secundo modo est manifestior in tremulo: et hoc modo intelligit Gal. et ratio facta supra.

C Pulsuum vero compositorum species quasi infinite sunt: et neque habentes nomina.

Dubium 3^m

C In ista parte excusat se Aui. a determinatione pulsuum specierum compositorum que nomina non habent.

C Sed diceret aliquis: nunc omnes iste species pulsuum supra determinate sunt simplices vel compositae. Et ad hoc dicitur quod pulsus potest dici compositus. Uno quod in pulsu sunt plures diuersae pulsus: et hoc modo non oportet quod omnes pulsus species sint compositae ex diuersis speciebus vel illis qui in una parte eiusdem pulsus reperiuntur: sed possunt esse simplices. Alio potest diuidi aliquis pulsus compositorum: quia tactus in eo non percipitur uniformitate sed difformitate: et hoc modo omnes pulsus praedicti possunt dici compositi: quia omnes sunt de genere pulsus diuersi.

C De primo quod ex speciebus pulsus est naturalis. Cap. 4^m.

C Quisq; generum prenominatorum in quo est superfluitas augmenti vel diminutionis naturalis in eo est augmentatus.

C hoc capitulum potest ad superiora 2^m continuari. Uno modo sic. Postquam determinauit de speciebus et differentis pulsus: hic ostendit quis est naturalis et quis in naturalis inter praedictas species. Vel aliter. Postquam determinauit de differentis et speciebus pulsuum: hic determinat de compositis. Propter quod sciendum quod duplex modus diuisionis potest cadere in pulsu. Unus est per differentias essentielles et proprias: et hic modus traditus est supra. Alius est modus diuisionis per diuersas causas que non solum coequant pulsus: sed et omnes alios operationibus. Per eam namque et in naturalis: ut Aui. sufficienter determinet totam cognitionem pulsuum: id determinauit de pulsibus quantum ad virtutem modum diuisionis pulsuum ipsum: et tractat istam continuationem est bona. Iuratio igitur Aui. in hoc capitulo est ostendere quis pulsus est naturalis et quis in naturalis. Et duo facit. Primo ostendit hoc in differentis pulsuum que recipiunt augmentum et diminutionem. I. que sunt extrema contraria et medius iter ea. Secundo ostendit hoc in his que non recipiunt augmentum nec diminutionem. I. que non habent mediu sed solum extrema. Ibi (Alio vero generum.) prima in duas. Primo ostendit quis pulsus inter praedicta est simpliciter naturalis. Secundo ostendit quis pulsus non est simpliciter naturalis. Ibi (Et si aliquid.) Juxta primam partem notandum quod si bene considerent decem genera pulsuum prius determinata: quedam eorum habent augmentum et diminutionem et mediu: et quedam non. Augmentum enim et diminutio non dicuntur nisi per respectum ad mediu. Item quod fit augmentum vel a quo fit diminutio. Hic mediu sunt illa que sumuntur ex quantitate vel longum et curtum et latum et strictum et altum et velox et tardum: et ratione quoniam vel rari et spissus: et quod sumit ex tactu vel calidum et frigidum: et durum et molle: sed in genere sumpto ab eodem inaequale non est mediu: nunc autem iter genera huius mediu solum mediu est naturale in omnibus praedictis in forti et debili in quo fortis est naturalis et non mediu inter ipsa. Ratione autem quod solum mediu est naturale in alijs omnibus generibus huiusmodi mediu est: quod sicut apparet per de accenti et mor. cap. 2. omne naturale est temperatum: et hoc vult Gal. in 2^m parti. afo. illo afo. 51. Secundo multum et repente et. nunc autem mediu inter extrema est temperatum et extrema distemperata: ergo omne quod habet rationem temperati est naturale. Ratione autem quare naturale fundatur in temperamento est: quia omne naturale ordinatur in opus terminatum: et quod solum temperamentum facit opus terminatum: in temperatum autem corrumpit magis ipsum: et omne temperatum consistit in medio: ideo ille pulsus qui est equalis. I. mediocris inter genera pulsuum prius notata habentia mediu est naturalis. Subdit autem vterius excepto forti: quia illud quod est mediu in illo genere non est naturale: sed extremum. I. pulsus fortis.

Dubium

C Tu dices per quod hoc non potest fugere quin ratione naturalitatis sit quia existat in medio: et id ille qui erit equalis vel mediocris iter forte et debile erit naturalis. Sed in fine dubio de ratione naturalitatis est. ut ostendat de accenti et morbo esse in temperamento: et omne temperamentum est mediu inter extrema. Sed aduertendum quod de ratione mediu sunt duo. Primum est quod ipsum eque distat ab extremis. Secundum est quod ipsum mediu habeat aliquam potentiam et virtutem: et hoc est quod consuevit dici quod est mediu. Nam quod est mediu secundum situm ista modo: terra est mediu mundi: quod est sita in medio mundi. Aliud est mediu secundum virtutem: et hoc modo corpus celeste est mediu inter ista inferiora et intelligetia: quod in ipso sunt virtutes omnium inferiorum. Nunc autem hoc secundum. I. habere potentiam vel virtutem est formalis in medio: in equidistant autem ab extremis est male magis: et quod genus fortitudinis pulsus est

Super primo

sumptum a virtute: ideo sumit ab eo quod est formalis in medio: et quod pulsus fortis est augmentatus: cum pulsus sit operatio virtutis: ideo operatio virtutis est augmentata: et quod fortitudo virtutis insequitur temperamentum concluditur quod pulsus fortis sit vere medius et simpliciter naturalis cum sumat ex dispositione virtutis: quod autem magis augmentatum in virtute sit magis naturale: et cum pulsus fortis sit huiusmodi: et non debilis mediu iter debilis et fortis: ideo bene dicit Aui. quod solum pulsus fortis inter extrema huiusmodi mediu est naturalis.

C Et si aliquid aliorum generum non augmentum prebnerit nisi fortitudinis augmentum sequens et factum fuerit magis. Verbi gratia ipse erit naturalis propter fortem.

C In ista parte ostendit quod est pulsus simpliciter naturalis sed appropinquans ei. Juxta quod notandum quod ex his vbi vult ostendere quod est pulsus qui magis habet de naturalitate inter extrema aliorum generum pulsus a forti et debili: cum dictum sit quod in omnibus alijs generibus quod est medius est simpliciter naturalis: non si erit aliquid extremum magis participans de ratione medii quam aliud extremum poterit dici naturale: sed non sit simpliciter naturale et in comparatione ad mediu cum deficiat ab eo in naturalitate: saltem erit naturale respectu alteri extremi. Nunc autem talis est pulsus magnus: quia magnus pulsus magis insequitur temperamentum virtutis quam parvus: nam cum in magno pulsu sit augmentum secundum omnes dimensiones et in paruo defectus: et ideo pulsus magnus non sit naturalis respectu fortis nature mediocris inter paruum et magnum saltem est naturale respectu parui. Ceterum notandum de eo quod dicitur (Nisi sequens augmentum fortitudinis) quod hoc tale extremum insequatur augmentum fortitudinis: tamen pulsus magnus non est propter hoc simpliciter naturalis sicut est pulsus fortis vel mediocris in magnitudine: cuius ratio est: quia pulsus magnus insequitur temperamentum complexionis eo quod sit a necessitate. I. caliditate augmentata: quia necessitas augmentata est malitia complexionis calide: talis autem necessitas deicitur vel saltem diminuit actum virtutis cum pulsus sit effectus virtutis vitalis ad conseruandum et regendum calorem naturalem: ideo deficit a naturali et sic pulsus magnus non est simpliciter naturalis: sed respectu parui.

C Aliorum vero generum que neque augmentum neque diminutionem tolerant naturalis est mediocris et ordinatus: et qui est boni ponderis.

C In ista parte ostendit quis pulsus est naturalis in alijs generibus que non habent mediu inter extrema. Juxta quod notandum quod iter genera pulsuum supra posita sunt aliquid iter quorum prima non est mediu: nam iter equalis et inaequale non est mediu nec inter ordinatum et inordinatum: quia huiusmodi rationem prauiationis et habitus inter que non est mediu. Alii nec iter pulsuum boni ponderis et mali ponderis: sicut nec apparet iter bonus et malus: et huiusmodi genera tangit huiusmodi modo in talibus illud quod habet rationem boni ponderis: sed opposita istorum sunt inaturalia: et ratio huiusmodi est: quia equalis est illud quod est in temperamento: omne autem naturale est temperatum: quapropter equalis pulsus erit. Similiter pulsus naturalis est ordinatus: quia natura ordinata procedit in suis operationibus: et cum pulsus sit opus nature: ideo et. Similiter pulsus boni ponderis pertinet ad pulsuum naturalem: quia bonum pondus in pulsu non est aliud nisi bona coequalitas et proportio inter pulsuum et illum cuius est: sed effectus nature sunt proportionati: quare et.

C De causis specierum pulsuum praedictarum. Cap. 5^m.

C Quisq; pulsus quedam sunt causas necessarie et sentiales in constitutione pulsuum ingredientibus: et vocatur contentiue: et quedam sunt in constitutione pulsuum non ingredientibus.

C Postquam Aui. determinauit de differentis pulsuum in ista parte determinat de causis eorum. Primo determinat de eis in generali. Secundo in speciali magis applicando istas causas et differentes pulsuum. Ibi (Cum iustitiam fuerit obediens.) prima in duas. Primo ostendit quod et qui sunt modi genera causarum pulsuum. Secundo comparat eas adinuicem. Ibi (Et huiusmodi quidem causarum.) prima in duas. Primo permittit diuisionem generale causarum pulsuum. Secundo subdiuidit vniuersum quod est mediu. Ibi (Et harum quidem et.) Juxta quod notandum quod iste cause quas hic ponit dicuntur coes: quia coequant omnibus generibus pulsuum et in suis omnibus libris eius. Dicuntur autem necessariae: quia sine ipsis non potest esse pulsus. Dicuntur autem sentiales: quia ab ipsis immediate pulsus dependet et ingreditur eius constitutionem: sed alie cause siue sint non coes omnibus pulsibus siue non necessariae: ita quod pulsus possit esse sine eis nec ab eis depe deat dicuntur non contentiue. Secundo notandum quod duplex est diuio causarum pulsuum. Una est secundum multitudinem causarum ad pulsuum: et hec ponit ab Aui.

ad Ali. q. carū alie sunt cōtētiue alie nō cōtētiue. Alia est diuīso carū in cōparatione ad sūm: et hec ponit a. b. in introductorio pulsu. ca. 2. q. alie sunt nāles: alie d. nāle: alie medie inter eas 2c.

Et hāc qdē alie sunt inseparabiles quāz pmutatio ne pmutat iudiciū pulsus et vocantur cause inseparabiles: et alie sunt sepabiles q. vocantur mutates absolute.

In ista parte subdiuidit membra diuisionis. Primo causas non cōtētiuas. Secūdo causas cōtētiuas. ibi. (Cōtētiue vō.) Tūc primam partē notandū q. cause cōtētiue pulsus sunt cause non necessarie a quibz non dependet eē pulsus: nec ingreditur ei cōtētiuiam: ita q. in hoc cōtētiui tē habent alterare pulsū: et istaz qdā sunt inseparabiles: q. impossibile est corpus humanū esse sine ipsis vt cōplectio etas sexus 2c. impossibile est corpus humanū esse sine istis: et ipsa habet permutare pulsū vt dicitur infra. Separabiles cause sunt que nō necessario corpus humanū cōsequunt vt solumus a. p. et similia: que possunt pulsū permutare: et tales sūt separabiles que dicuntur cause permuantes corpus absolute.

Cōtētiue vō cause sunt tres virtus vitalis que est in corde mouēs pulsus: et tu qdē iā sciūsti eā in caplo de virtutibz. Et secūda est infirm et est vene pulsátiles q. s. iā sciūsti cū numerauimus mēbra. Et tertia est necessitas extingūdi: et est adueniēs per quātitatē notā extingūtiōis que renouat in termino caloris opposita i suo incendio: aut extingūtiōe: aut equalitate sua.

Hic subdiuidit causas contentiuas. Et primo ponit tres causas que dicunt cōtētiue et essentielles ingredientēs essentiali pulsus. s. virtus que est causa efficiens pulsus et infirm qd est arteria et finis qui est necessitas. Et ratio quare hec tria requiruntur est q. pulsus est quidam motus: nunc autem ad motum concurrunt tres. s. motus a quo p. greditur motus: mobile in quo fundatur motus: et finis ppter quem mouet: nunc autem finis non est opatio cuiuscūq. sed virtutis et nō cuiuscūq. virtutis sed vitalis: nāz pulsus est motus factus ppter regimē spiritus vitalis vt supra dicebat. vocat autē arteria instrumentū: q. membra in relatione ad virtutem dicuntur instrumenta sicut martellus in cōparatione ad artē fabri: et ideo arteria dicitur instrumentū pulsus in relatione ad virtutem: est autem subiectum motus pulsus in se. vocat autem causam finalem necessitatem: q. finis imponit necessitatem his que sunt ad finem: hec autē necessitas est caliditas spūs superflua: et iō factus est motus pulsus vt faciat calorem spiritus remanere in sua temperie ppter euentationem factam in spiritu: nam caliditas excedens in spiritu si permaneret ipsum corrumpere: hec autē calitas vel necessitas q. idē est hic est triplex. s. vebemēs augmentata et diminuta et mediocritas: has tres tangit.

Et harum quidem causarum contentiuarū operationes mutantur fin iō qd adiungitur eis ex causis inseparabilibus et mutantibus absolute.

Modo comparat ipsas causas 2c.

De his que proueniunt ex causis contentiuis solummodo. Cap. 6^m.

Quam infirm fuerit obediēs sui lenitate et virtus fortis et necessitas ad extingūdi vebemēs erit pulsus magnus. Verūtiū necessitas iuuantior his tribus est ad hoc.

Post qd determinauit de causis pulsus in generali: in ista pte determinat de eis in speciali. Primo determinat de causis cōtētiuis pulsū. Secūdo de non cōtētiuis. ibi. (Musculoz vō pulsus.) Tūc ista autē primo capitulo solum est eius intentio dēruinare de causis a quibus imediate et per se dependet esse ipsius pulsus et valde inordinate loquitur hic ppter qd diuidere opz sic possibile est. Dicemus q. istud caplm diuiditur in tres duas. Primo ergo ostendit que sunt cause cōtētiue quorūdam generum pulsus que sumuntur magis a vera natura pulsus. Secūdo excusat se de determinatione causarum trium generū pulsus que magis se tenent a parte arterie vt est pulsus plenus et vacuus: calid et frigidus: eleuatus et depressus. ibi. (Causa quidem pleni et vacui.) Prima in tres. Primo determinat de causis generum pulsus quādo nō habent multas species sub se cōtētas. Secūdo determinat de causis cuiusdam generis qd multas species sub se cōtētas s. de causis pulsus diuersi sub quo comprehenditur pulsus gazelas viduos ferrinus 2c. ibi. (Et diuersitatis qdem causa.) Tercio de-

terminat de causis cuiusdam alterius generis habētis paucas species. s. boni et mali pōderis. ibi. (Causa autē pulsus mali pōderis.) Prima in duas. Primo determinat de causis generū pulsū que non attēdunt rōne subiecti pulsus. Secūdo determinat de causis generū pulsus que considerant rōne subiecti. s. arterie. ibi. (Et caur se duritie pulsus.) Prima in quatuor. Primo determinat de causis quorūdam generū pulsus in quibus est aliqua cōuenientia. s. pulsus magni et parui: velocis et tardi: spissi et rari. Secūdo determinat de causis pulsū sumptoz rōne diuisionis: et hoc est primū genus pulsus. s. lōgi et curti: lati et stricti: alti et pfundi siue depressi. ibi. (Longitudine quoq.) Tercio q. nō pfecte posuerat causas pulsus spissi et rari redit ad ponendū eas cōplete. ibi. (Spissitudinis autē causa.) Quarto determinat de causis pulsus debilis. incipit ibi. (Causa vō 2c.) Prima in duas. Primo ponit causas illoz trium generū singulz et distictē acceptoz. Secūdo ponit causas eoz cōbinatoz adiunice. ibi. (Si aut fuerit virtus fortis.) Prima in tres. Primo ponit causas pulsus magni et parui. Secūdo velocis et tardi. ibi. (Si vō necessitas fuerit multa.) Tercio spissi et rari. ibi. (Q. si virtus fuerit debilis.) Prima in duas. Primo ponit causas pulsus magni. Secūdo ponit causas pulsus parui. ibi. (Q. si virtus fuerit debilis.) Tūc notādū q. pulsus dī magni q. arteria extēdit fm oēm sui diuisionē. s. lōgi latū et altū: hoc aut fit q. iste tres conditiones cōcurrūt simul quas ponit. s. q. virtus que est agēs principale sit fortis: q. tūc pōt vincere resistētiā ei. Item q. infirm sit obediens agēti: ita q. arteria nō sit dura et resistens hile uis. Tercio q. sit necessitas augmentata: q. quāto finis est itērior tāto magis mouet agēte: et iō quāto caliditas est multū augmentata tāto magis trahit de aere et fortis mouet virtus ad ipz expellēdū.

Sed tu dices nō vī bā dēci q. ad magnitudinē pulsus arteria debet eē lenis: q. lenitas impedit extēsiōē et magnitudinē pulsus: et ideo dicit Gal. in libro de differētijs pulsus: q. arterie sunt lenes in feminis: ideo hnt pulsus parui. Preterea nālitās in rebz p. sup. ponit mediū: ergo arteria magis eē obediēs nāe ad motū pulsus faciēdū q. est media iter duritie et lenitatis q. q. est lenis cū lenitas sit extremū. Dm q. duplex est lenitas. Una est ex multitudine humiditatis idigēte aquose disperse p membra et talis reperit in arterijs feminaz: et hoc facit potius ad inobediētiā infirm ipedientis motū ppter eius superflua humiditatem: et de tali intelligit Gal. Alia est lenitas que causat ex dispersione bone humiditatis sufficiens in mēbris: et de tali loquitur hic Ali. et hoc nō bz rōnem extremi: sed medij inter primam lenitatem et duritiem: quare 2c.

Cū si virtus fuerit debilis pulsus paruitas eā pculdu bio sequetur. Et si cum hoc instrumentum fuerit durus et necessitas pauca erit minor. Et etiā cū durities efficiat paruitatē: s. tamē paruitas cuius causa est durities separat a paruitate: cuius causa est debilitas per B q. est durus et nō debilis: et breuitas eius et pfunditas nō est multa sicut est cū est virtus debilis. Pauca quoq. necessitas paruitatē efficit: s. debilitas ibi nō erit.

In ista parte determinat de causis pulsus parui. Et p. ponit causas. Secūdo comparat ipsas adiunice. ibi. (Et neq. est aliq. hāz trium.) Tūc q. sciendū q. virtus debilis est causa paruitatis pulsus: et causa est: quia ppter sui debilitatem non potest nisi parū arteriam extendere: et ideo dato q. essent alie cause si virtus debilis esset pulsus esset paruus. Et ex hoc apparet differentia inter pulsū magnū et paruum: q. ad magnū requirunt oēs iste tres cause supradicte: sed ad faciēdū pulsū parū sufficit tū vna causa.

Et neq. est aliqua hāz trium que plus efficiat paruitatem q. debilitas. Et paruitas qdem duritie cū virtute plus est q. paruitas priuationis necessitatis cum virtute. Virtus nāz cū priuatione necessitatis nō minuit multū ex equali: quoniam a diastole prohibentes nō bz. Et nō declinat ad hoc vt nō multū super tēperamētū addat: nisi ideo q. nō multā bz necessitatem.

In ista pte cōparat iter illas causas. Tūc quā pte notādū q. ex dictis pōt colligi oīa inter causas pulsus magni et parui. Una est: q. ad magnitudinē pulsus regunt ille tres cause simul. s. virtus fortis lenitas arterie et necessitas augmentata: sed ad paruitatē sufficit priuatio alicuius istaz causarū: et quāto plures dīciūt tanto erit minor. Secūda vīa est: q. iter tres causas pāctas plus facit necessitas augmentata ad magnitudinē pulsus q. aliqua aliaz: sed ad pulsū parū min. facit paruitas necitat: magis autē facit debilitas et virtus.

Sed dubitat hic de duobz. Primo quare ad pulsū magnū regunt

Dubū 1^m

Dubū 2^m

Dub^m 3^m

Ille tres causas: ad parvum autem sufficit solus privatio unius earum.

Secundo dubitatur: quare ex quo magna necessitas magis facit ad magnitudinem pulsus quam aliqua alia: privatio necessitas non magis facit ad puritatem pulsus quam aliqua alia. Et videtur quod magis faciat quam debilitas virtutis: quod quilibet comparatio est multe necessitas ad magnitudinem pulsus eadem est diminutio necessitatis ad puritatem eius: sed multa necessitas ad magnitudinem in pulsu est magis quam aliqua alia: ergo eius privatio magis faciet ad puritatem. Ad hoc obicitur sic dicitur Avicenna in libro: quod ad pulsus magnitudinem privatio facit multa necessitas. Secundo fortitudo virtutis. Tercio minus quam aliqua obediencia instruit. Et ratio huius est: quia magnitudo in pulsu est sicut conditio positiva: sed puritas est sicut conditio negativa: nam defectus in motu est privatio eius. Nunc autem ad motum requiruntur tres: ergo ad magnitudinem pulsus reguntur tres cum magnitudo sit forma positiva motus: illa autem tria sunt fortitudo virtutis et cetera: et illa privatio est negatio forme in se determinatio: obediencia alienata una illarum causarum auferit pulsus magnitudinem sit parvus. Et sic ad primum dubium. Ad 2^m dicendum quod ad magnitudinem pulsus magis facit necessitas augmentata quam aliqua aliud: quod ipsa est finis finis autem est causa: quod movet agere: et agens movet materiam finem necessitatem finis: quod est necessitas magna pulsus augetur plus quam ab alia causa et sit magnus: sed parvus est privatio privativa motus: ad destructionem motus sufficit privatio unius illarum causarum: scilicet vel agentis vel finis vel instruit: et ideo una causa sufficit ad parvum: non autem sic ad magnitudinem. Nunc autem sicut ad positionem effectus magis facit finis quam alia causa: sic ad eius destructionem magis facit destructio agentis quam finis. Locus ratio est: quod in factioe alicuius magis occurrit finis quam alia causa vel agentis res fiat: sed in destructione rei principale est agens: quod proprie corruptionis rei non est finis nisi vel alius regit: nam bene est agens corruptio: et ideo magis dependet ab agente quam a fine ipsa privatio: et ideo privatio agentis agit per se sicut finis: aliquid nam facit monstrum: et ideo fine fine magis potest esse quam fine agente. Et sic ad secundum.

Si vero necessitas multa fuerit et virtus fortis et instrumentum inobediens propter suam duritiam magnitudinem non poterit esse quin fiat velox: et velocitati restaret id quod ei deest ex magnitudine.

In ista parte determinat de causis alterius generis pulsus ex quo debet minui de causis generis pulsus magni et puri. videlicet de causis pulsus velocis. Circa quod notandum quod ex his que hic dicuntur apparet quod cause contrarie pulsus velocis sunt tres. scilicet multa necessitas: fortitudo virtutis: et inobediencia instruit: et quod non est obediencia iter causas pulsus magni et velocis nisi in una causa: quod in magno obediencia instruit requiritur: in veloci autem inobediencia. Causa autem quare concurrunt istis causis sit pulsus velox est quod virtus restauret per sui velocitatem illud quod de magnitudine ei deficit: nam prima dispositio refrigerandi calorem per pulsum est magnitudo pulsus: nam virtus attrahit aerem finem quantitatem necessitatis refrigerandi spiritum: ita quod si sit necessitas multa multum attrahet de aere: si parva parum: ita quod necessitate multa virtus attrahet si poterit multum de aere: si autem erit quod arteria dilatabit finem omnem dimensionem sui. scilicet finem longum latum et altum: et hoc est pulsus diastolem esse magnam. Secunda autem dispositio est velocitas que subit loco magnitudinis: nam stante eadem necessitate que erat in pulsu magno non potest virtus facere pulsus per inobediencia arterie velociter motum ut recuperet illud quod sibi deest de magnitudine. Tertia autem dispositio est spissitudo de qua statim dicetur.

Quod si virtus fuerit debilis et pulsus non poterit magnificari: et velocitas in eo non operata fuerit: non poterit esse quin fiat spissus qua spissitudine restauret illud quod ei deficit ex magnitudine et velocitate: et multe vices tenebunt locum unius viciis sufficiens et magnus aut duarum velocium.

In ista parte determinat de causis pulsus spissi quod erat septimum genus supra positum. privatio facit hoc. Secundo dicitur in quodam simili illud quod dicitur de pulsu magno veloci et spisso. ibi. Et hoc quod est sicut cum homini. Circa primum partem notandum quod ex his apparet que sunt cause continentie pulsus spissi: et sunt due. scilicet debilitas virtutis: et in hoc differunt a duobus precedentibus: et necessitas magna et in hoc conveniunt cum illis duobus: ita quod pulsus magnus velox et spissus omnes conveniunt in una causa que est necessitas multa que est causa magni velocis et spissi ut singulariter causantur: sed differunt quo ad hoc: quod quando cum virtute necessitate coniungitur fortitudo virtutis et inobediencia instrumenti sit velox: quando autem coniungitur cum debilitate virtutis sit spissus: ratio autem quare necessitas est multa et virtus debilis et sit pulsus spissus est: quod extensus arterie sit magna necessitas et fortitudo virtutis poterit ipsam dilatare: ita quod tam in pulsu magno quam in veloci: quod ibi est extensus arterie requiritur virtus fortis: quod

ergo ipsa est debilis: dato quod sit multa necessitas: tamen non potest dilatare sufficienter arteriam: nec potest frequentare motum ut sit magnus: neque ut sit velox: et ideo frequenter gerit et ipsam abbreviat ut recuperet quod sibi deest de magnitudine vel velocitate et sic fit spissus.

Et hoc quod est sicut cum homini necesse est rem ferre ponderosam quam si poterit una vice totam ferret: si vero non dividit eam in duas partes et festinabit: et si non in multas partes ipsam distribuet et feret quamque partem quodcumque non poterit cum spatiofate aut velocitate: deinde non cessabit inter quaslibet duas oneraturas eius: et sic sit in eis tardat: quod si multe fuerit debilitas stabit tunc et se ret eam festine et redibit cum tarditate.

In ista parte dicitur in quodam exemplo sicut dicitur de pulsu magno veloci et spisso: ponit tria exempla sicut tres sunt species pulsus de quibus hic explicatur: primum dicitur magno: secundum veloci: tertium spisso: et per hoc. Notandum quod in hoc exemplo virtus est sicut potentia et necessitas est sicut omnis: et ista necessitate fert virtus aliquam rationem simul: ita quando facit pulsus magnitudinem: quod sufficeret euentat caliditas: aliquando autem dividit quando deficit a magnitudine: et tunc accelerat motum potius velociter medietate et rediendo per aliam: aliquando dividit in multas partes. scilicet quando est spissus et cetera.

Si tu vices de eo quod dicitur quod si multe fuerit debilitas stabit tunc et feret eam tunc. imo videretur quod feret eam tarde: eo quod in pulsu est virtus debilis cum faciat pulsus spissum. Ad hoc possumus respondere secundum duplicem rationem littere. Uno modo potest dici quod littera est defectiva: ita quod ibi dicitur unum non: nam deberet dici si non fuerit multe debilitatis tunc feret eam festine: hoc modo est respectu eius quod dicitur de pulsu veloci quod dicitur: si vero non dividit in duas partes et festinabit et tunc illud quod subdit. Et redibit cum tarditate est repetitio eius quod dicitur de pulsu spisso et raro. Vel dicendum aliter quod si velimus salvare litteram dicemus quod hec est declaratio eius quod dicitur de spisso: et tunc opus sit construere litteram: ita dictus est quod in pulsu spisso quod non non potest sufficienter euentare nisi frequenter vices sicut potest: qui dividit res in plures partes ut eas melius possit ferre frequenter vices quod propter hoc: et hoc secunda expolitio est subtilior.

Si autem virtus fuerit fortis et instrumentum obediens: si necessitas erit maior fortitudine temperata virtus augmentabit velocitatem eius magnitudinem. Et si necessitas fuerit fortior erit cum magnitudine et velocitate spissitudo.

In ista parte postquam Avicenna posuit causas illorum trium pulsus singularum acceptorum: hic ponit causas eorum quod ad invicem componuntur. Circa quod notandum quod magnitudo velocitas et spissitudo prout in pulsu et respiri. Uno modo ut iste dicitur singulari et distincte considerantur. Alio modo ut coniunguntur in pulsu uno compositum: si per motum omnes conveniunt in hoc quod omnes sunt ab eadem necessitate augmentata que est causa ipsarum: differunt autem ex parte virtutis. scilicet quod in uno sit fortis. in magno velox et alio sit debilis in spisso est ratione organi obediens ut in magno et non obediens ut veloci et spisso. Si autem iste dicitur componantur sit tunc omnia conjuncta ex parte necessitatis vel maioris vel minoris: ita quod necessitas maior temperata est causa istarum differendarum: et tunc si erit aliquantum maior auget magnitudinem et velocitatem et spissitudinem. Ex quibus apparet quod cum iste dicitur possunt pulsus advenire tres: aut ex parte virtutis necessitatis ut quod componuntur: aut ex parte diversitatis virtutis debilis vel fortis: ita quod se accipiunt distincte: tunc supposita constantia virtutis prima omnia que pulsus advenire est magnitudo: secunda velocitas: tertia est spissitudo: et tunc omnes pulsus velox est magnus et non converso: et omnis spissus est velox et magnus et non converso. Sed si iste dicitur accidant in pulsu ex parte debilitatis virtutis: tunc primum quod deficit est magnitudo: secundum est velocitas: tertium est spissitudo.

Logitudinem quoque magnitudinis cause per certo efficiunt cum aliqua prohibens amplitudinem prohibuerit et eleuatione ad superiora non permittit fieri sicut durities instruit. videlicet que amplitudinem prohibet et densitas carnis et ceteris que sursum elevari non permittunt. Sed est et cum in amplitudine addit macies. Et amplitudinem quod efficit: aut venarum vacuitas ut per ipsam tunica superioris super inferiori declinet et dilatet: aut multa instruit lenitas.

Hic determinat de causis primi generis pulsus. scilicet sumpti ratione generis. Et per de causis logi. Secundo dicitur ibi. Sed est et cum in amplitudine. Circa primum notandum quod ea que quod dicitur per se non cum necessitate magna sit pulsus logus

ius lōgus ē: q̄ pp magnā necessitatē idiget calor euēctari: tūc vīr fortis volca recuperare q̄ sibi deest de magnitudine: q̄ nō pōt dilatare in latū arteria pp ei? duritie: nec in altū pp dēstiatē carnis z cū extēdit ipsam saltē in lōgus: ita vt sub digitis plurib? sentiat q̄ debeat sentiri p̄m nām: z talis dicit pulsus longus.

Dubm 5^m C̄s circa istā p̄tē alig dubitat: q̄ nō vīr ille sint cāe longitudinis pulsus. Et vīr p̄ q̄ vīr nō fit ei? cā: q̄ sicut supra dēst est vīr? mo- uet arteria pp necessitatē euēctatōis caloris: s̄ pp lōgitudinē pul- sus nō fit maior euēctatio caloris q̄ s̄ lōgitudō non augeat. p̄batō q̄ cā lōgitudis pulsus est aptio ei? sub plurib? digitis q̄ dberet esse nālter: mō dato q̄ nō appareat sub digitis nō fit minor euēctatio q̄ s̄ sub digitis sentiat: ergo frustra fit lōgitudō in pulsu. p̄ p̄te rea ponit q̄ regrit durities ad lōgitudinē pulsus: s̄ b nō vīr: q̄ dur- ities arterie ita p̄hibz lōgitudinē sic alias dimēsiōes. p̄ Ad b dōz sic dicit Alu. q̄ cāe pulsus magni sint cause pulsus lōg: excepto q̄ b est. p̄hibēs non p̄mittēs arteriā dilatare neq̄ ad supiora eleuari: z iō opz q̄ refrigeratio fiat p̄m alius diametri. s̄ fm lōgitudinem. p̄ Ad c ad rōnes. Ad p̄m cū dī s̄ p̄ lōgitudinē nō restaurat q̄ dōz de altitudinē latitudinē magis q̄ s̄ nō heret lōgitudō: tūc lōgitudō ē frustra: nec fit a fortitudine virtutis: nec a necessitate multa p̄ p̄ns p̄cedat. z cū dī q̄ pp apparere lōgitudinē z sub digitis plurib? nō at- trahit maior q̄ritas aeris: falsus ē: q̄ sic appz. 3. de vītib? ca. 14. q̄ dilata arteria: tūc subigredis corp? magis subtile p̄p̄quū p̄ p̄o- ros z p̄ ossicia arteriaz ne itercidat vacuus: z q̄ b attractio fit p̄ q̄dā cōitāt: iō quito magis lōgū sentit extēdit tātō magis attrahit de aere: z p̄ns tūc calor magis euēctat. p̄ Ad 2^m dōm q̄ durities nō p̄hibet lōgitudinē sed latitudinē z altitudinē: lōgum aut nō.

C Spissitudinis autē causa est debilitas: aut multa ne- cessitas aut caliditas.

C In ista parte q̄ incomplete tradiderat causas pulsus spissi z ra- ri reddit ad complete determinandum de eis. Et primo ponit cau- sas pulsus spissi. Secūdo rari. ibi (Et raritatis quidem causa.)

Dubm 6^m C̄s circa p̄mā p̄tē tu dices nōne calitas idē ē q̄ necessitas multa: certe sic. s̄ supfluit hic. p̄ Dōm ad hoc 2^m. Vno? vt b q̄ dicit ca- liditas sit expositio necessitatis: vī aut multa necessitas: aut mul- ta caliditas. i. dī est pp multā caliditatē. p̄ Uel dīcedū alr pp q̄d nō tandū q̄ dupler est motus in pulsu. s̄ diafoles: z hic fit p̄ refrige- rationē siue euēctationē caloris. alr est systoles q̄ mor? p̄striction- nis pp mīdificationē fumofaz supfluitat: dicit aut necessitas pp mīdificationē: dicit aut calitas pp euēctationē: q̄ s̄ necessitas est cā spissitudinis: tūc pulsus fit maior q̄ i alijs causis: q̄ supposita cō- stātia virtutis q̄ nēcitas ē magna nō tū aucta: p̄mū q̄ dūenit pul- sui est magnitudo: scdm est velocitas: tertiu est spissitudo: s̄ quā- dō vīr? est debilis: p̄ deficit magnitudo: secundo velocitas zc.

C Et raritatis quidem causa est virtus que necessitatē in magnitudine superat: aut frigiditas multa dīminu- ta a necessitate: aut nimia incensio virtutis z aduētus perditioni propinuis.

C In ista parte ponit causas raritatis pulsus. C̄ Juxta q̄d notādū q̄ barū triū causaz raritatis prima est causa per accēs: q̄ quādo virtus est fortis z sufficiēs ad euēctandū calorem: tūc ei sufficiēt ma- gnitudo: z tūc non oportet q̄ sit spissus: s̄ causat pulsus rarus so- lum pp non indigentiam: alie autē due cause sunt per se cause.

Dubm 7^m C̄s tu dices nō vīr q̄ nimia icēssio fit cā raritāt pulsus: q̄ cū op- posita ē cā sui oppositi. s̄ spissi: mō diuersoz effectū diuerse dberet eē cāe. p̄ Dōm q̄ carū raritāt: vna est p̄ accēs: z due p̄ se. Lā gdes raritatis p̄ accēs ē fortitudo virtutis q̄ p magnitudinē solā sufficiē- ter euēctat calorem: nec opz q̄ tūc fit pulsus spissus s̄ rarus. Alie due cause sunt cāe p̄ se. Vna ē magnus defectus in calore inato: ita q̄ ibi ē nēcitas dīminuta: ita q̄ modica idiget refrigerationē: quapp fit pulsus rarus. Alia cā ē nimia icēssio virtutis: z iō aliq̄ decipiunt medici in febrib? q̄ videbūt isf̄m? cōualescere pp tarditates pul- sus: z tū dīcedit i sequēti dīe: vel q̄ ē p̄strat? z resolut? calor inat? q̄ quicūq̄ s̄ calor ē d̄bilis vīctimate: siue a cā calā resoluēte: siue a fri- gida mortificatē erit pulsus rarus. p̄ Et tūc ad rōnē dōz q̄ z est i- cēssio. Vna ē nō vīctinata z talis facit pulsus spissum: z de hac loq̄ inferi? Alia vīctinata z de hac loquitur hic: que s̄ de se indigeat fre- quēti euēctationē: tū q̄ vīctino p̄sternit virtutē nō indiget ea.

C Cause vō d̄bilitat pulsus ex mutātib? q̄dē s̄ tēdiū: et vīgilie: z enio: z macies: z humor nociu? z exercitiū su- p̄flūū: z humor mor? z īpōz obuiatio mēbris forē sen- sus aut cordi vicinis: z totū illū q̄d vebemēter resoluūt.

C In ista parte d̄terminat de causis pulsus debilis.

C s̄ tu dices: q̄rē dicit ex cāis mutātib? nōne i b cap? loq̄ solū de causis p̄tētiis vt dīe rubrica hui? capli. Dōm ad b q̄ hic nō facit mētiōē de cā cōtēntia huius pulsus q̄ est satis nota q̄ ē solum nā. s̄ debilitas virtutis: iō loquēs de causis p̄mutātib? solū loq̄tur de his que debilitāt virtutē. C̄ Notādū tū q̄ hāz carū q̄dā debi- litant replēdo: z iste magis spectāt ad genus pulsus diuersi: s̄ eas sic intermiscet alie resoluēdo z he mag sunt huius generis.

C Et duritie pulsus cause sunt siccitas corporis vene- aut eius fortis extensio: aut vebemens frigus conge- lans. Et etiam est cūz pulsus in crisi bus durefcit ex for- titudine pugne propterea q̄ membra per ipsam exten- duntur ad partem impulsione nature.

C In ista p̄te determinat de causis duritie pulsus z lenitat. p̄rio duritie. Scdo lenitat. ibi (Lenitat vō cāe.) C̄ Juxta p̄mū notā- dū q̄ cā duritie pulsus p̄mā dī esse siccitas arterie: z cā hui? siccita- tis est pp vebemētem pugā que fit inter nām z morib? q̄ tūc fit vebemēs ebullitio z vebemens incensio arterie ad quā sequit durities: z ideo in crisi b? cum sentitur pulsus durus est signū dif- ficulatis pugne nature: z per consequens difficilis crisis.

C Lenitatis vō cause sunt cause naturales mollifican- tes sicut nutriendis: z egritudinales mollificantes sicut hydropisis z lythargia: aut ea que neqz sūt naturalia: neqz egritudinalia sicut balneatio.

C In ista parte determinat de causis lenitatis pulsus. p̄ Notādū autē q̄ causa quare res mollificantes arteriam sunt causa pulsus lenis est: q̄ sicut quecūq̄ faciunt arteriam duram faciunt pulsum durum: ita z lenem que faciunt lenem ipsam: nam iste differentie que sunt durum z molle sumunt ex dispositione arterie.

C s̄ tu dices quomōd nutriendis est res naturalis q̄ est positum su- pra inter res non nāles. Dōm q̄ accipit hic nutriendis nō put dicit de cibo sed de eo q̄d est p̄p̄quius actui nutritionis. s̄ de humidit- tate que spargitur per membra ad ipsa nutriendum.

C Alteri? dubitat quō in lythargia apper pulsus lenis cū pulsus sit signū toti? corporis: lythargia at est apā mēbri determinati. s̄ cere- bri: quō s̄ poterit pulsus in toto corpore mutare. Dōz ad hoc q̄dā partū corporis p̄mutant totū corpus quādo egrotant: ita q̄ nōcū mētū peruenit in toto: z tūc tales habēt permutare pulsum in to- to: z de istis hic intelligit. Alie aut sunt p̄es quarū passioēs nō cō- municant toti vt apostema factū in brachio: z tale h̄z solum p̄mu- tare pulsum in brachio: ita q̄ nōcumentū suū cōducatur totivel par- ti: ita z pulsus in his que habent pulsum permutare.

C Et diuersitas q̄dē cā cū p̄seuerātia virtutis ē granitas materiei cibi aut humoris. Et cū d̄bilitate virtutis ē pu- gna cause z egritudis. Ex causis quoqz diuersitas ē re- pletio venaz ex sanguie: s̄ q̄d hui? est simile remouet mīnutio. Et plurimū q̄dē fit diuersitas cū sanguis ē vī- scosus suffocās spiritū qui mouet in arterijs z p̄p̄ic cū densitas fuerit circa cor. Ex causis p̄teca ipsi? que cā in breui efficiunt tempore sunt stomachi repletio z tri- stitia z cogitatio in aliquo. Sed cum in stomacho mo- lus fuerit humor nō cessabit diuīstas: z forsitan ex eo p̄oueniet tremor cordis z fiet pulsus tremulus.

C p̄ius Alu. determinauit de causis p̄tētiis genex pulsū in q̄bus nō sunt p̄tēte multe dīe pulsū. In ista p̄te determinat de cāis ge- neris cuiusdā sub quo cōprehēdunt multe dīe pulsū. s̄ de causis pulsus diuersi. p̄rio fac b in ḡiali. Scdo in sp̄ali oñdit cā cuiuslibet dīe sub ipso p̄tēte. ibi (Et ferrini q̄dē pulsus.) p̄ria posset di- uidi. p̄rio enumerat cās p̄tētiās ḡiales hui? pulsus. Scdo quia vna eaz erat aggrauatio virtutis facta ex repletioe enumerat hic sp̄ales repletiones. ibi (Ex causis quoqz diuersitat.) s̄ legat totūz s̄t. C̄ Juxta primā p̄tē notādū q̄ Alu. duplicē in ḡiali ponit cām p̄tētiā diuersitatis pulsus. s̄ aggrauationē nature factā ex reple- tione humoris vel cibi: z hoc siue cū virtute forti siue debili. p̄rio- prer q̄d notādū q̄ simplr loquendo q̄ cā diuersitat pulsus in ḡie est tū vna. s̄ aggrauatio virtutis: nā ita cōgit in motu virtutis que causat pulsus s̄t in exteriorib? morib?. Tūc aut videm? q̄ virtus portatoris aggrauata a pōdere fac diuersificare ipsas portationē adeo vt mor? ei? aliq̄ sit velox aliq̄ tardus: ita ē fit gravis vir- tus q̄ diuersificat motū pulsus: z hec est s̄tia. s̄ de pulsu diuerso in cōmē. 14. z 34. pulsū. Cū dicit. cūtib? q̄dē his que dispergūt

Dubm 8^mDubm 9^mDubm 10^m

virtutē his vō que aggrauat ppa soboles aggrauatōis est diuer-
fitas pulsus. S3 quis cā hui' pulsus sit vna in gñe: tñ diuersificat
fm diuersitate dñpōis virtutis: nā si virt' est fortis tunc cā aggra-
uās virtutē nō pōt ēē nisi multitudo exuberās cibi vel humoris: si
autem virtus est debilis tunc facile aggrauatur a qualibet causa
z leui pugna: quocūq; autem ab egritudine.

Dub^m 11^m **C**S3 tu dices: vī male dicē q' aliqui sit virt' fortis in h' pulsus: dñe eni
diuersitas cū pferatā virtutis. i. fortitudinis: s3 cū in qñibz egritudi-
ne humoralis sit virt' debilis eo q' fortis virt' nō egrotaret eo q' pu-
gna egritudinis que est cā pulsus diuersi semp est cū virtute debili: s3
falsus dñe. / **D**ōz q' sine dubio vplm est cū debilitate virtutis: nō
tñ semp: z idco quis virtus sit debilis respectu morbi: tñ non opz
q' sit absolute debilis respectu opatiōis pulsus: sed vplm sic: z iō
vplurimuz in febribus putridis apparet diuersitas pulsus.

CEt ferrini qdē pulsus cā ē diuersitas ei' qd i corpe ve-
ne est fufus in putrefactione sui: aut ipsi' cruditate: aut
sui maturatiōe: aut diuersitas dñpōis venarū in duriti-
e sua z mollitie: aut apā in membris nervosis.

CIn ista pte dñrmiat de causis pulsus diuersi i spāli. i. diuersariū
diar' ei' z s. fac fm q' s. sit ei' dñe. Nā p dñrmiat de causis pul-
sus ferrini. S3 dñb pulsant. ibi. (Bispulsant vō.) Tercio s3icini.
ibi. (S3icini vō.) Quarto cadētis i medio. ibi. (Cadētis āt i medio.)
Quinto spasmof. ibi. (Et spasmof.) Sexto tremuli. ibi. (Pulsus aut
tremulus.) Septimo vndosi. ibi. (Vndosi aut.) Octauo pulsus ver-
miculof. ibi. (Vermiculof aut.) **C**Itē pma pte notādū q' cā scda
quā ponit Aui. pulsus ferrini nota est qñ pōt causare pulsū, fer-
rinū: q' pulsus ferrinus est pulsus diuersus eo q' sicut supra distin-
gebāt pulsus diuersus est veloz z spissus z durus: cui' ptes i ma-
gnitudine diafoles sunt diuersi in duritie z mollitie in partibz ar-
terie diuersis potest facere diuersitatē fm duritie z mollitiem in
pulsu: z per pñs pulsū ferrinū ad modum dentium ferre.

Dub^m 12^m **C**S3 dubitatio ē de p' cā z s3. dñt enīz q' p' cā erat diuersitas ei'
qd ē pñtū arteria: z h' pōt ēē: z aut q' illd qd ibi pñtū sit putre-
factū: aut q' crudū: aut q' maturū: s3 nullū istoz vī vey. p pñm q'
si putrefactio humorū ēēt causa pulsus ferrini: tñ in qualibet fe-
bre putrida apperet pulsus ferrin' qd est falsus. Item nec humor
crudus pōt ēē cā huius: q' illud qd est crudū mōlificare pōt hu-
miditate indigesta in eis sicut apparet in mēicis in quibz sunt hu-
miditates indigeste que eoz membra mōlificant. Itē nec humor
maturus potest ēē causa talis diuersitatis: q' ex maturatiōe iuuat
natura in operatione pulsus naturalis z non phibet ab eo: quare
videtur q' pma causa sit falsa quantum ad oēm sui partem.

Dub^m 13^m **C**S3 dñb dubitat de p' cā hui' pulsus: q' nō vī q' apā factū in mem-
bris nervosis sit cā pulsus ferrini: q' supius dicebat q' pulsus fer-
rinus est pulsus veloz z spissus z durus zc. mō h' apā factū in mē-
bro nervoso iduret mēbrū in quo est: nō tñ opz q' pp h' iduret ar-
teriā q' est in eo: q' h' aliā originē q' musculus vel q' aliū mēbrū.
Itē pulsus ferrinus est pulsus veloz z spissus. Nūc aut talia apā-
ta q' sūt in musculis nervosis vplm sunt frida: z iō nō hūt faceve-
locitate vel spissitudine in pulsū: s3 hec' cā nulla est. / **D**ñm p q'
cā pulsus ferrini est diuersitas ei' qd ē pñtū in corpe arterie: q'
h' pōt ēē cā diuersitas mor' arterie: z ēē talis mor' qñs appz in pul-
su ferrino. / **S**3 vt h' delect est aduertēdū q' ista ita Aui. qñ dñe q'
hoc pñtū in arteria: aut est cā ist' pulsus ferrini pp putrefactio-
nē ei' aut pp eius cruditatē: aut pp eius maturitatē pōt z' expo-
ni. Uno' diuisim accipiēdo qdlibet istoz trius per se ita q' humor
putridus pōt ēē cā pulsus diuersi pp diuersitatē pñū q' sunt in eo:
nā in ipso sunt aliq ptes diuerse grosse z terrestres q' faciūt pulsū
durū: aliq aque z subtilēs q' faciūt ipm mōlle: quapp est nar' fieri
pulsus ferrinus ab eo. sūt in humore crudo pñtū in arteria ē da-
re mām ligdā fluidā: z mām grossāz terrestre: que aut faciūt talē
diuersitatē in pulsū: z eodē mō in mām matura: z q' plurib' modis
nō pōt variari dñpō humoris nisi q' aut est crudus: aut maturus:
aut putridus: iō pñe cāe sūt. 3. modi. Alio' pōt exponi pñctim: ita
q' Aui. itelligat q' qñ humor pñtū hēat tāā diuersitatē in pñb'
q' vna ei' ps sit putrefacta alia cruda z alia matura sūt tūc est na-
tus causare pulsus ferrini diuersitatē. Et rō hui' est: q' inquātū est
ibi humor putridus est ibi calitas supflua z necessitas angmēta-
tarz iō rōne hui' sit pulsus veloz z spissus. Inquātū aut ē ibi hūor
crudus sūt ibi aliq diafoles que z tarde z rare: z sic accidi diuer-
fitas in velocitate z tarditate z spissitudine. Itē q' hūor crudus est
grossus z maturus subtilis: accidit ēē diuersitas i duro z molli pp
hoc silsumpta hūt facere pulsus ferrini: z fm hāc expōnē opz ex-
ponere: aut p et: z vrraq; est pueniēs expō: tūc p' ē clarior. / **T**ūc
ad z^m dubiū q' apā factus in mēbro nervoso est cā pulsus ferrini.
Aduertēdū tñ q' nō qd cūq; apā h' hoc facere: s3 q' itelligi de apo-

stematē magno z calō facto in pñb' nervosis exātib' circa cor: hē
si fiat pleuresis calida: nā tūc puenit nocumētū vīq; ad originē ar-
teriaz: nā cū mēbrū illud pānculosus sit de se extensius magis ad-
buc extendit ab apate: z q' cū apā calidū sit in locis magz ppings
originē arteriaz. i. cordi: nō puenit durities vīq; ad originē arteria-
rū z diffundit talis p totū corp': z cū hic sit pulsus ferrinus. i. q' ē
durus cū diuersitate: iō tale apā h' care pulsus ferrinū. / **A**d pñū
qd arguit de apate dicendū q' h' habeat arteria aliā originē: tñ
puenit extēso vīq; ad originē arteriaz q' cōcitant toti. / **A**d aliud
cū dī q' apā mēbroz nervosoz sunt vplm frida: dñm q' verū
est: tamē itelligit de apostematē calido z magno vt dictū est.

CBispulsantis vō cā est virtutis fortitudo z plurima
necessitas z durities instrumēti: quare nō obedit ei q'
virtutes ipsi pñcipiūt de diafole in vna vice: sicut cūz
quis vult vna percussione aliquid incidere z non obe-
ditur ei adiuvāt ab alia z pñcipue cūz necessitas subito
augmentatur. S3icini vō pulsus causa quandoq; est
virtus debilis que de labore ad getem ordinate proce-
dit: z de gete ad laborē: sed ille q' in vna pmanet dñpō-
sitione plus est virtutis debilitatez significans.

CIn ista parte determinat de pulsu bispulsanti.
CDicere aliq nō vī q' pma cā hui' pulsus quā ponit Aui. sit cō-
ueniēs. i. q' iste pulsus fiat a virtute forti: q' Auer. ponit. 4. sul col-
liget. ca. 17. q' cā pulsus debilis est vna. i. debilitas virtutis: sed pul-
sus bispulsans est pulsus debilis: s3 fortitudo virtutis nō semp est
eius cā. / **D**ōz q' pulsus bispulsans est quasi duplex percussio: ita q'
vna videat īgredi aliā. Nūc aut ad duplicē motū regit fortis virt'
q' si ēē debilis nō posset motū iterare: z iō p' cā hui' pulsus ē for-
titudinis virtutis. Itē q' ibi est multa necessitas nā nō potēs suffici-
enter attrahere de aere ad euctādū calozē i vna vice reiterat mo-
tū anteq; cōpleat pñmū motū. Itē regit ad hāc spēm pulsus in
obedientia instr' pp sui duritiem: q' pp inobedientia arterie non
pōt sufficiētē euctare calozem in vna vice: z iō bñ dicit hic Aui.
q' nā in hoc pulsu est similis homini irato volenti incidere in vno
ictu fort totum vñū lignū: z nō potēs facere hoc in vno ictu sta-
tim reiterat incisionē: ita etiā in proposito zc. / **A**d rōnē dicendū
q' fortitudo est duplex. Quedaz est fortitudo simpliciter: z de tali
nō itelligit hic Aui. z de tali tu arguis: q' in tali fortitudine suffi-
cienter euentat caloz in vna vice sine illa subita iteratiōe. Alia est
fortitudo nō simplr sed aliqualis: z h' loquitur hic: q' nā ibi ēē
aliqualis fortitudo nō posset natura iterare motum zc.

CEt cauda quides s3icini z que eis similis existit est
plus significans fortitudinem aliquam: z q' debilitas
non est in fine: sed eis deterior: est cauda finitiua dñm
de mansua: postea cauda reditiua.

CIn ista pte ostendit causas pulsus s3icini. / **S**3 aduertēdū ad itel-
lectū ife q' cā qñe in pulsu s3icini est causa cōpositiva est duplex.
Una est: q' pulsus incipit a magno z redit ad parūū aliq ecōper-
so. mō inquātū est in eo diminutio est ibi debilitas in virtute. Itēz
etiā inquātū nā non potest seruare eadē ordinē in percussione: nō
tñ est in eo debilitas in fine z vltima via vt dicit z bene: z hoc q' ibi
augmentū in pñm vel in fine: q' hoc est de ratione eius.

CSed tu dices vī q' male dicat q' ille q' manet in dispōne vna ma-
gis signat debilitatē: nā vī hoc dñcere ei qd dñe in fine q' dñrrior
ex eis est cā finitiua: postea min' mala est cā māsua: s3 ille q' ē cau-
da finitiua signat magz vltimatā debilitatē. / **D**ñm q' duplex est
cauda s3icini. i. simplex z cōposita. cōposita cauda autē est z': q'
quedā incipit a magno z vadit ad parūū z redit ad magnū: qdā autēz
ecōuerfo: z de istis satis habuit est supra. Alia est simplex z bec ē
duplex: nā qdā est que pcedit ex magno pulsu ad parūū z pmanet in
dispōne vna. i. in paruitate eius: z bec dñ māsua. alia est que incipit
a paruo z semp vadit minuendo quousq; morit: z bec dñ finitiua:
q' adducit ad finē z mortem. modo dicit Aui. q' ista que dñ finitiua
est deterior oibus alijs: q' illa sit in vltimo defectu virtutis: alia
vō que dicit māsua est min' mala q' nō mutat ad peius: s3 redi-
tiua est min' mala istis: q' in reditiua h' pulsus iceperit a magno z
iuerit vīus parūū: tñ redit postea ad magnū: z hoc est q' virt' non
est ita oppressa dispōne inaturali sicut est in māsua: q' significat
maior oppressio nature a morbo. Nam sicut apparet. z. puer. pa-
rilitas in malo est peior q' diuersitas: z ideo māsua est peior q' re-
ditiua. / **A**d rōnē dicendū q' ille qui permanet in eadē dispōne ē
peior cōparādo reditiuū ad nō reditiuū: z h' est vey. inferi' aut cō-
parat

parat pessimum absolute. s. finitum ad alias causas forcinas: et hoc est verum qd est pessimum: quare non contradicit.

Cadentis autem in medio causa est virtutis lassitudinis: cuius defectus: aut accidens subito veniens ad qd anima et natura subito redeunt.

Chic ponit casus pulsus cadentis in medio et ponit causas preteritias istius pulsus. **C**irca qd notandum qd pulsus cadens in medio dicitur ille in quo expectat motus et venit quies et sub hoc comprehenditur gazelans: qd sicut in dispuante expectat quies et venit motus: ita in cadente in medio expectat motus et intercidit ibi quies. Causa autem huius pulsus est duplex. aut qd virtus est debilis et laissa non potens continuare motum de fine in motu et interrumpit a quiete intermedia. aut qd calor natus distrahit a suo motu ab aliqua causa exteriori: ita qd tunc accidit quies postea redit et facit motum.

CEt spasmosi qd pulsus causa sunt motus non naturales in virtute: aut malitia in essentia instrumenti.

CIn ista parte determinat de casibus pulsus spasmosi. **C**sed modo notandum qd pulsus spasmosus est ille in quo precipit per ab arteria in suo motu versus suum principium: sicut per ab arteria in spasmio et huiusmodi ponit duas causas: quarum una se tenet ex parte caloris que mouetur motu simili spasmio. secunda se tenet ex parte arterie.

CPulsus autem tremulus pcedit ex fortitudine in infirmo duro et necessitate fortis. Sine istis enim non puenit tremor.

CIn ista parte determinat causas pulsus tremuli.

CEs dubitabit aliquis: qd autem ponit. 3. casus pulsus tremuli. s. fortitudinis: duritatis: infirmis: necessitas mixta: qd iste eadem fuerit postea casus pulsus velocitatis: non potest esse casus pulsus tremuli: qd diuersarum spem diuersa debet esse constitutiva dicitur: vt p in pñ. pñ cametoz Arist. **P**reterea male dicit qd in huiusmodi pulsus esse virtus fortis: qd dicitur. dicitur. 4. coll. cōmē. 17. qd est casus virtus debilis. **P**reterea arguit ratione qd virtus debeat esse debilis in hoc pulsu: qd si virtus esset fortis: tunc teneret mebrum suum et firmum. cum huiusmodi non faciat relinquere qd sit debilis. **I**n oppo. est autem. **P**rimo ad pulsus tremulum regreditur ita. 3. que ponit huiusmodi virtus fortis. **I**n iura qd notandum qd tremulus differt a spasmio in huiusmodi in pulsu tremulo appet maior diuersitas in situ partium arterie. s. qd in parte pñas ipsi. qd in spasmio: s. in pulsu spasmioso sentit malus motus magis qd ad partes magnas arterie: ac si ab vno toto capite pñeret versus aliud caput arterie. Dico qd in pulsu tremulo regreditur virtus fortis non absolute: sed in se est fortis: sed in respectu magni poderis ipsius opprimetis est debilis: qd ipsum non potest sufficere eleuare pp inobedientia arterie sub illo potere tremiri: et sicut. v. g. si aliquis portitor fortis sit et beat poderis magnus sup humeros et dato qd ipse in se sit fortis: qd aliter non posset poderis portare qd sit magnus adeo qd nullus debilis ipsum portabit tunc est debilis respectu poderis et tremir sub eo. ita est in pñsitor: qd nisi virtus esset fortis in se non faceret pulsus: qd est aggrauata multum: tunc illius grauius respectu tremiri et est debilis. **E**t tunc ad pñam rationem dñm qd ipse casus potest fuerit supra casus pulsus velocitatis absolute: sed ad tremulum requiritur forte maior necessitas vel maior fortitudo virtutis qd in veloci. **A**d 2. dñm qd non intelligit hic Auicenna. qd sit fortis respectu poderis: sed debilis: et sic intelligit Auicenna. s. qd sit fortis in se: ideo dicebat Auicenna. qd in pulsu tremulo non requiritur virtus debilis simpliciter: et sic ad istud.

CAndosi autem est casus ei casus existit virtutis debilitas fm plurimum et non potest fieri diastoles nisi paulatim et paulatim. **E**t est et casus infirmis lenitas ei casus existit: s. virtus non sit valde debilis. **I**nterim namque molle et humidum percussione et motu non recipit qd in vnaquaque penetrat parte que admodum siccum qd est durum recipit: qm siccitas percussio non est apta et tremori. **E**t duri qd siccus finis sui principij motu mouet: molle et humidum parte pol est moueri et alia parte motu ipsi non pati pñerea p cito recipit separationem et flexionem et diuersitatem in figura.

CIn parte ista ponit causas pulsus vndosus contentiuas.

CEs tu dices non vi qd huiusmodi casus sunt que sed vna: qd Auicenna. ponit in suo. 4. coll. cap. 17. tñ vna. s. virtutis debilis. **P**rimo ad pulsus vndosus est 2. s. pñe vndosus et non pñe. modo ad pñe vndosum regreditur iste due casus. s. virtus debilis: qd si eest fortis faceret motum vni forme et lenitas arterie et sic intelligit hic: s. aliqui altera istarum cap est sufficientes. et huiusmodi intelligit Auicenna. qd reposuit lenitatem arterie sub virtute debili. pñmo intelligit Auicenna. et 2. modo intelligit Auicenna. **N**otandum

est qd pulsus vndosus potest fieri ex egritudine mollificatione arterias vt ex lythargia apoplexia vt paralyti sic dicitur potest fieri pp apha calin i mebro pñiculofo i qd pñerit nocumtu vsq ad origine arteriaru.

CEt vermiculosi quid est pulsus et formicatus causa est fortis debilitas: ita vt tarditas et spissitudo et diuersitas in partibus pulsus coniungant: qm virtus infirmis in vna hora dilatari non valet: sed paulatim et paulatim.

Chic ponit casus preteritias vermiculosi et formicatis simul. **I**n iura qd notandum qd isti duo pulsus differunt ab vndoso. nam oēs isti 3. comunicant in debilitate virtutis: sed differunt in gradu debilitatis: sed vndosus fit a virtute debili. vermiculosus a debilitate formicatus aut a debilitate vt in appropinquantibus morti.

CCausa autem pulsus mali poderis si pulsus quod fuerit in dispositionibus teporis quietis est augmentum necessitatis. **E**t si in dispositionibus teporis motus fuerit est augmentum debilitatis: aut necessitatis priuatio: sed pulsus teporis motus ppter velocitatem diastoles alius est ab hoc. **E**t cause qd pleni et vacui et calidi et fridi eleuati sursum et sumersi inferius manifeste sunt.

Circa qd notandum sicut apper per Auicenna. 4. coll. c. 17. pulsus mali et boni poderis attendit in pñsione 4. teporis: mesurantium duplicem motum qui est diastoles et systoles et duplicem quietem. s. que est post systolem: ita qd hoc genus pulsus fit coparatioe et pñsione teporis motus ad tepus quietis: et tepus motus diastoles ad systolem: et quietis que est post diastolem ad quietem que est post systolem. **I**ntellecto dicitur Auicenna. qd tunc est malus poderis et mala pñsione in pulsu cum necessitas est augmentata in tepore quietis magis qd in tepore motus diastoles: qd tunc fiet quies breuius valde: et pñs pulsus spissus: ita qd ipsa quies est breuius qd ipsa motus. similis si est ecounterio. s. qd ipsa motus sit breuius et tepus quietis longum: tunc est malum pondus: qd sit a virtute debili que non potest sustinere magnus motum pp pñationem necessitatis que non requirit multa extensionem. **A**lia est pñsione vnius motus ad alium vt quando diastoles est velocior qd systoles vel ecounterio: istas tres diuersitates hic inuit.

CDe pulsibus etatibus masculinorum et feminarum. Cap. 7.

Masculorum pulsus maiores sunt et fortiores valde pp vehementiam virtutis eorum et necessitatis ipsorum et pñerea qd eorum necessitas magnitudine completur et eorum pulsus tardior: pulsu mulierum et rarior: fm plurimum. **E**t oēs quidem pulsus in quo perseverat virtus et est spissus opus pculdubio qd sit velox: est enim cum ante est velocitas qd spissitudo: pp hoc igitur sicut pulsus masculinorum est tardior: ita est rarior.

Cpost qd Auicenna determinat de causis preteritias pulsus qd igitur dicitur essentia pulsus: hic dicitur de causis non preteritias pulsus. s. que non ingrediuntur constitutionem pulsus: et a talibus non dependet immediate pmutatio pulsus: sed mediate solus. s. quatuor pmutant virtutem vel necessitatem vel infirmam a quibus dependet esse pulsus: et quatuor carum preteritiarum quedam sunt naturales et quedam non naturales et quedam contra naturam: ideo tria facit. **P**rimo determinat de causis naturalibus et eis annexis. **S**ecundo de causis pulsus non naturalibus. ibi. **I**n vere quidem. **T**ercio de his que sunt res contra naturam. ibi. **D**olor autem mutat pulsus. **U**el aliter posset diuidi fm diuisione carum quia supra posuit Auicenna. carum non preteritiarum quedam sunt permutantes ipermutabiles: et quedam pmutantes absolute separabiles. **E**t ideo pñmo determinat de causis permutantibus non separabilibus. **S**ecundo de separabilibus pmutantibus absolute. ibi. **I**n vere quidem. **U**ltra qd diuiso est bona. **P**rima in duas. **P**rimo determinat de causis que sunt naturales annexes reb naturalibus que sunt seruis et etas. **S**ecundo de causis que sunt res naturales sicut est coplexio: ita qd ostendit qualis pulsus copetatur cuilibet coplexioni. ibi. **P**ulsus calide coplexionis. **I**n pñmo qd capitulo intendit ostendere qualis pulsus est pueniens cuilibet serui et cuilibet etati. **P**rimo ostendit pñm. **S**ecundo scdm. ibi. **P**uerorum vero pulsus. **C**irca pñm parte notandum qd sicut extrahit ex dictis Bal. in cōmē. pulsu sui. ter. et cōmē. pñmo vnde Auicenna. hoc accepit. dicit qd hoc aduerbiu valde. non est aliter qd ad vtrūq adiectiuu: qd pulsus masculinorum non solus est maior et fortior: qd in feminis: sed valde maior et valde fortior. **E**t ratio huius est: qd cause pulsus magni et fortis valde superant in masculis magis qd in feminis. s. fortitudo virtutis: obedientia instrumenti: et necessitas. **S**ecundo notandum qd hoc qd dicitur fm plurimum. potest exponi dupliciter. **U**no modo qd

referat ad ly rarioz: tunc est sensus q pulsus masculoz est rarioz
pulsu mulieru t est tardioz fm plm. i. mag est rarus q fit tardus
ita q fiat coparatio iter tardu z raru. Alio mo q referat ad totus
qd sup dicit de pulsu masculoz. vt fit sensus q fm plm. i. in pluri
bus viris est b veru q pulsus masculoz sut valde maiores q pul
sus mulieru: sic exponedo dicimus q dicit hic: q no est incoe
nics q aliqui accidat xius vt q in aliq muliere fit pulsus maior: z
fortioz: q in aliq viro. z vtracq expd est vera: z fm mēte Bal. de
pulsib⁹ tex. comē. pmi. Tercio notadus ibi (Et oēs qdē pulsus.)
vult pbare q dicit qd pulsus masculoz ē multo tardioz: z rarioz
pulsu mulieru. Nā oīs pulsus in q est pstantia vtrū si est spissus ne
cessario sequit q fit veloci: q spissitudo cuq fortitudine virtus est
posterior z velocitas est pus. esse aut posteri⁹ p supponit eē pus.
De aut velocitas fit pus q spissitudo appet: q maior: necitas reg
rit ad spissitudinē q ad velocitatē: q qñ virtus est foris z necitas
sufficiēs pulsus magnus si est obediēs infirm z augmētata necita
te fit veloci z spissus. nūc aut posita maiori necitate ponit mior: q
iccludit in ipsa: z iō sequit si est pulsus spissus: q veloci p supposita
stantia virtus al nō: s; nō sequit eē uerfo. si est veloci: q spissus
q nō sequit si est pus z minimus: q est posterior z maius z sic est
in veloci z spisso. ita est pportionaliter in oppositis istoz. s. in tar
do z raro. z iō sicut sequit pulsus spissus: q veloci z nō econuerso:
ita sequit est rarus: q tardus z nō econuerso. Sed hic querit de
trib⁹. Primū ē vtz pulsus masculoz fit maior: z fortioz pulsus mu
lieru. Scdm est vtrū pulsus masculoz fit tardioz: z rarioz pulsus fe
minaru. Tertiū est de pntia quā facit Ali. si pulsus masculozum
est tardioz pulsus feminaru: ergo est rarioz pulsus eoz.
Dub^m p^m De p^m pbat q pulsus mulieru fit maior: z fortioz pulsus masculoz:
q ad sensus b videm⁹ aliqui. Et arguit rōne: q si ē repte muliere
in q fit virt⁹ fortioz: z necitas maior: z maior obediētia q in aliq vi
ro erit pulsus maior: z fortioz in muliere illa q in illo viro: s; b aliqui
pigit repit: q rē. Ma. ps. q ille fū cū pulsus magni z foris vt su
pra appuit. postq aut causis sufficiētib⁹ necē ponit effect⁹. mi. ap
paret: q post ē q fit aliq mulier cholice coplonis q uiuat in regioe
calda z vras regimie calō exercituz z pōt eē aliq vir flatic⁹ in re
gione frida vras regimie frido z qere. mō i illa muliere erit virt⁹ for
tioz: necitas maior: z melior obediētia infirm: q rē. / In oppo^m ē. A.
Dub^m z^m De z^m querit vtrū pulsus masculoz fit tardioz: z rarioz pulsus fe
minaru. Arguit q nō: q tarditas z raritas in pulsu sunt a necita
te diminuta vt habitū est p^m. in illo q corpe in q est necitas addi
ta nō fit tardioz: z rarioz pulsus: sed in corpe masculoz est necitas
addita respectu corpis mulieru. q rē. / In oppo^m est Ali.
Dubiu³ Tercio dubitat de pntia Ali. vtrū sequat q pulsus masculoz est
tardioz pulsus femiaru: q rarioz. Nō vī q b sequat: q tarditas est
quā necessitatē pax dimiutā. raritas aut psequit necitatē multā
diminutā. pbario: q sic se bz raritas ad tarditatē sic spissitudo se
bz ad velocitatē. nūc aut spissitudo isequit maiorē necitatē q ve
locitas vt habitū est: q p oppo^m raritas isequit mag⁹ diminutam
necitatē q tarditas. mō sic nō sequit necitas est pauca: q multa: s;
econuerso: ita ē nō sequit est pulsus tardus: q rarus: sed econuerso:
q est mala pntia Ali. / Dico p q pulsus masculoz est valde maior
z fortioz pulsus mulieru. / Scdo dico q ē tardioz z rarioz. / Ter
tio dico q pntia Ali. est optima. / Rō pmi ps ex his que dicit hic
Ali. tñ cōplemētū illoz dictoz ponit a. B. in comē. i. introductorz
pulsus: q cā magnitudinis z fortitudinis pulsus est fortitudo vir
tutis z necessitas augmētata: q q virt⁹ i viris est valde fortioz: q
in mulierib⁹ iō z pulsus ē. / Itē necitas est maior valde in viris:
q simpfr loquēdo masculus est calidior q femina vt declarat in
libro de nā pueroz. nūc aut multa necitas inuat ad pulsus magnū.
/ Itē q³ pcurrit obediētia infirm. nūc aut talis obediētia est maior
in viris q in mulierib⁹ vt dcm est in comēto introductorz pulsus:
z b est vt dicit ibi: q arteria non atterit a pinguedine in masculis
sicut in feminis. Itē nec a supfluitatib⁹: q mulieres mag⁹ multi
plicat pinguedinē z supfluitates q viri q pōt nō sic pōt dilatari
in mulierib⁹ sic in viris. Lū q oēs iste q. cāc mag⁹ reperiant in viris
q i mulierib⁹: iō rē. / Rō scdā. s. qre pulsus est tardioz z rarioz in
viris q in mulierib⁹ in qb⁹ est velocior z spissior. nō. n. accidit b q
maior fit necitas in feminis q in viris: s; b est: q vna ex causis tar
ditatē z raritatē pulsus est qñ calor sufficiēter euentat p magnitu
dinē sufficit magnitudo pulsus: z iō nō regit velocitas nec spissi
tudo: q nā pō abūdat in supfluis: z q in viris sufficiēter euentat
calor: iō nō vt recuperent per velocitatē z spissitudinē. qre rē.
/ Et notadus q sic appet p. B. in comē. i. introductorz pulsus: s; fit
pulsus in feminis spissior z velocior q in viris. hoc est verū qstuz
ad vtrūq morū. s. qñ ad diastolē z qñ ad systolē: ita q iste dñe
sunt mag⁹ intēse in mulierib⁹ q in viris: tñ inter se oīnt in mulie
rib⁹: q systoles est velocior in eis q diastoles: cui⁹ rō ē: q maior
est necessitas mūdificationis supfluitatū in eis que fit per systoles

q fit necessitas euētiōis calorē earu cū bēant calorē debile in
viris aut accidit econuerso. / Ex istis vltimis pōt accipi pōdus in
masculo z femina: q in femina systoles dñ esse maior: q diastoles
pp cām dictā. Itē quies que est post diastolē debet esse breuiss
ma: sed quies que est post systolē nō debet esse breuis in viris
aut econuerso. tñ fm quā pportione musicalē b fit ignozō nec autē
Ali. b scuit. B. aut forte scuit pp lōgā experiētiā: q fuit mag⁹ ex
pertus q fuerit Ali. / Rō aut pntie Ali. ps. pp qd notādū q sicut
superius dicebat iste dñe pulsus pnt diuerficari ex duob⁹: aut a
diueritate necessitatis multe vel pauce: aut ex diueritate virtu
tis fm forte vel debile: tūc dico q qñ ad diueritatē vtrū si p sup
ponit virt⁹ fortis: tūc sequit si pulsus est spissus: q est veloci z ma
gnus: q qñ virt⁹ est foris: tūc p^m oīa que pulsus aduenit ē magni
tudo: z^m est velocitas: q est spissitudo. s. qñ plus auget virt⁹. sicut q
ad pns sequit aūs z nō econuerso: ita ad velocē sequit magnū z ad
spissum sequit veloci z magnū z nō econuerso. si aut virt⁹ esset debi
lis: tūc nō sequit est veloci q magnus: q pōt esse veloci z nō est ma
gnus: nec sequit si est spissus q veloci: q poterit eē spissus z tñ nō
est magnus nec veloci. s. qñ necessitas est augmētata z virtus debi
lis. nā virtus fortis regit ad magnū z veloci. Sed si hoc diuer
sitas pulsus fuit a diueritate necessitatis solū nō sequit: est spissus q
veloci vt dcm est: q maior: necessitas regit ad faciēdū pulsus ve
locē qñ virt⁹ nō p supponit fortis q ad spissitudinē: z iō uō sequit
isto mō est pulsus spissus q veloci: sed econuerso sic. z eodez mō est
in oppositis istoz: q sequit: est rarus q tardus z nō econuerso: q
qñ incipit deficere virtus pmo deficit pma differētia. s. magnitu
do z fit veloci z parvus postea qñ magis deficit: tunc deficit velo
citas z fit parvus z tardus z spissus. vltimo aut deficit spissitudo
z fit pus tardus z rarus. Sed si fiat a necessitate diminuta z vir
tute fortis: pmi q deficit est spissitudo z fit rarus z magnus z ve
lor. scdo deficit velocitas z fit magnus z tardus: ideo cū pstantia
virtutis sequit si est tardus q rarus z nō econuerso. z sic loquit⁹ b
Alicē. sed sine pstantia virtutis non sequit z sic arguit. Et ex hoc
patet ad tertiam rationē. / Ad primā dcm q Ali. en. loquitur vt
in plurib⁹. / Ad scdā dcm q tarditas z raritas singulariter ac
cepta bene sunt a necessitate diminuta z sic arguitur: sed pincta
cum magnitudine non pōt: q sufficiēter euentatur calor cū
magnitudine sine illis: z sic de illo.

C Pueroz vō pulsus lenioz pp humiditatē z est debi
lioz z spissioz qñ calor est fortis: sed virt⁹ nō est fortis
eo q nōdū sūt cōpleti. Pueroz vō pulsus coparatio
ne qñtatis copozis eoz est magnus: qñ eoz infirm
est valde molle z ipsoz necitas est valde fortis: z eoz
virt⁹ coparatione puitatis copozis ipsoz nō est par
ue qñtatis. Aertūtamē eoz pulsus coparatione pul
sus cōpletoz est nō magnus: sed est velocior z spissior
pp necessitatē. In pueris nā q multiplicat vaporis su
mosi collectio ppter multā digestionē eoz z frequen
tia eius in eis. Et ppter hoc valde est necesse ipsū
extrahere z calozem ipsoz inatum euentare.

C Postq determinauit de pulsib⁹ sexuum: hic determinat de pul
sibus etatū. Et quatuor facit. Quia pmo ostēdit qualis pulsus cō
uenit pueris. Scdo qualis iuuenib⁹. ibi (Iuuenū vō.) Tercio seni
bus. ibi (Senū aut.) Quarto seniorib⁹. ibi (Et pulsus senū q iā rē.)
C Juxta qd notādū z iuxta pntā partē q nō est dubiū vtrū pulsus
pueroz fit lenioz pulsus iuuenū: q puer maiorēz bz humiditatē q
iuuenis in arterijs z in toto corpore. Sed est questio vtrū fit debi
lioz z spissior q pulsus iuuenū. Et arguit pmo q in pueris fit pul
sus fortioz z maior q in iuuenib⁹: q vbiq⁹ est virtus fortioz: ibi
q est fortioz z maior: sed hoc est in pueris mag⁹ q in iuuenibus:
q rē. Ma. ps. q fortitudo virtutis est cā magnitudinis z fortitudi
nis pulsus. mi. appet: q cā efficiens pulsus est spūs vitalis: sed sic
appet per Auer. in z. coll. cap. 4. virtus vitalis plus reducit ad
vtrūtes nāles q ad alias: adeo q est de nā cibatiue virtutis cui q
nā dat calozem oibus. ita dicit Auer. in quociq⁹ q corpore virtus
nālis est fortioz in eo est virtus vitalis fortioz: sed virtus nālis est
fortioz z perfectioz in pueris q in iuuenib⁹: q rē. Ma. ps. ex dict.
mi. apparet per Bal. in lib. 7. de regl. fan. vbi dicit q actus nāles
optime perficiunt in pueris z melius q in iuuenibus. z hoc idē
vult. Bal. 6. de accidenti z morbo cap. 3. q virtus faciens pulsū
erit in eis maior: z per pns pulsus erit maior z fortioz in pueri q
in iuuenibus. Item dicit q pulsus pueroz est spissior z velocior
pulsu iuuenū. nō videt q cā velocitatis z spissitudinis pulsus est

necessitas augmentata: sed necessitas magis augeat in iuuenibus quod in pueris: quod dicitur. Ad. p. ex supradictis. mi. apparet per. B. in comen. 14. p. p. illi. afoi. Qui crescit. ubi dicitur quod calor pueri est calor natus: calor autem iuuenis est acutior: et igneus: quod in iuuenibus est maior necessitas quod in pueris: quod dicitur. In oppo. oium istorum est hic. Aui. Ad. B. dicitur aliquid quod maius temperamentum est in iuuenibus quam in puero: et mouetur ex his que dicitur hic. Aui. quod melius est virtus pueroz nodu puenit ad complementum: sed B. est maxime. B. et veritate ut ostendit sum fuit in p. fen. et id ibi dicitur. Sed dico cum dicitur. hic quod pulsus pueroz est minor: et debilius: et velocius: et spissius: pulsus iuueniu: pulsus autem iuueniu est maior: et fortior: et tardior: et rarior: pulsus pueroz. R. dicitur autem quod pulsus in puero est minor: quod in iuuenibus est: quod cum in puero sit multus calor: inat. ut apparet. B. in comen. 14. p. p. illi. afoi. Qui crescit plurimum: et dicitur tunc huiusmodi: id est: magis dilatatio: ne arterie: et magna distole ut per attractionem magne spiritus: ac si sufficeret eueretur: sed quod in puero arterie sunt spiritus imperfecte: id est: virtus: non potest in eis sufficere dilatari arterie: in iuuenibus autem sic cum debant melius perfecti: et magna: id est: multum attrahit de aere: et sufficere in vna vice ad refrigerandum: et id pulsus iuueniu est maior: pulsus pueroz cum in pueri sit multa necessitas: et non possit eorum arteria sufficere dilatari sicut in iuuenibus: et id oportet ut quod deficit de magnitudine recuperet in velocitate: et spissitudine per quod pulsus pueroz est velocius: et spissius: pulsus iuueniu. Aduertendum tamen quod in pueris spissitudo est maior quam velocitas: quod apparet: quod spissitudo apud medicos accipitur a tempore mensurare quod pulsus vel systole quod est ignota: velocitas autem attendit magis ratione temporis mensuram: motum distoles. non per distole eueretur calor: per systole autem modificantur fumose supfluitates spiritus. Cum igitur in pueri sit maior necessitas modificantur distolis supfluitatibus per multum nutrimentum quod accipiunt: et pueri tunc sit necessitas refrigerationis: quod non habet acutum calorem sicut iuuenes: sed temperatum: id est: opus in eis pulsus esse magis spissum quam sit velox: et id tempus quod est breuius in eis quam tempus distoles. Et tunc ad rationes. Ad primam cum dicitur: in quocumque corpore spiritus vitalis est fortior ibi est et pulsus maior. Dicitur quod virtus est fortior in vno corpore quam in alio: et igitur. Uno modo quod ad actum principale illius virtutis. Alio modo quod ad actum secundarium eius. Si vero loquimur tunc dico quod spiritus ad actum principale precedit a virtute vitali in pueris est fortior virtus quam in iuuenibus: et id actus ex quibus vita dependet est in eis melior: ut dicitur in. 6. de accidentibus: et morbo: sed si consideretur spiritus ad actum secundarium: tunc actus virtutis vitalis est melior in iuuenibus quam in pueris. Luit. r. est: quod ad magnitudinem et fortitudinem pulsus non solum requiritur quod virtus sit fortis: et necessitas multa: sed quod infirmum sit tale quod possit multum dilatari. unde dato quod sit virtus fortior: fortior in puero quam in iuuenibus per ipsam: quod tamen iuuenes habet maiores arterias magis dilatabuntur a virtute debili in iuuenibus quam a forti in puero. V. g. accipiant duo folles quorum vnus sit paruus alter sit magnus: et vnus huiusmodi dilatet magnam et sit minor fortitudinis quam ille qui dilatatur paruus: tunc magnus folles plus attrahet de aere dato quod dilatetur a parua virtute quam paruus dato quod dilatetur a forti virtute: quod magnus folles plus trahet de aere quam paruus. Et si hoc est in opposito: quod in pueri non potest tamen dilatari spiritus sit sufficiens ad faciendum magnitudinem: et sic ad p. m. Ad 2. dicitur quod ista necessitas que facit ad maiorem distolez non est maior in pueri imo minor: sed illa que facit ad spissitudinem sic. f. necessitas modificantis fumosam supfluitatibus: que non valet.

In iuuenibus vero pulsus est multe magnitudinis et non est multe velocitatis: imo in ipsa est valde diminutus et in spissitudine et ad raritatem tendens. Et illoz quod pulsus qui in principio iuuentutis existit est maior. Et eorum qui sunt in medio iuuentutis est fortior. Et nos quod tamen declarauimus quod calor in pueris et iuuenibus fere est similis: et necessitas in eis est par: propter quod: sed virtus in iuuenibus est augmentata: habebit et ex magnitudine quod in ipsis restauit quod defuerit ex velocitate et spissitudine. Et principium quod rei unde puenit magnitudo est virtus: sed necessitas est appetes et instrumentum quod est adiunx.

Modo in ista parte ostendit quod debet esse pulsus in iuuenibus: et dicitur quod pulsus iuueniu sunt multe magnitudinis: sed non multe velocitatis: imo in ipsa. f. velocitate est valde diminutus: et in spissitudine est diminutus et ad raritatem tendens.

Sed tu dices non videtur quod dicitur. B. in libro de introductione pulsus in comen. 4. quod pulsus iuueniu debet esse velocissimi et cissimi. Dicitur quod B. dicit quod pulsus iuueniu sunt velocissimi et cissimi non in comparatione ad pulsus pueroz: sed in comparatione ad pulsus seniu. huiusmodi loquitur Aui. in comparatione ad pulsus pueroz. Subdit autem Aui. videri.

quod illoz pulsus. f. iuueniu in p. iuuentutis sup. existit maior quam in medio vel in fine: quod ibi. f. in p. iuuentutis percurrunt omnes eae magnitudinis pulsus magis quam in medio vel in fine iuuentutis. f. fortitudo virtutis et necessitas magna per multiplicationem fumosam supfluitatibus que aggregantur magis in p. iuuentutis quam in medio vel in fine: et organa et magis sunt obediencia quod nodu sunt idurata: et cum B. existit perfecta spiritus ad spiritum corporis ipsorum: et id potest melius dilatari fin omne diametrum: sed pulsus in medio iuuentutis est fortior: et intellige quod est fortior non per comparationem ad p. iuuentutis: quod in p. iuuentutis non est debilius: sed vult dicitur quod virtus est fortior. f. in comparatione ad magnitudinem: quod est magis fortis quam magnus: in principio vero est magis magnus quam fortis. et B. preedit ei quod dicitur quod talis pulsus in ipso est durior quam in principio: et id deficit aliquot ab eo in magnitudine.

Senum autem pulsus est minor: propter debilitates et minoris velocitatis: propter hoc etiam et propter diminutionem necessitatis: propter hoc est rarior.

In ista parte ostendit Aui. qualis debet esse pulsus senum.

Et pulsus quidem senum qui iam precesserit in annos est paruus et rarus et tardus: et est cum est mollis propter humores extraneos et non propter naturales.

In ista parte Aui. ostendit qualis debet esse pulsus seniu magis.

De pulsu complexionum. Cap. 8. m.

Pulsus calide complexionis vehementer est necessitatis. Quod si virtus puenit et infirmum erit pulsus magnus. Si ergo vnus eorum diuificabitur erit quemadmodum dictum est in precedentibus.

Primum Aui. ostendit qualis pulsus puenit vnicuique sexui et vnicuique etati. B. determinat de pulsu complexionis ostendit quod quilibet pulsus pertinet vnicuique complexioni. Et B. determinat de pulsu vnicuique in toto. Secundo de pulsu difformi et dissimili in toto. ibi. Et preterea cum vni homini. Prima in duas. Quia B. determinat de pulsu complexionis simpliciter. Secundo complexionibus. ibi. Tu vero deinceps complexionis. Prima in 4. Quia B. ostendit quod pulsus complexionis calide. Secundo fridae. ibi. In complexionibus vero fridae. Tercio humide. ibi. Complexione vero humida. Quarto sicce. ibi. Et sicca quod. Prima in duas. Quia B. ostendit quod pulsus complexionis calide spiritus ad magnitudinem et paruitatem et velocitatem et spissitudinem. Secundo quod spiritus ad fortitudinem et debilitatem: siue declarat quod ad suppositum sed quod est in calida complexionibus coniungit fortitudo et quod debilitas in pulsu et ad idem redit diuisio. ibi. Et caliditas quidem.

Et si caliditas quod non male fuerit complexionis imo naturalis: erit complexio fortis et sana et virtus multum fortis. Et neque fortis ex calore: inat: si fuerit fortis spiritus: quod sit minuat ex virtute: imo ex eo puenit in suba spiritus fortitudo et in aia audacia. Calor vero complexionis malitiam sequens quanto plus augmentatus fuerit tanto in virtute plus debilitatem augmentabit.

In ista parte ostendit quod pulsus puenit complexionibus calide spiritus ad fortitudinem et debilitatem siue declarat quoddam suppositum.

Circa ista parte dubitat: quod videtur male dicitur quod si caliditas non fuerit male complexionis: quod loquitur de caliditate que est in corpore excedere in caliditate: quod talis dicitur complexionibus calida que excedit temperamentum in caliditate: sed quod recedit a temperamento recedit a naturalitate. huius autem complexio est humida: quod dicitur. B. male dicit. si caliditas non fuerit male complexionis: imo naturalis. Item male dicitur quod calor naturalis spiritus sit non minuat ex virtute et fortitudo virtutis insequitur temperamentum complexionis. ut dicitur. B. in comen. 13. z. thegni. si calor multum augeat virtus diminuetur. Preterea simile est de augmento caloris in corpore et de augmento sanguinis: sed multum augmentum sanguinis est cum recessus a robore virtutis et debilitas eius ut patet: et augmentum caloris. Preterea oppositio est per 2. de aia. ter. comen. 4. quod oium non est terminus et non magnitudinis et augmentum: cum calor naturalis sit de constantibus in natura suae ens natus per terminum magnitudinis quod si excedat non remanet ei: non saluatur: non est igitur verum quod spiritus fuerit non minuit ex virtute. Vnde ad p. m. ad cuius evidentiam notandum quod aliquid dicitur natus est. Tunc modo simpliciter et perfecte. Alio modo non simpliciter et perfecte: sed quod appropinquat ei quod est simpliciter natus: sicut dicimus quod corpora sana sunt duplicia quod sunt perfecte sana. alia sunt sana que continentur in latitudine sanitatis et appropinquat corpori perfecte sano: ostendit dicitur. B. in thegni. z. ter. comen. 13. fm. huiusmodi quod diuisio totius sanitatis latitudo est. tunc dico quod illud.

Gentilis

qđ est simplr nāle bene ē tēpatū: s; corp^o ca. fri. vel sic. nō ē simplr nāle: s; pōt parū vel multū recedē a nālitate simplr: qñ g dicit qđ si caliditas nō fuerit male cōplōnis: d; exponi. i. nō sit multū recedēs a tēpatō: aut est pter nām vt qđ multū recedit ab eo sic est calor: febtilis. mō hic itelligit de eo qđ valde est ppinquū tēpatō: qđ sic dicitur: accidit qđ in tali corpore est virtus multū sana: et fortis: qđ sic dicebat supius caplo de cōplōnis: dispositio sanitas et nālitas plus attinet caliditati qđ friditati: et iō dūmō calitas nō sit excedēs pōt dici nālitas: nō pōt dici de friditate qđ hic dicit de caliditate. s; qđ si friditas nō fuerit male cōplōnis s; accideris qđ pp h sit nālitas: qđ friditas nō attinet nālitati. **C**Ad 2^m dubitationē dicitur qđ calor: nālitas pōt augeri 2^m. Uno mō iquātū calor absolute. Alio mō iquātū inat^o. Si p mō itelligat nō est vey qđ qđcūq; augēat calor qđ nō diminuat ex virtute: imo bene diminuit vt sic: qđ sic pbat rōnes in tali augmēto sit recessus a tēpatō et a nālitate: et de tali augmēto nō itelligit Alii. Si itelligat 2^m mō tūc nō est aliud calorē augeri iquātū inat^o nisi vt ei^o s; a 2^m pportio multiplicet in talitū: qđ in tali augmēto semp seruet pportio qđ puenit ei respectu virtutis cui^o est infirm. Nūc aut augmētū pportiois qđ puenit virtuti est cā fortitudinis virtutis: et iō si sic augēat calor erit virt^o fortior: et iō corpa qđ hnt augmētū calori cū pportioe hnt opōnes valde pfectas: et de isto augmēto loquitur Alii. **T**ūc aut rōnes. Ad pma cū oī nālitas p supponit tēpatū cōplōnis vey est vt nālitas simplr. Et si nō sit simplr nālitas: s; declinet vīus calit^o magis ad huc pōt dici nālitas vt vīus est dūmō ei^o excessus nō sit multus. **A**d 2^m eodē mō. **A**d 3^m oī mō qđ nō est oīno simile de augmēto sanguis et spūs. s; si augēat sanguis seruata pportioe que debet nāe bene est simile nec vt sic debilitat sed auger virtutē. si aut esset sine pportioe bene debilitaret virtutē. **A**d 4^m cū oī oīum nā pstatū 2^m pcedat: et cū oī qđcūq; augēat 2^m dico qđ in augmēto calori nālitas est ipsa pportio est eius terminus: vltra quē si pcedat 2^m dispositio nō remanet eius nā saluata 2^m sic de illo.

CIn cōplexione vō frida declinat pulsus ad pte dimi nutiois: sic pprie est puitas: pprie tarditas et raritas. Aliq; istm fuerit molle latitudo ei^o augmētata erit et ei^o similr tarditas et raritas. **O** si durū fuerit erit min^o b. Et debilitas qđē quā mala cōplexio frida heredita re facit maior est ea quā mala cōplexio cala facit bere ditare: qm calitas. i. calori inato magis est pueniēs.

CIn ista pte ostēdit Alii. qualis pulsus d; esse in hoīe habēte cōplexionē frigidā. et dicit qđ in cōplexione frida pulsus declinat ad partē diminutiois et qđ paruitas est in pulsu et tarditas et raritas. et cā hui^o est in promptu: qđ frigiditas debilitat virtutē cū sit pzia ei^o et diminuit necessitatē: qđ cā qđ necessitas est diminuta cā qđ virtus est debilis in tali cōplexione apparet pulsus et tardus et rarus.

CIn cōplexione vō humidā seqt inuidatio et dilatatio.

CIn pte ista Alii. ostēdit qūis pulsus d; esse in cōplōne humida 2^m.

CEt sicca qđem sequit coangustatio et durities. Alii plius si virtus fuerit fortis et necessitas multa accidet hūspulsans et spafinosus et tremulus.

CIn ista pte Alii. ostēdit qualis pulsus puenit ex cōplōne sicca.

CTu vō deinceps cōpone obseruādo pncipia.

CIn ista pte Alii. ostēdit nobis qūis pulsus pōt puenire ex cōplōne cōposita: qđ postqđ scim^o d; ias pulsū simpliciu qđ bene cūlibz cōplexiois singulari si cōponis eas vt cōplōne calas cū hūida 2^m. scies qūis pulsus idē seqt: et sic de alijs. q. d. tu hoc per te discurre.

CEt pterea cū vni homini accidet vt duoz laterū ipsi diuersificet cōplō. Erit g vni ipsorū fridū et alterū calidū: et accidet vt diūsitatē que puenit ex caliditate et friditate boz duoz laterū pulsus diūficari. Eritq; pulsus calidi lateris pulsus calide cōplexionis et lateris fridi pulsus cōplexionis frigide. Et ex hoc qđē scit qđ pulsus in diastole sua et systole nō est fm modū accēssionis et recessionis cordis: imo fm modū diastoles et systoles ipsius corporis arterie.

CIn ista parte determinat de pulsu difformi et dissimili. **C**Ad cuius intellectū notādū qđ duplicē diuersitatē ptingit attēdē in lateribz qđ ad pulsū. Vna gñale qđ sequit diuersū modū cōplōnis mēbroz: sic isto mō cōiter loquēdo ps dextera corpis est calidior sinist^{ra} et anteriora sunt calidiora posterioribz vt in pluribz. Alijs est

Super primo

attēdē diuersitatē spālē in qđ est pole vt latus sinistrū sit calidius dextro et lat^o posteri^o anteriori: aut isto mō qđ lat^o dextrū sit magis calidū sinistrū vltra illud qđ deberet esse: vel ē aut^o sit calid^o posteriori mag^o qđ deberet. et b^o ptingat siue ex nā siue ex accidēte et fm hāc diuersitatē ptingit diuersitas in pulsu: et fm hunc modū dico qđ Alii. nō loquitur hic de diuersitate gñalis: qđ talis diuersitas inest qñ cūlibet. hoc autē de quo hic loquitur uest paucis. **I**te qđ illa diuersitas gñalis nō est multa: qđ solū est s; diuersitatē cōplexionis mēbroz vt carnis et ossis 2^m. mō sic apper in libro de malitia cōplexionis diuerse cap. 6. mēbra nō hnt adinuicē tam supflua diuersitatē cōplexionis vt ptingat vni multū diuersificari ab alio et aliter rare aliud: s; cōpatiunt se adinuicē: sed Alii. loquitur hic de diuersitate spālē vt puta qđ sinistrū sit calidius dextro mag^o qđ deberet: aut qđ in sinistro sit apostema calefaciēs et in dextro sint hūiores frigidi 2^m. et tūc nullū est icōueniēs qđ pulsus sit maior et velocior in sinistro. **C**Uterius notādū qđ Alii. videt inuere qđ pulsus arteriarū nō isequit motū cordis: cū mō^o cordis vni^oformiter sit in toto corpore pulsus esset similis in toto corpore: cūz ergo sit dissimilis videt qđ sequat motus corporis arterie.

CEt iō qrit vey arterie in suo motu diastoles et systoles insequant diastolē et systolē cordis. Et arguit qđ sic auctē. **S**. in libro de vartate pulsus et introductorij pulsū. ca. 1. vbi dicit qđ pulsant adinuicē arterie simul alternatim: et cordi vt ex motu vni^oformi^o systole gignat sup reliquos: g arterie in suo motu simul insequunt motū cordis. **P**terea p^o mō^o arteriarū est cor in quo est virt^o vitalis: qđ cor oportuit esse vehemētis caliditatis vt seipm moueat et ēr arterias vt dī in p̄dicto libello: g diastoles et systoles arterie cū nō recipiūt influentiā mō^o nisi a corde isequunt motū diastoles et systoles cordis. **I**n oppo^o est hic Alii. et sensus qđ aliqñ videmus pulsū multo maiore et fortiori in vno latere corporis qđ in alio. hoc autē nō esset si isequeret motū cordis cū ipse de se sit vni^oformis in se toto: g hēre vident p̄p̄iū motū distinctū p̄ra diastolē et systolē cordis. **A**d intellectū hui^o qōnis intelligendū qđ in motu arteriarū est attēdere duplicē rōnē diuersitatis. i. diuersitatis gñalis et diuersitatis spālīs. mō qđ ad diuersitatē gñalē motus eay que ē dilatatio et p̄strictio absolute: dico qđ isequunt motū cordis. Et rō hui^o est: qđ arterie nō hnt motū dilatatiōis et p̄strictiōis nisi iquātū recipiūt ipm a virtute p̄ existente in corde que ad arterias ēr deriuat: et iō opz qđ pulsus diuersificet in arterijs qđ nū ad hūc fm modū diuersitas cordis: et iō variato pulsu cordis ab ira vel tristitia vel hmoi variat in arterijs. Si aut p̄sideret qđm ad sp̄ssitudinē vel raritatē: et sic de alijs: qđ cor nō est p̄m^o mō^o arteriarū qđ ad sp̄ssitudinē ei^o qđ apper: qđ si p̄ suū motū h̄ esset tūc corde dilatato dilataret arterie et eo p̄stricto ip̄e p̄stringeretur. **H** aut est ip̄obatiō 2^m de virtutibz nālīb^o. ca. 14. et in libello de vartate pulsus: qđē 2^m. **P**terea si mō^o cordis p̄ sui ipsiūness ei^o p̄m^o mō^o arteriarū quocūq; tūc sicut arterie pulsant sic venē. hoc autē est falsū vt p̄z: g 2^m. p̄bo p̄ntia: qđ sicut sinistrū vtriciūlus est alligatus arterijs: ita et dexter venis: qđē 2^m. et iō mō^o p̄ tū inest arterijs: qđ virtus pulsantis defluit a corde ad tunicas arteriarū que ipsas dilatāt et p̄stringūt et pulsus depēdet ex necitate et ab infirmo. **L**ū g dispō infirmū et necitas possunt diuersificari in vno latē mag^o qđ in alio. s; in sinistro mag^o qđ in dextro vel ecōverso: qđ virtus mouet arteriā fm exigentiā necitatis: et iō si necessitas est maior in dextro latē qđ in sinistro diuersificat motus in eis. **A**lt^o ē ex parte infirmū. nā si infirmū sit melius vel peius dispositū in vno latere qđ in alio fm h̄ pulsus diuersificabit in eo: et iō cōtingit qđ in corpore nālitate se hnt nō accidet h̄ diuersitas: et iō ex pulsu vniū lateris vel mēbz pōt syllogizari sup pulsū tori^o corporis: nō tū opz qđ ex qualibet dispositione arterie syllogizemus super motū oīum arteriarū: et sic p̄z qđ qđ tū ad motū gñalē qui est moueri motu diastoles et systoles absolute motus arteriarū infirmū quē motus cordis: sed qđ ad motū specialē qui est moueri sic vel sic nō opz. **E**x his facile est soluere rōnes quare nō discuro per eas: qđ hoc secūdo modo loquitur Alii. p̄mo mō arguit rōnes.

De pulsu tempoz.

Cap. 9^m.

N vere quidem est cū pulsus est parvus non tamen in omni re et est in fortitudine augmētatus.

CPostqđ Alii. determinauit de pulsbz rex nālitas: mō in ista pte vt dicebat determinat de pulsbz rex nālitas. Et p̄ ostēdit qūis pulsus puenit rebz nō nālīb^o. Scđo ostēdit qūis pulsus puenit cūda rei que assimilāt rei nō nālī. s; de pulsu p̄gnatiū. ibi. **N**ecessitas qđē in eis est. **P**rima in gñq. Quia p̄ ostēdit qualis pulsus puenit temporibus. Scđo qūis regionibz. ibi. **R**egionibz qđā sunt rēparate. **L**etio ostēdit qūis ex rebz et p̄p̄iū puenit. ibi. **E**xteri^o corpori aduēnē

tia. Quarto ostendit quod puenit ex somno et vigilia. ibi. Pulsus g. de iudicia. Quinto ostendit quod exercitio. ibi. In p. qd. exercitio. Prima in duas. Quia p. d. determinat de pulsu tepoz qd. ad extrema 4. te. pox. ani. Secundo qd. ad media iter illa tepoz. ibi. (Tepoz pulsus.) Prima in 4. Quia p. ostendit quod pulsus debet esse in vere. Secundo quod in estate. ibi. (Estate vo.) Tercio qualis in hyeme. ibi. In hyeme. Quarto qualis in autumno. ibi. In autumno aut.)

Sed circa p. n. a. parte alius dubitabit de eo q. dicit q. in vere est pulsus parvus vtrū sit verū vel vtrū debeat esse magnus. Et arguit q. debeat esse magnus p. mo. aucte. B. in suo introductorio pulsu vbi dicit q. in vere d. esse pulsus maximus: et habet in commento introductorio pulsu in com. s. Item h. arguit rōne: q. illo tpe in q. vire est fortis et necessitas est multa et obediētia istū d. e. pulsus magnus et pulsus fortis vt habitus est sup. sed sic est in vere: g. rē. minor appet. nā in vere est tps tēperatū. fortitudo aut virtutis stat cū tēperatō vt dicit "haly. in thegn. z. com. 13. g. virtus tūc est fortis. Itē in vere est istū obediēs et nō resistēs: q. ver est tps tēperatū: et declinat ad aliq. extremū h. est versus hūidū: tūc arterie sicce et lenes. Itē in vere est necessitas sāt magna: g. rē. In oppo. est Alii. qui dicit q. est parvus. Ad h. b. d. m. q. pulsus vtrū pōt cōpari ad duo: aut ad pulsum vere temperatū: aut ad pulsum alioz tepoz a vere. Si p. mō pōderet dico q. pulsus de se d. e. talis in vere q. l. est ver. t. tēperatū: et talis pulsus est medius inter magnū et parvū velox et tardū: et breuiter iter oēs d. ias habētes mediū et extrema: excepto q. in forti et debili: q. in tali g. l. ille qui est fortis est nālis vt d. m. fuit sup. s. q. tū ad d. ias nō habētes mediū d. esse q. l. ordinat: et boni pōderia: hoc psonat s. e. exteriori q. dicit. in vere qd. est pulsus q. l. in oī re et augmētat in fortitudine. si vō dicat pulsus parvus sicut dicit n. f. l. a. tūc opz expo. ni p. uis. i. medius: q. licet aliq. nōiare medium noīe extremoz: ita q. exponat parvus. i. diminit: ab excellētis et talis est medi: nō tū in oī re. i. nō est medius in oī d. ias pulsum: q. nō in forti et in debili: eo q. ibi pulsus fortis est nālis simplr et est extremus vt sup. dicebat. Si aut pōderet pulsus verū in cōparatōe ad alia tepoz: tūc d. esse magnus et fortis. Ma. est nō. m. appet. q. in vere est virtus fortis: q. cū sit tps tēperatū et fortitudo virtutis p. l. stat in tem. peratō: g. rē. sed in alijs tepozib. est debilis cū sint d. i. tēperata. tūc in vere est obediētia instrumenti: q. est tēperatū: sed in estate ericaf et idurat a calore sup. fluo et in hyeme a frido in autūno a sua cōpōne sicca. Itē necessitas est magna: in hyeme at ē dimi. nuta ppter frigus: et g. uis in estate forte sit maior: q. in vere tamē tunc est in obediētia instrumenti: et ideo pulsus veris dicit esse magnus et fortis: et hoc mō intelligit B. al. in suo introductorio de pul. sibus: et ratio ad hoc deducta: Alii. aut. intellexit p. mo. mō.

In estate vō est velox et spissus propter necessitatē et parvus et debilis ppter virtutis resolutionem que est propter resolutionem spiritus que fit propter calorem exteriorē dominantem superfluum.

Ad dō in ista parte Alii. ostendit qualis pulsus d. esse in estate. Et in hyeme est maioris raritatis et tardioris debilitatis: et cū hoc ē parū qm vire debilitat: et in q. b. s. d. a. corporib. accidit vt calor in p. fundo teneat et aduncē et virtus fortior fiat: et hoc cuz cōplexio calida est dominans et refrenās frigus et nō per ipsum paties neq. frigiditas ad fundum vadit.

In ista parte ostendit qualis pulsus debet esse in hyeme. Sed alijs dubitat vtrū in illis corporib. in q. b. in hyeme augeat calor et sanguis p. reclusionē eoz ad interiora et maxime in corporib. nāliter calidis debeat esse pulsus tardus et rarus et parū. Et arguit q. debeat esse velox et spissus: q. vbi est nēcitas magna ibi d. e. pulsus velox et spissus: h. est in hyeme: g. rē. Ma. p. q. ille sit cāe velocitāt rē. m. p. z. p. illū afoz. 15. p. pt. Uētes hyeme et vere. nā ibi est vire: et caliditas augmētata vterius: q. rē. In oppo. sit. Alii. d. m. q. pulsus in hyeme debet esse parvus per respectū ad pulsum veris. nā et dato q. in q. b. s. d. a. corporib. multiplicet tū calor et sanguis iterius tū obtundit et acuitas a frigido exteriori: unde dato q. in alijs mēbris interiorib. nō obtundat caliditas cū ipsa obtundit in corde qd. est p. m. originale pulsus cum sit p. m. virtutis vitalis cuius operatio est pulsus eo q. ad cor n. spirat aer actu sup. flue fridus obtundens ei caliditatem: et ideo eius neccitas refrigerationis est parua per pulsu ei: acuitas calor est diminuta: et iō sit pulsus tardus et rar. p. debile virtutē et necessitatē modicā. Itē q. inatūs calor versus exteriora est diminit: cū eius mō sit mag. ad iteri: et ideo dialpēs sentit g. rda et parua

est q. in corporib. in q. b. multiplicat calor et spūs interiorius minus vincit virtus eoz a frido: et iō minus minuit et paruitat eoz pulsus in hyeme q. in corporib. frigidis in q. b. calor et sanguis tunc nō multiplicat: et tū p. b. a. ratio facta in p. rariū et nō plus.

In autūno aut est pulsus diuersus et trahit ad debilitatem quādā: sed ipsius diuersitas est p. multitudinē puerfionis cōplexionis accidētalis in autūno nūc ad calorem nūc ad frigiditatem. Et ipsius quidē vtilitas est etiā p. hoc: cōplexio enī diuersa semp d. i. t. efficit nocumētū q. similis et eq. l. s. sit mala. Et q. autūnus est tps nature vite p. l. i. qm calor in corde debilitat et siccitas fit fortior. Tempoz vō pulsus que sunt inter tepoz tepozib. p. proportionant que sunt circa ipsa.

In ista pte ostendit quod pulsus pueniat in tpe autūni et dicit q. in autūno d. e. pulsus diuersus. Sed notādū q. cū q. rē pulsus est diuersus in autūno est illa et quā ponit. A. f. diuersitas tepoz in calore et frigore et diuersitas sue cōplexionis nālis calori inato: q. autūnus est sicce et fridus. Sed notādū q. pulsus autūni cōparat pulsu veris bene est diuersus et ineq. l. s. cōparat pulsu estan et hyemis est tēperat et eq. l. s. p. mō logit Alii. s. z. mō logit "halya. 7. theo. c. 4. in trac. de pulsb. vbi dicit q. pulsus autūni est medi: respectu duoz extremoz tepoz. Uterq. intelligit de eo qd. dicit. (Cōpō. n. diuersa semp efficit nocumētū d. i. t. q. cōpō filis sue eq. l. s. q. nō accipit B. eq. l. s. et diuersus vt solet exponi. f. q. tū ad modū existendi in p. cularib. ita q. dicat cōpō eq. l. s. q. est in oib. p. t. b. et diuersa q. est in aliq. b. et in aliq. b. nō: q. isto mō nō eēt vtrū d. m. hic. nā mala cōpō eq. l. s. multo plus debilitat vtrūq. q. mala cōpō diuersa accipiendo illo mō. Sed hic p. cōpōne eq. l. s. itelligit cōpōne simplicē q. est vtrū modū et filis in toto: s. p. cōpōne diuersas itelligit cōpōne cōpōstrā et dissimilē vt illa qm est cala mō frida q. l. s. est cōpō diuersū autūni. nā talis cōpō mag. g. rda vtrū q. h. eēt eq. l. s. vel filis et vtrū modū et h. est: q. i. ordinatione distrahit et debilitat vtrū. Itē q. q. rē mag. tendit talis cōpō diuersa vtrūq. p. l. a. p. i. a. cū ipa sit vere opposita tāto sūt maiorē pugnā mōe p. nāz: et per p. nāz maiorē debilitat et maius nocumētū fieri in ipsa.

Sed forte tu dices fm hāc expōne vī q. mag. debilitet virtus in tepore veris q. in tpe estan vel hyemis: et p. p. nō erit pulsus fortior vel maior in hyeme q. in estate. nā tpe estan ē cōpōnis eq. l. s. et filis: tpe aut veris est cōpōnis diuersa et dissimilis: q. rē. d. m. q. istū d. m. Alii. b. veritate supposito eodē g. d. u. cōpōnis: vtrū sit in vere eēt rarus calor q. rē et in estate et eēt diuersus bā eēt d. b. ilior pulsus verū q. estan p. p. ei diuersitate: s. q. nō est tps diuersus sed eq. l. s. et minoris g. d. u. caliditatis: iō in eo est vire fortior q. in estate. nam in estate multo magis resoluit vire et debilitat: et dato q. sit tepus equale q. in vere dato q. in ipso sit aliquis diuersitas: ita q. Alii. nihil aliud per hoc vult dicere nisi q. diuersitas tepozū est debilitans virtutem sicut accidit in autūno rē.

De pulsu regionum.

Cap. 10. m.

Regionū quedā sūt tēperate vernaes et quedam sunt frigide hyemales et quedā sicce autūnales. Iudicia igit pulsu erunt in eis fm modū quem sciunt de pulsu temporum.

De pulsu q. puenit ex cibo et potu.

Cap. 11. m.

Exterius corpori aduenientia et ipsum ingreditentia pulsus dispositionem mutant qualitate sui et quantitate.

Post q. Alii. determinauit de pulsu tepoz et regionū ostēdo q. l. s. pulsus cōpetat cuilibet tepori et regionī: hic d. i. t. m. de pulsu q. puenit ex cibo et potu: vt d. i. t. rubrica ostēdo q. l. s. p. m. uatio fiat in pulsu ab eis. Et p. ostendit q. l. s. p. m. uatio puenit ex cibo in pulsu. Secundo a potu. ibi. (Et vtrū etiā p. p. i. t. e. b. s.) Prima in duas. Quia p. m. p. m. i. t. i. t. quot modis puenit permutatio pulsus a cibis. Secundo illos modos declarat. ibi. (Sed qualitate.)

Sed tu dices ad qd. fecit ipe mētiōe de his q. exterius adueniunt corpori cū ipe faciat d. i. t. i. p. s. i. f. r. a. l. e. cap. l. i. n. f. de balneo et h. m. o. i. Itē cū h. i. t. e. d. a. t. d. e. r. e. m. i. n. a. r. e. d. e. h. i. s. q. u. e. i. t. e. r. i. t. i. s. s. u. m. m. u. n. f. s. de cibo et potu q. rē intermiscet de apporimant. exteri. Ad h. pōt rīderi dupl. Uno mō qd. dixit exterius aduenientia corpori simul cū iterius ingredientibus ipsum: q. similis modus p. m. u. t. a. t. i. o. n. i. s. est in terius rōne quātitatis et qualitatis. in ipso aut vt ostēderet tales

Dubii 3. m.

Dubii 3. m.

Bentilis

Amplitudinē esse iter ea simul cū ingrediētib⁹ corpus intermiscuit
exterius adueniētia: q̄ exterius adueniētia nō tendunt hic p̄n-
cipaliter sed solū ex p̄sequētiā h̄ postea de ipsis faciet capitul⁹
sp̄ale. ¶ Alterius dōm alr exponēdo sic sciam exterius corpori ad-
ueniētia z ipm ingrediētia. i. ea que cū his que exterius adueniūt
Igrediunt corp⁹ zc. ita q̄ per h̄ se determinet t̄m ad cibos z pot⁹
qui eueniūt ab extrinseco z cū h̄ igrediunt corpus: z tūc dōm q̄ h̄
dicit ad dñam corp⁹ que eueniūt ab extrinseco sicut sunt balnea z
hmōi: z bec est melior expositio: z ex h̄ cessat dubius. ¶ Alterius
notādū q̄ notat̄ dicit q̄litate sui z q̄litate: ita q̄ refert pmuta-
tionē ad duo solū: z h̄ merito: q̄ duo vidēt esse per que maxime
cibi z potus agūt in corp⁹ nrm. Una est q̄litas ipsoz z sub h̄ corp⁹
hendit ois act⁹ per que cibi z potus agunt in corp⁹ siue sit q̄litas
actualis vel potēialis vlt̄ forme specificē. Scd̄a est q̄litas que
est de his que aggrauāt virtutē: z iō cibaria permūtāt: aut rōne
q̄litas: aut rōne q̄litas ipm pulsz. z hoc est q̄ rōne ipsoz duo-
rum possit permūtare cās pulsz p̄tinentias. f. virtutē vel necessi-
tatē vel instrumentū a qbus imēdiate depēdet esse pulsz: z h̄ in
cibo z potu sit ēt attrēdere nō solū q̄litate z q̄litate sed ēt s̄bam. f.
grossitiē z subtilitātē z occultas opatiōes a forma simplici: tū nō
pmūtāt cās pulsz imēdiate nisi aut rōne q̄litas vel q̄litas: iō
solū de istis duob⁹ exp̄liscit: z q̄ illa reducunt ad h̄ duo. f. grossi⁹ z
subtile ad q̄litate z opatiōes occulte ad qualitatem.

¶ Sed qualitate qm si ad calefaciendū declinauerint
aut ad infrigidandū mutabūt ipm fm illud.

¶ In ista parte determinat h̄ duo. Et p̄mo q̄m permūtāt pulsz
qualitate. Scd̄o q̄litate. ibi. (Et q̄litate quidem zc.)

¶ Et quantitate quidem qm si equalia fuerint fiet pul-
sus in magnitudine augmentatus z velocitatis maio-
ris z spissitudinis propter augmentum virtutis z calo-
ris z permanebit bec mutatio aliquādiu.

¶ In ista pte dclarat q̄m adueniētia corpi z p̄ ipm ingrediētia p-
mutāt q̄litate sui. Et tria facit sicut q̄litas zc. est. f. eq̄lis supflua z
paucā. p̄mo q̄ d̄terminat q̄litas pmutatio puenit in pulsz ex q̄lita-
te eq̄li. Scd̄o q̄litas pmutatio puenit in pulsz ex q̄litate supflua.
ibi. (Et si plurime.) Tercio q̄litas ex d̄minuta. ibi. (Et si pauca.)

¶ Sed ad intellectū l̄e aliq̄ dubitat. nā dicit Aui. q̄ si q̄litas est
eq̄lis fiet pulsz in magnitudine augmētāt⁹: iō est dubitatio vtrū
cibi moderati in q̄to hēant pulsz magnificare. Et arguit q̄ nō:
q̄ illud qd aggrauat z d̄bilat virtutē facit pulsz parū: h̄ cibi
q̄tūcūq̄ sunt moderati in q̄to sunt hmōi: q̄ zc. maior p̄: qd ad ma-
gnitudinē pulsz regit fortitudo vtrū. minor appet: q̄ ois cib⁹
in p̄n⁹ est d̄ius virtutē z vniū p̄m aggrauat aliud: q̄ ponit pulsz
parū. ¶ p̄terea qd facit corp⁹ esse in d̄spōne nālī nō facit ma-
gnū pulsz sed mediocrē: vel p̄seruat in eadē d̄spōne in qua p̄us
erat: sed cibi sumpti ineq̄litate sunt hmōi: q̄ zc. Ad hui⁹ cui
dentiā notādū q̄ in sumptiōe cibi est zc. t̄ps cōsiderare. p̄mū dī
p̄n⁹ acceptiōis. Scd̄m est t̄ps d̄ignis z nutritiōis. Tercū est t̄ps
resolūtiōis. Qñ q̄ q̄rit vtrū cib⁹ eq̄lis in q̄to augeat pulsz in magni-
tudine velocitate z spissitudine. Dico q̄ aut loquēti q̄tū ad p̄mū
t̄ps: aut q̄tū ad zc. aut q̄tū ad zc. Si q̄tū ad p̄mū dico q̄ ponit pul-
sz tardū z rarū z puū. Quātū aut ad zc. ponit pulsz maiore⁹ ve-
lociore⁹ z spissiore⁹. Quātū ad zc. ponit ipm tardū z rarū. ¶ Rō p̄-
mi est: q̄ sicut appet in sequēti cap. in p̄n⁹ sumptiōis cibi calor re-
uertit ab exteriorib⁹ ad interiora: z iō in h̄ motu miorat pulsz mo-
tus ad exteri⁹ q̄ dī d̄stoles. Itē accidit q̄ calor in p̄n⁹ obtūdī a
cibo sicut obtūdī ignis appositione lignoz ex qua obtusione vir-
tus d̄bilat⁹ z necessitas diminuit⁹: z q̄ iste sunt cās pulsz parū
tardi z rari: iō talis est pulsz in p̄ncipio sumptiōis cibi. ¶ Rō se-
cundi est: q̄ ex d̄ignis z nutritiōe cibi p̄surgit augment⁹ vir-
tutis z caloris inati z necessitas multa: z cū ad istas cās sequatur
magnitudo velocitas z spissitudo in pulsz: iō respectu p̄cedentis
tēporis q̄tū ad hoc t̄ps fit pulsz magnus veloz z spissus resp̄cū
tēporis inanitiōis in q̄ vtrū erat d̄bilat⁹: h̄ in se z absolute talis q̄lita-
tas moderata sit cā pulsz eq̄lis z nālīs z mediocrē iter has dñas.
¶ Rō tertij est nō: q̄ resolū d̄bilat virtutē z minuit necessitatē: qua-
re zc. ¶ Ad nūc dico q̄ Aui. nō intelligit de p̄ tpe vt tu arguis: nec
de zc. nec de zc. fm se z absolute accepto vt arguis in zc. argumen-
to: sed respectu tēporis inanitiōis: z p̄pter hoc p̄ ad rōnes.

¶ Sed vlt̄erius tu queres ponamus q̄ cib⁹ sit eq̄lis q̄litas z in-
equalis q̄litas faciet ne pulsz equalē. Et videt q̄ nō: q̄ sitatim
supra dicit q̄ si cib⁹ sit calide vel frigide cōplexiōis mutabit pul-
sz fm q̄ h̄ mutare illa cōplexiō: q̄ q̄tūcūq̄ sit eq̄lis q̄litas si
sit frigide cōplexiōis ponet pulsz parū tardū z rarū: si calida
velocē z spissū. ¶ In oppositū est Aui. hic q̄ dicit si est eq̄lis q̄lita-

Super primo

tatis ponet pulsz maiore⁹ zc. ¶ Dōm q̄ solo huius pōt haberi ex
dictis in caplo de eo q̄ comedit⁹ z bibi⁹: q̄ cib⁹ qui est eq̄lis q̄lita-
tis siue calidus siue frigidus vel tēperatus augeat pulsz q̄tū ad
id qd possibile erat: cuius rō: q̄ ois cib⁹ q̄litas sit augeat calore⁹
z sanguinē. si aut p̄sideret respectu ipressiōis que remanet post-
ea: tūc dico q̄ si cib⁹ est eq̄lis q̄litas z frigide q̄litas q̄ tale au-
gmētū pulsz parū durat: z iō dicit hic Aui. q̄ ista pmutatio p-
manet aliq̄ diu: sed postea diminuit pulsz in p̄cessu: q̄ sui tri-
gidityte d̄bilat calore⁹ z diminuit necessitatē: iō ponit pulsz
parū tardū z rarū. si aut sit calide cōplexiōis z eq̄lis q̄litas: tūc
nō solū augeat pulsz in p̄nti: sed derelinq̄t ipressiōes calidā que
h̄z augeat calore⁹ z necessitatē: z iō ēt in p̄cessu ponit pulsz magnū
velocē z spissū autē q̄ resoluat illud qd ipressit. si aut sit eq̄lis q̄-
litas z q̄litas: tūc augeat pulsz in p̄nti respectu eius qd erat
pus: h̄ in se z absolute p̄seruet: z h̄ mō loquit Aui. Deinde cūz dicit.

¶ Et si plurime magnitudinis valde fuerit erit pulsz
diuersus absq̄ ordine propter grauitatē nutritiōis su-
pra virtutem: quoniam ex omni grauitate puenit i pul-
sz diuersitas. Et q̄des existimauit Archigenes q̄ cū
velocitas ē tūc multo maior q̄ spissitudo. Et bec mu-
tatio est p̄seruans: qm causa p̄seruatiōis h̄z sit mul-
titudinis minoris hac tamen est diuersitas ordinata.

¶ In ista parte ostēdit q̄litas pulsz puenit ex q̄litate cibi supflua
z possit diuidi. p̄mo ostēdit q̄litas pulsz puenit ex cibo cū mol-
tū supflue augmētāt⁹. Scd̄o cū nō multū supflue augmētāt⁹. ibi.
(z sit multitudine.) ¶ Jura qd notādū q̄ cor⁹ que aggrauant
nām qdā solū aggrauāt ip̄s z nō d̄spunt virtutē z a talib⁹ puenit
pulsz solū diuersus. nō aut iordinat⁹. alia aggrauāt virtutē z ip̄s
cū hoc d̄spertit z talia faciūt pulsz diuersum z inordinatū.

¶ Sed dubitaret aliquis vtrū in hoc pulsz sit maior velocitas q̄
spissitudo sicut dicebat Archigenes. videt. A. nec approbat nec
reprobat dicta archigenis: q̄ hic recitat vba que ponit. B. in t̄ro
ductorio pulsz cap. q̄ sicut inuenit: sed sicut ibi dicit Bal. cōmē.
i. q̄ Archigenes z p̄terea qd in hoc d̄cto. p̄mo q̄ hoc d̄m ē ip̄-
tineus p̄posito. Scd̄o q̄ nō facit bonā exp̄ositionē. Tercio q̄ nō
dicit verū semper. p̄mū p̄: nā Archigenes assignat dñas pul-
sz sumptā a multitudine supflua cibi debet assignare dñam
ei p̄p̄iā z assignat dñam eodē. nā p̄p̄ia differentia huius nō est
spissitudo z velocitas sed est diuersitas: z ideo debebat dicere q̄
est diuersus z inordinatus z nō q̄ sit magis veloz q̄ spissus: ergo
impertinenter loquit. Scd̄m patet cū propria differentia huius
pulsz sit diuersitas: ideo nō habet attendi in cōparatione vnius
differentie ad aliam. f. velocitatis ad tarditatem: ergo cōparatio
mala. Tercū patet: q̄ in pulsz diuerso in quo sunt diuersę diffe-
rentie bec est regula q̄ q̄n plus grauat z viuificat natura: tunc sunt
plures differentie parue z spisse q̄ veloces: z in hoc nō est verū
dictū archigenis: sed cōuertiō q̄ natura minus grauat z minus
vincta a supflua q̄litate cibi: tunc est verum qd dicit archige-
nes q̄ plures sunt partes pulsz veloces q̄ sunt partes spisse: z iō
dictū eius nō est omnino verum. Deinde cum dicit.

¶ Qu si pauca fuerit quantitas erit pulsz minoris di-
uersitatis z magnitudinis z velocitatis neq̄ ei muta-
tio diu perdurabit: qm mā pauca cito digerēt.

¶ Hic ostēdit q̄m cib⁹ pmutat pulsz rōne q̄litas diminuit. p̄-
mo facit h̄ rōne diminuit q̄litas in q̄ aliqd accipit de cibo. Scd̄o
q̄ nihil accipit de cibo. ibi. (Amplius si virt⁹.) Ita d̄ diuidi zc.

¶ Sed circa primā partē aliquis dubitat de eo qd dicit Aui. cū.
q̄ tota illa l̄ra videt falsa. p̄mo ponit q̄ si cib⁹ fuerit quantita-
tis modice pulsz erit minoris diuersitatis. in hoc videt includē-
re q̄ talis pulsz sit diuersus: sed hoc videt falsum: q̄ cū erit cibo
tēperate q̄litas nō pueniat pulsz diuersus multo minus ex
cibo minoris q̄litas: qd qd nō pōt maius nec minus: cūz ergo
cib⁹ temperate q̄litas nō aggrauat: z per p̄sequens neq̄ fa-
ciat pulsz diuersum: multo minus nec aggrauabit cib⁹ minor.
¶ p̄terea qm dicit q̄ pulsz erit minoris magnitudinis z velo-
citaris minoris q̄ q̄ est eq̄lis q̄litas: cū virtus minus aggrauet
a paucō cibo q̄ a tēperato d̄z fieri pulsz maior z velocior: cū op-
positū dicit. ¶ Ad hoc dicit quidā. f. magister Bartholomeus de
Clarignana q̄ hic Aui. inordinate loquit. z q̄ pus Aui. loquit de
cibo q̄ sumit in p̄ncipio: hic vō q̄ resoluat: z ideo prius dicit de
erat pulsz magnus veloz z spissus: hic vō q̄ minoratus est z re-
solutus est calor zc. ¶ S; q̄ sic loquit nō intelligit Aui. q̄ nō refert
h̄ se ad tēpoa fumendi c. bus diuersa: sed p̄supponit idem tēpus
z variat solū quantitatē vt dictū fuit diuidendo: z ideo dicendum.

aliter q̄ sicut habet ex cōmōto i productoy pulsus. cōmō. 14. cūbi
ēq̄lis q̄ritat̄ z dīminute faciūt siml̄ pulsus in magnitudine z ve-
locitate: ita q̄ in hoc cōicāt q̄ addit in sp̄ritu z sanguine: nec ag-
grauant nām sicut aggrauat cib⁹ multe q̄ritat̄: z iō cūbi ēq̄lis q̄ri-
tatis z paucē nō faciūt pulsum diuersus sicut facit cib⁹ superflue
q̄ritatis: sed faciūt pulsum equalē z magnū z velocē: q̄ addendo
in calore augēt calorē z necessitatē: tñ cib⁹ ēq̄lis q̄ritat̄ differt in
duob⁹ a pulsu paucē q̄ritatis. p̄mo q̄ ēq̄lis q̄ritat̄ plus augēt
pulsus in magnitudine z velocitate q̄ cib⁹ paucē q̄ritatis. nō ita
cito resoluūt sed plus durat q̄ magnitudo z velocitas facta ex ci-
bo paucē q̄ritatis: q̄ citius resoluūt: z iō nō cōz exponi sicut vī
sonare q̄ pulsus erit mīozis diuersitatis q̄ sit diuersus aliq̄ mō:
sed expone sic. pulsus erit mīozis diuersitatis. i. minus diuersifi-
cabis a cibo paucē q̄ritatis ab eo q̄ erat in p̄ncipio ante assū-
ptionē cibi: qm̄ corpus erat inanitū z vacuū q̄ in pulsu facto ex
cibo equalis q̄ritatis: z q̄ qm̄ erat corp⁹ inanitū erat pulsus par-
uus z tardus: sed ex cibo q̄ritatis paucē sit aliquantulum
magnus z veloc⁹: q̄ addit in sanguine z sp̄ritu: sed ex cibo equalis
qualitatis sit adhuc maior velocit⁹ z sp̄ritus: z ideo minus distat
pulsus qui erat p̄ius a pulsu facto a cibo paucē q̄ritatis q̄ a pul-
su facto a cibo ēq̄lis q̄ritatis. Et per hoc p̄s solutio ad rōnes: q̄ nō
d̄z exponi ita sicut sonare: nec d̄z fieri cōparatio ad pulsus ēq̄lis q̄-
ritatis: sed ad illū q̄ erat ante sp̄ritudine cibi zc. Deinde cū dicit.

C Amplius si virtus deficiat z debilitetur ex multitu-
dine aut paucitate quocūq̄ fuerit similes erūt pulsus
in paritate z raritate vsq̄ in fine rei. Q̄ si natura for-
tis fuerit in digerēdo z p̄uertēdo fiet pulsus tēperat⁹

C Modo ostendit qualis pulsus p̄uenit ex quātitate diminuta
quando nihil accipitur.

C Sed alius dubitat p̄p̄ expōne i se q̄ difficultis est: q̄ diceret aliq̄s.
Videt q̄ Aul. falsus dicat q̄ in multitudine cibi z ei⁹ paucitate sit
pulsus similis. Cōtra: q̄ pulsus fact⁹ a multitudine cibi est diuersus
vsq̄ sup̄ dicit: p̄pterea q̄ nām aggrauat: sed pulsus fact⁹ a pau-
citate cibi est ēq̄lis: s̄ sunt dissimiles. Itē ē in p̄uitate vident dis-
similes: q̄ fact⁹ a multa q̄ritate est paus z tardus z rarus: sed fa-
ctus a paucā est magnus z veloc⁹ vt dēi est stat⁹. Itē subdit q̄
si nā fuerit fort⁹ in digerēdo sit pulsus tēperat⁹: nunquid sit pulsus
fort⁹ q̄ nā est fort⁹ i digerēdo multitudine cibi z paucitate. planū
est q̄ nō: q̄ qm̄ erit paucus cito digerit: ipm̄ q̄ qm̄ multus tarde: z
iō diuersificabit in hor⁹ z in pulsu eaz: q̄ vnus erit maior altero.
Itē d̄m: q̄ ista p̄s z p̄cedēs p̄uenit cōiter male exponi z nō itelligi.
p̄uenit ē d̄ci q̄ hic ostendit q̄lis pulsus p̄uenit ex paucō cibo: s̄
h nō est verū: q̄ ex paucō cibo rep̄cutit z augēt calorē: z iō magni-
ficat z velocitatē pulsus resp̄ctū ei⁹ q̄ erat p̄ius: q̄ tūc erat corpus
inanitū z pulsus paus z d̄bilis z efficit maior z fortior: s̄ Aul. h̄ vi-
dit q̄ sit paus z d̄bilis sic q̄ p̄cedit a cibo sup̄flue q̄ritat̄. nā ex q̄
erūt dissimiles in p̄uitate z raritate: z sup̄ dicit q̄ in eo q̄ p̄cedit a
q̄ritate sup̄flua est pulsus paus z tardus: iō zc. Et iō dico alr. s̄ sic
d̄xi diuidēdo q̄ h̄ Aul. ostendit q̄lis pulsus p̄uenit a paucitate cibi
q̄ est in nullo mō sumē cibū penit: ita q̄ hic cōparat pulsus a p̄ua-
tione cibi ad eū qui sit ex sup̄flua q̄ritate cibi. nā in vtroq̄ accidit
aggrauatio vtrūq̄ p̄p̄ quā deficiat pulsus vel p̄p̄ sup̄flua sumptionē
ei⁹ vel p̄p̄ p̄uationē sumptionis ei⁹: ita q̄ isti pulsus sūt similes in
p̄uitate z raritate q̄sq̄ durat ille due dispōnes q̄ sunt sup̄flua re-
pletio aggrauas vtrūq̄ z sup̄flua inanitio p̄sternens vtrūq̄: tñ in B
d̄nt: q̄ si nā sit potēs z s̄ q̄ sup̄ illā multitudine cibi digerēdo ipaz:
tūc redibit pulsus fort⁹ z magn⁹ z veloc⁹ q̄ nō pōt p̄tingē i p̄uationē
cibi: z B ē q̄ Aul. itē d̄t in ista p̄e: h̄ nō itelligat cōiter. Et ex h̄ p̄s
solo ad obta: q̄ nō itelligit de illa paucitate cibi q̄ est q̄ parū ac-
cipit: sed q̄ nīl accipit de cibo: z iō nīl p̄ra me: s̄ apud illos
est insolubile argumētū z d̄icit q̄ inordinate loquit. Deide cū d̄i.

C Et vinū etiā proprietatē habet z est quoniam ex mul-
titudine ipsius h̄ sit subtile p̄uenit diuersitas. Et ipso
tamē nō p̄uenit q̄ sit tātū quātum illud q̄ p̄uenit ex
nutrientib⁹ que sibi simulant: z hoc q̄dem est p̄pter ra-
ritatē substantiē ipsius z subtilitatē eius z leuitatē. Luz
autem vinū in actu est frigidū p̄uenit ex eo q̄ p̄uenit
ex alijs frigidis in minozando z rarificando z tardan-
do in velocitate sue penetrationis. Deide cū in corpo-
re calefit remouet velociter q̄s ex eo p̄uenit. Vinum
p̄terea cū in corpus penetrauerit z fuerit calidū nō
elongabit multū a natura z accidet velox resolutio.

C In ista parte Aul. ostendit q̄lis p̄mutatio p̄tingit in pulsu ex p̄e-
ponis vini. Et diuidit in duas. Quia h̄ ostendit q̄lis p̄mutatio acci-
dat a potu vini. Scdō q̄lis p̄mutatio p̄uenit in pulsu a potu aque.
ibi (Aq̄ vō p̄pterea.) Prima in duas. Quia h̄ ostendit q̄lis p̄mutatio
p̄tingit in pulsu rōne q̄ritat̄ pot⁹ vini. Scdō ostendit q̄lis p̄mutatio
p̄tingit in pulsu rōne q̄ritat̄. ibi (Lū aut̄ vinū i actu.) Et hec in duas.
Primo ostendit q̄ opaf rōne q̄ritat̄. Scdō ostendit q̄lis p̄mutatio p̄ue-
nit rōne q̄ritat̄ ei⁹. ibi (Ip̄m̄ igit pulsum.) P̄ia in duas: q̄ h̄ ostendit
q̄lis pulsus p̄uenit ex potu vini rōne q̄ritatis actualis. Scdō rōne
q̄ritat̄ virtualis. ibi (Luz aut̄ ipm̄.) Prima in duas: q̄ h̄ facit hoc.
Scdō d̄ict̄ sine iponit. ibi (Et h̄ q̄dē p̄uenit.) P̄ia in duas: q̄ h̄ fa-
cit q̄s d̄m̄ ē. Scdō d̄elat q̄s d̄ixerat. ibi (Q̄ si cū est fridū.) Tūc
locitate. i. p̄ velocitatē dat cāz. Notādū q̄ cā q̄re vinū cit⁹ p̄ene-
trat i corp⁹ n̄m̄ ēz q̄ aliq̄d aliō. P̄ia ē rōne subtilitatis sube sue.
Scda est rōne sue q̄ritat̄ q̄ est caliditas. Tertia rōne familiaritatis
cū corp⁹ n̄o a tota specie: vnde Auer. d̄icit q̄ cā cite penetratio-
nis est q̄ in p̄ vīgōne nō digerat q̄s: sed trāsit velut indigestū.

C Q̄ si cum est frigidū penetrauerit fiet ex nocumen-
to quod non fit ex alijs frigidis rebus: quoniam ille tar-
dant donec calefiant: neq̄ earū penetratio est ita ve-
lox vt istius. Istud enīz velocitatem impeditur q̄s cōpleat
calefactio: z eius quidem impedimentū est magnūm
p̄cipue in corporibus que horripilationi sunt apta. Et
neq̄ est sicut impedimentū calefactionis ipsius cū ipm̄
calidum penetrat: quoniam eius calefactio in p̄ncipio
obulationis non peruenit ad hoc vt magnūm faciat
impedimentū: imo natura ei obulat cum partitione z
distributione z resolutione. Frigidū vō est cum natu-
ram deficere facit z eius virtutē c̄tingit anteq̄m ad
partitionē z distributionē z resolutionē perueniat. Et
hoc quidem p̄uenit ex vino multitudine sue quātita-
tis z calefactione ipsius z frigiditate.

alr oppi-
lationi

C In ista parte maḡ d̄elat z d̄icit que horripilationi sunt apta.
hoc pōt exponi dupl̄. Vno mō expōnēdo horripilationi. i. ifrigi-
dationi. Alio mō sicut sonat hoc nomē horripilatio p̄pt̄e: q̄ vinū
sumptū in corporib⁹ repletis superfluitatib⁹ p̄ducit eas ad mem-
bra sensibilia z spargit sup̄ ipsa: z tūc efficit horripilationē z ma-
xime ledit eos qui habēt neruos debiles p̄p̄ istā candē cām.

C Cum autem ipsum cōsideratū fuerit vnde fortitudi-
nem efficit alia habebit iudicia: quoniam ipm̄ sua essen-
tia fortes efficit sanos propterea q̄ velociter p̄bet au-
gmentum in substantia sp̄ritus.

C In ista parte ostendit q̄lis pulsus p̄uenit q̄tū ad q̄ritatē virtuale.
Et p̄ q̄tū ad q̄ritatē que inest ei a forma specifica. Scdō q̄tū ad cā
que inest ei rōne qualitatis cōmuniū que sunt caliditas z friditas.
ibi (Calefactio z infrigidatio.) Notandū circa p̄mā partē q̄ cō-
sideratio vini i quātū efficit fortitudinē est p̄pt̄e: a forma spe-
cifica: z hoc facit p̄p̄ familiaritatē quā h̄z ad corpus humanū. f. q̄
maḡ fortificet sp̄m̄ z sanguinē z augeat q̄ aliud nutritiū.

C Sed h̄ calefactio z infrigidatio que ex eo fuerit plu-
rima corp⁹ impediunt: est tamen cū vnaqueq̄ earū
cū aliqua conuenit complexione z est cum non cōue-
nit. Est nāq̄ cum res frigide eos fortes reddunt quī
cōplexionem calidā malā habent sicut dixit Galenus
q̄ succus granati calefactos semp̄ fortes efficit z hy-
dromel infrigidatos semper reddit vigorosos. Vinū
p̄terea vnde est calidū natura aut frigidū natura est
cū quosdam fortes facit z quosdā debilitat. Nō tamē
sermo noster est nūc de hoc: imo in virtute ei⁹ qua ve-
locior ad sp̄ritū cōuertit: quoniam hoc semper habet
per sui essentia. Q̄ si vnūz boz duoz ipsū in aliquo
corpore inuenit augmentabit in faciēdo fortitudinēz:
z si ei cōtrariū extiterit minus fortitudinem faciet.

C Modo ostendit q̄lis pulsus p̄uenit quātū ad qualitatem cōm̄ z vi-
cit (Sed cū calefactio z infrigidatio zc.) Sed tu dices p̄ra q̄ vi-
num calefacit. Dicendum q̄ h̄ de se vinū corpus calefaciat rōne

Bentilis

opatione: imo ut sic bona vina vel vinosa et potetia calefaciunt re-
spectu vinorum dulcorum et aquosorum: quare non v3. Et calefa-
ctos semper fortes efficit. Causa huius est: quod abiectio male dispo-
sitionis semper est causa ut virtus fortificetur.

CSecundum hoc igitur ipsum pulsum converteret secundum hoc: quoniam
si fortitudine faciet in pulsu augmentabit fortitudinem:
et si calefaciet in necessitate efficit augmentum: et si infri-
gidabit minorabit necessitatem: et secundum plurimum in for-
titudine faciet augmentum. Nunquam autem in necessitate
efficit augmentum quin in velocitate addat.

CModo percludit ex dictis quale permutatione efficit vinum ipsum et.
ista autem ista que dicitur nunquam autem in necessitate facit augmentum
quin in velocitate addat. Sic exponendo ut iacet non est vera: quod non
semper est verum quod quicquid addit in necessitate quod semper addat in veloci-
tate. et id si ista esse vera opus quod suppleat multitudine quod sit sensus
nunquam autem in necessitate efficit augmentum super multitudine: et propter hoc ista ex-
terior est facta melior quod dicitur et non in omni dispo-
ne addit in velocitate et.

CAqua vero propterea quod nutrimentum penetrare facit
vigorat et similitudinem operationis vini operat. Et quoniam
non calefacit imo infrigidat: non tantum auget in ne-
cessitate quantum vinum.

CIn ista parte ostendit qualis pulsus provenit ex potu aque.

CDe eis qui somni et vigile in pulsu operant. Cap. 12.

Pulsus quidem iudicia in somno diversifican-
tur secundum horam somni et secundum dispositionem di-
gestionis.

CPostquam Avicenna determinavit de pulsu qui puenit ex
cibo et potu: hic determinat de pulsu qui puenit ex somno. Secundo
de eo qui puenit ex vigilia. ibi. (Vigilie etiam diversa sunt iudicia.)
Prima in duas. Primo puenit penes quod accidit diversificatio
pulsus in somno. Secundo de illis. prequitur. ibi. (pulsus igitur in somno.)

CSed tu dices ad quod addit ipse hic de dispo-
ne digonis: quod digon magis videtur pertinere ad pulsum puenientem ex diversitate cibi et po-
tus: quod illa sunt que digerunt. Sed in hoc facit mentionem de dispo-
sitione digestionis determinando de diversitate in pulsu et somno
propter duo. Primum est: quod hora somni et hora digonis maxime co-
incidit: et id ex hora digonis potest etiam sumi diversitas pulsus super
horas somni. Secundum quod digestio maxime fit in somno: et id secundum di-
versitatem digestionis accidit quod diversificat pulsus in somno: pro-
pter ergo talem convenientiam fecit hic mentionem de ipsa.

CPulsus igitur in principio somni est parvus et debi-
lis: quoniam motus caloris naturalis tunc est ad con-
stringendum et submergendum et non ad dilatandum et
manifestandum: quoniam ipse in hora illa totus tendit ad
occultum propterea quod ipsius anima movet ad nutriendum
digerendum et maturandum superfluitates: et est sicut super-
ratus et obsessus proculdubio.

CIn ista parte declarat quod proposuit. Primo ostendit qualis pulsus
puenit in somno cum corpore est plenus. Secundo hoc facit corpore inani-
to. ibi. (Cum autem somnus in principio.) Prima in tres. Primo ostendit
qualis pulsus est in principio somni qui etiam est in principio digestionis.
Secundo qualis est qui cibum est digestus in somno. ibi. (Cum autem cibum
digestus est.) Tercio qui somnus superfluit. ibi. (Deinde qui cum dormi-
miente.) Prima in duas. Primo ostendit qualis pulsus sit in princi-
pio somni qui ad primas duas vias que sunt magnitudine et forti-
tudo. Secundo qui ad alias duas. scilicet ad tarditatem et spissitudinem et eorum
opposita. ibi. (Et pulsus etiam est.) Tunc per primam partem notandum quod
Avicenna ponens causam que in principio somni pulsus est parvus et debilis
dicit quod est motus caloris naturalis. Sed advertendum quod motus caloris
naturalis facere ad pulsum parvum et debile potest intelligi et. Uno modo quod fa-
ciat sicut finis. Alio modo sicut agens. Sicut finis est. non necessitas ad-
dita vel diminuta vel mediocritas est finis pulsus: quod secundum diversita-
tem necessitatis movet arteriam non in pulsu. cum igitur in principio somni
sit necessitas diminuta: ideo tunc fit parvus et debilis. Quod autem neces-
sitas sit diminuta tunc apparet: quod in principio somni non movet calo-
rem ad occulta et interiora corporis: ideo relinquitur pauca necessitas
in exterioribus: et per primum pulsus fit parvus et debilis. et hoc maxime facit: quod
pulsus insequitur distole arteriarum magis quam motus cordis ut supra
declaratum est. modo cum distoles persistat in elevatione ad exteriora et
motus caloris deat tunc motus deat ad interiora: ideo modicum necessi-

Super primo

tar motu distolis propter quod in principio somni ex parte necessita-
tis fit pulsus parvus et debilis. Alia causa que est diminutus calor in princi-
pio somni est eo quod tunc est sicut obsessus a cibo et a superfluitate.
nunc autem cibum in principio est indigestus et peritior calori: et id inter-
ius coadunatus inveniens suum peritior diminuit eius acuitatem: quod
accidit ut dicitur Galenus in comente. et introductorum pulsus sicut ignis qui
obundat appositione lignorum: et id diminuit calor et necessitas: et per
primum fit pulsus parvus et debilis in principio somni. Alia causa potest sumi
ad agere. nam pulsus fit a virtute vitali mediante calore innato: et quod
accidit calore diversimode disponi in principio somni et in fine et in
medio: ideo secundum hoc pulsus diversificabitur. modo calor in principio somni
mouet motu restrictivo: quod oppressus est a cibo et a superflui-
tatibus: et per primum virtus debilitatur. cum autem virtus debilis sit causa pulsus
parvi et debilis: ideo et. Tercio notandum de eo quod dicitur calor in princi-
pio somni totum reddit ad occultum propterea quod anima movet spiritum
non videtur tunc quod anima moveat calorem: nam anima apud medicos absolute
plata intelligit de virtute vitali sicut apparet per Galenus in principio
primo de interioribus capitulo 19. ubi dicit quod sentire et movere secundum electio-
nem sunt propria opera anime: sed nutrire et angere sunt opera nature. et vir-
tus animalis non movet calorem ad digerendum nutrimentum et maturandum super-
fluitates cum sit ligata in somno et. Ad hoc intellectus opus videre
omnes causas. 4. somni. scilicet males formales et. sed quod possit fieri super-
ius in capitulo de somno et vigilia: ideo omittantur. Sed notandum
hic sumi anima non pro virtute animalis sicut arguitur: quod tunc est ligata: sed
accipit contra. per virtutem regitiam totius: quod hoc est vna ex suis ope-
rationibus. scilicet revocare calorem si autem tunc velis quod accipiat anima per vir-
tutem animalis: tunc non debet intelligi quod anima moveat positionem sed pmissionem:
quod permittit retrahi calorem ad occulta corporis in somno propter quod
motus pertingit fieri restaurationem spirituum animalium qui erant resoluti
in vigilia ut per ipsos restauratos melius possit opera sua. Tercio
notandum quod per occultum locum intelligit loca digonis ad que retrahit
calorem in somno: quod in talibus locis est maxime minera caloris innati
et spiritus restauratio quod non possent restaurari nisi in loco in quo est calor
caloris: quod hic locum est cor: quod est primum calor in innato: ut per in principio
de iunamentis pulsuum: ideo in tempore somni calor retrahit ad cor et.

CEt pulsus etiam est maioris tarditatis et raritatis: quoniam
in calore accidat augmentum secundum constrictionem et co-
adunationem: tamen prius est augmentum quod habet in hora
vigiliarum propter motum calefacientem. Et motus qui
dem plus est ad inflammandum et inclinandum ad partem
malitiei conceptionis. Sed restrictio et eorum coaduna-
tio temperate minoris sunt inflammationis et minus ex-
trahunt calorem ad estuationem.

CHic ostendit qualis pulsus sit in principio somni qui ad alias duas que
sunt tarditas et raritas. Primo ostendit quod talis pulsus est tardus et ra-
rus. Secundo hoc declarat per signum. ibi. (Et tu quod hoc scies ex hoc et.)

CEt tu quod hoc scies ex hoc quod anhelitus laxi et ipsius
estuatio multo maiores sunt anhelitu et estuatione eius
cuius calor est restrictus propter causam que similis est so-
mno. scilicet submersi in aqua temperate frigiditatis quod sit
expergefactus: igitur calor restrictus et fugiat ex hoc non
tamen augmentum anhelitus eius perveniet ad id ad quod
perveniet labor et exercitium que sunt ei propinqua. Quia
bene consideraveris non invenies aliud quod calorem vehe-
mentius incendat quam labor et motus. Et vigilie quidem
calorem non efficiunt motu corporis: ita ut cum corpus agitur
rit non sit ipse necessarius: imo facit calorem propterea quod
spiritus ad exteriora movetur et motus eius ad eam est
secundum continuitatem cum ista est eius generatio.

CIn ista parte Avicenna quod dixerat declarat per signum. Tercio ad verificatio-
nem eorum que dicitur in ista primo aliquid dubita: verum pulsus in principio somni
sit tardus et rarus. Et arguitur per quod non aucto. Sed in comente. et intro-
ductorum pulsuum. ubi dicit ad istam quod non est absolute verum quod in principio
somnia pulsus sit tardus et rarus et parvus. Propterea aucto. Averroes
in 4. collatione capitulo 19. ubi dicit quod pulsus qui fit in somno est similis ei
qui fit a cibo: sed a cibo fit pulsus magnus et velox et spissus cum au-
geat calor et sanguis ut habitus est superius: igitur in principio non est tardus
et rarus pulsus. Propterea arguitur ratione: quod videtur quod est necessitas
augmentata ibi deesse pulsus velox et spissus et magnus: sed hoc est in
principio somni: et. Maior pars: quod hoc est vna ex causis pulsus magni
velocis

velocius ⁊ spiffi. mi. apperit. qz in somno fit coadunatio calozis q̄ est
 cō fortificatiois ei⁹. nā sic ignis coadunat⁹ in camino ē fortior q̄ dis
 persus. silt ē calor fortiter pstrit⁹ ⁊ arido circūflāt ē fortior sic
 p̄git in calore nubiati⁹ ⁊ cōadunatio calozis ⁊ ei⁹ pstrictio ⁊ ci
 bo ei⁹ p̄io in p̄n⁹ ⁊ vi magis fortificat⁹ ⁊ p̄ p̄is dō fieri addit⁹ i pulsu
 vt fit magn⁹ veloz ⁊ spiffus. ¶ In p̄mo ⁊ ē hic Aui. ⁊ rō ei⁹. ¶ Ad
 bui⁹ cūditatē ē notand⁹ qd de cognitioe pulsus posuim⁹ loq ⁊. aut
 quādam cognitionē verā ⁊ oīno certā in qua cognoscit⁹ vere dia
 stoles ⁊ systoles. aut quātū ad cognitionē q̄ b̄ cōter. i. de pulsū. i.
 quādam cognitionē verā solū ip̄i⁹ diastoles. qñ. i. systoles nō ē co
 gnita. s. p. systole accipim⁹ totū tps̄ dū b̄z getū i. ip̄i⁹ systole p. sy
 stole. ita q. totū aliū tps̄ ⁊ diastole accipim⁹. p. systole. Si p̄ mō cō
 fidere dico q. Aui. sic dīc b̄z. Bā. in cōmēto. 7. introductoz pul
 sui in p̄m. p̄mni. pulsus ē p̄ius tardus ⁊ rar⁹ q̄ritū ad motū diast
 les. h. b. p̄mōne ad qd ponit b̄z Aui. s. qz calor mouet ad iterū
 ra motū p̄io motū diastolis q̄ est v. s. qz calor mouet ad iterū
 dilatari ⁊ cibo ⁊ a supfluitatib⁹ circūflāt⁹. ¶ Sic quātū ad motū
 systolis dico q. nō ē simplr tardus ⁊ rarus. Cui⁹ cā ē qz mōre
 lozis fit tūc ad iterioza magis est forz motū systolis q̄ mōr ⁊ ē cō
 strictior. ⁊ iō ē h. b. magis augez. ¶ Itē qz magis adunat⁹ ⁊ fortificat⁹
 in teipso in iteriozib⁹. i. iō tūc systoles vera tūc fit maior velocior
 ⁊ spiffior. Itē qz mōr systolis ordinat⁹ ad modificatiōē supfluita
 zis fumofaz fuliginosaz tāqz ad ppriā neccitatē ⁊ finē. ⁊ qz nec
 cessitas multū augez in tepe fōmni p̄ defectū opatiōni sentitua
 rū nō p̄ticipatū nocumētū eaz. iō quātū ad motū systolis pulsus
 est maior velocior ⁊ spiffior diastoles. s. qz quātū ad gerē ē q̄ systoles
 ancedit. tū nō ē systoles forz ⁊ magna veloz ⁊ spiffa simplr. eo q.
 calor dato q. fit adunat⁹. tūc debilitat⁹ a cibo ei⁹ p̄io. ⁊ iō systoles ⁊
 qz spiffior. Itē qz mōr systolis ordinat⁹ ⁊ spiffat⁹ diastole vō ⁊ gerē
 quē quē ip̄as ancedit velociat⁹ ⁊ spiffat⁹ diastole vō ⁊ gerē quē
 diastole ancedit parificat⁹ rarificat⁹ ⁊ tardat⁹. ¶ Si ar̄ p̄dere pul
 sus quātū ad illos q. appellat⁹ toraliū tps̄ ⁊ diastole systole. Dōm
 q. pulsus in p̄m. fōmni ē p̄ius tardus ⁊ rarus cū sola diastoles q.
 cipiat⁹. ⁊ hoc mō b̄ loquit⁹ Aui. s. p̄ mō loquebat⁹ Bā. in cōmēto
 introductoz pulsū. qz dicebat q. nō est simplr veyz q. in p̄m. fō
 mni fit pulsus p̄ius. tardus ⁊ rarus. qz hoc est veyz quātū ad dia
 stole. nō aut quātū ad systole vere cognit⁹ vrysis est. ¶ Et hoc
 apper solo ad aucto. Bā. ¶ Ad aucto. Auer. dōm q. veyz est q. pul
 sus ⁊ fit in somno est silis ei⁹ q. fit in cibo in p̄n⁹. q. in vtroz ē pa
 rius ⁊ fit in p̄n⁹ anq̄ cib⁹ digerat⁹. ⁊ cū dīc ēd cibo p̄ouent pul
 sus magnus ⁊ veloz. veyz est qz digerit⁹. sed sic nō intelligit Aui. c.
 ¶ Ad rōnē cū dīc q̄ncip addit necessitatē tps̄ pulsus fit magnus ve
 lor ⁊ spiffus. p̄cedat. ⁊ cū dīc qz hoc est in p̄m. fōmni. dico q. falsum
 est loquēdo de necessitate cūctationis. sed de necessitate modifi
 catiois sic. ⁊ iō augez aliquantulū systoles. diastoles aut p̄uificat.
 ¶ Tūc ad p̄bationē cū dīc qz calor coadunat⁹ ⁊ p̄strit⁹. Dōm q. cō
 strictio b̄i est cā necessitatē modificatiōis. ita q. in hac p̄strictōe
 calor cōstrigit⁹ nō vincit a cōstringere. alia est cōstrictio cum vi
 etioza cōstrigētis super calin. ita q. diminuit de s̄ba calozis. ⁊ ta
 lis cōstrictio nō est causa necessitatē ⁊ modificatiōis calozis. s. s.
 diminutiois sicut p̄tingit in igne q. sic pot cōstrigē sub cineribus
 vel iute qd fortificat⁹ ⁊ vigorat⁹ in seipso. aut sic q. mortificat⁹ a li
 gnis viridib⁹ vel h̄mōi. mō q. in principio fōmni fit cōstrictio di
 minuc⁹ de effe calozis. qz est cū dominio super calidū a cibo ⁊ su
 perfluitatē. iō nō augez pulsus. s. fit parus tardus ⁊ rarus.
 ¶ Alter⁹ ē at aliqz p̄batur de eo qd dicit. cūqz bene consideraueris
 non inuenies aliqd qd vehementer incēdat calozē q̄ labor ⁊ mo
 tus. Tōra. q. putredo ⁊ ignis magis calefaciunt q̄ labor ⁊ mo
 tus. q. adurunt ⁊ comburunt. Dicendū q. Aui. b̄ loquit⁹ de his qz cō
 munitur appoximantur coipoz nōstro quantum ad regimen fa
 nritatis. q. putrefactio ⁊ ignis nō fit appoximantur coipoz. iō
 de illis non loquitur. ⁊ q. labor ⁊ motus habēt calefacere p̄mo ra
 tione motus. q. omnis motus per se habet calefacere. tūm etiam
 q. habet calozem ⁊ spiritus dispergere ad mēbra ⁊ spiritū acure
 ⁊ fortificare. ideo hec calefaciunt magis q̄ aliud.
 ¶ Sed tu dices qd trēdit ip̄se per hoc qd dicit. Cū ista est eius ḡna
 tio. i. dōm q. hoc pot̄ duplr exponi. Uno mō referēdo ad vigilas
 vt fit sensus q. quado calor mouet ad exteriora sup. facit vigilas
 ex motu ei⁹ ad exteriora. i. qz fit causaz vigilas. ideo nō solū est mo
 tus localis spūs ad mēbra exteriora sed mor⁹ cōtinuus. ⁊ iō dīc q.
 motus eius. i. calozis ad ea. s. mēbra exteriora in vigilia est s̄z p̄
 nūitate. Alio mō pot̄ exponi referēdo ad calozē vt fit sensus q. spi
 ritū moueri ad exteriora est ḡnatio eius. s. calozis ⁊ spiritus.
 ¶ Sed tu dices cōtra quātū ad istā sc̄bas expōnē. qd nō sic ḡnat⁹ ca
 loz. imo spūs cōcurrūt ad iterioza. qz ḡnatio spiritus magis fit in
 corde. Dōm q. ḡnatio calozis est ⁊. Una est ḡnatio ei⁹ simplr. h. b.
 fit in corde ex alteratiōe facta a caloze cordis. Alia ē ḡnatio spūs
 nō simplr. sed est q̄ncip multiplicatio ei⁹. ⁊ q. ex motu calozis ad
 exteriora mēbra calefuit. iō in dī caloze ⁊ spiritū multiplicat tali

caliditas: qz magis in se acq̃it ex motu cū motus hēat calefacere
z mēbra etiam magis calēfunt z fortificant sicut accidit in vigi-
lia: z de tali gñatione caloris loquit̃ hic cū dī (Quecūq; enīz mul-
tiplicatio) tu arguis de gñatiōe ei' simplr: qre non valet.

Cum aut cibis digestus est in somno redit pulsus et fit fortior: ppter ea q̄ virtus augmētū recipit a nutriende ⁊ redit illud q̄ ad pfundum descēderat ad regēdum nutriendi ad exteriora ⁊ ad sui principii. Et ppter hoc etiā magnificatur tunc pulsus multū: ⁊ ppter ea q̄ cōplōnis caliditas ppter nutriendi augē q̄ ad modum dīctūm: ⁊ instrumenti etiā augetur lenitas per id q̄ ad ipsum eū nutrimento penetrat.

¶ In ista pre ostendit qualis pmutatio accidit in pectu formi qñ digeritur cibus. Et p ostendit quanto est quatuor ad magnitudinē z fortitudinem. Secūdo qualis quanto est velocitate z spissitudine. (Uerūti sua magnitudinē.) ¶ Sed videte causas quare pulvis sit magnus cum cibis est digestus Auiē. reddir in littera: qñ ibi currunt omnes cause que faciunt ad magnitudines: qñ concurrūt ibi necessitas multa z obedientia instrumenti. zc. ¶ Sz iuxta ista pre notatū de co qd dicit Aui. (Et reddit illud qd apudūd descendat ad regendū nutriendū ad exteriora ad suum principium.)

¶ Dixerat aliquis ipse vñ diceret sibi: qđ si redit calor ad arterias non redit ad suū principiu: qđ est suū fin pñ. qđ est iterius: 2 non exterius qđ est possibile. / Ad hoc ođm qđ hoc ođm pñ: 2 expō. m. Uno. dūcō qđ illud qđ descēderat ad pfundū 2 ad suū fin pñ redit postea ad exteriora qñ cibū est digestus: 2 hec est clara expō: qđ refert ad diuersa rēpoa pp qđ nō est dīctio. Scđo. pōt expō m qđ illud qđ descēderat ad pfundū ad regēdū nutriendi rēdit ad exteriora. i. ad suū principale opōnēs: nā principalis opatio caloris inat est nutritio: mō cū somnus sit pp meliōrē digōnē: iō reuocatur calor nā ad interiora vt fiat meliōr digestio: 2 qđ digestio non est opatio principalis caloris inat: sed ipsa nutritio qđ transmittit nutrimentū 2 calor ad mēbra nutrita: iō tūc fortificat 2 augēt calor 2 spūs: 2 fit pulsus magnus 2 velox 2 spūs magis qđ pūis: 2 tūc cessat obiectū: qđ nō intelligit ad suū fin pñ qđ est cor sicut arguebas. Tercio. potest expōni principiu sicut sonat: 2 tūc dīcē m qđ spiritum redire ad suū principiu pōt intelligi 2. Uno. qđ reducatur reducto primo. i. ad ipsum cor: sed facta digestione reducat calor ad suū principiu: 2 hoc nihil aliud est nisi ipm calorē multiplicari: sicut erit multiplicatus in principio anteqđ adueniret somnus: qđ facta digestione multiplicatur calor et cōuertitur nutrimentū in ipsum: 2 tūc fortiter reuertēbatur calor ad interiora 2 calefit totū corpus: 2 ideo fit tūc pulsus magnus 2 velox 2 spūs: in principio autem somni quia calor erat obtusus a cibo 2 superfluitatibus fiebat paruus tardus 2 rarus &c.

¶ Verūm sua magnitudine nō augeat velocitatem neqꝫ
spissitudinē: qm̄ hoc nō est illud qđ in necessitate p̄bet
augmentū: z hoc etiā non est p̄hibens restaurari ex
eo qđ necessarium est magnitudine sola.

Terminus in ista pre ostendit qualis sit pulsus quātū ad magnitudinez et velocitate: et sic hic ostēdit que sit causa magnitudinis &c.

Deinde quando cū dormiēte somnus pleuerauerit si
et pulsus debilis ppter calozis inati cōstrictionē ⁊ vir-
tutis cōpressionē sub supfluitatib⁹ que euacuādē erāt
fm euacuationis modos qui sunt in vigilijs ex qb⁹ est
exercitium ⁊ euacuaciones que nō sentiuntur.

T In ista parte ostēdit qualis pulsus sit qñ supfluit somnus &c.
S i aut somn? in pñcipio &c. an innuerit & nec inue

Quia autem homines in principio esse non inuenerit nec inuenit aliquid ad quod digerendum redat declinabit copione ad partem frigida: puerabunt ergo paruitas et tarditas et raritas in pulsu et incessanter augmentabuntur.

Credo ostendit qualis pulsus sit in corpore inanita in quo cib⁹
digerendus non est.

Vigilie et diuisa sunt iudicia: cum enim dormies cuiuslibet
bit nā sua declinabit pulsus ad magnitudinē et veloci-
tatē ordinate: deinde ad suā nālē redibit dispōnem.

T In ista pre Aui. ostendit qualis pulsus puenit ex vigillys: vigila-
tio aut est duplex: vna est naturalis ⁊ alia violenta. Et ideo duo fa-
cit: q; primo ostedit qualis pulsus puenit ex vigilatione nati. Se-

Dub¹⁰⁰ 6¹⁰⁰

eundo qualis ex violenta. ibi. (S3 subita causa euigilato.) / Dicit ad magnitudines et velocitates. Causa huius est quod euigilatio nalis a somno est quod facta est consumptio vaporum et superfluitas oppilatus vias sensitivas siue organorum sensibilibus et sic dicitur phisica in libro de somno et vigilia quod fit sequestratio et dispersio sanguinis subtilis qui tendit sursum ad nutrimentum membrorum superiorum et grossa qui tendit ad inferiora: modo ad tales motus sanguis et spiritus ad membra augescit calorem naturalis et per consequens virtus cuius est infirmis fortificatur et addit in caliditate que est necessitas euagationis et arterie lenificatur: cum igitur occurrat oēs tres cause pulsus magni et velocis id fit magnus et velox: et fit hoc ordinate: quod nalis est talis euigilatio: opera nature ordinata sunt. Causa autem quare pulsus redit postea ad suam naturam est: quia facta est assimilatio sanguinis ad membra et resolutum est a calore: ideo redit ad naturalitatem eius.

C3 subita causa euigilato accidit ut pulsus qui nalis cum a somno remouetur quiescat: quoniam virtus coram eo quod subito evenit victa est. Et deinde post hoc redibit ad eum pulsus magnus velox spiritus et diuersus ad tremores. Et quoniam motus iste est similis violento: ideo non inflamat etiam ipsum. Et quoniam virtus subito mouetur ad repellendum naturam illud quod accidit: ergo motus accidunt diuersi et tremunt pulsus: sed tamen in hoc non longo persequatur tempore: imo ad equalitatem cito redit: quoniam huius causa fit quasi fortis: eius tamen durabilitas est paucis et cognitio destructionis ipsius est velox.

C3 in ista parte ostendit qualis pulsus puenit in exasperatione a causa violenta. C3 circa istam partem notandum quod Auerroes dicit quod cum vigilatio est violenta quod fit per pulsus intersectos. Rō est: quod ex euentu rei non nalis subito terretur natura: unde refugit ad intra: et per hoc retardat motum: et propter hoc accidit in principio exasperationis pulsus intersectus: sed post exasperationem a causa non naturali accidit pulsus magnus velox et spiritus post intersectionem: et causam Auerroes tangit hic: tamen eius complementum ponit a Galieno. In commento. s. introductorij pulsum. nam euigilatio violenta non est nisi quando mouetur calor violenter ad vias sensuum et non erat adhuc pfecte facta consumptio eius quod oppilabar illas vias: ideo calor rediens ad exteriora: et tunc ex tali motu spiritus ad exteriora fortificatur calor et augescit necessitas: et cum hoc sunt cause pulsus magni veloxis et spiritus: ideo pulsus postea fit magnus velox et spiritus.

Dubium 7^m

C3 dubitaret aliquis de eo quod dicit Auerroes. quoniam iste est similis violento: ideo non inflamat etiam ipsum: contra. quod motus violentus magis inflamat quod naturalis. Ad hoc potest responderi dupliciter. Uno quod illa littera ideo non inflamat etiam ipsum superfluit: quod forte fuit glossula alicuius que postea fuit emendata a scriptore: ideo non debet hic esse: et ideo littera exterior: hoc non habet que dicitur sic: quoniam motus iste est similis violento: et mouetur etiam quoniam virtus est. Vel potest saluari ista sicut iacet: et tunc dicemus quod non vult dicere quod motus violentus non inflamat: sed vult dicere quod motus iste similis violento fit qui facit aliquando exasperationem et vigilare: dato quod fit subito non euigilare: quia ex inflammatione sui expellat superfluitates que erant causa somni: sed motus ille subito ipsas expellit sine eo quod inflamet.

C De iudicijs pulsus exercitij. Cap. 13^m.
In principio quidē exercitij et dum est temperatum pulsus fit magnus et fortis: et hoc quidem propter augmentum caloris inati et fortitudinem ipsius: et fit etiam velox et spiritus valde propter superfluitatem necessitatem quam facit motus.

Dubium 8^m

C Postquam determinauit de pulsu qui puenit ex somno et vigilati in ista pre declarauit sūe determinat de pulsu pueniente ex exercitio et ex quodā ei annexo. s. a balneo. et ibi. (Balneatio autem erit.) prima in duas. primo ostendit qualis pulsus puenit ab exercitio temperato. Secundo qualis quando superfluit. ibi. (2. si perseverauerit.) Sed ad intellectum iste alius dubitat. vtrum exercitium temperatum ponat pulsum magnū veloxē et spiritus. Et arguit quod non: quia temperata habet inducere effectum temperatum: sed exercitium est causa temperata ut supponit: ergo facit temperatum pulsus: sed pulsus temperatus non est magnus nec velox nec spiritus: quod est medium inter hec et sua extrema opposita: ergo ponit pulsum medium inter extrema. Preterea arguitur quod saltem non faciat pulsus veloxē et spiritus: quod ex exercitium est temperatum: ergo non dat multum in necessitate: sed facit necessitatem temperatam: quoniam autem est necessitas temperata et virtus for-

tis: tunc sufficit magnitudo ad euagationes pulsus: ergo non opus saltem quod fit velox et spiritus. In oppositum est Auerroes. Ad intellectum huius dubitationis opus distinguere de exercitio quatuordecim temperato est tripliter loqui: aut quantum ad eius principium: aut quantum ad eius medium: aut quantum ad eius finem. Itē de pulsu magno veloxi et spiritoso cōtingit tripliter loqui: aut in cōparatione ad pulsus qui erat prius: aut per respectum ad illū qui dicitur nāliter eē in corpore: tunc dico quod exercitium temperatum quantum ad eius principium et per respectum ad pulsum qui erat prius facit pulsum magnū: et quo ad eius medium facit pulsum magnū veloxem et spiritum. Si autem sumatur per respectum ad illū qui debet nāliter eē in corpore: dico quod exercitium temperatum ponit pulsum naturale et medium. Rō primi est: quod in principio exercitij fit virtus fortis ex motu dispersione caloris ad membra: et propter expulsionem superfluitatum obtinentur calorem inatum: et tunc ad fortitudinem virtutis cum mediocri necessitate sequatur pulsus magnus: et hoc fit in principio exercitij: quod nōdū aucta est necessitas ideo ponit pulsum magnū: et quod in tempore medio additur necessitas supposita cōstantia virtutis ideo fit velox: et quod in fine est magis addita necessitas et magis cōstans ideo fit magnus et velox et spiritus: et hoc quod dicit Auerroes in ista quādo dicitur et fit etiam velox et spiritus valde per superfluitatem necessitatem quā facit motus. Si autem cōparet exercitium temperatum ad pulsus qui dicitur nāliter eē in corpore: tunc dico quod talis pulsus dicitur temperatus et mediū inter magnū et paruum: velox et tardus: spiritus et rarus. Cuius rō est: quod exercitium temperatum debet hōi ad cōseruationem sanitatis: sanitas autem stat cum nāliter: et quod oēs nāle est mediū et temperatum inter extrema: ideo talis pulsus erit mediū inter cōseruatiōis extremas. Et ex his patet ad rationes: quod pcedit suis vix.

C 2 si perseverauerit et fuerit plurius: aut si fuerit breuius: erit tamen fortissimū et destruetur quod ex fortitudine puenit et debilitabit pulsus et fiet paruum propter resolutionem caloris inati: sed ipse fiet velox et spiritus propter duas res: quarum una est augmentum fortitudinis et necessitatis: et alia est quoniam virtus retrahitur ne magnitudini sufficiat.

C In ista parte determinat de exercitio quādo superfluit ostendēdo qualis pulsus tunc ab eo puenit: et tale habet tria tempora in sui latitudine. s. principium medium et finem: ideo tria facit. primo ostendit qualem pulsum ponit quantum ad principium. Secundo quantum ad medium. ibi. (postea velocitas.) Tercio quantum ad finem. ibi. (Et deinde ad ultimum.) C3 iuxta primam partem notandum quod ex his apparet quod in principio exercitij superfluit amittit magnitudinem in pulsu. Cuius ratio est: quod sicut dictus est multoties iste differentie pulsus magni veloxis et spiritus quod pueniunt ex parte virtutis requirit virtutem fortem: tunc primum quod aduenit in pulsu est magnitudo: et postea per necessitates virtutis additam fit velox et per magis additam fit spiritus permanente virtute: et ideo virtute deficiente deficit illa oīa que pfecte equatur pulsum ratione fortitudinis virtutis et hoc est magnitudo: et tunc fit paruum velox et spiritus: et quod exercitium superfluit facit virtutem deficere: non tamen multum: ideo dato quod non possit facere pulsus magnū facit saltem ipsi veloxē et spiritus. et quod in medio est magis resolutus et debilitatus: tunc diminuit necessitas: non tamen sic quod saltem fiat pulsus spiritus si sit paruum tardus: sed in fine quod magis debilitatus et resolutus: tunc fit paruum tardus et rarus. Et ex hoc etiam patet causa partium sequentium etc.

C Postea velocitas incessanter minuitur et spiritus etiam augmetur secundum quantitates eius quod ex virtute debilitatur. Deinde ad ultimum si exercitium perdurerit et debilitauerit fiet pulsus formicatus propter debilitatem et spirititudinem fortis. Postea si magis superfluit fuerit et ex ipso quod ad mortem pueniat efficiet quod oīa faciunt resolutionem et reducet pulsum ad breuitatem et tarditatem cum debilitate et paruitate.

C In pre ista ostendit qualem pulsus puenit ex exercitio superfluo quantum ad medium eius: et quod medium tempus habet latitudinem etc. s. principium medium et medium finem. Et fit per huiusmodi tempus. Secundo 2^m ibi. (Deinde.) Tercio quantum ad 3^m ibi. (Postea si magis superfluit.) Sed totum legatur simul. C3 querit vtrum ex ipso Auerroes sit bene possum de pulsu vermiculoso et formicato. Et videtur quod in hoc Auerroes sit valde inordinatus: quod dicit quod in medio tempore exercitij superflui fit pulsus formicans postea in processu fit vermiculosus cum virtute magis deficiente: sed videtur quod pulsus vermiculosus debet pcedere formicatem per auctorem dicitur. 7. theor. cap. 6. Itē aucto. Auerroes. 4. sui coll. cap. 17. vbi dicit quod non fit pulsus formicans

micās nisi pmo fuerit vermicosus. Itē arguitur rōne: qz maior
motus fit a fortiori virtute: cū autē pulsus vermicosus sit fortior
formicāte: z vbi magis precedit exercitium superflui magis debi-
lita: qz fit pulsus vermicosus pulsus formicans. Ad hoc potest
rī: rīderi. Uno qz ista est trāspōita ex vitio scriptorū: qz vbi dē
vermicosus ponit formicās: z econtrario: vbi dē eēz rē veritate.
Alio pot dicitur si fallax ista sic iacet: z h pot eēz. Uno pot dici qz
forte apd Alii. Vermicosus hīs minores motū qz formicās: nā ista ff
ipōita ad silitudinē motuū quorūdā atalūz: ita qz vermicosus dī
ad silitudinē motū vīmū subterraneū: formicās at dī ad silitudinē
motū formicāte: z Alii. sup: qz posuit cās pētūas flos pulsuū nī
distictū vermicosus a formicāte: qz in eodē ordie posuit: qz parum
differūt: z iō Alii. vocauerūt maiorez istos formicāte: z Alii au-
ctores vocāt maiorez iter cō vermicosus: tñ suia ipsoz manet eadē
z iō in vocatū dīuersificat. Uel alī dōm qz forte nō ē icōueniens
suppositio qz pulsus formicās sit maior: qz vermicosus sit qz virt
deficit pus fiat pulsus formicās qz vermicosus ita qz pus fiat pul-
sus pūue: postea fiat pulsuū maior aliquid: z ē h maxie pūiūg qz
nā inordinate z irregulr mouet: qz nā tūc pūi quodaz robore: ita qz
qz pulsus vadit debilitato z aliquāl forisficat virtē effice aliquaz
pūuimōe magnā: sic. v. g. appert in extirctōe cādele qz vadit dī-
minuēdo: postea in fine vadit virtē forticiorē z facit maiū lūmē qz pūus
pulsus subitō: ita est ēd de pulsu qz fit a virtute ordinatē z regu-
lariter mouētē quādo ipsa est in defectu primo fit vermicosus
postea formicās: ita qz semper pcedit minuēdo pulsum zc.

De iudicijs pulsum balneatorum. Lañ. 14^m

Balneo aut erit cum aqua calida aut cū frigida. Si aut fuerit cū aq̄ cala in p̄cipio puenient ex ea fortitudinis & necessitatis iudicia. Cūq̄ multū resolverit & bilisabit pulsuꝝ. Gal. quocq̄ dixit erit tunc parvus tardus & rarus.

¶ Postq̃d̃ aut̃. determinauit de pulsu q̃ puenit ex exercitio: hic determinat de pulsu q̃ puenit a quoda annero exercitio. s. a balneo. ¶ **P**rio oñdit q̃lis pulsus puenit ex balneo aq̃dulcis. Sc̃do oñdit q̃lis pulsus puenit a balneo aliaꝝ aquaꝝ q̃ hñt admixtionē reꝝ ex neꝝ. ibi (Ex aq̃s ṽo.) ¶ **P**ria in duas. Q̃ p̃mittit̃ diuisionē balne facti ab aq̃a t̃ frida oñdit q̃lis pulsus puenit ex balneo aq̃ calide. Sc̃do fride. ibi (S̃ balnearionia.) ¶ **P**ria in duas. ¶ **P**rio distiꝑuēdo de balneo offēdit in p̃fuso q̃lis pulsus puenit ex balneo aq̃ calē. Sc̃do hoc fac̃ mag̃ disticte. ibi (Dicem̃) ḡ. ¶ **T**erc̃ p̃ma p̃tes notādū q̃ q̃ dicit̃ in p̃n̄ appellat̃ hoc p̃n̄ balnei q̃ ip̃m est tēꝑerātū t̃ debite apporimiatū: q̃ sic itelligat̃ appet̃ p̃ id q̃d̃ subdit̃. cũq̃ multū resoluērit debilitabit pulsus. ¶ **N**otādū vlt̃erī q̃ sic dicebat̃ de exercitio tēꝑerato q̃ in p̃n̄ fac̃ pulsus magnus respēci ei? q̃d̃ erat in p̃n̄: sc̃do q̃ addit̃ necitas fit magn? t̃ veloz: tertio q̃ ad huc mag̃ addit̃ fit magn? veloz t̃ spissus: ita est eū de balneo: q̃ in p̃n̄ balnei tēꝑerati calor mouet ad membra t̃ fortificat̃ ex dila tione ad mēbra. ¶ **T**re pp̃ resoluēte sup̃fluitatū ē obrūdēbāt̃ calozē: t̃ cū ad fortitudinē virtutis sequit̃ fortitudo t̃ magnitudo pulsus: iō in p̃n̄ balnei tēꝑerati est pulsus magn? t̃ fort? t̃ q̃ in medio ei? est calor augmētā? iō p̃pter necessitatē additā addit̃ velocitas t̃ vltimo spissitudo: si aut̃ sit sup̃flui t̃ resoluēte t̃ debilitat̃ virtutē: t̃ tūc dīa que p̃ adueniebat̃ ex fortitudine ṽtut̃. s. magnitudo pus deficit in pulsu t̃ remanet puus veloz t̃ spissus. sc̃do q̃ dīuiniuit̃ necessitas ex sup̃flua resoluēte deficit magnitudo t̃ velocitas t̃ remanet spissitudo: vltimo autē quādo mag̃ durat̃ efficit virtutes valde debile: t̃ tūc ponit pulsus debile paruum t̃ tardū t̃ rarus: q̃ imediat̃ defect̃ debilitatis virtutis est debilitas in pulsu.

Cdicem? q̄ debilitas qd̄ ē puitas pulsus pculdu-
bio existit: s̄ aq̄ cala cū iteriozib⁹ corporis calefactio-
ne efficiet calore accitrali fortasse nō durabit: s̄ ad sui
nām qe est ifrigidandi redibit: 7 fortasse durabit 7 p-
manebit. **Q** si accitralis qualitat̄is iudiciū superauerit
fiet pulsus velox 7 spissus. Et si supauerit qd̄ ex nā sui
prouenit fiet tardus 7 rarus. Et si cūis calefactio acci-
dentalis ad tantam virtutis resolutionē peruenierit vt
syncopē sit p̄pinqua fiet etiā pulsus tardus 7 rarus.

CS In ista pre distincte declarat quales pulsus puenit ex balneo.
CS Tu dices vii est b q aliqui pduat talis impressio acutialis aq
in corpore balneato aliqui no. Dm q b pot esse ex pre duoz: aut ex
pre aq: aut ex pre corpus balneat: et ex pre aque z: aut ex pre sbe
aque: vt q: si est multu cala diu durat calida in ea si aut est paru

cula pax durat qñ penetrat in corp⁹ p poros. Itē pōt hoc accidē
 rōne corp⁹ balneati: qñ illō corp⁹ vel est rari corp⁹ s; calitas
 aqñ p durat s; resoluñ p poros: postea remanet ptes aqñ fridat
 infundat corp⁹: aut ē spissē corp⁹ s; densitate qñ nō est multū po
 rosus corp⁹: tūc diu retinet calitas ⁊ durabit. ¶ Alter⁹ notadiū
 qñ Aut. valde bñ habuit itectionē. B. in c. 12. introductoꝝ pulvis
 qñ vult iterēre tale diuisionē qñ si fiat balnei ex aqñ: aut illa ca
 liditas cēna ipeffa in aqñ recedit: ita qñ nō durat: sed redit aqñ ad
 suā nāle friditate: aut remanet cñ ipeffo calitas in corpore: si p
 nō tūc ponit pulvis parui: qñ vir⁹ debilitat a pñio. s. a frido ⁊ tar
 dū ⁊ rari: qñ ibi est neccitas diuinita: si autē pmanet calitas hoc
 dupli: aut resoluñ pax ⁊ nō manifeste: ita qñ nō pp b accidit syn
 copis ⁊ defect⁹ virtutis: tūc fit pulvis parus ppter defectū vir
 utis ⁊ velox ⁊ spissus: qñ neccitas nō est pp hoc diuinita: si re
 soluat manifeste ⁊ perducit ad synopism: tunc qñ deficit virtus ⁊
 neccitas: ideo tunc fit parus ⁊ debilis: ⁊ tardus ⁊ rarus sicut di
 cebat de exercitio. Quādo ergo Bal. dicit qñ pulvis est parū tar
 dus ⁊ rarus debet intelligi quādo yltimo soluit.

C53 balneariōis cū q̄ frida facit friditas si penetrauerit debilitabit pulsum ⁊ faciet paruū: ⁊ efficit raritatem ⁊ tarditatem. Et si non penetrauerit imo calorē coadunauerit augmentabitur fortitudo ⁊ crescet paruū ⁊ minuetur velocitas ⁊ spissitudo.

T. In ista pre. A. ōndit q̄lis pulfus pueniet et balneariōe aq̄ fride.
 C. Si q̄rit circa ista q̄lis debeat et pulfus factus a balneo aq̄ fride.
 Et arguit q̄ debeat et parvus aucte Bal. q̄ ponit ad istam in suo i.
 n. productio pulfus. ca. 3. q̄ statim sunt p̄i a vari. ¶ In oppo. arguit.
 q̄ illud q̄d forsitat virtutes ⁊ auget calozē pōit pulfus magni
 veloci⁹ ⁊ spissum: si balnea aq̄ fride facit et hmoi. q̄ cē. mai⁹
 et nota: q̄ ille sunt cause p̄dictaz diari. mino: apper: q̄ balnei
 aq̄ fride adunat calozē ad interiora ⁊ coadunat effici mai⁹ ⁊
 fortis: cē. 7. Ad hoc videri beuiter fit apper ⁊ Bal. in cō. 13. itro
 ctory pulfus: nā opz distiguer de hoc tēpore balneariōis ⁊ d̄ pul.
 si. Nā aut loqueris de balneariōe quātū ad tps sui principij: aut
 quātū ad eius processum. ¶ Itē aut queris de pulsu diaetole: aut
 queris de pulsu sptole. ¶ Item opz tertio distinguere de corp⁹ cui
 balnei apporizant: q̄ vel est robustus ⁊ forte vel debile. ¶ Hoc
 misso dico si loquamur de motu sptolis ⁊ in p̄n balneariōis: et
 in corpore robusto q̄ pulsus sptolis erit magn⁹ veloz ⁊ spissus: cui
 rō est: q̄ sptoles est mor⁹ cōstrictiōis sp̄is: ⁊ cum in p̄n balnei aq̄
 fride ⁊ in corpore robusto caloz strigat ⁊ moueat vsus interiora:
 itē sptoles iuuat et tali motu: ⁊ q̄ caloz adiua⁹ ⁊ fortificat ⁊ mul
 tiplicat in seipso: itē virt⁹ q̄ quātū ad sptole auget ⁊ et necitas: ⁊
 cū iste sint cause pulsus magni veloci⁹ ⁊ spissio: itē sptoles erit ma
 gna veloz ⁊ spissa: ⁊ per oppositū motus diaetoles fit parvus tar
 dus ⁊ rarus ⁊ dias calozis: q̄ et irridatiōe accidit d̄bilitas in v̄tu
 te ⁊ mino: ⁊ necessitas: ⁊ est mor⁹ p̄ius motui diaetoles: q̄
 mouet ad iterioa. Si aut loquat quātū ad p̄cessum tps dico q̄
 fit corpus carnosum: tūc fit pulsus magnus ⁊ fortis: non tē veloz
 nec spissus: cū rō est: q̄ virtus fortificat: ⁊ ideo fit pulsus magn⁹
 ⁊ fortis: ⁊ necessitas non auge⁹ p̄ter frigiditatem aq̄eris: itē fit ra
 rus ⁊ rarus: itē q̄ magnitudo sufficit ibi ad euetationē calozis: et
 id dicit be. Aul. augmētabitur fortitudo ⁊ crescet parum: fit autē
 non fit corpus spissum ⁊ carnosum sed rarus: tunc fit pulsus cū
 parvus tardus ⁊ rarus: quia prostermitur eius virtus ⁊ caloz val
 de diminuitur: q̄re cē. Et ex his patet ad rationes.

Ex aquis vō in thermis existentibꝫ sunt ericantes duritiem in pulsu augmentant z eius magnitudine minuunt. Sed calefacientes velocitatem in pulsu augmentant. Si autē virtutē resolverint erit qđ iam diximus.

C In ista pre ostēdit qualis pulsus provenit ex aquis alijs.

C De pulsu qui mulieribus est proprius ⁊ est pulsus p̄
 gnantium. Cap. 15^m

Necessitas qđe in eis est multa pp cōitatez fia
lij in attrāctiōe aeris. Ipse enī quasi duabua
attrahunt necessitatibz 7 duab' aeris attra
ctiōib'. Sz virtus pculdubio nō aūgetur
tur: neq; etiā minuit nisi quātū opz pp lassitudinē pau
cam que pronenit ex pōdere pgnationis: pp hoc igit
iudiciū virtutis medic 7 necessitatis fortis vincit 7 au
gmetatur pulsus 7 fit velox 7 spissus.

Bentilis

C Post q̄ hui. ostendit qualis pulsus puenit ex rebus nō naturalib⁹: in ista p̄ ostendit qualis pulsus puenit ex quadā re sibi reb⁹ nālibus que est impregnatio. **C** Juxta qd notādum q̄ impregnatio est dispō assimilata reb⁹ nālibus isto mō: q̄ sicut res non nāliles sunt de se ad adiunādū z nocēdū: q̄ iunāt si cōter apporūnētur z si indebite apporūnēnt nocent: ita impregnatio partis est uatiua. s. referēdo ipsam ad opus nālissimū qd est gñare indiuidua ut spēs conseruetur: est autē nociua respectu mulieris: q̄ nocet ei parvus: z rōne gñationis z rōne accētiuz cōsequentū. s. dolorum. **I**te relata ad mulieres solū aliquādo iuuat: vbi dicit Auic. 3. cañ. trac. p. ca. 11. fen. 21. q̄ impregnatio aliqñ sedat dolores antiquos dorsi: tñ eis nocet vtrūq̄: q̄ nō oēs habēt p̄mo dolores dorsi antiquos zc. **H**ic duo facit: q̄ p̄ ostendit qualis dispō puenit in p̄guantibus. **S**ecdo ex hoc p̄tingit differētia pulsus in tali dispōitione. ibi. (propter hoc igit zc.) **N**otādum qd notāter dicit (quasi duab⁹) q̄ attractio aeris a p̄gnatib⁹ nō est vere duplex oīno: nā quātum ad finē z necessitatē bñ est duplex eo q̄ attractio p̄guantiz est p̄ euentationē p̄prie caliditatis z pueri: nā puer nō respicit in matrice p̄ pulmōne: vt appet 3. cañ. fen. 22. ca. 2. cui⁹ signū est q̄ pulmo pueroz est valde rubens donec sunt in matrice: s. si attraherēt inde aerē tūc eēt mag⁹ alb⁹ sicut est in magnis viris: et ideo cor⁹ calor cūctatur per arterias eorum que sunt alligatē arterijs mulierum propter qd ista attractio est vna quātum ad aerem: q̄ idēz aer attrahitur a matre z a puero: est autē duplex quātum ad necessitatē: z q̄ non erat vere vna ideo dicit quasi.

Dubium

C S tu dices ip̄e dicit q̄ virt⁹ ipsaz nō multū augmētāz. **S** q̄ salte⁹ calore m̄sio. **I**te saltē calefit a spermate masculi. **D**ñm q̄ 3. tps ē p̄siderare in imp̄gnatōe. s. p̄m. mediū z finē: tunc in p̄m. nec diminiuit virtus eo q̄ aggrauatio a fetu est parua. yel a spermate viri: iōz accidat aliquālis calefactio a spermate viri: tñ accidit ē rōne eius aliqua aggrauatio: z nec fortificat nec debilitat sed conseruat in sua nālitate: in finē vō diminiuit magis virt⁹ p̄pter aggrauationē fetus: in medio vō mediocriter se habet: mō Auic. lo. quib⁹ hic de tēpore imp̄gnationis quātū ad eius principium.

De pulsu dolorum.

Cap. 16^m.

Dolor mutat pulsū: aut propter fortitudinē sui: aut q̄ est in membro principali: aut p̄pter longam moram sui.

C Prius hui. ostendit qualis pmutatio accidit in pulsu a reb⁹ nālīb⁹ z a reb⁹ nō nālīb⁹: hic ostēdit qualis pmutatio accidit in pulsu a reb⁹ nām: q̄ sicut appet p. Bal. in suo introductorio. cap. 5. oēs diuersificātes pulsū sunt triū modoz. s. res nāles: res non nāles: z res cōtra nām: vt q̄ hui. sufficēter determinaret de causis pulsū determinauit de oib⁹ istis trib⁹. **E**t duo facit: q̄ p̄ declarat in spālī qdō a gubūdā reb⁹ nām fit pmutatio in pulsu. **S**ecdo hic generaliz ad oēm rē nām: sicut sunt cause morbi z accētia. z qdaz sūt indirecte cōtra nām: q̄ solū sūt annexa reb⁹ q̄ directe sunt z naturā sicut sunt qdā accētia aie vt ira z hmoi. **I**te p̄ ostendit qualis pmutatio fit in pulsu a reb⁹ directe z nām. **S**ecdo ostēdit qualis pmutatio accidit in pulsu a reb⁹ annexis eis que sunt aie accētia. ibi. (Ira qdē p̄pterea.) **D**escēdendo autē ad res nām in spālī solū descēdit ad mutationē que fit ab accidentib⁹ morbi z a morbis: de causis autē morboz nō facit mētiōē: q̄ faciendo mētiōē de apatib⁹ facit ē de causis. **I**te descēdēdo ad accētia morbi iter generat accētiū marie descendit ad dolorē: z hoc p̄ tāto q̄ iter alia accētia dolor maxime imutat dispōnē corporis adeo q̄ aliqñ peruenit curā ad se: vt dī. 12. de inge. c. 1. **I**te de pmutatiōe pulsus facta ab egritudine solū determinat de ea que fit ab apatib⁹: q̄ apā icludit in se oē genus morbi. s. malā cōpōnē: malaz cōpōnē z solone cōtinui. **E**t iō p̄ determinat de pmutatiōe pulsus facta a dolore. **S**ecdo ab apatibus. ibi. (Apātū qdēz alia sunt.) **P**ria in duas: q̄ p̄mo in gñali ostēdit qualis pmutatio fit in pulsu a dolore. **S**ecdo in spālī declarādo mag⁹ vñ illoz modoz. ibi. (Et dolor qdēz cū i fuit p̄m.) **C** Juxta primā p̄tē notādū q̄ merito dolor pmutat pulsū: q̄ permutat dispōnē necessitatis z dispōnē virtutis: z q̄ virtus z necessitas sunt cause in gñe diuidentes essentiā pulsus: iō qd permutat ipsaz pmutat ē pulsus. **A**t dolor pmutet virtutē: manifestū est q̄ vt dñm fuit supra determinādo de reb⁹ nām est q̄ his que maxime p̄sternūt virtutē: z de his que istāmant z ebullire faciunt calorē z spm qui est in istm virtutis: z iō pmutat virtutēz ab eo qd erat prius: z per p̄is pulsus q̄ est effect⁹ virtutis: iō dolor pmutat necessitatē: q̄ per spm fit ebullitio z inflāmatiō caloriz p̄ quā idiger euentatione alia q̄ prius: z iō bz pulsus pmutare. **C** No tādū viteri⁹ q̄ ista pmutatio que fit in pulsu a dolore est z in genere: aut est rōne mēbz in quo est dolor: aut est rōne sui doloris. s.

Super primo

rōne mēbz tūc maxie pmutat pulsus qñ est in mēbro principali z nobili: z videre hic accipit principale vel simplr: vel q̄ bz aliquas nobilem opōnē: vel q̄ p̄piciū principali: z hoc mō stōchus z hmoi dicunt hic mēbra principalia: ita q̄ dolor magnus in talib⁹ facit permutatiōem in pulsu sūm totus. s. autē dolor permutet pulsus rōne suūp̄ius hoc est duplr: aut ratione qualitatis eius: z hoc in quātū est dolor fortis vel debilis: aut rōne tps. s. p̄tē prolōgat in mēbro aut cito sepas. **S**z tu dices nō ē dolor pmutat ratione materie: nā aliū pulsus facit qñ est ex mā calida: aliū qñ a frigida: q̄ re de hoc nō fecit mētiōem. **D**ico q̄ talis determinatio nō ponit hic q̄ reducitur ad determinatiōem qualitatis: q̄ fin qd magis multiplicat vel intēdit dolor: fit magis a mā calida: quare zc.

Et dolor qdē cū in sui p̄cipio fuerit facit virtutem ebullire z mouebit ip̄az ad resistēdū z refrenādū z istā mabit calitatē. **S**iet q̄ pulsus magn⁹ z veloc⁹ z maioris spissitudis: qñ firio magnitudinē facit z velocitatē.

Hic declarat in spālī qd p̄m̄it. **E**t p̄ ostēdit qualis pulsus p̄uenit a dolore quātū ad sui p̄m. **S**ecdo quātū ad tps. medium. ibi. (Lūq̄ dolor.) **T**ertio quātū ad finē. ibi. (Et si augmētatus fuerit.) **C** Juxta primā partē notādū q̄ causa quare in p̄cipio dolor fit pulsus magnus z spissus z veloc⁹ est illa quā dicit Auic. q̄ dolor facit ebullire virtutē. i. excitat virtutem ad actum expulsiōis: q̄ dolor est de maxime nocētib⁹ virtutē: quādo ergo nā mouetur ad expellēdū nocentiū: tunc mouet calor motu forti z impetuoso: z in tali motu virt⁹ fortificat z augctur necessitas.

Sed circa istā partē aliquis dubitat. vtrū dolor faciat pulsus fortē. **E**t arguit q̄ sic auctoritate Bal. in suo introductorio. cap. 5. vbi dicit ad istam q̄ dolor facit pulsū fortē inagnum velocem et spissum. **I**n cōtrarium arguit: qd illud qd dissoluit virtutem ponit pulsū paruum: sed dolor est hmoi. ergo zc. **D**ico: p̄s q̄ debilitas z resolutio virtutis facit pulsū paruum z debile. m. aparet ex dictis supra in cap. de causis debilita. virtutis. vbi dicit q̄ dolor dissoluit virtutē z p̄hibet mēbra a suis operationib⁹. **P**er co ad hoc cūz hui. q̄ dolor facit pulsū fortē p̄pter cām dictam. **S**ed aduertendū q̄ fortitudo est duplex. **U**na est fortitudo simplr z talis nō est in p̄cipio doloris. **E**t rō huius est: q̄ fortitudo pulsus simplr insequit fortitudinē virtutis simplr: talis autē fortitudo requirit tēperamentū: sed cū in dolore nō fit tēperamentū cum dolor fit causa ebullitiōis z dissolūtiōis virtutis: ideo in dolore nō est pulsus fort⁹ simplr. **A**lia est fortitudo fm qd: z talis fortitudo fit ex vehemētia alicuius stimulatōis z icitantiū nām ad aliqñ fortē motū faciendū: sicut si aliquis homo icitaret p̄p aliquā fortē irāz vel timorē ad faciēdū vñū magnū saltum quē nō posset facē quādo eēt in nālī dispōnē: z talis fortitudo reperitur in pulsu facto ex dolore: z hoc secūdo modo loquitur Bal. in suo introductorio pulsuum: z ēt hui. hic. sed modo primo tu arguis: quare nō valet.

C Lūq̄ dolor ad finem sue fortitudinis peruenit p̄pter illud qd diximus de modis pcedet minozando z redibit ad inferiora donec magnitudinēz perdet z velocitatem: z vicē earum supplebunt spissitudo fortis z paruitas formiculatio z vermiculatio.

C In ista parte Auic. ostēdit qualis pulsus fit qñ dolor augct. **S**ed aduertendū illud qd dicit: cū dolor ad finē sue fortitudinis puenit: nam alia ista exterior est melior satis que dicit: cūq̄ ad impediendū virtutē peruenit sup. sic q̄ impedit virtutem zc.

Et si augmentatus fuerit adducet ad raritatem z p̄ditionem.

Hic ostēdit qualis pulsus puenit qñ dolor ē in sui vltimitate zc.

De pulsu apostematum.

Cap. 17^m.

Apostematū qdē alia sūt q̄ febres efficiūt. **E**t hoc aut p̄p eoꝝ magnitudinē aut p̄p nobilitatē mēbz in quo sūt. **E**t pulsus in toto corpore mutāt f3 mutationē febris p̄p̄ia: z nos ipsaz dicemus in loco suo. **E**t alia sunt que febrē nō faciūt z mutāt pulsus mēbz in quo sunt p̄p̄iū per essentiaz.

C Post q̄ hui. ostendit qualis pulsus puenit a dolore: hic ostendit qualis pulsus p̄uenit ab alia re cōtra naturā. s. ab apostemate. **S**ecdo declarat quādam illarum distinctiōnū. ibi. (Qd vō per sui spēs mutat.) **I**n prima parte ponit duas distinctiōes apostematū

stematam. Primo ponit vñā. Secūdo aliam. ibi. (Apa aut qđ pulsum mutat.) Tertia primā partem notādū qđ Aul. intēdit talē diuisionem qđ apatū quedā permūtāt pulsum in toto 7 qđ dam non. mō ad illa que permūtāt pulsum in toto cōsequit feb. 7 maxime feb. putrida dī intelligi: 7 qđ ad hoc apa sequitur feb. 7 feb. est nōcūmētū cōcatum toti corpō: 7 per psequēs permūtatio pulsum in toto corpō. Alia sunt que non permūtāt per se nōcūmētū nec pulsum toti corpō: sed per accēs: 7 illud accēs est apa cōsequens dolorē: modo dolor qđ est magnus toti corpō rī cōcatur 7 permūtāt pulsum in toto pp nōcūmētū qđ ingerit virtuti regitue toti. C. Alterius notādū qđ Aul. assignās cām quare ad apa cōsequit feb. dicit: qđ bec est: aut pp magnitudinem apatū: aut pp nobilitatē medī qđ iste due cause nō sufficiūt: quia sicut appet. 5. de interio. ca. 7. dato qđ in splene apa de humoribus crudis 7 indigestis 7 frigidis sit magnū 7 in locis ppings cordi: tñ nō inducit feb. 7 ideo opz addere tertiā pditionē qđ sit de humoribus calidīs: qđ qđ ita est tunc putrida fuligo mittit ad cor 7 causat feb. ita qđ magnitudo calidi apatis est solum cū feb. absoluit: s; qđ sit in locis ppinqus cordi est causa feb. nō solū rōne sumi putridi rēdētis ad cor: sed ratione doloris. si aut sit apostema magnū calidū in partibus remotis a corde: tunc facit feb. effimera solū: qđ non peruenit vapor putridus ad cor pp distantiam loci: sed solum putrida fuligo vt dicitur primo de differentis feb. cap. 5.

C Et est et cū reliq corpis pulsz mutāt p accēs. i. non pp hoc qđ est apa: s; pp hoc qđ dolorē efficit. Apa at qđ pulsz mutāt: aut ipsuz mutāt per spēm suū: aut per sui tps: aut per quātitatē suā: aut per mēbrū in quo est: aut per accidens qđ sequit ipsum 7 comitatur.

C In ista pre Aul. ostendit qđ apa mutat pulsum per accidens. 7c. Notādū de eo qđ dicit: Et est cū reliq corpis pulsz mutāt p accēs: qđ bec ista 7c pot exponi. Uno. sic. 7c est cū sup. apata mutāt pulsum: reliqui corpō: i. toti. 7c corpō: per accēs. i. mediante dolorē: 7 ppter vehementē dolorē nocet virt. regitiua totius eo qđ dolor est de pferentiā virtutē. Alio. sic. qđ pmutāt pulsum mēbrū in quo sunt per se: sed pulsz alioz mēbroz pmutāt apata per accēs in alia mutatiōe qđ sit illa quaz efficit in p mēbro in quo sunt apata: hoc est possibile per hunc modū: qđ ad locū apatuz cōcurrit multitudo humorū a locis circūstantibz: 7 calor etiam diminuitur ab alijs mēbris: 7 ideo diuersificatur pulsz in illo mēbro 7 in alijs: 7 vtrq; est bona expositio.

C Qđ vō per sui spēm mutāt est sicut apa caliduz ex qđ per suā spēm puenit vt mutet pulsz ad ferrinum 7 ad tremorē 7 horripilōnē 7 velocitatē 7 spissitudinēz nisi ei pzia sit cā humectās que pprietatē ferrini destruat 7 vice ipsius vndositates supplere faciat. Verūm tremor 7 velocitas 7 horripilō 7 spissitudo ipm semp comitant. Et quēadmodū causaz quedam sunt qđ ferrini pprietatē pbibēt: si lī sunt quedā eaz que ferrini pprietatē augmētāt: 7 ipsam apparere faciūt. Et si molle frigidum ipm efficiet tardum 7 rarū. Durum vō apostema pprietatē ferrini augmentat.

C In ista pre declarat mēbrū vltimē diuisiōis: 7 qnq; facit sicut qnq; fuerūt mēbra ei. Nā p ostendit quātr apa imutat pulsz p sui spēm. Secōdo qđ per sui tps. ibi. (Mutatio vō.) Tertiō p quātitatē. ibi. (Scdm qđtātē vō.) Quarto per mēbrū in quo est. ibi. (Et fin sui mēbrū.) Quinto qđ p accēs. ibi. (Mutatio vō qua apa.) C. Iux quā pre notādū qđ apa dī mutare pulsum per sui spēm qđ imutat ipm inquitū est talis speciei: nā apatū quedā sunt calida 7 qđaz frigida: 7 bec bñt aliter 7 aliter ipsuz imutare. Itē quedā sūt molia 7 quedam dura 7c. 7 bec aliter 7 aliter permūtāt. C. Alterius notādū qđ quid intelligat per pulsum ferrinum 7 quid per tremulum notum est ex supra dictis.

C Sed tu dices qđ intelligit ipse per horripilationem. Dōm qđ sine dubio pulsz horripilationis nō est aliqua spēs ppria pulsz de qđ facta sit supra mēto: sed bic accipit pro pulsz tremulo: qđ nō dicit ab eo nisi fin magis 7 minus: nam sicut horripilatio est mior motus qđ tremor: ita pulsz horripilatiū est mioris tremoris qđ pulsz tremulus: 7 ideo dicit Bāf. in suo introductorio. ca. 5. qđ pulsz flegmonis habet quid concussionis. i. tremorem.

C Sed tu dices nō videt qđ ad apa caliduz sequat necessario pulsz

ferrinus: qđ sicut habitū est supra pulsz ferrinus: aut fit a diuersitate eius qđ cōtētū est in corpore arterie: aut rōne diuersitatis corpōis arterie in sua mollitie 7 duritie: aut qđ sit in mēbro neruoso apa: sed possibile est esse apa caliduz pter hōia. f. qđ erit in mēbro carnosio 7 nō neruoso: 7 qđ est lenitas in tota arteria: 7 illud quod erit cōtētū in arteria erit eiusdē modi: s; nō opz qđ sequat semp ad apa calm pulsz ferrinus. Dōz qđ ad apa calidū sequunt cōter duo. s. tensio 7 inflāmatio: tensio qđem ppter mām pteztaz in eo: inflāmatio autē ppter qualitatē materie: nūc autē ad tensiōez sequit durities 7 fit pulsz durus: ex inflāmatione autē vehemēti fit veloz 7 spissus: 7 qđ ad bec duo. f. ad tētionem 7 inflāmationēz psequitur grauitas 7 vehemēs pugna virtutis cōtra morbi 7 cōuersio: ideo ex hoc sequit diuersitas in pulsz 7 cōcussio 7 tremor et horripilatio: 7 qđ diuersitas 7 durities pulsz 7 velocitas 7 spissitudo 7 tremor 7 cōcussio 7 horripilatio sunt accētia 7 pprietates pulsz ferrini: ideo ad apa calidū sequit pulsz ferrinus. Verūm l; de se apa calidū habeat ponere pulsz ferrinū: tñ aliqū ipedit vt dicit Aul. qđ aliqū arteria mollicat: 7 fit aliqū apa in mēbro molli vt in pulmone 7 hmoi: 7 rōne mollicie qđ inducit in mām apat: 7 qđaz augēt ferrinitas ab aliqbz causis vt a duritie ex qua gñat tensio: ideo 7 per bec p; ad rōnē 7 de se h; facere pulsz ferrinuz: vt ponit Aul. aliqū impeditur per accidens vt tu arguis.

C In exitura autē cum sit collectio ipsa pulsum conuertit de proprietate ferrini ad vndosi pprietatem ppter humiditatem 7 lenitatem que ipsaz sequunt 7 pbet augmentū in diuersitate propter suā grauitatē: ve locitas aut 7 spissitudo multotiens alleuiatur propter caloris accidentalis quietem causa maturationis.

C Modo ostēdit qualis sit pulsz quādo iā facta est collectio apostemat. C. Iuxta quā partē notādū qđ exitura differt ab apate: qđ in minus se h;: nam omnia exitura est apa: sed nō conuertit eo qđ exitura est apa quādo colligit humores in pcauo 7 peruenit ad sanietem: tunc dicitur exitura: postea dicit qđ ipsa collectio pulsum conuertit de pprietate ferrini ad vndosi pprietatē: ppter qđ sciendum qđ in exitura est duplex tēpus reperire. Unū est in quo mām incipit aggregari: nōdum tamen saniet. Aliud est in quo iā incipit sanari: tunc dico qđ quantum ad primū tēpus fit ferrinitas in pulsz. Lūius ratio est: qđ tunc fit maior dolor 7 pugna nature contra materiaz: 7 eius aggrauatio 7 maior ebullitio materie: 7 quātū ad hoc tēpus locus est in particula precedentē: sed quando materia incipit sanari: tunc quiescit eius ebullitio 7 extē fio facta ab eius ebullitiōe: tūc arteria humectat: 7 tūc fit pulsz vndosus: 7 quātū ad hōm tēpus intelligit Aul. in ista.

C Sed diceret aliq; videt male dicere qđ qđ apa puenit ad exituram: tūc pbet augmentū pulsz in diuersitate ppter sui grauitatē: sed hoc nō est verū: qđ cū mām sit digesta d; minus aggrauare virtutem: 7 per pñs diminuerē diuersitatē pulsz 7 nō augere ipm. Ad hoc dicit aliq; qđ mām apatis magis aggrauat: hoc d; intelligi anteq; facta sit saniet: sed postq; facta est nō est verū: sed hoc nō valet: qđ hoc est 7 Aul. hic qui loquit de apate quando puenit ad exiturā 7 ad cupū: tunc gñatur saniet. Itē est contra illud qđ dixit supra in caplo de causis apatū. vbi dixit qđ qđ fit collectio in cupo: tunc grauitas venit ad sūmum. Et ideo dico aliter qđ quādo incipit fieri saniet: tūc incipit fieri aggrauatio: qđ tūc tota materia aggrauat in vno loco que prius erat dispersa in diuersis locis: mō plus aggrauat mām multa collecta in vno loco qđ si sit dispersa in multis locis sic lorica rota posita sup spatulā plus aggrauat qđ in dorso: 7 cū aggrauatio virtutis sit causa diuersitatis pulsz: iō fit tunc pulsz diuersus. Tūc ad rationem cum d; materia digesta minus aggrauat naturam: qđ minus ledit ipsam: dico qđ verū est qđ minus aggrauat 7 minus ledit ratione sue qualitatis: tñ ratione quantitatis non: imo magis cum sit magis aggrauatiua in vno loco: 7 ideo digestio ad grauitatem istā nihil facit 7c. C. Alterius notādū qđ notatē dicit: multotiens. nam duplex est sanietio: vna est laudabilis: 7 talis alleuiat velocitatē 7 spissitudinē. alia est non laudabilis 7 talis non alleuat: 7 quia vtrplurimum terminat ad sanietionē laudabilē: ideo dixit qđ alleuiatur multotiens.

C Mutatio vō ipsi? cā suoz tēpoz est: qđ dū caliduz apa existit in augmento: pprietates ferrini 7 quēcūq; diximus sunt sicut in augmento: 7 cū durities semp augmētāt. ppter extēsiōnē que augēt 7 in tremore ppter dolorē. Tūq; ad statū puenit oia augmētant accidentia pter illud qđ fortitudinē sequit: ipm nāq; debilitat in

Dubiu 3^m

Gentilis

pulsu z in spissitudine z velocitate augmētū prebet: deinde si plōgabit velocitās destruet z redēdo fiet for micans. Lū aut minuet z resoluet aut aperiet fiet pul sus fortis: ppterca qd virt⁹ exonerabit a pōdere z ces sabit ipsi tremor: ppterca qd dolor extēsius minuet. Scdm quantitatem vō sui quoniam magnum facit vt sint iste dispositiones maiores z magis augmentate z paruum vt sint rariores z paruiorez.

C In ista pre Aui. ostendit qualis pmutatio accidat in pulsu rōne rē poz ipsoz apatū z dicit: z pul sup. apa vt sint rariores z paruiorez. S; tu dices nō vt bñ dicere de eo qd dicit ipz nāq; debilitat in pulsu: qd vt Bal. dicit ad istam in suo introductorio pulsu. c. 5. qd magnitudo pulsus auget in statu. Dm qd Aui. nō vult hoc dicē qd semp debilitet virt⁹: s; vult dicē qd in statu augmētā oia accētia pter illa q sequunt fortitudinē: qd accidit aliq; q nā viciū in statu ita qd dicit hic in cōparatiōe ad alia accētia vt dicit ad litteraz.

Et fin suū mēbrū qm ex mēbris neruosis puenit au gmentū in duritie pulsus z in ppietate quā bz ferrin⁹ ipsius. Et ex venosis qdē puenit augmētū in magni tudine sua z vehemētia z diuersitas multa: z pcpue si que in eis superate fuerint arterie sicut in splene z pul mone: z nō durabit huiusmodi magnitudo nisi quātū perseuerauerit fortitudo. Et mēbra humefacta z lenia ipm faciunt vndosum sicut cerebrum z pulmo.

C Ad ostendit qū pulsus fiat rōne mēbrū in quo accidit apa. Nōm q merito apa pmutat mēbrū rōne pulsus in quo fit: qd vñq; qd re cipit dispōnē ab eo rōne eius in quo recipit: z ideo cū apa pmutet pulsus pmutabit fm dispōnē mēbrū in quo est apa: ita qd si il lud mēbrum sit durū permutabit pulsus ad duritiē si molle ad molliem: z ideo cū mēbra neruosa sint dura z extensibilia: iō ex apostemate facto in eis perueniet augmētū in duritie pulsus: in mēbris aut venosis que hnt multū de sanguie a spū: iō sunt ma xime nata istāmar: z iō ex apate facto in eis accidit augmētus in magnitudine: qd sicut pz in libro de malitia complexionis diuerse. c. 5. quāto mēbrū ē calidi⁹ nāliter rāto magis est natū cit⁹ istāmar.

C Mutatio vō qua apa mutat pulsus aliquo mediā te est sicut apostematis pulmonis qd facit pulsus tre mulū. Et sicut apostematis epatis qd facit ipz mictua lem: z apatis renis qd facit ipsum stranguriale: z apo stema mēbris forz sensus sicut stēchi z diaphragma qd facit ipsum spasmus z syncopizantem.

C hic ostendit quō apa mutat pulsus per accidēs. Jura qd notādus qd per hoc qd dicit aliquo mediāte intelligit qū apata cōsequunt⁹ ppta accētia que hnt mutare pulsus fm eoz ppietate pntes apostema sicut apostema pulmonis qd est natum facere suffoca tiōne z ad suffocationē sequit pulsus tremulus. Item qd ex apate epatis sequit lesio actus nutritiōis sequit cōsumptio mēbrorū: cōsumptio aut mēbrū similit⁹ illis qui nitunt⁹: ideo ad apa epatis se quitur pulsus mictualis. Item ad apa renū sequit oppilatio ipoz ad quā consequitur retentio vrine sicut in straguria: ideo ad apa renū sequit pulsus strangurialis. Item qd ad apa stomachi qd est mēbrū neruosus z multi sensus sicut sunt nerui z sicut spasmus ē passio cōtingens rōne neruorum: ita ad apa stomachi sequit pul sus spasmus similis ei qui fit in spasma: z sissis ei qd fit in synco pi: z iō facit pulsus spasmus z syncopizantē sive syncopalem.

C De iudicijs pulsus accidentium anime. Cap. 18^m.

I Ra qdē ppterca qd virtutē seruere facit z spi ritū subito dilatat pulsus facit magnū ad su periora se eleuatē velocem z spissū in quo nō opz diuersitatem cadere: qm passio existit similis nisi timor ei admisceatur qui vna vice superet: z hoc alia superet vice: z simil⁹ si verecundia ei admi sceat: aut contrarietas ab intellectu qui tacere pcpiat z ne ferueat ad malū inferendum illi cui irascitur.

C prius Aui. determinauit de pulsu quarūdam rerum extra na turam ostendendo qualis pulsus a dolore fit qui est accidens z ab

Super primo

apostemate qd est egritudo: z ex his habetur qualiter puenit ac cidens morbozum: hic ostendit qualiter mutetur pulsus a gbul dam rebus annexis rebus contra naturā que sunt accidentia ani me: z ideo dicit rubrica cap. 19. de iudicijs zc.

C S; statim tu dices anq; viteri⁹ pcedat cū accētia aīe cōnume rent supra iter res nō nāles: quare hic cōnumerant iter res pma turam. Ad hoc rident qdā z dicit qd ista accētia anime possunt dupliciter considerari. Vno mō absolute. s. vt possunt excedere et nō excedere naturalitatem: z hoc mō sunt res nō naturales. Alio mō sunt vt excedunt tñ: vt sic sunt res nocitige z cōtra naturā. Tūc dicit posita sunt hec accētia iter res nō naturales superi⁹ secūdo mō hic. Sed ista solutio est insufficientis: qd ista distinctio ita cadit in oibus alijs reb⁹ nō naturalibus sicut in istis accidentibus aīe: qd oēs res non nāles quādo debite approximant non excedit quando indebite excedit: z ideo res non nāles alie animentū re bus cōtra nām qd est falsum: qd solū accidentia anime isto modo annectunt vt dicit rubr. Et ideo dico argu. qd causa qre Bal. in cōmē. 17. introductorij. ca. 5. z Aui. hic interposuerit hec accētia inter res cōtra nām fuit h: qd habet similes modū inuadit pul sum sicut res cōtra nām: vel permutant cōplōnem caloris vel vir tutem: z hoc dupl⁹ vel qd aggrauant vel qd resoluit: z qd permuta tiōne facta in calore vel in natura in excessu vel diminutione fit permutatio cōtra nām in pulsu sicut ab alijs reb⁹ contra nām su pradictis vt a dolore vel ab apostemate: ideo cōnumerant inter hec magis qd alia: sed quali⁹ inter res omnino naturales dicit⁹ est supra. Circa prē istā sic pcedit qd quatuor facit sicut quatuor sunt accētia aīe a quibus pulsus isto mō permutat. Et ostendit qd iter permutatur ab ira. Secūdo qualiter permutat a delitia z le titia. ibi. Ex delitijs qdem. Tercio qualiter a tristitia. ibi. Tristitia vō. Quarto qualiter a timore. ibi. Timor vō.

C S; circa partē istā est dubitatio. vtrū in ira debeat esse pulsus magnus. Et arguit qd nō: qd in illo accidenti aīe bz esse pulsus paru us z debilis in quo accidit debilitas virtutis z resolo caloris: sed hoc est in ira. g. zc. Adā. pz: qd magnus pulsus insequit fortitudinē virtutis: quādo ergo virt⁹ est debilis fit pulsus parvus. mi. appēt: qd ira inducit feruorē in spū vt dicit in ista: feruor aut facit malam cōplōnem: mala aut cōplō debilitat virtutē. quare zc. Itē qd re soluit spiritū. ppter dilataciōez subito ad exteriora: dimittit ne cessitate qua diminuta fit tardus z rarus. In opp⁹ est Aui. qui dicit qd facit pulsus velocē magnū z spissū. Dico qd ira est du plex: vna est que perseuerat: alia que nō perseuerat: tunc dico qd in ira que nō perseuerat fm Bal. in cō. 17. introductorij est magn⁹ ve lor z spissus. Et rō huius est: qd in ira est multiplicatio caloris pp feruorē qui fit circa cor in sanguine z spiritu. Itē addit necessitatē ppter ebullitiōne caloris. Itē accidit mollificatio in ista z ei⁹ obe dientia eo qd pp motū sanguinis z spūs in arteria accidit mollifi catio: z cū iste sint cause magnitudinis velocitatis z spissitudinis: iō in ira fit pulsus magnus velox z spissus quādo non pdurat. z Bal. addit in suo introductorio. qd aut fit fortis: cui⁹ rōne assignat: qd in ira nititur virt⁹ moueri toto suo conamine: z ideo facit pulsus for tem et. Si aut ira perduraret tūc nō est inconueniens quin pulsus fiat parvus. ppter malā cōplōne causatā ex feruore que virtutem debilitat: z qd remanet necessitas addita: ideo tūc fit parvus velox z spissus. Ad rōnem dōm qd in ira que nō perdurat nō est reso lutio spūs de qua fit multū curandū: qd est valde modica: sed si p ferueret tūc bene debilitat z ponit pulsus parū velocē z spissū.

C Secūdo notādū qd Aui. notat⁹ dicit ad superiora se eleuatē vt ostendat pcpue quātū ad quid magnificat pulsus: nā pulsus componitur ex duplici motu. s. ex dia stole z systole: dia stoles enis est motus ad exteriora: systoles aut est motus ad interiora: vt ergo ostēderet in quo motu magnificat ideo dixit hoc: z ideo bz expo ni. i. cuius magnitudo est pcpue versus exteriora: z causa hui⁹ ē: qd ly in ira fit causa motus spūs ad interiora z exteriora: tū maior est motus ad exteriora qd ad interiora: qd ira est ebullitio sanguis cir ca cor: z quātū ad hoc mouet interiora: z qd est cū appetitū vidi cte: ideo vehemētius inouet ad exteriora pp vindictā faciendā. Notādū vlt⁹ de eo qd dicit qd in pulsu de se nō opz eade re diuersitate z dat cām: qm passio existit similis. Propter qd no tandū qd passio dī esse similis in accētibz anime vel dissimilis bz apphensionem que fit ab aīa: qd quādo apprehēso est vnica: tūc passio dicitur vna: z ideo tūc spūs mouet vniformiter z vno mo do ab anima z nō diuersimode: z cum pulsus fiat a motu spūs: iō tūc erit similis in toto z nō diuersus: cū ergo in ira fit tū appre hēso vnica. s. vindicta: ideo ibi erit vnus modus pulsus similis z non diuersus: ergo. z qd vna passio pōt alteri admisceri: tūc erit di uersitas apphensionis z diuersitas in motu spūs: z per psequens in pulsu vt quādo ire admiscetur timor: tū quātū ex parte ire so let ēē similis z equalis. Notādū qd ire tūc admiscet timor: quā do aliquis

do aliquis irascit cū maioris fessit: tunc enī ppter irā mouet calor ad
exteriora: qz timet de maiori mouet ad interiora: ⁊ sic accidit cō-
trarius motus in spū: ⁊ per cōsequens pulsus diuersus. verēcūdia
autē admiscet irē quādo aliquis irascit ptra minores qz inde verē-
cūdia: etiā quādo irascit cū alio quocūqz ⁊ superuenierit pater aut
mater ⁊ verēcūdia ex illo: tibi accidit mors? ⁊ ius: ⁊ ius autem
ad intellectū vt cum aliquis irascitur cum aliquo cum nō dberet
irasci ⁊ postea superuenierit ratio cōtradicens appetitui sensiti-
uo: ⁊ tunc accidit motus caloris contrarius.

Et ex delictis quidem preterea qd ad exteriora paulatim mouent non peruenit ad illud qd peruenit ex ira in velocitate et spissitudine: imo est cum eius magnitudo sufficit necessitati et est tardus et rarus. Et similiter pulsus letitiae: quoniam ipse fit magnus fin plurimum cum lenitate et attinet tarditati et raritati.

Cuius terminatio et aliter tardior et rarior. **C**onspicienda autem ostendit qualis pulsus fiat et delicta et letitia. Cuius
 quia pars est notanda quod delicta et letitia conueniunt in hoc: quod utraque
 citur et apphensione conuenientis et iuuat: sed differunt in hoc: quod
 letitia citur et apphensione conuenientis absolute non determinando se
 ad aliud organum corporis determinati: ideo letitia dicitur magis pas-
 sio anime secundum se: sed delicta causas et apphensione conuenientis per refer-
 ad organum vel membris determinati: vnde scitur dolor se habere ad tristitia
 ita delicta ad letitia. dolor autem differt a tristitia: quod dolor causas ad
 apphensione nociui in relatione ad membrum determinatur: tristitia
 autem causas et apphensione nociui absolute et non magis se
 determinat ad vnum membrum quam ad aliud: sed equalis est in toto.

Determinat illa membrum qd ad aliud: fed equalit' est in toto.
 CS circa illa pre qrit: vtrū in delicta letitia accidat pulfus ma-
 gnus. Et arguit qd nō: qm in illis accitibz aīe in qb' nō addit neces-
 sitas nē pulfus magn' sed in delicta letitia est binōi. ergo zc.
 Maior pz: qz necessitas addita regit ad magnū pulfus. mi. appz:
 qd delicta letitia sunt accit' aīe que faciūt ad p'seruationē fan-
 tatis: eō aut tale p'seruat calozē in suo rēpāmeto: t' p' nō nō addit in
 necessitate. / In oppo' est Aul. / Dōm qd in delicta letitia
 fit pulfus magnus tardus z rarus. S; notā qd qm dicimus qm in
 istis accitibz aīe fit talis pulfus pot fieri comparatio ad duo: aut
 ad pulfus qui p'existat atqz veniret letitia vel delicta in illo cor-
 porē: aut v' debet illi corpori talis pulfus fm nāz: z q' pulfus q' p'
 uenit est letitia z delicta respectu ei' q' p'existat est magnus tar-
 dus z rarus: cui' rō est z'. Una est ei' in delicta letitia fit motus
 calozis z spūs ad exteriora: q' talis mot' p'ozmat motū dialto-
 les: iō pulfus diafoles est tali motu magnificat. Alia cā est: q' in
 letitia z delicta fit multiplicatio calozis: q' ista sunt de his que spūs
 cōfortant: eē aut p'fortatiūū spiritūū est multiplicatiūū eoz sic eō
 fortificans z coroborā: s; spiritū ipm multiplicat: z ideo mot' spūs
 est talib' accitibz fit maior z vehemētior: z sic fit pulfus magnus.
 Et vltierus q' talis multiplicatio spūs nō est islāmātia: ideo suffi-
 cit magnitudo pulfus ad eucātiā calozē pp qd nō o3 q' fiat veloz
 z spiffus: z iō in istis accitibus que sunt delicta letitia fit pulfus
 tardus magn' z rarus. S; aduertēdū qd z' est delicta. Una est tem-
 perata z in tali bñ suffi' magnitudo ad eucātiōē calozis z de hac
 loquit'. Alia est tēperata q' idē est qd gaudiū p'itiois: z in tali nō
 sufficit magnitudo in pñ: / s; est fit veloz z spiffus pp subitū motū
 tot' calozis ad exteriora: z in fine fit puus tardus z rarus z resol-
 uit' z minozat stitit: z talē distinctiōē inuit Aul. z est cū ei' ma-
 gnitudo sufficiat. q. d. nō semper sufficit sed tēperata. / Ad rōnez
 pz qd est necessitas sufficiētiē magni qd est tēperata letitia zc.

In tristitia vō propterea q̄ calor suffocat ⁊ submergitur: ⁊ fortitudo debilitatur oportet vt sit pulsus parvus ⁊ debilis rarus ⁊ tardus.

Ex Dodo ostendit qualis pulsus fit in tristitia.

CS3 circa istā pre qñ. vtrū in tristitia accidat pulsus pūus z obli-
vis tardus z rarus. Et arguit q nō q: S. dicit in suo iroductorio in
cōmē. 19. q in tristitia fit pulsus 3us leuitie: fed in leuitia fit pulsus
magn⁹ z tardus z rarus: qñ scilicet in tristitia veloz z spissus. Pre-
terea ybicūq; augeat nēctas fit pulsus veloz z spissus: s; hoc fit in
tristitia: ergo tē. Ma. ps: q necessitas addita est cā velocitatis et
spissitudinis pulsus. mi. appz: q in tristitia mouet calor: ad iterio-
ria z coadunat: augmētū aut calozis est additio nēctas. q tē. Pre-
terea ex tristitia causat aliqñ feb. vt ps. 4. cāñ. de feb. effimer: s; pul-
sus velozat z infissat in feb. q in tristitia fit pulsus veloz z spis-
sus. 7° In oppositū ē hic Aui. 7° Dico ad 5° q in tristitia p se fit pul-
sus parus z debilis: q in ipsa pfermā calor z viue? et supflua cō-
strictio ei⁹ ad iterioia. 7te fit tardus z rarus: qz ex tali pstrictioe
calozis extinguit calor: inar⁹ cui⁹ extinctio est cā diminutē nēctas:
necessitas autē diminuta est cā tarditatis z raritatis pulsus: qua

re tñ. ¶ Scōo dico q̄ per accidēs est pulsus velox ⁊ ipissus: v̄p̄u-
ta qñ aqua sp̄m inflammati ē et contrictioe ⁊ coadunatioe in-
teriori ad quā coadunatioe sequit̄ inflamatio ip̄s ⁊ feb. effusiora.
mō Ai. loquit̄ hic de tristitia quātū ad pulsū q̄i cōpetit ei p fe
⁊ nō per accidēs rōne p̄itis illam ostrictionē. ¶ Ad rōnes. Ad p̄i-
mam dōm q̄. B. intelligit in suo introductioe q̄ pulsus in letitia
⁊ tristitia fit pulsus s̄ius quātū ad magnitudinē ⁊ paruitatē: ita
est q̄ in letitia est magni: in tristitia aut̄ est p̄uis: non aut̄ quāz
ad velocitatē ⁊ ipissitudinē de qua tu arguis. ¶ Ad scōam dōm q̄
2^a est coadunatio. f. confortatio nō sup̄flua ⁊ b̄n̄ augeat necessita-
te: alia est sup̄flua ⁊ extinctio ⁊ b̄ diminuit necessitatē: ⁊ de hac
loquit̄ hic Ai. ¶ Ad tertiā dōm q̄ velocitatē pulsus in tristitia p̄p̄
feb. cām ad ea b̄ est per accidēs sed p̄ fe nō ⁊ p̄ fe intelligit Ai.

Timor vō qui subito venit pulsū facit velocē ⁊ di-
uersū ⁊ inordinatū. Sed cōsuetus ⁊ qui ordinate pue-
nit mutat pulsū fm modū mutationis sollicitudinis.

in timore pñus; rñi modò mutationis sollicitudinis.
 Tñb offedit qñs pulpus pñuit et timore. Tñññ" qñ cñr timor
 facit: pñs pulvis velocè cñr: subito mouet calor ad iteriora: t auge
 rñat: qñz velocitat mot? r marie pulvis sstole cñr. èt mor? cñs
 trict? ad iteriora redde facit pulsum inordinat: qñ graua? virtus
 et subito motu spñs ad iteriora grauat? ad virtutè cñr diuersita
 tis pulvis: ita qñ in timore z in tristitia graua? vir? et subito cursu
 ad iteriora tñ magis in timore: fed qñ sup? subit? mor? ad i
 teriora qñ in tristitia: in ira autè nō graua? vt magna pñm etl et
 timore aut pñerit qñ intelligi: vt per Sal. in cōmōtō iroductori in
 cōmōtō. zō. tristitia pñseuerans: ideo sicut in tristitia fit pulpus
 paruus tardus z rarus: ita etiam in timore confectio zc.

C De summa mutationis rerum contrariarum nature
essentie pulsus. Sañ 10th

Avis fit mutatio aut pp hoc q accidit & eis
ex malitia cōplōnis. Et tu quidem iaz sciuisti
pulsus cuiusq; complexionis: aut ppter ea q
virtutem confringunt & pulsum faciūt diuer
sum: & si cōstrictio valde fuerit fortis erit sine ordine
z absq; pondere: & cōstrictiōne quidem faciens est oīs
mālis multitudo: siue sit apostema: siue nō sit aposte
ma: aut ppter ea q virtutes dissoluit & facit pulsum
debilem. Et oīa hec sunt sicut dolor fortis & egritudi
nes animales que sunt fortis resolutionis.

¶ Postq̃ ostēdit Alii. qualis mutatio fit in pulsu a rebus cōtra na-
turā & ab accēdit animē & eis annexis: hic generalizatur q̃dō glia-
b̃r aobus rebus contra nām fit mutatio in pulsu: ideo dicit rubi-
ca caplm. 19. de sūma. i. generalitate mutationis: zvlut dīcē in ista
parte q̃ generalit̃ vel vniūrs̃ res contra nām vel permūtant pul-
sum permūtadō completionem vel permūtadō virtutem. si mu-
tent pulsum permūtadō completionem: tunc ponit talem pulsum
qualem ponit cōpōrio ad quā permūtāt: q̃ si permūtāt cōpōne
ad calidū ponit pulsum qui cōpōit cōpōni calide & sic de alijs: q̃s
autē pulsu debeat cōpōnib̃ declarāt et sup̃a. si pmutet pulsu
ppter mutatiōne virtutis hoc ēt z: aut aggrauadō virtutē aut
ipsam resoluendo: & tūc ponit talem pulsum quāle ponit aggra-
uatiā & resoluentiā virtutē. ¶ Tertia q̃ notādū q̃ notāre dīc̃ ru-
bica de sūma. i. glialitate: q̃ tractare in spāi de mutatiōe pul-
sum facta a reb̃ cōtra nām: vt a febribus vel apatibus spectat ad
libros particulares. s. ad tertiu & quartū can. sed iste liber est glia-
lis: ideo de ipsi determinat in sūma. i. generali. zē.

C Sūma Secūda Doctrine Tertie sen secūde de vizi
na 7 egestione: 7 est continens. 13. cap.

CEst sermo vniuersalis de vrina. Cap. p.^m.

Ve significationis dispositionum vine nō oportet credere nisi postq̃ cōditiones obseruate fuerint.

Sicut dicebat superius significationes principia-
les per quas significationis super disponem corporis hu-
mani sumunt a tribus. a pulsu yrina et a egestione. q. bc spectat
ad partem theoricę. id eo q. eis determinauit in hoc p. c. post q.
igitur dicit de significatione sumptis a pulso ostendend q. sit
pulsus et q. modus significandi ex pulso que et spēs pulsus et q. cau-
se spētum illaz. in hac parte est eius intentio determinare vel in-
signare signationes sumptas ad yrina ostēdens cōsignationes

Gentilis

z modum verificationis significationis sumptarū ab vīna ostē-
dēdo etiā modo ea que ex vīna significātū: z sic pcedit. pmo po-
nit quasdam cōditiones attendentes in significatione sumpta ab
vīna vt detur verus iudiciū de ipsa. Secūdo psequit de signifi-
cationibus sumptis ab vīna. ibi in sequenti caplo. (Ex coloribz vī-
ne.) pma in duas qz vīni pmetitēs cōditiones que debent atre-
di ad hoc iudiciū datū de vīna super dispōnem corporis sit verū
pmetit ea que opz atre di in significationibz vīne. Et rō huius est:
qz hic deter. de vīna nō fin essentia z gdditatē er: s3 put est signū
significās sup dispōnem corporis cui est z quātū ad suas cās: z qz q
qd est: est z. f. qd nois z qd rei. Ut vtriusqz cognitio breuiter vi-
deat gdditas quidē nois vīne sumit ab ethymologia vocabuli q
est duplex: aut qz sit vīna a renibz eo qz ei segregatio perficit i re-
nibz ab humoribz sic in epate sit pncipaliū: vel dī vīna ab vīe-
do pp acuitatē sue q̄litaris modicatū. Cognitio aut vīne q̄tūz
nā gdditatē rei est: qz vīna est colamētū sanguis put sanguis ac-
cipit. p tota massa san. cōpēdēdus oēs humores. Alia cognitio
est ipsi vīne quātū ad eius cās: est bec 4. f. sicut q̄tūz sunt gīa
cārū. f. mās formalis efficiēs z finalis. Lā gdes mās vīne est
illud qd assumptū ē ex cibis z potibz in corpe z maxie de potibz:
qz mag puerunt in sīam vīnalē. Causa formalis ei est decoctio
tēperata forma z dispō quā recipit avirtute digestiua epatis q̄ pfi-
cif mag in renibz qz segregat ab humoribz pfecte. Lā aut efficiēs
est z. vīna est pncipalis z alia scdaria: pncipalis gde est virtū di-
gestiua epatis z venay: scdaria vō est virtus renū. qz at virtū di-
gestiua epatis z venay sit causa efficiēs vīne pncipalis appetit: qz
idē agens est causas formas humoribz z ei supfluitatibz z ipsas
sequestrans i purū a puro: cū ergo vīna sit supfluitas humorūz er
virtū digestiua epatis z venay sit agēs inducēs formā in humoribz:
bus: ḡ inducēt formā vīne z ipsas sepabit ab humoribz puris: agēs
aut scdarii est virtū digestiua renū: qz aquositas vīnalis nō erat
pfecte sequestrata ab hūioribz qz sepabunt ab epate veniēte euz
aliquibz humoribz mixta ad nutriendū renes: tūc virtū renū attrahit
qd est ei pueniēs z aquositatē vīnalē purā expellit ad vesicā. Lā
finalis est facilior penetratio cibi p vias epatis cū sit ibi subti-
lis defert secū nutrimentū per arterias: z qz ipsa est supfluitas i-
cepta nutritionis: iō hoc facto expellit: z sic appz qz pp determi-
nationē cognitiōis vīne iquātus est signū dispōnis corporis est alia
cognitio: z quātū ad gdditatē z quātū ad causas z pncipia eius: s3
qz talis cognitio satis pōt hūi er his que dicta sunt m.c. de humo-
ribz: ideo talē cognitiōē hic pmetit: solū autē ponit hic cogni-
tiōē eius vt est significatio dispōnis corporis humani.

Coportet enim vt vīna que considerat fit pma vī-
na que in mane colligitur: z non permaneat longo tē-
pore z non sit ex nocte reservata.

Chic exequit de istis adiōibz: z qz pigit variari iudicia vīne pe-
nes tria. f. penes qd signū: z hoc est ex pte vīne in se: z penes illd su-
per qd signū. f. penes mēbra: z penes illud mediātē quo signū: z iō s3
bec tria facit. Quia p ponit cōditiones verificātes iudicia vīne ra-
tione eius qd significat. Scdō ratiōe eius super qd signū. ibi. (Scito
etiā qz pma.) Tertiō rōne eius mediātē quo significat. ibi. (Am-
plius significationes.) pma ps nō bā pōt diuidi: qz non bene est or-
dinata: sed dicemus qz p ponit cōditiones atre dēdas ex parte vī-
ne. Scdō ponit dīam quādā generalē inter ispiffationem vīne z
alioz liquoz vt certius iudiciū detur de vīna: cū hoc etiā quasdā
alias adiōnes addēdo. ibi. (Scias aut qz vīna quāto plus.) pma
in septe sicut septe ponit cōditiones atre dēdas ex pte vīne. Qz
primo ponit cōditionē sumptā ex parte rēpōis collectionis vīe.
Secūdo ponit aliā sumptā ex parte illius cui vīna dī p̄siderari.
ibi. (Nec sit ille cuius est.) Tertiō ponit aliā sumptā ex parte tem-
poris in quo reservat vīna. ibi. (Et similr euz ipsa.) Quarto ponit
aliā sumptā ex parte quātūritatis eius. ibi. (Et vīna p̄retea tota.)
Quinto ponit aliā sumptā ex pte rēpōis in quo colligit vīna. ibi.
(Et eius gdem dispositio.) Sexto ponit aliā sumptā ex parte vī-
nalis. ibi. (Et nō colligitur.) Septio ponit aliā sumptā ex pte eta-
tis pueror. ibi. (Amplius vīne pueror.) **C** Jura pma ptem est
notādū de eo qd dicit qz opz vt vīna que considerat fit pma que
mane colligit nō qz vīni. velut per h̄ excludere quā medicē debeat
considerare scdā collectionē alio tpe qz in mane reservatam vt
in tēpore noctis: nā medico pertinet oēs modos cōsiderare: sed h̄
dicit vt ostendat ex qua vīna sumit certior significatio de dispo-
sitione corporis humani: vt ḡ ostat cui vīne debeat finiri ad cer-
te iudicandū dicit qz dī esse pma que in mane colligit. Causa autē
quare vīna pma que mane colligit est certius signū qz scdā: est
duplex. pma est: qz cū pma vīna p̄micef mag nā humoralis
qz in scdā pp ebullitiōē que facta est in somno in digestiōe z:
qz est epatis z venarū: z qz talis digestiōis signū p̄cipue queri-

Super primo

mus hīc per vīnam: iō zē. Alia causa est qz adueniēte z vīna: vt
dicit Isaac calor ad exteriora est magis diffus qz in pma: z iō nō
sic significat de dispositione actionis sicut pma.

C Statim tu dices vī qz potius debeat p̄siderari scdā vīna qz pma:
qz quāto vīna maiorē morā facit in corpe tāto magis recipit actio-
nē caloris z eius dispōnem: sed vīna scdā maiorē morā facit in
corpe qz pma: ergo magis a medico cōsiderāda qz pma. **C** Dico ad h̄
cū vīni. qz vīna a qua sumit signatio certa dī ēē pma z nō z. Et ra-
tio huius est: qz scdā vīna nō pōt ēē nisi altero duoz modoz: qz aut
est derelictū illd qd remanet ex supfluitate cibi z potz ex nōi
ter sumptis: s3 sit aliqd qd remanserit ex supfluitate cibi pus z po-
tus. f. qz p sit causata magna quātitas: nō tū sit tota: z qz aliqd resi-
duū remāserit qd postea z expellit: tūc pma vīna certū signū ēē bec
scdā cū iā humores sint elati ad mēbra: tūc plus recipit de dispo-
ne caloris qz z: qz in p nodū calor erat extēsus ad exteriora in z.
sic. si aut sit residuū vīne qd nō potuit tota sit expellita: qz p expel-
lat vīna noui cibi. f. cene extēne qz qd remāset ex vīa p̄adū ex-
terni: tūc p vīna. f. cibi noui est certior signatio qz illd qd remāset
ex cibo antecēdēte illi: qz illa z vīna nō signū sup cognitiōē p̄m
alteratiōis s3 pp lōgiore morā retēdiōis qz dberet recipit aliā alte-
rationē qz dberet si finis tota sit expulsa cū p: iō puerit iudiciū
signiōis. **C** S3 tu dices vltiori quā ēē polē qz remanet aliq supflur-
tas cibi z potz z eticē alia pus qd postea est gīata. Dm qz in cor-
poribz qd nō sūt oīno in dispōne nāli pole est vt p ps aquositas ex-
pellat ad vias vīe z reliquas aliq ps ei qd postea expellit pp sup-
fluitatē cibi z potz pus assumpti: sic nō ē iēueniēs vt aliq remā-
neat egestio cibi pus assumpti z pus expellat egestio cibi nouiter
sumpti: vel pp maiorē ei d̄bilitatē: qz qd retēdiū fuit er p erat gīuū
z dur. Ex qd appz qz vīna p est certū signū qz z. Jte dī ēē col-
lecta d̄ mauē: qz illa ē qz er digōne facta i illa nocte er calore agē-
te in humoribz: z nō dī ēē reservata ex nocte: h̄ potest z itelligi.
Uno qz nō dī ēē micta in nocte z videri de die: qz subito alterat
ab aere extriseco vt ista dicit: vel qz qd appetit in nocte mīgere
nō dī retinere i vesica supflue: qz alterat z reliquit a dīno nāe: z
tūc puerit iudiciū sup dispōnes corporis z vltia qd est bona disto.

C Necqz sit ille cuius est qui aqua nō bibit z cibum non
comedit. Et non sit qui in cibo aut potu rē tingētē ac-
cepit sicut crocū z cassiā fistulā: qm vīnā tingendo ad-
citrinitatē z rubedinē mutant: z sic olera qz tīgēdo mu-
tat ad viriditatē: z almuri qd mutat ad nigredinē z vi-
nuz qd mutat vīnā s3 suū colorē. Necqz sit qui extērio-
ra sui re tingente infecerit sicut alcāna: qm cū ex ea al-
quis tīgēt foras se eius vīna ex ea inficitur. Necqz sit
qui rē que cū vīna aliquez humorē expellit assipit
sicut qd cholera aut flegma expellit. Necqz quis se exer-
cuit moribus corporeis aut operationibus aut dispo-
sitionibus que sunt extra cursum nature que vīne co-
lorem mutant sicut ieiunius: aut vigilie: aut labor: aut
fra: aut timor. Omnia enim bec vīnaz tīgūt fm citri-
nitatē aut rubedinē. Et coitus vīnam valde impin-
guat. Et sicut vomitus z euacuatio quoniā bec colo-
rem mutat z substantiam que in vīna esse debent.

C In ista parte ponit conditiones sumptas ex parte eius cuius dī
vīna cōsiderari z possz diuidi in 5. ptes sicut qz 5. ponit ad hoc cō-
ditiones. Quarum pma sumpta ex parte cibi z potus. Scdā ra-
tione rei tingentis admittit cibo vel potu. ibi. (Et non sit qui in ci-
bo.) Tertiā rōne rei tingentis extērie appropinquat. ibi. (Necqz sit
qui exteriora sui re tingente.) Quarta rōne euacuatiōis humorūz
per vias vīne. ibi. (Necqz sit qui rē.) Quinta ab exercitio. ibi. (Necqz
se exercuit.) S3 non est vis legatur tota simul. **C** Sed iura pmas
partem est aduertēdū ppter illud qd dicit. (Necqz sit ille cui) sup-
vīna qui aquas non biberit: notāter dixit aquam eo qz aq erat po-
tus saraceno: z qz vinum non bibunt: z hūic erat saraceno: ideo
dixit aquam. Vel d̄m aliter qz per aquā intelligit oēs potū. per
hoc autē qd dicit. (Et cibū nō comedat) potest itelligi vel qz ni-
hil accepit de cibo: vel qz minus accepit de ipso qz dberet. q. d. qz
non dī cōsiderari vīna eius qui est in nimia siti vel fame: qz tunc
non verificatē iudiciū eo qz diminueret signū sumptū a q̄titate
vīne z ēta qualitate: nā in fame z siti vehemētī adurimāg cho-
lera: z ideo mag tīgūt z per pus est mag apta penetrare p vias
vīne: qz vīna coloratiōē recipit ex permixtione cholere vīplū
vt mīcēt

vt inciter expulsiua. Alterius notādū qd nō vult p̄r hoc excludere qn̄ medicus debeat p̄siderare yrinaz famelici z siticiliosi: qz sicut appet p̄mo p̄no. cōmē. 11. medicus d̄z ēt p̄siderare signa que ipsi egro sunt occulta vel nota sine eoz īquisitione ab egro: s̄z vult dicē qd nō d̄z p̄siderari talis yrina: ac si eger esset in dispōne nālī.

Dub^m 2^m

Alterius notādū qd aligs dubitare de eo qd dicit qd cassia. mutat colores yrine ad rubedinē vel citrinitatem. hoc nō v̄t qd est nigra: z iō nō d̄z mutare colorē yrine ad rubedinē vel citrinitatem. P̄terea dicit qd almurī mutat yrinā ad nigredinē. nō v̄t qd est eiusdē coloris cū cassia. sicut qd cassia. mutat ipsaz ad rubedinē vel citrinitatē ita z almurī. P̄terea dicit qd vinū mutat yrinā sūm suū colorē. nō v̄t qd videm⁹ qd vinū rubetū mingit citrinū. Ad p̄m dōm qd cassia. p̄t imutare yrinā z. Uno mō: qd ipa eūat cholera que cholera adducta p yrias yrine admisceat yrine z ipsaz red dit coloris citrini sicut est cholera: vel p̄t p̄miseri aliq̄ ps cassia. cū cholera qd cassia. est nigra z cholera citrina ex q̄b̄ fit rubez obscurū: iō p̄mixta yrine mutat ipsaz ad rubedinē: z istos duos mō dos tenet Aui. P̄terea dicit qd olera mutat colorē yrine ad viriditatē. Lōra: qd viriditas fit in yrina a cholera prassina v̄t yrinaria ei admixta. mō olera nō sunt talia: qd olera sūt frida z cholera ille sunt calide. Dōm ad h̄ qd viriditas p̄t z fieri in yrina: aut p̄ alterationē factā a vebemēti caliditate que gnat cholera prassina vel yrinaria qd postea admisceat ei z h̄ mō arguis. Alio mō qd solā admixtionē rei mālīs: sic sunt olera z sic intelligit hic. Ad aliud dōm qd almurī p̄mutat magis ad nigredinē qd cassia. qd est magis nigrū: z est magis adurē. Ad aliud de vino dōm qd illud nō accidit in oib⁹ corporib⁹: s̄z solū in his in q̄b̄ fit subita deriuatio potus vinosi ad vias yrine: z tūc q̄b̄ bibunt vinū rubetū faciunt yrinā magis rubetā: si citrinū magis citrinā. Notādū qd alcāna est lignū vel plāta que facit ip̄imi cito colorē z est posis talis tictura ab extrinsecū cū corp⁹ fit porosus sicut cātaries exterius appo ximate vicerat vesicā: ita z iste. P̄terea subdit qd ieiunius mutat yrinā a colore suo. Dōm qd in ieiunio acuit calor z vigilie mutat ad colorationē iquātū in vigiliis diffundit calor p corp⁹ z agit in yrina: iquātū digestionē debilitat mutat ad discolorationē.

Dub^m 3^m

Sed tu dices quō significabo qd coloratio fit p̄pter vigilias: aut p̄pter digestionē. Respōdeo qd vides yrinā mediocri sube z claret: tūc est colorata p̄pter digonē. q̄b̄ v̄t est sube tenuis z obscure seu obumbrata: tūc est talis p̄pter vigilias. colorat aut magis in y gilia qd d̄beret aliq̄ p̄pter motū factū in vigilia qui eracuit cholera z ipsam facit diffundi per venas que vadēs per vias yrine ipsam tingit plus qd deberet significationē ipedit. Et si dicat v̄t qd sibi d̄dicat: qd ibi dicit qd yrine vigilantiū sunt albe: hic v̄t dicit qd oia h̄ quod tūc tūc est talis p̄pter vigilias. colorat aut magis in y gilia aut cibis est in stōcho qui debet digerit: tūc ipedit digestiōne cū in vigiliis fit motus caloris ad extra siue exteriora: z tūc indigestio fit causa albedinis in yrina ideo ipsaz mutat ad albedinem qd ita loquitur ibi. aut conuertit calor super aliud qd nō indiget digestionē vt cholera: z tūc eracuit z ei permisceat.

Dub^m 4^m

Sed tu dices nō videt qd timor tingat yrinā ad citrinitatē vel ad rubedinē: qd cū isti colores significant caliditatē: z ira opponat timorē: tūc in ira tinget ad rubedinē. Ad albedinē ei⁹. P̄ppo^m hic dicit Aui. qd oia h̄ que hic numerant tingunt zc. Itē cū in timore fit frigus quō p̄t tingē ad istos colores qd significant caliditatē. Dōm qd timor p̄t p̄mutare yrinā ad citrinitatē z rubedinē: qd zc est dispō in timore. aut q̄tū ad imutationē caloris inati ad sterioza absolutē: z tūc nō mutat ad rubedinē z citrinitatē. Alio mō in quātū mutat ad p̄strictionē caloris in iteriozib⁹: z tūc sequit aliq̄ se. z im flammatio: z isto mō mutat sic ira z sic intelligit Aui. p̄t mō arguit.

Similr cū ipsa multis pmanerit horis. Quapropter dixerit qdam qd post sex horas inspicieda nō est: qm̄ ipsius significatio debilitat z color mutat z hypostasīa dissoluī aut mutat z fit spissior: q̄uis ego dicaz qd nec post horas vnā. Yrina p̄terea tota itegre colligenda est in yrinali magno ne ex ea aliqd effundat.

In ista parte ponit p̄ditionē tertiā que attendit in yrina ex p̄te quantitatē yrine. Cū ita qd est notādū qd cū quare debet colligi tota est triplex. p̄ma est: qd yna significatio ei⁹ est sumpta rōne p̄tatis eius: si qd nō colligat tota peruerit iudiciū si qd adbyciaf. Scōda cā est: qd si aliqd effundit de yrina effundit aut de cōrentis in ea: qd yna z p̄cipua significatio sumpta a cōrentis: ideo illa significatio d̄strueret: quare zc. Tertia cā est: qd q̄ est tota simul melius p̄feruat ab aere alterante ipsam: z per p̄is pluri tēpore poterit inspicī. Quarta est: qd calor yrine diuersificat sūm quātitatē eius: ita vt maior quātitas videat habere colorē intēsiorem q̄

pauca: z qd iudiciū a colore puerref: iō debet tota simul colligi.

Et ei⁹ qdem dispō ilico cū mingit nō est p̄siderāda neqz nisi post q̄ in yrinali residet. Et obseruādum est ne sol cā tāgat neqz v̄tus ne p̄turbet z ne p̄gelet do nec hypostasis separet z sepatio cōpleat: nō. n. descen dit ilico cū mingit neqz in vltimo fine maturationis.

In parte ista Aui. ponit 5^m p̄ditionē sumptam ex parte tēporis in quo yrina conspiciet z ex parte rerū alterantiū ipsam simul.

Sed tu dices nō videt bene dicere: qd Isaac dicit in libro se. par. tūcula. z qd yrina debet videri tribus vicib⁹. s. quādo mingit: z q̄n residet: z post residētā. z rō illius dicti est: qd medicus d̄z videre oēm diuersitatē p̄tingentē in yrina: z qd in oibus istis tēporibus p̄tingit mutatio in yrina ideo debet tūc inspicī. Dōm qd Aui. nō p̄tradit Isaac. dicit idē cū corita qd nō vult dicē quā debet inspicī cum mingitur zc. sed vult dicere qd ad hoc vt habeas p̄fectum iudiciū de yrina nō debet solum inspicī quando mingit: sed etiam quando fecit residētā in yrinali.

Dubū 5^m

Et non colligatur in yrinali in quo alia fuerit yrina nisi prius fuerit ablutum.

Hic ponit Aui. p̄ditionē 6^m acceptā ex parte instrumenti in quo yrina colligit. Lausa q̄re yrinale d̄z esse ablūtū z mudū ab yrina p̄cedente est: qd yrina p̄cedens aliqd impessit in suba yrinalis qd si remaneat corripit yrinā immisam: ideo debet ablūt.

Amplius yrine puerorū significatio est parua z p̄cipue infantū p̄pterea qd lacte nutriunt z qd mā tina gens in eis est quiescens z summa: in corp⁹ quoqz nā existit ex debilitate z multa dormitione qd maturitas significationē perneat. Et instrumentū quideqz colligendi yrinam est corpus p̄uuiū substantiā habēs nididam sicut vitrum clarū: aut crystallus.

Hic Aui. ponit 7^m p̄ditionē q̄ sumit ab etate puerorū z infantū: z cū h̄ addit de instrumento colligēdi yrinā qdā qd dixerat.

Sed tu dices qd nō bene dicit qd in nā puerorū. i. complexionē est debilitas que destruit digonē: qd. B. ponit in. 6. de accidenti z mor bo cap. 3. qd digestiua est fortis in corp⁹ibus puerorū. Itē h̄ idē vult in cōmē. 14. p̄. p̄t. illius afoz. Qui crescit zc. Itē dicit hāc cām esse p̄ multa dormitionē. nō v̄t qd d̄beat d̄bilitari in somno: qd in somno fit melior digō qd in aliquo tēpore vt habitus est sup̄. Dico ad hoc qd duplex est debilitas. quedā est absoluta z talis nō est in pueri vt tu p̄bas. alia est respectu cibi z talis est in pueris. nā pueri accipiūt multū de cibo in yna vice z sepe p̄pter multas resolutionē que fit in eis cū sint corpora mollia: z p̄p̄ augmētū ip̄soz: z iō in eis multe superfluitates aggregant. Itē somnus multiplicat in eis plus qd deberet sūm nām: ideo ille superfluitates nō euacuant: sed magis multiplicat quibus multiplicatis occultat cholera z sanguis ab eis: z cū hec sint. phibētia tincturā in yrinā: ideo yrine eoz parua habet significationē. Et his app̄t solutio.

Dub^m 6^m

Scias aut qd yria q̄sto plus eā tibi app̄proximas tanto spissitudo augmētaz: z q̄sto plus elōgas eā a te augmētaz in ea claritas: z per hoc differt ab oib⁹ falsitatib⁹ que sunt in ea qbus medici experīunt cū eis ostendunt. Cū yrina in yrinali colligit custodiēda est a mutatione frigoris z solis z v̄ti. Et opz vt in lumine aspi ciat: ita qd sup̄ eā nō cadat radi⁹ solis: imo ab ipso tegat z sic in ea iudicet d̄ accidētib⁹ que in ipsa apparēt.

Hic aut ponit q̄sdā alias additōes addēdo ad intellectū hui⁹ signi distinctiū iter yrinā z vinū vel alios liquores. Et intelligēdū est qdā calū h̄ nālē simile ei a quo decidit qd qdē calidus h̄ digerit yrinā z p̄seruat eā p̄seruatione sibi p̄pria vt ei pole est z separat hypostasim z alias p̄res adinice nū ita tim a p̄n: sed post qdā tēpus yltra qd tēp⁹ calor ille icitat z alterat a p̄nēte z dissoluet z p̄res grosse cū subtilib⁹ miscet. z fit et spissa vel q̄nqz tenuis p̄p̄ cās oppositas. tūc dico qd q̄ yrina app̄proximat: tūc videt spissior per mitionē que fit in partib⁹ grossis cū subtilib⁹ p̄pter ip̄erfectā cōmitionē z digestionē. q̄ aut elōgas: tūc ille partes parue nō bene discernunt: z ideo a lōge videt esse tota clara: sed in vino nō sunt ille partes grosse z diuerse a subtilib⁹: qd in multo tēpore p̄cedere est p̄fecte digestū illud hūidū: z iō est omiomerū z eiusdē nāe in partibus: z ideo p̄pter debilitatē yfius q̄ a longe inspicit videtur magis spissum. sic celum videb̄ nobis azurum p̄pter

Gentilis

Dub^m 7^m

longa distat a nobis: ppe vō existētib⁹ videt solū diaphanū.
Sed tu dices ego misceo pres aliq⁹ pulueris vel alterius rei cū vino & sic apparebit de ppe īspiciētib⁹ spissus sicut vīna. Dico q⁹ hoc est nihil: q⁹ ille pres spisse stati dīcedet: q⁹ nō hnt calorē pmi scētē illas pres cū subtilib⁹: sed vīna sic: & iō paulatīne adunat hypostasī. Cūlētāmē ē alius modus dīscernēdi vīnā ab alijs liquoribus qui modus est grossior & rudior: sed pfectior. Et vt fiat caute ponat nasus sup vīnale & fingat velle vidē aliqd in vīna: & tūc vapor putridus ascēdet ad nasū: vt apponēdo manus sup vīnale qū ipz accipit: & postea cū alia manu accipiat vīnale in fundo & manu cū q⁹ accipit ponat ad nases qū velit tergere nasū aliquid tūc tunc pcepit fetorē vīne. Et scias q⁹ hoc est cautela qū in vīna nō apparet hypostasī: q⁹ si apparet statim cognoscere cū cum hoc dīcet perfectius in hoc capitulo quodam distincto inferius. Notandū q⁹ cā qre opz vīnū caueat a radijs solis est duplex. vīna est: q⁹ propter suam caliditatē bz eius subam alterare. secunda cā est: q⁹ peruerit iudiciū in colore eius: & ideo opz poni manus post vīnale ne eius color videat aliter q⁹ sit.

Scito etiā q⁹ prima significatio quā vīna bz est de dispōne epatis & vīarū aquositas & super dispōnes venarū & eis mediantib⁹ alias demōstrat egritudines. Firmior tamē ei⁹ significatio est illa que de epate exīstīz & ppe de dispōne gibbositas ipsius.

In pte ista ponit pditiones sumptas ab eo sup qd vīna figt. Cū Notandū q⁹ cā qre vīna p pncipali figt sup dispōne epatis & venarū & vīarū vīne est: q⁹ sup illa figt pncipali qd recipit ipz pncipali p pncipali formā & accidētia pncipali ipsaz: & vīna est hūmō: iō rē. Ma. est nō: q⁹ ppe effect⁹ figt sup pncipali cām. Di. declarata est sup: sed sup dispōnes alioz mēbroz figt per cōparationē & vicinitatē ad ea: & iō dicebat Isaac q⁹ vīna bona in febribus interpolatis nō est multū laudabilis: q⁹ ē mala in eis ē pessimū signū: q⁹ figt q⁹ tanta malitia est extra venas q⁹ nocuētū redūat sup totū corpus. Notandū ē q⁹ super partē gibbosaz epatis mag⁹ bz significare: q⁹ epas est pncipalius mēbrū in gnōne vīne cū in eo sit vīr⁹ digestiua melle humōis a qua separat aquositas vīnalis: & q⁹ pō gibbosa est pncipalior p epas & a qua imēdiate separat aquositas que postea tēdit ad renes: iō de pmo ad vltimū pncipalius signat vīna sup gibbositatē epatis q⁹ sup aliqd aliud mēbrū.

Amplius signationes que ex vīnis habent⁹ ex septē sunt acceptē gnibus: gñe coloris & gñe substantie & gñe claritatis & turbulētie & gñe hypostasī & gñe quātitas & in paucitate & multitudine & genere odoris & genere spume. Sunt vō qdā qui inter hec genera ponūt genus factus & genus saporis: sed nos pōijcimus.

Hic ponit pditiones sumptas ab eis q⁹ mediantib⁹ vīna figt. Primo enumerat ea per que vīna figt. Scdo declarat ea. ibi. (Lū dicimus.) Tercio ponit dīam iter qdā eoz que videbant⁹ eē eadē & per pns hēre eadē signōne. ibi. (Inter hoc aut genus.) Cūlētā quā partē notādū q⁹ distinctio istoz generū pōt hēri per hūc modū: q⁹ vīna aut pndat rōne sui aut rōne alterius. si p mō bz est tripl⁹. aut rōne sube & sic est. s. genus. vel rōne qritatis: & sic est. s. genus. aut rōne qritatis: & sic est. z. q⁹ aut rōne qritatis odorabilis & sic est. s. genus. aut rōne qritatis visibilis: & hoc est. z. q⁹ aut rōne qritatis iproprie & sic est. s. genus sumptū a claritate & turbulētia. aut rōne qritatis visibilis: & sic est pmiū genus sumptū a colore. si aut vīna pndat rōne alterius. s. rōne pnti in superficie & sic est. s. genus a spuma: vel pnti in pfundo & sic est. s. genus ab hypostasī: & q⁹ nō sunt plura in vīna: ideo sunt tm. s.

Dub^m 8^m

Cōtra: q⁹ magistri salernitani addūt genus sumptū a circulo. Dīcendū q⁹ signa sumpta a circulo aut reducunt ad signōne sumptā a spuma vel reducunt ad signōne sumptā a sba vt infra patebit.

Lūg dicimus genus coloris intelligimus illud qd visus in ea sentit ex colorib⁹. s. albedinē aut nigredinē: aut que iter eas exīstūt. Et cū sube genus dicimus itel ligimus dispositionē ipsius in grossitudine aut tenuitate. Et cū dicim⁹ genus claritatis & turbulētie intelligimus q⁹ penetratio visus in ea est facilis aut nō est.

In parte ista declarat ista genera per que vīna significat & est planum quod dicit.

Inter hoc aut genus & genus sube exīstīt differētia: qm plerūq⁹ est suba grossa & clara sicut albumē oui &

Super primo

gluten pisciū liquatū & vitrū liquatū & oleus & plerūq⁹ est res subtilis sube turbida sicut aqua turbida que est magis tenuis q⁹ albumen oui. Turbulētie aut cā est pmixtio partū coloris habētū extraneos fuscōs: aut alijs colorib⁹ insectos qui ab īspiciēte sensu nō sunt pcepti & phibēt perueniat & nō per se pcpimū. Inter eā vō & hypostasī exīstīt differētia: qm visus plerūq⁹ cognoscit hypostasim. Et inter ipsam & colorē exīstīt differētia quoniam color per totā humōis substantiam procedit cū maioris permixtionē.

In parte ista ponit dīas iter qdā istoz generū que videbant⁹ eē eadē: & per pns hēre eadē rōne ponēdo dīam inter genus claritatis & turbulētie & genus sube: q⁹ potuēt aliquis dubitare vīnū aliqd possit esse grossū in suba & clarū: & vīnū aliqd possit esse subtile in suba & turbidū. Et dicit q⁹ sic ex quo relinquit⁹ q⁹ nō est idē clarū & subtile & turbidū & grossū. Et pōt diuidi in 3. Quia p cōparat genus claritatis & turbulētie ad genus sube. Et 2° pōt cōparat turbulētie. Et 3° cōparat ad genus hypostasī ponēdo dīam inter genus claritatis & turbulētie ex vīna parte & hypostasī ex alia. Cūlētā pmiū partē est notādū q⁹ est dīa iter vīnā grossam & spissam siue turbidā. grossa nāq⁹ dicit rōne siue substantie in se. s. illa que bz partes bene permixtas adinūcē sicut dicimus q⁹ vīna aqua est magis grossa q⁹ alia & maioris pōderis & dato q⁹ sit eque clara & perspicua: sed spissa dicit⁹ vel turbida in relatione ad partes paruas male cōmixtas: sicut cū dicis aqua turbida illa que bz admixtionē partū terrearū male cōmixtarū ppter qd ptingit q⁹ ex defectu calidi nālis partes aquee stant sursum & terree deorsum. & similiter contingit aliqdādo in vīna cū ipsa sit aquositas quedam quia cum ipsa miscentur partes parue humōis male cōmixte: & ideo fit turbida rē.

De significationibus coloris vīne. Cap. 2^m.

Colorib⁹ vīne sunt gradus citrinitatis sē palcaris: deinde citrinus post flavus deinde rufus postea citrangularis postea igneus & tincture croci assimilat⁹: & ipse quidem est vīhemēt⁹ citrinus: postea croceus qui similat⁹ capillis zafarani: & iste quidē est quē vocat⁹ rubēū clarū.

Postq⁹ Aui. determinavit de quibusdā principijs necessarijs. s. de pditionibus sumptis ex parte eius qd significat vīna & super qd signat & mediātē quo signat⁹ hērequis de pditionib⁹ sumptis ab exēte qd est vīna. Et p facit qd dēū est. Scdo ppter certiorē declarationē de significationib⁹ vīne docet distinguere iter vīnā hominū & alioz animalū & oium alioz liquorū. ibi. (Plerūq⁹ cōfert medico.) Prima in duas. Primo docet signare sup vīnā rōne oium eoz que in vīna pspiciunt. Scdo ostendit diversitatem vīnarū rōne rerū naturalū & eis annexarū. ibi. (Infantū vīne.) Prima in duas. Quia primo determinat de significationib⁹ vīne. Scdo q⁹ ipsarū vīnarū quedā est naturalis & quedam nō: gratia huius docet distinguere iter naturalē & nō naturalē vīnā. ibi. (Hec est mediocri sube rē.) Prima in tot partes diuidit per quot gñā docet significare ab vīna. nā significationes sumpte ab vīna sunt mūn⁹ a. & generib⁹ supra enumerat quoz sufficiētia pns patuit. Primo ergo docet significare per colorē. Scdo per subam & claritātē & turbulētiā simul. ibi. (Suba vīne aut est tenuis.) Tercio per odorē. ibi. (Dixerūt qdā.) Quarto per spumā. ibi. (Spuma accēdit.) Quinto per hypostasim. ibi. (In pms dicimus.) Serto per eius qritatē. ibi. (Urne que paucē.) In pma in qua docet signare per colorē vīne duo facit. nā color qdā sunt simplices & quidam cōpositi. ideo duo facit. Quia pmo determinat de significationibus sumptis a colorib⁹ simplicib⁹. Scdo a cōpositis. ibi. (Amplius colorū vīne quidā sunt augmentari.) Prima in duas: q⁹ colorū simplicū quidam sunt medij & quidā extremi: ideo pmo docet de significationib⁹ vīne sumptis a colorib⁹ medijs sicut est rubēū & citrinū rē. Scdo ab extremis sicut est color alb⁹ & niger. ibi. (Gaudeū aut coloris nigri.) Prima in duas. Quia pmo determinat de colorib⁹ sumptis a colore citrino & rubeo. Scdo de significationibus sumptis a colore viridi. ibi. (Post vō sunt gñus citrinitatis.) Prima in duas. Quia pmo docet significare per colorē citrinū & rubēū absolute in generali. Scdo facit bz vt cōparant⁹ determinationis accidētib⁹ & determinatis dispositionib⁹. ibi. (Et color qdē vīne.) Prima in duas. Quia pmo docet significare per vīnū quēq⁹

istoz colorz per se. Scđo facit comparādo eos aduicē penes domi-
niū humoris que signant. ibi (Et in oibz in qbus est color.) p̄ima
in duas. Quia p̄ docet signare p̄ colorē citrinū. Scđo per rubeū.
ibi (Oēs qui sunt rē.) C̄ iuxta p̄m partē notandū q̄ ista nomina
colorz vine sunt iposita ad similitudinē colorz rerū exteriorz: z iō
p̄tingit q̄ auctores medicine in eis diuersificant: ita q̄ vnius indi-
cat eūde colorē alr q̄ alius fm q̄ magis videt ei q̄ assimilē illi co-
lori rei exterioris: tñ gñalr h̄ est vep: q̄ ille melius indicat de istis
coloribz qui verius z melius eos assimilāt coloribz rerū exteriorz.
oēs q̄ iste dñe colorz vine sumunt ad similitudinē colorz a qb̄ no
minant: ita q̄ color palear̄ dñ in vine ad similitudinē coloris pa-
leae: q̄ est qñ alb̄ habēs parū tincture. z citrinus vō similat colo-
ri citri z h̄z aliquātulz plus de tinctura q̄ palearis. flauus qui h̄z
ad huc plus de tinctura q̄ citrinus z dñ color castagnaceus z est co-
lor medius iter citrinū z rufum. rufus vō similat colori auri z h̄z
plus de tinctura q̄ flauus. citrangularis vō similat colori citragu-
li q̄ est fruct̄ gñi. color aut igneus similat tincture croci qñ aqua
tingit ex croco z h̄z plus de tinctura q̄ citrangularis. vltimo aut po-
nit croceus qui assimilāt capillis zafari. z iste plus h̄z de colore
q̄ aligz. z videt iste croceus differt ab igneo: q̄ dñ igneus color q̄
assimilat colori croci qui est dispersatus in aq̄: croceus vō dñ q̄
h̄z plus de rubedine sicut est ipsa sua croci: z iō dñ q̄ est iste color
que medici vocāt rubeū clarū. Scđo notandū q̄ color citrinus
p̄or z accipit. Uno mō large z hoc mō extēdit se ad oēs istos gra-
dus notatos z sic intelligit q̄ dicit ex coloribz vine est gñus citri-
nitatis. Alio mō specialiter z stricte: z hoc mō accipit. p̄ vno gñu
citrinitatis cū dicit deinde citrinus: sed vocant oēs istos gradus
citrinitatis vt ostendat q̄ omnes habent vnam significationē cō-
munem. differunt aut solum fm magis z minus.

Tertio notandū q̄ diceret aliq̄ ipse vltimo ponit colorē croceū
qui assimilāt colori zafari: z dicit postea q̄ vocat rubeus clar̄.
q̄ dñ numerari inter gradus rubedinis z nō citrinitatis: q̄ regula
est: q̄ qñ aliq̄ nomina veniūt ad cōpositionē alterius tñ illud q̄
p̄ponit dominat in illo vt apper in caplo de apatibus. cū q̄ voce
iste color rubeus clarus: ḡ dominat rubedo in ea: ḡ rē. dñz q̄ iste
vltimus gradus citrinitatis qui vocat rubeus clarus aliquid arti-
net rubeo z aliquid citrino: sed q̄ est cōmunicā cū coloribz citri-
nis predictis: ideo potius numerat ipsum inter citrinos q̄ iter ru-
beos vt sufficiēter eoz traderet cognitionem.

Omnes autem qui sunt post citrinū caliditatem si-
gnificāt: s̄ tamē fm suos diuersificant gradus. Et est
qdem cū accidit p̄pter vehemētiā motus: z p̄p dolo-
res: z p̄pter famē: z p̄pter aque abstinentiam.

In ista parte docet significare per istos modos colorz. C̄ notā-
dū q̄ ex modo loquendi insinuat q̄ oēs colores qui p̄cedunt ci-
trinum significant frigiditātē excedētē: z oēs qui sunt post citri-
nū significant diffēperamentū in caliditate: z ipse color citrinus
qui est medius inter eos significat temperamentum.

Sed tu dices: nō v̄ q̄ oēs qui sunt post citrinū signent calidita-
tē: q̄ ille color nō signat caliditātē qui est nālis ipsi vine: s̄ aliq̄ co-
lor qui est post citrinū est b̄mōi: ḡ rē. dñz. q̄ vine nālis est rē-
perata. nā oē nāle est tēperatū vt dñ p̄ de accidētē z morbo p̄ cap.
dñ. apparet per h̄al. p̄ de crisi cap. 12. vbi dicit q̄ nālis color vine
est medius iter rubeū clarū z citrinū tinctū: sed hic post citrinū
vt p̄z: ḡ rē. dñm q̄ oīs color qui est in vine ante citrinū significat
excessum frigiditatis z post citrinū signat excessum caliditatis et
ipse citrinus tēperamentū. nā oēs colores qui sunt post citrinū
aut cānē ex multiplicatione cholere rubeē in q̄to: aut p̄p intensio-
nem eius in q̄to: cū cholera quocūq̄ multiplicet in corpore signi-
ficet excessum caliditatis: iō rē. sed color alb̄ aut fit ex multiplica-
tione hegmatie: aut ex p̄mixtione cholere z san. z sic signat frigidita-
tē: sed color citrinus est nālis z eq̄lis vt p̄z per h̄al. exp̄se in. z.
p̄no. cōmē. z. 20. C̄ sed nō q̄ q̄s color nālis vine debeat eē
citrinus similis colori citri qñ est bene maturū h̄z latitudinē et
intensione: eo q̄ color nālis vine catur ex p̄mixtione feri san.
cū cholera rubea admixtis cū vine: z q̄ talis color rēdit ad inte-
sione citrinitatis: ideo voluit dicere h̄al. in p̄ de crisi cap. 12. q̄ est
citrinus intensus nālis color vine: sed h̄al. loquitur hic large vt h̄z
in se latitudinē intensiōis z remissionis. C̄ alterius notandū q̄
per hoc q̄ dicit (sed tñ fm suos) insinuat diuersitatē in coloribz qui
sunt p̄ter citrinū: q̄ dato q̄ oēs significet caliditātē tñ hoc est di-
uersimode: q̄ q̄to magis accedit in colore versus tincturā rāto si-
gnificat maiore caliditātē p̄ter vltimā. nāz p̄ter citrinū flauus si-
gnificat maiore caliditātē: p̄terea rufus maiore: postea croceus
qui similat capillis zafari qui dicit croceus. vltimo aut igneus:
ita q̄ igneus signat maiore caliditātē q̄ croceus: cuius ratio est: q̄

igneus signat cholera rubeū purā abūndare in corpore: color vō cro-
ceus signat mixtionē cholere cū san. mō ma. caliditas est in cholera
rubea pura q̄ qñ ipsa san. admisceet: q̄ rē. C̄ vltimo aut h̄al. vo-
cet evitare errorem cū dicit (Et est qdē.) q̄ p̄tingit cholera īflamari
ex vehemēti motu z ex vehemēti dolore: z p̄p famē z sitis. vt ḡ nō
decipiat medic̄ cū tinctura vine notificat oia hec imutare ipam.

Post istos vō gradus p̄dictos existūt gradus rube-
dinis sicut rubeus rosus z rubeus obscur̄ z rubeus pul-
uerulentus. Et oēs qdē sanguinis dñuz signant.

Hic determinat h̄al. de significationibus sumptis a colore rub.
C̄ iuxta qdē est notādum q̄ isti gradus rubedinis dicunt istō mō
esse p̄ter gradus citrinitatis: z ideo debetis imaginari duos co-
lores extremos in vine: quoy vnius sit valde remissus in tinctura
vt albus. alter vō sit valde intensus in tinctura vt niger: z oēs alij
colores sunt medij. mō in recessu ab albo tendēdo versus nigrum
rubeus color est maioris tincture q̄ citrinus: z isto modo loquitur
h̄al. q̄ gradus rubedinis sunt p̄ter gradus citrinitatis. C̄ secū-
do notandū q̄ sicut superius omnes gradus citrinitatis vocant
citrinos: ita oēs istos cōmuniter vocat rubeos: z sicut erat quidā
specialis gradus citrinitatis: ita q̄ citrinus dicebat equiuoce de
illis duobz: ita hoc nōmē rubeus significat duo. s̄ hoc nōmē rube-
dinez generalē z specialē qui dicit rubeus absolute sicut est color
scarleti. rosus dicit ad similitudinē coloris rose rubeē. z differt
rosus a rubeo absolute: q̄ color rubeus est color san. puri. color
vō rosus est color sang. cū quadā purpureitate vel liquiditate: sed
puluerulentus est color sang. habentis corruptionē. Et subdit q̄
omnes isti colores significant dominium sang. tamē supple est hec
differentia: q̄ color rubeus absolute significat dominium sang. ar-
terialis. color rosus significat dominium sang. venalis. rubeus pul-
uerulentus significat corruptionem ad modū sang. qui facit mor-
ram in parafide aliqua quando quis flobothomatur.

Et in omnibz in qbus est color zafari attinēs est
significatio dominij cholere rubeē. Et in oibz qui pul-
uerulento attinēt est significatio dominij sanguinis.

Hic docet significare per istos colores comparando eos ad do-
minium humorum.

Sed tu dices ipse dicit q̄ color rubeus obscurus significat domi-
nium sang. cū cholera rubea sit calidior sang. ideo color rubeus cla-
rus significat maiorem caliditātē q̄ rubeus obscurus. z in hoc vi-
det inuere q̄ cholera calidior sit san. h̄ autē p̄trariū dicit supra ca-
pitulo de cōplexionibz. p̄ dñm q̄ aliquid dicitur calidius altero
duplīter. Uno mō cū caliditate inaturali z absolute. Alio mō cū
caliditate naturali z actuali. mō cholera est calidior sang. p̄ma ca-
liditate: q̄ vlcērat z corrodit: z hoc modo loquitur hic h̄al. z mō
sang. est calidior z hoc modo loquebat supra.

Et igneus qdē magis signat calore q̄ rubeus z pul-
uerulentus: sicut cholera in se calidior est q̄ sanguis.

Hic comparat colorē igneū ad colorē rubeū puluerulentum.

Et color quidez vine in egritudinibus acutis incen-
dentibus trahit ad colorem zafari z igneitatē. C̄ si
ibi fuerit tenuitas aliquam maturationis significat
dispositionē z q̄ iam incepit z si nō appareat in sub-
stantia. Si aut citrinitas fortior fiat z vsq̄ ad igneita-
tē perueniat terminū z ad finez in ea significat q̄ ca-
lor incessanter processit z iste quidem est finis citrini-
tatis. C̄ si in ipso claritas augmentetur calor iam fm
diminutionem incedit.

Hic docet determinare p̄dictos colores vt determinauit z dñ
hūnt ad determinatas egritudines z determinatas egritudines. Et
duo facit. Quia p̄ docet significare sup̄ determinatas egritudines.
Scđo sup̄ determinata accidētia. ibi (In icteritia vō.) p̄ima in
duas. Quia p̄ docet significare sup̄ egritudines cholericas. Scđo
super sanguineas. ibi (Et est p̄terea cū in egritudinibus.)

Sed tu dices ipse male dicit: q̄ si fuerit ibi tenuitas signat aliquaz
disposiōē dignis. C̄tra: q̄ feb. iste vt p̄lin sunt ex m̄a causa subtili
sicut est cholera. nūc aut dignis m̄a subtilis est igrōssatio sicut di-
gestio m̄a grosse est subtilitatio. cū ḡ in talibz p̄cedit vsus status
talis m̄a dñ ire igrōssando: s̄ tñ hec vadit subtilitādo: ḡ talis vine
signat disposiōē cruditatis z nō dignis. p̄terea ipse dicit q̄ iaz
apparet dignis: q̄ quis nō appareat in suba vine sed solū in colore:
sed p̄tra: q̄ sicut docet infra prius exhibet vine suba q̄ color: q̄

Dubium 3^mDubium 4^m

color fundat in sba: q̄ digō semp̄ icipit i sba p̄us q̄ in colore. ¶ Ad p̄m̄ oīm q̄ maturatio n̄ digō accipit z̄. Uno mō p̄prie put digō est actio caloris n̄alis in mām humoralē ipsaz̄ p̄uertēdo ad s̄bam mediā z̄ faciēdo ipsaz̄ obediētē n̄ae vt facile expellat sicut sup̄fluitas vel vt p̄uertat in s̄baz̄ mēbz̄ si est laudabilis. Alio mō p̄t accipit p̄i p̄ oī alteratōe large q̄ ē aliq̄ mō n̄alis. Ad hui. hic accipit maturatiōe large z̄ tu arguis p̄prie: nō intelligit hic q̄ sit tenuitas in sba: sed intelligit p̄ tenuitate remissionē tincturā hui⁹ vine: qui vult p̄ h̄ dicē q̄ si remittit ille color s̄git diminutiōe caloris exinet z̄ icipit redire ad n̄alitātē. Et p̄p̄ h̄ ē appet̄ ad. z̄ q̄ vult p̄ h̄ ostendere q̄lis est hec digō: q̄ nō est digō. p̄p̄ia q̄ debet s̄be vine: s̄z q̄ color exne⁹ s̄git q̄ digō icipiat in sba q̄uis nō appeat in ea ide nō accipit in ea maturatiō p̄prie: talis digō bñ icipit p̄us in sba q̄ in colore vt declarabit ista in caplo de sba vine: s̄z sicut oēm est. ¶ Subdit vlt̄er⁹ q̄ si citrinitas fiat fortior ita q̄ pueniat ad finē igneitat̄ s̄git augmētū caloris: z̄ rō hui⁹ est: q̄ q̄to addit maḡ intē s̄o in colore tāto maḡ s̄git augmētū caloris vel caliditatis.

Dubiu 5^m ¶ Sed tu dices ip̄e dicit q̄ color est citrinus z̄ finis citrinitas. nō v̄ q̄ color croceus q̄ assimilat colorē capilloz̄ zafarani addit adhuc in tinctura sup̄ colorē igneū: q̄ color croceus est vltimior finis citrinitatis q̄ igneus. ¶ Dm̄ q̄ Aliacen. nō vult hic dicere q̄ color igneus sit vltimus citrinus citrinitatis q̄rū ad additiōe in colore: q̄ color zafarani vt arguis bene h̄z plus de tinctura: sed vult dicere q̄ color igneus maḡ significet excessum caliditatis q̄ in alijs gradibus citrinitatis: z̄ hoc est verum: quare non valet.

¶ Et est preterea cū in egritudinib⁹ acutis sanguineis vrina sicut ip̄e sanguis mingit apertione vene ibi exstente z̄ significat repletionē superflua: que si paulatim mingendo emittit z̄ est cum odore malo est significatio timoris z̄ timet ex ea ne sanguis ad loca suffocantia susus deriuat. Et peior quidez ea est cū est subtilis in colore sui z̄ dispositione. Cū autē ex ea multū mingitur est cū est significatio bona in febrib⁹ acutis z̄ cōmixtis: quoniam est cū est significatio crisis z̄ sanitatis nisi in principio subito attenuet ante q̄ sit hora crisis: quoniam tunc erit reciduatōis significatio. Et similiter si tenuitas post crism ordinata nō fuerit.

¶ In pre ista Ali. ponit significationes coloris rubei. Et p̄ ponit signa gñalia. Scōo specialia. ibi. (Quia si paulatim mingendo.)

¶ C In icteritia vō cū vrina adeo fuerit maioris rubedinis donec ad nigredinē trahat z̄ p̄anum talit̄ tingat ne remoueri possit. Et q̄to plus fuerit erit sanius: q̄m cū vria in ipsa fuerit alba aut rubea pauce rubedinis icteritia in sua dispōne manet: timet ex ea hydropisis.

¶ In ista parte docet significare per vrinam rubeam super quodam accidens determinatum. s. super icteritia.

¶ Fames quoq̄ est ex eis que vrinam vebemēt tinguunt z̄ ipsam valde acuiunt.

¶ In pre ista docet remouē erroē qui posset p̄rigere in tali vrina.

¶ Post vō sunt gradus viriditatis sicut vrina cui⁹ color coloris p̄bistic⁹ attinet: deinde cui⁹ color est similis coloris eruginis eris: postea illius cuius est color similis coloris iros: deinde cuius color similatur indico: postea que similis est succo porri.

¶ Prius Ali. determinat de signionib⁹ vinarū sump̄ a colore citrino z̄ a colore rubeo: hic determinat de signionib⁹ vine sump̄ a colore viridi z̄ uno facit. Quia p̄ distinguit colores virides in ḡdus. Scōdo docet s̄ḡre per eos. ibi. (P̄bistic⁹ vō.) ¶ Tertia p̄ parte notādū q̄ sicut superius accipiebat cū latitudine color citrinus z̄ color rubeus: ita h̄ viridis adeo q̄ ē extendit ad colores q̄ sunt q̄li luidi. ¶ Scōdo notādū q̄ sicut nomina p̄dictoz̄ color accipiebant ad similitudinē aliarū rerū color ita z̄ ista. nā p̄bistic⁹ color est s̄lis coloris p̄bistic⁹. nāz p̄bistica sūt ḡna i quoz̄ medullis q̄ frangunt appet̄ viriditas nō pura: sed cū q̄dā luiditate. s̄lir color similis coloris eris eruginis. i. similis viridi ramo. s̄lir iros color ē similis coloris lily celestis vel coloris eiusdē alicui⁹ celestis viridis cū quadaz̄ obscuritate. de alijs est notū. ¶ Tertio notādū q̄ isti gradus viriditatis sunt post gradus coloris citrini z̄ rubei: q̄ recedendo a colore albo z̄ accedēdo ad nigrū color viridis addit in

tinctura super citrinum: z̄ ideo est preter eos.

¶ Sed tu dices v̄ q̄ isti ḡdus viriditatis nō sunt post ḡdus rubedinis q̄ plus h̄nt de tinctura q̄ aliq̄ ḡdus viriditatis. nā rubeus obscurus z̄ rubeus puluerulentus h̄z plus de tinctura q̄ rube⁹ p̄bistic⁹ mus. ¶ T̄ v̄ iordinat⁹ in ponēdo ḡdus viriditatis: q̄ d̄bebat vltimo ponē colorē viridē q̄ assimilat idico: q̄ h̄z plus de tinctura q̄ viridis s̄c tu arguis: s̄z s̄m ordinē doctric. q̄ d̄. q̄ post p̄dictos colores vine d̄terminādū est de colore viridi. ¶ Uel oīm z̄ q̄ dicit ordinē nō in additiōe ticture s̄z in malitia: q̄ isti ḡdus sūt peiores p̄cedētib⁹: q̄ niger s̄git vltimā malitias postea viridis postea rubeus postea citrinus minus. Et si vellemus t̄m dicē q̄ dicit ordinē in tinctura. dico q̄ h̄ est verū nō q̄ ad oēs ḡdus: s̄z q̄ ad p̄les: q̄ color viridis v̄l r̄ absolute plures colores cōp̄rehēdit qui apporrimar ad nigrū maḡ q̄ color rubeus. ¶ Ad z̄m oīm q̄ nō accipit colorē indicū pro succo indicī p̄solidato sicut arguis: sed pro colore habete quadi nō sic apporrimat nigro sicut color similis succo porri.

¶ P̄bistic⁹ vō signat friditatem: z̄ s̄lir oēs in q̄b⁹ eris sit viriditas p̄ter eas que erugini eris aut succo porri similat: hec nāq̄ vebemēs signat incēdiū. Verūtamē succo porri similis sanior est ea q̄ erugini eris similat.

¶ T̄m docet signare per ḡdus coloris viridis z̄ tria facit. Primo ostendit quā significet p̄bistic⁹: z̄ cū h̄ addit de eo qui similat succo porri. Scōdo ostendit qd significet illa que est similis eris vel erugini eris. ibi. (Et illa qdē que erugini eris.) Tertio ostendit qd significet illa que h̄z colorē iros. ibi. (Que vō iros colorē h̄z.)

¶ Tertia p̄ parte notādū q̄ vria p̄bistic⁹ oēs colores in q̄bus est viriditas p̄ter viridē q̄ similat erugini eris z̄ p̄ter porralē signat frigiditatem vt p̄bistic⁹ z̄ irosalis z̄ s̄lir indicio: q̄ isti colores vel sunt luidi vel participates litudine. luidio aut̄ catur ex mortificatione z̄ extinctiōe caloris inati: sed q̄ porralis s̄git cholera p̄passinā z̄ vrina similis coloris erugini eris s̄git cholera eruginosam: que sunt vebemēs caliditatis: nō iste due signant vebemēs incēdiū. z̄ vlt̄erius: q̄ cholera p̄passina est minus mala q̄ eruginosam: q̄ cholera eruginosa catur ex aduisione cholere p̄passine vt apparet sup̄ caplo de h̄iorib⁹: iō dicit de porrali q̄ est sanior vel minus mala: q̄ abē sūt male q̄ illa. Et color s̄lir coloris erugini eris.

¶ Et illa qdē q̄ erugini eris similat post laborē signat spasmū. Aliridis vō in pueris spasmū significat.

¶ In ista parte Aliacen. prosequitur.

¶ Sed tu queres que est cā q̄re vrina que similat erugini eris s̄git spasmū. Ad hoc oīm z̄: sicut hec lra z̄ p̄t exponi. Uno mō q̄ p̄ laborē nō itelligat laborē corporale sicut est exercitiū corporale: sed per laborē intelligit dolorē vebemētē qui sit in membro vebementis sensibilitatis. tale aut̄ mēbz̄ est os s̄tōchi qd est vebemētius z̄ sensibilis oī alio mēbro vt patet per Bal. 4. de accidenti z̄ morbo cap. 7. mō color talis vine significat cholera eruginosam abundatē in venis adeo q̄ reddat ad os s̄tōchi: z̄ q̄ hec cholera est apta facere spasmū vt p̄ in cōmē. h̄. 5. p̄t. illius afor. Spasmū elleboro z̄c. Et cā q̄re ex tali cho. puenit spasmū: ē q̄ cho. eruginosa vebemētē mordicat os s̄tōchi qd cū sit vebemētē sensus z̄ mēbz̄ nervosum sentiens illā mordicationē mouet motu p̄ctiuo z̄ accidit spasmus p̄p̄ sensus male q̄litas. Alio mō p̄t exponi q̄ per laborē itelligit exercitiū corporale: z̄ tūc sic exponem⁹ q̄ q̄ dicit q̄ talis color post laborē s̄git spasmū loquit in corporib⁹ p̄fectis. s. iuuenū z̄ idē color in corporib⁹ p̄uoz̄ sine labore p̄cedēte signat spasmū: cā istoz̄ est: q̄ sicut appet̄ p̄ Isaac in. 7. p̄t. cula vinarū dicit q̄ iste color signat p̄sumptionē magnā humiditatis mēbroz̄: q̄ signat vebemētē calorem p̄sumptē. ad talē aut̄ p̄sumptionē natus est sequi spasmus de inanitione: z̄ q̄ corpora diuersificant: q̄ quedā sunt nata cito icurrere spasmū vt corpora que h̄nt mēbra debilia sicut sunt corpora p̄uoz̄: q̄ qdā nō sunt nata ad talē cōsumptionē mēbroz̄ icurrere sicut corpora p̄fectoz̄ z̄ iuuenū: q̄ in eis nō sit sine magna causa: ideo quando p̄cedit permutat ad huiusmodi dispositiones in corporib⁹ perfectis talis color apparē in vrina significat spasmum in corporibus aut̄ p̄uoz̄z̄ absolute quando apparet talis color vine significat spasmum sine alio labore p̄cedente. z̄ vtraq̄ est bona expositio.

¶ Que vō colorē iros habet frigiditatem vebemētē s̄m plurimū significat z̄ ante ipsam p̄cedit vrina viridis. Et quidam dixerunt q̄ significat venenum in potu fuisse bāustum. Et si fuerit in ea hypostasis spes erit vite: z̄ si nō timetur ei. Erugini vō eris similis vebementem significat perditionem.

C hic ostendit significationem caloris ireos repetendo de colore simili crugini eris.

Dub^m 8^m **C** Sed tu queres qd est ille color q pcedit colore ireale. **D** m q ille color nō est ille q similat erugini cris q fit a vehemēti caliditate neq ēt similis succo porri pp eadē cām: qz ambo fiunt a vehemēti caliditate. color aut ireos fit a frigiditate vehemēti. mō nō est icōueniēs nec rōnabile qz vehemēs caliditas imēdiatē pcedat z disponat vehemētē friditatez. z iō dico q color qui pcedit ante irealē est color phisicalis q fit a minori friditate qz color irealis: z qz mior friditas rōnabilē pcedit maiorē: iō zc. **C** Alterius notā dū q cā qre hic color sūt venenū exhaustū in potu z maxime venenū frigidū est: qz venenū fridū bz de sui pprietate extingūē calorem inatū z disponē cū h humiditates corporis ad h vt puenit receptione caloris inati actionis: z cū vīna fit colamētū humorū: iō etiā recipit colore talē. Et opz addere qz hic signatio est vera supposito q talis vīna appareat in corpore qd de se erat p in bona dispoē z bone cōplexionis z qz vīus fit regimine pueniēti. Item sūt illud venenū sumpsiisse frigidū in potu vt p per. **S. 6. de iterio rib^o cap. 4.** z iō **A**ui. nec iprobauit nec reprobaui h dictū: qz nō erat oīno verū: nec oīno falsum. **C** Alteri^o de eo q dicit^r (Et si fuerit hypostasis zc.) qm itelligo p hypostasis hic illā que appet bonā p viā dōgōnis que est alba lenis pti. equalis zc. sed dūmō faciat qd cūqz refectū in fundo vīnalis: qz si appet tūc sūt cūationē: qz nā est fortis in expellendo supfluitates z humiditates corruptas in corpore: sed si nō appet sūt defectū virtutis expulsiue nō poteris eas expellē: z per pns mortificationē caloris inati.

Dub^m 9^m **C** Sed aliqui dubitant gñali vtrū color in vīna viridis possit bonū significare. Et arguit q nō: qz h **A**ui. nullā ponit significationes bonā ab vīna viridi. **I** n oppo^o est **I**saac in suo libro de vīnis qui dicit q vīna viridis pōt aliqñ bonū signare. **A**d hoc dōz q vīna viridis vtrūqz sūt malū humorē dominante in corpore vel mortificantē colore inatū vel resoluēte z corrūpente mēbz: qz fit vel ab excellēti calido vel ab excellenti frigido: dico tamē q aliquandō bz raro significat bonū: z hoc apparet pmo auctoritate **I**saac z^o rōne: qz color niger in vīna aliqñ bz bonas significationem: qz viridis. aīa infra apparebit vt ostēdet qz vīna nigra ali quādo est bonā per viā crisis nāe. m. apparet qz viriditas est minoris malitie qz nigredo cum fit semita ad nigrū: nec dicit viridis esse mala significatio in vīna nisi inquantū tendit ad nigredine: quare zc. qz tamē raro significat bonū: ideo nō curauit **A**uicē. ponere aliquā bonā significationē: z per hoc pz ad rōnē.

C Gradū autē caloris nigri alius est niger q ad nigredinē tēdit fm viā caloris croci sicut est in icteritia: z significat cholere rubee spissitudinē z eius adustionē z cholera nigrāz que accidit ex cholera rubea z significat icteritiā. Et alius est qui ex fusco puenit ad nigredinem z significat cholera nigram. Et alius niger qui puenit ex viriditate z colore indico simili z significat cholera nigram puram.

C Supra **A**ui. docuit signare sup vīnā rōne colorū citrini viridis z rubei. in ista pte dicit de signatione sumpta a colorib^o extremis. f. a colore nigro z albo reprints in vīna. Et p de signationib^o sumptis a colore nigro. Scdo ab albo. ibi (Urina autē alba fm duas itētiōnes.) **I**n clarādō autē de nigra facit duo. Quia p distinguēdo gđus nigredinis p suse dicit fm quē modūz puenit color niger in vīna. Scdo docet signare p colore nigri. ibi (Et ad sūmū.) **I** n iuxta p^m partē qdā recte ponūt in colore nigro ita hic latitudinem sicut in alijs pcedētib^o: ita qz iter istos gđus nigredinis pms gradus nō participat vera nigredine sed mixta citrinitati. Secūdus gradus participat vera nigredine: sed nō pura. Tertiū gđus sūt verā nigredinē. **I** n distinctio istoz gđūz sic pōt bēti: qz in hūo: cātur nigredo in vīna: aut pp adustionē solā: aut mixtionē rei. si pp adustionē h est z^o: aut pp adustionē cholē nigre nālis vel melie nālis: z h est color vere niger quē pcedit fuscus z tēdit ad nigrū: z h est secūdus gđus. si aut fiat per adustionē: tūc fit color purus nō vt fit simplex: qz in oib^o istis modis est aliq admixtio: s; oī purus: qz qñ abūdat vehemēs friditas in corpore: tūc oēs hūiditates tēdūt ad nigredinē: ita qz oī purus qz accedit vehemētē vīus aliqz exte moy. f. vīus friditate sicut est aīa pura respū mixti isto mō: z sic est tertiū gđus q cātur ex vehemēti pgelatione puertere humores in nāni melicā que est frigida z sicca z fit color niger.

C Et ad sūmūz quidē vīna nigra significat: aut vehemēs incēdiū: aut forte frigus: aut mortē: aut caloris naturalis superationem: aut crisi^m z expulsiōem na-

ture qua ipsa cholere nigre expellit superfluitates.

C In pte ista **A**ui. docet signare p colore nigri vīne. pmo ostēdit signa caloris in gñali. Scdo in spāli. ibi (Cū si nō ita vīna fuerit.) **P**ria in duas. Quia p pmitit signationes caloris nigri in gñali. Scdo docet distinguē iter eos. ibi (Cū aut ex incendio.)

C Sed tu dices vt q **A**ui. fit supflū: qz **S**al. in p de crisi ca. 12. solū ponit duas signationes ei^o: qz dicit qz vīna nigra vel sūt vehemēs incēdiū vt vehemēs frigus. **I** tē in q differt forte frig^o z superatio caloris inati ista nō vident differre. **D** m q vīna nigra sūt hec oīa: pp qd notādū qz nigredo vel cātur ab alteratiōe maiori qz ab admixtionē: qz ab vītraqz cātur vel ecōuerso. si pp mixtionē: tūc sūt expulsiōes nāe crisi^m. si p alteratiōē z h z^o. aut pp adustionē: tūc sūt vehemēs incēdiū: aut pp ifrigidationē: z h z^o. aut pp dominū fride qūitatis in corpore que puerit humiditates corporis ad nām melācholicā: z tūc sūt forte frigus. aut puenit ab extinctione caloris inati: z h apper in illis in gbus caloz nālis est superatus. **I** tē ad rōnē dico qz **S**. solū fecit mentionē de nigredine que fit per viā alterationis: z h qz h fit z^o vel a calido vel a frigido: ideo ponit solū duas: z sub illa que est a frigido cōpēbēdit superationē caloris nālis: ita q **A**ui. voluit magis distincte loqui.

C Qd autē ex incendio est cognoscit qm illic est fortis ardor: z ante ipsam sūt vīna citrina vel rubea z hypostasis est diuilla z inēqilis z incontinua: z nō est vehemēs nigredinis: imo trahit ad colore croci z citrinitatez: aut ad fuscitatez: z si ad citrinitate trahit significat multā icteritiā. **A**lterū qd ex friditate fit cognoscitur vt ante ipsam bēat vīna que ad viriditate trahit aut liuiditate z est sedimē paucū iunctū: ac si eēt sicci z nigredo in ipsa est purior. Et est etiā cū iter duas cōplexiones differētia notatur: quoniam quādo cū vīna nigra fortis odor fuerit significabit caliditate: z cūz fuerit cū ea odoris priuatio aut fortitudinis ei^o debilitas significabit frigiditatem. **C**uz enīz natura valde fuerit superata odor non erit in vīna.

C In ista parte docet distinguē iter significationē caloris nigri apparetis in vīna. pmo ostēdit qd significet qñ puenit ex incēdio. Scdo ponit signū distinctiū qñ puenit a forti frigore. ibi (Terū tamē qd ex frigiditate.) Tertiū docet distinguere vīnā qñ puenit a mortificatione caloris. ibi (Illud autē qd ex casu.) Quarto qñ vīna est nigra sūt crisi^m nāe. ibi (Et illud quidē accidit.)

C Illud autem quod ex casu caloris accidit innati cognoscitur propterea q ipsūz sequitur fortitudinis casus z eius dissolutio.

C In ista parte ponit signum distinctionū quando vīna nigra accidit a mortificatione caloris zc.

C Et illud quidem qd accidit fm modūz purgationis z crisis cognoscit sicut qd accidit in fine quartanarūz: z cū splenis egritudines resoluūtur z dolores dozi z matricis z febres melācholicē z nocumēta que ex mēstruoz accidunt retētiōne: z retētiō eius qd ex sanguine fluere solebat per anū z precipue cum natura z ars in prouocādo iuuant: z sicut accidit mulierib^o quarūz menstrua retinent z nō retinet natura sanguinis supfluitatem: ppterea qz ante ipsam pcessit vīna indigesta aqsa: z ppterea qz post ipsam adueniet corpori alueluatio: z erit ipsius quātitas maxima copiosa.

C hic **A**uicē. ponit signum distinctionū per quod cognoscimus quando vīna nigra crisi^m nature significat zc.

C Qd si non ita vīna fuerit nigra signum erit malum z precipue in acutis egritudinib^o z quāto plus si eius quantitas fuerit pauca: quoniam ex sua paucitate est sciendum qz humorem iam destruxit adustio: z quāto magis fuerit grossa erit deterius: z quanto magis fuerit tenuis erit minoris malitie.

C In ista parte **A**ui. ostēdit in spāli significata caloris nigri apparetis in vīna z dicit qz si nō fuerit ita. f. qz non eueniat per viam

Bentilis

crisis: qz nō hz illas quatuor pditiones nūc dictas. s. qz et est ille hūor melic: 2 qz pcedat ipsaz vīna idigesta aquosa: 3 post talē vīnaz sequat alleuatio: 4 qz veniat in q̄titate magna 2 copiosa 2 veniat vīna nigra cū istis pditionib: quas nūc dicit: 2 tūc est signū malū: qz sīgt qz nō est nigra ex bonitate potētie virtutis mūdificatōis corp: per viā crisis: sed sīgt qz accidit talis vīna: aut pp adu- sione psumēte 2 cōburentē hūores vel pp friditātē mortificārē calozē inatū. / Addit autē (2 pēpue in acut:) qz acute sunt magis pe- riculose qz chronice: 2 id talis vīna in acut: e magis verēdē. / Sub- dit yleri: qz q̄to eius q̄titas est paucior 2 grossior tāto peiorē hz signatōne: sed q̄to magis est tenuis tāto erit mioris malitie. / Et aut oīum istoz est: qz h vīna appet p oppo^m qz appet in mū- dificationē nāe in crisi: qz deficiunt iste cōditiones p̄dicte: qz p̄tio mō se habere illi: 2 id sicut in illa nigra que erat per viā crisis q̄to erat in q̄titate maiori 2 in grossiori sūa tāto erat melior: si ipsam pcedebat vīna subtilis 2 aquosiora in ista per oppositū q̄to est mioris q̄titan 2 grossioris sube tāto est peior: qz ex quo est pauca sīgt qz tāta est aduſtio in corpore qz ipsa cōsumit humores 2 sup- fluitates corpōis: qn aut grossa sīgt qz aduſtio psumit humida- tes humoz 2 superfluitatū 2 reliquit suban grossam 2 terrestrē. / Et aduertendū qz h solū exprimat de aduſtione talis vehemēs frigiditas pōt minozare vīnā nigrā 2 in q̄to extinguendo calozēz nāc ne disgreget aquositate ab humozib: 2 bu. ingrossare 2 redu- cere ad nām terrestrē: ita qz erit vīna nigra pauca grossa: tñ dāt intelligere per eius oppositū: 2 addit qz si fuerit magis tenuis sīgt minozē malitiā ppter cām oppositā grossitiei 2c.

C Et est quidem cum accidit vt vīna nigra aut rubea obſcura mingat ppter vīni potione qd huius bz co- lorē cuz nullo mō nā aliqd in eo opata fuerit 2 exierit fm suā dispositionē: sed in hoc nō est timor.

Dub^m 11^m **C** hic Aui. dicit vīnā nigrā ad aliā dispōnē sumptā a cā exteriori. **C** Sed tu queres q̄lis dispō est ista in q̄ appet vīna similis in suba 2 colore p̄us assumpto. Dm qz sicut appet. s. de interiorib: cap. 2. per. B. talis passio est que dī diabetes que fit pp vehemētā vīnā attractiue renū 2 pp defectū p̄tētiue ipsoz: ita qz attrahūt vīnā ab epate 2 s̄dcho anteqz fit digestū 2 alteratū 2 ipm statim expel- lunt sicut accidit lienteria in s̄dcho 2 in intestinis: qz ppter defe- ctū p̄tētiue s̄dchi 2 fortitudinē expulsiue eius statim cū ingreditur cibis nō pōt penetrare ad epā ppter eius grossitiem expellit ad intestina 2 egredit in eadē q̄titate 2 colore sicut erat prius.

Dub^m 12^m **C** Sed tu dices de hoc qd dicit in fine p̄tis: s. in hoc non est timor: qz sīgt vltimā debilitatē digestiue: sed vltima debilitas digestiue est pessimū signū in acutis 2 valde timozosum: qz sicut appet per B. in. 9. de inge. 2 et in. 9. ca. 9. in se. nō multū egeamus virtute pulsa- tilis: sed digestiua maxime. / Dm siue dubio qz in tali dispōne est timor: qz sīgt vltimā debilitatē digestiue de qua est multū timen- dū in acutis. 2 rō huius est: qz sīgt pessimā mām in corpore domi- nante que digestiua epatis destruit: vel ppter eius aduſtionē vlt- ppter extinctionem nālis calidit: qz et istis duobus destruit calozē innatus 2 eius operatio que est digestio: tamen per hoc Aui. nō vult excludere quin fit timor: in locis digestiōis qui fit in toro: s. vult dicere qz non est timor: quantum ad loca mingendi.

C Et est cum bone crisis significatio existit 2 in acutis egritudinibus: sicut si eger ea tennēz mingerit 2 fuerit in ea suspensio in partibus diuersis: multotiens eni si- gnificat sonitū capitis 2 vigilias 2 surditatē 2 desipiē- tiam: 2 p̄cipue si paulatim eā mingerit 2 in longo tē- pore fuerit suspensa 2 fuerit eius odor acutus 2 fuerit cū febribus: quonā tunc vehementem significabit ea pitris sonitum 2 desipientia. sed quando affuerit ibi in somnietas 2 surditas 2 desipientia 2 sonit⁹ capitis signi- ficabit sanguinis fluxū ex naribus.

Dub^m 13^m **C** In ista parte contrahit vīnā nigrā ad aliā dispositionem. **C** Sed circa hāc partē: qz hic ponit Aui. qz vīna nigra est bonum signū in acut: sed h vī falsuz. p̄ auctori. / Isaac qui ponit directe qz vīna h que bz pditiones istas hic positas. s. qz alit nigra tenuis 2 beat hypostasim suspensaz magnā 2 si fit in modica q̄titate qz ta- lis h sīgt pditiones. / P̄terea h arguit rōne: qz illa vīna est mala in acut: que sīgt idigestiōne 2 defectū virtutis: sed vīna nigra hns istas pditiones est bmo: id 2c. ma. ps. qz defect⁹ virtutis 2 idigestio in acut sunt signa pessima. mī. appet. qz tenuitas vīne est cōditio indigestiōis eius: eo qz digestio pcedit in p̄illando vel ingrossan-

Super primo

do. / Itē nebula suspensa 2 p̄cipue magna est signū indigestiōis vt appet in. 1. de crisi. ca. 12. / Itē ex eo qz ē pauca sīgt debilitatē vīnū nō potēs multū expellē: qz 2c. / In oppo^m ē hic Aui. / Ad hu- ius euidētiā ē notādū pp expōne līe qz vīna nigra solū 2 iuenit eē bonū signū diuersimode tñtia qz in vīna p̄ditōe pōt eē bonū signū 2 bona cā: in alia autē est bonū signū nō aut bona cā: tñ vīna nigra de se subat p̄tendit dñuz male q̄titan: 2 id de se semp sīgt malū: tñ aliqñ p accis sīgt bonū: qz sīgt nām eūare corp^a reb⁹ pessime q̄titan: 2 h est in crisi nāe: 2 qz eūo p crīsim si dī eē laudabilis oī eē in multa q̄titate 2 grossa: tūc si fit talis 2 eā p̄cessit vīna subtilis 2 aquosa est signū bonū 2 cā bona: qz ex quo eūat mā nociua p cas psequit alleuatio postea est cā bona 2 signū bonū. 2 lz dixerit qz eā dī pcedē vīna idigesta: tñ itelligit qz dī post idigestū apparē digestū: 2 postea nigra in q̄titate multa. aliqñ autē qz nā nō eūat mām morbi p viā vīne: sed deriuat eā ad aliq̄ partē: ita qz aliqñ est mā subtilis calida: tūc eūat p partē supiorē: 2 qñ ita est tūc de- bēt apparē signa rapt⁹ mād ad supiora que hic ponit Aui. s. font⁹ capis: vigilie: furditas 2 desipientia 2c. / Et cā q̄re tūc appet vīna modica in q̄to est: qz qñ nā eūat mām p vīnā partes remozas in parte opposita. si q̄tēdit eūare per supiora opz vt supfluitates qz per inferiora debēt eūari minozent. Itē dī appere subtilis: qz sīgt raptū mād ad p̄tē supiorē per quā pp sui subtilitatē petit fursum 2 sic sīgt fluxū sanguinis nariuz. qñ qz vīna appet subtilis 2 modica 2 eā p̄cessit digesta vīa 2 appet sonit⁹ capis 2c. est signatō bona: hoc qz mō est hec vīna nigra solū bona signatō. p̄ aut bona est si- gnificatio 2 cā. / Ad auctōritatē Isaac dōm qz Isaac loq̄ de hac vīna qñ ipsa appet cū signis mori. Aui. aut loq̄ qñ ipsa appet cū signis signantib⁹ raptū mād ad partē aliā: q̄re nō vī. / Ad rōnē dī- cendū qz ista signa sunt mala qñ nā deberet expellere p viā vīne: tñ nō sunt mala sed bona qñ deriuat mām ad superiora vt dñm ē.

C Et est etiam cū existit causa lapidis in rene. Ruffus inquit vīna nigra bona est in egritudinib⁹ renū 2 egritudinib⁹ lapidis que ex humozib⁹ pueniunt grossis et est significatio mortalis in egritudinib⁹ acutis: dixit et qz vīna nigra est mala in egritudinib⁹ renum 2 vesice cū vehemens ardo: ibi adest. cōsidera ergo alia signa.

C In parte ista contrahit vīnā nigrā ad aliā dispositionem. **C** Sed statim tu dices: vt qz Ruffus dīcat sibi: qz qñs dicit qz vīna nigra est bona in egritudinib⁹ renū postea dicit: qz est mala in egritudinib⁹ renū 2 vesice: q̄re 2c. Ddī pp qd notādū qz pōt ap- parere nigra in egritudine renū 2 lapidis qñ mā lapidis mūdificat p vias vīne 2 misce⁹ cū vīa: qz mā lapidis cū fit grossa recipit adu- sione 2 dñgrat. Alio mō pōt appere nigra in egritudine renū nō pp aduſtionē mād nigre: s. pp vehemētē caliditatē adurētē humi- ditatē 2 supfluitates venientes ad eos. Tercio mō pōt talis vīna ap- parē nigra pp excoziationē vīaz vīe qz egredit san. 2 colat⁹ effun- dit niger: 2 id mīr⁹ cū vīa fac ipaz nigrā. tūc dico qz nigredo ap- parēs p mō in vīa ē bonū signū 2 bona cā qñ ē multa 2 q̄to cū cō- ditionib⁹ supradict⁹: qz sīgt mūdificationē p viā crisis: 2 h mō loq̄- tur qñ dicit qz est bona: sed qñ dicit qz est signatō mala loquit⁹ 2 2 3⁹ mō: qz sīgt vehemētē aduſtiones esse in corpore vel excoziationē: 2 tūc est pauca in q̄to: 2 qz hec significatio poterat eē bona vel mala vt vīsum est: id dicit Aui. in ista: cōsidera qz alia signa.

C Urina nigra in senibus non est bona propter illud quod scis: neqz venit in eis nisi ex corruptione mala: 2 similiter in mulieribus.

C In parte ista contrahit vīnam nigram ad aliā dispositionem. **C** Sed tu dices: imo vī qz hec vīa fit bona in senib⁹: qz in senibus multiplican⁹ hūores melici qz sūt nigri: qz si p̄miceant cū vīna fa- ciūt ipaz nigrā. Itē vī bona in mulierib⁹. Et qd supius dicit in p̄ce- deti colūna qz mulieres aliqñ purgant per vīnā a mā melica mē- struoz p viā crisis: qz tūc salte est bona. Dm qz vīna nigra pōt 2 appere in mulierib⁹ 2 senib⁹: aut p viā mūdificationis: 2 h mō est signū bona qñ fit cū alijs pditionib⁹ supradict⁹: aut p viā aduſtio- nis fit: 2 tūc in eis est pessima. et⁹ est rō: qz sicut appet in cōmē. s. 2 sequētib⁹ p̄mi p̄no. q̄to in aliqñ fit maior remotio a dispōne nāli tāto est peius. mō cū senes 2 mulieres sint nāliū fride cōplexio- nis: ideo qñ fit in eis vīna nigra a superflua aduſtione sīgt qz ipa est maxime remota a dispōne nāli: q̄re in eis est pessima. Et per h patet ad rōnes oppositū. qd dicit in ista est planū.

C Urina nigra post laborem significat spasmodum. Ad summū vō vīna nigra in p̄cipio febriū est permio- sa: 2 similiter in egrum sine quando non cum ea fuerit

allenatio: neq; significaverit crism.

C hic pbit vna nra ad alia dispone. Sed tu dices cu spasm? sit 2. f. de inanitione 2 repletionem que spasmu figt. hec vna post laborē. Dm qd hec vna pot signare spasmu de inanitione 2 repletionem: qd vtr hec vna figt vehemēte caliditate esse accensam ppter exercitiū adurēs būores. aut qd talis caliditas iuenit corp? inanitū 2 vacuū: 2 tūc psumēs humiditātē neruoz causat spasmū de inanitione. si aut iueniat corp? repletū: tūc dissoluendo humiditatem facit eas fluere 2 ipsos replendo causat spasmū de repletionem: 2 hoc est per accidēs mag. Et videre qd nō est mirū si vna nra figt spasmum: qd vna nra simul color: eruginis eris figt spasmū vt sup habitū est: qd multo fortius nra: que figt terminū aduersionis: viridis vō viā ad nigredinē 2 vltimā aduersionē: qre 2c.

C Arina autē alba fm duas intentiones est scienda. Una earum est cū ipsa est tenuis translucent: quoniam vulgus qd translucent est albi vocat albā. Et altera est que pro certo est alba cuius color est segregatiū vīsus sicut lac 2 pergamēti: 2 ista quidez nō translucent vt vīsus in ipsa penetret: translucentia enim pro certo non est nisi omnium colorum priuatio.

C postq; hui. docuit signare p vni extremū colorē vīne. f. per nigritū in ista pre docet signare p albi colorē absolute 2 nō vt cōparat ad alios colores. Scd vt cōparat ad alios colores. ibi. Scito aut qd post est. p. p. in duas. Quia p distiguit de colore albo absolute reperto in vīna. Scd docet per illos colores significare. ibi. (Albi igit.) C. Juxta primā partē est intelligendum qd vulgus absolute recipit albi. nā nullū translucent coloratū est: sed est absq; colore: qm color fm Albi. in 2. de aia ter. cōmē. 67. 2 de sensu et sensato est extremis perspicui terminati. translucent aut terminatū nō est: 2 ppter hoc talis vīna translucent nō est alba.

C Album igitur fm intentionem translucentis significat frigiditatem omnino 2 est auferēs digestionis fiduciam: 2 si cū grossitudine fuerit significabit flegma.

C In ista pre docet per istos colores albos figre. Et diuidit p ista in duas. Quia p docet figre per colorē albi qd nō est vere alb: sed translucent. Scd per illū qd est vere alb: (Sed alba pro certo.)

C Sed circa p. partē alig diceret nō videt qd vīna alba translucent significet oīno frigiditatem: qd illud qd figt frenesim figt caliditatem: sed hec vīna est hūmō: qd ma. p. qd frenesim est apostema calidū cerebri. mi. apper p illū afoi. 72. 4. pti. Quib? vīne limpidē. f. 7. vīde male dicit qd talis vīna est auferēs fiduciā digonis: qd vīcūq; nō pndit de digone nec ē de salute. si qd auferēt fiduciā digonis: qd ē salutis: qd talis vīna semper erit mortalis qd falsus est: qd. B. dicit p de crisi. ca. 12. qd pot digeri 2 reduci ad benignū. Dm qd color albi translucent in vīna si sit cū tenuitate sube figt friditatem: cuius rō est: qd talis vīna est illa que vere similat colorē 2 sbe aque clare: 2 qd nullā hz tincturā: aut modicā figt puationē calori 2 san. 2 eo qd ab his tingit vīna: 2 cū puatio calidi sit postio frigiditatis: iō talis vīna figt friditatem. Jte talis vīna figt puationē digestionis: 2 tūc qd figt puationē calidi vt oīm est 2 digestio pcedit a calido: tūc qd digestio fit cu permixtione. hec aut nō hz aliquid bu. admixtionē de qua sit curadi: sed est sicut aq simplicr: qre 2c. Sed aduertēdū pp dissolutionē rōm qd qū dicit hui. qd hec vīna figt frigiditatem in locis vīnalib? Lā aut qd talis vīna apparet in frenesim est: qd cū color vīne causet ex admixtione cholere 2 san. 2 ex actione caloris: calor aut 2 sanguis 2 cholera rapiūt sursum ad cerebri: ideo vīna priuata colore remanet in suba 2 colore similis aque. Ad 2. d. qd nō intelligit qd fiducia vera digonis totaliter auferat sicut tu arguis: sed vult dīcē qd figt mām nō digeri in breui tēpore cū ipsa sit valde indigesta.

C Alterius queret alig cuiusmodi fiducia est illa quā h vīna significat qū est cū grossitē sube cū h nō definit. Dico qd qū est sic alba cum grossa suba nō pot esse nisi ex pmixtione flegmatis: qd si esset ex pmixtione alioz humoz cēt vel ru. vī citrina vel nigra 2c. sed qd est puia 2 trāspārēs opz qd sit admixta flegmati cū de se nō sit grosse sube nisi alicui alteri rei admisceat aqveitas vīnalis: 2 dico qd est flegma subtile aquosū: qd qd flegma: hz respcū alioz humoz sit subtile: est tū grossum respcū aquositatis vīnalis.

C Sed alba pro certo non erit nisi cum grossitudine.

C hic docet significare per colorē vīne qd est vere alb. Et p docet significare absolute. Scd p. p. ad spales dispōnes. ibi. Et cū in oib? horis. p. p. in duas. Nā pmo ostēdit cuiusmodi vīna

h vīna est. Scd ponit eius significata. ibi. (Et eius quidem.)

C S tu dices nō vt qd vīna vere alba semp sit cū grossitē sbe ium etā: qd vīna translucent alba pot pūgi cū alba grossa 2 subtili: qd vere alba simili mō. Jte qd dicit sciti qd qdā vīa vere alba cui? albedo est similis albedini que est in fungo pot pūgi cū tenuitate: qd dicit sibi hic 2 ibi. Jte dicit qd si vīna sit vere alba: opz ipa sit cū aliq grossitē: cui? rō est: qd vā albedo nō est nisi in corpore flatico 2 grosso: qd color nō est aliq nisi pspicui terminati p opacū terrestrē. vt p. p. p. in libro de sensu 2 sensu: tūc cū qd grossitas vīnalis nō sit de se dērmata 2 pspicua nō pot ēē vere colorata nisi admisceat alicui būori qd est corp? terminatū: 2 qd iter būores solū flegma est: albi: opz vīna dēē alba opz qd flegmati admisceat. Et qd dicit hic hui. qd vere alba nō est nisi cū grossitudine verū est respcū sbe translucentis que est cū suba subtili: tūc in se postea pot diuersificari fm mag grossum 2 minus grossum sicut alie: 2 ita loquit inferrus. Ad rōnes. Ad pīmā nō est simile pp cām dictā. Ad 2. d. vīcendū qd ibi accipit tenuitatem nō simplr: sed pro minori grossitē.

C Et eius qdēz alia est cuius albedo est mucilaginosā 2 significat multitudinē flegmāz 2 humoris crudi. Et alia est cui? albedo est vinctuosa: 2 signat adipis liquefactionē. Et alia est cui? albedo est similis albule: 2 significat flegmāz liqfactionēz que accidit aut accidet. Et alia est cuius albedo est similis albedini que est in fungo cū tenuitate 2 sanie 2 signat exituras vlcerosas in istrumētis vīne: 2 si absq sanie fuerit erit pp superationē mīe multe crude nō mature. Et est cū est cuz lapide vesice. Et est alia que spmati similat que cū flegmaticoz apostematū adest crisis 2 laritas iterioz 2 egritudinū que ex flegmate accidunt vītreo. Cū vō vīna spermatī similis existit 2 nō est fm modū crisis est ppter apostemata flegmatica: imo cū in pīmis puerit pnosticabif apoplexiā aut paralyfimi.

C In ista pre docet figre p vīnā vere albā. Et posset diuidi i qnq pres sic qnq ponit ei? figra. pres patet. 2. ibi icipit. (Et alia est cuius albedo.) 3. ibi. (Et alia est cui? albedo est similis albumini.) 4. ibi. (Et alia est cuius albedo est similis albedini que est in fungo.) 5. ibi. (Et alia est que spmati.) Sed nō ēvis: legant oēs pres simul.

C Cū dicit figbit adipis liquefactionem. Sed tu dices nō vt qd hec vīna significet adipis liquefactionē in toto: qd vinctuositas cū sit lenis 2 aerea in vīna supnatat: qd nō appebit tota alba. Jte nota qd 2. est adeps: nouus 2 est hic alb: alius est antiqu? 2 est hic declinis ad cūritatē vt dicit. S. in cōmē. 28. pno. 2. 21. qd hz alb? qd quest: tunc hz qd est de se supnatat in vīna: tūc qd misceat cū aliq flegmate viscolo qd qdēz flegma misceat cū tota sba vīne: iō ē 2 adeps liquefactus misceat cuz tota vīna: qd 2c. Dicit vltierius 2 significat vlcerosas exituras in istrumētis vīne: qd ex quo apparet cū sanie 2 sanies nō egrediat nisi facta alteratione prius: ideo quādo sanies misceat cū vīna 2 ipsam facit albā significat vlcerationē in locis vīne. 2 si illa sanies sit valde permixta sube vīne signū est qd venit de locis remotis: sed si sit parū mixta significat qd vlceraio est in locis pīnquis. si aut sit vlceraio in vīrga: tūc p ipellit sanies qd vīna vt p. 6. de interiorib? cap. 3. qd talis albedo nō est pura: sed cū quadā liuiditate: 2 qd mēbra sūt remotiora a fonte caloris tāto eoz digestio est mag diminuta cū hec mēbra sint remota a corde: iō nō pot eoz sanies pfecte dealbari 2 dīgeri. 2 qd ibi est debilitas caloris: iō tendit ad liuiditatem 2c.

C Et cum in omnibus horis febribus alba superuenerit vīna cito in quartanā conuerteref.

C postq; hui. docuit signare p colorē apparentē in vīna absolute hic docet signare p colorē vere albū p. p. ad determinatas dispōnes 2. 6. facit sicut ad. 6. Jte dispōnes. 2. ibi. (Et plūbina qdē.) 3. ibi. (Et lactea.) 4. ibi. (Albedo pīerea.) 5. ibi. (Et cū vīna in sanitate.) 6. ibi. (Et albule similis.)

C Sed aliquis diceret videtur qd hoc qd dicit sit falsus. f. qd vīna existens alba in omnibus horis significat qd feb. cito conuerteref in quartanam. nam feb. quartana fit ex humore melancholico. si ergo hec vīna debet significare sup cōuersionē talis se ad quartanā dēē talis coloris qualis est mīa quartane que est nigra cuz fiat ex hu. mellico: hz color albi nō est similis in colore: qd nō significabit puerfionē in qrtanā: sed in quotidianā. Jte p. p. vīna alba qd est de se significat būorē crudūz. humoz aut crudus est de

Dub^m 16^mDub^m 19^mDu^m 20^m

genere flegmatis: & vna alba significat de se osium flegmatis in corpore: & ex huius flarico nō fit fe. qrtana s; qrtidiana: qre zc. & pñr mās: q; plures pñctorz vñne modoz albe vt visus est signant do- minū alicui? flarū vel aquei subtilis vel grossi vel crudi mucilagi- nosi. ex his aut nō fit qrtana: qre zc. pñdōm q; qñ in oib? horz feb. appuerit vna alba sigr q; se. illa cito puerter in qrtana. C Ad cu ius dicti euidentia est notādū q; h est verū in oib? horz feb. chroni- ce: & dico chonice: q; si talis vna apperet in acutū sigr et idigōne & humoz marimā cruditatē q ad b vt digerant idigēt tpe lōgo in sui digōne rōne cruditatē mās febris: s; rōne acutitāz morbi nā nō pōt lōgo tpe sustinē morbi acutū pp ei? marimā malitiā ex quoz repugnatōe accidit cito mors. C Scdo notādū ad intellectū dicti Aui. q; hec q; dicit in oib? horz febr. q; exponit lōgo tpe appet al- ba & nō d; exponit in oib? morbi rēporib? s; q ad pñm augmētū sta- tū & dclinationē: q; distiguēdo tpa isto mō qñ ad alterationē mās in statu & dclinationē nō pōt talis vna appere cū sigrēt marimā i. digēstionē & mās sit tūc digēsta: s; intelligit q; appet alba in multia horz feb. chronice. i. q; pñuerat alba in eadē dispōne multā oib? ita q; nullā sigrēt actionē vere in mām: sigr q; mās est grossa facta & cōpacta q; nullā recipit digōne: q; digō igrossando pcedit & pñr scdo. cū q; nūbil ex ea pñmiceat cū vna remanet dura & grossa: & iō in pñsū tps p exicationē ei? & aduotionē puerit in nām in e- lacholice q; accēsa postea puenit fum? putridus ad cor: & fit fe. qrtana. & iō dicebat Aui. 4. cān. d; pñuotione fe. in qrtana q; qñ vi- na appet multo tēpore pñs alba ex eo q; nūbil pñmiceat cū vna zc. C Ad rōnes pñmas oīm q; h talis huius pñr de gñe flaris tñ signat q; puerteret in nām mēlica vt oīm est: & eodē mō ad alias. C S; nō q; hec vna q; appet multā dieb? alba: aut ē alba trāslucēa aut ē al- ba vere. s; p mōtūc q; nūbil pñmiceat cū ea sigr grossitūc mās q; nū- lō mō dissoluit cū vna q; puerit in mām mēlica vt oīm est. s; aut sit vere alba & lōgo tpe pñueret flegma grossū: & per diutur- nā aduotionē vt dictū est in nām mēlica pueret.

C Et plumbina qdem sine hypostasi est valde mala.

C hic pñbit vna alba ad aliā dispōne. C Iuxta qd notādū q; cū qre mala est: est q; color alb? plūbeus rōne albedinis sigr magnā idigēstionē rōne luiditātē plūbee sigr extinctionē & mortificationē calorē inat: & p pñs illā multitudinē crudoz humoz nō po- zuit digerē: qre zc. Dicit aut notāter (sine hypostasi) pñgit aliqñ q; hec albedo pñgit ex humore albo pñmto cū vna que facit hypostasim. talis aut possit digeri & reduci ad expulsiōnez nāe. si enī sit alba plūbea sine hypostasi sigr mortē in acutū: q; nō pōt vir- tus multo tpe sustinē morbi & mās cruda multo tpe eger ad sui di- gēstionē pp qd puat digō i acutū & psequit mors. Ite sigr mortē in chonice: q; cū mās sit indigēsta valde regret lōgū tps in sui digē- stionē & cū calor nālis sit mortificat? & superat? a frido nō poterit multo tpe durare pp qd pueniat ad vltimā indigēstionē & ad mortē.

C Et lactea ē in acutis egritudinibus est pernitiola.

C hic Aui. pñbit ad aliā dispōne. C Iuxta qd notādū q; vna lactea est que in colore albo & in suba grossa similitur lacti. cā autēz quare est pernitiola in acutis est: q; significat dominū crudozum humoz in corpore. quādū aut est egritudo acuta & pñngit cū hu- more crudo: tunc rōne acutitatis morbi regit breue tēpus vt nā nō pñternat. rōne vō multe cruditatis regit lōgū tēpus: qre zc. & hec vna a pñctis vocatur carapoa.

C Albedo preterea vñne in febribus acutis quocūq; mō fuerit post tincturam que pñcessit significat q; cho- lera rubea ad aliqñ membrum declinauit qd aposte- mās: aut ad fluxū ventris & quod magis significat qd declinauit ad caput. Et similiter cū vna rubea est in febribus deinde subito fit alba significat desipientiam.

C hic pñbit vna alba ad aliā dispōne. C Iuxta qd notādū q; cū qre vna alba in acutū significat raptū cholere ad aliqñ mē- brū qd apātū est: q; color cātur in vna ex tictura & pñmixture chol. cū ipsa ex quo pñueit eūari pars cholere p vna & ipsaz tin- gere & mō nō eūat: hoc est vel q; eūat per aliud cānale: & tunc ex- pellit per fluxū ventris & transmittit ad intestina. aut rapit ad mēbrū aliud: & q; cholera infra in mēbro pp ei? malā qualitatez bz ipm apostemare: iō signat apostema in illo. & vltierius q; chole- ra est subtilis sbe & calida: iō est maxime nata rapere sursum ad ce- rebū vt appet p. B. in cōmē. illius afoi. 7z. 4. pñ. Quib? vñne cla- re limpide. pueniēs aut ad cerebz causat frenesim que est aposte- ma calidū cerebz: & fortiter calefacit ipm quo calefacto ab apo- stemate perturbat & igniuit spirit? & tunc ideo perturbat & gñat desipientia: ppter qd talis vna tunc significat desipientia.

C Et cum vna in sanitate perseverauerit in colore al- bo significat pñuationem digestiōis.

C hic pñbit vnam ad aliā dispōne: & dicit q; cū vna in sanitate pñseuerauerit in colore albo significat pñuationē digestiō- nis siue sit alba vere que signat dominū flegmatis in corpore & per pñs frigiditātē siue sit alba lucida nullā habēs admixtionem significat indigestiōne: q; digestio pcedit i pñssando & igrossando. si q; superfluitates nō admisceant cū vna sunt crude.

C Et albule similis que lacti similitur acetoso in febrib? acutis mortem significabit aut pñsim.

C hic pñbit ad aliā dispōne. C Nota q; vbi nostra lra dicit que la- cti similitur acetoso: alia lra dicit que in febrib? assimilat oleo: & tūc est lra planio: q; oleagina signat liquefactionē mēbroz & pñm- ptionē & vltimo mortē. Sed si dicat q; similitur lacti acetoso: oīm q; h dicit vt oīdā qñs albedo est bec que est similis lacti qñ ac- cedit: mō lac acetosus bz albedinē cū qdā citrinitate vt colore sicut hñt corpora pualescēna. mō bec vna cū beat cū h vñtūositatez sicut illud lac sigr liquefactionē adipis pñmrit ex flegmate: & q; il- le alb? est nouus adpē: & iō pñmrit? cū vna: facit vna alba ali- quātulū citrinā & pñgē: & iō sigr pñsim. i. pñsumptionē p & vltimo mortē. C Et aduertiēdū q; pñsis pōt? accipi. Vno mō pñprie: tūc idē est q; vñcus pulmonis. Alio mō large p oī pñsumptionē corpo- ris facta a calido liquefaciente membra: hoc mō sumit bic.

C Scito aut q; pole est vt vna fit alba & cōplexio ca- lida & cholera: aut via rubea & cōplexio frida & flatia.

C postq; Aui. docuit signare p vna alba nō cōparatā ad alios co- lores vñne: h docet signare per vna alba vt ad alios colores cō- parat. Et pñ facit hoc. Scdo reuertit ad exponēdū qdāz signifi- cationes vñne albe cōparate ad rubēā pñdō ipsam ad spāles signifi- cationes vel dispōnes. ibi (Amplius vna post cōmitionē albe- scit.) pñma in duas. Quia pñmo docet signare per colore albu vñ- ne cōparatū ad rubēū. Scdo vt cōparat ad colore nigrū. ibi (Vna quoq; multoties.) pñma in duas. Quia pñ ponit signationē vñne albe cōparate ad rubēū. Scdo declarat qdā dictūz. ibi (Cholera enī rubea.) C Nota q; pñ pars possit introduci per modū dubi: q; enī supra diximus q; color alb? significat frigiditātē & humores flegmaticos & color citrinus significat calidos: crederet forte ali- qs q; h eēt verū semp: ita q; nūqñ in cōplexione calida possit ap- parere vna alba neq; in frigida possit apparē vna rubea & nū- cta: & iō h remouet & bene est. C Notandū de hoc q; dicit Aui. q; in hoc cōter decipiunt medici operantes & accidunt h sepe.

C Cholera enī rubea cū declinat a via vñne & nō ad- misceat vñne remanet vna alba. Debes q; vna alba pñsiderare: qñ si fuerit eius humor multus & luminosus & ipsius sedimen multus & grossum & ei? substantia cū hoc trahit ad grossitudinē dñbes scire q; albedo est ex frigiditate flegmatis. Sed cū vna nō fuerit lumi- nosa clara neq; ei? sedimen multū neq; puia & albedo ad fuscitatez traxerit: scire debes q; cholera rubea est occultata: & si in egritudine acuta fuerit alba & fuerint in ea significationes salutis ex qb? nō timef frenesia & que sunt sicut ipm: debes scire q; cholera rubea decli- nauit ad aliū cānale & ad itestina & accidit ei? pñstrictio.

C hic Aui. declarat qd dicit. Et duo facit. Quia pñ declarat pñm di- cū. i. q; in cōplexione calida & cholera est pole appere vna al- ba. Scdo declarat 2m. i. q; quō in frida & flegmatica cōplexione pōt apparē vna ticta & ru. ibi (Lā vō ob quā.) C Et subdit & accidit ei? pñstrictio. Ista lra pōt? exponi. Vno mō declinat cholera per vias angustas. i. per venas. vel aliter & accidit eius pñstrictio. i. ac- cidit ei? retentiō vsq; ad aliqñ tps qñ d; fieri crisis per vñā viam: tūc alie supfluitates retinent vsq; ad tps expulsiōis per crism: & iō tūc fiet eūatio per aliud cānale: & vtraz expulsiō est bona.

C Lā vō ob quā vna pñssit rubea in egritudinib? fri- gidis ē vna barū rerrū. Aut fortitudo doloris q; chole- ra rubea resoluūt sicut in colica accidit frida: aut oppi- latio que facta fuit ex supatione flatis in cānali qui est inter fel & intestina quapropter fel ad intestina nāliter nō descēdit sicut solebat: imo vñne societas est ei? ne- cessaria cū q; egrediat quēadmodum accidit in colica frigida:

frigida. Aut pp debilitatez epatis 7 sue virtutis defec-
tus que iter aquositate 7 sanguine sepone facere non
valet sicut accidit in hydropisi frigida 7 in egritudib⁹
debilitatis epatis fm plurimis: qm ppter ea vna ē si-
milis loture carnis recētis. Aut ppter strictionē quā
oppilationes seccrunt: 7 mutat color flegmatis in ve-
nis ppter aliquā putrefactionē que ei accidit: 7 et qdē
signum est aquositas vīne: 7 eius sedimen fm moduz
quem diximus: 7 eius tinctura est tinctura debilis nō
luminosa. Chole enī rubee tinctura est luminosa. Tri-
na quoqz multoties in principio egritudinis erit alba:
h postea fiet nigra 7 fetebit sic accidit in icteritia.

In ista pre Aui. declarat fm qd pmissit. f. qd in cōplone frigida
vel flegmatica pōt apparere vīna tincta vel rub. 7. 4. facit sic. 4.
significat modos possibilitatis hui⁹. 2. ibi (Et oppilatio.) 3. ibi (Aut
ppter debilitatem.) 4. ibi (Aut ppter constrictionem.)

CS3 tu dices quō est possibile qd fortitudo doloris faciat rubedi-
nē in vīna: hoc nō vī qd id qd est causa psumptiois chole est cau-
sa pūationis tincture in vīna: sed fortis dolor in vīna est cā bu-
ius 7c. Da. pz. qz color causat in vīna ex pūatione chol. Mior
appet qui dicit in ista qd fortis dolor resoluat cholaz rubē: ergo fa-
ciat vīnā albā 7 non rubē. 7 ppter ea dolor hz attrahere bu. ad
locū in quo fit: cū ergo in colica fit vehemens dolor: ergo attrahet
cholera ad intestina: qm ergo attrahit cholā ad aliqd mēbrum fit
vīna alba vt dicitur est supra: ergo vehemens dolor albefcit vīnam
7 nō efficit rub. 7 Ad hoc dōm qd fortitudo doloris est vīna ex cau-
sis pp quā appet tinctura 7 rubedo in vīna 7 pūque in colica: ex
rō huius est: qd dolor hz spū 7 caloz inflāmare 7 nō solū in mem-
bro dolet sed et in toto corpore quādo est vehemens: 7 iō dicebat
Aui. 4. ca. qd vehemens dolor pōt ē vīna ex causis effimere pro-
pter inflātionē spūs: cū qd dolor habeat inflāmare spūs 7 bu. tūc
cholera nigra inflāmata pūcta vīne magis tingit ipsam. Scdā cā
7 pūque in colica in qua exēplificat Aui. qz cū in colica fiat vehe-
mens dolor in intestino colon fit in locis pūquis vīne: 7 ideo
accidit agitatio 7 cōmorio humor pp dolorē circa intestina 7 mē-
bra sibi vicina 7 marie in bu. cholericis qd sunt marie apti ad mo-
tus: 7 qd bu. cholici sunt marie euacuat per vīnā pp cor subtili-
tatē 7 pūctationē: ideo pp ebullitiōē 7 agitatiōē in colica ac-
cidit qd aliq portio permixta cū vīna ipsam tingit. 7 Et ex his ad
rōnē. Ad primā dōm qd qm Aui. dicit qd dolor dissoluit cholam ru-
bē nō intelligit qd resoluat vera resoluōe que est psumptio ei⁹: s;
qz exponi. Lagitat 7 cōmouet cholē. qz maxime est apta moueri.
7 Ad aliud dōm qd qm dōm qd ad mēbrū dolet fit curfus humor nō
solum est vīz de dolore sed etiā de pūquis mēbris: qz dolor est
vehemens: 7 ideo cū vīne sunt pūque loco in quo fit colica ad
eas cōcurrent bu. 7 pūque in cholica que est magis apta moueri
cū tinget vīnā: ita qd ista rō sibi deducit magis cōcludet opposi-
tū qd ppositū. Cdeide cū dicit. (Aut pp debilitatem.) In pre ista
assignat tertiu modū possibilitatis apparitionis talis vīne. Et dicit
(Aut pp strictionē.) Nota qd Aui. per strictionē intelligit hic p-
hibitionē respirationis quā fecit oppilo pp quā pūbita respira-
tiōne accidit calitātē multiplicari in corpore 7 nālem calozē igniri ex
calore exneo dñante flegmati 7 putrefaciēte 7 tūc tigit vīna: 7 in
h frequēter decipiunt medici qm in pñ feb. causata ex flate aliqñ
in pñ appet color alb⁹: postea vō ex putrefactiōe flegmatis 7 pū-
bita respiratione eius apparet vīna rub. 7 tūc medicus nisi vidisset
vīnā prius deciperet 7 crederet qd ē causata ex bu. calidis.

Amplius vīna post comestione albefcit: neqz sic
cessat donec digestio fieri incipiat: tūc enī incipit vī-
na tingi. Et ppter hoc vīne vigilatiū sunt albe 7 adiu-
uat ad hoc caloris inati resolutio sed nō lumine: imo
attinent fulcitati ppter pūationem digestionis.

In pre ista Aui. reuertit ad exponēdū significatiōes quasdam
vīne albe 7 ru. pūmo albe. Secundo rubee. ibi (Tinctura rub.)
CS3 alig dicit non videt qd vīna debeat apparere alba post co-
mestione: qd vīna que apparere post comestione: aut decidit ad
nouo cibo: aut ab antiquo: sed nō a nouo: qz nō est possibile vt sta-
tim post cibū 7 potū deriuat vīna ex eis cū trāsīt 7 alteratio ei⁹
fiat tpe lōgo: nec etiā est superfluitas cibi 7 pot⁹ antiq: qd cum bec
fit lōgo tpe morata in corpore 7 tincturaz acqūisse ex tpe: non ē
erit alba cū caloz multo tpe egerit in eā. 7 ppter ea sup⁹ dixit qd

vīne vigilatiū erāt rubee vel citrine: qm ergo dicit qd debet ēē al-
be. Dōm qd vīna post comestione ēē alba: vt dicit Aui. nō tñ ē
intelligi qd bec vīna sit supfluitas noui cibi s; antiq pp cām dictā.
Et rō qre sunt albe pōt ēē 2. Vna est qz in pñ comestione pcur-
rit calor ab oib⁹ pūtib⁹ corpis ad stōchū vt cib⁹ digerat in stōcho:
calor aut erat vīna ex causis tingitib⁹ vīnā 7 ex acuitiōis cholē q
d pūsceri cū vīna: cū ergo subtrahat epati 7 mēbris vīna rema-
net pūata colore siue alba. Scdā cā est: qd quāntūqz portonariū
fit clausū in digōne stōchi: tñ alig vapor: erit p mēsticacis 7 va-
dit ad epat ex cibo 7 potū q digerit in stōcho: illi aut vapores cū
sint crudi 7 aquosi remittūt ticturā cho. 7 ipsaz obtrūdūt: nā illi va-
pores attrahunt a mēbris pp ipsoz inanitiōē: 7 iō remittētes ti-
cturā chol. 7 pūscētes se cū aquositate vīnālī vīnā reddunt al-
bā. 7 Et ex his appet. Ad 2^m oīco qd vīne an digōne epatis cōple-
ta sunt albe in vigilis: 7 rō hui⁹ est: qd vigilie distrāhūt calozem a
mēbris digōnis qui calor habebat pūscere 7 tigare vīnā: 7 sic lo-
quitur hic: sed facta digōne 7 tpe famis tingit vīna 7 pūscet por-
tio quedā cum vīna 7 ipsaz tingit. 7 Et chol. ex acuit ex fame 7 ma-
gis tingit: 7 hoc mō loquebat supra: 7 iō nō contradicit sibi.

Tinctura rubea in egritudib⁹ acutis melior est qd aquo-
sa alba: 7 eius ē substantia melior est qd aquosa. S; ru-
bea que est sanguinea maioris est securitatis qd rubea
cholera. Rubea quoqz cholica nō tāti est timoris cū
cholā geta manet. S; si ē mobil⁹ magni extat timoris.

Hic reuertit ad exponēdū qdā significatiōes vīne ru. pūdo ipaz
ad quasdā significatiōes determinatas. Et quoz facit sic ad quoz dispo-
nes pūit. 2. ibi (Ampl⁹ vīna ru.) 3. ibi (Lūc vīna in acutis.) 4.
ibi (2. si cū rubedie.) Cūtra pūā pre nota qd cā qre in egritudi-
nib⁹ acutis est melior in colore 7 sba qd alba aqua est h qz in morbis
acutis multū varia est digestiō: qz est cito terminabilis ad bonum
vel ad malū cū nā nō possit ipsaz multo tpe tolerare: mō vīna ru.
maiorē sūt digestiōne qd alba aquosa: 7 quātū ad colozē 7 quātū
ad sūam: qz si est rub. hz admixtiōne cholē que fit a digōne: alba
aut aquosa sit a frigidō 7 ab idigestiōne cū sit puata pūmītōe. 7 7c.
7 Subdit vltorius qd vīna qd est sanguinea est maioris securitatis
7 minoris timoris de morte qd rubea cholica: 7 cū hui⁹ est: qd rub.
sanguinea sūt oīūz san. rub. aut cholica sūt oīūz cholē: mō sic
appet per Bal. in cōmē. 2. pūolū. cō. 27. excessus sanguis est mio-
ris timoris qd alicui⁹ alterius bu. qz vere magis est obediens: 7 iō
cū vīna sanguinea sūat humores minoris malitie qd ru. clarus: iō
est minoris securitatis. 7 Subdit vltorius cōparādo excessum du-
plicis chol. adinuicē qd ru. cholica que pcedit a cholera geta non
est tanti timoris quātū si sit vīna rub. ex oīūz chol. ru. furiose: ita
qz h ē ordo: imo vīna ru. ē mi⁹ mala in acutis qd aqua 7 vīna rub.
pcedēs a sanguis oīūz est mi⁹ mala qd ex oīūz cholē alteri⁹: 7 rō
hui⁹ vltimi ē: qd qd cho. ē furiosa timēdū ē de raptu ei⁹ ad aliquod
mēbrū pūcipale 7 a paret 7 cū hoc sit pessimū. ideo 7c.

CS3 tu dices quō cognosca qd chol. ē furiosa vel nō. Dico qd cho-
furiosa discernit qd est furiosa hoc mō p vīnā qd color rubē 7 cho-
lere furiose ē ru. clarus igne: qd hīs talē chol. est apra ad morum
valde: qm at magis tēdit ad obscuritātē aliquā sūt ipsaz quietā.

Amplius vīna rubea in egritudinib⁹ renū est mala:
quoniam fm plurimum calidum significat apostema.
Et in doloribus capitis desipientia portendit.

Hic cōtrahit vīnā ad aliā dispōnē. 7 Nota qd cā qre bec vīna si-
gnificat in egritudinibus renū apostema est: qz ex quo egritudo ē
in renibus 7 apparet talis vīna est ibi calor vehemens 7 multitu-
do materie sanguinee: quādo aut bec duo pūgnant sunt causa apo-
stematis: qz calor vehemens cū multitudine san. in aliquo membro
ipsum facit putrescere 7 ebullire 7 causat apostema.

CS3 tu dices nō vī qd bec vīna apparēs in capis dolorib⁹ porten-
dat desipientia: qd superi⁹ dicebat illo paragrapho. Albedo pūerea
vīne. qd vīna alba hoc sūt. h nō ru. qz vīn⁹ sūt solū ē vīn⁹ signūz.
7 Dōm qd desipientia causat ex raptu materie calē cholice ascēde-
tis ad caput 7 perturbatis spū mō talis ascēsus materie ad cere-
brum pōt accidere dupl⁹. Vno mō qd tota mā cholericā tendat
7 rapiat sursum ad vēriculos cerebri: 7 tūc remanet vīna alba et
pūata chol. 7 sic loquebat supra. Alio mō qd tāta sit abūdātia ma-
terie cholice in corpore: qd dato qd multa quātitas ei⁹ vadat ad ce-
rebri: tñ adhuc multa remanet qd defundit per corp⁹ 7 misceat cū
vīna 7 facit ipsam rubē: hoc mō intelligit hic. 7 Tunc ad aliud
cū dō vīnus significat vīnū est signum: dicēdum qd vīz est si sit idē
significatū totaliter: sed non est vt vīsum est: ideo 7c.

CS3 vīna in egritudinib⁹ acutis rubere cepit: 7 sic

permanerit et non iterius descensus fecerit perditionis egri-
torem affert et renum apostema significat.

Chic dicitur ad aliam dispositionem. Nota quod cum quare vena in egritudibus
acutis incipit rubescere sic permanens et non descendens signat aliter il-
lorum duorum. scilicet vel morte vel apostema renus est: quod incipit rubescere si-
gnat est quod calor incipit agere in manu: et quod non potest ea digerere et vin-
cere in brevi tempore: nec curatur per inferiora per egestionem signat idem
gestionem in acuta: et cum indigestio sit signum mortis in acutis quod pre-
dictum in eis cum non possit longo tempore sustinere morbum acutum cum illa ma-
logu rursus requirit in sui digestionem: ideo significat mortem in eis. Et
dicitur notate si non fecerit descensus: quod si eum refert per aliam viam et non inter-
dedit rubedo in vena non est per hoc signum perditionis aut signifi-
cat apostema renum: quod quando est apostema in renibus vena apparet
rupe. per refudationem materie sanguineae ab apostemate que permi-
ta cum vena facit ipsam rubere: et quod illa non est digesta: immo non
mutat vena: quod non permisceat cum ea nec facit descensum.

Cum si cum rubedine fuerit turbida et taliter permiserit apo-
stema in epate et calor inat signat debilitatem.

Chic dicitur color ruber vena ad aliam dispositionem. Nota quod cum quare
color vena signat apostema in epate est: quod quando apostema est in epate tunc ac-
cidit rubedo in vena ratione caliditatis apostematis et coarctat sanguinem
per sui ebullitionem turbat permisceat cum vena et descendens ad renes
et vena apparet rub. turbulenta. nec possit fieri turbida hoc modo ex
apostema reni sicut epatis: quod ibi fit per mixtum vena vbi fit digestio et
separatio superfluitatibus: hoc autem est in epate et non in renibus: quare tunc
et epate reni non est ita permixta et minus ex apostemate vena: quod qua-
to a remotioribus venit res permixta vena ratio in ea est verior
permixtio ut per hanc. de interioribus. cap. 3. **C**ulterius nota quod
hoc quod dicitur (et calor inat signat debilitatem) potest intelligi et
uno modo ad calorem proprium epatis: quod cum sit apostema debilitat eius calor
natus a calore extraneo epatis: vel hoc etiam potest exponi referendo
ad calorem inatum totius corporis: tunc causa illius erit: quod cum
epas sit in membrum principale deseruiens toti quod est apostema opus calo-
rem totius corporis debilitat: et vena expositio est bona.

CAmplius color vena sunt quodam compositi et quod est co-
lor quod carnis recetis loture assimilatur quod est sanguini in aqua
dissoluto sillis existit: et ex debilitate epatis: quod quicquid est
est ex multitudine sanguinis. **C**erum si sepius existit ex debi-
litate epatis et quicquid complexionem supervenerit malitia
vincet quod digerendi debilitas demonstrabit et virtus
dissolutio. **C**um si virtus fortis fuerit tunc non erit nisi ex
sanguine multitudine et eius augmento ultra mensuram quas
virtus disgregativa penitus separare non sufficit.

Cpostquam docuit significare per colores simplices vena tam medios
quod extremos: hic docet significare per colores compositos quod in vena
apparet plures colores compositi vel plures species colorum. Et qua-
tuor facit. Primo docet significare per colorem compositum ex albo et rubro. Se-
cundo ex citrino et viridi. ibi. (Et ex eis est color oleaginus.) Tertio
ex citrino et nigro. ibi. (Et ex eis est et carmini.) Quarto ex rubro
et nigro. ibi. (Quod est color albus.) **C**ux pma pte nota quod iste color
sillis loture carnis recetis non dicitur intelligi quod sit color compositus ex albo
et nigro per viam mixtionis: ita quod isti duo colores misceantur ad invicem:
quod tunc est vena color simpliciter et medius sicut cydrus vel citrinus vel vi-
ridis et non compositus: sed dicitur intelligi quod est mixtus ex albo et rubro: quod in
quodam est pte appet rubedo propter admixtionem sang. cum vena in qua
apparet sanguis in propria forma et in aliqua parte appet aquasitas quod
dicitur color albus sicut si ponere aquositas sanguinolenta in aqua: tunc in
quodam pte aque apparet sola aqua et in alia san. **C**ulterius nota quod
hec vena potest causari et: ut dicitur Aul. in lra. Aut propter debilitatem vir-
tis digestionis epatis: nam quod virtus sanguifica epatis est debilitata ma-
le digerit sanguis: quod imperfecte digestus sanguis non retinet a me-
bris tunc eis convenientes: et expellit ad vias vena sic aliqui expellit per
intestina: et tunc appet egestio sillis loture carnis. Aut causatur hec
vena propter multitudinem sanguinis: nam dato quod virtus digestionis et retenti-
va sunt fortes in se: tunc est debilis respectu obiecti quod est superflua quita-
tas: tunc non potest bene discretiva sequestrare totum sanguinem ab aqua-
sitate: nec est renes quod est superflua quitaas ad renes vadit: et ideo ex-
pellit ad vesicam et extra et apparet similis loture carnis.

Dubium 25m

Culter statim tu queres et virtutis est peccatum quando puenit ex de-
bilitate epatis: et virtutis est peccatum quod puenit ex debilitate san-
guinis superflua. Dico quod primus modus ex debilitate virtutis digesti-
ue est quod imperfecte digerit: et retentive quod non retinet san. sed ex-
pellit per egestionem et vena. **C**um tu dices et virtutis est peccatum

quod puenit ex superflua quitate: non videtur quod non ex peccato digestionis: quod
cibum bene digerit et perfecte: nec attractivum quod bene attrahit membra quita
debet: nec expulsive quod illa est fornicata ut videtur. **C**ulter. aut videtur dicere
quod hoc peccatum pertinet ad discretivam quod non disgregat aquositate a
sanguine: et in hoc videtur incidere in maiorem dubitationem: quod videtur diffingere
virtutem discretivam inter omnes alias virtutes eius. **C**ontrarium apparet super
in cap de virtutibus. **C**um dicitur dominum quitaas spectat ad positum quod ex co-
quod dicitur Aul. non arguit quod virtus discretiva sit alia secundum eamdem ad dige-
stivam: nam virtus potest dici et debilis simpliciter: aut in se: aut respectu sui
obiecti: modo primus modus vena sillis loture carnis puenit ex debili-
tate virtutis digestionis in seipsa propter dominum alius male complexionis
calide in ipso vel frigide vel alius: alterius: sed secundum peccatum respicit
debilitatem virtutis epatis non in se sed ex parte obiecti: quod non expellit
ad membra totus ille sanguis sicut expellit in dispositionem nali nec to-
tus attrahit sicut debet attrahit: ideo sicut superflua membris
epatis et renibus expellitur cum vena: ita quod est ibi debilitas virtu-
tis attractivae et retentivae non in se sed respectu obiecti: et non est
digestivae secundum se: ideo attribuitur discretivae.

Csed tu dices. non est potest causari ex debilitate attractivae reni et
digestivae non potest totum illud sanguinem transmissum cum vena sibi assi-
milare. **C**um dicitur alius quod non: quod ad renes descendit tamen modicum san-
guine quod non est possibile tingere vena. **C**um dicitur tunc causa a per-
mixtione rei tingit cum vena: sed cum in renibus non fiat permixtio vena
in epate: ideo tunc. **C**um dicitur hoc est quod virtus quod vult quod bene potest causari ex
debilitate reni talis vena. **C**um autem quare de hoc dicitur. non fecit men-
tionem est. **C**um dicitur una quod dedit intelligere hoc quod debilitatem epatis. **C**um
est: quod fit in renibus accidit raro: ab epate autem accidit sepe.

Cet ex eis est et color oleagin. et est citrinitas cui ad-
mixta est siccitas et color olei similis per viscositates
que est in ipso et transluentia cum nitore adipino et cum sple-
dore substantie ad quadam spissitudinem trahit.

Cin ista parte docet significare per alium colorem mixtum ex ci-
trino et viridi. primo notificat hunc colorem. Secundo ponit signifi-
cata eius. ibi. (Et in pluribus dispositionibus etc.)

Cet dicitur et similatur color olei propter viscositatem. Sed tu dices:
ista non videtur similitudo: quod viscositas non est color. **C**um dicitur per
hoc vult dicere quod assimilatur oleo in duobus. **C**um color et in substantia
in substantia quod talis vena est viscosa et spissa sicut oleum: in colore
quod citrinitatem cum hoc vena tendat ad citrinitatem.

Cet in pluribus dispositionibus significat malum aut non
significat bonum: neque maturationem neque meliora-
tionem: sed fortasse raro materiam vinctuosarum citione
fieri modum crisis significat: et hoc quidem non est nisi
cum post ipsas advenit requies. Que vero ex ea est per
nitiosa est illa cuius vinctuositas est fetida et proprie illa
la ex qua parva mingitur quantitas.

Cin parte ista ponit signat coloris oleaginis in vena. primo docet
per ea signare absolute. Secundo facit ex parte approximationis eius.
ibi. (Pauca autem.) Tertio diffinit inter signata huius vena. ibi. (Ad
sumum vero.) **C**um dicitur in duas. primo ostendit signationes huius vena ut non co-
parat ad alium colorem. Secundo hoc facit quando comparatur ad
alium colorem. ibi. (Cum vero est aliquid.) **C**um dicitur prima nota quod causa
quare hec vena signat malum videtur in pluribus: est: quia hec vena de se
potest liquefactionem piguedis quod est mala. **C**um dicitur et dicitur ex domi-
nio humoris putredinalis super membrum quod est et valde malum. **C**um dicitur
de se semper signat malum: quod signat exitum rei inuatiue a corpore. aliqui
non signat bonum: quod non est signum digestionis. aliqui autem et raro significat
bonum: quod significat evacuationem per crissum alius materie cor-
rupte in corpore: et hoc per quod significat bonum et quando malum.

Cum dices videtur quod nunquam significet bonum: quod semper hec vena signat liq-
factionem piguedis que est quod malum. **C**um dicitur per hanc vena signare liq-
factionem potest intelligi et: aut pite et tunc est pessima: et tunc est panca et
fetida et non advenit reges post ipsas: est enim fetida: quod possidet a
calore citreo corrumpere et putrefacere. si autem pauca in quatuor: quod fit
sue causat illud a calore presumet humiditates corporis: et ex his se-
quitur gravatio et debilitas virtutis et non allevatio. **C**um dicitur in quatuor becr-
na signat liquefactionem factam: tunc expulso talis materie liq-
uefactis nociva de corpore: et tunc cessat ea aliquid bonum signum: et multa
in quitate et sequit alienatio. **C**um dicitur de semper videtur mala: quod si-
gnat exitum rei inuatiue de corpore: domum quod hic adepta ante sui eliquatio
ne sit bonus: tunc postquam liquefacta est a calore extraneo est malus: et
ideo eius expulsio cum predictis conditionibus est bona.

Cum vero

Cū ō ei aliqd mīscet qđ ē sile loture carnis recētis est deterior. Et h̄ qđ plus ptingit in hydropisi p̄tisi et colica mala. Et est euz oleagina post nigram sequit̄ vīnā que p̄cessit. Et tunc qđ est significatio bona.

Chic ponit significaciones oleagine vīne comparando hunc colorem ad alios. **C**uxta quod est notādum qđ causa quare est deterior est: quia vterq; illorum colorum per se est pessimus: et ideo malitia multiplicata est signum pessimitatis.

Csed tu dices per quem modum cōtingit hoc hydropisi p̄tisi et in colica mala. **D**dm qđ hoc potest esse ppter duo: primo quia hydropisi causat̄ a mala cōplexione calida ppter quas accidit eliq̄tio pinguedinis et adipis: aut qđ aqua congregata inter sibus et p̄bac que h̄ virtutes corrosiua ppter eius corruptionē: ideo ppter sui mordicationem et corrosiōnez liquefacit et corrodit sibus qđ est mēdium pingue: etiā pinguedo dissoluta et mixta cū vīa facit ipsam oleaginā. In p̄tisi vō apparet pinguedo in vīna ppter summationem membrorum: et cū epar sit viciū spiritualibz mēbris cōpatur eis: tunc fit ex debilitate digestionis eius vīna sibus loture carnis recentis: ita qđ pinguedo que est circa renes ppter eius p̄pinitatem liquefit et apparet vīna oleagina: et qđ in illo apostemate compatiunt epar: in intestinis accidit qđ ppter malā epasit cōplexione calidā fit vīna similis loture carnis recentis.

Csed tu dices: nō vī qđ vīna oleagina sequit̄ post nigram sit significatio bona: qđ cum tam nigra qđ oleagina significet per se malitiam: ergo vīna post aliā significabit pessimā. **D**dm qđ vīna oleagina potest apparere post nigram dupl̄r. Uno modo per viam crīsis: s. qđ natura primo expellit hu. nigros adustus et in magna q̄titate ita qđ p̄cesserit signū digestionis: postea vō expellit pinguedinem liquefactā ad quam sequit̄ aluiatū: hoc est bona: qđ significat virtutem et potētiam virtutis expulsiue expellētis nocua de corpore forte. Alio aut̄ mō eēt mala vt sicut tu arguis etiam.

Cuius autem qđ vīna significat oleagina est qđ in die quarta indicat egrum in die septima moriturum in egritudinibus videlicet acutis.

Cin ita pre ponit significaciones vīne oleagine q̄tū ad tps apparitionis. **C**uxta qđ nō. qđ est qđ apperit in q̄ta indicare egrū moriturū in. 7. nō est ei signū spāle et p̄mū s̄ ḡnale: qđ sic bonitas digōnis in 4. signat liberationē vel crīsis bonā in. 7. ita et in mala: s. qđ oleagina sit pessima in se: iō apparet in. 4. signat moriturū in acutis.

CAd summū vō oleagine vīne tres sunt spēs. Alia. n. ex ea est que tota est adeps. Et alia est cui⁹ iserius est t̄m adeps. Et alia est cui⁹ supi⁹ est adeps. Ex ea ēt est que in suo colore t̄m est oleagina sicut est in p̄tisi et p̄prie in sui principio: aut in sui substantia t̄m: aut in eis vtrīq; quemadmodum est in egritudinibus renū et in perfectione p̄tisi et eius fine.

Chic distinguit significaciones vīne oleagine.

Cs tu dices quō adeps pōt apparere iseri⁹: qđ supnat aq̄ cū sit nature aeris solū. p̄terea oleagina ois vīna adipis ē oleagina in colore et in sba sit. **P**Ad primū dōm qđ vīna pōt esse oleagina 3. vt supi⁹ dōm est s̄m totā vīnā: et hoc pp duo: aut pp vebemētē ebullitionē factā in toto que p̄misset adipē liquefactū per totam s̄bam sicut p̄git in bōdio in lebetē bulliētē: aut qđ adeps permiscet cū hu. bulliētibus viscosis terrestribz et grossis qui petūt inferiora: et iō pp eoz viscositate detinet̄ adipē iserius: aut qđ ex vebemētē adustōe terrestrificat adeps: qđ subtile ei⁹ resoluūt et grossūz remanet et d̄scēdit ad fundum vīne sicut accidit aliq̄ in patella.

CAd 2. dōm qđ puto qđ vīna oleagina in sba est ēt oleagina in colore et cōuerio: t̄m aliq̄ apperit maḡ oleagina in sba qđ in colore qđ maḡ similat oleo in sba qđ in colore: et hoc cognoscit̄ vt qđ cōquassata in vīnali nō facit sonū sicut nec oleū: et iō videt̄ medicos in fine inspectionis d̄cutere vīnā in vīnali: aliq̄ aut̄ maḡ similat oleo in colore qđ in sba: vt qđ ducta per vīnale pulsat sic alia: t̄m in colore similat ei⁹ maḡ: et qđ maḡ similat oleo in vtroq; et iō in p̄n similat oleo solum in colore: in p̄cessa vō in sba magis: sed qđ est cōpleta similat in colore et substantia: et etiā in egritudinibz renū: qđ ppter multā coniunctionē pinguedinis que est circa renes accidit similitudo vīne cum oleo in substantia et colore.

CEt ex eis est etiā carminius qui malus est et permissus: qm̄ vtriusq; cholere significat adustionem.

Chic docet signare per colore vīne cōpositū ex citrino et nigro. **C**uxta qđ nota qđ color carmini⁹ est cōpositū ex citrino et nigro: qđ

rōne adustōis cho. ru. et nigre p se et singulr accepta est mala: ideo iuncta insimul sunt pessima: et intelligendum qđ illud qđ hic dīc est signum permissum vt intelligi qđ accidit talis vīna ppter dñūz talium hu. adustōz: sed si accidat per vias crīsis potest esse bona: qđ significaret potētiaz virtutis expellētis nocua de corpore si veniret in quantitate magna et p̄cedentibz signis digōnis: et cū h̄ eger aluiatur post talem mundificationem.

CEt qñq; est color rube⁹ i quo currit nigredo et significat febres cōpositas et febres que ex grossis sūt supfluitatibus. Qui si clari⁹ fuerit et nigredo ad ipsius sūmitatē declinauerit: apostema signabit lateris.

Chic docet significare per colore vīne cōpositū ex ru. et nigro. **C**irca qđ nota qđ cū quare hic color significat se cōpositas hec est: qđ significat abidāia diuersaz materiez que cū putrefiūt sūt cā diuersaz se. qđ rōne rubedis significat adustionē cho. ni. et p̄ p̄ns significat se. mēlicas. et vltēri⁹ qđ melia adusta est supfluitas ḡla: ideo s̄git se. ex grossis supfluitatibz. **A**ddit vltēri⁹ qđ si fuerit clari⁹ or rubedo ipsa et nigredo declinat ad supmū declinat ad pleuresi⁹: nō t̄m vult ex hoc h̄c qđ oīno significet pleuresim s̄ cū alijs signis ei⁹ p̄p̄is. Et cā q̄re hec vīa significat ap̄a lateris est: qđ ap̄a lateris fit vtriusq; ex cho. ru. que cū adurif vergit versus nigredines: si autē clara rōne cho. que de se est clara anq̄ sit adusta: et etiam qđ permiscetur cum ea aliqua humiditatis adusta subtilis que redit versus sursum: et ideo pueniens ad pelliculam tegentē costas vel ad diaphragma causat apostema qđ dicitur pleuresis.

CDe significationibus substantie vīne in q̄titate ipsi⁹ et in claritate sui aut turbulencia. **Lap. 3. n.**

Substantia vīne aut est tenuis: aut grossa: aut mediocris.

Cpostq̄ aut. determinauit de significationibus vīne sumptis a colore: hic docet. de significationibz vīne sumptis a sba: cū hoc ēt includendo significaciones sumptas a claritate et turbulencia vīne: et duo facit. Nā p̄ docet. de signis sumptis a sba vīne nō cōsiderando alia signoz genera. Scđo facit hoc cōsiderando alia ḡla signoz. s. quantitatē colore hypostasim. ibi. **Luz** vīna grossa mingit. **P**rimo in duas. **P**rimo ponit significaciones vīne sumptas ex parte claritatis et turbulencie p̄cipalē: s. h̄ etiā intermiscet de substantia. ibi. **A**mplius vīna spissa. **P**ria in duas. **P**rimo premitit diuersitates in substantia vīne. Scđo exegit de diuersitate illarum diuersitatum. ibi. **Valde vō.**

CValde vō tenuis in oibz dispōnibus maturationis significat priuationē: aut in venis oppilones: aut epatis debilitatem et cānālium vīne qui non attrahūt nisi qđ tenue est: aut attrahunt sed extra nō eiciūt nisi qđ natura subtile existit: aut multā aque potationem: aut vebemētis frigiditatis cōplexionē cum siccitate.

Chic psequit̄ de significationibz p̄dictarū diuersitatum: et tria facit. **P**rimo docet signare per vīnā tenuem. Scđo p grossā. ibi. **Urina** aut multū spissa. **T**ertio per mediocrē. ibi. **Nō āt** subtilitas. **P**ria in duas. **P**rio ponit signa vīne tenuis in generali. Scđo in spālī ipsaz d̄scō ad diuersas dispōnes ei⁹. ibi. **E**t in acutē qdem. **P**Ad euidētiā p̄me p̄is et sequētū est notādū qđ vīna tenuis ḡla et mediocris pot̄ notificari tripl̄r. **U**no vult̄ et absolute nō comparādo ipsaz ad aliqđ corp⁹ determinatū: et isto mō accipitur tēnue p subtili ab auctoribz: et isto mō grossūz dīcet de vīna grossa absolute sicut sunt vīne subingaliū: et illa que est media iter istas d̄z mediocris isto mō: qđ h̄ latitudinē multā et multas spēs sub se: quas dā d̄clinātes v̄sus vnu ex mū maḡ: alias v̄sus aliū. Scđo nō tificat vīna tenuis et grossa et mediocris in cōparatiōe ad corp⁹ tēperatū vt mediocris dīcet q̄ repit̄ in corp⁹ tēperato: ille aut̄ q̄ rep̄erunt in corp⁹ d̄tēperato et recedūt a mediocri v̄sus tenuitatē dicunt tēnues: qđ vō v̄sus grossūz grosse. **T**ertio nō tificat vīa tēnue et grossa et mediocris in relatiōe ad qđcūq; corp⁹: et isto mō dīcet vīna mediocris qđ istō corp⁹ erit in sua nālī dispōne: dīcet āt grossa qđ istō corp⁹ remouet̄ ab illa dispōne sic qđ redit v̄sus grossūz: et dīcet subtilis qđ reperiet̄ in illo corp⁹ remoto a nālī dispōne: sicut qđ redit v̄sus subtilitatē: tunc dico qđ hic accipit̄ notificatio vīne tenuis et grosse et mediocris isto mō tertio. s. vt cōparat̄ ad corp⁹ cui⁹ est: et iō dicebat Damascen⁹ in suis asoi. qđ nō appropinquabit medic⁹ vitati in egrito nisi appropinquet vīnā ad suū corpus: et qđ tali p̄sideratiōe frequēt⁹ idigemus: iō tē. **C**Uteri⁹ nota qđ cā q̄re vīna valde tenuis s̄git in oibz dispōnibz priuationē dī-

gestionis est: qz vna valde tenuis caret comitudo alteri? reit: nuz aut ois digestio fiat per comitione: id est. qz effect? signat suam cam: ideo vna tenuis pot significare sup indigestione a qua causatur. Subdit scdo qz pot signare sup oppilones venaz: na oppilatio est ca vt no traseat p canales nisi illud qd est subtile z tenue. Tercio pot venire vna tenuis ex obilitate epas z conaliti vine: qz attrahit solu qd tenue est z subtile. Quarto ex potu aq que obilitat digestiuu vt dem est que idigestio est ca subtilitas vine. Tre qz friditas bz cogelare bu. z siccitas ipsos ericare qz ericaz et congelatis vna deciditur subtilis cum non possit secum admisceri bu. propter eorum grossitiem. Tre ga frigiditas z siccitas impediunt digestionem: mala autem digestio est causa subtilitatis vine cum non fiat mixtio ppter indigestionem in vna.

Dub^m p^m Sz mo querit vtrū oppilones epas z venaz sint ca tenuitatis in vna. Et arguit qz no. ga dicitur signoz dicit debet ee signata: sz vna grossa significat oppilone: sz subtilis no signat oppilone. ma. p. mi. declat p illi afoi. 69. 4. pti. Quib? vine grosse globose. Sz pte terea si vna tenuis significaret oppilones aut epas aut splenis: aut venaz emulgentiu vel venaz paruaz que sunt in extremitatibus mebroz: sequeret trahitu nutrimenti ipediti qd epati spleni et alijs mebris euenire no posset. p eoz nutritioe: sed nulla istaruz significat. Sz. Maioz p. ga non sunt plures oppilones q possint vna phibere appere grossaz vel facere ipsam tenue. Di. apper: z p qz oppilo epatis z venaz paruaz mebroz h no faciat: ga oppilatio talis venaz no ipedit trahitu nutrimenti ad mebra: sz nec trahitum vine multomag: ga nutrimentu qd cuqz subtile est grossi vna grossiori. nec est oppilo splenis: ga per splene no prahit vna. nec per oppilone venaz emulgentiu: ga cu ipse sint valde late. Sz. Tre. Sz pte terea dic qz bec vna signat debilitate epas: no vi ga vna que significat debilitate epas est ru. filis color: loture carnis recetis: talis aut no est cu multa tenuitate sbe cuz beat multas partes sang. admixtas. Sz dico qz vna que est filis loture carnis recetis significat debilitate mag digestiue epas: sed bec vna tenuis fige magis debilitate attractiue vel expulsiue pp oppilone. Sz. Jux qd nota qz vna valde tenuis aliqui causas ab oppilone? venaz p cam dicta: ga oppilo ipedit trahitu rei grosse: z io ipedit trahitu ei? qd reddit vna grossam: z per pns remanet subtilis. Sz dico qz bec vna que puenit ab oppilone pncipali causatur ab oppilone epatis: scdario aut ab oppilone venaz emulgentiu z splenis: quia epas est pncipale mebru in quo gna vna: alia aut sut soli coadiunatiua. Sz. Tunc ad rous. Ad pma dicit qz qn tu dicis dicitur signoz rum. Sz. dico qz no opz ga ta grossa sz subtilis pot significare oppilationes sz sufficit qz aliquat differat: z ita est in pposito ga vna tenuis q pcedit ab oppilone est signu rei fire que non digerit: sed vna spissa signat oppilone rei grosse que agitaz pp qua agitatione aliqua pa e? mifcet cu vna z fit spissa pp ei? motu in coze et ppter abudantia talis materie. Sz. Ad alia qz dicebat aut eet oppilatio venaz epatis. Sz. dico qz oppilo oium illoz ee pot ca subtilitatis in vna. Et cu di qz oppilo epatis no phibet grossaz egredi: qz no phibet trahitu nutrimenti vel cibi: dico qz sz no phibet trahitu nutrimenti oino: tu phibet trahitu nutrimenti grossi. z attrahit subtile solu pp qd videm? qz mebra exteriora macrescut in talib? Et cu di in talib? si trahit nutrimentu subtile vt tu dicis: sz multomag vna grossa ga nutrimentu quatuorqz subtile est grossi? vna grossa: dico qz hoc pcedit ex flegmate. no eni debes imaginari qz fiat trahitus nutrimenti disticta z postea aquositas per se: sed totu congregatu ex nutrimento z aquositate: ga aquositas adiuvat ad h vt nutrimentu p mebra penetret: ita qz illd qd pot transire ad mebra trahit: qd at est grossus remanet. Sz. Ad aliud de splene dico qz oppilatio venaz splenis et phibet trahitu vine grosse ad epas z mebra: no ga p splene trahit vna: sz p copatione qua beat epas ad splene: ga qn e oppilo i splene tuc epas debilitat: z p pns male digerit: tuc catut oppilo i epate: vti videt vrsim qz hites malam splene hnt epas malis: z eode mo de oppilone venaz emulgentiu.

C Et in acut? qd egritudinib? signat virtutis digestiue debilitate z maturatiōis puatione. Et est et cu reliqru virtutu tata signat debilitate vt nullo mo i aq openf: imo quemadmodum ingredis ita labitur.

C hic docet signare p vna sbedo ad determinatas dispōnes. Et quatuor: facit sic ad quatuor sbet dispōnes. 2^a ibi (Et vna qdem tenuis.) 3^a ibi (Et si huc in sanis.) 4^a ibi (Et tenuitas qz.) Sz. Juxta pma pte uota qz bec ista (et maturatiōis puatione.) ppter exponit 2^a. Uno? qz sit expositio dicti pcedetis: z tuc exponem? z. p. i. Alio? re ferendo ad diuersa: na p hoc qd dicit debilitas digestiue refert se ad debilitate virtutis digestiue in se. per h aut qd dicit maturatiōis puatione refert se ad debilitate ei? in respectu ad qbtu in qd agit

qz pnat opatio eius in obiectu suum quando est debilis.

C Sed tu dices significat ne bec vna hoc in egritudib? chronicis. Ddm qz sic. ga temp de se significat debilitate digōnis: tu non sic appz in chronicis sic in acutis: z tuc addit et qz relique virtutes in acutis debilitant qz nullo mo opant ad digōne: na reliq virtutes maxime apphant in tpe digōnis: z io sup ei? debilitate significat.

C Et vna qd tenuis valde fm hunc modū deterior est in pueris qz in iuuenib? qm nalis pueroz vna spissior est vna iuuenū: ideo qz sunt humidiores z qz eoz corpora plus attrahunt humiditates: ppter ea qz materia superflues est eis necessaria ca augmēti. Si qz eorum vine in febribus acutis multū sunt tenues laz valde elongati erūt a sua nali dispōne. Et si bec in eis perseverauerit no significabit nisi perditione: qm cum perdurat significat perditionem nisi bona sint adiecta signa z virtutis stabilitas: tunc enim exuram significat que accidit z ppter inferius sub pte epatis.

C In ista pte sbet vna tenue ad alia dispōne que sumit ab etate. Sz nota qz qn dicit (fm huc modū) expoi valde tenuis: naz tenuitas accipit 2^a in vna. Uno? p valde tenui. Alio? p mediocri vt apper in comē. illi? afoi. 69. 4. pti. Sz qz huc vine grosse et globose. Sz. La aut qre est deterior in pueris qz in iuuenib? no pnt: tu fundat sup quodā dicto. Sz in comē. s. pmi. pno. qz quanto aliqd remouet magis a nali dispōne tato est per: vt p de facie tot natili. Sz. La aut qre vlt est subtilior in iuuenib? qz in pueris: ga coplerio iuuenis e? siccior: qz pueri: z io magis consumit supfluitatem q cu vna mifcet: sz corpa pueroz sunt humida nalter z no inquituz: dicit in reddō cam hmoi: ga corpa pueroz plus attrahit humiditates: id est grossi: omo vt sic subtilior: ga magis pmanet aqz sitas ipsa iperimita: z pns vna subtilior: sz ga corpa eoz plus accipit de nutrimento qz corpa iuuenū: ga sumunt ipm gratia nutritiōis z augmēti: z io plus accipit qz digestiua valeat digerē pp qd multiplicat plures supfluitates qz mirtē cu vna reddūt eas grossas: z io grossities in vna min? est mala in pueris qz in iuuenib? pp qd dicebat Alii. 3. can. qz vna nigra peior e? in iuuenib? qz in pueris: ga vna nigra pp aduotionē coniungit cu grossa. Sz. Subdit vter? qz si bec vna puenit multū in acutis signat pditione: causa hui? est: ga tuc signat vltima debilitas in acutis qd est signu pessimi: cu tuc fiat pugna maxima iter vtutē z morbus nisi fiat talis p via crisis: ga tuc eet bonū signu: ga tuc signat apa futu? iferi? sub parte epatis z sub diaphragmate in pub? inferiorib? co qz ma est grossa z vire? est fortis: id pp sui grossitie no potēs pmisseri cum vna: z tuc est idē ei? eo qd dicit? bip. an. z. pno. Urina cruda clara z turturina. Sz. est signu apatis futuri sub diaphragmate.

C Et si huc in sanis pmaserit z se no conuerterit ab eis signabit apa qd accidit illic vbi dolorē sentiūt. Et fm plurimū accidit eis vt cu hoc in albatin z in renib? bus dolorē sentiāt. Et significat aptitudinem ad apa. Sz si dolor z grauitas vni membro pprio non fuerint imo sunt cōes significabit bothoz z variolas z apata que corpori erunt cōmunia. Tenuitas quoqz vine in crisi sine ordine reciduationē pronosticatur.

C In pte ista sbet ad alia dispōne. Sz nota qz no appellat hic corpa sana que sut pfecte sana: ga in eis no apper vna tenuis sed mediocritas: sz appellat bec large p omni dispōne que non actu eg? sic sunt corpa neutra: z ga neutru est 2^a. f. cōualefcētie z dicit dētie: id de vtroqz pot intelligi ita qz in neutro decidētie significat egritudinem in neutro cōualefcētie significat reciduum.

C Urina at multū spissa sz plz signat maturatiōis puatione z sz min? humoz grosse sube maturatiōe. Erit ergo in statu humozosaz sebiū z in aptione apatum.

C hic docet significare p vna spissam. Et p in gñali. Sz dō sbedo ipsam ad determinatas dispōnes. ibi (Et plurimū quidem.)

C Sed dubitabit aliqui. vtrum bec vna significet puationes digestionis. Et arguitur qz non. ga contrariuz effectū contrarie sunt cause: sed vna tenuis significat puationes digestionis vt dicit supra: ergo vna grossa valde significat pntiaz digōnis. Sz pte terea illa vna que significat bonitate expulsiue no significat puationem digōnis: sed vna multuz grossa est hmoi: sz. Maioz p. ga expulsiu requiritur ad digestionē. minor: apper: ga vna multuz grossa

tum grossa nō potest expelli nisi a forte forti. *¶* Pererea illa vīna in qua est mirio multa in substantia non significat puationē digestionis: hoc est hic ergo rē. *¶* Ma. apper: ga nō est spissa nisi ppter multam admixtionē hu. *¶* Dm qd hēc vīna spissa vlturimū significat puationem digestionis: ga cū digestio sit operatio nālis perducet vīnam ad sūam nāles: hēc autē est substantia mediocritas iter grossum et tenue: quare rē. *¶* Ideo superflue grossa et supflue tenuis significat indigestionē. *¶* Sz iteru tu dices: ga Alui. ipse dicit qd aliquidā hēc vīna significat digestionē humoz grosse substantie: nō videt: ga digestio semper perducet ad sūam mediocritatem cum sit operatio nālis. Dico qd Alui. dicit hoc vt ostēdat qd in materia valde grossa sufficit ad eius digonēz aliqua degrossatio: et non opz qd semper perducet ad sūam mediam simplr: sed sufficit qd sit reduta ad aliquatē tenuitatem: nā aliter requirit digestio in sūa mediocritate aliter in subtili et aliter in grossa sicut diuersificans humores in eoz sūa: ga aliqui sunt grosse substantie nāliter: aliqui subtilis et aliqui mediocritas: ita qd ad digestionē humoz subtiliū sufficit pro signo vt nebula appareat natans in grossis vō qd in fundo sit descēdens et subsidens: et in mediocritatē vt sit pendens: et ideo non opz vt in materia multum grossa attendat digestio in sūa sic qd pmutet ad mediocritatem simplr sed respectu grossitiei. *¶* Lunc ad rōnes in oppositum. *¶* Ad primū cum dī contrarij effectuum rē. cōcedat qd cōtrarie sunt cause immediate sed de causa mediatē et cōiubus nō opz: imo ab eadē cōmuni possunt pcedere contraria sicut est in opposito: ga tam multum grossa qd multum tenuis fit ab indigestione: tū grossa est cum turbiditate: subtilis autē nō. *¶* Ad aliū dicēdū qd hēc vīna multū spissa non accidit pp multā cōmixtionem factā a digestionē et fortitudine virtutis: sed ppter ebullitionem factā a calore extraneo. *¶* Subdit vltius qd hēc vīna erit bona significatio in statu feb. putride: nā in statu complet digestio: et ga digestio est actio perducens ad spissitudinē: ideo talis vīna in statu est bona: ga significat bonū. *¶* Digestionē et fortitudinē naturę. Item est bona in apatibus: ga significat qd natura expellit materiam apatis que permixta cum vīna facit ipsam spissam.

C Et plurimū qdē qd in acutis significat egritudinib⁹ est malū. *¶* Aerūtū tenuitatis durabilitas plus significat malū. *¶* Spissitudo nāqz quādā significat digonēz qd quidē sube pferit in eo qd digestionē signat et qd virtus expellēdi hz potētiaz est id in quo fiducia habet. *¶* Et i quātū materiei significat corruptionēz et elus multitudinē et maturationis phibitionē separātis ad fundum descēdētis significat malū. *¶* Quid aut sit illud qd inter duas res superātus est cognoscit ex eo qd post eā aduenit ex requie: aut succedit ei ex debilitate augmento. *¶* Et vīnaz qdē spissaz in febribus sanior existit illa de qua multū subito euacuat. Illa vō que paulatim euacuat multoz humoz est significatiua et debilitat virtutis: et post illā qdem que vtilitatem affert sequit mēdiocritas vīna simul cum requie. Cum autē tenuis vīna in acutis egritudinib⁹ ad spissitudinem conuertitur post qd nō aduenit requies significat liquefactionēz.

C In ista pte docet significare in spātī p vīnā spissaz qdē ipsam ad spāles dispositiones: et tria facit sicut dicit ipsaz ad tres spāles dispositiones. *¶* Ibi (Cū aut tenuis vīna.) *¶* Ibi (Cūqz in sano.)

C Cūqz in sano vīna perseverauerit spissa et in pte capitis dolores senserit et conquassationē indicabit ei febres. *¶* Est tū cū hoc est ex superflua expulsionē aut apatione cūz vlcēribus in partibus viarum vīne. *¶* Ad autem subtilitas et spissitudo vtreqz maturationis significant priuationem: nisi quia maturationem substantie comitat mediocritas. *¶* Spisse ergo maturationis est vt diggerendo ad tenuitatem mutetur. *¶* Et tenuis maturationis est vt coquendo mutetur ad spissitudinem.

C Hic contrahit vīnam ad tertiam specialem dispositionem vel conditionem. *¶* Nota qd hic accipitur sanum large: put dicitur a sano conualecentie vel decidentie.

C Amplius vīna spissa quēadmodum prius diximus

qñqz est clara et translucens quādoqz est turbida.

C Postqz Alui. docuit significare per vīnā pncipalr ex pte sbe: hic docet significare per vīnā pncipalr ex pte claritatis et turbulētie vt simul pñgit cū eis et sūa vīne: et duo facit. *¶* Prio facit qd vīna est solū clara vel solū turbida. *¶* Secdo facit qd si pñgit turbulētia et claritas in diuersis tñ pñtib⁹. *¶* Ibi (Ampli⁹ vō debes attēde.) *¶* Pzia in duas. *¶* Prio pñitit diuisionē quādā in vīna spissa qd vō et intelligi. *¶* Secdo erequit de signatis illius diuisionis. *¶* Ibi (Aerūtū iter spissam.) *¶* Juxta qd nota qd sicut ponit diuisionem in vīna spissa: ita vō et intelligi in tenuit: nā clarū et turbidū differt a tenui et spisso: ita qd nō oē tenue est clarū: nec oē turbidū spissū: sed tenue pōt esse turbidū et spissū clarū: sed ga hēc diuissio notioi: modo apparet in spissa qd in tenui: ideo magis de ipsa explicauit.

C Aerūtū inter spissam translucentem et tenuem existit differētia: qm spissa trāslucēs cū motu inundat nō sūt ptes ipsius inundate multū pue: imo magne in ea accidunt: vñ et ei⁹ mor⁹ sunt tardi: et cū spumat fit ei⁹ spuma multaz ampullaz: et ipi⁹ ampulle nō cito rūpuntur.

C Hic erequit de significat hui⁹ diuissiois. *¶* Et qd vīna spissa trāslucens et vīna tenuis vidēt multaz puenire. *¶* P assignat dīam inter spissam et. *¶* Secdo docet significare p ipsaz. *¶* Ibi (Et qdē.) *¶* Juxta qd nota qd causa istaz qñoz cōditionū vīne spisse trāslucētis pōt eē hēc: qd talis vīna nō est nisi ex admixtione hu. grossi trāsparens: talis aut humor nō est nisi flegma vitreū qd assimilaf vitro liqfacto in sūa: qd viscosus et grossus sūt vitreū: et in colore: qd est trāsparens sicut vitreū: qñ tale flegma mouet p vīale ei⁹ vñ sūt magne: qd cū sit grosse sbe nō ē diuissibilis in ptes puas: sūt vidēt in oleo cū vñde qñ pcuteret in aliq vase eēt magne pp grossitē et viscositātē ei⁹: qd non pōt subingredi aer et diuidere ptes puas in subtilē. *¶* Secdo pñitio p quā differt a tenui est: qd ei⁹ mor⁹ sunt tardi: cū ius cā est: qd grauitas et materie grossities est inepta ad mori: sed subtilis vīna est velocis mor⁹: qd cito diuissibilis et leuor. *¶* Tertia oīa est: qd in vīna grossa trāsparete apparent multe ampulle qñ pcutit: qd spuma et ampulla creat ex pñitioe vñditat cū sūa vñ tola: qd pcutit tūc iteridit aer et retinet sicut appet in cōmento 43.2. part. illi⁹ afoi. *¶* Strāgulator et dissolutor. *¶* Quarta est qd vīne grosse trāslucētis est mā grossa cruda et viscosa: et ideo ampulle gñat in ea. ppter tenuitātē materie disrūpūnt: s3 qd in subtili est mā tenuis: ideo aer inclusus in ampulla diuidit ipsam cito et destruat ampulle cito sicut contingit in aqua subtilis sbe.

C Et que quidem huiusmodi existit ex flegmate generatur nō bene digesto: aut cholera vitellina si est in ea tinctura ad citrinitatem trabens. *¶* Et si tinctura nō est in ea significat flegmatis vitrei resolutionē: et hoc qdē in epilepticorū vīnis multum existit.

C In pte ista Alui. dēter. de significatis vīne clare et turbide. *¶* Prio vt cōiungit cum sūa spissa. *¶* Secdo vt cōiungit cūz tenui. *¶* Ibi (In tenui aut.) *¶* Juxta qd notādū circa partē pnam qd qdaz littera hz ex flegmate bene digesto: sed hēc est mala: qd cum hēc vīna sit spissa ex permixtione flegmatis vitrei qd est maxime crudus et indigestū: ideo non vō dicere bñ digesto sed nō digesto: et ideo dicit qd si hēc vīna habeat tincturā trabentē ad citrinitatē: tūc significat qd sit a cholera vitellina que fit ex cholā pñmixta cūz flegmate vitreo et trāslucet ad modū vitelli oui: et subdit qd si in ea nō sit tinctura fit ex liqfactioe flegmatis vitrei: ecce qd manifeste vult qd sit ex flegmate vitreo qd nō sit bene digesta sed maxime cruda.

C In tenui autē in qua multa existit tinctura sicut tincturam non esse ppter digestionem. *¶* Alioquin digestio in primis non magis operatur substantiaz qd coloris permixtionēz: pzia nāqz digestionis operatio est substantiam efficere deinde ipsaz tingere. *¶* Et digestio quidem in substantia melior est qd in colore.

C Hic docet significare per vīnā clarā vt cōiungitur cū sūa subtili et tenui. *¶* Prio quādo apparet cū colore vñiformi. *¶* Secundo qñ cum diffoz. *¶* Ibi (Cū aut vīnā videris.) *¶* Tercio qñ cōiungit cū hypo stasi. *¶* Ibi (Et si tenuis fuerit.) *¶* Prio in duas. *¶* Prio facit qd dictū est. *¶* Secundo concludit corollarium ibi (Et ppter hoc.)

C Juxta pnam partē dubitat p aligz: ga videtur esse cōtradictio in tertio. nā hēc sra: aliq digestio in pñie: magis operaret in sūam vīne qd in pñitioe coloris: ita qd vñ hēc p incōuenienti qd p debet digestio sbe vīne qd coloris: postea statim subdit prius hui⁹ ex-

Dub^m 4^m

Bentilia

preffe: ga digestio dicit q pma operatio digonis est efficere sbam
vine: ocuinde ipsaz tingere. Ad hoc dicit qdam q sine dubio lra
prima est valde extranea: ideo opz ponere aliquit p ga: 2 tunc
sic exponedo no discordat: hoc est vez: ga digestio in pms mag
operat in sbam q in colore: ga dato q no: tuc qd est colorata co
lore couenienti quocuq est disposita sba vine eet digesta qd fal
sum est. Alio mo pot dici sic sonat: 2 hoc pot z ee. Uno q hic dft
cit vnu no: ga deberet dicere aliogn digestio in pms no mag ope
ratur in sbam: quare zc. 2 tuc est planum. Vel aliter exponedo ly
aliogn. sicut stat: 2 tuc opz trasponere vba vt dicamus aliogn di
gestio magis operaretur in permixtione coloris q in substantia: et
ideo cotingit q p ergo digestio in substantia quidem zc.

Dub^m 5^m Querant hic p duo: ga hic ponere videt Ali. q tinctura aliqui e
per digones: queraf vtru color possit dari vine alicui aliter q per
comixtionem. Et v q sic per Ali. 4. cas. fen. ss. de iudicys sumpris
a colore vine. vbi dicit q rubedo 2 uigredo est in vna ex vebeme
tia calitatis: q sola alteratione poterit alterari. In oppo^m est
Baf. p de crisi. ca. 12. vbi vult q color causat in vna per comixtio
nem bu. chofici vel fan. fan. Ad h od m breuiter lz gda de hoc fa
ciant magni laberintu: sed veritas pstitit in paucis: dico q no
mine vine pnt duo significari: aut eni noiat aquositate solas: aut
noiat illud qd est comitru ex aquositate 2 sba humoralis: tuc dico
q pma est impropria noatio: ga vna ppe loquendo est qd daz
mixtu. dico ergo q p mo accipiedo ipossibile est q detur ei color
sine comixtione cu sba humoralis vel sba pportionali bu. cuius ro
est: ga vna vt est sola aquositas est corpus diaphanu trasparens:
color est passio corpis mixti terminati per opaci terrestres: euz q
aqua no fit corp^m mixtu sed simplex: nec fit terminatu 2 opaci de
se sed trasparens: io de se ipossibile est q vna vt noiat sola aquo
tem fit colorata per alteratione: s solis admixtionem rei colorate
cuiusmodi sunt humores: si accipiat vna 2^m mo. f. pro aggregato
ex aquositate 2 sba humoralis: dico q possibile est q humor q mi
scet cu vna 2 ipsam reddit colorata altere ad maiore caliditate
qua bz 2 magis tuc colorabit. Itz h est possibile fm nam qd appa
ret: ga sicut vult Baf. 3. de virtutib^m naliu. c. 12. expulsio no accidit
nisi donec illd qd oz erpelli igerat aliqd nocumens expulsue: vti
vna no expellit a vesica donec ex mora ei^m in vesica acgrat aliq
qualitate horrida 2 acuta per qua stimulas vesica mouet ad eius
expulsionem taq alicuius nociui: si q accidat pmutatio in vna ex
stete nalter in ppris vasis: 2 non cotingat hoc ex pmixtione: q in
vesica no fit mixtu cu vna: q multo fortius poterit acgrere colo
rem ex alteratione illa: quare zc. Ex his patet ad rationes.

Dub^m 6^m Secdo querit. vtru digestio opef prius in vna sbam q colorem
an ecouerso 2 vtru seiuncte consequant. Et arguit q digestio opef
prius in colore q in sba aucto. Auic. supra. vbi dicit q si fuerit te
nuitas in vna signat q ia inceperit: sed no appet in sba: ergo videf
inure q prius operetur in colore q in substantia.

Dub^m 7^m Dub^m taf vltimus. vtru seiuncte consequant fit digestio in sba et
digestio in colore: ita q ois vna digesta in sba fit digesta in colo
re 2 ecouerso. Et arguit q sic. ga illa que causant ab eade ca ad se
inuice psequunt: sed digestio in vna cu colore est bmoi. q zc. Ma.
nota est. mi. appet: ga ta sba q color in vna causant ex pmixtione
debita in vna. qre zc. In oppo^m huius arguit. ga si possibile est
q vna habeat mediocritatem in sba absq eo q habeat medio
critate in colore iter ruben 2 claru 2 citrinu tinctu no semp seiun
cem psequunt: sed possibile est q habeat vna zc. q no semp p
seiuice psequunt. Ma. py: ga digestio perducit ad mediu vt dictus
est supra: si q erit mediocritas in colore 2 no in sba vel ecouerso:
tunc aliter poterit ee sine altero. Ma. apparet: ga nihil pbibet q
sba fit mediocritas 2 no color 2 ecouerso zc. Ad hoc od m sic etiaz
als de hoc tactum fuit supra q digestio pot accipi duplr. Uno. p
prie. f. pro alteratione que vere est digestio que fit per comixtio
nem humiditatu cum sba vine. Alio. pot accipi large pro oi alte
ratione que pot fieri in vna versus dispoem ualeem: tuc dico si
accipiat digestio large p alteratione no est incoueniens q dige
stio prius incipiat in colore q in sba. Et hoc mo loquebat Ali. sup
de vna igua: ga si remittatur talis vna in colore significat di
gestionem aliquam. f. colorem pter nam aliquatiter diminutus 2 su
perari a na. Si aut loquimur de digone pprie fm qd dicim^m ali
quid pprie digeri: hoc pot intelligi duplr: aut eni loquimur de di
gestionem que debet vine fm nam vt ipsa est simplex nalter: aut
de ea que non est simplex naturalr. Simplr nalis vna est que fit
in corpore bnt fm se nam: no naturalr aut simplr est fm qd di
cimus q in corpore febiente est digestio vine 2 aliaru superfluita
tum: tuc dico q si loquimur de digestionem simplr naturali pus est
digestio in sba q in colore prioritate simplr. Secundo dico q sic
fiunt in tempore ita q simul in tempore causatur substantia vine
ne 2 color. Ratio primi est: ga digestio est operatio que pprie de

Super primo

betur substantie 2 in pprie accidenti: cuius ratio est: ga eius pprie
est digeri cuius est pprie comiseri: hoc aut est ad corpulentum:
ergo cu sba vine fit talis 2 no color: ideo pprie 2 simplr pus ope
ratur digestio in sba q in colore. Itz hoc appet de digone no sim
pliciter nali q p etia fit in sba q in colore: ga id digerit pprie isto
mo qd pparatur ad expulsionem nature: sed sba est bmoi 2 non co
lor: ideo zc. Ro secudi. f. q sint simul tepore est illa que supra fuit
adducta: ga que ab eode agente pcedit vt sic simul fuit: sed color
2 sba sunt bmoi. q zc. Et ideo dicit hic Ali. q pprie pncipalis ope
ratio digonis est efficere sbam. si aut loquimur de vna que re
peritur pprie in corporib^m non se bnt b^m fm natura: od m q in ta
libus fm nam contingit q digestio fit in sba 2 non in colore 2 eco
uerso: 2 ex hoc apparebit solo illius qonis siue dubitationis scde:
na possibile est q in talib^m apparet digestio in sba: vt puta q vna
habeat mediocritatem in sba qua oz habere: eo q digestio in talib^m
fit per admixtionem bu. peccatis cu vna. mo possibile est q hu
mor peccans sit in isto corpore: q reducat ad sbam mediaz: 2 t
color eius no erit mediocritas sed remissus valde 2 albz. Itz possibi
le est q humiditas cholericus sit peccans in corpore: 2 du digere
tendet a subtilitate versus mediocritate sbe 2 erit intera in colo
re: 2 sic erit in sba digesta 2 no in colore. Itz pot ee ecouerso. f. q
appet digestio in colore 2 no in sba: ga si abudet chola subtilis et
citrina possibile est q pmisceat cu vna: 2 erit ibi digestio in colo
re: 2 dato q no fit in sba fit possibile q humor peccans sit fle
gma gssus cui admisceat aliqd de chola adusta: 2 tuc appetit digi
o in colore vine. Et ex his appet ad rones: ga pcedit vns suis.

C Et pp hoc cu vna tenuis in acuta egritudine pscue
rat significat malum: 2 q virtus digestiua est sopita.
C In pte ista cotingit correlariu 2 dicit: ita dcm est q digo in sba est
melior q in colore: ex hoc sequitur q vna tenuis zc.

C Cum autez vnam videtis tenuem in cuius partib^m
rubedinis 2 citrinitatis fuerit diuersitas: laborem co
gnosces inflammantem.

C In ista parte Auic. docet significare per vnam claram qua
do ipsa apparet cum colore diaphano zc.

C Et si tenuis fuerit fuerintq in ea res que sunt sic fur
fures egritudine in vesica non exsistente: signu erit hoc
esse propter flegmatis adustionem.

C In parte ista Auic. docet significare per vnam claram quando
ipsa coniungitur cum hypostasi 2 dicit: q si talis vna fuerit tenuis
que pro. i. in ea res que fit sicut furfures: 2 hoc est hypostasis fur
fura accidit per vnam resolutionis a membro 2 maxime a vesica
ppter ulcerationem vel scabies: vel pppter humiditates flegma
ticas: si ergo no sint vlcera neq scabies in vesica significat q sunt
ex flegmate adusto: 2 dicit si fuerit tenuis ga accidit aliquando q
vna apparet furfura pppter resolutionem in membris pncipali
bus: sed tunc fit spissa pppter adustionem pignedinis 2 eliquescen
tiam membrorum: vt ergo excludat talem dicit hoc.

C Spissa aut vna in febrib^m acutis ad sumu multos si
gnificat humores: 2 fortasse significat liquefactione: 2
ipsa qdem est que cu vna permanet bora cogelaf 2 in
spissaf. Ad vltimu 2o turbulentia vine est pppter ter
reitatatem cu ventositatem que aquositati admiscetur: ex
istis naq cum admiscetur prouenit turbulentia: 2 ex
ipsorum abinuicem separatione puenit claritas.

C In ista parte Auic. determini. de significatis clare vine vt con
iungitur cum turbida substantia zc.

C Amplius tres debes attendere dispoes. Est naq cu
tenuis mingit 2 deide ipissaf que signat q na laborat
in maturado: h nodu materie ei vndiqz obediunt 2 est
paties: 2 fortasse est cu mebroz signat liquefactione.
Aut mingit spissa 2 postea clarificaf 2 separatur ab ea
grossus subitus stans: 2 significat q na ia superauit ma
teria 2 ipsaz maturauit. Et quanto maior fuerit claritas
2 maior descensus iserius 2 citi^m magis significabit ma
turatione. Aut est dispo media inter primam 2 altera ex
qua cu pdurauerit 2 na fuerit fortis 2 virtus fixa scice
q non ad maturatione perueniatur integram. Si vo
virtus

virtus fixa non fuerit timenduz ne perditio preueniat maturatione. Cum autem perdurauerit z timorosa significatio non affuerit significabit capitis dolore: qm significabit ebullitionem z ventositates vaporosas.

C In parte ista Aui. docet significare per vrinā ex pte sbe z claritas z turbulencie vt simul cōiungunt in diuersis corporibz z in eodē subto. Et p docet significare per quasdā dispōnes in gbus turbulencia z claritas simul iungunt. Scdo facit hoc in dispōne vrinē in qua remanet solū vna istaruz. ibi (Aut est dispositio.) Et hec in duas. Primo ponit significata vrinē qm migitur spissa z remanet spissa. Scdo ponit significata vrinē que mingit tenuis z remanet tenuis. ibi (Urina que aquosa.) Pcia in duas. Prio facit hoc. Scdo comparat istā vrinā ad quādā pdictaz. ibi (Illa vō.) P Nota q hic habetis illas tres pdictas que ponunt in de crisi que sic sumuntur: q vrinā postq micta est: aut remanet in eadē dispōne in qua mingit aut pmutatur: si remanet in eadem habetis vnam dispositionem vrinē que postea diuersificatur vt videbitis: si aut permutat hoc est dupl: q aut mingit pmo clara z tenuis postea inspissatur z turbatur: z sic sunt due species. aut apparet p turbida: z postea clarificatur z sic sunt tres species.

C S tu dices videt q sint plures: q aliquādo vrinā mingitur tenuis z permutatur ad grossā z postea permutat ad tenuē. Dicedum q Aui. hanc dispositionem non ponit quia rarissime contingit hoc: z ideo nō curauit ponere. Vel dicendū q cōprehendit hanc dispositionem sub illa quā appellauit mediam.

C Alterius dubi. aliquis q non videtur possibile q vrinā mingat primo clara postea turbet vel econuerso: q operationes iste que sunt in vrinā pcedit a calore inato: sed in vrinā que est ex corpore nō est operatio caloris inati: ergo vrinā nō pōt turbidari vel econuerso. Ad hoc dicendū sicut extrahit ex. 4. coll. ca. 22. q possibile est in vrinā que mingit apparere ex quādā dispōne significantes actionē caloris fuisse pauer operatā in ea: q nō ppter operetur extra: tñ intra corpus ipsū quedā dispositio per quā vrinā est nata sic alterari ex corpore: nā quando vrinā p mingit clara postea turbida significat tūc q incipit digeri: q digestio pcedit inspissando vrinā si permāssit amplius fuisset digesta: vt dicit Isaac in. 6. vrināz. quādo vō p est clara postea turbatur: tunc partes ille alterate a cōmēte z exhalate a calido solui operatio nālis z fit spissa z accidit turbatio in ipsa ita: q hec vrinā significat inchoationem digōnis: tñ est occulta vt dicit p de crisi. ca. 12. z ideo dicit Aui. hic q nā laborat in maturādo. Aliqñ tñ accidit econuerso. f. q mingitur turbida z spissa z postea clarificatur: hoc est quādo materia est bene digesta: q expulsa est oīno ventositas que phibebat omnes partes terrestres ad fundū descendere: z ideo ppter motum mingit spissa z turbida: z q perfecte est exclusa oīs ventositas: ideo postea partes grosse descendūt ad fundū z remanet clara. Si aut mingatur spissa z remaneat spissa z non fiat talis spissitudo ab ebullitione vehementi: tunc significat q mā non est perfecte digesta nec bene exclusa ventositas. si autē hoc accidat ex superflua ebullitione: tunc significat multam in corpore esse aggregationē mae z dolore capitis. Et iō dicebat Auer. i. 4. coll. q nō est vey qd dicit qdā q ex pmutatōe exteriori vrinē nō pōt dari induratum super interiorē factam mutationem a calido nālī: q bene potest ppter dispositionem quā recipit interius ppter quā est nata sic exteriori pmutari. Et ex his apper ad rōnē. P Notandum q hic inuenit duplex ista. Vna que dicit scietur q nō ad maturationē. Alia dicit q nūc. si dicit q nō: tūc exponet sciet non puenietur sup. ad perfectā mutationē. si dicit nūc: tūc exponet q ex quo natura erit fortis z virtus fixa sciet q nūc. i. in paruo tempore perueniet ad digestionē completam: ita q vtraq littera bona est.

C Illa vō que ex tenuitate ad turbulētiā puenit: z sic pcedit melior est illa que in turbulētiā pmanet fm plurimas horas. Urina quoqz multoties fit spissa: z est B. ppter casum virtutis z nō ppter nature expulsionē.

C hic cōparat vrinā que mingitur tenuis z fit turbida ad illā q mingitur turbida z turbida remanet.

C S tu dices hoc vā falsum: q dū buius vō p de crisi. ca. 12. z ab Isaac. ca. 5. de vrinis q dicit q illa que p est tenuis postea inspissat significat inchoationē digōnis: sed illa que mingit spissa z spissa remanet significat digōnē pfectā: perfecta aut digestio est melior q imperfecta: qre nō. Ad hoc pōt z rāderi. Vno mō q per hoc qd dicit. z sic pcedit. itelligit q vrinā p mingat clara z postea fiat turbida z sic pcedit. f. quousqz itez clarificet: z hec est melior q illa q remanet solū in turbulētiā: q ex quo itez clarificat post ventositas

tatē magis a se exclusaz est melior q illa que remanet spissa: z tūc qd obicit nō valz: q tu arguis solū de illa que est clara: postea est spissa z pmanet sic in sua spissitudine: de illa autē hic nō intelligit. Vel oīm q dato q itelligat de illa que ppter migiē clara postea inspissat: z sic pcedit. i. pmanet in sua spissitudine q hec est melior q illa que spissa mingit z remanet spissa sic q nō causet illa spissitudo pp digōnem sed pp ebullitionem calitatis exnee: qz hec est mala: z sic itelligit hic: f. Bal. z Isaac itelligūt de illa que mingit spissa z remanet spissa sic q illa spissitudo puenit p modū digōnis z bone cōmixtiōis zc. Subdit vltē: q vrinā multoties fit spissa ppter casum vti: f. pōt exponi z: aut q calor exne multū superfluit: z tūc calor inat debilitat ex dūo caloris exnei sup ipz facit tē vehemētē ebullitionē in humoribz ex qua accidit casus z defectio virtutis. aut pōt accidē talis spissitudo pp eligiōnē z resoluōnē in mēbris ad quā segt psumptio caloris inati z casus virtutis.

C S vrinā que aquosa mingit z aquosa remanet signū est priuationis maturationis penit. Et vrinā spissa labilior est que ad exēdūz est facilis z multe sepōnis fit. Et hmoi nāqz sanāt paralyis z qd est ei simile.

C In ista parte ponit significata vrinē que migitur tenuis z remanet tenuis.

C Lū vrinā grossa migiē z deide pcedēdo fm ordinēz attenuat si multa ē pueniēs existit. Et cū ipsa post spissaz z turbidā: aut spissaz z paucā sequit ē signū bonūz. Et B qdē est cū spissa q turbulēta est aperit q mingit paulatim z subito ide multa facile migiē vrinā: cū hac enī multoties resoluē egritudo: siue ipsa sit vna febrili acutaz: siue sit vna aliāz egritudinū ex repletionē puenientiū: siue sit repletio ex qua nodū manifesta accidit egritudo. Et iste qdē vrinē modus est extraneus.

C Prius Aui. docuit sigre p vrinā ex pte gñis sbe z gñis turbulētie nō plderādo cū eis alia gñā signoz: q cū eis iungunt: hic docet significare p illā plderādo sū cū eis alia gñā signoz. Et p fac hoc ex pte sbe. Scdo ex pte turbulētie. ibi (Urina ad vltimū turbulēta.) Pcia in tres. Prio facit B plderādo sū cū vrinā gñitate. Scdo cōsiderādo colorē: ibi (Qñ cū vrinā nālīs coloris.) Tertio plderādo pētū. ibi (Uria spissa in qua sedime.) C Jux pma pte nota q hoc dem ē idē cū illo asō. 69. 4. pti. Quibz vrinē grosse z globose. sic dicit Bal. ibi q iste modus ē exne: ita dicit hic Aui. z sic etiam dicit ibi Bal. in illo cōmēto q vrinā q sequit nō est tenuis absolute f. ē mediocritas: ita qz hic exponit: q licet aliqñ mediū appellare noibz extremoz: z qz hec vrinā sigr q oppilo apiz z mā oppilans enī vel existēs in venis: iō est signū bonū: z dicit in fine q iste modus est extraneus: sed nō est hic itelligēdū q signatū eius nō sit vey: imo est bñ vey: sed q raro accidit: hoc aut qd raro accidit dicit extraneū. Et q raro accidat apparet: q vltimū videmus q vrinā icipit apparere subtilis postea igrossat z inspissat: in oibz enī morbis mātū cū materia non sit digesta sed cruda in principio: ideo nō pōt permisceri aliqd eius cum vrinā z etiam ipsam inspissare: pp qd in principio apparet vltimū aquosa z subtilis: deinde pcedit inspissando: raro aut accidit hoc econuerso: z ideo dicitur extraneus.

C Qñ cū vrinā nālīs coloris supflua est spissitudo plerūqz signat bonitatē expulsiōis multaz materierū cui exētiā associat facilitas: z plerūqz signat pdiōnes ppterea q humorū signat multitudinē z virtutis bilitatē: z B qdē demōstrat egrediēdi difficultas z paucitas ei qd egrediē. Uria qdē spissa bona ē q ē crisi egritudis splenis z febrili permittaz in qua nō expectatur equalitas: quoniaz natura in expellendo ipedit. Uria ad vltimū turbulenta significat humorū multitudinem z naturam ab eis occupatam in maturādo eos.

C In parte ista Aui. docet significare per vrinā ex pte sbe z turbulētie z cū ipsa cōiungit color z dicit quādo vrinā nālīs coloris. i. in sanitate zc. z ex hoc qdem zc. distinguit inter bonā z malā: qz in prima fit exitus cum facilitate z multa quantitate zc.

C Urina spissa in qua sedime existit arenosum significat lapidem.

C post q Aui. docuit signare per vrinā ex pte sbe z cū ea cōiungit

color: hic docet significare per vinā ex parte sbe z cū ea cōiungit significatio sumpta ex contento in vinā. Et quatuor facit sicut q tuos sunt illa super que docuit significare. Nā primo docet significare sup lapide. Scdo sup apā. ibi (Urina spissa.) Tertio sup laritudine. ibi (Et ē cū sanis.) Quarto sup oppiliones. ibi (Et est cū in epate.) Cuius pma pte notādū q i lapide est cōsiderare 3° tēpus. p^omo est in quo generat lapis. Scdm est in quo est cōpler. Tertius est in quo est cōpler? z dissoluit. Ad illd qd dicit hic Aui. ē verū q vinā in qua appet sedimē arenosus est vez quātū ad tēpus gitationis eius z quātū ad tps dissolūonis eius: sed quātū ad tps in quo est cōpletus nō appet sedimen arenosum in ea sed migis tūc renūis z clara: quia lapis completus est causa oppilationis.

Urina spissa q apātū significat aptionē cognoscitur ex eo qd ei admisceat z ex eo qd pcessit. Ex eo enim qd admisceat sicut pure qd malus odor demonstrat: z ex eo qd quē ea separant sicut petala alba z rubea aut sicut surfur: aut alia ab istis ex eis q que cognoscit. Ex eo qd qd pcessit qm ibi pms fuit signatio apātis aut vlcis in vesica: aut rene: aut epate: aut in pib^o pectoris. Et signat huius apātis aptionē si ante ipsaz vinā fuit similis loture carnis recentis qd est ex gibbositate epatis. Et si egestio talis fuit apostematis qd est in ei^o cōcauitate: z si anhelitus cōangustatio pcessit z tussis sicca z dolor in mēbris pectoris pungitiuus: tūc apostema qd apertum est lateris z exiit a pte arterie maioris: z si in pure illo est maturatio conueniens est.

In ista parte docet signare per vinā istā super apata. p^oio sup rupturā. Scdo super locū rupture. ibi (Et significat huius.) **Dub^m 11^m** **CS** tu vices qd dicit qd apā cognoscit ex eo qd pcessit postea exē plicat zt vlcis in vesica aut rene: nā vlcis nō pcedit apā: imo ipz sequit. Ad h^o dico q istd pōt z^o intelligi. Uno^o aut vlcis. I. exire qd vlcationē h^o iteri: nā 3° ē tps plderare in apate. p^omo mā colligit in mēbro. Scdo fit exire in mēbro iteri? qd cōdunat sanies i loco z fac vlc^o iteri. Tertiu tps ē in q erupit z fac sanie ad exteriora. Ad h^o loquit Aui. de exire qd est iteri? z de illa q est erupio in qua sanies egredit: q illa bñ sequitur apā: vel aliter exponēdo vlc^o sic facit ista: q multoties ad vlcus attrahunt humores: z fit postea apā magnus qd postea erupit z euacuat sanies cū vinā z fit vinā spissa z ex eo puenit: z sic loquit Aui. Et significat hui^o apātis. In ista pte docet significare sup locū rupture. Notādū aut q cū quare lotura que est filis lotur: e carnis significat debilitatē in gibbositate epatis est: qd qd est apā in parte gibbosa q qua egredit: z tunc illa p debilitat in sua digōne z cū sit cōtinua in vīs yvine: ideo vinā illa significat super gibbositate epatis facere qd apate: z q pars cōcauitate est mag^o declinās ad iteriū q p^onuat cū eis mediātib^o venis mēbraicis: ideo egestio que fit filis loture carnis recentis significat debilitatē eē in pte cōcauitate epatis ex apostemate ibi exite.

Et ē cū sanus cūatus q exercitiū relinqt migis vīnaz sic pus z virus tenue quo ipi^o purgat corpus: z ei^o auferē laxitas quā exercitiū dimissione cōsecutus est.

In ista pte docet signare per vinā p^odictā sup laritudine. Notādū tñ q hic accipit san^o large put se extēdit ad neutru corp^o qd h^o su persuitates q idigēt eūone. Alteri^o notādū p illd qd dicit Qui exercitiū relinqt migis sup. p modū eūonis sicut pus: q notanter dicit sicut pus: qd verū pus solū accidit qd existit actio calidat ex nee in mē ex cui^o calefactione accidit putrefactio sicut accidit in apate z vlcere: sed in vinā nō est talis actio caloris ex nee sed nā: sed in vinā ista est hypostasis que assimilāt puri rōne gñe sbe z rōne modi alteratiōis q accidit in ipsa: q hypostasis fit a calore nā: vt d^o in cōmento vltimo p^omi p^onot. z in actione saniet est enā aliqua actio nālis p quā fit alba z leuis z apta expulsiōi nāe.

Et est cū in epate aut in eo qd ē corā ipso fuit op^o pilatiōes z plerūq^o d^ogit vt cap^o aptiōe sit vinā spissa p^opterea q cap^o egredietur mē. Et hec talis spissitudo nō est pus. Sz in ipā q est post apātis aptionē est pus. Et cū hec vinā fuerit cū spissitudine z ad nigredinē tra^o perit z cū ea fuerit in latere sinistro dolor erit tūc ex p^o

te splenis. Et fm hāc cōsiderationē si supra femur fuerit aut in similitate vētris: erit tūc ex pte s^ocbi. Doc tñ sepius est ex parte epatis z cānāliū vīne.

In ista pte docet signare p p^odictā vinā super oppilationes.

Urina turbulenta multoties significat casum vīrtutis. Cūq^o virtus ceciderit frigiditas superabit q erit sicut illa que exterius infrigidat.

Primo Aui. docuit significare per vinā ex parte sbe vt iungit cū alijs significatis: hic docet significare p vinā ex parte turbulētie vt iungit cū alijs generib^o signoz. Primo docet signare per vinā turbidā vt iungit cū colore. Scdo vt iungit cū p^onto. ibi (Et qd dixerūt.) p^omo in quatuor: sicut quatuor ponit signationes. scda ibi (Urina turbulenta que malo vino. 3° ibi (Urina que vīnis si guozum.) 4° ibi (Urina que colorū alicuius membri.)

Urina turbulenta que malo vino similatur aut aque ciceris est vīna pregnantium: aut habetia apostema^o ta calida longi temporis in interioribus.

In ista pte Aui. ponit scda signationē p^odictē vīne.

CS circa pte istā dubitabit aliquis: nā ipse dicit q vīna turbulēta q assimilāt malo vino aut aq ciceris est vīna p^onatū: diceret aliquis nō est vez q sit vīna p^onatū: q supra dixit q vīne p^onatū sit clare ad modū vīe viroz: qre zc. Itē nō vī q signat apata cala in interiorib^o q multoties fuit apata cala in interiorib^o corp^ois: tñ nō apparet talis vīna. Ad p^omo dōm q hic intelligit de p^ouantibus qm multū supabūdāt mēstrua in eis: z tunc in talib^o nō retinetur mēstrua sed egrediunt per vias yvine: z iō in talib^o multū aparet vīna turbida: vel ē hoc posset eē p^o aliquā apā qd rūperet in eis qd factū eēt vel fuisset in vīs p^o retentionem mēstruoz. Vel dōm aliter q duplex tps est p^olderare in p^onantib^o: nā qdā est tēpus autē partum multū distans a partu: aliū est tēpus post partū: tunc dico q in tēpore multū distante a partu sed circa p^omo cōtentionis est vīna p^onatū clara z tenuis quando nō nimis superabūdāt mēstrua: z tunc similatur vīnis viroz: q tunc retinentur superfluitates mēstruoz que ipsam reddebant turbidā z grossā: z ideo est clara z tenuis. Item q multiplicat in eis caliditas ex semine yri rēto que clarificat vīnā: sed ille que sunt p^opinque partū z post partū q mundificāt a superfluitatib^o aparet vīna similis vīno malo albo turbato: z hoc modo intelligit Aui. p^omo aut nō loquit supra sicut tu arguis. Ad aliud dōm q fa. Una est: q in apātibus accidit multa aduſtio materie z icine ratio: qm perdurat multū apā in eo que mixta cum vīna quando euacuatur per vīnam facit eam turbidā. Secunda causa est: q quando multum durat apostema debilitatur virtus epatis: tūc accidit sanguinem permisceri cum vīna z hu. aliquos pp^o malam digestionē eius: q generat malos hu. qui mixti cū vīna reddūt ipsam turbulēta in similitudinē vīni corrupti vel aque ciceris.

Urina q vīnis asinoz aut aialū assilāt z ē qm mulachach: p^opea q ē multū turbida corruptionē humo^o rū corp^ois signat: qd tñ magis signat ē flegma crudū i qua aliq^o calitas opata fuit: ipm cū grossa vētositate ebullire fecit: z p^o plerūq^o significat capitis dolorē vētuz: aut alabachal z cū p^oenerat signat lythargiā.

In parte ista Aui. ponit tertiā signationē p^odictē vīne zc.

Urina que colorū alicuius membri similatur cum per^o durat egritudinem in illo membro significat.

In parte ista ponit quartā signationem p^odictē vīne. **CS** diceret aliquis nō vī q vīa assilāt alicui mēbro: q color nō cūtur in vīa nisi ex p^omixtiōe alicui^o hu. ipas tingēt z colorū. Adm q cū qre assilāt colorū alicui^o mēbro a q venit ē p^opea q mā q gūonez h^o in illo mēbro misceat cū vīa: z iō qm talis vīna p^oenerat significat q p^oinue in illo mēbro gñat mā superflua ex qua augmētata in illo mēbro accidit egritudo in illo. Ad aliū qd obicit dōm q h^o vīna nō recipiat colore ab illo mēbro faciēte superfluitatē ime diare: nā recipit mediate: qd mēbrū multiplicat superfluitatē sbe sue sbe q superfluitas mixta cū vīa mutat vīnā ad colore illi^o mēbrū.

Et qd dixerūt q cū in inferiori pte vīne fuerit alia quid qd pulueri sit simile aut fumo plongab^o egritudo: z si in tora p^odurat egritudinem p^onotificat mortem: aut flegma crudū qd a pure discernitur fetore.

In parte

C In pre ista docet signare per vinā turbulētā pūctā cū pte. Et tria facit hui? vīne ponit tres signatōes. 2^a ibi (Uria habēs ptes diuersas.) 3^a ibi (Urina i q vident.) 4^a iuxta p^m partē itelli gendū q dictū istoz Aui. nō approbat: tū si sit verūz cā hui? est: qz qū in inferiori pte vīe appet aliqd ad modū pulueris vel fumi est signū q in corpe illo est aliq mā terrestria z adusta que mixta vī ne qz est terrestis z grossa petit fundū: z qz ex hu. terrestrib? est nata fieri egritudo loga: iō zē. tūc vltius si plōget z vīt? sit de bilis cū virtus debilis nō possit multo tpe tolerare egritudinē: iō signū mortē. si aut vīt? sit fort? z ouret lōgo tpe: iō signū flegma cru dū dñari in corpe: z h flegma crudūz distinguat a sanie que appet in vīna per fetore: 3ª assumile et in suba z colore. nā vīna in q est sanies in ea est putrefactio: flegmate aut crudo nō: iō nō fetet. 3^a zē qz est ficius sanie: z iō nō est nat? fieri fetor: ex eo cū nō possit resolui ab eo vapor talis pp ei? terrestritatē: 3^a a sanie sic: qz zē.

C Urina habēs ptes diuersas signat q qto plus par tes in ipsa fuerint maiores tāto plus nāc operatio est studiosior z nā plus potens z potius plus apertū.

C In pte ista ponit scdm signatōē hui? vīne. 7 Sed tu dices h nō vī verū: qz vīna habēs ptes diuersas bz aliq petala que ex mēbro deiciunt. mō tales qto sūt maiores tāto maior a corpore signat resolutionē: per pns nā magis debilitat. Dm q diuersitas partū in vīna aliqñ accidit ppter fortitudinē virtutis expulsiue: z hoc est qū ite partes sunt ex diuersis hu. qz qto in maiori quā tate expellit res nociuā: tāto significat maiore potētā virtutis z amplitudinē viarū: z hoc mō loquitur hic Aui. Alio mō pot accidē per modū resolutionis mēbroz: z hoc mō quanto sunt maiores tanto pelius sicut tu arguis: z sic nō intelligit hic.

C Urina in qua videntur quasi fila adinulcē mixta si gnificat q sūt micta postq coitus sūt cōpletus.

C In ista parte Aui. ponit tertiam significationem vīne turbu lente coniuncte cum contentis: hoc est quod dicit zē.

C De significationibus odoris vīne. Cap. 4^m.

Iterum quidam se nunquam vidisse egrum cuius vīne odor sit cuius odor vīne sani.

C Prius Aui. docuit signare per vinā ex pte sive z ex pte coloris: hic docet signare p vinā ex pte alteri? gene ris. s. odoris: z diuidit pars ista in partes tres. Quia primo ponit opi. quorūdā. Scdo psequit. ibi (Et nos quidem.)

C 3^a aliq dubitaret vīz istū qd dicit Aui. fm opi. istoz sit vīz: qz tpe nō approbat nec iprobat. Et vī q sic: qz si dispō corpis egrora est diuersa a dispō corpis sani: tūc nec odor vīne egrorātis erit sic odor vīne sani: sed ita est: qz zē. 2^a A. p. qz diuersitas dispōnū est cā diuersitatē casuū. odor aut vīne est casus dispōnū corpis. 2^a A. p. apper de se. Dm q pole est talē odorē appere i vīa corpis egrorātis qū odor est in vīna corpis sani z maxime in vīna cor poris sani cōparati ad seipm qū est egrū: z h p per experientia: z qz illud erat manifestū ad sensū: iō Aui. nō curauit ipos iprobare relinques tanq per se notū istos falsūz dixisse. 3^a zē hoc p rōne: qz pole est q in corpe egror apper aliqd fm nām: 3^a nō apper in eo iquātū egrū: sed tale est ei simile q appet in sano eo q ea sūt sa nia fm nām: 3^a tūc cū odor similis odorū vīne sani sit fm nām pole erit h appere in vīna egrū. 3^a zē difficilius est hēre hypostasim bo nā z sbaz vīe similē vīne hypostasis z sive sanī qz hēre odorē simi lē: z tū vīna corpis egrū pōt hēre similē sbaz z hypostasis cū vīna sani vī ista dices: 3^a multo fortius z odorē. 3^a zē pole est hēre colorē similē: 3ª odorē. Rō aut in pūū facta arguit q diuersarū dispōnū vī sit sūt diuersi casus. z hē vīz: qz h nō iest ei iquātū egrorāt: imo iquātū picipat aliq qd est fm nām. 7 Aduertēdū tū circa p dicta qz egritudo pōt eē in epate z in vīs vīnalib? vel in alijs mēbris remor. Si p mō saltē anteq nā dñet morbo nō est vīz: qz odor sit filis in vīna sani z egrū. Si z^a mō si egritudo nō sit multū magna: ita q p cōpassionē veniat vsq ad epar pōt eē z filis odor vīne in sanis z egrū. Rō pmi est qz facies odorē in vīa alr? est tūc dispositū in egrū q in sanis z ē m. nā odor diuersificat fm diuer sitatē mae z calorū nūc aut alia ē mā tūc i infirmo z i sano: qz i infirmo ē putrida z corrupta: i sanis aut nō. z calor ē qz i sano nālis in egror accitā: 3^a si nā dñaret qdā mō morbo bñ posset eē filis qdā mō. Rō scōlē: qz i vīa p p illa mēbra nō sit mutatio q sit curādū.

C Et nos quidem dicemus q cum vīna nullo modo odorem habet: complexionis frigiditatem significat z superfluum cruditatem. Et plerūq etiam significat in acutis egritudinibus mortem nature.

C In pte ista requirit. Et tria facit. 1° pūo docet signare p odorē vī uariue. Scdo p odorē positue. ibi (Cū aut odorē.) 2° Lerno per ipm vīroz mō. s. positue z putiue. ibi (In acutis egritudinib?) 7 Dicit p (Et nos qdē zē. cōplonis friditate signū zē.) Lā hui? est: qz odor nō est nisi ex re cala: qz odor nō est nisi sumalis euaporatio: z iō illa q sunt in fumo facta hūt odorē. Et pp h qū fumus infrigidati ē nō picipimus odorē bene: qū 3^a in vīna est multa cruditas cū in ea sit magna friditas nō est odor in ea: z accipit hic odor cōiter z ad ma lū z ad bonū: z plurimūqz ē tūc in acutis egritudinib? mortē nāc. i. mortificationē caloris inati. Et rō hui? est: qz cū in febrib? acutis sit multa caliditas in eis vīz fieri multa euaporatio sumalis: z p pns vīz hēre odorē. si 3^a nō hē est signū q qū totalr caliditas ē tūc est qū diminuta: z per pns caliditas nālis: qz ista hūt eē in eodē sbto: z iō talis vīna in febrib? acutis significat mortē nature.

C Cū aut odorē habuerit fetidū z maturatōis signi ficationes in ea fuerint erit ipm? cā scabies aut vlcera in instrumentis vīne que suis cognoscunt signis. 2^a si maturatio nō affuerit possibile erit vt sit ex hoc z pos sibile vt sit ex putrefactione. Lūqz hec in febrib? fuerit acutis z nō fuerit cā mēbroz vīne erit signū malū.

C In ista pte docet signare p odorē positue. 1° pūo docet signare p odorē in egris. Scdo in sanis siue neutris. ibi (Et que multū est fe tida.) 3^a pūa in tres sic tres ponit signatōes. 2^a ibi (Et cū ad acedū nē.) 3^a ibi (Odor vō qui ad dulcedinē.) 7 Dicit p (Cū aut zē. z pole vī sit ex putrefactōe) supple que est in vīne: z distinguim? vīnū ab alio p h: qz ex putrefactōe que est in hūorib? cristētib? in vīne nō est adhuc ita vehēmēz fetor: z grauis sicut est qū ptingit ex vī cerib? zē. 3^a zē distinguim? per alia signa appropriata egritudi nib? vīcerū renū z vīce z putredinē que est in vīne.

C Et cū ad acedū traxerit significabit putrefactio nem que est in humozibus frigidā habētib? substantiā quos calor superauit extraneus: sed si egritudo fuerit acuta erit signū mortis z significabit mortē caloris na turalis z dñūz friditatis in nā cū calore extraneo.

C In ista pte Aui. ponit aliā signatōē acceptā ex signatōe vīne.

C Odor vō qui ad dulcedinem trahit sanguinis signi ficat dominium.

C In ista pte Aui. ponit tertā signatōē assumptā ex odore vīne. Nota tū circa istā partē qz dulcedo nō est pprie in odorib? cū sit obm gustus: 3^a dē eē in eo per qdā similitudinē: sicut enī dī dul ce in saporibus in quo delectat gustus: ita odor pōt dici dulcis in quo delectat olfactus: z ideo significat oñium san.

C Et que multū est fetida ē cholica. Et fetida ad acedū trahēs est melica. Lūqz vīna fetidū odoris in sa nis pseuerauerit signabit febres que ex putrefactione accidūt aut minoratiōe putrefactōis q in ipsis ē retē ta. Et h qdē demrabit si ilico allenationē habuerint. In acutis egritudinib? cū fetor vīnā comitabit z postea ab ea remouebit fueritqz ablatio h subito z post ipaz nō subsecuta fuerit requies signatio erit casus virtutis.

C Hic docet significare per vinam ex odore intenso.

C 3^a tu dices nō vī q in cōplone cholericā sit maior fetor in vīa q in sanguinea: imo in san. maior: qz filis ē de vīa fetida z sudore fe tidis: 3^a cōplō san. bz sudore magis fetidū qz aliq alia: qz zē. 2^a A. ē nō: qz vīraz ē supfluitas. 2^a A. p. p. h. s. de inge. ca. 7. z reddit cāz: qz in cōplone cala z hūida siue san. est mā z agēs facies ad pu tredinē. 7 Ad cui? euidētā est itelligēdū qz vīnā esse multū fetidā pōt z^a itelligi. Vno mō qū ad grauedinē qdā z molestiā pueniē tez ex horribilitate ipsius. Alio mō qū ad acritatē z penetratio nē. mō illa vīna que p est fetida multū signū dñūz san. sed illa que z^a mō est fetida est cholericā. z dclariatio pmi est p ex signo qz si mile vī de sudore z de vīna: nunc aut sanguinei hūt sudore magis fetidū vt dī. s. de inge. qz zē. ē rōne dclarat: qz i eis piūgnit am be cāe putredis. s. calitas z hūiditas: z iō erūtū in eis sunt magis putrida. p mō loqz. h. z z^a mō loqz hic Aui. qz nō dicitur.

C De signatōib? vīne ex spuma assumptā. Cap. 5^m.

Spuma accidit ex humiditate z vīetitate p iecta in vīnale cū plectōe vīne. Vīetitas vō cū vīna egrediēs auxilium proculdubio.

Gentilis

prebet in substantia vite et picipie cum ventositas in corpore superauerit quemadmodum in vna accidit oppilationes habentium in qua multe sunt ampulle.

C Prius docuit figure per vnam ex pre color et ex pre sbe et claritas et turbulencie et ex pre odoris ei. hic docet significare per spumam que apper in vna et duo facit. Prius dat modum gnosis spume. Secundo docet figure per ipas. ibi. Et spuma gde qm. Et notandum circa p. in pre q ad gnosis spume pcurrit duo. s. ma et ags. ma est z. in spumaz scz vctositas que circadaf et hnditas vinctuosa circadaf: efficiens ca est mor. vt q rageret oes ei. cas dicit ex hnditate et ventositate. et per hoc aut tagit maz. p b aut qd dicit piera in vinali tagit motu g est ei. ca efficiens. Et ex his pot hri intellectus q spuma que apper in vinali iterius no bz ee formali in corpore nro: qz ipaz possit gnare: scz acqrit ex motu micidiosis: scz gnula et ampulle bene pnt esse in corpore nro: qz qd vctositas icludat in suba vne viscosae ex motu ppro pole est ca gnari in corpore: tio ex corpore nro exire no pot spuma: tri apperere possunt granula et ampulle.

C Et spuma gde qm qz suo signat colore sicut signat sua nigredine et ruffedine in icteritia. Et est cu puitate sui et magnitudine signat: qm ipsi magnitudo signat viscositates. Sui vo multitudine et paucitate: qm ipi multitudine signat viscositate et multa ventositates. Et ipsa gde signat per rupturam suam ampullarum cito facta aut tarde: qm ruptura ampullarum tarda signat viscositate. Et parue gde ampulle remanentes in egritudine renu signant vctositates et viscositates. Ad summa vo humor viscosus in egritudinibus renu est malus et significat humores malos et frigiditate. Et illud significant granula que nominauimus.

C hic docet per spumam significare et posset diuidi in tres. Prius docet significare rone coloris spume. Secundo rone quantitatatis spume que est magnitudo et paruitas multitudine et paucitas. ibi. Et est cu paruitate sui. Tercio rone teporis dissolutiois ampullarum. ibi. Et ipsa quidem significat per rupturam. hoc totu legat simul.

C De significationibus specierum hypostasias. Cap. 1.

In primis dicemus q medicorum puenientia in vna nominis hypostasias et sediminis taz recel sit a via cognita. Dicunt enim hypostasiam aut sedimine: no illud tui qd inferius descendit: sed oem substantia que spissioris existit eentie qz aquositas et est ab ea diuisa siue sit suspensa siue sit supra.

C postq determinauit de signationibus vne que sumunt ex pre coloris et ex pre spume: hic dicit de significationibus ex pre hypostasias apparet in vna et duo facit. Prius notificat hypostasiam qtu ad nome. Secundo psequit de signationibus vne sumptis qd hypostasiam. ibi. Dicem. Et iuxta p. parte notadu q hypostasias et sedimine pnt accipi. Uno mo ppre et hoc mo est res inferius descendens in vna. et dicit hypostasias ab hypo qd est sub et stasis qd est stans: inde hypostasias. i. stans in pfundo. sedimine dicit aliqd residens in vna. et qtu ad hoc habem. tria noia iportantia situs diuersos in vna. s. hypostasias: et bec ppre accepta est illa que stat in fundo. enozima vo est que stat in medio. neflis que stat in superficie vne. Alio mo pot accipi coter: et tunc omne qd est diuersum ab aquositate in vna siue sit in fundo siue enozima siue neflis pot dici hypostasias large: vult ergo dicere q medici discesserunt a prima significatione vne hypostasias: qz appellauerunt qd illud hypostasiam qd est diuersum ab aquositate siue sit in medio siue sit in superficie.

C Dicemus igit q hypostasias mult cognoscit modis: scz ex substantia sui et quantitate et qualitate sui pmixtionis.

C hic exequit de istis. Prius pponit modum fin quos vna per hypostasiam signat. Secundo de illis psequit. ibi. Significatio vo eius.

C Significatio vo eius ex substantia sui est: quoniam hypostasias aut erit naturalis laudabilis demonstrans digestionem et maturationem naturalem: et bec erit alba et descendens inferius: et eius partes continue et similes et equales: et oportebit vt sit rotunda habes figuram equalem

Super primo

lis subtilis similis hypostasias aque rosacee.

C hic psequit de istis modis signationis vne per hypostasiam et sepre facit sicut septem modis cognoscit hypostasias in se et fin q sepre modis facit nos cognoscere dispois corporis. Prius g docet cognoscere hypostasiam rone sue. Secundo rone quantitatatis. ibi. Hypostasias vo significatio. Tercio rone qualitatatis. ibi. Et aut signatio. Quarto rone situs suarum partium. ibi. Et ipsi vo situ. Quinto rone loci. ibi. Eius aut signatio ex loco sui. Sexto rone teporis. ibi. Significatio hypostasias ex suo tepore. Septimo rone modi comixtionis ei. ibi. Significatio aut fore comixtionis. Prius in duas. Quia hypostasias ex pre sue est z. qda e nalis et bona: qda aut inalis et illa laudabilis: io qd subaudiens hac diuisione dicitur de hypostasias laudabili et nali. Secundo de illa laudabili et mala. ibi. (No nalis vo.) Prius in duas. Prius ostendit que est hypostasias nalis et bona et que est signatio ei. Secundo circa dicta remouet qda dubitationem repetendo et qda qd dixerat. ibi. (Et in malis gdez vniis.) Prius in duas. Prius dicitur de hypostasias laudabili absolute ostendens absolute pditiones optime hypostasias et deficientis et ab ea. Secundo declarat de ipsa in coparatione ad corpora in qd apper hypostasias in vna. ibi. Et bec gde hypostasias no qrit. In p. sic pcedit in determinando de hypostasias ex pre sbe gra huius que est hypostasias laudabilis et no solu ex pre sbe verus et ex pre ouis aliorum pditionum: et ostendit gra huius que hypostasias est optima simplr et que no optima simplr. Prius g notificat nobis huius hypostasiam laudabile simplr et deficientem ab illa. Secundo q talis hypostasias pigit cu gbulada que aliqn in vna apparer docet ipaz distigue ab illis. ibi. (Bona aut hypostasias.) Prius in duas. Prius dicitur de bona hypostasias q est simplr nalis et optima. Secundo dicitur de deficientem ab ipsa. ibi. (Et hypostasias gde et sediminis.) Prius in duas. Prius ostendit que est bona hypostasias et laudabilis et q est signatio. Secundo q dicitur q signat sup digone rotunditatis q digo sit illa. ibi. Et pporio sue signationis. Tertia qd notat q huius loquens de hypostasias laudabili simplr et optima tria in gne loq. na p notificat ipaz pditiones. z. p file. z. p suas signationes: s. in p duo dicat. Dico q notificat ea per pditiones que sumunt ex quantitate ei. et h tagit cu dicitur de ea alba. Nam color est ei. Quantitas a medico piderata. Secundo accipit ex loco cu dicitur descendens inferius et dicitur resiste. Tercio sumit rone situs partium et h tagit cu dicitur et pres continue similes et eales. Quarto sumit ex figura et hoc tagit cu dicitur et oportebit vt sit rotunda habes figuram. Quinto sumit ex suba: et hoc tagit cu dicitur equalis subtilis.)

C Querit q circa pditiones hypostasias optime: vtr debet esse alba. Et vt q no: qz illa hypostasias q signat q mult: huius expellit a corpore no est bona et laudabilis: s. hypostasias alba est bmo: gre et. Ma. p. qz optima hypostasias dicitur signare bonam et nalem dispois: vt dicitur hic huius q signat digone et maturationem. Ma. apper: q signat q mult: humor crudus expellit a corpore vt p de crisi. Preterea vna nalis et bona no est alba: g nec hypostasias dicitur esse alba. a. n. est notu p Bal. in p de crisi. c. 12. vbi vult q dicitur esse media iter rubea clara et citrina tincta. pna p. qz ab eadez cu tingit vna et hypostasias et vtraque est supfluitas nalis. Itc sic p. in. 4. de regl. san. hypostasias et vna et nebula signant sup dispois epas et venarum. si g vna alba no est optima nec hypostasias cu sup eade dispois signant. Ad h oem q optima hypostasias simplr nalis bz oes illas pditiones hic possitas: qz est alba: et huius rone est z. Prius est qz sanies et spuma et lac sunt alba si debet esse bona et digesta vt apper in come. i. pno. nam digestio optima fit per assimilationem. cu g iste sint superfluitates mebris: tunc erunt perfecte digeste qn erunt perfecte assimilate mebris vt possibile est tanquam superfluitates. cu g suba mebris sit alba: ideo hypostasias alba est optima: q est signu q est perfecte decocta. Alia ca est qz sicut apparet per Aristo. in. 2. de gnosis multu cap. 8. causa albedinis in spermate est ca reclusionis multu spis cu suba spumatica sicut nix catu et inclusionem multi aeris co gelati a frigido. T signu huius est: qz ipsa ifrigida liuescit. Simile et in pposito: qz cu hypostasias sit supfluitas mebris sic et sperma qn erit alba significabit pfectu diuiz caloris nalis: ita qz inclusionis multu de calido qd est ca illustrationis ei: et bec est p. ro. Secunda ro qz dicitur de huius descendens inferius. cuius rone est: qz hypostasias est suba grossior qz aquositas vinalis: sed que sunt grossiora debet inferius descendere. Et aut sit grossa qn est optima apparet: qz tunc est bene digesta. de rone aut digestionis est igrosare et vctositate expellere qd phibeat descensum hypostasias cu ventositas sit de genere leuimum no qz sit grossa simplr: sed respectu aquositate: tui in se dicitur esse sube mediocritas: qz digestio pducit ad medius. Tercio partes debet esse prius qz ex hoc signat pfectu diuiz caloris nalis expellens vctositate. Quarto dicitur de similitudine et ealis in partibus: et ex hoc signat qz ma est obediens actioi caloris nalis ex quo equaliter recipit eius actionem. Itc debet esse rotunde figure: non dicitur intelligi qz sit simplr rotunde: sed ad modum figure pinealis: cuius sumitas est acuta et basis lata. et ca qz debet esse talis rotunditas est multiplex vt

Gentilis

digestione priuate: deide superfluit supfluitas que in
vrina fit hypostasis siue matura siue nō matura.

Dub™ 2™

Dubium 3mo

Dubiū 3ma

Super primo

hic exequit & decet facit. Quia p̄ dēter. de hypostasi simili rasi-
e intestinoy. Sc̄do de carnosa. ibi. (Et tu quidē iam sciuiti.) Ter-
o de adipina. ibi. (hypostasis ēo adipina.) Quarto de famosa.
i. (Saniosa ēo.) Quinto de mucilaginoso. ibi. (Mucilaginoso.)
Sexto de capillari. ibi. (Capillare.) Sertimo de illa que est simi-

lis frustalis fermenti dissoluti in aqua. ibi. (Que aut fermenti rē.) Octauo de areuosa. ibi. (Arenosa vō.) Nono de cineritia. ibi. (Plu rimū aut.) Decimo de sanguifugali. ibi. (Sanguifugalis.) Prima in quatuor. primo de ter. de vna specie hypostasialis similis rasure intestinoz que dī petaloides siue squamosa siue corticalis est. Secūdo de alijs duobz spēs hypostasialis similibz rasure intestinoz. f. de her bina siue ozobina z hui furea. ibi. (Et ex ea gdes que est rē.) Tercio dter. de alia specie que dī crinoidalis. ibi. (Et crinoides vō.) Quarto refumit iterū de petaloide que est hypostasis facta p viā dissolutionis mēbroz. ibi. (Oēs pterea petaloides.) Pcia posset diuidi f3 nō est via. Cū nō p q. Alit in his vbi qd significet hypostasis petaloides magnarū partū que dī squamosa z tucit z aut pp resoluōne a mēbris pings aut mēbroz superioz radicaliū rē. Similis vō. z ē corticalis alia rē. i. que sit ex eo q mēbra dissoluunt in cortice. petaloides. hic supplet illud qd supplebā in pīcula pcedēt: aliaz aut sup. alia est paruū partū albarū vt que resoluunt a vesica vel a mēbris radicalibz vt sunt vene z arterie. alie aut rubee a renibz. Sed ex petaloidibz sunt que sunt coloris fufci su. z hoc est qū pueniūt a vebemētī caliditate putrefactiua que attendit in mēbris: z q bz extinguere calozes inuāt: iō est causa vt eius color declinet ad fufcedinē siue ad luiditatē rē.

Ceterū duo prima ipsius genera nullo modo impediant: imo plerūqz vesicā mundando sanant. Et dixerunt quidam cuidā hominī se in potu tribuisse cantarides qui cortices albos quasi venosos mīxit: qui cū in aquositate fricabant resoluēbant z tingeabant tinctura rubea qui factus est sanus z vixit.

Sed tu dices nō vī q si fuerit coloris albi z rubei q nō ipedit: sed h est falsus qū est rubea. Et dōm cū alba alterationē in vesi ca causat est mala z aliqū icurabilis pp pīnuū trāstū vīne: g ali quo mō ipeditur z multū. Ad h pōt dici z. Uno mō q nō ipedit vt p respectū ad eā que sit in mēbris radicalibz: q illa sīgt mortē ista aut nō. Vel dōm alr q verū est q aliqū q nō ipedit talis hypostasis coloris albi vel rubei: pp qd notandū q tales resoluōnes pnt z pīngē. Uno mō pp excoiationē: tūc erūt albe: q excoia bant ex vesica qd est mēbrū albi nō sanguineū f3 neruoz z pelliculare: si rubea excoiat a renibz vel ab alijs mēbris sanguineis z talis bene ipedit: z de tali nō loquit hic f3 sup. Alio mō p viā dissolutionis humoz iuscatoz parietibz mēbroz vīnalū z qū talia mūdificānt ē bonū: z isto mō loqz h qd vī p exēplū illoz q oabāt catarides in potu illi. z q fuerūt ex hūiozibz apper p illō signū qd pōit q qū fricabant ille resoluōnes i manibz: tūc resoluēbant i aq fite: qd nō pīgeret si fuissent pīcule vel resoluōnes mēbroz rē.

Et ex ea qdē que est sicut rasura intestinoz est qdaz que est minoris latitudinis qz due pīdicte z spīssioris sube: que si rubea fuerit vocat herbina z si rubea non fuerit vocat fursurea. Et herbina qdē si fuerint rubee ptes plerūqz sunt ptes epatis aduste z plerūqz est sanguis in eo adustus z plerūqz est ēt ex rene. Sz que est ex rene est maioris continuitatis carnosa: alie vō due plus simulant ei que nō est carnosa z fracturas est magis recipiēs: z cū vebemētē trahit ad citrinitatē ē ex rene. pculdubio: qm illa que est ex epate ad rubedine trahit fuscā: z qm associat ei in h illa q est ex rene.

Hic dter. de alijs duobz spēs hypostasialis similibz rasure intestinoz. f. de herbina simul vel ozobina z fursurea. Et p ondit dīam istaz adinuicē. Secūdo psequit de signationibz ipsarū. ibi. (Et herbina qdē.) Et hec z in duas. Quia p dter. de significationibus herbinae. Secūdo de significatione fursuree. ibi. (Fursurea.)

Sed tu dices: qre hui. nō psequit de illa que est similis arsenico rubeo vel citrino cū ipas posuerit supra sicut istas. Dōm q nō psequit de illis: qz vtreqz cōprehendunt sub herbina que sunt ei multū similes. nā herbina qm declinat ad rubēū aliqū ad citriniū: z iō dedit eas intelligere per illā. Cūterius notandū q illa que resoluunt ex rene dicitur magis carnosa qz que ab epate: qz suba renū est plus attinēs nature carnis qz suba epatis: qz caro epatis est sanguis coagulatus. Itē caro renū est magna cōpacta z solida: ideo dicit magis pīma qz caro epatis que est magis rara z laxa.

Fursurea vō hypostasis qm est ex scabie vesice z qm est ex liquefactione mēbroz. Et dīa iter eas ē qz cū illic in radice mēbrū fuerit purit z fetoz erit ex vesi

ca: z pprie cū pus purit micti fuerit z pīcipue cū alie significationes vīe demfauerint maturationē z fuerit vene superiores sane cōplexionis z nō fuerit in eis macula inio in vesica. Sed si cū inflāmatiōe fuerit z virtutis debilitate z mēbroz mingēdi incolumitate z color fuscitati attinuerit: erit tūc ex liquefactione hūioz.

Hic dter. f3 signū fursuree. Et notādū q hypostasis fursurea dī qz simulat fursurū: z hz aliqd latitudis cū grossitie modica. z iō talis ē nata resoluī a mēbro in q nata ē repiri. talis aut ē vesica q hz latitudinē cū modica grossitie: qz ē subtilis sbe: nō aut a multū grossis mēbrū: nec a carnosis ppe nisi valde raro. Notādū q cā purit virge i tali hypostasi ē: qz h ē cōe aīis vīcera vesice: z h fit: qz vesica vīcerata in sui debilitate expulsiōne vīe q retēta acgrit acritatē acedine z acrumē q modicās virgā iducit puritū i ea. Fetoz accidit aut qz ex vīceratione vesice gīaf sanies q maxime feret. z fetoz ē bene cātur ex resoluōne alioz mēbroz solidoz z radicaliū: vt apper p. h. in cōmē. z. z. pno. Itē qz mīscet cū re putredinali. f. cū vīa z ex moza acgīuit aliqū putrefactionē: vt apparet. s. de iteriozibz. ca. 3. z ad h adiūat q sunt retēte in mēbro cōcauo in quo pōt accidē cito talis putrefactio. de hac mā habes in cōmē. 7. p. pī. afo. Si sanguine aut pus mingūt rē.

Et crinoides vō plurimū est ex adustione sanguis q ad rubedine trahit. Et multoties est ex liquefactione mēbroz z eoz rasura si albedini attinet. Et qm est ē ex vesica scabiosa fm minus. Et tibi qdem pōt est vt modū dīe iter eas intelligas per illud qd iam sciūsti. Si aut nigredini attinet est ex sanguinis adustione et pprie in splene. Oēs pterea petaloides hypostasies que nō sunt ex ea que sit in vesica z rene z cānalibz vīne in egritudinibz acutis malū portēdūt pīnitiofum.

Hic dter. de fīctōe hypostasialis crinoidalis vel similitudine qdē est. Notādū q hec hypostasis similat crinoidibz. crinoides dīr ptes frumētī vel ozobi grosse z cū modica latitudine que fūgiunt molā: z talis est hec hypostasis. Cūterius notādū q hec hypostasis raro accidit ex vīceratōe vesice: qz ex pte sue sube subtilis nō est resoluibilis in ptes grossas: sed plurimū ex liquefactione mēbroz diuersa vt dī. z. pno. cōmē. z. qz accidit q qdaz ptes resoluunt in hūiditate grossas z q resoluūt subtile z remanēt partes grosse terretres qz sēcedēs cū vīna faciūt hypostasies crinoidales. Itē pōt accidē ex igrossatōe san. cui ptes igrossant ex adustione: z h attinet rubedini pp sanguine: f3 q a mēbrū attinet albedini.

Querit q istarū hypostasies sit peior vel squamosa vel fursurea vel crinoidalis. Et vī q fursurea auctē Isaac z Theophili. Itē qz sīgt resoluōne magī pfundaz ipsoz mēbroz fm q pīdicti auctozes ponunt. Itē qz fursurea est magī grossa qz saniosa. Pterea vī q crinoidalis sit peior: qz illa hypostasis vī ē peior q sīgt maiorē resoluōne mēbroz. crinoidalis est hūioz: qz est magī grossa: qre rē. In opp^m est hui. q ponit q squamosa est peior alijs. Dico ad h q de h iueniunt auctozes diuersi vel auctēs diuersē: z auctozes in h diuersificant: qz vīunt vno noīe p altero: f3 pp pīo: dīa eoz ē dōm q iste hypostasies pnt separari a mēbrū z ab hūiozibz. mō vī h est vīz q q separant a mēbrū sunt peiores qz q separant ab hūiozibz. Itē que separant a mēbrū qdā separant a mēbrū vīlibz z vīnalibz z iste sūt minus male. qdaz a mēbris pīncipalibz z radicalibz vt ab epate venis z arterijs: z iste sūt peiores. Itē q separant ab istis qdā sūt minus pfunde z iste sūt min^{us} male. qdā aut magī z iste sunt peiores. Tūc dico q si oēs iste hypostasies separant ab vno mēbro peior est fursurea qz squamosa: z crinoidalis adhuc ē peior qz squamosa z vīr qto grossior tāto peior: sed fm hui. fursurea solū hz esse z resoluī a mēbrū radicalibz. alie aut due ab alijs mēbris z humozibus sic accipiēdo vt accipit bene squamosa pōt esse peior alijs. Et per hec p3 respōsio ad oīa alia obīa z auctoritates.

Et tu qdē laz sciūsti ex hac sūma carnose dispōne z q plurimū ei est ex rene z qm ipa nō est ex rene. Nā ex rene nō est nisi cū caro est sane carnositas z non est in corpe liquefactio. Et vīna qdē matura venarū significat sanitatē: qm renū egritudines maturationē nō phibent vīne: qz ipsa supra ipsos cristit. Hypostasis vō adipina adipis z pinguedinis z ēt carnis significat liquefactionē z carūz peior est que auri aque similat.

Gentilis

Duo aut ipsi principia cognoscuntur ex paucitate et multitudine et coniunctione et separatione: quoniam cum est multa et separata existimatur quod sit ex parte renis et propter liquefactionem sue adipis: et si est minus et maioris coniunctionis est ex loco magis remoto. Et est cum in vena frustul alibi granati grano simile visus fuerit et erit ex adipe renis.

Dub^m 7^m

Sed tu dices contra: quod super dixit quod in apate renis non apparet digito. Item quod diabetes est renis passio fluxus urine in quo non appet digito: nec et similis in egritudine viarii urine. Item quod vena colat per partes et vias: et aliquando alteratione ab eis vix recipit. Sed quod id quod dicit verum est de se quod renes non prohibent maturationem. et subdit statim: quod ipsa vena erit super costam quod huius fieri vena in partibus super renes et ibi digerit. Item in epate: sed per accidens huius impedire egritudine renis. Item si epas copiat: quod tunc bene impediret digonem sicut coniungit in diabete: et huius modo arguitur. Quando est multa et separata existimatur. Notandum quod cum est hypostasis multa et separata est ex liquefactione adipis renis: et quoniam est pauca et coniuncta est ex liquefactione adipis mebroz: quod quoniam euenit ex mebris: tunc euenit ex longinis et per longinas vias: et ideo cum liquefit ille adeps qui coniungitur cum vena venit per longas vias et calor febrilis diutius agit in ea: et ideo ipsam consumit et reddit eam paucam. Item quod plurima est per adhaerent parietibus viarii per eas transiit est pauca. Item forius coniuncta: quod cum veniat ex longinquis partibus multum strugit et coniungitur cum vena: sed illa que ex liquefactione adipis renis est de parte per quod calor non potest ita cum summe ideo est multa. Item quod non multum strugit cum vena: quod non venit per tot vias: ideo est separata et non coniuncta cum vena.

Dub^m 8^m

Quoniam cum est multa et separata existimatur. Sed tu dices non videtur quod sit polle: quod aut illud frustul ingreditur sub renem quod non est possibile cum renes habeant paruos poros et sint durioris sube adeps circundans: vel sequitur quod vena egreditur sub renem et transiret per pinguedinem illam quod est falsum: quod tunc apparet manifesta egressio per vias secretas ipsi urine: quod descendit ad paucitatem testinorum. hoc autem est falsum: quod et per. Dico quod hoc quod est simile ei que fit quando sit polle sine in pectoris paucitate gharat vel aggregata in grossa sub egreditur per pulmonem: et est arteria quod ingreditur in vena et in ossibus. Sed ad hoc oia quod sit per hunc modum: quod non est imaginandum quod illa materia sit grossa epas ingreditur sub renem vel pulmonem vel vena vel ossibus: sed hoc est quod non subtilit et puerit illa materiam in quedam vapore subtili: et postea penetrare potest per paruos poros et vapor ille paulatim aggregatur et puerit in sub grossa per alterationem putrefactionis: quod sunt derelicti a regimine nature: illi qui summi resudant per poros renem densant per inspissationem acris frigiditatem. et non ad hoc non vadit mens Aui. Alii dicunt quod iste adeps liquefactus perueniens ad vesicam quod frigidior est quam renes densatur a frigiditate sub tali forma.

Saniosa vero vlcus significat quod apertum fuit et proprium in mebro mingendi et precipue si ibi fuerit sedimen laudatum ad fundum descendens.

Quis rō est: quod vlcera facta in mebris mingendi magis euacuantur per vias viue quam per vias alias alioz mebroz: magis est nata vlcera fieri in viis urine quam in locis superioribus. Item quod vlcera alioz mebroz magis est nata euacuari aliunde quam per vias urine.

Dub^m 9^m

Sed tu dices vltimus non videtur quod appareat sedimen laudatum quod non videtur polle. Sed quod potest apparere quod ad diuersas tempora. Item quod forte vna vice appet sedimen laudabile et alia famies. Vel dōm quod est polle forte in eodem tempore apparere quod ad diuersas partes eius: quod in vna eius parte appareat sedimen laudabile in fundo et in alia parte famies: et hoc polle cum mebra superiora in quod sit digestio sunt sana et bene digerant: et dato quod sit vlcera in locis mingendi.

Et muclaginoso quod significat humore spissum crudum: aut quod est in corpore multus: aut ex instrumentis urine egrediens: aut crassum apertionis vene sciaticae: aut doloris iuncturaz. Et hoc quidem cognoscitur ex alleviatione que post ipsam sequitur.

Hic dicitur de significationibus hypostasis muclaginosae. Et primo facit hoc. Secundo remouet quandam errorem.

Plerumque enim subtilitas et attenuata et putat hypostasis laudabilis. Quapropter in acutis egritudinibus non est confidendum in eo quod apparet finem similitudinem laudabilis hypostasis: cum non fuerit maturatiois hora nec presentes fuerint eius significationes: et tunc est cum vehementer complexionis renis frigiditatem significant.

Super primo

Inter saniosam et crudam existit differentia: quoniam saniosa existit cum febre et precedunt ipsam significationes apostematibus et eius partes faciles sunt ad coniungendum et separandum: et quedam ex ea est que cum aquositate vehementer miscetur: et quedam ex ea que separatur: sed cruda est turbida et spissa et non facile coniungitur nec facile separatur. Et vena quidem in qua plurima muclaginoso hypostasis apparet quando est exuberans cum in fine podagre apparet et dolorum arthriticorum significat bonum.

Et hic docet evitare illi errorem. Et duo facit sicut duplicem errorem docet evitare. Item ibi (Et inter saniosam et crudam) Circa quod notandum de eo quod dicitur (cum non fuerit maturatiois hora). Item dato quod appareat in principio aliquid simile hypostasi laudabili non est per vias digestionis sed morbi: quod significat quod morbus est ex humoribus grossis et quod materia exuberat valde in corpore: ita quod aliquid descendit cum vena et apparet cum ea simile hypostasi cum non sit: et hoc decipiunt valde medicos cōter. Et hoc apparet quod vni signum distinctum est: quod si apparet talis hypostasis in principio morbi non est per digonem: cum digestio non fiat in principio. Aliud signum est cum talis hypostasis non possit esse laudabilis omni tempore oēs eius conditiones.

Capillaris autem est propter ea quod humor occultus solidatur ex calore in ipso agente que quoniam est alba quoniam est rubra et eius solidatio est in rene. Et ferunt quidam quod in eius longitudine plerumque palmi mensura inuenitur.

Hic dicitur de significatione hypostasis capillaris et addit modum significationis eius. Item ibi (Et inter saniosam et crudam) Circa quod notandum de eo quod dicitur (cum non fuerit maturatiois hora). Item dato quod appareat in principio aliquid simile hypostasi laudabili non est per vias digestionis sed morbi: quod significat quod morbus est ex humoribus grossis et quod materia exuberat valde in corpore: ita quod aliquid descendit cum vena et apparet cum ea simile hypostasi cum non sit: et hoc decipiunt valde medicos cōter. Et hoc apparet quod vni signum distinctum est: quod si apparet talis hypostasis in principio morbi non est per digonem: cum digestio non fiat in principio. Aliud signum est cum talis hypostasis non possit esse laudabilis omni tempore oēs eius conditiones.

Dub^m 10^m

Et dicitur de significatione hypostasis capillaris et addit modum significationis eius. Item ibi (Et inter saniosam et crudam) Circa quod notandum de eo quod dicitur (cum non fuerit maturatiois hora). Item dato quod appareat in principio aliquid simile hypostasi laudabili non est per vias digestionis sed morbi: quod significat quod morbus est ex humoribus grossis et quod materia exuberat valde in corpore: ita quod aliquid descendit cum vena et apparet cum ea simile hypostasi cum non sit: et hoc decipiunt valde medicos cōter. Et hoc apparet quod vni signum distinctum est: quod si apparet talis hypostasis in principio morbi non est per digonem: cum digestio non fiat in principio. Aliud signum est cum talis hypostasis non possit esse laudabilis omni tempore oēs eius conditiones.

Dub^m 11^m

Sed vltimus tu dices non videtur quod quoniam debeat esse alba: quod supposita ista reni in B differt a bilis vesice: quod in rene sunt rubee: sed ille que veniunt a vesica sunt albe ut per de corticibus et arenulis. Item quod oēs mebris non solum assimilant sibi nutrimentum: sed et supfluitates: cum si renes sint rubei: quod eius pili sunt eis similes. Dico ad hoc quod bene dicitur quod sunt albi vel rubeli: cuius tacta est: quod si diu ageret calor in illa materiam bene rubificaret eas: nec vix quod arguitur: quod pili non sunt de substantia renis: cortices autem illi sicut non vix. Item non est simile de arenulis: quod maior morbus habet in loco quod pili albi: quod sunt ex materia alba adusta denigrata. Nota quod hic Aui. insinuat materiam piloz: quod dicit quod est humor occultus viscosus et grossus. Item insinuat efficiens quod est calidum et sumens et euaporans humidum et desiccans ipsum et adures et puerit ad materiam pili. Secundo insinuat locum quod dicit quod est in renibus.

Quoniam duo circa hoc. De hoc quod dicit hypostasis capillaris aliquid est alba et aliquid est rubra. Item hoc fit verum. Et vix quod debeat esse rubra tunc: quod illud quod decidit a renibus est rubei coloris. Quod autem decidit a vesica est albi coloris: sed talis hypostasis decidit a renibus: quod et. Maior pars: quod sicut mebris dat calorem nutrimento proposita dat supfluitatibus eius. Item ponit in ista. Item preterea arguit quod debeat esse nigri coloris: quod

supra dixit caplo de humoribz. q. calidū agēs in humidū dīgrat: sed hec hypostasī causat ex actione calidi et humidū qre zc.

Dub^m 13^m Scdo alig dubitat: q. dicit q. ei^o solidatio est in rene verū ei^o solidatio possit fieri in mebris superioribz puta in venis et in mebris inferioribz puta in vesica. Et vi q. sic q. vbiūq. est agēs et mā z locus ibi pōt ē illud: sed hoc est in locis sup renes et infra qre zc. mā. p. m. apper: q. in venis z vesica est calor agēs in ea. vt p. 3. Jte ibi est z loci aptitudo et magis q. in renibz: ita q. poterūt crescē ad magnitudinē vnius palmi melius q. in renibz: iō zc. Jn oppo^m est Alu. Jz d. p. m. dubitationē est dōm q. hec hypostasī aliqū est alba aliqū est rubra vt dicit Alu. hec aut diuersitas pōt ēē ex duobus: q. vel pēder a mā vel ab agēte. ex pte aut māe fm q. flegma pōt esse magis albu vel rubu pp admixtionē san. cū eo. Jte ex pte agētis. f. caloris vt. f. fm q. calor est debilis agit debile aduersionē: tūc ex mā flegmatica fit solū albu. si aut fit forte agēs forte actionē z mā fit flegmatica sanguini pmixta sic fiet color niger: et q. caliditas que pdenat articularis semp est fortis vt in pluribz sunt rubee. Jte q. calor nūlis est rubeus z mebra assimilāt sibi supfluitates: iō vplurimū hec hypostasī erit rubra: lz possit esse alba vt vult Lōmētator: lib. 3. epidimariū cōmē. sup illo passu. Jn renibz dolor: pderolus. Causa qre hec hypostasī tūc est nigra est: q. nō est hec tūc excedēs actio calidi vt dēuigret. Jz bis apper solutio ad rōnes. Dōm q. arenule renū nō semp sūt nigre: sed aliqū declināt ad albu vt vūg est. vel alr q. arenule sunt a fortiori calido q. ibi: z iō in eis est maior tūctura. Jz d. z m. rōne dōm breuē q. bene est possibile forsan eoz gūitio in venis pp cām dicitas: tū in pluribz fit in renibz vīs z vesicacius nō est: q. ad gōnē istoz piloz regrit agēs et mā z loci aptitudo. mō lz in venis pp fluxus z refluxu qd fit i venā nō pōt ibi tāo tempore mā retineri vt agēs ipsam pdenat in formā pilū: lz in rubz sicū ibi sunt multe porositates pōt ibi mā multo tēpore retineri z exercecē per poros vritides ad modū vnius palmi. Jz Et ex pte ad rōnes: q. nō solū requirit agēs et mā sed aptitudo loci qre zc.

C Que aut fermēt in insu frustulū similis existit debilitatē significat scōchi z intestinoz digerēdi malitiam in ipis: et est plerūqz cā ei^o comedere lac z cascu. Arenalio vō semp significat lapidē quē solidat: aut solidando pcedit: aut qui resoluit. Et tūc gde z est ex eis rubra est ex rene. Et que nō est rubra est ex vesica.

C Dicit Alu. parū post (z digerēdi malitiā) hīs nō itelligas hic q. ptes habētes tale corporeitatē et scōchi testinis penetrent ad epatē: postea egrediant cū viciatā q. p hūc modū significat debilitatē scōchi z testinoz: imo est per aliquid: q. malicia digestionis in scōcho est cā qre superfluit superuitas grossa: q. ex hoc q. male digeritur in scōcho z in intestinū epat humiditas grossa z indigesta que est nata multas habet perfluitates: z iō q. digerit ab epate mittit ad mebra z superflus grossa: z pdenata in frustulis mittit z expellit per vias vrin.

Dub^m 14^m Sed tu dices vt q. supfluit iste modus hypostasī: q. est idē cūz crinoidali de q. est locut sup. ad qd g. b. repent. alr. S. in cōmē. zc. z. p. no. negat expisse istā cām. Dōm q. supra vt fuit de ista vt fit per resolutionē z put fit in corporibz egredī aut fit ab indigestione z apparet magis in corporibus sanis.

C Plurimū aut que cineritia est flegma nificat aut pus cui ppter longā moram accidit calo mutatio z sectio partū: et est q. q. pp aduersionē que accidit.

C hic dicit. de signatione hypostasī cineritie. d. hypostasī cineritia: q. bz multas ptes nō habētes pūmū aduicē: ita q. cineri simulant z talis nō fit nisi vel ex sanie q. vrit: z tūc ppter aduersionē diuidit in multas partes paruas. v. p. flegma aduultū vehemētī caliditate: vel ppter longā morā in zore eric catū z dissolutū in partes valde paruas siue albas siue rās.

C Sanguifugalī vō hypostasī si vehemētī mixta epas debilitatē signat: si minus hac signat vīs in cānalibz vrinē z cōtinuitatis solutionem in ip. Et si fuerit separata plurimū eius erit in vesica z in za.

C Nō q. beat figurā sanguifuge: sed q. beat sanguis admixt: z iō ex pōni. f. sanguinea z dicit q. sūg epas debilitatē. L. d. q. est signū q. ille sanguis fuit admixt: aquositate de lōgū p longā morā sanguis est valde pmixt: cū vrinā: tūc significat debilitatē digestiue epas nō potens separare sanguinē ab aquo.

Dub^m 15^m Alterius dicit (pūnitatis solutionē in ipis). Sed tu dices: q. q. illi cānales sunt pōi vritides. tales aut nō sunt sangi-

q. ex eoz solone pūna nō fit vrinā rubra. Jz d. p. pōt z. respōde ri. Uno mō q. imediate pp vlcus in eis nō fiat vrinā sanguinea sic tu pbas: tamē per accidēs pōt iquātū illi pōi vritides debilitantur: vnde sanguinē qui ad eos peruenit nō possunt in sui nutrimentū puertere qre ibi remanēs permiscet vrinē z fit vrinā rubra z sanguinea. Vel pōt dici q. intelligit per vias z cānales venas p. pinquas vīs illis. f. pōis z ex illis bene egredit sanguis.

C Et nos quidem percrutabimur hoc in particularibus egritudinibus in capitulo de mictu sanguinis.

C hic excusat a longiori tractatione istozum in speciali.

C Et si in vrinā fuerint sicut sanguifuge rubee infirmo splenem habente resoluetur splen ipsius.

C Sed tu dices cū san. g. venit ex splene ad vrinā trāseat in lōgiori tēpore: z per lōgiorē viā q. sanguis g. venit ab epate: g. deberet ēē magis mixt: cū vrinā q. ille epas vel saltē equit nō separat: sicut sanguifuga. Jz dōm q. rōne vie z spatij vt tu arguis bene deberet esse: sed rōne sbe illius sanguis g. venit ex splene g. est maxie grossus melic: iō nō pmiscet cū vrinā: z ex b. accidit q. fit separatus.

C Scito autem q. in egritudinibus vesice non multus egreditur sanguis: quoniam eius vene mixte sunt in ipsius corpore calcate z anguste z pauce.

C hic ponit quoddā notabile in quo ponit differentia hypostasī sanguinis: quando est ex vesica z quando est ex alijs.

C Hypostasī vō significatio ex quantitate ipsi sumpta multitudine quidē sui z paucitate declarat cause ipsaz efficientis multitudine aut eius paucitate: et ex quantitate qdē sui in magnitudine aut paruitate sui est quē admodū dīstrimus in hypostasī mucilaginosā.

C hic docet significare ex parte q. tūqz hypostasī: ex quo docuit significare per hypostasī rōne sbe sue. Jz Multitudine. Jz Notandum q. magnitudo z paruitas respiciūt magis hypostasī fm suā totalitatē. multitudine aut z paucitas respiciūt q. tates que debet partibz eius vt illa dicit magna que bz partes magnas: illa parua que paruas. Jz Alterius dicit (efficientis). hic accipit efficiētis improprie pro mā ex q. aliquid fit. Jz Sed tu dices nō videt: q. in sanis est vire: forā z multa vrinā tū in ea nō est hypostasī. cū aut vire est efficiēs hypostasī nō est verū q. pp hoc hypostasī fit multa. Jz dōm q. b. nō accipit pprie. f. p. virtute vt tu arguis: sed accipit hic cā efficiēs large pro oī eo ex quo fit aliud siue fit ex eo tanqz ex mā vel ex alio gūe cause: b. g. intelligit q. significat multitudinem cause efficiētis vel paucitatē māe ex qua fit. Jz p. terea dicit (mucilaginosā). Jz Notandū q. alia translatio bz q. quē admodū dicit in hypostasī que est similis rasure testinoz: z credo q. illa que est in textu fit melior: q. sicut oēm fuit pus in vrinā mucilaginosā q. q. significat multitudinē talū humor: q. q. vō est signū bonū significat expulsionē ipsarū sicut in fine odorū iuncturā: ita etiā q. hypostasī habēs ptes magnas est ex diūo nāc alterantis mām z ipsaz expellētis. q. q. vō est ex diūo māe: vt q. sicut est in corpore fm partes magnas: ita etiā egredit fm ptes magnas. similr hypostasī habēs partes paruas q. q. est ex diūo virtutis alteratiue alterantis vsq. ad partes paruas. q. q. vō ex importētia nāc: z tūc significat magnā debilitatē nāc: vnde mala hypostasī habēs partes paruas peior est q. mala habēs partes magnas: q. ibi significat aliq. fortitudo virtutis expulsiue. b. aut debilitas.

C Eius aut significatio ex q. litate sui est ex colore qdēz ipsius: qm que ex ea nigra est significat malū fm diuisiones quas noiauinus. Que tū ex ea sanior est: est illa cuius hypostasī est nigra z aquositas nō est nigra.

C hic docet significare per q. litatē vrinē. Et p. per colorē. Scdo p. odorē. ibi (Ex odore vō). Jz prima possit diuidi in q. q. partes fm q. q. sunt colores quos pponit. partes parēt z totū legat sunt. Dicit q. est malū signū fm diuisiones quas noiauinus supra pus in vrinā nigra que pōt ptingere vel ex aduersione caloris vel mortificatione vel per viā humorū melācholicoz expulsionis. q. q. hypostasī est nigra z nec est subtilis nec aquosa: lz est grossa z multa cū alijs bonis signis est bonū signū: q. cris. si aut fit eōuersio est mala. z subdit q. si hypostasī est nigra z aquositas nō est nigra nō est malū signū: lz pōt esse bonū: q. sūg q. digō humorū interioz qui habēt tingere vrinā est bona z laudabilis nō obstante q. hypostasī sit nigra: q. pōt esse illā mām tūgē vrinā in crisi.

C Et rubra qdē sanguinis significat ppietate z fastidium. Et citrina quidem significat calorem fortem

Gentilis

7 egritudinem insidiosam. Et ex ea qđem que alba est quedam est bona sicut diximus 7 quedā est mala sicut mucilaginosā aut saniosa aut spumosa maturacioni cōtraria. Aridie quoq; semita est ad nigram.

Tloradu qz frubedo caet ex hoc qz abider magz sanguis qz nutri
metu in corp: qz tuc accidit fastidiu noz in stoccho: qz no replet san
guine: fed itelligedus est de fastidio mebroz ex supflua repletione
venaru a sanguine: qz tuc mebra abhorret qz expellit per vma qz
tingit ficut fit fastidiu in stoccho a cholera vel a hemeat: qz Viri
dis quoz semita est ad nigrā sup. qz nigra que est terminus illius
viridis est color: viridi tñ viridis poe esse pice qz dāqz nigra: non
rñ est pice: illa ad oia ordinat. nunc vñ habete qz euaderet.

Dubium 7^m. Quærat vtz hypostasis viridis possit esse laudabilis. Et vi q^d sic: q^d hypostasis nigra est peior hac 2 pot^{est} esse laudabilis: q^d viridis est multo magis. anis p^{er} q^{uod} in nigra hypostasis aliqui signor^{um} onius nâe in expellend^o. p^{er}na p^{er} q^{uod} viridis est minor^{is} malitie q^{uam} nigra: q^{uod} nigra est p^{er} finis ad que ordinat^{ur}. ¶ 3° op^{er} arguit^{ur} q^{uod} nullus auctor: B^{ea} ponit^{ur} q^{uod} si esset signu^m laudabile: tunc oporteret q^{uod} signaret^{ur} p^{er} omni^{um} nâe in expellend^o talē mām facietē talē colorē et q^{uod} ipse gñat^{ur}. sed vi q^d sit alius humor: q^{uod} possit facē talē colorē in vīna p^{er} ei^{us} expulsiōne: q^{uod} si eetialis humor vel esset cholā eruginosa vel p^{er} asina: s^{ed} fm^{ine} Isaac nullus istoz^{um} hūoz^{um} pot^{est} gñari: q^{uod} p^{er} malitia co^{lo} anteq^{uam} eret^{ur} cat^{ur} et ex eis egredit^{ur} cāc^{us} pus interfici^{ur} vel a nâ expellunt^{ur}: q^{uod} nâ eos sustinere nō pot^{est} q^{uod} 7° D^{omin} q^{uod} loqued^{ur} fm^{ine} opionē il^{lor} q^{uod} oñt^{ur} q^{uod} ex istis nō pot^{est} feb^{re} gñari: tūc dicemus q^{uod} vīa viridis nō possit esse signu^m laudabile: q^{uod} nō possit esse in subro expulsiōne illius mās: s^{ed} loqued^{ur} s^{ed} itētiōne Alu^{is} 3. coll^{um} ca. 3. 1. 4. ca. 27. 1. 7. ca. 11. q^{uod} ponit^{ur} ex istis cholē gñari feb^{re}: tūc sēp^{er} ponat^{ur} q^{uod} ipōle s^{ed} q^{uod} euadē ab^{ut} nō pot^{est} esse signu^m bonū. Sed adhuc possum^{us} d^{ist}inguē melius q^{uod} viridis pot^{est} appere in eretūib^{us} 2°: sicut appet^{ur} p^{er} Bal^{is} in cōmē 36. 2. p^{ro}no. Uno mō pot^{est} appere viriditas in vīna: q^{uod} id q^{uod} ex eretūe cū vīna misce^{at} fm^{ine} se esse viridat^{ur}. Alio mō ex eo q^{uod} aliqd^{am} est nigrū misce^{at} cū vīa rei hñtis citriū colorē ex qb^{us} s^{ed} color viridis. Si s^{ed} p^{er} mō tūc hypostasis nigra oīno mala est et ex eo q^{uod} talē hūoz^{um} purū s^{ed}gt^{ur} esse in corpore: oīe aut^{em} puritas mali humoris in corpore est mala. Si aut^{em} egrediunt^{ur} 2° mō tūc hypostasis viridis pot^{est} bonus iportare: q^{uod} potendū permittit^{ur} respectu diuersoz^{um} colorz^{um} qui nō sunt in corpore puri: quādo s^{ed} permisce^{at} tunc minor^{is} est malitia humor^{um} eorūdem: quare rē.

Ex odore vō eius est quēadmodum diximus in his
que premissa sunt.

Cesta pars de se pater.

Ex ipsius vō situ ⁊ ex lenitate quidem sui ⁊ diuulsio-
ne: quoniam lenitas ⁊ equalitas in hypostasi laudata
est melior ⁊ in nō laudata est deterior.

T Norate dñaz iter lenitatz e qñitatē in vñna. dñ lenis p respectū ad ordinē partiū: pñtuta qz vñna ps nō supeminet alteri. sed eqñlis dñ ex eo qz oēs presunt eqñliter subtilēs vel grosse quo ad subaz: pñdeo vñna posset esse eqñlis nō tamē lenis e ecōuerso.

C Sed diuissio significat vñtositates ⁊ digerēdi debi-
litate. Eius aut significatio ex loco sui est: qm̄ aut est
natās ⁊ vocat nubes aut pēdēs. Et hec qd̄ est in me-
dio stans que est maioris maturationis q̄ prima. Et
ex pēdente illa est melior cuius ruge ⁊ fimbrie ad infe-
riora declinat: aut ad fundū s̄cēdēs que est melioris
maturationis: hoc qd̄ est de hypostasi laudata. Plō
laudata vñ que leuior est melior existit sicut nigra: ⁊ B
in febribus acutis. Et similis vi humor est flegmaticus
aut melius: qm̄ ea que est vi nubes melior est ea que
inferius descendit: significat enī eius subtilitātē nisi cū
causa natationis fuerit multa vñtositās ⁊ si nō fuerit:
ita natans est melior q̄ pēdens ⁊ inferius descendēs
est deterior. Et cā qdem natādi superius est caliditas
cū qua est acuitas ⁊ ventositās. Hypostasīs aut diuissio
in grossa superius natans ⁊ pp̄ic cū sit leuis ⁊ in te-
nui descendit inferius ⁊ pp̄ic cū sit grauis.

Thic docet signare per hypostasiz ex loco. Et ꝑ facit h absolute.
Scdo cōparatiue, s. per respectū ad determinatū ip̄s egritudinis

Super primo

z determinatā habitudine: ⁊ ē ad aliū modū hypostasiz. ibi Lūc
in pñ. ʒ/ Nō notādū q locus hypostasis in vna pōt esse vel
operatiō nāc vel ex operatiōe pter nām. Si pmo nō tūc i-
ta que defendit est melior: ⁊ que pēdit in medio est minus bona
⁊ que in superficie nātā est mala. Si autē nō ex operatiōe nāc
est dupliciter: aut rōne ipsius bumozis aut rōne viciōsitatis. Si rō-
ne ip̄i: bumozis illa que supernatā est melior: q̄ significat q̄ bu-
mo peccans est subtilis ⁊ nō grossus. Si autē rōne viciōsitatis:
tūc illa que supernatā est p̄ior: q̄ significat maiorē viciōsitatē.
que pēdit est minus mala. que residet inferius est bona ⁊c.

Cūq; in principio egritudinis apparet pedēs ⁊ natās
postea pſeuerat ſignat q̃ criſis cū exitura veniet.

¶ **T**ercio docet signare hypostasim in parte loci habendo ad. 4. determinatas additiones. Et primo ad determinatam tempus eternitatis. Secundo ad determinatam dispositionem. (Vnde Macilento.) Tercio ad aliam. ibi. Et cū inter nephilim. Quarto ad aliam. ibi. Et multoties gdc. Certe quia quāte notandū q duplex est crisis in morbis v speculat ad presens. Vna est euacuatio in qua materia totaliter expellitur extra corpus per vias conuersas. Alia est que fit per permutationē partis ad partē in hac noua causa materia: z h est crisis per apostemā: qz expellit et venis per porositates mēbris. Quā h hypostasis apparet pendens vel natans z permanens multo tempore significat qz mā est inobediens z virtus debilis respectu ei qz nō pot totaliter euacuare: ideo fit crisis per apostemā.

¶ Sed tu dicis quod in principio apparuit hyphostafis pēdēns hūc nē
bula: q̄ sicut apparet p̄mo de crīst. ca. x. vlt. h. q̄ nebula appa-
rens in vīna est signū dīgonis: sed cū in principio nō apparet ali-
quod signū dīgonis: h. in p̄ncipio nō pot̄ apparere hyphostafis ma-
fana vel nebula. ¶ Ad hoc dīc̄r dīgēstio est duplex. i. perfecta et
inchoata: tūc dīc̄r q̄ in p̄ncipio nō apparet dīgēstio perfecta: sed
inchoata v̄r cū talis significet p̄r nebula naranē vel pēdēntē: nō
pot̄ apparere in p̄ncipio. ¶ 3. tu dicis adhuc h. nō valet: q̄ dīc̄r
h. in. i. de crīst. cap. 8. q̄ in p̄ncipio oīu nō apparet dīgēstio aū
falrīz nō apparet manifestā. Dico q̄ illud verbū debet exponi nō
q̄ nullo mō apparet dīgēstio in p̄ncipio: sed vult dīc̄r q̄ nō apparet
quātū ad p̄mā partē p̄ncipij: sed quātū ad sc̄bā partē p̄ncipij bene
pot̄ apparere versus f. p̄ncipij: q̄ sic loquit̄ h. aūl. ¶ Ad 3. m. dīc̄r
aūl. aut falrē nō apparet manifestā: dīc̄r q̄ verū est q̄ nō appa-
ret manifestā cū talis nebula esset sola: sed f. esset cū alijs figuris
bonis: tūc posset apparere manifestā ppter q̄ nō valet. m. aūl.
nō intelligit q̄ sit manifestā nec cū alijs bonis: sed sīḡr crīm̄ per
apostema: q̄ cū p̄v̄r et tepore lōgō māt̄ est idīgēsta: tūc inchoata
est aliqūis dīgēstio: et est inobediēs et grossa faciat apostema.

Macilentorū egritudo plerūq; remouet sedimi-
ne bono natan aut pēdente quem admodū diximus
in precedentib; Et cum inter nephilim ⁊ enozima ⁊
hypostasim syt aliquid simile tele aranee aut den-
sitas: erit signū malum.

Quærit h virg itudo possit remoueri in istis apparere solum
hypostasii sine ulla natante vel pedere. Et virg uoq; egritudo
non remouet nisi est pfecta digo: fed hypostasii est natas vel
pedes non est pta digo: qre zc. Ad a. p. q; digo est facies cessare
putredine: qd est pfecta digo non pfecte cessat mori. Ad a. p.
parat p de cna. 12. vbi vult. B. q; nebula natas est signu imperi
et dignonis p. manifeste residit pfecte z coplere. qre zc. p pre
terea egritudo remouet nisi adueniet declinatione: qre declina
tio est ipsa res statim in q mda est pfecte digesta. p. pterea in
illis non est cu signu remotionis egritudinis nebula natas vel
pedes in q; appere multa hypostasii: sz h est in macri: qre zc.
ma. p. q; i betu: bere multa hypostasii: opz q; signu pfecte
dignonis sumpstasii subsidez pp eis multitudine. ml. apper: q;
in macri sumpstasii supfluitates. p. bano: q; euz sint coipa macra
fit in eis. Ica assimiliatio: g in eis remanet euz supfluitates:
qre zc. poppo. q; Aui. p. Ad b. oim q; in macilicis remouet
egritud. in eoz yrina apper fedine natans vel pedes vt dicit
Aui. z. r. q; in talib; fedime natas vel pendes est signu pfecte
dignonis: tales hit modicas supfluitates z subiles. nunc aut
cu mo z subitib; supfluitatib; oledit fedime paucis z subri
le. tale subtile fedime cu modico calore digerit z fit pedes vel
natas: aut i istis sint pauce supfluitates apper q; tales snt cho
leric. habet venas latas z poros apertos z calore acutu pp qd
talio pauca multa resoluit supfluitates: z io in eis sint pauce z
subi: q; subtiliant a caliditate eoz. p. Luc ad romes. Ad p. m. cu
p. Ad a. non remouet nisi q; digo e pfecta: pcedat. Et cu p. r.
d. veru est q; nebula natas vel pedes non est signu pfecte digo.

nis in pinguis vel in calis et humidis vel fridis et humidis si i ma
cris et i calis et sic: vii. Et intelligit sermonē suū p respectu ad
nam in qua sedimē tale dō appere grossum. Ad 2^m dōm q i ma
cris nō sūt multe supfluitates q debet euacuari p viiā pp cām di
ctā: s; pauce cū habeat poros aptos et vias latas: qre nō valet.

Et multotiens quidem natās sedimen non bonū ap
paret ex quo prouenit terroz. S; istud erit principium
maturationis et permutatio ad bonitatem postea pen
debit: deinde descendet et erit signum non maluz. Et si
post ipsum male prouenerint hypostasales timor quem
in primis habeamus fiet necessarius.

Sed tu dices. quō est possibile q aliqd signū in principis appareat
malū et permutet ad bonū in pcessu et euerfo. s. q appareat bonū
signū et postea pmutet ad malū. Dōm q b est possibile ab intrinse
co et a cā extrinseca. ab intrinseca dupl: aut rōne materie: aut ra
tione virtutis sue accidentis. rōne qdcm materie q: possibile est
q in principio moueat ad digestionē. alia autē erit rāte malitie q
nō erit nata moueri in pcessu: et tunc in principio appareat bonuz
signū et malū in pcessu. aut rōne agentis q: virtus in pī erat for
tis: q: nō est adhuc grauata multū a morbo: in pcessu autem gra
uatur multū a morbo. aut pōt esse a causa exteriori: et hoc vel ex
malo regimine vel ex errore: si autē sit euerfo. s. quoniam ma
teria nō moueat in pī quoad aliquā sui prem: vel q: nā sit pigra
in principio et nō in pcessu si postea vigoat in suo actu pōt in p
cipio apparere malum signum et in pcessu bonum rē.

Significatio vō hypostasis ex suo tpe est: qm si velo
citer postqz mingif descendit est signatio bona fm ma
turitate. Et cū tarde descendit est significatio puatōis
maturationis fm quātitate sue dispōis. Signatio au
tez forme cōmixtionis ipsi est sicut diximus cū de mi
ctu sanguinis et adipis mentionem fecimus.

Significatio vō hypostasis ex suo tpe sup. et ē consideratur tps
aperitionis: q: quāto citius appet tāto melius et maius dñum ca
loris nātis significat et etiā tēpus cōtinuationis: q: quāto magis
cōtinuat tāto melius: s; Alu. de istis nō faciat mēiones. Est sig
ratio bona. Notādū q: est tps in digōne. s. tps pncipij: et b mō de
scensus hypostasis qm est per viā maturacionis est bonus: s; si de
scendit rōne grauedinis materie tunc est malus. Scdm est tps ap
eritionis: et tūc quāto citius descendit tāto melius: q: significat q: nā
est sup mām potēs. Tertiū est tps pseueracionis vel pūuatiōis:
et quāto magis pseuerat tāto melius: et hoc mō loquitur hic.

Et de significacionibus multitudinis yvine et pancia
tis ipsius. Cap. 7^m.

Vrina que pauce existit q̄titaq̄ virtus signat
debilitatē. Et illa q̄ est min^o eo qd bibi resō
lutionē signat multā et vtrē hīe et aptitudiez
ad hydropisiz. Illa vō que est multe q̄titaq̄
q̄nqz signat liquefactionē et supfluitatē liquefacturuz
in corpe in yrina effōne. Et nos qdē differētiam inter
eas cognoscere possumus fm virtutis dispōnez. Uri
na mali coloris malū significans quāto plurima fuerit
tanto erit magis salutis nātis. Et cum intersecta fue
rit plus malitiā significabit sicut nigra et grossa. Urina
diuersarum dispōnum que quādoqz mingitur multa:
quādoqz pauca: et quādoqz retinetur est significatio
pugne et laboris nature: et est significatio mala.

Prius docuit significare per yrinā ratione coloris et rōne sbe sū
determinādo de claritate et turbulētia et rōne odoris et rōne spu
me et rōne hypostasis: in isto casū sic dicebat sup docet sigre p yri
nā rōne q̄titaq̄. pmo ponit signū gñale. Scdo spale. ibi. (Urina
multitudo.) p̄ia in duas. p̄io docet sigre p yrinā ex p̄e q̄titaq̄
vt cū ea nō pūngunt alia gñā signoz. Scdo hoc facit vt cūz colo
re coniungitur quantitas. ibi. (Urina mali coloris.)

Sed tu dices cuius virtutis intelligit ipse qd dicit signat debilitatē
q: hoc nō expellit. Dōs q intelligit de debilitate stomachi et epa
tis q: ab ytraqz pōt puenire: nā qd digestiua stomachi est debilis
chilus male digerit: et per p̄is chilus nō attrahit in quātitate con
ueniēti ad epate sed expellit ad testina et yrina mingit. Jtes pōt

significare debilitatē virtutis digestiue epatis: q: ad malam dige
stionem eius sequi potest hydropisiz: et tunc aquositas expelletur
inter zirbū et syphac et nō per viam yvine. Item discretiua epatis
quādo nō separat aquositatē a sanguine sicut dō: sed vadit cūz eo
ad mēbra. Item ex debilitate expulsiue epatis et ex debilitate mē
brorum yvinalium ex quibus omnibz accidit minoratio yvine.

Urine multitudo in acutis egritudibz cum nō post
ipsaz aduenit reges est signatio ethice et spasmī ex istā
matōe et silr sudor. Urina q in acutis egritudibz gut
tatim inolūtariē migif signat in cerebro nocumētū qd
nervis accidit et mēculis. Et si febris quēta fuerit et si
gna affuerint salutis p̄nosticat sanguinis exitū ex na
ribz. S; prima desipientiā p̄nosticat et corruptionem.
Qñ autē sani yrina minuit et attenuat et pseuerat hoc
totū et sentit gravitatē et dolorē in renibz significat du
rum apostema in p̄tibus renis. Et cū in egritudine cho
lerica multiplicat plerūqz protendit prosperū euentuz
et propie cum est alba et ad nigredinem facilis.

Hic docet significare per quantitatem yvine in speciali contra
bendo ad determinatas dispositiones. Et tria facit. Nam p̄ p̄ra
bit ipsam ad febres. Scdo ad dispōnem sani. ibi. (Qñ autēz sani.)
Tertio ad colicam ibi. (Et in egritudine cholericā rē.)

Sed tu dices nō videt q significet nocumētū cerebri: q: pōt b ac
cidere ex nocumento vesice. Dōm q: hoc dō intelligi supposito q
nō accidat ex vitio mēbrorum migēdi: tūc hoc supposito si accidat
hoc in principio acutaz: q: q mā rapit ad cerebrū et ad p̄es alias
supiores: et iō significat crism per fluxum sanguinis narium.

De yrina sana et optima est sermo. Cap. 8^m.

Ec est mediocris sube et subtilis tincture ad ci
trinū trabētis: et hypostasis si ibi fuerit bona
ex albedie et lenitate cōlitate et figure rotūde
et odoris tēperati: neqz fetida: neqz extincta.

Quidam autem dixerunt q: quando huiusmodi yri
na subito in egritudine que est in ultimo acuitatis vi
sa fuerit sanitas die sequenti aderit.

Hoc capl pōt p̄nuari 2°. Uno mō sic. Postqz d̄terminauit de si
gnis yvinaz que fm plm sūt ināles: et q: vt bī p̄ de crisi. c. 12. q: vī
na inālis nō pōt p̄fecte cognosci nllū in cōparatiōe ad nālē: q: inā
lis dicit recessus a nālē: iō b̄ p̄ter. de yrina nālē: et iō dicebat Joā
nes dama. in suis asoz. Lūi^o yrinā sani nō cognoueris nō certe ap
propriabit existēti egrotō. et iō dicit rubi. ca. 8. et est sermo yniuer
salis rē. Vel pōt aliter itroduci vt dicat q: postqz d̄numerauit de
signationibus yvine vt diuersificānt rōne rex p̄ter nām: b̄ d̄ter. b̄
eis vt diuersificānt rōne rex nālū mag. Et tria fac. p̄io d̄ter. de
signatōibz yrie quātū ad diuersitatē cōplōnū. Scdo q̄tū ad diuersi
tatē etatū. ibi. (Infantiū yrie.) Tertiū quātū ad diuersitatē sexū.
ibi. (Mulier yvine.) p̄ia in duas. p̄io ostendit que sūt cōditiones
yvine optime et nālissime que dō appere solū in corpore optime sa
no. Scdo p̄bit eius significatū ad d̄terminatā dispōnē. s. ad febres
acutā. ibi. (Quidā aut dixerūt.) T̄ juxta p̄imā p̄e notādū q: Alu.
notificans p̄imā yrinā simplr naturalem notificat eā per. 4. gñā
signoz. s. per sūam cum dicit q: est mediocris substantie. Scdo p
colorē cū dicit q: est subtilis tincture trabētis ad citrinū. Tertiū p
hypostasiz cū dicit. (Et hypostasis si fuerit rē.) Quarto ex p̄e odo
ris cum dicit. (Ex parte odoris temperati rē.)

Sed tu dices. qre nō notificauit eā per alia gñā signozum. s. rōne
quātitatis claritatē et turbulētie et rōne spume. Dōm q: illa dantur
intelligi p̄ bec q: hic ponunt: nā q̄titaq̄ daf hic intelligi p̄ sbaz: q: sic
est mediocris sbe: ita dō ē mediocris q̄titaq̄: et claritas et turbu
lētia p̄it reduci ad sbaz sic grossuz et subale. Vel dōm q: reducitur
ad colorē citrinū q: si est cū subtilitate tincture est clarus. De spu
ma pōt dici ymo q: reducitur ad hypostasiz. Alio q: non fecit de ea
mētionē: q: i hac yrina nō dō appere spuma: q: ē sic p̄fecte digesta
q: ab ea dō ē excluda oīs yerositas: qre nihil ad p̄positū. Ulte
rius notādū de causis istaz p̄ditionuz dō ē p̄ mediocris sbe: q: di
gestio est actio pducēs ad mediū vt supra patuit: hec autē est optie
digesta: qre rē. Scdo dō ē subtilis tincture trabētis ad citrinū.

Propter qd querat. vtrū yrina optima et nālīs debeat ēē color
citrii remissi. Et arguit q: sic. p̄ auctoritate Auicē. b̄ q dicit q: est
subilis tincture rē. b̄ est aut idē q: citrii remissus: qre rē. p̄ c:

Dubū 2^mDubū 1^mDubū 2^m

terea Isaac dicit qd vna est colamētū sanguis accipiendo sangulnem p tota massa sanguinea: sed illa que abūdāt in ista massa sanguinea sunt aquositas et flegma: de cholā autē et melia est parū cū illa sint alba: ergo ex admixtione cholē cū eo fiet color citrinus? remissus et nō itēsus. Qd autē debeat ēē coloris citrini intēsi: appet p aucto. Auer. 4. coll. ca. 21. et Bip. 2. pnoticoz. cō. 26. vbi dicit qd hec vna est equalis citrinitatis. Pterea h arguit rōne qd ilius coloris est vna optima qui color: signat tēperamētū: s; color citrinus est hmoi: s; et vna optima d; esse coloris citrini. Ma. p; qd hec vna optima nō querit nisi in corpore tēperato. Ad; ap; parer per Alii. qui dixit supra qd oēs colores qui sunt aū citrinum s; redēdo versus albu significat friditātē: oēs autē qui sunt post citrinū accedēdo v; sus nigrū signant caliditātē: ergo relinquit qd color citrinus significet tēperamētū. Itē B vult p de crisi cap. 12. vbi vult qd hic color d; ēē mediū inter citrinū tinctū et rubeū clarū: sed citrinū tinctū est citrinū intēsus. s; et. Ad h vdm qd color vine optime et nālis d; esse citrinus intēsus nō accipiendo citrinū a colore citri qui est immediate post pallearē sed vt est appropinquas color citraguli: talis autē est citrinus intēsus: et hoc appet p auct. B. p de crisi qui dicit qd d; ēē mediū inter citrinū tinctū et rubeū clarū. Itē auctoritate Isaac in suo de vniis: et Theopbili qui volunt qd talis color d; esse rufus vel subrufus: h autē est citrinus intēsus. Pterea hoc arguit rōne: qd p ratioe sumpta ab eis que mālter ingrediunt cōpōne vine: talia autē sunt humores et aquositates: s; humores qdā sunt grossi vt flegma et melia. mō talia non sunt nata misceri cū aquositate pp eoz mām grossam. Item qd nō sunt nata expelli per vias vniuales pp eādē cām. Alij sunt subtiles vt cholericī et sanguinei: talia autē sunt vehemētis tincture: mō cū aquositas de se nullū habeat colorē sed sit corp; diaphanū: est nata recipere oēm tincturā: cū ergo illa tingat vehemētē et sint coloris citrini saltem cholā: iō erit coloris citrini intēsi: sanguis autē cū a mēbris attrahat nō sic miscet cū vna sed cholā sic et est sile ac si aliqua portio croci poneret in aqua clara fieret coloris citrini intēsi. Itē hoc apparet rōne agentie: qd sicut dicit Isaac in 7. de vniis. Suba vine datur a qualitatib; passiuis: color vō dā ab actiuis: cū autē caliditas sit magis actiua ab ea pfuerit citrinus intēsus cum dicitur in tali actione. qre et. Et ex his p solo ad rōnes. Ad primā cū d; auctoritate Auer. dico qd trahere ad citrinū pōt intelligi et. Uno incipiendo ab albo tendēdo v; sus citrinū: hoc mō bene ēē remissus: et isto mō nō itelligit Alii. Alio incipiendo a rubeo tendēdo versus citrinū: hoc mō est citrinus intēsus et h mō itelligit hic. Ad aliā cum d; qd aquositas et flegma et. dico qd flegma non multū est natū misceri cū vna sed cholā sic: aquositas atē est priuata colore: iō est nata tingi a cholā: iō et. Ad auct. Bip. et Auer. vdm qd itelligit de citrino tincto et intēso. Alias rōnes teneo p pte mea. CSubdit vltēri: et si ibi fuerit hypostasis erit bona et. notanter dicit sub dubitationē si fuerit: qd sicut apparet per. B. primo de crisi. hec vna optima nō requirit nisi in corpore optime sanū in quo non d; apparere hypostasis s; nām: qd quanto natura est fortior: et digestio melior: tanto superfluitates tertie digestionis insensibilibus expelluntur: sed si contingat qd appareat hoc est qd corpus pp malum regimen egrediet a naturali dispōne: qd tunc d; habere pditiones quas hic ponit. s; alba lenis et. vt ostēsus est supra. CSubdit vltērius qd nō d; esse fetida: cui rō est: qd fetida significat corruptionē: hec autē d; esse priuata corruptione et oī qitate mala. nec d; esse oīno priuata odore: qd hoc argueret friditate: s; d; esse odoris tēperati: qd sit a calido naturali tēperato et.

C De vniis etatum.

Cap. 9^m.

Infantium vine ad lactis proprietatem trahunt ex parte nutrimenti eorum et propter humiditatem complexionis ipsorum: et tunc declinant magis ad albedinem.

Hic determinat de vniis etatū: et diuidit in 5. pres. p ponit qles sunt vine infantū. 2° pueroz. 3° iuuenū. 4° primoz senū. 5° decrepitoz. In pma dicit qd vine infantū trahunt ad lactis similitudine: qd lac est eoz nutrimentum: et qd ipsi sunt multum humiditatis: iō sunt albe: et patet qd ex hoc qd sunt multum humiditatis eoz calor est s; merus et nō generat cholera ita multam vt vna tingatur.

C Pueroz autē vine sūt spissiores et grossiores vniis iuuenū et turbidiores. Et nos iā noiaui⁹ ante.

Hec est 2^a pars in qua Alii. dicit qd vine pueroz sunt grossiores vniis iuuenū et turbidiores. Et huius cā pro parte dicta est cap. 2. nā multus somnus et multa comestio et fortitudo expulsiue sūt cā grossitiei et turbulētie: et illud in cap. de s; a vine dictum est.

C Iuuenum vō vine ad ignis formā trahūt et ad sub-

stantie mediocritatem.

Hec est 3^a pars in qua Alii. dicit qd vine iuuenū trahunt ad formā ignis. i. hnt ticturā mediā iter rubeū clarū et citrinū: qd vna quodā mō participas sicut vna optima: nā h in tēperat in iuuentute reperitur: et iō vna optima coloris est s; mediocris pp cōplementum digestionis et fortitudinem resolutionis.

C Ex pō hāz triū particulaz est expositio Forlūiēsis: qd in libris i pcessis nihil repiebat de dictis Bētilis sup his trib; particulis.

C Et vine senum ad albedinē et subtilitatē. Est tamen cūq; sunt grosse s; superfluitates in eis cōfites quarū euacuatio multiplicat. Decrepitoz vō vine maioris sunt albedinis et tenuitatis. Est tñ cum predicta grossities eis accidit sed raro: et cum vna vehemēter fuerit grossa apri erunt vt lapis eis accidat.

Hic dicit de signatione vine rōne etatis in qua appet diminutio caloris. Et p ostēdit qualis d; ēē vna in pma senectute. Scō qualis in senio. ibi (Decrepitoz vō). CNotandū qd vine senum trahunt ad albedinē pp defectus caloris generantis humores flegmaticos idigestos et pp priuationē cholere tingētis: cā subtilitatis est defectus caloris nō potētis pmiscere humores cū aquositate: si autē fiant spisse et grosse hoc est qd virtus est fortis in eis non simplr qui non generat tunc superfluitates sed respectu eoz qmū gūt eā clarā. CNotandū vltēri sup illo vbo. (Apri erunt et).

C Diceret aliquis cōtra. qd generationis lapidis pcedit vna subtilis et clara. ppter oppilationem lapidis. Dm qd hic loquitur de tempore pcedente confirmationem lapidis: hec vna significat multos humores grossos qui sunt cōueniens mā gñonis lapidis: tu autē arguis qd iam est confirmatus: quare non valet.

C De vniis virozum et mulierum.

Cap. 10^m.

Mulierū vine sēp sūt maioris grossitiei et albedinis et minoris pulchritudinis q; virozu vine. Et hoc qd est pp debilitatē digestionis eoz: et pp supfluitatē ipsaz multitudinez: et pp amplitudinē canālū vñ egrediunt eā qd ab eis excreūt: et pp illō qd ex eaz resoluit inficib; et ad vine infra et dicit. Masculorum vō vniis cum moues turbantur et declinat earum turbatio ad superiorem: et est qd s; plurimum turbidentur. Sed mulierum vine fere nō turbidentur ex motione pp paucā separationes sūt: hnt s; plurimum supra similitatez suam spumam rotūdā: et si turbide fuerint earum turbidatio pauca erit.

C In isto cap; vt supra dicebat docet significare per signationes vine ex parte sexū. Et duo fac. primo ostēdit qualis d; ēē vna in hominibus s; diuersitate sexus absolute et gñali cōparando masculū ad feminā et. Scō ostēdit qd d; ēē in eis s; ptermiatis dispōnes. ibi (In vniis virozu). Pma in duas. pmo cōparat vniis virozu et muliez quātū ad s; a et quātū ad colorē s; a. Scō cōparat vniis masculoz ad vniā muliez penes contēra. ibi (Masculoz vō vniis et). Cā pp quā vine masculoz turbant est: qd vine virozum sūt clare qd sunt digeste respectu muliez vine: et illō qd in eis est valde aptū natū vt cito separet ab eis pp eoz subtilitatē: iō cū mouet humor residēs miscet cū vna et turbat ipsaz: in vna autē muliez nō pp indigestionem humorum male permixtorum.

C In vniis virozum ilico cum mulieribus cōmifetur sunt fila adinulcem texta.

Hic ostēdit quales debent esse vine mulierū et virozu quātū ad determinatas dispōnes. Et primo quātū ad vniis virozu. Scōdo quātū ad vniis mulierū. ibi (Cline pgnatiū). Et hec in duas. primo ostēdit qualis d; esse vna pgnatiū. Scōdo qualis parturientiū. ibi (Pariētium vna). Causa quare in vna viridi remanet quidā color qui est aptus nāt; coagulare vniis mulierū que sunt apre nate coagulari: vnde sic se h; vna viri ad vnam femine sicut coagulum ad lac. Alia causa melior quia remanet in viris sperma que cōmifetur cum vna.

C Arine pgnatiū sunt clare et supra eaz supficiē ē nebula: et qñq; trahit ad colorē aque cicep aut aque pedū citrinū: et in ipsa est irinus et supra similitatez eaz est nebula: s; quocūq; mō fuerit i medio videbit sic cottū carminatū.

carminatū. Et cū in eis sūt velut grana q̄ ascendūt z descēdūt. Cūq̄ irinus manifestior fuerit erit ipregnationis p̄cipiū: z cū loco ipsi fuerit rubedo erit in fine ipregnationis z p̄prie si turbantur cum mouentur.

Cā hui⁹ est: q̄ cū tūc supfluitates dēclināt ad mīscēvenē remanēt min⁹ aggravate a supfluitatib⁹: ita q̄ p̄nt eas meli⁹ digerere: q̄re hūtes residēt cū vīna faciūt residēt ad modū nebule. **P**̄ dīcyl-teri⁹: (Et in ipsa ē color irinus.) i. color multiformis sic color iridis q̄ est viridis z citrin⁹ z celestis: z talis color sūt vīne p̄gnatūz vī- nīss coloris irinos. i. lily celestis aliquatūlū azuri lūmīosi. **P**̄ dīcyl-teri⁹: (Velut grana q̄ descēdūt z ascēdūt supra) sic app̄s in aere ad solē q̄ sūt qdā pres certe subtiles que dicunt athomi a q̄b⁹ ē hu- midū resolutū que p̄ putatē ipsoz nō p̄nt fūdere aerem: z ideo aliquando descēdūt z postea ascēdunt vt patet ad sensum.

Carientium vīna fm plurimū est nigra z in ipsa est velut atramentum z sicut forditices.

Est nigra sup. ex cōmīxtione multi sanguinis melancholici: quia tunc retinentur humores superflui z laudabiles p̄pter fetūz qui postea expellūtur z cōmīcentur cum vīna.

Querat circa illā p̄ez (Mulier) vtrū p̄clo illa sit vera in se. f. q̄ vīne mulier sūt ḡssiores vīs viroz. Et arg⁹ q̄ nō auc. **I**saac in suo de vīs. vbi ponit ad fāz q̄ vīne mulier sēp sūt ḡssiores vīs vi- roz. f. rōne at̄ hīc: q̄ ille q̄ sūt mag⁹ digesti sūt ḡssiores s̄z vīne viro- rū sūt mag⁹ digesti respectu vīne mulier: q̄re zc. **M**a. ps. q̄ diges- tio p̄cedit īspissando z īgrossando. **M**a. app̄s: q̄ melior sit digō in vīs q̄ in mulierib⁹: cū viri plus habeat de calido naturali.

Scdo dubitat de eo q̄ dicit q̄ vīne mulier sūt maior albedis q̄ viroz. nō videt ēē ḡssior vtrū: q̄ qd maioris calitatis est mag⁹ ti- get vīna: s̄z aliq̄ mulier est calidior aliq̄ viro: s̄z salter in illis vīne mulierum erunt magis tincte q̄ vīne virozum.

Tertio dubitat de cā quā ponit. dicit enī q̄ cā istoz est: ga dicit q̄ mulieres hūnt debile digestiōne respectu digōnis viroz. **L**ōtra. ga alique mulieres sunt que meli⁹ digerūt q̄ aliq̄ viri: s̄z saltē in il- lis nō est vera hec cā. **P**ostea dāto q̄ p̄t digerāt q̄ viri nō sequit q̄ eoꝝ vīne sūt ḡssiores imo subtiliores: ga vīna indigesta est marie subtilis s̄z p̄ p̄uatiōe digestiōis. **P**̄terea dīc z sup- fluitatis multitudinē. **S**z cū tales supfluitates sūt menstruales erūt rubee: ergo reddēt vīna nigrā z nō albā. **P**̄ postea dīc p̄pter amplitudinē cānalū. nō vī q̄ eoꝝ cānales debāt ēē ampli s̄z stri- cti respectu cānalū viroz: ga frigidū est p̄strigere z calū dilatare: cū ergo mulieres frigidiores sūt viris. iō zc. **P**̄ postea dicit: z p̄ id qd puenit a matricib⁹ qd h̄z īgrossare: s̄z **S**z cū alie sūt vīe men- struoz a vīs vīne nō op̄ vt descēdāt: z si descēdēt erit vīna ni- gra: s̄z falsuz dicit totū. **P**̄ ad b̄ oīm q̄ vīne mulier sūt ḡssiores z albiores q̄ vīne viroz vt dīc **A**ui. z p̄ cās quas ponit. **P**̄ **S**z ad intellectū hui⁹ notādū q̄ vīnas mulier ēē ḡssiores p̄t z itelli- gi. **U**no comparādo vīnas viroz z mulier in vīlī dispōne. **A**lio in speciali cōparādo vīnā vīrī vīrī ad vīnā cuiusq̄ mulier. **S**i p̄mo mō vey est qd dīc. f. q̄ vīne mulier sūt ḡssiores z albiores: z b̄ p̄pter debilitatē digōnis nō q̄ debilitas digōnis sit imediata cā il- lius sed mediata. f. q̄ est cā multaz supfluitatūz q̄ postea mīscēnt cū vīna sūt cā ḡssitici in vīna: z ga aquositas est alba de se vī colore puata z cū ille supfluitates sūt albe s̄gmaticē ponūt vī- nā albā q̄ ei admīscēnt: z ad b̄ facit amplitudo vīaz vīne vt de- scēdāt supfluitates multiplicatē in eis rōne cōplonis frīde z rōne regiminis eaz q̄ nō exercitant z ēt p̄p supfluitates descēdētēs a matrice q̄ sūt albe p̄ p̄uatiōe caloris. **S**i autē nos loq̄mur de cōparatiōe spāli vīrī vīrī ad aliq̄ mulierē: tūc dico q̄ nō est vīnū vī- vey qd hīc dīc: ga possibīle est ex nā z etate q̄ aliq̄ mulier sit cali- dior: cōplonis aliq̄ viroz q̄ meli⁹ digerit z meli⁹ exercitē zc. z hoc mō nō itelligit hīc **A**ui. s̄z p̄ mō. **P**̄ ad rōnes. **A**d p̄māz **S**z aucto. **I**saac notādū q̄ vīna p̄t z p̄siderari. **U**no q̄rū ad aquositatē vīnalē in se. **A**lio q̄rū ad p̄mixtiōe humoz cū ipsa: tunc dico q̄ vīna p̄ mō accepta est subtilior in mulierib⁹ z ḡssior in viris: ga in viris est mag⁹ digesta z digestio p̄cedit īspissando: z b̄ mō itelligit **I**saac. s̄z scdo mō itelligit **A**ui. iō nō dīcūt. **P**̄ ad rōne cū dīc: diges- tio p̄cedit īspissando zc. dico q̄ vīne vīrī ēē ḡssiores īspis- sioz est in viris q̄ in mulierib⁹: sed rōne admīxtiōis supfluitatum nō. **U**el dōm aliter z est solo noua q̄ digestio p̄cedit īspissando: s̄z nō op̄ q̄ p̄cedat īgrossando: ita q̄ oīa est iter ḡssioz z īspissioz: nā aliq̄ p̄t ēē ḡssioz z nō īspissioz sed rarū z ecōuerfō: nā īspissum dīcūt dispōne s̄z in se: s̄z ḡssioz dīcūt dispōne alieu⁹ cū admīxtiōe cū alio. tūc dico q̄ vīne mulier sūt ḡssiores: sed non īspissiores vīnis viroz: iō nō op̄ q̄ digestio p̄cedat īgrossando. **P**̄ ad 3^m rō- sum est quātū ad cōparatiōe p̄cularē vey est: z s̄z ad aliq̄m de

digestione. **P**̄ ad aliq̄ cānales debēt ēē strictiores in mulierib⁹ dōm q̄ vey est quātū ad oēs alias pres corpis p̄ter q̄ in mēbris genitalib⁹: z illū nō sūt rōne cōplonis q̄ vt arguis b̄n deberēt ēē stricte: sed p̄p finē vt inde mūdificēt z p̄p ḡssioe filioz. puidit eis nā: nā cōpositio nō sēp īsequit cōplone sed ēt rē diuina: vt dī. z. de cōplonib⁹. ca. 6. **P**̄ ad aliq̄ dōm q̄ aliq̄ ps vadit ad vīnū p̄p ino- tū humoz. **P**̄ ad aliq̄ cū dī q̄ supfluitates mēstruales sūt rubee: dico q̄ nō itelligit solū de mēstrualib⁹ s̄z ēt de alijs supfluitatib⁹ q̄ sūt albe q̄ in eis multiplicānt. **N**otādū circa illā p̄ez (vīne p̄gnatūz) q̄ assignare cās istoz particulariū est difficile z sufficē dā- re cām p̄babīle solū. **L**ā autē q̄re vīne p̄gnatūz sūt clare p̄t ēē dū- plex: vīna ga in p̄gnantib⁹ multiplicat calitas ex fetu: calī autē ē ir- radiare z clarificare. scda cā est: ga min⁹ p̄mīscēnt superfluitates in vīna q̄ prius p̄p opp̄lōne fet⁹ z structurā vīaz ḡssiois. **L**ā q̄re trahūt ad colore cicerū. f. ad aliquale rubedinē est: ga calor inten- dit eis ex fetu: calor aut addit in tinctura ga calor daf vīne a q̄li- tarib⁹ actiuis s̄z s̄z a passiuis: vt **I**saac. 7. vīnaz: color aut irin⁹ i. arcus celestis est ga in eis retinetur supfluitates oīs modi: z ga aliqua ps expellit cū vīna: iō appet color diuersus ad modū colo- ris iridis: z b̄ ē vey ī p̄n ipregnatiōis: s̄z in p̄t vel p̄p p̄t nō itar: ga in p̄n fet⁹ est p̄us z nō multū exhibet calozē nō app̄z multum tinctura vel tincta: in p̄cessu q̄ iā magis creuit iā calefacit z red- dit vīnam magis tinctam tendentem ad rubedinem zc.

C De rebus vīnarum animalium z diuersitate ipsarū ab vīnis hominum. **C**ap. 11^m.

Plerq̄ cōfert medico cū aīalium vīnas co- gnoscit. p̄pterea q̄ cū ipse eis experit certitu- dinem facit: hoc qdē diffīcile est. Quidaz aut dixerunt q̄ vīna asini est sicut butyrū li- quidum cum turbiditate z ḡssitice exteriorē.

Prius dēter. de signatōib⁹ vīnaz vt p̄n p̄ferūt īfirmo h̄ vt p̄n p̄ferūt medico. Et p̄ docet distinguere iter vīnā hoīuz z alioꝝ aīa- liuz. Scdo iter vīnā hoīuz z alioꝝ liquozes. ibi. (Syrupū acetosū.) **P**ria in duas. **P**rio dat necessitatē hui⁹ capli. Scdo accedit ad p̄- postū. ibi. (Quidā aut dixerūt.) Et hīc exequit z 4° fac a 4° p̄- bus vīne docet distinguere vīnā hoīuz. **P**rimo ab vīna asini. Se- cūdo ab vīna subiugaliū. ibi. (Subiugaliū.) **T**ertio ab vīna ouīū. ibi. (Ouiū.) **Q**uarto ab vīna capreoli. ibi. (Urīna vō capreoli.)

Sz tu dices. quare nō facit mētiōe de vīnis alioꝝ aīalium. **D**ī- cēdū q̄ hoc fecit qm̄ oēs alie sub istis comprehendunt: vel ga alie non h̄nt tantam cōuenientiam cū vīnis hominum sicut iste.

Et subiugaliū vīne ei simīlant s̄z sūt citrine z vīde- bīz q̄ supior medietas vīnalis sit clara z inferior me- dietas sit turbida. **O**uiū vō vīe sūt albe ad citrinitatē trabētes p̄pique vīnis hoīuz: s̄z subaz nō h̄nt z earum sedimē est sicut oleū aut sicut amurca. Et cuiuscūq̄ nu- trimentū fuerit melius erit vīna clarior. **U**rīna vō ca- preoli vīnis hoīuz z ouīū simīlatur: s̄z neq̄ substantiaz habet: neq̄ sedimen z est clarior vīnis ouium.

Ciceret aliquis nōne asinus est de numero subiugaliū cū sit por- tans onera: manifestū est q̄ sic quare fecit de ipso spālem parti- culam. **A**d hoc dicendum dupliciter: vey modo ga habet diuersi- tatem in vīna ab alijs subiugaliū: vel aliter ga in partibus suis forte non portant onera sicut h̄. prima est melior.

C De rebus alijs que vīnis simīlantur z differētia in- ter eas z vīnam. **C**ap. 12^m.

Syrupū acetosū z oēs liquozes que sūt ex aq̄ z melle z aq̄ z scib⁹ z reliquos q̄ sūt ex cro- co z eis s̄z s̄z: q̄to plus tibi appropinquauē- ris erūt in claritate magis augmētati: z quā- to plus elōgaueris eos cōsidera an op̄z vt augmētē ḡssitudo. **A**ria vō ab b̄ est diuersa: bydromellis p̄- terea spuma ē citrina z aq̄ scicu sedimē a latē descēdit z nō ī medio neq̄ ozdiata neq̄ h̄z motū. **S**it q̄ sufficī- ens in notando dispōnes vīnaz. **I**n libris vō p̄cula- ribus pueniēt ad te diuisiones dispōnū vīne.

C In p̄cedēti cap̄ dēter. de quodā qd̄ simplr p̄fert medico. f. de di- stinctione inter vīnas hoīum z alioꝝ aīalium: hīc ēt dēter. de alio

Gentilis

qđ cōfert medico pñi⁷ z ex pñi infirmo. f. de diffōne vine p signa inter vinā z alios liquores q ei simulant in sba z colore ne medic⁷ errat circa talia z sibi caueat a deceptionib⁷. Et p facit hoc in generalit. Scđo in spālī. ibi. (Hydromellis.) Tercio ponit finē dictis. ibi. (Sic ē sufficiens.) C⁷ Juxta pñā pñē notādū q cā qre alij liquores ab vīna de ppe vident⁷ z apparēt magis clara longe aut magis turbida: cōuerio aut de vīna q turbulētia cātur ex pñmione partū diuersay z supfluitatū cū aq̄sitate vine: z q vīna est supfluitas cū qua humores supfluitates cūant: q cātur ex z⁷ digestione sic z humores: iō qñ videt de pñquo appz pñmixta sic z humores fm vitatē. Lā aut qre a lōge nō appz turbida s; clara est z⁷. Pñia est: q vīna a lōge nō pōt bñ discernere talē figurā reruz admixtay cū vīna vel talē lineationē: de ppe aut sic. z iō a lōge vī solū aq̄sitas clara z vni⁷ modi. Alia cā ē: q sic appz p⁷ pñbz. de pñbus aīaliū. ca. 16. de renulis: h est cōe oib⁷ passis a calo q in eis remanet aliqđ vestigiū calitatis: z q calū bz clarificare z illuminare: nūc aut ita ē q aliqđ portio spiritū bz eleuari cū vīa qā semp in cūone alicui⁷ supfluitat⁷ cūatur aliqd de spū cū ipso q ipsam dñ nēt z pseruāt ei⁷ mīxtionē: z iō ad exhalationē talis calū videmus vīna cōrūpi z putrefieri z fit turbida: bec est. n. sua putrefactio. z signū hui⁷ est: qā qñ ponit ad ignē clarescit post turbulētiā: qā caloz in ea vigorat: z sic et appet q cū vīna ē admixtio calū z spūs: spūs aut sūnt de nā lucis. z qā calū est ē illuminare z clarescere: iō nō obstat q in vīna nō sit pñmixtio supfluitatuz que vident de ppe accidit q vīna videt clara z luminosa a lōge: qā tūc nō pōt vīus percipere illā mīxtionē a lōge: de ppe aut ipsam bñ discernit: s; de alijs colorib⁷ ē cōuerio: qā cū sūnt vni⁷ nāre: iō de pñquo apparēt clari sūnt: qñ aut a vīu elōgas qā vīus nō pōt a lōge ita bñ discernere z p eos penetrare cū ibi nō sūnt spūs q habeāt ipos liquores irradiare: iō apparēt magis turbida lōgiqñ: z b ē causa istoz z uō alia: s; alij nō itelligāt seippos in redditōe hui⁷ cause.

Dubium

C⁷ Statim ista cā quā tu ponis de alijs liquorib⁷ nō valet festuca salte in syrupo acetoso: qā sic appet p. B. i. eloz. z p de cōpionib⁷. ca. vltio. cōmixtio facta a nā est maior: q cōmixtio facta ab arte: s; pñmixtio vine est facta a nā syrūpi acetosi ab arte: s; vīna erit magis vīta in pñbz q syrūpus acē. z p pñs syrūp acē. bz videri d⁷ pñquo magis turbidus z mīxtus q vīa: cui⁷ oppo⁷ dicit Auicē. Ad hoc dñm z⁷ q vīna est mīxtio iperfecta: s; fit a nā: eo q nō curat nā in supfluitatib⁷ facere mīxtionē: s; si syrūp est bñ cōmposit⁷ z bona decoctione decoct⁷ p decoctionē pōt apparere nature vīr⁷ vel ppe verā vītatē: z de tali syrūpo hic itelligat Auicē. si aut eēt iperfecte vel supflue coct⁷ z malo mō mīxt⁷: sūne dubio vīz argueret z sūne dubio ex pñquo apperet maioris turbulētie valde q vīna ē ex lōgiqñ: qre nō valet. (Hydromellis.) Notādū q cā qre sedimē vine hoīs descēdit in medio ē: qā tale sedimē est digestū a calore nālī: mō ptes ei⁷ sūt cōadunate z vīne: pp qđ mouet z directe vīus mediū fm motū calozis nālī: separāt autē facilius ab vīna: z mouet qā est partium magis subtilium.

C⁷ De significationibus egestionis.

Cap. 13^m.

Bestio plerūqz declarat ex sui q̄sitate qđ est vt p̄sideret si ē mior eo qđ comedit⁷ aut maior aut eq̄lis. Et notū qđ est q ip̄i⁷ augmētū est pp humoz multitudinē z paucitas pp iploz paucitatem: aut qz ex ipsa in intestino monoculo z in colon z in fascijs multū fuit retentū qđ est signum colicā precedens: aut ppter expulsiue debilitatem.

C⁷ Postq̄ Auicē determinauit de signis sumptis a pulsu z vīna: hic dēter. de signis sumptis ab egestiōe: qā egestio est de signis cōbus sup dispōnes totū corpis. Et p dēter. de signis sumptis ab egōne. Scđo excusat se a lōgiōz determinatione aliaz significationū remittēdo nos ad aliū locū. ibi. (Est aut cūz pleriqz zē.) Pñia in duas. pñmo docet signāre per egestionē illaudabilē qñ ad maiorē sui partē. Scđo p laudabilē ostēdēdo que ipsa fit. ibi. (Que vō ex egestionē.) Pñia in sex sic sūnt ea q docet signāre per egestionē. Et p ponit signationē sumptā ex pte q̄sitaris. Scđo ex sba. ibi. (Et cog⁷ scit ē.) Tercio ex colore. ibi. (Et est ē cūz colore.) Quarto ex for⁷. ibi. (Egestio quoz pleriqz.) Quinto ex tpe exit⁷. ibi. (Et est cū ex hora.) Sexto docet signāre p quedam aīnera. ibi. (Humiditas z soni.) C⁷ Juxta pñā pñē notādū q q̄sitas que cōsiderat in egestiōe maior vel minor vel eq̄lis bz artēdi fm p̄portionē ei⁷ qđ comeditur: ita q q̄sitas minor dī illa q est minor q supfluitas cibi que dēscēdere in egestiōe: z maior dī illa qñ egestio est plus q supfluitas que dēscēdere in egestionē: z eq̄lis dī illa q est ei⁷ p̄portionalis. z nō dī itelligi q fit equalis cibo: qā nō tot⁷ cib⁷ cōuertit in egestionē: s; ps grossa z scclēta. pp qđ notādū q cibariōz qdā sūt

Super primo

superflua valde ita q pñm eoz est supfluitas: z in istis bz expectari maior supfluitas q in istis. z quedaz sunt mediocriter se habentia: z ideo oportet egestionem considerare fm quantitates supfluitatis cibariōz que uata est in egestionē descēdere. (Sub⁷ dicit vltērius q eius augmentū est ppter multitudinē humorum.) C⁷ S; tu dices p. qā egestio est supfluitas cibi z pñme digōis humores sūt supfluitates z⁷ qre zē. (Vltēri⁷ notādū q p humores itelligo humores ppie dictos z humiditātē chilozas: z ē egestio hic accipit nō solū pro superfluitate cibi sed ē p quacūqz superfluitate creante cum superfluitate cibi. (Et ex hoc cessant argumēta q possent fieri. pñmo: qā cum egestio sit ex cibis z nō ex humoribus: tunc in stomacho generarentur humores: qre zē. Jte qā egestio bz significare sup stōchū z intestina sicut vīna sup epar z vena: vīcendū q vīz est imēdiatē sed mediātē sup mēbra alia. (Vltēri⁷ vltērius in fascijs. i. in intestinis gracilib⁷ que ericant qñ ibi multū retinet⁷: z bec est recta expositio. Vlt dñm q in intestino colon q habet multas reuolutiones a suūis spirito in dextrū z cōuerio: z deorsū z sursum ad modū fascie: z iō bz exponi aut p fedatā q accipitur expō in fascijs. i. per totū intestino colon qđ ē factū sic fascia.)

Dubium

C⁷ Et cognoscit⁷ ex et essentia sui qm qđ ex ea humidus est: aut signat oppilones: aut digestiue malitia: z plerūqz signat mēseraice debilitatē q humorē nō suggit. Et qñqz est pp caplū reumatismū aut pp cōmellionē rei q egestionē humectauit. Qđ āt in humidoviscosus est plerūqz signat liquefactionē: z b est cū fetore z plerūqz significat maloz humor z viscosoz multitudinē: z b nō cū multa existit lenitate. Et plerūqz significat nutriētia viscosa q comesta fuerūt: z nō pauca cum calore forti in cōplone z nō fuit iter ea digestio bona. S; qđ ex ea ē spumozus fortitudinis calozis signat ebullitionē aut multaz vētositatū pñmitionē. Qđ autē ex egestionē est siccum: aut laborez significat z resolutionem: aut multam vine pñocationem: aut igneuz colorem: aut nutrimentozū siccitatem: aut multam moram in intestinis: sicut in suo dicemus capitulo.

Dubium

C⁷ hic docet significare per egestionē ex pte sbe. Et primo ex parte egestionis simplicis. Secūdo cōpōste. ibi. (Lūgū humiditas sicca.) Pñia in quatuor sicut per qñuo: significationes docet significare ex pte sbe simplicis. Et pñmo per liquidā. Secūdo p viscosam. ibi. (Qđ aut in humido.) Tercio per spumozam. ibi. (Ex ea est spumosa.) Quarto per durā. ibi. (Qđ aut ex egestiōe.) C⁷ Juxta pñā partē notādū q lz Auicē pñat plures cās egestiōis liquidas: nō possunt reduci gñāl⁷ ad duas: qā ligda substantia fit in egestiōe: aut qā humiditas diffundit a stomacho ad intestina: aut qā humiditas retenta in stomacho z intestinis nō penetrat ad epar sed rēdit in egestionē. mō oppilationes mēseraicarum z malitia stōchi z debilitas attractiue mēseraica z reducuntur ad scđam cām: sed alia duo. s. reumatismus descendens a capite pōt esse cā humide egestionis vtroqz mō. oppilationes vō sūnt causa humide egestionis: qā pñbent chilozatē transire de stomacho ad epar: z ideo expectitur ad intestina malitia digestiue: etiā qā humor nō est digest⁷ cūz non sit aptus nutrire nō attrahit a mēbris: sed expellit ad intestina z debilitas mēseraicarum nō attrahendo chilū. Jte reumatismus descendens a capite ad stomachū dupl⁷ adiunat ad humiditatem egestionis: tūqā impedit digestionē eo q ppter suā lubritatem facit descēdere cibū de stomacho anteq̄ sit digest⁷: tūz ē qā est sbe humorosē: mō cū sba nālīs egestionis debeat ēē mediocris iter duruz z liquidū talis ligditas ad duas causas reducit.

C⁷ Lūqz humiditas sicca qđ est duruz admisceat signat q eius siccitas est ppea q multuz fuit retēta in humiditibus ipsam erire pñbentibus: z ppter priuatōez fellis pungentis z festinantis: sed cū ibi non est longa retentio: neqz humiditatis in intestinis ad sūnt significationes: causa in ipsa est supfluitatis saniose z purgētis effusio que ab epate fluxit in eo qđ est corā ipso: z euacuationē non quicuit donec cōmiseretur.

C⁷ hic docet significare per signa egestionis sumpta a rōne sbe cōpōste. Juxta qđ notādū q duplex pōt fieri cōmixtio humidū cū sicco.

ficcio. Uno mō vere z hoc modo quādo humidum vehemēter cuz
ficcio permisceat: ita q̄ totum redditur vniū substantie: z talis p-
mixtio redditur in egestione nālī: z talis est laudabilis. Alia est p-
mixtio nō vera z talis est duplex: quedā est que nō ē quasi mixtio:
sed est quasi quedā circūpositio sicut aliqd ligdum circūponit ou-
ro: z vt si cera liquefacta circūponeret alicui lapidi: z talis pmi-
xtio humidū cū sicco cōtingit qñ stercus retinet inuolutū in humi-
ditatis mucosus: qd qdē pp ipsas z et pp defectū chole pungen-
tis phibet exire z retinet z exicatur: z tūc quādo ptingit postea
q̄ egredit: egredit inuolutū z permixtus istis humiditatib⁹ visco-
sis quasi ei circūponat. Alia est pmixtio in qua fm quedā modum
duri cōmisceat cū humido sic q̄ quedā separatio cadit inter ptes
ipsoz: non tamē humidum sicco vehemēter misceat z talis pmi-
xtio accidit qñ ab epate fluit humiditas pungens z cōmisceat cum
stercore: ideo talis pmixtio differt a prima: ga hīc est facta ma-
ior pmixtio q̄ in pma: z etiā qñ in ista est cū pūctio: z sterc⁹ etiā
nō multū est retētum in intestinis: in illa vō sunt cōtraria istoz.

CSz tūc dubitat. qd ē loc⁹ vbi sterc⁹ recipit talē modus sive z an sit
idē loc⁹ vtriusq̄ cōmixtiois. Ad hō dōm q̄ loc⁹ vbi recipit talis mo-
dus sive vtriusq̄ est idē: ga in vtroq̄ nō egōnis id qd cū egōne ge-
nerat nō vehemēter ipsi pmixtū egredit: z iō opz q̄ talis locus sit
loc⁹ pparat⁹ exitus: ga ille modus sive qd dā egōni p cōmixtionem
humidū cū sicco in locis supiorib⁹ est loc⁹ in quo humidus ē vehe-
mēter pmixtū: z iō qñ nō pmisceat: tūc loc⁹ iste est inferior: pp qd ta-
lis modus sive dā in intestinis grossis: que inferiora vocantur.

CEt est et cū colore sui dignoscit egestio. Eius vō co-
lor nālīs igneus est leuis existē igneitatīs q si augmē-
tatur fellis significat multitudinē: z si minuitur signat
cruditatem z maturationis priuationem.

Chic docet significare p egestionē ratione coloris: z quinq̄ facit.
Primo ponit significationē sumptaz a colore igneo. Secundo ab
albo. ibi. Et si albus fiat. Tercio repetit quiddaz de colore igneo.
ibi. Preterea scito q egestio. Quarto de nigro. ibi. Et nigra qui-
dem. Quinto de viridi. ibi. Viridis autem.

CJura qd notādū sup illo vbo (igne⁹) q̄ ex hō pōt hī solo cuiusdā
dubonīs. vt si querat: vtrū egestio vel vna nālter tēdit ad maio-
rē tincturā. Ad qd dōm q̄ nālīs color egestionis mag⁹ hz de tinctu-
ra q̄ color nālīs vīne: z hoc de clā p aucto. Auic. ga super⁹ dixit
q̄ color nālīs vīne dē cōmixtione trahēs ad citrinum: hic
vō dicit q̄ color egōnis dē cōmixtione lēis igneitatīs: mō maioz
tincturā hz color igne⁹ q̄ citrinus: q̄ rē. Itē hō appet rōne: ga taz
egestio q̄ vīna colorat ex admixtione alicui⁹ humorū tingētis ipaz
z maxime cholē: iō hō pōt de clā. p̄ ex pte ei⁹ qd ei admisceat. z
ex pte ei⁹ qd recipit mixtionē. s⁹ ex pte modi mixtiois. Et pte q̄
dē eius qd misceat: nā cholā que deriuat ad dādū tincturā egestiois
est cholā que venit ex chisti fellis: talis autē est mag⁹ pura q̄ alia:
vt pz cap⁹ de humorib⁹. cholā autē que deriuat ad vīnā ē min⁹ pura
z mag⁹ pmixta alijs humorib⁹: qd cholā sit in epate: qd ar cho-
lera est magis pura tāto mag⁹ tingit q̄ rē. Scd hoc appz rōne
eius cui⁹ recipit mixtionē z tincturā: ga tinctura egōnis recipit in
re dura z terrefacta sive: ideo mag⁹ impūct in ea q̄ in sba vīne
que est ligda z humida: ideo erit egestio maioz tincturē q̄ vīna:
z hoc est vīnā cā q̄re cholā vitellina est fortiter tincta: ga dato q̄
ibi sit multū de flegmate: tā ibi est cholā ipressa valde cuz suo co-
lore. Tercio hoc appet ex pte modi mixtiois: ga plus refrāgitur
cholā cū sba vīne qñ sibi admisceat q̄ cū sba egōnis: z per pñs ma-
gis discedit a sua nā z diminiuit in tinctura q̄ in egōne in qua mi-
nus refrāgit. Qd aut mag⁹ refrangit qñ pmisceat cū vīna appz in
s. de iunamētis mēbroz. ca. i. sba egestionis dā a stōcho per dige-
stionē: ga cui⁹ dē est dare sba pure z ipure sive supfluitatib⁹: cuz
ergo egestio sit supfluitas chili data a stōcho ideo z egōnis non tū
color: sed color dā egōni ex deriuatōe cholē a chisti fellis ad ite-
stina vt a cholā stimulara expellat feces: sed sba z color dā vīne
in epate: z ga digestio pcedit cōmiscēdo: ideo est mag⁹ mixta cho-
lera cū sba vīne q̄ cū sba egestionis: z ideo dixit hic q̄ eius color
nālīs est igneus: tūc leui igneitate z remissa respectu cholē. Et
si dicat q̄ p̄p. z. p̄p̄. tē. cōmē. 17. dicit q̄ eius color dē cō-
citrinus: dōm q̄ per illud vult dicere q̄ nō dē cōmixtum itensum.
Vltim⁹ notādū q̄ color igneus pōt augmētari z: vt pz p de crisi
ca. 12. f. quantitate. f. cholera dominec toti corpori. vel quanti-
tate: quia magis aduratur: tunc modica eius quantitas mag⁹ tin-
git: z vtroq̄ modo potest hoc exponi.

CAterius dicit q̄ significat cruditatem. Sed aliq̄ diceret de qua
cruditate z priuatione digōnis intelligit ipse vel stōchi vel epatis.
Ad hoc dōm q̄ diminutio coloris in egestione pōt significare pri-
uationē maturationis z cruditatem digōnis stomachi z et epatis: nā

priatio tincture in egestione pōt cōtingere ex defectu virtutis di-
gestionis: sed qñ cib⁹ nō bene digerit in stōcho: tūc cū cib⁹ indige-
stus aggrauet stomachū nō attrahet sed expellet ad intestina an-
teq̄ cholā demandet ad ipsaz ad tingēdū egestionē: vnde egestio
reddat vniū tincturē: sicut etiā pōt contingere ppter debilita-
tem digestiue epatis: ga qñ virtus digestiua epatis est debilis ge-
nerat minus de cholā: z et generat cholera: minozis tincturē: vñ
mixta cū egōne nō reddit eam sufficiētis tincturē. Sed tu dices
ppter qd distinguit qñ pcedet ex diminutōe epatis: z qñ ex dimi-
nutione digestionis stomachi. Dico q̄ distinguit hoc mō: q̄ illa q̄
est ex stōcho cū diminutione calozis hz etiā nocumētū sive cū hoc
q̄ est ligda: pp qd nō fuit pfecte puerfa in chiloz: illa autē que cō-
tingit ex defectu epatis solū nō hz nocumētū sive sed solū color: z
hoc dico qñ nocumētū est solū ex parte alterationis: sed qñ nocu-
mētū eius est in alteratōe z attrahēdo: ita q̄ sicut deficeret in al-
teratōe ita deficeret in attrahēdo: tūc est cum nocumētū sive etiā.
sed tūc est differētia inter istā z illam que fit ex stomacho in hoc:
q̄ quādo est ex defectu stomachi misceat maxime cū ipsa yentosi-
tas: qñ vō ex defectu epatis nō ita. Itē qñ est ex defectu stōchi: tūc
nō appet in ipsa ipressio opōnis stōchi: qñ nō egredit sub forma z
sba quaz chiloz dē hīc: sed sub forma ligda z aquosa: sed qñ est ex
defectu epatis z nō stōchi: tunc nō est in ea hoc peccatum.

CEt si albus fiat qñq̄ ē ei⁹ albedo pp oppilōne i cāna-
lib⁹ fellis z hī signat icteritiā. Et si cū albedie ē vir⁹ fa-
nici hīs odorē magni apatis signat apertionem.

CSup color egestionis. pp oppilationem sup. que phibet trans-
tum cholere ad intestina modicāduz in cānalib⁹ sup. qui vadunt a
felle ad intestina. vel melius: q̄ oppilant cānales qui sunt iter epar
z fellis: ita q̄ nō pōt transire cholera ad fellē: nec p pñs ad intestina: s⁹
misceat cū sanguine. sup. q̄ ex quo nō enatur p egestionē signū est q̄
natura mittit ad mēbra z ipsa defedabit z causabit icteritiā.

CSanus quoq̄ q nō exercitat multoties egerit virus
z sanie que est ei⁹ purgatio z cūstia laudabilis: qñ pp
hoc remouet ab eo laritas que ei ppter priuationē
exercitiū acciderat: quē admodum diximus in vīna.

CSup. qui p̄fuit exercitari pp qd exercitiū expellant supfluita-
tes ille z postea accēscit. (Multoties egerit virus z sanie.) No-
tādū q̄ hic nō accipit p̄p̄ie virus z sanies s⁹ large: nā vera sanies
est illa q̄ egredit de vicerib⁹ vel de apate erupto: s⁹ aliqd file sa-
niē: ita q̄ per hī signat humores crudos qui aliquā alterationē re-
ceperūt siles illi que est ad sanie: tūc distinguitur a sanie per fetore:
q̄ in sanie est fetor magnus: in istis autem humoribus non.

CPreterea scito q egestio colorē igneum vehemēter
supflūū hīs multoties in hora finit egritudinū signat
maturationē: z et multoties signat dispōnis malitiā.

Chic repetit de signōe coloris ignei. Notādū q̄ egestio multum
igneū pōt z accidere. Aut in statu egritudinis ita q̄ ipsam p̄cessit
egestio sine colore: z hō ē bona: q̄ signat crīsm bonā z digēnem z
eūonez cholericis humorib⁹. Alio mō in pñ⁹ z augmento plus z ad-
huc magis in statu: z hoc est magnū signum: q̄ significat calorem
nālē adeo excrecere q̄ cōsumet bonam humiditatem.

CSz aliq̄ diceret nō vī q̄ talis egestio signat maturationē: q̄ di-
gestio est actio p̄ducēs ad mediū i sba z in colore: s⁹ color igne⁹ nō
est mediū: iō rē. Dōm q̄ p hī vult q̄ aliqñ egestio ē bona. f. qñ est p
viā crīsis: q̄ tūc ē signū q̄ tūc expellit multitudo cholē q̄ dñabat
in corpore: z aliqñ autē abūdātia ei⁹ in corpore absolute. z differunt: ga
pma appet post signa digōnis z in fine: z illa autē z in principio.

CEt nigra qdē significat taliter qual⁹ sunt vīne nigre
significatiōes: signant enim aut adustionem forte aut
egritudis melie maturationē: aut nutriēs tingens: aut
potiōne rei que meliā enat: sed prima est mala.

Chic docet significare per egestionem nigram. Primo facit hoc.
Secundo ponit qdā notabile. ibi. (Ad vitium vō.)

CSz tu dices. Ipse dicit q̄ egestio nigra significat taliter quā vī-
na nigra: hoc non videt: q̄ supra dixit q̄ vīna nigra vel significat
vehemens incēdium vel forte frigus cōgelans vel superationē ca-
loz nālīs vel crīsm per euacuationem cholere nigre: hic autem
addit duo mēbra que nō ponit ibi. f. nutriēs tingēs z potiōne que
euacuat cholera nigrā: z dimittit duo mēbra dicta in vīna nigra.
Dicēdū q̄ similiter significat vīna nigra z egestio: q̄ generaliter
egestio accidit eis vel ppter adustionem: vel ppter congelationē:
vel ppter expulsionē materie melice per viā crīsis. Et cuz dī: hic

ponit alias causas q̄ ibi z ibi q̄ hic. Dico q̄ illa diuisio reducitur ad istam z eōuerſonā in caplo de yrina loquit̄ de causis intrinsecis tincture: hic v̄o tangit causas extrinsecas. s. nutritiōem nigrum z portionem: ideo ibi non posuit. Item hic tetigit illas. 4. causas q̄s posuit supra de significatiōe yrine nigre: ita q̄ duas explicite. s. q̄n fit nigra per aduſionē z per cūonē melie. alias aut̄ duas dedit itelligere per istas: nā per aduſionē dedit itelligere sui oppo^o. s. cōgelationē: q̄ ad congelationem sequitur extinctio z supatio caloris inatū: z ideo etiam illam causam subadiuit: quare zc.

Et illa quidē que est ppter puram meliaz non sufficienter cognoscitur ex colore sui: imo cognoscēda est ex acredine sui z ponticitate z bullitione terre ex ipsa. Et est mala siue sit egestio siue vomit⁹: z ex ipsius ppteritibus est q̄ in se luminositate habet.

Hic docet distinguere iter illā que est nigra ex aduſione z ex mūdicatiōe mae melie. Notādū q̄ causa illius ebullitionis in terra potest esse duplex: alij dicant alr z male: q̄ nō dant cāz de q̄bus non curo: q̄ pura melia que hz acredinem z ponticitatez habet in se quādam aduſionem z omne hīs aduſionē facit in terra ebullitionem sicut acetum qd amittit caliditatez ppiā z assumptit caliditatem extraneam z sic de cōsimilibus: z modus est iste: q̄ ista hūia aduſionē hnt quāsdā ptes subtiles aduſas que ibi bunt in pib⁹ terre z in puluere: z tūc exbalant qdā vapores calidi ibi generati z inhiſti qui faciunt ebullitionē in terra. Causa huius multo melius reddita fuit supra in prima sen doctri. 4. cap. 1.

Ad vltimū v̄o humor melicus purus pncās est fin plurimū q̄n egredit⁹. s. est mortis significatio. Chimi v̄o nigri exitus multoties pfer⁹: z illd est: q̄n melie radialis exitus vltimā corporis aduſionē signat z humiditātū ipsius preemptionē. Viridis aut̄ egestio caloris inati significat extinctionem z similiter fusca.

Hic diceret alijs Aui. in his verbis sibi cōtradicit: q̄ primo dicit q̄ cū humor melicus purus egredit⁹ est signum mortis: postea dicit q̄ exitus nigri chimi est multoties bonū signū: ergo ideo est bonū z malum signū. postea subdit q̄ ideo est bona significatio: q̄ significat multā aduſionē. mō si hoc referat ad id qd dixit de humore melico puro nō est verū q̄ significet aduſionē sed cōgelationē: sed referat ad id qd dixit q̄ exitus nigri chimi multoties pferre nō potest: q̄ dicit q̄ significat vltimā aduſionem z preemptionem humiditatum: ergo id erit bonum signum z malū qd est impossibile. Ad hoc dicēdū q̄ in his verbis vult ostendere q̄ egestio nigra est significatio bona z quandoq̄ mortalis: q̄ egestio nigra pot̄ peruenire a diuersis sicut cholera nigra. nūc autem cholera nigra pot̄ sumi dupl^r. Uno modo fin q̄ est nomen gēis. Alio modo fin q̄ est nomē speciei. Si primo modo accipiat^r significat oēm humiditatem habentem colorem nigrū siue per viā aduſionis vel congelationis vel admixtionis rei nigre. Si autē accipiat^r secūdo modo. s. pro notē speciei: tunc significat humore solū causatū a discrasia aduſionis. s. pro cholera aduſa: z de ista dicit^r Jo annitius q̄ hic humor vere dicit^r niger: tūc dico q̄ quādo iste humor ingredit^r per viam aduſionis tunc est significatio mortis: si per viam expulſionis nature tūc potest esse bonum signum. Et istū dupl^{cem} modum tetigit hic Aui. nam illum qui est signū mortis tetigit cum dixit q̄ ad vltimum humor melicus purus zc. scdm tetigit cum dixit. chimi v̄o nigri: ppter qd sicut apparet per^r bip. z Bal. z. pnoſti. tex. z cōmē. 39. q̄ humor purus dicit^r ille qui significat vehemētē excessum discrasie que vertit omnes humiditates ad melicam naturā: z ideo omnis exitus purus vitupat^r ab^r bip. nō autē intelligit de puro humore qd idem est q̄ nō permittit^r s. simplex: z hoc mō exitus humoris puri est bonum signū z melius q̄ exitus humoris mixti ex plurib⁹ z diuersis humoribus: imo vt ibi dicit^r exitus mixtus est mortalis z peior q̄ si eēt simplex z magis pfermit naturam: sed ibi z hic accipit^r purū q̄ aliqd est priuatū qualitate quā debet habere in corpore: q̄ est signum q̄ aliqd est in corpore qd vertit omnes humores ad illum humore: z ideo dicit^r hic Aui. q̄ humor melicholicus purus est necans z signum mortis: q̄ significat q̄ omnes humiditates corporis conuertitur in melicholiam. Et ideo Aui. 3. can. cap. de solutione ventris oīz modorum dicit hunc sermonem. z quecūq̄ excoſiatio melancholica est superueniens fm semitam inceptionis est mortalis: q̄ significat cancrū z putrefactionē: z illa que est in fine febris est mortalis valde: quia nō fit ad huc solutio melica z ppter illa que ebullit super terram z habet qdōz acetosum: z quia sit spiritus ad huc:

z quia sit in sanitate z habens hanc spēm melicholie nō sanat^r: cū autē est ci hec ppietas melica quasi expulſit naturam z sperat^r cū ea sanitas q̄nq̄. Et ex his satis apparet solo ad obiecta: q̄ non est dicitio in verbis predictis cū referat^r se ad meliam que est nō meū spēi z iste sunt diuerſe species. Ad aliud v̄dm q̄ illud dicit^r referat^r ad nigredinem primā causatā ex aduſione: z q̄ nō accipit^r ibi purū p simplici vt distinguat^r cōtra mixtū: sed vt est priuatū quā dō habere naturā sic q̄ ad eius nām conuertat^r oēs humiditates corporis: talis humor purus potest fieri per aduſionē vt dicit^r: z per congelationem vt arguit^r: quare non valet.

Egestio quoq̄ plerūq̄ ex sui cognoscitur forma ex absentia inflationis siue aut ex inflatione: quoniam inflata sicut stercus vacce significat ventositatem.

Hic docet significare ex forma egestionis.

Et est cū ex hora sui cognoscitur q̄n cū egestionis exitus festinat z horaz qua egredit^r solebat antecedere signū est malū: q̄ fellis significat multitudinē z virtutis retētiue debilitatē: si eius tardat^r exitus digestiue significat debilitatē z intestinozū frigiditatem.

Hic docet significare ex tempore exitus egestionis.

Et humiditatis z soni multitudo vētositates significat inflatiuas. Colores quoq̄ extranei z diuersi malū existunt: z nos ipsos in libro notabimus particulari.

Hic docet significare per quedam annera egestionis.

Que v̄o ex egestionē est melior est iūcta que est similis partū z in qua aquositas siccitati est vehementer admixta: z cui⁹ spissitudo est sic mellis spissitudo: z cuius exitus est facilius z non pungit^r: z cuius color attinet citrinitati z nō est multū fetosus: neq̄ est priuata fetore: z non hz gurgulationem neq̄ rugitum z non habet spumaz. Cuius exitus est in hora in qua solet^r z fm quātitate q̄ ei qd comedit^r est ppiqua in q̄titate sui.

Hic docet significare per egestionē laudabiles. Et primo dicit^r bit egestionē laudabilē. Scdō ostēdit que est egestio deficiēs partū ab ea. ibi. (Et scito q̄ egestio.) ppiā in duas: q̄ p facit hoc. Scdō remouet dubium. ibi. (Et scito q̄ non omnis.)

Et scito q̄ non omnis egestionis equalitas est laudabilis: neq̄ omnis eius lenitas: q̄ quandoq̄ sunt ppter vehementem maturadionem in omni parte silez: z quandoq̄ sunt ppter aduſionē z liquefactionē similes: z tūc qd sunt ex deteriorib⁹ significatiōib⁹.

Hic remouet dubium qd sic oritur: dicit^r enī q̄ egestio optima debet esse equalis: z ideo crederet aliquis q̄ equalitas esset semper bona in egestionē: hic remouet. (Et quādoq̄ sunt.) Ista littera consonat ei que dicitur in secūdo pnoſti. cōmē. 21. q̄ puritas z equalitas in iuuatiuo semper est bona: in nocitiuis autem semper est pessima.

Et scito q̄ egestio que est tēperate cēntie que est ad tenuitatē nō est laudabilis nisi cū nō sunt cū ea rugit⁹ neq̄ vētositates: neq̄ in sui exitu paulatim iterificat^r: z si non possibile est vt eius exitus sit pp virus moleſtans qd est ei admixtū z nō pmittit vt cōiungatur.

Hic dicit^r de egestionē illa laudabili: z vult dicere q̄ etiā aliq̄ egestio tenuis est aliquādo laudabilis siue: z si sit per viā crisse: z tunc oportet q̄ exeat facile z subito z in maxima quantitate zc.

Est autē cū plerūq̄ solliciti fuerint de significatiōib⁹ que in sudore z alijs apparēt reb⁹: verūm de ipsis loq̄ ppius est in sermone particulari. In sermone quoq̄ particulari similiter reperies expositionis augmentū in re egestionis z yrine z reliquozū.

Hic excusat se a sufficienti determinatione istorum z aliozū signozū remittens nos ad libros particulares.

Explicit Sen Secunda Primi Canonis.

Sen Tertia

C Sen Tertia: cuius est capl'z vñz z doctrine quique.

C De causis sanitatis z egritudinis z necessitatis mori
Capitulum singulare dictionis tercie.

Edicina in prima diuisione in duas di-
uidit' ptes: in ptez theoricā z partē pra-
cticā: que tñ oēs sunt scie speculādi. Qd
aut noie theoricę pprie designat est illd
qd in demonstrādo sñas tm pfert: ita q
in demonstratōe opōnis nullo mō auxi-
liuz pbet sicut pars in qua res sciunt cōponū z humo-
ruz z vtutū z spēs egritudinū z accitūz z cāruz. Et il-
lud cui nomē ppriū practice attribuit est qd in demō-
strādo opōnis z regiminis qualitātē auxiliabit sic ps
que nos iuuat ad demonstrandū qñ sanitātē corporis
qd in illa z ex illa dispositōe existit custodiamus: z qñ
corpus qd talē bz egritudinē medicemur. Et neqz exi-
stimes q pars que dī practica sit opatio z actio: s est
ars que docet nos qñ sit operādū z agēdum. Et nos
qdē iaz declarauimus tibi hoc in his que sunt pmissa.
Et post qd iā expleuimus dictionē pñā z scdā in his
que sunt ptes medicine q est theorica vñs: g nostrū stu-
diū nūc reducāmus in duabz que remāserūt ad partes
ipsius practicae fm modum vniuersalem.

In primis duabus Sen determinauit de parte medicine que est
theorica. In istis duabz sen sequentibus determinat de pre medi-
cine practica. Et q pars practice medicine est duplex: quedaz est
conseruatiua z quedam est curatiua: ideo prius determini. de cōser-
uatiua: secūdo de curatiua. ibi in pñcio. 4. sen. (Dicemus q res.)
pñā in duas. Nam p dat intētiōe suā z cām eius. Secūdo exegit.
ibi in pñz sequentis capituli. (Pregnātiū aut.) Tōtū ergo istd ca-
pitulū pñ est. pñemus in quo toto solus intendit ostēdere intētiō-
nem suā z cām eius. pñā in tres fm q tres tāgit intētiōes. pñmo
tangit suā intētiōe cōm istī tercie sen z quartē: verū pñcipal'r
intēdit quo ad quartā: tertiā nōlūmus tñ tangit. Secūdo g tā-
git intētiōe suā pñā hūc tercie sen: etiam cām intētiōis
sue necessitatē. ibi. (Pars aut ipsius.) Tercio tāgit intētiōe suā
magis pñā. ibi circa finem. (huius autē custodiē. pñā in
duas. Nam pñmo pñmittit quādam diuisionē medicine. Secūdo
circa eā manifestat suā intētiōem. ibi. (Et post qd.) Tercio pñ-
mo pñponit intētiōem suā. Secūdo manifestat membra diui-
sionis. ibi. (Que tamen omnes.) Tūc sequitur.

C Pars autē ipsius practica in duas distribuit ptes:
quarū vna est scientia regendi corpora sana qualiter
in sui remaneant sanitate: z bec quidem custodiēdi sa-
nitatem sciētia vocatur. Et pars eius secūda est in sci-
entia regendi corpus egrum qual'r ad sanitatis redeat
dispositiōem z vocatur scientia medicandī.

C hic ponit intētiōe pñā hūc 3 sen z ei' necessitatē. pñio g tā-
git intētiōe suā. Secūdo cām suē necessitatē ei'. ibi statim. (Et dice-
mus q.) pñio pñmittit quādam diuisionē practice. Secūdo circa illaz
manifestat suā intētiōe pñā hūc 3 sen. ibi. (Et nos quidem.)

C Et nos qdē icipiēmus z scribemus in hac dictiōe ser-
monē cōpēdiōsuz de custodiēda sanitate. Et dicemus
ppterea q gñationis nostrorū corporū pñcipium res
due fuerint: quarū vna est spma viri: cui' eētie certi
est q locū tenet factoris: z altera est sperma mulieris
z sanguis mēstruus: cui' rei certi est q locū tenet ma-
teriei: z he due sube in hoc cōicant q vnaqueqz earū
est fluida z humida: lz post diuersificē. Et aqueitas z
terreitas in sanguie z spermate mulieris plus abūdāt:
z aereitas z igneitas in spermate virili superāt. Opoz
tuit autē vt coagulationis horū bonorū pñcipium

eēt coagulatio humida lz terreitas z igneitas sint iun-
cte in eo qd ex eis fluit z terreitas cū eo qd in ea existit
ex duritiē z igneitas cū eo qd est in ea ex virtute matu-
rādi iuuerint se z coagulatiū durū fecerint z coagula-
tionem quādam ei attribuerint z duritiē: verūtamē lz
ad terminū coagulationis duorū corporū non puenit
sicut lapides z vitru: ita q ex eis nihil resoluatur: aut
resoluatur qd non sensu percipitur: tñc nāqz secura es-
sent a nocumentis que pppter assiduam accidunt reso-
lutionē z longissimam sed res non est ita. Quapp cor-
pora nostra duabus nocumentorū spēbus sunt exposi-
ta: quarū vnaqueqz causam habz intrinsecam z cām
extrinsecam. Et vna quidē nocumēti species est humi-
ditatis resolutio ex qua creati sumus: z bec quidē or-
dinate veniet. Et secūda est humoris putrefactio z ei'
corruptio z ipsius alteratio vnde somēto vite conue-
niens non est. Et hic qdē a pñmo mō est aliud: lz sua
ipsius malitia ad siccitatē adducat pppterea q corpo-
ris humiditatez prius ericari facit: z ex eo qd nostris
conueniens est corporibus corripit: decide ad vltimū
a putrefactiōe resoluitur: qm putrefactio in pñis cor-
rumpit humiditatē postea ipsam resoluīt z rem siccā
dimittit cineritiaz. Nec igitur duo nocumēta ab alijs
nocumētis sunt aliena que pppter alias accidunt causas
sicut frigiditas z gelatiua z venena z spēs solutiōis cō-
tinuitatis pernitiōsa z relique egritudines. Sed due p-
dictę spēs bulc nostre inuestigationi sunt pñcipiores
z digniores: qz eaz mutatio est in dispositiōe sanitas.
Et vnaqueqz ipsaz aduenit ex causis extrinsecis z cau-
sis intrinsecis. z extrinsece quidē cause sunt sicut aer dis-
soluens z putrefaciens: z intrinsece quidē cause sunt
sicut calor innatus qui in nobis existit nostras resolu-
uens humiditates: z calores extranei in nobis a no-
stris nutrientibus generati z reliquas nostras putre-
facientia humiditates.

C hic ponit necessitatē intētiōis sue pprie hūc 3 sen. pñio pñmit-
tit nocumēta qd subieit corp' humanus. Secūdo pp illa ostēdit ne-
cessitatē artis pseruatiue: sicut eni habetis in 3. thegn. z in pñ regi-
sani. necessitas pseruatiue artis fuit ex h q corpus nāliter labit
z ledit z nocet. ibi. (Et ars qdē.) Nocumēta aut que ipse ostēdit sū-
tria. s. cōtinua resolo humiditatis nālis z cōsumptio. Secūdo est ge-
neratio supfluitatū z eaz retentio. Tercio est velor fenect'. pñ-
pter h eni marie est necia ars pseruatiua: duo g facit. pñmo tan-
git duo pñma nocumēta. Secūdo ostēdit nocumētū tertiū. bi. (Qd
vō cause.) Tñ pñmo pñmittit quasda radices per quas ingrit il-
la nocumēta. Secūdo illa nocumēta cōcludit. ibi. (Quapp corpora.)
Tercio illa conclusa declarat. ibi. (Et vna qdē.) Et bec in duas. Nā
pñmo declarat spēs illoz nocumentorū. Secūdo declarat causas
ipsoz. ibi. (Et vnaqueqz ipsarū.) Tūc sequit illa pars.

C Oēs vō cause iste se adimnicē iunāt in ericādo nos.
Aeritū pfectio z integritas nra z potētia pficiēdi ope-
rationē nō est nisi pp multā siccitatez que nobis acci-
dit: deide siccitas icessanter pcedit donec nos pimat:
bec igit siccitas que nobis accidit res est nobis necia.
Nos sigdē a pñcipio rei in vltima pñstimus humidi-
tate: vñ pculdubio opz vt calor: eā superet: qm si nō in
ipsa suffocaret: pcedit igit pculdubio in ipsaz assidue
agēdo z ipsaz semp ericādo icedit. Qd tñ ex ei' eric-
catione appet in pñcipio eqilitati attinet: decide cū nra
corpora ad tēperate siccitatis pueniūt terminū calore
exite vt erat nō est siccitas fm sue siccitatis pñe qñ

Bentilis

tate: imo fortior qm mā est minor: ppter hoc est magis recipiens. Inde pculdubio sequitur vt siccitas supra siccitate tēperatā augmentetur z nō cessabit pculdubio quin assidue augmentū sumat donec humiditates cōsumat. Calor igit inatus est cā extinguiendi seipm accidentalr: ppea q fit causa sui ipsius mām psumēdi sicut lāpadis flāma que extinguit ppter ea q suā consumit mām. Et quāto plus siccitas fm augmentū pcedit: calor inatus fm diminutionē icedit: ergo accidit defectus nūq̄ cessans vsq̄ ad vltimū qui est defectus restaurādi humiditatē loco eius q̄ resolutus fuit: defectus igit semp̄ augef. Siccitas ergo duob⁹ augmentat modis. Unus eoz est pp diminutionē potētie recipiendi mām. Et alter minoratio humiditatis in se pp caliditatis resolutionē. Augmentat igit caloris debilitas ppter ea q siccitas in mēbroz substātia dñat: z pp nālis humiditatis diminutionē que est sicut mā z sic oleū flāme lampadis. Flāma nāq̄ duas habz humiditates aquā z oleum: vna quarū cōsistit z altera extinguit. Similiter calor inatus humiditate consistit nālī z ab augmento extrance extinguit que puenit ex debilitate digerēdi: z est sicut aquea humiditas flāme. Et cū siccitas ad cōplemētū accedit calor inat⁹ extinguit z mors subsequitur naturalis. Corpus autē non permanet tempore quo pdurat: nisi ppter ea q ipsius inata humiditas pma resolutioni resistit caloris mundani z caloris sui corporis z nā sui z ei⁹ q̄ ex motib⁹ accidit suis hac tam longa resistentia: qm ipse sunt ea in cēntia sua debiliores: imo ipsuz stare nō facit nisi illud q̄ restaurat illud q̄ ex ea resoluū z est nutriens. Amplius nos iaz declarauimus q virtus nō opat⁹ z vti co nisi vsq̄ ad terminū. Et ars qdem sanitatem custodiendi non est ars que a morte securos nos faciat: neq̄ corp⁹ ab extrinsecis nocuentis muniat: neq̄ vni⁹ q̄ corpus ad vltimā vite lōgitudine perducatur que est fm boiez absolute: sed de duab⁹ reb⁹ securitatem prebet: putrefactionis penitus phibitione z defensione humiditatis: ne cito resoluat⁹: z in ipsius qdem fortitudine pssit vt ipm vsq̄ ad debitum tēpus fm suam primā cōplonez permanere faciat. Et hoc qdem erit ppter regimē rectoris restauracionis que fit in corpore loco eius q̄ resoluū s̄z q̄titate possibile: z pp regimē phibēs dñum causarū siccitate accelerare faciētū excep̄ causis q̄ faciūt siccitatē debere eē: z p regimē custodiēs a gñatōe putrefactiōis pp tutelā corpis z custodiā a potestate caloris eñei extrinseci aut intrinseci: quonā omnia corpora non sunt equalia in fortitudine humiditatis radicalis z caloris inati: imo corpora in his existunt diuersa. Aniquodq̄ pteora corpus terminum bz in quo resistat siccitati necessarie complexione sua z calore suo inato z quātitate sue inate humiditatis a quo non remouetur: est tamē cum ante adueniunt cause in siccitatem adiuvantes: aut alio modo pernecantes. Et multū qdēz hominū dicunt q̄ isti sunt termini naturales z termini accidentales sunt aliq̄. Et quasi custodiendi sanitates ars existit illa in qua corpus humanū ad naturalē perducatur terminū si puenientia pseruat. Dui⁹

Super primo

ast custodie administrationi due attribute sunt virtutes q̄b⁹ deseruit medic⁹. Vna eaz ē nālis z vocat nutritiua q̄ restaurat illū q̄ ex corpore resoluū cuius suba terreati aq̄uitati attinet. Et altera ē aīalis z ipsa est virt⁹ pullatiua q̄ restaurat q̄ ex corpore resoluū: cuius suba est aerea z ignea. Et ppea q nutritiēs nō fuit sile nutritio nisi in potētia: idē creata fuit virt⁹ imutatiua q̄ tenuis nutritiē mutet i silitudine nutritioz i effectu: et vt p certo sit nutritiēs i effectu. Et ad h creatā fuerunt istra z cānales q̄ sūt ad attrahēdū z expellēdū z retinēdū z digerēdū. Dicem⁹ q̄ hnt rei in arte custodiēdi sanitatē pssitū i eq̄litate eaz p̄dicat⁹ comitātū. Ille tñ in quarū eq̄litate maior necia ē sollicitudo sūt septē res. Eq̄litas cōplonis z electio eoz q̄ comedunt⁹ z bibunt⁹: z purgatio supfluitatū: custodia cōplonis z rectificatio ei⁹ q̄b⁹ per nares attrahit⁹: z custodia tāgēdi z moderamē motionum corporarum z aīalium inter que etiā somnus z vigilie quodāmodo numerant⁹. Et tu qdem iam sciūsti in his que sunt pmissa: q neq̄z eq̄litas vni⁹ bz terminū: neq̄z sanitas in aliq̄ ex cōplonib⁹ in hoc ingreditur q̄ sit aliqua sanitas aut aliq̄ eq̄litas in aliquo tēpore: s̄z est id q̄ inter duas res existit.

Hic ostēdit spēm nocumētōz que est senect⁹: z p̄s ēt mors q̄ ad eā sequit⁹: z hoc facit p totū vsq̄ ad illū locū. Et ars. Primo ostēdit necessitatē senectutis. Scōo necessitatē mort⁹ que ad ipas sequit⁹. ibi. Et cū siccitas. p̄o ergo ostēdit necessitatē senectutis: z q̄ senectus est etas frida z siccā ostēdit necessitatē infridatiōis z ericcatiōis corpis z ex hoc ostēdit senect⁹. p̄o ergo ostēdit necessitatē infridatiōis z ericcatiōis. Scōo cōcludit qdā correlatiua. ibi. Siccitas ē. p̄o ostēdit necessitatē ericcatiōis. Secundo infridatiōis. ibi. Calor igit. Tūc sequit⁹ illa pars. Siccitas ē in qua facit qd dñū fuit. Tūc sequit⁹. Et cū siccitas in qua ponit necessitatē mortis. Et p facit hoc. Scōo remouet quādā dubitationē. ibi. Corp⁹ aut. Tūc sequit⁹ illa pars. Et ars qdem in qua ostēdit necessitatē artis pseruatue. Et p pponit huius necessitatem. Et secūdo eā declarat. ibi statim. Et hoc qdē. Tūc sequit⁹ illa pars. Hui⁹ aut custodie in qua tāgit intētiōē suā p̄pā specificeat⁹ z particularē p̄dictā intētiōē p̄pā. Et p specificat eā a parte virtutū q̄bus cōseruatiua sue medicus deseruit. Secūdo specificat eā a parte instroz cū quibus deseruit. ibi. Dicemus ē. Tercio specificat eā a parte corpōz q̄bus deseruit. ibi. Et tu qdē. Circa primā prē est notādū qd notat⁹ dicit. p̄ma. q̄ ista diuisio est cōior qualibet alia posita in medicīna: z q̄ cōia sunt prima: ideo sic dicit. Vel dic q̄ dixit p̄ma q̄ nobis p̄ma occurrit: p̄ma. in libris suis cōiter auctores ponūt istā diuisionē sicut Joān⁹ et aliq̄. Alterius itelligē q̄ sic supra dictū fuit medicus sicut z gl̄bet aliū artifer bz cognoscere quatuor. s. obiectū circa qd opat⁹: z q̄ hoc est maxime mēbrū bz cognoscere mēbra. Itē instm quo agat. Itē finē quem bz inducere. Itē quartū modū apporimandi quo finē inducat sicut calcifiatiua bz cognoscere bonā pellem vt obiectū: subulā vt instm: finē. s. oprimū calcū. Et hic etiam d̄z cognoscere modū apporimandi instm vt finem in obiectū iducat: mō totū tūc qd est de illis trib⁹ primis. s. de notitia obiecti z instm: menti in se z de notitia finis qualitercūq̄ notificet totus est theoricus: istud aut qd est de mō apporimandi instrumentū ad obtum vt finis introducat⁹ est practica. Itē itelligē qd dicit tñ cōfert. sup. imediate: q̄ theoricā bñ ēt cōfert ad practicā. Itē itelligē q̄ practica formalr nō est operatio: q̄ practica cū sit scientia est de vniuersali: operatio aut omnis est circa particularia.

Alterius dicit q̄ nulla ps sit speculatiua: q̄ speculatiua est in q̄ solū gr̄it scire: sed cū medicina tora pñ sit pp opus vī q̄ nulla ps sit theoricā z speculatiua. Itē saltē practica nō est speculatiua: nā per h ipsa distinguit a theoricā: q̄ est ipsa de mō apporimādī et non de speculatione. Rñde q̄ speculatiua dicit⁹ duplī. Vno mō ab actu generali speculādī. i. generalr. Alio mō ab actu speciali speculandi. i. specialr z p̄prie. s. actu illo qui solus est. ppter speculārī p̄ modo vtrāq̄ est speculatiua: q̄ vtrāq̄ aliquid speculatur: z sic intelligit hic Auic. secundo modo nulla pars est speculatiua fm qd probat prima ratio. Alterius nō intelligat⁹ practica z theoricā vniuersalis

Amuer salis q: sit de vniuersalibus: et particularis q: sit de parti-
cularibus: q: cu vtracq: sit scientia vtracq: est de vniuersalibus: no
enim determinat in tertia sen de sanitae bui. f. petri vel Joannis:
sed dicit practica et theozica vniuersalis: q: est de magis cõibus:
postea vo q: descendit ad minus cõmuna dicit particularis.

Dub² Alterius dices non videtur q: practica diuidatur solum in duas
partes: imo in quatuor: q: fm Bal. in. 3. thegmi diuiditur in confer-
uatiua vtracq: ad locū illū. ad manifestos vo egros. et in curatiua
vtracq: ad locū illū. debinc vo est dicendū. et in preseruatiua vtracq: ad
resumptiua vo. et in resumptiua vtracq: ad fines. et sic erunt quatuor
partes practice et sic deficienter hic ponit. Responde q: ille qua-
tuor reponuntur sub istis que hic determinat. nam in cõseruatiua re-
ponitur preseruatiua: quia in cõseruatiua est preseruatio. Item
etiā si bene inspicitur infra illud q: dicit etiam determinat. de resum-
ptiua. nam et ipse docet regere fenes: et sic de resumptiua.

Dub³ Alterius dices videt q: debuit determinare de curatiua prius
q: de preseruatiua: q: nihil cõseruatur nisi prius habeatur et sunt fa-
cta: nec enim possumus cõseruare domū nisi prius habeamus cas
et fecerimus. Responde q: custodiua debet prius ordinari et pre-
mitti fm q: declarat Bal. in. 3. thegmi et in primo de regi. faui. et de-
claratio sua est: q: cõseruatiua est prius dignitate et tẽpore. Et qd
tu dices dico q: verū est q: oportet prius illud qd debet cõseruari
ri esse factū. Et q: tu dices ergo debemus prius facere sanitates: et
postea cõseruare eam: et sic curatiua egritudinū erit prius cõser-
uatiua. dico q: illud esset verū in corpore egro: sed in corpore natu-
raliter sano q: nos naturaliter primo sanitatem habemus nō in-
digemus primo nisi cõseruare illas: et ideo absolute: q: sanitas est
prius tẽpore debemus primo eam cõseruare. Item etiam alia
causa est: q: ipsa est dignitate prius et. Alterius intellige q: pri-
mo ipse ostendit qualia sunt principia generationis: et postea ex
illo ostendit quale est ipsum generatum. et primo quale est ante-
quā fiant membra. secūdo ostendit quale est postquā facta fuerūt
membra: q: non peruenitur ad duriciem lapidis et vitri. Alterius
intellige q: h in de generatione fetus habuimus q: sperma viri et
est efficiens et est materia: non tamen hoc contradicit illi: q: dicit
certius: quasi velit per hoc intelligere q: sperma viri principaliter
sit efficiens et aliqua eius pars sit materia. et similiter de sper-
mate mulieris principaliter ipsum est materia: sed etiam aliqua
eius pars parua est efficiens.

Dub⁴ Alterius videtur q: in eis plus abundet aereitas et aqueitas. nā
ipsa ambo sunt humida fluida liquida vt in illo aso. 14. pme par-
ticule. Qui crescunt. et ita nō est in eis igneitas et terrestritas. Itē
non videtur etiā q: in sanguine plus abundet terretitas et aquei-
tas. primo q: sanguis est calidus et humidus. Item q: ipse maxi-
me proportionatur aeri fm q: medici dicunt: et ita nō abundat in
eis terretitas: imo potius aereitas: nec etiam aqueitas: q: san-
guis est maxime calidus post cor vt supra habuimus: et cum emine-
calidum sit tale per illud quod est calidum primum cum illud sit
ignis videtur q: in eis abundet igneitas et non aqueitas. Respon-
deo q: in istis principijs generationis comparando ea ad cutim:
dico q: omnia sunt aerea quia calida et humida: sed comparando
ea non ad cutim sed inter se dico q: sunt vt Auicē. dicit. Et ratio
est: q: ipse viri plus habet virtutem generantem cum suo tri-
plici spiritu in quibus multum abundat: et cum in spiritibus abun-
det aereitas et igneitas: ideo etiam in spermate viri abundat aerit-
as et igneitas: sed in sanguine menstruo cum ex ipso fiant mem-
bra in quibus maxime abundat terretitas et aqueitas: in sangui-
ne etiam abundat terretitas et aqueitas. Tunc ad illud quod tu
dices primo: dico q: comparando ista ad cutim bene arguitur: sed
comparando ea inter se non. et sic intelligit hic Auicē. compara-
re huiusmodi principia generationis. Quapropter corpora no-
stra. hic nota q: satis bene illa duo nocumenta sequuntur ex di-
ctis. Nam de primo nocumento hoc patet: q: cum dictum sit q:
ista principia sunt fluida et liquida vt sic in eis est materia apta re-
solutioni. Item cum dictum sit q: ibi abundet igneitas: est etiam
efficiens resolutionem: quare per illa duo bene sequitur ex dictis
q: nostra corpora sunt resolutioni exposita. Item etiam sunt expo-
sita et apta nocumento: q: cum propter resolutionem de neces-
sitate oportet fieri restaurationem: et cum hoc non fiat nisi per ci-
bos et potus: et cum quilibet cibis et potus superfluitates in se ha-
beat: q: ibi sunt superfluitates vt sic est ibi materia putrefactio-
nis: et cum ibi etiam sit caliditas extranea etiam est ibi efficiens. et
istam deductionem facit Bal. et ideo ex dictis concludunt ambo
nocumenta. Alterius intellige q: resolutio aduenit ordinate: et
a principio vtracq: ad finem mortis non cessat fieri resolutio a cor-
poribus nostris fm q: in primo de regimine sanita. ponit Bal. sed
tamen hoc est diuersimode fm diuersas etates: quia in etate pueri-
tis fit minor resolutio: in secūda fit maior: et sic postea agmetat

vtracq: ad finem: ita q: in fine est maxima: et q: sic fit ordinate ideo dicit
aduenit ordinate. Alterius intellige qd pus dicit humiditas po-
stea dicit humoris: et hoc signat: q: in humiditatibz pprie nō fit
putrefactio fm q: hic accipimus: sed in humoribz sic: ita q: in hu-
miditatibz bene accidit resolutio: nō aut putrefactio: et ideo dicit.
Itē postea intellige qd tertio dicit putrefactio corruptio et alte-
ratio: et differunt ista: q: humor pot mutari fm substantiā: et vt sic
est putrefactio et corruptio: et etiā pot mutari fm suā qualitatem
naturalē: et vt sic est ibi alteratio. dicit aut corruptio prout est ibi in
substantia parua mutatio. dicit putrefactio prout est ibi magna
mutatio. vel possumus dicere e contrario si accipiamus putrefa-
ctionem prout est via et dispositio: et non prout est terminus. Alterius
intelligit et fomentus vite est maxime propter restaurationem
nem deperdit: illa autem que restaurantur et deperdunt sunt dup-
plicia. scilicet membra et spiritus maxime. modo tūc quātūm ad ambo
ille humor nō est incōueniens regenerationi spirituum.

Alterius dubitabis: q: ipse ponit hic q: putrefactio et resolutio
pueniunt in hoc q: vtracq: perducit ad siccitatem et incinerationem:
sed differunt: q: resolutio solū et imediate et primo ericcat: sed pu-
trefactio anteq: ericcat prius corripit substantiam postea resolutio
et ericcat. Dices nō videt q: putrefactio perducit ad siccitatem et
incinerationem: q: multos videmus putrefieri: et ita est ibi putrefa-
ctio qui tñ liberant: et sic ibi nō perducit ad incinerationem. Itē in il-
lis qui moriuntur se. putrida putrefactio est circa cor: et videmus
eorz corz priuatiū esse. Rñ. q: putrefactio perducit ad incineratio-
nem nō corporis vel totius: sed perducit ad incinerationem et qd
putreficit. scilicet humoris: hoc est: q: ipsi humores sunt grossi fm q: d.
dicit in. 2. de dif. se. cap. vlti. q: si essent humores subtiles putrefa-
ctio prius resolveret eos q: incineraret.

Alterius dubitabis vterius: q: ipse dicit q: ista duo nocumenta solum
maxime sunt ppria arti preseruatiue: et postea assignat cām: q: ipsa
sunt in sanitae. Et dices pmo ptra pmi nō videt q: solū sunt ista
duo nocumenta: q: Auicē. in. 4. et Alman. in. 8. ambo et docent
preseruare a venenis. Itē et h preseruantes maxime doceat preseruare
a feb. putridis reinuēdo putrefactionē nihilominus etiā docent
preseruare a feb. calidis et frigidis. i. que sunt a mā caliditate et a mā
frida: et ita et alia nocumenta: et nō solū alia duo pertinent arti pres-
eruatiue. Itē ptra scdm. f. ptra cām: q: nō videt illa esse bona cā. nā
et alia nocumenta vt venenoz et calidi et frigidi pnt aduenire cor-
pori existēte sano. Itē et putrefactio aduenit vel neutro vel egro
nō aut sano. Respondeo q: de pmo nocumento planū est quō adue-
niat sanis: sed de putrefactioe nō est sic notū: sed hoc est fm q: et
Bal. ponit in pmo de regi. naz eo ipso q: est resolutio sequit q: sit
putrefactio: q: cū ppter resolutionē dens cū qui etiā superflui-
tates habet que sūt cause et mā putrefactionis: ideo etiā potuit
sic ponere de putrefactione q: adueniat sanis: sed rō et cā qre illa
duo necessario magis pertinet preseruatiue q: alia nocumenta: causa
dico est duplex. Una est necessitas istoz nocumentoz ad corp² hu-
manū: q: qritūq: homo bene regat adhuc sit resolutio: et ppter
eā ciboz et sic supfluitatū gñatio: et per pns putrefactio: sed alijs
nocumentis vt veneno frigiditati et caliditati nō est necesse semp
appropinquare: et ideo illa sunt magis necessaria: ideo illa potius perti-
nent preseruatiue q: nocumenta alia. et istā rōnē tangit Auicē. in. 1. f. 1.
incōplere. Alia rō et cā est quā tāgit. f. q: in illis duobz cadit maior
artificiositas. cauere. n. a frigore et calore et venenis glibet scit: sed
nō glibet scit phibere et remouere putrefactionē et resolutionē:
qre et. Et tūc qd tu dices pmo de Auicē. et Alman. de venenis: et simi-
liter ad aliud de febribz calidis et frigidis: dico q: ambo q: bene ve-
rū est q: auctozes et docēt preseruare ab illis: nec Auicē. hic illud ex-
cludit. dicit q: iste sunt digniores: ita q: maxime de istis dō deter-
minari: et hoc est ppter illas duas cās quas nūc assignauit. Ad aliud
dico q: putrefactio ipsa put est via bene pot ēē in sanis: h nō pos-
sit esse vt est terminus et ecōuerso in egros: et sic de isto. Alterius
iuxta illud vbi ipse ponit cās resolutionis et putrefactionis q: qdā
est cā solūmō resolutionis sicut est calor inatus: calor enim inat² est
cā resolutionis nostror corporz: sed nō est cā putrefactionis nisi
per accidēs valde iquātū resoluēdo debilitat: et postea gñant su-
perfluitates: imo ipse preserat a putrefactione fm q: sup. rius ha-
buistis in de signis cōplexionū. Quedā aut sunt cāe que solū sunt
cā putrefactionis cuiusmodi sunt phibita transpiratio et oppila-
tio et humorz grossities et viscositas. ista. n. putrefactionē faciunt:
nō aut resolutionē: imo potius resolutionē phibēt. Quedam aut
sunt cāe vtriusq: resolutionis et putrefactionis sicut est calor aeris.
Alterius dices quare ipse inter causas extrinsecas ponit solū
aerem: non autem alias sex res non naturales. Confuevit aut hoc
dici q: non dixit de alijs: quia alie res non naturales sicut cibis et
ira et somnus et huiusmodi sunt cause intrinsece et non extrinsece.
aer aut solus ex cā extrinseca. Sed illud non v3 pmo: quia oēs res

Dubū⁵Dub⁶Dub⁷

Gentilis

nō nāles sunt cause p̄initiuē: et omnis causa p̄initia est extrin-
seca s̄m q̄ supra habuisti. Itē etiā si illud sit adhuc remanet ar-
gumentū: quare ergo non ponunt etiā illas inter intrinsecas cum
sint intrinsece. Et idē dico alr. f. q̄. Aūicē. hic dixit de aere solū ex-
planter: ita q̄ dedit per aerē intelligē ēt alias res nō nāles: idē ē.
¶ Alterius intelligē q̄ tris dicit. f. perfectio integritas et potētia
p̄ficiēdi operationē. dicit p̄fectio q̄tū ad formā et p̄fectionē nō
stri corporis et cōpōitionē. dicit integritas q̄tū ad p̄fectionē m̄ae.
nā tunc dicimus domū esse integrā quādo oēs suas partes m̄ales
h̄z. dicit potētia q̄tū ad vtrūq̄: q̄ ad p̄ficiēdi operationē p̄fectio
in vtrūq̄. f. et in m̄a et in forma requirit. ¶ Alterius q̄ dicit (mul-
tā siccitatē) nō intelligat multā absolute. i. superflua: q̄ talis nō
est superflua: imo est moderata: sed intellige multā respectu p̄ce-
dentis: q̄ absolute ipsa est moderata: et hec moderata siccitas est
in iuuetute et maxime in sui p̄ncipio. Itē ponamus q̄ dicit (calo-
re existerē ut erat) intelligē q̄ remanet ut erat. f. in radice. nō autē
remanet ut erat. f. in q̄titate et q̄litate: s̄m q̄ ēt superius dicebat.

Dub^m 8^m

¶ Alterius postea dubitabis ubi sit maior resolutio vel in pueri-
tia vel in senectute. Et videt q̄ in pueritia auctoritate Bal. et etiā
"hippo. in p̄. p̄t. afoz. 13. afoz. ibi Senes facillime. ubi dicit q̄ in
pueritia maxime fit resolutio et ericatio. Item hoc p̄ rōne: q̄ in
pueritia mēbra sunt mollia et humidā: et ita sunt magis apta resolu-
tioni. Respondeo q̄ resolutio pōt dici maior et minor dupl̄r. Uno
mō quātū ad quātitatē et s̄m pōdus. f. q̄ in vno in vna die resolu-
tur vna libra humiditatis: et in alio resoluant solū. iij. 3. Alio mō
pōt intelligi q̄ fit maior vel minor respectu eius q̄ restauratur et
rōne dānt et nocumentū q̄ recipit. sicut isto mō in simili uos dici-
mus q̄ homo pauper et qui nō lucratur si expendat sex denarios q̄
ipse plus expēdit q̄ dices et q̄ ille qui lucratur si expendat. 12. nunc
aut planū est q̄ pauper nō expēdit plus in quātitate absolute: sed
expēdit plus q̄ restauratur in lucro: et etiā q̄ maior damnum h̄z q̄
dices. similiter etiā est hoc suo mō. sic ergo s̄m hoc dico q̄ in pue-
ritia fit maior resolutio absolute quātū ad quātitatē et pōdus: sed
in senectute est maior quātū ad illud q̄ restauratur q̄ in pueritia:
q̄ in pueritia satis plus restauratur: in senectute aut valde parum.
similiter etiā maior nocumentū est ex resolutione in senectute q̄
in pueritia: et ideo in senectute est maior resolutio et quātū ad illud
q̄ restauratur et quātū ad nocumentū: sic intelligit hic.

Dub^m 9^m

¶ Sed dices nō videt q̄ siccitas perueniat in eis ad cōplēmentū: q̄
adhuc est in eis humiditas nālis p̄tinuās mēbra. nāz et adhuc sunt
mēbra p̄tinuata: et est etiā adhuc in eis humiditas supernatās ac-
cidentalit et in mēbris et in venis: et idē nō videt p̄pterea q̄ sequat-
ur mors: q̄ siccitas perueniat ad cōplēmentū. Respondeo q̄ duplex
est humiditas nālis: vna est mēbra p̄tinuās: et alia est mēbra vi-
uificans et nō p̄tinuās. ¶ Alteri circa illā partē (Et ars q̄dē sani-
tatis) sup illo vbo (hoiem absolute). intelligo illud absolute s̄m. B.
in 3. de alimentis ca. 15. de lacte acetoso. ubi dicit q̄ absolute aliqd
dictū intelligit tēperatū vel de tēperato. sic h̄ hic intelligo per ho-
minē absolute. i. tēperatū. mō planū est quilibet nō pōt tātū viuē
quātū tēperatus quātūcūq̄ vras optimo regimine.

Dub^m 10^m

¶ Sed dices ibi statim nō videt illud auctoritate Auer. in 6. collz
cap. 1. ubi dicit q̄ nō est verus q̄ siquis vras regimine Bal. q̄ pro-
pterea longo tēpore et vsq̄ ad finē tēpōis s̄m suaz cōplexione vi-
uat et perueniat: et declarat magis per experientiaz q̄ per rōne: q̄
dicit ipse si sint duo cōlis et vnius et eiusdē cōplexionis et vrantur
eodē regimine vnius moriet cito et alius valde viuēt. Respondeo ut
ipse dicit suū est vtrūq̄ illud dictū hic esset vtrūq̄ in pluribz. illud
aut dictū suū est vtrūq̄ illud dictū hic esset vtrūq̄ in pluribz. illud
aut dictū suū est vtrūq̄ illud dictū hic esset vtrūq̄ in pluribz.

Dub^m 11^m

¶ Et p̄pterea q̄ nutriendus nō fuit simile nutritio in potentia: hic
dubitat q̄ si nutriendus nō sit simile ipsi nutritio in potentia: tūc nō
assimilabit: et per p̄ns nō nutrietur. Respondeo q̄ si ibi esset nisi sine
dubio esset melior ista: q̄ per ipm est simile in potētia. Sed si non
sit possum legē istam ut illud in potentia nō determinet ly simile:
s̄z determinet ly nutritiō vel nutritio ut dicat nutritiō in potētia et.

Dub^m 12^m

¶ Et tu q̄dē. hic dubitat quō dicit q̄ nō existit in aliquo tēpore:
ergo tunc non potest p̄seruari. Dico s̄m Bal. in primo de regimi-
ne sanitatis. q̄ illud est verū: q̄ ipsum corpus cōtinuo permutat:
sed dicit illud Aūicē. ut quasi per hoc velit docere q̄ diuersimō-
de oportet regere s̄m diuersas etates.

Dub^m 13^m

¶ Sed dices de rubrica superius nō videt q̄ ipsa sit conueniēs: q̄
cause egritudinis et mortis nō p̄tinet ad p̄seruationē: imo cause
egritudinū p̄tinent ad curationē. Respondeo q̄ intelligo illud ca-
pitulū ut dixi. f. q̄ hic velit docere intentionē suā et cām intentio-
nis s̄m q̄ Bal. magis ponit ita q̄ ponit hic cās egritudinis et ne-
cessitatis mortis nō: q̄ hic intendit determinare de eis: sed q̄ ex
eis et per ea necessitas artis p̄seruatiue ostendit. Et hic finis lectu-
ra istī p̄mi capli tertie sen. Et hic desinit expō. 4. caploz ime-
diate sequentiū: et hoc p̄pterea fuit: q̄ magister nō legit ea.

Super primo

¶ Incipimus igit in primis declarare regimē infantis
qui in vltima cōplexionis equalitate consistit.

¶ Doctrina prima dictionis que est de nutrica-
tione quatuor cōtinēs capitula.

¶ De regimine infantis ex quo nascitur vsquequo in-
cedat.

Cap. p̄m.

Regnantis aut regimē et mulierū que par-
tū sunt vicine in dictionibz scribem^{us} parti-
cularibz. Infans vō tēperate cōplexionis
cū nascit pleriqz sapiētū dixerūt vmbilicū
in primis t̄bere incidi sup quatuor digitos

et cum lana ligari m̄sda: que bene et subtiliter sit retor-
ta taliter ne doleat: et oleū cuz p̄ano sup ipsum ponē-
dum: et p̄pter vmbilicū incisionē p̄ceperunt ut vena-
ruz citrinarū et sanguinis draconis et sarcocolle et cimi-
ni et vrsine et myrre partes sumant equales: et trite vmbi-
lico supponant. Et festinandū est ad corpus ipsius
saliēdū cum salmora tenuis salis quatenus vmbilicus
eius idurescat et ipsi cutis dura fiat. Et salibz vō ille
melior existit cui admixta sunt sedenegi et costus et su-
mach et fenugrecū et origanū. Et ipsius quidem natus
nō salietur neqz os. Causa vō quare nobis necessariū
est corpus eius durum facere est: quoniam illico cuz na-
scitur omnia que ipm tangunt ei nocina sunt siue calis-
da siue frigida siue aspera sentiat ea: et hoc q̄dē est p̄-
pter cutis eius subtilitatē: et p̄pter calozē eius: q̄m cō-
q̄ ipm tangit sentit durū et frigidū et asperū. Et si no-
bis necessariū fuerit iterū salire faciemus: et hoc q̄dem
augemus cū multe fuerit foriditiei et multarū humidita-
tatū. Deinde aqua tepida ipsum lauabimus et eius na-
res assidue purgabimus digitis: quoz vngues sint in-
cisi et in eius oculos parum olei p̄iciemus. An p̄te-
rea oxificiū minuto digito in circuitu eius est mouēdū
ut aperiat: et obseruandus est ne ipsum frigus tangat.
Cūqz eius ceciderit vmbilicū q̄d est post tres aut qua-
tuor dies erit melius ut sup ipm ponat cinis colearū
aut cinis calcanei vitulinū: aut plumbi adusti et triti cu
luscūqz fuerit cum vino. Cūqz volumus ut fascies nu-
trix eius mēbra suauiter tangere debet: et q̄d dilatatū
fuerit dilatare et q̄d subtiliādū subtiliare: et oē mēbrū
s̄m p̄ueniētiōrē figuram figurare: et hoc totum subtili
cōpressionē cuz extremitatibus digitorū: q̄d q̄d mul-
tis faciēdum erit vicibus. Et oculi assidue erūt tergē-
di cum re que sit sicut seta. Vesicam quoqz eius p̄re-
mere puenit ut vrine exitis facilis fiat: deinde manus
eius extēdant et ipsius brachia ad genua ducant. Et
ipsius caput instita liget et pilcus ei imponat qui sup
ipsius caput constringat. In domo p̄pterea tempera-
ti aeris que nō sit frigida ad dormiēdum ponat. Opz
aūt ut domus vmbre attineat et tenebrositati aliquā-
tule que a superāte radio nō illuminet. Cūqz dormie-
rit oportebit ut caput ei^{us} toto reliquo corpore sit altius.
Et obseruādū erit ne cum dormierit aliqd colli ipsius
aut extremitatū eius aut dorū torqueat. Ipse quoqz in
estate aqua suauis equali balneādus est. In hyeme vō
aqua eius ad caliditatem trahat non pungentē: boza
vō ad ipsum lauandū melior est post eius longum so-

inhi. Et plerūq; qdē est pueniēs vt ipse bis in die la-
uet aut ter: et ordiate ad id qd sit magis tepidū muref
si tps fuerit estiuū. In hyeme aut nō sit frigidior aqua
que in caliditate tēperata existit: ipse quoq; non lauet
nisi vsquequo ei corp^o calefiat et rubere icipiat postea
extrahat et ei⁹ aures custodianē ne aq in eis igrediaf.
Et o3 qdē vt cū in hora ablutionis accipit sit fm hūc
modū: accipiat manus dextra et sup brachiū sinistrū
sup pect⁹ suū appodiet et nō sup vētrē. Amplius in ho-
ra ablutionis ipsi⁹ studēdū erit vt ipsi⁹ plante ad dor-
sum ei⁹ eleuent et eius pedes ad caput eius subtiliter et
suauiter pducant: deinde molli⁹ pānis exiceet et suauiter
extergat. Deinde fiat vt in pms sup vētrē sui iaceat
postea sup⁹ dorsum: et pter hoc totū iccīsanter friceet
et ptemat et figuret: deinde ad ipm cū pāno fasciādū est
rededū: postea in ipsius nares oleum dulce pūciat:
qm eius oculos lauabit et ipsoz tunicas.

C De regimie lactatiōis et remotiōis a lacte. Cap. 2^m.

Qualitas vo lactationis ei⁹ et ipsi⁹ cibationis
b mō obseruant. Oibus modis qb⁹ est possi-
bile lac matris ifanti ad suggēdū dandū est:
ipm. n. est nuticiens qd magis sile existit sube-
nutriētū pteritoz qb⁹ alebat dū in vētre erat. Imen-
struoq; matris: qm ipa sunt que puerunt et sunt lac et
ipe magis est recipiēs b et magis lest ei pueniēs: ita vt
tā experimēto certificati sit qd extremū mamille mris
in os ifanq; ponē valde pferat ad remouēdū qd ei no-
cet. Bis aut ter in die suggare mamillas d3 ei suf-
ficē: et in primis nō est multū lactādus. Op3 aut ne sit
ei⁹ mater que ipm pus lactat donec mris cōplo tēpe-
ret. Et meli⁹ qdē est vt parū mellis eidē tribuat: dein
de lactet. Et lacte quoq; qd puer suggit in mane bis
aut ter mulgēdū est: deinde mamilla ei tribuēda et pci-
pue cū in lacte fuerit macula. Lac aut malū. Lactuū a
nutrice ifanti nō est dādū dū est ieiuna. Et pter hoc et
due res si faciēde iuuamē ei pferēt ad b vt ei⁹ cōplo
for3 fiat: qm vna est lētus mot⁹: et altera est psonāria
musice et vox cātillene: quēadmodū mos est dū ifantes
in locis ponunt in qb⁹ dormire debēt. Et q̄titate enī
recipiēda b duo sciet q̄tū sit ap⁹ exercitio et musice: q̄
rū vnū est corpis alteruz aie. Qd si aliq̄ res phibitoria
mris lac dari nō pmissit siue cā obilitat ipsi⁹ siue cor-
ruptiōis lacq; ei⁹: siue qd est vltiōsa eligēda erit nutriti-
fm p̄ditiōes q̄s dicem⁹. Quarū qdā attēdunt in etate
ei⁹: et qdā in ipsi⁹ figura: et alie in eius morib⁹: et alie in
formis suaz mamillaz: et qdā in q̄litate lacq; ipsius: et
alie in q̄titate tēporis qd est iter eā et partū ipsi⁹: et alie
que sunt ex gñe ifanq; ei⁹. Cūq; fm has p̄ditiōes repta
fuerit oportebit vt ei⁹ nutritiā renouādo sint bona ex-
trictio et spelta et carne agnoz et bedoz et pisciū qm ca-
ro nō putrefit: nec ē dura. Lactuce quoq; sūt nutritiēs
qd laudat et amigdale et auellane. Ex olerib⁹ vo dete-
rius est eruca et synapis et betadore: qm sanguinē cor-
rūpūt. Et in mētha est ei⁹ vlt⁹. Nūc aut dicem⁹ nutriti-
eis p̄ditiōes et a p̄ditiōe etas ipsi⁹ icipiemus. Dicemus
itaq; qd melius est vt sitetas que ē iter. 25. et 25. ānos:
qm b etas est iuuetū et sanitas et cōplemēti. Cōditiōes

vo figure ipsi⁹ que attēdunt in cōpōne eius sūt qd op3
ipaz boni coloris eē et collū hēre forte et pect⁹ hēre for-
te et amplū et musculosaz et durā hēre carnē iter pigue-
dinē et maciē tēpatā et carnosaz nō adipe abūdāt. Se-
cūdm morēs veros suos p̄siderat: qm ipaz op3 bono-
rū mox et laudabili eē que tarde a malis aie passiōi-
bus patiat sic ira tristitia et timor et reliq̄ ab istis. Qēs
enī iste corūpūt cōplōnē et fortasse a lactatiōe absti-
nebit: et pp b phibuerūt qdā ne stolidā lactet. Et pter
b totū malitia mox ipsi⁹ cā pducet ad b vt ifanq; quā
hēat sollicitudinē et ei paz blādiat. Cōditiōes vo que
in forma mamillaz ipsi⁹ attēdunt sūt: qm op3 ipas eē
solidas et magnas et sui magnitudine nō sint laxę neq;
debēt eē extēse magnitudinis: et op3 et vt iter duritiez et
mollitiē sint mediocres. Sed3 q̄litate vo lacq; ipsi⁹ p̄-
derat: qd op3 vt ipsi⁹ suba et q̄litas sint tēpate: et ei⁹ co-
lor attineat albedini q neq; sit fusc⁹ neq; viridis neq;
citrin⁹ neq; rube⁹. Eiusq; odor sit bon⁹ in q nō sit acre
do neq; p̄ticitas: et ipsi⁹ sapoz dulcedini attineat in q
nō sit amaritudo neq; salsedo neq; acredo: et o3 vt tra-
bat ad multitudinē et vt eius ptes sint siles: et vt nō sit
subtile fluidū nec multū grossūz caleatū neq; diuisū
p̄tū neq; multe spume. Et ei⁹ qdā suba q̄lq; expit qd
est vt de ipo sup vnguē mulgēdo distillet qd si fluit ē
subtile. Et si vnguē inclinet et nō currat est spissūz. Ip3
et expit cū in āpulla ponit et parū myrre sup ipm p̄-
cif et digito misceet: pp b. n. scif aquositas ipsi⁹ et caleita-
tis ipsi⁹ q̄titas. Lac. n. laudabile et tēperatū est in quo
aquositas et caleitas sunt eq̄les. Qd si aliq̄ nobis neces-
sitas fuerit lac tale habens ipm pparabimus ex parte
lactationis et ex parte nutritiōis. Ex parte qdē lactatio-
nis: qm lac qd grossūm fuerit et mali odoris melius est
vt nō def nisi postq̄ multū fuerit et i acre morā fece-
rit: et qd vehemētis fuerit caloris pueniēs erit vt nul-
lo mō ieiuno def. Et nutritiōis qdē regimē est qd si eius
lac grossūm fuerit dabit ei oxymel dispumatū qd cum
subtiliatuoz apozimate sumat: sicut mētastrū et hyflo-
pū et hāce et origanū montanū: et tribuent ei ad come-
dendū atbare et que eis simulant. In cibo quoq; ipsi⁹
iponaf parū croci et p̄cipiat ei vt cuz oxymelle calido
eiomat et tēperato vtaf exercitio. Et si eius cōplexio
fuerit calida dabit ei in potu oxymel cum vino subtili
simul siue separatū. Qd si ei⁹ lac subtile fuerit p̄cipiet vt
q̄scaet et ab exercitio remoueat et cibis nutritiā q san-
guinē faciūt grossūz. Et fortasse dabit ei ad potādū si
nō fuerit ibi qd phibeat vinū dulce aut multū coctūz
et p̄cipiat ei vt diu dormiat. Si vo ei⁹ lac paucū fuerit
p̄siderabit que sit cā in hoc: vtz sit malitia cōplexiōis
in toto corpore: aut in mamillis ipsius: et hoc qdēz co-
gnosceet per signationes p̄dicatas in capitulis que sunt
p̄missa. Et post tāgem⁹ mamillas. Et si significatū fue-
rit qd sit in ea calor nutritiē tali q̄lis est aq ordeī et spi-
nachia: et que eis simulant. Et si significatū fuerit qd sit
in ea frigiditas cōplexiōis et oppilationis aut debili-
tas et tū attractiue augmētabit ei⁹ nutritiēs subtile ad
caliditatē bellnās: et vteose sub mamillis ponēt absq;
multa cōp̄essione. Ad hoc quoq; confert semen ban-

Gentilis

ciarū z ipſemet ēt baucie ad hoc multū pſunt. Qd ſi cā ei⁹ fuerit nutriēſ paucitas nutritiū iure facto ex ordeo z fufure z legumib⁹. In iurib⁹ quoqz ipſius z in cibis ponēde ſunt radices feniculi z ſemē ei⁹ z ābetū z nigella. Quidā aſit dixerūt qd comedē vbera pprie oniu⁹ z capiarū cū lacte qd in eis p̄tinet valde eſt vtile ad hoc pp illū qd in eis exiſtit ex ſilitudine: aut pp p̄prietatē qd eſt in eis. Quidā ēt expti fuerūt vt. 3. i. carici aut vermiū terrenoz ſiccōz in aq̄ oz. mulj dieb⁹ ſumaf z reperiūt optimū. Et ſi ſit elixatura capiti ſaloz p̄ſciū in aq̄ ābeti. Ex eis quoqz que lac multiplicat eſt vt butyri vaccini. 3. i. ſumaf z in vas in q̄ purū exiſtit vinū mitaſ z bibaſ. Aut ſi ſamū in mola triſti accipiaſ z cū vino miſceaſ z colatū ad bibēdū def. Amplius mamille ex ſtercore turdoz cū lacte aſine z oleo moze ēpli linſant aut ex eo qd ē in interiore pte melōgie elixate. 3. i. ſumaf z cū digiſ i vino diſſoluaf z ad potādū def: aut fuſfur z raffanus in vino brilliant z ad potādū def. Medica mē validū. 3. i. ſeis ābeti. 3. iij. ſeis andagoge ſeis porri: aſi. 3. i. ſeis ſulle ſeis ſenugreci. aſi. 3. iij. totū cū ſucco feniculi z melle z butyro miſceaſ z in potū ſumaf. Et cum lac nocumētū fecerit ſui multitudine p̄pterea qd p̄ſtrictione retinet z pp ſuaz ſpilitudinē minuat per id qd pauci exiſtit nutritiū z comēſtione ei⁹ qd parū nutrit z emplo pectori z mamillis ſuppoſito ex cymino z acetō: aut luto abſoluto z aceto aut lentib⁹ cocō in aceto: z poſt ipm potū rei ſalſe vtaſ: z ſimilit cōmixtione mēſtbe. Et mamillas qd blandis manibus multū fricare lactis efficit multitudine. Lac ſo malū habēs odore z medicādū eſt dādo in potū vini boni odoris z ad comēdēdū dādo cibum boni odoris. Regimē aſit qd eſt tractū ex tēpore partus nutriticis eſt: qm opz vt partus ſit p̄p̄rius nō tñ valde: imo ſit a tēpore quo peperit mēſis vnus z dimidiū ad minus aut mēſes duo: ſitqz ille quē peperit maſculus z ſit partus ei⁹ fm tēp⁹ nāle z nō ſit ipſa que abortū fecit neqz abortū facē p̄ſueuerit. Nutrici p̄pterea eſt p̄cipiēdū vt tēperato vtaſ exercitio: z vt nutritiū boni cibū alaf: z ne vllō mō aliis quib⁹ cū ea coeat: hoc n. ſanguinē p̄miſcet mēſtruū z lactis odore corrūpit z ipſius minuit quatitatē: imo fortaſſe ip̄regnaſ in quo nocumētū duobus attinēs filijs exiſtit. Et nutritiū qdē p̄pterea qd illud qd in ſanguine eſt ſubtile ad embrionis nutritiū redit: z embrioni qdē p̄pterea qd id qd ad ipſum venit ex nutritiū eſt parū: ideo qd alius lacte idiget. In tota p̄pterea ipſi⁹ lactatione opz z pprie in ei⁹ lactatione prima vt aliqd lacqz mulgeaſ z vt ſuat z vt ipm p̄ſione inueſt ne p̄tin gat vt ex multa ſuctione gule ledant iſtrumētaz mery z ſaciāt ipm debilitari. Et ſi ante lactationē quaqz vice mellis ad lambēdū def inuamē crit: z ſi cū paucovi no ſolutū fuerit crit bonū. Neqz multū lac ad ſuggēdū vna vice dādū eſt: imo meli⁹ eſt vt parū ei⁹ def ad ſuggēdū z ſepe paruis iterpoſiſ ſpatijs. Quādoqz n. cū ad ſuggēdū ei⁹ daf vice vna tñ vt ſatiet p̄ſigat extēſio z iſtatio z v̄toſitatū multitudo z albedo vine. Si qd hoc accidit opz ne lacteſ z vt ſamelicus longo tēpore teneaf z vt ſtudiū ipēdaſ ad hoc donec iſtud digera

Super primo

tur. Et fm plurimū in primis dieb⁹ cū lactādus eſt vt in prima die ter lacteſ: z ſiqua in prima die ipm lacta uerit alia fuerit qd mater ipſius erit melius. Similit ſi nutritiū mala acciderit cōplexio aut egritudo doloroſa: aut ēt multa v̄tris ſolutio aut eius p̄ſtrictio doloroſa: melius erit vt alia ipm lactet donec ſaneſ. Et ſi militer ſi neceſſe fuerit dare ei medicinā que virtutem z qualitātē habeat dominantē. Lūqz poſt lactationē dormiturus eſt ei⁹ cūna vehemētī motu nō eſt mouēda: qm lac in ipſi⁹ ſtōcho p̄cutit: imo ſuauiter mouēda eſt. Fletus quoqz paruus ante lactationē ei⁹ p̄fert. Naturale aſit tēpus lactādū eſt tēpus duoz annoz. Qd ſi iſans aliud a lacte deſiderauerit ordinatē nō eſt ei⁹ tribuēdū: nō tñ eſt ei violētē p̄hibēdū. Poſt qd ſo duales apparere ceperint dētes ipſe ad nutritiū mouēdus erit ordinatē qd ſit fortius. Res tñ dura ad maſticandū nō eſt ei dādā: imo primo deſur ei panis quē ei maſtauit nutritiū: deinde panis cū qd mellis aut cum vino aquato aut cū lacte. Et tunc qdē parū aque ei tribuaſ z in aliquib⁹ v̄cib⁹ que cū paucō vino ſit mixta: nec p̄mittaſ ad repletionē puenire. Qd ſi vomitus ſponte ſuperuenerit ei z v̄tris inflatio z albedo vine ab omni re abſtine cū: z melius eſt vt ipſi⁹ nutritiū ei tardē do nec inſigaſ in balneo. Deinde cū a lacte amouēdus erit ad id qd eſt ex genere ſorbēdi z carniū leuiū mutādus erit. Et opz etiā vt a lacte ordinate amoneaf z nō ſuſbito z vt ſiant ei glandes ex pane z zuccharo. Qd ſi p̄ſi de mamillas queſierit z eas ſemp ſuggē voluerit z ſueuerit ſumēde ſunt myrrē z mētaſtri. aſi. 3. iij. z terēdet ex eis moze emplaſtri mamille ep̄thimande. Ad ſumū aſit dicemus qd iſantis regimē eſt humectatio p̄pterea qd eius cōplexio ad hoc eſt pueniēs: qd ea in ſui idiget nutritiū z augmētō z exercitiū tēperatū z nō multū: z hoc qd eſt eis ſicut naturale: qm natura quaſi accipiedū eū augmētaz z p̄cipue cum iſantia ad pueritiā pmutaſ. Cum aſit ambulare iceperit z moueri duris motibus nō erit p̄mittēdus: nec ad ambulandum z ſedēdū eſt ponēdus anteqz fm nām ei deſideriū fiat ne crurib⁹ ipſi⁹ z dorſo nocumētū accidaſ. Et melius qdē eſt vt in primis cū ſedet: aut ſup terrā amibulet ponaf in corio leni ad ſedēdū ne terre aſperitas ſcalpat ipz z fuſtes aut cultelli: z his ſimilia ex eis que pungūt aut ſeidunt remoueanſ ne ſint corā eo: z cuſto diēdū ne ab alto labaf loco. Lūqz caninus apparuerit ab oi re que ad maſticādū ē dura abſtinēdus erit: ne mā vnde canini creantſ reſoluaf pp maſticationē quaſi deſiderat: z tūc qdē ipſi⁹ gigue ex cerebro leporis z adipe gallinaceo fricari debēt: ob hoc enī ozigo ſit facilis. Lūqz gigue ſcindunt caput z colluz ex oleo abluto cū aq̄ calida cōquaſſato fricāda ſunt: z ex oleo in aures ipſi⁹ parū guttatū iſundaf. Lū aſit iā poſſibile fuerit vt cū eis mordeat: tūc ſuā maſticare deſiderat digiti: qd propter tūc ei dandū erit fruſtū radicle iſeos que nōdū valde ſiccata fuerit: b̄ nāqz in tpe iſto ei cōfert z vlcera in giginis z dolorē p̄hibet. Et ſi ſi os ei⁹ fricari dz ex ſale z melle ne doloris iſti accidaſ: poſtea iā cū bene natū fuerit aliqd erit dandū ex ſucco ligritie

aut radices ipsi⁹ que nōdūz vebemēter ericcata est vt in ore teneat: p̄tērea p̄fert collū ipsi⁹ fricari cū canini nascunt^r ex olō dulci aut alio dulci oleo: deide post b̄ cū loq̄ cepit dētes erūt fricādū z p̄cipue eoz radices.

De egritudinib⁹ que ifantib⁹ accidūt. Cap. 3^m.

Intērio p̄missa de medicādīs ifantib⁹ est nūtricē regē. Et si affuerit suspitio q̄ in ipsa sit sanguis repleo minūda erit aut ventolanda. Et si repleo ex hūore fuerit ipse erit etiāndus.

Q̄ si necē fuerit nām p̄stringē aut solūe aut vaporē a capite p̄hibē aut mēbra anbelit^r rectificare aut cōple p̄ionis malitiā p̄mutare: medicādū erit per ea que cōmodunt^r z bibunt^r: que ad b̄ sunt p̄ueniētia. Lūq̄ medicabif^r vētris solone aut vēter ei de nā euenerit z fuerit mult^r aut medicabif^r vomitū: aut venerit ei nāliter ad vētri fortī: melius erit vt ips̄ ea die alia lactet. Plomī nēmus q̄ p̄ticulares egritudines que ifantib⁹ accidūt.

Et ex eis qdē sunt ap̄ata que eis fiunt in gingiuis cum dētes nascunt^r z ap̄ata que eis accidūt in chordis que sunt in partib⁹ mādibularū z ip̄asim⁹ q̄ sit in eis. Lūq̄ hoc acciderit ip̄e digito suauit^r p̄mēdus erit: z ex oleis in caplo originis dentū noīas fricādus est: z ex melle cū oleo canomillino cōquasfatio aut melle cū terbenina z sup caput aq̄ cala ab alto p̄iciat in q̄ cocta camomilla z anbetū fuerint. Et ex eis aut que ifantibus accidūt est vētris solo z p̄prie cū dētes nascunt^r de q̄ qdā sunt qui dicūt q̄ sit p̄tērea q̄ supfluitatē salitaz saniofam sue gingiue cū lacte suggit: polē tñ est ne sit ita. Immo p̄tērea q̄ nā ipedita nō bene digerit: z iō q̄ dolor accidit: z ip̄e qdē est q̄ digōnē p̄hibet in debilib⁹ corporib⁹. Et si b̄ paucū fuerit nō de eo tibi curādū erit. Q̄ si timor affuerit q̄ ex eo adueniat supfluitas succurrēdū erit ei embrocādo vētrē ei⁹ ex antera: aut cimino: aut aniso aut semine apij: aut vētri ipsius emplm̄ superponēdo ex cimino z rosīs in aceto ifusis aut spelta in aceto cocta. Et si nō fuerit b̄ bedi coaguli sexta ps. 3. i. z qdē est supra cū aq̄ frida dāda erit. Et tñc quoq̄ canēdū erit ne i ipsi⁹ stōcho lac caleus fiat dādo ea die aliqd qdē vicē lactis obtineat sicut oui vitellū mollē aut micās panis i aq̄ coctas aut triticū fractū in aq̄ coctū. Et est et cū eis accidit vētris p̄strictionē q̄b⁹ in potu tribuēdū est stercus muris: aut supposito rīū ex solo melle vebemēter coctū faciēdū: aut cū mētastro aut cū radicib⁹ ireos sicut sunt aut cōbustis: aut ad comedēdū def eis parūz mellis: aut terbenine fm q̄titatē vni⁹ cicēris: z vēter ei⁹ fricādus subtil^r est cū oleo aut sup ipsi⁹ femur vaccinū sel ponēdū z bucoz mariē. Et qñq̄ ē in ipsi⁹ gingiuis sit acuitas que sunt ep̄it̄himāde ex oleo z cera. Caro quoq̄ putrida que ē salita eis p̄fert. Et est et cū eis accidit z p̄prie cū ē orizogō dētū spasmus q̄ plm̄ accidit ei p̄p̄ digestiue corrup̄tionē z ex multa neruoz v̄bilitate z ei p̄prie q̄ corp⁹ bz grossūz z humidū: ē q̄ medicādus ex oleo irino aut oleo liliaceo aut oleo alcāne aut oleo cheirino. Et est et cū eis accidit alcuze: q̄ tñc medicādus est cū aq̄ in qua coquat^r sicidis aut ex oleo violaceo mixto cū oleo sicionino. Et si existimē q̄ spasm⁹ q̄ accidit sit ex sic-

itate p̄tērea q̄ post febres accidit: aut post febrem vebemēter: z q̄ paulatim aduenit inūgēde sunt iūcturē ex oleo violaceo solū: aut cū pauco cere albe p̄quasfatio: z sup ipsi⁹ cerebrū p̄iciendū est oleū violaceū z reliq̄ ab istis vebemēter: z silt faciēdus est si cuzez sic cū eis accidat. Et ē cū ei accidūt tussis z reumatism⁹. Et in his qdā iā p̄ceperunt qdā vt multa aq̄ cala sup ipsi⁹ caput p̄iciat cui b̄ accidit vt ipsi⁹ lingua ex melle multū liniat: deide lingue radix p̄ma^r vt multū fle^r gmas^r euomat z sanct^r: aut gūmi arabicū z dragagatū z semia cydonioz z succ⁹ ligritie z pēūbi sumat: z q̄q̄ die paz ex eis cū lacte illeo multo def. Et est cū ifanti anbelit^r malitia accidit. Opz q̄ vt radices aurioz ei⁹ z radix lingue ex oleo iungant^r z fiat vt ip̄e euomat: silt ei⁹ lingua dilatef: qñ vebemēter p̄fert: z aq̄ cala guttatim in os ei⁹ distillet z parum semis lini cū melle ad lambendū tribuat. Et est cū accidit alcula multū: qñ p̄aniculi lingue ipsi⁹ z oris vebemēter sunt molles vt nō pariat ipsa tāgi ex nimia ipsoz mollitie: q̄to plus rasura aquositas lac^r: qñ hoc est qdē multū ei nocet z ducit ip̄m ad cola. Et deterior qdēz alcola est que nō est matura z nigra z ē mortalis: z que sanior est: est alba aut citrina. Et q̄ ea patif^r medicādus est ex aliquo leui medicamine alcola nominatoz in libris particulāribus. Et est cū viole trite sole eis sufficiunt: aut cuze rosīs z xylocaratis mixte. Et est cū succus lactuce z solatri z portulace ei suffiē. Et si fortior ista fuerit radix ligritie trite. Et est cū in botbor humidis z cola conferrunt myrra z galle z cortices thuris vebemēter trite z cū melle mixte. Et est etiā cū eis sufficit rob de moris solū acetosani z rob de succo vne acerbe. Et est cū cōfert ei abluere eas cū vino aut cū aqua mellis: postea p̄sequēter adhibere eis aliqd eoz que diximus ex de siccatuio. Q̄ si medicamē fortius hoc necessarius fuerit venariū meimera z corticū granate balauistiarum z sumach. añ. 3. vj. sumant^r: z gallaz. 3. iij. aluminis iamēni 3. ij. z terant^r z cribellent^r z puluerizent^r desup. Et est et cū aurib⁹ ipsius fluxus accidit humoz: qñ ipsi⁹ corp⁹ z p̄cipue cerebrū vebemēter est humidū. Lana igitur in melle z vino pontico mixtis cū pauco aluminis aut croci aut pauco nitri inūgēda est z auribus inijciēda. Et est cū sufficit vt lana in vino pōtico: aut in quo parū croci sit missum intingat^r z in auribus mittat. Et plerūq̄ etiā accidit ei dolor auris ex vētositate z humiditate qui medicādus est ex lycio z origano z sale z zucbaro tabarzer z lēribus z myrra z seminibus colloquintide z cedri. Quodcūq̄ eoz fuerit coquatur in oleo z in ipsas guttatim p̄iciat. Et est cuze in cerebro ifantis sit apostema calidū z vocat^r sitibūdū. Et est cū multotiēs ei⁹ dolor ad oculū puenit z guttur z sit ide facies citrina. Lerebrū igit^r eius est ifrigidādū z hūme etādū ex corticib⁹ cucurbite z citrulli z succo solatri z succo portulace p̄prie: z cū pauco aceto z vitello oui z oleo rosato: qdēq̄ tñ fuerit assidue mutes. Et ē cū i cerebro ifans accidit aq̄: cui⁹ curā iā noīauim⁹ i cura capiti. Et ē cū oculi ei⁹ ifant. Sup ip̄os igit^r lutū cū lacte est ep̄it̄himādū: deide in aq̄ cū qua cocta fuerit ca-

Gentilis

momilla z albedarūgi abluant. Et est cū ei accidit ex multo fletu albedo in suis pupillis qui medicādus est cū succo solatri. Et cūqz accidit coopture oculi ifanij sulaciū ex fletu. Et cura ei⁹ est ēt succ⁹ solatri. Et acci- dūt ei febres: tūc meli⁹ est vt nutrix regat z ei ēt de⁹ aliqd sicut succ⁹ granate cū oxymelle z melle z succ⁹ ci trulli cū pauco capbore z zuccharo. Deide fiat vt su- det qd sit cū cane recētes pūmūf z eaz succ⁹ sup ver- ticē z sup pedes ponit z ipe coopit: qm cū b sudat. Et est cū accidit ei dolor vētris z torquet z flet. ventri g supponēda sunt aq calida z oleū multū calidū z parū cere. Et est cū ei accidūt sternutationes frequētes. Et est cū b pūgit pp aḡa in pūtib⁹ cerebri: z si ita fuerit me- dicādū erit aḡa ifrigidādo z epibimādo zvūgēdo ex ifrigidātib⁹ succis z oleis. Qd si nō fuerit ex aḡate qd ei accidit bedarūgi tritū narib⁹ ei⁹ erit ifusslādū. Et est cū in corpore accidūt ei botbor: qd ex eis vlcerosuz ē z nigrū est mortale: z ēt si nō fuerit nisi alcola tū erit mortale qdto magis cū cpādēf. Qd aut est albi ē sa- nius: z silt rubes: z est cū in ei⁹ egressiōe multa segf vti- litas: z ipe qdē medicāde sunt ex subtilib⁹ desiccāz in aq soluz ex q ipse lauet z in ea cocq sicut rosa z myrt⁹ z folia arboris masticiis z tamarisci z olea ēt istaz re- rū. Botbor vō si sane sunt dimittēde sunt donec matu- renf: deide curenf: z si vlcerate fuerint fiat eis vnguē tū ex ceruisa: z est ēt cū necesse est lauare eas cū aq mel- lis z pauco nitro: z silt alcola. Cū aut spisse fuerint idi- gebūt eo q sit forti⁹. Lauabunt g tūc ex aq baurach cū lacte mixta ideo vt tolerari possit. Qd si fiat earū ca- ro vesice vaporabit z ifundet ex aq in qua cocte fue- rint myrtus z rosa squinātuz z folia arboris masticiis. Sed anteqz hoc totuz fiat nutricis nutries meliorare puenit. Et est cū pp multū fletū sit in iugine tumor: aut accidet aliq ex causis fissure. In quo qdē faz pce- ptū est vt ameos teraf z cū albumine oui cōspēgat z desup ponaf: z cū pāno subtili līneo sup ipm strictura fiat: aut lupini amari adusti ifundant in vino z myrra z cocta desup ponant. Hīs aut fortiora sunt calida sti- ptica sic myrra z cortices cupressi z ei⁹ nucces z aloes z achacia: z illd qd in caplo de fissura dicem⁹. Et est cū ifanti accidit z pprie cuz vmbilicus icidit aḡa: z tūc qdē accipiēda sunt assachel: que est aluiānis z ter- bentina in oleo sisamino sunt soluēde z ifanti adhibēde z ex eis sup vmbilicū epibima faciendū. Et est cū ifanti accidit ne dormiat z icesanter ploret z vt os assidue vagiēdo moueat: tūc qdē necesse est vt si pole est fiat quatenus dormiat cū corticib⁹ papaueris z ipsi⁹ semine z oleo z lactucis z oleo de papauere su- pponēdo ex eis timpozib⁹ z vertici z erit puenies. Qd si necessariū fuerit aliud istis fortius fiat hoc medica- men. Semē sile nux hendem papauer albū semen lini grana chaufin portulace semē plātaginis semē lactu- caruz z semē feniculi z anisum z cyminuz sumanf: z ex vnoquoqz istoz aliqd paulatim teraf. Deinde oia te- ranf z cū eis pars vna pūlij tosti z nō puluerizati po- naf: z oia hec cū tāto zuccharo qstū ipsa sūt misceant z ex eis ifanti qstitas duarū. 3. in potu tribuaf. Si aut

Super primo

volūtas suēt vt b sit forti⁹ cū eo tāti opij ponaf qstū est tertia hui⁹ partis aut minus. Et est cū ifanti acci- dit singult⁹ cui tūc dāda est nux idica cū zuccharo. Et est cū ifanti accidit vomit⁹ fortis: cui forsan dabit me- dietas dauich vni⁹ gariofli. Tertiū qstū ei pferit sto- macho supponē emplm ex aliquo pstringētis vomitū debiliū. Et est cū ifanti accidit stōchi debilitas. Culus qdē stōch⁹ tūc ex musco cū aq rose est liniēdus: aut cū aq myrti z ei in potu succus cydonioz tribuaf: cū pua gariofiloz quātitate z zuccharo aut. ij. octaue vnie- vni⁹ gallie mulcate cū pauca qstitate miue. Et est cuz ifanti accidūt somnia terrefaciētia in somno que plm eueniūt pp repletionē ipsi⁹ factā ex multa gulositate. Cū g cib⁹ corripet z stōch⁹ b senscrit pcedet nocmē tū a stute sensibili ad virtutē formatiūā z innagiatiūā z appebfit ei somnia terrefaciētia. Opz igif ne stōcho ipsius valde pleno cogaf dormire: vt ex melle ei ad lambēdū de⁹ qd digerat id qd est in stōcho isto z de- ponat. Et est cū ifanti accidit aḡa gule iter os z mery qd qstūz extēdit vsqz ad musculos z spondiles collis: tūc qdē ipsi⁹ vter suppositoio. Soluēdus ē: deide ipe est medicādus cū aliq qd sit sic rob de moris z eis silt siltib⁹. Et est cū ifanti vū dormit vebemēter accidit oregmō cui semē lini tritū cū melle ad lambēdū est tri- buēdū aut cyminiū tritū melle cōspūz. Et est cū ifanti accidit vētris iflatio: cui⁹ medicationē iā noiāuim⁹ in caplo de egritudinib⁹ capis. Tertiū hic referem⁹ rez ei vebemēter pferēt: z ē vt origani z castorei z cymini⁹ nī ptes sumanf eqles z trite cōmifceant z ei in potu tri- buant quoz sit pōdus tritū granoz ordeī. Et ē cū ifan- ti accidit vt ei⁹ itestini egrediat. Et tūc qdē corticum granatiz myrti recētis z cuppularz glādū z rosaz sic- caz z cornu cōbusti z alumis iameni z vngularz capi- naz z balaustiaz z gallaz ptes sumēde sūt eqles z in aq adeo fortiter coquēde donec eoz virt⁹ egrediat: deide in eoz apozimate sedē cogaf ipō tepido. Et est cū ifanti accidit tenasmon pp frig⁹ qd ei supuenit cui cōfert vt nasturtij z cymini. añ. 3. ij. sumanf z trita cri- bellēf: z butyro veteri vaccino pspersa ad bibēdū cū aq frida denf. Et ptecia cū in vētre ifanij vermes mī nuti pcreant ei nimis nociui z plm circa anum in q ēt lōgi gñanf: silt lati raro pcreant in ipō. Lōgi aut medi- canf ex aq alceth de qua modicū in lacte in potu ē tri- buēdū fm ei⁹ fortitudine. Et fortasse neciuz erit vētri ipsius emplm supponē ex absinthio z boroz. z cacule z vaccino selle z colloqntidariū pulpa. Sz ad paruos curādos q sunt in ano elēni z venarū rubearū ana pō vna sumēda est z zucchari fm sui magnitudinē: z deī de cū aqua ad bibēdū de⁹. Et est cū ifanti in cora acci- dit excoziatio: tunc qdēz myrtus trita puluerizanda est desup: aut radix ireos puluerizata: aut rose trite: aut cyperū: aut ordeī farina: aut lentium.

C De regie ifantiū cū mutant ad etatē pueritie. L. 4.^m.
Dortet vt tota itētio sit in meliorādo mores pueri z moderādo ipos: z b qdē ēvt obfuef. ne fortis ira neqz timor vebemēs ei accidat neqz tristitia neqz vigilie: istū sit pñderādo

semper ut ei adhibeat quod desiderat et appetit et non permittat esse coram eo aliquid quod ipse abhorreat: et in hoc due persisterunt utilitates: una in ipso aia ut crescat ipso a pueritia sua existente bonorum morum et fiet ei habitus firmus: et altera est in corpore ipsius: quoniam si mali humores malitie complerentur sunt sequentes: ita cum ex consuetudine acciderint sequitur eos complerentur malitia. Ita namque vehementer calfacit et tristitia multum exccat et pigritia virtutes laxat aiales et complerentur ad flegmasi proprietate inclinat. In temperamento quoque morum custodia sanitatis aie et corporis simul persistit. Cum autem puer a fomino exercitatur balneandus est: deinde dimittendus est ludere hora una postea aliquid ad comedendum ei dandum: deinde dimittendus est ludere plurius postea balneandus: deinde dimittendus est ludere plus pole est aqua super cibum bibere non est permittendus ne cibum crudus penetret antequam digeratur. Cum autem sex bauerit annos magistro tradendus erit: qui cum doceat in quo et gradatim est ordinandus: et neque est cogendus assidue in scholia morari. Cumque ad hanc pueritatem et minus erit balneandus et ei labor ante comestione erit assignandus: neque vinum erit ei dandum et prole cum aliquo calide complexionis fuerit et humide: quoniam nocumendum quod ex vino timeat et ipsum est cholere rubee in potatoribus gratia: et cito adueniet: et utilitas que ex vini potatione generatur est vine puocatio et humectatio iuncturarum: quorum non indiget ipse. Ad enim ei cholera rubea est multa que in vena sit puocanda neque eius iuncture humectatione indigent: sed permittendus est aqua frigida dulcem limpidam sibi desiderium in potu sumere. Et hic quando erit curius regendi eos donec ad .14. pueniant annos cum sollicitudine illius quotidiana quod in eis est ex minoratone humiditatis ipsorum ex pessione exccationis et in durationis. Ordinandi ergo sunt minoratone exercitium et separando ab eo quod eos laborare facit iter pueritiam et adulescentiam: et temperatim comitetur exercitium. Post hanc vero etate sit eorum regimen sanorum et persuatio sanitatis. Flos igitur ad ipsas mutemus et sermonem de rebus permittamus in quo continentur rei habene in regimine adulescentium necessarie et ab exercitio incipiamus.

C Doctrina secunda dictionis tertie de regimine quod est coe albalegibit: cuius sunt .17. capla.

C De regimine adulescentium communi et persuatino summa de exercitio. Cap. p^m.

Ropterea quod plurimum regiminis persuatinois sanitatis est ut nos exercitemur postea comestio: deinde dormiendi regimine: id s^mone ab exercitio incipe debemus. Dicemus itaque quod exercitium est motus voluntarius propter quod anbelius magnus et frequens est necessarius. Et ad ipsum quando peragendum pueris sibi modus sue equalitatis et in hora sua nullo indiget eorum medicamentorum que malibus necessaria sunt egritudinibus et egritudinibus que ea sequeuntur et ex eis accidunt: hoc quando est cum reliquis ei regimine pueniens est et rectum. Et huius quando declaratio est: quoniam quando adulescentis nutrimeto indigentes sumus et non sibi persuatino sanitatis est ex nutrimeto nobis pueniente quod eque existit in quantitate sui et qualitate. Plurimum autem ex

nutrimetibus que sunt in potentia cum omni totalitate sui ad nutrimetum mutat in effectum: imo in vnaquaque digone aliquid ex eo superfluitas ad quam curanda studet natura. Celerum tamene evacuationio solutio non est evacuationio completa: imo proculdubio ex superfluitate cuiusque digonis remanet absterisio et ipressio. Cumque hoc frequenter fiet et iterabitur et aggregabitur ex eo aliquid mensura habens pueniet ex eis aggregatio superfluitates male corporis a multis ledentes partibus. Cumque n. putrescent egritudines gratia bunt putridas. Et si ipsarum quantitas fortis fiat malitiam gratiabunt complexionis: et si earum quantitates multiplicetur pueniet inde accidit repletionis predicta. Et si ad aliquid membrum fluxerit a parta gratiabunt: et ipsarum sumi substantie ipsius complexionem corrumpet. Nobis igitur necesse est eas proculdubio eare. Earum autem evacuationio sibi plurimum non complect neque est pueniens nisi cum medicinis fiat venenosis que proculdubio nam frangit: que et si venenose non cent non posset esse quoniam eas bibere nam laboriosus est: quoadmodum dicit Hippo. quod medicina purgat et ineterat. Et propter hoc totum cum humore superfluo eant ex humiditatis namque et spiritu quod est vite suba partes magnas: et hoc quando totum est ex eo quod virtutis membrorum principalium et eis seruientium debilitat: hec igitur et alia sunt ipe dimeta repletionis cum in sui dispoone dimissa fuerit aut cum eubabit. Amplius exercitium est res que magis prohibet ne repletionis magis aggreget cum alia regimina puenierint ei: et est id quo calor inatus renouat et corpori leuitatis pferit usum. Ipsum namque subtile amplificari facit calorem et quod ex superfluitatibus aggregat quaque die dissoluit: et motus eas in labedo iuuat et ad loca unde egredi solent pducet. Omnibus igitur diebus non aggregat superfluitas de qua sit curandum. Et propter hoc est sicut diximus quod calore inatus accrescere facit et insectas et choras duras efficit. Quasobrem opationes efficere possit et a passionibus secure sunt et membra apta reddit ad nutrimetum recipiendum pro illud quod ab ipsis ex superfluitatibus expellit: virtus igitur attractiva mouet et membrorum duritie resoluit et membra facit leuia et humiditates subtiliat et poros dilatant. Exercitium autem relinquens in etbica frequenter incurrit: quoniam membrorum debilitant virtutes propterea quod motum dimittunt qui innatus eis defert spiritum qui vite cuiusque membri instrumentum existit.

C postquam determinauit de regimine corporis usque ad .21. annu: hic facit idem post illud ipsum. primo dicitur de hoc regimine sibi quidam res que hic puenit. Et remittit nos ad alia loca pro quibusdam rebus que hic non puenit. ibi (Quod ab hoc loco.) Tres p^m manifestat suam retentionem et eam ordinis et ordinem ipsum. Secundo psequitur. ibi (Dicimus itaque.) Et hinc in .3. sibi p^m pposuit de quibus psequitur. primo determinat de re. sibi p exercitium et per ei anetur. Secundo facit idem per cibum et potum. ibi (Op^m ut sanitas persuatino.) Tertio p somnum. ibi (De sermone coe somni.) primo in duas. primo dicitur de re. per exercitium. Secundo p eius annexa sicut sunt fricatio et balneum. ibi (Fricatio alia est.) primo in duas. primo dicitur de inuameta. Secundo dicitur de modo approximationis ei. ibi i sequenti caplo (exercitium aliud etc.) primo in duas. primo pmittit dispoone exercitium: quod erat necesse ad verificandum inuameta ei. Secundo ponit inuameta ei. ibi statim (Et ad ipsum.) Et hec in duas. primo pponit inuameta quada exercitium. Secundo illa declarat addendo et quada alia. ibi (Et huius quando.) Et hec in duas. Nam in faciendo quod dicitur est primo ostendit nocumeta que causant ex aggregatio ne superfluitatum in corpore quoniam euacuans euacuatio alia quod cum exercitio. Secundo ponit inuameta que sequuntur ex euone eorum cum exercitio. ibi (Amplius exercitium.) primo in tres. primo ostendit nocu-

Gentilis

menta que sequunt ex aggregatiōe supfluitatū. Scōbo ostēdit no-
cumenta que sequunt ex eūione cū medicinis. ibi. Exco. aūt. Ter-
tio ptingit quātū ad ambo. ibi. Dec. §. 2. alia. Tunc ista pars. (Am-
plius) diuidit in duas. Primo ponit multa iuuamēta que sequi-
tur ex eūione supfluitatū cū exercitio. Scōbo declarat vniū illoz. ibi.
(Exercitū aūt relinqūēs.) Et hī terminant diuisiones p̄sentis capituli.

Dub^m p^m

Et sed uices vi q mag pñst: t regimē in aere qñ in exercitio: qñ in illo vs mag pñst regimē qñ idebite apporimatio mag cōmutat cor: qñ gñat morbos: sed aer est hñmōi zē. **Ma. ps. xl.** pñaf p p'ippo. pñmī afōi. pñ. q' afōi. dicēte mutatiōe tēpōz. l. aer fñm pōza marie zē. **Itē q' ipē aer i medietate puenit ad qñ iñ fñdibite apporimāz marie dñ nocē. Itē vi q' marīne regimē fñt in cibo: qñ in illo marie fñt regimē q' qñ fñt restauratio. cib' ē hñmōi: qñ zē. **Ma. ps. q:** pferuatiua dēseruit vt turti restaurati vt supius habetis. **Ma. de be. ps. Itēz pñ qd vñuqñqz t illud mag: fñd regimē in exercitio est marie nēcūz pñ supfluitatēz cibi t por: fñ regimē in cibo t potu erit marīne nēcūm. fñ q' exercitū. /** Cōfēuit dñi q' mag pñst in exercitio qñ in cibo pperera q' ille cū' famitas cōseruaf ex se scit eligē cibūz. nā optima nā tñi appetit zē. nō aut fñt fñt eligē exercitū. t iō mag ē nēcūz dñō regimē in exercitio qñ in re alia. Sz ista cū nō est vera. p'io q' fñc optima cōpō mēsurat fñbi cibū fñt ēt mēsurat fñbi exercitū: qñ vt z' de regimīne habetis. z' ēt fieri exercitū q' qñ t qñō optima nā yult. Itē etiā q' fñ bene pñderemus iutētiōē. **Aut. fñm nō minus ipē docet p cibū t potū q' p exercitū. nā difficilioz t lōgiōz est illa doctrina q' illa h' ergum vi q' marīmā artifiūi bñt cadat. /** Et iō dico q' plurimū re gimīne pñst in exercitio. t rō bñ ē. Itē in illo qd facit iunamū re ta plura t marīna abqz nēcūmē: in eo plurimū pñst regimē famiat. t b' ps: qñ in bñs pñst regimē fani. sed in exercitio debite apporimato est hñmōi: qñ zē. **Ma. ps. p. f. z' de regi. fa. z' ē b q' ipm euacuat supfluitatēz t mēbz fortioza reddit q' cas infullat rōne mot' t p'ificatiōē partū: vnde reddidit minus apta ledi ab extrinsecis. fñ iō multiplicat spiritū t calozē vt t mēbz fortificat. Et q' dñcia p' dico q' illud est verū fñt faciat tāta iunamū fine nēcūmē. t ēt fñ cadat bñ tñū artifiūi. nō aer bene marie facēg rudinē tñt in ipso nō est tātū artifiūi: q' cūlibet scit causē calidū aerēz t iunūz fñdū. Ad illud dico q' fñt ex pueniēt restaurat abqz nēcūmē q' verū ēt: fñ nō facit b' fine exercitio. /** Ultēz itelligē q' fñc. b. pñm in z': de regimīne differt mot' exercitūz t labor. nā mot' supius est t in pluz ē bz qñ illa duo: mot' n. paulatīna nec est exercitū nec est labor: sed bene cōuēso: qñ exercitū t labor: est mot'. sed illa duo dñt iñtēz labor: exercitū est illud qd fit p' pelectatiōē t ad famiatē tñt: fñ labor: pñ est illō ad qñ nōa puenimūz pñ aliqz nēcūz opōnē fñc est fodē t ars fabilis. nō dñc cū mot' fñ bēat in pluz pueniēt dñt q' exercitū est motus. Dixit aut volūtari: q' mot' est z'. fñalīs vt mot' coadīs t fñs bñi in atp'atōē d' expellēdō. t est mot' volūtariūz fñc mot' lacertoz. pñcīt ē volūtariūz vt per hoc excludat motū naturālē.**

Руб^н 2^н

Secundus dicit non videt qd sit motus voluntarius: qd alioq exercitii debet esse verum et argo qd epafini qd dicit Auer. 6. coll. cap. 7. tamē istoz mori est nalis. Responde qd est voluntarius in h exercitii debet esse in nobis oib: una rime tamē debet mebris voluntariis pp qd sic dicit. Dicit aut postea notatē (In hora sua qd) maxime in ipso exercitio debet considerari hora apporimādi. na ipm apporimāti post fecitū digne una hora vel quab? facit ista iusmēta: sed apporimāti in alia hora facit multa nocumenta.

Pub¹⁰⁵ 3¹⁰⁴

Sed dices postea videtur q̄ ipse insufficiens: ponat: q̄ etiam ipsum exercitū preferuat ab egritudinibus imaterialibus vt ab herpica vt postea dicit ⁊ non solum a materialibus.

Pub^m 4th

¶ 3te postea cū dicit (cū reliquis ē?) Dices ipse ē maxime collaudat exercitiū: 2da maxime subtrahit illi laudē. nā hoc nō ē v^e s^{ed} foliū de exercitiō: imo ē de aere 2da de q̄b^et alio. v^ez ēf^{ic}it oīc q̄ ipm apporimati v^t q̄ siteliq^{ue}uū p̄m̄ sit rectus: q̄ p̄suabit ab oīb^{us} egritudinib^{us}. ¶ Dico ad p^{im} q̄ ipm bene ē p̄seruat ab imāli^{bus}: bus: sed q̄ maxime p̄seruat a malis: nō sic dicit de illis. 3te ē p^{er} oīc q̄ p^{er} illō dicit 3as p̄sequit^{ur} 2as eis accidit: tēgit^{ur} et imāles. ¶ Ad 2^{am} dico q̄ bene illud est verum de q̄b^et alio: sed inq̄atū ipse significatū ē appropiate h^{ab}et in exercitiō significatū q̄ ipm principaliter p̄seruat ab illa plus q̄ alie res nō nātes. ¶ Alterius intellige ad dicit^{ur} cū toralitate sua: q̄ oīa cibū in p̄uāciūcio p̄toralitate ad corpus: dicit^{ur} q̄ ibi sit superfluitas.

Huber & Co.

ut principio hic dicitur ut de cap. p. 79
¶ Alterius dicebat male dicit qd nāc opatio nō est cōplata: qd fm. S.
de dieb. ¶ criticis cap. 23 nā nō deficit in necessarium: imo est suf-
ficiens in eo quod idagitet: qd ipsa idagete expellit illas superfluitates
eas expellet. Itē sic in 7^a pri. afos. ss. afos. Quibusq; iter renes
et vtrū. habebis forti nāc nihil resistit ita qd expellit sanie de me-
dio ossis: sed cu in optime sano nā sit forti nō resistit et aliq pricu-
la superfluitat qn euacuet ea. Responde qd in quibet digione remanet

Super primo

infixa aliq̃ particula sup̃fluitatis ad cuius expulsiōēz nā indiget
adiutorio. Et rō est: qz sicut habetis in. 13. de igenio sanitatis. ca. 3.
nā uō mouet nisi p̃cepto nocumēto z cū nā modicā sup̃fluitatē
nō sentiat nō eā expellit. Et q̃z tu dicis in. 2. de ceticis illō est ve
rum cum natura dominatur: nō aut̃ quando superatur.

Culterius dices male eia dicit q̄ supfluitates non euacuam̄ fm̄
cū medicinis fm̄ plurimū: q̄ eia euacuam̄ p̄ balnea ⁊ alia h̄mōi.
Dico q̄ intelligo per illud qđ dicit fm̄ plurimū referat ⁊ p̄uincet
cū ly eard: quāsi vult dicit q̄ supfluitates qđ sunt plurime ⁊ mul-
te nō euacuam̄ nisi cū medicinis: qđ sunt pauce bene euacuam̄
per balnea ⁊ alia h̄mōi. ⁊ Et p̄ter hoc eff̄icitur dixim⁹: ⁊ dē dicit
h̄. z. de re. Exercitū ḡnālī facit iuuenta. mebea fozficat
calozē multiplicat ⁊ supfluitates euacuat. Aui. aūc ita pōit h̄ in
ordinate particularia iuamēta q̄a postea reducunt in ista.

Sed dices cū exercitū dimissio īfrigidet ⁊ hu. ⁊ ethica sit cala ⁊
sicca nō vī illō. Respōde q^d ⁊^r est ethica, vna est que est se. alia est
que frida dī ethica senectutū. mō h̄ itelligit de ⁊^r. ⁊ rō est illa que
hic tangit ab Aui. ⁊ in hoc terminat snia huius capituli ⁊c.

De speciebus exercitiij.

Зап. 2^м

Exercitiū aliud est ad qđ perueniē ex occupa-
tione alicui⁹ humanarū operationū: aliō ē
exercitiū purū qđ est illud qđ intendit. I. qđ
est exercitiū tāti exq̃ exercitiū querunt iuua-
menta qđ hz differentias. Nā exercitiū aliud est mul-
tum aliud est paucū aliud est forte ⁊ vehemens aliud
est debile ⁊ leue ⁊ aliud est veloci⁹ ⁊ aliud est tardum ⁊
aliud est athbicū. I. cōpositū ex fortitudine ⁊ velocitate
⁊ aliō est lapsū: ⁊ iter oīa duo extrema reperit equalē.
Exercitiū vō spēs sunt luctari ⁊ man⁹ manib⁹ proterque
⁊ percutere in mandibulis ⁊ currere ⁊ incedēdi veloci-
tas ⁊ iacē cū arcu ⁊ salire furis ⁊ ad rē a qua fiat suspē-
sio ⁊ suppedē vnū saltare. Et cū ense aut lācea scri-
mire ⁊ equitare equos ⁊ calcā manibus qđ est vt hō
sup pedūz extremitatē stet ⁊ manus suas ante ⁊ retro
veloci⁹ extēdat motū: ⁊ de qđ sūt exercitiū spēs nota-
bilis. Ex subtiliū vō ⁊ debiliū exercitiōz spēs ē ex-
citiū qđ fit in vndatiōib⁹ ⁊ in cunis stando aut sedēdo
aut iacēdo aut parua nāuiculā itradō aut nāuiculā pi-
scatoz. Istis autē forti⁹ est vectari i eqs ⁊ camelis ⁊ le-
cticis ⁊ in plausiris vehi. Et ex fortiori⁹ qđez exerci-
tijs sūt ea que sūt cāpestrib⁹ armis: ⁊ est vt hō cursūz
strigat sū in loco cāpestrib⁹ ludī vlsq̃ ad finē: deide re-
tro redeat ⁊ iēcānter spatii quaqz reuersionē miuat
donec i medio stet capite reuerso. Et ex eis est loca cō-
stariū q̃ sūt sub ascellis manib⁹ ad anteriora porrectis
brachijs verberare ⁊ man⁹ adiuices pēntē ⁊ in plano
salire ⁊ in alto ⁊ ludē cū virgis albeis cran retori. Et
cū pila magna ⁊ pua ⁊ ludē cū reuolutiōe virgāz ⁊ in
adiutoriū musculis se adiuicē capiēdo ⁊ eleuare lapidē
de equos currē ⁊ ipos in circuitū retrōcedē. Et lum-
batafe quozqz multas bz spēs. Ex qb⁹ ē vt glqz luctan-
tū in medio sui cōparis man⁹ suas teneat ⁊ ipz pstrin-
gat ⁊ glqz ipsoz laboret vt a suo socio soluat altero
ipm tenēte. Et est ē vt man⁹ suas supra suū cōparē cō-
torqueat ⁊ dextrā suā ad sui cōparis dextrā porrigat ⁊
sinistrā ad sinistrā ⁊ facie ipsoz ⁊ illius facie pueria ⁊
ipse eleuet cū ad supiora: deide reuoluat eū ⁊ qñqz in
curuet ⁊ qñqz erigat. Et ex eis est impulsio que duob⁹
fit pectorib⁹. Et ex eis est vt glqz eoꝝ sui cōparis col-
lū teneat ⁊ ipm ad terrā trahat. Et ex eis est pedes tor-
quē ⁊ ipos p̄inere ⁊ calcāneos sui cōparis suis calcā-
neis apire: ⁊ que bis filia existūt ex modis qđ luctato-
res faciunt.

res faciūt. Et exercitijs vo velocibus est vt qsqz duo-
rū cōpariū locū cū suo cōpare velociter pmutet z sa-
liēdo ad posteriora retrozsqz tēdat z altera ad iterio-
ra fm ordinē: aut absqz ordie. Et ex eis est exercitium
qđ sit duab⁹ acub⁹ subcellioz: z frequēter ad postero-
ra saliendo: z est vt hō stet in aliq loco: deide a duobus
sui laterib⁹ duas subcellioz acus in terrā figat iter qđ
sit vn⁹ passus: postea icēdat mutādo qđ a dextra est ad
sinistrā: z qđ a sinistra ad dextrā: z sit h⁹ qđ veloci⁹ possi-
bile fuerit. Et exercitia qđē fortia z velocia sūt qetib⁹
admixta: aut exercitijs suauib⁹. Ampli⁹ exercitia fieri
debēt sz diuisos modos z nō sz vnū est stādū. Anum
qđqz pterea mēbrū exercitiū hz sibi ppiū. Et manuū
qđē z pedū exercitiū nō ē res occulta. Pect⁹ vo z mem-
bra anhelit⁹ qñqz exercitantur voce graui z magna: z
qñqz acuta z iter eas mixta. Et h⁹ ē exercitiū est ori et
vulue z ligue z collo z decozat colorē z mūdāt pect⁹:
z ipm exercitat cū exufflatiōe z retētiōe anhelit⁹: z h⁹
erit toti corpori aliq exercitiū z ipm dilatāt cānales.
Vtūstū magnā lōgo tpe efficere vocē ē timorofum: z
si qđ fortis ē pducet necia fit multa aeris attractiō in qđ
est timor. Et si fit lōga erit necesse multū expellere aerē
in qđ magn⁹ existit timor. Ad legēdū pterea suauiter
est icipiedū: deide vox ordinatē est exaltāda postea cū
vox fortior facta fuerit z crescit z lōga fuerit tps ipsius
ponēdū erit tēperatiō: qm tūc magnū affert iuuamētū.
Et si ei⁹ tps plōgabir erit in ipso timor tēperatiō z sa-
nis. Anusqz pterea hō fm se hz exercitiū. Exercitiū
vo qđ est debile sic reuolutiō in cuna illis est pueniēs
quos febres debilitauerūt z cōualecētib⁹ q se mouere
nō pnt neqz sedere: z qđ ellebozi potio debilitauit z qđ
sic ipz sūt: z egritudinē in diaphragmate hñtib⁹. Lūqz
suauiter fiet dormire faciet vctositates dissoluet z cō-
fert reliquijs egritudinis capiū sic stupori z obliuioi: z
cōmouebit desideria z nāz excitabit. Lū aut sup lectus
fiet mor⁹ erit pueniēt⁹ ei q hz sic emittitū z febres cō-
positas z flegmaticas: z hñti hydropisim z dolorē po-
dagricū z egritudines renū: qm hec inūdatiō mām effi-
ciat euulsiōni. Et debile qđē ei q ē debiliōr z forte ei
q ē fortior. In plaustris atvebi has effiē opōnes: hz hu-
mores magis qz hñti ebullire fac. Et ē et cum quidaz
plaustris vebun⁹ facie retroverfa qđ visus vbitilitati et
ei⁹ offuscationi magnū cōfert iuuamentū. In puis vo
nauib⁹ z magnis ferri pferit lepre z hydropisi z apo-
plexie z friditati stōchi z ei⁹ iflatiōi: qm cū corā litorū
bus maris fuerit cōmouebit ei vomit⁹: z deide qesct
z pferit stōcho: hz nauib⁹ ferri in mare altū ē fort⁹ in re-
mouēdo egritudines qđ noiauius: ppterea q sz an-
mā letitia z tristitia diuersificat z fm mēbra nutriedi
eoz: qz exercitiū corpis exercitiū ē sequens. Vltus pte-
rea exercitat res ipiciēdo minutas: z qñqz ordinan-
do ipz vt res lumbos leuiter itueat. Audir⁹ ē exerci-
tū sonos auscultādo occultos: z qñqz auscultādo ma-
gnos. Anusqz ē mēbrū exercitiū hz sibi ppiū: z h⁹
qđē in pseruatiōe sanitas cuiuscūqz mēbri referem⁹ cū
libz disponem⁹ pticularē. Exercitio pterea vtens sibi
cauere debz ne exercitiū calefactiō ad id qđ ex mēbris

suis ē debile pueniat nisi sz modum psequēdi. V. g. opz
vt cui varices accidūt pedes in exercitio qvnt nō mul-
tū moueat: hz ipz diminuat z suū pficiat exercitiū cū eis
que sūt corpis supiora sic collo z capite z manib⁹: ideo
vt exercitiū opatio ad ipm pedes a supiorib⁹ pueniat.
Corpis pterea vbilis exercitiū opz vt sit debile: z fort⁹
vt sit forte. Et ē tibi sciēdū q vnūqzqz mēbrū p se ha-
beat exercitiū qđ ē sibi ppiū: vt quēadmodū oculo ē
ppiū intueri qđ est subtile: z gutturis vocē ingrossa-
re vel augmētare post qđ hoc ordinate fit z silt dens z
auris. Et eodē mō omne membrum in suo cap.

Postqz determinauit de iuuamētis exercitiū qz non sufficit scire
in re. sanitar⁹ q aliqd iuuat nisi ēt sciat modus quo illud iuuat: ideo
ipse dēminat de mō appromādi ipz quo iuuabit: z q fm. B. in
3. begni. ter. qđ. 21. modus iste. f. appromādi q iuuabit artēdū in
3. in qritate qritate z tpe. 30 tria fac. Nā p dēminat de mōvius
exercitiū rōne qritatis. Scdo fac idē rōne tps. ibi in pñ sequentis
capli. Tercio facit idē rōne qritatis. ibi iux finē eiusdē. 3. in qritatē
aut. 3. pzia in duas. Nā p distiguit ipm in multas spēs. Scdo
docet eligere ipas quādo z vbi cōpēt. ibi. (Unusqz pterea hō.)
Pzia in duas. Nā p distiguit gñales species eius. Scdo distiguit
specialiores. ibi statiz. (Exercitiū vo spēs.) Et hec in duas. Nā p do-
cet species exercitiū que sunt cōes toti. Scdo illas que sunt appro-
pate determinatis mēbris. ibi. (Unusqz pterea mēbrū.) Lic
illa. (Unusqz pterea) diuidit in duas. pmo docet eligere z vti
illis speciebus que sunt cōes toti. Scdo docet eligere appropia-
tas. f. mēbris. ibi. (Vltus pterea.) 7. Intellige pmo q exercitiū si-
mul z opus est vt fabioz: exercitiū tñi est illud qđ nos facim⁹ ad
delectationē. 7. Itē itellige q exercitiū dī forte qđ sit cū coname
virtutis sic est afcēdere mōres z sic est luctari cū socio: debile aut il-
lud dī qđ sit absqz conamine sicut est ire p planitiem paulatine.

3. dices nō vī q sit aliqd exercitiū debile vel tardū: qz per exer-
citiū sit anhelit⁹ magn⁹ z frequēs vt dixit supra: sz illd qđ fac ābe-
litū cū mōi nō est debile. Quidā dicūt ad h⁹ q ille dīe supi⁹ posi-
te. f. magnus z frequēs in anhelitu nō sunt differētie exercitiū ppe
accepti: sz sunt dīe ipm⁹ motus: motus enī bñ hz illas. Sz dico ēt
q ipse sunt dīe exercitiū pprope accepti. Sed dico q hoc facere
anhelitū magnū z frequentem habet magnam latitudinem.

Uterius dices fm. B. exercitiū vehemēs ē cōpositū ex forti z ve-
loci: cū ipse h⁹ dicat vehemēs supfluit illd qđ addit cōpo⁹. Dico
7. Uno⁹ z credo verioi: afr accipit h⁹ vehemēs Aui. z afr accipit
B. qz hz Aui. itelligo q nō sit aliqd exercitiū vehemēs q forte: imo
sūt itēta q itelligo illd qđ dicit forte vehemēs q vñz exponat
aliud: sz 2⁹ exercitiū z vehemēs ē exercitiū cōpo⁹ ex forti z velo-
ci. Vel alio⁹ possūz dicere q itelligit h⁹ vehemēs qñ fortitudo ve-
locitatē excedit: sz itelligit cōpositū qñ illa sunt equaliter.

Est pueniētus ei q hz emittitū. 7. Sz dices ipse docet eligere in
emittitū exercitiū: z tñ nos habuimus ifra cap. 5. q exercitiū in
feb. nō cōpēt. Itē ēt rōne q ipz cōmouet humores. Dico qz exer-
citiū debile qñqz sit ad aliquale cōfortationē z aliqualem euonem
materie: sed z confert in feb. sed exercitium non.

Confert stōcho. Dices non est verum imo nocet qz mag⁹ fac eos
vomere. Rūdeo q hoc qđ confert itelligo in pseruis in mari: ga
in alijs noceret. Causa qre vebi in curru facie retroverfa: causa p-
babilis potest esse: qz tūc cum oculi sint debiles non percutit eos
aer fortiter z directe fm q nec dī fm q habuistis in. 13. terap. ca.
17. dist. q oculis debilibus non debēt appromāri fortia: sz aer
qui fortiter percutit qz est ille cōtra quem mouetur ille pcutit for-
titer posteriora capitis. Et alia causa potest esse: qz tunc non videt
oculis motus esse tantus z ita magnus vnde illo modo minus vi-
det eis moueri. Et in hoc terminat snia istius capituli.

De hora incipiendi exercitiū z mensurandi z dimi-
tendi ipsum.

Cap. 3^m.
Ora qua iceptio exercitiū pparaf opz vt cor-
pus sit mūdū z ne in ptib⁹ itrancoz z venarū
cbimi syluestres z mali existāt qđ exercitiū in
corpe diffundat: z vt cib⁹ bestern⁹ iā sit dige-
stus in stomacho z epate z venis: z vt alteri⁹ cibi hora
iā aduenerit. Et hoc qđē declat vine sz subaz z colo-
rē maturatio: z erit hec pma hora digōnis. Lū enī iaz

Dub^m 1^mDub^m 2^mDub^m 3^mDub^m 4^m

Bentilis

longe fuerit z natura aliquo tēpore in nutrimentū minī strare desierit: z igneitas in vīna accēsa fuerit: z citri nitatis nālis terminū trāserit exercitiū ipediēs erit: qm virtutē deiciet. Et pp b dixerūt qdā q cū forte exercitiū necessariū est bonū est ne sit stōchus vehemēter inanit? imo sit in eo paucū nutriēs: z in byeme qdē sit grossus: z in estate subtile. Ampli q exercitaf si est plesnus meli? ē q si exercitaf cū ē vacuus: z meli? ē vt exercitaf cū est cald z humidus q vt exercitaf dū est frigidus z sic? Et ex horis qdē ipsi melior est eq̄litas: est aut cū exercitiū hoiez calē z sicce cōplonis ad egritudines pducit: cū igr dīscēsserit ab eo sanabit. Oportet p terea vt q exercitaf icipiat z supfluitates ab itēriorib? expellat. sicut in vīsa. Deide exercitaf verūtū p paratiōis fricatione pū vtaf q nām vīnificet z poros dilatet: z opz vt fricatio cū re aspera fiat: deinde oleo inūgaf dulci: postea sz ordinē inūgaf donec mēbzū pressidē nō vehemētis penetratiōis cōprimaf z sit hoc manib? mulg z diāsis obuiantib? sitib? id vt b ad oēs musculoz pueniat ptes: deide dimittaf fricaf z exercitari icipiat: z supfluitates ab itēriorib? expellat. In tēpore at veris horaz ipsi melior est q ē iū meridiē in domo tēperata z in estate opz ipz pcedere. In byeme vō rōni pueniēs erat vt fere vīqz ad noctē tardaref: sz alia pibētia b vetāt. In byeme igr loc? tepesieri d z tēperate calefieri: deide exercitio vtēdū in hora que melior existit sz illd qd dīrim? ex digōne nutriēs z expulsiōe supfluitatū. In q̄titate aut exercitiū tres res sūt p̄siderande. Una eaz est calor: qm dū in ipso bonitas augef adhuc ē hora. Et scda mor? qm dū leues p̄seuerat adhuc est hora. Et tertia mēbroz dispō sz ipsoz inflāmatiōe: qm dū ipsoz augef inflāmatiō adhuc ē hora. Cū aut dispōnes iste minui ceperint z sudor vaporalis: z refusatio ligda facta fuerit dimittēdū erit. Cū aut dimissus fuerit redēdū est ad oleū qd sudare facit p̄cipue si anbelitū sui exercitās tenuerit. Lūqz die p̄mo terminū exercitiū ipsius cognoueris z ipz nutririēris: z nutriētis quāritatē quā tolerare valet cognoueris: nūl in scda die mutes: sz nutriēs ipsius z exercitium in die scdo mēsurā fm eius terminū in die prima.

C p̄mo deter. de mō apporimatiōis exercitiū rōne q̄litas eius magis: hic deter. de mō hore ei? p̄mo deter dbitā horam exercitiū ex pte quozūdā extriscorum ibi (Uterū pparatiōis.) p̄mo in duas. p̄mo facit qd dcm est ex pte ciboz z hūoz. Scdo facit idē ex pte supfluitatū ibi (Opz p̄te rea.) p̄mo in duas. p̄mo docet dbitā horā qē simplr eligēda. Scdo docet horā q i d̄termiato casu ē eligēda. ibi (Ampli q.) p̄mo i duas. p̄mo facit qd dcm est. Scdo isert correlariū auctē quozūdā ibi (Et pp hoc.) / Tūc seq̄ verūtū. hēc i. z. p̄mo docet eligē dbitaz horā exercitiū ex pte fricationis. Scdo facit idē ex pte tempoz anni ibi (In tpe arveris) lz illd faciat obfure z male. / Tūc seq̄ (In q̄titate) p̄bi dter. de q̄titate ei? Et p̄ d̄termiat de q̄titate sufficienti apporimatiōis eius in prima die. Scdo facit idē in diebus sequētib? ibi (Lūqz die primo.) p̄mo in duas. Nam primo ostendit quantitatē sufficientis exercitiū. Scdo ostēdit quid fieduz post sufficientis exercitiū. ibi (Cum autem dimissum.)

Dub^m p̄- C S dubitat p̄ circa illud caplm: qz docet cognoscere horā dbitā exercitiū ex. 3. dubitat de quolz illoz: z p̄ de p̄ non vī q hora sit qū corpus est mūdū: qz illd qd ēat supfluitates z p̄seruat ab egritudib? mālū nō dū fieri qū corpus est mūdū z purū: sz exercitiū faē hoc: qre zē. Ad. p̄: qz qz illd nō luenit ibi supfluitates: tūc ēat hūmiditates bonas sicut b in illo afoz. 16. 4. p̄nc. Elleborus piculifus est. sanas carnes zē. Ad. sup? habuitis ab Aui. / Oppo^m dīē b Aui. in lra. / Dico ad b qz hora in qua corpus nō est mūdificatus

Super primo

pōt intelligi z. Uno^m vt sit non mūdificatū a malis humoribus et ab alijs supfluitatib? excedētibz. Alio^m vt sit non mūdificatum ab alijs supfluitatib? s. nō excedētibz. Ad dico qz p̄ mō nō dū fieri exercitiū. Sz scdo mō sic. s. qū sūt supfluitates z maxie 3° digōnis. Rō p̄mi est: qz tūc exercitiū faceret humores currere ad mēbra. Rō alteri^o p̄: qz si sunt paucae: tūc eūantur p exercitiū bñ: si at sint multe excedētes spargunt z nō eūant. Et per hoc p̄z rīstio: qz Aui. intelligit qz sit mūdū a supfluis bu. qd p̄: qz dicit venarum.

C S dubitat de 2° additiōe: qz dicit qz opz qz sit facta z digestiōe que fit in epate z vīna. dices vī qz debeat ēē hora p̄cedēs istā: qz illud qd cōfortat digōne dū fieri aūqz sit facta digō. sed exercitiū est hmoi. sz zē. Ad. de se p̄. mī. declaraf: qz exercitiū cōfortat calorē z sic digōne. Itē si nō deberet fieri aū illas digōnes vel anteq̄ ipse essent cōplete seq̄ret qz hō nō posset puenienter exercitari in die bis: b est icōueniens vt p̄: qre zē. p̄ia apper: qz fm Aui. in. 3. can. scn. 12. trac. 3. cap. 8. tps digōis cibi in stōcho est. 10. horaz: qz dicit qz est iter. 1. z. 2. sed si ista ē. 10. horaz: bñ ē illa epatis erit tardē: qz nō minor est mutatio q fit in epate de cibo ad sanguines qz illa q fit in stōcho: z iō nō dū mī durare: sic qz tunc in ambabus erūt. 20. hore: z sic nō posset bis exercitari. / Itē dices vī qz hora pueniens sit facta digōne oīus mēbroz z nō solū facta digōne illorū trū: qz in illis. 3. cū ipm nō nocet aū digōnes cōpletas: nisi qz trahit cibū indigestū ad mēbra: multomag que exercitaf attrahet ipm indigestū. Itē ē cū exercitiū sit ad eūandū supfluitates. 3. digōis: videt qz ē debeat fieri illa. 3. digōne facta: z ita nō solū nō dū fieri aū digōne p̄mā z scda: sz ē nec aū tertiā. / Dico qz rēcta hora est qū est facta digō stōchi epatis z venaz: z rō hui^o est: z ex acq̄tione nocumētoz sz alia hora fiat: z ex acq̄tione inuamētoz sz fiat ista hora: qz si fiat aūqz cib? digerat in stomacho z epate cū mēbra ex exercitio calefiant ante digestiōne attrahunt: itē etiā si fiat multū post ita qz sint inanita: tunc mēbra resoluunt z debilitant. cū aut fiat in hora dicta: tūc hū inuamēta q̄tita: qz tūc optime eūantur supfluitates cibi alterius. p̄cedētis: z ē attra hīf p̄ illud cib? uonius iā digestus ad mēbra. / Tūc ad argumēta. tu dices qz anteq̄ sit facta qz p̄fortat zē. dico qz vī est illd p̄fortet donec sit talis digestiō. Et qz tu dices dico qz p̄fortat digōne futuras: sed pur digōne illa ipē dīret. / Ad aliud qz seq̄ret zē. dico qz nō seq̄ret. Et qz tu p̄bas qz Aui. dicit in. 3. zē. dico qz bñ p̄ q̄to ipm posset fieri si hō comederet tū semel: sz qz nō credo corp? rēperatum debere comedere tū semel sed bis: iō saluo z dico qz fm vīrāqz comētiōne dū fieri sūt exercitiū. Et qz tu dices dico qz non credo qz stet z fiat in. 10. hore: sz credo qz fiat in. 4. vel. 5. fm qz ipse dicit in. 10. dū illd intelligi in coze z stomacho debili vel in cibo inuamē quāritario. Itē ē ipse dicit eq̄lis digōis z descēsiōis: ista em ambo bñ pōt ēē qz occupet spatiū. 10. horaz: aū. sz descēdant ad t̄restina grossa. / Tūc ad illud aliud. sz qz fieri facta digōne mēbroz: dico qz bñ ista digōne p̄cessit digestiō alia: cuius supfluitates tūc expellunt z abus in ista digestiōne iā indigestus: tūc ē attrahitur. sz ipsum exercitiū fiat in hora debita p̄dicta.

C postea dubitat de 3° additiōe. nā vī male dicere qz cōiter oēs ponit qz exercitiū dū fieri aū horā comedētiū: nūc at ipse dīē qz tūc deicit virtutē. Dico qz nō dū ista sic intelligi vt sonat. sz qz debeamus post horā comētiōis exercitari: sz intelligi b. sz post qz appropin quauerit hora comētiōis: ita qz ly aduenit: nō sit tps p̄teritū sed sit potius rps futurū: tūc em quādo nos incipimus p̄z apperere tūc debemus exercitari. Itē intellige hic exercitū nō solū illū qui est acceptus in p̄cedēti die sed vī illū qz est acceptus in p̄cedēti tēpore sive in eadē die: sive in p̄cedēti. Itē intellige qz ista maturatio fm qz specificat zē de regi. vī Aui. accepit est talia: qz dū ē vīna subtilis nō multū grossa z coloris citrini. Itē qz dicit p̄ma hora nō intelligas qz sit prima hora digōis: qz tūc exercitiū maxime impediret: sz est hora prima qua apparuit maturatio.

C S dices cū Aui. p̄buerit exercitiū aū digōne: p̄pterea qz attrahit indigestū ad mēbra: tūc cū hoc sit exercitiū forte magis attrahet indigestū ad mēbra: z sic ē erit malus. Dico qz intelligo qz opz dare aliqd paz. sz quando est vehemēter inanitus fm qz ipsemet dicit: qz si nihil daretur fieret in exercitio maxima resolo que est multum nociua: si aut datur z attrahat indigestum min? malus est qz illud. Item in eo qz daf paucū nō multū pōt ibi ēē idigestiō vī nā facilliter ipsum digerit z decoquit: ita qz bñ vīrūqz est malū: sed illud est minus malum: z sic etiam faciunt homines quādo vō lū cito equitare. sz parum accipiunt postea equitant.

C Itē dices non videtur qz sit meli? qz exercitaf plenus qz vacuus: qz si exercitetur plenus humoribus generatur tunc multe egritudines: vt apopleia z alie er eo qz maxime decurrūt ad mēbra. Itē etiā si sit plenus cibo attrahit cib? idigest? qd ē est malū: si autē ipse sit vacuus nō sit p̄pterea nimis magna resolutio.

C Itē dices videt qz ipm exercitiū pōt debeat frido qz cald: qz illud

Alud debet frido qd calefacit: s; exercitū calefacit vt nō possit expi-
mur in hyeme 2 pferit. Itē cū corp' sit calidū 2 ipm ē calefaciat nō
vī q' cōpetat calō: q' ipm sup calefaciat. Dico ad p'mū q' exerci-
tū absolute debet mediocri iter plenū 2 vacuū: si autē d' esse ex-
cessus in aliquo melius est vt sit plenus q' vacuus: 2 itelligo p' va-
cuū inani: multū. q' si ēēt parū vacuus nō multū noceret: 2 tūc
rō illius est. q' si fiat in corp'e inuito sit tūc vt oēm est maxia reso-
lutio que multū nocet: si autē fiat corpore repleto 2 itelligo cibo nō
humorib' tūc attrahit indigestū: illud autē minus malū est q' p'li-
mū. Ad aliud dico q' credo argumēta pcludere verū vt ipsa ac-
cipiūt: sed ipse dicit q' pferit calō potius q' frigidū intelligo q' ipz
sit magis calidū quāritatiue ex multitudine caloris 2 fridū ex pau-
citate caloris: nō autē itelligo calidū qualitatiue 2 h'm ex acutōz: 2
tūc illo mō intelligēdo: rō illius est plana. Et tūc per hoc p' rñsioz:
q' accipiendo frigidū 2 calidū h'm qualitātē 2 ex acutōz bene ve-
rū pcludunt argumēta: sed accipiendo calidū 2 fridū quantitatiue
f. calidū qd plus h'z de s'ito calido vt sanguine 2 carne 2 fridū
qd parum h'z: p'z q' melius calō q' frigidō: 2 sic intellexit Aui. Cū
terius itellige q' ipse inordinate 2 defectiue ponit. f. de fricatione
que debet in exercitū itellige q' in exercitū h'm. Bal. z. de reg. fa.
debetur fricatio duplex. Una ante exercitū q' d' pparatoria 2 fit
vt p'z aperiant 2 supfluitates alleuent 2 subtilient: ita q' postea
facilior 2 melior eaz fiet eūario: 2 ista fricatio pparatoria in prin-
d'z ēē lenis 2 in fine sui fortis. Alia est fricatio q' d' fieri post exerci-
tū: ista d' cōpletoria inq'ntū aliquas supfluitates quas exercitū
ad cutis adduxerat 2 non euauerat ipsa euacuat 2 cōplet: d' etiaz
reductoria inq'ntū ipsa reducit membra iā laxitudine patietia ad
disponem suam naturalem: dicit etiam a Bal. curatiua inquam
ista que dicta sunt curat. Debet autē ista fricatio fieri ecōtrario p-
dicte: q' a principio d' esse fortis 2 in fine debet esse lenis.

Alterius dubitat. q' nō videt q' in vere debeat fieri in meridie:
q' exercitū d' fieri qū est maior teperies 2 equalitas: sed tūc non
est hoc in meridie. Itē melior hora est factis digōib': sed in me-
ridie nō sunt adhuc facte digōes: quare zē. Item male dicit q' in
estate ante meridiē: q' ista dicit q' in estate d' exercitari in hora
frigidior: sed hoc nō est ant meridiē. Itē d' cū exercitū debeat fie-
ri in tepore teporato: tūc in hyeme maxime deberet fieri in meri-
die: q' de sero 2 de mane est maius frigus. Dico q' dubiū est come-
dēdo bis: sed omittis alijs friuolis rñsionib' dico q' vno mō pōt i-
telligi: horariū ipsius vt ly ipz: referat ad fricationē de qua ine-
diate locus fuerat 2 nō ad exercitū: ad hoc satis vī Bal. se re-
ferre: q' semp q' fricatio fiat in aere teporato. S; q' semp cū fri-
catione sit ipm exercitū: q' fricatio 2 pcedit 2 sequit exercitū:
q' tūc in idē resultat: ideo oēm est aliter 2 de ipso exercitū. Di-
co ergo vt cōcordemus cū his que semp facim': q' p exercitū
2 postea comedim' q' accipit hic dies 2 die nūli. f. die 2 nocte: ita
q' meridiē h'm hoc erit 2 mane 2 sero: ita vt h'm h'z Aui. velit dicē
q' in estate exercitū d' fieri mag' tepēstiuē: in hyeme autē d' mag'
retardari: in vere autē d' fieri in medio hor' duoz. Cū quantitate
autē exercitū. Itelligit hic q' pter ista signa que Auiē hic ponit
Auer. s. collz. ca. z. sup addit vnu 2 est signū sumptū ab anhelitu: q'
vult ipse q' donec in anhelitu addit magnitudo semp d' exercita-
ri: qū autē incipit dimiui anhelit' d' illō dimitti. Itē itellige q' le-
nitas ista h'm q' Bal. specificat maxie cognoscit in specie exercitū
luctatoz: q' qū vnus h'm mouet fortū suā adhuc d' fieri: s; qū non
h'm mouet: tūc d' dimitti. Itē itellige q' d' postea inungere in fi-
ne exercitū. Alique supfluitates remanēt ppe cutim que nō potue-
runt euacuari que facerent laxitudinē: oleū autē eas euacuat. Di-
cit autē si tenuerit q' d' anhelitus in exercitū aliquat' retinerit:
vt d' a Bal. ad hoc vt fortior fiat expulsiō supfluitatū: 2 iō q' tūc
qū retinet anhelit' maior sit inclinatio supfluitatū ad cutis vnde
plus remanēt: idē est q' tūc p'cipue debet inuētio 2 magis. Itē qd
dicit q' d' sit mensurari postea sicut in prima die: istud est verū
manente eadē dispōne corporis: q' si dispō pmutat vel ab eatez
ab aliqua causa accidētali: bñ etiam illud deberet permutari.

Sed dices hic ponit q' mēsurā certā quāritatis balnei vel exer-
citiū in prima die sola nō pōt cognosci. Dico q' bñ verū est q' non
pōt cognosci certe nisi habueris noticiā de nā sua per aliquē aliū
medicū qui cū prius cognouerit: sed bñ potest haberi in p'ma die
h'm aliqua p'ietura. Et in hoc terminat snia istius capituli.

De fricatione.

Cap. 4^m.

Ricatio alia est dura que extēdit vel ipsifiat:
alia est mollis q' laxat: 2 alia est multa q' ma-
crescere facit: 2 alia est tēperata que igrossat.
Lūq'z bec cōponēt puenient paria nouem.
Et est et fricatio que est aspera. f. cū pānis asperio que

sanguinez ad exteriora velociter trahit: 2 alia est lenis
cū palma: aut cū pānis lenib' que sanguinem pūgit 2
ipm mēbro cōtinet. Qd autem ex fricatione querit est
corp'z raroz inspissatio 2 mollitū iduratio 2 ipisioz
rarificatio 2 duroz mollificatio. Est p'terea pparatio
nis fricatio que est anteq' exercitū 2 incipit fieri suauis-
ter: que cū volūtas surgēdi adest stringit 2 idurat. Et
est fricatio reductionis que est post exercitū: 2 vocat'
etiā fricatio qescere faciens: 2 qd in ea intēdit est sup-
fluitatū in musculis retētarū resolo ex eo q' per exerci-
tium nō euacuatur vt vaporēt 2 nō accidat fatigatio.
Et opz quidem vt bec fricatio molliter 2 suauiter fiat.
Sed que ex ea melior ē: est p'ma que est cū oleo que cū
duritie 2 grossitie 2 asperitate faciēda nō est: qm mem-
bra inde erasperant 2 pueri ab augmēto p'hibent: sed
in adolecētib' est eius impedimētū minus. Qd si in frica-
tione ptingat error qui ad partē duritie declinet est sa-
nior error qui ad mollitiei partē declinat: qm fortē
resolōne facilius est corrigere q' molli fricationē ad re-
cipiēdū corruptionē pparare: s; fricatio dura 2 aspe-
ra cū supflua fuerit in corp'e pueroz ipsos crescere p-
bisbeat. Et tu qdē nunc iuuenies post apud rememora-
tionē hore fricationis 2 additionum ipsius. Verū in
bac hora reductioni declarationē addemus. Dicem'
itaqz q' ipsa p certo est ac si esset altera ps exercitū in
qua cū oleo incipiēdū est 2 fortitudine: deinde cū ea ad
mediocritatē est declinādū: neqz vñz in sua existit for-
titudie est dimittēda. Et melius qdē est vt priusq' di-
miserit multe sup eā ptingant manus. Fricatio p'terea
mēbra sua fricata post fricationē extēdere d' vt ab eis
superfluitates expellant 2 fasciā sumat que ad partem
mēbroz oīm ipsiū extēsis pcedat: 2 quanto plus po-
terit suum p'tineat anhelitū 2 p'cipue cuz musculi ven-
tris laxi fient 2 pectoris musculi si facile fuerit extēde-
tur: postea etiā musculi vētris in fine rei paz extēdan-
tur vt itestina inde aliquā habeant reductionē 2 inter
hoc 2 hoc eat 2 se supinū p'iciat: 2 suos pedes pedis-
bus sui cōparis cōmisceat. Exercitū vō excellētes ac-
rem iter sua continent exercitia: s; tñ reductio qūqz in
medio iterponit exercitū. Ip'm nāqz dimittit 2 dein-
de ad ipm reditur si plōgadi exercitūz volūtas affue-
rit. Nō autē multa indiget fricatione cū oleo q' vult re-
ductionē nisi i ipso dispositio fuerit que sibi nō placet 2
nisi nō reductionem querat: q' si fatigationem senserit
oleo inungat sicut notabim': 2 siccitatez si senserit fri-
catio augmentanda erit donec ad equalitatem perue-
niat. Fricatio p'terea quandoqz iuuat 2 fortis com-
pressio cum tempus est dormiēdi: quoniaz corpus al-
leuiat 2 humiditates ad iūcturas p'hibet fluere.

Cū prius determinauit de exercitū: hic determinat de anneris. Et
q' bec sunt duo. f. fricatio 2 balneus. Prius determinat de p. Scdo
de secūdo. ibi in sequēti cap. (Hic autē.) p'ia in duas. Nā p' d'et-
minat de regimine per fricationē absolute p'derata. Et secūdo
respectiue cōsideratā. ibi (Est p'terea.) Et bec in duas. Nā p' d'et-
minat de fricatione relata ad exercitū. Scdo relata ad somnum
ibi in fine (Fricatio p'terea.) p'ima in duas. Prius distiguit duas
spēs fricationis relatas ad exercitū. Scdo cas dectat. ibi (Et opz
quidē.) Et bec in duas. Nā p' declarat pparatoriā. Scdo reducto-
riā. ibi (Verū.) Et bec in duas. Prius dat intētiōne suā circa h.
Et secūdo exequit statim. ibi (Dicemus.) Et bec in duas. Nā p'mo

Bentilis

declarat fricationem reductoriam sicutem post exercitum modum.
Secundo declarat eas sicut in medio vel post exercitum ex-
cedens. ibi (Exercitum vo.) Et bene nota istas divisiones que tas
ordinate sunt: et tamen apud aliquos inordinate sunt: et est capitu-
lum inordinatum: et fm illud ignoratur sententia eius.

Dub^m 1^m Sed dubitatur: qz videt defectiue posuisse differentias simplices
fricationis: qz Auer. 6. coll. 3. ca. 3. ponit forte et debile et mediam in-
ter illas. Itē hic non ponit mediam inter durā et mollem. Itē nec
ponit paucam. Itē videtur supfluitas: qz fm Bal. 2. de regi. sani. 2.
Auer. cap. 3. idē est fricatio dura et aspera: et idē est mollis et lenis:
cum ergo dicitur de dura et molli supfluum fuit addere de aspera
et leni. Itē etiam ratione idē satis pz. f. qz sunt idē: qz asperitas est
inequalitas fm durus corpus vt dicitur in 3. thegn. cō. 52. / Dico qz si
ne dubio fm verū intellectū sunt dīe simplices. 3. a parte altitatis: et
3. a pte quantitatis. a parte qualitatis sunt iste 3. que sunt idē rea-
liter: sed differūt solum fm nomē et fm rationē. f. dura et mollis et
media: aspera lenis et media: et debilis et fortis et media: oēs iste 3.
reali sunt idē et omnes sunt a parte qualitatis. Auer. tñ solum no
minat forte debile et medias. Aui. autē hic noiat et durā et asperā cū
suis oppositis et medijs. et dico qz illa nō differūt nisi fm rationē: qz
dicitur fortis inquantū ipsa fit cū conamie virtutis eius qui fricat
fm qz nos et superius dicebamus exercitiū esse forte: sed pōt ipsa
dici dura vel aspera a re cū qua fit: et enim oīs aspera fit dura: ra-
men oīs dura nō est aspera: et ideo sic potuit separare durā ab aspe-
ra. et per hoc tūc iā pz rñso ad pñmū de Auer. qz ille sunt idē cum
istis: et iō nō fuit defectiuus. / Ad aliud qz nō posuit illā medias. f.
inter durā et mollē: dico qz in eo qd dicit: et alia est tēperata: intel-
lexit mediā iter durā et mollē et iter mltā et paucā. / Ad aliud qz eēt
supfluitas. Rñdeo qz pōt eē diuersificatio qñ ad res cū qb fuit.

Dub^m 2^m Alterius dubitat de cōpositis quō sunt. 9. Dico qz pñmū 9. acci-
piēdo ser simplices. f. a pte quantitatis. f. multa et paucā quā ipse in
lra dat intelligi et media iter illas: alie tres sūt a pte qualitatis. acci-
piamus. f. dura mollis et media nō curem de alijs noibus: qz sunt
idē vt dēti est. mō tunc si cōponamus illas. 6. dīas simplices et ra-
tione quantitatis et qualitatis adinuicem erūt spēs cōposite. 9. qz
cōponamus p solum cū dura multā paucā et medias: sic qz habem⁹. 3.
cōpositas. f. durā multā: durā paucā: et duram mediam inter illa.
et similr etiam componetis mollem cum istis eisdem. 3. et habebis
alias. 3. et similr etiam compones mediam inter duram et mollē cū
illis alijs eisdem: et sic etiam habebis alias. 3. sed ter tria sunt. 9. et iō
erunt in summa differentie composire. 9. fm modum dictum.

Dub^m 3^m Itē postea dubitat de effectib⁹. nō vī qz dura extēdat: imo mag⁹
videt qz mollis extēdat: qz molle extēdit et facit aliud extēdi sicut
nos videmus qñ corrigia mollis extēdit: sicca autē et dura nou: et iō
etiā durū nō extēdit: et cū fricatio dura iduret membra nō extēdet
ea. Dico qz ipsa nō extēdit sic qz faciat mēbra eē lōgips: quēadmo-
dus et tu pbas: sed extēdit. f. qz facit stare tensum: iā ipsa fricatio
dura indurat et ispissat mēbra: vñ illa postea remanent et stant qñ
tensa: vñ sic ipsa extēdit: et isto modo intelligit Aui. et nō primo.

Dub^m 4^m Alterius dices. nō vī qz ista fricatio ingrossat: qz nihil resoluens in-
grossat mēbra: sed cū oīs fricatio resoluat: qñ rē. Dico qz fricatio
moderata ingrossat membrum: et ratio est: qz illud qd multiplicat
nutrimentum in membro: et etiam reddit ipsum aptū ad puerflo-
nē ingrossat mēbra: sed ista fricatio est hmoi: qz ipsa attrahit: et cū
ipsa fit moderata nō resoluit nisi supfluitates: qz si resoluere plus
iā nō esset moderata: et tunc qd tu dicebas pz qz nō valet.

Dub^m 5^m Alterius dubitat de his dīis effectib⁹ quos ponit. f. qz mollescat
dura et idurat molle rē. nō vī qz ab vno iqtū vñ nō pcedit nisi vñ
vt habet ex alijs. Itē qz ab vna cā non pcedit nisi vñ effect⁹. Dico
qz vey ē: f. fricatio nō fac illa inquantū vna f. inquantū plures.
Alterius itelligit qz fricatio pparatoria sicut et superius dī eē in
pñ debilis et in fine debilis. et rō hui⁹ ē: qz semp in nā et sic et in arte
dī eē mutatio gradata et paulatīna et nō subita: vt qz pma mutatio
fit pformis ad scdā: et sic fieri. rō ēt noīs pz: qz cū supfluitates ille
largitudine facerent: ideo ipsa dī quiescere faciēs siue curatiua si-
ne alio noie reductoria: oia enī ista tria nomina idē significant.

Dub^m 6^m Alterius dicit hic (vt hic molliter) dices hic ipse dicit qz ista p-
paratoria fm qz tu exponis dī fieri cū re molli: supius autē imedia-
te dicit qz dī fieri cū re dura et aspera in eo qd dicit et idurat: et sic
vī directe sibi dīcere et dicere opp^m illi⁹ qd dicit. Dico qz ista de-
bet referri fm Bal. ad diuersus ips ips⁹ fricationis. f. pparatorie:
nā pparatoria in sui pñ dī esse cum molli: in fine autē sui dī esse
cū re dura: ita qz intelligat illud qd ibi dicit qz illud dixerit in sui fi-
ne: hic autē intelligatur illud quantum ad sui principium.

Dub^m 7^m Alterius parū post statim dices vī eē oppositū ei⁹ qd dicit. f. qz
facili⁹ sit corrigere resoluē qz rē: qz qñ fit fortis resolo et reslau-
rare et reperi: qñ autē sit mollescatio resoluere: et cū facilius sit de-

Super primo

struere qz cōstruere et iducere puationē qz habitū vī qz facili⁹ sit
illud aliud qz corrigere resoluē. Itē et cū fricatio dura cū ipsa fiat
cum re sicca iducit dīstēperatā sicca: cū autē ipsa declinat ad mol-
litē qz fiat tūc cū re humida erit ibi tūc dīstēperatā humida: f. dīstē-
cilius est remouere dīstēperatā sicca qz humida vt habet i. 7. Cū
dices et nec rō sua est ad ppositū ibi (qm forte) qz fricatio dura et
ispissat et indurat: et qz vīra qz illa pphibet resoluē: mollis autē
facit resoluē: ideo argues illd post de molli et nō de dura. f. qz de-
beat declinare ad molliē. Dico qz nō bñ hic intelligit nisi cōsiderā-
do dicta. B. g. valde bñ declarat hoc idē. f. qñ potius debeat incli-
nare ad duritiē. et rō hui⁹ est multipler. p qz fricatio dura pariter
mutat cutis ad suā duritiē a sua dispōne nāli: mollis autē plus cu-
tim pmutata nāli dispōne. Itē qz cū dura idurat cutē: et sic fit for-
tio: et per pñs min⁹ nocet postea ab extrisecis. Itē hīquātū dura
ispissat cutim tēnauit aliqz supfluitates: ipse tñ facili⁹ remouē-
tur per exercitiū qd postea sequit⁹: sed mollis facit cūto: qz ipsa re-
soluit multū ita qz et humiditates bonas: exercitiū autē qd postea
sequit⁹ nedū qz illud dānū emēdet: imo ipm adhuc magis augmen-
tat et plus resoluē de eis: et tunc isto mō argumēta cōcedo qz non
sunt cōtra. Itē dices vī qz exceptio ibi: Et nisi nō reductionē que-
rat: cōtradictat qd dicit qui vult reductionē. Dico qz opz dicere
qz reductio ibi accipitur equiuoce: quia primo accipitur pro reite-
ratione: et secundo accipitur pro reductoria vt patet.

C Sed dices ipsa debet fieri facta prima et secunda digestione: quia
fit post exercitiū: sed quando est tps dormiendi tunc est tps dige-
stionis: ita qz fit et nō est facta: quare tūc non competit. f. in tēpo-
re dormiendi. Dico duplx. Uno modo qz illa fricatio de qua hic loquit⁹
non est nec preparatoria nec reductoria de quibus ipse loquit⁹ fue-
rat: sed est quedam alia fricatio per se que bene potest tunc fieri:
tu autem arguis de preparatoria et reductoria. Vel alio mō potest
intelligi cū est tēpus dormiendi. f. cōplexiū ita qz isto mō fieret post
sominū et nō nō. Et in hoc terminet sententia istius capituli.

C De balneo et nominandis balneis. **Cap. 5^m.**

Hic autē homini in cui⁹ regimie noster pñsit
sermo balneatio resoluē faciēs nō est neces-
saria: qm corp⁹ ipsius est mūdū: et neqz q bal-
neo idiget eget ipso nisi vt ab ipso beat calo-
re subtilē et humiditātē tēperatā. Quapp istū in ipso nō
multā debet facere morā. Et si in fontē descēderint in
ipm ingrediatur quousqz ipsarū rubet et inflatur sup-
ficies et in principio resoluē ab eo remoueantur. Et
aer in circuitu eoz aquā dulcem fundēdo humectet:
deinde velociter lauenē et egrediant⁹. Opz pterea ne
excitatus ad balneū velociter pgar donec pfecte ge-
scit. Balnearū vō dispōnes et earum cōditiones iā de-
clarauī et in alio loco retuli. Tēstā qd hic dicere de-
bemus est qz oēs balneandi fm ordinem balnei calas
ingredi debent: et neqz in domo calida mouentur nisi
fm quātitatē que eis nocumētū nō inferat et regecē
faciat ppter superfluitatū resoluē et cōpositis ad
nutriens pparationē a debilitate ipm custodiendo: et
ab aliqua forti causā febrium putridarū. Qui vō im-
pinguari desiderat balneū post comestiones igrediat⁹
si securus fuerit ne oppilōnes accendant. Et qui bene se
custodire voluerit si calide fuerit cōplexionis oryemel
bibat. ppter oppilōnum pphibitionem: et si frigide fue-
rit cōplexionis diamētastrum sumat et diatrionpipe-
reon. Qui autē vult resoluē et macrescere balnean-
dus est dū est famelicus et ibi multū moretur. Et qui sa-
nitatem vult cōseruare balneum ingredi dī post qd vī
gestum est qd est in stomacho et in epate: et si timer vt
cholā ebulliat rubea si hoc fecerit et se leuinus balnea
uerit ante balneationē rem sumere dī subtilē quaz co-
medat. Et qui vō calide erit cōplexionis cholera abū-
dā rubea hoc est ei necessariū et bulbus ab igneflu dō-
mus balnei

mus balnei caliditate prohibendus est. Ex eis autē quib⁹ isti cibatur melius est panis in succo fructuum infusus aut in aqua ros. Et se custodire debent ne rē frigidam actu bibāt i egressiōe balnei aut i balneo: qm̄ poti sunt apti: quare frigiditas non tardat quin ad mēbroz. p̄ncipaliū corpora pcedat et ipsoz corrūpat virtutes. Alibi omni quozq; re vehemētis caliditatis se custodire debent: et precipue ab aliqua: qm̄ si eam sumpserint timendū erit ne cito ad mēbra penetret p̄ncipalia et accidat pt̄is et ethica. Præterea sibi caueant ne cito balneum egrediant et caput post ipm̄ discooperiāt et corpus ad recipiendā frigiditātē exponāt. A balneo vō egredi debent si tps fuerit hyemis: nisi bñ cooperiti panis. Sed qui febriē hz a balneo se custodiri opz in hora febriē: et qui solonē hz cōtinuitatis aut ap̄a. Et tū qdē iā scilicet ex eo qd̄ p̄cessit qd̄ balnei est calefaciēs et infirigidans et humectās et desiccās et iuuas et impediēs. Et eius qdē iuuamēta sunt somnū facere et aperire et abra dere et resoluerē et digerere et nutrimentū ad cutis sup̄ficiem attrahere: et ipsius iuuamētū nō est nisi in resolu ne eius qd̄ resoluū volunt et in expulsiōe eius qd̄ vult pelli in parte nālī et in rectiōe vētris et remotione fatigationis. Eius autē impedimēta sunt debilitare cor si multum morati fuerint et facere synopim et nauſeas et humores quietos mouere: et eos ad putrefactionem præparare et cum eis ad mēbroz debiliū receptacula declinare: ergo ab eis accidunt apostemata in oculto mēbroz et in eozum superficie.

Docuit superius per vñā rē annexā h̄ per aliā. Et p̄ dēt. de regi mine corporis. P̄rio per balneū aque calide. Sc̄do fride. ibi (hic qdē) in sequenti cap. Jt̄e p̄ma in duas. Nā p̄ dēt. de mō vsus balnei aque calide. Sc̄do determinat de iuuamētis et nocumētis eius. ibi (Sed qui se habet.) P̄rio determinat de modo vsus balnei ad ingressum et moram eius in eo. Sc̄do quantum ad exitū. ibi (Et se custodire.) P̄ma in tres fm̄ qd̄ tres p̄ncipalr debet arēdi circa balneū. P̄mo ex parte qualitatis. Sc̄do quantitatis et cum hoc ex modo ingressus. ibi (Quapropter.) Tercio ex pte p̄poris. ibi (Qui vō impingui.) Et hec in duas. Nā p̄ dēt. de horam ingressus ratione impinguationis. Sc̄do ratione cōseruationis sanitatis et macrefactionis. ibi (Qui autem vult.)

CS̄ dices videtur qd̄ homo indigeat balneo et p̄ alias causas: qd̄ sicut. B̄ dicit in fine sc̄daz de reg. hō indiget balneo ad hoc vt absterget a sudore et puluere. Jt̄e dices nec videt qd̄ indigeat ipso p̄pter istas causas. s. humiditātē tēperatā et calorem: qd̄ humiditas ista est humiditas aquea: nos autē nō indigem⁹ humiditate aquea sed naturali. Jt̄e et similiter cuz talis caliditas sit accitilis: nec ē ea indigem⁹. Dico qd̄ ista duo iuuamēta que hic ponunt nō inueniuntur posita ab alio auctore s. iuuamēta. B̄ ipsa per seipm̄: vñ eo qd̄ balneū pōt competere et rōne absterſionis sudoris et pulueris: quēadmodū Bal. ponit: pōt et cōpetere vt calefaciat et humectet tēperate. et ist̄ p̄o est: qd̄ ipm̄ balneū spargit calozē et nutrimentū p̄ mēbra: et iō vt sic calefaciat et humectet tēperate. Et qd̄ tu dicis p̄ de iuuamētis: dico qd̄ Auic. illa dedit intelligi per illa: et qd̄ ipsa p̄ se ip̄suz. s. p̄ balneū absterſit sudor et puluis: iō non posuit. Ad alia dico qd̄ calitas et humiditas vt aque est vs aeris nō p̄fert imediatē sed p̄fert mediatē. s. vt dēū est. s. inquitū suū spargere calitatez vel nutrimentū per corpus et hoc est vñ: qd̄ ad ipm̄ sequit̄ humiditas. Ut̄er⁹ intelligit qd̄ illud (Quapp) sequit̄ valde bñ ex eo qd̄ dicit: qd̄ istis balneatio resoluōne faciens nō est necessaria. Ut̄er⁹ intelligit ibi vbi dicit (fm̄ ordinē balnei) casus ingredi debet qd̄ sicut superius habuistis balneū ipm̄ hz plures casus: modo vult dīcere qd̄ hō nō d̄ imediatē cū intravit primā casus intrare in sc̄daz et postea imediatē tertiā: sed d̄ p̄ morari in prima casa par et postea ingredi in sc̄daz: et ibi et morari parum: et deinde intrare in tertiā. s. sic ordinate: et sicut dēū est in introitu: idēz ordo ē d̄ seruari in exitu: qd̄ non d̄ et subito exire: sed illū d̄ et fieri ordinate. Ut̄er⁹ intelligit ibi (Et ab aliqua forti cā feb. putridaruz) qd̄ ista cā pōt esse et efficiens et mālū efficiēs sicut oppilō que putredines

efficit que oppilatio sic causata ē et ex eo. s. qd̄ corpus existēs reple tur balneū sua caliditate attrahet humores sup̄fluos ad cutis: vñ ibi fiet oppilō. pōt etiā esse alia causa efficiēs. s. debilitas virtutis causata. s. ex balneo p̄ manifestā resoluōne mēbroz: vñ virt⁹ exis debilis humores nō potest regere: vñ relinquunt et putrefiūt. causa mālū pōt ē humores cōmoti a balneo qui p̄ suā cōmitiones postea putrefiunt et putridam faciunt. Ut̄er⁹ intelligit qd̄ illa. s. (oxymel et diamētastruz) possunt assumi et aī balneū et post: s. magis credo qd̄ debet assumi ante qd̄ sic phibent oppilōnem fieri: s. ipsa assumpta post remouēt aliquā paruā inductā. Jt̄em intelligit qd̄ ista diuersificant fm̄ cōplexiones: qd̄ oxymel rōne aceti frigiditatem habz sed illa alia duo magis sunt calida. Jt̄e et intelligit qd̄ sicut haberis a Bal. in. 4. de regi. sani. inter illa duo. s. diamētastrum et diatriton pipereon est dīa: qd̄ diacalamētū vel diamētastrū magis valet ad penetrādū nutrimentū per corp⁹: sed diatriton pipereon magis facit ad iuuandū digestionem.

Ut̄er⁹ dices quō aqua cala inducit pt̄is: ipsa enī nō est vice: ratio pulmonis nec alicui mēbrū. Jt̄e nō est cōsumptiua qd̄ ipa est humida: s. quocūq; accipias pt̄is nō vñ qd̄ iducat pt̄is. Di co qd̄ i cap de aqua loco pt̄is hic habuistis hydropis: et forte ista ista est melior: sed adhuc dico qd̄ iducat ethica rōne sue caliditatis actuali: pt̄is autē iducat qd̄ ipsa pōt pulmonem debilitare: et sic humores ad ip̄z descēdēt et vlcera bñ et iducat pt̄is. Ut̄er⁹ intelligit qd̄ balneū facit istos dīos effect⁹ fm̄ triplice diuersitate fm̄ qd̄ Auer. dīc p̄ fm̄ diuersitate casarū. Jt̄e et s. diuersitate more i balneo et hōre igressus ei⁹. Jt̄e et ex pte diuersaz dispōit ip̄oz corp⁹: ex parte istoz omnium potest facere illos cōtrarios effect⁹ fm̄ qd̄ tu met cōsiderare potes. Ut̄er⁹ dicit (fructū) intelligit acetosoz et stipticos: qd̄ isti magis infrigidant et confortant.

Ut̄er⁹ dices. dicit hic qd̄ d̄ cauere a balneo ille qd̄ feb. vel ap̄a vel solonē p̄t. dices nō vñ de feb. et de ap̄ate: qd̄ in. 10. et in. 5. de regi. sani. cap. 10. et 13. habuistis in feb. balneū. Jt̄e in. 3. de regi. sani. habuistis qd̄ balneū cōfert in feb. et ap̄ate. Jt̄em rōne qd̄ ipm̄ balneūz mām digerit et euacuat et calozem cōfortat: vt ex. 3. regi. habet. Di co qd̄ illud cauere intelligo nō ex toto euitare: s. qd̄ d̄ cuz cautella appropinquare: vñ ipsum indebite appropinātū maximū facit nocu mētū: debite autē facit iuuamētū magnū. Jt̄e dices male dīc (vñ in resoluōne) qd̄ ip̄emet ponit alia iuuamēta. Dico qd̄ intelligit qd̄ illud sit magis p̄ncipale. Et in hoc terminat snia huius capituli.

De ablutione que fit cum aqua frigida. Cap. 6^m.

Item qdē conueniens non est nisi cuius regi men vñdīq; cōseruatur: et cuius etas et virtus et figura et tempus sunt cōuenientia: et neq; frigidum: neq; vomitū: neq; vētrem: neq; vi gilias: neq; reumatismos hz: neq; est puer: neq; senex et in hora in qua ip̄suz corpus est lenē et motus conueniēs. Et est cum hoc fit post ablutionē cū aqua calida factā ad hoc vt exteriora fiant fortiora: et vt calor retineatur nālīs. Et si voluntas affuerit vt istud sit: opoztet ne aqua multū sit frigida imo sit tēperata: et est cuz hoc fit post exercitiū: et tunc qdē opoztet vt fricatio ante ipsam fiat fortior qd̄ solebat: s. inunctio sit ex oleo quēadmodū solebat: et fit exercitiū post fricationem et inunctionem tēperatū: aut sit parum velocius qd̄ solebat. Deinde post exercitiū in aqua frigida subito natet vt ip̄suz mēbra simul dura fiant: postea perseueret in eo fm̄ mēsuram sue lenitatis: et quātum tolerare valet ante qd̄ superueniat horripilatio. Deinde cū egressus fuerit fricet sicut noiabimus et eius cib⁹ angmētuz suscipiat et potus diminutionē. Et consideret tēpus reuersionis sui coloris ad ipm̄ et calozis eius ex quo si velox fuerit sciatur qd̄ eius mora fuit moderata: et si tarda fuerit sciatur qd̄ mora plixior fuit qd̄ debuit. Ip̄le igitur alio die mēsuret s. qd̄ ex B̄ scitū fuerit. Et ē cū post fricationē et calozis et calozis resoluōne itez aquā igredif: sed qd̄ hoc agere voluerit gradatiz in ip̄o pcedat: et a calidiorē die qd̄ est in estate hora seruioris prius incipiat: et

Dub^m 2^mDubū 3^m

2003

Dub^m p^m

Dub^m z^m

Dub^m z^m

Pub^m 3^m C

Sub^{ms} 4^{ms} C

Sub^m 5^m C

1

Publ^o

Dubai 7°

246

Зап. 7^{нх}:

Cop3 preterea ne aliqs comedat nisi post desideriu:

Cū autem error acciderit in comedēdo aut bibendo
aliquo medicinaliū nutritiū regendum erit quō diger
rat ⁊ maturefcat: ⁊ ipse custodiendus a malitia cōplo

¹ Dub^m 7

Gentilis

Super primo

COps p̄teia vt post comestione p̄mo sup dextrum
latus dormiat pauco tempore: deinde super sinistrum
reuolnatur postea reuolnat se super dextrum.

Chic ponit quedā caſ. q̄ ſumpt? eſt a forma iacēdi. Lā pp quā oꝝ
vt dormiat p̄us ſup lat? dextrū. ſ. immediate ante q̄ cib? deſcēdat ē
hec q̄ cū fundus ſtōchi ſit in latē dextro: os aut ei? ſit in ſiniſtro:
ſi bene iacet ſup dextrū: tūc fundus ſtōchi eſt velut inferius 2 os
ei? vbi eſt cib? eſt ſicut ſuperius: 2 q̄ cib? eſt ḡuis deſcēdet ad iſe
rius vt ad fundū ſtōchi 2 ibi digeret. 2 iō talis ſitus in p̄n? multum
p̄fert: ſz poſtea quſq̄ ſit digō vult q̄ iaceat ſup ſiniſtrū. facta aut
digōne vult q̄ dormiat iterū ſup dextrū. ſi aut hō nō iret ad iacen
dū niſi p̄us q̄ cib? ad fundum ſtōchi deſcēdiſſet: tūc nō oportet
p̄iacere ſup dextrū: imo immediate deberet iacere ſuper ſiniſtrū.

Et debes ſcire q̄ multis cooperiri p̄anis 2 cervical
elevator ex illis exiſtunt que in digerendo iuuant: 2 ad
vltimum quidem vt membrorū ſitus ad inferiora ſint
declinantes 2 non ad ſuperiora.

Chic ponit caſ. ſumptū a cooptura p̄anoꝝ. **C**uxta q̄ itellige
q̄ nō d̄ ſic multū p̄anis cooperiri q̄ ſudore iudicat: ſz multis reſp̄u
ei? q̄ p̄ſueuerat: 2 cā eſt ne tāgaf ab aere frido. 3te dicit q̄ iuuat
tenē p̄tes ſuperiores eleuatas. Rō hui? eſt 2. Quia ē: q̄ cū digō fiat
in fundo ſtōchi ille ſitus qui mag? facit deſcēde ad fundū eſt me
lior: 2 talis ſitus mag? faceret deſcēdere. Alia rō eſt: q̄ quāto epar
melius amplectit ſtōchū tāto ſit melior digeſtio. Adodo tūc cum
epar hēat p̄cauitates ſuas ſupra ſtōchum in tali decubitu ipſe ca
dunt ſupra ſtomachū 2 amplectunt ipm: quare 2c.

C3z dices ſup p̄tula immediate deſcēde nō v̄i q̄ in boza digōnis
debeat dormire ſup ſiniſtrū lat? imo ſup dextrū: q̄ oē calefaciēs
tāto mag? calefacit calefactibile q̄to mag? eſt directe ſuppoſitus
calefactibili: ſic videm? q̄ ignis q̄ eſt ſub lebere mag? facit bulli
re q̄ ſi ſit a latē: 2 cā eſt: q̄ de nā ignis eſt aſcēdere. mō tūc iacēdo
ſup dextrū epar directe eſt ſub ſtōcho: ſed iacēdo ſup ſiniſtrū eſt
ſup: q̄re 2c. Dico q̄ in boza digōnis melius eſt ſup ſiniſtrū iacē: q̄
ille ſitus ē melior ſim que epar meli? p̄āgit ſtōchū: q̄ ſim q̄ mag?
p̄āgit mag? calefacit ip̄s 2 mag? p̄ſeruat calore ſui que ip̄e ſtōch?
h̄z ex alijs: ſed iacēdo ſup ſiniſtrū melius p̄āgit: q̄ iacēdo ſup ſini
ſtrū: tūc p̄enile epar directe claudunt ſup ſtōchū 2 adherēt ei: ſz
iacēdo ſup dextrum ipſe ſpandunt inter ſe 2 recedunt a ſtōcho:
q̄re 2c. Tunc ad argumentū dico q̄ verū eſſet ſi eſſet equalitas in
alijs: ſed hic nō eſt equalitas in approximatione: 2 ideo nō valet.

Et cibi quideſ mēſuratio exiſtit ſim vſum 2 virtutē 2
vt mēſura eius in eo qui ſane eſt virtutis ſit talis cum
ipm recipit q̄ ei grauiamē nō aſſerat 2 hypochōdria nō
tendant neq̄ inſet 2 rugitū non faciat neq̄ natet. Et
nō accidat ex eo naſcea neq̄ caninum deſideriū neq̄
caſus neq̄ igenū pigritia neq̄ inſomnietas neq̄ ipſi?
ſapor in ructib? poſt tēpus reperiat: qm cū poſt lōguz
tēpus ſapor in ore repertus fuerit erit deterius.

Chic ponit caſ. ſumptum.

Declearatur autē q̄ cibus ſit temperatus cuz ex ipſo
nō puenit magnitudo in pulſu 2 in anhelitu paruitas:
hoc nāq̄ nō accidit niſi p̄pterea q̄ ſtomachus cōpri
mit diaphragma 2 p̄pter hoc ſit anhelit? paru? 2 ipſiſ
ſat 2 cordis neceſſitas p̄ebet augmentū. Magnificat
ergo pulſus: qm in virtute nō exiſtit debilitas.

Chic ponit caſ. ſumptum.

Cuxta q̄ dubitat. nā oēm ſuit ſup de pulſib? q̄ cib? moderatus
eſt cā magnitudinis in pulſu. 3tes h̄ v̄i rōne: q̄ ex cibo moderato
fortificat virt? humectat iſtrumētū 2 incitat neceſſitas: q̄ tūc ex eo
oſſe pulſus magnus. Dico q̄ iſta v̄i eſſe ſatis exp̄ſa. 3ietas. di
co tū v̄i mibi v̄i q̄ nō itelligo q̄ illud nō neget ſolū magnitudinē
a pulſu: ſed itelligo q̄ ſimul neget magnitudinem in pulſu 2 pa
ritatem in anhelitu. cū enim in anhelitu nō eſt paruitas: ſignū eſt
q̄ cibus ſuit temperatus 2 nō ſuperfluus: q̄ iam cōſtrinxit dia
phagma 2 feciſſet per p̄ſequēs anhelitū eſſe parū.

C3le p̄teia cui poſt comestione accidit calitas 2 ca
leſfactio ſi vna torū comedat boza: ſz paulatī p̄ iterual
la p̄pea ne ei ex repletōe diſpō accidat q̄ ſit ſic tremor
que poſtea ſequat calor ſic ſor̄z febris cū caleſcit cib?

CDocuit ſigna q̄b? cognofcit q̄ſtias nō excedās: hic docet regere
illū q̄ ſumit ſupfluus. 7 Lā aut pp quā accidit calitas 2 caleſfactio
poſt comestione q̄ſq̄ tū i aialib? reddat cōter q̄ſi q̄b? oib? q̄ ē de
bilitas ſtōchi: ſz in ſpāli q̄ cā debilitas ſit ſua mala cōplo ſue mala
cōpō ſue p̄muitas ſolo: hic nō d̄ nec ē q̄re mag? caleſcit extre
ma accepto multo cibo q̄ pauco. Et iō ego dico q̄ cā hui? calitas
eſt mala cōplo cala i ſua ſtōchi imerſa 2 p̄fundata cū diminutio
ne calorū nālis 2 ipſi? reſolone: tūc. n. q̄ cib? q̄ hūiditate h̄z ſup
mittit ſup ſtōchū valde calidū effumat hūiditas illius cibi q̄ cale
facta ad extrema pueniēs ea ē calefacit: 2 eſt iſtud ſile ei q̄b? acci
dit in ethica q̄ calefaciūt mēbra poſt comestione: 2 ē ei q̄b? vide
mus i calce accidit q̄b? ſupmittit aq̄ ſm q̄ Bal. diē 2. p̄no. cōmē.
60. ſilr credo hic eē. ſimilr ēr pōt eſſe in cā nimia ſtōchi raritas ex
q̄b? ambob? . ſ. 2 cōplexione dicta 2 cōpōne ſtōcho accidit debili
tas per quā cibū digerere 2 ſuſtinere nequies fugit ei? calor ad
extrema 2 reliquit cibū. Aliq̄ ē hui? cām assignat ex ipſo epare ni
mis ſupcalefacto: 2 ſm cām p̄mā ēr accidit q̄ſto mag? iſtituitur
de cibo tāto magis caleſcit: q̄ magis tūc eſt illud q̄b? effumat.

CAmplius qui q̄ſtū ei ſufficit digerere nō valet come
dendi numerū multiplicet 2 quantitatem minuat.

C3tud eſt generale ad p̄cedentia ſue caleſcant ſue non.

CHelacholicus p̄teia nutrimento indiget vchemē
ter humectante 2 parū calefaciēte. Cholericus v̄o eo
q̄b? humectat 2 infrigidat: 2 ille quideſ in quo ſanguis
calidus generat 2 bonus nutritibus indiget frigidis
2 pauci nutrimentū: 2 hic in quo ſanguis ḡiſt ſegnati
cus nutritibus pauci nutrimenti indiget in quibus ca
liditas ſit 2 ſubtilitas.

Chic ponit alium caſ. ex parte complexionum.

Cnutritia p̄teia ordinē in ſui receptiōe h̄nt in quo
ſanitatiſ p̄ſeruatoꝝ ſollicitus eē d̄z ne illud q̄b? ſubtile
eſt 2 cito digerat poſt forte nutrites q̄b? ſit eo duri? in
cibo ſumat: q̄ prius digerit q̄ ipm: 2 ſup illō natabit
nō habēs viā qua penetret: putrefiet q̄ 2 corumpet 2
corripet illud q̄b? ei admiscebit. 3ſte ēr nō p̄mo come
dere d̄z cibū labile: ita vt poſt ipm cibū forte 2 durum
in cibo ſumat: qm cū ipſo labef cū ad iſtina penetra
bit eo nōdū tam integre digeſto q̄ſtū debebat.

Chic ponit caſ. de ordine cibarioꝝ in reſp̄u ad ſam. Scdo re
ſpectu exercitū. ibi. (p̄ſces.) Tercio circa dicta remouet vnā du
bitationē. ibi. (hominū.) Circa p̄m? partē itellige de h̄ q̄b? addit
(2 cito digerat): q̄ cib? eſt digeſtibilis 2 rōne ſbe 2 rōne cōplonis.
dicit q̄ ſubtile rōne ſbe. dicit facile digeſtibilis ſue cito digerit rō
ne q̄ſtatis ſue cōplonis. 7 3te diſſert labilis 2 ſubtilis cib?: q̄ la
bilis eſt lubricatius. ſubtilis v̄o nō eſt neceſſe vt ſit lubricatius.
mō tūc vult q̄ ſubtilis d̄z p̄mitti groſſo: ſed nō labilis ſt̄ptico.

CQuerit de ordine cibarioꝝ. nā nō v̄i p̄ q̄b? debeat ordo attēdi inter
diuerſa cibaria: q̄ in illis nō d̄z ordo attēdi q̄ debet cito cōmiſceri
ſibi iunice: ſz diuerſa cibaria in ſtōcho d̄bēt cōmiſceri: q̄ 2c. maior
p̄z: q̄ ex q̄ debet cōmiſceri ſtati ad q̄d p̄us ſit ibi ordo ſic nos vide
mus q̄ nō eſt viſ ſue p̄us mittam? carnes porcinas ſue caſtrati
nas in ollā: q̄ ibi ſtati cōmiſcent. minor p̄z: q̄ ſic ſuperi? habuiſtis
in de virtutib?. digō p̄ cōmitionē. 3te ēr nos hic ad ſenſum vide
mus. ſ. chilū egrediētē de ſtōcho eē vniformē 2 cōmixtū. 3te in il
lis q̄ ſil debet expelli nō d̄z eē ordo: ſz groſſus cib? 2 ſubtilis ſil de
bet expelli: q̄re 2c. maior p̄z: q̄ ip̄e nō pp aliud nō vult q̄ cib? groſ
ſus nō p̄mittat niſi q̄ ip̄e d̄ret expulſionē 2 deſcēſus ſubtilis. mi
nor p̄z: q̄ q̄n digō eſt facta: tūc aperit officiū iſerius 2 torū expel
lit. 7 Tūc arguo q̄ debeat p̄mitti cib? groſſus ſubtili. p̄ hoc arguo
aucto. B. in de regimi. ſani. in arabica trāſlatione q̄ ad ſfam h̄ po
nit. dico aut in arabica q̄ in greca nō iueniſ. ſ. q̄ cib? groſſus d̄z p̄
mitti. 3te idē ponit Balyab. q̄ illd̄ ēr acceptū ab eo ſm q̄ ēr in oi
bus ſymia ſuus ſuit: vt ip̄e dicit p̄ practice cap. 6. 7 3te arguo idē
rōne eoz: q̄ ille cibus d̄z p̄mitti q̄ eſt difficilioris digōnis eo q̄ p̄
iſerius ſtōchi eſt carnoſa 2 calidior. mō tūc cū debeat cib? digeſti
bilis p̄portionari ad digerēs vt bona fiat digō v̄i q̄ debeat p̄mitti
groſſus ſubtili vt poſtorio digeſtiua ſtōchi beat durior 2 fortius
digeſtibilis: 2 pars debilis beat cibū faciliorē: 2 ita ſit ibi p̄poſtio.
7 In oppo? ambob? eſt Alui. 7 Rūdet ſm q̄ oēs cōter pueniūt
in eis d̄z attēdi ordo. dico aut q̄ d̄z attēdi ordo ſic. ſ. ſm ſubtilitate
2 groſſitū in eis: 2 B dico ſm ḡdū. nā dico q̄ ſi ſit alijs cib? multo

Gentilis

subtilior q̄ alter sit grossior: ita q̄ in eis sit magn⁹ ḡdus ⁊ magna
dīa: tūc d̄ p̄mitti subtilior grossior: q̄ nō sūt p̄ficiet digō in eis. si aut
vñs eoz nō sit multo subtilior q̄ alter sit grossior: ita q̄ non sit in
eis magna dīa in subtilitate ⁊ grossitie: tūc dico q̄ d̄ p̄mitti gros
sus subtili p̄ mō. Exēplū est: sic si deberem⁹ comedē oua ⁊ carnes
vacinas: quoz vñū est multū grossum ⁊ alterū est multū subtile:
tūc. n. debem⁹ p̄mittē oua. Exēplū 2^m est: sic si deberemus comedē
carnē gallinē ⁊ castronis boni: q̄ nō multū distāt d̄bem⁹ pus co
medere castronē: ⁊ postea gallinā. Rō aut qd̄ in eis debeat atēdē
ordo p̄z: q̄ cū cibaria diuersa digōnē noceāt ⁊ ipediāt si sit ibi or
do minus nocebit: ⁊ iō ibi ēē ordo. Rō aut p̄ne p̄is alteri⁹ est
illa quā d̄ui. in lsa inuit. Rō ēē alteri⁹ p̄is p̄z p̄ rōnē. 3^a ⁊ balyab.
nā s̄z q̄ p̄ eoz rōnes p̄z ad illa dicta diuersa se referūt. ⁊ Et tūc qd̄
p̄ d̄icis dico q̄ si ibi ēēt cōmixtio s̄z q̄ ē iolla. s. q̄ illd̄ qd̄ ē supius
iret inferius ⁊ eōuerso: bñ ēēt vey: s̄z nō ē ibi sic p̄mixtio: ita q̄ sic
mutēt loca diuersa: s̄z ē ibi p̄mixtio: q̄ i p̄te inferiore cib⁹ exites in
suis p̄rib⁹ p̄mifcet nō supi⁹ ascedēs. ⁊ s̄z ēt cib⁹ i p̄te supiori exis
nō q̄ inferi⁹ d̄scēdar: ⁊ iō nō ē sic iolla. ⁊ Ad rōnē aliā dico q̄ vey ē
q̄ cib⁹ est vñiformis: s̄z si nō sit vñiformis nō p̄pea simul expellit.

C Pisces quoq̄ ⁊ tūc eis simulantur post laboriosum
exercitium comedendi non sunt: corrumpentur enī ⁊
corrumpent humores.

C Circa istā p̄tē est notādū q̄ sic p̄z p̄ Bal. in. 3. de alimētis ca. 27. ⁊
30. ⁊ alijs. ⁊ in de regi. sani. fm arabicā trālationē: q̄ fm grecā nō:
p̄sces sunt multoz ḡdus sicut ⁊ carnes. nāz sicut carnes qd̄ sunt
facilis digōnis vt p̄ue aues: ⁊ qd̄ difficilis vt pauones: ⁊ qd̄ me
diocrius vt starna. s̄z ēt p̄sces qd̄ sunt facili digōnis vt petri
parui: quidā valde duri vt p̄sces magni atales: ⁊ qd̄ sunt medio
cres. mō tūc hoc qd̄ hic dicit d̄ intelligi nō de p̄sibus ḡbuscūq̄:
sed de illis qui sunt valde duri ⁊ difficilis digōnis.

C Hominū p̄teia sunt qd̄ q̄bus p̄cedit comedere il
lud in quo virtus existit stipica anteq̄ sū comedant
cibū. Et isti qd̄ sunt stōchi laxitate habētes ex quozū
stomachis cibi descensus sit velociter ⁊ nō in eis mo
ra donec digerat. Quapropter stomachi dispositio
⁊ eius cōplexio semper est cōsideranda.

C Circa h̄c est notādū q̄ sic in laxitate stōcho nimia p̄cedunt stipti
ca q̄ p̄sorat retētiū: s̄z i nimia asperitate p̄cedunt cibi labiles
vt vñt retētiua diminuat fm aliqd̄: ⁊ illud qd̄ d̄z expelli expellat.

C Et est ēt aliquis hominū in cuius stōcho cib⁹ corū
p̄f subtilis qui cito digeri solet ⁊ fortis qui tarde solet
digeri in ipso digerit. Et hic quidez est cuius stōchus
est igneus. Et ex eis est qui huic existit p̄trarius quoz
quisq̄ fm suū stomachum est regendus.

C hic ponit casū. sumptū a cōplone stōchi. Juxta qd̄ itelligit q̄ il
lud qd̄ dicit casū stōch⁹ est igneus itelligit nālter vel exercitio: nō
aut accidētaliter vt ex febre: vel sic alit̄ q̄ tūc grossi in illis nō dige
runt pp̄ debilitatē caloris nālīs: sed cū dant cibi subtile.

C Regiones quoq̄ naturas habent p̄prias.

C hic ponit icōplere regulā aliā ex parte regionū. Juxta qd̄ nō q̄
dicit nās habēt p̄prias: itelligit nām duplicē. s. ⁊ fm cōplexione:
q̄ qd̄ sunt regiones calide: quedā frigide: ⁊ quedā sicce: ⁊ quedā
humide: ⁊ fm hoc debent homines diuersimode regi. Jtē per na
turas possunt itelligē formā specificā vel p̄prietatē. s. regionū
vt quedā modū hoies diuersificant in linguis ⁊ in moribus. similis
ēet diuersificant in cibis ⁊ fm q̄ p̄suerūt: ita debent regi.

C Et vsus sunt res extra rōnē: ⁊ hoc quidez obseruan
dum est: ⁊ opz vt experimentū in hoc rōnē vincat. Est
nāq̄ cib⁹ qui solet comedi in quo aliqd̄ existit nocu
mentū ⁊ est puenientior bono nō vsitato.

C hic ponit casū. rōne vsus ⁊ p̄suetudinis ⁊ p̄prietatis.

Dub^m 13^m **C** hic dubitat. nā nō vī q̄ vsus sit res p̄tra rōnē p̄ illū afōz. 2^m p̄ti.
afōz. 50. Et multo tpe p̄sueti. Jtē ēt vsus facit similitudinē. Jtē ēt
vsus facit nām: ⁊ iō sicut nā nō d̄z p̄mutari sic ēt nec vsus. ⁊ Dico
q̄ rō est 2^m: qd̄ est totalis: ⁊ qd̄ p̄ialis. rō p̄ialis est q̄ solū p̄si
derat cib⁹ vel solū corpus siue eoz cōplexio. rō talis est q̄ p̄si
derat vtrāq̄ siml̄ cū p̄ditionib⁹ vtriusq̄ vt est q̄ aliq̄ ex p̄prietate
diligat vñū cibū ⁊ h̄mōi. mō tūc dico q̄ bñ pōt esse q̄ vsus sit p̄tra
rōnē partialē: sed p̄tra rōnē totale nō est: ⁊ per hoc p̄z r̄sio.

Dub^m 14^m **C** Sed dubitat 2^m. nā non videtur q̄ experimentum vincat ratio
nem: q̄ vt in de regi. Ratio confirmatur per experimentum: cū

Super primo

ergo vñum confirmetur per aliud non contradicunt: sed stant si
mul. ⁊ Dico ad hoc etiam fm illud quod dixi. s. q̄ quedam
est rō totalis ⁊ qd̄ p̄ialis. mō experimentū bene q̄nq̄ vincit rōnē
p̄ialis ⁊ sic itelligit hic: sed rō totalis ⁊ experimentū nunq̄ p̄dicūt.

C Anaqueq̄ p̄terea figura ⁊ cōplexio hominis cibū
h̄z puenientē ⁊ p̄similē ad quē mutādum si volūtas ei
affuerit nocumētū ei faciet ⁊ impedimentū. Ex hoibus
quoz est cui aliqd̄ nutritiū bonoz ⁊ laudabiliū nō
cet: ipm ergo relinquere est ei pueniens.

C posuit regulā ex parte p̄suetudinis: hic ponit regulā ex p̄te oc
culte p̄prietatis vel celestie. ⁊ Juxta qd̄ itelligit q̄ per figurā in
telligit p̄prietatē occultā quā h̄nt qd̄ boies ad aliquos determi
natos cibos. nā 2^m est familiaritas cibi ad corp⁹ vt dicit Bal. in. 6.
de regi. sani. vna est ex cōplone ⁊ sic cib⁹ tēperatus est familiaris
tēperato. alia est ex p̄prietatē vt aliq̄ hoies abhorrent vñū ⁊ deter
minate diligūt aliquo mō. tūc fm hoc duo dicit figurā ⁊ cōplexio.
nā q̄tū ad p̄prietatē dicit figurā: sed quantū ad cōplexionē dicit
cōplexio. ⁊ similitudē ēt fm hoc postea dicit puenientē quantū ad cō
plexionē ⁊ similitudē quantū ad figurā siue p̄prietatē.

C Ille vō in quo mala digerunt nutritia ob hoc non
decipiat: q̄m post dies in ipso mali generabunt humo
res: egritudines facientes ⁊ pernecantes.

C Quia posuerat q̄ cib⁹ p̄suer⁹ malus d̄z accipit citius: hic circa h̄
remouet errozē. ⁊ Juxta qd̄ nō q̄ cū dicit mala nutritia itellige
multū excedētia vt sunt cucumeres ⁊ h̄mōi vt exēplificat. B. in. 2.
de alimētis. ca. 5. sed si essent parū mala ⁊ sentiret q̄ iuuaret ⁊ nō
digerent nō deberet relinq̄ p̄pter bona nō placētia.

C Et sepe etiā cōcedit ei in cuius corpore mali habent
humores vt rem bonā largiter comedat ⁊ p̄prie cum
nō patit ventrē sibi solui. p̄terea qd̄ est debilis.

C hic ponit regulā de re. corporis abūd. m̄tis in malis humorib⁹.
⁊ Juxta qd̄ nō q̄ h̄ qd̄ dicit (res bonā largit comedat) recte h̄s
oppositū ibi in 2^m p̄ti. afōz. 9. afōz. Nā pura corpora q̄to mag⁹ tē.
Dico q̄ cib⁹ bon⁹ pōt comedē multipl̄. Uno mō ad vomit⁹ puoca
tione: q̄ melius est. puocare vomitū cū cibis bonis q̄ cū malis vt
habebit isfra: ⁊ ad humoris mali rectificationē: ⁊ ad corpus refum
ptionē. mō h̄ d̄z itelligit ad vētris vel vomitus puocationē.

C Cum vō alicuius corpus rarum fuerit ⁊ ad resoluē
dum facile nutriendus erit ex nutriende humido qd̄ ei
to digerat: s̄z rara corpora magis tolerare possunt nu
trientia grossa ⁊ diuersa ⁊ sunt lōginquiora ab hoc vt
cause intrinsece ea ledant ⁊ magis apta recipere extrin
secarum causarū impedimenta.

C hic ponit regulā de re. corporis rari vel spissi. Circa qd̄ nota
q̄ rara corpora minus nocent ab itus ⁊ a nutritib⁹: q̄ nutritia
nō nocent nisi p̄pter supfluitates ⁊ humores. mō q̄ supfluitates
minus adunant in raris: ideo ipsi minus nocent ab itra: sed spissi
mag⁹: q̄ ipsi nō resoluunt: s̄z rari mag⁹ nocent ab itra: p̄terea
q̄ ipsi habēt poros suos apertos vnde facilius ingredit ⁊ calor ⁊
frigus vnde nocet: sed in spissis est ecōtrario.

C Sed vices postea cū corpora rara valde calida cibi siue nutrien
tia facile digestibilia adurent. Jtē cū illa corpa sunt calida ⁊ facile
resolubilia debēt dari frida grossa ⁊ viscosa que resolutionē p̄hi
beant. Dico q̄ intētiō in cibis in cōplexione rara pōt esse 2^m. Vna
est remittē ⁊ restaurare qd̄ deperdit per resolutionē. Alia intentio
pōt esse p̄seruare a resolutione. Mō tūc p̄ mō debent subtilia. ⁊ sic i
telligit hic d̄ui. q̄ talia sunt mag⁹ similia: sed 2^m mō debent grossa
fm q̄ tu arguis. ⁊ Sed vices vltimas bene video tuā distictionē:
sed dic qd̄ absolute ego d̄beā facē in corpore raro quē cibū dabo.
Dico q̄ sine dubio in h̄ opz p̄siderare: q̄ si iste cui habes cōsultare
sit h̄o diues nō artifer: ita q̄ possit comedē q̄ vult ⁊ fm volūtātē:
dico q̄ in tali tu debes dare cibaria subtilia bona: q̄ cū ipse possit
comedere q̄ vult statim cū erit facta resolo sufficiet: ita q̄ fame
scet statim poterit comedere ⁊ subuenire illi deperditioni: ita q̄
nō amplius augmētabit: ⁊ hoc melius restaurabit per subtilia: q̄
sunt magis subtilia similia ei qd̄ dissolutū est. Sed si corp⁹ cui cō
sulis sit corp⁹ laboratoris vel alicuius alterius qui nō pōt comedē
q̄ vult: dico q̄ in tali tu potius debes dare cibaria grossa cp̄mū
viscosum grossum ⁊ frigidū ḡstantia. Et rō est: q̄ cum ipse nō pos
sit comedere q̄ vult augere in eo nimis resolutionē. cibaria autēz
p̄dicta p̄seruant a nimia resolutione: quare ⁊ tūc cōpetunt.

CAmplius qui multas consuevit comedere carnem si ociosus fuerit frequenter sibi minuire debet.

Chic ponit causam de illo qui comedit multam carnem. **C**irca hoc quod queres nonne est melius abstinere a tantis carnibus? et non facere toties sibi obortum? quod sibi obortum perducit ad seminem et continuo erit bonos spiritus. Dico quod sine dubio absolute illud esset melius: quod tamen sunt multi qui non possunt se abstinere a multa comestione: in talibus minus malum est sanguinem minuire quam si generaret egritudo.

CEt ille cuius comestio ad frigiditatem declinat languet bibere de his triseras et ex eis que sunt stomachi et intestina et venas que sunt iuxta ea mundificare et succurrunt. Et nihil quod deterius est quam diuersa nutrimenta simul adungere et post in comedendum tempus prolongare. Cuius enim postremum nutrimentum aduenit primum iam incepit digerere: nutrimentis ergo partes in digerendo non simulantur.

Chic ponit regulam de regi. habetis comestione frigidam. **C**irca hoc quod dicitur ista exterior super illo verbo hic bibere de his triseras. I. electuaria pueritiam que sunt de cydoniis vel pomis vel prunis. Sed ista exterior quam videtur exterior ista dicitur non bona: ista interior dicitur libere: electuaria cum sunt solida non bibunt. Item et non bona: quod hic tractat cydonia et pruna que sunt frigida: et ideo magis noceret quam pederent: sed credo quod illud sit aliquod liquidum sicut stelladia vel aliud simile.

COpus preterea te scire quod nutrimentum melius est quod melius sapit propterea quod stomachus et virtus retentiva vehementer ipsi applicant cum bone fuerit subiecta et fuerint omnia principalia membra secundum operationem sibi adinuenientia pueritiam et sana. Et ista quod est propositio quod si complexionones sane non fuerint in membris in suis complexionibus diuersificentur: fueritque epar a stomacho diuersum secundum diuersitatem qua fit supra nunc non erit istud considerandum. Ex impedimentis vero nutrimentis bene saporosis vehementer grossi est quod possibile est ut homo ex eo multum comedat.

Chec pars videtur clara.

CEx vicibus preterea satietatis comestio melius est ut bonum die semel et altera bis mane et vespere comedat.

Chic ponit causam. Sumptum ex parte numeri comestionum. Pro facit hunc indicationem ex parte cibi. Secundo a consuetudine. ibi (Uerum.) Tercio a complexionibus. ibi (Corpora preterea.) Circa hoc quod preter ista intelligitur quod comestio satietatis potest esse triplex. scilicet satietas ratione quantitas. scilicet nutrimentis: ut quod multum nutriat sicut est comestio ouorum et carniarum. alia est comestio satietatis ratione qualitatis sicut si aliquis multum comederet de aliquo cibo parum nutritiuo. et est satietas ratione virtutis. scilicet quantitas nutrimentis et qualitatis ut esset comestio multarum carniarum. modo hic intelligitur quod comestio satietatis maxime ista triplex. ratione virtutis: quod si solum esset satietas ratione alterius non sufficeret ille vices. non enim posset homo tam stare si solum comederet homo parum de quibus vel de carnibus.

CQueris circa hoc: ut pueritiam numerum comedendi sit comedere vna die semel et alia bis. Et videtur quod non aucto. Galenus de regi. sani. quod ponit de seipso quod comederat vna die bis. scilicet mane et sero. Item et aucto ei de duobus semibus quod vixerunt centum annis quod comederat omni die ter. Item experimenter: quod melius se habet qui comedit bis quam semel. Item ratione illud non est bonum regimen quod inducit nocumeta vitia: sed si aliquis comedat vna die bis et alia semel in die in qua comedit semel habet nocumeta ei qui pueritiam erat comedere bis et comedit semel: et in alia die. scilicet qua comedit bis habet nocumeta eius qui mutat de semel ad bis et sic talis secundum istud regimen habet vitia nocumeta. Item queris quod comedit semel qua hora in illa die comedit. non in mane aliter de sero: quod tunc nimis staret iter vnum cibum et alium. nec in meridie et tunc in estate: quod non debemus comedere in hora caloris. Item in oppo est Auerroes. colligitur cap. 6. de 2. habet per practice. cap. 13. et alii dicunt. Item arguit quod non satietas: quod superius dixit quod non debemus comedere ad satietatem: sed debet remanere reliquie. Dico quod de isto numero satis est dubium. Auerroes tamen videtur ponere. scilicet quod ter. nescio tamen ubi dicat. Dico tamen quod opus hic multum distinguere et ex parte pueritiam et repositis et complexionibus natis et etatis: et ex parte quantitatis cibi et ipsius vite. Ex parte pueritiam: quod sunt quidam qui sunt pueri tamen comedere semel: si isti comederet bis esset superfluum. et sunt quibus est pueritudo semper comedere ter et istis esset parum comedere bis. si autem sit aliquis qui non habet pueritiam: sed opus te ea facere distinguere in tempore: quod bis in hyeme esset nimis et semel in estate esset parum. si autem accipias in hyeme distinguere in complexionibus: quod in cholericis semel

esset parum et bis in flegmatico esset nimis. si autem accipias in sanguineo vel temperato distinguere tunc in etate: quoniam pueritia semel esset parum et in senectute bis esset nimis. si autem accipias in iuvene distinguere in cibis: quod si sunt pauci et subtiles semel esset parum. si autem sunt multi et grossi bis esset nimis: sed si sit in medio iuvis: tunc est ut illi auctores dicunt. Item tunc quod tu dicis per d. h. dico quod ipse comederat in mane parum et non ad satietatem. Ad aliud de illis duobus. dico quod illi ipsi faciebant in senectute. Ad aliud dico quod ut plurimum homines sunt distemperati et corrupti versus. Et quod tu dicis in qua hora: dico quod in hyeme illud esset in meridie: sed in estate non esset illud bonum regimen.

CUerum in bis versus vehementer est seruandus: quoniam si ille qui bis in die comedit pueritiam semel comedit debilitabit et laxabit eius virtutem. Sed qui digerendi debilitabit bis comedere de his raro comedat semel in die.

Chic ponit nocumenta de mutatione a bis ad semel.

CEt qui semel in die comedere pueritiam si ad bis comedendum redibit accidit ei debilitas et pigritia et lassitas: et si sine comestione permanserit nocte illa debilitabit et si cenauerit non digeret et accidit ei ructus et acidi et malitia aie et nausea et oris amaritudo et lenitas ventris propterea quod stomacho imisit rem quam non pueritiam: et accidit ei aliquod accidentium quod accidunt ei cui nutrimentis non bene fuit digestum: que nunc scies ex accidentibus.

Chic ponit nocumenta de mutatione a semel ad bis.

Circa hoc quod dices non videtur quod nausea et amaritudo oris fiant a mutatione de semel ad bis: quia ista sunt a cholera: sed in predicta mutatione non gignit cholera: sed potius flegma. in mutatione vero ista non gignit cholera: quare tamen dico quod sine dubio non Hippocrates. et in 2. regi. comestio. 3. ponit ista si a mutatione de bis ad semel secundum quod est de his. Et ideo dico quod sic hic in aliis est ordinatio sic et hic fuit corruptio: quod debebat ista ponit superius cum nocumentis alterius mutationis. Si autem pur saluare velimus possumus dicere quod quidam nimis comedit ut et quod sit pueritiam comedere semel et comedat bis: tunc cibum retinet in stomacho multum nisi sit in eo debilitas retentive vel fortitudo expulsive: quod autem nimis ibi retinet aliquas partes cibi subtiliores propter nimiam horam adurunt perierunt in cholera que postea amaritudine facit et nauseam: et illud nos sepe videmus fieri in illis qui nimium se replent.

CEt ex eis quod que accidunt ei sunt dolor oris stomachi et mordicatio: et videbit sibi quod omnia eius interiora et intestina sunt suspensa propter vacuitatem stomachi: propterea quod in seipso colligit et habet et migret vnum ardere et egeret rem ardentem. Et est et cum in extremitatibus accidit frigus propterea quod cholera rubra stomachum inflamauit. Et hoc quod est magis in cholericis habetibus complexionibus: et sunt in eis qui habent in stomacho macho cholera rubra et non in toto corpore et corrupeit somnium et de latere in latere reuoluit. Corpora preterea habetibus in quibus cholera rubra magis adunata est necesse se paratiz comedere: et ut tamen velociter sit quatenus sit ante quam balneent. alia vero ab eis exercitari debet et et balneari deinde cibari: sed comestio balneatione non preceat.

Chic redit ad ponendum nocumenta pueritiam mutationis de bis ad semel.

Circa hoc quod dices non videtur quod cholici debeant comedere pluries et multoties: quod quoniam aliquis accipit cibos grossiores tamen potest tardius rariius comedere: sed cholericus accipit cibos grossos: quod subtiles in eis adurunt ut dixit supra: quare tamen dico ad hoc ut ipse dicat: et hoc est: quod cum in cholericis fiat multa resolutio operis restoratione fieri sepe et sic sepe cibari. Item et quod si non illud fieri: tunc sequerentur ad eum multa nocumenta. Et quod tu dicis dico ad maiorem quod illud esset verum si eos acciperet in magna quantitate: et si non sequerentur nocumenta: nunc autem cholericus non accipit cibos grossos multum et in multa quantitate: quod non possent eos digerere ex calore natis in eis sit debilis.

CQuod si alicui necessarium fuerit comedere ante exercitium solum panem tali sumere debet mensura ut digerere possit antequam suum incipiat motum.

Chic ponit causam de re. debetis exercitari post exercitium. Circa hoc intelligitur quod illud est necessarium quod debet exercitari: quod phibet tunc nimiam resolutionem fieri: et per illud quod dicitur solum panem intelligitur cibum quem qui sit facilius digestionis: debet autem illud esse in quantitate

Gentilis

Du^m 20^m **T**ē parua propter illud qd dicit vt digerat ante suum motum. Sed dices nō valet qd def q̄titas pua: qz in tāto tpe digerit q̄titas magna sic pua: sic nos videm⁹ qd oīa ad ignē i tā pua tpe coquunt⁹ due vī tres libe carnis sic solū vna. Dico qd vī accipe q̄titarē paucā: qd citi⁹ digerit. Et rō ē: qd cū stōch⁹ tāto meli⁹ citi⁹ digerit q̄to mag⁹ d̄bit⁹ z coadunat sup cibuz: cū in q̄bo pauco mag⁹ possit d̄bi q̄ in multo: iō ipm citi⁹ digerit. nā i oīgōne nō remanet vacuitas: vt. B. rāgit. z de vītib⁹ nālib⁹. ca. 4. Et qd dicit de olla p̄s qd nō est sile: qd ipa nō cogit per hoc qd d̄bit sicut stōch⁹ facit.

Et quemadmoduz opz motū qui est ante comestione nem debilem nō esse: ita necesse est ei ne motus qui est post ipsam sit nisi molliter z suauiter.

Quia mentionē fecerat de exercitio ponit regulā de motu.

Corrupto preterea desiderio qd ad res declinat acutitas z neqz dulces diligit neqz vinctuosas nil ē melius qz vomitum cum tali quale est oryemel cum rāsano post pisces prouocare.

Hic ponit regulā de re. habēz appetitū malū. Juxta qd itelligit qd p res acutas d̄bem⁹ itelligē oēs res pter dulces z vinctuosas. f. falsas amaras acetosas acutas vt cepe z allia: z oīa alia ab illis. p res aut dulces z vinctuosas nō itelligat⁹ dulces sicut mel z vinctuosas sicut pignedine: s̄ itelligat⁹ p res dulces z vinctuosas res delectabiles nāc quādamoduz sunt bone carnes z panis z bonū vinū: ista enī nāliter debet appetit⁹ z q̄n appetunt alia appetit⁹ est corruptus: talia. n. vt caro sunt dulcia nō excedētia. Juxta itelligit qd vī puocari vomit⁹ ppter ea qd talis appetit⁹ est p̄ flegma in stōcho. d̄bit fieri cū oryemelle: qz ipm incidit z subtrahit. addit aut rāsannū ppter ea qd ipm bz p̄prietatē retinēdi oryemel in stōcho tēpore sufficiēt⁹ z ēt eleuat ipm ad os stōchi vbi est flegma.

Du^m 21^m **S**ed dices hic vī qd iste appetit⁹ sit corrupt⁹: qz appetit⁹ qd curat nō errat: sed iste appetit⁹ curat: q̄re zē. Juxta dices cū iste hōis sit fridus gūis: qz flegma d̄beret pot⁹ solui vīter qd puocari vomit⁹. Juxta p^m qd appetit⁹ corrupt⁹ pot⁹ dici z vī respēctū ei⁹ qd ē nāl⁹: z sic iste ē corrupt⁹. vī respēctū ei⁹ qd ē i stōcho sic disposito: z sic iste nō ē corrupt⁹. Juxta aliū dico qd in cōsione nos nō p̄sideram⁹ du morē solū: s̄ ēt locū: z qd illd erat i ore stōchi: iō puocam⁹ vomitū.

Qui aut ex hominib⁹ pinguis existit opz ne ilico cuz egredī balneū comedat: s̄ expectet z parū d̄somiat somnū: z huic qd ē semel comedē in die est p̄ueniēs.

Hic ponit regulā de regimie corpis pinguis. Juxta qd nō qd illi pingues d̄bēt dormire post balneū ad h̄ vt calor nāl⁹ qd p̄ spissitudinē s̄bē ipedīf redire int⁹ in somno melius redeat z subigrediat.

Du^m 22^m **S**ed dices cū isti pingues bēant strictas venas: z ita bēant parū de spū z sanguine nō vī qd isti possint ieiunare. Juxta ēt idē vōs ista habebit⁹ qd hūdi min⁹ tolerat⁹ famē. Dico qd flatūci pingues bene p̄nt ieiunare z comedere tū semel in die. z rō ē: qd calor in eis p̄uertit sup flegma. Qd s̄ tu dicis dico qd ipē itelligit hic d̄ illio qd ē crassi ex acq̄tūde vt ex re. delitioso z nō de piguib⁹ ex nālī cōplone.

Ampli⁹ nō ilico post comestione est dormiēdū cibo natate: z a forti motu q̄tū plus pole est abstīnēdū ne cibuz anteqz digerat penetret: aut sine digōne labat⁹: aut p̄ insidationē corripat⁹: neqz post ipm multa bibēda est aq̄ que iter ipm z corp⁹ stōchi sepōnē faciat z ipm faciat natate: s̄ expectādū ē z nō est bibēdū d̄o nec de stōcho descēdat. Et b̄ qd ē declarat superioris vētris lenitas: qd si sitis ei necitatē fecerit modicu⁹ aq̄ frīde suggēdo sumat⁹: q̄to plus fuerit frīda tāto min⁹ ex ea sufficiet. Et hec qd ē q̄titas stōchū alleuiat z coligit. Ad sūmū vō opz vt post comestione bibat qz: z nō in hora comedēdi quātitatē aliqz que cibo pferat. Sitim aut tolerare z cū ea dormire ifrida⁹ z bumecta tis p̄fert z febres ex cholā rubea habētib⁹ nocet. z s̄lt tolerare famē. Cholera p̄terea rubea absidatib⁹ ex tolerātia famis accidit vt cholera rubea ad ipsoz descēdat stōchos. Cūqz aliqd comederint ipsoz corripent⁹ cibi z in somno z in vigilijs accidet eis illud qd noia⁹ uim⁹ ex eis que ei accidūt cui⁹ corripit⁹ cib⁹. Et s̄ quoqz

Super primo

accidet vt comedēdi volūtate amittat. Quib⁹ tūc dā⁹ dū est aliqd qd b̄ deponat z corp⁹ resoluat nām cuz cō qd ē leue z nō fastidiēs sic p̄una z paz r̄rascet. Cūqz desiderū reuersum fuerit comedat⁹: l̄z corpora hūda cū hūditate nālī habētes veloci resolutioni sint apti: neqz tātū famis tolerēt q̄tū corpora sicca pauce b̄miditatib⁹ habētes nisi hūmiditatib⁹ plena fuerit alijs ab eis que sunt in substantia mēbroz eoz cū bone fuerint z p̄uenientes z recipiētes: vt natura eas in nutrimentum in effectum completum cōuertat.

Hic ponit casū. de re. p cibū in cōpōne ad somnū z ad motū sue exercitiū z ēt ad potū. Juxta qd itelligit qd nō statim post comestione ē dormiēdū p̄p̄ea qd post comestione cib⁹ nō d̄stēdīt de ore stōchi in ore aut stōchi nō sit digō: imo in p̄fundo. melius autē d̄stēdīt i vigilijs qd i somno. Juxta a forti motu. Juxta cōparādo ad motū z pus ad somnū. Juxta post ipz multa. Juxta cōparādo ad potū. Juxta qd dicit (supior vētr) nō itelligas solū leuitatē ore stōchi: imo leuitatē totū stōchi z oīus mēbroz sup femur: oīa enī illa mēbra in descēsu cibi de stōcho ad intestina alleuiant.

Sed dices postea nō vī qd sit bibēdū post cibū z nō in cibo: q̄ quia nō est in p̄suetudine hōis: imo illud faciūt boues. Juxta ēt rōne: qd digō sit p̄ cōmixtione: cū q̄n sit in cibo bibif fiat melior cōmixtio cibi vī qd d̄beat bibi i cibo. Juxta ad b̄ qd pot⁹ ēz. f. cōmixtiū d̄latiū z sitis extictiū. p̄m⁹ solū sit in comestione. sc̄ds qz fieri solus iā facta digōne z cōpleta. tert⁹ pot⁹ cōpetē z ante cibū z in cibo: post q̄tūqz adest sitis. Et bene nō ista d̄stōnes pot⁹ qd est a pte sui finis. nā ipa iuuat te in mult⁹ locis. mō tūc dico qd hic Alu. loq̄t de pota d̄latiū: z iō sic dixit. z p̄ b̄ tūc p̄ rāsio ad ea que dicis. Juxta itelligit qd si sitis sit vebemēs qd d̄ d̄atā qd pauca frigida. pauca qz multa faceret cibū natate. frīda vō vt ipa meli⁹ sitis extīgat z vt melius rep̄mat sumos qd eleuat⁹ ex cibo ad caput z vt coadunet⁹ cibū in stōcho z vt p̄stīgat stōchū meli⁹ sup ipm. d̄bit autē bibi fugiēdo: qd ipa sic mag⁹ refrigerat p̄tes p̄ctorū que ad sūm addūt. Juxta ēt qd isto mō aq̄ ipa p̄tib⁹ mery mag⁹ adheret: vī mag⁹ tūc humectat mery: z p̄ d̄is melius sitis extinguit. Juxta itelligit qd ilis per famē attrahit cholera: qd attrahit illud qd in eis abūdāt: sed abūdāt in eis cholera: q̄re zē. Juxta itelligit qd illud est cū casus appetit⁹: qd appetit⁹ sit ex inanitione z illud replet. f. cholera.

Sed dices cū cholera calefaciat stōchū z p̄stīgat digōne: nō vī qd sit cū corruptione cibi. Juxta dices cū hic sit cholera z cholera maxime sit apta purgari p vomitū d̄beret fieri vomit⁹ z nō secēssus. Juxta ad p̄m⁹ qd cholera in stōcho est cū corruptione cibi subtilis iquātū ipa ignit stōchū qui eas adurit: z ēt cibi grossi iquātū ipa cū eis miscet⁹ z p̄uertit eos ad se. Et qd tu dicis dico qd cholā qd fortat digōne nō igredīf stōchū: s̄z manet ex pelliculas stōchi. f. in pyloro: s̄ ista de qd hic loq̄mur igredīf ipz stōchū. Juxta aliū rōdo qd si ipse ēt apt⁹ ad vomēdū qd b̄n ēt meli⁹: s̄z qd pauci apti sunt ad illd: z iste bz stōchū debile ē ampli⁹ cogere⁹ vomē mag⁹ cū debilitabit⁹ z mag⁹ induceret abominationē: z iō facimus scellā.

Corpa humida. Juxta dices nō vī ēt verū qd corpa humida nō tātū tolerēt famē q̄tū sicca: qz flegmatici sūt humidi z mag⁹ tolerant famē qz cholerici qz sūt sicci. Juxta illi qd p famē reducunt ad tēperamētū meli⁹ tolerāt famē qz illi qd p eas d̄stēperant: s̄z hūdi p ea reducunt ad tēpamētū z sicci mag⁹ d̄stēperant. q̄re zē. Rōne qd habētes corpa hūda nō abūdēt in supfluis hūditatib⁹ indige sitis qd ipi peius tolerāt famē qz ali⁹. Et rō hui⁹ appetit⁹ ex sensu p̄: qz pueri qz sunt humidi peius sustinēt ieiuniū qz senes qz sunt sicci. z declaratio p cām est: qz illi a qb⁹ mag⁹ resoluūt z mag⁹ appetunt z plus debilitant in tpe famis minus p̄nt sustinē famē: qz illa vō sc̄z mag⁹ appetit⁹ z plus debilitari ex fame faciūt nō sustinē famē: sed pueri mag⁹ appetit⁹ z mag⁹ d̄bilitant⁹ ex fame qz senes z ēt hūmidit⁹: qz cholerici nō sic appetunt. q̄re zē. Et qd tu dicis p̄ dico qd flegmatici h̄nt hūmiditates supfluas idigestas: sic ēt ego dicebūt. Juxta ēt qd nos loq̄mur de hūmidit⁹: sed flegmatici mag⁹ sustinēt ēt qz sunt frīdi. Juxta aliū dico qd imo mag⁹ hūdi d̄stēperant siue bēant illas hūmiditates supfluas siue nō bēant: ppter ea qd magis resoluunt qz illi z mag⁹ p̄sumit de hūditate nālī eoz: z iō nō vī.

Sed dices male addit cū bone fuerint: qz ille hūmiditates siue bonae siue male semp adiuuāt ad sustinēdū famē: z ideo d̄berat ḡnāl⁹ dicē quecūqz ēent. Dico qd b̄n vī ēt qd vīre⁹ adiuuāt ad sustinēdū famē: sed qz q̄n ipse sunt bone mag⁹ adiuuāt: qz mag⁹ p̄uertant in stam mēbroz: ideo appropiare īp̄cificauit de bonis.

Cinum quoqz post cibum est ex rebus magis impe-

dientibus: quoniam digerit velociter et penetrat et facit bereditare oppilationes et putrefactionem.

Chic ponit causam de re cibi copiarum ad vinum. Alterius intelligit quod illa nocumeta vini vni sequit ad aliud. nam ex eo quod ipsum citius digerit quod cibum facit ipsum penetrare indigestum: et ex hoc facit oppilationes: et ex hoc postea sunt putrefactiones.

Chic dices tu hic quod nunquam potabim? vni. n. n. possum? bibere post cibum ut hic dicitur. nec in cibo: quod ipsum sicut citius digerit quod cibum. nec est autem cibum: quod facit spasmum et alia ut ibi in afo. 11. 2. pti. Facile est repleti potu: quod nunquam. Dico quod potu potari post cibum: et si quod cibum est digestus: et si est in cibo: quod tunc facit ad meliorem commixtionem et digestionem: et est potu autem cibum sic dicitur manere. et si per se per cibum digestum de sero predestinatum assumpit facit penetrare. et est ut si quis ex illo indigestum remaserat quod illud digeratur. Et quod tu dices dico quod non potu. s. antequam sit digestus. Et quod tu dices quod nec in cibo: quod tunc dico quod illud esset verum quod acciperet quod tunc vini nimis multa: quod tunc bene faceret citius penetrare: et si accipiendo quod tunc quod sepe sic fieri dicitur ad commixtionem illud non facit citius penetrare: imo totum simul digerit. Et quod tu dices quod nec ante. dico quod quod aliquid non est famelicus et est ibi humiditas aliquid quod tunc bene copietur: sed post famem non per illud quod dicebas.

Res preterea dulces ad faciendas oppilationes sunt velociores: quoniam natura eas trahit antequam digerantur. Et oppilationes quidem ad multas perducunt egritudines tales qualis est hydropisis.

Chic ponit causam de re per cibos dulces.

Chic dices superius ipse dixit quod cibum appetit naturalis est dulcis. Item. B. in de simplicibus. 4. dist. 3. ca. 5. et in multis alijs locis dicit quod inibi natura trahit nisi dulce. quod autem nutrit non oppilat. Dico quod dulce dicitur et est moderata et quod est excedens et manifestum. Item dulce dicitur quod est cum sibi grossa: et quod est sibi subtili. Ad hoc tunc dicitur intelligi quod multa dulcibus: et quod coniungit cum sibi grossa maxime: tunc quod tu dices per.

Biosities preterea aeris et aque et que maxime est in estate est ex eis que cibum corrumpunt. Ideoque non est magis ut super ipsum vinum temperatum bibant aut aqua calidam in qua cocta fuerint pyloaloes et mastix.

Curta quod intelligit quod aer grossus corrumpit cibum mediatore: quod cum aer distemperat et grossus sit pueniens ad cor obilitat calorem: et sic per pueniens cibi digestionem et ita mediatore: sed aqua illud facit imediate: quod imediate puenit ad stomachum. hoc autem est maxime in estate per duo: quod tunc nos maxime indigemus refrigerari per aerem et extinctionem istis: et ideo tunc plus assumimus de istis malis et grossis quod in alijs temporibus: et ideo magis nocet. tunc etiam: quod calor naturalis in estate magis est debilis quod in alio tempore: unde et illa magis nocet. Item docet remediari per illa eo quod ipsa aliquid cor forat: et aliquid stomachum. aut dicit temperatum intelligit et in quantitate et in permixtione aque etiam.

Et preterea cui intestina calida fuerint et fortia cum grossius comederint cibum frequenter accidet ut ipsius nutries vetustitates efficiet et stomachum et partes eius tendentes: et egritudo myrachia inde etiam preedit.

Chic ponit causam de re habentis intestina multum calida. **C**hic dices superius per grossius nutries sunt vetustitates: quod superius habuimus stomacho multum calido debent cibi multum grossi et tales bene digerunt et non puerunt in vetustitates. Item eadem est proportio intestinum multum calidorum ad cibaria multum grossa et temperate calidiora ad temperate grossa: sed temperate grossa digerunt in temperate calidis nec puerunt in vetustitates: igitur. Dico quod quod intestina sunt fortia et multum calida subito ipsa agunt in cibum: et quod ille est multum grossus resistit: unde aliquas non potes digerere resoluit in vetustitates. Et quod tu dices dico quod superius ipse loquebat de stomacho: cuius operatio est digerere. hic autem loquitur de intestinis quorum operatio est deferre et in illa delatione fit illud. Ad aliud dico quod non est simile propter illud quod dixi.

Cui autem stomachum habet vacuum cum re comedit subtilis stomachum post ipsam stringit: et si postea re comedere voluerit grossam refugiet ab ea stomachum neque enim digeret quod corruptum nisi iter ea tempus positus fuerit. Et in hominibus quod est dispende melius est ut grossus cibus paulatim permittatur: quoniam stomachus tunc a subtili non terrebis.

Chic ponit causam de re eius qui habet stomachum multum inanitum. **C**urta quod dices non per grossius cibum debet permitti cum superius per

fuerit subtilis. s. quod subtilis permittat. Item. Hipp. et Gal. et regi. comen. 19. dicit quod ille qui famem sustinuit magis peccat qui dat prifanum quod qui dat succum: quod fuit cibum subtilis dicitur permitti. Item quod ex inanitione ipse est factus obilitat: ideo debet subtilis. Dico ut dicitur. et si quod fuit famelicus. Et quod tu dices per dico quod superius ipse loquebat quod non erat famelicus. hic autem loquitur quod est famelicus. Ad aliud dico quod ex illo non vult quod succus debeat permitti: sed vult quod si deest solum vinum quod melius est quod deest solus succus. Ad aliud dico quod bene dicitur diminui et attenuari cibum et in quantitate et in qualitate: sed inibiolumus si debet accipi duo vinum grossius et alter subtilis melius est quod permittat grossius.

Cui autem in aliquo comedente repletio superfluit: aut quod in eius stomacho aliquis inuaduerit motus aut aliquis admiscebit potus ad vomendum erit perperandum.

Quia multoties pringit errare in cibo docet illud nocumeta corrigere. Et quod ista pars esset nimis longa per docet corrigere antequam nocumeta pueniant. Stomacho postquam iam puenit ad membra. ibi. (Et si cum huius toto.) primo docet corrigere per euacuaturas. Stomacho per alteraturas et perfortaturas stomachi et digestionis. ibi. (Et si inibiolumus in illa parte.

Cui si hoc ei defecerit aut vomere non potuerit aqua calidam paulatim bibat: quoniam repletionem deponet et somnum afferet. Ad dormiendum ergo se prosteruat et quantum voluerit dormiat.

Chic ponit 2^m regimen. Item. Iuxta quod dices ipse prius dixit quod quod vult dormiat: et postea hic dicit quod si hoc non suffecerit dormiat somnum longum. quod est hoc dicit quod si non potu dormire vel non sufficit quod adhuc dormiat. Dico quod ista duo dicta sunt referenda ad diuersos dies. Item. s. quod in prima die faciat illa remedia que dixerat: et si illa non sufficiunt faciat postea in sequentibus diebus et abstineat et dormiat.

Cui si hoc non suffecerit aut ei non adnenerit considera si te natura excusabit expulsioue bonum erit: et si non inuua ipsum cum eo quod ventrem suauiter soluit: et calefactum quidem cum tali qualis est trisera et zuecharum ros egestio nem faciens: aut mixtum cum origano murabato et infrigidatum cum tali quale est ciminum murabatum et series et tamberi. Et potu quod est impleri melius est quod impleri cibo.

Et ex eo quod est pueniens sumere est aloes post tale quod lls est cibus hic ad magnitudinem trius cicerum aut medii. 3. aloes et medii. 3. mastix et scytas. 3. baurach. Et ex eo quod est leue est sumere ex terbenitina sibi quantitate tem duorum cicerum aut trius: et est cum ei admisceat quantum ipsa est aut minus ex baurach. Et ex eo quod pueniens et vehementer laudatus est parum epithimi cum vino. Quod si nihil horum suffecerit dormiat somnum longum et die vna a comestione abstineat: et si alleuiatus fuerit balneet se et panem calidum veteri supponat et nutries subtiliet. Et si cum hoc toto non digestus fuerit et grauitate et tentione et pigritia fecerit scias quod iam vene replete sunt ex suis superfluitatibus: quoniam nutriendi multo et superfluo: igitur accidet ut in stomacho digeratur: raro tamen digerit in venis: imo in ipsis remanet crudum et extendit eas: et quod quod scindunt et gignat pigritiam et laboris et alicuius oscitationes. Ipse igitur medicandus est cum eo quod ex venis expellit. Quod si neque hoc senserit: imo fatigationem tamen aliquid tempore gescat: deinde fatigatio spiritum que accidet medicetur cum eo quod modo notabimus. Si vero aliquis in annis multum pcellerit neque ipsius corpus ex nutrimeto tantum receperit quod tunc suscipiebat dum esset iuuenis et eius nutricia fiant superfluitates non tantum debet comedere quantum solebat: imo minus.

Chic ponit regimen 3^m. Item. Et si cum huius toto. Item. Iuxta quod intelligit quod quod dicit per: et si cum huius toto non digestus fuerit: et postea dicit quod sit digestus: quod dicit et igitur accidet ut digeratur: ista non statim sit digestus et quod non sit digestus. Dico quod vult dicit sic quod sumit nutries superfluum et si in stomacho ipsi digeratur non tamen digerit in venis: igitur multo magis si digestus non fuerit in stomacho faciet illud in venis. s. extensionem et sic non dicitur. Alterius dices per: quod non debuisset addere illas duas additiones. s.

Gentilis

neq; ipsi corp^o et nutritia: qz post inuenerunt: puta qñ iam p-
cesserunt in aios: nec tñ accipiunt de nutrimento vt pñs: et etiā nu-
tricia sunt supfluitates. cū qñ dixisset (in annis multus pcesserit)
sufficiebat illud dicit ad h vt diminueret cibum absq; hoc qñ adde-
ret pñones illas duas. Dico ad hoc qñ bene ille pñones que nō
ponunt vt pñones nēcie ad diminutionē cibi fin qñ et tu pñas:
s; dico qñ ponunt vt cāe istius regiminis et diminutionis cibi vt. q. d.
qñ in his qñ pcesserunt in aios est cibum diminuedus: et pñerea qñ
nō tñ accipiunt qñ pñus: et etiā qñ nutritia sunt supfluitates.

C Et cū ille qñ regimē igrossare pñuerat regimē sub-
tiliauerit et igrediet ex aere in foramina: et bñ est qñ re-
gimis grossitudo ipedit ea. In subtiliante vō regimine cū ad ipm
ingrossando redit accidunt oppilationes. Et calidoz
nutrientiū impedimēta emēdens cū syrupo acetoso et
qñ maxime de seminibus: qñ ipse est magis iuuans qñ
oēs ipēs syrupo acetosi si fuerit de zuccharo: s; si fue-
rit de melle simplex sufficit. Et fridoz que ex eis sunt
cūz hydromelle et syrupo ipsi et diacimino. Et que ex
eis sunt grossa cōplonē hñs calidā cū syrupo acetoso
de forib; seminib;: et cōplonē habēs fridā ea cor-
rigat cū pauco diatritō pipercon aut diacalamēti.

C hic ponit qñdā nocumēta ei^o qui permutat regimē cōsuetum.
¶ Juxta qñ nō qñ illa lra (et egrediet ex aere in foramina) pñt et i-
telligi. Vno mō vt. f. qñ vñtōstas que fuit glata ex cibis grossis i-
trabit et replebit foramina et loca qñ ipñ pñes cibi subtilis sic itel-
ligēdo vñtōstas p aere. Alio mō pñt itelligi: qñ nos cōiter qñ su-
mus in aere amplo et spatiofo qñ nos sum^{us} in aere. et p oppo^o qñ
sum^{us} in loco arto et pñt pñm^{us} dicit et qñ nos sum^{us} in foraminib;
bñ. Ad tñc qñ pñs qñ ipē vñtōstas cibo grosso mēbra sua erāt gros-
sa et grassa multū occupabāt de aere: qñ aut postea subtiliat regi-
men mēbra diminunt et fuit stricta et arta: vñtōstas dicit sic qñ il-
lud corp^o igrediat in foramina. f. aē eo qñ tñc parū occupat de aere.
¶ Vltērius rō pñt quā accidit oppilationes est f. Vna est ex pñe
vñtōstas qñ pñt pñt grossitū cibi. Alia rō est ex debilitate caloz. ciba-
ria aut grossa caloz debilitat qñ postea digerēt nō pñt vñtōstas ex illo
idigō oppilationes. Tertia rō est ex ipñs mēbr; inaniū que attrahūt
anteqñ sit digestū: pñt illa oia fuit tñc oppilationes. Et calidoz nu-
trientiū qñ circa pñtōstas regulas pñt ite sepe errare docet corrigē
illa nocumēta. Juxta qñ itelligit qñ nos solū illū de zuccharo dī-
cam^{us} syrupo: tñ auctores et illū de melle syrupo vocāt. dī aut sim-
plex qñ solus est ex aq et melle. dī aut cōposit^{us} qñ istis supaddunt
semia vel radices aliq. sufficit aut simplex si sit de melle pñea qñ
mel dī sua calitate magis bz vñtōstas subtiliariā et scissuā et penetrati-
uā qñ ipm zuccharo: et iō cū zuccharo admiscēt illa alia scia. Et
fridoz qñ ex eis.) Juxta qñ nō qñ hydromelle et syrupo ipsi hyd-
romellis ē ex aq et melle. mō tñc pñt illū dēmi itelligi qñ illa abo fuit
eadē: ita qñ vñtōstas exponat aliū hydromellis syrupo ipsi et sic differt
a pñt nutritiē caloz: qñ pñs ponebat acetū et hic nō. Alio pñt itelli-
gi qñ fuit diuersa vt dicat syrupo qñ sit i sba ligda. dicat aut hyd-
romel qñ sit i sba solida et dura. ¶ Itelligit et qñ dicit diatritō et dia-
calamētū ista ponunt a. B. i. 4. d. re. et diatriton dat vt meli dige-
rat nutritiū. diacalamētū vō dat vt ipz meli penetrat ad mēbra.
Du^m 34. Sed dices nos cōmīscem^{us} et seia i syrups. f. et frida vt seia cōia
et seia cala vt anbe. feni. et cū qñ vñtōstas qñqñ cōmīscem^{us} dī qñ
dbem^{us} hic itelligit. Et vñtōstas dbem^{us} hic itelligit dī semib; fridiz: qñ
ipse docet corrigē nocumēta ciboz calidoz. Itē vñtōstas dbem^{us} itel-
ligit dī calidiz: qñ ipē dicit. si vñtōstas fiat cū melle simplex sufficit. h aut
nō dixisset nisi illa seia fuissent cala. ¶ Dico qñ itelligit qñ dī itelligi
de seminib; calidiz: et b maxime pñt rōnē mō et adducta: ita qñ fin
hoc itelligo qñ in rota ista parte ipse doceat corrigē nocumēta
solū ciboz grossoz: siue illa grossa sint calida siue frida cibaria: ita
qñ totū illud referat ad cibaria grossa. et qñ grossis vt sic debet sub-
tiliari et penetrari que faciūt calida: iō vñtōstas ponunt calida
femina: s; in fridiz cibis magis calida. Et qñ tu dicit dico qñ sicut di-
cit et itelligo qñ in hoc toto ipse itelligat de grossis: et qñ grossis
debent calida iquātū grossa sunt: s; nō qñ ad cōplonē.

C Nutrientia vō subtilia magis sunt sanitatis conser-
uatiua et virtutem minus iuuant et fortitudinē: et gros-
sa sunt istis contraria.

C hic ponit cañ. aliū fin diuersitātē finis qui intēditur in re.

Super primo

Circa istā partē in qua dubitat vñtōstas subtilia minus pñeruent sa-
nitatē. Et videt qñ sic: qñ illa cibaria que gñant peiorē bu. minus
pñeruat sanitatē: sed subtilia sunt hñmō: qñ subtilia cibaria gñant
cholera et grossa gñant flegma: vt in de humo. habuistia et et Joā-
nitius dicit: sed cholera est peior qñ flegma vt habetis et. pñost.
cōmē. 4. 6. et in et de virtutib; cap. vlt. Itē illa cibaria que magis cō-
fortāt virtutē magis pñeruat sanitatē. Ad pñs et. primo qñ ex eis dē
est pñortatio virtutis et pñeruatō sanitatis. f. ex ipñs mēbris fortib;
et ipñs spiritib;. Itē etiā qñ virtus fortis resistit egritudinib; et de-
bilis incumbit egritudinib; ex qñlibet cā: sed grossa magis pñortant
virtutē: vt dicit Auicē. in lra: qñ et. Tunc arguo qñ cibaria grossa
nō magis fortificēt virtutē: qñ illa que minus gñant spiritus minus
pñortant virtutē: qñ damus subtilia que in spiritu pñerunt vt vi-
nū qñ nos volumus pñortare: sed cibaria grossa minus pñerunt
in spiritu vt supra de humorib;. Itē que magis aggrauāt et supflui-
tates multiplicāt debilitāt virtutē: grossa sunt hñmō: qñ et. ¶ In
oppositū est Auicē. vñtōstas in lra: qñ et. ¶ Dico qñ in cōpositib; sanis de
qñ logmur: qñ in egris et debilib; aliter efficit: dico qñ cibaria sub-
tilia magis pñeruat: sed grossa magis pñortant. Ad pñm est: qñ pñerua-
tio maxime fit restaurādo deperditā et pñhibendo superfluitates
gñari: et iō illa que bec duo faciūt melius pñeruat: s; cibaria sub-
tilia sunt hñmō: qñ ipsa pauciores habēt supfluitates: et cū hoc et fa-
cilius digerunt et pñerunt: et ideo magis pñeruat sanitatē. Ad autē
secūdi. f. quare grossa magis pñeruat et fortificāt virtutē est: qñ illud
deperit ex grossitudine bu. et spiritū et mēbroz et bec magis faciūt
cibaria grossa: et iō grossa magis fortificāt. Et qñ tu dicit: dico qñ ve-
rū est si sit equitas in alijs. Et qñ dicit qñ subtilia gñant cholera. et
co qñ vñtōstas est subtilia habētia sapore acutū vt synapiz et hñmō: sed
nos hic itelligimus de subtilib; bonis habētib; bonū sapore et nō
excedēt sicut sunt bone carnes et. ¶ Ad aliud qñ tu dicit qñ ma-
gis fortificāt magis pñeruat. dico qñ nō opz qñ sequat. et qñ tu pñ-
bas dico qñ fortitudo que dependet ad sanitatē bene dependet ex
eis dē: sed fortitudo et robur de quo hic loquimur nō dependet ex
illis: sed ex humorib; grossis et spiritib;. ¶ Tunc ad alias. Ad pñ-
mā dico qñ verū esset si cū hoc qñ generat pauciores generaret et
subtiliores: sed cibaria grossa generant spiritus grossiores. ¶ Ad
aliud qñ aggrauat et superfluitates et. dico qñ opz supponit rectus
et bonū regimē in alijs. f. qñ superfluitates euacuent.

C Et igitur qui pñortatioe indiget nutritientia boni chini
sunt necessaria et vehemētia famis pñariū. Et cū et
eis nō multū comedāt iō vt digerant.

C pñuit cōparatiōe subtilis et grossi respectu virtutis: hic isert
regimē qñ dī fieri. ¶ Juxta qñ itelligit id qñ dicit et vehemētia fa-
mis pñariū qñ illud pñariū pñt et. exponi. Vno mō vt illud refe-
rat ad cibaria grossa: qñ cibaria grossa sūt pñaria forti fami et cū
sedāt. Alio mō vt referat ad illud qñ dixerat pñortatione indiget.
nā alijs indiget pñortatione et: vel qñ sit debilitatus pñter nimiam
famē: vel qñ dī exponit fortib; exercitijs et laborib;. mō tñc cibaria
grossa non debent debilitari. pñter multā famē: sic sunt cibaria
multe fami et sic itelligit hic. nō aut ipsa cibaria grossa sunt con-
traria: vel cōtrariū quādo pñter exercitiū multū.

C Exercitatio pñerea et multi laboris magis sunt tolerā-
tes nutritientia grossa quos forsitan in digerendo iuuat
fortis somnus: et qñ in ipso sunt pñfundi. Sed accidit eis
pñterea qñ multū sudāt et ex eo corpib; multa resolu-
unt qñtitas qñ ipsoz epata ex nutritiē rapiūt illū quod
nōdū fuit digestū et pñat eos ad egritudines pñtiolas
in fine vite aut in ei^o pñcipio: et pñt qñ sūt in sua pñiā
tes digestiua qñ ex sua hñt dormitiōe: qñ destruit cū
eis frequēter accidit vigilie et pñprie cū senescit.

C hic ponit aliū cañ. de re. ei^o qñ vñtōstas exercitijs fortib; per cibaria
grossa. ¶ Juxta qñ itelligit qñ in istis multi laborib; et cōmō fortis
tis: et rō huius est et. Vna est ex multis vaporib; qui in eis eleuant
tur ad caput: et pñter multū cibū et pñ multū exercitiū. Alia rō est
ex fine. f. nā. nā cū in istis pñ multū labore spūs nimis subtilient
et vñtōstas aialis nimis fatiget ordinatū nā ex suo fine et sua itēione
qñ isti multū dormirent vt. f. vñtōstas aialis regescat et pñfortet et ipñs
regenerent. ¶ Vltēri^o qñ dicit in fine vite aut in ei^o pñt itelligit
in fine vite. i. in morte: nec in ei^o pñt. i. in natuitate pñcipio: qñ tunc
nec in morte nec in natuitate sunt egritudines: sed itelligit in fi-
ne vite. i. in fine senectutis: et in ei^o pñcipio. i. pñcipio senectutis. et b
pñt qñ sic debeat itelligi per illud qñ subdit et. pñprie cū senescit.
ipsi aut et ex siccitate et ex multis cogitationib; nō bene dormiunt.

Sed dices qui debiliorem hñt digestiua minus sustinet cibaria grossa: sed multi laboris z exercitatio debiliores hñt digestiua: qz ex multo labore multa fit resolutio: z ex multa resoluzione debilius digestiua. Dico qz multi laboris melius tolerat cibaria grossa qz geri: nō tñ melius tolerat illa qz faceret cibaria mediocra. Rō pñi est 2^a. Una ē qz in illis calor est exacutus qz melius digerit: in gēis autē est calor obtusus. Alia rō est: qz cibaria grossa nō tolerant ppter superfluitates retētas. mō in istis multi exercitij superfluitates euan- tur. Itē ē tertio ppter somnū vt ipse dicit. Et qd tu dicis dico ad maiore qz verū est. ad mī. dico qz nō est verū: imo hñt fortiores digestiua: qz exacutus calor z superfluitates euanf z ex somno. Et qd tu pbas: dico qz nō intelligo istū multū pp bñ in tātu augmentatū qd sequat ifrigidatio: tñc enī sine dubio bene debilitaret eam.

Fructus pterea recentes non sunt boni nisi laborio- sis exercitijs cholera rubea abundatibz: z iestate z eos ante comestione comedat. Et ipsi qdē sunt sicut chy- somilla z inoza z melones z persica z pruna.

Hic ponit causā ostendentem quibus corporibus competant fru- ctus. Juxta quod intelligendū qz chyromilla sunt quidā fructus vt persica: nisi qz sunt minora z magis odorifera.

Sed dices nō vñ p qz fructus sunt boni laboriosis: p qz vñ supius ha- buistis qz nutritia melica nō sūt bona z fructus sūt hmoi. Itē etiā spāl nō exercitatio: qz eis debent cibaria solida z grossa z nō aqsa z subtilia. Itē nō solum aq: multos fructus nos comedim post sic- pira z hmoi. Itē spāl nō vñ de mori: qz si intelligas matura cū ipa sint cala z ipsi sint cali nō cōpetūt eis: z si intelligas imatura cū ipa sint stipica nō cōpetūt anī comestio. Dico qz fructus cōpetūt istis sic sic exercitatio: rō est: qz ipsi reducūt z pperat eos. Itē qz eis cōpetūt ea qz soluit z cholaz educūt qz. i. eis gñat: z bec oia faciūt fructus. Et qd tu dicis p dico qz vñ ē qz nō cōpetūt medicinalia vt subalia nutritiua: vt sup ē dicebas: si iste accipit fm medicatio- nē. Ad aliq qz eis debent grossi. dico qz idē vñ ē gñ nutritio: s. ibi dant gñ medicatio. Et qz tu dicis appropate de moris. dico qz opz appropate intelligē de moris que ppter nō sunt acria nec pfecte matura: sed sūt media iter illa: s. ē matura nō sūt calida nisi tēperate. Ad aliq de ante. dico qdā sunt fructus solutui z isti comedunt ante. z qdā sunt pspatiui z isti comedunt post.

Qz si alijs regant rebz nō istis erit meli: qm ois res que sanguine aquositate implet que in corpe ebullit sic succo fructuū extra: s. ea hora inuamētū pñet tñ ipm ad putrefactionē parat: z similiter illud qd sanguineus humore implet crudo s. qñqz pferat sicut cucumeres z alchebet. Et ppter hoc qui his nutritiibz multū vtuntur febribus sunt apti: s. prius infrigidant.

Docuit quibus corporibus competant fructus humidi hic com- parat qui omnis hic dat causam.

Et tu qdē scire debes qz hñoz aqso plerūqz accidit vt fiat pus: z bñ erit cū nō resoluet in venis remāserit.

Hic dat aliam causam.

Et cum isti exercitijs vñ ceperint ante qz hñusmodi aggregētur aquositates: z illico cuqz fructus comed- rint et exercitienē resoluēt aquositates iste z minuet impedimentū qd per eas habent.

Hic docet evitare illa nocumenta.

Scire quozqz debes qz cum in sanguine flegma exi- stit crudum aut aquositas prohibet ne cibi nutritimen- tum corpori adhareat.

Quia tetigerat nocumenta duo: hic tangit tertium.

Opz pterea vt qui fructus comedat post ipos icedat: deinde post ipos comedat aliqd ad hoc vt labanf.

Quia non complete docuerat corrigere adhuc addit.

Juxta qd dubitat: qz docet corrigē z evitare illa nocumenta per exercitiū. Dices nō vñ: qz illud qd facit penetrare cibū indigestū z maxie cibū gñatiū mali cibū nō cōpetūt: s. exercitiū ē hmoi rō. Dico qz exercitiū tñc cōpetūt. Et rō est: qz cū tales cibi. s. fructus nō accipiant vt nutriti eo qz sunt mali: s. accipiunt vel ad alterādū cōpōnē vt ad satisfaciendū appetitui. exercitiū post statū facit eos descēdē ad iestina z ex. Et qd dicis: dico qz cū tales ex se descen- dāt si ē fiat mor: qz adiunat ad dīcēdū: z ē si post accipit aliqd sti- ptiū adhuc magis cito descēdēt ad iestina z ex nō penetrābūt.

Nutrientia vñ que aquositate generant z humores crudus z cholera generat febres: propterea qz ea que ex ipsis sunt aquosa faciunt sanguine putrefieri: z que ex eis sunt viscosa z grossa ppter ea qz corpus calefaciūt z p- pterea sanguinis acuitate qui per ea generat.

Hic dat causā de re. quozdā ciboz alioz ad bñ vt illi cibi euitent.

Juxta qd nō qz p hu. crudū nō solum intelligo illā spēm flegmatis que dī flegma crudū: s. intelligo p hu. crudū oēs hu. grossus siue sit flegma siue mēsa. q. d. Alii. qz oēs cibi gñatiui hu. alioz qz sangui- nis gñant se. Vt uterqz intelligat qz nutritia gñant se. pp putre- dinē: s. ipsa faciūt putredinē diuersimode. nā cibaria qz gñant hu. grossus faciūt putredinē pp oppilōnē: aqsa vñ z subtilia pp ebul- litionē: z cholica faciūt se. z pp putrefactionē: z pp inflammationē.

Olera vñ cholericā quandoqz multum conferunt in hyeme quēadmodum que ex eis sunt insipida: quas- doqz multum conferunt in estate.

Hic dat causā de re. p cibos rōne rpiis. Circa pñe imediate pce- dete dubitat. nā vñ qz cibaria cholica gñent se. pu. qz cā se. pu. ē phibita trāspiratio vt dī. n. de ige. sa. ca. 4. s. cibi calidi aperiūt z trāspirat: qz rō. Dico qz sūt: qz sic nos videm expieriā plures se. sūt a cholā qz ab alijs hu. Et rō ē: qz hu. cholica est maxie odiosus nā: z iō maxie relingē a regimine nā: z p pñs putrefit z cū bñ ē istā mabilis. Et qd tu dicis possit dici sic dīcē. Alii. in 3. coll. ca. 4. qz in se. cholica est cū phibita trāspiratio: qz nō grossities nec vi- scositas nec multitudo: qz de ea nō multū est in corpe z ista sūt cā oppilōnis. Alio mō pōt dici fm. B. itationē qz vñ magis ē qz oēs pu- tride sūt pp phibita trāspirationē: pōt dici qz bñ pōt intm multi- plicari cholā qz ipsa oppilat. Itē ē raro abundat solū cholera: sed ipa simul vñ pñm cū alijs hu. z rōne illoz pōt oppilare. Circa p- sentē partē intellige qz olera cholericā sunt sicut alia z cepe z bu- iusmodi: z olera insipida sunt frida z hu. sicut lactuce z cucurbita. Itē dicit (qñqz) istud qñqz ēēt qñ ēēt hyema multū frigidat: tñc. n. multū pferūt alia. z sūt qñ ēēt istas multū cala olera frida zc.

Qz si alicui necessariū fuerit nutrientia comedē mala pancia vicibz nō frequētibz eis vñat z cū eis misceat qd sit eis sñi. Et cui qdē res dulcis nocumentū pbet acetosa bibat sicut acetū z granata z syrūpū acetosus factū ex vino acri z cydonijs z his similia z vsqz hēat eūandi. Et cui acetosum nocuerit post ipm mel sumat aut vinū antiquū: z hoc qdē faciat ante maturationē z digōnē: z similr vinctuosi nocumentū pontico emen- dat sicut sunt castanee z grana myrti z siliqua de syria z alnabac z zarur: z amaro sic enula muraba: z salso z acuto sicut cauguamec z allijs z cepis z ecōuerso.

Hic ponit regimē corpi p nutritia mala. Juxta qd intellige qz alicui pōt ēē nēcūz comedē cibaria mala: vel qz sit in loco vbi nō sint cibaria bona: vel pōt ēē nēcūz pp satisfactionē appetitus: qz aliq appetitū multū mala vel pp lapsus alicui mēbz si aliqz hēat stōchū fridū nēcūz est comedē cala. qñqz istoz modoz sit nēcūz illud melius est z parū comedē de illis. qd dat intelligē p bñ qd dicit pñcis vicibz: z ē pñcis vicibz comedat. Itē ē tñc melius est qz comiscet sibi res sñas. s. fridas. qz aut de eis comedē paz z pau- cis vicibz ad bñ vt nā meli dñet. Quia aut nocumentū dulciū ē op- pilare z multiplicare hñores z acetosa aperiūt z ericāt: iō corri- gunt ea: z sūt ecōtrario. Itē ē cū nocumentū vinctuosi sit relaxare stōchū z villos ei: pōtica aut illos villos pñt z corrugāt. iō corri- gūt illa: z similr exio. s. vinctuosa aliqua corrīgāt malitiā stipiti- coz. s. qñ illi villi ex illis stipitiis essent nimis corrugati.

Sed vñ male dicē (ante cibi digōnē): qz vt dixi superi? nihil est deterius qz indigestū sup indigestū addē. s. cū illud sit in cibis bonis multo erit deterius in cibis malis. Dico qz possit intelligē an digōnē: qz statū cū sint assumpti illi vel ē simul cū illis z nō post. s. post qz receperint digeri. Alio mō pōt dici qz ē hñ locū post qz icipit dige- ri et eo qz phibet distēperamētū. Et qd tu dicis dico qz illū est vt rñ sub itentione nutriti: sed sub itentione medicaminis nō.

Cum vñ alicuius corpus malis fuerit repletum hu- moribus cum subtilitate ipsum nutrientibus laudabi- libus copiose refice.

Gentilis

¶ hic ponit casu de re haberi malos hu. Juxta qd nota. q hoc qd dicit cu subtilitate pot coponi. Uno mo cu eo q mediate dixerat humoribz. q. d. humoribz subtilibz. Alio mo pot coponi cu eo qd dixerat coposia. q. d. illud corp' sit subtile r macru. Tercio mo pot coponi cu eo q postea dicit refce. q. d. q iste dz refci cu subtilitate r cautela. q paulatim r no subito illos humores euacuado. oibus istis modis exponendi est veru id qd dicit.

Du 4th **C** Sed dices recte oportet habemus ibi in 2^a p^{te} afoi. no afoi. No pura corpora. nec vs qd aliqui dicunt quod loquid hic de nutrimento sustentatio: qd ipse dicit copiose. Sic illud videt rone: qd postq sunt ibi mali pumores nutrimentu puerteret ad eos. dico fieri superi^{us} et diceba qd intelligo qd illud fiat ad puocatione vomit. vs aut illd fieri cu cibis laudabilib^{us}: qd ex eis etiam aliquid retinere qd non possit vomini meli^{us}: qd ex illis fit bonu qd fiet malis. Alio et non possit fieri ad illd p illas diuersas dispositiones qd dnt de eo qd est cu subit lateri: puta qd possit fieri. i. cu cautela vel et pp^{er} preparados bu.

Tellū cuius corp⁹ ad resolvendū facile fuerit nutri
humido qđ velociter digerat. Balinquit humidū nu
trix est qđ ab oibz qualitatib⁹ est separatū ⁊ est qđ
inspidū: qm̄ neq³ est dulce neq³ acetosum neq³ ama
rum neq³ acutū neq³ ponticū neq³ salsum.

Thic ponit cañ. de re. fm diuersitate cōponis corpis. Intellige qđ
nutrimētū pōt esse humidū ex parte sue sube qđ sit ligdū: et ex pte
sui effectū. scilicet nutritiōis velocis: tūc fm hoc p3 rō dicti sui: qđ cum a
tali corpore multū resoluat multū sibi debet de nutriente.

¶ Karum præterea est magis tolerans nutriendum grossum q̃ solidum.

TIntellige q̄ rarus magis sustinet nutrice grossuz p̄pterea: q̄ in eo nō sic fiunt oppilationes: nec etiā superfluitates ita retinent.

Constituta quoq; sicca aliunde comedere fortitudinem
cadē facit ⁊ colorē corrūpit ⁊ nāz siccatur. Et ex vinctuo
so fit ociositas ⁊ auferit ḡsideriū. Ex frido fit ociositas
⁊ subtilitas ⁊ ex acetoso fit senii⁹ ⁊ sili⁹ ex acuto ⁊ salso
fit stōcho nocumētū ⁊ salisus ēt ipedit oculū.

Cytelligē q' bīc dat cāñ. de uocumētis q' dāzāz ciboz y eutēnt.
 Cytelligē q' nūtrīc pūct dīcī sicca. y el p'te coplētīonīs sūt sūnt
 cībī pōtīcī y sūptīcī. y el p'te sūt y sūnt cībī buri. y el p're artīfī-
 cī y sūnt aīstā. quocīōs īstībz modoz sicca verificāc illa dīcī-
 nā er eo q' īpā bēne nō penetrāt ad mēbz faciūt cādē vūtes. sūt
 p' p' idē corpūfī color: q' sanguīs er calor cātū nō bēne vīdr
 ad mēbz. aīr p' cā spīccīfīc vēter p' vīctuosīa faciūt ocīosīz.
 q' relā rāz nēruos cēstrīctū appetītū: q' relā rāz vīllos fōcī. er
 frīdū at sūt ocīū: frīdū y sūp' bābūm' mōstīfīcāt y paralytīcāt
 sūc. acētōsā y acūfā faciūt sēnīz: er eo q' sūt sicca sūt sēnīz y siccāt.

E Amplius cū vinctuosum nutriens ⁊ pueniens comedere post malum nutriens corripet ipsuz.

¶ Nutriens quoq3 viscosum est tardus ad descendens

duz. 7 similiter citrulli cū suis corticibus velocius de-
scendunt q̄ ex corticati. 7 similiter panis cū suo surfu-
re velocius descendit q̄ cribellatus.

Thic ponit de cibis malis curationem specialem.

¶ Laboriosius p[er]t[ra]cta regimē cū subtiliat: 7 post rem co-
medit grossas: sic rixū cū lacte post famē acuit sanguis-
nē 7 fit vt ipse ebulliat: vñ minutiōis puenit necessitas
lz parū fit ex quo fuit minutus: 7 similiter irā habēs.

Thic ponit can. de quibusdam nocuentis quorūdam ciborū in quibusdam corporibus. causa autē huius nocuenti est: qz ex labore 7 ex ira eragitur calor 7 exacuantur humores.

[illegible]

Scire p'terea debes q' dulce nutriens rapit nã ante

Super primo

¶ matureſcat ⁊ digeratur ⁊ corrūpit ſanguinem.
¶ hic ponit regulam de nouimento ciborum dulcium.

Plurimum quoque iudicia quibus sunt episcopi
ipsorum. Experimentatores namque idcirco iam dixerunt
lac cum rebus acetosis edendum non est pilces cum lacte
quoniam in de acritudines puerum permanens sicut lepra
neque comedi de melle cum raphanie neque carnibus volatiliu
lium neque sanguis post risum cum lacte neque pulmento por
nae oleum aut res vinctuosae que in eneo stectivales neque
comestae assatura que sunt assata sunt minus refine.

¶ **T**hic pōit can. de regi. nutritiū rōne pūctiōis cibor. ¶ **I**urta qđ
intellig qđ rō pūctiōis illoz cibor nō pōt bñ redd. z pñ pñ illō dī
dic dīcīl expmētatorēz iūit. n. pñ illō q. d. q. d. rō nō pōt bñ ēē
pēmīcatorēz sic dīxerūt mī nos velim? iūenire illā cāz gñālē.
dīspōsitiōēz a fōzma pēfīcā qđ rōne pūctiōis z cōpōnā.
nō rōne alicui? simpliciū. sic ēē dīcīt Aū. in. s. de tyriacā. qđ rōnī alī
quoz pōt dārī. nā nō dīz dārī cū rē? accōfīz. qđ lac pūerit in
aceto fāt? faciliē. nec pīfīcē cū lacte. qđ vtrūq; ēē frīdū. z etīaz
qđ vtrūq; ēē facīle cōrrūpībī. ynde facīle habēt gñatūmēz
z nocumētā. nō tñz fōzē rātū qđ facīet lēpā. nec lac z acētū cū rā
fano. qđ cū lac aceto fīc mūltū tērrēftrē. qđ extractū ēē butyri. rā
fānū ēē fōzīter calīdū. nō fīc cāz gñōis lapīdī. Rātio aut qđ nō
in vāfē cūeo īfā dāf ab Alīmāfōzē in de venemīz. dīcīt enī qđ cībā
rīa ēē rēcīpīūt vītōfīcē. nec ēē cōmēdī affātū fup pīma
rēfīne. ppter vīfōfīcātē illūz fīgūz ynde affātū ēēfīc mālū.

Cibaria quoq; diuerſa a duabus impediunt partib⁹.
Una earū eſt pp̄ diſtate eorū in digerēdo: 7 qm̄ qd̄
ex eis eſt digeſtū ei admiceſc qd̄ nō eſt digeſtū. Et ſe
cūda qm̄ alios plus pōt comedere ex vno cibario.

Chic dat casu. de regl. ex pte numeri ciboz. ¶ Iuxta qđ nō p-
uerfa cibaria nō debet simul pūgi: 7 qđ magis fatigat virtute in di-
gerēdo ex eo qđ uerfa sunt: 7 qđ vniuz. 7 qđ citius digerit facit
aliud penetrare idigēstū. ¶ Intellige qđ illud qđ dicitur (vna carū)
pōt intelligi 7. Uno mō vt ibi tāgunt vno cāe. sille qđ ego mō teri-
li. Alio mō vt solū tāgāt vna 7 sic vna sequat ad alia.

¶ Sed dices qđ nō nocet diuersitates cibarioꝝ. ¶ experientia qđ
cōter qđ oēs comedunt simul illud f. vñū t panē ad minus qđ
vñf m̄ est aliqd aliud. ¶ Itē rōne qđ illud regimē qđ est magis dele-
ctabile vñ minus nocēf m̄ habuim⁹ fupius: f. m̄ qđ dī bī in
p̄t. afoi. 3. afoi. ¶ parū deterioꝝ: f. regimē pluriū t diuerfoꝝ cibā-
rioꝝ est delectabilioꝝ: iō rē. Itē illud regimē a qđ sumunt cibi mā-
puenitiois oib⁹ mebr̄ m̄ nocet. f. h̄ est regimē diuerfoꝝ cibōꝝ:
qđ mebr̄a cū sint adinūc multiū diuerfa: f. est cibaria etnā diuerfa.

illa magis puenient mebr. / In oppo^o fit Aui. b. 2. 3. p. re. a. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 8

In tēpore quoq; antiquo q̄ exercitabant iam iuge
runt ab hoc. Cōtenti. n. erāt solius carnis comestione
in mane ⁊ solius panis in ccna.

C'hic querit vtz sit meli? comedē carnes de sero vel de mane
videt qđ de sero pmo auctoritate. S. pmo re. acutoꝝ cōmē. is. qui
dicit qđ de sero. Itē auctoritate ipsi in. s. de regimine qđ de seipso
dicit qđ de mane comedebat solū panem z nō bibebat. de sero vō
comedebat

comedeat carnes z bibebat. Itē rōne ille cibus de quo plus assumit de accipi de sero: s; carnes sūt bñdī q; sūt magis delectabiles q; panis solus: qre rē. Itē opp^m est Alu. hic q; dicit q; de mane carnes z de sero panē. Itē rōne q; ille cibus q; est difficilioris digōnis de accipi de sero s; panis est bñdī. iō rē. Dico q; cōiter magnates meli^r comedūt de mane s; scholares meli^r comedūt de sero: s; autē qdā distinguēdo soleat dicere q; in estate meli^r ē de sero bñ comedere: s; in hyeme meli^r est de mane. Dico tū q; vlt^r in quocunq; tpe z regulariter ille cib^{us} de quo plus assumit: z q; pñ^r assumit gra nutritatiōis de sero assumit: ille autē de quo min^{us} accipitur: z ita nō gra nutritatiōis de sero assumit: ita q; si intelligat de istis q; assumeret carnes rōne nutritatiōis pñ^r: z intelligat de istis q; comedat de pane: dico q; illud de sero fieri in sero. z rō pñi est q; Cū ē: q; maius tps est de sero ad tertiā sequentis diei q; sit de mane ad sero: z iō meli^r pōt digeri. Sēda rō est: q; de sero z de nocte est obscuritas z frigiditas in aere q; ambō faciliū ad digōnē: z in die est lux z calitas q; digōnēz ipediūt. Tertiā rō est: q; de nocte fit formus q; iuuat digōnē: z de die sunt vigilie que impediūt eaz. Et sūt rō alterius p; p oppositi. Et q; dicit de Bal. dico q; ipse parū valde comedebat: de sero autē postea comedebat ad sufficiētiā. Alie rationes pcedūt suis vjs: z ideo per eas nō discurre: z sic de illo.

Et in estate quidem melior comedendi hora existit que est frigidior.

Hic ponit cañ. de hora assumendi cibum.

Samem quoq; tolerare stomachum quandoq; malis replet humoribus.

Hic dat allam regulam de hora assumendi cibum z dicit qñq; qz illud est quādo humores mali abundant in epate z corde: si autem abundarent boni: tunc impleretur stomachus bonis.

Amplius scire debet q; aliebeb cū digerit multi existit nutrimenti: s; tarde dīcedit z i monoculo morā facit.

Hic ponit cañ. de re. per quāda cibū. s; per assata: z dicit cū digerit eo q; caro si cocta ē difficilioris digōnis: z rō ē: q; sic imediate posita ad ignē ipsa adurat z ipissat: z ita fit magis difficilis digēstionis. Itē ē ipsa acqrit calitatē ignēā sicā que digōnem ēt ipedit: nā digestio fit a calō humido z vaporoso. Itē intelligit q; dicit multi nutrimenti: q; ista caro est multi nutrimenti z: a pte tēpori durationis: q; s; multū durat suū nutrimentū: z etiā a parte quantitatis eius qd cōuertit z nutrit: q; ē illud est multuz eo q; qñ caro elixat humiditas carnis exicat z erit in aqua: sed qñ assat humiditas carnis recludit itus: z sic est ibi multa: z pñs multū nutrit: nā bis duob^{us} modis nutrimentū dī ē multuz s; q; dicit sūt supra. Dicit autē (s; tarde dīcedit) q; vlt^r cib^{us} tādū de in stōcho retineri q; usq; digerat z in intestinis subtilib^{us} quousq; attrahat p mēferat eas ei^r humiditas: cū autē ille cibus sit durus z difficilis digōnis: iō multū morat in stōcho z in intestinis supiorib^{us} autēq; dīcedat. Dicit autē appropriatē de monoculo: s; ē ego intelligā de colon: q; cūz iste cib^{us} sit cib^{us} grauius z monoculus beat tñ vñū orificiū sic facit difficult^r egredi z dīcedit de monoculo q; de alijs.

Sed dices vñ q; assatū facili^r digerat z nutrit: q; quāto aliqd bz plus de humiditate nutritiua z min^{us} de aquea: tāto facili^r digerit z nutrit: s; assatū est bñdī. s; rē. Itē deberet ēē pauci nutrimenti cū ignis de humiditate psumat. Dico ad pñū q; bz illd qd est elixum beat min^{us} de humiditate nutritiua z plus de aquea q; assuz: tñ quia ptes ei^r sūt meli^r cōmixtibiles: iō illd facili^r digerit z assuz diffici^l. Ad aliū dico q; illa ps exterior ad ignē cōbusta de pyci z allud reseruati z comedū: ista enī maxime nutrit sed exterior minime.

Et surabz est nutrities bonum cūq; in ipsa fuerit cepe ventositates expellit: z cum cepe non fuerit cōmōuebit ventositates.

Hic ponit cañ. de taphea. Itelligit hic q; taphea ē z^{us} vt dī in sy nonymis. s; alba z viridis: alba fit de carnib^{us} z aq; s; viridis ē qñ sup addit coriādriū: z ē taphea vlt^r succ^{us} carnū vlt^r forte ad morē sellatū.

Trem dices cū alia magis dissoluāt ventositates: vt. z. de inge. ca. vlti. q; cepe: quare non dicit de alijs sicut de cepis. Dico q; iō quia ipsa non sunt sic delectabilia in cibis sicut cepe.

Ex boib^{us} pterea sūt q; putāt vnas post capita assata viles existere: s; nō est quādamodū existimāt: imo vebemēter sunt male z sūt nabit. S; z comedēda sūt talia q; illa sunt grana mali granati absq; suis ossibus.

Ponit ordinē vñaz ad capita assata. Vlt^r illi q; putāt sunt vulgares q; cōiter comedūt vnas post cibū: s; nesciō si fuerit aliqd au-

ctor: s; isti errāt: q; sic sup^r dixi cib^{us} subtilis de pñmitti z non post-poni. Itē ē q; cibi humidi z maxime solutui debent pñmitti.

Scire quoq; debes q; tabim est sicca z ventrē strin- ges: sed pullus est humidus z ventrem soluens.

Hic ponit cañ. de qdā aue. Itē qd intelligit q; dicit de illis auib^{us} q; illud est gñaliter veruz in oib^{us} auib^{us}. s; q; pulli ei^r sunt humidiores q; matres z q; que sunt antiquē: z ex hoc q; sunt magis humide sūt etiā aliquatū ventrē soluētēs magis q; antiquē pter q; in gallis qui qñ sunt multū antiq; solutui ponunt iuuenes aures nō: sed illud in eis est pp quādā virtutē medicinale quā acqrit ex antiquitate q; est aliquatū nitrosi: nō autē est pp humiditatē nutritiua: s; aut illd sic dcm est fit generalr veruz in oib^{us} auib^{us}: tñ posuit spāliter d ista aue appropriata: q; illud forte maxime reperitur z est in ea.

Ex gallinis vñ assatis melior est que in ventre bedi aut agni assatur: qñ eius cōseruat humiditas. Et etiā scire debes q; ius pulli vebemēter temperat humores z plus q; ius gallinarum: sed tamen ius gallinarū est magis nutritius.

Hic ponit de mō assandi gallinā. Juxta qd dices cūz ex pullis plus resoluat de humiditate nutritiua in aquā q; ex gallinis eo q; ipsi sūt teneriores vñ q; brodiū pulloz fit magis nutrities q; gallinarū. Dico q; ius gallinarū magis nutrit. Et hoc z^{us}: z q; eius nutrimentū diutius morat q; nutrimentū pulloz eo q; est nutrimentū solidius: z ē a pte quantitatis: q; ipse galline sunt magis pingues: pulli autē vlt^r sunt macri: z ideo faciunt malū ius: ille autē q; piguiores sunt faciūt melius ius: z per pñs malus nutrimentum.

Decus pterea cum fuerit frigidus erit melior: p pterea q; eius quiescit vapor: z agnus cū est calidus ē melior: pterea q; ipsius malus odor resoluatur.

Ponit cañ. de actuali calitate bedi z agni. Juxta qd intelligit q; ex bedis qui comedunt debet comedi frigiditā: hoc vt qdam sūmus acutus qui est in eis ex matre resoluat postq; autē resolut^r ē magis sapiunt: sed agni debent comedi calidi: q; ipsi hñt quādam viscositatem que si frigida comederetur fastidiret: z ē habet vapores nimis grossos que viscositas per caliditatem dissoluit z fit minus fastiditū: z eius etiā vapores minus subtrahantur.

Zebrabegi quoq; cū calefactis dat non opz vt sit in eo crocus: s; non calefactis in eo ēē bz crocus.

Hic ponit cañ. alium de quodam sapore.

Allues quoq; bz ex zuccharo fiat sicut pbeludez: male tamē sunt pterea q; oppilones faciunt z sitim.

Hic ponit cañ. de confectionibus dulcibus.

Amplius scire debes q; impedimentum panis cū nō digeritur est multum. Sed carnis nutrimentum cū nō digeritur est minus hoc.

Hic ponit cañ. de nocumēto q; rūdā ciboz cū nō digerunt. Juxta qd intelligit q; nocumētū carniū est minus q; ipedimētū panis eo q; carnes ipse sunt nobis magis familiares q; panis. Itē etiā sunt subtiliores: ideo facilius corrigitur earū impedimentum zē.

De regimine aque z vini.

Complexionib^{us} tēperatis aq; puenētiō: est q; in friditatis fortitudie tēperata existit: z cui^r ifrigidatio cum niue de sozīs fit pēipue si nīq; mala fuerit. Et in niue etiā bona bñdī existit dispositio: qñ qd ex ea resoluūt nervis z mēbris anbe-

litus nocumētū facit z oib^{us} itiorib^{us}: neq; tolerat eaz nisi vebemēter sanguineus: q; si non illico nocumētuz alicui fecerit s; longitudinem dieruz faciet: z cū in ania pcefferit. Empericoz autē quidam dixerūt q; inter aquā putei z fluminis nō est faciēda cōiunctio nisi cum vna earuz descēderit. Et aque qdem electionē iaz de monstrauimus: z similiter emendationem eius que ex ea mala est: s; tamē si aceto misceatur rectificatur.

Prius dicit de regi. p cibū: hic dicit de regi. p potū. Et p de regi. p potū aq. Sēdo p potū vini. ibi (Cū vñ vñ albus.) pñia i vnas. pñio qñdū q; aq; cōpetit cōpū tēperato. Sēdo docet modū appropin-

Gentilis

di ipsa: ibi (Scias ar.) Et beci tres. Na sic habet i. 3. thegn. p. do-
cer debitu modu vsus ei? a pre rpi. 2. a pre qntatis. ibi (Multa
quoq.) 3. a pre qntatis. ibi (Ampli aq tepida.) 3. p. pponit hora
prohibitam a coctam appropinquationis aque. Secundo declarat
iplam saltem quatum ad quedam. ibi (Et fiti quidem mendosa.)

Dub^m 1^m Circa pn^m capli vbi dicit (Loplonib^m tepatis) dices male dicit tepa-
tis: q. tepati copectit tepata: a sic aq tepida copectit a no frigida.

Dub^m 2^m Item videt q. magis tolerat aquam frigidam cholericus q. san-
guineus: q. cholericus contrariatur a resistit ei ambob^m qualitati-
bus suis. f. caliditate a frigiditate: sed sanguinei solum caliditate.

Dub^m 3^m Item quid facit nocumetu h^m longitudine dieru cu no morat ipa tantu i
corpore. / Dico ad pn^m q. si aqua frida sola accipere q. ipsa vult
peraret a no copecteretur: s. accepta cu alyis cibarys mixta: q. ex eis
resultat qd d^a tepera meti cu cibis o. alyis frida a sic copectit.
/ Ad aliud dico q. vt habetis. 7. de ige. fani. c. 9. sanguinei magis ea
sustinent: a ro q. ipsi hnt plures carnes pp quas mebra iteriora de
ferunt a friditate aque: cholici aut sut macri. Et qd dicit dico q.
bri rone illius ipsi plus resistit. f. ex coptione: sed illa resistetia. f. ex
carnibus magis facit. / Ad aliud dico q. non remanet ipsa aq tm:
sed illud fit q. primo illo tepore quo durat inducit aliqua disposi-
tio: a postea alia vice inducitur effectus illius nocumeti.

C Scias aut q. bibere aqua cu alijs est ieiunus a post
exercitiu a balneatione a ppe vetre vacuo: a simili sit
mediose nocturne obedire queadmodu crapulas acci-
dit a ebrijs a cu na i digerendo nutries studet facietate
aq ia sufficiet pcedete vebemeter est impedies: a si
multa quide fuerit necessitas: opz vt aere frigidu tepe-
ret a collutione oris ex aq frigida. Deinde si hoc no sus-
fecerit cuz vase bibat stricti orificij: h^m q. q. q. ebrio
pferat a no ipediat a potu aque ieiunus. O. sigs ieiun^m
abstinere no poterit quin aqua bibat a ppe post exer-
citiu bibat prius vinum aqua calida temperatum.

C Alteri itellige circa illa pre (Scias q. bibere) q. illd. f. post ieiun-
m a post exercitiu e malus: q. tuc aq pot subico puenire ad mebra
intrinseca a ad epar a ea multu ledit: isto mo q. q. facit hydropisiz.
Silt et nocet aq cu na i digerendo studet eo q. ipsa phibz ebullitio-
ne cibis queadmodu a aq posita i lebere et ebullitione phibz. / Item
qd dicit q. si pur sit necessitas p debem^m incipere a. r. r. q. uos scp
debem^m incipere a leuiorib^m: vt dicit Mesue a. infra fen. 4.

Dub^m 4^m Item dices ibi no vi q. aq frida nocet ebrijs: q. illd qd phibet vel
diminuit nocumetu vini no nocet ebrijs: aq frida e hmoi: q. nocu-
metu vini est calefacere a eleuare vapores: sed aq frigida phibet
vtrūq. / Dico q. pot aq frida bñ credo q. illis q. multum bibiscit
vini a marie de potetib^m: a hñ ebrietate q. coferret: s. q. ia ine-
briatus est dico q. aqua hz nocere: cui rō est: vna est q. cura ebrie-
tatis fit per digione illoz vapoz a aqua digestionem impediatur: no-
cet q. plongat a retardat ebrietate. Item etia q. ipsa igrossando a
infrigidando illos vapores pot facere catarru a alias hmoi egritu-
dines p descensu eius ad iteriora sicut videm^m fieri in suffis. Et qd
tu dices dico q. istud est vey. f. q. aqua illd faciat. f. ante q. fit facta
ebrietas a ppterca signanter Alui. dixit quandoq. ebrio.

C Et fiti qd mediosa ipedit? scire o. q. dormire a sitiz
tolerare ipsaz sedat. Na eni tuc man sitiz facietate resol-
uet a ppe cu iter toleratia a somni a functione sit. Ligs
na digestiua extinguit pp potu a obedientia ei? redibit
sitis mediosa: ppea q. humoz sitiz facies eleuat ea. O. 3
pterea ne sitiz hñs medosaz aqua igurgitando sumat
imo suggedo. Multa quoq. aqua frida bibē e malus.
O. si vebemeter neuius fuerit sit post sufficietez come-
stione. Ampli aq tepida nauseā facit: a que magis cale-
facta e q. ista cu frequet bibi infirmat stomachu: h^m
cu raro bibi stomachus lauat a vetre resoluit.

C hic ponit regimē p vinu. pto dicit. de regi. p potu vini qd de-
bet marie corpib^m lassis. Secdo qd marie debet corpi sano. ibi (Et
tu qd scias.) Item docet hmoi regimē qd debet hmoi corpozib^m
lassis. Et 2° q. circa illa sepe pñat errare docet illa equitate nocu-
meta. ibi (Et si ex cibo aut.) Item docet dñu regimē ex pre qnta-
tis a rpi. Secdo ex pre qntatis. ibi (Ite aut cu cerebri.) Item p
docet hmoi debitu regimē. Secdo declarat ipm ponendo qd iuuame-
ta vini. ibi (Unu pteera.) Item p docet debitu regimē ex parte qnti-

Super primo

tatis. Secdo ex parte rpi vel hore. ibi (Unum quidem.)

C Alteri itellige q. dicit (propterea q. humoz sum rē.) q. p humo-
re hic no itelligo hu. ppe sed itelligo vapozē q. eleuat ex cibo in
digione: q. eni alijs supflue comedit calor no potes perfecte cibo
dñari eleuant vapores a sitim iducit: si aut aq tuc bibat plus ad-
huc ipediret a retardabit digestio: a hñ ppe friditate repmat il-
los vapores nihilomin^m postea eleuantur a faciet h^m. (Et nos vi-
demus q. multa ligna viridia ponunt sup ignē.) / Dicit. A. (suggen-
do) q. tuc sup^m pot^m magis adheret parietib^m stochi totius: a ita su-
tim magis extinguit: hoc et est vey in cibis: comedere eni paulatim
a bñ masticare maxime extinguit famē pp eadē cam: s. trasglu-
endo cib^m no adheret stomachi parietib^m a tales multu comedut:
q. in eis fames no extinguit: vnde in talib^m maxime o. p. p. q. bñ
masticet. / Alterius itellige q. aqua multa est marie mala: q. fri-
gida gñaliter sunt inimica nature: a cuz aqua sit p frigida p est ini-
mica a sic mala: itelligo aut illud posse ee necessarius vel pp nimis
intensum appetitu eius: vel q. non haberet tunc vinum.

C Item dices ibi si illud fit post comestione: tuc ipsa facit natate cibū
a infrigidat calorem: a sic digestionem impedit. Item etia faciet
penetrare cibum indigestu in membra. Et ita non o. fieri post co-
mestione: dico q. itelligo post comestione ia facta digione: q. an
digestioni bene pueniunt illa nocumeta sicut a tu dices.

C Vinu vo albu a subtile calefact e meli^m: no eni capis
efficit dolore h fortasse humectabit a dolore capis al-
leuiabit qui ex stomachi ardore puenit. Et loco qd
ipius ponitur illud qd totellis aut pane clarificat et
pprie cuz factu fuerit duabus horis ante q. bibatur.
Vinu vo grossius qd est dulce e meli^m illi q. piguis vult
ee a fortis. Ab oppilomb^m tñ eius sibi caueat. / Item an
tez rubeu est meli^m oppilone bñti frigidaz a flegmati-
cas. Et vinu qd post qdlibet omnib^m cibaroz bibe-
re est malum: queadmodum huius causam taz integre
declaramus. Non ergo bibatur nisi post q. ipius fue-
rit digestum a descendit.

C Alteri itellige p illud (Albi subtile.) f. vinu aquosius: illd eni cuz
no sit vaporosus no facit capis dolore. / Item itellige q. qñ panis po-
nit i vino ipz dbilitat a minuat ppea q. ipz ibibit ptes vinosas a
vapores a sit i illo vino: a id videm^m q. vinu i q. facta suppa e ma-
gis dbile q. illd i quo no fuit facta: a pp hñ qd trutam ponentes
panē i vino potenti pluries ipm postea infundunt aq a fit ex illo
aquilla vinosa a dicunt esse vinu: ppter qd illud vinum in quo i-
fusus est panis equipollent aquoso vt ipse Auicē. dicit.

C Item dices cu vinu sit vniuersu ponat esse calu qd cūq. sit
quo copectit illd calefact. Dico q. de coptione vini e qd p se facit
facile: s. dico q. hñ omne vinu sit calidu: pot tñ aliqd vinu vt illd i-
frigidare per istu modu: no videmus q. si aliqd vinu calz ad-
dat calido magis q. illud infrigidat. Silt dico hic si aliquis fit co-
suetus ad vina multu calida a potetia si postea vray isto debili: q.
minus calidu est q. post infrigidat: a illud experientia nos videm^m
q. ex potu taliu vinoz bruscop in stomachis plurib^m generant ven-
tositates: a sufficit hñ modus infrigidationis eis ad presens.

C Item dubitat. vtrū vinu debeat bibi post copecta digione qñ ia dige-
stus e vel circa fine an digione pfecta. Et vi q. an q. vinu bibi vt
faciat cibuz penetrare ad epar a ad alia mebra: s. hñ facit marie cir-
ca fine sumptu: q. cu ipz et debeat digeri o. sumi tñ an pfecta dige-
stione cibi q. ipz et sit tuc digestu. Item et cu marie faciat penetra-
re cibū cu sibi comiscet si ipz accipiat post q. digestu e cib^m non mi-
scet ei q. pus dscederit: a p pus no faciet penetrare. / Dico q.
pot ad delatione meli^m e q. bibat post pfecta digione qñ cib^m a de-
scederit: a rō est: q. si accipere tuc no ipediret digione a ebullitio-
nes. Item et cu potus iste fiat solum ad penetradu a partes cibi ali-
que sint tantu subtiles q. per se sine vino possūt penetrare ille pus
penetrat: a postea alie ptes grosse que ex se penetrare no pñt vi-
no postea comixte penetrat. Et qd tu dices dico q. a hñ cib^m descen-
derit adhuc vinu ita cito digerit q. adhuc sibi pot bñ comisceri.

C Sup cibū vo mali ebui bibere vinu dum comedif
aut an post q. digerit est malū: qñ facit malū cbi-
mū in extrema corpis penetrare: s. silt sup fruct^m a p
prie melones. Et a pus qd incipere meli^m est q. a ma-
gnis: sup cibū tñ duas bñalas aut tres bibere non no-
cet ei q. cōsuevit: a simili sano post minutionem.

C Alterius

Alterius intellige qd dicit (biellas) qd loco isti aliqua ista bz ea dea: sed illud est male dictus: qd vt dicit. A. in. s. cades est mensura triu. 3. si aut aliquis biberit. 3. cades illud eet nimius: sed dicitur biella: bzia eni ide est qd mensura: vti biella. i. parua mensura. Itē qd dicit (A quis incipere melius est) causa est: qd natura semp iei pit a paruis vt non magnam subito faciat mutationem.

Dub^m 8^m

Itē dices. dicit (Et filr sup fruct? ppe melones) vti male dicit: qd cu fruct? oēs sint mali chini 2 pus ipse dixerit sup cibū mali. chini sū bz dābaf itelligi d fructib? 2 ita supflue illd addit. Itē etiā Isaac docet bibē vinū sup plica 2 b ē vsus fac. Itē ē cū nocumē tū fructuū maxie sit frigidare 2 sanguine aqfuz gūare 2 vinū vtrūq corrigat vti qd cōpetat. Ad p^m dico qd bñ illd dābaf itelligit: quia maxie i medicina bonū ē qd can. viles applicent ad pticulares illd: id addit. Ad aliū dico qd cū? sit pot? vt sup? dcm fuit: hic itelligit de potu delaturo: 2 maxie anqz digerat pfecte: tūc eni illd ē ma. lū. f. qñ cēt vinū i multa qūitate: sed ēēt vinū paucū 2 potens sic credo qd cōpetat cū fructibus 2 cū frigidis sicut sunt arantia: 2 sic itelligit Isaac p mitionē illā. f. vini pauci 2 potētis cū plicis.

Alinū pterea cholā abūdatib? rubea cōfert ppea qd cholaz rubea vinā puocādo expellit. Et humidis p pterea qd humiditates maturat. Et quātomagis eius odor fuerit bon? 2 ipz fuerit meli? 2 saporis melioris 2 magis pferēs. Alinū quoqz est cibo bonus penetrator in toto corpore 2 incidit flegma 2 resoluit ipfuz 2 cholā lerā rubea in vinā 2 alijs extrahit 2 cholām nigrā labere facit 2 facile extire: 2 eius flectit nocumētuz pp d rietatez 2 oēs resoluit nodos sine multa caliditate et nea. Et ipfuz qd ē spēs in suo loco nominabimus.

Alterius qd dicit (propter nigrā cholaz pp dicitare) itelligo illā rietate inter vinū 2 meliaz 2 quātū ad cōplonē. f. saltē quo ad qūitates actiuas 2 ēt quo ad passiuas effectiue: qd ēt l3 vinū fozitā in cōplone sua sit flectū humiditate tū operat 2 efficit qd facit sanguinem: 2 etiā itelligo illam cōtrarietatem quātū ad ppietatez qd dicitur. 6. colliger. cap. 11. dicit. f. qd vinum a ppietate cōtraria melancholicia. Alterius qd dicit (in suo nominabimus loco) in secundo nullum caplm speciale facit de vino: 2 est satis magnū dānum sed forte fecit: ibi deficit vel forte non fecit qd nō vtebant lege sua: vel pot itelligi qd dicit infra: qd aliqd dicit in. 4. sen.

Dub^m 9^m

Sed dices. ex quo ipm cōpetit flegmaticis d3 nocere choliciis eo qd ipfū sunt d3. Itē ēt d3 nocere flegmaticis: qd in eis euābit cholera. Dico qd pdest vtrūqz sed diuersimode: qd choliciis euacuando cholera 2 flegmaticis digerēdo flegma 2 euādo. Et qd tu dices qd d3 nocē flegmaticis euādo cholaz dico qd ipm nō opaf in corpore nisi regulatū a nā: 2 ideo quādo abundat flegma natura cum eo digerit 2 euacuat flegma: 2 quādo cholera euacuat cholera.

Ille aut culus cerebri fuerit forte nō cito inebriabilis neqz eius cerebri malos vapores ascēdentes suscipit: neqz ad ipz puenit ex vīo nisi ei? pueniēs calor: 2 ipfū tātū clarificat igeniū quātū aī alijs vicib? nō clarificat. Qui vō ab isto diūsus fuerit erit ei diūsus. Et ille qd ē in pectore debilitatē habuit: qd eius anbelit? in hyeme coangustat vinū multū bibē nō pōt. Ampli? qd multū vinū bibē voluerit comestide nō repleat 2 dīn retica in suo epulo ponat. Et si ex cibo aut vino repletio acciderit ipm euomat: 2 hydromel bibat: 2 postea ipm ēt euomat: deinde os suūz aceto 2 melle abluat 2 facie aq frigida. Et cui qd vinū nocumētū fecerit p calefactionē i corde 2 ignitū fuerit epar: sit ei? nutries vbi grā illud qd sit cū succo vne acerbe: 2 qd eis silanf: 2 sint ea qbus post comestione vti dū bibit talia qlia sunt granata 2 citri acetositas. Et ille quē ex pte sui capitis impedierit minuat ex ipso: 2 qd ē tēperatū 2 clarificatū bibat: 2 ea qbus post comestione vti dūz bibit sint talia qualia sunt cydonia. Et si in stomacho nocumētū fecerit 2 ipm calefecerit comedat semina myrti torrefacti 2 parū ex troscis d. caphora suggat: 2 illd i

quo est stipticitas 2 acedo. Et ille quidē qui in stomacho patit dolorē ex frigiditate vraf post comestionez dum bibit cypero 2 gariofilis 2 corticibus citri.

Alterius itelligi in fine illi? ptiē (Ille aut q vult multū bibē nō d3 multū comedere) rō est: qd nā nō pōt sic sustinere duas repletiones sicut vnā: imo suffocaret. Item etiā d3 accipere diuretica ad b vt euacuent per vzinam cholera que generatur a vino: 2 etiā vt d3 strabant vapores a parte capitis ad partes vinales.

Dub^m 10^m

Sed dices cū vinū sit calz 2 habeat dilatare vti qd in pstrictide pectoris cōpetat. Itē i hyeme anbelit? pstrigif vtrūq a flate: l3 vinū digerit flegma qre cōpetit. Itē cū i istis sit neciū flegma icidē 2 subtiliare 2 abstergere: vinū dulce oia ista fac 2 sic eis vinū cōpetit. Dico qd bñ pect? d3bile nō cōpetit multū vinū: 2 dclatū dmi est experientia: qd videmus istos asmaticos manifeste ledi a multitudine vini. Item etiā rōne qd vinum facit descendere flegma a capite ad pectus. Itē cū pect? sit debile illuc attrahuntur sui vapores qui ēt nocēt. Et qd dices. dico ad illa tria qd l3 vinū ista faciat: tamē ppter illa que dixi que magis pōderant ipm non cōpetit. Alterius itelligi qd vinū inducit illa nocumēta diuersa in capite epate 2 stomacho fm diuersas pparationes: si eni sit stomachus debilis sūt nocumēta stomachi: 2 sic etiā de alijs.

Dub^m 11^m

Sed dices ibi cū vinū sit calm quō ipm pōt ifrigidare. Dico qd vinū pōt 2 ifrigidare. Vno? quo dcm est. f. qd aliqs prius pueuerit bibere magis calida vna. Itē etiā alio mō qd vt infra habebitis vinū debile puerit in acetositatē 2 acetū ifridat. Et qd tu dices qd mō xē pōt facē ista nocumēta. f. calefacere 2 ifridare: dico qd illd facit fm diuersitate modoz 2 ēt fm diuersitatem corporum.

Et tu qdē scias qd vinū vetus est qsi medicina 2 pau ci existit nutrimentū. Nonū vō vinū ipedit epar 2 ad epaticā pducit dissinteria pp iflāmationē suam: 2 ppea qd facit vētrē. Et scias ēt qd ex vinis illud ē melius qd inter vetustatē 2 nouitatē est cōle 2 est clarū qd ad rubedine trahit bonum hīs odorem equalis saporis: 2 qd neqz ē acre neqz dulce. Et bonū quidē vinū qd ablutū vocat ē qd ita fit. Tres musti sumant ptes 2 aq vna 2 cōmifceant 2 coquat quouqz quarta pō minuat. Et si alicui ex vini potatōe mordicatio acciderit: mala grana nata post ipm suggat 2 aquā frigidā 2 syrupūz abstinēthiū in mane. Et balneū ingrediat post qd aliqd parū comederit. Scias pterea qd mustum velocius inebriat pterea qd aqūitas penetrat. Amplius sapiēs sibi p bibere d3 ne ieiunus vinū bibat: aut afi qz mēbra i bu mectatis aqua reficiant: aut post motūz fortē: qm bec duo magnum cerebro faciunt nocumētū 2 nervis 2 ad spafinum pducunt: 2 ad amētiāz: aut in egritudie: aut in tēpore calido. Frequēs quoqz ebrietas ē mala que epatis 2 cerebri cōplonē corrumpit 2 nervos d3bitat 2 ad nervoz egritudinē pducit: 2 apopleiā 2 mortē subitanēam. Alinū pterea multū in quozūdā stomachis in malā cholaz rubea cōuertē 2 in alioz stōchis in acetum purū 2 eoz amboz nocumētū est magnū. Quibulda vō visuz ē qd semel in mēse: aut bis inebriari cōfert: ppea qd virtutes alluciat animales 2 requiescere facit 2 vzinā puocat 2 sudorē 2 supfluitatē resoluit. Et scias qd maius nocumētūz vini nō est nisi i cerebro: ex ipso igit nemo d3bile cerebrum hīs bibat nisi parū 2 mixtūz. Et ei quidē qui vīno implef melius est vt ad vomēdū festinet si facile fuerit: qd si nō: aquā solā multā sup ipm bibat aut cū melle. Et post vomitūz in tina balneef: deinde ex oleo multūz inungat 2 dozmiat. Et pueris qd vinū ad bibēdum dare ē sic ignē igni addere in lignis d3bilibus. S3 senī quantū tolerare potest da 2 iuuenibus da ipsum tēperate. Regio pterea frigida vinum tolerat sed calida minuit.

2 2

Gentilis

Determini de regimine per vinum quod maxime debet sanis. Et per hoc scilicet. Secundo quod circa illa prout errare docet presuare ab illis nocummentis. ibi. (Qui autem vino repleti voluerit.) Prout in tres. Prout ex parte qualitatis. Secundo de potestate. ibi. (Ampli? sapientis.) Tertio de quantitate. ibi. (Vinum pretere.) Et ista in duas. Prout docet eligere quantitatem ex parte quorundam accidentium propter naturam. Secundo ex parte quorundam rerum naturalium et non naturalium. ibi. (Et pueris quidem.)

Culterius postea intellige quod illud vinum ablutum postea est bonum: propterea quod per illam decoctionem aliquae partes indigeste digerunt. Item et per decoctionem melior fit commixtio aque cum vino: et sic non nocet postea capiti. Intelligere etiam quod illud vinum de decoctione per duplex viam in aqua finit quod et Gal. 4. de regi. sani. idem ponit de oleo.

Dub^m 12^m **C**onsequenter dices. tunc statim vi quod purum vinum velocius inebriat quam mixtum. Prout enim videmus per experientiam. Item ratione quod illud vinum quod est fortioris virtutis velocius inebriat eo quod vna causa inebriationis est fortitudo vini ut dicitur: si vinum purum est fortioris virtutis quam mixtum. Item quod forte agens fortius et citius agit quam debile: sed vinum purum est fortius agens quam mixtum quod aqua diminuit de virtute. Item illud quod citius penetrat in magis euaporat ad caput citius inebriat: ut hic dicitur ipsemet sed purum est humidi quod ipsum tunc est calidius et calidius est penetrare. Item etiam tunc ipsum est magis delectabile: ideo citius attrahitur a membris. Item etiam cum calidius sit vi potare: tunc etiam magis vaporabit. In oppositum est hic Aui. Dico quod vinum quoddam est grossum sicut ista vina nigra plurima et rubra: et quoddam est vinum subtile. Item etiam vinum mixtum quoddam est parum mixtum et quoddam est multum mixtum: modo tunc dico quod si vinum sit grossum ipsi mediocriter mixtum velocius inebriat quam faceret ipsum purum: si autem esset subtile tardius inebriaret. Ratione primi est quod hic tangit: quod illa grossa ex aqua subtiliantur: et sic citius penetrant. Alia ratio potest esse: quod illa vina grossa replurimum sunt stiprica que non delectantur: sed quando eis miscetur aqua sunt delectabilia: unde de eis magis bibitur propter quod inebriant. Tertia ratio potest esse: quod quanto diutius retinetur in stomacho tanto magis inebriat: quod magis euaporat ad caput: sed purum citius in stomacho digerit quod calidum: quare et. Ratione autem secunda. scilicet quod subtile tardius inebriaret mixtum iam per ex dictis. Et per hoc etiam iam per rationes.

Dub^m 13^m **C**ulterius et vi quod possim vinum bibere in ieiunio: quod multos ex his videmus experientia inuari. scilicet ex potu in ieiunio. Item ratione quod illud quod ablutum stomachum et alias partes ventris a supfluitatibus et indigestis reliquis digerit tale competit: sed vinum in ieiunio illa facit: quare competit.

Dub^m 14^m **C**onsequenter dices etiam competit in egritudine: quod bip. 2. Gal. ipsum dant in egritudinibus: ut per in 7. parti. afo. 4. 7. 2. 57.

Dub^m 15^m **C**onsequenter et competit in tempore calido: quod si non starem tota estate sine hoc quod biberemus vinum. Item et cum in tempore calido maxime generetur cholera ipsi vinum et euacuabitur. Item et illud ipso resoluitur et excietur vi non ipsum humectabit: et ita maxime competit in tempore calido. Dico ad primum quod ieiunium potest dici 2°. Uno quod sit famelicus et inaniter: ita quod iam transierit hora comedendi. Alio potest dici ieiunium antequam sit famelicus: sicut nos sumus de mane. Prout modo non est bonum bibere in ieiunio quod facit nocummenta que hic dicit. Sed secundo modo ieiunium maxime fit si fuerit quod est bonum. Et per hoc per ad dicta: quod permittit quod ponit. Tunc ad aliud. scilicet bip. 2. Gal. dant in egritudine. Dico quod non de illud quod hic dicit. Absolute intelligi quod nullo modo demus in egritudine: sed de intelligi quod non sic indifferenter nec tantum sicut in sanitate. Ad 3° dico quod non de vinum prohiberi vinum in tempore calido et estate: sed de prohiberi vinum vinosum quod maxime habet rationem vini. scilicet quod est potens: habet coiter homines tunc maxime bibant magna.

Dub^m 16^m **C**ulterius de eo quod dicitur multum dices vi quod paucum potest pervertat in cholam quod multum quod magis igitur. Dico quod magis pervertit in cholam vinum multum: quod ipsi istam magis stomachum et et quod ibi diutius retinetur.

Dub^m 17^m **C**ulterius postea dicit ibi in illo. 5. (Nutritia pretere) dices ipse statim super phibuit res dulces: et hic dat eas et ita dicit. Dico quod non: quod de hic coponi quod dicitur dulces cum ly vinctuose. quod d. quod vinctuose dulces copentur: illa autem sunt parum dulcia que bene copentur. Prout autem quod sunt multum dulcia non copentur: et sic tunc non contradicit sibi.

Dub^m 18^m **C**onsequenter istud sufficiat usque ad finem totius capituli: quod nihil plus dicitur nisi quod super illo. 5. Quibusdam vero visus est: hic dicit verum copetatur inebriari semel in mense. Ut quod non: quod illud quod remouet a sanitate non copetitur in regimine sani. sed ebrietas est humidi: quod impedit operationes animales que sunt maxime principales: quare et. In oppositum est hic. A. 2. Rasis in suo tertio. Dico ad hoc distinguendo 2° primo in pfectitudine: quod potest esse aliquis consuetus inebriari et aliquis non. Item est aliquis qui habet caput debile et est aliquis qui non habet debile. Item est aliquis in quo abundat cholera et est aliquis in quo non abundat. Ad hoc tunc dico quod si sit aliquis consuetus et habeat forte caput et in eo est abundat cholera dico quod competit: si autem non: non. Ratione primi satis per ex dictis.

Super primo

et ratio secunda satis per se per. Et quod tu dices primo dico quod in illis quos dixi quod non facit sodam. Ad aliud dico quod ebrietas non impedit operationes animales nisi quodammodo sicut somnus etiam facit.

Consequenter queris. verum vinum copetatur pueris. Ut quod sic: quod illud quod copetatur uat pueros copetitur pueris: quod finit Gal. 6. de re. optima est puerorum coplo: sed vinum copetatur pueros quod est calidum et humidum: saltem efficitur sicut et pueri. quare et. Item quod omne illud quod facit aliud magis et velocius augmenum copetitur pueris: quod ipsi hoc indigent: sed vinum facit illa quod augmenum fit ex calitate rationis ex agere et ex humiditate rationis ex materia: et vinum utrumque habet quod calidum est et humidum. In oppositum est Aui. hic 2. Gal. 5. de regi. fa. Dico quod multum bodie de vino errat in pueris et magis in filijs diuitum quam rusticorum: vii et filij rusticorum pulchritudines sunt filijs diuitum in pueritia. Dico tunc quod vinum purum non copetitur pueris: et ratio est: quod illud quod inducit nocummenta sine inuamemtis non copetitur: si vinum in pueris est humidi: quare et. Adior 2° minor declarat: quod ipsi pueris inducit mala coplexione calida et humidum. Item etiam replet eis caput et cerebrum quod est in eis debile: ut dicit Gal. 3. pnoctic. co. 36. ita impedit operationes animales: et sic nocet eis et in anima et in corpore. Item etiam nec inducit sua inuamemta: quod cum sua inuamemta maxime principalia sint cholera euacuare et humectationem facit: pueri ipsi nullo istis indigent sed in senibus: quod eos humectat copetitur. Et tunc quod tu dices primo dico ad ma. vno modo quod non est verum quod in eis est calitas excedens: id non de seruari: sed ma. pcella dico ad ma. quod non est verum quod vinum ipsum pferret: quod imo augmenat sua calitates et humiditate. Ad aliud dico quod vinum non facit in eis ad augmenat: imo potius phibet ab eo inducendum coplone mala. Et quod dices quod calidum et humidum illud facit verum est naturale: sed non illud vini et.

Consequenter autem vino repleti voluerit cibo non repleat: neque re tunc dulce comedat si bibat tapheam vinctuosam et mixtam in uinctuosam comedat et carne pinguedine mixta et inuinctatur et non laboret: et post cibum cum bibere voluerit utam amigdalas et lentibus salitis et caugamec de cappariibus: et si comederit caules coctos cum carne et oliuas de aqua et eis similia confortet et si inuabit in bibendo vinum: et similitudinem quod vaporis alleviat sicut semine caulium de syria nabati et cimini et rutba sicca et calamemum et sal napticus et ameos. Flutritia pretere in quibus est viscositas et conglutination vaporis ingrossant: et he quod sunt velut res vinctuose dulces viscosae: quoniam ebrietate prohibet: et non multum recipiant vinum: propterea quod tarde penetrant. Ebrietatis autem velocitatem est autem propter cerebri debilitatem: aut propter multos humores qui sunt in eo: aut propter vini fortitudinem: aut propter cibi paucitatem: aut propter regiminis malitiam in ipso: aut in eo quod cum ipso continuat. Et eius quidem que propter cerebri debilitatem est: medicatio est reumatismi antiqui sedatio per epithimas tibus in capitulo primo notatis et ne ex eo bibatur nisi paucum. Syrupus qui ebrietate tardat succi alborum limum pars vna et succi granatorum acris pars vna et acetum 2° media sumantur et ferueant ebullitionibus aliquibus et sumant inde ante quod vinum bibat. 3. i. Sumantur etiam grana salis et rutbe et cimini nigri et siccentur et comedantur inde granum post granum. Sumatur et semen caulium de syria et ciminum et amigdale amare exortica te et ramnus et absinthium et sal napticum et ameos et rutba sicca: et sumant inde in potu qui caliditatis nocummenta non timet duarum. 3. podus cum aqua frigida ieiunus.

Consequenter videtur in duas. Nam per docet presuare a nocummentis ne fiant. Secundo docet corrigere iam facta. ibi. (Ex eis pretere.) Prout in duas. Nam primo docet presuare a pluribus. Secundo specialiter ab vno. scilicet ab ebrietate. ibi. (Ebrietas autem.)

Consequenter eis pretere que ebrius remouent ebrietatem est ut ei ad bibendum detur aqua et acetum multis vicibus: aut aqua almasal aut raib acetosus: et fiat ut ipse odoret caphoram et sandalum et super ipsius caput ponant infrigidatam et repercutiua

lia repercutiua sicut oleū rosaceū cum aceto de vino. Ebrietatis vō sanationes in particularib⁹ nominabimur. Quod si quis cito sine aliquo impedimēto inebriari voluerit in suo vino infundat vñce aut lignū aloes iduz. Et qui fortiter vult ebrietatē icurrere ideo vt mēbzū medicatiōe dolorē faciēte sanet in suo vino aquā loī ponat autumat sumittere et opij et iusquiamī. añ. 3. 5. et nucis muscate et gallie muscate et ligni aloes crud. i. añ. 3. vñ⁹ sexta: et inde ad bibēdū dēf in vino q̄tū est ei ne cessariū: aut iusquamū nigrū cū corticib⁹ mādragoze in aq̄ coquas donec rubea fiat et eā vino admisceat.

Hec diuiditur in duas. Primo docet remouere ebrietatem iduatam. Secundo docet eam inducere. ibi. (2. si quis cito.)

De somno et vigiliis.

Cap. 9^m.

De sermone cause somni nālis et subeth et contrariorū ipsoz et vigiliarū et insomnietas et qd faciēdum sit in medicando vñsq̄qz eoz et in remouēdo ipsum cuz fuerit impediēs: et qd vñquodqz eoz significet et reliqua ab eis lā in suo loco parūper pmissimus: et in medicatione p̄ticulari ad hoc dicemus. S3 qd hoc loco dicemus ē qd somnus tēperatus virtutē naturalē potētē efficit p̄ficiēdi suas opationes et est animalē virtutē quiescere faciēs: et in eius substantia augmētuz p̄bēs: ita vt fortasse redeat propterea qd laxat ad prohibēdas spiritus qualificqz fuerit resolutionē: et p̄pter hoc digerit cibuz fm digēstīdes noiatas: et succurritur cū eo debilitati q̄ accidit ex sp̄ibus resolutionis q̄ est ex fatigatione: aut coitu: aut ira: aut reliquis ab istis. Somnus p̄terea tēperat⁹ cuz humoz inuenit equalitatē in quātitate et qualitate est humectās et calefaciēs: et est res magis p̄ficiēs semib⁹ qm in eis humiditatē cōseruat et ipsaz cis reducit: et pp hoc dixit Gal. Lomodo quaqz nocte olera ex lactucis facta cum aromatib⁹. Ex lactucis qdē p̄terea qd dormire faciunt. Et cū aromatibus ad emēdandam eoz frigiditatē. Et dixit qd ego sum nunc diligēs somnus: nam ego sum nūc lenex et cōferē mibi humiditas quam somnus mibi facit. Et hoc quidē est regimē conueniēs ei cui rebellat somnus. Et si p̄mittatur vt ipse balneet postq̄ cibi quez sumperit complebiē digestio et super ipsius caput multa aqua calida p̄iciatur erit hoc conueniēs adiutorium. Regimē vō hoc fortius in medicationibus noiābimus. Sani ergo de re somni cogitare debēt vt ipsius tēperate exhibeatur et in sua hora et nō sup̄stue: et ab impedimēto sibi caueāt qd cerebris ipsoz et omnibus suis virtutib⁹ afferunt vigilie. Homo p̄terea multotiens vigilare cogit et somnum a se repellere timore syncopis et casus virtutis: melior quoqz somnus est ille qui est profundus. Et melior silt somnus est ille qui puenit postq̄ cib⁹ a supiori vētre descēdit et post quietē eius qd forsitan sequitur ipsuz ex inflatio nibus et rugitibus: quoniam dormire sup hoc multis impedit modis: imo nō sapit neqz cōtinuatur ab instabilitate et reuolutione de latere in latus et est impediēs et cum suo impedimēto nocet dormiēti. Quapp si descēsus tardauerit parūper incedere debz postea dormiat. Amplius sup vacuitatē dormire est malum et virtutē deiciens: et super repletionēz anteq̄ a supiori vētre

fiat descēso est malum: qm non erit pfundus: imo erit cum reuolutione de latere in latus. Cū enim nā in ipso sollicitatur cuz eo quo sollicitari solet in hora somni ex digestionē deterrens expergefatio et disturbans eā re: trodūcit et sit natura stupida et cōrūpitur digestio. In die quoqz dormire est malum: gñat enim egritudines humectantes et reumatismos: et cōrūpit colorē et generat splenē et laxat nervos et efficit pigritiam et debilitat desiderium et gñat apostemata et febres frequēter. Et ex causis suozum nocumētōz est vt cito interrumpat et nām ab eo in quo erat stupida reddat. Ex somni aut nocturni bonitatibus est qd est cōtinuus et pfundus: l3 qui in die dormire cōsuevit ipsum subito interrumpere non d3 abqz ordine. S3 que ex figuris somni ē melior est vt sup dextrum incipiat latus: et deinde ad sinistrum reuoluatur. Quod si elus inceptio sup vētrez fiat aut p̄lū fert satis magnū in digerēdo: p̄terea qd calorem retinet nālem et ipsum cōprehēdit quare auget. Refus pine aut dormire est malū et ad malas preparās egritudines sicut apopl̄as et frenesim et incubum: qm sup fluitates ad posteriora declinare facit et retinēt et per suos nō incedūt cānales nāles q sunt ab anterioribus sic nares et palatū. Et somnū q resupine sit solēt incurrere infirmi debiles pp illud qd musculis eoz accidit ex debilitate et eoz mēbris: et qd vñ latus aliud ferre nō pōt: imo cito resupini voluunt: qm dorsum latere fortius existit. Et pp hoc apto ore dormiūt pp vilitatez musculoz qb⁹ mādibule stringuntur. Et hoc qdē in libris particularibus capitulum h3 integrum.

Cū determinatū sit de re. p cibū et potū: hic dēter. de re. p somnū. Et p̄ remittit nos p̄ sufficiētiore determinationē ad alia loca. S3 o erequit. ibi. (S3 q in hoc loco.) Et hec in duas. p̄io p̄mittit iuuamēta eius. f. somni ex qbus habet hec necessitas determinādi de eo. S3 o erequit de hmoi re. ibi. (Sani f.) Et hec in tres. p̄io ex pte q̄ritatis. S3 o tps. ibi. (Et melior silt somnus.) Tertio d̄bita horam ex parte inanitionis et repletionis. Secūdo ex parte diei et noctis. ibi. (In die quēqz.) T̄tūta istud capituluz intellige qd somnus simpliciter naturalis est ille qui fit p̄pter resolutionē virtutis animalis et p̄pter digestionē: et somnus autē appropinquas huic est somnus q fit post exercitiū et post edōnes: somnus autē simpliciter immālis est vt subeth que fit a frigiditate et humiditate.

S3 dices cū insomnietas sit qdā dispō media iter somnū et vigiliā ipsa nō d̄iat subeth. Dico qd insomnietas p̄pē nō d̄iat ei f3 vigilie p̄pē: f3 d̄iat ei vt mediū d̄iat eximis. Alteri⁹ postea ista intellige qd in somno attendit duplex quātitas. f. quātitas que est longitudo horaz et etiā quātitas q est eius pfunditas: mō tūc de verag d3 cōseruator esse sollicitus: ista ē quātitas horaz nō bene ponit: sed in tēperatis p3 quidem debet esse quātum ipi appetunt et seruato. f. reliquo bono regimine: sed flegmaticus d3 dormire minus q appetat et cholericus posset dormire plus q appetat.

S3 dices ista syncopis fit: aut ex aggrauatiōe: aut ex resolutione: f3 somn⁹ facit ad resolutionis phibitionē. Itē ē somn⁹ digerit humores aggrauates: et ita i vtraqz syncopi d3 somn⁹ eligi et nō phiberi. Dico qd z⁹ ē syncopis. vna ē qd ex calore subito moto ab iterioribus ad exteriora. et alia est syncopis ex calore subito moto p̄io. f. ab exteriorib⁹ ad iteriora q̄lis ē i maguo et subito timore. Ad tūc dico qd i p̄ syncopi nō d3 phiberi somn⁹: imo poti⁹ dūci qd illud est tūc directe cura i tali syncopi et ibi multū nocet fricatiōes: in alia aut syncopi d̄ia d3 phiberi somn⁹: vñ ex toto vñ saltē multū diminui. Et h3 p3: qd si tūc fieret somn⁹: tūc ē maior fieret p̄culatio caloris i iteriorib⁹ et sic citi⁹ mor: ref. Et qd tu dicis. dico qd rōne cāe bñ cōpetit f3 rōne syncopis nō cōpetit. Itē ē qd fit ab hñōib⁹ sed fit vñ tristituz vñ a fumis venenosis tūc somn⁹ maxie phibet.

S3 tu dices vltimus hic qd meli⁹ vel expectare qd cib⁹ se descēdat vel incedere parūper vt descēdat et postea ire dormiū. Cū dēf qd fit melius incedere qd quāto cib⁹ citius descēdat ad fundum stōmachi tanto est melius: sed si incedat citius descēdit qd si q̄scat et

Dub⁹ 1^m

Dub⁹ 2^m

Dub⁹ 3^m

Bentilis

erpectet: qre rē. In oppo^m est Aui. in lra. Dico q qdā pp istas lras quapp rē. tenet q sit melius quiescere: s3 ego credo q sit melius ambulare pp illud qd dixi: r id op3 me tūc rīdere ad textū. di co q nō vult. A. per hoc illud dicere. f. q prius debeam⁹ gescere r postea ambulare: sed vult dicere. f. q prius debeamus rē.

Dub^m 4^m **C** Alteri⁹ dices q dormire in die est bonū. p ex experientia q: multos iuuenius iuuari: r si nō dormiat in die non possunt aliqd facere. Itē ē rōne q: maxime somnus ēē bonus cū magi idigeremus pfortatione digestiue: q: somn⁹ sit pp digestionē: s3 in die magi idigeremus pfortatione digestiue: q: ipsa tūc debilitat r a sole r a luce. Itē in illa hora in qua maxime idigemus phibitione resoloni somnus est magi necessarius hoc est in die. qre rē. In oppositū est hic Aui. Dico distinguēdo r ex pte cōsuetudinis r qritas⁹ noctis: nā sunt aliqui cōsueti semp dormire de die r aliqui nō. Itē ē qritas noctes sunt magne r sufficētes: r qritas sunt pue r non sufficēnt. Ad dco q si ipsi istud p̄sueuerūt r noctes sunt parue: ita q nō sufficūt q tūc in die dormire ē bonū: s3 si nō cōsueuerint r noctes sūt magne ita q bñ sufficūt: tūc dico q dormire ē malū. Rō pmi r scōi ē fatis p3. Et qd tu dicis p dico q illud est verū: si illa hora sit ordinata: r ē si somn⁹ sit ita pfundus: s3 in die hoc nō est. Et si dicas. si aliqui bñ comedat de mane q bene dormiat in die p funde: dico q nos nō debemus de mane tantū comedere.

Dub^m 5^m **C** Alterius hic dices vī q dormire resupine sit bonū. p auctoritate eius superius in cap de re. pueror vbi p̄cipit q ipsi laceant resupine. Item rōne. ille situs est melior in quo virtus aialis minus laborat r magis quiescit: sed hoc est iacēdo resupine. f. super dorsum: tunc enī virtus lacertor nō laborat sed sup lar⁹ sic. Dico ad hoc vī ipsi Aui. dicit r sufficūnt rōnes sue. Et qd tu pmo dicis dico q ipse non precipit eos iacere vt sic dormiant sed vt recubentur r formentur melius eorum membra. Ad aliud dico q illud est verum nisi essent alia nocumenta ex illo: sed sequunt⁹ nocumenta vt dictum est. In hoc terminatur scia totius capituli.

C De eo quod ab hoc loco ad posteriora referuandus est. Cap. 10^m.

C Ad ab hoc loco ad posteriora referuare debem⁹ ex eo qd hic dicit⁹ solet ē res coit⁹ r ipsi⁹ iēperamētū r emēdatio impedimētū eius. Et nos qdē ad posteriora referuabim⁹ loq⁹ v eo in libris particularib⁹. Ex eo qd b ēt vī est res medicinarū vētrē solutiū r ablationis ipedimētū earū: r nos qdē in qbusdā eorū referuabim⁹ sermonem ad nras dictiones de medicationib⁹ r in qbusdā eorū ad finones nostros de medicinis vētrē solutiū. Verūti⁹ dicemus q sanitatis pseruator vti d3 eūone que fit cū solutiū r diureticis r sudorē puocantib⁹ r spūti⁹ pducētib⁹. Et mulieres qdē cum mēstrua puocantib⁹ ex eo qd modo declarabimus r te scire faciemus.

C Prius dēterminauit d. 3. reb⁹ qb⁹ plm sanitas p̄sistit. f. d exercitio cibo r potu: r d somno r vigilijs: hic dēterminat breuiter d re. p alijs res. Et p remittit nos p dēterminatōe qritad ad alia loca. Scdō aliqd dēterminat hic de qbusdam. ibi. Verūtamē dicemus.)

Dub^m 6^m **C** S3 dices videt⁹ q debuerit dēterminare de regimine per coitus r nō referuare: pmo q: sic etiā docet. B. per ipsum pseruare regimen r in. 6. de regimine: r in. 3. thegni. Itē etiā de eo per qd sanitas pseruat d3 hic dēterminari: sed per coitum cōseruat sanitas: vt ipse dicit. B. in. 3. thegni. ter. cō. 35. qre rē. Dico q si de ipsa hic dēterminasset nō fuisset malum: tmo magis fuisset pfecta sua doctrina: sed hoc ideo ipse fecit q: eius correctio. f. coitus spectat ad particularia mēbra: r hoc p̄tinet ad libros p̄ticulares: r ideo non curauit hic dēterminare de ipso: sed facit in libro. 3.

Dub^m 7^m **C** S3 dices ēt postea. B. r alij auctores docēt cōseruare ēt p inanitionē r per accētia aie r per aerē: r iste nihil de eis dīc. Dico q sine dubio ad hoc vt bñ cōseruet sanitas requirit⁹ bonus aer r cōuenientia anime accētia r alia p̄hiberi: r s̄līr inanit o r repletio. Verūtamē q: nō cadit magnū artificū in appozinatione istorū: q: quilibet scit q tristitia r ira sunt fugiēda: r q aer ēt fētidus r nimis calidus est fugiēdus: r id ē istis nō curauit ēt ponere.

Dub^m 8^m **C** Item etiam dices nō videt⁹ q medicine solutiue competāt in regimine sanitatis. pmo q: B. dicit. z. de re. q motus medicinarum non competit in cōseruatione vel regi. sanitatis. Itē ēt rōne q ipsa. f. solutiua multū alterant r mutant: r ita ipsa nō p̄tinent huic arti. f. pseruariue. Dico q si corpus sit bñ ex se dispositū: r cū hoc

Super primo

vīf debito r bono regimine in alijs: dico q ab istis medicinis nec nec d3 eis vīf: sed h ipm sit dīstēperatū r male dīstōitū nālīter: vel etiā si sit tēperatū vītur tū malo regimine gñante su p̄fuitates qd debet⁹ eūari: d3 vī talis dīctis medicinis. Et isto mō intelligit hic Aui. Et in hoc terminet scia istius capituli.

C De pfortatiōe mēbroz r corpōz d̄bilitū r impinguatōe r magnificatiōe corpōis vel carniū ipsorū. Cap. 11^m.

Membra debilia r pua cōfortant⁹ r augmētāt⁹ tur in co quidē qui adhuc i tpe existit augmētāt⁹ tī r in tēpore vltimo augmētī fricatione tēperata r exercitio assiduo qd sit eis p̄puius: deinde de emplastro ex pice. Retētio quoq anhelitus in hīc ingredis modū r p̄prie cum mēbrū pectori r pulmōni fuerit vicinū. v. g. p̄cipiemus illū parū pcurrere q cru ra h3 gracilia postea tēperatāz ei adhibebim⁹ fricatione: deinde ex pice emplm apponemus postea secūda die fricationē custodiemus sicut erat r tertia s̄līr: r augmētābim⁹ exercitiū nisi amplitudis venarū apparuerit significatio r dēscēssionis materiūz: qm timor tunc erit in vnoquoq mēbro ne aspa accidat r nocu mētūz ex repletionē veniēs qd est ipsi p̄puiū quēdam modūz timētū b varices r elephātia. Cum q aliquid huius gñis apparuerit minuem⁹ ex exercitio qd p̄puiū inuicē fuit r ex fricatione: deinde faciemus ipm q̄scē r resupinū iacere r eleuābim⁹ mēbrūz illud. v. g. vt in primo qui h3 cruas sicūz p pedē suū r fricationēz faciemus p̄prie cōuersam. f. postremo ad radicē. Qd si voluerimus hoc efficere i mēbro qd sit iuxta mēbra d̄bilita: sit q. v. g. pectus ligābim⁹ qd ē sub eo ligaturas que in stringēdo sit media: r in latitudine eq̄lis postea p̄cipiemus ei vt utatur exercitio manū r fortis anhelitus emittēdo voces r clamorē magnū r fricationē leui. In libris p̄terea particularibus pueniet ad te qualiter hec summa exquisitē diuidatur. Illud igitur in libro decorationis p̄siderābim⁹ si deus voluerit.

C Ista pars debuit diuidi superius d. 2^m caplm istius sen si fuisset lectū: dico ergo q prius dēterminauit de re. put distinguē hūm dīuerſitatem complexionū suae etatum: hic dēterminat de re. put dīuerſificatur a parte cōpositionis. f. quantitatīs mēbroz. f. magnē vel parue r p̄prie magnē parue. Et pmo facit hoc in generali. Secūdo in speciali adducēdo specialia exēpla. ibi. v. g. p̄cipiemus. Et hec in duas. pmo adducit duo spālia exēpla s̄m duo mēbra. Secūdo remittit nos p̄prie alijs extremis. f. s̄m alia mēbra ad alia loca. ibi. In libris p̄terea. p̄prie in duas s̄m q duas ponit exēpla. p̄prie ponit vnus circa crura. Scdō aliud circa pectus. ibi. Qd si voluerimus rē. C. Iuxta qd nota q signanter dicit in tempore existit augmētū: q s̄m q. B. dicit. s. de regi. fa. membra debilia in senibus non debent exercitari propterea q ea exercitium magis debilitat resoluendo.

C S3 dices ipse ponit q mēbra debilia cōfortant⁹ illis. f. fricationē exercitio r emplastro illo. Dices nō vī q possunt mēbra ēē d̄bilia p̄pter cōp̄onem malā excedēte calāz. sed cū illa tria oīa magi cālesciāt magis debilitant quē admodū est in feb. Dico q mēbra possunt esse debilia r rōne cōplexionis r rōne quantitatīs: nō ipse nō intelligit hic rōne cōplexionis sed quantitatīs diminute.

C Itē dices nō vī q retentio anhelitus faciat illud. f. augmētum in mēbro vicino: q imo illud facit solum in pectore r nō in mēbris vicinis. Itē ēt B. hoc dices in. 3. thegni. ter. cō. 63. solum dicit de pectore r de mēbris vicinis nihil dicit. Dico q sine dubio maxime retētio anhelit⁹ v3 solū in pectore imēdiate vey q ibi sit tunc caliditas augmētata: ideo ēt r vicina mēbra augmētant⁹ secūda rō: ideo. A. hic sic dicit. Itē intellige q illa tria remedia sūt: quia hic est necessariū attrahere nutrimentū ad illud mēbrū r ibi ipm retinere r facere ēt ipsū cōuerti in istam mēbrū: ita agt remedia hic dicta modo faciunt: nā fricatio r exercitū attrahit nutrimentū r etiā emplm. Itē ēt illud emplm de pice ēt illud attractūz retinet appropriatē r nō p̄mittit ipm resoluēte ex balare. Item illa. f.

illa. f. exercitii et fricatione faciunt ipm conuerti in membra confortant do
calorem membri et aperiendo poros eius. Item non intelligas qd illud
factum copletur in diebus tribus solus: qd non ponit de pluribus
sed intellige illud et in diebus alijs postea sequentibus qd illud snt
fiat. Item non intelligas qd temp de die in die temp augmetur exer
citus: qd qn satis est augmentatu no dz plus augmetari sed sic co
seruari. Item postea itellige qd ista significatio est qd ibi in loco ap
pareat aliqua caliditas et rubedo: et qd sit et debilitas membri. Item
intellige qd dicit (conuersam) qd quando nos non volumus attrahere
nutrimetum plus ad vna partem qd ad aliam: sed equaliter ad ocs
tunc debemus facere fricationes fm omnes situs et ad oem ptes:
sed qd appropriat attrahere volumus humores vel nutrimetum
ad vnam partem tunc debemus facere fricationem versus partem
illam solummodo qd prius faciebamus de superiori ad inferiora facie
mus nunc de inferiori ad superiora qd est conuersum.

Dub³ ³ **C** Sed postea dubitabis de ordine approximationis istoz remedioz.
Et vt qd p debeat apporimari emplin de pice auctoritate. B. g. b.
dicit in. 5. de res. sa. qd prius dz apporimari emplin de pice. Item no
vi e bonus ordo in alio: qd cu fricatio disponat ad exercitium dz
pedere exercitii et no sequi vt supra habuim. V. Dico qd ordo dz
e talis: na p dz fieri fricatio pparatoria et postea exercitium et po
stea fricatio reductoria et vltimo emplin de pice: qd si prius face
remus emplin de pice no posset bn postea fricatio in eo fieri nec
exercitii: et qd Sal. et dicit qd illud emplin est prius itelligit qd est
prius oibus alijs remedijs. f. via pfectionis: no aut qd prius tpe de
beat apporimari. Ad aliud dico qd ipse solu posuit hic de frica
tione reductoria: qd ipsa est vt vnu principale remediū: et dedit itel
ligē pparatoria pp qd ipsa no fit nisi pp exercitii: et io n dixi d ea.
Dub⁴ ⁴ **C** Item dices male dicit qd tūc debet exercitii pui siue parūper: quia
Sal. dicit qd tūc debemus apporimare cursum maiore aliquo alio.
Dub⁵ ⁵ **C** Item etiam dices male etiam dicit fricationem temperatam: qd
Sal. dicit fricationem minorem.
Dub⁶ ⁶ **C** Item cum exercitii sit maior motus qd fricatio debet p augmē
tari fricatio qd exercitium.
Dub⁷ ⁷ **C** Item cu exercitii resoluit no debemus pcedere ipm augmentādo.
V. Dico ad primū qd in pma die dz ee exercitii parū i 2° dz postea
augmentari non in lōitudine sed in fortitudine: vt augmētemus
caliditatem in membris: qd dicit. B. no intelligo qd dicat qd debeat
esse maior in prima die qd in sequentibus: sed dz esse maius qd exer
citiū alioz membrorum. V. Ad 2um dico qd fricatio est multiplix. f.
multa et pauca et media dura mollis et media: mo tūc fm. B. non dz
esse media inter multam et pauca sed dz declinare parum ad pau
cam sed dz esse media inter durā et mollē. V. Alterius itellige qd il
la remedia et superiora copertunt in corpore mūdificato: qd in alio
f. in non mūdificato inducunt egritudines in membris et c.

De lassitudine que sequitur exercitia. Cap. 12^m.

Lassitudinis species sunt tres qb⁹ addit quar
ta. Et modi qb⁹ accidit sunt duo. Et vo spe
cies sūt tres vlcerosa extēsiua et apōsa. Et illa
qdem qd hic addit est lassitudo qd vocat dīsc
catua et arefactua. Vlcerosa igit est lassitudo ex qua
qui ea incurrit in superficie corporis tact⁹ vlcēz silitudine
ne sentitunt et in cutis pfunditate et ozificijs pfunditate
ipsi. Et est cu hoc sentit qn ipse tagit et est cu hīs eam
sentit illud in suo motu. Et est cu sentit qn pūcturā spl
narū et abhorret motus ita vt extēsiōes alaz et exten
danē cū debilitate. Lūqz fortior sit accidit ei horripila
tio. Et cū augmētāc accidit ei tremor et febris. Et ipsi
quidē causa est multitudo supfluitatū subtiliū et acuta
rū et liquefactio carnis et adipis pp mot⁹ fortitudinem.
Et ad vltimū humores mali qui si per venas discurrē
rēt bonus sanguis qui est i venis corūperet. Et ppea
q ad partē cutis declinauerūt minutū sūt nocumētū.
Minus nāqz malū qd efficere pnt est vt hoc lassitudi
nis genus accidat: et si parumper moti fuerint accidet
horripilo: et si plus moti fuerint accidet tremor. Et est
et cū humores acuti ab istis separant et crudi remanēt
in venis. Et est et cū crudi in carne existūt. Extēsiuam
vo hīs sentit suū corp⁹ qn fractuz et sentit calozē et ex

tensione et abhorret motū vsquequo abhorreat resup
nādo ad posteriora flecti: et proprie si ex labore fuerit.
Et ipsa qdē est ex supfluitatib⁹ retentis in musculis: q
tū bone existūt sube: et non est in eis mordicatio aut ex
vctositate. Inter eas vo existit sepatio cū dispōne leui
tatis et grauitatē. Et ipsa et multoties accidit ex somno
no cōpleto. Cū enī post somnū accidit cōpletū: alia est
ibi diuinitas que spērū peior est. Et que ex ea peior est
cū musculoz villi sūt rectitudinē tēdunt. Apōsa at las
situdō est vt corp⁹ sit solito calidi⁹ et sit inflatio simile
in magnitudine sui et colore: et accidit ei nocumētum cū
tagitur et mouet: et sentit ei extēsiōne. Lassitudo autēz
dīscatua et arefactua est dispō p quā sentit bō in suo
corpore: ac si siccaret ariditate supflua. Et ipsa qdē acci
dit aut ex multo exercitio cū bono chimo: aut ex redi
tione aspera. Et qnqz et accidit ex siccitate aeris et ex
diminutōe nutrimēti et ex multo ieiunio. Modi autē q
bus accidit lassitudo sunt duo. Et ipsi qdē sunt qd lassitudo: aut accidit pp exercitium: et hec est magis secura
cui⁹ sanatiois via modū bz qui ei est ppius. Aut acci
dit ex se et hec qdē egritudo est ascessio cuius medica
tionis via ppiū bz modū qui sibi ppius est. Et est et
cū vna alq pūngit fm suarū materierū cōpōne: aut p
seipsas: aut p exercitū. Lūqz simpliciū noueris regimē
ad cōpositarū regimē illud mouebis sūt regulā quā ti
bi dicā. Et hoc est qd in pmiis opz te maiore hīc sollici
tudine de re que maiore incurrit terrore regēdo illis et
qd est sub ea. Et fortasse qd magis terrefacit magis ē
terrefaciēs pp tres res: aut pp fortitudinē: aut pp no
bilitatē: aut pp subaz. Lūqz in eo qd opz ex istis condi
tionibus due aut tres pūngētū erit hoc magis terre
faciēs nisi vna que remāserit duab⁹ fortior fuerit adeo
vt ipsi resistat. v. g. lassitudo nāqz apostemosa fortior
est et nobilio vlcerosa. Sūt si vlcerosa substātia a tēpe
ramēto et cursu naturali valde fuerit remota duobus
apostemose modis propter nobilitatem et fortitudinē
resistet et pmittetur super ipsam. Si vo no valde remo
ta fuerit apostemosa super ipsam premittetur.

C Prius determinauit de re. qd debet adolefcere: mo qd no contin
git adolefcere et sibi soli viuente quin incurrat aliquā lassitudinem et
plures alias dispōnes: ideo hic dēterminat de curis earū. Et p no
bis notificat spēs et modos lassitudinis. Scdo dēterminat de cura
illoz et aliaz dispōnū. ibi (Lūqz simpliciū.) Item p notificat species
simplices. Scdo breuiter pertrāit de compositis. ibi (Et est etiaz
cū vna.) Item p ponit dispōnes lassitudinis in suas spēs et modos.
Scdo illas spēs et modos dēclarat. ibi (Statim eius vo sunt.) Et p
manifestat spēs. Scdo modos eius. ibi (Modi autē qbus.) Primo
pponit que sunt ille spēs lassitudinis. Secūdo vnaquāqz illarū de
clarat et per ordinē manifestat. ibi (Vlcerosa qdē.) Et ista in duas.
Nam p dēclarat spēs tres que ponunt fm ocs. Scdo manifestat
spēm aliā 4^{am} que ponit fm aliquos. ibi (Lassitudo autē dīscatua.)
Pria in tres sūt qd tres sunt ille lassitudines. Scda ibi (Extēsiua
vo.) Tertia ibi (Apōsa autē.) Prima in duas. Prius manifestat vl
cerosam a parte suoz accētūz et sui subiecti. Scdo manifestat eā
a parte suaz carū. ibi (Et ipsa qdem est.) Tūc illa. (Lassitudo autē
dīscatua.) Altr diuiditur in duas. Quia p dectat eā a parte suoz
accētūz. Scdo a parte cause. ibi (Et ipsa qdēz accidit.) Tūc
illa (Lūqz simpliciū) dēterminat de curis eoz et aliaz dispōnū: et
mirabiliter itermiscet et inordinate pcedit: qd prius dūisset dēter
minare de lassitudine et postea de dispōnib⁹ alijs: sed non est vis sic
procedit. Quia primo tres facit. Nam primo dēterminat de cura
tionē specierum compositarum lassitudinis. Secūdo dēterminat
de cura quarūdam aliarum dispositionum similiū lassitudinis sicut
sunt alices et oficationes. ibi (Alices sunt.) Tercio dēterminat de

Gentilis

Dub^m 1^m **C**uris specierum simplicium lassitudinis etiā intermiscendo adhuc de curis aliarum disponū. ibi (Dicemus q^d studium.)
Juxta h^o q^d habuit illū modū loquēti q^d nō dixit absolute q^d 4. dico q^d illud fecit pp duo. p^omo q^d oēs ponit. sed illa. 4. nō ponit ab oib⁹ sed quidā cā addit. Alia rō est: q^d vt. 4. de re. ha. betis illa. 4. nō est pprie lassitudo ideo sic dixit. Item nota q^d iste spēs. 3. vel. 4. sunt spēs simplices sed cōpositae sūt multo ples. Itē intellige q^d dicit spēs 2 modis: nam dicit spēs prout ipse distinguitur fm distōnem causarū essentialium 2 et accidentium: dicit autē modos prout ipse distinguitur fm modos illaz causarum.

Dub^m 2^m **C**es dices h^o Auer. 6. col. 5. ca. 1. 4. extensua 2 a pōsa sunt eadē species. Itē illud v^o rōne q^d ipse nō dicit nisi fm magis 2 minus quia extensua se h^o in plus 2 a pōsa: 2 ita nō erant tres h^o solū due spēs. Dico q^d in hoc sine dubio Auer. v^o esse contra medicos. Dico tñ q^d p^oit eē. 3. vt medici dicūt. 2 rō est: q^d distinguunt egritudines solū h^o curas diuersas: mō cū diuersas causas 2 diuersa accitua etiā. Et q^d tu uerise q^d ipse h^o diuersas causas 2 diuersa accitua etiā. Et q^d tu dicis dico q^d forte fm egritūm veritate sunt eadē sed h^o medicos nō. Ad aliud q^d dicit solū fm magis 2 minus. Dico q^d et dicit aliter. A. p^o humores: nam in extensua humor solum est peccans in quantitate sed in a pōsa est etiā peccans in qualitate. / **U**lteri⁹ intellige q^d ista lassitudo tactus pōt intelligi 2. Uno mō sic. sicut si aliquis h^o vlcus aliq^d in vlcere tangat 2 habeat dolorē talē: etiā si aliquis nō h^o vlcus vlcera tūm talem 2 similit⁹ pūctionem 2 mordicationē senserit dicit habere lassitudinē vlcerosam: 2 isto mō videt⁹ intelligere. B. in. 4. de regl. fam. Alio mō pōt intelligi illud accidēs intelligendū. Vlcero se vt sit sicut si aliquis tangat spūm vel cū acubus. Et sic videt⁹ Alii. intelligere vt postea p^o. / **U**lteri⁹ intellige de vlcro ista lassitudinis q^d sicut Baf. 4. de regl. in p^oin. meli⁹ ponit illud. s. dolor iste vlcerosus q^d est in cute sola minus percipit: q^d autē est in carne sola magis sentit: 2 q^d est in vlcro adhuc percipit magis: sic et possu mus intelligere illud q^d hic dicit Auer. vt intelligat per illud q^d dicit (in sup^oficie corporis) in cute sola: per illud q^d autē dicit (et in cutis p^ofunditate) intelligamus quādo fit in carne sola: per illud at q^d dicit (Et in ossibus p^ofunditate ipsi) intelligamus quādo fit in vlcro: 2 isto mō p^ocordabimus Alii. cū Baf. 2 est melius istud: illud q^d hic dicit intelligat q^d ad 3 quātū ad tres gradus solū ipse curat. / **U**lteri⁹ cū dicit (Et est cum hoc senserit q^d tangat) intellige q^d ista lassitudo siue iste dolor vlcerosus q^d sentit 2 p^oter hoc q^d tangatur 2 p^oter hoc q^d moueat vel exercitet: 2 tunc est illud signū q^d humor qui illam lassitudinē facit: vel est multū malus in qualitate fuit: vel est multū excedēs in q^oitate: vā per seip^oz tēat expellere: aliq^d aut nō sentitur illa lassitudo per se sed sentit eūz h^o mo tangit tñ: 2 tunc illud est signū q^d humor est minus malus q^d prius: aliq^d aut nō sentit cū toto hoc q^d tangat sed sentit solū cū exercitet: 2 tūc et illud est signū q^d humor tunc etiā est minus malus q^d mō ante. / **U**lteri⁹ intellige per illud q^d dicit (Lūq⁹ fortior fit accidit ei horripilatio) q^d illud pōt referri ad duo: 2 ad fortitudinem motus siue exercitij 2 et ad fortitudinē cause. s. lassitudinis.

Dub^m 3^m **C**es dices hic ipse ponit q^d percipiat in cuti: hoc non est verū: q^d fm Auer. ca. 1. 4. 2 lassitudo est passio lacertorū: ideo in eis d^o p^oci. Dico q^d cū hoc q^d ipsa est passio lacertorum est etiā passio cū. Itē etiam q^d ipsa maxime in cuti notificatur ideo sic dixit.

Dub^m 4^m **C**lteri⁹ dices male dicit multitudo q^d sicut habetis. 4. de regl. 2 etiā in illo afoi. 4. 2° parti. Laboris spontanei multitudo non est causa lassitudinis huius. s. vlcero se sed potius malitia.

Dub^m 5^m **C**tem dices etiam cum causa istius sit superfluitas pūgitiua et mordicatio cum caro vel adeps vel etiam eius humiditas nō sit pūgitiua: ideo male dicit q^d ista sunt etiam causa eius.

Dub^m 6^m **C**te et cū humores crudi nō pūgant imo potius pūctioni 2 humoribus pūgitiuis resistent male d^o dicit q^d hoc faciūt humores crudi. / **A**d p^oimum dico q^d multitudo pōt esse causa 2. Uno v^o ipsa de se 2 p^oncipalr illud faciat 2 sic. B. negat. Alio nō inquitur ipsa multitudo est q^d illud faciat: sed facit eā vt requirit ad operandū: q^d ad oēm operationem requirit quātitas sufficiens: 2 isto mō forte intelligit⁹ hic. / **A**d aliud dico q^d nō credo q^d velit q^d humores crudi sint cā istius lassitudinis: s. intelligit q^d ipsi sint cū cā. i. cā simul cū illis subtilib⁹ 2 mordicatis: nihilomin⁹ pur ipsi remittūt aliqd de acuitate eoz. / **U**lteri⁹ intellige q^d cū ista extensua fiat a mā extēdēte max⁹ ipsa h^o fieri in mēbris q^d p^oinēt humores sicut sūt vene 2 arterie 2 marie q^d ad lacertos pueniūt. / **S**3 dices nō v^o q^d extēso villos⁹ h^o rectitudine siue lōgitudinali sit peior: q^d h^o B. 4. d^o re. extēso villos⁹ lōgitudinaliū 2 t^orauer⁹ salū fit a cā maiori q^d extēso lōgitudinaliū: sed quāto egritudo fit a maiori cā nō est dubiū q^d tāto ē peior sicut habetis ibi in. 2. parti. afoi. 3. 4. afoi. In morbis q^d re. fatis ista est p^oietas. / **I**tē et cū ista idifferēter causat ab istis causis in

Super primo

trinfec⁹. q^d est peior in lōgitudinalib⁹ q^d in alijs. Dico q^d villosū q^d sunt nervosi 2 q^d sūt ligamētales 2 ex ambob⁹ istis sit choz⁹ da: mō possumus dicere q^d villi lōgitudinales sunt nervosi q^d mar⁹ sentiūt sed alij sūt ligamētales q^d nō ita sentiūt: 2 q^d dices p^o. / **U**lteri⁹ intellige q^d illa alia lassitudo d^o a pōsa ex eo q^d mēbris in ea sūt tumefacta fm q^d. B. d^o in fine. 4. de re. Itē et ex eo q^d in ea est caliditas magna 2 i^ohāmatio d^o et ista lassitudo calefacta. / **U**lteri⁹ intellige q^d ipse admittit q^d cā ista lassitudinis a pōse est humor excedēter calis nō tñ mordicatus. / **U**lteri⁹ de spēs cōpositis intellige q^d ille spēs simplices p^oit diuersimode adiūce pūgi: 2 h^o diuerse 2 plures pueniūt spēs cōpositae: nā si cōponant adiūce solū due simplices sic erūt spēs cōpositae. s. h^o aut pūgant⁹ simul. 3. tñ adiūce sic solū erūt spēs cōpositae. 4. si aut pūgant⁹ oēs. 4. simpli ces sūt adiūce sic tñ erūt vna spēs cōposita: sic q^d fm oēs cōparatōes 2 cōbūtiōes spēs cōpositae erunt. in. 1. in vniuerso.

Ces dices v^o q^d a pōsa sit spēs cōposita. s. ex vlcero sa 2 extensua: q^d in vlcero sa solū est peccatū qualitatis 2 in extensua est solū peccatū quātitatis: sed in a pōsa est peccatū 2 q^oitatis humoris 2 et qualitatis 2 sic est cōposita ex illis. Dico q^d ipsa est spēs simplex sic ille: 2 rō est: q^d sit solū ab h^o. Et q^d dices dico q^d bñ est in ea peccatū caliditatis. s. q^d est sanguis nimis calidus: 2 non est p^oin q^oitatis sicut nos intelligimus eē in vlcero sa. s. qualitatis. i. corollione: quia sanguis a pōse nec h^o qualitatis corollia nec mordicatio h^o excedat in ea. / **U**lteri⁹ fortitudinē intellige a p^ote fin effect⁹: q^d mag⁹ le. dit: pp nobilitatē intelligo sicut dicit. B. in. 1. de inge. ca. 3. f. respiciendo ad sanitatē 2 ad vitā: pp sūam intelligo fm q^d ipse tāgit p^o maiorē recessū a tēperamēto. / **S**3 dices de exēpio quādo a pōsa est fortior 2 nobilior vlcero sa. Dico q^d ipsa apollēmōsa est fortior: q^d ipsa mag⁹ affigit: vt d^o B. 4. de re. nā in ea 2 est tumefactio 2 extēso 2 et i^ohāmatio. Est et nobilior: q^d ipsa plus ipe dit sanitatē 2 vitā: nā sic ibi d^o. B. cū a pōsa infirmus statz cadit in feb. nū immedie curet⁹: possum⁹ et intelligere fm istam vtrāq⁹ istarum rō.

CDe alicibus 2 oscitationibus.

Lices sūt pp supfluitates que in musculis cōgregant⁹. Et pp hoc multi accidunt post for⁹ minū. Lūq⁹ humores illi plus abūdauerūt sicut horripilatio 2 tremor: 2 cū plus exercuerint faciēt febrē. Oscitatio v^o motus est alicuz que accidit in mandibularū musculis 2 thoracis. Lūq⁹ sanis in p^omis absq⁹ causa acciderit 2 nō in hora cū multa fuerit erit malū. Et que q^d est ex ea melior est p^oma q^d est post finē digōnis: q^m est pp supfluitatū expulsiōne. Et et cū alices 2 oscitationes efficiūt frigus 2 cutis spissitudo 2 pauca resolutio 2 exp^ogfectio a fommo an⁹ cōplea⁹ tur 2 expulsiō comprimens. Unum v^o ad mediū tēperatū alicibus 2 oscitationibus est conueniens cūz non est ibi aliā prohibens causa.

Chic determinat de cura quātū ad aliāz dispositionū sūm lassitudinis: 2 q^d cura non bñ pōt sciri nisi ciant⁹ cause: ideo q^d p^oit cās eaz. Scdo ponit quādā breuē curā. ibi in fine (Unū v^o). p^oio ponit causas intrinsecas. Scdo extrinsecas. ibi (Et est et cū alices). Itē p^oimo ponit cās alicū. Scdo oscitationis. ibi (Oscitatio v^o).

Ces dices male dicit vinum ad mediū tēperatū: q^d cū cura ei⁹ sit expulsiō illaz supfluitatū cū vinum purū magis eas euacuet q^d ad aquatū q^d calidius: male ergo dicit ad medium tēperatū: eādem et curam habetis in quodā afoi. 57. 7. parti. Dico q^d vinū potest intelligi esse temperatum dupliciter. vel ratione cōmitionis. s. aque: vel ratione appoximationis vt q^d nō appoximetur in nimia quantitate. modo tunc intelligo temperatum isto secūdo modo: q^d d^o dari parum de aliquo bono vino: non autem p^omo mō si tu arguis. Verū est tamen q^d etiam si eēt nimis excederent calidū bene posset poni aliquid de aqua vt nō noceret in alio rē.

CDe medicando lassitudinem ex exercitio proueniēte.

Icemus q^d studiū ipēdere i medicadō lassitudinē est a mult⁹ securari egritudinib⁹ ex q^d sūt febres. Opz aut vt cū lassitudo vlcero sa appauerit ex exercitio minuat⁹ si ipz fuerit cā: 2 si cū ea multitudo fuerit humorū expellatur. q^d si breuis rēpōis

nis teporis fastidia affuerint ipsorum nocumēto succur-
rendum erit cū fame et cōsue et resoluōe eius qđ pue-
nit ad partē cutis cū fricatione multa et leni cū oleo in
quo non sit ponticitas. Et in die tertio redictionis fiat
exercitiū. Et nutria ipse in die primo ex eo qđ p̄sueue-
rat in q̄litate sed ex q̄litate minuat. Et in die scđo hu-
mectatib⁹ nutria et si vene fuerint mūde et flegma cru-
dū i adipe fuerit itestinoz: fricatio ipz q̄lqz maturat:
et p̄prie cū calefaciētiū medicinarū ad ipm penetraue-
rit virt⁹. Oleū p̄terea de salicib⁹ i b multū p̄fert et oleū
de anetho et camomilla et his similib⁹ et apozima radi-
cū sicile et ei⁹ oleū in instrumēto duplici et vnguentū ex
radicib⁹ malue et oleū de radicib⁹ cucumeris asinini et
brionie et oleū de vīnee et oē oleū in quo vīnee recipit.
In lassitudinis autē extēsiue medicatione itētio est las-
sare illud qđ idurnit fricatione leni calefaciēte in sole
et aq̄ tepida balneari et in ipsa longo morari tepore. Et
si in solū alia vice aut dñab⁹ descēderit in die erit pue-
niēs: et post vnāquāqz insignant balneationē. Et si ne-
cesse fuerit p̄p venarū absterisionē: et p̄pterea qđ oleūz
in eis siccat ad insigēdū oleo redire fiat et nutriēte hu-
mido nutria et pauca q̄litate: qm plus indiget nutri-
menti paucitate qz vlcerosa. Et hac qđ lassitudinem
resoluit exercitiū et mūdificat. Et si per se acciderit p̄p
grossas sup̄fluitates necesse erit eas cūare. Et si fuerit
p̄p cām v̄etositas extēdētis resoluēt eā tale q̄le est ci-
minū et carui et amisu. Intētio autē in apostemofaz las-
situdinē regēdo ē tres res lassare qđ extēsum fuit et qđ
calefactū ifridare et sup̄fluitatē cūare. Et b qđ cōple-
tur oleo multo tepido et fricatio vebemēter leni et p̄-
lita mora in aq̄ que parūper ad caliditatez declinat et
quietē. In arefactina vō nil de regimine sanoz mutet
nisi qđ opz vt aq̄ in qua balneat sit maioris caliditas:
qm in aq̄ vebemēter calida est qđ ipissat cutē et nō est
eius ipedimētū sicut ipedimētū aquarū frigidarū: qm
cū eo qđ ipissat est in eis ambiguitas mala et frigiditas:
tis ipsoz penetratio in corpore qđ iam siccatum fuit et
est cū sine māci cā est cutis ipsius raritas: imo b est fm
plurimū. In die autē scđo reductōis exercitiū leuiter: et
subtiliter vtaf et balneo fm dispōnem dici p̄me: deide
p̄cipiat ei vt aquā fridā subito ingrediat q̄tenus cutis
eius inspisset et sit eius resolo pauca: et cū b p̄seruet ip-
sus humiditas. Obuiabit nāqz aq̄ corpori in quo est
tm caliditas qđ resistat ipso corpore iam inspissato. Et
iste qđ due cāe adinuicē se iunāt in remouēdo nocu-
mētū frigiditatis ipz: et p̄p cū summergiē subito et egre-
diē et nō morat: qm cū mora nulla est securitas. Ipse
p̄terea nutria et pauca vice iuxta noctez fricari possit: et
tūc cenā tardet. Studiū quoqz adhibeat in expellēdo
sup̄fluitates ab eo fricatione olei de salicib⁹ cū quo vē-
trē suū nō tāgāt nisi lassitudinē in musculis sui ventris
fenserit: qm tūc illos leuiter vngē p̄uēt. Et ei⁹ nutriēs
sit largius et in eo p̄cedat cauedo ne ei⁹ nutrimētū sit
multe caliditas. Ampli⁹ oēm lassitudinē cui⁹ cā est mo-
tus dimittere cū ei⁹ signū iceperit p̄hibet ne accidat:
postea reuersionis exercitiū vtaf vt mor⁹ teperat⁹ qđ

cutē mās expellat et eas fricatio resoluat que fit iter il-
los mor⁹ in ipsoz p̄sistētia. Dispo p̄terea ipz balnea-
tionē experiat. nam si ex balneo accidat ei tremor: tūc
res terminū p̄trāsiuit. quanto magis si febrē ḡnauerit:
qm tūc nō est balneādus: imo cūandus et ei⁹ cōplexio
rectificāda. Et si nihil eoz ex balneo accidit erit cōse-
rens cū ei⁹ aq̄ fuerit tepērata. Cū aut in ei⁹ venis crudi
fuerint humores in primis lassitudo erit regēda cū eo
qđ oz: postea studēdū erit in eo qđ crudos maturat et
subtiliat et expellit humores. Et si multi fuerit: tūc ges
erit inuigēda et exercitiū dimittēdū: qm ges est magis
digerēs et minutionē relinqt: qm fm plm mūdū expel-
lit et crudū dimittit. Et tūc quoqz ei⁹ ante maturatio-
nez nō est soluedus: qm b nō p̄fert: imo damni infert:
vinā vō puocare nō nocet ei. Sed res multū calefa-
ciēs nō est ei dāda: qm crudū humorē in corpore diffun-
di faciet. Sitqz eius opatio leuiter et cūz q̄litate cqli.
In ei⁹ p̄terea nutritib⁹ ponēda sunt piper et cappa-
ris et ziziber et acetū de capparibus et acetū de alkis et
acetū de alstranguat et corpora et ipoz et lāguiris sci-
ta fm mēsurā. Post maturationē aut et apparitionem
hypostasis in vzia et maturationē plurimū da ei vīnū
vt matratio cōpleat et fiat vīne puocatio. Sitqz ei⁹
vīnū qđ subtile est et clarū et vomitū nō faciat.

Chic dēter. de cā lassitudinē simplici et de cura aliarū dispo-
num. Et p̄ determinat de cura lassitudinē pueniētū ab exercitio
et de cā et quārūdā aliarū dispo. Scđo determinat de cā lassitu-
dinē pueniētū ex se. ibi. (Vlceroze qđz dispo.) Primo dēter. de
cura lassitudinē. Scđo de cura illarū aliarū dispo. ibi. (Prus lo-
quemur.) Primo dat necessitates huius partis. Scđo exequit. ibi
statim. (Opz autem.) Et hec in duas. Primo determinat de cura
lassitudinis cū nō est cū abundantia humorū crudoz. Scđo cū est
abundantia humorū crudoz. ibi. (Luz aut in eius.) Prima in duas.
Primo determinat de re. qđ debet determinatis speciebus lassitu-
tudinē. Scđo determi. de regi. qđ debet oibus speciebus lassitu-
dinis. ibi. (Amplius oēm lassitudines.) Prima in 4. fm q. 4. sunt
species lassitudinis quas docet curare. et ibi. (In lassitudinis aut.)
3. ibi. (In ieiuno aut.) 4. ibi. (In arefactina vō.)

Sed dices illud nō vī vey de lassitudine ab exercitio: qz illa que
egritudines p̄notificat est lassitudo spontanea vt habetis ibi in. z.
pri. afoz. 4. afoz. Labores spontanei. Itēz etiā in illa ex exercitio
nō sunt humores qui sunt causa egritudinis et febuis. Dico qđ cura
vtriusqz reddit nos securos vtrū mag⁹ cura lassitudinis per se ve-
nientis: et nō est: qz in vtraqz lassitudine sunt alique sup̄fluitates et
humores faciunt egritudinē. Itē in eo qđ lassitudo quecūqz debili-
tat mēbrū vt sic et quecūqz disponit ad egritudinē. Et qđ tu dices:
dico qđ bene maxime facit illud spontanea: sed et in illa ex exerci-
tio sunt humores vt dixi qđ p̄p: qđ docet curā ei⁹ et per cūones vt
patebit. **U**terius itelligē p̄ qđ in quibet istarū sp̄rū lassitudinis
pueniētis ab exercitio cura ḡnialis est etiāto alicuius sup̄fluitatē
et dimissio exercitij eo qđ ois cura fit per remotionē sue cāe. Itē
itelligē qđ exercitiū redictionis et terapētici et curatiū que. 3. sunt
idē fm. B. 6. de regi. sani. 7. 3. 4. exercitiū est illud qđ fit longius et
in multis q̄tib⁹ intermedijs in q̄bus fit fricatio. et illud idē videt
Aui. ita itelligere qđ dicit exercitiū reuersionis et dicit reuersioni-
nis vel redictionis: qđ fit post aliud exercitiū qđ prius fecit lassitu-
dinē suē. p̄pterea qđ reducit et reuertit facit corp⁹ ad dispōnē.

Sed dices b cū ista lassitudo fiat ab exercitio nō videt qđ exerci-
tiū eā cūret: imo vī qđ mag⁹ eā augmēt. Dico distinguēdo in sup-
fluitatib⁹ ist⁹ lassitudinis: qz aut ipse sunt in cute et in lacertis. p̄p
qz et imediate postū sub cuti: aut ille sup̄fluitates sūt in lacertis. itē
fecis remoz a cuti. nō dico qđ si sunt p̄ mō sufficit ad curā ei⁹ frica-
tio sola absqz exercitio. si aut sunt 2. mō tūc est nēcūz exercitiū: qz
qđ sic nō solū sufficit illud qđ attrahit et resoluēt fm. B. 2. de re. sa.
7. 4. 3. et est nēcūz illud qđ ipellat. b aut facit exercitiū qđ ipm cō-
mouet mēbra et calozē et sp̄ritū et virtutē que oia cōmota ipellāt.
Sed dices postea cū calidi sit rarefacere qđ dicit qđ aqua mul-
tum calida inspissat. Dico qđ illud est fm qđ habetis. 7. de ingenio.
ca. 6. 2. de regi. sani. qz aqua vebemēter calida subito cuti adue-

Dubiu p^mDubiu 2^mDubiu 3^m

Bentilis

Dub^m 4^m ntes ipsa sua vehemēti caliditate exiccat et sic tam inspissat. **C** Sed dices de eo qd dicit (nihil muref) dices cu corp^o illud sit mutatu a dispoⁿe nali et sana dz et mutari dicta. Tre cu in ipo supad-
das et postea exercitiu dz in ipo cib^o augmetari. Tre et cu ipo sup-
addat et postea exercitiu dz in ipo cib^o augmetari. Tre et cu illud
corp^o sit iaz siccitu dz dari cib^o humectari. Dico q in p^o die no
dz fieri permutatio magna: et sic ipse intelligit hic.

Dub^m 5^m Tre dices h ipse dicit primo q no est danda res multum calefa-
ciens: et postea dat piper qd est calidum in. 4.

Dub^m 6^m Tre dices ipse no pcedit vnu nisi postq est facta dig^o illius buo-
ris crudi: s. fin. B. 4. de re. fa. ipm vnu est optimu digestiu buo-
ris crudi qre dz dari an. Dico ad p^m q h piper sit calidus in. 4.
gdu: tñ pot dari in ta parua quantitate q no puenit ex eo caliditas
in gdu secudo nedu in. 4. et sic intelligit. A. hic. Ad aliud dico q si
essent humores crudi pauci bene pferret vinu: sed si essent multi
nou competit: ppter ea q eos comoueret rē.

C De alijs dispositionibus que sequuntur exercitiu et
reliqua ab eo. Cap. 15^m.

Rius loqmur de istis dispoⁿib^o. Postea mu-
tabimus nos ad regedu lassitudinē q venit p
se. Et ex istis qd est raritas que corpori acci-
dit. Et accidit multo ties ex fricatione pauca z
balneo. Ipa vo est medicada fricatione sicca ad duriti-
e parū declinatē z cu oleo sriptico. Et ex eis dicit spissi-
tudo q ex friditate accidit aut ex re sriptica aut ex mul-
titudine supfluitatū aut ex eaz grossitie aut eaz visco-
sitate. vnde puenit vt in poris cuq retineant. Aut erit
spissitudo ca exercitiu qd ipsos ex pfundo extrahit no
existētib^o ibi causa antedētib^o aut erit eius ca lo-
cus puluerulē aut fricatio foris z dura. Illi aut que
est ex friditate z sripticitate signū est coloris albedo z
calcfactiois tarditas z sudor z corpis reñsio ad rube-
dinē cu adest exercitiu. Et bi qdē i balneis calidis sūt
balneadi in qb^o de latē in lar^o z sup vētre z supinē re-
uoluant sup paumētū cūlis caliditaz donec sudent z
inungant oleis subtilib^o calidis z resolutentib^o. Illoz
aut q ad h deueniūt ex exercitiu signū est q no habēt
hoc signū z resudat cutis: z ipsi qdē medicadi sunt ex
pulsione si ibi fuerit supfluitas: postea regimen adbi-
beat qd resoluat ex balneo z inunctione. Qui vo in hoc
icidunt ex puluere aut ex forti fricatione magis est eis
balneū necessariū q inunctio ex oleis. Et ipsi qdē frica-
tioē molli vt debēt ante balneū z post ipm. Et quoq
cu accidit eis post supflūū exercitiu cu pauca fricatione
debilitas cu raritate: est cu accidit et ex supfluo coi-
tu z ex balneo frequēter. Ipsi igit medicadi sunt cum
exercitiu reuersionis z fricatione sicca que ad duritiē
trahit cu oleo sriptico. Et nutriētia comedant hume-
ctantia pauca qstiaz in caliditate z friditate tēperata
aut que parūper ad caliditatē trahāt. Et silr fiet si de-
bilitas accidit aut vigilie aut tristitia aut accidit sicci-
tas in neruis. Dz si istis acciderit malitia digerēdi cibū
no pferet eis reñsionis exercitiu neq aliq exercitiu
vllō mō. Est pterea cu accidit ex supfluitate balneadi
z multitudine comedēdi z bibēdi z ociaēdi vt hō i suis
mēbris humiditaz sentiat supfluitatē z ppe i lingua:
ita vt opōnes mēbroz ledat. Dz si h ex ca fuerit ante-
cedēte in particulari medicatōe ptimebif. Et si ex aliq
eoz fuerit que nūc ex pximo nomiauiimus sicut vino
aut multa ociositate aut multa balnei humiditate erit
ei inuigēdū vt forti vtat exercitiu z fricatione aspera z
sicca sine oleo aut fricatione cu pauco oleo calefaciēte.

Super primo

Supflua at siccitas quā qz sentit sua manu ē ex gñe
lassitudinis arefactiue. Et ipi^o sanatio est ei^o medicatio.

C hic determinat de cura illarū aliarū dispoⁿib^o. Et p^o pmitit intē-
tione suā z ordine. Sedo psequit. ibi (Et ex istis qdem.) Et hec in
duas. Primo determinat de cura illarū aliarū dispoⁿib^o. Sedo de-
terminat de cura vel de regimine spēriū lassitudinis absq exerci-
tio in sequēti caplo. Prima in sex fm qz sex sunt ille alie dispoⁿes
qz exercitiu qd docet curare. z^o ibi (Et ex eis est spissitudo.) z^o ibi
(Et e quoq cu accidit.) 4° (Et silr fiet.) 5° (Est pterea cu accidit.)
6° ibi (Supflua aut siccitas.) Tunc illa (Et ex eis est spissitudo) qz
cura spissitudinis diuersificat fm diuersitate suarū carū: iō p po-
nit cas spissitudinis. Sedo ponit curaz ei^o fm illas cas. ibi (Illius
aut.) Et hec in tres fm qz ponit ei^o eius curā hēris a triplici cā. z^o
ibi (Illoz aut.) 3° ibi (Qui vo in h.) 3° intelligit p q ipse dat intē-
tione suā z qstū ad istud caplm z qstū ad caplm sequē. p^o deter-
minat in isto cap^o p. z^o in z^o. Tre intelligit q dispoⁿes de qb^o de-
terminat sunt sex fm qz videbif z pnt cā ab exercitiu z ab alijs
causis. Tre intelligit et q cu raritas sit z^o. f. qdā moderata z nālis q
nālī regit qdā magna z excedēs: hic itellif de raritate magna.
C Sed dices no vī bene dicere (ex fricatione pauca): qz cu fricatio
moderata hēat corp^o inspissare multiplicadō carne z no resoluat
nec et rarefacit multominus pauca inducet illā raritatē: sed p idu-
ceret spissitudinē. Tre dices male dicit (ad duritiē rē.) qz cu di-
xisset sicca dabat itelligi q et eēt dura. Tre male dicit (parūper
declinare): qz cu hoc no velimus inspissare dz multū declinare ad
duritiē. Dico ad p^m q credo q ista dz dicē molli vbi dicit pauca
h^o q et qdā ista h^o qz sic. B. ponit in. 3. de regimine: qz hoc et p^o
ex cura ei^o quā ipse hic ponit. nā cu cura semp fiat per dūū cu ipse
ponat curā ei^o per fricationē durā vī q illa que cā fecit fuit mol-
lis. vel alio mō possum dicē si pur velimus istam saluare q frica-
tio pauca hz magnā latitudinē: ita q ista que fecit istā raritatē
no fuit multū pauca. Ad aliud dico q ipse no intelligit sicca for-
maliter sed effectiue: sicut etiā superius in lassitudine arefactiua.
Ad aliud z^o dico q tu bene argueres si qto spissitudo esset ma-
ior tāto esset melius: sed no est sicimo spissitudo nimia no minus
est nociua q raritas: vnde dicit parūper vt significaret q dz fieri
mediocrius. Ulterius nota q sicut habetis supra ppe accipien-
do differt spissitudo z oppilatio: qz tūc est oppilatio qn cadit ali-
qd in poris: sed spissitudo ppe est qn est pfrictio poroz pter h
q aliqd cadat in eis. modo tūc no accipit hic spissitudo ppe ab
hui. sed cōter ad spissitudinē z oppilationē ppe dictā qd p^o ex
causis spissitudinis qz ipse ponit hic: qz ponit q ipa sit ab hūore z
a puluere: sed planū est q ista no inspissat nisi oppiladō. Ulteri^o
qz dicit (aut erit spissitudo ca exercitiu) no itelligas q spissitudo sit
ca exercitiu si aliq male audiui itelligi: hz potius itellige ecouer-
so. f. qz exercitiu est ca spissitudinis vt ly ca sit casus ablatiu.
C Sed postea dices male dicit q ca illius signū est tarditas calefa-
ctionis: qz ex illa tali ca facilliter inducif feb. effi. z sic calefit cito.
Tre dices et male dicit z sudor. Tre etiā male dicit z reuersionis
corpis ad rubedinē rē. qz Bal. oppositū huius ponit. Tre illud
vī rōne. B. adducta in fine. 3. de re. fa. Dico ad p^m q illud signum
no dz itelligi gñaliter in gbuscūq corpib^o: qz nō in illis in gbus
pfuerūt supfluitates calide per poros euari: sed illud est veruz
de spissitudine que accidit in flegmaticis. z per hoc p^o ad aliū qd
dicit. Ad aliud z^o dico q nos sumimus signū a sudore z^o: z possi-
tue z puatiue fm qz et ab egestione z vrina z alijs. modo tūc itel-
ligo hic qz sudor significat super illud. f. puatiue: puta vel qz mul-
to mō est vel qz valde paucus. Similr etiā per idēz dico ad aliud.
nam qz dicit reuersionis ad rubedinem debet intelligi tarda. f.
C Sed dices postea qn ē ab exercitiu pp hūores silr et no dz eē su-
dor: qz ē ibi oppilo z clausura poroz sic ē erat qn erat a frigore z
sripticitate. Dico q no est simile hic z ibi: qz h p^o bibeat pp oppi-
lationē attractio alterius humorū: nilominus pot ex illo qui est
aliqd resudare: hz qn est a sripticitate z frigiditate no est ibi aliq
humor: z iō nullus est ibi sudor: hz etiam z hic sit paucus.
C Sed dices hic in hoc qd dicit (q inductio) dicit q debet fieri inu-
ctio cu oleo pauco: z. B. 3. de regi. ponit oppositū huius: qz dicit cu
multo. Dico z^o dico p q ipse hic cōparat istas duas cas simul ad
cas superiores imediate pdictas: hoc est magis necessariū est bal-
neū qz ibi ppter puluere quē hic opz abstergere. Tre nota qd
vt dictū est exercitiu reuersionis siue reductiu siue apoterapen-
ticū idē sunt. ē exercitiu maius quantitate solito z minus quantitate
nā est tardius z debilius solito: z cu hoc sunt in eo multe quietes
in medio. Qd aut dicit sicca no itelligas sicca: qz cu sepiā vel cu
stregbia: sed sufficit cum manu sola vel cum lintheo aspero.
C Sed dicit Bal. ponit oppositum in. 3. de regimi. scilicet q cum
nullo exercitiu. Dico q illud intelligitur in corpore forti: sed debi-

li vt sent nec competit exercitū illud forte nec aliud: et sic intelligi-
git. Et si itelligit qd ei debent hūmōi nutritia que ponit: qd cū
coitus ifrigidet et exierit et resoluat et sudore faciat et debilitet ci-
baria cala et hu. vt dicit pferūt: qd pñant oibz illis: qd calefaciūt et
Sed dices hic balneū multū non humectat: qd ipm resoluūt et sic
erit. Et male dicit (ex cā aīte) qd et pñicta. f. cib? et por? et
humectant nisi ipsa fiant cā aīte: et ita illud supfluit dicit. Dico
ad pñm qd superflūū balneū qd fit cū aq potabili dulci multiplicat
humiditatem spuerthuas. f. rone sue humiditatis aquee. Et qd di-
cis qd ipm qd calidū resoluūt: dico qd iō qd ipm resoluūt humidita-
tes nales et ex h debilitat et ex h et multiplicat alio mō humidita-
tes supfluas. Ad aliud dico fm intētiōē Aui. ibi in 3o qd itelligo
hic ex cā aīte. f. qñ est facta multa hūditas et ex multo tēpore pp
Peccatū in re. tūc hūditas talis nō curat p exercitiū et fricationē
solum: imo est tibi nēcia adhuc alia et maior cura fm qd in 3o libro
ponit: sed qñ illa hūditas fuerit pauca et ex paruo tēpore vtrūta sic:
qd hēri parū plus comedit vel bibit debito: tūc tali hūditati bene
sufficit regimē illud. f. exercitio et fricaciōe. et sic itelligit hic ista nō
esse ex cā aīte: ita qd nō accipit hic cā aīte vt distiguit pñm pñiti-
uā: itelligit aīte. f. qd multū pcessit. Et in hoc terminet et.

De medicatiōe lassitudinis p se veniētis. Cap. 16m.

Lecrose qdē dīspō cognoscēda est si humoz
eā efficiens sit itus in venis aut extra venas.
Qd aut sit in venis ex fetore declaraf vñe et
ex dīspōnibz nutritiū pñitoy: et ex h qd sup
fluitatū multitudō in venis gñari solebat aut cap pau-
citas et velocitas expellēdi eas a se aut cui necessitatē
medicādi eas faciebat. Et ex dīspōne vini eius si erat
clarū aut turbidū. Et si be qdē signationes appuerint
deklarabz qd in venis existūt: si nō sūt et. Qd si lassitudo
ex supfluitatibz est extrinsecis et sint vene interius
mūde sufficit ei exercitiū reuersionis et augmētū regi-
minis qd in caplo vlcerose dīxim? que accidit pp exer-
citiū. Sz si alia diuisio fuerit nō cogites exercitare eū:
imo fac eū ociari et dormire et cē fameliū et inūge ipm
semp circa vētrē ex oleo: balneū cū aq tēperata si bal-
neū tolerare potuerit fm additiōē quā dīxim?. Et nu-
triat ex eo qd dīxim? cuius tñ chimus sit bonus qd sit
ex gñe eoz que forbenz: et sit illud in quo nō est viscosi-
tas neqz multū nutritiū. Et h qdē est sicut ordeuz et
spelta et ex carne volatiliū: et de syrupis sit syrup? ace-
tosus cū melle et hydromel et vinū albū et subtile: et hu-
lusmodi vinū ei nō phibeas: qñ est maturās et puo-
cans: verūtū ipsi in primis dare debes illud in quo sit
parū acetositatē: postea ex eo mutes ad albū et subtile.
Qd si h regimē ei nō puerit humoz ibi adest: superan-
tē et euacua. Et si superās fuerit sanguis aut cū eo fue-
rit sanguis: minues eū. et si nō: vētrēz solues: aut facies
hoc et hoc fm qd tibi videbif de sanguie. Tibi tñ cane
ne aliqd hoz facias si cognoueris qd virt? sit debilis.
Venus aut humozis cognosces per vñaz et sudorē et
dīspōnez somni et vigilāz. Cūqz somnus se remouerit
te regēte eū cū regimine bono erit signatio mala. Qd si
cognoueris qd bonus sanguis in corpe sit paucus et qd
humozes crudi sunt superantes fac eū qelcē et da ei ad
comedēdū et bibēdū rem que subtilit: et nō des ei ad
bibēdū rem que multā hēat caliditatē: h da ei ad bibē-
dum aliqd in quo sit incisio: sicut syrupus acetosus de
melle. Qd si tibi necesse fuerit in virtute subtiliantū au-
gmētū pñere pone in illd qd comedit et in aquā orde-
i quā bibit parū piperis: et si necessaria fuerint diacimi-
nū diatritonpipereon pp humoz cruditatē da ei sicut

tibi videbif an comestiones aut post ipsam aut in tpe
dormitiōis: et sit ei? mēsurā cocleariū puū: et diacala-
mētū qdē nō est bonū: qñ pñat terminū in calefaciē-
do. Si aut p certo sciueris hūozes crudos in venis nō
eē: h in radicalibz pñneris mēbris fricationē adhibe et
ppze in matutinis cū oleis laxatibz. Et da ei ad bibē-
dū ex calefaciētibz vt ipoz calefactio ad cutē pueniat
et inūge ei qetē lōgā: postea fac cū aq tēperate calida
balneari et da ei ex diacalamēto absq timore: h tñ oz
vt sit ante qd comedat et exercitet. Qd si post comestio-
nem neciū fuerit ei qd stōcbum inuet nō des ei qd sit
vehemēter penetratiū sicut diacalamētū: h sicut dia-
cimīnū et diatritonpipereon: sitqz qd ex quolibet eoz
dabis res modica aut diacydoniten. Et post qdē est
vt qd ex diacydonite dabis sit plus eo qd dabis ex il-
lis post qd pñderaueris ne corpe sit vehemētis calor
accētalitē te dāte ista. Istis pñerea pñert oleo inūgi ca-
momillino et anethino et amaracino et reliqs ab istis.
Aut pñortet cū resina aut cū resina et duodecuplo ip-
sius olei. Cū aut sciueris hūozes in venis et foras simul
esse esto de malozi sollicitus: et tñ minus nō dimittas.
Qd si hec duo eqlia fuerint pus intēde ad digestiones
cū diatritonpipereon in quo si volueris adūge petro-
sillinū cū solijs anisi ad h vt sit magis diureticū. Et si
volueris admisce ei parū diacalamēti post qd minues
ris ex eo qd accepit de diacimino et diatritonpipereon
et pcesseris in h fm ordinē donec ad vltimū mutes po-
stremū ei? cū diacalamēto et remaneat istud donec ad
vltimū purū remaneat diacalamētū. Cū aut illud qd
est in venis digere et egrediet remanebit sollicitudo
ei? qd est extra venas: diacalamētū quēadmodūz scis
erit ad h pñeres et ipedies primū. Istos vō in qd res
due pñungunt ab oi re vehemēter trahēte ad exteriora
aut iteriora custodire debes. Quapropter nō cito
vomitu eis dare debes neqz qd vētrē iserius dponat
nisi ante pñiseris que subtiliat et icidat matūrēt neqz
etiā exercites eos. Cūqz lassitudo quieuerit et color me-
liorabit et vñā maturabit fricabis eos multū et pauco
exercitabis exercitiū: et pñderabis si aliqd egritudinis
reuersum fuerit qñ tūc dimittes: et si nil reuersum fue-
rit onces eos ad suos vsus ordiate donec puenias ad
illud qd solebat vti ex balneatiōe et infictione et frica-
tione et exercitio et ad vltimū tandē vnguentoy qbus
vtunt vñute pñortata. Qd si alicui istoy lassitudo reuer-
sa fuerit cum sensu vlceroso redi ad tuū regimē: et si
absq vlceroso sensu reuertit ipm cū reuersione rege.
Et si mixte tibi aduenerint signationes et fortis lassitu-
do sensu pcepta nō apparuerit pmitte eū qelcē. Lassitu-
dinis aut extensue cā hec est repletio siue humoris
malitia. Et ei? qdē medicatio in corporibz male cōple-
tionis est minutio et regiminis subtiliatio. In corpore
vō de quo loquimur est subtiliatio et incisio tñ: postea
adiuuet cū qd oz. Apstemose aut medicatio est suc-
currere cū minutioe ex vena que pñinet mēbro in q est
plm lassitudinis et in q lassitudinis apparuerit pñcipiū
et ex matrice si nō inter mēbra fuerit ineqlitas. Et for-
tasse necesse erit ipm scā die minuire: imo adhuc etiā

Gentilis

In tertio. Ergo ipſm in prima die minue illico cū appet
z nō tardes illud ne in ipſo iſundant. Et in ſcda die z
tertia minue cū in ſolis occaſu. Opz p̄terea vr ſit eius
nutriēs in die p̄mo aq̄ ozdei: aut ſuccus ſpelte ſimpler.
niſi acciderit febris. Sed ſi febris ſupueniet aq̄ ozdei
ſola. Et die ſcdo ſit iſtō cū oleo iſrigidate aut tēpato
ſicut oleo amigdalino. Et in die tertio ſit ſicut caro cū
lactucis aut cucurbitis aut maluis hortulanis aut ace
tula z ex piſcib⁹ petroſis in tapcha: z in hac die quātū
poſſe fuerit a potu aque p̄bibeaſ. Luz aſit in die tertio
ſaz nō poterit tolerare neq̄ poterit cibū bene appetē
z digerē dabiſ ei hydromel aut vini albu z ſubtile aut
tēperatū. Et caue ne poſt hac eſſiones ei tribuas q̄ tu z
eſt neq̄is ex cibo ſubito: qm̄ cib⁹ idigeſtus ad venas
trahet trib⁹ modis. Unus eoz erit cū cib⁹ fuerit pau
cus ſtōchus erit auarus z p̄traria erit eius virtus retē
tiua virtuti epiatis attractiue: ſed cū multus fuerit non
erit ex eo ſtōchus auarus: imo fortasſe attractiua epi
tis iuuabit ſua virtute expulſiua: z ſimilr oē receptacu
lū qđ eſt ibi p̄cedēs cōparatione eius qđ eſt poſt ipm̄.
Et ſcdo eſt: qm̄ multus nō bene digerit in ſtōcho. Et
tertius qm̄ multus multiſ venis trāsmittit nutrimentū
qđ vene etiam digerere non valent.

q̄d uenit eniam digerere non ualent.

¶ **C**ū ista caplo determinat de cura ⁊ re. laffitudinis pueniēis ex se fue spontaneū cū pus deter. de cāta ab c̄reritio. diuidit aut. i. 3. ptes fm p̄ de 3. sp̄b. laffitudinis p se uenitēis deter. p̄io p̄ uicērosa. sc̄do de extēfua. iib. laffitudinis aut extēfue. ⁊ tertio p̄ apostemofa. iib. flari. laffitudinis aut apostemofe. p̄io p̄ emittit q̄da diſtōne ⁊ ſigna ei⁹. sc̄do p̄sequit. iib. laffitudinis. ⁊ t̄ p̄ deter. de re. ei⁹ cū illa nō ſunt hu. crudi. sc̄do q̄ cū ea ſūt hu. crudi. iib. ⁊ h̄b regimē. p̄io p̄ deter. de re. fm viū mēbu diuifionis. sc̄do fm aliud. iib. ⁊ ſi ſi alia. ⁊ t̄ illa. ⁊ h̄b regimē diuidit in duas. nā p̄ deter. de re. re. uen. laffitudinis uicēroſe diu ipſa eſt. sc̄do p̄nit regimē q̄ debet ipſa ſua ceſſante. iib. laffitudinis. p̄ima in tres. p̄mo p̄nit regimē ei⁹ q̄ hu. ſūt crudi ei⁹ uenas. sc̄do p̄nit in uenis. iib. ⁊ ſi aut p̄o certo. ⁊ tertio q̄ ſunt flr̄ itus ⁊ t̄ ei⁹. iib. aut ſciuris. t̄cū illa (apostemofa) diuidit in duas. nā p̄ p̄nit regimē ei⁹. sc̄do p̄nit vni⁹ car. circa iib. iib. (ei⁹ cauē). ⁊ tertio q̄ ſunt p̄o 3. ſciēre an ſit ei⁹ uenas v̄l uinus p̄p̄erta ei⁹ ex hoc diuerſificat operatio ipſius medicū multū. ⁊ t̄re nota q̄ illa duo. ſi q̄ dicit nutritiū ⁊ v̄l uin⁹ tot⁹. § 4. de regi. ſani. ponit p̄o vno ſigno. q̄ ei⁹ uin⁹ eſt de nutritib⁹ ſignificat illud ſignū q̄ dicit q̄ ſi aliq̄ in p̄terito loco rēp̄o comedit cibaria mala vt cepas v̄l caſeu v̄l piſes falitoſ. t̄et etiaſ ſignū biberit uin⁹ turbidū v̄l mala aqua loco rēp̄o p̄terito tot⁹ rēp̄o illud eſt ſignū car. bimbū mult⁹ ⁊ per nō exiſtētis in uenis.

Dubiū pⁿ

Dubiū p^m Sed dices nō vñ qd illud significat declarare ex feroze vine vñ dicit: qd sicut superius habuimus feto: vine pōt cū ē ab alijs causis vt ex vlcere vine in vñ: et a putredine gliaf vbi cūq; fit in vñ itra venas. Itē ē pōt cū ē debilitate calozis nālis quēdā modū est illō qñq; in feb. acutis: cū qd possit fieri ex alijs causis vt qd feto: vine folū significet cacochimiā in venis ē. Itē vñ tāt de z^o figno: qd cū z cibaria mala possint qñq; digeri bene z bona male: nō vñ illō signū ex nutritiōe ē aliqd. Itē ē in z^o figno male dicit. multitudo: qd cū bic loqat de lassitudine vlcerosa ē cā nō est multitudo: sed aereudo bumoz fm. B. in. 4. de re. Itē ē male dicit in alio figno: qd paucitas z velocitas expellēdi pot vident significare mām cū venas z multitudo itus: nō enī que cū venis multa est. Itē ē de alio figno male dicit: qd nō est cū necessitas medicādi. Itē dico qd ad p^m figū qd nos significat vñ vñna sic: qd si videamus in vñna esse cacochimiā bumoz vel chlericoz vel hegmaticoz vel faloz vel adustoz qd vñna significat sup venas: tūc martime si cacochimiā vñne sit multa significat cacochimiā simile esse in venis itus. qm autā ad alia signa que bponunt ordinādo ea fm. B. 4. de regi. dico qd ipsa pprie z imediate nō signant mām esse in venis: sed bene signant mās esse multas aut mā multa vñpln iplet venas: iō ē ex pñt alia signant ita venas. signat aut fm. B. multitudo ista cacochimie ex. 4. f. ex di ta huc regimine pñueto z ex nā infirmi z ex eūione nō cōsuetu z eūone artificiali ē pñueta. Et dicta: qd si lōgo tēpore accepit cib

Super primo

Super panno
 ria mala vt dixi fignat q̃ cacochimia eſt ira venas. ſi aut pauco
 tepore fignat q̃ eſt extra. & nā iſtū: q̃ ſi aligis beat nām p̃be-
 ta multiplicare tale bu. q̃ pz q̃ p̃ſuevit multoties habere ſcābē-
 z febres z ſterit logo tepore q̃ nō habuit: tūc illd fignat mām eſſe
 intus in venis. ſi aut nō beat tale nām p̃ſuetū: ly beat latitudinem
 fignificat q̃ ſit extra. & eūone nāli etiam: q̃ ſi aligis p̃ſuevit bēre
 eūones nāles alioq̃z maloz bumoz z ſterit logo tepore q̃ nō ha-
 buit eas fignificat q̃ non funt extra. & ſimilr etiā eūone arti-
 ciali p̃ſuetā. nā ſi ſit aligis q̃ cōſueuerit ſe purgare z diu ſterit q̃
 nō ſe fecit purgari: ſit ſupenari latitudo fignat q̃ mām eſſe
 itra venas. ſi aut ipſaz dimiſit. p̃. purgationē eſt tepore pauco ſig-
 nificat q̃ mām ſit extra venas. illd totū q̃ dixi eſt fm̃ exēplū Bat. 4.
 de regi. z eſt illud q̃d. ſi hic vult dicē in iſto paragrahō. Dd q̃ di-
 cebat z p̃m. q̃ pōt eſe feto: eſt alia cā. dico vno mō q̃ melior iſta eſt
 illa que ſi ſolē. declarat eſt vniū: ira q̃ nō eſt in ira feto: tunc
 pz reſpōdo ad illa. ſi aut pur velinus iſtam faluare dicemus q̃ iuy-
 telligim̃ feto: ſ. multo. nā q̃ putredo eſt extra venas nō eſt tū-
 cus feto: q̃rus eſt q̃t eſt intus. ¶ Ad aliud q̃ pōt eſt malus z dē
 to q̃ illud nō eſt poſſibile logo tepore: q̃ pur in fine ſient malū hu-
 z ſic intelligit hic. A. ¶ Ad aliud dico q̃ bene eſt vey q̃ multotido
 nō eſt cā iſtius latitudinis: fed tñ ipſa. p̃. multotido eſt fignus q̃ cā
 ipſa. f. mām ſit in venis. ¶ Ad aliud dico q̃ paucitas expellēd eſt ſi-
 gnū eſt hoc q̃ multū ibi remanet. ¶ Ad aliud dico q̃ neceſſitas eſt
 dicād eſt ſignū q̃ hoc q̃ nō euacuaſti a logo tepore.

T Sed dices postea ibi Et esse famelicus. non videt q̄ famel. lo-
q̄. q̄ ipsa debilitat virtutē et cacochemia multiplicat. ¶ Itē et
ipsa calefacit et ericcat. ¶ Dico q̄ famel. cōpetit. q̄ cōsumit illos
humores. Et q̄ dicta dico q̄ illud est verū si esset famel. multa vi-
trū dierū. fed famel. pauca non facit illud. ¶ Itē intellige q̄ dicit
(minues est q̄ minus). f. sanguinis principalis fit per flōmā f̄m
q̄ Bat. dicit. 4. de reg. sanit. sin autē non possūmus sacre per flōmā in
mulierib⁹ minuemus sanguinē per menstrua et in hoib⁹ per flux-
um nariū fluxu per hemorroydas. si autē alia fieri non possunt. nec ē
flōmā. q̄ vel non fit. sicut flobothomari vel per aliaz cām. tunc
minuemus per scarificationē et vērōsanatōē. ¶ Itē per illud q̄ per vi-
cit (ventrē folues) intellige etiā vomitū. ¶ Itē intellige q̄ per vi-
nam cognoscimus quos humores. f. q̄s humores sit f̄m q̄ superius
habuimus. q̄ alia vicia est q̄ flegmate et alia cū cholera. similiter
etiā per sudorē. Itē et per somnū. si p̄cat offensus valde leues
et parū dormiat intelligit cholera. si autē multū et p̄funde significat
flegmā. ¶ Itē intelligit autē q̄ Bat. 4.º de regimine super addit vnum
signū aliud. f. a permutatōe cutis. puta si fit alba significat flegmā.
et si nigra significat melancholiam.

C3; dices ibi (fm q tibi videbis d sanguine) dices. b. 4. de
oppo^m. qz dicit idē uō de flōmia uec de saturitate: sed dicit si ipsa
sit multū debilis d; fieri pauca euacuatio per pharmacā.

¶ Tre dices cū sit coclear magnū puū ⁊ mediū: qre dirit q̄ puū
¶ Tre dices cū diatrachon pipereon si calidū maḡ q̄ diacalamētū
¶ Tre dices cū diatrachon pipereon si calidū maḡ q̄ diacalamētū
¶ Tre dices cū diatrachon pipereon si calidū maḡ q̄ diacalamētū

male dixit q̄ nō copēti diacalamētū p̄tēra q̄. Dicō autē
nūm in calefaciēdo: q̄ iam dedit diatriōpipereon. / Dicō
p̄m q̄ illud fit fm̄ distinctionē copoz fm̄ quantitatē. nā in copoz
magis nō dāmus maiorē quantitatē medicīne: in paruo autē
dāri minorē quantitatē. v. in medio media. modo q̄ hominū plures
magis sunt parui q̄ magni: dō absolute sic dixit colear paruo
/ Ad aliud dico q̄ nō vult dicere Zū. fm̄ q̄ lra vīdē inuere q̄ iō
nō debeat dari diacalamētū: q̄ fit nimis calidū. / Iuxta q̄ iō
ligē q̄ diatriōpipereon magis v3 quādo flegma est extra venas
diacalamētū aut magis v3 quādo flegma est in venis. modo vult
dicere q̄ cū hoc l3 diatriōpipereon fit calidius tamē nō copēti
diacalamētū p̄tēra q̄ cū hoc q̄ calefacit v3 ouere bu. ad
b3a extra venas illud autē valde malū v3 statim dicet.

Csed dices ulterius cum minus uocentur sit qd sit extra sp-
intus deberemus eos trahere ad extra.

¶ Tre dies in nec euacuemus per vtre nec per v
cife: q̄ faciemus. ¶ Dico ad p̄m q̄ nob̄ debemus mām extēre
in venis attrahere ad extra: q̄ in exteriorib⁹ mēbus ipsa facere
apostemata ⁊ vlcera: sed intus in venis ipsa nō nocet. Item etia
q̄ ipsa intus in venis magis digerit q̄ faceret extra propter
q̄ est ibi maior calor. ¶ Ad 2^m dico q̄ debemus primo digerere
⁊ postea parū euacuare ⁊ sic consequenter.

¶ Sed dices postea ponit q̄ diuersificatur corpus istius uisibilis
eternū penes diuersitate corpore in coplerione bona & mala. di
ces illud nō uidet: q̄ in quocūq corpore fit per minū sanguinis
nis cū nō sit bñ nisi peccatū gr̄itatis. ¶ 3te substitutio debet bñ
gr̄is & viscosis: sed bñ nullū istos est: q̄ soli peccat quāq̄
nō viscositas vñ gr̄osities: q̄re illa nō cōpētūt. ¶ Dico q̄ fm̄. 2. 4.
de regi. fami. in quolibet corpore corpus electa est: q̄z s̄boto bonū
Et rō est: q̄ corpus electa est diminiūto sanguinis: & bec maxime

et flobor hominis: sed in corporibus in quibus tunc fluxus reumas
vel aductus apertus est periculum magni dimittit hominem in corpori-
bus aut sanis in quibus non tunc illud non est ita periculum dimittit
hominem: unde non tunc illud sanguinem sumit et puerit in nutrimentum: et
hoc vult dicere. Et per hoc ad primum quod dicitur quod copet hominem verum
est tanquam cura electa. Ad id autem dico quod subtilitatio accipit. Uno
modo pro subtilitacione humoris. Alio modo pro diminutione quantitate cibi
et pro cibis subtilibus. modo dico quod non intelligit hic subtilitacionem
modo sed modo. scilicet in dicta: et per hoc. Alterius intelligit quod statim suc-
currit in apothemola: per quod cum ibi sit peccatum et quantitas et qualitas
sit: statim infirmus cadit in se. nisi subito adiuvetur hoc. Sic. de. 4.
de regi. sani. nullum autem adiutorium potest fieri ita subito sicut per flobo-
r hominis: et ideo dicitur fieri floma sine minuto. dicitur autem fieri ex vena que
pervenit mebroz ibi per lapsum ideoque: ut si cepit apparere et sentiri
in capite dicitur fieri de cephalica et sic de alijs suo modo. Item intelligit
quod de venis magis. nam semper flomamus de mane cum sit hora sanguis
sed de parvis flomamus de sero. Quod dicitur circa solis occasum
vel de solis occasu intelligit illud non de primo floma: sed de secundatione:
nam fin. h. maxime in alia his locis secundatio per quod secundatio preest
maxime in oibus locis in quibus nos volumus attrahere de mebro ad
mebra et et eare: quod per primam flomam fit attractio sanguinis mali
de mebris in venas: et quod malum est illi sanguinem attractum in venas
ibi dimittit: ideo facit? ibi secundatione ut cum de evacuamus.

Item postea dices non dicitur phibere aq. hic. dicitur. h. eam dat in 2° et 3°
dicere: per 3. 4. de regi. sani. Item illud videtur ratione. scilicet quod copet hic quod aq.
non puerit in nutrimentum et in sanguinem: ita quod cum multiplicet. Item
etiam cum ipsi infirmitas est preterita. Dico tamen quod credo quod si esset aliquis
qui haberet virtutem et mebra fortia et cum sit puerus et delectet in
aq. credo quod ipsa iuvaret: sed si esset aliquis debilis et mebra habens
gracilia: tunc cum hoc maxime sibi nocet dico quod tali bene noceret.
Ad hoc tu dices quod ipse hoc verat: dico quod non intelligit quod neget eam
verat: sed negat quod non subito sed paulatim debet appropinquari. etc.

De regimine corporum quorum complexionones non
sunt bone. Cap. 17°.

Corpa ista aut sunt quibus supvenit error aut in
creatione male fuerit ipedita. Et illa quod quibus
supvenit error sunt quorum complexionones naturales sunt
pueriles: hanc acquiescunt complexionones malas in
hora per longum errorem in regimine donec in eis geuerit.
Male vero ipedita sunt quorum complexionones a radice sunt in-
convenientes. Eorum autem quibus supvenit error erroris pars in
quantitate et qualitate scienda est et cum peritrio medicanda: et
hoc fortasse cognoscet ex dispositione figure corporis. Im-
pedita vero male sunt dispositionibus quorum accidit corrup-
tio ex complexionone eorum propria aut ex eorum compositione.
Ab eis igitur incipimus nominando senes.

Illud primum ad totum preedens post capitulum primum. nam primum dicitur de
re. corporis optime sani: hic de regi. corporis lapsi. primum dat in-
tentionem suam et ordinem circa hoc. Secundo persequitur. ibi. Summa regimi-
nis. primum dat intentionem suam. Secundo primum ordinem. ibi. Ad eis
igitur. primum primum quodam divisione istorum corporum lapsorum. Secundo
mebra divisionis declarat. ibi. Et illa quod dicitur. primum manifestat il-
lam divisionem generaliter. Secundo specialiter. ibi. Eorum autem.

Sed dices hic ipse omittit tertium mebrum quod ponit Galenus de regi.
sani. scilicet lapsum per fluxum et statum ut sunt senes. Item nulli est dubium quod
senes habent mala complexionem. scilicet frigidam et siccam: et tamen ista non est ali-
quid istorum duorum modorum hic positorum: quod quicquid hic videtur bono regimi-
ne et quantitate sit bone complexionis ex genere: postea per etatem de ne-
cessitate acquirit aliam complexionem malam: et ideo fuit hic diminutus
in uno mebro. Dico quod corpora senum bene habent illam malam comple-
xionem: sed tamen non possunt de eis: quia ipsa inquantum non patiuntur a causa
extrinseca possunt reduci a generatione: et ideo dedit per illa duo
lappa intelligi illud: quod est quodammodo medium inter illa.

Doctrinae tertie dictionis tertie: et est sermo universa-
lis in regendo senes. Cap. 18°.

Anima regiminis eorum est operari quod calefa-
ciat et humectet sicut ex nutrimentis et balneis
et potibus et somno. plura et mora multa in le-
cto et maiore quam iuvenum et ex assidua vine
eorum provocacione et expulsiōe flegmas ex eorum

stochis per viam intestinoz et vesice et ut nāe lenitas eis
duret. Et ideo pterea multum preest fricatio temperata in quan-
titate et qualitate cum oleo: deinde equitatio aut incessio si
debiles fuerit ab equitatione. Ad illud autem qui ex eis de-
biles fuerit fricandum semel aut bis redeundum erit. Ex aro-
matibus pterea aliquid bene redolens odorare debent et
proprie quod calidum temperate existit. Et oportet ut post dormi-
tionem cum oleo inungantur: quoniam hoc virtutem excitat
animalem: deinde equitent aut incedant.

Primo determinat de re. senum. Secundo de regi. aliorum qui habent ma-
lam complexionem. ibi. Dicemus quod in alia. primum determinat de reg.
senum in generali. Secundo in speciali. ibi. Nutriens senes. Tercio dicitur
eis mora multa in lecto et maxime de penis propterea quod ex illo pro-
hibet resolutio et exiccatio. Item etiam calefit ex penis quibus ambobus
ipsi indigent. Item preest eis exercitium et fricatio: quia ipsi habent debi-
lem virtutem attractivam et pueriliu membrorum et fricatio moderata
et exercitium confortat: quia calor augmentant naturalē et superfluita-
tes evacuat. Cum maior morus sit incessus quam equitatio magis debe-
tur equatio: unde si vbi dicit incessio diceret egratio esset melius
et credo quod sit transpositio: sed possumus saluare sicut stat ut illud
sit verum quantum ad aliquos fluctos incedere et non equitare.

De nutriendis senibus.

Cap. 2°.

Nutrientis sensu paulatim est partiendum et paula-
tim bis aut ter nutriendi sunt secundum digestio-
nem eorum et fortitudinem et debilitatem. Et come-
dant in hora sexta panem bene factum cum melle:
et in hora septima post balneationem quod venter leniat ex
eis que post illud nominabimus. Et iuxta noctem cibum
laudabilis nutrimenti. Et si fuerit fortis in cena sua au-
gmentum parvum faciat et ab omni nutriente sibi caveant
ex quo melancholia generat aut flegma. Et ab omni
calido et acuto et desiccativo sicut caugamich et tan-
guebil nisi secundum modum medicationis adhibeat. Quod si ex
hoc aliquid fecerint quod non debebant et ex his que sunt
prime speciei comederint sicut quod salitum est et melon-
gas et carne sicca salita et sylvestris aialii et pisces du-
re carnis: tunc videntur melonibus et arechis et cucumeri-
bus. Et si se habent commiserint errorem et comederint caugua-
mich et sebene et bunca medicent ex perarijs: sed tamen
eis non sunt danda nisi subtilitativa cum scitum fuerit quod in
eis sint superfluitates. Cum autem munda fuerint nutriendi
ex humectantibus: deinde paucis ex subtilitativis cum ci-
bo videntur sicut in ipso dicemus. Lac vero eis qui ex ipsis
bene appetit et digerit preest et post ipsum extensionem in
parte epatis et ventris non sentit neque puritatem neque dolo-
rem: quam lac nutrit et humectat: verumtamen quod ex eo me-
lius est: est lac caprinum et asininum. Et ex proprietatibus quod
dem lactis asinini est quod non fit calidus et delectat cito et
precipue si fuerit cum eo sal et mel. Oportet tamen ut locus in
quo pascum observet ne herbe que ibi nascuntur sint
pontice neque acute neque acetose neque multum salse. Ole-
ra autem et fructus quibus senes vesci debent sunt sicut si-
cla et apium et parsi porroque que comedere debent con-
dita cum almuri et oleo et proprie in principio comestionis
ipsorum: ideo ut in eorum naturam molliciendo inuenit. Et ideo
quod confert si in horis consueverit dormire dormiat.
Zinziber pterea muraba est ex medicinis que eis con-
ferunt. Et similiter plurima eorum que sunt ex muraba
calidis: sintque cum quantitate qua tamen calefaciant et
digerant et non qua corpus siccant: quam oportet ut eorum nu-
trientia corpora sint humectantia que non patiantur ab-

Gentilis

istis nisi fm viam calefaciendi z digerendi z nō fm vias
siccādi. Ex eis vō qd vescunt ad suas leniēdus nās z
pueniūt corporib⁹ eoz est volubilis cocta cū aq z la-
le vt boni sit saporis cū alimuri z oleo cōdita z radicis
polypodij cū in iure galline posita fuerit aut in iure si-
cle aut in iure caulii. Et ex eis qdēz qd in cibo vtunt
ad suas mollificādas nās z ipsoz corporib⁹ pferūt sūt
ex fructib⁹ ficus z pruna in estate z ficus sicce cocte in
aq z melle si tēpus fuerit hyemis: verūtū opz vt b to-
tū sit ante comestione ppterea vt eoz leniat ventres.
Qz si eoz nāc talr se habuerint vt vna die leniant alia
nō: excusat solutiū z lubricatio tertiāna. Qz si fuerint
nāc eoz lenite die vno z pstringant duob⁹ dieb⁹ suffi-
ciet ei aliqd tale sicut volubilis z aq caulii z illud qd
est itra semē cartami cū cibis ordei z terbetina ad ma-
gnitudinē vnus auellane aut duarū z vt multū tritū:
qm ipsoz nām sua mollificat ppteratē z abstergit ite-
riora sine lesione. Medicina quoqz cōposita ex medul-
la cartami z scuplo ipsi ficus siccarū pferit eis. Sitqz
illud qd ex ea in potu sumit vt magnitudo nucis. Ene-
ma quoqz cū oleo eis pferit: qm in ipso cū cōsione est vir-
tus mollificādi intestina z ppteratē cū ex oleo dulci fuerit.
Ab acuto autē clysteri sibi cauēat: qm ipsoz siccabit in-
testina. Humidū vō clistē z vinctuosus est ex reb⁹ ma-
gis eis pferēs cū ipsoz vētres aliquot diebus pstricti
fuerint. Sunt pterea eis alie medicine vētrē lenientes
quas in antidotario noiabimus. Opz ē vt in senib⁹ z
decrepitis fiant cōsiones absqz minutione quanto plus
possibile fuerit: qm ipsoz vētrē temperate soluere est
eis maius prestans iunamentum.

Chec in duas. Primo determinat de re. senū per cibū z potū. Se-
cūdo per alia. ibi. (Opz vt in q̄tate.) Primo facit qd oem est. Se-
cūdo qz ex cibo z potu in senib⁹ plurimū sunt oppilationes docet
regimē siue curā oppilonū in eis. ibi. (Si eis acciderint.) p̄mo do-
cet regimē per cibū. Scdō per potū. ibi. (Vnus eis melius.) p̄mo
in duas. Quia enī eis p̄cipalr duo sūt neēia. s. p nutritionē hūme-
tariz z b sit p digōnez. Scdō supfluitates que in eis gūant multe
expelli. Ideo p̄ dēter. de re. p cibos rōne q̄ntat z tēporē z rōne q̄-
litat: nā illa tria regunt vt supius pluries dictus est. Scdō p̄ z.
ibi. (Et ab oi.) Et hec in duas. Nam p̄ ponit fugiēda cibaria. Scdō
ostēdit eligēda. ibi. (Cū aut mūdāt.) p̄mo facit b in ḡnali. Scdō
in spālī. ibi. (Lac vō.) p̄mo sumpta ex alialib⁹. Scdō sumpta ex
terre nascētib⁹. ibi. (Olera aut.) Tūc illa (eis quoqz) determinat de
his que p̄fortat digōnē. p̄mo de p̄fortatione per somnū. Scdō
per medicinalia. ibi. (Zingiber p̄terea.) Tūc illa (ex eis) p̄us dēter.
de his que p̄fortat digestiū: hic de his que p̄fortat expulsiū: p̄
ea que apporimant per os. Scdō per ea que apporimant exte-
rius. ibi. (Enema quoqz.) p̄mo q̄tū ad cibaria. Scdō q̄tū ad me-
dicinalia. ibi. (Qz si eoz nāc.) C̄telligit hic qz sicut dicit. B. in. s.
de re. qz senib⁹ in senectute: qz sunt fortes sufficit semel comedē:
sed senib⁹ decrepitis qz sunt debiles debet comedere bis vel ter.
panis est bonus z rōne suarū māerū qz sunt bone: z rōne sui aris-
ci enā: qz sit bene coctus z bene factus in furuo sicut dicit. B. in p̄
de alimētis. cap. p̄. illud augmentū pōt intelligi z respectu debilitat
z respectu prandij: z vtroqz mō debet fieri augmentū.

Dubiū p̄m

Sed dices nō vī qz senes debeāt multoties comedē: qz sicut ibi
in p̄ pri. afoi. 13. afoi. bī. Senes zc. senes facilius sustinēt ieiunij
z minime nocent ab eo. Itē qz cū cibatio fiat fm resōlōnē z reso-
lutio in eis sit paucā z a pte calorū qz est in eis paucos z a pte māe
que est inepta z sicca: p̄z parū daz cib⁹. Itēz appropiate nō
vī qz tūc: qz tūc mittemus idigestū sup idigestū. Dico qz debet co-
medere parū z sepe parū: qz ipsi bñt debile digestiū z rōne frigi-
ditat z rōne siccitat sepe vt qd deficit in puo suppleat in vicib⁹.
Et qd dicit p̄ qz nō nocet ex ieiunio: dico qz illo afoi. loquit in se-
nib⁹ p̄mis fm qz ibi p̄z per. B. illud autē est verū in senibus secūdis
vt. B. dicit de re. Ad aliud dico qz bene calor in eis est paucos: z
iō in eis damus parū: z iō ēt frequēter: qz si dāremus multū nō su-

Super primo

stinerēt s̄ suffocarent. Ad aliud z^m dico qz in mane damus pa-
rū z in nona parū z in sero magis ḡra nutriendi: qz in nocte sic me-
lior digestio: ideo nō mittet idigestū super idigestum.

Item dices nō videt qz cōpetat panis cū melle: p̄mo qz panis est
sicus vt dicit Isaac. Itē ēt mel est sicus. Dico qz cōpetit p panis
qz ipse est cib⁹ maxime p̄portionabilis nobis. Itē ēt mel in se-
nib⁹ puerit in sanguine benignū vt dī in 2° de virtutib⁹ cap. 8. z
sic humectat. Qd qz tu dicis dico qz illa rōne sue cōplexionis eric-
carent: tamē rōne māe humectat: p̄pterea qz in nutrimentū bu-
midū puerunt. nā vt superius habuistis aliqua operatio est a cō-
plexione z aliqua a materia z aliqua a forma specifica.

Sed tu dices qz senes sunt fridi nō videt qz debeāt cauē a sp̄b⁹:
imo qz calefaciūt eis cōpetit. Dico qz in multa q̄tate nō compe-
tunt eo qz ericcat z sic itelligit hic. vel etiā p̄nuādō. sed in paucā
q̄tate: ita qz calefaciūt sine hoc qz ericcat vel saltē nō eric-
cat: vltra qz hūiditates flatuas sic bñ cōpetit. Itelligit autē
qz lac cōpetit semib⁹ in stōchis tēperat z maxie qm p̄es z vie epa-
tis nō sunt stricte. nā qm stōchus est calidus: tūc lac puerit in va-
porē qui exacutus facit puritū. sicut stōchus sit frigidus ḡstatur
ventositas que dolorē z tumefactionem facit maxime qm partes
epatis sunt stricte. z hec ambo tangit hic Aliuc. in lra.

Sed dices nō videt qz lac cōpetat: qz in summa regēdo senes est
calefacere: sed lac est frigidū. Itē nō asinū qz humanū est magis
p̄portionale. Dico qz lac cōpetit semib⁹ z declaratio p̄ma est au-
croitate: qz Bal. ponit. 5. de regi. sani. qz fuit qdā senex rusticus q
lacte nutrebat z vixit plus qz centum annis: lēcē alij vt ibi dicit
maxime qui hēbant vias strictas epas qui nocebant. Itē rōne
qz lac facilius digerit z in bonū puerit nutrimentū z sanguinē:
qz ex sanguine est. Itē etiā rōne serositatis soluit qd eis est val-
de necessariū. Et qd tu dicis qz est frigidū: dico qz est parū frigidū
z cū hoc est valde simile sanguini. Ad aliud dico qz bene abolu-
te melius humanis: sed nō inuenit in tāta q̄tate: z etiā homines
abhorēt vt dicit in. 7. de igemio ca. 6. Itē itelligit qz apū portū
z alimuri nō competent vt nutriant: sed vt vzinam puocent z se-
cessus. Itē dices quare nō specificas que olera z quos fructus.
dico qz parū postea ipse dicit qz sunt pruna z ficus z talia.

Sed dices cum pruna sunt frigida nō competent eis. Dico qz ve-
rum est ratione p̄ncipaliter nutriendi: sed dantur ratione solu-
di z in estate maxime z bene competent.

De vino senum. Cap. 3^m

In eis melius est vet⁹ rubesci vt vīnā puo-
cet z calefaciat siml. A nouo autē z albo vīno
sibi cauēat nisi se post comestione balneau-
erint z sitim habuerint. Tūc. n. dabit eis vīnū
albū z subtile pauci nutrimentū: iō vt sit loco aq. Ab il-
lo vō qd ex vīnis est dulce z oppilationū sibi cauēat.

Intellige iterum qz illud (nisi) nō exipit a nouo: sed exipit illud
quod dicit albo. z subtile.

Sed dices maxime videt qz tūc cōpetat vīnū grossū nigrū dul-
ce: qz illud maxime impinguat z nō subtile albū. Dico qz si nos in-
tēderemus post comestione ex vīno hēre ipigationē: bene illud
qd dicit esset verū qz melius esset grossū dulce: sed nos tūc acci-
pimus vt faciat cibū penetrare z nō vt nutriat p̄ncipalr: penetra-
re aut maxie facit vīnū albū subtile: z iō tūc daf. Itē qz sitz dīc
habuerint nō supflue illd dicit: qz maxime tūc cōpetit qm sit hūc.

De aperiēdis senū oppilationibus. Cap. 4^m

Is eis acciderit oppilones quaz facilioz ē ca-
que ex vīni puenit potatise crūt aperiēde cū
diacalameto z diatritōpipereon z pulueriza-
tione pipēris sup vīnū. Et si alia z cepas co-
medē p̄suerint comedāt. Tyriaca quoqz eis multū
p̄fert z p̄prie cū oppilones acciderint: z sitr athanasia
z homozusia. Ipsi vō post eas mollificādi sunt cū bal-
neo z oleo z nutrientib⁹: sicut aqz carnis in spelta z oz-
deoz: si biberit bydromel cōfert eis z securos eos sa-
ciet ne eis accidat oppilones z dolores iuncturarum
post qz in ipso additus fuerit si oppilōnē in aliq̄ senes
rint mēbro: aut p̄parationē ad ipsam illud qd sit ei p̄-
pziū sicut semē apij z ei⁹ radix mēbris vīne. Qz si oppi-
latio petrosa fuerit aperiāt ex eo qd est fortis istis sicut

petrosillinū. Et si oppilatio fuerit in pulmone aperiatur cum aliquo qđ sit sicut hyssopus et capillus veneris et cassia lignea et his similia.

Chic determinat de cura oppilationū que senibus accidunt. Et p determinat de cura oppilationis membrorum interiorum. Scđo spirituali. ibi. (Et si oppilatio fuerit in pulmone.) Prio qđ oppilatio est facilis. Scđo qđ est difficilis et dura. ibi. (2.) si oppilo petrosa.) Scđo dices hic diatrionpipereon facit ad digōne: nunc aut facit ad exoppilationē et penetrationē: sed hoc facit diacalamentū vt p. 5. dicit de re. 3. male posuit hic diatrionpipereon ad aperiendū. Dico qđ h diatrionpipereon principalit faciat ad digōne: nihilominus etiā rōne sue caliditatis aliqd facit ad aperiendū: h nō rātū vt diacalamentū: unde quādo esset oppilatio debilis bene cōpetit.

C De fricatione senum.

Doctet vt in q̄litate et q̄titate sit tēperata.

Et ne vllō mō mēbra debilia cū ea tangant neqz dolētia. Et si fricatio vices habuerit i

terpositas in vicib⁹ pānis grossis aut manibus asperis fricent: hoc nāqz eis confert et interpolaciones egritudinum membrorum eorum p̄hibet.

Chic dicit de re. senū per alia. f. per exercitiū et quoddā sibi annexum. f. fricationē. Et p de regi. per fricationē. Scđo per exercitiū. ibi. (Exercitiū senū.) Cōpetit fricatio mediocriter inter multas et paucas mollē et duras: qđ multa et mollis nimis resoluunt et exicant carnem mediocriter p̄hibet cōsumptionē illā carnū et illud in eis est necessariū. f. cōseruare carnem.

C Sed dices. h. dicit in 5. de re. qđ membra debilia bene nō debent exercitari: sed fricari debet plus qđ membra fortia: et sic dicit oppositū huius. Itē saltē fricatio dura pōt fieri: cū dura p̄hibeat dolē vt ibi. h. dicit. et hoc p̄ rōne qđ inspicat membrum et p̄fortat ne recipiat cām facitē dolē. p̄ qđ saltē durā ipsa mēbra debilia et dolorosa requirāt. Dico qđ in mēbris debilib⁹ et dolorosis fieri fricationē pōt intelligi duplī: vel in tēpore egritudinis qđ ipsa membra debilia egrotāt: vel in tēpore sanitatis qđ solus sunt debilia et nō egra. p̄mo mō. f. qđ egrotant nō d̄ fieri fricatio p̄pterea qđ attraheret plus mā ad membrū et faceret egritudinē maiore: et sic intelligit hic. Scđo mō. f. in tēpore sanitatis bene pōt fieri: et sic intelligit. h. ibi eo qđ et fortificat et inspicat membrū vt tu dicis.

C De exercitio senum.

Exercitiū senū diuersificat fm dispositionum

corporum eorum diuersitate: et fm illud qđ eis ex egritudinib⁹ accidē solet: et fm vsus ipsorum in exercitio. Nam si eorum corpora in vltima fuerint

eqlitate posita pueniētia eis erit exercitia temperata. Et si fuerit in eis mēbrum qđ nō in sua meliore existit dispōne sit eius exercitiū alia sequēs exercitia. Verbi gratia alicui inceptū in capite accidē vertigo aut apoplexia et mae ad collū descēderint et frequēter p̄sueuerunt ascēdere vapores ad caput et cerebrū nō p̄fert ei exercitiū in quo caput curuat aut declinat: sed exercitio vti debet qđ sit in incedēdo et currēdo et equitandō et omni exercitio qđ sit ad subtiliāda iteriora. Et si egritudo in partib⁹ pedū fuerit exercitijs vtē que sūt ex superiorib⁹ sicut manus manib⁹ p̄trahere et p̄ficere lapides et eleuare. Et si egritudo fuerit in medio sicut in splene et epate et stomacho et intestinis erit ei vtilia exercitia duarū extremitatū nisi sit aliqd qđ p̄hibeat. Si egritudo in pte pectoris fuerit exercitiū inferiorū erit ei necē. Et si in rene aut vesica fuerit nō p̄fert ei nisi supiorū exercitiū. Et h mēbra i exercitio penit⁹ nō ordinant ad h vt ex eo fortiora fiat. Et h qđ i senib⁹ diutius est ab eo qđ est in alijs etatib⁹: et in p̄mis senib⁹ qđ p̄fert plim ei⁹ qđ p̄fert senib⁹. Isti nāqz mēbra debilia fortiora facē debet ordinate fm modū exercitiū

qđ est eis pueniēs et in quo sunt. Debza vō isirma qđ exercitant et est qđ h nō pcedit. f. cum fuerit calida aut sicca aut fuerit in eis mā que ad putrefactionē declinauerit et non fuerit in eis maturatio.

C Hec in duas. Nam p̄ pponit ea a qbus elicit pueniēs exercitiū. Scđo per illa psequit. ibi. (Nam si eorum.) Et valde iordinate et obscure pcedit et credo qđ sit defectus lre vitiū scriptoris. si tū d̄ cē ordo diuidit in tres fm qđ tripliciter exercitiū diuersificat vt p̄posuit. p̄mo put diuersificat fm dispositionē corporum. Scđo put diuersificat fm egritudines. ibi. (Verbigratia.) Tercio put diuersificat fm vsus ipsorum in exercitio. ibi. (Et hec membra.)

C Sed dices male dicit in vltima fuerint eqlitate siue sanitates qđ in senibus ipsis nō reperit vltima sanitas et eqlitas: sed h est in iuuetute: et h p̄ qđ nec tūc. f. in senectute est perfectio opōnū que eqlitate psequit. Dico qđ nō intelligit hui. eqlitatē vltimā absolute qđ ista nō est in senectute: sicut nec opō optima quādamodū tu arguis: sed intelligit eqlitatē vltimā que pōt est in senectute. Vbi dices cū exercitia tēperata cōpetat iuuenib⁹ q sunt tēpāt: nō h cōpetit senib⁹ qui sunt distēperati. Dico dupliciter. Vno mō qđ non velit qđ debeat istis exercitiū temperatū qđ est iuueniū: sed intelligit tēperatū illud in quo oia mēbra equalit exercitant in q̄titate et qualitate. Vel alio mō et melius vt intelligat qđ nō cōpetit tēperatū absolute: sed solū tēperatū et mediū. nō aut velox et forte.

C Doctrina quarta de regimine corporis: cuius est cōplexio inconueniēs et sunt quinqz capitula.

C Doctrina quarte dictionis tertie de rectificatione cōplexionis superflue caliditatis.

Icem⁹ qđ malitia cōplōnis calide: aut est cū eqlitate ambarū passinarū: aut cū victoria siccitas: aut hūiditas. Cū aut ambe passine fuerint eqles sciēm⁹ qđ calitas augmētuz crit fm terminū et nō erit supflūū: qm si

nō: siccaret. Cū aut calm existit cū siccitate pole est vt cōplexio ista in sua dispōne lōgo remaneat tēpore. Calidi vō cuz humiditas societas nō durat: qm humiditas qñqz superat caliditatē et extinguit ipsam. Et qñqz caliditas superat humiditatē et siccat eam. Dispositio igit habētis cōplexionē in qua humiditas superat meliorabit in cōplemēto iuuentutis et fiet equalis in eis. Cū aut a iuuetute in senectutē descenderit humiditas extranea augmētari incipiet et caliditas minui. Ergo dicemus qđ sūma regēdi cōplexionē habentes calidā in duab⁹ est collecta itētionib⁹: vna q̄rū est fm qđ est voluntas reducēdi eos ad eqlitatē: et altera est fm quā est voluntas p̄seruādi sanitatē sicut est. Primā vō hēre nō p̄st ociosi qui suas domuerūt aias fm p̄lixā toleratiā in tēpore quo ordinate ad eqlitatē redeāt: ipsos nāqz absqz ordine regere p̄ducet eorum corpora ad egritudinē: h et scđaz pole ē si sit eorum regimē ex nutriētib⁹ que ipsorum sint pueniētia cōplexiōib⁹: ita vt p̄fueat sanitas que est in eis repta. Quicūqz aut cōplexionē habētū calidā in duab⁹ passiuus tēperati fuerint sanitati in p̄ncipio rei ipsorum p̄pingores erūt et faciet illoz cōplo dētes et pilos velocius nasci et erūt faciēdi et clari in vbiis et veloces in icesu. Cū aut in aīis p̄cesserint vincet in eis caliditas et augmētabit siccitas et accidet eis cōplexio mordicativa: et in multis qđ eorum multa cholera ru bea gñat. Ipsoz vō regimē in p̄ma etate d̄z cē sic tēperatoz regimē. Et cū mutabunt suū mutabunt regimē ad illi⁹ regimē in qđ elaborabat vt ipsi. p̄uocet vna et cholera effiet rubea f̄z vna duarū p̄tiū ad quā vclinat supfluitates. f. p̄tis flux⁹ v̄trīs aut p̄tis vomit⁹. Et

Gentilis

si sola nā ad deponēdū humorē z euacuandū nō fuffe
cerit: in vomitu quidē adiuvet ex reb⁹ leuib⁹ sicut po
tu multe aque calide solius aut cū nabit. Et in solone
qdē vētris sit cū aliquo qd sit sicut violaceus muraba
z tamaridi humidi z tereniabin z asset. Ipsoz pterea
exercitiū erit alleniadū. Et oportebit vt cib⁹ de eis q
sit boni chimi. Et fortasse necesse erit vt balneationez
in die sequant^r: z oportebit etiā vt ab oī re calefaciēte
phibeant. q^r si ex balneatiōe post comestione nō sen
serint tēsiōne z gravitatē in pte epatis z vētris secure
ea vtant^r. z si aliqd boz acciderit apitua eis dens sic
apozima absinthij z medicā ex aloē z aniso z amigda
lis amaris cū opymelle z balneationē post comestio
nē dimittāt. Nec aut apitua eis dāda sūt post q^r pri
mus cib⁹ digestus fuerit z asq^s scdm sumāt. In hora
tū iter quā z comestione scbi spatiū interueniat tēpo
ris: z hoc qdē est iter exercitacionē matutinalē z horā
in q balneant. Ipsi pterea sunt oleis supināgēdi z vi
nū eis albū z subtile in potu tribuendū est z debilitat
eos aq^s frida. Et illi qdē q a principio rei cōplexionez
hnt calidā z sicā hoc toto sunt digniores. Qui vō cō
plexione habēt calidaz z humidā z putrefactioni sunt
apti z vt mae ad mēbra descēdāt exercitio vti dnt qd
multe sit resolutiōis z leni ne calefaciat cauēdo a mo
tu qui in humoribus ebullitiōne apparere faciat. Qui
vō plurimū ab exercitio sibi cauere d^z est ille qui non
psuenit. Et melius qdē est vt exercitent post efionez z
vt balneent ante q^r comedant z vt studeant in expel
lendo supfluitates oēs. Quz in vere interuenierint tē
perate se pseruet minutione z euacuatiōe.

C De rectificatione complexionis in qua est frigiditas
cum augmento. Cap. 2^m

Huius quoq^s spēs tres sunt. In illa q^r que ex
eis in duab⁹ passivis eqliis fuerit elaborandū
erit vt ei⁹ inatus calor fm augmētū pcedat
cū nutriētib⁹ calidis iter humiditātē z sicita
tez tēperat^r z vnguētis calidis z electuarijs magnis z
efionib⁹ hūoib⁹ pprijs z balneationib⁹ sudorē facie
tib⁹ z exercitijs sumatib⁹ eos: lz n. aliq^s tpe in hūiditate
sunt tēperati: accidet tū eis vt humiditates in ipsis pp
frigiditatē gñent. Illoz aut in qb⁹ cū hoc est siccitas
regimē opz vt sit ipsummet regimen senum.

C De regimine corporū que velociter egritudine in
currunt. Cap. 3^m

Esti aut ad hoc sunt parati pp repletionē suā.
Et tūc qdē in ipsis reparāda est humor q^s
titas: aut pp humores crudos qui in eis exi
stunt: z tūc qdē tēperanda est ipsoz humor
qlitas z eligēdū est eis ex nutriētib⁹ illud qd nutriti
tus pber mediū iter multū z paucū. Et humor q^stitas
est cū eqlitate q^stitatis nutritiō z augmēto exercitiij
z fricationis ante q^r balneent si exercitiij z fricationis
vsum habuerint: aut cū leniore eoz si nō psueuerūt: z
vt eis cib⁹ def partiat z nō vna vice suā cōpleat satie
tatē: q^r si in ipsoz corporib⁹ sudor fuerit facilis z psue
uerint fiat vt isti aliqb⁹ sudet vicib⁹. Et si tarditas co
mestionis ipsoz nō fecerit vt cholera rubea in eorum

Super primo

fundat^r stōchis retardet ipsa vsq^s post balneē: q^r si se
cerit pmittat ante q^r balneent. Et hora qdē tēperata
si phibitoz ibi nō affuerit est post quartā horā diei
equaliū. Si aut pterea q^r cholera rubea in ipsoz fun
dit stōchis cib⁹ fuerit sumēdus prius ante q^r balneent
z oppilationū in epate significationes senserint cū ape
ritiuis pnominationis suis pueniētib⁹ cōplexionib⁹ medi
cent. Et si cū hoc in capite nocumētum senserint cum
ambulatione succurrat. Et si eius cib⁹ in stomacho
corruptus fuerit: z postea descēderit per se erit hoc lu
crū: q^r si nō: deponat cū diacimino aut ficibus cū se
mine cartami cōpersis. Cuius cōfectio est noiata.

C De impinguando macrum. Cap. 4^m

Ausaz maclei fortior sicut diximus est sicci
tas cōplexionis z melerice z siccitas aeris.
Melerice eni cū siccant nutritiū nō re
cipiunt z augmētā siccitas z macies. Frica
tio igit ipsi adhibēda est ante q^r balneent que sit media
inter asperaz z lenē donec rubeat cutis: deinde frica
tio fortior fiat: postea emplastrū ex pice superponat^r:
deinde tēperate exercitet: postea absq^s tarditate bal
neent: deinde siccis mandilib⁹ exiceat: postea pauco
inungat oleo deinde cibum sumat sibi conueniēte. Et
si ipsius etas z tps z psuetudo agnā tolerauerint frigi
daz ex ea sup se fundat. Finis aut fricationis que ante
picioz emplm pmitit^r est vt inflatio nō incipiat psumi.
Et hoc qdē est ppinquū ei qd in augmētādo mēbrūz
parū diximus. Cōplemētū vō locutionis de hoc iuc
niet in libro de pulchritudine quarti libri.

C De macrefaciēdo pingue. Cap. 5^m

Prius regimē est vt descensus cibi a stōcho
ei⁹ z itestinis sit veloci^r ne cōpleat melerica
rū suctio in ipso z vt cibū sumat qui sit multe
q^stitatis z pauci nutritiū. Et frequēter bal
neent ante q^r comedat z exercitiū festinet z olera resolu
uentia. Et de electuarijs trisera minor z electuariū de
lacea z tyriaca: vt seimus bibat acetuz z almu^r. Et
nos qdē noiabimus hoc in decoctione decozationis.

C Prius de lapsis ex re. z etate: hic dter. de regi. cozoq^s lapsoz ex
gnōne. primo dter. de regi. cozoq^s lapsoz in caliditate z fridita
te. Scdo de regi. cozoq^s que sunt lapsa in qlitatib⁹ passivis. f. sic
citate z humiditate. ibi. (Causaz maclei.) primo in duas. primo
facit qd dicit^r est. Scdo qz ad lapsum in qlitatib⁹ actiuis marime
faciliter sequunt egritudines dter. de re. cozoq^s q^r facili^r egrit
tutes incurrunt. ibi. (Isti aut ad h sunt parati.) primo de lapsu
in caliditate. Scdo in frigiditate. ibi. (huius quoq^s spēs.) primo
in duas. primo distinguit malā cōplexione calidā z distinguit etiā
regimē qd eis debet z cōparat mēbra ambarū istaz distinctioni
admiricē. Scdo psequit de re. illarū. ibi. (Qui aut cōplexionem.)
primo in duas. primo distinguit malā cōplexione calidaz z eius
mēbra cōparat. Scdo distinguit etiā regimen z cōparat mēbra
eius ibi. (Ergo dicemus.) primo distinguit cōplexionez calidā in
tres. Scdo illa mēbra cōparat admiricē. ibi. (Cum aut ambe.) Et il
la. (Ergo dicemus.) primo distinguit illud regimen in duas. Scdo
illa mēbra cōparat. ibi. (Ipsoz vō.) Tūc ibi gūg. xerequit z diu
dit in tres fm q^r tres sunt male complexionis calide vt dntur.
primo docet regimē male cōplexionis calide simplicis in qua. f.
nō est distēperantia in passivis. Scdo docet regimē calide z sicce
simul. ibi. (Et illi qdē.) Tercio calide z humide. ibi. (Qui vō cōple
xione calidā.) primo cōparat illā cōplexione ad etatē pueritē z
iuuentutis. Scdo ponit regimē eius cōplexionis per respectū ad
illas etates. ibi. (Ipsoz vō regimē.) primo ponit regimē illius cō
plexionis in etatē pueritē. Secundo ponit regimen eius existē
tis in iuuentute statim. ibi. (Et cum mutantur.)

C Doctrina

C Doctrina Quinta Sen tertie primi que est de mutationibus: et est cap. i. et summa. i.

C De regimine teporū cū rectificatione aeris. Cap. p^m.

I A veris qdē pncipio succurrēdū est ad minūcū ad bibēdū catartica sūm qz necesse est et sū pncipio. In ipso quoqz ppe vocat^r pncipio ē. Et ois res multuz calefacta ē humectās est dimittēda ex carnib⁹ et potib⁹ et nutritis subtiliādū. Et exercitio vtēdū ē tēperato qd sit mai⁹ exercitio estas. Libo quoqz nō repleat^r qz imo spz partiat^r et in potu sumat syropos et rob extinguet^r: et a reb⁹ abstineat calis et ab oibus amaris aut salis aut acis. In estate vō minuat^r ex cibis et potib⁹ exercitio et maneat qet^r et extinguetia bibat. Et si potuerit vomat et semp in vmbra morietur et in loco coopto. In autūno autē ppe in eo q ē diuersi aeris cōseruatio faciēda ē regimine meliore: et oia siccātla sūt dimittēda. Et cauēdū est a colū et a potu multo aq frigide et spū fuside sup caput. Neqz in loco frido dormiat in q eius cutis horripile^r neqz replet^r dormiat. Et caueat sibi a calore estiuo et friditate matutinoz et suuz custodiāt caput ne frigiditati obuiet. A fructib⁹ quoqz q sūt in tpe p sibi caueat: neqz ex illis multū comedat: neqz balneet nisi cū tepida. Cūqz dies cū nocte fuerit eqūlis effietur ne supfluitates in hyeme pstrigan^t l3 in multis corpib⁹ sit melius ne in autūno aliqd faciāt vñ humores seruat^r et moueant^r: imo meli⁹ est eis vt ipsi qeti p maneat. Quidā ē iā vetuerit ne vomit^r in autūno fiat qm ad febre pducit. Aliū pteca vebemēter debz eē aqū et nō sit supflue. Scias quoqz q in multz pluuiz in ipso cōstitit sepatio et securatio ab ipsius malitia. In hyeme vō multū laborare debet et copios⁹ comedere nisi fuerit meridionalis: qm si sic fuerit exercitū erit augmētādū et cib⁹ minūcū. Opz pteca vt triticum panis hyemis sit forti⁹ et fortioris soliditat^r qz panis estas. Et si sit illud qd est in carnib⁹ et eis q sūt sicut ipse. Et vt sint olera qb⁹ velsunt sic caules et scla et apū et nō atriplices: neqz blitis: neqz portulaca: neqz scariora. Ampli⁹ corpib⁹ sanis raro accidūt egritudines i hyeme: qb⁹ si acciderint medicādo succurrēdū est et cūando si oportuerit. Impole enī est vt ipsa accidat egritudo nisi pp magnā eāz et ppe si calida fuerit. Calor eiz inat^r q est regitūus in hyeme vebemēter sit foris ppea q a resolute soluat^r et pstrictiōe cōiungit. Qēs pteca nāles virtutes suas meli⁹ pficiūt opōnes. Nip. quoqz visus est q meli⁹ ē in ipso vtrē solue qz minutione facere. Et abbozet vomitū in ipso: et vñ ei q in estate sit bon⁹: qm būores in estate sūt natates et i hyeme ad subfidēdū dclinatēs: ipm q imiten^r. Alr vō cū corrupitur aut sit pestilētiā obuiādū ē expicādo corp⁹ et reparādo domū cū reb⁹ q suis virtutib⁹ ifridāt et humectant. Et b qdē est qd magis ē faciēdū i pestilētia. Aut calefaciāt et faciāt q sit pū ei qd ex aeris corruptiōe puenit. Odores pteca boni sunt res in b magis pferētēs et ppe cū putauerint q sint cōploni aeris pū. In pestilētia quoqz necessitas multū aerē attrahēdi est minūcū: et b qd sit cū ocio et euētatione. A terra pteca

multoties eleuat aeris corruptio: et tūc qdēz puenit in lectis sedere et hospitā qreere vebemēter alta q a venis rūpūnt. Multoties quoqz est pncipiu corruptiōis aeris ab ipso aere pp illud qd ei aduenit ex corruptiōe vñ cinātiū aerū. Aut pp rez celestē cui⁹ qūitas nō est hoibus cognita. In hmoi q ad domos subterraneas ē sugiēdū: aut ad domos q parietib⁹ vndiqz sūt circūdate et ad caūnas. Suffumigatōes autē q aerū putrefactōes sūt rectificātes sūt sic cypri et thuris et myrti et rose et sandali. Aceto pteca in cibo et potu vt i pestilētia ē noctu mēti ipsi⁹ securatio: et nos qdē i libris picularib⁹ noia⁹ binus cōplementū eius qd est dicendum de hoc.

C Summa singularis doctrine quinte sen Tertie primi de regimine iter agentis: cuius sunt. 8. capitula.

C Summe doctrine quinte sen Tertie est ad succurrēdū accitibus que pnotificānt egritudines. Cap. p^m.

I Le cui tremor cordis assidue acciderit de seipso sit sollicit⁹ ne subita itercipiat morte. Ille cui frequēter acciderit icub⁹ et scorbo⁹ mia de seipso sollicit⁹ existat et humore euacuet grossius ne ad epilepsiam pueniat et apoplexia. Qm mult⁹ in toto corpore fuerit salt⁹ regat flatis cōione: id ne b hīs spasmi icadat et apoplezia. Et simil⁹ cū pdurauerit vt sensus sint turbidi et motionum adsit debilitas cū repletōe. Cū mēbris multoties acciderit vt sensus amittāt regat cui hoc accidit cū cōione flatis ne ad paralyisim pueniat. Cū facies multuz salierit cui hoc accidit regat purgatiōe cerebri aqz ad totū rā deueniat. Cū facies vebemēter rubuerit et oculus et lachryme fluxerint et lumē effugerit et capis dolorē habuerit minutōe regēdus erit et solone vtris et his si milib⁹ ne icadat in frenesim. Cūqz multa abiqz cā fuerit tristitia et timor regēdus erit adusti humoris cōione ne ad melliaz deueniat. Facies quoqz cū rubet et tumet et fluctuati attinet: et sit hoc pdurās portēdit lepra. Cū corpus fuerit graue et lassus sit et vene apparuerint minūcū erit aqz vene scissura accidat aut apoplexia: aut mors subitanea. Cū in facie paruz tumoris apparuerit et i palpebris et in extremitatib⁹ dispōni epat^r ē succurrēdū ne icadat i hydropisim. Cū stercoris fetor multus fuerit regimine vtēdū erit remouendo a venis putrefactiōne aqz ad febres pueniat: vrine tñ signatio ē i deterior. Cūqz lassitudiez et fracturā videris time q sebris accidat. Cūqz comedendi appetit^r cadit: aut augmētā signat egritudinē. Et ad sumū ois res q de suo mutat vñ. desiderū: aut egestio: aut vrina: aut coctū di volūtas: aut somnus: aut sudor: aut corporis prurit^r: aut igenū subtilitas: aut sapor gust^r: aut somnioz vsus cū augmentant^r: aut dīminunt^r: aut suā mutāt qūlitatē pnotificānt egritudinē. Et si vñ nō nāles sic hemorroidaz sanguis fluxus: aut menstruo: aut vomit^r: aut ex narib⁹ sanguinis fluxus: aut pncipio dclinatē rē aliquā sine mala sit: siue nō sit mala: qm vsus est sicut nā. Et pp hoc nō d3 abstineere qz nisi a multū malis: q tñ ex eis dimittere d3 ordiate dimittat. Et pteca cū res pculares piculariū rerū sūt demonstratiue: pferātia nāqz doloris capis et emigranci dilata

Gentilis

tionem pnosticat pupille et descensum aqua in oculum. Imaginari coram facie sic cimices et reliqua cum mansu sit et stabile et visus cum huiusmodi debilitate portendit descensum aqua in oculum. Cum gravitas et pictura in parte dextra pleura uerit epati signabit egritudine. Bravitas et testis in inferioribus dorsum et illo cum mutatione dispositionis urinae ab usu nocumens in renibus pnosticat. Stercus non huiusmodi tinctura sicut solebat signat icteritiam. Cum ardor urinae pleura rat ulcera signat quod in vesica accidit et virga. Gestio in ano adustione facies pnosticat dissenteriam. Desiderium casus cum vomitu et flatibus et emittit dolo portendunt colicam. Durit in ano cum pui omnes ibi non affuerint pnosticat hemorroidas. Multorum carbunculorum natiuitas et nodorum magnus signat apem. Serpigo albaras pnosticat nigra. Et morphea alba pnosticat albaras alba.

Et est dictio vhs de regimine iter agentium. Ca. 2^m.

Ter agens a rebus abstineat quibus uti consueuerat cum esset cum suis familiaribus laboribus namque et doctores ei accidit: quapp studium impendere debet ad hoc ut de se sit sollicitus ne ad magnas pueniat egritudines. Et illud de quo plus sollicitus esse debet nutritiens et lassitudo. Suis vero nutritiens meliorari debet et facere ut sit bone sube et prope mensure et non multe: ideo ut bene digeratur et supfluitates in venis ipsi non congregent. Amplius egrotare non debet plenus cibo ne eius cibibus corruptas et necessitates habeat bibendi aquam et angustas sonit et dilatatio sui: imo expectare cibum debet usque ad horam hospitandi nisi fuerit prope cam quam postea dicemus. Et si multum ei necessarium fuerit rem modicam comedat secundum modum temperamenti et tantum ne per ipsam bibendi aquam necessitate habeat: siue sit ei iter nocturnum: siue diurnum. Lassitudo quoque ei regenda est ex eo quod in capitulo de lassitudine deum est. Opus preterea ne eat in vias replet sanguine: aut alio humore: sed corpus suum mundificet: deinde incedat: et si fastiditus fuerit famelicus fiat et dormiat et fastidium resoluat postea in viam pergat. Opus preterea ut qui iter aggreditur utat ordine et parum plus solito exerciteat. Et si in suo itinere neceius fuerit vigilare assuescat vigilare parum: et sicut si timet ne fames ei accidat: aut sitis: aut aliud ab istis debet assuescere: et de viti cibo quo in itinere vult nutriri: et debet constitucere ut ei cibibus sit in quantitate paucis et multis nutriti. Olera preterea dimittat et fructus: quicquid humorem generat crudum nisi fuerit prope necessitate ut ex eo medicetur. Et fortasse iter agentis necessitas superueniet tolerandi famem donec desiderium ei minuatur. Ex eis autem que ipsum innat in hoc sunt cibi frigidi ex epatibus assatis et his siliis. Et est cur ei fiunt pillule cum viscositatibus et adipibus liquefactis fortibus: et amigdalig et oleo amigdalino: sintque adipis sicut adeps vaccinus: quarum vna cum comederit famem longo tempore tolerabit. Quidam quoque retulerunt quod unus homo lib. i. olei violacei in quo adeps resolutus fuit donec in emplastrum similitudinem versa fuerint comedit: et decem diebus postea comedere non desideravit. Et sicut continetur cum necesse est ei tolerare sitim. Secum ergo deferre debet ex medicinis sitis extinguendis quas in libro tertio in capitulo de siti diximus et prope ex semine portulacae. li. 3.

Super primo

est aceto bibat. Et dimittat nutrimenta sitim facientia sicut pisces et capparos et salsa et dulcia et minuat loquelam et molliter incedat. Cuius aqua cum aceto biberit parum ex ea ei sufficit in sedando sitis ubi non multa iuvenit aqua.

De regimine cauendi a caliditate et proprie in itinere et regimine iter agentium in ipsa. Cap. 3^m.

Os est nisi seipsum regat res in suo fine ad hoc perducet quod debilitabunt et eorum resoluunt virtutes ita quod se mouere non poterunt et supabit sitis: et fortasse sol eorum impedit cerebrum. Quapp studere debet ut vehementi cooptura a sole sua tegant capita. Et sicut debet iter agentis pectora sua custodire et epistib mare ex tali quale est mucilago pistum et succum portulacae. Iter preterea agentis et calore quicquid necesse est aliud comedere assequi eant sicut ius ordei et syrumpus et fructus: et reliqua ab eis: quoniam cum egrotat et eorum iterioribus nihil existit multum debilitat eos resoluere et non erit in eis restauratio. Summe ergo debet ex eo quod diximus aliquantulum: et deinde moxet donec de stomacho descendant et non inundet. In via preterea deferre debet oleum rosae et violae ex quo hora post horam in suis doctis inungat. Multorum preterea quibus via ex calore accidit non cum eorum redeunt dispositiones prope natationes in aqua frigida: verumtamen melius est ne hoc cito fiat sed parum expectet: deinde ordinate ad ipsas accedat. Qui autem venena timuerit nares et os ista sibi ligare debet et toleret laborem in his: debet prius cum lacte absque butyro cepas comedere et prope eorum cepe in ipso fuerit muraba: aut nocte vna insule comedat cepas et sorbeat lac. Et opus ut sint cepe antequam in adog mittantur foris iciliis. Sit preterea illud quod odorat oleum rosaceum et oleum de semine cucurbitae: et sorbeat oleum de semine cucurbitae: quoniam malitia venenorum remouet quam timet. Cum autem venena ei uocumetur fecerit super epistibas ipsas aqua prope frida et facies ea lauet. Sitque ei cibarius ex oleribus frigidis et super ipsi caput ex oleribus frigidis sicut oleo rosaceo et ex salicibus et succis frigidis sicut vnicularis succo: deinde lauet et a coitu sibi caueat. Saluti quoque pisces ei deferant cum gesserit quod huiusmodi vinum quoque tepatum ei deferat: lac preterea est melior cibum si febrem non habuerit. Et si habuerit febrem quod non fuerit ex febribus putridis: imo ex diuturnis bibat doch acetosum. i. lac absque butyro. Cuius sitim habuerit post venena succurra ex collutione oris cum aqua: sed non bibat ex ea donec satietur: quod tunc subito morietur: sed temperandum est ex collutione cum aqua frigida. Et si multa ei neceitas bibendi igraverit semel ex ea glutiat parum in scibo et tertio et deinceps. Cuius gesserit illud quod ex siti ei admixtum fuerit bibat. Et si assequi bibat icipit bibere oleum rosaceum et aqua mixtum et postea bibat assequi erit melius. Et ad summum ille quicquid calor impedit in loco debet manere frigidus et pedes abluere ex aqua frigida. Et si fuerit sitiens aquam frigidam paulatim bibat. Et ex cibo qui cito digeritur nutriatur.

De regendo iter agentis in frigore et congelatione. Cap. 4^m.

Ico quod iter agentis in forti frigore est res magni timoris huiusmodi multum custodiat se et muniat omnibus quae se neceia: et quanto magis cum non totum quod neceius est preparauerit. Quamplures namque iter agentis omnes bus quae neceia erant se repperit et postea frigore mortui sunt quos

quos frigus interfecit et pruina spatio aut alcuze aut
 pgelando aut apoplezia: et moriuntur quod morte eorum qui
 opium biberit aut madragora. Quod si eorum dispo ad mortem
 non puerit multoties in fame icidit quod vocat bolism: in
 qua quod sit faciedu et alijs egritudinibus in suo loco dixi-
 mus. Et res quod eis melior est ut poros claudant et na-
 res et os custodiat ne in eo aer fridus subito igrediat: et
 ut etiam custodiat cum eo quod noiabim. Cumq; iter agens
 in frigore hospitatur non illico se calefacit: sed imo in pau-
 latim ordinem in calore puo et ad forte calorem non cito ac-
 cedit: imo si ad ipsum non accesserit erit melius. Quod si vehe-
 meter ei fuerit necesse est ordinem ad ipsum accedat. Et il-
 le quod cui pueniunt ab eo separati est quod cito vult ire et ad
 frigus egreditur. Sed cum frigus non ad ipsum puenit ut iter agens
 debilitet et ei deiciat fortitudinem. Sed si pgelatio in ipso
 operi necesse est ut festinet ad se calefaciedu et leniedum
 ex oleis calefaciedu et ppeie illis in quod tyriace ppletas
 existit sic oleum de lilio. Cumq; iter agens in frigore hospita-
 tus fuerit et fuerit famelicus: et remederit calami acci-
 det et calor sic ex febre mirabilis. Iter agentes pte-
 nutrietia bnt quod re facile frigoris eis faciunt. Et b quod se
 nutrietia in quod multum ponunt allia et nucas et synapi et
 assa. Et est cum eis mittunt cepe ut boni sit saporis codi-
 re cum allis et nucibus. Butyrum q; est eis bonum et ppeie euz
 post ipsum forte hauserint vinum. Opus pte-
 in frigore non ambulet dum est vacuus: imo ipeas nutrimus
 to. Et vinum loco aqua bibat et moret donec istud in suo ve-
 tre gescat et calefiat et postea egret. Assa q; est ex eis qui
 in frigore pgelatu calefaciunt et ppeie cum ipsa in vino et ad
 potandam daf: cuius integra dosis est .j. asse et vini lib. .j. Am-
 plius iter agentes in frigore habent unde fiat epithi-
 ma quod eorum muniat corpora ne a frigore patiantur ex
 quibus est pax et alia ab ea. Allia quoque sunt ex rebus
 et vtilibus qui ab acre venerunt frigidum.

C De custodiendis extremitatibus a nocumento frigoris. Cap. 5^m.

Iter agens extrema in primis fricare debet donec
 calefiat: deinde ex oleo calido eo liniat quod sit ex
 oleis bene redolentibus sic oleum de lilio et oleum de
 ben. Misceos q; est epithima eis pueniens: et si
 ipsum non habuerit oleum sumat et ppeie cum in ipso posuerit pi-
 per: aut pyretrum: aut euforbiu: aut asam fetidam: aut ca-
 storeu. Ex epithimatis pte-
 bus est ut supponat eis galbanum et allia: quod est securatio:
 aut sic albitra. Et non oportet ut sotular aut calciametur quod
 pes tegit sit strictus: ita ut pes in eo commoueri non possit:
 quoniam morbus est una ex rebus prohibentibus ab eo frigus: me-
 bus q; suffocatus duriter iuenit frigus. Et cum ipsum quod p-
 gameno coopit et aliquid ei supponit et nihil supponit est
 magis ipsum custodire. Cum aut man aut pes frigus non sen-
 rit et ex frigore nihil diminutum fuerit: nec sollicitudo p-
 ma fuerit custodiendi ipsum regimine puenienti: scias quod sen-
 sus iam est in itinere destructio: et quod frigus iam effecit in ipso opa-
 tionem suam. Plurimum igitur excogitare debemus quod in ipso sit facie-
 dum: quod si frigus in membro operabitur: et inatque in ipso erat extin-
 xerit calorem et pstrixerit illud quod resoluere ex eo in eius
 suba et ipsum putrefactioni aptum effecerit: erit quicquid necius

facere totum quod in caplo de vlcerebus est dictum et ppe de herpe-
 tib: est iocumis malis. Sed cum frigus ipsum ipedierit et non dum
 coputruerit: si in illo persistit pcessu: melius erit ut eximita-
 tes ponant in aqua vaporum ppe: aut in aqua qua sic cocte
 fuerint: et in aqua caulium: et in aqua myrti: et in aqua anethi: et in aqua
 camomille totum b ad supponendum est eis pueniens: et aqua
 seebe et aqua namie. Ex naris q; emplaz apponere est medi-
 camen eis pueniens: ab igne pte-
 camen eis pueniens: ab igne pte-
 ipse accedat. Et opus quod est ut velociter iccedat et pedem mo-
 ueat: aut etiam: aut exercitet ipsum et fricat postea iungat
 et super ipsum aqua calidam ab alto fundat cum eo quod diximus.
 Et scito quod dimittit extremitates suspensas et getas in frigore
 re ne moueantur et ut non exercitentur est ex maioribus causis
 quod faciunt extremitas ut ea super frigus. Sunt pte-
 da quod ponit ea in aqua frida et sentiunt vtilitate: ac si nocu-
 metum ab eis remoueret: quod admodum fructibus accidit
 pgelat. Cum enim in aqua pueniunt frida: sicut quod admodum
 si ab eis est beneficium pgelatio: et ab eis labit et linuntur et
 equantur: et si ea igni applicantur corrumpuntur. Sed quod sit
 istud non est medico necius. Cum aut vna extremitas offusca-
 ri ceperit: scalpella de erit: et sanguis ab ea est bicus
 membro in aqua calida posito: pte-
 ozificis plagam pgelet et non egrediat: si egredi dimittit
 taf donec p se restingat: postea ipsa epithime ex bolo
 armeno et aceto tepera: quoniam b ei remouet lesionem. Al-
 bitra quoque in principio et sine iuuametur pbet. Cumq;
 res ad nigredinem transierit aut viriditate: et consequatur
 ipsa ipsa in putrefactione pcedere non laboret nisi ut
 auferat illud quod coputruerit: ne est sanum quod in eius consistit
 vicinitate putrefiat: et putrefactio paulatim ad iterio-
 ra pcedat: si faciat illud quod in suo diximus capitulo.

C De conseruando calore faciei in itinere. Cap. 6^m.

Alcies est epithimada ex rebus viscosis in quod exi-
 stit coagulatio sic mucilagine psilij et mucis
 lagine portulace: et sic dragagato in aqua resolu-
 to: et gummi arabico in aqua resolutum: et sic albumi-
 ne ouis: et sic tortellis et similia in aqua resoluta: et troscis q;
 cheuta noiauit: cum autem vetus ea scinderit: aut frigus: aut
 sol: regimine eius queres in sermone de decoratione.

C De conseruando iter agentem a nocumento aquarum
 diuersarum. Cap. 7^m.

Aquarum diuersitas iter agens ad egritudines ma-
 gis pducit quod nutrietium diuersitas. Ex b sollici-
 tudo est bnta et res aqua corrigenda. De ei autem
 emendatione est ut vehementer colet et fiat ut a re-
 sudate corpe multum p resudatione egrediat: ipsam q;
 coquere quod admodum iam in b omniastruim: eaz: ea q;
 colat: et iter pure aqua subam et id quod ei admisceat separa-
 tionem fac. Et maius b toto est ipaz sublimando distillare
 in isto aqua rosate. Est et cum ex lana retorta sit lyciniuz:
 cuius vna extremitas in vas plenum ponitur: altera in
 vas vacuum et guttatim aqua ad vacuum dilabitur: et est
 clarificandi modus idoneus et ppeie cum multoties factum
 fuerit. Sicut quoque cum aqua amara et mala coqueat: ppi-
 ciet in ea dum ipsa bullit lutum liberum: et guttatim distilla-
 bit cum lana ad modum prune. Et sicut etiaz cum aque pure
 admiscebit lutum purum liberum in quo non existit mala q;
 z

Gentilis

tas et pprie qd in sole fuit adustū: et postea colabif erit ex eo qd eius pibet malitia. Aqua quoqz cū vino bibere est ex eo quod eius remouet malitiam cum ipsius malitia fuerit ex genere pauce penetrationis. Aqua et cum pauca fuerit et non inuenitur temperata cūz aceto erit bibenda et pprie in estate: quoniam hoc a multo excusat potu. Aqua preterea falsa cum aceto est bibenda et syrupo acetoso in qua silique et myrti grana sunt proijcienda et sorbe. Et post aluminosam quidē aqua et ponticam bibendum est totum illud qd naturas soluit. Vinum quoqz est ex eo qd post ipsam potatūz cōfert. Super amarā quoqz aqua exhibenda sunt dulcia et vinctuosa: et ipsa cum iulep est miscenda et ante ipsam aqua cicera est bibenda: et ante qz voluntas adsit remouebitur eius impedimētū: et similiter comedere cicera. Ante vō aqua statē et paludestrē in qua existit putrefactio nō sūt gustāda nutritiā calida supra quā stiptica sunt exhibenda ex fructibus frigidis et mica: sicut cydonia et matiana et acetula. Super aquas quoqz grossas et turbidas vtendūz est allijs. Et ex eo etiā qd eas clarificat est aluminē iamenti. Et eis quoqz que diuersarum aquarum remouent malitias sunt cepe qd sunt vt tyriaca huius et pprie cepe cūz aceto et allia etiā. Et ex rebus frigidis sunt lactuce. Simplicius ex regimine viatorum conuenienter in diuersitate aquarū est vt ex aqua sue terre ferat: et cū aqz misceat terre in qua prius hospitabit et ferat ex aqua cuiusqz hospitij ad hospitium qd est post ipsum et admisceat eam cum sua aqua: et ita faciat donec pueniat vbi vult: et similiter si ex luto sue terre sumperit et cū omni aqz ad quā puenit admiscuerit: et ipsius in ea cōquassauerit et eā dimiserit quousqz clarificet. Aqua preterea pāno interposito bibenda est ne sanguisuga cū errore egrediat: et ne qd ex malis pmixtionibus vehemēter est minutū transigat. Ex rob quoqz acetosis secum deferre vt ea cū vnaquaqz diuersarum aquarum misceat est regimen conueniens.

De regimine viatoris in mari.

Cap. 8m.

Iator in mari plerūqz accidit vtiqz et reuoluit cū ea et cōmouet in ea nausea et vomit: et hoc qdem in primis diebus sed postea residet et quiescit. Et opz ne fortiter retineatur: nausea et vomitus sed dimittatur donec per ipsum misceatur: qd si superfluum fuerit retinebitur tunc preparatio: tamen ne vomitus accadat non est mala. Et hoc est vt ex fructibus comedat: sicut cydonia et matiana et granata. Semen quoqz apij cum bibitum fuerit prohibet nauseam ne commoueat sed sedabit eam cum cōmouebitur et absinthium similiter. Ex eis etiam que id prohibent est vī acetosis os stomachi confortantibus et vaporibus ne ad caput ascendat prohibentibus nutritur. Et hec quidem sunt sicut lentes in aceto et succo vne acerbe et parū calamenti et asche et panis fractus in vino bene redolēte: aut in aqua frigida. Et est quādo in ea ponitur asche. Flares quoqz eius interius cū cerusa sunt epibimande.

Explicit Sen Tertia huius Primi canonis.

Super primo

Sen Quarta de diuisione modorum medicationum fm egritudines vniuersales incipit.

Dictiois quarte est locutio vltis de medicatōe. Cap. 1m.

Itemus qd res medicatōis ex vna triū rerum completur. Vna earum est regimē et nutritia. Et alia medicinaz est exhibitio. Et tertia ē opatio manualis.

Uter est 4us sen qd hic cōtinuat. postqz in p^o seu deter. et in 2° etiā de reb^{us} p^{ri}ncipib^{us} ad p^{re} theoricam et fuerunt res nales nō nales et contra nām: et in tertia determi. de parte practica et cōseruatiua: modo in ista quarta determinat de p^{re} practica et curatiua.

C 3. d. A. ergo ipse est diuinitus: qd tres sunt dispoēs. s. sanitas cui debet pseruatio: egritudo cui debet curatio: et neutralitas cui debet pseruatio de qua nō facit mētiōes: ergo rē. dōm est qd sanitas et egritudo et modi opōnū cōpērentes ipsi s. cōsiderantur. Primo mō stricte et pprie et tūc tres sunt modi opōnū sicut sunt tres dispoēs vt pseruatio sanitatis et curatio egritudinis et pseruatio neutralitatis: vt p. 3. thegn. 2. 4. coll. 3. cap. 1. Alio mō conside^{re} ras large: et sic sunt duo et due sunt dispoēs. s. sanitas et egritudo. S. pseruatio et resumptio que debet corp^{or}is neutris reducuntur ad istas: et iō Aul. 3° pmi simul deter. de pseruatiōe sanit. et de pseruatione. Sed pseruatio debet magis sanitati: qd sanitas eis vt p. 3. coll. 3. ca. 13. nā similis eis pp virtutē: et qd corpora cōualeſcentia simulant egritudo: qd sunt extenuata sicut illa et sunt dōlia sicut illa. Et ideo qd resumptio debet neutris cōualeſcentie que sunt neutra et febrib^{us}: iō hic nō facit mētiōē de eis: sed in 2° quart. et iō nō sunt diminut. Et dīuidit in duas ptes. Quia circa modū curationis egritudinis pmitit quosdā caus. gēnales p. S. dō ponit spales deſcēdendo ad spales egritudines et nō sunt absolute gēnales sed respectu primoz. ibi. (Que gē.) p. 2ia in duas. p. 1mo ofidit quer et que sunt infra gbus medicus operat in remouēdo egritudines. S. dō erequit de eis. ibi. (Que vō.) p. 1ma in duas. p. 1mo ofidit quot sine talia iustia. S. dō que sunt illa. ibi. (Una eaz.) p. 1mo dicit qd amodo dicemus qd curatio pfiat vna triūz hāz. rē. Ex hoc p. 3. qd talia instrumenta sunt tria. C. Nota qd vlt^o dicemus rē. qd medicatio sumit 3°. p. 1mo mō large p. opōne medicine circa qdāqz corp^{or}is: sive sit sanū sive sit egrū sive neutru: et de hoc nō itelligit qd de sano vt ctuz est in 3° seu. S. dō sumit p. opōne medicine circa corp^{or}is egritudo: sive fiat cū ferro: sive dicat: sive medicina. Tercio sumit p. operatione medicine circa corpus egrū que sit solūz cū medicina laxatiua vt sumit p. particula afox. afox. 22. Digesta medicari rē. Ad p. postū 2° mō sumit hic. C. Nota 2° qd medicatio curatio sanatio sunt noia synonyma. p. 1mo quo nota qd in tali opōne tria considerantur vt effi. et est medicus: et finis et est sanitas: et iustm quo medicus operat: et ista respectu medici vī medicatio: et respectu finis vī sanatio: et respectu iustm vī curatio. C. Nota tertio qd notat dicit (Ex vna triū rerū rē.) ad inuēdū qd nō simplr hec tria requiruntur ad inducēdū sanitatē etiā qd nō requirit vnus istoz determinate: ppter p. 1mū dicit ex vna triū rerū: et ppter 2° nō dicit ex vna triū: sed ex vna triū rerū. C. Nota quarto qd ly ex: pōt dicere habitudine cause iustialis et habitudine cause iegratis. p. 1mo quo est notādū qd hec tria infra p. considerantur rōne eoz quibus pfiatur vt vīa rōne cibi et potus rē. et sic sunt infra: et qd causa instrumentalis est efficiēs: tunc ly ex: dicit causam iustalem. S. dō consideratur vt sunt modi operationū: et sic ly ex: dicit habitudine cāe iegratis. p. 1mo quo nota qd isto mō cōsiderato iustfo chirurgia nō est operatio manualis talis: sed est scia docēs qualr sit operatūm et sic de alijs: et ideo primo prima de diffinitione medicine p. babatur qd bi modi non sunt partes medicine: vnde vult qd qd pōt test scire theoricam et practicam dato qd nunqz sit operatus.

C Sed dubitat. qd dñi est qd hec tria sunt infra pris curatiue. Cōtra. dieta est iustm artis pseruatiue. S. S. dō ois cura fit per contrariū. 7. terap. ca. 4. et in ista 4° sen 7 in cō. afox. 22. pti. 2°. Ex p. nitidine rē. mō dieta fit per similia qd similes corpori humano. S. Tercio sic: si medicinaz exhibitio esset iustm partis curatiue. vel est hoc quantū ad notitiā medicinaz: et hoc nō qd pertinet ad p^{re} theoricā. vel quantum ad exhibēdas medicinas: et hoc nō qd tunc est operatio manualis. ergo: etiā qd dñi est qd operatio manualis nō est pars scientie medicine: ergo. Ad hoc dōm qd Aul. bñ dicit qd ista instrumenta sunt tria: et p. 3. prima cap. de subiectis medicis: et rō est: qd vt p. 3. thegn. ter. cō. 66. Medicus est minister nature. et p. 3. per Adue in suo de solatione medicinaz: nāz dicit qd est nature curare et medicine porrigere: et ideo medicus vel curat ponendo vel detrahēdo: et ideo hāz in libro introductorioz medicorū. ca.

ru. ca. s. aucto. *hip. dicit q. medicina est adiectio z detractio. z. n. terap. ca. 12. sed nō pōt addere sine cibis z poribus: q. dieta est vñ iustm: sed diminuerē nō pōt nisi cum medicina vel ferro. q. scdo medicus curas duo pñ. pñderat. s. nām cui debetur pseruatio per cibū z porū: quā etiā adinuāt res nō nāles. Secūdo cōsiderat egitudine: remouēdā per chirurgiā z medicinā. q. Ad primā rōnē diuersarū artū diuersa sunt iustia dicit: exponit verū est formaliter sed nō mālter: vult dicere q. diuersae artes hñt diuersa istruimenta formaliter. i. quātum ad modum operādī: sed non mālter quātum ad sām: q. eadē res pōt eē diuersarū artū. Ad aliā oīs cura zc. verū est p se vel p accidēs vel per directā vel indirectā: z cum dī dieta non pñatur morbo verūz est per se sed per accidēs sic inqñt amicat nature infra p. 4. cap. de cura putriday in genere rali: q. mētem pñorat. Ad tertiā aut p medicinarū exhibitionē intelligis notitiā earū: dico q. nō isto mō: aut dñtis modis appoximationis: dico q. sic. z cum dī q. nō: q. tunc est opatio manualis: dico q. ista est doctrina docens illū modū. Una eay. mō ostendit que sint ista iustia: dicit q. est regimē siue dieta. scdm est medicinay exhibitio. tertiū est chirurgia. Nota q. dicit (Una eay zc.) q. regimen accipit 3. pñio large p regimine sūnt vel egrit: z sic nō sumitur hic. Scdo sumit p regimine solū circa corpus humanūz per medicinā mñ: z sic nō sumit hic. Tertiū sumit p regimine qd fit per res nō nāles: z sic sumit hic. Ideo dicit regimen z nutrimenta. Et hoc p qd intelligit medicū dīcunt dieta est instrumētū medicū: q. intelligit regimē quo ad sex res non nāles: pp qd doctores faciēdo pñlia pcedūt ponēdo regimē p quo ad sex res non nāles: z iō hui. notāter notāuit nutrimenta. i. cibū eoy: q. in mō appoximationis eoy est maior artificialitas q. aliarum rerum.*

C Per regimen autem intelligimus administrationem que fit in causis necessarijs numeratis que fm vsus sūt currentes ex quibus est nutrimentum.

C Dō exequit ponēdo cām circa dñtū modū appoximationis eoy. rñ. pñio quo notādū q. in hoc capō solū de duobz exequit z nō de chirurgiā. rñ q. de chirurgiā nō possunt dari regule sic gñales sic de alijs duabz: z q. in isto cap valde gñales cām. ponunt: ideo. s. in pñ. cessu ponit cām. de ipsa z et q. dicitur. in 4. z ideo duo facit. pñmo ponit cām. circa diētā. Scdo circa medicinarum exhibitionem. ibi (Medicatio.) pñma in duas. pñio ostendit qd fit regimē z nutrimenta. Scdo exequit circa illa ponēdo cām. ibi (Et iudicia.) C pñmo dīc q. p regimē z nutrimenta nō intelligit nisi debitā administratio nē in causis necessarijs numeratis. s. scda pñmi. Nota q. alia ista bz de causis nō necessarijs: z vtrāq saluāt vt p. 3. pñmi cap. 17. de retentione zc. pñio quo notādū q. res nō nāles pñmo cōsiderantur generaliter: z sic sunt necessaries: q. impossibile est corpus humanū stare sine ipsis. Scdo cōsiderant spālter z sic nō sunt necessaries: q. homo nō pōt viuere sine acre tali vino z pane ēz z sic de alijs: z ideo ista que dīc in causis necessarijs intelligit qñt ad eay gñaliter: z ista que dīc in causis nō necessarijs intelligit ad eay spālter: z notāter nominat nutrimenta q. sua intentio est solum de ea loqui.

C Et iudicia qdē regiminis ex pte qñtātū earū sunt pportionalia iudicijs medicinarū. Nutriēs vō ex eis oīs bus iudicia habet que sunt ei pñia ex modo quantitatīs. Nutriēs enim quādoqz prohibetur: quādoqz minuitur: quādoqz equatur: quādoqz augetur.

C Dō ponit cām. pñio quo notādū q. circa nutriēs attenditur p regimē rōne qualitatis q. qd daz cām qd dā frigidū. Scdo ratiōe quantitatis. Tertiū rōne sbe: q. qd dā qd dā subtile. Et ideo tria facit. pñmo ponit cām. quo ad pñmū. Scdo quo ad scdm. ibi (Nutrients.) Tertiū quo ad tertiū. ibi (Nutrients vō.) C pñio dīc q. iudicia nutrimentū ex parte qñtātis sunt sñlia iudicijs medicinarū. Nota q. hui. vult hoc: q. ista iudicia sunt sñlia illis: nō hic nō est dīcēdū sed cū dicemus de medicis. C Nota z q. causa qñt sunt sñlia medicis est: q. medicū nō agūt nisi alterando: sed cū cibū ēz vt p. 3. cap. de eo qd bibit z comedīt. alteret: ergo. z solū differūt q. cibū agit a mñ z medicina a qualitate. C Nota 3. q. hui. nō ponit cām. aliay rerū nō nālūz q. oēs agunt solū alterādo quātū iudicia hñtur per regulas ibi postulas. q. C Nutriēs. Dō exequit de rōne quantitatis ponēdo regulas: z duo facit. pñio pñmittēs quādam diuisionē aliqua mēbra determinat. Scdo vñ illoz subdiuidit. ibi (Nutrients.) pñma in duas. pñio ponit diuisionē. Scdo mēbra dīterminat. ibi (S. nō phibet.) C pñio dicit q. nutriēs vltra iudicia ex pte qualitatis bz qdā iudicia pñia z sumet ex qñtitate: ga aliqñ nutriēs totalit in morbis tollit: aliqñ adequat: aliqñ minuitur. C Nota q. dicit bz iudicia pñia zc. nutriēs bz iudicia pñia

ex pte qualitatis vt dñt est: z sunt ista cōia q. debent ēt medicis. Scdo bz alia pñia quantitatis: q. solū debent nutrimentū: q. quēdā est res medicationis que solū debet nutrimentū: vel pñt iudicia pñia: q. solū infunt nutrimentū vt nutrimenta sunt q. cōfortāt virtutē. C Nota z dicit quādoqz tollitur zc. z declaratur solum quādo minuitur z nō quādo auget z equat: dīcēdū est q. per illud dñt i. telligi alia duo q. vñm contrarium intelligitur per aliud.

C No. q. dicit qñq equatur qñq phibet. Cōtra. per. S. 9. terapen. ca. 10. vbi dicit q. interio vñusq opusculi tā pseruatiū q. curatiū nō est custodia vite: sed custodia vite fit per nutrimentū: vt p. 3. de aia tex. cō. 28. q. Scdo per cū. 4. de regi. vbi dīc. rursus vō nequa q. nutrire anñū z chole generationū z scdo cho nociū z virtutis destructionū z cacochimie augmentatiū. q. Et tertiū ipse dicit q. virtutē custodim? qñ cibū diminuius. Cōtra. vt p. 3. in cōmē. 4. afoz. 1. parti. Tenues z certe diete. vbi dīc q. grossus cibū pseruat. Et cū postea dicit q. aliqñ z augeri z adequari: cōtra. q. oīs eger est lefue: si sic. ergo nō pōt digerere tantā qñtātē cibi qñtā tpe fanitat. q. Dōm. p. quo notādū q. qdā est regimen dietationis: est qd attēdit in toto morbo q. vsq ad statū inclusue. Aliud est pñulare z attēdit circa vñū tps solū vel penes vñū accñs. S. 3. notādū q. regimē vñe attēdit penes statū: q. si statū est longus dieta cōpetit grossa: z si pñinquus subtilis: z si medio mō se hñs cōpetit mediū regimē: cā est q. vt p. 3. q. quart. ca. s. z. trac. morbz est indicans de cibi ablatione z virtutē de exhibitione z morbz aliqñ cōferit sicut qñ morbz est lōgus nō acutus: tūc morbz pñentit de dieta grossa: sed si statū est pñquus: tūc morbz est peracutus z indicat dīc bi ablatiōe: z virtutē pñentit q. spātū est vñm: z pñis in b morbo dieta subtilissima ē pñuicē: z sic de alijs. Ex b p. 3. q. aliqñ nutrimenta auferit vt in egitudine perpacuta: z aliqñ minuit sicut i egitudine medio mō se hñt vt in acuta absolute: z aliqñ augetur nō respectu sanitatis sed respectu morboz modo dictoz vt in morbis chronicis: z aliqñ equat vt in gñudā tēporibus morbz: vel equatur vt in morbis chronicis q. in quolibet tpe morbi chronici dieta pñuit grossa. S. 3. fm diētā pñulare que attēdit solum circa vñū tpe morbi: aliqñ auferit vt in statu: aliqñ minuit vt in augmento: aliqñ equat vt in pñ nō equat sicut in fanitate s. respectu augmenti z statū. C. Et respectu accñtis aliqñ auferit vt qñ accñs superuenit p viā aggrauationis: aliqñ auget vt qñ accñs superuenit p viā resolutionis. Ad primā rōnē q. S. 9. terap. zc. dōm q. custodia vite est zc. Quēdā est q. est victoria nāe supra morbz: z talis non semp fit per cibū. Alia est p augmentū z restaurationē spirituum: z talē nō intelligit semp medicū sed pñmā: z iō alimētū est zc. qd daz extrinsecū z qd daz intrinsecū: z tale intelligit medicū. Ad alia q. S. 3. dīcēdū q. illud bz verum in corporibus sanis fanitate lapsa: quia pp cholera bonū est aliquatū cibum dare: z ideo in corporibz cholericis bz verum: z ideo dicit q. est scdm cholere gñatūz z cacochimie augmentatiū. Ad alia p. 3. solo q. non vult q. auget respectu sanitatis: s. respectu alioz tempoz vt dictum est.

C S. nō phibet nisi cū medicus vult vt nā occupet in maturatione humorū. Et nō minuit nisi cū vult virtutē cū hoc custodire: ergo in quātū nutrit custodit ptes virtutis: z in quātū minuit custodit pte materici ne natura tunc occupetur in digerēdo multum cibum.

C Dō dicit. membra diuisionis z soluz duo q. alia declarant per ista. Duo facit. pñmo qd dīcū est. Scdo soluit dubium. ibi (Ipse quoq.) pñio dicit q. nutriēs nō phibet in morbis nisi quādo vult q. occupet nām in digerēdo mām: illd p. 3. per Bal. in cōmēto afoz. s. 2. 7. afoz. Qñ in statu fuerit egitudine z ibi. vbi vō fm acūmē. pñme particule. C Nota z q. dicit quādo vult zc. nā quādo medicus solum intētiōe bz ad mām tūc nō impedit eā cū cibo: s. soluz dat subtile diētā que ipsam nō impedit: z hoc vult Bal. z. de regi. acutoz. cōmē. 37. 56. z aliqñbz alijs: vbi dicit q. danda est subtilis dieta ad virtutis confortationem que ipsam non impedit.

C Ipse quoqz semp sit sollicitus de eo qd magis suspectum est: z est virtus si fuerit valde debilis: aut egritudo si fuerit multum fortis.

C Dō dicit z soluit dubiū z ē tale: q. dñt est q. pp virtutē cibū est panis z pp mās ē auferēdus. Qd dīc hui. ad qd istoz dīcō magis i. tēdere. dīc q. ad illd qd ē magis suspectus: q. si virtū sit magis suspecta q. acuitas morbi: tūc ad nāz ē itēdēdū: s. si eōuēso ad mām. C Nota q. ex hac ista bz q. medicū bz ē magis sollicitus ad id qd est magis suspectū. C Nota z q. si gñat tūc ad qd est magis itēdēdum. Dōm q. ad virtutē pp acuitas diētā. S. 9. terap. ca. 10. z q. virtutē eutrans: s. aliqñ curatio sumat a morbo vt qñ nā consentit.

Dubū 3.

Gentilis

Dub^m 4^m TS³.o.a.g. *hui. vult q^d aliqui ē itē dēdū ad mām; aliqui ad nāz. Mō
 ſi errat q^d eſt maior: error: an declinare ad tenuis: an d^gſſi? Et
 vſ q^d ad groſſi? vſ p^rz^z regi.acutoz.ter.cō.ſg. vbi d^r.mini autē
 inuatiū eſt: q^d p^rz^z quanti.ca.7.ter.ſg. ſi d^r bōm q^d dieta tenuis
 eſt z^z. Quedā eſt reſpectu mōi q^d cūcūſcrib^r: ſi collatā colata
 eſt tenuis. z^z d^r tenuis reſpectu ſtat? q^d illa ē tenuis q^d nō pōt ſuſte
 tare vntē vſq^d ad ſtatū. nō declinare ad tenui? ſi mō ē meli^r: ſi z^z
 mō nō ē ſi nō ducit iſſimū vſq^d ad ſtatū ē valde malū: iō z^z mō
 eſt p^rz^z q^d facie errorē cōſtitale. in virtute ē maior: ſit error: q^d re
 cedib^r ad p^rſuetudie plus: ſit eſt vſ p^rz^z in cō.ſ. a. p^ric.aſo^r. In te
 nui^r dictis zc. ¶ Ad primā q^d eſt z^z regi.acutoz. dōm eſt q^d vult q^d
 mini primo mō eſt inuatiū: ſi z^z mō eſt ſallatiua. ¶ Ad ſcōz
 dicendū q^d hui. loquū de dieta tenuitatis nōn curatiua.*

E Pluriciens quoq; ex duabus minuitur partibus: vna earum est ex parte quantitatis: et altera est ex parte q̄-
litas: et tibi quidem possibile est ponere coniunctioē
duarum partium diuisionem tertiam.

CAD subdit vnu mebra diuifiois. Et duo fac. pmo qd ocm e. Se-
cudo ponit can. circa mebra illius subdiuifionis. ibi (Nobis.) pmi
ma in duas. pmo premitit diuifionem. Secundo ponit diffe-
rentiam inter mebra eius. ibi (Dña aut.) pmo dicit qd nutritias
miniq; ex pte qñtias. Secdo quantitatit vel vtroq; modo.

Dubm 5^m Nota dicitur aliquis quod est falsus: quod tunc indicium quantitas ingreditur indicium quantitates: quod tunc qualitas erit minuta. Dicitur quod quantitas est 2ª quedam qualitas: 7 tunc est sicut indicium medicinae. Alia est qualitas nutritiva: 7 de ista loquitur Avicenna. hinc quod ista qualitas magis attenditur ex preceptis: quod cibum vel nutrimentum vel par. Et hinc per se solo non dicitur: quod non est convenienter quod hoc indicium ingrediatur quantitate.

Differētia autē inter duas diuisiones quantitatis et qualitatis est: quā nutritiō quāque est multe quantitatis et pauci nutrimenti sicut olera et fructus: quā qui ex eis multū comedit ex quantitate nutritientis multū recipit absque eius qualitate. Et quandoque est nutritiens pauce quantitatis et multū nutrimenti: sicut oua et gallorum testiculi.

¶ **C**irca ponit dicit iter metia istius similitudo: 7 dicit qd aliqui est nu-
tritus multe quantitates 7 pauci nutrimenti vt olera: aliunde est alia ec-
uerso fe hñs vt oua sobilia 7 testiculi galloy nodu coctiui: qd tñ
sunt magis nutritiui. ¶ **N**ota qd nutritio qd puerit ad multas par-
tes in sanguine 7 quo ad paucas in supfluitates est multi nutrime-
ti vt oua 7c. 7 coeuerio est de oleribz. ¶ **N**ota 2^a. d.a. vii. qd ali-
quid nutrimenti coeuerit quo ad plures partes in sanguine. Hñm est
qd coeuerit vel pp similitudine vt sunt humida 7 calida: vel conue-
nit pp fiam: qd sunt faciliores digestionis 7 puerfionis in sangui-
ne: vel puenit pp nam occultu 7 pppietate familiare vt est vinuz:
qd multum familiaritatis habet ad sanguinem 7 spiritus.

¶ Nobis quoq; qñq; est necessariū q̄litate minuire et in q̄titate augmētū facere: z b qd̄ est cū desideriu fuerit superans z in venis crudi faciunt humores z vo luerimus desideriu sopire per stomachi repletionē z a venis multam p̄hibere materiā: ideo vt prius ma ture illud qd̄ est in venis: aut ppter intentiones alias ab istis. Et quandoq; necessariū est nobis in quali tate augmentum facere z minuire quantitate: z hoc quidem cum vulerimus virtutem confortare: z sto machi natura rem multam dīcere non valet.

CIBUS ponit can, circa metra istius subdistinguitur in tria fac. p^{ri}mo ponit can, circa p^{ri}ma m^{en}strua. Scdo circa 2^{am} ibi, nobis. Tercio circa diminutio^{is} nutriti^{is} viro^{rum} mo facta: q^{ui} ex p^{ar}te q^{ui}ta^{ta} 3^a q^{ui}ta^{ta} 1^a ibi. (plurim^{us}). C^op^{ri}mo dicit q^{ui} aliq^{ui} medicis est nec^{ess}ari^{us} q^{ui}ta^{ta} 1^a est cib^{us} aug^{men}t^{us} est q^{ui}ta^{ta} 1^a min^uere: vt q^{ui} q^{ui} venie^{re} est m^{en}tu^m humo^{rum} res crud^{us}: tunc op^{er}o q^{ui} cib^{us} f^uit m^{en}tu^m q^{ui}ta^{ta} 2^a pauc^e aliq^{ui}ta^{ta} vt non fiat aug^{men}t^{us} in illis humo^{rum} 2^{is}. De 3^a p^{ar}te dicit q^{ui} aliq^{ui} facim^{us} op^{er}posit^{us}: est nec^{ess}ari^{us} q^{ui}ta^{ta} 1^a m^{en}tu^m in cibis min^uere 2^a q^{ui}ta^{ta} 1^a aug^{men}t^{us} est vt quando virtus est est restauratio^{is} 2^a est debilis.

Dub^{us} 6us Nota q^d dicit q^d ubi sunt humores multi in venia ab eis fisci re-
pletio. Sed minus dare cibos multe quantitatē et paucis nutrimentū.
Cōtra q^d ista augēt cacochymia vbi olera q^d maior p^{er} cōuerf in
supfluitatē. Et s^{ed} dicit aliq^{uando} q^d pōt hī appetit^{er} ex quo vene
funt plene. Et rō q^d sunt aliq^{uando} pīles. Quarto v^{bi} q^d ista cor-
rupta funt corpa nō pura: ista nō sunt nutrimenta q^d ipsa magis le-
des. Et notādū q^d nutritio quedā est ex fitū cibis nutriti

Super primo

nīs: quēdā cū alterauius vel secēssius vel vīne puocatiūs. pīa
est duplex: quēdā regularis: quēdā coacta. Ad pōpōlitū sīgīmū
de regulari: tūc non est cōueniēs pō afōz .2. pti. cōm. S3 de coa
cta est cōueniēs aliqñ vt quādō vīr ēet multo debili3. S3 de
cibatione vt alterauiā vt alijs dīctis dō3 qz illa aliqñ est cōueniēs
qz alterauiā est pueniēs qñ est ēzie qūatīa vt qñ mōb3 est calid
us: tūc frīgida fūnt pueniētia: et illa secēssu qae fit cū mercu
riali est pueniēs: tūc dīcōt Aui3 .3. pīmi cap. 7. qz aliqñ pcedit et
qñ bz multos humores vt ēt bonā largiter comedat 1 pīpue qñ
nō bz bīficiū vīrēt. Et itelligit ēt bonā. secēssu: tūc dīcōt 3 spāl
qñ nō bz bīficiū vīrēt. / Ad pīmā fōnē qz fūnt cacochīmia fal
sus est: qz īpīa fūnt bonē qūatīa vt spinachia lactuce . Et cū3 dō
qz bīt multas superfluitates: vērū est extra venas 3 talia nō dū
cūnt cacochīmia: sed ille qae multiplicat supfluitates ītra venas
bīt fūnt cacochīmia. / Ad scō3 dōm qz bānt appetitū. Cāni
nī mālī: vel qz frīgidas illoz humoz venīz vt ad stōmachū.
/ Ad tērtiā dōm qz aliūs casus est vt qñ vellems nāc vel secl
sus puocare: dīm casus est qñ vellems pīguē macrefacere. Et cū

Plurimū autē qđ nos laboramus in minuēdo cibū
aut p̄hibēdo est cū egritudines medicantur acutas. In
egritudib⁹ quoq; chronicis minui⁹: s̄ min⁹ q̄ i acu
tis. In egritudib⁹ nāq; chronicis plus deuitute solli
citi sum⁹: q; scim⁹ q; eap̄ crisis est lōgiqua ⁊ ipsa stat⁹
est remot⁹. Quapp̄ nisi virt⁹ custodiat⁹ vsq; ad horam
crisis stare nō poterit: neq; illd qđ in lōgo digērit tpe
digerere valebit. In acutis vō egritudib⁹ crisis est p̄
pinqua ⁊ cōfidimus q; virt⁹ ante statū nō resoluet⁹: q̄
s̄ hoc timuerimus nutritiā nō plurimē minuiemus.

T^o postq^o posuit cas^u ex pte quantitatis et qualitat^{is} ostēdēd^u in gb^o casib^{us} minozaf^{er} ex pte quantitatis et qualitat^{is} nō ostēdēd^u in gb^oca^u sibi^{us} minozaf^{er} ex parte vtriusq^{ue} duo facit. p^omo q^o dēfⁱⁿit^{ur} est. S^{ec}undo ostēdēd^u in gb^o rēpōn^{dit}ur minozaf^{er} ibi (Et q^uat^o). T^o p^omo d^{icit}ur q^u plurimū elaborē^{tur} mediet^{er} in minozādo cibū est in acutis: sed in chronicis h^{ic} minozaf^{er} nō tā^{ntu} quātū in eis: q^u nō p^{ossu}nt q^u virtus sufficiat vsq^{ue} ad statū z vt nā mām digerat. S^z q^u in acutis status est p^{ro}p^{ri}us: ideo minozaf^{er} nisi aliq^ue causē sup^{er}ueniat. C^o nota p^o q^u ex hac l^{ex} apparet q^u in qualibet egritudine cib^{us} est minozaf^{er}: rō q^u vt p^o p^{ri}ma quāt^u p^{er} cibationē feblicitatū quilibet morbus indicat de cibi ablatione. S^{ec}undo ois febriens est eger: z ois eger est lefus: ergo h^{ic} in chronicis nō tā^{ntu} fit minozaf^{er}: z ideo d^{icit}ur minozaf^{er} q^u cib^{us} auge^{at} vel equaf^{et} in chronicis nō respectu fanozif^{er}: sed respectu cibi qui datur in acutis: z ideo nō valet verbū h^{ic} in cō. 4. p^o parti afoz. Tenues z certe dicit^{ur} q^u op^{er} in chronicis morbia virtutē custodire nō respectu fanozif^{er} sed respectu custodie q^u fit in sanis. C^o nota z^o q^u ibi inuit^{ur} q^u modus diete sumit^{ur} a status z morbo: morbo fm lōgitudine z p^{ro}p^{ri}uquitate status: q^u si status est p^{ro}p^{ri}us: z virt^{us} cōsentit dieta minuit aut auge^{at}. S^z si status est lōgus: z virtus cōsentit nutiens auge^{at} vel equat^{ur}: h^{ic} ostēd^{it}ur in l^{ex}ā nisi causē sup^{er}ueniant. p^{ro} q^u notādū q^u h^{ic} morbus indicat^{ur} z virtus cōsentiat vt d^{icit}ur dieta^m tenuissimā: nā p^{er} accid^{ens} p^{ro}p^{ri}us superuenientia virtutem dissoluentia daremus cibū: vt p^{er} in cōmēn. 5. p^o parti. Contemplari igitur oportet.

Es diceret alijs qđ est magis licitum in morbo acuto: an mī-
nare cibi et parae qualitatē: an ex parte quantitatis: est petē qđ
est magis licitū vel dare debita quantitatem cibi modū nutritiū
vel modicam: et cibi multū nutritiū. Dñm qđ debitam: et parū nu-
tritiū vel est pīfana: rō qđ ipsa pōtionalit virtutū magis: secūda-
rie in morbo: modū nutritiū inuenitur qualitas cōtraria: quā
in cibi: qđ ipsa sunt frigida: et in cibi multū nutritiū reperitur
qualitas cōfīmilis: vel sunt carnes: ergo. sed in casu in quo alia ci-
bi parae infirmus nō vōlet sumere: tunc cōtra: daremus ipsa.

Dūbātā f. 2: q. Aui. vult q. modus dietadi sumat penes statimō
 qre nō sumit penes alia tēpora. Dōz q. modus dietadi vhs sumit
 penes statimō: rō q. stat? ē tps pugne: vt q. nā vicat pugna penes cū
 est sumedū regimē. Aliō ē regimē pricularē: q. istud sumit penes
 alia alia tēpora: q. in cia veniit nīga: cōf. sē in stat subtrils.

Et quāto egritudo plus principio ppinqua fuerit: t accitit magis geta nutriemus virtutem fortitudo. Et quāto egritudo fmi augmentū, pcefferit t accitit ibi et augmētata fuerint minuiemus dicit pp fiduciaz ei qd am dedimus: t ppter ea vt virtus alleuiet in bona lū tamini. In tempore quoqz status regimē vebemē et subtiliamus.

ter subtiliamus. Et quāto magis egritudo fuerit acuta et crisis ppingor erit nostra regiminis subtiliatio maior nisi cause acciderint que nos ab eo prohibeant: quē admodū in libris nomina bimus particularibus.

CAdō oñdit quō nutries minuit ex pte vtriusq; penes tēpora morbi. Et dicit q; quāto egritudo fuerit plus pñ ppiqua et accitua remissioz tāto cū plus igrossamus: et q̄to est oppo tāto plus subtiliamus: et maxie egritudo ē acuta nisi alie cause superueniant.

CNota p q; dicit q; q̄to egritudo ē ppingor pñ tāto plus igrossamus: et notat dicit hoc q; tēpora morbi distinguunt z vt p p de crisi: q; p penes accitua: q; tūc est pñ quādo accitua sunt remissa et augmentū quādo augez et status quādo vltimaf: vt p in cō.

7.1. pri. afoz. Vbi f3 acutē. Sedō distinguunt penes digonē materie: q; tūc ē pñ qñ apparēt signa digonis occulte: tūc ē augmentū qñ manifeste apparēt: tūc est stat qñ cōplete apparent zc. Et aliquid illa duo nō sūt cōcurrūt vt in morbis referuntib; mām ad vni-

cam expulsiōne vt se. pñna. S3 in pleureth in qua sic mā icipit digerit sic icipit expelli nō sūt cōcurrūt: imo qñ est stat quo ad digestionē tūc accitua sunt remissioz: et iō dicit. S. ibidē q; q̄to pleureth plus spuri fuerit tāto est melior: et tūc plus de cibo vādus ē: et ideo dicit Aui. q; in pñ quo ad digonē nō plus de cibo diminuetū est.

Sedō tāgīt pñ quo ad accitua cū dicit. et accitua sunt remissioz. Et tūc tāgīt et augmentū quo ad vtrūq; vt p3: et iō in augmento minozādū cibū quātū ad digonē et accitua. sed magis h3 verum de augmento quo ad digonē et nō quo ad accitua et h3 verū qñ ista cōcurrūt. Postea dicit: nisi aliqua cause cōcurrant. et eius rōz q; sunt aliqua corpora rara de facili resoluibilia: et aliq; debilia q; sine cibo stare nō possunt: et aliqua exuberantia carnis vehemētis pauci calī nālīe: nā oīa sine cibo stare nō possunt: sed in alijs possunt minuerē vt natura magis purget: vt q; dedimus satis in principio.

C Nutries pte rea fm hoc quidē ex eo qd fit nutrimentum duas alias habet operationes que sunt velocitas penetrationis sicut dispositio vini et tarditas penetrationis: sicut affatoz dispositio et frixioz et est spissitudo sube eius qd ex ipso generat in sanguine: et eius retentio sicut est dispositio nutrimenti carnis porcine et vitulīne: aut ipsius subtilitas et resolutiois eius velocitas: sicut est dispositio nutriētis qd fit ex vino et ex ficub;.

C Adō Aui. oñdit quāda diuersitates nutriētis ex pte sbe et ponit casū. Et duo facit. pñ qd dēmi est q; ponit diuersitates. Sedō circa illas diuersitates ponit casū. ibi. (Et nobis.) C. pñ Aui. ponit duas diuersitates. pñ est de mīero nutrimentū: qdā est cito penetrās vt vinū: qdā tarde vt affata et fritra. Sedā est qdā nutriēs est vāns nutrimentū solidūz tarde resoluibile vt caro porcina: qdā dat nutrimentū eaz cito resoluibile vt vinū et ficus. C. Nota q; pma diuersitas nō est totalit sumpta ex pte sbe. rō q; quēda cito penetrāt vel tarde ex pte alteratiōis q; cito alterant et illo mō est vinū. scdō rōne adberētie q; subtilia cito penetrāt: et qdā rōne cōpōnitiōis: q; calia cito penetrāt: et qdā rōne familiaritatis vt vinū: q; vinū oīa ista h3: ideo de ipso explicauit. S3 q; affata acquirunt quādā crustā in qua quēda humiditas retinet et stōchus multū la-

borat in digerendo ipsa: ideo de eis explicauit q; tarde penetrāt. C. Nota secūdo q; caro vitulina lactans nō dat nutrimentū multūz solidū: sed per carnē vitulinā intelligit carnem vacce.

C De carne porcina. d. A. q; nō dat nutrimentū tarde resoluibile quia multū nutrit: q; pñ p3: q; si multū nutrit nō dat nutrimentū solidū: vt p3 de aq; carnis. et añ p3 3. alimētōz. cap. 1. vbi dī. Nutribilissimū oīus que noscimus est porcina caro. Dōm q; aliqd est nutrimentū multūz nutrimentū dat. Sedō q; multo tpe durat istū nutrimentū. Tercio vtrōq; mō. Ad ppositū istud qd dat nutrimentū multū p mō nō dat nutrimentū irresoluibile et grossum: sed istud qd dat nutrimentū multū z mō 3 sic vt est caro porcina: et iō ipa dure digerit: et si digerit multū nutrimentū dat. Ex hoc patet solo.

C Et nobis qdē est necessariū nutriēs qd cito penetret cū casui virtutis aialis succurrere volumus: et ei resolutio: et nō pōt stōchus et virtus tāto tpe tolerare vt nutriēs digerat qd tarde digerit: et nos qdē a nutrimentum terremur qd cito digeritur cūz accidit vt nutriēs pcedat qd tarde digeritur: et tememus ne cū eo miscēat et fiat fm modum quem iam declarauimus.

C Adō ponit casū. circa predictas diuersitates: et duo facit. pñmo ostendit in qbus casib; cōpetit prima diuersitas. Sedō in qb; cōpetat. ibi. (Et terremur.) C. pñmo dicit q; nobis est necēssum nutrimentum cito penetrās: vt qñ adest casus virtutis aialis: q; virtus nō possit expectare tarde nutrimentum. S3 in alio casu curem dare nutrimentum cito penetrās. f. quādo aliq; psumpsit grossum: scdō q; vt p3 pterit. cap. 7. subtile p digerit: ideo cito corripit si nō potest penetrare. C. Nota q; virtus aialis sumit ppe vt distiguit et alias: et sic non sumit hic: scdō sumit p virtutē totius corporis et sic sumit hic. p. pte rea dicit q; nisi prius assumat nutrimentum grossum tene-

mur dare subtile. De quo dic alijs qd p d3 sumi. Dōm q; si ista nutrimenta nō multū differāt: et tāto distet in digone quātū fundus stomachi distet ab ore in digone tūc grossus est pmitteendus: q; eo tpe quo grossus digerit in fundo stōchi et subtilis digerit in pte superioris. Sed si plus distet grossus in digone a subtili q; fundus a digone que sit in ore tūc subtile est pmitteendus: q; si nō: corripit vt dicit Aui. S3 q; medicus nō pōt ista mensurare: ideo dicendū absolute minor error est premittre subtile: q; si nō: corripit vt dictū ē.

Sed si premittit cum est digestus penetrat: et si error ex hoc accidit non est nisi q; aliqua pars cibi grossi indigesta penetrat. Sed iste error est minor q; primus. f. q; corrumptur in stomacho.

C Et terremur et a nutrimentum grosso cū p certo scim; q; accidit oppilones. S3 eligimus cibū fortis nutrimentum et tarde digonis: pp cū quez cōfortare volumus et exercitijs fortib; pparare. Rarū quoq; nutrimentum eligim; ppter illum cui velociter accidit porozum spissitudo.

C Adō oñdit in qbus casibus cōtingit scda diuersitas: et dicit q; tememus dare nutrimentū grossū in cōpōnibus oppilatis q; plus oppilat. Sed nō terremur ab eis cum volumus corpus preparare ad laborem vt corpus rusticor: nam si ipsi fumerēt subtilia cibaria: cito resoluēnt et debilitarēt: ideo nō debet comedere pullos bedos et starnas: imo fabas carnes porcinas et bouias zc. Postea subdit q; subtile est necessariū cōpōnibus hūitibus spissitudinem poroz: q; si fumerent cibaria grossa poroz oppilarentur.

C Medicatio aut que fit cūz medicinis tres habz regulas. Una earum est regula eligendi eius qualitatem. f. eligendi ipsaz calidā: aut frigidā: aut humidā: aut siccam. Et secūda est regula ipsius eligēdi quātitatē: et hec qdē regula diuiditur in regulam mēsurandi pōdus eius: et in regulam mēsurandi ipsius qualitatz. f. sue caliditatis gradū: aut frigiditatis: aut reliquaz ab istis. Et tertia est regula ordinandi suā horam.

C Adō ponit casū. et regula circa administrationē et circa exhibitio- nē medicinz. Duo facit. pñmo ponit quādā diuersitatē. Sedō ex quib; ponēdo casū. ibi. (In electioe.) C. pñmo dicit q; medicatio cū medicina. 3. h3 regulas. i. diuersitates. pñ est eligēdi suā qūlitatez: q; qdā calia qdā frida. Secūda ē eligēdi suā qūlitatez: et hec ē 2. qdā pōderalis: q; f. est vt ipse sit vni. 3. vel duaz zc. et est eligēdi qūlitatez sue qūlitatez. f. vt sit in p gradu calia vel in 2. zc. Tercia est eligēdi suū tps in quo tpe d3 dari. C. Nota q; quātitas medicinarū est duplex: q; quēda ponderalis et est quātitas qua mēsure mensurant fm quā dicimus hec medicina est vnius. 3. zc. Alia est qūlitatez gradualis vel qualitatis fm quā dicimus hec medicina est multū calia vel parū: vnde dicimus fm eam q; hec medicina est calida in 4. gradu et sic multū calida: et hec in p: et sic parum calida.

C S3 dubitaret aliq; q; Aui. est diminut; q; alia multa pñderam; in medicina: q; qualitates secūdas et nō solū primas: q; dicim; hec medicina est humida et hec est sicca. et qūlitatez tertias q; dicimus hec medicina est puocatiua vine: et hec egōnis zc. nō pñderam; locū per quē sumi d3: nō pñderamus modū pñmixtionis earū zc. p. Dicendū q; A. bñ dicit ad rōnem primā: q; pñderamus qūlitatez secūdas et tertias: dōm est q; ad illas reducunt: q; illas virtutes hñt ex primis qualitatz: q; ab illis depēdēt. p. Ad scdāz q; pñderamus yā ad quā ire d3: dōm q; reducit hoc ad quātitatez: et iō infra ponēs regulas ex quātitate ponit regulas ex loco. Sñr modū cōmixtionis reducitur ad quātitatez: q; alia et alia qūlitatez facit aliū et aliū modū cōmixtionis. Vel dicendū q; reducitur ad qūlitatez qualitatz: q; alia et alia mixtio facit medicinā calidā vel frigidā. Aliter dicendū q; isti alij modi non sunt sic viles sicut illi tres nominati ab Aui. ideo de eis hic non fecit mētionem sed infra.

C In electioe aut qualitatz medicie absolute nō habet cognitio nisi p cognitionē spēi egritudis: qñ cūz egritudinis qualitas scita fuerit erit medicina eligēda que

Bentilis

ei in sua qualitate sit contraria: quoniam egritudo suo medicat contrario et conseruatur sanitas suo simili.

Cerequis ino circa dictas diuersitates ponendo can. Tria fac. Pri-
mo ponit can. circa glitares. Secundo glitares. ibi. Quatitas. Tercio
tpe. ibi. Et tpe aut. C. p. io dicit q. in electioe glitatis medi-
cine absolute no habet cognitio nisi ex cognitioe sperus egritudi-
nis: igit si scita est cognitio egritudinis vt q. est cala scio glitatem me-
dicine debita: q. d. ee frida: q. ois curatio fit p. d. ius sicut pserua-
tio fit per silia et est vbiq. notabile. C. Nota p. q. dicit in electione
medicine absolute et q. ly absolute: p. pot componi cu ly glitatis: et
tuc est sensus in electione qualitatis absolute medicine et. p. io q.
notadu q. qda est qualitas medicine absolute fm qua dicim. hec
medicina est calida hec frigida. Alia est glitatis contracta. f. ad. gduz
fm qua dicimus hec est cala in p. bec in scdo gradu. Ad pposituz p.
cognitionem spei egritudinis scio qualitate medicine absolute no
contracta. Secdo pot componi cum ly medicine: et tunc est sensus in
electione qualitatis medicine absolute et. tuc est scia. p. io quo
est notadu q. queda est medicina absolute in qua solit est virt. me-
dicinalis. Alia est no absolute medicina: q. in ea no solit est virtus
medicinalis sed cibalis. Adodo vult dicere q. per spem egritudinis
cognoscimus medicinam absolute que tui virtutem medicinali.
Tercio pot componi cu ly spe egritudinis: et tunc dicit q. per specie
egritudinis absolute sumis cognitio et. tunc est scia q. absolute. i.
solu ab essentia morbi sumuntur intentiones curatiue.

Dub. 11 **C** S. de hoc diceret aliq. q. intentio curatiua sumis a causa morbi
et no solum ab essentia morbi vt p. in tertiana et. Secdo sumis ite-
tio curatiua a mebro: q. hnt inestina gracia et debilia non dam-
aqua fridas. g. / **D**dm q. sumis ab essentia morbi prius ro: q. mor-
bus essentialr indicat de cibi ablatioe: s. q. hoc stat q. alie ite-
nes curatiue (no tñ pncipales vt q. medicina d. sumi tare. q. itatis
vel in tali gradu) pnt sumi ab illis dicens: vt a na mebro: no q. med-
cina alteri. Spei pot sumi a na mebro: q. pp. p. ietate yna medici-
na bz effecti ad vnu mebru qd no bz alia eiusde vtu et gradus: vt
p. de camomilla et melliloto. Et hoc p. so. ad scda. / **A**d pma vi-
cedu q. no sumis morbo. ppie vt distinguit cotra cas: sed large vt
includit causam aliter q. no sumitur curatio ppie: q. vt sic solus
conuenit morbo: sed sumis large et isto modo conuenit cause. / **S**i-
militer cause no ppie debet curatio: q. non cause anti. q. tali de-
bet pseruatio: nec cause conuict: q. cu est causa conuicta tunc
discrasia est hens. discrasie fieti debetur duplex curatio: q. pser-
uatio ppter futurum fieri: et curatio ppter factu: ideo curatio p-
pie et indicatio curatiua ppie sumitur ab essentia morbi.

C Quantitas aut ipsi mēfura ex duab⁹ cognoscit pti⁹
fm modū mēfure artificialis ex natura membri: et ex
quātitate egritudinis ex reb⁹ que sup illud sua significat
pueniētia et aptitudine ipsarum que sunt genus et etas
et pfectudo et tēpus et regio et ars et virtus et forma.

C post q. Aui. superius docuit eligere pueniēte glitatem medicine et
posuit regulas: nūc docet eligere pueniēte quātitate eius. Et p. do-
cet hoc. Secdo ostendit modū. ibi. (Na vo mebro.) C. In prima die
q. mensura quantitatis medicine cognoscitur ex duob⁹: ex cōple-
xione membri et ex quātitate egritudinis et ex reb⁹ que sunt co-
uenientia: vt ara: tempus: regio: sexus et.

Dub. 12 **C** Dubitat. Aui. vi. dicit q. die q. cognitio glitatis medicine cog-
noscit ex duob⁹ et postea noiat tria ista. / **D**dm q. Aui. vult q. glit-
tas medicine bz ex duob⁹ pñ. vt ex na mebro et quātitate egritudinis: s. ex
pueniētia rerū vt tpe: regio: sexus et. et pot bz non tñ pncipalr
cognoscitur quantitas medicine ex hoc. C. Nota q. glitatis medi-
cine no potest lingua dici nec calamo scribi: vt. B. de ingenio saul.
cap. 3. sed habetur coniecturatiue: ideo dixit artificiali. et expo-
nitur genus. i. sexus: et per formam intelligitur habitudo.

C Nature vo membri cognitio quatuor rerū continet
cognitionem. i. complexionis membri et creationis ei⁹:
et eius situs: et ipsius virtutis.

C ostendit quo ex trib⁹ bz cognitio quātitatis medicine. Et p. ex vno.
Secdo ex alio. ibi. (Secdo vo egritudinis quātitate.) Tercio ex alio.
ibi. (Cognitio aut.) p. ia in duas. p. io ostendit ex q. cognoscit na
membri per qua cognoscit na morbi. Secdo ostendit quo ex illis co-
gnoscitur quantitas medicine. ibi. (Et membr.) C. In prima dicit
q. cognoscitur ex virtute plasmate et.

Dub. 13 **C** Nota dicit q. cognoscit ex cōplone et. et dimisit nam eodem g. di-
minuit. Secdo vi. superfluous q. numerat virtutem que signat sua
actitudine vt dicit. / **D**dm q. cognitio ex vnitare et nūero non
est artificialis: ideo de ea no fecit mentionē et pauca sumunt ab eis.

Super primo

P Ad alia dico q. vire sumitur et. Uno mo quo ad ei⁹ p. ietates
vt corp⁹ di forte vel debile. Secdo modo quo ad essentias vt est na
membri: secudo modo consequitur bic: et primo modo supra.

C Et cōplonis qd mebro qm cūz ei⁹ nālis cōplo scita
fuerit: et ipsi cōplo in egris sciet p. mensurā exstimati-
uā: quātū ei⁹ cōplo nālis elongata fuerit scietur: ergo
mensura quantitatis qua ipsa reduci possit ad tēperē.
verbi g. ra. qm si sanatiua cōplexio fuerit frigida et egrit-
tudinalis calida: tuc eius cōplo multū erit elongata a
cōplexione sui: et tunc multā indigebit infrigidatione:
q. si ambe fuerint calide sufficet ei parua infrigidatio.

C erequis quo ex istis habetur na mebro. Et p. ex cōplone. Secdo ex
plasmate. ibi. (Et creationi.) Tercio quo ex situ. ibi. (Et fir.) Quar-
to quo ex virtute. ibi. (Et vilitas.) C. In pma die q. habet cog-
nitio nature mebro ex cōplone: cognoscit q. scita cōplone nature
mebro scimus quātū distat istimus a sua nāli cōplone: et p. pñ sc-
mus quātitate medicine: vñ si cōplo erat calida accentalis et nālis
frigida debemus apporimare medicinā valde frida: q. multū di-
stat a sua cōplone nāli. S. si fit cōplo nālis cala: ibi debet appor-
mare medicinā no multū frida: vñ si distat a cōplone p. vñ gradu
debet apporimare medicinā pñ i vno gradu. C. Nota q. p. com-
plexione cognoscit et glitatis medicine. s. glitatis pederalis et gra-
dualis. C. Nota q. et nālis cōplo ex glitacione pñ et ex reb⁹ et
tpe acqñta: habet veri dictus Aui. de oi cōplone per qua corp⁹
vniut sanum vnde consuetudo est cōseruanda sicut natura.

C Dubitat vñ q. lapsus a simili fit maior: q. a dissimili: q. acti-
uoz sunt in patiete dispositio: vt et. de ala. rex. co. 24. ergo lapsus
a simili est maior: q. bz corpus parati labi: g. maior: s. lapsus diss-
mili est cu contrario resistēs. Secdo si sunt fenēs et iuuenēs cau-
nizates maior friditas apporimatur iuueni q. seni: ergo lapsus si-
mili maior apporimat medicina vt p. q. in eo est. maior: icēdu.
Etia q. nālis cōplo est calida sibi dñtur frigida p. incendium acci-
dentale caufonidis. / **I**n pñ deñ Aui. / **D**dm q. ex lapsu simili
vel dissimili possumus arguere maioratiue vel minoratiue dupl.
Absolute q. a quacūq. causa leui corp⁹ simile icurrit lapsus: s. cor-
pus dissimile a forti causa icurrit lapsus dissimilem. Secdo pot pō-
argui maioritas et minoritas lapsus no absolute: sed supposita eq-
litate eius qd ad sensus appet. cu supposita equalitate ad tactus: et
sic ex lapsu dissimili arguit maior: lapsus: s. ex simili arguit lapsus
minor: q. corpus flegmaticū si licurrit egestionem calas maior: la-
psus est q. in corpore cholico: q. ex quo appet. in istis equalis cala
ditas mo no pot venire corp⁹ flegmaticū ad tāta caliditate quātā
bz corpus cholericū nāliter nisi corpus flegmaticū bz acgrere tā-
ta caliditate quātā bz corpus cholericū nāliter: modo corp⁹ fleg-
maticū erit discrasiatū in naturali sua cōplone et in gradu casti-
tis extranee: ergo est discrasiat. in duob⁹ gradib⁹ et cholericū no:
ideo p. q. discrasiat in dissimili lapsu caliditate. s. fortiora frigida
apporimamus: secdo sic ei debent p. nālem cōplone et p. accita-
lem: ergo debent ei magis frida: vñ nālis cōplo pseruat per simi-
lia: mo cōplo flegmaticū cōseruat per frida. et cholica per cala. Et
quo p. q. si corpus frigidus egrotat egritudine cala per duos gra-
dus distat a nāli cōplone: et cholericū distet per duos et frigidiora
dicunt flegmaticū q. cholericū p. cān dicta. / **A**d rōnem dico q.
pseruatio est dupl. et alia que est queda reductio et ista fit p. dñaz
et ista debet composib⁹ distēperatiue: et prima debet tēperatiue: q. no
reducunt. / **I**te et particula afoi. in co. afoi. 4. Temperantia pser-
uat per similia: et distēperatiue reducti p. cōtraria: sed melius est g.
reducere pter nālem cōplone q. cōseruare. Ddm q. fit et semel no
pot reduci pter nālis cōplo et pseruare nāle. / **E**t ad rōnes p. so. p.
fieri maior actio: verū est si pcedat ab eade causa. / **A**d alia frigi-
diora debent lapsi dissimili et. dico q. supposita equalitate tact⁹ et
accitium est verū: sed pp debilitatē virtutis in sene fridiora com-
petit iuueni: vñ q. sener est debilis no suffert fortiora frida sē iu-
uenis: s. ex merito lapsus fridiora apporimant senib⁹: s. in to-
ta apporimatiōe fridiora apporimant senib⁹ q. paulatim. / **A**d
alia dico q. flegmatico cōpetat frigidiora: vñ vel talia corpa erāt
vstata similib⁹ vel dñis: si dñis tunc ex iōga cōseruatiue sūt al-
fuita similib⁹: ideo calidiora dantur cholico q. flegmatico: q. s. de
inge. sant. cap. vltimo. p. s. uetudines in egritudinib⁹ pseruant vt nā
valeat pugnare p. morbi: ideo no opz nimis mutare: et q. cōserua-
tio fit p. similia: iō flatico dicunt fridiora et cholico min⁹ frida:
tamen ex merito lapsus fridiora competunt flegmatico.

C Et creatōis qd mebro iā dixim⁹ q. creatura mebro i
q. tuoz diuifis modos: et tu gācē ibi p. siderare dñca.
C. ostendit

Concedit quo ex creatura cognoscit nā mēbrū. Et p̄mittit diuifio-
nē. Scđo ostēdit quō ex creatura cognoscit q̄ntitas medicie. ibi. (Post
hoc.) **C** In p̄ dicit q̄ creatura diuidit in quōz. f. in figurā viā re-
ceptaculū z sup̄ficiē. z ex ea cognoscit q̄ntitas medicie. sed nō docet
q̄ntitatē medicie p̄ oia ista. 4. f. per duo. f. per viā z receptaculū.
C Post hoc scire debes q̄ membrorū q̄daz sunt que in
foraminib⁹ suis sunt facilia z sunt in eis iterius aut ex-
terius loca vacua per que expellit sup̄fluitas medicia
subtili z tēperata. Et eorū sunt alia que nō sunt ita: sed
medicina indiget fortiore: z similiter eorū est q̄d est ra-
rū z eorū est q̄d est spissū. Et raro q̄dē medicina suffi-
cit subtilis: z spisso est medicina fortis necessaria.

Concedit quō ex istis cognoscit q̄ntitas medicie. Et p̄ h. Scđo ex di-
cris assumat dicta. ibi. (Qd̄ aut.) **C** Nota. Aui. inuit duas diuersi-
tates nāq̄: q̄ q̄dā habet foramina q̄dā nō. z ex his que habet fora-
mina q̄dā habet intus q̄dā extra z q̄dā utroq̄: mō vt sunt renes z
pulmo: vnde habet vias extērius: q̄ colligant vīs vesice. etiā hñt
venas itra se. Et pulmo hz vias itus: q̄ est p̄cau⁹ z itus hz venas:
f. nucha z nerui nō hñt foramina extra se: sed cerebrū hz vias ex-
se: q̄ vias vt nares palatus zc. mō dicit Aui. q̄ que hñt viā mino-
ri egerit medicina: z que nō habet egerit maiori. **C** Nota q̄ mem-
bra eē rara est hēre raritatē in ipsis vt expellit sup̄fluitates suas:
Et splen est hmoifed renes sunt dñi. Mō dicit Aui. q̄ dñsum mē-
brū egerit medicina fortiori z rari⁹ egerit medicina magis leui.

Cubitat. Bal. in 3. tēgēni. ter. comē. 14. dicit q̄ pulmo egerit me-
dicina fortis. Dm̄ q̄ hoc est z. Rōne. pprie sūe z vie z sic mēbrūz
rari⁹ egerit leui medicina. Scđo mō egerit pōt rōne parue vel ma-
gne distācie: sic pulmo egerit fortis medicina: q̄ multū distat: q̄ opz
q̄ trāseat p̄ius per venas mēfēratas: z postea ad epar: z postea
ad cor: deinde ad pulmōnē. Et ex hoc p̄ solo: q̄ egerit fortis medicina
rōne distācie magne: z exponit tēpata. i. p̄portidatā egritudinē.

C Qd̄ aut fortis medicina magis indiget est illud q̄d in
nulla duarū partiū ventriculū hz neq̄ receptaculum.
Et post ipm̄ est illud q̄d hz in vna parte: post ipsum
est illud q̄d a duabus partibus bz receptaculū: sed est
solidū z spissū sicut rigno: postea est illud q̄d ea hz a
duabus partib⁹ z est rari⁹ sicut pulmo.

Clōcludēdo assumat dicta sua dices q̄ mēbrū q̄d egerit fortis medi-
cia ē q̄d nō hz aliq̄ viā z miori indiget q̄ hz viā ex vna pte: z miori
q̄ hz a duab⁹: z miori ē q̄d hz a duab⁹ p̄tib⁹ z est rari⁹ vt pulmo.
Cubitat epar est densum z splen est rari⁹: tñ splen egerit fortiori
medicina. Dm̄ q̄ egerit fortiori medicina nō ḡra raritatis: sed ḡra
humoris grossi melancholici quē p̄tinet in se.

C Et situs q̄dē mēbrū: qm̄ per sitū cognoscit quēadmo-
dum tu scis aut locus aut societas aut cōmunitas.

Concedit quō ex situ cognoscit q̄ntitas medicie. Et p̄ ponit diuifio-
nē. Scđo ereg. ibi. (Utilitas.) **C** In p̄ dicit q̄ cognitio sit⁹ aliq̄
sumit p̄ loco: aliq̄ p̄ colligātia: z ex utroq̄ scit q̄ntitas medicie.

Cutilitas vō que ex societatis puenit cognitione est
magis pp̄ia: p̄pterea q̄ partē magis eligis ad quam
medicina trahit z ad quā eā declinare facis. v. g. cū fue-
rit mā in gibbo epatis euacuabis eā per vīnaz: z si in
epatis p̄cauitate fuerit euacuabis eaz per ventrē: qm̄
epatis gibbositas mēbris vīne est associata z eius cō-
cauitas est associata intestinis. Sed eius vtilitas que
ex parte sciendi locū puenit est triū modorū: vnus co-
rum est eius lōgitudō z ipsius p̄pinq̄uitas: qm̄ si fue-
rit p̄pinq̄ū sicut stōchus p̄uenient ad ipm̄ medici-
ne temperate z operabunt in ipso: z si longinq̄ū fue-
rit sicut pulmo medicinarū tēperataz virtutes corū
p̄nē antequā ad ipsūz p̄ueniat: quap̄pter erit ne-
cessariū vt in earū virtutibus augmentū fiat. Oportet
itaq̄ vt cum mēbrū est p̄pinq̄ū cū obuiat medi-
cina sit virtus ipsius medicie fm̄ mensurā que egritu-
dini sit opposita: z si inter ea fuerit longitudo z spatiū
z est egritudo cui est medicina necessaria quaz virtus

pfundans penetrare faciat: tūc necessariū est in virtū-
te medicie plus addere q̄ prius erat ei necessarium
sicut acetū in emplastro sciatice z reliquis.

Concedit ex utroq̄ q̄ntitatē medicie. p̄rio diuifum. Scđo p̄iūctū
ostēdit h. ibi. (Qm̄ ē p̄fert.) p̄ria in duas. p̄mo ostēdit quō ex
situ p̄ colligātia cognoscit q̄ntitas medicie. Scđo ex loco p̄ situ ostē-
dit. ibi. (Sed ei⁹.) **C** In p̄ dicit q̄ nō solū ex situ p̄ colligātia: sed
et ex situ p̄ loco cognoscit q̄ntitas medicie: vnde si mā est in cō-
cauo epas⁹ dz trahi mā per itēstina: q̄ p̄cau⁹ epas⁹ ligat itēstinas:
sed si sit in gibbo epas⁹ dz trahi per vīnā: q̄ vesice gibbū colligat.

C Nō ita exponit q̄ vtilitas est maiōr ex situ p̄ loco: q̄ color: sed
ista p̄p̄ior est egritudinib⁹ cū mā. **C** Nō tract⁹ est mōr māe de
vna parte ad aliā distācie: sed declinatio est ad p̄tēz p̄p̄ingorē.

Cubitat. B. 7. tēra. cap. vlt. dicit q̄ renes z vesica z gibbū epatis
cū sunt plena cacochymia dñt expurgari per itēstina: et in apati-
bus epas⁹ sepe administramus vomitus. / Dm̄ q̄ si talis mā est
grossa dz expurgari vt dñt est: q̄ vie sunt stricte: f. si mā sit subti-
lis pauca dz expurgari p̄ vias vīne: et si medicus vult z certuare
z etiare: tūc administrat vomit⁹: f. hic est itēctio magis etiare. **C** Sz
ei⁹ vtilitas docet cognoscē q̄ntitatē medicie ex situ p̄ loco. / **C** In p̄
dicit q̄ ex loco cognoscit q̄ntitas medicie: vnde si locus ad quēz
volumus medicinā imittē est p̄pinq̄us dñemus dare medicinā
leuē: z si locus est remotus debemus fortē medicinā vt virtus ei⁹
sufficiat vsq̄ ad locū: etiā si membrūz sit densum ad q̄d medicina
nō valeat transire debemus miscere aliquid q̄d faciat penetrare
medicinā vsq̄ ad locū illū: q̄ acetū vāde penetrat.

C Et secūdus modus est vt sciatur quid medicinis sit
admiscendum vt per illud velociter ad mēbrūz per-
ueniat quēadmodū medicinis membrorū vīne admi-
scen⁹ diuerica z medicinis cordis crocus.

Concedit quō ex situ p̄ loco cognoscit q̄ntitas medicie: z dicit
q̄ si locus est vesica: opz miscere diuerica vt ducat virtus illius
medicaminis ad vesicā: vt et qm̄ admiscemus crocū z camphorā
in cordialibus vt ducat virtus cordialis ad cor.

C Et tertius q̄dē modus est vt sciamus qua parte me-
dicinam ad ipsum transire faciamus. v. g. si sciuerimus
q̄ vlcera in inferioribus existunt intestinis per clyste-
ria inijciemus: z si sciuerimus q̄ sint in superiorib⁹ per
illud q̄d bibunt afferemus.

Concedit quō ex situ p̄ loco cognoscit quantitas medicie: q̄ si
vlcera sunt in intestinis superiorib⁹ dabo medicinā per os. Sed si
sint in inferiorib⁹ daf clystere siue medicina p̄ fērt⁹. vnde Bal. 5. de
igenio sanitas cap. 11. dicit q̄ vīrt⁹ clysteris. f. p̄solidariū nō trāst
vsq̄ ad stōchū: iō si vis p̄solidare vlcera intestinoz superioroz opz
dare medicamē p̄solidariū p̄ os. vīrt⁹ tñ alterius clysteris trāst
vsq̄ ad caput: vñ in dolore capitis aliq̄ administram⁹ clystera.

C Quādoq̄ etiā p̄fert loci z societatis simul sollicitudī-
nez habere: z hoc q̄dē est in eo q̄d facere debemus cū
fuerit materia tota iam in mēbro euacuata z in eo q̄d
facere debemus cū materia adhuc euacuat.

C postq̄ superius Aui. notauit quō cognitio loci z societatis diuifis
est vtilis ad cognitionē curationis: nūc idē ostēdit diuifim. Et p̄
hoc. Scđo ponit duos casū. ibi. (Lūg ad.) p̄ria in duas. p̄rio ostē-
dit in quorū z q̄d casib⁹ cognitio societatis z loci est vtilis z p̄ferat.
Scđo declarat dicta. ibi. (Qm̄ cū.) **C** In p̄ dicit q̄ p̄fert aliq̄ ha-
bere cognitionē loci z societatis in duob⁹ casib⁹. p̄ cū mā est in flu-
ru. 2. cū est fluxa. **C** Nō mā aliq̄ est in fluxu aliq̄ parata fluē.
3. tota fluxa. 4. aliq̄ reperit mā in mēbro ḡnata per viā pau-
latine cōgestionis. mō Aui. intendit etiā de mā parata fluere z de
vltima etiā: z illa duo dat intelligi per duo dicta.

C Qm̄ cū sciuerimus q̄ mā fuerit adhuc in descensu a
suo loco mām extrahem⁹ postq̄ q̄tuor p̄ditionū curā
habuerim⁹. Vna est partis diuersitas quēadmodū a
dextra ad sinistram trahimus z a superiorib⁹ ad inferio-
ra. Et secūda est vt societatis curā habeam⁹ sicut mē-

Dub⁹ 17^m

Bentilis

strua vētosīs retinemus quas mamillis supponim⁹ so
cio attrabētes. Et tertia rectitudinū curā hēre quēad
modū in egritudinib⁹ epatis in dextra minutionē faci
mus basilica ⁊ in egritudinib⁹ splenis in basilica sinis
tra. Et quarta qdē est cū sollicitudine elongationis ne
qđ extrahit valde sit ppinquū ei a quo extrahit.

CDeclarat dicta sua. Et p̄ qñ mā est in fluxu. Scđo cū est fluxa. ibi
(Sed cū.) p̄tia in 4. sicut. 4. p̄ditiones attēdēdas ponit tñ nō di
uidit. 2. ibi (Et scđa. 3. ibi (Et tertia. 4. ibi (Et quarta.) Cū p̄
dicit qđ cū mā fuerit in fluxu trahit a suo loco cū quoz p̄ditionib⁹
p̄tima est ista: qđ talis mā d̄z trahi ad partē p̄tia. Scđa qđ trahit
ad partē p̄sicia vt cū mā trahit siue refluat ad matricē ponamus
vētosas sub mamillis. Tertia est qđ trahit ad partē directā p̄so
cia vt qñ flōmamus in egritudine splenis basilica sinistrā. Quar
ta est qđ cū trahimus mām trahimus ad partē p̄sicia longinquā
z nō propinquā. Cū Nota qđ nō attendit cognitiō loci ⁊ societa
tis simul in quolibet istoz: sed simul oēs attēdunt: qđ cū volumus
curare mām fluentē dico p̄currūt. f. mā ⁊ fluxus. mō p̄pter mām
euacuamus: ⁊ p̄pter fluxū deriuamus: ⁊ hic attendunt quoz p̄di
tiones dicte: qđ opz trahere ad partē p̄traria māz: ⁊ hoc fieri pōt
tripli. f. fm lōgitudine fm latitudine ⁊ fm pfunditate. mō Ali. nō
tangit nisi deriuationē fm duos diametros fm lōgitudinē ⁊ lati
tudinē: qđ in istis magna est distantia: ⁊ ideo p̄z quarta cōditio qđ
debet fieri deriuatio ad partē lōginquā: sed alie due p̄ditiones pa
rent qđ debet trahi ad partē colligatā: qđ melius trahit: ⁊ alia etiā
p̄z qđ si diameter est rectus melius trahit.

Dubm 16^m **C**Dubitat de p̄ma p̄ditione: qđ p̄ippo. 4. p̄ti. afoi. 17. afoi. Nō se
dubius existētibus ⁊c. vnde vult qđ cū mā petit partes superiores
per superius debet euacuare: qđ nō d̄z fieri diuerso. ⁊ p̄firmat per
afoi. 18. sequentē. Supra diaphragma dolor per superius d̄z fieri
euacuatio. etiā afoi. 21. 1. p̄ti. Unde cūq; nā reperit inde ⁊c.

Dubm 19^m **C**Dubitat secunda cōditio includitur in prima qđ non trahitur ad
partem contrariam nisi sit p̄sicia: etiam medicus induceret plu
res egritudines: qđ plurificaret egritudines.

Dubm 20^m **C**Tertia videt falsa: qđ in egritudine epatis pōt eūari per vtrāq;
basilicā. p̄bo: qđ ambe basilice oriunt ab vno trūcho: qđ vtrūq; pōt
eūare ab epate. ⁊ similr ambe. alio mō in splene etiā si facim⁹ flō
rorthomia a basilica sinistra nos deriuamus p̄ plures diametros:
qđ p̄ diuertimus ad epar cū eūamus a splene postea est diameter
a furcula ad brachiū sinistrū. / Dm qđ p̄ditiones sunt bone: qđ qđ
repugnat fluxui est diuerso ad p̄tiuz: vnde aliqñ mā est in fluxu ⁊
aliqñ est parata fluere. si partim fluxa ⁊ partim parata fluere: tūc
debet deriuari ad partē p̄tia parti ad quā fluit: ⁊ rō qđ ex hoc duo
sunt phibet fluxus: ⁊ que erat fluxa trahit ad oppositū: sed si sit
in principio fluxus debet deriuari ad partē p̄traria ei ad quā fluit
mā: qđ illa pars tunc amplius nō pōt mittere mām ad partem ad
quā parabat mitti. Tamē in duob⁹ casib⁹ opz trahere ad partem
ad quā fluit vt cū mā mittit de nobili ad ignobile. Secūdo est qñ
mā est venenosa. Et ad rōnē dicit expostoz: qđ h̄z verū cum mā nō
est fluxa. Sed. B. videt intelligere cū est fluxa: qđ dicit os amarica
tū: qđ videt qđ mā sit in fluxu. ⁊ similr dicit de alio afoi. Videt d̄m
qđ p̄ippo. loquit de fluxu mām per loca d̄putata expulsiō: vnde
si mā currit ad scđchū ⁊ inde possit fieri euacuatio euacuata: sed
Ali. loquit cū mā fluit ad partē non deputatā expulsiō. Vel
afoi. loquit de eūone cetica. / Ad aliā dico qđ ex quo d̄z eūari: mā
melius trahit per partē p̄sicia qđ per aliā: ⁊ nō intelligit de collig
antia gñali sed de spāli. Sed cū dicit plurificans egritudines. di
co qđ nō: qđ in parte p̄sicia nō fieret egritudo: qđ per partē p̄sicia
spargit ⁊ ei dominat nā: et de parte p̄ncipali vnde diuertit remo
tio egritudinis: vel qđ nō est i cōueniētiā p̄curare egritudinē in par
te p̄sicia cū est minus p̄ncipalis. / Ad tertiā p̄ditionē dico qđ opz
respōdere vt dicit infra de flōmia saphene ⁊ sciaticae: qđ oriunt ab
eodē trūcho: tñ per experientia inuenit qđ sciaticae vene flōmia cō
fert sciaticis passionib⁹: ⁊ saphene flōmia p̄fert passionibus men
struoz: ⁊ similiter est de vena basilica dextra ⁊ sinistra. / Ad aliā
dico qđ nō sit deriuatio fm duos diametros cōpletos. / Nota ma
mille sunt colligatē matrici mediantib⁹ venis aliquib⁹: ideo in flu
xu mēstruoz diuerso sit appositis vētosīs sub mamillis.

CSed cūz accidit vt tota mā iam sit euacuata vtrez
res ei p̄ferit ex parte: qñ si voluerimus accipiem⁹ eaz
ex ipso mēbro: ⁊ si voluerimus trahemus ipsaz ad mē
brū ppinquū qđ associatus est ⁊ eā ab eo extrahemus
quēadmodū duas minūmus saphenas in matricem

Super primo

egritudinibus ⁊ venam que est sub lingua cum medi
cari volumus apostema duarum amigdalaram.

Costēdit quō cognitio vtriusq; simul ē vtilis: cū tota mā ē fluxa: ⁊
dicit qđ tota mā cū est fluxa vel eūat p̄ p̄tē illā vbi est vel p̄ p̄tē
pinquā. Mō vna iterō cadit i initio illi mām: qđ si eūat p̄ p̄tē p̄pin
quā: illa p̄s d̄z ē colligata vt cū p̄ saphene flōmiā eūam⁹ matricē.
Cū Nota qđ per partē p̄pinquā intēdit partē colligatā: qđ saphena
nō est p̄pinqua quo ad situm ad matricē.

CLūq; ad diuersum protrahere volueris membra
quo protrahis dolorē prius sedā.

CPonit. z. cañ. circa dicta. ibi (Et caue tibi ne.)

CDubitatū est ne semp verū qđ debeam⁹ trahē ad p̄tiuz. ⁊ dicit qđ
nō: qđ si dolor est cū fluxus anteq; diueret d̄bes sedare dolorē.
Lōtra in cōmē. 23. p̄. p̄ti. Forz que egerunt nulla est melior medici
na in forti dolore qđ flōmia. mō flōmia est qdā diuerso. Scđo p̄us
mōz remoueri cā anteq; aliud fiat: sed flōmia remouet cām doloris
eūando eā: qđ / Dm qđ dolor vel est vebemēs vel nō. Similr mō
dus eūonis est ⁊c. regularis ⁊ nō regularis. Si dolor nō est vebē
mēs p̄us eūam⁹ mām ⁊ de isto nō itēdit Ali. Vel dolor est fortior
⁊ tūc vel volumus mō regulari curare ⁊ sic sedam⁹ dolorē p̄us: qđ
dolor trahit mām: vnde sedato dolore nō fit attractio: vñ postea
fit curatio melior: etiā si fiat eūo p̄us mā subtiliaz: vnde ex dolore
melius trahit: tñ Ali. nō dicit qđ curet dolor oliuo: sed qđ mitiget
aliquat: tñ qñ timeremus de periculo doloris subito euacuamus.
/ Aliiter est d̄m qđ dolor pōt p̄iungi vt cā fluxus: vt qđ vñus fuit
p̄fusus in brachio vnde adest dolor: mō cū vis trahere ad p̄tiuz
prius sedā dolorē: qđ opz remouē cām doloris: qđ stāte cā ei semp
stat dolor: vel p̄iungit dolor vt effect⁹: qđ p̄p̄ d̄bilitatē brachij cur
rūt humores ad locū faciētes dolorē: ⁊ tūc p̄us eūa qđ sedes dolor
rē: qđ p̄p̄ eūonē remouet cā doloris. / Ad rōnes p̄z so.

CEt caue tibi ne transitus super principale fiat.

CPonit aliū cañ. dices: est ne mā diuertēda ad qđlibet mēbrū. di
cit qđ opz vt caueas ne diueras ad principale.

CSed p̄tra: qđ cum pleureis est in dextro sit flōmia de sinistro: qđ
Scđo cū mā est supra epar trahimus ipsaz inferius: qđ / Dm qđ
mā trahit ad principale pōt ⁊c. intelligi. Uno mō tanq; ad terminū
in quo recipiat ⁊ figat mā: ⁊ sic nō. Scđo mō qđ trahit vt per lo
cum ⁊ sic pōt fieri diuerso. / Alii qđ mā eūanda vel est corrupta: ⁊
sic cor nō sustinet trāsitū vt locū. Et cū dicit de flōmia pleureis:
dico qđ ille sanguis nō est corruptus adhuc: sed trahimus illū san
guinē ad tale apostema. Alia est mā nō corrupta ⁊ istā sustinet.

CEt vtilitas quide que sequitur ex parte virtutis mē
bri est trium semitarum.

Costēdit quō vtilitas sumit ex parte virtutis. Et p̄ ostendit quot
modis sumit. Scđo erequit de illis. ibi (Una est.) Cū p̄ dicit qđ
vtilitas que sumit ex p̄te virtutis in medicatiōe est triū modoz.

CUna est dignitatis ⁊ principatus curā habere: quoz
niam super membra principalia non faciemus aliquid
cūz fortibus medicinis in quo sit ambigū: quātoma
gis potuerimus ne nocumētū toti corpori cōmune fa
ciamus. Quapropter ex cerebro ⁊ epate non euacua
bimus illud qđ ab eis euacuare debemus in vna bo
ra: neq; vllō modo vebementi infrigidabimus infr
gitatione. Et cū epati emplastrum superponemus ex
medicinis resoluētibus non relinquemus quin in eo
res retentiuas ⁊ boni odoris ponamus propter virtu
tem custodiendam. Et similiter in eis que propter eaz
ad bibendum damus.

CExequit. Et p̄ declarat p̄m. Scđo 2^m. ibi (Et 2^a semita.) Tercio
3^m. ibi (Et semita.) Prima in duas. Primo ponit p̄imā virtutem.
Scđo penes hoc cōparat membra. ibi (Qđ aut inter.) Cū p̄ma
dicit qđ vtilitas p̄ima est habere sollicitudinē principalū mem
broz vt nō agamus p̄tra ea cum fortibus medicinis: qđ induceret
et egritudo in toto corpore: vnde nō apponimus eis pure frigida
vel pure resolutiua: qđ debilitata virtute p̄ncipalīz debilitat to
tius corporis: ideo opz paulatim euacuare in egritudinibus cor
etiā nō debemus fortiter infrigidare ne fiat cōgelatio spiritus
in eis: qđ in epate sunt spirit⁹ nāles: ⁊ in corde vitales: ⁊ in cerebro
aiales: qđ oñt misceri ea que sūt boni odoris: qđ tēperat cōplexio
nem mēbri ⁊ regnant spiritū: ⁊ hoc potius est a p̄prietate qđ a cū
possit reddi: vnde mastix trahit ex aromaticis ⁊ ex sensis friget.

T Postq̃ hui. superius docuit eligere quantitatē medicine ex natura membri: nunc idem docet ex quantitate egritudinis dicens q̃ si complexio egritudinalis fuerit multum calida egemus medicina vltime frigida ⁊ conuerso si est frigida.

DuTM24TM

Dub™ 25™

Tñuc expedit 3^{am} regulā. f. eligēdi bonā eligēdi medicinā: yñ ifra
 Aui. tractat de reb⁹ que sua fignat pueniētia ad electionē medicī-
 nē: de illa debet pue exeg ibi cū sua pueniētia fignat. Et di-
 uidit in tres fñc tria exēpla ponit. p^{ro} docet bonā eligēdi medi-
 cīnā. Scōo docet eligē bonā admistrādī dietā. ibi (Et fignitudo).
 Tertiio docet admistrādī medicīnā folutiua. ibi (Egritudo qz.)

¶ In p^o dñe q^o ex tpe cgritudinis scim^o q^o i pñ^o admistrim^o repositi-
fua: i augmento reposituffi cu^o resoluitur: i statu pure folutiua.
¶ Dubitat. B. 4. de igenio cap. 5. dicit q^o a reposito nulla fumif idica-
ti curatiua. Adm q^o tps pot^o i phiderati. Uno mo^o ipe mefurat tps
pus curatiouis i fic no fumif idicatio curatiua: q^o est qd etñed a
morbo i no est de eñtia morbi. Secdo mo^o phiderat ipe est pñ^o mor-
bif phiderat rñe alierius i alierius difponis in morbis appare-
tib^o ipe phiderado pñ^o cu^o no apparet digestio i phiderado difpo-
fio q^o est in ftatu quado apparet figna digonis.

Dubitat dicit q̄ in pñ ponim⁹ repcussiva. Unde per repcussiva
nō itelligit solū frīda: ynde cura apātū in pñ fit per pulsum tra

Dub^m 26°

1 OHTM 27'

Ad p̄mā vilitatez cōparat principalia: ⁊ dicit q̄ eo: est maḡ di-
gnū ista custodia. 2° cerebri. 3° epar.

¶ Sed p^{ri}a b^{al}ya 3. theorice cap. 11. dicit q^d cerebrius est nobilius.
Sed cerebriū est p^{ri}m^um v^{er}ū aīalio que est nobilior v^{ir}tute vitali.²
in egritudinib^{us} mālīb^{us} egerū^m mag^{is} epate q^u cerebriū. Itē opatio
epate est mag^{is} vicia v^{ir}t^u 7. tēra. cap. vlt. vbi dicit q^d mag^{is} idigemus
v^{ir}tute nālī robusta q^u pulsati vlt^{er} moriua. / In 3° zūū vlt^{er} / Dōm
q^u bec mēba eē nobilita p^{ri}o itelligi z^u. Uno mō rōne v^{ir}tū abso
lute q^u querat in eis v^{ir}t^u p^{ri}uarii z^u fic cōt^{ra} est p^{ri}ncipalia z^u cere
briū^m epat^{is} v^{ir}t^u v^{ir}tū mag^{is} depēdet ex corde: z^u ex cerebriū p^{ri} anbeli
tū. Sēd mō debent digniora rōne v^{ir}tūū cū robore v^{ir}tū dēm^u est: z^u
fic in egritudinib^{us} mālīb^{us} regit mālū fortitudo v^{ir}tū^m epat^{is}: q^u in
fe mālī nō egerū^m v^{ir}tute moriua sed nālī capiat^{is} v^{ir}t^u digerat^{is}: sed
p^{ri}m^um v^{ir}t^u cordis opōne est dignior: q^u cū gnat^{is} spiri^{tu} p^{ri}o oibus
mēbīs: postea cerebriū. / Sed ad b^{al}ya 7. tēra. cap. vlt. dōm q^d nō ege
mus v^{ir}tute pulsati robusta sed nālī v^{ir}t^u digerat^{is}: q^u dato q^u v^{ir}t^u
pulsatiū nō fit multū robusta z^u nālīe fit robusta fit digestio. / Et
ad b^{al}ya. vult q^d opōnes nāles funt nobiliores operationib^{us} v^{ir}
tūib^{us}: tamē cōt^{ra} est p^{ri}ncipiū tālū operationū.

¶ Et scda qdē scmita est curā hēre operationis mem-
bro associatē: 13 non fit pncipale sicut stōch⁹ ⁊ pulmo.
¶ Quapropter in febrib⁹ cū stōchi debilitate aqua frigida
dā in potu que fit vebemētis frigiditā⁹ nō damus. Et
scias qd dare ea pura que laxa faciūt pncipalib⁹ mem-
bris ⁊ eis qd sit corā ipsis est valde timoroso⁹ ⁊ re vite.
¶ Cōstēdit scdas pōitiōē ex parte vilitatis. Et p hoc scdo addit
notabile. Ibi (Et scias qd dare.) ¶ In p⁹ dicit qd ⁊ vilitas est ba-
bere curā et febrius colligat⁹ pncipalib⁹ ⁊t est stōchus pulmo:
⁊t si ellet febrius multa vnde expēdit dare aqua frida nō da-
mus pp stōchi. ¶ Et scias qd ponit notabile dicēs qd pncipalib⁹:
nec eis associatis nō debēt dare frigida pura nec pure resolutiua.
¶ Nota nō damus pncipalib⁹ talia: qz seruiūt mēbris que seruiūt
pro toto: qd opōnes pncipali⁹ debilitant. ¶ Nota qd per opera-
tione intelligit operatiōē et ipso⁹ ⁊ seruiūt ⁊ vilitate.

Tercia femita est habere sollicitudinē acutāq; sensus et eius hebetudinē: debet namq; sibi cauere ne morbis acuti sensus nervosus det medicinas malarū qualitatum et modicatuas et nocitiuas sicut sunt titimalis et relique ab eis.

¶ Tangit tertia utilitate. pmo hoc. Scdo ostēdit spaliat e gb^o
medicinis et abstinendi. ibi (Medicinarū gde.) Cū p^o dicit q^o
tertia utilitas est hēre folliculitudo mebroz acuti sensus: ut sunt
neruosa mebra gb^o nō debem^o apporimare medicinos fortes: q^o
debilitat virt^u multū vt est dare lacticiaa rē. Cū p^o aliū ē me-
bra recti sensus t acuti sensus. Recti sensus est qū bi iudicat rē
et acuti sensus cu mag^o patit^u q^o dbeat. nō mebra neruosa nō idē
recti sensus: ideo voloz dicitur man^o est recti sensus t qūcūq^o iudicē

C. Medicinā vō a quātuor datione nobis cauē? pē-
cies sunt tres resoluētēs z vehemētē īfrigidātes z cō-
trarias habētēs q̄litates: sicut flos cris z cerusa z cal-
cuccaumenon z eius similia: hoc qđ est electionem
medicīe diuidere fm membri naturam.

¶ **Q**uod ad aq^m medicam^{is} medicus d^{icit} abstinē^{re} z exponit z^{et}. Uno
mo^{do} p^{er} g^{ra}ss^{um} ostēdit a q^{uo}m^{od}o m^{edic}inē sit abstinēdū in p^{ri}ncipalib^{us}
mēbris z in mēbris nērosis. z itē mēdicinē sūt tres. sc^{ilicet} frida pura
z pure resoluta. z mēdicinē habētēs d^{uas} q^{ui}ntas p^{er} cerusa
eris tē. Scōmō p^{er} tēdāt solū de mēbris nērosis. z sic sunt tres
mēdicie dicte. ¶ T^{er}tiō q^{uo} s^{unt} de simplici mēdicia ca. 3. in mēdis sūt
tres v^{er}itutes. p^{ri}ma calefaciē vel infirigadiē. z^{et} resoluē tē. alie sunt
virtutes mag^{is} occulte. p^{er} mēdicinē frangitūe lapidis p^{er} sunt diu^{er}
saria. p^{er} v^{er}itūes occultas z habētēs d^{uas} q^{ui}ntas d^{icit} intelligi etiā
mēdicinas yērosas. sicut aliū tē. s^{unt} v^{er}itū z q^{ui}ntas aramenti.

porio caliditas egrotativa est fortis et necesse est ipsam
extinguere cum medicina que sit in infirmitate fortissima: et il-
li cum accidetalis friditas est fortis est necessarium ea ca-
lescere cum medicina fortis calefactionis. Si vero non fuerit

Gentilis

etū 7 per missum: unde cū est apostema in vno brachio trahit mā in aliud brachiū faciendū pōdus in alio brachio. Scō fit per pulsum mittēdo mā ad aliā regiōne 7 fit per missum: 7 b fit per strīpica vnde mēbrū cōprimis: vnde expellit postea ad aliud mēbrū. mō Aui. iurēdit de oibus tribus: qz de pulsu 7 missu.

Du^m 28^m Dubitat iſſa de cura apatū docet in statu mīſcē reſolutiua cum reſcūſſiua. Dōm qz Aui. exēplariter locutus eſt 7 infra loquit de vera cura. Uel dōm qz ſtat^o h3 tria tēpora: in pñ^o ſtat^o cōpetūt reſolutiua cū reſcūſſiua: ſed in fine ſtat^o reſolutiua oñt vñcē reſcūſſiua. Uel dōm qz tēpora 2° diſtinguunt. reſcūſſiua ſanationis eſt augmētū cū nō appet ſanies manifeſta: 7 eſt ſtat^o cū manifeſte apparet ſanies. vel diſtinguunt penes cuppū: vnde tūc eſt pñ^o cum cuppū icipit apparere: 7 eſt augmētū cū cuppū pceſſit: 7 eſt ſtat^o cū manifeſte ſatis apparet. mō in ſtatu quo ad ſanationē tēp^o ve hementis calozis: ideo aliqd currit ad locū: 7 iō apporimam^o reſcūſſiua cū reſolutiua: ſed in ſtatu quo ad cuppū cōpetūt ſola reſolutiua: qz eſt ſtatu cū cuppū augmētātū ſatis eſt 7 nō ampli^o augmētā: qz ſi curret aliquid augmētareſ ad huc.

C Et ſi egritudo fuerit acuta ipſa in principio exiſtens te tēperate regimen ſubtiliābimus. Et ſi in ſtatu fuerit in ſubtiliādo ſtudebim^o: 7 ſi fuerit plixā nō tñ in pñ^o cū ſubtiliābimus: ſed in ſtatu tēperate vtemur ſubtiliatione: 7 multas plixarū egritudinū pñter febres ſubtiliatiū reſolūtū regimen.

C Pōnit 2° exēplū dicens qz ſi egritudo fuerit acuta daf dicta tenuis: 7 in ſtatu mag^o ſubtiliābim^o. S3 ſi egritudo fuerit chronica ad huc ſubtiliābim^o in ſtatu: 7 nō tñ: 7 b3 verū ēt de alijs morbis eadē ſnā ſup habita eſt: tñ pñter ad eligēdū tps dietadi 7 ſup ad eligēdū qritatē nutritiā. Cñō qz iſta ſra 2° exponit. Uno mō qz in chroniciſ ſubtiliatio cōpetit vel de nūō chronicarū egritudinum qdā ſunt feb. 7 qdā nō iō in ſtatu ſubtiliābim^o pp pugnā nāc cū morbo. Sed in hydropſi nō dietamus rōne future diſpōſis vt fiat criſis: 7 ideo cū fuerit morbo ſubtiliābimus: qz idicat de ablatione cibi vnde in iſtis chroniciſ plus dietamus qz in acutiſ.

C Egritudo quoqz ſi multe ebullientis materie fuerit in principio eam euacuābimus nō expectantes maturatiōnem: 7 ſi mediocriſ fuerit maturābimus eam et poſtea euacuābimus.

C Pōnit 3° exēplū qūo ex tpe egritudinis admiſtram^o medicinas ſolutiua: qz ſi mā a pñ^o ſit multa in pñ^o eūam^o: 7 ſi mā nō ſit multa nec furioſa pus digerim^o: 7 poſtea eūam^o cū medicina ſolutiua. Cñō Aui. cū dicit ebullientiſ. duo tāgit furioſam mā 7 multitiu dñe: vñ eūo eſt 2° minozatiua: 7 iſta ſit ante digōne: 7 eradiciua cū mā eſt digeſta: iō iſte vult qz minozatio fiat ante digeſtiōne.

Du^m 29^m Sed pñter ſicut iſta eſt partialiſ cū oīta d3 expectari partialiſ digeſtiō 7 nō tota. Nec. A. hoc inuit: qz euacuatio minozatiua eſt duplex: cōmuniſ que euacuat ſupfluitates epatis ſtōchi que multiplicant in omni feb. 7 iſta nō euacuat partē māe morbi. Sed alia eſt partialiſ: qz euacuat partē morbi 7 iſta nō ſit ante digōne ſicut pñma. Cñō mā furioſa eſt duplex: ſubtiliſ calida multū: 7 alia eſt furioſa rōne multe qritatiſ: 7 vñcē mā 7 terigit Aui. bñc: iō tales materias ſubito eūam^o pñter periculū earū.

C Lognitio aut rerū que ſua ſignificant puenientia eſt ad ſciēdū nbi faciliſ: 7 aer qdē qui ex earū exiſtit ſumma eſt dignior cui^o rem cuſtodiri opz: 7 an ſit medicina iuuamentū preſtans an egritudini.

C Nūc docet eligē qritatē medicine ex reb^o puenientib^o 7 eſt vt aer faciat iuuamentū egritudini vel medicine. Cñō tñ qz iſte res non ſunt pñcipalr idicātes: qz virt^o vel etas cito vñ qz pñtitiū vel diſ ſentiūt: qz etas iuuentū pñtitiū in forti medicina 7 etas mulieris nō pñtitiū in forti vt etas iuuentū: ēt virt^o forti pñtitiū in forti medicina: ēt ſi eſt etas dam^o medicina leuē: qz aer iuuat medicinā: 7 ſi ſit hyems dam^o medicina fortiore: qz aer fridus ipedit medicinā 7 iuuat egritudinē. Cñō aer eſt dignior qz multū alterat nos.

C Et dicemus qz in egritudinibus in quibus eſt timor 7 nō ſumus ſecuri ex defectu virtutis ſi qd facere debemus tardauerimus aut ex eo aliquid alleuiāuerim^o a forti medicamine primo incipere debemus. Ille vñ in quibus non exiſtit timor ſim ordinē ad fortiorem procedent ſi non ſuffecerit eis debilis.

C Pōnit cañ. particulares magis: 7 dicitur particulares reſpectu

Super primo

ſupior: 7 diuidit in tot quot ſunt cañ. 2° ibi (pñter hoc. 3° ibi (Et cū hoc nō. 4° ibi (Lū aut ignoras. Cñō pñ^o dicit qz ſi fuerit egritudo timoroſa: ſi nō apporimamus medicinā forte virtus debilitat^o: 7 homo morit^o: ideo adminiſtramus medicinā forte: Sed ſi nō ſit ita timoroſa egritudo adminiſtramus medicinā leuē in pñ^o: 7 poſtea forte. Cñō qz modus curationis eſt 2°: regulariſ 7 ſic in pñ^o incipimus a debili medicina: 7 poſtea ad forte: 7 rō qz nō ſuſtinet repētiſ mutationes: vnde nā nō facit ſaltē: ſ3 ordinatē pcedit in ſua opōnibus: 7 nec medicus. Alius modus irregulariſ eſt: 7 cū 2° pcedimus in egritudinib^o timoroſis apporimādo medicinas a pñcipio. Sed in egritudinib^o nō timoroſis a pñ^o incipimus cū debili medicina. Sed in egritudinib^o timoroſis vt in ſignatiā 7 apoplexia a pñ^o vñtur medicina forti 7 cū forti clyſteri: 7 Cñō dicit ſue pñtitiū qz ſit ſemp melius icipē a forti medicina: qz citius curat morbo. Dōm eſt qz ineli^o eſt ichoare a debiliore medicina. Et cū dicit citius ſit cura: dōm eſt qz eſt vñt^o mñt^o debilitareſ. Uel dōm qz forte duceret vñtra mediū qd eſt ſanitas et.

C Pñter hoc quoqz tibi cane ne a rectitudine recedas: 7 videris qz iplax tardeſ iuuamētū: neqz i errore moreris 7 ſi videris qz eis nō appareat ipedimētū.

C Addit cañ. Et pñ^o b3. Scō eūz modifiat. ibi (Lū b3. Cñō pñ^o dicit qz dē m eſt qz aliqñ eſt inchoādū a forti 7 aliqñ a debili. Ad dicit qz dato qz iuuamētū medicine nō ſubito appareat: nō opz tñ recede a recta opōne ſicut icipit^o: 7 nō ſubito appareat iuuamētū. Et ſemp caue dato qz nō appareat nocumētū nō ſtare in errore.

C Dubitat ſi medicus recte operat^o: qz nō cito apparet iuuamentū. Dicendum qz eſt multa reſiſtentiā egritudinis: vel qz medicina apporimata ſuit in modica qritate.

C Etia medicus nō pñt ſecire ſe recte operari: qz hoc nō cognoviſ niſi per ſenſum. Dicendū qz ſenſibilitas eſt duplex. Cōmuniſ que vulgares cognoviſit t medicū. Alia eſt ſenſibilitas ſpecialiſ apud medicos exercitatos: 7 iſta non apparet vulgaribus ſed medicis bonis vt p3 de ſe: qz viderunt experientiā in alijs ſimilibus.

C Et cum hoc nō ſim vnam medicatiōne eūz vna tibi ſtandū eſt medicina: imo in vna medicatiōne medicinas permuta: qñ ab ipſo qd cōſuetū eſt nō ſit paſſio: 7 vñcūqz qdē ex opoz: imo omni mēbro: imo vñt^o cor pñt^o 7 vñt^o mēbro in vna hora 7 nō in altera ineſt pñt^o pñtetas ab vna medicina pati 7 non ab altera.

C Modifiat cañ. deinde dicens qz ſi medicus recte operat^o 7 illa medicina nō operet^o: dicit qz opz te permutare ad aliā medicinā. 7 rō qz illa iam aſſueſta eſt forte membro illi: vnde aliqñ pñtetas eſt vñt^o membro vt patiat^o ab vna medicina 7 nō ab alia.

C Dubitat iſte cañ. dicit qz tu debes mutare medicinā: 7 debes recedere a via pñ^o dicta. Dōm eſt qz mutatio medicinarū eſt 2° ſim qritatē vt mutatio de medicina calida ad frigida. Alia eſt ſim qritatē ſue gradū vt de medicina minus frigida ad mag^o frigida. Alia eſt mutatio eiūſdē ſbe 7 māe vt mutare camomillā ad melliorū qz vñcūqz eſt calidus in pñ^o. Ad dicit Aui. qz nos debemus mutare medicinas ſim materiā: 7 hoc b3 verū in eodē tēpore morbi: 7 rō qz mēbrū forte aſſueſctū eſt illi medicine: ſed in alijs tēpōtib^o mutamus ſim alias mutationes dictas. Cñōta qz medicine mutantur in mā a medicis qñ ſuperueniūt medici vt nō videant^o ignari. vel mutant^o rōne infirmi: qz infirmus abhorret melliorū 7 nō camomillā. vel mutant^o rōne corporis celeſtiſ: qz inſluit vt talia medicina nō operet^o in tali corpore 7 in alio ſic. vel mutant^o qz nā illi mēbrū aſſueſctū eſt cum illa medicina vnde opz imutare.

C Cum autem ignoras que ſit egritudo relinque ea nature 7 nō properes: quoniā aut natura ſuperabit egritudinem aut ipſam manifeſtabit.

C Poſt qz Aui. ſuperius poſuit quōſdā cañ. nunc ponit aliū dicens qz cum medicus ignorat egritudinem debet relinque eam naturā: qz aut natura manifeſtabit aut curabit.

C Dubitat Aui. ſup caplo de cura putridarū dicit qz opz ſubtiliare regimen vbi ignoras. Etia b3 nō curare eſt vituperiū medico. Etia in pleureſi eūz ignoramus apporimamus caleſta ctoria. Dōm qz regimen eſt 2°: curatiū vñt^o 7 pñcipulare. Et aliud eſt regimen curatiū 7 aliud tentatiū. mō cū cognoviſ egritudinē in ſuo gñe: qz cognoviſ qz eſt febriſ: tñ neſciſ que ſit 7 cui^o ſpēctū nō pñt homo curare regimen curatiū: qz neſciſ apporimare dñt egritudinē ſed bene curam^o cū regimen tētatiū: qz ſubtiliādo vñ egritudinē vt egritudinē cōpetit ſubtiliatio: 7 b3 nō erit infamia medico. Etia i pleureſi apporimant caleſta ctoria: qz vñt^o curat^o vt docet curare.

European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
2

Bentilis

est etiatio si cōplōnis infuse que pterita est malitia nō ibi reliquerit: 7 qñqz nō sufficit nobis istō si cōplōnis dimiserit malitia: imo erit nobis necesse cōplexionem permutare cū in euacuando finem fecerimus.

C postq̄ Aul. superius dicit de cā. autē dēdis in mō medicatio- nis egritudinū magis gñalib⁹ oib⁹ egritudinib⁹: nūc ponit cā. magis spāles: nec sunt spāles sicut cā. lib⁹z particulariū: s3 dñr pti- culares respēctū dictōz cā. 7 diuidit in duas: qz aliqñ reperit vna egritudo sola 7 aliqñ associata. p̄mo ponit cā. simpliciū. Scđo cōpositarū. ibi. (Lū multe.) qñ in fine libri. Quia aliqñ accidēs pū- git cū egritudine pueritēs ad se curā vt dolor: iō p̄ ponit cā. egritudinū. Scđo accidētū sic pueritēs. ibi. (p̄prope aliā laz sciuiti.) Nō ista p̄ q̄tuor bz gñā egritudinū tria simpliciū 7 vni cōposita- rū. p̄mo ponit cā. vni⁹ egritudinis. Scđo alterius. ibi. (Ea que eūant.) Tercio alterius. ibi. (Ap̄tū qdā sunt.) 4. ibi. (Solo p̄mū- ratis.) p̄mo in duas. nā qñqz in cura male cōplexionis egritudo eūone: iō p̄ ponit cā. male cōplexionis 7 pōit cā. in eūone. 2. ibi. (Res que demfat.) p̄mo in duas. p̄mo ponit cā. in mō cura- tionis male cōplexionis. Scđo ponit alios cā. ibi. (Lū aut.) p̄mo in duas. p̄mo talē cā. p̄mittit. Scđo ostēdit tria modi carū curatiuarū. ibi. (Dicem⁹ ḡ q̄.) Tñ p̄ dicit q̄ mala cōplo sine mā solū alterat: sed mala cōplo cū mā cūaf. Nō Aulic⁹ inuit numerū male cōplōnis. 2. Inuit modū. p̄mū t̄git cū dicit 2. est mala cōplo. Lū mā 7 fine mā siue facta 7 illa nō depēdet a cā alia. 2. p̄ de pen- det a cā vt qñ est cū mā. Alia est futura fieri 7 illa dat intelligi per duas p̄mas: nī ista nō est diuisio essentialis: qz morbus a p̄n⁹ vsqz ad finē est eūafē essentē: sed est diuisio sumpta ex pte modi essen- di male cōplexionis in subro: qz aliqñ depēdet a cā actu in fieri 7 facta 7 aliqñ est in futuro fieri. 7 sicut est 3. mala cōplexio: ita est 3. modus cure: qz mala cōplo facta siue mala cōplo sine mā eget solū alteratiōe: qz nō bz cām que egeat eūone. Sed mala cōplexio siens siue mala cōplexio cū mā idcat remotionē p̄ eūonē 7 digō- nē: qz ei⁹ mā est res p̄ter nām que eget eūone 7 etiā alteratiōe: tñ p̄us debet ei curatio per eūonē q̄ per alteratiōe: nisi aliqñ sit tātus morb⁹ q̄ intendamus ad morbū 7 nō ad cām. qz multū ledit: tñ regulariter p̄us intendimus ad cām. Nota q̄ in mala cōplexio- ne est pars facta nō depēdet a cā. 2. alia pars est depēdet a cā. mō si depēdet eūare: sed si nō depēdet p̄tingit eūo 7 alteratiō. postea est cōplo futura fieri que nihil est male cōplexionis: tñ est parata facē malā cōplexionē: 7 buic male cōplōni debet etiatio 7 non ex- pressit hāc cōplexionē: qz ista cōplexio mala p̄tinet in fiēte.

Dicemus ḡ q̄ malitie cōplōnis medicatio multis fit modis. Cōplōnis nāqz malitia aut erit ifusa 7 erit ip̄- sius medicatio ex p̄rio absolute: 7 bec est medicatio p̄- zium absolute: aut erit in termino vt ipsa generet: 7 erit eius sanatio que fit cū p̄missione seruatiōis.

C ostēdit quot 7 qui sint modi curationis male cōplōnis. p̄rio h. Scđo dclat p̄ exēpla. ibi. (Quēadmodū.) Tñ p̄ dicit q̄ medi- catio male cōplexionis est multiplex: qz aliqñ ē facta: 7 tūc debe- tur medicatio. 7 aliqñ mala cōplo est in termino gñōnis: 7 tūc ei debet curatio siue p̄uio siue: que debent discrasie facte dñr cu- ratiue: sed discrasie future fieri debet p̄seruatiō: s3 factū est 2. nō depēdet a cā 7 depēdet a cā. 2. 3. est discrasia futura fieri: 2. hūc debet p̄seruatiō ne futurū fieri fiat. Tñ (aut erit in termino.) 2. exponit. p̄mo sic: aut erit in termino clusuio 7 sic est discra- sia siens: qz actu gñā 7 sanatio ei⁹ erit curatio que fit p̄seruatiōe 7 curatiōe. Scđo mō exponit aut erit in termino excludio: qz nō- diū ē facta: 7 sic discrasia futura fieri ei⁹ sanatio est cū p̄seruatiōe.

Quēadmodū putrefactionē que est cū febre q̄rtana medicamur cū tyriaca 7 aqua frida in tertiana damus vt extinguat. Et exēplū p̄missiōis seruatiōis est etiatio in quartana que fit cū elleboro 7 in tertiana cū scamonea cū p̄icipiū interpolatiōis que accidit p̄hibē volu- mus. Et exēplū p̄missiōis seruatiōis solūmō est etiā- tio q̄rtane apte pp̄ melle superatiōe cū elleboro 7 se- bri tertiane pp̄ cholere dominū cū scamonea.

Declarat dicta p̄ exēpla. p̄rio ponit dicta discrasie fiētis. Se- cūdo future fieri. ibi. (Et exēplū.) Vel diuidit in tres. p̄rio pōit exē- plū discrasie facte que est ps fiēti. Scđo fiēti. ibi. (Et exēplū.) Tercio future fieri. ibi. (Et exēplū p̄ seruatiōis.) De oib⁹ partib⁹ di- cit q̄ melius legant simul. vñ in tertiana medicamur cū aqua frida

Super p̄mo

7 eūam cholera cū scamonea 7 sic p̄seruat a morbo: et p̄seruat a q̄rtana eūando melia cū elleboro nigro. Tñ h̄ a cā sumat ite- rio 7 vna est digō alia eūo. 7 p̄ t̄git p̄mā in p̄ exēplo. 7 scđam in 2. exēplo t̄git. Vel pōt dici q̄ p̄m exēplū est discrasie facte. vnde in morbo fiēte ē ps facta: et itēto curatiua est alteratiō: sicut ē in tertiana alteram⁹ cū aqua frida: s3 in 2. exēplo ponit exēplū discra- sie fiēti: qz eūo est cura ei⁹: 7 in 3. exēplo pōit exēplū discrasie fu- ture fieri q̄ ē p̄seruatiō. Tñ q̄ dñā ē iter discrasia futura 7 fiēti- tē: qz i futura fieri eūam humorē nō putridū 7 in fiēte putridū.

Cum aut in aliqua egritudine dubitaueris an sit cū caliditas an frigiditas: 7 si experiri volueris nō expe- riaris cum superfluo: 7 caue nbi ne decipiat te impet- sis que erit accidentalis.

Exequit pōndō cā. magis spāles. p̄mo p̄mittit tres cā. Se- cūdo exequit pōndō cā. magis spāles. ibi. (Qui aut.) p̄mo in tres sicut tres sūt cā. 2. ibi. (Et dñs. 3. ibi. (Unaque p̄terea.) Tñ p̄ dicit q̄ aliqñ medicamur cū p̄rio. mō Aul. ponit cā. dñcne q̄ cū tu dubitas an cā egritudinis sit calida an sit frida nō debes ex- periri cū supfluo: s3 cū moderato: 7 caue ne ip̄ressio accidentalit te decipiat. Tñ mō medic⁹ pōt experiri cū iuuatib⁹ 7 nocetib⁹ vt do- cet. h. 2. de iteriozib⁹. 2. 5. vñ si iuuat ex calidia egritudo est frida: 7 si ex fridit est cala. vñ si expiris cū moderat poteris iducē mo- dū nocumēti. vñ in p̄n⁹ pleureis apporrimus calefactiōis: qz vel curat vel docet curare: vt ponit. h. 1. p. 2. regi. acutoz. comē. Tñ ip̄ressio accidentalit pōt dēpē 2. rōne medicine: qz si aliqz dederit scamonea in feb. vult scire si egritudo fuerit cala: vñ ex- duxit cholera. p̄uit: s3 ex q̄ scamonea est cala: egritudo q̄ fuit frida. mō accititatis ip̄ressio scamonea dēpiciat: qz eūat p̄ vtēs. Tñ p̄t fieri talis dēceptio i thetauo curato cū aqua frida: qz egritudo fuit calida: nō vñ: qz curatio fuit p̄ accidēs intus adiunado caloz.

Et debes scire q̄ infrigidatiōis 7 calefactiōis tē- pus est vñ: sed in infrigidatiōe est plus timor: qm̄ ca- liditas est amica nature: 7 in humectatiōe qdē 7 epica- do est timor equalis: sed humectatiō tps est lōgus.

C ponit 2. cā. qz dictū est q̄ curatio fit p̄ p̄rio. mō. d. 2. A. 1. p̄ cale- factiōis ē egle 7 sic de ericatiōe 7 humectatiōe: 7 dicit q̄ tps cale- factiōis 7 infrigidatiōis ē egle: tñ timor infrigidatiōis est maioris per- culi: s3 ericatiōis 7 humectatiōis nō ē egle tps: tñ timor ē egle. vñ ex istis p̄nt fieri sex comparatiōes vnde insurgūt sex dubitationes. Tñ p̄mo vñ tps infrigidatiōis 7 calefactiōis sit egle tps: i hūme- ctatiōis 7 ericatiōis. Dñm fm̄. h. 7. terapē. ca. 5. vñ dicit q̄ ca- lefactio 7 infrigidatio citius fiunt: qz fiunt per q̄litates potētiōes q̄ ericatiō 7 humectatiō. h. 3. 5. ericatiō fit a calido 7 siccō 7 hu- mectatiō a frido 7 hūido. Dñm est q̄ hūectatiō 7 ericatiō sūt eu- plices. s. vna ericatiō vel hūectatiō q̄litatiua. alia hūectatiō vel ericatiō sūt hūide. h. 3. 1. trēdit: qz hūectatiōe 7 ericatiōe altera- do: s3 calefactiōe hūidi s3 az. mō Aul. nō trēdit de ista calefactiōe.

Scđo dubitat: vñ tps calefactiōis sit egle tps: i infrigidatiōe. Tñ dico q̄ est egle: vt p̄ 3. terapē. ca. 5. h. 3. Aul. infra dicit q̄ facilius est fridū calefacē in p̄n⁹ q̄ calidū in p̄n⁹ ifridare: et mēbū ifridatiū est magis in dispoñe recipē caliditātē q̄ calidus frigiditātē. 7 rō: qz est rari cito recipiēs. Dñm q̄ tps nō est egle qñ caliditas 7 fridi- tas sunt in fine. i. sunt valde itēnsa: qz p̄ia vite n̄e spālī fridatē: vnde caliditas nō sic p̄ia vite n̄e: vnde in p̄n⁹ cito remouet dis- crasia frida. Et rō: qz calidū p̄ia frido rōne calefactiōis 7 rōne calozis inati: sed caliditas in p̄n⁹ nō citius remouet: qz calor am- cat magis n̄e. Mōdo Aul. intēdit de calido 7 frido in medio 7 in fine intēdit infra: sed Aulic⁹ nō intēdit q̄ ista tēpora sunt egle: qz quantū vñ agēs excedit aliud rari excedit inde supposito alterius resistētia.

Tercio dico q̄ tps humectatiōis est longius tēpore ericatiōis. Sed p̄ra spasmus siccus tardius fit q̄ humidus. Dñm q̄ Aul. nō intēdit de positione subie humide vel sicce vt dicitur est in q̄ne p̄ce- denti: sed de pura qualitate humida vel sicca.

Quarto dico q̄ timorē eē maiorē pōt 2. itelligi. rōne dispoñis i- ducēde. 2. mō rōne ei⁹ cū q̄ iducit: sic dico q̄ timorē calefactiō- nis 7 infrigidatiōis 7 ericatiōis 7 hūectatiōis sūt egle. p̄ mō: qz sic fridū opponit vite ita 7 sicci. Sed 2. mō rōne ei⁹ cū q̄ fit timor ē maioris calefactiōis 7 infrigidatiōis: qz est agens fortius.

Quinto dico q̄ maior est in frigidō q̄ in calido. Et ratio: qz frigi- dum opponitur vite nostre.

Sexto dico q̄ timor pōt esse dupl⁹ vt nunc vobis dixi. rōne dis- positionis inducēde maior est timor ericatiōis q̄ humectatiō- nis: qz sicci peius est humidō: sed ratione eius quomodo inducit timor est equalis: qz ambo debilitat agē nō tamē potēntialiter vt

diri nūc: qz siccitas pura est actiuor z magis p̄raria yte nostre.
CUaqueqz p̄rerea humiditas z siccitas cōseruatur
 p̄pter suariū causariū p̄fortationē z p̄mutat p̄pter cau
 sariū p̄rariū ipsius fortitudinis augmentū.

CAgit z can. ynde in curatione egemus aliqñ augmento p̄rariū.
 Et p̄ ostēdit augmentū circa humiditatē z siccitatē. Sc̄do in frigi
 ditate z caliditate. ibi. (Et caliditas.) In p̄ dicit qz hūditas z sic
 citas augmentat per eoz similia z corrumpunt a p̄rariis.

CEt caliditas quidē fit fortior causis: q̄rū iā expleui
 mus sermonē: deide p̄ mūdificatiā z ē supfluitates ex
 pellere z repletionē z oppilationē aperire: deide ex eo
 qd ipsam p̄seruat: z hec est humiditas tēperata.

CIdem ostendit de calido z frigido. Et primo de vno. Secūdo de
 alio. ibi. (Et frigiditas.) In p̄ma dicit qz supra p̄sum est qz ca
 liditas p̄seruat a cā sua z etiā ab humiditate bona.

CDubitat oppilatio est cā feb. g. caliditatis. Dōm qz oppilationē
 calefacere vel infrigidare est dupl̄. Uno mō qz calefaciat partē
 a qua p̄fluit caliditas z sic aliqñ inducit feb. Sc̄do mō qz calefa
 ciat partē ad quā debet ire calidū z sic nō calefacit: qz nō dimittit
 ire calorē ad membrū: z iō qñ aperiunt oppilationes calefaciunt
 per accidēs: Et humidū bonū calefacit p̄seruādo calidū.

CFrigiditas vō fortior ex eo qd ipsi cōfortat causas
 z qz caliditatē suffocat z ex eo qd ipsam supflue resol
 uit: z est siccitas fm essentiā z caliditas fm accidēs.

CIdem ostendit de frigiditate dicens qz frigiditas cōfortat z cō
 seruat vt supra post: etiā ex quibz causis per accidēs p̄seruat z
 p̄seruatur: ynde caliditas p̄seruat frigiditatem per accidēs.

CQui aut caliditate supfluitatē cū oppilationibz me
 dicat sibi cauere debet ab infrigidatiōe supflua ne in
 p̄uertēdo oppilationē in lapidē augmentū faciat z ne
 calide cōplexiōis malitiā augmentet: imo paulatiz p̄
 mo medicari d̄z cū eo qd abstergit: z si qd infrigidat ei
 suffecerit sicut aq̄ ordēi z succus scariōle erit p̄ueniēs:
 z si nō suffecerit istud tūc cū illo qd tēperatū existit: qz
 si hoc nō suffecerit tūc cū eo in quo subtilis existit ca
 lor: neqz ex hoc sis sollicitus: qm̄ iuuamētū ei? diapho
 res in infridādo plus p̄fert q̄ sit nocumētū qd facit ei
 calor qui ad extinguendū est facilis post apertionē.

Cponit can. sp̄ales z attendunt in mō curationis male cōplōnis:
 qz cōplō frida tā nālis qz accidētalis pōt stare cū humiditate: z tū
 lpe Aul. loquit de friditate que accidit. i. accidētali ab hūditate.
 vñ p̄siderat res p̄ter nāz. z res nālis. z mā medicaminū. Et p̄ po
 nit can. p̄mi. Sc̄do sc̄bi. ibi. (Ampli.) Tertio tery. ibi. (Scire qz.)
 Prima in duas. p̄mo ponit duos can. Sc̄do remouet dubitatio
 nes. ibi. (Cōplexionem aut.) Prima in duas sicut duo sunt can. ibi
 (Est etiā.) Prima in duas. p̄mo p̄mittit can. Sc̄do remouet du
 bia. ibi. (Nec ex b.) C̄p̄mus can. est qz si vis curare malā cōple
 xionē calidā cū oppilationē p̄ueniā debes incipere cū tēperatis
 frigidis aperiētibz: z si nō potes curare vt̄aris aperiētis solū: z si
 nō remouet vt̄aris aperiētis magis calidis. ynde si app̄oximan
 tur in p̄n. vebemēt calida vel frigida mag iuuat illa oppilatio.
 mō si caliditas fit maior qz oppilatio debemus vt̄i magis frigidis
 qz aperiētis. z si fit ec̄verso econverso vt̄aris: qz si oppilatio est
 maior caliditate vt̄aris plus aperiētis qz fridis. De z p̄te dicit qz
 in caliditate si app̄oximo calida augeo caliditatē. dicit qz iuuamē
 tum aperiētis est maius nocumētū augmentatiōis caliditatis.

CEt est etiā cū acutoz humorū digestio extinguedi su
 perfluitatē p̄hibet: l̄z quidā hominū sint qz p̄teruiant
 ad bāc destruendā suam z ignorēt qz fortis extinctio
 deijct virtutē: z q̄to magis in corp̄ibz que ab egri
 tudine debilitata fuerūt: l̄z aliquo directionis mō ma
 teriā rectificet qd est cū post ipsam aliē p̄ueniūt egritu
 dines aut ex malitiā cōplōnis simplicis aut ex mate
 riis frigidis cōplexiōi p̄rariis quā rectificauit.

Cponit z can. dices qz digestio humorū calidoz acutoz subtiliū
 aliqñ p̄hibet nocumētū: l̄z aliqñ aliq p̄ueniāt: qz aliqñ ista frida
 debilitat virtutē q̄to magis in corp̄ore debili.

CDubitat in feb. acuta humorū subtiliū egemus extinguentibz for
 tibz. Dōm qz in can. egemus istis vebemēt infrigidatibz: z tū non
 sumus aut ista dare: qz d̄bilitat virtutē ex morbo z ex valde fridis:
 iō nō oam? nisi in forti v̄tute. Et app̄oximam? in pluribz vicibz: qz
 et ex multa app̄oximatiōe excellētū fridoz iducit postea morbo
 frigidus: ynde p̄iungit postea morbo fridus cū morbo calido.

CCōplexionem vō frigidam calefacere quasi difficile
 est cum iam est infusa z multū facile in principio z ad
 vltimū calefacere frigidū in p̄ncipio rei est facilius qz
 calidum in p̄ncipio infrigidare: sed calidū in fine in
 frigidare l̄z sit difficile: est tamen facilius qz frigidum
 in fine calefacere: quoniā superflua frigiditas est ipsa
 mors innati caloris aut ei p̄pinqua.

Cpostqz superius Aul. posuit quosdā can. sp̄ales nunc responder
 duobus dubijs. ibi. (Et debes scire.) C̄p̄m p̄ dicit qd dictus est qz
 tēpus calefactionis z infrigidationis est equale. Vodo dicit aliqñ
 est equale quocūqz mō. z dicit Aul. qz calefacē cōplexionē frida cū
 est in fine difficilior est qz frige fieri calidā. Sed p̄tra hoc dictū est
 supra: ynde dicta Aul. in hoc habet verū de calefactione z frige
 ctione in principio z medio z nō quādo est in fine.

CEt debes scire qz infrigidatio quandoqz siccitati cō
 iungitur z quādoqz humiditati z quādoqz ab vtriusqz
 separatur: verūtamen siccitas magis fit mansua cum
 frigiditate que senuit z humiditas est magis adducēs
 frigiditatem que accidit.

CR̄ndet dubio z est de cōparatiōe q̄litarū actiuarū ad passiuas
 z ec̄uerit: qz om̄ ē qz infridatio augeat z p̄seruat a causis p̄seruā
 tibz. Et p̄ r̄ndet vni dubio. Sc̄do aliqñ. ibi. (Et iāz qdē.) C̄p̄m p̄ dicit
 qz infridatio fit aliqñ a siccitate z aliqñ ab hūditate. z dicit qz infri
 gidatio a siccitate est friditas senis durās: sed que fit ab humido
 nō sic durat. vñ mala cōplō frida aliqñ p̄iungit cū siccitate z aliqñ
 cū humiditate. Sed b̄ nō vadit ad mētē Aul. qz in p̄ sen posuit di
 stinctionē: et in fine dicit z humiditas est magis adducēs: ynde nō
 loquit nisi de friditate cāta ab humiditate. Et Aul. fm istos loque
 res de mala cōplexione frida nāli z accidētali. Unde est alia expo
 sitio verior: z vult ostēdē infrigidatiōē nō solū fieri a q̄litate acti
 ua sed et a passiuis: z tūc est sensus qz infridatio q̄qz causat a sic
 citate z aliqñ ab humiditate z aliqñ a nullo cātur: sed a friditate.
 Et qñ cātur a siccitate est magis mansua: ynde similes siccitati se
 num siue frigiditati: etiā durat diu quia nō potest remoueri nisi
 per restaurationem humidi quod tarde fit. Alia frigiditas causa
 tur ab humiditate: qz obtidit calidum mālē: z hoc est per accidēs
 calidū suffocādo z durat parū: qz ille supfluitates citius eūant qz
 restauret humidū deperditū in frigiditate cāta a siccio.

CEt iam quidez oēs caloris cause cum superfluant in
 ericcando iuuant: z quandoqz etiam oēs frigiditatis
 cause cum superflue fuerint in humectādo iuuant. Et
 nulla quidem res ad hoc tātum puenit quantū ociosi
 tas z assidua balneatio que est facilis in tina. Et nos
 qdē te fecimus scire hoc in eo qd est p̄missum. Cū
 p̄rerea tēperate bibitū in humectādo est forte.

CRemouet duo dubia z est an humectatio z siccatio fiat a q̄litati
 bus actiuis. z dicit qz sic qz oēs cāe caloris cū superfluit ericcāt: z
 oēs qz vltra modū infridāt humectāt: vñ vinū tēperate bibitū mul
 tū humectat. C̄p̄m Sal. p̄ de cōplōibz cap. z. calim p se calefacit
 z si ericcāt b̄ est p̄ accidēs: z sic est de frido: s̄z ocū z p se hūctat
 z assiduatio balneatiōis cū aq̄ dulci tēpara. C̄p̄m dicit (cū super
 fluit): qz oē calefaciēs tēpare hūctat: qz nō resoluit humidū: sed
 eū dispergit per mēbra. Etiā cause infrigidātes aliqñ humectant
 debilitādo digestiua: ynde multiplicat supfluitates crude. Etiā
 aliqñ ericcāt vt qñ ex multo frigido exprimit humidū.

CDubitat cū cōplexionis sit vinū. z videt qz humide p Aul. hic. z
 videt qz sicce auctē Isaac in dietis. Dōm qz hoc itelligit z. Vno
 mō qz sit humidū in sia vel cōplexione vel in mā. In mā est humi
 dum: qz p̄uertit in rem humidā vt sanguinē: imo iter cetera vinū
 est humidius: qz multum z cito nutrit. etiā vinū in substantia est
 humidū. Sed in cōplexione dicit qz est siccz. ynde modus Sal. z.
 de cōplexionibus. cap. 5. docet cognoscere cōplexionē alicuius rei
 ex effectu: ynde effectus vini est ericare: m̄ differt ab alijs siccis
 qz cito nutrit z humectat: ynde pars aquosa nō bene pōt separa
 ri ab eo p̄pter citā penetrationē: ynde facit penetrare humiditatem.

Gentilis

tes ad pfundū vt ad nervos ⁊ ad mēbra exteriora. Sed si argu-
mus vniū aliqūd humectat ⁊ aliqūd exsiccat: exsiccat vtrūqū potius.
Aliud est vniū planitie parū: vnde est puocatiū vniū ⁊ extin-
ctiū sitis vtrū: qd vniū potius extinguit sitim pō tunc: sed postea
succedit maior sitis: nō puocat vniū ⁊ b3 partes aquofas qd re-
ruit nā vnde expellunt per vniū. vnde Aui. dicit bibere vniū tem-
peratū cūqū ⁊ tale hūctat. Et rō qd ap̃ p̃lar vniū hūditatē ⁊ vni-
ū aque dat penetrationē. Uel p vniū teporatiū tredit vniū parū.

Cumplius scire debes qd cū senex in frigidatione indi-
get ⁊ humectatione nō sufficit ad hoc illud qd ipm ad
equalitatē reducit: imo qd ipm transire facit ad cōple-
xionē frigidā ⁊ humidā que ei debet: qm ipsa lz sit ac-
cidentalis est tñ ei quasi nālis.

Tponit casū. sumptos a re nāli ⁊ dicit qd cū sener idiget īfrīdatiō-
ne ⁊ humectatiōe debet appproximare q̄ faciūt ipm trāsire ad cō-
plexiōne frigidā ⁊ humidā que est semib⁹ nālis: ⁊ nō opz dare frigi-
da ⁊ humida tēperata que ducant ipm ad equalitatē.

Dubio 10^m **C**ſus ē q̄litas ē mediū q̄ ad ipſos q̄ deducti ſunt. Dōm q̄ q̄litas eſt z̄ abſoluta corpis rep̄ari. z̄ alia ē diſtindualis particulari corpore. mō alia eſt q̄litas corpis collicite. z̄ alia mellicite. z̄ alia ſenis. mō debet oſcē ſene ad ſua nālē q̄litate. z̄ coplone. z̄ io ſeni ſebicitate. z̄ ſe. tertiana fortiora frida dōbēt q̄ iuueni ſebicitati tali ē feb. oſz viri. ſit for. z̄ illa copla ſint q̄lita q̄ hactenus. Et rō q̄ ſener pluſ diſtata ſua nālē coplone q̄ iuuenis. vñ diſtata iſta. ſz ſit accūralia. tri pōt dici ſibi nālīs ex ſuetudine. tñ ſūt ſene bñdi accitrali. q̄ ſupfluitates multiplicat i eis. mō ſui. vult q̄ reducat ad tales ſupfluitates ſue ad coplone q̄ tales ſupfluitates gñit. ſz vult q̄ p̄ remotione diſtante ſice admiſtrent frida z̄ buida reducia ipos ad coplone frida z̄ buida q̄lē ſibi. q̄ eſt q̄ retardationis mortis.

¶ Scire quoq; debes q sepe est nobis necessarium in permutatōe cōplexiōē dare illud q bmo pforat cōplexiōē admittū ei qd ipsi sit ptriarius quēadmodum est nobis necessariū dare actū cum medicinis calidis alicui membro: ideo vt ipsaz penetrēt virtutes ⁊ sicut est nobis necessariū dare croci cū medicinis infriandis cor: ppter ea vt eas ad ipm ferat.

C'ponit car. ar. dēdōs in mō curatiōis male cōpōnīs ⁊ sunt duo
caū. 2. ibi (et multorū gde.) C'ū p' dicit q' sepe ē neciū li volu
mō mutare cōpōnē ⁊ p'miscē illa medicīna p'ia p' aliqñ ap
p'orinam? cala cordi ⁊ cū eis miscem? c'ū p' cūtiū penetrēt.
⁊ Ss q' mag' pōi medicīna p'ia q' illa. Dēz q' aliqñ timēd' nō su
p'lia calefactio vñ pōim? aceti? et aceti mltū penetrat. C'no.
medicīe mīscēt vñ q' multū penetrat vñ aceti? aliqñ q' talis me
dicīa dicit aliā ad mēbū vñ cūia ad epā ⁊ scolopēdia ad splē.

¶ Et multoties qđ est medicina uehemētioris opationis in pmutado cōpōitionē: s; ppter suā subtilitatē nō pmanet donec suā pficiat operationē. Et ergo nobis necessariū ēi aliqd admiscere qđ ipsam insperet retineat: s; et ea sue opōis pueniat p̄rariū sicut balzamo admiscem⁹ cerā ⁊ reliq̄ ad hoc vt ipsū tanto tēpore retineat in quo suā pficiat operationē.

Addit aliū can. oīcē q̄ aliqñ volum⁹ alterare cōplectōne duoz gradūū. mō cū ap̄orimo medicīna puenientē potes hoc facere: tamē virtus in sba cī 2 cito resoluit p̄ oleū balsamī. mō dicit Aui. q̄ 3 miseri cī cera p̄ duret suba illius medicīne 2 virtus: ynde melius 2 pfectius fit prima operatio a medico intentā.

¶ Eld sciēdū qual'r z qñ opz euacuari. Cap. 3^m.

Requae demonstrat rectitudinē iudicij in eua
cuādo sunt deez: repto: 7 vire: 7 cōplexio: 7
accidētia puenētia: sicut si ptingeret q nām
soluere vellem: deide accideret vētris solō:
qm vētrē soluere sup vētris solutionē est timorosis:
7 figura: 7 etas: 7 tps: 7 aeris 7 regionis dispositio: 7
pauerudo euacuādi: 7 ars euacuandi.

Postq̃s Añi. superi? ⁊ maxime in caplo immediate p̃cedēti posuit
cañ. curatiōis male cōplōis. mō ponit cañ. q̃b? docemur q̃liter ⁊
q̃n eūare opz p̃p q̃b? idē dicit rubrica itelligēdo p̃ q̃n t̃ps aptius
eūom: p̃ q̃l̃r oēm aliā p̃ditōnē attēdēdā in eūone. Priō ponit cañ.

Super primo

[illegible]

C Dubitat aliqui piugunt accitua puenitua etioni a aliqui nō. unde
 ali fit apti ad cholirica pafione et trauli a fiti nō sunt pharma
 cadi nifi leuiffimo pharma. et fit accidit flux^{us} nō dñm^{us} irerato
 foluē. Sz 3 pri^{us} fit minozato a poftea cōple^{us} etio. Etia folo vtrius
 curat fluxu. Etia 3 qrti. ca. 7. trac. 2. fi nā nō mouet moue tu bota
 mor^{us} et. vii fi nā nō cōple^{us} etione^{us} medici 3 cōple^{us} tra. Tū nō cōit
 Eius. et. 4. pri^{us} afōz et 3. cōple^{us} etio folu^{us} nebitur. Etia.

[illegible]

Thec nāq̃ cum fuerint cōtraria significationi ppter
quā euacuatio faciēda erit phibebūt euacuationē.

¶ Requiritur de vnaquaꝗ 7 diuidit in duas. Primo in gñali. Scđo
in spāli. ibi (Uacuitas itaqꝫ.)

¶ In p^o die cū illa fuerit 2ª signationi indicari eūone est phibēda.
 ¶ Dubitat v^o q^o sit aliū indicās: q^o die cū ista erit 2ª signationi ex-
 ponit signatiōi. i. indicatiōi v^o itētiōi eūonis 2° cūo phibet. Vel oēs

g' dat indicatio sumpta ab eēntia morbi: vñ si oīa dēbet phibēz
sūt zēda idēntiōi sumptae ab eēntia morbi: nō phibēz q'z dēducit ista
ad illaz q'z est repletio: vñ eūo morbo dēbet p' repletioē. C' nō
ēst dēbe aliq' p'sentit' z aliq' aliq' p'sentit' z aliq' nōiō vult dēbe
cū aliq' istarū rerū phibēz z aliq' uō. nō mōs debemus g' dēdē
significatiōes plures z potētiōes in hoc, vnde quelibet istarū rerū
h'z duo extrema. vñ indicat eūōē z aliud nō. vnde fortitudo vir-
tutis indicat z debilitas phibet eūōē: z similiter est de alijs.

¶ Vacuitas itaq3 sine dubio cūonē fieri phibet.

(Et spālī erequē ⁊ dūmīd ī decēz sicut decē sunt īdīcāz ⁊ ibi
 ⁊ nī fīrī. ⁊ ibi (Lēpio quoq; calīda. 4. ibi (Fīgura. 5. ibi (E-
 cidīentia quoq; mala. 6. ibi (Etas. 7. ibi (Boia quoq; 8. ibi (E-
 regio. 9. ibi (parua quoq; 10. ibi (Ar̄s. Et C. In p̄ dīct q; cū
 q; opponit eūm nō oꝝ fieri. vñ cū eū sīta sī p̄ter nūm nō īdīcāt
 q; sīmīlī vñ de eūne: f̄z de C. Tū est eū vñ s ⁊ p̄cularī. p̄
 bībēt eūne: tōne: f̄z ī eēt vacūtas ī vna p̄t nō ocbem̄ ab illa
 eūne. vñ stōch̄ pot̄ eēt plen⁹ ⁊ vacū vacū. f̄ Tū q; ⁊ eō p̄fo cor-
 pōis. v. vacūtas plen⁹ ⁊ dīfo media īter ista. mō vacūtas cor-
 sentit: f̄z plen⁹ ⁊ sentit: f̄z dīfo media alīq; ⁊ sentit alīq; nō ve-
 re plen⁹. q̄z pūgīc accīdēs malū vñ cū eēt pūssus vel eēt apo-
 stema ad eūtdū p̄rīculū ⁊ sentit ⁊ alīōt erīa p̄fīfīr.

Et similiter cum debilitas cuiuscuq; trium virtutum fuerit: verūtamē qñq; plus eligimus alicuius virtutis debilitate q̃ impedimētū relinquendi euacuationē: hoc quidē est in virtutib⁹ sensibilib⁹ ⁊ motiis cū fiduciam habuerimus succurrēdi rei timorose si acciderit: ⁊ similiter in oībus virtutibus.

Ergo de rebus q̄ debilitat cuiuscūq̄ trius virtutū p̄biter
 cōueniēti aliq̄nā plus eligim⁹ debilitatē alicui⁹ virtutē q̄ nocumen
 tū q̄ sequit̄ ex p̄biter cōiūe dūmō possum⁹ succurrē illi debili
 tati. Cō. 2° Alii. inuit dē. 2° modificat cū. vi. statē debilitat vir
 tutis medicus nō de eaz. dē. 2° q̄ p̄rri cap. 7. medicus est
 adiutor nāe. postea modificat si p̄r debilitati illi succurrē. vi. de
 fectus est 2°. f. recuperabilis. 7. irreperabilis: de p̄. itē d. Cō. 2°
 nāq̄ eligimus debilitatē virtutis aialia: q̄ fm. 5. 7. terapen. cap.
 2° nō egemus ita robore virtutis aialia ficut vitalis 3. nālia. vi.

Lôplexio quoq3 calida 7 sicca ad hoc p̃hibet: 7 in
gida 7 humida caliditate nō habēs aut debile habēs
ab ea etiam p̃hibet: in calida afft 7 humida facile fa
ciemus illud 7 fortiter.

Exequitur de aliqua re indicante dicens q̄ cōplexio calida licet
a frigida ⁊ humida prohibent euacuationem.
Dubitat sup̄ docet euare corpa cala sicca. Et 2^m dñi nō est rez.
nam

nam corpora flegmatica eumque: et Joannes Demosthenes corpora senio 70° annorum sunt pharvacada et non flomanda. Et tertius dicitur non est verus: quod corpora puerorum que sunt calida et humida non sunt euanda. In 3° dicitur est autem. In 4° dicitur quod autem. Ite dicitur quod iste coplosus due phibet euone vel minuatur: vñ corpora cholericum calida sicca extenuata cito resoluuntur: vñ si euantur euantur cum medicinis debilibus. Ad alia per corpora frigida et humida resedit corpora frigida molliora modicum calidiora: vñ rone mollietate et debilitate calidiora cito resoluuntur: sed corpora flegmatica hñtia plus de calore euantur. Nota corpora sunt humida 2^a. f. humiditate naturalis: sic pueri non sunt euandi. Alia sunt humida humiditate accidentali: et talia sunt euacuada: quod plus habet de calore. Vel aliter quod corpora humida sunt duplicia quo ad mebra et ista non sunt euanda. Alia sunt humida ex supfluitate et ista debet euari. Vel dñm quod corpora sunt humida duplici. scilicet etate: et talia non sunt euacuanda vt corpora puerorum. Alia sunt ex tepore et talia sunt euacuanda.

Figura autem. f. supfluitas maciei aut raritas ab ea phibet per timorem ne spūs resoluatur: et filr opz i regēdo obli et maciū multā cholaz rubcā in sanguine hñtē vt ei blādiaris et nō ipz euacuetur et vt ei nutrias ex eo qd bonū gñat sanguinē ad friditatē et humiditātē declinant: qm ex hoc sui humoris cōplo rectificabit: aut fortasse ipm fortem efficit et euacuationes tolerabit.

Exequit de alia re et diuidit in tres: vñ habitudo est duplex. f. supflua macies et supflua piguedo. Primo ostendit de macie. Secundo addit causam de pñtitudine. ibi. Et filr opz. Tercio exequit de piguedine. ibi. Supflua quoz. In prima dicit quod supflua macies vel raritas phibet euone: vñ istis opz exhibere cibaria pñtia: ex hoc vel curabit diffracta aut fortificat et meli^o poteris postea euacuare: vñ in istis cito spūs resoluuntur. Nota quod dñm aut hñtē de corpore macro quoz: hñtē meli^o hñtē qd cūqz hñtē debet appli cari cōtraria dispositioni: quod aut curatur: aut fortificatur.

Et filr opz ne illi euare sis ausus quod ex pñtitudine parū comedat qdñ ab ei^o euandū abstineret poteris.

Ponit causam de pñtitudine dicens quod tu nō debes euare pñtū parū comedere: ideo quod nō aggregat supfluitates: vñ in eo nō ē repletiō: tñ aliqñ est euandus vt cū errat in regimine vel hñtē mala distēperatiō epatis vel stōchi et c. sed nō vñ debito regimine.

Supflua quoz piguedo ab eo phibet per timorem ne friditas distē: et ne caro venas cōprimat et eas extinguat cū vacuas iuenerit et calorem suffocet inatuz: aut superfluitates exprimēdo ad interiora expellat.

Ondit qd idcat supflua piguedo et dicit quod phibet ab euone. Et rō: si euat tale corp^o vel p flōmā vel p pharvaciam: quod isti hñtē parū calidior: cū ois euo debilitet et resoluat eēt nimia friditatio. Secūda cā est: quod est timēdo ne paries vene attingat parietē pp multā cōpressionē pharvacii volētis expellere: vñ quod vene se et stri cte: et postea ex piguedine cōprimuntur nō bona fit euacuatio.

Accidentia quoz mala sicut aptitudo cholice passioni et spasmo ab ea phibent.

Ondit qdō accidentia indicat de euone dicens quod apti ad spasmus et ad cholice passionē nō sūt euandi: vñ corpora talia qñqz leui cā incurrūt fluxū pp humiditātē: id opz pari eis medicina leuē et vñficatur de vtroz spasmo: vñ alieu ex obilitate neruoz humiditas cito currit ad neruos: et sicci sūt apti ad spasmi de inanitiōe. Nō cholice passio est qñ mala mā gñat in stōcho: vñ mebra renūit et mittit ad stōchū et itestina: vñ fit vomitus et fluxus ventris.

Etas pñtea et qd nōdū ad augmētū cōplemētū puenit: aut ad pñsumptiōis terminū ē trāsēs ab ea phibz.

Ondit de etate et dicit quod etas pueritiae et vltime senectutis phibet euone: et phibet maxie a flōmā: quod plus nutrimenti aufert: vñ pueri sūt mlti apti resoluūt: et calor vltime senectutis hñtē dñtē terrefre: vñ calor cito extinguit. Dubitat: cōter nos purgam^o pueros. Et dñtē. 7. collz. ca. 3. allegat Auezoar q flōmāuit filiū suū 4° annoz vel 5°. dñm quod maior ps causā. Aut hñtē verū de euone regulari et nō coacta: mō rōnes nō arguunt de euacuatione coacta.

Nota quoz multum calida aut multum frigida ab ea phibet.

Ondit de tpe anni et dicit quod hora multū calida et frigida phibet.

Et regio qd meridionalis vebemeter cala ab ea phibet: qm plurima coz q vētrē soluūt sūt cala et duaz

ru acuitatē pñctio tolerari nō pōt: qm virtutes in eis debiles erūt et dissolute: et qz exterior calor māz ad exteriora trahit: et medicina ipsaz trahit ad interiora: qñe i de puenit in diuersas partes ptractio et ad resistētiāz pducit. Et septētrionalis multū frigida ab ea phibet.

Idey ostendit de regide dicens quod regio multū calida phibet euone: et ideo quod calitas pñctio calitatis: quod de pharvacii solutiū calm est et sicci: vt in cōmēto vltio p^o pñtē. Sed scda cā est: quod calitas aeris trahit ex humorē et pharvacii intus: vñ fit pñtia opatio. Etia regio septētrionalis multū frigida phibet euonem. Et rō: quod humores stant quieti: vñ medicina eos cōmouet et non pōt eos educere vñ nocumētū sequit. Alia cā est: quod corpora ex multa friditate obile ē. Nota tñ quod hoc hñtē de euone regulari: vñ si hñtē vult euare pp pñtēuatiōē sanitatis et eligere tps veris: quod temperatū est et bonū.

Parua quoz euandi pñtitudine ab ea phibet.

Ostendit de pñtitudine dicens quod parua pñtitudine phibet euone.

Dubitat si nō est pñtitudine euari hñtē multas supfluitates: qz dñtē. dñm quod cōsuetudo est cōseruanda. s. de inge. c. vlti. ergo multa cōsuetudo et pñtitudine per pñtē non euari: sed nō cōsuetudo ex merito cōsuetudinis nō et euacuari: sed vt parua cōsuetudo quādo coniungit repletiōem ex merito repletiōis et euari: mō loquit de cōsuetudine ex se qñ cum hoc fuerit bonitas regiminis.

Arz etiam qua multa fit euacuatio sicut seruendi in balneo: et onera dozso deferentium ab ea phibent: et ad vltimum omnis ars laboriosa.

Ostendit de arte dicens quod omnis ars laboriosa phibet euonem vel saltem minuit. Et ratio: quod talis ars resolutiva vt ars fabroz et ars seruendi in balneo et in vñs resoluūt superfluitates et debilitat corpus: etia ars portatoz multum resoluūt et debilitat.

Scias preterea quod intentio in omni euacuatione est vna quinque rerum.

Postqz aut sup^o posuit causam. vñs qz docemur qñ est euandus: nūc ponit causam gñales qz docemur qualis est euandus. Et pñtēdit quot indicat hoc. Secūdo exequit. ibi. Aut euandus. In p^o dicit quod in ois euone vna quque rerū sit atēdēda. Nō in euone cōsideram^o multa. p. qualitatē. 2^a. quantitatē. 3^a. locū. 4^a. in pñtia parti. afoz. afoz. 21. ibi. Undecūqz nā rapit. 4^a. tps vt prima pñtia. afoz. 22. ibi. Dige sta medicari. Et penes ista sumit itērio qualis est euandus: vñ opz euare humorē nocitiū et sic ex qualitate. Secūdo penes locū obilit. Tercio penes tps sumit aliqua indicatio. Nota quod oēs quoz res debent cōsiderari in euacuatione perfecta.

Aut euo illi qd ē euandus et sequit ipz pñtēdubio trā quillitas nisi quod receptaculoz lassitudo ipm sequatur: aut calitas ebullitio: aut febris effimera: aut alie egritudines q comitant sic excoziatio quā vētris solo i ite stñtis facit: aut vlcera q vine puocatio in vesica facit: et hoc qd ē i inuamētū cōferat: cuius tñ vtilitas nō sentit: imo qñqz pñtialit dolet donec accidēs remoueat.

Exequit de vnaquaz hñtē. Et pñtēdit de quoz pñtis vñ illarū ostēdēs diuersitatē. Secūdo exequit de quinqz ibi. (Ois pñtea.) Pñtia in duas. pñtio exequit de pñtis. Secūdo vñ ostendit diuersitatē. ibi. (Et scias.) Pñtia in 4° ponēs quoz pñtiones. Secūda ibi. (Et scda est pñtēratio.) Tercia ibi. (Et tertia est.) Quarta ibi. (Quarta gde ē hora.) In p^o dicit quod pñtia itērio in euone pñtēratio ē euacuare qñ opz: vñ ad talē euonē segt reges mlti p accēs qñ segt se. effimera vel excoziatio itestinoz vt vesice: vñ euatio ista pñtē cōfert hñtē nō sequat inuamētū. Nota quod euare qñ opz pñtē: tñ quale est 2^a. f. gñale et spāle: et filr est de quato. Quale gñale ē nō ciuū: vt in cōmē. afoz. 23. p^o pñtē. Que egerunt. Sz aliū est qñ spāle et est hñtē calitatē vel friditatē vel humiditātē vt siccitatē nociuā. Sz humor peccans in quantitate generali est humor peccans qñtēter cūqz peccet: et sic patet quod ista cōditio atēdētur in quali et quato generali: quod opz euacuare quale opz: quod ad talem euacuationē sequitur inuamētum. Nota quod aliquādo sequit nocumētū pp diuonem cozpis: quod sunt humores grossi: vñ nā cū medicina multū laborat: vt itestina sūt debilia: vñ ex euone multū ledunt: vel quod pharvacū ē multū calm vñ augmētāt se. vel excoziat vesicā: et iō ista euo cōferat: nō videt cōferre nisi accidens inductiuum remoueat.

Et secunda est consideratio partis sue declinationis

Gentilis

sicut nauſea que vomitu mūdatur: et mordicatio in vētre que ventris ſolutione remouetur.

Exegit de ſecunda re cōſideranda dicens qd d3 cōſiderari pars ad quā materia declinat: unde medicus d3 cōſiderare pte ad quā mā rapit et unde eūare vt patet in aſo. 21. Que ouere oportet.

S3 cōtra ſeptimo de iſe. p. parti. qm mā deriuat ad epar debet eūari per vomitū. Ddm qd aliquādo ſola intēio eſt eūo. vñ qm mā purior eūatur: tūc eūatio d3 heri: et ſic Auic. itēdit. S3 qm itēio eēt deriuatio: tūc op3 deriuare eūonem qm curreret ad principalia.

Et tertia eſt mēbzū egreſſiōis ei3 a pte declinatōis ei3 ſicut baſilica dextra in egritudine epatis et nō cepbaſilica dextra: qm ſi error puenit in tali qle ē illd qf3 ſequet inde timor. Et op3 gde3 vt ſit mēbzū egreſſiōnis ignobili3. Illo a quo ſit eūo ne mā ad illd declinet qd eſt nobili3. Op3 pterea vt ſit ei3 exi3 nālis ſicut mēbra vine gibboſitati epatis et iſtina cōcanitātē ipſi3. Eſt tñ cū mēbzū a quo expellit ē ipm mēbzū p qd eūo faciēda ē: h ē in ipſo egritudo vel aut recēs pp quā ē tī mēdū de curſu humoz ſup ip3. Ipſi ergo ad aliud qd ſit melius trāſpōndi ſunt. Et eſt et cum ex ſuperatiōe humoz timet ſup ip3 egritudo ſic cū tract3 ſit ab ocuſlo ad gulā: qm timet ne illi qn3 ſupueniat ſuffocatio: ideo quale eſt hmoi ſuauiter et molliter fieri d3.

Exegit de tertia re cōſiderāda. Et p hoc. Scdo declarat qdā qd dicit. ibi. (Nā quoz) p3ima in qtuor. CNota qd circa tertiā cōſiderationē quinq ſūt pſideratiōes hāde. Et p exegit penes vna3 cōditionē. Scdo aliā. ibi. (Et op3 vt.) Tertiā aliā et eſt ibi. (Op3 pterea.) Quarta ibi. (Eſt tñ.) Quinta ibi. (Eſt et cū.) CNota qd tertiā pſideratio eſt cōſiderare mēbzū unde d3 mā euacuari.

S3 dubitat tertiā cōditio et 23 ſunt idē: d3 eūari mā p mēbzū: vñ h3 receptaculū. S3 Ddm qd ē dīa: vñ aliqñ ſuit ad locū et ide d3 eūari ſi loc3 ē habili3: ſi ſi mā ſit geta h nō dīc ſcda cōditio ſ3 tertiā: vel qd tertiā ē mag3 ſpali3 qd ſcda: qd tertiā docet pte ſpālē: vñ d3 fieri eūatio. CNota ſi medic3 vult eūare d3 pſiderare vtrū habeat rectitudinē ad pte vñ ſit eūatio: et ſic eūatio ſit recte: ſi nō. unde in egritudine epatis flobothomat in baſilica p rectitudinē.

Dubitat aliqñ in egritudine epatis ſlōmamus cephalicā. D3 qd qm3 deriuatiōez eſt vey: ſed qm volumus eūare ſlōmamus baſilicā. Aliā cōditio eſt euacuare et deriuare ad mēbzū ignobilis et ad loca expulſionis vt matricē yeficā iſtina qd. Aliā cōditio eſt qd eūatio ſit nālis: et nālis quādo ſit per partē collatā vt eūare qd ē in gibbo epas p viā vine: et qd ē pcauo p ſecelluz: et rō qd talis eūatio ſacili3 ē. Aliā pditio ē qd mēbzū p qd ſit eūo nō ſit egritudo antiqua: vt quādo in iſtina ſunt vlcera antiq: vñ in hoc ſegitur maius nocumētū: vñ in tali caſu debemus deriuare per aliā viā pueniēte. Aliā cōditio eſt qd mēbzū p qd ſit eūo nō ſit aptū ad egritudinē ſuſpectioz qd ſit pima: vñ qm gurtur ē debile nō debem3 eūare per gargarifmū pp timorem ſquintie.

Nā quoz pterq3 taliter opaf et eūat nō per partez qua pſuenit: nō vt mēbzū cuſtodiat cu3 debile fuerit: et pterq3 et ē vt ſit illd qd nā eſt ptis lōgicque et oppoſite et remaneat cū ipſo ambiguitas ſicut cu3 a capite ad anum aut crus aut pedē euacuat: nō eniz p certo ſci3 ſi ex toto ſit cerebro: aut ex vno ventriculo.

Decet qdā qd dicit et dicit. Deſt eſt qd medic3 aliqñ d3 diuerſe mām ad aliā regionē: mō hoc declarat: qd hoc nā aliqñ facit: ergo et medic3 h facere d3: vñ nā aliqñ deriuat mām a capite ad pedes: vñ medic3 d3 ſeg actionē nature: vt p3 in cō. 2. p. pte. aſo. CNota ſi nā aliqñ nō euacuat p locū pueniēte: hoc eſt qd debilis eſt: et qm euacuat per locū pueniēte hoc nō facit qd habeat mentē: ſed ga percipit nocumētū materie qm eūatur p illā pte3 incōuenientem. CNota per vtrūculū medicus nō itelligit ventriculū eſſentialr: ſed pcauitatem eniſcūq3 membri habentis concavitatem.

Et quarta qd eſt hora eūonis ipſi3: nā dīc Baſ. pēnit3 qd i chronici3 egritudib3 maturatio tñ et nihil plu3 expectanda eſt. Et tu qd ē iā ſciuiſti qd ſit maturatio: et ante qd euacues poſt maturationē ex ſubtilitati3 i poſtu tribuē d3es ſic aquā hyſſopi et balce et ſemīnū,

Super primo

Exegit de 4ª pditio ē eſt hora eūonis. Et p hoc. Scdo videt tur bio. ibi. (Et ſit cū.) p3ia i duas. p3io oñdit pueniēte hora3 eūonis materie ſparſe. Scdo hora eūonis māt aggregate. ibi. (Et ſit cū.) p3ia i duas. p3io oñdit hora pueniēte eūonis i chronici3. Scdo in acut. ibi. (S3 2.) C3n p^o dīc qd 4ª res pſiderāda ē i chronici3 expectare maturatiōez: et ſubdit qd i chronici3 egritudib3 d3em? an eūonē ſubtiliare. CNota deſt ē qd Auic. oñdit tps eūonis debite.

S3 illd cap3 docet qd et qualr ē eūandū: mō ſupra oñdit tps debite eūonis: h3 hic uō d3 oñdē qualr ē eūandū. D3 qd tps debite eūonis ē 2^a. ſ. vlt. et p3icular. Alie tps regulat decē res dicte i p3n cap3. Aliud eſt tps eūonis p3icular: et hoc cognofcit ex digione et indigione materie et reperiōe et inanitiōe. Et ex hoc p3 ſolutio.

Dubitat qre medic3 pſiderat tale tps. Ddm qd nā eūat in debita hora: h3 medic3 ſeguitur nā3: vñ nā p digerit. 2ª ſeparat. 3ª expellit.

CNota ly tñ: pōt 2ª cōponi. Cūo3 cū ly maturatio: et tūc eſt ſenſus qd facta maturatiōe d3es eūare. Scdo p cōponi cū ly chronici3. S3 p ēt in acut egritudib3 expectāda maturatio. D3 qd i chronici3 marie et p3icipali3 maturatio ē expectāda. Et rō: qd mā ē h3 ſa yſcoſa egēs pparatiōe multa: et qd a mā h3 ſa nā nō ſit moleſta ſic ab acuta mā ſubtili3: iō acut eūamus an pfectā digione. CNota qd ly tu gde3 expōit 2^a. tu ſciuiſti qd ſit maturatio vt ſup p3 cap3 de virtutib3 miniſtrātib3. Scdo mō qd maturatio eſt pparatio materie ad expulſionē. CNota ly poſt: pōt 2^a cōponi. Cūo3 cum ly euacues: et ſic an eūonē debes dare ſubtilitatiā q habeat digerere mām groſſa3. Scdo cū ly debes tribuē: et tūc eſt ſenſus qd purgare: poſtea debes tribuē in poſu ſubtilitati3: poſtea d3es eūare et purgare: poſtea debes ſubtiliare. CNota oia maturatiō ſunt ſubtilitati3: iſta ſūt duplicia: ſubtilitati3 d3ilia. alia ſūt qd ſubtiliant et pueant aliqñ vna3: mō ſubtilitati3 d3ilia cōferūt a pū: qd ſi darent ſolūter ſubtilitati3 pueant ſolūter: et ſic ſubtile reſoluit et groſſum remanet: et mām agitat et uō educerent. S3 dando ſubtilitati3 parua a pū ſubtiliant equalr groſſum et ſubtile minus: vñ dicit qd nos debemus dare hyſſopū et balce et aniſum et ſemīculum et c.

S3 et acut et egritudib3 maturationē expectare mō li3 ē: p3cipue cū qete fuerint. Et ſi mobiles fuerint tūc ad eūandū mām feſtinare erit meli3: qm impedimentum mor3 ei3 eſt mai3 qd ſue eūonis aſi3 ipſa ſit matura et p3prie cū humores fuerint ſubtiles: et p3cipue cū in pcauitatibus venaz fuerint et nō in mēbzis ingreditēs.

Oñdit hora3 debite eūandi in egritudib3 acutis: et dicit qd bonum eſt expectare digionem niſi materie moueant ex furioſitate marie: qd tūc eūamus ante digionē vel ſaltem ante pfectā digionem: qd eſt periculum raptus materie venenofe ad principalia membra: etia cū tales humores ſunt ſubtiles ſunt apti euacuationi.

Dubitat qre dixit ſubtiles nōne mā furioſa eſt ſubtilis. Ddm qd dant gradus iter mā3 iſtas furioſas. CNota dicit ſi ſunt i pcauitatib3: vna3: qd mēbzū eūant qd ſi ſunt fixi i aliā mēbzū: qd in venis ſunt apti currere ad loca expulſionis ppter amplitudinē cānalū.

Cum autem humor in vno fuerit membro compben ſus nullo modo mouetur donec maturet et eſſentiam habeat tēperatam quā tu ſciuiſti in ſuo loco.

Oſtendit qd humores ſcalcati in mēbzū eūant: et dicit qd cū humor eſt in mēbzū nō d3 moueri niſi prius digerat: vñ Auic. reddit nos magis attētos in eūone humoz qui ſunt in membris qd in venis. Et rō: qd illa mā eſt diſpſa p poros mēbzū: et qd eſt vna illi mēbzū: ideo op3 nos magis pparare iſtū humorē qd aliū. CNota h3 ſbam tēperatā et aptam eūoni: vel tēperatā. ſ. inter ſubtile et groſſum et ſic nō intendit: qd non loqueret de humore viſcoſo.

Et ſit cū nō fuerim3 ſecuri qd virt3 v3q3 ad maturitatis hora3 pducat eūabim3 eā poſt qd nobis canerim3 vt ei3 ſubtilitatē et groſſitatem ſciam3: qm ſi ipſa fuerint et groſſa ipſas mouere nō debem3 niſi poſt ſubtiliationē. Eius vō groſſitē cognofcim3 pterea qd faſtidū pte ritū iā pceſſit: aut ſub hypocoſtē d3is dolor extenſi3 aut aduentus apatis in interiorib3. Qd aſt magis cū ſtodire debemus et hmoi diſpōne eſt habitudo cānalium ne ipſi ſint clauſi: et poſt hoc qd totū poſſibile tibi erit vt ante maturationem ventrem ſoluas.

Rādet tacite dubi3 et dicit deſt eſt qd in egritudine chronica debemus expectare maturationē niſi cū mā eſt furioſa: mō dīc Auic. in aliq caſu poſſumus ne eūare an maturationē: et dīc qd ſic: vt qm materia

ma est multa viscosa vñ crederem virtutes nō posse sufficere vsqz ad maturationē. C Nota Aui. inuit que cūo est hēda. 2. qūo. 2. 3. tps. qz in alio casu a casu dicto de mā furiosa: vñ dīc q an maturationē cū adest talis mā multa. 2. ostēdit que cūatio est hēda: quia cūo minoratiua 2 nō eradicatiua: qz ex hoc alleuiat nā. 3. ostēdit f3 quē modū 2 oz fieri an maturationē cōpleta: vnde minoratio materie grosse eget aliquā pparatione: sed minoratio materie subtilis nō eget pparatiōe: 2 rō qz est apta cūoni. Sed 3. qz si est apta cūoni: 3 est digesta qd est 3 cūo: dōm qz in minoratiōe materie grosse expectat maior digō vel. 4. vel. 5. dierū. 3 minoratio materie subtilis regit minorē digestiōne vel minozare scōa die vel tertia: 2 dicit qz aptio pozoz est quedā digestio in vtrifqz.

C Et scias qz materie cūatio 2 ipsius de suo loco eradicatione est fm vnum duoz modoz: vnus eoz est pp attractionem que fit ad longinquam diuersitatez: 2 alter pppter eam que ad propinquam.

C Post qz sup. Aui. posuit 4. pditiones attendendas in cūone explicat quādā diuersitatē que cadebat in vna pditione. pzo explicat diuersitatē. Scōo explicat caū. circa illas diuersitates. ibi. (Et fuaz.) C In p. dicit qz eradicatione materie aut fit per pte lōgiquā aut ppinquā. C Nota qz dicit cūo 2 de suo loco eradicatione: qz cūo dī per pte lōgiquā: 2 eradicatione fit per pte ppinquā: 2 qz de vtraqz cūone loquitur: iō dicit illa duo. Vel dī cūo qz cūatur mā extra corpuz: vel dicit eradicatione pp diuersitatem: vel dicit eradicatione pppter purgationem totā: vel dicit cūatio pp eradicationem minoratiuā.

C Et suarū gde3 hozaz dignior est cū in corpore nullo mō est alicui materie repletio. Ponamus itaqz qz ab ore viri supius multus fluat sanguis 2 ab hemorroidibus mulieris supflue fluat sanguis. Anū itaqz duoz faciem aut trahem? p declinatōes que fit ad ppinquā diuersitatē: 2 oportebit tūc vt mām ad nares declinamus faciēdo sanguinē ex naribus fluere: 2 in altero ad matricē puocādo mēstrua. Aut si voluerim ad lōgiquā diuersitatē attrahere cūabimus in p sanguines a venis 2 locis que sunt in inferioze pte corpis: 2 in scōa a venis 2 locis que sunt in suprema parte corpis.

C Regitur ponēdo caū. circa diuersitatē. pzo ponit caū. mag. p. pios. Scōo incidēs. ibi. (Et materijs.) pza in duas. pzo ponit caū. circa cūonē p pte ppinquā vel circa vtrāqz. Scōo p remozaz. ibi. (Et nō opz.) C In p. dīc qz dignior hozaz p pte ppinquā est qz in corpore nulla est repletio: vel dignior hozaz p pte ppinquā 2 lōgiquā est qz nō adest repletio 2 ponit exēplū. C No. lfa exponit duplr. Uno qz loquitur solū de cūone per pte ppinquā: 2 si ponit exēplū dī vtrāqz cūonē. f. 2 per pte ppinquā 2 lōgiquā hoc non facit pñ: f. 3 vt cōpleat dēū suū. Scōo exponitur qz loquitur de vtrāqz cūone. f. per partem lōgiquā 2 ppinquā: 2 tūc est sensus qz dignior hozarum cūationis vtriusqz est cū corpus non est repletum.

C Dubitatur cū nullo modo adest repletio corpis nō eget cūone nec per pte lōgiquā: nec per pte ppinquā: qz repletio indicat de cūone. Dōm qz repletio est duplex. f. vltis 2 picularis: mō dictum Aui. intelligit qz dignior hozaz diuersitatis est qz nō adest repletio vniū sed in parte. Et ad rationem dico qz vtz est si nullo modo adest repletio: sed hic est repletio picularis qz partis egre.

C Et nō opz qdē vt in duas diametros plōgationē facias: f. in vna tū que sit diametr magis lōgiqua: mā si mā fuerit in supremo dextre ptis nō erit trahēda ad infimū sinistree: imo ad infimū ipsius dextre. Et hoc qdē est illud qd est magis neciūz: aut ad sinistā a supmo si fuerit tantū longinqua quātūz est ab humero ad humerū 2 nō fuerit dispositio ei: sicut dispō duoz laterū capitū. Materia nāqz si in dextera capitis fuerit cā ad inferiora 2 non ad sinistram trabes capitis.

C Regitur ponēdo caū. circa cūonē p pte lōgiquā 2 sunt quatuor caū. 2. ibi. (Lūqz mās.) 3. ibi. (Lūqz ad.) 4. ibi. (Et forsitā.) C In p. dicit qz aliquā mā est trahēda ad partē lōgiquā: mō dicit Aui. qz nō oz trahi mā fm duas diametros sed fm vna: qz si materia est in capite in latere dextro: 2 vis eā lōgiquo diuerrere 2 flōmare saphenā dextrā. Et si nō vis tāū diuerrere debes diuerrere ad humerū dextrum vt in casu 2 in percussione. C Nota diuersio est

triplex sicut diametr fm latum lōgum 2 pfundū: mō Aui. inuit duas diuersiones fieri: fm lōgū cū dicit a capite ad pedes: aliā tan git cū dīc ab humero dextro ad sinistru: 2 hec est diuersio fm lat: sed illa que fit ante 2 retro que est fm pfundū dāf intelligi.

C Dubitat Rasis ca. 10. lib. 13. vult qz in inguine apato fiat aliquā do flōmia de saphena 3ia: 2 silt de obthalmia: idē dicit de flōborthomia pleurefis que fit de opposito: et mediet in dolore capiti faciūt de pte opposita. Dōm qz diametr vel est valde lōga fm sursum 2 deorsuz: alia est minor fm dextrū 2 sinistru: 2 alia minor fm an 2 retro. alia est diametr cōpleta vt a capite ad pedes: alia est incōpleta vt a capite ad humerū: 2 silt pōt dici de alijs diametris. Etia materia vel est flura tota vel nō: silt vt repletio est in toto vt non. Mō dico qz si mā est ex toto flura fit cūatio per pte ppinquā: sed si sit in fluxu fit pauca sine repletione in toto diuersio oz fieri per partē modicū distāte fit diuersio pppter fluxuz 2 cūatio pppter pte ppinquā: qz mā est pauca: vt quādo mā est pauca in pte capitis fit cūatio p cephalicā. 3. si mā est in fluxu multa vel est cum repletione totius: 2 sic fit cūatio per partē lōgiquā per diametrū cōpleta: vt si mā sit in capite multa fit flōmia saphene dextre. Sed si mā fluat ad caput sine repletione in toto oz fieri cūatio per diametrū non cōpleta: vt si sit mā in capite sufficit flōmia basilice: qz diuertit mām que fluebat ad caput. 3. si in pleurefi sit repletio totius vnius diametri: diuersio non sufficit: ideo aliquā facit diuersionem fm duas diametros incōpletas: qz nō possumus diuerrere per diametros distātes multū. Et subdit Aui. qz diuersio nō oz fieri de pte dextera capitis ad sinistā. 3. qz hoc aliquā facimus: dōm qz Aui. loquitur quando egemus magna diuersione 2 adest repletio totius. Et ad rōnes omnes paret solutio.

C Lūqz materiam ad lōgiquam trahere volueris loci dolorem prius sedabis vt ipsius minnatur cōpessio per attractionem: quoniam dolor est trahens.

C Ponit 2. caū. de quo facta est mērio cū dicit: qz si vis dimittere mām ad cōtrariū opz prius sedare doloz illius membri: qz tu diuertis ad oppositū 2 dolor trahit ad locum dolētes. C Nota si dolor est causa fluxus materie ad locū prius oportet sedare dolorem vel cū remouere: sed si materia quā diuerrere vis est causa dolori non opz sedare prius dolorem qz diuertendo sedas dolorem.

C Lūqz ad locum nō obedit ad quem ipsam trahis nō violenter neqz velociter agas: quoniam quādoqz violentia illa ipsam mouebit 2 subtiliabit 2 non trahetur 2 fiet velocius declinans ad dolentem locum.

C Ponit 3. caū. 2 exponit 2. Uno mō qz reddat causaz dicti: qz dīctus est qz debeat prius sedari dolor. Mō dicit Aui. qz cū mā p. doloz uō obedit 2 nō potest diuerti non debes violēter agere ap. proximādo medicinas fortiores: qz mā subtiliatur 2 prius fluit ad membrū. Scōdo mō exponitur qz fit caū. per se vt si mā sit in pta diuersioni: qz grossa sit debes paulatim habitare eam.

C Et forsitā tibi sufficiat vt trahas l3 nō euacues: qm ipsa attractio eius iter ad mēbzū phibet l3 non extrahatur: per ipsam ergo attractionem ad intentionez pueniemus l3 cum ipsa attractione non euacuaueris: f. declinatione contentus fueris que fit ligando mēbra opposita: aut ventosis 2 medicinis rubrificantibus: et ad sūmum cum omni qd dolorem efficit.

C Adducit 4. caū. dices qz sola attractio aliquā sufficit sine cūone appromādo vētosas vel ligaturā vel rubrificatiā. C Nota in q casu sufficit sola attractio. Dōm qz quādo mā nō est male qualitate: 2 nō est repletio magna sed parua: vñ qz materia est benigna sparsa per totum corpus digeritur 2 resoluitur a natura.

C Et materijs aut que ad cūandū sunt facilliores sūt ille que sunt in venis: deinde ille que in mēbris 2 iūcturis: qm qnqz est difficile eas extrahere 2 cūare: ideoqz necesse est vt cū cūabunt alie cū eis egrediantur.

C Ponit duos caū. incidentes. ibi. (Enacuatio.) C In prima dīc qz ex materijs facili cūonis sunt materie existentes in venis: 2 que difficili sunt materie que sunt in iūcturis.

C Dubitat 3o. Desue dīc qz materie nō chī sūt facilliores cūatiōis. Dōm qz materie que sunt in mēbris sūt duplices. f. in mēbris ap. expulsiōis: 2 iste sunt facili cūationis. Alia sunt mēbra habentia p. cauitates paruas nō bene aptas cūqu vt sunt p. cauitates iūctur.

Dub^m 12^mDub^m 13^m

p. z

Gentilis

rarū: & sic cūatio materierū exītiū in talib⁹ mēbris est difficilis.
CEuacuato preterea est necessarius ne pperet comedere nutritia multa & mala que natura indigesta trahat. & si aliqd ex hoc fieri necesse fuerit oportebit vt paulatim & suauiter fiat donec sit fm ordinem & vt sit qd corpus ingreditur digestum & conueniens.

CAdit aliu cañ. incidenter dicens q cūatio non opz sumere multa cibaria vt qd in corpore recipitur bene digerat. **C**Nota ratio cañ. est q natura ex curatione debilitata est: vnde non pōt digere multum cibū. Etiam cum yene sint inanite & stomachus habeat satis de cibo nō est auarus in retinēdo: ideo trahitur indigestus. Etiam debet comedere bonum cibum ne iterato egeat curatione: q subito attrahitur ex inanitione cibū malus.

CMinutio quoqz est cūo humorib⁹ equalr augmētatis propria. Euacuatio vō humorū qui in quātitate solū augmētata: aut corūpiū. ppria est alia a minūtioe.

CPonit. s. conditionem attendendam que sumitur penes quantitatem. Et primo ostēdit diuersum modum euacuandi. Secūdo ponit circa hoc cañ. ibi (Omnis). **C**In prima dicit q flōmia est minutio que debetur humoribus equaliter augmentatis: sed purgatio debet vni humorū vel pluribus peccantib⁹ in quātitate vel quātitate. **C**Nota Aui. inuit duplicem modum euacuationis: per flōmiam & pharmaciam: vnde purgatio debetur pharmaco: & minutio flōborthomie & euacuatio debetur vtriusq.

Dub⁹ 14^m **C**Dubitaf minutio debet soli sanguini aliquādo: sed humor dñans est sanguis: ergo non possunt simul augmentari. **D**ñm q Aui. bene dicit: nam flōmia non euacuat electue: sed omnes simul humores euacuat: sed sanguini debetur indirecte: q sanguis non potest euacuari nisi per flōborthomiaz. Sed aliquando humores habent proprias euacuationes vt cholera per scamoneam & hegma per turbitib⁹. Sed ego credo q flōmia directe euacuat sanguinē: & dico q flōmia debet humoribus equalr augmentatis: q per nullā aliam euacuationē humores equalr augmētati possunt euacuari: aut per annexa sibi vt peryctolas & sanguifugas: ergo. **S**ed dico q flōmia est p pua cūatio sanguinis: & pbat vno mō: q per nullam aliā euacuationē etiā sanguis pōt euacui: ergo sibi erit ppria. **E**t ex hoc p solo ad duas rōnes dicat: q l3 debet humorib⁹ equalr augmentatis: tñ pōt debet et sanguini. **D**ñm ad aliaz q per humores equalr augmētatos intēdit cū humores augmētant oēs: non tñ q augmētant q sint equales in quantitate. Ad aliam patet solutio.

COmnis preterea euacuatio que est superflua fm plurimum febres generat.

CPonit cañ. circa diuersitatem. Et p ponit cañ. sumptos a re principi paliter indicāre de superflua euacuatione. **S**ed ponit circa rem coincidentem de euacuatione duos cañ. ibi (Minutio). **P**rima in duas. **P**ri mo ponit cañ. generales. **S**edō speciales mag⁹. ibi (Et debet). **P**ri ma in tot q cañ. ponit. **2^a** ibi (Lūqz). **3^a** ibi (Et scito). **4^a** ibi (Lūqz). **5^a** ibi (Lūqz alicuius). **C**In prima dicit q omnis euacuatio superflua fm plurimum generat febrem.

Dub⁹ 15^m **C**Dubitaf supra dixit q superflua cūatio infrigidat: ergo nō calefacit. **D**ñm q generat febrem: & rō q euacuatio est motus & magna cūatio est magnus motus: mō cū mot⁹ calefaciat multū sit feb. effimera magis: l3 aliquādo fiat ethica ppter magnū motū & magnaz exicationē. **C**Nota. tamē q euacuatio pōt aliqñ per accēs calefacere & infrigidare. Calefacere cū euacuat humor frigidus: pōt infrigidare cū euacuat cholā vel alius humor calidus vt sanguis.

CLūqz vētris cōstrictio qui fluere solebat aliquā egritudine possidere fecerit illius euacuationis reuersio fm plurimum ipsū medicabitur: sicut ab eo quē cōstrictio sanici aurium aut mucorum narium vertiginē possidere fecit eius reuersio ipsam remouebit.

CPonit aliu cañ. dicens q si fluxus aliquis cōsuetus restringit: et postea supueniat egritudo si fluxus prius reuertit egritudo curat que supueniat. **C**Nota vēter sumit p oi pcauitate retinēte superfluitates: siue nariū: siue aurū. **S**edō sumit vēter a furcula peccoris vsq ad pecta pectinis. **T**ertio mō pprie p pte inferiori itestinoz. **M**ō p mō sumit vēter hic. **C**Nota. ad veritatē cañ. requirit q fluxus sit rār⁹ q̄tus erat prius ad qd sit sufficiens curare illā egritudinē: vñ si fuit fluxus auris & postea cessat: ipso reuertēte etiā cessat egritudo que supueniat: & iste fluxus idē est formal⁹: sed si supueniret fluxus ille per nares pōt et curari talis egritudo: & iste fluxus erit idē virtualiter cū p. **C**Nota dicit fm plurimū: q si cō-

Super primo

plexio mala fuerit facta ab illa egritudine non curatur.

CEt scito q residuū materiei dimittere qd necesse erat euacuare minus nocuentū est q̄ exquisitissime euacuare & peruenire in ipsa ad hoc vt virtus terreat: qm multotiens natura hoc resoluit residuum.

CPonit aliu cañ. dicens q melius est relinquere partē materiei exgritissime euacuat: q nō residuū illud euacuat per seipsam: vñ melius est euacuare paulatine q̄ simul totum euacuare: q inducitur terror nature: & hoc non ratione euacuationis nocitū: sed ratione euacuationis inuacuitatiā: q si natura non euacuat postea illam mām poteris euacuat eam & interim natura fuerit fortificata.

CLūqz humor illic fuit generis cuius ē oportet & eger tolerare pōt nō terri obres ex supfluitate: q̄qz etiā cōtingit cū te euacuare opz vsq ad hypotoniā.

CPonit alium cañ. & est correctius erroris dicens q cū humor fuerit cuius generis est oportet: debes euacuare vsq ad hypotoniā. i. syncopim: hoc est in casu q quando humor est cū generis esse opz: q quando est sanguineus & virtus est fortis: tñ debet fieri vsq ad syncopim reparabilem.

CLūqz alicuius virt⁹ fortis fuerit & ipsorū humorū mū multa & mala ipsaz paulatim euacua. Et similr cū mū vebementer fuerit penetratina: aut cū sanguine multū mixta non poteris ipsaz vna vice euacuare: sicut est in sciatica & artetica lēgi tempozis & cancro & scabie antiqua & carbunculis veteribus.

CPonit alium cañ. q si virtus fuerit potēs & materia fuerit mala debes paulatine euacuare vt in sciatica & podagra & scabie: & precipue cum est multum mixta sanguini.

CDubitatur quō est virtus fortis cū mala materia. **D**ñm q nō est fortis simplicr: sed fm quid: q inembra profunda sunt fortia ad huc vt ossa nerui &c. **C**Nota per mām penetratiuam intēdit materia multum fixam adherentem membrorū: quando est admixta sanguini. i. fuerit mām pp quā cito miscet sanguini: & nō cito separat mām flegmaticā nō poteris separare & euacuare in vna vice nisi tu euacues multū de iuuatio vnde virtus multum debilitatur.

CEt debes scire q vētris solō a supiorib⁹ trahit & ab inferiorib⁹ eradicat. Duab⁹ & attractionib⁹ est apta: cōueniēti & diuerse: que ē post materierū quietē est pueniēs. **L**ū ergo materie fluūt a superiorib⁹ ad diuersum trahet eas: & ipsas etiam eradicabit a locis vbi sūt: vō mītu vō sit attractio & eradicatio econuerso.

CPonit cañ. spāles. **2^a** ibi (Minutionis). **C**In prima dicit q solutio ventris trahit a superioribus eradicat ab inferioribus.

CDubitaf partes inferiores magis abstergit: ergo ab eis mag⁹ trahit. **D**icēdum q attractio sumit large p o attractionē a quacūqz parte: & eradicatio sumit large p quacūqz eradicatiōe aliā p parte de loco vbi erat mām: si sic. **E**t eradicatio eradicat ab vtraqz parte ab inferiori & supiori. **S**edō mō sumit euō. pprie p euōne a pte lō giqua: & sic sumit Aui. hic. **E**tia eradicatio sumit pprie quādo eradicat a parte ppriā: & sic sumit hic: q̄ medicina pmo inanit mēbra inferiora: & illa postea trahunt ab alijs non est apta euoni conuenienti. i. que fit per partem remotam diuertendo.

CMinutionis preterea dispositio diuersificatur f3 loca a quibus sanguis accipitur sicut sciisti.

CAdit alium cañ. dicens q flōborthomia etiam aliquādo euacuat aliquando diuertit sicut euacuatio: vnde flōborthomia cephalice euacuat a capite & diuertit ab epate.

CMinus itaqz cūctis boibus euacuatione dignus est ille cuius cib⁹ bonus fuerit & digō bona. **I**n regionib⁹ quoqz calidis morantes euacuatione parum indigent.

CPonit duos cañ. ab his que coincidat d euōne dicēs: q cū cōueniēti est bon⁹ min⁹ indiget purgatiōe: q nō abūdāt superfluitates. **S**edō cañ. est q in regione calida non debet fieri multa euacuatio: q ca-

lor trahit humores extra & medicina intus trahit. **C**Dubitaf. vtrū vltima euō sit fieda. **P** q sic. **3^a** tēgnit. **ter. cō. 129. fm** **haly. vltimē repletiōi vltima euō est fieda. **I**n dñū p pūcia** **afōz. 3. afōz. **I**n exercitiū ad summū. **D**ñm q vltima euō est 2^a.** **Rōne humoris euacuadi & dicit illa que totū humorem euacuat. Aliq** **est vltima rōne virtutis. De prima dicit q nō est fieda: qz vt dicit** **fiit**

huc hoc mane virtus terref: ideo fienda est in plurib⁹ vicib⁹. Sed in casu pot fieri vt quando ma est pauca z virtus forti. Alia est vltima rone virtutis: z hec est duplex. Vna excludens virtute: z ista no est fienda. Alia est includens z ista est fienda: qz tanta fit euatio quantus natura est potes sustinere. / Ad rōnem dico qz debet vltima euatio rone virtutis vlt debet vltima euatio pportioata: qz sicut repletio est magna: ita debet magna euo: nō tñ vltimata.

Dubitat. vtrū sit licitū euacuare vsq ad syncopis. **C** Nota syncopis sumit dupl^r large: z sic est casus virtutis subito facte. scdō mō large z sic est phibitio mēbroz que sentiunt z vocat accidental de- sectio siue lypothomia: z ad hanc possibile est euacuare: vñ corp⁹ in sensu cōi deficit: qz in sensu z motu: z de hoc habitus fuit in pñ^o can. dicens de defectu virtutis aialis: sed ad syncopis pprie dicta non est deuenire que est casus virtutis subito factus.

C De regulis coib⁹ vomitui z soloni vētris z qual^r tra bat id qd ventrem soluit z vomere facit. Cap. 4^m.

Dortet vt illius cibis cui⁹ soluēdus est vēter aut vomit⁹ puocādus partiā: vt qd ei vna die sufficiebat multū comedat vicib⁹ z vt sint cibi diuersi z pot⁹ et diuisi. **E**t hac nāqz dispo sitione accidit stomacho vt expellere desideret qd est in eo superius aut inferius. **E**t cibo autem non diuer so: neqz super alium cibum ingrediente stomachus est auarus z ipsum forti continet retentione z pprie si fue rit eius quantitas parua. **V**ollem vō habens ventrē nihil ex hoc facere debet.

C Post qd Auic. superi⁹ posuit can. attēdēdos in euōne nō determi nata: nūc ponit can. in euōne determinata. **P**rio ponit can. euōnis per vias a nā factas. **S**cdō de euōtōe per vias ab arte factas. ibi (Stomia.) **P**rima in duas. **P**rio ponit can. euōnis a supfluitate i terius. **S**cdō ponit can. attēdēdos in medicinis appropinquat. **E**t ibi (Epithimata.) **P**rima in duas. **P**rio ponit can. in euōne medi cine p os assumpre. **S**cdō per iterius. ibi (Enema est.) **P**ria in du as. **P**rio ponit can. cōes per vomitū z secessu. **S**cdō exequit po nendo can. pprios in vomitū z secessu. ibi (Ja in pcedēti.) **P**ria in duas. **P**rio ponit can. cōes in vomitū z secessu. **S**cdō ostēdit qmō medicie vomitue z secessue trahunt. ibi (Scito ēt qz medicine.) **P**ria in tot qd can. ponit vñ be ptes bñ ordinari non pnt. z ibi (Et scias.) **P**rio ponit can. cōes in vomitū z secessu. **S**cdō ostēdit qmō opz qz cibis eius qui est euacūdus fortia in plures vias z nō opz qz sit homogeneus sed diuersus: qz sit apus ad vomitū z flu xū: tamen habens ventrē mollem non debet hoc facere.

Dubitat cōtra cōiter opantes nō dant cibos diuersos: **E**t Joānez damascenus dicit qz corpora purgāda sunt tenēda cū abstinentia. **I**tem sic cibādo cū talibus cibis gñant humores idigēti z mali: gñō est fiēda. **I**tem exhibitio talis ciboz distrahīt nām a digōne et pparatione humoz: gñales cibi nō sunt dādi. **I**n dñū est Auicē. **P**rimo qz pparatio est duplex. **A**d humozē qz purgari: z talis p paratio est humozis grossi subtiliatio z subtilis ingrossatio: z ista dñ fieri cū cibis bonis. **A**lia est pparatio que attēdit ex pre corpo ris qd dñ purgari: z illa est duplex. per dietā: z alia p cibos medi cinales vt que fit per serum lactis vel per aliud. **A**d ppositū Auic. loquitur de preparatione secūda per dietā z cibum: vnde talis dietatio pparat corpus ad purgandum: qz fastidit stomachum: vnde fit secessus z vomitus facilius. **C** No. preparatio ex parte corp⁹ attendit in aliquo z in aliquo nō: qz Auic. dicit qz hīs vētrē mollem dñ hoc facere. **S**ed preparatio que attenditur ex pre hu moz attendit in oib⁹: z pparatio que attēdit respectu humozis est diu attēdēda: sed alia attēdit paucis diebus siue fit. **E**t ad rō nes p soloz: qz Joānez damascenus loquit de pparatiōe respectu humoz. **E**t cū dicit multiplicatur mali chimī. dico qz talis datio ciboz durat parum z dant post digestionem humozum.

C Et scias qz vomitus z ventris solutio z que eis as si milātur nō attinent ei qui bono vltitur regimine: quo nā ille qui bñ regit nō indiget nisi eo qd sit istis leui⁹. **Z** fortasse excubant ea exercitiū z fricatio z balneum. **A**mplius si eius corpus repletum fuerit plurimū talis repletionis qualis est ipius erit ex eo qui humoz me lior est. **E**t sanguine. **M**inutio igit est illud qd ad ipm mōdificandum erit necessarium z nō ventris solutio.

C Ponit can. dicens qz vomitus z vētris solō z alie confles euatio nes his nō sunt necessarie nutritibus bono regimine: z si debent eis debent eis parue: imo aliquādo sufficiat eis exercitiū z frica tiones. **C** Nota per tale corpus vtens bono regimine itendit cor pus temperatū: vnde qz vtitur bono regimine nō multiplicat su perfluitates. **S**z qz quātūcūqz corpus sit sanū multiplicat supflui tates aliquas: ideo huic sufficiūt fricationes z exercitiū z non de bent dari medicine ex quo fricationes sufficiāt: qz medicine solu tiue purgāt z inueterant: vt in prima particula afoz. z 4. afoz.

Cum aut minutio necessaria fuerit z vētris solutio ex aliquo qd sit vt elleborus z violēte medicine a minu tione incipe debes: qm hoc est ex pceptis Hip. in lib. epidimiariū: z hec est veritas. **E**t silt si humores fuerit flegmatici cū sanguie mixti. **E**t si viscosi z frigidi fuerit fortasse minutio grossitudinē z viscositatē eis augmē tabit. **I**ncipiēdū g erit a solōne ventris. **E**t ad sūmū si humores fuerint eqles pmitte minutione: z si postea supabūdauerint eia: qz si eqles nō fuerint i pmiis sup abūdātē eia humozē donec equat postea minue.

C Post qd Auic. superi⁹ posuit duos can. nūc ponit 3^m z ostēdit qñ ē necessaria stomia ante pharmaciam vel ecouerso. **E**t hoc. **S**cdō ponit can. correctionis erroris. ibi (Et ei.) **T**ertio docet cogscere erroze p signa. ibi (Et multoties qdē.) **P**rima in duas. **P**rio ponit can. spales qñ stomia dñ pcedere vel ecouerso. **S**cdō addit can. ge neralē hoc declarātē. ibi (Et ad sūmū.) **P**rima in duas sicut duos can. ponit. **P**rius ostēdit qñ stomia dñ pcedere z qñ ecouerso dñ fieri. z ibi (Et si.) **C** In prima dicit qz cū necessaria est medicina fortis vt cū elleboro dñ incipi cum stomia. **C** De 2ª parte dicit qz si humores sint frigidi grossi z viscosi dñ incipi cū pharmacā: qz si fiat stobothomia incurdantur humores. **C** De 3ª dicit qz si ne cessaria stobothomia z pharmacā equaliter dñ incipi a stomia: s; si sit humoz solus peccans excedens alios dñ purgari ille humoz z equare illum alijs z postea stobothomare.

Dubitat. vtrū in equali necessitate stomie z pharmacie sit incipiē dū a stomia. **P** qz sic: qz ab euacuatione vniuersali est incipiēdum: stomia est hui⁹. **P** qm Auic. p^o certy ca. 29. dicit qz si alij dñent hu mores a sanguine a stomia est incipiēdū. **I**terū stomia est facili⁹: ergo ab ea incipiēdū. **M**inor p: qz stomia est facili⁹ vt p. **I**terū stomia facit plura iuuamēta: g. **C**ōtra vō per Joānez Mesue q dñ qz semel peunti nō est amplius suffragiū: z alias p: qz eiat humo res in quāto z quali. **I**n dñū est Auic. **P** dñ qz stomia z pharma cia cōparantur dupliciter. **R**ōne instrumētōz gbus sunt: nō ali quando perficit euacuatio per medicinā debile: aliquādo per for tē. si per primā medicinā dñ pcedere pharmacā: qz a leui⁹ est incipiēdū: **E**t qz talis purgatio fit ad expurgādū itestina z stoma chum qd percipit 4ª pmi. cap de stomia: vt vene inanite trahunt humores z vapores malos: sed si euatio fit cū medicina forti a for ma specifica trahendo sic stomia dñ pcedere: qz leui⁹ euatio est. **S**cdō mō cōparatur gratia dispōnū corp⁹um qbus purgatio de bet z fit gratia minorādi z diuertendi: z si istis duobus modis fiat a stomia incipiēdum est: qz non ita humores cōmouet cū humo res sint in fluxu. **S**ed si humores nō sunt in fluxu z vis eradicare v l humores sunt a sanguine separati z sunt in epate z stōcho sic solu tio ventris dñ pcedere: quia possunt euacuari cum medicina le ui que vt dictū est pot pcedere. **S**z si humores sunt pmixti san guini dñ stobothomia pcedere: qz si pcederet pharmacā pro pter maximā cōmotionem posset generari putredo: ideo pter mitrimus stobothomiam. **S**z si humores sint mixti sanguini z pa rum distet ab eo debet pcedere stobothomia. **S**z si distet multū debet pcedere pharmacā: vñ si plus dñetur q sanguis nō q plus fit de istis humozibus: sed peccat plus q sanguis in quāritate de bita: z tūc nō debet pcedere stomia sed pharmacā: qz aliter incur darent humores. **S**z si humores equaliter peccēt incipe a stomia. **E**t ad rōnes p soloz. **S**tobothomia est euō vñ: dico qz si fuerit egritudo in capite cū repleto in toto dñ pmitte euō vñ pncipalr: qz faciendo euationē particulare a capite repletio totius trahet ad caput: z hoc vult can. Mesue. **C**el qz euatio vñ est z: qz euat a toto vel a pluribus partib⁹: z de ista loquit z nō de euōne vni⁹li p stobothomiā. **A**d aliam dico qz stomia vñ euacuat. **A**d aliam dico qz stobothomia est facili⁹ euatio modi fiendi rōne: nō tñ respectu pharmacie fortis: s; respectu debilis fit facili⁹. **A**d aliaz plura sa cit iuuamēta: verum est aliquādo non semper tñ. **A**d cōtraria dñ cendum qz pharmacā etiā euat in quāto z quali sicut stomia.

C Et ei qui ante minutionem premiserat medicinas cū

lerici non opz puocare somnium, qz magis incenderetur.

T Amplius cūctis quedā est que fīm modū pseruatiō
nis sicut indiget ille cui podagra euenire solet ⁊ epistila
⁊ reliqua ab his in boza cognita ⁊ proprie in vere. **E**rgo
necessarium est vt pseruatione vtatur aī suam
bozā ⁊ euacuet ea que proprie in ipsius cegritudine sunt
enacuanda: siue sit minutio: siue neutria solutio.

Addit aliū cañ. dicēs q̄ eiño qđā est p̄seruatiua vt q̄ p̄sueuit habē
podagrā vel sciaticā euare humorē in vere q̄ p̄sueuit facere tales

egritudine. ¶ Cuius. eio ē 2. s. curatua. 3. s. pŕuatiua. curatua oet
mo:bo fieri tñ cuo pŕuigŕit ē pŕuatiuo: tñ pñ fŕilla eio. gŕa mo:
bi facti: vñ eio pŕuatiua nō debet co:pi egro acti: co:pi nŕu:
tu decide:re parato egrotare: nō tñ egrotā. ¶ Cuius. eio pŕuati:
ua ē 2. cois que pŕuatiua a quocius: mo:bo a talis bi fŕi: nŕere
co: yer ē ē tŕe apti: cōiōi tñ vñ. Uē:tes vere 2. hyme: co:is.
afō: 1. pŕ. Illa ē eio que pŕuatiua a mo:bo pŕuatiari vñ co: coŕ:
et incurere vomitū cholericū 1 istū purgamin qŕific: coŕ:
habere laci vomitū. 2 vŕrāq: pŕeŕuatiōe tangit: pŕima 2 oet
in xer: fŕāz: cum dicit inde pŕuati co:is. oŕific: co:is fŕuati.

Et fortasse desiccantia exterius apponere ⁊ medicinas abstergentes est euacuare quemadmodus hydro-
pſim patientes faciunt.

Ponit alium cañ. dicens q non solum medicine siue cūones bi
cte vt flobothomia ⁊ pharinacia euacuat: sed et ericative exte

rius apposite euacuat ericant ⁊ resoluunt. ¶ No. ralia ericant
nō semp cōpetūt: q: cū mā est ī pfundo ⁊ multa q: nō pūt attingē: ⁊
ideo dixit fortasse: sed comperūt ī mā pauca ⁊ nō ī pfundo.

¶ Quandoq̃ ē t̃ necesse est te dare medicinā q̃ sit ex ge-
nere euacuandi humores in qualitate sicut cū scamon

nea que est tibi necessaria ad euandum cholera[m] tu-
bea: ei ergo admiscēdū est illud qđ ipsam in qualitate
diuersificet ⁊ in vētrez soluēdo cum ea pueniat ⁊ ipas
ab euacuacione nō phibeat sicut myrabolani. Et emē

Actur compellitur malitia in hoc accidit.
 ¶ Ponit alii cum dices q̄z aliqui dare tale medicinz cur̄ copo-
 nis et̄ humo: eiusdus vt cū eūm caloz cum fcamone: tūc de-
 bemus tēperare tale medicinz cholam q̄z frigidis nō p̄dicibit. Ita
 vt mifcēdo myrabolanos. ¶ No. nō ſolū hoc bz verum de fcamo-
 ne: q̄z de quocūq; pharmaco hñre p̄ueniēt qualitatē cū humore
 euacuādo: tū qñ volumus minore medicina ōdem mifcē aliquid
 q̄z tēperet: nō tū q̄z p̄dicat opōne: p̄it et̄ aliter tēperat talis me-
 dicine vel laudat eas vel aliter p̄p̄at. ¶ No. docet mifcē my-
 rabolanos q̄z tollunt nocumētū fcamone: vnde inflammā q̄z tol-
 litur per decoctionē in pomo: poſtea bz iñflamā q̄z corrigi per
 myrabolanos: et̄ bz deūc vtrolū dānt aromaticā: et̄ apuntur
 officiā vnanq; ad tollunt myrabolanū ſinticiā ad ſoftificādo.

Intus quoq; in interiorib⁹ aᵃ ventres solvere est
difficile ⁊ facere vt vomant. Qz si tibi necessarium fue-
rit da eis qđ sit sicut volubilis ⁊ semen croci hostētia
⁊ anoxima polypodii ⁊ cassiam fistulā ⁊ his similia.

¶ Ponit aliuz cañ. dicens q̄ habētibz a postemata intrinseca nō
potest puocari fluxus vētrīs: 2 si sit hoc d3 fieri cum leuibz.

Quod est regulatio. et in hac parte plenius docetur
flurx. dñm q̄ potest solui leui clysteri expurgare superfluitates
epatis et stomachi: nō fit ista euacuatio rōne euacuatiōis ma-
gis aptas: q̄ medicina ponit humores in fluxu: idē in pleureā et
apariēti inflicis facimus flōiā: q̄ tātū cōmouet sicut medi-
cina. Sed si mā talis est fluxa etiāms cū aliquo leui v̄ cum coſtia
vel apozimate de polydopo: vel puocarū vomit⁹ q̄ leui⁹ v̄ dicit
hui. Et ad hūc dīco q̄ facit illud q̄ accidit in rem remissa.

¶ Hip. quoq; ingt: qui fuerit macer ⁊ fuerit nature cui vomere sit facile melius erit in mundando ipsuz vt ad

vomitus adducatur: et ut sit hoc in estate: aut vere aut
autumno et non in hyeme. Et vo qui mediocriter fuerit fit

gure conuenientior est ventris solutio: q̄ si liberatio
fit vomitu necessaria fuerit vsq̄ ad estatē expectet: ab

ponit alium cañ, dicens q̄ si aliq̄s apr^{us} fuerit ad vomitū ⁊ egeat purgatiōe

Dub^m 5^m purgatio meli^r est cu purgare in vere z hyeme per vomitum.
Cubitat talis macer est meli^r q^o purgari p^r i^rferius. D^oz q^o ma-
 cer est duplex: purgatio carnis z purgatio talis est cholice. ali^r e
 macer purgatio carnis z talis d^oz purgari p^r i^rferius z itelligit si sit
 aptus ad vomitum: q^o si sit p^rfect^r vel habeat pectus latum: z dicit
 exposito: q^o Alii. vult copiare istum macrum ad alia corpora: tū
 non vult dicere q^o sit melius istum euacuare per secessum.

Cerutū ante q^o ventris fiat solutio aut vomitus p^r
 mittenda est humoris subtilitatio qui est euacuandus et
 amplificatio canalium z ipsoz apertio: qm hoc est ex
 eo q^o corpus a pena securus reddit. Et scito q^o facere
 nature consuetudinem lenitatis z obedientie ei q^o vis
 ex solone v^rtris z vomitu facili ante q^o medicina det^r.
 ex solone v^rtris z vomitu facili ante q^o medicina det^r.
 aut vomitus est ex regiminibus apertentibus.

Cponit alium ca^o. dicens q^o ante q^o fiat ventris solutio vel vom-
 tus debet premiti subtilitatio humorum z apertio pororum: z si b^r
 fiat succurratur corpus a pena. **C**Nota multiplex est p^rparatio:
 ex parte humoris purgandi z alia ex parte corporis purgandi. **P**ri-
 ma est p^rparatio humorum expulsiōi: talis est humor grossio-
 rum subtilitatio z subtiliz ingrossatio: sed dicit magis subtilitatio:
 q^o faciliat z vomitum z secessum: per subtilitatem dedit intelli-
 g^r in consuetudinem. Secunda est p^rparatio ex parte corporis z illa est
 duplex: respectu canalium vt intestinum z stomachi: z p^rparatio
 talis est facere intestina z stomachum lubricum: z de istis duo-
 bus loquitur Alii. aliam tangit cum dicit facere nature consuetu-
 dinem lubricum: faciendum canales. Alia est p^rparatio cum cibis
 medicinalibus vel alijs vt dictum fuit beri in principio capituli.
CNota ista reddit corpus securum a pena: q^o no sequunt accidē-
 tia mala: etiā ex tali p^rparatioe nō euatur nisi nocitum: q^o facta
 est separatio boni a malo. **C**Nota p^rparatio ex pte canalium atten-
 dit in oi euone: sed digō nō attendit in oi euone vt in mā furiosa et
 p^rparatio canalium non attendit in habente mollem ventrem.

CAmplius v^rtris solutio z vomit^r cū macredine ven-
 tris est difficilis z laboriosus z timorofus.

Cponit aliū ca^o. dicens q^o difficile est vomitum prouocare z sol-
 uere per p^rpharmaciam in hñte ventrem tenuem: q^o cū mēbra sint
 debilia nō d^oz trahi mā per illā pte: q^o hoc fit per virtutē expulsiuā
 q^o debilis est: tū expulsiū plus de vomitu q^o euatio est difficilis.

CMedicina quoq^o vomitū facies q^o fit v^rtris solu-
 tiua cū stochus fuerit fortis: aut bibita fuerit sup forte
 fame: aut q^o ea bibit habuerit passionē cholice z natu-
 re lenitate: aut si vomere nō p^rseuerit: aut si medicina
 in sua suba grauis fuerit z velocis d^rcessiois. Et v^rtris
 solutiua facit vomitū pp debilitatez stomachi: aut pp
 multā fecis siccitatez: aut p^rtea q^o medicina abboire-
 tur: aut p^rpterea q^o bibitoz fastidium habere solet.

CPostq^o Alii. superius posuit multos ca^o. nunc ponit alium osten-
 dens q^o aliquando medicina solutiua facit vomitum z ecouerso: z
 hoc est p^rpter stomachi fortitudinem. Scdo q^o sumit super forte
 fame. Alia q^o non est assuetus vomere: sed fit v^rtris solutiua ga-
 talis est consuetus habere fastidium. **C**Nota Joan. Medie affi-
 gnat ca. z. causas q^o fit solutiua ventris pmo ex parte corporis et
 phar^rmaci: z ex vtroq^o. Et pte corporis q^o habet os stomachi for-
 te vnde expellitur de ore ad fundū: non possunt trahi humores ad
 os stomachi cū sit forte: vnde fit secessus. Scdo q^o famelicus erat
 iuit ad fundū ppter fortem attractionē z causat fluxus per i^rferi.
 Alia causa est: q^o consuevit habere fluxum ventris: z non fit vom-
 tus vnde per debilitatem concurrunt medicina ad ea: etiam q^o ite-
 stina sunt apta concurrunt ad ea medicina. Et accidit ex pte phar-
 maci: q^o est phar^rmacum grane. Scdo q^o sumitur cum re delecta-
 bili: vnde non inducit fastidium. Tercio fit hoc ex parte v^rtriusq^o:
 z hoc est ex regimine. vnde si appropinquat res odorifera bone nō
 fit vomitus sed fluxus ventris. Et ex causis oppositis medicina v^r-
 tris solutiua fit vomitua pmo ex debilitate oris stomachi: vnde
 medicina stat ibi z trahit humores vnde fit vomitus: etiā iste con-
 suevit vomere: etiam v^r sunt op^rilate: ex parte phar^rmaci q^o le-
 ue est phar^rmacum: ex parte regiminis quia appropinquatur feci-
 da: z si sunt alie cause in hoc Alii. dat intelligi alias.

COmnia preterea medicina que ventris est solutiua q^o
 nō ipsuz soluit: aut soluit sed nō id q^o est maturū: mo-
 uet humorem que d^oz solvere z dilatat ipsum in corpo-

re: superat ergo corpus z conuertitur ad ipsuz humo-
 res alij: quare humor iste in corpore multiplicat.

Cprofetur ponēdo aliū ca^o. dicens q^o ois medicina solutiua b^r-
 ta si non soluit vel nō soluit humore que d^oz talis dilatat humores
 alios: q^o eos couertit ad se: vnde si volo euacuare cholera: z eūaf
 flegma tunc cholera agitata multiplicat. **C**Nota nō eūaf humo-
 rem quem d^oz: q^o forte est indigestus: vnde motus rōne male qua-
 litatis inficit alios humores: vñ euacuat alium humorem: q^o for-
 te est magis digestus: sed euacuat que non d^oz: q^o medicina soluti-
 ua euacuat vim inferendo nature: vnde natura stipulata eūaf hu-
 morem aptiorem: vnde Bal. z. de simplici medicina. cap. 4. distin.
 4. medicina si non soluit humorem quem debet conuertitur in il-
 lum: q^o in superfluitatem similem illi z eum augmentat.

CEx humoribus quoq^o est qui est velocioris obediē-
 tie vomitui fm plurimum sicut cholera: z ex eis est qui
 vomitui rebellis existit sicut melancholia: z ex eis est qui
 inter hoc z hoc est medius sicut flegma.

Cponit aliū ca^o. ostēdens qui humor magis est apt^r vomitui: z di-
 cit q^o est chol. 2° flegma. 3° melia. **C**Sed cōtra. melia mag^r mo-
 uetur ad os stomachi: ergo aptior: maior p^r supra capso de humo-
 ribus: nam dicit q^o natura mittit meliam ad os stomachi. **I**n cō-
 trarium est Alii. **D**dm q^o melancholia est ineptior vomitui: z h^r
 ratione grauitatis eius. **C**Nota humorem esse aptum potest esse
 dupliciter: scilicet ex natura humoris: z sic intendit Alii. Scdo
 modo ratione loci ad que mittitur: sic quicūq^o humor mittitur
 ad stomachū z est aptus euacuari per vomitū: z hoc est rōne loci.
Et ad rōnez dico q^o melia non mittitur ad os stomachi gra eua-
 cuationis: sed gratia incitationis: ideo ratio non concludit.

CEt febre q^o d^r bñtis ventrē soluere melius est q^o facē
 vt ipse vomat: z cui^r humor descēdēs fuerit sicut lient-
 teriam habentis facere vt vomat est incōueniens.

Cponit aliū ca^o. dicens q^o febricitantē melius est euacuare per
 secessum q^o vomitū: z rō q^o in z^o particula afoi. 35. cōmen. illius
 afoi. **I**n omnibus morbis eo vomitus est mor^r difficilior q^o seces-
 sus: z rō q^o cū sit maior motus magis supercalefaceret.

Cubitat in fluxu cōpetit diuersio: q^o in lientēria cōpetit diuersio p^r
 vomitū. **D**dm q^o curatio est duplex. vera sine diuersione: z de ista
 bz verū dcm Alii. z alia est curatio cū diuersione: z tūc vel lientēria
 fit cū mā z sic puocat vomitus: vel a mala complexionē sine mā:
 z sic non diuertimus: vnde ppter diuersionem aliquādo curam?
 tamē si fiat in hyeme talis lientēria nō puocat sic vomit^r: q^o vt pa-
 tebit infra cap^o de vomitu vomit^r nō bñ cōcedit in hyeme.

CMedicinz preterea ventris solutionem facientius
 deterior est que ex medicinis est cōposita multe diuer-
 sitatis in tēpore in quo soluēdus est venter: qm v^rtris
 solutio cōturbatur: z prima v^retrem soluit ante q^o secū-
 da: z quādoq^o prima ipsam secundam expellit.

Cponit alium ca^o. dicens q^o deterior medicina est que cōponitur
 ex medicinis diuersis quarum vna cito ventrem soluit z alia tar-
 de soluit. **C**No. medicina potest componi ex diuersis medicinis
 multis modis. Uno modo ratione humoris euacuandorum: quia
 sunt diuersi humores. Scdo modo ratione modi euacuandi: quia
 vna euacuat electiue z alia lubricum faciēdo. Tercio modo rōne
 temporis: q^o vna cito euacuat z alia tarde. **M**odo licitum est cō-
 ponere medicinam ex diuersis medicinis duobus primis modis z
 non tertio modo: q^o cum prima compleat operationem z virtus
 debilitat velut quiescere alia incipit operari z magis debilitat vir-
 tutem. **D**ubitat videmus cōter operantes sic operari: et au-
 ctiores miscent cum forti medicina debilem. Dicēdum q^o medicina
 debilitat soluens potest misceri forti multipliciter: vel ad corrigē-
 dum nocumenta que debent sequi: vel ad corrigendum malitiam
 vel ad vigorandū medicinam debilem: z sic miscent auctores tota
 die. vel componitur vt ytraq^o operet^r z hoc vel sub intētiōne qua
 operetur distincte vt cum prima operata est alia incipiat: z sic nō
 est licitum propter causas dictas. vel sub intētiōne qua operent^r
 simul: z he miscentur vt fiat fermentatio z veniat ad viam for-
 mā vt fit in pillulis decoctionibus electuarijs zc. vnde ppter fer-
 mentationem fit vna z vna forma a qua prouenit actio debita zc.
 Et per hec patet ad rationes solutio.

CAmplius q^o biberit aliqd v^rtris solonez aut vomitū
 sibi facies corpore ipsi^r limpidio necesse erit vt ei v^ris

Gentilis

go accidat: aut mordicatio in ventre ⁊ angustia: ⁊ qđ
ab eo erpelleitur egrediet̃r cū difficultate multa.

¶ Ponit alii cañ. dicez q si aligis fumit medicinā copioze exstente sano multum leditur ⁊ fit vertigo: idem scda particula afōi. 37. afōi. Copozza sana fumere medicinaz difficile est: vii pharmacum nō iuenit humorez malum nā fortiter retinet humores bonos: vii medicina puerit fit supia humores bonos: ⁊ fit pugna magna.

Cum aut vltimū qđ dū medicīa supfluitates cūat non
erit i ca estuatio: cūq; q medicīnā biberit estuatio: ex
hīc cepit: iā cūat qđ supflūū nō ē. Hūmoꝝ p̄terea q vo
mitu aut vētris solone cūat cū aliū mutabif hūmo
rē signābit q iā corp⁹ ē mūdificatū a supflūo hūmoꝝ
quē cūare volum⁹. Qu si mūdificatio vlsq; ad itestinoꝝ
rasurā pūenerit ⁊ ad rē nigrā fetidū hñit odor: em erit
malū. Somn⁹ q; cū post vētris solonē aut vomitū fue
rit mult⁹ dñmābit q; eū iā pfecte mūdauit corp⁹ ⁊ p̄u
lit. Et scis q cū sū post vētris solonē aut vomitū fue
rit fortis marīnā ⁊ vltimā purgatiōis bonitatē signābit.

Tponit aliū cañ. cōprehēdē. 4. cañ. z. ibi ("humor pīerea.) z. ibi
 (Somin' 43.) 4. ibi (Et scis q' cum.) De oib' tamē hui. die q' euz
 medicina sufficienter euacuat nō fit estuario sed cum supple euz
 fit estuario. De scōa dicit q' mutatio qualitatis humoris est signus
 sufficientis eūonis: pñ si eiaretur chola z apparet egectiones al-
 bi sicut i. b. Cōmū. pñ si eiaretur flegma pñ eūonem dicitur hui. flegmā

DubTM 2TM

De signis et sufficienti euoniis: et titis post purgatione et boni huius
Cubitat aliqui estuario odir euoniis et non e compler. Dubitat aliqui
 vniuersi euare duos humores: g pot ee mudi ad vna et non ab alio.
Item si vno euare liba chole post liba adbuo ne mutatur cholaz: t
 in eo supfluit et no variat color. Dubitat somi aliqui accidit i p
 cipio euonis p vaporis medicine: sflr sit accidit in pni pp phar
 m: calz et ficci. ¶ In xii. aul. a. ¶ p dsm q estuario e signi bon euatio
 nis: e p n^o supflue euoniis: vni di eo e bona no sit estuario: si cum
 supfluit iquit estuario: et somi p sit post purgatione vni restaura
 tio calozis: t sps huius q fuerit resoluti in purgatio: t sflr sitis cau
 sat et resoleue alit iuuati vni purgatioe. ¶ No nos p fidera
 mus qritate in euoniis: t virtute. mo. 4. signa sumuz a b istis. estua
 tio sumit a qritate humoris euandi: q donec humoris nocitui q
 euas no sequit estuario. sflr mutatio calozis sumitur a qritate hu
 moris: si formi sumit a virtute: vni quando sps e resolo reuocat
 postea caloz: ad itra vti hit restauratio sps et catu sitis: q euas
 euas a vno humoris iuuatiore: q euo quat e nocituum. mo purga
 tio os duci vps ad duo signa virtutis: q ad somu t sitim: si regu
 ti euamuz totu humoris peccare in vna vice: id nos debem euare
 vsp ad alia signa dicata: q sunt signa euonis totu humoris a. ¶ Et ad
 rone pma p solo. ¶ Ad alia dico q qritas pmutat dupli in qritate
 gflali t spicali: mo permuratio qualitatiz humoris nocitui ad
 iuuati et signi excedetis euoniis: mo si pmutat qualitas gflalis
 sufficit: q de euone iuuatiua ad nocitui. Ad alia dico q Au. i. nte
 de sit i subseque pnt purgatioe et no ante purgatione.

E Scito etiam q̄ medicina ventris solutiuā expellit illud quod euacuat cum virtute attractiuā que attrahit hunc eundem humorem.

TERpedit 2° ostendit qua virtute ⁊ q^{uo} medicine vomitiue ⁊ solu
tiue eſſent. Et p^{ro} ostendit modū in hoc. Scdo idem ostendit in alijs
medicinis. ibi (Debes ſcire. ⁊ p^{ri}ma in duas. p^{ri}mo p^{ro}mittit deſc.
Scdo declarat. ibi (Et forſſe). C^{on} p^{ri}ma dicit q^{uo} medicina v^{er}
tris ſolutiua euacuat humore virtute qua trahit eum.

DabTM 8TM

¶ *Ex* p^o *expulsiō* ⁊ *attractiō* sūt dīa: q̄ nō sūt ab eadē v^ote. Dōs q̄
Au vult q̄ hī ē cōiōe dūo p^ocurat attractiō ⁊ *expulsiō*: itē opatur
magi *medicīa* actū attractiōis q̄ actū *expulsiōis*. Sed quid opē-
ratur actū *expulsiōis*: dicendū q̄ *medicīna* nō expellit humo-
rem a se sed eū trahit: vnde ipso humore trācto natura percipit
nocumentū ⁊ expellit. Et ad rationem p^o solutiō: q̄ *expulsiō* nō
fit a *medicīna* sed a natura membris vt dictū est.

¶ Et fortasse attrahit grossum ⁊ relinquit subtilēz quē
admodum facit illa que melancholiam expellit.

Declarat demū suū et claudunt ē duo actus expulsiōis et attractiōis. Et p̄
 onidit quā sit expulsiō. Secūdo mō attractiō ibi. Et debet. ¶ p̄ia in
 duas. p̄io declarat demū suū. Secūdo circa illū remouet falsas litiō-
 nes. ibi. (Et illi). ¶ C In p̄o dicit medicia aliqñ attrahit gñus et dimit-
 tit. ibi. (Sile). Et talis attractiō fit a for̄ specifica. ¶ Dubitat qđ dicit for-
 tasse. s̄it et qđ nō dicit s̄ile trahit et dimittit gñus. v̄ fac scameas.

Super primo

¶ Dicitur ad 8^m q^d aliqui medicia trahit g^lus & sterile v^l reubarbari tra
hit cholaz & flegma. ¶ Ad 2^m dico q^d Zui. vult inuere q^d attractio
fit ista: q^d attractio est multiplex. a vacuo & in ista cit^a trahit sterile:
s^{cilicet} alia est attractio a forma specifica: & sic medicia aliqui trahit g^lus
& dimittit sterile inuere Zui. q^d fit ista attractio a forma specifica.

Cillius ptecia vbi q dicit q ipsa generat illis qd at
trahit: aut q in primis attrahit id qd est subtile nō est
aliquid. Et Gal. qd ē hoc sentiat: penit? nō dicit q me
dicina vētris solutiva in qua nō ē venenositas cū ven
tre nō soluerit? digere? gñabit humorē qd attrahet
re solabit? huiusmodi dicta nō sunt cūcunctia.

Remouet falsas finias circa dicta. Et p^o vinius. Sedo alterius. ibi
(Et vi.) In p^o dic^o fuerit alig vt Liliades 2 dic^o q nulla me
cina erat humores nros: imo puerit^o i humores nros: postea fit
expulsiō: fit Alii. p. 3. de simpli. medi. dist. 4. ca. 1. 3. q. medi-
cina venenosa nō cōuertit in humores nros: naz iste Liliades ius
nult nra corpa cōpōit ex atomis 2 nō poterat trāsmutari: s^o cus-
datur medicina picebat q cōuertit in humores nostros.

Tercio dicitur. et hoc fit possibile: qd no agit a q̄litate z no a
 māg: no pōt puertri in humore. Sc̄do Arist. in pble. 421. p. dicit
 qd medicina nō pōt vici a calore: qd nō puertri in humore. Tercio tñ
 lz humore: qd medicina puertri q magis in digone p̄sequit: sanguis ē
 hmoi. Sc̄do oñido q magis puertri in cholaz z nō in humore: q̄
 quē d̄z cūare: qd oē pharmacū laxatiuū colz ē s̄ccū v̄t cholā. T̄
 nō oñido q puertri a flegma q medicina multū reficit: cōuer
 tio in humore erudit v̄t in flegma. ¶ Dm qd pōt puertri i humore:
 z rō qd medicina pōt pati a calore. ¶ Un regit qd medicina nō fit
 multū venenosa. Sc̄do q fit pauca q̄litas medicie. Tercio qd ca
 lor fit fortis valeā ē vincere: q̄ pōt pati a calore nō: tñ vel medi
 cina opaf v̄t medicina q: a q̄litate: vel nō agit v̄t medicina: v̄t
 medicina agit a q̄litate: tñ q ē pauca calor n̄ agit in mām v̄t medi
 cina dicitur a puertri in humore. ¶ Et ad Arist. dico q nō vici v̄t
 dicitur a puertri in humore. ¶ Et ad Arist. dico q nō vici v̄t
 qualitas ē: s̄ vici mā vbi fundabat illa q̄litas. ¶ No tñ q medi
 cina nō digerit v̄t cib: q tūc v̄t arguit rō puertri i quor: buōes
 cū hēat p̄res diuersas p gñone humorz: q̄ credo q puertri i sup
 fluitate humorū eiandi: nō v̄t digerat in stōcho epate z ex v̄t
 forte puertri i humore talē in stōcho vbi lz flitūdinē cū humore
 eiandi. Et ad rōnes duas p̄ solo. ¶ Ad aliā dico q nō puertri in
 humores: p̄p̄e q̄ s̄ supfluitates. ¶ Ad aliā dico q s̄ ille cholē: nō
 tñ oīs medicina simlāz s̄ forzā specificā: imo aliquā qd b̄z silū
 dicit magis silaf flegmati: v̄t turbib z lapis lasuli melie. ¶ Et ad
 aliā p̄ solo simli mō. Et cū dicit nō sunt puenicia. f. olera. Sc̄do
 tñ Lipiadi: z lz. B̄c hōt fient. f. sm̄ ifsoe: vel fennat particulū
 z nō opidē: qd in v̄te remediēdi cib v̄t dictum est.

T Et vi qd̄ q̄ Sal. ex hoc qd̄ attractio fertiat q̄ iter
attraheret medicinā z humore attracti sit pueniētia in
suba: z pp hoc attrahit ipsum. Sz B nō est vez: qm̄ si
attractio fieret cū pueniētia ferrū attraheret ferrū cuz
ip̄m superaret: z aurū attraheret aurū cū ip̄sum super
ret quantitate sua: hoc tñ certificare non est medici.

Remouet ſn̄iaz alioꝝ: vñ fuerūt qđ dicētes qđ medicina trahit
humores: qđ pp ſilitudinē in ſba. mō hic remouet Aui. qđ aurū tra
beret aurum: ſed ſcamonea non traheret cholera.

[illegible]

TE debes scire q' huiusmodi attractio q' fit potu' mē-
cinaz solutiū vtrē aut vniū facietū nō ē nisi i' ve-
nis in qb' venerit donec ad istelina pueniat i' s'oma
cbū: i' hic nō mouet ad hoc vt eos expellat eptra.
C'ostēz lupi. sup' mōstrauit in vltimo cañ. modū h'z quē fit attra-
ctio a medicinis solutiū: mō ostēdit ē f'm quē modū fit expul-
sio attractio

et attractio. Primo hoc. Scdo respōdet dubio. ibi. (Et scias.) Pri-
ma in duas. Primo ostēdit modū dēi. Scdo exequit. ibi. (Et raro
quidem.) C In pma dicit q attractio per medicinā solutiua z vo-
mitiua fit per venas ymentes a stomacho ad epar. C No Alui.
explicat duplicē actū attractionis z expulsionis. vnde inuit attra-
ctionē que fit per venas epatis venientes ad stomachū. z inuit
expulsionē que fit a virtute membrū. vnde si medicina expelleret
traheret pueratē humorū qd est falsus. imo cū eo bz similitudinē.

C Et raro qdem accidit vt cū ventris solutiua bibitur
ad stōchū ascēdāt: z si ascēderint ad vomitū declina-
bunt. Quid aut ad stōchū ascēdē nō dimittit non est nisi
pp duas cās. Una quarū est: qm medicina vētris so-
lutiua velocitē penetrat ad iestina. Et altera est: qm
cū medicina vētris solutiua bibis nā pperat ad hoc vt
ex venis mēsericis ad iestora expellat z nō ad supio-
ra: qm hoc ppiqui est z facilius: qz illud qd est post
eas nō ēt ipsas cōprimat. Et hoc qd ēt ex eo qd nām
mouet vt ex ppiquozibz expellat vjs.

C In spali exegit de vomitiua z solutiua. Et p de vna. Scdo d alia.
ibi. (Medicē vo.) pta in duas. Priob. Scdo declarat dēi qd-
dā. ibi. (Qd si medicina.) C In p^o dicit q raro accidit q medicina so-
lutiua expellat aliqd p vomitū. z rō est: qz medicina cū sit gūis pe-
rit iestora de facili. alia cā ē: qz iestina sunt ppingora expulsionis
qz sit expulsio p vomitū. C No. Alui. dicit duplicē cās hui: qz medi-
cina est gūis vñ soluit p iestis. z cā sumit ex pte corpis: qz iesti-
na sūt ppingora expulsionis. i. sūt magis deputata expulsionis qz sto-
macho. Et cās hui assignat 3o. mēse ca. z. qz supfluitates cū sint
gūes plus petūt pte iestis qz supiorē ēt plures vene pūgnat ite
stinis ducētibz supfluitates ad iestina. Et stōch^o colligat mery q
magis est apt^o attractio z supfluitates meli^o cūant p mēbra ylia
qz p nobilitat: vñ os stōchi ē ps nobilit. 4. de accitū z morbo. ca. 7.

C Dubitat vtz medicina solutiua soluat i estis existēs in stōcho vel
iestinis. Et vtz q existēs in iestinis p Alui. hic. Scdo vbi termina-
tur expulsio ibi incipit attractio: s; in stōcho fit attractio: s; vñ si
medicina est in stōcho ibi attrahent hūores: s; p stōchū fiet expul-
sio qd est falsus. Ddm q attrahit existēs in stōcho. h; p 3o. mē-
se cap. z. vñ talis medicina existit in fundo stōchi: qz si esset in ore
iduceret vomitū. z rō hui est: qz videm^o q cū medicina iam soluit
bis vel ter z fiat vomit^o euomit^o de medicina aliqd: z hō fieret nisi
eēt in fundo stōchi: qz si eēt in iestinis nō euomeret: vñ uocumē-
tū qd fit i medicina qū euomit cōicāt qz iestinis. Et tū qm medicina
trahit supfluitates de venis pūis euenit p iestina: vñ cū iestina
sentit nocuitū expellit eas: qz ille supfluitates cū sint gūes meli-
li^o expellunt p secessus qz p vomitū. Ad rōnes ddm qz virt^o me-
dicine attrahit trahit ad iestina virtuali cū ibi sint ples vene.
Ad alia si trahent ad stōchū: z cū dico q expellat p secessus gūa
facilior expulsio. Vel ddm q cū trahit ad stōchū venit p iesti-
na: vñ ex nocuito pcepto iestina expellit tales supfluitates: ex-
ponit illō qd ē post eas. i. mās nō phibet eas expelli: qz cōpmit.

C Quid si medicina virtutē haberet attractiuam que hu-
morem comitare esset nā virtutis expulsio magis vi-
gna vt in sano z forti superaret: lz medicina nō attra-
bat nisi ad viam significatam.

C Declarat dēi est forte. nā dicit aliqs medicina forte vadit ad hu-
morem z ducit cū secū: z postea nā expellit. mō dicit Alui. qz h est fal-
sus z pbat z. z. ibi. (Et si medicina.) C No in p^o dicit q si medicina
subalr irer ad hūore attrahēdū seq qz in corpe sano forti melior
attractio fieret a medicina qz in corpe egro. h est falsus. pbat pta:
qz maiorē pueniētā bz hūor bonus qz hūor malus: s; in sano ē hu-
mor bonus: s; vel dūcēt pta sic: qz expulsio fit a virtute: s; cū in cor-
pore forti sit fortior virt^o fiet expulsio fortior qz in corpe egro qd
falsus est. De z^o pte arguit sic. si illō eēt verū sequit^o q cū nō solū
fiat p secessum z vomitū: sed per alios modos. hoc est falsum. p-
bat pta: qz si vadit medicina ad vēsicā ad humores qz est in vēsicā
expellit per vēsicā. z similr arguit si vadit ad cerebrū.

C Dubitat pbs in pblematio. 4. z. pti. dicit q medicina subalr
trahit ad venas: s; trahit ad humores cūandū. Scdo aucto. A. z. can.
vbi dicit q medicina aliqd trahit ad extrema corpis: s; Etia agēs
z paties dnt eē simuli: s; medicina z humor sūt hūmōi. Quarto me-
dicine alterates trahit ad venas: s; z solutiua. h ad idē medicina
spūti z vine puocatiua trahit ad humores z locū vbi faciūt ope-
rationē: s; p qz qmēdices sparagos cū vīnā emittūt sparagos.

habēt odorē. C hic sunt varie opiones. aliq dicit q medicina fm
aliquā sui partē puerit in vapores qui vadūt ad humores: s; hoc
reprobātū est z. Et sic talis medicina nō bz in se talē motū. pgres-
sūm vt moueat se de loco ad locū: nec pōt dici q hūor trahit me-
dicinā: qz tunc humor hēret virtutē actiua z medicina passiua qd
falsus est: nec hoc est ex parte mēbrū: qz mēbra trahūt simile z nō
medicinā venenosam. Ddm q simile est de magnete trahēte fer-
rum z de medicina trahēte humores: s; magnes nō vadit ad ferrū
nec mittit vapores: s; nec medicina. vñ si scamona trahit cholera
h facit virtuali per qūitatē occultā nobis: z fit sic q magnes alte-
rat aerē vsq ad ferrū z ferrū affectū tali qūitate mouet ad magne-
tē. Silt medicina afficit mēbrū mediū iter medicinā z humorē ta-
li qūitate z illud mēbrū afficit humorē z humor affectus sic mouet
ad medicinā. Tū nō est incōueniēs q medicina aliq vadat cū sba
sua ad humores: z tūc talis medicina meli^o operat^o vt p; in medicina
alia que a ppietate respicit aliqd mēbrū vt sparagi vias vine. h
p; qz si ferrū fricet cū magnete citius trahit. Et ad pbm p; so-
lutiua z ad alias p; solo: qz sufficit q vadat virt^o. Ad alias simile
est zē. nego qz medicina spūti z vine puocatiua nō bz diciturē mē-
bro suo qd respicit sicut medicina vētris solutiua. Vel ddm est q
nō est necē talē medicinā subalr ire: qz forte differt per diez ire: z
tū videm^o istud medicamē subito opari. Et solutiua vētris trahit
hūores ad se: sed vine puocatiua puocat vīnā separādo subtile
sanguinis a grosso vt p; 5. de simpli. medi. ca. 1. 6. distinctionis.

C Medicine vo vomitū faciētis dispositio est diuersa
ab hoc: qm cū in stomacho fuerit in eo morabit^o z hu-
more ab intestinis ad seipsas attrahet: z sua virtute su-
perat ad resistendum virtuti naturali.

C Exequit declarādo de medicina vomitiua dicens: q medicina vo-
mitiua est a solutiua diuersa. dicens q medicina vomitiua vincit
virtutē naturālē qd nō est de medicina vētris solutiua: vnde vo-
mitiua trahit ad os stomachi z solutiua ad fundū. Alia differen-
tia est: qz medicina solutiua nō facit ita morū difficilē pta mām
sicut vomitiua: qz os stomachi ordinat ad attrahendum: z opz q
vincat a medicina vomitiua vt fiat expulsio.

C Et scias q plm attractiois humorū quos medicie at-
trahūt nō est nisi ex venis z ex eo qd est multe pping-
tas: qm attractio fit in venis z in eis que nō sunt vene
sicut hūores qui sunt in pulmone qui pp vicinitatē ad
stōchū z iestina trahunt: lz in venis nō vadant.

C Tacite dubitationi rādet: z dēi est q medicina solutiua z vom-
itiua trahit per venas mēsericas z p venas venientes ad epar ad
stōchū: mō. d. Alui. pnt ne tales supfluitates trahi p alias vias qz p
venas. Et dicit q sic: tū mag^o z meli^o trahunt per venas: qz in eis
stant plus supfluitates z sunt vie mag^o manifeste z colligate in
testinis: tamē vt p; fen. 10. tery. possibile est māz pleurexis expel-
li per secessum z vīnā: z hoc fit per vias refudationis per poros.
etiā supfluitates pulmonis possunt expelli per secessum vt di-
ctum est desudando ad diaphragma: z postea de diaphragmate
ad epar: z postea ad stomachum z expellit per secessum.

C Et sbes scire q attractio q fit p nares ex medicinis
siccis ē cā cūandi hūores a corpore sicut in hydropisi.

C Ostendit modum fm quē alie medicine a ventris solutiua z vo-
mitiua trahunt: z dicit qz medicine applicate naribz vel alijs par-
tibus trahunt z resoluunt si sint medicine sicce. C Nota differen-
tia est inter istas medicinas sic cūantes z medicinas solutivas z
vomitivas: qz medicine vomitue z solutiue trahunt a forma spe-
cifica: sed ille sic applicate trahunt per caliditatē manifestam vt
sanctus siue maiorana que cūat humores a cerebro.

C In smone purgatiōis vētris z regulis ei^o. Cap. 5°.

Am in pcedēti smone ostēdū qd sit corp^o
pparādū ad recipiēdū id qd vētrē soluit añ
qz purget cū amplificatiōe poroz z lenifica-
tione nāc z pprie in egritudinibus frigidis: z
ad sūmū naturā mollicare ante qz vēter soluat est cō-
petēs regula in qua existit securitas nisi in eo qui cho-
lirice passioni valde est aptus: ex hoc nanqz nihil isti
est faciendū: qm esset cā. cōueniens supfluitati que ei
accidet. Solutio nāqz vētris alicui^o talis qualis est
iste res admiscēda est in q sit virt^o vomitiua ne pperet.

Bentilis

decedere de stōcho anteq̃ suā pficiat opationē: imo
equent in ipso duay medicarū vntes z pficiat vētris
solutiua opōnē suā z vomitiua suā ecōuerio illius.

C post q̃ aut sup̃ posuit cañ. atredēdos i fluxu vētris z vomitu
nūc ponit cañ. bis appropiatos. Et p̃ in eūone p fluxu vētris. Se-
cundo idē facit in vomitu. ibi. (Dolez q̃ sunt.) p̃ia in duas. p̃io
ponit cañ. dictos. Sc̃do p̃ declaratiōe remittit nos. ibi. (Medicie
vētris solutiue.) p̃ia i duas. p̃io ponit b. Sc̃do ponit alios. ibi
(Mediciay vētrē solutiū.) p̃ia in duas. p̃imo b. Sc̃do docet
subuenire nocumētis euētiōib⁹. ibi. (Et si g̃tiōib⁹ q̃b⁹ cognoscit.)
p̃ia in duas. p̃io ponit cañ. p̃ q̃ docet qd est sciend⁹ an z post
pharmacū. Sc̃do idē postea cōplet. ibi. (Quidaz ēt dixerit.) p̃ia
in duas. p̃io ostendit cañ. ostēdēs qd ē sciend⁹ an purgationē. Sc̃do
qd post. ibi. (Lūq̃.) p̃ia i duas. p̃io ponit tales cañ. cōca. Sc̃do
p̃pos. ibi. (Lū aut q̃s.) p̃ia i 3. sic 3. cañ. cōca pōit. z. ibi. (Ex cā pre
rea.) 3. ibi. (Balneū quoq̃.) p̃ia i duas. p̃io pōit cañ. Sc̃do de-
clarat oēm. ibi. (Trauli.) C̃ In p̃ die q̃ in p̃cedēti caplo de elo de-
claratū est quō corp⁹ est p̃paratū. q̃ os apire cānales z molifica-
re nām nisi in trauiis p̃p faciliatē ip̃oz ad fluxū. C̃ Nō aut. tūgit
triplicē p̃ditionē p̃paratiōis. Una ex pre viay q̃ ē viay apliatio z
sub ista cōplectit oīgō hūoz. vñ qñ ista fuit reddat corp⁹ securū a
p̃ca. Alia atredē ex pre corpis euandū cū vñ lenificatiōe nāe. tñ. A.
modificat ista oīa cū oīc i egritudib⁹ fridib⁹. q̃ i egritudib⁹ fridib⁹
mālib⁹ magis sunt vñe oppilare. ēt q̃ in frigidis morbis magis
expectamus oīgōnē q̃ in calidis. vñde nā in egritudinibus calidis
aliqui eūat ibi. 4. cañ. ante oīgōnē. q̃ mā est subtilis apta eūari qd
nō accidit in frigidis. modificat z. oēm cū dicit q̃ os fieri lenifica-
tio nāe nisi sit aptus ille cholice passioni.

Dubiū p̃m C̃ Dubitat ista reddat corp⁹ securū a pena. q̃. 7. In dñi aptio viay
z lenificatio nāe reddat eūonē sup̃fluā. 8. 7. Dm q̃ in egritudib⁹
fridib⁹ ita fuit q̃ ex istis fact⁹ i eūat iuuatiū z p̃viay aptiōnē faci-
litat eūo. 8. ita fuit fida nisi i corpe apto cholice passioi. Et ad rō-
nē dico q̃ reddat corp⁹ securū a pena qd nō ē apti cholice passioi.

Dub⁹ 2m C̃ Dubitat z. dicit q̃ os miseri medicina vomitiua. Sed 3. p̃bi-
tū est ne cōponat medicā. q̃rū vñ cito soluat z alia tarde. 8. plus
p̃biat mīscē medicā solutiua vētrē z vomitiua. 2. p̃ia. q̃ plus
zīat ista cōpō q̃ cōpō duarū medicarū solutiū vētrē. 7. In dñi
Aut. 7. Dm q̃ aut ista pharmaca cōponunt vt op̃erēt vñq̃q̃
p̃ se. z sic nō fit. aut volum⁹ q̃ vñu cōrigat malitiā alteri. z sic fit.
q̃ daf pharmaca cū vomitiuo ne medicina nimis cito deſcedat de
stōcho. vel dant pharmaca vt vñq̃q̃ op̃erēt simul. vñ fiat simul vo-
mit⁹ z secessus. z exponit text⁹ virtutes equant. i. iuuant q̃ vom-
tus tardet medicā secessuā. C̃ Nō opō medicē vomitiue ē z.
p̃ vomitū de ista nō loq̃r. alia est subleuatio medicē secessiue. z
de ista loq̃r. Et ad rōnes p̃bat q̃ nō debet cōponi p̃mo mō.

C Trauli quoq̃ sūt ex eis q̃ cholice passioi sūt appa-
ri. forte igit nō tolerat medicā. ip̃oz tñ plūrimī cho-
liricā incurrun passionē ex reumatismis suoz capitū.

C declarat oēm sūt q̃ dicit q̃ corpa apta cholice passioni nō oīe
p̃parari vt oēm est. Nō dicit aliq̃s q̃ sūt isti. dicit q̃ sunt trauli q̃
bus deſcedit reumatism⁹ a capite p̃p būditatē d̃betē a capite ad
radicē lingue. vñ nō bene p̃ferūt vñq̃q̃ vñ ille būditates vadūt ad
stōchū z itelina vñ fit flux⁹. C̃ Nō p̃ traulos itelligit et alios hu-
midos. C̃ Nō medicina oī fortis. q̃ multos humores eūat. z. q̃
eūat humores grossius viscosos. mō si trauli nō egeat p̃ medicina rō-
ne quātitatis humoz tamē egent medicina forti sc̃do mō.

C Ex cā p̃terea timorosa est vt medicina ventris solu-
tiua sumat sece in itelinis existēte sicca: imo expellen-
da est saltem cū clysteri. aut iure mollicatiuo.

C addit z. cañ. dices q̃ timorofum est dare medicā sece existē-
te sicca in itelinis: vñde op̃z facere clystere vel dare aliq̃d ius le-
uēns. C̃ Nō cā nocumētū est: q̃ cū medicā trahat humores per
itelina p̃p feces siccas: vñ regurgitat humores ad stōchū. C̃ Nō
dicit aut cū iure si sece sit in itelinis supiorib⁹. z rō q̃ virtus eius
qd sumit per os magis transit ad itelina superiora.

C Balneū quoq̃ igredi ante q̃ vētris solō fiat aliquā-
tis dieb⁹ ē ex eis q̃ bene p̃parat nisi aliqd p̃biuerit: z
oz qdē vt iter balneū z haustū medicē puū iterueniat
t̃ps. Post medicā quoq̃ nō igrediat q̃s balneū: qñ
trahit māz ad exteriora: z neq̃s est bonū nisi ad vētrē
p̃stringēdū p̃ter in byeme: q̃ nō est timēdū p̃mā bal-
nei casaz igredi tali mō ne calor sit vñlo mō impediē

Super primo

ad attrahēdū: s̃ sit ad mollicadū. Et ad vltimū op̃z
vt aer illi q̃ pharmaciā bibit sit calitaz pauce ne sudo
rem faciat neq̃s turbationez: qñ b̃ est ex p̃paratoria.

C Fractio quoq̃ z ex oleis inſigū est s̃ sit ex p̃paratoria.
C̃ ponit 3m cañ. g̃iālē dices: q̃ igredi balneū aliquot dieb⁹ an va-
tione pharmaci est bonū: s̃ post sumptionē medicē nō os igre-
di balneū: q̃ ipedit op̃o pharmaci nisi vellem⁹ restringē. Sed in
byeme p̃cedit igressio p̃me case balnei: tñ nō os esse tāte calitatis
q̃ faciat sudare: vñ p̃fortat q̃ subtiliat mām z rarificat mēbrum.
Rō p̃z q̃ os eē balneū aque dulcis calide tēpare: q̃ si eēt multū ca-
lida oppilat vt p̃z. 7. t̃era. ca. 6. z os p̃cedē balneū duob⁹ dieb⁹. vel
trib⁹ fm diuerſitatē corpis vt baly. z. p̃actice ca. 56. tñ si mā sit
multa nō os igredi balneū vt dissoluat p̃ corp⁹: z ēt si sit debilitas
alicui⁹ mēbrū: vñ māe currūt ad illō mēbrū d̃bile. Inde nō os intrare
balneū post sumptionē medicē: q̃ medicā trahit i⁹ z balneū ēt
nisi i byeme: q̃ māe stāt multū fire: vñ igressio p̃ case vñ sit cali-
ditas tēpata n̄ facies sudare iuuat aliq̃r p̃parat illā māz: q̃ aliq̃-
lū cōmouet eā ad motū. S̃ sit inſectio z fricationes iuuat s̃ sit mō tñ
os eē iteruallū iter haustū medicē z balneū: ne ite d̃bilitet nimis.

C Cum aut aliq̃s medicē affluctus nō est neq̃s cā bi-
bit melius est medico vt sibi caueat ne ventris soluti-
ua violentas virtutes habentia ei tribuat.

C Regit ponēdo cañ. appropos q̃busdā corpib⁹ z s̃ sit. 3. z. ibi. (Sa-
stidiū.) 3. ibi. (Zilis vñ.) C̃ In p̃ die q̃ si fuerit aliq̃s nō affluc⁹ me-
dicinis nō d̃bem⁹ dare medicā forte. z rō q̃ nā nō tolerat rep̃ti-
nas mutatiōes. Sc̃do cā ē q̃ medic⁹ nō cōg̃it dissipat corpis ad
medicinas ex quo nunq̃ sumptis: nō cū leuib⁹ incipere debet.

C Fastidiū vñ habentib⁹ z humores viscosos z in bypo-
cūdris tēſione: aut q̃ in suis interiorib⁹ b̃z inflationē:
aut oppilones nō est dādū aliqd donec ista rectificē-
nutrientib⁹ z mollicatiōib⁹ z balneo z requie z diuisi-
sione eius qd mouet z eius qd inflāmet.

C ponit aliū cañ. dices q̃ h̃ntib⁹ fastidiū z h̃ntes viscosos z ba-
bentib⁹ tēſionē hypocūdris nō est dare medicā nisi ista rectifi-
cent. C̃ Nō p̃ fastidiū itēdit nauseatiua satietatē in stōcho: z per
tēſionē itēdit habētēs h̃ntes in p̃mis venis eleuētes vapores
ad hypocūdris: z p̃ inflationē z oppilones habētēs itēdit habētēs
humores in secūdis venis z in mēbris p̃fundis: tñ hoc oēm est in
caplo p̃cedēti q̃ humores debēt digeri: dicit q̃ vñ est q̃ hoc est
dicit: tamē nec explicat de venis p̃ticulariter p̃mo habentib⁹ hu-
mores malos z de alijs z os fieri cū cibis mollicantiōib⁹: q̃ leuior
est ista cura. Et fit cū balneo tamē nō in p̃ncipio: sed in p̃cessu.

C Illis vñ qui stantes bibunt aquas z habentib⁹ sple-
nes fortes medicē sunt necessarie.

C Agit aliū cañ. dices q̃ bibētēs aquas stātes lacinales z haben-
tes passiones splenis debēt sumē medicas fortes. f. que eūent hu-
more difficilis eūonis: q̃ in istis abūdat grossius difficilis eradicā-
tionis: z nō os dari medicā fortis que euacuet quātitatē multaz
humoz: vñde mā melica oz paulatine eūari: vñde humectare oz
z postea euacuare: z iterū mollicare z postea euacuare.

C Lūq̃ aliq̃s medicā vētris solutiua biberit melius
erit ei si medicā fuerit fortis vt sup̃ eā dormiat ante q̃
op̃er: qñ opabit melius: z si debilis fuerit melius erit
ei ne sup̃ eā dormiat: qñ natura digeret medicā. Cū
aut medicā operari ceperit melius erit ei ne super eā
dormiat quocūq̃ modo fuerit.

C ponit cañ. post sumptiones medicē z s̃ sit multi. z. ibi. (Ampli⁹.)
3. ibi. (Odores quoq̃.) 4. ibi. (Medici p̃terea.) 5. ibi. (Frigidi p̃re-
rea.) 6. ibi. (Lūq̃.) C̃ p̃io dicit q̃ si aliq̃s sumat fortē medicā sup̃
eā dormiat z si parua nō dormiat: q̃ medicā illa digerit. Sed
cū medicā illa incipit operari nō dormiat. C̃ Nō somnus p̃fert
in medicina forti: q̃ medicina meli⁹ reducif ad actū etiā si humor
sit difficilis eradicationis renocato calore intra humor: melius al-
terat z attrahit a medicina. etiā calor iuuat medicā in attrahē-
do humore ēt mēbrū virtus melius expellit: q̃ iuuat a calore.

C Dubitat p̃ t̃erū cap. 29. mor⁹ z vigilie destruit opōnē medicē
z sit p̃ua. 8. somnus oz puocari. C̃ Nō medicina oī fortis z. rōne
sube: q̃ in forma pillulaz. Sc̃do mō fortis z violētia z de vñq̃q̃
Aut. itēdit. Ad p̃positū. Aut. itēdit q̃ cū est debilis in trahendo tñ
est fortis: q̃ in forma pillulaz est dormiēdū: tñ nō os puocari somn⁹.
post q̃ opat medicā nisi velis ipedit medicē operationē.

Ampli⁹ cui⁹ aliquis medicinā biberit nō ilico sup eā se mouē d³z: s³ d³ sup eā geseē vt ipsaz nā circūdet z in eā opet: qm̄ nisi nā i ipsa opata fuerit nō opabit ipsa i nāz.

Ponit aliū cañ. sumptū ex motu dicēs q⁹ q⁹ sumpsit medicīnā nō se moueat: s³ gescat vt stōch⁹ circūdet medicinā z eā opet.

Nō stōchus siue digerit siue alteret d³ medicināz amplexare. mō si fiat mor⁹ post sumptionē medicine subito nō amplexat eā: iō nā nō agit in medicinā nec eōuerso. S³ postq⁹ operari ceperit moue corpus: q⁹ agitant humores z melius educunt.

Odores quoq⁹ nauſeā phibētes olfactē d³ sicut est odor mēbe z ruthe z apij z cydonioz z boli corasce:

nī aq⁹ rosace z pauco aceto aspsit: z si ex odore medici ne q⁹ exterit cū medicinā bibit nares pstrigat: z q⁹ me

dicinā abhorret d³ masticare paz ex tarchon: iō vt sui oris v⁹ odoris v⁹ stupida fiat: q⁹ si vomē tuerit et mī

tates pstrigat: z cū ipsaz biberit d³ sup rē stipticā bibat.

Pōit aliū cañ. vñ aliq⁹ abhorret pharmacū pp nauſeā: z aliq⁹ abhorret eā pp odore vel saporez. mō dicit q⁹ si timet de vomitu pp nauſeā d³ odorare odoriferā aromatica: q⁹ pfortat vtutē stōchi z ei⁹ pnticiā vñ melior sit reſectio: vel debet pstringi extrema vt ca

lor z humores diuertant a stōcho vel vt nā sit atreta rei dolenti z obliuiscat de vomitu: z si timeat vomitū pp odore d³ strigere na

res cū cortio vel manib⁹. S³ si vomitū timet pp saporez d³ comedē tarchon herba qdā stupefactiua: vñ pp vomitū dam⁹ panē vstuz

cū aq⁹ rosa vel aceto odorato z fricido manna. **N**ō sumē aliqd stipticū post medicinā est bonū in instanter medicine medicari.

Medici pterea pillulas q⁹ ei daturi sūt qñq⁹ i melle voluit z qñq⁹ sup eas pñciūt mel coctū aut zucchar⁹

coctū donec eis ide faciat tunicā. Ex eo quoq⁹ q⁹ ē i genū vñle ē vt sup eas pōat cera cū pauco oleo mol

lificata: z ex eo q⁹ ē magis pueniēs igenū ē vt os aq⁹ aut alia re ipleat: deide pillule sic se bibant sup ipaz:

aut que aliq⁹ horz igenioz aptate fuerint: trāsglutinet itaq⁹ oēs: ita q⁹ medicine opō nō cōgescet. Et oz vt apo

zima tepidū bibat z pillule cū aq⁹ tepida sumant.

Doet administrare pillulas cū melle vel cū zuccharo cocto fa

ciēte aliquā tunicā extra vel sit tunicā cū oleo z cera vel ipleat os aqua calida: postea mittere pillulas in ore z vtrūq⁹ deglutire: z

hoc phibent saporez malū medicine. debet esse calida: q⁹ nō adhe

rent sicut cum frigida. de secūda dicit q⁹ p⁹.

Frigidi pterea stomachus z pedes calefaciēdi sunt.

Pōit aliū cañ. dicēs q⁹ si isti sint fridi frīdī pedes debet caleſcere: vñ sunt fridi p remotionē caloz pp nocumētū stōchi ex vomitu.

Cūq⁹ ipsius aia sedata fuerit ambulet z moueat pau

latim: qm̄ mor⁹ hic est iuuatiuus. Et iterpositione bo

rarū ex aq⁹ calā tātū bibat q⁹ medicinā nō liqueſciat

z expellat ipsaz z ei⁹ debilitet virtutē nisi fuerit in bo

ra: qñ nece est vt vētris stringat solō. In potu quoq⁹

aque calide malitie medicine existit debilitatio.

Ponit aliū cañ. dicēs q⁹ cum nauſea fuerit sedata oz ambulare: qm̄ iuuat z postea bibat aquā calām nō tātā q⁹ soluat medicinā z

faciat eā descēdē nisi vellet eaz ipedire. **N**ō si mor⁹ fieret cum

adeſt nauſea fieret maior: sed sit post nauſeā: q⁹ vigoat caloz: vñ meli⁹ sit reductio medicine ad actū: vel q⁹ mor⁹ iste facit descēdē

medicinā de ore stōchi ad fundū vnde cessat vomitus.

Dubitat z⁹ regi. acy. ter. comē. i. z. phibet ne aliquid sumat post medicinā: q⁹ eius opōne ipedit. Dm̄ q⁹ siue ante opōne siue post

opōne vel dū operat⁹ odm̄ q⁹ nō dat aliqd cū opaf nisi vellem⁹ vē

trē pstringē: q⁹ tūc dam⁹ aquā calidā dissoluet⁹ medicinā: z sic lo

quit⁹ hippo. dicto loco dū operat⁹ s³ post opōne medicine dat aq⁹

calida cū zuccharo ad lauādū z abſtergēdū: sed ante opōne medi

cine pōt exhiberi ad liqueſciendū sbas pillularū: q⁹ nimis dura z

sic fit. vel dat q⁹ medicina est multū acuta z sic fit: vel dat vt medi

cina dēſcēderet ad fundū ne fiat vomit⁹: z d³ eā aq⁹ calā modica: q⁹ tūc dēſcēderet ad iſteſtina. Et cū dicis aq⁹ ipedit. dico q⁹ iuuat vt pz. Et

cū dicis repmit virtutē. dico q⁹ iuuamentū est maius nocumēto.

Qui aut medicinā bibē voluerit cale exis cōplonis z obilis cōplonis z obilis stōchi erit ei melius vt eā bi

bat postq⁹ pūs biberit aliqd q⁹ sit sicut aq⁹ ordet: aut

succ⁹ granati: aut vt vlt⁹ dicā cū stōch⁹ rcepit nutriēs

sōtilez leue: s³ q⁹ ita fuit erit ei meli⁹ vt eā ieiun⁹ bibat

Ponit aliū cañ. dicēs q⁹ si aliq⁹ ē cholice cōplonis z rare cōpō

nis z obilis stōchi melius ē vt bibat medicinā post sumptionē ali

cui⁹ cibi leuis vt post sumptionē panis i fusi i fusto v⁹ v⁹ gnatoy.

Dubitat si sumit ieiun⁹ stōch⁹ famelic⁹ eā digerit. Dm̄ ē q⁹ aliq⁹

est eē stōchi famelicū z ieiunū. ieiunus cū supflū⁹ chilus ab eo re

cessit: tñ adhuc bz chilū pro se. Sed cū nō bz adhuc pro se tunc nō

d³ dari medicina: q⁹ vt dictū est digeret: sed d³ dari cū chilus sup

fluis mō dicto sepat⁹ est a stōcho. Et ad rōnē pz solo: q⁹ cū stōch⁹

bz de chilo p se agit in medicinā reducēdo eā ad actū. **N**ō cū

stōch⁹ sit debilis humores cholericū currūt ad eū debilitates ipm̄

vñ si medicina sumat mag⁹ debilitat ipm̄. Et stōch⁹ cholericus iei

nus multū modicā a medicina: iō opz q⁹ sumat aliqd. z s³ est si

fuerit debilis cōplonis: q⁹ multū debilitat ex multa resolutione.

Murimi pterea qbus datur medicina ventris so

lutina in estate ex ea perueniūt ad febrem.

Addit aliū cañ. dicēs q⁹ vñ sumētēs medicinas in estate i cur

rit febre: q⁹ in comē. penul. p⁹ pti. pharmacū calidū est z sicut.

Op⁹ z ne medicine potator comedat vel bibat do

nec medicina suā pſecerit opōne: neq⁹ ē quādiu me

dicia opaf dormiat nisi volūtas affuerit vt restrigat.

Ponit. 3. cañ. prim⁹ est q⁹ medicine potator nihil d³ sumere nisi

post purgationē z nisi velit restrigē. **N**ota hoc bz verū postq⁹

medicina incipit operari vt dictū est: nec d³ dormire: q⁹ sedā pmi

distin. z. cañ. 13. oēs euacuationes fortes formus retinet: q⁹ in eu

acuatione excitat virtus expulsua que in somno ligat.

Quō si ipm̄ stōch⁹ non tolerauerit ne comedat ppea

q⁹ stōch⁹ ei⁹ est choleric⁹ z cito descēdit ad ipm̄ chole

ra: aut ppterea q⁹ a comestione vehemēter abstinit

z samē tolerauerit def ei parum panis infusi in pauco

vino super medicinā anteq⁹ venter soluat: qm̄ hoc est

ex eo q⁹ medicinā fortasse adiunat.

Addit aliū cañ. dicēs q⁹ si sumēs medicinā sit choleric⁹ d³ aliqd

sumē z parū: q⁹ cū hūiores cholici currūt ad stōchū iducunt acci

dētia mala nisi cibet. Et si sit aliq⁹ q⁹ stererit diu sine cibo z multuz

fit d³ bilis d³ aliqd sumē vt panē i fuzi i vino vel in succo gnatoy:

vñ si sumit solus panis difficilr digerit: nec sumit vinū solū: q⁹ 3⁹

pmi ca. 7. vinū ē optim⁹ penetrator: iō fridū forte trāſiret i venas:

iō ista duo miscent⁹: q⁹ meli⁹ digerit z ita cito trāſit: vñ stōch⁹ si

debilitat: vñ pfortat stōchus z melius reducit medicina ad actū.

Op⁹ pterea ne anus aqua frigida laueat: s³ cū calida.

Ponit aliū cañ. dicēs q⁹ post solones vētris nō d³ abluī anū cum

aq⁹ frida: q⁹ frida inimicant ano mīci zē. 5. pti. afoz. 23. Unde

pp hoc facimus clyſtere cū aqua ordet z zuccharo rubeo vt remo

ueant reliquie humoy z medicine que remanserūt in intestinis.

Quidā ēt dixerūt q⁹ pillē q⁹ sit cū apozimatib⁹ dāde

st dāde cū apoziatib⁹ q⁹ sit cū eis hōgenea. Pillē nāq⁹

q⁹ cholaz expellūt rubeā cū apozimate dāde si alicui⁹

q⁹ sit. s. g. sic sum⁹ terre: z q⁹ mellaz eūant cū apoziate

alicui⁹ q⁹ sit sic epūhimū aut polypodiū aut his sile: z

q⁹ flegma expellūt cū apoziate alic⁹ q⁹ sit sic cētaurea.

Postq⁹ Aui. sup⁹ posuit cañ. attēdēdos an sumptionē pharma

ci z post eūonē: nūc in b addit alios cañ. vt hoc cōpleat. Et p ponit

duos cañ. attēdēdos an pharmacū. Scdo pōit attēdēdos post. ibi

(Ampli⁹). p⁹ia i duos sic duos cañ. pōit. ibi (Lū āt.). **P**ria die q⁹

cū pille st dāde cū apozimatib⁹ dōt dari cū apoziatib⁹ hōgencia.

Dubitat an pillule debeāt sumi cū apozimatib⁹. i. medicinis lig

dis. Et dōt ne sumi ista apozimata ligda cū pillulis v⁹ post. Et dōt

ne sumi aliqñ nō cū apozimatib⁹ homogeneis. Dm̄ q⁹ medicine

vel exhibent in forma pillularū vel apozimatis vel electuarij vel

in forma pulueris z variant sic pp varias itationes. Dam⁹ in for

ma pillularū qñ volum⁹ a lōginq⁹ eūare: z rō q⁹ plus stāt i stōcho:

z q⁹to maiores sunt tāto plus eūant a remotis: tñ sunt rotūde: q⁹

melius descēdūt p mery: vnde ei nō adheret. Et in tali figura me

li⁹ pſeruant vt dicit Andromachus in tractatu de tyriaca. Danf

ligde qñ ita a lōginq⁹ nō eūamus. z s³ minus eūant a lōginq⁹

in forma pulueris zē. **A**d ad ppositū nō dam⁹ pillulas cū apozima

matibus qñ volum⁹ a lōginq⁹ eūare: sed in casu dam⁹ apozima

Gentilis

ta vt qñ damus pillulas de aloē. mō qñ timē m^o de apēritiōe hē-
moroiday dam^o apozima de masticē vel damus apozima ad si-
gillandū operationē medicīne vt dirigat^o vire^o illius medicīne ad
caput sicut est sticados. ¶ Ad aliud dico qñ dam^o apozima cū me-
dicina: sed in casu damus apozima post: qñ medicīna staret in
stōcho z nō eūaret: nūc damus apozima vt iuuēt medicīnaz. ¶ Ad
aliud vtrū apozimata debeant esse homogenea. dico qñ si dant ad
intētiōē eūandi vñū humorē damus homogeneū. Sed si ad intē-
tiōē eūandi plures humores damus apozima nō homogeneū.

Cū autē eūare volueris corp^o siccum carnem habēs
durā medicīna forti sic elleboro z his similib^o vebemē-
ter stude in hūectādo ipm nutrīentibus vinctuosis: z ad
vltimū cū fortes medicīne multi sint timoris tales. vñ.
qñ est elleborus: qñ in corpore mūdo efficit spasmū
z repleti corporis cōmouet humiditatē motu turbido
z ad intestina trahit illud qñ ei difficile est expellere z
tūtimali venenosi sicut mezerion z scabian z caruz im-
pedimentū cū superant remouet rayb.

Exequit^o ponēdo z^m cañ. qñ si tu vis eūare corp^o siccu cū forti me-
dicina debem^o tale corp^o humectare nutrīentib^o hūidis: vel si vis
eūare cū elleboro vel scabian. i. esula debes facē qñ dē m^o. ¶ Nō
4° pñ. afoz. i. afoz. Si vis dare elleborū humecta pñ^o corp^o hūme-
crātib^o. ¶ Nō scabian remouet impedimēta talū medicinarū z est
lac acetosum vel sim alios nō est lac acetosum: qñ in lacte est vir-
tus pētiuariū per rayb intēdit aquā lactis mixta cū melle vel sa-
le: vnde ista medicīna est repēsiua acuitatis: qñ lauat z abstergit
malitiā talū medicinarū. ¶ Nō spasmus fit in corpore mūdo: qñ
trahit bonū z iuuatū qñ cū terrore nāc trahit z cū violētia.

Cāplius medicīna multoties suū odorē in stoma-
cho dimittit: est qñ sicut si medicīna ibi remanet: cuius
medicamē est aqua ordei que ipm lauat: que qdē me-
lior existit eoz que in potu sumunt.

Ponit aliū cañ. post pharmacie assumptionē. Et pñonit cañ. añ
pfectā opōnē. Scōo ponit qñ est cōpleta. ibi. ¶ Ille vñ. ¶ Prima in-
tor quor pñonit cañ. ibi. ¶ Aliē ptes patēt per se. ¶ Cū pñ^o dicit^o
qñ aliqñ medicīna dimittit suū odorē in stōcho: vnde damus aquā
ordei z est bona. ¶ Nō aliqñ pars medicīne remanet in stōcho z
soluit nimis: vnde ad ipediendū virtutē eius aliqñ damus lauan-
tia: z aliquādo astringentia: z aliquādo cōprimētia. modo aqua
ordei lauat z abstergit z mag^o in hoc cōmēdat. Sed debet ne esse
calida. dōm qñ qñ appōximari frigida: si vult reperire virtutem
pharmaci. Sz si vult lauare daf calida: qñ mag^o abstergit z lauat.

Cūqz tps plonabit^o z medicīna operari nō ceperit
si alleuatio fieri poterit vt nihil moueat fiat: qñ si qd
affuerit timoris melius erit vt hydromel traiciat aut
eius syrūpū aut aquā in qua nitrū resolutū fuerit: aut
subiciat ei collyriū aut fiat ei clystere.

Addit aliū cañ. dicens qñ si plōgat tps qñ medicīna nō eūet: timo-
sentia alleuatio: meli^o est vt nihil moueat. Sz si sentiat nocumē-
tū meli^o ē vt de hydromel vel fiat clystē vel suppositoziū. ¶ Nō
iuenit ista affirmatiua si plōgat tps z alleuatio fit fiat vt nihil mo-
ueat: z rō: qñ ipa ē debilis virtutē: vnde medicīne debiles aliqñ tar-
dant opōnē ad diē sequētē: z iō nō qñ ipediri. Alia est ista negatiua
vt si pñ fieri alleuatio vt moueat vñer fiat vnde incitamus me-
dicinas cū clystēri vel damus aliqd qñ iciter medicīnā. Sed si fue-
rit aliqd timoris melius est dare hydromel: qñ facit descēdē me-
dicīnā de stōcho vel aquā cū sale nitro qñ abstergit z lauat: z hoc
fit in forti medicīna qñ est timor. ¶ Nota collyriū aliqñ sumit p
suppositoziū vt hic: aliquādo pro medicīna oculoz.

Ex causis vñ pp qñ medicīna nō operat^o est cānalūz
cōagustatio de nā: aut pp cōplexiōē: aut pp egritudi-
nis vicinītatē: in habētib^o. n. paralytim aut apoplexiā
medicinarū vñe ad suas mās cōangustant. Accidit qñ
vt difficile sit facere quatenus vñer eis currat.

Ponit aliū cañ. correctiū erroris: vñ medicīna aliqñ est dōilis z
tardat opōnē suā vel tardat pp cānalū angustationē. ¶ Nō Alii.
vult qñ medicīna tardat nō qñ sit debilis: sz pp angustationē cāna-
liū: z h fit pp cōplexiōē fridā vel pp locū apāc ēē ppiquū loco eūo-
nis. mō si est pp medicīnā debile debes iuuare medicīnaz: z si sint
oppilationes debes aperire z subtiliare tales humores grossos.

Super primo

Duas pñeterea medicīnas ventres soluentes in vño
die pñungere est timorosum z est extra rectitudinem.

Addit aliū cañ. dicens qñ in vño die dare duas medicīnas fortes
nō est rectū. z rō qñ supflue euacuamus. z^o cā est qñ virtus multū
debilitat. tñ dare duas medicīnas debiles vt cōpleat solo: qñ data
medicina aliqñ fit clystē lauatiū ēē dam^o aquā zuccharatā p os.

Omnis quoqz medicīna qñ alicui humoris est propria
cū ipm nō iuenit pñurbat z vñer cū difficultate facit:
z simil^o si ipm in suo dōlo infusum inuenerit.

Ponit aliū cañ. dicens qñ si medicīna appropiata data nō iueniat
humorē ipm pñurbat corp^o. ēē si iueniat ipz pñmixtū turbat corp^o.

Dubitat qñuor hūores semp sunt in corp^o: qñ medicīna semp inue-
nit humorē. Dōm qñ nō iuenit talē humorē appropiatū aptum
ēēōnt: vnde si vult eūare talē humorē bonū nā retinet z nō dimit-
tit ipm euacuari z fit maxima turbatio: ēē si talis humor: fit mixt^o
iuuatiuo cū difficultate euacuatur z turbat etiā multū corpus.

Omnis pñeterea medicīna humorē in primis extrahit
qñ est ei pñius: deinde illū qñ est post ipm in multitudine
z subtilitate z reliquos pñ hūc ordinē pñer sanguinē:
qñ nā vñqz ad postremū ei retinet z recondit.

Ponit aliū cañ. dicens qñ ois medicīna pus trahit hūorē sibi appo-
pñatū. Scōo attrahit mag^o pñuētē z vñio eūat sanguinē: qñ nā
ēē rēcōdit p thesauro. ¶ Nō z^o ē odo. vñ ex aptitudine hūoz: vñ
scamonea eūat cholera: z postea subtiliorē zē. Alii^o est odo ex pñe
regulationis nāc z sic sanguis vñtimo eūat: qñ si medicīna aliqñ eūat
cholaz pus eā eūat: deinde flegma: z postea melias: z vñio sūguinē.

Dubitat ois medicī in isto ordine pñuēt. Sed 3° de simp. me.
cap. 4. dist. 4. sicut magues trahit ferrū: ita medicīna hūores: sz
quātūcūqz magues augmētet nō trahit nisi ferrū: nec medicīna.
Dōm qñ trahit ordinē dicto. vnde postqz medicīna eūat humores
pñiū nō trahit alios hūores alia virtute: vnde scamonea postea
debilitat virtutē pñuētā: vñ expellit flegma: qñ aptius est eūoni.
z^o sui acuitate aperit osificia venarū: vnde eūat sanguis. ¶ Nō
regrit ad veritatē illā qñ medicīna prius eūet vñū humorē pñiū:
z postea alios. qñ nō sit medicīna que eūet duos humores appo-
pñatos: qñ pñer vñū. z^o aliū ipm qñ est medicīna dēat humores
que debeat eūare z pñle z nō lōge. vnde qñ daf medicīna eūat
ua flegmatis de iuncturis si fit cholera in stōcho prius eūat chole-
ra qñ flegma. ¶ Nō nō est itētiō: qñ talis medicīna dicta eūatua fleg-
matis vel cholē eūet totā cholera vel flegma: sz magna pñe cho-
lere vel flatis: qñ siue humorib^o ēē nō possum^o. Et ad rōē pñ solo.

Humorē vñ ex longinquo attrahere est difficile.

Pñit aliū cañ. qñ diffolūt hūores a lōgīnā z eos trahē ē difficile.

Cāplius cūz timor affuerit ne nausea aut syncopis
alicui accidat postqz medicīnā biberit opoztebit fieri
vt anteqz medicīnā bibat trib^o dieb^o: aut duob^o cum
aqua rassani vomat z vt rassani comedat.

Ponit aliū cañ. qñ si medic^o timet d exhibitiōe medicīe fieri nau-
sea vel syncopim dñ puocari vomit^o cū aq rassani z ipm ēē come-
dendo. ¶ Nō. A. intēdit de nausea. pñuētē ēē humoribus fridīs
viscosis in stomacho vnde medicīna cōmouet eos z fit nausea z
aliqñ syncopis per cōpassiōē ad cor. Mōdo decoctio rassani dñ-
gerit pñumit z incidit tales humores.

Dubitat dictū est supra qñ si volum^o eūare p secessus debem^o le-
nificare nām p inferius. Dōm qñ z^o est vomitus. pñarās ad phar-
macū vomitū. alius est vomit^o pñarās ad solūcōē vñeris: vñ facit
qñ medicīna descēdit ad fundū z operat^o melius: z de scōo loquit^o.

Oportet pñeterea ne multus salis sit in cibis eius quā
medicinam vult biberē.

Ponit aliū cañ. dicens qñ in cibis eoz qñ sumūt medicīnā nō qñ po-
ni nimis de sale. Sz 3° sal iuuat solōnē: qñ ēē subtiliat hūores gros-
sos. Dōm qñ multa quātitas salis nō qñ ponit: qñ fortis medicīna
mū exiccat. ēē cū sal exiccat z asper qdāmō stipricat exaspera-
do. ēē nimis fieret exiccatio. Et ad rōē dico qñ qñ lenire z nō exa-
spare. Ad aliā subtiliat. dico qñ mar^o ē nocumētū exasperatiōis vñe.

Multoties quoqz ex dāntu medicīe pñuēt ad nau-
sea z angustia z syncopim z tremorē cordis z ventris
mordicationē z pñie cū nō solōnē fecerit aut sudorē:
multoties pñeterea ē nobis ne cūz vt cū faciam^o vomē:
z multoties excusat nos ab b dāre ei retētiūz facē vt

aqua ordei bibat quatenus veter soluat et medicine malitia remoueat et quod in intestinis retentum fuit lauetur.

Addit alium can. dices quod ex haustu medicine puenit ad accitua mala: et tunc opus dare aqua ordei. **N**on medicina idcirco ista accitua: quod humores commouent et non educunt unde fit nausea et angustia et syncope ex vaporibus eleuatis ad cor: et etiam tremor: fit etiam sudor ex debilitate virtutis: vel sunt ista ex nimia euacuatione unde fit vomitus vel diuersa vel daf medicina copressiva ut descendat ne operet plus: vel daf aqua ordei ut lauet ut non plus soluat.

Ille vero cuius complexio fuerit frigida et super alios humores fuerit flegma superabundans dicitur sumere post medecina et ipsius operatione nasturtium aqua calida ablutur cum oleo. Et quod calide fuerit complexio pilis bibat cum aqua frigida et oleo violaceo et zucharu tabarzet aut iulep. Et ille quod temperate est complexionis semen lini.

Ponit alios can. post complexum pharmaci attedendos. ibi. **E**t ait qui. **C**on p. dicit quod si alius fuerit flegmaticus et sumperit medecina euacuat flegma post purgationem dicitur sumere nasturtium lauatum cum oleo. Sed si fit cholericus post assumptionem medecine cum iulep. pleuit opone sua dicitur sumere semine pilis: et si fit tale corpus temperatum dicitur tunc sumere semine lini: unde opus quod dens astringentia respiciendo tunc complexionem et humores qui euacuat ut dictum est.

Et ait quod excoziatione timuerit intestinum bolus armenus cum succo granati def. Sumere etiam dicitur quod dicitur post fluxum ventris et si non ipsum retinebit.

Ponit alium can. quod si alius timet excoziationem intestinum dicitur sumere bolus armenus cum succo granati. **N**ota bolus armenus phibet excoziationem et succus granati remittit acuitatem medecine et stipticat et pfortat intestina: unde expellit humores acutos: et postea bolus armenus solidat quod dicitur hic vel quod dicitur de m. i. quod dicitur mus infra de emendatione excoziationis intestinum.

Omnia preterea pharmacia bibenti cui postea aduenit febris melior est aqua ordei. Syrupus vero acetosus est excoziationis: et ideo tardus est usque ad duos dies aut tres donec in intestinis virtus supradicta redeat.

Ponit alium can. dices quod bibenti pharmacia si se supuenit damus aqua ordei et non syrupus acetosus: quod excoziationem: unde differit per 3. vel 4. dies: unde aqua copetit quod frigida est et humida unde dicitur febris.

Ille quoque quod medecina bibat seba die est balneum itur. Et si ex humorebus ipsi aliquid fuerit relictum balneum ipsius mundare poterit. Nam si videris quod balneum sit et sapidum et in ipso dicitur erit si signum quod balneum ipsius ab eo quod relictum est mundificat. Ipsius si ideo dimitte: quod si iueneris quod in ipso non dicitur: imo in eo estuatione patiat expelle eum.

Ponit alium can. dices quod qui sumit medecina sequenti die dicitur intrare balneum ut resoluatur reliquie humorum.

Dubitat Joanes mesue li. p. dist. 3. can. 3. dicit quod quod medecina perfectae etiam non copetit balneum: imo non nisi quod volumus restringere. Secundo balneum trahit supfluitates de loco ignobili et nobile et ad nobile ut de intestinis per epar ad stomachum ad cutem. Tercio supfluitates melius expellunt per intestina: quod est locus aprior: sed dicitur quod balneum apriorum post purgationem per supfluitates non a pharmaco moras: imo tales supfluitates medecina non potuit euare nec virtus eas attingere potuit: per istas procedit balneum: et non daf per supfluitates intestinum. Propter istas damus clystere lauatum et cecedit et die ne virtus nimis debilem. Et ad Joanes mesue interdictum quod non cecedit dum fit euacuatio. Ad alias per solutionem: quod arguit veritatem.

Scias preterea quod ei qui intestinum patitur debilitatem plerumque ex medecinis ventris soluentibus aduenit ventris solutio fortis et plonabit ei res et multis idigebit medecinis donec retineat: in senibus etiam similiter timeat ex ventris solutione ipsius nocuentum.

Ponit alium can. dices quod si alius sunt breues debilitate intestinum et sumat medecina solutiva debilitant magis intestinum et fit solo ventris solutio: et si marie accidit senibus: quod debiles sunt et habent intestina debilia.

Et scito quod ex potu nabit post medecinas ventris solutiones ad febres peruenit et ad estuationem.

Exquis ponendo alium can. dices quod si post medecina quod sumit nabit eueniet se nabit est potus fructuum humidorum: unde fit febris: quod caliditas medecine quod remanet cum ebullitione in illa humiditate multa.

Post solutionem quoque ventris et minutionem multoties in epate aduenit dolor quem aquae calidae potus remouet.

Addit alium can. dices quod post solutionem ventris fit dolor per ventositatem aliquam commota: unde aqua calida curat et resoluenda alia.

Et scito quod tempus quo maior canis ascendit et hora quod nix super montes quiescit et hora frigiditas foris non est tempus sumendi medecina. Medecina enim in vere aut autumno est bibenda. Et ver quod est cum niues de montibus cadunt. Et post ver quod venit estas in qua non est sumenda nisi res subtilis. Autumnus vero est veri pertrarius.

Ponit alium can. ostendens tempus eionis et dicit quod cum in diebus canicularibus non est scienda electio quod eum peruenit: sed coare eum cum medecina leui. **N**on in estate sunt morbi: unde per medecina trahit inter et calidus est. Nec tunc magni frigoris fit eio electio: quod humores stant quieti unde medecina commouet eos et non potest eos educere. Autumnus est tempus. **E**st tempus eionis aptum post tempus veris.

Amplius nane non est facienda fluctudo bibendi medecina cum qua necesse sit mollificare ventrem: quod fiet per consuetudinem naria: et si habes ad impedimentum male finis peruenit.

Ponit alium can. dices quod tu non debes assuefacere nam medecinis ut pro quocumque leui casu sumere medecina: unde natura redditur pigra et non mouet nisi incitet medecinis: unde iste medecine purgat et inuenerat et sic peruenit ad malum finem.

Enuquere etiam qui fuerit sicce complexionis deijcit fortis medecina.

Ponit alium can. dices quod sicce deijcit fortis medecina.

Oportet preterea ut super debilem medecina ex motu minuat ne eius virtus resoluatur.

Ponit alium can. dices quod super debili medecina non dicitur fieri foris motus quod debilitat virtutem medecine: unde per fortis motus humores trahunt ad superficie cutis et medecina trahit itus et excitato calore resoluatur aliqua pars medecine: sed super fortis medecina fortis morbus peruenit.

Ex medecinis quoque debilibus benedictis sunt violae cum zucharo.

Ostendit que sit debilis medecina et est miscere violas cum zucharo: unde euacuata forma specifica cum sunt sicce: sed cum sunt humide non etiam zucharu iuuat. intelligatis etiam per medecinas paruas reubarbarum: quod daf pregnantibus et cassia et manna.

Et iste cui in byeme necessarii fuerit medecina bibere ventum obseruet meridionale. Et in estate dixerunt quod dam eorum eorum: hoc quod dicitur diuisionem habet.

Ponit alium can. dices quod debiles sume medecina in byeme dicitur expectare ventum meridionale: et in estate dicitur expectare ventum septentrionale. **N**on dicit quod dabit si intelligat quod sit in ventis meridionalibus: et sic est falsum: quod iste ventus sit calidus et humidus impedit medecina: quod trahit humores ex et similis est de vento septentrionalis: quod subtilis frigidus penetrat et impedit. Secundo modo intelligit quod stare in aere calido et humido temperato et sic intendit.

Eger est debili indiguerit solutione et non operabitur non magis moueatur: sed dimittat.

Ponit alium can. dices quod si eger sumit medecina et non operatur: non dicitur amplius moueri cum medecina: quod iste plus debilitaret.

Egritudo quoque multoties ebullire facit ventris solutionem et accidit febri et est cum minutio sufficit.

Ponit alium can. dices quod cum adest febris necesse est pharmacia unde fit postea stomia aliqui excusat a pharmacia: quod etiam illa mala materia: unde non reddit foris in valendo resoluere residuum vel per sudorem vel per fluxum narum: et si pharmacia excusat a stomia simili modo.

De superfluitate medecine ventris soluentis et de hora constringendi eam. Cap. 6^m.

Ex significationibus quibus cognoscitur hora qua est catharticum constringendum est scitis.

Post Jo. An. superi^o posuit multos can. attedendos per secessus: nunc docet corrigere notum in 15 puenientia et

Bentilia

sunt duo: id duo facit. Primo docet subuenire supflue eñoni. Secundo quod non mouet. ibi. (Lū phar macia solone.) Pñia i duas. Pñio pñitit fñgñdes p qñ coñscim? pñeniēte eñone. Secundo quod supfluit. ibi. (Inanatio.) Pñia in duas. Pñio ponit fñgnū p qñ coñscit pfecta purgatio. Secundo docet fñgre p illud. ibi. (Lū gñ vñris.) Cñ pñ dicit qñ fñtis est fñgnū demñfana qñ cathartici flue eñio est pñtrñgēda.

Dubiu p^m Dubitat vñz fñtis fñt fñgnū sufficēte purgatiōis. Primo qñ nō nālis res nō arguit cām nō nālem: fñtis est bñmōi. Secundo fñtis pñedit sufficēte purgatiōis: qñ añs pñ in cōmē. 19. afoi. 4. pñi. Quicūqñ in phar macys nō faciūt. hic dicit qñ antecedit vñ dñm est. Tercio sequitur qñ qñlibet eñandus deberet duci ad fñtm. hñ est falsum: qñ multū pñfecte purgant z nō ducunt ad fñtm. Pñm dñm dñm. Pñm dñm qñ est fñtis pñcupās z illa appet ante pñfectaz opññē vel eñone. Alia est sublequēs apparēs post pñfectā eñone. etiā pñgñf cū alieua tione corpoz. ēt cū eñio pñedit augmētā tñ sublequēs est zñ. im mediate sequeñs post pñfectā eñone: z alia sequeñs eñone supflua. ēt imediate sequeñs nō ita debilitat fñc sublequēs eñone supflua.

Dubiu z^m Dubitat qñō cātur illa fñtis. Dñm qñ per sufficēte eñone mēbaa inuñunt: z postea trahūt a venis z vene a venis mēfaraicis z vene tales ab itestñnis z itestñna a stōcho. sñ isti falsus dñt: qñ nō inuñunt rāte vene qñ inuñant rāta mēbaa ēt fñ mēbaa inuñunt cātur fames. Jō dñz cū phar maci fñt calim z fñcū pñm pñt bñiditates roxidas oñis stōchi: vñde phar maci pñm trahit humores a longe: z postea trahit pñm quos. Pñ ad rñem dico qñ fñtis est zñ. fñ nālis z de ista nō est sermo. Alia est facta a re nou nāli z talis pñt arguere rem nō nālem. Ad alia fñtis est pñcupās verū est: tñ loqñtur de fñti sublequēte imediate. Ad alia pñ solutio.

Dubiu 3^m Dubitat vñz fñtis fñgnū pñfectā eñone per phar maci vomitiū. Dñm qñ nō: qñ phar maci vomitiū est acutius: iō dñ cñtus cātū fñtis. Secundo pñm trahunt ad stōchū humiditates: qñ fñtis nō causat. Pñm dñm dñm. ca. 3. supra ab isto. Pñm dñm cū dñm. fñcū phar maci solutiū ericēdo inducit fñtm ita vomitiū. Et cū dñtis est acutius: dico qñ dñtis fñtis maior. Et cū dñtis ad alia currūt humiditates. dico qñ verū est humiditates cholericę que fñtm augmētant. Et ex hoc pñ cā qñre in sufficēti fñdima nō cātur fñtis: qñ etiā bñiditas venarū z de ore stōchi bñiditas subtilis nō. pñ ēt qñre nō cātur fñc fames in hñ vñ fñtis: qñ cñt eñiā flue ericac bñidū suble ex qñ cātur fñtis qñ grossūz chilofum: ex cui⁹ absētia cātur fames.

Cum ergo ventris solutio perseuerauerit z fñtis non acciderit nō erit timendū qñ superfluitas peruenierit.

Cdocet pñgnū fñgnare. Et pñ pñ. Secundo pñ aliud. ibi. (Qñqñ.) Pñma in duas. Pñio docet fñgnare pñtis pñuatiue. Secundo pñstñue. ibi. (Lū gñ.) Pñia in duas. Pñio hñ pñuatiue. Secundo ponit exceptionē. ibi. (Ne rñm.) Cñ pñ dicit qñ si vñris solo supfluit z fñtis nō appet nō ē supflua eñio. adhuc nota fñtis fñt qñ cōpētēs eñio facta est: tñ aliqui cogimur pñ debilitatē virtutis restringē: sñ tot⁹ humor nō fñt eñar⁹: qñ ex nimia eñone in vñna vice facta uā terret z nimis dñbitat: vñ postea pñtñs nñ erit fñcificata: z poteris iterato eñare si expedit.

CVeritatem fñtis qñqñ accidit: z nō pñ multitudinez solonis vñtris neqñ pñ ei⁹ supfluitatē: imo pñpter cām dispñsñs stomachi: qñm si fuerit calidus: aut fñccus: aut vñrūz: aut in talib⁹ qñles sunt cāe bñmōi nō erit lōge qñ faciet cito fñtm: aut pñpter cām dispñsñsñs medicie: cūz fuerit calida pñgñtiua: aut pñ cām mēe in seipsa: qñm cū fuerit calida sicut cholera: aut in talib⁹ quales sunt cause bñuifmodi nō erit lōge quin festina veniat fñtis: z si cū hoc harū rerū accidit pñtrariū nō erit lōge quin penitus fñtis cū tarditate veniat.

Cponit exceptionē dicens qñ fñtis nō solū accidit pñpter eñonem sufficēte: sed pñpter cōplexiōne corpoz calidā z fñcā: ēt ex parte humoris vñ si fuerit cholericus vel falsus si trahit ad stōchū causat fñtm: vñde fñtis est fñgnū pñfecte eñonis: qñ nō cātur fñtis pñcupans subito: mō talis fñtis qñ talis humor euacuat cessat.

CLū gñ videris qñ fñtis iā supfluit z qñ vñtris solo nō sit pauca pñtrñge z pñcipue cū cāe festinationis fñtis z vñ locitas ipñ⁹ nō fuerint in vñtre: qñm in bñmōi nō debes tardare pñstricñone cū fñtis apparuerit.

Cdocet fñgnificare per fñtm dicens: qñ si eñio superfluit debes restringere vñ quādo fñtis excedit z pñcipue in corpore frigidō z humido z euenit qñ humor qui euacuat est frigidus z humidus.

Dubiu 4^m Dubitat pñ fñgnū nō pñt fñgñi nñi i corpore rēgñt qñ: fñt i corpore

Super primo

calo sicco accelerat fñgñio z i corpore frido z bñido tardat. Et nō pñt hñri ista cognitiō nisi cū eñone bñioz mēlicie: qñ in fñtico tardat z in cholico accelerat: sñ in mēlico forte fñgñit. Pñm dñm dñm. dñm qñ in cholico corpore dimittit fñtm augmētari anteqñ restringā: z in corpore fñtico dico qñ subito cū appet post purgatiōne restringā z in alijs corpi⁹ dimittit fñm gñus: z hñ dicem⁹ in plurib⁹ eñionib⁹ qñ erit tāta multitudo bñioz qñ i eñone illoz ēt terret z dñbitat.

CQuādoqñ etiā eritis eius qñ egredif est demōstratiuus hore cōstringendū. Qui enī cholera expellit rñbeam cū viderit qñ iam peruenit ad fñgñma fñciat qñ iāz medicina superflue operat⁹: z qñto magis si ad choleram peruenit nigram. Sanguis vñ maioris est timoris z deterioris periculi.

Caddit aliud fñgnū docēs per illud eñare: vñ si eñamus cholera z multa quātitas fñt eñata: tñc fñgnū est qñ dñ pñtrñgē eñatio.

CEt si cui pñ medicinā mordicatio supuenerit pñderandū erit illud qñ in cap. de mordicatiōe dñmñm.

Cponit icidēs dñcēs qñ si pñ medicinā supuenerit mordicatio fñda sunt qñ dñcunt in caplo de mordicatiōe ista vel in 3. lib. sen. 16.

Cde modo succurrēdi dispositioni eius in quo superfluit ventris purgatio. Cap. 7^m.

Planitio supfluit: aut pñ venarūz debilitatē: aut pñ ozificiōz ipāz amplitudinē: aut pñpterea qñ phar macia earū pñgit ozificia: aut pñpterea qñ ex ea cōplexiōnis malitia corpoz acqñsita fuerit: aut ex ea que est sicut ipsa.

Cdocet subuenire supflue eñoni. Et pñ qñ dñm ē. Secundo reddit mēdicū cautū. ibi in fine capli. (Medico dñ.) Pñia in duas. vñ medicina pñ. cās supflue eñat. Et pñ ponit cās. Secundo docet rñstñtē. ibi. (Lū gñ.) Cñ pñ dicit qñ eñio supfluit: aut pñ amplitudinē venarū: aut qñ aperit venas: aut qñ iducit malitiā fñmñt hñc. Cñ mñl⁹ te sunt cāe supflue eñonis ex pte corpoz: qñ sunt qñdas corpa bñna debilitatē venarū z bñt venas latas z ozificia venarūz vñ humor facilliter egredif: vel pñt esse debilitas stōchi z intestinoz: vel pñt esse pñpter phar maci acutū pungens: vel qñ aliqñ pars phar maci inuñscat in stōcho: aut ex parte regimñis: vñ cū homo expone te ventis calidis: qñ inuñt medicina: vel frigidis qñ cōprimunt vñde maior sit expñsio. Pñ sicut ipsa. i. sicut malitia cōplexiōnis.

CLū gñ vñtris purgatio supfluit liga extrema superi⁹ z inferius icipies ab ascellis z iginib⁹ descēdēdo ab eis.

Cdocet subuenire supflue eñoni. Et pñ pñ ea in gb⁹ nō ē dubiū. Secundo pñ ea in gb⁹ ē dubiū. ibi. (Et si hñ totū.) Cñ pñia i totū ēt medicina pñnit. Cñ nō vñna itētiō est rñpññē acuitatē phar maci z fñt pñ frida fñt pñica: alia est diuersio mēe: alia est igrofñre mēz: alia est pñtrñgē vias aptas: alia est pñfortare vñtutē: vñ pñ debilitatē uñe expellit. De pñ dicit qñ opñ ligare extrema icipē ab iginib⁹ z pñcedē iferi⁹: vñde fñt in pñ corarū: z postea ire ad genua z vñqñ ad crura: sñ in coris pñte inguina oñ fieri ligatura fortis: qñ est locus attractiōis: z fñmñl⁹ liga brachia fortiter: z tale remediū est reuerfñu.

CEt in potu parū tyriace aut philonij tribue.

Cponit aliud remediū dñcēs qñ debemus dare tyriacam nouā: qñ repñmit acuitatē phar maci venenof. zñ rñme opñ igrofñat mām sicut ēt philoniū: sed antiqñ repñmit acuitatē phar maci venenof.

CEt si poteris fac ipñ sudare in balneo: aut vapore aque calide sub pñnis suis capite exterius tracto.

Cponit aliud remediū dñcēs qñ debet intrare balneum z face re ipñm sudare capite extracto euaporando caput cū aqua calida: vñde cum caput sit repletum vaporibus ex illa pñuocatiōne sudoris expelluntur illi vapores vñde fit diuersio.

CLūqñ multū sudauerit pñstricñia ad potandūz da ei z vñat alachalic⁹: z fricet cū stipticis.

Caddit aliud remediū dñcēs qñ post sudorē dñnt pñstricñia: qñ repñmunt acuitatē z expellit medicinā vñfñs intestina.

CEt fñant ei epithimata ex reb⁹ bene redolētib⁹ ex aqñ myrtorū z sandalis z camphora z succo fructuū.

Caddit aliud remediū dñcēs qñ debet fieri epithima ex reb⁹ redolētibus vñ ex decoctione rosarū balaustiarū zc.

Cdubitat balneū stipticū nō cōpēte: qñ nec epithima. pñtia nō a fñmñl⁹ z añs est 30a. mēfue dñmñz. 3. añz. 3. dñz qñ nō cōpēti si volu-

mus eñone pstringere: sed epithima restringit & pfortat solū stomachū & intestina unde nō currūt mē ad ea: & hoc dū virtus epithimatis penetrat ad intra stomachū aliter pstringeret poros ad extra: & ita augetur fluxū pellendo materias ad intra.

C De mēbra preterea ipsius extrinseca fricare debes & calefacere ventosis cum igne sub hypochondrijs prius positīs & inter spatulas ipsius.

C Pōnit aliud remediū dicens q̄ debes fricare & applicare venter in spatulis ne mē currat ad stomachum.

C Qd si tibi necesse fuerit stōcho ipsius & intestinis supponere emplastra ex ordeo fracto & aq̄a stipticis fac similiter ex oleis oleo de cydonijs & oleo de mastice.

C Pōnit aliud remediū dicens q̄ si debes appropinquare emplastrū debes appropinquare emplastrū ex ordeo fracto ex decoctōe myrrilloz: & s̄ ordei est absterfui: q̄ nō cōpetit q̄ talis medicina d̄ est stiptica. Dm̄ q̄ ordei pōt fieri stipticū torrefaciendo cum vel abstergendo corticem eius per pānum asperum.

C Ipse preterea ab aere frigido est separandus: quoniam premit cum & ipsius resoluūt ventrem & ab aere calido: quoniam ipsius laxat virtutem.

C Pōnit casū in modum remediū dicens q̄ non debet exponi aeri frigido vel calido.

C Confortari quoq̄ debet ex rebis bene redolentib⁹ & ex stipticis ad trañciendum ei dandū & ex tortellis in vino suauiter redolente. Opōtet tamē vt sint calida & vt panis cum succo granati iam precesserint: & similiter a sanguica & cortices papaueris albi triti.

C Pōnit aliud remediū dicens q̄ debent dari redolētia & tortelle. i. panis bis coctus in vino & d̄ esse calidus & d̄ prius esse infusus in succa alii sanguica vel succaba. i. in succo ordei vel d̄ prius infusus in succo granati & debet tortelle esse calide: q̄ si frigide darent cū virtus sit debilis plus debilitaret. etiā pōnit succos granati: q̄ pfortat & reprimunt acuitatem medicinarum.

C Ex eo quoq̄ exptū est vt grana nasturtij pōdē triuz & sumant & torrefiant deinde adoch coq̄nt odec coagulent & ad bibēdū tribuant: est nāq̄ vltimū in bonitate.

C Pōnit aliud remediū & est dare tres. 3. nasturtij & decoquere in lacte acetoso unde est extractū butyri: & postea da.

C Dubitat nasturtij soluit ventrē: q̄ d̄m q̄ per torrefactionē remouent partes calide solutiue: unde remaneret grossius stipticus: sed aliq̄ adurimus grossia vt acuant vt p̄ de lapidibus ex q̄ sit cal: vel adurimus sericum vt misceat medicinis: q̄ aliter nō pōt misceri: vel adurūt vt remoueant partes venenose vt scorpiones. unde venenosum remouet. & pōt vti ē aqua lactis acetosi reprimunt nasturtij acuitatē. illa patet. 5. casū. vltimo caplo per Auicē.

C Op̄ p̄terea vt ei⁹ nutriēs sit stipticū infrigidatū cui⁹ nūc q̄le est qd sit ex succo vuc acerbe & sibi similib⁹.

C Addit aliud remediū dicens q̄ cib⁹ eiusdē d̄ esse frigidus multū.

C Sed nūc dixit q̄ tortelle d̄nt eē calide. Dm̄ q̄ nisi virit⁹ nō eēt nimis debilis: & eēt a pharmaco multa d̄bilitas iudeta: tūc appropinquam⁹ multa frida. Sed si virit⁹ est d̄bilis appropinquam⁹ calida.

C Ex eo etiā qd in retinēdo solutionē iuuat est vt vomitus pronocet cum aqua calida & eius etiā extrema in ea mittant & nō infrigidēs ea. Cum autē alicui eorūz syncopis superuenerit da ei vinū ad potandū.

C Pōnit aliud remediū & ē puocare vomitū cū aq̄ calida diuerfēdo ē op̄ pōnē manus & pedes in aq̄ calida: q̄ trahunt mē: & subdit docēs subuenire debili virtuti dādo vinū aromaticū bonū.

C Et si hoc totū non contulerit tribue ei in fine rei narcotica & medicamenta fortia nota que sunt in capi. de prohibitionē fluxus ventris.

C Pōnit alia remedia i q̄b⁹ d̄ vbiū: & d̄ vbi q̄ si ista d̄cā nō pferūt da narcotica. C nō q̄ ista q̄si venenosa cū cautela d̄ exhibē: vñ d̄nt administrari in fine q̄si alia nō pferūt. ē nō d̄nt administrari cum cibo: imo cibo digestio & de ferro: q̄ puocat somnus & fortēs retinet eñones. iterū d̄ p̄siderare q̄ prius appropinquando cū emplastris vel clystere: & si nō pferunt dare per os: iterū misceri eis calida p̄posita principalū membrorū: q̄ talia narcotica eis p̄stant.

iterū op̄ ea administrare in pauca quantitate.

C Medico vō est vtilius vt p̄uifor examinat in p̄parando trociscos & pulueres ponticos antequā sit bona vt etiā sit p̄uifor & in enematis & ipsoz instris.

C Reddit medicū cautus in hoc dicens q̄ medicus debet sibi p̄uidere de trociscis stipticis & alijs medicinis stipticis.

C De eo q̄ bibit catharticus & nō mouet ab eo. Ca. 8^m.

C Am pharmacia solutiones nō fecerit & fecerit mordicationēz vētris & angustia in ipso & que sumpsit ipsaz estuauerit & scotomabif⁹ dolebit caput & patiet alices & oscitationes.

succurrere debes cum enemate & collyrijs siccis.

C Docet subuenire defectui eñonis. C nō aliq̄ ad medicinā q̄ nō eūat p̄sequunt accidētia feua: & aliq̄ nō. Et p̄ docet succurrē vñ. Scdō alteri. ibi. (Et cū medicina.) P̄ia in tot q̄ medicina pōnit. ibi. (Eripe.) Alie p̄es patebūt. C In p̄ d̄c q̄ si medicina nō soluit & patet accidētia mala d̄bem⁹ facē clysteria & c. C nō medicina facit accidētia mala: q̄ fuit d̄bilis vñ agitat & nō mouet: vñ sentit p̄ictio & angustia & sit scotomia ex vaporib⁹ multē eleuat ad caput: vñ p̄uenit q̄ vie eñonis sūt oppilare: vel q̄ mē non erat bene digesta. mō clystē trahit mām agitatā ēt aperit vias vel administrat collyriū siccū. i. suppositoriū unde incitat expulsiua & dicit collyriū a colon: q̄ ab eo euacuat aliud est collyriū humidū oculoꝝ.

C Et ipse quidem bibit mastice. 3. iij. in aqua tepida. Medicina quoq̄ quandoq̄ operat p̄pter stipticorū bibitionē & comestione talium qualia sunt cydonia et matiana p̄terea q̄ os stomachi cōprimunt & qd sub eo epistit: & p̄pter qd nauseā sedant & medicinas a suo motu qui est ad superiora violēter ad partem mouēt inferiorē & p̄terea q̄ nature vim inferunt.

C Pōnit aliud remediū & est q̄ ipse bibat tres. 3. mastice: q̄ & aromatica pfortat ē cōprimunt pharmacū de stōcho & bibat cū aqua tepida. P̄ Medicina quoq̄ addit aliud remediū dicens q̄ medicina cōpressiua stiptica est exhibenda: q̄ cōprimunt materias attractas ad stomachū. etiam comprimunt medicinas ad fundū stomachi: & subdit q̄ vim inferunt nature. i. fortificant naturā.

C Si enema non iuuerit & mala superuenerint accidētia extēnsionis corporis & oculi extērint extra & fuerit motus ad superiora: necessaria erit minutio.

C Pōnit aliud remediū q̄ si enema nō p̄fert & medicina mouet sup̄ & est repletio: tūc op̄ facē s̄lōmā: & rō q̄ ex quo appet extētio s̄ge repletione in toto vñ data pharmacia facta est ebullitio q̄ signū est emittētia oculoꝝ: vñ ex q̄ repletio est in toto cōpetit s̄lōmā.

C Et cū medicina vētrē nō soluerit & mala eā nō secuta fuerint accidētia: meli⁹ ēt erit vt ipsam p̄sequatur minutio saltem post duos dies aut tres: nā nisi hoc factū fuerit timendū est in ipso ne humores ad vnūz principium membrorū moueant.

C Pōnit aliū casū. q̄ si medicina nō soluit nec inducunt accidētia mala op̄ vt fiat s̄lōmā post duos vel tres dies: unde q̄ humores sunt cōmoti ne currāt ad principalia sit s̄lōmā: & op̄ expectare secundam vel tertiam diem: q̄ medicina tardat aliquando operationem vsq̄ ad talia tempora.

C De disponib⁹ medicinarū vētrē soluētū. Cap. 9^m.

M Edicinarū vētrē soluētū qdā sunt quaz malignitas magna est sic elleborus niger & turbitū cū nō fuerit bonū: imo fuerit ex gñe ipsi⁹ qd est citrinū & agaricū qd nō fuerit album & purum: imo nigredini attinuerit & sicut laureola.

C Post q̄ Aui. superius posuit casū. in eñone per fluxum ventris & docuit succurrere quib⁹dā accidentibus: nunc docet eligere cōueniētes medicinas & curare malas: ideo fm̄ earū triplicē diuersitatē. 3. facit. p̄mo ostendit malignitatē & incolumitatē earum. Scdō pōnit posse carū. ibi. (Quedā.) Tercio modum operandi. ibi. (Medicina.) p̄ima in duas. p̄mo pōnit p̄imā diuersitatē. Secundo docet malignitati eius subuenire. ibi. (Et q̄.) C In p̄ma dicit q̄ de numero medicinarū soluētū quedā sunt quarū malitia

Gentilis

est valde magna vt elleborus niger. Nota malignitas medicie est qdā cōis z ista sumit ex parte venenositatis: qd oēs medicie solutiue qsi in hoc cōicant q sunt venenose vt pz per Joānem mesue. z. cap. 7 per. B. z. regim. acutoz. in cōmē. ii. sup illo verbo Porro. z qdā ē malignitas ppria. Et h est z. qdā est a tota specie vt elleborus niger. z qdā est ex idiuo alioz spēi: z illa sumit ex duplici accēte: qd aut tale accidēs est acqstū a gnōne sicut colloquenda in sua plāta singulr ē maligna. z qdā hnt malignitatē a tpe vel p corruptionē vel aliud vt elleborus malus z corruptz ex tpe. Ad ppositū si bene respicitis oēs istas malitias Alii. in ista tangit. Nō cognitio est z. Spālis vt scamonee zc. z p nō ponit bic: qd eēt nimis plura. Alia est gñalis z ista fundat in ista. mō sba cogno scit ex tribz. per tactū q: si est dura ad latus maligna pdeclinat: z si mollis ad latus benigne declinat: q cito reducūt ad actū: sed si sit aspera etiā declinat ad latus malignarū medicinarū: hoc si in ea reperiat asperitas z lenitas. Scdo si est mali odoris maligna est: z si nō bona. Tercio si est saporis amari est maligna. z si dulcis est bona. etiā si sit stiptici saporis est bona. ynde si medicina saporis est acuti cū stiptico est mīn mala pp stipticū mēbra pfortas.

Et qz res iste male sūt tūc si bibite fuerit z mala inde accidetia puerint meli erit vt medicia a corpe expellat qstopus polē fuerit vomitu aut purgatione z medicē cū tyriaca. Multarū pteera capz remouet ma lētia z p̄turbatio quā faciūt aie dādo in potu aquā ve hemēter fridaz z sedēdo in ipsa sic turbat citri putridi. Nis quoqz res q acuitatē frāgit glutinatīōe z lenifica tiōe z vinctuositatē in q sit dulcedo ad b pferit.

Docet subuenire nocumētis pueniētibz ex talibz medicis z dicit q si ex sumptiōe eaz pueniūt accitā mala expellēd sūt p vomitū vel secessus. z dicit q remouent nocumēta ex aq frida z ex bal neo frigido z vinctuosa dulcia remouēt virtutē talū medicinarū. Nō dcm est q qdā sunt maligne ex tpe z qdā ex gnōne: tales ex tpe nō debēt dari: z si dāt fuerint z faciūt nocumētū debēt expel li. Sz alie maligne ex tota spē z ex pñ gnōnis debēt dari p̄solare: sz si faciūt nocumētū dnt expelli: vñ qz tales medicie sūt veneno se debem rōne caliditatē: z tunc aq frida z fridus resistunt. z fa ciūt nocumēta rōne acuti saporis: z tūc dulcabz vinctuosis resisti mus. Jterū faciūt nocumētū excozādo itestina: z tūc glutinatūis resisti m. Nō dz expelli p vomitū qñ in ore stōchi facit mor di cationē: z p secessus cū facit mordicationē in fundo stōchi.

Quedā ē mediciaz qñqz aliqb p̄portionales ext lūt cōplonibz z aliqb nō pueniūt. Scamonea nāqz in eos q in fridīs morant regiōibz nō opaf nisi dñlī nisi magna ide def qstas sic ē mos ei in terra turchoz: z qñqz est nēcūz qbuldā corpibz in aliqbz regionibz ne medicinarū corpa denf: sz virtutes carū tñi.

Ponit scōbz diuersitatē q sumit penes posse eaz p̄dēt penes diuersitatē corpoz gbz hec medicia apporimat. Scdo circa mo dum apporimadi. Et p ponit cañ. circa pñ. Scdo circa modū ap porimadi. ibi. (Et nēce est.) C In pñ dicit q scamonea nō opaf in corpibz existētibz in locis fridis: imo nō opaf nisi parū vt in terra turchoz. C Nō medicie pnt esse p̄portionate z. P̄tio a qstitate z forma occultat: q ita agit in b corpe q nō in aliud: vñ in pñ bñus qrtē sen. medicie alteratiue sic sunt: sz solutiue. z qñ docuit mu tare mellitū in camomillā. Scdo mō rōne hūoris etiādi vt tur bith flegmati z scamonea cholere. Tercio mō rōne fortitudinis z debilitatē: qz debili puenit medicia debilis: z forti forz medicina. Ad ppositū: z mō tales medicie sūt p̄portionate. C Nō scamonea in regiōibz fridis opaf paz: q illa corpa hnt multuz de calido: vñ resoluūt scamonea: qz subtilis est. Scdo cā est q in eis abūdāt bu mores fridi viscosi: vñ bz vias strictas z sunt inepti cūoni.

Dub^m p^m

Dubitat qre exhibet vt z nō sba. Dcm q b fit cū corpe ē dñbile: vñ nimis mouet. Scdo q qñ nos volum stipticitatē dam? sba: qz i seculētia medicie ē qdā stipticitas: iō hermodactyl iūctura z passioibz pferūt: qz mās s eis cūant z p̄strigūt illas vias ne recipiāt.

Et est necesse etiā vt medicinis soluētibz vtrē bene redolentes medicie miscēant p̄pterea vt membroz virtutes eis cōseruent. Adedicie quoqz cordis ad hoc suuamentum conferunt p̄pterea q sp̄ritū animalē in vnoquoqz membro confortant: plurime quoqz earuz

Super primo

subtilitate sua z facilitate iuuant.

Ponit cañ. circa p̄dictā diuersitatē rōne modi exhibēdi. Et p po nit cañ. rōne modi exhibēdi. Scdo mō rōne modi permiscēdi. ibi. (Due pteera.) Nō debem exhibē medicias ne nocumētū iducat rectificādo malitias affādo tritūdo vel coquēdo. vel vigorādo mus nō imutādo subam: sz miscēdo alias medicias aut vigorādo opōnē ei: z est vigoratio z. Ex p̄ptate flagellata vt ziziber cū tur bith: iō sine zizibē turbith etiā solū flegma stīle z cū eo etiā sūz z a loco remoto etiā. Alia est vigoratio cōis: z ista fit cū subli tiatūis: qz citius etiā humor. Alia est miscē aromatica: qz tales medicie sunt venenose: vñ ledūt p̄ncipalia. Ad aromatica p̄bi bēt ne ledāt p̄ncipalia. vel vigoratio fit ducēdo virtutē medicie ad aliqb mēbz vt miscēdo nucē muscatā cū volumus medicinas ire ad caput. vel vigoramus cū stipticis z resolutiuis: qz timemus de vomitu z timemus q talis medicia nō giet v̄tōstatis. z oia illa Aliicē. in ista tāgit si bene aduertat. His habitis dicit Aliicē. de p̄ma parte q si damus tales medicias debemus admiscē aro matica eis: qz p̄stant sp̄ritus p̄ncipaliū membroz.

Dubitat aromatica sūt cordialia: sz nō distigunt a cordialibus. Dcm q de mō cordialitū qdā sunt que magz p̄fortat epaz qdā cor z qdā magz cerebz: tñ oēs iste medicie sunt cordiales. C Nō sz aromatica debeāt misceri talibz medicis: tñ p̄ itētio dz eē citaro manet cordialibz. z rō qz ois iussio venenosa p̄t petit cor qz alia mēbra. Alia itētio dz eē ad alia p̄ncipalia cū talibz aromaticis.

Dubitat qd hnt facē aromatica cū sp̄i aial. Dcm q p sp̄m aia lē itēdit sp̄m aialis casus gentiū: vñ q p̄fortat cor p̄fortat sp̄m in vnoquoqz mēbo: qz cor mittit sp̄m ad oia mēbra. C Nō aro matica p̄fortat cor alterādo vt cāphora sandali zc. z qdā p̄fortant etiādo vt rose zc. sed carabe z spodiū p̄fortat p̄hibēdo cūōne z poma dulcia p̄fortat sine cūōne. mō si volum alterare sine cūōne miscemus cāphora: z si p̄fortationē cū cūōne rose. z similitur vide de alijs: z subtiliantia iuuant virtutē p̄pharmaci.

Due pteera medicie qñqz coniungūt: qruy vna sūt humorē cito expellit: z altera tardē. Tñā q suā opōnē efficiet post qz ipa saz alterā in suo eēt bñore cōpessit z opabit in ipaz z ei dñbilitabit virtutē. Lūqz scōbz post opari cepit erit dñbilis vñqz mouēs z nō p̄ncipales: quare erit aliqb ei admiscēdū qd ipaz facili reddat z festina re faciat sicut ziziber turbith: qm ipm stupefieri nō p mittit: z similr fiet si eas bene sciueris permiscere.

Ponit cañ. attēdēdū i dñlitate rōne modi permiscēdi z dīc qz due medicie miscēt: qz vna citi opaf qz alia. vñ cū vna opata ē alia opari nō pōt: iō cū dñlī dñes misceri qd eā vigorēt vel miscē cas bñ. vñ cū egem diuersis medicis p diuersis hūozibz etiādi de beam? p̄bare cāre tales medicias cū vigoratibz vt fiat opoz capz n. vñ qz due sūt itētiōes nō possuz apporimare pueniētē dñlī ita rū diuersaz medicinarū: qz dāt de scamonea. Sz. d. turbith. z. j. mō nō possuz dare istā dñlī: sz opz me dare medietatē istā dñlī vñ scamonea citius opaf qz turbith. mō dīc Alii. qz debeo misceri cū debili qd eā vigorēt. Scōbz modus ē qz tales medicie miscēant sic qz dñciāt ad vñā formā: z illa mixtio melior fit ex pre virtutū qz sba vt dcoquēdo tales medicias p̄uicēdo sba z facim? sru po solutiue dcoquēdo agaricū z reubarbaz i sru po. vñ si mixtio illa fit sz sba z fit tritūdo p̄uissimū mīnimū ille p̄tes s̄nilit me medicie itrat poroz vñ fit lēso: iō p̄mixtio melior z securior ē.

Amplius p̄siderare debes p̄ncipia que in virtutibz mediciaz vtrīs solutiuz declarauim? cū locuti su mus de p̄ncipijs vlibz medicinarū simplicif.

P̄pro sufficientiori determinatione boz remittit nos ad cañ. vñ uerfales scēdi penultimo capitulo p̄cipue.

Medicina pteera solutionē faciēs plurimū opabit illd soluēdo p̄prietate sui sicut turbith: z p̄terqz est illud exprimēdo sui p̄prietate sicut mirabol. z qñqz opaf illd lenificādo p̄prietate sui sicut syracos: z qñqz opaf id lambificādo sicut mucilago p̄silij z pruna.

Ponit aliā diuersitatē ex pre modi miscēdi. Et p b. Scdo ponit cañ. circa diuersitatē dīcā. ibi. (In pluribz.) C In pñ dicit qz medi cina solutiua operatur sua p̄prietate dissoluēdo vel lubrificādo vel leniēdo. C Nota medicina solutiua sumitur pro quacūqz me dicina a corpore euacuāte: z sic nō sumitur bic. z mō sumit me dicina solutiua pro quacūqz medicina solutiua per secessus. z mō sumit

sumitur proprie cum euacuat soluendo a sua proprietate.

Cubitat que est sua proprietate. Dicitur qd est forma specifica.

Cubitat quicquid inuit qd medicinis lubrificatis et copressiuis istis proprietatibus: non dubitat vtrū ista proprietates istarū sit forma specifica. Et p q sic p huiusmodi. In pñu sic sequit qd vtrū p quā medicina euat coprimēdo et vtrū p quā euat aliqū humor a forma specifica esset idē b est falsus: qd alia est virtus myrabolanoz citrinorū attrahendi cholaz et alia scamonee. **C**ubitat si in medicinis copressiuis esset proprietates: tūc euaret humores pñu: s b est falsus: qd euant qd iue nūt neq iueniūt. **C** In pñu 3o. De iue in ca. de myrabolano. qui dicit qd myrabolani citrini euant cholaz et idi meliaz et hoc a proprietate. **C** Dm qd quedā euant vñ iheredo nature: et qdā euant com primēdo et tales nō euant a forma specifica: sed qd stringit medū sit expulsiue: etiā sua sba graui coprimūt stomachū. Alii sūt medicine leniētes vt castia fistula: vñ lubrificatiua attēdit penes humore et lenificatiua penes viā: qd si est humor in stōcho pñu euat talē humorē faciendo hūore istū lubricū: vñ cū talis hūor sit gūis expellit: s b lenificatio expellit humore cū sit ab aliqū medicina: vñ aspitas vie detinebat humore talē. **C** In medicie iste pñt euare a forma specifica: et tū talis virtus specifica ē in eis debilis: qd si eēt fortis nō oceret lubrificatiue nec lenitiue: imo talis qūtas pñat virtuti cū q stat: qd talis virtus specifica attrahit stat cū castitate et siccitate: et in talibz lubrificatiuibz virtus lubrificatiua stat cū frigiditate et humiditate: vt p d myrabolano citrinis euant cholaz et d idis euant meliaz. **C** Et ad rōne pñz solo proprietate sua. i. sequente modum sūe. **C** Ad aliā pñz qd in eis est forma specifica debilis: id nō denotat ab ea: sed a virtute lubrificatiua vel lenitiua que in eis est maior.

C In pluribus quoz violentia medicinarū existit aliā qua venenositas et solōnem ventris efficiunt s b modū quo nature violentia infertur: ipse igitur sunt aptande medicinis in quibus existunt bezariati.

C ponit cañ. circa pñatā diuersitatez. **C** ibi (plerūq.) 3o ibi (Amplius.) **C** In pñz dicit qd fm pñm medicie q euant a forma specifica sūt venenose et solūnt vtrū qre auferit violentia nature qd s b mīscēde medicie bezariē. i. tyriacales. **C** In medicis fortibz fit b: vt in ellozo albo vel in colloquitiā: tū reubarbaz s b electiue eēt: nō est medicia biidica. **C** No. bezoar fumif. p lapide valēte 3 venenū oē. **C** mō p medicina valēte cōtra venenū: tū sumit hic 2o mō pro medicina artificialiter facta cōtra omne venenum.

C Meritū qd et adiuuat amaritudinem et acuitas et poticitas et stipticitas et acetositas in opōnibz medicie cū ei pñt proprietates ei pñs affuerit: amaritudo nāqz et acuitas i resoluēdo iuuat: et poticitas et stipticitas i pñmēdo: et acetositas in icisionē faciēdā qd ad labēdum pparat.

C ponit 2m cañ. qd sapores iuuant medicinā solutiua vt amaritudo acuitas stipticitas et c. vñ acutū et amay icidūt mām: vñ melior postea fit expulsiue: et stiptica mēba pñtāt: vñ medicina nō ledit sic: et amay restringit multū: vñ acutū incidit et amaruz astringit: etiam caliditate astringit medicinam in attrahendo.

C Ampli qd labere fac nō est pñgēdū ei qd in pñmēdo iuuat taliter vt sint eoz eqles virtutes: imo melius est in bñdō vt vñ post aliud tardē: vt sit. s. g. vna duarū medicinarū que lenificat pñz suā pñciens opōnē qd ea que pñt: deide adueniat expulsiua et expellat qd lenificatū fuit: et in reliquis fm hanc considerationem.

C ponit alium cañ. dicens qd medicina lubrificatiua debet precedere: et postea debet sequi expulsiua.

C dubitat vtrū lubrificatiua cū copressiua sit mīscēda: p q sic auēte oīuz mīscēdo cū castia fistula myrabolāos. **C** In pñu ē Alii. **C** Dm qd Alii. vult qd nō mīscēant i eqli qūitate: qd vna ipediret opōnē alteri: qd vna lenit et altera exaspāt: s b i qūitate ineqli pñt mīsceri mīscēdo min⁹ vna qd de alia s b nēcitat quā videri: vñ si eges lenificatiōe pp humore vel viā: et times de nimia mollificatiōe mēbū: tūc mīscē copressiua i mīsta qūitate: et ecōuerso qū eges copressiōe mīscē lubrificatiua: s b i casu possit ecōuerso fieri si nēcitas adest.

C De eo qd ex b caplo i alijs locis ingredū ē. Ca. 10m.

Medicine vtrius solutiue et lenificantes que bñbunt et epistimant et reliq ab eis in nro antidotario sunt regrende et fm etates vniuersu nōq etiam medicinarum simplicium melio

ratio: et qualiter sit ei succurrendū: et qd sit ei in potu tribuenda in medicinis requiratur simplicibus.

C Remittit nos ad 5m libru. pño hoc. Scdo addit icidēs. ibi (pñlule pñtea.) **C** In pñma dicit qd medicie iste dicte sunt in 5o cañ. et simplices in 2o cañ. et qualiter sint corrigende: vide 2m cañ.

C Pillule pñtea ad bibendū dande non sunt post qd desiccate sunt et facte fuerint vt lapides: neqz ē cū sūt molles ne penetrēt et retineant: sed sint sicut qñ sicca ri ceperint et a digitis cedant si comprimantur.

C In pñma dicit qd pillule que dant nō debēt dari nimis dure: qd ca loz stōchi nō valēt eas eliquare etiā ab eis resoluta est virtus: nec debent dari nimis molles: qd inuisantur mery et stomacho et longo tēpore attrahunt: ideo damus in frigida lauatiū: aut aquā cū zuccharo vt abstergantur reliquie tales medicine et humorum.

C De vomitu. Cap. 11m.

Omnes q sunt remotiores ab hoc vt medius eos vomere faciat leuiter: aut pp naturā sūt hoies q pect bñt stricti: et q male anbelāt et q ad sanguinē spuēdū sūt apti: et hoies colla habentes gracilia et apostematibus que in ipsoz nascentur gulis apti: et stomachos hñtes debiles et multū pingues: qñ istis pueniētius est vt vtrū soluantur. Et macris melior est vomit⁹ cholē ipsoz aptus.

C post qd Alii. superi⁹ posuit cañ. cūonis pños p secessum et posuit cañ. quozdā accitū ei: tūc ponit cañ. pños i vomitu et cañ. accitū cūoni. pño facit pñm. Scdo 2m. ibi. (Lū ille.) ista sag. pñma in duas. pño ostendit qd coza sunt apta ad vomitū: et q nō. Scdo ponit cañ. ibi. (Et si nō oportuerit.) pñia in duas. pño p rōne iue stigat. Scdo idē facit p experitiā. ibi. (Lū at.) pñia in duas. pño ostendit corpora inepta ad vomitū p nām. Scdo p pñtudinē. ibi. (Aut pp vñs.) **C** In pñma dicit qd sunt inepti ad vomitū qdā per nām vt hñtes pectus stricti et hñtes gulā debile et colla gracilia et multa alia q sunt nora in ista. **C** No. hoies hñtes pect⁹ stricti sunt inepti: qd vt p d Desue cap. 2. vomit⁹ est fortior mor⁹ q q fit p secessus: ideo timēdū est de ruptura vene: et habētes collum gracile hñt nūcā parū: et graciles cū hñant costas puas strictas: et p cōsequēs habeāt pect⁹ strictū sunt inepti: et hñtes gulā debile mā retinet ibi: et timēdū est de apare: et debilit⁹ in stōcho ē inept⁹: et pñpue qñ fundus ē debilis et os stōchi forte. S b i eis q sūt ecōuerso vomit⁹ cito puocat: vñ isti nō debēt puocari ad vomitū cū sint apti ad vomitū: vomit⁹ supflueret: id ēz puocari cū leni vomitūo sic sūt trauit vt dēi ē debēt purgari leni solutiūo pp aptitudinem ad fluxū. Etiā pigues sūt inepti: qd in eis sunt humores frigidi non apti euari p vomitū. Scdo qd hñt vias strictas: vñ ex forti vomitū fit mor⁹ mag⁹: vñ forte possit rūpi vena: vñ istis. s. piguibz cōueniēt⁹ ē vt vtrū soluat: vel pñt referri vt vtrū soluat oibz dicit: et sic est vez: qd fluxus vtrius ē mor⁹ facili⁹. **C** Nota repit 2m lra: macris et mediocribz: et si iuuat macris isti sūt apti rōne humoris: qd sūt sicci calidi: et rōne corporis qd hñt pectus amplū venis.

C Aut pp vñs hoies qd difficile est vomere: neqz vomēdi hñt pñtudinē: qñ si isti vomit⁹ puocat⁹ fuerit fortibz vomitibz non remanebit quin ipsoz vene i mēbris anhelitus scindant et perueniāt ad pñsim.

C ostendit corpora inepta vomitū pñt vñm: et dicit qd non est puocandus vomitus in nō confectis forti vomitūo: et rō qd corpora nō pñta cū fortis sit motus non poterūt ei sustinere: vnde possit fieri pñtis ex rptione vene in pectore.

C Lū alicui⁹ res qualis sit ignozabilis vomitibz leui⁹ bus pñus erit experiti⁹: et q si ei fuerit faciles crim⁹ ei fortes auct dare sic illū q sit ex ellebozo et sibi siles.

C Ad p experitiā iuestigat qd corpora sunt apta vomitū et que nō vñ d pñs expiri cū puo vomitūo: vñ si cū hoc euomat⁹ ē lenis ad vomitū: vnde pñt vomitus forti vomitūo puocari.

C Et si nō oportuerit vt fiat qñenus vomant aut fuerit vnus cui nēci⁹ erit dare vomitū ppara ipz an⁹ et fac ei pñtudinē et mollifica ipz nutritiā et fac ea vñctiosa et soluta: et fac cū gese ab exercitijs et postea da ipz ei.

C ponit cañ. in vomitu. Et pñt cañ. in vomitu p regimine cōi. Scdo ponit cañ. in regimine vomit⁹ p pño. ibi. (Et da in.) **C** In pñm dicit

Gentilis

q si vis in aliq vomitu puocare dispone cu prius cu vinctuosa rē.
C No. lfa ē z. vna affirmatiua z alia negatiua. dices. Et si n opoz
tuerit. Et tūc eēt cubia: vñ vomit pōt z. puocari cū forti vomit
tuo z dñit: vñ si n opoz vt iste vomat cū leni vomitio s3 cū forti
tūc o3 vt pparces eū: facias sibi pñuetudinē: vñ dñm leuificare ad
vomitū cū leni vomitio: r postea forti vomitio puocare vomitū.
Dub^m p^m C Dubita possibile ē q aliq sumperit multū cibū q in stōcho est
corrupt^o: vñ iste nō poterit pparari: r pōt q fieri epileptic^o ex bu
more in stōtico. Dñm q debemus preparare: q3 vomitus fit faci
lio: vñ dicebat supra Aui. q b securat corp^a a pena. Et ad rōnes
Aui. itēdit dñ corp^a det dñcias ad bñdñ. No. tñ q pparatio ē
z^o respectu viay: r illa nō o3 semp fieri vt q sūt inultū apti: alia est
respcū humorū: r talis semp o3 fieri. Et ad rōnes dñm q i talib^o
subito vomit^o puocari o3: q illa corpora nō pñt differrī. Qñ dñv
teri^o q debet dari cibaria insipida. i. sine sale: vel insipida aqsa hu
mida: q talia nō sunt delectabilia: vñ stomachus nō amplectit^o.

Dub^m z^m C S3 d^o Jo. Def. c. z. sal. puocat vomitū. Dñm q sal puocare vo
mitū est z. Uno^o imitū r sic puocat. Scdo^o mixtum r sic non pu
uocat: q3 reddit cibaria lapida delectabilia: r sic nō puocat vomitū:
vñ solus puocat vomitū liquefaciēdo ptes humorū viscosi: vñ
fit vomit^o: vel q3 incitat expulsiuā ad expellendū. C No. o3 gescē:
q3 quies pseruat supfluitates: ideo vt gñent supfluitates q indu
cant humores ad vomitū gescunt: r hoc ante vomitū r non post.

C Et da i potu vinctuosa r olera cū vino: r ad comedē
dū da ei ante q3 vomat nutriētia bona r pprie si vom
tus fuerit difficilis: qñ fortasse nō vomet ipm: imo nā
ipm retinebit r meli^o est vt bonū retineat q3 malum.

C Ponit cañ. atredēdos gsa regimīs ppriy. Et p ponit cañ. in vom
itu cū dñiti vomitio. z^o qñ fit cū forti. ibi. (Cū at q3.) pñia i tot q3
sūt cañ. ibi. (Cū q3 post.) Alie ptes patebūt. In p^o dñe q3 debet da
ri olera r vinctuosa: vel dñes dare cibaria bona si ille nō fit apt^o ad
vomitū: q3 ex quo vomitū ē dñile aliq remanet: vñ si ē dñi^o ci
bus nō curam^o si cū nō euomat: vñ dñt olera ad molliēdū os stō
chi. Scdo debet dari vinctuosa: q3 sileuat alia cibaria vñ molliūt
os stōchi r fit nausea: o3 ē dari vinū dulce pp dictā cā. S3 cor
porib^o inep^o ad vomitū debet dari cibaria bona q puerunt i bo
nū sanguinē. Et rō dicta ē: q3 forte retinet r non euomuntur.

C Lūq post cibum quem comedit cā vomēdi vomue
rit tardet comestione donec famis sit fortis.

C Ponit aliū cañ. dices q post vomitū o3 tardari cib^o donec fame
sca: q3 ex vomitu trahunt supfluitates: vñ ne cib^o misceat eis tar
det cib^o vt ille supfluitates resoluant: cui signū est famēs.

C Et seda sitiz ei^o aliq qd fit sic syrup^o matianoy si
ne aq: r si cū iulep: n3 syrupo acetoso: qñ vomē faciūt.

C Ponit aliū cañ. correctiuū nocuū: vñ aliq sitis fit post vomitū:
vnde habemus dare syrupū matianoy: q3 nō faciunt vomitū.
No. fit sitis ex pharmino q3 calidū est r siccū: vel q3 pharmino
euacuat cōuenientē: vnde resoluūt in humiditatē roxiā oris sto
machi. No. matiana sunt poma syluetria que nō habem^o: nō lo
co ei^o damus miuā cydonioy sine spēb^o si corpa sunt. Cholica. S3 si
sint hegmatica dam^o cū spēb^o: vñ talia nō dam^o cū aq: q3 o3 pforta
re stōchū: q3 dñilis ē: mō aq remolliret r dñilitaret eum magis.

C Cibus at qui ē ei vtilis est pullus in cardabey r tres
phiale vini post ipsum.

C Ponit aliū cañ. dices q cib^o ei^o p^o vomitū ē pullus i cardabey cū
trib^o phialis vini. C No. cañ. exponit q ponit cib^o post vomitū: r
tūc dñt pullus fermitat^o cū reb^o stipticis acetosis: q3 pullus restau
rat depditū r ex stipticis pfortat: r postea dñt. 3 phiale vini: ex
ponit phiala. i. bzella q ē pōdus. 3. iij. cuz dimidia: tñ eēt nimia q3
itas: vñ b^o vult dñt Aui. q3 o3 dari pot^o cōueniēs vt cib^o cito olge
ratur ne iudat nausē. Scdo mō pōt exponi cañ. q3 Aui. inuit ei
buz añ vomitū: r est dare pullū in oleo sifamino: vñ talis cib^o est
bonus: vnde si remanet nō curamus: ē cib^o est cōpōnē iudcēs fa
stidiū: q3 est ex pasta oleo sifamino r amigdalariū dulciū: r ex ossi
bus r carne cōpetit r vinum: q3 dulce est inducēs vomitū.

C Et ille qd ē acetosum vomuerit r non cōsuevit r in
pulsu aliq signū febris habuerit comestidē vñ q3 ad
mediū diē tardet: r añ ipaz aquā calaz rosacea bibat.

C Ponit aliū cañ. dices q q vomit acetosus r nō pñuit vomē o3
tardare comestione vñ q3 ad. 6. horas: r o3 pus bibē aquā rosatam
calaz. C No. p vomitū acetosus itēdit vomēdē mellaz vel flegma
r sumit dies vt distiguit p noctē. mō tardat comestio: q3 in. 6. h^o

Super primo

ris si est effimera recedit: vñ dat aqua rosata vt stōchus cōsue
tur: q3 aromatica est. o3 ē dari cala: q3 humor frigidus est: vel q3
stomachus debilitat^o est: vñ si frigida daretur debilitaret magis:
debet esse calida notabil^o r nō tepida: q3 induceret vomitum.

C Cui autē acciderit vt cholam vomat nigrā ipñ sto
macho spōgia aceto calido infusa superponatur.

C Ponit aliū cañ. sequētē pñm dices: q3 si aliq euomat mellaz ap
proximāda est spōgia infusa in aceto calido: vñ aceti pfortat stōchū
ē aceti rōne partū stūtilis subtiliat mām: r o3 esse aceti forte: r
o3 esse aceti fortis caliditatis: vnde ponitur ex hoc cōstringit^o: vt
p3 in horripilatione. ponitur spōgia: q3 est ericacina: ē q3 lenis ē
mollior: ponit etiam q3 diu tenet caliditatē magis q3 pñue.

C Et meli^o qd est vt sit cib^o q ad vomēdū sumitur dñ
uersus: qñ natura cū est vnus ipm amplectit^o stōchus
r in dimittendo ipsum fit auarus.

C Ponit aliū cañ. dices q3 cibus debet esse diuersus r nō homo
geneus: r loquitur de cibo ante vomitū: q3 ex tali cibo stomachus
magis aggrauatur r melius fit vomitus.

C Post vomitū aut ipñ supfluū cōserūt aues parue et
pulli cū ambulare incipiūt: ossa tñ suap^o extremitatū nō
comedant: q3 sunt grauiā r in stomacho tardantur.

C Ponit aliū cañ. dices q3 post vomitū sunt dñi pulli cū ambula
re incipiūt siue volare: tñ ossa extremitatū nō sūt comedēda: q3 tar
dat digōnē r sūt grauiā digōnis: vñ iste carnes cōpetūt: q3 sūt faci
lis digōnis: s3 añ ambulationē aut volatiōē erāt nimis bñdes: sed
post motū supflua humiditas ericata ē. C No. nō debz dari caro
extremitat^o: q3 cū nōdū volauerint sunt ille carnes bñdes carno
vel q3 extremitates alay rē. sunt cartilaginose dure digestionis.

C Et fac cum ingredi balneum.

C Ponit aliū cañ. dices q3 debet intrare balneū ante vomitū:
vt preparetur materia r membrum ad vomitū: etiaz cōpetit in
vomitū q3 agitat mām vnde melius expelluntur: etiaz post vomitū
tum competit vt resoluatur materie derelictē ex vomitu.

C In hora autē vomēdi currat r exercitet^o: r fiat vt la
borat post vomat: sit q3 hoc in mediā die.

C Ponit aliū cañ. dices q3 o3 mouē se r currere qñ vult vomere: q3
humiditates currūt ad stōchū r q3 sunt in stōcho expellunt^o: s3 p
docet gescere. I. añ vomitū: r o3 fieri in meridiē q3 ē hora leuis ca
liditatis que iuuat: sed in mane sūt humores quieti ex frigido nisi
esset in estate quando est hora vehementis situationis.

C In hora pteca vomēdi o3 vt oculi ligen^o supposit^o
pilis duab^o: deinde vēter leui fascia rēperate fascie.

C Ponit aliū cañ. dices q3 in hora vomēdi debent ligari oculi
cum pilis r venter cum fascia leui: vnde hoc fit quando fit vomitū
cum forti vomitio vt cum elleboro.

C Res q3 q vomit^o sunt pparatozic sūt eruca r rasan^o
r carica: r calamētū mōtanum recēs r cepe r porri et
aq ordel cū fece sua: r melle r pulres fabay cū dulce
dine: r vinū dulce: r nucez cū melle r que sūt eis silia: r
mica q facta ē ex pane azimo r oleo: r melones r cucu
meres r eaz semia: aut aliqd ex eoz radicib^o tritis r in
aq infusis cū dulcedie r hermodactyli r rasanus.

C Ponit aliū cañ. dñes cū q3 o3 puocari vomit^o: r sūt eruca ras
sanus ficus piguis: aq ordel cū melle: nucez cuz melle rē. C No. p
res pparatozias nō itēdit res pparates ad vomitū: sed res q3 ppa
rāt r faciūt vomitū. C Nota mica panis puocat vomitū irritan
do nō trabēdo humores ad stōchū: sed pulegiū trahit humores et
irritat ad vomitū: vñ hic ponit puocaria vomitū dñilia r mag^o for
tia r mediocria: dñilia vt mica panis: r for^o mag^o vt rasanus rē.

C Qui at vinū biberit inebriās ad b^o vt euomat nō iei
piat vomere dū adhuc parū bibat: sed bibat multum.

C Ereg^o ponēdo aliū cañ. dices: si q3 sumit vinū ad vomēdū r sum
pfit puā gñitatē r nō vomit: o3 vltēri^o bibere: vñ vinū puocat ma
xime dulce: q3 subleuat cibū: r dulcedie sua relaxat stomachū.

C S3 p. 6. d. regi. fa. b. docet puocare vomitū cū aq. Dñm q3 si cor
pus abhorret vinū puocam^o cū vino: r si abhorret aq3 puocamus
cū aq: vt si humor fit calis puocam^o cū aq: q3 nō itēd calēfā: r si fit
humor sūtic^o puocam^o cū vino: q3 remittit friditatē humoris.

C Suchaba alē fuca quoz cū bibita fuerit cum melle
post

Gentilis

moris supuenit: vñ dñs dare enema vñ mel cū aq̄ cala. vñ dare si-
bi tyriaca: vñ istū i q̄ vñ tyriace vt oleū d̄ lilio: sit rēso z rubedo i
pñb⁹ supiorib⁹ pp̄ mās attractas z nō eūatas: ēt sit sudor: ex dñbi-
tate vñ: vñ dñs dari mel: q̄ abstergit: aq̄ calida lauat: z postea sit
enema qd̄ educ̄ postea illas supfluitates p̄ iferi. C⁹ No. p̄ olea in
quibus sit virt⁹ tyriace. i. virtus aromatica vt oleum de lilio ma-
stice zc. quia confortant: vnde debet prius preparari enemata at-
tractina per inferius vt dictum est supra.

C Et egritudines quidem que sunt digniores eo vt in
eis fiat vomitus sunt chronice: sicut hydropisis z epile-
psia z melancholia z lepra z podagra z sciatica.

C ostendit egritudines quibus magis cōfert vomitus. p̄rio hoc.
Secundo ponit cañ. ibi. (Vomitus quandoq̄.) C⁹ In prima dñe q̄
egritudinibus chronice vomitus multum cōfert.

Dub⁹ 7⁹

C Dubitat vomit⁹ p̄fert maxie egritudib⁹ chole. inō chronice sūt
ex mās ālla. scō. baly. p̄ practice. ca. 3. dñe q̄ vomit⁹ nocet egritudi-
nib⁹ capiti: q̄ nō p̄fert epile. tertio z⁹ p̄tic. asoī. Lepe pharmacā
multū dissoluit. Dñm q̄ vomit⁹ ē fort⁹ mor⁹ eradicans z cōmouēs
humores difficilis eradicationis: tñ nō ē vey q̄ eūo p̄ vomitum in
egritudie acuta cholica magis p̄ferat: q̄ nimis supcalefaceret z i-
duceret nimis cūctatēz magnā. C⁹ No. ēt q̄ si passio corpis sit pp̄
mās i stōcho vomit⁹ p̄fert: s̄ si sit passio i capite nō. Uel dñm q̄ si
torū corp⁹ sit mūdū z caput pleniū: dico q̄ vomit⁹ p̄fert q̄ non p̄it
currē būores mali: vñ enant būores capiti. p̄ p̄o alia rōne corpa
leprosa vomit⁹ cholice dissoluit: dico q̄ vey ē si lepra ē cōfirmata:
s̄ i pñ⁹ p̄fert: ēt p̄fert melācholice maxime melie stomatice.

C Vomitus p̄terea cum suis iuuamētis plerūq̄z affert
egritudines sicut quādoq̄z generant surditatem.

C ponit cañ. z diuidit in tot q̄ cañ. ponit: p̄tes patebunt. In p̄mo
dicit q̄ vomitus aliquādo facit surditatem z malū videtur.

C Ampli⁹ minutio nō ē cū eo p̄tinuāda: s̄ tardāda tri-
bus dieb⁹: z p̄cipue si in ore stomachi fuerit humor.

C ponit aliū cañ. qñ dñs fieri stōmia z vomit⁹: z dñe q̄ stōmia nō dñs
fieri imēdiate post vomitū: s̄ fiat post 4⁹ dies: z si hñ būor fuerit in
stōcho: vñ si p̄nterit stōmia vne traheret malā mām erūtē in
stōcho. i. c. de stōmia infra. caue ne fastidiū stōmies: sed si humor
ēet magis p̄fundus: tūc citi⁹ stōmia q̄ puocet vomitus: vñ differē
stōmia: q̄ vomit⁹ z stōmia debilitat os stomachi z virtutē torā.

C Vomit⁹ q̄z multoties fit difficilis pp̄ humoris subti-
litate. Ipe igit ē igrossandus potu sanich z granis gra-
nati. Et scito q̄ erit male rei p̄ ifertora post vomitus ē
signū q̄ illū qd̄ faciebat fastidiū dñcedit iferi. Et vo-
mit⁹ post ascellatōes ē signū q̄ ex acēstib⁹ ascellādī.

C ponit aliū cañ. dñe q̄ stōmia excusat aliquādo a pharmania z
ecōuerit: vñ si post q̄ appuit necessitas vomēdi z sit cessus: eru-
samur a vomitu post vomitū. i. post q̄ appuit necessitas vomēdi.

C Hora p̄terea vomēdi in estate melior causa dolo-
ris in meridie est.

C p̄dit aliū cañ. dñe q̄ melior hora vomēdi i estate ē hora meri-
die. C⁹ No. ē z⁹ ista. cā caloriz q̄ i meridie ē calor: maior: vñ mag⁹
cōmouēt humores z subtilant. Alia ista ē cā doloriz: z sic vomit⁹
puocat in meridie: q̄ pñt meli⁹ ouertit: q̄ sit diuersio cā doloriz.

C Et vomit⁹ corpi p̄fert s̄ visui nocumentū facit.

C ponit aliū cañ. dñe q̄ vomitus nocet partib⁹ superiorib⁹ z
inferioribus cōfert: vnde per oculos intēdit p̄tes superiores.

C Ampli⁹ faciēdiū nō est vt p̄gnās vomat: qm̄ supflui-
tates corpi ipsi⁹ in ea nō egredient. Et vomit⁹ z la-
bor eam ad estuātionem perducet: faciēdiū est igit vt
quiescat. Alij vō qbus accidit vomitus sunt iuuandi.

C ponit aliū cañ. dñe q̄ vomitus nō dñs p̄uocari in p̄gnāre:
q̄ materie non educuntur propter oppilationē: etiā p̄gnās posset
abortire ex nimio motu z nimia supercalefactione.

C De eo quod agere dñs ille qui vomit. Cap. 12^m.

C Am ille q̄ vomuerit a suo vomitu euaserit os
suū z faciē post vomitū abluē dñs ex aceto aq̄
tēpato vt grauitas q̄ qñq̄ capiti accit remo-
ueat: z pax mastice cū aq̄ matiaoz bibat: z
caueat sibi a comedēz potu aq̄ z diu gēlat: i. pñ⁹ inuē-

Super primo

gāf hypocūdrīa: z igredīaf balneū z abluat se veloci-
ter egredīaf. Et si necēssū ei fuerit dare aliqd̄ ad comedē-
dū sit res boni saporis z bone sube z velocis digōnis.
C Nūc ponit alios cañ. penes accēstia sequētia euōne. Et p̄ ostēdit
qd̄ dñs facē eūat. Scōo ostēdit iuuamēta z nocumenta vomitus. ibi
(Vip. p̄cepit.) C⁹ In p̄⁹ dñe q̄ eūat⁹ dñs abluē os cū aceto: ēt dñs alia
mē mastice: ēt dñs abstine dñu a cibo: z nō dñs comedē nisi cibaria bo-
ni chimi. C⁹ Nō abluat facies aceto z aq̄ rosata vt vapores n̄ alce-
dāt: z ex h̄ p̄fortat caput: q̄ ēt ista s̄ aromatica: ēt dñt fumē ma-
stice cū succo marianoz: q̄ expm̄s f̄ aliqd̄ remāst i stōcho d̄ me-
dicia vomitūa vñ d̄ būore: z dñs gēscē ne resoluat: z dñt inuēgi h̄
pocūdrīa: q̄ laborauerunt multum vt remoueat lassitudo: etiā
debet intrare balneum z stare parum vt resoluatur: vnde balnea
eos rebumectat z resoluat reliquias humorum.

C De iuuamētis que affert vomitus. Cap. 13^m.

C Appocrates p̄cepit vomitū fieri i q̄cūq̄ mē-
se duob⁹ dieb⁹ p̄tinuū: vt i scōo cōmēdēt id qd̄
in p̄ die fuit difficile: z vt expellat id qd̄ adue-
nit stomacho. Vip. nāq̄ securitatē facit q̄ cū

eo cōseruatur sanitas: hoc autem plus est malum.

C regf pōndē iuuamēta z nocumenta vomit⁹. p̄ vñ. z⁹ aliū. ibi
(Supflu⁹ zc.) p̄tia i duas. p̄ ostēdit vomitū p̄ntē i regie fa. z⁹ po-
nit et iuuamēta. ibi. (Et vomit⁹.) C⁹ In p̄⁹ dñe q̄ hñ iussit vomitū
fieri oī mēse: z h̄ duob⁹ dieb⁹ p̄tinuū vt qd̄ attractū ē vna vice: dñe
expellat: z ipsem Vip. scē nos securos q̄ p̄ vomitū p̄ntat s̄ntas.

C Dubitat. vñ i p̄seruatiōe corpis optime sani cōpetat vomitus.

C p̄rio q̄ sic p̄ Vip. hic i p̄nti. i stōcho corpis optime sani tantū appetit
gaus supfluitates: vñ. z rebegit ter. cō. 31. Optima nā tantū appetit
qñtū digerit: ēt si gñant supfluitates expellunt p̄ sudore. Dñm q̄
vomit⁹ cōpetit: q̄ quātūcūq̄ corpus sit sanū gñant alique supflui-
tates: vñ vomitus pp̄ expulsiōe earū cōpetit: tñ dico q̄ si cēt p̄t
sibile vt vueret vt cañ. iudēt: nō cōpeteret vomit⁹: q̄ tales sup-
fluitates in eo nō gñant: s̄ nō dñt tale corp⁹ qd̄ posset sic viuere.

C Dubitat. vñ q̄libet mēse sit vomit⁹ puocādus. p̄rio q̄ nō q̄
breme nō puocam⁹ vomitū. Dñs q̄ vomit⁹ ē z⁹ s̄ cōpetēs in p̄ser-
uatiōe sanitatis. ali⁹ ē in p̄seruatiōe sanitatis: vñ ist ē sanus vult
p̄seruari. ali⁹ p̄fucit icurrere in estate tertiā vult p̄seruari per
vomitū. inō q̄ vult p̄seruari dñs fieri oī mēse: q̄ oī mēse aggregant
supfluitates: sed vomit⁹ p̄seruatiōis q̄ fit i tpe electo fit i estate.

C Dubitat. vñ vomit⁹ dñt fieri duob⁹ dieb⁹ p̄tinuū. p̄ q̄ nō q̄
addit debilitas debilitati. z⁹ vñ fortificaret vñ si fieret iterpo-
latio vñ fortificat vñ sit vomit⁹ melius. Dñm q̄ dñs fieri duobus
dieb⁹ p̄tinuū: q̄ si vñ staret per duos vel tres dies illa mās malā
gnat: z nō p̄t postea educi: vñ tale vomitū dñs ē dñbile z nō for-
te. Et ad rōne dico q̄ illa debilitas ē pua. Ad alia p̄t ēt solutio.

C Et vomit⁹ qd̄ ē bñdī eūat fīa z cholaz z mūdifi-
cat stōchū. Ipe nāq̄ nō h̄z qd̄ ip̄ mūdēt sic intestina

hñt cholaz rubea que ad ea dñcedit z mūdāt ea.

C ostēdit iuuamēta vomit⁹. Et p̄ h̄. z⁹ reuertit ad ostēdēdiū vomitus
p̄ntē i regie fa. ibi. (Ipe dñs.) ostēdit cui mar⁹ cōpetit. ibi. (Et ille.)
p̄tia in duas. p̄rio ostēdit iuuamēta in gñali. Scōo in spālī. ibi. (Et
remouet.) C⁹ In p̄⁹ dñt q̄ stōchus eūat a cholera z flegmare.

C s̄ q̄re intestina si sūt eūanda oī mēse. Dñs ē q̄ stōch⁹ nō h̄z cholaz
expurgatē ip̄z oī mēse sic intestina. C⁹ Nō aliqñ tpe famis cholaz vñ p̄nt
fundit ab epate ad stōchū: vñ p̄nt felle venit ad stōchū: vñ p̄nt
res talē p̄nt latū sūt ifelices z dñt eūari qñ oī die. S̄ in nō hñt
bus p̄nt illū latū nō sic currit cholaz: imo venit solū iter tunicaz et
tunica vñ fortificat digōne: q̄ si itus veniret ipediret digōne: i. o
li sūt eūandi a illa cholaz vt cib⁹ itret in stōcho mūdō ab illa cholaz.

C Et remouet grauitatē q̄ accidit capiti z clarificat vi-
sū z aufert fastidiū: z p̄fert ei ad cuius stōchū dñcedit
cholaz q̄ ip̄z corripit cibū: qm̄ cū p̄fessit vomit⁹ eius
cib⁹ semp mūdus veniet z remouet ab omniatiōem q̄ fit
pp̄ vinctuositatē z casuz desiderij ip̄z verter: z qd̄ fa ē
desiderare acutū z acetosuz z p̄ticum: z p̄fert lassitatē
corpi z vlcētib⁹ que sunt in renib⁹ z vesica: z est le-
pre forte medicamētū z malitiē coloris z ep̄lie stoma-
tiche z icteritiē z asinati z tremorē z paralyti: est ex eu-
rationib⁹ q̄ p̄fessit habentib⁹ vlcera nīgra magna.

C ponit iuuamēta in spālī dñe q̄ vomit⁹ remouet grauitatē cor-
pitis

pitie et clarificat visus: et hoc qñ cā istoy est in stōcho: vel q: corp⁹
nō ēē replētū s; solū caput: vñ illa mā mala euāf. ēē pferit nauſee:
q: euāf humoꝝ malus de stōcho: remouet appetitū acetosorum et
pōticoy: q: sūt alig hñtes humoꝝ malos in stōcho: vñ pueniunt
tales appetit⁹. mō vomit⁹ tales humoꝝ euāf. ēē pferit vlcibus
renū et vesice diuertēdo mām: ēē pferit melie stōdce et icteritie ex
oppilone: q: ex forti motu apif potus felle oppilat⁹. vel q: forte
p vomitū mā q oppilabat euāf. ēē pferit asmati. / Sz q vomit⁹
nocet passioib⁹ spūaliū. Dōz q mēbra spūalia calefiūt: vñ meli⁹ il-
la mā digerit et resoluit: vñ in difficultate anhelitus confert reti-
nere anhelitū et calefiant spūalia et resoluitur postea mā illa.

C Ipe qz fieri d; in mēse smel aut bis post repletionē:

ita q si obſueſc reuolutio ſcita neqz nūerus dieꝝ not⁹.

C Oſtēdit vomitū cōpetēs in regi. ſani. dicēs qz d; fieri duob⁹ die-
bus p̄tinuis p̄ cāz dictā: nec d; ſeruari ordō: nec dies ordiata qā
poneret p̄ſuetudo nāe: vñ ſemp tali hora expectaret auxiliū: ſ; qñ
ēē neceſſe ſiat: ſiue ſexta die mēſis: ſiue plus: ſiue minus.

C Et ille cuius maius inuamentum aſſert vomitus eſt
cuius complexio prima eſt cholericā et eſt macer.

C Oſtēdit cui marie cōpetit vomit⁹ et dicit qz sūt illi q hñt cōplonē
cholericā ex pñ gnōniis: ſ; ſiat ex pte cōplonis ſlegmatice. mō vomit⁹
tus vtrig⁹ confert: qz euacuat humoꝝ ſlegmaticus et cholericus.

C Dubitat hñs ſtaticus et cholericus facilius euatur p ſceſſum qz
per vomitū. qz d; mō si aſſueſcerem⁹ nām oī mēſe in euatone
nāl q ſceſſus euaret hñoꝝ ſlegmaticū et cholericū de stōcho: ſed
ideo nō facimus vt nā nō aſſueſcat talibus p̄ſuetudinib⁹: qz poſtea
per ſe non euaret ſed ſemp expectaret auxiliū artis.

C De malitijs q pueniūt ex ſupfluo vomitū. **Cap. 14.**

Superfluo vomit⁹ stōcho nocet et ipz d; bñli-
tat et resoluit ipm et facit eu aptū ita vt materie
ad eū pueniāt et obest pectori et visui et dētib⁹

et antiqz capis dolorib⁹ niſi eis q ſe p̄p ſociet⁹

tatē stōchi: et facit nocuētū epilie capis q nō ēē cā infe-
rioroꝝ mēbroꝝ. **S**upfluitas quoqz q ēē iplo nocet epati

et pulmō et oculo et aliquā venaz qñqz ſcindit.

C poſt qz An. ſup⁹ poſuit inuamēta vomit⁹: nūc ponit eius nocu-
mēta. p̄io h. Scdo docet ſubuenire accidētib⁹ vomit⁹. ibi. **De p-**
bibitōe. p̄ia in duas. p̄io oſtēdit nocuēta ſupflui vomitus.

Scdo ponit icidē. ibi. **Ex boib⁹.** **C** In p̄ma dicit qz vomit⁹ ſup-
fluo nocet stōcho et resoluit ipm et nocet capiti et pulmō et oculo

lis et c. **Nō** vomit⁹ ſupfluo nocet stōcho: qz cū exercitiū ſupfluit
d; bñliat reſolūdo et rarefaciēdo ēē ex qz d; bñlis mēbra expellunt

māz ad eū. nocet et pectori: qz in vomitū spūalia mēbra expellunt
māz: vñ māz. trahunt et ledunt oculi et dētē: qz māz ſurſus trahunt.

nocet et dolorib⁹ capis antiqz: qz id ledit ex vomitū: qz plus d; mā
trahit et nō nocet dolori capis facto ex mā in stōcho exiſtente. nocet

et epilie capitis cauſate ex p̄pio nocuētō capitis: ſed epilie
ſacte ex mā in stōcho exiſte pferit: vñ vomit⁹ nō ſolū nocet: ſ; cū ſu-

perfluit ledit pulmō et oculi p̄p materias multas attractas.

C Ex boib⁹ p̄terea ē qz vult cito ipleri: deide nō tolerat
imo p̄parat ad vomēdū. Et actio hui⁹ ex eis ē qz p̄du-

cit eu ad malas egritudines manſiuas. **I**pe ſ; a replō-
ne p̄hibēdo eſt: et tu ipſi⁹ cibū et potum menſura.

C ponit incidēs dicēs qz quidā hoies cupiunt ſe implere multuz
vnde appetunt vomere: ideo dñt abſtinere: qz pducunt ad egritu-
dines chronicas. **C** Nota ex tali repletionē ſtomachus debilitat⁹:

etiā debilitat ex nimio vomitū: vnde corripitur digeſtio qz eſt ra-
diū malorum egritudinum: vt **Auicē. ſen. 13. terty.**

C Et ſuccurraſ diſpōnib⁹ qz accidūt vomētū. **Cap. 15.**

E prohibicione autem vomendi diximus iaz
quod oportebat.

Derequis de quibz ſequētib⁹ vomitū. **Primo** docet
ſubuenire accidētib⁹ in actu vomēdi approprianti-
bus. **Secundo** docet ſubuenire ſuperfluo vomitū. ibi.

(**S**iat vt.) **Prima** in duas. **Primo** excuſat ſe ab oſtentione. **Scdo**
docet ſubuenire accidētibus. ibi. (**T**enſioni.) **I**bi dicit qz iaz dixi-
mus hoies prohibēdos a vomitū: qz dictum eſt ſupra.

Tenſioni vō et dolori qui ſub hypochondrijs ſunt cō-
ſerunt pāni aqua calida inſuſi et ſuperpoſiti et oleis le-
nificantibus et ventofe cum igne.

C docet ſubuenire accidētib⁹. **2.** ibi. (**F**orte aut.) **3.** ibi. (**S**ingultus.)

4. ibi. (**E**t de ſanguine.) **5.** ibi. (**A**lcuzes.) **Ultima** (**E**t haberi.) **C** In
prima dicit qz tēſioni hypochondrioy in vomitū eſt ſubueniēdū cūz

pānis calis et fricationib⁹. **C** **Nō** ex motu pharmoni generant⁹ ve-
toſitates que reſoluntur per pannos inſuſos in aqua calida actu

vel potentia vt cum decoctione camomille: vel yngere cum oleis
fricando calidis vel cum ventofis: quia ignis reſoluit.

C **F**orte at mordicatōes i stōcho remanētē remouet bñ
bē iura vinctuola q cito digerāt et inungē locū ex aliq

qz ſit ſic olzviolaceū mixtū cū olo cbeiri et pauca cera.

C docet ſubuenire alijs accidētib⁹ dicēs qz remedium eſt inun-
gere cūz oleis de violato et de cbeiri cū pauca cera et iura vinctu-
ola cōferunt: qz ſm **Joānem** **Deſue** quarta inten. cañ. 1. **U**inctuola

frāgunt acuitate medicinē: et oleum alcheiri confert. 1. de viola ſa-
racenica: cera ponitur vt ſeruet virtutem oleorum.

C **S**ingultū vō ſi cū eo acciderit et permāſerit retinebit
ſternutatio. et dare ei ex aq cala ad trañciēdū paulatiz.

C docet ſubuenire alteri accētū qz ſingultui: vñ aliqñ p̄iugif cūz vo-
mitū: mō ſternutatio ſoluit⁹ et dare aquā calaz remouet b. **C** **Nō**.

ſingult⁹ ē 2. pueniēs et ſubſequēs qz de inanitiōe de iſto nō loqz
qz ē ipollis: ſ; intēdit de p̄ qui vel euenit ex pte medicinē: qz mordi-
cat: vñ ſtōchū conat ſingultū expellere: vel rōne medicinē qz cor-
rugat ſtōchū p̄p mordicatōes vñ vult expellē: vel ſit rōne hñozis

attracti: vñ ſtōchū conat expellere: mō ſternutatio ſoluit⁹: qz p̄p
ſternutatiōe materie petūt fundū et nō amplius facit ſingultū: et
dare aquā calidā lauat ſtomachum et deſcendere facit materias et

maxime dando aquam paulatine: qz melius lauat ſtomachum.

C **E**t de ſanguine quidem iam diximus in capitulo de
impedimentis vomitus.

C docet ſubuenire alteri actu qz fluxui ſanguis vñ exit cū medicā
etiā totū: vnde nūc euat ſanguinē et de iſto nō loquitur. **2.** mō pōt
exire quādo rūpiē vena: et de iſto intēdit vt dictum eſt in tertio.

C **A**lcuzes vō et egritudib⁹ fridias alſubeth et iterfectōi
vocis qz accidit poſt ipz p̄fert ligare et mā et ſtrigere ea

et ſupponē stōcho pānū iſuſuz oleo in quo cocta fuerit
rutha et ſicidias: et dare ei ad bibēdū mel cū aq calida.

C docet ſubuenire alteri accidētū pueniētū ex vomitū vt ſpafmo di-
cēs qz p̄fert ligare extrema et ponere ſup stōcho ruthā decoctam
cū cucumere aſſinino. **C** **Nō** alcuzes ſumit pupſr. p oī ſpafmo. **2.**

mō p̄p̄ie p ſpafmo cauſato ex vtoſitate. p mō ſumit hic. **C** **Nō**.
ſpafm⁹ adhuc ē 2: ſubſequēs poſt purgatiōē: qz ſi eſt p̄firm⁹ nō

curat⁹: alius ē pueniēs ex pharmoni qz mouet humoꝝ et nō edu-
cit: vnde currūt ad neruos. vel qz medicā eleuat ſumū groſſius ad
neruos et lacertos: vnde ſit ſpafm⁹. vel qz medicā ē venenola: vñ

mēbra fugiūt p̄p venenofitate. vel qz iſm⁹ calis exponit ſe venē.
mō ligare extrema cōfert: qz materie deriuant a neruis ad et mā
ex ligatura. ſit inſuſio pāni ſup stōcho ex illis decoctionib⁹ p̄fert:

qz multū reſoluit p̄cipue cauſato ſpafmo ex fumo eleuato. et mel
p̄fert cū aq cala: qz lauat stōchū ab acuitate et facit medicā d̄ſcedē
ad fundū: et aq lauat et remittit acuitatē et venenofitatē medicinē.

C **E**t hñti qdē alſubeth ſiat b et in aurē eius mittat.

C docet ſubuenire vltimo accidētū dicēs qz ſubeth p̄fert hoc qz li-
gare extrema: et p̄fert inſuſio pāni in decoctione ruthe et cucu-
mis aſſinini: tamē iſta inſuſio debet applicari pectori et non stōcho:

etiā d; poni mane qz vapores illi reſoluntur.

C **D**e eo in quo ſuperfluit vomitus. **Cap. 16.**

Iat vt ipe dormiat et igenſet q̄to plus poſſi-
bile fuerit q̄to dormiat: et ligenſ ei⁹ et mā talr
qualr ligant cū fluxū vētris retinere volum⁹.

Et ipſius medicetur ſtomachus cum empla-

ſtris ponticis ſortitudinem facientibus.

C docet ſubuenire ſuperfluo vomitū. **Primo** cūz nōdum euacuat
ſanguis. **Scdo** quando euacuat⁹. ibi. (**S**i vomitus.) **C** In p̄ma
dicit qz ſi vomitus ſuperfluit debet igeniari vt ipe dormiat et ſto-

mach⁹ d; emplari cū ſtiprica pōtica. **C** **Nō** ſomn⁹ fortes edones
retinet: et ſtiprica fortificat stōchū: vnde nō recipit humoꝝ.

C **O**z ſi vomit⁹ ſupfluerit et iſceſſanter egrediant⁹ hñozes
donec ſanguis creat da ei ad bibēdū lacq i vino mixti
q̄toz cotilas: qm medicinē vomitiue malitiāz reſpmit et

Bentilis

sanguine phibet et nāz lenit. Et si pte pectoris et stōchi a sanguine cū b mūdificare volueris ne ex eo aliqd co a gulef da et ad bibēdū syrupū acetosūz: siue sit ex mel le: siue ex zucharo cū niue infriatū paulatiz: cū b qz qñqz pferet bibere succū portulacē cū bolo armeno.

Et requirit docēdo subuenire vomitū cū supfluit sanguis. Primo hoc. Secdo docet subuenire quādo nō fit. ibi. (Lūz ergo.) Tercio re mittit nos ad quintū et secūdū. ibi. (Et opz te qdem.) Cū pma dicit q si sanguis exyt debes dare. 4. cotilas lactis cū vino: et hoc remittit acuitatē pharmani et soluit per iserius. Cū No. cū erit san guis intentio est reprimere acuitatē pharmani. Secda est stipri care orificia venarum ne aperiantur. Tertia intentio est eūare me dicinā de stomacho: mō lac facit hoc: qz rōne frigiditatz et ynetuo sitatis reprimat acuitatē medicine: et rōne ferocitatis eūat p seces sum: et rōne ynetuositatis pstringit et oppilat. S3 cotila est pōdus nouē. 3. vel. 4. S3 si sanguis sit fixus da lypurum acetosum.

Cum ergo terrefactus fueris pro aliquo in quo sup fluit medicina fac ipsū vomere. Et opz qdem te que rere medicinas vomitiuas fm suos gradus: et quomo do queqz earū ad bibēdū sint dande et picipue elle borum in antidotario et medicinis simplicibus.

Docet subuenire superfluo vomitū anteq vomere incipias. p uoca vomitū anteq inciteris a medicina vomitiua. (Et oportet te.) Remittit nos ad secūdū et quintū librum.

Et de enemate.

Cap. 17^m.

Flema ē medicamē nobile in expellēdo sup fluitates q sūt in intestinis et in sedādo dolores renū et vesice et apata ipsoz et egitudines coli cerz in attrahēdo supfluitates a mēbris pnci palib⁹ et superiorib⁹. Que vō ex eis sunt acuta debili tat epar et pducit ad febze. Et enematib⁹ pterea fit in uamē in expellēdo reliqas quas inaniētia relinquit.

Cūc ponit casū. atēddēdo in medicina p iser⁹ data. p^oio ponit iuuamēta et nocuētia clysteris. Secdo erag⁹ de forma et mō admi nistrandi. ibi. (Secdo p^oio.) Cū p^oio dicit q enema ē medicamē nobile et expellēdo mās de itēdo et epar: et ē medicamē vōmē in egitudinib⁹ chronicis: tū clystē acutū mltū dūllitat epar. Cū No. repit clystē et sic ipozat formā istā: sic enema ipozat liquozes qui mittit p formā clysteri: et lō dūllit. dixit enema loquendo de liquore. Cū No. ē medicamē nobile: qz securū hūe qz nobiles opōnes fac: et b rōne medicē q miscet cū eo: vt qñ miscem⁹ cū eo medicinas sti plicas subificatūas et solutūas: et ē nobile rōne locoz: qz eūat in

Stōcho epare et vñ supfluitates intestinoz sūt duplices vt egōnes:

et sūt supfluitates humozose qz oēs clystē educit: lō ē medicamen nobile: vñ qñ volum⁹ attrahē ab alijs mēbris supiorib⁹ miscemus

medicinā solutūā vt agaricū vt reubarbaz vt cassiā et hierā et.

S3 tu dicis vñ clysteris nō trāst ad istā vrine. Dōz q si fit cly stere cū multo liquore trāst ad istā vrine supiora: vel addēdo medi camē forte pferet clystē mīfici: qz ppiquat intestis sic vesica: et cly stere sedat dolozē vere miscēdo cū eo anodina vt ābetū camomil laz semē lini et. vel sedat doloz p clystē nō vere: vt qñ cū clystē mī fcent narcotica: et remouet apata boz mēboz vt maturādo re soluedo vel saniādo miscēdo cū clysteri medicinas bñtes b facē. et pferet doloz colon: qz resoluit mām facientem dolozem: sed clystē acutum nocet epari: qz super calefacit nimis epar.

Cformam vñ clysteris et quomodo clysterizetur iam retulimus in capitulo de colica.

Costēdit formā clysteris. p^oio ercusat se a forma. Secdo ostēdit dū bīū sitū clysterizati. ibi. (Vñ qz.) Tercio ostēdit debita bozaz. ibi. (Et clysterizadi.) Quarto docet subuenire accidēti supuenienti in clysteri. ibi. (Cū figs.) Cū pma dicit q forma clysteris: etiā mo dus administrandi iā diximus. 3. casū. sen. 16. cap. de colica.

CAdēf quoqz clysterizati situs melior sit vt supin⁹ faceat: deinde reuoluat se ad latus dolens.

Costēdit sitū clysterizati q ē iste: vñ debz stare supin⁹ et postea re uoluerē se. vñ si est 2°: cōis et est clysterizati et bz stare supin⁹ qz li quoz meli⁹ retinet: et volue se vsus pte dolētē vt liquoz istē vadat: vñ si dolor i dorso reuerter se supā dorsoz: et sic similr bz facere d alijs pib⁹ dolētib⁹. alius est p^o particularis vt qñ eēt dūllis: vñde nō posset stare super rectū vt dcm est: ideo laceat sup ventrem.

Super primo

Et clysterizadi boza melior est cū est aeris friditas: qm sequet ide ne augmentet grauitas et doloz et estua tio et nausea. Balneū pterea solet facere vt ebulliant humores et spargantur. Clysteris quoqz cōditio est vt aerem et humores retētos attrahat. Et ppter hoc fm plurimū nō est bonū vt balneū enemati pmittas.

Decet bozā dicēs q melior bozā ē boza aeris frida q nō segur estuatio: et si necesse fuerit balneūz caue ne pmittas balneū clyste ri: qz balneū trahit et clystē itus. Cū No. boza clysterizadi sumē ex mult: ex cibo vñ nō bz fieri post comestione qz traherēt undi gesta: nisi illa eēt ita debilis q daref parū cibi: s3 clystere lenitiū pōt fieri quocūqz tpe. nec fit boza magni estue: qz fieret nimis ma gna cōmorio: iō fit boza frigidior: tū clystere post balneū pōt fieri nō tamē imediate: s3 omitte et fac cadere itervalum tēporis.

Cū figs in intestinis pustulas habens ipso indiguit causa febris: aut alicui⁹ egitudinis et timuerit ne enea ma retineat superponere bz ano suo et femoz et locis q sunt in circuitu speltam calefactam cum pāno.

Docet subuenire accitū cūenienti i actu clysterizadi: vñ dīc⁹ q si bñs pustulas in intestis et eger clysteri: vñ timem⁹ ne emittat bz applica ri spelta calefacta i pāno femoz et ano. vñde cū pustule sentiat liqz rē volunt expellere: vñde spelta rōne caliditatis remittit dolozē: etiā spelta iuciat expulsiuam vñde clystere non retinebit.

De epithimatis.

Cap. 18^m.

Epitheimata sunt ex medicinis bonis que ad ipsam perteniunt egitudinem.

Cūc ponit casū in apporimatione boz. Secdo embrocaz. ibi. (Em broce.) Pma in duas. p^oio ponit iuuamēta in gñali. Secdo in spe ciali. ibi. (Dedicia.) Cū pma dicit q epithimata sunt medicine bone. Cū No. epithimata sunt bona qz veniūt ad locū vt oz. Secdo sunt secura qz ab extra applicant. Cū No. epithimata sunt 2°. cōdū ter pro oi medicia applicata ab extra. 2° mō pro vero epithima te: vñde q applicant ab ex sunt multa: vñde cū volum⁹ qz medicaz mē pap trāseat ad locū dolētē applicam⁹ in modū pūre vel fōmē tatiōis vel calefactiōis qdē sunt. S3 cū volum⁹ vt multū transeat applicamus emplastrū. Sed cū volum⁹ vt transeat mediorū applicam⁹ epithimata. S3 et volum⁹ vt transeat vñ mediorū applicam⁹ epithimata qz ifundit pena in liquore liquido caue. S3 qñ volum⁹ vt fortiter trāseat administramus embroca. nam q cū ictu apporimant citi⁹ penetrat: vt p3 per. 8. 13. terapen.

Et medicia fortasse duas bz vtutes: vñ subtiliatinā et alterā ingrossatiuā: et erit maior nēcitas subtiliatine qz ipissatiue. Lūqz ei⁹ ipissatio fuerit tēperas subtilia tionē cū ex ea fiet eplz penetrabit subtilitas et remacēbit spissitudo: et illa qdē q penetrat pferet sic facē coriadrūz cū ordeo fracto cū ex eis fit emplz super scrophulas.

Cponit iuuamēta in spāli. Et p hoc. Secdo notificat epithimata ex mō apporimadi cōparādo epithimata emplis respectu vtū. 2° ibi. (Emplastra.) 3° ibi. (Lūqz mēbris.) Cū pma dicit q aliquādo medicina q apporimaf in modū epithimaf bz duas intētiōes: vna est subtiliatina: alia ē ingrossatiua: et si ingrossatiua nō fit fortior iuuat subtiliatina: qz pres subiles intrat et grosse pres postea cōpiz mūt: vt coriadrū cū sauech oz. et resoluit scrophulas: vñ cū coriadrū apporimaf pres subiles intrat et alia ps gñā q ē in coriadrū cōpiz mit pres subiles: s3 ordeū cū glutinositate retinet casū inatū cum virtute medicine: et pp hoc. 8. 2. de simplici medi. 3. c. 1. 3. disti. dicit q oleū rosatū plus humectat q oleū cōmune pp glutinosi tatē eius: et isto modo cetera resoluit retinendo calorem.

Emplastra pterea sunt talia qualia epithimata: s3 emplastra sunt dura et epithimata currētia. Est quoqz cum epithimata sunt cum pānis.

Clocat epithimata ex modo apporimandi: et dicit q sunt cuius dam virtutis cum emplastro.

Cūqz mēbris principalibus superponunt sicut cpati et cordi: et non fuerit ibi qz phibeat cōferunt pāni fuffu migati ex xyloaloe crudo et virtutibus epithimatiū bo num tribuunt odorem quē principalia diligunt.

Clocat illa rōne loqoz et dīc⁹ q apporimantur aliqñ epithimata principalib⁹.

Principalibz: mō dīc qd qñ apporximant bonū ē apporximare pānū
suffumigatū līg aloes q pōtat pīcipalia: vñ qñ apporximamus
emplāstra frigida resolutiua cum eis mīcemus supīca z aroma
tica cōfortantia pīcipalia membra: hoc habitum est supia.

De embrocis.

Cap. 19^m.

Embroce sunt medicamēta congrua ei qd ex
capite z alijs membris opz resoluī z illi cui cō
plexionem necessarium est permutare.

Erequit de embrocis. Et pōnit iuuamēta. Scdō ostēdit qd lo
cis apporximant embroce. ibi. (In mēbris.) Cñ pma dīc qd em
broce sunt medicamēta cōgruū dolori capitis: cuz mā z sine materia.

Nota embroca pferit multuz in passionibus capitis: qz medici
ne per ossa capitis nō bene possunt penetrare vñ cū ebroca pp p
cussione mēlī penetrat: vt. 13. tera. ca. 17. iō multū pferit. pferit etiā
embroca cū apā ē multū itra ad qd nō pōt penetrare inunctio.

Dubitat. sequit qd embroca ēē fortior emplo: qd falsum est pīa
terti cap de cañ. vñbus egritudinū capitis. Dm qd in vna appo
ximatione embroca est fortior emplastro: sed in pluribz nō. Ut di
cendum qd embroca ppter applicationem citius penetrat: s3 em
plastrū legitiō tpe durat cū alterat qd faciant alterare embroce.

In mēbris autē qd embrocare oz ex calo z frido si non
in eis fuerint superfluitates que descēdūt fiat pus em
broca ex calefacto: deinde fiat ex aqua frigida vt pstri
gant: qd si res diuersa fuerit a frigida incipiatur.

Ostendit loca qd embroce applicatur: qd aut mā est tota fluxa:
aut nō. si tota fluxa debes apporximare resolutiui: qz intentio est
euacuatio: z postea debes apporximare embroca frigida: qd est ra
tificatum: id eo opz refringere: sed cū mā est in fluxu debes ap
porximare embroca frigida repressiua z postea resolutiua.

De flobothomia.

Cap. 20^m.

Lobothomia ē eñō vñs qd multitudinēz hu
moz euacuat. Multitudo autē ē augmētū hu
moz super equalitatē ipsorūz in venis.

Post qd Aui. supius posuit cañ. in eñōibz per supius z inferi: nūc
ponit cañ. in eñōne per flōmiaz. Cñ nota pferit cañ. in phar
macie eñōne: qd mala cōpō que eñat maiorē pueniētiā bz cū phar
macia qd eñat flōmiaz: id eo pferit qd mala cōpō in qualitate peccat: modo
phar
macia huic debet. Et pōnit cañ. in flōmiaz. Scdō cañ. i eu
acuatiōibz annexis flōmiaz. ibi. (Vtote curis.) pīa in qñor: vñ in
eñōne pīderat illū qd eñatur: locus a quo eñat: z tpe: z 4. infirm
quō fit. Et pōnit cañ. in vno dictoz. Secundo in 2. Tercio in 3.
Quarto in 4. z ibi infra satis. (Et debes scire.) 3. ibi infra satis.
(Scito pīca.) Quarta in fine quaest. Scias ēē qd flōmam? pīa
ma in duas. pīo ostēdit iuuamēta flōmiaz in gñali z spāli ostēdes
qd rōpōibz cōueniat. Scdō exequit pōnēdo cañ. in eñōne dicta.
ibi. (Flōmiaz quoz nec.) pīa in duas. pīo diffiniēs flōmiaz osten
dit iuuamēta ēē in gñali. Scdō in spāli. ibi. (Et nemo qdē.) Cñ
pīa dicit qd flōmiaz est vñs eñatio qd eñat multitudinēz: z bec mul
tutudo est qñ humores yltra debitā qñritatē exerescunt in venis.

Nota est eñō vñs qd a toto corpe eñat: z in hō dicit a phar
macia: tñ imediate eñat a vena a qd fit flōmiaz: sed mediate eñat a toto
corpe: ēē eradiciō eñat a vena a qd fit flōmiaz: s3 trabēdo eñat a to
to: ēē qñ flōmiaz eñat z nō electiue sic medicina: vñ qd flōmiaz eñat
sanguinē: s3 alios hūiores eñat qd mixti sūt sanguini: iō p qd flōmiaz
eñat oñium in quāto: z phar
macia eñat oñiūz humoz in quali.

Dubitat qd fit vñs eñō p flōmiaz vel p phar
macia. qd talis eñat māz de venis z ex venas. / In pīa Aui. Dm qd
phar
macia rōne loci ē vñs eñō qd flōmiaz p cām dictā: z tūc expo
nit qd ē vñs eñō qd eñat multitudinēz: z non qd a pluribz locis eñet.
Vñ dōz qd si p phar
macia possit eñari mā ex venas z itra: tamē
vñpīz medicie eñant a dīermināz mēbris vt reubarbarz ab epe zc.
Dōz qd phar
macia eñat multitudinēz cū supfluit: ēē eñat pīa vñū hu
moz z postea alīz: s3 flōmiaz cū nō supfluit eñat. 4. hūiores z sit.

Dubitat flōmiaz dīcēt ēē sanguini peccātū i qñ. Et phar
macia dīcēt multitudinēz cholē in qñro. Dm qd multitudo ē z: gñalis z spālis.
Gñalis ē z. Vna in qua equalitē hūiores sūt aucti: z huic debet flō
miaz. Alia est multitudo gñalis i oī i qua humores sūt aucti nō cō
lūter: s3 sanguis plus peccat i qñro z huic ēē debet flōmiaz. S3 sūyus
hūoz solus plus peccat qd sanguis: dīcēt ei phar
macia vt vñs est
supia. c. de regul cōibz vomitui. Alia ē multitudo spālis: z tūc si pec
cat sanguis cōpetit flobothomia: z si alius: phar
macia. / Et ad ra
tiones ambas dico qd debetur flobothomia propter peccatum in
quāto: z non propter peccatum in quali.

Dubitat infra. 3. 4. ca. de flegmone faci. flōmiaz: z tamē mā est ex
venas. z 4. regi. acuto. Vene inanite trahunt humores z vapores
acutos. Dm qd flōmiaz imediate euacuat humores de venis: z
mediate eñat māz ex venas: s3 pīz vt dīcēt pp inanitiōnē. Et pp
h fit clystere qñ flōmiaz ne humores mali trabāz. Dōz qd cōpetit
flōmiaz qñ mā est in venis medys iter duas cutes iter unē z cutis
q ē mēbū spmaticū: vel qñ ē iter duas cutes. i. in vena: z sic nō va
dit 3. Aui. / Ad aliaz de flegmone dico qd nō competit flobotho
mia rōne cause coniuncte: sed rōne cause antecedentis. modo vi
rit qd euacuat a venis qd ab eis prius z imediatius euacuat.

Et nemo qdē est flōmāduz nisi vñ duoz. An^o eoz
est egritudinibz pparat^o qd cū ipsi sanguis multiplica
tus fuerit cadet in eas. Et alter est cadens in eas.

Ostēdit iuuamēta flōmiaz in spāli ostēdes qd cōpetat. pīo osten
dit qd rōpōibz cōpetit. Scdō ostēdit pp qd cōpetit. ibi. (Unusqz
aut.) Tercio declarat dīcēt suū. ibi. (Et his qdēm.) Quarto qd dīcēt qd
flōmiaz cōpetit corpi bz appenter sanis z egris illa corpa cōparat
penes vñm flobothomie. ibi. (Et debes scire.) Cñ pīa dīc qd
nullus est flobothomāduz nisi sit egritudinibz paratus qui in
illas cadet cum sanguis augmentatur. Alius est flobothomāduz
qui incidit in egritudinēz. Cñ No. flobothomia debetur corpi pa
rato egritudinē neutro decidēt z corpi qñ iam est egrum.

Dubitat natura non eget auxilio nisi cum morbus est augmen
tatus: sed cum morbus adhuc non sit. ergo.

Scdō dubitat corpe egrū vñ ē forte vel ē dībile: si forte virtuti for
ti nihil resistit: sed si sit dībile non dī fieri flōmiaz: qd addere dībili
tas dībilitat. Dōz nā. S. z. t. b. g. n. ter. cō. 3. trac. Vñteris. oia isunt sa
nis nālī z egrorātibz oia isūt pīer nāz. mō si corpa sūt sana egent
retētiōe z nō eñōne. s3 i corpi bz egris qd oia isūt pīer nāz egent re
morde illaz rex pīer nāz. / Et ad rōne dīcēt. 1. dī iterio. ca. z. nā non
egret auxilio nisi cū augmētat morbz: dico qd rex ē nec i pīiti nec i
futuro: vñ dico qd dī remoueri res pīer nāz parata facere morbz.
/ Ad alia itelligo qd fit forti: qd pōt tolerare eñōne: s3 corpi absolu
te forti nō dīcēt flōmiaz: nec corpi dībili nō valēt sustinē flōmiaz.

Anusqz aut eoz aut flōmāz pp sanguinis malitū
dinē: aut ppter ipsius malitiam: aut ppter vñrūz.

Ostēdit cāz qd flōmiaz cōpetit oibz his corpi bz: z dīc qd cōpetit: aut
qd i eis ē multitudo sūguis: aut malitia: aut qd i eis ē vñrūz. Vñ dōz
qd sanguis sumit z. Vñō. p hūore dīstīcto 3 alios. Scdō. p mal
sa humoz. ad ppositū dico qd flōmiaz competit vñrūz sanguini.

Dubitat infra. 1. 13. dīc. ca. 3. z. dīc. z ita infra dī cura aparū: corpi
nulla hñt replētiō cōpetit flōmiaz: s3 dīcēt Aui. falsus. z casus ē iste
si aligz ē pīus timemus ne don sanguis currat ad locū flōma
mus: tñ iste bz hūiores bonos. Dōz qd replētiō ē z. vñs respēcū to
ri: alia ē spālis respēcū vñi mēbz: qd hūiores qd stabāt in venis non
faciebāt replētiōe: s3 postea currūt ad locū spāle z ibi faciūt replē
tiō. mō Aui. itēdit de multitudinē z replētiōe spāli. Vñ dōm qd flob
othomia fit z. ad eñandū soluz vt qñ est replētiō in corpe. z mō fit
ad diuertendum quādo nō est replētiō ne currat mā ad locum le
sus. mō Aui. itēdit de flobothomia que fit per replētiōe solū.

Ex his qdē egritudinibz preparatus est sicut qui est
exposit^o sciaticz z podagre fortibus z arterice sangui
neis: aut ille cui accidit spūtū sanguinē ex figura vene
que in pulmone eius existit tenuiter cōsolidata: qñ cū
ipsius multiplicabitur sanguis findetur.

Declear dīcēt suoz dīcēs qd flōmiaz cōpetit duobz: parato egrotare
z actu egrotatē: vñ qdā sūt parata egrotare qd flōmiaz cōpetit: sed
qd replētiō ē z. sanguis puri z mixti alijs humozibz: iō pōndit corpa
parata egrotare pp pīū. z. pp z. m. ibi. (Et apti epīlic.) Cñ pīa
dicit qd bis egritudinēz in qd cōpetit flōmiaz ē qd exposit^o sciaticz z
podagre sanguine z qd bz rupturā vene. Cñ No. s3 tales egritudines
fiāt vñpīn de mā frida: tñ flōmiaz cōpetit: qd aliqñ tales passionēz
de mā sanguinea fiūt: ne humores ad locū fluāt fiat flōmiaz. Cñ No.
venā esse tenuiter cōsolidatā pōt esse z. Vñō mō qd alīz fuit rupta
z sic nō itēdit: qd cū vena rumpit in pulmone tarde cōsolidat. Se
cūdo modo qd debilitat fuit cōpacta a natura z sic itēdit.

Et apti epīlic z apopleie z melle cū sanguis multitu
dine z squinatē z aparibz iterioz z obthalmic calide:
z ex eis qd bemozroidaz sanguis qui fluere solebat ē
retētus: z mulieribz qd mēstruus sanguis est restrict^o:
hoz tñ colores nō demonstrant qd flobothomari de
beant. ppter ipsoz obscuritatez aut albedinē aut viri
dī 4

Dubū 3^m
ale. 4. de
re. fa.

Dub 4^m

Dub 5^m

Dub 6^m

Gentilis

ditatem. Et illi qui in interioribus membris cum copione calida debilitate patiuntur. Nam istis melius est ut in vere minuantur: in his non dum ceciderint egritudines.

Constendit alia corpora preparata quibus copetitur flōmia per sanguinem mixtum alijs humoribus: et dicitur quod aptis epilepsie et copetitur flōthomia: quod humores facientes tales passiones miscetur sanguini. etiam competitur in casu flōthomia si menstrua restringantur et fit flōmia de saphena: color corporis non offundit de flōmia per retentionem menstruorum: et copetitur flōmia quando hemorroide restringuntur.

Dubium 7^m **C**ubitat ubi est debilis virtus non fit flōmia sed in mala copione cala virtus est debilis: et ei debet alteratio. Dicitur quod debet flōmia per uarietatem et non curatiua. Et ad rationem dico quod non ita debilis quod non possit sustinere flōmiam talē: sed per quod potest intelligi de mala copione cala epatis sine materia. vel potest intelligi de mala copione cum materia: unde virtus potest debilis per viam aggrauationis: et non per viam resolutionis: unde quod virtus est grauata ex repletionē cū sanat. Et subditur quod talis flōmia debet fieri in vere loquendo de flōmia per uarietatem: sed curatiua potest fieri in quocumque tempore. et per uarietatem est duplex: cōis et ista fit in vere: alia est spalis et ista fit quocumque tempore: quod si corpus est paratum nunc egrotare debet flōthomia re si expedit ad persequendum.

Cet illis quibus percussio accidit aut casus: quoniam quod minus nuunt timendo ne eis accidat apostema: et quod habet apostema minus nuendus est: quoniam timetur ne aperiat aut ante quod maturet: sed non indiguerit et non fuerit ibi multitudo.

Constendit corpora parata egrotare quibus debet flōmia per uarietatem: et dicitur quod in percussione copetitur flōmia ne talis locus apostemetur: unde in apostema est facinus flōmiam ne rumpatur ante maturationem.

Dubium 8^m **C**ubitat huiusmodi apostema est actu eger: modo autem. et ostendit corpus paratum egrotare. Dicitur quod autem. non vult quod copetatur ei flōmia per apostema sed per dolorem et rupturam ante ipsam nisi flōmia fiat. Sed quomodo fiet ruptura cum corpus non sit repletum. Dicitur quod per dolorem humores currunt boni: unde implet locum istum et crepat: unde ut dicitur est copetitur flōmia in casu ut fiat per uarietatem: vel copetitur in casu ne apostema rumpatur.

Cet debes scire quod dum iste egritudines timentur et non dum in eas ceciderint plus secure eis conceditur minutio et cum in eis ceciderint in eam principio penitus flōmia dimittatur: quod humores subtiliat: et eos per corpus fluere facit et eos sano sanguini admiscet. Et est etiam cum nihil est aut ex eo quod opus est facit quod necessaria sint medicamenta alleviata. Et si maturatio apparuerit et egritudo principii aut status preterierit: tunc si oportuerit ut minutio fiat: si non fuerit quod prohibeat fiat flōmia.

Conparat corpora egra ad corpora parata egrotare penes visum flōmie: et dicitur quod cum ille egritudines non sunt et fieri flōmia: tamen sunt parate euenire. Sed si sunt corpora egra in principio omni de mittant: quod nihil de malo est aut. Sed si maturatio apparet et transiit principii augmenti fiat flōthomia si est necessaria.

Dubium 9^m **C**ubitat magis secure fit flōmia cum egritudo est sensus: quod maior adest tunc necessitas euand. **C**ubitat 2° quod 2° perit. afoz. 29. Inchoantibus morbis si quod vi mouere mouet: ergo in principio debet fieri: quod in statu filitū melius est. filit et per quartum. ca. 7. scilicet trac. loquens de flōmia: cum transiit per non est amplius incertum. Dicitur quod egritudines de materia sanguinea sunt duplices: de pura materia sanguinea et de materia sanguinea permixta alijs humoribus. In permixta sanguinea debet fieri flōmia visus: ad synchopim ut in synocha et hoc fit subito in principio ne sanguis malignetur: et hoc est mens autem. per quartum. unde quod materia in permixta malignata est non potest fieri flōthomia sic copiosa. Alia est egritudo de materia mixta sanguini: et huic debet in principio flōthomia minoratiua et non eradicatiua: quod humores sunt crudi non apti euoni: unde si vellemus eradicare humores mali subleuantur et sparguntur per corpus: imo aliquando euatur sanguis bonus: quod est apertus euoni quod subtilis: et malus est grossus. Sed medicamenta alleviata sunt necessaria que euacuent sanguinem grossum: vel alleviata. i. confortatiua virtutis. Ad alias rationes. Ad primam debet fieri cum adest egritudo: dico quod verum est si humores eunt apti et non sequeretur tanta debilitas virtutis: unde ante quod materia faciat egritudinem non est ita malignata sicut cum faciunt egritudinem: et ideo ante fit flōthomia magis copiosa quam postquam fecerunt egritudinem: etiam quod virtus ex egritudine est debilis. Et ad afoz. dico quod loquitur de euione minoratiua que conceditur.

Dubium 10^m **C**ubitat cum egritudo transiit statum est in declensionem: ergo tunc nihil copetitur flōmia. Dicitur quod si apparet digestio post statum et non fuerit fa-

Super primo

cta eradicatio: tunc flōmia copetitur: quod copiose fieri potest. Sed flōmia euatur sanguine: modo in sanguine non expectatur digestio: verum est in puro sanguine: sed hoc est intentio sanguinis et aliorum humorum: peccat plus: quod virtus est fortior et materia magis parata euoni per flōmiam.

Constendit flōmia que non copetitur euaturis est facienda in die motus egritudinis: quod est dies requiescendi et in gerendi somnum et dies ebullitionis egritudinis.

Consequitur ponendo causam. attendendos in flōmia: quare tales causae non habent ordinem: diuisi in tot quot causae ponit. et ibi. (Et cum egritudo.)

Consequitur ponendo causam. attendendos in flōmia: quare tales causae non habent ordinem: diuisi in tot quot causae ponit. et ibi. (Et cum egritudo.) **C**onsequitur ponendo causam. attendendos in flōmia: quare tales causae non habent ordinem: diuisi in tot quot causae ponit. et ibi. (Et cum egritudo.) **C**onsequitur ponendo causam. attendendos in flōmia: quare tales causae non habent ordinem: diuisi in tot quot causae ponit. et ibi. (Et cum egritudo.)

Consequitur ponendo causam. attendendos in flōmia: quare tales causae non habent ordinem: diuisi in tot quot causae ponit. et ibi. (Et cum egritudo.)

Consequitur ponendo causam. attendendos in flōmia: quare tales causae non habent ordinem: diuisi in tot quot causae ponit. et ibi. (Et cum egritudo.)

Consequitur ponendo causam. attendendos in flōmia: quare tales causae non habent ordinem: diuisi in tot quot causae ponit. et ibi. (Et cum egritudo.)

Consequitur ponendo causam. attendendos in flōmia: quare tales causae non habent ordinem: diuisi in tot quot causae ponit. et ibi. (Et cum egritudo.)

Consequitur ponendo causam. attendendos in flōmia: quare tales causae non habent ordinem: diuisi in tot quot causae ponit. et ibi. (Et cum egritudo.)

Consequitur ponendo causam. attendendos in flōmia: quare tales causae non habent ordinem: diuisi in tot quot causae ponit. et ibi. (Et cum egritudo.)

Consequitur ponendo causam. attendendos in flōmia: quare tales causae non habent ordinem: diuisi in tot quot causae ponit. et ibi. (Et cum egritudo.)

Consequitur ponendo causam. attendendos in flōmia: quare tales causae non habent ordinem: diuisi in tot quot causae ponit. et ibi. (Et cum egritudo.)

Consequitur ponendo causam. attendendos in flōmia: quare tales causae non habent ordinem: diuisi in tot quot causae ponit. et ibi. (Et cum egritudo.)

Consequitur ponendo causam. attendendos in flōmia: quare tales causae non habent ordinem: diuisi in tot quot causae ponit. et ibi. (Et cum egritudo.)

Consequitur ponendo causam. attendendos in flōmia: quare tales causae non habent ordinem: diuisi in tot quot causae ponit. et ibi. (Et cum egritudo.)

Consequitur ponendo causam. attendendos in flōmia: quare tales causae non habent ordinem: diuisi in tot quot causae ponit. et ibi. (Et cum egritudo.)

Consequitur ponendo causam. attendendos in flōmia: quare tales causae non habent ordinem: diuisi in tot quot causae ponit. et ibi. (Et cum egritudo.)

Consequitur ponendo causam. attendendos in flōmia: quare tales causae non habent ordinem: diuisi in tot quot causae ponit. et ibi. (Et cum egritudo.)

Consequitur ponendo causam. attendendos in flōmia: quare tales causae non habent ordinem: diuisi in tot quot causae ponit. et ibi. (Et cum egritudo.)

Consequitur ponendo causam. attendendos in flōmia: quare tales causae non habent ordinem: diuisi in tot quot causae ponit. et ibi. (Et cum egritudo.)

Consequitur ponendo causam. attendendos in flōmia: quare tales causae non habent ordinem: diuisi in tot quot causae ponit. et ibi. (Et cum egritudo.)

Consequitur ponendo causam. attendendos in flōmia: quare tales causae non habent ordinem: diuisi in tot quot causae ponit. et ibi. (Et cum egritudo.)

Consequitur ponendo causam. attendendos in flōmia: quare tales causae non habent ordinem: diuisi in tot quot causae ponit. et ibi. (Et cum egritudo.)

Consequitur ponendo causam. attendendos in flōmia: quare tales causae non habent ordinem: diuisi in tot quot causae ponit. et ibi. (Et cum egritudo.)

Consequitur ponendo causam. attendendos in flōmia: quare tales causae non habent ordinem: diuisi in tot quot causae ponit. et ibi. (Et cum egritudo.)

Consequitur ponendo causam. attendendos in flōmia: quare tales causae non habent ordinem: diuisi in tot quot causae ponit. et ibi. (Et cum egritudo.)

Consequitur ponendo causam. attendendos in flōmia: quare tales causae non habent ordinem: diuisi in tot quot causae ponit. et ibi. (Et cum egritudo.)

Consequitur ponendo causam. attendendos in flōmia: quare tales causae non habent ordinem: diuisi in tot quot causae ponit. et ibi. (Et cum egritudo.)

Consequitur ponendo causam. attendendos in flōmia: quare tales causae non habent ordinem: diuisi in tot quot causae ponit. et ibi. (Et cum egritudo.)

Consequitur ponendo causam. attendendos in flōmia: quare tales causae non habent ordinem: diuisi in tot quot causae ponit. et ibi. (Et cum egritudo.)

Consequitur ponendo causam. attendendos in flōmia: quare tales causae non habent ordinem: diuisi in tot quot causae ponit. et ibi. (Et cum egritudo.)

Consequitur ponendo causam. attendendos in flōmia: quare tales causae non habent ordinem: diuisi in tot quot causae ponit. et ibi. (Et cum egritudo.)

Consequitur ponendo causam. attendendos in flōmia: quare tales causae non habent ordinem: diuisi in tot quot causae ponit. et ibi. (Et cum egritudo.)

Consequitur ponendo causam. attendendos in flōmia: quare tales causae non habent ordinem: diuisi in tot quot causae ponit. et ibi. (Et cum egritudo.)

Consequitur ponendo causam. attendendos in flōmia: quare tales causae non habent ordinem: diuisi in tot quot causae ponit. et ibi. (Et cum egritudo.)

Consequitur ponendo causam. attendendos in flōmia: quare tales causae non habent ordinem: diuisi in tot quot causae ponit. et ibi. (Et cum egritudo.)

Consequitur ponendo causam. attendendos in flōmia: quare tales causae non habent ordinem: diuisi in tot quot causae ponit. et ibi. (Et cum egritudo.)

Consequitur ponendo causam. attendendos in flōmia: quare tales causae non habent ordinem: diuisi in tot quot causae ponit. et ibi. (Et cum egritudo.)

Consequitur ponendo causam. attendendos in flōmia: quare tales causae non habent ordinem: diuisi in tot quot causae ponit. et ibi. (Et cum egritudo.)

Consequitur ponendo causam. attendendos in flōmia: quare tales causae non habent ordinem: diuisi in tot quot causae ponit. et ibi. (Et cum egritudo.)

Consequitur ponendo causam. attendendos in flōmia: quare tales causae non habent ordinem: diuisi in tot quot causae ponit. et ibi. (Et cum egritudo.)

Consequitur ponendo causam. attendendos in flōmia: quare tales causae non habent ordinem: diuisi in tot quot causae ponit. et ibi. (Et cum egritudo.)

cuz dicitur sanguis referretur. Et ad rōne in hyeme dico qd ars magis insurgit in rem que magis vget. etiā maius sequitur incrementum qd nocumentum ex quo adest necessitas.

Amplius qd flobothomia propterea qd ad diuersus trahit naturam fm plurimum retinet.

Ponit tertiu casu. in quo cōparat flobothomia ad solutionē ven- tris dicens: qd qd flobothomia diuertit sequit pstrictionē vētris.

Sed 3. in flōmia vsq ad syncopim sequit solo ventris vel sudor vt. 9. terap. ca. 4. dōm qd pstringit vētre per se: vnde iste eūones sese diuertit: tū per accidēs pōt seg solo vētris: qd per flōmā vir- tus alleuiat: vnde agit in mām z eā expellit. Et ad rōne pz solo.

Cumq ex multa minutione debilitabitur virtus mul- ti generabuntur humores.

Ponit alium casu. dicens qd si ex multa flobothomia virtus debi- litatur generantur mali humores.

Sz ptra si virtus est debilis debent generari pauci humores: qd virtus debilis pauca digerit. dōm qd gūant multi humores: qd nō regulant a nā. mō hoc est cā putredinis p de disse. feb. ca. 6.

Sz syncopis pterea accidit in pma minutione cū subito euenerit ei qui nō p̄suevit: s̄ vomitū pmittere est ex eo qd eā p̄bibet: 7 s̄ sit vomere hora qua accidit.

Exequit ponēdo aliū casu. dicens qd nō p̄suevit flōmari accidit syn- copis quā p̄bibet vomitus ante flōmiam vel vomere in syncopi. dōm est qd syncopis pōt esse ex timore: 7 illa apparet ante flobothomia vel cū. Alia est ex resoluōe 7 ista est post flobothomia. Alia est ex agitatione humorū cholericorū fluētū ad os s̄tōchi: vñ puenit syncopis. dōm 3. nō loq̄ de duab' primis syncopib' s̄ de tertia: qd vomitus eūat tales humores de s̄tōcho. etiā si fiat ta- lis vomit' in actu flōmie remouet talis syncopis. Sed si iste esset inep' vomere da ei micā panis infusum in succo granatorū.

Et debet scire qd minutio est p̄turbās donec q̄scat.

Ponit alium casu. dicens qd flobothomia turbat donec quiescit. ratio syncopis p̄uenit: vnde iste casu. reddit causam p̄cedētis casu. 7 ideo post flobothomiam homo debet quiescere.

Flobothomia quoq; 7 colica raro simul eueniūt.

Ponit quosdā casu. ostēdēs in qd casib' debem' abstinere a flobothomia dicens qd flobothomia raro fit i colica: alij hñt cholericā.

Sed in colica cōpetit flobothomia: qd diuertit. dōm qd colica fit aliq̄ pp feces siccās retētas. aliq̄ fit pp apostema calidū in co- lon: 7 sic cōpetit flobothomia. 7 aliq̄ fit pp vētōstratē. Et cū dicit flobothomia diuertit vey est qd est apostema. Sed si habet cho- lericā raro etiā p̄iungit flobothomia 7 cholericā: vnde raro in flu- xu ventris fit flobothomia: qd vna euacuatio excusat aliā.

Pregnās pterea 7 mēstruata non minuat nisi pp magnā necessitatē: sicut est necessitas retinēdi fontem sanguinis sp̄tū cū virtus fuerit pueniens.

Ostendit alium casu. in quo cōpetit flobothomia. dicens qd p̄- gnans 7 mēstruata non debent flobothomari nisi in casu vt cuz vellemus restringere fluxum sanguinis.

Sed ptra cōmunit operatēs flobothomāt tales. etiā istis ap- proximant vētōse: qd 7 flōmia: qd per ventosās pōt etiā trahi san- guis. dōm qd regulariter non flobothomamus: qd auferit sanguis fetui. Et flobothomia virtus debilitat: vnde postea nō pōt regere fetum sentiens nocumentū vult expellere. Sed in casu pōt fieri flobothomia: vt in principio quando fetus est parvus: qd modico eget nutrimento. vnde quādo est multa materia timem' ne vadat ad matricē vnde ledat fetus. ideo aliq̄ flobothomamus 7 purga- mus leui pharmano vt cassia reubarbaro zc. Et ad rōne applica- mus vētōsas zc. dico qd si mēstrua sunt parua nō debemus flobothomare nec vētōsas applicare: qd ille fluxus est nālis: sed si mē- strua superfluūt applicant vētōse sub mamillis 7 fit flōmia de ba- llica diuertēdo. mō 3. dicit de mēstruata repate 7 nō supflue.

Et debet scire qd nō quoties noiata signa repletiois apparuerint opz vt minuas: id qd qd est repletio ex hu- morib' crudis: 7 est tūc flōmia multū ipedēs: qm si mi- nueris nō maturabis eos 7 timebis ne eger p̄dā.

Addit aliū casu. dicens qd nō semp cū adest signū siue figura reple- tiois flōmia cōpetit: qd p̄nt ēd hūores fridi viscosi qd si eger flōmia.

Dubitat signa dicta significant plectoria. modo in plectoria flobothomia cōpetit. dōm qd repletio est duplex. vniuersalis. 4. hu- morū: 7 tunc cōpetit flobothomia: qd euacuat multitudinem. Alia est repletio particularis que est dominatio vni' humoris alijs

sanguine 7 sic flobothomia nō cōpetit: qd euacuaf sanguis: vñ aliq humores remanēt in crudati. Vel dōm qd 3 apparet signa reple- tionis dicta si non peccat sanguis nō dō fieri flobothomia.

Non aut est in cōueniens vt ille in quo melancholia superabundat minuat postea medicina solutiua cūct. Sed sollicitus esse debes ex dispōne coloris fm cōdi- tionē quā nūc dicemus 7 p̄siderare tensionē: quonias ppter tensionē per totū corp' incedentem magis eris cōfidens qd flobothomare debes.

Ponit aliū casu. correctiū erroris: qd dcm est cuz adest repletio hūoris grossi nō dō fieri flōmia. mō crederet aliq̄ cū dñat melā- cholia: nō sit fīda flōmia. mō dicit 3. qd pōt fieri in tali flōmia: 7 postea soluē leui pharmano: tñ debes respicē colorē 7 virtutē.

Dubitat vtrū stante dñio melāe fiat flōmia. p qd nō: qd flōmia est eūo humorū multitudinis equalit' augmētatoz. 7 3. negauit flobothomia in flegmatis dñio: qd 7 in dñio melāe: qd plus distat me- lācholia a nā sanguis qd flegma: 7 mag' disproporionata a sanguie in q̄titatib' 7 melā a sanguie qd flegma. dōm qd si melā est mixta sanguini fit flōmia. 7 si sit erit mixtū flegma. inag' tñ cōpetit flobothomia si melā sit mixta sanguini qd flegmate mixto sanguini. 7 rō: qd flegma est viscosum adherēs: sed melā melius erit. Et cū multiplicat melā 7 sanguis 7 cum melā sit sex sanguinis vbi est multū de melā ibi est multū de sanguine. ideo si flōmia dō fieri in flegmate mixto sanguini opz qd plus sanguinis dñet qd qñ sit flobothomia in melāe dñio cuz est mixta sanguini: 7 hoc pp cām o- ctā: qd flegma est magis inep'ū exire qd melācholia. Postea dicit qd debes respicere colorē: qd si color corporis est rubeus securus pōt fieri flobothomia: sed si sit color niger non sic secure pōt fieri flobothomia: qd signū est qd dominaf melā plus qd sanguis.

Cum vō sanguis alicuius fuerit bonus paucus 7 fue- rint in ipsius corpore multi mali humores: flobotho- mia tunc bonum rapiet 7 malum relinquet.

Exequit ponēdo aliū casu. dicens qd si in aliq̄ fuerit pauc' sanguis bonus 7 aliq̄ hūores sint mali flōmia dimittat: qd flōmia rapit bo- nū 7 dimittit malū. Sed 3. nā est mag' sollicita retinere bonū qd malū. dōm qd eūat bonū: qd est ap̄ū eūari 7 malū est inep'ū. Vel dōm qd flōmia eūat bonū 7 malū: tñ qd malum est plus: de eo plus remanet. Sed ad rōne qd verū est qd nā retinet in quātum pōt: sed nō pōt aliud facere: vnde malū resistit nāe.

Et cū alicui' malus sanguis fuerit pauc' 7 declina- uerit ad mēbrū aliq̄ qd eius declinatio vehemētē i- pedit 7 fuerit necessariū vt ipse minuat ex eius sangui- ne parū erit assumēdū 7 cibo bono erit alēdus: deide erit minuendus iterū post dies p̄pterea vt malus san- guis ab eo extrahat 7 bonus restauref.

Ponit aliū casu. dicens qd si sanguis alicuius sit paucus malus 7 fluat ad aliq̄ mēbrū dō paulatim eūare per flōmā: 7 postea ciba- re bonis chimis: 7 postea iterato flōmare: 7 sic donec fiat eūo ma- li. Cū hoc pōt itelligi zc. Vno mō qd sit peccās sanguis paucus mixtus cū multo bono 7 sic est falsum: qd flōmia posset fieri copio- sa: sed est 3. dicit. Secūdo mō qd sanguis sit pauc' in corpore 7 malus: 7 sic dō fieri flōmia parua: 7 postea cibare bonis chimis: 7 postea iterato flōmā: 7 postea ciba donec malus sanguis eūetur.

De si mali humores cholericici in eo fuerint ingenies quatenus subtili pharmania euacuent aut vomitū aut vt sedent: 7 stude in hoc vt eger quiescat 7 digeratur 7 ociet. Et si grossi fuerint antiqui p̄ceperūt vt balneē 7 in suis ministerijs moueat. Et dabāt ei ad bibendū ante flōmā 7 post ipsaz anteq̄ alia fieret minutio sy- rupū acetosū subtiliatū coctū cū hyssopo 7 bace.

Ponit aliū casu. dicens qd si mali hūores cholericici dñent dñt eūari p pharmaniā 7 vomitū: 7 dō eger quiescat: sed si humores sint gros- si flegmatici dñt balnari 7 exercitari 7 dabāt ante flōmā syrupū acetosū cū hyssopo 7 bace. l. hyssopo. Cū vel tales humores sunt mixti sanguini: 7 sic cōpetit flōmia. Sz si nō sint mixti dñt di- geri 7 eūari per pharmaniā: vñ dicit qd debēt q̄scē si hūores sint cholericici: qd quies ifrigidat 7 humectat. Sed si sunt grossi cōpetit mor': qd calefacit 7 subtiliat. cōpetit et balneū post eūonē: 7 syru- pus ille subtiliat 7 incidit tales humores grossos viscosos.

Cum autē flobothomia necessaria fuerit cū debili-

Gentilis

state virtutis causa febzis aut aliorum humorum par-
tire flobothomiam sicut diximus.

¶ Pōnit alium cañ. dicens: qđ si flobothomia sit necessaria causa
febzis vel aliorū humorū: qđ si feb. sit sanguinea et sit debilitas virtu-
tis debes partire flobothomiam in plures vices.

Dñ^m 21^m ¶ Dubitat vtz stāte vīute forti cōpetat flōmia. pñō qđ nō: qđ dñm.
est qđ flōmia competat qñ peccat sanguis vel qñ est repletio. Sed
cū virtus est fortis nō sunt ista: qđ dñm qđ fortitudo virtutis est z.
absolute et sic flōmia nō cōpetit. alia fortitudo virtutis fm quid: et
sic flōmia est pñs simul et in vna vice magna. Et ad rōne dico qđ
stat fortitudo virtutis fm quid.

Dñ^m 22^m ¶ Dubitat vtz in virtute debili cōpetat flōmia. pñmo qđ nō: qđ nō
suffert. dñm qđ virt^{us} est debilis z. Respectu sanoy et sic tolerat.
Scđo mō rōne flōmie fiende et sic vel est debilis absolute respēu
flōmie fiende: qđ nullo mō tolerat. Scđo mō non absolute: sed re-
spectu flōmie fiende: qđ pōt sustinē flōmiaz in pluribus morbis vt
virt^{us} nō deficiat: nec valet tācū faceret debile agēs in plurib^{us} vi-
ci^{bus} qñ potēs in vna. mō vna flōmia copiosa debilitat virtutē: qđ
et facta in plurib^{us} vicib^{us}. dñm qđ post parū flōmia virt^{us} reparat^{ur}
et restaurat: iō nō est simile in hoc: vnde de illa ppositio bz verū
in hoc respectu quātitatīs euacuāde et nō respectu virtutis.

¶ Amplius flobothomia stricta magis est pseruatiua
virtutis: sed tñ subtilē et clarū interdū sanguinē fluere
facit et spissum et turbidū t3. Ampla vō velociter est ad
syncopim et magis operatiua in mūdificādo et tardior
ad solidandū: sñ tñ est dignior ei qui fm pseruationē
flobothomaz et in grossia. Et amplā qđem efficere in
hyeme est dignius ne pgeles sanguis: et angustaz effi-
cere in estate est dignius si necessarium fuerit.

¶ Exequit pñdo alii cañ. dicens qđ flōmia stricta magis pseruat
virtutē et euacuat sanguinē subtilē clarū et lata grossum. in grossa
magis mūdificat et magis facit syncopim et magis fit in hyeme et ma-
gis pseruatiua est: sed subtilis siue stricta magis in estate et in eu-
acuatiōe humorū subtiliū. ¶ Nota per flobothomiaz strictā itelli-
git parū forāne qđ fit cū lātera et per latā simili mō. vnde si vo-
lumus iterare flōmiaz scđa die qđ fieri forāne amplum: qđ melius
postea aperit et erit sanguis melius. Sed ampla plus virtutē de-
bilitat: qđ plures spūs creūt. Et ampla puenietior est in cōne hu-
morū grossoy. etiā pōt cōparari stricta ad latā penes tēpus: qđ in
hyeme fit lata propter humores grossos fixos et in estate stricta.
¶ Iterū possunt cōparari penes corpōra: qđ in egro fit strictior: qđ
minus debilitat: sed in parato egrotare fit amplior.

¶ Flobothomandus preterea supinus iacet quando
flobothomatur: quoniā hoc est puenietius ad hoc vt
ipsius pseruet virtutē et ne ei supueniat syncopia.

¶ Pōnit alii cañ. dicens qđ debet iacere supinus ne pueniat syn-
copia et vt virtus confortetur.

Dñ^m 23^m ¶ Sed pñra: sanguis reuertit retro: vñ nō bene fit eū. dñm qđ sit^{us}
est z. penes liberā eūonē et sic debet sedere et anteriora declina-
re. Alius est situs qui attendit penes virtutē et sic debet iacere su-
pinus: qđ virtus nō debilitat in retinēdo corpōs: qđ bāsis est magis
lata vt dorsum etiā sanguis nō sic erit.

¶ In febribus aut a minutione capēdū est. l. in his que
vehementis sunt calefactiōis et inflāmatiōis: et in oib^{us} nō
acutis febrib^{us} in sui principio in die periodica.

¶ Pōnit alium cañ. dicens qđ in febribus vehementis caliditatis
non debet fieri flobothomia.

Dñ^m 24^m ¶ Sed 5. B. 9. tera. ca. 4. et 5. in se. synocha vehemētis caliditaz sit
flōmia. Dicit aliqđ qđ p se. multe caliditaz itēdit et bicas. Sed h nō
est verū: imo p tales se. itēdit febzes acutas de pura cholera: et in
talib^{us} nō sit flōmia: qđ cūq sanguis qui est frenū cholē: vnde cho-
lera magis furit. Alia est acuta de sanguie et in talib^{us} cōpetit flobotho-
mia: vt dicit. B. postea dicit in se. nō acutū nō cōpetit. et dicunt
aliqui qđ per tales feb. intendit feb. interpolatas et isti falsum di-
cunt: qđ flobothomamus saltrē gratia antecedentis cause: sñ nō cō-
iuncte: ideo itēdit per feb. flegmaticas frigidaz: nec competit in
principio: qđ humores sunt multū inepti euacuatiōi.

¶ In febrib^{us} pñrea cū qđ aduenit spasm^{us} est a minu-
tione cauēdū: sñ fuerit necessaria: qñ cū spasmus acci-
dit vigilare facit et sudare multū et deijcit virtutē qua
propter sanguis thesaurus est dimittēdus.

Super primo

¶ Pōnit alii cañ. dicens qđ in spasmō nō cōpetit flobothomia: sñ vi-
deat cōpetere: qđ spasmus debilitat et ē flōmia. ¶ Dubitat dicit
qđ nō est fienda et est necessaria. dñm qđ est necessaria rōne feb. et
nō rōne spasm^{us} et loquit^{ur} de spasmō de repletionē: qđ facit sudare
et angustia: vnde sudat sudore diaforetico et nō synthomatico: vñ
si fieret flobothomia magis debilitaret virtutē.

¶ Et similiter opz vt ex minutione febricitatis cuius se-
bris nō est ex putrefactione minozatio fiat. pñrea vt
ad resoluēdū febzem thesaurus relinquit^{ur}. Et si fortis
inflāmatiōis nō fuerit et fuerit febzis putrida attēde
decē regulas: et postea intueri in vñali: et si vñna fue-
rit grossa et rubedini attinens et pulsus etiā fuerit ma-
gnus et facies tumida et febzis in suo motu nō pperet:
flobothoma in hora qua stomach^{us} a cibo est vacuus.
Et si vñna fuerit subtilis aut ignea aut facies a pñm
cipio egritudinis fuerit tonatilis caue tibi a flobotho-
mia. Et si interpolatio in ea fuerit et quies febzis
in ipsa fiat minutio.

¶ Postqđ Alii. superius posuit multos cañ. attēdēdos in flobotho-
mia nūc in hoc ponit alii cañ. dicens: qđ cū volumus flobothoma-
re febricitatē feb. putrida et fieri flobothomia minozatiua vt san-
guis reuertet^{ur} p thesauro in crisi. Si autē in tali feb. non sit magna
intēsiō debet pñderari decē regule dicte in pñcipio hui^{us} sen. etiā
debet pñderari si adest rubedo faciei et qñs fuerit vñna: et si fieri
flōmia hora maioris quietis. ¶ Nota iste cañ. bz verū in feb. san-
guinea et mixta cū sanguinea: tamē feb. sanguinea est z. cū putre-
dine sanguinis et vocat synocha inflātiua. etiā si fuerit alia feb.
feb. sanguinea et fieri minor flōmia: qđ per putrefactionē humo-
res reddunt inepti. etiā si talis humor nō sit mixtus sanguini non
bz fieri flōmia: tamē dicit qđ debet pñderari vñna et si fuerit rubea
grossa cū alijs signis significantib^{us} dominū sanguinis debet fieri
flobothomia: sed si nō adsunt talia signa nō fit flobothomia.

¶ Dubitat Bal. u. terapē. cap. 15. nō solū in synochis feb. sed in oib^{us}
bus que de putredine sunt cōpetit flōmia. dñm qđ B. vult qđ non
solū in feb. de puro sanguine fiat flobothomia: sed in alijs feb. in
quibus sanguis est mixtus cū alijs humorib^{us}.

¶ Dispositionē quoqz tremoris cōsidera: qñ cum tre-
mor fuerit fortis a minutione tibi cauēdū erit.

¶ Addit alii cañ. dicens qđ tu debes attēdere dispōne tremoris. vñ
si tremor est fortis nō flōmes: tñ tremor pōt esse fortis intēsiue in
se: et tūc sñt multā mām ex venas. Scđo mō extra se et extēsiue: et
tūc nō fit flōmia: qđ nō fit tremor lōgus nisi a mā grossa: vnde tre-
mor est mor^{us} cōpositus ex virtute subleuātē et ex mā aggrauātē.

¶ Amplius sanguinis qui egredit^{ur} calozet attende: et si
fuerit subtilis albedini attinens ipsum ilico retine.

¶ Addit alium cañ. dicens qđ debet considerari color sanguinis: qđ
si subtilis albus nō fiat flobothomia.

¶ Dubitat Hippo. cōmē. 10. secūdi regimīs acutoz dicit qđ ex-
pectari donec sanguis in eritu mutet^{ur} ad nigrū vt lucidū. dñm qđ
si sanguis est vñformis nō bz expectari casus Hippo. sñ Hippo.
loquit^{ur} qñ est apostema intrinsecū. vnde si alterat^{ur} ad nigrū signū
est qđ euacuatio satis processit: sed causa cañ. est qđ si est alb^{us} sub-
tilis est flegmaticus crudus cui flobothomia nō puenit.

¶ Et sumopere tibi caue ne egrum ad vñam duarum
perducas rerum. l. humorum cholericorum ebullitiō-
nem et frigidorum cruditatem.

¶ Addit alii cañ. dicens qđ tu caueas tibi a flōmia in dominatione
hūoris choleric^{us} et flegmatic^{us}: qđ cholera furit et flegma incrudat.
¶ Dubitat flobothomia euacuat peccatū talū humorū: qđ pñcia ve-
ra et asis p3: qđ flobothomia euacuat humores de venis: sed tales
sunt in venis: qđ dñm qđ humores per se peccat: qñ oēs humores
ēqñter peccat: et qñ peccat solus sanguis tunc cōpetit flobotho-
mia copiosa: sed inidrecte qñ alij humores sunt mixti cū sanguie
peccat: sed nullo mō cōpetit cū peccat solū cholera nō mixta san-
guini: qđ si eūat sanguis cholera furit cū eūet sanguis qđ est frenū
cholē. et simil^{iter} est si dominet solū flegma: qđ incrudat ex flōmia.

¶ Cumqz in febre te oportebit flobothomare nō atten-
das qđ quidā dicit. l. qđ nō est bonū vt post quartum
diem fiat: qñ bonū est vt fiat etiā si sit post qđraginta
dies: et hoc fm sentētiā Bal. sñ pñmittere et preparare

fit melius cu3 significationes certe fuerint. Et si in hoc erratu fuerit q̄cuq3 hora inuenieris egru3 z oportuerit flōma ipm postq3 decē rerū sollicitudinē habueris.

¶ Ponit aliū cañ. dicens q̄ cū in feb. op3 flōmare nō attēdas qd qdam dicit q̄ post. 4. nō est flōma: imo d3 fieri: q̄ si a principio debebat fieri flōma nō cures flōmare post. 4.

¶ Dubitat Alii. in de cura putridarū in gñali q̄ cū postponit nō est amplius intētio. Dm q̄ nō est faciēda flōma minoratiua vel q̄ loquit̄ de eradicatione: q̄ loquit̄ in feb. mere sanguinea: q̄ si transit. 4. nō est amplius intētio in eradicatione: q̄ sanguis associat̄ se alijs humorib3. Vel dōm q̄ nō vadit 3 Alii. q̄ nō est intētio qualis prius erat: sed hic vult q̄ si apparet necessitas post. 4. d3 fieri: tñ si pōt mitti melius est: q̄ nā est fortis z reddit fortior sup̄ residuum z melius parat materiam ad eruptionem.

¶ Multotiens preterea flōborthomia in febrib3: 13 necessaria nō sit efficit vt nā fortis fiat super mām p̄pterea q̄ eā efficit paucas: z hoc qdē cū fuerit figura z etas z virtus z reliqua talia vt permittant.

¶ Ponit aliū cañ. dicens q̄ flōborthomia multotiens nō est necessaria z fit z est bona: quia natura redditur fortior supra residuum: si tamen cōplexio z etas confertunt.

¶ Dubitat si nō est necia nō est fida. Dm q̄ si non fuerit necia in p̄senti s3 in futuro d3 fieri. Uel dōm q̄ nō fuerit necia p se z dire: ete: q̄ mā nō fuerit mere sanguinea: s3 fuit mixta sanguis est fienda flōma. Uel alr vnde putredo vel accedit alijs humorib3 a sanguine nō tamē q̄ sunt mixti sanguini: s3 sanguis dominat̄ in venis tunc cōpetit flōma: s3 sanguis venarū nō fit putridus: q̄ si fit flōborthomia alleviat̄ nā a multo sanguine dominare: vnde redditur fortior natura super illis humorib3 putridis nō mixtis sanguini.

¶ In febre aut sanguinea necesse est vt euacuatio fiat minutione non superflua in principio: z superflua cu3 affuerit maturatio febrib3 que multotiens remouetur in hora flōborthomie.

¶ Addit aliū cañ. dicens q̄ in fe. sanguinea a principio nō d3 fieri flōborthomia copiosa: sed cū apparet maturatio tūc fiat copiosa.

¶ Dubitat in de cura putridarū in gñali cap. 7. z. trac. sanguini nō debet digō. iterū dēi est sepe q̄ in fe. sanguinea a principio fit flōborthomia copiosa. Dm q̄ fe. sanguinea est z. de sanguine putrefacto z sic nō fit flōma copiosa z talis sanguis nō est apt3 eūoni: s3 cū est postea digestus fiat flōma copiosa: q̄ sanguis malus bene exyt: s3 si sanguis in feb. sanguinea nō fit putridus a principio fit flōma copiosa: z sic loquit̄ Alii. in de cura putridarū in gñali.

¶ Tibi quoq3 cauere debes a minutione in cōplexione vebemētis frigiditatis z in regionibus fortis frigiditatis z in hora fortis doloris z post balneum resolutionem z post coitum z in estate que est minor. 14. ānis quanto plus poteris.

¶ Nūc pōt cañ. in q̄ flōma nō cōpetit. Et p̄ b. Scdo ponit alios cañ. ibi. p̄parandū. p̄tia in tot quot cañ. ponit. z. ibi. (Et in etate.) s3 ibi. (In corporib3.) Alii p̄tes patebūt. ¶ In p̄ dicit q̄ flōma est dimittēda in hora vebemētis frigiditatis z caliditatis.

¶ Dubitat in tēpore frido hyemis multum sanguis dominet: ergo debet fieri flōborthomia. p̄sequentia nota. z antecedēs patet. p̄tia parti. afoz. 15. afoz. Ventres vere z hyeme tē.

¶ Scdo dubitatur q̄ hora magne caliditatis sanguis ebullit: ergo flōborthomia debet fieri.

¶ Dubitat 3. in q̄ flōma magis cōpetit. ¶ Nō tñ q̄ cōplexio frida est z. Naturā ēt in tali nō d3 fieri flōma: q̄ sūt pauci spūs z sanguinis. Alia est cōplexio frida p accis ex aere inducta: z in tali cōplexione nō fit flōma: q̄ dñent hūiores crudi grossi nō apti eūoni: z de vtraq3 itendit. ¶ Et ad rōnes dico q̄ cōpetit qñ sanguis dñat eūandus: sed nūc dñat retinēdus p̄ digōnē humorū crudorū. ¶ Ad aliā sanguis ebullit. dico q̄ in estate ebullit sanguis paucus cū debili b̄ute: nō appropinam3 frida alteratiā. ¶ Ad aliā qdē dico q̄ in pñ estatis magis cōpetit q̄ in pñ hyemis: q̄ pñ estatis similat̄ veri in q̄ flōma cōpetit: sed si ista p̄siderat̄ in p̄cessu z fine magis cōpetit in hyeme: q̄ in fine estatis sanguis est paucus z virt3 debilis. subdit postea q̄ in forti dolore nō cōpetit flōma. ¶ Dubitatur p̄tia. afoz. 15. afoz. Eoz que egerunt. B. in cōmen. dicit q̄ in forti dolore nihil est melius flōma. Dm q̄ talis dolor vel multū debilitat virtutē z sic non cōpetit. vel parū z sic cōpetit. Uel dōm q̄ si dolor cātur a mā sang. flōb. cōpetit: sed si ab aliq nōimo magis cō

perit pharmacia. ¶ Et ex b3 p3 solo ad rōnē: q̄ loq̄. S. cū sit dolor a sanguine. ¶ Et subdit q̄ post balneū nō fit flōma. Sed 3 balneus disponit humores eūoni: s3. Dm q̄ balneū indisponit cutim z indurat eā. et cutis reddit mollis ex aq̄: vnde flōborthomus nō bene pōt figi: sed alia cā potior: q̄ resoluit multū: z iō si fit flōma magis debilitat. Uel dōm q̄ nō d3 fieri flōma imediate post balneū: sed post p̄ notabile tps. sic ēt post coitū nō fit: q̄ resoluit multū.

¶ Et in etate senū quanto magis poteris nisi in figura confusus fueris z in soliditate musculorū z venarū amplitudine z carū repletionē z colorum rubedine: bos nāq3 ex adolefcētib3 z senib3 flōborthomare audebis. Adolefcētes tñ fm ordinē ad flōborthomādū paulatim p̄chere debes cū pauca minutione.

¶ Ponit aliū cañ. dicens q̄ in etate infra 14. ānis nec in etate senili non debet fieri flōborthomia nisi confusus fuerit de figura: q̄ fit musculofus rubeus: z si facis fac reuerēter. i. paulatim: q̄ natura non sustinet repentinas mutationes.

¶ Dubitat. Auḡoar flōmauit filiū in 5. vel 6. ānis vt dicit Auer. 7. colliger. ca. 3. s3. Dm q̄ regulariter nō d3 fieri: q̄ cito resoluit̄ ēt sunt debiles. mō flōma augmētat debilitatē z resoluit. etiaz tales egēt multo sanguine pro nutrimento. Sed 3 baly. docet in talib3 ap̄ponere vctōsas in collo loco flōmie. Nec competit in scutibus: q̄ sunt vt lucerna extinctioni parata: sed in etate media pōt fieri flōborthomia media: vñ q̄ etas est media: iō media z tēperata flōborthomia d3 fieri. mō Auḡoar coacte flōmauit filiū z nō regularit̄.

¶ In corporib3 quoq3 fortis maciei z fortis crassitie z raris z albis z lassis z citrinis sanguinē nō habētib3 a minutione tibi quātū plus poteris cauere debes.

¶ Addit aliū cañ. dicens q̄ in corporibus pinguib3 raris albis z fleumaticis nō cōpetit flōborthomia: z in corporib3 raris cholericis nō fit flōma. Sed 3 tra flōmia raro ēt fienda: q̄ raro reperit̄ tur corpora media. Dm q̄ debet corporib3 medijs z corporibus existētib3 versus corpora macra vebementer z pingua: s3 istis corporibus extremis uō pueniat. Et ad rōnem p3 solutio.

¶ Amplius in corporib3 que p̄lixas passa sunt egritudines caue tibi a flōmia nisi sanguinis affuerit coitū: p̄tio que te ad hoc perducit: qm̄ tunc flōmabis ea. Et p̄sidera sanguinē z si ipm videris nigrū z spissū extrahe eum: z si ipsum videris album z subtilem eum ilico p̄stringe: qm̄ in ipso existit vebemens timor.

¶ Ponit aliū cañ. dicens q̄ in corporib3 q̄ habuerūt egritudines lōgas nō debz fieri flōmia nisi in eis sit putredo in sanguine. ¶ Dubitat iste cañ. Uē p̄cedē q̄ in pualescētib3 nō d3 fieri flōmia. Sed Alii. in 2. q̄rti in ca. de signis sudoris dicit q̄ pualescētes aliqñ sudant p̄ reliquias mēerū in q̄b3 d3 fieri flōmia. Dm q̄ Alii. loq̄ de reliquis aptis iterato facē feb. sed Alii. hic loquit̄ de reliquis nō aptis facē feb. z subdit q̄ si sit niger debes eūare. z rō: q̄ magis p̄cedit flōborthomia in melācholia q̄ in flegmate: q̄ melācholia est magis similis sanguini z magis stat cū sanguine: q̄ vbi est multa melācholia ibi est multus sanguis: q̄ ab eodē calore generat̄: sed si sit subtilis cōstringe: q̄ est flegmaticus.

¶ A minutione p̄terea tibi cauere debes super cibi repletionem ne materiam non maturam ad venas trahas loco eius qd ab eis euacuasti.

¶ Ponit aliū cañ. dicens q̄ flōmia nō d3 fieri post repletionē ne mātrahat idigesta. ¶ Nō stōchus aliqñ est replet3: z tūc nō cōpetit flōmia: q̄ trahit mā idigesta cū vene inaniant̄: sed aliqñ stōchus est famelicus: z tūc ēt nō cōpetit: sed in dispositione media.

¶ Et oportet etiam vt tibi caueas ab eo in repletionē stōchi z intestinoz facta ex fece iam p̄secuta z propinqua: imo in eam euacuādō stude: z illud qdē est in stōcho aut coram eo vomiti. Et qd in intestinis in feriozibus quo poteris: z si nō alio saltē clysteri.

¶ Ponit aliū cañ. dicens q̄ in repletionē stōchi z intestinoz non d3 fieri flōborthomia. ratio p̄dicta est: sed si in repletionē intestinoz fiat flōborthomia vapores mali trahunt in venas: ideo d3 fieri prius euacuatio stōchi si sit replet3 z intestinoz. ¶ Sed 3: q̄ feces multū distant a venis que inuaniunt ex flōborthomia. Dm q̄ prius cipaliter eleuant vapores: q̄ de nā vaporis est in altū eleuari.

Gentilis

Cauere preterea tibi ne fastiditū flobothomes: sed p' longa ipsum ab hoc vt eis fastidiū digerat.

Dub^m 35^m **C**ponit aliū cañ. dicens q' fastiditū nō debet flobothomari. **C**sed p'tra: repletiōi debet euacuatio per flōmiaz: g. dōm q' fastidiū est duplex. venarū z in tali cōpetit flobothomia. aliud est fastidiū ex repletiōe stomachi ex humorib' putridis: z tunc nō cōpetit flōmia: q' humores tales traherentur in venas: vel q' tales humores sunt crudi: vnde magis inrudantur.

CEt tibi etiaz caue ne subtilitatē sensus oris stomachi habēt aut ipsius debilitatem flobothomes z infelicē ex generatione cholere rubee: in ipso h'mōi nāqz sibi cauere d'z: a nimia quoqz audacia in minuēdo sibi cauere debet z p'prie cū est ieiunus.

Dub^m 36^m **C**ponit alios cañ. vñ in habēte os stōchi debile z in h'itib' semp cholera in stōcho nō cōpetit flōmia. Et p' ostēdit p'm casum. Scdō docet cognoscē tales. ibi (Sensus). Tertio docet nocumētis subuenire. ibi (Subtilitatē vñ). **C**In p' dicit q' habēs os stōchi debile z habēs cursū cholere ad stōchū nō d'z flōmari.

Cubitat tales flōman' dādo bucellā panis. dōm q' nō flōmam' q' os stōchi multū cōpatit cū corde: vnde antiq' os stōchi precordia vocauerūt etiā si currit cholera ad stomachū si fiat flōmia illa cholera furit z pungit os stōchi: vnde cātur syncope. **C**Nō infelix est ille in quo gñat multa cholera in stōcho siue currat ad stomachū ex potio veniente a ebullit' sellis ad stomachū.

CSensus vñ subtilitatē oris stōchi habētē dignosces p'pterea q' moridicatiua trañcē nō nocet. Et habentē oris stōchi debilitatē cognosces ex desiderij ipsi' d'blitate z dolorib' oris stōchi. Et habētē os stōchi aptū receptiōi cholē rubee in q' ipsa multū gñat dignosces ex p'seuerantiā nausēe ipsi' z p'pterea q' cholera quaqz hora vomit z ex oris ipsi' amaritudine. Istis nāqz cū flōmati fuerint oris stōchi p'seruatiōne nō p'missa accidet ide timor magnus z qñqz moriunt inde.

CDocet cognoscere has tres dispōnes: z dicit q' sensibilitas oris stomachi cognoscit cum multū ledit: z subdito cū comedit moridicatiua: sed cognoscit debilitas stomachi ex dolore sepe in eo: sed infelix cognoscit q' sepe euacuat cholera.

CSubtilitatē vñ sensus habētī z debilitatem: bucella mīdi panis in rob acetoso bonū habētē odorē infuse sunt dāde. Et si fuerit debilitas cōplexiōis fride sint intincte in aliquo qd sit sicut aq' cū zuccharo cū alefemiat: aut in syrupo mēbe mulcato aut i mīua muscata postea minuat. Aptitudinē vñ gnōnis cholē h'ns ē mūdā dū dādo i potu ei multitudinē aq' calide cū syrupo acetoso postea dant ei bucella panis ad mādū cādū: deide fiat vt parūper gescat postea minuat.

CDocet istis nocumētis subuenire: z dicit q' si vis flōmare habentē os stōchi debile: opz dare bucellā panis in vino gñatoz que cōfortat stōchū ne ledat a tali cholera. Et ex bucella nutrit: vñ p'fortat stōch'. Sed si sit os debile vel ex calido vel ex frido. si ex frido d'z mica panis ifundi in spē alefemiat. i. ex aromatib' boni odoris: sed si ex calido d'z ifundi in fridis aromaticis: sed si sit infelix d'z pus euomere: z postea d'z cibari bucella panis cū rob sūptico.

CPreparandū p'terea est vt qd ex bono sanguine resolutus fuerit restauret si fuerit fortis cū assatura carnis que sit super p'unas: quoniā si digerit nutrit multuz z bene: verūtamē opz vt sit pauca: qm stomachus p'pter flobothomiā est debilis.

Cponit alios cañ. Scda p'p' (Amplius). **C**In p'ma dicit q' post flobothomiā d'z restaurari qd perperitū est. vnde si virtus est fortis debent dari carnes assate super p'unis q' multū nutriunt: debent tamen esse pauce: q' stomachus debilitatus est.

Dub^m 37^m **C**ubitat. malus sanguis est cūat: g' nō d'z ille restaurari. dōm q' cū malo sanguine cūat ē bonus sanguis: iō ille d'z restaurari.

Dub^m 38^m **C**ubitat assata dura nō citius nutriunt q' liquida vt. z. pti. afoz. afoz. ii. Facilius est repleti potu rē. dōm q' si virtus est fortis carnes dicte debent dari: q' sunt humidiores humiditate subtilissima

Super primo

q' sit elizata: sed si virtus est debilis dentur liquida.

CAmplius vñe quādoqz flobothomant' p'pterea vt fluxus sanguinis ex naribus z matrice z ano z pectore p'bibeatur: aut ex alijs exituris: ideo vt sanguis ad id qd a parte illa est diuersum p'trabat: z hoc quidem medicamen est forte in iuuando.

Dub^m 39^m **C**Addit aliū cañ. dicens q' in fluxib' aliqñ sit flōmia ad diuertēduz. **C**Sz p' cūo sanguis adhuc cūat sanguine. dōm q' si virt' est d'bilis sit diuersio cū ligatura: z b' si volumus diuersionē sine cūone: q' qñ virt' est fortis z volumus cūare z diuerrere flobothomamus.

COpz vñ vt flōmus sit vebemēter strict' z sint vices multe que nō sint in vna die nisi magne necessitatis cā fuerit: sed in die post diem: z quacūqz vice minoratio fiat qñtū pole fuerit: z ad sūmū melius est vt flōmie vices sint multe q' vt ipsius quātitas sit multa.

CAddit aliū cañ. dicens q' cū virt' ē debilis z egem' flōmia d'z fieri flōmia stricta cū flōmo acuto vt pauca qñtitas sanguis z spūs euacuet z d'z fieri flōmia pauca z in plurib' dieb' vt virtus possit restaurari z sustinere flōmiaz: z subdit q' iteratio flōmie melius est q' in vna vice flōmare: q' nō sic debilitat.

CEt flōmia qd cū nō est neqia cholera rubea ebullire facit: z postea aduenit ligue siccitas z q' sibi sunt similia. Est igit ei succurrēdu cū aq' ordci z zuccharo.

Dub^m 40^m **C**ponit vltimū cañ. dicens q' cū sit flōmia z nō est necessaria cholera rubea bullit z furit: vnde opz dare aquā ordci cū zuccharo.

CSed p'tra sup' dixit q' cū sit flōmia vbi nō est neqia: ēt alij humores furit. dōm q' furiositas cholere est malus peccatū q' alioz humoz: q' amaricat os stōchi: vnde aliqñ sit syncope.

Dub^m 41^m **C**ubitat ordciū est sicuz: g' nō cōpetit cholere. dōm q' aq' d'z esse in bona qñtitate vt ordci vincat: sed zuccharū daf: q' abstergit.

Dub^m 42^m **C**Sed contra: zuccharū est dulce: modo dulcia sunt materia cholere vt prima primi capitulo de nutritiōis mixtione. dōm q' lauat z infrigidatur ab aqua: vnde aqua illa redditur absterfua.

CQui autē secūdare voluerit z nō acciderit ex p'ma mitione malitia paralyfis: aut qd sit sibi simile venas manus in lōgitudine flōmare debet p'pterea vt iuncture motio ipsius p'bibeat p'solidationē z vt amplifecet. Sz si cū hoc timor affuerit q' cito p'solidet' supponat ipsi pānus oleo cū pauco sale infusus z desup lige tur. Et si flōmus etiā oleo infusus fuerit cū fiet flobothomia p'bibeat p'solidationis velocitatem z minuet dolo. Et hoc quidē est vt sup' ipm oleū aut sibi simile leuiter inūgat aut ipse flobothomus in oleo mittatur postea cū pāno ericeet. Inter flōmiaz quoqz z secūda tionē dormire flōmie p'solidationē festinare facit.

CPostq' Alui. posuit superius cañ. attēdēdos in flōmia: p'nc ponit aliū dices: q' si in flōmia facta necessaria sit iteratio z nō apparuerit accēdētia d'z fieri flōmia fm lōgū vt nō ita cito p'solidetur vel inuaget cū oleo vel nō puocare somnū post p'mā flōmiaz.

Dub^m 43^m **C**ubitat iteratio pharmacie nō est fienda: g' nec in flōmia. p'ntia nō: q' vtrūqz debilitat. z aīis visum est sup' aucto. Hippo. q' medicina solutiva purgat ēt z iuenerat. cām Alui. dicit q' nō pōt fieri: q' virt' tantā eūonē nō pōt tolerare. dōm q' virtus vel est fortis vel est debilis. si fortis d'z esse ipm mediū vna hora: sed si sit debilis d'z aliqñ esse vna dies. Et ad rōnez nego aīis: q' iteratio per pharmaciam pōt fieri. tñ iteratio flōmie z pharmacie est z. multa z sepe: z ista nō d'z fieri. alia est parua z raro: z illa d'z fieri z nō purgat nec inuenerat. **C**Nō paralyfis est z. Ex punctura nerui vel vene a flōmo: z de ista loquit'. Alia est facta a repletiōe: z de illa nō loquit'. sit ēt syncope ex ista p'ctura. **C**Nō iteratio flōmie est cuz flōmo: z sic d'z fieri fm lōgū. Alio mō pōt fieri p' remotionē coti z dādo cū digiti buseros: z talis flōmia d'z fieri fm lōgū brachij z nō fm lōgū vene: iō fm transuerfum vene: q' tardius p'solidat: vnde si pur timemus p'solidationē d'z apponi oleū: q' lenit z nō p'mittit fieri p'solidationē: z ponit sal q' moridicat z ipedit p'solidationē.

Dub^m 44^m **C**ubitat dormire post flōmiaz reuerti calor de exteriorib' ad interiora: g' non poterit vñre. dōm q' dormire cito p'solidat: q' retrahuntur humores cuz calido qui impediēbat consolidatiōē: vnde in exterioribus adhuc remanet calor sufficiens.

Inter flōmiā quoq; z secūdationē dormire phibee
ne supfluitates q̄ eflunt cū sanguine icedāt ppter
q̄ supfluitates in somno ad corpis pfundū trabunt,

C Sanguis quoq; melancholicus facit vt frequēs mutatio sit necessaria que in presenti quidez alleuiat: se in senio peruenitur inde ad malas egritudines ex quibus est apoplexia.

DubTM 51TM

Gentilis

Conit alii can. dices q sanguis melius vñ hñe maximā necessitate minutionis: vñ in pñti sentat alleviatio: tñ in pñti segit malit: q postea adueniēte senectute remanet infirmitas: vñ generant humores grossi frigidi mali: vñde fit postea in eis apoplexia.

Conit alii can. dices q sanguis aliquid facit feb. z aliqui eas curat. Sed pñt tñc erit cā pñtior. Dñm q hoc nō est incoueniens diuersis modis facta sñmia: q si fiat debite vel indebite.

Conit alii can. dices q ois sanus apparēter cū sñmāf dñ sumē potū quē diximus tertia pñti: q potus z cibos laudabiles.

Et debes scire q venarū que sñmānt: alie sunt que sunt tñ venē z alie sunt que sunt tñ arterie.

**Al. sunt
vene et
arterie.**

Conit can. atredēdos in sñmia pñderando locū per quē fit eñs. Tñ q vene sunt in diuersis locis pñt can. in sñmia venarū ma- nus. Scdo pñti. ibi. (Et iam qdē accidit nobis.) Tercio capitis. ibi. (In venis aut que.) Prima in duas. Primo hoc in gñali. Scdo in spāl. ibi. (Arterie vñ.) Tñ pñma dicit q de numero venarū que sñmānt quedā sunt tñ venē quedāz tñ arterie. Tñ ly tñ pñt z cōponi. Uno mō vt dicitur est: z hoc ad differētiā arterie pulmo- nis que est arteria venalis z est vena arterialis. Scdo mō pñt cō- poni q ly tñ referat arterie: z sic nō intēdit: sed pñmo mō.

Dñm 52m

Conit vñt vene vel arterie sunt sñmānde. pñ q nō. medicus dñ insequi nāc actionē vt in cōmē. illius afoi. pñ parti. In perturba- tionibz vñtris: sed nā nō sñmānt. Dñm q dñ fieri: q pñ sñmia eñas sanguis malus: q dñ fieri. z sanguis malus nō pñt cūari per phar- maciā: q dñ cūari per sñmā. Ad rōnē dico q medicus dñ sequi actionē nāc rectā z supplere defectū eius. mō nā bene aperit ve- nas hemoroidarū: sed alias nō pñt: iō ars supplet defectū.

Conit vñt minus sñmānt pñpter terrore eius qñ in eis existit de timore curfus sanguinis. Et suarū qdem dispositionū mior: est qñ ex ea. pñuenit apozimsa. Et hoc qdem est cū figura fuerit vehemēter angusta. Cū autē affuerit securitas qñ ex ea sanguis non fluct tunc maxime est iuuatua in egritudinibus. pñtis pp quas sñmānt. Maius tñ iuuamētū qñ ex minutione arterie. pñuenit nō est nisi cū in mēbro sibi vicino male sunt egritudines quarum cā est sanguis subtilis z calidus. Cūqz arteria sñmābitur que est ei vicina in qua nō erit timor maximū affert iuuamētū.

Conit can. spāles. Et pñt in sñmia arteriali. Scdo venarū. ibi. (Vene pñtea.) Tñ pñma dicit q arterie minus sñmānt qñ vene pp timore eritis multi sanguis. Scdo cā est timor pñsolidationis: qñ pñ motum nō fit pñsolidatio. Tertia cā est timor amur sue flue- matris sanguinis z pñcipue cū vñlus est strictū.

Dñm 53m

Conit vñt qñ arteria debeat sñmāri. pñ vt dñm est: qñ nō pñso- lidat qñ semp mouet. Et matrix sanguis nō accidit nisi qñ nō pñso- lidat. Et minutio vene z arterie egpollēt: qñ possim? facē illud se- curius pñ sñmā venarū: qñ nō sñmānt arterie. pñna nō z añs ē. S.3. de vñtūb nālibz cap. 14. Dñm qñ arterie sñmānt pñs: terty in de passionibz oculor. vñ ibi docet scidē arteriā totā: tñ arteria ma- gna nunquā dñ sñmāri: tñ magis fit sñmā arterie qñ est humor subtilis calidus. Ad rōnē pñ solo qñ nō pñsolidat ita sicut vena pp motū: z bz verū de arteria parua. Ad aliāz pñ solutionē acci- dit amur sua. dico qñ accidit sic qñ stat sanguis sub arteria ad mo- dus fabe: vñde cū pñmis digito recedit z redit. Ad aliā equipol- lent. dico qñ sñmia vene nō ita euacuat sanguinē subtile calidum sicut sñmia arterie nisi pñcedat multū donec arterie inaniant.

Conit vñt manus que sñmānt nō pulsantiles qñ dez sunt sex. cephalica nigra z basilica z funis brachij z sceilen z illa que pprio nomine ascellaris vocatur z ipsa quidem est ramus basilice. Eis vñ sanior omnibz est basilica: cephalica vñ minus.

Conit vñt de sñmia venarū. Et pñ numerādas venas sñmādas. Se- cūdo pñt iuuamētū sñmie hui. ibi. (pñtea scire.) Tercio ad- dit qdā vt pñ. ibi. (Qui aut venā.) pñia in duas. pñio eregē de tali sñmia venarū manus. i. brachij in gñali. Scdo in spāl. ibi. (Et ē.) pñia in duas. pñio eregē in gñali. Scdo pñt duas pñtides. ibi.

Super primo

Conit vñt. In pñ dñc qñ vene nō pulsantes qñ sñmānt sunt sex. ce- phalica basilica nigra siue cōis z funis brachij sceile z ascellar: z subdit qñ sanior oibz his est cephalica. Tñ a gibbo epas venit vena qñ bifurcat in duas pñs vñt: ascedit z alius descendit z pñorat diaphragma: z pñ ascedit iter bifurcat: vñt vadit ad dextrū bra- chij z ali ad sinistru. z iterū iste bifurcat: z pñ ascedit vocat ce- phalica a qñ nascunt vene guides. alia pñ descendit z anqñ descendit vo- cat basilica: z ab ea orit vena alia qñ vadit iter digitū pñti z ānula- rez: z iste ramus vocat ascellar. S.3. a vena nigra orit ramus qñ termit nā ad digitū manus grossū z idicē ista vena vñtū cephalice cūat a capite. S.3. alius ramus terminat iter digitū mediū z ānularē: z vo- cat iste ramus sceilen: s.3. funis brachij immediate orit a basilica.

Conit vñt qñ sñmia sit melior vel venarū radicaliū vel ramorū. Tñ qñ ramorū: qñ melius pñsolidat. Et nō fit tāta eñs. Dñm qñ in casu ra- morū sñmia est melior qñ vene cñt sepulte: qñ rami magis mani- festant. Et qñ volum? diuertere melior est sñmia ramorū: sed qñ volumus magis cūare dñ fieri de venis pñcipalibz. Tñ dñm qñ ve- na cephalica est secūior quo ad pñtione: qñ est in medio brachij distans a uernis. Scdo mō rōnē egritudinis: z sic nō est securior: qñ multotiens nocet oculis z capiti.

Conit vñt aūt vt omnes tres supra iuncturā aperiant z nō sub ea neqz in ea: iō vt egrediat sanguis bene ta- liter vt saliat z vt sit securitas a nocuentis nervorū z arteriarum: z similiter cephalica.

Conit vñt. Supius determinauit de sñmia venarū nūc anecit in h.3. pñtides. z ibi. (Et eaz vñ.) Tñ pñ dñc qñ opz qñ oēs tres vene aperiant sup iucturā vt sanguis bñ possit exire z vt nō pñ- tiant uerni qñ sunt pñe iucturā. Tñ lra exponit z. vt oēs. z. ve- ne. i. oēs tres rami: z sic ē bon? itellus: qñ ascellar: qñ vt apiat sup iucturā digitū: qñ iter digitū est loc? pñe neruorū: z iō dñ apire sup iucturā. z sñr ē de sceile z de fune brachij sceile. i. sup iucturā: z tunc dñ aperiri vena supra iucturā: qñ si ista aperiat ibi sunt choide z ner- ui. Sed ad sensum apparēt qñ fit sñmia in medio iuncture expo- nitur supra iuncturam. i. a lateribus iuncture: qñ locus ille distat a neruis. tamē qñ tales vene piungunt infra iuncturā: tñ sñmāre infra iuncturā z nō supra iuncturā qñ esset melius z pñuenientius: tñ hui. vñde magis intelligere de tribus venis radicalibus.

Conit vñt sñmānt sñmānt que fit fm longitudinē ad cōsolidandū est tardior: quoniam ipse sunt pñunctiona- les: in nō pñunctionalibus vñ res est ad hoc diuerfa: z in sciatica quidē z sceilen z in alijs venis melius est vt fm longitudinē sñmāntur.

Conit vñt pñtione dices qñ sñmia barū venarū que fit fm lōgū vene tardius pñsolidat. z rō: qñ be vene adinice piungunt: s.3. in ve- nis qñ nō adinice piungunt faciliōr est pñsolidatio. Tñ cepha- lica z basilica quo ad vñt ramū nō recte vadūt: qñ basilica descendit z cephalica ascedit. mō qñ iste vene nō vadūt recta via pñ brachij iō si fiat sñmia fm lōgū brachij scidit fm latū vene: tñ vena sciati- ca z alie nō pñunctionales sñmāntur fm longum vene.

Conit vñt hoc opz in cephalica fm a capite musculi mo- ueat ad locū lenē z dilatef sñmāntur. pñmus flo- botomū nō pñsequat: qñ faciet apostema. Plurimūz aut erroris qui euenit in minuēdo cephalicā nō pñ- nit ex pñssione vna lz sit magna: imo nō accidit nociu- mētū nisi pñpter iterationē pñssionū. Et que ex ipsius sñmia plus tardat est illa que fit in lōgitudine: cuius qñ sñmānt dilataf sunt si volūtas affuerit vt scidat fiat. Cū aut cā nō inueneris quere aliquē ra- morum eius qui sunt in sy lueftri ascid.

Conit vñt in spāl de sñmia barū venarū. pñmo de cephalica. Scdo de nigra. ibi. (Et vena gdes.) Tercio de basilica. ibi. (Basilica.) Tñ pñ dñc qñ cū volumus sñmare cephalicā: opz nos ou- cere vena ad caput musculi: z postea aperire sñmāntur: z nō oportet iterare sñmāntur: qñ timetur de apostemate.

Conit vñt reiterari. g. Dñm qñ si itelligit z. Uno mō qñ eadē hora p- cutiat bia z sic nō fit. Scdo mō qñ secetur in diuersis horis z sic fit z nō pñmo mō: qñ catur dolor qñ est postea cā apostematis. Tñ. dñ sñmānt dilataf: qñ ista vena cūat a capite. mō in capite est san- guis grossus: iō sñmānt dñ dilataf z dñ vena remouere barbiton-

for a musculo eū manu fricādo z p mēdo. Sed qñ talis vena nō in-
uehit quere ramū eius si reperit asceid adiutoriu. Ad iutoriu est
brachiu a cubito vlg ad manū: sed cubitus est punctiono adiutorij
cū cubito: sed asceid est punctiono brachij cum alia parte.

Et in vena qdē nigra est timor ppter neruū qui est
sub ea: z qñqz et est iter duos neruū: tibi igit cauere
debes vt ipsam in lōgitudine flōmes z ad iseriora. Et
fortasse sup ea erit neruus subtilis tēsus sicut chorda.
Et tunc qdē oportebit vt hoc cognoscat z caueat ne
pcussio in eo cadat z pueniat ide stupor pseueras. In
eo aut cuius nerui sūt grossiores ramus iste est magis
manifestus. Et error q in ipo ē: est dterioris nocumētū.

Exequit de vena nigra. Et p b. Secōdo exequit de vena brachij. ibi
(Sunt aut.) puma in duas. pmo ostendit cām eiusdē in vena
nigra. Secōdo docet succurrere. ibi (Quare cū.) Cū p dicit q in
flōmando venā nigra est timor: q iuxta eā est neruus: id timet de
pcussione nerui: opz nō multū intra flōmare. etiā aliqñ supra ve-
nā ista est neruus subtilis: z videt vena: z maior timor est in habē-
tibz neruos grossos. Cū talis vena est in medio brachij: vnde
ibi p iungit vena basilica z cephalica z facit venā nigra. nō in me-
dio brachij sunt multi nerui: nec dō flōmarū fm lōgū talis vena: qd
nerui incedūt ē fm lōgū. etiā si nerui grossi pcutiant hō mag ledit
tur z peiora accidētā sequunt q ex pcussione nerui subtilis.

Quare cū error accidit z neruus ille pcussus fuerit
nō solidet flōma: imo sup eā pone qd ipsi pibeat
solidationē. Et cū qdē medicamētū est: sicut medica-
mētū vulneris neruū. Et nos iaz locuti sum de ipso
in libro quarto. Caue tibi pte rea ne res infrigidās ad
ipm pueniat. v. g. sicut solatū z sandalū: sed ipm z to-
tum corpus oleo calefactū frica.

Docet subuenire tali nocumēto dicens q si pur neruus percutit
nō dō solidari: nec opz ponit medicamētū frigidū: sed opz fricare
totum corpus oleo calido ne fiat spasmus.

Dubitat si pibeat solidatio fiet fluxus multi sanguis. et hodie
peest frida qñ est puctura. dōm q qñ est puctio vene docet ap-
proximare frida. Sed qñ neruus pcutit dō teneri vulnus apertū
ne mā retineat z fiat spasmus ex nocumēto cōicato cerebro. Uel
dōm q docet appropinare frida circa vulnus: z nō sup vulnus.

Funis aut brachij meli? est vt transuerse flōmes nisi
vt rinqz fuerint flexuosa: qñ tūc in lōgitudine flōmaf.
Exequit de ramo cephalice z dicit expōitor q melius fuisset q
Alii locutus fuisset de hoc supra: qd de cephalice loquebat: z dicit
q dō in cū fm transuerfus: qd vadit transuerse. etiā ista est vena
parua: ideo opz flōbotomare sic q melior sit exitus.

Basilica quoqz magni est timoris ppterea q arte-
ria cadit sub ea z q nerui z musculi etiā sub ea cadūt.
In ipsam q flōmando tibi caue: qñ si pcussio fuerit in
arteria sanguis nō restringet aut restringet difficulter.
Hominū quoqz sunt qdā quoz basilice due associant
arterie: qñ vna cū signata fuerit existimabit q iaz sit
securitas z fortasse pcutiet altera: b. n. scire debes.

De flōma basilice. Et p ostendit cām erroris. Secōdo ostendit debitu
modū flōmandi. ibi (Lūq.) Tercio docet cōgscē errorē. ibi (Signū
dō.) Quarto docet succurrē nocumēto. ibi (Tūc q succurre.) Qui
to ostendit nocumēta que ptingūt: cū debet flōbotomari vena
z tangit arteria. ibi (Amplius.) Cū pma dicit q ad huc maior
timor est flōbotomādo basilicam: q sub ea cadit arteria z sunt
nerui multi: vnde in aliquibus iuxta basilicā sunt due arterie.

Dubitat vtz in feb. putrida cōpetat mag flōma arteriarū q ve-
narū. pmo q arteriarū q feb. est calor extraneus accēsus in co-
de: g dñā nō: q arteria mag imediata a corde oiz. z aīss notū p
qñ. Dicit oēs cōiter opātes q mag cōpetit flōma arteriarū.
Rident qdā q mag cōpetit flōma arteriarū pp cām dicitā. Sed
in feb. pestilentiali ad huc melius est flōmare arterias: q mā vene
nosa est mag in istis arterijs: qd p: q vena aliqñ est bona: nī in-
firmus rēdit ad mortem. Sed expōitor reprobat hoc dicens q in
feb. putrida meli? est flōmare venā q arteriā. z rō est: q securus
ve ea sit flōma pp multas cās sup dictas. etiā in feb. pestilentiali
ad huc securus est flōmare venā: q spūs sunt tēgadi in feb. z nā

securior z fortior reddit ex pntia spiritus q sanguinis. Et ad
rōnē humorū putridus siue vapor est in corde. dico q verū est q ad
vapōrē: sed quo ad mām est in venis. Et ad rōnē p3 solo.

Cūqz ligaueris fm plurimū rei accidit ibi inflatio
qñqz ex arteria qñqz ex basilica: z qñqz ex vtraqz: sed
qñqz fuerit ligaturā solue debes z inflatiōē mol-
liter inūgere: deide ad ligandū redi: z si inflatio reuer-
sa fuerit reitēra. Qñ si nō inuerit qd erit in hoc si basili-
cam dimiseris z ad ramū qui ascellaris vocat redibis
qui qdē est illa vena que sup domesticū asceid ad ise-
riora existit. Inflatio nāqz errorē multoties efficit z li-
gatura sepe arterie pulsū quiescē facit z ipsam eluat
z ponit ipsaz supzēmā: z existimat q sit vena z flōbo-
thomaf. Cūqz quālibet ligaueris venam z ex ligatura
sup eā puenit qd sit simile lenti aut ciceri fac in ipaz
qd in basilica diximus. In basilica quoqz flōmanda
quāto plus ad brachiū descēderit erit sanius. Flōbo-
thom? pte rea in venā pcedere dō ad diuersitatē par-
tis arterie. In basilica quoqz nō solū cōtingit error ex
parte arterie: s et musculus sub ea est z neruus: ppter
quos et puenit error: hoc qdē iam tibi diximus.

Postqz Auicē. ostendit cām timoris in flōbotomādo basilicā
nūc ostendit puenientē modū flōmandi. Et pmo hoc. Secōdo addit
gñale qd dō. ibi (Cūqz quālibet.) Cū vtraqz pte dicit q cūz liga-
ueris venā cā flōmādi vene apparēt inflatiō: vñ tūc debes inūgē: z
postea iterū ligare z inūgē donec discernas vtrū sit vena vel arte-
ria: qz ligaturā arteria nō pulsāt. De z pte dicit q bonū ē flōma-
re basilicā vsus brachij. Et dō flōmus tangē parte pñā arterie: ei-
tāqz basilica i sinistra pte basilice: q a dextra ē arteria sociata ei.

Dubitat vel basilica sola apper tātū eā cūz flōbotomio: vel ap-
parer solū arteria: z tūc nō dō tātū. dōm q basilica z arterie sunt
multū p iuncte: id docuit ligare z si nō discernit frica vngēdo sepa-
rando vñā ab alia: z si nō pōt discerni flōbotomā ramū basilice.
Et ad rōnē apparer solutio: q sunt valde p iuncte.

Signū vō erroris in basilica z q arteria iam sit per-
cussa est q sanguis egredit subtilis rufus qui saliendo
manat z lenificat cū eo tact? z ipsa sit inferior.

Ostendit per signa errorē dicens q cum percutitur arteria san-
guis erit subtilis z erit cum salu.

Dubitat vtz iste sanguis sit cholice. Et p q sic: q est rufus cho-
leric? vt cholice ē est subtilis. In pñā Auicē. in 5. coll. cap. 5. z 6.
Ubi dicit q iste sanguis est mūdus purus aptus p vira. dōm q
est purus clarus mūdus. Et cū dicit in eo est color rufus. dōm q
nō est tāta ruffedine quāta est cholera. Sed p pulmo nutrit ex
sanguie arteriali cholice. dōz q p pulmo nutrit ex cholā venit
a vena arteriali: vñ mag vñ vena q arteria. Cū erit saliendo
pp mortū arterie ē lenificat tactū: q ē digestus mūdus. vñ lenifi-
cat tactū: q arteria reddit lenis q ad tactū ex cūone: q lenis ē sit
iserior artia: q p erat inflata subleuata ex cūone sit de pñā iserior.

Tunc ergo succurre ei z in vulneris officio parū de
pilis leporis pone cū pauco pulueris thuris z sangui-
nis draconis z aloes z myrre z pauco alcolotar z ala-
zegi: z sup ipsam ex aqua frigida quātū poteris roza z
super locū ipm flōbotomati ligaturā appone tena-
cem. Qñ si se tenuerit vsqz ad tres dies non soluas: z
post ē tres dies qto plus poteris tibi cauere debes:
z loco emplastrū ex stipticis calefactū suppone.

Docet succurrere errori. Et pmo ponit venū. Secōdo aliū errorem.
ibi (Multi pte rea.) Cū pma dicit q in officio vulneris dōz ponit
de pilis leporis trijs cū thure: vel ponit de aloē z alcolotar. i. vi-
triolo z ligare bene z dimittē tribz dieb. Cū frigida appropi-
mant in circuitu ad reputiendū: qdā appropiānt in loco lesio
glutinatina vt thus: z aliqñ appropiānt stiptica vt alcolotar:
z quedā faciunt a ppietate vt stercus asini z succus ruthe z c. mō
ista Alii. tangit oia in ista. (Aligē) species atramenti.

Multi pte rea hominū arteria illā incidunt penit? vt
ipsa pteat z caro desup eā cooperiat z teneat.

Gentilis

¶ Ponit aliud remedium dicens q' multi hominum incidunt eas ex transverso: q' tunc arteria cooperit a carne nō soluta vel cauterizari illa capita arterie bin expositorem.

¶ Ampli' pleriq' boiuz pp sanguis exitu moriunt. Et qdā cor' sunt q' moriunt pp fortitudinē doloris ligature quā voluerūt pp fortitudinē p'hibitionis fluxus sanguinis arterie donec mēbrū factū est fm viā mori. Et scias q' curfus sanguis qñq' pūnit ēt ex venis.

¶ Ostēdit nocumēta p'cussiois arterie cū volumus flobothomare venā: dicit q' p' nocumētū est nimius sanguinis exit: z' nō nocumētū est dolor ex nimia ligatura forti vt sanguis nō egrediat.

¶ Preterea scire vbes q' sanguis q' plin de cephalica euacuatur vena est ille qui ex collo z' co qd est parum supra ipm z' parū sub ipso egreditur z' terminus partis epatis nō pertransit z' hypochondrioz z' inferiora nō taliter mūdificat vt inde sit curandū.

¶ Nūc ostēdit iuamēta harū venarū: z' diuidit in 6. sicut sex sunt vene qñ iuamēta ponit. z' ibi (Nigre vō. 3.) ibi (Et basilica. 4.) ibi (Funis. 5.) ibi (De scelen vō. 6.) ibi (Asccllaris. 7.) In prima dicit q' flobothomia cephalice euacuat a collo z' a capite: vnde cephalica nō transiit partes epatis.

Dub^m 60^m ¶ Dubitat z' regiminis acutoz cōmen. 10. B. dicit q' flobothomia cuiuslibet vene euacuat a toto corpore. Dōz q' immediate euacuat a partibus dicit: sed mediate euacuat a toto corpore.

¶ Nigre vō iudiciū iter cephalica z' basilica est mediū. Tangit iuamēta nigre dicens q' est mediū inter basilicā z' cephalicā: q' ab eis ois. Et si dicat illa euacuat a pectore z' corde. dicendū q' nō nisi rōne basilice que transiit ad pectus.

¶ Et basilica qdē eūat qd ē a pte funis z' vētris iseri?.

¶ Ostendit iuamēta basilice dicens q' euacuat ab epate z' ab alijs partibus inferioribus. Et sic dicat euacuat ne a corde. dōm q' sic magis q' nigra: q' transiit per pectus.

¶ Funis vō brachij similis est cephalice.

¶ Ostendit iuamēta funis dicens q' ista euacuat a partib' a qb' euacuat cephalica nō tñ rōne modi euacuandū: q' magis diuerit.

¶ De scelen vō dicit q' de dextra est doloribus epatis p'fert z' que sinistra doloribus splenis: z' q' sanguis fluere permittat donec per se stringat.

¶ Ostendit iuamēta scelen. Et p' b. Scēo pōit vtile i flōmādo venas q' sūt vt rami. ibi (Manus vō.) C' In p' dicit q' qdā dicit q' scelen dextra eūat ab epate z' sinistra a splene z' ois iste sāguis stringit p' se ipz: q' sic eūat nō pōt videri cā: nō dicit qdā dicit z' dimittit erire odec p' se restringat: q' vena ē puatō nō pōt erire mult' sanguis.

¶ Manus quoq' illius qui flobothomatur in calidaz aquā est ponēda ne sanguis cito restringat: vt facile egrediat si eius egressio debilis fuerit sicut est in pluribus eoz qui ex scelen minuunt. Et scelen qdem flobothomia melior est ea que fit in longitudine.

¶ Addit vñ dicens q' cū vis flōmare scelen dōz ponit manus in aqua calida: z' sic balneus particulare cōpetit ad hoc vt sanguis veniat ad manus z' possit fieri flōmia sufficiens: z' ois incidi ex transverso vena si sit ramus parvus vt sanguis exeat melius.

¶ Asccllaris autem iudiciū est sicut iudiciū basilice. Ostendit iuamēta asccllaris dicens q' idem facit qd basilica: sed asccllaris magis deriuat q' basilica.

¶ Arteria vō manus que flōmar est arteria que inter pollicē existit z' indicē z' eius qdem iuamētū in antiq'is dolorib' epatis z' diaphragmat' est mirabile. Et Bal. qdē iaz vidit hoc in somnis. p'cipiebat. n. hominē hanc facere flobothomiā cā doloris quē in epate habebat qui cū fecisset z' sanus effectus est.

¶ Ostendit iuamēta arterie manus. Et p' vñius manus. Scēo alterius. ibi (Plerūq.) C' In prima dicit q' inter pollicē z' indicē flobothomaf vna arteria z' cōfert dolori diaphragmatis.

Dub^m 61^m ¶ Dubitat dicit q' vñ in dolorib' antiq'is. Sed p' 4. de acci. cap. 6. in dolore est subita alteratio: q' dolor nō est antiq'us.

Dub^m 62^m ¶ Scēo dubitat ille dolor epatis est ne a mā calida vel frigida. Ad q' dōm est q' tps ipse signis doloris est parū. Scēo mō mēsurat

Super primo

sanguis: vnde nō posses cōplere intentionem tuam.

¶ tps durabilitatis illius z' sic est tps lēgū. pmo mō nō. Ad aliā dē co q' cōpetit dolori epatis calido: q' ista flōmia euacuat spiritus de arteria ad cuius euacuationem sequitur infrigidatio.

¶ Plerūq' etiā flobothomaf alia arteria que ad iterio rem partez palme declinor bac existit: cuius iuamētum est propinquū iuamēto istius.

¶ Ponit iuamēta alteri arterie z' ista arca arteria i palma manus z' p'fert vt i p' arteria vñ ē i eximitate man' vñus rufetū. i. ex t'emitatē vñus cubiti in medio palme z' ois a pulsu qui tāgūt.

¶ Qui aut venā manus flobothomare voluerit z' non potuerit nō erret in ligādo eā fortiter cū inolutione z' iteratione faciendo: sed vna die aut duab' dimittat. Verūtānē si p'cussione iterare necessariū fuerit a p'ia p'cussione se remouēdo z' nō ab ea descendat.

¶ Ponit multas p'sideratiōes in flōmia. Et p' in mō flōmādū. Scēo circa q'ntatē e' qd eūat. ibi (Amplius.) Tercio ponit alias in mō euandū. ibi (Opz p'terea.) P'ia in tot q' p'sideratiōes ponit. z' ibi (Ligatura.) Aliē pres flue cā. patebūt. C' In p' dicit q' si q' vult flōmare venā z' nō pōt: nō dōz ligare multū: q' dimittit z' die: q' forte possit iduci a p'a: si si pur vult facē flōmiā nō dōz recedē multū a p' p'cussione. C' Nō volens flōmare errat multū de causis. vel q' pūgit neruū vel arteriā z' de his nō loquit: q' oem est supra. z' mō errat q' ligat: z' nō pōt percutere vnde iterato ligat z' percutit. mō hoc nō dōz fieri q' it dolor: vnde possit fieri apostema.

Dub^m 63^m ¶ Dubitat si p' ligatura fecit errare z' ligatura nō faciet te errare. dōm q' nō p' eā mō dicit: sed si pur eoz flōma de alia manu.

¶ Ligatura vō p'terea fortis apostema afficit: z' infrigidatio panni z' ipsius humectatio ex aqua rosacea aut aqua infrigidata est bona z' conueniens.

¶ Ponit aliū cā. dicens q' nō dōz iterari ne fiat apostema. Sed est bonū appropinquare p'niū infusum in aqua rosata.

Dub^m 64^m ¶ Dubitat z' de acci. ca. 3. i. fine. forz ligatura mortificat z' p'hibet spūs venire ad mēbrū. Dōz q' bñ p'hibet venire bñoz ista ligatura: sed supra trahunt etiā cū ibi sit dolor trahit reuma z' humores vt scēa primi de causis doloris. Sed apostematio p'hibet appropinquando p'niū infusum in aqua ros. sed si mā fluens sit multa nō sufficit appropinquare hoc: sed opz diuertere cū aliq' cōtione.

¶ Oportet etiā ne ligatura cutes de suo loco ante flobothomiam aut post eam remoueat.

¶ Ponit aliū cā. dicens q' ligatura nō debet remouere cutim a suo loco: q' prohibet venam percuti.

¶ Et componibus quidez macris ligature fortitudo est causa euacuandū venas z' retinēdi sanguinē ex eis. In crassius autem corporibus ppter lassitudinem vene nō apparent nisi constringantur.

¶ Ponit aliū cā. dicens q' ligatura in macris nō dōz esse fortis. z' rō: q' in eis vene sunt manifeste. vñ ligatura fortis p'hiberet sanguinē fluere ad locū sicut in macro cū tangit pulsus nō debet fieri profundatio cum digitis: sed in pinguibus sic.

¶ Minutoz p'terea sunt qdam qui ingenianē qualiter dolor regat stupefaciendo manū p'strictione brachij z' dimissione hore vñius. Et sunt qdam qui flobothomum oleo inūgūt: sed hoc totū sicut iam diximus dolorem lenit z' p'solidationē retardat qd multū pdest.

¶ Ponit aliū cā. dicens q' qdā ingeniat se ibi sedādo dolorē in flobothomia: q' ligat brachij p' horā: z' postea flōmar vel inūgūt flobothomū cū oleo. tñ remotio est z' vera. z' sic nō fit. alio mō nō vera z' sic intēdit: q' p'hibet spūs sensibilibus venire ad mēbrū. Et si inūgūt flōmia oleo feruēt nō sic exasperat etiā lenit cutē.

¶ Et si vene quidez quas in manu nominauimus non apparuerūt: sed apparuerint ipsarū rami p'xemas manus digito p'rabendo inferius. Et si sanguis cito ad seipsum reuerfus fuerit cū digitus remouet z' intumuerit flobothomē z' si nō minuat.

¶ Ponit aliū cā. dicens q' vene radicales aliqñ nō apparēt: dōz debent flōmari rami istarū venarū z' dōz p'mere digitis ramos vt sanguis veniat, vnde si nō venit nō flobothomēs: q' forte esset pauc.

C' Lung

Et alia est color sanguinis: nā in β̄tia multoties accidit error: qm̄ in principio fū egredit subtilis ⁊ albus: q̄ re cū repletōis ibi affuerit significatio ⁊ oportuerit tē flōmiam facere nō decipiaris. ppter hoc: nā color sanguinis in eis q̄ repletōis signa hnt permiscetur quādoq; sed tamē inde nō est curandum. In eis quoq; q̄ apoltemata habent color sanguinis errorem facit: qm̄

dicamine et aloë ipsos remeant.
Cponit can. ex pte reru. Et p hoc. Scdo addit. z. can. ibi (Synco-
 pis.) **C**ponit p die q sñmator. d pparare res diuerfas vt glomora-
 factu ex ferro z hie instm vomit ex pna: et d3 habere thure et
 aloem: z pilos leporis z d3 habere trociscos bonos: yñ si sit vom.

Gentilis

tus vomat: et si sanguis non potest restringi ponat pilos lepori: et si
virtus nimis debilitat dentur troscisci de diamusco.

Du^m 70^m **D**ebitas nō vñ q̄ debeat fieri vomit^u si accidit synopsis qz magis
debilitat. Sed q̄ si synopsis fit et nimia eſione nō cōpetit vomit^u
ſimo cōtraſta virtutes cū diaphorico: ſi ſi fiat et curſu humo-
rum ad ſtōchus: tunc cōpetit vomit^u cū cuculo facia et ſerico vel
et ſpulo. i. inſtro facia et lana viuoſa t^u nō et lino vt dic^t expoſi-
t^u z ponere tale inſtrumentum in radice lingue vel magis infra.
competit etiam vomitus: qz ſtimulatur virtus pigra facia.

Syncopis vò raro accidit sanguine egrediente: imò
fm plurimum non accidit nisi post retentionem nisi si
perflus fuerit sanguinis exitus.

¶ Addit cañ. z. z^a ibi (L³ in synochis.) ¶ In p^{ma} dicit q^d synopis
raro accidit exeunte sanie.

bu^m 71^m CS³ ̅. tūc fit syncopeis qđ cā ei^a adest: s; qñ adest eūatio adest cā: g.
Dōz qđ nō accidit cū exit qđ sanguis ē in exterioribus: s; cū eūo re-
stricta est humores reuertunt intra: 7 tūc accidit syncopeis.

¶ **E**L3 in febribus synochis non curamus si vsq; ad syn-
copim pueniat ⁊ in p̄ncipio apople ⁊ in squinantijs ⁊
in magnis āpatib⁹ p̄nitionis ⁊ fortib⁹ dolorib⁹ hoc tñ
facere non debemus nisi cū virtus fuerit fortis.

Eponit aliū caſū. dicēs q̄ in ſynochis febrib⁹ ⁊ in apopleſia ⁊ fortibus dolorib⁹ in magnis apatibus pernitioſis vt in ſquinātia ſtobo thomamus vſq; ad ſyncopim: idem habetur prima particu. aſoꝝ. aſoꝝ. 23. 3bi. Que egeruntur.

Et iā qdē accidit nobis vt ī venis man⁹ fimonē am-
plificarem⁹ f3 alioz snias: ⁊ obliuiscemur venis pedis
⁊ alijs venis: nos & in eis fimonē nrm cōtinuare oñt

¶ Postq̃ Aui. superius determini. de floborhomia venaruz manus:
nunc determinat de floborhomia venaruz pedis. Et primo p̃mit-
tit intentionem. Sc̃do requirit. ibi. (Dicemus ergo.) ¶ In p̃ma vi-
dit q̃ nūc est intentio de flōmia venarum pedum.

Du^m 72^m Dubitat doctores diuersa tractauerunt de venis: vnde dubitant vtrum vene oziantur a corde vel epate: ideo de diuersitate nō itēdit exequi: sed de floborhonia earum: et intēdit per pedē aggregatum totum vsq; ad extremitatem pedum infra genu.

¶ Dicem⁹ q^d ex venis pedis est sciatica q^u flōmatur à
pre⁹flūscit⁹ alcabi: aut sub eo: aut sup⁹a ip⁹s: ligaf⁹ li
lud q^u est sup⁹a ip⁹m à sumitate coxe vsq^{ue} ad cabi z in
uoluit⁹ forti fascia fortiter aut istha. Et meli⁹ q^udē est vt
an balneef in aq^u cala z vt ip⁹a in longitudine flōmef.
Et si ip⁹a fuerit occulta aligs suoz ramoz flōmetur q^u
inter minimū z scōm digium ab eo existit.

C In spāte erequē de flōmia venari pedis. Et diuidit i duas. Priō de flōmia venaz pedū erequif. Scđo assumat iuamētū. ibi (Et ad sūmū). Pita in .4. sic. 4. fūt vene de gđo erequr. 2. ibi (Et eis eis saphena. 3. ibi (Et eis. 4. ibi (Et eis). Pita in duas. Priō erequif de flōmia sciatis. Scđo ponit et iuamētū. ibi (Et iuamētū). C In pma dīc et er venus pedū ē vena sciatica gđōmā in ca nicula pedis in pre slyuetri ifra gallopadi. 3. aliqui flōmā sup lōc dēmz. 3. fieri ligatura supia corā t mētre in ad calā si nō appzē. 7 si nō iūciat flōmā ramē. 4. ad rēta i mētre in tūis a fōmā

¶ No. scia sumit z^r pro passione anche. scdo mō p mebro scie
guis veniat infra: et fit balneū vt sanguis melius appareat.

Et iuuamentū quidem in flōmia sciaticæ est magnūz
in dolore sciæ. ⁊ similiter in podagra ⁊ in varice ⁊ in ele
phantia: sed sciaticæ secundario est difficilis.

Concedit inuamēta flōmie sciaticę ꝛ dicit qđ ꝑfert doloribus scię ꝛ
podagre ꝛc. ꝛ dicit qđ sedatio huius flōmie est difficilis.

Dub⁷³ Cudibita flōmia trahit humores infra: ḡ non s̄fert sc̄ie ⁊ podagre,
dōm ⁊ s̄fert nisi in corpore: s̄t in mala m̄ multa: v̄t in passionibus
an̄che conp̄terit deriuādo ⁊ euādo: sed podagre s̄fert magis euādo
⁊ in alijs passionib⁹ medio m̄ se h̄: varices sunt v̄ne ḡste ap̄
parētes in crurib⁹ postiorib⁹: elephātia est ḡstitudo cruri. C⁷⁴
(est difficilis) q̄ est v̄na p̄ua: vel est difficilis sc̄dicare cū digito s̄
non cum ferro: vel difficilis q̄ est pauci sanguinis. ¶ Et ad rōnem
patet solutio: q̄ si nō est repletio non currunt humores.

Et ex eis ē saphena q̄ est sup ptē domesticā alcabi ⁊
est manifestior sciatica: ⁊ ipsa qdē flōmaf ppea vt eua

Super primo

cues sanguis ex mēbris que sūt sub epate ⁊ vt sanguis
a ptib⁹ supiorib⁹ ad inferiores declinet: quare mēstrua
vehementer puocat ⁊ hemorroīdaz orificia aperit.

CREquisit de flōmia saphene. Et p̄ de ea crequisit oñdens inuame
ta ci? Scdo ostēdit rōne p̄ia3 experimēto. ibi (Et rō.) Tercio ostē
dit modū flōmāndi saphenaz. ibi (Et saphene.) Cui p̄ma dicit q̄
et istis venis est saphena existēs in domestica pre pedis in clau
cula: 7 illa vehēmenter monacat mensura 3 hemoroidas.

¶ Dubitat p istā venā cūq sanguis q dbebat ire ad mificē: q dōm
q puocat mēstrua que debebāt expelli per mificē p venas. vel p
uocat mēstrua p matricē: qz trahit mām ⁊ diuertit ad mificē: ⁊ di
cit expositoꝝ q vtrūq modum vidit per experientiam.

¶ Et rō qdem facit oportere vt sciatica z saphena sil'is
existant iuuamēti: sed experimētū facit vt opatio scia-
tice plurimū pueniat dolori scie: sicut si h' eēt debiti.

T Oſtendit in Rōne ſui experimētō: qz vñ q' eīdē pāſſibō' q' b' cō'
fert flōmā ſciatīe t' ſapēnē: qz oīum ab eodē truncho: ſz
experīentia eſt in oppoſitū. Dubitat an experīentia vīnāt rōnē.
Pilo q' nō. i. cap. 6. de īgenio. Experimētū nō vallatū
rōne nullū eſt. Etia in hoc eſt aliq' rō: vidē q' ſic: qz loco pālegato
nibit ſi ſine rōne: ynde flōmā ſciatīe magis reſpīcit recto modo
anq' a' ſapēnē mag' reſpīcit matrīe. Sz ſui. dīcīt q' expmētū
nō totālī vīnāt rōnē: q' eſt in hoc: etia rōtū vñ dīctum eſt.

Et saphene quidem flobothomia melior est que sit
transuersae latitudini attinens.

¶ Oñe dicit modū floborhōmādi saphenā ⁊ dicit qđ o3 flōmari per
trāsuersum; ⁊ ē fm latū vene: ⁊ rō qđ si volumus diuertere opoꝝ
et facere yt exeat satis de sanguine; ⁊ hoc fit yt dictum est.

Et ex eis euenit curuature q̄ flōmas sub genu poplīs
tis que tātū efficit q̄tū ⁊ saphena: s; ē fortior saphena ⁊
puocatiōe mēstruoz ⁊ i dolorib⁹ ani ⁊ hemozroidib⁹.

Erequis de vena sub genu z oritur ab ea saphena: z dicit q' va-
let plus in prouocatione menstruum: quia propinquior est ma-
trici: etiam valet hemorrhoidibus

Et ex eis est vena que est post alaurchob que est q̄si
ramus saphene z operatur quantum ipsa.

Exequitur de flobothomia alterius vene que est in summitate ca
anei: 7 est ramus saphene 7 valet sicut ea.

Et ad summū quidē venarū pedis flobothomia con-
ert egritudinib⁹ que sunt ex materijs ad caput decli-
nātib⁹ ⁊ egritudinibus melāchollicis. Et ipsa qdē magis
debilitat virtutem q̄ flobothomia venarū manū.

affluunt iuuatē venaꝝ pedis dices ꝑ multū ꝑfert egritudi-
nis capitis: ꝛ plus debilitat ꝛ ꝑ sōmnia venaꝝ manus. Cñ ꝑfert
ñ m̃ fluit ad caput: ꝛ m̃ diuertit ꝛ capite ꝛ eardēꝛ ꝛ m̃ flū
t: non ꝛ cōfert. Cñ ꝑ plus debilitat ꝛ magis diuertit ꝑꝑꝛ et
anguine ꝛ fonte calozis: et natura magis mouet ꝑꝑꝛ ꝛ sanguines
ꝛ ꝛ ꝛ supra: ꝛ similit ꝑꝑꝛ eandē causam magis debilitat flo-
stra ꝛ trunch ꝛ ꝑ ꝑloothoma venaꝛum radicalium.

In venis autē q̄ flōmānt̄ ⁊ sūt in parte capi⁹ excepta
uidez meli⁹ ē vt trāsfuerſe flōment̄: ⁊ earū qdē queda⁹
nt que sunt vene: ⁊ queda⁹ que sunt arterie.

requi de flomia aliaz venay. Et p de flomia de venis capit.
 do vtrris ibi (Et er eis). Pila i duas. Pilo qd ocm est in gila.
 do in ipali ibi (Vene g debet). Cn pima deb qd vne q floman-
 in capite trafruer de bet flomari excepta guides. C no debz
 manari trafruer qd pue sunt. vñ nisi fiat sic flomia colidaretur
 mis cito. Et si sunt guides trnsfruce. Et iste afcedit supra craneu.
 Et sunt itrnsfruce i iste vadit intra craneu ad cerebru. i pungsit
 qd alia de istis p colmsuraz. p aliquod fosame cranei p qd
 nñt velamen cum istis venis. Et sicut dico de venis:ista sunt ar-
 te r vocatur iuueniles: qd reddut collum robustum: sicut qd vo-
 catur etrice: pue apoplexie.

Et ipsius qdē flōmia ofert grauitati capitis 7 ppe
que est in posteriore pte capitis 7 grauitati oculoꝝ
cupoꝝ 7 doloꝝ capitis persequenti antiquo.

requit de flōmia venarum capitis. Et p̄ venarum. Scđo arte
uz, ibi (Et ex arterijs.) p̄ria in tot quot sunt flōmie venarū ca
pitis.

pitia. 2. ibi (Et vena que est. 3. ibi (Et due.) Alie partes patebunt.
C In pma dicit q vena capitis que est in fronte confert doloribz
capitis: 2 de ista loquitur Hip. in afos. 68. 5. pri. cu dicit (postreiora
capitis 2c.) rega vena frontis iuuat.

77^a C Dubitat. die q pferit stupor: 3. die q stupor causat a frido. mo
tu euacuas calz. Ddm q itedit cu fit a ma sine vapore sanguineo.

C Et vena que super caput flobothomatur ppter emi
graneam 7 vlcera capitis.

C Requirit de flomia alterius vene dicens q est vena super caput
que flobothomatur in emigranea. C Nota emigranea est dolor in
medio capitis: 2 similiter si est dolor in emigranea vocat sic q
est in quarta parte capitis: unde vena confert istis doloribus.

C Et due vene timpozum que sternose incedunt.

C Requirit de flomia duaz venaru tipozis 2 die q flomia istaz co
fert quado reuma currit ad oculos. C No. flomia venaz parium
dicitur non valet nisi facta elatione vniuerfali: qz aliter materia
traheret plus ad locum lesum. etia flobothomia venaz capitis va
let qz materia est fluxa pauca: qz si esset in fluxu magis fluere.

C Et due vene q sut in angulis oculoꝝ lachrymalibz.

7 fm plurimu no appareat nisi per costrictione suffoca
tem. Et in ipsis quidem flobothomus non est profun
dandus: qz fortasse fiet fistule ex percussione ossis: 2 ex
eis no egredit sanguis nisi paucus. Iuuametu vo flo
bthomie ipsaz duaz existit in dolore capitis 2 in do
lore emigraneo 2 obthalmia antiq 2 lachrymis 2 pa
no 2 scabiei palpebrarū 2 eaz borthoz 2 nyctilopis.

C Requirit de flomia venaru que sunt in lachrymalibz oculoꝝ ppe
nasus 2 ppter paritatem eaz no vident: ideo opz stringere guttur
quasi ad suffocatione: 2 flomia haru venaru confert multis passio
nibz: vt Aui. in ista dicit. C Nota inuenit garab 2 est pustula in la
chrymali oculi 2 causat aliquando vlcus profundum incofolidabi
le: 2 hoc ppter motum oculi. Secunda causa est fluxus supfluitatu
oculoꝝ: 2 sumitur etiam garab p fistula sequente post garab: vñ ali
quado sequitur talis fistula ex profundatione flomia: quia soluit ni
mis continuu: ideo non dz in tali flobothomia nimis pfundari flo
bthomus: etia valet in passionibus dictis: qz materia haru egri
tudinum euacuat: valet et nyctilope. i. caliginose visio: vñ valz qz
tales passiones fut a ma sanguinea vel ma mixta sanguini.

C Et tres vene parue quaz locus est post illuz vbi ex
tremitas auris tagit cu puenit ad capillos. Et vna q
dem baz triu est magis manifeste que floma in pici
pio aque 2 cu caput stomachi recipit fumiū. Et pp hoc
pferunt vlceribus auris 2 colli 2 posterioꝝ capitis.

C Requirit de flobothomia venaz post aures. Et primo hoc. Secdo
adducit miam Bal. ibi (Et Bal. quidem.) C In pma dicit q sunt
tres vene post aures in loco in quo auris attingit capillos capis:
tame flomatur vna: qz maior est: 2 confert in cataracta.

78^a C Sz. ma e fluxa deeta in truchis oculoꝝ: 3. no pferit. Ddm q co
fert qz e i pn pncipiū vt qz incipit apparere musce vñ cymices
circa oculū. mo flomia haru venaru diuertit ab oculo 2 euat. 7 Lo
tra facit recipe vapores ftochi: qz trahit vapores 2 humores ad
se. Ddm q flomia aliqñ fit gra euonis 2 infirmitatis per leue eua
cuatione. mo si caput recipit vapores pp calitatem capitis trahens
pferit: 2 no pferit qz in ftochuz mittit vapores: 3 caput no fit calz:
2 similr confert vlceribus colli 2 auris quia euacuat ab eis.

C Et Bal. quidem negat qd quidaz dicunt q due ve
ne que sunt post aures flobothomatur vt qui filios gi
gnunt ipsos non gignant.

C Adducit sniaz. B. oides q Bal. negat q vene post aures flomanē
nehat gñario. C Nota qd ponit sperma decida a cerebro: qz est
humidū viscosū vt cerebro: et cerebro calefit multū: 3 Bal. no ne
gat q no impediat gñone flomia harum venaru: sed negat q spma
decidat a cerebro: vel q incisio haru venaru ipedit gñone: vel no
vult q sperma decidat a cerebro fm virtute spiritus.

C Et ex venis istis sunt guidez q sunt due 2 minuantur
in pncipio lepre 2 fortis ignatie 2 coangustatione abe
lit 2 asmate acuto 2 raucedie vocis. Et in hñte apa in
pulmone 2 dñmia q est ex multo sanguine calzo 2 egritu
dinibz pleniz 2 laterū. Et opz vt dixim ante vt flomo

plū hñte minuant. Modus vo ligadi eas est q oz tra
here caput ad 3iuz partis flomie vt vena extendendo
fiat sicut chorda: 2 consideret que pars sit magis decli
nas 2 fiat flomia ex contrario partis illius. Opz pterea
vt eius flobothomia fiat in latitudine 2 no in lōgitudi
ne: 2 sicut fit in sapbena 2 sciatica. Et cu hoc toto opz
vt ipsius flobothomia cadat in longitudine.

C Requirit de venis guidez capis 2 dicit q sunt due vene: quaz flo
bthomia confert in pncipio lepre 2 difficultati anbelitus 2 mul
tis alijs: 2 debet esse flobothomus cu pilo ppter causam supradi
ctā 2 dz volvere collū ad oppositu vt vena melius appareat.

C Dubitat qñ confert lepre: cu lepra fiat ex nocumēto epas. Dd3 q
in lepra ma currit ad facie: io facta flomia siue eio ylis confert vt
euacuet de illa ma facie: et pōt deriuare ab epate: 3 ab eo no pos
sit bñ euare: et pferit squinatie: qz sunt ppe. C No. cu voluit collū
illa vena appet in aliq pte mag depreffa 2 ibi uo dz fieri flomia: 3
in parte magis eleuata: qz plus est de sanguine.

C Dubitat hic die q dz fieri flomia 3 lōgū 2 supra dixit 3iū. Dd3 q
si vis flomare fac fm traferuz: 2 si vis q creat multz sanguis: sed
si no vis ita fac fm lōgū. p mo loquit supra. scdo modo hic.

C Et ex eis est vena que est in leproze cui flomie loc 2
ipsi extremas que digito pressa in duo ptiē vbi qdē
sit flomia: sed sanguis qui inde egredit est paucus. Et
ipsius qdē flomia confert calips 2 turbationi oculoꝝ 2
hemorroidibz 2 borthoz que in naribus nascunt 2 pnu
ritul qui sit in eis: verūtamē plerūqz accidit ex eo colo
ris rubedo pseueras que similat sabaz 2 corripit facie
2 est ipsius impedimētū malus suo iuuamento.

C Requirit de flomia alteri vene dicens q est vena in extremitate nasi
2 pferit flomia eius calese. i. maculationi faciei 2 hemorroidibz na
si: qz aliqñ est fluxus sanguis nariū de mēse in mēsem in modū he
morroidaz: vñ confert istis facta euone vniuerfali: qz euacuat mām si
fit pauca: tamē aliquando est causa vt materia plus trabatur.

C Et vene qdē que sunt sub afele a pre nocte quarum
flomia confert egritudini oculoꝝ antiquae que est ex san
guine subtili 2 antiquis capitis doloribus.

C Requirit de flomia aliaz venaz capis q sut in pte posteriori capis: 2
pferit flomia eaz in doloribz capis antiqis: m ille vene plus vento
san 3 floment: vñ confert qz diuertit 2 euacuat materiam.

C Et ex eis sunt vene q sunt in labijs 2 sut qtuor: 2 sup
vñ qd3 eoz existit vñ par q pferit vlceribz oris et
alcola 2 doloribz gignaz 2 eaz apatibus 2 ipsaz la
ritati 2 vlceribz 2 fistulis 2 fixuris que sunt in eis.

C Requirit de flomia haru venaru dicens q sut quatuor vene in la
bijs: due in vno labio 2 due in alio: 2 flomia earum confert multis
passionibus quas Aui. dicit q euacuat ab eis materias malas.

C Et ex eis e vena q e sub lingua sup occulū mēti que
minuit in squinatiz 2 apatibz duaz amigdalorum.

C Requirit de flomia vene sub lingua: tamen duplex est vena sub
lingua. Una est in lingua sup liguā: 2 de ista loquit isra. Alia est sub
lingua: 2 de illa loquitur 2 confert vt dicit.

C Et ex eis sut vene q sut sub liguā 2 exites sup ipaz li
guā 2 minuant pp ligue grauitate q e ex sanguie q q
dē in lōgitudie sut minnede: qz sanguinē pstrigere qui
fluit ex flomia in latitudine facta est difficile.

C Requirit de flomia venaz i liguā 2 sup liguā 2 flomia baz pferit do
lori 2 passioibz ligue 2 obet flomari in lōgū: qz tales vene sut satis
magne 2 molles vt fiat restrictio cito: 2 ne sanguis multz creat.

C Et ex eis e vena alansuta que iter mentū 2 labiuz est
inferius que flobothomatur ppter oris fetorem.

C Requirit de flomia aliaz venaz 2 est inter labiū 2 mēti: 2 valz 3
fetorez oris: no qñ dens est corrupt: nec qñ causa est in ftocho: 3
quado causa est humor corruptus in ore vel partibus oris.

C Et ex eis est vena fucule que flobothomatur in me
dicationibus oris stomachi.

C Requirit de flobothomia alterius vene 2 in fine gule: 2 valet in
medicationibus oris stomachi a materia calida.

Gentilis

Ex arterijs ſo que ſunt in capite eſt arteria tpiſ que quādoqz ſlōmatur: z quādoqz incidit: z quādoqz extrahitur: z q̄doqz aduriſ. Et hoc fit p̄pterea vt acuti reumatismi z ſubtiles conſtringantur qui ad oculos deſcendūt: z p̄pter amplificationis principium.

Nūc determinat de ſlōmia arteriarū capitis z ſūt tria. z ibi (Et due. 3.) ibi. (Gal. quoqz.) **I**n p̄ dicit q̄ in timpoibz ſunt arterie que aliqñ incidunt: aliqñ extrahunt z ſlōmatur p̄pter curſum humiditatis ad oculos vel in dilatatione pupille: vñ ſi in iſtis paſſionibus cōfert ſlōborthomia fiat: ſi nō icidant ſic fiat. p̄ diſcoope rire carne z poſtea arteriā z capere eā cū vncino z incidere z poſtea ligare capita cū filo de ſerico vel aliquādo cauterizatur.

Et due arterie que ſunt poſt aures que ſlōmant p̄p ſpēs obthalmie z principii aque z pānu z nyctilopas z antiquū dolorē capitis. In earum tamē ſlōmia ſem̄ per exiſtit timor: z cū hoc tardetur conſolidatio.

Eregitur de ſlōmia aliarum arteriarū dicēs q̄ ſlōmant in obthalmia z in principio cataracte: vnde ſit ſlōmia loco magne neceſſitatis: z ratio q̄ tarde ſit eius cōſolidatio in oibus arterijs.

Halenus quoqz dixit q̄ cuiuſdā in gula vulnerati arteriaz p̄cuſſio parūper tetigit ex qua magna ſanguinis p̄s manauit: ſed Hal. ei ſubuenit cū medicamēto thuris z aloes z ſanguis draconis z myrre z reſtrici fuit ſanguis: z dolor antiquus quē in anteriore parte coxe poſteriori conſueuerat habere receſſit.

Erequit de ſlōmia arterie gule dicēs q̄ Hal. trac. de ſlōmia. ca. vlti. vidit hoīez percuſſum in gula: vnde percuſſa fuit illa arteria: vnde Hal. ſupuenit cū puluere ex thure aloes z cū ſanauit eū: vñ ille habebat dolorē ſcie: z ex hoc liberatus eſt.

Et ex venis que in corpore ſlōmantur ſunt due vene ſuper ventrem: quarūz vna ſuper epar conſiſtit: z altera ſuper ſplenē eſt poſita: z ſlōborthomiaz dextra in hydropiſi z ſiniſtra in egritudinibus ſplenis.

Eregit de ſlōmia venarū corpis. vñ iſte vene magis ſlōmant i egs q̄ in hoībz z ſūt due vene: vna ſup epar z alia ſuper ſplen.

Dubium 79^m **D**ubitat illa vena eſt ſupra myrach: mō myrach eſt ſeparatuz ab epar: ergo in paſſionibus eparis non conſert. Dicēdum q̄ pur vene aliq̄ue eparis reſudant ſupra myrach.

Scito p̄terea q̄ ſlōmia duas bz horas: hora electaz z hora necciam: hora ſo electa eſt ei? que eſt in lumine diei: z poſt digōnis cōplemētū z ſupfluitatū expulſio: nē: z hora neceſſaria eſt hora que fieri oꝝ z que tarda: ri nō pōt: z in qua res p̄hibitoria non attenditur.

Poſt q̄ Aui. deter. ſuperi? de ſlōmia rōne loci z ei? q̄ eūſ: nunc deter. de ſlōmia rōne hore: z dicit q̄ ſlōmia bz duas horas: horam electiua in die poſt digōnē z mūdificationē ſupfluitatū: z bz horas neceſſaria in qua neceſſario oꝝ fieri z nō attendit q̄ p̄hibet.

Dubium 80^m **D**ubitat aut diſpō in qua ſit ſlōmia eſt abycibiliaper ſolā ſlōborthomia z ſic eſt neceſſaria: vel pōt remoueri ſine ſlōmia: ergo non eſt neceſſaria: ergo ſlōmia videt habere ſolū horā neceſſaria z nō electiua. Dōz q̄ diſpoſitio cui debet ſlōmia eſt duplex: preſens z ſic bz horam neceſſaria: ſed p̄p diſpōnem futuā bz horā electiua. Sed cōtra. vel corpus tale eſt perfecte ſanū z ſic ei nō debetur: vel nō z ſic in eo eſt diſpō p̄ſens: ergo in diſpōne futuā nō habet hora electiua ſlōborthomie: vnde nō eſt dare diſpōnem ſic futuāz q̄ non ſit quodāmo p̄ſis aliqua diſpoſitio: vñ hora ſlōmie eſt duplex. Uniuerſalis z p̄ticularis. Uniuerſalis ſit in hora anni vñ vt in veter. vt per Hal. aſo. 4. 7. 6. p̄ti. Quicūqz ſlōmia aut pharmaciaz z c. Alia eſt p̄ticularis z illa habet tres conditiones dictas debet eſt ſlōmie preſeruatue. Et ad rōnē vel neceſſitas ē magna: z ſic ſlōborthomiam vt remoueat egritudo p̄ſens: ſed ſi neceſſitas in p̄ſenti ſit parua ſlōmamur per futuā malā diſpōnēz. Et ad rōnē p̄ſis ſolū q̄ ſlōmamur p̄p diſpōnē futuāz fieri que eſt p̄ſeruatue. Ad alia vel diſpō remouet per ſolā ſlōmiā z c. dico q̄ ſlōmia pōt habē horā electiua z neceſſaria. **N**ota quid intēdit per lumen diei: vñ q̄ intēdat meridiū q̄ maius eſt lūmē. Dōm q̄ per lūmē diei intēdit acē clarū: q̄. S. de virtutibz nālībz ſpūs ſūt de natura lucis: vñ tpe clari ſpūs veniūt cū z ſanguis: ſz aer turbidus triſtifiat animā. Et in aere clari dicit pōt fieri ſlōmia a. 5. hora vñ q̄ ad. 6. z quā-

Super primo

do nō eſt tps ſclitū ad extrema vt in eſtate z in hyeme: ſz i eſtate a. z. hora vñ q̄ ad. 3. z in hyeme oꝝ fieri hora turbidior.

Scias ē q̄ ſlōmus obtuſus eſt magno impedimento: qm̄ errat z nō p̄ſegit. ſ. q̄s dōz z aſare facit? dolere.

Erequitur de ſlōborthomia ratione iſtrumēti. Et diuidit in duas. p̄io ponit iſtos caſ. Sēdo alios. ibi. (Et ſcito.) **P**rima in tot quot caſ. ponit. Partes patebunt. **I**n p̄ma dicit q̄ ſlōborthomus debet eſſe bene acutus: z ſi eſt obtuſus nō poſſet bene perforare: vñ inducit dolorē z apoſtemat aliquando.

Cū ſlōmo opabis nō manu p̄mendo ipellās: ſz ſua uiter blādiēdo: z ēt furtim agas vt ſlōmi cēmitas ad interiora vene perueniat: qm̄ ſi illud duriter feceris ſepe caput ſlōmi intus in vena occulta rūpetur fractura et facit vt vena reſugiat z nō vulnerabit venā. Et ſi p̄ſi diſe inſtiteris vt cū eo ſlōmes augmentabis malitiā: quāp̄pter experiri debes qualiter ſlōborthomus ingrediatur cutē ante q̄ cum eo ſlōborthomus z cū p̄cuſſione ſecūdare volueris ſi tibi neceſſarium fuerit.

Addit alium caſ. dicēs q̄ ſi vis operari cū ſlōborthomo nō debes nimis premere manu: ſed caute agas vt extremitas ſlōmi p̄ueniat ad interiora vene: q̄ ſi volēter agis aliqñ rūpūtur p̄ſecta ſlōborthomide oꝝ ſlōborthomus habere venā blādiēdo ſibi: z oꝝ habere manu leuem z non profundare fortiter ſlōborthomū cū manu ne puncta ſlōborthomi rumpatur.

Tibi p̄terea cauere debes ne venāz iſleas z ſanguinem inſiles: qm̄ tūc lapſus z remotio minus crunt.

Ponit alium caſ. dicēs q̄ debes cauere ne impleas venāz ſanguine. **N**ota ly ne poſſet teneri negatiue: z tunc eſt ſenſus: caue ne non impleatur vena: z ſic iſta eſt falſa. Sēcundo mō poſſet teneri affirmatiue ne: put q̄ ly caue: videtur negare z ly ne negat: ſz videtur affirmatio vna: q̄ debes implere venam ſanguine: q̄ meli? percutitur z ſecuratur a punctura nerui z arterie.

Cūqz vena tibi rebellauerit vel occultauerit z ipſius repletio ſub ligatura nō apparuerit ſolue ipſaz z multotiens liga z inunge cam z comprimendo deſcende z aſcende donec eā manifeſtare z apparere facias. Et b quidē experieris cū duobz digitis vñſiquēqz locorum tangens in quibus ſcis venam extēdi. Et quādoqz tāgens vtrifqz: z quandoqz vno ipſorum: z cūz altero facies ſanguinez incidere donec altero cadēte ipſius ſentias ſanguinis acceſſionem cum ad ipſum perducitur ſanguis z eius reſeſſionem cum dimittitur.

Ponit alium caſ. dicēs q̄ ſi vena ſit rebellis z occultat ſe debes ſoluere ligaturā z fricare bis vel ter z palpare digitis p̄mēdo ſanguine z perſcrutare ſi eſt poſſibilis ſlōborthomiam fieri.

Dubitat. ſupra dicebat q̄ cum ſlōmare non potes nō debes iterato ligare. Dōm q̄ intentio Aui. erat in alio caſu: q̄ cū p̄cuſſi z non erit ſanguis ex mala p̄cuſſione nō debes plus ligare z prutere ne dolor inducatur. S. hoc dicit cum non eſt ſacta p̄cuſſio.

Et ſcito q̄ caput ſlōmi bz ſpatū in quo penetrat: q̄ nō eſt lōgū ne ad arteriā aut neruū penetret. Et ip̄s qdē plim ipellē vbes cū vena fuerit magis ſubtilis.

Ponit alia caſ. dicēs q̄ non imēdiat poſt cutim eſt vena: imo eſt tempus penetrationis ſlōborthomi: z ad venam caue ne nimis imprimatur ſlōborthomus propter punctationem nerui. z ſubdit q̄ ſi vena eſt ſubtilis profundes ſlōborthomum: z intendit per venāz ſubtilem iſde occultam profundam.

Op̄z autē vt ſlōborthomi apprehenſio fiat pollice z impudico z dimittat index ad palpādū z vt in medio ferri fiat apprehenſio pollice: z non app̄hendat ſuperius: qm̄ non bene tenebitur: imo erit vacillans.

Ponit alium caſ. dicēs q̄ hō debet capere ſlōborthomū cūz digito groſſo z cum medio z cum indice palpare venam: z oꝝ teneri ſlōborthomus in parte inferiori vt teneatur bene firmus.

Cūqz vena remouēdo ſe ad partem vñā mutabit op̄pones ei ligaturam z ſtricturam ecōtrario partis illi: z cum

7 cum remouendo se ad duas partes equaliter mutabit non debebis esse in longitudine flobothomare.

¶ Ponit alium casū. dicens q si palpas 7 sentis venā ire solū vsus vna partem fac ligaturā in oppositū: sed si mouet nunc ad vnam partem nunc ad aliam flobothoma in latū vne vt tanges eam.

¶ Et scito q oz vt strictio 7 cōpessio sint fm q̄titatez dispōis cui i duritie sui 7 grossitie: 7 i multitudine carnis 7 absidantia. Et opz vt ē ligatura sit propinqua.

¶ Ponit alium casū. dicens q si fuerit multa caro 7 multa pinguedo debet fieri maior constrictio vt sanguis melius veniat: 7 in maioris debet esse ligatura parua 7 propinqua vt sanguis melius appareat: non tamen sit in iunctura.

¶ Cūq ligatura venam occultauerit fac signū sup eā: 7 caue tibi ne a signi rectitudine remoueatur cuz ligaturam facies: 7 cum hoc toto impelle flobothomā.

¶ Ponit alium casū. dicens q si per ligaturam sit tantus tumor q vena non apparet solue 7 inueni venam 7 signa cum eucaustro et postea liga 7 flobothoma.

¶ Cūq autem vene declinatio 7 ipsius eleuatio tibi res belles extiterint finde locum qui est super eā in corporibus macris proprie 7 cum vicino operare.

¶ Ponit alium casū. in quo dat nouum modum flobothomadi cuz vena non apparet in loco vbi est neruus debes scarnare 7 eam capere cum vicino 7 postea eam flobothoma.

¶ Casus preterea ligationis 7 constrictiois in iunctura prohibet venarum implectionem.

¶ Ponit alium casū. q ligatura non debet fieri in iunctura: q sanguis non venit ad venam.

¶ Cūq volueris lauare digito tuo tende cutē vt a rectitudine remoueatur foraminis: deinde laua 7 epicca 7 pone pānum eminentiam habentem: 7 dimitte cutēz vt ad locum suum redeat.

¶ Ponit alium casū. dicens q si vis lauare brachia a sanguine debes trahere cutim supra vulnus 7 laua postea.

¶ Et scito q qui multuz sudat causa repletionis est flobothomia indigens.

¶ Ponit duos casū. in flobothomia 7 dicit q qui sudat multum ppter repletionem eget flobothomia: vnde quia sudat signuz est q materia est calida mixta sanguini.

¶ Et multoties etiā habet febē 7 habet dolores capitis qui ex cōsilio flobothomia cēt medicāduz supuenit fluxus ventris nāliter qui flōmiam excusat.

¶ Ponit alium casū. dicens q habenti feb. qui ex cōsilio bono eēt flobothomāduz superuenit fluxus ventris qui excusat a flōmia.

¶ Dubitatur per fluxum ventris non euacuat materia sanguinea: ergo non excusat a flobothomia. Dicēdum q excusat q iste euacuationes sese diuertunt. Dicēdum q iste repletiones vel sunt de materia mixta sanguini: 7 sic fluxus ventris excusat a flōmia. vel est de materia sanguinea: 7 sic solutio ventris potest excusare: q sanguis potest conuerti 7 corrumpi in humores melancholicos 7 flegmaticos qui euacuatur per fluxum ventris.

¶ De ventosis.

Cap. 21^m.

Ventose cutis partem magis mundificant q̄ flobothomia 7 plus extrahunt sanguinē subtilem q̄ grossum.

¶ Post q̄ Aul. superius determinauit de flobothomia: nunc determinat de annexis ei. Et primo de ventosis. Secundo de sanguifugis. ibi in secundo capitulo. (Indi dixerunt.)

¶ Dubitatur quia prius determinauit de ventosis q̄ de sanguifugis. Dicēdum q magis euacuat sanguinem.

¶ Sed cōtra. alique ventose trahunt solam ventositatem sine sanguine aliter. Dm q sunt in vsu. ¶ Caplm diuiditur in duas. Prius determinat quedam generalia. Secdo specialia. ibi. (Plurimū autem.) Prius in duas. Prius cōparat ventosas flobothomie. Secdo ponit pñtiam vtoforum. ibi. (In sui augmēto.) ¶ Nota diuersitas vtoforum sumis ex mē: ex mō applicādi: ex hora. ¶ Ex materia duplici: vel ex qua vel circa quā. Ex qua: tūc circa ventosas multa cōsiderātur: quātitas materie: mā 7 figura. Si materie quedā sunt ex vitro: quedā sunt ex cornu zē. ex vitro meliores

q̄ ppter trāsparentiam pōt videri sanguis quē trahunt. Secdo cōsideratur quātitas: 7 sic quedam magne quedā parue. Tercio cōsideratur figura q̄ debent eē spherice vt plus contineant: 7 debet habere os strictum vt melius applicent. Secdo cōsideratur materia circa quā: q̄ vtruz sit virtus foris vel debilis. Secdo in parte nobili non ponunt: 7 pñtial locos vel situs q̄ parti colligate applicantur 7 nō parti nō colligate. ¶ Secdo cōsideratur rōne modi: q̄ quedam cum scarificatione 7 quedam sine: 7 quedā cum igne applicantur: 7 quedam cum flatu. ¶ Tercio cōsideratur hora 7 cōguoscitur ex re naturali: q̄ in etate secunde senectutis 7 infantie non applicantur ventose. etiam ex re preter naturam: q̄ cōpetūt in materia subcutanea subtili: sed in materia profunda non cōpetunt: ex re naturali cognoscitur: vt patet in littera.

¶ Dubitatur vtrum ventosatio equiualeat flobothomie.

¶ Secdo vtrū equaleat pharmacie 7 cui plus equaleat. ¶ Ad pñmaz dōm q ventose sine scarificatione nō equipollēt flōmie: sed si cuz scarificatione equipollēt: q̄ flōmia aliquādo euacuat materiam que est ppe cutim sicut facit ventosa: tamen nō est verū vltius: q̄ sanguis pfundus etiatur. ¶ Ad aliam dico q̄ equipollere pōt pharmacie: q̄ euacuat per vtofas humiditas subtilis sicut per pharmaciam. ¶ Ad aliā dico q̄ si ventose fiant cū scarificatione magis equipollēt flobothomie. si aut non magis equipollēt pharmacie.

¶ Dubitatur fm Baly. 9. pñac. ca. 8. ventose pferunt melius: ergo euacuatur sanguis grossus. Dm q magis euacuatur sanguis subtilis q̄ grossus: tamen bene possunt euacuare etiam grossum.

¶ Et ipsarū qdem inuamentū in corporib⁹ compositis grossis 7 crassis grossum habentib⁹ sanguinē est purus: qm ex istis non extrahunt sanguinem sicut opz: imo q ex eo vehementer est subtilis 7 cuz difficultate 7 in mēbro ventosato debilitatem efficiunt.

¶ Cōstendit inuamentū. Et primo ab intrinseco. Secdo ab extrinseco. ibi. (Quidā aut.) ¶ In prima dicit q inuamentū in corporibus grossis est modicū: sed in corporib⁹ macris hūit⁹ sanguinē subtilē multū cōferunt. ¶ Nota in corporib⁹ grossis crassis vene sūt profunde: ideo attractio vtofarū nō potest ire vsq ad venas nisi subtilia ref sanguis in istis multū. ¶ Nota debilitat mēbruz: q̄ resoluunt spiritū 7 calorem: 7 debilitant ppter scarificationem.

¶ Quidam aut pēpiunt vt ventose in principio mēsis nō apponant: qm humores nōduz amoti fuerūt: neqz ebullierunt neqz in fine mēsis: quoniam humores tunc sunt minuti: sed in medio mēsis cuz humores sunt ebullientes: 7 in sui augmēto luminis in corpe lune augmētum sequētes 7 augmentat cerebruz in craneis 7 aqua in fluminib⁹ accessionē 7 recessionem habentibus.

¶ Cōstendit istam cōsequentiā ab extrinseco ex hora. Primo ex hora particulari. Secdo ex vniuersali. ibi. (Ex suis.) ¶ In prima dicit q vtofo nō debet apponi in principio 7 fine mēsis: q̄ nō ebulliunt humores 7 sunt diminuti: sed in medio humores augmentant ad augmētū lune: vnde omnes humiditates crescūt ad crescentiam lune. ¶ No. per mēsez intēdit mēsez lunarē: vnde in pñ talis mēsis lumen est paucū in luna 7 in pñ etiā: sed in medio cum luna habeat multū lumē 7 sit augmentata: sunt etiam augmentati humores. ¶ No. h̄ verū hoc de hora applicādi ventosas electiuas.

¶ Ex suis sō horis in die melior est hora secūda 7 tertia: 7 oportet quidez vt a ventosis sibi quilibet caueat post balneum nisi cuius sanguis fuerit grossus: quoniam ipse se prius balnari debet 7 vna hora morari 7 postea ventosas apponere.

¶ Declarat horam particularem dicēs: q̄ hora particularis est hora prima vel secūda diei: 7 dicit q post balneum quilibet debet se abstinere a ventosis nisi ille cuius sanguis est grossus.

¶ Dubitatur cōiter applicātur circa vespēras: q̄ ista hora humores sunt magis sparsi ad extra ppter lumen diei. Dd̄ q vbi humores sunt grossi 7 tps frigidum facimus in vespēris: sed vbi sanguis sit subtilis 7 in regione calida facimus de mane: q̄ sanguis vt dictuz fuit supra mouet de mane: etiā illa est hora magis temperata.

¶ Dubitatur. balneum trahit humores ad cutim: vt quarta parti. asōi. asōi. s. etiam subtiliat humores. Dm q balneum resoluūt 7 etiam ventose. modo nō debent coniungi multe resolones: vñ balneum trahit ad omnes partes: vnde aliquādo diuertit humores a loco vbi applicari debet ventose: sed vbi humores sunt grossi cō-

Dub^m 1^m
Du. 4. 7. 5.

Dub^m 6^m

Dub^m 7^m

Dub^m 8^m

Gentilis

reditur: sed debent applicari post tempus notabile post balneum: si non conceditur etiam illa iam: quia corrugat etiam si sit balneum purum: unde ventose non bene applicantur nec bis fit scarificatio.

¶ Plurimi autem hominum abhorrent ventosas in anterioribus partibus capitis apponere: quia reperiunt in hoc sensum et intellectum impediri.

¶ Requirit spatia de ventosis. primo ratione loci. Secundo ratione modi applicationis. ibi. (Ventose autem.) Tercio ratione etiam. ibi. (Infans preterea.) Primum in duas. primo de ventosis applicatis supra diaphragma. Secundo infra. ibi. (Et ventose que.) Primum in duas. primum de ventosis applicatis ante. Secundo retro. ibi. (Et ventose.) Tercio in prima dicitur quod quidam abhorrent ventosas applicari partibus anterioribus capitis: unde impediunt sensum et intellectum: unde aliquando applicantur fronti temporibus et meto: tunc non debet apponi nisi loco magne necessitatis propter causam dictam: unde tales ventose sunt propter quod organum sensus et intellectus: unde trahunt multos spiritus et impediunt eos.

¶ Et ventose quod super nocrum que est in collo posite nigre vicarie existunt et perferunt scabiei oculorum et setori oris. Et super alcheel vice tenet basilice et coterunt doloribus humerorum et gula. Et super alchada posterius sunt vicarie cephalice vene: et conferunt tremori capitis et morbis que sunt in capite sicut facies et dentes et mole et aures et oculi et gula et nasus.

¶ Nota sunt ista tria nomina. nucha et est pars media colli: quod pilas vadit nucha. secunda est alchail et est pars media spatule: postea est alchada et est pars media colli cum capite ubi est principium nuche. Adodo dicitur quod ventose applicate nuche sunt vicarie vene nigre. Sed que applicatur super alchadi sunt vicarie basilice: et que applicatur alteri parti dicte sunt vicarie cephalice.

Dubium 9^m Dubitatur nigra euacuat a toto corpore: ventose ille euacuat ab illa parte: et sicut potest argui de alijs. Dicitur similitudo quod ventose applicare super alchadā euacuat a superioribus sicut illa vena: et sicut que ponitur super loco medio euacuat a superiori et inferiori sicut vena nigra: et sic basilica euacuat ab inferioribus: ita et illa ventosa posita in illo loco.

Dubium 10^m Dubitatur iste ventose faciunt tremorem capitis. Dicitur quod verus est qui applicant inconvenerenter sepe aliter non: imo perferunt ut dicitur Alius.

¶ Ventose autem que nocte superponuntur obliuione hereditare faciunt veraciter: sicut quidam dixerunt: quoniam posterius pars capitis est locus conservacionis que ventose debilitat. Alcheelie vero debilitant os stomachi.

¶ Ponit nocumenta ventosarum. Et primo hoc. Secundo docet subuenire. ibi. (Et per.) Tercio ponit inuamēta et nocumenta filii. ibi. (Et hec de.) Tercio in prima dicitur quod ventose posite super nucha faciunt defectum in memoria: quod sunt propter memoriam resolunt spiritum et debilitat locum. et ventose posite super alchadā debilitat os stomachi: quod sunt propter quod mery: et per consequens stomacho quod sunt colligata: et ille que ponuntur super alchada debilitant caput et fit tremor eius.

¶ Et per alchadā quod quod accidit capiti tremor: pariter: itaque mutemur nos a nocrum et ab alcheel pariter ascendamur nisi cum fuerit necesse propter fluxum sanguinis ex tussis: quoniam tunc cum eis est descendendum et non ascendendum.

¶ Docet subuenire dicens: quod cum ponis tales ventosas debes descendere infra a loco illo et in alchadā debes ascendere et remouere a loco et mery nisi quando velis restringere sanguinem.

¶ Et hec quidem ventose que alcheel superponuntur et iter duas spatulas conferunt egritudinibus sanguineis et spasma sanguineo et asmati sanguineo: sed stomachum debilitant et cordis tremorem generant.

¶ Ostendit inuamēta et nocumenta simul: et dicit quod ventose posite in alchadā conferunt et nocent in passionibus in littera dictis: unde oportet ascendere et descendere in positionibus earum secundum nocumenta et inuamēta que vis prosequi vel fugere.

¶ Et ventose quidem que cruribus superponuntur sunt minutioni propter quod mundificant sanguinem et prouocant menstrua. Et ei quod ex mulieribus alba existit et lara sanguine huiusmodi subtilem ventose in cruribus posite sunt meliores quam floborbonia que fit in sapheena.

Super primo

¶ Postquam Alius superius dicit de ventosis que applicantur supra: nunc dicit de ventosis que apponuntur infra diaphragma. Et primo de ventosis que applicantur cruribus. Secundo reuertit ad ventosas que ponuntur supra diaphragma. ibi. (Quidam dixerunt.) Tercio dicitur de alijs ventosis. ibi. (Et ventose reuētib.) Tercio in prima dicitur quod ventose apponuntur cruribus sunt propter floboniam et prouocant menstrua. Et sicut dicit quod si sit mulier albi coloris propter prouocationem menstruum melior est apponere ventosas quam floborboniam sapheena. Tunc ille ventose diuersificant ratione loci: quod non apponuntur partibus inferioribus: quod sunt valde ossuose: sed apponuntur a lateribus infra cum vis prouocare menstrua et supra magis si materia esset in cora.

¶ Dubitatur dicit quod prouocant menstrua: sed contra. ventose non apponuntur loco unde fluunt menstrua: sed et periculis. afo. co. 29. Menstrua costringunt multipliciter: aliqui propter oppilationem: aliqui propter grossitatem sanguinis. modo ventose non remediāt istis. Dicitur quod illa sunt in genere menstrua. prouocant quod grossius subleuāt: et que oppilationem aperunt et de istis loquitur. B. 5. pri. afo. Alia sunt prouocantia per accitum deruido mām. Alio modo ventose prouocant menstrua quod euacuant mām: que debet expelli per menstrua. Et ad rationem dico quod virtualiter attingunt matricem. Ad aliam dico quod verum est de illis que trahunt menstrua per se. Vel dicitur quod ventose subleuāt et aperunt propter motum attrahendum. Nota mulier potest habere sanguinem subtilem dupli. Uno modo sanguinem subtilem cholericum et de isto non loquitur cum dicit alba lara. Alio modo quod habeat sanguinem subtilem aquosum: et de isto loquitur quod non competit floborbonia cum sit sanguis flegmaticus.

¶ Quidam preterea dixerunt quod ventose super occiput posite et summitates capitis coterunt amētie et scorbomies: et tardant canos quemadmodum dixerunt. In hoc consideratio ratio est habenda: nam istud in his opant corporibus non in alijs: quoniam in plurimis corporibus festinare faciunt canos et impediunt intellectum et perferunt egritudinibus oculi. et hec quod est maior eorum utilitas: quoniam perferunt eorum scabiei et borbor et almuferagi et egressiōis vices: si intellectum impediunt et faciunt hereditare stupiditatem et obliuionem et malitiam cogitationis et egritudines permanētes et nocet aqua in oculo huiusmodi: si fortasse si hora se proutauerit qua illud fieri debet non impediunt. Ventose autem sub meto posite plunt dentibus repleti et faciei et gutturi et mūdant caput et mandibulas.

¶ Reuertit ad dēterminādū de ventosis applicatis supra diaphragma dicens: quod ventose occipiti applicate perferunt amētie scorbomies et cetera. prouocant canicie: dūmō ista sunt apta ad ventosas: sed si sunt inepti oppositum. Almuferagi. i. exitui conee vel vices vel dilatationi pupille.

¶ Nota dicit quod ista ventosatio perferunt amētie et est 2^a. propter nocumentum virtutis intrinsecce et sic non sumit: si hic quod noiat scorbomiam et est nocumentum virtutis anterioris ut phatase: unde ventosatio supra occipitū cōfert memoriam: sed si fiat in medio capitis cōfert virtutem imaginatiuam: tunc mām debet esse fluxa: quod aliter augmētaret fluxus ad locum lesum. Et subdit quod ventose sub meto conferunt dentibus.

¶ Sed 3^a ventose resolunt et infrigidat et frigidat est inimicus dentibus. Dicitur quod conferunt sine scarificatione: quod calefaciunt et trahunt calidum. Vel dicendum quod resolunt materiam malam et debet fieri paulatine et plane. Et subdit quod tardant canos.

¶ Sed 3^a ventose infrigidat et ericcat: et accelerat canos quod canities fit a frido siccio. Dicitur 2^a primi de signis cōplonū canities fit aliqui ex mām corrupta: et tunc perferunt ventose: sed quoniam nimis appropinquantur et ericcare et infrigidarent et accelerat canities: ideo arguit.

¶ Et ventose reuētib⁹ suppositę perferunt apertibus corarum et eaz scabiei et borbor et podagre et hemorroidibus et elephantie et ventositatibus vesice et mīscis et purituti dozi.

¶ Requiritur de ventosis applicatis partibus inferioribus. Et primo de vna. Secundo de alia. ibi. (Ventose preterea.) Tercio de alia. ibi. (Et ventose.) Quarta ibi. (Et ventose.) Tercio in prima dicitur quod ventose reuētib⁹ applicate conferunt egritudinibus corarum et cetera.

¶ Dubitatur quod conferunt coris et vesice et matrici. Dicitur quod ille ventose diuersimode profunt: quod cum scarificatione in egritudinibus de materia calida: sed sine scarificatione conferunt quando mām est frigidat: unde perferunt quod diuertit mām a coris et euacuat: et sicut alijs partibus.

¶ Quod ventose iste fuerit cum igne sine sunt cum scalpella: tunc siue absque aqua inuabunt et si huiusmodi ille quod est cum scalpella sunt fortiores propter quod in ventositate. Plaz quod sine scalpella sunt in remouendo ventositates frigidat et vt radicatus.

vt radicatus enellat: et hinc et vbiq; sunt fortiores.

¶ Ponit alium casu, dicens q; ventose conferunt cum scalpellatio-
ne et sine: sed cum scalpellatione remouent humores: et sine remo-
uent ventositates melius.

¶ Ventose p̄terea in anteriori parte coxarum testiculo-
rum apostematibus cōferunt et vulnerib; coxarū et cru-
rum. Et ventose posteriori parti coxarū superposite
psunt ap̄atibus et exituris que in natibus fiunt.

¶ Requirit de ventosis approximatis coris et dicit q; cōferunt pas-
sionibus core. ¶ No. per partē core intendit coram ppe genu: q;
cōferunt magis egritudinib; testiculo: um. ¶ No. hoc dictū et alia
dicta habent verum non existente repletionē in toto.

¶ Et ventose posite sub poplite cōferunt pulsationi po-
pilitis que ex calidis generat humoribus et exituris ma-
lis et vlcibus putridis in crure et pede.

¶ Requirit de ventosis positis in poplite. Igenū: et dicit q; pferūt pul-
sationi genu: et hoc cōfert euādo. Sed crurib; pferūt deriuando.

¶ Et ventose super duas alchabi cōferunt prohibitioni
menstruorum et sciaticę et podagrie.

¶ Requirit de alijs ventosis applicatis cāniculis idest galopoliis:
vnde si applicantur in parte domestica conferunt in prouocando
mēstrua et appositis in parte syluestri conferunt dolorib; anche.

¶ Ventose aut sine scarificatione qñq; ponunt ppter ea
vt materia a pte sui motus trahatur sicut cū mamillis su-
perponunt: ideo vt cursus sanguis mēstrui retineatur.

¶ Nūc determinat de ventosis rōne modi fiendi. Et pmo hoc. Scdo
docet subuenire nocuentis. ibi. (Ventose.) Prima in duas. p̄mo
ponit iuuamenta sine scarificatione. Secundo euz scarificatione.
ibi. (Et dicemus.) Prima in duas. p̄mo hoc. Secundo tangit iu-
uamēta quādo applicant natibus. ibi. (Ventose quoq;.) Prima in
tot quot iuuamenta ponit. partem legam sigillatim. ¶ In prima
dicit q; ventose applicantur sine scarificatione vt materia q; cur-
rit nō fluat: vt quādo sub māmillis applicamus ventosas in fluxu
nimio mēstruoz: et hoc quādo virtus est debilis et mā pauca: s; cū
est fortis et materia multa apponunt cum scarificatione.

¶ Dubitat. vtruz ventose sine scarificatione possint euacuare. p̄mo
q; non quia cum scarificatione euānt: ergo sine nō euacuant. ¶ In
cōtrarium ipse resolunt ventositates: ergo. ¶ Dicendū q; euānt
insensibiliter resoluendo: et rō q; similiter videtur euāri materia.

¶ Et quādoq; ponuntur vt a pte profundius ad exteriora
trahatur: ideo vt medicamētū ad ipsum perueniat.

¶ Addit alium iuuamentum dicens q; aliquando applicant vt ma-
nifestetur apostema occultum: vnde medicaminum virtus nō po-
test attingere: ideo ventose applicantur.

¶ Et qñq; reguntur ppter ea vt a pte ad aliud mutet
membrum qd ignobilius in vicinitate existit.

¶ Tangit 3° iuuamētū dicens q; appozimatur sine scarificatione vt
mā ap̄atis deriuetur de mēbro nobili ad ignobile vt quādo dubi-
tamus de abatione cordis ponimus sub ascellis ventosas.

¶ Et qñq; reguntur ppter ea vt mēbru: calefiat et san-
guis ad ipm trahatur et ipsius resoluantur ventositates.

¶ Ponit aliud iuuamētū dicens q; ponunt ventose vt mēbru calefiat
et sanguis ad eū trahatur: et debet remoueri cū membrum rubet.

¶ Et qñq; regunt p̄pca vt mēbru ad suū nālē locum
reducatur a quo remotū fuit sic fit in ruptura iuguinis.

¶ Ponit aliud iuuamentum dicens q; applicatur sine scarificatione
vt membrum redeat ad locum suum: vt quando intestina exie-
runt applicare ventosas supra vt reducantur.

¶ Et qñq; regunt ideo vt dolor sedet sic euz suppo-
nunt ilico vmbilico in dolore colice vebemēter cogē-
te: et in ventositatib; vētris: et in dolorib; matricis q; acci-
dūt ap̄ motū mēstruoz et p̄prie adolecētib;. Et sup
laxitate p̄tis exterioris core sic fit in sciatica: et cū time-
tur ossis erit a iūctura: et iter duas anchas psunt dua-
bus anchis et duab; p̄tib; interiorib; coxarū et bemo: ro-
dibus et hñti rupturā iuguinis et podagricis.

¶ Ponit vltimū iuuamētū dicens q; applicant ad remouēdū dolo-

rem vētosus vt in colica: et valēt in laxitate core: vñ est dolor ali-
quādo tātus in ancha q; timemus remotionē vñ? ossis anche ad
alio: ideo tūc applicant ventose ad remouēdū dolorē. S; vbi ap-
proximatur ventose. Dicēdū q; in femore vel in core sub nate.

¶ Ventose quoq; super nates posite a toto corpore tra-
hunt vt a capite: et conferunt intestinis et menstruoz
sanant corruptionem et attenuantur per eas corpus.

¶ Addit iuuamentum ventosarum appozitur natibus et dicit q;
conferunt quasi toti corpori.

¶ S; 3. 4^a parti. B. in illo afoi. 2. 4. part. In pharmacys. vult q;
ventose applicate spatulis cōferūt toti corpori. Bdm q; ille spatu-
larum euaat magis q; deriuant: q; obuiant venis magnis. Sed
que nati ponunt magis deriuant et non sic trahunt: q; obuiant ve-
nis paruis: et non sic magnis sicut ventose spatularum.

¶ Et dicemus qdē q; in ventosis cū scarificatione tria
existūt iuuamēta. Primum cor est cōsionis ex ipso mēbro.

Et scdm est repositionis sube spūs ne euātionē humo-
ris q; educitur sequendo euacuē. Et tertiu est qm non
curatur vt ex principalib; mēbris fiat euātio. Scarifi-
catio vñ est profunda vt ex profundo trahatur.

¶ Requirit ponēdo iuuamēta vētosaz cū scarificatione. Et sunt tria
iuuamēta. Quarto addit quoddā. partes patebūt q; sigillatiz le-
gam. ¶ In prima dicit q; ventose cū scarificatione euānt imēdia-
te a mēbro. Scdm iuuamentum est q; non debilitant.

¶ Sed 3. ventose plus euānt subtile q; grossum: ergo resolunt spiri-
tum et euānt: ergo plus debilitāt. Dicēdū q; in eis est securatio q;
euānt a venis p̄uis: sed florboromia euacuat a magnis. Et ad ra-
tionē p; solo: q; euānt humore subtilem: q; ibi nō est spūs multus.
Et subdit q; scarificatio p; pfundari cum volumus euacuare.

¶ Locus p̄terea vbi vētosa adheret qñq; apatur: et fit
difficile ad ipsaz remouēdā. Dñus 3 aut spōgia in aq;
tepida infusa q; caliditati attineat sumat: et cū ea in cir-
cuitu fiat embroca. Et hoc qdē frequēter ptingit cum
super mamillarū ptes ventosas ponimus vt sanguinis
menstruorum fluxus et ex naribus arceatur: quāobz
super ipsas mamillas eas ponere non debemus.

¶ Docet subuenire nocuentis. Et p̄ docet subuenire vñ. Secun-
do alij. ibi. (Lūg.) Tercio alij. ibi. (Et opz vt.) ¶ In p̄ma dicit q; lo-
cus cui vētosa applicat apatur: vñ p; appozimari spōgia cum aq;
cala: et maxime qñ b; accidit in mamillis: vñ vētose debet applica-
ri sub mamillis: vnde applicant aqua cala vt mā tracta resoluatur:
et habet verum euz mā est fluxa et pauca. Et subdit q; accidit quā-
do applicant sub mamilla: q; est mēbrum rarū laxum aptuz reci-
pere mām: et ideo vt diti applicantur sub mamillis: et cōferūt ap-
posite sub mamillis in fluxu sanguinis narium deriuando.

¶ Lūg; locus vētose inunget prope ipsam suspēde et
non tardes: sed ad scarificandum festina. Sitq; prima
positio leuis et cito remoueat ipsa: deinde fm ordinē
tardetur ipsius remotio et tolerantia.

¶ Ponit alij casu. in quo docet succurrere alteri nocuēto: et dicit
q; si ptes vētose vngant et insens debet festinare in scarificando:
q; ptes inungunt pp m. 3m tractā: ideo per scarificationē eā extra-
has. S; si littera bz vñctio siue inungas fit q; trahit mā: nō postea
festina in scarificādo vt extrahas mām et eleues sepe vt videas q;
multum pauco tempore trahit: secūda vice eleues cito.

¶ Et opz qdem vt vētosatus post vñā horā cibet.

¶ Docet subuenire alteri nocuēto et dicit q; ventosatus aliquā-
do eget cibatione ex resolutione: ideo post horā cibet et nō subi-
to propter commotionem humorum.

¶ Infans p̄terea in tertio anno ventoset et post trāsa
ctis duobus annis: quoniam prius non debet ven-
tosari cum est vnus anni.

¶ Requirit de ventosis rōne etatis. Et p̄ hoc. Scdo addit casu. ibi. (In
vētosis.) ¶ In p̄ma dicit q; infans in trib; annis potest ventosari.
¶ No. ista (post) p̄t dupl; exponi. Vno mō q; p̄t ventosari in 3°
anno et post duos post tres: et sic in quinto anno. Alio mō q; p̄t vē-
tosari in primo anno et in tertio vt ista sunt duo termini.

¶ Dubitat. vtrū infans possit ventosari in 3° anno. p; nō: q; non
possunt flōmari. ergo nec ventosari: q; iste euātionē equipollēt:

Bentilis

vnde q: sunt teneri vel cito resoluabiles possent mori ex scarifica-
tione: s: loco necessitas possunt ventosari in tertio anno. Et ad
rōne pz solo: q: yētofa nō sic euacuat sicut flobothomia.

CIn ventosis quoq: fit securitas ne materie ad infe-
riora descendant.

Cponit duos cas. Secūda ibi (Et cholericus.) **C**In prima die q:
per ventosas fit securitas ne materia descendat: et habet verū de
ventosis applicatis in partibus superioribus.

CEt cholericus q: de ventosatus post vētofas comes-
dere o: grana mali granati et ipsos succū et succū sca-
riolarum cum zucchero: aut lactucas cum aceto.

Cponit alium cas. dicens q: cholericus vētofas debet comedē
succum granati et grana propter motū cholere: et nominat chol-
ericum: quia propter choleram in eis maior fit morus.

CDe sanguifugis.

Cap. 22^m.

Ndi dixerūt q: in q: rādā sanguifugarū natu-
ra existit venenositās: ab eis igitur cauēdū est q:
sunt ex genere magna hñtiuz capita: et quarū
colores sunt anthimoniales et nigre: aut q: rā
color est viridis: aut que sunt lanuginem habentes et
similes mezameis: et super quas existūt fila coloris azu-
li: et quarum color similatur madion.

CPost q: Alii superius dēter. de cūone sanguinis per vētofas: nūc
idē facit per sanguifugas. **C**No. pñderatur notitia eaz effect: et
modū appropinādi. Et p: erequis de vno. Scdo b: alie. ibi (Extra-
ctio pterea.) pñia in duas. pñio docet cognoscē sanguifugas ma-
las ex nā. Scdo bonas. ibi (S: illas.) pñia i: duas. pñio docet co-
gnoscē malas ex nā. Scdo ex loco. ibi (Eas.) pñia in duas. pñimo
hoc. Scdo addit cāz pñictorū. ibi (In oibus.) **C**In pñia dicit q: i:
di dixerūt q: fm naturā venenositās est in q: būsā sanguifugis.

Dub^m p^m

CDubitat. nō videt q: sanguinis cūario sit hñda cū re venenosa ex-
quo fieri pōt cū alio vt cū vētofa et flōmia: vnde post sanguifugas
docet ponere vētofas vt exbat venenū. **C**In pñia dicit. et alij.
pñdm q: triplex est diuersitas exbentū sanguinē: quedā sūt vo-
latilia vt zanzane et musce: quedā sunt aquilla vt sanguifuge: et qdā
sunt terrestria vt pulices et cymices. vnde iste nō trahūt silitudie:
q: similitud rei putride ex qua gñata sunt. et quedā aialia non sug-
gunt sanguinē: sed vzinā puocāt. Ideo vdm q: suggāt sanguines a:
ppietate vnde apponunt sanguifuge: q: aliquādo in illo loco nō
pōt fieri flōmia: nec ventose possunt apponi. Scdo q: aliq: abhor-
rent exēctionē sanguinis per flōmiā et vētofas. Tertio q: aliq: vo-
luntus eāre a loco medio nō nimis pñfundo. Et ad rōnem pz so-
luto: q: nō est res nimis venenosa: et pōt remoueri per vētofas:
q: iuuamētum est maius nocumēto: vt et q: in tyriaca misceat vi-
pera venenosa que sua silitudine ducit medicinas ad locum vene-
nosus. Et vt dicit pōt fieri cū alio: dico q: nō sic sicut volumus: q: a
loco medio. **C**No. dicit (Indi dixerūt.) q: cū sūt in calida regie
habent animalia multa venenosa: vnde multam experientia de
eis habuerunt. **C**Nota anthimonū est in minerale et est in superficie
quasi niger: et intus est luminosus: et ideo que sunt sic facie sūt ma-
le et virides sunt male. **C**S: cōtra. infra cōmēdat. Dicendū q: inten-
dit hic cum sunt tote virides: sed infra non. etiaz que sunt in cen-
bus sunt male: quia sunt gipsie. madion similes tasso.

CIn oibus enim istis existit venenositās et pueniūt ex
eis apostemata et syncopis et sanguinis fluxus et febris
et laxitas et vlcera mala.

Cprobat dictū dices q: in oibus existit venenositās: q: ex eis p-
ueniūt se. fluxus sanguis etc. **C**Nota venenositās est duplex: qñ-
tatiua et a forma specifica et vtraq: est in istis sanguifugis: vnde ex
pñctione venenosa mittit vapor malus ad cor: vñ inducit se. ex
multa cōmōtione humorū et fit laxitas et debilitate virtutis.

CEas q: nō accipias ex aqs malis in q: b: limus alui
est niger et cenosus et mor: statim turbat aquā et fetet.

Cdocet cognoscere sanguifugas malas ex loco dices: et non debet
accipi sanguifuge ex aquis putridis: quia quarto de acciti et mor-
bo locus valde immutat locatum.

CS: illas elige q: in aqs colligunt ocalib: tolubiatū et
in q: b: morant rane. **C**Ecq: attēdas illud q: qdā dicit
q: si sūt in aqs vbi morantur rane sunt male.

Cdocet cognoscere sanguifugas bonas. Et pñmo ratiōe loci. Se-

Super primo

cūdo ratione coloris. ibi (Sitz.) **C**In pñia dicit q: debent colligi
ex aquis ocalibus in quibus sunt rane. **C**Nota per aquas oca-
les intendit aquas in quibus sunt herbe quarū radices nō vadūt
ad fundum: et per tolubiatū intendit locum specialem.

CDubitat. rane nutriunt ex supfluitate corrupta. Dicendum q: et
ranis aqua efficitur melior: quia nutriuntur ex partibus corruptis.
sed si aqua sit cōrupta ex se sunt male.

CSitz earū color filis rei sup quā existit viriditas et
tēdantur sup eas fila duo colorē arsenici hñtia: et ruse
rotūde que sunt coloris cpatis. Et ille q: silant pñe lo-
custe et que caude muris filēs existūt et minute pua ha-
bentes capita omnes iste eligende sunt. Et nullas ma-
gis eligas q: hñtes ventres rubeos et dorsum viride:
et pñcipue si ex aquis fuerint currentibus.

Cdocet cognoscere per colorem et quantitātē et debet esse viridis
coloris et debent esse ad modum duorū filorū citrinorum sup dorso
postea sunt ruse rotunde ad modum coloris cpatis: et istas nos ha-
bemus: et debent esse ad modum caude muris: et dicit q: habentes
dorsum rufum et corpus rubrum sunt meliores.

CExtractio pterea sanguinis a sanguifugis facta pro-
fundior est extractione que fit cum ventosis.

Costendit earū effectū. pñmo in generali ostendit effectū. Scdo
in spāli. ibi (Locus pterea.) pñia in duas. pñimo hoc. Scdo po-
nit pñderatōes attēdas. ibi (Et ipse.) **C**Abstractio sanguifuge
ipse plus a pñfundo trahunt q: ventose: vnde ipse non adheret ve-
nis paruis sed magnis: ideo plus trahunt.

CEt ipse qdem ante q: ponantur qñ per vnaz diē colo-
ligende sunt et constrictione faciendū est vt cuomāt
donec q: in earū existit ventrib: egrediatur si hoc fieri
poterit. Et ipsi parum sanguinis agni aut alterius
rei pñiciat vt inde nutriantur aut qñq: ponant: deinde
de fumant et earum vñcositas et fortitudo cum aliq: q:
sit vt spongia mundetur deinde apponētur.

Cponit pñditiones attēdas et sūt quque. z: ibi (Locus pterea.)
3: ibi (Lūg.) 4: ibi (Et melius qdem.) 5: ibi (Q: si.) **C**In pñia di-
cit q: ante q: applicentur debent capi per diē ante et pñere ipsas
vt euomant: et postea debet dari parum sanguinis agni: et postea
ipsa famelcentibus debet applicari.

CLocus pterea vbi sunt apponende cum baurach la-
uatur et fricatione rubificetur: postea q: voluntas ap-
ponendi sanguifugas affuerit in aquā pñiciant pul-
cem et emundetur deinde apponantur. Et eo autē q:
eas efficit voluntarias ad se suspendendum est vt lo-
cus luto liniatur aut sanguine.

Cponit aliam pñditionem ex parte loci: et dicit q: pñ lauare locū vbi
debent applicari cūz baurach: et postea debent mitti in aqua pul-
ci et applicari: vnde fit talis frictio vt trahatur sanguis ad mem-
brum. Et subdit et dicit q: locus debet inungi sanguine vel appone-
luto loco vbi debent applicari.

CLūg: be fuerint plene et eas pñcere volueris pulue-
riza super eas parum salis: aut cineris: aut baurach:
aut sete combuste: aut lini: aut spongie combuste: aut
lane combuste et cadent.

Cponit pñditionē in remouēdo eas: et dicit q: pñ pñci aliquātilus
salis vel cineris vel baurach: vñ sicca acuta dñant vite aialius: nō
in lūbriis cōferunt amara acuta et salsa q: illa fugiunt: et lana vel
spongia combusta facit eas remoueri ex vapore vñto que abhor-
rent sicut serpentes abhorrent cū cōburantur coria ex fumo illo.

CEt melius quidem est vt post q: cadunt locus vēto-
sa suggat: et ex sanguine loci parūper accipiat vt mor-
sure ipsarum malitia ab eo remoueat.

Cponit aliam conditionem dicens q: post remotionem earū bo-
num est apponere ventosas vt remoueat venenum.

CEt si sanguis nō pñstige galle cōbuste: aut calx: aut
cinis: aut tegula cōbusta et subtiliter puluerizata sup-
ponatur: aut reliqua ab istis ex eis que sanguinē cō-
stringunt.

stringunt. Et hec qdem oportet vt sint apud euz ppa-
rata q sanguifugas apponit cum ipse se suspēdant.

¶ Ponit quintam conditionem dicens: q si sanguis nō pstringitur
debet apponi galla combusta vel calx combusta: z debet talia pa-
rari prius ante approximationem sanguifugarum.

¶ Appositio pterea sanguifugarū pferit egritudinibus
subcutaneis: sicut sabaf z alcuabe z eis similia.

¶ Ostendit quibus conferunt: z dicit q conferunt pāno cutis z se-
dationi cutis: vnde pro sabaf intrēdit defedationē cutis z p alcuabe
intrēdit pustulā cutis vel impetiginē: vñ suggūt sanguine adustum
sicut etiam suggūt in aquis lutum cenosum acutum terrestre.

¶ De retētiōe eoz que eūant. Cap. 24^m.

EA que eūant retineant: aut ppter materie icli-
nationē absqz alia euacuatiōe: aut pp iclina-
tionē cum alia eūone: aut ppter ea q ipsamet
eūatio inuatur: aut medicinis isfrigidantibz: aut sti-
ctis: aut viscosis: aut adurentibus: aut strictura.

¶ Nunc determinat de cura morbi in compositione.

Dubitat¹ morb¹ in cōpōne dī in qtuor gñā: si determinat de mor-
bo in via nō deter. de illis qtuor generibus cū docebat rectificare
paruum mēbz: sed de alijs tribus nihil determinat. Dm q in 3°
cap ab isto determinat de eis: qz in apostemate sunt illi tres mor-
bi: ideo ibi determinat de eis. Vel dicendum q principaliter loq-
tur de morbo in via qz ad cum sequuntur multi alij morbi z maxi-
me morb¹ in via ex oppilōne: ideo magis de eo determinat.

Dubitat² in anitio est res non naturalis z nō morb¹. Dm q in
superflua euacuatiōe cōsiderant duo. Causa superflue eūonis z
illa dicitur quandoqz res non naturalis. Secundo considerat mē-
bz ipsū dilatatū: sic dicitur res ppter naturam z morbus.
Et p docet rectificare superflua euacuatiōe in qua sequit mul-
ta oppilatio. Scdo quādo sequitur clausio. ibi (Oppilatio.) p-
ria in duas. pmo in generali facit hoc. Secundo in spāli. ibi (Et retē-
tio.) In pma dicit q ea que superflue euacuat retinet multū
modis: vel per deriuatiōem vel per euacuatiōem.

Dubitat³ alie sunt cause supflue eūonis quibus nō docet subueni-
re vt fortitudo expulsiue: vt p 3° pmi de eis que debent retineri.
Dm q ea que sunt causa eūonis sunt duplicia. scdā per se: ista
sumuntur ex parte mēbz: quedā per accidens z ista sumuntur ex pre-
virtutis. Ex parte mēbz q materia est multa vnde nō pōt cō-
nere: vel q humor est acutus pūgitiuus: vel q mēbz est ruptus.
Ex parte virtutis q virtus expulsiua est fortis z pūmētia debilis:
vnde hoc est per accidens qz mediante peccato humorū vel mēbz:
modo hic fecit mentionem de causis per se z non per accidens.

¶ Et retentio qdem euacuatiōis ppter attractionem
sine alia euacuatiōe est sicut appositio ventosarū su-
per mamillas facta ad hoc vt sanguinis fluxus ex ma-
trice pbibeatur. Sed melior attractio est cum qua exi-
sit sedatio doloris illius a quo trahitur.

¶ Docet subuenire oibus istis causis in spāli. Et diuidit in octo sicut
octo modis docet subuenire. 2° ibi (Et ea qdē.) 3° ibi (Et eūonis.) 4°
ibi (Et medie.) 5° ibi (Et stipecte.) 6° ibi (Et viscosē.) 7° ibi (Et adu-
rētē.) 8° z vltia. (Et adurētē qdē.) In pma dīe q diuertendo
succurrim¹ vt cū in fluxu mēbz pōnū¹ vētofas sub mamillā:
sed debem¹ appōnē ambabz mamillis. Dm q si sentis fluxus p-
cedere ex vtroqz latere matricis sic si nō ab illa parte pōnere.

¶ Et ea qdem que fit ppter attractionē que est cū eua-
cuationē est sicut flōmia basilice facta pp hoc: aut re-
tentio vomitus fluxui ventris: aut fluxus ventris vo-
mitu: aut vtroqzqz retentio puocatione sudoris.

¶ Declarat 2^m q constrictio per eūonem est quādo volumus reti-
nere materiam flōmiam basilicam: vel quādo volumus retinē
fluxum ventris facimus vomitum vel sudorem: qz iste eūones se-
se diuertunt: qz sudor minuit istas euacuatiōes: vnde vbi mate-
ria multa z virtus debilis debet fieri retentio cū eūone: sed si sit mā-
pauca z virtus debilis debet fieri restrictio per deriuatiōem.

¶ Et eūationis qdem inuamentuz est sicut stomachi z
intestinoz mundificatio ab humoribus viscosis ma-
lis labere facientibus euz pica: z sicut studiū qd adhi-
betur ad os stomachi mundificandum vomitu ppter

incisionem materie vomitus mansine.

¶ Addit³ dicens q euacuatiōem restringemus aliqñ per eu-
acuatiōem: vnde si sint humores viscosi facientes lieteriam puo-
camus fluxum ventris vt tales humores euacuentur.

¶ S3 cōtra. ois eūatio fit per cōtrarium diuertēdo. Dm q est cō-
traria rōne cause: 3 non fit cōtraria rōne loci vñ fit euacuatio.

¶ Et medie qdem isfrigidantes ligde congelant et
ozificia constringunt z coangustant.

¶ Declarat 4^m dicens q medie isfrigidates igrossant humores
vel mām: vñ illa debet applicari postqz alia nō valēt vt patuit su-
pra: z debet misceri cū temperantibus talia narcotica.

¶ Et stipecte quidem medie materiam coarctant et
cānales constringunt.

¶ Exequit de quinqz dīcēs q stipecta igrossant mās z claudūt vias
z conso: tant mēbz ne recipiat: z hoc bz verū quādo corp¹ nō est
plectozicum: qz euz alie partes sint plene non recipiunt.

¶ Et viscosē quidem medie oppilationes in canna-
liū ozificijs efficiūt: que si fuerint acute exiccatue plus
operabuntur illud.

¶ Exequitur de alio dicens q medie viscosē oppilant vias: vñ
prohibent materias venire ad extra.

¶ Et adurentes quidē cortices efficiūt vt super cāna-
lis ozificijs maneant z ipsum claudant z cōfirmant: s-
tamen earum impedimentum tueretur. Et hoc est qñ
possibile est vt cortex rumpatur z eradicetur z amplifi-
catio foraminis augmentetur.

¶ Declarat aliud. Et pmo hoc. Secundo addit diuersitatē aduren-
tium. ibi (Et adurētibz.) In pmo dicit q iste medie faciūt
cortices z escarā vñ pbibet fluxus: vñ caliditate istoz vñ sup-
ties mēbz: et ex mā fluere fit vltio z igrossatio ei¹ ex aduotione.

¶ Et ex adurentibus quidem sunt quedam in qbus exi-
sit stipectitas sicut atramentuz: z quedā in quibus nō
sicut calx non extincta. Et adurentes qdē stipecte sunt
necessarie vbi voluntas est vt cortex sit fixus. Et alie sūt
necessarie vbi voluntas est vt cortex cito cadat.

¶ Ponit diuersitatē adurētū: vñ in aliqb¹ existit virtus stipecta vt
in spēsbus atramenti: z in quibūdā nō vt in calce nō extincta. nō
ex adurētibus in qb¹ est stipectitas escara diu durat.

¶ Et eius quidē que fit strictura: alia est cū clausura so-
raminis z coarctatione ad hoc vt ipsius ptes in vnum
conducant sicut pstringit illud quod est supra cubitū
cū slobothomator in basilica errans percutit arteriā:
z alia est que fit oppilatione ozificij vulneris z clausu-
re vlc eūati sicut pilos leporis in vulnus ponimus.

¶ Declarat vltimā. Et p hoc. Scdo addit modos qb¹ fit pstrictio san-
guinis. ibi (Dicemus.) In pma dicit q fluxus humoris constrin-
gitur multipli: ligando vel ponendo pilos leporis vel thūs zc.

¶ Dicemus ergo q si sanguinis cū fluxu ex apertōe ozif-
iciorū venarū fuerit stipectis medicabiz vt ozificia ve-
narū opilentur. Et si ex ruptura fuerit stipectis glutin-
osis sicut terra sigillata. Et si ex corrosione fuerit co-
q carnem nasci facit cū eo qd corrosiōne abstergit.

¶ Diuidit qz modis sanguine stringim¹ z dicit q si fuit ex ruptura
vene approximam¹ glutina: z si sit ex alio remediū vt in lsa.

¶ De sanatiōibz oppilōnū. Cap. 24^m.

¶ Oppilationes autem sunt ex humoribus gros-
lis: aut viscosis: aut multis.

¶ Nota dicit (Oppilatiōes) docet rectificare vias stri-
ctas. Et p hoc. Secundo cōparat nocumenta oppilationū. ibi (Et
ex oppilōnibz.) p-ria in duas. p-rio in gñali ostēdit oppilōnis cau-
sas. Scdo in spāli docet subuenire. ibi (Et multoz.) In pma dīe
q aut oppilō fit ex humoribz grossis z viscosis vel multis.

¶ Dubitat qz morbus est oppilatio: qz videt q sit res non natura-
lis. Dm q si talis oppilatio sumat¹ pro causa potest esse res non
naturalis: sed si sumat¹ pro membri dispositione est morbus.

¶ Dubitat² oppilatio causatur etiā a siccitate vcl a via cadente sup

Bentilis

vlam. dñm q̄ oppilatio est duplex. vera ⁊ de ista loquitur Auicē.
alia non vera vt illa de qua tu arguis ⁊ istam dimisit Auic.

Et multorum qdē humorū quādo cū eis alia nō fuerit causa malitia remouebit extractione ipsorū. Rōmā aut ventris fluxu facta. Et si grossi fuerint indigebunt eis que resoluant. Et si fuerint viscosi ⁊ maxime si fuerint subtiles erunt eis necessaria ea que incidunt.

In speciali exequit de istis. Et p̄ docet subuenire. Secūdo declarat dicta. ibi. (Et tu quidem.) **I**n p̄ma dicit q̄ cū oppilatio causat ex repletionē eamur: sed si sint grossi remouemus per subtilitā dictā oppilonem: ⁊ si sint viscosi remouet per incidentia.

Dub. 3. **D**ubitat p̄ quartū oportet p̄us subtiliare ⁊ aperire q̄ euacuamus. dñm q̄ si sit peccatum in quāto ⁊ non in quali possumus euacuare sine illis: sed quādo est peccatum in quāto etiam in quali: tūc oportet p̄us subtiliare ⁊ aperire: vnde Auicē. non vult q̄ oppilatio solum remoueat per euacuationem: sed quia natura reddit fortior supra materiam: vel q̄ postea facta euacuatione p̄o dari medicina: vnde oppilatio postea omnino remouetur.

Dub. 4. **D**ubitat. querit si regit sola subtilitatio q̄ sit oppilo a mā ḡna. dñm q̄ nō: imo postea nā reddit fortior supra mā: vñ medicā postea eūat mā. Uel dñm q̄ sufficit in remouēdo oppilonē ⁊ nō in euādo materiam: imo requiritur adiutor medicī ⁊ nature.

Et tu qdē iā cūstū dñm iter grossum ⁊ viscosum ⁊ qdē est sicut dñm inter gluten liquidum ⁊ lutum.

Decarat sua dicta. Et p̄ hoc. Secūdo reuertit docēs rectificare oppilonem. ibi. (Et grosso.) **I**n p̄ma dicit q̄ dñm est iter grossum ⁊ viscosum. ⁊ dicit q̄ dictum est secūda p̄mi quando ponit differentiam inter vinam grossam clarā ⁊ turbidam: vñ viscosus differens a grosso est vt lutum uon viscosum ⁊ albumen oui.

Et grosso qdē resolutius est necessarius: ideo vt ip̄s attenuet ⁊ ei⁹ expulsiō fiat facilis: ⁊ viscoso icissimum est necessarius: ideo vt inter ip̄m ⁊ id cui⁹ adhaeret penetret ⁊ inter ea separationē faciat: ⁊ vt ipsum in parua seceat frustra: qm̄ viscosus oppilat p̄opterea q̄ adhaeret ⁊ p̄pter suarum partium continuationem.

Reuertit docēs rectificare oppilationes. Et p̄mo vnam. Scōdo aliā. ibi. (Et viscoso.) ⁊ ibi. (Oportet autē vt.) **I**n p̄ma dicit q̄ grosso oppilati est necessaria subtilitatio. De scōda parte dicit q̄ viscoso op̄s exhibere incisua: q̄ separat talem humorē a membro ⁊ diuidit in partes vnde expulsiō a natura postea facilior fit.

Op̄s aut vt in resolutione grossi a duab⁹ contrarijs caueatur reb⁹: quāz vna est resolutio debilis que in raritate materiei augmentū efficit ⁊ ipsius locū augmentat: ita q̄ ad resolutionē nō perueniet quare oppilonem augmentat. ⁊ altera est resolutio fortissima qua eius subtile fit vapor ⁊ spissus ipsius fit lapis. Cū ergo resolutio fortis est necessaria iunct lenificatē subtili cum mā in qua non sit grossities: sed sit in ea calor temperatus qui luet in resoluendo totū illud qdē est oppilatium.

In p̄ma ostēdit quid sciendum in rectificando humores grossos: dicens q̄ debes cauere a duobus. p̄mo a paruo subtiliatio: q̄ dissoluit ipsum ⁊ facit maius nocuentus: q̄ non potest resolueri. nec debes appropinquare resolutioni forte ne subtile resoluat ⁊ grossum remaneat: sed debes miscere cum forti resolutione humectatium vt simul resoluantur grossum ⁊ subtile.

Et ex oppilationib⁹ qdē peiores sunt oppilones venarū: ⁊ deteriores eis sūt ille q̄ sūt in arterijs: ⁊ adhuc peiores sunt ille que in mēbris existunt p̄ncipalib⁹.

Separat nocuētā oppilationū. p̄mo hoc. Scōdo docet q̄ volumus remouere oppilones p̄ncipaliter. ibi. (Lū ergo.) **I**n p̄ma dicit q̄ peiores sunt oppilationes venarū. Sed cōtra: oppilationes cāne pulmonis sunt peiores. Dicendum q̄ oppilationes venarum cāne pulmonis ⁊ oppilationes membrorum seruientius p̄ncipalibus sunt peiores. Sed que est peior oppilatio nerui venae vel arterie. Dicendum q̄ arterie quia possunt auferre vitam.

Ergo cum in aperitiuis stipticitas ⁊ subtilitas cōiungentur erit melius: quoniam stipticitas remouebit a mēbro subtilitatis grauamen.

Super primo

Ostēdit qdē est sciendū cū volumus aperire oppilones p̄ncipaliter dicit q̄ op̄s miscere stiptica cū eis vt habitum est 4. p̄mi ne fiat multa resolutio p̄ncipalis membri vnde stipticitas cōfortat.

Sed contra. stipticum postea impedit resolutionem. dñm q̄ ab stipticum est stipticum ⁊ resolutionem: etiam stiptica non debet ēē in equali parte cum resolutione: sed in minori ⁊ maiori quantitate s̄m q̄ vides expedire. Uel dicendum q̄ stiptica non aperit sed claudunt calorem intus vnde melior fit postea resolutio.

De medicationibus apatum. La. 25. **A**postematum quēdā sunt calida: quēdā sunt frigida fluxa: ⁊ quēdā sunt frigida dura ⁊ calidam dīrimus.

Post q̄ Auicē. supius dēter. de morbo in cōplone ⁊ cōplone: nunc dēter. de morbo cōposito ⁊ cura eius vt de apostemate.

Dubitat. solo p̄mititū est morbus simplex: q̄ de ea p̄ius dēbat dēterminare q̄ de cōposito vt de apate. dñm q̄ p̄ius dēter. q̄ apate p̄p stiptitudinem cū morbo in cōplone: q̄ terminat ad solutiō cōtinuitatē: sed q̄ habere stiptitudinem cū mala cōplone ⁊ cōplone p̄p: q̄ apate ex eis cōponit vt p̄ p̄mi. **E**t ad rōnē dico q̄ simplicia p̄cedunt gratia cōplone: sed gratia uocitē apata sunt notiora. **C**la. pitulā diuidit in duas: nāz apata diuersificant ex parte forme duplicis vel nature cōsimilis: ⁊ ex pte figure. Scōdo ex pte cause efficiētis: quēdā sūt a causa p̄mititua: ⁊ qdā a causa intrinseca. Tercio ex pte materie. Quarto ex parte cause finalis que est lesio operationū: vnde quēdā plus ledunt: quēdā minus. Sed de ista causa nō loquit: q̄ sumitur penes alias causas. Et p̄ ostēdit diuersitates penes dictas causas. Secūdo de cura cor. ibi. (Et si nō sunt.) p̄ma in tres. p̄mo ponit diuersitatē vñā. Scōdo aliā. ibi. (Et ipsoz qdē.) Tercio aliā. ibi. (Et ea qdē.) **I**n p̄ma dicit q̄ de numero apatum qdam sunt calida: ⁊ quēdā frigida ⁊ ista distinguunt: quēdam sunt frigida lara: ⁊ quēdā dura ⁊ ista sunt notata supra scōda p̄mi. **N**o. apata sunt duplici. s̄ rōne eēntie: ⁊ sic est morbus cōpositus. 2. mō ex parte suaz causaz: ⁊ sic qdā sunt simplicia q̄ sunt ex vno humore: ⁊ quēdā cōposita: quādo sunt ex duob⁹ vel plurib⁹. modo Auicē. loquit de simplicib⁹ dñs intelligere cōposita. **N**o. 2. p̄mi ⁊ 3. quartū ⁊ p̄ tertū. Apata calida sunt duplicia. per eēntiā vt que sunt de materia calida: ⁊ quēdam sunt calida per accidēs vt quādo materia est frigida ⁊ putrefit. de vtriusq̄ intendit.

Dubitat. quare pot⁹ distitit frigida in flegmatica pura ⁊ mollia q̄ calida in cholica ⁊ sanguinea. dñm q̄ cura illoz magis diuersificat. Uel dñm q̄ distinctio apatum calidoz omnibus erat nota: q̄ apatur calidoz quēdā sunt cholericā: quēdā sunt sanguinea.

Et ipsoz qdē cause aut sunt p̄mititue aut antecedentes: ⁊ antecedentes qdē sicut repletio: ⁊ p̄mititue sicut calis: aut percussio: aut morbus.

Eregit aliā diuersitatē ex pte cause efficiētis. Et p̄ p̄mititū diuit hōne. Scōdo subdivisiōne. ibi. (Quēdā.) **I**n p̄ma dicit q̄ apatur quēdā sunt quoz cause sunt p̄mititue: ⁊ quēdā antecedentes.

Dubitat cause apatur sunt sex. s̄ quatuor humores ⁊ viciōitas ⁊ aquositas. Dicendum q̄ iste sunt cause immediate apostematū. Alię sunt cause mediate: ⁊ de istis loquitur Auicē. hic. modo de causa coniuncta non loquitur Auicē. hic.

Quēdam s̄o que sunt ex causis p̄mititiuis: quādoq̄ cum corporis repletionē se representant: ⁊ quādoq̄ eueniunt cum equalitate humorum.

Ponit subdivisiōnem dicens: q̄ cause p̄mititiue aliquādo faciūt apostema corpore existente repleto: ⁊ aliquādo non repleto.

Dubitat. videtur q̄ non possit fieri apostematū corpore existente in humorum equalitate: quia omni apostematū debetur humorum euacuatio que opponitur repletioni. Dicendum q̄ repletio est duplex. totius ⁊ de ista loquitur. alia est repletio p̄ncipalis in pte particulari: ⁊ de ista non loquitur Auicē.

Et ea quidem que sunt propter causas antecedentes aut p̄mititiuas cum repletionē corporis representata: aut sunt in mēbris que p̄ncipalibus sunt eis vicina sicut euacuantiā: aut non sunt.

Ponit diuersitatem apostematū ex parte loci: q̄ quēdā sunt in locis deputatis expulsiō: quēdam non: etiaz talia distinguunt: quia quēdam sunt membra intrinseca: ⁊ quēdā extrinseca penes que cura diuersificatur: vnde emunctoria sunt sedimina p̄ncipali membro: quia eas superfluitates recipiunt.

Et si non sunt nullo mō: aliquid ex resolutentibus est eis

eis applicandum in principio: imo membrum expellens est meliorando si ibi fuerit membrum expellens: aut totum corpus melioratur si non fuerit ibi membrum singularare quatenus ad ea perueniat quicquid refrenat et ad diuersum trahit et stipticum efficit.

¶ Ponit curam horum apostematum. Et primo ponit curas extrinsecas. ibi (Ocuroz.) Prima in duas. Primo ponit curas quando sunt in emunctiois. Secundo quando alibi. ibi (Si vo.) Prima in duas. Primo ponit curas factas a causa intrinseca. Secundo ab extrinseca. ibi (Ea vo.) Prima in duas. Primo ponit curas in principio. Secundo in augmento. ibi (Cum asit.) Tercio in statu. ibi (Lunc eni.) Quarto in declinatione. ibi (Lū aut.) Prima in duas. Primo ponit curam in generali. Secundo in spali. ibi (Opz.) Prima in duas. Primo hoc. Secundo diuersum ponit. ibi (Est tamen cum.) ¶ In prima dicit quod si ista apostemata non sint in emunctiois opz meliorare membrum et confortare cum stipticis repercutiuis.

¶ Dubitat vtrum in principio cōpetat stiptica repercutiua. Primo quod non: quia foras retentiva. non nos egemus foris expulsiua. ¶ In contrarium Auicē. ¶ Dicitur quod sunt approximanda nisi sit impossibilis repercutio vtrum in maiore venenosa. Secundo in apostematibus emunctiois repercutiua non sunt approximanda: nisi ad remittendum acuitatem mae non ad repercutiendum. etiam quando materia est fluxa non amplius repercutimus. etiam quando materia est grossa viscosa: quia talis materia non bene potest repercuti: sed in alijs casibus possibilibus repercutimus. ¶ Et ad rationem dico quod repercutiua cōpetunt quando materia est per viam defluxus: et non per viam paulatim coëgestionis. unde frigida stiptica cōprimunt membrum ut exprimat: tamen quando materia est pauca: quod quando esset multa magis cōprimere in membro: quod non potest exprimi cum omnia membra sint plena.

¶ Nota dubitat vtrum sit membrum meliorandum sic quod mae ad eum currat. Primo quod non: quia tunc peioraret. Dicitur quod sic: quia Auicē loquitur de membro expellente: sed talis melioratio fit per coëctionem et diuersionem: sed quando est pauca soli diuertit. vel quod intendat membrum respiciens: et tunc melioraret membrum ut expellat et meliorat per istud quod ad diuersum trahit et stipticum facit idem. et tamen tex. cōmē. 157. fm. "baly. de cura apostematū vbi dicit quod sit pulsus tractus et transmissus.

¶ Et tamen curā diuersitate illius membri sit attractio ad illud quod in alio latere diuerso est positum. propter exercitium ipsius: aut propter rez ponderosam super ipsam de latam. nam multoties a manu apostemosa trahit mae quod cum alia res deferat ponderosa et hora vna tenet.

¶ Tangit diuersum cōpetens in principio dicit quod per exercitium membri oppositi sit tractus materie ad diuersum: vtrum sit apostema in vno brachio motus alterius brachii diuertit materiam.

¶ Opz autem ut stiptica restrictiua repercutiua fride coëplexionis pure existat si aperta fuerit acuta. Quod si aperta fuerit frigida opz quod alieu sint admixta in qua virtus sit calida cum retentioe sicut squinatū et blacte bizantie.

¶ Ponit curā apostematū magis in spali: dicit quod si apostemata sint calida dicit poni pura repercutiua: et si sint frigida dicit misceri eis calida: vtrum blacte bizantie et squinatū que sunt aliquantū calida.

¶ Dubitat tunc in principio cōpetere calida. Dicitur quod ponunt ad subtilitatem mae et vtrum frigida melius penetrat et ponunt ad mitigandum dolorem.

¶ Cum autem maturare volueris minues retentiu et admiscebis ei quod sit resolutiu donec ad statum pueniat.

¶ Ponit curam in augmento et dicit quod cum frigidis repercutiuis debes miscere calida resolutiua.

¶ Dubitat quā aperta terminant ad exitum saniei. modo resolutiua impediunt gnōnem saniei. Dicitur quod per resolutiua scēdit et gnatiua saniei: tamen in maiori quantitate debet esse repercutiua pro timore fluxus.

¶ Tunc ei ipsa admiscenda erit equaliter.

¶ Ponit curam in statu et dicit quod debent approximari repercutiua et resolutiua equaliter.

¶ Dubitat in statu magis egemus resolutiuis cum mae sit fluxa. Dicitur quod in statu est magna ebullitio: ideo applicatur repercutiua tamen exponit equaliter: quod plus de resolutiuis quam prius opz miscere.

¶ Cum autem declinatio fuerit non sit ibi nisi quod resoluat et laxum efficiat. Et oportet quidem vel illud quod frigida fluxa resoluat sit abstergens et exiccans: et hoc quidem plurimum inuenitur in calidis.

¶ Ponit curam in declinatione dicens quod debent approximari solum resolutiua abstergentia propter flegma.

¶ Dubitat. 13. terapē. ca. 10. in declinatione docet admiscere stiptica. Dicitur quod ibi loquitur de cura apostematū in principalibus vbi non debemus approximare pura resolutiua.

¶ Ea autem que propter causas accidunt primitiua vbi non est humor repletio medicari debet in principio relictum eis que fluxa faciant et resoluant: et si non cum eo quod sit sicut illud quo primum medicatum fuit.

¶ Declarat de cura apostematū factorum a causa primitiua. dicens quod si apostema fiat in corpore cum equalitate humorum a causa primitiua debet in principio apponi resolutiua ex quo mae est fluxa et corpus est mundum: sed si sit corpus repletum appone repercutiua ut dicitur est.

¶ Si vero membrum apostemosum membri principalis euacuatoius fuerit sicut loca glandosa in collo que sunt in circuitu aurium cerebri: aut ascelle cordis et in gūta epatis: nullo modo erit ei applicandus aliquid quod refrenet: non ideo quod hoc non sit medicamentum apostematū eorum: quoniam hoc est ipsorum medicamentum: sed quia volumus ipsorum medicari apostemata: imo studium ad hoc impendere ut ea augmetemus et materiam ad ipsa trahamus et non curamus si malitia in membra augmentata fuerit: non enim curamus nisi de eo quod membro principali est melius. Et tamen quod si materiam refrenauerimus redibit ad membrum principale et perueniemus inde ad illud quod emendare non poterimus. Quapropter volumus ut malitia in membrum cadat ignobile cum principali et stuler et membro: ita ut studium impendamus in attrahendo materiam ad membrum ignobile et facere ut ipsum aperitur. Et si non cum alijs saltem cum ventosis et emplastris attractiuis acutis.

¶ Postquam Auicē superius determinauit curā apostematū non existentium in emunctiois: nunc ponit curam apostematū ipsorum existentium in emunctiois. Et primo hoc. Secundo declarat de alijs apostematibus. ibi (In apostemate.) Prima in duas. Primo ostendit curam apostematū ante maturationem. Secundo post maturationem. ibi (Lunc ad.) ¶ In prima dicit quod si apostema sit in emunctiois principali membrorum non debemus approximare in principio repercutiua: quia apostema indicaret: tamen timeremus repercutiōnem ad principalia. ¶ Nota apostema in emunctiois vocat tonū et sic finit communiter pro omni apostemate. Secundo in magis specialiter: et tunc vocat sic quod est in emunctiois. Tercio modo prime vtrum est de materia venenosa. vel potest vocari bubo quod importat emunctiois. vel vocat sic ab illa aue que occulte volat de nocte.

¶ Dubitat vtrum apostema sit calidum. Videlicet quod sic: quod ad eum sequitur febris. In primum caro glandosa est frigida: et apostema tale. Dicitur quod potest esse calidum et frigidum: quod si sit per viam fluxus est calidum: quod venit a membris calidis: sed si sit per viam paulatim coëgestionis potest esse frigidum: quia nutritiū illarū partium est frigidum. ¶ Et ad rationem dico quod non semper sequitur febris. nisi materia illa putrescat. ¶ Ad aliam verum est si sit ex nutrimento illius partis.

¶ Dubitat tertia quarti Auicē. docet talibus approximare frigida. In primum Auicē. Dicitur quod non cōpetit gra repercutiendi: tamen approximatur gra mitigandi furiam materie et causa particule ad preseruandum aliqui etiam sit hoc. Et ad rationem pater solutio.

¶ Dubitat quare Auicē. non diuisit apostemata illa in calida et frigida. Dicitur quod in istis calidum et frigidum non variant curas: quia in apostemate calido et frigido approximamus attractiua calida. Et si dicatur quare non variant curas in principio statu etc. Et eodem modo.

¶ Cumque ad collectionem puenierit bimodis aperta aut reliqua ab eis quod aperient per se aut maturationis adiutorio. Et quod indigent maturatione et sectione simul.

¶ Ponit curam post maturationem. Et primo hoc. Secundo ostendit quibus perficitur maturatione. ibi (Maturatione.) Tercio addit operationes attendendas. ibi (Qui autem.) ¶ In prima dicit quod curas talia apostemata veniunt ad collectionem aliquando per se aperiantur et aliquando egerit auxilio artis. unde aliquando materia est subtilis et tunc est subtilis: et tunc natura aperit. sed quando materia est frigida grossa profunda: tunc eget auxilio artis.

Gentilis

Dub^m 14^m Dubitatur talia apostemata possunt ne resolui. Dñm qd vtrplurimum aperiunt: qd cū venit ad cuppus matura: sed aliqñ quando esset subtilis resoluit. **¶** Dubitat vtrū sit melius resoluerē qd aperire. pñmo qd aperire: qd est sine lesione particule. Dñm qd qd vtrplurimum materia nō est subtilis apta resolui: ideo maturamus. Sed quando est subtilis materia tunc resoluiamus.

¶ Maturatio vō cōplet ex eo in quo cuz calore existit oppilatio et glutinatio vt per ipm calor retineat.

¶ Ostendit quibus perficitur maturatio et dicit qd perficitur temperatis in quibus existit glutinatio.

Dub^m 15^m Dubitat talia calida resolui et nō maturant: ac etiam que oppilant et glutinant impediunt digestionem: qd suffocant calidum innatum. Dñm qd differentia est inter medicamen glutinatum et resolutum: qd operatio resoluentis est resoluerē totū vel partem: sed operatio glutinantis est miscere grossius subtili. Sed medicamen maturatiuum debet esse calidum humidus glutinatus. calidum vt resoluat. humidum vt humectet ericcatam materiaz vt melius resoluiatur sine terrefractione. glutinatus vt seruet vires vtriusq. **¶** Et ad rōnē pñmā pñ solutio per dictā differentia. Ad aliā dico qd oppilatio venarum bene impedit digestionem: sed oppilatio membri apostemati iuuat digestionem.

¶ Qui autem maturatiuonem efficit cum aliquo quod sit sicut huiusmodi maturatiuū attendere debet vt si videris calorem innatum debilem et qd membrum iam declinet ad hoc vt corumpatur remoueat ab eo glutinosa et oppilatiua et ponat aperiitiua et scarificationē faciat profundā: deinde adhibeas medicinas in quibus existit resolutio et desiccatio sicut de eis inuestigabimus in libris particularibus.

¶ Addit duas pñderationes. 2ª ibi (Zulcoriens). **¶** C^o pñ dicit qd qui vult facē maturatiuonē opz pñderare calidū nāle. vnde si videt ex apporimatione hōz calidū deficere et oz ponere aperiitiua.

Dub^m 16^m Dubitatur vtrum medicamen aperiitiuū debeat precedere glutinatiuū. Videtur qd sic per Zulcoriens. hic qd dicit qd debet ponitape rtiū. **¶** In pñariū Hippo. 4. regiminis acutoz. vbi dicit qd qui aperiunt ante maturatiuonē nō curant particulā: sed debilitant loca sana spargendo materiā. **¶** Dñm qd aperiitiuū est duplex. particulare vt cum scarificamus extrahēdo materiā mālā. alia est aperiitiuū mē. mō pñma sit coacte: sed secūda nō: qd ante maturatiuonē non est bonū dispergere materiā: qd ledit loca sana. Sed qñ materia est furiosa vel quando est multa nō intenditur aliquis cañ. imo a pñcipio euacuamus et apponimus aperiitiua et ventosas cū scarificatione. etiā quando apostema est prope neruos vel venas ne nerui corumpantur aperimus modo dicto. **¶** Et ad rōnē dico qd Zulcoriens loquitur coacte vt quādo propter multā mām calor deficit.

¶ Multoties preterea erit apostema profundū et erit nobis necessarium trahere ipsum ad partem cutis: et si non cum alio saltem cum ventosis ignitis.

¶ Ponit aliā pñderationē qd si apostema profundū vnde medicamen non potest apporimari apporimamus ventosas.

¶ In apostemate autē duro qd status terminū pertrās fuit remediū in eo est vt mollescat quādoqz cuz eo in quo existit caliditas et siccitas pñma. Ideo ne qd ex eo spissum est pp multā resoluōne fiat lapis: imo totū ad resoluōne pparet: postea super ipm resolutio fortior fiat: deinde si timet ex resoluōne eius qd resoluif ne qd remansit lapis fiat: iterum ad mollescendū ipm fecundo redeat et incessanter fiat hoc donec totū finiat inter mollescendi et resoluendi vices. aliter vires.

¶ Requiritur ponendo curam aliorum apostematū. vtraz sint. Et pñmo duroz. Secūdo mollium. ibi (Inflata). Tercio vlcera habentium. ibi (Et apostematibus). **¶** C^o pñma dicit qd in apostemate duro qd transiit statim debet mollescari: et postea debet fieri resolutio: et iterum mollescari: et postea resolui donec subtile et grossum resoluiatur. Et scda sit ista vt prius pparetur materia ad resoluōnem: et postea resoluiatur. **¶** Nota littera exponitur dupliciter. vnde apostema durū est duplex. sequens molliā aliud est qd resoluif subtile et remanet grossū: vnde pertransit statū scda apostematū. alius sensus est qd apostema aliud durū quod transiit statim duritiei: et de vtrōqz est vna cura dicta.

Super pñmo

¶ Inflata autem apostemata curentur ex eo qd calefacit subtilitate sue substantie propterea vt ventositates resoluat et poros amplifcet. nam causa in apostematibus inflatis est ventositatis grossities et pororum clausura. Studium quoqz est adhibendū in prohibendo materiam ex qua ventosus potenter vapor.

¶ Ponit curā apostematū ventosoz et dicit qd apostemata ventosa curant per illud qd resoluif et aperit: qd ventositatem resoluif et poros aperit vnde melius fit resolutio. tamē in pñcipio qñ apporimā illa sit maior dolor: qd cōmouent ventositates: vel qd calidū attingit humidū ex quo generant tales ventositates.

¶ Ex apatib⁹ pñrea sunt qd sunt vlcerosa sic formica qd sit ifridāda sic flegmon: hō nō sit mollescāda et pñma qd sit apata. sūt mollescāda: imo sic ficāda: qñ accēs hō iā supauit cām. accēs. n. ē vlcerositas de qd timet qd accidat aut qd iāz acciderit. Et vlcerositas qd medi camētū ē desiccatio et res et magis desicāda ē mollescatio.

¶ Ponit curā apatū habentū vlcera vt formica et dicit qd sunt infirigidanda et nō mollescāda pp accēs pñctū vt vlceratio: qd cura vlcis in quātū vlceratio est ericatio. **¶** Nota si apporimaretur sanātia illa mē efficeret nimis acuta: et per pñs augmētaret vlceratio: ideo apporimamus frida sicca ne faniat: hō cōpeteret frigida et humida: ex quo materia est calida et sicca qd cholericā.

¶ Occultoz autē apatū mām minorāda est flōmia et vntis solone. Et oz vt ea hñs a balneo et vino et motib⁹ corporis et aialib⁹ supfluis sic ira et sibi silib⁹ caueat.

¶ Ponit curā apatū occultoz. Et pñb. Secūdo docet corrigē duos errores. ibi (Est pñrea cū). **¶** pñma in duas. pñmo ponit curā in generali. Secūdo in spali. ibi (Postea in pñcipio rei). **¶** C^o pñ dicit qd mām occultoz apostematū qd minui cū flōmia vel alio rē.

¶ Dubitat qd regi. acu. cōmē. so. pñctū. Dñs qd verū ē in declinatōne et nō in pñ. vt Zulcoriens. hic vult. et vñū cōpēt in declinatōne et nō in pñcipio: qd cōmouet mām et nō pōt educē. et gaudiū pñert qd diueris mām ad ex nñs qd nocet: qd sit cōmōtio magna in multo gaudiū.

¶ Dubitat vtrū somn⁹ cōpēt. Et odz qd rōne digōnis pñert: qd iūuat i digōne mām: hō rōne fluit: mām nō pñert: qd gñant supfluitates.

¶ Postea in pñcipio rei adhibeatur ei qd absqz nimia superfluitate repercutit et proprie si in membro fuerit quod sit sicut stomachus aut epar.

¶ Ponit curā in spali. Et pñmo ante ruptiones. Secūdo post. ibi (Et si aperta). **¶** pñma in duas. pñmo hoc. Secūdo ponit curā cū pñctū: synthoma. ibi (Cui). **¶** pñma in duas. pñmo ponit curā per vñū. Secūdo per aliud. ibi (Et ea qdē). **¶** pñma in tres. pñmo ostēdit qd sit in pñcipio. Secūdo qd in pñctū. ibi (Lūg hōza). Tercio spalter ostēdit qd sit in apate stomachi et epatis. ibi (Et epar). **¶** C^o pñma dicit qd in pñcipio rei apporimamus lenia reperculsiua.

¶ Dubitat vtrū qd fortia reperculsiua debeat apporimari vt a lōgiōri fiat reperculsiua. Dñm qd gñā reperculsiouis est verū: tñ gñā pñcipatū nō: qd nimis debilitat: hō post qd apostema ē factū nō debet apporimari reperculsiua: qd icunat mām in loco et nō defudat aliqd: ideo in apatib⁹ intrinsecis in pñcipio pñcipiante fit hoc.

¶ Lūg hōza resoluendi affuerit non debes dimittere quin stipticas medicinas bonum habentes odorē ad mīscas sicut in precedentibus tibi narrauimus.

¶ Ponit curam magis in processu: dicit qd cum frigidis miscenda sunt aromatica stiptica.

¶ Et epar qdē et stōchus plus indigent hoc qd pulmo.

¶ Opz pñrea vt mollescātia subtilia que istis adhibentur sint medicie in qd existit maturatiō et sint apatib⁹ pñerētes sic solatru et cassia fistula. Solatru nāqz pñerētatē bz resoluēdi apata calida que sunt occulta.

¶ In spali nominat ista mēbra qd hec medicamina magis cōueniunt: et dicit qd est stōchus et epar: qd illa mēbra rōne mēbri sunt nobiliora pulmone: hō rōne opōnis pulmo sit mēbra nobiliora.

¶ Dubitat solatru est frigidum: hō nō resoluif. Dñm qd ista est corrupta: qd debet dici remouēdo. i. exprimendo mām vel qd remouet a forma specifica vel qd resoluif per accidens detinendo calidum naturale intra: vnde postea resoluif.

Et ea qdem habenti nō est dandus cibus nisi subtilis: et non in hora paroxismi si ibi fuerit neq; in principio sui nisi ppter multā debilitatē fiat.

Ponit curā per dietā dicens: q; habenti talia apostemata debet dari dieta subtilis ne apostema augmētē et vt virtus nō aggrauetur nimis: nec in paroxismo cibē nisi esset defectus virtutis.

Cui autē synthoma supuenerit pp collectionē apatis iterioris cum casu virtutis in itinere mortis existit: qm viri nō sustētāt nisi nutrimentū et nutrimentū ē res magis timorosa: q; si resolutū fuerit valde bonū erit.

Ponit curā apatis qm adest synthoma dicens: q; si adueniat synthoma et nō cibemus debilitat virtus: q; qm ex synthomate defecta est: et si nō cibamus adhuc cadit vnde nescit qd fiendū: et h est qm accidit apostema in stōcho: q; accidit dolor magnus: vnde ex colligātia cū corde fit syncopis et morte: id ē dari paucos cibos.

Qz si aperta fuerint dāda sunt eis que ea lauent sicut aq mellis et aq zucchari: postea denē eis que suauiter maturēt cū scicitate: postea in fine rei non adhibeant nisi exsiccatia: et tu qdē scies hec ex libro qui particularē egritudines colligit fm declarationē.

Ponit curā post apertionē dicens: q; debet appropinquare que absterunt et leniunt: postea maturatiua: deinde in fine debent appropinquare ericantia et solidatiua. si tamen apostema sit bene expurgatum et mundificatum ab omni mala materia: et addit q; tu particulariter scies hoc in tertia quarti.

Est pterea cū in apostematibus occultis que sub vētre existunt cōtingit error: qm quādo nō sunt apostemata: sed ruptura erit in perforando ea timor. Et plerūq; apostema occultū nō existit pānculo: sed in ipso intestino et est in aperiēdo ipsum timor.

Docet remouē errores. 2. ibi (Et plerūq;). C In prima dicit q; quādoq; pānculus intus est ruptus: vnde fit inflatio et homo credit q; sit apostema et frāgit et est magnus timor. De 2. parte dicit q; in intestino est inflatio: et tūc homo vult aperire et est timor.

De sectione. Cap. 26^m.

Si plagā secare voluerit oportebit vt sectio icedat fm rugaz collectionē que sunt iterius in illo mēbro nisi fuerit tale qualis est frons: qm si incisio icedet sicut pcedunt rugarū ipsi collectiones incidet musculus frontis et cadet supercilium. Et similiter in mēbris rugaz quāru incessus diuer sificat ab incessu villos suoz musculoz.

Determinat de apertione cū sectione apatis. Et p apatū simpliciu. Scdo cōpositoz. ibi (Cū mēbris). Prima in 4. sicut. 4. sunt cōsiderationes. 2. ibi (Opz 3. 3. 3. ibi (Et opz. 4. 4. ibi (Lungs). C In p. dicit q; si alius vult secare plagā qz secare fm incessum rugarum nisi in fronte: q; musculus supercilij cadet: vnde in uigine musculi incedūt fm longū et ruge fm latū. C Nota Joānitius in fine sui libelli chirurgia est 2. ossū et carnis: et ista ē multiplex. vel p h sit in sectione in fuitione vel in cauterio de cauterio infra dices. de sectione dico q; sectio nō fit corpore pleno q; augēt apostema: et d; esse mā apatis digesta: et d; esse virtus fortis: sed cū sectio fit d; pfundare cū ferro vsq; ad locū sanici vel vsq; ad apostema si nō sit sanies. Scdo piderat situs vt dicit locuz: q; d; incidere fm incessum rugarū ne musculi incidant. scdo vt dicit colligantia: q; si sit locus nervosus debent cauere uerū. Tterū piderat locus inferior vt sanies apte exeat. Tterū piderat accidens vt cauere ne tagat neruū ne accidat spasmus. Sed in fuitiōe piderant et aliq; q; si sectio est facta fm longū nō puenit fuitio: q; partes non sunt nimis distinte: sed qm sectio est facta per trāuersum: q; ptes distant d; fieri fuitio reducēdo ptes: d; d; filus de serico. et d; esse fuitio nō pfunda ne fiat iterū solo ne ipe d;at p solidatiō: s; in supficie et curam capere nō tū ita paucā q; nō reueat fuitio.

Dubitat plagā nō est secanda: imo vnicā. Dm q; plagā est 2. ptes et futura fieri. de vtraq; loq. mō q; aliq; vultus est stricū augmētatus secādo vel secamus apā vt fiat plagā vt sanies icedeat. Et ad rōne dico q; secamus vt viuere possimus: q; alr viuere nō possumus nisi sanies egrediat vel nisi vultus dilates.

Opportet ergo vt sector ex anathomia sciat angibor

misam nervorum et venarum et arteriarum ne errorem incidat aliquid ex eis.

Ponit aliam considerationem dicens: q; qui secat opz q; sit bonus anathomista ne incidat venas vel nervos.

Et opz etiā vt secū deferat multas ex medicinis sanguine pstringētibus et emplastris dolorē sedātibus et instrumentis que ad hoc pincāt. Deat q; secū qd sit sicut medicina Bal. et sicut pilus leporis et tela arance et alburne oui et ferramenta qb adurūt. Omnia enī hec sanguinis fluxū pibēt siue ex errore ipsius pueniat siue necessario et vt medicinas deferat que fluxa faciūt.

Langit 2^m piderationē dicens q; d; portare secū multas medicinas pstringēdas sanguis vt pilos leporis tritos cū thure et d; portare secū multa et diuersa ferramenta: et opz vt porter medicinas sedatiuas doloris pp spasmū. Fluxa faciūt. L. mitigāt dolorē.

Lungs exitura perforauerit et qd in eo cōtinet extra perit nō debet ei adhibere oleū neq; aquā neq; emplastrū in quo sit oleum neq; sepū superabundās sicut basilicon: imo aliquid qd sit sicut emplastrū ex calcanto: qd apponat cum eo indigebit et desuper imponat spongiam in vino stiptico infusam.

Ponit aliam piderationē dicens q; si sanies exiit vel sanguis nō d; poni oleū neq; sepū: nec ynguentū in quo sint ista: q; ista augmentant plus sanies: sed dnt appropinquare sicca stiptica: et postea spongia infusa in vino: q; vtrūq; ericcat.

De egritudinibus corruptionis membri et de incisione. Cap. 27^m.

Am mēbrūz pp malā cōplexionē cū mā aut sine mā corripit et nō psecrit ei scarificatio neq; epithimari ex eo qd cōferre pfuevit de eis que in libris picularib; dicta sunt necesse est vt caro corrupta que est supra ipm remoueat.

Postq; Aui. superius determinat de cura siue sectione simplici: nūc declarat de composita. Et p in parte carnosa. Scdo in ossuosa. ibi (Quis). Prima in duas. p: hoc in giliāli Scdo in spali. ibi (Et melius). C In p. dicit q; cū mēbrūz corripit ex mala cōplexione cū mā vel sine: nō pfert scarificatio: tūc opz remouē illā carnem corruptā: q; aliq; est pars separata a toto vnde tenet cū pauca cuti: et ideo abscindimus ne corripat totū: et de ista sectione nunc facit mentionē. Sed scdo secamus: q; illa ps amittit sensum et motum: et per pss vitiā: vt tertia primi cap. de iter agentū cū perditur mēbra ex frigore. Tertio auferimus cū perdit mēbrū ex mala cōplexione cū materia vel sine. Dodo de duobus modis loquitur Aui. tamē opz prius probare cū scarificatione vel cū epithima: te: sed cū nō conferunt ista opz remouere carnem.

Et melius quidez erit vt sit sine ferro si possibile fuerit: quoniam ferrum plerūq; inuenit tunicas musculorum et venarum pullantium periculose.

Exequit in speciali. Et pmo fm tres cōsiderationes. 2. ibi (Q. si hoc nō. 3. ibi (Lungs). C In prima dicit q; melius est vt talis corruptio fiat sine ferro si pot: q; ferrū ledit si inuenit neruū.

Dubitat cū ferro citius perficit operatio: q; d; q; citius fiat melius est facere cū medicina caustica: q; l; corodat nō ledit sic nervos vel arterias si eas inuenit sicut facit ferrum.

Qz si hoc nō ptulerit et corruptio iaz in carne pcesse rit necesse erit vt ipa icedat et vt loci scissionis olco feruēte adurāt. Et h enī puenit securitas ab acuitate matie ipsi: et restringit sanguis exius et nascunt sup incisionis locū caro et cutis extranea nō pportionalis: sed res que magis carni similis existit ppter sui duritiē.

Langit 2^m piderationē: q; si talis medicina nō pfert: q; pcesse nimis corruptio remoueat caro cū ferro: postea habeat oleum seruens et ponat sup loco incisio: q; restringit sanguinē et facit nouā cutis. C Nota Aui. vult q; si sumus certi q; remoueri nō possit cū tali medicina fiat cū ferro: et postea ponat oleū valde calidū: q; mitigat dolorē ipso tepefacto: et caliditate adurēt facit escaram: vnde alie ptes postea nō inficiunt. Et ex escara restringit sanguis:

Gentilis

vi regnat caro callosa: qz vera cutis nō gñat: vt pz. 3. thegn. ter. comē. 125. Nō pportionalis. l. nō vera cutis: sed pportionalis ei vt pz. Cūqz icidēdi volūtas affuerit tēta pū⁹ crit imittēda in circuitu ossis voluēdo dōec qd sane teneat repiat: z vbi dolor sit fortior cū tēta ibi initit: qm̄ est termin⁹ sanitatē. z vbiqz iueneris laxitatē z retētionis debilitatē totū crit ex collectione ei⁹ qd est incidēdū.

¶ Ponit 3^m pñderationē dicēs: qz cū vis incidere ponat tenta ad locū pfundū z moueat tenta lateralr. mō vbi est tactus facili⁹ z mollis cū tenta ibi est pars egra: ēt ibi nō est dolor: sed cū tāgis cū tēta z est ibi dolor: tūc ibi est caro sana. vnde signū bonū est: cum medicus hz bonū tāget cū tenta z est nobilis intellectus.

¶ Qñqz aut pforat illud qd circūdat os qd vis incit: dēre: ita qz foramina circūdet ipm̄: qz rumpe⁹ per ipm̄ z icidē: z qñqz secat. Cūqz hoc facē volueris separa⁹ iter icidentē z pforantē z iter carnē vt nō redeat. Si qz ipm̄ os qd est necesse incidē fuerit frustum emines qd nō possit aptari: ita vt dz neqz sit in ei⁹ rectificatiōe hūducia z timeat ne corūpat z corūpat illud qd est corūp⁹ ipso subleuabim⁹ carnē ab eo aut scindēdo: deide ligādo z ad diuersitatē parē illius extēdēdo aut alijs lgenijs que sensus demrat z sepabim⁹ iter ipm̄ z membzū nobile si lbi affuerit cū pñis qz ipm̄ ab eo elongabunt: z postea icidemus. Et si os fuerit tale qle est os corpe z fuerit magnū z neruū z arterijs z venis ppin⁹ quā z fuerit ei⁹ corruptio multa dz medic⁹ ab eo sugē.

¶ Docet facere sectionē in parte ossuosa. Expositor non diuidit: iō dicā sniam in sūma: vñ dicit qz cū vis forare qd circuit os multa foramina debēt fieri in osse: z postea frangē: vnde dbea separare carnē ab osse: z postea icidē. vel si os fractū pūgit cū extrahit inci⁹ de carnē: z postea id extrahē. sed si os est ppe membra pñcipalia debes subleuare os a pñcipali mēbro: sed si os sit fractū magnum in multis partes paruas: z sit ppe arterie vt est os corpe: dz medicus ab eo fugere. ¶ Nota in trib⁹ casibus debemus os secare. Primo cū os est corruptū: ēt si alia ps ossis esset separata ab osse z pūgit carnē dz extrahit: etiā si timeamus qz sub osse sit sanies pforamus os: vt pz in fractura cranei vel aliud os. Cū nō modus est multiplex: qz si os esset corruptū circū circa per vnum digitū tū secamus. Scdo mō icidimus partē ossis corrupti. Tercio res pforamus os corruptū: ille modus est securus: qz eleuat solus pars corrupta. Alio mō foramus os cranei vt creat sanies. Dicit Aulic⁹ qz dz artificialiter remoueri caro ab osse z tenere eā donec remouet os. Sz vbi sit pfractio magni ossis z sit magna pfractio: oino fugiat medicus: qz bonorē nō habebit.

¶ De medicationibus solutionis continuitatis ipsozū vlcera.

Lap. 28^m.

Solutio pñuitatis in magnis mēbris medicaf equatione z ligatura pueniēte que in doctrina restauratiōis dicta est: z tibi in suo loco aduenit postea cū gete z comestione cibi pglutinati in quo habet fiducia qz ex ipso nutrimentū gñat cartilaginosum qd labia fracture claudat z in vñ cōducit sicut cib⁹ qui fit de extremitatib⁹ aialij. Impossibile enī est vt os restauret z pprē in corp⁹ rib⁹ pñstētū nisi fm̄ hūc moduz: qm̄ nullo mō redibit ad pñuitatē. Et nos qdē de restauratiōe sermonem exquisitū loquemur in libris particularib⁹.

¶ Postqz Aul. superius dēter. de cura morbi simplicis officialis z cōpositi: nūc dēter. de morbo cōi z diuidit in duas. vbi nota qz solutio pñuitatis vel attēdit in membro duro vel molli. Et pñ ponit curā vnius. Scdo alterius. ibi (Intētiō aut.) ¶ Prima in duas. Primo ponit intētiōē. Scdo reddit cām dictaz. ibi (Impossibile. n.) ¶ Cū pñ dicit qz solo pñuitatis in ossib⁹ medicaf ducēdo partes in vñ vt dēit est in doctrina restauratiōis: vt 4° libro. z p getē: qz p morū remouet. z os comedē cibaria viscosa. Et in 3° pte reddit cām dictoz qz nō pōt restaurari fm̄ vñ modū: sed per potus

Super primo

farcoides pñuitatē vñ partem cū alia: vnde viscosa faciunt hoc. Cū solo ossis est z. vñ pñuitatis z ista vocatur dislocatio z de ista nō loquit Aul. alia est solo vera z ista vocat fractura cū sit in lato vel trasuerso: sed in longū vocat fixura. de scda loquit.

¶ Dubitat vtz solo in osse sit morbz cōpositus. pñio qz cōpositus: qz nō pōt solui os sine solone carnis. ¶ In 3° qz intentio est vna: qz simpliciter: qz vñtio ossis. ¶ Dōz qz si pñderat ex parte ossis est vna qz vna est intētiō. Sed si itelligat rō ex pte aliarū partū circūdatū: morbz erit cōpositus. Tame dicit expositor qz a re pñuente pōt rumpi os sine carne. z rō: qz cū pñssio fiat cū re cura nō multū ipimit in re molli: sed in osse duro. z sit pōt accidē ab extrinseco. Sed Bal. s. de ige. ca. 5. dicit qz fractura ossis est spēs apatis: qz morbz cōposit⁹. Dōm qz ē spēs zē qz causat afa ex fluxu hūoz. ē ēt spēs apatis: qz facit tumorē. vñ ē spēs apatis: qz est morbz cōposit⁹: qz male pōt fieri solo in osse qñ fiat in carne occulte vñ manifeste.

¶ Dubitat vtz os sit solidabile. pñ qz sic: qz est iustificabile: qz pñ nō: qz vñio sit per inuiscationē. z añs 13 qz nutrit z inuiscat nutrimentū. Dōm qz vera vnione nō pōt vñiri: qz durū est male iustificabile: z maxime in etate pñstētie vel vltra. Sed in etate pueritē bene pōt vñiri vere z in cōplone calida z humida pp mollitiē cōplonis z eratis. Sed vnione nō vera pñt vñiri per potū farcoides sicut liguā vñiunt per collā. ¶ Et ad rōnē ps solo: qz os cū osse nō pōt inuiscari: sed nutrimentū inuiscat cum osse.

¶ Dubitat corpore cōpleto virtus gñatiua desinit gñare: qz nō generat potus farcoides. Dōm qz viri gñatiua est z. s. cōis que totū corp⁹ a pñcipio gñōnis gñat. alia est particularis que gñat partes deperditā. mō potus gñat ab ista virtute scda gñatiua que est in osse. ¶ Sed cōtra os est alterius nāe a potio farcoides. Dōm qz gñat ex supfluitatib⁹ illi⁹ ossis: qz nō potuit ex illis gñare os. ¶ Cū dōm qz est os iperfectū z dimiutū: qz nā nō potuit gñare meli⁹. z sit est de potio farcoides neruū vñ alterius: qz est neruū dimiutū. ¶ Dubitat vtz a nā regat talis potus: z dicit expositor qz regitur a natura: vt pili z yngues. Sed ptra potus vñit z nutrit vera nutrificatione: sed pili z yngues nō vñiūt: vnde talis potus etqoz est os dimiutū nutrit sicut os. Dōm qz loquit in principio fracture qñ timeamus de apate. Sed Aul. hic loquit in pcessu.

¶ Dubitat vtz talis potus cadat iter ptes solutas. Dōm qz si os sit: deperditū caro sit in medio nō sit replerit totāl⁹ p potū: imo remāet vacuitas: sz si nō sit deperditio ossis pot⁹ circuit ptes solutas.

¶ Intētiō autem in medicando solutionē continuitatis que in membris accidit mollibus est triam pñcipaliorum curam habere. Primum corū est: quoniam si causa fuerit fixa. alr fluxa minusc. aliter multum opz est retinere illud qd fluit z cōstringere eius materiam si ipsa fuerit currens. Et scdm est figuram cōsolidare euz medicinis z cibis cōuenientibus. Et tertū est pñtrefractionem prohibere quanto plus fuerit possibile. Lunqz ab vno trium te excusaueris redi ad cogitandum de duobus remanentibus.

¶ Exequit curam solonis pñuitatis in mēbro molli. Et p cōplere. Scdo icōplere. ibi (Et dicemus.) ¶ Prima in duas. Primo pñmitit qdā pro cura solute pñuitatis z de illis exequit. Scdo declarat dicta. ibi (Tu vñ iam.) ¶ Tercio addit medicinā psequētē. ibi (Medicina.) ¶ Cū pñma dicit qz intentio in medicando solutā pñuitatem attenditur penes tria. primo qz aliquid non fluat ad membzū. scdo cōsolidare fracturam. z tertio qz aliquid non putrefiat: z cum compleueris vñum respicias aliud.

¶ Dubitat Bal. 3. thegn. ter. comē. 110. ponit. 4. pñm qz labia vñiatur. scdo qz teneant vñita. tertio qz pilus vel puluis nō cadat iter labia. quarto qz partes sane cōseruentur. Dōm qz iste tres sunt idem cum illis. 4. nam prohibere putrefactionē est partē sanam cōseruare: z tenere partes vñitas est vñire. etiā vult qz non cadat pilus inter labia cū dicit: ne aliquid fluat.

¶ Dubitat cū solo sit quō sit vñio: qz vel vna pars subintrat aliam vel inter vñā partē z aliā cadat aliqd. nō pñmo mō: qz semp mēbzū curtare. nec scdo mō: qz semp membzū elongare. Dōm qz inter partes carnis z carnis cadit sanguis qui a medicina ericcat z indurat: vnde inuiscat vna pars cū alia. Et cū tu dicis debet apparē elogatio. dōm qz nō est semp. vel nego qz elogē: qz modicus sanguis cadit: vnde qz icisione caro deperdit: aliqua pars sanguinis restaurat. Sed de mō adhuc dubitat: qz vel sanguis qui est in medio stat vt sanguis z sic nō fit vñio: cū cadat sanguis i medio qz est diuersi gñis a carne: sed si fit caro vidēdū est de mō. vñ imaginor qz cū ptes carnis vñiunt obuiat potus potio: z humiditas vñius

2. Vnt cura antitipe, et p ponit curaz, in gñali, Scđq in spali, ibi

medi 2 fici vulnera sunt equalia. ¶ Ed ad ronem pater solutio: qz
presupponitur qz tot sint humiditates in corpore sicco vulnerato
quot in corpore humido vulnerato.

Et ex eis est consideratio cōplexionis totius corporis.

Dub¹⁷⁹ 15¹⁷⁹

Gentilis

nam cū corpus fuerit multo siccitatis z mēbrū augmētātū in humiditate fuerit tēperatū fm corp⁹ equale ex tēperamēto erit exiccādū. Et similr si corpus fuerit in humiditate augmētātū z mēbrū in siccitate. Et si ambo ad augmētū deueniūt tūc si egressus fuerit ad humiditatem ampliori exiccabit siccitate: z si fuerit ad siccitatem minori exiccabit siccitate.

Conit aliā p̄siderationē attēdendā in cōplexione totius corporis dicēs: qd si totū corpus sit siccū: z mēbrū vulneratū sit humidū vel ecōuerso: mediocriter est exiccādū: qd mēbrū in cōplexione sua reuertit tēperatū: vnde ifluxus p̄ncipaliū vadit ad p̄ncipalia mēbra: id si manus est in cōplone frida z p̄ncipalia cala tēperat p̄ influxū frida cōplone manus: si si totū corp⁹ z mēbrū vulneratū sint hūda egem⁹ multa exiccatio: si si sunt sicca abo pauca exiccatio fit.

Dub^m 16^m **S**ed p̄tra supra imēdiate q̄si dicitur est oppositū. Dm qd ista est corruptio: qd dicit qd si ambo sūt sicca sit magna exiccatio. si nō: nō. Uel dōm qd Aui. loquit q̄n illa mēbra nō sūt vulnerata: s̄ egē p̄seruatione sanitatis p̄ mō dicto. tū illa expositio nō vadit ad mēbrū. Uel dōm qd Aui. loquit de humiditate accidentali. vnde si mēbrū est humidū in cōplexione accidentali egem⁹ multa exiccatione: qd egem⁹ p̄traria. z similiter est si sit cōplexionis sicce.

Et ex eis est p̄sideratio virtutis siccantiū: qm̄ l̄ ex siccantib⁹ carnē nasci faciētib⁹ exiccatio foris nō querat: sed exiccatio que sit talis q̄lis est illa que phibet mām que descēdit ad mēbrū qd sit aptū ad h̄ vt carnis generatio sit ex ea multū: tū ea querit in siccitatib⁹ que nō sunt ad h̄ vt caro per ipsam gñet: s̄ vt cicatrizatio fiat per ea. Ex eis enī querit vt sint plus abstergetia z magis lauātia plus q̄ siccātia ex q̄b⁹ nō querit nisi cicatrizatio z p̄solidatio z p̄tinuatio. Et oēs qdē medicīne que sine mordicatione desiccāt sunt ingrediētes in genus carū que carnē nasci faciunt.

Conit aliā p̄siderationē ex parte medicinarū exiccantiū dicēs: qd cū volumus carnē gñare debemus apporimare medicīnā parū sicca: qd subdit qd oīs medicīna carnis gñatua est parū sicca.

Omne p̄terea vlcus qd in loco existit nō carnosum est iobediēs ad hoc vt cito medicef: z similr rotūdū. Medicinis aut siccantib⁹ z stipticis que in vlcereb⁹ occulatis adhibent sunt medicīne mundificantes sicut mel z medicīne loco p̄prie sicut diuretica: medicinis vlcera instrumentoz vline curantibus. Lūqz cicatrizare vōluerimus ponemus medicīnas cum stipticitate sua viscosas sicut terra sigillata.

Addit duas p̄ditiones siue. 3. dicens qd oē vlcus factū in mēbro nō carnosum difficulter p̄solidat: qd nō adest humiditas p̄solidās: z vlcus rotūdū nō cito regnat: qd in eo nō est pars eminiens a qua nā incipiat reapponere. Scdā p̄ditio qd vulnera p̄funda difficulter p̄solidant: qd virt⁹ medicinarū p̄solidantiū nō pōt ire: tū pus dicit qd opz abstergere in p̄ncipio: z postea miscē medicīnas p̄solidantiū. Stipticis ēt miscemus medicīnas cū illis que respiciant mēbrū vulneratū z ducāt virtutē medicinarū p̄solidantiū.

Et scito qd quedam sunt vlcis sanitatē prohibentia ex quibus est malitia complexionis membrū: quare studere debes vt ipsum rectifices.

Conit aliā p̄siderationē attēdendā dicens: qd cum vlcus est in p̄ncipio nō debet intrare balneum: qd fiet maior tractus materie ad locū: sed facta sanie pōt securius intrare balneum. **Dub^m 17^m** **C**onit aliā p̄siderationē attēdendā dicens: qd cum vlcus est in p̄ncipio nō debet intrare balneum: qd fiet maior tractus materie ad locū: sed facta sanie pōt securius intrare balneum. **C**onit aliā p̄siderationē attēdendā dicens: qd cum vlcus est in p̄ncipio nō debet intrare balneum: qd fiet maior tractus materie ad locū: sed facta sanie pōt securius intrare balneum. **C**onit aliā p̄siderationē attēdendā dicens: qd cum vlcus est in p̄ncipio nō debet intrare balneum: qd fiet maior tractus materie ad locū: sed facta sanie pōt securius intrare balneum.

Sed p̄tra cū mala cōplexio sit distincta a vulnere q̄d ipedit eā,

Super primo

Dōm qd artifex cū malo instro effectū bonū nō facit.

Et malitia complexionis sanguinis qd ad ipm aduenit quare succurrere debes cū gñōne boni chimī.

Conit aliā p̄siderationē attēdendā dicēs: qd cum vlcus est in p̄ncipio nō debet intrare balneum: qd fiet maior tractus materie ad locū: sed facta sanie pōt securius intrare balneum. **C**onit aliā p̄siderationē attēdendā dicēs: qd cum vlcus est in p̄ncipio nō debet intrare balneum: qd fiet maior tractus materie ad locū: sed facta sanie pōt securius intrare balneum. **C**onit aliā p̄siderationē attēdendā dicēs: qd cum vlcus est in p̄ncipio nō debet intrare balneum: qd fiet maior tractus materie ad locū: sed facta sanie pōt securius intrare balneum.

Et multitudine sanguinis qui ad ipsum fluit z humectat ipsum cui succurrere debes cū euacuacione z subliatione cibi z faciēdo vt exercitef si possibile fuerit.

Conit aliā p̄siderationē attēdendā dicēs: qd cum vlcus est in p̄ncipio nō debet intrare balneum: qd fiet maior tractus materie ad locū: sed facta sanie pōt securius intrare balneum. **C**onit aliā p̄siderationē attēdendā dicēs: qd cum vlcus est in p̄ncipio nō debet intrare balneum: qd fiet maior tractus materie ad locū: sed facta sanie pōt securius intrare balneum. **C**onit aliā p̄siderationē attēdendā dicēs: qd cum vlcus est in p̄ncipio nō debet intrare balneum: qd fiet maior tractus materie ad locū: sed facta sanie pōt securius intrare balneum.

Et ossis corruptio qd est sub eo z qd ei trāsmittit sanie. Et hūmōi qdē curatio nō est nisi ossis illi⁹ medicatio z ipsi⁹ fricatio: si fricatio totā ipsi⁹ corruptionē remouere poterit z accipere ipm z incidere.

Conit aliā p̄siderationē attēdendā dicēs: qd cum vlcus est in p̄ncipio nō debet intrare balneum: qd fiet maior tractus materie ad locū: sed facta sanie pōt securius intrare balneum. **C**onit aliā p̄siderationē attēdendā dicēs: qd cum vlcus est in p̄ncipio nō debet intrare balneum: qd fiet maior tractus materie ad locū: sed facta sanie pōt securius intrare balneum. **C**onit aliā p̄siderationē attēdendā dicēs: qd cum vlcus est in p̄ncipio nō debet intrare balneum: qd fiet maior tractus materie ad locū: sed facta sanie pōt securius intrare balneum.

Multoties p̄terea est necessariū medicanti vlcera vt secum deferat emplastra attractiua vt eis frusta ossiū z res extranee carni infixę euellant. z si nō: p̄tra bibebunt vlcus meliorari.

Conit aliā p̄siderationē attēdendā dicēs: qd cum vlcus est in p̄ncipio nō debet intrare balneum: qd fiet maior tractus materie ad locū: sed facta sanie pōt securius intrare balneum. **C**onit aliā p̄siderationē attēdendā dicēs: qd cum vlcus est in p̄ncipio nō debet intrare balneum: qd fiet maior tractus materie ad locū: sed facta sanie pōt securius intrare balneum. **C**onit aliā p̄siderationē attēdendā dicēs: qd cum vlcus est in p̄ncipio nō debet intrare balneum: qd fiet maior tractus materie ad locū: sed facta sanie pōt securius intrare balneum.

Alcera quoqz nutrimento indigent p̄pterea vt cōfortatio fiat z minoratio ne nutrimenti p̄pterea vt sanie mā restringat: z inter hec duo p̄ria existit diuersitas: qm̄ sanies debilitat q̄re p̄fortare necesse est: z multiplicat quare necesse est nutrimentū phibere. Medici ergo de hoc sollicitus esse debet.

Conit aliā p̄siderationē attēdendā dicēs: qd cum vlcus est in p̄ncipio nō debet intrare balneum: qd fiet maior tractus materie ad locū: sed facta sanie pōt securius intrare balneum. **C**onit aliā p̄siderationē attēdendā dicēs: qd cum vlcus est in p̄ncipio nō debet intrare balneum: qd fiet maior tractus materie ad locū: sed facta sanie pōt securius intrare balneum. **C**onit aliā p̄siderationē attēdendā dicēs: qd cum vlcus est in p̄ncipio nō debet intrare balneum: qd fiet maior tractus materie ad locū: sed facta sanie pōt securius intrare balneum.

Lūqz vlcus in p̄ncipio fuerit nō debet eger balneū ingredi neqz ipm aqua t̄gere calida: qm̄ attrahet ad ipm qd in apate augmētū faciet: s̄ cū vlcus quieuerit z sanie fecerit: fortasse tunc facile fiet ei.

Conit aliā p̄siderationē attēdendā dicēs: qd cum vlcus est in p̄ncipio nō debet intrare balneum: qd fiet maior tractus materie ad locū: sed facta sanie pōt securius intrare balneum. **C**onit aliā p̄siderationē attēdendā dicēs: qd cum vlcus est in p̄ncipio nō debet intrare balneum: qd fiet maior tractus materie ad locū: sed facta sanie pōt securius intrare balneum. **C**onit aliā p̄siderationē attēdendā dicēs: qd cum vlcus est in p̄ncipio nō debet intrare balneum: qd fiet maior tractus materie ad locū: sed facta sanie pōt securius intrare balneum.

Conit aliā p̄siderationē attēdendā dicēs: qd cum vlcus est in p̄ncipio nō debet intrare balneum: qd fiet maior tractus materie ad locū: sed facta sanie pōt securius intrare balneum. **C**onit aliā p̄siderationē attēdendā dicēs: qd cum vlcus est in p̄ncipio nō debet intrare balneum: qd fiet maior tractus materie ad locū: sed facta sanie pōt securius intrare balneum. **C**onit aliā p̄siderationē attēdendā dicēs: qd cum vlcus est in p̄ncipio nō debet intrare balneum: qd fiet maior tractus materie ad locū: sed facta sanie pōt securius intrare balneum.

Omne preterea vlcus qđ cito reuertit postqđ carne repletum est z solidari dō est in semita perueniēdi ad fistulaz. debes ergo temp intueri colorē saniet z colorē rem labioz vlceris: z si pus multiplicabitur sine multiplicatione nutrimenti est ibi alfase.

Ponit. 4. pñderationē dices qđ oē vlcus qđ reuertit postqđ est solidatū est in via vlceris: dicit qđ si sanies multiplicat sine multo cibo est ibi alfase. **C**ñ fistula sumit p vulnē babēte in fundo pcauitatē: qđ in pñ stricta z int lara: z sic sumit. z. pñsti. comē. 64. z nō hic. Scđo pñ coruptiōe vlneris in vulnē ossis vel nerui z sic sumit hic: vnde debes inspicere labia vlneris z alia signa. **N**ota sanies pñ multiplicari ex multo cibo: z tunc labia vlneris sunt rubicūda: sed si sunt labia nigra vel alterius mali coloris tūc est corruptio in fundo vlneris: vnde est ibi alfase. i. pñstio pfunda: vñ sicut pñstio in superficie bz sanguinē corruptū: ita alfase in fundo bz multū sanguinē corruptū.

Loquimur qñ nñc de curatione alfase. Et dicamus: qñ pñterea qđ alfase est cōtinuitatis solutio aut infra cutē profundā: z manifestū est qđ opz vt cūq medicamina sint fortiora qđ eius qđ discoopertū est.

Exequit de alfase. Et pñ exequit de alfase vt cām bz intrinsecam. Scđo vt bz extrinsecā. ibi. (2. fi.) Tercio remittit nos. ibi. (Sermonē aut.) pñtia in duas. pñio pñmittit intētiōne. Scđo exequit. ibi. (Dicimus.) Exequit de alfase z diuidit in tot quot ponit pñderationes. partes patebūt. **C**ñ pñ dicit qđ necesse est qđ medicamina sint fortiora pp mām malā cē pfundiorē: z solonē ē pfundā. vñ. 3. theguit. ter. comē. 164. B. dicit cū apostema est pfundū oē augē quantitatē medicaminis vt virtus eius attingat locū lesū.

Et pñterea qđ multū sanguinis ad ipsūz fluit est necessariū illud qđ illū resoluat: verūtamē opz vt ei⁹ resolutio sit cū multa siccitate vt nō resoluat qđ ibi subtile est: z faciat lapidē qđ ibi spissū est.

Addit aliā pñderationē dices qđ qđ de fluit multa mā oē appropinquare medicamē resolutiū resoluēs illā: tñ nō oē esse multe siccitatis ne resoluat subtile z grossum remaneat: vnde dō fieri talis resolutio facta etione vniuersali: nec oē esse talis medicina nimis stipica ne fiat oppilatio que resolutiōne impediāt.

Cūq ex resoluōne pñecerimus illū qđ nobis necesse est debem⁹ apponē solidatiū qđ sit desiccatiū ne sit sanies i pcauitate qđ citre nō valeat z fiat laps: z postea qlibet cā putrefiat aut eradicet z redeat pñtiat solo.

Ponit aliā pñderationē siue aliū cañ. dices qđ post resoluōne opz appropinquare medicamē siccū solidatiū. vnde debz esse siccum vt ericet si remanet aliqd saniet: qđ si sanies remaneret aliq putreficeret iterū vel calore nostro vel ab alio: z iterū fiet solutio pñtiat siue alfase: z talis humiditas que vadit ad illā partē putreficeret: qđ oē qđ tangit a putrido putrefit.

Cūq autem alfase fuerit profundior scarificabit locū vt medicamen magis penetret.

Ponit aliā pñderationē dices: qđ si alfase fuerit pfundū oē scarificari vt mā trabat ad superficie z vt medicamē meli⁹ penetret.

In medicando autem alfase z contusionem leuem fortasse sufficiet floborhomia.

Ponit alias considerationem dicens qđ si alfase sit mediocris curatur aliquando per floborhomiam.

O si alfase fuerit in primis cum percussione medicetur prius percussio medicaminibus percussioni aptis donec sit possibile medicari alfase.

Ponit curā alfase a cā extrinseca. Et ponit. 4. pñderationes. 2. ibi. (Et alfase.) 3. ibi. (In contusione.) 4. ibi. (In his aut.) **C**ñ pñ dicit qđ si alfase fiat a cā extrinseca vt a pcussione dō curari pus pñstio: z rō: qđ debet appropinquare repēssiuā ne fiat apostema ex cursu humoris: z postea appropinqua qđ curat alfase vt resolutiū.

Et alfase qđ si magna fuerit medicabit cū siccanti bz: z si fuerit pua vt pñctura ac dimittat ei⁹ ipsi nāe si nō fuerit venenosa pendēs: aut fuerit forz doloris: aut si tetigerit neruū z timeat ide apāz gnōz pullatio.

Ponit 2. pñderationē siue cañ. dices: qđ cū magna curam cū

magnis vel fortib⁹ resolutiōis: nisi sit parvus qđ relinquitur nature: nisi sit mā venenosa pauca vt in carbūculo z antraxe vel in punctura nerui vel chozda: vnde timemus z curamus vt opz.

In pñtione aut sufficiet mollis ligatura nō dolorosa z vt sup ipsaz ponant medicamina pñtioni apta.

Ponit aliū cañ. dices: qđ aliqñ sit aliqñs cōtorzio vñ sufficiet mollis ligatura. **C**ñ pñ pñtione itēdit aliqñs cōtorziōne ossiū: bz nō sit dislocatio forz: vnde sit ligatura mollis ne dolorē iducat: z tūc opz exhibere medicinas inuiscatuas vt terbetinas.

In his aut qđ sunt sic casus z pcussio necia est flōmia ex pte diuersa: z subtiliādū est nutriēs z dimittēda est caro z qđ sunt sicut ipa. Et regēdus est ex aposimatib⁹ z potioni⁹ scriptis ad hoc in libris particularib⁹.

Ponit aliū cañ. dices qđ in casu z pcussione dō fieri flōmia diuersa: z dōt exhiberi cibaria nō multa nec multi nutrimenti. **C**ñ aliqñ floborhomiam bz humores nō indicet: tñ facimus ad pñ bendū apostematōne: deide opz vt medicinis euacuatius vt tibi videt cōpetere. nec dō dari vinū ne fiat cōmotio in humoribus: nec multi cibi sunt dādi pp dictā cām: et qđ virtus pur debilitat.

Sermonē aut in solonib⁹ pñtiat factis in neruis z ossib⁹ referuabim⁹ posterius ad libros particulares.

Remittit nos ad quartum librum.

De cauterizatione.

Cap. 29.

Cauterizatio ē medicamē valde vtile iuuans ad pñbēdū ne corruptio spargat: z ad pñtādū mēbz cui⁹ cōpñōne volum⁹ rectificare: z ad resoluēdū mās corruptas in mēbro retentas: z ad restringēdū sanguinis fluxū.

Postqđ Aui. supius dicit de solone pñtiat: nūc qđ ipsa curat aliqñ p cauteriū dicit. nūc de eo. Et diuidit in. 4. pñio māifestat iuuamēta cauterij. Scđo māifestat mām ex q. ibi. (Res vo.) Tercio mām circa quā. ibi. (Et loc⁹ qđ.) Quarto addit pñderationes attēdēdas. ibi. (Cauterizatoz.) **C**ñ pñ dicit qđ cauterizatio ē medicamē faciēs multa iuuamēta. pñmū est ne corruptio spargat ad pres sanas. Scđo pñstiat mēbz. Tercio ad resoluēdū zc. **C**ñ cauteriū resoluat mās z oppilat viā: qđ nō ificit pres sanas. Et resoluēdo mās pñstiat mēbz debilitatū. Et faciēdo escarā pñbēt fluxū: qđ qñ escara dō diu huiari sit cū medicā caustica vt dēū est sup.

Res vo qua cauteriū fit melius est aurum.

Manifestat mās ex qua dices qđ aurū est mā melior. **C**ñ res cauterij est zc. vel res de metallo vel caustica medicina metallina vel est ferrū vel aurū zc. **M**ō qđ fit cū cauterio metalli citi⁹ fit z ipzimit. Sed medicā caustica tardius opat: iō plus ledit. Nec vñ simpli cū dō qđ melius est corruptionē remouē cū medicā caustica qđ cū ferro. **D**ōm qđ illū bz verū cū sit talis remotio p icisione: qđ nocē pñ plus neruis z venis: qđ cauteriū plus istis pdest: qđ nō sic pfundat: vñ est melior cauterizatio cūz auro fm Albucasi in sua chirurgia: qđ leui⁹ ipzimit gñ subtilioris sbe. Et dicit qđ cauteriū ferri gñat saniet z aurū nō: cū Albucasis nō credit. Sz cauteriū ex ferro plus eligat: qđ nō pñt pñpi qñ ē fat ignitū gñ ei⁹ coloris.

Et loc⁹ qđ qđ cauterizaf aut est māifest⁹ z ponit cauteriū sup ipm sensibilt: aut est pfundus iterius in mēbro sicut in naso aut in ore aut in ano. Et hmoi qđdem forma idiget sup quā ponat qđ sit sicut tale aut macra in aceto infusa: postea ponant sup ipaz pñāi aq rosa: cea vebemēter ifridati aut succis aliquib⁹ z mittat in cānalē: ita vt loc⁹ cauterizādus ei⁹ bucella fiat: deide imittat cauteriū pñterea vt ad locūz pueniat z in circuitū nō ipediat: z pprie cū cauteriū subtili⁹ fuerit qđ forme vacuitas ne lateribus forme obuiet.

Manifestat mās circa quā. Et pñ. Scđo declarat locū cauterizādū pfunde. ibi. (Et hmoi.) **C**ñ dicit qđ locus qđ cauterizaf aut est in superficie aut est pfundus. De zc. dicit qđ cum vis cauterizare partē pfundā opz hēre instm pcauū z ponē in loco: z p istud cōcauū mittē cauteriū ne pres sane ledant: vel dō fieri tale pcauum habēdo cānā z circūdare ipaz terra aliq vt macra siue synopia z dimittē ericcare: z postea remouē cānā z ponē talē cānā terrea z p illud iponē vel imittē cauteriū. **T**hemas est spēs terre plus clara qđ gipsum z sunt tales terre frigidē z ponit z pficitur aceto vt

Gentilis

magis adhaereat: sed loco huius vitumur canula ferre a vel de argento. ponunt panis refrigerari ne caliditate cauterij partes sane ledant.

Cauterizator preterea sibi cauere debet ne fortitudo cauterizatiois ipsius ad nervos perueniat neque ad chondras neque ad ligamenta.

Cponit considerationes attendendas in hoc. 2^a ibi (2^a si ppter. 3^a ibi (Liqui cauterizaueris. 4^a ibi (Et fortasse. 5^a In prima dicitur quod virtus cauterij non dicitur transire ad ossa et ligamenta. Nota si corruptio est in carne debemus cauere ut dicitur: est sed si sit in osse vel nervis dicitur penetrare. De hoc casu loquitur Avicenna.

Cos si per sanguinem quod fluit cauterizauerit oportebit ut cauterizatio sit fortis: id est ut crusta grossitie habeat et spissitudine ne cito cadat: quoniam ex casu cruste cauterizatiois facte propea ut carne corrupta. precipias et ut sanguis fluit per bibeam puenit ad malum deterius eo quod erat.

Cponit alium causam. dicens quod si sit cauterium per sanguinem stringendum dicitur cauterium plus durare ut fiat crusta tamen melius esset facere cum medicina caustica: et dicitur quod calx non sufficit: sed miscere stiptica cum ea ut crusta stet diu dura.

Cumque cauterizaueris propterea ut carne corruptam prosequas: et terminum scire volueris erit ubi dolcet.

Caddit. 3. causam. siue considerationem dicens: quod cum vis cauterizare pro carne corrupta et vis scire terminum cauterizationis: tunc cum procedis in cauterizatione et percipis dolorem est signum quod plus non procedas ultra: quod venisti ad terminum et ad partem sanam.

Cet fortasse necessarius erit tibi cum carne cauterizare os quod est sub ea: et supra ipsum morari donec tota ipsa destruat corruptio. Cum si fuerit quod sit sic crasse subtiliter ipsa operari: ita ut cerebrum non ebulliat neque ipsi panisculi corrugentur: et in alio osse ab ipso non cures perquirere.

Cponit. 4. considerationem quod si fuerit necessarius cauterizare os dicitur considerare carnem sub osse: ut si sit os sicut cranium dicitur sibi cauere profundationem cauterij ne ledat paniculam. unde quoniam volumus cauterizare os sub quo est principale membrum debemus multum cauere non appropinquare cauterium violenter: nec dicitur diu stare: vel dicitur fieri ut virtus cauterij transiret: quod cauterizare carnem ita quod virtus transiret usque ad os.

CDe sedatione doloris.

Cap. 30^m.

Item sciuitis dolor causas in duabus comprehendere divisionibus. scilicet mutatione complexionis subita et solitudine continuitatis. postea sciuitis quod postremum diuisionis earum puenit ad malitiam complexionis calide aut frigide aut humide aut sicce absque materia aut cum materia chimosa: aut ad vetustitatem aut apostema.

Cpostquam Avicenna superius determinauit de cura male complexionis complexionis et solute unitatis: nunc ponit curam quodammodo accidentem ne doctrina viles nimis progeret: unde de syncope non determinat: quod plus accidit febri et tunc ibi: id est ea dicitur. ubi de febribus determinat. Et per in generali. Sed in speciali. ibi (Et ad summum. 2^a 3^a 4^a 5^a 6^a 7^a 8^a 9^a 10^a 11^a 12^a 13^a 14^a 15^a 16^a 17^a 18^a 19^a 20^a 21^a 22^a 23^a 24^a 25^a 26^a 27^a 28^a 29^a 30^a 31^a 32^a 33^a 34^a 35^a 36^a 37^a 38^a 39^a 40^a 41^a 42^a 43^a 44^a 45^a 46^a 47^a 48^a 49^a 50^a 51^a 52^a 53^a 54^a 55^a 56^a 57^a 58^a 59^a 60^a 61^a 62^a 63^a 64^a 65^a 66^a 67^a 68^a 69^a 70^a 71^a 72^a 73^a 74^a 75^a 76^a 77^a 78^a 79^a 80^a 81^a 82^a 83^a 84^a 85^a 86^a 87^a 88^a 89^a 90^a 91^a 92^a 93^a 94^a 95^a 96^a 97^a 98^a 99^a 100^a 101^a 102^a 103^a 104^a 105^a 106^a 107^a 108^a 109^a 110^a 111^a 112^a 113^a 114^a 115^a 116^a 117^a 118^a 119^a 120^a 121^a 122^a 123^a 124^a 125^a 126^a 127^a 128^a 129^a 130^a 131^a 132^a 133^a 134^a 135^a 136^a 137^a 138^a 139^a 140^a 141^a 142^a 143^a 144^a 145^a 146^a 147^a 148^a 149^a 150^a 151^a 152^a 153^a 154^a 155^a 156^a 157^a 158^a 159^a 160^a 161^a 162^a 163^a 164^a 165^a 166^a 167^a 168^a 169^a 170^a 171^a 172^a 173^a 174^a 175^a 176^a 177^a 178^a 179^a 180^a 181^a 182^a 183^a 184^a 185^a 186^a 187^a 188^a 189^a 190^a 191^a 192^a 193^a 194^a 195^a 196^a 197^a 198^a 199^a 200^a 201^a 202^a 203^a 204^a 205^a 206^a 207^a 208^a 209^a 210^a 211^a 212^a 213^a 214^a 215^a 216^a 217^a 218^a 219^a 220^a 221^a 222^a 223^a 224^a 225^a 226^a 227^a 228^a 229^a 230^a 231^a 232^a 233^a 234^a 235^a 236^a 237^a 238^a 239^a 240^a 241^a 242^a 243^a 244^a 245^a 246^a 247^a 248^a 249^a 250^a 251^a 252^a 253^a 254^a 255^a 256^a 257^a 258^a 259^a 260^a 261^a 262^a 263^a 264^a 265^a 266^a 267^a 268^a 269^a 270^a 271^a 272^a 273^a 274^a 275^a 276^a 277^a 278^a 279^a 280^a 281^a 282^a 283^a 284^a 285^a 286^a 287^a 288^a 289^a 290^a 291^a 292^a 293^a 294^a 295^a 296^a 297^a 298^a 299^a 300^a 301^a 302^a 303^a 304^a 305^a 306^a 307^a 308^a 309^a 310^a 311^a 312^a 313^a 314^a 315^a 316^a 317^a 318^a 319^a 320^a 321^a 322^a 323^a 324^a 325^a 326^a 327^a 328^a 329^a 330^a 331^a 332^a 333^a 334^a 335^a 336^a 337^a 338^a 339^a 340^a 341^a 342^a 343^a 344^a 345^a 346^a 347^a 348^a 349^a 350^a 351^a 352^a 353^a 354^a 355^a 356^a 357^a 358^a 359^a 360^a 361^a 362^a 363^a 364^a 365^a 366^a 367^a 368^a 369^a 370^a 371^a 372^a 373^a 374^a 375^a 376^a 377^a 378^a 379^a 380^a 381^a 382^a 383^a 384^a 385^a 386^a 387^a 388^a 389^a 390^a 391^a 392^a 393^a 394^a 395^a 396^a 397^a 398^a 399^a 400^a 401^a 402^a 403^a 404^a 405^a 406^a 407^a 408^a 409^a 410^a 411^a 412^a 413^a 414^a 415^a 416^a 417^a 418^a 419^a 420^a 421^a 422^a 423^a 424^a 425^a 426^a 427^a 428^a 429^a 430^a 431^a 432^a 433^a 434^a 435^a 436^a 437^a 438^a 439^a 440^a 441^a 442^a 443^a 444^a 445^a 446^a 447^a 448^a 449^a 450^a 451^a 452^a 453^a 454^a 455^a 456^a 457^a 458^a 459^a 460^a 461^a 462^a 463^a 464^a 465^a 466^a 467^a 468^a 469^a 470^a 471^a 472^a 473^a 474^a 475^a 476^a 477^a 478^a 479^a 480^a 481^a 482^a 483^a 484^a 485^a 486^a 487^a 488^a 489^a 490^a 491^a 492^a 493^a 494^a 495^a 496^a 497^a 498^a 499^a 500^a 501^a 502^a 503^a 504^a 505^a 506^a 507^a 508^a 509^a 510^a 511^a 512^a 513^a 514^a 515^a 516^a 517^a 518^a 519^a 520^a 521^a 522^a 523^a 524^a 525^a 526^a 527^a 528^a 529^a 530^a 531^a 532^a 533^a 534^a 535^a 536^a 537^a 538^a 539^a 540^a 541^a 542^a 543^a 544^a 545^a 546^a 547^a 548^a 549^a 550^a 551^a 552^a 553^a 554^a 555^a 556^a 557^a 558^a 559^a 560^a 561^a 562^a 563^a 564^a 565^a 566^a 567^a 568^a 569^a 570^a 571^a 572^a 573^a 574^a 575^a 576^a 577^a 578^a 579^a 580^a 581^a 582^a 583^a 584^a 585^a 586^a 587^a 588^a 589^a 590^a 591^a 592^a 593^a 594^a 595^a 596^a 597^a 598^a 599^a 600^a 601^a 602^a 603^a 604^a 605^a 606^a 607^a 608^a 609^a 610^a 611^a 612^a 613^a 614^a 615^a 616^a 617^a 618^a 619^a 620^a 621^a 622^a 623^a 624^a 625^a 626^a 627^a 628^a 629^a 630^a 631^a 632^a 633^a 634^a 635^a 636^a 637^a 638^a 639^a 640^a 641^a 642^a 643^a 644^a 645^a 646^a 647^a 648^a 649^a 650^a 651^a 652^a 653^a 654^a 655^a 656^a 657^a 658^a 659^a 660^a 661^a 662^a 663^a 664^a 665^a 666^a 667^a 668^a 669^a 670^a 671^a 672^a 673^a 674^a 675^a 676^a 677^a 678^a 679^a 680^a 681^a 682^a 683^a 684^a 685^a 686^a 687^a 688^a 689^a 690^a 691^a 692^a 693^a 694^a 695^a 696^a 697^a 698^a 699^a 700^a 701^a 702^a 703^a 704^a 705^a 706^a 707^a 708^a 709^a 710^a 711^a 712^a 713^a 714^a 715^a 716^a 717^a 718^a 719^a 720^a 721^a 722^a 723^a 724^a 725^a 726^a 727^a 728^a 729^a 730^a 731^a 732^a 733^a 734^a 735^a 736^a 737^a 738^a 739^a 740^a 741^a 742^a 743^a 744^a 745^a 746^a 747^a 748^a 749^a 750^a 751^a 752^a 753^a 754^a 755^a 756^a 757^a 758^a 759^a 760^a 761^a 762^a 763^a 764^a 765^a 766^a 767^a 768^a 769^a 770^a 771^a 772^a 773^a 774^a 775^a 776^a 777^a 778^a 779^a 780^a 781^a 782^a 783^a 784^a 785^a 786^a 787^a 788^a 789^a 790^a 791^a 792^a 793^a 794^a 795^a 796^a 797^a 798^a 799^a 800^a 801^a 802^a 803^a 804^a 805^a 806^a 807^a 808^a 809^a 810^a 811^a 812^a 813^a 814^a 815^a 816^a 817^a 818^a 819^a 820^a 821^a 822^a 823^a 824^a 825^a 826^a 827^a 828^a 829^a 830^a 831^a 832^a 833^a 834^a 835^a 836^a 837^a 838^a 839^a 840^a 841^a 842^a 843^a 844^a 845^a 846^a 847^a 848^a 849^a 850^a 851^a 852^a 853^a 854^a 855^a 856^a 857^a 858^a 859^a 860^a 861^a 862^a 863^a 864^a 865^a 866^a 867^a 868^a 869^a 870^a 871^a 872^a 873^a 874^a 875^a 876^a 877^a 878^a 879^a 880^a 881^a 882^a 883^a 884^a 885^a 886^a 887^a 888^a 889^a 890^a 891^a 892^a 893^a 894^a 895^a 896^a 897^a 898^a 899^a 900^a 901^a 902^a 903^a 904^a 905^a 906^a 907^a 908^a 909^a 910^a 911^a 912^a 913^a 914^a 915^a 916^a 917^a 918^a 919^a 920^a 921^a 922^a 923^a 924^a 925^a 926^a 927^a 928^a 929^a 930^a 931^a 932^a 933^a 934^a 935^a 936^a 937^a 938^a 939^a 940^a 941^a 942^a 943^a 944^a 945^a 946^a 947^a 948^a 949^a 950^a 951^a 952^a 953^a 954^a 955^a 956^a 957^a 958^a 959^a 960^a 961^a 962^a 963^a 964^a 965^a 966^a 967^a 968^a 969^a 970^a 971^a 972^a 973^a 974^a 975^a 976^a 977^a 978^a 979^a 980^a 981^a 982^a 983^a 984^a 985^a 986^a 987^a 988^a 989^a 990^a 991^a 992^a 993^a 994^a 995^a 996^a 997^a 998^a 999^a 1000^a

Dub^m 1^m

Dub^m 2^m

Dub^m 3^m

Dub^m 4^m

Dub^m 5^m

Dub^m 6^m

Dub^m 7^m

Dub^m 8^m

Dub^m 9^m

Dub^m 10^m

Dub^m 11^m

Dub^m 12^m

Dub^m 13^m

Dub^m 14^m

Dub^m 15^m

Dub^m 16^m

Dub^m 17^m

Dub^m 18^m

Dub^m 19^m

C. post q. An. superius posuit cum sedatiua doloris: nunc docet eundem tate duos errores. 2. ibi (Quia et.) C. In p. dicit q. multoties in doloribus cadit error: q. cause doloris sunt extrinsece 2. medicus querit eas 2. errat. C. Non exponere se aeri calido vel frigido: vel pp cervical nimis altu i surgit doloris: 2. medicus credit q. tales cause sint intrinsece: ideo opz piderari si sit repletio. Si no signu est q. no est a ca intrinseca: io oz infirmu querere de actis ab eo.

C. Quia et ca aduenit ex teri: deinde iterum fit mansua: sic cu aliq bibit aqua frida 2. accidit ei foris dolor in pte stochi 2. epag. Et multoties qd no est multuz necessaria curatio 2. sibi filia: qm sepe sufficit sibi balneu 2. foris somnus in eo. Et sic q. comedit re calida 2. isert ei forte capis dolor 2. sufficit ei aqua ifridata bibere.

C. docet curare etia aliu erroze dicet q. ca doloris est extrinseca: 2. fit ca doloris mansua: sicut ex potu aque frigidat stomachus 2. fit mansua: unde aqua calida iuuat. etia multoties appet q. copet purgatio 2. balneu 2. non est veru: imo sufficit somnus 2. resolutio ma si est intrinseca: sed si in superficiali materia com petit magis balneu: q. cutim mundificat.

C. Et q. q. est res in qua fiducia est q. dolor ea remoueat aut tarde operas: ita q. dolor ille vsqz ad horaz illa tolerari no pot: sicut curatio mai dolor facientis colice retete in villis intestinoz aut cito operas est: sed ex ea timef finis vehementer malus: sicut stupefactio mebz dolentis in colica cu medicinis que hoc operari solent 2. fit medicus in hoc ambiguus.

C. Circa dicta ponit pderationes. Et p. pmitit itentione gualiter. Sedo ca rigit spalter. ibi (Debet g.) Tertio declarat dicta p. pderationes spales. ibi (Et pter h.) C. In p. dicit q. aliq. betur res de qua pderamus q. resoluat dolor: sed q. tarde agit timeamus de resolutione vru. Et alia est res que multu cito agit: io timeamus de ea. vbi sedatiua sunt duplicia. p se 2. p accens. per accidens vt opiu. 2. alia resoluunt p se sedat: mo cu re que resoluunt tarde agit. Sed q. stupefactia agit subito: timeamus ea que faciunt virtute dehece ifridada do spiritus et ifridat man: unde peius postea in fine sequit.

C. Debet g. bone mferationis fortitudines habere vt fiat qd duoz tepoz sit longius: aut tepus fixationis virtutis aut tps doloris. Et et que duaru reru sit ei deterior an dolor an malus finis q. ex stupefactioe timef vt eligat studiui ei pendere qd magis est ipediens: fortas se eni si dolor remaserit fortitudine sui 2. magnitudine iterficiet. Et stupefactio fortitudo no iterficiet: lz ex alia pte ipediat cuius ipedimentu fortasse corrigere poteris 2. redibit fortitan 2. tu redibis medicina pueniete.

C. Tangit itentione sua in spali dicet q. medicus oz bene pderare an operari cu pma medicina pderans q. na no deficiat: vel operari cu medicina stupefactia: 2. dicit q. si operet cum stupefactia forte melius est: q. na no posset sufferre: q. resoluunt. Sed cu dicis ifridat ma 2. spus. dico q. istis nocumens pot subueniri. C. No scdo regiminis acutoz ter. com. so. medicus oz ee sollers sollicitus 2. expertus. hoc id e An. inuit notat bic vt pz.

C. Et pter hoc totu stupefactis coplerione pderare debes 2. ipsi q. litate 2. vt qd ex eo est facilius donec: 2. vt tribuas id qd est cu suis tyriacis copositu nisi res fuerit maxima que forti indigeat stupefactione.

C. Requirit in spali ponendo spales pderationes. Et p. attrededas circa stupefactia. Sedo circa resolutia. ibi (Et ex doloribz.) Pria lns. sicut s. sunt pderationes. 2. ibi (Sunt pterca.) 3. ibi (Et fortas se.) 4. ibi (Amplius.) 5. ibi (Stupefactia.) C. In p. dicit q. vtra hoc totu debes pderare coplerione stupefactis vtru sit nimis potes vel no: 2. vt misceat cu sua tyriaca. C. Nota in stupefactioe est duplex nocumens. f. pgelatio 2. membrorum principium letio. ppter pimu miscentur medicinis tyriacales vt piper 2. castroru. ppter scdm miscentur medicinis cordiales vt zedoaria 2. medicie eparice vt spica 2. cerebales vt nux muscata.

C. Dubitat: ille medicie ducet virtute narcoticoz ad talia mebra. ddm q. miscent in sufficienti quantitate: ideo pfortant ratiu pma cipalia q. expellere possint nocuum sibi vt narcoticum. etia talia

aliqua lter calefaciunt stupefactiuum.

C. Sunt pterca mebra de qb. no curamus: 2. si eis supponas narcotica: qm no ide ad vehemeter malu fine puenit sicut detes cu ei apponit stupefactiuu. Et fortasse qd bibet et erit meli in bmo: sic bibet qd stupefactiat pp dolore oculi: qm ex hoc minor malitia puenit oculo qd vt iteri ponat. Et fortasse facile erit corrigere malitia q. ex potu alijs accidit mebris: in eo aut qd est sicut colica magnificat malus finis: qm mam augmetat frigus 2. pgelatione 2. clausuram.

C. Ponit alia pderatione dicet: q. si narcotica appropinquet debet 2. sint fortia no curam. Sed qm appropinquet mebris necessarium pro opone coi curamus multu 2. cauemus. De 2. pte dicit q. aliq narcotica meli est appropinquare itus q. extra vt in oculis.

C. Dubitat. dicit q. meli est stupefactia bibet q. ex appropinquare: f. supradictu e p. recte. ddm q. regulariter debet ex appropinquare: f. in casu vt in oculo meli est itra appropinquare: vbi cu opo oculi sit neia mult meli e sume it. correcte: tñ q. no sic sedut oculi hie si appropinquarent ex: q. possent ifridare pupilla 2. claudere.

C. Amplius stupefactia plerqz sedat dolore ppter rea q. dormire faciunt: qm somnus est vna ex causis ipsius sedationis doloris 2. ppter quado cum eo facta fuerit fames 2. in dolore materiali.

C. Ponit aliu can. dicet q. stupefactia curat dolore q. somnu induunt: vbi in somno ma resoluunt. vbi dicit iter medicinas somniferas 2. stupefactias: q. medicina somnifera est frigida 2. humida vt nenular 2. viole: sed stupefactiuu est frigidu 2. siccu.

C. Et stupefactia qdem coposita quoz fortitudines alle debilitant medicie sicut tyriaca sunt magis secura que admodu pbloniu 2. troscisci quibz nome ponit ternarij: sed eoz stupefactio est debilioz. qd aut ex eis est reces maioris est stupefactionis. 2. in antiquo sere nulla est stupefactio: 2. qd est medium.

C. Ponit aliu can. dicet q. stupefactia coposita vt tyriaca philoni 2. sunt magis secura. 2. ro: q. irrat calida corrigetia nocumetu fridoz. 2. addit q. qto est recetior magis est stupefactia: sed antiq no stupefacit qm. 2. ro: q. reces no venit ad huc ad vna forma p fermentatione: sed vnaque p se ad huc feruat forma sua. nec valet si dicat q. plus sit medicie calide: q. opiu ifridat a forma specifica: imo res calide iuuat opone opy vt. 3. de simpli. medi. ca. 2. 4. dist. q. res cala mixta fride iuuat ea: f. fermentatione venit ad vna forma.

C. Et ex doloribz qd eoz g sunt multe fortitudinis 2. sunt ad medicadu faciles in quibda horis sunt sicut dolores vntosi: qm qnqz sedant 2. sufficit vt sup eos aq calida effus. verutu in b timor existit vbi ab eo tibi canere debes: qm plerqz ca erit apa 2. existimabil q. sit ventositas. Et si fortasse factu fuerit ei embroca ex aq calida 2. ppeue in sui principio ei affert magnu malum. Et pter hoc qnqz impedimentu ventose efficit cu ventositatem resoluere non poterit 2. in quantitate ipsius spaci augmentum faciet.

C. Ponit alias considerationes circa medicamina resolutiua. 2. ibi (Et euaporationes.) vel ibi (Ventose.) C. In pma dicit q. sunt dolores multe fortitudinis vt dolores vntosi qui aliq curant aqua calida: 2. in hoc est timor: q. credimus q. sit ventositas 2. est apostema: unde ex aqua calida augmentat materia apostematis 2. apostema: sed vbi esset ventositas pauca subtilis aqua calida curat.

C. Et vaporatides et sunt ex medicatiobz ventositatu. Et ex eis qd melior est cu qua est id qd exiccat sicut miliu nisi in mebro fuerit qd illu tolerare no valet sic oculus. Fiat g. tñ vaporatio cum panis. Ex vaporatibz et sunt que cu oleo calefacto sunt: 2. ex vaporatibz qd fortibz vt horobis faria cu aceto coqz 2. postea sicceat: 2. fiat ex eo vaporatio: 2. mior ca ea e vt furfur coquat sic b. Salis at vapor est pigitiuus: sed

Dub. 6m

milij est melior et debilius. Et plerumque est fit vaporatio ex aqua in vase posita que est incolumis et levis: si oportet efficiet quia notauimus si illud non fuerit obseruatum.

Etiam ponit aliam considerationem dicens quod euaporaciones remouet ventositates. unde per medicinas euaporantes intrat medicinas resoluentes ventositates et cunctas: et subdit quod melius est euaporare cum milio vel alia re sicca quam cum humida nisi esset membrum quod non posset sustinere hoc ut oculus per exasperationem: et aliqui euaporantur cum vesica bouis plena aqua calida ponendo super loco. Et non calefactum est et sic cum ut cum milio et sale: et ista non fit in oculis: quod non egret tanta ericcatione. aliud est infundendo panem in aqua calida et ponendo supra membrum: et tale est calefactum humidum. aliud est calefactum medium iter ista ut quod decoquantur furfures. et subdit quod tale calefactorium ex sale fortius est quam quod fit ex milio per suam exasperationem: sed milium fit calidius. modo nisi egerimus multa ericcatione approximamus calefactorium siccum: debilius in pungendo est milium quam sal.

Et ventose etiam cum igne sunt istiusmodi et sunt fortes in sedando dolore ventosus: et si eas iterum adhibueris dolor penitus destruitur. Veritatem plerumque ex eis accidit illud quod puenit ex eo quod diximus. Ex sedantibus preterea dolore est molliter longo tempore incedere per illud quod in ipso existit ex virtute faciendi flura: et similiter adipem subtilem notum et olea que nominauimus et dulcis cantilena: et proprie cum ex ea prouocatur somnus: et occupari in eo quod gaudium efficit et doloris vehementia sedat.

Ponit aliam considerationem siue causam dicens quod ventose idem faciunt quod calefactoria. unde ventose aliqui augmentant ventositatem quam ventositas est multa et non potest resolui: sed agitat et subdit quod de resoluendis humiditates est levis in cessus: unde color inatus fuscatur et resoluitur. et pinguedines subtilem etiam ut galline et anatis. etiam dulcis cantilena facit hoc: quod virtus letat et fortificat: etiam fit somnus unde reuocato calore resoluit ventositas. etiam gaudium perferat: et contrariatur dolor: unde vniuersum primum fugat aliud.

Et in quod precipit a quibus curatiōibus incipiamus. Cap. 31^m.

Cum multe coniunguntur egritudines ab ea incipere debemus in qua vna barum trium proprietatum existit.

Postquam huius superius dicitur de cura egritudinis simpliciter: nunc determinat de cura egritudinis compositarum. Et postea dicitur cura egritudinis compositarum. Secundo quod coniungit cum accidente. ibi. Etiam aut egritudo. Et tertio dicitur suis finem imponit. ibi. (Sic dicitur.) Prima in duas. Primo permittit iterationem in generali. Secundo declarat. ibi. (Una est.) Et in prima dicit quod si plures egritudines coniungantur debemus incipere ab ea in qua existit vna trium proprietatum.

Dubium 1^m Dubitat egritudines sunt diuersarum specierum: non possunt simul coniungi. Sed quod quedam sunt diuersae habentes proprietatem simul ut egritudo calida et frigida. alie sunt diuersae et non proprie ut egritudo in compositione et complexionem. Secundo modo coniunguntur: quod hydropisis et febris. sed primo non: quod in eodem membro non est egritudo calida et frigida: sed frigida et humida in eodem membro coniungi possunt: quod non habent primam proprietatem. Et ad rationem per solutionem.

Una eorum est quod alia sanari non potest antequam ipsa sanetur sicut apsa et vlcus cum coniunguntur. medicamur. nam apsa dicitur coplonis malitia quod cum eo venit remoueat absque cuius sanatione vlcus sanari non potest postea medicamur vlcus.

Declarat tres proprietates. Secunda ibi. (Et si eorum.) ibi. (Cum fuerit.) Et in primo dicit quod in cura debemus incipere ab illa egritudine in qua sunt ille tres proprietates. vna est quod egritudo non possit curari sine alia: vnde ab illa dicitur incipit sine qua alia curari non potest: ut vlcus cum apostemate coniungitur: apostema dicitur pus curari: quod vlcus non potest solidari nisi apostema curetur. Dubitat quare huius non facit mentionem de egritudine coniuncta cum ea: quod cum pus debet curari. Sed quod de his infra loquetur cum loquitur de egritudine coniuncta cum causa sua.

Et secunda eorum est quod vna egritudo cum fuerit alterius sicut cum accidit oppilatio et febris: medicamur. nam oppilationem prius: deinde febrem et si nobis necessarius fuerit oppilationem aperire cum eo in quo aliqui existit caliditas non curabimus de febre: et medicamur quod de pulmonis apostema cum desiccatis et non curabimus de febre:

quoniam possibile est ut febris remoueat causa ipsius remanente. Et cause quidem eius sanatio est ericcatio que febris nocumentum facit.

Declarat 2^m proprietatem attendenda: est cum vna egritudo est calidior: ab ea dicitur incipit que est cum ut cum oppilatio est cum febre. cum calidior debemus adhuc incipere aperiendo sed febris calida: nisi nocumentum sit. fit multum: quod tunc intendimus ad febrim. si esset cholera in venis potest oppilare: unde fit febris. modo cum debemus aperire est tanta molestia febris cum coniuncta que est putrida fuligo et est tantum calida et sicca quod dimittimus causam antecedentem ut oppilationem et intendimus causam coniunctam: vel fit tanta molestia ex aptitudine corporis ad recipiendum caliditatem. etiam dat aliud exemplum ut in apertis pulmonibus: quod prius curamus tale apostema quam febrim: quod ipsum est causa febris.

Tertia vero cum fuerit vna eorum ea de qua maior sollicitudo sit habenda sicut si coniungatur synochus et paralyticus: medicamur enim synochum extinguendo et flobotho mando: et de paralyticis non curabimus.

Declarat 3^m proprietatem dicens: quod si fuerit due egritudines coplata: ab illa que est suspectior incipimus: ut quod est synochus et synochus incipimus a synochi. Et non egritudo dicitur maior: quod plus resoluunt virtutem. Secundo modo dicitur maior: quod ledit nobilitatem actionem. Tertio modo proprie essentia ut magnus vultus in coram est maior morbus quam punctura in nervis: sed duobus primis modis punctura nervi sit maior: modo duobus primis modis intendit.

Dubitat quomodo potest coniungi synochus et paralyticus cum paralyticus sit egritudo frigida et illa calida. Sed quod vna egritudo erit vna preter aliam in alia preter: vel quod possunt esse simul sub esse remisso in eadem preter: quod erit illa repulsa siue illud medium. Sed quod respectu diuersorum potest dici caliditas et frigiditas. Sed paralyticus illud medium erit temperatum. Sed quod non omnes gradus similes calori nostro temperato est huiusmodi et temperatum: quod quando infirmus tendit ad mortem venit ad gradum similem calori nostro naturali: et tamen ille gradus non est naturalis.

Cum autem egritudo et accides coniungantur a sanatione egritudinis incipimus: et si accides superauerit: tunc accides tunc curam habebimus et egritudinem non considerabimus: sicut in colica damus stupefacientia propter ea ut doloris fortitudo remoueat: sed ipsi colice impediuntur faciat. Et cum hoc quod tardamus quod facere debeamus propter stochi debilitatem: aut propter ventris fluxum qui percellit: aut propter presentem nauseam. Et quod non tardamus sed operamur: et non totam remouemus causam sicut in egritudine spasmi: non enim totum expellimus humorem: imo ex eo aliquid dimittimus ut ipsius spasmi remoueat motus ne humorem resoluat naturalem.

Concedit idem cum egritudo coniungit cum accidente incipimus a cura egritudinis: quod accides sequitur morbum ut vmbra corpus: nisi accides excederet in molestiam egritudinem ut dolor in colica.

Dubitat accides habet pro causa morbum: sed accides non potest remoueri nisi remoueat causa eius ut morbus. Sed quod non debemus incipere a cura accides vera ut remoueat: sed ut mitiget accides: et postea remoueat causa eius. et subdit quod aliqui per accides tardamus curam: quod in se daremus aquam frigidam unde frigidat stochus: unde plerumque curam. et aliqui non perficimus curam per accides: quod ne fiat nimia resolutio caloris naturalis. aliqui dimittimus partem humoris propter nam in nervis: unde adhuc membrum mouet motu spasmoso et iuuat resoluere illius male mae: unde mittit reliqua ne nam oino debilitet et resoluat.

Operationis sigillatio et gratiarum actio. Cap. 32^m.

Si quantitas huius nostri sermonis copiosior de principijs vltibus doctrine medicinalis sufficiens. Deiceps autem laboremus ut de simplicibus medicinis librum componamus si deus voluerit. Et ipse quidem nos iuuabit: cui sint grates sui innumerabiles misericordias.

Dicitur sine imponit remittit nos ad preparationem alterius libri. Dicitur tamen primo quod quantitas huius determinationis sit sufficiens de principijs vniuersalibus scientie medicine: et in hoc finit nostra prima Auicenna ad honorem dei et totius celestis curie Amen.

Genilis Sals. super primo Auicenna. Finis.

Tabula dubioꝝ Bētilis

Dubia probemꝫ.

Utr scientia vniuersalis simplicium medicinarum non ponitur in primo libro. char. 2
 2 Utrū scia quarti libri debeat pcedere sciaz tertij. 2
 3 Utrum omnium scibilium medicine possit haberi certa cognitio. char. 3

En prima. Doc. prima. Cap. j.

1 Utrum definitio medicine sit bona. char. 5
 2 Utrum medicina sit scientia vel ars. 5
 3 Quomodo in artibus est theoreticum. 5
 4 Quomodo in philosophia est practicum. 5
 5 Utrū scia medicie diuidat in sciaz 7 opōnē. 5
 6 Qūo theoretica est ad sciendum principia 7 non practica. 5
 7 Utrū aliquis possit esse perfectissimus medicus libro 2 voce: quis nūq opatus fuerit aut viderit operari. 5
 8 Utrū pñtia Aui. valeat. nō ē sanū. g recedit a sanitate. 6
 9 Utrum litigium in neutro conferat medico. 6
 10 Utrum medicina diuidatur in theoreticam 7 practicam. 6

Cap. 2^m.

1 Utrum corpus humanū sit subiectum medicine. char. 7
 2 Utr post causas non numerant accidentia. 7
 3 Utrum Aui. reliquerit causas instrumentales. 7
 4 Utrum sanitas sit forma absoluta an respectiua. 7
 5 Utrum humores sint subiecti sanitatis 7 egritudinis. 7
 6 Utrū iter causas efficiētes dūuifer enumerare res nāles. 8
 7 Utr pōtēs mēbrū sanitatis dicit mēbrū aut spiritus. 8
 8 Utrū cōpō aut cōpōitio sint causa formalis sanitatis. 8
 9 Utrum virtus possit esse causa formalis egritudinis. 8
 10 Utr non dicit q yntas est causa formalis. 8
 11 Qūo cōplexio potest poni causa formalis 7 efficiens. 8
 12 Quomodo virtus aduenit post complexiones. 9
 13 Qūo operationes ponunt cause finales 7 supra efficiētes. 9
 14 Utrū practica diuersat fin causas sanitatis 7 egritudis. 9
 15 Utrum inter sanitatē 7 egritudinem detur medium. 9
 16 Quare determinat de sanitate 7 egritudine 7 de complexione distincta. 9
 17 Utrum medicina subalternatur pbie naturali. 9
 18 Utr dixit. A. q res de quib? debet ratiocinari sunt egritudines 7 eius cause 7 non dixit sanitates. 10
 19 Utr ibidem dixit 7 cause particulares. 10

Doctrina secunde Cap. j.

1 Utrum locus terre sit centrum mundi. char. 10
 2 Utrum formale loci terre sit in medio. 10
 3 Quomodo terra facit ad fixationem. 10
 4 Utrum aqua circundet terram. 11
 5 Utrum locus ignis sit concava celi superficies. 11
 6 Quare nō dicit de glitrate ignis f3 regulā fridoy elitoy. 11
 7 Quare ignis nō sit fridus: 7 si est calis qre non calefacit. 11
 8 Utrum grauitas terre sit absoluta. 11
 9 Utrum aer sit grauis an leuis. 11
 10 Utrum aqua sit humidior aere. 11
 11 Utrum terra sit frigidior aqua. 11

Doctrina tertie Cap. j.

1 Utrū mae que erāt sub formis elitoy cū sūt forma mixti iux ponantur taliter q possimus illas distinguere. char. 11
 2 Quid est id ex quo vniuntur qualitates in ynam formaz que est complexio. 11
 3 Utrum complexio sit substantia. 12
 4 Utrum mixtum corumpatur ab intrinseco. 12
 5 Utrum complexio ex elementis sit yna. 12
 6 Utrū oēs quatuor qualitates sint actiue 7 passiue. 12
 7 Utrū reperiat cōplexio equalis ad pondus. 12
 8 Utrum sit dare cōplexione inaequalem ad pondus. 13
 9 Utrū dīstruē alijs spēs? pñ? modus eqūitaz sit in hoīe. 14
 10 Utrum ille primus modus possit certe cognosci. 14
 11 Que multitudo 7 paucitas sunt termini huius eqūitatis. 14
 12 Utrū equalitas secūdi modi sit specifica vel idiūualis. 14
 13 Utrum sicut secūdi modus qui est mediū regitur in pluribus: ita eius extrema reperiantur in pluribus. 14
 14 Utr Aui. non fecit modum distinctū equalitatis ex erate. 14
 15 Utr 2^m modū equalitatis nō apposit cōditionē ex regione. 14
 16 Utrum equalitas secūdi modi habeat latitudinem. 14
 17 Utrum reperiat complexio ex coalteratione. 14
 18 Utrum illa complexio ex coalteratione sit yna. 14
 19 Utrū cōpō ex coalteratione sit principū operationis. 14

20 Utrum cutis complexio sit yna. 15
 21 Utrum membra principalia declinent ad calidum. 15
 22 Quid Aui. intelligit per yram. 15
 23 Utr calz mixti idiget humido 7 nō calidus igitis. Deficit. 15
 24 Utr nō dicit d testiculis cū sint mēbra pñcipalia. Deficit. 15
 25 Utrum cerebrum remittat caliditatem cordis. 15
 26 Utrum ex dicto Aui. possit probari cerebrū remittere caliditatem cordis. 15
 27 Utrum Aui. sibi dīcat q prius dixit q hō mēbroz coalteratione est ppiūquus equalitati certe: hoc dicit q comparatione membrorum principalium distat. 15
 28 Utr Aui. attribuit supradictis in alio dubio secūdo modo equalitatis cum etiam competat distemperatis. 15
 29 Utrum hō magis appropinquet equalitati ad pondus quocūq alio animali: 7 si sic quis homo. Deficit. 16
 30 Utrum tertius modus sit angustior primo modo. 19
 31 Utrum ars medicine possit pernuare complexionem indi ad complexionem scilau. 20
 32 Utrū hec equalitas tertij modi sit tñ sanitas aut ē yte. 20
 33 Utrum quartus modus equalitatis includat scdm. 20
 34 Utr Aui. cōparat illū 5^m modū p 2^m 7 nō 2^m 7 4^m. 20
 35 Utrū iste modus eqūitaz qñ? sit angustior pmo 7 tertio. 20
 36 Utrū iste modus sit angustior 2^m 7 4^m bñtib? latitudinem. 20
 37 Utrū sit possibile duo idiūdua hē eādem cōplexione. 20
 38 Utrum modi equalitatis in quibus consistat humana complexio sint octo tñ. 20
 39 Utr discurret Aui. solū p pñm 7 tertij 7 septimū. Deficit. 21
 40 Utr omīssus est sanitas cū caliditate q cū frigiditate. 21
 41 Utrum cutis sentiat. 22
 42 Utrum ipsa sit temperate complexionis. 22
 43 Utrū exīnates digitoy sint melioris sensibilitatis. 22
 44 Utrum reperiat medicina temperata. 22
 45 Utrum sit reperire simplicem distemperantiam. 23
 46 Utrum simplices distemperantie possint perdurare. 23
 47 Utrum corpus tale simpliciter possit tota vita conseruari tale. Deficit. 24
 48 Utrum siccitas maior q oportet reddit cito corpus frigidū q oportet. 24
 49 Utrū hūiditas ad vltimū reddit corp? frigidus q opz. 24
 50 Utrū pfectior est sanitas cū caliditate q cū frigiditate. 24
 51 Utrū aliqua cōpō possit simi ēē calidior 7 frigidior. 24
 52 Utrum possit reperiri mala complexio sine materia. 24

Cap. 2^m.

1 Que est illa complexio fm quaz membra graduantur in complexione calida aut frigida. char. 25
 2 Unde est q auctores loquentes de complexione membrorum organicoꝝ aliquando intelligunt de illa que resultat ex partibus suis: 7 aliquando de influente. 26
 3 Utr omnia membra cōparantur ad cutim in complone. 26
 4 Qua via iudicamus de complexione membri. 26
 5 Utr non possit doctrinam totius cōplexionis hominis. 26
 6 Utrum spiritus sit calidior res que sit in corpore. 26
 7 Utrum cor est calidius spiritu: an econuerso. Deficit. 26
 8 Utrū sanguis in epate hēat calitatē actuāle sic sparsus. 27
 9 An epas sit minus calidum q sanguis. 27
 10 Utrum caro solum sensitiua sit calidior carne motina. 27
 11 Utrum splen sit minus calidum epate. 27
 12 Utrum renes sint membrum calidum. 27
 13 Utrum tunice venarum 7 arteriarum sint propinquiores cuti q caro simplex. 27
 14 Utr possit nouem gradus caloris in membris 7 non in medicis. 27
 15 Utr possit tredecim ordines membrorum frigidorum 7 tñ nouem calidorum. 27
 16 Utrum flegma sit frigidius qd existit in corpore nostro. 27
 17 Utrum pilī sint calide complexionis an frigide. 27
 18 Utrum nucha sit frigidior cerebro. 28
 19 Utrum cerebrum sit frigide complexionis. 28
 20 Utrum adeps 7 pinguedo sint frigide complexionis. 28
 21 Utrum adeps sit frigidior pinguedine: an econuerso. 28
 22 Utrum flegma sit humidius qd est in corpore. 28
 23 Utrum cerebrum sit humidius q nucha. 28
 24 Utr caro mamillaz 7 testicoy nō ponit iter mēbra cala. 28
 25 Utr non possit etiam pulmōnem inter mēbra calida. 28
 26 Utr pulmō possit humidus cū deberet poni siccus. 28
 27 Utrum membra simulentur ei a quo nutriuntur. 28
 28 Utrum membrum fm accidentalem complexionem simulet ei qd

Sup. Primo cañ. Hui.

- ei qđ ab ipso superfluit. 28
29 Quid intelligit Auicē. per vapores corporis ascendentes ad pulmonem. 28
30 Utrum pili sint de materia fumosa. 29
31 Utrum pilus sit humidior osse. 29
32 Utrum pāniculus sit ita siccus sicut chorda. 29
33 Quomodo nerui mortui sunt frigidi & siccī. 29
34 Utrum cor sit complexionis sicce vel humide. 29

Cap. 3^m.

- 1 Cur Auicē. non definiuit etatem. cbar. 29
2 Utrum etates sint quatuor. 29
3 Utrum in alijs uiuentibus reperiantur etates. 30
4 Utrum augmentum duret. 30. annis. 30
5 Utrū cōplexio nālīs & cōplexio etatiua differant. 30
6 Utrum perfectio iuuentutis duret aliquo tempore. 30
7 Utrū calitas puerorū sit maior vñ iuuenū: an eq̄lis i radice. 31
8 Cur Auicē. volēs declarare equalitatē gradus in illis dixit vñ caliditate aut vñ corpus subtile calidum. 32
9 Cur dixit penetrasse & non penetrare. 32
10 Cur Auicē. ex p̄flicās dīc si opineimur calitatē penetrasse i sū- stātiā humidā multā cū puer sit puus ēt dixit in sūaz siccā paucā vt lapsus: & tamē iuuenis est multe extēsiōis. 32
11 Utrū calor sēni sit minoris quantitatis & maioris acuitatis ca- lore puerorū. 32
12 Cur Auicē. procedit cum ratione de istis caloribus cū Bal. im̄probat antiquos in hoc. 32
13 Quomodo se habent dimēsiōes humidī p̄p̄y ad dimēsiō- nes siccī qđ nō est ita. p̄p̄y subiectum caloris. 32
14 Distillatis in vasis equalibus humidū pueri & iuuenis quis istorū est maiorū dimēsiōum. 32
15 Utrum in pueris sit gustitas. 33
16 Utrū tñ post t̄ps cōstitūt aer exiccat humidū nostrū. 33
17 Utrum aer nos circūdans nos ericcat. 33
18 Cur dixit Auicē. qđ calor naturalis adiūuat. 33
19 Cur dixit calor naturalis qui est intus. 33
20 Utrū calm nālē exiccet humidū nostrum radicale. 33
21 Utrum si virtus ēt finita & faceret ei r̄stauratiōes qđ dis- soluit equalr & vno mō siccitas augetur. 34
22 In qua etate gīlās humor flegmaticus & in q̄b locis. 34
23 Utrum aliqua mors sit naturalis. 34
24 Lūis humidī cōsumptione sit mors. 34
25 Utrum de morte naturali sit oolo. 34
26 Utrum terminus vite naturalis possit p̄longari. 34
27 Utrum cōcesso qđ alijs merito cōplōis d̄beat viuē. 80. annis & ex aspectu celestī solū. 60. que istarū erit nālīs. 34
28 Utrum posito qđ aliquis ex complexionē sua sanguinea de- beat viuere. 70. annis & ex dispositione idīduali solū. 60. morietur in. 70. vel in. 60. 34
29 Utrum iuuenis sit temperatio: puero an econtra. 35
30 Utrum inter etates extremas possimus effingere equalē ad pondus vñm ad qđ alie etates comparantur. 35
31 Cur est qđ trāsēdo ab humiditate pueritē ad siccitatē sene- cutis nos trāsīmus per tēperatiā in siccitate. s. in iuuenē: & in trāsēdo a calido pueri ad frigidū senis nō trāsīmus per tēperamentum inter caliditatem & frigiditatem. 35
32 Utrum masculus sit calidior femina. 36
33 Utrum masculus sit femella humidior. 36
34 Utrum sūa carniū mulieris sit rarior: carne viri. 36
35 Utrum habitātes terras septētrionales sūt humidiores. 36

Doctrīne quarte Cap. j.

- 1 Utrum humor sit corpus humidum liquidum in qđ in p̄mis conuertitur nutrien. char. 36
2 Utrum humor malus possit nutrire. 36
3 Utrum prima humiditas sit humor contentus in foraminibz extremitatum paruarum venarum. 37
4 Utrum secunda humiditas sit flegma. 37
5 Utrum quarta humiditas sit humor. 37
6 Cur i d̄finitōe q̄re humiditas dixit a p̄n^{ti} natiuitatis. 37
7 Utrum res sit humiditas nēcio registra p̄ ordie nutricatiōis: ita qđ p̄ hūiditas trāsēat nēcio tota i scdaz & 2^{ti} tertiā. 37
8 Quid differit nutricatio & humectatio facta a flegmate ab illis factis a roze. 37
9 Qua rōne in trāsīnatiōne prime humiditatis in cābijs re- sultat res f3 B̄tilē eadē rōne resulat aq̄a sup̄fluitas. 37
10 Utrum ad hoc qđ sanguis nutrit oportet eum trāsire per tres humiditates. 37
11 Utrum humores sint quatuor. 39

- 12 Utrum sanguis sit calidus & humidus. 38
13 Utrū d̄finitio sanguinis naturalis sit bene assignata. 38
14 Cur non d̄finitur flegma ab Auicē. 39
15 Cur cum flegma possit conuerti in cholera & mēliam nō nō- tificauit qđ p̄uersionē in illis sicut fecit de sanguine. 38
16 Utrū flegma sit sanguis diminute decoctus. 38
17 Utrū totum flegma conuertatur in sanguinē: an in quatuor humores. 38
18 Utrum sanguis factus ex flegmate & factus ex chilo sint eius- dem speciei. 38
19 Utrum flegma naturale sit dulce. 38
20 Utrū flegma nālē sit modice friditaz i cōparōe ad corp^u. 38
21 Cur flegma factum ex admixtione aquosi & insipidi flegma- tis cum sanguine sit inaturale. 38
22 Utrū ex flegmate nālī cū sanguine possit fieri flegma d̄cū. 39
23 Cur illud sentitur multum in reumatismis. 39
24 Utrum flegma habeat receptaculum. 39
25 Cur an necessitatem nutrimenti flegma qđ erat in venis non conuertitur in sanguinem: cum tamen calor erat potēti- or qđ deficiente nutrimento. 39
26 Utrum hoc flegma qđ conuertitur tempore necessitatis in sanguinē vbiq̄ possit hoc pati: aut oportet redire ad epā & ibi conuerti in sanguinem. Deficit. 39
27 Utrum cholera potest fieri sanguis. 39
28 Cur de flegmate aquoso non sunt tres gradus diuersificari in subtilitate sicut in gradu grossitiei. 39
29 Si flegma crudum sit ad sensum equalē quomodo cognosce- mus ipsum esse in rei veritate diuersum. 39
30 Utrum aliquod flegma sit subtile. 39
31 Utrum falsedo fiat ex admixtione siccī terrei cum humidī- tate pauci saporis aut priuati eo. 40
32 Utrum flegma falsus sit ponēdū iter spēs flegmatū. 40
33 Utrum flegma dulce potest fieri acetosum duobus modis: a an flegma dulce: an aliū a dulci possit fieri acetosus. 40
34 Utrū ex alio flegmate qđ ex dulci nālī possit fieri pōticū. 40
35 Quod est frigidius an ponticum an acetosum. 40
36 Cur de flegmate vitreo determinat per se & nō iter alios. 40
37 Utrum illud flegma vitreum sit determinati coloris. 40
38 Utrum illud sit aliquando ponticum & falsum. 40
39 Utrum idem grossum saporē non habens sit crudū. 40
40 Quomodo hoc flegma conuertitur in crudum. 41
41 Utrum hoc flegma sit frigidus flegma. 41
42 Utrū h flegma possit in corpore gīari cū sit res p̄gelata. 41
43 Utrum flegma acetosum vel ponticum factum vitreum re- tineat saporē pristinum. 41
44 Utrum flegma vitreum factum ex aquoso crudo vel muci- laginoso sit ponticum de necessitate. 41
45 Utrum octo sint species flegmatis. 41
46 Utrū flegma apparēs in clysterijs sit distinctū ab his. 41
47 Utrum detur cholera naturalis. 41
48 Utrum cholera naturalis sit spuma. 41
49 Utrum ex colore cognoscatur cholera. 41
50 Que est maioris quantitatis: an cholera que vadit cum san- guine: an illa que vadit ad fel. 41
51 Que illarum dictarum est subtilior. 41
52 Utrum cholera semper generetur in corpore. 41
53 Quid sit de cholera que vadit cum sanguine p̄o penetratio- ne postqđ perfecit opus suū. 41
54 Utrum cholera naturalis sit subtilior sanguine. 41
55 Quid cholā vadit ad hīstīm sellis necessario vt nutriat. 42
56 Utrū iste finis cholē. s. p̄gē i r̄stina sit vtilis & nō nēci^u. 42
57 Cur non distinguit choleras per sapes. 42
58 Utrum flegma misceatur cholere. 42
59 Cur spēs cholē dicta ex flegmate & cholera est nota. 42
60 Cur cholera inālīs fiat per flegmatis mixtionem. 42
61 Vbi sit gīlario cholere inālīs per mixtionem mellie. 42
62 Cur non dixit de cholā inālī per sanguinis mixtionē. 42
63 Utrum cholera vitellina generetur per flegmatis grossi mi- xtionem cum cholera. 42
64 Utrū inter cholās minoris fame sit ponēda adusta i fe. 42
65 In 2^{ti} mō cholē minoris fame de qđ cholā nigra intellexit. 42
66 Quomodo ista cholera dicta dicitur adusta. 42
67 Utrum prima species cholere minoris fame sit peior. 42
68 Utrum cholera prassina generetur in stomacho. 42
69 Utrū modus regenerādi illā sit ille quem dedit Auicē. 42
70 Utrū Auicē. retigit omnes species male cholere. 42
71 Utrum calidum agens in humidum denigret. 43
72 Utrum calidum agens in siccum dealbet. 43

¶ =

Tabula dubioꝝ Gentilis

- 73 Utrū melia sit saporis medij inter ponticū z dulce. char. 43
74 Que pars melacholie est maior: an illa que vadit cuz sanguine: an illa que vadit ad splenem. 43
75 Que illarum est grossior. 43
76 Utrū melia semper generef cū gñatur sanguis. 43
77 Utrum cū sanguine qz miseri cholera z melancholia. 44
78 Quid vult dicere. A. per hoc. f. mulgendo profluit. 44
79 Qñs ponticum z acerosum excitant ad famem. 44
80 Utrum ex oleo aliquid descendat. 44
81 Utrū vey fit q in chola nihil descendit pp assiduū motū. 44
82 Utrū melacholia naturalis possit fieri nō nālis ppter admixtionē alicuius humoris secum. 44
83 Lur media non fecerūt mētionē de alijs humorib⁹ a sang. nālis: factis inālib⁹ pp admixtionem sang. nālis. 44
84 Utrū p aduersionē cuiusqz hūioꝝ fm grossum z subtile possint due spēs melie gñari sicut in flegmate z melacholia. 45
85 Utrū oīs spēs melie facta p aduersionē beat acetositatē. 45
86 Lur melacholia facta ex aduersione melie naturalis ebullit super terram z ab illa fugiunt musce. Deficit. 45
87 Utrū p aduersionē humoꝝ possit trāsire in spēm alterius. 45
88 Utrum solus sang. nutriat an quatuor humores. 45
89 Utrū aqpositas sanguinis sit solum ex eo qd bibitur. 46
90 Utrū aqua semper generef cum alijs humoribus. 46
91 Utrum modus gñationis eius sit sicut aliorum. 46
92 Utrū aq facta cū sanguine vadat cum eo ad membra. 46
93 Utrum sanguis sit quedā quarta substantia distincta ab alijs tribus: an sit trinitas humorum cū debita pportione. 46
- Cap. 2^m.**
- 1 Utrum salia iuuēt ad digestionem. char. 48
2 Quid plus facit ad digestionē cibi in stomacho: an calor stomachi: an calor membrorum circumstantium. 48
3 Que ē maior trāsmutatio an cibi i chilo an chilo i sāguīe. 48
4 Utrum stomachus nutriatur ex chilo. 49
5 Lur nō fecit nā ynā peccatū in epate sic in stomacho. 49
6 Utrum digestio qua fit sanguis in epate fiat simul in cōcauo z in gibbo. 49
7 Ubi fit maior digestio: an in cōcauo: an in gibbo. 49
8 Utrū gñatio sanguinis fit in epate an in corde. 49
9 Que digestio est ista que est chilo in epate. 49
10 Que cholera z melia sunt ille que sunt per aduersionē in epate: z vtrū possit fieri in fama. 49
11 Utrū generatio humoꝝ alioꝝ a sanguine sit necessaria. 49
12 Lur Aui. loquens de generatione humorum per aduersionē z flegmatis dixit fortasse. 49
13 Utrū humores in epate generef simul aut successiue. 50
14 Utrū calor epatis faciat oīes quatuor humoꝝ sit yn⁹ z idē. 50
15 Utrum humores specie differant. 50
16 Utrum chilus sit res subtilior qz sanguis. 50
17 Utrū causa efficiēs sanguinē sit calor: tēperatus. 50
18 Lur possit causas melie naturalis z non nālis hic. 50
19 Utrū causa efficiēs melacholie sit calor: tēperatus. 50
20 Quis humor est frigidior: an flegma an melacholia. 51
21 Quis humor est sicci⁹: an cholera an melacholia. 51
22 De quo humore est maior quantitas in nobis. 51
23 Utrū calor generati⁹s boni humoris z mali sit idem. 51
24 Utrum vene digerant digestionē cōmuni. 51
25 Utrum digestiones sint quatuor. 51
26 Utrū būditas differat sicut ab humorib⁹ z a mēbris. 51
27 Lur chilo nō assignamus quatuor supfluitates sic sanguini. 51
28 Utrum mā apans sit supfluitas digōnis tertie z quarte. 52
29 Utrum expulso per apostema sit ppter naturam. 52
30 Que est melior dispo: an humor subtilior: an grossior. 52
31 Utrum euacuatio boium hūius subtilis humoris plus debet liter qz habentium grossos humores. 52
32 Utrum species in aīa sit causa realis trāsmutationis. 53
33 Utrum ille quatuor digestiones possunt sese rectificari. 53
- Doctrina quinte Cap. j.**
- 1 Utrum membra prima. i. imediata cōmixtione humorū fiant ex humoribus. char. 53
2 Utrum mēbra hīa ex humorib⁹ p viā cōmixtionis eoz. 53
3 Utrum humores gñent ex pma. i. imediata cōmixtione ciboz. 53
4 Utrum cibi sint generati ex prima elementoz cōmixtione. 53
5 Utrum membra infitalia sint tñ instrumenta anime. 53
6 Utrum nerui nascantur a cerebro vel a corde. 54
7 Utrum vene oziantur ab epate vel a corde. 54
8 Utrum in vino quoz mēbro fuit necēz eē virtutē nālē qua ei cōpleatur res nutrimenti attractione retentione zc. 55
- 9 Utrum iste quatuor virtutes. f. attractiua retētiua digestiua et expulsiua zc cū eis. f. nutritiua possint eē i vno mēbro. 55
10 Utrum spiritus z calor naturalis differant. char. 55
11 Utrum caro non sensitiua possit dare virtutem alteri. 55
12 Utrum sit dare in membrum aliquid in nobis qd omnibus tribuat z a nullo recipiat. 55
13 Utrum cor sit illud. 55
14 In quo differunt due opinionēs circa sententiam de mēbro nec tribuente nec recipiente. 56
15 Utrum medicus possit via demonstratiua ire ad veritatē hūrum diuersitatum. 56
16 Utrū nō puenire ad veritatē pme diuersitad. f. de corde inter medicos z phos impediāt medicū in sua arte. 56
17 Utrū ignoret veritatē in secunda diuersitate impediāt medicū in sua actione. 56
18 Utrum cerebri sit principius sensus z motus aut cor. 56
19 Utrū virt⁹ nālis ossis sit influēs sicut aīalis musculo. 56
20 Utrū sit in nobis mēbra: neqz tribuēs: neqz recipiens. 57
21 Utrum dentur mēbra non principalia absqz seruitio. 60
22 Utrum testiculi sint membra principalia. 60
23 Utrum testiculi sint necessarij in actu generationis. 60
24 Utrū sint viles dato q nō sint necessarij s; A. Deficit. 60
25 Utrum seruitus preparatoria vocetur vilitas. 60
26 Utrum epar preparat cordi z non pulmo. 60
27 Quomodo epar qd est principale seruit alteri. 60
28 Quid intelligat p mēbra que sunt anteqz testiculi. 60
29 Lur Aui. notificādo opōnēz dixit cū re operationis. 60
30 Lur dixit ibidem Aui. solummodo. 61
31 Utrum diuisio data in littera ad mentē Bal. sit bona. 61
32 Lur Aui. dixit dysfunctionē cor cum spiritu facit pro conseruatione indiuidui aut speciei. 61
33 Lur non dixit de testiculis z cerebro sicut de epate qz habent operationem z iuumentum. 61
34 Lur Aui. notificans operationēz epatis notificat illam p se z non pro conseruatione indiuidui aut speciei. 61
35 Lur epar facit iuumentum faciendo sanguinem expectat⁹ in tertia z quarta digestionē. 61
36 Utrum pinguedo fiat ex sanguine cum sit ex anguis. 61
37 Quis est locus gñationis spermatis salialis in muliere. 62
38 Utrum sperma mulieris in hora coitus requiratur simul cū spermate viri. 62
39 Utrū opinio Aui. de spermatibus sit ad mentem Arist. 62
40 Utrum opinio attributa Bal. ab Aui. sit Bal. 62
41 Utrū oporteat mulierē mēstruari anteqz impregnatur. 62
42 Utrum infans possit nutriri ex sanguine mulieris qui debet periodicē expelli. 62
43 Quid est illud qd conuertit vnam partem sanguinis ad similitudinem spermatis. 62
44 Quomodo sperma potest calefacere sanguinem grossum et infrigidare vniuerosum. 62
45 Quomodo caro fit ex sanguine spisso. 62
46 Utrum coagulatio carnis sit a calido. 62
47 Utrum illa coagulatio sit a siccitate. 62
48 Utrum adeps sit a frigido congelata. 62
49 Utrum causa dieti sit: qz caliditas eam resoluit. 62
50 Lur nō dixit qz friditas z humiditas coagulant adipem. 62
51 Utrum membra spermatica soluta possunt reuniri z deperdita restaurari. 63
52 Utrum per vnū neruum possit tribui sensus z motus. 63
53 Qñs se habent pāniculus syphac z pleura in ortu. 63
54 Utrum vene regantur pāniculo. 63
55 Utrum omnis motus fiat per villos. 63
56 Utrū in mery dicto isophagus sint tria gñia villorum. 64
57 Utrum vesica habeat duas tunicas. 64
58 Utrum arteria in tunica interiori habeat villos longos et in exteriori latos. 64
59 Utrum intestina indigeant attractione. 64
60 Utrum tunica extrinseca. f. carnosa sit in membro propter digestionem cibi. 64
61 Utrū sensus tactus sentiat solū per obiectū sibi obuiās. 64
62 Utrum medulla nutriat ossa. 64
- Doctrina sette Cap. j.**
- 10 Utrū iste virtutes seu potētie aīe differant ab aīa. char. 77
2 Utrum testiculi per virtutem generatiuam separent substantiam spermatis ab humoribus. 78
3 Utrū Aui. debet notificare virtutē vitālē notificet aīalē. 78
4 Utrum

Sup. Primo cañ. Aui.

4 Utrum spiritus animalis det vitam membris. char. 78

Cap. 2^m.

- 1 Utrum virtutes naturales ministrantes et ministrare differant essentialiter. char. 78
- 2 Utrum virtus nutritiva et crescitiva sint ministrare. 79
- 3 Utrum virtus nutritiva et crescitiva differant essentialiter. 79
- 4 Utrum virtus crescitiva faciat ut permaneat individuū. 79
- 5 Utrum generatiua diuidat in generatiua et formatiuam. 79
- 6 Utrum sola nutritiva conuertat nutriendum in similitudinem nutriti. 79
- 7 Utrum Aui. sit defectiuus non faciendo mentionē de vniuersali et appositione. 79
- 8 Utrum virtus nutritiva restauret id quod a corpore est deperditum. 79
- 9 Utrum vera diminutio possit fieri ante consistentiam. 79
- 10 Utrum verus augmentus possit fieri post consistentiam. 80
- 11 Utrum operatio que est digestio in membris precedat appositionem nutrimenti in illis. 80
- 12 Utrum virtus nutritiva sit vna genere in boie et brutis. 80
- 13 Utrum virtus nutritiva sit vna genere in homine sed diuersificata specie in membris. 80
- 14 Utrum virtus immutativa que est in epate sit communis omnibus membris. 80
- 15 Utrum virtus que generat spermā in viris et mulieribus sit generatiua. 80
- 16 Utrum in mulieribus sit virtus generatiua spermatis. 81
- 17 Utrum spermate similium partium existente possint diuersa membra provenire. 81
- 18 Quid est virtus formatiua que agit precepto creatoris. 81
- 19 Utrum virtus informatiua det membris quantitatem. 81
- 20 Utrum sperma sit animatum. 81

Cap. 3^m.

- 1 Utrum virtutes ministrantes ministrent virtuti generatiue que est in spermate deciso a generante. char. 81
- 2 Utrum preter istas quatuor virtutes virtutem discretiuam sit ponere quintam. 81
- 3 Utrum attractio cōis et ppria alicuius membri sit vna. 82
- 4 Utrum virtus retentiua retineat solū qd est innatiū. 82
- 5 Utrum retentiua retineat nutrimentum donec virtutes immutantes operentur in eum. 82
- 6 Utrum digestio in iuuatiuo et nocitiuo sit vna. 82
- 7 Utrum digestio fiat per subtilisationem grossi. 82
- 8 Utrum id quod est superfluum in quanto sit superfluum in quali et conuerso. 82
- 9 Utrum Aui. non manifestat digestiuam et retentiua per villos. 82
- 10 Utrum motus localis sit de necessitate digestionis. 83
- 11 Utrum frigiditas ingrediatur per se operationes anime. 83
- 12 Utrum siccitas sit necessaria in operatione expulsiue. 83
- 13 Utrum spiritus deferat virtutem. 83
- 14 Utrum spiritus sit instrumentum virtutum. scilicet attractiue et expulsiue. 83
- 15 Utrum virtus retentiua habeat tps in quo quiescit. 83
- 16 Utrum attractiua aliquo tpe indiget quiete et retentione. 84
- 17 Quid est qd virtus attractiua eget vehementi motu. 84
- 18 Utrum attractio fiat a vacuo. 84
- 19 Quid est principium attractionis que fit ne sit vacuū. 84
- 20 Utrum motus attractionis a que sursum ne sit vacuū sit motus attractionis vel impulsionis. 84
- 21 Utrum virtus digestiua eget maiori caliditate qd attractiua et expulsiua. 84
- 22 Utrum virtus digestiua eget siccitate. 84
- 23 Que virtus eget maiori caliditate an digestiua an nutritiua. 84
- 24 In quibus est fortior digestio in pueris an in iuuenibus. 84

Cap. 4^m.

- 1 Utrum virtus vitalis sit recepta in omnibus membris. char. 85
- 2 Utrum virtus vitalis sit vna vel plures. 85
- 3 Utrum calor naturalis et spiritus differant. 85
- 4 Utrum motus cordis et arteriarum sit causa generationis spiritus an calidum cordis. 85
- 5 Utrum spiritus generatus ex vapore ita permaneat vnus sicut membrum generatū ex substantia grossa. 86
- 6 Utrum virtus vitalis preparat ad animalem. 86
- 7 Utrum membrum paralyticum sibi habitudine habeat sensum et motum. 86
- 8 Utrum virtus vitalis preparat ad naturalem. Deficit. 86
- 9 Utrum absoluta virtute vitali a membris remaneat natura-

lis et conuerso.

char. 86

- 10 Utrum virtus vitalis reperiatur in plantis. 86
- 11 Utrum spiritu existente in corde sint recepte oēs virtutes. 86
- 12 Utrum spiritus a corde ad membra perueniens recipiat ab illis complexionem. 87
- 13 Utrum spiritus in epate sic recipiat quendam modum complexionis per quas est naturalis et in cerebro animalis et in testiculis generatiuus. 87
- 14 Utrum spiritus vitalis sit principium motus substantie spiritus ad membra. 87
- 15 Utrum virtus vitalis sit principium motus pulsus. 87
- 16 Utrum virtus vitalis perficiat suas operationes cum appetitu. 87
- 17 Utrum virtus vitalis vna existens simul moueat moribus contrariis. 87
- 18 Utrum dilatato corde contrahantur arterie et e contra. 87

Cap. 5^m.

- 1 Utrum virtus comprehensiuā et motiua sint animali necessarie. char. 88
- 2 Utrum virtus animalis sit genus ad comprehensiuam et motiuam. 88
- 3 Utrum virtutes comprehensiuę manifeste et occulte sint eedem genere. 88
- 4 Utrum sit aliqua virtus comprehensiuā manifeste. 88
- 5 Utrum sensus tactus sit vnus an plures. 88
- 6 Utrum sensus communis sentiat in manifesto. 88
- 7 Utrum virtutes comprehensiuę occulte sint quinque. 89
- 8 Utrum phantasia et sensus sint vna aut due virtutes. 89
- 9 Utrum sensus communis sit vnus aut plures. 89
- 10 Utrum sit aliqua virtus comprehensiuā per se non sensata. 89
- 11 Utrum impedimenta estimatiue sequantur impedimenta imaginatiue phantastice et memorialis. 90
- 12 Utrum sit aliqua virtus per se seruans spēs non sensatas. 90

Cap. 6^m.

Utrum virtus motiua sit vna vel plures.

91

Cap. 7^m.

- 1 Utrum A. nominauit operationes singulares. char. 91
- 2 Utrum vna operatio fiat a duplici virtute. 91
- 3 Utrum omne desiderium cibi a stomacho compleatur a duobus virtutibus. 91
- 4 Utrum in transglutitione operetur virtus expulsiua isophagi. 91
- 5 Utrum post apprehensionem spiritus sensibilis sit possibile illas remanere abeuntibus sensibilibus. 91
- 6 Utrum quis habens habitum plurium scilicet in memoria magis memoratur vnus qd alterius. 92

En secunde. Boetii. q. Cap. j.

- 1 Utrum causa sit id qd primo sit. char. 92
- 2 Utrum omne accidens sit contra naturam. 92
- 3 Utrum colica syncope paralytis aut epilepsia sint accidentia aut egritudines. 92
- 4 Utrum accidens sit causa egritudinis. 93

Cap. 2^m.

- 1 Utrum corpora puerorum et senum sint neutra. char. 93
- 2 Utrum mala complexio ita accidat in simplicibus membris qd non in compositis. 94
- 3 Utrum genera egritudinum sint tria. 94

Cap. 3^m.

- 1 Utrum egritudo consistat in his quatuor generibus. char. 94
- 2 Utrum in epilepsia sit constrictio ventriculorum cerebri. 95
- 3 Utrum in timore euacuentur ventriculi cordis. 95
- 4 Utrum lapis in vesica sit egritudo in numero. 95

Cap. 4^m.

- 1 Utrum in solone cōtinuitatis sit plus et minus. char. 95
- 2 Utrum aliqua mala complexio attribuat membris officiali in quantum officiali. 95
- 3 Utrum cor toleret solutionem continui. 96
- 4 Utrum sit dare genus commune. 96
- 5 Utrum solutio continui in membris organicis sit egritudo cōtinuitatis. 97

Cap. 5^m.

- 1 Utrum sit necesse determinare de egritudinibus compositis. char. 97
- 2 Quare Aui. solū notat apata inter egritudines compositas. 97
- 3 Utrum in quocūq; apate sint oia tria genera egritudinis. 97
- 4 Utrum in quocūq; apate sit lesio in figura et dimensione. 97
- 5 Utrum materia apostematum sint sex. 99

Tabula dubioꝝ Gentilis

6	Utrū quedam apata sint aquosa: & quedā vērōsa. char.	99	21	Utrūq; accidentia anime sint causa motionis spiritus? char.	113
7	Utrū apostema durum fiat de materia melācholica. char.	98	3	Utrū sit possibile q; spūs sit moueatur diuersis motib? char.	113
8	Utrū cancer fiat a materia frigida. char.	98	Cap. 15^m		
9	Utrū implicet pactionem dicere apata frida & acuta. char.	98	1	Utrū operas a qualitate soleat qñq; calefieri. char.	114
10	Utrū scrophule & nodi fiant a materia melācholica. char.	98	2	Utrū quandoq; soleat infrigidari. char.	114
11	Utrū apostema possit fieri ex aquositate. char.	99	3	Utrū taliter operans assimilietur corpori. char.	114
Cap. 6^m			4	Utrū possit remanere qualitas cibi post eius conuersio-	114
1	Utrū res decoratōis sint cū egritudinib? cōnumerāde. char.	99	5	nem in corpus nostrum. char.	114
2	Utrū res oēs nūerate in h. c. sint iter egritu. numerāde. char.	99	6	Utrū talis qualitas remaneat donec compleatur coagulatio	114
Cap. 7^m			7	& assimilatio inclusue an exclusue. char.	114
1	Utrū morbus habeat tempora. char.	100	8	Utrū operans a materia primo restaret secūdo augeat ter-	114
2	Utrū talia tēpora atēdant in quolibet morbo. char.	100	9	tio faciat remanere qualitatem. char.	114
3	Utrū egritudines salubres semp habeat quoz tēpora. char.	100	10	Utrū operans a materia accendat sanguinem. char.	114
4	Utrū egritudines mortales habeat quoz tēpora. char.	100	11	Utrū diuisio. h. sit conueniens. char.	116
Cap. 8^m			12	An venena ex aialib? citi? interficiat q; venena ex plantis. char.	117
1	Utrū ordo corporum sit bonus. char.	101	13	Que citius interficiant an venena calida: an frigida. char.	117
2	Utrū aliquis morbus possit esse contagiosus. char.	101	14	Quomodo in cibo medicinali conuerso in nutrimentū rema-	117
3	Utrū prius & lepra sint egritudines hereditarie. char.	101	15	neat eadem qualitas. char.	117
4	Utrū podagra & tinea sint egritudines hereditarie. char.	101	16	Utrū qualitas cibi transcat in sanguinem & membra. char.	117
Doctrinē secūde Sūme. j. Cap. j.			17	Utrū medicina sit propinquior q; cibis. char.	117
1	Utrū diuisio causaz in antecedentē primitiuam & cōiunctam		18	Unde est q; aliqd nutrimentū sit propinquius sanguini q; aliqd. char.	117
2	cōpetat sanitati egritudini & neutralitati. char.	101	19	Utrū ex nimia quātitate cibi corpus infrigidetur. char.	117
3	Utrū cause primitiue sint corporales. char.	102	20	Utrū putredo sit causa caloris & conuersio. char.	117
4	Utrū cause antecedentes & coniuncte sint humores cōple-		21	Utrū putredo sit a solo calore extraneo. char.	117
5	xionales & compositionales. char.	102	22	Utrū oua liza sint multi & spissi nutrimenti. char.	117
6	Lur cause primitiue non diuidantur in actualem & potentia-		23	Utrū ex subtilibus cibis aliquid det paucum nutrimentū	117
7	lem sicut cause corporales. char.	103	Cap. 16^m		
8	Utrū repletio sit causa antecedens. char.	103	1	Utrū proprium sit aque inter cetera elementa ingredi in	118
Cap. 2^m			2	cibo & potu. char.	118
1	Utrū spiritus generetur ex aere. char.	103	3	Utrū aqua possit nutrire. char.	118
2	Utrū aer sit frigidus respectu spiritus inati. char.	104	4	Utrū aqua faciat penetrare nutrimentum. char.	118
Cap. 3^m			5	Utrū ex potu aque corrumpatur digestio. char.	118
1	Utrū autūnus opponatur veri. char.	104	6	Utrū aqua que tendit ad meridiem sit mala. char.	118
2	Utrū ver sit completionis temperare. char.	105	7	Utrū aqua calida in hyeme & frida in estate sit bona. char.	118
3	Utrū dispositio ad infrigidandū sit facilis & dispositio ad		8	Utrū aqua inspissetur propter frigus. char.	119
4	humectandū difficilis. char.	105	9	Utrū aqua q; erat spissa qñ decoquit remaneat pura. char.	119
5	Utrū quilibet caliditas ericet. char.	105	10	Utrū illud quod resoluitur in aqua per decoctionē sit bo-	119
6	Utrū quilibet frigiditas humectet. char.	105	11	mogenum ei qd remanet. char.	119
7	Utrū quilibet caliditas faciat euaporationē: s; nō resoluit. char.	105	12	Utrū conuulsus aque rectificet illam. char.	119
8	Utrū frigidum inspisset & coadunet. char.	105	13	Utrū aqua pluuialis sit melior aquis non pluuialibus. char.	119
9	Utrū humidum & siccum opponantur priuatiue. char.	105	14	Utrū aque que viciuntur per canales plumbeos generent	120
10	Utrū humiditas in aere non perduret nisi per emanatio-		15	diffiniam. char.	120
11	nem continuam. char.	106	16	Utrū aque nūis sint grosse. char.	120
12	Utrū non sit fortis frigiditas nisi in comparatione nostro-		17	Utrū aqua nūis & glaciē decocta redeat ad pristinas bo-	120
13	rum corporum. char.	106	18	nitatem. char.	120
14	Utrū aer quantūcūq; frigidus resoluat. char.	106	19	Utrū aqua calida corrumpat digestionem. char.	120
15	Utrū autūnus sit temperatus. char.	106	20	Utrū aqua perducatur ad hydropisum & ethicam. char.	121
16	Utrū siccitas autūni sit maior siccitate estatis. char.	107	21	Utrū aqua salsa faciat fluxum ventris. char.	121
Cap. 4^m			22	Utrū res vinctose & dulces sint tpyica aque grosse. char.	121
1	Utrū corpori parū lapso competat tps simile. char.	107	23	Utrū aque ferree resoluant splenem. char.	121
2	Utrū corpori multum lapso competat tēpus simile aut cō-		Cap. 17^m		
3	trarium aut neutrum ipsoꝝ. char.	107	1	Utrū retentio accidat ex debilitate digestiue. char.	121
4	Utrū si hyems fuerit meridiana & ver septentrionale tem-		2	Utrū spasmi & paralytici sint egritu. vel accidentia. char.	121
5	pus scdm temperet primum. char.	107	3	Utrū putredo sit egritudo complexionis. char.	121
6	Utrū si torū tēpus tēperatū sit: cōstitutio bona fuerit. char.	108	4	Utrū complete ponat causas euacuationis eius quod de-	121
7	Utrū ille annus sit sanus in quo autūnus pluuiosus hyems		Cap. 18^m		
8	temperata: ver pluuiosum & estas non. char.	108	1	Utrū de rebus non naturalibus debeat in medicina doceri	122
Cap. 12^m			2	minari. char.	122
1	Utrū aliquis motus sit debilis. char.	111	3	Utrū medicina operet per virtutem penetratiuam. char.	122
2	Utrū aliquis motus sit quieti mixtus. char.	111	4	Utrū aliquid operetur per qualitatem puram. char.	122
3	Utrū aut. fuerit diminutus in differentis motus. char.	111	5	Utrū cibis exterius appositus possit nutrire. char.	122
4	Utrū motus calefaciat. char.	111	Cap. 19^m		
5	Utrū motus superfluus infrigidet. char.	111	1	Utrū calefacere sit propria operatio balnei. char.	123
6	Utrū motus fortis calefaciat & non resoluat. char.	111	2	Utrū aqua sit frigida in vltimo. char.	123
Cap. 13^m			3	Utrū aqua calida possit redire in corpore humano ad frigi-	123
1	Utrū somnus oēs nāles opōnes fortes efficiat. char.	112	4	ditatem naturalem. char.	123
2	Utrū somnus contineat calorem naturalem. char.	112	5	Utrū balneum adiuuet digestionem cibi. char.	123
3	Utrū somnus laxet virtutem animalem. char.	112	6	Utrū balneum digerat humorem frigidum. char.	123
4	Utrū laxet & humectet vias cordis. char.	112	7	Utrū aque in quibus coquantur substantia prohibeant flu-	124
5	Utrū somnus remoueat omnes modos laxitudinis. char.	112	8	xum humorum ad apostemata. char.	124
6	Utrū somnus retineat fortes euacuationes naturales. char.	113	9	Utrū aque eret ferree & salse conferant egritudinibus friv-	124
Cap. 14^m			10	gidis & humidis. char.	124
1	Utrūq; pueniēter accitua aie poqant iter res nō nāles. char.	113	11	Utrū aque aluminose conferant cacexie. char.	124
			12	Utrū sulphuree conferant duritiei yulue. char.	124
			13	Utrū	

Sup. Primo cas. Aui.

10. Utrum aque marine repleant caput. char. 124
Summe. ij. Doctr. ij. Cap. primu.

1. Utrum dolor sit ex disponib? no naturalibus. char. 126
2. Utrum dolor sit sensibilitas. 126
3. Utrum dolor sit sensibilitas contrarij. 126
4. Utrū oēs cause doloris in duob? gñibus cōprehēdātur. 126
5. Utrum habens ethicam sentiat tātū inflammationes quātus habēs effimeram. 127
6. Utrum calor ethice sit maior calore terriane. 127
7. Utrū mala cōpō sicca cēntialiter possit eē cā doloris. 127
8. Utrum solutio cōtinui possit esse cā doloris. 127

Cap. 20^m.

1. Utrum Aui. enumerauerit oēs spēs doloris. 127
2. Utrum aliquis dolor sit stupefactiuus. 127

Cap. 23^m.

1. Utrū subita mutatio ad nātūritē causet dolorē. Deficit. 129

Cap. 29^m.

1. Utrū opatio caliditatis sit similis operationi frigiditatis ad inducendum stuporem. char. 129
2. Utrū morbo? cōpōnis sit cā debilitatis mēbroz. 129
3. Utrum retentio aque hydropicorū z multe saniei sit causa confortationis. 130
4. Utrum detur debilitas virtutis distincta a debilitatē mēbrozū z spirituum. 130

Doctr. inc. iij. Cap. primum.

1. Utrum omne signū significet rem pñtem. char. 130
2. Utrū anhelitus significet super cordis disponem. 130
3. Utrū signa cretica possint appere in principio. 130
4. Utrū breuitas digitorū sit signū putantis epīs. 131
5. Utrū signū sumptū ab epilepsia sit signū sumptū a gere. 131
6. Utrum aliquis istoz. i. singultus spasmus z tremor sit nātus a natura pñcipaliter. 131
7. Utrum sit gultus sit pñcipaliter a natura. 131
8. Utrum tremor sit a natura pñcipaliter. 131
9. Utrum tussis sit a natura. 131
10. Utrū horripilationis natura sit pñcipium. 131
11. Utrū singultus sit minoris timoris q̄ tussis. 132
12. Utrū saltus. i. fectigatio sit a principio nātū. 132
13. Utrum saltus sit de illis que nō sentiunt. 132
14. Utrum possit ledi opatio siue lesione mēbrū. 132

Cap. 2^m.

1. Utrū omne mēbrū possit alteri cōpati. char. 133
2. Utrum qd dicit cōpati sit pprie egrum. 133
3. Utrum signū distinctiuum inter egritudinē ex se z ab alio sit verum. 133
4. Utrū def egritudo q̄ sensibilt nō pēcipiat. Deficit. 133

Cap. 3^m.

1. Utrum modus cognoscēdi cōplexiones per corpora temperata sit insufficiens. char. 134
2. Utrū pinguedo debeat in corde multiplicari. 135
3. Utrum corpus macrius alijs sit frigidum z sicum z postea cholericum. 135
4. Utrum ex cogitationibus animi possit sumi significatio sup cōplexionem naturalem. 137
5. Utrum sit possibile corpus distemperatum habere pfectiorem operationē temperato. 137
6. Utrum in corpore calido sit insomnias. 138
7. Utrū ex somnis possit sumi significatio cōpōnis. 138

Cap. 4^m.

1. Utrum signa complexionis temperate habeantur per signa distemperate. char. 138
2. Utrū in corpore tepato magis abādet somnus q̄ vigilia. 139
3. Utrum in corpore tepato sint perfectiores operationes anime q̄ in distemperato. 139
4. Utrū lapsus mēbroz ad sitē sit deterius q̄ ad dissimile. 139

Cap. 6^m.

1. Utrum sit dare aliquā repletionē quo ad virtutē. char. 139

Cap. 7^m.

1. Utrum in sanguine abundet somnus. char. 140
- Summe. i. Doctr. iij. Cap. primu.**
1. Utrum de pulsu possit esse scientia. 141
 2. Utrum significatio sumpta a pulsu sit certior q̄ significatio ab yma. 141

3. Utrū poti? diffinit? est pulsus p motū q̄ p quietē. char. 142
4. Que est maior necitas in vita an pulsus an anhelitus. 142
5. Utrū iter motus mediat quies necessario. 142
6. Utrum melius fiat iudicium in pulsu tangendo in pectore q̄ in brachio. 142
7. Utrum melius iudicetur de pulsu tangendo brachium dextrum q̄ sinistrum. 142
8. Utrū sit meli? tāgere circa man? q̄ circa mediū brachij. 142
9. Utrū ille cui tāgit pulsus debeat eē remot? ab ira. 142
10. Utrum pondus reperiatur in pulsu. 144
11. Utrū b? genus differat a gñe ordinati z iordinati. 144
12. Utrū tertia spēs mali pōderis sit egrediēs a pōdere. 144

Cap. 2^m.

1. Utrū in diuersis pñtib? arterie possit eē diuersitas. char. 145
2. Utrum sit possibile q̄ pulsus sit diuersus z equaliter currens. 145

3. Quid est situs partium vene. 145

Cap. 3^m.

1. Utrum in gazelante secunda percussio adueniat anteq̄ prima compleatur. char. 146
2. Utrum in pulsu tremulo sit diastoles manifestior q̄ in spasmō. 146
3. Utrum omnes species pulsus supra determinate sint simplices vel composte. 146

Cap. 4^m.

1. Utrum inter omnia genera habetia medium illud sit magis naturale nisi in forti z debili. char. 146

Cap. 6^m.

1. Utrum ad magnitudinem pulsus requiratur lenitas in arteria. char. 147
2. Utrū ad pulsum magnum tres cause requirantur ad paruum vo sufficit vnius priuatio. 147
3. Utrū ex quo magna necessitas magis facit ad magnitudinem pulsus: cur eius priuatio non facit magis ad priuationem q̄ aliarum. 147
4. Utrū si fuerit multe debilitatis feret festine vel tarde. 147
5. Utrū iste sint cause lōgitudinis pulsus. 148
6. Utrum caliditas sit idem q̄ necessitas multa. 148
7. Utrum intensio sit causa raritatis pulsus. 148
8. Utrum Aui. loquatur solum de causis cōtēntiis pulsus in hoc capitulo. 148
9. Utrum nutriendus sit res naturalis. 148
10. Utrum in lyrbargia sit pulsus leuis. 148
11. Utrum in pulsu diuerso sit virtus fortis aliquādo. 148
12. Utrū diuersitas cōtēnti in vena sit cā pulsus ferrini. 148
13. Utrum apostema factum in membris neruosis sit causa pulsus ferrini. 148
14. Utrum fortitudo virtutis sit cā pulsus bis pulsantis. 148
15. Utrum pulsus manens in vna dispositione magis significet debilitatem. 148
16. Utrum tres cause pulsus tremuli sint bene postre. fortitudo virtutis durities infirmitas z necessitas multa. 149
17. Utrum pulsus yndolū sint ope cause. 149

Cap. 7^m.

1. Utrū pulsus masculorū sit maior z fortior pulsū mulier. 149
2. Utrum pulsus masculorū sit tardior z rarior. 149
3. Utrum hec cōsequētia valeat. pulsus masculorum est tardior ergo rarior. 149
4. Utrū pulsus puerorū sit debilior z spissior pulsū iuuenū. 149
5. Utrum pulsus iuuenum sit velocissimus z citissimus. 150

Cap. 8^m.

1. Utrum cōplexio calida sit naturalis. char. 150
2. Utrum arterie in diastole z systole insequantur cor in suis diastole z systole. 150

Cap. 9^m.

1. Utrum in vere sit pulsus parvus. char. 151
2. Utrum in byeme sit parvus tardus z varius. 151
3. Utrum virtus magis debilitetur tempore veris q̄ tempore estatis aut hyemis. 151

Cap. 11^m.

1. Utrū hic Aui. facit mētionem de extrinsecis cum idem infra faciat. 151
2. Utrum cibi moderate quantitatē magnificet pulsū. 151
3. Utrum cibus equalis quantitatē z inqualis qualitatis faciat. 151

Tabula dubioꝝ Gentilis

- 18 Utrum vinum alba semper sit grossa. 160
19 Utrum vinum alba vinctuosa significet adipis liqfactione. 160
20 Utrum vinum alba in omnibus hoiis significet futura quar-
tanam. 160
21 Utrum fortitudo doloris, causet rubedinē in vīna. char. 161
22 Utrum vinum appareat alba post comestione. 161
23 Quomodo cognoscitur qd cholera sit furiosa. 161
24 Utrum vinum rubra in egritudinibus capitis portendat defi-
cientiam. 161
25 Utrum sit peccatum vītutis qd vīna est similis loture car-
nis merito superfluitatis sanguinis. 161
26 Utrum hoc idem possit esse merito debilitatis attractiue et
digestiue renum. 161
27 Utrum vinum assimilet in colore olei merito viscofitatis. 161
28 Utrum vinum oleagina semp bonum significet. 161
29 Utrum in hydropisi prius et cholica mala cōtingat vīna oleagi-
na cū mixtione alicuius simile loture carnis. char. 162
30 Utrum vinum oleagina sequens nigra sit bonū signū. 162
31 Utrum adeps appareat inferius. 162
- Cap. 3^m.**
- 1 Utrum oppilones epatis et venarū causent vīna tenuē. 162
2 Utrum vīna tenuis significet in chronicis egritudinibus
qd significat in acutis. 162
3 Utrum vīna spissa significet priuationē maturationis. 162
4 Utrum digestio prius operet in substantiam. char. 163
5 Utrum deur color vīne alter qd p comestione. 163
6 Utrum digestio prius operet substantiā qd colorem. 163
7 Utrum illa duo simulcem cōsequantur. 163
8 Utrum deur vīna que prius mingitur tenuis et sit grossa et
postea reuertitur ad tenuem. char. 164
9 Utrum sit possibile qd vīna mingatur clara et turbetur et
econuerso. 164
10 Utrum vīna mixta tenuis et postea turbata sit melior an
econtra. 164
11 Utrum vicus precedat apostema an ecōtra. 164
12 Utrum vīna que assimilatur malo vīno aut aque cicerum
sit vīna pregnantium. 164
13 Utrum vīna assimiletur alicui membro. 164
14 Utrum vīna habens partes diuersas maiores significet
maiores virtutis debilitatem. Deficit. char. 165
- Cap. 4^m.**
- 1 Utrum odor vīne sani sit sicut odor vīne egrī. char. 165
2 Utrum in complexionē cholericā vīna sit maioris fetoris
q̄ in sanguinea. 165
- Cap. 6^m.**
- 1 Utrum hypostasīs optima sit alba. char. 166
2 Utrum in vīna sanior apparet optima hypostasīs. 166
3 Utrum in macris sit pauca hypostasīs. 166
4 Utrum hypostasīs cū petalloide rubea aut alba ipediat. 167
5 Utrum huius non prosequitur de hypostasī simili arsenico ru-
beo aut citrino. 167
6 Que hypostasīs est peior an squamosa fursurea vel crinoi-
dalis. 167
7 Utrum egritudines renū pbibeat maturationē vīne. 167
8 Utrum hypostasīs adipina possit esse ex loco remotiori q̄
renes. 167
9 Utrum in vīna saniosa possit appere sedimē laudabile. 167
10 Utrum capilli in vīna fiant ex substantiā renum vel ex hu-
moribus in eis contentis. 167
11 Utrum capilli possint esse albi et rubei. 167
12 Utrum hypostasīs capillaris possit esse alba et rubea. 167
13 Utrum solidatio sit in renibus an in mēbris superioꝝ. 168
14 Utrum hypostasīs sitis frustulis fermeti sit crinoidalis. 168
15 Utrum hypostasīs sanguifugalis significet solutionem cen-
tinui in vīs vīne. 168
16 Utrum sanguis veniens a splene cum vīna sit magis mixtus
q̄ veniens ab epate. 168
17 Utrum hypostasīs viridis possit esse laudabilis. 168
18 Utrum in principio appareat hypostasīs pēdens. 168
19 Utrum hypostasīs natante vel pendente possit remoueri
egritudo. 168
20 Utrum sit possibile qd aliquod signū in principis appareat
malum et postea fiat bonū et econtra. 169
- Cap. 7^m.**
- 1 Urina pauca cuius virtutis debilitatē significat. char. 169
2 Utrum vīna guttatim missa in egritudinibus acutis signi-

Sup Primo can. Huic.

fiet notamentum in cerebro. char. 169

Cap. 8^m.

1 Lur Huic. nō notificauit yrinaz sanam ex quāitate claritate
2 7 spūna. 169

2 Utrum yrina optima sit coloris citrini remissi. 169

Cap. 9^m.

Utrum yrina grossa significet qd sunt apti ad lapidem. 169

Cap. 10^m.

1 Utrū yrine mulierū sint grossiores yrinis viroz. char. 170

2 Utrū yrine mulierū sint maioris albedinis qd viroz. 170

3 Utrū cause possit sup dubijs pcedentibz sint vere. 170

Cap. 11^m.

1 Lur mētionē nō fecit Huic. de yrinis alioz animalū. 170

2 Lur fecit spālem pculā de yrinis asinoz. Deficit. 170

Cap. 12^m.

Utrum cā que ponit pro claritate liquoris de ppinquo sit bo
na 7 maxime pro syrupo acetoso. 170

Cap. 13^m.

1 Utrū augmentū egestionis sit pp multitudinē humorū. 170

2 Quo in loco sterqus recipit nutritionē euz humiditatibz: 7 an
sit idem locus yrinisqz cōmitionis. char. 171

3 Utrum color naturalis egestionis sit igneus. 171

4 Diminuto tali colore cuius membri significat cruditatē 7 di
gestionis priuationem. 171

5 Utrum egestio multū ignea significet maturationē. 171

6 Utrum egestio nigra significet sicut yrina nigra. 171

7 Utrum exius humoris melancholici sit bonum signus aut
malum signum. Deficit. 171

En tertie. Doctri. j. Cap. j.

1 Utrū aliq ps medicine sit speculatiua. char. 172

2 Utrum practica diuidat in duas partes. 173

3 Utrum pius determinandū sit de curatiua qd de
conseruatiua. 173

4 Utrum in spermate viri plus abidet aeritas 7 igneitas 7 in
menstruo aequitas 7 terrestritas. 173

5 Utrū putrefactio pducatur ad incinerationē 7 siccitatē. 173

6 Utrum illa duo cōmēta. s. humiditatis resolutio 7 humo
ris putrefactio solus sint ppia arti cōseruatiue. 173

7 Lur iter causas extrinsecas solū aerē nominauit. 173

8 Ubi est maior resolutio an in pueritia an in senectute. 173

9 Utrum siccitas perueniat ad complementum. 173

10 Utrum arte medicine possit homo sibi sanus cōseruari vsq
ad finem vite. 173

11 Utrū nutrens sit simile nutritio in potentia. 173

12 Utrum detur equalitas certa. 173

13 Utrum rubrica cōueniat isti sen. 173

Cap. 2^m.

1 Utrum regimē magis cōsistat in aere qd in exercitio. 176

2 Utrum exercitiū sit motus voluntarius. 176

3 Utrū exercitiū pseruet ab egritudine 7 imālibus. 176

4 Utrū magis fiat cōseruatio p exercitiū qd per alias res non
naturales. 176

5 Utrum operatio nature sit completa. 176

6 Utrū supfluitates aliter euacuent qd medicinis. 176

7 Utrū relinquēs exercitiū frequētē cadat in ethicā. 176

Cap. 3^m.

1 Utrum detur exercitiū debile 7 tardum. char. 177

2 Utrū exercitiū vehemens sit cōpositū ex forti 7 veloci. 177

3 Utrum in emittitō exercitiū sit cōueniens. 177

4 Utrum exercitiū conferat stomacho. 177

Cap. 4^m.

1 Utrū boza exercitū sit quādo corpus est mundum. 177

2 Utrū talis boza sit cōpleta scda digestionē. 177

3 Utrū talis boza sit qd alteri cibi boza iam aduenerit. 177

4 Utrū stōchus debeat eē inanis ad forte exercitiū. 177

5 Utrū melius sit exercitiū esse pleniū qd vacuum. 177

6 Utrū exercitiū potius debeat frigidū qd calidū. 177

7 Utrum exercitiū in vere sit fiendū in meridie. 177

8 Utrum mensura certa quātūtas exercitū vel balnei possit
in prima die cognosci. char. 178

Cap. 4^m.

1 Utrū sufficiētē posuerit spēs frictionis simplices. 178

2 Utrū spēs cōpositae frictionis sint nouem. 178

3 Utrum fricatio dura extendat. 178

4 Utrum fricatio moderata ingrosset. char. 178

5 Utrum fricatio mollificet durū 7 induret molle. 178

6 Utrū fricatio pparatoria sit fienda cū re molli aut aspa. 178

7 Utrum error frictionis in duritie sit deterius qd error in
mollitie. 178

8 Utrum sit fienda fricatio cū tēpus est dormiendi. 178

Cap. 5^m.

1 Utrum per alias causas vt pro abstersione sudoris indigeat
mus balneo. char. 179

2 Utrum aqua calida inducat prifim. 179

3 Utrum habens febrem aut apostema vel solutionem conti
nui debeat cauere a balneo. 179

Cap. 6^m.

1 Utrum ad infrigidādū regatur aqua tēperata. char. 179

2 Utrum exercitiū ante balneū debeat esse temperatum aut
parum velocius qd solebat. 179

3 Utrū subito post tale exercitiū debeat natari in aqua. 179

4 Utrum sit fiendū balneū post exercitiū. 179

5 Utrum optime sano cōpetat balneū aque calide. 179

6 Utrū balneū que frigide cōpetat in regimine sanitatis. 179

7 Utrū dato qd cōpetat sit fiendū ante cibū vel post. 179

Cap. 7^m.

1 Utrū in pseruatiōe sanitatis olera 7 fruct? pueniāt. 180

2 Utrum subtiliantia sanguinē adurant. 180

3 Utrum triticum sit malus cibus. 180

4 Utrum in habētibus fastidiū sit desiderium. 180

5 Utrum aliquo tpe cibus debeat esse frigidus. 180

6 Utrū aliqd sit deterius saturitate tpe fertilitatis. 180

7 Utrum deterius sit multa repletio post multam inaniti
onem qd econuerso. 180

8 Utrum in estate comperant olera. 180

9 Utrū homo sit remouēdus a cibo reliquis adhuc famis in
anima remanentibus. 180

10 Utrum in hora digestionis debeant dormire super latus
sinistrum. char. 181

11 Utrum ex cibo tēpato pueniāt in pulsu magnitudo. 181

12 Utrum in cibando sit ordo cibarioum. 181

13 Utrum vltus sint res extra rationem. 181

14 Utrum experimentum vincat rationem. 181

15 Utrum corpora rara sint nutrienda cibo humido facili
ter digestibili. 181

16 Utrū melius sit abstinere a carnibz qd toties stōmari. 182

17 Auerit qd est facta transpositio in hoc dubio. 182

18 Utrum conueniens numerus comedendi sit vna die semel
7 alia bis. 182

19 Utrum nauſea 7 amaritudo oris fiant a mutatiōe de semel
ad bis. 182

20 Utrū cholericis debeat plies 7 multoties comedere. 182

21 Utrū ante exercitiū sit banda pauca quātitas cibi. 182

22 Utrum desiderii ad res acutas sit corruptum. 182

23 Utrum pingues debeat vna vice in die comedere. 182

24 Utrum sit bibendū post cibum 7 non in cibo. 182

25 Utrum cholera corumpat cibum in stomacho. 182

26 Utrū corpora būida tān tolerēt famē qd corpora sicca. 182

27 Utrū ex humiditatibz bonis 7 malis sustineat fames. 182

28 Utrum nunq sit potandū vinum. char. 183

29 Utrum res dulces sint veloces ad oppilandum. 183

30 Utrum pp grossum nutriēs fiant ventositates. 183

31 Utrum grossus cibus sit premitendus. 183

32 Utrum ista pdeant quantum voluerit dormiat 7 si hoc non
suffecerit dormiat fornnū longum. 183

33 Utrum ista stent silq cibus sit digestus 7 nō digestus. 183

34 Utrum si aliquis in annis processerit minus comedat 7 plu
res superfluitates multiplicent. 183

35 Que femina debeat poni in syrupo acetoso in casu. 183

36 Utrum nutritia subtilia magis cōseruent sanitatē. 183

37 Utrum fructus sint boni laboriosos. char. 184

38 Utrum post fructus competat exercitiū. 184

39 Utrum cibaria cholericā generent febres putridas. 184

40 Utrum ad corrigendū nocumētū acetosi cōueniat mel 7 vi
num antiquū ante cibi digestionem. 184

41 Utrū corpus malis repleti būibz sit bonis reficiendū. 184

42 Utrum subtiliato regimine laboriosi 7 post comedat rem
grossam sit necesse minuire. 184

43 Utrum diuersitates cibarioz noceant. 184

Tabula dubioꝝ Gentilis

44. Utrū sit melius comedere carnes de sero an de mane. 184.
 45. Utrum assatum facilius digeratur et nutriat. 185.
 46. Cur inter diffusiles ventositates non connumerantur allia sicut cepas. 185.
 47. Utrū brodiū pulloꝝ sit magis nutritiū q̃ brodiū gallinarū. 185.

Cap. 8^m.

1. Utrum teporatis cōpetat aqua frigida. char. 185.
 2. Utrū cholicus magis toleret aquā fridā q̃ sanguineus. 185.
 3. Quomodo aqua frigida inducat uocumentum fin longitudo diem cū uō mox ēt cū in corpore. 185.
 4. Utrum aqua frigida noceat ebrijs. 185.
 5. Utrū multa aq̃ sit bibēda post sufficientē comestione. 185.
 6. Utrum vinum cōpetat calefactis. 185.
 7. Utrū vinū cōpetat post fructus et cibū mali chimi. 185.
 8. Utrū vinū cōpetat cholericis et flegmaticis. 186.
 9. Utrum vinum sit bibēdum post cōpletam digestionē vel ante digestionē. 186.
 10. Utrum vinum cōpetat in cōstrictione pectoris. 186.
 11. Utrum vinum possit in frigidare. 186.
 12. Utrum vinū purum velocius inebriet mixto. 186.
 13. Utrum possimus bibere vinum in ieiunio. 186.
 14. Utrum vinum in egritudinibus conueniat. 186.
 15. Utrum in estate conueniat. 186.
 16. Utrum vinum multū conuertatur in cholera. 186.
 17. Utrum res dulces sanis competant. 186.
 18. Utrum inebriari semel in mense conueniat. 186.
 19. Utrum vinum competat pueris. 186.

Cap. 9^m.

1. Utrum insomnietas cōtrarietur subeth. char. 187.
 2. Utrum somno syncope conueniat. 187.
 3. Quid sit melius an expectare descensum cibi per se an incedere ut descendat. 187.
 4. Utrum dormire in die sit bonum. 187.
 5. Utrum resupine dormire sit bonum. 187.

Cap. 10^m.

1. Cur reseruantur regimen per coitum. char. 187.
 2. Cur nō determinauit de regimine per inanitionem: acciden- tia anime et aciem. 187.
 3. Utrū medicine solutue cōpetat in regimine sanitatis. 187.

Cap. 11^m.

1. Utrum mēbra debilia confortent fricatione exercitio et em- plastro de pice. 187.
 2. Utrū retēio anbelit? faciat augmētū in mēbro ychno. 187.
 3. Utrū prius emplastrū de pice sit appropinquandū. 188.
 4. Cur dixit paruū exercitium. 188.
 5. Cur dixit fricationem temperatam. 188.
 6. Utrū prius debeat augmētari fricatio q̃ exercitū. 188.
 7. Utrū debeamus pcedere augmētando exercitū. 188.

Cap. 12^m.

1. Cur dixit Aui. q̃ lassitudis tres sunt spēs q̃b addit q̃rta. 188.
 2. Utrū extensua et apostemosa sint idē. 188.
 3. Utrum lassitudo p̃cipiat in cuti an in lacertis. 188.
 4. Utrum multitudo sit cā vlceroſe lassitudinis. 188.
 5. Utrū adeps vel ei? hūditas aut caro sint cā vlceroſe. 188.
 6. Utrū humores crudi sint causa vlceroſe. 188.
 7. Utrū apostola sit spēs cōposita ex vlceroſa et extensua. 188.

Cap. 13^m.

- Utrū vinū teporatu cōpetat alicib? et oscitationib? 189.

Cap. 14^m.

1. Utrum cura lassitudinis ab exercitio sequeat nos a multis egritudinibus. char. 189.
 2. Utrum exercitū curret lassitudinem. 189.
 3. Utrum aqua multum calida inspisset. 189.
 4. Utrū in arefactiua regimen sit mutandum. 189.
 5. Utrum piper sit exhibendum. 189.
 6. Utrum vinū cōpetat ante digonē humoris crudi. 189.

Cap. 15^m.

1. Utrum fricatio pauca causet raritatem. 189.
 2. Utrū signa spissitudinis a friditate sint sudor et reuerſio cor- poris ad rubedinē cū adest exercitium. 189.
 3. Utrum in illa que est ex exercitio sit sudor. 189.
 4. Utrū in ea que sit vino ocio et multa humiditate balnei cō- petat fricatio cum paucio oleo. 189.
 5. Utrum sit vltimum forti exercitio. 189.
 6. Utrum multitudo balnei humectet. char. 189.

Cap. 16^m.

1. Utrum vine fetor significet mām esse in venis. 190.
 2. Utrū in lassitudine et cachochimia cōpetat ee famelicū. 190.
 3. Utrū i tali lassitudine sit idē sciendū in pharmania et flōmia. 190.
 4. Cur det paruū coclear diatriton pipercon. 190.
 5. Cur prohibuit diacalamentum. 190.
 6. Cur nō trahit semper materias ad extra. 190.
 7. Cur relinquat euacuationem per vomitum secesum et erer- cium quid faciendum est. 190.
 8. Utrum fin diuersa corpora sit diuersificanda cura lassitudi- nis extensue. 190.
 9. Utrum aqua sit prohibenda. char. 191.

Cap. 17^m.

1. Utrū lapsus ex etate sit iter alios lapsus connumerādu. 191.

Boctrinetrie Cap. j.

1. Utrum senes debeant multotiens comedere. 191.
 2. Utrum senibus competat panis cum melle. 191.
 3. Utrum senes debeant cauere a speciebus. 191.
 4. Utrum lac competat senibus. 191.
 5. Utrum pūna competat senibus. 191.
 6. Utrum vinū nigrum grossū cōpetat senibus. 191.
 7. Utrū diatriton pipercon cōpetat ad aperiendū. char. 192.
 8. Utrū mēbra debilia debeant plus exercitari q̃ fricari. 192.
 9. Utrum in senibus repetat vltima sanitas. 192.

En quarte Caplin primum.

1. Utrum Aui. sit diuinitus nō faciendo mentio- nem de p̃seruatione in acuto. char. 194.
 2. Utrū tria enumerata sint ista p̃tis curatiue. 194.
 3. Utrum nutritiū sit aliquādo prohibēdus: aliquādo minuen- dus: aliquādo augendū. 195.
 4. Utrū deterius sit errare in tenui an in grossiori dieta. 195.
 5. Utrū iudiciū q̃litas nutritiū igrediat iudiciū q̃litas. 195.
 6. Utrum stante repletionē humorum in venis sint dandi cibi pauci nutritiū et multe q̃litas. 195.
 7. Utrum in morbo acuto magis liceat minozare cibū ex par- te q̃litas an ex parte qualitas. 195.
 8. Utrū modus dietandi attendat penes statum. 195.
 9. Utrū caro potius det nutritiū tarde resolubile. char. 196.
 10. Utrū respectu medicine sint alia consideranda q̃ tres dicte regule. 196.
 11. Utrum in electione qualitas medicine habeatur cognitio ab alio q̃ ab egritudine. 196.
 12. Utrū cognitio quantitas medicine habeatur ex duob? aut ex tribus. 196.
 13. Utrum cognitio nature membri aliter q̃ per illa quatuor cognoscatur. 196.
 14. Utrū lapsus a simili sit maior q̃ lapsus a dissimili. 196.
 15. Utrum pulmo indigeat medicina forti. char. 197.
 16. Utrum splen egeat medicina fortiori q̃ epar. 197.
 17. Utrū gibbū epatis renes et vesica p̃ intestina purgenſ. 197.
 18. Utrū in euacuatione sit cōsideranda pars diuersa. 197.
 19. Utrum sit trahēdum ad partem cōsociam. 197.
 20. Utrum debeamus per rectā viam euacuare. 197.
 21. Utrum possimus diuertere nō sedato dolore. 197.
 22. Utrum transitus sit sciendus super principale. 197.
 23. Utrum cor sit nobilius epate et cerebro. char. 198.
 24. Utrū q̃litas medicine ex q̃litate egritudinis cognoscatur. 198.
 25. Utrum cura fiat per contrarium. 198.
 26. Utrum ex tepore egritudinis habeatur cognitio. 198.
 27. Quomodo in p̃ncipio apponimus repercussiuā. 198.
 28. Utrum in statu competat pure resolutiua. 198.
 29. Utrū in minozatiua cūone sit expectāda digestio. 198.
 30. Utrum semp sit melius icipere a forti medicina. 198.
 31. Utrum si medicus recte operetur quare non cito appareat iuuamentum. 198.
 32. Utrum medicus possit scire se recte operari. 198.
 33. Utrū eadē medicatiōe sit fida p̃mutatio de vna ad aliā. 198.
 34. Utrū ignorata egritudine sit relinquēda nature. 199.
 35. Quomodo egritudo est p̃iuncta dolori cause eius aut a quo p̃uenit egritudo. char. 199.
 36. Utrū in sedādo dolore debeam? trāscēdere papauer. 199.
 37. Utrū sint cōſorāde virtutes naturales sicut alie. 199.
 38. Quid faciat delectatio talū delectatiū pro virtute. 199.
 39. Quomodo est possibilis mutatio forme. 199.
 40. Utrum vomitus sit sciendus in estate. 199.

Sup primo can. Huic.

Cap. 2^m.

- 1 Utrum tempus calefactionis et infrigidationis sit equale re
posi humectationis et exiccationis. char. 199
- 2 Utrum tempus calefactionis sit equale tempore infrigidandi. 199
- 3 Utrum tempus humectationis sit longius tempore exiccationis. 199
- 4 Utrum maior sit timor calefactionis et infrigidandi quam exiccandi
et humectandi. char. 199
- 5 Utrum maior sit timor in calido quam in frigido. 199
- 6 Utrum maior sit timor in humectando quam in exiccando. 199
- 7 Utrum oppilatio sit causa caliditatis. 200
- 8 Utrum in febre acuta egcamus fortius extinguentibus. 200
- 9 Lius complexionis sit vinum. 200
- 10 Utrum senes sint reducendi ad medium. 200

Cap. 3^m.

- 1 Utrum apti ad cholericam passionem sint pharmaceutici. char. 200.
- 2 Utrum ultra decem enumerata coincidentia euacuationem
sit aliud coincidentia. 200
- 3 Utrum corpora calida et frigida et humida sint prohibenda ab
eione: calida vero et humida sunt fortiter euanda. 200
- 4 Utrum non consuetudo debeat euacuari. 201
- 5 Utrum euacuatio sit fienda per partem declinationis. 201
- 6 Utrum secunda et tertia conditio sint idem. 201
- 7 Utrum euacuatio sit fienda per partem ad quam habet rectitudinem. 201
- 8 Utrum cum determinat qualiter est euacuandum sit idem quod di-
citur in alio capitulo de tempore euacuationis. 201
- 9 Utrum medicus considerat tale tempus. 201
- 10 Utrum materia furiosa sit subtilis. 201
- 11 Utrum sit eradicandum non existente repletionem. 202
- 12 Utrum materia sit trahenda ad duas diametros. 202
- 13 Utrum materie que sunt in venis sint faciliores euacuationis
quam materie existentes in membris. 202
- 14 Utrum initio sit propria eio humoribus egiuter augmentatis. 202
- 15 Utrum superflua euacuatio generet febres. 202
- 16 Utrum virtus sit fortis cum mala materia. 202
- 17 Utrum ventris solutio trahat ab inferioribus. 202
- 18 Utrum vltima euacuatio sit fienda. 202
- 19 Utrum liceat euacuare versus ad synopim. 203

Cap. 4^m.

- 1 Utrum soluendo semper ventris sint data cibaria diuersa. char. 203
- 2 Utrum equali existente necessitate pharmacie et flobor-
mie sit permitenda floboromia. 203
- 3 Utrum morbi magnitudo indicet de euacuatione. 203
- 4 Utrum in apostemate intrinseco sit soluendum ventris. 204
- 5 Utrum macer aptus ad vomitum sit euandus per vomitum. 204
- 6 Utrum in lientia vomitus sit disconueniens. 204
- 7 Utrum post perfectam euacuationem sequatur estuatio mu-
tatio humoris et somnus et sitis. 204
- 8 Utrum medicina ventris solutiva expellat humores virtu-
te qua eos attrahit. 204
- 9 Utrum medicina conuertatur in humores nostros. 204
- 10 Utrum medicina trahat humores per similitudinem in suba. 204
- 11 Utrum medicina solutiva eiet eris in sticho vel i testinis. 205
- 12 Utrum medicina transeat ad humorem euacuandum. 205

Cap. 5^m.

- 1 Utrum lenificatio nature reddat corpus securum a pena pre-
ter aptum cholericam passionem. 205
- 2 Utrum in apto cholericam passionem sint miscenda medicamina
vomitiva cum solutiva. 205
- 3 Utrum post debilem medicinam sit dormiendum. 205
- 4 Utrum post medicinam sit aliquid sumendum. 206
- 5 Utrum medicina sit sumenda stomacho ieiuno. 206
- 6 Utrum pilule sint sumende cum apozimatibus. 206
- 7 Utrum medicina semper inueniat humorem proprium. 206
- 8 Utrum ultra humorem proprium medicina extrahat humores qui
sequuntur in multitudine et subtilitate per sanguinem. 206
- 9 Utrum ante euacuationem sit preparandum corpus cum vo-
mitu duobus aut tribus diebus. 206
- 10 Utrum ille qui assumptis medicaminibus sit ingressurus balneum
secunda die. 207

Cap. 6^m.

- 1 Utrum sitis sit signum sufficientis purgationis. char. 207
- 2 Quomodo causatur illa sitis. 208
- 3 Utrum sitis signet perfectam eione per pharmacum vomitiuum. 208
- 4 Utrum sitis sit bonum signum in alio corpore quam in reposito. 208

Cap. 7^m.

- 1 Utrum in euacuatione superflua competat epithima. char. 209

- 2 Utrum nasturtium conueniat. char. 208
- 3 Utrum cibum euacuatum superflue debeat esse frigidus. 208

Cap. 9^m.

- 1 Utrum quicquid exhibet virtus et non suba medicine. char. 208
- 2 Utrum aromatica sint cordialia. 208
- 3 Quid faciant aromatica cum spiritu animali. 208
- 4 Quid est sua proprietas. 209
- 5 Utrum in medicinis lubricationis et compressiuis sit propue-
tas que est forma specifica. 209
- 6 Utrum lubricatiua cum compressiua sit miscenda. 209

Cap. 11^m.

- 1 Utrum ante vomitum corpus semper sit preparandum. char. 209
- 2 Utrum sal prouocet vomitum. 209
- 3 Utrum vomitus sit prouocandus cum vino vel aqua. 209
- 4 Utrum qui os fumere forte vomitiuum debeat esse ieiunus. 210
- 5 Utrum calefactio extremorum faciat ad nauseam. 210
- 6 Utrum vomitus eradicet ab inferioribus. 210
- 7 Utrum vomitus conferat egritudinibus chronicis. 210

Cap. 13^m.

- 1 Utrum ipsa uisio corporis optie sani competat vomitum. char. 210
- 2 Utrum quolibet mense sit prouocandus vomitus. 210
- 3 Utrum debeat fieri duobus diebus continuis. 210
- 4 Utrum intestina non sint euacuanda omni mense. 210
- 5 Utrum vomitus conferat cholericis a generatione. 211

Cap. 17^m.

- Utrum clystere conferat renibus vesice et matrici. char. 211

Cap. 19^m.

- Utrum embroca sit fortior emplastro. char. 212

Cap. 20^m.

- 1 Utrum floboromia sit versus eio quam pharmacia. char. 212
- 2 Utrum floboromia debeat humori peccanti in quali et
pharmacia peccanti in quanto. 212
- 3 Utrum materia existere extra venas competat flobomia. 212
- 4 Utrum floboromia competat egrotare parato. 212
- 5 Utrum competat egro. 212
- 6 Utrum corpori non habenti repletionem competat flobomia. 212
- 7 Utrum patientibus debilitatem interiorum cum complexione
calida competat floboromia. 212
- 8 Utrum ut apostema non aperiat ante maturationem com-
petat floboromia. 212
- 9 Utrum securus fiat flobomia existere egritudine quam ante. 212
- 10 Utrum sit fienda post statum. 212
- 11 Utrum in die motus egritudinis sit fienda. 212
- 12 Utrum longa egritudo habeat crism. 212
- 13 Utrum ipsa egritudo chronica competat flobomia. 212
- 14 Utrum in hyeme sit fienda floboromia. 212
- 15 Utrum floboromia constingat ventrem. 213
- 16 Utrum debilitata virtute multiplicent humores. 213
- 17 Utrum in colica competat floboromia. 213
- 18 Utrum pregnantes sint floboromande. 213
- 19 Utrum statim signis repletionis competat floboromia. 213
- 20 Utrum stante diu melacholic fiat floboromia. 213
- 21 Utrum stante forti virtute competat floboromia. 213
- 22 Utrum in virtute debili competat floboromia. 213
- 23 Utrum floboromandus debeat iacere supinus. 213
- 24 Utrum in febre multe inflammationis competat flobomia. 213
- 25 Utrum in omni febre putrida competat flobomia. 213
- 26 Utrum absque mutatione sanguis sit restringendum in flobomia. 213
- 27 Utrum in dominio humoris cholericis et flegmaticis sit cau-
endum a floboromia. 213
- 28 Utrum post quartam sit fienda floboromia. 214
- 29 Utrum quando non est necessaria sit fienda. 214
- 30 Utrum sit expectanda maturatio. 214
- 31 Utrum in hora vehementis frigiditatis sit fienda. 214
- 32 Utrum sit fienda tempore magni caloris. 214
- 33 In quo floboromia magis competat. 214
- 34 Utrum in etate infra 14 annos sit fienda. 214
- 35 Utrum fastiditus sit floboromandus. 214
- 36 Utrum habentes stomachum debilem aut cursum cholere
ad ipsum sint floboromandi. 214
- 37 Utrum sanguis euacuatus debeat restaurari. 214
- 38 Utrum sit fienda cum carne assata. 214
- 39 Utrum in fluxibus sanguinis competat floboromia. 214
- 40 Utrum facta flobomia non necia: furiat omnes humores. 214
- 41 Utrum osacum competat cholere. 214

Tabula dubioꝝ Bētilis sup Primo cañ. Aui.

- 42 Utrum zucarum competat cholere. char. 214
- 43 Utrum sit fienda iteratio flobothomie. 214
- 44 Utz dormire an iterationē faciat ad p̄solidationē vene. 214
- 45 Utrum dies sit eligenda in hyeme pro flobothomia. 215
- 46 Utrum magis sit fienda in die. 215
- 47 Utrum melancholici sint de nocte flobothomandi. 215
- 48 Utrū iter ynā flōmā z aliā debeat cibari infirmus. 215
- 49 Utrum flōmia per transuerſum sit pro ſecundatione. 215
- 50 Utrum flobothomatus debeat cibari. 215
- 51 Utz frequēs flōmia ſit nēcia cū aliquis ſit flōmatus in quo multi ſūt humores q per flōmā facti ſūt ebullientes. 215
- 52 Utrum vene vel arterie ſint flobothomande. 215
- 53 Utrum arteria debeat flobothomari. 215
- 54 Que eſt melior flobothomia venarum an ramoz. 215
- 55 Utrum flobothomus debeat ſequi flobothomum. 215
- 56 Utrum puncto neruo debeat prohiberi conſolidatio z noui appropinquare frigida. 216
- 57 Utrum in febre putrida magis cōueniat flobothomia arteriarum q venarum. 216
- 58 Utrum apparente inflatōne per ligaturam ſit ſoluēda ligatura vt diſtinguatur baſtica ab arteria. 216
- 59 Utrum ſanguis arterie ſit cholericus. 216
- 60 Utrum flōmia cephalice euacuet ſolū a collo z capite. 216
- 61 Utrum poſſit dolor eſſe antiquus. 216
- 62 Utrum dolor epatis in quo flobothomatur arteria inter indicem z pollicem ſit a materia calida. 216
- 63 Utrum ſecunda ligatura erret ſicut prima. 216
- 64 Utrum fortis ligatura cauſet apoſtema. 216
- 65 Utrū cum adeps egreditur debeat remitti aut incidi. 217
- 66 Utrum magna quātitas ſanguinis ſit extrahenda. 217
- 67 Utrum cum ſola indicatione virtutis poſſit meſurari quātitas ſanguinis extrahendi. 217
- 68 Utrum in euacuatione per flobothomiaz debeat ducere vſq ad ſanguinis mutationem. 217
- 69 Utz ex pulſu ſumaf indicatio de flōmia p̄stringēda. 217
- 70 Utrum ſit faciendus vomitus propter ſyncopin. 217
- 71 Utrum ſyncopis ſit poſt exitum ſanguinis. 217
- 72 Utrum flobothomia conferat ſciantie z podagre. 217
- 73 Utrum flobothomia ſaphene prouocet menſtrua. 217
- 74 Utrum experientia vincat rationem. 217
- 75 Utrum flobothomia vene frontis p̄ferat ſtupori. 218
- 76 Utrum flobothomia vene poſt aures p̄ferat cataracte. 218
- 77 Utrum flobothomia venarū guides p̄ferat lepre. 218
- 78 Utrum ſit fienda flobothomia ſim longum. 218
- 79 Utrum flobothomia vene ſupra ventrē p̄ferat epati. 218
- 80 Utrum flobothomia habeat horam neceſſariā electā. 218
- 81 Utz ſit fienda ſcda ligatio ſi p̄ p̄mā nō p̄cuſſa eſt vena. 218
- 82 Utrum fluxus ventris excuſet a flobothomia. 219

Cap. 21^m.

- 1 Utrū p̄us determinauit de v̄toſis q de ſanguifugis. char. 219
- 2 Utrum ventofe ſemper trahant ſanguinem. 219
- 3 Utrum ventofatio equiualeat flobothomie. 219
- 4 Utrum equiualeat pharmacie. 219
- 5 Utrum illarum plus equiualeat. 219
- 6 Utrum per ventofas euacuetur ſanguis ſubtilis. 219
- 7 Utrum in mane vel in ſero ſint apponende. 219
- 8 Utrum poſt balneum competant ventofe. 219
- 9 Utrum ventofe poſſit ſup nucha ſint vicarie vene nigre ſup albael baſtice z ſuper albael cephalice. 219
- 10 Utrum ſuper alkada p̄ferant paſſionibus capitis. 219
- 11 Utrum ventofe ſuper crura prouocent menſtrua. 219
- 12 Utrum ventofe poſſit ſub mento proſint dentibus. 219
- 13 Utrum ventofe accelerent canos. 219
- 14 Utz v̄toſe renib⁹ applicare p̄ſtat coris veſice z infici. 219
- 15 Utrum ventofe ſine ſcarificatione poſſint euacuare. 220
- 16 Utrum ventofe applicare natibus p̄ferant toti. 220
- 17 Utrum ventofe cum ſcarificatione debilitent. 220
- 18 Utrum infans poſſit ventofari in primo z tertio año. 220

Cap. 22^m.

- 1 Utz ſanguis euacuatio ſit fienda cū re venenofa. char. 220
- 2 Utrum aque in quibus ſunt rane ſint laudabiles. 220

Cap. 23^m.

- 1 Utrū determinat de morbo in via z non de alijs tribus morbis in compoſitione. char. 221
- 2 Utrum inanitio ſit res non naturalis aut morbus. 221
- 3 Utrū non docuit curare fortitudinem expulſiue cum ſit cauſa ſuperflue euacuationis. 221

- 4 Utrum euacuatio per eūonem reſtringatur. char. 221

Cap. 24^m.

- 1 Utrum oppilatio ſit morbus. char. 221
- 2 Utz oppilo fiat a ſiccitate vel a via cadere ſup viā. 221
- 3 Utz i oppilonib⁹ ſit p̄us ſubtiliādū z apiedū q etūdū. 221
- 4 Utz ſola ſubtiliatio reſtat in oppilone a mā groſſa. 221
- 5 Utrum in oppilationibus principium ſint miſcenda ſtipitica reſolutiua. 221

Cap. 25^m.

- 1 Utrum prius eſſet determinandum de ſolutione p̄tini ſim plici morbo q de apoſtemate. char. 221
- 2 Utrū porius diſtingrit frigida in ſlegmatica pura z mollia q calida in cholericā z ſanguinea. 221
- 3 Utrum cauſe apoſtematum ſint ſex. 221
- 4 Utz poſſit fieri apoſtema cum equalitate humor. 221
- 5 Utrum in principio competant ſtipitica repercuiſiua. 222
- 6 Utz mēbz ſit meliorādū vt mēc currāt ad cū. 222
- 7 Utrū in principio cōpetant blacte bizantie z ſquinātū. 222
- 8 Utrum in augmento ſint miſcenda reſolutiua. 222
- 9 Utrum in ſtatu ſit equaliter miſcenda. ſ. reſolutiua cum repercuiſiua. 222
- 10 Utrum in declinatione ſint miſcenda ſtipitica. 222
- 11 Utrum apoſtema ſit calidum. 222
- 12 Utrū in apoſtibus emunctoz ſint applicāda frida. 222
- 13 Utrū nō diſſit apoſtemata iſta in calida z frigida. 222
- 14 Utrum talia apoſtemata poſſint reſolui. 222
- 15 Utrum maturatio fiat cū reſeratis glutinantibus. 222
- 16 Utrū medicamē aperitiuū debeat p̄cedere glutinatiū. 222
- 17 Utrū habēs apata occulta dz cauere a balneo. 222
- 18 Utrum ſomnus competat. 222
- 19 Utz i talib⁹ apatib⁹ iſtinctis cōpetat forz repcuſſio. 222
- 20 Utrum ſolutum reſoluit. 222

Cap. 26^m.

- Utrum plaga ſit ſecunda. char. 222

Cap. 27^m.

- Utrum in membro corrupto caro ſit remouenda ferro aut medicina cauſtica. char. 222

Cap. 28^m.

- 1 Utrū ſolutio in oſſe ſit morbo cōpoſitus. char. 223
- 2 Utrum os ſit conſolidabile. 223
- 3 Utrum poſus ſarcoides poſſit generari. 223
- 4 Utrum talis poſus regatur a natura. 223
- 5 Utrum cadat inter partes ſolutas poſus. 223
- 6 Utrum in medicando ſolutionem continuitatis tria an quatuor attendantur. 223
- 7 Quomodo ſit vino in ſolutione continui. 223
- 8 Utrum competat prohibentia fluxum. 224
- 9 Utrum poſſit fieri conſolidatio cuiuſcūq carnis. 224
- 10 Cum quibus eſt fienda conſolidatio. 224
- 11 Utrum exiccantia conueniant. 224
- 12 Utz in vultu cōpoſito debeat ſemp cura cōpoſita. 224
- 13 Utz p̄cauitas ſit oſia eēntial⁹ vuln⁹ iſtan diſpoſitiua. 224
- 14 Utrum cutis regeneretur. 224
- 15 Utz in carnis gnōne ſit p̄ſiderāda cōplexio mēbz. 224
- 16 Utrum ſi totū corpus z pars vuln⁹ erata ſint ſicca pauca exiccatio competat. 224
- 17 Utrum mala cōplexio mēbz ipediat p̄ſolidationē. 224
- 18 Utrū non poſſint omnia remedia prohibentia tranſitum mali ſanguinis ad membrum. 224
- 19 Utz mēbz vuln⁹ eratū egeat pluri ſanguie q qñ e ſanū. 224
- 20 Utrum in principio vlcis ſit intrandum balneum. 224

Cap. 30^m.

- 1 Utrū repetit cauſas doloris. char. 225
- 2 Utrū ſolum poſſint duas cauſas doloris. 225
- 3 Utrū nō diſſit ſolutionē p̄tini ſicut malā cōplexionē. 225
- 4 Utrum aqua ſit frigidi⁹ iſtūquamo. 225
- 5 Utrum cum ſtupefactis ſint miſcende tyricales z cordiales medicie. 226
- 6 Utz melius ſit bibē ſtupefaciētia q ex appropinquare. 226

Cap. 31^m.

- 1 Utrū egritudines diuerſarū ſpērū poſſint p̄iūgi. char. 226
- 2 Utrum ſyncobus z paralyſis poſſint coniungi. 226
- 3 Utrum accidens poſſit remoueri abſq morbo. 226

ſinis dubioꝝ primi libri.

Secundus cañ. Auic. cum exquisitissima
 Gentilis Fulgi. expositione. Demū
 Plinij auctoritates fm anno-
 tata capita in de simpli-
 cibus nuperrime
 addite.

Tabula dubioꝝ Gentilis sup scdo Aui.

C Dubia primi capli secundi canonis.

- 1 **U**trum recte post primū librum sequatur scds. char. 1
 2 **U**trum fecit librum de dieta et chirurgia. char. 1
 3 **U**trum in medicinis cōplexio dī talis respectu nri. 1
 4 **U**trum diuisio cōplexionis debilis et fortis possit ad-
 priari ad primam et secundā cōplexionē. char. 1
 5 **U**trum oīa mista deant cōplexionē scds. f. que sit ex mistis. 2
 6 **U**trum data medicina ex duobus cōposita adherentib⁹ utus discre-
 tina poterit vti vno sine altero. 2
 7 **U**trum dicitur bis cōmixtio debilis et simplicia debilia. 2
 8 **U**trum si non separent agant cōtrarios effectus. 2
 9 **U**trum colligit Aui. medicinas habentes cōplexionē p̄mā sicut
 habentes cōplexionē secundā. 2
 10 **U**trum medicina hīs cōplexionē scdam operans vnu effectuz
 dicatur cōposita ex contrariis. 2
 11 **U**trum possit cognosci qd camomilla habeat ptes diuersas. 3
 12 **U**trum medicia i corpe humano possit facē diuersas opōnes. 3

C Caplm 2^m.

- 1 **U**trum experiētia medicine sit fienda in corpe distēperato. 3
 2 **U**trum secūda cōditio cōtrarietur tercie. 3
 3 **U**trum oporteat cognoscere virtutē medicine. 3
 4 **U**trum ista cōtradictant virtutē medicine esse equatā et qd ex-
 periat in egritudine debiliōi. 4
 5 **U**trum ista cōtradictant operatio per accidens augetur post
 operationē et qd pmo proueniat. 4
 6 **U**trum aqua calida redeat ad frigiditatem. 4
 7 **U**trum faciat forma specifica in bis opōnib⁹ qualitatis. 4
 8 **U**trum cōditiones ad experimentū faciendū sint septem. 4

C Caplm 3^m.

- 1 **U**trum ista cognitio sit experimentalis. 4
 2 **U**trum sint alie vie cognitionis medicinarū qd possit ab Aui. 4
 3 **U**trum via sumpta ex facili vel difficili calefactione sit bona. 4
 4 **U**trum possit applicari ad canones de calefactione absolute. 5
 5 **U**trum si res densa citius congelat qd rara significet qd sit frida. 5
 6 **U**trum ex facili vel difficili inflammatione possumus arguere de cō-
 plexione calida vel frigida medicine. 5
 7 **U**trum solū possit coagulari a calido vel a frigido. 5
 8 **U**trum res que congelantur a calido resoluant a frigido et rē. 6
 9 **U**trum res per grossitudinem citius condensentur. 6
 10 **U**trum Aui. totiens resumpsit de congelatione. 6
 11 **U**trum res aquea et aerea p̄desata ab igne sit calida vel frida. 6
 12 **U**trum res sit fluida ex aqua et aere et an ex conversione vnius
 in alterum sit rara vel densa. 6
 13 **U**trum omne dulce sit calidum. 7
 14 **U**trum complexio est instrumentum odoratus. 7
 15 **U**trum album congelatum sit calidum. 7
 16 **U**trum Aui. sibi contradicat. 7
 17 **U**trum erit color quādo altera pars meretur colore nō p̄m. 7
 18 **U**trum esset color si peruiū esset superans. 7
 19 **U**trum nō dicit de colore qd q̄ntitas lactis et euforby eēt cōlis. 7
 20 **U**trum sapores ip̄māt mālū in sensus et nō odores et colores. 7
 21 **U**trum Aui. recte probet qd plus cadit error in saporibus ex pte
 frigoris qd caloris. 8
 22 **U**trum non docuit significare ex qualitatibus tangibilibus. 8
 23 **U**trum ex somno possumus arguere supra cōplexionē medicinarū. 8
 24 **U**trum p̄uatio sentiatur per habitum. 8
 25 **U**trum cognoscat oīa iter vere insipidū et p̄m apparentiā t̄m. 8
 26 **U**trum ponticum magis exasperet qd stipticum. 9
 27 **U**trum ponticum sit subtilius. 9
 28 **U**trum exasperatio magis sit a sicco grosso: abrasio magis a sicco
 subtili. 9
 29 **U**trum sapor dulcis significet maiore caliditate qd vinctuosus. 9
 30 **U**trum amarum sit calidum. 9
 31 **U**trum acetosa sint cōplexionis calide vel frigide. 9
 32 **U**trum sapor acetosus sit humidus. 9
 33 **U**trum calidū et frigidū agentia ingrossant ad sapores subtiliāt ad
 odores. 10
 34 **U**trum fm vna partem pōt esse sapor et odor. 10
 35 **U**trum odorabile sit calidum. 10
 36 **U**trum frigidum est odorabile. 10
 37 **U**trum sit reperire medicinam temperatam. 10
 38 **U**trum dulce et amarū sint sapores extremi. 10
 39 **U**trum sit passio sapor. 11

C Caplm 4^m.

- 1 **U**trum velit dicere qd ex operationibus et virtutib⁹ manifestis
 sumitur cognitio de virtutibus occultis. 12
 2 **U**trum loquutus est in distinctis capitulis. 12
 3 **U**trum respectu cancri deat medicina particularis. 12

- 4 **U**trum solutio sit operatio similis vniuersali. 12
 5 **U**trum forma subtilitatis deat medicine a calore nro. 12
 6 **U**trum glacies sit pulverizabiles. 13
 7 **U**trum plus viturur cera qd alijs congelatis. 13
 8 **U**trum mucilago sit viscosa medicina. 13
 9 **U**trum non dicit de rara et densa medicina. 13
 10 **U**trum operationes reducibiles ad caliditatem sunt plures qd
 ille que sunt in frigiditatem. 13
 11 **U**trum sint operationes vniuersales. 13
 12 **U**trum possit distinguere medicine subtilitatem. 13
 13 **U**trum medicina resolutiua sit calida et humida. 13
 14 **U**trum nō dicit quas materias resoluat. 14
 15 **U**trum in quo loco Aui. facit mentionem de mollificatione. 14
 16 **U**trum medicina maturatiua sit equalis. 14
 17 **U**trum medicina sanatiua sit contractiua. 14
 18 **U**trum est fortior calor in resolutis an vctositatis disru-
 ptina. 14
 19 **U**trum cōplexio est medicina mordicatiua. 14
 20 **U**trum ponat in numero calidarum medicinarum. 14
 21 **U**trum differt a medicina incisiva. 14
 22 **U**trum medicie excoziantie sit istarū et vte sint excoziantie. 15
 23 **U**trum medicie p̄ozatiua ponat in nro medicinarū frida. 15
 24 **U**trum solatrum repercutiat apostemata. 15
 25 **U**trum medicina repercutiua debeat esse stiptica vel frida. 15
 26 **U**trum nō fecit mentionē de medicinis sedatiuis doloris. 16
 27 **U**trum loquutus est de medicinis venenosus. 16
 28 **U**trum medicie solutie p̄hibeat opōnē p̄ozatiua et everso. 16

C Caplm 5^m.

- 1 **U**trum sit corruptio in diuisione medicine. 17
 2 **U**trum per diuisionē possit deueniri ad quāritatem qua saluetur
 forma rei et non operatio. 17
 3 **U**trum superflua trituratio possit destruere virtutem medici-
 ne et eius operationem. 17
 4 **U**trum tres an quinq̄e sint cause assationis medicinarū. 17
 5 **U**trum facit infusio ad triturationem. 18

C Caplm 9^m.

- 1 **U**trum melones et citrulli cōpetant in febribus. 28
 2 **U**trum post melones sit bibendum vinum. 28
 3 **U**trum melones sint sumendi ante cibū vel post. 28
 4 **U**trum concessio qd ante cibum deat: vtrum statim debeat
 quid cibi sequi semper super eos. 29
 5 **U**trum medio ciborum sint sumendi. 29
 6 **U**trum aliqua via post cibum debeat dari. 29

C Caplm 10^m.

- U**trum capillus veyeri abscindat fluxum sanguinis. 29

C Caplm 11^m.

- 1 **U**trum quolibet lactante reperiat coagulum. 30
 2 **U**trum faciant subeth. 30

C Caplm 12^m.

- 1 **U**trum cepe odoratus faciat lachrymare et synapis ruta alliu
 nasturium: et multa acuta non faciunt hoc. 31
 2 **U**trum postum cum aceto sit bonum. 31

C Caplm 12^m.

- 1 **U**trum caseus conueniat sanis. 32
 2 **U**trum nouus sit minus malus qd medius. 32
 3 **U**trum cum caseo debeant sumi subtiliantia. 32
 4 **U**trum spongiosus sit melior qd continuus solidus. 32
 5 **U**trum sit magis causa lapidis an humidus an siccus. 32
 6 **U**trum caseus sit ante cibum vel post cibum sumendus. 32

C Caplm 13^m.

- 1 **U**trum colloquenda debeat multū conteri. Deficit i margine. 32

C Caplm 296.

- 1 **U**trum posteriora pulloꝝ sint meliora et molliora anteriora de-
 riora et cum crescant everso. 47
 2 **U**trum testiculi galloꝝ coeūtiū sint meliores testiculis nō coeūtiū. 47

C Caplm 397.

- 1 **U**trum lepus sit euz melle rectificadus. Deficit in margine. 53

C Caplm 444.

- U**trum lac sit frigide complexionis. 54

C Caplm 505.

- U**trum nux nocet ozi et lingue. Deficit. 63

C Caplm 692.

- U**trum tartufule sint calide complexionis. Deficit in margine. 68

Sinis Tabule dubioꝝ scdi libri Aui.

Cap.

Tabula simpliciū scđi cañ. An̄i.

Cap. 2	A	Bsintbiū.	char.19	25 Asefeni.	char.z2	114 Butyrum	char.30
5		Abbel.	char.20	30 Aſio.	char.z2	117 Butyrum recens.	char.30
19		Abugiliſe	char.z1	53 Aſa.	char.z4	C Nomina yſualia ⁊ cōmuniora apđ	
29		Abutilon.	char.z2	55 Aſinus.	char.z4	latinos.	
34		Abſius.	char.z2	16 Aſarabic.	char.z1	Borax lege tinbar.	
34		Abzich.	char.z2	23 Aſbamaraet.	char.z1	Bitis lege bolus aliamenti.	
69		Abzotanium.	char.z6	27 Aſtraſſus.	char.z2	Bauccia lege gerſar.	
3		Achacia.	char.z0	31 Aſuit.	char.z2	Bolū armenū lege lutū armenū.	
46		Acorus.	char.z2	39 Aſinat.	char.z2	Berberi lege amiberberis.	
54		Acetoſa.	char.z4	40 Aſta.	char.z2	Bugloſſa lege keuſauguen.	
78		Acetum.	char.z7	48 Aſtramentum.	char.z3	Buccomarien lege artanita.	
6		Adrimia.	char.z0	18 Aſricula muris.	char.z3	Diſſorta lege armech.	
38		Adrumilon.	char.z2	35 Aſſida.	char.z2		
73		Adeps.	char.z6	43 Aſellana.	char.z2	L	
77		Adodillus.	char.z6	79 Aurum.	char.z7	122 L Camomilla.	char.31
14		Agalugin.	char.z1	17 Aſcedaraeth.	char.z1	126 Caſtorcum.	char.31
44		Agnus caſtus.	char.z2	57 Aſul.	char.z4	127 Caſeus.	char.31
81		Agaricū.	char.z7	C Nomina magis yſualia quorundā		134 Camphora	char.33
12		Alatunoch ⁊ alababar.	z1	ſimpliciū ob facilitatē inuētiōē.		135 Camepiteos.	char.33
20		Almeſu.	char.z1	Ambra lege karabe.		136 Lamedreos	char.33
22		Alabuch.	char.z1	Aſtriplex lege criſolocanna.		141 Larui.	char.34
24		Alblage.	char.z2	Allium agreſte lege ſcordeon.		142 Lapparis.	char.34
26		Alquaſcen.	char.z2	Aſpium agreſte		143 Laulis.	char.34
45		Alle.	char.z2	Aſtribemiſſa lege vcbuen.		145 Lanis.	char.34
51		Alcāna.	char.z3	Auellana lege roba.		146 Laro.	char.34
67		Alor.	char.z5	Auena lege denſek.		148 Laly.	char.35
71		Alumen.	char.z6	Abieſo lege amumeli.		151 Lancer fluuialis.	char.35
75		Allium.	char.z6	Adamas lege almeſu.		152 Lancer marinus.	char.35
76		Althea.	char.z6	B		155 Laſſia.	char.36
8		Ammoniācū.	char.z0	85 Balfamus.	char.z7	158 Lamentum.	char.36
11		Amirberis.	char.z1	88 Baurach.	char.z8	159 Lardamomum.	char.36
13		Amumeli.	char.z1	93 Batheca.	char.z8	161 Lalamus aromaticus.	36
15		Amgaillem.	char.z1	97 Baurach kebuli.	char.z9	163 Lartamus.	char.37
52		Amomum.	char.z3	103 Babeke.	char.z9	167 Lambil.	char.37
58		Amigdal.	char.z4	110 Baraſſican.	char.z9	170 Lalcantum.	char.37
60		Amilum.	char.z5	113 Balauſtia.	char.z9	172 Lanebiri.	char.37
61		Ameos.	char.z5	115 Barba bircina.	char.z0	174 Lanabs.	char.38
63		Ambra.	char.z5	116 Bdellium.	char.z0	178 Laſaſ.	char.38
1		Aniſum.	char.19	83 Ben.	char.z7	184 Lataul.	char.38
7		Anthimonium.	char.z0	84 Bedeorad.	char.z7	187 Lambura.	char.38
9		Aniuden.	char.z0	86 Been.	char.z8	188 Latbimūkureis.	char.38
33		Anagaliſ.	char.z2	87 Berengeſſ.	char.z8	189 Lalab.	char.38
41		Anacardus.	char.z2	95 Bellirici.	char.z9	190 Laiſur.	char.38
42		Anas.	char.z2	96 Bederenegum.	char.z9	194 Capillus algul.	char.39
72		Anhetum.	char.z6	97 Beberenegi.	char.z9	195 Capillus.	char.39
56		Apium.	char.z4	104 Beſceguaiſcen.	char.z9	196 Caſurudar.	char.39
59		Aqua.	char.z4	105 Bedarungi.	char.z9	197 Caſſiafiſtula.	char.39
21		Armech.	char.z1	106 Bertanichi.	char.z9	198 Larnub.	char.39
28		Ardifrigi.	char.z2	108 Bebilifi.	char.z9	200 Lauchum.	char.39
36		Ardiud.	char.19	109 Benecguariden.	char.z9	201 Landeros.	char.39
37		Aribur.	char.z2	101 Bibar.	char.z9	202 Lameleon.	char.39
47		Argentū viuū.	char.z3	107 Bilomon.	char.z9	205 Lauda equi.	char.39
49		Aſſenicū.	char.z3	111 Bitbar.	char.z9	206 Lantaris.	char.39
50		Aſtiſtologia	char.z3	118 Bitumen indaicum.	30	121 Leruſa.	char.31
62		Artanita.	char.z5	82 Blacte biſantie.	char.z7	123 Lepe.	char.31
64		Aranea.	char.z5	89 Bulbus.	char.z8	125 Lepe agir.	char.31
65		Argentum.	char.z5	90 Bugeniſ.	char.z8	129 Lerebrium.	char.32
68		Arundo.	char.z6	91 Buſurum.	char.z8	162 Lentaurea.	char.36
70		Arbor marie.	char.z6	92 Bunchum.	char.z8	123 Lera.	char.39
74		Arbor cimum.	char.z5	94 Bule.	char.z8	147 Lbriſomilla.	char.35
80		Aromaticum.	char.z7	99 Buſeiden.	char.z9	153 Lbriſolocāna.	char.35
4		Aſſarum.	char.z0	100 Bokida.	char.z9	164 Lbitran.	char.37
10		Aſtirgar.	char.z1	102 Buſiri.	char.z9	175 Lchimolea	char.38
				112 Buſderbendium.	char.30	177 Lbarta.	char.38
						203 Lbaratim.	char.39

Tabula simpliciū

[illegible]

Scdi cañ. Hui.

326 Husame.	char.49	375 Karmecik.	char.53	447 Lilium.	char.57
Bianum regū lege mabeibetene.		376 Karon.	char.53	448 Liquiricia.	char.57
Barus lege muri.		395 Kali.	char.53	398 Locuste.	cha.54
D		377 Kemileum.	char.53	400 Longum piper.	char.54
Cap. 333 C Pareomam.	char.50	378 Kebikengi.	char.53	421 Lutum sigillatum.	char.54
338 Daafce.	char.50	379 Kekengi.	char.53	422 Lutum absolute.	char.55
339 Dasek.	char.50	380 Kenkefred.	char.53	423 Lutum armenum.	char.55
340 Darmel.	char.50	383 Kemescir.	char.53	424 Lutum samium.	char.55
341 Daltit.	char.50	385 Keucauguen.	char.53	425 Lutum qd comedif.	char.55
342 Darlafum.	char.50	387 Keifin.	char.53	426 Lutum terre masticis.	char.55
343 Dandachochba.	char.50	389 Kebenckeseng.	char.53	427 Lutum creticum.	char.55
344 Daurum romanū.	char.50	390 Kerfe armoniacum.	53	428 Lutum chimolea.	char.55
345 Dasech.	char.50	391 Kerfe cinnamomi.	char.53	429 Lutum vitis.	char.55
347 Darbatum.	char.50	392 Keiken.	char.53	433 Lutum magra.	char.55
348 Dalidium.	char.50	394 Kered.	char.53	433 Lubne.	char.55
349 Dase.	char.50	382 Kildaru.	char.53	436 Lubabat barbarica.	char.56
350 Dasafum.	char.51	396 Kimolea.	char.53	441 Lucharidis.	char.56
351 Daurum.	char.51	384 Kozmidenen.	char.53	442 Luf.	char.56
352 Darbe.	char.51	393 Kottum.	char.53	451 Lupinus.	char.58
356 Dausagi.	char.51	376 Kusele.	char.53	Lupinus sylvestris.	
357 Daulurum.	char.51	381 Kustberkusti.	char.53	Leuisticus lege keifim.	
331 Herba iudaica.	char.50	388 Kuçkenden.	char.53	Lolium lege sceilen.	
332 Degetiascen.	char.50	L		Lumbicus lege carathim	
334 Denfistides.	char.50	402 C Lacertus.	char.54	Lapis laguli lege aqul.	
335 Bernue.	char.50	404 Lapis iudaicus.	char.54	Lapanium lege beibanilri.	
336 Dearfelus.	char.50	405 Lapis vesice.	char.54	Lapis adamas lege almefu.	
337 Belstcen.	char.50	406 Lapis spongie.	char.54	Lignū aloes lege agalugin.	
346 Herba vitri.	char.50	407 Lapis lacteus.	char.54	Lignū gūmi arabice amgailez.	
353 Herbum.	char.51	408 Lapis molaris.	char.54	Lactuca affini lege abugilifa.	
354 Dermodactylus.	char.51	409 Lapis in quo acuitur.	char.54	M	
355 Beiren.	char.51	410 Lapis alagi.	char.54	459 C Macis.	char.59
358 Hirundo.	char.51	411 Lapis alkali.	char.54	463 Mandragora.	char.59
329 Domo.	char.49	412 Lapis lune.	char.54	465 Mastix.	char.59
330 Dolus aliameni.	char.50	413 Lapis femeinus.	char.54	468 Maru.	char.60
3		414 Lapis nigroum.	char.54	469 Marmacora.	char.60
363 C Jar fluminis.	char.52	415 Lapis affrogion.	char.54	474 Mages.	char.60
368 Jabiol.	char.52	416 Lapis serpentis.	char.54	475 Marchasita.	char.61
369 Id quo aurum adheret.	52	417 Lapis q extinguit i oleo.	char.54	476 Magesia.	char.61
364 Jefus.	char.52	418 Lapis aneseb.	char.54	477 Maiozana.	char.61
372 Interceptor adeib.	char.52	419 Lapis alefekifa.	char.54	482 Mahaleb.	char.61
373 Interceptor canis.	char.52	420 Lapis armenius.	char.54	483 Magra.	char.61
365 Ipericon.	char.52	431 Lacticinium.	char.55	485 Maroth.	char.62
359 Ireos.	char.51	432 Laudanum.	char.55	493 Manna.	char.62
366 Ifopus humida.	char.52	434 Lacca.	char.56	498 Masal.	char.62
367 Ifopus sicca.	char.52	444 Lac.	char.56	456 Melliloum.	char.59
360 Iusquiamum.	char.51	445 Lampas alcutrub.	char.57	458 Melongena.	char.59
361 Jumar.	char.51	450 Lana.	char.58	464 Megerion.	char.60
362 Jumeim.	char.52	452 Lactuca.	char.58	471 Merdeseng.	char.60
370 Juniperus.	char.52	453 Lactuca affini.	char.58	472 Mescatramescir.	char.60
371 Juitube.	char.52	455 Laurus.	char.58	481 Memithe.	char.61
Jringi lege atratfus.		435 Lebibach.	char.56	484 Mehebetece.	char.62
Jtem balibium indicus lege nil.		397 Lepus sylvestris.	char.53	486 Mescim.	char.62
Jpoquistidos lege benfistides.		399 Lepus marinus.	char.54	487 Melguab.	char.62
Jarus.		449 Lens.	char.58	489 Melba.	char.62
Juniperi fructus lege abbel.		454 Lentiscus.	char.58	490 Memireu.	char.62
Juncus lege carta.		401 Licium.	char.54	491 Mehegeberegi.	char.62
K		403 Limacia.	char.54	492 Meifce.	char.62
374 C Karabe.	char.52	437 Lingua aulis.	char.56	496 Medulla.	char.62
		438 Lingua bouis.	char.56	499 Mentha.	char.62
		439 Lingua arietis.	char.56	450 Mel.	char.62
		440 Lingua.	char.56	457 Myrtus.	char.59
		443 Liminium.	char.56	461 Mirabolani.	char.59

Tabula simplicium scdi can. Alui.

479 Myrra.	char.61	536 Origanum.	char.67	Q	
502 Mozum.	char.62	539 Ordeum.	char.67		
460 Mufaiaba.	char.59	537 Oſa.	char.67	573 C Quinquifolium.	char.71
462 Mufebum.	char.59	538 Oſtracum.	char.67		
466 Mu.	char.60	530 Qua	char.65	R	
464 Muſcus.	char.59	Oſinum garioſilatum lege ſala		581 Raffanus.	char.72
470 Mugatb.	char.60	mamiſchi.		586 Ramech.	char.72
473 Muſm.	char.60	Orobis lege herbum.		587 Raſenigi.	char.72
478 Muſmia.	char.61			589 Rachamat.	char.73
480 Muſra.	char.61	P		590 Raſas.	char.73
488 Muredaſcon.	char.62	545 C Papyrus.	char.68	591 Rabadar.	char.73
494 Muluchia.	char.62	552 Palma.	char.69	595 Ratuba.	char.73
495 Muſa.	char.62	561 Praſſium.	char.70	596 Rana.	char.73
497 Muri.	char.63	565 Paſtus camelloꝝ ⁊ colubaz.	70	576 Renes.	char.71
501 Muſ.	char.63	570 Papauer.	char.70	582 Rehan.	char.72
Meliſſa lege marmacora.		572 Panis.	char.71	583 Rehan ſalamonica.	char.72
Macis lege talifaſak.		547 Pelles.	char.68	585 Reubarbarum.	char.72
Miliſium ſolis lege calab.		551 Pedes.	char.68	592 Reiben.	char.73
Mozſus galline lege anagallus.		553 Petroleum.	char.69	594 Reibthe.	char.73
Melo lege batbea.		554 Pentaphilon.	char.69	574 Rigum.	char.71
Manna lege tereniabin.		557 Penidy.	char.69	588 Ribes.	char.72
Matricaria lege vehenen.		560 Petroleum.	char.70	575 Roſa.	char.71
Mintum lege ſerengi.		562 Peonia.	char.70	577 Rob.	char.71
Marubium lege praſſium.		566 Pes locuſte.	char.70	584 Roba.	char.72
Malua lege molachia.		567 Pes coruinus.	char.70	578 Rutha.	char.71
		571 Perſica.	char.71	579 Rubus.	char.71
N		548 Pix.	char.68	580 Rubea tinctoꝝ.	char.72
503 C Napellus.	char.63	550 Pira.	char.68	593 Rubien.	char.73
504 Napellus moyſi.	char.63	555 Piſces.	char.69	Radix piperis lege fulfulumini.	
513 Naſturtium.	char.63	556 Pyretru.	char.69	Rutha ſylueſtris lege harmel.	
514 Narcifus.	char.64	558 Piper.	char.69		
521 Narikas.	char.64	559 Piper aque.	char.69	S	
524 Nabach.	char.64	563 Pinus.	char.70		
526 Nabam.	char.65	543 Portulaca.	char.67	599 C Sarcocolla.	char.73
515 Nereiden.	char.64	544 Polypodium.	char.67	607 Salua.	char.74
517 Neſrin.	char.64	546 Polium.	char.68	609 Sanguis draconis.	char.74
518 Nemen.	char.64	549 Porrum.	char.68	610 Sanguis.	char.73
519 Nenufar.	char.64	569 Poma.	char.70	619 Sambucus.	char.75
520 Neremiſch.	char.64	541 Pruna.	char.67	621 Salua.	char.73
523 Nerſefrendaru.	char.64	542 Pſilium.	char.67	624 Sal.	char.76
516 Nil.	char.64	564 Pupilla oculi.	char.70	626 Sal armoniacus.	char.76
522 Nitrum.	char.64	568 Pulmo.	char.70	627 Sandaraca.	char.76
527 Nigella.	char.65	Panis porciu. Ladrimia.		628 Sarax.	char.76
528 Nix.	char.65	Item facilleſus.		631 Sadar.	char.77
505 Nux.	char.63	Plumbum lege alaunoch.		649 Sanich.	char.77
506 Nux muſcata.	char.63	Porcus qui cum tangit rotun.		651 Sacundulion.	char.78
507 Nux benden.	char.63	daſ naſciſ ſub amphozis aq		652 Saſid.	char.78
508 Nux cupzeſſi.	char.63	lege guada.		658 Sandalus.	char.78
509 Nux indica.	char.63	Perſicaria. l. ſingiber caninum.		659 Sapo.	char.78
510 Nux romana.	char.63	Piper longu lege longu piper.		660 Sabane.	char.78
511 Nux tamarifci.	char.63	Paretaria lege herba vitri.		661 Saſurubum.	char.78
512 Nux metbel.	char.64	Populus arbor lege haur al.		662 Sarſar.	char.79
525 Nucleus.	char.65	nux romana.		663 Saſaf.	char.79
Nepilla lege ſubera.		Plumbum viſtum lege merda		664 Sakaik.	char.79
Nepita lege ſcifaron.		ſengi.		686 Saliz.	char.80
		Palma chuiſti lege digiti citrini.		605 Scolopendria.	char.73
O		Paucedanum lege lugenis.		630 Scordeon.	char.76
540 C Obalmaram.	char.67	Perdix lege dirar.		636 Scamonea.	char.77
532 Oleander.	char.65	Pilegiu lege meſta tumefcit.		638 Scolopendria.	char.77
533 Oleum.	char.66	Pinea lege geloum.		656 Scorpiones.	char.78
534 Olue.	char.66	Pix liquida lege chitran.		667 Scellem.	char.79
535 Olibanum.	char.66	Papauer rub. l. ſakaik.		668 Schea.	char.79
529 Opium.	char.65	Petroſellinus lege apium.		669 Scinar.	char.79
531 Opoponacum.	char.65	Portulaca lege ſarſag.		670 Scel.	char.79

Secebrā

Tabula simpliciū scōi cañ. Aui.

Cap. 675	Scebran.	char.79
677	Scerbin.	char.80
678	Sceneschic.	char.69
687	Scarabeus	char.80
688	Scoria	char.80
606	Semen lini	char.74
615	Semperuua	char.75
616	Serpens.	char.75
625	Seratura	char.76
633	Sedeguarum.	char.76
637	Serapinum	char.77
640	Sesfaron.	char.78
646	Seuesten.	char.77
647	Semabzas.	char.77
653	Semurion.	char.78
665	Sebedenigi.	char.79
666	Seitaragi.	char.79
672	Secacul.	char.79
673	Sehemnigi	char.79
676	Seigen.	char.80
634	Sislicos.	char.76
635	Sirengi.	char.77
644	Sicla.	char.77
650	Silamum.	char.77
683	Synapis.	char.80
612	Sordicies.	char.74
655	Solatrū.	char.78
602	Spongia maris.	char.74
604	Spinachia.	char.74
611	Sparagus.	char.74
613	Spuma maris.	char.75
617	Spodium.	char.75
618	Splen.	char.75
632	Spolium serpentis.	char.76
648	Spica.	char.76
680	Spina alba.	char.80
681	Spina indica.	char.80
682	Spina egyptia.	char.80
597	Squilla.	char.73
598	Squinātū ⁊ flos eius.	73
654	Squilla	char.78
600	Srozax.	char.73
601	Stricados.	char.74
603	Stincus.	char.74
608	Stercus aialium.	char.74
614	Stercus.	char.75
622	Staphisagria	char.76
623	Srozax.	char.76
645	Stincus.	char.77
584	Strangulatoz adip.	80
685	Strangulatoz leopardi.	80
620	Sulphur.	char.75
629	Sulen.	char.76
639	Subal.	char.77
641	Sumium.	char.77
642	Sucutum.	char.78
643	Sumach.	char.77
667	Sudoz.	char.78
671	Sucharam.	char.79
674	Suchaba.	char.79
679	Succudus.	char.80
	Sauina lege abbel.	
	Scotatum lege dulb.	
	Sinsibizum lege absinthius.	
	Senantion lege piper aque.	

Sorba.
Saturegia lege lapas altiturb
Stellio lege guaril ⁊ ē spēs tin.
Spelta lege berebomon.
Sinopida lege magra.
Sturtio anis lege nāban
Sipia lege rubien.
Saldanella lege culcassia
cachilles.
Serpillus lege nemen.
Saluia lege marmacora.
Scalonia lege bulbus.
Salamandra lege semabzas.
Silpbium lege astigar.
Squinantum lege afeferi
Semen santū lege cambil.
Salix lege ata.
Sagma lege deffisa.
Semen fantonicū lege schea.
Stangnum lege ralas.

691	Tarcon.	char.80
692	Taraxacon.	char.80
693	Tamariscus.	char.80
694	Taratbit.	char.81
695	Talle.	char.80
696	Talifafar.	char.81
697	Tarifilon.	char.81
701	Tamarindi.	char.80
707	Tasmarach.	char.81
690	Terebentina.	char.81
700	Testudo.	char.81
703	Tenub.	char.81
704	Tereniabin.	char.81
709	Tembul.	char.82
710	Tessie.	char.82
717	Testiculus vulpis.	char.82
718	Testiculus canis.	char.82
719	Testiculus.	char.82
720	Testa.	char.82
714	Thimum.	char.82
715	Thecil.	char.82
716	Thefisse.	char.82
721	Thallium.	char.82
699	Tinctura.	char.81
706	Tincar.	char.81
708	Tinsa.	char.81
689	Tri.	char.80
698	Tubera.	char.81
702	Tuderi.	char.81
705	Thutia.	char.81
711	Turbith.	char.81
712	Turfic.	char.81
713	Tubel.	char.71

Tassius barbassus. l. birisi.
Trifoliū lege andacocha.
Thassia lege genam.
Turtur lege aibugi siue
durax.
Terrafigillata lege lutum
figillatum.
Tribuli lege haseche.
Tozpigio piscis. l. rabadat.
Thus lege olibanum.
Terebentina. l. blutē albotim.

u		
742	Uber.	char.84
723	Uebuen.	char.82
729	Uermis.	char.83
733	Uenter.	char.83
738	Uene tinctozum.	char.84
739	Uentres.	char.84
741	Uespertilio.	char.84
726	Viola.	char.83
728	Uiscus.	char.83
731	Uitrum.	char.83
734	Uitis.	char.83
736	Uirga pastozis.	char.84
724	Uinen.	char.82
743	Ungula.	char.84
735	Uolubilis.	char.84
725	Urtica.	char.82
727	Urina.	char.82
722	Uinee.	char.82
732	Uua passā.	char.83
737	Uua.	char.84
740	Uulpes.	char.84
730	Ucisur.	char.83
	Ulmus lege arbor cimicum	
	Urcia lege balreba.	
	Ulmus.	
	Ualeriana lege fu.	
	Uitis agrestis.	
Æ		
744	Uyloaloes.	char.84
	Xillocaratta lege carinib.	
Z		
749	Zarnabum.	char.85
755	Zarur.	char.85
753	Zabarat.	char.85
745	Zedoaria.	char.85
752	Zerideraet.	char.85
754	Zednar.	char.85
746	Zingiber.	char.84
748	Zingiber caninum.	char.85
750	Ziniar.	char.85
756	Zingania.	char.85
747	Zarumbet.	char.84
751	Zufere.	char.85
768	Zuccharum.	char.85
753	Zuccharū albusar.	char.85

¶ Sinis tabule capimlozum
secundi libri Aui.

Index of the Manuscript

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100	101	102	103	104	105	106	107	108	109	110	111	112	113	114	115	116	117	118	119	120	121	122	123	124	125	126	127	128	129	130	131	132	133	134	135	136	137	138	139	140	141	142	143	144	145	146	147	148	149	150	151	152	153	154	155	156	157	158	159	160	161	162	163	164	165	166	167	168	169	170	171	172	173	174	175	176	177	178	179	180	181	182	183	184	185	186	187	188	189	190	191	192	193	194	195	196	197	198	199	200	201	202	203	204	205	206	207	208	209	210	211	212	213	214	215	216	217	218	219	220	221	222	223	224	225	226	227	228	229	230	231	232	233	234	235	236	237	238	239	240	241	242	243	244	245	246	247	248	249	250	251	252	253	254	255	256	257	258	259	260	261	262	263	264	265	266	267	268	269	270	271	272	273	274	275	276	277	278	279	280	281	282	283	284	285	286	287	288	289	290	291	292	293	294	295	296	297	298	299	300	301	302	303	304	305	306	307	308	309	310	311	312	313	314	315	316	317	318	319	320	321	322	323	324	325	326	327	328	329	330	331	332	333	334	335	336	337	338	339	340	341	342	343	344	345	346	347	348	349	350	351	352	353	354	355	356	357	358	359	360	361	362	363	364	365	366	367	368	369	370	371	372	373	374	375	376	377	378	379	380	381	382	383	384	385	386	387	388	389	390	391	392	393	394	395	396	397	398	399	400	401	402	403	404	405	406	407	408	409	410	411	412	413	414	415	416	417	418	419	420	421	422	423	424	425	426	427	428	429	430	431	432	433	434	435	436	437	438	439	440	441	442	443	444	445	446	447	448	449	450	451	452	453	454	455	456	457	458	459	460	461	462	463	464	465	466	467	468	469	470	471	472	473	474	475	476	477	478	479	480	481	482	483	484	485	486	487	488	489	490	491	492	493	494	495	496	497	498	499	500	501	502	503	504	505	506	507	508	509	510	511	512	513	514	515	516	517	518	519	520	521	522	523	524	525	526	527	528	529	530	531	532	533	534	535	536	537	538	539	540	541	542	543	544	545	546	547	548	549	550	551	552	553	554	555	556	557	558	559	560	561	562	563	564	565	566	567	568	569	570	571	572	573	574	575	576	577	578	579	580	581	582	583	584	585	586	587	588	589	590	591	592	593	594	595	596	597	598	599	600	601	602	603	604	605	606	607	608	609	610	611	612	613	614	615	616	617	618	619	620	621	622	623	624	625	626	627	628	629	630	631	632	633	634	635	636	637	638	639	640	641	642	643	644	645	646	647	648	649	650	651	652	653	654	655	656	657	658	659	660	661	662	663	664	665	666	667	668	669	670	671	672	673	674	675	676	677	678	679	680	681	682	683	684	685	686	687	688	689	690	691	692	693	694	695	696	697	698	699	700	701	702	703	704	705	706	707	708	709	710	711	712	713	714	715	716	717	718	719	720	721	722	723	724	725	726	727	728	729	730	731	732	733	734	735	736	737	738	739	740	741	742	743	744	745	746	747	748	749	750	751	752	753	754	755	756	757	758	759	760	761	762	763	764	765	766	767	768	769	770	771	772	773	774	775	776	777	778	779	780	781	782	783	784	785	786	787	788	789	790	791	792	793	794	795	796	797	798	799	800	801	802	803	804	805	806	807	808	809	810	811	812	813	814	815	816	817	818	819	820	821	822	823	824	825	826	827	828	829	830	831	832	833	834	835	836	837	838	839	840	841	842	843	844	845	846	847	848	849	850	851	852	853	854	855	856	857	858	859	860	861	862	863	864	865	866	867	868	869	870	871	872	873	874	875	876	877	878	879	880	881	882	883	884	885	886	887	888	889	890	891	892	893	894	895	896	897	898	899	900	901	902	903	904	905	906	907	908	909	910	911	912	913	914	915	916	917	918	919	920	921	922	923	924	925	926	927	928	929	930	931	932	933	934	935	936	937	938	939	940	941	942	943	944	945	946	947	948	949	950	951	952	953	954	955	956	957	958	959	960	961	962	963	964	965	966	967	968	969	970	971	972	973	974	975	976	977	978	979	980	981	982	983	984	985	986	987	988	989	990	991	992	993	994	995	996	997	998	999	1000	1001	1002	1003	1004	1005	1006	1007	1008	1009	1010	1011	1012	1013	1014	1015	1016	1017	1018	1019	1020	1021	1022	1023	1024	1025	1026	1027	1028	1029	1030	1031	1032	1033	1034	1035	1036	1037	1038	1039	1040	1041	1042	1043	1044	1045	1046	1047	1048	1049	1050	1051	1052	1053	1054	1055	1056	1057	1058	1059	1060	1061	1062	1063	1064	1065	1066	1067	1068	1069	1070	1071	1072	1073	1074	1075	1076	1077	1078	1079	1080	1081	1082	1083	1084	1085	1086	1087	1088	1089	1090	1091	1092	1093	1094	1095	1096	1097	1098	1099	1100	1101	1102	1103	1104	1105	1106	1107	1108	1109	1110	1111	1112	1113	1114	1115	1116	1117	1118	1119	1120	1121	1122	1123	1124	1125	1126	1127	1128	1129	1130	1131	1132	1133	1134	1135	1136	1137	1138	1139	1140	1141	1142	1143	1144	1145	1146	1147	1148	1149	1150	1151	1152	1153	1154	1155	1156	1157	1158	1159	1160	1161	1162	1163	1164	1165	1166	1167	1168	1169	1170	1171	1172	1173	1174	1175	1176	1177	1178	1179	1180	1181	1182	1183	1184	1185	1186	1187	1188	1189	1190	1191	1192	1193	1194	1195	1196	1197	1198	1199	1200	1201	1202	1203	1204	1205	1206	1207	1208	1209	1210	1211	1212	1213	1214	1215	1216	1217	1218	1219	1220	1221	1222	1223	1224	1225	1226	1227	1228	1229	1230	1231	1232	1233	1234	1235	1236	1237	1238	1239	1240	1241	1242	1243	1244	1245	1246	1247	1248	1249	1250	1251	1252	1253	1254	1255	1256	1257	1258	1259	1260	1261	1262	1263	1264	1265	1266	1267	1268	1269	1270	1271	1272	1273	1274	1275	1276	1277	1278	1279	1280	1281	1282	1283	1284	1285	1286	1287	1288	1289	1290	1291	1292	1293	1294	1295	1296	1297	1298	1299	1300	1301	1302	1303	1304	1305	1306	1307	1308	1309	1310	1311	1312	1313	1314	1315	1316	1317	1318	1319	1320	1321	1322	1323	1324	1325	1326	1327	1328	1329	1330	1331	1332	1333	1334	1335	1336	1337	1338	1339	1340	1341	1342	1343	1344	1345	1346	1347	1348	1349	1350	1351	1352	1353	1354	1355	1356	1357	1358	1359	1360	1361	1362	1363	1364	1365	1366	1367	1368	1369	1370	1371	1372	1373	1374	1375	1376	1377	1378	1379	1380	1381	1382	1383	1384	1385	1386	1387	1388	1389	1390	1391	1392	1393	1394	1395	1396	1397	1398	1399	1400	1401	1402	1403	1404	1405	1406	1407	1408	1409	1410	1411	1412	1413	1414	1415	1416	1417	1418	1419	1420	1421	1422	1423	1424	1425	1426	1427	1428	1429	1430	1431	1432	1433	1434	1435	1436	1437	1438	1439	1440	1441	1442	1443	1444	1445	1446	1447	1448	1449	1450	1451	1452	1453	1454	1455	1456	1457	1458	1459	1460	1461	1462	1463	1464	1465	1466	1467	1468	1469	1470	1471	1472	1473	1474	1475	1476	1477	1478	1479	1480	1481	1482	1483	1484	1485	1486	1487	1488	1489	14
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	----

Gentilis sup

C Gentilis Fulginatis super Secundo casu. Auicenn. expositio.

C Incipit Liber canonis Secundus Auicenn. verba principis Alboali.

Quoniam librorum quos de medicina specifice canimus. Primum est de iudiciis vltimis in medicina. Et secundo eorum est hic liber aggregatus de medicis singularibus. Et nos quidem hunc librum in duos diuisimus tractatus. Quorum primus est de canonibus vltimis

quos te scire oportet in re medicinarum: et est scia virtutum medicinarum in medicina. Et secundus eorum est de cognitione virtutum medicinarum particularium.

C Primum vero tractatum in sex diuisimus capitula.

Capitulum primum est de compositionibus medicinarum singularium.

Capitulum 2^m est de cognitione complexionum medicinarum singularium per experimentum.

Capitulum 3^m est de cognitione complexionum medicinarum singularium per rationem.

Capitulum 4^m est de cognitione operationum virtutum medicinarum singularium.

Capitulum 5^m est de iudiciis acutius medicinarum extrinsecus.

Capitulum 6^m de collectione medicinarum et preservatione ipsarum.

C In secundo autem tractatu posuimus medicinas singulares in areolis.

In prima namque areola posuimus nomina medicinarum singularium et cognitionem essentie ipsarum.

In 2^a areola electionem bonitatis ipsarum.

In 3^a areola rememorationem qualitatum et nomen ipsarum.

In 4^a areola proprietates oppositorum earum et dispositiones ipsarum vltimas sicut resolutio et digestio et aglutinatio et stupefactio: et que illis sunt filia ex oppositis quas in tractatu primo diximus: et proprietates alias si insunt eis: et fecimus earum descriptionem cum colore ut sit facile ipsam colligere.

In areola 5^a opposites earum que pendunt ex decoratione aut in cute sicut remotione lentiginum albarum et pororum et verru earum: aut in capillis sicut preservatio ipsorum et plögatio et coloratio que in decoratione ingrediuntur. et signauimus id totum si gnis topicis ut per illud facilius inquisitio fiat in tabulis deinde colligant omnes medicie singulares que eis cadunt velociter.

In areola 6^a operationes earum in apertibus et bothoribus in paruis eminetibus que sunt sic pustule: et terminauimus et omnem speciem dictam in eis cum colore: proprio vnicuique earum.

In areola 7^a similes vlcerum et vulnerum et fracturas depictas coloribus suis.

In areola 8^a egritudines iuncturarum et nervorum depictas similiter.

In areola 9^a egritudines membrorum capitis omnes depictas suis coloribus.

Secundo

Tracta. I.

In areola 10^a egritudines membrorum oculi depictas sicut.

In areola 11^a egritudines membrorum spiritus depictas coloribus suis.

In areola 12^a egritudines membrorum nutrimenti depictas coloribus suis.

In areola 13^a egritudines membrorum expulsionis depictas etiam.

In areola 14^a febres et que eis conueniunt depictas sicut.

In areola 15^a proportionem medicinarum ad venena.

In areola 16^a permutationem earum: et quandoque conueniunt in medicina una omnes areole: et quicquid non conueniunt: forsan non reperiuntur quedam nisi in quibusdam areolis.

Quicquid complendo ex tabulis recessero et signis virtutum medicinarum particularium sigillabo tractatum secundum: et illic sigillabo hunc librum procedendo ab eo ad tertium librum.

C Tractatus Primus de complexionibus medicinarum singularium. Cap. primum.

Am declarauimus in libro primo intentionem sermonis nostri. scilicet hec medicina est calida: et hec medicina est frigida: et hec medicina est humida: et hec medicina est sicca. Et ostendimus illic quod illud est per comparationem ad corpora nostra.

Cognitione virtutum medicinarum et ciborum existit sanitatis permanetia in sano et ipsi reductio super infirmum. Ista propositio colligitur ex dictis. Aliter uero fit in principio sui libri in medicina. in qua proponit attritus nos inuitat ad studium et sciam sed libri Auicennae et aliorum librorum qui sunt de simplicibus medicinis. Cum enim opus sit medici sanitatis permanetia in sano et ipsi reductio in egro: hoc fieri non potest sine debitis insitiis que sunt cibi et medicinarum: cum eis non potest fieri nisi cognoscantur. vnde enim materiam auriliorum recte ille qui virtutes earum cognoscit: ut dicit Galenus. in 3. thegnis ter. com. 45. fm. baly. Conuenit ergo medicis preservatione et curatore medicinarum simplicium et ciborum hinc sciam: et hanc tradidit liber iste secundus. Et quibus apparet quod sit subiectum in libro hoc: quod medicie simplices et cibi vel corpora humanum finem quod est permutabile ab istis. Causa formatis est modus. procedendi que seruat: et aliqui est demonstratiui. apparet aliqui et velut plurimum narratiui. Ea efficiens fuit Auicenna. et. Ea finalis iam apparet. Libri titulus et alia sunt nota. Procedit autem sic. primo promittit quod que sunt sicut promissum. Secundo erequit. ibi. (Ja declarauimus.) promittit autem per ordinem et intentionem huius libri. Secundo diuisionem libri. ibi. (Et nos.)

C hic quod si quod post primum casum. in quo est scia principiorum vltimorum ponit secundum quod est scia de simplicibus medicinis. / Dico quod notitia istorum per seiri an notitia finis cum ista in fine ordinem. est enim fistula per fistulatores: non autem fistulatores per fistula: ut dicitur. 1. de generatione animalium. cap. 4. et hinc scia de compositis medicinis procederet et scias egritudinis. scilicet curatio illarum. sed quod medicie simplices sunt tales a nam earum notitia preedit. compositis non sunt tales per arte. ars autem necessitat ad compositionem illarum cum videt egritudinem curas varias per simplicitatem facere non posse: et variat earum compositionem secundum varietatem indicationum curarum. et ideo scia medicinarum compositarum vltimum vltimo ponit et sequitur sciam curatio: ut dicit Galenus. de ige. cap. 2. Cum autem consideraueris inuenies quod scia medicinarum simplicium non est perfecta nisi post sciam egritudinis et modi curatiois earum. non enim certe scis quod pip perfert egritudinem fridis stomachi nisi scias quod est egritudo stomachi frida et per egra: et ideo per iterata studia complent scie. Et apparet ex dictis quod notitia ista namque per duntaxat simplicium est theoria ab ea pre qua est notitia ista namque per duntaxat et. In quantum non in capitis de simplicibus tradit scia modi operandi intratum est notitia practica: et fm hinc est difficile separare theoriam a practico per libros. sed medicinarum compositarum cum arte producant et scia practica: vnde in pre practica ponunt libri qui dicunt Antidotarium: ut baly. 10. practice fecit. Etiam apparet quod iste liber 13 dicit de simplicibus medicinis: est tamen etiam de cibis: sed plim est de medicis simplicibus: 13 de compositis parue compositionis aliquando loquatur.

C Secundo quod si. Auicenna fecit hunc librum quod non fecit librum de dieta et chirurgia. / Dico quod si voluisset potuisset ut dicitur. Vnde dicitur quod dieta vel cum dietam ponunt generaliter per casum. fm. 4. et spall in capitis spallibus fm vnaqueque egritudinis: 13 de dieta. scilicet scia ciborum vel potuum ponit in 2^a hic. Chirurgia et primi casus operatur circa apertam et solone primum tractatus

Dub^m 1^m

Dub^m 2^m

ponit in lib. 4. Sz chirurgia. i. scia istoz est pualz in ea vaneglo
riat fuerit Asarau. z in caplis in qb istis idigemus. Aucta
notat vel notificat. C. Consideradu q. medicia sumit p scia in itel
lectu. z itellert b cu dirit de medicia specificeamus: z sumit p
reb. ex quas vocam mediciaz z si sint cibi. z b cu dirit de medi
cinis singularib. C. Ja fm data diuisiones p sege. p. no ponit cas
vles ad sciendu coplones z virtutes mediciaz simplicium. Scdo po
nit sciaz cuiuscq. medicie simplicis. ibi. (Ja signauim?). p. ia in
duas. p. no pmitit notificatioes coplonu z virtutu mediciaz sim
pliciu: z hec scia est sicut radix. Scdo docet cognosce vias cogno
scendi coplones z virtutes mediciaz eaz. ibi. (Medicinaz). p. ia in
tres. p. no opz aliis itelligit p coplone in medicia cu dicimus hec
medicia e cala. Scdo qd est virtus medicie. ibi. (Et pmissum?). Ter
tio ponit diuersitate coplonu. ibi. (Et ostendit?). C. Consideradu p q
ordo puenies fuit. na opz p seire qd e coplo z virtus. z quo ista co
gnoscant. C. Consideradu z. q. fm dy. vt collr a Bal. p de coploni
bus. ca. z. 2. 6. 7. 3. ca. 1. aliqd d tale. calidu z fridu z multiplr. p. no
absolute vt elita. Scdo coparatōes: z b vel ad itersica sic in quo il
lud calitas vicit sup fridu d calz z eoduerio. Ill ad extrisica: z b
duplr. v. via latitudis sic coparado extremu ad mediu: sic cu dici
mus qda aialia respectu hois e cala qda frida z b respectu medij
giis. vt platone calm z forte fridu respectu hois tepari: z b respe
ctu medij spci z fit b i mēbris. z b vel respectu diuersoz. z b qz vnu
pōt caleface z aliū fridare. z fm b no ponit vni dērmiate coplo
nis vel respectu vni: vt pip respectu hois d calz ex effectu: qz hoies
calefat. b. h. vult Aui. cu dic. (Et illd e p coparatōes ad corpa nra)
qñ dicat nō e talis absolute z. f. p effectu. b. h. tñ dicem in qñib?
de reductioe mediciaz ad actū. C. Sz. p. lūscōmē. in rēgnū. z. cō.
30. alr fac ista diuisione. dic q aliqd d calz: z sic de alijs qñitat
bus duplr. vel dic p accis vt aq cala. vel p nām. factu vel po. Si
actu vel absolute z sic ignis e cala vel pūcens siue dñans. in b dī
vel absolute sic aial qd cūq. vel gen? aialis d calm: qz in eo vinct
ignis. vel respectiue respectu medij giis vel spci: sic leo e calidus
respectu hois z Petrus cholici? respectu hois tepari e cala vt respectu
ad qd cūq. pūgēs sic Petrus est cala respectu Martini vel frigi
dus respectu Joānis. Si at aliqd dicat tale po? relatiu ad illd qd est
hoc est duplr. cu eni po? referat ad actū. d aliqd calidu in po? re
latu ad illd qd e calz actu absolute sic e ignis: z b oē qd facilliter
in ignē puerit d calm potētia. vel referat ad illud qd est in calm
actu pūcēd: z tūc hoc qd est calidu in potētia respectu aialis qd
est calidu in actu pūcēs vel est tale in potētia passiuā qd trāsmu
tat in illud. z hoc mō cibus qui eodueribilis est in sanguinem eg d
calidus respectu equi z qui in sanguine hominis dicitur calidus
respectu hois. vel est tale in potētia actiua que transmutat z sic
medicina dicit calida que tale facit animal. z hoc vult hic Aui.

C. Et pmissum q. oīz copositōz mineraliū z vegetabi
liū z viuētū elita sūt mē qmōz: z q. ipe cōmīscēt ad
inuicē z agūt i se donec pūstāt f. z eqūtatē: aut f. z dñū
in eo qd ē iter eaz. Et cū pūstāt f. z illd ē coplo vera: z
qb coplo cū est pēta in copposito pparat ipz receptiō
virtutū z qualitātū: quaz pūctas est vt sint in ipso.

C. Quia vire? segur coplone. p. no notificat qd coplo. Scdo quid
vire? ibi. (Et qd coplo). C. Consideradu q. mixta gñalr sunt diuisa
in tria. in iaiata vt mineralia zc. vegetatiua vt plate. zc. aiata aia
sensitiua vt aialia. C. Consideradu z. q. notat coplones ex duob. f.
ex pte pncipioz q sūt qmōz elita: mā. f. z efficiēs cā z tale est agēs
ab ex. z. notificat ex parte modi cōstētendi: z b vel fm equalitatez
punctualē. z hoc est impossibile: vel ad iustitiam. z hoc idem est
dicere q. complexio est equalitas vel fm equalitatem.

Dub. 3. Dubitat 3. q. iā eētū e q. coplo i medicis nō ē ista q. ex elin? res
sultat: f. d. talis respectu nri. d. q. notificat coplone vt pparat nō
vt agit vt d. cōiter. Uel alr q. coplo nō d. coplo talis ex elin? f. z vt
respectu nri. C. Et qd coplo. Nōn? f. z dy. z oēs hic p. virtutes itell
git specificeas formas: tunc addo q. istas specificeas formas notifi
cat ex pte nre pparatōis zc. ex pte carū i se: q. dīc q. e virtus z eqūtas
virtus: qz supple attractiua zc. q. fit attractio digō z alie opatōes.
eqūtas qz eqūtatē qda iduic. ex pte modi dērdit: qz pūctas ē q
termiat ad hāc actionē vt passionē. C. Scdo nōn? p. q. virtutes nō
solū itelligē possum? specificeas formas: f. qñ virtutes pter cali. sic.
fri. z bu. sic vire? maturatiua apitiua de qb? in ca. 4. ista dicitur.
C. Tercio pñderadu q. dy. ex ca. de coplonib? z ex ca. 3. eo qd co
medit z bibit. i. medicis duplr. ē vire? qz duplr. nā. vna elutatis q
est ex qñitatib? elnoz vt coplo z h. maturatiua z resolutoriua zc.
alia nā supra elutare que est fo? mixti que differt a nā elnoz.

C. Et ostendim? vlr f. z q. diuisio ē coplo: z qd qñr p. co
plone eqle i hoib? z qd p. coplone eqle i medicis. Et
ostendimus q. p. b. nō intelligit nisi q. cor? hois cū ob

ulat ei z agit in ipsam calorem inato nō pualet: ita vt in
corpe hois iprimat ifrigidationē: aut calfactōes: aut
humectatiōes: aut dñicatiōes vltra eā q. est in hoie.

C. p. no ponit vna diuersitates. Scdo aliā. ibi. (Et scias). p. ia in
duas. p. no pmitit. Scdo dēlar. ibi. (Et ostendit?). p. no qd itelligit
per cōle. ibi. (Nos). C. Tñ pñderadu q. accipim? q. medicia tēpe
rata est illa q. ad actū reducta nō agit zc. C. Consideradu z. fm dy.
q. accipimus modū reductiōis medicie ad actum: qz a calore nro:
qz ens in po? nō agit zc. qz oīs actio fit mediāte calore inato cum
sit oīz gñatīe: z idēz patiat medicia: qz tñ tñiat ad iformat. idēz.

C. Nos tñ p. illd nō signam? q. coplo ea sit filis coplo
ni hois. Coplo nāqz hois nō est nisi in hoie.

C. Consideradu tñ q. dy. dic q. res qda sunt tales in actu vt bō z mē
bra. quedā in potētia vt medicie z in vtrifq. est egle z inequale. idēz
medicina dī tepata alr q. bō: q. bō actu medicina hō potētia: z idēz
nō dī calida: qz calida in latitudine caliditatis. nec tepata: qz ad in
tra tepamētū: f. dī cala: qz efficit z dī tepata vt pseruat tepēta.
C. Consideradu q. medicina pōt coparati? homini fm coplone quā
bz in se: qz bō est mediū: z ideo quēlibet dī tepata dicitur.

C. Et scias q. coplo ē fm duos modos. scōplo p. ia
coplo scda. Coplo itaqz p. ia ē coplo pūcēs ab ele
mētis. Et coplo scda ē coplo que puenit a rebz que
in seipsis bñt coplone: sicut vbi gñā cōplexio medic
naz copositatū vt coplo tyriace. Unaqueqz eni me
dicinaz singularuz tyriace cōplexione habeat sibi p.

p. ia: deinde cōmīscēt z componunt ita vt vniat z
adueniat eis cōmīxtio z aduenit eis cōplexio secūda.
C. p. no pmitit. Scdo dērmiat. ibi. (Coplo itaqz). C. Consideradu
f. dy. q. isti sūt modi z nō spēs. C. Consideradu z. f. dy. q. ly p. ia
dī duplr. p. no. i. nālis: z ly z. i. accūtalr vt aq calefacta. Scdo et
p. ma. i. ex pms pncipis. z. at ē coplo ex coplonat vt tyriaca b. zc.
C. Coplo. p. no p. Scdo z. ibi. (Et coplo). C. Consideradu dicit
p. ia ab elin? tñ qda p. no z imēdiatē z eoduerio z. p. no notificat.
Scdo subdividit. ibi. (Et hec qd). C. Consideradu q. sicut ex elin?
fit coplo z ex mixtis z sic duplex est coplo in fieri z eē impfecto z
in facto eē z pfecto zc. ita duplex est operatio z virtus.

C. Et h. qdē coplo scda nō ē ita q. nō sit tota nisi ab ar
te: imo est qñqz ēt a nā. lac enim cōmīxtū in vitate ē ex
aqueitate z calēitate z butyrofitate. Et vniūqz hō
rum trium est nō simplex in natura: imo est cōmīxtum
z habet coplone sibi p. ia. Et hec qdē coplo scda
est ex operatione nature nō ex operatione artis.

C. p. no vna subdivisiōe. Scdo aliā. ibi. (Coplo at z). C. In primo
pte in forma remotiōis dubij inuit hāc subdivisiōe: coplo z qda
ab arte quedā a nā. C. Consideradu q. potest referri ad diuersa z ad
vnam medicinā vt tyriacaz cui scda coplo partiz fit ab arte tritu
rāre mensurante z miscēte z partim a nā qz cōplementū zc.

C. Coplo at scda ē f. z duos modos: aut coplo forz: aut
coplo bñlis. Coplo fo foris est vbi gñā vt vniūqz qz
simpliciu aliū sit vniūti tali vniōne vt i. q. sepatio calor
ri nro inato nō solū sit difficilis: imo sit aliqua cui? se
paratio calorū ignis sit difficilis sicut corpus olei.

C. p. no fac subdivisiōe. Scdo dēlar. ibi. (Coplo fo foris). Tercia
applicat ad ppositū. ibi. (Ite at medicie). C. Coplo fo foris. Et p
declarat q. forz. Scdo qd bñlis. ibi. (Lū at). Tercio remouet dub. ibi.
(Et cū p. ia). In scda p. ostendit q. fit coplo foris. Scdo ostendit q. ma
dus operadi medicinaz bñtis coplone forz. ibi. (Si f. fuerit). p. no
ma in tres. p. no pmitit q. fit coplo forz. Scdo dēclat. ibi. (Cō
mixtio). vel ibi. (Fit corpus). Tercio pcludit. ibi. (Cum ergo).

Dub. 4. Dubitat vtrū ista diuisio complexiōis alia forz alia debilis possit
adaptari ad coplone primā vel plus ad scdaz. Rñdet dy. qz cō
plexio qda ē in eē pfecto: z hūic nō adaptat. Rō oēs ptes sunt sub
vna forz: qñbz eni p. tyriace ē tyriaca. Et si dī: q. nō sūt ptes diuisi
biles diuerse. d. bz vey eē in subali forz: sed nō iō sube zc. Si at ē
in eē iperfecto z in fieri adaptat: qz ptes diuerse i actu p. no f. z
pōt adaptari pte coploni i mixto nō pfecto vt i. q. sepatio calor
citr vel difficilr sepan: tñ q. plus appet diuersitas ptiū i mixto cō
positis z mixto bñtib? coplone scdaz q. in copposit ab elin? tñ hēc
diuisio pōt adaptat ad scdaz coplone. Nō puenio i p. ia p. clone
que dī: diuisio coplonis i forz z debile nō adaptat bñtib? coplone
scdaz in eē pfecto f. z in fieri. C. Tercia p. q. Aui. g. coplone notificat
secūdam

Secundo cañ.

scdas dic. (Lū comīteet vt vniatē zc.) Et hec zc. z ifra dū dic. (Aur po' ppiqua actul. V/Scdo rōne fiatū mixta ex mixtū hntia com pōne scdas i facto ēē facili' p res viuendū. et p res sepa' z aliq' dīficulter. hec dīuīso p' ad apari zc. s. h sic ē vt p z ex p'olac facy līter. fangus dīficulter. auz dīficulter. plūbū itacil. p. Lōtra dīc q' auz z fangus nō cōpōnuū ex mixtis qz nō pferūt illa mixta. V/ Solo p' fatiz pnt cōplōne pma i facto ēē: z n itac dīficulter et plūbū fatiz. V/ Scdo ita dīc q' nullū mīxū cōpōnū qz nō pferūt elna et p. sic gīf cōpōn et elnīs p'pōnūt fuisse ex nā fuit: ita ex mīx cōpōn zc. V/ Tertio lac nō ēēt mīxū. Scdo. z rōne simplī ca faciūt vīa formā mīxū fūt p' i mīxto: s. pnt ēē in po' magi z mīn: s. g' sepalia magis z mīn? Tertio sūt dīc mīxta vera facy līter putrefactī illa: qdā dīficulter. Quarto itac et tēma sūt plūbū z media: s. aliq' mediū magis qdā alio: s. magis mediū ē mīn? fe gabile q' mīn? mediū. vel sic ē dare mediū vīnozme z p'eter illud media dīformia: g' zc. V/ Lōtra mediū facily facit exma zc. alī mētoz. c. de cucurbita. V/ Solo p' nolo plus nīfī q' media sūt dīuer sa in ēē medio: z sic ēē facily v' dīficil' corruptīōne in oībus hīs cozīp' it' repatio. V/ Scdo mediū ad pōdus facile suscipit: nō autē mediū ad īnfīrtā: vñ coz' p' repatū magis rēfīstī: s. hū p'lematū s' p'nc. zc. p'ble. V/ Tertio mediū facily q' ī mīxū ē mīn relīquū s' nō respectu g' dūs z sūpa vñ mīnū ita q' ē mīnū cōparabīl ad p' tes sūe latitudīe: vt calī z c. 4. iter se z tepidū ad g' dūs ex latitudī: nō facily? extremū vñalī q' dīficil' vñalīter nō cōparādū mediū ad extrema s. ē therogenū. Cōfīderādū it' se p'patio vñ? trībū mīxīs hntīb' cōplōnē ī fieri z ī p'fectā q' p'fecta: qz ī habēb' p'fectā nō pōt fieri sīne corruptīōe forme vñ? sed ī hntīb' īmp'ectā sūt sola dīgregatīo abq' vñius alīo? forme corruptīōe z hoc forsan volūtū b' p'nuā. Ad rōnes Dnyī oēs p' res mīxtī p'fēctē it' ī facto ēē sūt b' vīa forma. Uex est īnt pnt b' dīuerfos gra/ dūe: sicut b' Dnyū alībī vñ aq' sēntīa est ī carne z oculo.

Conmixtio iter humiditate ⁊ siccitate ipsi⁹ ad lʒ pue-
nit vt igneitas dʒficat in separadō inter eas:imo cum
igneitas aq̄uitate soluit⁹ vt ea subleuet tenem⁹ cū o-
bus p̄tib⁹ ei⁹ p̄tes terre q̄ nō valet eff:ere capz sub-
leuationē ⁊ vt terre subsistat alʒ subfidet: sic potes il-
l⁹ sile videre in liano:imo in plūbo ⁊ stāno.

Cubic dēclar p exēpla ⁊ h3 ouo sūc ouo exēpla pōit. ibi. (Sic potes.) Cōsiderādū q̄ oleū h3 ptes terrestres ⁊ aquas acreas: nō h3 scōas cōplōnēd3 h3 istas ptes ita mīxtas q̄ n pnt separi t3. Cūc ut potes sūc. Cōsiderādū q̄ b exēplū ē cōplōne facili spatio nīe: iō oīrt. sicut illū sūc simile. i. ex simile vel supā. i. vlt3. s oleo dō simile illū dūm. na lignū plūbū frānum oīa ita habent ptes terreas facili separabiles ab aqueis. sūmū facili cūteratio.

¶ Cū igitur copio cuius firmitudo est huius firmitudo: tunc non est
lōge quin sit coplo a sepōne simpliciū cuius calor inar
q̄ est in nobis dicitur: 7 q̄dū ita est firmitudo est coplo fir
ma. Si igitur fuerit eq̄lis remanebit in corpe coplo eq̄lis
vsquequo resoluat ei⁹ forma 7 corumpat. Et si fuerit
declinū ad dñū remanebit in corpore finis finis do
minius vsquequo corumpatur eius forma. Et vniū
quidē non prouenit ab ea nisi operatio vna.

Cōsiderandū hī dñy q̄ arguit: cōplo est ita firma q̄ igitur nō
 pot̄ separe: q̄ nec calor nālis. Cōs̄s̄ p̄siderādū q̄ calor nālis aut
 agit vt calor: n̄ sic sequit̄. aut agit vt nālis: n̄ sic n̄ sequit̄. nāz ignis
 nō pot̄ eliquare ferrū: z strutio auis p̄t: z margaritas colubus: vt
 5. coll. c. 24. z 7. z arenā z lapidē gallina digerit: vt. 4. cān. fēn. 6.
 trac. 3. cā. de em̄p̄is p̄ p̄dictā. Cōsiderādū q̄ accipimus. 3.
 p̄mo diuisiōe medicinz h̄ntū x̄t̄re scdm̄ fācā tēq̄le vel in
 equalē. Cōs̄ q̄ opatio vna. Tertiō v̄s v̄s ad corruptionē.

Dubitat vtrū a mixta hēant cōplōne scōdaz q̄er mixt fit. Vt q̄
sc̄ipia mixta hnt cōplōne scōdaz vt mineralia. q̄oia sequētia mix-
ta. p̄tiaz 13. aūs p̄ba. q̄ hnt ēr sulphure z argēto vniū. In 3m
Aut. q̄ vult q̄ medicis simplicibz hnt cōplōne p̄ba. Rīdet Dym q̄
nō in o mixto ē p̄tū diuerſitas. p̄tio fmo opponit Aut. dōz formis
elintz. In 2m. z iō ērēplū in ligno z plūbo zc. Scōbo hec opponit
Aly. 2m. z Bal. q̄ poluerit formas p̄ totum cōmiserit et frangi tñ
q̄dlibz hz p̄tū diuerſitate. q̄ q̄dā subale cale ſit ſpumofa. q̄dā
groſſe terreſtreſc. Rō q̄ o p̄tū dare calz ſpumofus. p̄tio vt aq̄es q̄
elnta ſit mā. Scōbo q̄ elnta corūpūnt. z quāuis elnta ſint liſta in
ſuis p̄tibz. tñ iter ſe ſūt ita diuerſa q̄ q̄dā elnta dicunt formalia vt
lignū z aer. q̄dā dicunt mālia vt terra z aq̄. z ideo fit ex eis vñ vt
colla vt ponit capl. fm Aly. 4. metheo. Quis tñ ita fit nō oē mixtū
bz cōplōne scōdaz. ērēplū i ſigno zc. ¶ Die habitis p̄ dōz q̄ aſe te-
nui q̄ iſta p̄tū diuerſitas nō ē. o mixtū. Scōbo q̄ calz gēnes me-

Tracta. I.

pta et in aere: et illud qđ stat vt formale et factū ab istis: et i gbuldas
 et qđtas et in gbulda corp' vt i aialib'. Quid et fmo dym'i sit falsus vl
 verus dixim' in p' can. Scđo dico vt qđs tenui' i p' qđ mixtu et nā
 mixtio nō h' p'nti oueritas. Nō qđ mixtu et nā mixtio nō ē
 necio oueritas: qđ qlibz pō pōt equali alteri et alterata: nec ē p'ntz
 oueritas. Solo. nego añs f3 27. Vt cōsiderādū qđ oueritas est ex
 fine vel agēte. vtrqz pōt defendi. Vt Nūc teneo qđ iū o mixto ē
 oueritas p'nti. iū g'rositie et iū tūlitate: qđ p'nti qđ est mixta.
 P' p'mi. minime p'nti p'nta et ignis i mixtis nō fuit ex toto corru-
 pre: qđ oueritas p'nti. p'nta ē nō: qđ portio mādē qđ abat sub f3. ignis
 nō erit subtilioris dīpōnti p'nta qđ pōt: o mādē qđ statat sub fōis
 terre. Añs vt notū: qđ alteri i ista pte mādē nō plus trāfissit ignis qđ
 alia. Vt Scđo rō. minimū terre i mixto vtrualit' exīe fmi qđ ē mādē
 nō equalit' tāgāt a minimo ignis qđlibz: qđ ēdē minimū terre f3 ali-
 qua pte mādē remanebit g'rosit' i f3: qđāda subtili'. Iste vō rōnes
 tenet' apō eōs qđ ponūt i mixto ē qđ uoz minima rīdētia qđ uoz ele-
 mētis alii nō. T'ertio o mixto pōt accidē putredo: igit' o ē dī-
 forme. p'ntia ē nota qđ putredo sepat ptes subtiles et dimittit g'ros-
 tas. Cōtra dicā qđ calim' p'ntigie vñā pte qđ alia vt in aqđ bullit f3
 sit vniuersitas. Solo. accipio minimū formale mixti. arguo sic. La-
 tidū nāle ē equalit' i o tpe mālī qđ sūt files: fide putredo ē calim' ex-
 nēnt' p'ōr ē i facto: igit' o pte mālī. qđ qđ magis resolutū vna pō ē
 alia: nō nīl pō oueritatē et difformitatē p'nti. Quarta ratio tūc
 ēdē dare mixtu cui nō cōpetet' aliqđ passibū: mixtu qđ sit coagu-
 labile et nō coagulabile: liqūbile et nō liqūbile: trahibile et. Et alia in
 qđ: g'regit' p'nti oueritas: imo p' oueritas dispōnes būdū ad sic-
 cū: qđ sit coipa fice termiabilis vñe educibilia. bē passiones sic ou-
 uerificānt'. vt 24. metho. C' Scđo p'nto. nō oē mixtu b3 cōple-
 xione f'cāz. Et rē nō oē mixtu b3 ptes oueritas qđ sūt p'fecta. mix-
 ta cōparatas f'bit: vt elnra p' refractionē: qđ nō oē mixtu b3 cōplo-
 nē f'cāz. p'ntia ē nota qđ hēc p'prie ē z' cōplo sic complo tyriace.
 añs ē notū qđ pcedere i iñitū i mixt' f3 gēu' siue f3 spēs. igit' opz
 venire ad mixtu cui elnra sūt nā imediata. Vt cōtra. oē mixtu ē
 difforme i p'rib': qđ ptes difformes iux' ēe possit agūt: i o' resoluta
 bit cōplo z'. Dd3 p' qđ nō oia oueritas p'nti mixti sūt iudē ad actio-
 nē. Uel dōm z' qđ ptes mixte sūt vnoz modoz. quedā fuit vera mix-
 ta et de nā p'fectoz mixtoz elegatoz a nā p'moz elnroz: qđ ptes
 fuit actus: vt tyriaca nō f'rmata: vel p'fuerit actus vel i f'rmata:
 vel iū pō' p'p'iqua actus: vt cafe' butyr' et. in lacte b3 f3 qđāda medi-
 cos fuit actus i lacte: tales ptes sūt iñitū cōplōne z'. Quedā sunt
 ptes qđ nō sūt p'fecta mixta f3 sūt elnra p'nti ptes mālēs differēt
 res solū f3 g'rositū et subtile: tales ptes nō faciunt cōplōne z'.
 rep'unt' i o' mixto. z' iste ptes differūt ab illis: qđ mixtu diuidit
 i mixta i iñitū: qđ qđcūq' pte data b3 g'rositū et subtile sūt būdū z'
 cal3 b3 dy. z' aluer. s3 coll. c. z' qđ sūt coipa duo. et iste ptes nō sūt p'
 te f'itates nec mixta p'fectas: cūia remanēs vna res ē. C' Ad p'mā
 rōnē cū dī. p'ia mixta bñt cōplōne z'. Dd3 qđ falluz: qđ argen-
 tu viui nō dī b3. vñal' qđ sulphur z' argētū viui nō sūt p'fecta mix-
 ta: imo valde elnrita: vel fuit valde remota i f' ab eo. Vt iū o' el-
 cerez' f'altis oia post argētū viui bñt. Dd3 qđ nō dī. p'pe cōplo z'
 qđ nō fuit ex mixt' p'fectū b3 i p'fectū. Uel nō f'egit qđ alia nō fuit ex mīne
 ralis. Et qđ mixtu fuit ex mixt' p'fectū pcedēt' vt tyriaca: vt f'epa-
 bilib' vt lac i butyr' et. vñ f. b3 medicos: tūc dī bñt cōplōne z'.
 Vt ad rōnē tūc ad3 qđ cōplo tūc f'ue p'fecta b3 ptes mālēs qđ qđ
 dā sūt caliores alios saltz' vñal' et oueritas sūt in qlibz pte data.

¶ Cū autē cōplo nō ē firma s; obilis facilis ad disgrega
tione: tūc polē ē vt ci? simplicia scpeni cū nre nāc ope
ratio exstet i ea ⁊ remoueat vnū ab illo: ⁊ sint diāsarū
ētutū ⁊ faciat vnū cor: opōnē vnā ⁊ alig āriū iph?

C'hic declarat coplone secunda debile: quare nō posuit repletus. dōs
q' dicit ille. (Potes ille p' file rē.) vel q' erat notū n' misere pip e
papauer simul trita rē. C' Consideratū secundo q' bec coplō obu
lis reperitur pprie qn nō h'z verā formā. reperit et qn h'z v' in la
cote. C' Consideratū tertio q' diuersa virtutū v' aperitūa re
solutiua: contrariarū v' calefactiua i'figitūa rē.

C Et cū medici dicūt q̄ medicīe illi⁹ sūt cōposita ex
 sūtutib⁹ sūijs: nō opz vt ipsi intelligāt a scipis: ⁊ tu ab
 eis: q̄ sit ps vna ferēs fiditātē ⁊ calitātē sūl⁹ operans
 vnaqueq; eaz singul⁹ sic ille q̄ sūt diuise. nō illi nō est
 poles: sūt i duab⁹ pti⁹ eius d. ūsū ex gb⁹ ipa ē cōpos
 ita cum sua singularitate. Et etiā nō oportet vt eri
 stimes q̄ aliud genus medicinarum nō sit compositū
 ex virtutibus cōtrarijs: quonīa omnes medicine sunt
 compositae ex virtutibus cōtrarijs.

¶ Prima remotio dubitatiois: qz dcm est qz medicine hnt 3: las ope

rationes. Dubitat vtrū circa eādē pte. Rñdēt q nō ē puenio cum dy. in hoc ē in notabili aliqd hīc virtutes pias z opari dī cōfufe vel distictē zc. Cōdō dubitat (cū singularitate sua) quātum ad sūmū vel respectu eaz que p artē. vel. i. hīc vna formā. hēc tertia expō est cōtra dy nū zc. Et scda remotio vtrū aliū gen? medicinarū fm q facit opōne silem sit simplex nō cōposita. dicit q imo cōposita pot eē. vel aliū genus. s. hīcū cōplōne fortē secundā.

C Immo opozet vt intelligas q hoc q ipi significāt per illud qd est actu habēs virtutes cōtrarias aut potētia ppinqua acut: quoniā in ipsa sunt ptes diuerse: quaz vna nō efficit in aliā actum integrū faciētē totū similitudinem virtutū similitudine completa: z nō adherēt z vniuntur: ita vt cum earum vna in parte mēbz cōtinetur consequatur alteram cum ea contineri.

C Soluit vera solone. pīo qūo medicia pōt eē ex pīs. Secundo qūo pōt facē vna opōne. ibi (Qm). Cōsiderādū q medicia hīs cōplōne scdaz nō pfectā nō hīc actū vni: s. pōt hīc diuerfas ptes occurrere zc. C Immo. In sūma q vult duo gila mediciaz cōpositaz agētū opōne pias: aut hīcū formā vna s. bīlē q medicie cōponētēs sūt i sunt i pō. ppinqua acut: aut nō hīc formā vna s. medicie hīc cōponētēs nō sunt adherētēs. C Immo. hīc vna expōnēs hīc dīcat qūo medicia dī cōponit ex pīs z facit diuersos effect? p rios. pīo pmitit. Scdō pbat. ibi (Qm). Tercio remouet dubiūz relūmēs. ppositū. ibi (Nū sit). C In p vult ondē q siue medicina hēat vna formā siue plures pōt dici cōposita ex pīs z agē effect? pīs si hīc vna formā. C pō. ppinqua acut zc. qūz vna actū iuregrū zc. (Silitudine cōpleta) qz sūt silitudo in for? subalē nō tñ i nō sube z qūatib? oīno sic fac. Si āt hīc diuersitate nō adherētē vt tyriaca an fēmetationē z nō adherētē zc. Cōtra pīnūz: qz. Aui. dīxīt q hīs cōplōne scdaz opat nō corrupta formā. Itē dīxīt q nō est hīc vna pte. s. hīc ē hīc vna: qz totūz vna formā hīc. C Ad pīmūz oōz qz loqz qū cōplō ē fortis. mō pōt eē vna z debilis: qz. ppinqua acut. Ad z. oōm q ille ptes sunt ēt diuerse in mō sube z cōplōnis: vna est extra aliā. Vel dicēdū q nō est ibi hīc vna pte quātū: sed essentialem: s. in diuersis partibus quātūtatibus.

C Quoniam si ipsa fuerit similis virtutis nō diu significabitur eius operatio in corpe penitus. Et si est adherētium partū z diuersarum virtutū possibile est etiā vt non diuersificet eius impīssio in corpe: imo sit vt cū pars simplicis in mēbz cōtineat pueniat ei qd ei adheret ex simplicī alio z proueniat ex eius operatio z impīssio quaz ad ipsum ducunt ambozū operationes in oībus partibus illius mēbz fm equalitatem.

C pīmo facit qd dēst est. Scdō ponit qdā. ibi (Luz sit). pīo pp qd ad hīc medicia dicat cōposita ex pīs z faciat pīs effect? requirunt pōtē due pōtē. s. qz hēat ptes pias in actu sepatae: ita qz vbi sit vna nō sequat eē aliā: vel hēat in ppinq qz nō sit oīno siles in pīb? sed si sit medicia cōposita ex pīs illa regunt zc. qz si nō ponant illa sit siles: sed si medicia sit cōposita ex pīs: z effect? vniūz forme oīno siles: vel eēt nō vniūz forme: tñ partes essent tenaciter adherētēs nō diuersificat opatio zc. Et quo autē res pīū diuersaz formaz. s. nō hīs vna formā pōt esse difficilis separatio nis: ergo res vniūz forme possit esse facilis separatio.

C Cum sit cū vnaquazq partūz eius impeditur a complemento actionis eius sicut in ea.

C Sz in qūq pte istī medicie ē ipedimētū sicut quo ipedīf opatio quā ps veller effīcē i pte: s. siles opatio puenit s. sit cōposita ex pīs. s. siles ē: qz pīpōssitū ē q sit adherētū pīū. Cōsiderādū qz istū ipedimētū anō agat ptes iter se vt respectu tertū saltes ex nā rei: qz ptes pīe istī medicie qn reducunt ad actū pīs pte se alterāt z pīpērat qz mēbz alteret ab eis. ē ēt i actu actōis: qz iste ptes medicie cū sint pīssime occurrētēs pī mēbz i ducūt effect? pīs qui equalit in illo icludunt: sicut si minime carnī occurreret a. calidum z. b. frigidum: frigidum recipet formā tepiditatis.

C Nū sit pars mēbz recipientis ab vnoquoqz duozū simplicū absqz alio: z natura vtatur vno eoz z alterz renuat: z hoc quidē est multotiens: noster tamē sermo non est in hoc: imo est in specie que est diuersa impīssionis. ppter rem in scīpā non ppter rē in aliā. Et illa quidez res est qm simplicūz eius cōmixtio est debilis recipiens discretione vel separationem z simpli-

cia eius ipsam cōmīscētia sunt debilia vbi recipiūt impīssionem ab impīssione nostri caloris. Itē autē medicie simplices quibus dicimus inefficē virtutes pias sunt in gbus non est illa cōmixtio vniuersalis.

C Diceret aliqz ondē tibi q medicia cōposita ex pīs actū tamē adherētūz poterit pīs effect? iducē. pīo qz hīc mēbz poterit pati a medicia illa. h. g. a. cala pp pīpīetate. Scdō qz vniūz poterit diuidē. pīo ponit istā. Scdō rñdēt. ibi (Noster tamen sermo). C pīa ps. Noster tñ soluit q ista istā nūbī ē: qz fmo nō ē de opatione pīa medicinarū pīaz ex pīpīetate mēbz: vt discretiua virtute: sed ex nā cōplōnis medicie. h. g. qz sit debilis cōplōtione: ita qz componētia habent separationem.

C Dubitat qz vī manifesta contradicō: si enī est adherētū pīū quomodo virtus discretiua poterit vī vno sine alio.

C Itē qre dīxīt bis cōmixtio debilis simplicia debilia. s. i cōplōne.

C Tercio zc. qūis nō separant tñ agunt pīs effect? qz duo corpa ipole est qz occurrat vni patitū qūz ad eādē sūpīcī. Ad pīū oōm qz duplex opatio est sup medicia. Vna caloris reductio ad actūz pueritūz ad formā vaporozaz. in hac opōne pīgit medicia nā cōposita ex pīs esse adherētū pīūz vt sīl vapor calidus z frigidus sūt mixti z pīgit partūz ēē nō adherētūz qz illi vapor: eo te parant: vniūz pōrat vna pte: z alī? aliā. Aliā vtrū attractiua z reductiua. pōt igit in pīa opōne medicina ēē adherētū pīūz pīaz z ex hoc vniūz opōnis: tñ virtus vtrē vno sine alio. z de hīc nō est sermo qū dicimus medicina operat effect? pīs z est cōplō sita ex pīs: sed qū in prima opōne caloris nūbī sit separatio. z hīc qd dīxīt Aui. simplicia vbi pīcipiunt ipīssione ab impīssione caloris. Ad z. dīcēdūz qz dīxīt. est debilis. per nō ēē simplicū partūz. vel debilis per nō esse adherētū. vel est debilis vt pīb remoueat primā instātia de opōne pīa a pīpīetate mēbz recipientis (debilis) vt remoueat scdaz istātia de hīc discretiua. Ad z. apper soloz: qz illa minima in reductio ad actūz ipedunt se z post tēperant. vel s. occurrat diuersis pīb? mīlūz sunt in vna formā. vel s. essent due ptes formales quibus occurrunt: tñ recipit illud in forma media: ita qz pāz durat in forma pīa: ita qz tota pō ē alterabilis a qūb pte istī medicie. s. vtrūqz alteratio extendit sup toto. Itē at medicie. fm dy. ex pōit pī modūz corclary Aui. est qz igit medicie simplices in gb? zc. sūt in gb? nō ē illa cōmixtio vliis. s. qz ab eis pueniat effect? vniūz imo pīū. sed vī effect? ctus puenit ab illis in gb? manet cōmixtio pī istā expōne pī subdī uisione quā ponit. Scdō mō pōt ex pōni p modū remotionis vbi vt dicat. d. a. qūo dīces qz sūt simplices. Rñdēt qz nō ē ista cōmixtio vliis. i. totalis z tāta qūa in artificialibus medicis vt tyriaca respectu qū dīcunt simplices. Aliter igit ego expono qz pōst qz Aui. pīmit qd cōplō pīa z qd zc. z pōst quāda subdīuīōne hīc adaptat ad pōstū z est qz colligit ex pīdīc modos medicinarū hīcū cōplōne z. simplices. i. qz dīcūt simplices. gb? dīcūt zc. i. que ē dīr hīc hīc ptes pias. sūt in gb? zc. vliis. i. p. ex elīn nō ē sicut imediate causans cōplōne sed sicut mediate. Cōsiderādū qz ex trib? colligit medicinas hīcū cōplōne z. pīo simplices: qz pōssunt dici simplices s. sūt cōpositē. dīcūt tñ respectu cōplō sitaz per artē. Secundo hīcū virtutes pias sūt diuersas siue pias: qz aliter nō dīcerent secundo cōpositē. Tercio non est illa vliis z pīa cōmixtio ex elementis. s. imediate. Cōsiderādū zc. qz dī vliis: qz pīoz ex nā rei: qz inherētēs oī mixto vt mixtūz: s. hīc oē mixtū pōt dici hīc hīc ptes pias: qz pīūz dīfformitātē: nō tñ ex hoc dī hīc cōplōne scdām. C Tercio pīderandū (iste): qz de istis sit mētio hīc z. caū. non in s. qz ibi de cōpositis per artē.

C Dubitat qre Aui. colligēdo medicinas hīcū cōplōne z. nō colligit ēt medicinas q dīr hīc cōplōne pīā. Dīcēdū qz satis notūz est ēt supra diuīst eas quātūz sufficit eūz dīxīt alia equalis. alia calida zc. vel difficile est dare medicinas que solū hēant vna cōplōne.

C Dubitat zc. qz Aui. vī pīdīc. nā medicina hīs cōplōne z. opat rās vniūz effectū est nō hīs illā mixtione vliem: z tñ nō dī cōposita ex pīs vt supra. C Et cū medicī dīcunt. dōm qz illa est vliis cōmixtio medicinarū hīcū z. cōplōne siue sūt cōpositē ex pīs pīoz effectū sine vniūz effect? illa ē vere ē cōposita ex pīs qz pīoz effectū z de hac sūp. z cū medicī z illa ē dī cōposita ex pīs nō sic veret: tñ que vniūz effect? z de hac sūp. z ē hīc vna expōne.

C De eis ergo alie sunt que sunt fortioris cōmixtōis: z nō pōssunt decoctio z ablutio facere separationē inter virtutes earum sicut camomilla in qua est virt? resolutiua z virtus stiptica: z cūz coquitur in emplastris non separantur ab ea vtrōz virtutes.

C hīc diuīst istas medicinas quas colligit z pōit ordīes z diuersitates: z hīc quoz diuersitates sicut qūoz ordīes pōit. Scdō ibi (Et alia). Tercia ibi. (Et b.). Quarta ibi. (Et ex medicinis).

C Dubitat

Secundo cañ.

¶ Dubitat q̄o cognosco q̄ camomilla b̄at has p̄es. D̄bz q̄ ex vi
ueritate sapoz vel ex effectu medicie. ¶ Cōsiderādū 2° q̄ camo
milla vel b̄z v̄nā formā vel diuerfas: ē prius adherctio. ¶ Ter
tio p̄siderādū q̄ si nō sepaſ in decoctioe: nec calo n̄ro. ¶ Quar
to p̄siderādū in emplie: q̄ forſan p̄ aſſatione poſſet ſeparari.

Et alie sunt in quibus decoctio separare potest iter
 eas sicut caules: substantia enim ipsorum comixta est
 ex materia terrea stiptica ⁊ ex materia subtili absterfiva
 uia nitrosa. Cum ergo coquitur in aqua resolvitur sub-
 stantia nitrosa absterfiva ab eo in aqua: ⁊ substantia
 terrea stiptica remanet ⁊ fit aqua eius solutiva ⁊ cor-
 pus eius stipticum. ⁊ similiter lens ⁊ fructus mandra-
 gore ⁊ similiter allium. in ipso naq; est virtus absterfiva
 ⁊ adustiva ⁊ humiditas grauis: sed decoctio separat
 inter eas. ⁊ similiter cepe ⁊ rassanus ⁊ reliqua. Et ppter
 hoc dicit q; rassanus digerit ⁊ non digeritur. Digerit
 enim ⁊ non cum omnibus partibus suis: sed cum sub-
 stantia subtili tenui que est in ipso. Cum ergo resolvit
 ab eo remanet suba spissa que est in ipso inobediens stuti
 digestiue viscosa: si illa suba alia scidit viscositate.

Et ex hoc capitulo sunt alia inter quorum simplicia ablutio separare valet sicut endiuia ⁊ plurima est oleum. eius enim substantia est composita ex materia terrea frigida plurima ⁊ ex materia subtili pauca: quare fit eius infrigidatio cum materia prima ⁊ oppilationum apertio ab ea ⁊ penetratio ipsius plurima cum materia altera. Et plurimum huius materie subtile est expanseum super superficiem eius. Jam enim eleuata est ad eam ⁊ aspersa super ipsam. Luz ergo abluatur cum aqua resoluatur ⁊ non remanet ex ea aliquid unde fit curadum: ergo propter hanc causam preceperunt ne abluatur sine legem ⁊ medicinam. Et hac de causa plurime medicinarum cum homo sumit eas infrigidat vehementer: ⁊ cum ex eis fit emplastrum resoluunt. verbi gratia sicut coriandrum. cum enim sumitur eius infrigidatio fortior fit. Et cum ex eo fit emplastrum quandoque resoluunt. verbi gratia scrophulas ⁊ papiemurum cum sauibz: ⁊ fit illud ideo quoniam est compositum ex substantia terrea aquosa multe infrigidationis ⁊ ex substantia subtili resolutiua. Cum ergo sumitur aduenit calor inatatus ⁊ resoluunt ab eo substantiam subtilem ⁊ non est plurime quantitatis ita ut in coplerione impressionem faciat: imo deficit ⁊ remanet substantia eius singularis vltima in infrigidatione. Cum autem ex eo fit emplastrum videtur quod substantia terrea non penetrat in poros neque efficit in eis impressione omnino: sed substantia subtilis secunda penetrat in eis ⁊ huiusmodi. Si ergo associatur aliquid ex substantia frigida inuat ad repellendum ⁊ vincit calorem inatum. Et hoc quidem propinquum est et quod ostendimus in libro primo de adustione cepe cum ex ea fit emplastrum ⁊ de eius in columitate cum comedit. Et cum nos posuerimus vnam causam in ea propinquam huic oportebit ut sit hoc iterum non certe.

T. primo facit b. Secundo iſert quoddā. ibi. (Ergo pñ.) C. Conſiderā-
dum q. viii. ponit deſm̃ q. cā q. cā q. in ſuplicie: iſo ablutio ſeparat. Et
pñ b. vñus. S. cdo aliud. ibi. (Et bac de qñ.) pmo iſert b. S. cdo
aliud. ibi. (Et b. gde.) iſert in duas. pmo facit b. S. cdo remouet
vñu. q. d. illa pñ cala debet caleſcā. C. Conſiderādi pñ dy. iſri
gīdat vñemēter iter? . ſ. in pñſu in pñ. q. occurrūt cū pñb
calo? et frīdī. extē? et q. caloz. et debū in pñſu caleſcāt cum

Tracta.I.

Sauch. I pulite ex truméro qz hñt viscositate ad bigonem iunat.
C Si g. I Tripl exponit f. p.º. triº po frida plirigido pmit ca
lidas hñc ipot ex plá de oleo ro. de simpli. medi. ca. 5. d. di. (Vi-
ci.) scilicet in supficie no in pfundo. Secúdo si affociat penetrado re-
percutit: p calas resoluñt: g pprie in crophullis pdest. (Uincit.) i.
vincē facit: qz p seipm no poterat: tío vsurpat sibi ista opatione.
Tercio affociat multa multas: p frida penetrás possit corripere
mebzñ t mortificare. Aliter possit exponi: qz á. que illa ps cala
no resoluñt. Rídet qz frigiditas repellit t tenet á. tūre: vicit ca-
loze inatñ ne eam sumat. / Sed tu dices p.ºa intrus. Dicendúz qz
caloz fortior: C Secúdo declarat qd iunat sauch: p.º. Et hoc qd
infern alud v dicit qz illud qd dictum est de coziandū est propin-
quum t. Eae qz cepe exterius ylerat t intrus nō sunt fer. P.ºmo
qz virtus nalis agit t imitat coplonem. Secúdo misceť cu cibis.
Tercio misceť cu humiditatib. Quarto tenetur ex ligatura: i.
mo tenet ex vno situ. Quinto qz resoluñt penitus yleracine. Se-
xto virtus digestiva puerit in boni sanguine t. De oib istis cau-
sis prima est ad ppositum: t ideo ci fluit: hec interio de coziandū
est nota. certe. qz eade causa hic t ibi. C Consideradí qz dicť (pro-
pinquum) non eadem qz cepe nutrit: coziandum non.

T Et ex medicinis qdē sunt in quibus videntur esse due
substantie diuersē fm naturam absq; p̄mixtione oīno.
Et ex eis itaq; ē qd si sensui appentes sūt ptes citri. Et
ex eis lū qd si magis occulte: vñ enī qd cortex p̄siliū z qd
ē sup̄ ei⁹ cortice sit for̄z īfridatiōis z farina medulle qd
ī ip̄o sit for̄z calefactiōis: ita vt for̄siti sit medicia rubi
ficās aut p̄lcras: cortex ei⁹ sit sic velame distiguē
iter ea. Si qd bibis nō tritū nō dimittit duritiē sue corti
cis vt penetret vñ medulle ei⁹: z qd ē itra ip̄s ad suum
exteri⁹: inio opat cū eo qd ex ip̄o appet ex sua mucila
gine. Et si p̄teras for̄sitan illd qd dī de ip̄o qd ē vene
nū: ē pp̄ aptiōne medulle ei⁹ sui iteriois. Et vñ qd il
lud qd ex eo est p̄tritū dīsrūpat exituras. Et illd qd est
itēgrū ex eo faciat eas crudas z refrenet eas pp̄ hanc
cām. Sufficiat q̄atitas hec in dādo hāc radicem.

Tercius est quartus ordo. Considerādū q̄ p̄siliū est semē paruū: ⁊ h̄z
duas partes ⁊ collige hos quatuor modos siue ordines ⁊ differē
tiam inter eos. ¶ Considera q̄ isti ordines cōprehendunt oēm mo
dū medicināz hūmāz cōplōnē secundā fortem ⁊ debilem.

C. Ultra yna medicina possit in corpore humano diuersas facē opar-
tiones. Nideq. q. bñ q. tūc bñz zñas xñures. Est falsū bñ yna for-
mā nō q. bñ yna cōpōnē. ¶ In oppo^o. Aui^o. ¶ Rñdet bñ. ita est de
yna medicina sic mixto: sed mixtū ē duplex. s. simplex homogēneus
aliud eterogēnū. ¶ Medicia simplex illas in vna prib^o. z bñs ope-
ratōes zñas: iō q. bñ yna xñurē in oib^o. prib^o. ¶ Medicia at cōpō-
nita eterogēnea vel reducta ad ynā formā dicit Ant^o. q. pñuerit
zñia difficite qd est ipole. ¶ zio er pre medice q. nō bñ. Scōo er
pre mēbz q. nō pōt recipie zñia. Si autē indistinctifiscut extrema
in medio: z bñ possibīle qd effect^o est medi^o. iter calidū z fridūz zñ.
z poterit dici calidū respectu fridū. Si autē medicina nō sit reducta
ad ynā formā: vel ē forū cōmīrtiois: z sic nō pōt difficite fed ineffe
medio vt mēbz cui apporinat medicāne cōpōsitā er repulsū
z refuloriū. iuxta Auer^o. s. colly. ca. vii. vel debilis vel separāt
in pres^o z occurrūt diuersis mēbz: z sic pōt zñas effectus. vel non
sepat^o: z sic idē iudiciū scit ēt foris cōmīrtiois. Ex quo ē manife-
stū q. medicāne cōpōsitā debilis cōmīrtiois non facit yna opar-
tiōne nec zñia. exēplū de caule z pillois. Et er bis vltra pñe itelligi
dicta Aui^o. de medicāne cōpōsito ad heretū prius q. nō diuersifi-
cat ipressiōne nisi er pre xñuris mēbz vt vtrius vñ z remanet
aliud. zñā enī distōnem dicit vel yno vtrius alterā renuat: nō ē
possibīle ponere in medicina foris cōmīrtiois. z bñ dicit Aui^o. q.
nō potest separā qd nō iuenit. vel q. fiat difficitiō certa vñus medi-
camīno: q. vñat discretē z sapienter scit artifice zñ. ¶ Ad ratio-
nes. Ad primā dñm q. contraria possunt esse in eodē sub esse cō-
fuso: z bñ diuersas pres ad illā. dicit q. stante yna cōpōnē pos-
sunt esse diuersas partes diuersas cōpōnūz sicut homo er ossi-
bus z carne: z tri yna anima sensitiua. In sumā tēno q. medicīna
cōpōsitā foris cōmīrtiois nō oparat^o zñ. sed debilis cōmīrtio-
nis oparat^o. alias opariones vide in tractatu de hoc in fine.

CDe cognitione virtutū cōplonuz medicinaz singu-
larium per experimentum. Cap. 2^m.

larium per experimentum. Cap. 2^m.
 Edicinarum cognoscunt v̄tutes ex duabus
 v̄js. Una cap. ē semita experimēti. Et alte

Bentilis

ra est ratiocinationis semita. Flos vō in experimento sermonem premittamus.

Cam premittit radicem ad cognoscendum cōplexiones medicinarum et virtutes. hic exequitur et primo docet cognoscere virtutes quas a se sequuntur. Secundo docet cognoscere quas cōsequuntur ab extra. ibi in isto capitulo (Medicinis.) p̄ia in duas. Primo docet cognoscere virtutes et cōplexiones. Secundo operationes ab illis virtutibus. p̄cedentes notificat. ibi in quarto caplo (Dicemus. Uel posset dici q̄ primo docet cognoscere cōplexiones p̄prias. Et secundo virtutes illas p̄sequentes large sumēdo virtutes. ibi quarto caplo. (Dicemus.) p̄ima ibi. et primo p̄mittit modos. Secundo exequitur. ibi (Dicemus.) **C**onsiderādum q̄ illud qd̄ p̄cessit est notitia cōplexionis medicinarum idest qd̄ sit cōplexio et quid virtus: hic autē p̄cedit: ideo stat loco radicis. **C**onsiderādum q̄ virtus accipitur dupl. large. i. p̄o cōplexione vt hic. et p̄o forma specifica: et est in virtute a cōplexione distincta. nō sumitur sic hic: sed forsā infra quarto cap. et ideo huc. distincte facit areolam de cōplexione et de p̄prietate. **C**onsiderādum q̄ ratio q̄ medicine his duabus viis cognoscatur est: q̄ est dupl. via ad cognoscendū scibilia medicine: vt in prima aforismoz cap. p̄. et in 9° terapētic. quarto caplo. et secundo de ceticis primo caplo. et quinto colligit. caplo. 25. huius ratio est fm̄ d̄num q̄ ars vniuersalis operatiua est circa particularia: tamen medicina potest acquiri inuentiue: et sicut experimentum p̄cedit doctrinā: et sic sequetur vnde experimentū apparet. h̄. caplo primo. p̄mo de interioribus. et nono terapētic. s. capitulo. **C**onsiderādus q̄ ab experimento incipit quia notius et quia prius.

Cdicimus q̄ exp̄imentū ad cognitionē vtriusq̄ medicie cū fiducia nō p̄ducit nisi post obseruationē cōditionū.

Cprimo docet cognoscere virtutes medicinarum per exp̄imentū. Secundo per rōnē. ibi (Cognitis.) p̄ia in duas. Primo p̄mittit cōditiones forte obseruandas. Secundo exequitur. ibi (Una.) **C**onsiderādū q̄ huius solum ponit cōditiones et nō caus. autēdendos in experimento: q̄ erat radix. est enim hic si medicina calefacit est cala et si infrigidat est frigida. hoc autē nō potest fieri sine conditione.

CUna eaz est vt sit medicina vacua a q̄litate acquisita ex calitate accēnali: aut a frigiditate accēnali: aut q̄litate que accidat ei cū alteratōe in sua suba aut vicinitate alterius. Aqua enī q̄uis frigida sit nā: tñ cū calefit calefacta p̄manēs calidat. Et euforbii q̄uis sit nā calidū: tñ cum infrigidatur infrigidat dū p̄manet frigidum. Et amigdala q̄uis sit equalis subtilis: tñ cū fit rancida calefacit potētia. Et caro pisciū q̄uis sit frigida: tamē cum salitur calefacit potētia.

Chec ps̄ h̄z septē p̄tes sicut sunt septē p̄ditiones. **C**onsiderādus q̄ rō q̄ illa cōditio regit est vt in experientia non caderet error. nā experientia est ab effectu. **C**onsiderādū 2° q̄ qualitas accēnali tripliciter accrit. scilicet alteratione permutatione permixtione vicinitate: s̄ cum omnibus sit alteratio: ideo etiam tria exēpla. **C**tertio considerādū q̄ rancidatio est modus putrefactionis vinctu forum. vnde Auicē. cap. de amigdalīs rē.

CEt scda ē vt illd̄ in q̄ exp̄it egritudine beat singulārē. nā si egritudo ē cōposita et ea sunt due res signantes duas curatiōes p̄rias et experiat in ambabus medicina et cui p̄ferat nescim⁹ cāz in illo vere. vbi ḡra cū bō h̄z febrē flegmaticā et daf ei in potu agaricus et remouet febris ei⁹ nō opz vt iudicem⁹ agaricū eē fridū: qm̄ cōfert egritudinē calide que est febris: imo forsitan nō p̄fert nisi p̄p̄ea q̄ resoluit mām flegmaticā et euacuat eadē: et cū deficit mām remouetur febris flegmatica. Et hoc quidem vere est inuamentū per se permixtū inuamēto per accidens: per se quidē cum cōparatione ad mām: s̄ per accidens cū cōparatione ad febrem.

CEt considerādū q̄ ista cōditio est sumpta ex parte corporis. sed prima ex parte medicine.

Cubitat q̄ experientia docet in corpore distēperato cū h̄. 3. de simplicibus medi. ca. 2. dist. 2. ponit corpus tēperatū esse regulā: et etiā in tēguis. Dicēdū q̄ experimentus de medicina pōt fieri in corpore tēperato: tñ in distēperato pōt fieri: ideo. 3. de cōmponib⁹ cap. 5. in vtriusq̄ docet exp̄iri. i. in h̄te egritudine. Causa at̄ q̄re in distēperato egro est: q̄ plus reperitur: et q̄ manifestior opatiō curatiua

Super

Consideratio: et q̄ p̄uenitior cū sit inuatiua sibi. **C**onsiderādū q̄ aliqua egritudo dī cōposita. Uno modo cū alia egritudine vt mala cōplo et soluta p̄tinuitas. Secundo cū sua cā h̄te siue potēte h̄te cā dē idicationē vt cholā cū se. vel h̄te aliā vt feb. flegmatica h̄ cū daf agaricus rē. vno mō cāz. i. p̄ia p̄sideratione. Tercio inuamentū dī p̄ accēs: q̄ non p̄mō tñ dī p̄ accēs: q̄ nō per se. rō q̄ qd̄ per se adiuuet cāz et p̄ se remouet dispōnē. **C**iste fm̄o d̄y. pōt impugari dicēdo q̄ remotio feb. p̄ agaricū sit p̄ accēs vt distiguit p̄ se: et non solū vt distiguit p̄. et q̄ p̄positio que dicit q̄ remouet p̄ se cām et remouet p̄ se effectus est difficilis sic q̄ p̄ se remouet cāz quātū ad illud qd̄ causat siue qd̄ est. nō formalis cāudi p̄ se remouet cātionē vt q̄ infridat calefaciēs p̄ se tollit calefactionē q̄ sit a cā calefaciēte. i. 3. qd̄ p̄ se remouet cāz q̄tū ad illud qd̄ ē p̄ditio agētis sic ē appropinatio nō p̄ se tollit rōnē formale causandi vt causantis sed est p̄ditio: sed q̄ ista verba sunt logica: ideo non curo.

CEt tertia est vt medicina sit expta iā in duob⁹ p̄tibus: ita vt cū vtriusq̄ eoz simul p̄ferat nō iudicet q̄ sit p̄ria cōplōni alicuius eoz: et fortasse p̄fert vni eoz p̄ se et aliteri per accēs sicut scamonea si experiamur ipsam in egritudine frida nō est longinquū quin p̄ferat et calefaciat. Et cū exp̄imur ipsam in egritudine calida sicut est feb̄is tertiana nō elōgat quin p̄ferat in cūando cholera. **C**si q̄ ita sit nō acq̄rit nobis experimētū et fiduciā caliditatis aut friditatis: nisi post q̄ scimus q̄ vna dua rū rez efficit per se et efficit alterā per accidens.

Considerādū vt i. 3. de cōplōnib⁹ penul. ca. q̄ illa sumit ex mō operationis medicie. p̄ accēs vel p̄ se: iudicat ex p̄ se nō ex p̄ accēs. exēplū huius scamonea in morbo calo et i frido. exēplū ibi. als aqua frida in morbo calo et i frido morbo. et h̄ sumit d̄y. q̄ p̄ accēs large vt distiguit p̄ se in exēplo de frigida aqua que calefacit.

Cubitat q̄ illa p̄ditio dīcit secūda: q̄ 2° p̄ditio p̄hibet experientia fieri in dispōnē p̄dicta cū sua cā. i. 3. hic p̄cedit ea fieri vt in feb. tertiana. Sed ista instantia d̄y nū fuit aliquā molestia: q̄ laborat in dādo dīas inter p̄ditionē secūda et istā tertiā: i. inuit tres discrepantias. p̄ia illa p̄hibet fieri experientia in dispōnē cōposita cū a qua depēdet. ista facit in duob⁹ dispōnib⁹ que adiuuicē nō depēdent. Secūda illa est ex p̄te p̄prietatis corporis ista ex mō operandi. Tertia illa p̄supponit experientia fieri in vna dispōnē ista in duob⁹ p̄tibus vna alteri cōparando. **C**onsiderādū q̄ i. 3. illa cōditio videat cōpletius secūda: et q̄ declaratiua illi: tñ differt. illa enim vult fieri experientia solū in vna dispōnē et non in cōposita cū sua cā. ista in duob⁹ p̄tibus siue vna sit cōposita cū cā vt tertiana: siue nō vt morbus fridus: siue p̄tia frigide materie. Impossibile est. nō q̄ vna medicina duobus p̄tibus per se cōferat: ergo vni per accēs. **C**onsidera q̄ est p̄ accēs. v. g. q̄ sit euacuādo mām scamonea vel poros claudendo frigida aqua: ergo reliqua opatio est per se. **C**onsiderādū et q̄ fortasse: q̄ aliquā p̄prietate cōfert sicut credit de endiuia et p̄bisticis in epate rē. **C**Ad p̄tibus cum dī illa cōditio p̄hibet experientia ad egritudinē cōpositā cū sua cā. Dicēdū q̄ verum est q̄ iudices per accidens esse. Uel dicēdū q̄ nō cōtradicit primo facere experientiam in simplici dispositione. secundo in contrariis dispositionibus: quasi dicat experientia primo in vna dispositione: et secundo in contrariis dispositionibus.

CEt q̄rta est vt sit virr⁹ q̄ ē in medicina opposita ei qd̄ equat ei de potētia egritudinis. Sūt enī medicie q̄dam quaz calitas miorat a friditate egritudinis alicui⁹: q̄re penit⁹ in eā nō agit. Et q̄sq̄ cū administrat in infrigidatiōe aliqua leuiore illa facit calefactionē. Opz q̄ vt experiat prius in debiliore et fm̄ gradus fiat processio paulatiz donec sciat virtus medicine et nō dubitet.

Considerādū h̄z d̄y. illa p̄ditio vel canon p̄cipit vt vtr⁹ medicine sit egra egritudinē. rō q̄ potenter curat: q̄ alr noceret. p̄rio si sit feb. et pax frida oppilat. Secundo in feb. ardētissima aq̄ cucumeris i. frigidat: vt 7. coll. ca. 12. Tercio in cholica remisse cala nocet rē.

Cubitat: q̄ vna cōditio ipertinens. nā p̄supponit q̄ cognoscat virr⁹ medicine. Rōder d̄y. q̄ iste canon non solū p̄ se sed cū p̄dictis est verus. et est nō solū de uestigādo cōmplexiones sed gradum. Contra: quero vtrū aliqd̄ addat p̄dictis. certū est q̄ sic. i. 3. illud nō est nisi q̄ medicina sit equalis: q̄ cognita. **C**iste tu dicis ad cognoscendū gradum. Contra: ergo gradus prius est cognit⁹: q̄ dicit q̄ sit equalis. Dicēdū ergo alr q̄ plurime medicie quas experimur sunt ille de quibus nos habemus aliquā cognitionē: s̄ tñ p̄sumat et incertū. ista at̄ p̄ditio est ad certificādū et clarificādū istā notitiam p̄sumat: notitia at̄ p̄sumat h̄z testimonio auctoris vel aliq̄ signo. Exēplū. in

Secundo can.

Tracta. I.

4

plū. in nobis est notitia de melliloto z eupatorio. dicitur qd est calidum in primo. tu nūq̄ vidisti nec expus fuisti. modo putatur tibi vt tu gustes z inuenis in eupatorio aliqua amaritudines z in melliloto aliqua dulcedine meo testimonio. z hoc signo habes aliqua cōfūsam notitiam. vis certificari experiri in habere equalcm frigiditatem in primo gradu. z si inuenis curam eris certus.

Dub. 4.

Cubatur: qd videt cōtradicere primo dicto: precipit primo qd virtus medicine sit equata. secūdo p̄cipit qd experiri in egritudine debili. Dicitur p̄pedit de ista contradictione z voluit fugere. Primo sic. medicina dicitur equalis egritudini duplī. primo sic: qd in vna appropinquatione in quantitate debita curat egritudinem. Alio modo in effectu p̄ multā iteratione. Si hō est fortis pōt in vna appropinquatione medicina applicari p̄ia egritudinis. p̄io mō si ē debilis tūc per iterationem ista solo ab eomet nō laudat: qd hic nō debet poni can. curatiui. Scdo sic: qd iste can. est ad sciendū gradū medicine: z iō p̄ debes experiri in debili: z postea in forti. si enī ista medicina i frigidat vel calefacit debile caliditate: z postea experiri in forti caliditate i frigidat illa: ergo ipsa vere pōt iudicari multū frida. Nō video qd sit ad p̄positum dicere p̄mo qd sit equata: z postea dic qd experiri in debili egritudine: ergo nō equata. Dicitur igit aliter p̄ qd fiat experiri de vna medicina in debili morbo: sed equali medicine per diminutionē dose. qd in morbis fortib⁹ est periculum de experiri. sed in morbis debilib⁹ qd virtus fortis non est sic timor si cadat error: tunc potes secure ire ad morbos fortes augēdo dosē. sed illa experiri nō ē sic certificata experiendo in morbo debili. ista solo nō placet mihi si sit mea z pōt saluari. Scdo qd hoc notitia p̄fusa est de gradu: ergo p̄mū qd occurrit intellectui est qd sit equalis medicina egritudini. z qd est p̄fusa iudiciū potest errari. statim dicitur regulam dat qd sit melius vel experiri in debili egritudine qd sit medicina: z vult qd nō experiri in fortiori egritudine. Ratio qd non agit: hoc dixit vel qd per accidens nocet hoc. Aliter nō dicitur: sed vult qd experiri in debili egritudine et in parua dosi vt sit securus a nocumēto. z si illam nō curat p̄cedere ad fortiorē. Hic tamē cadit nocumētum: qd iudicet contrariā dispositionem z tu remoue illā. Tunc ad contrarium dicendū dupliciter. primo qd sit equalis per expulsiōem excessus egritudinis supra medicina: nō agit medicine supra egritudinem vel equalē. s. in can. regulari: sed pōt fallere estimatiua. iō pōt expiri in debili qd sit illud qd estimamus qd sit equalē illi medicine.

Et quia ē vt obseruet ipsa in quo appet ei⁹ ipressio z opatio. naz si in p̄mis cū administrat apparet confidere facit qd efficit illud per se. Et si fuerit opatio qua in p̄mis appet ex ea p̄ia ei que appet in fine: aut i p̄ncipio rei nō appet ex ea opatio: decide in fine rei appz ex ea opatio: tūc erit locus ambiguitatis z dubietatis: forsitan enī efficit illud qd opatur per accēs quādo efficit in p̄mis opationē occultā quā sequit per accēs hec operatio alia apparēs. Et hec qdē dubietas est z ambiguitas z hesitatio in virtute medicine.

Hic ponit quintā conditionē. primo ponit eā. Secūdo ostēdit eius effectum. ibi (Et nō fuerit). Causa est fm Dy. huius quinte conditionis qd in omni actione tria requirunt vel reperiunt. s. fortitudo agētis aptitudo z tps. z de accidenti z morbo. ca. z. z fen z. p̄mi z. Si Dy. intelligit ex p̄re tēpōtis absolute qd regit i actiōe sermo eius nō est pueniens: qd ē in actiōe p̄ accēs regit hoc tps: sed ista p̄ditio est sumpta ex p̄re tps: qd prima actio est imaf ē p̄ se. vñ Aut. (nā si i p̄mis p̄dē fac tē. ita ē illud quehū dicit p̄nēs ista p̄ditione que ē vt p̄siderat an actio i calefactiōe z i fridatiōe sit hora que experit. Cā si tē. Cōtra. qd aqua cala in p̄ma parte tēpōis calefacit: z tū operat per accēs. Dicedū primo qd requirit cōditio prima. Scdo dicēdū qd intelligit qd p̄seueret in actione qd non facit aqua calida. Cā si tē. Hic ponit defectū hui⁹ cōditionis vel regule. primo facit hoc. Scdo ostēdit semitā euadendi. ibi (Et si tē). Cōsiderādū qd duobus modis cadit ambiguitas z defectus in cōditione data. primo si scda opatio est cōtraria prime nescimus que per se sit. Scdo si p̄ma est debilis non appens z scda apparet: pōt ēē p̄ accēs. Cōsiderādū qd lra (forsitan) pōt duplī exponi. primo qd sicut duo ponit ponendo duos modos ambiguitatis ista duo pbat. p̄io pbat ambiguitatē in p̄mo. Scdo pbat abiguitatē in 2° tē. Alio mō qd totū referat ad p̄bandū scdā ambiguitatē: qd in p̄ma erat certū qd vna opatio erat per accēs: sed in scda ambiguitate nō sic erat certū qd opatio manifesta sequē occultā ēē per accēs: z iō dicit. forsitan efficit illud tē. quare tē. ambiguitas tē. hesitatio. laurietas z dubitatio.

Existimo vō qd eius opatio nō sit nisi p̄ accēs qñqz vigorat cū ei⁹ opatio non appet nisi post separationem

obuiationis mēbz. nā si p̄ se efficeret z oparet. dū obuiaret: z ipole enī est vt deficiat dū obuiat z opet dū nō obuiat. Et hō qdē est iudiciū plimū sufficiens. Qñqz vō cōueniens est vt in qbusdā corporib⁹ efficiat suam opationē qd ē p̄ se post opōnē suā qd ē p̄ accēs. Et illud est cū iā acq̄sicit vtutē cōneā vincēt vtutē nālē sicut aq̄ calida: in p̄nti enī calefacit: in die vō secūdo aut in hora in qua remouet ab ea ei⁹ ipressio accitatis facit puenire in corpore frigus pculdubio p̄ puerfionem p̄tū peruiat ad dispōnē nālē frigoris qd dicitur hic.

Hic ostēdit semitā euadēdi ab ambiguitate scda. Scdo a p̄. ibi (Qñqz). p̄ia in duas. p̄io fac hoc. Scdo ostēdit quāte veritatis est semita. p̄ma ista. ibi (Et hoc). Cōsiderādū qd p̄ma lra pōt duplī exponi. p̄io fm Dy. qd Aut. docet cognoscere opōnē per se ab ea que est p̄ accēs: z hoc ex p̄re p̄uenit opōnē: z ostēdit quādo opatio p̄ accēs sequit post opationē p̄ se. nā si opatio nō puenit z augez nisi post sepōnē: tūc est p̄ accēs vt aq̄ frigida calefacit: sed si puenit z augez in occurfu significat qd est p̄ se. vt frida i frigidat tē. Alio mō qd doceat euitare scdā ambiguitatem qua docebat qd medicina in p̄ occurfu facit effectū debile postea alius qui augez. Si vis cognoscere an secunda opatio sit p̄ se vel p̄ accēs: respice si remota medicina agere effect⁹ scdo augeat: qd signū est qd est p̄ accēs. exēplū. aqua frida p̄mo densat. scdo calefac. appet effect⁹ calefactiōis post separationē. Tūc dices p̄ia. p̄mū effectus aque fride qd est p̄dēlatio est manifestus. Dm qd nō ē sic manifestus sicut eius calefactio post. vel possemus dare exēplum de medicina oppilātē quā seguit feb. vt comestio piscis oppilātis qd faciūt fe. Et hoc qdē iudiciū nō semp qd aliqua medicina inepta p̄pter grossitudinē p̄tū in p̄mo occurfu nō agit: z si aliqua mensura tēpōis steterit: z postea dimittit post aliquas p̄es que reducent ad actū z ager. hōi ḡia cērua p̄io iudicet quāda cutis lenita: tē postea frigidatē: z ea remota postea apparet i fridario grossa rus p̄tū. Cā qñqz. Hic docet euitare scdā ambiguitatē qua dicit qd medicina facit duas opōnes p̄ias mixtas. Cōsiderādū qd lra pōt duplī exponi. primo fm Dy. qd hic docet cognoscere opationes accidentis ab ea que per se ex dispōnē medicine: z hoc si pueniant a qualitate accitatis: illa est per accēs que primo puenit.

Dub. 5.

Cubatur qd vñ dicitur. primo dicit qd opatio p̄ accēs augez post sepōnē. scdo dicit qd p̄mo puenit. Dm qd opatio per accēs vñ ratione effect⁹ p̄ se vt calefactio ab aqua frida i fridario a calida: z iste nō p̄mo puenit. Scdo pōt exponi qd remouet ambiguitatem p̄mā q̄erat qd medicina facit duas opationes p̄ias manifestas. via euadēdi ē qd videas que sita qualitate accitatis qd fieret primo. Cū dicitur vñ aqua cala redeat ad fridatē. nō qd vel a secer hoc nō qd idē nō agit in se. vel a corpe n̄for: hoc nō qd est calidiz. Tū p̄mū Aut. / Sz op̄lē qd sit a frigore vñtali qd ipsa hz in se. Cōtra p̄ Dy. vel calz z fridū in eodē: hoc nō. vel in alijs z alijs partib⁹: z sic tota nō simul calefit. Scda op̄lē dicit qd aliqua sunt in potentia accidentali ad primū actū: z ista mouent per agēs extrinsecū. Aliqua sunt in potentia accidentali: z ista nō idigēt nisi remouente. phibēs. vt. appet. s. phys. in cōmen. z. / Contra. calefactio vel est p̄ admixtiōem corporū igneoꝝ penetrabiliū in aqua: z sic nō simul tota calefit. vel ḡiatur de aqua: ergo prius alterat. vel ē alteratio in tribus aque: tūc arguit aliqd itēsiue de p̄ib⁹ aque ē qd prius nō fuit. / Quero a quod iudicet nō remouere. phibēs qd causa priuatiua nō facit effectū postriū. exēplum de graui non valet: qd graue hz formā z nō hz opōnē: sed aqua frigida nō hz formā in suo gradu. Dm ergo qd si aqua subiectiue calefit qd credo reducitur ad sui vñtaliatē: z iō in locis multū calidis nō reuertit. Si autē calefit p̄ admixtiōem tē. vt Auer. z. d. aia cō. n̄s. tūc p̄ exclusionē vaporū ille p̄es vel sūt agētes ignē vel aqua rōne ignis z erit aq̄ minor tē.

Dub. 6.

Et sexta ē vt obseruet p̄cessus opōnis eius fm assiduationē: aut fm plim. naz si nō fuerit ita tunc p̄cessio opōnis ab ea est per accēs: qm res nāles procedunt a p̄ncipijs suis: aut semper: aut fm plurimum.

Cōsiderādū qd ista cōditio est sumpta ab vñtate opōnis hz tps z hz corpora vt p̄p semp calefacit: z corpora oia aq̄ calefacit non semp nec oia corpora s. carnosa. Qm res cā ē qd si opōnes nō p̄deret semp vel vñtali: tūc res i maiori p̄te ēēt ociosē z sic nō entes: auferēs enī opationē est auferēs entitatē. s. meta. 7. cōmen.

Et septima qdē est vt expimentū sit in corpe bois. nā si expiat in corpe nō bois pole est vt fallat duob⁹ modis. Tū eoz est qm pole est vt sit medicina cōpa

aa 4

Gentilis

rata ad corpus bois calta ⁊ cōparata ad corp⁹ leonis
⁊ equi frigida cū bec medicia est calidior boie ⁊ frigidi
or equo vel leone: ⁊ videt^r fin q^d existimo q^d sit reu
barbaz frigidiū cōparatū ad equū ⁊ sic cōparatūz ad
boiēz calidiū. Et scōs qm̄ qm̄q³ cōparata ad vnu duorū
rū corpōz h3 p̄prietatez q^{uo} nō h3 cōparata ad corpus
scōs sicut napellus. Cōparatis enī ad corpus bois h3
p̄prietatez venenosaz quā nō h3 cōparata ad corp⁹
turdī. Isti sunt ergo canones quos obseruare op3 i co
gnitione virtutū medicinarū ex via experimenti.

Dub^{no} 7th

pubiū 8^m

**De cognitione virtutum medicinarum singularium
per ratiocinationem.** Cap. 3^m.

Cognitiōis at̄ v̄tutū medicīaz singulariū p
rōcinatiōē canones. Alij sumūt ex velocita

Chic ponit viā cognitionis per rationes. Et primo premitit vñū
cañ. Secundo exequitur. ibi. (Uia autem.)

၁၃၁၆

Super

Imaturitas appetitus et becti via fallit qd res repetata est et
fina vt capil, venierio, Suero, s. colls. cap. 30. Virtutes autē tertie
cognofcunt expmto: qd gōne. Virtutes autē qrtē cognofcuntur
expmto: vt Suero, s. colls. ca. 21. Baly. s. fimp. medi. trac. 2. l. ca.
3. baly. tra. 3. thegni. 67. c. 2. Quarto piderādū qd occurrēt
vel agētia i nos funt duplicia. qdā talia actu vt elina 2 expētia co
gnofcunt. qdā fūt talia in potētia vt medicie qd nō funt tales actu
Iste cognofcunt expmto 2 rōnez: de iftis est fmo Huius.

pub^m 2^m

Tercia autē p̄ma est quoniam rerum similitudo in cōstitu-
tione essentie. s. in raritate ⁊ spissitudine quęcūq; reci-

E hic erigitur p̄ de cognitiōe virtutū per rōcinationē ex caū. sunt
ptis ex facili vel difficili iſſamatiōe ⁊ congelatiōe ⁊c. Scdo ex co
loꝛibz ⁊c. ibi (Ex alijs.) P̄ia in duas. P̄io de facili vel difficili in

Et ex vna causarum in hoc est: quoniam res quan-
documq; calefit velocius alia agente existente vno:

CPrimo declarat caus. Scdo conditionē. Ibi (Lūq.) Prima in duas.
 prio rē. Scdo remittit. Ibi (Et post.) Pzia in duas. Primo in cali
 di. Scdo in fridū. Ibi (Et fr.) Primo pizū ē. T cōfīrādū

Cum autem vna earum est maioris raritatis: 7 altera maioris spissitudinis: tunc illa que est maioris rari-

Raritas est q̄druplex. Prima multitudo poroꝝ sicut fumif rari-
tas in libro de optima habitudine a Gal.ca.4.in multis locis. Se

er b appet q̄ due res 2iax cōplonū pnt h̄e equalē raritatē.
 ¶ Dubitat. vtrū via sumpta ex facili ⁊ difficili iñāmātōe vñ calefa-
 ctiōe medicie sit via bona ⁊c. Videt q̄ nō. de cōplonib⁹ .i. ca. 3re

Segundo cañ.

vite. Quarto salmādra est calida qz aial: rñ nōi frigidat qz viliu
in igne: vtz de simplici medicina: qz. 3re ad iudiciū effectū nō lo
si foris agrie: fed et aptuū potieris regis: fed polk est qz cor
pus humanū nō sit paratū calefieri ab ista medicina. ¶ In 2um
Aui. 1. Auer. 5. colla. ca. 26. baly. 2. p. rnc. ca. 7. ¶ Rñder Dy. qz nō ista
via nec aliq est nēcia: fed p. babilis ex qz habet cognitio vera vel
picturaria pping vter cognitioni: fed vera cognitio est p expe
riētiā ci addeat ca. b. pmissio addit ad istā regulā p ditiōes duas. Nā
stāte eadē ratiōe r t eodē agēte est pōt qz mirtū minus calin
ctius calefat qz magi calin. p. 2io qz mirtus magi calin bz magi bu
mūdi aqū p mirtū siccō terreo grosso vel subtili. nō vinctuoso
r aliud mirtū sit vinctuoso p minus calin. ex p. l. lignis fici cal
idus ligno oliue. Similr ptingit ex pte dispositio corpis: qz vna eri
stete media r vnu corp. r fricta p venariū nō calefat r iuuabit
vt in turdis iusqam: r corp. r latarū viariū occidet vt in boie. p. sup
poni qz eadē forma specifica r venaz disp. o. 3. qz pter identitā
tē agētis r idēritatē modi fube supponit identitas in alijs modis
sube r p. prietas vbe eadē. r itellectū Aui. cū r iur idiget sermone
p. lio. ¶ Ad 2ia dicit qz tenet p. ratiā additis ditiōibz vel qz nō
bz via necessitatē. Lū dī de planta qz est calidior oī minerali. Rñ
der qz nō ab eunte via r plāta: vel si plāta efficit similis sulphuri
in oibz efficit calidior sulphure in cōparatiōe ad corp. vel bo facit
p. prietas: qz si sit calidior bz mineralia bz bz p. prietas intrandi.
Credo h. p. habuisse bonū itellectū r p. fundit distinctas cōplexio
nes r veras. ¶ Lōra p. dicta pmo p. mirtū dicit qz sit picturaria
saltim in notitia medicine in se. notitia de medicine esse nō est
ritia picturabilis: qz demonstrat a posteriori: sed picturabilis est
pura estimatiua r arbitraria: fed ista est demonstratiua esse. Auer.
5. colliget. ca. 2. ¶ Sed tu dices 3. qz illius qz arguit per accēs
nō adequat nō est efficax: nō fallit vt supra dicit de sapore acuto
r amaro supra calozē: qz caro colūboz est cala 2ē. 3ē ite est bmo.
dōm pmo qz nō est de illis. Scōdo qz nō est de subis potissimū
demonstratiōis sumēs mediū adequatū pueribile: fed est talis. re
spirat r eadē nō respirā ē nō aial. vide Aui. cū dicit nō citō i
frigidat qz frida: fed dicit citō infrigidat 2ē. Sic qūitē mirtop sūt
qz nōcificabiles: fed nō nū p. bo signū. ¶ Lōra 2. dicit. qz dicit
addi p ditiōes: in illa p ditiōe nō dnt pōi que nō sunt itellecte vel
nō sunt nēcie in hac via: fed p ditiōnes addite a dy. sūt bmo 3ē 2ē.
p. 2io p ditiō de būdo vinctuoso vel nō vinctuoso dōm qz includit
in idēritate ratiōā vel dēficta. si enī sunt bmo vel eūsdē modi
ratiōis: igit eūsdē modi p mirtionis aeris cū terra: r sic eūsdē
modi vinctuosi. Ut dōm qz ista via est ex facili calefactio vel dis
flectio: ex facili vel difficili puerione in ignē fed fēda calefactio
bz se in plus qz ignitio. aurū enī r cupzū citius calefat qz lignū r
tardius ignit: nō forā nō ignit. Lū trāsmutat in ignē. vinctuosi
tas qz facit ad ignitionē: 3ē r nō vinctuosa si plus cala citius cale
fit. Scōda ditiō nō est ad. p. ppositū: qz illa est p ditiō ex pte corpis
in qd dō agē r est qz regis ad viā ex p. mētālē. hic fmo est de cale
factiōe medicine ab aliq calefactiōe vt in igne vel actu vel p. rti
ctiōe a manu illa. ¶ Sed tu dices ista p ditiō a p. prietas vel latitu
die venaz si p. rinet ad exp. mētālē debuit pōi supra. 3ē saltz re
gis qz medicina nō bēat p. prietas nō patiēti ad aere calefactiōē.
dōm qz sunt itellecte cū dī qz causent p. rpressionē p accēs: p acci
dēs est qz bō nō calefat a medicina cala: qz accidit ibi vt respicit
medicinā qz bēat formā specificā nō patiēti vel venas latas qz
strictas. ¶ Sed tu dices sub qz p ditiōe reponit. dōm qz sub aliq dī
qz fiat ex p. rtertia in corpore hoīs. qz ad cōplexiōne sequētē spēz
r tūc accidit f. bī r excludit p. prietas idisubilis r diuersitas dispō
sitiōis venarū: cāta qz nō faciat pati vel pati fici in turdo r boie. ¶ Ad
2. dōm qz mirtus nō vī ē forma specifica p quā ab igne nō cale
fiat. Sed p. b. r Albert. 4. methoe. reducūt hec i modos mirtio
nis vt i bīe potos strictos r tortos: rñ si ita ē dī p. psumponi illa p.
p. prietas. ¶ Die babilis dico p viā bā posse signari de caliditate
qz medicine vt fici ē bona viā pōr dupli itelligi. Vno mō magi ab
solute vt medicina est aliq mirtopz dē relator ad alia mirta r sic
est via bona r pōt signari de cōplexiōne medicine: iō signatio medi
cine est lūctiōis de aliq medicina qz sit cala qz signant qz caline
mētare vinctis: fed ex hac via 2ē ista Aui. i. textu. Alio mō qz possit
signari in cōparatiōe ad boiem r dī vno mō absolute. alio mō respe
ctiue vel cōparatiue. Et vno mō in cōpōne lūmit res terminos. s.
medicinā qz cito calefit: medicinā qz tarde r boies r sic pōt iudica
ri de mētaria a posteriori. nō illa ē calidior alia qz resqū alteri p
plus p. m. calefactiōis: qz citi r calefit 2ē r sic itelligit Aui. cū dicit
est calin. r respōndit qz fit alia qz nō calefit. ¶ Sed tu dices 2. ille ca
loz nō est qz calefacti. dōm qz velimo vel qz dispoit 2ē. 3ē pōt in
boie ē p. prietas nō calefacti ad illa. dōm qz dī itelligi qz nō re
stiat ista p. prietas. Lōra qz picturabilis cit notitia qz ista cala
sit res pōt hoīs cōparata alij medicine: qz notitia illi p. prietas est
picturabilis. dōm qz cognitio forme specificę sequētiō spēm nō
est cōnectualis: fed ex ite mōdo. Scōdo qz accidit p ditiōe notit

Tracta. I.

tie q: fit p[er]iectura[ti]o[n]is: q: sub[st]it in qd[am] agere h[ab]et for[m]a[m] specifi[ca] n[on]
 patiet[ur]: sicut illa[m] m[od]o notitia[m] ex[te]rior[em] talis ex[te]r p[er]iectura[ti]o[n]is: q: p[ro]
 p[ro]p[ri]et[ur] notitia[m] p[er]p[et]uat[ur]. Uel d[icitu]r q: de se pot[est] calefacere: accidit
 q: p[ro]p[ri]et[ur] p[er]p[et]uat[ur]. Alio m[od]o c[on]p[ar]atione u[er]bo termino: me
 dicine q: cito calefit: r[ati]o u[er]o dicat absolute resp[on]d[et] u[er]bo: e[st] cala: r[ati]o
 ista notitia e[st] c[on]t[ra]dictoria: r[ati]o e[st] u[er]itativa: u[er]o medicine punctualit[er]
 q[ui]tate e[st] estimativa. 3. de inge. fa. cap. 3. in libro de floma noue
 tr[an]slationis s[um]ma f[aci]da. cap. p[ri]m[us]. sed hoc e[st] h[ab]m[us] q: estimatiu[us] i[n] m[od]o
 ueruat ad experientia[m] ut fiat cert[us]. 5. colligit cap. 25. ¶ L[ib]er adu[er]s[us]
 q: p[ri]mu[m] ad q[ui] mibi uidet in hoc e[st] cognoscere: eas esse e[ss]es in
 suba. C[on]tra b[e]n[e]d[ictu]m ad 3. ad 8. d[icitu]r d[icitu]r d[icitu]r d[icitu]r d[icitu]r d[icitu]r d[icitu]r d[icitu]r
 u[er]ba. ¶ Ad r[ati]o[n]e d[icitu]r q: n[on] e[st] bonu[m] ad ostendendu[m] q: absolute ca
 lesfaciat: sed per magis e[st] alia medicina uel minus in frida e[st] bo[n]a
 na. ¶ Ad r[ati]o[n]e d[icitu]r q: c[on]p[ar]atio debet fieri de p[ar]tibus ad plan
 tas: 2. de mineralib[us] ad mineralia. Uel d[icitu]r q: n[on] o[mn]is p[ar]te h[ab]et plus
 de calido q: de minerali: sed h[ab]et actualius p[ro]pter aia[ti]s. ¶ Ad t[er]cia[m]
 d[icitu]r q: si salamandra n[on] inflamat e[st] p[ro]p[ri]et[ur] uel aliter fin
 q: fit frigida. ¶ e[st] uenenu[m] r[ati]o[n]e. 4. cap. fin. 6. tracta. 1. s[um]ma
 3. ca. 7. tra. 6. ca. 10. uel al[iter] q: hui[us] arguit. cito inflamat: ergo cala
 cito infrigidatur: ergo e[st] frigida: 2. u[er]o arguit n[on] cito infrigidatur:
 ergo frigida. uide hui[us]. ¶ Ad quarta[m] d[icitu]r q: p[re]supponit.

Res autē qm̄ pprietas est vt gclent: ille qm̄ pro
prietat est vt inflammat ignitatur possibile est vt ad
iniccē cōparet: ergo quēcumq; est velociorē gclat
tionis ⁊ cī⁹ essentia est sicut cēntia alterius est fridior:
⁊ qm̄q; est velociorē inflamatiōis ⁊ cī⁹ essentia est sic
essentia alteri⁹ est calidior: p̄ illud qd diximus prius.

[illegible]

Gentilis

cōpatiōe ad ipressiōē calitatis inate i ipsa q̄ ē i nobis. C^o primo mouet dubitationem. Secūdo soluit. ibi. C^o L^o T^o nos remittit. ibi. C^o Dubitatio est illa. nos loquimur de cōplexione medicine respectu nostri non in se.

C^o Et cū ipsa est longior a p̄gelatione et velocior ad inflāmationē: tūc iudicamus q̄ ipsa est in ipressiōe a caliditate nra inata illo mō. Principia s̄o ista demonstratione ostensa sunt: sicut op̄z in scientia naturali.

C^o R̄ndet q̄ sicut medicina cito inflāmat ab igne ita a nobis. C^o L^o s̄iderādū q̄ medicina vel operat̄ calido q̄d h̄z vel q̄d acrit̄ quocūq̄ mō si inflāmat p̄sumit r̄ē. (Principia.) Ista sunt principia de motu alterationis ad simile vel p̄teritū facilius vel difficilius.

C^o Lū aut̄ due res diuersificānt in raritate et spissitudine: deinde iuenit spissior ex eis inflāmationis vebementioris et tardioris p̄gelatiōis: tūc iudica p̄culdubio q̄ est calidioris substantie. Et s̄it cum inuenis rarā tardioris inflāmationis: tūc scias q̄ est fortioris frigoris.

C^o hic verificat̄ additiōe. Et p̄ ostendit q̄d p̄stare iēq̄litate sube pōt arguē ex cōplexione medicine. Secūdo quō nō pōt. ibi. (Si aut̄ inuenis.) C^o Dubitatur an hic possit applicari ad cā. de calefactione absolute. Dicendū q̄ sic vel dedit intelligi.

Dub^m 4^m C^o Dubitatur an si res densa citius p̄gelatur q̄ rara: significetur q̄ sit frigida. hoc est exercitandum. Et forsā q̄ nō: q̄ densitas nō cōtrariat̄ p̄gelationi sicut p̄stare inflāmationi: tūc sibi p̄feramus. de his tū infra sermo. pluxus ab huius. imediate determinat̄. ibi. Et cū s̄it q̄daz. Et s̄it q̄d signat̄ q̄ raritas nō n̄m disponit calefactionem q̄rū p̄dicat̄ aliud: sed illud nō est nisi frigiditas: q̄ erit frigida.

C^o Si aut̄ inuenis rarā ex eis velocioris inflāmationis non conuenit tibi vt iudicium des: et ponas ipsam p̄pter hanc causam fortioris caliditatis. Fortasse enim raritas est causa in velocitate inflāmationis eius.

C^o p̄io ostendit q̄d nō licet arguē ex inflāmatione. Secūdo quō nō licet arguē ex p̄gelatiōe. ibi. Sic si tu. Cā dicit pōt ab A. q̄ q̄n effect̄ pōt h̄c duas cās: nō licet arguē sup̄ vna d̄termine q̄ pōt eē alia.

C^o Sicut si tu inuenis rarā ex eis velocioris p̄gelationis nō puenit tibi omnino vt des iudiciū et ponas causas p̄pter hanc causam velocioris frigoris. Forsitan. n. raritas est cā in velocitate p̄gelationis ei⁹ p̄p debilitatē cor̄poris ipsius et velocitatē passibilitatis ei⁹. Sicut vinū cuius enim ip̄m sit calidioris cōplexionis q̄ oleū de cucurbita: tū velocius p̄gelat̄ q̄ illud oleū: immo illud oleū densatur et nō p̄gelat̄: sed vinū p̄gelat̄.

C^o hic ostendit quomodo non licet arguere ex congelatione. p̄io hoc. Secundo declarat in exemplo.

C^o Dubitat̄ vtz ex inflāmatione facili vel difficili possum⁹ arguē de cōplexione cala medicine vel frida. Videt̄ q̄ nō: p̄ Balz. de cōplexionib⁹. ca. 1. et exēplo stupa et pēna cito inflāmant̄ ab igne et nos calefaciūt et nō sūt calida. euforbiū tarde ab igne inflāmat̄ respectū stupae: et nō nos calefaciūt: et calidius stupa. Secūdo p̄ rōnez Albugenis quā ē inuit̄ Auer. s. coll. ca. 4. si q̄d inflāmat̄ ab igne nō inflāmat̄ a nobis: q̄ nō dī calm respectū n̄rū: sed sic est q̄ calm n̄rū corp̄is ē va porosius suauis: sed calm ignis acutū r̄ē. Tercio res hūidi vinctuosi inflāmat̄ facilius: sed nō a nobis: igit. Quarto posset eē p̄betas in nobis nō patiēdi a re tali inflāmabili ab igne. / Rū. dy. q̄ via illa nō h̄z necitatē: sed aliq̄ p̄bilitatē q̄ vt in plurib⁹ est nō. p̄bibile enī est q̄ cū calitas n̄rī corp̄is sit virtualis sicut ignis actualis r̄ē. Secūdo q̄ nō est necia. p̄mo pōt obuiare p̄prietatē. iusgam⁹ turdos calefaciūt et nurrūt: hoies occidit. Tercio posset adiungē q̄ calor n̄rū pōt dupl̄ p̄siderari. p̄mo vt calor absolute: et sic pōt agē: q̄ dīnt fm̄ mag⁹ et minus. Alio mō vt n̄rū sit v̄t sp̄e a calore ignis et nō verificat̄: q̄d inflāmat̄ ab igne: inflāmat̄ a nobis. bec igit via s̄z p̄babilis et in plurib⁹ sit vera nō tū h̄z necessitatē. / Sed dy. intelligit̄ per p̄bilitatē p̄iecturabile vt supra nō verificat̄ quo ad q̄d: siue p̄iecturabilis extrinsecus siue p̄iecturabilis intellectiva que notoria siue aliquo principio p̄pinq̄. Dm̄ igit q̄ sicut supra in cā. r̄ē. ita hic vel querimus cognitionē in se: et sic est vera st̄atib⁹ additiōnib⁹. vel cōparat̄: et h̄z vel respectū alteri⁹ medicine et sic ē ha vt bec medicina citius inflāmat̄ alia: q̄ plus h̄z de gradu caloris respectu hoies: et de se debet̄ hoies calefaciē vt respectū solius hoies. Dico q̄ ē notoria estimatiua. velle arguē: igit hoies calefaciūt. C^o Notandū tū q̄ bec dictio dī intelligi ex p̄te eiusdē sube v̄t agētis r̄ē. Et cū

Super

vis eripiri q̄ ita erit ex p̄te corp̄is: ita q̄ nō sit p̄betas nō patiēdi. / Ad rōnes. / Ad p̄mā dōm q̄ pēna et euforbiū nō sunt cōpatibilia: q̄ nō eiusdē modi sube. / Ad scdaz dōz q̄ medicina in corp̄e nō cōuertitur in flāmāz. sed dico q̄ medicina que ab igne inflāmat̄ vel que facilius suscipit ignē a calido nostro facilius calciet̄ et euaporabit̄: ita q̄ in vaporē p̄uertetur. / Et d̄ tertiā dōz q̄ dī esse par in mō sube vinctuose. / Ad q̄rtā dōm q̄ si vis experiri dī p̄supponit̄ tū scis q̄ de se h̄z principii alteradi et patiendi.

C^o Rerum enim quedā sunt que congelantur abscq̄ cōdensatione. Et sunt quedam earū que condensantur abscq̄ p̄gelatione. hui⁹ aut̄ cognitio in scia existit nālī.

C^o hic vult incipere ponē cā. in cognitione virtutū medicinarū simplicium sumptos ex p̄gelatiōe vt se extrahat cōagulationē. Et p̄io p̄mittit q̄dā. Secūdo eregit. ibi. R̄x aut̄. C^o s̄iderādū q̄ iste s̄mo fuit scdō modus. p̄io. n. q̄ p̄misit de vino et oleo de cucurbita et enumerat̄ q̄ p̄gelatio et d̄latio erat diuersa. hic p̄bat q̄ aduicez p̄t separari. res. n. abscq̄ p̄gelatiōe d̄latari p̄t. Secūdo seruit dicēdis. Jā. n. apparuit q̄d ex p̄gelatōe opposita inflāmatio signat̄ de cōplexione medicine. hic quō ex p̄gelatōe q̄ sibi opponit̄ q̄ sit a calo et p̄n. effectiuo puenit cū ignitiōe siue inflāmatione. C^o s̄iderādū q̄d ex p̄gelatio coagulationis ip̄satio vel d̄latio et ip̄guatio. C^o s̄iderādū ē iduratio facta a frido. dy. dīc q̄ p̄gelatio debet̄ simpliciter: sed si p̄gelatio debet̄ aq̄ sic arsiō igni vt q̄rto celi et mūdī comēz. et igni debetur arsiō ex sūo locū. s̄ignū nō puro: ita q̄ p̄gelatio se h̄bit q̄ debet̄ sibi ex sūo locū aq̄ nō pure. s̄z coagulationis iduratio a frido vt in metallis vel a calo vt in latē. In ip̄satio vel d̄latio est q̄d hūidū p̄misceat̄ cū siccō q̄ hūidū sit d̄sūus et nō fluēs: nō tū puenit ad duritiē p̄fectā: bec ip̄satio siue d̄latio aliquā sit a calo: vt q̄n in re mag⁹ abūdat̄ p̄tes aquee r̄ē. vt in m̄tro. q̄n cogit̄ q̄d a frido vt q̄ h̄nt p̄tes terreas a d̄no vt mel aut cōia terre et aerei vt oleū. / Sed tu dico nō video q̄ dy. possit saluare fundamētū sūū cū dī ip̄satio ē q̄d hūidū misceat̄: q̄ fridū nō misceat̄. Dm̄ q̄ misceat̄ p̄mēdo. vel dōm q̄ nō misceat̄ sed inuaret illud m̄trū: s̄z igrosat̄ p̄uertēdo ad n̄z aq̄. Sed ip̄guatio est q̄d p̄icularis ip̄satio q̄ est p̄mixtio hūidū aerei cū siccō terre: sicut sit in coagulatione et ip̄satione p̄iguedinis et rerū vinctuofaz. et id ip̄guatio est q̄d sp̄s coagulationis et d̄latiōis vel grossatiōis. dy. nō declarat̄ se in h̄ qd vult: an p̄iguedinis fluctis p̄gelatio possit dici ip̄guatio: sed dīcē q̄ ē p̄iguedinis factio. h̄nt igit se ista p̄ ordīne s̄z sup̄. et ite rius fm̄ dy. q̄ p̄gelatio large accepta dī de oi iduratiōe simplicis corp̄is aquei vel saltē de iduratiōe facta a frido. s̄z coagulationis m̄ dī de oi iduratiōe mixti siue a calo siue a frido. sed large dī de iduratiōe dimiuita: s̄z p̄fecta iduratio dī coagulationis. dimiuita aut̄ dī ip̄satio: bec ip̄satio large accepta dī de ip̄satiōe hūidū ois s̄z ip̄sati dī de ip̄satiōe hūidū vinctuosi. s̄z ip̄guatio. / Sed vt dōz q̄ p̄prie cōgelatio est iduratio a frido. nā in p̄gelatiōe large ē ois iduratio facta a frido accētrato hūido in siccō sic in glacie appet̄ q̄ sit de luro. / Cōtra q̄ aurū p̄gelat̄ a frido: hūidū nō accētrat̄. Dm̄ p̄ q̄ nō est p̄prie p̄gelatio: s̄z coagulationis: vel q̄ illud nō sit a frido: sed fridū inuenit hūidū cōmixtū pus. Secūdo coagulationis p̄prie distincta ē verā p̄gelatiōe est iduratio facta a calo. et hūidū q̄d remanet alr̄ ē accētratū siccō sic in latere q̄ post affationē pōt dīci q̄ est aliq̄l̄ digest̄: v̄t later est d̄tenus. 4. m̄rteo. r̄x. comē. 23. / Cōtra: q̄ homotēsis est idigestio. Dm̄ q̄ ē verū q̄ later cru dus est homotēsis ip̄prietatē id coct̄ ē fact̄ pepen⁹ s̄z ip̄prietatē vel alr̄ q̄ oia passa homotēsim sunt aliquāl̄ digesta. In ip̄satio est iduratio vel igrosatio siue iduratiō: et ita sit a calo et a frido. Appet̄ igit q̄ in his vocabulis cadit multa varietas: q̄ ois coagulationis pōt large vocari densatio vel ip̄satio et s̄z sed p̄prie dīnt.

C^o Dubitat̄ de oleo q̄ si est terrenū d̄bet̄ a calo coagulari vt later: si aqueū a frido vt aq̄: et tū a neutro. Dm̄ q̄ oleū h̄z p̄tes aereas valde mixtas terreis: et h̄z multū de aere: et id elōgat̄ ab iduratiōe: s̄z d̄lat̄ a calo et a frido. a frido p̄uertit̄ aereis in aq̄: s̄z a calo d̄lat̄ et euaporatiōe calidi nālīs: vt illū q̄d remanet de hūido aereo p̄p̄fectū calidi nālīs vertit̄ in aq̄. C^o hic habitis dōm q̄ rerū q̄dā p̄gelantur et nō ip̄santur: q̄ congelantur est durum et in ip̄satum nō est durū: vel p̄gelatū frido in ip̄satum nō cōm̄iscendo hūidū: sed in ip̄sata habent hūidū valde siccō cōmixtū r̄ē.

C^o Rerum autem recipientium cōdensationē est equantur in constitutione substantie que magis recipit cōdensationem ex frigore est frigidior earum.

C^o hoc premisso ponit cā. Et primo ex coagulatione vt differt a propria cōgelatione que solū sit a frido: et sumendo large coagulationem pro densatione cum iduratiōe siue a calido siue a frido. Secundo ex densatione proprie vt distinguitur contra iduratiōem. ibi. (Londenfario.) prima in duras. p̄mo ponit cā. et conditionem. Secundo conditionē p̄bat. ibi. (Et cū sit quedā.) prima in duas. p̄mo facit hoc. Secūdo declarat̄ quedam vel re

Secundo cañ.

mouet dubiū. ibi (Calor autē) prima in tres. primo ponit casū in cognitiōe frigiditatis ex p̄gelatiōe. Secō calitatis. ibi (Et plurime.) Tercio docet distinguere. ibi (Et res.) Dicit p̄mo rerū aut respiciētiū p̄denfationē. i. coagulationē large sumēdo coagulationē. Considerandū q̄ in superiori cañ. cū dixit. Ergo quēcūq̄ rē. sū mebat p̄gelatio vt opponit inflāmatiōi: vt erat iduratio a frido: r̄ id dixit absolute que est velocius p̄gelatiōis est frigida: sed hic denfatio sumit p̄o coagulationē siue durecat siue nō durecat p̄t fieri a calido vel frigido: r̄ id dixit a frigido. Cū cañ. est q̄ si res facilius denfatur. i. coagulat siue durecat siue nō: r̄ non fit ex nō substantie: sed q̄ fit p̄pter frigiditatem assentientē illi denfationi.

Et plurime quidē res nō congelantur nisi in calore.

Hic vult ponē cañ. in cognitiōe caliditatis ex coagulationē: r̄ dicit plurime res. i. mltē. nō p̄gelant nō coagulant nisi a calido. / Cōsiderādū q̄ p̄gelatio hic large. i. p̄prie sumit p̄ denfationē vel inspissationē cū duritē vel terrefractionē. De reb̄ aut mixtis plurima p̄stāt caloz: q̄ plurima p̄stāt p̄ actū digōnie: r̄ sic sumit p̄gelatio. 4. celi comē. 3. / Secō p̄siderandū q̄ hui. vult ex hoc habere cañ. p̄gelatio enim fit a frigido: sicut enim que a frigido coagulatū similia in essentia sunt calidiora. / Tercio apparet q̄ hic docens cognoscere ex p̄gelatione se extendit ad coagulationē large sumēdo vt fit a calido r̄ frigido r̄ cum induratione r̄ siue.

Et res quarum propriū est in calore p̄gelari omnes resoluuntur per frigus sicut res que p̄gelantur ex frigore omnes resoluuntur calore.

Hic docet distinguere. / Cōsiderādū q̄ illud q̄ supra dixit p̄denfari hic dicit coagulari: ergo large sumit vtrobique.

Secō dubitat q̄ vt fallum crystallus a frigido p̄gelat. / Bonib̄ suis. 5. p̄lat. fo. in comē. 25. Frigida velut nix. dicit q̄ crystallus est glacies que stetit frigida autē: nō tñ liquat. later calido dēfat nō tñ eliquat. / R̄ssio cōis. coagulata a frido que sunt aquea nō fortiter coagulata vt glacies eliquant a calido: sed aque p̄t fortiter coagulare vt crystallus non eliquant vel difficulter. Si aut sunt terrea nō fortiter vt lutū eliquant a calido. Si aut sunt fortiter facta multa calidi nōis exphione r̄ humidū vt ferrū plūbū r̄ stannū comū nō eliquant sed mollescant. Si aut a calido sit coagulatio r̄ sint cōia terre r̄ aque vel relinquant cū poris raris vt humidum possit irarē: sic h̄q̄nt sales vel possit fricti vt later nō p̄t liqui a frido humido. Si aut sit coagulatio a calido r̄ frido vt p̄mo a calido deide a frido: ista nō soluunt q̄ calin p̄sumptū humidū: parū q̄ remanēt est per fridū cōp̄ssum vt q̄dā ḡia lapidū vt later p̄nia r̄. / Sed tu. d. h̄uic. dicit oēs. Dm̄ q̄ intelligit re scire bec in nāli phia. Vel dōm q̄ loquit de reb̄ que ante coagulationē r̄ post feruāt formā eandē vt aurum q̄ coagulatū est a frigido.

Calor autē p̄gelat siccitate r̄ frigus p̄gelat spissitudine fm̄ finiam Bal. Tercitū finia p̄bi p̄mi diuersa est ab ea in re modica: sed illi p̄scrutatio in alia p̄tinet scia.

Hic remouet dubiū. posuerat enim q̄ coagulationē. i. coagulationē a calido r̄ a frido. / Cōtra: q̄ vniū effectū nō fit a p̄tariis. R̄ndet q̄ nō fit eodē modo sed calidū ericando r̄. / Cōsiderandū q̄ ca. / lidū congelat. i. coagulat ericando fm̄ Aristo. 4. metheo. tract. 3. r̄ fm̄ Bal. 4. de simplici medicina cap. 3. p̄t sumi ita q̄ ambo conueniūt. euaporare enī humido remanet corpus terrestre durū cū suo humido mixto cū pauco siccō vt later. fridū coagulat inspissando. Sed Bal. 4. de simplici medicina. in q̄ inspissatione r̄ adunatione fit induratio vel ingrossatio. fm̄ Ari. 4. metheo. fridū educit calim p̄p̄ie vaporosus reit: r̄ id remanet humidū ingrossatū: r̄ id quoties reingredit illud calim toties eliquat vt plūbū r̄ lūrū. / Ista h̄ba sunt superficialiter lōginq̄ a vero: sed ita p̄ferunt: nec enī egrediēte nec ingrediente aurū liquefit siue p̄gelatur siue densat: ergo Bal. dicit inspissando p̄gelat. Aris. dicit extra dūcēdo. illa est modica diuersitas. vt q̄ enī mediate p̄cedit calidi corruptionē: sed extra dūcēdo dicit Aris. Bal. forsan nō sed int̄ corrupendo. ambe tūc forsan sufficiūt. / Possent forsan Aris. r̄ Bal. in hoc discordare q̄ frigidū ingrossat. Si enī intelligitur inspissat miscēdo esset falsum: q̄ Ari. hoc nō vult cū solius calidi sit miscere. Sed si intelligatur inspissat in se: q̄ ingrossat vertendo ad naturā terrē vel aqueā sic verificatur vel inspissat p̄tremendo humidū in siccum.

Et cū sint quedā medicinarū calidiores: h̄ sunt grossiores possibile est vt ipse suscipiat p̄gelationē sicut suscipiūt ille que sunt frigidiores eis p̄pter grossitudinē suā. Et cū sint quedā frigidiores eis: sed sunt subtiliores: possibile est vt suscipiat inflāmatiōem sicut recipiūt ille que sunt calidiores eis p̄pter subtilitatē suā.

Verificat canonē. q̄ ille medicine debet esse equis sube. Et ar-

Tracta. I.

6

guitur sic. si res calida p̄t dici p̄gelari a frigido p̄p̄ densitate r̄. sic r̄ res frigida p̄t inflāmari per subtilitatē: ergo opz ponē sube equalitatē. sed sic est: q̄ nō licet arguē cito densat a frigido: q̄ frigida. sed sic est. p̄bat antecedēs per p̄m r̄. / Cōsiderādū q̄ supra illa parte (Cū aut due res) deficiebat vniū mēbū in p̄ cōbinatiōe sc̄z si res spissa velocius p̄gelat q̄ iudiciū daf nō ōz q̄ sit frida: deficiebat a h̄ yno r̄ 4. cōbinatiōes. si res subtilis vt rare sube tar de p̄gelat. si licet arguē: q̄ calā: q̄ possit ee p̄ raritatē q̄ dīstāt a p̄gelatōe. hic ista duo mēbra cōplē: q̄ 2. daf itelligi ex opposito.

Dubitat vt r̄ res per grossitudinē citius cōdēscat. Vt q̄ nō p̄. A. supra p̄ ca. de rēpōib̄ sen. 2. ca. 3. vbi vult q̄ aq̄ calefactiua citius p̄gelat. Et Ari. 1. metheo. ca. 4. vñ piscatores calefactiua aquā. Itē supra illo. 5. cū aut suba illarū. dicit q̄ res rara velocius patit p̄p̄ debilitatē sui corpis. / R̄ndet h̄y. q̄ p̄gelatio accipit dupl̄. Vno mō p̄p̄ie: r̄ sic fit in simplicib̄ vt in aq̄: r̄ dīstāt ad eā raritas. Alio mō large p̄o coagulationē r̄ denfationē: r̄ sic fit in mixtis que p̄uertunt ad terrestrius r̄ durius: r̄ sic q̄to grossiora tanto magis apta cōdenfationi r̄ coagulationi. Cōtra. q̄ experimur nō r̄. sim. p̄licia solū vel illa p̄positio r̄. / Secō solo h̄y. ad aquā coagulādam vt est coagulada dīstāt grossitū: q̄ h̄z de terreo ad quez. sed ad passionē absolute dīstāt raritas: q̄ res subtilis p̄t vincē per raritatem: per quā absolute patit r̄ citius coagulari res grossa p̄t p̄p̄ densitatē r̄ grossitū per quā determinatē patit vincē. r̄ sic citius p̄gelabit. / Tercia solo mea: r̄ quasi declarat fm̄ h̄y. in qua ipse laborat. Sciēdū q̄ hic est h̄mo de p̄gelatione facta a frigido. Qd̄ app̄et p̄mo q̄ loquit de ea cui opponit inflāmatiō. Secō q̄ loquit de ea cui indispōit caloz. qd̄ app̄et cū dicit (Cū sint qdā medicinarū calidiores) r̄ res aut p̄gelata h̄z in termino p̄gelati eē grossitū siue densitatē r̄ frigiditatem: ignita h̄z subtilitatē r̄ caliditatem. / Cōtra. nō oē p̄gelatū est densum. Dm̄ q̄ vep̄ est. i. nō est durum vel tenerū per cōmixtionē humidū cū siccō r̄ actionē humidū ad siccū: sed per ingrossationē depressū. Grossitū ē per se dīstāt ad p̄gelationē. per accidēs aut indispōit nō p̄mittēdo frigidū penetrare. sed subtilitas per accidēs p̄t facere ad p̄gelationē: sed subtilitas per se ad inflāmatiōem. Lausa aut per accidēs q̄q̄ plus operatur q̄ cū per se: r̄ id subtilitas q̄q̄ plus p̄t facere ad p̄gelationē q̄ densitas siue grossitū vt vniū respectu olei: r̄ ideo cū dubio dixit supra (Fortasse raritas est cū velocitate inflāmatiōis r̄ densitatis. que est tñ per se q̄q̄ plus p̄t. exēplū mellis. r̄ ideo id dixit. (Possibile est. / Sed tu dices q̄ de facto raritas in aq̄ plus dīstāt ad p̄gelationē. Dm̄ q̄ de se nō h̄z densitatem p̄p̄ia: sed p̄t multū rarefieri: r̄ ideo quedā semicongelata citius p̄gelatur q̄ rarefacta. / Quarta solutio est duplex grossum. / grossum densum difficile r̄ subtile rarum r̄ facile vt aqua vitis.

Condensatio autē r̄ congelatio non significant augmentū in caliditate neq̄ augmentum in frigiditate. Plerūq̄ enī condensatur terretas que est in eis.

Hic fm̄ h̄y. i. fert q̄ p̄gelatio nō solū significat caliditatem vel solū frigiditatem: vel hic docet signare sup̄ qualitates passiuas. primo p̄mittit. Secō declarat. ibi. (Plurimū.) Tercio p̄cludit. ibi. (Nō p̄hibet.) / Cōtra. q̄ p̄gelatio nō significat caliditatem solū q̄ p̄t r̄. vt nō signat caliditatem vel frigiditatem: q̄ nō solū fit a calido vel frigido sed diuersitate passiuarū. humidū vel siccū. / Plerūq̄ enī. / primo ostēdit q̄ ex passiuā q̄litate que est terretas res p̄densat. / Secō ex passiuā que est humiditas res p̄densat r̄ p̄gelatur. ibi (Et multoties.) Tercio declarat. ibi. (Quēadmodū.) / Cōtra dū q̄ cū est q̄ terra est sube grosse: r̄ id cū dīstāt i mixto mixtū ingrossat. aer r̄ aq̄ est sube subtilis: r̄ id cū dīstāt rarefieri. / Fluūt deide nō dixit q̄ nō h̄z principū passiuū. / Cōdēfatio. / Superi. posuit cañ. in cognitiōe virtutū medicinarū sumptos ex coagulationē vel p̄gelatōe: hic ex densitate. primo p̄mittit cañ. Secō p̄bat. ibi. (Plerūq̄.)

Dubitat enim cū hui. locutus sit sufficiēter de p̄gelatione q̄ resumpsit. Dm̄ q̄ hui. processit semper p̄tremēdo sermōem istū. prius enim locutus est de congelatione sola opposita inflāmatiōni. postea voluit loqui de coagulatione facta a calido r̄ resumpsit de p̄gelatione. hic vult loqui de cōdenfatione: r̄ maxime hoc facit q̄ veller intelligi q̄ postea idēitate substantie possit significari de calido r̄ frigido: sed stante inequalitate substantie vel subiecti nō p̄t. Et ideo dicit condensatio r̄ congelatio nō significat augmentum in caliditate r̄ frigiditate absolute sed cum cōditione. (Plerūq̄.) arguit sic. si res terretas. i. dīstātione cito densatur. i. congelat a frigido: r̄ res aeritae r̄ aqueitate densat a calido coagulat nō significat in illa re frigiditatem vel caliditatem: r̄ denfatio non significat esse caliditatem neq̄ frigiditatem: sed sic est q̄ r̄. / Sed circa istā rationē primo ponit conclusionē quā p̄mittit condensatio r̄. Secō ponit rōnes minoz. hic. (Plerūq̄.) Tercio declarat rōnē. hic. (Et nō prohibet.) / Dm̄o est nota vt hui. ponit supra p̄mittit q̄ si res terretas coagulat a frido adueniēte pos-

Gentilis

abile est q illi terreitatis punga calitas: r id sola terreitas dispo-
nit r no friditas: no glicer arguē: g frida. Silr si res aquea r aerea
desat caloze no licet arguē: g cala: qz poſt eſt q in re q denſat calo-
re vincat ptes aquee: r erit frida. Adinoz bz duas ptes. pſia
res coagulat vel gelaſ terreitate. i. groſſitie. Scda ps aqueitate
r acceitate deſat. Tertia parte ibi pbat vel declarat. (Et res pp.)
C Consideradū. pterūq. n. pdenſat. pdeſatio hic ſumit pro coagula-
tione ppie: r pot ſumi large pro coagulatione. ſed ſi ſumatur pro
p gelatione a frigido pſomius eſt ſequentibus. Expedit autem ſe
breuer: qz ſatis ſupra dixit de p gelatione ppie dicta. C Conſide-
randuz tertio q res per congelationem venit ad duritiē vel groſ-
ſitatem: ideo terreitas operatur. i. pparat vel aprat.

C Et res pp multitudinē aqueitatis r acceitatis rari-
cant. Et multoties accidit acceitatis vt inſrigideſ r cō-
uertat in aqueitate: r rariſicet cōpoſiti r fiat fridū. Et
multoties in alio reſoluiſ aqueitas frida pp igneitate
ſeruētē in eis r puerit eā in acceitate r pdenſat ipſam
quēadmodū accidit ſpmati ex pdeſatiōe. Cū ergo ſe-
parat ab eo calor igneus ſubtiliaſ: r no pbiſet terrei-
tas qn ſit cū ea igneus ſupflua: qre poſſibile eſt vt ſit
diuiſio pſima vebementis caliditatis. Et no pbiſet
aqueitas quin eā ingrediaſ acceitas no ſuperas virtu-
te ei: r ſit diuiſio ſecūda vebementis frigiditatis aut
igneitatis vincat r ſit vebementis caliditatis valde.

C Hic declarat ſedam parte Aui. r declarat ppie qz de pdeſatio-
ne ppie oca q eſt coagulatione no veniēs ad terminū duritiē no di-
rerat pſecte r explicite: r qz pdeſabile eſt pſi ligadū: iō pſi oñdit
ex qb eſt ligda vel no ſira. Scdo oñdit quā pdeſat. ibi (Et multo-
ties reſoluiſ.) Tercio declarat i exēplo. ibi (Quēadmodū accidit
ſpmati.) pſima in duas. pſimo ponit pſincipia mālia ligda ſluri-
bilitat. Scdo efficiēs. ibi (Multoties.) C Consideradū q duplex eſt
pſcipiū māle. ſ. aereū r aqueū r efficiēs calor: quēadmodū hic de-
clarat in exēplo in quo appet q res aerea r aquea vt ſperma ſit
fluidū frigore. pſtat aut caloze. (Et no pbiſet.) declarat maiorem
ſilr arguit p viā pſitis r aſitis. pbat pſitū: r pbat ſtat in bres q
terreitate pgelat frigore pot eſſe cala: g no licet arguē: pgelat fri-
gore: g frida res aquea deſata caloze pot eſſe frida: g no licet arguē
eſt deſata caloze: g calida. Scda ibi. Et no pbiſet. pſer b ſcōm
remouet dubiū. ibi (Aut.) pſer b qd dicit no ſuperas: ſz ſuperata:
r ſic vincente aqua res erit frigida. Diuiſio pſima terreitate pge-
laſ. Diuiſio ſcda acceitate r aqueitate deſat: aut igneitas.

Dub 11

C Diceret aliq qn res aquea r aerea eſt pdeſata actu ab igne vin-
cente erit frigida vel calida. Dicit q calidū foriter ſic ſpma. rō
qz ſit p ſpumificationē vt dicit: ſz terreitate pgelata a frigore no
ſunt frida vt aurū aut ſtannū. Vt aliter tu. d. qz aliq ſupat aq r
no aer: r res erit multū frida vt ſpma qn digōne vel poſt qz eſt ſfri-
gidatū. Diceret nūq q illo a quo vincent pot calz igneū. Rñdet q
ſic: r erat an deſationē cala res: iſt aq deſibilis pot eſſe frida: qz vt
cit aqua ſperma ante digōne. 4. pble. pble. 32. r vltimo. Benitura
eſt frigida pot eſſe calida: qz vincit ignis calidū. baſamus eſt res
terreſtreitate pgelabilis pot eſſe cala: vt arſenū cū aqua malaſ-
ſatū pot eſſe frigida vt lutū r no expſit qz norū eſt. Ex qb iſeras
q poſita eqilitate ſube aeree r aquee licet arguē: res iſta deſatur
caloze: g calida citius pdenſat frigore g frida: ſed poſita ineqilita-
te no licet: ſic eſt dicebat de pgelatione vel absolute arguē no licet.

Dub 12

C Dubitat qz Aui. vi. dicit. pſimo. n. q res eſt rara fluida ex aq
r aere: poſtea dicit q ex puerſione aqueitatis ad aerē pp igneita-
tez res denſat. Itē ſic puerſione aeris in aquā fluida ſit: r aque in
aerē rē. Scdo dicit q ex puerſione aeris i aq res ſit fluida. Cōtra
q: aq eſt deſior. Itē oleū i ſpſat ex puerſione aeris in aquā: vt. 4.
metheo. tracta. 4. r. 5. colliget ca. 26. r. 24. Rñdet dy. puerſio aq
in aerē r eōuerſio ſit dupl. i. p alterationē: r ſi res mutat in aquā
ſit deſior vt oleū: ſi in aerē ſit rarioz. rō: qz aq eſt deſior aere: ex vno
pugillo aq ſiut. r. aeris. Alio mō puerſit aqueitas in aerē r eōtra
per inſuſione: r tūc dicimus q aq puerſit in aerē qn aer miſceſ
aq: r qn ab aqua excludit aer r remanet aqua: r tūc aliqd oī raru
r deſuz dupl. vel rariū. i. poroſum. vel rariū. i. fluidū r deſuz. i. pua-
poris vel paucor poroz r no latoz. vel deſuz. i. pſtas rē. Ex puer-
ſione iſt aeris in aquā facta a frigore. ſercludēdo ptes aeris res
ſit rara. i. fluida r no pſtas vt in ſpmate rē. r iō oleū deſat r albiſ-
caf a caloze puerſetē ptes ei r in aerē. Ex b apparet pcordia inter
Ari. r Auer. qz in cā pgelatiōis olei a frigore pueniūt: ſed in cauſa
deſationis no rñ vtracq: cā ſimul eſt ſufficiens. Ad Aui. ſicut res ter-
reſtreitate eſt groſſa: ita aq r aere eſt rara: r bec res aquea r ae-
rea poſtea ſit fluida p excluſionē aeris. C Cōtra. pmo eſt p Aui. q
vult q cōpoſiti ex aq r aere vt ſpma p alterationē aeris in qſita-

Super

te r puerſione in ſubaz vñ ſtat aq ſit fluidū r no dicit p excluſionē:
qz dy. dicit q exſpſio aere ſit fluidū ſpma: ſz puerſioe in aq qz aq
eſt deſior vt in oleo rē. Scdo no vñ dīa iter aqua facta ex aere
per puerſione r facta p excluſionē dūmō dñet in mixto. vtracq. n.
aq vñ q faciat fluidū: ſed no eſt ſic qz per puerſionē ex aere deſat
vt in oleo. per excluſionē rō fluidū facit vt in ſpmate. Amplius ſi
ſpma occupet frigore. Amplius plus dñat aq in mixto cū aer ſit
aq vt oleū: qz a quo exprimiſ aer vt ſpma r remanet aq. a. g. qz
beat pſtas. 3. jaq: g illud plus bz eſt fluidū. Amplius textū no ſoluit
qz textū q dicit: Res pp multitudinē aqueitatis r acceitatis rari-
ſicat. exponit in pncipio. i. fluidū. qñō g pſima pot ſaluari q Aui.
no pdecat. C Dico iſt qmōz pcluſiones. pſia. oīa mixta ſunt flu-
da ſue i cōſtātia aere r aq: rō p illud mixta ſunt fluida p qd ſunt i-
terminata: ſed aq r aere bec bñt q eis. ſaq r aere bz eſt fluidū vel
hūidū: cū hūidū eſt no terminari. pſio termino. C Consideran-
dū tñ q fluidū eſt. pſiū aq. ſ. curſibile: determinatū aut eſt aque r
aeris cōe: r b Aui. vocat rariū cū dicit. res pp multitudinē aqueitatis
rariſicat. Ex pſiū rei i cōſtātia ſue interminate ſue fluide p aqua
eſt argētū vñū r ſpma iſiſdatū r vñū r multa ſūt. Ex pſiū rei i cō-
ſtātia ſue interminate i p p pte fluide p aerē e vapor ſue nebula r
argētū vñū in vaporē puerſum. C Scda pcluſio eſt mixtū bñe a
pdominio aq r aere ſue puerſat de aq in aerē ſue de aere i aq e
fluidū ſue interminat p. ſe. rō qz p ſe mouet ad terminū rei fluide
ſue fluiditatis ſue i determinationē e fluidū ſue i determinationē: ſz qd
mouet ad aerē ex aq r eſt mouet ad terminū rei fluide ſue inter-
minate rē. C Consideradū tñ q res mouet ex aq i aerē p calin-
agōe: ſz ex aere i aqueū p ſiſdū agōe: rō appet. C Tercia pcluſio
in puerſioe aeris mixti ad aqſitate pot fieri pſtas ſue ptingēs eſt
q fiat pſtas ſue i cōſtātia rō no fluidū. b declarat qz accidit
huic mixto qd puerſat vltra formā aqueitatis ad aliq terreſtrifi-
cationē ſicut in oleo pdenſat r ſic in mixto plura r māia. qñ. n. aerē
ſit aqueū in iſtis gſtatis actu vt oleū vel in gñōne euz ſunt vt
nir rē p ſe fieret fluida iſtū r p ſe ſunt aquoſa ſue cū puerſit ad
aquā. ſed qz vltra b mouet aqueoſitas ad aliq pgelationē iō pſtat.
C Sed tu dices qre iſt oleū no pgelat ita qz iſt dūreſ. Dōm qz mul-
tū aerē qd eſt in eo valde reſiſt i duratiōē. iō ſz aqueoſitas in quā
puerſit aer r que prius exiſtebat per frīg: aliquat terreſtrificat
tñ ſtati forma olei no pot i durari pp multū aerē r pp eſſe multū
mixtū aerē cū aq. i. imaginō: iſt oleū in ſui nā aerēz multū r
lucidū ex b. vñ naute pſundares ſe in mari portat oleū vt ſparſat
ſub aq qz facit lucē. poſtea oleū cū occurrat frigori ante qz deſic-
credo q beat aliq obſcuritate reſpō ſui pſi vel aliq vñiditate
pp puerſione aeris i aq q aliquat colore bz. C Quarta pcluſio in
puerſioe aqſitatis mixti ad aerē pot fieri pſtas ſue ptingēs eſt q fiat
pſtas. rō qz ſi p ſe fiat i cōſtātia ex b q mouet ad aerē eſt i cōſtātia
i poſſibile eſt qz p ſe fiat pſtas. erit iſt hoc p accidēs. Itnd aut p
accidēs eſt dupl. Cū mō qz accidit illi aerī r diuidi r icludi ptes
aque pſtas vñ ſunt pte oleū q ſimul inſerit ſunt ſpma q ſpma
pſtat ex b q aer ſubleuat ptes aque cadat: r hāc eāz ſcit dy. Alio
mō ſit ex b qd accidit caloz puerſi aq i aerē q digerat r aqueū
ſicco cōmiſceat. Accidit dico caloz vt caloz puerſi r aere: b mō
ſpma pſtat duplici dō cā. Una cā e digō bñdi aquei vñ cōmiſceſ cū
ſuo ſicco terreo. ſperma. nante digōne eſt aqueū. vñ Ari. pble. 4.
in fine dicit q genitura eſt frigida. Scda cū eſt puerſio aque in de-
rez r aeris i cōſtātia i aqueo ſicut ſit in ſpma. r hāc eāz vidit Ari. 2.
de gñōne aialis. 5. ca. al. s. vbi dicit q deſatio no eſt ſolū terre r aq
ſz aque r aeris. Ex qb ceſſant pſtas: cū. n. p. A. dicit (Res pp multitu-
dinē aque r aeris rariſicat.) i. ſi i cōſtātia i telligit hoc p ſe eſt vey. r
cū dicit multoties neceſſitat accidit vt rariſicet. i. fluidū fiat r b
eſt p ſe. r iō dicit multos accidit. i. euenit multos. r no pp. qz qñq
eſt p accidēs totū pſtas. in puerſioe n. ſpmatis ex aere r aq
ſit ſpma fluidū r b p ſe. 3. ſi frigus pcederet pgelādo pſtat vt
glacies: r ſic in oleo pſtat aqueū. Et cū ſubdit multos reſoluit. hoc
ſificat p accidēs: qz p ſe puerſit in aerē r ſit i cōſtātia vt apparuit.

C Ex alijs aut canonib: neceſſe eſt medicos rē vnam
ſcire: qm no eſt poſſe vt ſapores dulcis r amar: r acut⁹
ſint niſi in ſuba cala: meqz potius ſtipiti⁹ r acetofus
niſi in ſuba frida. r ſilr odores boni acuti no ſunt niſi
in ſuba calida. r colores albi in coꝝpoꝝib⁹ pgelatis in
qb eſt humiditas no ſunt niſi in ſuba frida: r in coꝝpo-
rib⁹ in qbus eſt ſiccitas r puluerizatio non ſunt niſi in
ſuba calida: r nigri in vtriqz reb⁹ ſunt cōtrario. Frī-
gus. n. albiſicat humidā ſubſtantiā r denigrat ſiccāz:
r calor denigrat humidā r albiſicat ſiccā.

C Superius poſuit caſ. in cognitiōe virtutū rē ſumptos rē. hic ex
alijs. pſimo in gñali. Scdo in pſali. ibi (Et poſt qz.) pſia in duas.
pſio pmitit inſuſione ſua. Scdo exēg. ibi (Qm.) C Consideradū

Secundo cañ.

¶ res ista vna est vnus casu. ⁊ p dicitu poneda vt apparet qñq. "pū
m ponit casu. scđo p dicituñ ibi (Et hoc qđ) "pima in 3. fm g
casu. est de 3. fapozibz odoribz ⁊ coloribz. ⁊ c. Lōfideraduñ qz ista
pores sunt nōe: solū tñ res possit ⁊ qñq intelligunt ēr bus: falsus
ad amāz vñctuosus ad dulcē ⁊ spūdos nō est fapoz. Cōfideraduñ
scđo g: fapoz est eqūitas siue dispō fundata in humido aqueo pē
petato sicco agēte calido vel frīdu. ⁊ debili calido. est qđ funda
ta in humido aqueo: qđ ipm est dīa nutritibz ⁊ b est humidū: ⁊ t
qđ in muratū lingue est rale bñdū illa bñz: ⁊ tēperatū sicco
calo agēte qđ hñc est mīscē: ⁊ b factū cū sicco qđ pñū est hūdo.
Cūbital vt pñū dulce est fī calin. Lōra cētra scēcia cucumeris sūt
duabz ⁊ tñ nō sunt cala. ¶ 3. iñ 2iū Alu. bic 7. 4. de sim. dīa. cap. 1.
⁊ Almaso 3. cap. 1. ⁊ c. Rñder Dy. ⁊ cōis est ⁊ Aui. inuit qñq fapoz
dulcis vel est purus fm pñm mīxtione signat calorē ⁊ c. vel cōpōsi
tus fm scđam cōpōne pñt ⁊ c. Clide Dy. Aliter pñt dīci qđ dulce ab
solute nō signat calorē: fēd respectu eius qđ fuit ante in plū
ribz signat caliditatē. ⁊ c. Et fīl pñderandū qđ odor fundat in suba
scēcia vaporabili siue fumal: ⁊ iōñ ēr cala est ⁊ sicca. Lōra rosa.
dōm g: b pñtes duabz: ⁊ iōñ illm odoratus in boīe est frīdū ⁊
hūg. multū cerebrū: ⁊ iō fuit malū odorat: ⁊ iō fuit ppe cerebrū
vt inuaref cerebrū calidū ⁊ siccis cuiusmodi fūdo odorantē: ⁊
iō bō nō bene cōpñhēdit odorū dīas sicur fapoz: ⁊ iō dīas odor
rñ notat p dīas fapoz: ⁊ iō irtit Aluc. acurmo fīctū dicim: ⁊ de fapo
ribz. de frigidis aīr dedit intelligi qđ fermi spūs etīa post.

tiv. de frigidis aut dedit intelligi q̄ fermo spalis eris post.
 C̄dubiū est cui cōp̄lerione est c̄s̄rim odorat. v̄. y. q̄ iquātū alte
 rabile reali est fridū v̄. y. q̄ alterat ad calin t̄ficiē. fide iquātū al
 terabile ē īterionaliter. b̄. in media p̄p̄ortie calidi t̄ficiet ficut oīa
 odorabilia sunt talia sic nos dicim⁹ q̄ tact⁹ est in media p̄p̄ortie
 rāgibiliū ālītatū. C̄dubiū est an articule cēnt sil̄im. C̄t color
 res. C̄ōsiderād q̄ sūma ē bec hui⁹ can. color albus v̄. in reb⁹ b̄ūdis
 signat fridatē q̄ fit a frido lūci gēlato. in reb⁹ ficiis signat calid
 itatē. q̄ fit a calido v̄. color albus cineris. Color x̄ niger in reb⁹
 b̄ūdis signat calitē. q̄ fit a calido v̄. in carbōne. s̄. in reb⁹ ficiis
 signat fridatē. q̄ fit a frigore. s̄. ē cinis cōmassat⁹ obf̄ur⁹ t̄ laua
 cōmassata. C̄ōsiderād q̄ color paucū bat notitū de cēplērie
 rei resp̄cū sapoz v̄ odor. p̄mo idē color appet̄ cū op̄p̄ositi albedo
 cāphore t̄ salis. sc̄do q̄ in sup̄ficie. s̄. colligit cap. 29. tertio q̄ nō
 fit medio īterfice mītrione. exēplū cōmū nigrū c̄ausat fit albus.
 C̄dubiū q̄ v̄. q̄ albi gēlati s̄it calidus q̄ ibi est calid⁹ t̄ per
 cōsequē s̄. in caloriz. d̄m q̄ res p̄ius diaphana nō alba nō plus b̄
 de luce nunc alba q̄ p̄ius diaphana. sed b̄ de luce terminata. plus
 ergo facit frigus gēlans ad cōplērie frigidā q̄ lūc terminata
 ad cōplērie calidā. Et d̄b̄ q̄ lux p̄t ē cēminus alba q̄ tenebra
 sūmofa ignea. Exēplū flāma clara q̄ ē vitis. flāma turbida eris vel
 grossi cōp̄oz. C̄ōsiderād q̄ calin t̄ frigidū p̄fiderant v̄ īnfira
 agētū nālū t̄ sic balbā d̄nigrat rubificat v̄. C̄ōsiderant v̄ agit
 absolute t̄ sic balbā formas simpliciū t̄ sic c̄olozat. vel in corp⁹
 m̄stris t̄ sic balbā sūmū Alū. hic t̄ sup̄ libro p̄. v̄. C̄ōsiderād q̄
 b̄ūdi corp⁹ p̄t mutare f̄m q̄ terminat exīstēs diaphan⁹ t̄ sic fit a
 calido t̄ frido albi. Exēplū albiū alacris vel m̄uer hūmū d̄.

Et hoc quidem verū est ⁊ necessariū : verūtn̄ hic est
cā alia pp̄ quā significationes iste qñq; diuersifican̄
⁊ proprie in odore ⁊ colore ⁊ pp̄ie in colore suo.

¶ Superius posuimus vñ. l. can. cō. 3. gñale in cognitis de xtuū me
diciā simpliciter p̄ fapores odorū et colōre; hīc pōt additionē reg
ia. Et p̄ facit h. s. cō. ditionē supposita cōparat iudiciā colōre
p̄ fapoz. 2. odorū adiūce. i. h. (boz.) p̄ia in duas. p̄cio p̄mittit. h.
cūdo declarat iud. Et illud. ¶ Considerādū q̄ accipim̄ cās p̄ quā
diuersificat iudiciū datū p̄ colōres odoros et fapores; ista cū est
cōp̄ res fēda v̄r appēbit. ¶ S. cō. p̄siderādū q̄ accipim̄ ordinē di
uersitatis iudicio p̄ istos; q̄ plus cadit diuisiōis i iudicio p̄ colōre
vnde dixit p̄p̄ie i colōre; rō q̄ q̄to q̄litas est rēmorioz a mixtiōe
nē elemētōz tāro minus indicat; r̄ magis diuersificat iudiciū p̄
illa datū de cōp̄lerione. coloz aut minus sequit mixtiōnē r̄.

Conducatur qz vi. A. dicit. p. n. n. dicit: qd vep est r certu. Scdo
dicit qd qd diuersificat. Dm q can. dicit: fm se m plato est ver
tu diuersificat m alio. Ex scba copione medicinaru vt appe
bit. Ista aut nō dicitur: r iō dicit q can. est ver cū p ditiō dicta.

Et illud est qđ nos iam ostendimus qđ corpora me-
dicinalia cōmiscēt ex elementis strarijs qñq; cō-
mixtione prima: 7 qñq; cōmixtione nō prima: imo ma-
gis digna vt vocet cōplexio scđda. possibile est ergo
in hac cōplexione scđda vt vni duoz; elementoz; iaz;
aduenerit cōplexio qua mereat colorē iam odorē vt
saporē 7 aduenerit ei illud quod iam mereretur: aut
aliq; elemento iam aduenerit cōplexio diuersa illi cō-

Tracta. I.

plexioni: et sit possibile ut in ea mereatur color et tra-
rium illi coloris: aut odor et sapor contrarios pri-
mis: et sit possibile ut ea non mereatur contrarium primo.

Cōsiderādū qđ pñio ista ē corpus hic simplex qđ habetibz fēbz
 coplōne pñio dūverificari cān. dicitur. pñio gresumit dīvīōne
 qđ dī supposita pñio caplo. Scđo ē hac narrat pñio ostēdē
 qđ in re pñio est alia cōplōne ab illa qđ color aut lapoz aut odor
 gñificat. Scđz dcm cān. ibi. 'possibile est'. Nōmē illi sumit large
 pñioce ibi. Et hoc qđ? dīcam'. Post qđ dīu. possit cān. yñūibz
 vult ponere dīvīōne requisita ostēdē qđ cān. illa ē sit in re verus
 tū qñqđ nō verificat. Scđz dīverificat ab eo qđ dcm est. pñio pñmittit.
 Scđo dēclarat. ibi. (Et illud) Sūma est ista: iste cān. in se est ver'
 tū qñqđ nō tūcūis verus pñ alia cām rē. (Et illud). pñmo dēclarat qđ
 dūverificat. Scđz qđ pñpze in colore rē. ibi. 'haz qđē qualitatū'.
 pñma in duos. pñmo pñmittit fundamētū qđ dā. Scđo ē hē dē
 clarat pñpōit. ibi. 'possibile est'. pñio ponit qđ pole est accēdē
 mīxtis et hac fēbz mīxtō qđ sunt mīxta et mīxtis. Scđo oñdīt qđ
 in mīxtis fēbz cōpōne nō possūm 'arguere et colore nec et fapozē
 nec odorē fīm cān. dīctos vel dīctūz. ibi. (qđ illud). pñma ibi rē
 ostēdīt qđ rēstulat vel pñ rēstulare in partibz 'cōpōnētibz' mīxtū
 hac fēbz mīxtō. Scđo oñdīt qđ pñ rēstulat vel rēstulat ī toto
 aggrēzato sūe in sūma. ibi. (Qđ sī ā mēre). Cōsiderādūz pñ yñū
 duoz cīntroz ītelligit yñū duoz mīxtōz qđ sūt cōpōne cōpōnētia rē.
 Cōsiderādū cōplōrio dūverificari pñ rē vel qđ dīa: rē mērebit
 colore dīa: rē sīr odorē ē fapozē. vel qđ dīa: alia tūc dēbit co
 lore nō dīa: rē dīct vel dīctul qđ copoz vel nō pñrāri.

Co si tā mere colorē p̄trariū illi deinde sint equalis
quātītatis puenit in cōmixto illi color cōpositus ex
duob⁹ colorib⁹. Et si sint diuerſa p̄tinent in ſc̄to cō-
mixto color magis declinū ad vñū duorū colorū.

hic offendit qñ sultat in toto. Et primo qñ ptes habet colore
 rios. Scdo qñ vna nō h3 colore respectu alij. ibi. Si aut. Cō
 siderandū qñ h3 aut. loquat de colore intelligit qñ eodē mō de odore
 sapore: ideo subdit post. 7 similis odore aut sapore. scd color est
 qualitas multo manifesta 7 sultat plus cāñ. predictus in colore vt
 apparebitur de plus de colore loquit. Cōsiderandū equalis qñ
 taris color. sed D^{us}. videtur qñ dicit equalis in quantitate 7 virtute
 vel qualitate ex qb³ puenit color: ista tamē debet esse equalitas
 pportionalis talis que actiones saluat: qñ omnia equalitas fin
 quosdā tollit actionē vt apparet in cā moras aialij. 81. r. cā qñ
 in oī mīro ex prarys op³ vñū esse sicut forma: vt 10° metaphy.
 23. cōm. 7 colligit scdo in fine. Cōsiderandū qñ per equalitate
 rem possemus hic intelligere solū in quantitate ptiū coloratari: qñ
 aut. hic nō vult aliud offendere nisi qñ color in sūma resultat in
 hoc pōt qñ medius si quantitas coloratō sit eq̄lis: 7 tō exponat: 7
 si sunt dueria. sū in equalitate quantitatis qñ partes quedam colo
 rates sint plures quantitate alij 3 prary colorie.

Si autem scđz nō meretur colorem omnino et simili-
ter odorem aut saporem et sint equalia qui in eis repe-
ritur color est primus et odor est primus.

¶ hic ostēdit qđ color vel odor vel sapor resultat vel apper in cō-
posito qñ altera qđ nō hz colorē ppariū. qz nullū hz colorem vel
odorem vel saporē. Et primo facit hoc. Scđo declarat qđdam
ibi. Et h. ¶ Dicit pmo (i. apud scđm.) in alteris istoz que cōponūt
istud mixtū. nō merē ēē. (z sint.) i. hz sint equatia.

¶ Dubitať qđ vñ difficili? nā nō oñdĩr qđ sit qđ altera ps meret co
lorē: f3 nō pñũ. Dñm qđ peditĩtelligi p illũ qđ dixit de colore pñor:
qđ nullus color est qđ alteri sit diuersus f3 nō hēat aliqđ pñeritē in
quĩtũ saluati glibet virtutē albi i nigri respiciat alteri? pñcipati fm
plus vel min? Appet igr qđ color pñ3 p. 3. p. pp qđ tñrē tē. vide Dy.

CEt si sint iam fracta pp cōmitionē partiū minutaz
alijs p̄iis ⁊ colorz sc̄do non sit ip̄ressio penit^r qm̄ b̄ ē
frangit fractiōe peruij p̄mirti colorato: ⁊ q̄si illō cor
pus vj. v̄. g. albū ⁊ est possibile vt sit virt^r ei⁹ nō virt^r

plus v. v. g. a. t. u. r. e. t. u. r. p. o. m. i. t. u. r. v. i. t. u. t. e. t. e. n. o. v. i. t. u. r.
 albi p b qd est albus: sed est ei vir? alia opposita p. ic.
 albi cū est corpus p. m. i. s. c. e. d. u. r. p. u. a. t. u. r. c. o. l. o. r. e. i. a. v. t. s. i. c. e. s. t.
 e. q. l. i. s. q. u. i. t. a. t. i. s. t. i. p. e. q. u. a. l. i. s. i. n. p. o. t. e. t. i. a. e. s. t. v. i. r? c. o. p. r. e. b. e.
 s. a. i. n. t. e. r. d. u. a. s. v. i. r. t. u. t. e. s. e. q. l. e. s. S. i. a. u. t. e. s. t. f. o. r. t. i? p. l. u. r. i. m. u. m.
 c. o. l. o. r. a. t. o. e. i. p. r. e. s. s. i. o. v. i. r. t. u. t. i. p. r. i. e. v. i. r. t. u. t. i. c. o. r. p. i. s. a. s. s. o. c. i. a. t. i.
 a. l. b. e. d. i. n. i. E. t. e. s. t. a. l. b. e. d. o. v. g. f. a. c. i. e. s. n. e. c. i. u. s. v. t. s. i. f. r. i. d. u. s.
 z. i. p. s. m. e. s. t. c. a. l. i. d. u. s. s. u. b. i. t. o. h. o. c. e. s. t. q. u. i. e. s. t. e. q. l. i. s. q. u. i. t. a. t. i. s. t. i.
 L. u. a. u. t. e. s. t. v. g. h. o. c. q. d. n. o. h. z. c. o. l. o. r. e. a. u. t. h. z. c. o. l. o. r. e. p. r. i. u. s.

pauca quantitate cum comparatione ad illud plurime qualitatis: et virtus non impeditur penitus impressione in colore illi alteri: et vincit illud virtute victoria vehementi ita ut sit color eius quasi non habeat virtutem inatas omnino.

Exponit primo finem dicitur ostendat quod color vincit vel appetit quod altera pars habet virtutem coloris, sed est color valde debilis: quod tunc vincit color partis habentis coloris fortius: quod pars debilis coloris non agit in parte fortius coloris nisi debilitate sic peruium agit in coloratum. Hec est (Et si sunt in fracta). I. Quis duo componenda sunt in fracta per compositionem partium minuat alius dicitur. cum alius partibus eius dicitur: et coloris 2. I. coloris secundum compositionem non fit impressio penitus: quod fit debilis color: quoniam hic scilicet habet coloris debilem fragilitatem. sic peruium et tunc quod peruium permixtum est. Et scda expone tua dicitur alius si vna pars non habet coloris vel habet coloris sed non virtutem: quod potest resultare compositus color fractus siue per fractionem. Rndet quod si sit alia virtutem. I. quatuor: 1. non fit virtutem coloris sicut est in isto modo fragilis coloratum cum peruium: et fit compositus quies 2. coloris. I. coloris alterius partis est color non virtutem vel est color improprie. I. virtutem non fit impressio. I. lactis penitus. ista expone non placet quod creditur colores esse actiuos cuius dicitur elementorum. Et scda expone tua dicitur alius quod compositus ex partibus equilibri coloris et peruium est ut ibi in colore alius fractionis. Rndet quod si sit sed non impressio quod mutetur in alium coloris sicut coloratum mixtum diafano frangitur: sed non imprimi in eo coloratio sic quod mutetur in partem coloris. et si sit in fracta ista componenda per compositionem partium minuat alius dicitur. I. virtutem coloris: vel alius. I. partibus dicitur. I. coloris 2. I. coloris compositus scda componenda non fit impressio si que permixtus de specie in partem: sed fit fractio quedam quod peruium disgregat coloris et sic fragilis: quoniam si coloris compositus. scda componenda fragitur et sic coloris fragilis a peruium et. Exemplum rubeum ponit in vitro clarum et elegans: et sic loquar et non permixtus in alium coloris. Et quasi illud. Ita ostendit quod resultatur de colore odore et sapore in partibus componendis mixtus. Scdm quod in toto appetit de colore et. hic ostendit quod non licet arguere in illis. Et primo permixtus. Scdo pbat. ibi (Nani). Tertio declarat in exemplum. ibi (Considera). Dicitur primo illud corpus. I. mixtum scda mixtio ne videtur albi et. Considerandum quod dicitur. h. g. albus et. Na primo pbat quod mixtus est in partibus equis quantitatibus. I. quantum ad molem vel mensuram. Scdo quod quantitas in equis. ibi (Cum autem). Prima in duas. Prima quod est virtus equis. Scdo in equis. ibi (Si autem). Tertio concludit. ibi (hic quod). Considerandum primo arguitur sic. corpus compositum ex albo et peruium equis molis siue quantitatibus potest esse complexionis medie inter duo dicitur quod sunt equis virtutibus vel complexionis coloris peruium si vincit eius virtus: ergo non licet arguere est albus: ergo est complexionis frigide complexionem ponit et virtutes ponit. Considerandum quod ponitur exemplum de corporibus equis quantitatibus ponit exemplum in peruium et colorato et ponit exemplum in coloratis duobus dicitur coloribus: quod tunc resultatur color medius et non esset color vnius exemplum: et id non esset deceptio per arguendum ex colore extremo ubi gratia albo.

Du^m 19^m Sed tu dices si peruium esset superantis quantitatibus. Dm quod multum frangeret illud colorem et non essent audaces in arguendo ex illo. Considerandum quod ponens exemplum quidam quantitates sunt in equales quod est pauca quantitas vnius dicitur colorati vel peruium quod inde permixtatur colorem ex quo pauca moles poterit vincere virtutem. Considera ambas dispositiones in libra lactis cui si permisceas duos aures euforbii ita permiscendo ut sint quasi res vna est permixtus ex eis calefaciens in ultimo. et sensus non discernit euforbium ex eis vtriusque neque coloris ei neque privationem ipsius a colore si est priuatus coloris et neque videtur nisi albedinem puram: et nos quod veraces erimus quod hec albedo est sub fride. h. g. si posuerimus quod lac est frigidum: et mentiemur si dixerimus quod hec suba pusca est frigida. Et illud ideo quoniam hec albedo non est color: huius corporis consuetudinem permixti ex parte vni est pusca et permixtus: sed est color vni simpliciter ei vincens quantitate victi virtute que sensata est ex eo.

Du^m 19^m Hic declarat per exemplum. Et per artificialibus. Scdo adaptat ad mixta vicia. ibi (Et ita). Considera abas dispositiones. I. mixtionem cum colore colorato et cum colore priuato coloris: quod quantitas est in equis. I. 3. v. magis sequitur quod potest esse virtutis equalis. Dm quod multo magis scilicet potest intelligi de odore et de sapore.

Et ita opus ut ut formis dispositionem in albo nam quod est compositum mixtum quod est in ultimo calitatis: et vnde quod sit frigidum sic pip albi. Quodammodo. n. hoc est permixtum arte: similiter quod

comisceatur natura et est forma existens hec forma.

Considerandum quod ex dictis habemus causam conditionem quod reificatur nec mixtis secunda mixtione sed prima.

Nam quod est quantitas sensarum quod sunt digniores ut efficiat in eas impressionem manifestam illud quod eis permisceatur ex primo: et dum pluerant quantitates earum vere sensate et non sentiunt in eis dicitur earum sunt inuentum virtutis: et hoc quod est in sapore non finem quod sit necesse: sed finem quod est plurimum: et post sapores est in odoribus: et post vtraque est in coloribus: et in coloribus quod est sicut sine fiducia cum eo.

Jam declarat eam per quam iste significationes diuersificantur quod erat scda mixtio: hic declarat quod dicitur quod illa diuersitas potest esse in odore et primo in colore. primo facit hoc. Scdo quod dicitur declarat. ibi (Ampli). Prima 1. primo permixtus. Scdo pbat. ibi (Et rās). Tertio concludit. ibi (Et sapores). Dicitur per quod de istis quantitatibus sensus uis odore colore et sapore: quod habita prius suum sunt digniores res quod peruium permixtus agit in ea: et id si componat medicina ex contrariis et superet saporem signat et quod virtus superat et. sicut in sapore non tunc et. Considerandum quod error quod cadebat in causam. Erat quod in re composita ex partibus dicitur virtutis apparebat color vnius partis et altera pars cuius color non apparebat erat fortior et potenter. Hoc autem minus accidit in sapore quod est talis quantitas quod suum dicitur saporem contrariis imprimi et alterat saporem contrarie partis. et id si saporem dicitur est signum quod dicitur virtutis non tunc quod hoc sit necessarium: sed plus est in sapore minus in odore et adhuc minus in colore.

Et ex causis quidam in quibus sapores vincunt odores in hoc capitulo est aduersus eorum ad sensum cum obuiatione. Sunt ergo digniores ut perducant ex omnibus partibus medicine virtutem: sed odores et colores imprimunt sine obuiatione suorum corporum: quare possibile est ut pueniat ad sensum ex partibus habentibus odorem vaporis ex subtili partium eius et inobediens fiat vaporis spiritus partium eius et non vaporis: et possibile est ut pueniat ad ipsum color manifestus: et vincens sine victo oculto.

Hic pbat quod ista diuersitas est plus in colore et quod non habet ex ea fiducia. Sed sapores sunt veriores et postea odores et minus omnibus coloribus. primo quod quod sapores sunt veriores coloribus et odoribus. Secundo quod odores veriores coloribus. ibi (Et quod). Dicitur per quod arguitur quod illa quantitas est verior in his capitulis. In signando quod aduenit sensui ex omnibus partibus medicine: sed sapores respectu odoris et coloris sunt huiusmodi: quod occurrunt cum obuiatione et ponit minus. Considerandum quod sensibilia quod imprimunt obuiationem suam occurrunt cum sua compulsa et fine extrinseco medio: quod siue obuiatione ut cum medio extrinseco ut odores et colores. La autem malitas tactus et gustus: et non malitas olfactus auditus et visus. si res saporabilis est dicitur saporis si tota ipsa occurrat lingue: quilibet pars ei imprimetur: et sic non erit deceptio et. Si autem res odorabilis occurrat medietate aeris: tunc pars poterit in aere eleuari alia remanente. similiter res colorata.

Dubitat quod obuiatione siue occursu malitiae omnis sensus recipiat sine materia et sensibile postum et. Ite quod siue extrinseco medio cuius omnis sensus idigeat medio extrinseco: ut dicitur. 2. de anima. comen. 15. cum vult quod est in tactu cadat medium extrinseco. Ad id respondet quod sensus quod percipit cum obuiatione et maliter quod ad periculam quod est medius intrinsecus sicut gustus et tactus: sed omnis siue obuiatione quod ad principalem particulam que est coram partibus vel cerebri finem medicos. Vel aliter quod obuiationem potest maliter occurrere vel occurrere cum sua compulsa particula que est pars nostra: et hoc in sensu gustus et tactus: tamen recipitur sua alteratio imateriali siue recipiat in particula cognoscente siue in deferenti ut deest ad cognitionem. Ad secundam quod negat dicitur. vel non intelligit ubi sit sed quod duo egent solus intrinseco medio: vel quod manifestus requiritur aliquod extrinsecum medium in visu auditu odoratu quod in tactu et gustu. Aliter et melius finem dicitur quod medium in tactu non est necessarium in causa sicut in visu est necessarium: sed inesse necessario puenit. ideo cum finem in naturali dispositione non percipimus aerem nec aquam aqua et. Et ideo dicitur. credo quod crederetur quod si aer vel aqua in medietate tangeretur esse alterata quod perciperetur (color manifestus). I. superficie vel rei cuius color vincit ut in lacte cum euforbio.

Et quoniam odores quod significant sapores sicut odor dulcis et acetosi et acuti et amari: tunc sunt odores sequentes sapores. Sapores ergo in significatione sunt plus veri: deinde odores post colores.

Considerādū qd odores plus appropinquāt saporib⁹ q̄ colorib⁹: q̄ sicus sapor est sicci cum humido ita odor sicci eleuati q̄ puenit cū aliq̄ suba fumosa. Et iō odorib⁹ ponim⁹ noia saporū. Et iō odor dulcis re dulce in sapore amarus amarā: ergo odores veriores colorib⁹. Arguit q̄ sic per istā qualitatē certius significam⁹ que plus appropinquat. sed odor plus q̄ color rē. signū q̄ significat saporē. Sapoies igit di. iō homo primo videt scdo odorat. tertio gustat.

Cimpli⁹ si in saporib⁹ nō caderet et hec cōpō p̄dicta nō esset opū in amaritudine sua cuz friditate supflua.

Chic remouēdo erroē declarat qdā. illud dē m nō q̄ sit neciū. p̄tio vñ. Scdo aliud. ibi. **C**hic. **C**U dixisti q̄ saporē sunt veriores sunt ne semp. Rīdet q̄ nō. **S**z tu dices solue argumētū su p̄a factū q̄ dicit. dōm q̄ l3 q̄ res occurrit obuiādo ex ipa obuiatōe dbeat a q̄libet pte aliō occurrere tñ q̄q̄ fallit q̄ vna ps pōt eē alia habiliōz p̄ penetrabiliōz sic est opio ps amara cala. **C**lō dē dādū q̄ soluit a dy. de opio q̄ est amara r̄ friduz in q̄to gra. rē.

Chic aut erroz qui accidit in saporib⁹ cadit in pte frigoris plus q̄ in latere caloris. i. vt insit medicie sapor signans calitatē cū sit frida. hec enī plus est q̄ vt medicie insit sapor signans frig⁹ cū sit calida. Am calor in plurib⁹ dispōnib⁹ est fortioris insipilationis r̄ mani festioris opōnis r̄ magis penetrās. Si ergo frigidus sit permixtū in cōplexione naturali calidū summa virtutis cuius sit summa frangens frigus q̄ ei opponit est dignius vt appareat ei sapor fragēs saporē ipsius cū sit calidū in oibus dispōnib⁹ magis penetrans r̄ magis vincens r̄ dignius vt ferat saporē r̄ odorez.

Chic remouēdo aliū erroē declarat aliud. dixerat q̄ in sapore ē cadit erroz. crederet q̄ q̄q̄ in oib⁹ saporib⁹. ondit q̄ nō. p̄tio pponit. Scdo pbat. ibi. **C**qm. p̄tio pbat p rōne. Scdo iserēdo iducit signū suē exēpla. ibi. **E**t p̄tio. **I**n plurib⁹ dispōnib⁹: q̄ per se l3 dīstā parrē nō erponat q̄ dicit eā esse leuem.

CAmē dubitat q̄. Arguit vel pbat p̄tio q̄ q̄ vult. d3. n. p̄bare q̄ plus cadit erroz in saporib⁹ calidū designādo calozē q̄ possit signare vel stare cū frigore q̄ in fridus rē. Et ipē dicit q̄ q̄ calidū est potētius q̄ fridū q̄ mīscet sic frigidū frig⁹ a calozē: ita sapor frigidus a saporē: q̄ a saporē calido saporē caliditate vincēt q̄ vin cit friditate. dōm q̄. **A**l. ubi dicit pbat. p̄positū in occulto. arguit sic. ille sapor plus decidit q̄ est p̄mict⁹ q̄lari magis penetratiue r̄ magis moriue: q̄ sapor signans calozē rē. istā rōne inuit. ibi. Caloz est magis penetrās. r̄ ibi. **D**ignius est vt ferat. in manifesto sic pbat. **P**rio p̄mittit p̄ponēs. caloz in plurib⁹ dispōnib⁹. Scdo pbat via diuisiua. ibi. **S**i q̄ r̄ arguit sic. ptes calide mixte fridus aut fragantur aut fragant ptes fridas: r̄ tūc ē fragit saporē r̄ apparet sapor calide vel vin cēs sicut caliditas vincit r̄ tūc indicū ondit vt r̄ d3 dicit. **S**i q̄ frido rē. vsq̄ ibi. **E**t dignius. ibi aut nō fragit sed partes frigide remanēt vincētē: ita q̄ res est frigida in summa. r̄ appropinquat sapor calidius. i. partū calidatā q̄ caloz dignius ferat saporē r̄ mouet eos apper q̄ magis penetrat. **V**l d3 dicit dōm q̄ illud tñ dē m nō est ad p̄bādū p̄positū: sed est altera ps diuisionis in qua ponitur q̄ calidū pōt vincere frigidum in re.

CEt p̄p hāc cām nō inuenis acetosum aut ponticū in quo nō est p̄mixtio sensu q̄ sit calin⁹ s3 plurimū suē cōplexionis sicut nō inuenis amarus r̄ mordicatiū fridū s3 plurimū suē cōplexionis. **C**erūtū b̄ est plurimū r̄ multo pluri plurimitatē q̄ aliud: s3 nō est necessariū.

CInducit signū iserēdo. p̄tio b̄. Scdo remouet erroē. ibi. **C**erūtū tamē. **C**onsiderādū in q̄ nō est p̄mixtio sensu. i. pōtici v̄l acetosus puri q̄ acetosus p̄mixtū tu inuenie signare calozē vt acetū acutus viride eris v̄l cū euforbio. **C**erūtū. q̄ diceret aliq̄s acetosū r̄ pōtici nō ē calin⁹ est q̄ ne vez. Rīdet q̄ v̄l p̄mict⁹: s3 nō ē neciū. verū tñ b̄. pōtici r̄ acetosus nō esse calin⁹ vel fridū est v̄l p̄mict⁹. r̄ multo pluri plurimitatis q̄ aliud. s3 amari r̄ acuti nō ē fridū vel ē calin⁹. sed nō ē neciū. s3 pōtici vel acetosus nō esse calin⁹ vel esse frigidū. exēplū alumnē s3 quātū lēticus serapiū. Tres sunt p̄pōnes in ista pte. **C**erūtū. p̄prio pōtici nō esse calin⁹ est v̄l p̄mict⁹ m̄ v̄l rē. Scdo pōtici nō esse calin⁹ est plus q̄ esse amari nō esse frigidū. Tercio pōtici r̄ acetosus nō esse calin⁹ nō est neciū. **A**p̄paret igit vt dicit Dy. cañ. generalis r̄ conditio.

CDubitat q̄ nō docuit signare ex q̄litatib⁹ r̄ q̄litatib⁹. Rīdet dy. q̄ tace⁹ nō indicat nisi de q̄litatib⁹ q̄ sunt tales in actu. Nūc aut in plurib⁹ medicis q̄litates nō sunt tales in actu: s3 in potētia vt pip quo ad tactū nō calin⁹ sed fridū b̄ dy. cū qdā auxiliare possit saluari. **T**amē p̄a tactus iudicat de qualitatib⁹ q̄ pōt imitari:

sed a calore frigidus virtuali r̄ nō actuali pōt imitari. vnus est calor q̄ sit a calido virtuali r̄ qui sit ab actuali siue formali sicut ignis a motu r̄ igne vt. 7. metaphy. cōmē. 31. r̄ 4. cōmē. is. 3. r̄ qdā sapor pōt dici nō in actu vt amarus. **A**lter dōm q̄ illud p̄tinet ad expe rimētālē viā nō ad solonē. p̄babilē. vel pōt p̄tinere ad iudiciū rōnale de facili vel difficili inflammatione vel calefactione rē.

CDubitat v̄l rē sono possumus arguere de cōplexione medicinarū. **V**idet q̄ sic simile est de sono ex alia. 3. r̄ ex colore: q̄ ex sono. 3. r̄ faber mortificat in etalla p̄ sonū. **V**l d3 dicit. **A**l. **C**onsiderādū p̄p solonē q̄ alie q̄litates sequuntur mixtionē: sonus nō sic: s3 motū localē rē. iō sonus nō est in pcutiēte nec in pcutso: s3 est in aere vel in eis vt localiter mora: r̄ est ille spūs mālīs magis in visu rōne localis mor⁹ rē. Et res diuersificata sola figura variat sonū r̄ p̄caua plana rē. **A**pparet q̄ q̄ nō signat. rō q̄ nō signat mixtionē. **D**y. dicit q̄ nō in oib⁹: tñ si aliqd signat in medicina pcutiēte vel pcutsa est velocitate vel tarditate motus pcutiēte vel plantie raritate vel densitate: vide qd scripsi supra de p̄solatiōe medicinarū **D**esue.

CEt post q̄ scis canenē istū opz nūc vt narrem⁹ tibi illud qd dicitur medici de saporib⁹ r̄ odorib⁹ r̄ colorib⁹.

CSuperius in gñali docuit signare ex sapore odore r̄ colore. hic in spālī p̄mittit. Scdo exequit. ibi. **I**pm. **A**lter. post q̄ posuit cañ. q̄ est necessariū medico scire fm principia physica: hic fm medicos. Et p̄mo p̄mittit. Scdo exequit. ibi. **I**pm. **L**an. est ille q̄ sapor res amarus acutus r̄ dulcis significant calozē rē. **L**editio est rē.

CIpsi enī ponunt sapoies simplices nouem: r̄ quāuis sint penitus octo sapoies r̄ vnus priuati⁹ saporē: r̄ est insipidus vel almasch vel ex quo cuius sapor penitus non comprehenditur sicut aqua.

Cp̄rio docet cognoscere virtutes medicinarū p sapoies. Scdo p odorez. ibi. **O**dores. Tercio p colorib⁹. ibi. **D**e colorib⁹. p̄tia in duas. p̄prio facit b̄. Scdo p̄ponit finē. ibi. **I**dec q̄ sunt. p̄tia in tres. p̄prio ponit numerū saporū. Scdo modū gñonē. ibi. **E**t dicunt. Tercio ex b̄ docet cognoscere cōplexionē r̄ virtutes medicinarū p sapoies. ibi. **A**lter aut. p̄tia in duas. p̄prio ponit numerū saporū. Scdo declarat. ibi. **I**pm. **V**l d3 dicit. **C**onsiderādū q̄ res priuati saporē sunt simplices vt aqua: cōpositē vt ferrū: albumi oui rē. r̄ b̄nt diuersa noia apud arabes insipidus apogindefen almozē.

CIpsi. n. noiant saporē cō qd gustu iudicat tali iudicio qd ē actu: aut iudicio qd ē potētia nō efficiēs oio.

Cp̄rio notat saporē insipidus. Scdo alios. ibi. **S**apoies aut. p̄tia in duas. p̄prio p̄mittit modos q̄ aliqd dī saporosus cōprehēdēs in b̄ insipidus. Scdo declarat. ibi. **E**t est fm duos modos. **V**l d3 dicit. **C**onsiderādū qd accipit insipidū est sapor q̄ iudicat in gustu. **A**d eundē enī sensus p̄tinet iudiciū hitus r̄ p̄uatiōis: vt. 5. colliger. cap. 27. de cognitiōe p sapoies. accipit q̄ nō est p̄p sapor. sapor. n. p̄p iudicat iudicio qd ē actu s3 p̄ sua spēm. **D**ia iter sapoies r̄ iter calidū r̄ fridū. r̄ ē medicinarū sapor. p̄p iudicat iudicio potētia. i. priuatiōis: q̄ p̄ spēm hitus (non efficiēs oio). **S**actu in gustum.

CDubitat quo p̄uatio ferit p̄ hitū. **N**ā **A**uer. arguit. 2. d. aia. cōmē. 133. **C**ōtinnū iudicat cēntialitē: s3 sua priuatio nō accidēt aliter. **R**īdet p̄rio dy. cōprehēdit priuatiōē p̄ spēm hitus fm dy. est q̄ cōprehēdit se nō imitari. **S**z mirādū est si sensus particularis est reflexi⁹. **A**mpli⁹ p̄uatus oculis cōprehēdit se nō imitari. 3. r̄ nulla spē p̄sistēte in liqua vel oculo iudicat tenebra ab oculo r̄ insipidū a liqua. **V**l d3 dicit. **S**z s3 p̄uatiōes b̄nt p̄p̄ia spēm: q̄ p̄uatio est aliqd: tenebra enī vel ē aliqd p̄positū vel nihil: nō nihil: q̄ rē. **V**l d3 dicit. **A**uer. 2. de aia. sepe vult q̄ priuatio nihil est: vñ p̄ter subm qd cōprehēdit a cogitatiua: spē dī subm: r̄ subm est: q̄ spē cōprehēdetur. **V**l d3 dicit. **C**ōmē. q̄ in q̄libet sensu p̄ticulari est sua estimatiua q̄ cōprehēdit itētiōē: r̄ tūc cōprehēdit tenebra ab oculo ē p̄ spē coloris als apphēsaz r̄ p̄uatiō in memoria p̄uatiō i estimatiua r̄ nūc iudicat qd b̄ ē tenebra. r̄ iō q̄ nūc vidit nō distinguit tenebra p̄uatiua coloris a tenebra nō p̄uatiua q̄ est nō color vt calin⁹ vel albi: r̄ tñ se q̄ alia virt⁹ q̄ v̄l iudicat p̄uatiōē. **V**l d3 dicit. **C**onsiderādū q̄ est potētia b̄ dicit q̄ insipidū est duplex. negatiue vt aq̄ iquā: tñ aq̄: istud nō est potētia ad b̄: nō ē requirit. p̄uatiue vt mirū: r̄ b̄ potētia q̄ sapor sequēs mirū. r̄ b̄ duplex. vel nō b̄ vt albi oui. v̄l b̄ sed nō i p̄mict⁹ vt ferrū rē. **C**ōprehēdit priuatiōis simplex ab eodē sensu sit quo hitus: argumētatiua q̄ pbat b̄: r̄ tūc p̄currit v̄l cogitatiua vel sensus cōis. **V**l d3 dicit. **S**z p̄rio solo. p̄mo dicā dīaz q̄ ē inter visus moueri a tenebra r̄ nō moueri a dulci i b̄ q̄ dulce nō ē potēs moueri: ita q̄ cū trāsmutat in lucidū mēuebit: ita de insipido. **V**l d3 dicit. **C**ōmē. q̄ nō efficiēs. **A**ffirmat q̄ cū dicit. potēs. r̄ negat cum dicit. **C**ōmē. q̄ nō efficiēs. **R**ō q̄ post tenebra dicit priuatiōē in subro apto nā: tō sicut est de nā priuatiōis. tenebra ergo cōprehēdit vel est subiectū cōprehēdit r̄ hoc est estimatiue. vel oppositū. i. lucē cōprehēdit r̄ hoc est recordari. **S**i q̄ cogitatiua est in oī particulari sensus

du^m 23^mdu^m 24^m

Bentilis

tūc sic cōprehendere priuatōe difficile est mīlti ita differt iudiciū de tenebra in habere oculos aptos ⁊ puato oculis tenebra: q̄ seipsa cōprehēdit. Et cū dī nō est. dōm q̄ vix est. iō nō cōprehēdit q̄ sit. Sigs aut veller dīce de tenebra p̄ seipsa cōprehēdit: q̄ b̄ est q̄ sit oculus potēs ⁊ nō agens: ⁊ sic res potēs est in p̄mū trāsmutabit ⁊ nō agēs. cecus ergo nō cōprehēdit tenebra: q̄ nō est potēs. siml/ liter nō moueri visui. i. sapore nō est cōprehēdit tenebre: sed cōpre- hēdit tenebre arguitur ⁊ fit per cogitatiua sicut ē coloris ⁊c.

C Et est illū q̄ nō h̄z sapore. Et ē fm̄ duos modos. s. aut ispidū priuatū sapore fm̄ veritatē: aut ispidū pri- uatū eo ap̄d sensus. Inspidū aut fm̄ veritatē ē cui nō iest sapore fm̄ veritatē. Et ispidū ap̄d sensum est illud q̄ in seipso h̄z sapore. Tercū pp̄ vebemētiā sue spissitu- dinis nō resoluit ex eo aliqd q̄ lingue admisceat ⁊ cō- prehēdat ip̄m: deinde cū ingeniat vt resoluant p̄tes ei⁹ ⁊ vt subtilienē sentit sapore ei⁹ sic es aduētū ⁊ ferrū: lin- gua. n. nō p̄sequit ex eis sapore qm̄ nō resoluit ex suba- amboz aliqd perueniēs ad humiditatē positā in lin- gua que est media in sensu gustus. Et si ingeniat vt in p̄tes minimas p̄uertat apparebit eius sapore fortis.

C p̄mo p̄ponit diuisionē. Sc̄do declarat. ibi. Inspidū. Dicit de amab⁹ p̄tib⁹ ⁊c. Cōsiderandū dicit (priuatū sapore) fm̄ verita- tem q̄ q̄ intelligit de mixto nō habere sapore vt albumē ouis: iō nou omne mixtum habet saporem.

Dm̄ 25^m Sed tu dices quomodo cognoscam. dōm q̄ mixtū q̄ nō h̄z sa- porem nō in potentia priuans actum quātūcūq̄ terat ⁊ subtili- ter nō est sapore: vt albumē ouis ⁊ cerusa. sed mixtum q̄ h̄z ⁊ nō mouet actu sed subtiliatum imprimit vt ferrum. s. ceruicū politūz nō habens rubiginem nec aliquā aliam infectionem ⁊c.

C Sapoies aut sunt octo quos ipsi dicit q̄ sit vere sa- poies post ispidū. Et sūt dulcedo amaritudo acuitas faldedo acetositas pōticitas stipticitas ⁊ vinctuositas. C̄pater per se.

C Et dicit q̄ suba serēs sapore: aut ē spissa terrea: aut est subtilis: aut media: ⁊ ei⁹ virt⁹ est cala: aut frida: aut eq̄lis. Spissa igit terrea si est cala tūc est amara: ⁊ si ē frida est pōtica: ⁊ si est eq̄lis tūc ē dulcis. Et subtilis si est cala tūc est acuta: ⁊ si est frida tūc est acetosa: ⁊ si ē eq̄lis tūc est vinctuosa. Et media in spissitudine ⁊ subti- litate si est cala tūc est faldē: si est frida tūc stiptica: ⁊ si est eq̄lis tūc dicit q̄ est ispidā ⁊ inspidā sunt verba.

C hic ostendit modū p̄ductionis sapoz fm̄ medicos. suba grossa calida amara. eq̄lis dulcis frida ponticus. suba subtilis frigida acetosus. eq̄lis vinctuosus. calida acutus. suba media cala saluus. eq̄lis inspidus. frigida stipticus. (Insipida sunt vba.) q̄ posuerūt inspidū inter sapoies: q̄ cās sapoz nō bene inuestigat. nō enī est suba cū calido frido ⁊ equali. sed humidū cū secco coagente calido intenso vel remisso q̄ reperit amara subtiliora quibusdā aceto- sis: vt calida subtilior q̄ acetosa. etiā vinū aliqd dulce subtile.

C Acutū aut est calidus: deinde amari: deinde saluum. C̄docet significare sup̄ cōplexione ⁊ virtute medicinarū. p̄mo p̄ sapoies simplices. Sc̄do p̄ cōpositos. ibi. Qm̄q̄ gīant. p̄ma in duas. p̄mo docet cognoscē scire virtutes p̄mas. Sc̄do sc̄bas. ibi. (Opōnes aut dulcis.) p̄ma in duas. p̄mo docet cognoscē virtutes p̄mas q̄ sūt caliditas ⁊ friditas. Sc̄do būditas ⁊ siccitas: ⁊ semp dat in notitiā modi sube. ibi. (Et vinctuosus.) p̄ma in quatuor. p̄mo docet signāre per sapoies sup̄ caliditate. Sc̄do sup̄ friditate. ibi. (Ponticus.) Tercio iterū sup̄ caliditate. ibi. Acutū. Quarto super eq̄litate. ibi. (Dulce hoc.) p̄ma in duas. p̄mo p̄mittit. Sc̄do red- dit cām. ibi. (Quoniam.) Cōsiderandū q̄ accipimus qui sunt sapo- res significantes caliditatē: quia sunt tres. accipimus ordinē: q̄ acutū calidius: deinde amari: deinde saluum. q̄ sit de dulci infra p̄z.

C Quoniam acutum est fortius ad resoluendum ⁊ ad incidendum ⁊ abstergendum q̄ amarum. C̄ponit ordinē datū: cū hoc semper innuit probationē q̄ signifi- cent calorem. p̄mo probat q̄ acutū est calidius q̄ amarū. Sc̄- cūdo q̄ amarū est calidius q̄ saluum. ibi. (Deinde.) p̄mo arguit sic. q̄ fortius resoluit incidit ⁊ abstergit est calidius. sed acutum est b̄mō. Cōsiderandū q̄ res acuti sapoies h̄z caliditatē cū subtiliāta subtili: ideo est inciliua absterfua ⁊ resolutiua.

Super

C Deinde saluus est sicut amari p̄tractus cū humiditate frigida q̄ signat illud q̄ diximus in mō generatiōis eius. ⁊ similiter cū saluum calefit a sole aut igne aut se- paratiōe aqueitatis frāgen⁹ virtutē caloris fit amaz. sili ē baurach ⁊ sal amaz calidius ē sale q̄ comedit.

C p̄mo p̄mittit. Sc̄do p̄bat. ibi. (Cōtractū.) Erponat (Deinde.) s. post amari (saluum est sicut amari.) i. simlāf amaro. nō tū h̄z tan- tū calozē (confractū) p̄bat per tres rōnes. p̄ma faldedo fit per fractionē amari in humido aqueo: vt p̄ p̄ma caplo de humorib⁹. q̄ ⁊c. Sc̄do per alterationē ⁊ dectionē fit amari. q̄ ⁊c. Tercia spe- cies salis habens amaritudinē sunt calidiores sale cōmuni come- stibili ⁊c. Cōsiderandū q̄ additio caloris in faldē re fit aut per ca- lesfactionē manifestā solis aut ignis aut p̄ paulatīnā occultā. s. aeris: ⁊ iō subdit. aut separatiōe quīs in oibus fiat talis separatiō. s. in igne vel sole. p̄propter qd sal in igne crepitat. p̄blematus. i. ⁊c. p̄lemate. Quare accendit ignē. p̄propter quid in aquis faldē ma- gis natate possumus problematū. 23. 13. ⁊. 1. problemate.

C Ponticū vō est frigidus deinde stipticū postea ace- tosum: ⁊ pp̄ hoc in oibus fructib⁹ qui dulcescūt prius est ponticitas vebementis infrigidationis. Cum ergo currunt in eis aqueitas ⁊ acritas ita vt tēperenē pa- rūper cū acritate ⁊ calefactione solis digestiua decli- nāt ad acetositatē sicut agrestia: ⁊ iter illud trahūt ad stipticitatē parūper cū ponticitate: deinde permutant⁹ ad dulcedinē cū agit in eis caliditas digestiua.

C p̄mo p̄mittit. Sc̄do p̄bat. ibi. q̄ inuit. (Et pp̄ hoc.) Cōsideran- dū duo ḡ sint fridi. Sc̄do inuit ordinē. (Et pp̄ hoc.) p̄mo p̄bat q̄ ponticū sit fridus acetoso in quo inuit q̄ sit fridus stiptico. Sc̄- cūdo q̄ pōticū sit fridus stiptico vt cōparat pōticū ⁊ stipticū. ibi. (pōticū.) p̄ma in duas. p̄mo facit hoc. Sc̄do remouet dubiū. ibi. (Et q̄no.) Cōsiderandū q̄ pōticū ⁊ stipticū sunt mag⁹ ⁊ minus. Et arguit sic. Ille sapore sit fridior q̄ p̄t⁹ regit in fructib⁹ qui ten- dūt ad dulcedinē ante q̄ dulcescūt. Cōsiderandū q̄ dulcescūt q̄ q̄ dā nō dulcescūt vt mirabolani ⁊c. Sc̄do p̄siderandū q̄ ē cā dūer⁹ si- ras sapore in fructib⁹ diuersa. s. dūpō p̄ terreū siccū ⁊ būdū aqueū ⁊ acetosus calozē solū. p̄mo enī abūdare terreo crudo cū p̄tico aqueo sunt pōtici: ex quo apper⁹ q̄ acetosus minus fridū stiptico. Tercio p̄siderandū q̄ ex. 4. de simplici medici. ca. 13. dist. auēre Ari. ⁊ Theophrasti duplex est caliditas. s. solis ⁊ planete manifestior.

C Et quādoq̄ permutantur ex ponticitate ad dulce- dinem absq̄ acetositate sicut oliue.

C p̄mo remouet dubiū. Sc̄do aliud. ibi. (Acetosus.) p̄ma dubi- tatio crederet aliqd q̄ semp ante dulcedinē esset acetosus. Cōsi- derandū q̄ fruct⁹ qdā icipiūt cū terrestri vel trahit multa aquosi- tas ⁊ sic sūt stiptici post pōtici: vt nō trahit s̄z trahit multa aceri- tas vt oliue: ⁊ sūt glādes ⁊ castane p̄ nō trahit aqueū s̄z calefactōe sola. Sc̄ra p̄. i. s̄mone. ⁊c. Et qdā sūt fruct⁹ q̄ icipiūt cū aqueo ⁊ sunt inspidi vt nucleis amigdalariū. cucumer frumētū: ⁊ q̄ plāte p̄pe terrā sunt plus abūdantes aqueo: ideo sunt inspidiores.

C Acetosum vō quāuis sit minus frigidus q̄ stipticū: tamen in pluribus est pluris infrigidationis eo p̄pter sui subtilitatem ⁊ penetrationem suam.

C Remouet dubium aliud. Cōsiderandū q̄ illa sunt vel stant simul aliqua esse in se frigidiora ⁊ minus infrigidare.

C Ponticū aut ⁊ stipticū sunt in sapore pp̄nq̄: s̄z stipti- cū nō p̄trahit nisi q̄ de lingua manifestū est. ponticū vō p̄trahit ⁊ exasperat q̄ manifestū est ⁊ occultum.

C Comparat ponticum ⁊ stipticum. Et p̄mo p̄mittit. Secundo probat. ibi. (Et ex eis.) p̄ma pater.

C Et ex eis qdē que valēt ad exasperationē eius est q̄ ip̄m nō diuidit pp̄ sui spissitudinē in p̄tes minimas ve- lociter neq̄ p̄muanē adinuicē velociter. Et p̄propter has duas causas ipsarū casus in lingua separat sensu- biliter quare diuersificat p̄pter stipticitatē suā in par- tibus eius ⁊ diuersificat situs earū ⁊ exasperat.

C Ita ita in p̄ma sui p̄te dupl⁹ expōit. dōm q̄ q̄ b̄c ostēdit q̄re ponticū mag⁹ exasperat. Et p̄ p̄ cam ex p̄te sui. Sc̄do ex p̄te mēbz ibi. (Et ad illā.) Cōsiderandū q̄ modū expōit vult dīce q̄ pōticū est magis terrestre q̄ stipticū. ⁊ iō diuidit ⁊ diuersit vult q̄ sic- cū est difficulter passibile. Et pp̄ has duas cās ipsarū p̄tū pōtici (casus)

(causis in lingua sensibilibus sepal.) i. spargit. i. occurrunt in equa (q. d. diuersificat pp. stipticitate.) i. p. p. t. c. t. sua (in p. b. e. u. s.) i. l. n. que (z. diuersificat r. c.) stat q. hoc q. p. t. c. t. i. e. a. s. p. e. r. i. o. e. x. a. s. p. e. r. a. t. sic pulvis de gallis vel lapidis e. a. l. p. i. o. q. d. de ligno vel paleis. / S. 3. tu. d. q. uo ergo dices magis exasperare fm. p. fundu. d. o. m. q. illa r. a. r. a. c. o. r. p. o. r. a. s. u. n. t. p. f. u. n. d. i. o. z. a. i. n. s. u. i. s. d. i. m. e. n. s. i. o. n. i. b. u. s. i. d. e. o. i. p. o. p. r. i. e. d. i. / S. 3. d. a. e. x. p. o. s. t. a. t. i. n. b. q. p. o. t. i. c. u. c. u. n. o. s. i. t. d. i. u. i. s. i. b. i. l. e. z. d. i. u. i. s. u. s. n. o. n. s. i. t. m. i. s. c. i. b. i. l. e. c. u. h. u. m. i. d. i. t. e. r. e. m. a. n. e. t. s. i. b. i. x. t. u. s. e. x. a. s. p. e. r. a. d. i. s. e. d. s. t. i. p. t. i. c. u. m. q. d. i. u. i. s. i. b. i. l. e. z. v. i. r. i. b. i. l. e. c. u. h. u. i. d. o. s. a. t. u. a. l. i. t. i. d. o. l. l. i. t. e. x. a. s. p. e. r. a. t. i. o. n. i. s. t. u. t. e. z. b. e. q. d. d. i. c. t. / E. t. e. i. s. q. v. a. l. e. t. a. d. e. x. a. s. p. e. r. a. t. i. o. n. e. e. i. p. o. t. i. c. i. e. q. i. p. m. n. o. d. i. u. i. d. i. t. p. p. s. u. a. s. p. i. s. t. i. t. u. d. i. n. e. z. c. / E. t. p. p. h. a. s. d. u. a. s. s. c. i. a. s. / i. p. p. n. o. n. d. i. u. i. d. i. t. z. n. o. v. i. r. i. (i. p. s. a. y.) / i. p. r. i. u. p. o. t. i. c. i. (d. i. u. e. r. s. i. f. i. c. a. t.) s. e. p. a. l. (c. a. l. u. s.) / i. a. p. r. i. b. s. t. i. p. t. i. c. i. (p. p. s. t. i. p. t. i. c. i. t. a. t. e.) s. e. s. m. a. i. o. r. e. f. a. c. t. a. a. p. r. i. b. u. s. p. o. t. i. c. i. s. t. i. p. t. i. c. i. q. s. t. i. p. t. i. c. i. i. n. p. r. i. b. e. r. i. / i. c. s. l. i. g. u. e. (z. d. i. u. e. r. s. i. f. i. c. a. t. s. i. r. e. a. r. u. s.) / p. r. i. b. s. t. i. p. t. i. c. i. z. p. o. t. i. c. i. (z. e. x. a. s. p. e. r. a. t. u. r.) / i. d. i. u. e. r. s. i. m. o. d. e. l. i. g. u. a. e. x. e. i. s. / S. 3. t. u. d. i. t. a. d. i. c. a. q. a. c. e. t. o. l. u. s. q. d. i. u. i. s. i. b. i. l. e. n. o. p. l. u. s. i. f. r. i. g. i. d. a. t. q. s. t. i. p. t. i. c. u. d. i. c. e. d. u. q. v. e. x. e. s. t. i. n. l. i. n. g. u. a. / U. e. l. d. i. c. e. d. u. m. q. d. h. u. m. i. d. i. t. a. s. s. a. l. i. u. a. l. i. s. p. l. u. s. r. e. m. o. u. e. t. a. s. p. e. r. i. t. a. t. e. m. i. s. c. e. n. d. o. s. e. q. s. f. r. i. g. i. d. i. t. a. t. e. m.

C. Et ad illam diuersitatem inuadit diuersitas partium mebrum in partibus suis z suis continuationibus. Et potius cum quidem est subtilians z magis intrans.

C. hic ponit secundum eam pp. quod ponticum magis exasperat linguam in profundo. Exponit dupl. p. p. o. q. lingua est in p. b. s. suis diuersa: q. quedam sunt magis pozore: quedam magis p. r. i. n. e. i. o. p. o. t. i. c. u. n. o. n. b. n. d. i. u. i. s. i. b. i. l. e. s. t. a. b. i. t. i. p. r. i. b. u. s. p. o. z. o. r. i. s. z. f. a. c. i. e. r. e. e. a. s. d. i. f. f. e. r. e. a. p. r. i. b. u. s. c. o. r. p. o. r. u. s. i. n. o. p. o. z. o. r. i. s. z. s. i. c. m. a. g. i. s. e. x. a. s. p. e. r. a. b. i. t. i. s. t. i. p. t. i. c. u. q. d. s. u. b. t. i. l. i. u. s. p. e. n. e. t. r. a. b. i. t. i. n. v. r. a. s. q. z. i. d. d. i. c. e. t. z. p. o. t. i. c. u. i. s. t. i. p. t. i. c. u. e. s. t. s. u. b. t. i. l. i. u. s. z. c. / S. c. o. m. o. e. x. p. o. n. i. t. q. q. d. l. i. g. u. a. d. i. f. f. e. r. e. a. b. a. l. i. s. p. r. i. b. u. s. c. o. r. p. o. r. u. s. i. n. e. e. p. o. r. o. s. a. m. z. e. s. s. e. c. o. t. i. n. u. a. m. q. e. s. t. r. a. r. u. m. m. e. b. r. u. i. d. e. o. p. o. n. t. i. c. u. m. q. u. i. s. i. t. g. r. o. s. s. u. m. p. e. n. e. t. r. a. t. i. d. e. o. p. o. n. t. i. c. u. m. p. l. u. s. e. x. a. s. p. e. r. a. t. / p. o. n. t. i. c. u. m. s. u. b. t. i. l. i. u. s. / s. u. p. e. r. l. i. n. g. u. a. q. s. u. p. e. r. a. l. i. a. m. e. m. b. r. a.

C. Dubitat. vtrū poticum magis exasperet. / S. c. o. t. r. a. q. d. m. a. g. i. s. e. x. a. s. p. a. t. m. a. g. i. s. p. e. n. e. t. r. a. t. s. e. d. s. t. i. p. t. i. c. u. i. c. e. / In p. b. s. s. u. i. s. d. e. s. i. m. p. l. i. p. e. n. u. i. t. i. c. a. z. A. u. i. z. A. l. b. e. g. u. e. s. t. / R. i. d. e. t. D. y. q. d. p. o. t. i. c. u. m. m. a. g. i. s. e. x. a. s. p. e. r. a. t. l. i. n. g. u. a. z. m. a. g. i. s. p. h. i. t. z. s. p. i. s. s. a. t. q. z. f. r. i. d. i. o. z. z. g. r. o. s. s. i. o. z. z. q. z. m. a. g. i. s. d. i. s. t. a. t. a. d. u. l. c. i. / A. d. r. o. n. e. d. d. s. q. v. e. x. e. s. t. s. i. b. i. n. t. e. q. u. a. l. e. v. i. r. t. u. t. e. e. x. a. s. p. e. r. a. t. i. u. a. / C. o. n. s. i. d. e. r. a. d. u. q. d. A. u. i. n. u. i. t. s. o. l. o. n. e. q. a. s. p. e. r. i. t. a. s. p. s. u. b. i. p. o. t. i. c. i. a. z. p. l. u. s. s. i. t. a. p. o. n. t. i. c. o. z. q. d. i. f. f. i. c. u. l. t. e. r. d. i. u. i. d. i. t. i. o. s. t. a. t. i. n. e. q. u. i. s. p. e. r. a. l. t. e. r. a. t. i. o. n. e. p. l. u. s. a. s. t. i. p. t. i. c. o. i. n. l. i. g. u. a. q. z. r. a. r. u. m. m. e. b. r. u. v. t. i. o. p. r. i. c. u. p. r. o. b. l. e. i. s. p. b. l. e. z. z. p. t. i. p. l. e. m. a. t. e. z. z. / A. d. r. o. n. e. d. d. m. q. d. l. i. g. u. a. c. u. s. i. t. r. a. r. a. e. s. t. p. e. n. e. t. r. a. b. i. l. i. s. a. b. v. r. o. q. s. a. p. o. r. e.

C. S. c. o. d. a. d. u. b. d. v. r. u. p. o. t. i. c. u. i. s. i. t. s. u. b. t. i. l. i. t. / R. i. d. e. o. p. q. l. i. s. e. c. o. r. r. u. p. t. a. v. e. l. q. e. s. t. s. e. b. i. l. i. o. p. o. n. e. r. i. p. o. t. i. c. u. i. e. s. t. s. u. b. t. i. l. i. / i. m. e. b. r. o. r. a. r. o. q. i. n. o. r. a. r. o.

C. Auta v. o. z. a. m. a. y. s. u. n. t. l. i. n. g. u. a. r. a. d. e. t. i. a. r. a. s. i. d. i. c. e. s. s. i. a. m. a. r. u. n. o. r. a. d. i. t. n. i. s. i. q. d. d. e. l. i. n. g. u. a. a. p. p. e. t. / A. c. u. t. i. a. u. t. a. b. r. a. s. i. o. z. c. i. n. s. s. e. p. a. r. a. t. i. o. e. s. t. p. f. u. n. d. a. q. u. i. n. e. s. t. s. u. b. t. i. l. i. s. s. u. b. s. t. a. n. t. i. e. p. r. o. f. u. n. d. a. s. s. e. d. a. m. a. y. e. s. t. g. r. a. u. i. s. s. u. b. s. t. a. n. t. i. e. s. i. c. c. e.

C. hic reuertit ad sapores signantes calitatem: q. p. u. e. n. i. u. t. i. n. e. x. a. s. p. e. r. a. n. d. o. p. r. i. m. o. c. o. m. p. a. r. a. t. / S. e. c. u. n. d. o. p. r. o. b. a. t. i. b. i. / Q. u. o. n. i. a. m. / T. e. r. t. i. o. d. e. c. l. a. r. a. t. c. o. r. r. e. l. a. t. i. a. i. b. i. (E. t. p. r. o. p. t. e. r.) / C. i. n. s. e. c. u. n. d. a. p. a. r. t. e. a. r. g. u. i. t. s. i. c. i. l. l. u. d. z. c. / C. o. n. s. i. d. e. r. a. n. d. u. q. d. a. m. a. y. z. a. c. u. t. u. m. q. d. p. o. n. t. i. c. u. z. s. t. i. p. t. i. c. u. e. x. a. s. p. e. r. a. t. s. e. d. d. i. f. f. e. r. u. t. q. z. a. m. a. y. z. a. c. u. t. u. m. a. b. r. a. s. i. o. e. v. t. A. u. i. p. o. n. t. i. c. u. z. s. t. i. p. t. i. c. u. p. o. t. i. c. o. r. o. e. q. z. a. s. p. i. t. a. s. e. i. q. u. i. t. a. s. s. z. d. u. y. c. o. r. p. u. s. i. l. l. o. i. g. i. q. d. r. a. d. i. t. r. e. m. o. u. e. t. h. u. i. d. i. t. a. t. e. s. a. s. u. p. e. r. f. i. c. i. e. m. e. b. r. i. / S. e. c. o. d. i. t. a. b. r. a. s. i. o. a. m. a. r. i. a. b. a. b. r. a. s. i. o. e. a. c. u. t. i. q. z. a. b. r. a. s. i. o. a. m. a. r. i. e. s. u. p. e. r. f. i. c. i. a. l. a. c. u. t. i. p. s. u. d. a.

C. T. e. r. t. i. o. d. u. b. i. t. a. t. e. x. a. s. p. e. r. a. t. i. o. e. s. t. e. f. f. e. c. t. u. s. i. c. c. i. t. e. r. r. e. i. p. o. t. i. c. i. z. s. t. i. p. t. i. c. i. a. b. r. a. s. i. o. e. s. t. s. i. c. c. i. a. c. u. t. i. z. a. m. a. r. i. t. a. q. u. a. r. e. e. x. a. s. p. a. t. i. o. m. a. g. i. s. s. i. t. a. s. i. c. c. o. g. r. o. s. s. i. o. s. t. i. p. t. i. c. o. z. s. t. i. p. t. i. c. o. s. e. d. a. b. r. a. s. i. o. m. a. g. i. s. a. s. i. c. c. o. s. u. b. t. i. l. i. v. t. a. c. u. t. u. r. o. s. e. d. d. i. c. e. d. u. a. b. r. a. s. i. o. s. i. t. q. z. m. e. d. i. c. i. n. a. p. o. n. i. t. s. e. i. t. e. r. m. e. b. r. u. z. m. a. g. i. s. z. s. e. p. a. r. a. t. e. a. a. f. a. c. i. e. s. i. u. e. s. u. p. e. r. f. i. c. i. e. m. e. b. r. i. e. r. g. o. s. u. b. t. i. l. i. s. p. l. u. s. f. a. c. i. t. b. i. s. s. e. d. e. x. a. s. p. a. t. i. o. p. o. t. i. e. r. i. p. o. t. i. e. r. i. a. s. i. c. c. i. t. e. r. r. e. i. a. s. p. e. r. i. v. t. i. n. e. q. u. i. s. e. s. s. e. t. p. u. l. u. i. s. z. q. u. a. t. o. r. e. s. g. r. o. s. s. i. o. z. z. a. s. p. e. r. i. o. z. r. a. t. o. p. l. u. s. b. f. a. c. i. t. q. z. m. a. g. i. s. e. s. t. a. s. p. e. r. a. s. i. c. p. o. t. i. c. u. / C. o. n. s. i. d. e. r. a. d. u. q. d. e. x. a. s. p. e. r. a. t. i. o. a. p. o. n. t. i. c. o. f. a. c. t. a. n. o. e. s. t. s. o. l. u. p. e. r. p. o. t. i. e. r. i. a. s. i. c. c. i. t. e. r. r. e. i. i. m. o. p. e. f. f. e. c. t. u. s. i. c. c. i. t. e. n. i. m. t. e. r. r. e. / s. t. r. e. g. r. o. s. s. i. u. s. e. s. t. m. i. n. u. s. d. i. u. i. s. i. b. i. l. e. a. b. h. u. i. d. i. t. a. t. e. l. i. g. u. e. z. s. i. c. r. e. m. a. n. e. t. m. a. g. i. s. e. x. a. s. p. e. r. a. t. i. o. a. c. t. i. u. e. s. s. i. c. c. i. t. e. r. r. e. s. t. r. e. m. a. g. i. s. s. u. b. t. i. l. i. a. t. u. i. a. q. u. e. o. v. t. s. t. i. p. t. i. c. u. m. m. a. g. i. s. e. s. t. d. i. u. i. s. i. b. i. l. e. z. s. t. a. t. i. z. e. x. b. f. u. a. v. t. e. x. a. s. p. a. t. i. u. a. r. e. m. i. t. t. i. t. / T. e. r. t. i. o. c. o. n. s. i. d. e. r. a. n. d. u. s. i. m. D. y. q. d. a. m. a. r. u. m. c. u. a. c. u. t. o. o. p. a. t. f. z. p. f. u. n. d. u. s. q. z. g. r. o. s. s. i. t. i. e. s. n. o. p. m. i. t. t. u. r. r. e. c. e. d. e. r. e. e. x. e. p. l. u. a. l. o. c. o. z. a. s. a. r. i. c.

C. Et pp. illud ipsi p. u. z. n. o. recipit putrefactione ex qua aial gñef. Necq. p. u. z. ipsius nutrit aial: z pp. siccitatem suā amay q. d. abradit: abradit cū exaspatioe aliqua.

C. hic ponit correlaria vel exēpla declaratiua. Et q. d. d. i. c. i. t. d. a. m. a. r. o. S. c. o. d. o. q. d. d. i. c. i. t. d. a. c. u. t. o. i. b. i. (E. t. e. r. e. i. s.) / C. o. n. s. i. d. e. r. a. d. u. q. d. t. r. i. a. f. i. g. n. a. p. o. i. t. a. d. p. b. i. d. u. q. d. a. m. a. y. s. i. t. s. u. b. e. s. i. c. c. e. g. r. o. s. s. e. / p. r. i. m. u. q. z. p. u. z. n. o. p. u. t. r. e. f. i. t. p. u. z. i. s. a. p. o. r. e. q. n. o. e. x. n. i. l. i. o. s. a. p. o. r. e. z. p. p. a. i. s. i. b. a. p. u. t. r. e. f. i. t. i. p. v. t. c. i. t. u. l. l. i. z. o. p. i. u. p. u. z. i. s. i. b. a. n. o. p. u. t. r. e. f. i. t. s. z. a. l. o. c. o. a. s. p. i. s. t. a. q. n. p. u.

erest putredie q. gñef aial: q. putredie absolute zc. / S. c. 3. signz (neq. p. u. z. nutrit) q. z. nutritu fit ex hūdo nō ex sicco. s. d. accnti z mox. cap. 3. z. 3. coll. 3. cap. 3. z. 2. 27. z. i. d. i. n. l. a. c. u. a. m. a. r. o. n. o. v. i. u. i. t. a. i. a. l. i. m. o. h. u. m. e. i. o. r. d. a. i. s. z. c. 4. d. e. s. i. m. p. c. a. z. 4. d. i. f. / T. e. r. t. i. u. s. i. g. n. u. q. z. r. a. d. e. d. o. e. x. a. s. p. e. r. a. t. i. s. e. r. g. o. a. c. u. t. u. e. x. a. s. p. e. r. e. r. i. t. i. n. p. l. u. s. h. o. c. a. m. a. r. u. m.

C. Et eis aut que caliditate acuti amari caliditate fortior em efficiunt est ipsius penetratio: quare vehemēter incidit z vehemēter resoluunt: ita vt corrodat z putre faciat z perueniat ad hoc vt interficiat.

C. hic declarat q. d. acutu sit calid: illud e calid: q. d. magis penetrat: z magis resoluunt z corrodit vt euforbium scamonea zc.

C. Dulce v. o. z. v. n. c. t. u. o. s. u. m. a. m. b. o. d. i. l. a. t. a. n. t. l. i. n. g. u. a. / E. t. l. e. n. i. s. t. e. a. f. a. c. i. e. d. o. c. u. r. r. e. r. e. i. l. l. u. d. q. d. f. r. i. g. u. s. l. e. s. i. t. z. c. o. g. e. l. a. u. i. t. a. b. s. q. z. r. e. s. o. l. u. o. n. e. z. r. e. m. o. u. e. n. t. i. p. s. i. u. s. a. s. p. e. r. i. t. a. t. e. m.

C. hic ponit sapores significantes equalitatem. Et p. facit b. Secundo remouet dubia. i. b. i. (E. t. n. o. o. z.) / p. r. i. a. i. n. t. r. e. s. / p. r. i. o. o. f. i. d. i. t. q. s. i. n. t. o. p. a. r. i. d. e. o. i. s. t. o. z. s. a. p. o. r. e. x. q. b. a. r. g. u. m. u. s. e. o. z. c. o. p. l. o. u. e. / S. e. c. u. n. d. o. c. o. n. f. i. r. m. a. t. a. n. t. e. m. e. d. i. c. o. z. i. b. i. (D. e. b. e. t.) / T. e. r. t. i. o. r. e. m. i. t. t. i. t. i. b. i. / S. e. r. m. o. h. o. / p. r. i. m. a. i. n. d. u. a. s. / p. r. i. o. o. f. i. d. i. t. o. p. o. n. e. s. i. s. t. o. z. s. a. p. o. r. e. z. / S. e. c. u. n. d. o. p. o. n. i. t. d. i. a. z. i. b. i. (V. e. x.) / C. o. n. s. i. d. e. r. a. d. u. g. n. a. l. i. q. q. n. d. i. c. i. m. u. s. s. a. p. o. r. a. g. i. t. h. o. c. s. g. d. u. l. c. e. d. i. l. a. t. a. t. z. c. i. r. e. l. l. i. g. i. t. q. h. o. c. f. a. c. i. t. f. o. r. m. a. s. a. p. o. r. i. s. v. e. l. q. u. a. l. i. t. a. s. / s. c. o. p. l. o. e. x. p. r. i. m. i. s. q. u. i. t. a. n. t. i. b. a. s. s. o. c. i. a. t. a. i. l. l. i. s. a. p. o. r. i. q. d. a. u. t. i. l. l. o. z. s. i. t. e. d. i. f. f. i. c. i. l. e. v. i. d. e. r. e. z. d. i. f. f. i. c. i. l. e. e. e. t. d. e. m. o. n. s. t. r. a. r. e. i. n. e. o. z. A. u. e. r. e. x. i. t. a. t. z. d. e. a. i. a. c. o. z. 126. / S. e. c. u. n. d. o. p. h. i. d. e. r. a. n. d. u. m. d. i. l. a. t. a. t. i. o. d. i. l. a. t. a. t. i. o. o. p. p. o. n. i. t. p. r. i. c. t. i. o. n. i. s. i. c. u. t. i. g. i. f. p. e. t. a. t. i. o. s. i. t. a. t. t. r. a. c. t. i. o. e. i. t. a. d. i. l. a. t. a. t. i. o. p. m. o. r. t. u. a. d. s. u. p. e. r. f. i. c. i. e. z. e. x. r. e. p. l. e. d. o. v. a. c. u. i. t. a. t. e. z. h. o. c. f. a. c. i. t. d. u. l. c. e. z. v. n. c. t. u. o. s. u. m. q. z. c. a. l. a. p. e. n. e. t. r. a. t. i. a. z. c. / S. e. c. u. n. d. o. h. o. c. f. a. c. i. t. q. z. d. u. l. c. e. d. i. a. n. u. t. r. i. m. e. t. i. s. z. n. u. t. r. i. m. e. t. o. m. e. b. r. a. d. i. l. a. t. a. n. t. / S. 3. t. u. d. i. c. e. s. p. o. t. i. c. u. i. n. t. r. a. s. p. r. e. s. p. h. i. t. z. t. i. n. r. e. p. l. e. r. d. o. m. q. s. t. a. n. t. s. i. m. u. l. z. c. / T. e. r. t. i. o. p. h. i. d. e. r. a. d. u. (l. e. n. i. u. t.) l. e. n. i. t. i. o. o. p. p. o. n. i. t. a. s. p. e. r. i. t. a. t. i. q. s. i. t. a. f. r. i. d. o. e. x. t. r. i. n. s. e. c. o. v. e. l. a. p. o. r. i. c. o. / S. i. r. a. u. t. e. z. t. r. i. g. i. t. q. z. v. e. l. i. n. g. r. o. s. s. a. t. h. u. m. o. r. e. v. e. l. q. z. d. e. p. o. n. i. t. c. o. r. p. u. s. t. e. r. r. e. u. s. v. e. l. q. z. p. m. i. t. i. s. t. a. d. u. l. c. e. f. a. c. i. t. d. e. b. i. t. a. c. a. l. i. t. a. t. e. / Q. u. a. r. t. o. a. b. s. q. z. r. e. s. o. l. u. o. n. e. q. z. q. d. a. r. e. m. o. u. e. t. n. o. c. u. m. e. t. u. f. r. i. g. i. d. i. t. a. t. i. s. c. u. m. r. e. s. o. l. u. o. n. e. v. t. a. c. u. t. u. m. z. e. x. a. s. p. e. r. a. t. q. d. a. s. i. n. e. v. t. d. u. l. c. e. z. c. / Q. u. i. n. t. o. e. x. b. c. u. i. c. o. m. p. l. o. n. i. s. s. i. t. d. u. l. c. e. z. v. n. c. t. u. o. s. u. s. z. q. z. e. q. u. a. l. i. s. r. o. q. d. i. l. a. t. a. t. z. l. e. n. i. u. t. s. i. n. e. r. e. s. o. l. u. o. n. e.

C. T. e. r. u. m. v. n. c. t. u. o. s. a. m. f. a. c. i. t. i. l. l. u. d. a. b. s. q. z. c. a. l. e. f. a. c. t. i. o. e. m. a. n. i. f. e. s. t. a. z. d. u. l. c. e. f. a. c. i. t. i. l. l. u. d. c. u. m. c. a. l. e. f. a. c. t. i. o. n. e. / Q. u. a. p. r. o. p. t. e. r. d. i. g. e. r. i. t. d. u. l. c. e. p. l. u. s.

C. hic ponit d. i. a. m. / C. o. n. s. i. d. e. r. a. d. u. q. z. s. a. p. o. r. d. u. l. c. i. s. z. v. n. c. t. u. o. s. u. s. s. i. n. t. e. q. u. a. l. e. s. n. o. e. s. t. t. i. n. e. q. u. a. l. i. t. a. s. e. i. u. s. d. e. m. o. d. i. q. z. d. u. l. c. e. i. t. e. r. a. m. a. y. z. p. o. t. i. c. u. z. v. n. c. t. u. o. s. u. s. i. n. t. e. r. a. c. u. t. u. z. a. c. e. t. o. l. u. s. q. z. d. u. l. c. e. p. l. u. s. c. a. l. e. f. a. c. i. t. p. s. e. z. d. i. g. e. r. i. t. z. p. o. t. e. n. t. i. o. z. e. s. t. c. a. l. o. r. q. u. i. f. a. c. i. t. d. u. l. c. e. d. i. n. e. m.

C. D. i. c. i. t. m. e. d. i. c. i. d. u. l. c. e. n. o. f. a. c. t. u. e. s. u. a. u. e. v. e. l. d. e. l. e. c. t. a. b. i. l. e. n. i. s. i. q. z. t. a. l. i. e. v. a. d. i. t. z. a. b. s. t. e. r. g. i. t. g. r. o. s. s. i. t. u. d. i. n. e. z. q. e. a. a. p. t. a. t. z. l. e. n. i. t. e. a. z. c. u. r. r. e. r. e. f. a. c. i. t. i. p. s. a. z. z. r. e. m. o. u. e. t. i. p. e. d. i. m. e. t. u. m. z. g. e. l. a. t. i. o. n. i. s. e. i. a. b. s. q. z. i. c. i. s. i. o. n. e. z. s. e. p. o. n. e. p. r. i. m. i. n. u. i. t. a. t. i. s. z. o. b. u. a. t. i. o. n. e. l. a. b. o. r. i. o. s. a. z. n. e. q. z. c. a. l. e. f. a. c. i. t. c. u. c. a. l. e. f. a. c. t. i. o. n. e. n. o. c. i. u. a. i. m. o. d. e. l. e. c. t. a. b. i. l. i. s. i. c. u. t. e. s. t. d. e. l. e. c. t. a. t. i. o. a. q. u. e. t. e. m. p. e. r. a. t. e. c. a. l. i. d. e. c. u. e. f. f. u. n. d. i. t. s. u. p. e. r. c. o. r. p. u. s. / S. e. r. m. o. v. o. d. i. f. f. e. r. e. t. i. e. i. n. h. o. c. a. p. u. d. i. l. l. u. e. q. e. s. t. a. l. t. i. o. r. i. s. g. r. a. d. u. s. q. z. m. e. d. i. c. i.

C. C. o. n. s. i. d. e. r. a. d. u. m. q. d. d. u. o. i. n. u. a. m. e. t. a. i. n. u. i. t. / U. n. u. m. q. z. r. e. m. o. u. e. t. i. n. p. e. d. i. m. e. t. a. a. l. i. o. z. s. a. p. o. r. e. z. / S. e. c. u. n. d. u. s. e. t. q. z. s. i. l. i. n. g. u. a. s. i. t. s. a. n. a. n. o. i. p. e. d. i. t. a. a. l. i. y. s. s. a. p. o. r. i. b. u. s. i. n. u. a. t. / S. e. r. m. o. D. y. q. z. d. u. o. s. i. n. n. u. e. r. a. t. m. o. d. o. s. d. e. l. i. t. i. e. s. o. c. c. u. r. r. u. m. a. d. o. r. g. a. n. u. m. e. g. r. u. m. z. o. c. c. u. r. r. u. m. a. d. o. r. g. a. n. u. m. s. a. n. u. m. z. c. / S. e. r. m. o. i. n. h. o. c. e. s. t. n. a. t. u. r. a. l. i. s. s. q. u. e. s. i. t. m. a. g. i. s. c. a. u. s. a. d. e. l. i. t. i. e. v. e. l. s. i. t. b. d. e. e. s. s. e. s. a. p. o. r. u. m. a. l. i. t. e. r. / S. e. r. m. o. d. i. f. f. e. r. e. n. t. i. e. i. n. h. o. c. a. n. v. n. c.

Bentilis

sed pot esse dulcis nō familiaris cassia xylodacta respectu car-
nium. Tertio regitur dulcedo sanguis: sed in cibo ex sufficit pos-
se fieri sanguis et potētia dulcedo. / **C**ertum: alia opz hie cōditio
nēqz ppteratē generalē et qūqz specialem: hie enī oē qd nutrit ali-
quā habeat dulcedinē: nō tñ oē qd hz dulcedinē nutrit: qz possz eē
dulce et nō hie ppteratē: imo multa habent saporem dulcem
que sunt venenū: vt Rabi moyses in pmo cōmē. asoi. Sunt enī dul-
cia diuersa: sp̄rum in se et in dulcedine diuersa: vt lac panis ca-
ro et. quarto de simplici medici. cap. 53. distin.

Et vinctuosum cōparatū ē dulci. Spissum vō qd ad
vtrūqz eoz puerit cōparatione caliditatis pportio-
nalis puerit ad dulcedinē est cū i initio sue subtilitatis
cū aqitate et pauca acritate: et pūit ad vinctuositātē
cū ē irētio sue subtilitatis cū aqitate tlectabili et pmi-
sccē cū acritas plima cū itrois ad aqitatē sit vebemēs.

Hic ostendit modū sube istoz sapoz: et in hoc cōplonez in būido et
siccō. pmo dulcius et vinctuosius. / **C**ōsiderandū qz ista pōt dupli-
exponi. pmo qz sit de pte pcedētis: sic enī nō dulci nutrit sic nec oē
vinctuos. Alio mō qz sit de sequētis. / **C**ōsiderandū qz tāgt modum
gñationis istoz sapoz vt uestiget subaz. pmo tāgt puenientiam
vnā et uestiget generalit. Secūdo tāgt spalem modū. Et pmo pzin-
cipia materialia: spissum est materia dulcis: vinctuos aquosus ae-
reū. Secūdo efficiens caliditas: rō qz sapores frigidi per viterio-
rem et. Tertio modū per imitationē. Quarto diuersitatem et.

du^m 29^m

Dubitat qz sapoz significet maiore caliditatem: an dulcis: an vinctuosus. Ut qz dulcis supra. / **I**n pmo hic plus aeris et. / **D**ūm qz
dulce p signo caro calior piguedie et. Secūdo rōnes ē calior que
maiori digōne catur: sed dulcis et. Tertio illa res ē calior cui⁹ ef-
fect⁹ ē digerē et nutrit: qz illa cui⁹ effect⁹ est lubricare paz coque-
re. / **S**ed aduertēdū qz aliqd dī calidi⁹ alio scō de pnb⁹. cap. 2. du-
pliciter. actu aq feruēs. potētia qz pōt transmutare olea respectu
aq feruētis. Et quo appet qre anponit piguedinē fridū vt pa atis
lis et. / **S**ed tu. d. qz dulce ē mui⁹ calidū et mui⁹ inflāmabile respectu
nri qz pigue. Rñ. qz pōt cōparari ad calm absolute: et sic vinctuosus
magis inflāmabile vel ad calm determinatū. f. nāle: sic dulce magis
inflāmabile. et iō qz cal⁹ magis distēperat vt in febricitantib⁹ pin-
guia inflāmant valde vt carnea. / **A**lter possit dici qz hz ex pncipi-
pio māli vinctuosum sit calidius: tñ ex pte forme derelictē in mā. f.
caloris cū dulci est calidi⁹: qz est mā dēla grossa magis retinens
et magis iprimēs calore qz mā subtilis vinctuos qd est ignea sic acu-
ti in terred grossum in misceri aqueo sit a fortiori calore qz terreus
qd nō ē sic grossus misceri aqueo et aereo misto qz aerū iuuat et.

du^m 30^m

Dubitat vtrū amay sit calm. Uidet qz nō imo fridū p Auer. scō
de aia cōmē. 105. et coll. 5. cap. 27. et in cōmēto de sensu et sensato.
Jre opū est amay: et tñ est fridū. Jre qdā fruct⁹ a pncipio sit ama-
ri: et in fine sūt dulces et. Jre sile est de colorib⁹ et sapozib⁹: s. exte-
mi colores vt albi et nigri pnt fieri a calor et frido. Jre qd resitit pu-
trefactioni ē fridū: sed amay resitit putrefactioni et. Jre digesti-
bile est frigidū: sed amay est digestibile et. vt pblematū pma. 42.
pblemate. Jre terreū est fridū et. / **I**n pmo Bal. 4. de simp. ca. 2.
4. distin. Auct. hic. Serapio et Albequefit oēs medici. / **D**icendū qz
amara cala. Auct. pblematū. 23. 35. pblemate. Amaro et salso sūt
vtrūqz. Jre penultio pblemate amay adustū. Jre pblematū. 24.
penultimo pblemate. amara appellat cinere et sumit in de sensu et
sensato. Jre 2° merbeo. cap. 1. causas faldedis et amaritudinis easde
ponit rōne qz abradit resoluit et apit officia venaz sitz idū ē ca-
lidū: hie amay pur vt dicūt medici quoz expietie stant et.

Amaz at et saluz ligūā abradit: verūtn saluz abra-
dit leuiter et lauat et nō exaspaz et iuuat ipm ad illd ad-
uētus obuiationis sue mēbro ad oēs partes ei⁹ cū eq-
litate pp sui subtilitātē: sed tamē ipsum ledit os stoma-
chi. amaz vō abradit vebementer ita vt exaspaz et iuu-
uat ipz ad illd diuersitas lozoz suoz f3 qz diximus.

Posuit modū substantie dulcis et vinctuos vt habz glutes pass-
uas: hic amari et salsi ponit opationes. / **C**ōsiderandū qz habemus
modū sube: qz amay est terrestrē: vñ nō eliquaf nec diuidit nec cō-
tinuaf sicut saluz: et iō capit loca diuersa in ligua. / **C**ōsiderandū
qz habemus quare amara plus pferūt stomacho qz salia.

Acutū vō et acetosum mordicat cū calefactione: et acetosus
mordicat eam mediocriter absqz calefactione.

Hic cōparādo acutū et acetosus uestiget modū sube. Et p fac h.
Scō ostēdit modū gñationis salis et acetosi. ibi. (Et saluz). / **C**ō-
siderandū qz mordicatio est qdā modus doloris ex pua solone conti-
nui et multi pnb⁹: et ē qz totū eēt yn⁹ dolor. et qz acutū et acetosus hz

Super

nam subtile penetratiua: iō mordicat. / **C**ōsiderandū qz mordica-
tio: vt. 4. 3. simpli. et. ca. fit a calo digregādo et a frigido pgregādo:
acutū qz calore et subtili sbe acutē subtilitate sbe: et iō dicit absqz ca-
lefactione. / **S**ed tu dicis qre nō dicit cū i fridate. dī qz nō mordicat
fridū hz i fridat plus qz potētia. vel forsan loqur de aceto acuro.

Et salsum qdē puenit ex resoluzione amari in insipido
aqso: cū qz gelaf sic aq cineris fit saluz. Et acetosum
puenit ex pūsiōe dulcedis cū diminutiōe calitatis: aut
digōne potētitas augmēto humiditatis et calitatis.

Hic ponit modū gñationis salis et acetosi. pmo h. Scō ex h. colla-
git modū sube quozūdā sapoz. ibi. (Et ei⁹ sba.). / **C**ōd pmo dīc de
salso iā apper. / **C**ōsiderandū qz inuit duplicē modū gñationis acetosi.
pmo p puerfione rei dulcis cum caliditate diminutiōe. f. nālis
pp putredinem. Secūdo modus per digestionē pontici.

Et eius substantia fm sumam rei est substantia humi-
da et similiter dulce. substantia enī eius ad humiditātē
pertinet. sed suba amari et pontici ad siccitatem.

Hic ponit modos sbe. Et p acetosi ex pōico euz dicit. (Et ei⁹). f.
acetosi facti ex pontico. et p acetosi ex pōico euz dicit. (Et ei⁹). f.
acetosi facti ex pontico. et p acetosi ex pōico euz dicit. (Et ei⁹). f.
acetosi facti ex pontico. et p acetosi ex pōico euz dicit. (Et ei⁹). f.

Dubitat vtrū acetosa sint cōplonez cale vel fride. Uidet qz cale. du^m 31^m
pmo qz sit a calore pte scēdo qz a distēperato vt putredie. / **I**n
pmo. A. supra. et. 4. de simp. ca. 1. 2. dist. / **D**ūm qz omne acetosus i
quātū tale est fridū. rō. Acetū sit per puerfione dulcis vel p puer-
fione potēti. / **C**ōsiderandū qz dicit istū modū acetositas. Uide. 4. de
simp. ca. vlti. p. dist. ca. 1. 2. 6. 2. 1. 10. terap. 9. ca. 5. coll. 27.

Dubitat vtrū sapoz acetosus sit būidus. Et vt qz sic p Auer. 5. col-
liget. cap. 27. sapoz acetosus sit a frido cū būiditate. / **I**n pmo
Jsaac in dietis vlib⁹ caplo de sapore vinctuos. Jre Auer. et hic
Alāgi. 23. / **D**icēdū qz aliqd dī būidū actu. Acetū ē būidū p vias
cōuersionis potēti: qz sit ex būido aquoso et. supra Auer. et Bal. 4.
de simp. medi. ca. 33. dist. pontici pmutaf calore et sit dulcis casta-
nea būiditate aqua. f. pncipū aera sit cū aqua. acetosus būiditate
et calitate: qz iā est calidū et būidū. dulcis et vinctuosus p vias pu-
tredinis. apper in vino et bmo qd sit acetosa nō sunt būida vir-
tute. Exēplificat p mā aceto pferuat putredie. Scō acetū aceto-
sus hz multa būiditas sit i co: tñ bz multū terrestrē quo pstrigit. f.
gnum vigoratio appetitus et ille partes plus possunt in erican-
do: et qz būidū minus acetum: tñ plus ifrigidat qz ericet. Acetū
acetosum qd est per viam putrefactionis fortiter ericcat et plus
qz ifrigidet si multū acutus. Lausa ericcatōis qz acutē pres resol-
uunt et ericcat: sed nō pōt apparere effect⁹ calitatis pp ifrigidatē
partium aliarum: sed effectus siccitatis apparere: qz partes būm-
de nō sic possunt resistere ericationi. Contraria cessant.

Opōnes aūt dulcis sunt digestio et lenificatio et mul-
tiplicatio nutriti et nā diligit ipz: et vt attractiua at-
trahit ipz. Et opōnes amaritudinis sūt absterfina et ex-
aspatiua. Et opatio potētitas et actio si ē obilis et expi-
sio si sit forz. Et opōnes stipticitas sūt actio et ipispa-
tio et iduratio et retētio. Et opōnes vinctuositas sūt le-
nificatio et lubrificatio et coctio pua. Et opōnes acul-
tas sūt resolo et icisio et putrefactio. Et opōnes faldedi-
nis sūt absterfio ablutio et ericcatio: et phibet putrefa-
ctionē. Et opōnes acetositas sūt ifrigidatio et icisio.

Hic docet cognoscere virtutes secūdas que sunt maturatiua re-
solutiua et. et hoc sit p opōnes et. hz tot partes quoz sunt sapores.

Et qñqz aggregat duo sapores i suba vna sic ē ag-
gregatio amaritudinis et stipticitatis in lycio et noiatur
boiribilitas: et sic aggregatio amaritudinis et faldedis i
lacubus et noiatur turpitudine: et sicut aggregatio acuita-
tis et dulcedis in melle cocto: et sic aggregatio amari-
tudinis et acuitatis et stipticitas i melongena: et sic ag-
gregatio amaritudinis et acuitas et insipiditas i endiuia.

Hic ponit indicia que sequunt sapores cōpositos. Et p nā. Scō
arte. ibi. (Et qñqz sit.). pma ibi. A. p pmitit qdā de sapoz cōposi-
tōe. Scō ostēdit illoz effectus. ibi. (Et qñqz sit.). pma in 3. sicut pmitit.
pmo ostēdit cōpōne in extremo. Secūdo qz se iuuat vel ipe-
diant.

Secundo can.

clant. Tercio quo sapores copositi tempore pmutent. scda ibi (Et qñqz adiuuat.) / Considera combinaciones posibles amari cū alijs. f. z sic de quolibet: z eozuz combinaciones viles. 36. Prima verbi gra de dulci cum alijs. Secūda de amaro cum alijs. Tertia de falso cū alijs. Quarta de pontico cum alijs. Quinta de stiptico cū alijs q tuoz. Sexta de acetoso cū alijs. Septima de acuto cū alijs. Octaua de insipido cum alijs. Nona de vinctuoso cum alijs.

Et qñqz adiuuat se ea que pueniūt ex duob⁹ saporib⁹ ad pfortādū illud qd puenire deat ex vno sapore. Acuitas enī z mordicatio remanētes i aceto ex vio faciūt ipz vehemētioris ifridatiōis: qm acuitas z mordicatio apit trāsīt⁹ z adiuuāt ad penetrādū: z nō pueniūt in aceto ad b vt ipz calefaciāt: ita q ide sit cū rādū: ergo fit ifridatio aceti magis pfundās. Et qñqz inuuant se ea que proueniunt ex duobus saporib⁹ ad cōfortandū illud qd prouenit ex vno sapore: sicut acetositas z ponticitas in acresta: pōticitas enī acreste pbi bet eius acetositate ab infrigidatione vltima. Et quādoqz essentia inuāt qualitātē: z quādoqz est cōtraria. Iuuās quidem est sicut subtilitas que associat acetositati: z ponit infrigidationem eius magis profundam tem. Cōtraria vō est sicut spissitudo que associat lacti acetoso: z ponit infrigidationē eius breuiori spatio.

Ita pmitit cōpōnē saporib⁹: hic ostēd qñqz iuuāt se z impediūt z bz 3. legat fil. / Considerādū remanētes. i. q pferunt: z b ē falsuz qz vñ nō p fuit acetū: vel. i. q sūt in aceto de vino z nō i alio aceto vt b alijs succis: z cō est calor vini: vñ fort⁹ cal fit i putredie. (Et qñqz enītia.) i. suba. Considerādū q dicit iuuat: qz aliud est iuuare non addēdo vñ vt oleū aque vinū opio. aliud virtutē addē vt iusquamus oleo. z de simplicib⁹. pe. ca. al. 3. de simplicib⁹. ca. 4. dñt in.

Et qñqz accidit vt sint qdā saporēs nō puri: z decide purificēt fm tps sicut aq acreste. cū enī lup ipaz plō gat tēpus purificat eius acetositas pp multitudinem eius qd residet ex pōtico z reliquis. z qñqz accidit vt sint qdam saporēs puri z remiscet eos tps cum alijs sicut mel. tēpus enim ipz amax efficit z acuit augmentata acuitate z amaritudine: z sicut vigorat amaritudo tēporis quā facit tempus z eius acuitas expfionē vuc: nā tps in primis dat ei amaritudinē pmixta tera: decide incipit in ipsa puritatē z clarificationē facē.

Hic ostendit quid facit tempus in saporibus zē.

Cū q pmscēt pōticū z amax fit absterfio cū stipticitate et est pueniēs cōsolidationi exitura: in qb⁹ est laxitas pauca: z puenit oī soloni: cui⁹ cā est oppilo: et cōfert spleni vehemēter si amaritudo nō est in eo vbi lis: et oia qdē que sūt hmoi cōferūt stomacho z epati. Amax enī absolutū z acutū absolutū nocent visceribus: et si associat eis stipticū pferūt: nā ipsa sua amaritudie radūt: et qd est eis de stipticitate seruat vtutē vī scez. Et qñqz est in stiptico amaro: imo in stiptico i q nō appet multitudine amaritudinis vtus solūes cholam citrinā et aquositate cū expfioe: et nō est in ipso vtus solūes flegma viscosus: z pprie si stipticitas est fortior amaritudie z b est sicut abstinbiū. Dē aut dulce cū stipticitate viscerib⁹ est amicu: qm est suauē z pfortās ē z pbi bet epalperationē meri: qm est silē tēperato. Et oē epicacitū pp pōticitatē suā aut stipticitatē cū ē in eo vinctuositas: aut insipiditas: aut dulcedo: z vlt qd pbi bet mordicationē est gñatiū carnis. Si at est stipticū cū acuitate z amaritudie z ē cōpositū ex suba ignea z terrea est pueniēs vlcereb⁹ z exitura in qb⁹ ē bñdi.

Tracta. I.

10

tas mala z ē pueniēs valde ad psolidādū. Et qñqz fit cōpositio ex vtutib⁹ istis fm cōpōnē materiez carū z saporē fm rōcinationē quas pditionauimus añ. Nec ergo sunt que diximus de saporib⁹ z q sequunt f3 iporū picipia. Sermo at verificās in his reb⁹ est sapien ti nālī: sed medico quātitas hec sufficit assūpra ex eis.

Hic ostēdit qd ex saporibus cōpositis puenit. Et qñqz fit cōpositio ista ista dupl exponit. Primo q: loquatur de cōpositioe f3 artem. Scdo q: qz non plene dixerat cōpōnē vult dare cano. q quādoqz fit cōpositio fm cōpōnē materierum. i. substantie z forme saporis. verbi gratia substantia subtilis: vel cum sapore dulci amaro acuto: ita q vnicuiqz pōt attribui alter z alter modus substantie: sicut dictum supra (Qd zē.) tamē fm magis z minus.

Odores vō pueniūt a calitate z pueniūt a friditate: sicut eoz olfactio z ipsoz sternutatio ē calitas f3 plm. Qm cā plurima in ppingtate odorū ad vtutē odorādi est suba subtilis vaporosa: qñis sit iā pccfuz q sit fm semitā puerficiōis aeris pp resolōnē alicuius rei ex hñte odorē: verūti est primū fm plurimum.

Prima in duas. primo pmitit. Secūdo pbat. ibi (Qm.) / Considerādū q odores habēt duplex esse: vt z de aia. 97. cōmē. Unuz in odorabili z fit a calido z a frigido. signus qz reperitur in calidis z in frigidis rebus. ratio quia subiectum saporis z odoris ppopin quum: sicut enim subiectum saporum ponitur humidum corpulētum perfectum siccō agente calido vel frigido: ita subiectum odoris est humidū subtiliatum z siccū leuatum ab humido corpulētō agente calido vel frigido. Aliud autē cē hñt in medio vsqz ad organū: z istud fit a calido qz plurimū cū euaporatione: sed euaporatio fit a calido: ex quo appet qñ odor est passio humidi euaporati in quātū humidū: qd cū siccō remanet ē subtiliārū. Est at odor passio siccī subtiliari z leuari ab humido grosso: vñ euaporare aptum.

Sz qz calidū z frigidū agentia ingrossant ad saporē z odorē z subtiliant ad odorez. Dicēdū q hoc est saporabile illud odorabile.

Sz tu dices quō fm vñā pte pōt ēē sapor z odor. Quidā dixerunt q sapor fit in re z odor est in aere. vel aliter humidū rei vt cū siccō est sapor: z illud siccū vt dñans est odor z mouet zē. Considerādū q Alii dicit (olfactio) quātū ad occurfus ad nares. dicit (sternutatio) quātū ad recessus. / Sz tu dices calidū debile qd bī frigidū pōt in subtili terreo subtiliare aqueū: vñ fit odor fridus i re frigidā: q poterit euaporationē facere. Dicēdū q ista actio ē maior s. euaporatio siue puerfio i fumus. Qm pbat z arguit sic. puerfio odor fit in suba vaporosa: sed euaporatio fit a calo zē. Considerādū q duplicē ponit modū euent⁹ odorū p euaporationē f3 p3 vt intēcionalr. Et iō rō dñer. z. de aia cōmē. 97. nō est ptra Alii. vide hic z. 6. de nālībus parte. z. 5. cap. fm expōnem nostram.

Oēs q odores ex qbus sentit mordicatio: aut declināt ad latus dulcedis sūt calidi: z illi ex qb⁹ sentit acetositas z charagiatī rozalis oēs sūt fridi. Et bñ redoletia fm plm sūt cala nisi illa qb⁹ associat rozalitas: vt muscus z sedatio spūs z anhelitus vt cāphora z nenufar. Corpora enī amboz nō cūant ex substantia in frigiditate associata odorū vsqz ad cerebrum. Omne ergo bñ redolens est calidū: z similiter omne alefieniat qre ppter illud sunt facientia dolorē capitis.

Primo in gñali. Secundo in speciali. ibi (Et bñ redoletia.) / Considerādū q dñe odorū sunt nobis incognite: z ideo per saporēs notificamus: sicut ergo sapor alij calidi alij frigiditatis odorū acuti dulces calidi acetosi charagiatī rozalis. i. qualis odor rozie: qz insipidius vt est odor opij. dicit Hyus vel lētūle aque melius. Ex plm (Et bene redoletia.) i. valde cito redoletia. Rō dñm est cōis qz pōt fieri sine euaporatione: tñ vplurimū fit cū euaporatōe z qñ res valde redolet fit cū zē. Signū corrugatio corporū redolentū z paxthuris calefactū plus redolet q multū nō calz. euaporatio fit a calo. ista rō nō pbat. Arguit ē q regit calor ex: f3 nō pbat q res in se fit calida. Et ideo dicēdū q res odorabiles ē apta estumare: z per pñs habet humidū z siccū subiliata ista arguit calor est vplm. Considerādū (nisi rozalitas.) i. insipiditas (feda tio.) i. quietatio: qz ista sunt per frigidum. Considerādū (corpa) idest camphora z nenufaris. in hoc ostēdit modum quomodo in frigidant res odorifere. Omne ergo est calidum. in quātū tales: quapropter quia replent: z qz calefaciunt z attrahunt materias z dissolunt: vt dñe caplo de soda. z iō muliebra edacit zē.

B B z

Bentilis

Dub^m 35^m Dubitat vtrius odorabile sit calidū. Et videtur q^d sic. Arist. de sensu odorū nā calida. 7. Bal. 4. de simplicib. dist. 3. cap. 1. pmo. 7. 2. alimentor. cap. 1. 4. de unipero. 3. et ē humas est calidū: sed odorabile est effumans vtrūq^m. ergo. 7. Bal. 3. colligit ca. 34. 7. 36. 7. In prius Aul. 7. Dicēdū pmo q^d odorabile q^d calidū calidū frigidū sicut experientia rosa nenufar capbora sunt frigida. Scdo ratio: ille de odoribus 7. sapozib^{us}: sed sapozes calidi 7. frigidi. Tercio nō est icōueniens q^d res habeat partē odorabile calidā 7. partē fridā videntē nō olfactibile. Scdo possit teneri q^d olfactibile iquātū ē calz^{us} vt appet ex dictis. rō q^d olfactibile est de nā sicut apti effumare: 7. hec aptitudo ē a calō igneo 7. secco. 7. 3. pbat q^d solui rō q^d pbat q^d olfactibile inquātū olfactibile est calidū vel frigidū sicut sapoz. Dicēdū q^d nō est simile: q^d olfactibile est aptum euaporare.

Dub^m 36^m Scdo dubitat quō fridū ē odorabile. Dm p^r iterōne alterationē. vñ in aq^a odoramus. Scdo q^d res scda cōpōne pōt hie pres fridas mixtas foriter p^rib^{us} calis olfactibilib^{us}. vñ sūt eleuabunt et frigide vincere pōt. 7. fm hec viola 7. nenufar i frigidat. 7. Aul. corpoza enī amboz rē. 7. Ad Arist. dicēdū q^d loquitur ex p^rincipiū actiūis fumū. Scdo loquitur ex parte mālō p^rincipiū vt aptū valde eleuatiōi vtrūq^m videt esse p^r caliditate q^d pres subtiliat.

C De colorib^{us} iā locuti sumus 7. fecimus te scire q^d ipsi diuersificatur fm plin nō sunt: sicut odores fm plin: sicut ipsi demōstrāt in itione vna demōstrationē plimaz. Et est qdē cū spēi vnius diuersificans modi: 7. qdā eo rñ sunt declines ad albedinē: 7. qdā eo sunt declines ad tincturā rubeā aut nigrā. Tunc ad albedinē declinātes si sunt in specie frigida natura sunt frigidores 7. declinātes ad alia duo sunt minus frigidi. Et si nā trahit ad caliditatem: tunc res est ecōuerso. Et hoc qdēz quādoq^m diuersificatur in rebus: verū tamen illud qdē est fm plurimū est qdē dixi ante. Loquamur ergo nūc de operationibus medicinarum singularium.

C pmo cōparat ad iudicia odorū 7. per p^ris sapoz. Scdo ostendit quāle iudiciū sumit. ibi. 3. ipsi. Cōsiderādū diuersificans fm significando: q^d idem color calidū 7. frigidū odorabile capbore et calcie. hoc aut non p^ringit de sapore 7. duo diuersi colores possunt eē in reb^{us} eiusdē cōplexione vt rubedo in sandalo albedo in sandalo nigredo 7. albedo in insulquamo. Cōsiderādū colorē vel ipse medicine diuersificans. s. ab alia specie. i. inter se vt rosa alba 7. rubra: 7. h^{ic} p^rie videt itelligere Aul. in genere siue in specie medicinarū frigidaz in qbus est albu 7. nigrum vel rubē vt papauer. Rō d^r. q^d res frigida vtrūq^m est humidā: 7. frigidū in humidum dealbat: quātō albio: tāto frigidū vt rosa. 7. hoc vult d^r. cū dicit (tūc ad albedinē). Contra. papauer rubē minus frigidū in genere colorum in qbus est albu 7. nigrū vel rubē siue tinctū quātō rubidior: 7. tinctior tanto calidior. Exemplum. cepe lilium saba cicer rē. Albeque sit 7. Bal. 4. de simplicib. ca. vlti. D^r vult quātō albio: tāto calidior: sic itelligit cum dicit. tunc res est ecōuerrario. Rō est: q^d calida mā est sicca rē. nec ponit exēplū. Cōtra reperitur vñ albu quib^{us} calidū rē. Apparet ergo q^d iudiciū super cōplexiōe absolute non verificatur: q^d albu cū calido 7. secco. Scdo verificat cū cōditione p^r dicta de cōgelatis 7. de vltis rē. Tercio verificat in eadē specie p^r cognitio q^d sit calida: possumus dicē hec est calida: nō tā semp rē. Remāserūt due q^dnes q^d disputant d^r. supra in pmo caplo. C^o prima est de reductiōe medicinarū ad actuz: et de hac iā dictum est: quia eam determinatam habes.

Dub^m 37^m Scda qdē est: vtrum sit reperire medicina 7. tēperatam. Vides q^d nō: q^d Bal. 1. de simplicib. medicina p^r cap. 7. 3. lib. ca. 2. 7. de cōplexiōib^{us} ca. 4. 7. Auer. 5. colligit. 7. ca. ponunt q^d hec est differētia inter cibum 7. medicinam rē. 7. Auer. 3. ca. dicit melius attribuire distemperantiā medicinā. rō est q^d qdē pmutat 7. alterat nos non est tēperatū. sed ois medicina pmutat nos: vt p^r de simplicib. ca. 7. 3. In prius est Aul. 7. Solutio cōis. est dare medicinā tēperatā. pbat p^r per Bal. 2. de simplicib. ca. 1. 7. 2. dist. 3. 7. 3. de simplicib. ca. 2. 7. 3. 7. 4. dist. 2. 7. per Aul. ca. de cōplexiōib^{us} 7. b^{ic}. 7. oēs auctozes affirmāt vt est oleū dulce. capil. ve. hyacinthus vestis rē. ratio est q^d si est dare rem que non operatur a mā sed a qualitate que inducit effectū nō trāsgredientē cōplexiōē nostri corpois i caliditate vel frigiditate rē. est dare medicinā tēperatā. s. sic ē rē. p^ro mī pmo res que extra occurrūt: veltis tēperata fricatio cuz oleo dulci ab itra sic hyacinthus aux rē. Scdo est dare medicinas distēperatas. Cōsequētia 13 ex 2° celi. 7. rē est dare imperfectū ex nā: ergo pfectū est dare: extrema pōt pūgi 7. frāgi ad formam mediam. Cōsiderādū q^d sicut colligitur ex 2° de simplicib. medicina in plurib^{us} caplis. Medicina aliqua dī tēperata dupl^r. per actiōē vt veltis. Scdo p^r hoc vel in potētia vt hyacinthus rē. vñ in actu

Super

Vt hō homini. Cōsiderādū q^d aliter dī cibis tēperatus: 7. aliter dicitur medicina: q^d cib^{us} vndiq^m puerit 7. a similitudine: sed medicina stat nō puerfa. hoc itellerit Auer. 5. coll. 7. rō distēperātia dī attribuit medicinis: vt dixit Auer. 7. ideo p^r alimētoz. 1. ca. Bal. vult q^d res vere tēperate sint alimētū. legatur ex hoc q^d si de cibo patur quātitas magna nutrit: sed si de medicina def tñ inducit rē ēcneā. Rō q^d cib^{us} dī reponere partes cibati: ideo ad quālibet p^rē dīet ire. s. ad quēlibet pozum: sed vt medicina tēperet calozē nūm sufficit q^d disponat spiritū cordis. 7. rē vñ p^rē alia mediāte: q^d sufficit quātitas parua si addet augeri poterit virtus 7. alterare. 7. Ad rō nem dīm q^d ista actio est pseruatio. 7. 3. apud me est difficultas q^d cōplo in medicina tēperata cū ē reducta ad actū est aliq^d cōplo 7. p^ricipiū alicui^{us} actiōis. Quero q^d ad qd agit vel ad calozē q^d p^rerit sit in pōte 7. hoc ipossibile. vel ad maiore 7. tūc addit. vel ad minore 7. tūc minuit. vel ad tātū quātū est: 7. tūc caloz est dupl^r. 7. Scdo ista pseruatio vel est pseruatio actiōis vel est aliq^d actio pseruatiua. nō pseruatio p^r q^d oē nō agēs in nos dicere pseruatiū qd tū vñ falsū. 7. rē nos p^ricipimus q^d res tēpate iducit sensus in nobis: vt. 7. 3. hō amplexatus: ergo ibi est actio pseruatiua: tunc q^d q^d ad cgrit. actio enī sua nō est nisi ad calozē aut frigus. Bal. autē nō fuit facile videre hie. Et ideo dicamus quōdā dī rē q^d medicina tēperata cōseruet sua opōne que est pseruatio actiōis non actio pseruatiua: sed p^r assentia ad corpus p^rib^{us} corp^{us} pmutari ab alijs alteratib^{us}. 7. h^{ic} p^r parer p^r Bal. 2. de simplicib. ca. 3. dist. 3. pōnes exēplū de medicina tēperata ponit exēplū de aere tēperato quā notificat p^r ex cōfessionē actiōis calefactiōis vlti frigidatiōis: 7. ē talis q^d corp^{us} nō trāsmutat ab eo 7. nō inuenit it tactū. 7. q^d exēplū nō erat claz dat aliū exēplū de duob^{us} hōib^{us}. 7. vult q^d vñ nō alterat aliū alteratiōe penitus. 7. si dī q^d vñ calefacit aliū de cōmipropoz: q^d est dīcē q^d p^ribet vt aer frigidus ifrigidet rē. hec via nō est bñ cū dēs. vidimus enī q^d vñ hō p^ricipit calozē alteri^{us} cū occurrūt sibi pectorib^{us}: 7. sit alteratio aliqua. 7. ad Bal. dicimus q^d vult q^d medicina tēperata nō alteret penit^r. 7. alteratiōe q^d est extremoz. Scda via ē q^d medicina tēperata iducit quādā formā que est quēdā calitas alia specie a caliditate corpis quā pseruat 7. nō addit nec minuit illi. Exēplū. pono q^d in luce sit caloz virtualis dīne spe a caloze ignis: q^d bñdā non placeat. soligif debite occurrēs pseruat ignē iducēdo quēdā calorem q^d nec addit nec minuit de caloze ignis: sed est sibi qdā pfectio qua pseruat: sic ē locus nālis facit in oī locato b^{us} opōne nostrā. Tertia via est q^d medicina tēperata pseruat alteratiōe ad quātes que facit vñ iūro cū calitate nostrā nāli p^r cuius itellecū pmitit. p^rimo oīs tēperantia caloris nālis sanī hōis b^{us} latitudinē sibi qua semp variatur vsus sua extrema. Exēplū. hō sanus dī gescit dum dormit ifrigidat 7. est sanū dī est gaudēs 7. dum trīstia: dum mouetur exercitat 7. vigilat rē. mouet versus caliditatem in eadē latitudine. Scdo oīs res que inducit caliditatem trātermi nos hui^{us} latitudis dicitur pseruare: vel dī medicina tēperata. Rō q^d in tota ista latitudine dicitur hō sanus: 7. per p^ris tēperatū. Actio ergo medicine tēperate est pseruatiua ad aliq^d p^rē caliditatis vincētē in ista latitudine. Cōtra. ergo medicina tēperata reperit calida 7. frigida. 7. p^rē pondē botem in extremo latitudinis 7. ap^r priorimo medicinā tēperatā: ergo distēperabit. 7. Ad p^rmo dī q^d quēlibet dī dīcī tēperata: sicut quēlibet p^r illius calozis est tēperata: q^d in latitudine sanī 7. tēperati calidi sicut inuenit formam tēperatū 7. vigilia tēperata. 7. Ad 2° dīm p^rmo q^d nūq^m pōit i pfecto esse in illo extremo: q^d extremū diuidit in infinitū. Ad huc pōito q^d sit dīm igif pmo q^d medicina aliqua nūl agit: q^d iam egit formā quā dī inducere. Scdo q^d aliqua medicina tēperata agit. s. que mouet ad p^rum. Tercio q^d si ager poterit distēperare: 7. hoc ē per accidēs 7. ex dispōne passī: conseq^rat ergo ali qua forma mālū nō pōt pseruari. Dicēdū q^d vñ ē vt que ē in extremo. 7. 3. vltimū forme aū corruptionē si est dare vltimū. 7. Ad rōnē cū dī. aut rē. dico q^d ad nouā calitatem. Et cū dī aut maior. dicēdū q^d est maior illa: sed talis q^d est pars totius 7. nō corrūpēs sicut partes albedinis que acquirūt super albedine precedente.

Dub^m 38^m Dubitat vtrū dulce 7. amaru sint sapozes extremi sic albu nigrus sunt colores extremi. Et vñ q^d sic p^r Aul. 7. Cōmētatoz. 2. de aia cōmētō. 105. 7. de sensu 7. coll. 3. cap. 34. de accitib^{us} sensus gustus. Et rōnib^{us} p^r ista opōne. 7. p^ria. sapozes sūt extremi gbus sūt alij: sed ex dulci 7. amaro alij sūt: vt p^r Arist. de sensu 7. sensato Auer. 3. coll. 3. vbi sapoz amaru 7. dulcis sūt elina sapoz fm q^d albu 7. nigrū sunt extrema color. 7. Ampli^{us} sapozes isti occurrunt nobis cū maiori p^rietate: q^d cū delectatiōe 7. tristitia: 7. magis dī. 7. Tercia 7. est rō cōis qua tenet ista opō. sapozes passio humidā actiua: 7. a sicco: 7. dulcis 7. amarus sapoz sunt dī vel extremi. pbat p^r se: quētia: q^d in dulci ē optima pmutatio 7. actiua hūidā a sicco 7. in amaro ē separatio: 7. magis p^rianf. 7. probat aū. illi^{us} est passio sapoz qd est aptū illabi 7. replere: sed hūidus est hūidū. 7. magis appet: q^d sapoz hūidus mouet. Scdo. illi^{us} est passio sapoz cū nutrimentū ē oia. sed hūidū eubimi nutrimentū est oia hūidū dīpō. Maior ē nota: q^d sapoz ē ad uestigādū dīas nutrimentū. minor est nota. Tercio si sapoz

In opp
Auer.

Encl. 2 p

Dab^m₃

11

333

Bentilis

passiones aut privationes. Uel alr qđ cū dicimus. fapoz est passio nutriti. intelligit. f. fapoz est qualitas qua inuestigamus nutri-
mētū sicut dulce: vel rem inepā nutritiōe sicut amara. Ad scđz
dicēdū qđ nutritiō nō est absolute: vel absolute ipse sibi: s. s.
hoc determinatum: ideo mixtum pfectum: ideo mixtione pfe-
cta factum. Ad tertū dōm qđ nutritiō est siccū z humidū cor-
pulentū. Prima igit cōclusio est qđ fapoz est passio būdi actuati
siccū calido miferente. Secunda cōclusio est qđ vtrūqz istorū est
corpus nutritum. Et si placet tibi secunda cōclusio tene eam: z si
non dimitte: qđ ubi horum sequuntur que dicuntur.

Dub. Sed dubitat qđ vñ si hī possibile qđ in vna pte sit fapoz z odor:
qđ fapoz est passio humidū copulētū ēuantis siccū vel actuati a
siccō: sed odor est passio siccū quasi lauari z emundari ab humido.
signū eius est euaporatio fumalis ad quā sunt apta fapozita. sed i-
possibile est eādē pte esse humidū copulētū siccū ipse sibi z siccū
fumosam. Secūdo sic qđ humidū patiens est ut fiat fapoz est cō-
stans ex quatuor elementis: igitur debet resultare fapozes diuer-
saz ptiētatum fm spēm. quodā patiente humido a siccō: quodā
patientē calido a frigido vel eōtra: sic gustus nō erit vñ? con-
trarietas: z per pñs non erit vnus sensus. Tercio dubitat: qđ si
fapoz sit humidū patientē a siccō cū hoc fiat dīgōne siue cōmixtōe:
z digestio fiat a calido principalr: ergo calor erit principalis cau-
sa fapoz: z nō est cum causa qđ est cōtra Aristoteli. Quarto du-
bitat. si humidū qđ patit qñ sit fapoz est humidū mixtū. calidum
frigidū z humidū siccū: quare illud dī plus calidū qđ humidū frigi-
dū qđ siccū. Silr si humidū nutritiū est calidū siccū z humidū:
quare plus dī humidū qđ calidū frigidū qđ siccū. Ad pñm dōz qđ
dari pōt triplex responsio. Vna qđ fapoz z odor nō sunt alique for-
me absolute in re: sed humidū z siccū certe mēsure z pportionis
ignote nobis cū agunt in linguā z imprimunt sensationē hāc quaz
describimus hoc vocabulo fapoz siue gustatio: de re extra dici-
mus qđ est fapoz: ita z eādē res imprimens in odoratū causat aliam
sensationē: z tūc qualitates in re extra sensate nō sunt nisi calidū
frigidū siccū z humidū z colozes z lux. sonus enī erit nisi mor? lo-
calis cōparatus auri patienti. Ista opinione dimitto alijs. Secū-
da responsio est qđ fapoz actu reperit in rebz: sed odor non reperit
in eis nisi cū euaporant. Et fm hoc vñ dicuntur. de sensu et
sensato qđ fapoz est nā odoris. Modus igit erit iste qđ humidum
terminatū actuati siccū est subm forme qđ est fapoz: fm autē hu-
midū subtiliatū z exiccatū ut sit vere fumale acqrit formā que est
odor: z iō si nō trāsmutet fapozosus nō sit odor: z non reperit odor
nisi in re fapozosa. S. tu dices ergo odor nō sit absqđ euapora-
tiōe. qđ vñ opūnates cōiter. dōm qđ vaporatio in toto spatio. s. in
toto aere nō regit: vt Auer. determinat. z. de aīa cōmē. 97. sed in
reipsa a qua surgit vapor: opz qđ aliqđ euaporatio fiat in quo vapo-
re fundetur forma qđ est odor: quā ergo solū in poris rei vñ circui-
tur aliqđ surgat fumus siue vapor: sit odor in actu qđ prius nō erat: z
illa opū. pōt fatia applicari dictis. Alr in de sensu z sensato. qui lo-
quēs de odore loquitur de eo ut est in fumo siue vapore: z multa si-
gna sunt de h. res enī in frigore nō sunt odorabiles. silr odorabilia
sunt diuerſa vt pble. 13. z pble. z multa signa fumēdo er. 13. pte
la pblematū. Tercia rīlio qđ siccū eo patientē ab humido ē. subm
odoris nō est subte actu sed subtiliabile: s. sit actu grossū mixtū:
ergo hoc ē subm fapoz rōne humidū: z est subm odoris rōne siccū.
S. tu dices ista sunt vna forma in mixto: qđ siccū z humidū cō-
stituent vñ cōpōne. Solo: s. sit vna in actu: tamē ibi sunt due res
duoz ptiōz. s. res humidū z res siccū ex qđ forma media cōponit.
Ad 2^m dubitationē dicēdū qđ quāsi humidū patiens sit qđ dāz
mixtū: z siccū ē sit quodā mixtum: tñ fapoz resultat ex humido
mixto patientē siccō in quāru est illud humidū: z hoc siccū nō inq-
tūz calidū vel frigidū: z nō resultat fapoz vnius ptiētatis. Uel aliter
ex forma que est fapoz nō resultat ex humido z siccō sicut complo-
ex illis: sed ē alia forma a forma cōpōnali: z iō stātibz pluribz pñci-
pijs actiuis z passiuis pōt resultare forma vnius ptiētatis sic re-
perit vna forma a diuersis vt calor ab igne z motu. silr qđ vna cō-
trarietas pōt principalis disponere qđ alia: sicut ad formaz ignis
principalis disponit caliditas qđ siccitas. agere ergo siccō in hu-
midū z calō in frigidū pōt resultare fapoz vnius ptiētatis. Vlti-
mo dicēdū qđ fapozes sunt duaz ptiētatz: z sic gustus erit duo
sensus: sed later ei? multiplicitas sicut in tactu. Ad 3^m dubitatio-
nē cū dī: qđ si fapozes sunt per digestionē: ergo principalr a calō: z
tamē Aristoteli. dicit qđ calor est cū cā. Dicēdū qđ aliqd dī cum cau-
sa duplr. Vno mō non per se nec principalis cā sicut calidum bal-
nei ad digestionē cibi in stomacho: z hoc mō calor nō est cum cā: z
ratio qđ fapoz sit a dīgōne vt pfectus fapoz. s. dulcis: sed calor ē pñ-
cipalr digerens: ergo cā. Alio mō dī cum cā. i. causa scđa siue me-
diata quā per se: z hoc mō calidū est cum cā. nā humidū patiens
sit fapoz: sed per se z immediate humidum patiens a siccō: calz autē
est mouēs z isto mō calū est cū cā. Ad 4^m dubitationē qđ hū-
midū qđ est subm fapozis sit cōpōsitum ex quoz elutis: z silr hu-
midum qđ patit a siccō ut fiat fapoz sit humidū mixtū: tñ plus ab

Super

humido dñatur qđ a siccō vel calō siue frido. rō qđ esse passiuū plus
est per humidū qđ per siccū calidū vel frigidū. silr qđ fapoz magis p-
propriet sibi hoc corpus mixtū in rōne sube in quātū humidum qđ
in quātū siccū frigidū vel calū. p. probat signo. Alr. z. Auer. z. de aīa
ter. cō. 102. z. 104. qđ vt fapozes hāt in actu idigēt humidū liquido
vt salua: vt Gal. 4. de accitū z morbo. ca. 6. dixit gustus nō sentit
nisi subam humidā. Ex his apper quare nutritiū dī humidūz
quā ipm sit ex quatuor elutis factum. rō est: qđ ē nutritiū est
esse passiuū z vniſicabile mēbris z ēē corpulentū: z iō dicimus qđ
est grossū hu. z ideo dī qđ siccū respectu rei potabilia. Ex his
soluit qđ qua querit cuius passio sit fapoz: qđ apper qđ passio hu-
midū z cuius humidū z quālī patientē iā est dem. z hoc Alr. z. Auer.
sentit z ē Gal. Ad pñm qđ iducit. s. qđ Gal. sentit qđ calido frido
siccō z humidū patientē? sit fapoz. dico qđ fm has qualitates oēa
sit trāsmutatio cū sit fapoz: principalr tñ sit trāsmutatio in humi-
do a siccō mouētē calō. z dico calidū fm oēm suū gradum quo pōt
fieri talis mor? vñ calidū factiū acetosi z pñci voco calū lz re-
spectu calozis hoīs sit frigidū. Ex dñctis iſero vñ pñclonē āne-
ram qđ aliqđ humidū mixtū nullus fapozis a actione siccū mixtū
pōt fieri fapozitū: sed humidū aqueū simplex. A. quā nō sit fapoz:
ita siccū puro: z tūc apparēt quatuor pñclones ex predicta qōne
autē dēctes principalē qōnez. Prima: fapoz est alia forma a cō-
plexiōe. Secūda: fapoz sit nō solo patientē humidū a siccō sed frido
a calō: ideo seguit cōpōne factū ex calido z frido siccū z humi-
do. Tercia pñclō: qđ humidū est pñcipalr subm fapoz. Quarta
ta: qđ fapoz sit pñcie z principalr humidū patientē a siccō. Vñ
habitis oēdē p. probat qđ amara z dulce nō sunt extremi fapozes.
Primo per Gal. 4. de simp. ca. 7. z. dī. z. ca. 5. dī. Et rōnibz.
Nulla forma sensibīlī occurrit cum pñciētia multa videt ēē ex-
trema: sed dulce est hmoī. s. Maior nota a simili in colozibz sonis
z tāgibīlībz. Secūda rō. quozis in multis formis vnius gñis aliqđ
ex eis sic ē hz: qđ oēs vel sunt in illā dēctēs: vel ab illā cadētes si-
ue recedētes: videt qđ illa forma nō sit extrema: sed mediū. s. in ge-
nere formaz que sunt fapozes: dulcedo est forma ad quā aliqđ gñis
fapozes tēdunt: z aliqđ gñis recedunt. s. rō. Maior nota: qđ rōne
forme extreme ex alijs formis que distīguī. nec enī extra se habē
formā que tēdat in eā formā que ē extrema. Exēplū de calō. Alr
nō est nota. in pñductione fructū qui cū sit ipse perfecti tēdēt de fa-
pore in fapozē dulce vt pñficiunt: z eis pñctis sūt amari z ac-
ti per additionē calozis: sicut ē apper in melle. vel sic oēs fapoz
res tēdūt ad dulcedinē via pñfectionis humidū: vel recedūt via se-
paratiōis humidū a siccō. Tercia rō. ab extreme vitium me-
diatis nō videt posse trāfire nisi aliquo medio: sed a dulci in ama-
rū immediate absqđ fapozē aliquoz nō sunt extremi fapozes. Ma-
ior est nota z cōcessa per Auer. z. de aīa cō. 105. minor est nota. mel
enī sit amara absqđ alio fapozē z san. rō. solues qđ vadit p mediū s.
laret. Cōtra: qđ mediū fm formā: ideo nō poterit latere oīoz
quo apper insufficiētia rōnis Auer. z. de aīa. qui vult qđ qđ er aliqđ
amaro itur in dulce p mediā: ideo sunt extremi fapozes. nā pñci-
tio que dicit. forme a qđ itur sine medio non sunt extrema vitia
mediata. est pñpositio sufficiens. sed illa que dicit. forme a qđas itur
cū medio aliquo sunt vitium extreme. est pñpō sufficiens. Itē ar-
guere de rubeo in citrinū p mediū z nō sunt extremi colozes vt
mi. Quarta rō. fapoz est fapoz humidū aqueū siue sumas būdiūz
aqueū elutale siue mixtū. s. fapozes extremi nō sunt amarus z dul-
cis. Hīs est oīum. Cōsequētī. p. quozis alique forme in sui p-
ductione sequunt aliqđ duo pñcipia: illi forme sunt magis adiuuē
zue in qđ repit maior ptiētaz pñcipioz: z ille non sunt extre-
me zue in qđ nō repit pñcipioz vitium ptiētaz. Exēplū. colozes
sequunt opacū cū luce: z qđ in albo est multa lux z pauca opacitas
z qđ in nigro nō sunt extrema zia. sed viride z nigrū nō sunt zia.
sed pñcesso qđ amara sit vñ extremū z in eo vincat siccū dulce non
pōt poni aliqđ extremū: qđ vīcat humidū: qđ sunt alij fapozes hu-
midiores dulci: ergo dulce nō est extremū amaro oppo^m. Dices
ideo in dulci vīcat humidū in h qđ est ēē bñ cōmixtum cū siccō.
Secūdo. dī dulce nō est extremū dā qđ mibi extremū respectu ama-
ri. Ad pñm dōm qđ oē mixtū pfectū nō facit extremū: qđ tūc co-
loz viridis ēē extremus respectu nigri: qđ est perfectior cōmixto.
Ad 2^m dicam qđ fapoz īspidus aquosus est extremus: solues qđ
īspidū nō est fapozosus. Solo. primo dicā qđ amara non est fapo-
rosus. p. probat pñmo per Auer. in de sensu. Secūdo sicut mixtū īspidū
dum nō hz fapozē defectū siccū īficiētis vt albumē ouit: ita res ama-
re vt cineres non hnt fapozem defectū humidū: z ideo amara non
sūt fapozita nisi humectetur: vt Auer. in de sensu z sensato. Secūda
solutio. sufficit mibi qđ dulce nō sit extremū aliquod. z si nō vis qđ
aliud extremū sit īspidus aquosus qđ nō est fapoz: p. acetosum p
vno extremo z amara p alio. de amaro est iā pñcesso ab oībz: qđ
ibi est dñas siccū vere pfectū nō cōmixtū cū humidū. sed in ace-
toso dñat aqueus plus qđ dulci z nō est cōmixtū siccō terreo: ergo
erit extremū aliud. Contra dices: acetosa hnt plus de siccō qđ dul-
cia: signū qđ acetosa siccāt: z ideo plus pueniunt cū amaro qđ dul-
cia. Solo.

cia. Solo. nego. asis. et dico qd acetosa pura non hnt plus de terre. stri qd dulcia. hoc posset colligi ab Auer. 5. coll. ca. 27. dicit. fit a frigiditate mixta in pre humiditate. Ad. pbatone dico primo sicut ridet Auer. cuida roni. z. de aia. cometo. 105. di enia. Bal. z. sequetur. ribus qd oia dulcia z amara sunt calida. z. ideo no sunt dia z extre matimo in vno currunt. Auer. negat. z. cu pbat qd dulcia videntur nos calefacere. ridet qd hoc est vey respectu corpis humani. non aut respectu nature ipsius rei. Ita dica qd acetosa ericcat. hoc est vey respectu hois non in se. Vel aliter qd no sequitur. ericcat nos. ergo est sicci. qd in acetoso lz fit plus aque z minus terre respectu aque qd in dulci. ita illud terre e separat. z. ideo ericcat. lz in dulci est comixtu. io non ericcat. Quinto ro. reperit sapor. sic. cior qd amarus. ergo amarus no est extremu. L. de sequetia est nota. Probaf. asis. qd sapor acutus est sicci. qd sicci in quarto gradu amay in scdo. Isaac in dictis vlibus. Dices p illud sicci e igneum. Scdo qd no segtur. ericcat nos. ergo in se e sicci. Solo. dica qd est terreu subtilitatem ab igne. Solo. dico qd habeo istud signu qd oia z no solu ho ericant plus ab acuto qd ab amaro vt lapides ferri ab aceto z no a lupinis. Sexta ro. sapor qd plus distat a dulci fm qd dulce e signu rei nutritibilis e magis extremu respectu dulcis. lz sapor acut plus distat. z. qd amay. z. na nutritibile est paties qd qd no pot nutriti. qd defectu hndi no patit. z. cu hoc vt plus distat qd qd defectu humidu no pot pati. lz acutu no patit. z. e ager in membra plus qd amay qd solu defectu humidu non patit. Sz tu dices ptra. qd acuta regunt semp humida vt allia cepe z. ddm qd illd arguit. diu. qd eni terreu acutu. quersuz est ad igneu non pot per se distinctum in reb. reperiri. z. io qd p subro z in quo tenet repit in humidis z in alijs reb. z. io acutu cinere stat i cinere vel liciu. R. dices fer pmissi sunt fundare sup picipia. Sz. z. Auer. Rones at que sequunt sunt fundate sup picipia. Bal. z. medicor qd tenent qd forma saporis segtur calm z fridi sicci z humidu. Septima ro. illi saporis no sunt extremi yltimi qd ambo sunt calidi. sed dulcis z amarus sut hmoi. Soluit p. qd sapor no segtur calm nec fridu. sed humidu z sicci. lz e pbatu diu. Scdo dicit qd amay est calidum. Solo. dcm est p falluz. qd colores sut forme magis imales z min sequela coploni. lz supra e reprobatu dcm qd amay est calidum. Octava ro. illi saporis sut extremi in qb e maior eximitas siue pueras calidi z fridi. lz pociu acutu sut hmoi. qd pociu friduz acutu calm. Non ro. illi saporis sunt extremi qd maiori puerate occurrut gustu. sed pociu z acutu sunt hmoi. qd pociu stringit z aggregat. acutum ho separat sicut album z nigrum in visu.

lacio pncipalis.

Sz tu dices qd in suma tenend est de eximis saporib. ddm qd si vniuersitas saporu diuidit in duas vniuersitates sic ponit qd itates rigibiles in duas pmas puerates. scali z fridi hndi z sicci. tunc extremi saporis de sequitib. calz z fridu sut pociu z acutu. z. exmi sequetes hndi z sicci copulatu sut acetosa vli spida z amara. tri ad vna quag pcurrut vnaqueq qd itas. f. cali fridi hndi z sicci. dulce ho z amay ponunt exmi saporis i b. qd in vno e pfecta mixtio hndi cu sicco. z in alio pfecta separatio hndi a sicco. z. hec e ipropa pueras vli no pncipal pueras. Ad. Sz. ddm qd loq p b. sz famositates. Scdo qd loqur ad delectabil vli indelectabil iprimu. Tertio qd vocat dulce exmi respectu amari via pfectiois. qd pfectu fit dicit vnu exmiz qd oia iperfecta cadut z dant exma. tñ actuali vel formal e mediū respectu opposito exmiz. Sz ad rones. Sz ad pmas illi saporis sut exmi ex gbus sunt alij. pcedat. lz alij sut ex dulci z amaro. nego. Ad. Sz. dic qd intelligit iproprie fieri. lo pari ad dulce sic ad pfectu z ad amay sic ad ipsectu. z. io ois sapor iquatu bz comixtione hndi cu sicco tñ z picipat na dulcis iquatu bz siccum suu no pmitteu hndi imo sepat. itatu bz de na amari. Nec voluit Sz. semp in factoe hox saporu pcesse dulce z amay vt notum est. Sz ad 3m illi saporis sunt magis exmi q nobis occurrut cu maiori puerate. ddm qd pueras illa vel e itriseca z formal z h e veri. vel e extriseca sic delectatio z tristitia. z h e falluz. Sz ad mior euz di q dulcis z amarus occurrut nobis cu maiori puerate. ddm qd vey e extriseca. f. delectatio z tristitia. z h no fac puerate maiore. Exrepli. color viridis z color alb. vli niger occurrut cu maiori puerate q color alb. z niger q viridis cu delectatione z alb. z niger cu tristitia. filr aq repida z aq frida respectu tact. z tñ aq frida z repida no sunt exma. lz aq cala z frida. Sz tu dices quo effectu cognosca puerate itriseca formal saporu. ddm e qd cu gust. fit qd tact. z p pns gustabile qd da rigibile nunc aliq effectu saporu possunt cognosce formal puerate eoz nisi illo effectu q magis appropinquat na qd itatu pma. inest at calo z frido pgregare z disgregare. z. di duo effect. apparer plus in pociu z acuto. Inest etia humidu z sicco mollicare z ericare sicco vel idurare. z. hoc appetit spido z amaro. z. dico ericare sicco pp pociu. Sz ad 3m qd est ro positiois tenend pui cu di. sapor e passio hndi actuati sicco. pcedo z. g. dulcis z amarus sut exmi. nego. piaz. Ad pbone euz di. in dulci est maior actuatio humidu cu sicco. z in amaro e separat. dico qd vey. Et ideo ro arguit diu. qd enim in dulci est maior

actuatio hndi cu sicco. z h e mediū hns pfectissimuz e saporis. z. io opponit amaro in q e separatio hndi a sicco sic opponit mediuz exmo. z. aliud exmi est sapor in quo est humiduz sicco no mixtus. siue sit ispidus siue acetosus. Exrepli filis argumeti est h. L. coplo e qualitas resultas ex comixtione calidi cu frido. ergo coplo tepera ta z frida sunt exma. negada est pna. io coplo cala z coplo frida sunt extrema. coplo aut tepera ta est mediū. z. sic est de sapore dul ci z sapore amaro. sapor eni dulcis bz rones medi fm modos di ctos. Sz ad alias rones alijs dimitto solucdas. lz credam eas bn in reflectas no esse contra Auer. nec Auer. pro maiori parte.

De opationib. medicinar. singularium. Cap. 4m.

Jecmus qd medicie simplices hnt opationes vles z opones ptielares z openes siles vli bus. Opones itaq vles sut sic calefactio z fridatio z expulsio z attractio z vlceraatio et p solidatio z q sut filia illis. Et opones ptielares sunt sic iuuametu i cacro z iuuamtu i hemorroidib. z iuuamtu in tertia z filia bis. Et opones q sut siles vli bus sunt sicut pncatio z solutio z que sunt filia illis. he eni qus sunt ptielares. qd sunt opones in mebris ppijs. z. cu infis ppijs. tñ sunt siles vlibus qm sunt opones reruz quaz iuuamenta z nocumeta sunt coia cu hoc qd patit ab eis corpus totu no per accidens.

Hoc caplm sic introduct dy. supius docet cognosce coplones z virtutes medicinar via expimeti z rones. hic declarat de opationibus ipfaz. quaz principiu est coplo z virt. Et qd opou qda sut quaru principiu est virtus z coplo itriseca. z. queda sunt quaz pñ virtus z coplo ab extriseco acqstia. io p pma. z. scdo. ibi in sequenti caplo. pna in duas. pno distiguit modos gnales talu opou. Secudo psegur declarada. ibi. Et an. Sz. Alter. supius docet cognoscere coplones. hic docet cognoscere virtutes. has eni declarat in libro p. z. vocat virtutes oes potetias que no sut calm nec fridum sic nec humidu. qd potetys trāmutamur vt virt. maturatiua z. z. qd hec cognoscent per opones. io determinat de opationib. z. io caplm loqur de opouib. z. rubrica dicit. caplm z. pno pmitte diuisione. Scdo erequr. ibi. Et an. Sz. Alter. Aui. in pncipio pcedentis capli dixerat qd cognitio coplonu erat ex facili vel difficili pgelatione odore z sapore z. ab h se expedit. z. dixerat qd ex opationib. et manifestis z virtutib. et manifestis siue nos sumis cogitio de virtutib. occultis. z. hoc vult in hoc caplo facere.

Dubm 1m

Sz tu dices qd vult h dic. ddm qd virt. nota e cala frida hndi a sicca. opatio manifesta e resolo sanatio putrefactio z. Ex his g arguimus hac virtute occultā que e maturatiua resolutiua z.

Dubm 2m

Sz dices qd Aui. in caplo distincto fecit. ddm qd Aui. debebat dare effectus medicinar cognita. z. effectus calidi fridi sicci humidu. z. dare notitia de occultis virtutib. z. h regrebat p se capm. Sz primo g duo necessaria pmitit. Scdo erequr. ibi. Medicia rñ aut opones. pna in duas sicut vno pmitit. Sz ba ibi. Et an g loquamur. pñm neqz est diuersitas vel diuio opationuz de quibus determinare intedit. Sz ba ibi. Opationes itaq. z. Tertia ibi. Nos. Sz pno pnsiderand qd dicit. simplices. no qd etiā in copostis no reperiant sed dicit. qd de simplicibus est sermo. Sz considerad secundo qd accipimus in quo stat tota vniuersalis ro opationis. qd in omnibus his simul qd no appropiet vni medicine calefactio ifridatio resolo z. nec vni pncipio solu. qd non vni forme specificē nec determinate dispositioni. qd no soluz cancro nec vni mebro qd non capiti soli z. Sz considerad qd iuuamentus pot fieri in cancro resoluendo acuitatem materiei remittendo virt. abstergendo z. sed iste opones sunt vniuersales. vel pot fieri a ppietate respiciēte hanc medicinam z hanc egritudinem. z. ista di opatio particularis. qd determinati agentis z determinati patietis.

Dubm 3m

Quia ista dica qd solidatio siue incarnatio respicit hac egritudinem z hac medicinā. ddm qd est ex pre medicine per pñm cōe. z. sic ex parte mebris vt solutum est. z. esse solutu no ponit aliquam formam specificā passiuam. sed cancer ponit mām talis ppietatis. Et opones. puoratio scilz vine vel a sudoris. (solo) scilz vtrius z bis similia. vt vomitatio siue eductio a ppietate.

Dubm 4m

Dubitat qd solutio est expulsio siue attractio. sed attractio z expulsio est operatio vniuersalis z no est similis vniuersali. ddm qd attractio quedaz est absoluta sicut dicimus medicina attractiua que calore acuto trahit de qua infra dicit. z. talis opatio est vli. Alia est attractio que fit a ppietate per specificā formam z. determinatum membrum vt intestina z. sed simulatur vniuersali qd totum corpus patitur. i. indifferet qd quacūq parte corporis trahit bu

B B 4

morem: et sic per se agitur in totum: et ideo fortiter hoc nomen. **D**icitur non per accidens: quia medicina iuana in cancro agit in totum per accidens: quia sanatur pars: et sic totum iuuatur per partem.

Flos vero non rememoratur hic nisi operationum earum vniuersalium et similitum vniuersalibus. Vniuersalium itaque operationum alie sunt que sunt prime: et alie sunt secunde. Et prime quidem sunt operationes quatuor que sunt ifrigidatio calefactio humectatio et exiccatio. Secundarum vero alie sunt que sunt iste cedez operationes: sed sunt mensurate aut comparate cum termino additionis aut diminutionis: sicut adustio et putrefactio: et sicut congelatio. nam iste cedem sunt calefacientes et infrigidantes: sed sunt mensurate et comparate. Et alie sunt que sunt operationes alie: sed sunt procedentes ab istis: sicut stupefactio et sigillatio et attractio et lubrificatio: et operatio et agglutinatio: et que sunt similia illis. Vniuersalibus vero similes sunt sicut ventris solutio et puocatio et sudoriseductio.

Nota primo eligit. Secundo declarat amplius. ibi (Vniuersalium.) Et causa quia particulares pertinent ad particularem scientiam capitulum cuiusque medicine simplicis: et non habet altam scientiam. Vniuersalium itaque. Considerandum quod accipimus quod operationes vniuersales quedam sunt vniuersales: et iste dicuntur prime vniuersales que sunt ab vniuersalibus. I. communioribus omni generali sicut calefactio infrigidatio. quedam secunde et iste quedam valde propinque primis: quod sunt prime mensurate et comparate. I. quia sunt calefactio talis mensura comparata ad hoc. I. humorem vel medum: vel ad hanc substantiam grossam vel subtilis que est in materia: et istam comparationem credo quod magis intelligat Alii. Sed de alia ponatur exemplum quod manifestius est. Vbi gratia resolutio non est aliud quam acquisitio certe mensura caloris in hunc humorem quod mensura conuertitur in fumum sive vaporem. hec ergo preseruando gradum additionis vel diminutionis caloris et coparationem ad hunc vel humidum: et conseruando comparationem ad hoc partem eius tanta mensura et cui talis substantia medicine putreficeretur: ergo apparet quod quedam secunde operationes non sunt nisi prime mensurate et comparate: sed ista ista comparatio quedam: tamen comparatio per quam proprie dicimus has medicinas facere tales operationes est coparatio qualitates medicine ad substantiam suam: propter quod talis medicina est apta resolvere et talis putrefacere. et distinguitur secundum hanc medicine secundum genera ista. I. alia est oppilatiua et sed per coparationem ad matrem respicietur non sic fit distinctio: quia tunc vinatur medicina diceretur resolutiua et putrefactiua: quod in hoc facit vnum et in alio aliud. sed medicina que de sui qualitate et substantia est apta facere euaporationem dicitur resolutiua: que aperitionem aperitiua: que putrefactionem putrefactiua et. Et ex hoc apparet quare Alii. non vult quod virtutes que sunt principia istarum operationum sunt quedam forme distincte a calido et frigido: sed calidum et frigidum mensurata comparata ad substantiam et ad obiectum in quod agunt. et hoc apparebit posterius in vna quod medicina vbi ostendit operationes ex principio quod est calidum frigidum siccum et humidum: et modos substantie qui faciunt diuersos: ideo iste sunt eadem operationes sed sunt comparate et mensurate. Et summa huius sententie est hec: quod iste operationes non sunt nisi operationes calidi frigidi siccum et humidum que sunt mensurate secundum diuersitates graduum qualitatium et sunt comparate: et habet tripliciter. Primo adinuicem ut qualitates passive ad actiua et econtra. Secundo ad substantiam medicine secundum quod grossa vel subtilis vel viscosa et. Tercio ad substantiam quod recipit actionem medicine agentis. Quedam alie sunt distantes et dicuntur alie operationes ut stupefactio: sed enim necessario fiat a frigiditate: non tamen de talis alio quo istorum modorum: quod mensurata additione et diminutione: quod frigidiora non magis stupefaciunt: nec quod coparatur ad modum substantie: quod in grossis et subtilibus reperit. nec coparata ad medum hoc: quod omne medum stupefactum stupefacit igitur ibi aliqua proprietates. Et imaginat Alii. quod quedam stupefactio operatio fridi alicuius proprietatis. I. forme specificae: et ista forma specifica et istud frigus apud me non est due res: nec est frigus ut addit: sed frigus hoc ita imaginat quod sigillatio. I. cicatrizatio ut ibi est signatio aliqua et latitudo: et eius qualitatibus primis cui aliqua proprietate. de his tamen infra videbitur.

Et ante quidem quam loquamur de operationibus earum loquamur de proprietatibus quas in seipsis habent. Dicimus ergo quod proprietates quas medicine in seipsis

habent: alie sunt ipse qualitates quatuor note: et alie sunt odores et colores: et alie sunt proprietates famose: quare sunt iste subtilitas et spissitudo et puluerizandi proprietates et viscositas et congelatio et cursus et mucilaginositas et oleaginositas et spogiositas et leuitas et grauitas.

Hic premititur sedz necessarium ad suum oppositum et est diuersitas diuersarum proprietatum que in medicina recipiunt. Et primo premititur. Secundo declarat. ibi (Dicimus.) Tercio exegitur ad vnamquamque. ibi (Medicina autem.) Considerandum quod necessitas fuit quod cum Alii deberet loqui de operationibus virtutum: puenire erat quod sicut dedit modos operationum: ita daret modos virtutum: ideo dixit de proprietatibus. I. virtutibus. Considerandum quod eadem res dicit proprietates et virtutes. nam caliditas dicit proprietates: quod est forma proprietatis: sicut caliditas quod non suba non albedo de virtutibus in quantum est principium actionis: et fumo actione large ad actionem. et iuuamentum in actione. Dicimus igitur. Considerandum quod istis dispositionibus quedam habent nomen proprie virtutis ut caliditas frigus. quedam virtutes dicuntur proprietates. I. dispositiones: quedam a proprietate que non sunt principium actionis in nos ut subtilitas et sed iuuant et. Secundo considerandum quod Alii. vult quod caliditas frigus. et huius forme in medicina sicut quasi color et odor. et in hoc vult quod non oino reducant ad actum nostrum calorem. et de hoc vide in questione nostra. Tercio considerandum quantum iste sunt. I. que iste sunt. I. vel de numero: quare quod alie sunt proprietates famose preter istas et non iste sole. sed cum his sunt alie que sunt ei proprietates sive virtutes. sed differunt ab istis que sunt. I. quod iste sunt virtutes agentes ut appetit. I. iste sunt iuuantes in actum cum sint plures ex eis modi quod substantie et tales modi non agunt sed iuuant.

Medicina autem subtilis est cuius proprietates est ut cum a virtute patitur naturali que in nobis est: diuidatur in corporibus nostris in partes minimas sicut crocus et cinamomum. et hec quidem medicina magis confert in omnibus suis impressionibus quam omnes medicines: ita ut in eius desiccatione non sit mordicatio: tamen consequitur desiccationem rei fortis moridicantis. Et intelligo per spissam cui non est istud de suis proprietatibus sicut cucurbita et gypsium.

Prosequitur et potest diuidi in decem partes cum simul prestat de gratia et leui et p. Considerandum quod de calido et frigido non oportet loqui: quod note sunt et investigare et de coloribus et. non quod ut mouent vel sum et auditus est scia nalis ut aliqua significat vel lapores causant dictum est supra. Restat ergo loqui de subtilitate et grossitate et. que sunt proprietates que et si non agant in nos iuuant in actione vel impedunt ut appetit. et ex hoc actu quod caliditas et frigiditas variant operationes secundum quod coniunguntur alii et alii modis substantie. et hoc est ex quo resultant diuerse virtutes ut aperitiua resolutiua putrefactiua et. I. et etia et alia requirant ad diuersitates talium virtutum: tamen modis substantiarum faciunt ad hoc. Et hoc quod supra Alii. dicit operare et. Pito medicina de subtilis substantie effectiue: quod subtiliat ut oxy mel: et hoc modo non sumit hic: quod est virtus de qua agit. Secundo modo de medicina subtilis in diamentris ut capillus filius plumbi: et huius modo non sumitur hic: quod grossum frustum cinamomi esset grossum et subtilile frustum gipsi esset subtile. Tercio modo in modo substantie: quod est aerium sive apertum aerari et dilatari in oem diamentrum ut fiat vapor subtilis: et isto modo sumit hic et talis dispositio in non sit actu in medicina est apta fieri in ea actu a calido naturali: et hoc est diuidi ad minima et non est puluerizari.

Sed tu dices ergo saltem non habet istam formam medicinas: sed dat eam calor nalis. Dicendum quod non curo de hoc cum talis forma non sit agens sed iuuans. Vel aliter quod non dat ea sed remouet prohibes sicut ignis non dat plumbum humidum quo fluat: quod fluat argento vivo. I. aqueo fixo prius: sed remouet frigus congelans. unde plumbum ita est plumbum eliquatum sicut non eliquatur. Tercio considerandum (magis pferit) potest intelligi meliorem et vtiliorem homini effectum et hoc est saltem: quod effectus eius potest esse nocuior ex hoc ut venenum napelli citius occidit sui subtilitate: imo hec subtilitas iuuat effectum venenorum nocuiorum: ut de simplicibus medicinis cap. 2. dist. 4. Alio modo magis pferit. I. magis facit sua operationes: et hoc idem dupliciter. Primo. I. interius facit cum magis ad minima in profundum tunc patiens. Secundo idem citius in tempore inchoat. I. citius reducat ad actum. regitur enim talis subtilitatio in medicina si agat ut citius in nostra questione de hoc: tamen non moratur in actum ut grossa medicina. Ex plumbum balsamum cum cera. Quarto considerandum quod vtilitas sive iuuamentum subtilitatis in medicina est respectu sue operationis: quod si est calida vel frigida et. et hanc subtilitatem cum dicitur medicina fortius exiccat per subtilitatem: ita quod psequat effectum.

etum siccit mordeat. est et respectu alterius medicine qd dat per
 nectione alijs z hoc ptenet ad sciam de copositione medicie: z id
 cibis sit et qd intelligit. Et intelligit qd gipsum sit spissius terreni.
 apparet et de curbita qd spissa z aqua. unde cepe coquit cu eis
 vt subtiliet. Et considera qd vitilias est figere alias sicut medicias.

C Per viscosas vo lubrica signamur oes medicinas cui
 proprietates e actu aut potetia qd e opario cu calitas
 inata i ea ipressionem efficit vt recipiat extentione suspē
 dēdo z nō abscondat qn extēdit: z est illa cui duabus
 extremitatibz cū duo adherent corpora z mouent ad
 elongationem possibile est vt cum eis moueatur pte
 ter illud qd est inter eas absconditur sicut mel.

C Considerādū qd medicina viscosa actu est sicut viscus mel potē
 tia fungi portulaca z oē ex quo fit humor viscosus cōcant in hoc
 qd cū recipiunt extentionē nō separaf. s. hoc actu z hoc potetia. z
 erit actu cū calor egerit. z hoc est qd dicitur aut potetia que viret. i.
 que viscositas est ei opō. i. phitit in ei opōne qn calor egerit zē.
C Considerādū qd viscositas est vitilis medicie in se. s. respectu sue
 operationis qn est medicina simplex: qd adheret mēbro vt mel.
 calefaciat z infrigidet zē. qd partes medicie separatas applicet.
 z ideo aliqua operatio nō solū iuuamētū. albugo oui in vulneri
 bus. phibet fluxū humorū zē. z quedaz viscosa tenax qū volumus
 fuere vulnera: qd phibet modicationes materierū: aut se miscen
 do cū materiēbz acutis vt portulaca stando ad superficiē mēbri
 vt sepum caprū in disinteria: qd obturat vias apertas unde cō
 fert fluxū sanguinis. Et vitilis in cōpōne aliarū medicinarū. pzio
 qd tenet eas vt fermententur. Scdō qd eas fermentatas tenet ne
 ab aere corrumpanz: z ideo in tyriaca triqua reponimus mel vt
 abs dirimus. Tercio qd tenet medicinas ad mēbri applicatas:
 unde sunt ppter hoc ynguenta vt diximus in quinto can.

C Et puluerizabilis quidez est que in partes diuiditur
 paruas propter compressionem paruum cuius siccitate
 aut congelatione sicut aloes bonum.

C Considerandū qd puluerizabile est cōmūibile vel diuisibile in
 partes paruas z est aliud qd frangibile: est nō tamē puluerizabile
 cū eius est siccitas. Quicē dicit cū siccitate aut frigore pgelatiuo:
 unde dicit (congelatiōe) hoc aut siccū habens poros magnos fm
 quadam dimensionē est frangibile nō puluerizabile.

C Lora glacies nō est puluerizabilis: tū bz poros qd nūc aq bz po
 ros. Soluit Alibertus. 4. metheo. qd aq que pgelat nō est pura sed
 bz corpora alia vaporabiliter mixta secū z hoc bz difformitatem
 fm oēm dimensionē z talis diuersitas stat loco poroz. **C** Considerādū
 randū (in partes diuidit paruas) differt diuisio in pres pias me
 dicine subtilis z puluerizabilis. pmo qd in subtili fit a calore nā
 li vt crocē: in puluerizabili fit a re extra vt a pistello vt piz greca
 vernit scriptozum. Scdō qd dicit puluerizabile est vere diuisio in
 partes que differtunt: sed diuisio subtilis ipozie est diu. fio. sed
 trāsmutatio de mō substantie dense in aerea rarā. Tercio rōne sub
 stantie: qd puluerizabile est siccū z indurātū frigore. sed medicina
 subtilis est habēs de aere in potetia. z tales medicie debēt dici
 euaporabiles vel inflāmbiles a nō calore ex euaporatiōe vel in
 flāmatione nō ducētē fecē nec cinerē. **C** Scdō notādū qd vitilias
 puluerizabilis est: qd facit puenire virtutes medicie ad pres ad
 quas nō peruenirēt sicut cymini puluerizatū puocat vzinā gnto
 can. Scdō est vitile scire vt nō elaboretur in eius trituratione.

C Et pgelatiua est illa cui pprietates est vt pueniat ta
 liter qd mouet partes ei ad dilationē a quocūqz loco
 ponit: verūm actu est fixa fm suā figurā z suū sitū pp
 cām frigidā valde sicut cera z vniuersaliter est cuius
 proprietates est vt fluat non tamen actu fluit.

C Considerādū qd nō oēm medicinā pstantē a frigore vocat pge
 lam: sed illā que agente calido cū discōgelat fluit vt cera sepū zē.
 Si autē pgelatio esset talis qd nō fluere vel later vel crystallus vel
 ferrū: nō dī ab ea pgelata. Lōra: g glacies est medicina pgelata z
 tū dī puluerizabilis. Et appert ex dictis qd nō oportuit dymū labo
 rare in dādo dīam inter medicinā pgelatā z viscosam: qd nō hīt
 pueniētū quā ipse opūat. nō enī pueniūt per id qd est pgelatū in
 actu: qd pgelatū est actu fixū nō sic est actu fixū. Nec per id pge
 latū est in potetia: qd est fluidū currēs vt oleū vel aq: ita cera etiam
 fluit. **C** Considerādū scdō qd vitilias medicie pgelatē. s. que statiz
 pgelat vt cera z sepū est eius in se: qd ipa pōt appropinquari fluida:
 z tūc in loco vbi opz pgelat z inducit iuuamētū sicut cera in dis
 interia intrans est liquida: in interstītiū cōgelatur ppter paucitatē
 tem caloris in interstītiis: est etiā vitilias cū alijs medicinis: qd tenet
 illas in mēbro in disinteria: z cū ynguentis etiā: qd facit eas illabi

in pfundum sicut cera in ynguentis vulnerum cum eliquat z hoc
 facit inquantū currēs: qd dant in ynguentis extra fixationē quā pos
 sumus palpare z extra distendere per pecias zē.

C Dubitatur quare cera plus vrimur. Dicendum qd temperata et
 odorifera: z ideo conuenientior. Dub^m 7^m

C Et medicina qdē decurrēs est medicina que nō fir
 mat fm suā figurā z sitū suū cuius sistit sup corp^m durū:
 sed mouent ptes eius superiores ad inferiores in pti^m
 ad quas earū pcessus est polis sicut fluxibilia oia.

C Considerādū ista medicina est humida actu humido aqueo nō fi
 rione vt oleū decoctiones vsuales syrūpi: z id currit qd humidus
 nō terminatū ppio termino. dicit (supra corp^m durū) qd molle p
 raritate biberet illā vt pānus. dicit (in partibz ad qd) qd posset esse
 ps iserioz ad quā nō iret: qd aliqd obfaret. **C** Considerādū qd vitili
 tas huius medicine est ei penetratio z dare alij penetrationē ad
 loca lōginq: z id res quas volumus nō stare in stōcho sed fluere z
 ire vsus venas z partes renū dam^m in forma ligda vt syrūpali.

C Et medicina mucilaginosā est illa cui pprietates est
 vt cū ifundit in aq aut in corpore aquoso separant ex ea
 partes permixte illi humiditati vt pueniat substantia
 aggregata ex eis ad lubricitatem: sicut psiliū z alta z
 semina mucilaginosā solutū cū lubricitate nisi assent:
 z fiat corp^m mucilaginositas z pglutinositas retineat.

C Considerandū qd differt medicina mucilaginosā z viscosa: qd
 viscosa bz suam viscositatem actu vel potetia reducibilia a nostro
 calore. sed mucilaginosā nō bz actu viscositatem sed potetia qd re
 ducit aqua exterior vt apparebit in psilio semine cydonioz. Se
 cundo qd mucilaginosā nō tota est talis sed aliquas bz partes zē.
 vt superficies psily. sed viscosa tota est viscosa. Tercio qd mucila
 ginosa. i. mucilago est humidior qd viscosa.

C Sed tu dices mucilago actu videt esse viscosa medicina. Dm
 dupliciter. pmo qd mucilaginosā est viscosa medicina nō tamē
 mucilaginosā est mucilago. Scdō qd mucilago est viscosa scz in se
 nō tū qd sit inuisibilis aliā secū z applicans: imo lubricas est. **C** Co
 siderandū qd Quicē ostendit vitilitatem huius medicine. soluit. s. lu
 bricando. Lōra: qd ista est operatio vna de. 4. famosis: g ista nō
 distinguitur ab illa: cū ite sint. i. pprietates alie ab illis. Dm
 qd mucilago si facit hoc humectādo sicut facit prima: tunc vocat
 lubricatio de qua infra dicitur. si aut sua corpulentia lubricat se
 ponēdo: tunc hoc nō vocat pprie operatio. z possemus dicere qd
 iuuamētum lubricantis siue mucilaginosē esset cito face descen
 dere vel se vel alias medicinas a stōcho x sus i restina: vt cū vellēt
 infrigidare intestina sub stōcho citius darēt mucilaginez psily qd
 papauer: g mucilaginosā medicina vt sic iuuat bz pprietatē de. 11.
 pprietatibz: sed vt lubricat est de. 4. **C** Considerandū tertio qd cū
 medicina lubrica bz multū de humido si affertur: tūc miscetur siccū
 cū humido fluido z fit viscosa tenax: z qd pzi erat lubricū solū
 fit mō viscosum tenax: ideo psilio affato vrimur in fluxibus.

C Et oleagina est medicina in cuius substantia est ali
 quid vinctuositas sicut grana.

C Considerādū aliqd nō aliqd parū qd in oi re est aliqd parū oleo
 sum. unde archimiste trahit oleū a quibet re vt habet. 4. metheo.
 sed aliqd manifestū vt nux pine: granū beem: z hmoi. Que est vitili
 tas dicit qd iuuat ad pseruādū alias medicinas phibēdo ab exica
 tione z qd iuuat lubricādo. z nos dicemus qd sunt cā corruptionis
 quāz qd rancidant. Iuuamētū autē est vel lubricādo vt dixim^m. vel
 est iuuamētū qle est medicina currētis qd oleosus facit penetrare.

C Et spōgiōsa est medicina que est sicca in actu terrea
 cui pprietates est vt cū obuiat ei aqua aut humiditas
 liquida profundē aq in ipsa z penetret aqua in mea
 tibus ei occulitis: ita vt videat sicut caly nō extincta.

In leui aut z graui res est manifesta.

C Quia bz cauernas vel ibibit sicut spōgia calx cinis. vitilias autē
 est qd cū eis alias medicinas tenemus sicut spōgia z filtrū tenem^m
 sup mēbra que volum^m zē. Scdō qd talis medicina est labilis z re
 mouibilis a sui acuitate fm oēm pte sicut cū calx lauat z remane
 exticcās sine modicationē: vñ ē medicina bona cōbustīci ignis. In le
 ui ē notū ad sensus. **C** Considerādū qd vitilias pē ē qd leuitas iuuat
 ad vomitū guttas ad fluxū vt sumit a Des. de pōlatione. z cap. 7
 ab Ari. pble. i. 4. pble. 7. Alia vitilias est qd de medicina gūi nō bz
 medicus multū ponere cū intelligit qd medicie remaneat in stōcho
 vel penetrēt in venas qd gūe descēdit z facit descēdere sicut aurū
 de q in cordialibz nō bz multū poni vt Almalus in suis afoz.

C Dubitatur quare non dixit de rara z densa medicina. Dicendum Dub^m 9^m

Gentilis

q datur intelligi ex subtili et grossa vel ex graui et leui et spogiosa.
Medicina aut opones famosas opz nos numerare fm pditides pdictas: deinde psequeter ponamus descriptioes et expones noiu eaz fm ordine vnu.

Premissa duob' necessarijs psequi erat aut ppositu suu p virtutes manifestas et opones manifestas docē cōfice virtutes occultas. hoc aut fit declarādo et ponēdo siue inuādo has opones manifestas. Prio pmitit intētiōe suā et modū pcedendi. Scdo exegit ibi. Dicis ergo. Cōsiderādū q duo inuit. Prio intētiōe cū dic. medicinarū opōnes famosas opz pmittere. i. numerare fm conditiones: et ponamus descriptioes: qz de vniuersalib' et de similib' vniuersalib': nō aut de particularib' et de vniuersalib' que sunt pime et que sunt secūde: et de secūdis que sunt ille eadē sed sunt mensurate et cōparate et que sunt alie sed sunt pcedētes ab istis sicut stupefactio et c. Dicunt aut iste opationes famose qz sunt viles vel similes vlib': et vlla sunt magis uota et famosa: qz testificata vlcō cessa ab oib'. Scdo inuit modū pcessus: qz pmo enumerabit. et psequet. ponit descriptioes et noiu expōnes. i. notificatioes cuiuscūqz operationis fm ordine vnu qz fm ordine vnu datū.

Dicis ergo medicina calefactiua subtiliatiua resolutiua abstersiua carminatiua vel exiccatiua exasperatiua apitina mollificatiua maturatiua digestiua icitiua frāgitina vētositatis attractiua mordicatiua rubificatiua puritū facies vlceratiua corrosiua adustiua frāgēs disrūpēs putrefactiua cauteriatiua excoziatiua. Iste q sunt. xxiij. opōnes. Et est ordo alius. in frigidatiua pfortatiua repulsiua igrossatiua crudū facies stupefactiua: et iste sunt sex opōnes. Et est ordo ali': bu mectatiua iflatiua lauatiua sordidatiua lubrificatiua planatiua. iste itaqz si sex opōnes. Et ē ordo ali': dsciccatiua expūsiua scetiua oppilatiua glutinatiua solidatiua gūatiua carnis sigillatiua. iste q sunt octo opōnes. Et est aliud genus ppietatiū medicinarū fm operationes earū pernitiosa venenosa tyriaca bezabar.

Pmo enumerat opōnes has fm pditioes pdictas. Scdo assumit numerū. ibi. (Ois.) Tercio ponit descriptioē cuiuscūqz et nois expōne. ibi. Subtiliatiua. Pmo in duas. Pmo enumerat viles opōnes siue prime siue secūde. et secūde siue ille eadē sed cōparate et addite vel diminute siue alie sed pcedunt ab illis. Scdo enumerat opōnes similes vlibus. ibi. Et etia solutiua. Pmo in duas. Pmo de vlib' qru pncipiū est qūtas. Scdo quaz pncipiū est forma specifica. ibi. (Est aut et aliud.) Cū primi euidentia plderādūz q oēs opōnes viles: vel erant prime. i. calefactio et ifrigidatio. vel secūde: et iste vel erant idē q prime differētes additione vel diminutione. vel ab eis pcedebant: et cūb erant alie sicut stupefactio. q oēs opatiōes viles reducunt finaliter in qūitates primas: et ideo fm ordine qūtatū primarū ordināt has opationes viles. Prio eas que a caliditate. Scdo a frigiditate. ibi. Et ē ordo. Tercio ab hūiditate. ibi. (Et ē ordo.) Quarto a siccitate. ibi. (Et ē ordo.) Cōsiderādū q dōs notificare opōne notificat in pereto qz ex h notificabif operatio. nā dicit subtiliatiua est que hoc et hoc opabit: et tūc habebis ex h virtutē subtiliatiua: et scies qd est: q illa q est pmo operationis hui'. Scdo plderādū q semp pmitit opationē pme qūtatū: et postea alias ponit vt faciat te reminisci q iste opōnes oriunt a primis talit' q qdā sunt isti et isti eadē opōnes sed sunt cōparate: et quedā que nō sunt eadē ab his tū pcedūt vt stupefactio. in frigiditate sunt. s. cū quotiens dicat vnu oppositōz et reliquos.

Dicis primo q calidū efficacius est q frigidū: et frigidū efficacius q humidū: et tū vtrūqz bz. s. Scdo q qū ad effectū mediātum et manifestū peraria nō equaliter diuidunt: et tales sunt isti effectus scz plures ex eis: sed quātū ad effectū immediātū equaliter vt calidū calefacit et frigidūz in frigidat. Tercio q effectus et operationes sunt equales: sed nōia nō sunt ipsolita. Et est aliud. Cōsiderādū q ppietas sumitur pro omni qualitate vt supra. Secūdo pro qūrate que inuat sicut. ii. ppietates. Tercio p forma specifiā: et sic sumit bic: et vult dnyus q iste sunt operationes viles.

Sed tūc est dubiū que viles sunt: qz nō prime vt pz neq scde que sunt idē q prime addite et cōparate. neq scde que sunt a pmis: sed sunt alie vt stupefactio. Prio dōz q sunt viles que sunt opōnes alie a primis: sed sūt a pmis. forma. n. specifica est alia a qūtatib' pmis: sed est a pmis qūtatib' fm. n. diuersitatē mixtionū et alterationū resultat vt. 5. coll. 3. ca. 21. et sic opōa forma specifica est alia ab

Super

operatione a qualitate: sed est ab illa pcedens. et qz dicit postea. Et etia est solutiua pzonocatiua sudoris eductiua. Omnes ergo iste sunt. xlij. operationes quas eligim' de summa operationum proportionatarum vel peritinentium: et nos quidem narrabimus vnaquāqz barū operationum sua descriptioe.

Dic enumerat operationes que nō sunt vniuersales sed sunt similes vniuersalib'. Scdo possemus dicere q operatio venenose medicine operatio tyriace et c. sunt operationes non vniuersales sed similes vniuersalibus. Sed tūc dicit qūo iste operationes sunt cū instrumentis ppijs. i. et membris ppijs. Dōm q medicine venenosa operatur ppiio instrumentō: qz forma specifica que est appropriatiua pncipiū qz qualitates. 4. et operatur in membro ppiio: qz quodlibet venenum determinatiū respicit vnum membrū. Aliud vt napellus cor. lepus marinus pulmonem et c. hoc tamē essentialiter et nō per accidens patitur ab eis totū corpus: omnes igitur iste operationes dicuntur similes vniuersalib' scz medicine pernitiose operatio et venenose et tyriacalis et bezabar et solutiue et puocatiue: et per solutiua intelligo et vomitiuam. Qōs qz a calido. 22. a frido. 6. ab hū. a siccō. 8. et a pperate. 5. Cōsiderādū pportionatāz. i. ad calidū vel frigidū et c. ita q etia operationes a forma specifica pportionant ad calidū et frigidū inquantū calidū et frigidū sunt pta pncipia oium trāsmutationū.

Calefactiua est nota.

Et patet.

Subtiliatiua ergo est medicina cui' ppietas est vt ponat alis faciat cēntiā humoris subtiliorē cū calitate temperata sicut hyssopus et albafe et camomilla.

Pmo notificat has opatiōes qā sunt sole. Scdo qā cōponunt ibi in fine capli. (Ois. hō medicina.) Pta in duas. Prio de vlib'. Scdo de similib' vlibus. ibi. (Solutiua.) Pmo in duas. Pmo de vlibus quatuor pncipiū est qūtas prime. Scdo quatuor est forma specifica. ibi. (Medicina hō pncipiosa.) Pmo in quatuor et c. Pmo ps bz. 21. qz nō notificat opationē calefactiua qz est illō. Cōsiderādū pmo qdā generale oibus qd apparet qūo ex virtutibus notis et opationib' notis cognoscimus virtutē occultā. virtus enī subtiliatiua erat nobis icognita: sed notificatur ex qūrate nō scz caliditate et opatione manifesta siue nota que est subtiliatio. scio q virtutē esse subtiliatiua que hoc agit: et ipsa nihil aliud est q calidū mēsuratū et cōparatū ad siccū et substantiā medicine et humoris siue materiā. Cōsiderādū (cuius ppietas) qz nō est caliditas vt caliditas sed talis mensura: et ideo vocat virtutē istā ppueratē. vel dixit. ppietas. i. cui appropriat hoc. C. Tercio plderādū q notificat hanc medicinā per psequēs operationē et par te operationis in se qz ponit subtiliorē. Ista ergo pōtētia medicine ne est sua virtus: sed supra subtilitas erat dispositio in medicina sicut medicina dī subtilis que subtilia et a caloz: tūc caloz bz pōtētia subtiliatiū sic medicina subtiliatiua est que humores subtiliat et mouet a terresteitate ad aerē. Scdo ex pte pncipiū ex caliditate tēperata. Tripli dī tēperata. Pmo respectu tēperatē corpis. Scdo respectu cuiuscūqz qz pseruat respectū qū extrematē qz nō multū calida uel valde remisse calida. et hoc dicit aliqui respectu humoris. et hoc mō dī tēperata: qz nō ois esse fortis caloz: tūc enī reseruariet vel iduraret: nec valde dōbilis qz nō ipimeret: sed satis suauis vt caliditas circa pmo gradū et est simile sicut bene dicit dnyus: sicut cū dicimus medicina gūatiua carnis est siccā p gradu nō absolute sed respectu membri in quo carnem gūat. Tercio in exemplo hyssopus que venit de armenia vel hyssopus herba que est calida circa tertiu gradū: et etia thimus que pnt dicit tēperate respectu humoris: qz enī humores dīscūt in grossitie: iō caloz subtiliatiua opz qz dīscūt: et nō numerabit camomilla que in primo gradu hyssopus vel thimū que in secundo vel tertio.

Contra nō poterunt distinguī medicine subtiliatiue: qz quilibet medicina poterit dici talis. quilibet enī caloz respectu mē alicuius est subtiliatiua. Dōm q h calor subtiliatiū habet latitudinē: et est determinata mensura infra quā nō subtilaret aliquid mām: et supra quā resolveret vel purificaret vel adureret qūlibet mām: et debem' imaginari q talis caloz est indeterminato modo sube: qz in suba subtiliori vt camomille hyssop' et c. nō in grossa sūba sicut mineraliū caloz: et q humidū et siccū bz aliqz determinationes nobis aut nō multū scita: tamē vident esse medicine habentes aliqz siccitatē qua caloz magis agit. Ista latitudines et pporiones cōnabimur cognoscē qū poterimus: qz nō in omnibus bene note.

Resolutiua vō est medicina cuius proprietates est vt separet humores faciendo ipsiū vaporē et extrahendo ipsiū a loco in quo fuit detētus. i. partē post partē dōz

bu^m 10^m

dub^m 11^m

bu^m 12^m

nec assiduatione illius opōnis finiat illud qđ ex eo re-
manet fortitudine sue caliditatis sicut castoreū.

¶ Considerandum qđ notat operationem et est nota. Scđo expri-
mit caliditate fortis: qđ puertere in vaporibz est fortis operatio et
nō opz qđ sit humidior: qđ putrefaceret.

Dub^m 13^m ¶ Contrarium ponit Salin^m tēgn^m 3. 163. cōmen. solum loquitur de
mollificatiua: et intelligit eam cū dicitur resolutiua: vel aliter qđ
aliquando est temperate caliditatis in quadam materia.

Dub^m 14^m ¶ Tercio expōit cū dicitur (castoreū) qđ nō dicit mās ita in hoc. Dñm
qđ dedit intelligi vel vtrūmū resoluim^m materias frigidās et.

¶ Et absterſiua qđ est medicina cui^m ppetas est vt mo-
ueat humiditates viscosas et pgelatas ab ozificijs po-
roz in supficie mēbz ita vt elōget eas a loco sic aqua
mellis. Dis aut medicina absterſiua cēntial^r lenit nāz:
h in ea nō sit virt^m solutiua. Et oē amarū ē absterſiuū.

¶ Primo notat ex pte opōnis. Scđo ponit expōit ex opōne qđ
da psequētibz. (Lenit nāz.) ¶ Considerādū qđ ponit qđaz supficie
les in cuti et istos absterſit aqua mellis. qđam pfundiores et istos
absterſit amarū. pōit qđa extēiores aqua mellis. interiores sto-
machū et intestinoy aq mellis. et amara picipāt nā apitūe: et tūc
leniunt imo pfundius absterſe pōt dici apitūe. ¶ Considerādū
qđ medicina amara stipica interius absterſit et aperit: qđ nō pbi
bet penetrare. s. de simplici. ca. 1. distin. 3. 2. 5. colliget. ca. de medici-
nis aperitiuis et absterſiuis. s. ca. 9. extērius aut nō.

¶ Exasperatiua vō est medicina que ponit supficie mē-
bz diuersarū partiū in latitudine et pfunditate aut pp
fortitudine pctionis sue cū spissitudine sube sue fm qđ
pmissum est: aut pp vehemētia sue acuitatis cū subti-
litate sube pccat cā et destruit eq̄litas: aut pp suaz
absterſione a supficie aspera in picipio vel in radice
plana p accides: qm cū absterſit a mēbz grosse cēn-
tie cui^m supficies ē aspa et ptiū sitns diuersus bñditate
viscosas currētē sup eā et faciet puenire superficiem
extraneā planam egredi asperitas plurima et pccat.
Et hec medicina est sicut corona regia. Et magis ma-
nifesta opatio ipsi^m in ericcādo nō est nisi in oibus os-
sibus et cartilaginibus et minus manifesta in cute.

¶ Considerādū qđ notat cā ex pte opōnis que apparet per diffi-
nitōne asperitatis pōit in. 2. tēgn^m tract. de vtre ter. cōmē. 12.
fm 1. daly. 2. 75. fm 1. plus. ¶ Scđo ex pte cāe p quaz exasperat
et sunt tres. pmo fortis pctio a stipico et pōico. Scđo fortis acui-
tas vnde pte scindit et illā ericat et aliā dimittit. Tercio abster-
ſio: et due cāe sunt a caloze: iō ponit iter calidas. ¶ Tercio erē-
plo (corona regia.) i. mell. lotū. qđa repit valde acutū calz. Quar-
to inuit picipiū per qđ opat: qđ calitas vel friditas fortis. ¶ In
cure dñilis absterſiue respēit: qđ in ossibz plus apperit^r effect^r:
qđ in mēbz nāliter asperit^r: et iō exponi pōt ipsi^m. s. exasperatiue.
secūdo mō. iōis exasperatiue: qđ talia membra de se sunt aspera.

¶ Aperitiua aut est medicina cui^m ppetas est vt mo-
ueat mās exstē itra pcauitatē meatū ad extēiora vt
remanere faciat pcauitatē meatū aptā. et hec qđ est
fortior absterſiua sic petrosillinū. Et ipsa qđ nō effi-
cit hoc nisi qđ est subtilis et resolutiua: aut qđ est subti-
lis et icisiua: et tu scies itētiōne icisiue iā: aut qđ est sub-
tilis et lauiua: et tu scies itētiōne lauiue post. Omne
aut acutū est apitiū. Et oē amarū subtile est apitiū.
Et oē subtile ligdū ē apitiū: cū ad caliditatem aut ad
eq̄litate declinat. Et oē subtile acetosus est apitiū.

¶ Considerādū qđ notat apitiū medicinā pmo ex opatione et
ex quo differt apitiua et absterſiua: qđ absterſiua a supficie: apitiua
a meatu. ¶ Sed tu dices vtrāqđ ē supficies. Dñm qđ absterſiua se-
parat a supficie pma vt cutis stōchi et intestinoy. sed aperitiua a
supficie viarū lōginqarū. Scđo. s. viā qua oblōgat a viā. et videt^r
ex hoc qđ nō solū facit separationē a supficie sed elōget a cānalitio
facit remanere apitiua: et pōsem^m imaginari qđ solū a supficie can-
nalis amoueret: et tūc dī cānalis aperit^r: qđ ad supficiē in qđ est vir-
tus motiua māerū nō stat mās mala: ex quo apparet qđ fortior est
absterſiua: qđ in pundo magis vadit sicut petrosillinū. ¶ Scđo no-
tāt cā ex pte ppyz qđ opat: qđ virtute resolutiua et icisiua la-

uiatiua cū suba subelli plus inuenit in rebz calido: et iō nulla medi-
cina aperitiua est pōita nisi in sūma medicinarū calidarū qđ ista
aperiat est notū. ¶ Tercio notat medicinā aperitiuā pōitō
medicinas que hoc faciūt: qđ oē acutū oē amarū subtile resoluti-
uū: omne liquidū subtile lauiatiuū: oē acetosum subtile icisiuū.

¶ Mollificatiua vō medicina est cuius ppetas est
vt ponat cēntiā mēbz habētū spissos poros lenio-
rē caliditate et humiditate sua: et accidit ex hoc vt por-
fiant latiores et expulsio superfuitatū que in eis pti-
tur facili^r sicut emplastrū de antheo et semine lini.

¶ Credit dy. et cōter expostores qđ ista sit medicina quā Sa. vocat
lenitiuā et Serap. s. illequeſit mollificatiua et ē medicina qđ opponit
duritiei apatie: qđ illa apata sūt de mā grossa pgiata et indurata:
iō iste medicie debet esse calide vt eliquent et dissoluūt istas mās:
sed nō debet esse multū sicce: qđ petrificaret: et iō nō dī poni sal in
eis. et iō Alii. cū dicit bñditate itelligi pauca siccitate. et sic dīc Sal.
et Serap. qđ si vis eas noiare bñdas pores. ¶ Nos aut dicamus qđ
Alii. p mollificatiuas itelligit poros dilatatas: vñ ppat mā expul-
sioni. et resoluō. et has Salapitiuas. s. poros cut. Alii. dō de vtrū
cōdis vocat eas flaratiuas. et has vocat Silbueſit rarificatiuas.

¶ Sed tu dices vbi ergo facit Alii. mētiōne de mollificatiuis oppo-
ſitis duro apostemati. Dñz qđ supra qđ vocant eas subtilitatis:
ille enī sunt que a Sal. vocant lenitiue. et a Serap. molliue. Alii.
subtilitatis. 4. cā. caplo de sephiros dicitur lenificatiua.

¶ Maturatiua est medicina cuius ppetas est vt acq-
rat humori digōne: qm calefacit cū eq̄litate et in ipsa
est virtus ptractiua retinēs humorē vsquequo dige-
rat et nō resoluat laboriose et separet humidū ipsi^m ab
eius sicco et est adustio qđ facit adustio vt separet.

¶ Considerādū qđ notat opōne vt acquirat digōne. ¶ Consider-
rādū qđ alteratio nutritiū in nobis est tripl^r. i. simpl^r nālis cū
in membra sicut pter nām oīno corruptio: qđ media sanatio vel
maturatio: et de hac hic. secūdo principio effectiue caliditate sub-
stantia retinens. exemplum. farina tritici cum oleo.

¶ Dubitat vtrū eq̄lis ptra Alii. 5. colliget. ca. 53. cā. fen. 12. de apa-
tibz mamillarū ad maturādū sterc^m colūbinū. Itē caput et flegmo-
nis cū pñlio et. 4. cā. fen. 3. Dñm medicina maturatiua qđ p se
qđā per se et directe hoc facit: et talis est eq̄lis caliditatis: et iō nihil
ita bene maturat vt calor noſtmet^r et salua in maturatiōe furm
culoy. et qđ maturas est calor: nālis qđ ex rēperatis medicinis pfor-
tas. Cōtra: qđ oīs medicina qđcūqđ opōne agēs dberet eē rēparata: eo
qđ nālis calor facit pncipal^r oēs opōnes et medicine sunt instrumē-
ta. Dñm qđ iter oēs opōnes factas a secūdis virtutibz medicine
opatio que est digō dī acribui calorū nāli pncipal^r qđ medicine
per hoc qđ mē recipiūt determinatā formā vel formas de dispō-
nibz mēbz: vnde dicemus qđ sanies est alba: qđ mēbz radicalia
sunt alba: et iō dixim^m alā qđ digōi noctiuo. s. sanatio est acquiſtio
disponū aliquoy pcedētū actū nutritiōis. sed alie opōnes h
eis possunt multe fieri a calido nāli vt resolutio mollitio et. et cū
sunt a medicinis ppetle et directe medicinis agentibus pnt attri-
bui. ipsa enim medicina pōt sui virtute ppetle agere effectus qđ est
resolutio. sed nō est sic de sanatione. ¶ Considerādū tñ qđ diuerſe
sunt fm corpora et mēbz: vt Alii. 5. colliget. de cōfione. 1. ca. 5. Alia
medicina est maturatiua disponēs mām: qđ nimis feruida vel ni-
mis frigida. et talis pōt esse calida vel frigida et.

¶ Dubitat scđo vtrū medicina sanatiua debeat eē pctiua. Cōtra: qđ
tūc eē stipica qđ nō ponit. Itē in mā purrida pctio recludit va-
pores putridos: qđ nō fiet maturatio sed corruptio. Dñm qđ medi-
cina maturatiua dī eē per se rētiua. s. clausiua poroy. et qđ rēſe-
cit calm qđ maturat. Scđo qđ pbiat ericari mām per accies:
aut qm maturatio nō fit nisi aperiānt porū: vt qđ suffocat calor ex
multa mām: vnde scarificationes facimus. ¶ Ad pñā dñm qđ dī esse
ptractiua quādā viscositate cū qua stare pōt caliditas pueniēs: et
humiditas pbiat ericcationē qđ nō stat cū stipico. ¶ Ad scđm
dñm qđ si materia esset multū mala putrida: ita qđ oīno vinceret
putredo: nō competere ita oppilatiua siue ptractiua.

¶ Et digestiua est cui^m ppetas est vt acqrat cibo di-
gestionē: et tu iā scisti illud in his que pterierunt.

¶ Digestiua cibi i stōcho et epate et mēbz et. p3 qđ itelligit tuas
digōne: vt catulus amplexat^r et. et spēs aromaticæ in qb^m expedit.

¶ Frangens aut ventositates est illa cui^m ppetas est
vt essentia efficiat vētositatis subtile acraā pp calidi-
tate et desiccationē suā: quare resoluūt et fugat ab eo in
quo retenta erat sicut semen ruthe.

Dub^m 15^mDub^m 16^mDub^m 17^m

Gentilis

T Norificat primo operationē rēosifitatis siue vaporis. det. inel. n. de se grossitie vnde nō penetrat: 7 ideo cum subtiliatur rē. T Se- cundo norificat principiū ppter caliditatē 7 siccitatē. ratio est qz calor subtilians opz qz sit foris. 7 iste est calor siccus.

De febri 18^m ¶ Tercio exēplo ꝛc. dubitat q̃ue fortioris caliditatis an resolutiua an ventositatis disrumpita. Dicitur a dyono q̃ frāgens ventositates debet esse calidior: ꝛ sicior: ratio q̃: resolutiua p̃uerit in vapores aereū ꝛ ignē. Sc̃do q̃: de forti calore dubitat ne fiat p̃uersio in la pidē q̃m medicina resoluē: sed de hoc nō dubitat in frangēte ventositatē. debet etiā esse sicior: q̃ illud q̃ ingrossat ventositatē: nisi vapor: humidus fuit apper in aere. de sicco igit est et q̃ ducatur ad nīm aereā. cū hoc dicit q̃ si mā cū ventositate est nō deitur fortior calida: q̃ ventositatē augēt. / Lōra dicit primo rutila nō est calidior castoreo sed vel minus vt rutila domestica: vel nō māgis vt rutila syluaria. Itē q̃d h̃s humorē ducere ad subām subtilē fortioris calozis est q̃ q̃s ventositatem ducere: sed resolutiua ꝛc. / Ad p̃mū p̃teritū cū dī q̃ medicina resolutiua p̃uerit in vaporem: nō p̃uerit in aquē sed in subtilē: ita q̃ p̃t exire per poros: ꝛ ita facit frangens. / Ad sc̃dū dīm q̃ h̃s timeamus de inductione h̃s ꝛ nō ibit: nō arguit q̃ debet esse calida minus q̃ frangens ventositatē: sed minus calida q̃ q̃ue petrificans. / Lōra 2^m dictū nō est verū q̃ sem̃p sit grossa ventositas p̃p humiditatem imo p̃p melancholicā subām: illud q̃d dicit dy. plus accidat. / Dico igit q̃ resoluē ventositatē facit h̃s q̃q̃s ap̃tendo poros: ꝛ de hoc est dēm. ꝛ h̃ac resolutiua ventositatis dicitur auctorēs c̃tē rēparat calorem: vltimo multo calozis: ꝛ ponit est in caplo medicāz ap̃tentiū. s. poros cutis. ꝛ ito mō logē de ea. Sc̃ra. cū facit caplīm de medicā carminatiua: ꝛ illa cadit in caplo noliuiti ap̃tendi Aui. Et Sal. q̃q̃s vocat et extenuatiū ap̃tentiūꝛ poros. ꝛ de simplici cap. 1. prime diff. q̃q̃s disponēdo mām ventosām ꝛ ea subtiliandā: ita q̃z esse calidior q̃ rarificatiua: nō tñ vt opinoꝛ calidior q̃ resolutiua humorē: sed p̃t ꝛcurrere in codē gradu cōplexiōis: tñ siccitas est minus suspecta in frangēte ventositatē q̃ in resoluente: ꝛ medicīne resoluētes humores ipse possunt resoluere ventositatē: iō plus reses auctorēs nō fecerunt mentionē per se de resolutione ventuꝛ hoc operatio includitur in operatione resoluētis ꝛ rarificantis

Et cibus est medicina cuius proprietas est ut penetret subtilitate sua in id quod est iter duas superficies. scilicet viscosi et superficie in qua est inscat et remouet ipsum ab ea: et per hoc adueniunt partibus eius superficies diuerse operationis loco quod ipsa separat eas: quare fit facilis expullio earum a loco in quo fere erant sicut synapsis et oryemel.

¶ Notificat prius et operatione in fe. Scđo cōparādo ad aliāsiā. *(Et incūsia.)* Notificat opōnes que et sepatio mēbro et in suis pres. pūmūmū cū dicit. Inter rē. Scđm hō. scificōne in frusta inuit cū dicit. *(Ergo h.)* ppter hāc subtilitē sube rē. Et adue nūt partib' eius superficies diuerse aptiois vel opōis: r' fumit large opatio. diuersi mod' fm q' frusta sunt diueria: in hoc b' fere absteria. Scđo notificat pncipio apertiuo subtilitate: lue dicit q' pncipali in cōplectōne. scđ dubiū est quō signat q'itate lue cōis opatio per fe calidi frigidī: rē idq' cōsideratōne.

T Et icifiva qdē oppofita eft viſcoſe faciēti adberere: ſicut reſoluta eft oppoſita igroſſatine: ſubſtantiā oppoſita eſt iſſipitati. Et numerat vnaquāqz earū ſ diffiniit ex ea que cōpar eſt ei in rememoratione ſ nō eſt qdē pditionis icifive vʒ efficitur in cēntiā humozis aliqd: ſed in p̄tinuato eī vʒ totaſſe ſepat ip̄m in ptes: ſ vnaquēqz ipſarū eſt fm ſimilitudinē eſſentie prime.

¶ hic cōparat ad alias yfoculos renar: z ad mēbris: z in suis par-
tibz: ideo incifusa febrogit. Scđo gēdum cēt terredū fūi mo-
bile oppositū vapori exiftentū in aerē: ideo refolutiua cōtra op-
positū. Tērio pīsum cēt fine dubio gēdū: gēdū: fed spīsum no
tīficatur vī oppositū raro. Si vō subtilitatem tamen nō remouet a
forma humozali fed refolutiua remouet: tamē vīllū subtilit.
Cōdīnūm. Līnōficat ēr ppria operatione: vīllū nōficat ēr
fua opposita: z hoc facit Salz de simplici medicina. (Tē nō ēst)
quali velut qd si solū a mēbro decideret bicē incifusa. Quā pēnū
habuerit non diuidar: ideo dicit forasfē qd si humo: pōsit qñq;
a mēbro diuidi: nō pōt forsan in fe diuidi. apparet qd nō facit ali-
quid in effentia: qd solū diuidit mēbī facit si diuidit in frusta. lignū
z aurum diuifum ēt aurum z lignum.

Attractiua vo est illa cuius pprietas est vt moueat
hūiditates ad locū cui obuiat: z illud est ppter subtili-
tatem sui z caliditatē suā sicut castoreū. Et medicina

Super

vehementis attractiōis est cā cui⁹ pprietas est vt mo-
neat humiditates ⁊ extrahat eas ex p̄fundo. Et est cō-
frens valde sciatice passiōi ⁊ dolorib⁹ iñficturāū p̄-
fundarū emplastrata post purgatiōē ⁊ per eam cucl-
luntur sp̄ne ⁊ facit ⁊ ex locis in quibus retinentur.

¶ Notificat per operatione scdo principio caliditas et subtilitas
 et quia calidi est attrahere. ¶ Corra quia talis est incitua. Sdm qd sy
 napsis est attractiva respectu cineris vt apponit: incitua max
 yscolaru ficut etia tapha. ¶ Consideranda qd caliditas attractiua
 vel est naturalis rei vt calorem eiusobium: vel accidentalis vt
 stercoz et fermentis de fermento opodiere etia infra. ¶ Con
 sideranda etia qd forma specifica vt caput lacerte: radix cane et.
 ¶ Notificat tertio ordine vel gradu: quodam trahit fortiter et.
 Quarto iuuamneto sciatie et. Quinto exemplo calorem.

Endocarditua s̄o medicina est in q̄ est q̄litas pene-
 tratiua valde subtilis faciēs puenire in p̄auitate se-
 parationē plīni numeri iordinati situs pue q̄statis:
 q̄re vnaquēq; eaz nō sentit singulariter s̄ sentit totū
 q̄si dolor vnus sic ēplīn synapsi cū aceto ⁊ aceti ip̄s.

Sed tu dices cui? cōplexionis. Dñm calē & fridē: qz vtracq; mō?

dicat. 4. de simp. cap. 3. gregado vt fridū distrabēdo vt calidū.
 Dubitat qre in nuō calidoꝝ ponit. Dōm q plus est mordicatio.
 Quomodo differt a medicina incisiva. Dōm q ista in humoꝝ

illa in membris agit. Notificat tertio exemplo ꝛc.
Sed rubrificatio agit medicina cuius pprietas est vt
 calefaciat mēbrū cui obuiat fortiter: ita ad ipm vehe-
 mēti attractiōe sanguinē attrahat pueniēte ad ei⁹ ex-
 teriora ⁊ rubefacit ipm ⁊ hoc est sicut synapsis ⁊ napel-
 us ⁊ calamitū. Et medicine rubificantes efficiūt ope-
 rationem cauterisationis p̄opinquam.

Quia differt ab attractiua nō in alio: nisi q̄ ista ē q̄dā p̄ticularis
attractiua. illa. n. trahit absolute humores sp̄inas &c. ista sanguine
bñ rubefacit: & facit hāc attractionē calore nō sōia specifica: & for
san q̄ nescit trahēdo sanguine: & iō dixit, faciūt p̄p̄nō opōnē &c.

¶ Spiritus aut faciens est medicina cuius proprietas est ppter acuitate ⁊ calefactionem sui vt attrahat ad poros humore mordicationū puritū faciat ⁊ nō pueniēte ad hoc vt exulceret. Et qñq; adiunat ipm spine pilose duorum corporum nō sentiat sicut kebikengi.

Considerandū q̄ humor faciens p̄uritū est subtilis acutus non
 viscerans q̄ faceret scabiē ⁊ excoꝛiationē. medicina igit̄ debet ha-
 bere qualitatē quā attrahat ⁊ quā hunc faciat si nō est in compo-
 sitis. Apparet igit̄ q̄ medicina faciens p̄uritū est quedā attra-
 ctiva huius sp̄s attractivā medicinarum. quedam mordacitua.
 7. Rebekeing est species apy habentis pilositatem.

Et vlceratiua quidem medicina est cuius ppietas
est vt sumat ⁊ resoluat humiditates ptiuantes iter
partes cutis ⁊ attrahat materiam malam ad eam ita
vt perueniat vlcus sicut anacardus.

Considerandum q^d duo sunt de operatione medicine. s. deficca^o
io discontinua & attractio.

Sed ad istam est medicina cuius proprietas est vt
resoluat subtile qd est in humorib⁹ et membris et faciat
remanere cineritatē eorum sicut cuforbium.
Nota est ex nomine.

Et corrosiua est medicina cui⁹ pprietas est vt resol
uat ⁊ psequat ex eius resolutione ⁊ vlceratiōe quate
nus de substātia carnis minuat sicut flos eris.

Imaginatur dy. q̄ corrosiua non igitur agit in cuti. ¶ Conside-
randum q̄ omnes tres conueniunt in forti calore.

Rumpitiua aut medicina est cui⁹ pprietas est vt cui⁹
humore iuenit lapideu minoret ptes eius ⁊ pterat eas
sicut saxifraga ⁊ sicut lapis iudaicus ⁊ reliqua.

Considerandum qd hec operatio fit a caliditate non multa 7 lub/
ilitate multa incisiva ꝛc. ¶ Considerandum qd quedam qualitate
axifragia: quedam proprietate lapidis iudaicus ꝛc.

Secundo cañ.

Contrahitina vo est illa cuius pprietas est vt corru-
pat cõplexione spiritus pueniētis ad mēbrū z cõplexio-
nē humiditatis mēbrū ei? cū resolone: ita q? nō est cõ-
ueniēs vt fit pars illius mēbrū z non puenit ad hoc vt
adurat ipm z corrodat z resoluat humiditatē ei? imo
dimittit in ipso humiditatez corruptā in qua agit nūc
calor innatus z putrefit: z huiusmodi quidez exemplū
est arsenicum z gūma ruthe agrestis.

Confiderādū vt dicit de virib? cordis notificat mō quo putrefa-
cit agēdo in spiritu agēdo i mēbrū aliqñ humiditatē nō cōburēdo
vel corrodēdo. Et hoc apper q? nō est tātē caliditatis qre cōbusti-
ua cauterizatiua zc. nec est sanatiua zc. exemplū arsenicū ex quo
apparet q? nō pprie dicit putrefaciēs sed facit dispōnem ad quā
pprie sequi putrefactio z fetor zc. de simplici medicina.

Cauterizatiua autē est medicina que carnē corrodit z
cutim adurit ita q? indurat z excicat eā z ponit ipsam
qñ adustā z fit substantia illius cutis obstaculūz meat?
humoris currētis: aut electio in facie ipsi? z noia? cica-
ra: z administrat in retētiōe sanguinis ex arterijs capi-
tis fluentis z his similib? sicut dragagatū z colcotar.

Confiderādū de virib? cordialib? q? operatio istius medicine est
sicut opatio ignis qui cōburit z facit crustā siue escarāz sicut illa
medicina. **C**onfiderādū ostēdit modū q? fit escara. nā calor igneus
corrodit carnē. Et liquat carnē sub cute: z adurit cutim: z tūc tra-
ctato humido carne z humorz ad siccū cutis pstrictis poris a sic-
co pprie stipitico siue grosso sicut est in medicina cōburētē deter-
minet illud humidū z assat in illo sicco cutis adustē fīm hoc fit cru-
sta. **C**ertio paderādū q? suba cutis. fāstare in humidū z bec est
escara: aliqñ est obstaculū fluētis humiditatis: z hoc qñ multū hu-
midū trahēbat prius qd currebat extra sicut in escara fluxus san-
guinis phibitua: z b intelligi cū dicit. obstaculū zc. Aliqñ aut sim-
pliciter stat nō phibēs: qd nō trahēbat: z qñ ad hoc dicit electio.

Confiderādū q? escara nō fit solo assato humidū i cuti adustā: sed
et si nō esset cutis b faceret q? pars cui mediatē cauteriū occurrit
adurit: z būditates teriozes trahit ad b cōbustū z ibi assat cū eo.

Cdragagatū. i. vitriolū gegi dcm. **C**et colcotar species vitrioli.
CExcoziatiua autē est medicina cuius pprietas est p-
pter nimietatem siue absterfionis: vt abstergat partes
cutis corruptas sicut costus z aristologia: z omne qd
pferit morpheē z pāno z similibus.

Confiderādū q? partē cutis intelligit partē cutis superficialēz:
que cōmuniter dicit hymen que est sicut superfuitas vere cutis:
qñ: igit ista pars vere cutis corripit vt in morpheis zc. z id igit
amotio: que amotio est separatio ei? a cuti cui adheret: z iō est
quedam absterfio: sed q? difficilior est eam amouere q? superfui-
tates in superficie pgelatas: ideo indiget fortiori abstergete zc.

Cubitat dñus vtrum medicine excoziatiue inest inordinū z ve-
fice vt cantarides sint de suma excoziatiuarum. Et in fine dicit q?
non: immo debent dici vicerantes zc.

Confrigidatiua vo nota est.

Chic ex qñtate nota que est frigiditas z opationib? manifestis q
pueniunt a frigiditate docet cognoscē virtutes occultas qad fri-
giditate reducunt: enumerat q? declarat medicinas que hñt bas
virtutes z opationes. Erunt autē sex. i. frigidatiua: pfortatiua zc.
Bzeuius pōt dicit: hic determinat de medicinis que sunt in ordi-
ne frigidarū. Et primo que est medicina infridatiua q nota est zc.

CEt pfortatiua est medicina cui? ppetas est vt tēperet
eēntiā mēbrū z cõplexionē ei? donec phibeaf accipe
superfuitates ad ipsum effusas z impedimēta: aut p-
pter pprietatē que est in ea sicut terra sigillata z tyria-
ca: aut ppter equalitatē cõplexionis siue qre ifrigidat
illud qd est calidius: z calefacit qd est frigidius fīm q?
visum est Hal. de oleo rosaceo.

Confiderādū q? notificat istā medicinā opōne: q? tēperat eēntias.
Scdo pñ pprietas qñtas zc. Et tñ ex pñlo zc. hic p vide dicta
dy. que sunt milia z vera in se: nō tñ ex eis apper q fuerit. A. itētio.

CJulio q? omisso dubitat qre medicina pfortatiua ponit in nūo me-
dicinaz fridaz. Cū dicit q? in nūo calarū: nā fortitudo virtutis q res-
stet occurrētib? plus stat cū caliditate q cū frigiditate. pbat p q?
coz? tēperatū maxime resistit vt in thegn tracta. z. comē. 16. fm

Tracta. I.

15

Caly. z corp? tēperatū ad caliditatem declinat: vt Auer. p cōice
comē. 19. z sen. z. pñi cap. de signis cõplexionū. Scdo q? resistē oc-
currentib? fit maxime per actū nālū virtutū. per bas enī resisti-
mus morbis z crises per eas sunt: vt p de virtutib? nālū. 13. cap.
sed virtutes nāles opant calido cōdato a corde vel epate: vt col-
liget scdo cap. 4. z fm Hal. 9. terap. ca. 10. z de virtutib? dispēsan-
tib? nfm cozp? 7. Dñm q? pfortatio virtutis est duplex. Una gñā-
lis que est oīum virtutūz pfortatio que sunt in cozpe vel mēbro: z
de hac loq? Aui. frequēter. vñ de cura putridarū in gñāli. Si inue-
nia virtutē fortē resistētē toleratē zc. z hūc oppōitē gñālis debi-
litas oīum virtutū sicut in exēplo de virtute nālī z in tali dī forti-
tudo in his qñ oīs opō cordis z epas z opatio cuiuscūq? virtutis. f.
attrahere: digerere: expellere: retinē bene se hñt: z oppollito mō
dī debilitas vñs. De hac pñmo gñāliter fit in lib. 1. sen. z. cap. de cau-
sis debilitatis mēbroz. z spāliter in ca. de debilitate vñs. de fio/
macho. de epate zc. Alia est pfortatio virtutis determinata. f. re-
spectu determinati act? 7. v. g. in b q? est mēbrū nō pati a qñbet re-
occurrētē: z in b qd ē a se repellere: z de illa pfortatione loq? Aui.
4. cañ. sen. 1. de cura variolaz. cū dicit. In pñis fiat plurio cū eis
in qb? est pfortatio cū repulsionē z extirpationē zc. Gñālis pforta-
tio fit per illud qd bene disponit gñāliter iustū oīum virtutū. f. spi-
rituū. pprie cordis z cõplexiōes mēbroz z in dispōne sana z egra
z cū assumabunt res que hoc faciūt. Sūt autē que forma specifica
hoc agūt vt lapides pñciō aut que spām multiplicāt pueniētē fñ
vinū pueniēs z aromatica: aut que pres mēbroz reponūt pueniē-
tiori mō quo est pole vt meliora cibaria: aut res que alterāt calo-
re pformi nfo calozis sicut est medicina tēperata. v. g. macia z que-
cūq? res calefaceret caliditate pformi spiritib? nostris z mēbris.
De hac virtutis pfortatione nō loq? Aui. hic qd apper q? illa est ta-
lis qñs fra terra sigillata z oleo ro. sed illa nō pfortat a forma spe-
cifica gñāliter pfortatiua sanoz z egroz: sed terra sigillata bz ter-
miatā formā specificā. pfortatū. v. g. venenatū. f. nec multiplicādo
spiritū nec nutriendo nec ponēdo caliditatē pformē: q? oleū rosa.
lz fit tēperatū: tamē declinat ad frigiditatem vt infra. z. z. de sim-
plici medicina cap. vlt. z. 3. cap. 4. dist. z. z. probat q? rosa est frida
z oleū tēperatū. 8. zc. Specialiter pfortatio virtutis est phibitio
receptiōis māerū z i ppressionis nocentiū: z vigoziatio expulsiōis:
z de hac est hic sermo Aui. cū dicit. donec phibeaf zc. z illa pforta-
tio fit a pprietate per terrā sigillatā que dat vñā formā mēbris
venenatis q? nō cessant expellere venenū donec liberetur: vt Aui.
sen. sexta quar. z illa est spālī cõfortatio q? est in repulsiōne ve-
neni: sed fit daf homini sano nō adderet sibi talē vigozē gñāle sicut
faceret vinū z cibis fit etiā qñtate. Sed si volumus scire que qñ-
tas pfortet membra hac pfortatione: opz scire qua qñtate mem-
brū est aptū in se recipere materias z nocumēta ipzinētū z non
posse a se repellere: z apper nobis q? qñtate que est modus sube
qua larū stans siue rarū recipit: qñtate que est caliditatis exel-
sus vnde mās ad se trahit: medicina igit pfortatiua a qñtate hac
speciali pfortatione: est que essentiaz mēbrū stipitico adunat: z
caliditatē tēperat: z hoc dicit Aui. tēperat essentia. i. subam aggre-
gādo z cõplexionem modiciū infrigidando.

Csed dubitatur circa pñdicta. primo pone q? mēbrum aliqñ reci-
piat pp frigiditatē debilitatē illud pfortatē cala medicina. Scdo
qre dicit. infrigidādo modiciū. **C**ertio cū fit dare medicinā pfortā-
tem generali pfortatione: qre nō dicit de illa. Quarto hoc dicit de
tyriaca: qd est de illis: sed tyriaca confortat generali pfortatione.
CAd pñmū dñm q? plus de facto euenit q? mēbrū rarificatione
z calore disponit receptioni z i ppressioni q? frigido: z ideo medici-
na pfortatiua posita est in suma frigidarū. pfortat enī pñringēdo
z tēperādo calozē. **C**Ad 2m dico q? illa medicina nō bz esse multūz
frigida: q? diceret tūc reperculsiua: z hoc signū inducit oleū rosa-
tum qd est modiciū frigidior: vñ bz rōnē medij z mediū dñaf vñqz
extremo: tamen plus declinat ad frigiditatem: z ideo cozpoza que
infrigidat oleū rosatū plura sunt q? que calefacit vt sciet. **C**Ad 3m
dñm q? de illa medicina nō pōt fieri sermo in hoc capitulo. sed p-
citur de illa qñ ponunt cordialia vera: z qñ fit sermo de cibis z po-
tibus laudabilibus: z qñ fit sermo de medicina tēperata. **C**Ad 4m
dñm q? hic per tyriacā itelligimus illā de terra sigillata de q? sen
6. vel q? tyriaca Alfarer vel Andromachi nō bz pprietatē gñālez
pfortationis: q? nō confortat sanos: z tūc hic loqur Aui. fm alioz
opinionem z nō fm suam. vel q? accipitur bic tyriaca nō put facit
generalem confortationem sed specialem habens de virtute in-
frigidatiua per opium: z erit tunc sermo de recenti tyriaca.

CReperculsiua vo medicina est cōtraria attractiue z
est medicina cui? pprietas est ppter frigiditatē suam
vt in mēbro faciat puenire frigus z inspisset ea z con-
stringant porz ipsius z frāgaf caliditas ei? attractiua
z pgeletur illud qd ad ipsum currīt z inspisset ipsum z
prohibeat ipsum ne ad membrum currat z prohibeat

Dubium

Gentilis

membra a receptione ipsius sicut solatru in a patibus.

Considerandum qd medicina repulsiva notificat. primo comparando ipsas perario. Secundo principio actio qd frigiditate agit. Tertio modo operationis qd inspissat qd ad ppiatione poroz pstringit qd ad spatia siue vacuitate: et frangit caliditate qd agelat.

Dubm 24m Quarto exemplo (solatrum). Contra quartum: qd dicit qd resoluuit apostemata. Sed qd large sumitur resoluuit: vel qd sunt species diuerse eius: vel qd habet partes diuerfas.

Dubm 25m Dubitat vtz medicina repulsiva debeat esse stiptica vel potica. videt qd sic fm Sera. exphe in cap. de repulsivis: 7 p. baly. 2. p. etice ca. 23. 7 Bal. 5. de simplici medica. 1. dist. 4. In p. 2. hui. bic qd frido hoc aut tribuit. Sed qd repulsivum principaliter primo per se est medicame frigidu. rō prima hui. repulsiva opponit attractione: sed attractiva est calida principaliter: 7 rō ad attractione mae tria pcurrit. s. mae mobilitas: membra raritas 7 calor trahens. sed frigidu opponit oibus istis: ergo medicina repulsiva est frigida. ppter solutione p dicit. 13. D. y. non ponat nū vt effugiat dicit qd repulsio fit dupli. s. per viā transmissionis 7 sic fit a stiptico. vide Bal. in 3. thegnit. r. cōmen. 1. 60. fm. balya. dicit qd transmittit vasa pforata stipticis pharmany. Alio mō p viā repulsus: 7 sic fit a medicina frigida: qd per hūc dispōne quā in mēbro facit frigidū repellit: sed stiptici pforatō virtutē. Contra oī circūspecta virtutis pforatōe stiptici est repulsivū vel repulsiuū. s. pstringit quā facit: sic si aliquid digito pmeret vt sponsia rē. sumit. 5. de simplici cap. 1. dist. 4. Dico igit p qd 13 repulsivū pncipaliter faciat hoc per frigiditatem: nō si sibi iungit suba grossa. s. stiptica forius premittit 7 repellit intus vt notū est: 7 sic loquūtur Serap. balya. 2. Bal. vt apparet. Secundo dico qd oī repulsivū in quocūq mēbro 7 in quacūq mā de intentione hui. d. esse frigidū in mēbris calidis nō dubitat: sed in materiis frigidis ē repulsivū vt tale oī esse frigidū. sed p qualitate mae miscbum? calida cū frigidis: vt apparet de cura vndumie: 7 cap. de cura obthalmie frigide 7 lib. 1. sen. 4. de cura apatuz rē. 2. Et in omni mēbro cū frigidis repulsiuū est notū. Tertio dico qd nō in oī mēbro nec in oī materia sumus audaces repulsivū frigidū vigorare stiptico. nō qd in omni mā: qd si mā sit grossa imobilis grossitie terrea stipticitate addit in imobilitate pp quā nō pōt expellere siue premere. Sed tu dices istud idē facit frigidū. Sed qd frigidū le ne verbi grā albumen oī cum succo portulacae nō sic imobilitat. nō sic idū ponit motui sic facit stipticu: 7 iō in berisipila qd mā subtilis expulsiuū securi pcedit repulsivū fridū cū multa stipticitate qd i flegmone vt appet. 2. can. sen. 3. d. cura berisipile. Nec ē i oī mēbro: vt appet in repulsivū māterā ab oculo i obthalmia: nisi qd stipticu erapgar: 7 hec nocet oculo: iō nō sum audaces in p. repellere cū frigidis stipticis: s. frigidis lenib. 7 hui. d. b. sciaz gñale repulsionū dicit illa debere ēē frida: nō dices de stiptico. q. n. sit stipticu nō est de mā pncipali: sed fm mēbra 7 fm materias.

Et ingrossativa est dīa subtiliative: 7 est medicina cui ppietas est vt faciat essentia būditas grossiorē: aut pgelando ipsam: aut inspissando: aut permiscēdo.

Uocat dīa subtiliative. Secundo effectū rē. Tertio mō ponēdo tres modos ingrossatiōis. Unus ē a frido pgelatē cui opponit subtiliative: qd h3 calm tēperatū discōgelat. Secūdo est a calido qd facit eua porire būditas: reliquūq dimittit terreste: 7 huic ē opponit subtiliative qd caliditas tēperata opponit itēperate caliditate: vñ calm repidū actu in illo sicco terreo subtiliat aliq būdū. Tertio ē a calido digerēte: qd digō inspissat: 7 tūc inspissativa est mā: 7 tūc dicit d. y. qd subtiliative nō opponitur in qualitate qd est qualitatis tēperate: sed opponitur in effectū rē. Redo qd sibi pparietur in crudiua quantum ad partem humidū aqei diuisi impermixti.

Crudum vō faciens contraria est digestiue 7 maturatiue: 7 est medicina cuius proprietates est vt sua frigiditate destruat opōne caloris inati: 7 ē cñci in cibo 7 humore ita vt remaneat indigestus 7 nō coctus.

Notificat ppario. Considerādū digōni in cibo vt fiat mēbrū opponit cruditās qdā digōni. i. maturatiōi in humore: vt pparet expulsiōi opponit cruditās. Secūdo cruditās est duplex. qdā puiatiue opposita digōni vt chilus qd nō est pfect: s. apt: pñci: vel vt est sang. vel flegma rē. qdā negas actū 7 potētiā sicut chilus corrupe san. ex toto putridus: 7 iō dicit idigestus negatiue nō ineptus puiatiue. Tertio pñderandū qd calor digestiue qdā simplr nālis vt qd puerit in sanguine laudabilē 7 membra: qdā qd participat de extremo vt qui puerit in sanie crudā egrosfacies qd dicit dispōni 7 maturatiōi op3 qd pñciat vtrūq calori: 7 iō dicit inati 7 cñci. Considerādū quarto ex sua frigiditate ex quo dī qd medicina vō re 7 per se maturatiua est calida sicut in crudiua est frida: 7 iō si medicine fce aut dīstēperat in calore maturat bēg accēs rē.

Super

Et stupefactiva est medicina frida ex fridatione eius quā in mēbro facit puenit vt ponat subam spūs defe rētis ad ipm virtutē mor? 7 sensus frida in cōplexione sua 7 grossaz in suba sui: qre nō vtunt eo virtutes ani males: 7 resoluūt cōplexio mēbri ppter illud 7 nō recit pit ipressione virtutū aialū sicut opū 7 usquiamuz 7 lactuca 7 papauer nigrū 7 mādragoza 7 similia eis.

Considerandum qd tangit pncipiū quo operatur frigida rē. contraria est calida. Secundo modum quia agendo in spiritu qd agendo in membrum resoluuit. i. destruitur.

Humectatiua aut est nota.

Hic ponit ordines medicinarum humectatiuarum diuersificationem in secundis qualitatibus.

Inflatiua est medicina in cui suba est humiditas extranea grossa in qua cū calor inat? operat nō velociter resoluūt sed puerit in vētositate sicut sunt falcō li. Et oīa in qbus est inflatio sunt faciētia soda nocētia oculis. Ex medicinis vō 7 cibis sunt quoz humiditas ē prima resoluūt digestio ad vētositate qre fit inflatio coz in stōcho 7 resoluūt inflationis coz in ipso 7 in ite stinis. Et ex eis sunt quoz humiditas supflua que est in eis 7 est mā inflationis nō patit in stōcho aliqd dō nec ad venas vadat: aut nō patiunt in stōcho totali: sed ps coz: 7 remanet ex eis q patit in venis. Et ex eis sunt que patiunt totali in stōcho 7 puerit in vēto sitate: s. nō resoluūt sua vētositas p seipam in stōcho: imo penetrat ad venas: 7 vētositas ei? remanet i ipo. Et vniūlt qd cū oī medicina in qua est humiditas supflua extranea ppter illud qd ei permisceet est inflatio sicut zinziber 7 semē cruce. Et oīs medicina cuius est inflationē facere in venis est virilis mēbri inflatiua.

Primo notificat eā. Secūdo ponit diuersitatem in eis. ibi. (Ex medycinis.) Tertio pcludit quedā. ibi. (Et vniuersaliter.) Considerādū inflatiua est ex qua vētus fit: ideo inflat humiditas extranea. i. superflua quīs sit cōplexionalis eis sicut rutba legumina rē.

Lauatiua vō est oīs medicina cui? ppietas est vt absterget nō virtute agēte in ipa sed virtute patiēte quā iuuat mor? Et significo p virtutē patiēte būditatē 7 p motū significo cursū. Currēs. n. subtile cū vadit sup orificia venaz lenit būditate sua supfluitates 7 remouet eas suo cursu sicut aq ordet 7 aqua cucurbit.

Pater rē.

Sordidās vō vlcera est medicina humectatiua que permisceet humiditatib? vlcerum 7 facit eas plures: 7 prohibet desiccationem 7 solidationem.

Hoc etiam pater.

Lubrificatiua aut est cui? ppietas est vt būctet supficiē corpis obuiātis meatui 7 recēt in ipo: ita vt remoueat ipm ab ea 7 faciat ptes eius susceptibiles cursū. ppter lenitatem eaz acqfitā per admixtionē ei? deinde moueat a loco suo gravitate sua nālī 7 virtute expulsiua sicut puma in solutione sua.

Considerādū qd accipim? in q differt a lauatiua qd illa humiditate mollificat 7 cursu mouet: s. ista mollisue lenit siue humectat supficiē būdis obuiātis meatui mēbri: 7 tūc būdis expellit nō cursu sed virtute expulsiua mēbri qd mō pōt sup eo: vel mō expellit sua gravitate rē. Considerādū lubricatiua respectu superficiē būdis moris labificatiua respectu superficiē mēbri. Et ideo hui. distinxit qd eadem medicina vtrūq facit vel forsan dicitur.

Applanatiua vō est medicina viscosa cuius ppietas est vt dilatef sup supficiē mēbri asperi dilatatiōe plane supficiē 7 fiat manifestū illius corporis per eaz

plum recte asperitatio aut currat ad ipsuz humiditas dilatata hac extensione.

C Appianativa dicitur ab *an*. de viribus cordis inuiscatua lenificatua vt mucilagines. et fit corpore medicine vel humoris banc substantiam mucilaginosam *cc*.

C Et desiccatiua quidem medicina est que *ps*umit humiditates sua resolutione et subtiliatione.

C Considerandum *fm* vnam litteram solum tangit exiccationem per viam consumptionis humiditatis: *q* exiccatio per viam alterationis a qualitate sicca erat nota sicut in frigidatione et calefactione. sed *fm* aliam litteram tangit *vt* *q* exiccationem.

C Contractiua *vo* medicina est que facit *cuenire* in *mē* bī partibus superfluis motū currentē ad aggregationem *vt* in *ps*issens in suo situ et oppilentur meatus.

C Considerandū *q* *q* hec actio est pontici et *stipici* et de his dictus est supra cuius complexionis sunt et que sunt: ideo omisit *bic*.

C Sed expressiua est medicina ex qua *puenit* *pp*terea *q* *pt*rahit et aggregat partes ad hoc *vt* necessario faciat *peruenire* humiditates subtiles in vacuitatib⁹ earum ad compressionem et separationem.

C Considerandū *q* expressiua et contractiua nō differunt nisi *q* contractiua nō dicit nisi respectu dispositionis membrū: expressiua *vo* respectu humoris *q* *puenit*. **C** Secūdo *ps*iderandū (humiditates subtiles) iste sunt apte *exp*rimunt: sed humiditates grosse nō sūt fluxibiles: et ideo occurrente *stipico* sunt potius apte *quiescere* et immobilitari ab eo *q* *currere*: et ideo mās subtiles a *stipico* *exp*rimunt: grosse aut nō sic *vt* superius dictū fuit. et *hal*. *vt* in *tegnit* *ter*. *comē*. *161*. *ibi*. *(Relictio 80)*. Ex hoc cessat argumētū *q* *als* fecit *q* videtur *q* grosse magis et facilius *exp*rimant^r eo *q* minus op⁹ contrahi membrum ad eas *exp*ellendas *cc*.

C Oppilatiua aut est medicina sicca que retinet *pp* sui *ps*issitudinē et siccitatē: aut *pp* suaz glutinationē in trāsitu et facit *cuenire* in ipso oppilationem.

C Est nota.

C Coagulatiua est medicina sicca in qua est humiditas pauca viscosa que adheret sup⁹ officia et oppilat ea et tenet mām currentē. *Q*ē aut *currēs* lubricū cū in ipso operat^r ignis fit glutinatiū oppilatiū retentiū.

C Est nota.

C Consolidatiua est medicina que *er*iccat et *ins*psat humiditatem stantē inter duas superficies vulneris propinquas: ita *vt* *puertant* ad glutinationē et viscositatē et adhereat vna eaz alteri sic sanguis draconis et aloes.

C Considerandum *q* consolidatiua est illa que simplex vulnus incarnat: et ideo dicitur incarnatiua. **C** Considerandū *secūdo* *q* notificat operatione generali *er*iccat. ratio est: *q* *lz* incarnatio principaliter fit nature operatione: tamen inuatur a medicinis *er*iccatibus remouendo prohibens. sed prohibens est putredo que est cito apta fieri propter superfluitates que in nobis generantur grosse et subtiles *vt* *hal*. *3*. de *ing*. *cap*. *3*. medicina ergo *er*iccans prohibet: et *q* cito op⁹ fieri ideo in *sc*do gradu tamen respectu eius cuius est et ideo in corporibus humidis parū sicca sufficiunt *vt* thus catamē *reperata* in calido et frigido. **C** Secūdo notificat operatione speciali quātū ad operationem *ins*psat ita *vt* conuertatur ad glutinationē que debet fieri cābium quātū ad materiā in quā humiditatem stantem *q* nō aliunde venientē *vt* generatiua carnis inter duas superficies *pp*inquas: *q* si distaret nō fieret incarnatio vel mala *q* mēbz esset longinquū: et ab extra debet poni nō intus.

C Carnis *vo* gñatiua est medicina cui⁹ *pp*rietas est *vt* *pm*utet sanguinē sup⁹uenientē vulneri in carne *pp*ea *q* *equat* cōplexionē eius et coagulat ipm cū *er*iccatione.

C Considerandū *q* notificat istā medicinaz operatione: *q* dicit *q* *permutat* sanguinem superuenientē. *di*ffert igitur incarnatiua et generatiua: *q* incarnatiua agit in sanguinē stantē: sed generatiua in superuenientem: ergo nō *stipica* nō multū sicca. **C** Tertio *mō* *q* *equat*: et ideo cōplexionis similis complexionī mēbz *er*iccatue *q* etiā *timet* putredo *q* *di*ffert fieri grossus viscosus *vt* cābiuz et gluten.

C Et sigillatiua est medicina *er*iccatiua *q* *er*iccat sup⁹ficiē vulneris ita *vt* fiat cortex sup⁹ ipaz custodiēs *ex* nō

cumētis vsque *q* *gnē* cutis nālis. Et est oīs medicina equalis in duab⁹ actiuis *er*iccas absq⁹ mordicatione.

C Considerandū dicitur alio modo cicatrizatiua *q* cicatrice facit *q* sigillū vltimū perficit unde nō restat plus fieri. **C** Considerandū *q* notificat istā medicinā operatione *q* *er*iccat. *i*ndurat vsquequo. **C** Contra cutis nō generat. **C** *dm* vsquequo *et*. *i*. vsquequo perfecte induretur et tunc cortex stat loco cutis. **C** Secūdo notificat *ps*icipio quo agit equalis in actiuis *er*iccans absq⁹ mordicatione *cc*.

C Dubitatur quare nō facit mentionē de medicinis sedatiuis doloris de quibus locuti sunt *Sera*. *7*. *5*. de simplicib⁹. *dist*. *5*. *ca*. *vnico*. **C** *dm* *q* locutus est de eis lib. *1*. *fen*. *7*. *4*. vel aliter *q* medicie sedatiue doloris sunt cōprehēse in *ps*dictis: *q* vel sunt stupefactiue vel remouentes cām *vt* calefacientes in frigidantes *et*. *i*. cōtinuatam solutionis reponentes: et sunt dicte vel sunt medicine anodine: et sunt dicte quare fuerint dicte mollificatiue vel resolutiue.

C Medicina *vo* permittiosa est medicina que cōuertit complexionem suam ad corruptionē superfluas sicut euforbium et opium. Et venens est medicina que corrumpit complexionem nō cū *pt*rarietate tñ: sed cum proprietate que est in ipso sicut napellus. Albezabar aut et tyriaca sunt oēs medicine quarum *pp*rietas est *vt* *ps*eruent sanitatem et virtutē in spiritu *vt* *ex* eis *exp*ellat nocuentū venenū a se. Et quasi nomē tyriace ab artificialib⁹ dignius *puenit* et nomē albezabar singularibus cadentibus *fm* nām dignius. Et videt^r *q* vegetabilia et mineralia *ex* artificialibus dignius nomē tyriace sumant et mineralia nomē albezabar. Et videtur etiā *q* nō sit inter ea magna differentia.

C *tr*ic *fm* *dy* loquitur de operationibus: quā *ps*incipiū est specifica forma: vel *sz* nos loquitur de operationibus similibus vniuersalibus. **C** Considerandū *q* venenū et medicina venenosa differunt *vt* hic apparet. et primo libro *fen*. *7*. primo *q* medicina venenosa operatur a qualitate et nō absoluitur a *pp*rietate aliqua: *q* operantes a qualitate nō absoluntur a proprietate. Etia *sc*do *q* medicina venenosa prius *permutatur* *q* *permutet*: sed operis a forma specifica *vt* venenū nō patitur a corpore passionem de qua fit curandum. **C** Tertio differunt *q* venenū *ps*incipalius agit in corde sed medicina in totū in quodcūq⁹ membrū.

C Sed tu dices quare locutus est de medicinis venenosis cū non agant a proprietate. **C** *dm* *q* nō de principali intentione sed *vt* venenū magis notificaret cū quo *puenit* in occidendo. **C** Vel *dm* *q* medicina venenosa nō caret operatione et *pp*rietate. Albezabar primo cōprehēdit *puenientia* *q* cadunt ista super oēm medicinaz *ps*eruantē sanitatē. **C** cōplexionē et virtutē. **C** *ta*iam vel virtutem *ex* hoc in spiritu *et*. **C** Secūdo cōprehēdimus differentia. tyriaca dicit^r de cōpositis artificialibus et simplicibus vegetabilibus *vt* cortex citri semen anisi *et*. Albezabar dicit^r de simplicibus naturalibus et mineralibus. **C** Secūdo *ps*iderandū *q* *pp*rie est nomē lapidis mineralis cōtra venena valentis de quo *Sera*. *ph*. *als* aut declarauimus *q* *duplex*. *albezabar* mīerale et albezabar atale. *hal*. *3*. *me* cerui vel pupille de quib⁹ scripsimus super gnto *cas*. dicitur *vt* tyriaca *ps*ozet spiritus. de hoc *pl*ix scripsi super gnto *cas*.

C Solutiua autem et prouocatiua et sudoris eductiua sunt note.

C Considerandū *q* solutiua que a forma specifica nota est primo lib. *fen*. *4*. *ca*. *4*. cōpressiua labificatiua lenitiua sunt note *ex* *hca*. *pt*itulo. **C** prouocatiua *vine* est que aquosus sanguis *et* acutū mouet per *vinā* et est subtiliatiua quasi eliquatiua humorū mouens subtile cor ad vias *vine*: et ideo calida et sicca: sed nō est aliq⁹ prouocatiua quasi substantia sua sit aquosa que nō faciunt mouendo materias sed ipsas faciunt *vinare*: et ista possunt esse frigida et humida. Sudatiua mouet subtile et aquosus versus cutim sicut facit vinū quādoq⁹: et ideo vna medicina pōt esse et in hoc homine sudatiua et in alio prouocatiua *fm* aptitudinem partium ad recipiendū.

C Oīs *vo* medicina in qua solutione *ps*ingit cū *pt*ractione sicut hermodactylus est *ps*erēs in dolorib⁹ iuncturaz *qm* virtus solutiua incipit et attrahit mām: et virtus *pt*tractiua incipit et *pt*rahit meatū mere: quare nō redit ad ipm materia neq⁹ succedit ei alia.

C *bic* ostendit effectus et vtilitatem medicinarum habentiū cōpositas virtutes. Et primo compositae ex virtute solutiua et cōtractiua sicut hermodactyli. *patet* secundo.

du^m 25^m

du^m 26^m

Bentilis

Cois medicina resolutiva in qua est ptractio est eque-
lis et confert mollificationi iuncturarum et spalino ear-
um et apostematibus flegmaticis: et ptractio et resolu-
tio in vnaquaque earum pferit in exiccando. Cum ergo
aggregantur ptractio et resolutio fit fortior siccitas.

Considerandum quidam coponitur resolutiva et stiprica. **C**onsiderandum (Equalis) s. virtutis. Secunda quod iam conseruat. s. p-
prium enim remouet subtilitatem grauiam et primo quarta res.
Considerandum vtraque resolutio et contractio ericcat de res-
olutione est notum. contractio etiam ericcat quod contractum est
secum: quod impunit materias ut expellat vel etiam expellit.

CMedicine vero solutivae puocativae sunt plurimum post
opates earum sunt phibentium operationum: nam puocativae
sunt plurimum exiccant fecerunt. Et medicine in quibus aggre-
gantur virtus calefactiva et virtus infrigidativa sunt in-
uatiue valde in asparibus calidis quando ad statum suum
perueniunt: quoniam ipse propterea quod ptractum reper-
cutiunt: et propterea quod calefaciunt resoluunt.

Considerandum effectum solutivae et puocativae.

Considerandum vtrumque resolutivae et puocativae. **C**onsiderandum quod virtus tyriacalis sumitur hic large. i. virtus
cordialis quod habet proprietatem iuvandi cor.
Considerandum quod virtus tyriacalis sumitur hic large. i. virtus
cordialis quod habet proprietatem iuvandi cor.

CEt medicine in quibus aggregatur virtus tyriace cum
frigiditate sunt inuatiue ethice vebementer: et ille in quibus
aggregatur virtus tyriace cum caliditate conse-
runt frigiditati cordis plus quam alie.

Considerandum quod virtus tyriacalis sumitur hic large. i. virtus
cordialis quod habet proprietatem iuvandi cor.

Cirtus autem que dividit et ponit vnaquaque complexio-
nem ad partem quam meretur: ita ut non ponat virtutem reso-
lutivam in partem materiei que effundit ad membrum
neque infrigidativam in latere materiei effusa ab eo est
natura docta obedire creatori sublimi et glorioso.

Considerandum quod virtus tyriacalis sumitur hic large. i. virtus
cordialis quod habet proprietatem iuvandi cor.

Considerandum quod virtus tyriacalis sumitur hic large. i. virtus
cordialis quod habet proprietatem iuvandi cor.

Considerandum quod virtus tyriacalis sumitur hic large. i. virtus
cordialis quod habet proprietatem iuvandi cor.

Considerandum quod virtus tyriacalis sumitur hic large. i. virtus
cordialis quod habet proprietatem iuvandi cor.

Considerandum quod virtus tyriacalis sumitur hic large. i. virtus
cordialis quod habet proprietatem iuvandi cor.

Considerandum quod virtus tyriacalis sumitur hic large. i. virtus
cordialis quod habet proprietatem iuvandi cor.

Considerandum quod virtus tyriacalis sumitur hic large. i. virtus
cordialis quod habet proprietatem iuvandi cor.

Considerandum quod virtus tyriacalis sumitur hic large. i. virtus
cordialis quod habet proprietatem iuvandi cor.

Considerandum quod virtus tyriacalis sumitur hic large. i. virtus
cordialis quod habet proprietatem iuvandi cor.

Considerandum quod virtus tyriacalis sumitur hic large. i. virtus
cordialis quod habet proprietatem iuvandi cor.

Considerandum quod virtus tyriacalis sumitur hic large. i. virtus
cordialis quod habet proprietatem iuvandi cor.

Considerandum quod virtus tyriacalis sumitur hic large. i. virtus
cordialis quod habet proprietatem iuvandi cor.

Considerandum quod virtus tyriacalis sumitur hic large. i. virtus
cordialis quod habet proprietatem iuvandi cor.

Considerandum quod virtus tyriacalis sumitur hic large. i. virtus
cordialis quod habet proprietatem iuvandi cor.

Considerandum quod virtus tyriacalis sumitur hic large. i. virtus
cordialis quod habet proprietatem iuvandi cor.

Considerandum quod virtus tyriacalis sumitur hic large. i. virtus
cordialis quod habet proprietatem iuvandi cor.

Considerandum quod virtus tyriacalis sumitur hic large. i. virtus
cordialis quod habet proprietatem iuvandi cor.

Considerandum quod virtus tyriacalis sumitur hic large. i. virtus
cordialis quod habet proprietatem iuvandi cor.

Considerandum quod virtus tyriacalis sumitur hic large. i. virtus
cordialis quod habet proprietatem iuvandi cor.

Considerandum quod virtus tyriacalis sumitur hic large. i. virtus
cordialis quod habet proprietatem iuvandi cor.

Considerandum quod virtus tyriacalis sumitur hic large. i. virtus
cordialis quod habet proprietatem iuvandi cor.

Considerandum quod virtus tyriacalis sumitur hic large. i. virtus
cordialis quod habet proprietatem iuvandi cor.

Considerandum quod virtus tyriacalis sumitur hic large. i. virtus
cordialis quod habet proprietatem iuvandi cor.

Considerandum quod virtus tyriacalis sumitur hic large. i. virtus
cordialis quod habet proprietatem iuvandi cor.

Considerandum quod virtus tyriacalis sumitur hic large. i. virtus
cordialis quod habet proprietatem iuvandi cor.

Considerandum quod virtus tyriacalis sumitur hic large. i. virtus
cordialis quod habet proprietatem iuvandi cor.

Considerandum quod virtus tyriacalis sumitur hic large. i. virtus
cordialis quod habet proprietatem iuvandi cor.

Considerandum quod virtus tyriacalis sumitur hic large. i. virtus
cordialis quod habet proprietatem iuvandi cor.

Considerandum quod virtus tyriacalis sumitur hic large. i. virtus
cordialis quod habet proprietatem iuvandi cor.

Considerandum quod virtus tyriacalis sumitur hic large. i. virtus
cordialis quod habet proprietatem iuvandi cor.

Considerandum quod virtus tyriacalis sumitur hic large. i. virtus
cordialis quod habet proprietatem iuvandi cor.

Considerandum quod virtus tyriacalis sumitur hic large. i. virtus
cordialis quod habet proprietatem iuvandi cor.

Considerandum quod virtus tyriacalis sumitur hic large. i. virtus
cordialis quod habet proprietatem iuvandi cor.

Considerandum quod virtus tyriacalis sumitur hic large. i. virtus
cordialis quod habet proprietatem iuvandi cor.

Considerandum quod virtus tyriacalis sumitur hic large. i. virtus
cordialis quod habet proprietatem iuvandi cor.

Considerandum quod virtus tyriacalis sumitur hic large. i. virtus
cordialis quod habet proprietatem iuvandi cor.

Considerandum quod virtus tyriacalis sumitur hic large. i. virtus
cordialis quod habet proprietatem iuvandi cor.

Considerandum quod virtus tyriacalis sumitur hic large. i. virtus
cordialis quod habet proprietatem iuvandi cor.

Considerandum quod virtus tyriacalis sumitur hic large. i. virtus
cordialis quod habet proprietatem iuvandi cor.

Considerandum quod virtus tyriacalis sumitur hic large. i. virtus
cordialis quod habet proprietatem iuvandi cor.

Super

etione non puenit ad decoctionem equalem: imo modica eis
sufficit decoctio: quare si addat ultra servorum pnu ebul-
litio vna resoluunt earum virtutes et separant cum deco-
ctione et non remanet eis impressio sicut epibim. nam cum
eius decoctio fit multa destruit eius virtus oino.

Considerandum quod partes. primo ostendit vel dat iudicium decoctionis.
Secundo ostendit quod accipit decoctio. **C**onsiderandum quod medicina dicit
spissa dupli. primo. i. pura poris. s. paucorum pororum sicut minera-
lia quibus est pura. Secundo dicit spissa. i. dura solida sicut ligna vel
radices quibus sunt porosa et per oppositum non spissa medicina dicitur
vel porosa vel laxa non compacta nec indurata sicut folia et flores.

Considerandum ex hoc sumitur diversitas decoctionis: quod quidam mul-
ta decoctiones tolerant ut spissa habentes corpora radices: quidam mi-
neralia. quidam paucissima ut rara habentes subum sicut flores. quidam
mediocriter ut medie sicut folia herbe et semina. Et ex hoc habetur
utilitas in modis decoctionis sicut apparet in compositionibus. s. vtru-
pore et decoctionis ex multis rebus. primo enim ponamus ad coque-
dum medicinas ligucas ut radices postea folia semina et herbas
ultimo flores. et quod epibim modicum tolerat de decoctione et simi-
las in hoc floribus: ideo semper pceptum ut vltimum in decoctione ponatur
ut v. s. Almagor cap. de melacbolia. et Def. in antidotario de
structione. s. in decoctione epibim. et de pulatione medicinarum
cap. de pulatione vel pparatide per decoctionem. **C**onsiderandum quod re-
solutivae et puocativae sunt plurimum post opates earum sunt phibentium
operationum: nam puocativae sunt plurimum exiccant fecerunt. Et medicine
in quibus aggregantur virtus calefactiva et virtus infrigidativa sunt in-
uatiue valde in asparibus calidis quando ad statum suum perueniunt:
quoniam ipse propterea quod ptractum repercutiunt: et propterea quod
calefaciunt resoluunt.

Considerandum effectum solutivae et puocativae.

Considerandum vtrumque resolutivae et puocativae. **C**onsiderandum quod virtus
tyriacalis sumitur hic large. i. virtus cordialis quod habet proprietatem iuvandi cor.

CEt medicine in quibus aggregatur virtus tyriace cum
frigiditate sunt inuatiue ethice vebementer: et ille in quibus
aggregatur virtus tyriace cum caliditate conserunt frigiditati cordis plus
quam alie.

Considerandum quod virtus tyriacalis sumitur hic large. i. virtus
cordialis quod habet proprietatem iuvandi cor.

Cirtus autem que dividit et ponit vnaquaque complexio-
nem ad partem quam meretur: ita ut non ponat virtutem reso-
lutivam in partem materiei que effundit ad membrum neque infrigidativam
in latere materiei effusa ab eo est natura docta obedire creatori sublimi
et glorioso.

Considerandum quod virtus tyriacalis sumitur hic large. i. virtus
cordialis quod habet proprietatem iuvandi cor.

Considerandum quod virtus tyriacalis sumitur hic large. i. virtus
cordialis quod habet proprietatem iuvandi cor.

Considerandum quod virtus tyriacalis sumitur hic large. i. virtus
cordialis quod habet proprietatem iuvandi cor.

Considerandum quod virtus tyriacalis sumitur hic large. i. virtus
cordialis quod habet proprietatem iuvandi cor.

Considerandum quod virtus tyriacalis sumitur hic large. i. virtus
cordialis quod habet proprietatem iuvandi cor.

Considerandum quod virtus tyriacalis sumitur hic large. i. virtus
cordialis quod habet proprietatem iuvandi cor.

Considerandum quod virtus tyriacalis sumitur hic large. i. virtus
cordialis quod habet proprietatem iuvandi cor.

Considerandum quod virtus tyriacalis sumitur hic large. i. virtus
cordialis quod habet proprietatem iuvandi cor.

Considerandum quod virtus tyriacalis sumitur hic large. i. virtus
cordialis quod habet proprietatem iuvandi cor.

Considerandum quod virtus tyriacalis sumitur hic large. i. virtus
cordialis quod habet proprietatem iuvandi cor.

Considerandum quod virtus tyriacalis sumitur hic large. i. virtus
cordialis quod habet proprietatem iuvandi cor.

Considerandum quod virtus tyriacalis sumitur hic large. i. virtus
cordialis quod habet proprietatem iuvandi cor.

Considerandum quod virtus tyriacalis sumitur hic large. i. virtus
cordialis quod habet proprietatem iuvandi cor.

Considerandum quod virtus tyriacalis sumitur hic large. i. virtus
cordialis quod habet proprietatem iuvandi cor.

Considerandum quod virtus tyriacalis sumitur hic large. i. virtus
cordialis quod habet proprietatem iuvandi cor.

Considerandum quod virtus tyriacalis sumitur hic large. i. virtus
cordialis quod habet proprietatem iuvandi cor.

Considerandum quod virtus tyriacalis sumitur hic large. i. virtus
cordialis quod habet proprietatem iuvandi cor.

Considerandum quod virtus tyriacalis sumitur hic large. i. virtus
cordialis quod habet proprietatem iuvandi cor.

Considerandum quod virtus tyriacalis sumitur hic large. i. virtus
cordialis quod habet proprietatem iuvandi cor.

Considerandum quod virtus tyriacalis sumitur hic large. i. virtus
cordialis quod habet proprietatem iuvandi cor.

Considerandum quod virtus tyriacalis sumitur hic large. i. virtus
cordialis quod habet proprietatem iuvandi cor.

Considerandum quod virtus tyriacalis sumitur hic large. i. virtus
cordialis quod habet proprietatem iuvandi cor.

Considerandum quod virtus tyriacalis sumitur hic large. i. virtus
cordialis quod habet proprietatem iuvandi cor.

Considerandum quod virtus tyriacalis sumitur hic large. i. virtus
cordialis quod habet proprietatem iuvandi cor.

Considerandum quod virtus tyriacalis sumitur hic large. i. virtus
cordialis quod habet proprietatem iuvandi cor.

Considerandum quod virtus tyriacalis sumitur hic large. i. virtus
cordialis quod habet proprietatem iuvandi cor.

Considerandum quod virtus tyriacalis sumitur hic large. i. virtus
cordialis quod habet proprietatem iuvandi cor.

Considerandum quod virtus tyriacalis sumitur hic large. i. virtus
cordialis quod habet proprietatem iuvandi cor.

Considerandum quod virtus tyriacalis sumitur hic large. i. virtus
cordialis quod habet proprietatem iuvandi cor.

Considerandum quod virtus tyriacalis sumitur hic large. i. virtus
cordialis quod habet proprietatem iuvandi cor.

Considerandum quod virtus tyriacalis sumitur hic large. i. virtus
cordialis quod habet proprietatem iuvandi cor.

Considerandum quod virtus tyriacalis sumitur hic large. i. virtus
cordialis quod habet proprietatem iuvandi cor.

Considerandum quod virtus tyriacalis sumitur hic large. i. virtus
cordialis quod habet proprietatem iuvandi cor.

Considerandum quod virtus tyriacalis sumitur hic large. i. virtus
cordialis quod habet proprietatem iuvandi cor.

Considerandum quod virtus tyriacalis sumitur hic large. i. virtus
cordialis quod habet proprietatem iuvandi cor.

Considerandum quod virtus tyriacalis sumitur hic large. i. virtus
cordialis quod habet proprietatem iuvandi cor.

Considerandum quod virtus tyriacalis sumitur hic large. i. virtus
cordialis quod habet proprietatem iuvandi cor.

Considerandum quod virtus tyriacalis sumitur hic large. i. virtus
cordialis quod habet proprietatem iuvandi cor.

Considerandum quod virtus tyriacalis sumitur hic large. i. virtus
cordialis quod habet proprietatem iuvandi cor.

Considerandum quod virtus tyriacalis sumitur hic large. i. virtus
cordialis quod habet proprietatem iuvandi cor.

C Non enim quotiescunque minoratur corpus virtutem suam secundum qualitatem suam et secundum proportionem minorationis eius servat: imo possibile est ut diminutio corporis perveniat usque ad terminum: ne post ipsum corpus aliquid sit operationis que sibi propria est agat: quoniam non est necessarium quoniam virtus alicuius corporis facit motum aliquid ut medietas illius corporis moveat illud quod est motus ab eo omnino: sicut decem boves movet onus aliquid in die uno per miliaria unum. Non ergo est necessarium ut quicquid moveatur illud aliquatulum: necdum quod ipsum moveatur per medietatem miliaris.

C Jam dixit quod operationes medicinarum quod supflue teruntur destruantur. Hoc probat et primo absolute quod destruitur. Secundo quod talis aliquid destruitur quod alia operatione agitur. Item (et de medicina) proba in duas. Primo ponit duas rationes. Secundo percludit duas conclusiones immediatas ex illis: quarum unaqueque refertur ad conclusionem principalem. Item (et per hoc). Tercio error de quorundam abicit. Item (Licet). Prima in duas scilicet rationes adducit. Secunda item. (Neque medietas). Primo arguit sic corpus per diminutionem suam pulverizationem non servat in qualibet parte virtutem secundum proportionem suam quantitatis: imo per diminutionem devenit ad partem rationis suae diminutionis quod illa per nulla virtutes operandi habet: igitur superflua portio destruitur medietate virtutis. Conclusio ista suppono veram. Ponit duas rationes. Secundo probat illud. Item (Quoniam non est necessarium). Probatur autem per exemplum et est notum. Considerandum quod forme naturales que sunt principium operationis regunt terminatam quantitatem in materia: ut scilicet philosophi. Comē. 62. potest igitur perveniri per diminutionem ad partem quantitatem: ita quod cum ista non sit forma: et per consequens nec operatio.

C Sed tu dices quid est corrumpens in diminutione. Secundo quod an per diminutionem possit deveniri ad quantitatem qua salvetur forma rei et non operatio. Ad primum obicitur quod Alexander athemenensis dubitavit in hoc. Et nos dicamus quod corruptio vel diminutio est per qualitates que sunt in corpore dividit. Contra quod ille qualitates corrumpuntur non videtur. Solus in diversis paucis casibus per talia potest recipe alterationem in qualitatibus diminutis quam non potest recipe totum non diminutum. Vel dicemus quod corruptio est diminutio. Et sequitur ex hoc quod si ponatur in vacuo non corrumpitur et ex hoc si in vacuo non fit actio. Ad secundum vero quod minor quantitas sufficit ad formam quam ad operationem. Pons enim ignis non corrumpitur: et de compositione. ca. 4. tunc illa forma salva: sed tendit in corruptionem: cum est forma non sint nisi per operationes: unde auferens operationem auferit entitatem. 9. meta. cō. 7. igitur ratio huius sue deveniat ad partem in qua non servatur forma sue deveniat ad partem in qua non servatur operatio: tunc igitur? sed quod? ducit ratio per hoc quod dicitur ad partem ubi non servatur forma proportionalis: unde ex toto forma perit: et corrumpitur sic decem boves agunt operationem que est tractus navis per miliaria: et hoc per potentiam in eis habentem: et tunc non sufficit quod 5. soli faciant medietatem illius motus: siue tractionis per medium miliaria: imo per nullum spatium trahunt.

C Neque medietas illius oneris ita iam sit singularis ut quicquid singulariter ea assumat et valeant ipsi facere per mutationem. Immo impossibile est ut suscipiens per mutationem non patiat a medietate virtutis penitus: cum ipse est cum singularitate id quod est cum totalitate: et medietas eius non est recipiens a medietate illius quod recipit in singularitatis dispositione: quoniam est continua cum medietate altera non preparata ad hoc ut moveatur ab ea singulariter.

C Hec secunda ratio arguit fundando rationem in predicto exemplo. Si medietas oneris trahibilis ab x. hominibus non occurrat diminutio. 5. hominibus diminutio ab alijs. 5. igitur hoc onus. Navis non patietur aliquid: quod nullo modo movebitur a solis quinque hominibus: sed sic est ut per supponit: quod supponit quod navis non dividatur. Huius rationis ponit duas. Secundo probat. Item (Immo possibile). Tercio per conclusionem eam. Item (Cum ipsi cum singularitate). Antecedens est huius medietas oneris non diminutio. Probatur autem huius non patietur a medietate virtutis prime. Probatur per duas. Item (Cum ipse est ratio). Arguitur sic per singularia. I. unaqueque illi oneris est sub actu totius: et non sub actu sue singularitatis: sed totalitatis: igitur ista per medietas non potest recipe a medietate virtutis. I. 5. hominibus illud quod potest recipe ab eis quod est diminutio. Quod quod est diminutio potest moveri a 5. hominibus ut medietas navis a medietate. 10. hominibus: quod quod est sub totalitate non poterit moveri per partem ultimam. I. per sex pars. Singularis diminutio potest moveri: et tunc sub actu totius non potest moveri: quoniam extra sub actu totius est continua cum medietate altera: et ex hoc non preparata ut moveatur singulariter. I. diminutio: et quare non est preparata est per unitatem cum altera quod est sub actu totalitatis. Si enim per ista continua moveretur 3. per altera per moveretur a sic totum. Primum enim est cuius presens movetur: ut 5. metheo. tex. cō. 8. Sed ista per suppositum est quod totum onus non moveatur

nisi a 10. hominibus: et totum onus moveri mota parte continua altera: igitur 5. homines non poterunt movere aliquid modo navim. Considerandum per ista ratio surgit ex remotio dubitatio. Et circa primam rationem dicitur enim aliquis quod per diminutionem si forma corrumpitur non salvatur operatio aliquo modo: sed si non corrumpitur forma: imo per forme et virtutis salvatur in quolibet parte ad hoc potest salvari operatio aliquid una pericula habere formam occurrere partem: quoniam omnes partes non occurrunt: quod per agit in parte patientis. Item (re). Mouet dicens: quod aliquid per virtutem diminuit non necio agit in parte patientis: et hoc quod per patientis rationes illi per non est diminutio ab alia parte: imo est sub actu totius. Exemplum dicitur de onere. Et per triturationem perdit operationem: per triturationem devenit ad partem quod igitur servetur forma et operationem in parte quod sibi diminuitur ab alia parte: tunc corpus non patiens non occurrat per medietate diminuitur: sed continue in suis partibus: igitur per non patietur a parte medietate: neque per corpus est cum actu totalitatis et non singularitatis. Considerandum per hoc ratio differt a prima: quia probatur quod medietas perdit virtutem per diminutionem ex hoc quod partes perdunt formam et operationem. Sed ista ratio secunda probatur quod in aliqua parte medietate diminuitur ab alia per triturationem vel diminutionem salvetur virtus? et operatio secundum mensuram illius virtutis: non tamen operabitur in corpore quod sibi occurrat cum parte diminuita quod rideat illi per medietate. Ista subtiliter intellexit Bernardus glossa. ut apparebit in questione.

C Et per hoc non quotiescunque minoratur corpus medietate et minoratur virtus inveniunt patiente in minore sibi similitudine: etiam operatio per hoc cum quantitate proportionis sue minorationis efficiat in patiente a toto omnino operationem: igitur quibusdam videatur quod per minorationem non destruat formam et virtutem: sed corpus ubi in compositionis sunt viciniora ad hoc ut eorum incredulitas vires non sumat. Et medietate quod cum aliqua operatione habet: sit in eorum per triturationem superflue elaborat possibile est ut ad ipsum alteram operationem permutentur. Nam si potentes sunt in effluendo humorum aut feces efficiunt ab hoc sunt effluentes aquositate per casus virtutis eorum: et quoniam ipse per puritatem suam sunt magis penetrantes: quare velociter perveniunt ad membrum aliud a membro in quo stant cum sunt magne et preedit operatio ab eis. Et in ipso sic narrat Galenus sibi accidisse. Inquit enim superflue per triturationem cimini quare permutati sunt et facti sunt vine perocatiui: cum prius fuerit in natura sui solutivum nature. Operatio per ne ad summum perveniat in perterendo medicinas subtilis substantie: imo non operatio per ad summum perveniat nisi in coterendo medicinas spisse substantie: et per hoc cum est voluitas ut eorum penetratio perveniat ad fines elongationis: sunt spisse difficult motus: sic medietate pulmonis cum sunt facte ex corallo et margaritis et lapide scedenegri: et quod illis sunt similia.

C Hic ponit duas propositiones quod sunt sicut due conclusiones. Et proba habet ex secunda ratione. I. quod non quotiescunque minoratur corpus: et est virtus proportionis: non dico inveniunt patiente in minore sibi similitudine. Et patientis sibi proportionis per puritatem sue. Huius medietate navis ratio. Secunda per habet ex prima ratione et est quod non operatio per cum quantitate proportionis sue minorationis efficiat aliquid in patiente a toto: et hoc quod per non habet virtutem. Iste due per postea refertur ista: ergo trituratione superflua destruit virtutem medietate. Item ille due propositiones ponit esse una quod accipit a secunda ratione.

C Dubitat. Vtrum superflua trituratione medicinarum possit destrui virtutem medietate et eius operationem. Ut quod non per rationem. Probatur quod diminutio per medicinarum ad minima non destruit operationem medicinarum. Item 6. phy. tex. cō. 20. ponit quod si aliquid movetur in tanto tempore quod medietas movetur movebit medietate: et mobilis i eodem tempore semper accipit medietatem post medietatem. Igitur trituratione non destruit operationem medietate. Item omnes partes illi pulveris si date deberent si operari sicut decem homines si uncti debent simul operari tractum navis. Ille sunt rationes fortiores istis quod sunt nostre. Quarta conclusio in eadem non tollit virtutes medicie in sirico combusto: quod multo minus ut pulverizatio. Amplius alcosel est vicia trituratione possibilis hominibus non tollit virtutes thurcie et corallo: quod hominibus medicinarum occultat. Amplius secunda ratio huius non videtur militare: quod huius virtutis si diminutio fiat ad partes saluantes formam sue virtutis: sue proportionis puritatis quod per una non agit: et hoc quod in parte in puritate sibi sile: parte dico mobilis sue patientis alteri permutat. Sed tu dices ego dabo omnes istas partes et non vna tamen. Amplius dico non est sile de motu locali et motu alterationis: quod igitur per mobilis localiter permutat non possit moveri sine alia parte continua: et hoc dico de toto loco ad totum locum vel manens permutat vix quod dico per fluxibilitatem: per alterabilis continua alteri per alterari non alterata alia parte immo

Bentilis

fic succellue hnt alteratides. ps g vna medicie trituratione seruans
vritutē sic qnq boies seruāt poterit agē i pē corpis hūani qm p
portionē sibi corēspēdet i puitate z alterabit illā sine alia pte si
bi pūua: z tūc cū h stat q: gūque boies nō pnt pmutare medietate
re nauis pūua alteri medietati nauis. Ampli: tūc nullus hō mūdi
di sciet triturationē: q: nullus scit ptes mīmas nō saluātes formas et
saluātes. Ampli: tūc oīs trituratione mediciaz eēt medico suspecta
q: vlt triturationes ad ptes mīmas i qb nō saluātes formas: z h nō oīs
ri p pūa rōne: vlt saluātes formas i pūa: z h ē suspectū p z rōnem.
¶ In pūa Alui. ¶ Dicam q: virtutes mediciaz qdā sūt q nō sequūt
formas subales eaz sūe spāles modos mixtōis: s: modos mixtōis
nis gūales sequūt vt gūq: sūt sicca terrea sūt ericcatia cū sūpti
co: z sic cū pfortatōe qdā. qūq: acuta sūt ignea sūt calefactiua z vi
uifua: z i sūma sūt oēs virtutes sequētes post elīta z gūales mo
dos mixtōis: qdā sūt vritutes sequētes terminatas formas spe
cificas vt vritutē attractiua cholē formā scamonee formas reubar
bari zc. z pfortatio cordis crocū. Dico igit q: vltiata trituratione
nō ē neqūi de pda i re vritutē cōis. h. g. vritutē ericcatia i corallo z
anthimonia: rō q: illd i qd trāsmutat p puluerizatiōe nīlōmō
nus ericcat: q: siccatas z terreatas ē cōis dīspō vritutē. isto modo
qūis alcosol corūpat formā rez qalcosollat: tū saluāt virtutem
ericcatia vlt lenitiua vlt aliā q ēi re d q fit: i quā trāsmutat. ¶ Lō
tra. alcosol d margaritē ē dērmiate pfortatōis occulte: z alterius
pfortatōis ab alcosol d āthimonia: hēc ē dērmiate opatio: qf
corrupta forma margaritaz nō saluātes vritutē illa iū alcosol. dūm
ad h p: pfortatio alcosol d margaritē nō ē p formā margaritaz q
alcosol trāst: s: p formā i quā ē trāsmutat alcosol ad quā ppara
uit forma margaritaz: z sic alcosol d margaritē dīr tpe ab alcosol
de āthimonia: z diuerfūmōde pfortatōe nō hēc p formā margaritaz
z ille p formā āthimonia: s: p alias formas acqūitas ad q ille ppa
rāt. ¶ U pōtē dīcī alr adhuc q dīcī d alcosol vt saluāt arg mūp
factū q nūq ars cātū pōtē terrere mīralia q p triturationē pōt
fīr eis tollē formā: z hūi signū ē i auro qd ē d mīralib pfectū qd
vritutē reduciū ad folia: z postea tritūi mōtario vt oēs colozē auri
pōderit: adhuc ē sub forma auri subali: statiz enī cū pōit ad ignē
cū ē vritutē homogēna recōtinuāt ptes: z apper aux. nec ē dōz q
ignis gūer nōū formā auri. nā gūatio auri nō ē circularis cū sūt d
mīrā pfectū. ¶ Ad qd qd h dēlat ē l3 nō pōt cū mīma rez terreatas
vt mīralia sūt lōge mōzo q mīma aereaz z igneaz vt sūt medi
cine d plāg z d aialb: z iō ad mīma valde reducat adhuc tenent
formā ad q mīma sūt reducēt cinamomū nō pōt saluare formas.
Res igit mīrales ex qb hnt alcosol: qūis vritutē terant: tū nō
pōtē formā. ¶ S: tu dīces pōtē q: i triturationē q fit alcosol mīne
raliū sūt dūctū ad illa mīma cū ars triturationis adhuc pcedat: igit
fīet corp illaz mediciaz. ¶ Et dicam q: nos sumus hic iter duo.
Unū ē q dīcam q: illd ē ita mīmū qd nō pōt aliq igneo frāgi tritu
ratōe vltiūdi. Et h q: nulla duo corpa violētia vel machinātia in
suis suplicieb sūt ita eqūia z applicabilia q pōssint colligere illud
mīmū z cōpūmē ita q frāgāt. ¶ Lōtra. q: hic nō ēēt nīl q i sup
ficie violaz sūt pūfunditates in q imergunt illa mīma: s: nec vīfus
nec tacer iudicat illas pūfunditates. Exēplū i supficie speculū. hēc
iudicabit d illa mīmū illoz mīraliū: q mīma sūt formā rez ali.
quaz nālū nō sūt cōpēdēbīllia sensu. dōz q: hēc mīma l3 effugi
ant sensus z tactū s: q: quātū nō tū s: q: agēs: q: calefaciet z i fīr
dabit zc. Alīd iter qd sum? ē q: cū ē dūctū ad illa mīma sūt pcedat
trituratione corūpēt vritutē mediciaz. Dico z q: si vritutē mediciaz
sequēt formas dērmiate s: spēs mediciaz vt vritutē solutiua vritutē
pfortatiua: z talis dērmiate modi calefactiua vlt i fīr datiuā q su
perflua trituratione hēc vritutē p dīf: z p pūa opatio: rō ē dūplē quam
Alui. pōit. ¶ Pūa rō ē pūcipal ad h: q: p diuifionē supflua pōt de
ueniri saltiz i aligb ad qūitates ita pūas q nō saluātes formas i aliq
pūa: z p pūa nec opatio: z oīno l3 oēs illas ptes des. h. g. totū reu
barbaz tritū trituratione q: oī pte est pūa forma reubarbari: nec
enī opabit cū nō sūt reubarbaz. ¶ Sēda rō quā pōit Alui. vt opio: nī
est pūcipal rō: s: ad eā dūenit ex pūa pūa mōis. q: enī dīzerat q: si
decē boies mouēt nauis: gūque nō pnt ea mouē: z aligō dīc saltē
gūque mouebūt medietatē. ¶ Rndet Aluicē q: s. boies nō iueniūt
nauis diuifaz p mediū s: pūua. ¶ Arguit igit Aluic. ex suppone si
istā rōne applicam ad triturationē. nā p triturationē sūt dūctū ad
pres qū qūis saluāt virtutē s: pportione sūe puitatis: sic s. boies
saluāt virtutē s: qūitate eoz: q: i s. hōib ē mediū pōtē q ē i de
cē: z supponat q: vna ps illi medicie def vlt applicet corpozi sic s.
applicat nauī pūuē: tūc illa ps nō agēt. Et rō ē ista: q: ps pūua
nō pōt moueri nīl mōneat totū: s: s. boies nō pnt mouē totā nauis:
hēc medietatē: quā si mouerēt: mouerēt totā nauis. ¶ Ex his ad
pūa. ¶ Ad pūa dōz q: illa diuifio ad mīma de q. h. logē ē qdā subti
liatiō: nō ē puluerizatiō. ¶ Ad z dōz q: Alz. logē qū qūis corpi diuif
dīf vritutē z nō corūpēt p diuifionē sic appz ex illa sua pūpōne q vritutē
q duo mōtores mouēt duo mobilia. si vniānt mouebūt vnitū illd
mobile. ¶ Ad z dōz q: l3 des totū sūt reubarbaz corūpēt p diuif
fionē i ptes: nīl tū opabit. ¶ Ad rōne nfas. ¶ Ad pūam dico q:

Super

adustio icineras vltie tollit virtutē sequēte formā. si tū adurūt si
ricū: dico q: nō dōz ē adustio icineras: imo pūdēt fieri dōz talz q
fīricū sūt puluerizabile: z sūt fīricū s: formā. Et sic dico q: nulla me
dicia hīs opōne sequēte formā dōz cōburi talz q: pda formas: s: si
vritutē acgrat ei p cōbustioz dōz cōburi sic ē vritutē multa dōz for
san ē spodiū cāne. ¶ Ad z dōz alcosol iā ē solutū. ¶ Ad z dōm q
dy. vritutē tenuisse istā rōne: q: ea nō terigit: s: dīrī hōba ex qb pōt hūi
iustitiae remotio app cū. Dīc enī q: si pūitio fiat ad ptes saluātes
formas: q: cū h ē cā q nō tota pueniat ad locū temp: iō dīstruēt enī
opatio. forte at si pueniret ad locū pōss agē i ipso. Nos at dicam?
¶ Dy. q: illa ē dubitatio siue suspitio i oī trituratione z nulla debe
rem facē. Alr igit dicem? vt dīrim? supra q: illa rō Alui. nō ē pūci
palis. Pūcipalr enī Aluic. i dīcī ppare q: vltia trituratione destruit
opōne medicie: z h pbat solū pūa rō. Rō at z? nō pbat cū suppo
nat triturationē saluare formā z virtutē i pūa: z p pūa nō ē vlti
matā triturationē. s: vltia qūitate i q saluāt forma. Et ita illa rō
a pūa vt dīrīmus: z iō arguit ex suppone. s: supposito q: vna ps il
lī medicie def. pbat at q: nō opet aliq sic nec s. boies in nauī
mōuēdā. ¶ Ad 4. dōm q: s: s: de motu locali z alteratē: q: cū
dī q: ps alterabīlis pūua pōt alterari a pte alteratē: dico q: nō
pōt saltē ita vltie siue pfecte alterare sic alteratio a toto alteran
te. h. pbat: q: si sūt duo corpa eqūis qūitates: quoz vniū sūt alter
grossi: actio grossior ē maior: vt Aluic. z celi cōmē. 4. cū igit q
liber ps alterabīlis sūt grossior vlt alterabile ē pūuū qūibz ps p
portionalis alteratōis diuif actū iū pres: q: qūibz ps alterabīl cōi
nui cū sūt sub actu totū ē totū: z resistit p rōne totū: non pōtē p
diuifia medicie alterare pte mēbz totius pūua eo q totū mem
brū ē alterabile adeqū totū medicie alterat: z iō l3. pūis cale
faciat stomachū totū vt sūt mobile alterabile: tū gnta ps. nō pōt
terit calefacere gntā pte stomachi tas pfecte sic fūisset alterata a
tota medicia alterare totū. Exēplū hūius est. q: vnum magnū vas
aque cale plus calefaciet manū tuā p hōz q parū vas cuiusdē qd
cale: h est q: tota aq magni vasis resistit tibi tāgētē eā l3 tangas
pūa: z sic tota aq pūi vasis: s: aque maioris vasis est maior vritutē
aque minoris vasis. Alz dōm q: hēc rō verificat in medicis: quaz
rū opatio cōplet eūz motu locali: sic est medicina solutiua. Si igit
z. reubarbari mouet cholaz tāta que est a sanguie sepeata: nō legē
q: cētēfima ps. z. eūc cētēfima pte cholē: q: hoc fit cū motu loca
li: q: opz ex hēc cētēfima pte cholē a tota cholā: qūis hō fiat i
ne motu alteratōis pūuoz: h stelletur glofa cū dīrī. hēc dīc p
mām ad quā mōuēdā vlt medicina: q: ex tūbz multū frustis in cor
pore cholē bincinde p vcuas statib vel alibi data dūis reubarba
ri sufficīti mouebīf alteratue z post localr: sed dare vna pte dōi
lis nō poterit fieri eductio pūis oneris: q: non poterit separari ab
alia parte cholē cōtinua sicut nec pars nauis zc. z ad hūc intellē
cū vadit qd sequit de glofa. ¶ Ad 5. dīco q: nullus scit tritura
re nīl estimabīl: z experimētāl. ¶ Ad 6. dīco q: nō oīs tritura
tio est suspecta. S: debet trituratione sic q saluēt forma: z dōz dā
re totam medicinā trituratā in sua dōsi: sed supposito q: des ptes
nō agit: l3 zc. totū euide qd dīcī Dy. de trituratione.

¶ Iudicia vō adustiois sūt ista. nā ex medicis sūt qdaz
que adurunt vt vritutē eaz augmētēt. Et oēs qdē medicie acute subti
sube: aut eqūis cū adurunt: mīnuēt qūā calitas z i pūa
acuitas: pp illd qd ex suba ignea resoluitur i fīra in eis
sicut attrimētū z colcotar. Medicis vō quaz suba est
spīssa: z i pūa vritutē est nō acuta: neqz cala adustio acq
rit virtutē calidā sic calz. Ista enī sūt lapsi in quo nō
sūt acuitas. Cū g adurūt conuertit in acuitatem.

¶ Hic dat iudicia mediciaz ex adustioe. Et pūia gūalia. Se
cūdo spālia. ibi (Medicia vō). ¶ Lōfīderādū adustio ē dēctio si
ue exarīo facta a calō sicco extrinsecō: in hoc nō differt ab elira
tione z putrefactio: nīl q: nō fīr tā cōbustio: z hīc fūmūt com
bustio cōiter ad vritutē. ¶ Lōfīderādū z q: res qdā imediate cō
burīf sup ignē vt cornu cerui q: est solidū obfīstē: nec curam? nī d
eo aliq p dīf. Quēdā mediātē graticulaz: vt reubarbaz mirabola
ni z hōmō: z hoc ne quātitas eoz pda: z q: cōbustio nō sic ob
stant. Quēdā virtute corpozi eis cōiuncti vt metalla. aurum
plūbz zc. comburentur miscendo sulphur: vt docetur. z s. lib. Alz
raui: l3 plumbum purum. s. folium possit calcinari vt dīfīas. cā
eius qd dīcī est: q: motus est de contrario in contrariū zc.

¶ Medicina vō pp vniū gūque accētū adurūt: aut vt
frāgāt de ei acuitate: aut vt acgrat acuitatē: aut sub
tīlēt suba ci? spīssa: aut vt pparet ad pteredū: aut vt
destruat malitia q est in ei? suba. Exēplū pūi ē attri
mentum

Secundo casu.

metu et colicor. Exempla scilicet calx. Exemplum tertium est cancer et cornu ceruinum quod adurit. Exemplum quartum est siricium: nam ipsum administratur in poscoto cor: et si administratur icium sum est et puenitius quod si administratur adustum: quoniam in cibus non sequitur minorationem partium sufficientem nisi cum la bore aduritur. Exemplum quintum est adustio scorpionis in intentione administrationis eius ad lapidem.

Dubium 4^m Dubitatur quare Medici de solatio medicinae ponit solam tres causas pro quod affat medicina. scilicet ut vigoret opatio sic scilicet: sive ut obilitetur vel tollatur ut pluit: vel vna reprimat et alia augeat sic mirabolani. Dominum quod sermo Medici est propter medicis solutiuis. hic autem sermo Aui. est generalis ad omnes medicas. Nam adustio fit vel per se virtutis tollere vel accendere vel meliorande: et sic sunt tres causas pro quod fit adustio vel per se virtutis tollere vel per se parande triturationi: et sic sunt due.

Conblutatio autem iudicia sunt: quoniam remouet ab omni medicina illud quod est mixtum et de suba acuta subtili: sedat illud in ea: et temperat ipsam. Et sunt ex eis quod si fridat post calitatem superflua. Et propter blutatio ab omni medicina terrea remouet igneitate quam ab adustione accipit sic calx abluta: remanet enim temperata: et auferit ei adustio. Et si ex eis in globus non est intentio eius in infrigidatione tunc: imo intentionis eius est possibilitas minorandi partes earum: ita ut ad vltimum suum pueniant: sicut blutatio thurie in aqua. Et ex eis sunt que abluunt ut remoueat ab eis virtus que non placet sicut sumum studium in ablutione lapideum armorum: et lazuli: ita ut separet ab eis virtus nauseatina.

Chic dat iudicia tres disponit quod aduenit ex adustione. Et per se generalis. Secundo in spali. ibi. (Et sunt.) hic ponit tres causas pro quod fit blutatio: et per tres modos disponit: scilicet tria iudicia. Considerandum quod blutatio est infusio nutritio di ablutio quod res in aliis liquoribus lauantur: et liquor pycis sic lauantur radices foetidae: hic est finis eius: et per se remouet ei per se aliquid. Et ut lauat lapis lazuli et armenum. Infusio est quod aliquid res liquoribus gescit: et tunc vel liquor pycis sic facit gescere res: et calce ut penetret ab aqua: et pycum aqua: et ista infusio nihil aliud est quam lotio: ut dicam: quod lotio fit quodammodo non pmitteat gescere: et hoc est quod vides de necessitate actionis aque ad pres rei loti. Aliqua fit infusio et accipit liquor: et non accipit res que in fundis sic accipimur infusione reubarbari. Et talis infusio non cadit hic: sed est de caplo coponnis medicinae. Iste enim non syrupus fit. Nutritio vero est quod res in humido aqueo ponit vel aliquid: et sic cum illo bibit: et totum accipit sicut thuria in succo maiorane ut docet Dioscoridis. Considerandum quod infusio vel lotio vel nutritio fit quod in aqua simplici: quoniam in succis ut maiorane et rubre vel alij liquoribus: ut aloes in aqua speru aletangine vel aqua masticis: et hoc est finis eius: et rei infuse virtutem volumus accipere: aut eius malitiam rectificare: quod totum lege ad Medici.

Dubium 5^m Dubitatur quod facit infusio ad triturationem. Dominus propter pres grosse meli: separet a puer quod in aqua resideret: et tunc illas grossas per se accipimur: et per se terimur: et illas subtiles per se. Considerandum quod illa infusio facit eas non sic duras: et hoc magis probabile suum diuisibile. Tercio infrigando illas pres prohibet eas inflammari inflammatione que medicas corrumpit quod triturat: de quo super. Et contra quod thuria inflammamur: et ibidemus ea aqua se. Solum aliud est ea tota inflammare ea existere puer: et aliud est eam puluerizata: ista tertia non mihi placet sed due prime.

Congelationis autem iudicia sunt: quoniam in omni medicina congelata virtus subtilis destruitur et addit frigus sicut est frigide substantie.

Considerandum quod congelamus vnguentum. Congelamus mucilagines. Infrigidamus in aqua unde ingrossantur: et subtilitas earum tollit ad mitigandam caliditatem et ariditatem lingue: in febribus congelamus cibaria et facimus salcias. Dixit si est frigide substantie. Congelationis: quod congelatio. In infusio calide medicis addere posset in calefactione ut balsami in infusio unde plus moratur.

Cvicinitatis vero iudicia sunt: quoniam medicine aliqui accipiunt per vicinitatem qualitates et neas: ita ut resoluant febriles opones: nam multe medicas fridat sunt calce impressiois: propea quod accipit ex vicinitate a se fetide et enforbij et ca: stori et mulci qualitate calida. Et plurime medicinarum calidarum facte sunt frigide impressiois: propea quod ad eptem sunt ex vicinitate capbore et sandali qualitate frigide

Tracta. I.

18

dam: oportet ergo ut scias hoc de esse medicinarum et aliena genera diuersa quarundam a vicinitate aliarum.

Considerandum quod vicinitas est duplex. Quod loci generationis ut quando due platee in eadem fouea nascuntur: vna enim aliam pmutat: quod permutant aerem et terram: sicut si elleborus nascatur iuxta arbores fructiferas: di quod fructus arboris fit solutus ut Medici ca. de elleboro. Alia est loci pseruatiouis ut per. (Et aliena.) i. fac distare abinui: et. Aliter etiam finis aliena. i. humiditas et siccitas.

Cjudicia vero permixtionis sunt: quoniam medicinae operationes quandoque sunt fortes propter permixtionem: et quandoque destrunt ipsarum operationes propter administrationem: et quoniam rectificant et remouet ipsarum malitia.

Chic dat iudicia que medicinis accidunt finis disponit accipit per mixtionem. Et per pmutat has dispones quas medicis ex pmutacione consequuntur. Secundo exemplis declarat. ibi. (Exemplum primi.) Considerandum dicitur hic in hac materia Considerandum dicitur. Dicitur quod necessitas coponnis medicinae est ex parte rei naturalis: ut complexio diuersa in hominibus. Secundo ex re non naturali: ut aeris estate vel hyeme. Tercio rei contra naturam quando componuntur. Quarto ex parte medicine ipsius: et hoc vel ratione compositionis vel coniunctionis sicut mel in confectionibus magnis et cera in vnguentis. vel ratione virtutis: et hoc vel ut augeatur vel corrumpatur vel rectificetur: et de hac copone medicinae hic loquitur: quod ex hoc vna simplex medicina virtute accipit vel perdit. De complexione autem medicinae rum quatuor ad alias intentiones expectat loqui ad quintum librum.

CExemplum primi est: quoniam quodam medicis sunt in quibus est virtus solutiva: si tamen idiget virtute adinuatiua cum in ipsam non sit adiutorium forte. Cum ergo eis adiutorium associat operant fortiter sicut turbit. Inest enim ipsi virtus solutiva: si ipsa est debilis: quod resoluere non potest: etiam quod per se est ex subtili flegmate. Cum ergo ei associat. 33. soluit cum adiutorio sue acuitas humoris viscosum pluri vitreum: et fit velocius eius solio. Et sicut epithimum tarde solonis est: cum ergo associat ei per se medicine subtiles soluit velociter: quoniam ipse adiuuat ipsum in soluendo. Et sicut in reubarbaro est virtus actionis fortis: si tamen cum ea est virtus apitua minuens eius opone: si ergo pmutat cum bolo armeno aut cum achacia subit vehementer. Et quoniam pmutat ut penetrare faciat et repellat sic crocus pmutat cum rosa et caphora et corallo ut faciat ea penetrare ad cor. Et quoniam quod pmutat eas propter diuersum illi: sic semine raffani pmutatur cum subtilitatis et penetratiuis ut retineat ea in epate tanto spatio quod compleat in ipso opatio que intendit: quoniam ipse cum in epate subtilitate sua penetrat pertransit velociter an complemetum oponis. Semen raffani puenit ad vomitum: quod figit ad illud quod ad venas mouet per primum.

Choc habet tres pres. Primum habet quod sicut quod ponit exemplum. Considerandum circa primum exemplum si turbit vis non potest fortiter nec ad distantia loca opari: non expedit ponere. 33. vii. i. pillulis aureis Medici finis coponnis descriptione non ponit. 33. Circa tertium considerandum reubarbarum non ponit solutiuum ab Aui. et ita erat forsitan suo tpe sic de eo dicit Auezoar lib. 5. tract. 21. ca. Sufficiens quod est istud. 5. modorum pseruatiouis virtutis medicis est quod virtus medicis pseruat: ut dabo sibi virtutem: et hoc tribus modis: aut adinuatiuem propter qualitate: 33. turbit: aut adinuatiuem qualitate eodem subtilitatis sicut per epithimum: aut per eadem virtutem ut achacia reubarbarum: sic soluto soluto: uo: aut appropinquando ad locum: et hoc duplex: vel portado vel tenedo.

CIlle autem quod destrunt propter comixtionem sunt: si si sunt due medicis vna efficiens opone: si duabus potestis diuersis: aut quod diuersis: tunc quod aggregant si pmutat quod vna earum affcedat ad opone suam efficiet opone: et si non affcedit vna earum ad aliam phibent se sicut viola et mirabolani. Viola enim soluit leuando et mirabolani soluit exprimendo et inspissando. Cum ergo supuenit materiei amborum operationes destrunt vel destrunt se. si mirabolani affcedit deinde supuenit viola non inest alicui ipsorum opatio: et si

¶ ¶

Bentilis

antecedat viola et leniat: deinde superveniunt mirabola: ni et exprimat erit opatio fortior. Tertij vero exemplum sunt aloes et bdellium et dragagatu. Aloes enim soluit et mundat intestina: sed tamen excoriat et aperit venarum officia. Cum ergo associatur ei dragagatu et bdellium: conglutinat dragagatu quod abrasit aloes: et confortat bdellium venarum officia: et est incolume. Isti vero sunt canones et exempla iuvantia ad cognoscendas naturas medicinarum et earum administrationem.

Aut quasi contrarium: quod scriptum est lenitum in quantum solutivum non est. Unde 3. de simplici medicina. cap. 7. 3. de simplici medicina. cap. primo. dist. in 3. dicitur: quod scriptum non est contrarium solutivum: est ergo quasi contrarium: quod ex parte quadam contrarium: et ex parte quadam non contrarium.

De collectione medicinarum et ipsarum preparatione. Cap. 6. m.

Medicinarum alie sunt de plantis: alie sunt de mineralibus.

Utriusque de preservatione et collectione medicinarum: et in hoc dat iudicia de medicinis que medicine iudicia prestantur ex his. Et primo dist. in 3. dicitur: quod medicinas sumimus proprie a mixtis: non autem ab elementis: cum non sint pura: et cum sint talia in actu: et si sumuntur ab eis reducuntur ad mineralia: ut cauterium ab igne: mixta autem sunt vel inactiva a vegetativa vel sensitiva.

Earum vero que sunt de mineralibus meliores sunt que sunt de mineralibus quibus cognoscitur sicut calcadis cubum: si et attritum carmen: deinde sunt misce a permutatione extranea: immo sit illud quod collectum in ipsa pura substantia de suo genere non fractum in suo colore et gustu qui sunt ei proprie.

Primo docet colligere. Accipere medicinas de mineralibus. Secundo de plantis. ibi. Earum. Tertio de animalibus. ibi. Illas. Considerandum quod non docet conservationem ipsarum: quod sunt bene conservabiles: colligere autem docet ex loco et ligno etc.

Earum vero que sunt de plantis: alie sunt folia: alie semina: alie radices: alie virge: alie flores: alie fructus: alie gumme: alie tota planta sicut est.

Primo ostendit que sunt que colligimus de plantis. Secundo presequitur de eis. ibi. Folia autem. Considerandum quod generaliter est verum: non tamen quod de qualibet planta omnia accipiamus: sed de quodam folia ut scolopendria: de quadam radices ut feniculum etc. Considerandum quod per gummas intelligimus succum: oleum: fungum et agaricum etc.

Folia autem colliguntur postquam integre accipiuntur hic quantitate que debet: et remanent secundum formam antequam ipsorum color alteretur et frangatur nedum quod cadant et attrita sint.

Habet partes sex etc. Considerandum quod verificat quod volumus folia conservare: quod tunc habet esse perfectum. verificat etiam in singulari collectione: coacti tamen quodammodo festinamus ut quando volumus succum arnoglossi semper vivere etc. ad infrigidandum.

Sed semina sunt colligenda postquam ipsorum terminus fingitur et excutatur ab eis cruditas et aquositas.

Ratio quod sunt completa et bene conservantur: tamen propter speciales causas ante colligimus quod maturentur: sicut ordium imaturum ad faciendum sames order: ut Simoni ianuenfis.

Et radices sumende sunt cum casus foliorum tempus est.

Sic licet tempore autumni: ideo quia tunc virtus est completa vel reuerfa ad radicem: non nutrienda folia et pax repressa intus in frigo remanet exhalata sicut in estate: nec posita sicut in hyeme: nec deserta ad pulverizandum sicut in vere: tamen in omni tempore eas colligimus.

Flores vero colligere oportet post apertionem integram antequam tenuationem et casum. Sed virge sunt colligende cum iam ad integritatem pervenerint et non inceperint ideo extenuari et ibi. Et fructus quod sunt colligendi postquam finis complemetum eorum: et antequam sint preparati ad cadendum. Illud vero quod sumit torum oportet ut sumat secundum vigorem suum: et cum ipsi semina terminum suum sunt percussa: et quotiescunque radices fuerint minus et de virge minus extenuate: et se-

Super

mina pinguiora et plus plena: et fructus solidiores et per derosiores erunt meliores: et non excusat magnitudo cum extenuatione et arefactione: si est cum potere est valde melior. Ille propterea que in claro aere colliguntur sunt meliores collectis in dispositione humiditatis aeris et vicinitas temporis pluvie. Sylvestres quoque omnes domesticis sunt fortiores et minoris quantitas secundum pluviam: et de sylvestribus montane sunt fortiores: et ille quod collectiois loca sunt veterosa et sublimia sunt fortiores alijs: et ille hore collectionis: quare pluvia non defuit sunt fortiores eis quod defuit pluvia in tempore quod debuit: et totum hoc secundum pluviam: et quiescentibus fuerit earum color magis tinctus: et sapor magis appareret: et odor fortior erunt fortiores in genere suo. Amplius herbe debilitant post duos aut tres annos: nisi medicie nunciate que excipiunt sic duo ellebori: ipsi enim ambo longiori tempore permant. Hinc vero colligende sunt post congelationem et post excicationem preparata pulverizationi: et virtus pluviarum earum non remanet post tres annos et prope euforbia. verum fortior cuiusque ordinis spatium duracionis prolongat secundum ipsarum bonitatem. Cum autem recesserit deficit fortis periculum dubio stat duplici veteris debilis loco ei in omni re. Illas vero que sunt ex animalibus assumere oportet ex animalibus viventibus tempore veris: et eligantur animalia seniores corpora bescia et integriora membra. Et oportet ut quod de eis tollit tollat cum decollata sunt: et caueat ne illud quod assumit sit ex animalibus mortuis ab egritudine eis accitibus. Isti sunt canones viles quos apud medicum preparatos esse oportet in collectione singularium. Plurimum vero in secundo tractatu capite volo. Loquimur de naturis medicinarum singularium a nobis cognitarum: et earum quare cognitio nobis possibilis erit: sequemur earum impressiones attendendo signa in eis vera. Et dimittimus narrare medicinas de quibus nihil novimus nisi notia tamen et ordinabimus areolas predictas cum suis coloribus. Et signabimus in primis numerum egritudinis cuiusque tabule: et secundum tincturam cuiusque egritudinis cum voluntate dei excelsi et bonitate ipsius auxilij.

Primum per se per se. Illud vero quod. Docet colligere totam plantam. Et per docet hanc collectionem per dispositionem aeris et loci. Secundo ex causa corporis que dicitur nota. Dicitur secundum plurimum: quod quedam sunt non sylvestris fortiora ut vinum ex vite domestica etc. hic dicitur de collectione catapucie sursum et deorsum etc. apud nos est famosum de quadam ligno dicitur aliformis. Sumen etc. Illas vero etc.

Tractatus secundus Libri secundii de principis Alboali.

Al significavimus in tractatu per ordinem areolarum quas ordinavimus. Et nos etiam volumus hic afferre illud quod significat res cadentes in omni areola et tincturas que sunt eis proprie. Areolarum autem trium primarum res apparentes sunt. In illis vero que sunt post eas. si quod idiget distione capitorum et tincturarum non existimes nos voluisse studere in investigatione numeri eius quod numeravimus. Nos enim non fecimus illud: sed attulimus quod invenimus in capitulis medicinarum singularium quas narravimus: et in uametis et indicibus sibi proprijs. Et areola prima huius summe quam ingrediuntur tinctura est areola operonum et proprietatum.

Areola operationum et proprietatum. Abtilis: spissa: viscosa: exciccata: subtiliata: uia: ipsissima: inactiva: resolutiva: absterfiva: uia: pglutinativa:

Secundo can.

ua: corriglutinativa: exasperativa: applanativa: aperitiua orificiozum venarum: laxi faciens: incisiva: distri pens ventositates: attractiva: mordicativa: repercussiva: mudificativa: sedativa dolor: et est phibes effusionē materiez: rubificativa: puritū facies: vlcera: ua: corrosiva: adustiva: rectificativa putredis: putrefactiva: canterizativa: roborativa: digestiva: crudū faciens: stupefactiva: oppilativa laxi et rari inflativa: lauativa: lubrificativa: expulsiua: et tiva: extictiva: clarificativa sanguis: sudoris: puocativa: retētiua sanguis: retētiua sudoris: laudabil' cbimi: vitupabil' cbimi: expulsiua nocumēti: cibi mlti nutrimēti: pauci nutrimēti: confortas mēbra: pfortas viscera mali hūoris: puerit ad oēm humores: pfert egritudinibus melie: generat meliā cholā: generat cholā citrinā: gñat flegma: expellit nocumēti flegmatis: pfert senibus: opationes et nec: operatio eius in aere facit penetrare solutiua.

Areola decorationis.

Mandant: turbat: remouet: sabasat: pfert mor pbee et foridib: et albaras: fac puenire albaras: ipetigini: pāno: lētigib: fac cuēire pānū lētigies: vestigib: vlcē: vestigib: variolaz: fissuris labij: fissuris faciei et capilloz: rubificat colorē: pfert fissuris pedū: eradica barulos verrucas: odozi ascellaz et corpi: lepe: fac possidē leprā: et hit furculos et sagittas et spinas: abluit dētes: eradica dētes: et odozi nariū: fetozi oris: fac possidē fetozi abeli: ipinguatiua: fac macrescē: pedicul: fac pediculos: pfert panaritio: dētib: muris: vnguib: toz: vnguib: corrosi: pūcū alb in eis: custodit mamillam et testiculum: facit bonū colorē: anbelitum efficit bonum: dnigrat capillos: de albat capillos: prolongat magnificat rubificat confortat incrispat applanat findit probibz fissurā tyrie: alopicie: pstrationi: phibet caluitium: facit cadere: facit caluitium: abradit: facit nasci capillos.

Areola apostematum et botho.

Apostematib: calidis: apostematibus frigidis: apostematib: itrisicis: flegmoni: et apostematibus fluxis: inflatiō: cācro: apatibus duris: scrofulis: assudb: aldubelleth iterozib: bcrisipile: formice: escere: sudatiōibus: vesicis: igni plico: pestilētie ābulatiue: apatibus vlcerosi: alalaph: botho: lacteo: apatib: nervoz: apatib: lacerto: apatibus q̄ sūt sub aurib: apatib: sub ascellis: ramici aq̄se: ramici ex itestis: ramici vētole: apatib: epas: apatibus splenis: apatibus stōchi: apatibus veretri: apatib: matricis: apatibus vesice: apatibus mamillaz: apatibus testiculoz: apostematibus renum: apostematibus ficeris: generat apostemata calida: gñat apostemata fluxa: generat apostemata dura: generat cācrum.

Areola vulnerum et vlcetum.

Vlcetib: ābulatiuis: vlcetib: malignis: vlcetib: vetustis: vlcetib: fordidis: fordidat vlcetib: fistul: pfert colubrese: cōsolidat: gñat carnē: dītruit carnē augmētātā: sigillat: pfert scabiei et pruritui: scabiei vlcero: scabiei melanchelice: adustioni ignis: estiomeno: vlcetibus lacteis: pustulis oris: pu

Tracta. II.

19

trfectioni membrorum: igni perfico: ossib: lenit escaras infixas in membris.

Areola instrumentorum iuncturarum.

Dolori iūcturaz: duritie lacerto: alase: albeik: ptozidō: pusiō: laxitati: dolori nervoz: duritie iūcturaz: egritudini iūcturaz: fride: dīccat nervos: pfortat nervos: apati nervorum: vlcetibus nervoz: nocet nervis: dolorib: dōzi: sciaticis: casui: pusiō: spāmo: tētāo: alcuzes: palyfi: tremori: dislocatōi: ramicib: rupturis: dolori dislocatōis: dolori pedis: podagre: fac egredi cortices ossiū.

Areola membrorum capitis.

Sode calē: sode fride: emigrance: galce: nocet cerebro: dībili: facit sodā: cōfortat caput: augmētū facit i cerebro: purgat cerebrū: resoluit vētozitates i cerebro: apit oppilōnes cerebri: totu re apople: grauat caput: fac subeth: fac sōnū: fac scotbomiā: tardat ebrietatē: pfert vtrigini et scotbomie: cōfert subeth: pfert melle et timori: pfert manie: pfert epilepsie: mouet epilā: timori pueroz in somno et alioz: pfert tremori: pfert frenesi calē subeth alabari: pgelatōi: pfortat pgelationē memorie et pfnationē: fac possidē obliuionē: pfert ebrietati: phibz ebrietatē: cōfert dolori auris: pfert sonitui et tinitui: pfert surditati foris et debili: pfert catarro et corize: cōfert fluxui sanguis ex narib: fac fluere sanguinē ex narib: fac sternutare: remouet sternutationē: pfert botho: oris et alcola: pfert egritudib: oris: pfert fluxui salinis: pfortat dētes: pfert dolori dētū: facit efficit eradicationē dētū: pfert na tuitati dētū isfantiū: facit cadere dētes: pfert stupori: pfert apatibus lingue: pfert ranule: pfert vlcetib: gingiaz: cōfert gingiuis sanguineis: et pfert fursuribus.

Areola membrorum oculi.

Orbalmie calē: orbalmie vetuste: sebel: vlcera: lippitudini albe: altarafati: vestigia viridia: varietati: albugini: exiture grossitudini corne: lachrymis: attrahit lachrymas: pfortat visus: phibet catarrū: aptidō: pstrictōi pupille: aq̄ fistule: vngule: lippitudini: pferuat sanitatē oculi: scabiei et pruritui: silac: pilis ipediētib: almusarā: vlcetibus oculi.

Areola mēbroz pectoris et anbelit.

Confortat mēbra ābelit: nocet mēbris ābelit: pfert apatib: vtrariqz amigdalaz: et vultu: le: synātie et lgnātie: sanguifuge: ipedimentis anbelit: asmati: dilatatiōi āche: aspitati pectoris: destructiōi vocē: clarificat vocē: fac bonā vocē: tussi sicce: tussi antiq: pleuresi: pipleumōie: saniei: et bice: mudificat vlcera velamis: spūto sanguis: dolori lateris: sanguini pgelato i pulmōe: pfortat cor: rectificat itellin: malitie cōplōnis cordis calē: malitie cōplōnis cordis frigide: syncopi: tremori cordis frido: tremori cordis calido: apatibus mamille: facit abundare lac.

Areola membrorum nutrimenti.

Confortat stōchū: debilitat stōchū: digerit: malā efficit digonē: dīstipit desiderū: deicit desiderū: desiderio corrupto: mala stōcho: pfert singultui: nausee: facit nauseā: facit angustia: cru

LL 3

Gentilis

etuatōi: fac̃ cructuare: mollificat stōchi: apit oppilō-
nes eparis: 7 stōchi: prepat stōchi: mordicat stōchuz:
lubricitatī stōchi: cācro in stōcho: fac̃ sitiz: sedat sitiz:
isridat stōchi: sedat isridationē stōchi: confert dolori
stōchi: apati stōchi: cōfortat epar: nocet epari: dolori
epas: oppilōni epas: fac̃ epar possidē oppilōnē: apati
epas: calo: apostemati epas: frido: duritie epas: indu-
rat epar: debilitat epar: icteritie citrine: icteritie nigre:
facit possidere icteritiā: bydropisi a sciti: bydropisi by-
posarebe: bydropisi tympaniti: facit possidere hydro-
pisi: dolori splenis: apati splenis: inflationi splenis.

Areola membrorum expulsionis.
Oluit cholas: soluit hūiditatē 7 hūiores gros-
sos: soluit mellas: soluit aq̃sitatē: soluit vēto-
sitatē: soluit sāguinē 7 strigit: pfert soloni flu-
xui sanguis cū egōne: facit excoziationē: cholice pas-
sioni: fac̃ possidē cholericā passionē: lubricitati visce-
rū: tardat in intestinis: dissinterie: 7 vlcērib⁹ intestinorū:
pūgitino dolori: fac̃ pūgitinū dolorē tenasimon: colicē
ce frigide: colice calide: colice ventose: colice aposte-
mole: apostemati intestinorū: vlcē: vmb⁹: dolorib⁹ vis-
cerū: fetori stercoz: fac̃ fetere sterc⁹: puocat vrinā:
puocat mēstrua: puocat vtrūq; retētiōi vrinē: ardo-
ri vrinē: distillatiōi vrinē: lenitati vrinē: mictui sangui-
nis: mictui puris: pfortat renes: nocet renib⁹: diabetti:
lapidi renū: lapidi vesice: apati renū: apati vesice: do-
lori renū: vlcērib⁹ renū: vlcērib⁹ vesice: scabiei vesice:
7 puritui ei⁹: dolori vesice: mollificatiōi vesice: pfor-
tat vesicaz: nocet vesice: dolori mfcis: retinet fluxum
mfcis: mūdficat mfcē: retinet mēstrua: pfert aposte-
matib⁹ mfcis: duritie mfcis: coarctatiōi ozis mfcis:
pfocatiōi ozificij mfcis: calefac̃ mfcē: pstrigit mfcē:
pfert vētositatib⁹ mfcis: vlcērib⁹ mfcis: eminētie ma-
tricis: phibz ipregnatiōez: fac̃ hereditare sterilitatez:
pfortat embzionē: educ̃ fetū: 7 deiecit ipsuz: 7 interficit
eū: iuuat ad ipregnādū: fac̃ egredi scēnā: fac̃ efficit
ptū: mūdficat parturiētē: puocat mēstrua: retinet mē-
strua: icitat appetitū coeūdi: multiplicat spma: miorat
spma: miorat pollutiōem: pollutiōi plime: multiplicat
pollutionem: erigit: cōfert satyriasi: apatibus veretri:
vlcērib⁹ veretri: egressiōi ani: pfortat anū: pfert apati-
bus ani: vlcērib⁹ ani: ragadijs ani: fluxui sanguinis
ani: mollificationi ani: bemo: roidibus ani.

Areola febrium.
Febribus calis antiqs tēporalib⁹ fridijs: febri-
bus pmijs: tertiane: cansonidi: syncho: q̃r-
tane: quotidiane: pestilēiali: etbicz: febribus
effimeris: febri diei oppilatiue: febri diei apole: febri
antiq; medie tertiane pmijs: tremori: febri syncopali.

Areola venenorum.
Yriaca bezabar iterficit venenosa: expellit ve-
nenosa: venenū medicā pernitiōsa napello:
extremirati caude cerui: felli vipe: iusqam o-
nigro: opio: beriz: lythargirio: fungis: cātaridib⁹: strā
gulatozi leopardi: 7 thib: lepozi marino: iterficit mu-
res: morsui serpētis: vipe: scorpionis: rutele: arance: al-
tararati: iterfectori vulturis: morsui canis: morsui bo-

Super

mis: cani rabioso: dracōi mario: danule mugali: sagita-
tis veneficaz: albeilei: sagitte armene: felli leopardi.

De aniso.

Cap. 1^m.

Anisum qd ē. Est semē feniculi romani 7 est
mioris acuitas q̃ nabathi: 7 in ipso ē dul-
cedo 7 ē acuti⁹ q̃ nabathi. Electio. Ro-
manū pōderosus ē. Natura. Ingt Bal-
est calz in scdo: sicci⁹ in tertio. dixit Diasco. est vtrūq;
in tertio. Opationes 7 pppietates. Est apitiū cūz
stipticitate pauca: 7 est sedatiū dolor 7 resolutoriū
vētositatū 7 pppie si affet: 7 in ipso qdēz ē acuitas qua
medicinis adurētib⁹ fit vicinum. Vulnēra 7 vlcēra.
Cōfert iflationi faciei 7 apatib⁹ extremitatū. Mēbra
capitis. Si ex eo fiat euaporatio: 7 narib⁹ vapor ei⁹
attrahat sedat sōda 7 vtrūq; 7 si terat 7 misceat cum
oleo rosa. 7 distillet in aure sanat qd accidit in interiori
pte ei⁹: 7 sōda a cōpessidē aut pculsiōe: 7 dolores etiā
eius. Egritudines oculi. Cōfert sebel antiq; Mēbra
anbelit⁹ 7 pectoris. Prouocat lac. Mēbra nutriti-
ti. Abfcidit sitiz factā ex hūiditatib⁹ baurachijs: 7 cō-
fert oppilōni epas 7 splēis gñate ex hūiditatib⁹. Mē-
bra expulsiōis. Prouocat vrinaz 7 mēstrua: 7 mūdat
mfcē a fluxu hūiditatis albarū: 7 ē motiū coitus: 7
q̃s q̃ strigit vētrē. Et adiūuat ipz ad illd ei⁹ puoca-
tio. Et apit oppilōnes renū 7 vesice 7 mfcis. Febres.
Cōfert feb. antiq; Vene. Expellit nocutū venenoz
7 venenosoz. Permutatio. Loco ei⁹ carni q̃tū ē ipz.

Anisus nabathi. i. orientale: vel. i. feniculus: ita q̃ cū vī dācere
in pñ capli non dācit: sed cōparat anisum ad feniculū: 7 vult q̃
anisum: siue sit romanum: siue nabathum est minoris acuitas q̃
nabathi. i. q̃ feniculus: 7 postea vult q̃ anisum romanū habet
dulcedinē: 7 est acutius q̃ anisus nabathi. i. orientale: alij littera
est corrupta 7 debet dicere est acutius q̃ nabath qd apud Sum.
est fructus arboris dicte sedar. fin Aulic. autē apud Dynū vocat
acufolū. M. Prācisus de Bononia sic exponit dicēs: q̃ ita dē
sic stare: 7 in ipso est dulcedo 7 est acuitas: 7 iam iueni in aliquo
Aul. 7 est verisimile vt snia huius littere cōrespōdeat vbi eius
statim in areola operationis 7 pppietatis in fine vbi dicit. 7 in
ipso est acuitas qua medicinis adurētibus fit vel fit vicinum.

De absinthio.

Cap. 2^m.

Absinthiū qd ē. Est herba silis folijs origa-
ni. Et i ipso ē amaritudo 7 stipticitas 7 acui-
tas. Ingt Humain. Absinthiū ē pluriū spe-
ciez. Ex eo enī ē corascenū. Et ex eo ē ori-
entale 7 alatiū d mōte lukeni 7 susin 7 nabathiz tarsen-
se. Et dixerūt alij antiq; rsi: spēs ei⁹ anque sūt: tarsense:
7 susin: 7 nabathiz corascenū: 7 romanū. Et i nabathi
qdē est bonus odor. Et ad vltimū i ipso est suba ter-
rea qua pbit: 7 suba subtil qua soluit 7 apit. Et ē et ex
spēbus sceba: 7 pp hoc vocauerūt ipsuz qdā sapiētes
sceba romanū. Et eius succus est fortior folijs ipsi⁹: 7
est cōparatiōe succi ppassij. Electio. Qd ex eo mē-
li⁹ est susin 7 tarsense: 7 ē mirabil coloris 7 odoris alo-
es cū pterif. Et qd ex ipso ē recēs 7 syluestre. Rectifi-
catio potiōis fit cū corasceniz. iij. Nā. Est calū i p
sicci⁹ in scdo: 7 eius succus est calidior. Et dicit qdā ē
sicci⁹ in tertio: 7 est q̃s verius. Opa. 7 p. Est aper-
tiūz 7 stiptici⁹: 7 eius stipticitas ē fortior ipsi⁹ amari-
tudie: h nabathiū ē fortioris stipticitatis 7 mioris ca-
liditatis: quapp nō soluit flegma Et ex stōcho: neq; p
ipsum

Secundo cañ.

Ipsus fit iuuamentus in hoc: et eius opatio in flegmate et melia. Et in ipso est resolo. Et ex pprietatib⁹ eius est vt phibeat pānos a tineis et corruptione vermiū: et phibet encaustrū ab alteratōe et chartas a corrosiōe. In deco. Facit bonū colorē. Consert tyrie et alopi- cie: et remouet vestigia sub oculo et in alijs locis: et con- fert grossitiei palpebrarū. Tñl. et vlc. Consert duri- tīs intrinsecis in emplastro positū aut bibitiū. Egritu. mē.ca. Ericcat caput: et ipsi⁹ succ⁹ facit soda: et exstimo qd illū ē pp suū nocumētum qd in stōcho facit vapor decoctiōis ei⁹ pferit dolori auris. Et qñ bibi⁹ añ vinū pferit ebrietati: et qñ ex eo fit emplm iterius in palato: pferit pfectiōi intrinsece. Et pferit apostematib⁹ que sūt post ambas aures: et pferit dolori auris et fluxui hu- miditati: et pferit apopleie bibitiū cū melle. Egri. ocu. Consert obthalmie antique et pprie anabathici cū ex eo fit emplm sub oculo et pāno. Et si ex eo fiat emplm cū careno: sedat pulsationē oculi et apata eius: et con- fert pcellioni in eo. Egritu. mē. anbel. Syrupus ei⁹ pferit tethano qui est sub hypochondrijs. Egritu. mem. nutri. Reducit appetitū: et est medicina mirabilis ad il- lud cū bibi⁹ decoctiōis ei⁹: aut succi ipsius decet dieb⁹ s. quacūq; die tres anulafat. Et syrupus ei⁹ pfortat sto- machū: et efficit opōnes alias: et pferit icteritie: et pprie si bibant succi eius decet dieb⁹. s. quacūq; die tres. et cō- fert hydropisī. Et silt emplm splenis ē: et qñq; sit em- plastrū ambabus ex eo cū sicub⁹ et farina lolij et nitro: et iterficit vīnes pprie cū decoctur cū lētib⁹ aut rizi et comedif. Succus eius est malus stōcho: et semia eius etiā nocumētū faciūt ori stōchi pprie pp ei⁹ salfedinez pter nabitū: et qñq; pmisset cū spica vīle ē dolori stōchi. Et si emplm fiat ex eo epati et stōcho et alijs cō- fert doloribus eoz. Epati qdē et alijs cū oleo de alcā- na facto cerato: et stōcho qdē cū oleo ro. aut pmissur cū rosis: et pferit duritijs ipsoz. Egri. mē. expul. Est puocatiū vīne et mēstruoꝝ fortiter: et suppositū euz hydropelle: et soluit cholaz: et neq; p ipm fit iuuamen- tū eius in flegmate: nec ē in illo qd est stans in testi- nis. Sit quoq; potio isusi aut decocti a quinque. et vsq; ad septē. Et pulueris ei⁹ ab vna. et vsq; ad. ij. s. Et po- tus syrui ei⁹ pferit hemorroidib⁹ et ragadijs i ano. Et qñ coquis solū aut cū rizi et bibi⁹ cū melle interficit vermes cū solone vētris leui: et silt qñ coqtur cū lentis- bus. Et eius qdē syrup⁹ pferit oib⁹ illis: et mūdificat ve- nas ab hūore cholico et aquoso: et puocat ipm. Feb. Cōfert antique et pprie eius succ⁹ sic eupatoriū. Tñl. Cōfert morsui draconis marini et scorpionis et morsui mugali: et insqamo cū vino et suffocationi fungoz: et p- prie cū bibitur cū aceto. Et eius oleū pferit cūcib⁹: et cū infundif. pprie in aqua encaustri nō corrodūt mu- res libzū. Permu. Loco eius ponif poliū aut sceba armenum. Et in pfortādo stomachuz ex assaro quātū ipsū est cū medio pondere mirabolanoꝝ.

Abinthiū est herba filis folijs origani. textus est corruptus vt dicit Sim. ianueſis in caplo de abortano: et dicitur folijs asce- ideo abortani. et Hal. 6. de simplicib⁹ medi. cap. p. ponit abinthiū quādam spēm abortani vt syndonicum. Spēs abinthiū possunt diſtingui loco: et sic ponit quatuor vel quinque species vel tot quot

Tracta. II.

20

sunt loca. Cōlectio abinthiū apud nos est qd si volumus solone eligimus amarum. et est mirabilis coloris et odoris aloes. dicit b qd est coloris citatū: et herba deberet habere colorē viride: et est talis coloris propter partes terrestres: que in superficie domi- nantur. Succus eius est malus stomacho. contra. quia syrup⁹ cō- fert stomacho: ergo succus. Dicendum qd est malus stomacho: qd minus stipticum. Ad contrarium dicendum qd in syrupo abin- thy ponitur vinum cydonioꝝ et rosarum.

De achacia.

Cap. 3. m.

Achacia qd est. Est succus alchathi exic- cat⁹: deinde in trociscos mutat⁹. Et in ipa ē mordicatio que ablutiōe remouet: qñ est cōposita ex substantia terrea stiptica: et ex substantia subtili ex qua est eius mordicatio qd destruit ablutione: et ppter suam acuitate mordicat et infrigis- dat. Elec. Melior ex ea est que est melioris odoris viridis declinās ad nigredinem pōderosior et durior. Nā. Que ex ea abluta est: frigida est et desiccata in se- cūdo. et non abluta frigida est in primo: et eius siccitas est in termino secūdi. Opa. et p. Est stiptica phibēs cursum sanguis. In deco. Denigrat capillos et co- lozem efficit bonum: et cōfert fissuris accidentibus ex frigore. Apo. et bo. Cōfert omnibus que diximus in myrto. Et cōfert panaritio: et cum albumine oui pferit adustioni ignis et apatibus calidis. Inſtra iū. Pro- hibet mollificationem inuncturaz. Egritudi. ca. Cō- fert vlcēribus ozis. Egritu. membroꝝ ocu. Cōfoz- tat vīsum et subtiliat ipm: et nō est conueniens oculo ea nisi albasari: sedat obthalmiā et rubedinem que ac- cidunt in eis. Et ingredif in medicinis vngule. Egri. mem. expul. Constringit naturā bibita et clysterizata et pro emplastro posita: et pferit dissinterie et soloni san- guice: et abscedit fluxū mīcis: et remouet eminetiā ani et eminetiā mīcis: et cōfert mollificationib⁹ amboꝝ.

Alchacia vī qñq; sumi. p. qdā re calida 3. canone fen 9. et 4. ca- none fen 7. in cura fistulaz vel fissuraz. ca. 16. trac. 3. Alcar- thi est arbutū qd nō est apud nos in quo discordat Dyn⁹ a Sera- pione et plm ab eis. Nos vō p ea succo prunebiaz imaturarū. Diaſco. Achacia ex fructu sit arboris spinose: qd maxie in Egipto nascif. hic fructus velut oliua premif: et succ⁹ in sole siccif. In li- bro vō Serapionis folijs. 37. ex vbo Diaſcoridie hī qd sit ex spi- na: cuius magnitudo est sicut arbor: et hī semē sicut lupinus i va- gina: et flozē albū: eadem dicit qd est arbor gummi arabici.

De assaro.

Cap. 4. m.

Asarū qd est. Est herba hīs semina plu- rima radicū cuius nodus est tortus: et simi- lans piperi boni odoris mordicatis ligūa: et hī flozem inter folia apud radicē suā: cuius color est purpureus similis flori iusquiami: et radix quidem ipsius est magis iuuās qd aliqd qd sit in ipso: et eius virtus est virtus acori aut est eo fortior. Elec. Ex eo melius est qd est fortioris odoris. Nā. Lali- dum est et siccū in tertio: et dicitur qd eius siccitas ē ma- ior ipsi⁹ caliditate. Opa. et pprie. Aperit et sedat do- lores intrinsecos omnes: et pprie eius infusio quā di- cturi sumus in capitulo hydropisīs: et subtiliat et resol- uit: et calefacit mēbra frigida et abstergit. Inſtra iū. Cōfert sciaticē et dolori anchaz antiquo: et pprie eius infusio p̄dicta in caplo hydropisīs. Egri. ocu. Cō- fert grossitudinē corne. Adē. nutri. Cōfert oppilo- si infusionis eius tres aurei in. xij. cotillis musti qd post

℥℥ 4

Gentilis

duos mēses colet: et iuuamētū in febrilī ē maius: et cōfert duritiē splenis valde. *Dem. expul.* Prouocat vtrūq; et pfortat vesicā et renes: et soluit sic elleborus alb⁹ in purgatione vētris. Et eius qdem potio sit septe aureoz cum aqua mellis: et in spermate augmētū efficit. *Permu.* Loco ipsius ponitur pondus ipsius et medium acori: et sexta ponderis eius amomi.

Alia dia. asay quā multi nardū agrestē appellant: folia habz bedere similia tenacia et rotunda: florem inter folia iuxta radicē purpurei coloris in similitudine iusquiami: semē simile vuis apō Serap. simile carthamo. *Sim. asarus aliud ē.*

De abbel

Cap. 5^m

Abbel quid est. Est fructus iuniperi similis arur: sed tū est vebementius niger: et est boni odoris et acuti. Arboris vō ei⁹ due sunt spēs. Una spēs cuius folia sūt sic folia cui⁹ pressi: multas hīs spinas que dilataz et nō elōgat. Et alia est cui⁹ folia sūt sic tamarici: et lapor ei⁹ est sic cui⁹ pressi: h est sicci⁹ et minus calā: et cū de ea assumit dū plū cinamomi ponit loco eius. *Alā.* Dixerunt qdaz q est calidus et sicci⁹ in tertio. *Opa. et p.* Vebemētis est resolūis: et inest ei exiccatio cū mordicatione: et in ipso est stipticitas leuis: et ponit i oleis calefactiuis: et in oleis aromaticis. Et plūm ponit in oleo qd fit ex primēdo. In vulnerib⁹ et vlcēib⁹. Cōfert eius puluerizatio in berpete et bestiomeno et vlcēib⁹ putridis cū melle: et pibet ambulationez ambulatiue et vlcera denigrata: et qñq; sit ex eo emplū: qñ nō solidat pp sui mordicatione: et pp vebementiā calitatis et sicclitatis sue: imo exiccat. Egritudies mē. cap. Cū bullitur nux abbel i oleo sisamio in cocleari ferreo donec nux nigra fiat et distillatur in aurem cōfert surditati valde. *Mē. expul.* Prouocat vrinam et menstrua: et eijcit fetum et educit sanguinē. *Permu.* Loco eius ponitur cassialigneā: et dicitur q pondus eius de nuce cupressi: et dicitur q pōdus eius de folijs cupressi.

Alia abbel. *Sim.* vult q sit saūna. et *Sera.* folijs. 71. et cōueniūt euz operatiōe iuniperi et saūne: sed saūne sunt fortiores. Zarur vel zaror vel zarini est fructus silis piro: sed paruius est et non est forda nec nespilla: hic fm *Sim.* deficit areola mēbroz expulsiōis: puocat vrinā et menstrua: eijcit fetū et educit sanguinē.

De adrimia.

Cap. 6^m

Adrimia. *Alā.* Est calidū et sicci⁹ in tertio. Deco. Cōfert alopicie tritum cum aceto. *Infra iūc.* Linis eius cū aceto supposit⁹ cōfert sciatice. *Mē. exp.* Ingt dia. cum mulier tūgit mōtanū et sibi supponit ilico fac abortuz. *Tene.* Cōfert venenis oibus et proprie moriui.

Adrimia. i. panis porcini vel ciclamē fm *Sim.* aliud capz fac *Aul.* de pane porcino infra sub numero. 277. sub noie facalefus.

De anthimonio.

Cap. 7^m

Anthimoniū qd est. Est substātia plābi moriui: et ei⁹ virtus est similis virtuti plābi aduisti. *Elec.* Qd ex eo bonū est: est laminosus frustis pfractis cui est splēdor: et cui non admisceat aliū quid ei⁹ neū: et neq; est sordidum et valde velociter frāgitur. *Alā.* Est frigidū in pmo: sicci⁹ in secūdo: et est vebemētioris desiccationis q atrinētū rubeū et ē syruy *Ope.* et pprie. Cōfringit et exiccat sine mordicatione: et abscedit fluxū sanguis. *Uul.* et vlcē. Cōfert

Super

vlcēibus: et destruit carnes additas et consolidat. Et ponit cū adipe recēte sup adustioez: qñ nō vlcēat et si vlcēat pōlidat ipsaz cū pmisceat cū adipe et cerusa. *Mē. cap.* Prouibet fluxū sanguis ex narib⁹ q ex vclaminibus cerebri. *Mē. ocu.* Cōseruat sanitatē oculi: et remouet sordes vlcēz suoz. *Mē. expul.* Cū sup ponit cōfert fluxū sanguinis matricis. *Permu.* Loco eius ponitur stānum adustum.

Anthimoniū est qdā minerale: et quādoq; inuenitur artificiale: et est plumbum adustum: et est medicina valde ocularis.

De ammoniaco.

Cap. 8^m

Amoniacū qd ē. Est gūma atozbut: et nō minas qñq; id quo aurūz adberet: qñ pga mena et mēbrana et libri eo deaurant. *Alā.* Est calz i fine tertij et sicci⁹ in p. *Opa. et p.*

Ei⁹ resolo et exiccatio ē fortis: et nō ē mordicatio eius foris. Et ex ipso qdē apitiōe puenit ad b vt faciat curere sanguinē ex orificijs venaz: et igredit in rectificatione solutiōez: et in ipso ē lenificatio et attractio. *Apo. et bo.* Lenit et fit ex eo emplū: et cōfert scrophulis et duritiēb⁹ apatib⁹ i picipio puls: et postea magnis sine capite. *Uul.* et vl. Cōfert vulnerib⁹ mal: et corrodit carnē malā: et fac nasci carnē bonā. *Infra iū.* Cōfert dolori sciatice et ilioz: et iūcturaz bibitū cū melle: aut aq orde. Et cū ex eo fit emplū cū melle et oleo resoluit duritiē iūcturaz. Et qñ pmisceat cū aceto et baurach et rosiz et oleo de alcanua pferit lassitudini. *Mē. ocu.* Lenit asperitatē palpebray et scabiē et abstergit albuginē: et pferit humiditatib⁹ oculi. *Mē. abe.* et pec. Cōfert dūnie et difficultati anbelit: et ei⁹ dilatatiōi cū trasglutit cū melle aut aq orde et mīdat vlcera velaminis: et pferit pscotiōi que est ex flegmate et cholera nigra. *Mē. nu.* Cū bibit ex eo aure⁹ confert duritiē splenis et duritiē epaz: et filz cū linis cum aceto et pferit hydropisī. *Mē. exp.* Prouocat vrinā ita vt sanguinē migē faciat et iterfic ascarides et solone eduē: et fac exire embrionē: siue viuū: siue mortuum: et puocat menstrua: et lenit sup duritiē testiclop cū aceto et lenit eos. *Permu.* Loco ei⁹ ponit sordities alucarij apum.

Ammoniacum quandoq; pro balaseia vt dixit *Sim.* dia. soluiouum: qz acuit et facit accelerare.

De aniden.

Cap. 9^m

Aiden qd est. Ex ea est alba et nigra que ē fortior: et hec nigra nō igredit in cibis: et ipsi⁹ radix est ppiqua sapori alastirgar: et eius nā est aerea: h alastirgar est tarde digōnis: et nō est b in ordine ei⁹: qñis sit etiaz digestiōis valde tarde. *Alē* vō que est eius gūma capituluz singulare faciā aliud: et melius quidē est vt admistref ei⁹ decoctio: aut ipsi⁹ acetū qz corpus eius. *Alā.* Calā est et sicca in tertio. *Opa. et p.* Est subtiliatiua valde. Et radix ei⁹ iflat: et cū corp⁹ ex ea fricat et ppiē cū lacte ei⁹ trahit mās ad exteriora vtuose. Deco. Alterat vētositatē corpis. Et si ex ea fiat eplz cū olō sanat aggregatiōes sāguis sub oculo. *Apo. et bo.* Cōfert dubelleib⁹ itisecis. Et qñ pmisceat ipsa et radix cū emplis confert scrophulis. *Infra iū.* Qñ pmisceat cū olō irino aut olō b alcanua pferit dolorib⁹ iūcturay ppe. *Mē. nu.* Radix ei⁹ fac eructuare

Secundo cañ.

Caniuden est herba de qua fit asa fetida vel radix alkalsilechiuz
siue sulphium. sed Sim. alibi est fiseleos vt infra capitulo de fise-
leos. 629. 73. cañ. fen. 14. de cura hydropisis.

De astirgar.

Cañ. 10^m.

Tastigar est species aniuden, i. silphium als leuisticum: als est species arboris affe.

¶ De anirberis.

Слѣд. II^{III}.

Camirberis. i. berberis siue berberi: & fruct⁹ plāte cuiusdā que
vocat rospinū: qz bz tres spinas. Alj dicūt cuspini qđ fit de ea vi
rū qđ rospinū alā spinū & frigidat & errinaut sitim.

De alaunoch 7 alahabar. La p. 12^m.

Calauoch; yel alalnet z alababar. i. plumbum.

Alaunoch; yel alalonet z alababar, i. plumbum.

Tracta. II.

De animalibus.

Зап. 13^{ме}.

De agalugin. Cap. 14^m.

Dea galucin

Cañ. 14^m

Cagalugin est lignum aloes: l3 infra fiat aliud capitulum. non habemus: prouenit de india.

¶ De amigalem

Cap. 15

CAngailem est arbor gūmi arabici fm Simonem.

De atharactic.

Cap. 16

plastrum factum ex ea confert liciatice.

¶ De azedaraeth.

Лап.17

permissio, De. m. l. L. abstinere et m. l. no.

Bentilis

macho pturbans. Feb. Dicitur q̄ decoctio corticis ei⁹ cū sumoterre z mirabolanis dsecata p̄fert febrib⁹ flaticis. Vene. Succ⁹ c̄mitatū ei⁹ cū melle resistit venenis oib⁹. Et ei⁹ fruct⁹ interficit fortasse. Dermu. Loco ei⁹ i elōgatiōe capilloz ponunt folia canabis. C̄zadaraeth vel azedame est magna arbor dicitur berberis ab Aut. supra caplo. 11. Alias est arbor cereise spluētris z non habemus. z nota diuersitates extremitatum z arborum z fructus.

C De auricula muris. Cap. 18^m.

Auricula muris qd ē. Est herba cui⁹ p̄p̄t⁹ Sal. ē p̄p̄nq̄ stūti herbe q̄ vitru abster-
git. Et b̄ nomē absolutū ē duab⁹ herbis: q̄rū vna est quā noiait Sal. z odorat ex ea odor malus n̄ bz durit. Et altera quā noiauit Dia. z existiauit q̄ sit silis volubilis: n̄ q̄ miora bz folia cō-
parata ad ipaz: z ē herba expāsa sup facie terre: puos h̄ns stipites: domestica bona sine odore: z n̄ bz la po-
rē forte: azulinos h̄ns flores: cui⁹ semē semini coriādrī silat: z h̄rūdines ex ipō cōcedūt: z ē calaz p̄pe cui⁹ ozi go n̄ ē iuxta aq̄. Ingt. Musailbach. inuamētū ei⁹ ē in-
uamētū absinthij: z ē res q̄ n̄ ē iuēta i duab⁹ plātis sil. Nā. Que ex eis nō ē f̄z Sal. ē frida z h̄ida in p̄ gra-
du. Et altera ē ex sūma mediciaz calaz. Opa. z p̄p̄. In p̄ma nō est stipticitas: z altera est desiccatiua ru-
bificatiua. Vul. z vl. Jlla quā noiauit Dia. extrahit spinas z furculos: z facit adherere plagas. Mē. cap. Cōfert epilepsie bibita: z torture sternutatiōe facta ex ea vehementer: z eius sternutatio m̄sificat cerebrū.
C̄uricula muris. i. anagallus: vt quarto cañ. fen. s. caplo de cura morsus viperarū z est spēs maiorane: sed Simon nō vult sed vo-
cat eā sicut Alui. z videt q̄ ipse ignoret eaz sicut Aluic. fm Sal. s. de simplici medicina cap. 23. Dicebat Sal. q̄ est maiorana arabi-
ca inuenta in duabus plantis simul. s. q̄ ita appropinquet z virtu-
te sicut absinthij: z illa auricula vel in duabus plantis. i. in duab⁹ speciebus auricule muris: q̄ non illam quam Sal. vocat sic rē.

C De abugilise. Cap. 19^m.

Abugilise qd ē. Est lactuca asini z noiait ēt
sumarē z suncarē. Et est pilosa: spinosa: aspe-
ra: nigra: plima h̄ns folia sup radicē āncra
ei. Et ei⁹ radix i grossitudine digiti coloris
rubei valde q̄ tigit cū rāgī in estate. Et ex ea est spēs
alia citrina folia h̄ns coloris rubei: z ei⁹ spēs s̄ q̄tuor
Abugilise: itifanius: amelenius: āsubefin. Ele. For-
tiores oib⁹ sūt due prime spēs. Nā. Dixit Sal. q̄ ex
abugilise ē q̄ ē calā z sicca. Opa. z p̄p̄. Que ex ea
noiait abugilise ē subtiliatiua cū stipticitate z pp̄ b̄ est
pōtica amara: h̄ pōticitas est i reliq̄s magis apparēs.
Relique vō due spēs sūt acutiores primis z fortiores
calitat: z radix ei⁹ fortioris ē calitat q̄ folia. In des-
co. Qñ linif cū aceto p̄fert morphece. Et ipa excoiat
cutiz. Et ei⁹ folia s̄ obiliora radice ei⁹. In apa. z bo.
Prohibet radix abugilise q̄ ē ex eis cū saria ordei fra-
cti berisipilā: z sūt radix amelenius: z ipa resoluit scro-
phulas cū supponit eis cū adipe. In vul. zvl. Pōit
cū cera sup vlcera oia z adustioe ignis p̄p̄. Mē. nu.
Radix abugilise aptat stōchū. Et ei⁹ decoctio cū aq̄ al-
charatim v̄z icteritie z dolori splenis. Mē. exp. Des-
coctio ei⁹ cū aq̄ alcharatim aut aq̄ chartami p̄fert do-
lori renū z lapidi in renib⁹. Cūq̄ mulier sibi supponit
radicē ei⁹ abortū facit: z ei⁹ folia sula cū vio strigūt vē

Super

trē: sed abugilise resoluit h̄nores cholicos z radix ba-
beris citrina folia ex eo cū ipō z lynapi interficit v̄nes
z educit eos. Et sūt alimare absolute q̄ ex ea citrina
ē z reliq̄: h̄ citrina ē fortior i b̄. Feb. Decoctio radi-
cū abugilise cū aq̄ alchararin p̄fert febribus antigis.
Vene. Qñ mastica ex citrina habente folia citrina
rubei coloris z p̄p̄cif sup venenosa interficit ea. Et due
alie spēs p̄ferūt morsure vipe bibite z linitē z sputate.
C̄abugilise. i. cardus asininus vel lactuca asini. de illa herba sunt
quatuor capitula. p̄mū est hoc. scdm̄ est lactuca asini z ponitur
infra sub numero. 4. s. tertius est sciniar z ponit sub nro. 664. z
vocatur a Sal. asinar. s. de simplici medicina. 4. cap. Sim. dicit
q̄ sunt tres species. Aluic. etiā in littera hic vult dicere tres.

C De almefu. Cap. 20^m.

Almefu qd ē. Dī q̄ recti⁹ cēt vt de ea loq̄re-
mur i caplo b̄ min. v̄rūtū nos attulim⁹ nar-
rationē ei⁹ in b̄ caplo: vt sit magis nō z ma-
gis famosa. Nā. Dixerūt qdā q̄ ē frida z
sicca. Et dixerūt aliq̄ q̄ ē calā z sicca cū v̄tute. Opa.
z p̄p̄. Est vehemētis absterisiois. Et apō Dia. ē adu-
stiuā z putrefactiuā. In dco. Abstergit dētes fricā-
do. Mē. cap. Dixerunt qdā q̄ cū tenet in ore frāgit
dētes. Et dixerūt aut p̄p̄tate sua aut pp̄ venenū v̄-
pere q̄ multiplicat i locis i q̄b⁹ ipa ē. Et b̄ qdē v̄ba sūt
ei⁹ q̄ multa fabulose narrat: z nō cōfēctū ē opōne ve-
neni vipe qd cū posuit ē ad aliq̄ mēbz nō efficit hāc
opōne p̄p̄ie cū tps supra ipm̄ plōgatū fuerit. Mē.
exp. Dicit q̄ cū ex ipsa adheret granū v̄nū in extre-
mitate siringe annexū glutinū romano z intromittitur
in vesica frangit lapidem. Sed hoc est ex eis que a me
elongantur. Vene. Est venenum mortale.

C̄almefu vel almefus. i. adamas. Dicit Simon q̄ dī dicit Almes z
est lapis cū quo icidit vitruū q̄ dicit smerillus: credo tñ q̄ sit ada-
mas. nā silia v̄ba ponit Serapio caplo de lapide adamante.

C De arnech. Cap. 21^m.

Arnech qd est. Est herba lamini boni odoris
silis cinamomo ḡsso. In dco. Efficit odorē
oris bonū. Sp̄a. z bo. Cōfert ap̄atib⁹ callis p̄p̄ sic
ēplm̄ supposita. In vul. z vl. Prohibet dilatatiōē
vlcerū: z p̄solidat ea siccādo pp̄ desiccationē que est
in ea sine mordicatōe z p̄hibet putrefactionē mēbro-
rū. Mē. ca. Cōfortat cerebrū z strigit ḡgiuas z pue-
nit egritudinib⁹ oris. Mē. ocu. Ex ea comestū p̄fert
obthalmie. Mē. anbe. z pec. Cōfortat cor z oia vis-
cera. Mē. exp. Stringit naturam.

C̄arnech Serap. capitulo de egritudinibus ginginarū z dicit q̄
est medicina iuda similis cinamomo: est bona vt dicunt vlcerib⁹
oris prohibens dilatatiōem cor. Simon.

C De allabuch. Cap. 22^m.

Allabuch qd est. Dicit q̄ ē asadar. dico aut q̄
siue nō sit b̄ allabuch aut sit de v̄itate p̄ncet ei
vt dicam⁹ in caplo de len. Et est ex magnis arborib⁹:
z forsitan permutat ad egyptū z alterat illic nā eius.
Opa. z p̄p̄. Cōfert fluxui sanguinis etiā si super mē-
brum ponatur z abscondit cursim.

C̄allabuch nō habemus. Vide q̄ ignoramus quid sit. Sim. Sal.
vinarum sit: quia colligitur v̄ina z semper proyicitur qd super
est z semper tollit residentiam. Seruitor.

C De atbamaract. Cap. 23^m.

Atamaract qd est. Est medicina iuda efficiēs
peonie operationē. Mē. cap. Ex folijs eius

Secundo can.

fiat episthima illi ad cuius caput eleuatur vapor ⁊ p^o bibetur epilepsia.

Canatbamaracet vel atbamaracet non habemus sed per aliquos dicitur q^o sit marubium.

CDe alblage. Cap. 24^m.

Albage qd ē. Est medicina marina silis al-
coth que orit in vere: ⁊ est silis et andacho-
che plurimos hñs stipites. Et ei^o semen est
sicut semē baucie. **Mē. nuf.** Cōfert sple-
ni valde. **Mē. exp.** Prouocat vrinā.

CAlbage vel Alblage est leuisticum apud quosdam dicitur Simon.

CDe alesen. Cap. 25^m.

Alesen qd ē. Eristio q^o ē pastura camelloz.
Mē. exp. Mōdificat renes. **Vene.** Plu-
rimū p^ofert iuuamētū morsure canis rabiosi.

CAlesen vel Allesen est squinantum.

CDe algualen. Cap. 26^m.

Algualen qd est. Est herba silis lilio. Et noiaf
pp illū lilial. **Alā.** Est cala ⁊ sicca i p. **Opa.**
⁊ p^o. Desiccāt cū eq^olitate ⁊ abstergit. **In tco.** Cō-
fert pāno ⁊ rōlūit totū illū cū eq^olitate. **Vene.** Bal-
dit q^o est iuuatiua pprie morsure canis rabiosi: ⁊ iaz
sanati sunt multi: ⁊ pp illud noiaf grece algualen.

CAlgualen non habemus. Arabice dicitur alusen.

CDe atratius. Cap. 27^m.

Atratius qd est. Est medicina cognita cū
chali. **Alā.** **In ipā** ē paz ifridatiōis ⁊ nō
est in ea stipicitas. **Opa.** ⁊ p^o. Desiccāt
cū eq^olitate: ⁊ ei^o virt^o est virtus resolutiua
cū infrigidatione. **Alā.** ⁊ bo. Cōfert apostematib^o
emunctioz moze emplastri superposita ⁊ suspensa.

CAtratius dicunt quidam q^o sunt iringi.

CDe ardisrigi. Cap. 28^m.

Ardisrigi qd ē. Est herba silis cappi acuti odo-
ris valde ⁊ grauis hñs fructū iferi^o. **Alā** Di-
xit alchāzi ⁊ arabib^o q^o ē fortior i nā sua q^o solatū ⁊ al-
kekēgi. **Alā.** ⁊ bo. Cōfert apatib^o itrisecis fm vba
arabib^o. Et potio ipi^o sit vsq^o ad ij. ⁊. Et linat sup apa-
ta cala extriseca ⁊ erit mirabilis valde vbicūq^o appo-
sita. **Vene.** Cū linat sup pūcturaz vespe sanat ilico.

CArdisrigi vel ardisrigi non habemus.

CDe abutilon. Cap. 29^m.

Abutilon qd ē. Est planta silis cucurbite. Et
dixit alchāzi q^o hoc noie est nō. **Vul. vl.**
Dicit q^o est res magis iuuatiua vulneribus
recētib^o ⁊ p^oglutinat ⁊ solidat ea statim.

CDe asio. Cap. 30^m.

Asio qd ē. Est lapis sup quē nascit^o sal: cu-
ius flos noiaf asius: ⁊ vi q^o sit ei^o gnō ex ro-
re maris ⁊ ibre q^o cadit sup eū. **Opa.** ⁊ p^o.

Alir^o ei^o ⁊ vñs floris ei^o est apitiua: carnis
gnatiua: putrefactiua paz cū liq^ofactiōe carnis putre-
facte absq^o mordicatiōe. **Alā.** ⁊ bo. Resoluit exitu-
ras moze emplī supposita cū terbentina aut pice. **In**
vul. vl. Valet vulnerib^o difficilib^o ⁊ atigis ⁊ magnis
⁊ pfundis. **Instr. iun.** Luz farina ordei superposita
valet podagre: ⁊ qñ ponunt extrema ipsius in deco-
ctione eius iuuant. **Mē. abe.** ⁊ pec. Si transglutiat^o
cū melle p^ofert vlcērib^o pulmonis. **Mē. nuf.** Luz li-

Tracta. II.

22

nitur cum calce ⁊ aceto super splenē p^ofert.

CAsius a dia. vocat lapis asius: in Alexandria rānūmō inuenitur
optimus colore candidus ⁊ leuis in modum pumicis.

CDe atuit. Cap. 31^m.

Auit. **Alā.** Calm est in scdo: humidū in p.
Opa. ⁊ p^o. Inest ei absterfio vltima. **In**
deco. Abstergit morpheā foriter.

CDe abfio. Cap. 32^m.

Abfio quid est. Medicina charmeni ⁊ persica.
Alā. Calida subtilis.

CAbfio aliter dicitur morsus galline.

CDe anagale. Cap. 33^m.

Agalis qd ē. Est duob^o modis. Un^o eoz
ē cui^o flos ē citrin^o. Et ali^o cui^o flos ē celest^o.
In vul. vl. Cōueniūt abo vulnerib^o ⁊ p^o
bibēt ipoz aptiōē: ⁊ tēbūt furculoz silia

⁊ p^ohibēt vlcēz apliationē. **Mē. ca.** Si ex ags aboz
fiat gargarisim^o ⁊ fiat caput purgūz cū eis p^ouocat s^ola
plm a capite: ⁊ sedāt dolorē mole q^o ē i pie illa. **Mē.**
exp. Qñ bibit cū vīo p^ofert dolorē renū. Et exstima-
uerūt qdā q^o varia bclinas ad colorē cicris rduē anū
pminētē exteriū: ⁊ rubetū hñs florē augmētāt ei emi-
nētiā. **Vene.** Qñ bibit cū vīo p^ofert veneno vipe.

CAnagalis. Dy. quā multi cicorum dicunt falso: species sunt due.
Una que florem hyacinthum proferit que ⁊ femina est. Alia que
florem dactyli colorem habentem fert. Sim.

CDe abrich. Cap. 34^m.

Arich qd est. Est medicina persica. **Mē. ca.**
Est bona seruationi ⁊ rationi.

CAbrich sonat in arabico vas aque. s. qdā genus hyarie. Sim.

CDe anfid. Cap. 35^m.

Anfid qd est. Est species nenufaris indi. **Alā.**
Dixit filius Mesriobe. Est calida ⁊ sicca.

CDe ardiud. Cap. 36^m.

Ardiud qd est. Est medicina sicut cepe scissum.
CArdiud non habemus.

CDe aribut. Cap. 37^m.

Aribut qd ē. Est medicina cabrusia q^o assūpra est
ex re q^o assilat ostraco. **Alā.** Dixit Ba. Est fri-
gidū i scdo: siccū i p. Et ei^o fruct^o est calidus ⁊ sctius
in principio primi: exiccatiō in scdo. **Opa.** ⁊ p^opie.
Cōferuat semur pueroz vt nō oriant^o pilli i ipso spatio
lōgo. **Mē. nuf.** Fructus eius confert icteritie.

CDe adrumilon. Cap. 38^m.

Adrumilon qd est. Est medicina que noiat^o
bipēis: habet enī duas acies sicut bipēis.
Alā. Est cala: ⁊ in ipsa sunt amaritudo ⁊ pō-
ticitas. **Opa.** ⁊ p^ope. Aperit oppilationes viscēz.
Instr. iun. Cōfert doloribus iuncturarum ⁊ tali.

CAdrumilon non habemus. Si nescio quid sit.

CDe atinat. Cap. 39^m.

Ainat qd ē. Est medicina ida i stute testiculoz
vulpis. Et opz vt consideret ita vt nō sit atuit.
Alā. Calā est ⁊ hūida. **Mē. exp.** Augmētāt coitū.

CDe ata. Cap. 40^m.

Ata quid est. Est arbor: algarab dicta in capi-
tulo de Baim.

CDe anacardo. Cap. 41^m.

Aacardus qd est. Est fructus silis ossi dacty-
li. Et medulla eius est silis medulle nucis dul-

Gentilis

cis in quo nō est nocumētū. Et cortex ipsius est rarus frangibilis in cuius raritate est mel viscosum habens odore. Et sunt hoies qui ipm masticat: et nō nocet eis et pprie cum nuce. **Ala.** Calidus est et siccus in q̄rto. **Opa.** et p̄pe. Et mel est viceratiū apatū et adustū sanguis et humoz. Deco. Eradicat v̄rucas et aufert albaras et eradicat barulos: et sanat alopicā flegmaticā. **Ala.** et bo. Cōmouet calā apata in interioribus. **Instr. iun.** Cōfert frigorū neruoz et eoz mollificatiōi et paralyfi et torture. **Mē. cap.** Cōfert corruptiōi me morie cū ei p̄fectio nō anacardiniū sumit: h̄ tñ cōmo uet alienationē et meliā. **Mē. exp.** Suffumigant cū eo hemorroides et ericant. **Gene.** Est ex suina ner uoz: et adurit h̄iores et iterfici. Et ei qdē tyriaca est lac vacciniū butyro ide c̄cto. Et oleū nucis ei frāgit virtutē. **Permu.** Loco eius ponit quintuplū pōde ris eius de bondacha: et q̄rta ponderis ipsius de oleo balsami: et tertia ponderis ipsius de napa alba.

Anacardus non invenitur expositum nisi q̄ est nomen ponderis q̄ est auellana: et sic pro auellana potest iunū.

De anate.

Cap. 42^m.

Alas. **Ala.** Latioz ē oibus auib⁹ domesti cis. Et dicūt qdā q̄ ipa calefacit ifridatū: et fac̄ calefactū possidē febrē. **Opa.** et p̄p. Et p̄iguedo ē maria i sedādo mordicatio nē i p̄fundo corpis et ē melior p̄iguedib⁹ auū. Et i caro v̄tositatē dissoluit ipsi⁹ s̄dēbi et ē p̄lmi nutrimēti. **In deco.** Et p̄iguedo clarificat colorē: et caro ipsi⁹ ipinguat. **Mē. abe.** et p̄ec. Clarificat vocē. **Mē. nu.** Et i caro tardat i s̄dēcho et ē grauis et pprie caro anse ris: sed leuius qdē ē ipsa et meli⁹ sūt ale. Lū aut digeri⁹ caro h̄az auū ē nutritibilior oib⁹ carnis⁹ auū. **Mē. exp.** Augmētū efficit in coitu et multiplicat sperma.

Canas est nutritibilior plurimi nutrimēti vel magis remanētis.

De auellana.

Cap. 43^m.

Auellana qdē ē. Est nō. Et ei qdē terreatas maior ē t̄ritate nucis: qm̄ ē magis solida et min⁹ v̄cturosa et tardioris digēnis. **Ala.** Declinīs ē ad calitātē qdā et siccitatē par nā. **Opa.** et p̄p. D̄nat ex ea cholā. Et i ipa ē stiptici tas maior q̄ i nucē: et i ipa ē inflatio et ḡnat v̄tositates i v̄tre iseriori. Deco. Qd ex ea adustū ē t̄git capil los. **Mē. cap.** Fac̄ sodā et assat et comedif cū pauco pipe et maturat coriā. **Hippo.** igit: auellana i cerebro fac̄ augmētū. **Mē. ocu.** Existiauerūt qdā q̄ ipsa lini ta sup̄ v̄rice p̄ueroz varios h̄ntiū oculos delet varie tatē. **Mē. anbe.** et p̄ec. Comedif cū aq̄ mellis et p̄fert tussī antiq̄ et adiuuat ad sp̄uēdū. **Mē. nu.** Est tarde digōnis et excitat vomitum et est tardioris digōnis q̄ nux. **Mē. expul.** Eius cortex est stipticus et stringit ventrē. **Gene.** Cōfert venenis et moribus et p̄cipue cū ficibus et rutha et puncture scorpionis.

Auellana est etiam nomen ponderis: et est aureus vnus qui est 3. i. et dimidia. Existiauerunt quidam q̄ ipsa linita hoc exponi tur 3. cañ. fen. 3. tractatu. et vltimo cap.

De agnocasto.

Cap. 44^m.

Agnocastus qdē ē. Est plāta et ē fortasse pp sui magnitudinē arbor: nascit i locis pp̄gis ags: et ei qdē rami sūt duri et folia ipsi⁹ sūt sic folia oliue h̄ sūt

Super

leniora: et ei lignū si igredif i medicia h̄ flos ei⁹ et folia et fruct⁹. Et i fructu qdē ei⁹ et reliqs q̄ ex eo admistrat ē subtilitas et acuitas et p̄ticitas: et ē ifra ruthā sicca. **Ala.** Calis i p̄: sic⁹ i s̄cto. **Opa.** et p̄. Est ifolutiū et subtiliatū et disgregatiū v̄tositatū. Et i ipso ē aptio cum stipticitate. Deco. Est m̄dicatiū coloris. **Instr. iun.** Fit ex eo ep̄lū cū solijs suis tozidi neruoz et imouet lassitudinē. **Mē. ca.** Fac̄ sodā et subeth bi bit⁹. Et qm̄ fit ex eo c̄mplū p̄fert soda. Et qm̄ illō qd ex eo ē susuz cōcedif min⁹ efficit soda. **Mē. abe.** et p̄ec. Est ex eis q̄ m̄l̄plicat lac miorādo sp̄ma: sitq̄ ei⁹ p̄ctio 3. i. vsq̄ ad 3. h̄. **Mē. nu.** Apit oppilones epas: et oppi latōes splenis: et valde inuat duritiē. Et cū bibif ex eo cū oymelle q̄titas 3. h̄. p̄fert hydropsū. **Mē. exp.** Se def i ei⁹ decoctiōe pp dolorē m̄ficis et apā eius: et bibif cū mentastro: et vaporat⁹ desiccāt sp̄ma: et qm̄ aliqd ex stiptibus eius sternif sub dorso p̄hibet pollutionē et virge erectionē: et suffumigant mulieres cū vebemēs desiderū adest. Et est p̄uocatiū: et p̄fert p̄cipue semē ei⁹ h̄isuris ani: et fit ex eo ep̄lū cū butyro duritiē testi culi p̄cipue cū semē ei⁹. **Gene.** Cōfert morui sp̄p̄ euz bibif ex eo 3. i. et sūt morui canis et lupi supposito ep̄lō et sumigatōe scā ex eo: et ei⁹ folia sugāt venenosa.

Agnocastus facit soda et subeth rē. Est ifra ruthā sicca. i. minoris virtutis q̄ rutha sicca. Quomō tñ sit calidus et siccus. Dm̄ q̄ proprietate vel mouendo vapores ad caput.

De alia.

Cap. 45^m.

Ale. Ele. Meliores eaz sūt ale galliaz: et ale anserū sūt bōe digōnis et nutrimēti. Et si sūt leues nisi pp multitudinē mor⁹ et exercitiū sui. Et carū nutrimētū si m̄l̄plicat nisi pp m̄l̄ti tudinē carnis q̄ est in eis. **Ala.** et bo. D̄ q̄ qm̄ p̄ene alaruz alguarascē miscēt cū eq̄litate sui de infgamo et adurunt et terunt et ponunt in pane sicut sal resoluūt scrophulas in collo absq̄ ferro. Et similt qm̄ pulueri zant sup panē et comedif. **Mē. expul.** Dicitur q̄ pa nis factus cum eo qd dictum est soluit valde.

Alle sunt ossa posita in spondibus a dextris et a sinistris.

De acoro.

Cap. 46^m.

Acor⁹ qdē ē. Est radix plāte q̄ ē sic papyr⁹. Et orif plin ei⁹ i locis aq̄sis et i ags. Et si h̄ac ra dicē sūt nodi ad albedinē declinātes i q̄ ē odor horribil⁹ et pax boni odoris et ē calis acut⁹. Et Hal. di xit q̄ si admistrat nisi radix ei⁹ cū v̄tus ē p̄pinq̄ v̄nti aristologie et ireos. Ele. Melior ex eo ē ille q̄ ē sp̄s fioz et magis solidus: et dulcior: et melioris odoris. **Ala.** Calis ēz sic⁹ i p̄ncipio s̄cto vsq̄ ad mediū. **Opa.** et p̄. Est resolutiū i s̄tatiōis et v̄tositatū subtiliatū: abster git sine m̄dicatōe apitiū. Et ap̄s Ha. ei⁹ odor si ē ni si bon⁹. Et f̄z q̄ nos s̄etm̄ si bon⁹. Deco. Clarificat colorē et p̄fert morphee et albaras. **Instr. iun.** Cōfert spasmo et p̄titiōi lacertoz et decoctio ei⁹ ē ebriocata et bibita. **Mē. ca.** Cōfert dolori dētis valde et grauī tati lingue. **Mē. ocu.** Attenuat ḡstitudinē comeet et p̄fert albugini: et p̄pe in vitrisq̄ succ⁹ ei⁹. **Mē. anbe.** et p̄ec. Et decoctio ei⁹ bona dolori lateris et pectoris. **Mē. nu.** Cōfert dolori epas frigidō et p̄fert ipm et p̄fert stomacho et p̄fert duritiē splenis: imo extenuat

Secundo cañ.

splenē multū: et mūdificat stōchū. *Mē.exp.* Cōfert dolozi pūgitiuo vētrist rupturē. Et ei⁹ dcoctio v3 ad doloze mīricis: et puocat vinā z mēstria z pferit distil latiōi vine fm q⁹ dixerūt qdā. Et in coitu augmentū efficit: et excitat desiderū ipsi⁹. Et pferit dolozi intesti noz z rasure coz fridis. *Vene.* Cōfert pūcture ver miū venenosoz. *Permu.* Loco eius ponit in depel lendis vētositatib⁹ z iuuamēto q⁹ facit epati cāle pō dus de cimino cuz tertio pōderis sui de aristologia.

Calcorus est planta in aquis oriens: habens folia lata z longa alia qualiter vt spate.

De argento viuo.

Cap. 47^m.

Argētū viūū qd ē. Argētū viūū aliū ē purga tū ex minera sua: et aliū ē hīc ex lapidib⁹ mī nere sue sic cū igne fit aurū z argētū. Lapis vō minē ipi⁹ cū ē pur⁹: et nō pūmīscit ei terra z lapides bz colorē v3 fur: imo v3 fur bz colorē ei⁹: et nō pseq⁹ ei⁹. Et hā. qdē z aliū existimauerūt q⁹ ipz sit arte factū sic lytargiriū: qm ē effectū cū igne: o3 g⁹ vt aurū sit arte factū sic lytargiriū: qm ē effectū cū igne: et qm suba ei⁹ ē silis sube v3 fur. Existimauit itaqz q⁹ ipz sit nisi v3 fur i vase linito luto z accēdit ignis sup ipz z sublima tur: h nō est ita: imo v3 fur sit ex eo cū sulphure: deide pole ē vt ex hāc ex eo sic ex hīc z v3 fur mīrali qd ē d sba argēti viui. *Ala.* Et fridū z hūidū i scō. *Opa.* z pp. Sublimatū ē stipticū. *Deco.* Qd ex eo extin ctū est: est medicamē pediculoz z lendinū cū oleo ro. *Tul. z vl.* Extinctū v3 scabiei cū oleo rosaceo aut cū medicis scabiei: z vlcērib⁹ malis. *Instr. iun.* Ei⁹ va por facit accidē paralyim z tremorez z rectat mēbra. *Mē. cap.* Sum⁹ ei⁹ dstruit auditū: et sum⁹ ei⁹ facit ac cidē fetore oris cū trāsit p ipm. *Mē. ocu.* Sum⁹ ei⁹ dstruit visuz. *Mē. exp.* Dixit Paulus. Ex oib⁹ fue rūt q biberūt extinctū in ileon. *Vene.* Argētū viūū sublimatū ē iterficiēs pp vehemētē iclione. Et ei⁹ cu ra fortis ē bibē lac z omē. Et hā. qdē dixit q nō ex pert⁹ ē illū in ipo. Et dicit qdā q extinctū iterficiat gra uitate sua. Ipsum. n. corrodīt qd sibi obuiat gravitate sua. hoc aut vbi nō est cōprehēsus. Et ipz iterficiat mu res. Et ex fumo ei⁹ fugiūt vīnes venenosī z serpentes.

Calcorus viūū fit ex plūbo fm Azaraiū. Attrā argētū viūū repo nat iter metalla. Qd nō qz ē mā metalloz. nā oē metallū ē cōposi tū ex argēto viuo z sulphure fm magia z mīn⁹ bz qz diuersa metal la: vñ argētū viūū est venenū calm corrosiuū. z Alii. in libello de mi neralibus ponit argētū viūū siccum in compositione.

De attramento.

Cap. 48^m.

Attremētū qd est. V3 ita iter attramēta alba z rubea z citria z viridia z iter colcotar z alcal cadis z alcaclatū z alfurie ē: qz attramēta sūt sube recipiētes solōne p mīste lapidib⁹ nō suscipiētib⁹ solōne: et iste sūt ipsemet sube recipiētes solōne que iā fuerūt ligde z coagulauerūt se. Alcolcotar vō ē citri nū. z alcacladis ē albū. z alcaclatū ē viride. z alfurie ē rubēū. Et oia hec sumunt i aq z dcoctiōe pter alfurie: ipz. n. ē vehemētis corpozeitat⁹ z pgelatōis. Et viride ē vehemētī⁹ pgelatū qz citriū z vehemētiores bz tu nicas. Et oē qdē attramētū in nā ē sile vni coz colorū cū affilāt. Hācni vō iā p mīstuz ē ad itellectū qz attra mētū rubēū gñāt ex colcotar: z vidit sup colcotar vna

Tracta. II.

23

vice coopstū attramēto rubeo puluerizato h in b ē pfi deratio. *Elec.* Viride egyptiū ē fort⁹ qz alchabzūa si: h i egritudib⁹ oculi alchabzūsi ē fort⁹. Et nō ē adu stū fort⁹. Et adustū ē subtili⁹. Et subtiliora eis sūt al calcadis z viride. Et cāli⁹ coz ē alcolcotar. Et gñius coz ē alfurie z pp b nō resoluit i aq. Et v⁹ qdē attra mēti i q sūt splēdores auri p pinq est vnti alcolcotar. Et meli⁹ alcolcotar ē illū qd velecit frāgīf cretū mīa dū nō ātiquū. Ex attramēto vō qd i ēcaustro pōit qd noīaf sabira: meli⁹ ē dūz hīs qsi aureū splēdoze z v⁹ ei⁹ ē sic alcolcotar. Et meli⁹ alfurie est qd afferit d egypto z frāgīf a nigredie: et est hīs venas plimas rācidi gust⁹ stipticū: z silt ei⁹ odorat⁹. *Ala.* Est calz z siccu i tertio. *Opa.* z pp. Dia sūt adurētia faciētia pueni re crustā stipticā. Attramētū vō rubēū mīn⁹ ē mozdia catiū qz alcolcotar: z attramētū ad coria stiptic⁹ est oīuz: z alcolcotar ē cālis stipticitas. *Ala.* z bo. Al colcotar pphibet herisipilā z apata ābulatiua. *Tul. z vl.* Dia pferūt scabiei humide z sabafat. Et ex colco tar qdē z alijs qñq sunt lycinia: z ponunt in fistulis z extirpāt vētositatē. *Instr. iun.* Alfurie dysterizat cū vīo z pferit sciatice. *Mē. ca.* Sufflat i narib⁹ pp flu xū sanguis nariū ppe alcolcotar. Et pferit oia berpe tiestiomēno z apatib⁹ malis i gignis. Et qñ lyciniū cū melle inuoluit ipoz pōit i aure pferit vlcērib⁹ auris z sa nieri i ipa. z silt qñ cū sufflatozio in ea i sufflat z pphibet corrosionē dētū: rubēū vō cognitū alfurie pfirmat dē tes z molares motos. Et attramētū adustū qñ pūgīf cū hermodactyl⁹ z pōit sub ligna pferit ranule: z cera tū factū ex eo z ppe ex rubeo pferit herpetiestiomēno i ore z nare z vlcērib⁹ coz. *Mē. ocu.* Alcolcotar p prier fliq cōit pferit duritiei palpebray z aspirati eaz. *Mē. ābe. z pe.* Desiccāt plmonē: ita qz fortasse iterfi cit. *Vene.* In ipo ē v⁹ venenosa dscicās plmonē. *Calcoramentum.* i. vitriolum. Alfurie accipit zinabziuz pro vitrio lo. etiam Balz. de simplici medi. tracta 3. cap. 12.

De arsenico.

Cap. 49^m.

Arsenicū qd est. Aliū est albū: z aliū citrinū: z aliū ē rubēū. *Ele.* Meli⁹ ex rubeo ē rubēū ibibitū rubedie hīs albaras qd ē aptū teri: z suo odore silāt odōi sulphuris. Et meli⁹ ex citrio ē qd ē pluerizabile armenū aureū lamiofiz subtile qñ ipm cēt talk citrinū. Calz ē i tertio siccu i scō. *Opa.* z p. Dia se putrefactiua mōdicatiua. Et qd ex eo rubēū ē: meli⁹ ē qz alcacladicō. *Deco.* Abradit pilos: z ē gū ma pini pueniēs alopicie. *Tul. z vl.* Fit ex eo ēplm cū adipe sup vulnera. *Ala.* z bo. Cū adipe z olō cō fert scabiei z saphati hūide z putredinē: z abstergit z adurit cutē: z p mīscet cū myrra ad pediculos z vesti gia sanguis. Et cū pice vestigijs vnguīs. Et qñq ad mīstrat cū oleo ad pediclos. *Mē. ca.* Ceratū factū ex eo pferit z ppe ex rubeo herpetiestiomēno in ore z aure z vlcērib⁹ coz. *Mē. ābe. z pec.* Dāf ad potan dū i flatū cū aumeli z hydromelle: z assumit cū gūma pini ad tussim antiqz z spūtiū saniei z sanguis. Et qñq ponit in pillis que sunt ad asma. *Mē. exp.* Cōmīscet cū oleo ro. ad bothoz z hemoroidas in ano. *Vene.* Qd ex eo sublimatū est iterficiat z albū ex eo interficiat.

Bentilis

C Arsenicū. i. auripigmentū: z qñ Aul. dicit. qñ arsenicū intellige de auripigmento. que sunt ei⁹ species. citrinū. f. aureū. laminosū qd san daraca apud Dias. dicitur. quidā lēmans vocauerunt. Sim.

C De aristologia.

Cap. 50^m.

Aristologia qd ē. Ingt Dia. Et ea qdā ē rotūda: z qdā lōga: z qdā ē filis palmī vītis rotūda qd di femina. Et ē et ex lōga z rotūda z femina cui⁹ folia sūt filia folijs plate qd fulos qd ē maineries volubilis: z ē bōi odoris cū acuitate z ad rotūditatē dclīnās tenera: hñs ramos plīmos ex vna radice lōgos. Et iter florē ei⁹ ē qdā rubetū fetidi odoris pileatā hñs formā. Lōge vō z ē masculus folia sūt lōgio ra: z vnuq⁹qz thyrusūbz lōgitudinē vni⁹ palmī: purpureū hñs florē fetidū sup quē appet silē qdā flozi porri: z radix ei⁹ lōgitudinē ē vni⁹ palmī: z gñitudinē digitī hñs. Et ei⁹ qd vītis palmī filis ē lōge thyrī sunt pui z folia sūt sic folia sempulue: z ei⁹ flos ē sic flos ruthe: z ipsi⁹ radix ē supflue lōgitudinis: grossūz hñs cortice qd vēditores medicinaz vtunt in creatione oleoz. Flā. Dēs spēs ei⁹ sūt calē ad tertīū puenītes: sicce i scdo. Opa. z ppe. Et absterfina: apitiua: subtiliatiua: attenuatiua: attractiua: ex hñt spinas z surculos. Et lōga ē dignior i nascētīs z vlcērib⁹ qm ē magis absterfina z calior: hñt reliqs opōnib⁹ rotūda: qm ē fortioris aptioris z subtiliatiōis: z virt⁹ lōge filis ē vtuti rotūde i calefactiōe: imo fortitan supfluit ei nisi i subtiliatiōe. Rotūda. n. ē subtilior: z pp b sedat dolores vētositatū fortior. Et tertia ē vbilior ex eis. Dec. Cōfert morphee z corrodit dētes z pferit foridib⁹ eoz z pprie rotūda: z clarificat colorē. Tul. zvl. Est mūdificatiua vlcērib⁹ fordidoz z malignoz: z pferit excoziatiōis: z gñat carnē z ppe lōga: z pphibet fraudē vlcērib⁹ putridoz: pfundoz rñ: qñ ē cū lreos replet ea carne. Instr. iun. Cōfert ptritū lacertoz z ē pueniēs epithima sup podagrā z ppe rotūda. Et ipsaz qdē bibit hñs podagrā z iuuat ab ea. Mē. cap. Mūdificat fordes auris z pfortat auditū qñ ponit i ipa cū melle: z pphibet famē si gñat i ea. Et qñ admistrat cū pipe mūdificat supfluitates ce rebz: z ipa pferit epilepsie z pstrigit giglūā. Mē. anbe. z pec. Est bona almati z ppe rotūda: z mūdificat pe ctus z plīmonē: z pferit dolori lateris bibita cū aq: z rotūda i oib⁹ illis ē fortior. Mē. nuf. Bona ē singultui z silr spleni cū oxymelle: z qñqz linif sup splenē cū acetoz: z pferit et valde: z rotūda in oibus illis est fortior. Mē. exp. Qñ sumit ex ea aure. z terit z bibit soluedo educ hñores flegmaticos z cholicos: z pferit stōcho: z qñ bibunt lōga z rotūda cū myrra z pipe purgāt supfluitates mñcis parturiētū z puocat mēstruat ex hit fetū. Feb. Est bona rigori. Vene. Cōfert pñcture scorpionis z ppe lōga. Quidā aut dixerūt q qñ ex longa bibunt. z. ij. cū vino: aut empln fit ex ea pferit pñcture vermiū venenosoz z venenis. Permu. Lo co rotūde ponit pōdus eqle zurūbetz tñia pōderis de macis: medietas sui pōderis v costo. Et loco lōge ponit pōd. eqle zurūbet z medietas pōderis sui v pipe.

C Eius tria sunt genera: rotūda longa z clematit. Rotūda dicit femina folia habēs hedere similia odorata cū viciissitudine obrotunda z mollia z lenia tactu. multas virgas ex vna radice habēs lōgas. Longa vō aristologia masculus est: que z dactylus voca-

Super

tur: folia habet oblonga: z virgas tenues longitudine duarum palmarum. Illa que dicitur clematit virgas habet tenues z lōgas: folia obrotunda familia ozidio minori. Sim.

C De alcanna.

Cap. 51^m.

Alcanna qd est. Flā. Frida est in p sicca in scdo. Opa. z pp. In ipa est resolo z stipticitas z exiccatio sine nocumēto: z resolutiua z carminatiua z apitiua orificioz vcnarū. Et eius oleū hñt vtutē calefactiua z lenitiua. Zpa. z bo. Ei⁹ decoctio pferit apatib⁹ calidis flegmaticis pp suā exiccationē: z apatib⁹ iginū. Tul. zvl. Ei⁹ decoctio cōfert adustū ignis embrocata: z di qd efficit i vnlceribus opōnēs sanguis diaconis: z sup fracturā ossiū sola cū cerato. Instr. iij. Ei⁹ supmū pferit dolorib⁹ neruoz z igredif i emplis paralyfis z thctami: z ipsi⁹ oleū resoluit lassitudinem z lenit nervos z confert fracture ossiū. Mē. cap. Linif cū aceto supra frōtē ad soda: z silr et pferit vlcērib⁹ oris. Mē. anbe. z pec. Cōueniēs est pleuresi z ingreditur in emplastris squinantie. Mē. exp. Conueniens est doloribus matricis.

C Alcanna nō habemus: sed in sicilia est in magna copia. Sarraceni z sicili linunt yngues ex ea z facit yngues rubere.

C De amonio.

Cap. 52^m.

Amonū qd est. Est arbor siue bott⁹ ligni sic rbete inoluti: z hñt florē silēz ematūti in colore z ei⁹ folia sunt sic folia vītis albe quoz color est sic aureū: z color iginis ei⁹ est sic hyaci thi boni odoris. Et ē ei⁹ spēs viridis z grossa nascēs in locis hūidīs: z ei⁹ odor est sic odor ruthe. Et est spēs egiptiaca est q nō est lōga neqz lata neqz vbilis neqz grauis ad frāgēdū: imo vual: z ei⁹ odor exuberat sup trāsitu vuc. Elec. Meli⁹ est pñū aureū recēs arme nū amarū boni odoris: z scbz qd hñt viride lignū ē malū vbilis coloris nascēs i locis humefactis z petrosis: z illo meli⁹ ē tertū illd qd ē recēs dclīnās ad albedinē z rubedinē: z spissūz planū extēlūz absqz tortuositate solidū mordicatiū acutū: puluerizabile vō alienef z elige illd cui⁹ vrgulta sūt ex radice vna nec sit adul teratū. Ingt Dia. ex eo meli⁹ albū: aut ad rubedinē dclīnās plenū semie sic bott⁹: grauis odoris absqz fetore: vni⁹ coloris nō diuersūz: mordicās liguā i q nō est pectio. Flā. Calm ē z sicciū i scdo. Opa. z p. Subtiliat z maturat z in ipō ē stipticitas: z virt⁹ q est sicut virt⁹ acori: imo est vehemētioris digōnis z maturatiōis: sed acorus est vehemētius exiccatiuus q ipz. Zpa. z bo. Maturat apata calida. Instr. iun. Ei⁹ decoctio bibif ad podagrā: z sedet in ea etiā ad illd. Mē. cap. Brauat caput z facit soda z facit somnum. Et quidā dixerūt q qñ ex eo linif frons remouet soda: z est ex inebriantib⁹ dormire faciētib⁹. Mē. occu. Fit embroca ex decoctiōe ei⁹ opthalmie calē. Mē. anbe. z pec. Cōfert pleuresi frigide. Mē. nuf. Ape rit oppilationes epatis z bibif ei⁹ decoctio ad egritudines epatis z est plurime digōnis q acorus. Mē. expul. Facit eis puocationē: z pferit dolorib⁹ matricis z itrat in pessarijs matricis: z sedetur in decoctiōne eius ad dolorē renū: z bibif ex eo ad dolores matricis omnes. Vene. Emplastrū factū ex eo cū bes darongi valet puncture scorpionis.

habemus de eo granū: est semen minū qd ab oīre desert. Dial. Est genus herbe odoratissime: cui fruter silis est boruo in circuitu cuiuslibet arboris nascē: ramulos habēs siccos & duros virgis affimiles: coloris subfuscū: circa quos folia iūcta & copiosa ex tyris: boruolus semē reddēs & sibi cōuersū florem albu veluti violę folys similib⁹ bronię. S3 ei⁹ spēs sūt tres. Et qd appellatur armenicu ceteris meli⁹ auri coloris vel fului odoris boni. Aliud ē qd appellat medicon p̄ sferi: nascit in locis būdiis: p̄pca foia mai⁹ atq; viride & leue tactu: sapore oziganū hās. Tertiū qd appellat pōricū: rufus ē & nō legū nec difficile frāgibile: boruolus. n. semē hīs plenū & odore p̄cussibile. i. stipticu. ē arabice dī ameme.

De asa.

Cap. 53^m.

Asa qd ē. Duap̄ ē spēs: q̄rū vna est fetida: & alia est odorifera: nō fortē hīs odorē: s̄ calidior ē fetida: & ē herba vehemētis igneitat̄ in se tota. Et plin qdē hui⁹ spēs ē carmēs: & ē gūma almaroth. Rā. Est cala i p̄n q̄rti. sic i scdo. Opa. 7p. Frāgit vētositates: & effugit eas pp suā resoluē: & est cū b̄ inflatua: icidit & resoluīt sanguinē & gelatū i vētre. Deco. Cōfert alopicie illinita cū aceto & pipe. Et qñ admistrat in cibarijs facit bonū odorē: & absceidit verrucas q̄ sūt vt clauī. Apsa. 7bo. Cū icidunt recte apsa ta fraudulētia mortificātia mēbrū & ponit asa sup ea p̄fert: & ē bona i cura dubillet apparētū & occultatū. Tul. 7 vl. Cōfert ipetigini. Instr. iun. Qñ bibit cū aq granatoz p̄fert p̄trindū lacertoz & p̄fert dolorib⁹ nernoz sic thetano & paralyti si accipiat ex ea cumulus fm qd & misceat cū cera: & eglutiat: aut si bibat cū vino & pipe & rutba. Mē. cap. Implet ea mole mote: & p̄miscent cū thure p̄oī sup dētē & efficit opōnē peonie i epilia. Et cū ex ea fit gargarism⁹ eradica sanguisugā gutturi ānexā. Mē. ocl. Est bōa initio aq alcosol facto ex ea cū melle. Mē. anbe. & pec. Cū dissoluīt in aq & fit ex ea gargarism⁹: & forbes clarificat vocē statim. Et p̄fert aspitati gutturi ātiq: & si sorbeatur cū ouis p̄fert tussī antiq & pleuresi frigide & efficit opōnē fenugreci i apate vulue. Mē. nu. Si administat cū sicub⁹ siccis p̄fert icteritie: & ipsa qdē ē ex eis q̄ nocēt scdo & epati. Mē. exp. Cōfert hemorroidib⁹ & i coitu fortitudinē p̄bet: & puocat mēstrua zvinā & p̄fert dolori vētris p̄gitiuū & vlcērib⁹ i testinoy. Et Bal. qdē existimauit in ipsa cē vntē solutiua parūper cū stipticitate sua: sed scitū est apō cēs q̄ ipsa p̄fert solutiori antique fride. Feb. Est bona febri q̄rtane. Vene. Ponit sup morsurā canis rabiosi & s̄mū velenosoz & p̄pe scorpionis & rutele: & p̄fert oib⁹ illis bita & linita cū oleo: & expellit nocumētū sagitte venenose. Permu. Loco fetide eq̄le pōdus ipsi⁹ de odorifera ponit & pōdus semis de serapino & tātūdem de maroth & medietas pōderis eius de gūma rutbe.

Cassa est quoddam gūmi fm dia. grece dicitur lasar. Alij laserpium vocant. Quedam est fetida que vbiq; reperitur: alia dulcis quā nunq; vidi nec audiui aliquem vidisse. Sim.

De acetosa.

Cap. 54^m.

Acetosa qd ē. Alia ē domestica & alia ē syluestris. Et syluestris qdē dī sicla syluestris: & nō est in syluestri ēt sic dicit acetositas: imo forsitan ē in qdā ex ea acetositas: & syluestris ē fortior in oīre. Rā. Frida est in p̄: sicca i scdo. Et ei⁹ semē fridū ē in p̄: sicca i scdo. Opa. 7 pp. In ipsa ē stipticitas: & in insipida ex ea ē resolo pua: & acetosum ē ma-

gis stipticu: & illa q̄ nō est vehemētis rubedis plus nūtrit: & hec qdē ē silis endiuie & oīs supat cholera: & ei⁹ humor ē laudabilis. Deco. Radix ei⁹ cū aceto p̄fert scabiei vlcērose & excoziatiōi vnguis: & qñ coq̄ cū vino p̄fert emplz ei⁹ albara & ipetigini. Apsa. 7 bo. Ex ea fit emplm scrophulis: ita qd qd si ei⁹ radix suspēdat in collo habētis scrophulas iuuēt ea. Tul. 7 vl. Ei⁹ radix cū aceto p̄fert scabiei vlcērose & impetigini. Et ei⁹ decoctio cū aq cala puritū & sūt ipsamet i balneo ē vltima. Mē. cap. Soluit ei⁹ suba cū succo ei⁹ ad dētē dolorosoz: & sūt cū decoctio ei⁹ in vino: & p̄fert apatib⁹ q̄ sunt sub aurib⁹. Mē. nu. Cōfert icteritie nigre cū vino & sedat nausēā: & comedit pp desideria luti. Mē. exp. Ipsa & semē ei⁹ strigūt & p̄prie ei⁹ qd ex ea magna ē: & dī qdē qd in ei⁹ folys ē lenitas qdā: & in semie ipsi⁹ ē p̄strictio. Et dixerūt qdā qd in semie acetosē nō fixo est lubricitas & lenificatio: & radix ei⁹ trita p̄fert fluxui matricis: & frangit lapidē in renib⁹ qñ bibit in vino: & viscositas que est in ipsa p̄fert rasurē i testinoy que accidit ex siccitate supfluitatis: ipsa enī cū iuuamēto qd p̄fert rasurē lubricat. Vene. Cōfert p̄cture scorpionis & p̄pe syluestris: & si admistret semē ei⁹ aq p̄cturā scorpionis nō nocēbit ei⁹ p̄ctura. C. Acetosa idem est qd laparium apud Aui. Dial. 7 Sera. Vtū hoc nomen acetosa proprie conuenit illi speciei agrestis que acetosa est saporis: que non videtur fuisse cognita ab Aui. cum dicit. Et nō est in syluestri sicut dicunt acetositas. quasi dicat quā nō no ui. Dial. quatuor dicit eius species vt infra in lapatio. Sim.

De asino.

Cap. 55^m.

Asinus. Deco. Linis carnis asini & epatis ei⁹ cū oleo valz suppositus fissuris frigidis. Apsa. 7 bo. Linis epas asini cū oleo v3 sup scrophulas. Tul. 7 vl. Sanat leprā. Instr. iū. Cōtracti ex siccitate sedēt in iure carnis & fit iuuamētū: & ē caro ei⁹ est iuuatiua. Mē. cap. Epar ei⁹ assatū & a ieiuno comestū p̄fert epilepsie: & similit̄ eius vngula adusta: & sit ei⁹ porro oī die duo coclearia. Mē. exp. Dicit qd ei⁹ vrina p̄fert dolori renū: & vrina syluestris frangit lapidē in vesica fm qd dicit Bal.

De apio.

Cap. 56^m.

Apium. Aliud est mōtanū: & aliud syluestre: & aliud domesticū: & aliud est qd oīz in aq minus domestico cui⁹ virt⁹ est sicut virt⁹ domestici. Et ei⁹ spēs est alia que nominat sumurion minus domesticū habēs crus p̄cauū ad albedinē declinē: & diuersificat ēt in regionib⁹. Ei⁹ enī aliud ē romanū: & aliud est aliud: & neq; est oīno mōtanū petrosillini: imo est aliud petrosus. Elec. Forti⁹ est romanum mōtanū. Rā. Est calm in p̄: & sicca i scdo. Ruffus s̄o dixit qd domesticū est humidū: verūti radix ei⁹ est sicca cū iueniētia. Opa. 7 p̄pe. Est resolutiū ista tiōis aperitiū oppilōnis faciēs sudare sedatiū dolor: & syluestre est ipediēs vlcēratū: & qd ex eo nutritū est: est magis iueniēs calefactis. Deco. Syluestre p̄fert habēt alopicia: & fissuris vnguis & verrucis & fissuris frigidis: & domesticū oīs odorē efficit bonū valde. Apsa. 7 bo. Resoluit flegmatica in p̄ncipio & dura & cala p̄pe qd noīat sumurion. Tul. 7 vl. Syluestre vlcērat qñ ex eo fit emplastrū: & simi-

Gentilis

liter pferit scabiei et ipetigini et vulneribus usque ad sigillationem et propter sumurion. Instr. iun. Sumurion pueniētes sunt oēs partes eius sciatice. *Med. cap.* Est maluz epilepsie exercitās epilepsia epilepticorum. Et dicitur quod si suā spēdit radix eius in collo pferit dolori dētis: verūtamē frāgit ipsū. *Med. oculi.* Apia domesticū igreditur in emplastris dolorū oculi. *Med. anbe. et pec.* Cōfert tussi et propter sumurion et asinā et stricture anbeli et difficultati eius. Et apia quā est ex emplis apatū mamille calidoz. *Med. nut.* Cōfert epā et splenē: mouet eructuationē propter resoluōne suā: et nō est velocis digōnis et dīscē sionis: et in semie quā apia ē aliqd quod facit nausēa et vomitū nisi alit. Quidā autē dixerunt quod oēs spēs eius pferūt stōcho. Et Ruffus dixit si: imo quāq; trahit ad ipsū hūiditates malas acutas: et crudū de eo in stōcho plogat et facit nausēa: verūtamē romanū stōcho meli est. Et Bal. quā dicit quod ipm est ex eis que pueniēs est comedere cū lactuca. *Ip. m. n.* tēperat friditātē lactuce: et pueniēs est ut eius acceptio sit post cibū: et semē eius cōfert hydropisī: et mūdificat epā: et calefacit ipsū. *Med. exp.* Prouocat vinā et mēstrua: et est malū pgnātib et purgat renes et vesicā et mīscet: et oēs spēs eius et partes ipsi pferūt. Et semē eius et folia nō soluūt: sed in radice eius est solutio: et montanū frangit lapidē: et apia quādem pferit difficultati vine: et extrahit secūdinā ppe sumurion et replet hūiditate acri matricē cū comestio eius est in pfectudine. Quidā autē dixerūt apia excitat coitū ita donec dixerūt opz ut ablactās phibeat ab acceptiōe eius: ut nō corrūpat lac eius propter excitationē desiderij coitus. Et romanū quā est bonū colon et vesice et renib. *Uene.* Et decoctione cū lētib fit vomitū post potū veneni: et sumurion est ex eis magis pueniēs. Et cum scorpio pigrit comedentē ipm fortior fit res propter id. *Cap. duo sunt genera: domesticum scilicet quod est notū et agreste. Sed agrestis quinq; sunt species.*

De azulo.

Cap. 57.

Azul quā est. Viri eius sicut viri eius quo ad heret aurū. *Ala.* Est calin in scōo sicuz in tertio. *Opa. et ppe.* Inest ei viri eradicatiua putrefactiua: et absterisio eius cū acuitate et stipticitate pauca: et i ipso ē adustio et vlceraatio. *Deco.* Deijcit vruas. *Med. oculi.* Bonos efficit pilos palpebrarū et plōgat eos: et est vltimū sicut dicit in illo propter prietate que est in ipso. Et dicitur propterea quod ipm etiā hūores malos prohibētes oriri pilos bene. *Med. anbe. et pec.* Cōfert asinā. *Med. exp.* Prouocat mēstrua sufficiēter bibiti et in matrice suppositū: et solone educit meliā et quicquid sanguini est cōmixtū in quo est grossitudo: et pferit dolori renū: et eius potio est usque ad iū. *kermet: et usque ad 3. ij. et 5. permixtus medicinis.*

Cap. 58.

De amigdalīs.

Cap. 58.

Amigdale quā sunt. Note sunt: eoz vinctuositas minor est vinctuositate nūcis: cū tñ in eis sit vinctuositas plima cui cā rancidant. Fluxus velocioris est digōnis quā ipse et velocioris puerisiois ad cholera: et gūma quā est eius que dulcis est et quā existimāt est prima dispōnib gūmi arā

Super

bici. *Ala.* Que dulcis est et q̄lis est ad humilitatē parū declinās. Et amara est sicca in scōo. *Opa. et ppe.* Sūmā amigdale amare pstringit et calefacit: et in oib spēs amigdale est mūdificatio et absterisio et aptio: hūiditas est plurimū dībilio: quā amara in aptiōe sua quā est subtiliatiua absterisua: et est p accidēs istatiua: et dicitur quod in ipsa oīno nō est stipticitas: et eius nutrimentū est parū: hū ppetas amare est quod ipsa nō strigit oīno: et quod ipsa iterficat vulpē: et amara est medicia absq; nutrimento: dulcis vō bonū pbet nutrimentū: l3 puū. Et oleū quā amigdalārū leni est corpe ipsi. *Deco.* Amara cōfert posita sup pānū et lēgines et cicatrices et pculsiones: et applanat dētionē faciei. Et quā radix amare corquif et linif sup pānū est medicia fortis: et comedē amigdalas dulces ipinguat. *Ala. et bo.* Amara cū vīo est bona ad escere. *Al. zvl.* Linum cū melle sup ābulatiua et formicā: et cū aceto et vīno sup impetiginē. Et amara est magis vltima in oib illis. *Med. cap.* Sunt bone valde dolori auris et sonitui in ea et propter oleū amare: et p trita cū sua dispōne: et cū caput abluif cū eis et cū vīno purgat humilitatē et surfures: et faciūt somnū. Et cū amigdale amare bibunt ante vīnū pbi bēt ebrietatē: et propter l. nuō. Et arbor quā amigdalaz amaraz quā optime terit et pmisceat cū aceto et oleo ro. et sit ide emplm fronti pferit soda: et silf oleūz amigdalārū amararum pferit ei. *Med. oculi.* Cōfortat vīsum. *Med. anbe. et pec.* Amigdale amare cum amilo tritici sunt bone sputo sanguinis et pferūt tussi antiq et asinā et pleturesi: et propter oleū amigdal. dulciū. Et sauch de amigdalīs pferit tussi et sputo sanguis. *Med. nu.* Alperit oppilones epā et splenē et propter amare. Ipse nāq; aperit oppilones accidēs in extremitatib venarū et cū comedim recētes cū corticib mūdificat hūectationē stōchi: et sūt difficilis digōnis et boni humoris: et pauci nutrimentū. Et quā comedim cū zuccharo dēscēdūt velocit: et eaz sauch est cōmouēs cholaz sua dulcedine. *Med. exp.* Que amare sunt apia oppilones renū: et oleū amaraz mūdificat renes et vesicā: et frāgit lapidē et propter cum ireos bibitus. Et quāq; pferit facto emplastro cū eo et oleo rosa. Et pferit dolorib mīscis et apatib eius calidis et duritiebus eius et pfocatiōi ipsi et difficultati vine et dolori renū et supponit et puocat mēstrua. Et dulces pferūt colice propter suā absterisioez: et amare sunt magis iuuatiue: et earū oleū est leni corpore earū. *Uene.* Cōferūt moriū canis rabiosi.

Amigdale pro fructu dulcis esui: amara medicine aprior. Inde amigdalon earum oleum. Amigdale pro morbo sunt due eminentie iuxta radicem lingue in faucibus similes capitibus mamillarum que et branchi dicuntur. Sim.

De aqua.

Cap. 59.

Aqua. *Elec.* Aquas bonas et laudabiles iā dixi i p lib. Illic igit scianf. Male autē aq sūt stātes: et q sūt in lacunis: et sup q̄s dīstā sapoz et nūcis: et p̄turbate ipse granis pōderis: et q cito i lapidē pueritū: et sup q̄s natat spuma alba mala: et in q̄rū supmo p̄gelat res c̄nea mala. Et scias quod nitrositas nocumēto in aq succurrit cū lacte et vīno ḡsso et amilo: et meli ē cū vīo subtili odorifero et anti quo crudo

Secundo can.

quo crudo ⁊ cucumerib⁹ imaturis ⁊ olcrib⁹ solutius ⁊ cū puocatiuis. Aliquas vō grossas cōturbatas rectifi-
cāt subtiliatiua sicut allū cepe porri: ⁊ bibē vinū post
eas remouet malitiā eaz ⁊ pprie pmixtū eis. Et aq̄ q̄
de⁹ aspera nō ē nisi aut grossa: aut acuta absterfina: ⁊
dē q̄nq̄ aq̄ aspera illa que vehemēter mūdificat illū q̄
ea abluir. Amara at̄ rectificāt dulcia: ⁊ aqua salaz re-
ctificāt p̄locaracte syrie ⁊ gñā myrti ⁊ poma que di-
cunt⁹ zaro: ⁊ luti calidū ⁊ lauicb: ⁊ aq̄s malas vlt̄ re-
ctificat accētū. Alā. Alq̄ maris ē acris calā. aq̄ nitrosa
ē calefactiua exiccatiua. aq̄ enea ferrea p̄ferit visceris
bus. Opa. ⁊ ppe. Alq̄ frida nocet hñtib⁹ oppilones:
vex ipsa p̄fert hñtib⁹ raritatē ⁊ cursuz q̄cunq̄ cursuz
fuerit: ⁊ ex quocūq̄ mēbro fuerit: ⁊ eis q̄ hñt egritudi-
nes cā eius ⁊ p̄fortat oēs v̄tutes in opationib⁹ suis q̄n
sūt cū cōlitate. S. digestiua: attractiua: retētiua: ⁊ expul-
siua. Deco. Alq̄ maria p̄fert fissuris accētib⁹ ⁊ ex frigo-
re aq̄s vlcereñt: ⁊ necat pediculos ⁊ resolut sanguis
nē cōgelatū sub cute. Et aq̄ sulphuree sunt bone mor-
phee ⁊ baras. Alpa. ⁊ bo. Alq̄ sulphuree p̄ferūt afa-
tib⁹ iūcturaz ⁊ duritiis ⁊ verrucis pēdētib⁹. Aul. ⁊
vle. Alq̄ dulcis ad bibēdū est mala vlcereb⁹: p̄pca q̄
humectat ⁊ est diuersa ei q̄s puenit regimini vlcere⁹.
Alq̄ marine vsus p̄fert pruritui ⁊ scabiei ⁊ ipetigini: et
aque sulphuree et sunt bone ipetigini ⁊ scabiei si ex eis
fiat balneatio: ⁊ silt sabafati. Instrā iūc. Alq̄ maria
⁊ siles p̄ferunt egritudib⁹ neruoz ⁊ pprie q̄n balnea-
tio fit cū eis sicut tremor ⁊ paralytis ⁊ stupor ⁊ siles: ⁊
aq̄ sulphuree et silt: ⁊ p̄ferūt oib⁹ dolorib⁹ iūcturaz ⁊
neruoz fridib⁹. Mē. cap. Epileptici iuuant ab aq̄ te-
pida ⁊ ledunt ab aq̄ calā. Vapor at̄ marie p̄fert epile-
psie. Et aq̄ crea p̄fert ozi ⁊ auri. Mē. oc. Alq̄ aspal-
ti est mala oculo. Mē. anbe. ⁊ pec. Alq̄ frida valde ē
mala pectori: q̄n aqua est nociua cāne pulmonis p̄-
pter humectationē que est in ipsa cū ipsa idigeat exic-
catione. Alq̄ tepida est bona apatibus gutturis ⁊ pec-
toris. Ex aqua marina fit embroca apatib⁹ mamille.
Aqua nitrosa quādoq̄ cōfert pulmoni. Aqua alumi-
nosa cōfert sputo sanguinis. Aqua ferri cōfert spleni ⁊
stomacho: ⁊ aqua erea p̄ima est illi. Mē. nū. Alq̄
frigida valde pprie nocet hñtib⁹ oppilones. Alq̄ ma-
rina ⁊ similes male sūt stomacho. Vapor aque mari-
ne p̄fert hydropisī. Aqua nitrosa quādoq̄ p̄fert pro-
pter nitrositatē stōcho humido. Alq̄ aluminosa cōfert
vomitu ⁊ p̄hibet ipm: ⁊ similr aque thermarum sti-
ptice. Aque sulphuree cōferunt apatibus splenis ⁊ dolo-
rib⁹ eius ⁊ silt epatis. Mē. expul. Ex aq̄ marina fit
clystere ad dolorē pungitiuū vētri: ⁊ q̄nq̄ bibi ⁊ sol-
uit: deide post ipsaz bibi ius galline: ⁊ sedat mor-
dicationē eius. Alq̄ aluminosa p̄hibet abortū ⁊ fluxū sangui-
nis mēstrui. Aque sulphuree p̄ferūt doloribus matrici-
cis. Alq̄ frigida valde mala est coitu ⁊ strigit vētrez ⁊
sedat motū spmatis ⁊ eius cursuz. Alq̄ salza soluit: de-
de stringit exiccatione sua. Et oēs aque minerales fa-
ciūt v̄rie difficultatē ⁊ p̄turiēdi ⁊ mēstruoz: ⁊ plm ea-
rū soluit ⁊ exiccat. Et quedā eaz sicut aluminosa strin-
git. Et q̄nq̄ faciūt cūenire colicā et. Alq̄ vō ferree et

Tracta. II.

25

erree sunt bone renib⁹ ⁊ colicē. Et aque turbate faciūt
cūenire lapidē in renib⁹ ⁊ vesica. Et aq̄ qdē in qua ex-
tinguitur ferrum cōfert sputo sanguinis. Feb. Alq̄
sulphuree ⁊ lutose ⁊ turbide ⁊ fetide faciunt accidē fe-
bres: ⁊ grosse faciūt cūenire quartanas. Vene. Ad
morsum vipere sedetur in aq̄ marina ⁊ iuuatur ab ea:
⁊ similr fit in reliquis vermibus perniciosis.

C De amilo. Cap. 60^m.

Amilū. Alā. Frigidū est ⁊ siccū in p̄. Opa.
⁊ ppe. In ipso sūt mūdificatio ⁊ lenificatio.
Et opz qdē vt vna ps amili coquat⁹ cuz tri-
plo sui v̄ aq̄. Deco. Cū croco suppositū pā-
no delet ipz. Aul. ⁊ vl. Cōsolidat vlcera ⁊ sanat ea.
Mē. ocu. Prohibet cursuz mēbroz ad oculū. Mē.
ābe. ⁊ pec. Lenit pect⁹ ⁊ sorbitiōe facta ex eo p̄hibet
fluxum a pectore. Mē. expul. Amilū solū ⁊ cum len-
tibus stringit naturam ⁊ prohibet fluxum cholere.

**C Amiluz fit p̄ fusione frumēti in aq̄: ergo adarmata ⁊ amilū acq̄-
runt aliqd ab aq̄: sed adarmata minus: ⁊ id cū sepe quod ex p̄ria
est eo calidior: q̄ amilum h̄z plus de aque frigiditate: farina cōis
nō h̄z viscositatē p̄ aquā sed p̄ nām: sed amilum h̄z arte: ⁊ sic adar-
mata h̄z aliqd viscositatis arte per aquā respectu farine cōis.**

C De ameos. Cap. 61^m.

Ameos qd ē. In ipso est amaritudo pauca et
acuitas. Elec. Magis inuatiuū qd ē ipso ē
semē ei⁹. Alā. Calidū ē ⁊ siccū i t̄tio. Opa.
⁊ ppe. Apit oppilones. Et i ipso ē cū exicca-
tiōe lenificatio. Deco. E. pot⁹ ⁊ linitū cū co factū
p̄uertit colorē ad citrinitatē ⁊ ponit in medicis q̄ sūt
ad morpheā ⁊ albaras: ⁊ p̄ficat cū melle: ⁊ ponit ex eo
emplastrū sup occultationē sanguis vbi ē. Mē. ābe. ⁊
pec. Cōfert saniei pectoris. Mē. nu. Cōfert mades-
factiōi stōchi ⁊ sedat naucaā stōchi ⁊ subūsiōe aie: ⁊
bonū epati ⁊ stōcho fridib⁹. Mē. expul. Dat ad bibē-
dū cū vior: ⁊ puocat ⁊ comedit ⁊ remouet difficultatē
v̄rie: ⁊ exbit lapidē fractū. Et vlt̄ mūdificat renes ⁊ ve-
sicā: ⁊ p̄fert vētositatib⁹ ⁊ dolori vētris p̄gitiuū ⁊ sus-
fumigat cuz co matrici cū gñā pini ⁊ mūdificat cam.
Feb. Cōfert febrib⁹ at̄q̄s. Vene. Decoctio ame-
os effundit sup mordicationē scorpionis ⁊ sedat. Et
bibitur ad puncturam vermium venenosorum.

**C Ameos Dia. c. multi ciminū erbiopicum dicunt aut basilicē: sed
ameos alteri ē nācē qdē semē pene ethiopico ciminio silt: h̄z mi-
nuti ⁊ exaltidi ⁊ qdāmō spissū gustū h̄as similem origano.**

C De artanita. Cap. 62^m.

Artanita qd ē. Illud qd de eo admistrat⁹ ē ra-
dix ei⁹: ⁊ ē buchoruariē. Et nos qdē i ipso lo-
cuti suim⁹ fm v̄ba Dia. q̄ h̄z capita sic capi-
ta ciccris: ⁊ folia ei⁹ sunt sicut folia caulis: et
ei⁹ radix ē nigra siltis radici rape: h̄z spēs nō ē spēs q̄
cognoscit⁹ i nfo tpe. nā q̄ nūc artanita. cognoscit⁹ ē spi-
ne spisse brues q̄ hñt radicē q̄ lana lauat. Et pp̄icta-
tes q̄s narrauim⁹ sūt iste. Et v̄ q̄ sit error: trāslatoris.
Opa. ⁊ p. Est icisūū resolutiūū. Instrā iū. Est bo-
nū dolorib⁹ iūcturaz ⁊ v̄triūq̄ ābe. Mē. ca. Fac-
stermutionē ⁊ vehemēter apit p̄strictionē narium ⁊
oppilone colatoris. Mē. nu. Cōfert singlū. Mē.
exp. Eūcit fetū. Vene. E. decoctio valet p̄cturis
venenosis: ⁊ silt syrup⁹ ei⁹. Permu. Loco ei⁹ ponit i

bd

Gentilis

abortu z in iuuameto qd efficit in venenis pōdus eq̃
le de aristo. longa z semine citri z mentastro.

CArtanica. Diase. narrat simonē de qdā plāta q̃ grece dī lentopo-
dion: deinde dīc q̃ nō est illa artanica q̃ habet in vsu suo tpe: q̃ il-
la est spinosa. Vbi in Almagore caplo de apoplexia. in clysteri po-
nit artanica. in practica greca q̃ est eadē cum eo ponit saponifice
herbe radix: z vbi in Almagore bē buchozmarie qd ē fumigū ma-
rie dicit. liber bz maria capnusa. capnos grece ē fumus. Sim.

CDe ambra.

Cap. 63^m.

Ambra qd ē. Ambra fm q̃ existimo ē mana-
tio fontis i mari. Ills vō qd dī q̃ ē de spuma
maris: aut stercore aialis maris lōgiquū est.
Elec. Melior ē griffia foris asclebeti: deide
varia post eā citrina z sterior ē nigra mala multoties
assumit ex vtre piscis q̃ eā comedit z morit. Plā. Est
calā z sicca. Et vī q̃ sit calitas ei⁹ i scdo: z siccitas ipi⁹
i p. Opa. z ppe. Cōfert decrepiti sōlitate sue calefa-
ctōis. Deco. Dealmēdi ē spēs q̃ lituris vīgnat cōp⁹
z pūit ad pñdā pncipia vīnitōis. Mē.ca. Cōfert
cerebro z sensibus. Mē.anbe. z pec. Cōfert cordi.

CAmbra fm quodā est spuma ceti piscis: fm quodā ē fruce⁹ ar-
boris sub mari crescit: vel gūmi: vel manatio fontis in mari: et
fm quodā est iecur piscis: z bz quodā spuma maris: z bz alios est
stercus aialis maris: sed falso: qm ambra generat in terra.

CDe aranea.

Cap. 64^m.

Aranca. Plā. z bo. Tela ei⁹ strigit fluxū san-
guis qm ponit sup vulnera. Tul. z vl. Qm
ponit tela ei⁹ sup vlcera: phibz ea aparit: su-
per vulnera. Feb. Dixerūt qdā q̃ tela ara-
nec cū misceat qbusdā emplastris: z ponit sup frōtes z
timpora sanat febrē tertianā. Et existimauerūt qdā et
tela spēi cuius tela ē spissa alba qm strigit in cute ei⁹ et
suspēdit sup collū: aut adiutoris sanat febrē tertianā.

CAranca. Cassi⁹ felix araneas greca serpeō quod erpez dicunt.
nos aut sūt latino simone a serpeō serpusculos notauim⁹. Sim.

CDe argento.

Cap. 65^m.

Argētū. Plā. Est ifridatiū: exiccatiū. Op.
z ppe. Scorcia ei⁹ ē stiptica valde i ipa ē at-
tractio z exiccatio. Et qm pmisscet cōfricatio
eius medicis alijs pferit hūiditatis viscosa.
Tul. z vl. Est bonū valde scabiei z puritui. Mē.
ca. Confricatio eius confert fetori cum permisceat p-
mixtionibus alijs. Mē.anbe. z pe. Confricatio eius
cum cōmixtionibus confert tremori cordis.

CDe sagara.

Cap. 66^m.

Sagara qd ē. Branū silē ciceri hīs granū sic
mahaleb. Et i pcauitate eius ē granū nigruz
sic alcedenēgi semē canapis z asportat⁹ ase-
lati. Plā. Calz ē z sic i tertio. Opa. z p. In
eis ē sol⁹ z stipticitas. Mē.nu. Pōit medicis rectifi-
cātibus stōchi z epar frida: z expellit malitiā digōnis
fridā. Mē.expl. Cōfert soloni fride: z strigit vtre.

CDe aloē.

Cap. 67^m.

Aloes qd ē. Est succus pgelatus iter rubedi-
nē z citrinitatē exis. Et eius ali⁹ ē succutri-
nū ali⁹ arabicū z ali⁹ ē semegeniū: z dixerūt
qdā q̃ plāta eius ē sic plāta enule: h nō ē ita.
Elec. Ills qd melius ē: ē succutrinū: cui⁹ aq̃ ē sic aq̃
croci: z odor eius ē sic odor myrre: splēdidus frāgibi-
lis mīdus a gipso. Et arabicū ē minus eo i citrinitate
z pōderositate z i splēdore. Et viscosus eius ē ill⁹ qd

Super

surefcit. Et asemegeni⁹ ē fetidi odoris cooptū pue ci-
trinitas cui nō ict splēdor. Cūq̃ aloes antiquat fit ni-
grioz. Plā. Est calz vsq̃ ad tertiū: sicci⁹ i ipō: z dī q̃ ē
calz z sicci⁹ i tertio: h nō ē ita. Opa. z ppe. Alir⁹ ei⁹
est stiptica exiccatiua corpis: faciens somnū. Et idus
qd plurimū ē iuuamēti. ē enī exiccatiuus sine moridi-
catōe: z i ipso ē stipticitas pua. Et de paucitate mori-
dicatiōis ei⁹ ē q̃ ipse nō mordicat vlcera mala. Deco.
Cum melle sup vestigia pculsiōis pferit z psolidat pa-
naritū vlceratū. Et qm i vino ponit sup capillos cadē-
tes phibet casuz eoz. Plā. z bo. Cōfert apatib⁹ ani-
z testiculoz: z ppe apatibus lacertoz q̃ sūt ab vtro-
qz latē lique cū ē cū melle aut cū vīo. Tul. z vl. Et ē
pueniēs vlceribus difficil⁹ psolidatiōis: z ppe i ano:
z vga: z naso: z ore z fistul. Intra iūc. Cōfert dolo-
rib⁹ iscturaz. Mē.ca. Mūdicat supfluitates cho-
lericas q̃ sūt i capite: z qm linif sup frōtē cū oleo rosa-
ceo pferit soda z sanat eā: z pferit vlceribus nasi z ois:
z ē ex medicis pferētibus ptiūsiōi nasi z auris: z apati-
bus lacertoz q̃ sūt i vtroqz lacertoz lique linitus cū
vino z melle. Et i medicina antiq̃ aloes solone educit
cholaz nigrā z pferit melie. Et aloes qdē pfcus acuit
rōnē: z acuit os stōchi. Mē.oc. Cōfert vlcerib⁹ oculi
z apatibus eius: z dolorib⁹ ipsius: z cursui lachrymal
āguli: z exiccat hūiditatez eius. Mē.nu. Mūdicat
supfluitates cholicas z flegmaticas q̃ sunt in stōcho.
Et qm bibunt ex eo duo coclearia cū aq̃ frida aut te-
pida ifringit appetitū saluz z corruptū. Et ē pueniēs
adustiōi z iflatiōi facis in vna ex calitate chole in sto-
macho. Et qm assumunt de eo i mane z sero pillē per-
mixte cū rectificātibus ipz solutū vtre z nō corrum-
punt cibū. Et qm pferit doloribus stōchi in die vna.
Et apit oppilones epar: sed ipse ledit epar. Et aufert
icteritiā soluēdo ipaz. Mē.ex. Aureus z s. eo cū
aq̃ cala soluit: z tres aurei mundificāt cōplete z tēpe-
rate: duo aurei cū aq̃ mellis educit flegmata z chole-
rā solone. Et cū ponit i medicis solutiuis expellit no-
cūmētū eaz a stōcho: z ipse est puenientius solutiuis
alijs stōcho. Et ille q̃ ē ablutus debilitioris ē solōis: h
est magis pferēs stōcho. Et pmixtio ipsius cum melle
minuit vītutē eius: adeo vt forsītā nō soluat attraben-
do: h ēbat qd ei obuiat: cū tñ virtus ei⁹ qd puz ē nō
penetret ad illa q̃ in corpe sūt lōgiqua: imo nō ptrans-
feat epar. Et qm arabicus i potu sumit p̃turbat z facit
dolorē vtris p̃gitiū z soluit z remanet vītus eius in
tunicis stōchi i die vno z duob⁹ diebus. Dare āt aloē
in potu i diebus frigoris ē timorosi⁹. Qm enī educ
sanguinē solone q̃liscūq̃ sit aloes z qumqz aloes. Et
qm ponit cū vino dulci sup hemorroidas eminētes
z fissuras i ano z abscedit sanguinē currētē ex eis z sa-
nat apostemata ani z virge linitus cum vino. Quan-
do datur ad potandū in diebus frigoris timef q̃ fa-
ciat solutione exire sanguinē. Permu. Loco ei⁹ po-
nitur duplum ipsius de lycio.

CAloes dy. succ⁹ ē herbe q̃ folia bz vt squilla: sed pinguiora z la-
tiora z obzordida: circa q̃ bz spinas raras: vrgā bz silem antericō:
florē albū ad citritatē redētē: z semē affodillo silem: odorē grauē:
gustu amarum: radicē bz vna sicut lignus. In India nascit z in lo-
cis maritimis z in Asia z in alijs locis. Duo sūt genera aloes: vnu
fragile

Secundo can.

fragile: et aliud quod dicitur epatice. Sim.

C De arundine.

Cap. 68^m.

A Rūdo. Nā. Est vehemens ifridatōis cinis ei⁹ ē calis. Opa. 7 p. In radice ei⁹ ē absterfio pauca sine acuitate: et i folijs ipſi⁹ ē. De co. Cortices ipſi⁹ et radix ei⁹ pferūt alopicie: et cortices ipſi⁹ et radix abſtēgūt ſordes: et radix ei⁹ cū cepe ſylueſtri eſt bit carni iſtra. Aſpa. 7 bo. Ponūt folia ei⁹ ſup heriſipilā et pferūt. Inſtra iū. Sedat torſioez neruoz. Mē. ca. Lanugo q̄ ē flos ei⁹ qñ cadit i aurē facit euenire ſurditatem: quoniā iuiſcat et nō egredif. Mem. expul. Prouocat vrinaz et menſtrua. Vene. Conſert mordicationi ſcorpionis.

C De abrotato.

Cap. 69^m.

A Brotanū. Nā. Est calis i p̄ ſic. i ſedo. Opa. 7 ppe. Est ſubtile amay: et i ipſo ſūt terreitas et ſubtiliatio. Ingt Bal. flos ei⁹ ē magis ad finē ſuēniēs q̄ abſintibū et i ipſo ē aptio. Deco. Illō qd ē aduſtū pferūt alopicie ppe: et cū alkerua: aut oleo de raffano. Et abrotanū qd ē pferūt ad b̄ vt naſcat barba q̄ ē tarde natiuitatē qñ dcoq̄ cuz gbuſdā oleis pp ſuā aptionē et pſtrigit ſāguinē giguē. Aſpa. 7 bo. Reſoluit apata ſtatica. Et qñ dcoquif cū cydonijs cōfert apatib⁹ difficil reſoloni. Tul. 7 vl. Nō ē pueniē ſylcerib⁹ recētib⁹: imo mordicat ea. Inſtra iū. Ei⁹ dcoctio pferūt p̄tūſiōi neruoz et ſciatice antique et difficili. Mē. ca. Qñ coq̄ cū olō caleſcē caput et remouet frigiditatē ei⁹. Mē. abe. 7 pe. Ei⁹ dcoctio pferūt difficil rati anbelit⁹ dilatiōis. Et qd b̄ eo meli⁹ ē ē dcoctio ei⁹ qd ē i ipſo ſup⁹. Mē. nuf. Qñ dcoq̄ cū olō caleſcē ſtōchū et remouet friditatē ei⁹. Mē. ex. Prouocat mēſtrua et eſt bit ſetū: et frāgit lapidē veſice et renum: et oleū ei⁹ pferūt coartationi miſicis et difficultati vrinē. Feb. Cōfert rigori qñ cōprimēdo ex eo cū oleo fit iunctio. Vene. Qñ bibif cū vino pferūt venenis. Et qñ ſternif iterſcit vermes venenoloſ: imo fugat eos. **C** Abrotanū diaſ. abrotanū qd mlti et acleā vocant falſo. nā alia herba ē glimon aut gliriatemon eſt femina: cuius fruter ē arbori ſimilis cum albis folijs et minutis et diuiſis ſicut erigon: duoz traditur generum: campeſtre ac mōtanum: hoc femina: illō marem intelligi volumus: amartudo abſintib⁹ in vtroz ſponte p̄tūſiōi uenit cacumine ſuo ſe propagat: vt diaſ.

C De arboze marie.

Cap. 70^m.

A Rboz marie qd ē. Est buchoz marie et iā diatū ē de ea: et ē triū ſpēriū. vna ſpēs ei⁹ eſt ſine fructu: et due cū fructu. Opa. 7 p. Conſert corize fride. Mē. ocu. Cōfert dſcēſui aque in oculū. **C** Arboz marie eſt buchoz marie: qd ſignificat ſumigium: vel vapor marie. Vtrum apud ſera. eſt planta quā diaſ. libanotis vocat et omnes dicit q̄ habet tres ſpecies. Sim.

C De alumine.

Cap. 71^m.

A Lumē qd ē. Ingt diaſ. ſpēs aluminis ſūt plurime: ſi ille q̄ ex eis curſu medicie igrediūtur ſūt tres: ſciſſū: hūidū: et rotūdū. Scilicet vō eſt aliameni: et ē albū ad citrinitatē dclinas: et ſtiptichū i q̄ eſt acetoſitas: et ē qñ ſit flos aluminis. Et iuenif ſpēs petroſa i q̄ nō iuenif ſtipticitas apō guſtū. Et ipſ qd ē ſi eſt d gñe aluminis. Nā. Eſt calū et ſiccū ad tertium. Opa. 7 ppe. In ipſo ē phibitio et ericatio: et phibet fluxū ois ſanguis: et phibet curſuz ſupfluitatuz et effuſionē eay: et ei⁹ ſtipticitas maior ē ſtipticitate bedeo ard: et ppe corticis et radicis ei⁹: ſilr ē forti⁹ omni re. Deco. Lū aq̄ iterſcit alcarad et pediculos et ſetozem ozis. Tul. 7 vl. Lū fece vini tātūde aluminis deſiccāt vulnera difficilia et herpeten eſtiomēti: et cū ſilr pōdē ſui de ſalgēma corroſiuo: et aduſtiōi ignis. Mē. cap. Ei⁹ dcoctio pferūt qñ ex eo colluif os dolozi dētiū. **C** Alumen tres hz ſpēs medicie aptas. ſiameni et eſt ſciſſum: qd de pluma vulgo dī: et eſt rotūdū qd zuccharinuz vocat ob ſilitudinē zucchari: et ligdū qd vocat de rocha vel lipparinū. Sim.

Tracta. II.

26

C De anhero.

Cap. 72^m.

A Anhero. Nā. Ei⁹ calefactio ē iter ſcōz et ter tiū: et ei⁹ ericatio iter p̄mū et ſcōm: et qñ aduſtū fit ei⁹ ericatio i ſcō. Opa. 7 ppe. Est maturatiū fridoz hūidoz: et ſedatiū doloz et carmi natiū vōſitatu: et ſilr ei⁹ oleū et i ipſo ē lenificatio vl tima: et ei⁹ cōplo ē p̄pina maturatiū apitino: et qd ſiccū ē: vehemēſ ē reſoloni. Aſpa. 7 bo. Est maturatiū apatū. Tul. 7 vl. Ei⁹ cinis pferūt vlcērib⁹ tremulis. Inſtra iū. Oleū ei⁹ pferūt dolozi neruoz et ſimiliū. Mē. cap. Fac ſomnū ppe ei⁹ oleū et ei⁹ ſuc cus pferūt dolozi auris melico et ericcat hūiditatē auris. Mē. ocu. Aſſiduatio comēſtiōis ei⁹ v̄bilitat viſuz. Mē. anbe. 7 pec. Anbetū et ſemē ei⁹ lac abūdare facit: et ppe i ſorbitiōib⁹ lenib⁹: q̄ multiplicat lac. Mē. nuf. Cōfert ſingultui repletiōis facto ex natatōe cibi in ſtōcho. Ingt Bal. Et nocet ſtōcho et i ſemie ei⁹ eſt vomitatio. Mē. expul. Cōfert dolozi v̄tris p̄gitiuo et interſecat ſperma quādo ſit clyſtere ex eo: aut ſedere in ipſo: et eius ſemen abſcindit hemoiroidas ortas: et eius cinis eſt bonus ano et virge et teſticulis.

C Anbetum greci anibon inde anethileon oleum inde factuz. Araboz: hō reberb dicitur. Sim.

C De adipe.

Cap. 73^m.

A Deps. Nā. Adeps anaſ ē calioz et ſiccioz: deinde adeps caſtrati: et adeps caſtrati dcrepiti ē lenioz. Opa. 7 ppe. Adeps anatis ē ſubtil valde: et ē calioz adipe galline. Et adeps galli et adeps cerni ſūt vehemēſ calefactio nis. Et adeps vacce ē media iter adipē leoninā et capnā. Et adeps adip ē ſubtil. Et adeps maſculi i oib⁹ ei⁹ ē fortioz. Et adeps dcrepiti ē lenioz. Et adeps capna ē magis ſtiptica oib⁹. Et adeps hircia ē vehemētiōis reſoloni. Deco. Adeps viſi et adeps anferis pferūt alopicie. Et adeps aſini v̄z ad veſtigia cuz. Et adeps anferis valz ad ſiſſuras faciei et labij. Aſpa. 7 bothoz. Adeps porci valet ad apata: et adeps leonis reſoluit durities apatū. Tul. 7 vl. Adeps porcina valet ad aduſtionē ignis. Mē. cap. Adeps anferis ſedat dolozi auris: et ſilr adeps vulpis: ipa eni ē innatiua ad illud valde. Adeps gallie pferūt apati ligue. Mē. ocu. Adeps piſcis pferūt aq̄ oculi: et acuit viſum cū melle: et adeps vipe recēs pferūt pāno et aq̄ et vt nō naſcant p̄li cuuli ex palpebris. Inſtra iū. Adeps cerui pferūt ſpafmo. Mē. expul. Adeps capna pferūt mordicationi in teſtinoz qñ adminiſtraf: et pferūt vlcērib⁹ eoz. Et adeps qd ē capna fortioz ē in cura vlcēz i teſtinoz qd adeps porcina: et illō ē pp velocitatē p̄gelatiōis ei⁹: ſi adeps porcina vehemēti⁹ ſedat mordicationē. Adeps

dd z

Bentilis

que ē in gibbo camelli suffumigata p̄fert hemorroidibus: et oēs adipēs leues sic adipēs gallie et alioꝝ cōfērit dolorib⁹ mīficis: et ānque sūt eis male: et sūt adeps āferis p̄fert mīfici. Vene. Adeps porcia p̄fert puncture vermiū venenosoz: et adeps elephantis et cerui quādo fit ex eis linimentū: et fugāt venenosā: et adeps caprina confert cantaridibus.

C De arboꝝ cīmicū.

Cap. 74^m.

A Rboꝝ cīmicū. Nā. Est frida in p̄: et sicca in ip̄o. Deco. Linif sup excoꝝiationēz cū acetō. Tul. et vl. Cōsolidat vulnera recētia: et linif sup excoꝝiationē cū acetō et se nat cam et inuoluitur cortex eius sup vulnera et cōsolidat ea.

C Arboꝝ cīmicū est ylinus vt dicunt. plura eius genera.

C De allio.

Cap. 75^m.

A Llium qd ē. Alliu aliū ē domesticū et est notū: aliū ē alliu porrinū: et aliū syluestre: et i syluestri qd ē sūt amaritudo et sūpticitas: et ē illū qd notat alliu serpen. porrinū at ē cōpositū ex alio et poꝝo. Nā. Est calefactiū exccatiū: et i tertio vsq ad qrtū: et syluestre plus illo. Opa. et ppe. Resoluit iflationē valde: et ē vlcera tū aduistiū: et cū p̄fert ad mutationē aq̄rū. Deco. Bibi. decoctio mōtani et iterfic lēdes et pediculos et insigif sup eos: et ei cinis qm lenif cū melle sup morpheā et oculi tationē oculi p̄fert: et p̄fert alopie ex materijs putridis. Apo. et bo. Alpit dubellet itrisccas et cinis ei est pueniēs sup bothoz. Tul. et vl. Epulcerat cutē et cinis ei cū melle sup ipetiginē et scabiē vlcerosā: et aliū qd ē syluestre fac coherē vulnera fraudulēta qm ponif sup ipa recens. Iustia iūc. Qm ex eo fit elyitē p̄fert sciaticē: qm solone educ sanguinē et hūoꝝ choliscum. Mē. cap. Alliu fac soda: et decoq alliu et assat et sedat dolozes dētū: et collutio oris ex decoctōe ei: p̄fert et dolozib⁹ dētū: et ppe qm p̄mifect ei olibanū. Mē. oc. Debilitat visu et attrahit bothoz i oculū. Mē. ābe. et pec. Clarificat vocē et guttur decoctū et p̄fert tussis anitque: et dolozib⁹ pectoris ex frigore et ei bit sanguis gas ex gutture. Mē. nu. Cōfert timoz et p̄prie decoctio qd cūiani vtunf q fit cū oliuis et nucē. Mē. epl. Qm sedet i decoctōe folioꝝ allij et cruriū ei: p̄nocat vrinā et mēstrua: et ei bit scōinā: et sūt qm supponif et bibi tur: et sūt cib⁹ cūiani p̄dict⁹ fact⁹ ex eo p̄fert valde: et qm terif d eo q̄stas aurei cū aq̄ mell ei bit flegma: et ip̄z ei bit vmes: et i ip̄o ē solo nāe. Ei at opatio i coitu ē: qm ip̄z pp vebemētū sue exccatōis et resoluōis qm q̄ nocet: q si decoquat i aq̄ donec ei acuitas resoluaf nō elōgat qm sit illū qd d eo remanet in elixatura eius pauce calitāz qd nō exccat et gñaf ex eo mā spmatio: ita vt ponat mās fīaticas i cōplonib⁹ flegmaticis cine rē et nō possit eas carminare. Et qm in venis p̄uertif in ventositates non elongatur quin adiunet ad desiderium coitus. Vene. Confert puncture vermium venenosozum et mor: sui serpentum quādo bibitur cū vino. Et nos qdem iam experti sumus illud. Et sūt mor sui canis rabiosi. Et quādo fit emplastruz ex alio et folijs ficus et cimino super morsum mugali confert.

Super

C De althea.

Cap. 76^m.

A lthea qd ē. Alomē ei⁹ i greco dīuatiū est ex noie pluris iuuamētoꝝ. Nā. Calz ē cū cōlitate. Opa. et ppe. In ipa sūt lenificatio et maturatio et mollificatio et resolo: et semē et radix ip̄s sūt i v̄tute ei⁹: et fortioꝝa plm et exccatina subtiliatina. Deco. Linif sup morpheā cū acetō: et sedet i sole et mē ei⁹ ē forti⁹ i illo. Apo. et bo. Mollificat apata et p̄hibet ea et resoluit sanguinea et maturat vulnera: et cōfert apatib⁹ iflaq et scrophulis: et supponif cū gūma albotin ad duritiē mīficis: et ponif cū canib⁹ super scrophulas. Iustia iūc. Sedat dolozē iūcturaz: et ppe cū adipe anseris: et p̄fert sciaticē et tremoz et attritioni medij lacertoz: et exēsi dī nemoꝝ. Mē. cap. Qm fit ex ea emplz p̄fert apatib⁹ q sūt i glā dib⁹ auriaz. Mē. ocu. Resoluit tumorē et iflatiōez que sūt i palpebris. Mē. ābe. et pec. Cōfert semē ei⁹ tussis calē et facile effie sputū: et p̄hibet sputū sanguis cū v̄tute sue sūpticitatē q ē i ip̄o: et p̄fert folia ei⁹ apatib⁹ mamille et ponif i emplastris pleureis et p̄pleumonic. Mē. nu. Ei⁹ gūma sedat sitis. Mē. ex. Decoctio radice ei⁹ p̄fert qm bibi ardoꝝ v̄tute: et ardoꝝ itestioꝝ: et ē apatib⁹ ani: et sūt folia ei⁹: et sūt soloni male: et supponif semē ei⁹ cū gūma albotin ad duritiē mīficis et coartationē ei⁹. Et sūt decoctio ei⁹ solūmō: et mīdificat supfluitates fetarū: et decoctio radice ei⁹ qm daf i potū cū v̄tute p̄fert v̄tute ficulnati v̄tute et lapidi: et p̄prie semē ei⁹ gūma ei⁹ retinet ventrem. Vene. Quando limitur cum acetō et oleo p̄hibet nocumētum venenosoz vermiū: et cōfert decoctio eius cū acetō cōmixta aut v̄tute p̄fectu re apis: et illud fit liniendo sicut exstimo.

C Althea dia. siue molochisagiar: et est dictum malua agrestis. la. rini maluaniscum vocant: her euiscus et ebiscum dicitur. Maer: althea malue spēs nullus negat esse. Althea vocat illa que crescit in altum et. et fm hoc nō d̄z babere. b. litteram. Cūm.

C De asodillo.

Cap. 77^m.

A sodillus qd ē. Folia ei⁹ sūt sic poꝝrū de sce: ni: et si bz ei⁹ planū sup cui⁹ caput ē flos et bz radices lōgas rotūdas sicut glās et est acris. Nā. Est calz et sic. Quidā d̄o dixerūt qd ē frigidus et hūidus et elōgati sūt. Opa. et ppe. Est absteriū resolutiū: et ppe radix ei⁹: et qm terif fit calefactiū: et exccatiū: et plus eo radix ei⁹ et v̄tute ei⁹ ē sic v̄tute dragōce crī spe. Deco. Cōfert alopie et spigini et ppe cinis radice ei⁹: et qm linif ad augmētū morphee albe et sedet in sole p̄fert. Apo. et bo. Radix ei⁹ cū fece vini ponif sup apata glādulosa oia et super carbūculos. Et qm ex ea fit eplz cū faria ordei p̄fert i icceptiōe apatū caloz. Tul. et vl. Qm ponif radix ei⁹ cū fece vini sup vlcera fraudulēta sordida p̄fert eis. Iustia iūc. Cōfert p̄titiōi lacertoz et p̄titiōi. Mē. ca. Qm distillat succ⁹ ei⁹ solus: aut cū thure et melle et myrra et v̄tute p̄fert sanis ei⁹ aure. Et qm distillat i aurē diūsam doloz molaris p̄fert doloz molaris. Mē. oc. In succo radice ei⁹ ē iuuatiū ad oculū. Mē. ābe. et pe. Cū sumif i potū d eo pōdus aurei cū v̄tute p̄fert doloz v̄tute latris et tussis. Et ei⁹ radix cū fece vini ē bona apatib⁹ mamille. Mē. nu. Cōfert ictericē. Mē. ex. Prouocat v̄tute

Secundo can.

na et mēstrua: et ei fructus flos qui in potu dant cum vino soluit: et ex radice ei cum fece vini fit epulz apati testicu loz. Vene. Dant o tres aurei ad morsus simius venenosoz. Et qui daf ad bibedū fructus et flos ei in vino cōfert magnifice mordicationi scorpionis: et habentis quadragintaquatuor pedes cum b q soluit.

C De aceto. Cap. 78^m.

Aletu. Na. Est cōpositū ex calitate et friditate: et abe sube sunt subiles: et frida qdē ē magis dñans: et illū i qd ē acredo ē cal^o. Si vō nō ē: et fridū i būidū: et decoctio minuit de ei friditate aliqd. Opa. et p. Est foris epicatōdis et phibz effusio nes mēbroz ad iteriora: et subtiliat et incidit. Et qñ bis aut effūdit sup fluxū sāguis si ē exteri^o phibet ipz: et phibz apā vbi ē ppatio vt accidat: et adiunat ad digōnē: et adūlat flati: et ipz est pferēs cholcis: et nocēs melicis. Deco. Limf cū melle sup vestigia sāguis et pferet: vepz ipsi mltitudo citrinat. Apo. et bo. Probi bet aduētū apatū et ābulatōez cācrenaz et sanat herisipilā comestū et bibitiū: et limfū: et phibz ambulatiōem apas ois. Et pferet panaritio et formice et herisipile qñ ex eo limfū: et phibet vt nō eneniat apā. Vul. et vlc. Qñ ponit sup vulnera lana infusa in aceto phibet ea apari et pferet vlcereb^o et ābulatiūis et scabiei et ipetigini et pferet adustioi ignis veloci^o oī re. Instra iūc. Est nociūū nervis. Et qñ ēbrocat sup podagra cū surfus re pferet. Mē.ca. Qñ misceat cū vincto olī aut olō ro saccio: et aquassat et effūdit i eo lana nō abluta et ponit sup caput pferet foda calē et fortitudini ei^o: et silt ēbrocatio ex eo et ozis collutio et pprie cū alumie pferet mortui dēitū: et vaporatio aceti cū pferet difficultati audis et acutū ipz: et apit oppilōnē colatorij fortit et resoluti sonitū. Mē.oc. Limf cū melle sup occultatiōez sāguis qd ē sub oculo: et ei assiduatio obilitat vīū. Mē. abe. et pec. Abiozat vūā. Et abscedit gargarism^o ex eo fluxū hūoris ad guttur. Et sanat vūā qd cecidit. Et sorbet ad sāguisūgas et ad tūlūz ātiquā aut difficultatē dilatatiōis calefactū. Mē.nu. Est pueniēs stōcho calido et hūido disrūpēs appetitū: et adiunās ad digerēdū: et totū illū ē qd ppat stōchuz: et vaporatio aceti resoluti hydropisū: et ei assiduatio qñq adduc ad hydropisū. Mē.ex. Infridat mīce et fit clystē ex eo calefacto et sale ad vlcera itestioz ābulatiua post clystē lenitiū. Vene. Effūdit sup morsus venenosoz et pferet ei qd i potu sūpsit opit et iūsgamū. Et acetū assumptum de vūa agresti cum sale cōfert morsui canis rabiosi et reliquis. Et quandoqz bibitur calefactū post medicinas mortales et cōfert.

C De auro. Cap. 79^m.

Aurū. Na. Est cāle subtile. Opa. et ppe. Limatura ei^o igredit i medicis melle et mēli^o cauteriū et veloci^o sanabile ē qd fit cū cauterio auri. Deco. Retētio ipsi^o ore remouet fetorez ozis: et igredit limatura ei^o i medicis alepicie et spigis lūidēdis et icis qd bibūf. Mē.oc. Cōfortat oculū i alcohōl positū. Mē.abe. et pe. Cōfert dolorib^o cordis et tremori ipsi^o et malitie aie: et ei qui solus loquitur.

Tracta. II.

27

C Aurū. Plin li. 13. ca. 4. ingt. Auro effuso inest argētū vario pondere alibi vena alibi nona alibi octava pte in vno tñ gale metelle loco qd vocant albicrarense tricesima sexta portio inuenit: iō ceteris pteest vbiqz quinta argēti portio est electrū vocāt. Sim.

C De aromatico. Cap. 80^m.

Aromaticū qd ē. Dicim^o i caplō calami aromatici. Mē.nu. Di qd nō ē res melior eo ad adustione ignis cū olō rosacco et aceto: et confert apatib^o stomachi et epas et hydropisi.

C Aromaticum est calamus aromaticus. Sim.

C De agarico. Cap. 81^m.

Agaricū qd ē. Ingt fili^o Melaugue ē masculus et femia. Et est agaricū qd ē simile radicī aniuden: et exterior ps ei^o nō ē rara sic exterior ps radicis aniuden. Et dixerūt qdā qd gñaf i arboze corrofa s3 semitā putrefactiois et corruptiois et i sapore ei^o sit acredo et stipticitas: et ei suba ē aerea terra subtil. Elec. Illū qd ē meli^o ē albū velocit frāgibile porosus valde plenas hīs extremitates i cuius amaritudie iuenit dulcedo: et fractū hīs frustra supposita et ē femia. Illū vō qd ē masculū nō ē bonū et durū et nigrū: abo sūt mala valde. Na. Calz i p siccū i seclūdo. Op. et p. Est resolutiū icisūū grossoz hūoz apitūū oīz oppilōnū subtiliatūū. Et dixerūt qdā in ipso ē v^o stiptica et in pncipio gust^o sui ē qñ dulcedo: deide amaritudo. Apo. et bo. Cōfert apatib^o oībz. Instra lū. Daf i potu cū syrupo acetoso ad sciaticā: et ex eis q mūdificāt supfluitates neruoz pprietate qd est i ipso: et pferet egritudib^o lacertoz et casui: et portio ex illo sit tres kirates: tū adest febris tunc daf cū mellis crato aut iulep. Mē.ca. Cōfert patiētibus epillā: et mūdificāt supfluitates cerebri pprietate que ē i ipso. Mē.abe. et pec. Cōfert asināt i vlcere pulmonis qñ i potu daf cū rob et sit potio eius vsqz ad aū. j. Et qñ ex eo i potu dant tres anulūsat cū aq pferet spūto sāguis ex pectore. Mē.nutri. Confert icteritie et daf ad bibedū cū orymelle ad apā splenis. Et quādo solū masticat et deglutit pferet dolori stōchi: et eructatiōi acetose: et daf i potu de eo ad dolorē epas aureus. Mē. expul. Solone edue hūores grossos diūfos melle et flegmā et chole rubee cum sumis ex eo ab aū. j. vsqz ad. ij. pprie cū mellis crato. Et qñqz adiunat medicinas solutiūas: et facit eas puenire vsqz ad extrema corpis: et puocat vrinā et mēstrua: et sedat dolorē renū: et eius portio ad illū ē aure^o et pferet pfocationi mīcis. Feb. Cōfert tremori et febrib^o antīgs grossis qñ bibit ex eo aure^o cū vino: et vsqz ad gluticē dragme Vene. Lū ex eo i potu daf cū vīo vsqz ad aū. ē magni inuamēti ad illū: et fit ex eo epulz ad pūcturā vīūū veneni fridi.

C Agaricū qd ē. gñe fungoz nascēs in arborib^o vetustis. apud diaf. ē filis radicī filij: et distiguit ab eo masculus et femia. Na femina est dēior et tunicosa: masculus leuior: albior et pūne subtilitate et melior. ē at fungus cādidos odorat^o antidoris efficac: sumis arborib^o nascit et nocte relucens. Signū ē est q tenebris decerpitur et. Arabes garicon dicūt a nobis hāt multūq diligūt. Sim.

C Caplin de littera. B.

C De blacte bizantie. Cap. 82^m.

Blacte qd ē. Sūt frustra filia vnguib^o boni odoris aromatica q admistrant i suffumigatiōib^o. Ingt diaf. ē v gñe ostracoz. Al

dd ;

Gentilis

sumunt ex insula q̄ ē ī mari Indie ī loco eius vbi ē ī pla-
ca. Et sūt ex eis q̄ sūt ex mari rubro. Et alie sūt babylo-
nice nigriores pue: et ambe sūt boni odoris. Et existio
q̄ ille q̄ sūt de mari rubro sunt ille q̄ noiant curascie: et
dī q̄ ipse sūt adberens carnis et cūq̄. Et q̄nqz cadit ali-
qd de albedine et plume capz sunt mechie: et exbunt ex
gedde. Et iste qdē medicant et purgant et sunt bone.
Ele. Ex eis meliores sūt ille q̄ ad albedinē dclinat ī
uete ī mari rubro: et ī alienen: et duobz maribz: s̄ baby-
lonice sūt nigre pue valde. Uēditores v̄o medicariū
dicūt q̄ bone ex eis sūt duoz maris: deide mechie: de
inde algeddin: et fortasse aliqd cadit ex eis ad albedi-
nē. Alā. Calā sunt et sicca ī serbo et coz siccitas for-
tasse vicina est tertio Opa. et ppe. Sūt subtiliatue.
Mē.ca. Eaz suffumigatio cōfert epilepsie. Mem.
expul. Ipsarum suffumigatio excitat illam que hz p-
focationem matricis. Et cum bibuntur cūz aceto mo-
uent ventrem quodcūqz genus earum fuerint.

C Blacte bizarie sūt qdā squame pisciū s̄c vngues: als sūt coopto-
ria ostracoz marinoz siluz limacye: et sūt filcs vngubz. Simon.

C De ben.

Cap. 83^m.

B En qd ē. Est semē magnū mal^o cicere decli-
nās ad albedinē qdā: et hz medullā lenē vn-
ctuolaz. Alā. Calz ī tertio: siccz ī secūdo.
Opa. et ppe. Et mūdificatiūz et ppe ipsi medulla: et
incisūū hūiditātū grossaz: et apit cū aceto et aq̄ oppi-
latiōes visce: et ī arbore ipsi ē amaritudo plus et sti-
pticitas: et pp illō ē ī ipso v̄tus cauterizatiua: et ei^o cor-
ter et stipticus plus: et oleū ipsi^o nō est a stipticitate: et
ī ipso toto ē absterisio et icisio. Deco. Semē ei^o con-
fert lētigibz magnis et puis: et pāno: et morphez: et vesti-
gūz visce: et sūt ei^o oleū. Apo. et bo. Cōfert apatibz
duris oibz cū ponit ī eplis et verrucis. Vulne. et vl.
Cōfert cū aceto vlcera tōt et scabiei vlcera et excozia-
tioni: et p̄fert bothoz lacteis et sabasati. Instra sicutu.
Calefac̄ nervos et lenificat spasmi et duritiē nervoz et
ppe oleū ei^o. Mē.ca. Abscidit fluxū sanguis stipti-
citate sua et puenit oleū ei^o dolori auris et sonitui q̄ est
ī ipsa ppe cū adipe anas. Et decoctio radicis ei^o cō-
fert dolori dētū cū os ex ea colluif. Mē.nu. Cōfert
duritiē epas et splenis q̄n bibif cū aceto mirtum ex eo
pōdus duaz. Et q̄n pūgūf cū frumēto aut farina lū-
lū et aq̄ alkarati: aut faria herbi: aut lupini: et fit ex eo
emplz spleni. Et ipz qdē ē malū stōcho faciēs nauseā:
et si bibif ex eo aūf. i. cū melle facit vomē fortiter et sol-
uēdo educ et sūt ei^o fruct. Mē.ex. Aureus. s̄c sol-
uēdo educ flegma crudū cū bibif cūz melle: et sūt eius
oleū: et sūt cū supponit lyciniū īfufuz ī ipso. Permu.
Loco ei^o ponit quātū ipm ē de rubea: et medietas sui
de cortice cassie lignee: et dēima pōderis ei^o et mace.

C De bedeoard.

Cap. 84^m.

B Edeoard qd ē. Est spina alba: et filis alba
seketi: verūtū ē vebemētī alba et hz longio-
res spinas et similanē spine ei^o solijs amomi:
verūtū sūt subtiliores et vebemētī albe: et ei^o qdez sti-
pes q̄nqz puenit ad duos cubitos: et ei^o flos ē purpu-
re: et semē ipsi^o ē s̄c semē carthami: verūtū ē vebemē-
tioris rotunditaz. Alā. In radice ei^o īfridatio et epic-

Super

catio cū resoluzione qdā. Semē v̄o ei^o ē calidū et subtile:
et dixerūt qdā q̄ tota ē cala valde. Opa. et ppe. In
ipsa ē v̄tus resolutiua et apitiua: et ppe in semē ei^o: et
ī ipsa ē retētiō fluxus sanguis: et ei^o retētiō ē equalis.
Apo. et bo. Cōfert apatibz flatibus pp illō qd ē ī ipso
de resoluzione et p̄ctiōe: q̄re fiat ex ea emplm: et ex radice
ei^o ppe. Instra sicut. Cōfert spasmū pp illō qd ē de
p̄ctione eq̄li cūz resoluzione: et semē ei^o p̄fert infantibz q̄n
bibūt ipm pp corruptionē ī monibz lacertoz. Mē.
cap. Collutio ozis facta ex succo ei^o sedat dolorē dē-
tisi. Mē.pec. Cōfert spūto sanguis et ppe eius ra-
dix. Mē.nuē. Cōfert d̄bilitati stōchi: et apit oppilō-
nes. Mē.expul. Cōfert soloni antique: et p̄cipue sto-
matiche: et ppe radix ei^o et p̄uocatiua. Feb. Ma-
let febriz flatibus lōgis: et ei^o cā ē d̄bilitas stōchi et oī-
bus febriz antiqz. Vene. Cōfert si masticef et po-
stea superponat puncture scorpiōis. Altrabit cū ve-
nenū et si bibitur: semē eius p̄fert morisire venenosoz
reptiliū. Permu. Loco ei^o ī febriz ponit sum^o fre.

C De balsamo.

Cap. 85^m.

B Allamuz qd ē. Est arbor Egypti nascēs ī
loco q̄ dī oculus solis t̄m: cū folia et odor
rutbe similanē: s̄c t̄m ipsa dclinat ad albedi-
nez: et ei^o statura ē statura arboris cuius: et
ei^o qdē oleū est meli^o semē ipsius: et semē forti^o ligno
ipsi^o ī oibz modis ei^o. Et v̄o oleū sumit ita vt icidatur
cū ferro post ortū ascerabe: et aggregat qd d̄ eis resu-
dat cū cotto: et neqz p̄trāsīt āno qd ē iter quinquaginta
vsqz ad sexaginta lib. Elec. Expiētia olei ipsi^o ē p̄ge-
latio lacis statiz cū sup ipz distillat: et p̄mixtio ei^o cum
aq̄: et īpissatio ipsi^o et p̄suatio suc soliditaz ī aq̄: et ablu-
tio ipsi^o a cotto et subtilitas odoris ei^o. Adultera at cū
olō d̄ pino et olō d̄ mastice et cera dissoluz ī olō d̄ alca-
na. Et qd ex eo meli^o ē: et recēs: grossiūz at et vet^o si hz
v̄tū. Alā. Ei^o lignū ē calz et siccz ī serbo. Et ipsi^o se-
mē ē calū eo paz: et oleū ei^o ē calū v̄trifqz: et ī p̄nci-
pio tertij calz et nō ē ī ipso de calcfactiōe qd existimāt.
Opa. et p. Apit oppilōnes et cōfert visceribz grossis.
Vul. et vl. Mūdificat vlcera ppe cū iros et c̄bit fra-
cturas ossiū. Instra sicut. Cōfert sciaticē bibitiū et ppe
spasmiū blbit ei^o decoctio. Mē.ca. Cōfert vlceribz
capit et mūdificat caput ipz: et p̄fert epille et vertiginē.
Mē.ocu. Abstergit pānū ei^o ipz et ei^o oleū. Mem.
ābe. et pec. Lignū ei^o et ipsi^o semē p̄fert dolori v̄tro-
rūqz latez: et p̄fert almati grosso et stricture ābelitus et
dolori pulmōis: et p̄fert semē ei^o p̄pleumonie fride: et
tussi: et sūt ipsi^o oleū: et ad sūmū ē īuatiūz visce: que
sūt sup myrach. Mē.nu. Cōfert d̄bilitati digōnis et
ipsi^o decoctio dissoluit malitiā digōnis: et mūdificat sto-
machū et p̄fortat epar. Mē.exp. Prouocat v̄rinā et
p̄fert dolori pūgitiuo: et p̄fert doloribus m̄ficis: et epic-
cat hūiditates eius vaporati et bibiti: et p̄fert ipsi^o fri-
gori: et c̄bit embriōne et scōinā: et p̄fert cū ex eo fit sūt
sumigatio oibus doloribus m̄ficis: et ipsius decoctio
apit os m̄ficis et ceratū ex ipso cū oleo ros. et cera con-
fert frigori m̄ficis et ē īuatiūz difficultati v̄rie. Feb.
Eius oleū aufert rigores. Vene. Resistit venenis et
p̄fert

Secundo can.

psert morsure vipere: et eius oleum psert in scamo cum bitur cum lacte et venenosis et proprie scorpiombus.

De been.

Cap. 86^m.

Been qd ē. frusta aspera q sūt radices ex sic-
citate pte carnosae et sunt duar spētū: quaz
vna ē alba: et altera ē rubea. Flā. Calz ē et
sicci in scdo. Deco. Est ipiguationz. Mem. abe. et
pe. Cōfortat cor valde et psert tremori cordis. Mē.
expul. Manifeste augmētat sperma. Permu. Lo-
co eius ponitur quantum est ipsum tuder: et medietas
ponderis eius lingue auis.

Deen est radix que de Armenia deservit: et est de eo albus et ru-
beum. Sim.

De berengeis.

Cap. 87^m.

Berengeis ē abrotanū: et ē planta silis ablin-
thio cui inest hūiditas viscosa: et ei⁹ qdez est
vna spēs thirsofos hīs breuior: et miora fo-
lia ē: sūt enī folia minuta pua subtilia alba et citrina et
appet i estate. Ingt Bal. sūt due herbe vicini saporis
noiate b noic. Flā. Calz et hūida ē i p. Op. et ppe.
Est subtiliatiua apitua valde cui⁹ ēplz phibet attra-
ctionē morboz ad mēbra. Mē. ca. Cōfert soda frī-
gide loco emplī supposita et embrocata: et in aq cocta
fit magis secura: et psert oppilationi narium et corize.
Mē. ex. Frāgit lapidē i renib⁹: et puocat mēstua se-
dendo in eius decoctione: et psert vlceribus ei⁹ et ejcit
secundinā et fetum: et cōfert coadunationi oris mīcis: et
aperit ipsuz et duritie eius bibita: et more emplastri su-
perposita: et potatur ex ea vsq ad 3. v.

De berengeis ē ppe artemisia. nā Bal. l. 6. d simpli. medi. ca. 38. ex
ponit q d artemisia apō Dial. videbis q idē dicit apō Baly. in
2ª practice. ca. 34. beremastū scribit: alibi beremaseton. Sim.

De baurach.

Cap. 88^m.

Baurach qd ē. Est forti⁹ sale: et ē ex gñe virtus
tis ei⁹: sūt stipticitas nō ict ei⁹ qñqz aduritur
in ostraco super carbonē islāmatoz donec
assef. Elec. Ex eo meli⁹ ē armenuz leue laminosum
frāgibile spōgioluz albi aut purpurei aut rosei mor-
dicatū: et cōparatio qdez africanū ad reliq baurach
est cōparatio baurach ad salē: sūt baurach nō comedif
nisi pp magnam cām: et spuma baurach ē subtilior q
baurach: et in ei⁹ vtute: et ex ea melior est spuma mar-
morea facile frāgibilis. Flā. Calz et sicci in fine scdi:
et eius siccitas fortasse vclinat ad tertū. Opa. et ppe.
Abstergit fortiter lauat et ppe africanū: et mūdificat
et excoiat et icidit hīozes grossos. Et i baurach qd ē
stipticitas pauca cū absteriōe bona pp sui salsedinē:
nisi i africano. In eo enim nō ē stipticitas: sūt absteriō
pura multa: et i sale ē stipticitas: et nō ē in ipso nisi reso-
lutio pua. Deco. Attenuat capillos puluerizatum
sup eos: et qñ ex eo sit ēplz attrahit sanguinez ad illud
qd appet v corpore: et fac vt color sit bonus et psert: sūt
fortasse vgnat eius plima comestio colorē. Vul. et
vle. Cū fert puritū ppea q resoluit virus et ppe afri-
canū cum aceto: et psert et scabiei. Intra iunc. Fit
ex eo ceratuz paralyti ppe postreme: et precipue cuz
iam declinat et cōfert corrosiōi neruoz. Mē. ca. Cō-
fert furfurib⁹ et cū spuma eius cuz melle distillatur in
aurē mūdificat et aperit et psert sorditū: et cū vino aut

Tracta. II.

23

cū syrupo cū byssopo cōfert sonitū. Mem. nūf. Est
malū stomacho corūpēs ipz: et africanū cōmouet vo-
mitū: et si nō faceret vomere cēt plus incisiūz humo-
rū stōchi q reliqua baurach. Et ex eo qd cū ficibus
fit emplz hydropisi et extenuat eā. Mē. expul. Sol-
uit cū supponit. Et qñ comedif cū rutba et cūmino aut
decoctiōe rutbe et anbeti sedat dolozes vētris pungi-
tiūm: et cū hoc et silibus vincit salem: et bibitū cū q
busdā medicinis iterficiētibus vermes educit eos: et si
milt cum linif ex eo vēter et lumen et sedet q linitus est
iuxta ignē interficit eos: et per hec et silia distinguit i-
ter ipm et salē. Vene. Cōfert oē baurach et precipue
africanuz pefocatiōi fungoz valde siue sit adustuz
aut nō adustū: et silis eius spuma et potus cū adipe asi-
ni: aut suis sup morsuz canis: et bibif cū aq frida pp po-
tū cantaridaz: et qd ex eo noiat baurachū nitrū bibif
cū aniuden ppter nocumētum sanguinis thauri.

Baurach arabice est qd grece dicitur afronitrum et est spuma
nitri: vt apparet per Auicē. hoc capitulo. per Diasco. caplo de af-
ronitro. nitrū est baurach rubeum. Sim.

De bulbo.

Cap. 89^m.

Bulbus qd ē. Est cepe qd comedif pūū simi-
le cepe narcisci: et ei⁹ folia sunt silia folijs por-
ri: et ei⁹ rosa est silis viole: et est qdā eius spēs
que cōmouet vomitū. Quidā vō dixerūt q ipse est ce-
pe azir: et dixerūt qdā aliū nō: sūt de genere porri: et
videt q sit anagallis. pmutemus sūntētiōes nras ab
hoc. Flā. Proprius ē nāe cepe: et fortasse ē sic⁹ in
pmo cū hūiditate supflua. Opa. et ppe. Est inflatiū⁹
et sudatiūz et exasperat ligūā. Deco. Linif sup pā-
nū ppe in sole et psert: et silis psert pestigijs vlcēz: et ē
exasperās palatū et linguā: et linif cū vitello oui super
verruccas et oymelle sup vlcera leuā. Vul. et vl. Qñ
assaf cū capite piscis et aloz et ponit super vlcus menti
eradicat ipsuz. Intra isic. Cū ex eo sit emplm cum
aceto et vueniēs attritioni medij lacertoz: et fit ex eo
ēplz podagre et dolorib⁹ iūcturaz: et fit ex eo solo ēplz
torisiōi neruoz: et ē emplm vnguis et auris et silū: et fit
ex eo ēplz cū sauih. Mē. ca. Est medicamē fursu-
rib⁹ et vlcerib⁹ capis: et linif sup plagas capis q nō sūt
fracte: et pmisset cū vitello oui et linif. Mē. ocu. So-
lus admistret et cū vitello oui: et cū adūgif ei acetuz ē
medicamē bonum ad garab et aparib⁹ lachrymalium.
Mē. nu. Qui ex eo ē dulcis et rube⁹ ē bonus stōcho:
et fit ex eo ēplz cū melle dolorib⁹ stōchi: et amarus est
melior et digerit cibū: et multiplicat eius nutrimentum
in ipso lz non sit nutrimentuz suum landabile: et preci-
pue eius qd est crudum: et quando non digeritur pun-
git et inflat. Mem. expul. Excitat coitum.

Bulbus sūt Dial. ouas habz species diferentes colore. et dicit q
rubeus est bonus stomacho: et amari⁹ est melior: ambe spēs co-
mestibiles. Item Diasco. caplo de cāna. vbi dicit q radix eius cuz
bulbo extrahit infra corpi. Jte Joan. serap. capitulo de augen-
tibus in coitu. dicit q est cepe campestre. Et ex libro albaur bube
rigit inquit. habet cepas paruas similes floribus viole et. Sim.

De bugenis.

Cap. 90^m.

Bugenis qd ē. Magis qd ex ea admistrafē
radix ei⁹: et ipsa qd ē bz gūmā et succuz: et ei⁹
gūma ē fortior succo ipi⁹: et qñqz pmisset
cū oleo et muri et pauco vino: et cōcutit do-

dd 4

Gentilis

nec grossius fiat: et fm quantitate equalitatis quā hz in grossitie et eius bonitas. *Alā.* Est cala in tertio sicca in ipso. *Opera.* et ppe. Est resolutiua. *Anal.* et vlee. Ab radit ossa corrupta pp vebemētā desiccationis et mūdificat vlcera. *Instra iūc.* Lōueniēs est neruis. *De anbe.* et pec. Cōfert supfluitatibus grossis in pectore: et puenit pulmoni et vlceribus eius bibita et sussumigata. *De nutri.* Cōfert duritiē splenis.

Cugenis: sed arabice bulanis: et vocatur apud Serapionē herbaturum. *Simon.*

De busuro.

Cap. 91^m.

Busurū et baluū qd sūt. Nota sūt. *Alā.* Frigida sūt et sicca i scdo: et albusuz magis ē stipticus q̄ cassab. *Opa.* et p. Inflāt et ppe cū post ipsa bibit aqua: et cū sunt dulcia faciūt eue nre rugitū plm: et faciūt euenire oppilones in visceribus. Et decoctio abusuri sedat inflatiōē cū pseruatōe caloris innat: et plimus vsus amboz gñat in corpore humores grossos. *De ca.* Abusurū facit soda et inebriat plurimū et ambo sūt bona carni q̄ ē iter dētes et gigitas. *De abe.* et pec. Ambo sūt mala pectori et pulmoni. *De nut.* Preparāt stomachū et faciūt cōtingere oppilones epas et ipsoz digestio ē tarda: et frāgibile est mioris digōnis: et nutrimentū ipsoz ē puz: et algelaguerui est mioris tarditas. *De expul.* Anū qd qz corz strigit vētrē ppe cū miscet cū vino pontico: aut cū aceto et albala facit abscidare lac: et quādo bibit cū aceto pontico prohibet fluxū matricis: et phibz fluxum sanguinis hemorroidaz. *Feb.* Usus corz plimus facit cadere in tremore et horripilationem.

Busurū et baluū sūt dactyli imaturi: et oia noia repta in b caplo sunt noia dactyloz. nā apud Arabes diuersis noibz vocant fm varietates et spēs ipsoz: cōter arabice oēs tamar vocāt. Simon.

De buncho.

Cap. 92^m.

Bunchum qd est. Est res delata de iamen. Quidā aut dixerūt q̄ est ex radicibz aniaz gailen cū mouet et cadit. *Elec.* Meli⁹ est citrinū et leue boni odoris. *Albū* vō et graue est malum. *Alā.* Est calidum et siccum in pmo fz quosdam est frigidum in primo. *Opera.* et ppe. Lō fortat membra. *Deco.* Mūdificat cutem et explecat humiditates que sūt sub ea: et facit odorē corpis bonū: et abscedit odorē pfilotri. *De nn.* Est bonū stōcho.

Bunchum est qd Almanfor buncha vocat. In Arabico tamē scribitur bunchum. Simon.

De batecha.

Cap. 93^m.

Batecha qd est. Notuz est. *Alā.* Frigida ē in principio scdū: et humida in fine ei⁹. Et cuz eius semē desiccāt nō est humectatiuū: imo desiccāt in primo: et eius radix est desiccatiua. *Opa.* et ppe. Que matura est: est subtilis et imatura est spissa. Batecha preterea cineritia matura in nā existit cucumeris: et in ipso est apitio quocunqz mō sit. Mēlo autē melioris est humoris q̄ reliqua: et eius caro est digestiua absterfuiua: et ppe eius semen: matura vō et imatura ambe sūt absterfuiue: et semen ei⁹ est fortioris absterfiois. Et ipsa qdē cōuertit ad quē cūqz humorē quē in stomacho inuenit: et est ad flegma vebemētis decliuis q̄ sit ad cholera: quall ergo ad

Super

meliaz melo vō nō pueritur velociter. *Deco.* Mūdificat cutem et proprie semen eius: et illud qd est in teriori pre ipso: et pferit pāno et morphece et fursuribz: et ppe qñ p̄ficiū qd ē ei⁹ iteri⁹ sic ē cū oleo de frumēto et ericac i sole. *De oc.* Fiat vt corz ei⁹ frōti adbe reat: et phibet fluxū ad oculū fieri. *De nu.* Est vomitiua et ppe radix ei⁹. *Alā.* qz. ei⁹ cū vino mouet vomitū sine labore cū bibit ex eis obolus. Lūqz batecha nō digerit bñ gñat cholica passionē. Mēlo aut est tar de digōnis nisi qñ comedat cū eo qd est interius ei⁹: et ipso qdē nutrimentū ē recti⁹ et ei⁹ hūoz est cōuenientior. *Opa.* preterea vt cibū sequat aliū: batecha enī si nō seqt aliqd aliud facit nauicā et vomitū. Post autē ipm cale facit bibat opymel: et humectatus olibanū aut ziziber nutritum et vinum. *Dem. exp.* Proouocat vīnaz qd ex eo maturum est et crudum ipsius: et cōfert lapidi renibus et vesica cum est paruus: et precipue lapidi renum. Et melo quidem est minoris penetrationis: et est magis absterfuius et velocioris descensiois precipue qui est mollis. *Gene.* Cum corrumpitur in stomacho cho conuertitur ad naturam venenolaz. *Oportet* ergo vt cum grauat extrahatur velociter.

Batecha arabice melo magnus viridis: que anguria a gbusā dī: vel alius melo q apud tuncis vocat sic. *Simon.* Et est frigida. *Lōtra:* qz hz vim absterfuiua et dulcedine. *Dōz* qz hz diuersas ptes: et iō nō abstergit: nec est vere dulcis. *Melon* autē ē: *Judeū* est *Jndus* vel *faracenus*: qui hz longitudinez interius est solidū et semina tota. *Uide* qd melon *Jndus* cas. 4. fen. 1. ca. de cibatione cibi corz. *Melon* vō conuertitur velociter. in bonum nutrimentū.

Opa. preterea vt cibū sequat aliū. *Iste* textus est corrupt⁹: vñ apō *Judeū* ita stat. opz aut vt plus: melonē autē segtur cibis: qz si non segtur alius cibis post melonem facit vomitū et nauicam.

Dubitat vñ melones et citrulli competāt in febribz. *Qz* non: qz oēs fruct⁹ nocēt febriētibz. *et.* *In pmo:* qz infrigidant citrulli: et conceditur ab alijs in cura tertiane. *Melon* *Jndus* est magni iuu meti. *Idem* qz solonem inuit *Alā.* de cura putridaz in gñali. nam gratia extinctionis competunt. sed in quāruz materiam multiplicat nocent: ergo vbi est maior cura de calore fortī dare⁹ et.

Et vinum super ipsuz. *Lōtra:* qz tertia fen primi negatur vinum. *Idem* qz parua quantitas qua corrigat malitia et non portatur de ipso in membra cōceditur: sed in ampliori quātitate delatiua ne gñat supra libro primo fen tertia.

Dubitat vñ melones sint ante cibū vel post cibū sumendi. *De* post per *Auicē.* hic *Aristo.* in pblematibus. 22. problemate. 1. fructus dicit comedendos post cibū. *In contrarium* est *Auicē.* i. cas. fen. 3. ca. de regimine per cibū. vbi dicit qz fructus sunt añ cōmestione sumendi cum melones perfica et. *Item* *Isaac* in dietis particularibus. caplo de melonibus. dicit necesse est illos comedere ante cibū videtur qz post ipsos alius cibis sumatur. *Ite* de quā daz specie melonis ponitur qz inter duo fercula dī sumi. *Ite* vult *halya.* 5. rheorice. 18. ca. *Item.* 2. alimētorum. *Sal.* ca. 3. de peponibus que sunt species melonis dicit qz nisi aliquid edulioruz eueh morum sumat post: mouent vomitum. *Dicēdum* qz melones qdam sunt absterfui et lenitiui: isti ante bene debent sumi sicut est canon osium lenitiuum. *Lōcedenduz* tamē qz si homo est tarde descensiois cibi possunt in medio cibi sumi: vnde *halya.* comedendi due est inter duos cibos. et credo qz loquat de melonē lōgo maturo *Ally* sunt imaturi duri frigidi humidi plus qz maturi: et istozum est vsus vel rōne cibi vel medicine. Si cibi ante cibū vt illi soli dī gerātur. Si ratione medicine vel alteratiue vel vomitiue. Si alteratiue vel lenitiue sic ante cibū: qz propius et magis et purius alterāt: nisi timeas eoz vomitum. Et sic consideratū vñtur loco cibi coapti vel alia causa vel vacuo stomacho sumat: si nō timeas vomitū. Et sic intelligit *Isaac.* Si enim timeas vomitū deñ cum cibo vel post cibū: vt misceantur aliquāliter: et rep: imaturis vomendi. Et sic intelligit *Auicē.* Si autem dentur causa vomēdi: tūc sine alio cibo. Si hō est facilis ad vomitū et mufet super eis: et forsan qz textus nūc est corruptus. Si enī gratia depōnis post cibum dentur. *Et* tu dices si est vomitū magis faciet post cibū. *Dicēdum* qz si textus *Auicē.* nō est corrupt⁹ de grauitate et de comestione: fructus enī sunt graues: vt *Aristo.* pblematū. 22. pblemate. 1. 3. 6. pblemate ad aliā intētiōē tēdat: sed qz illa *Isa* *Auicē.* hic videt

Secundo can.

Videb corrupta fm Auicē. iudeus: iō dōm alr q abfolute melones debet pcedere cibum. rō qz vel maturi: sic lenitius z abfterfui: z hi debet pcedere vt notū est. vel imaturi: iſti etiā ante cibū. ſto macho vacuo pp duo. pūmo qz imaturi iſti imaturi: z iō ante dent ne cibū indigeſtū faciāt trāſire. Scdo qz hi imaturi dant ad ifrigidandū z tinguendū ſi mā ſi ſōbi z membroz. hoc melones faciunt quando ſtomacho nudo occurrunt zē.

Cap. 97^m
CScda dubitatio: pceſſo q ante cibū dent: vtrū debeat ſtatim ali quid ſeq cibū ſup eos. vſ qz nō fm ſaac. / In pūmz ſal. / Ddm q aut times ab eis vomitū: z nō vis vomitū: z tūc des ſup eos ciba ria: qz reprimēt eoz i preſſionē ne faciāt vomitū. / Sed tu dices il le cib⁹ deſcēdit ante qz ſit digeſtus. Ddm q forſan nā retinebit ci bum z dimittet melones: vel aliter q caluſ eſt in quo magis vis cibi corruptionē q extrahes cū clyſteri qz velis vomitū per melo nes quos concedis coactus vel alia cauſa inuatiua. Times autē vomitū q forſan eſt aptus rumpere venas in pectore.

Cap. 98^m
Tertia dubitatio vtrū in medio ciboz. qz ſic ex halyabare z cacumo. / In pūmz ſaac z alij. / Ddm q auctores medicine poſt cauones ſciētiāles vſes demōſtrabiles. pceſſerūt ad particulares indēmſabiles ſolo quodā arbitrio aut pietura poſſibili verifiari pio z ptra ppter diuerſas ptingētiā. Ergo ſicut aliq melon leni tiuus abſterſiuus z incitatuus ad vomitū ex canone gñali leniti uoz debet ante alia cibaria dari. / ſic ē halyabas pſeuſit. S3 tñ pōt ptingere q opz iungi cū cibo alia ex cā qua vomitua: z timet halyabas qz deſt poſt qz faceret cibū indigeſtū deſcēdere de quo nō pñit qz trabat faciliſ: z iō vult qz vt ſimul cū alijs digerat: deſt iter duos cibos z inuabit ſua vſi moriē. ſabſtentionē ad illas Penetrationē. ſal. xō z ſui. fm ſram Judei plus timēt vomitum q deſcenſum indigeſtū: z vtriuſqz dictū pōt de facto ptingere.

Cap. 99^m
Quarta dubitatio vtrū aliq via poſt cibū debeat dari. Et videſ q nō qz leuet nām. ſi timet vomit⁹ nō qz magis mirauit ad illum attingēs fridiora ſtōchia. Sed q regulariter nō eſt oādus melon poſt alia cibaria. Unde terr⁹. Aui. eſt corrupt⁹. Si aut ſit aliq poſſi bilitas eſt ſi aliq bz ſupiora ſtōchi inflāmata zē. Cū tu qñq poſt cibū dediſti lactucas: ſi ueniſti uilitatē. / Ad ſui. ddm q ſi eſt corrupta. Cū ddm q pñit plus de grauitate eoz. / Ad ariſtote lem ddm q loquitur de fructib⁹ pcrarijs aut de his que incitant ad alique poſſi: vt pble. z. s. pble. / Ad halyabatē parer ſolutio.

Cap. 94^m
CDe bule.

Bulle qd eſt. Dixit Alcāzi q eſt cucumer i dus: z eſt ſilis cucumeri cappariz z ſilis zi ſiberi. ſā. Caliduz eſt z ſiccū in ſcbo: z apō quodā i tertio. Opa. z ppe. Eſt ſti pñic⁹ pſortās viſcera. Inſtr. iun. Cōfert

duritiei neruoz z humiditati eoz z egritudinib⁹ ipo rū fridīs ſic paralyſi z torture. Mē. nuf. Accendit ignē ſtomachi z pſert vomitū z itrat in algēquarſet. Mē. expul. Cōstringit ventrē z ſiccāt ventofitatem.

CDule ab Auicē. ſic ſcribitur ſed arabice bel dicitur. z ſunt tres medicine. ſ. ſel bel z ſel que ſimul apud Serapionez deſcribuntur: z ſunt fructus indie. Simon.

Cap. 95^m
CDe belliricis.

Bellirici qd ſunt. Sūt pping nāe emblico rū: z eoz medulla eſt dulcis pping album dacha. ſā. Fridi ſūt in pmo: ſicci in ſe cūdo. Opa. z ppe. In iſtis eſt ſubtilia tiua z vir⁹ ſetiua. Mē. nuf. Cōfortāt ſtōchū cū aptatione z aggregatione z pñibēt molliſ cationē eius z humiditatē iſtius: z nihil eſt q ita pre paret ſtomachū ſicut iſti. Mē. expul. Fortaſſe ſtri gunt vētrē: z apud quodā leniſt ventrē tñ z eſt ma niſtū: z iſti quidem conferunt in teſtino recto z ano. **C**Bellirici emblici z bel apud arabes inter mirabolanos nō com putantur: z iō faciūt capla eoz ſeparata a mirabolanis. Simon.

Cap. 96^m
CDe bederenzego.

Bederēzegū qd eſt. ſā. Eſt cala z ſicca in ſcbo. Opa. z ppe. Cōfert oib⁹ egritudini bus ſlegmaticis et melicis. Deco. Eſſicit odores oris bonū. Tul. z vl. Cōfert ſcabiei melice.

Tracta. II.

29

Mē. capi. Cōfert oppoſitionib⁹ cerebri: z remonet ſe tozē oris. Mē. anbe. z pec. Lenificatiua eſt z pſer tatiua cordis: aufert tremorē cordis. Mē. nuf. In uat digeſtionē: z pſert ſingultui. Penmu. Loco ei⁹ ponitur in lenificando pōdus iſtius de ſeta z due ter tie ponderis iſtius de cortice citri.

CDe baurach chebuli.

Cap. 97^m

Baurach chebuli qd eſt. Eſt ſemē ſendiū aut indū z bz duas ſpēs: qñ vna ē pua abſq ru gis: z alia magna cū rugis: z carū melior eſt pua. Inſtr. iun. Eradicat ſlegma ex iūctu ris. Mē. expul. Soluit ex iūctis vermes z aſcari des z eſt in hoc valde bona.

CBaurach chebuli dicitur q eſt cataputia.

CDe beberenegi.

Cap. 98^m

Beberenēgi qd ē. Eſt ex aromaticis. Opa. z ppe. Reſoluit iſtationē in oī loco ei⁹ em brocatio. Mē. capi. Ei⁹ ſlos eſt bonus vē toſitatib⁹ groſſis in capite: z cū ei⁹ ſolia odo rantur ſimiliter. Mē. expul. Soluit ventrem.

CBerenegi eſt ſpecies geneſen in ſcu zanbach: vel ē ſpecies ſary ridis que dicitur palma chriſti. ſim.

CDe buzeiden.

Cap. 99^m

Buzeiden qd eſt. Eſt medicā lignea ida in q eſt virt⁹ ſilis vtrū beē. Ele. Illa q ex ea bona eſt: eſt alba groſſa multaz lineaz aſpe ra: lenis vō z tenuis ligni z pauce albedinis ē malaz aduſterāt eā cū luabati barbarica. ſā. La lida ē i ſcbo: ſicca i p. Opa. z ppe. Eſt ſubtiliſſima. Inſtr. iun. Cōfert dolori iūcturaz z podagre. Mē. expul. Augmentat coitū. Vene. Cōfert venenis. **C**Buzeiden arab. dicebat Judeus q eſt biſtorza eſtimatione po tius q qd ſcirer. In gloſſis vō Almanſoriz libro tertio ſuper ſary rion ſcribitur q eſt ſpecies ſaryrionis: cuius radix habet velut di gitos. quod ſi eſt verus ipſa eſt illa que palma chriſti a modernis vocatur. nam ſine dubio ipſa eſt ſpecies ſaryrionis. ſim.

CDe buckida.

Cap. 100^m

Buckida. ſā. Frida ē. Opa. z ppe. Eſt abſterſiua z ē in ipa ſtipicitas: z in tecis z in fructu ei⁹ eſt hūiditas. Deco. Abſtergit ſa ciē. Tul. z vl. Ponit ſup vlcera z ſcabie z pglutiat plagas pp ſtipicitatē z abſterſionē ſuā: z p pñe cortex arboris ei⁹ z aſpergit cū aq ſua z ſit embro ca cū decoctiōe radicis ei⁹ z folioz etiaz iſti ſup oſſa fracta. Mē. expul. Cortex ei⁹ groſſius ſoluit ſlegma quando bibitur ex eo auſ. cum aqua frigida z vino.

CDe bibar.

Cap. 101^m

Bibar qd ē. Eſt illa q vocat keulez. ſ. oculus vac ce. roſa ei⁹ citrini coloris: rubea i medio: qñ ſior roſa camomille. ſā. Calā ē i ſcbo: ſicca i p. Mē. ca. Ei⁹ odor pſert vētoſitatib⁹ groſſis in capite. **C**Bibar arab. puro q ſit cornu z eſt dictu oculus vacce: q apud Diaſco. vocatur butalmos. ſim.

CDe buſiri.

Cap. 102^m

Buſiri. Opa. z ppe. Reſoluit pñic cū ſlos eſt bñ apparēs z abſtergit cū eq̄litate. Deco. Sylueſtris habēs florē bene apparētē rubiſ cat capillos. Aſa. z bo. Deco. Folioz illius cō fert apoſtematibus. Tul. z vlce. Cum melle more emplatri ponit ſuper vulnera z vlcera. Inſtr. iun.

Gentilis

Et decoctio pferat attritioni lacertoz. *Mē.ca.* Col
luis os cū decoctioe ei⁹ ppter dolorē dētiū. *Mē.ocu.*
Eius decoctio pferat obthalmie calide. *Mē.anbe.* z
pec. Decoctio ipsi⁹ pferat tussiantiq. *Mē.expl.* Ba
bēs folia alba z hīs folia nigra pferat soloni vetuste.
C. Bullia apud Dia. vocatur flomoz: qd latini taxum barbastuz di
cunt. *C.* No. ramen q⁹ vbi cūq⁹ in hoc caplo habetur flos bene ap
parens: in arabico habetur aureus z sic concordat cūq⁹ Dialco. ce
tera. No cap. concordant nisi q⁹ Ali. plura omittit. Sim.
C. De babeke. *Cap. 103^m.*

Babeke qd est. Sillis est vnti lētiū z est dif
ficilioris digētis. *Nā.* Est equalis decli
nās ad siccitatē. *Opa.* z ppe. Est stipti
ca sic lens z gñat meliaz. *Alpa.* z bo. Est
bona vtrifq⁹ z fit ex ea emplastrum hernie z rupture
infantium. *Mē.expul.* Stringit ventrem.

C. De beceguascen. *Cap. 104^m.*

Beceguascen qd est. Est coriadrū putei: z
psice ē beceguascen z syriace est capillus
porcinus: z ara. est capillus algul: z est her
ba pua cui⁹ ortus est in saltib⁹ z curribus
aquarū z fluminū: z int⁹ in puteis z est silis
coriadrū hūido: s⁹ ei⁹ thyrū ad rubedine z nigredine
declinat sine stipite exis. *Nā.* Bal. ē cqlis. Ego aut
dico q⁹ fortasse declinat ad calitatē valde parū z sic
citātē. *Opa.* z ppe. Est resolutiū subtiliariū aperis
tiū: z i ipō ē stipticitas pphibēs cursū. Et qñ pmisset
cibo galloz z coturnicū facit eos fortes z ad dimicā
dū z ad iterficiēdū. *Deco.* Ei⁹ cinis cū aceto z oleo
pferat alopie z tyre: z ipe cū oleo myrtino z vino plō
gat capillos z pphibet eoz casū. *Alpa.* z bo. Cōfert
aldubellet z delet scrophulas. *Alul.* z vl. Cōfert si
stulis z vlcērib⁹ fraudulētis z hūidis. *Mē.ca.* Eius
cinis confert furfuribus. *Mē.ocu.* Cōfert algarab.
Mē.anbe. z pec. Cōfert pulmōni purgādo ipm val
de. *Mē.nuf.* Cōfert cū vīo fluxui supfluitatū ad vē
trē z stomachū z pferat dolori splenis z pferat icteritie.
Mē.expul. Prouocat vīnā: frangit lapidē: puocat
mēstrua: z ē hīb secūdinā: z purgat mulierē fetā: zab
scindit fluxū sanguis: z apud plures stringit ventrē: z
fm filii Desague soluit. *Vene.* Ipse cū vino pferat
moribus serpentū z canis rabiosi z venenosis alijs.
Permu. Loco ei⁹ in asinate ponit pōdus ipsi⁹ s. de
flore viole cū medietate pōderis ipsi⁹ s. succo lignitie.

Dubium

C. Beceguascen est capillus veneris. *Sim.* *C.* Abscindit fluxū san
guinis. Lōra: puocat mēstrua vt dixit. *Adm.* q⁹ in diuersis pōt
facē diuersa. Cōfert mulieri z pforatō mīcē pōt pstringere. Vel
loquitur de sicco. Vel loquit de fluxu a pectore: vt videt Serapio
dicere. z hoc q⁹ in diuersis membris habet diuersas pphetate.
Ad casum. Facit Ali. capitulo de venenis sub nomine capillus.

C. De bedarungi. *Cap. 105^m.*

Bedarungi qd ē. Est ozimū flumiale: z dicit
boies qdā q⁹ est bedarābina: z est alnab
z est notū: z oleū ei⁹ in po. ē oleū albeiri:
verūth est debili⁹ co: in ipō qdē sunt virtu
tes. *Nā.* Calidū est in pmo declinās
ad scdm: sic cū in pmo: z in ipō ē hūiditas supflua cui⁹
fortassis hūiditatis summa ad scdm declinat nō in suba.
Opa. z ppe. In ipō ē stipticitas z solō: pbit enī nisi
iueniat supfluitatē pparatā. Si aut iuenit humorē sol

Super

uit: z in ipō sit resolo: z digō: z iflatio: z velocitas ad
putrefactionē: z gñat humorē malū meliciū: z ei⁹ semē
pferat ei in quo gñat melia. *Alpa.* z bo. Cōfert qñ cū
aceto z oleo rosacco linif sup apata calā. *Mē.capi.*
Ei⁹ succ⁹ distillat⁹ pferat fluxui sanguis ex narib⁹ pci
pue cū aceto vini z cāphora: facto lycinio z itincto in
ipōz remouet stuporē dētiū: z est ex eis q⁹ sedāt sternu
tationē in cōplexione vna z mouet eam in cōplexione
alia. *Mē.ocu.* Cōfert pulsationi oculi more empri
suppositū: z fac puenire tenebrositatē visus comestū:
ppterea q⁹ cōmouet humiditatē ei⁹ z pturbat cā z ei⁹
succ⁹ pfortat visum facto collyrio ex ea. *Mē.anbe.* z
pect. Cōfortat cor valde: z dīccat pulmōnē z pect⁹:
z sacralati ex aq⁹ ei⁹ pferat stricture anbelit⁹: z ei⁹ aq⁹ est
bona spuro sanguinis z facit abundare lac. *Mē.nuf.*
Difficilis est digōnis z putrefactiōis velocis z est ma
lū stōcho pphie folia ei⁹. *Mē.expul.* Cōstringit q⁹
si iuenit humorē pparatū soluit z prouocat z nocet
ano: z ei⁹ semē pferat difficultatē vīne. *Vene.* Ponit
tur sup pīcturā vespe z scorpionū z draconis marini.

C. Bedarungi. i. basilicum.

C. De bertanichi.

Cap. 106^m.

Bertanichi qd ē. Dicit q⁹ ē acroz: z dī q⁹ ē
foliū qd assimilāt solijs acetose syluestris:
verūth est vicinior nigredinē est grossior.
Opa. z ppe. Ei⁹ folia sunt stiptica. *Alul.*
z vl. Consolidat vulnera z vlcera. *Mē.*

cap. Ei⁹ succ⁹ est melior res vlcērib⁹ antigis que sunt
in ozet alcola. Et opz vt fiat ex eo rob: z pferat alcola.

C. Bertaniki est acetosa nigra. i. bethonica. alij dicunt semen gra
natorum syluestrium vel lapatium rotundum.

C. De bilomon.

Cap. 107^m.

Bilomon qd ē. Est alfarfac syluestris z est ex
titimalis z eius semen est igneū sicut sunt titi
mala. *Mē.expul.* Soluit.

C. Bilomon est portulaca habens lac vel lacrycinium simile por
tulace. portulaca delet stuporem dentium. *Aristo.* problematum
primo. 37. problemate 27.

C. De debilifi.

Cap. 108^m.

Ebilifi quid est. Est illū qd dicit papauer cor
dosum z spumoz: z ipsum efficit operationē
titimali in solutione sua. *Nā.* Calidū est mul
tum. *Mē.expul.* Soluit sicut titimali.

C. De benecguariden.

Cap. 109^m.

Benecguariden. *Mē.expul.* Cōfert dolorib⁹
mīcū z renū post q⁹ ei⁹ fragit resolo cū oleo z
cera z vitello oui qre si idurat z puocat vīnā
z mēstrua z fac abortū: z cū cordumēi v3 hemorroidi
b⁹. *Feb.* Cōfert rigori. *Vene.* Cōfert venēis q⁹ ff
ex venenosis miorib⁹. *Der.* Loco ei⁹ pōit chosfore.
C. Benecguariden. i. cicada. *Simon.* sunt scarabei qui nascuntur in
balneis: vt dixit mibi quidam arabs.

C. De barasican.

Cap. 110^m.

Barasican quid est. Bedelkesis ex cuius semine
nigri armillas faciunt z est herba. *Sal.* calida
in principio primi: sicca in secūdo.

C. De bitbar.

Cap. 111^m.

Bitbar qd ē. Est virga pastoris: z nos qdē nar
rabim⁹ pphetates vge pastoris in cap. de bain.

Secundo cañ.

C Bithar vel bithar arabice puro q̄ sit cotula: et est dictus oculus vacce que apud dia. vocatur butalmos. Simon.

C De bulderbendio.

Cap. 112^m.

Bulderbendium qd est. Est collyrium albus allatus de armenia. Apsa. et bo. Admini- stratur in apostematibus calidis et botbor calidis. Instr. iunc. Fit emplastrum ex eo super podagram calidam.

C De balaustia.

Cap. 113^m.

Balaustia qd est. Est flos granati sylvestris p̄fici aut egyptij: et ipsa qd̄ q̄q̄ est rubea: et q̄q̄ est alba: et q̄q̄ rosca. Et succi ei⁹ nā est sic succi barbe hirci. Ingt Paulus. vir tus ei⁹ sic viri pulpe granati. Nā. Fri gida ē sine p̄m̄sica in sebo. Opa. et p̄pe. Blutina tiua ē et retinet fluxū et gnat meliam. Deco. Bona ē gigue sanguine. Tul. et vl. Cōsolidat plagas et vl- cera antiq̄ et alcobor et p̄cussione puluerizata. Apsa. et bo. Fit ex ea emplm qd̄ adberet rupture. Mē. cap. Fortes efficit dētes motos. Mē. anbe. et pec. Pro- hibet fluxū sanguis. Mē. expul. Stringit et p̄fert vl- cerib⁹ intestinor⁹ et fluxui matricis et fluxui sanguinis. Derm. Loco ei⁹ p̄os̄ cortex gladii et caput granati.

C Balaustia apud dia. caplo de malis granatis agresti. inquit: ma- loz granatoz flores greci balaustion vocauerunt: quoz alij albi: alij purpurei: alij rosi reperiri: exicant vt hypoquistidos et. Latini pro balaustia caducum granati accipiunt. ego hō vidi ba- laustias delatas ab egypto dissimiles nostris. Simon.

C De butyro.

Cap. 114^m.

Butyrum. Nā. Calidū est et humidū in p̄mo et ei⁹ gradus in humiditate est altior. Opa. et p̄pe. Est maturatiū resolutiū molli- catiū: et ei⁹ resolo est in corporib⁹ medijs nō duris et in corporib⁹ teneris est cū facilitate: et eius su- mus exiccatius est: et sedatiū doloꝝ interior⁹: et māerū effusarū ad mēbra. Deco. Linif ex eo corp⁹ et v̄eter et nutrit et ipinguat. Tul. et vl. Cōfert vlceri- bus neruoz et iplet vlcera et purgat ea. Mē. ca. Bl- bunf cū eo medicine que sunt ad exituras velaminuz cerebri: et ad apata radicū aurium et nariū et ozis et ad apata gingiue et ad cola: et linif ex eo caro gingiuarū ifantiū: et fit facilis ori⁹ dentiū. Mē. anbe. et pec. Cō- fert tussi sicce et frigide: et p̄prie cū amigdalīs et zuccha- ro: et silt in pleuresi et peripleumonia et spūtū facit faci- le et maturat: et similt cū oleo amigdalino est eius ma- turatio pluriū. Solū aut cū est eius mūdificatio est minor maturatio ei⁹ et cū zuccharo est econuerfo: et p̄hibet spūtū sanguinis: et p̄fert vomitui sanguis et sa- nief cū ex eo lambif q̄stas. et i. s. cū melle. Mē. expl. Lenificatiū est et plurimus vsus ei⁹ soluit: et fit ex eo clystē ad apata cala et dura in testis et mīce et testicu- lis: et ponit in medicis vulnerū ozificij vesice. Vene. Resistit venenis p̄cipue cū ex eo linif morsus vipere.

C De barba hircina.

Cap. 115^m.

Barba hircina qd est. In ipsa est parū calidi- tatis et friditatis: ita q̄ tepescit caliditatem ei⁹ et q̄si nō sit vebemētis friditatis: imo frigi- ditas ei⁹ est in fine p̄m̄i: et siccitas ei⁹ est vebe- mens perueniēs ad tertiū. Opa. et p̄pe. Est stiptica

Tracta. II.

30

vsq̄ ad terminū: et radix ei⁹ ē fortioris stipticitas: et po- nit in tyriaca ad p̄strigēda mēbra: et succ⁹ ei⁹ est in sti- p̄ticitate semis rosarū. Tul. et vl. Folia ei⁹ cū exicā- tur p̄solidat et p̄fert vlcerib⁹ antiq̄: et ei⁹ flos in oib⁹ illis est fortior. Mē. ca. Radix ei⁹ est ex medicis ab- stergētib⁹ sorditiē auris et exicantib⁹ vlcera ei⁹ et p̄ferē- rib⁹ odoratui. Mē. anbe. et pec. Flos et folia et radix ei⁹ qd̄cūq̄ fuerit cū bibif cū aq̄ ozdei vlcerib⁹ pulmo- nis p̄fert et succ⁹ eius sp̄uto sanguis. Mē. nu. Cōfert stōcho et p̄hibet effusiones māerū ad ip̄s et p̄pe succ⁹ ei⁹. Mē. expl. Et fortior medicina ad vlcera itestino- rū q̄n bibif: aut flos ei⁹ p̄pe: aut succ⁹ cū vio ad fluxū sanguis ex mīce in modū emplī supposit⁹ aut bibif.

C Barba hircina est secunda species salicis que oritur in locis umbratis. Immo est quedam paruorum butyrositatum: congre- gatur ad modum fungi que oritur ad pedem rose canne: cuius suc- cus est hypoquistidos: alia barba iouis.

C De bdellio.

Cap. 116^m.

Bdellium iudaicū et bdelliū mechiūz quid est. Bdelliū iudaicū: aliud ē siliū: et aliud arabicū qd̄ ē aliud a bdellio palmarū sylvestrib⁹: et abo- sunt ex palnis sylvestrib⁹. Mechūz aut ē ex fructu arboris palmarū sylvestrib⁹. Elec. Melloz duaz gūmaz est qd̄ est varia clara et amari saporis: et ē mūda a lignis: et ē facilis resolonis boni odoris: cui⁹ fum⁹ hz odorē picis: et cū antiquat bdelliū iudaicum egredit⁹ a lenificatiōe ad exicationē. Nā. Mechūz est fridū et siccat⁹: aliud est calū in fine p̄m̄i lenitiū et p̄pe siliū: et arabicū exiccat t̄ps. Opa. et p̄pe. Resol- uit itaq̄ sanguinē p̄gelatū: et est lenificatiū matura- tiū: dissipit v̄etositates. Et siliū est vebemētis lenifi- cationis: et arabicū est sicci⁹ eo nisi recēs. Apsa. et bo. Resoluit apata dura: et p̄pe dissolutū cū salina icium: et similt resoluit reliq̄ frida. Et mechūz qd̄ nō ē ex fru- ctu palmarū sylvestrib⁹ et ē bdelliū iudaicū aufert sero- phulas: et bibif decoctum ad apata intrinseca et dura. Tul. et vl. Linif euz aceto sup sabasat. Instr. iunc. Confert et p̄tusioni lacertoꝝ et sp̄asmo et duritici nera- uoz et coagulationi ipsoꝝ. Mē. anbe. et pec. Cōfert doloribus cāne pulmonis et apostematibus eius: et cō- fert tussi antique et dolorib⁹ lateris. Et arabicū. Con- fert apatib⁹ epigloꝝ et gutturis. Mē. expul. Cōfert hemoꝝroidib⁹ bibitū et suppositū et suffumigatū: et reti- net sanguinē carū: et p̄fert lapidi renū: et quādo ponit in solutiū p̄hibet abrasione intestinor⁹: et prouocat vzinā et mēstrua. Et de mechio etiā existimat q̄ ipsuz puocet: sed nō dubitat quin ipsum stringat et frangit lapidem. Bdelliū v̄o arabicum clarum rubeūz quan- do teritur ex eo quātitas duoz auz. et bibif cum aqua mellis minuit flegma: et bdelliūz vtrūq̄ resoluit rami- cem aque et aperit os matricis clausū et educit fetum: et mundificat matricē et resoluit apata ani et testiculo- rū. Vene. Cōfert moribus venenosorum.

C In bacria nascitur bdellium nominatissimū cuius arbor est ni- gra magnitudine olez: solus roboris: fructu capisici: cui⁹ gummi alij procon appellat: alij malacbin: hoc nomē arabes imitant. naz dicūt mok alij maldacon. nigrum v̄o et mēfano cū volutū badro- bolon esse autē debet translucentum: simile cere odoratum: et cum fricatur pingue gustu amarū: nascitur in arabia indiaq̄ et media ac babilone. aliqui barbirū vocāt i media auctū: hoc et crusto

Gentilis

flor amarior et gumosum et dia. in armenia nasci dicit laudatque lucida subalbida lenis equiter cerea: et que facile molitur pinguis ut chrysololla munda a ligno et foridibus amara odoris boni in sumigatione huius odoris blacie bizantie. ex India autem affert foridida nigra maioris glebe odorem asphati habens et c. Sim.

De butyro.

Cap. 117^m.

Butyrum recens quod est. Est facies opiones butyri crudi: et fortius in maturatiode: et mollificatiode: et lenificatiode: et calefactiode. Permutem⁹ quod de ipso quod dicitur est in capitulo de butyro crudo in ista tertia: et adiungam⁹ ad b. Alia. Calam est in b. huiusmodi in ipso. Opa. et ppe. Est maturatiuum resolutiuum: et ipse quod dicitur non operatur nisi in corporibus teneris medijis: non in duris. Alia. et bo. Maturat asparta ppe il la que sunt in radice auris: et ppe infantium et mulierum: neque potest tale aliquid in corporibus duris. De capi. Maturat asparta que sunt post aures in corporibus teneris. De anbe. et pec. Lenit pectus et maturat supfluitates in ipso proprie cum melle et zucchero et amigdalibus amaris. De expul. Ipsum cum amigdalibus quicquid stringit ventrem propter stipricitatem que est in ipso: et quicquid soluit. Vene. Est tyriaca venenis in potu sumptis.

De bitumine iudaico.

Cap. 118^m.

Bitumen iudaicum quod est. Dixerunt quod bitumen aliud est quod manat de quibusdam montibus: et aliud est quod natat in quibusdam meatibus aquarum. Et nigrum quod dicitur est malum sile pice: et est frustum nigrum leue ex quo cum masticat egreditur sapor picis: huiusmodi ipsum est fragile. Ele. Illud quod melius est: est purpureum clarum cum splendore forte poderosius. Nigrum vero fordidum est malum. Alia. Calam est in tertio sicco ad ipsum. Opa. et ppe. Alit⁹ ei⁹ est propinquum utrumque picis: et ipsum fortat membra et liqufacit sanguinem congelatum in ventre quoniam bibis. Deco. Confortat albedini vnguis linitum. Alia. et bo. Confortat scrophulis. Vul. et vl. Linit super ipetiginem: et super apationes vulnerum et non permittit ea apari. Instr. iunc. Est emplastrum podagre et bibis et linit ad sciaticam. De anbe. et pec. Confortat tussim et vlcibus pulmonis et iuuat ad spuedum: et extrahit saniem ex pectore: et pferat aspartibus ambarum amigdalium et squinatie. De expul. Confortat duritiei matricis: et quando supponis fumus ei⁹ confortat exitui matricis et doloribus eius: et quando sit clystere ex eo cum aqua ordei confortat dissinterie.

Bitumen iudaicum dicitur est quod in iudea inuenit scilicet in stagno quod mare mortuum dicitur in quo ingreditur flumen Jordanus: sic per Serap. ac ipsum est spes naptre: ut per eundem per: et per concordiam Al. cap. de petroleo quod est naptre. hoc dicitur asfaltum et sterco demonis. Sim.

Capitulum de littera. L.

De coagulo.

Cap. 119^m.

Coagulum quod est. Coagula sunt prima: et nos dicitur sum⁹ vniuersum quod coagulum in capitulo reme moratiōis aialis cui⁹ est. Ele. Ex eis melius est in specie coagulum leporis. Alia. Oia sunt calida et sicca ignea. Opa. et ppe. Resoluit omne coagulum sanguis et lacte caleat huiusmodi grossius: et coagulat omne liquidum: et omne est icisium et prohibet omnem fluxum sanguinis: et cursum sanguinis mulierum: et omne est subtiliatum: et non est dubium quoniam cum sit desiccatiuum. Ingt. Bal. non admistres quod ex coagulis acutum est in loco ubi necia est restrictio. De ca. Confortat oia cum bibunt epilepsie et ppe camellinum.

Super

De abe. et pec. Resoluit sanguinem coagulatum in pulmone. De nuf. Resoluit lac calefactum in sticho quoniam bibis cum vino: et resoluit sanguinem coagulatum in sticho: et est malum sticho. De expul. Cum supponis post purgationem mēstruorum iuuat ad impregnandum: et si bibas post purgationem iuuat ad impregnandum et pferat pfocatiōi matricis: et ppe coagulum camellinum pferat vlceri iestino: et ppe coagulum pulli egni. Vene. Oia sunt bezabar: pferunt in squamo nigro: et magis inuatiua ad illud sunt coagula bedi et muli et ceruorum et vituli et agni: et sanat a venenis modis omnibus tres annulos. Sitque potio ipsorum per kirat cum linito: et coagulum bedi est bezabar cuso: bji.

Coagulum non posuit gradum propter diuersitatem animalium: tamen modus loquendi facit intelligi quod redit versus tertium gradum cum sunt ignea. Dubium⁹ Dubitatur utrum in quolibet lacte reperiat coagulum. Et videtur quod sic: quod coagulum est lac calefactum in vitro aialis: ut sumit tertio de historiis in fine. sed in quolibet aiali potest calefactum. et c. In contrarium est Aristoteles de historiis aialium. cap. penult. et Avicenna de aialibus in fine cap. 3. et Albertus de aialibus cap. vlti. dicentes quod non reperitur nisi in ruminantibus. Unde quod reperiri potest in omnibus animalibus. ratio quod coagulum non fit nisi ex lacte quod per decoctionem in ventre acquisit acuitatem in partibus: sed in quolibet potest fieri siue sit ruminans siue non: ut Bal. de simplici medicina cap. de coagulo. non reperit in equo: ut Bal. 4. de simplici medicina cap. de medicina. et reperit in mure: ut Al. 4. can. fen. 6. de cura morbus in equo et c. tamen reperit in ruminantibus propter duas causas. Una quod nutrimentum est grossius in eis: ideo lac est calefactibile in sticho: et magis subtilis siue recipiens colores. Secunda causa est quod habet duos ventres: natura morantibus amplius reperitur. Natura enim non dedit cibum ruminantibus antequam ruminent: et videtur sententia haly. in expositione vocabulorum cum dicit et c. vide tertio de partibus aialium in fine. Contraria cessant: quod quod in ruminantibus reperit magis: non tamen sequitur quod in non ruminantibus non reperit. Ad Aristotelem. vbi dicitur Al. de articulis dicitur Aristoteles. dicens. Et nullum aialium huiusmodi coagulum nisi ruminans preterquam lepus. Et dico quod inueni in ventre ut sit coagulum et forsan potest reperiri in alio animali.

Dubitatur quomodo faciant suber cum sint calida et sicca. Dubium⁹ Dicendum vel propietate vel eliquando materias vel multa quantitate replendo: vel quod habetias partes frigidas.

De citro.

Cap. 120^m.

Citrus quod est. Est notum: et oleum ipsius factum ex eo et ex cortice ei⁹ est forte: et factum ex flore ipsius est debilius in omni capitulo. Alia. Cortex citri est calidus in primo et humida in ipso. Quidam autem dixerunt quod est frigida et humida in primo et ei⁹ friditas magis est. Et ipsius acetositas frigida est et sicca in tertio. Et ei⁹ semel est calidus in primo et sicco in secundo. Opa. et ppe. Caro ei⁹ inflat et folia ipsius sedant inflationem: et ei⁹ flos est subtilior eis: et eius acetositas est stipica frages cholera rubea. Et ei⁹ semel et cortex ipsius sunt resolutiua. Et cum ponis ei⁹ cortex in panis prohibet tineas et ei⁹ odor rectificat corruptionem aeris et pestilentiam. Deco. Ei⁹ acetositas abstergit colorem et auferit panem. Et quod ex cortice ei⁹ adustum est bonum et albaras linitum. Et decoctio ei⁹ boni efficit odorem oris: et est ipinguatiua corporis: et cortex ei⁹ retet odorem oris boni efficit: et eius decoctio est sili cum tenet in ore. Alia. et bo. Acetositas eius valet impetigini illinita. Instr. iun. Ei⁹ oleum valet mollificatiōi nervorum et non fiat nisi ex cortice eius et pferat paralyti et ipsius acetositas est mala nervis. De capi. Confortat torture oris. De ocul. fit collyrium cum acetositate eius et remouetur icteritia oculi. De anbe. et pec. Eius acetositas sedat tremorem cordis calidum: et nutritum est bonum gutturi et pulmōni: et eius acetositas est mala

Secundo can.

pectori. Et medulla citri cum coque cum aceto et ponit ex ea medietas asacraiat interficat sanguifugas trasgluntas et eas educit. **Mē. nuf.** Caro ipsi est mala stochbo inflatiua tarde digonis quā opz vt comedat cū almu ri: et sili mirta cū melle est sanior: et magis recipies digessione nisi sit plima. Et ei qdē folia pfortat stochbū et viscera: et postea flos ipsi et cortex ipsi cum ponit in cibarijs sic semina q p pdimeto ponunt adiuuat digestione. Ipse tñ cortex nō digerit pp durities sui. Et ipsi decoctio sedat vomitū. Et rob ei est rob acetositas pparat stochbū: et aq acetositas ei valet icteritie: et le dat vomitū cholericū: et facit appetitū. Et opz qdē vt citrū comedat singulare q nō cōmisceat cibo ante se neq post se. **Mē. expul.** Ei caro facit vtēte se posidere colicā: et ipsi acetositas retinet vētre et pferit solutionē cholice: et ei semē pferit hemorroidib: et in ei semie ē viri solutiua: et succ acetositas ei sedat infirmitatē mulieris. **Vene.** Semis ei pōdus. 3. ij. cū vino et melle et aq cala illinitū resitit venenis oib: et p prie veneno scorpions bibitū aut linitū: et ei cortex est vicinus illi: et succus corticis pferit morioni vipe bibitus: et cortex ei p emplastro supposit est vicinus illi.

Citrū pomū citrinū notū. citragulū vō alteri gñis ē: cui acetositas solū i vsu venit. h citromulū grece dicitur. de citragulo nūq mentionē repi nisi i 5. **A. ca. 8.** s. frupo alkedre ex cōpōne sua. **Sim. on.** Cortex citri est calid in p. Seta. dicitur qdē vel parū i pñ. **Dēm q.** Seta. logat de cortice pfundiorē: 3. 2. d. ex tri sēco. **C**alacraiat ē nomē pōdus et 3. vj. qz ē medicia secura potes ponē qñtū tibi placet. **C** infirmitatē mlieris. infirmitas mulieris ē malus appetit.

C De cerufa.

Eruſa qd ē. Est cinis plūbi aut alaunoch: et tñ i ea q sit ex alaunoch multū elaborat in adurēdo. Sit alafreng: et acqrit supflua subtiliationē: qñq vō fiunt oēs cerule cū aceto: et qñq cū salib: et qñq fiūt plurib modis 3z q scif i libris huius artis. **Flā.** Frida et sicca ē i scdo. **Opa. et ppe.** Que sit cū aceto ē vebemētis subtiliatio: et magis pfundās: et alia nō ē vebemētis subtiliatio: et glutinua: et ppe alafreng. **Alpa. et bo.** Lemiscat apata dura et frida. **Aul. et vl.** Ponit in emplis et replet vlcera et gñat i eis carnē et corrodit: et ppe alafreng carnē malaz: et alafreng ē fortior est in generatione carnis. **Mē. ocu.** Cōfert bothor oculi. **Mē. expul.** Est ex medicis que pferūt ex fissuris ani. **Vene.** Est ex venenis: et expositio rememorationis eius est in capitulo de venenis.

C Cerufa alaunoch. i. plūbū nōdū mūdātū. **Sim. flā.** z alahabar. **Sim. De camomilla.** **Cap. 122.**

Camomilla qd ē. Ex ea ē alia cui flos est citrimus: et alia cui flos ē purpure: et alia cui flos ē alb: et nota. Et folia qdē ipsi et flos reseruant si fiat ex eis troscisci: et ei radix defeccat: et ipa qdē ē 3z **Sal.** ppinq vtuti rose i subtiliatioe sua: h est cala: et ei calitas ē sic calitas olei. **pueniēs.** **Flā.** Calā est et sicca in p. **Opa. et ppe.** Est apatiua subtiliatiua spissitudinis mollificatiua et solutiua cū pauca attractioe: imo absq attractioe: et h ei ppetas iter medicias. **Alpa. et bo.** Sedat apata cala mollificando: et resoluēdo apā lenificat dura q nō sūt stricta val

Tracta. II.

31

de et bibi p apata viscerū spissa. **Instr. iun.** Mollificat thctanū et pfortat mēbra neruola oia: et ex medicinis plus pferentib latitudini q reliq: qm calitas ei est silis calitatis aialis. **Mē. ca.** Est pfortatiua cerebri pferēs sode fride: et ad cūandas mās capitis qm resoluit absq attractioe: et h est ei ppetas: et pferit pustulis oris. **Mē. ocu.** Sanat algarab disruptū more emplī supposita. **Mē. abe. et pec.** Alleviat spūfū. **Mē. nuf.** Alleviat icteritiaz. **Mē. expul.** Prouocat vinā et egredi facit lapidē et ppe que ex ea ē purpurei flozis et cū camomilla qdē vaporat vesica p dolo: et fridos et puccat mēstrua bibita: et sedēdo in aq ipsius educit embriōne et secūdinā et pferit iliace. **Feb.** Fit infusio ex oleo ei i febrib: piodicis et bibi p febres atiqs i fine eaz: et pferit oi febri absq forzi acuitate cū apā calm nō ē i viscerib: exiētēs i ca: et qñq pferit apostemose cū nō ē calm: et ei maturatio ē cū iā firmata ē digō. **Permu.** Loco ipsi pōit et pfortatōe cerebri et inuauito qd pferit i sedo berēgclis: et ē abotantū.

C Camomilla fm **Sal.** de simplicib. ca. 7. 4. 3. ca. fm grecā trālationem. Inueni in illa post illa tertio de simplicib. medicina. 7. sexto 45. cap. fm grecam trālationem al. cap. 3. 2. distū.

C De cepe.

Cap. 123.

Epe qd ē. Florū ē: imo i ipo ē acuitas icilina et amaritudo et stipticitas: comestuz vō ex eo qd ē lōgius ē cautius. Et rubetū ē acutius albo: et sicū hūido: et crudū aslato. **Flā.** Est calm i tertio: et i ipo hūiditas supflua. **Opa. et ppe.** Est subtiliatiua icilini ppe qd comedif: et i ipo cū stipticitate quā hz ē absterio et agit fortius: et i ipo ē inflatio et i ipo ē attractio sanguis ad exteriora qre ē rubificatiū cutis: et i nō cocto qdē nō gñat nutrimentū de q sit curādū: et ziribezā cū cepe minus ē inflatiū eo qd ē sine cepe: et nutrimentū ei qd decoq ē ē hūio grossius. **Cepe pteera qd comedif.** ppe pferit nocumēto aqru: et ex eis q delēt serpigine ē ipm cū pñicif eius scopha. **Deco.** Rubificat faciē: et semē ei dlet morpheā: et cū fricat ex eo in circuitu loci alopie pferit valde: et ipm cū melle eradica verrucas. **Aul. et vl.** Aq ei valet vlcerib: sordidiz: et pferit cū adipe galline excoziatioi q sit ex calciamētis. **Mē. ca.** Qñq sit caput purgii cū aq ipsi: et pferit capiti: et mūdificat ipz: et distillat in aurē pp grauedinē capis et tinitū et putredinē i aurib: et aquā: et ex eis q faciūt soda. Et plim ei vsus facit subeth. Et ē ex eis q nocēt intellectui ppea q gñat hūioz morē malū et ipz multiplicat salinā. **Mē. ocu.** Succ ei qd cōedif pferit aq dscēdēt i oculū: abstēgit visuz: et ex seie ei fit alcosol cū melle ad albulā oculi. **Mē. abe. et pe.** Aq cepe cū melle pferit pfoctoi. **Mē. nu.** Syluestre est difficilis digonis: et qdā spēs ei mouet vomitū: et qd ex eo comedif pp suā caliditatē pfortat stochbū dūbile: et facit appetitū: et qd bis decoctū ē: ē multū nutrimentū faciēs sitim: et pferit icteritie. **Mē. expul.** Apit orificia hemorroidarū: et oēs spēs cepe excitat coitū. Et aq qdē cepe coctū puocat mēstrua et lenit nāz. **Vene.** Cōfert moriū canis rabiosi cū limf sup ipm aq ei aut ēplaf ex eo cū sale et rutha et cepe qd cōedif expellit nocumētū vētositas venenosoz. Et dixerūt q

Gentilis

ipm generat in stōcho humore humidū plurimū fran-
gentem nocuentum venenosorum.

Dubm p^m De quo dubitat pp qd cepe odoratum facit lachrymare: et syna-
pis et rutba et allia et nasturtiū et multa acuta nō faciunt hoc. Dōm
q res solide nō euaporatiue nō faciūt lachrymare odorate quīs
sint acute vt synapis. Sed si mastice vt vaporascēdat faciūt la-
chrymare vt synapis. Res aut euaporatiue vt rutba nasturtiū et
multa nisi bēant hūiditate aliq viscosas p quā p acuta pūges in
oculo pseruet: tūc nō fac lachryma sic rutba nasturtiū. s; hīs prē
acutā et hūidū vaporosus et ē viscosum vt cepe puocat lachrymā
q acutū adheret cū hūido circa oculos et facit lachrymas mori-
candos: sed comestum nō sic facit qz prundit acuitas a salina. Ita
sumuntur ab Aristo. zo. pblemariū. zz. pble.

Dubm z^m Cūrum positum cum aceto sit bonum. Dōm q sic si times calo-
rem: vt Rasis tertio Alimāfo. capitulo de cepe. Si times zc.

De corallo.

124^m.

Corallus nascit in marib⁹ q sunt in africa: et
dī q si terat et ipleant eo pcanitates dētū
ifirmoz eradica eos et pfortat gignas: et ē
summ⁹ i pfortatōe gignie. Et Bal. qdē exi
stimauit qz cū corallo adusto et abluto
sumit pōdus. z. i. cū q terit pōdus danich gūme arabi-
ce et pñicē cū albumine omi et bibit cū aq frigida pferit
spūto sanguis et ei⁹ eleuatōi: et suo fluxui bene et pprie
corallus rube⁹ et pferit oib⁹ egritudinib⁹ stōchi: ita vt
suspēdat sup ipm directe. Et dixit Bal. Ego expe⁹ suz
et suspēdi in collo ei⁹ q hēbat dolorē stōchi: ita vt cēt
corallus sup os stōchi et remot⁹ fuit dolor. Lū g acce-
pi ipz redijt sic exptus sui lignū crucis in habēte epile-
psiam. Et q suspēderit in collo suo in dieb⁹ sanitas sue
corallū rubeū securus erit a dolore stōchi: et pp h ap-
pēdunt in collis pueroz. Quid est. Notus est. Et co-
rallus qdē alius est alb⁹: alius rubeus: et alius niger.
Frigidū est in pmo: siccū in scdo. Opa. et ppe.
Stiptic⁹ est et phibet fluxū sanguis: et ei⁹ ericatio ma-
ior est qz ipsi⁹ scio. nā eius ericatio est vehemens.
Aul. et vl. Abscidit carnē additā. Mē. ocl. Lōfert
tat oculū abstergēdo et ericādo hūiditates infiras in
eo: et ppe qd est adustū ex eo qd est ablutū: et abstergit
vestigia vlcerū et est pueniēs lachrymis. Mē. anbe. et
pec. Retinet fluxū sanguis et adiunat ad expuēdū: et
sist niger pēcipue qd ex eo adustū ē et ablutū: et ex me-
dicis pfortatib⁹ cor et pferētib⁹ tremorū cordis. Mē.
nut. Bibit cū melle pp apostema splenis et est iuu-
tiū ei⁹. Mē. expul. Lōfert apostematib⁹ testinoz.
Corallus est plāta q nascit in mari vt porulaca i terra: et nota ē.
De cepe azir.

Cap. 125^m.

Cepe azir qd ē. Est similis cepe muris i vir-
tute et sapore suo: et admistrat loco ei⁹ sed
est debilior eo. Mē. expul. Sedat dolo-
res mīcis fridos. Vene. Confert venci-
nis et pūcture scorpiōis et rutelle bibitiū et more empla-
stri suppositū cū miscet cū ficub⁹. Permu. Quātūz
ipm est de zedoaria et due tertie ipsius de gariofilis.

De cepe azir est simile squille et pro ea ponit sed debil⁹ ē ea. Simi.
De castoreo.

Cap. 126^m.

Castoreū qd est. Est testiculus aialis marini
qd submergit et iuenit par suspēsus ex radice
vna sic duo sella vaccina ericcata: et hz corti-
cē subtilē q libet tactu frāgīl. Elec. Ele.
ctū ex eo ē q duo testiculi sūt sil adherētes pares. illd
enī nō adulteratū ē. et ei⁹ qdē adulteratio sit ex oppo-

Super

ponaco et gūmi pfectū cū oleo et pauco castoreo et bñc
cañ in vesica. Qui aut laborat accipe h mēbrū aialis
opz vt qñ findit cutē q ē supra ipz et bat hūiditate cū
eo qd in ipso pñicē: et est hūiditas sic mel et ericet cā
sil. Plā. Est subtilius et forti⁹ oī qd calefacit et ericcat:
et oz vt sit calim in fine tertij vsq ad qrtū: siccū i scdo.
Opa. et ppe. Resoluit iflationē: et qñ ex eo linif cale-
facit corp⁹: et res gūmosa q ē i medio ei⁹ mordicatina
ē vehemētis calefactōis. Alpa. et bo. Lōfert apatib⁹
calidis. Aul. et vl. Lōfert vlcētib⁹ pñitiosis. Instr.
iun. Lōfert nervis et calefacit: et pferit tremorū et spasmū
hūido et alcuze hūido et stuporū et paralyfi. Mē. ca.
Lōfert obliuioni et lythargie cū aceto et olo rosaceo et
subeth ē: et si sit cū febre tūc si bibat cū melle et pipere
pferit et si nocet: et sit ei⁹ potio cocleariū: et resoluit spēs
fode fride et vctose more emplī suppositū et pferit surdū
tati fride: et neq ē aliqd magis iuuatiū vctositati in
aut qz ipz cū ex castoreo accipit qñ ē lens vna: et dīf
soluit i oleo nardino et distillat i cā. Mē. anbe. et pec.
Attractio p nares ex suffumigatiōe ei⁹ pferit apatib⁹
plmonis et ifirmitatib⁹ ei⁹. Mē. nut. Bibit cū aceto
pp singultū et fac sitz. Mē. expul. Delet dolorē vē-
tris pūgitiū bibitiū cū aceto resoluit vctositatē et puo-
cat mēstrua et ē hit lectidina cū bibunt ex eo. z. ij. cum
mēastro et melle post flōmiā saphene: et qñ tūc puo-
cat sine nocumēto et ē hit scū et remouet frig⁹ mīcis et
ei⁹ vctositatē et frig⁹ testiculi. Vene. Lōfert mori-
venenosoz puoz: et ē tyriaca pfoctiōi ellebori: et qd
ex eo ē variū dclinas ad nigredinē et venenū. Et qñq
iterficet i die vna: et cadit q ab eo euadit in bīrfen. Ei⁹
vo bezabar est acetositas citri: et ē acētū de vino: et ē
lac asine. Permu. Ponit loco eius quātūm ipm est
de acoro: et quātūm medietas ipsius de pipere.

Castoreū latie grece castor vñ anfinia: arabice ho āebian: vel an-
guidebel dūtozchian. aucto. Diasco. āebian. languidebel dūtoz. i.
testiculi castorei et sunt testiculi aialis qd grece dī castor et ē aial
qd viuit extra aq et in aq: sed in aq plus: qz nutrit ex piscib⁹ can-
cris. Et ex his eligēdi sunt testiculi gemini pēdētes ex vna radice:
iterius habētes sicut mel: et ipsi sunt similes cere in colore sangui-
nis coagulati: et q sunt in pelliculis suis suis odoris pingues: et qd
separat iueniunt ibi tunice multe a qd facile separant: debent
mundari ab ipsis pelliculis: et sic poni in medicinis. adulterat cūz
armoniacō et gūmi confectus cum sanguine ipsius animalie.

De caseo.

Cap. 127^m.

Caseus qd ē. Caseus qñq sit ex lacte: qñq ex
sero: et ē ille q noiat recocta. Plā. Recēs ē
fridus et hūidus i tertio: et salit⁹ ātīqu⁹ ē cali-
dus et sic⁹ i eo: i aq vo casei ppea q i ipa sūt
nitrositas acqñta ex sanguie pñū et ps cholica ē cali-
ditas qdā. Ele. Melior ē q medi⁹ ē iter illū q extē-
diē vt visc⁹ et frāgibilē. ābo. n. sūt mali. et q ē puat⁹ sapo-
re: et dclius ad dulcedinē et sanitatē eqñs in sale q nō
remanet i viscerib⁹ plurimū: et fact⁹ ex acetoso melior
est eis. Et subtiliātia qdē augmētāt malitiā ei⁹: qñ fa-
ciūt ipm penetrare et pellunt cū. Et caseus caprarum
que velsunt subtiliātiū melior est caseo capraz que
velcunt nil et robillis. Opa. et ppe. In ipso ē abster-
sio: et recēs ē nutritiū et ipignatiū: et comedif post ipz
mel: et vet⁹ ē calūs absterfui mūdificatiū: et comest⁹
efficit cholici hōzē: et salit⁹ nō vetus est iter vtrūqz.

Aqua vo casei impinguat canes et nutrit eos. Et in recocta ex summa caseorum est virtus solutiva. Deco. Bibere aqua casei cum medicis mūdificatiuis melle p̄fert pāno: et recēs cocta cum tāto vīo q̄tū ip̄a est in cortice granati donec p̄sumat p̄hibet sp̄asimū faciei. Et caseus qdē salit̄ vet̄ extenuat. Alpa. 7 bot. Recēs nō salit̄ p̄hibet a p̄ari plagas. Tul. 7 vl. Aci. bonus est vlcerib⁹ malis et vulnerib⁹: et recēs vulnerib⁹ leuib⁹ recētib⁹. Recēs enī fortior est in b̄ et p̄hibet a p̄ationem eoz p̄cipue cuz solijs dub. et acetose sylvestris: et bibif ei⁹ aq̄ pp̄ scabie. Instru. iūc. Terif vet̄ cū oleo aut cū aq̄ pedū porcorū salitoz et fit ex eo emplū sup duri tiē iuncturati: et ēb̄it ab eis sicut gipsus sine impedimēto: et est valde magni iuuamēti. Mē. ocu. Ex nō solito et solito fit ēplm̄ obthalmie et extremitati palpebre p̄culse. Mē. abe. et pecto. Qñ coq̄ in aq̄ et dat i potu ablactantib⁹ multiplicat lac eaz. Mē. nuf. Salit̄ est malus stōcho: et similis nō salitus. In salito vo est ali quātula expulsio. Et dya. qdē dicit q̄ recēs est bon⁹ stōcho: et illud est ex eis in quibus est ambiguitas. Salitus aut nō vetus est itra cos: et est velocior in digōne q̄ ille et velocius descēdit. Recocta vo est minus nocua stōcho q̄ caseus nou⁹. Mē. expl. Generat lapidē in renib⁹ et vesica et p̄prie humidus: et p̄prie q̄ comedit cū seminib⁹ penetrare faciētib⁹. Plō salitus vo lenit nām: et ei⁹ aq̄ soluendo educit cholera et adiuvat ip̄az absterfio ei⁹ pp̄ nitrositate q̄ est in ip̄az miscet cū melle et fit magis iuuatiua. Et medicina qdē que ex eo administrat fit ex illo q̄ fit ex lacte capraz et ouis: et caseus qdē p̄fert vlcerib⁹ que sunt in intestinis et p̄prie asatus et p̄hibet solonē. Et qñq̄ terif ille qui est asiat⁹: et fit ex eo clystere cū oleo rosaceo et olo et p̄fert surgēti ad ascellādū cū sanguine. Uene. Dicit q̄ cū cala mento montano epithimatur super venena.

Dub⁹ p̄m Dubitat vtr caseus pueniat sanis. videt q̄ sic vt Rasis. 3. Almā. ca. 5. dicit: cū post cibuz parua ex eo q̄ntas gustat: os stōchi cor/ roborat. Itē Sera. ca. de lacte coagulato. dat caseū recentē p̄ nutrimēto bono: et p̄fert stōcho. In p̄m. 3. Isaac ca. de caseo. et A. hic: q̄ salitū et nō salitū vituperat. Dōm q̄ bene sanis caseus nō cōperit. rō q̄ tā antiqu⁹ q̄ nou⁹ ē cachochimus. i. mali grossi nutri mēti. Ral. in lib. de cuchia et cachochimia ca. 3. Et rō ē q̄ case⁹ est p̄s terrestris lactis: vt Bal. 4. de simplici medi. ca. 5. 3. dicit. Tū dico q̄ diminute sanis pōr p̄cedi p̄ multas p̄ticulares cās. si enī alicui⁹ stōchi os nō bene cōprimis sup cibo. vñ nauscat et fastidit et h̄zibi aliqd friditatis. Itē caseus sicus cōprimēdo et calefaciēdo pōt bene iuuare: et sic intelligit tertio Almā. In stōcho aut aliqualiter calido indigente grosso et frigido nutrimento: pōt cōcedi caseus recens. Contraria cessant.

Dub⁹ 2m Scda dubitatio q̄ caseus sit minus malus an nouus an medi⁹. dicit q̄ medius sit melior: q̄ Rasis. 3. Almā. cap. 15. vetustū et nouum deuitat. Itē Isaac cōmēdat mediū: Rasis. 21. p̄m. ca. 198. et La cuius. In p̄m. supra et Dia. ampl⁹ recēs est p̄pinqu⁹ bonitati lactis. Dōz q̄ bonitate ex pte sube est melior recēs: q̄ nō sic ter restris nec grossus: s̄ ex pte cōplonis est melior medi⁹: q̄ nō ē fri gidius vt recēs: nec calidius vt vet⁹. s̄ fm̄ corpa erit eoz bonitas ap̄lo: diuersa: tñ abo via nutriri tñ meliores q̄ sic⁹ siue antiqu⁹.

Dub⁹ 3m Tertia dubitatio vtr cū caseo dbeat subtiliariua vt vñū et semi na diuretica assumi. vñ q̄ sic ex canone gñali supra in lib. 1. fen. 3. regi. p̄ cibū. vñ dicit cibaria mala cū dya rectificari. Itē hic p̄cedit mel post caseū. In p̄m. 3. Alu. et Isaac in dietis p̄ricularib⁹ ca. de caseo. Dōz q̄ pauca q̄ntas que in stōcho ad diuisionē p̄fert: pōt sumi: s̄ mltā q̄ntas q̄ subito deferat ad vias vñe nō o3 sumi.

Dub⁹ 4m Quarta dubitatio q̄ caseus sit melior spōgius vel p̄m. foli dus. vñ q̄ spōgius: vt Rasis. 21. p̄m. ca. 198. de caseo. vbi dicit spōgius est melior solido. p̄terea simile vñ de caseo et pane: q̄ vtrob⁹ fit aliq̄ fermentati: sed panis spōgius est melior: q̄ rē. In p̄m. est cōis ysus et experientia cōis. Dōm q̄ caseus solidus

melior est. Rō q̄ spōgius sequit fortē i p̄pressionē coaguli: vñ itē dicit et acuit caseus. Ad p̄m. dōm q̄ accipit solidū p̄ terreo eric caro: vel forsan q̄ h̄ est fm̄ climata rē. Ad rōnē dico q̄ nō est si mile de pane et caseo: q̄ pasta panis est qd viscosus: vñ in ferment atione digerit et diuidit et nō acuit pp̄ h̄: nec pp̄ sui nāz q̄ visco sa: nec ex pte fermeti q̄ nō est sic acuti caloris sicut coagulus. sed caseus cum sit qd terrestre habēs de nitrositate et butyrositate et coaguli sit fortiter calidū si i p̄imar fortiter: qd appet in spōgiosti tate: tunc caseus sit acutus malus.

Dub⁹ 5m Quito querit q̄ caseus sit magis cū lapidis an humidus an sic cus. Uidet q̄ sicus: q̄ p̄pinquior idurationi. In p̄m. 3. Alu. gñat lapidē in renib⁹ et vesica p̄prie humidus in areola expulsiois: et Rasis. 10. p̄m. ca. 2. de lapide renū et vesice. vbi dicit Sera. et Bal. estimat q̄ caseus recēs p̄ferat plus ad gnōnem lapidis q̄ caseus sicus. Dōm q̄ caseus recēs plus facit ad gnōnem lapidis. rō q̄ plus penetrat etiā q̄ h̄z humidus inuisibile et coagulabile. sed caseus sicus cū tarditate penetrationis per caloz puluerizat et nō redit ad corp⁹ solidū p̄m. Ad rōnē dōm q̄ h̄z sit p̄pinquior et p̄pior idurationi: s̄ actū: tñ potētia ē puluerizabilis vl puluerizabile. Serto dubitat qñ caseus sit comedendus an ante cibū vel post. Dōm q̄ caseus antiquus stipticitate sui post cibū pōt sumi: et sui exiccatione ad secessum pp̄ acuitatē pōt ante cibū assumi: et sic ē recēs stipticitate sui aliq̄ pōt sumi: sed sui actuali lenitate assumi pōt ante: ergo hoc soluitur fm̄ argumenta et modos corporū rē.

De cinamomo.

Cap. 128m.

Cinamomū qd est. Plotū est: et ei⁹ qdē ē vna spēs bona ad aliquātulā declinās nigredinē mōtana grossa breuis: et ex eo ē albū latū in flatū frāgibile h̄is radicē declinatā ad mol litē: et spēs nigra ē plana paz. nodosa: et est ex eo spēs odorē h̄is sic cassia lignea ad viriditatē declinās cuius cortex est sic cortex ei⁹ rube⁹: et ex eis quoz virt⁹ lōgo durat tēpore et p̄prie si terat et sunt ex eo troisci cū vīno. Cinamomi p̄terea est spēs que noiā cinamo mū mēdosus et h̄z odorē quēdā et est asperus: et ip̄s vir tus est debilis et fit ex eo oleū. Elec. Meli⁹ est illud qd est boni odoris acutū h̄z sapoz sine mordicatio ne et color ei⁹ est purus nō cōmixtus. Ingt Dia. Meli⁹ est nigrū ad igneitatē et rubedinē declinās planū ramos h̄is p̄pinquos subtiles in quo sunt dulcedo et faldedo: et mordicatio parua: et nō est valde frāgibile. Et ex bonitate qdē ipsius est vt vincat omnē odorez p̄ter suū et nō sentiat cū eo. Malū vo ē in quo ē odor myrti aut tburis aut faldedo aut aliquātulū mali odo ris et albū frāgibile: et ē p̄tractū planū grosse radicis est malū. Eius aut virt⁹ p̄seruat si ex ip̄o fiant troisci post p̄titionē: et si nō debilitat post spatū. xv. āno rum et infra. Et opz vt ex illo assumat qd sup vnā cri sit radicē: et fractū eius est falsificari aptū. Alā. La lidū est et sicū in tertio. Opa. et p̄p. Altimū est in subtiliatione attractiū aperitiū: rectificans putrefa ctionē et oēm virtutē corruptā: et oēm saniositatē bu moz corruptoz. Oleū vo eius est calidū valde reso lutiuū et liquefactiuū. Deco. Ponit sup pānū et maculas lentiginosas et cū aceto est pueniēs bothoz leni. Tul. et vl. Est pueniēs ipetigini et vlcerib⁹. Instru tunc. Oleū cinamomi est mirabile in tremore. Mē. cap. Cōfert corize et ei⁹ oleū grauat caput: et ip̄m mū dat caput attrahēdo humiditates ex eo: et est ex summa eoz que sedāt dolorē auris et ponit in medicinis eius. Mē. ocu. Cōfert pāno et tenebrositati comestū et col lyrio ex eo facto: et liquefacit h̄iditatē grossam oculi. Mē. anhe. et pec. Est lenificatiū et cōfert tussī et mūdi ficat qd est in pectore. Mē. nuf. Aperit oppilōnes

Gentilis

epatis et confortat stomachum et desiccatur humiditate eius et perfert hydropisum. *Med. ex.* Confortat doloribus misticum et renium et apertum eorum postquam frangitur ei resolidum cum pauco oleo et cera et vitello oui ut non supfluat et iduret et ipsum puocat urinam et menstrua et facit abortum et cum cordume ni perfert hemorroidibus. *Et* vero oleum perfert doloribus matricis quam frangitur cum oleo et cera et si non idurat vehementia sue resolutionis ultra hoc quod eo indiget. *Feb.* Confortat rigori propter ei oleum limitum. *Vene.* Confortat morbum verminum venenosorum sit ex eo epulum cum myrra pictura scorpioidis. *Dermu.* Loco ei ponitur cortex cassie lignee stipitice aut duplici ipsi d cubebe aut duplici ei ex beabel.

De cerebro.

Cap. 129.

Erebrum. *Elec.* Meliora eorum sunt cerebra volatiliu et propter metanorum et ex cerebris quodru pedum cerebri arietis deinde vituli. *Ala.* Frigidum est et humidum. *Opa.* et propter. Hinc flegma et humores grossos. *Med. ca.* Cerebrum gallinarum perfert fluxum sanguinis narium ex velamine et cerebrum camelli cum ericace et bibis cum aceto vini perfert epilepsie. *Med. nu.* Ipsum facit nauseam apud digonem suam et delect appetitum. Et opus quod ut comedat cum semine. Qui autem post cibum vomit vult sumat ipsum super cibum suum et tarde digonem inuolutum facies stochbum. *Med. ex.* Lenit ventrem et cerebrum anatis est ex medicis apertum ani. *Vene.* Le rebella salubria sunt in haustu venenosorum et moribus animalium cum comeduntur.

Cerebrum habet malitiam propter humiditatem et ideo cerebrum animalium siccarum complexionum est melius.

De croco.

Cap. 130.

Rocus. *Elec.* Melior est recessus boni coloris subtilis odoris super cuius pilos est paululum albedinis non plurimum grossus sanus non velociter tiges non iulcas non fragilis. *Ala.* Calidus est in scroto siccus in p. *Opa.* et propter. Est stipticus resolutivus maturativus et propter illud quod in eo est de stipticitate ipsi glutinativus et ei caliditas tepata est apertivus. *Gal.* vero dixit quod ei calitas est fortior stipticitate ipsi. Et ei oleum est calefactivum. *Alkanzi* ingratum imple nunquam alterat humorem imo pfuat cum semine equitatem resificat putrefactum et pfuat viscera. *Deco.* Porus ipsi coloris efficit bonum. *Ala.* et bo. Resolvit apata et lenit ex ea herisipila. *Med. ca.* Facit soda et ipse nocet capiti et bibis cum rob ad ebrietatem et est facies somni et ob tenebras sensus. Cum enim bibis in vino iebriat ita ut ad roona perducatur et perfert apati calidum in aure. *Med. ocu.* Abstergit visum et prohibet fluxum ad ipsum et versus ad panem et sit ex eo alcosol ad varietatem acqutaz in egritudinibus. *Med. anbe.* et pec. Confortat cor et est lenificativus et odorat ipsum hinc pleuresis et paties bisen ut dormiat et propter oleum et facit anhelitum facile et confortat instrumeta anhelit. *Med. nu.* Ipse facit nauseam et deicit appetitum propterea quod oppositum est acetositati que est in stochbo ex quo est appetitum sed ipse confortat stochbum propter illud quod in ipso est ex caliditate et paratide et stipticitate et dixerunt quod quod crocus est bonus pleni. *Med. expul.* Excitat coitum et puocat urinam et confortat duritiei misticis et eius restrictioni vlcenibus fraudulenti in ipsa cum ad

Super

ministra cum sauo aut cum medulla cum duplo ipsius de oleo. Quidam autem dixerunt quod ipsum in potu dederunt ad plixum partum et factum est partus statim. *Vene.* Dicitur quod tres aurei d ipso ificiunt lenificatio vel lenificatio. *Dermu.* Simile pondus ipsius de costo et quarta proderis eius de spica et pondus ipsius de corticibus cassie lignee. *Crocus* alius cois quod orietalis dicitur alius dicitur horulanus et infectivus vocatur eo quod ex ipso stricci tingitur et est flos cartamita dial. cinctu ginciu vocatur cui semel iter laxativa ponitur quo pfuatus nutritur.

De colloquintida.

Cap. 131.

Colloquintida quod est. Colloquintida alia est masculus et alia est femina. Masculus vero est villosus et femina est laxa alba facilis. *Elec.* Que ex ea eligenda est est alba vehementis albedinis lenis. que enim est ex nigra

est mala et dura mala est. Et opus quod ut non exibat cum colligitur ei pulpa ex ventre ipsi imo dimittat in ipso si cut est ipsa enim debilitat non fiat illud et neque colligatur dum non incipit i citrinitate mutari et non exfoliat ab ea viriditas itegre et si non tunc ipsa est nocet mala. Et dixerunt quod opus ut alienet cortex et semen ei. Et cum non est super arborem nisi colloquintida una est punitiosa. Et masculus quod villosus fortior est femina laxa. Et opus ut in ei prutide ad summi pueniat. Et neque sit aliquis partus quod ipsa sit valde trita. ps enim minima ei in sensu cum incipit humiditate inflat et adheret partibus stochbi et inuolutionibus intestinoz et apertibus. que opus ut cum teritur hydro melle infundatur deinde siccat et partatur. Et rectificatio quod de ei et expulsio sue malitie est cum dragagato melior quam cum gummi quoniam gummi magis vincit fortitudinem medicine. *Ala.* Calida est et tercio sicca in ipso. *Alkindus* vero cristinavit quod ipsa sit frigida et humida et elongatus est a virtute vehementer. *Opa.* et propter. Est resolutiva icisiva attractiva ex longinquitate et quod de folia viridia abscondit fluxum sanguinis. *Deco.* Fricat super lepra et elephanti. *Ala.* et bot. Et folia viridia resolvunt apata et mutant ea. *Inst. iuc.* Confortat doloribus nervorum et inuicturatum sciaticum podagre fride. *Med. ca.* Purgat cerebrum et decoquit radice ei cum aceto et colluunt ex ea os ad doloris dentium aut apertum et propter quod est in ipsa et coquit acetum in ipsa cum cinere calido et cum coquit in oleo est illud oleum distillatum perfert sonitum in aure et facit eradicationem dentium facile et cum ex his illud quod est in colloquintida et implet acetum et decoquit super cinere et colluunt ex eo os perfert dolori dentium. *Med. anbe.* et pec. Confortat etio facta per ea dilatati anhelit vehementer. *Med. nu.* Radix ei perfert hydropisum et est mala stochbo. *Med. exp.* Solone educit flegma grossum ex iusturis et nervis propter et soluit etiaz cholaz et perfert colice huiusmodi et vetose valde et fortasse soluit sanguinem et supponit et iterfuit fetui et velocitate sui exit ex intestinis non puenit in impressionibus quod timent ex amaritudine sua et perfert egritudinibus renium et vesice et ipsi quod potio sit duo hermet. *lxij.* kirat et opus ut parturatur et quoniam ex his quod est in ei cautitate a superior parte et implet rob de visis aut vino veteri dulci et dimittitur die ac nocte et quoniam ponitur super cinere ignis visque calescat salsum et datur in potum. *Vene.* Que colligitur viridis soluit supflue et facit vomit superflue et parturatur ita ut forasse

Secundo can.

fortasse interficiat et dat ad potandū cū eq̄li pōdere sui de dragagato et ex singulari nascēte sup radicē suam solā: fortasse interficiat duo danich: et ex semie suo et cor tice ipsi danich unus: et radix ei⁹ p̄fert morui vipe: et est ex medicis magnis iunātib⁹ ad p̄scuraz scorpiōis. Et quidā iaz narravit q̄ vni arabū dedit in potu quē scorpionē i q̄tuor locis pupugerat. 3. j. ex ea et sanat⁹ ē statim: et similiter confert epibima factū ea. Permu. Loco ei⁹ ponit ḡna alkerua. et dixerunt triplū ei⁹ de cucumere asinino: et dicat feniculum siccum in melle.

Collognida vtrū debeat multū teri. q̄ sic Auicē. bīc et Serap. 7. breuiari cap. 12. de medicis solutius. et Desue de rectificatione medicaz p̄ triturationē ca. 4. sūme. 2. auctoritate filij Serapiōis: et Azarui. 28. lib. cap. de p̄paratiōe collognide. rōne Auic. bīc q̄ si nō multū terat adheret et iūstas et apostemat. In p̄paratiōe est Serap. siue aggregator de simplicib⁹. cap. de collognida. nō terat multū ne adherat itellit et s̄cho et viceret ea. Et Auezōar libro 26. trac. 7. ca. 5. vbi dicit collognida scidēda ē cū forficib⁹ minutis. et trac. 20. p̄mi lib. ca. 4. Itē Auic. 3. can. fen. 16. ca. de clysterijs ad colli cas frida. Rōne p̄bat. illa p̄paratio est s̄da qua min⁹ adheret collognida itellit: 3. p̄p̄ grossam triturationē fit h̄: q̄ subtilis cito penetrat et magis: et nō sic expelli pōt sicut non pōt bī colligi: quē admodū parvus lapis minus p̄uicet d̄bite magno: vt Az. p̄blema. 5. 8. p̄blemate. et p̄ble. 23. 9. p̄ble. Amp. scamonea nō multū terit Des. cap. de scamonea q̄ amittit virtutē: ergo nec collognida. Amp. ois medicina trita iducit laborē stomacho: vt Serap. ca. de mirabolanis. in fine. Auic. vidēs istā p̄rouerbiā in practica cantl. pte. 2. 8. cōmē. dicit q̄ ē stādū exp̄m̄to: q̄. fillis auctorib⁹ magis credas quos credis magis exp̄tos fuisse. Locilator 13. i. dōia. 15. 2. q̄ triturationē ē duplex: oīno subtilis: grossa multū: et media. Media ē abyciēda: q̄ p̄es ille sūt potētes in actiōe et adheret et apant: sed oīno subtilis trita laudat: et sic cū eo teneo. Rō q̄ ei⁹ malitia magis frāgit: et meli⁹ cū alijs p̄solat: et hoc vult Desue cap. de collognida. et appet q̄ grossa icis ē min⁹ mala q̄ mediocriter trita q̄ non sic adheret: et magis expellibilis ē. Ad 2ia dōz q̄ auctores p̄cedūt cuz sua estimatiua. Ad rōnes dōm q̄ quis subtilissime trita plus adheret: tñ minus h̄z de h̄ute. Ad scām dōm q̄ scamonea q̄ lacticiuū est ex toto corūpi p̄ofter ex triturationē vltima. S̄z collognida dubitat in hoc. Ad 3iam dōm q̄ Sera. cōpa rat ibi medicinā datā in substātia quā vocat tritam ad medicinā datā in decoctiōe. In substātia enī magis est laboriosa stomacho. Alkindus h̄o existimauit. Eredo q̄ Alkindus nō fuit tāte amen tie q̄ crederet collognida q̄ esset frigida et humida. sed ipse in tellerit per collognida cucurbitam: q̄ collognida est sp̄s cucurbitē. sed rep̄bendendus est de sua simplici locutione.

C De cicere.

Cap. 132^m.

Cicer qd est. Aliud est albi: aliū rubē: aliū nigrū vt herbū. Et h̄az sp̄rū aliud est do mesticū: aliū syluestre. Et syluestre qdēz est meli⁹ digestibilis et vebemētioris calefa ctiōis et efficit opōnē domesticū in potētia. Vex nutri mētum domesticū ē meli⁹ nutrimento syluestre. Alā. Albū ē calz et siccū in p̄: et nigrū est fortius. Opa. 7. p. Ambo sunt inflatiua et lenitiua et in ipso ē icisio: et nutri mētū qd p̄bet est forti⁹ nutrimento fabaz et magis soli dū: et neq̄ est aliqd in suis figuris qd magis ipō nutri at pulmonē: et qd ex ipso ē humidū plus ē ḡnatiuū su perfluitatū q̄ qd ex eo siccū ē. Deco. Abstergit len tiginē et colorē efficit bonū linitū et comestū. Apo. 7. bo. Cōfert ap̄atibus calidis et duris et relijs aposte maribus que sunt ex eis i glādulis. Vul. 7. vlc. Eius oleū p̄fert impetigini: et ipsius farina vlcērib⁹ fraudu lēris et cancerosis et pruritui. Infra iūc. Cōfert do lori dozi. Mē. ca. Cōfert bothor humido in capi te: et cōfert eius iūfio dolozi molarū: et p̄fert ap̄atib⁹ gingine calidis et duris: et ap̄atib⁹ que sunt sub aurib⁹. Mē. anbe. 7. pec. Clarificat vocē: et nutrit pulmonem

Auicē.

33

melius q̄ res aliq̄: et pp hoc sūt ex eo forbitiōnes. f. ex farina ciceris. Mē. nut. Eius decoctio vtilis est by dropis et icteritiē: et apit et p̄p̄ic qd est vt herbū: et ni gruz oppilōnes epatis et splenis: et opz vt cicer come dat neq̄ in p̄ncipio cibi: neq̄ in fine ipsi: imo in me dio eius. Mē. exp. Decoctio nigri frangit lapidē in vesica et renib⁹ cū oleo amigdalino et raffano et apio: et totū qd ex ipso est extrahit fetū: et est malū vlcērib⁹ et vesice: et vebemētē addit i coitu: et pp hoc nutrit mas sculina aialia et camellos: et eius iūfio facit erigē mē bū fortiter quādo bibis cū vino. Et totū lenit nām et aperit oppilōnes renū et proprie nigrū et qd est vt her buz. Et dixerūt qdam q̄ quādo iūndit in aceto: et ali quis ex eo comedit ieiunus et morat super ipsū p̄ me diū diē interficit vermes. Hip. dixit. q̄ in cicere sūt due substantie que separant cū decoctiōe: quaz vna ē sal sa et lenit naturā: et altera est dulcis et puocat vrinā: et dulcedo in ipso est inflatiua et excitat coitum.

Cicer vt nō comedat in p̄n neq̄ in fine cibi: p̄t eē: q̄ nō pōt Hal. 2. elemē. Cicer paulo min⁹ fabis v̄tolijs ē. Si q̄ comedat in p̄n mēse sui v̄toliare subleuādo cibū sequēre ad os s̄dōchi dige stionē d̄bilitat et corūpit. Si v̄o comedat in fine sili v̄toliā v̄l tio corūptiōes mouet: et apit os s̄dōchi. Et in b̄ digestio debilitat dupl̄: et q̄ calor digerēs exhalat ap̄o s̄dōcho: et q̄ cib⁹ tūc flum nat et mouet. Et itellige de cicere q̄tū ad subaz sua: et marie q̄ de dissolutiōis v̄toliatis parat. Et qd dicit hic de cicere v̄toliat f̄a ba et oī cibario v̄toli. Ad eius d̄z sumi an cibū: et melior ad nutri endū de cicereb⁹ est albus: q̄ tēperamēto est viciuoz alijs.

C De columbis.

Cap. 133^m.

Columbe qd sunt. In pullis q̄ volare nō p̄nt est calitas et humiditas supflua: h̄ ille q̄ vo lāt sunt leuiores: et oua eaz sūt cala valde. Opa. 7. p̄p̄. In pullis est grossitudo p̄p humiditātē supflua. Mē. capi. Sāguis colūbe ab scindit fluxū sanguis nariū q̄ est ex velamine cerebri. Mem. nutri. Volantes sunt leuiores digōnis et me lioris humoris q̄ pulli: et oportet quidē vt calefacti comedant eos cum agresta et coriandro et medulla ci trulli: et eius oua sunt mali saporis.

C De camphora.

Cap. 134^m.

Camphora qd est. Camphora sp̄s sunt alkā suri et ariagie: deide alezeid: et aleceek: et est illa q̄ ē p̄mixta ex ligno suo: et ex eo qd sub limatiū est ex ligno ei⁹. Quidāz aut dixerūt q̄ est arbor magnā faciēs vmbraz hoib⁹ cui leopardi adherēt. nō ergo p̄uenit ad eā nisi in tpe noto anni: et est sp̄giola marina: h̄ est fm q̄ existimauerūt qdam. Lignū v̄o ei⁹ iā multoties vidimus: et est lignū albus frāgibile leue in cui⁹ ramis q̄t q̄ cōtinet aliqd de ve stigis camphore. Alā. Est frigida et sicca in tertio. Deco. Accelerare facit caniciē vsus ei⁹. Apha. 7. bo. Prohibet ap̄ata cala. Mē. cap. Prohibet cū ace to fluxū sanguis ex narib⁹: aut cū exp̄sione dactylorū imaturoz: aut cuz aqua myrti: aut aqua albedarūgi et p̄fert sode cale. Feb. Facit vigilias et p̄fortat sensus calefactoz: et p̄fert alcola vebemētē. Mē. occu. Cō fert medicinis obthalmie calide. Mem. expul. Ab scindit coitum et generat lapidem renū et vesice: et cō stringit fluxum ventris cholericum.

Camphora est gūma cuiusdā arboris. Sim. Et dicit Serap. q̄ qñ anno sunt multa tonitrua: tunc est de camphora in copia.

EE

Bentulia

De campepitheos.

Cap. 135^m.

Campepitheos qd ē. Stipites ⁊ flores rubei
dclines ad nigredinez ⁊ virides subtiles: et
ei⁹ flos ē amari saporis cū stipticitate pau-
ca: ⁊ ei⁹ acrimonia ē mior amaritudie ⁊ ei⁹
folia sūt herbalia subtilia icedētia sup ter-
rā: sūt filia folijs albebar: verūtū sūt subtiliora ⁊ mol-
liora ⁊ maiora floz q̄ ipa: ⁊ ei⁹ flores sūt citrini. Flā.
Cal⁹ ē i scdo: sic⁹ i t̄tio. Opa. ⁊ p. Est apitius ab-
sterfius: ⁊ ei⁹ absterfio i mēbris iteriorib⁹ ē maior cale-
factioe ipsi⁹ ⁊ i ipō ē v⁹ solutina. Apo. ⁊ bo. Ponit
sup durities: ⁊ pprie duritiē mamillaz ⁊ p̄hibz icēfio-
nē formice. Tul. ⁊ vl. Cōsolidat vulnera cū melle fa-
cto eplo ex eo ⁊ vlcera putrida. Instra iūcē. Cōfert
sciaticē ⁊ p̄pē q̄ bibi cū aq̄ mellē. Et dixerunt qdā q̄
cū bibi cū hydromelle. xl. dieb⁹ sanat sciaticā ⁊ resolu-
uit duritiē podagre. Mē. nu. Apit oppilones epas
⁊ ei⁹ egritudies ⁊ splenis: ⁊ pfert icteritiē nigre cū bibi
vñ. dieb⁹ p̄tinuis. Mē. expul. Apit oppilones mī-
cis ⁊ puocat vrinā ⁊ mēstrua: ⁊ remouet difficultatē ei⁹
⁊ p̄hibz dolores renū: ⁊ supponit cū melle ⁊ mūdificat
mīcē: ⁊ q̄ ex. ij. aut. d eo cū ficut aut melle fuit colly-
ria spōi flā sufficiēt. Vēf. Cōfert nocūto veneni
noiati ofiston. Perinu. Loco ei⁹ ponit medietas pō-
deris d sileleos ⁊ q̄rta pōderis ipsi⁹ d cassialignea.

Campepitheos iterptat ista pinua: eo q̄ s̄ oēs suas spēs odore
beat pini s̄ diaf. ⁊ Sera. ⁊ p̄pē neli vocat apō diaf. campepitus.
Ing: campepit spēs sūt tres. Una quaz spāa ē sup terrā gibbero-
la hīs folia atq̄ miori filia. Scda spēs masculus dī: vgas hz cubiti
vñ lōgas teneras ⁊ obrotas comā filēs sup dīcē ⁊ folia. ⁊ floze:
semē vō nigrū. Tertia spēs s̄ Sera. dī masculus hīs folia stilia
mīra flābida pilosa vga aspera ⁊ alba: ⁊ floze albū minutū: semē
nigrū sup ramulos: odor sic p̄. Sim. Campepitheos ē q̄rcula maior.

De camedreos.

Cap. 136^m.

Camedreos qd ē. Stipites ⁊ folia frāgibilia
i grossitudine myrti ⁊ maiores ad viriditatē
dclines. Et herba ei⁹ noiā apō grecos q̄r-
cus terre: qm̄ hz folia pua filia folijs q̄r-
amara ⁊ ei⁹ radix dcliat ad purpureitatē. Elec. Opz
vt colligat oī hz semē. Flā. Ing: Bal⁹ ē calz ⁊ sic-
cus i t̄tio: ei⁹ t̄n calefactio fortior ē desiccatiōe ipsius.
Opa. ⁊ p. Est apitū icisū subtiliatū: ⁊ i ipō ē ca-
lefactio corporz. Tul. ⁊ vl. Cōfert cū melle vlcerib⁹
antiq̄. Instra iū. Qñ qd ex eo recēs ē bibi aut ei⁹
dcoctio pfert p̄tritiōi lacertoz: ⁊ ei⁹ syrup⁹ pfert spas-
mo: ⁊ q̄to plus atiquat ē melior. Mē. ocu. Fiūt ex
eo pillē ⁊ exiccāt ⁊ admīstrāt i vlcerib⁹ oculi: ⁊ sūt ei⁹
dcoctio i olo: aut qd ex eo tritū ē pfert fistulis lachry-
maliū. Mē. abe. ⁊ pec. Cōfert tussī antiq̄. Mē. nuē.
Detumescē fac grossitiē splenis ⁊ pfert icteritiē nigre
⁊ hz syrupū q̄ pfert malitiē digōnis valde: ⁊ q̄to ma-
gis atiquat ē melior: ⁊ pfert p̄ncipio hydropis. Mē.
ex. Prouocat vrinā ⁊ mēstrua: ⁊ exhit fetū. Vene.
Fiūt ex eo ep̄lz morib⁹ vermiū venenosoz. Perinu.
Loco eius ponuntur folia eupatozij ⁊ scolopēdrie.
Camedreos ē dīc⁹ ista q̄rcus humilis vel terrena: eo q̄ folia
ei⁹ filia sūt folijs q̄r. Latini q̄rculā minore dīcē possunt. Sim.

De cundes.

Cap. 137^m.

Cundes qd ē. De b qdē plz admīstrat radix
⁊ ē notū. Flā. Est calz ⁊ siccū i t̄tio pueni-

Super

ens ad q̄rtū. Opa. ⁊ p. Est absterfius mūdificatiū
vlceratiū acre: mordicatiūz excitans vomitū icidit
flegma ⁊ cholaz ni. Deco. Abstergit albaras ⁊ mor-
pheā ⁊ p̄pē nigrā. Apā. ⁊ bo. Cōfert scabiei. Mē.
ca. Fac sternutationē ⁊ ē ex sūma mediciaz mūdifi-
catiū aurē ⁊ abstergetiū sordes q̄ sūt i ca: ⁊ d p̄p̄icta-
tib⁹ ei⁹ ē resolo v̄tositati ex narib⁹: ⁊ pfert alchalem
apiēdo oppilones colatorij fortit. Mē. nu. Fac vo-
mere fortiter ⁊ soluit duritiē splenis. Mē. expulsiōis.
Est solutiūz prouocatiūz vrine: ⁊ supponit ⁊ puo-
cat mēstrua: ⁊ extrahit fetū: ⁊ frāgit lapidē. Perinu.
Loco eius in vomitu ponitur nux vomica eiusdē pō-
deris cum tertia sui ponderis de pipere.

De cubebis.

Cap. 138^m.

Cubebe qd ē. Ei⁹ v⁹ ē silis rubee: verūtū ē
subtilior. Flā. Dixerūt qdā i ipā ē cū cali-
ditate v⁹ isfridatina: ⁊ ē vere calā ⁊ sicca p-
ueniēs vsq̄ ad scōz. Opa. ⁊ p. Est apiti-
ua subtil⁹ ad acuitatē dclinis: ⁊ neq̄ puenit ad b vt lo-
co cinamoni ponat. Tul. ⁊ vl. Est bona vlceribus
putridis i mēbris ⁊ gignuis. Mē. ca. Est bōa alcola
putridis i ore. Mē. abe. ⁊ pec. Qñ tenet i ore clarifi-
cat vocē. Mē. nuē. Est fort⁹ i apiēdo oppilones in
epate. Mem. expulsiōis. Mūdificat vrinē vras ⁊
puocat arenosam: ⁊ extrahit lapidem renūz ⁊ vesice:
⁊ sputū masticatis eam delectat eum qui vitur.

Cubebe sunt ex eis domesticē ⁊ syluestres: est nomen arabicū:
⁊ est quoddam granum vt piper. Sim.

De cuscute.

Cap. 139^m.

Cuscute qd ē. Res inoluta sup spinas ⁊ ar-
bozē silis villis mecbijs: ⁊ nō hz folia: sed
hz floze pūū albū i q̄ sūt amaritudo ⁊ stipti-
citas: s̄ qd i ipō magis viciē ē suba amara.
Flā. Est calz parūper i p̄ncipio p̄mī: siccū i fine scōz:
q̄uis ipz sit hīs vtutes p̄rias. Opa. ⁊ p̄pē. Est mū-
dificatiū ⁊ exhit supfluitates subtiles ex venis ⁊ gra-
uat in stōcho pp suā stipticitatē: ⁊ mūdificat venas et
exhit supfluitates q̄ sūt i eis cū facilitate lubrificas su-
perfluitates subtiles. Mē. nu. Cōfortat stōchū p̄pē
qd ex eo sūt ē: ⁊ qñ bibi cū aceto sedat singultum et
agit oppilones epas ⁊ stōchi ⁊ p̄fortat ea. Et ei⁹ aq̄ ē
mirabil⁹ ad icteritiā: ⁊ succ⁹ ei⁹ qd d eo ē syluestre cum
teris ⁊ p̄ncip⁹ sup vinū fortē efficit stōchū d̄bilē. Mē.
expul. Et ipz qdē mūdificat sordes vētris fer⁹: p̄pē
qz mūdificat venas ⁊ puocat vrinā ⁊ mēstrua: ⁊ pfert
dolori p̄gitiuo vētris ⁊ supponit ⁊ retinet fluxū san-
guis: ⁊ qd ex eo sūt ē ⁊ strigit ⁊ mūdificat fluxūz mī-
cis. Feb. Cōfert valde febrib⁹ atiq̄s sem ei⁹ ⁊ aq̄ ipi⁹.
Cuscute rescalini podagralini: eo q̄ linū nectar alē nectar. Sim.

De cimino.

Cap. 140^m.

Cimīnū qd ē. Ei⁹ aliū ē charmenū: ⁊ aliud
psicū: ⁊ aliū emiū: ⁊ aliū nabathū. Carme-
niū vō ē nigri coloris: ⁊ psicū ē fort⁹ emio.
nabathū vō ē illū qd iuenit in alijs locis.
Et ex oib⁹ aliū ē syluestre: ⁊ aliud domesticū. Sylue-
stis itaqz acrimonia fortior ē. Et de syluestri qdem ē
spēs qdā cui⁹ semē ē sile semini lilij. Elec. Charme-
niū ē fort⁹ q̄ psicū: ⁊ psicū fort⁹ alijs. Flā. Est calz
in tertio:

In tertio: siccu i scdo. Opa. 7p. Expellit vctositates
z resoluit z i ipo e icisio z ericatio: z in ipso e stiptici-
tas. Deco. Cu lanaf facies ex aq ipsi clarificat ea: z
silt ei vsus z acceptio ei cu mclura. Ei naqz nimius
vsus facie citrinat. Apo. 7 bo. Admistrat cu cerato
aut olo z farina fabaz sup apata i testicul: imo cu olo
aut olo z melle. Tul. 7 vl. Cofolidat vulnera pprie
syluestre c sem e sile semini lini cu ex eo eplef sup vul-
nera. Me. ca. Cu terif ciminuz cu aceto z fit odora-
metu ex eo abscedit fluxu sanguis nariu. Et silt cuz ex
eo itromittit lyciniu i nares. Me. ocu. Qnqz masti-
caf z misceff cu olo z distillat sup vngula: z sup coagu-
latu sanguine sub oculo z ofert. Et qnqz mastica-
fale z distillat sputu sup scabiē z sebel z vngula absci-
faz phibz adberetia: z succo syluestris abstergit vsus z
attrahit lachrymas: z noiaf grece sum: z ipz et ponit
in cauterijs euulsiois piloz i oculo z no nascit. Me.
anbe. 7 pec. Qn bibif cu aceto mixto cu aq pferit dif-
ficultati abelut: ita dixit Sal. z anbelut dilatiois:
z tremori cordis frido. Me. expul. Admistrat cum
oleo sup apata testicul: z qnqz admistrat cu cerato: z
qnqz admistrat cu olo z farina fabaz z fragit lapide:
z ppe syluestre: z pferit distillatiō vrie z mictui sangui-
nis: z dolori pūginitiois pētris z iflatiōi: z succo syluestris
triti cu aq mellis soluit vētre. Ingt Russus. Ciminuz
nabathiu soluit vētre: karmenitio no soluit ino strig-
git. Et herba syluestris puocat cholaz i vria. Vene.
Datur in potu cu vino ad morfus vermiu venenosoz
z pprie syluestre cul semē e simile semini lini.

Ciminu carmeniu exponit in secretis Sal. in medicia qua fecit
herodi ad stochu q e sileleos: qd no credo bi expositu. na apud
Sera. exponit q e regale: z e boni saporis: puta melius alijs spe-
bus ei: z e bz Al. nigri coloris. Est et ciminu agreste: vga bz lōgaz
duob palmis tenuē in qua folia nascunt. 4. aut. 5. tenuissima z di-
uisa: sic gigniduz. i. fumus terre: vt apud Sera. in qua virga capi-
tella sunt qnqz rotunda z mollia in qb semē est: qd si gustui appli-
cueris viscidior est nostro: nascit in locis humectis zc. Sim.

De carui.

Cap. 141^m.

Arui qd e. Est primu disponsis anisi. Aa.
Calz e z siccu i scdo. Opa. 7 ppe. Expel-
lit vctositates z ericcat: z no e i subtiliatōe
ciminu. Mem. abe. 7 pec. Cofert tremori
cordis. Me. ex. Est bonu ymib: iterfici eni eos.

De cappare.

Cap. 142^m.

Apparis qd e. Est fructus z bz radice: z bz
fructu aliu q e sic cucumeris no cappar: z
e acris cala q ponit in multo: z cofervat
ipz ab ebullitiōe sic synapis: z ei radix est
amara acris: z qda spes ei e culsumia facies i ore bo-
thoz vsq ad terminu q vesicet z apat gignua. Elec.
Junatius qd i ipa e silt cortices radice ei. Aa. Be-
nerata i terra cala e calioz z calor toti: z ei siccitas e i
scdo. Opa. 7 ppe. Est resolutiua apitiua z absterfi-
ua: z ipsi radix e icisina subtiliatina mudificatiua api-
tiua i cui cortice silt amaritudo z acrimonia z stiptici-
tas z nutritiū: fructus ei e puus pcpue cuz salis z qd
ex ea e hūidū e magis nutritiū qz qd siccu e. Apo. 7
bo. Ei radix resoluit scrophulas z durities z admis-
lect ei qd fragit vtutē ei: z folia ei ia expta sūt ad illd.

Tul. 7 vl. Cortices radice ei ponunt sup fraudulē-
ta z sordida. Instru iū. Cortices radice ei pferunt
sciatice z doloribz anche: z qnqz fit clystē ex succo ei
z pferit palyfi z stupori: z strigit mēbra pp stipticitatē
q est i ipsa: z silt pferit attritōi accnti i capitib lacerto-
ru z in medio eoz. Me. ca. Cortices radice ei ma-
sticate cū hūiditatē a capite: z sedat dolorē friduz
in eo: z ei succo distillat in aure ppymes ipsi. Et qnqz
strigit cortex radice ei cu dēte solo: z pferit 7 ppe cuz
est hūida: aut folia ei: z silt collutio oris cu aceto i q
decoqf: aut vino: aut qnqz cu aceto: z qnqz cuz vino.
Me. abe. 7 pec. Cofert qd ex eo salitu e patiētibz as-
ma. Me. nu. Ipa e res magis pferēs spleni z duris-
tiei ei bibita z more eplatri supposita cu faria ordeiz
siltb: z pprie cortex radice eius. Et multoties est ex
splene māz grossaz melicā z succedit ei sanitas. Me.
expul. Solone edue hūiorē crudū grossum z puocat
mēstrua: z interficit serpentes z vermes in intestis. Et
cofert hemorroidibus. Et augmentat coitū. Et qd ex
ea salitu e an cibū sumptū soluit. Vene. Est tyriaca.

Capparis radix est medicine apta: flores z folia cibo: Arabice ut
citur cabar. Dial. mulier capzion vocant. Plinius: quidam cinobis
tiu dicunt alij opibus. Sim.

De caule.

Cap. 143^m.

Alula. Aa. Corp hūidi e solijs: z sylue-
stris calioz e z siccior: z ipse tor e calis i p:
siccus i scdo. Et caulis qd ali e domesti-
cus: z ali syluestris: z ali marinus: z alius
caulis aq. Syluestris e amarior acutior z remotior
ab h vt fit cibus. Et decoctio qd radice caulis cu aq
granatoz e bona. Lanabit pterea e grossi nutrimenti
igrossans sanguinē cu no dissoluif: z iflat vsq ad par-
tes furcule z late ris: z fac dolorosuz corp z no e mu-
tabil sic vctosus. Opa. 7p. Est maturatiuus lenifi-
catus ossicatus ppe qn decoquit z effundit ab eo
aq pma. Et cinis qd stipitu eius e foris ericcatōis: z
bz pprietatē i sedatiōe dolor: z eius nutritiū e par-
unz: z hūidius nutritiū lētiū: z sanguis ei e malus.
Cu q coqf cu carne pigui z gallinis fit bonus parum.
Apo. 7 bo. Syluestris z marinus z domesticus matu-
rat flegmones z durities. Tul. 7 vl. Cofolidat z p-
bibz ambulationē fraudulētis: z ponit cum albumine
oui sup aduersionē. Instru iū. Cofert tremori z qnqz
ponit cu fenugreco sup podagra: z embrocat decoctio
ei sup dolores iūcturaz. Me. ca. Ei decoctio z ipi
semē otardat ebrietatē: z pferit fursurib: z qn cu succo
eius fit caput purgiū purgat caput: z ex ppetatibus ei
fit ericcatio ligue z fac somnū. Me. oc. Obtenebrat
visus: cu b tñ q ponit in alcosol. Me. abe. 7 pe. Fit
gargarismus cu succo eius: aut decoctio ipsius cu olo
silamino: z pferit pfocatiōi: z comestioi: z comestio ei
clarificat vocē. Me. nu. Est malus stōcho: z ei suc-
cus cu vino de passis pferit spleni z icteritē: z eius can-
na e tarde digōis. Me. expul. Puocat vrinaz et
mēstrua: z eius semē cu aq lupinoz iterficet ymes: z ei
puocat mēstrua et. Cu q supponit et ipse z succus ei
cu farina sceilen iterficet fetū: z qn supponit eius semen
post coitū corrūpit spma: z cinis radice ei fragit la-
EE z

Bentilis

pidē. Et caulis q̄ ē marin⁹ declinat ad salsedine⁹ ⁊ amaritudinē: pp̄ illud q̄ lenit nām: ⁊ soluit pp̄rie cuz carne pigui: ⁊ folia eius sunt sicut folia aristo. que ex vna radice oritur. **Vene.** Eius succus cū vino cōfert moribus: ⁊ est conferens morui canis rabiosi.

Caulis corp⁹ ē hūidū. **Ap̄.** phlematūz. 17. phlemate dīc q̄ ē frigidus: ⁊ sūt diuerse species caulis: vel fuerūt diuerse opiones: vel aut. i. telligit quātū ad prē sup̄ficiale q̄ ē cala ⁊ sicca. Et ē thirsus cuiuslibet plate: ⁊ sic habet a Plinio per totū librum suum.

De coriandro.

Cap. 144^m.

Coriandru qd ē. Aliud ē humiduz ⁊ aliū sic cū. Dixit Bal. q̄ ritus eius ē cōposita ⁊ qd in eo dīat ē terretas qnqz ⁊ aqueitas tepida: ⁊ i ipso ē pōticitas pua a stipticitate. **Ap̄** me vō aqueitas i ipso frida ē nō tepida oīno nisi sit pp̄ subaz subtilē calaz pmixta ei⁹ cui⁹ sepacio ab eo sit velox. Et **Hunai**z qdē dixit ē q̄ Bal. remouet frigus a coriandro p̄dicēdo **Dīa**. Ego at dīco q̄ testificati sunt iā frigus eius **Ruffus** ⁊ **Archigenes** ⁊ alij ab eis. **Plā.** Frīdū ē i fine p̄mi vsqz ad scd⁹: sic cū i scd⁹: ⁊ ap̄ filiū **Airegi** i tertio. **Ap̄** me vō ē declinās ad caliditātē puā. **Sz** Bal. i toro fac declinationē ad calitātē: ⁊ forsitan illō ē pp̄ subaz in ipso subtilē q̄ resoluūt et nō remanet cū bibi: ⁊ si nō pp̄ qd opz vt sit multitudo succi ei⁹ iterficiēs cū ifridatiōe. **Opa.** ⁊ pp̄. In ipso est stipticitas ⁊ stupor: ⁊ succ⁹ ei⁹ cū lacte sedat oēs for est pulsationē. **Ap̄.** ⁊ vō. Cōfert ap̄atib⁹ calis cū acetō ⁊ cerusa ⁊ oīo rosa. ⁊ cū melle ⁊ oīo scere: ⁊ vestigijs ignis p̄fici. Et cū faria fabaz: aut fauicb: aut faria ciceris scrophullis: qm̄ pmisceat cuz eis succus eius. **Ingt** Bal. cū resoluat scrophulas: q̄no q̄ ē frīdū. Et post qd dē est vt dicat ei pp̄ ip̄i⁹ pp̄ietatē: qm̄ i ipso ē suba subtili p̄fundas penetrās ⁊ p̄fundas: ⁊ nō p̄fundatur suba frīda: qm̄ qm̄ bibi resoluūt calz velociter ⁊ remāet agēs frīdū. ⁊ dixit nō sanat ex herisipila nisi qd ifridatū: aut pmixtū hūiori melico: aut flatico. **Mē.** capis. Cōfert vltigini facte a vapore cholico aut flegmatico: ⁊ epilic facte ex b: ⁊ ei⁹ pp̄ietas ē phibē vaporē a capite: ⁊ pp̄ b̄ ponit in cibo patiētis epilic ex vapore sto machi: ⁊ multitudo ei⁹ hūidi ⁊ ei⁹ sicci pmisceat sensuz. Et qd hūidū ē facit somnū ⁊ phibet fluxū sanguis. Et puluerizatio sicci ⁊ collutio ozis ex succo hūidi cōfert cola. **Mē.** ocu. Hūat tenebrositatē visus: ⁊ succ⁹ ei⁹ distillat sedat pulsationē i oculo: ⁊ pp̄ cū lacte mulieris: ⁊ qm̄ ex solijs ei⁹ sit ep̄l⁹ phibz fluxū mēbroruz ad oculū. **Mē.** abe. ⁊ pec. Cōfert tremori cordis calido ⁊ potat ex eo. 3. iij. cū aq̄ ligue arles ⁊ retinet spū tū sanguis. **Mem.** nut. Est tarde digōnis ⁊ p̄ortat stōchū calefactū: ⁊ qd de eo torrefactuz ē phibet vomitū. Et dī q̄ ip̄z sedat eructationē acidā post cibū: ⁊ si ita ē tūc fac illū p̄pea q̄ phibz vaporē ⁊ vomituz ei⁹. **Mē.** exp. Cōstingit semē ei⁹ torrefactū: ⁊ dī q̄ se mē ei⁹ cū rob solone eduē sp̄etes. Et coriandru qdem hūidū cū melle ⁊ oīo p̄fert ap̄atib⁹ calis testiculoruz. Et qd ex eo hūidū ē: qd sicci frāgit v̄tutē coit⁹ ⁊ erectionē v̄ge v̄sicādo sp̄ma. **Vene.** Luz ex succo bibi circiter. 3. iij. iterficiat qm̄ facit boiez possidere tristitiā ⁊ syncopiz: ⁊ nō opz vlt vt de eo multū sumas.

Super

De cane.

Cap. 145^m.

Canis. Deco. Urina canis admistrat sup verrucas: ⁊ qd dī dī lacte ei⁹ q̄ ip̄z abradit pilos: ⁊ phibz ortū piloz euulsoz ē vanuz ēz q̄ existiauit Bal. i locis plib⁹: ⁊ Bal. qdē scripsit canōes i qd dīgit q̄ sanguis canis phibz ortū piloz euulsozum. **Mem.** expul. **Ingt** Bal. De structus est sermo ei⁹ qui existimauit q̄ sanguis canis extrabat fetum. **Vene.** Sanguis canis rabiosi conuenit morui ipsius: ⁊ veneno sagitte armene.

De carne.

Cap. 146^m.

Caro qd ē. Carnes bone sunt: caro ouina q̄ cū calitate ē subtili: ⁊ iuueni tauroz: ⁊ capraz: ⁊ carnes illoz q̄ eis sūt pui sūt magis susceptibiles digōnis subtilioris nutriti. Et hedina qdē ē minoz sup̄fluitatū q̄ arietina. Caro at lactēs a lacte laudabili ē bda. A lacte vō nō laudabili ē mala. Et caro dcrepiti qd ē ex ouib⁹ ē mala: ⁊ sūt caro extenuati. Et caro nigri ē lenior ⁊ suauis oz. Et sūt caro masculi ⁊ rubea diuisa ex aialib⁹ plime piguedis ⁊ alba sūt leniores: ⁊ varia ē minoris nutriti: ⁊ natat i flōcho. **Elec.** Melior caro ⁊ digestibilis oz ē illa q̄ ē circa os. Et dītra qdē lenior ē: ⁊ melior ē sinistra: ⁊ q̄ ē i medio lacertoz mūdior ē carne nerno rū. Caro at laxa sup̄ quā nō ē neru⁹ fortasse ē suauis: ⁊ pp̄ q̄ ē pp̄ gnōnē lacis sic caro mamille: aut pp̄ gnationē saline sic caro radice ligue. Et ei⁹ qdē nutriti tū qm̄ digerit ē bonū: ⁊ i q̄bulā bozis ē flaticū. Multitudo vō nutriti ei⁹ nō ē nisi multitudo nutriti reliquaz carniū: ⁊ caro lacertoz nisi caro mamille ⁊ caro testiculoz galloz. min⁹ vō bona est q̄ creata ē ad b vt sit sustētaculū sic q̄ terit iter venas epaz ⁊ reliq̄. Et caro cordis ⁊ radice ei⁹ silis moro. Et mamille qdē nutriti ē bonū. Oz si i ea ē lac ē grossuz. Testiculoruz vō caro ē melior alijs. Et volucris vō caro melior est q̄ alduragi ⁊ gallinaz ⁊ subtilior eaz: ⁊ nō sūt cū nutriti carniuz alcubegi ⁊ atbeiz ⁊ alderarim. Ois p̄ terea aialis sicce cōplonis caro pui est melior sic caro hedi. **Jpa** enī ē bda. Capna vō nō ē bona multū: ⁊ ei⁹ hūior fortasse ē malus valde. **Dircina** at caro ē mala absolute. Et caro lupoz ē mala. Et oēs volucres magne aq̄tice ⁊ hītes colla longa: ⁊ pauo ⁊ milu⁹ ⁊ palus bus dure ⁊ alcata: ⁊ q̄rū plima gnatio ē melia: ⁊ q̄ eis sūt filia: ⁊ passeris oēs male sūt. Ale vō autū grossaz magnaz exercitātū sūt bōi ebimic: caro aut syluestris melior ē carne gazel cū sua vcliatōe ad meliā. Chūa ni vō dicūt ⁊ q̄ eos imitant q̄ melior caro syluestris ē caro porci syluestris. Flaz cū b q̄ ē lenior carni⁹ dō mestici ē forz nutriti i plimi: ⁊ ē velocis digōnis: ⁊ est melior q̄ ē p̄t i byeme. Opz p̄tera vt p̄sideret in dispōnib⁹ aialiū ēt i etate: ⁊ i loco sui past⁹: ⁊ sui exercitiū ⁊ reliquoz q̄ deā sūt i lacte. **Plā.** Caro auis oīno sicci⁹ ē carne q̄drupedis: ⁊ caro vaccina sicci⁹ ē carne capna. Caro at capna ē sicca ⁊ difficilioris digōnis carne ouina. Et caro veterē ē grossi nutriti ⁊ vebemētis calefactionis. Leporis vō caro est cala ⁊ sicca. Carnes magnaz auis ⁊ anlez ⁊ miluozum est grossa.

Anatis

Anatis vo caro z aquaticaz est vebemētis būditaſ: z est ppinqua in b̄ carni ouine. Et exiſtimauerūt qdaz q̄ caro eritij est humectatiua z caro piguis: z natium caro ē cala z humida. Opa. z ppe. Caro ē cib⁹ pfor tās corpus z ē cib⁹ magis ppique puerſiōis ad ſanguinē: z nutrimentū qdē eius q̄ in patella cocta ē: z ei⁹ que aſſata eſt: ē ſicc⁹: z nutrimentū eius q̄ elixata eſt: eſt humidius. Et eius qdē q̄ cocta eſt cū ſemib⁹ z muri z ſilicibus vti⁹ eſt vti⁹ ſemini⁹ eius. Pinguedo at z adeps ſūt mali nutrimentū z pauci z ſublenāt cibū: z nō ē cōueniēs ex eis: niſi q̄titas pua ſm mēſurā q̄ delectet. Salita vo caro q̄uis in p̄ncipio fuerit būda: tñ facta eſt deſiccatiua vebemētiorē h̄ns deſiccationē q̄ ois caro. Et eius nutrimentū eſt puſ. Et caro qdē piguis lenit vētrē cū paucitate ſui nutrimenti: z velocitate ſue puerſiōis ad ſuſoſitatē z cholaz z digerit velociter. Et caro illoz natiū deterior ē carne pigui: z ē mala i digōne z nutrimento: z eſt calidior z groſſior piguedine. Caro vaccina plimi eſt nutrimentū groſſa melica generas egritudines melicas: z q̄ melior eſt eius eſt caro vituloz. Carnē p̄terea vaccina diſſoluſit cortices melonū. Et melior qdē boza in qua comedit ē ver z p̄ncipia eſtaſ. Chiani at z q̄ eos imitant dicūt q̄ nō h̄nt cū groſſitudine ſua viſcoſitatē nutrimentū porci: neq; ei⁹ ſp̄ſitudine. Porcelloz at caro qui eſt nutrimentū p̄ fortitudine ſue reſolūōis: z vebemētia ſue būditaſ. Et caro qdē anaſ eſt plimi nutrimentū: nō tñ exiſtit in bonitate nutrimentū gallinaz z ſilicū: z vētres eaz ſunt ſuaues: z epata eaz ſūt bona ſuauiā in cibo z boni humoris. Caro aſcecrach ē frāgilita v̄toſitatū: z v̄ car nib⁹ lōginq; ab b̄ vt putrefiat: z q̄ par eſt piguis eſt cuius ſuba eſt ſiccior. Deco. Caro vaccina generat morpheas: adeps aſini ſylueſtris eſt bona p̄ano linita: z ſilr adeps anaſ ipinguat: z illd qd eſt aduſtū de carne arietū linitū ſup morpheas eſt vtile: z qd aduſtū eſt de carne ranaz alopicie. Apo. z bo. Caro vaccina gñat cancrū: z ſilr carnes groſſe z reſoluunt apata dura eis. Vul. z vl. Caro vaccina gñat ſcabie z ipetiginē malas: z ſilr carnes groſſe: z caro arietū aduſta linit ſup ipetiginē pueniēter. Inſtra iūc. Caro vaccina gñat leprā z elephantiā z varices: z ſilr carnes groſſe z pigues: z alleliati more emplī ſuppoſita ē bōa neruis iſtatis: in iure carnis leporis ſedēt podagrici z habētes dolores iūcturaz: z eius opatio ē p̄ria opōni iuris vulpis. Caro dānule admiſtraſ more emplī ſuper dolores iūcturaz poſita. Caro dozi aſini ſylueſtris cū olo coſtino ēplāſ ſup dolores iūcturaz. Adeps aſini ſylueſtris cū olo coſtino mollificata more emplī poſit ſup dolores dozi z v̄toſitatib⁹ groſſis. Et caro v̄pere p̄fert lepze ſz q̄ dcm ē i cap. ei⁹. Et caro eritij eſt bona lepze. Mē. ca. Caro vaccina z relique carnes groſſe male faciūt euenire alienationē p̄ exiccatiōez. Et caro dānule miſceſ cū vino z bibiſ pp ſoda. Mē. ocu. Linis carnis arietū p̄fert albugini oculi: carnes lupoz z h̄ntiū roſtra z vngues p̄ferūt oculo z p̄fortāt ipm. Mē. anbe. z pec. Lacer flumialis p̄fert extenuatis valde: z carnes pulloz excitāt p̄focationē niſi ace-

toſe. Mē. nuſ. Carnes groſſe p̄dicte igroſſant ſple nē: v̄ez acetofuſz vaccini cū coriādro ſicco z crocop̄ bibet curſum mēbroz ad ſtōchū: z caro alcata rememorat in ſūma eoz que p̄ferūt corruptiōi cōplenis et hydropiſi z oppilōni ſplenis z epaz: z melius eſt vt in hydropiſi p̄gelata ſumaf vt nō cōmoueāt ſitim. Quīdā at boiūz ſunt q̄ laudāt carnes lupoz ad frigus ſtomachi: z būditatez z v̄bilitatē ei⁹: z velocitas qdē v̄geſtiōis z v̄ſcenſiōis: z ambaz tarditas nō ſūt ſz groſſitudinez cibi z ſubtilitatez ei⁹. Caro enim porci ſylueſtris z domeſtici ſz q̄ dī eſt velocis digōnis z deſcenſiōis: z eſt forſ nutrimentū viſcoſi z groſſi: z carnes ceruoz cū groſſitudine ſua ſunt velocis deſcenſiōis: z caro gdeez ericij cū oxymelle p̄fert hydropiſi: z caro alcata p̄fert oppilōni epaz z debilitati eius: z corruptiōi cōplenis z hydropiſi: z carnes lupoz z h̄ntiū roſtra z vngues abhorret ſtōchus. Mē. expul. Carnes vacine p̄hibent attractionez cholē ad ſtōchū. Caro leporis aſſata eſt bona vlcereb⁹ iſteſtinoy. Caro ericij epicata cū oxymelle eſt bona dolozi renū: ius galli decrepiti eſt bonū colice: z egritudib⁹ melicis: z adeps aſini ſylueſtris cū olo coſtino eſt bona dolozi renū z v̄toſitatib⁹ groſſis: z caro lupoz z h̄ntiū roſtra z vngues eſt bona hemorroidib⁹. Jus carnis vacine acetofuſz eſt bonū ſoloni cholice. Abſcidit enī ipſam z ſilr p̄gelatio carnis eius cū coriādro z aceto: z acetofuſa tib⁹ ei ſilr: z coriādro ſicco z paucis croco. Et ſimilr carnes auiū aſſate aut nō aſſate p̄ſtrigūt vētrē z p̄pe alcubegi z ateagi z eis ſortior ē alcata z alchanebiri: z p̄pe cū elixat z auferat ab ea aq̄. Caro at camelli p̄uocat v̄zinā z carnes pigues vebemētius leniūt nām q̄ alie. Feb. Caro vaccina z ceruoz z bircoz ſylueſtris z magnaz auiūz facit euenire febres q̄rtanas. Venec. Caro dānule epiccata cū vino i potu accepta cōfert venenis. Caro arietū aduſta p̄fert morſib⁹ ſerpentū z ſcorpionū z algerarat: z cū vino canis rabioſi: z caro rane puncture vermium venenoforum.

De chryſomillis. Cap. 14. 7^m.

Chryſomilla. Elec. Meliora ſunt armenia: nō enī cito aduenit eis corruptio z acetofitas. Et cuz ſumunt chryſomilla opz vt accipiaſ maſticis z aniſi equalr pōdus. 3. i. vsq; ad 3. ij. i vino puro: aut vino de paſſis: aut paruz mellis. Alā. Sūt frida z būda i ſcdo: z oleū nucleoſū eſt calin z ſiccū i ſcdo. Opa. z ppe. Eoz humor eſt velocis putrefactiōis. Mē. nutri. Eoz iuſio ſedat ſitim. Et chryſomilla quidem conuenientiora ſunt ſtomacho q̄ perſica. Et armenia non corrupunt i ſtomacho neq; aceſcunt velociter. Ex eis vo que corum expellunt nocumētū eſt vt poſt ea ſumātur aniſum z maſtic in mīua: aut vino de paſſis z infrigidatū cum melle puro. Mem. expul. Oleum nuclei ipſoz confert hemorroidibus. Feb. Generant febres p̄pter velocitatem ſue putrefactiōis: verum iuſio ſiccorum confert febribus acutis.

Chryſomilla dicit Plinius in lib. 15. ca. 11. vocari ſpeciem cydoniorum incuſuris diſtincta colore ad aurum declinante.

EE 3

Bentilis

De calce.

Cap. 148^m.

Calce qd ē. Der calce significam cineritatē
torporis lapidosos et ostracos. Nā. Illa
qdē quā nō tetigit aqua: et illa quā aq teti-
git cum remanet extincta duobus diebus aut
tribus: tunc nō adurit: imo calefacit tñ: et abluta qdē est
secca. Opa. et p. Abscidit sanguis fluxus: et abluta est
exiccata sine mordicatione: et calx qdē qñ bibis cū olis
fit maturativa. Vul. et vlce. Corrodit carnem addi-
tā et abluta consolidat et pferit adustioni ignis valde.

De cypero.

Cap. 149^m.

Cypero qd est. Est radix plate filis porro et
legenti et nisi qz est subtilior et longior in plu-
ribus regionibus. Tenuis melius alius. Et dicitur
qz cypero idem cū creco abradit pilos. Elcc.

Melius est illud qd est spissius graue difficile ad frangē-
dū aromaticū: cū herba est breuis: et cū acredo est
vehemens. Opa. et ppe. In ipso est stipticitas pua et
exiccat sine mordicatione: et apert officina venarum: et ex-
nuat ventositates: et adurit sanguinem et ponit in epulis.
Deco. Colorem efficit bonum: et facit bonum odorem oris:
et induit sic dicit abradit pilos. Apsa. et bo. Consolidat ea
que sunt difficilis solidationis: et fissa et putrida et corro-
sa cū oleo de grano albadra. Instila iun. Valet ad
dolorē in ilijis et strigit dorsus et nervos: et ipsi multi-
tudo acgrit lepra. Mē. cap. Confert putredini na-
riū et oris et alcola: et mollificationi giglie: et augmentum
efficit in seruatiōe. Mē. nuf. Calefacit stōchū et epar.
Mē. expul. Extrahit lapidē et fragit ipsum: et cōfert dō-
stillationi vine: et debilitati vesice valde: et frigori ei
vehementer: et similiter operatur in renibus: et confert
frigori matricis valde: et pferit hemorroidibus. Feb.
Confert febribus antiquis.

Cyperum dia. siue ut alij dicunt erisception aut asphaltum. sed sal-
sum est. folia huius similia porro sed oblonga et tenuiora et dura. ascen-
dit aut de terra cubito vno et semi. basta huius angulosas silem unco:
que basta semē in capite generat. radices sub terra huius oblongas et
rotundas sicut oliua: qd a Plinio dicit palustris gladiolus. Sim.
Lipiron aut a Plinio dicit palustris gladiolus. Sim.

De cupressu.

Cap. 150^m.

Cupressu qd est. Floiat in syria arbor albe-
ret et romane cupressus: et in sapore ei sunt acre-
do et stipticitas pauca: et amaritudo pluri-
ma: et pōricitas ei est plus qz amaritudo et
calitas ei: acuitas est fin qstitate qua ei est in mē-
bris profunda: et facit puenire stipticitatē siue mordica-
tione et diuersificat a reliquis calefactiuis: qñ nō attra-
hit. Nā. Calia ē in p sicca et sebo. Quidā tñ existima-
uerūt qz ē frida valde: et iudicauerūt qz virtus ei ē cōpo-
sita: et calitas ei ē huius qstitate qua facit penetrare stipti-
citatē: et qua stipticitas ei profunda et puenit in mēbris.
Opa. et ppe. Folia et nux ei sunt stiptica: et in ipsa ē res-
solutio et resolutio humiditatis: et nux qdē ei fortior est oī re-
qz folia ipsi: et in ipsa ē vis faciēdi adherere et abscin-
dit sanguinem: ita qz remouet putredinem. Deco. Qñ
decoquitur cū aceto et lupinis et lini sup vngue remo-
uet ei vestigia: et ei folia delēt morpheā. Vul. et vlce.
Folia ei recētia et nux ei consolidat vulnera q sunt in mē-
bris duris cū fuerint recēter collecta: et pferit formice

Super

et herispile: et ppe cū farina ordeī. Instila lī. Flux
et folia ipsi bona sunt collo cū ex eis fit ipsi epulis: et cōse-
rūt cū farina ordeī supposita berispile et silib: et cōso-
tāt nervos et extenuat ramice more emplī supposita: et
roborat mollificationē et stringūt eam. Mē. ca. Qñ
terit nux cupressi multā cū ficub: et ponit lycini de eis
in narē sanat carnē additā: et decoctio eius cū aceto se-
dat dolorē dētiū. Mē. abe. et pec. Dāf ad bibēdum
cū vino nux ei ad sputū sanguis et ad difficultatē abe-
lit: et abelitū dilatatōis et ad tussim antiquā: et silt ei
decoctio. Mē. expul. Bibūt folia ei cū vino: et pferūt
difficultati inigēdi et cursui supfluitatū ad vesicā: et cō-
ferūt et vlcērib: que sunt in intestinis. Permu. Lo-
co eius ponitur medietas ponderis ipsius de cortice
granati: et pōdus ipsius de sarcocolla rubea.

De cancro.

Cap. 151^m.

Cancer fluuiat qd ē. Flor ē. Opa. et ppe.
Est difficil digonis et plimi nutrimenti: et ipz
qdē rectificat decoctio cū mē: et exbit res
acutas istas carni et spinas: huius marin ē sub-
tilior. Deco. Linis ei ē bonū fixuris pedū ex frigore:
et qd de eo adustū ē ponit in medicamētis morpheē et pā-
ni et pferit. Apo. et bo. Lacer fluuiat resoluūt apā ma-
gnū qñ ponit sup ea. Mē. abe. et pec. Laro ei pferit
ptisi: et ppe cū lacte asine: et ius ipsi ē. Mē. ex. Li-
nis ei ē bonū fixuris ani. Vene. Lōfē et morsui scor-
pionū et rutele more epili suppositū aut comest: et cinis
eius cū melle pferit ad morsus canis rabiosi bibitus: et
quādoqz sumitur ex eo cum frumento ad morsum ca-
nis rabiosi: et est notus. Et scies modum cure in caplo
de venenis. Et existimauerunt etiam qz quādo cū be-
darūgi appropinquat scorpionis moritur scorpio.

De cancro marino.

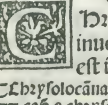
Cap. 152^m.

Cancer marini qd ē. Cū dicitur cancer marini no-
lumus itelligere p h oēs cācrū maris: imo
ipz cācrū q ppe huius oīa mēbra dura ut la-
pis. Opa. et ppe. Qd de eo adustū est
subtilius est reliquis adustis. Deco. Qd de eo adustū
est abstergit dētes: et olet pānū et lētignes. Vul. et vl.
Qd de eo adustū est desiccāt vlcerā: et pferit scabiei.
Mē. oeu. Prohibet lachrymas et resoluūt cū sale vni-
gulā et fit ex eo collyriū: et fricatur cum eo scabies pal-
pebrarum. Feb. Prohibet quartanam.

De chrysolocāna.

Cap. 153^m.

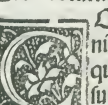

Chrysolocāna qd ē. Est atriplex que plimūz
inuenit in scemi. Nā. Frigidus et humidus
est in primo: et apud quosdā temperatus.

Chrysolocāna olus aureum significat a colore aureo. Plini lib.
27. cap. 8. chrysolocānum in pineto lactuce simile nascitur. Item
alibi genus chrysolocāni traditur flore aureo folijs oleris: cocutus
est ut olus molle. Sim.

De coturnicibus. i. qualeis.

Cap. 154^m.

Coturnices quid sunt. Ex comestione car-
nis earum timetur tberanus et spasmus: nō
quia comedant elleborum tñ: imo quia in
substantia earum est hec virtus: et existimo
qz nutrimentum earum ab elleboro est p-
pter spissitudinem complexionis.

De casia.

Secundo casu.

De casia.

Cap. 155^m.

Casia qd ē. Dī qd ē cortex radice mori al-
sceni. Et ē spēs pluriū: quaz vna ē rubea
boni saporis et odoris. Et altera spēs ei⁹ est
cui⁹ sapor ē sapor spice. Et ē spēs nigra ad
purpuritatem scelinās cui⁹ odor ē silis sandalo. Et est
spēs altera nigra horribil⁹ odoris subtil⁹ corticis fissa.
Et ē altera spēs ad albedinē scelinās porcini odoris.
Et ē spēs nigra subtilis cāne pcaua. Et dixerūt qdam
qd iuenit silē casie qd puerit⁹ ad cinamomū. Et dixe-
rūt ali⁹ qd iuenit sup arborem cinamomi casia bndi.
Et qnqz ē pūcta ipsi cinamomo: et casia existit i vtu-
te cinamomi: s; ē dibilior. Et bona ē illa qd cōlegit cinā-
momū. Elec. Melior ē illa qd est rubei coloris pura
plana: longi ligni: grosse cāne: subtilis foramis: solida
grossa boni odoris qd mordicat ligūa et strigit eaz. Al-
gra vō ē mala et qd de ea admistrat ē cortex ipsi⁹. Et i
ligno ei⁹ nō ē bonitas. Flā. Casia ē et sicca in secūdo.
Opa. 7. ppe. Est resolutiua ventositatū grossaz: et in
ipsa qdē sūt stipticitas et resolo cū acredine qd ē in ipsa et adiuvat
stiptica: et sua resolutiōe adiuvat solutiua: et ipsa cū eo
qd ē in ipsa de resolone et stipticitate: et subtiliatiōe cō-
fortat mēbra. Apo. 7. bo. Resoluit apata cala et fri-
gida in viscerib⁹. Vul. 7. vl. Linif cū melle super la-
ctea. Mē. ocu. Ponit i medicis oculi pp illd qd i ea
est de stipticitate et resolone. Mē. abe. 7. pec. Cōfert
pectori. Mē. nuf. Syrup⁹ ei⁹ pferit epati: et vinū in q
casia ifundit pferit stōcho. Mem. expul. Prouocat
vtrag ppe in qd qz eoz amboz fuerit cā humoris
grossi: et pferit dolorib⁹ renū et vesice: et qn fit enchatis-
ma in vcoctiōe ei⁹ valet dilatatōi mēcie: et ei⁹ lubrifi-
cationi: et silf sumus ei⁹ et syrup⁹ ei⁹: et vinū in q ipsa in-
fundit ē bonū difficultati vtrine: et existimauerūt qdaz
q ipsa fac abortū. Uen. Daf i potu ad venenū tyrie.

Casia. Dias. facit capitulū de casia lignea: et i cipit casia fistula in-
quit ples bz spēs: sed optia ē arabica: qd est grauissima colore sub-
ruffo coralli silis tenuis lenissima tactu lōga fistula gustu submor-
dax nescio cū qua calefactiōe odore aromatico plena: et i ore mista
vinū subtrahēs saporem. Et ē altera subnigella colore purpureo
plena odore minime suauis maxie nēcia medicine arti. Scda enī
est hec a supra dicta. Est tertia casia qd appellat blataos suauis odo-
re: et qz mltē alie sūt casie: tñ inanes et irrōnabiles sūt. Sim.

De cydonio.

Cap. 156^m.

Cydōniū qd ē. Qn abluir cinis ramoz et fo-
lioz ei⁹ ē sic thuria: et folia ipsi⁹ remanēt pp
puritatē stipticitatē eius: et rob pomoz ace-
scit pp illd qd i ipso ē d bñiditate aquea fri-
gida. Elec. Alsatū ē meli⁹ et magis pferēs: et ei⁹ qdē
assatio fit qn pcauat: et deiciunt grana ei⁹: et ponit in
ipso mel et linif luto corp⁹ ei⁹ et ponit i cinē. Flā. Fri-
gidū ē i fine pmi: sicca i pncipio scdi. Opa. 7. p. Est
stipticiū pfortatiuū fortiter: et flos ei⁹ ē et stiptic⁹ ē et silf
oleū ei⁹: et dulce ē min⁹ stipticiū: et semē ei⁹ ē lenitiuū si-
ne stipticitate: et pbi bz ipz cursuz supfluitatū ad visce-
ra. Deco. Retinet sudorē et pferit oleū ei⁹ fissure fri-
goris. Apo. 7. bo. Cōfert oleū ei⁹ formice. Vul. 7. vl.
Oleū ei⁹ ē vtile vlcērib⁹ scabiosis. Instr. iūc. Mul-
titudine comestitiōis ei⁹ gñat dolorē neruoz. Mē. ocu.

Tracta. II.

36

Assatiū ponit sup apata oculi cala. Mem. abe. 7. pec.
Ei⁹ succ⁹ pferit dilatatōi abelir⁹ et asmatis: et pbi bz spu-
tū sanguis: et canē ei⁹ pferit aspitati gutturis: et lenit cā-
nā pulmonis: et mucilago eius ēt humectat ipaz cānā.
Mē. nu. Cōfert vomitui et ebrietati et sedat fituz: et cō-
fortat stōchū recipiētē supfluitates syrup⁹ ei⁹ et ipsi⁹ i-
fusio: et qd v ipso elixatū ē: et ipso vtunt i scda mēsa sup
vinū et pbi bz ebrietatē: et fit ex eo syrup⁹ pfortas appe-
titū deiectū valde et mortuū: et pfortat stōchū: et pbi bz
vomitū flatulē. Mē. exp. Est puocatiuū et iā dcm ē
qd illd ē p accēs pñs pstrictionē ei⁹: et illd qd cū melle
elixatū ē: ē vebemēt⁹ puocatiuū: verūtū qnqz soluit
vētrē et nō pstrigit et gñat colicā et dolorē vētris pūgi-
tiū: et pferit dissinterie et retinet fluxū mēstruoz: et con-
fert arsure vtrine qn distillatur succus eius aut oleum
ipsius in virgā: et pferit oleū eius renibus et vesice: et qn
assumit post cibū soluit: adeo qd quādo plurimū ex eo
sumit extrahit cibum ante digestiōnez et clysterizatur
decoctio eius ad eminentiam ani et matricis.

Cydōniū. Plini⁹ i lib. 15. cap. 11. Cydonia mala grece cydonia et
creta i sola aduecta plura eoz gñā chrysomella incisuris distincta
colore ad auz iclinato: qd hō cādidiora pñtia cognōiant odorē p-
stāssimū: miora ex eodē gñē struthēa pñcia vō mltēa et. Sim.

De croco hortulano.

Cap. 157^m.

Roc⁹ hortulan⁹. Flā. Est cala i pñsic⁹ i
scdo. Opa. 7. p. In ipso ē stipticitas eqlis
cū maturatiōe. Deco. Mūdicat panū et
morpheā. Vul. 7. vl. Ponit cū aceto sup
ipetiginē. Mē. ca. Ex croco hortulano syluestri cū
fit linimentum cū melle confert cola puerorum.

De calamento.

Cap. 158^m.

Allamētū qd ē. Eius aliū ē flumiale: et aliud
mōtanū silē hyssopo i sapore: et silf folia ei⁹
sūt ei silia. Et ē alia spēs eius qd noiat alba
uiū. Et ē qdā spēs ei⁹ qd vocat calamitū hir-
ci: et vñs ei⁹ ē sic vñs alioz acris: et vñs syrupi ipsi⁹
est silis vñti syrupi albabasce: et calamētū qdē ē sube
subtil⁹ mōtanū forti⁹ ē flumiali. Opa. 7. p. Subtiliat
fortiter sua acuitate et amaritudine sui et ppe syluestre: et
pp illd ē rmbificatiuū vlcēratiuū: et cū bibif solū puo-
cat sudorē: et calefacē vebemēter p id qd ē hit ex pfun-
do corp⁹is: et icidit et exiccat: et calefacē valde. Deco.
Qn vcoqz et ppe qd recēs ē cū vino: et fit ex eo epīz
remouet vestigia nigra a corpe et occultationē q acci-
dit sub oculo. Vul. 7. vl. Mōtanū pferit rasire inte-
stinoz et rupture: et fit balneatio ex decoctione mōtani
ad pruritū et scabiē. Instr. iūc. Potus decoctionis
eius cōfert cōtractiōi lacertoz in carnibus et extremi-
tatibus suis. Et qnqz fit ex eo emplastrū ad sciaticā et
ad cutē et pmutat cōplonē: et extrahit ex pfundo: et qn
comedit et bibif post ipz aqua casei diebus pñuis cō-
fert elephātie et varicibus. Et illud qd noiat fel alba
uiū quādo bibif pferit spāsmo et linif ex eo podagra et
cōfert: et suffumigat cū eo: et cōfert potus calamēti le-
pre nō resolone sua tñ: sed sua icidiōe et subtiliatiōe ēt.
Mē. ca. Succus eius iterficat vñes in aure: et in ipso
est virtus faciēdi sōda. Et mōtanū qdē pferit vlcērib⁹
oris: et ē hit supfluitates ex vñisqz narib⁹: et illd qd est

EE 4

Bentilia

adustū de albauū strigit giginas. *Mē. anbe. z. pecc.*
Eius decoctio p̄fert dilatationi anbelitus z est fortis
in eētōde humoz viscosoz ex pectore p̄prie cū come-
dī cū ficub⁹: z p̄fert dolori latez. Et mōtanū qdē est
fortius illo: z albauū fac illud totū sup albauū vō ro-
ra acētū z sumit acetū ex eo qd est vicini t̄pis cū ace-
tositate: z odorat ip̄z syncopizatus z sanat: z calamen-
tū birci p̄fert tremori cordis. *Mē. nu.* Lōfert pauci-
tati appetitus z debilitati stōchi: z p̄prie syluestre sin-
gultui: z p̄fert patiētibus ictēritiā cū absterfione z ap-
tione sua z subtiliatiōe sua mēlicā z choliciā z silt dco-
ctio eius: z qñqz sit balneatio ex decoctiōe mōtani ad
illō: z sepaī ictēritiā: p̄fert hydropisī qñ comedī cum
ficub⁹: z ī mōtano qdē est virtus faciendi appetitū ci-
bi: z succus eius ē p̄ferēs hydropisī ēt: z albauum se-
dat nausē: z sit ex eo ēpl̄z cū cerato sup splenē z exte-
nuat eī: z silt calamētū birci: z est vebemēter cōferēs
tremori cordis stōchi z p̄turbatiōi z nausē. *Mē. ex.*
Eius decoctio puocat vinā: z p̄fert dolori pūgitū vē-
trīs z cholice passioni: z qñ teris cū dispōne sua aut
decoctur z bibis cū melle iterficit fetū: z puocat men-
strua: z qñqz fac vomere flegma. Et dixerūt qdā mō-
tanū abscidit coitū z p̄prie syluestre: z p̄hibz pollutio-
nē. Et syluestre qdē soluit vērē sufficiēter z p̄fert ma-
trici: z iterficit vīmes p̄cipue syluestre. Et mōtanū solu-
tione educit cholaz nigrā: z sit qd de eo sumit in potu
xx. kīrat cū iulep: z illud qñqz opaf spēs calamētū syl-
uestris: oia illa p̄fortant qñ p̄miscent cum aceto z rob-
pauco: z rectius qdē est vt teras z spargas sup acetū
cōmixtū cū aq z sale z bibas: z illō qd noīas albauū
ēbit supfluitates mēlicas ex via vīne: z calamētum
syluestre qñqz opaf oia illa. *Feb.* Bibis decoctio ei⁹
z p̄fert rigori: z silt inunctio ex olō in q ip̄z est decoctū.
Uene. Qñ bibis aut ex eo sit ēpl̄z p̄fert p̄cture ver-
mū venenosoz z app̄oximat lūiri ex eo in illo operi-
cautēriti: z qñ premis z bibis cū vino expellit venena
mortalia. Et suffumigatio ex folijs eius fugat vermes
venenosoz: z quādo sternitur etiā. Et syluestre est bo-
nuz puncture scorpionis. Et montanū quādo bibitur
succus eius cū decocto cōfert morui lupozum.

*Calamētū a greco calamitio: z nos nepitā vocam⁹. Macer her-
bam quā nepitā vulgari more vocam⁹: hāc medici greco calamitū
nomine dicunt calamētū montanū interdū cāpestre: vt Jo. sera.
dicunt Arabes de pulegio: fluitale hō vocant calamētū cōe vt p̄z
si legatur confectio Dias. calamētū in antidotario vniuersali cūz
eo qd scribitur in antidotario Jo. sera. z Ali. Sim.*

De cardamomo. Cap. 159^m.

*Cardamomū qd ē. Aliis est magnū sic cicer
nigrū: qd cū fragis iterius hz granū album
mordicās liguā: sic cubebe in q est aroma-
ticitas: z aliis est puū sic lens aromaticū ēt.
Flā. Calidū ē z sicū in tertio. Opa. z p̄p̄e. In ip̄o
cū calefactiōe est stipticitas z p̄prie ī illo qd hz caput:
z p̄prie in capite ip̄so. Mē. nutri. Lōfert vomitui et
nausē cum aqua masticis z vtriusqz granati.*

*Cardamomū duas hz spēs. ē nāqz mai⁹ qd dī Arabice beil: z mi-
nus qd dī helbane z ē masculus: vt p̄z p̄ Sera. S3 p̄li. lib. 12. cap.
13. qñuor ei⁹ gīa. viridissimū ac p̄igue acū angulis p̄umax frica-
ti: qd maxie laudat. p̄mū ei⁹ tūso candicās. tertiū breui⁹ atqz ni-
grius: peius tū variū z facile tritu odorif qz pui qz verius costo vi-
cinus ēē d̄z: boc z apud medos nascit. Reperitur et cardamomus*

Super

apud Dias. Cardamomum semen qd nascit in Arabia z in alijs lo-
cis: melius aut est de Armenia z comagemi: z de bosphoro veni-
ens. S3 eligendū est fragile z flauum plenū semine graue durū et
quasi lentū nō rugosū inclusum: z si fragatur paluerit lentū ēt: gñ
suū subamāz calefaciens odore suauī z graui zc. Sim.

De cordumēni. Cap. 160^m.

*Ordumēni. Flā. Calz ē z sicū in tertio.
Opa. z p̄p̄e. Est ex rubificatiōib⁹: z ī ip̄o est
virt⁹ liquefactiua: z p̄prietas ei⁹ ē p̄fortare
mēbra itriseca. Tul. z vl. Lōfert scabief
z ipetigini linitū cū aceto. Instr. iū. Lōfert egritudi-
nib⁹ nervoz z dolori anche ex slate: z p̄fert palysi z cō-
tusioni lacertoz. Mē. ca. Lōfert epīle bibitū in aq.
Mē. ābe. z pe. Cordumēni ē mūdificatiū pectoris:
sedatiū tussis. Mē. ex. Lōfert dolori p̄gitiū vē-
tris z vīnib⁹: z ascaridib⁹: z cū vino dolori renū z diffi-
cultati vīne. Et daf ī potu de co drakinet vīnuz cum
cortice radicis lauri ad lapidē: z ei⁹ fum⁹ iterfice fetum.
Uene. Lōfert mordicatiōi scorpionis z reliqs p̄ctur-
ris. Permu. Loco ei⁹ ponit harmel z ignantum.*

*Cordumēni Arabice est a greco extortum cardamomi da sylla-
ba longa modēui. Joannes serap. in descriptione pyrrace expo-
nit qd est carui agreste. Sim.*

De calamo aromatico. Cap. 161^m.

*Calam⁹ aromatic⁹. Elec. Melior ē ille qd
hyacintini coloris p̄pinqs bñs nodos: q in
plūma fragis frusta: z c⁹ cāna ē plena re sili-
tele arance: z ī admīstratiōe ei⁹ ē acuitas et
ei⁹ p̄ritū ē bōi odoris: z ē dclinas ad citrinitatē z albe-
dinē. Flā. Calz ē z sic⁹ vsqz ad scōz. Opa. z p̄p̄e.
Est subtiliatū z ī ip̄o ē stipticitas pauca cū acredie:
z ī suba ei⁹ sī terretas z acritas: z ē bōe cōmixtōis ad
ēqlitatē p̄tinēs: s ei⁹ ericatio ē maior: z ī ip̄o est suba
subtil⁹ sic ī reliqs spēs qd sit vt pip z cinamomū. Deco.
Lōfert occultatiōi sanguis mortui. Apo. z bo. Resol-
uit apata. Instr. iū. Lōfert p̄ritiōi lacertoz. Mē.
ocu. Abstergit visus. Mē. ābe. z pec. Sit cū eo eu-
patorio ī traicetorio in gutture: z p̄fert tussī solus: aut
cū gūma alboti. Mē. nu. Lōfert apati epaf z stōchi
cū melle z semie apij: vt ē valēs ad timorē. Mē. expl.
Prouocat ābo: z īpe cū semie apij p̄fert renib⁹: z distil-
latiōi vīe z p̄fert ei⁹ decoctio dolori m̄ficis bibita z se-
dēdo ī ea: z bibis cū melle z seie apij ad apata m̄ficis.*

*Calamus aromaticus deservit ab India fm Dias. dicitur Ara-
bice cala helderice. Sim.*

De centaurea. Cap. 162^m.

*Centaurē qd ē. Duaz ē spērū. f. maior z mi-
nor q nascit ī fine vris: z folia sūt sic ale-
stbil: z grossa duas hz spēs: albā z citrinaz ī
quaz capitib⁹ ē viriditas: z plāta ei⁹ ē ma-
gna sic almekenefati: z ip̄s⁹ potio ad febricitantes est
vsqz ad. 3. ij. herba vō ei⁹ ē siltis albausēgi mōtano z ē
farecon: z ei⁹ folia sī sic folia ruthe: z assumit qñqz suc-
cus ex ea qd ē viridis: z qñqz ex ea qd ē sicca: decoqz. n. in
aq donec aq ei⁹ vtutē assumat: deide aq illa rectificā-
tur. Flā. Lala z sicca ī t̄tio. Opa. z p̄p̄e. In ip̄a sē
absterfio z stipticitas z acredo: z p̄z dulcedis z eric-
catio: z ē sine mordicatiōe: z dī q si coquat cū carne ī
cisa pūgit ea. Tul. z vl. Que recēs ē mūdificat vul-
nera z sigillat vlcera ātiq: z q sicca ē ponit ī emplis z
solidat*

Solidat fistulas & vlcera profunda & vulnera mala: & qñ replent fistule & cetaurea & ligat rectificat eaz. dispō. Instr. iij. Cōfert attritiōi in lacertis & saniet i eis: & mi nor ppe. Et qñqz pferit clistē factū ex ea sciaticae & doz loribz nervoz & pñsidi corz: h̄ mior ē magis iuuatua ad oia illa. Cū qñ illa soluit solone educit aliqd sanguis subito: & qñqz fit clistē ex cinē ei⁹ cū aq ad illd. Mē. ābe & pe. Prohibet sputū sanguis pp suā stipticitatē & pferit qñ qñ ē: & qñ mīuta diffictati ābelit⁹: & dat i po tu & ea ponit. 3. ij. cū vīo i pleuresi fridat sputo sāguis. Mē. mē. Cōfert oppilationi epas & duritiei splenis. Mē. ex. Provoocat mēstrua & ērbat fetū & iterfic ver mes & puocat vīnāz dat i potū & ea pōb. 3. ij. ad dolo rez vētris pñgitiuū: & doloze mīcis & pferit colice. Et mioris qdē dcoctio qñqz soluedo educit cū flegmate & crudo humore cholera. Et pot⁹ duarū spērū eius qñ superfluit educit sanguinē solutione & pprie mīnoris. Cetaurea dnas hz spēs: est maior & mior. mior nōscit apud oēs: maior nō nō ē nō: nec fuit tpe Macri. plini in lib. 23. cap. 6. hac vī curat? Lbīrō cū herculis exercebat pñsidi pñtati arma sa gitta ei⁹ excidisset in pedē: qñ aliq ch pñsidi appellat: folia sūt la ta & oblonga serrata ambitu dēsa ab radice caules ternū genicula ta cubitoz in his capita ceu papauerū rē. vt Diasco. Sim.

De cartamo.

Cap. 163^m.

Artam⁹ qd ē. Ali⁹ ē domestic⁹: & ali⁹ sylue stris. Plā. Qui syluestris ē cals ē in scdo: sicc⁹ in tertio: & nō ē cals in p̄ sicc⁹ in scdo. Opa. & pp. Oleū ei⁹ p̄pinqū oleo vitice: verūm ē vbiū: & ē ex eis q̄ caleat lac currēs: & nutrimentū ei⁹ est mltē puitat. Mē. ābe. & pec. Mūdicat pect⁹ & cla rificat vocē. Mē. nu. Est malus stōchoz ipe caleat lac i stōcho. Mē. exp. Cōfert colice & solone educit flegma adustū qñ misceat cū scibus aut melle: & pferit coitū. Et oleū ei⁹ domestic⁹ ē soluit vētrē: & qñqz fit solō p ip̄s si ponat medulla granor ei⁹ i iure: aut fiat ex eo & ex amigdalīs & melle pillē: & sit qd & eis i potū sumit pōdus aut. iij. Et qñ sumunt d medulla ei⁹ & co sto & amigdalīs amaris tres anulufat: & anisi & nitri cu susqz corz aut. cū scibz siccis & melle: & rēcipit d co nux aut nuces due soluedo educit aqñitatē: & qñqz fit ex eo natif ad illd. Et ei⁹ pfectio est vt sumat & p̄misceat cū amigdalē excoctas & aniso & melle dcocto natifem: & su mat d eo spariz: & qñqz bibunt d medulla ei⁹ recēte. 3. p̄. ifuse in lib. aq cū. 3. penidiarū albarz tritaz & solone educit flā. Vene. Cōferūt folia syluestris aut fruct⁹ ei⁹ aut āboz cōmīrtio qñ in potū tribuunt cū vino ad pūcturā scō: p̄p̄is. Quidā aut hoīes dixerūt q si mor sus tenuerit in ore suo folia syluestris & fruct⁹ eius nō sentiet doloze: & quādo ea a se piecerit redibit dolor.

Carram⁹ vel cartamum ē croc⁹ hortulanus: cui⁹ flore tingit se ticū: cui⁹ semē iter laxatiua ponit: h̄ gnicus vocat. gre. & cū. Dia. gnicū folia bz oblonga & diuisa & aspera & spinosa & thyrsum bene longū & spinosum in quo sunt capita rotūda cū flore croceo: semē album habet oblongū & angulosum rē. dicitur arab. kartai. Sim.

De chitran.

Cap. 164^m.

Chitran qd est. Est arbor qñ noīat alcerbin: & virt⁹ sumi ei⁹ est sic virt⁹ sumi picis: & fit ex eo oleū cū sepatio est cū lana sic sepat ex pice. Plā. Est cala & sicca in q̄rto. Opa. & pp. Cōferuat corp⁹ mortuū & rubificat & cauterizat. Deco. Cōfert

lēdinib⁹ & pediculis: & iterficit vtrūqz adeo q̄ ēt i aia lib⁹. Vul. & vl. Fontē efficit carnē laxā: & pferit scabiei vsqz ad scabiē aialij: & ppe ei⁹ oleū habētib⁹ q̄tuor: & canib⁹ & camellis. Instr. iun. Cōfert pñsioni lacertoz & aggregatiōi puris & sanguis in eis & est medica mē elephatie & varicib⁹ deglutitū & linitū. Mē. cap. Est res maxima in sedando sodā frigidā linitū capiti. Et distillat in aurem & iterficit vermes auris. Et dī stillatur cū aqua byssopi in eaz ad tinnitū & sonitū. Et distillat de ipso cū aqua byssopi in dentē dolorosum & sedat doloze eius: & pferit dentibus corrosi. Mē. oeu. Acuit visus & abstergit vestigia vlcerū in oculo. Mē. ābe. & pec. Linif sup guttur ad ambas amigda las & doloze earū: & pferit deglutire ex eo. 3. i. 5. vlcerū bus pulmonis & sanat ea & pferit tussī antiq. Mē. nu. Fructus arboris ei⁹ est stomacho malus. Mē. exp. Interficat vermes in visceribus: & pprie clisteri facto cū eo & iterficat vermes oēs: & puocat mēstrua & in terficat fetū & corrumpit sperma: & quādoqz linif ex eo virga ante coitū p̄hibet ip̄neguationē. Et fructus ei⁹ que nominat scerbin est malus stomacho: & pferit ol stillationi vīne. Vene. Fit ex eo emplastrū super morsum serpentis habentis cornua: & datur cū vino ad potū leporis marini & soluit i adipe cerui & linitū ex eo mēbra & nō appropināt eis venenosi vermes.

De costo.

Cap. 165^m.

Costus quid est. Eius spēs sunt tres. Una earū est arabicus: & est albus lenis aroma ticus. Et secūda est indus qui est magis le nis. Et ille amarus est spēs grauis odoris qui nominat gariofilat⁹. Et istarū speciez minor est illa cuius odor est odor pini: & est ad nigre dinem tendens. Et qui de istis speciebus est romanus est similis afeunir: & habet odorem latū. Bonus autēz costus quandoqz falsificatur cū radicibus enule du ris: & propter illud nō mordicat linguā neqz hz odor rem forē. Ele. Melior est ille qui est albus rectus plenus nō corrosus: neqz fetidi odoris mordicat lin guā ledens: deinde indus niger lenis & niger ascerm⁹: & melior est marinus subtilis habens cortices. Plā. Est calidus in tertio siccus in scdo. Opa. & pp. In ipso est q̄litas amara & acris valde & caliditas & acre do adeo q̄ ipse vlcerat & pferit oi membro qd indiget calefactione: & vt ex eo extrahat humor ex profundo. Deco. Abstergit pānū cutis linitus cū aqua & melle. Vul. & vl. In ipso est vlceratio: & ille qui est amarus ericcat vlcera humida. Instr. iun. Cōfert mollifica tioni nervoz & pñsioni lacertoz: & est bonus sciaticae superpositus vt emplastrū. Mē. ca. Cōfert lythar gie. Mē. ābe. & pe. Cōfert doloze pectoris. Mē. exp. Provoocat mēstrua bibit⁹ & suffumigat⁹ in traie ctozio: & iterficat fetū: & puocat vīnā: & ērbat ascarides & vermes: & dat vires ad coitū: & ipe supponit ad do lozes mīcis & pferit dolozi mīcis frido bibit⁹: & sedē do i dcoctōe ei⁹: & mouet nāz qñ bibit cū vīo: & ipe nō dat vires ad coitū nisi pp hūiditatē supflūā istatiuā q̄ est in ipso. Feb. Cōfert rigori linit⁹ cū oleo. Vene.

Gentilis

Confert morisib⁹ oib⁹. i. morisui vipere z alijs qñ bibif
cū vino aut absinthio. Permu. Loco eius ponitur
piretri medietas ponderis ipsius.

Costus radix amara: iuenit aut in multis locis costū dulce scriptū
in pfectionib⁹. Sed nec vidi nec audiui ab aliquo vidisse. Simon.

De crocoma.

Cap. 166^m.

Crocoma qd ē. Dicit⁹ qd ē sex olei de croco.
Ele. Melior crocoma ē illa q ē bōi odo-
ris pōderosa nigra in q nō sunt ligna: z qñ
soluit tigit aq colore croci: z qñ masticat
tingit dētes tictura vebemēti remanēte. Opa. z pp.
Est calefactiua maturatiua. Mē. ocu. Virtus eius
est absterfina oculi: z oleū ei⁹ cōfert tenebrositati ei⁹.
Mē. exp. Proouocat vrinam.

Crocoma ē sex olei d croco s; An. S; a; h; Dia. z Sera. ē nāq cō-
fectio in antidotario scripta q recipit in diabirūdmis z i alio pfe-
ctionib⁹: z sūt ei pluerse cōpōnes: qñ vñā Cassius in suo antidota-
rio scribit: z Joānes Serap. in. s. cap. de diabirūdmis. dices q qñ
inuenit crocus pñmixtus: itelligi debet de hac pfectione. Sim.

De cambil.

Cap. 167^m.

Cambil qd ē. Semē est arenosuz qd coopit
rubedo q ē mior rubedie lapidis i selle bo-
nis rephi. Nā. Calz z sic ē i tito. Opa. z
pp. Fili⁹ Melaugue inqt. i ipō ē stipticitas vebemēti.
Mē. exp. Interficet vmes z ascarides z expellit eos.

Cambil arabice in tertio Almahoris. vbi dicit glo. q est terra ru-
bea minura: que affertur de media vt arena: que cū fricat sup ma-
nuz ingreditur cito: de qua fit vnguentū qd penetrat manū. Sim.

De climia auri.

Cap. 168^m.

Climia auri. Ele. Melior ē illa q aurea
ē vt cīcinus glaciē cinerici coloris recēs
z lamiosa grossior. Nā. Est eq̄lis ad sic-
citātē dclinas in tertio. Opa. z pp. Jpā
z qd ablutū est de ea sunt subtiliora climia argēti: z in
ipā sunt exiccatio z absterfio. Tul. z vl. Implet vul-
nera z mūdicat sordidities corp⁹: z corodit carnes eoz
additas: z incarnat vulnera fraudulenta. Mē. ocu.
Confert albugini oculi z initio aque z pfortat oculuz.

De climia argenti.

Cap. 169^m.

Climia argēti qd est. Qñq assumit climia
ex auro z argēto z qñq assumit ex ere z ex
marchasita: z ē sex q elenat sup locū i quo
fundit aut fum⁹: z illd qd submergit ē lami-
nosuz. Nā. Est p̄ima climie auri: s; ē fridiō. Opa.
z pp. In ipā s; exiccatioz absterfio cū eq̄litate absq
mordicatioē z ppe qd ablutū ē d ea: z ē puenictioz in
ēplis z ei⁹ exiccatio z absterfio i corpib⁹ tēpas s; min⁹
q i duras hñtib⁹ carnes. Tul. z vl. Cōfert vulneri-
b⁹ z vlcerib⁹ difficilib⁹ z hūdis puluerizata in empla.

De calcanto.

Cap. 170^m.

Calcātū. Nā. Calm est z sicē ad quartū.
Opa. z pp. Est exiccatiū iduratiū ipsi
latiū corp⁹ s; i ipō sūt pstrictio z adustio.
Tul. z vl. Cōfert fistulis nasi. Mē. cap.
Prohibet fluxū sanguis nariū: z qñ d eo distillat vna
stilla dissoluto in aq in nares mūdicat caput: z radix
ei⁹ est de sūma medicinarū mundificantū aurē pferēs
dolorib⁹ ei⁹ fridis z iterficet vermes. Mē. exp. Das-
tur in potu. z i. de eo cuz melle ad vermes z ascarides.
Vene. Expellit nocumentum fungoz.

Super

Calcantū z calcitis gre. spēs vitrioli. similz z colcotar qd est noi-
mē arabicū. Calcantos vō expōit in lib. de doctrina greca qd est
flos eris: z sine dubio h sonat nomē. nā chalcos grece est ces: antoz
vō flos. Pl. li. 34. ca. 12. atramentū sutorū qd calcātū vocat. Sed
Diascorides calcātū inqt spēs tres sūt. Una est que distillat ab ali-
quib⁹ cloacis z spissatur. z bec aq ex metallicis fabzicis distillat z
coauget z colligit. Secūda spēs in spelūcis inuenitur qd collectū
in vasis refunditur z ibi coagulat. Tertia hō species que dicit⁹
epton in hispania sit imbecillum decoloratum. Sim.

De colcotar.

Cap. 171^m.

Colcotar qd ē. Inqt Ba. alcacladis qñq cō-
uertit z sit colcotar. Nā. Est calm z sicē i
tertio. Opa. z pp. In ipō sūt adustio vebē-
mēs z pstrictio cursū sanguineoz z exiccatio: z adu-
stū est plurime exiccatiois z mioris mordicatiois z in
ipō ē cū stipticitate plima calitas plima. Jpā. z bo.
Cōfert fornicē z herisipile qñ linif cū aq coriandri: z
puluerizat sup fraudulētū z ambulatiū z adurit car-
nē additā z facit cucurbitē elcarā. Mē. ca. Cōfert flu-
xū sanguis nariū z apatib⁹ gigue. Mē. anbe. z pec.
Cōfert apostematū gauonis. Mē. ocu. Ponit in al-
cosol ad abstergendū z subtiliandū grossitudinē pal-
pebrarū. Mē. exp. Prohibet fluxū matricis.

Colcotar spēs vitrioli: vt supra in calcantum dictum est. Sim.

De canebiri.

Cap. 172^m.

Canebiri. Nā. Est calm in p. Opa. z pp.
Est s; bile absterfū i cūsuū. Inqt Pau. gñat
meliam z ppie illd qd cogit cū sale. Deco.
Abstergit pānū z morpheā: z s; veritatē ē res magis
inuatiua ad sorditē: comestū. n. z suppositū vt emplm
fmouet ipz i dieb⁹ paucis z h scit arabes. Tul. z vl.
Qñ ex folijs ei⁹ fit ēplz pferit vlcerib⁹ fraudulētis i ma-
milla. Mē. ca. Cū ei⁹ radice fit caput purgū pferit
hūditatib⁹ qñs i cerebro. Mē. abe. z pec. Apit op-
pilones plmonis z mūdicat ipz. Mē. nu. Apit op-
pilones epas z splenis. Mē. exp. Aq ei⁹ soluit veni-
trē z ē ēplm ad hcmoroidas: fmouet dolorē vētris
pūgitū z rsoluit duritiē mīcis: z ē hñt cbimos gros-
sos malos: z apit oppilones epatis z splenis. Vene.
Alcanebiri ē emplm pueniēs vñib⁹ venenosis oib⁹.

De cuso.

Cap. 173^m.

Cusus qd est. Ei⁹ spēs s; tres: nigra: alba: z
rubca: z oēs sunt acres z stiptice. vna qd ē
spēz ei⁹ ē qddā qd noiaf laudanū: z cusus
qd ē i radice ē laudanū aut alit⁹ abo. n. sūt
ppinqrū dispōnū. Nā. Nā ei⁹ ad calitatē dclinat z
fortasse i qbusdā gñib⁹ ei⁹ ē frig⁹: s; laudanū ipz ē calz
in fine ety. Opa. z pp. Est nociū nervis z i ipō ē sti-
pticitas: z ppe i folijs ei⁹: z i florib⁹ ipi⁹ ē pstrictio. Ille
vō q ex tota ei⁹ sūma noiaf laudanū ē calefactiū api-
tiū orificioz venaz z lenificatiū. Dec. Lachryma
ei⁹ ē iterficiēs pediculos absterfina. Laudanū aut cū
vio z orymelle abstergit vestigia vlcerz z aspitātē corp⁹:
z qñ misceat cū vio z myrra z oleo d myrto pphibet ca-
suz capilloz: verūti si pñit ad h vt pferat eis q s; sic
alopicia qñ ei⁹ resolo ē pauca. Tul. z vl. Decoctio
eius cū vino pferit plurimū vlcerib⁹: z fit ex eo empla-
strum z cōfert ambulationi fraudulenti: z fit ex eo ce-
ratuz ad adustionē ignis Instr. iun. Floccet nerulis.
Mē. ca. Qñ admistrat succ⁹ ei⁹ cū oleo irino z meli

le et nitro soluit soda atq. Et qñ accipit succ^o ei⁹ qñi ger ē et calcitr i cortice granati et distillat i aurē distillaz pti dentis dolorosi pferit. Et caput purgū faciū ex aq ei⁹ ē bonū ad purgādū caput: et sanat cursuz atiquū ad aurē: et exicat vlcera ei⁹. **Mē. nū.** Qñ ex recētē fit ēplz spleni cū aceto pferit. **Mē. exp.** Qñ bibunt tres annulsat v flore albi cū vio pferit dissinterie et bibat in die bis. Et qñ fit ex eo qñ recēs ē emplm et ex capitib⁹ ei⁹ puocat mēstrua. Et qñ fit ex eo suffumigatio post purgationē mēstruoz pphibet ipregnationē. Et ille q pu⁹ ē cū suppdit ex pte capis ei⁹ puocat mēstrua et ex hit fetū. Et ex laudano qdez fit suffumigatio ad secū dīnā: et vt abortū faciat: et flos ei⁹ stringit nās. **Vene.** Qñ bibit radiz ei⁹ cū aceto vīno pferit moriui rutele.

Culcus grece dicitur kīssos: et puro Alu. sic voluisse dicere. aliqui dicunt cīseos. Dia. multe sunt eius spēs: sed gñā sunt tria: alba et nigra et elix. alba dō semē albu affert: nigra nigrū aut croceū: quam multi dionysiam vocant. elix dō nō bz semē sed folia minuta et angulosa et grossa et ēst hedera. **Sim.**

C De canabe.

Cap. 174^m.

Canabes. **Opa. 7 pp.** Semē ei⁹ fugat vē tositates et exicat: et ē difficilis digōnis et mali hūoris et foris calefactōis: et qñ fixū ē: ē mioris nocumti: hī syrup⁹ acetosus et zuccharo expellit ei⁹ nocumtū. **Alpa. 7 bo.** Ex decoctōe radiz ei⁹ q ē sylvestris fit ēplm apatib⁹ calis et beris pile. **Mē. cap.** Cōferit succ^o ei⁹ et oleū ipi⁹ dolori auris. Et lauat cū succo folioz ei⁹ caput et pferit fursuris. **Et semē ei⁹ facit soda pp vehemētiā calefactōis et vaporatōnē ipsi⁹.** **Mē. nu.** Biana ei⁹ sunt difficilis digōnis et sunt mala stōcho. **Mē. exp.** Ex corticib⁹ eius qñ plurimū sumit ipse interfecit sperma.

C De chimolea.

Cap. 175^m.

Chimolea qd ē. Est lamiosa sic marmor alba splēdida bōa in sapore suo ē cāphorei tas. Et v ipsa est qdā q splēdore nō bz: oīs velociter est frāgibilis. **Alu. 7 v.** Cōfert adustioni ignis pprie cū aq et aceto: et qd ē ex ea adustū et lotū pferit vlcērib⁹ difficilib⁹ ad incarnandū.

Chimolea a hyaginolea vocat. alia ingre alba atq dēsa. alia purpurea et qñ piguis q pbatior ē: valde. n. frida et tactu et. **Plinius lib. 35. ca. 17.** i creta nascit. duo ei⁹ sūt gñā cādidi et ad purpurimū iclinās. **Cornelius celsus** cymoliā laudat sub cerulei coloris. **Sim.**

C De culcasia.

Cap. 176^m.

Culcasia qd ē. Est plāta i q ē assimilatio v alusne. **Ala. 7 sicca in p.** **Opa. 7 pp.** In ipsa ē salsedo cū stipticitate: et par tes ei⁹ nō sūt siles et cū istatōe pauca. **Mē. abe. 7 pec.** Fit ex ea gargarism⁹ cū lacte et sale ipi⁹: et i egypto decoq⁹ cū ea caro et frigit cū oleo et ē cib⁹ illic. **Mē. nū.** Solone educit aq⁹ citrinā: et ppe semē ei⁹ et succ^o ipsi⁹ et minorē ex ea vt nō debilitet. **Mē. exp.** Prouocat vīnā et generat sperma et expellit cholera et aquositatez cum facilitate: et potius ipsius fit ab vna tertia libe vīnū vsq ad duas tertia libe.

Culcasia que et culcas dicitur: sed tamen nōnulli faciunt differē tiam. Culcas enīz satis nota est apud mercatores nostros vtētes in syria: et ego vidi. **Plinius in lib. 21. ca. 29.** colocasiaz vocat. **Sim.**

C De charta.

Cap. 177^m.

Chartas. **Ala.** Calā est in prio: sicca i scdo. **Opa. 7 ppe.** Prohibet qd adustū est de ea fluxū sanguinis. **Alpa. 7 bo.** Qd de ea adu

stum est pphibet sabasat. **Mē. ca.** Qd de ea adustū est prohibet fluxum sanguinis narium.

C De caraf.

Cap. 178^m.

Caraf. **Ala.** Est qd est. Est illd qd dī chrysolocāna. **Ala.** Est calā ad 2^m: hūida i ipo. **Opa. 7 p.** In seie ei⁹ ē v⁹ lauātina hñitū cholāz.

Catarrh. dī ē chrysolocāna: q ē attriplex: et vtrūq a greco. nā vt ait Dia. catarrhō dī grece attriplex. sed vulgo chrysolocāna **Sim.**

C De cucurbita.

Cap. 179^m.

Cucurbita. **Ala.** Est frida et hūida i scdo.

Opa. 7 ppe. Illa q ē elixata nutrit aliq⁹ tulū: et velocis dīscēsiōis si nō corrūpit an digōnē pp cām aliq⁹ et nō gñat ex ea hūor

malus: aut si corrūpit i stōcho et misceat ei hūor malus ē tarde pstētē sic reliq fruct⁹: et hūor q ex ea gñat ē insipidus nisi dīscē ei aliqd qd sibi sit cōmirtū. nā si cū cydonijs cōmisceat hūor ei⁹ ē laudabil⁹ choliciis: et silt

si aq agreste et aq granati: v⁹ nocumtū qd ipsa affert colō duplicat: et v ppetate qdē ei⁹ ē qd gñat ex ea nu trimētū homogeneū ei qd ei associat. **Ala** si comedat cū synapi gñat ex ea hūor malus acris: aut cū sale ge

nerat ex ea hūor salis: aut cū stipticis gñat ex ea bu mor stiptic⁹: et ē oīno nocitūa qd dñat melia et fla et bōa cholici: et illa qdē q ē romana si igredit i medicis neq aliqd iprimū ifridatōis neq calefactōis: hī qñqz admistrat pp dīlectationē. **Mē. ca.** Succ^o ei⁹ sedat

dolorē auris calz et ppe cū oleo ro. et pferit apatib⁹ cere bz et sursen: et pferēs dolori gutturi. **Mē. abe. 7 pec.** Sauech cucurbita pferit tussī et dolori pectoris facit ex calitate. **Mē. nu.** Et decoctio pferit supfluitatib⁹ ca

lidis i stōcho et imouet eas: silt vīnū effusū i vacui tatē ei⁹: deide admistratū: et fit ex succo ei⁹ caput pur gū ad dolorē dētū valde: et abscedit sitim: et ex eis q gñant eg⁹ tudine stōchi valde vt ita stōchis pueroz et adolecētū et si ē medicamē nocumēti stōchi nisi vo

mit⁹: et nocumtū qd affer colō maximū est. **Mē. exp.** Qñ eius aq coquit cū melle et ponit in ipsa nitru lenit ventres: et silt qñ sepelit in prunis et decoquit sicut est et bibit eius aq cū zuccharo ipsa vehemēter nocet in

testinis et colon ppe. **Se.** Cōfert febrib⁹ cholericis. **Cucurbita.** i cocco et est bara.

C De cucumere.

Cap. 180^m.

Cucumer qd ē. Semē ei⁹ ē meli⁹ seie citruli: et ille q ē meliō et siltior ē matur⁹. **Ala.** Fridus ē et hūidus ad scd. **Opa. 7 ppe.** Sedat calitatē et cholāz: hī ei⁹ ebim⁹ ē ma

lus ppar⁹ ad putrefactionē: et excitās putrefactionē et febres pūas. bathecha vō ē velocioris corrūptōis qz ipse: et i eo qdē q maturus ē: ē absterisio: et semē ei⁹ ē me li⁹ seie citrulli. Citrullus vō lōgioris ē digōnis et discer rit i vīs crudus et gñat febres chronicas cū qdē no

cumētū expellit amcos a vehemētiā iflationis stōchi. **Alpa. 7 bo.** Donit folia ei⁹ cū melle sup seet flaticū et pferit ei. **Mē. ca.** Qñ hñtes syncopim calāz ipz odo rāt ruiniscūt. **Mē. nu.** Qñ admistrat sedat sitim et bon⁹ stōcho: verūti ipse raro digerit bñ: et qñ bibunt

de radice eius duo annulsat cū hydromelle facit vo mere humore subnlē. **Mē. exp.** In ipo sunt pūca tio et lenificatio: et pferit doloribus testiculoz et est cō

Gentilis

ueniens vesice: sed est minor batheca in puocatione. Vene. Folia eius conferunt morui canis rabiosi.

C De cucumere asinino. Cap. 181^m.

C Cucumer asininus qd ē. Est arbor cui⁹ col ligis succ⁹ h mō. Accipis fructus ei⁹ in fine etas postq⁹ ē citrin⁹ z suspēdis in pāno vt currat ei⁹ aq⁹ z colet z exicat i scutella sup cinerē z ponit sup tabulā i vmbra. Elc. Bon⁹ ē ille q⁹ ē citrin⁹ rect⁹ sic cucumer vere amaritudinis. Et bonus succ⁹ ē ille q⁹ ē alb⁹ planus q⁹ ē silis ceper⁹ z sup quē iā pterijt ānus. Flā. Est calst⁹ sic⁹ i tertio. Opa. z ppe. Est subtilis i solutiu⁹: z radix z folia ei⁹ z fruct⁹ ipsi⁹ abstergūt z resolone exicat: z cortex ei⁹ magis: z virt⁹ succi radices z fruct⁹ ipsi⁹ ē vna. Deco. Succ⁹ ei⁹ aut succ⁹ radices z folioz ipsi⁹ pferit icteritie. Et pul uerizatio ei⁹ qd de ipso sicci ē delet vestigia i p solidat ionib⁹ nigra z mūdificat forditie faciei. Apsa. z bo. Cū fit ex radice ipsi⁹ emplm cū saria orde resoluūt oē apha staticū ātiqū: z ē disruptiuū exituraz ppe cū gū ma alborin z ppe succ⁹ ei⁹. Tul. zvl. Qñ pulueris zatur qd de eo sicci ē sup scabiē z ipetigine pferit eis. Instr. iiii. Cōfert dolorib⁹ iūcturaz: z ei⁹ decoctio cly sterizata pferit sciaticē: z fit ex eo ēplz cū aceto sup po dagrā. Mē. ca. Succ⁹ ei⁹ resoluūt emigraneā gūstaz caput purgio scō ex eo cū lacte. Et si liniant cū eo na res cū lacte eābit supfluitates plurimas. Et pferit ga leate passioi z soda ātiq⁹. Et succ⁹ qd ē folioz ei⁹ ē debi lior. Cūq⁹ distillat succ⁹ i aurē sedat ei⁹ dolorē. Mē. ābe. z pec. Solō cū succo ei⁹ scā vebemētis ē iuuamē ti ei⁹ q anbelit⁹ malitiā bz z linif palatū ad pfoctionē staticā ex succo ei⁹ cū melle z oleo. Mē. nuf. Cōfert hydropisī eibendo aq⁹ sitatē mirabil⁹ sine nocumēto qñ i potu dat⁹ b radice ei⁹ annulat vn⁹ z semis. Et qñ bcoq⁹ media lib. ei⁹ cū duob⁹ kist vini z dānsi potu oi die tres annulat vsq⁹ ad .5. z qñ assumit de radice ei⁹ annulat. i. 5. aut b cōtice ei⁹ q⁹ rta anecume i die fac vo mē flā z ebolera rubeā. Et bibif cū aq⁹ mellis: z pferit vebemēter z māifeste: z puocat ābo facile sine lesioē: z si ē stōcho nociu⁹. Ex eis aut q⁹ faciūt solone q⁹ eo fit bōa ē vt succo ei⁹ dupliū salis admisceat: deide fiat ide pillē sic herb⁹ z bibant cū aq⁹ in vomitu aut sumit ali qd de eo dissolutū aq⁹: z linif ex eo radix ligue z qd se q⁹ ipaz. Et si vis vt velocius fiat z fortius fiat illd ex eo cū oleo z oleo de lilio. Et si supfluit def i potu ei⁹ q bibit vinū cū oleo: qñ qescē facit statiz. Si aut nō cō fert def sauch de ordeo cū aq⁹ frigida z aceto. Mē. exp. Solone educit flegma z sanguinē. Et succus ei⁹ puocat vrinā z menstrua z corūpit fetuz suppositus. Cucumer asininus vel agrestis appellat arabice reso. Serapio libro aggre. reso aucto. Dia. planta ei⁹ est ouleria in fructu ei⁹: qñ ipse est minor satis cucumē domestico z est in figura sua silis glā diōge: z folia ei⁹ silia folijs citrulli: sed radix ei⁹ est alba: nascitur in rupib⁹ z campis: z qd de ea administrat est succus fruct⁹ eius: suba ei⁹ est subtilis: z apoz ei⁹ est amarus: virt⁹ ei⁹ est que calefa cit z desiccet in scō gradu. Sal. s. simpliciuū pharmacop. cap. 93. i. caplo sykirij agri. i. cucumeris syluestris: succus eius fructus elactum nominant. cucurbita agrestis. i. bilonia.

C De cornu.

Cap. 182^m.

Ornu qd est. Cornu cerui z capre adustū abstergit dētes fortit⁹ z strigit gignā: z se dat dolore gingiue inflatē: z oz vt aduraf

Super

donec albescat. Mē. ocu. Cornu cerui adustūz al bificatū sicut sal ablutum pibet materias ab oculo. Mē. anbe. z pec. Cornu cerui adustūz ablutū sputo sanguinis pferit. Mē. nuf. Detumescere facit latus z nō nocet stōcho z consert icteritie. Mē. exp. Cor nu cerui adustum ablutū consert dissinterie.

C De curace.

Cap. 183^m.

c Tracis quid est. Est vitica.

C De catatul.

Cap. 184^m.

C Catatul. Flā. Est vbilis calitaz z vebemē tis siccitaz. Opa. z ppe. Bñat melācho lias. Mē. nuf. Consert hydropisī. Mē. expul. Consert solutioni ventris.

C De cokio.

Cap. 185^m.

C Okū qd est. Est aial marinuz: cui⁹ virtus est ppinq⁹ stuti aialis castorei. Mē. cap. Caro eius pferit epilepsie. Mē. exp. Cō fert pfoctioni matricis.

C Lokium est quoddam animal marinum: quod vulgo dicitur vi tulus marinus pilosum. Sim.

C De cubugi.

Cap. 186^m.

C Cubugi qd ē. Attungi cōicat ei in formis suis. Flā. Caro ei⁹ est de subtiliorib⁹ car nib⁹. Deco. Caro ei⁹ ipiguit. Mē. ābe. z pec. Caro eius abstergit cor. Mē. nuf.

Cōfert caro alcubugi hydropisīz pferit stōcho. Mē. exp. Caro ei⁹ ē leuis strigit z augmētū facit in coitu.

C Cubugi arabice perdit⁹ z algel. Sim.

C De cambura.

Cap. 187^m.

C Ambura. Mē. nuf. Quādo digeritur nu trit plurimum: sed est tarde digestionis.

C De cathimūkureis.

Cap. 188^m.

C Cathimūkureis. Dictuz est in capitulo de num. Mē. exp. Est bonū vlceribus renū z vesice.

C De calab.

Cap. 189^m.

C Alab qd ē. Est almes idū: z ē sile semini li ni z mar⁹ aliq⁹ tulū ad cineritatē vclinas. Flā. Est frigidū in scōo humidū in pmo. Mē. nu. Delet singulū. Mē. exp. frā git lapidē renū z vesice: z est bonū solutioni venuris.

C De caisur.

Cap. 190^m.

c Aisur quid est. Est alased: z iam dictum est de eo in capitulo spume maris.

C De cot.

Cap. 191^m.

C Ot qd ē. Est alisticat z noiat ēt alfasafat. s. viridis z est cibus aialiū oium. Instr. iiii. Oleū alcot est res magis cōferens tremori z remouet eum fm omnes.

C Lot z alisti z alfasafat z radhab: z ē ei⁹ expō hūida seu virēz apō dia. vocat medica: z puro q⁹ fit spēs trifoliū sic vī p Serap. Sim.

C De cinere.

Cap. 192^m.

C Inis. Opa. z ppe. Dis ē absterfū⁹ exicca tu⁹ q⁹ uis diūstificet: z ablutio minuit ei⁹ ab sterfionē z acqrit ei glutinationē z exiccatio nē sine mordicatōe. Aq⁹ vō cieris igredit⁹ i medicis pu trefaciētib⁹. Et fortior eaz ē cinis fici z lacticinij. Et absterfio reliq⁹ū aq⁹ū cineris z siccitas sūt miores q⁹ istaz duaz: z cinis alnescriō ē absterfū⁹ z putrefacti uus: z cinis lignoz stipticoz sicut quercus z reliquoz retiet sāguinē. Apsa. z bo. Cinis alatababagi sup sca

Secundo can.

biē z ipetiginē liniū z p̄fert. Mē.ocu. Linis almeze-
rion acutū visūz. Mē.anbe. z pec. Linis almezerion
p̄fert squinantie z p̄prie cum diabirundinis.
C Linis latine arabice dicitur mamad: grece teta.

C De cera. Cap. 193^m.
Era qd est. Dicta ē i capitulo de min. Mē.
expul. Addit in coitu z puocat.

C De capillo algal. Cap. 194^m.
Apillus algal qd ē. Est plāta q cū suis cra-
dicat venis: z color ipsi est iter rubedinē z
nigredinē: z vene ei⁹ sup̄ma ei⁹ sūt plana
curuata. Flā. Est calidus z sicc⁹. Mē.
ābe. z pec. Mūdicat pect⁹ z pulmonez.

C Capillus algal arabice: sed per se berseegasten. latine coriādrū
putei: vel capillus porcinus: vel capillus veneris: grece bo adian-
ton. Sera. libro aggrega. ca. berseegasten aucto. Dia. berseegastē. i.
capillus veneris: est herba cui⁹ folia filia sunt folijs coriādrū z bz
stipites duos subiles lōgitudine palmi vniū: z nō bz cruos: neq⁹
floz: neq⁹ fructū siue semē: z bz radicē in qua nō ē vtilitas. nascit⁹
locis vmbrosis z parietib⁹ speluncarū humidarū zc.

C De capillis. Cap. 195^m.
Apilli. Flā. Capilli adusti sūt calefactiui z
exiccatiui fortit⁹ Dec. Adusti abstergūt
dentes: z aq⁹ eoz fac nasci capillos. Tul.
zvl. Exiccāt capilli adusti vlcera hūida z
sordida z tremula fortiter. Mē. cap. Capilli adusti
abstergūt dētes. Vene. Capilli bois cum aceto in
modū emplastri ponunt sup̄ moriūz canis rabiosi.

C De casurudar. Cap. 196^m.
Casurudar qd ē. De sanguine ingt ē galāge.
Flā. Est calid⁹ z sicc⁹. Opa. z ppe. Est
f̄solutiū liquefactiū. Mē. exp. Cōfert
colice z dolori renū: z augmentū efficit in
coitu: z plurimū p̄prietatis eius est in dolore renū.
C Casurudar fm Aui. aucto. De sanguine est galanga. Sim.

C De cassia fistula. Cap. 197^m.
Cassia fistula qd ē. Alia ē kebulta: alia egyptia.
Ele. Melior ē illa q sumit a cānarū q est splēdidior z pignior. Et melior cāna
ipsi⁹ ē illa q splēdida ē z plana. Flā. Est
eqlis i calitate z siccitate: z ē hūida. Opa. z ppe. Est
f̄solutiua lenitiua. Aps. z bo. Cōfert apatib⁹ calis i
viscerib⁹ z p̄prie gutture qn ex ea fit gargarisim⁹ cū aq⁹
solatri: z liniū sup̄ apata dura z p̄fert eis. Instr. iunc.
Linum ex ea podagrat i f̄cture dolorose. Mē. ābe.
z pec. Qn dissoluī manib⁹ i aq⁹ coriādrū hūidi cū spu
ma psilij: z deide sit ex ea gargarisim⁹ p̄fert p̄focatiōi.
Mē. nūf. Mūdicat epas z p̄fert icteritie z dolori
epas. Mē. exp. Est lenificatiua vētris: z edue cho-
lerā adustā z flegma: z soluit sine nocumento z absq⁹
mordicatiōe adeo q ipsa est pueniēs p̄gnatib⁹ z soluit
eas. Perm. Loco ei⁹ pōit ponb. s. ipi⁹ s tereniabin:
z triplū pōderis ipsi⁹ de carne passe: z octaua pōderis
z ipsius de turbib⁹ z qnq⁹ ponit loco passe liquiritia.
C Cassia fistula. Dy. facit caplin de cassia lignea: z incipit cassia fi-
stula. inquit plures habet species sed optima est ara. que est gra-
uissima colore subzuffo corallis similis tenuis lenissima tactu lon-
ga fistula gustu submordax nescio cū qua calefactione odore aro-
matico plena: z in ore missa vini subtrahens sapore zc. Sim.

C De carnub. Cap. 198^m.
C Arnub. Ele. Melior ē illa q ē s̄ scmi alna-
batbia. Flā. Abatbia ē vebemētoris sic-

Tracta. II.

39

citatis z frigiditatis. Opa. z ppe. Illa que est de sce-
mi est exiccatiua s̄ptica: z similiter fructus ei⁹: versū
tamē in ipsa ē dulcedoz cū s̄ strigit. Et nabathia qd ē
ē vebemētoris siccitaz z exiccatiōis: z si mordicat. Et
nabathia comedit hūida: z hūior ei⁹ est grauis malus.
Deco. Qn fricant s̄ruce cū carnub nabathia imatu-
ra vebemē delet eas oino. Mē. ca. Collutio ei⁹ ex s̄
coctōe ei⁹ ē bōa dolori dētū. Mē. nu. Illa q ē s̄ sce-
mi hūida stōcho mala ē z si digerit: z siccā ē tardioris
digōnis z s̄scēsiōis. Ingt Sal. medulla hui⁹ fruct⁹ nō
d̄fert ad f̄gionē aliā: z aliēbut ē bōa icteritie. Mē. ex.
Encatissima i d̄coctōe ei⁹ s̄cm p̄fortat anū: z i ipa ē puo-
catio: z ppe q nutrita ē cū p̄gelatovue: z illa s̄ scmi q
hūida ē soluit: z siccā strigit: z p̄fert soloni vētr. Et na-
batbia p̄fert fluxui mēstruoz sup̄fluo comesta z sup-
posita. Et aliēbut ē bōa dōldi vētr: p̄gigitinoz soloni.
C Carnub ara. carnubia xilliqua que xillocaraca grece dicitur: sed
arabice carnub. Simon.

Cebul qd ē dī q ē tebiderē. Flā. Frida ē z
siccā i p̄ z ppe radix ei⁹ recēs. Opa. z
pp. Tūit ei⁹ ē s̄ptica z i ipa ē mordicatio z p̄hibet
ei⁹ succ⁹ attractionē māez ad viscera. Tul. z vl. Cō-
fert vulnerib⁹ recētib⁹ qn pōit sup̄ ea z ppe radix ei⁹ z
i ipa ē p̄solidatio. Mē. ca. Prohibet catarrhos oēs.
Mē. ocu. De succo ei⁹ z ipa d̄cocta i vīo z melle z in
pōdē eq̄lt sup̄ pōit i medicamie qd ad oculū ē bonū:
z illi⁹ qdē medicamie cōpō ē h. Sumit succus ei⁹ z me-
dictas ei⁹ s̄ myrra z s̄ ei⁹ s̄ pipe z s̄ ei⁹ s̄ olibano z p̄
miscēt z ē medicamē bonū. Et oz qdē vt i ponat i va-
se eneo. Mē. nu. Abscidit semē z radix ei⁹ vomitū z
p̄hibet attractionē fieri ad stōchū: z sem ei⁹ oino pue-
niēs ē stōcho. Semē ei⁹ d̄glutitū ē puocatiū z disru-
ptiū lapidis pp illū qd i ipa s̄ siccitate cū amaritudine
Et sūt radix ei⁹ z decoctio eius p̄fert vlcerib⁹ vesice.

C De cubeze. Cap. 199^m.
Cubeze qd ē. Est spēs maluc: z dicit qdā q
cubeze ē sylvestris: z muluchia ē domestica.
Et cubeze qd ē spēs qdā q dī muluchia ar-
borea z ipa ē altera z ē olus iudaicū: z si ē lōgū qn sit
spēs ei⁹ z ē melior q sit i ipa. Ele. Sylvestris ē subti-
lior z siccior: z fortitudo aqueitaz domestice miorat ex
vīute ei⁹. Flā. Est frida z hūida i p̄: dī q domestica
est cala z siccā: z hui⁹ qdē vbi dicto fuit Paulus: z vī
q fuit ei⁹ itērio ad olus iudaicū qm ipz noiaf almulu-
chia. Opa. z ppe. In ipa ē lenificatio: z ē subtilior q
atriplex: z s̄ssior s̄cla sylvestri: z s̄stilior z siccior: z dī
q domestica calefac parūp z d̄scēdit velocit p̄ hūi-
ditatē z viscositatē suā: z ppe cū almuri z oleo: z ē eq̄-
lis digōnis: z ei⁹ hūiditas s̄z q dī ē s̄ssior hūiditate la-
ctuce. Ingt Paulus: z ipa p̄strigit z carmiat z f̄solut
sine mordicatiōe: z vī q ipē voluit p̄ illū olus iudaicū.
Aps. z bo. Ipsa p̄fert formice z herispile: folia sylue-
stris cū oliuis p̄ferūt adustioni ignis: z sūt ei⁹ d̄coctio
embrocata: z domestica qdē p̄fert iceptiōi apatis ca-
lidi z additōi ei⁹. Tul. zvl. Qn masticat cū sale cru-
da z ponit sup̄ fistulas p̄fert eis z ppe puis z i oculo.
Mē. ca. Fit ex ea emplm vlcerib⁹ capis cū vīa. z cō-
fert eis valde z masticat ad cola. Mē. ocu. Qn ma-
sticant folia ei⁹ z admistrant ex eis cū pauco sale mū-

AD

DL

TIO

Gentilis

dificat fistulas oculi et facit nasci carnē. *Mē. anbe. et pec. Folia et flos ei leniunt pectus: et faciunt exuberare lac et sedant tussim eueniētē a calitate et siccitate: et semē ei est illud quod de ea est melius in remouēdo asperitatem pectoris. Mē. nuf. Domestica est mala stōcho: et in ipsa est aptio epas. Mē. exp. Flos ei perfert vlceribus renū et vesice bibiti cū oleo et linitur. Et semē mulchie perfert rasurē et vlceribus testinoz: et ramī alcubeze domesticę perfert itestis et vesice leniēdo nām et doloribz eoz: et illud quod bibi aq eoz et fit ex ea syrūp. Et eius decoctio perfert duritię nificis sedēdo i ea et faciēdo cū ea enema: et in ipsa est virtus puocās vrinā. Et de alcubeze quod syluestri que cū sole reuertit est que solū nit humore crudū et ebolerā: et quicqz supfluit et solone educit sanguinē. Tene. Folia eius sedant pīcturā vespe more emplastri supposita et pprie cū oleo: et silt bibi semē eius et vomit semp et perfert moriū rutele.*

Alcubeze fm Alii. hoc caplo est mala: cubezi arabici.

De caucho.

Cap. 200^m.

t. celiadā

Cauchū quod est. Dixerūt qdaz qd ē vene. Et ipsa quod dicit memirē. Et dixerūt aliq que deest est parua memiren: et que magna est alguardaione. Opa. et pp. Est quod dā genus ei parū calidū vlceratiū. Apsa. et bo. Ponit cū vino sup formicā et perfert. Tūl. et vl. Que pua est eradicat scabię. Mē. cap. Masticea eius radix sedat dolorē dentis. Mē. oca. Quando bibi succus ei super prunas donec ad medietatē deueniat acuit visum. Et quādo excecatur pullus hirūdinis affert ei mater hanc plantam et redit ad ipsum visus et additur visus eius et ppter hoc nominatur hirūdina.

De canderos.

Cap. 201^m.

Canderos quod est. Est triticū romanū. Apsa. Si nutrimentū est fridius nutrimentō tritici et minoris nutrimentū est cū b bone digestionis plurimi nutrimenti fortis grossi. *Canderos arabi. vel caderusum. gre. canderos vel canderos. latine vo triticū romanū vel ordeiū romanū: et ē ordeū cui nō est cortex.*

De cameleon.

Cap. 202^m.

Cameleon. Opa. et ppe. Ad bibi et aliq: sed administrat exterius. Et est in summa abstergentiū exterius et in emplastris lenificantiū et resoluentiū. Deco. Lini sup morpheā. Tūl. et vl. Lini sup scabię et ipetiginē: et fit ex eo emplm vlceribz corrosiuis. Mē. nuf. Dā in potu de radicibz albi et subesin in vino: et iunat ide habēs hydropisim. Mē. exp. Radices albi interficiunt vermes. Tene. Quod nigrū est interficit.

Cameleon an sit cameleonta ignoro. In aliquibz vides concordare cū Diasco. et sicut cōfute de vtraq loquit: sic scribitur. Sim.

De charatin.

Cap. 203^m.

Charatin. Apsa. Opz bz qd existio qd sit ca lidū. Tūl. et vl. Ex eo quod ptritū ē fit emplastrū vulneribz neruoz et nō dissoluit ab eis p tres dies et est iuuatiū valde. Mē. ca. Si decoctio cū adipe anseris perfert dolori auris: et quicqz distillat cū oleo sup lat: diuersum a dēte dolo roso. Mē. nuf. Sanat qd bibi cū vino ab icteritia. Mē. exp. Teris multū et datur ad bibendū cū vino et puocat vrinam et cōfert lapidi illud etiā.

Super

Charatin arabi. lumbici terrestres sculi. Sim.

De cobzbague.

Cap. 204^m.

Cobzbague quod est. Est granū pūi sile carda momo quod affert de selauonia. Apsa. Est ca lidū et siccū i tertio. Opa. et ppe. Si vti ē vt gariohil: et abstēgit et subtiliat: et ē subtili cardamomo. Mē. nu. Est bonū stōcho et pati frigidis: et est melius stōcho qd cardamomū et retinet vomitum.

Cobzbague sic ab Alii. scribit: sz in arabico cobzbaga. dixit mibi arabs qd ē nux rarch: qd vulgo dicit melegeta co qd gna ei silant mell ce granis. et si bē: falsū ē qd scribit qd portauit de selauonia. Sim.

De cauda equi.

Cap. 205^m.

Cauda equi quod est. Est plāta nascēs in locis cōcauis et vallibz: bñs stipites pcauos ad rube dinē declinātes aspos duos nodosa cū nodis iratibz: et apd nodos sē sē folia squinati munda spissa: et adhēt arbori cui appropinqt: deide gñant ex ea exrēitates ples sē cauda eqz bz radicē durā. Apsa. Est frida i p: siccā i scdo. Opa. et ppe. Est stiptica et ppe succo ei: et ē vebemētis exccatōis sine modica tōde: et ē valde iuuatiua ad fluxū sang. Tūl. et vl. Cō solidat vlcera et vulnera mirabiliter: si i eis sit nerui pso lidat ēt. Instr. iun. Cōfert qd lini: aut fit ex ea emplastz attritiōi mediū lacertoz et fit ex ea eplm itestis. Mē. nu. Cōfert apatibz stōchi et epatis et hydropisi. *Cauda eq. dy. hippozis aut anabasis: nascit locis humidis et in monumētis: dātas bz ruffas et asperas et nodosas: que baste qd qd vicinū bñt alligat: in qd folia sunt acuta et tenera et lunci similia et spissa sur sum ascendētia. beccqz alluotōis de pariete depēdet comis plena abundantibz et nigris sicut cauda equi que sunt lignose et dure. est alia hippozis comas minores hñs et albas et molles et. aliq iposeia vocatur. sed arabice obene balchul. Sim.*

Calmairā quod est. Est scelabrian albumenū.

Apsa. Ingt silt mēsaugue: et in ipo ē calitas et ē siccū i scdo: et ples hoīuz dicit qd ē fri dū cū ei calitate calefact: nō ledat: sz iudiciū frigidis ei ē i p. Sz qd veri ē: ē qd vti ē cōposita ex calitate et friditate: polt ē vt sit friditas i ipo vincēs. Opa. et ppe. Cōfert calefactis et ppe qd roza sup cū aq ro. Tūl. et vl. Fit ex eo eplm adustioi. Mē. ca. Cōfert valde ad cola albumenū: et aperit oppilones cerebri. Mē. exp. Albumenū dā in potu semē frictū ad fluxū vētris antiquū cū oleo ro. et aqua frigida.

De cantaridibus.

Cap. 206^m.

Cantaridibus. Apsa. Dixerūt qdā qd ē supflue calitas: et dixerūt aliq qd ē cala et siccā i tertio: sz p ē veri. Opa. et p. Est acris acuta putrefactiua adustiu. Dec. Eradicat verrucas linita et fit ex ea ceratū et lini ex eo albedo vnguis et perfert ei: et eradicat vnguē mollificatū velocit qd fit ex ea eplm et imouet morpheā: et albaras linita cū aceto: et qd ex ea trita cū synapi fit linitū fac nasci capillos: et silt qd coq cū oleo donec ipsificet. Apsa. et bo. Lini sup apata cancerosa et resoluūt ea. Tūl. et vl. Lini sup scabię et ipetiginē. Mē. oca. Ingt silt mēsaugue. Ipa icidit vngula valde. Mē. nu. Parū de ea puocat vrinā valde adeo qd vti ē hydropis. Mē. exp. Parū de ea puocat vrinā valde: et parū de ea et adiunat medicas puocatiuas ad puocādū absqz nocumēto et puocat mēstrua et facit abortū. Dixerūt qdā. Dā in potu vna eaz ei qd cōquerit de vesi ca sua et fit ex ea cura et perfert: et dā in potu tres ta

AD. DI. TIO

Secundo can.

sanagi de ea 7 exulcerat vesicā. Ingt Sal. q ipa exulcerat vesicā: ppea qz facit mās acutas declinare ad eā a qbus corp⁹ nō euacuaf cū pprictate que est in ipa. Cantaris cantarida etiam dicitur apud Auicē. arabice vō vocatur oberire. Sim.

De cola.

Cap. 207^m.

Cola. Alā. Lola cutiū calā ē 7 sicca i p: 7 co la pisciū mioris ē calitas vey ē sicca. Opa. 7 ppe. Di cole icti vō glutinativa ericcatia ua. Deco. Lola d piscib⁹ pōif i symplasma tib⁹: 7 pōif in medicis albaras. qñ adurif cola d co rīs 7 cola coij vaccini 7 lauaf stat loco thutie i cura tiōe ledinū. Alpa. 7 bo. Lola de coijz linif sup saba fat: 7 pferf vesicis adustiois: 7 silt cola de piscib⁹: 7 co la de coijz vaccinis qñ linif cū aceto sup ipeti ginē 7 scabiē excoziabile cū si ē vehemētis pfunditaf pferf: 7 qñ linif cū melle 7 aceto sup vulnera pferf eis 7 pōif cola de piscib⁹ in emplastris scabiei vlcerose 7 cōfert. Mē. cap. Lola de piscib⁹ ponif in emplastris vlcerū capitis 7 pferf. Mē. anbe. 7 pec. Lola d piscib⁹ daf in potu cum aceto ad spūtū sanguinis: 7 ingreditur in forbitionibus que sunt ad spūtū sanguinis.

Cola est gluten. idē taurocola que fit de coijz. icticola que fit de pifice: farocola qz carnes glutinet. chylocola qz aurū. 7 ylorola qz lignū 7 cetera hmoi multa a quo colesit: apud nos cola p glutino qd fit de coijz vel de pifice tm accipitur. Sim.

Capitulum de littera. D.

De digitis citrinis.

Cap. 208^m.

Digit citrini qd ē. Ei⁹ figura ē sic vola ma n⁹ cōmixta ex citrinitate 7 albedine: 7 ē du ra i q ē paz dulcedinis 7 ex ea est citria cū pua alteratiōe absqz albedine. Alā. Est cala 7 sicca i sedo fere. Opa. 7 ppe. Resoluit supfluitates grossas valde. Dec. Ingt ppe tas mūdificādi cutē. Instr. iun. Cōfert mēbris ner uosis i pēdimētis suis. Mē. ca. Cōfert manie ppe. Perm. Loco ei⁹ iuuamēto manie ponif qñ ipa est 7 medietas ei⁹ ex hezeriascē cū duab⁹ tertijs ipi⁹ d sod. Digit citrini. i. palma chylit: vel est species celidonie est palma que dicitur palma chylit: 7 est species satyrionis. Sim.

De digitis bermetis. Cap. 209^m.

Digit bermetis qd est. Est flos hermoda ctyli: 7 eius virtus est viri⁹ hermodatyli. Digit bermetis hermodactyli atba. i. salix.

De durungi.

Cap. 210^m.

Durugi qd ē. Verba lignea radicalis cui⁹ qstitas ē modus pollicis vsqz ad extremū vnguis 7 min⁹: hñs qd ē iteri⁹ albū: 7 qd ē exteri⁹ cineritiū declinās ad duritiē 7 graui tatē. Alā. Est calaz sicca i tertio. Opa. 7 ppe. Extenuat ppetates. Mē. abe. 7 pec. Cōfor tat cor 7 pferf tremori ei⁹ valde. Mē. exp. Dissoluit vōsitas q sūt in mifice. Vene. Cōfert venenis 7 pūcture vermiū venenosoꝝ scorpionū 7 rutele bibita: 7 eplo sed ex ea cū ficub⁹. Perm. Loco ei⁹ pōif zu rubei eqle pōd. aut due rñe pōderis ipi⁹ d gariofilis.

De durungi. i. durongi est notum in apothecie.

De dariscaban.

Cap. 211^m.

Dariscaban qd ē. Est arbor gñsa hñs spinaz grādē qua vēditores mediciaz sua vnguēta

Tracta. II.

40

expiunt: 7 ē cōposita ex pñb⁹ dissilib⁹. Cortex nāqz ei⁹ ē acur⁹: 7 ei⁹ flos ē calz: 7 lignū ei⁹ ē pōticū in q ē fridi tas qdā. nā i ipō ē ē vō cōpositat i ipō ē acuitas 7 sti pñcitas. Acuitate g sua calefac 7 sua stipticitate ifrigi dat. Sūt aut qdā q dicit q ipa ē radix spice idice: hñ affirmat. Ele. Illa q ē bōa ē grauis sub cui⁹ cōnce egredif rubeū ad purpureitatē sedēs bōi odoris 7 sa poris: hñ alba pñata odore ē mala. Alā. Lala est i p: sicca i sine sedī vsqz ad tertiu. 7 dī i p: hñ ipa ē fortioris siccitas qñ illud. qdā vō dicit q ē frida. Opa. 7 ppe. In ipa est resold 7 stipticitas: resoldit. n. vōsitas 7 retiet cursus 7 flux⁹ sanguis 7 rectificat putrefactionē. Vul. xvl. Cōfert vlcerib⁹ ābulatiuis 7 putrefactiuis. Instr. iun. Cōfert ppe mollificatiōi neruoꝝ. Mē. ca. Aldariscaban ē bona fetori nariū 7 fit ex ea lye niū: 7 ex decoctōe ei⁹ colluif os pp cola: 7 pñat dētes 7 pferf valde. Mē. anbe. 7 pec. Alq decoctiois ei⁹ p hibet spūtū sanguis ex pectore. Mē. nuf. Cōfert in flatiōi stōchi. Mē. exp. Ei⁹ decoctio pstrigit vētrē 7 pferf iflatiōi 7 difficultati vñe 7 supponif 7 exhibet fetū: 7 pluerizat sup vlcera caude 7 testiculoz: 7 pferf duritici ipoz 7 ābulatiōi coꝝ. Perm. Loco ei⁹ ponunf fru cū aliēbut due rñe pōderis ipi⁹: 7 i iuuamēto neruoꝝ pōdus ei⁹ de assaro 7 medietas ei⁹ pōderis d durigi. Cdariscabā arab. arbor quā dia. asphaltū vocat quā ignoz. Jo. se. in. 20. ca. de triseria maiore dicit q est bederamē. 7 apud Sera. aucte cūnsdā vocat auraz: 7 ē arbor gñati syluestri: 7 fruct⁹ ei⁹ vo cat bel: ē arbor spinosa: cui⁹ lignū ē rubeū vñ citrinū. In africa vo cat aldbai. Ingredif i troicis ādromachi tyriace maiozis. Sim.

De detbiu.

Cap. 212^m.

Detbiu qd ē. Est granū sile ordeo: 7 lōgi⁹ 7 stricti⁹: 7 magis solidū amax. Alā. Ingt fili⁹ Mesague q ē fridū 7 sani⁹ ē q ipz d clinet ad calitatē: 7 sicca i tertio. Opa. 7 ppe. Est stipticū pstrigēs vētrē: 7 cū co qd ē i ipō ex stipticitate pferuat vinū de dactylis ab acetositate. Alpa. 7 bo. In ipō ē lenificatio bōa duritiēb⁹. Mē. ca. Est faciēs scotomiā. Mē. exp. Cōstringit 7 val de pferf dolorib⁹ ani: 7 mollificatiōi ei⁹ sedēdo i eius decoctōe. Et qñ ex eo pficiat pōdus. 3. ij. cū oleo 7 trāsf glutif pferf hemorroidib⁹. Vene. Cōfert venenis. Dermu. Loco ei⁹ ponunf in resoldēne duritiēū due tertie pōderis sui de kur: 7 medietas pōderis ipi⁹ de abbel: verūtm in ipregnatione nō administref abbel.

De dūlb.

Cap. 213^m.

Dūlb. Alā. Cortex 7 nux eius sunt vebe mentis siccitatis 7 est. frigidus in primo. Opa. 7 ppe. Cortex 7 abrasio ipsius sunt vebementis absterfionis 7 desiccationis: 7 sensibus est desiccatiuis: 7 scarabei mo riunt ex folijs eius 7 abrasione eius: 7 cortex eius est vebemētis ericcationis. Puluis vō folioꝝ ei⁹ est sen sibus 7 reliqs desiccatiuis valde 7 malus ei⁹. Deco. In cortice est virt⁹ absterfionis 7 ericcatiōis: 7 qñqz pferf albaras. Alpa. 7 bo. Cōferūt folia ei⁹ āpant⁹ flegmaticis: 7 āpant⁹ iūcturāū 7 genuū. Vul. 7 vl. Linis ipsius ponif super excoziationem 7 sup vulne ra putrida 7 sanantur: 7 cortex eius coctus cum aceto cōfert adustioni ignis. Instr. iun. Eius folia dolo

Gentilis

rib⁹ iſſeturaz ſūt vtilia: z apatib⁹ calidis i eis z pprie geniculoz. **Mē.ca.** Ei⁹ cortex decoct⁹ cū aceto eſt bon⁹ dolo: i dētū: z puluis ei⁹ ē malus auditui z auri. **Mē.ocu.** Puluis folioz ei⁹ nocet oculo. **Aerū ipſi⁹** folia hūida cū lauanſ z decoquunt⁹ z ſit ex eis emplm retinent fluxū ab oculo: z pſerūt iſtationi obſthalmie. **Mē.anbe. z pcc.** Puluis ei⁹ nociu⁹ ē plinomi z voci. **Aene.** Fruct⁹ ei⁹ recēs cū vīo pſert pūcture vermiū venenozoꝝ. Et ex nuce ei⁹ cū adipe ſit emplm pūcture z morſui. Et iā qdē diximus q⁹ ipſe eſt venenū ſcarab⁹ beis: z ſcarabei moriunt⁹ ex folijs ei⁹ z ex corticib⁹ ei⁹.

Culb arabl. platanus arbor: vt p⁹ hoc caplo p⁹ **Aul. z p⁹ d⁹ p⁹ ca. de** plarano. z pſert velut nuce: vt **Joā. Serap. ca. de** dētūfrigijs. **Jrē** d⁹ arabi. platanus eſt dulb. **Jrē Ste.** platanus eſt dulbū. **Sim.**

CDe demest.

Cap. 214^m.

Emest qd eſt. Eſt arbor lauri: z ei⁹ grana admiſtrant⁹ z folia: ſi grana ſūt meliora z fortiora eis q⁹ ſi i ipſa. **Dē.** cōter radice de cui⁹ operib⁹ aliqd dicem⁹ hic: ſi cōple mētū eoꝝ erit in caplo de gain vbi loque mur de lauro. **Alā.** Eſt calida i tertio: ſicca in ſcdo. **Inſtr. iun.** Eſt bona mollificationi neruoꝝ z paraly ſi z torture. **Mē. cap.** Qd ex ea tritū ē bonū ē ſter⁹ mutationi. **Mē. nu.** Cōfert apoſtematibus epatis z ſplenis. **Mē. expl.** Conſert colice.

CDemest vt hoc loco exponit **Aul.** eſt laurus: que ē gar dicitur: z ppter hec duo noia duo de ipſa facit caplm: vnu in iſa. aliud in iſa. g. hoc idem facit de aliquibus alijs medicinis: q⁹ diuerſis nominibus vocantur: plura facit capitula.

CDe deuser.

Cap. 215^m.

Euser qd ē. Eſt herba cui⁹ folia ſūt ſilia ſo lijs tritici: ſi ſe leuioꝝa: z fruct⁹ ei⁹ bz vclamina dno aut tria: z ſup iſa ſunt qdā ſilia pilis: z ſumit ſuce⁹ ei⁹ z ſuaſ z ē melior herba. **Alā.** Calida eſt in pmo: ſicca in ſcdo. **Opa. z ppe.** In ea ſunt epiecatio z reſolutio. **Alpa. z bo.** Lenit apata que indurari incipiunt z prohibet ipſoz duritiā. **Deco.** De pprietatib⁹ eius eſt vt de leat alopicia. **Mē. ocu.** Conſert algarab.

CDeuser. Lauena vt exponit **Ser.**

CDe dirdar.

Cap. 216^m.

Dirdar qd eſt. Eſt arbor cimicū ex q⁹ egrediunt⁹ capita iſtata ſic granata i q⁹ ē hūi ditas q⁹ hūit cimices. **Lū. n. apiunt** egrediunt⁹ cimices: z ei⁹ folia comedunt virida ſicut olera. **Opa. z ppe.** In ipſa ſi ſticticitas z abſterſioꝝ cōter ē ſtictic⁹ z radix ē cippinā. **Deco.** Hūiditas capitū ei⁹ abſtergit faciē: z cortex ei⁹ cū aceto cū ē hūidū abſtergit albaras. **Aul. ryl.** Inuoluit⁹ cortex ei⁹ ſi ligamētū ſup pcuſſiōes z vulneca: z ſoli dat ea z ſi ſi folia ei⁹ z cortex z flos ipſi⁹ pueniūt vulne rib⁹: z ſi illd qd cadit de cortice: z res q⁹ ē ex ea cadit ſi farina z pbiſet ābulationē fraudulētis: z ppe cuz eqli pōdē ſui de aniſo pſecta cū decocto. **Inſtr. iun.** Ex decoctiōe radice z folioz ipſius embrocant⁹ oſſa fracta. **Mē. expul.** Cū ex eius cortice groſſo bibitur aureus cuz decocto aut aqua frigida expellit ſlegma. **C**dirdar. **Cōſtantine** exponit q⁹ ē fraxinus: ſed in libro de doctri na arabica fraxinus ſcribit⁹ dirdal per. **L. Apō Aul. xō p. r. Stepha.** ſo in ſynonymis: prelea ingreſt dirdar arabi. z arbor cimicū zē grece eſt ylmus. nā prelea grece eſt ylmus: z ita eſt apō dia. **Sim.**

Super

CDe deindar.

Cap. 217^m.

Eindar qd ē. Eſt ex gſie abbel q⁹ dī pinus ida. Et ei⁹ lignū ſilaf ligno gurūbet. In q⁹ ē acuitas pua z ſyru. **Dē.** indar ē ei⁹ lac qd eſt calū acutū faciēs ſitiz. **Alā.** Ei⁹ ſiccitas ē in tertio maior calitate ei⁹. **Opa. z ppe.** In ei⁹ lacte ē acuitas adberēs z in ſuba ei⁹ eſt ſticti citas. **Inſtr. iun.** Bona ē mollificatiōi neruoꝝ z paralyſi z torture vltime: z neq⁹ ē aliqd meli⁹ ea. **Mē. ca.** Cōfert apatib⁹ fridīs i cerebro z apoplexie z epi leſie. **Mē. nuſ.** Lac ei⁹ ſac ſitim. **Mē. exp.** Fran git lapidē renūz z veſice z retinet ventrem z remouet mollificationē ani ſedendo in eius decoctione.

CDeindar arabice ſim **Aul.** eſt ſpecies abbel: ergo ſauine. **Sim.** Et arbor iunperi apud alios.

CDe dauco.

Cap. 218^m.

Auc⁹ qd ē. Eſt ſemē bantie ſylueſtris. diſtō ſo eſſe ei⁹ diceſt in caplo bantie ſylueſtris. **Alā.** Laliū i tertio: ſicc⁹ i pncipio ipſi⁹. **Opa. z ppe.** Eſt aperitiuus valde. **Mē. expul.** Prouocat vīnā z menſtrua.

Cdauco ē ſemē bantie agreſtis: vt **Jo. ſera. in. c. d. tyriaca. Sim.**

CDe dende.

Cap. 219^m.

Ende qd ē. Que ē ſcenī ex ea eſt ſi ſiſticit⁹ alſcetrie ē ſilis alkerua rubeo hūis pūcta nigra: zida ē mior alſcenī z maior alſcetrie: z ei⁹ medulla ē cineritia dclinas ad citrinitatē z d⁹ ppetant⁹ ei⁹ ē q⁹ ipſi⁹ medulla mioraſ cū tpe dōec pſumaf. In terra ſo magis remanet. **Ele.** Alſcenī melior ē z fortior ida: z alſcetrie ē mala tarde opōnis faciēs turbationē z doloꝝ pūgitūz: z oz vt ex cortice ſcenia cū ferroz ſi tāgat labia: qm ipſe dlet eoꝝ coloꝝ z ſac qſi albaras: z qſi ex cōtice egredi⁹ ex cortice ei⁹ ligua pua ppxima medietati granū: oz ſi vt reliquaſ illa ligua z accipiaſ medulla. **Alā.** Eſt cala valde. **Deco.** Eūo ſcā cū dēde mixta cū eo qd ipſi pūnet pſuat nigredinē capilloꝝ. **Mē. exp.** Sol uit cū ſupfluitate: z potio qdē ei⁹ ē granū. **J. s. z ipſa ſol** uēdo ſi edacit niſi hūiditates z meliāz ſlegma q⁹ ſūt in ſiſtutis z neq⁹ bibiſ ſola. Qſiq⁹ ſo pſumit aliq⁹ dās ad bibēdū de ea q⁹ pata ē duos dauich. **J. ci g** ē ſoꝝ cōplonīs tolerās fluxū. **Opa. z ppe.** vt teraſ z pmiſceaſ cū ſceſcenegi z aliq⁹ to croco. Et ſi miſceaſ cū medicis ſo lutius nō oz vt cū eis miſceaſ opū: neq⁹ q⁹ libz medicina: imo oz vt miſceaſ cū tali q⁹ ſis ē turbith z lac ſic⁹ z ſucco abſinthij z ſemē nil z keriken qntis duabus.

Cdende eſt ſpecies reſine ſimilis eſt: z alia de māia: alia de ſenit: z dende quandoq⁹ vocantur cataputis.

CDe dinaraguadi.

Cap. 220^m.

Dinaraguadi quid eſt. Eſt plāta albaſce z zū ſere z dicemus ipſum in capitulo de. **J.**

Cdinaraguadi hoc mō ſcribit⁹ ab **Aul.** ſed in arabico eſt dinarue que eſt planta alba z zūſore: z infra eſt etiā in capitulo de zūſore. **Sim.** Dicunt aliqui q⁹ eſt ſpecies ellebori.

CDe duram.

Cap. 221^m.

Durā qd ē. **Alā** ē: caro ei⁹ ē melior carne pul loꝝ z alſaguakit z magis tēpata z ſubtilioꝝ z ſiccioꝝ carne atadrogī z mioris caliditaſ q⁹ ipſa. **Mē. ca.** Caro aldurā i cerebro z itellū augmētum eſt

Secundo can.

fit effie. **De. ex.** Caro aldura auget spina et colli. Duram. i. turtur auis. **Sim.** Sul. dicit qd est per dux primo capitu. lo de soda ex potu vini.

De dedikisa. Cap. 222^m.

Dedikisa qd est. Cortex indus stipticus valde. Opa. 7 ppe. Est stipticus. **De. abe. 7 pe.** Bon^o est sputo sanguis ex pectore 7 plectu. refi 7 clarificat vocem. **De. expul. 15.** fert vlcibus intestinozum.

De dedikisa die An. qd hoc loco est cortex indus stipticus. In ara. bico tñ scribitur darkase. Jude^o ho assererat sic vocari melica i ara bico. vep in libro de doctria arabica katine pro melica scribit.

De durusataris. Cap. 223^m.

Durusataris qd est. Res qd voluit sup arbor. re antiquaz qd fert glades: 7 silis e asarach mior tñ ea 7 min^o frustulosa: 7 bz radice i texta vt rete i qua e dulcedo cñ acuitate 7 amaritudo 7 stipticitas cuz vntute putrefactina. **Fla.** Est cala forte bñs calitate 7 siccitate. Deco. Sbtu liat capillos 7 abradit eos: 7 vlet eos pp sua putrefa ctioez 7 acuitate sua. **Instr. iñ.** Cofert palyti 7 tortur. **De durusataris.** i. res qd voluit sup arbor: antiqua qd fert glades: 7 vo caf arabice alburab: 7 syrice vna dñois 7 e lanugo qpēdet 7 vol uif i magnis arborib^o sic vna. 7 dicit qd est hedera arborea.

De draganto. Cap. 224^m.

Draganti qd est. Est gūma alcuted. **Fla.** Est fridū ad siccitate declinās. Opa. 7 ppe. E^o vntus e sic virt^o gūmi: 7 in ipso e cricca tio pauca qd sic illa qd in gūmi. **De. ocu.** Ponitur in alcosol eo modo quo ponitur gūmi.

De dracone marino. Cap. 225^m.

Draco marinus. Opa. 7 p. Ingt Bal. scin dii 7 ponit sup mor suz suum 7 confert.

De dbab. Cap. 226^m.

Dbab qd est. Dbab ali^o e a lacerto iucto in regie nra: qñs sit ei silis: 7 beat dispositiões 7 vntes ei prias 7 aldbab qd raro e nisi i regib^o arabib^o. Deco. Lini ster cus ei sup pānū 7 lētigies 7 pfert. **De. oc.** Sterc^o ei pfert albugini oculi: 7 pfert dñcēhoi aque. **De dbab** est quoddā animal vt lacerta magna ventricosuz: 7 latine vocat ballectola: stercus eius linitur super pānū 7 lentigines 7 co fert albugini oculi 7 descensionē aque ad eum. **Sim.**

De dboboba. Cap. 227^m.

Dboboba. Jā dixim^o i caplo de. k. sūma iuua mēti ipi^o qd fac i podagra 7 dolore iūcturaz.

Capitulum de littera. E.

De emblico. Cap. 228^m.

Emblic^o qd est. Est not^o: 7 e dbilio mirabol. nutrit^o: 7 e eoz semita. Lūqz in lacte isūdiē noiat firembles. **Fla.** Apb iudeū e calz 7 apb ples alioz e fridus i tertio: 7 apb scis rek indū i ipo e calefactio 7 forisū vitas e qd ipe succ^o est paz bñs friditas. Opa. 7 ppe. Extiguit calitate sanguis. Deco. Fortes effie radices capilloz 7 vnt grat capillos. **Instr. iñ.** Cofert neruis valde. **De. ocu.** Cofortat oculū. **De. abe. 7 pec.** Cofortat cor 7 subtiliat ipz 7 itelletui pbet augmētū. **De. nu.** Cofortat stōchū 7 pparat ipz: 7 sedat sitiz 7 vomitū 7 fac appetitū cibi. **De. exp.** Cofortat anū 7 expicat colli

Tracta. II.

41

z apud quosdā strigit ventrem. Vep qd ex ipo nutri tum est lenit ventrem absqz labore: 7 pfert hemorro: dibus: 7 soluit flegma 7 melancholiam.

Emblicus emblici 7 bellirici apb arabes iter mirabolanos non cōputant: 7 ideo vides qd diuersa faciūt capitula **Juice. 7 era. 7** alij quib^o similis sint operationis: amblegi arabice dicunt. **Sim.** **De epibimo.** Cap. 229^m.

Epibimū quid est. Est semē 7 flos 7 stipticus qui pfracti: 7 e acuti calz pigitui saporis semia bñs rubea: cul^o plāte v^o est sic v^o ab basce: vep albasce e dbilio eo: 7 dñ qd e de gñe albasce. **Elec.** Qd ex eo bonū e: e cretēse 7 bie rosolymitanū 7 e delue ad rubedine: 7 qd e vehemen ti^o ruben 7 acutioris odoris meli^o. Et meli^o e illd qd af fert d isula crete. Et afferit et ex horz dom^o scē bierlm zex alijs vicinis sibi: h rubedo pmi e fortior 7 silaf se mini cuscute. **Fla.** Est calz 7 sic i tñio sz Bal: 7 dixit Humain qd e calz i tertio: sic i fine pmi. Opa. 7 p. Sedat iflationē 7 puenit pñstētib^o 7 senibus: 7 remo uet egritudies oppillonū. **Instr. iñ.** Cofert spalino. **De. ca.** Cofert melle 7 epille. **De. nu.** Cofert eos i quoz cōplonib^o cholā rubea vicit 7 fac eis nau scā: 7 e ex eis qd sitire faciūt. **De. ex.** Potio epibimi sit. iij. an. bibat cñ melle 7 sale: 7 soluēdo edue melan choliā fortiter 7 edue et flegma. Quidā vō dixerūt qd ex eo bibi sit vscqz ad. 5. ij. 7 decoctio sit vscqz ad. iij. an. 7 opz vt voluat qd ex eo bibi cuz oleo amigdalinoz nō opz vt in decoquēdo ipm multum elaboretur. **Epibimū** grece suppositio empl^o molle v^o aquosum. **Castus** se. Epibima dicunt grece medicamētū: qd stomacho 7 pcorazo si mul 7 ventri supponit cum fuerit pāno intinctum. **Si.**

De ebena. Cap. 230^m.

Eben^o qd est. Est nō. **Elec.** Que ex ea me lior e: e nigra eqlis i qd nō sūt linee: 7 silaf i suo tactu cornu tornatili: 7 est valde cōpa eta 7 solida: i cui^o sapore e mordicatio: 7 cñ ponit sup carbonē odoraf ex eo odor bonus acutus. **Fla.** Calā e 7 sicca i serbo. Et existimāt qdā qd ipa cuz calitate extiguit calitate sanguis. Opa. 7 p. Fricat in aq sic ples lapidū: 7 e subtiliatina absterfua. **De. ocu.** Abstergit pānū oculi 7 albuginē: 7 ex ipi^o frica tioe sūt collyria: 7 fit ex eo alcosos ad medicias oculi pp vebemētiā pueniētiē ei^o: 7 cuz adurif ei^o serratura sup sartaginē: deide abluif 7 pfert vlcērib^o antiquis 7 obthalmie sicce 7 scabiei oculi. **Adem. expul.** Dixit Alcāzi qd ipsa frangit lapidem in renibus: 7 dicitur qd ipsa est resolutio iflationis ventris.

Ebenus est quoddam lignum magnum de quo chtrugici faciunt cutes super quas dissolunt collyria 7 fief.

De cruce. Cap. 231^m.

Cruca qd est. Ex ea alia est syluestris: 7 alia hortulana. Semē at cruce e illd qd i decoz ctiōe ponit loco synapis. **Fla.** Calā e in serbo: sicca i p^o: 7 i bñda qd e bñditas i p. Opa. 7 p. Est apitina lenitiua. Deco. Alq cruce cñ felle vaccino vestigis vlcēz pfert 7 semē ei^o aut aqua ipi^o cñ melle lētigib^o. **De. ca.** Fac soda 7 ppe si co medaf sola. Lactuca vō remouet nocumētū ab eo: 7 silr edinia 7 porulaca. **De. abe. 7 pe.** Fac lac abf

Gentilis

daire. *Mē. nuf.* In ipā ē digō cibi. *Mē. exp.* Syl-
uestris facit abūdaire vīnā remonēs coitū: z faciēs ei
erectionē z ppe semē ei. *Vene.* Qñ comedif z bi-
bit post eā vīnū odorifex est tyrlaca morfui mustelle.
Cēruca a dia. a. plinio domestica z syluestris offerit. pti. in pdi-
endia obfona. i. falfamētis in qd? carnes z pīces intigunt tanta
suauitas eis est vt greci benzomon appellauerunt zc. euzomīa vo-
cari reperi in qpluribus. arabice vo iergir dicitur. Sim.

C De elbue.

Cap. 232^m.

Elbue qd ē. Est vīz bue: z ē subtilior qz ka-
cula. Flā. Lala ē i p: sicca i scdo. Opa. z
ppe. Est subtil. Mē. nu. Cōfortat epar
z stomachū frigida: z digerit cibum.

C Elbue. i. cardamomum grossum.

C De endiula.

Cap. 233^m.

Endiula qd ē. Alia ē syluestris: z alia hortu-
lana: z ē duaz spēruz: hīs lata folia: z hīs
stricta folia: z ipā pcedit cursu lactuce: ve-
rūtū sic dixerūt ē mior ea i suis opōnibus.
apud me vō abe vicit cā i apicō z i pītādo inuamē-
tū oppilōni epaz: qñuis miorēnt ab ea i extingūdo z
pfortādo. *Elec.* Magis inuatiua ex eis epati ē q est
magis amara. *Flā.* Endiula frida ē i p: z siccitas sic-
ce ē i p: z hūiditas hūide ē i fine pmi: z hortulana qdē
est fridior: z hūidior: z ei qdē amaritudo i estate fit for-
tis: z declinat ad puā calitatē q nō effiē i ppressionē. Syl-
uestris vō ē mioris hūiditaz: z ē taraxacō. *Opa. z p.*
Apit oppilones vīlce: z venaz: z i ipā qdē ē stiptici-
tas aliquātula: s nō ē vehemēs: z ei aqua cū cerua z
aceto ē mirabile epithima i infidādo illz cui infrida-
tio qñr. *Infra iū.* Fit ex ea eplz podagre. *Mē. oc.*
Cōfert obthalmie calē: z lac qdē endiue syluestris ab-
stergit albuginē oculi. *Mē. abe. z pec.* Fit ex ea cuz
farina ordeī emplz tremori cordis z pfortat cor: z qñ
dissoluit cassia fistula i aq ei: z ex ea fit gargarism cō-
fert apatibz gutturis. *Mē. nu.* Sedat nausēā z exie-
cationē ebolē: z pfortat stōchū: z ē de melioribz medi-
cinis stōchi: cui cōpō ē calā: z syluestris qdē ē meli-
or stōcho qz hortulana: z dī q ē pueniēs emplz oppi-
latiōi epaz qñqz mō sit. Calē qdē ē vehemētē cōue-
niēs: z nō ē nocumētū ipi fride nocumētū reliquarū
spēri olez fridoz. *Mē. ex.* Qñ comedif cum aceto
strigit vētrē ppe syluestris. *Feb.* Cōfert qrtane et
febribz fridis. *Vene.* Qñ ponit eplm cū radice sua
sup pñtura scorpiōis z vmiū puoz venenosoz z ve-
spe z serpētis quas seuabraz pferit: z silt cū saucibz.

Endiula latinū nomē ē: greci intubā vocāt: arabes vndebe: hanc
dicit ee domestica z syluestrē: z domestica duas habz spēz. sylue-
stre mō hui. vocat taraxacon imitādo grecū qui dicit troxā qd
seruatū fuit in z. Almāforis: vbi troxā scribitur apud dialeo. se-
ris vocat: que i spēz diuidit: greci ētibon scribit z idiuon legit:
cicozon ē spēz ei. Ste. chiciozon hēdeba ituba: hec f3 dia. Si.

C De epate.

Cap. 234^m.

Par. Opa. z ppe. Humoz gñat ab epa-
tibz ē grossi. Et sani ex eis ē epar anatis
piguiz z gallinaz piguiz. *Mē. ca.* Epar
capraz z ppe hircor detegit esse epilici.
Et qñ epilicū ipm comedit icurrit epilā. Epar stellio
nis sup molares corrosos positi sedat dolores eozū.
Mē. ocu. Alq epatis capini pferit pāno comesta z in

Super

alcofol posita: z inclinatio sup vaporē eius. *Mē. nuf.*
Epar adip pferit doloribz epaz oibz. *Ingt. Sal.* Ego
qdē posui ipz in medicamēto cupatorij z nō repi ipm
augere inuamētū vltra illz qd ex eo solet puenire. *Am*
pli epar ē tardi icellus i venis nisi epar anaz piguis.
Vene. Epar canis rabiosi si def in morfo ab ipo et
pferit. Et iā dcm ē q ipz pphibet metū aque: z laz vīre
rūt p illz qdā coz z fuerūt curati et curatōibz alijs.

C De ere.

Cap. 235^m.

Es qd ē. Es aliō ē rubecū ad citrinitatē bel-
nās: z ē achabazuse qd ē meli: z aliud ē ru-
becū claz: z aliō rubecū ad nigredinē decli-
nās: z ē gen? eris qd dī talacō. Et es qdem
adustū ē acre in q ē ē stipticitas. *Liqz* abluif ē medi-
camē bonif ad sigillādū i corpibz lenibus: z sine ablu-
tione ē meli. *Elec.* Flos eris subtili ē ipo. *Flā.* La-
lidus ē z sicc? i tertio. *Opa. z ppe.* In ere adusto ē
stipticitas z acuitas z cōsolidatio: z ex eis qui de ipso
dicunt est q si cum fopieibz de talacon fiat pilorum
euulsio pphibet ortū eoz. *Deco.* Denigrat capillos.
Alul. z vl. Ipsum cōsolidat vlcera maligna ambula-
tiua: z pphibet ea ab ambulatōe: z corrodit carnē au-
gmentatā: z abluif cōsolidat vulnura: z dī q si linif
cum melle cōueniens ē vlcēribz duris adustis in cor-
poribus duris. *Mē. ocu.* Aluit vīsum z cōfert du-
ritici palpebray. *Mem. expul.* Soluit aquā citrinā
quādo bibif cū melle: z si ex eo liniaf palatum excitat
vomitiū: z potio quidē eius sit an. i. s. z extrahit aquo-
sitate absqz nocumēto. *Vene.* Opz quidez vt ca-
ueaf vīsum dimittendi illud in quo est falfedo z amari-
tudo aut pinguedo: sic sunt olera z carnes: aut aceto-
sitas: aut dulcedo in vātibz eris z bibēdi ex eis: ipā. n.
trāsmittit pculdubio zinariā z zinār ē venenūz.

Es vīsum nominat latini greco nomine corrupto calcuceau-
menon dicentes. Sim.

C De cuforbio.

Cap. 236^m.

Alforbiuz qd ē. Est gñmi calidū culus virt?
alteratur post tres aut quatuor annos: z qd
antiquaf tendit ad palliditatē z citrinitatem
z nō dissoluit in olco nisi cū difficultate: z re-
cens est ecōtrario illius: sed dixerūt qdā seruat vīutez
suā quādo ponit cuz fabis excoctatis in vase. *Elec.*
Qd de eo bonū est recēs ē claz citrinuz ad pallorem
declinans acuti odoris vehemētis acedinis. Aliō vō
ab hoc ē adulteratuz cū sarcocolla z gñmi. *Opa. z p.*
Est absterfuiuz z habz virtutē subtilē adustam ab-
sterfuiuz: z qd ē recēs ē vehemētioris calefactōis qz
assa: cuz tamē nō sit gñma sicut assa in calefactōe sua.
Infra iūctū. Mifcet cum gñmdaz positionibz facif
cuz spēbus que sunt sicut piper z cinamomū z silia: et
consert sciatice z exic cortices offiuz in die vna. *Elez*
opz vt minuat caro que ē in circuitu ossium cū cerato
tepefacto in vngueto z cōprimēdo inigif ex eo para-
lysis z stupor z cōfert valde. *Mē. ocu.* Qñ ex eo fit
collyriuz ē absterfuium: s pūrat ei mōrdicatio tota
ole: z ppter hoc mifcet cum melle z reliquis collyrijs.
Mē. nu. Cōfert aque citrine z frigozi reniū: z consert
habentibus

Secundo can.

habētib⁹ colicaz: 7 potio de eo cū qbusdā seminib⁹ bo
ni odoris 7 aqua mellis triū anululat: dixit Alcāzi q
coarctat os matricis vebemēter: adeo vt phibeat me
dicinas aboztū facientes eijcere fetuz. Mem. expul.
Soluēdo educit flegma viscosuz retentū in vtrūq⁹ an
chis 7 dozo 7 itestinis fin q dixerunt. Vene. Dixe
rūt qdā q si illi⁹ quē aligs vermiū venenosoz pupu
git cutis capitis scindit: 7 qd eā sequit vsquequo cra
nū apparet 7 ponat in ea hoc gūmi tritum 7 suatur
nō adueniet ei nocumētū illius: 7 et interficiūt tres.
eius in dieb⁹ trib⁹ epulcrādo stōchuz 7 intestina.

Cusobū grece gūmi notū: 7 vī sonare apd grecos bonuz formi
dari nā dicit⁹ euforū: 7 forios grece ē timor: qñ bonū sit timē pp
sui violētū. Dias. euforū arbor ē silis ferule albe: nascit i mauri
tania cefariēsi: garboz plin lachrymū fac viscosuz qd lachrymum
multū colligit sic p vicissitudine: p arbori pelle veruecūa uligat: 7
sic de lōge astilib⁹ iaculant in radicē: 7 cū penia fuerit radix vno
flumie statiz pfluat lachrymiz: cū coagulat⁹ fuerit sic eūdē col
ligūt d pellib⁹ substrat. est at optimū qd ē recēs subalbidū 7 glut
nosuz ex lēto ligū vebemēter submordēs 7 calefaciēs: 7 gūa sūt
duo: vni qd colligit substratis pellib⁹ qd meli⁹ est: altē qd cadit
in terrā 7 c. Pl. lib. 23. ca. 7. Rex Juba iuenit herbā euforū me
dici sui tps nocte 7 fratris muse eius regis: de ea volumē extar:
uenit eā in mōte atblante spectat folijs acantib⁹ suis tanta est
vis vt succus eius ē lōginoquo recipiatur icise conto suscipit exte
palis pētriculo bedino humo: lactis videtur effluere. Sim.

C De equo.

Cap. 237^m.

Equis. Opa. 7 ppe. Facit sterc⁹ ei⁹ opa
tionē sterconis asini. Apsa. 7 bo. Lozum
pulli si adurat 7 liniat ex eo cuz aq sup bo
tboz ifrigidat eas. Mē. ca. Dicit q ad
ditiōes ille que sunt in genu equi qñ terunt 7 bibūt
cū aceto sanāt foda. Mē. ex. Coagulū equi ppe cō
ueniēs ē fluxui antiquo 7 vlcērib⁹ viscep 7 fluxui ppe.

C De erugine ferri.

Cap. 238^m.

Rugo ferri. Opa. 7 ppe. In ipsa ē ifridatio
7 stipticitas. Mē. ex. Cōfert fluxui pturiētū.

C De eritio.

Cap. 239^m.

Eritius qd ē Syluestris ē notus: 7 mōtan⁹
est adulul bñs spinas sagittales ppiquis
nāe syluestris vel terreni. Ille vō qui ē ma
rinus ē spēs bñtiuz ostraca. Opa. 7 ppe.
Eius adeps phibet effusiones materieruz
ad viscera: 7 silt eius epar: 7 in cinere qdem terreni 7
marini sunt absterio 7 resolutio 7 acuitas 7 ericatio.
Deco. Qd de eritio terreno salitū ē cōfert clephan
tie. Et caro eius qui terrenus ē cōfert lepre: 7 illud pp
vebemētiam resolonis 7 ericatiōis: 7 qd adustū ē de
cute eritij cōfert alopicie mixtū cum pice. Apsa. 7 bo.
Lutis eritij marini ponit in medicinis scabici: 7 caro
eius pfert valde scrophulis. Tul. 7 vlc. Linis cutis
eius pfert vlcērib⁹ fordidis: 7 mūdificat carnē additā:
7 caro eius pfert scrophulis valde 7 nodis prauis du
ris. Instrā iñc. Caro terreni salita cōfert paralyfi et
spasmo 7 egritudinibus nernoz oibus 7 clephantie.
Mē. anbe. 7 pec. Caro eritij terreni cōfert extenua
tiōi. Mē. nutri. Cōfert malitie cōplonis: 7 qd de eo
salitū ē cuz oxymelle ē bonuz hydropis: 7 silt ei⁹ epar
ericatū in sole sup pānū. Mem. expul. Eritius ter
renus est bonus stōcho 7 lenit ventrem 7 puocat. Et
caro eritij terreni saliti cū oxymelle cōfert dolozi re

Tracta. II.

42

num. Et caro eritij terreni cōfert ei qui mingit in lecto
de pueris: adeo q assiduatio comestionis eius fortas
se faciet vt vrina cū difficultate egrediat. Feb. Lō
fert caro eius qui terrenus ē febribus antiqs. Vene.
Eritij caro pfert moriui vermium venenosozum.
Eritius alius marinus: alius terren⁹: ambo in spinis similes: gre
ce echinus vocatur vterq⁹. Sim.

C De enula.

Cap. 240^m.

Enula qd ē. Eius qdez est hortulana: 7 ē q
dā spēs ei⁹: cuius folia sunt ab vno palmo
vsq⁹ ad cubitū vni expāsa sup terraz sic si
simber 7 folia lētis. Et qd in ipsa magis est
iuuatiū ē radix eius. Elec. Vlt⁹ syrupt ei⁹ ē fortis
in opōnib⁹ suis: 7 melior nutritura eis ē cuz aceto fra
cte callitatis. Aā. Est cala 7 sicca in serbo: 7 in ipsa ē
hūiditas supflua: 7 pp illū nō calefacit corp⁹ statiz cuz
ei occurrit. Opa. 7 ppe. Cōfert oibus lesiōib⁹ 7 do
loribus fridiz 7 cōmotionibus vētositatū 7 iflationis.
Et in ipsa est virtus rubificatiua: 7 ē in ea absterio vl
tima. Instr. iun. Cōfert sciaticz 7 dolozi iūcturaruz:
7 emplū factū ex radice eius 7 ex folijs ipsi⁹ pfert do
lorib⁹ fridiz 7 ptusidi lacertoz. Mē. ca. Facit foda:
verūtū soluit emigrancā flegmaticā 7 ppe embroca
ta. Mē. anbe. 7 pec. Adiuuat ad expuēdū deglutita
cū melle. Et ē bone opōnis qñ admiscet cum electua
rijs mūdificātib⁹ pect⁹. Et ē ex eis que letificāt 7 cō
fortāt cor. Et qñq⁹ fit ex ea vinū b mō. Sumunt d ea
anū. l. 7 ponunt in. vi. anululat musti 7 bibif post tres
mēses: 7 mūdificat pectus 7 pulmonē. Mē. ex. De
coctio radices ei⁹ puocat vtrūq⁹ 7 ppe syrupt ei⁹. Et
q assuete vñf enula nō idiget vt migat oi hora. Veli.
Cōfert moriui venenosoz vmiū 7 ppe egyptia.

Enula vocatur elna 7 elemūq⁹ dī a medicis. Dacer enula quam
vulg⁹ elna vocat: elemūq⁹ dī a medicis 7 c. h. dia. elemū vocat. Si.

C De emathbite.

Cap. 241^m.

Emathites qd ē. Qñq⁹ iuenit in mineris et
qñq⁹ subtilian⁹ aliq in adurēdo magnetē:
7 qd puenit idē ē emathites in opōnib⁹ su
is. Elec. Melior alcedenēgi ē ille q ē ve
lociter frāgilis eqlis duritiei cui non admiscet soz
des 7 i quo sunt vene. Aā. Aā ablutus ē calis in p:
siccus i serbo: 7 ablut⁹ ē fridus ad scōm pp ablutōne:
siccus in terrio. Opa. 7 p. In ipso ē stipticitas ve
hemēs: 7 appet qñ fricat in aq donec in ipsa resoluat
eius sordines. Et ei⁹ virt⁹ est phibēs. Et in ipso ē cale
factio qdā: 7 subtiliatio 7 ericatio vltima. Et dixerūt
qdā q ipse est in virtute marchasite: s est sicciō: 7 mi
noris calitaz pter i subtiliatiōe 7 absteriōe. Tul. 7 vl.
Admistrat sic puluerizaf 7 aspergit sup carnē additā et
extenuat eā. Mē. oeu. Abstergit vlcera oculi 7 con
solidat ea qñ administraf cū albugie oui. Et qñq⁹ cō
fert solus asperitati palpebray. Et si fuerit illic apa ca
lidū: administref prius cū aqua deinde ispisef gradat
tim: aut spargaf sicut puluis sup carnem additam. Et
qñq⁹ pfert vlcērib⁹ oculi solus. Mē. expul. Dāf in
potu cū vino ad difficultatē vrine 7 ad fluxū mēstruo
rū. Et i emathite est ppietas rectificādi genoz eaz.

Emathites sanguineus lapis: cuius tritura 7 confectura san
§ § 2

Gentilis

guinis colorem representat: que fluxui cuius sanguinis apta est: a quocumque horum nomen accepisse potest. Sim.

De elleboro.

Cap. 242^m.

Elleborus qd ē. Ille q niger ē: ē frusta scilicet: et eius acuitas ē fortior acuitate albi. Et illi qui ipm colligūt pseruant ab eius nocu mēto comedēdo allia et bibēdo vinum. Et

folia qdē plante eius sunt filia folijs aldulb: sed sūt ve hemētioris nigredinis q̄ ipsa: et bz cras breue ad pur puretate declinās: et ei⁹ figura est sic figura racemi: et in ipsa est fructus et habz venas subtiles nigras: ex cuiusqz quaz radice sic duo capita cepaz egrediunt: et qd de ea administrat sūt vene iste et oris i siccis. Elec. Melior est ille q est mediū iter veterē et nouū et gros sum et extenuatū hīs colore cineritiū velociter frāgibilis: nō pōderosus in cui⁹ vacuitate est qdā silē tele arance sapore hīs acutū et mordicās linguā: et bonū qd de eo administrat est vt assumat lignū pūū qd est apud radicē eius: et ifundat pua aqua et excoctetur et assumant cortices illi⁹ et ericcen in ymbra et administrent triti et cribellati: et potio ei⁹ sit tres kermes: et melius est vt in potu def cū petrosillino et dauco: et qñqz das ex eo vsqz ad an. ij. Flā. Lals est et sic⁹ vsqz ad scōm. Opa. et ppe. Est resolutius subtilianus et fortis absterisidō: adeo q corrodit carnem mortuā: et qñ nascit apd radicē viris sit virtus vīn ei⁹ solutiua: et de pprietatib⁹ qdē ellebori est q ipse pmutat corp⁹ a sua cōplōne et facit ipm cōplōne bonā iuuenilez acq rere: et multi sunt q elleborū albū sumūt ad vomēdū et nō facit vomere et nō soluit: s̄ facit illud qd facit vomitus et solō: et pueniētia ei⁹ ad viros et viragines mulieres et fortiores et adolefcētes: et eos q hnt carnes tene ras in corpore: et multitudinē sanguis est plima: et non est pueniēs castratis neqz mollib⁹. Et ipse qdē est cō ueniēs in martio: deide in septēbri: verūti opz vt ante ipm pcedāt tres dies penit⁹ in qb⁹ abstineat a come stione et potatiōe grossoz: et vt administrent ea q gaudere faciāt et delectari: et vt euomat: et vt eijciat post ce nā duab⁹ vicib⁹ aut tribus deinde assumatur. Deco. Linif sup morpheā cuz aceto: et silt loca in qbus sunt fordes: et silt sup albā morpheā: et eradicat verrucas: et effatio que fit cū eo pferit albaras: et silt albus. Tūl. et vl. Linif niger et albus cū lacte sup scabiē et ipetigle nez cū aceto et ad excoziationē linitus valet: et fit cū eo effatio: et sūt ex eo sicut lycinia et imittunt fistulis et dimittunt per diē: et qñ erbunt ex eis eradicant corp⁹ ra eaz. Instrā iū. Cōfert paralyfi et dolori iūctura rum: et effatio facta per ipm est medicamē eoz omniū forte. Mē. cap. Qñ decoquit cū aceto et distillat in aurē sedat sonitū: et quādo os colluit ex illo aceto sedat dolorē dentium: et quando distillat decoctio ei⁹ in aurē debilis auditus pfortat ipm: et pferit melle que ē cū aliquis solus aliena loqtur: et emigrance antique et egritudinibus capitis. Epillie et melie. Mē. ocu. Cō fortat visuz qñ ponit in alcosol. Mē. expul. Cōfert melle et dñio ei⁹ et soluēdo educit ex toto corp⁹ absqz horribilitate et extrahit cholam et et flegma: et extrahit oēm superfluitatē mixtā sanguini: ita q ab extremitat

Super

tibus corporis et acute: et opz vt fiat velocis solutiōis eius scamonea: et misceant ei petrosillini et daucus. Et quādoqz datur in potu hoc mō: infundit in oxymelle aut vino dulci: et dimittit in ipso aliquo spatio: deinde coquit vinum illud cū lentib⁹: aut cū ordeo: aut galli na: et ad sorbendū datur ius eius: et quādoqz admiscef duobus aureis de eo quātitas triū anulifut de scamonea: et quādoqz decoquit cū lentibus. Et iam qdez dictum est in tabulis proprietatū de regimine ei⁹ qd opz fieri in hoc loco etiam. Et ipse valde cōfert apatibus in intestinis et vesica: et prouocat vrinam et menstrua. Permu. Loco nigri ponit mediū pōdus ipsi⁹ de mē zereon et due tertie pōderis ei⁹ de agarico. Filius aut Mesangue dixit q loco eius ponitur condes.

Elleborus bz duas spēs alb⁹ et niger. Sz alb⁹ ē bz dia: plāta bz folia filia plātagis vl biere syluestris s̄ miora et plus ad nigredinē et rubedinē declinātia: virgā duoz palmoz rugosā cito putrefcen tē: bz radicales subtiles multas egrediētes ab vna radice oblon ga: nascit locis mōrtuosis: tpe messis epodi bz. Sz niger q polirizō di: aut melapodion: eo q melapūs qdā filias suas curauit eo a mania: folia bz filia platani viridia: s̄ miora sic folia afodilli et diuisa plurib⁹ locis q folia platani et nigroza et aspera vga breuē flo rē albū ad purpuretate redēt. In sumitate bz velut racemū in q est seme simile cartamo: bz multas radicales nigras egredientes ab vna radice velut cepe radicle: nascitur locis siccis et asperis agrestib⁹ nemozosis. Jte radicle in vsu sunt. Sim. Elleborus veratrum dicebat antiquis: vt Macer ca. de absterisio: et perfi⁹ pria satyra: grecus elleboron dicit: et ponitur in libro de doctrina gre ca. i. veratrum vel verucarici afr veratrum vel venurac.

De elleboro albo.

Cap. 243^m.

Elleborus albus qd est. Cortex corticū ramoz diuerse figure similis rei veteri albe in quo nō est grauitas: et simulat etiam ramoz dicib⁹ altec cui⁹ amaritudo est vebemētior amaritudine nigri. Et eius plāta est sicut arnoglossia: aut sicut ficla syluestris: s̄ est breuior ea rubei coloris. Et lōgitudō cruris ei⁹ ē vsqz ad quatuor digitos pium ctos in latitudine cōcausi. Et bz venas plurimas a radice vna pcedētes sicut cepe: et nascitur in locis mōrtuosis: et colligit in tēpore messis et ericcas. Elec. Ille q est elect⁹ est planā habens superficiē cū equalitate alb⁹ velociter frāgibilis: plurima habēs grana minuta: nō mordicans linguam statim vebemēter: et atrahit saliuam. Qui aut vebemēter mordicat statiz est pefocatiuus: sed opationes regiminuz in ipso pdicte sunt in caplo pprietatū. Flā. Calidus est et siccus in medio secūdi. Opa. et ppe. Albus est vebemētioris amaritudinis. Et niger est vebemētioris calitatis: et cū mus comedit ipm morif: et ex industria pbat illū et comedit de ipso mus in sauih et melle. Et qñ coquit cū carne dissoluit eā: et debilitat eā. De ipso s̄o iciso sumunt gnque aurei et ponūt in nouē: aque pluuialis et dimittunt in ea trib⁹ dieb⁹ et colat: et fit tepida et bibitur et hic est infusus. Deinde est ille q est decoct⁹ qui hoc mō preparatur libra vna de eo iciso in duob⁹ kist aque pluuialis posita trib⁹ dieb⁹ infundat et decoquit donec eius tertia ps remaneat: deinde ēbif ab ea elleborus et projicit super aque mellis boni colati quantitas duaz lib. et inspissat et sumit ex eo colearius magis sicut est: aut cū aq calida: et hoc est sanū et tutum. Deinde est cortex incisus post cōfractus in eo posu⁹: qd sit

qđ sit sicut aq̄ ordei vt nihil remaneat in gutture ⁊ sto macho: deide ē ille q̄ est puluerizat⁹ p̄paratus cuz aq̄ mellis: ⁊ iste est ille qui plm nocet p̄pterea q̄ remanet in meatib⁹: q̄re opz bibētē ip̄z p̄parare res q̄b⁹ medi cas ille q̄ forsitan icidit in spasmū sic ius galline ⁊ syru pū de hyssopo cū mēastro ⁊ rutba ⁊ lētes ⁊ olera bo ni odoris: sic factū ē de cyperis ⁊ lilio ⁊ narcisco: ⁊ vt sint ap̄d eū acetū acuti odoris: ⁊ poma ⁊ cydonia ⁊ pa nis calis ⁊ vini odorifex ⁊ medicamē sternutatoriu: ⁊ pēna ⁊ cōdifi ⁊ anhetū: ⁊ lectus strat⁹ ⁊ v̄tose diu se: ⁊ q̄i ascellat cū facilitate sorbeat aquā fridā ⁊ odo ret odorē bonos: cibef ex eis quoz cibimus bon⁹ est. Et si iā accidit ei spasmus ⁊ bilitas: tūc def ei panis fract⁹ in vino: aut aq̄ mellis: ⁊ q̄i qz opz vt reitref et cibef pane ifuso in aq̄ frida: ⁊ si accidat ei singultus in medio opōnis detur ei aq̄ mellis in qua decoct⁹ sit raf sanus: ⁊ si medicia in ipso nō mouet post aliquātulum spatū bibat aquā mellis cū aq̄ calā in qua decocta sit rutba: aut def in potu aq̄ ⁊ olcū: ⁊ vomat cū pēna in tincta in oleo de cyperis ⁊ de lilio: ⁊ clenc in suspēso rio. q̄ si acciderit ei sic p̄focatio sumat in potu de decoctioe ellebori quāstiatē triū. ⁊ illud eniz adiuuat medi cinā ⁊ remouet acetis. Si vō nō inuerit faciat clystere acuti: ⁊ in potu denf tres anulusat de eo nō vt vomē faciat: s̄ vt expellat p̄focatiōē ⁊ fiat vt sternutet cum sternutatorij. q̄ si singul⁹ vomitu nō remouet: admī nistremus tūc v̄toseas super spōdiles magnas q̄ sunt inter spatulas ⁊ sup aliq̄s dosi spōdiles. Tēntose eni equant cōtorione accidētē post singulum: ⁊ inūge mēbra spasmata cū oleo vehemētis calefactiois ⁊ cuz aqua balnei in tina: operaf eni in isto caplo opōnē ni gri. Mē. ca. Qñ odoraf ille q̄ puluerizatus est exci tat sternutatiōē. Mē. ocu. Acuit v̄siū. Mē. nuf. Elleborus alb⁹ cōfortat fortiter: sed in ipso est timor: q̄m p̄focat. q̄i qz vō ponit i pane vt vomere faciat. ⁊ oportet vt illi in quo timef p̄focatio non in potu tri buatur stomacho existente vacuo. huiusmodi eniz de bilis etiam. Tene. Interficat qđ de eo superfluum est homines: ⁊ est venenūz canibus ⁊ porcis ⁊ stercus bibentis ipsum interficit gallinas.

De eupatorio.

Cap. 244^m.

Eupatorium qđ est. Est ex herbis aromati cis ⁊ hz folia sicut folia canabis ⁊ flos eius sicut nenufar: ⁊ est illd qđ admistrat⁹ ⁊ suc cus eius. Nā. Est cal⁹ in p̄: sicū in secū do. Opa. ⁊ p. Est subtiliatuū icisuum valde: ⁊ ab steruiū sine attractione: ⁊ sine calitate manifesta: ⁊ in ipso ē stipticitas pauca ⁊ ponticitas ⁊ amaritudo forz sicut est amaritudo aloes. Dec. Est bonū initio alo picie ⁊ tyrie. Tul. ⁊ vlc. Linif cū adipe veteri super vlcera difficilis p̄solidationis: ⁊ eius succus p̄fert sca bie ⁊ puritui q̄i bibi cuz aq̄ sumiterre ⁊ orymelle: et silr flos eius ⁊ succus ip̄s est fortior. Mē. nu. Con fert dolorib⁹ epatis ⁊ oppōnib⁹ eius: ⁊ cōfortat ip̄z: ⁊ p̄fert duritiē splenis ⁊ apatib⁹ epatis: ⁊ apatib⁹ sto machi: ⁊ eius herba ⁊ succus p̄ferit malitiei forme: et accitibus hydropisis. Mē. expul. Daf in potu cuz

vino ⁊ p̄fert vlcerib⁹ intestinoz. Feb. Cōfert febri bus chronicis ⁊ antiq̄s proprie succus eius: ⁊ pprie cū succo absinthij. Permu. Loco eius ponif pōdus b assaro ⁊ medietas pōderis ipsius de absinthie.

Eupatorium diafrutē est farmētofa bastā h̄is rectā ⁊ lignosam ⁊ tenuē ⁊ nigrā ⁊ asperosā in cubiti vni⁹ lōgitudine porrectā: aut ampli⁹ folia sunt ei in gyro diuisa sic p̄tafilon aut canab⁹: in capi te sunt icisa vt terra: semē in media basta asperrimū: ⁊ subus de cliuū ē ei ⁊ c. Aui. et dicit q̄ hz folia filia folys canabi: ⁊ ap̄d Sera. filis est descriptio vt supra. Aduro: q̄re medici nfi t̄pia nō aduer tētes h̄ba diaf. ⁊ Aui. creduli herbularys saluā agrestē eupatoriū dicētes q̄ nec in sapore nec in odore cū eo puenit. Si āt in ipa vir tutes eupatorij inueniūt ⁊ p. l. cōponere voluerūt: nō licebat dicē q̄ idē cēt. Pl. lib. 25. ca. 6. eupatoria regiā hz auctoritatē caulis il gnosi nigricātis b̄isfuti cubitalis aliq̄ ⁊ ampliozib⁹ folys p̄ter ualla gneguefolys: aut canabis per margines icisae: ⁊ ip̄is plumo sis radice superuacua ⁊ c. Eupatorium fm diaf. vocauerunt greci radicem agrimonie: eo q̄ diuretica sit valde. Item fm eundē ma rubium etiam quidam eupatorium vocauerunt. Sim.

Capitulum de littera. f.

De fabis.

Cap. 245^m.

Fabae qđ sunt. Fote sūt: ⁊ alie sūt egyptiace: ⁊ alie nabathie: ⁊ nabathie qđ sunt vebes mētius stiptice: ⁊ egyptiace sūt būidiores ⁊ minoris nutrimēti: virides vō sūt plime su perfluitas: ⁊ si nō esset tarditas sue digōnis ⁊ multitu do iflationis eaz nō cēt minores in nutriendo bñ q̄ pultes ordeī: s̄ sanguis eaz ē grossior ⁊ fortior. Ele. Meliores ex eis sūt grosse albe q̄ a gurgulionib⁹ non p̄forant ⁊ steriores eaz sūt recētes: ⁊ eaz qđ rectifi catio ē plōgatio ifusiois eaz ⁊ bonitas decoctiois ⁊ com edere eas cū pipe sale ⁊ bafce ⁊ origano ⁊ silib⁹ cum oleis. Nā. Dioxie sūt eqlitati s̄ sūt dēlines ad frigi ditatē ⁊ siccitatē plus ⁊ i ip̄is ē būiditas supflua ⁊ p̄ prie in viridib⁹. De veritate vō viridū ē vt iudicentur fride ⁊ būide. Quidā āt q̄ ponit friditatē fabaz i gra du secūdo: modū excedūt. Opa. ⁊ p. Abstergūt pa rūper ⁊ inflāt valde: ⁊ eaz decoctio bñ fiat: ⁊ liniātur sic pultes ordeī: tūc decoctio vehemētē iterata cū aq̄ remouet eaz iflationē. v̄z cū sabe excoctant⁹ ⁊ mo lunf ⁊ coquunt in vase sine motu: ⁊ minozaf eaz infla tio. ⁊ q̄ ex eis frixe sūt pauce sūt iflatiois: s̄ sunt tardio ris digōnis. ⁊ cocte cū suis corticib⁹ sūt plus iflatiue: s̄ sunt tardioris digōnis: ⁊ fortasse eaz farina ē mioris iflationis. s̄ eaz q̄ sūt nabathie ē virt⁹ stiptica: ⁊ earuz cortex ē fortioris stipticitas ⁊ nō abstergit. ⁊ egyptia ca ē stipticior oib⁹: ⁊ in ipsa ē absterfio ⁊ gñaf ex ea ca ro mollis: ⁊ gñaf būiores grossos. Dip. quoq̄ testifi cat⁹ est bonitatē nutrimēti eaz: ⁊ p̄seruationē sanita tis ab eis: ⁊ q̄i scindunt in duo media ⁊ ponunt super fluxū sanguis icisiois valēt. Ex p̄prietatib⁹ qđ earuz est q̄ abscondunt ona gallinaz cū nutrimēti ex eis ⁊ q̄ faciūt videre somnia cū alienatione p̄turbata: ⁊ q̄ fa ciūt accidere puritū pprie recētes. Dec. Qñ ex cor ticibus eaz sit emplm capillis subtiliat eos: ⁊ q̄i sit ex eis empl⁹ sup femur ifan⁹ p̄hibet horuz piloz: ⁊ silr q̄i cepe iteraf sup locū rasū ⁊ abstergūt morpheā in facie p̄cipue cū cortice ⁊ pānnz ⁊ lētinges ⁊ faciūt co lorē bonū. Alpa. ⁊ bo. Sit ex eis emplm cū vino sup apata testiculi. Tul. ⁊ vl. Cōfert vlcerib⁹ lacertoz. Infusa iunc. Cōfert spasmō lacertoz ⁊ more empla

ss 3

Gentilis

stri ponunt cū decoctiōe sua podagre cū adipe porci. **Mē.ca.** Faciūt soda z nocēt oibus qb⁹ accidit soda z res viridis que ē in p̄cauitate eaz q̄ sūt egyptiace cū suis sapor ē amarus cū teris z misceat cū oleo rosaceo z distillat in aure p̄fert dolori ei⁹. **Mē.ocu.** Ipse cū melle z fenugreco more emplī suppositae faciūt offu- scationi oculi z palpitatiōi: ex eis cū thure z rosas et albugine omi sit emplm̄ exiui oculi. pprie q̄ ē pupille. **Mē.ābe. z pe.** Bone sūt pectori z spūto sanguis: p̄ferūt et tussis: si misceant cū melle z farina fenugreci cō ferūt apatib⁹ guttulis callis z duax amigdalaz: z ea- rū emplm̄ ē bonū apatib⁹ mamille z caseitati lactis in ea. **Mē.nuf.** Sūt difficilis digōnis: z non tarde de- scēsiōis z exiit⁹. Et nō sunt gūatiue oppilōnū. Et de- cocte cū corticib⁹ suis i aceto p̄hibent vomitū. **Mē. expul.** Que ex eis decocte sūt cū aceto z aq̄ p̄ferūt so- lutidiā antique: z cū pprie fuerint cū corticib⁹ suis: z cō ferūt dissinterie z pprie nabathie: z eaz ēt sauih con- fert ad illud: sicut ēt eaz forbitio. Et eaz forbitio con- fert apati testiculoz. pprie decoctarum cum vino.

C Sabe si coquunt sine motu minozat v̄tostas: qz in motu seruo ris eludū in eis mult⁹ aer. Saba egyptiaca ē lupin⁹: vt ponit ca⁹ de lupino. facit acedē puritū. pprie recētes. Cū magis de siccia: qz purit⁹ sit a mā sicca. Dm̄ qz magis virides: qz sunt magis no- cibiles stōcho p̄ viā idigōnis: z qz sunt maioris būditatis: qz mo- ra ad curis fac puritū. Saba egyptiaca ē legumē diuile nre fabe fm̄ halib⁹. p̄ de alimētiis cap. 15. nec est lupinus vt putauerūt aliq. nam facit aliud capitulū de lupinis. Sz apud Aul. saba egyptiaca que z faba syra: z apud Jo. saba. est nomē pōderis ponderas semi- met. iij. fm̄ arabes: z sunt oboli quatuor: z sunt grana. xlviij. Dias. fabam egyptiacam multi pollicicon appellant. Sum.

De fece.

Cap. 246^m.

Ex. Elec. Melior: sex z sanior ē sex vini veteris: deide que silis ē ei. Et sex qdē ace- ti ē vehemētis virtutū. Et opz vt aduratur post ipsi⁹ exiccationē bñ sic adurif spuma maris iuitcata liuita ex luto aut olla. Et finis adustio nis ei⁹ ē vt albescat z puluerizet. Et silr ois sex. Et oz qdē vt sex admistret dū ē recēs: z fiat qd neciū est de adustioe eius z tūc administret. que eni ex ea ver⁹ est: ē debilis virtutū. Et opz qdē vt cooperiat in vase z non appeat acri: z qñqz abluif sic lauaf thutia. **Opa. z p.** Sex acetū fortior ē alijs fecib⁹: z virt⁹ abstersiōis ei⁹ ē stiptica z adusta ē adustiua z putrefactiua v̄tute alia. **Deco.** Que adusta ē admistraf in vngue albificato cū gūma pini z rectificat ipsum. **Alpa. z bo.** Sex non adusta ē bona iflationi sola: z cum myrto ēt: z exicat bothoz cū quo sunt vlcera. **Mē.ābe. z pec.** Sex non adusta exiguif iflationē capiū in q̄ cōstric⁹ ē sanguis. **Mē.nn.** Sex non adusta p̄hibet fluxū māez ad sto- machū. **Mē.ex.** Qñ exteri⁹ apponif mifici emplz ex fece nō adusta cōfert fluxui sanguinis menstrui.

De fumo.

Cap. 247^m.

Ex. Amus qd ē. Est terre⁹ subtilis: z diuifi- cat ei⁹ suba: z oēs ei⁹ spēs sūt exiccateas sub stātia sua terrea: z ē in eis igneitas parua. **Elec.** Fortior eoz ē fum⁹ alchitrā: deide fum⁹ picis būide: deide fum⁹ stozacis postea myrrhe: deinde thuris postea terbetine. z vī qz fum⁹ napte sit fortior oib⁹. **Opa. z p.** Fum⁹ ē suba terrea subtil⁹ di-

Super

gestiuus z resolutiuus. **Mē.ocu.** Fumus thuris z fu- mus terbetine ēt ponit i medicamēti vlcēz oculi: z p̄- hibet ortū piloz additoz z cursuz z corrosiōne z būi- ditates cū qb⁹ nō ē obthalmia z vlcera lachrymalia.

De flore eris.

Cap. 248^m.

Los eris. **Opa. z p.** Est stiptic⁹ corrosi- uus mordicatuus. **Aul. z vlc.** Corrodit carnē additā. **Mē.ca.** Ponit in desicca- tiuis vlcēz auris: z qñ illud qd ex eo albus est teris: z sufflat i aurē delet surditatez antiquā: z co- tāgīf palatum cum melle pp̄ apostemata gule z vuc. **Mem. expul.** Quatuor anulufat eius solunt humos rem grossuz: z solunt aquam citrinā: z pōif ē exiccati- uis hemorroidarum z exiturarum ani.

C Slos eris aliū ē ab erugie: vt p̄ p̄ Aul. z p̄ Sēra. ēt qd oet cor- gnoscere ipz z qualiter oriatur. **Pli. lib. 24. ca. 111.** Slos eris sit cre- fuso z in aliam fornacē translatō ibi statu crebriore excutunt ve- lut mīly squame quas vocat lepida. cadunt autē cū panes eris aq̄ refrigerantur rubentqz. dñā inter florem z squamā que eodē mō- oitur est: qz squama vi excutit a panib⁹ slos sponte cadit. Sum.

De fistula pastozis.

Cap. 249^m.

Fistula pastozis. **Alā.** Calā ē z sicca z foris- tan in p̄cipio scbi: z dñā qñ resoluit augmēta- tiōne. **Mē.ex.** Expt⁹ ē Sal. qz succ⁹ ei⁹ fran- git lapidē in renib⁹: z dixerūt qdā qz p̄fert vlc- cerib⁹ testinoz z pūgitiuo dolori z ifirmatib⁹ mificiū z facit puocationē vtriusqz z p̄fert fixuris. **Uen.** Et aureus aut duo aurei in potu accepti conferūt ei qz bi- bit lepozem marinum z opium z reliqua.

De frumento.

Cap. 250^m.

Rumentū. **Elec.** Meli⁹ ē illud qd ē medium inter duritiē z raritatē magnū pigue recēs pla- nū qd ē iter rubedinē z albedinē. **Frumentū** vō nigrū ē mali nutrimēti. **Alā.** Est calidū z tēperatum in būditate z siccitate: z ipi⁹ sauih declinat ad siccī- tatē. **Opa. z ppe.** Triticū plurime rubedinis plimi est nutrimēti. Et frumentū elixatū ē tarde digōnis infla- tiuuz: vcz eius nutrimēti cū digerit est plurimuz. Et ad armacha qdē est p̄xima amilo sed ē calior: z farina viscosa p̄ nām est nō viscosa arte. Et neqz ē viscosum nā sicut viscosus arte. Sauih p̄te rea tritici ē tarde de- scēsiōis: z plin inflatiū idigēs dulcedine faciēte ipsuz descēdere velociter z ablutioe cū aqua calā: ita vt re- moueat inflatio ei⁹ z humor sauih ē paruus. **Amiluz** vō ē frigidū z humidū viscosuz: z frumentū ē magis nutritiuū corpozis oib⁹ granis. **Deco.** Triticū mū- dificat faciē z ei⁹ farina z amilū cū croco ē medicamē- pāni. **Mē.nuf.** Sauih tritici z ordeī grauāt. **Mē. expul.** Triticum crudum z ēt decoctū elixatū nō mol- lituz neqz fractū neqz coctū ita vt sit pulz z fractuz ēt silr qñ comedif generat vermes. **Uene.** Triticū tri- tuz puluerizatū sup moruz canis rabiosi ē iuuatiū.

De fenugreco.

Cap. 251^m.

Enugrecū qd ē. Florū ē. **Alā.** Calm ē in fine primi: siccū in p̄. Et nō eūaf ex būditate extra- nea. **Opa. z ppe.** Eius virt⁹ ē digestiua leni- tiua. Et illud pp̄ illud qd in ipso aggregat de calitate cū viscositate: z ipi⁹ viscositas p̄hibet ofiuz nocumē- ti caliditatis ei⁹: z ei⁹ calitas opaf cū facilitate: z eius

humor

Secundo cañ.

humor est malus: hñ sit paucus Deeo. Ei oleum qđ sit cū myrto pferat capillis et vestigijs vlceꝝ et conseruat fissuris fridibꝫ p mucilaginositate suā pprie cū olo rosaceo. Et igredit in medicis pāni: et facit colorēz bonū: et alterat odorē ozis: et facit fetere odorē corpis et sudoris. Apsa. et bo. Resoluit apata flegmatica et durara: et ei farina ad apata cala apparatus et occulta cum nō sunt istāmata: hñ sunt declinātia ad duritiē quādā et lenit dubellet et maturat. Tul. et vl. Conseruat cū oleo ro. adustiōis ignis. Mē. ca. Mūdat surfures ablutōe capis facta ex eo facit soda capiti et pprie cū comedis cū muri: quibꝫ sit cū almuri min⁹ nocumētum stōcho. Mē. oca. Decoctio fenugreci sanat atarafa. Mem. anbel. et pec. Clarificat vocē et pulmōi tribuit aliqđ nutrimentū: et lenit pect⁹ et guttur et sedat tussis et ditiā: et pprie qñ coquit cū melle aut dactylis aut ficibus: et meli⁹ ē vt pūngat cū dactylis carnosiss et sumas succ⁹ amboꝝ et misceat cū melle pmo: et sup pūnas tēpe rate calefiat et assumat añ cibuz tpe longo. Mē. nuf. Cū nitro emplz factū ex eo pferat splenē: et eius decoctio cū aceto sibilatit stōchi: et pprie qđ ex eo recēs ē: et ei⁹ electuariū facit nausē: hñ acetum et muri expellit nocumētū comestitiōis ei⁹. Mē. expul. Fit encatissima decoctiōe ei⁹ ad apā mīciss et doloꝝ ei⁹ et decoctionem ipsi⁹. Et ei⁹ decoctio cū aceto puenit vlceribꝫ itestioꝝ: et silt recēs cū aceto qñ comedis fractum. Et decoctio ei⁹ cū aq cala ē bona tenafimon et soloni. Et ei⁹ oleus ē bonū apatibus ani et clysterizaf et ad tenafimon et doloꝝ vētris pūgitiū pprie almuri añ cibuz: et nō mouet ad expellēdā fecē nisi pp suā acrimoniā et pprie cū melle nō pūmouet nō mordicet fortis: et ei⁹ decoctio cū melle facit scēdere hūiditates grossas ab itestis: et puocat vrinā et supponit cū anatis adipe: et pferat duritiē mīciss: et facit generationē matricis facilem: cui⁹ gñatio ē difficilis pp defficationē: et est bonū hñtibꝫ hemoroidas: facit stercoꝝ boni odoris: et facit fetere vrinaz et sudorē: et nō est sicut lupini in difficultate sui exitus.

C Fenugrecū. Dial. fenugreci farinā multi bucerō aut egocerō aut lothō appellauerunt: hñ ē ei⁹ et. ista noīa nō sunt referēda farine: sꝫ ipsi fenugreco. bucerō. n. sonat bouis cornu: egocerō hñ capie cornu. nā semina in corniculis siltibus cornibꝫ sunt. pli. in lib. 24. cap. 19. fenugrecū qđ relim vocat: alij carphos: alij buceras: alij egocer: ras: qñ corniculis semē est simile: nos hñ siltia siue siltulam dicimus et. relim greci dicunt: arabes hñ bulbe. Sim.

De ferro.

Cap. 252^m.

Errū qđ ē. Est tres spēs: seneburucan: et li cremebe et fuludeth. Seneburucan hñ ē alfuludeth nāle: alfuludeth artificiale ē puruz ex liemereben et scoriz elefeneburucan ppina qua ē scoriz eris. Et ego qđ scoriz singulare faciā capitulū i caplo b. k. Opa. et ppe. Ei⁹ ziniar stipticū ē corrosiuū: et scoriz ipsi⁹ ē sibilior ziniar ei⁹: et ipsa ē fortioris exiccatiōis oī scoriz. Deco. Erugo ei⁹ supposita pāniculo cū vino ē bona. Apsa. et bo. Erugo ferri cū vino sup herisipilā et borbor vtilis ē. Instr. iūe. Erugo ei⁹ cū vino sup podagram pferat ei. Mē. capi. Qñ teris cū aceto forti et cogitur in ipsa ē illud acetum medicamē sanici antique currenti ex aure. Mē. oca. Est bona asperitati palpebray et vngule. Mē. nutri.

Tracta. II.

44

Ainū et aq et qb⁹ extinguit ferrū confert apati splenis et mollificationi stōchi et sibilatit ei⁹. Mē. exp. In ei⁹ scoriz ē virt⁹ solūēs aliqđ sibilior ea qđ ē in scoriz eris: et ei⁹ erugo ē stiptica: qñ supposita abscedit fluxū sanguis ex matrice: et ei⁹ erugo stiptica exiccat hemoroidas: et vinū i quo extinguit ferrū retinet solōnē antiquā et dissinteriā: et confert mollificationi ani et isensibilitati vrine et fluxui mēstruoz et confortat coitum.

C Ferrū nullus auctor ponit cōplonē iter calz et fridū: nñ credis qđ sit fridū siccū. (Seneburucan.) i. asuriū. Ralio. 21. pūctis cap. 233. dicit auctoritate filij Mefue qđ est calidū et siccū in tertio.

De fescolis.

Cap. 253^m.

Rseoli. Rā. Rubei calidiores sūt eoꝝ. Fv li⁹ Mefanguē et Arsaianis dixerūt qđ sunt fridi et siccū: et apud me suba eoꝝ ē siccā i qđ est hūiditas supflua et ipsi ad calitatē belināt: hñ rubei sūt calidiores. Opa. et ppe. Sūt velociores digōnis et egressiōis qđ mes: et nō sūt minus nutritiui eis. Et dixerūt qđ sunt mīoris inflationis: et in eo plderatio: et verius est qđ ipsi sūt magis iflatiui qđ est mes: vep fabe sunt magis iflatiue eis: et humor fescolor est humidus flegmaticus: et facit videre somnia mala. Mē. abe. et pec. Sūt boni pectori et pulmōi. Mē. nuf. Generat humorē grossū: hñ synapis phibet nocumētū eoꝝ: et silt acetū cū sale et pipe et origano: et bibat sup eos vinū passūz purz: et qđ cū aceto sunt nutriti: pauce sunt hūiditatis. Mē. expul. Puocāt mēstrua. pprie rubei et pprie cū oleo denereiden.

De fistula pastozis.

Cap. 254^m.

Fistula pastozis. Opa. et ppe. Virtus ei⁹ est virtus absterfua. Apsa. et bo. Resoluit apostemata fluxa et grania in visceribꝫ. Mē. expul. Conseruat lapidi renuz et frangit ipsū: decoctio ei⁹ et ra dicit ipsius confert vlceribus intestinoꝝ.

C Fistula pastozis appellat. g. almea aut damafimon: folia hñ siltia arguolose sed angusta et sup terrā sparsa hastā tenuē solā vni⁹ cū buti mō altā: et super capitellum florem viridem. i. croceū. pferens radices tenues hñ sicut elleborus odoratas et viscidas et pingues: nascitur in aquosa locis et. Stephanus in synonymis et virtutes quas Dial. ei⁹ ascribit sunt eedem quas etiam Auicene et scribit in primo eius capitulo. nam duo facit capitula. Sim.

De felle.

Cap. 255^m.

El. Elec. Fortiora fella quadrupedū sūt fel vaccini: deide fel adubua et vrsi: deide capriū: post ouinū. Et magis icolume fellū auis est fel galli et duragi et cubugi. Reliq autē fella auium sunt fortiora fellibus quadrupedum quādo cōparantur rapaces earū cum pascētibus et venātes cum feris syluestribꝫ: et fel qđem forte valde viscosum est fel rapaciū et pprie magnoz: et de eis electū est illud cui⁹ color est citrinus nāliter. Illud sō qđ est vt ziniar: et qđ est vt azul sunt mala: et silt qđ est pure rubet. Debili⁹ aut fel est fel porciniū: et fel qđē asabur et piscis qui nō minas scorpio et testudis est fortius fellibꝫ quadrupedū. Ingt Dy. stringat extremitas fellis et bulliat in aq fm quātitatē quā hñ tres ei⁹ feruores cōputet: deinde extrahat et exiceet in vmbra in qua nō sit ros et referuetur. Rā. Dia calida sunt et siccā in quarto. Opa. et pprie. Fel omne est caliduz absterfuum et diuersificatur fm masculum et feminam: et fm dispositionem

§§ 4

Bentilis

fitis et famis et dispositionem saturitatis et dispositiones quietis et exercitij. Deco. Fel asini sylvestris eradicat morum et confert linitus super vestigia apostematum et ponitur in emplastris herispile et prohibet ipsas. Tul. et vlc. Quando fel miscetur cum nitro et gumma pini et chimolea confert scabiei vlceroze et fel vaccinum ponit in emplastris conferentibus vulneribus que sunt ab herispile et doloribus vehemētibus et fel birchinus eradicat carnem malam et necessitas quideque vlcerozum ut eis adhibeatur fel forte et debile diversificatur secundum suas horas et secundum mundificationes et sordidationes eorum et in tempore frigoris prohibet spasmodum et alucies qui timentur in similibus eorum. Mem. iunc. Fel birchinus super elephantias et varices confert et similiter fel asini sylvestris proprie et fel adip prohibet spasmodum et alucies qui sequuntur vulnera nervorum proprie et frigore. Mem. capl. Fel birchinus et taurinus confert vlceribus recentibus in aure. Fel arachae cum oleo distillatur in aurem grauem et cum qua est surditas et cum succo porri nabathi ad tinnitum et ad gravitatem auditus. Et fel bouinum cum nitro et chimolea ad furfures valet cum lauatur ipso caput. Et dictus est ias quod quando fel adip lambendo sumitur prohibet epilepsiam. Et fel testudinis confert alcula fraudulentum in omnibus puerorum secundum quod dicitur. Et confert attractio odoris eius cum naribus epileptico. Et omne quideque fel confert stricture narium aperiendo valde oppilationes que sunt in colatorio. Mē. oca. Omne fel confert obscuritati visus. Et fel quideque papacius proprie siccum confert initio aque et dilatationem pupille. Et neque concedit ut administraret nisi post mundificationem corporis et capitis. Et fel magis conferens oculo ex quadrupedibus quideque est fel gazel. Et animum quidem fel alcubus. Et ex piscibus fel alabur. Et fel caprinus confert cecitati et proprie montani. Mē. anhe. et pecc. Ex felle bouis linitur palatum cum melle ad prefocationem et sicut ex felle testudinis. Mē. expul. Fel bouis aperit orificia hemorroidarum. Et omne quidem fel est solutivum ita etiam quod fel porcini et quando cum eo linitur sume et supponitur et fel tauri cum melle linitur ad vlcera que sunt in ano et sit ex eo linitus ad dolores mificis et testiculorum et ponit super apata olei. Vene. Fel birchi sylvestris est tyrica moribus venenosis et sicut fel tauri.

De fuligine.

Fuligo. Elec. Melior est illa que est leuioris poderis et magis intense nigredinis. Nam. Omnis est calida exiccata nisi ita quoniam in diu et Paulus numerat eam inter infrigidantia. Opera. et pprie. Omnis est exiccata. Aspa. et bo. Existimant quidam quod in diu ponit super apata calida et confert eis. Tul. et vlc. Illa que assumitur ex fumo ligni pini cum gumma et bdellio ponit super adustiones ignis et dimittitur donec cadat.

Fuligo liber antiquus et simpli. med. dicit a fumo dicta eo quod ex fumo generatur. Sic autem sic. Lucerna testea oleo repleta accendit cui eneas superponitur et presumata fuligo in pixide cypraea collecta recondit et secundum hunc modum docetur colligi fumus thuris et burre et cum tunc rei fumus. quera in libro de separacione medicinarum. Sim.

Super

De fistula.

Fistula quod est. Stipites albi pilosi filices pilos sed sunt plus pilosi imo sunt toti quasi pilosi et odor eius est sicut odor myrrae. Nam. Est calida declinans ad aliquantulum aromaticitatem.

De fure.

Arthur. Nam. Calidus est et siccus in primo. Opa. et pprie. In ipso est absterfio et lenificatio et mundificatio plurima et herbis quidem ipsius sine non consequitur et resoluunt veteritates et flegma. Apo. et bo. Est bonum cum aceto forti in initio apata calida et madefit cum vino et sit ex eo emplastrum ad apata quod est in mamma calidum et rarificat apata flegmatas et veteritates. Tul. et vlc. Cum aceto forti ponit super vlcationem scabiei facto emplastro ex eo calido. Mē. anhe. et pec. Lenit peccata sua absterfio et pprie sorbitio aqueitatem eius cum zuccharo et oleo amigdalino et infundit cum vino et perfert apatibus mamille. Mē. expul. Mouet intestina ad expellendum quod in eis est et eius sorbitio cum sorbetur lenit ventrem. Vene. Confert puncture scorpionis et serpentis more emplastri superpositus.

De folio.

Olium quod est. Est primum virtuti spice est tamen leuius et eius folia et rami sunt sicut sebesabra et huiusmodi re fragibile quod nascitur in terra Indier sunt ei aqua infusa in terris lacunalibus et erigitur super faciem aque sicut plata que noiaf lenticula aque absque suspensione radicis et quicquid ligatur in loco cum filo et ericcat et fortasse cristallum uerit quod est folia nereide inde per similitudinem quas cum ea huiusmodi virtute sua oleum vero eius virtutes huiusmodi olei alacubus et olei de croco si est fortis. Elec. Melior est nereides ad albedinem declinans quod non frangitur in mima et est eius odor manifestus ut nereiden odor et non est limosus neque salitum neque mollicat. Nam. Calz et siccum in secundo. Opa. et pp. Quia in panis spargitur peruat eos a tincio. Dec. Odore oris efficit bonum retentum sub lingua. Apo. et bo. Decoquitur in aqua rosacea et sit ex eo emplastrum super apata calz post punctionem et est medicamentum bonum apatibus oculi calidis. Mē. nur. Est magis perferens stomacho et epati quam nereiden. Mē. expul. Ipsum vehementius puocat vrinam quam nereiden. Dermu. Loco eius ponit pondus ipsius de mace aut etiam spica.

Solum induratum aliud est aquosum quod in stagnis nascitur et est mala batrui aliud arborosum quod ad nos deferretur quo coteritur utitur. de p apud dial. duo reperiuntur capitula: vnum sic. solum vel folia sunt ex herba que in India nascitur locis humidis et paludosis. colligitur autem folia hec in aqua supernatantia. Sim.

De salamamiski.

Salamamiski quod est. Dicitur quod salamamiski est ozimium garioflatum. nam ipsum est odoris filis gariofilo et est magis tepatum quam maiorana et similibus et minus siccum. Mē. ca. Apert oppilationes accites in cerebro et ambabus naribus comestum et odoratum. Mem. anhe. et pec. Confert tremori cordis acciti et flegmate et mellia in cor de comestum. Mē. ex. Est bonum hemorroidibus.

De fu.

Quod est. Folia eius sunt sicut folia apii magna bntis folia et stipites et eius crus est vni cubiti et plus planum tenet cuius summus est grossus et

Secundo can.

primū grossitudini digiti purpureus habēs nodes et bz
flore sicut narciscus aut maiorē narcisco. Et in albo ip-
sius est qñ purpureus: et inferius in radice sua emittit ra-
mos. Et in radice sua est aromaticus odor: et virtus eius
est similis spice in rebz plurimis. Plā. Virtus radices
eius est aromatica: et virtus eius est similis spice calefaciens.
Mē. anbe. et pec. Confert dolori lateris. Mē. expul.
Prouocat vrinā si bibat sicca: et eius decoctio prouocat
mēstrua. Et eius prouocatio maior est prouocatione
spice inde et romane: et est sicut almetasina in illo.

C Su valeriana potēilla amātila: vt dicitur dia. su multinar dū agre-
ste appellat: nascit i pōto: folia bz filia elleboro y l h ypoelino siue
apio saluatico: basta est illi leuis et mollis subpurpurea et nodosa
crefces d terra cubito vno aut apli: flores bz narcisco siles factu
ra: colore veluti purpureo: radice sūt illi i robore digiti minoris si
miles iunco aut elleboro nigro colore ruffo cū odore grato et.

C De fufel.

Cap. 262^m.

F Ufel qd est. Virtus eius est ppinq virtuti san-
dali. Opa. et pp. Est isfradiuū cū virtus
te stiptica. Plā. et bo. Est bonū apatibz
calidis grossis. Mē. ocu. Est pueniens
ei qui habet inflationem in oculo suo.

C De fangenkest.

Cap. 263^m.

F Angenkest quid est. Dictum est de eo in capi-
tulo de be.

C De fael.

Cap. 264^m.

F Ael qd ē. Est fructus sup quē est cortex sillis
in colore corticibz auellanae. Et figura
eius ē sic fistici. Et itra ipz ē granū pigue si
mille grano pini qd noiat granū regū: cuius
color ē iter albi et nigri et citrini: et est illud
qd administrat et asportat de terra idie. Et albel et al-
fel oēs calidi sūt et pferūt mollificatiōi neruoz et vtoz
sitatibz hemorroidarū et sanat eas: et est medicina inda-
nota cuius virtus est sicut virtus mādragoze et pomoz eius.
Mē. cap. Si fiat emplastrū ex ea pferit soda.

C De fal.

Cap. 265^m.

F Al. Plā. Laidus est in secundo et siccus.

C De fagara.

Cap. 266^m.

F Agara qd ē. Granū sile ciceri bñs granūz
sic mabalep: et i pcauitate eius ē granū nigz
sicut scabedenigi et asportat de asckelati.
Plā. Lalln ē et siccu i tertio. Opa. et ppe.

In eis est resold et stipticitas. Mē. nuf.
Ponit in medicinis rectificatibz stōchū et epar frida:
et expellit in eis malitiā digōnis frida. Mē. exp. Cō-
fert solutioni frigide et constringit ventrem.

C De fulfulminue.

Cap. 267^m.

F Fulfulminue qd est. Est radix pipis. Opa. et
ppe. Dicitur qd ppietas eius est pferre doloribz
frigidis et spasio valde. Instr. iun. Cōfert
podagre. Mē. expul. Est ei proprietas vt iuuamen
asserat colice et ventositatibus frigidis.

C Fulfulminue sic scribitur arabice: sed in latino fulfulmine: et est ra-
dix piperis fm qd exponit apud Aul. et aliquoz synonymoz. verū
balya. in scō practice inter herbas posuit. Cōstātūus hō quis
et inter herbas ipm describit: et posuit tñ qd est piper. Sim.

C De fefurigo.

Cap. 268^m.

F Fefurigum. Opa. et ppe. Est vehementio-
ris exiccationis qd alcolotar: cum hoc qd est

Tracta. II.

45

minoris mordicationis et est subtilius. Tul. xvi. Re-
mouet scabiem.

C De fefire.

Cap. 269^m.

F Fefire quid est. Est albazarscen et est vi-
tis alba. Plā. Est calidat sicca in tertio.
Opa. et ppe. Est acris mordicatione ab-
stergit et exiccat et subtiliat et calefacit tēpe-
rate. Deco. Radix eius cū herbo et semugreco abster-
git pānū et vestigia nigra remanētia post vlcera: et si
militer qñ coquit cū oleo donec dissoluat et aufert oc-
cultationem sanguinis ab oculo. Plā. et bo. Eius
radix abscindit verrucas et botho: leuia: et cū vino se-
dat panariciū et resoluit apostemata dura et disrumpit
aldubellet: et si vnaqua qz triginta diēsi bibatur ex eo
tres anulufat cū aceto resoluit apata splenis: et empla-
strum factū de ea cū ficibus etiā est cōueniēs spleni
sedat panariciū qñ ex eo fit emplastrū cū vino. Tul.
et vl. Et radice eius fit emplastrū cū sale sup vlcera
mala: et ponit i emplastris corrosiuis carnis: et ex fru-
ctu eius delinif scabies vlcerosa et nō vlcerosa. Instr.
iun. Emplastrū factū ex radice eius cū vino extrahit
ossa et bibitur de ea qua qz die aure. i. ad paralytū et
ad attritionē lacertoz valet linita et bibita. Mē. cap.
Bibitur de ea oī die aure. et pferit epilepsie et vertigini
et facit qñqz in rōne accidere permixtionē. Mē. abe.
et pec. Quādoqz assumit de ea cū melle deglutienda
ad prefocatos et ad corruptionē anhelitus et ad tussim
et ad dolores lateris. Et quādo bibitur succus eius cū
frumēto decocto facit exuberare lac. Mē. nuf. In-
quit Hal. comestio extremitatū eius est in primis cum
eleuatur cōfert stomacho cū sua stipticitate: et gustus
eius est inter paucā amaritudinem et acridinē. Mē.
expul. Lorbulus plante in primis cū eleuatur come-
ditur et prouocat vrinā et soluit ventrē: et de radice eius
aure. interficit fetū. Cum ergo supponit extrahit fetū
et mundificat matricem sedendo in decoctione eius: et
succus eius solutide educit flegma: et est ex medicinis
bonis spleni. Aene. De radice eius aur. i. pferit mor-
tui viperez similiter pfigure oīuz vermiū venenosoz.
Permu. Loco eius ponit pondus ipsius de durūgi
et due tertie ponderis ipsius de macis.

C Fefire arabice est qd ampelos lenuce apud dia. et est vitis alba:
que et bzionia dicitur: sicut p3 per dia. et chironidan: vocatur etiā
arabice bazarsen fm Aul. et carimboade qd est dictu vitis alba.
Joā. Sera. in cap. de bazarsen est vitis alba.

C De fefiresin.

Cap. 270^m.

F Fefiresin quid est. Est de genere alfesire ha-
bens folia sicut volubilis maior: et radix eius
est nigra exterius et citrina interius. Opa. et
ppe. Est similis alfesire in operationibus
suis: sed est debilior parūper. Instr. iun. Cōfert pa-
ralysi etiā. Mē. cap. Lor eius imprimis cū eleuatur
comedif et cōfert epilepsie. Mē. anbe. et pec. Mun-
dificat peccus. Mē. expul. Lor alfesiresin si comedi-
tur cum eleuatur prouocat vrinam.

C Fefiresin apud Aul. hoc mō scribitur sed in arabico fefiresetara
scribitur: et est vitis nigra: et charinsende: et est illa que apud nos
vulgo vocatur rānus: et a quibusdam viticella et volubilis eo qd in
flectitur circūstantibus arbutis et muris et sepibus. Sim.

Bentilis

De fagama.

Cap. 271^m.

f Agama dictum est in capitulo de ba.

De feluzebaragi.

Cap. 272^m.

Eluzeharagi qd est. Est arbor litij: q bz fru-
ctu sic piper. Et litij qnqz sumif ex eo z qnqz
sumif ex aderescechz arabicu e sps altera: z
fr^o alfeluaragi ppinq e vtruti litij qd ex ea fit
sed est obilior parsi. Deco. Lofortat capillos linitu.
M^e.nu^f. Decoquunt rami eius cuz aceto z bibif ad
splenē z pfert vltime z filr ictericie. M^e.expl^r. Deco-
ctio ramoꝝ eius puocat mēstua z simit ipsa: z si de
fructu eius bibatur pondus matulez soluendo educit
humorem flegmaticū plurimum.

De feluzebaragi arabice. sz melius felezabarag vt in arabico est
arbutum vnde fit litium: vt Joā. Serap. in cap. 7. ca. 29. de epitibi
matibus. z vi. in capitulo de litio in scdo cañ. hoc quidam voca-
uerunt caprifolium: gre. autez lithios. Sim.

De fath.

Cap. 273^m.

Est qd est. Est medicia turebia. Vene.
Est bona ad potū iusqam z pfecturā ver-
mū venenosoz data in potu cū aq frida:
z filr nucimetbel pfert z oib^o venenis.

De farfag.

Cap. 274^m.

f Arfag quid est. Est portulaca.

De fungis.

Cap. 275^m.

Engi. Elec. Melior sps e nō q noiaf
alchababie: nō inē. n. interfici h aduenit ex
ea cholericā passio: z illi qdē q sūt siccī mi-
nus sūt mali. Nā. Fridi sūt in fine terij:
būidi in pncipio ei^o. Opa. z pp. Sñant
humorē grossūz malū. Eoz aut rectificatio ē vt elixē-
tur z ponant cū eis pira būida z sicca z ozimū mōra-
nū: z bibaf sup ipos vinū purū. M^e.ca. Sñant stu-
porē z apoplexiā. M^e.ābe. z pec. Accidit ex illis q
nō interficiūt pfocatio: z ppe ex interficiētib^o. M^e.mi.
Accidit ex illis q nō interficiūt cholericā passio qn mul-
tiplicant z sūt difficilis digōnis z multi nutrimēti. Et
accidit ex mortiferis syncopis z sudor frigidus. M^e.
exp. Faciūt possidere difficultatē vīne. Vene. De
eis q sunt mortiferi z sunt illi qui nascunt in vicinitate
ferri ruginosi z rerū putridaz aliaz: aut in ppingta-
te māfionis reptiliū venenosoz: aut apō aliqz arboꝝ
qñ pprū est vt corūpat fungos qui apud eas nascū-
tur sicut oliue. De signis qdez eoz est q super eas est
humiditas viscosa putrefacta: z cito aduenit eis alte-
ratio z putrefactio: z prouenit ex ipsis pftrictio anhe-
litus z syncopis. Et cura eoz est cū iciliuis z oꝝymel.
cum calamēto: z qnqz interficiunt statim.

De fūgi vocant arabice fathar: grece ho micere: sps vo eoz mul-
te sūt. Plini^o siles tuberib^o sūt q i cyrenaica vocant missi pcpui
suauitate odore ac sapore sz carnosiores tuberib^o zē. z i fra sē i fun-
goz gñe dē a grece pozide q sine radice aut pediculo nascunt. Si.

De fistico.

Cap. 276^m.

Esticū. Nā. Dī q ē vehemētioris calitaz
qz nux z amigdala. Et ē calm in fine scbi. Et
est i p būiditas: z existimauerūt qdā q ē fri-
gidū: sz errauerūt. Opa. z pp. Apit oppilones epa-
tis pp suā amaritudinē z aromaticā vntē sui z in ipo
est pōticitas: z nutrimētū ei^o est parū valde. M^e.nu.

Super

Est bonū stōcho. pprle ascenū sile grano pini pp il-
lud qd est in ipso de amaritudine cū pōticitate: z apit
oppilones epatis pp amaritudinē z aromaticitatem
suā: z mūdificat ipz ppe z apit meat^o nutrimēti: z oleū
ei^o pfert dolorib^o epatis cuciniētib^o ex būiditate gñā.
Ingat qdā. Nō iueni ipm faciēs in stōcho nocumētūz
multū neqz iuuamētū. Ego aut dico imo phibet nau-
seā z subuersionē stōchi z pfortat os ei^o. M^e.expul.
Nō lenit vētrē neqz pftringit. Vene. Lōfert mor-
sui vermū venenosoz pprle decoctū cum vino forti.

De fistico dicitur arabice fistac: grece ho pistachia. Sim.

De selesifis.

Cap. 277^m.

Elesifis qd est. Est aial sic alcorat notū in
scemi existēs in lectis: z vī q sit illū qd dī
apō nos igil. M^e.ca. Nō bibif cū ace-
to aut cū vino cūtrabit sanguisugā ex gut-
ture. M^e.exp. Nō odorat valet pfocatiōi mīficus
z facit parere: z cū terif z ponif in foramine virge la-
nat difficultatē vīe. Feb. Nō de eis assumūf. vī.
nuō z ponūf in faba z deglutitūf ante qz inadat se-
bris qrtana pferunt. Vene. Nō deglutitūf absqz
faba valent ad puncturam vermū venenosoz.

De selesifis arabice cimer que est vt alcorat fm Auzen. z est ver-
mis lecti fecens: que apud eū vocat igil: verum in libro de doctri-
na arabica vocatur buchuc. Sim.

De facaillo.

Cap. 278^m.

Facaillo qd est. Dī q est sps buchorma-
rien: z est genus bartanite. Opa. z pprle.
Airt^o ei^o est mūdificatiua cū absterfione z
fissione: z est calefactiūz resolutiūz: z ē su-
dorē faciēs valde qn bibif ei^o radix z vīgorat. Deco.
Si bibant de eo tres aure. nō pīrascētes illū cū vino
aut mellicrato pmiyto aq sanat ictericā: z opz tunc vt
iaceat z coopiat pānis plurib^o vt sudet vehemēter z
sit sudor coloris cholere: z ei^o radix mūdificat cutez z
delet pānū: z pfert ei^o decoctio scissure accidēti ex fri-
gore: z filr ei^o oleū qd calefit in eius radice tepefactū
sup cinerē calm. Apta. z bo. Radix ei^o delet bothoz
z succus eius resoluūt durities z apata splenis z sero-
phulas z vulnus recēs aut siccus z aufert sabafati ēt.
Aul. z vl. Nō pmiſceſ radix eius cū aceto aut melle
aut sola z administrat sanat vulnera ante qz antiquen-
tur. Et qñ effundit decoctio ei^o sup caput est pueniēs
vlerib^o que sunt in ipso. Instr. iun. Lōfert torsioni
neruoz z podagre: z totū illud operat superpositū vt
emplastrū. M^e.cap. Nō pmiſceſ cū vino iebriat
magnifice. Et qñqz sit ex aqua eius caputpurgūz ad
caput pfortandū. Et quādo effunditur decoctio eius
super caput est pueniēs vlerib^o que sunt in ipso et se-
dat lodā frigidā. M^e.ocu. Aqua eius cuz melle est
pueniens aque accidenti in oculo z debilitati vīfū: et
similiter caputpurgūz ex ea factū. M^e.anbe. z pecto.
Sunt qdā boiū qui in potu dant radicē ei^o patiēti-
bus asma. M^e.nu^f. Sit emplm ex eo spleni cū ace-
to. M^e.expl^r. Quādo bibif cū hydromelle soluēdo
educit flegma aquosum: z prouocat mēstua bibitu z
z suppositum. Et existimauerunt quidam q ambula-
tio per ipsum facit abortūz. Et qñ ligatur in collo aut

Secundo cañ.

In adiutorio phibet ipregnationē. Et supponit cū la-
na vt soluat vētrē. Et silt qñ linunt ex eo sumē z my-
rach z illa linūt vētrē. Et egiit fetū: z iterficit fetū for-
tis. Et ei succo ē fortior i b. Et si misceat ei aq cū ace-
tor liniat sup anū ex egrediētē reducit ipz ad iteriora.
Et succo ei apit ozificia venaz q sūt i ipo ano z radix
ei puocat mēstrua bibita z supposita. Et si de radice
ei bibant. 3. v. cū melle soluit fortiter. Sitqz potio ei
vsqz ad. iij. aut. Aene. Bibit cū vino ad medicias
morificas: z venena proprie ad lepus marinum.

C Saulesus ita scribitur ab Aui. sed in arabico saclaminos: z est
error in prima syllaba: naz voluit dicere kieblaminos vt grecus.
est autem apud arabes kaf littera similis littere se. nec differunt
nisi in punctis. h. g. hoc est kaf. hoc est se. ex hoc fuit error. est aut
id capitulum de ciclamine: vt manifestabitur legenti illud capitu-
lum cum capitulo de ciclamine apud Diacono. Sim.

C De fūca.

Cap. 279^m.

Fuca. Elec. Cōueniēt⁹ ē illō qd fit d pa-
ne adarmachio z mētha z apio. nō eiz ē sic
illō qd fit de pane cocto: z sic illō qd fit de
massa azima. Opa. z p. Alfūca gñat bu-
more malū z est mali nutrimentū: z nocumētū ei mem-
bris aīalis est ita q si in ipso ifundis os elephantis sen-
tit ipm z fit artificiale opari in ipso. Et illō qd fit ex pa-
ne adarmache z apio z mētha est boni chini z est cō-
ueniens calefactis. Instr. iun. Floet neruis valde.
Mē. cap. Floet velaminē cerebri. Mē. nuf. Illud
qd factum est ex adarmacha est bonum stomacho ca-
lido. Mē. exp. Factum cum ordeo prouocat vīnā
z nocet renibus z vesice.

C Fūca potus fucadon dicit grecus. Sim.

C De safuricon.

Cap. 280^m.

Sfuricon qd est. Est medicamē ad scabiē fa-
ctū ex merdalengi z duplo ipsi⁹ calcadis tri-
tis cū aceto vebemētē fortis z pōit i vase no-
uo linto ex luto z sepelit i fimo. xl. dieb⁹ in tpe estiuo.

C Safuricon est medicina ad scabiē fm Aui. z facit aliud caplm de
eadē. scribit fessurugis: sz i arabico vtrobiqz fessuricon scribit. Si.

C De feniculo.

Cap. 281^m.

Feniculū z ē psice baralme qd ē. Illi⁹ vms
cui⁹ semē silat semini coriādrī ē ppinq vir-
tuti syluestris: sz ē debilius: verūtū ē forti⁹
syluestri magno. Aā. Syluestre ē vebē-
mētioris calitatis z siccitatis: est dignius tertio. Noz
tulan aūt calitas est in scdo. Opa. z ppe. Apit op-
pstones. Mē. ocu. Alcuit visus z ppe gūma ei⁹ z cō-
fert initio aq z apō ipsi⁹ descensuz. Et Democrit⁹ qdē
existimant q venenosi vmes pascūt feniculi recentis
sanē vt eoz visus pfortet: z vipe z serpētes fricat ocu-
los suos cū egrediūt⁹ b cauernis suis post hyemē sup
ipz vt illuminent oculi. Mē. ābe. z pec. Qd hūiduz
est lac exuberare facit: z pprie hortulanū. Mē. nuf.
Qñ bibit cū aq frida pferit nausē z iflationi stōchi: z
ei⁹ digō est tarda: z ei⁹ nutrimentū est malū. Mē. exp.
Prouocat vīnā z mēstrua z syluestre pprie fragit la-
pidē: z i terreno qdē z fluuiali est inuamētū ad renes
z vesicā: z pferit pprie illud qd est syluestre distillatio-
ni vrie z mūdificat fetas: z qñ comedit ei⁹ radix cū se-
mine suo stringit. Feb. Cōfert febrīb⁹ antiqz z daf
in potu cū aq frida z pferit nausē in febrīb⁹ z iflationi

Tracta. II.

46

stōchi ex eis. Aene. Cōfert ei⁹ decoctio cum vino
morui vermis venenosoz z cū aqua: z terit ei⁹ radix
z ponit super morsum canis rabiosi z confert.

C De sumoterre.

Cap. 282^m.

Sumusterre. Elec. Melior ē ille q ē viri-
dis recēs acut⁹ amar⁹. Aā. Dī q ē frigi-
dus i p: sic⁹ i scdo. Opa. z ppe. Durin-
cat sanguinē z apit i ipo ē frig⁹ pp illō qd
i ipo ē de sapore sipticitat⁹: z calor pp illō qd in ipo ē
de sapore amaritudinis: sz qñ frig⁹ ei⁹ ē forti⁹. Aul. zyl.
Bibit ad pruritū z scabiē. Mē. cap. Strigit lingua.
Mē. nuf. Cōfortat stōchuz z apit oppilones epatis.
Mē. expul. Lenit nām i puocat vīnā: z potio eius
sit a pōdere. 3. x. vsqz ad lib. 5. z vsqz ad duas tertias li-
bre cū zuccharo: z de eo q succo ē cū medicinis in de-
coctione vsqz ad. 3. x. Et de trito sicut est a trib⁹ vsqz
ad. vij. Pernu. In scabiē z febrīb⁹ antiquis qstum
est medium ponderis ipsius de sene de meccha.

C Sumusterre arabice dicitur steris.

C De ficibus.

Cap. 283^m.

Ficus qd ē. Fic⁹ in seipsa nām hz. Et solijs z
lacti ei⁹ inest virt⁹ lacticinij: z cū nō reperit⁹
tur folia ei⁹ rami ei⁹ q syluestris ē decoquunt⁹
z fracti z ptrit⁹ z assumit eoz aq: z de ea accipit succo
sic accipit in reliqs herbis: z gemine qdē sic⁹ melli si-
miles existit in opōnib⁹ suis. Elec. Melior ē alba:
deide rubea: deide nigra. Et qñ vebemētē matura ē:
est melior z prima ad b vt nō noceat. Et sicca qdē in
suis opōnib⁹ ē laudabilis: verūtū sanguis ex ea gñat⁹
nō ē bon⁹: z pp b fac⁹ pediculos: vep si sit cū nucē: tūc
ei⁹ ebimus fit bon⁹: z post nucē cū amigdala: z lenior
oib⁹ ē alba. Aā. Illa q ē hūida ē cala parūp: z q est
hūida plime ē aqitas: z pax ē medicinalis. Que sō ima-
tura ē: ē absterfina ad friditātē aliqstulā declinās nisi
lac ei⁹: z q ē sicca ē cala in p z in fine ipsi⁹ z est subtilis.
Opa. z ppe. Que sicca ē: ppe acris fortis ē absterfiois
maturatiua resolutiua z carnosaz ē plime maturatio-
nis: z i ipa ē pglutinatio z icfio z subtilitatio. Et sylue-
stis ē acutior z fortior i b: z sic⁹ qdē nutritibilior ē reli-
qs fructib⁹. Et q vebemētis ē maturatōis ppinq ē ad
b vt nō noceat i ipa ē iflatio: z qñqz igredit⁹ q acris ē
z sicca de absterfione ad vlcerationē z adeo vt sicca.
Et folia ei⁹ cū decoquunt⁹ cū radice almezerion nigri
fit cura scabiēi aīalī. Et succo folioz ei⁹ vebemētis ē
calefactiois z absterfiois. Et i ipa qdē ē lenificatio vl-
tima z expellit supfluitates ad cutē z facit sudare: z in
ei⁹ acceptio ē sedatio caliditatis: z silt fm q ego existi-
mo sicca ē expellit ad exteriora z facit sudare. Et lac
qdē ei⁹ coagulat liqsfactionē sanguis z lac⁹ z liqfacit
p gelatū. Et illa qdē q hūida est velocis est nutrimentū
z penetratiois in stōcho z corpe. Nutrimentū vō ficus
lz nō existit in robore nutrimentū carnis z granoz: ē tñ
vehemētioris roboris q nutrimentū oīuz fructū. Et
virt⁹ succo ei⁹ ante qz frondeat ppinq ē vir-
tuti lactis ei⁹. Et aqua quidē cineris ligni eius iterata
in potu datur ad coagulationē lactis in vētre. Et aq
cineris ligni quercus ppinq est in intētiōe. Vinū vō

Gentilis

ficus est subtile mali humoris: et ramis quidem fici inest ratio subtilitatis quod quoniam caro coquitur cum eis dissolvitur: et in iumentis quod est virtus attractiva ex profundo corporis et resoluit illud quod attractum est. Deco. Illa que est imatura lenis et fit ex ea emplum super balneum et verrucas et species ipsarum et morpheas et folia eius. Et acceptio eius reficitur colore corrupti cum egritudine in apertum calidum rari mollium: et maturat carbunculos et propter cum ireos et nitro aut calce. Et cum cortice granati ponitur super panaritium. Et lac quod est aliumeiz profert apertum difficile resolutionis et scrophulis et lacertis: et sicut decoctio aliumeiz et profert moro et propter aliumeiz. Et succus foliorum eius abscindit vestigia albuginis et cum cerato ponitur super fixuram frigoris: et sicut lac eius in oculis illis. Et est inpinguina et eius in inpinguatio facile resolvitur. Et est facies pediculorum: et illud quod pertingit ab ea pro corruptione humoris eius: et de qua ipsa est velocis expulsionis ad exteriora: et pueniens humoris aialibus. Aia. et bo. Fit ex ea emplastrum apertum duris et herispile decocta cum farina ordei. Et que imatura est ponitur super morpheas. Et ipsa maturat carbunculos et facit accide quod humida est albasaf quoniam admistratur: et profert eius decoctio apertum gutturis et apertum radicem aurium gargazata ad illud cum cortice granati et panaritio cum penithco. Et sicca quod nocet apertum epas et splenis pro sua dulcedine. Et quoniam ipsa est durum non nocet neque profert: verum si coniungatur cum subtilitatis resolutionis et resoluitur apertum difficilia. Tul. et vl. Succus foliorum eius emulcerat: et lenis decoctio eius cum spuma saponis super scabiem. Et folia eius ponuntur super escere: et super vlcera grossarum humiditatum. Et aqua quod est in qua iteratur cinis ligni eius est corrosiva misidificativa vlcernum putridorum antiquorum. Et si admistretur cum cortice granati sanat panaritium. Et cum calcato valet ad vlcera crurium fraudulenta. Et lac aliumeiz facit adherere vulnera. Instr. iun. Ponuntur cum imaturo ex eis et folijs folia papaveris: et ponuntur super cortices ossium. Et aqua cineris ligni eius iterata effunditur super nervos dolorosos. Et quoniam aqua de ea in potu est vitas vni. et 3. s. Me. ca. Cofert quod humida est et quod sicca epilepsie: et distillatur eius decoctio cum spuma saponis in aure in qua est tinitus. Et profert lac eius et succus ramorum ipsius ante quam frigidescat cum ponuntur in dente corrosivo. Et profert eius admistratio super apertum quod sunt sub aure cum fit ex ea emplum: zilla quod est imatura sanat vlcera capitis pulverizata. Me. ocu. Lac eius cum melle profert panno humido et inceptio aqua descendetis et grossitudini palpebrarum et cum folijs eius fricatur asperitas palpebrarum et scabies earum. Me. anbe. et pec. Confert que humida est et que sicca aspitati gutturis: et est pueniens pectori et canne pulmonis. Et vinum fici provocat mestrā et vinā. Et sicut vinum eius profert tussim atque doloribus pectoris: et profert apertum canne pulmonis. Me. iun. Aperit oppilones epatis et splenis. Ingt. Bal. Que humida est mala est stochos: et que sicca est non est mala. Et quoniam comeditur cum alimuri mundificat supfluitates stochi: et est ex eis que iterfecant sitim que est ex flegmate salso: et excitat sitim que est ex bydropisi propter cum absumptio: et sicut bibere

Super

vinum eius profert stochos et icidit appetitum cibi. Et fici quod est velocis descensionis et velocis penetratiois pro sua abstersione. Et sicca nocet epati et spleni apertum pro sua dulcedine: sed si ipsa est durum non nocet neque inuat. Et admistratio ipsius cum ieiunio adest: et mirabilis inuamēti in aperiendo vias cibi et propter cum nucez amigdala: cum tunc eius nutrimentum cum nuce fit plus quam cum amigdala. Si autem comedatur cum grossatilis fit tunc nutrimentum eius: maxime: et aliumeiz est mala stochos qui nutrimentum: et est profert duritiei in splene facto emplum ex ea cum amoniaco. Et oēs quod est species fici sunt icducientes cursui mīfici ad stochos. Me. exp. Cofert renibus et vesice quod humida est et que sicca. Et inuat ad tolerandam retentionem vrine: et non est pueniens cursui mīfici ad itelia: et succus foliorum eius aperit officina venarum anni. Et que humida est lenis et soluit pariter: et propter quoniam assumitur de ea cum amigdala trita: et sicut duritiei mīfici: et sicut si misceatur cum nitro et cartamo et assumatur aī cibis. Et supponitur lac eius cum vitello oui: et misidificat mīfici et provocat mestrā: et fit ex ea emplum ad mīfices cum fenugreco: et in clisteri ad dolorē vetricis pūgitiū ponitur cum rutha. Et fici quod est propter lac ipsius et bibit a renibus arenam quoniam admistratur: et quoniam assumitur aqua casei cum lacte eius distillata super lac motum cum ramo eius pariter erit fortior in soluendo vetricē et in misidificando renes. Et datur in potu de aqua cineris ligni eius iterata et quod huius solonēz distillatur 3. i. s. et clisterizatur ex ea: et in vtriusque disponitur misceatur cum oleo. vinum autem fici provocat et lenit: et propter sua abstersionem velocis descensionis et vetricē et velocis penetratiois. Vene. Lac eius profert puncture scorpiōis inuicem: et sicut rutele: et sicut ponitur illa quod est imatura aut folia recetia super morsum canis rabiosi et cofert: et fit ex ea emplastrum cum herbo super morsum mustele et cofert: et aqua cineris eius iterata cofert morsui rutele in potu data et facta infectione ex ea et aliumeiz cofert puncturam venenosam bibita et lenita.

C Ficus grece dicitur sicca arabice cui Ge. libro aggreg. ca. fin. auer. Bal. s. de simplic. cap. 122. Sicut ex eis sunt tres domestice: et morane. Et ex domesticis quod sunt recetes: quod non sunt sunt sicce: et recentia virtus est debilis pro hoc quod admiscetur eis de humiditate: et sicce sunt meliores: et maxime carnosiores ille in quo est acuitas et pūcio abstergitur magis et resoluitur et hinc in se humiditate subtile et. Sim.

C De fece.

Cap. 284^m.

Ex. Ele. Melior est sex olei de croco granis. Alā. Sex expressiois olei est in sex caliditas. Opa. et propter. Iam diximus quod sex olei de croco tingit linguam et dentes taliter quod perdurat sicut tinctura sex horis. Tul. et vl. Sex expressiois olei est ex solidatis vlcera accidenti in corporibus siccis.

C De fermento.

Cap. 285^m.

Ermētū. Alā. In ipso est caliditas: humiditas vero eius et siccitas sunt sex quantitate multitudinis sal sedinis et nitrositas eorum. Opa. et p. In ipso est virtus abstersionis pro sale et nitrositate et fermentatione: et in ipso est virtus ifridativa pro sua accetositate attrahente mas profundas ad exteriora corporis et resoluit. Instr. iun. Fit ex ea emplum ad dolorē qui est in inferiore parte pedis.

C Fermentū latine grece zemi vel zima vel sparium: arabice cha mir. dia. caplo zemi. i. fermentū: virtus eius est extenuatoria: me diocriter calefacit: propter quod sine mordicationis molestia extrahit de profundo humores et digerit et euacuat.

Secundo can.

Capitulum de lsa. B.

C De glade et castanea. Cap. 286^m.
Lans qd ē. Flō ē et est stiptica: h castanea
min⁹ ea ē stiptica: qd vō in glade vebemē
tius ē stipticu ē cortex ei⁹ q ē cortex ei⁹ ite
rior. Flā. Glās frida ē et sicca: et siccitas
ipsi⁹ ē in scdo: friditas vō in p. In castanea aut ē paz
calitas pp sui dulcedine: et folia qdē gladis sūt vebē
mētioris stipticitas et mioris exiccatis. Opa. et pp.
In castanea ē absterfio: et i eis oib⁹ ē iflatio i vētre ife
rior: et stipticitas: et pbi⁹ fluxus sanguis: et ppe cōter ei⁹
terior: et oēs pfortāt mēbra: et castanea qdē ē tarde di
gestiōis: h ē boni nutrimenti. Si q cū zuccharo misceat
ei⁹ nutrimentū fit bonū. B. quocq dixit q est nutribilior
oib⁹ granis: adeo q ē pima granis panis: verūti ca
stanea pp illō qd in ipsa ē ex dulcedine nutribilior est
ea: cū tñ nutrimentū oīus sit hoib⁹ illaudabile: h fortas
se eaz nutrimentū porcis laudat. Alpa. et bo. Ipa cū
adipe hedi et porci salita pfert duritib⁹: et fruct⁹ qdēz
gladis pfert in pñ apātib⁹ calis. Tul. et vl. Probi
bet abulationē alcula et vlēra abulatiua qñ adurit et
admitrat. Folia pterea gladis coherē faciūt plagas
cū terunt et puluerizant desup. Mē. cap. Facit soda
ppea q coartat vaporē pstrigēdo nām. Mē. abe. et
pec. Cōfert spūto sanguis Mē. nūf. Cōfert hūidit
tati stōchi. Mē. ex. Cōstrigit et pfert dissinterie tūl
cerib⁹ intestinoz et fluxui sanguis et multiplicat vinā.
Vene. Cōfert venenis venenosoz. Et vcoctio qdē
corticū ei⁹ cū lacte vaccino pfert veneno sagittarum
armeniariū: et caro qdē castaneē est bona venenis.

C De geloum. Cap. 287^m.
Eloum qd ē. Flotū ē: et ē granū pini maio
ris. Et ē melioris nutrimentū qz nux: h ē tar
dioris digōnis. Et est cōpositum ex suba
aqua et terrea. Et acritas i ipso ē pauca. Et
opz qdē vt cōplemētū fmonis in ipso regnat in ea. de
pino. Flā. Est tēperatū et in ipso tñ est calitas pua.
Opa. et ppe. Nutrimentū pbet forte nō malū et rectifi
cat hūiditates corruptas in intestis et ē tarde digōnis.
Ei⁹ vō digō rectificat in ifridas qdē cū melle et in ca
lesaci cū tabarzet ex zuccharo: et pp h augeat bonitas
nutrimentū ei⁹. Ei⁹ vō qd in aq ifusus est delect acuitas
et acrimonia et mordicatio: et fit in vltima stute nutrie
di: ita vt puū in q nō ē nutrimentū pueniat ad nutrime
tū a mediatiōe. B. aut puū ē granū pini pue repte in oī
regione. Instr. iun. Sanat dolores neruoz et dorsū
et sciaticē et v3 mollificatiōi. Mē. anbe. et pec. Ma
gnū mūdificat pulmonē valde et ēbit qd i ipso ē de sa
nie et de hūorib⁹ qñs. Mē. ex. Ericat coitū et ppe
qd ex eo nutrimentū ē et confert sanici et lapidi in vesica.
Vene. Cū sicub⁹ et dactylis pfert pūcture scorpiōis.

C Beloum ē granū pini maioris. verūti nō ē apud arabes est de
auellana maiore quā nos nucellā dicim⁹. nā sili est apud eos vimi
nutriū. nucifgū. est nux: et h ē dicebā oēs arabes a qb⁹ quefuit
et sic habet in libro de doctrina arabi. et Aul. in pñ capli v3 loq
et qñ cōparat ipsaz nuci: qñs postea de grano pini videt iterdū
pseg. de grano vō pini sicut pmitte in cap. de pino: ita tractat in
lsa ha. nec dicit ibi nec alibi q loq de ipso in lsa gis. qñ v3 corru
ptio in textu: vel aliq pculatio: sicut puenit facē i plurib⁹ capitu

Tracta. II.

47

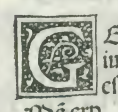
lis vt patebit in suis locis. Stephan⁹ in synonymis: carea pōtica
est nucella in greco: et exponit q ē auellana: cū dicit bēdoctū et gelou
suz p gelou ē et p auellana accipit sed p maiori vt dēsi est. Sim.
Cap. 288^m.

Entiana qd est. Ei⁹ folia q sunt iuxta radi
cē ipsi⁹ sunt filia solijs nucis et folijs armo
glosse: et ei⁹ color est rube⁹: et ipsi⁹ medius et
extrema sunt ibibita: et ei⁹ crus ē pcaus pla
nū in grossitudine digiti et lōgitudine duoz cubitoz:
et ipsi⁹ folia aduicē sunt elōgata: et fruct⁹ ei⁹ est in suis
capitib⁹: et radix ipsi⁹ est lōga siliis radici aristol. q orif
in mōtib⁹ et in vmbria et in locis hūidis eoz: et dī q nō
noiat gētiana nisi qz pñ q ea agnouit fuit genit⁹ rex:
et ipa qdē crescit in mōtib⁹ altis. Et ea vō affumit suc
cus: qñ ipsa ifundit in aq vsqz ad gñqz dies: deide co
quit: postea trāsmutādo dīccat: deide pgelat postea
ispissat sicut mel. Ele. Melior est romana: et ipa est
vehemētius rubea et durior et est lignū et vene sic gros
situd digiti maius et minus: et eius color est citrinus
declinās ad nigredinē: et qd ex ea fractū est: est vebē
mentius citrinū ppinquū reubarbaro. Flā. Calida
est in tertio: sicca in scdo. Opa. et pp. Est apertina
et in ipsa est stipticitas: et eius radix vltima est in aper
tione et subtiliatione et absterfione. Deco. Radix ei⁹
abstergit morpheam precipue succus eius predictus.
Tul. et vl. Sanat plagas et vlēra corrosiua et pūpue
succus eius predictus. Instr. iun. Bibunt ex eo. 3. ij.
cū vino ppter torsiones neruoz et est iuuatiua ei qui
cadit ex loco alto. Mē. oeu. Fit ex ea linimētū ob
thalmic. Mē. anbe. et pec. Due. 3. succi eius sunt bo
ne pleuresi. Mē. nūf. Apitina est oppilationū epas
et splenis: et pondus. 3. ij. ex ea cū vino v3 dolori epatis
et splenis et frigiditati amboz et apostematib⁹ eoz: et sy
rupus radicū eius pueniēs est stōcho ifirmo ex frigo
re. Mē. exp. Prouocat vinā et mēstua et supponit
radix eius sicut collyriū et extrahit setum et facit ipsum
abortiri. Vene. Est vltima medicina pūcture scor
pionis. Et pōdus. 3. ij. ex ea cū vīo pfert pūcture oīus
vermium venenosoz et morfui canis rabiosi et morfui
oīus lupoz. Dermu. Quātū ipz ē et medietas ei⁹ ex
affero: et qñ medietas eius de radice capparis.

Gilbene qd est. Eius operatio est pima
operationi ellebori. Quidā aut dixerūt est
semē turbith nigri: et cortex radicis ei⁹ est
turbith citrini et orif in said: verūti qd ex
eo bonū est: est induz et est simile papyro. Instr. iun.
Quidā iā dderūt ex eo in potu paralytico vsqz ad pō
dus. 3. i. et vomuit et sanat⁹ ē. Mē. nu. Est vomitiū
et qñqz ē mortificationū pp fortitudinē vomit⁹. Mē.
exp. Soluit et potio ex ipso est medietas. 3. sed. 3. est tū
morosa. Vene. In ipso est virtus venenosa.
Cilbene arabi. est medicina acuta vomitiua: et Aulic. Ignora
uit eam. Sim.

Geferefred qd est. Res pincalis figure in cu
ius capite sunt sicut due spine. et dicit etiaz q
est similis amigdale: et qñqz findit et aperit.
Mē. exp. Facit augmentū in coitu valde.

Gentilis

De gepfin.

Cap. 291^m.

Gepfin qd ē. Est lapis gipsi lamiosus alb⁹ pu⁹ cuius subtilitas augmētāf cū adurif. **Ala.** Fridus ē z sic⁹. **Opa.** z ppe. Est glutinatu⁹ z ponif sup ptes fluxuū sāguis: z strigit fm q in suo dī ca. qm in ipso cū glutinatione est vir⁹ facies adherē: z in ipso ē stipticitas cū viscositate: z qñ adurif subtiliaf z addif ei⁹ exiccatio. **De.** ca. Linif ex eo frons aut coopif ex eo caput cū pileo z retiet fluxū sāguis ex narib⁹. z qñ ex eo egiplatu⁹ ē ēt pēpue cū bolo armeno frijo z lētib⁹ mixtū z ipz dī stillat cū aq myrti z pauco acetio. **De.** oeu. Misce⁹ cū albugine oui vt nō fiat lapis: z pōif sup obthalmiā sanguineā. **Uene.** Est ex sūma venenoz pfoctiū. **De.** gepfin arabī gipsū. **Ala.** de gipso. Gipsū genus est lapidis si milis nūro: cuius est opitū qñ bz venas latas gipsū xō nō co etum deficcatiū z stipticum z parū plauticū z collectū est zē.

De gypsa.

Cap. 292^m.

Gypsa quid est. Est sicut gipsū.

De gemefimi.

Cap. 293^m.

Gemefimi qd ē. Ei⁹ v⁹ est silis v⁹uti sccha cū vua lupina. **Opa.** z ppe. Est mūdificatiū aperiitiū sedatiū iflatiōis z vētositatū ppe. **De.** nuf. Resoluit humiditates viscosas in stomacho: z pferit stomachis infantū. **De.** exp. Lō fert ventositatibus matricū.

De gezar.

Cap. 294^m.

Gezar qd ē. **Ala.** ē. Forti⁹ semē ei⁹ ē semē sylue stris. **Ingt.** Dia. Est vna spēs ei⁹ cur⁹ sola se mioza folijs feniculi: z ē ei⁹ forma: z ei⁹ crus puenit vsq ad qstiatē palmi. Et qñ ē sup⁹ ei⁹ ē citria z bz sūmitatē sic coriādrū z ābetū. Et bz fructū acutū albū bōi odoris z masticatōis. Et nascit⁹ i locis spatio sis solitarijs lapidosis. Et q ex ea ē hortulana simila⁹ apio romano acuta adustina bōi odoris. Ei⁹ folia sūt sic folia coriādrū ei⁹ sup⁹ ē albū: z ābeto siles se sūmitas z fruct⁹ ei⁹. Et bz sic capita nucis plena seie qñ est sic cyminū i forma z acuitate sua. **Ala.** Cala ē in fine scbi būida i ipso. **Uul.** zvl. Semēz folia ipi⁹ cū terū tur z ponunt sup vlcera corrosiua pferunt eis. **De.** ābe. z pec. Lōfert pleuresi z tussi ātiā. **De.** nu. Est difficil⁹ digōnis: z nutrita faciliōis est digōnis z pferit hydropisū. **De.** ex. Sedat dolorē vētris pūgitiū z ppe dauc⁹. Et puocat vebemēter ppe syluestris z p⁹ prie semē ei⁹: z silt ei⁹ folia: z excitat coitū z ppe semē domesticē: ē. n. vebemētis iflatōis: z semē syluestris si ē illi⁹ opōnis. Si āt secakul z baucia syluestris nūerent i baucia: sūt ipa magis excitat coitū qñ bōtūlana: z p⁹ uocat mēstrua. z vrinā ppe syluestris bibita z supposita: z pferūt semē ei⁹ z radix ei⁹ difficultati ipregnatiōis. **De.** gezar arab. baucia. **Ala.** hec scripta qā gis lfa arabica incipiūt: melius per. i. psonās scribunt: sed qz sepi⁹ per. g. scripta repunt: vsqz secutus sum: vt magis in promptu sint fm vsum. **Sim.**

De geguers.

Cap. 295^m.

Geguers qd ē. Tres bz spēs z silaf rizi i vtu te sua. **Uerūtū** rizi nutriti⁹ ē: z panicū meli⁹ ē i oib⁹ dispōnib⁹ suis qñ miliū: h tñ ē for⁹ ti⁹ pstrictiū. **Ele.** Log⁹ cū lacte aut aq fursuris sile: z oleo amigdalino z pbet nutrimentū bonū. **Ala.** Fri

Super

gidū ē z siccū i fine scbi. qdā aut dicit⁹ ipz ē calū i p: z pmi⁹ sani⁹ ē. **Opa.** z ppe. In ipso ē stipticitas z exiccat sine mordicatōe: z ei⁹ vaporatio ē sedās dolores. Cū vō nō regif gñat sanguine malū z nutrit minus qñ grana: reliq ex qñ⁹ fit panis: z ei⁹ nutrimentū est parū viscosum: z in ipso est subtilitas qdā sicut existimāt q⁹ dam. **Uerūtāmē** cū coquit⁹ cū lacte aut fursure simile fit eius nutrimentū bonū pēpue cuz butyro aut oleo amigdalino. **De.** nuf. Est tarde digōnis in stōcho in sua substantia z in suo pane. **De.** exp. Cū eo vaporat dolor ventris pungitiū z puocatiū.

De gallinis z gallo.

Cap. 296^m.

Galline z gallus qd est. Jus galloz veterū pprietatē bz quā dicem⁹. **Modus** vō quē **Ala.** narravit i decoctiōe eoz ē vt dcollent post qz cibant⁹ z nutriunt⁹: sargent. n. facie⁹ do eos currē z cadāt z dcollent⁹: deide cēba⁹ qñ i vētrib⁹ eoz ē: z ipleant vētres eoz sale z sumant⁹ z coqñ tur. **xx.** kist aq vsqueq pueniat ad tres cotilas: z bibat totū i loco vno: postea addat illd qñ dicitur⁹ sum⁹ i oi loco. **Ele.** Ruffus galloz melior est ille q nō catat adhuc: z gallinaz melior ē q nōdū parit oua: ātiq vō sūt mali. **Ala.** Zideps pulloz calior ē adipe gallina⁹ rū magnaz. **Opa.** z ppe. Testiculi galloz laudabiles sūt velocis digōnis. **Instr.** iun. Jus galloz pdi⁹ cū puenit tremoriz dolori iūcturaz: h opz vt coquat cū polypodio z ābeto z sale lxx. cotilis dōcc remaneant tres aut quoz. **De.** ca. Caro gallinaz q sūt pulle i intellectu augmētū efficit: cerebriū gallinaz pibet fluxū sanguinis nariū accidētē ex velaminib⁹ cerebri. **De.** ābe. z pc. Jus galloz pdictū pferit afinati. **Caro** gallinaz clarificat vocē. Jus galli vetustissimi cū ābeto z cartamo pferit oib⁹ illis: z ifidebegi pulloz sedat inflationē stōchi. **De.** nu. Jus galloz pferit dolori stōchi ex vētositate. **De.** exp. Jus galli veteris cuz polypodio z ābeto pferit colice valde. **Caro** gallinarū que pulle sunt augmētāt spma. Et ius pdictū cū polypodio soluit meliā z cū cartamo soluit flegma. **Qñqz** vō decoquit⁹ cū medicis stipticis ad dissinteriā z cū lacte ad vlcera vesice. **Uene.** Galline scisse super cor suū aut gallus ponunt super locuz lesū a vermibus venenosis z permutat⁹ quaqz hora z pibet nocumētū venenoz: z in venenis bibitis etiā forbet⁹ eoz decoctio cum anbetō z sale z euomitur.

Galline z gallus. **U**bitat p qñ posteriora pulloz pnoz sunt meliora z molliora: h āteriora sūt duriora: z nō sic masticabilia: h cū crescit ē ei⁹ dōz q pulli z sic volatilia portat totū corp⁹ sup pedes: z iō pree ille sūt nervose z ligamētales multū z iō sicce. **Ure.** perant⁹ h ex erate: z cū pcedūt idurant⁹: h āntiores sūt sacre ex bu mido viscoso crudo nō bñ digesto ad tutelā z dēnsionē spūaliū. **Ugnū** tal cōpōnis ē albedo z tenacitas a pñ: h nō sūt ille pree digestiue: h pcedēte tpe calo vincētē meli⁹ rectificat a calo ipi⁹ pulli. **U**bitat q testiculi sint meliores an galloz coeūtiū an n coeūtiū. **Alig** dicit q coeūtiū. **Rō** illoz est q p exercitiūz sunt meliores: qñ mēbra exercitata sunt meliora. **Kist** qñqz p lib⁹. z. s. qñqz pro duab⁹ cotilis qñqz pro cado. **Cotila** qñqz pro. ix. z. qñqz pro. iij. z.

De guafmeim.

Cap. 297^m.

Guafmeim qd est. Est foliū nil. **Ala.** Est in fine primi calū: z in scbo siccū. **Opa.** z ppe. In ipso sunt stipticitas z abstersio. **Deco.** Tingit capillos.

Secundo can.

Guasmeim fm Zui. est soliu nil. i. dici. In tercio Alms. ca. 33. scribit guasmeia: s. in arabico est guasme: s. Albau est plata q. eleuat sup stipite circa vni. cubiti mefura: in cui. extremitatib. s. ramu sculi sicut flores coriandri q. siccant z terunt z miscent cu alkana: z tingunt vt alkana: p se ho colore citrino: z ide tingunt cani. oia su pradicta q. scribunt p gua meli. scribent p va. v. vocali: pferendo tame sonu inter. u. z. o. vel etiā per. o. rrabendo ad sonu. u. Sim.

C De gures.

Cap. 298^m.

Gures qd ē. Res rubea declinās ad pallore silis ticture croci z asportat v. iame z dī q. abradit de arbore sua. Alā. Calā ē z sic. in scdo. Opa. z pp. Est stiptica. Deco. Confert pāno z lentiginib. Cū g. bibi pferit sorditici. Apta. z bo. Confert botthor. Vul. z vl. Cōfert sca. biei z puritū z sabafati z impetigini.

C De guarascen.

Cap. 299^m.

Guarascē. Mē.ocu. Sāguis alguarascē ē bon. vlcetib. oculi. Mē. nu. Caro ei. difficil ē digōnis. Mē. exp. Caro ei. pstrigit vētrē. C. Guarascen. i. turtur fm. Sui. Judeus dicit q. est turtus: alq. q. columbus syluestris. Sim.

C De guaril.

Cap. 300^m.

Guaril qd ē. Est maria figuraz alguaragon z samābras lōgā hñs caudā: z puū caput z s. ē lacert. i. lacert. n. si ē: aut raro ē nisi i ru rib. z caput z cōp. ipi. diuisa s. alguaril: s. fortasse. prim. ē ei i naturis suis. Alā. Caro ei. calā ē mlti. Deco. Cōfert ster. ei. pāno z lētigib. z ipiguat fortit adeps z caro ei. z ppe q. s. daz mulieres. Opa. z pp. In ipo ē s. et hñs surculos z spias. Apta. z bo. Tristū ster. ei. eradicat verrucas. Mē.ocu. Ster. cus ei. sile ē ster. cori lacerti: v. z eni ad albuginē oculi. C. Guaril. i. stellio fm. alios ē stineus. dī q. guaril siue stellio est aial sile draconi siue mario: sed est maius z est aial valde timidū i rāu q. ex timore rapaciū in die nō exiit: s. i occasu solis exiit z pascit ex muscie: z ē in supficie sua lucidū vt stella: z iō dicit stellio: ēt inue nit in appulia: z nō parat loc. ita delicat. super quē nō ascendat.

C De guadai.

Cap. 301^m.

Guadai qd ē. Est ostraci. Opa. z pp. Est bit furelos z spias. Deco. Qd ex eo tritū ē abscondit verrucas ifulas: z pedētes p. tritū.

C De grano ben.

Cap. 302^m.

Granum ben. Jam diximus operationes eius in capitulo b. cum diximus ben.

C Granū ben est granūz albi coloris simile cartamo sed maius: ex cuius medulla fit oleū de ben: qd oleū mustellinū appellātā Diar. vocatur balanus ressic: z oleum balaninum. Sim.

C De grano lauri.

Cap. 303^m.

Granū lauri. Ipū ē granū ademeit: z ē sic auellana pua: z cortex ei. ad nigredinē tēs dit subtilis: qd cū pmiū in duas sepa. ptes duras declinās ad citrinitatē in qb. ē parū boni odoris z nos dicem. opōnes ei. i caplo de gain.

C De grano azelem.

Cap. 304^m.

Granū azele qd ē. Dī pip. nl. z ē granū boni odoris z saporis valde: z oīz i p. tib. s. cebe. razura. Alā. Est calz in scdo: bñdū in p. Deco. Est ipiguatini. Mē. exp. Augmētāt spma. C. Granū azeles s. radicle pue dulces s. electabil. saporis: z s. citrini coloris: q. asserunt a tuncet i barbaria: z augmētāt sperma. Sim.

C De grano anescen.

Cap. 305^m.

Granū anescen qd ē. Est granū exis in q. tita te pipis z in colore ei. verūti ē facili. frāgib.

Tracta. II.

48

le scindit a medulla vebemētis albedinis cuius odor est bonus. Alā. Est calm z sicū in scdo. Mē. nu. Est bonum stomacho frigido valde.

C Granū anescen ē fruct. arboris magne q. lotbos vocat: ē q. nū sile iūpo s. maiusculū hñs iteri. nūclū durū cū sua medulla tectū car ne pauca olei saporis: nigz cū maturauē it: mlti fabā grecā dñt. Si.

C De grano nil.

Cap. 306^m.

Ranū nil qd est. Est cartamū indū. Ele. Mē. l. est ei. pōderosuz planū recēs. Alā. Dixerūt qdā. Est calm z sic. i. p. z vez ē q. ē calz z sic. pueniēs ad tñi. Deco. Cōfert albaras z mōphee albe. Mē. nu. Est p. turbatiū sa ciēs nausē. Mē. exp. Solone eduē hñozes hños. s. meliaz z flegma fortiter z vmesz ascarides. Permu. Loco eius in solutione z iuuamento in melancholia ponitur medietas ponderis de pulpa colloquitiē cū sēta ponderis sui de lapide armeno.

C Granum nil arabice est semen indic quo pāni tinguntur. Sim.

C De grano asumne.

Cap. 307^m.

Ranū asumne qd est. Est arbor syluestris fm quātitatē brachij hñs alba folia nō tñ vebemētis albedinis cui. fruct. est sic pip: vinctuosus lacteus. Et dixerūt qdā. Est se mē samenona. Alā. Est calm parū hñs humiditaz. Deco. Est ipiguatini. Mē. nu. Tardat ei. digō in stomacho z cū digerit multiplicat eius nutrimentū. Mē. exp. Augmentat sperma z excitat coitum.

C Granum asumne. i. semen canabis.

C De grano pini.

Cap. 308^m.

Ranū pini qd ē. Granū pini ē min. s. fistico cortice hñs minutū frāgibile rubēū findit a medulla alba vinctuosa suauis: z h. s. ma gna q. s. pini q. noīat bislus: puū vō ē gra nū triāgulatū duridū corticis z acutioris medulle: z i ipo ē acrimonia z pōticitas: puū ē meli. ad medicinā q. ad cibū. Alā. Magnū ē sic egle ad calitātē dcl. nās z augmētāt bñditas ipi. Et puū ē calm z bñdū i etio. Opa. z ppe. In ipo ē maturatio z lenificatio z resolo z mordicatio: z ppe i recēte: s. eius mordicatio vlet si ifundat i aq. z cōplent tūc ei. applanatio z glu tinatio q. uis sint aī illd ambo repta i ipo itegre: z ei. suba ē terrea aqua i q. ē puū acreitaz. Deco. Est ipiguatini. Instr. iun. Granū pini magnū pferit mol lificatiōi z debilitati corpis comestū z eriecat bñdita tē corruptā que est in eo. Mē. anhe. z pec. Paruū z magnū pferit humiditaz. pulmonis putrefactū z purū sanguis fluxui z tussi: z ppe cū rob recēte pp amaritu dinē paucā que est in ipo. Et q. coquit cū vino dulci est ad mūdādū pus plmonis bonū valde: z sile ei. cor tex z lignuz q. ponunt in electuarijs. Mē. nñf. Qñ ex eo fit emplastrū cū absinthio sup stomachū p. fortat ipm. Et est difficilis digōnis liniēs cibū: virt. ei. mor. dicat stōchū nisi ifundat in aq. calida. Comedāt ergo ipm calefacti cū tabarzet z infrigidati cū melle: z tūc digerit z fit bonū: z bonū stōcho. Ingt. Dia. Est ma lū stōcho. Sed videt q. nō sit ita nisi q. adurū aut rā cidat: z q. sit ifusus bonū q. rectificat ei. corruptio z frāgī ei. vōtositas. Et q. bibi cū portulaca sedatur ei. mordicatio oīno: ita vt nō sit mordicās. Mē. exp.

Bentalis

Augmentū facit in coitu plurimū cum comeditur cūz
sifamo z tabarzet z mellez penidīs: z saturati ex eo fa
ciūt dolorē vētris pūgitū: s; ei⁹ tyriaca ē granū gra
nati amarū qđ suggit post ipm vebementer abstergit
humiditates renū z vesice: z pfortat eos ad retētiōē
vie: z sanat distillationē: z pphibet vlcera vesice z la
pidē: z puocat z pfert ex eo cū absinthio facto emplō.
C. Granū pini. supra fecit aliō caplū gelonū z ifra fac caplū d pino.

C. De grano alkilkil. Cap. 309^m.

 Granū alkilkil qđ ē. Est sic pip albu mai⁹
cartamo si pure rotūdū z frāgit a medulla
vinctuosa boni saporis. Quidā at dixerūt ē
semē gnati sylvestris. z dixerūt isti ei⁹ radix
est almutat. Instr. iun. Cōfortat corpa mollificata.
Opa. 7p. Qđ ex eo frictū ē ē siccū. Deco. Est ipm
guatiū. Mē. ca. Facit soda: z ppe qm in scba mēsa
comedit sup vini. Mē. nu. Plurim⁹ vltus ei⁹ facit fa
stidiū z cholericā passionē: z cū comedit cū tabarzet z
succharo z melle digerit: z qđ ex eo frictū ē ē meli⁹ z si
est ei⁹ hūior malus z pūsi vebemēter mordicat stōchū.
C. Granū alkilkil. Joā. Sera. ca. de dolore algomoz calido sunt gra
nata sylvestria. Itē idē cap. de spūto sanguinis ex corrosione.

C. De grano viridi. Cap. 310^m.

 Granū viride qđ ē. In fructu ei⁹ est stiptici
tas: z ipi⁹ iuuamētū sile ē iuuamēto masti
cis: z ei⁹ gūma ē melior gūmis post masti
cē: z qđ ex ea magna ē dī artharo: z ei⁹ qđ ē
arbor noiāf albotin. Alā. Dixerūt qđā qđ i ei⁹ oleo ē
lenificatio z stipticitas sic ē i oleo ro. z veritas est. cale
factio grani viridis ē calefactio nō mior: ei⁹ vō epicca
tio dū puerat hūida ē pua: z cū exicat ē i tūio: z ei⁹
gūma ē cala i qđ ē siccitas pauca. Opa. 7p. Est cale
factiū lenificatiū z mūdificatiū: z i ipō ē stipticitas:
z ei⁹ gūma ē plūme rōlōnis qđ mastix qm ē amarior: z
in ipā sē paz stipticitas: z ē foris absterfionis: z ipa est
aptio bōa z maturatio z lenificatio: z ē bīt ex pfundo
z i plūb⁹ hōis pōif loco masticis: z suffumigatio albo
tin elōgat a motu sic suffumigatio thuris: z ei⁹ oleū est
cōpositū ex stutib⁹ trib⁹ cū vīute pstrictiua: z existima
uerūt qđā qđ i ei⁹ oleo ē ifridatio qđā. Dec. Abster
git pānū z facit: z viscus albotin pfert scissuris faciei.
Alpa. 7 bo. Ei⁹ gūma maturat exitturas duras. Alul.
7 vl. Abstergit scabiē z ipetiginē: z igredit ei⁹ gūma
i emplīs ad purgāda vlcera z ericcat sanē z sanat vl
cera māifesta: z pfert puritū vlcerū z scabiei vlcerō
se z scabiei flegmaticē z botbor flegmaticē. Instr. iū.
Ponit ei⁹ oleū i oleis qđ sūt ad lassitudinē z emplīs ad
palyfz z torturā. Mē. ca. Ei⁹ gūma cū melle z oleo
ē bōa hūiditati auris. Mē. ocu. Ei⁹ fum⁹ igredit in
aleosol oculi z pfuatiōe capilloz z medicamēto cor
rosionis palpebray. Mē. anhe. z pec. Cōfert dolo
rib⁹ pectoris more ēplū suppositū z inūctū: z ei⁹ gūma
est bōa vlcerib⁹ pulmonis z tūssi antiq̄ deglutita sola
aut cū dulcib⁹. Mē. nūf. Iuuatiua est splenis z p
prie ex albotin: sed ipsa delet appetitū cibī: z silt mun
dificat epar. Mē. exp. Prouocat z purcat coituz: z
gūma eius etiā puocat z lenit ventrē cū accipit ex ea
auellana z nux in ieiunio abfzq nocumēto: z mūdifi

Super

cat viscera z abstergit renes. Vene. Bibitar gūma
eius z fructus eius cum vino ad morsum rutelle.

C. Granum viride est fructus arbor. terebinthi: vnde terebinthina
colligit que arbor arabi. vocatur botin. Sim. Aliud cap. facit Alul.
sub nomine algenbut arbor eius vocatur terebut.

C. De gento.

Cap. 311^m.

 Entuz quid est. Est terebinthe. f. gūma ruthe
montane.

C. De gēbut.

Cap. 312^m.

 Embut qđ ē. Est rosa vince sic qđā sapiē
tes dixerūt: z ē alcharnub anabathis: z d
ipō qđ ē iaz dcm est in caplō de cha. Alā.
Ei⁹ frig⁹ z caliditas sunt pua: z est siccū in

scbo. Opa. 7ppe. Eius fructus vomitum facit sine
mordicatione. Mē. exp. Prouibet fluxum ventris.
Vene. Decoctio algebut interficit pulices.

C. Gēbut apb. Al. x ylocaracta nabatia vt ipē exponit i codē ca. dī
cit. n. ē alcharnub nabatiū d qđ dcm ē i fra. r. z verū. d. q. i ca. d. char
nub vel x ylocaracta loq̄ de gēbut: meli⁹ tū scribit iembur per
vocalē vt in arabi. p. z etiā qđ eius cap. in fra. i. c. nō gym. Sim.

C. De gramine.

Cap. 313^m.

 Ramen. Alul. 7 vl. Fac coherere plagas
sanguineas. Mē. exp. Ei⁹ decoctio ē bīt
lapidē. Et semen ipsius puocat z pstringit.

C. De glutine.

Cap. 314^m.

 Lutē qđ ē. Jā locuti suim⁹ de glutine alim
bat z resina pini z reliquis in loco suo. Alā.
Glutē alimbat est calin: deinde glutē cuprel
si: deinde est gūma pini. Opa. 7p. Est resolutiū:
sed gūma pini z glutē cuprelli nō sunt vebementioris
resolutionis qđ glutē alimbat q̄uis sint calidiora eo.

C. Glutē. i. colla. Alia ex testinis pisciū: z dī gre. i. c. i. colla. Alia ex
corpō qđrupedi tauri colla: z apb dia. vtrāq̄ est glutē lignariōz.
Itē aliū ē glutē auri fabroz: qđ aliū ē bōar: z aliū ticar: aliū arti
ficiale qđ fit cū vīa i fantiū: z de vīroq̄ loquunt Alul. 7 dy. z aliud
auri qđ ē pictoz z ē amoniū cū vt Alul. de eo qđ aurū adberet. Sim.

C. De gallis.

Cap. 315^m.

 Alle. Elc. Meliores sūt imature z pōde
rose dure. glauce vō molles sūt pue virtūz:
z adurunt sup pūnas. Alā. Sūt fride in
p: hūide i scbo. Opa. 7p. Cōstrictio eaz
ē vebemēs z pphibet hūiditates a cursū: z suba eaz est
frigida terrea. Deco. Denigrat aq̄ carum capillos.
Alul. 7 vl. Linunt i aceto sup ipetiginē z auferūt eā:
z si puluis earū sternal sup carnē additā remouet cā.
Mē. ca. Prouibet cursūz humiditātū corruptay ad
linguā z gingiuā z pferūt cola z ppe cū aceto: z pfe
rūt cū ponunt in corrosione dētū. Mē. exp. Spar
git puluis eaz sup aquā z bibit ad vulnera intestino
rum z ad fluxum antiquū: z similiter qm ponit in medi
cinis pueniēs est ad hanc operationem.

C. Galle. Galla fm dy. est dendrios cuius vltimum genus onfanci
tis dī: minor est rotunda z grauis z nodosa sine ptusura. alia leuis
z pertusa. eligēda est onfancitis que z virtute fortior est z Sim.

C. De gallia.

Cap. 316^m.

 Gallia qđ est. Gallia vera est finia facta ex
emblicis. nūc asit qm illud est difficile sumi
tur pōdus ipsoz de gallis z albella z fit fm
qđ fit alkimek. Alā. Que pura est: est ca
lida in prio: sicca in secundo. z aromatica calida est in
secundo. Opa. 7p. Est stiptica psonās viscera: z in
aromatizata

Secundo cañ.

aromatizata sit aptio z resold. Instr. iiii. Est bōa dolo
ri nernoz. Mē. ex. Eristiauerit qdā q galia aroma
tica augmētā effiē i coitu z strigit vētrē z ofert fluxul.

Galia. Gal. mu. sē qdā cōfectio q dēscri. in anri. Nico. intrās in
cōfectionib⁹ p̄ciōsis. vey galia que yti debe. in cōfectiōib⁹ iuētis
in lib. de ara. trāslatis ē diuersa ab illa: cui⁹ cōfectio hī in. zs. lib.
Aza. Albucafin: z in Ser. de sim. me. z in li. Abē me. de qua. A. ca.
facit in z⁹ sub sra sin. nā ipsa vocat arab. such z ipsa fit ex ramich
vt pz in p̄noiatīs li. z scri. ara. p. vnu. l. mī galia: s. alia galia de q
A. v. facere aliud cap. z est vlti. in z⁹ cañ. quā dicebat Ju. vocari
zeber ara. nos seuerā vocam⁹ quā dicunt quidā q ē sudor abra
sus a quodā aiali. vey in li. Aza. is. scri. eius cōfectio facta ex mu
sco z ambra. est aut super omne aromaticū redoles zc. Sim.

C De gummi.

Cap. 317^m.

Gummi. Elec. Qd meli⁹ ē: ē arabicū pu
ruz paz. hīs ligni. Nā. Spēs gūmi oēs
cale sit. Opa. z p. Est stipitiū z glutina
tiū cū ericacōe z glutinatōe. Et gūmi q
dē acbacie ē forti⁹ valde: z pōit pp b i medicis tyria
ce. Mem. ābe. z pe. Linit tussis calaz z expellit no
cumentuz vlcērum pulmonis z clarificat vocē. Mē.
nutri. Consert stomacho.

C De gariofilo.

Cap. 318^m.

Gariofilus qd ē. Est sic sambac⁹: s. ē nigri
or: z q masculus ē: ē sic nucle⁹ oliue z lōgi
or z vehemētī niger: z ē fruct⁹ arboris i
sula idler: z glutē ipsi⁹ existit i vte glutis al
botin. Ele. Ille q ē melior ē silis nucleo sicco suauis
odoris z acuti. Nā. Lals ē z sic. i t̄tio. Dec. Corpis
odorēz bonum efficit. Mem. ocu. Abstergit visum
z consert panno. Mem. nutri. Confortat stomachū
z epar z consert vomitui nausē.

Gariofilus lati. dī: s. gre. chariophilos: vñ Gal. in. 6. de sim. me.
nō sunt ingt gari. s. nūcis vñ sonat nomē ipsoz: sed sūt ligna par
ua zc. describēs eos. karea cui⁹ gre. nur. l. arbor: filon vñ solius: et
ppter hoc dicit. ara. vñ vocatur karumfil. Sim.

C De galbano.

Cap. 319^m.

Galbanū qd ē. Est duap spēs: vna spēs ei⁹ ē
q ē spumofuz leuis pōderis vehemētioris al
bedis: z altera ē ei⁹ qd ē spissi⁹ z grani⁹. Ele.
Meli⁹ āboz ē illd qd ē spissi⁹. Nā. Est calzi scdo:
ē ericaciū i t̄tio. Opa. z p. Airt ē lenitiua resolu
tiua carmiatiua vētositatū: z ē ex eis q corrūpūt car
nē: z i ipo sūt calefactio z inflāmatio: z attractio z reso
lutio. Dec. Eradicat lētigies. Apo. z bo. Consert
apantib⁹ z scrophul. Tul. z vl. Linit sup vlcera le
nia cū aceto. Instrā iūc. Cōfert lassitudini z alcuzez
z spasma lacertoz. Mē. cap. Cōfert sode z epilhe: z
qn epilhe: ipz odorat reuulsiuit: z p̄fert scotomie: z cō
fert dolori molaris z vēti corrosio subito: z p̄fert dolo
rib⁹ fridīs i aure: z resoluuit apata ei⁹ z dolorēz ipi⁹ sine
ipēdimēto: z illd qd soluiē i olo s lilio z tepidū sit z vi
stillat i aurē. Mē. ābe. z pe. Cōfert asmati z tussī āti
que. Mē. ex. Prouocat mēstrua fortiter z ērbīt fe
tus: z fac eos abortiri suppositū: z p̄fert p̄focatoī mī
cis bibitiū cū vino: z remouet difficultatē vrie. Elef.
Est tyriaca venenis q ibibūt sagittas qn bibi f cū vīo
z venenis serpentū z scorpionū: z fum⁹ ei⁹ fugat vene
nosos vmes: z qn fit ex eo linimētū nō app̄ximāt ei
q linit⁹: z qn ex eo fit linimētū cū sacundulion z olo i
terficiit ille q s vñmib⁹ venenosīs ei q linit⁹ ē app̄p̄in

Tracta. II.

49

quat. Et ipm qdē oi veneno resistit: min⁹ tñ qd sit resi
stētia serapini. Permu. Loco ei⁹ serapinū ponit.

Galbanū fin Dia. ē lachrymū cuiusdā herbe sūis ferule: qn ni
comedia nascit⁹: z ē in syria multi metop onō vocāt. ē autē vñle
galbanū thuris hīs colore z grana hīs vt faba: limpidū z sine li
gno: z hīs in se aliqd seminis sui: z de ferula sua nō graue nec li
quidū: nec nimie siccū zc. p̄li. galbanū ex ar. ferule ei⁹ quā stago
nitū vocāt. vey ppter p̄p̄ietatē quā bz cōtra venena vocāt be
zard qd est nomē cōe ad oēm medicinam contra venena. Sim.

C De granato.

Cap. 320^m.

Ranati. Nā. Illd qd ē dulce ē fridū ad
p̄mū z hūidū i ipo: z acetosuz ē fridū z sic. i
scdo. Opa. z p. Acetosuz rep̄mit c̄bolaz
z phibet cursuz supfluitatū ad viscera: z p
prie vinū ei⁹ z i oib⁹ sp̄eb⁹ ei⁹ vīqz ad acetosuz ē abster
sio cū stipicitate. Apo. z bo. Brana granati cū mel
le linit ad panaritū. Tul. z vl. Brana granati cū
melle linit ad vlcera fraudulēta: z ei⁹ capita ad vul
nera: z p̄cipue adusta: z balaustie qdē cūz calitate sua
faciūt adberere vulnera. Et dulce qdē lenificat z totū
ipm ē pui nutrimētū: ē bonuz. Muzū vñ qnqz ē ma
gis iuuatiūz sc̄cho qd poma z cydonia: s. ei⁹ granū ē
malū: z qd s p̄tib⁹ ei⁹ ē magis stipitiū sūt capita: z gra
na ei⁹ stipitica sūt: siue sint grana dulciū aut nō dulciūz.
Mē. ca. Brana granati cū melle p̄fert dolori auris:
z sūt linimētū iterioris nariū: z p̄fert grana ḡnati cūz
melle cōtrita z cōmixta cola linita. Et si grana dulcia
dcoquant cū vino: deide terant sic sūt z fiat ex eis em
plastrū auri p̄fert apati ei⁹ bñ. Et vinuz granati z rob
ei⁹ p̄fert ebrietati z rob acetosi p̄pe: z p̄fert cholere.
Mē. oc. Succ⁹ acetosi p̄fert vngule. Mē. ābe. z pe.
Acetosuz exasp̄at pectus z dulce linit ipz z p̄fortat pe
ctus: z qn danē i potu grana granatoz in aq pluniali
valēt ad spūtū sanguis: z ipz totū p̄fert tremori cōdis:
z abstergit os sc̄chi. Mē. nu. Branatū muzū p̄fert
inflatiōi sc̄chi. Et dulce ē pueniēs sc̄cho pp illd qd ē
in ipo s stipicitate subtili. Et acetosuz nocet sc̄cho:
z cū b grana granati sūt mala sc̄cho. Et eius sauih ē
pueniēs vñderio p̄gnatiū: z sūt rob eius p̄pe acetosi.
Et vt suggat febrēs s ipo post cibū suū z phibeat ele
uationē sapoz ē melius qd vt p̄mittat ipz: z subleuent
māe ab inferiorib⁹. Mē. ex. Acetosum ē plime puo
cās vzinā qd dulce z ābo sūt puocatiua: z grana gra
nati cū melle p̄fert vlcērib⁹ ani: z qd acetosū ē nocet
sc̄cho z itestis: z ei⁹ sauih p̄fert soloni c̄bolice z p̄for
tat sc̄chū: z cortex radiciis granati cū vīo ērbīt vmes
z ascarides: z assumit cū sua dispōne: aut sumit ei⁹ dco
ctio. Feb. Branatū muzū p̄fert febrēz acut⁹ z infla
tōi sc̄chi: s. dīce mltotiēs nocet acutas h̄stib⁹ febrēz.
Granatū latine: arabice burnā: grece vñ malū puniciū. Ser. lib.
aggre. caplo burnā. sūt ex eis acetosa z dulcia: z vñt cuiusqz
illoz ē fm illū sapoz: z sapoz ip̄ius granati tori z granoz ip̄soz
est plus stipiticus qd sapoz succi eius z pluris desiccatiōis. Cortex
vñ eius in hoc est fortior grano ip̄ius: z corpus granati qd cadit
ab ardore est plus in hoc qd cortex zc. Sim.

C De galanga.

Cap. 321^m.

Galaga qd ē. Frusta inmolata rubea z nigra
mesiriobe z ē casurudaru ipz. Nā. Est ca
lidū z sic. i scdo. Opa. z p. Est subtile re
solutiūz vētositatū. Deco. Odozē oris effiē bonū.
ss

Bentilis

Mē.nu. Est bonū stōcho: et digestiūz cibi. **Mē.** expul. Cōfert colice et dolori renū et iuuat ad coitūz. **Pernu.** Loco eius ponit kerlat gariofilatum.

De gubera.

Cap. 322^m.

Gubera. Flā. Frīda ē i p: sicca i fine scōi. **Opa. 7p.** Retinet oēs fluxū: et ē mioris cōstrictiōis et stipticitas q̄ zarur et repugnat cholē effuse ad viscera: et qñ ipsa admistrat in scōa mēla stardat ebrietatē. **Mē.ābe. 7 pec.** Lō fert tussi calide. **Mē.nu.** Retinet vomitū. **Mē.exp.** Consert rasure cholericę et retinet vētrez et vomitū: et similiter zarur et consert multitudinē vīne.

Gubera vel guberia vel goberia quocunq; modo dicas est mēspila. Sim.

De guafinco.

Cap. 323^m.

Guafinco. Flā. Est foliū nil. **Flā.** Est calz in fine pmi: sicca i scō. **Opa. 7p.** In ipso sūt stipticitas et absterisio. **Deco.** Tigit capillos.

Guafinco ē flā. ē foliū nil. i. indic. In 3. **Alm. ca. 33.** scribit guafinco: s; in arabico ē guafinco. s; Albani ē plāta q̄ eleuat sup stipticē circa ym: cubiti mēsurā: in cuius extremitatib; sūt ramusculi sic flores coriādi q̄ flectant et terunt et miscent cum alkāna: et tingunt ut alkāna: per se vō colore citrino: et inde tingunt cani. **Sim.**

De gagate.

Cap. 324^m.

Gagates qd ē. Lapis leuis hīs odorē aspalati. **Instra iū.** Cōfert podagre. **Mē. ca.** Qñ suffumigat ex ipso epilic^o p̄fert ei. **Mem.expul.** Cōfert p̄focationi matricis.

Uene. Effugat fumus eius vermes venenosos.

Gagates lapis niger splēdēs leuis ut solus sup aquā nater iter alios lapides ut dicit iucnif in lycia circa ripā humis gāges arius quasi luminosus mediocriter leuis valde: cui^o ē melior q̄ facile exarferit igni: et odorē aspalati h; medicine aptus est. **Sim.**

De gailim.

Cap. 325^m.

Gailim. Deco. Est boni odoris. **Opa. 7p.** Est epicecatium p̄gelatium lactis: et in ipso est parum acuitatis: et phibet eruptionēz san guinis. **Uul. 7 vlc.** Consert adustioni ignis.

De gusume.

Cap. 326^m.

Gusume qd ē. Est qdā gen^o tubez fungoz qd epicecat et coarctat sic cartilago: cui^o figura ē sic figura vasis pui sc̄ti q̄ pāni lauāt: et igredit in acetosis et inest ei suauitas: sicut ē suauitas cartilaginis et plus. **Flā.** Nō existit in frigo: re reliquoz tubez: neq; ē mali humoris sicut tubera et existit in sapore eius carnositas quedaz et aquositas.

De garab.

Cap. 327^m.

Garab qd ē. Admistrat cortex ei^o: et admistrat gūma ei^o: et egredit cū icidē et gñat sup ipsam borach bonuz: et ē d meliorib; sp̄eb; borach ad comedēdū. **Opa. 7p.** Flos ei^o et folia ipsi^o et amboz succ^o ē ex epicecatibus sine mordicationē: et i ipsa ē stipticitas: et ei^o cortex ē i stute ei^o: s; ē sicior. Et ex folijs q̄ dē ei^o sumit succ^o et epicecat sine mordicationē. **Dec.** Līnis arboris ei^o cū aceto epicecat verrucas et icidit eas: siue sint inerse: siue nō iuerle: et cortex radici^o ei^o igredit ad linimētū capilloz. **Uulne. 7 vlc.** Cortex et folia ei^o trita qñ ponit sup icisionē et vulnera recētia p̄ferunt. **Instra iū.** Decoratio ei^o ē embroca bōa podagre. **Mē. ca.** Qñ distillat succus folioz eius cū oleo

Super

rosaceo bulliro i cortice granati in aurē cōfert dolori auris: et silt cortex eius hūidus qñ sit eo illud: et ei^o decoctio ē ablutio furfurū. **Mē. oc.** Abstergit gūma flos ei^o obscuritatē visus. **Mē.ābe. 7 pec.** Fruct^o ei^o p̄fert spūto sanguinis et cortices eius etiam. **Mē. nu.** Succus eius extrahit sanguisugās.

Garab et algarab vocat arabi. fistula lachrymalis oculi: ut ap̄d Aui. in tercio. Sim.

De galia.

Cap. 328^m.

Galīa. Aposte. et bo. Galia lenit apata dura. **Mē. ca.** Dissoluit i oldo d ben aut keiri et distillat i aurē dolorosaz et ei^o odor amētū p̄fert epi leptico et apoplico et viuificat eos et sedat sodā frīdā: et qñ daf d ca i vīo iebiat. **Mē.ābe. 7 pec.** Odor galie p̄fortat cor. **Mē. ex.** Algalia p̄fert dolorib; mīcis frīdis supposita et apatib; ei^o duris et flegmaticis: et puocat mēstrua: et fac mīricē descendē p̄focatā et inclinatā: et mūdificat eā: et p̄parat iplaz ad ipregnatiōem.

Capitulum de littera. D.

De homine.

Cap. 329^m.

omo. Deco. Dī q̄ sp̄ma hoīs abstergit morpheā: et silt sal vīnaz i fantiū assumpt^o in ore abstergit pānū: et sorsitan ei^o sterc^o cōfert sorditici. **Alpa. 7 bo.** Sex vīe hoīs se dat herisipilā s; q̄ dī: et silt ei^o sterc^o calz: et cinis capilloz ipsi^o sanat bothoz: et qñ p̄misect cū butyro phibet apata ābulatiua. **Uul. 7 vlc.** Ei^o vīna abstergit sca biē vlcerosaz et puritū: et phibz serpigines et p̄pe sp̄ma ei^o p̄fert ipetigini. **Instra iū.** Dī q̄ sanguis mēstru^o sedat dolorē podagre: et silt sp̄ma hoīs et ei^o cū opio et cū cera et oldo. **Mē. ca.** Adustio capilloz ei^o cū oleo rosaceo distillat i aurē: et dēs dolēs sedat s; q̄ dīxēt. Et salina ieiuni ē hīb vīnes ex aure: et os hoīs adustū daf i potu epilico: et sordities auris hoīs p̄fert emigrane. **Mē. oc.** Uria ei^o qñ cogit cū melle i vase eneo abstergit albuginē oculi et p̄fert palpitatiōē: et adustio capilloz eius cū lythargio phibz scabiē et puritū in oculo. **Mē.ābe. 7 pec.** Dī q̄ vīa i fantiū cū bibis cōfert difficultatē ābelit^o et distillatiōē ei^o: et ē curatio mala. Et lac mulieris p̄fert valde i p̄sumptionē et ē cura leporis marini. **Mē. nuf.** Dicunt q̄ lac mulieris sedat mordicationē stōchi: et q̄ ascaraiatu vīe ei^o p̄fert icteritie p̄pe cū aq̄ mellis et aq̄ ciceris: et similiter stercus ei^o. **Mē. ex.** Lac hoīs puocat vīnā et dī si supponat sanguis mēstruus purus phibz ipregnatiōē. Lac mulieris p̄fert vlcērib; mīcis et vulneribus eius ēbrocatū et suppositū. Et vīa hoīs dī abscedere solonē et purgare mīcē fm quātitatez duaz tertiaz libze decocta cūz porris. **Feb.** Stercus sicca cū melle aut vino qñ bibi in febribus p̄diciis phibet earū p̄dicos. **Uene.** Lac mulieris ē tyriaca leporis marini. Et dētes hoīs triti et puluerizati sup morsurā vipere aut adusti puluerizati. Et stercus ei^o puluerizat sup morsurā hoīs: et ei^o spūtū dū ē ieiunus iterficat scorpionēz et serpentēz.

De holere aliameni.

Cap. 330^m.

Olus aliameni qd ē. Sc̄bz Dy. In ipso nō est vīus medicie oīno. Et ē aq̄sum sic atriplex qd saporem

Secundo can.

lapore nō bz: i B plus abundat oib⁹ olerib⁹. Et ē ve-
hemētoris hūiditas q̄ lactuca z cucurbita. Et ei⁹ nu-
trimētū ē paucū. Et ei⁹ penetratio nō ē veloci⁹ ppea q̄
penit⁹ nitrositate puatū ē. Flā. Ingt Bal. fridus z
hūidū ē i scdo. Apsa. z bo. Fit ex eo empl⁹ apatib⁹
calis. Tul. z vl. Fit ex eo empl⁹ ex radice ei⁹ mellio
vlceri. Mē.ca. Dermisce⁹ ei⁹ succus cū olo rosato:
z p̄fert soda accēti ex adustide solis. Mē.ābe. z pecc.
Cōfert tussi z sedat eam z p̄prie decoctū cū olo amig.
z aqua granati dulcis: z silt sedat tussim calidam.

E Erba iudaica. Flā. Caliditas eius est su-
pra equalitatem z est herbū. Bal. calidū in
principio primi: siccum in secundo.

C De bezerialce.

E zerialce qd ē. Fruct⁹ ei⁹ ē silis albanakid
z vtunt ipso p̄paratores corioz: z q̄qz sunt
ap̄ eos q̄ faciūt syrupū ex ipso frusta grossa
sila frustis p̄fici siccī. Et est in principio sue
masticationis rancidum: deinde apparet ei amaritu-
do: z loquimur de eo exquiste in cap. de fessire.

C De bezerialce arabi. viū alba vel spēs ei⁹: z hoc loco declarat. A.

C De bareoman.

B areomā qd ē. Est granū cui⁹ virtus ē sic vir-
tus ordeī: imo ipse ē mediū iter triticū z ordeū:
z ipsius fauich z pulres ei⁹ magis sūt stiptice q̄
sauich ordeī z eius pulres. Flā. Est equale declinās
ad humiditatem. Opa. z p̄prie. Exicat sine mor-
dicatione: z in ipso est resolutio z stipticitas simul.

C bareomā fm Aui. ē granū: cuius vir⁹ est sicut v̄tus ordeī: imo
ipse mediū est iter triticū z ordeū. z ip̄t⁹ fauich z pulres sūt mag⁹
stiptice q̄ ordeī. Sic. v̄o in synonymis scripsit baremū: z dixit
q̄ in greco vocat subomō. In albanī exponit q̄ ē spelta. Sim.

C De benfistides.

B enfistides qd ē. Succ⁹ plāte q̄ dī herba birci-
na: z ei⁹ succ⁹ ē fridus z stiptic⁹: z dī i caplo ber-
be bircine. Flā. Declinat ad siccitatem.

C De bernue.

B ernue qd ē. Est simile piperi nisi q̄ citrinitati
appropinquat boni odoris simile xyloaloes q̄
fert de regione scclauoz. Flatura. Est equa-
le. Mē. nutri. Cōfortat stomachū z digestionem.

C De bearfelo.

B arfelo qd ē. Est lactuca asini q̄ dicit⁹ in c. d.
cha. Flā. Est frigida z humida: z in ipsa est
exicatio z calefactio pua. Opera. z p̄prie.

In ipsa est stipticitas.

C De bestdeen.

B estdeen qd ē. Lignū idū notum. Instru. iun.
Eius p̄prietas est iuuamētū forte podagre.

C bestdeen est lignum aloes.

C De baafce.

B aafce qd est. Est herba hñs florē albiū declinā-
tē ad rubedinē z cānas subriles plurimas silēs
cāne sgnāti aut calami aromatici. Et flos ei⁹ ē
flos rotūdus. Et folia ei⁹ pua subtilia plima. Et super
ip̄t⁹ ē imitatē sūt capita pua purpurea. Dy. dic ē arbor
cui⁹ spine sūt pue in quaz circuitu sunt folia pua subri-

Tracta. II.

50

lia q̄ plm nascit⁹ sup lapides. Flā. Calā ē z sicca pue-
niēs vsqz ad tertū. Ruffus v̄o ingt. Est sicci⁹ calame-
to. Opa. z p. Est resolutiua icisina ita vt ēt sangui-
nē p̄gelatū icidat z resoluat: z ē calefactiua ita vt ei⁹ sy-
rupus, phibeat horripillōnē hyemis. Deco. Resoluit
verruas. Apo. z bo. Fit ex ea empl⁹ cū aceto ap̄a-
tib⁹ flegmaticis recētib⁹. Instra iū. Bibit⁹ ad v̄bili-
tatē neruoꝝ. Et cū sauich z v̄io fit ex ea ēpl⁹ sup scia-
ticā: z syrup⁹ ei⁹ p̄fert dolorib⁹ q̄ sūt sub hypocōdrijs
Mē.ocu. Misce⁹ cū cibis z seruat virtutē visus: z re-
mouet ei⁹ v̄bilitatē. Mē.ābe. z pe. M̄sificat pecc⁹
z pulmonē z adiuvāt ad sp̄nedūz: z sedat dolores hy-
pocōdrioz z pulmōis cocta z v̄glutita cū melle: z p̄p-
sua exicatiozēz phibz spūtū sanguis. Mē. nu. Adiu-
uat digōnē z ei⁹ syrup⁹ remouet malitiā digōnis z pau-
citatē appetit⁹. Mē. ex. Pronocat v̄rinā z mēstrua:
z solone educit vermes. Et cū bibit⁹ ex ea q̄d est inter
z. ij. vsqz ad. iij. soluedo educit flegma absqz ipedimē-
to sufficienter. Permu. Ponit loco eius origanum
mōranū: z dicitur epithimū: z hanc loco eius.

C De bafek.

B afek qd ē. Qui syluestris ē terreat⁹ ē plu-
rime. Et domestic⁹ ē plime aq̄itā: z vlt⁹ ē
sube b̄side: z ei⁹ friditas nō ē plima z sube
sicce cur⁹ friditas nō ē pauca. Flā. Bafek
fz Dias. duas bz spēs q̄ sūt fride z sicce. Alij at dixerūt
q̄ ē calis i principio p̄mi: z sicce i p̄. Et ē magis sile ba-
sek n̄re terre. Opa. z p. In ipso ē phibitio effusiois
materiez p̄p sua stipticitatē z maturatio z lenificatio.
Apo. z bo. Prohibz accidē ap̄ata calā z effusionem
materiez: z ē bon⁹ ap̄atib⁹ gutturis. Tul. z vl. Con-
fert vlcerib⁹ antiqz z putridis i carne cū melle. Mē.
ca. Est bonus vlcerib⁹ gigue putridis. Mē. oc. In-
trat succus eius i alcolol. Mē. ābe. z pe. Cōfert apo-
stematibus circūdātibus lacertos gutturis. Mē. ex.
Augmētū efficit in coitu z frāgit lapidē renū z vesice:
z similr eius succus z cōfert difficultati v̄rine z colice.
Gene. Due. z. fructus syluestris mosui vipere: z due
z. eius cū vino venenis p̄niciosis p̄ferit: z ex decoctide
eius aspergitur locus z interficit pulices.

C De barmel.

B armel qd ē. Flota ē. Opa. z p. Est icisi-
ua z subtiliatina. Instra iū. Est bona do-
lori iūcturaz z sciaticē cū d̄sup linif. Mē.
ca. In ipsa ē v̄t⁹ faciēs ebrietatē q̄ ē sicut
ebrietas vini. v̄g. Mē. ocu. Dia. dixit q̄ ipa trita cū
melle z vino z felle alcubugi z gallinaruz z aq̄ feniculi
pueniēs est v̄bilitati visus. Mē. nu. Fac̄ nausea for-
titer. Mē. ex. Pronocat v̄rinā z mēstrua cuz v̄tute
bibita z linita: z p̄fert etiā colice v̄tose bibita z linita.

C De alit.

A lit qd est. Est medicia ida silis hermoda-
ctylo albo. Flā. Calā ē z sic. i t̄tio. Instra
iū. Potus eius p̄fert podagre z dolori iun-
cturaz. Mē. ex. Solone educit flegma z humores
crudū z vermes z ascarides z humores grossos.
C alit apud Anic. h̄ loco est medicina in India similis hermo-
dactylo: arabice asa: que grece lasar dicitur. Sim.

SS z

Gentilis

C De barlaso.

Cap. 342^m.

Larsum qd e. Est qda ex spibus alciker. **Fla.** Est tepata ad calitatem declinans humida ad scdus pueniens. **Alcasi ingt.** Est frida et hūida. **Ingt Musalia.** Est sic aspagus in opōnib⁹ suis: cala et hūida ip. **Alij** vō dixerūt qd e calida i p: hūida in scdo: et iā cōparata fuit. **Sal.** qd ipsa e apō eū cala i scdo. **Apō** me vō e qd ei⁹ grana plima se diuersaz nāri. **Opa.** et p. **Mūdicat** pānū et exccat et i ipsa e subtilitas. **Alcasi** dixit qd ipsa gñat meliam et elōgat⁹ e. **Deco.** Cōfert limita alopicie: et aq eius necat pediculos in capite abluto ex ea et remouet setozē ac cellaz: et p. puocationē suā vīnā fetidā: et euz sua p. pūctate quā bz i se. **Apō.** et bo. **Resoluit** apata durā. **Al.** et vl. **Aqua** eius cōfert pūritūi duro sicco. **Mē.ca.** **Alq** ei⁹ delet fursuree. **Mē.nū.** fac nau seā et pprie mōtana et p. pūe radix ei⁹: et ei⁹ gūma est al cūkar: et de ipō loquar postea in caplo de kef. **Mē.** ex. **Addit** in coitu et addit in puocationē vine: et ebit vīnā fetidā et lenit nām: et educit flegma et multotiens cōstringit ventrē quando bibitur cum vino.

C De bandachocha.

Cap. 343^m.

Landachocha qd e. Ex ea alia e syluestris: et alia e domestica: et alia est egyptiaca: et fit ex ei⁹ semie panis. **Fla.** **Ingt** fili⁹ Juragi. **Calā** e et sicca i fine scdi. **Ingt** fili⁹ **De** lau gue. cala e i medio scdi. **Et** vi qd domestice calitas sit ppriqua i fine pmi. **Opa.** et p. **Domestica** e cōlis absterfiois et exccatōis: et i syluestri e stipticitas cū calefactōe: et ei⁹ oleū valz ad vētositates grossas. **Deco.** Syluestris pferit pāno: et filr domestica. **Al.** et vice. **Succ⁹** domestice cū melle mūdicat vlcera. **Instra** lū. **Ei⁹ oleū** e bonū dolorib⁹ iūcturaz ex vētositate: et apō timorē dētiois: et iā sanati sūt eo qdā. **Mē. capi.** **Fac** soda: et qñ fit caput purgū ex succo ei⁹ cōfert ei q cadit ex epilla. **Mē. oc.** **Succ⁹** domestice pferit albugini oculi et pāno ipsi⁹: et pprie euz melle. **Mē. anbe.** et pec. **Cōfert** dolori latez ex flegmate et ppe syluestris: et fac accide dolorē gutturis ad pfoctōes: h nocumēto ei⁹ succurrit cū coriādro et lactuca et endiuia. **Mē. nu.** **Cōfert** dolori stōchi fridi et vētositati: et eius oleū cōfert pūcio hydropisia. **Mē. exp.** **Prouocat** vīnā et mēstrua: et syluestris cū vīo et semie molochie e bona dolori vesice: et ei⁹ oleū vīle e dolori intestinoy et dolori mricū: et syluestris pferit cholice passioi: et pstrin git ventrē: et ipsa et semē ei⁹ excitat coitū. **Feb.** **Di** vt hñs tertianā in potu sumat tria ex folijs ei⁹: aut tria ex granis ipsi⁹: et alterabit circū febri et qrtane quoz ex qbus illoz duoz voluerit. **Vene.** **Qñ** aspgif aq eius sup pūcturā scorpionis sedat dolorē statū: et si aspgif sup mēbrū sanū excitat mordicationē et dolorē: et eius semē est fortius in curatiōe pūcture scorpionis.

C hādachocha ara. ples bz spēs. **Dy.** d ipsa tria facit capla: duo sū b noie lothos: et vñū de trifolio. **Lū** duob⁹ p. predictis concordat **Se. aucto.** **Dya.** tertū de trifolio omisit. **Auic.** vō totū in b caplo colligit: qdā **Dy.** in illis trib⁹ caplis dicit. ego querēs a qdā sara: cēna de alef sat sciola in herbis qd eēt hādachocha. **ōndit** mibi quādā spēs trifoliū meliorē alijs et albidiorib⁹ folijs et minorioris baste: veritas tñ e qd hādachocha et trifoliū idē sūt: herba tñ que

Super

vocat plāta leōis: et herba flaura e spēs trifoliū: et illa de q mag⁹ p. segē **Dia.** in ca. d trifolio. d quā dīc q bz odorē aspalti. **Iustia** i tri. **Auic.** aliō caplin fac pūū de trifolio: et tarifolon scribit: sed in arabico trifoliū bz. **Stephan⁹** trifoliū hēdachochū scripsit. **Si.**

C Debauro romano.

Cap. 344^m.

Haurū romanū qd e. **Fla.** **Alcasi** achirola. **Fla.** **Calefa** e vehemēt in tertio et exccat i p. **Et** eius flos est vehementioris calefactio nis: et ipsius gūma est vltia i calefactione.

Mē.ca. **Eius** fructus cū aceto confert epilepsie.

C haup romanū de h duo **Auic.** facit capla: vñū de bauro: aliō est hoc haup romanū cui cōsonat caplū **Dia.** d agrios qd et expōit **Dia.** qd e ppls arbor. et **Auic.** dīc qd achirola: volēs dīcē agrios: s in arabico e achirolos: cui⁹ gūm vī dīc **Auic.** e karabe. **due** igit vñū e spēs h⁹ arboris: vna calē cōplonis: alia fride: sic p vñū qz re xū collit: qdā apō **Dy.** ca. d agrios fit pūmū cū alio ca: et error vī a trāslatorib⁹: vī a scriptorib⁹: p. cēssit phibet p testimonium: **Se.** ex dictu **Dy.** i vtroqz ca: aliō pterea caplū sūt **Auic.** et. **Sim.**

C De balcech.

Cap. 345^m.

Halecech qd est. **Dixerunt** quidāz qd est balat stia albaure. **Instru.** iunctu. **Flacet** neruis: et facit euenire spasnum.

C De herba vitri.

Cap. 346^m.

Erba vitri qd e. **Hec** e herba qua vitrū abluir tur. **Opa.** et p. **In ipsa** e stipticitas cū hūiditate: et est faciēs adherere leuificatiua mūdis catina. **Alpa.** et bo. **Sedatiua** e apatū. **Et** danē i potu solia eius ad herispilā et adustionez ignis: et p. pūe apata flegmatica: et eius succus cū cerula d plūbo ponit sup herispilā et formicam: et fit ex ea gargarisim⁹ ad apata ambaz amigdalaz. **Instra** lū. **Lū** cerato sup per podagrā ponit. **Mē. capi.** **Eius** succus cū oleo ro. cōfert dolori auris: et ex succo eius cū police ponit in palato ad apata ambaz amigdalaz. **Mē. anbe.** et pec. **Sorbetur** succus eius ad tussiz antiquā. **Mēm.** expul. **Remouet** hemoroidas.

C herba vitri est paritaria vitriola. apud **Dia.** alfinem et p dīciū sed greca herbaria vocabat periduli et interdū p dītiados. **pli.** lib. 22. cap. 17. herbam vīcolarem vocat. **Sim.**

C De barbato.

Cap. 347^m.

Arbatū qd e. **Et** dī angustus: semē ei⁹ triāgula latū est sic lācea: et eius solia sūt triāgula filia folijs scolopēdie. **Fla.** **Domestice** calitas e pauca: et syluestris calitas est in scdo. **Al.** et vl. **Ld.** solidat recens vulnēra. **Mē. nu.** **Eius** cortex cū aceto sup splenem cōfert: et eius solia sicca qñ in potu sū munt sanāt splenem. **Mē. ex.** **Prouocat** pprie solia illius cuius solia sunt similia folijs scolopēdie.

C barbarū ara. et dī argastus: et est plāta que a **Diasco.** vocat son citis. quid sit ignoz. **Sim.**

C De balibio.

Cap. 348^m.

Alibiū qd e. **Plāta** q noiaf alibiē: qm ei ict p prietas sanādi apata emūctorij moze eplū sup posita et suspēla: et pp b noiaf alibiē. **Et** est cōpositaz virtutū sicut rosa. **Fla.** **In ipsa** est virt⁹ isrigidatiua cū acrimonia q est in ea **Opa.** et p. **Est** resolutiua et in ipsa est vīus isrigidatiua p. p. **Apō.** et bo. **Sanat** apostemata accistia in emūctorio euz su spendit sup ipsa nedū si moze emplastri supponat.

C balibitū puto qd voluit dīcē isrigū. duo ex eo fac cap. vñū b. aliud qd scribit attrāctus: s i ara. e astaraticos et vñū qz e isrigū. **Si.**

C De baze.

Cap. 349^m.

Baze qd est. **Est** zufere: et est aldinarugia. **Et** iā dīrimus

Secundo can.

dicimus de ipso in his que preterierunt.

Chaze. ingt. Aui. b. cap. qd. sit. ipse in de eo tria fac. ca. iux. ei. tria noia. nā sub lra de haze. sub lra de dīnar. nā lra zain de zūfare vbi plus de ipsa loq. dīcēs q. ē silis rube. nec scio ipsaz. Sim.

C De basalo.

Cap. 350^m.

Basalum qd. ē. Est medicia armena. z. dī. ēt pīca. z. dīxerūt alchuz q. est fortior eufor. bio. z. cū ei. potio augmētā. supra. 3. iterfīc. **Flā.** Calā ē. z. sicca. i. q̄rto. **Opa. z. p.** Est Adulstina saporis mali. **Mem. nutri.** Est adurēs sto machum z. faciens vomitum.

C De bauro.

Cap. 351^m.

Baurū qd. ē. Dī. q. gūma ei. q. ex hac arbo. re ē romana ē karabe. z. nos qd. ē kara. be singulare faciem. capl. **Flā.** Est eq. lis ad siccitatē declinās paucā. **Opa. z. p.** Est subtil. z. ei. semē subtili. ē. z. nō ē vebementi calita tis. **Instā. lū.** Aui. ex fructu ipsi. arboris p̄fert scia tice. z. empl. factū ex solijs romāe cū aceto p̄fert dolo ri podagre. **Mē. ca.** Tepesti succ. folioz. ei. z. distil. las i aure z. sedat dolorē ei. z. fructus ei. p̄fert epilic. **Mē. ocu.** Ex ei. fructu cū melle sit alcosol z. ē p̄forta. tiuū oculi. **Mē. ex.** Aui. ex fructu eius p̄fert distilla. tiōi vīne. z. aui. ex fructu ei. cū aceto post purgationē menstruo. p̄hibet ipregnationē. z. silr. folia eius.

C De barbe.

Cap. 352^m.

Barbe qd. est. Flota est. **Mem. ocu.** Dī. q. ei. sanguis. p̄hibet pilos oculi eunilios oziri. **Alef.** Dicitur q. eius ouum est venenū perniciosuz. z. nos dicturi sumus illud in lib. quarto.

C De herbo.

Cap. 353^m.

Erbū qd. est. Dixerūt qdā est granū minus q̄ almelic in magnitudine lentis nō cū cōpressionē rotūdū h. lateratū. Et eius color est iter cineris. tiū z. citrinū. z. ipsi. sapor est iter saporē almes z. lentis qd. comedūt boues z. nutriunt ipso. **Alcanzi vō.** existit. manit q. est granū silē grano cydoni. apd. me vō ē al melic z. p̄prie illū qd. est syluestre. **Ipsuz p̄trea q̄nq. ē** albū declinē ad citrinū sic dī. z. q̄nq. est rubeuz. **Ingt Dialco.** Herba eius est pua minuta hīs folia. z. semē eius est nitētius. **Flā.** Est calin in p. vsq. ad scdm. z. sicciū i. tertio. **Opa. z. p.** Est absterfū apitū. z. in. est ei. humor malus. z. ipsi. rectificatio est sic rectifica tio lupinoz. qd. aui. de ipso declinat ad albedinē min. est medicinale q̄ rubeuz. **Lū. g.** decoquit bis destruit eius absterfio z. remanet terretas ipsi. q̄ nutritiū p̄bet sicci. **Deco.** Linū sup. morpheā pānū z. lētū gines z. cicatrices ē bonū. z. colorē effīc. bonuz. z. sit ex eo sanicū. z. dā. de eo extenuat sic nup. z. remouet ex. tenuatio. z. ei. decoctio ponit sup. fissuras frigoris z. p̄u ritū ei. accites manib. z. p̄fert lactec. **Apo. z. bo.** Le nit durities. z. mamillaz. duritiē p̄p̄e. **Aul. z. vl.** Mū dificat vulnera cū melle. z. p̄fert sabafat z. lenit duriti. es vlcēz. mortificatū carnē z. mēbrū. z. p̄fert igni p̄s. eo z. mellino. **Mē. abē. z. pec.** Cōfert duritiē mamil laz. z. facile effīc. sputū. sanici grosse. **Mē. ex.** Plim. vsus ipsi. fac. migere sanguinē p̄p. fortitudinē sue puo catiōis z. soluit nāz. Et q̄n. cū aceto misceat z. bibif. con.

Tracta. II.

51

fert difficultati vie. z. sedat tenasmon z. dolorē p̄gi. tiuū vētris. **Vene.** Sit ex eo empl. cū vīo sup. mor. suz. vīpe z. mor. suz. canis rabiosi z. bois ieiuni.

Cherbum orobū idem Dias. nascit vt lenticula. serit. ē. cui. aliū est pallidum. aliud subruum. z. aliud album z. Sim.

C De hermodactylo.

Cap. 354^m.

Hermodactylus qd. ē. Est radix plate hīs rosas albas z. cirinas. Et apit. i. p̄mis. cūz. apitū. flores z. existit in planitieb. mōtiuz. ē. i. angul. coz. z. folia ei. expāsa sūt sup. ter. rā. **Elec.** Melior ē alb. i. itroitu. z. iteri. dur. ad frā. gēdū. Et niger z. rube. sūt mali ambo. **Flā.** Calā ē. z. sic. puenies ad scb. Et i. ipso ē būditas supflua. Et existimauerūt qdā q. in albo ē calitas subtil. z. in aliq. virt. fortis. z. si nō solueret. Et existimauerūt aliq. q. si cēt calā mordicaret vlcera purus. h. i. ipso nō ē mord. catio penit. Et existimauerūt aliq. q. ē calā valde. **Opa. z. p.** Cū ipso ē virt. solutiua. z. si sit in ipso stipticitas. **Aul. z. vl.** Alb. ē bon. vlcērib. ātigs. **Instā. lū.** Cō fert podagre z. sedat dolorē statiz more empl. suppo. sit. Et cū ex eo multoties sit empl. idurat apā z. in la. pideā nāz. puerit. z. ē p̄ferēs tyriaca oib. dolorib. iun. cturaz. z. p̄prie i. horis fluxū. **Mē. nut.** Est malus stōcho būilitas eū z. rube. z. niger retinēt medicias so lutiuas i. stōcho. z. attrahit nocumētū maximū. **Mē. exp.** In ipso ē virt. solutiua z. efficit augmētū i. coitu. p̄prie cū zizibere z. mēastro z. cimino. **Alef.** Rube. z. niger sūt venenū. **Perru.** Loco ei. ponit in dolo ribus iūcturarum pondus eius de solijs alcāne. z. me. dietas ponderis ipsius de bdellio vario.

Chermodactylus est dictu gre. hermed. digit. Dias. sub hoc no. mine colico vi. de hermodactylo tractare. nā hoc app. p. Sera. cap. de hermodactylo. z. per Dias. cap. de colico. Sim.

C De beiren.

Cap. 355^m.

Eiren. **Opa. z. p.** Est resolutiū. **Mē. capi.** Cōfert egritudib. fridīs i. cerebio. z. p̄hibet co. rīzā friditaz. **Mē. ocu.** Aq. ei. acuit vīsum.

C De haufegi.

Cap. 356^m.

Haufegi qd. est. Est rubeus z. in p̄canitatib. fru. ctus a quib. p̄cedit stipes quo tenetur sunt fo. lia. **Apo. z. bo.** Folia omniū specierum eius conferunt herisipile supposita vt emplastrum.

Chaufegi arabice vī. haufgi rānus. vt p. p. cordā. Aui. Dias. et Sera. exponit nū. apd. Aui. q. ē rubus in aliq. exemplarib. falso. nā rubus vocat haleich. Stephanus aufegum scribit. Sim.

C De haufuro.

Cap. 357^m.

Haufurū qd. ē. Arbor arabica iamena z. ē vniū b. lacticiū. z. qdā dixerūt q. desuz. ē. qdā spēs iterficiēs sedētē i. vmbra ei. **Flā.** Est calā et sicca ad tertius. z. siccitas ipsi. ē in q̄nto. **Opa. z. p̄p̄e.** In ipsa est stipticitas tēperata. **Apo. z. bo.** Conferat sabafati linita z. ipetigini. **Aul. z. vl.** Linif. cū melle sup. alcola in ore ifantiū z. remouet. **Mē. ex.** Soluit ventrē z. debilitat viscera. **Vene.** Quedā spēs eius est que nocet sedenti in vmbra eius. z. quandoq. iterfi cit eū. **Laueat** ergo ab eo. z. lactis ei. tres. 3. iterficiūt in duob. dieb. frāgendo epar z. pulmonem.

Chaufurū vī. ē. aurer in arabico ē lacticiū qdā sup. qd. iuenit zucchar. d. q. zuccharo. Aui. fac. spāle capl. post caplin. zucchari. imediate. z. in Sera. iuenies i. cap. d. zuccharo. Capl. ac. illū qd. i.

55

Gentilis

haufup eodē mō scribit in arabico ficut plāta dicta. f. hauxer: et i hoc caplo vi loq de eadē plāta: et cū h de arboze quā diaf. vocat tatiū sub cui vmbra dicit dormiētes picitari. Appet igit ibi cōfufio illoz duoz caploz alioqn ee mirādū qd dicit. qd ē spēs illi hauxer sub cui vmbra moriunt fedētes: ficut dicit dia. de taro qualr cē poffet vni? spēs: nā hauxer ē lacticiūm: et tarus arbōz magna vmbra fca. Sim.

De hirundine.

Cap. 358^m.

Hirūdo. Mē. ca. Dicit diaf. qd qñ pñus vēter hirūdinis fcidit iueniunt in ipfo duo lapides: quoz vñ hz vñ colorē: et alter hz colores plūmos: et qñ ponunt in pelle vitu li añqz ei accidat vt coire appetat ad coitū iciter: et po nunt fup adiutorū epilici: aut collū ei iunat ide. In qñ tā expñ illū fui: et fanat est epilic. Mē. oc. Come dere hirūdinē acuit vñuz: et qñqz exccat et daf i potu de ea quaz die. Et ē potio eius auñ. i. Et pprie adu ftū mñs et filij in vitro qñ ex eo fit alcōfol cū melle cō fert. Et dñ qd cerebri ei cū melle pñert pñcipio aq. Et filr cerebri vñspitillōis. Mē. abe. et pec. Tāgñ palas tñ ex cinē ei ad fgnatū et pñert: et filr qñ falit et exccat et bibitur de ea pondus auñ. confert fquinantie.

Capitulum de littera. J.

De ireos.

Cap. 359^m.

Ireos qd ē. Est radix lilij celestis: et ex her bis hñtib⁹ ftipitē: et fup ipz fūt flores diūfi cōpofiti ex albo et citrino et celesti et purpu reo: et pp hñ noiaf ireos. f. are? cūfa. Et ifte radices fūt nodofe: et folia ei fūt pua. Et qñ veterafcit a vñib⁹ p foraf. Elec. Qd ex ea bonū ē: ē dñz fpifuz cōpactū breue dclinas ad rubedinē aliquantulā boni odoris: nō odoraf ex ea odor limi. Et est mordicatiua ligue et mouet fternutationē cū fortitudine. Nā. Est cala et ficca i fine tertij. Opa. et p. Est digeftiua apitiua ab fterfua mūdificatiua: et ei fucc⁹ refoluit cū aq mellis et purgat flegma groffuz: et eduē ipz. Deco. Cū equali quātitate ellebozi purgat pñū et lētigies et effiē illū fo la. Añ. et bo. Que ex ea elixata ē lenificat durities et apata groffa: et fcrōphulas et botboz lenes. Tul. et vlc. Cōfert vlcerib⁹ fordidis: et fac carnē nafci i fiftul et fi puluerizet et veltit os carne. Inftia. iū. Ei oleū refoluit laxitudinē: et qñ bibit cū aceto aut vino pñert fpafino et pñitidū lacertoz: et clyfterizatio ei pñert fcia tice. Mē. ca. Fac domire et remouet fodā antiquā: et qñ pñifcet cū olo ro. et aceto vini pñibet foda sola: et facit fternutationē: et collutio oris ex decoctōe ipfius fcdat dolorē dentiū: et fcdat oleū ei cū aceto fonitū au ris: et pñibet reumatifmos antiquos: et aufert oleū ei fetozē nariū: et ei decoctio ē pñert tremori. Mē. ocu. Attrahit lachrymas. Mē. abe. et pec. Sedat dolo rē lateris et pleurefis: et pñert tuffi et pñipue ab hñidita te groffa et pñpleumonie et difficultati abelir et fgnan tie. Et expellit fupfluitates i pectore retētas: quaz ex pulfio ē difficilis cū fubtiliatōe fua vltia cū aptione et bibit in egritudib⁹ pectoris cū rob: et collutio oris ex eo facta nocet vultu. Mē. nu. Sedat dolorē epatis et fplenis frigidoz qñ bibit cū aceto: et pprie fplenis et pñert hydropif. Mē. exp. Apit orificia venaz he moroldaz et remouet dolorē pñigitiuz: et aufert go

Super

nozeā et plūmaz pollutionē: et puocat mēftrua cū vic: et fit enicatifma in decoctōe ei pp duritiē mñicis et do lozes ei fridos: et admiftratio fuppoftioz ei cū melle fac abortiri: et eius oleū iunatiū ē mñicis: et foluendo eduē aquā citrinā et cholaz et flegma qñ bibit ex vete ri ei pñfracto: et ei qdē potio dñ cē ab. 3. 5. vñqz ad auñ. vij. feb. Eius oleū remouet frig⁹ et tremorē. Ueli. Quādo bibitur cū aceto cōfert venenis omnibus. C. Ireos est species lilij fin auctores: et est iris. Sim.

De iulquiamo.

Cap. 360^m.

Iulquāmū qd ē. Ex eo deteri et fraudulen ti ē nigrū: deide rubet: hñ albū ē magis i colume: et est illū qd admiftraf. Et meli⁹ ē vt non admiftrēf. Et flos qdē nigrū ē ar meni coloris: et flos rubet est citrinus: et flos albi est al bus: et dclinat ad citrinitatē. In co vñ quo vtunt ē vñ ctuola hñiditas. Elec. Ex eo meli⁹ ē albū. Si qñ non repit admiftrēf rubetū et alienet nigrū femp: verūtamē fuccus thyrfoz ei qñqz admiftraf loco opñ. Nā. Ali grū fridū ē et ficcū in fine tertij: et albū in pñcipio ipñ. Opa. et p. Est ftupefactiū et abfcidit fluxū fanguis: et fcdat fua ftupefactōe dolores pñifinos. Dec. In gredif in ipiguādo pñca qd coagulat fanguinē et cōge lat ipz. Añ. et bo. Sedat dolores coz et refoluit du ritie testiculoz: et pñert herifipile. Inftia. iunc. Se dat dolorē podagre epitbimatiū: et bibitur tres kirat ex eo cū hydromelle ante: et fi bibant ex folijs ei tria aut quatuor cū vino fanat corofionē offiū. Mē. cap. Succus cuiuslibet gñis ipñ accept⁹ fcdat dolorē au ris: et cū aceto et oleo ro. dolorē dentiū. Et filr eius fē mē et radix ipfius decocta in aceto et eius oleū in oib⁹ illis: et est faciēs fubeth et facit dormire. Et fi ex folijs ipfius comedat aliqd quātitate hñis pñurbat rōnē. Et filr fi fiat clyftere ex decoctōe folioz ei et ex olo ipñ et diffillet in aurē fcdat dolores eius. Mē. ocu. Li nif fup oculū fēmē eius aut fuccus folioz ipfius: et tñc fcdabunt dolores oculi pul: et admiftrēf rob eius: aut fuccus folioz ipfius: aut fēmē eius linitū: et pñibet flū pus ad ipm. Mē. anbe. et pec. Cū bibunt ex fēmē ei duo anulufat pñert fputo fanguis fupfluo: et fit ex fo lijs eius emplm apatibus mamille: et qñqz ponit i me dicis q fūt ad fcdādā tuffiz. Et linif fup apata mamil laz pñt pñgnationez et pñibet et delet ipfa. Mē. exp. Eius fuccus valet dolozi mñicis et abfcidit fluxū fan guis eius: et fit emplm cū folijs ipfius fup apoftemata testiculi. Vene. Est venenū qd pñifcet: et dñruit memoriā: et facit pñenire pñefocationē et maniam.

C. Iulquāmū est dens caballinus. Thyrfoz. i. fufium vel capitum. Tres kirat est pñodus quatuor granorum orde. 3. tres kirat funt xy. grana orde: et credo qd non fit magnum pondus. Sim.

De iumar.

Cap. 361^m.

Iumar quid est. Flotū. Nā. Est fridū in le cūdo: ficcū i p. Opa. et p. Est ftipticū. Mē. anbe. et pe. Cōfert afperitati gutturis. Mē. exp. Cōstringit folōnē et fluxū fanguis. Vene. Est bonū puncture vefpe more emplaftri fuppoftum. C. Iumar arabice eiftilio qd est germē palme fplueftris quod in ortu fuo dum est ad huc recens et molle comeditur: ponitur in cō fectione almyri. et xy. Azarany. Sim.

De iumeim.

Secundo cañ.

CDe iumeim. Cap. 362^m.
Iumeim qd est. Inuenit in egypto et syria simi-
lis ficui: et dicitur de ipso in cap. de ficu.
CDe iumeim arabice iumeim qd grece sycomorus et dicitur sic sa-
uia et ficus pharaonis. Sim.

CDe iar fluminis. Cap. 363^m.
Iar fluminis qd est. Est planta floris filis nenu-
fari: et est ibi merla in aqua ex qua pax apparet: et
ipsa qd est est piqua virtuti albitat. Alia.
Frigida est et stiptica. Tul. et vlc. Con-
ueniens est vlcibus fraudulentis et puritui.

CDe iesu. Cap. 364^m.
Iesus. Proprie. Est prima nae et virtuti gil-
benech. et eius qd est potio est pedus. 3. 5.

CDe ipericon. Cap. 365^m.

IPericon et noia arabice albarib: et noia sy-
riace yua demonis: qd est. Thyriz flos pulue-
rulentus et ei granu et citrinu ad rubedinē bel-
nas: et est filis figure sumach: verum non est in
eius rubedie. Elec. Dal. dixit: def in potu ex semine
ei: et non sit pter aliq flore ei solo. Alia. Calz est in
serdo: sic i fine ei. Opa. et pp. Est subtilitatu ap-
tinu liqfactiuu resolutiuu. Apo. et bo. Cōfert apati-
bus fridis et duris magnis. Tul. et vlc. Emplm fo-
lioz eius pferit adustioi ignis: et solidat plagas et vl-
cera mala: et qñ terit et puluerizat sup vlcera tremula
et putrida pferit. Instra iustu. Cōfert delori anche et
sciaticae decoctio cu vino ppe cu bibis. xl. dieb ptinuis.
Ipsuz. in. sanat sciaticā. Mē. ex. Prouocat vrinā et p-
nocare mēstrua et ei ppietas: et ei succu soluēdo edu-
cit cholaz. Permu. Loco ei ponit pondus ipsi de
squinganto: et pondus ipsius de radice capparis.

CDe ipso humida. Cap. 366^m.

ISupus hūida qd est. Est sordities aggregata su-
per lanā illoz ouiu in armenia et sternit sup her-
bas titimallor: et accipit vites et lac earu: et fortasse ē
currēs: et cogitur et pparat ibi. Alia. Calz est in tertio
hūida in p. Opa. et ppe. Est maturatiua resolutiua.
Apo. et bo. Resoluit apata dura cuz ex ea fit emplm.
Mē. ocu. Cōfert apatib oculi linita et bibita. Mē.
nu. Cōfert frigiditati epatis linita et bibita. Mē. ex.
Resoluit durities que sunt in partibus vesice et matri-
cis: et cōfert frigiditati earum et frigiditati renum.

CDe ipso humida. Cōsidera qd ipso hūida bz calitate teporataz:
qñ non sternuntur lane: huius sunt loca titimalloruz vt in illa de
armenia: et Serapion capitulo de ipso humida docet modum
faciendi: et similiter Azaraius. Sim.

CDe ipso sicca. Cap. 367^m.
Supus sicca qd est. Alia ē mōtana: et alia ē boz-
tiua. Alia. Calz ē et sic i etio: et est subtili sic ori-
ganu. Deco. Ei potu colorē efficit bonu: et ei gūma
abstergit vestigia i facie. Apo. et bo. Resoluit apata
dura bibita cu vīo. Mē. cap. Ei decoctio cu aceto et
orymelle: sedat dolorē dētis: et vapor decoctiois ei cuz
ficu pferit sonitui i aure cu traiectione supius. Mē.
ocu. Logitur deide fit ex ea emplm tarsati et sanguini
mortuo sub palpebra. Mē. abe. et pe. Cōfert pectori
et pulmōni patietib a disania et tussi antigis: et eius deco-

Tracta. II.

52

ctio cuz ficu et melle silr: et apatib duris et anhelitui
dilatatiois: et gargarism ex ea pferit et pscatioi i ririce-
ce. Mē. nu. Emplz factu ex ea cuz ficu et baurach
pferit spleni: et ifusio ei bibita et pferit hydropisi. Mē.
exp. Soluēdo educit flegma et ascarides et ymes: et qñ
misceat cu cordumēni et ireos pfortat ei solo. Permu.
Loco eius ponit sanfuci tātūdem et medium.

CDe iabrol. Cap. 368^m.
Iabrol qd est. Radix mādragore syluestris:
et est radix ois mādragore magna filis foie
hois: pp h g noia mādragora. Mādrago-
ra eni ē nomē imagis nālis. Sic plāta cris

In foia hois. Egle eni ē siue sit irētio hui nois inuēta:
aut nō inēta: multa nāq noia signant sz irētiōes nō i
uētas. Forma at mādragore inēta ē lignū cineritū d
clinās ad ptritōne magnā sic coll magn. Alia. Est
frida i tertio: sicca i ipso: et i ipso ē aliquātilū calitaz sz
q existimāt qdā. Radix vō ē forz dīccatiua et cōtex ra-
dicis ē dūbil. folia at admistrant exiccata et hūida et pfe-
rūt: et i mādragora ipsa ē hūiditas. Opa. et p. Est nar-
cotica et bz lachryma: et bz succu: sz ei succu ē fortior la-
chryma ipsi. Qui at vult vt aliqd ex mēbris suis sece-
bibat tres anululat ex ea i vīo et facit subeth. Et dī q
qñ cu radice ei coq dens elephā. vi. hois lenit ipm
et fit facil obediētia ei. Deco. Fricat cu solijs eius
albaras p hebbaz et blet absq vlcera tōe et ppe si iue-
niunt hūida et lenia: et lac mādragore euellit lētigies et
pānu sine mordicatione. Apo. et bo. Admistrat sup
apata et bothor dura: et dubelleth et scrophulas et con-
fert. Et qñ terit radix eius multu: et ponit cu aceto sup
berisipilā sanat eā. Instra iū. Ex radice eius cu sa-
uich fit emplm ad dolorē iusturaz. Mē. cap. Facit
subeth et fac somnū: et qñ ponit i vīo inebriat vehemē-
ter: et qñq supponit i ano et fac subeth: et odoratio ei
facit subeth vehemēter: et h ē hūis folia alba q crus nō
bz et dī masculus: et qñq fit ex ea ad expellēdas vīgi-
lias et ad attrahēdū sōnū syrup et remouet vīgilias: et
est vt ponant ex corticib radicu ei tres emie i metro-
lijs vini dulcis et bibūt ex eo tres anululat. Et qñq d
coquunt cortices et i vīo donec assumat vinū fortitu-
dinē ei: et admistrat ex eo ad b vt faciat subeth plus: et
ad b vt dormire faciat min. Et qdā medicor faciunt
vtētē eo sedē i aqua vehemēter frida donec sanet. Et exi-
stimo q itētio i b ē aggregatio calitaz. Mē. oc. Ei
lachryma i medicis oculi sedat dolorē supflūū: et fit ex
solijs eius et emplz. Mē. nutri. Sumit ex lachryma
eius. i. cu mellicrato et vomitu educit cholaz et flegma
sic elleborus. Mē. exp. Supponit medietas anulū-
lat ex lachryma ei et puocat et ēbit fetū. Et semē mā-
dragore mūdificat mīricē qñ bibit: et si misceat cu fur-
fure qd ignis nō tetigit: et supponat ipsuz mulier absci-
det fluxū mīricis. Lac mādragore soluēdo educit fle-
gma et cholaz. Cū. n. pius puer mādragorā errādo af-
sumit accidūt ei vomit et solo vētris: et fortasse morit.
Aen. Cū melle et olo ponit sup pscituras. Et dixerūt
q ppe spēs q vī hīe folia alba: verūti folia eius pua
sūt bezabar vīe lupine pniciose: et illa q ex ea pniciosa

Bentilis

est afcedit accitua pfocatiois matricis: r rubedo fa-
ciei: r exitis oculor: r tumor faciei et: ac si eet ebrius.

Cuius qd cura sunt butyr: r mel r vomitus.
Cjabrol arabice dicitur mdragoza: sed Aui. sic appellat. Alij ia-
broa aliquando labrot inuenitur non recte. Sim.

C De eo quo aurū adheret. Cap. 369^m.

D quo aux adheret qd ē. Hoc nomē pue-
nit amoniaco d q nos iā locuti fuimus. Et
qñqz puenit cuidā rei q fit ex vña ifantiuz
meta i mortario ereo cū aceto i sole donec
coagulet. Et qñqz ē ex minera. gñat enim i minera ex
vapore r resoluit aq calā: deide coagulat. Et b ē illd
de q nūc loqmur. Elec. Laz mūdū r pprie tertiū: r
artificiale ē fori: r subtili: deide minerale adustum.
Nā. Calz est valde. Opa. r p. Est absterfuiū con-
strictiū calefactiū putrefactiū subtiliatū mōdis
ficatiū paz resolutiū cū fortitudine. Et ei⁹ resolo est
vehementior mordicatōe ei⁹: r silt ei⁹ dfficcatio. Et ipz
dissoluit absqz mordicatōe pñma: r qd de eo est arti-
ficialē ē vehementis exiccatōis: r mōdis mordicatōis
pp silitatē suā additā. Cūqz minerale adurif augmē-
tat ei⁹ subtilitas: r ē pueniēs ad sūmū i bis cap. Aul.
r vl. Eliqz carne: r ē medicamē optimū vlcērib⁹ diffi-
cilis p solidatōis. Mē. nu. Est dfficcatiū pstrictiū.

C De iunipero.

Cap. 370^m.

Iuniperus qd ē. Est cupressus sylvestris: r ei⁹
qdē alia ē pua: alia magna. Et arbor multipli-
caf i terris romanor: r in occidentē: r assumunt
ex ea ligna ad fabricas magnas. Nā. Et dclinās ad
calitatē r siccitatē: r semē ei⁹ est calz i p: siccū i scbo.
Opa. r ppe. Est calefactiua subtiliatua carminati-
ua: r in fructu ei⁹ cū b est stipticitas: r nō ē i ipsa stipti-
citas in reliqs pñb arboris ei⁹. Instra iū. Est bona
attritio lacertor. Mē. abe. r pec. Est bona dolori-
bus pectoris r tussis. Mē. nuf. Mūdicat r apit op-
pñones i eis: r est bona stōcho bibita r ad iflationē i
ipō. Mē. ex. Prouocat ambo r ē bōa pfocatiō mñi-
cis r dolorib⁹ ei⁹. Vñ. Expellit nocumētū pūcture
vñiū venenolor: r suffumigatio ex q libet eaz r ex q
libet pte arboris ei⁹ facta effugat vñes venenosos.

C Juniperus Dias. est arbor alia pua: alia magna: s; yterqz acro-
ris virtutis sunt rē. Scito q in hñoi caplo circa finem ifertuz ē
de alia plāta a loco illo. f. vñ legif succus eius medef vīpa vera
tis rē. ab illo em loco vsqz ad finē capli nō est de iunipo: qd pa-
tet per Serap. Juniperus vocatur. g. arkeutos: antiqui arceoti-
des corrupte dicebant: arabice dō vocatur harbar. Sim.

C De iuibis.

Cap. 371^m.

Iuibe. Elec. Meliores sūt maiores caruz.
Nā. Frīde sūt i p eqles i siccitate r būiditate
r sūt dclinātes paz ad būiditatē. Opa. r ppe.
Lōfert acuitati san. calz: r exstimo q illd ē ppea q i
grossant san. r viscosuz faciūt ipz: r illoz exstimatio q
putāt q ipe clarificēt san. r lauēt eū: ē exstimatio cor-
rupta ad quā ego nō declino: r nutrimētū eaz r dige-
stio sūt difficilia: r fmo qdē i eis bon⁹ est ille quē dixit
Bal. Nō reperi iuibas i pseruāda sanitate r remouē-
da egritudine aliqd opantes: s; repi eas difficil⁹ digō-
nis r pauci nutrimenti. Mē. abe. r pec. Lōfert pē-
ctori r pulmōni. Mē. nu. Sunt male stomacho dis-

Super

facilis digestionis. Mē. ex. Existimāt quidam q cō-
ferunt dolori renum r vesice.

C De interfectione adeib.

Cap. 372^m.

Alterfector adeib. Opa. r pprie. Vñ⁹ eius
est virtus stragulatoris leopardi: nisi quia ei⁹
proprietates est in adib est.

C Interfector adeib. i. lupi herba est species fantonici que inter-
ficit lupos. Sim.

C De interfectore canis.

Cap. 373^m.

Alterfector canis. Mē. ca. Fac accide fluxū
san. nariū. Mē. abe. r pe. Facit accide sputū
sanguis. Vñ. Interficit canes velocit⁹ r fac
euenire i hoib⁹ fluxū sanguis uariū r sputū sanguis.

C Interfector canis est alia species aconiti: r est planta veneno-
sa interficiens canes.

C Capitulum de littera. K.

C De karabe.

Cap. 374^m.

Arabe qd ē. Sūma sic sandaracha tedēs ad
citrinitatē r albedinē r puitatē: r qñqz dcli-
nat ad rubedines q attrahit paleas r fractus
ras plantaz ad se: r pp b noiaf karabe. s. ra-
piēs paleas pñce. Ex ipsa qdē cōposita ē ex aqueitate
tepida r terreatate iā sūti floris sue arboris. f. flo-
ris nuciis s; ē co fridior. Apo. r bo. Dixerūt qdaz q
suspēdit sup apostemata calida r pfert eis. Mē. cap.
Retinet fluxuz sanguis narium r descēdentis a capite
ad pulmōnē. Mē. anbe. r pec. Karabe confert tre-
mori cordis cū bibif ex eo medietas auz. cū aq frigida
r phibet sputū sanguis valde. Mē. nuf. Retinet vo-
mitū r phibet mās malas a stōcho: r cū mastice pfor-
tat stōchū. Mē. expul. Retinet fluxū sang. ex matri-
ce r ano r fluxū ventris r pfert tenasimōi.

C Karabe vel vt qdā kakabze ē gūmi arboris s; Aui. r Ser. dicte
baurromi. r s; dia. est spēs ppli arboris iuxta rhodanū flumiū na-
scētis r fm Quidū iuxta eridanū. b gūmi vocāt succinū: vt dicit
cap. de agyro. dicit ē electū sicut iā ostēsum est supra in baur.
differt tñ a qdā spe vernicis: quā multi bodie ponūt p karabe: q
asportat ad nos i frustis magnis. differt soliditate dico r varietie:
q in igne nō liquefit sic vernix: qd eo mollescat. vt nux dō oi-
cta r fragilior ē r liqfit in igne r aliu odorē emittit. Quis fricata
attrahat paleas vt karabe. multa. n. sunt illa que sic attrahūt pa-
leas. qd aut repit b loco apud Aui. q. est gūmi arboris dicte nux
romana: r error fuit a silitudine litteraz: nā baur arab. sic scri-
bit vide q eisdē litteris scribunt. nec differūt nisi in pñctis: r A.
dicit de haurū vel baur romana est karabe vt dō rē. Sim.

Kabile

qd ē. Est herba ad citrinū paz dcli-
nās: r ei⁹ odor ē velut odor marin⁹.
que at ex ea laudat r ē bōa: illa ē cui⁹ folia s; āssa r oli-
ue folijs silia: s; lōgiora r latiora: r mordicat ligūa cūz
eoz falfedie r sternutatōes exicāt. Nā. Calā ē i scbo
scbi r sicca i p. Opa. r p. Digerit apit eūat r mūdū
ficat. Apo. r pustu. In emplis posita mollificat aḡa-
ta dura r scrophulas r fistulas curat putridas: r pul-
uerizata sup ossa dñudata illa coopit carne. Mē. iū.
Si ex ea coclearia duo cū cocleario vno mell⁹ bibant
pfert oi spasmō: r posita in clysteri aufert in ipsa bora
sciaticā. Mē. ca. Succus ei⁹ cū aceto vini r olo ro-
capiū dolorē iuxteratū remouet: ei⁹ decoctio dētiū dō-
lorem

Secundo can.

lore tollit. Et ei oleū cū aceto aurū finitum remouet. **Mē.ocu.** Et succ^o cortices vngule sepat ac eā remouet. Et aq^o sblimata oculor^o maculas subtile abscedit. **Mē.abc.** Lateris doloze sedat: et abelit^o difficultate remouet et g^ollas supfluitates expellit et sbliliat. **Mē.nu.** Fridū splenis ac epas^o doloze cōpescit: et vsus ei^o ē malus stōcho. Et hydropisū opitulat. **Mē.ex.** Orificia venaz apit: et menstrua ac hemorroidas puocat. Et aq^o dcoctōis ei^o cū melle sup^ota setū educit: et vinā mirabiliter fluere facit: aquasq^o citrinas effiat. **Succ^oei^o** cū melle lapidē i vesica frangit. **Cui^o** dosis est ab. 3. 5. vsq^o ad vnā. **Veni.** Morfin canis rabidi supposita confert. **Loco** eius ponitur medietas pōderis eius ireos: et duplum eius cretani marini.

CDe karmezik.

Armezik qd est. Est fruct^o tamarisci de quo iā locuti fuimus in cap. de tamarisco. **Flā.** Est frigidus in primo: siccus in secūdo.

CDe kusele.

Usele qd ē. Est lignū sicut rubea qd nigredo coopit. **Flā.** Est calid^o et humidū in terminis pmi. **Opa. 7p.** Est glutiatū: et fragit v^oute medicinar^o acutaz sic gūmi. **Deco.** Est ipignatiū.

CDe kenileo.

Emileū qd est. Est spēs mezerion nigra mor^o tifea et est etiā notuz nomine hameliū. Et nos quidem iam diximus ipsum in cap. de ba.

CDe kebikengi.

Ebkengi qd ē. Et spēs sunt qtuor dixit **Dia.** **Una** spēs ei^o est cuius folia sunt slla solijs coriandri: sed sunt latiora solijs ei^o ad albedines declinātia et flos ei^o est citrinus: et qnq^o est purpureus cuius lōgītudo puenit vsq^o ad duos cubitos et ei^o radix est nō grossa: et ipsi^o radix est alba et h^oz virgulta s^o milia virgultis ellebori: et ois in ripis curfus aquarū. Et est spēs ei^o alia forti^o cineritia q^o illa lōgiorē h^ons radice folia habēs regulata que noia^o lupinus syluestris. Et est alla pua valde aurei coloris. Et q^ota est sillis tertie: verūtiū flos ei^o est alb^o lacte^o. **Flā.** Est calida et sicca in tertio. **Opa. 7 pp.** Oēs sūt calē acute vlceratiue absterſiue excoziatiue mordicatiue cui^o fa^o ciētis puritū. **Deco.** Folia et stipites ei^o ante q^o dñicent^o eradicat albaras et albedinē vnguif. **Alpa. 7 bo.** Eradicat scabiē et sanat v^oucas et q^o sunt vt clani et glā dulas pēdētes q^o nocet frig^o. **Aul. 7 vl.** Decogit et embrocat saphat cū aq^o eius tepida et pfert. **Mē. oc.** Et radices sunt exiccantes sternutationib^o fortib^o: et q^o ex eis tertiu^o est pfert percuſſionibus dentiū.

CDe kebikengi arabice apud **Aluicē.** est botrachion: apud **Dia.** et est apū raninū cū suis speciebus: que sunt quatuor s^o **Dia.** **Sim.**

CDe kekengi.

Ekegi quid est. Virtus eius est prima virtuti v^oue lupine et proprie virtus folior^o ei^o. **Flā.** Est frigida et sicca ad scōm perueniēs. **Aul. 7 vl.** Suo succo conseruat vlcera et delet duritiē fistularum et vlcera auris antiqua. **Mē. anbe. 7 pec.** Lōfert asmatū et iſtationi et difficultati anbeli. **Mē. nuf.** Lōfert icteritiē. **Mē. exp.** Lōfert vlcerib^o viāz v^oue.

CDe kekengi arabice spēs solatri pferens granū rubicūdum simile ceraso in vesica inclusuz citrina in colore: q^ore a multis vesicaria vocat. **Dia.** cacabus vocat cū de stringo loquif. **hec** in ātigs libris vocat fitalides: a qua noia^o troisci diafitalidos et electuariuz. etiā **hec** vesicago vocat. **Plī. lib. 21. cap. 31.** hāc qdam callion vocat. **noſtri** aut vesicaria: qm vesice et calculus pōnt et **Sim.**

CDe kenkezred.

Enkezred quid est. Est gūma alcorſof: et iā dicitur etuz est de eo q^o est kurker. **Flatura.** Est calidum et siccum in secundo.

CDe kenkezred arabice s^o **Alui.** est gūma alcorſof: qd est spēs cardus vocat cū car lege cap. de harsas cū hoc cap. **Sim.**

CDe kustberkusti.

Astberkusti quid est. Est similis solijs inuolutis ad inuicem quoz numerus s^o plurimū est quinq^o et inuolunt super radice vnam: et eius color ad nigredinē declinat et citrinitatez: et nō habet plurimum saporem. Et dixerunt quidam q^o est albar sekar. **Alij** vō dixerunt q^o virtus eius est sicut virtus albarsekar et hoc est sanius. **Flā.** Est calidus et sicc^o in scō. **Opa. 7 ppe.** Est subtilis.

CDe kildaru.

Jldaru qd est. Est asarax: et nos quidē loque mur de ipso in sequētib^o in cap. de sin.

CDe kildaru arabice est saraim que est filix. **Sim.**

CDe kemescir.

Emescir qd ē. Est in dispōnib^o alicuſfir: h^o ipm est fortius plurimū. **Flā.** Est calid^o et siccū in tertio virtuoſe. **Opa. 7 pp.** Est liquefactiū resolutiū. **Mē. expul.** Prouocat v^oinā et mēstrua: et eicit setū virtuoſe: et virtus eius in hoc cōparē nō habet: et neq^o habet comparem soluendo aquositatem.

CDe kemescir s^o **Aluicē. est in dispositionibus alicuſfir quod est op^o poponar. **Sim.****

CDe kornidenen.

Omidenē qd ē. Est granū qd medici laudat. **Mē. exp.** Prouocat v^oinam et menstrua: et calescit v^olūā valde: et soluit saniē et aquā.

CDe keuzauguen.

Euzauguen quid est. Est nomen herbe: et ex^o stimo q^o keuzauguen est lingua bouis persice. **Mē. anbe. 7 pec.** Proprietas eius est letificare et tristitiam remouere.

CDe karon.

Aron qd ē. Est lignū idū cui^o allatio ad terrā n^oraz multiplicat: nō q^o elongat qn sit almugat indū. **Inſtr. iun.** Est magni inuamenti in necocio fracture et torsionis et dislocationis.

CDe keisin.

Eisin. **Flā.** Semen et radix eius calefactiua sunt. Et semē ipsi^o est calefactiū et exiccatiū in scō. **Opa. 7 ppe.** Expellit ventositates et aperit. **Mē. nuf.** Est maturatiū digestiū resolutiū v^oetositat^o p^ocipue in stōcho et p^ofortat ipm. **Mē. expul.** Pōdus. 3. i. ex eo solone educit vermes et ascarides: et puocat mēstrua virtuoſe. **flēmē** eius. **Vene.** Confert puncture vermium venenosorum.

CDe keisin arab. leuisticum: vt patet ex cōcordia **Dia.** et **Alui.** et etiā in oibus alijs libris de greco translatis: vbi habetur leuisticū in similibus locis apud **Aluicē.** et **Alben.** **Mē. nuf.** et alijs de arabico habetur keisin: sed kaſum est abrotanum. **Sim.**

Gentilis

De kuzkenden.

Cap. 388^m.

Kuzkenden qd est. Est res lenis sic albumati lutea: z in rakia noiaf sterco colubaz: z i bal dach z i egypto noiaf kenden. Elec. Que ex ea melior e barbarica e: h rakia e t bittis. Ala. Est cala z bñda in p: z d: q ifridat paruper: h nō e firma tū. Opa. z pp. Exiccat z i ipsa e extinctio: z digerit qdā q ipa icidit sanguine z ex ppetatib⁹ qdē ei⁹ est q assumunt. x. lib. mellis z. x. lib. aq z kileie ex ea: z pcutiunt bñ z coopit os valis sit vinū statū. Deco. Im pinguat. Mē. exp. Augmētū efficit in coitu.

De kebenzkefenz.

Cap. 389^m.

Kebenzkefenz qd est. Quidā de gñe tuberū soli dñ adunatū in magnitudine testiculi: verūti e verrucatū bñs verrucas pfundas qd nascit in arena sic nascunt tubera z fungi suave valde qd i nfa terra multiplicat in locis q sunt vltra flumini: z in coza sceni et: z nos qdē si audiūm⁹ ab aliq vnqz q tātū ife rat nocumētū qstū fungi z tubera. Cūqz ipoz sapor tu bez sapor cōpat e parūp tclinas ad dcedine. Ala. D: friditate maiore friditate reliquo: tuberū z fun goz: z neqz est vacuū ab hūiditate etnea cū siccitate sube. Opa. z ppe. Est extinguens grossum.

De kerse aromatico.

Cap. 390^m.

Kerse aromaticū qd ē. Est cortex grossus colo rez bñs purpureū qd bz saporē gariofilī absqz dulcedine cinamomi qñs sit dulci⁹ qz gariofilus: z est debilius in operationibus suis qz gariofilus. Ala. Est calidū z siccū in secūdo.

C Kerse aromaticū kerse arabice cortex arboris dñ ē kiseret. Ala. duo facit cap. vñū d kerse arātico: aliū de kerse cinamomi. Si.

De kerse cinamomi.

Cap. 391^m.

Kerse cinamomi qd est. D: q est d cinamomo z d: q est alteri⁹ gñis: z ipm qdē est durū sicut cinamomū: de ipso tñ est qdā qd nō durefuit: z de ipso est qd est lineatum: z aliud est albū frāgibile velociter: z ipm quidē cinamomū est debilius: z dicitū est de ipso in capitulo cinamomi.

De keiken.

Cap. 392^m.

Keiken qd est. Est gūma horribilis saporis: z asportat de regione occidētis: z existimauerit qdā q ē sandaraca: h nō est firmū: z qñqz qdē suffumigat ex eo cū myrra z sigia. Opa. z pp. In ipa est nutrimentū pñs. Deco. Mūdicat vlcera velti gla velociter: z in ipsa est extenuatiua vñs qñ quaqz die bibunt de ea tres qñte. z. i. cūz oxymelle aut aqua. Mē. cap. Nihil egparat ei in remouēdo dolorē dē tñ z caluz gignit. Mē. ocn. Acuit visus. Mē. ābe. z pec. Cōfert asmatū cum melle z vtunt ea lactantes. Mē. nuf. Qñ de eo bibit tribus dieb⁹ cūz oxymelle extenuat splenem valde. Mē. exp. Prouocat men/strua cum aqua mellis.

C Keikē sed in arabico est kancamon: z dicit Aui. q est gūmi horribilis saporis: z vñ ignorasse qd esset z ipm est lacca: vt pz legenti cap. hoc cū cap. de lacca apud Serap. z q ignorauit quid esset scripsit aliud cap. de lacca in littera bñm. Sim.

De korto.

Cap. 393^m.

Korto. Ala. Semē ei⁹ est calefactiū lenitiū. Mē. anbe. z pec. Driana ei⁹ sunt bona pectori

Super

z tussis. Mē. exp. Semina eius sunt lenitiua vētris: z succus folioz ei⁹ pferit solutioni pueroz.

De keted.

Cap. 394^m.

Keted qd ē. De gūma ei⁹ dēz ē i ca. d. kef. cū⁹ q dē gūma ē dragagatū. Ala. Est fridū z siccū.

De kali.

Cap. 395^m.

Kali. Opa. z p. Est calz adustiuū absteriuū corrosiuū fori⁹ qz sal. Dec. Cōfert mōpbee.

Tul. z vl. Cōfert scabiei z corrodit carnē additā.

C Kali arabice est planta in litroibz maris na⁹ us similis ver miculari pinguis z salsa zē. Sim.

De kimolea.

Cap. 396^m.

Kimolea qd est. Laminosa ē sic marmor alba splēdida bona: i sapore suo est cāphorētis: z de ipa est qdā que splēdore nō bz: ois veloci ter est frangibilis. Tul. z vl. Cōfert adustioni ignis pprie cū aqua z aceto. Et qz ex ea est adustū z lauati pferit vlcerebus difficilibus ad incarnanduz.

C Kimolea Joā. Sera. cap. de tumore pedū pñatū est ingt marmor iuuētū in luto viridi. Stepha. kimolea tēci. Iuueni tñ i lib. de doctrina. g. kimolea expositū creta alba: h nō assero. mlti luti gñatū sū rota fabri q accunt gladij accipiūt z kimolea dicit. Si.

Capitulu de lfa. L.

L

De leporis syluestri.

Cap. 397^m.

Lep⁹ syluestris qd ē. Loagulū bñi⁹ leporis fa cit oia q dixim⁹ i cap. d coagulū subtili⁹ z mel li⁹: z ict opōnis additio. Ala. Fridus est z sicc⁹: z rectificatio ē cū melle. Elec. De eo q i domi b⁹ nutrit adusto sumit i potu medietas. z. Deco. Ei⁹ sāguis mūdicat pñs: z cinis capis ei⁹ est et medica me bonū habēti alopicia: z ppe marini. Cūqz vter le poris sumit sic est cū viscerib⁹ z frigēdo sup sartaginē adurit ē medicamē originis piloz sup caput cū pterit z admistrat cū oleo ro. Infr. iun. Ei⁹ cerebrū assa tū pferit tremori accitū ex successide egritudis. Mē. cap. Cū inūgnit gignit ifantis ex cerebro ipm⁹ ppe tate q est in ipso velociter oriunt dētes z facile exēit sine dolore: z silr cū soluit cū butyro veteri aut recēti aut melle: z cū bibit ei⁹ coagulū cū aceto pferit epillie. Mē. nu. Mūdicat stōchū. Mē. exp. Loagulū ei⁹ cū bibit tribus dieb⁹ cū aceto post purgationē men/struoz phibet ipregnationē: z mūdicat humiditatē currētē ex mīce. Et sanguis qdē leporis frigus pferit dissinterie z apati intestinoy z soloni antiq. Elene. Loagulū leporis cū aceto est tyriaca z bezabar vene nis. Et sanguis leporis frigus aufert venenū sagitte.

Lepus syluestris: lepus est duplex: qdā syluestris vt lep⁹ cōiter dictus. qdāz domesticus q in domib⁹ stat z vocat conilus: fridus est z siccus cōparādo totū leporē ad totam spēm hominis: vel ad totū hoīez: z ita hic Aui. dicit. Nā ipse dicit frigidus est z siccus. lepus cōparādo ipm ad totū hoīem infridat nō cōparādo leporē ad corp⁹ humanū: sed cōparat ptes leporis sibi met. nā ipse dicit ibi: leporis vō caro est cala z siccā. f. in respē ad alias ptes leporis. Et rectificatio est cū melle: nō vñ laudabilis rectificatio: qz lep⁹ est siccus: z mel siccū. Dñm q mel rectificat friditatz. Et iō cū dicit rectificatio. f. friditatis ei⁹ est cū melle: vel alr q rectificatio sit ex pre siccitatis est notū. Saluat qz mel ē dulce: z dulce do fundat in calido z hūido mellis: qre rectificat siccitas leporis. Et rectificatio est cū melle. f. cāne vel atabarset qd est zucchar: z saluat cū zuccharo sit calm i h hūidū in eodē p: vt pz per Aui. ifra ca. de zuccharo. z et ca. d melle: i areola nāc d pñctiōe gignit ifan tis cū cerebro zē. pñt idē ab Aui. fen. z. pñi ca. d rectitudie lacta tiōis z rēonōis a lacte in fine ca. Loagulū ei⁹ cū aceto phibet

Secundo can.

ipregnatione: et sine aceto pferat ad ipregnandū ex sui mā būda: et
is rōne partū humidarū de qbus in caplo de coagulo. Sim.

Cap. 398^m.

Decuste. Elec. Ex eis sūt meliores gros
se que alas non habent. Deco. Pedes
earum eradicant verrucas fm q dicitur.
Mē. nuf. Sumuntur ex rotundis earū.
duodeciz grana: et abijciunt capita et extremitates ca
rum et ponit cū eis paz myrti sicce et bibunt ppter by
dropisum sicut sunt. Mē. exp. Conferunt guttationi
vrine: et qñ cū eis sit suffumigatio pferunt difficultati
eius: et pcpue in mulierib: et fit cuz eis eupatorio be
moroidibus. Vene. Brosse que alas nō habēt as
sanf et comedunt pp punctionē scorpionis.

Cap. 399^m.

Ep^o marin^o qd ē. Est aīal ostracū lutolum
declinās ad rubedinē aliquatūla: iter ptes
ei^o sūt qdā filia solijs aluinē. Deco. Eius
sanguis est cal^s mūdificās morpheā et pānū. Et ei^o ca
put adustū gñat pilos in alopecia pprie cū adipe vñ
et in tyria valde. Lū g ex eo fit emplm sicut est abradit
pilos. Mē. ocu. Abstergit vñsū more emplī suppo
siti: et sicut collyriū. Vene. Numerat iter veneno
sas medicinas q interficiūt cū vlcatione pulmonis.

Cap. 400^m.

Ongū pip qd ē. Res pua sic digiti in figu
ra floris salicis q cecidit: h ipz ē min^o: et est
durū solidū: et sapor ei^o pūm^o fruct^o pipis: q pp ē
bñidus et comedit et nō mordicat i pñis gustū. Elec.
Bonū ē illū qd nō ē fractū et nō dissoluit in aq tepida
et si i ipa remaneat tota die: et ē sile pipi in sapore suo.
Nā Calm est in tertio: sicū in scdo. Opa. et p. Est
resolutiū et remouet egritudines frigidās. Mē. ocu.
Cū aqua epatis capzini assati pferat pāno oculi. Mē.
nuf. Digerit et facit appetitū et pfortat stōchū. Mē.
exp. In spermate facit augmentū et valet vt zinziber.

Cap. 401^m.

Iciū qd ē. Magis vñcēs fm epistimatio
nē est qd idū ē: et est succ^o alfeluzabaragi et
falsificat: ita q latet ppos medicos: et illū
fit cū succo azerele: coq. n. i aq dōec coa
gulet: et virt^o ei^o ē ppinq sube ignee subtili et terree fri
gide. Qd aut de mecha est: est res artificialis. Elec.
Indū est forti^o q illū de mecha in re capilloz et pfor
tatione eoz: et illū de mecha i apatib^o est forti^o. Nā.
Est tēperatū in caliditate et frigiditate: et sicū in scdo.
Opa. et ppe. In ido est resolo et stipticitas pua et cō
fert oī fluxui sang. et ei^o resolo ē pñima stipticitate ipi^o
et est in scdo i resolone: et est stipticitas ei^o mior epica
tione ipi^o et in ipso ē virr^o subtilis. Deco. Rubificat
capillos et pfortat os et pprie idū et sanat pānū: et pfer
oē lyciū pānaritio. Zipa. et bo. Cōfert apatib^o flux^o
et formice. Tul. et vl. Cōfert vtrūq vlcib^o fraudu
lentis. Instr. iun. Cōstringit h mēbra. Dem. cap.
Indū pferat fluxui saniei ab aure et vlcib^o ei^o: et cū co
ragit palatū pp alcola et sanat vlcera gīgine: et egritu
dines eius curat. Mē. ocu. Cōfert optbalmie et ab

Tracta. II.

54

stergit corneā et remouet pānū ei^o et sanat scabiē oculi.
Mē. anbe. et pec. Indū in potu daf ad sputū sanguis
et ad tussim. Mē. nuf. Bibit indū et phibet icteritiā
nigrā et splenē: et silt linitū et ipsius arbor operat illū: et
pferat fluxui stomatico. Mē. expl. Cōfert fissure ani
et bibit aut supponit soloni atique: et ei que est ex de
bilitate stōchi et dissinterie: et puocat mēstrua: et ei^o fru
ctus recēs soluēdo educit flegma aquosum: et pferat vl
ceribus ani: et phibet sciaticā et pferat hemorroidibus.
Vene. Eius fruct^o pferat pñiciosis et indū daf in po
tu ad morsum canis rabiosi. Permu. Loco eius po
nitur feluzabaragi equale pondus et aggregatis fau
sel et sandalo equale pondus ipsius.

Clicū. Dia. eligēdū est intus colore ruffo et de foris nigro: qd di
uisus als bzoniū brumū n bz stiptici et coloris ruffi et croci appz
cū gustu amaro sic est indicū: qd et meli^o est. arbor vñ fit ē lithios
appellata siue eracābon folia buro filia atq spinosa gñane: na
scit in dumosis locis: cui folia et grana et radix in vñū pñidū et ex
aq dulci coquunt vñs ad crassitudinē et apud Serap. nō bz folia
spinosa et bz ramos longitudine duoz brachioz et. Sim.

Cap. 402^m.

Lacert^o qd est. Est atbab et ei^o nā vicina est
nāe stellionis: sed est melius stellione pp il
lud quo nutrit. Mē. ocu. Eius stercus
albugini et pruritui pferat et acuit vñs.

Cap. 403^m.

CDe limacia.

Imacia qd est. Est ex sūma ostracoz. Opa.
et ppe. Extinguit sanguinē. Mē. ocu. Eius
stercus adustū pferat vlcibus oculi.

Cap. 404^m.

CDe lapide iudaico.

Lapis iudaic^o qd est. Est lapis sicut nux pua
ad lōgitudinē paucā declinās pñm^o figure
amigdale aut dactyli quē secant linee in suis
extremitatib^o: et linee alie latitudinales et eg
distātes qre se secāt et remanēt ex eis sicut squame pue
lucide. Mē. nuf. Debilitat stōchū et nō pñent ei et
deijcit appetitū. Mē. exp. Cōfert lapidi renū et ex
trahit ipm: et portio ei^o sit decē anululāt cū aq calida:
et dixerūt qdā q ipse pferat lapidi vesice: sed nō est ita:
et ipse est ex eis que abscindunt sanguinem ani.

Lapis iudaicus de regione iudee deservit: vt Joā. Serap. caplo
de lapide: cuius formam describit Sim.

CDe lapide tauri.

Lapis fellis tauri qd est. Est lapis q iuenit in
burfa fellis tauri et est magnus sic ouū
gallie: et est coloris citrini trabēs ad rubē: et est sapo
ris amari pungēs linguā et est leuis pōderis: et si ibidē
permanet lōgo tempore scindit. Mē. cap. Prodest
cozige frigide. Europus dixit q expert^o est ad epeli
mantia si distillet in narib^o cū aq ruthe: puocat ster
mationē et abbeuiat porisimuz epilepsie. Mē. ocu.
Remouet oēm malā cōplexionē oculoz: et stringit la
chrymas. Mē. ābe. Inunctus cū butyro valet cō
tra asma. Mē. nuf. Debilitat os stōchi et deijcit ap
petitū. Mē. exp. Cōfert habētib^o arenulas in renib^o
et puocat mēstrua. Hal. dixit. Nō pdest nisi capiti.
et puocat mēstrua. Hal. dixit. Nō pdest nisi capiti.

CDe lapide vesice.

Cap. 405^m.

Lapis vesice. Mē. expul. Dicit q ipse fran
git lapidem renū et vesice Hal. vñ dixit q
nihil bonū est.

ADDITIO.

Est spēs
epilepsie i
q fit pñio
nēoz: vt
dixit La
zarus he
be^o arabi
et q tradu
xit h capi
tulū d ara
bico in la
tinum.

Gentilis

Lapis vesice est qui in vesica generatur. Sim.

CDe lapide spongie. Cap. 406^m.
Apis spōgie qd ē. Est lapis iuer⁹ i corpe spōgie. Mē. exp. Frāgit lapidē rēnū.

CDe lapide lacteo. Cap. 407^m

Apis lacteus qd est. Cū iste lapis fricaf cū aq egredif ex eo qddā qd est sicut lac: 7 hic qdē la pis est cieriū coloris dulcis saporis: 7 terif cū aq 7 fuaf qd resoluif ex eo in pīde plūbi. Nā. Est tēperatus. Apsa. 7 bo. Cōfert initio apātū calidoz: sed nō peruenit ad hoc vt tale inuamētū pferat apud statū ipsoz quo cōsequaf sanitas. Mē. ocu. Ex fricatione eius cū aqua fit alcosol: 7 pibet cursuz sup fluitatum ad oculū 7 vlcera accidentia in ipso.

Lapis lacteus grece galatides. Dia. colore est cinericius gustu dulcis qui tritus lacteu colore emittit: vnde sic dicitur zē. Sim.

CDe lapide molari. Cap. 408^m.

Apis molaris. Apsa. 7 bo. Apoz aceti ab eo pibet fluxū sang. 7 apata calida.

Lapis molaris fm Aui. oibus est notus 7 est stipiticus. Sim.

CDe lapide in quo acui. Cap. 409^m.

Apis in quo acui. Deco. Fricatio eius sup mamillā 7 testiculū ponif vt nō magni ficent. Apsa. 7 bo. Fricatio ei⁹ bona est apostematibus mamille calidis.

Lapis in q acui ē cos: arabice dī almefer: grece vō alkom. Si.

CDe lapide alagi. Cap. 410^m.

Apis alagi. Opa. 7 ppe. Exicat 7 abstergit 7 retinet sanguinē. Tul. zvl. Prohibet fluxū sanguinis ex vulneribus 7 vlceribus.

CDe lapide alkali. Cap. 411^m.

Apis alkali qd ē. Est lapis q bz fricationē su perflue dulcedinis: verū est sicut lapis lacteus in oib⁹ suis opationib⁹. Nā. In ipso est calis ditas quedā 7 bz virtutē alscedenegi.

CDe lapide lune. Cap. 412^m.

Apis lune qd ē. Ipse dī splēdor lune 7 iue nif apō augmētū lune: 7 iuenif i fra arabū lenis. Opa. 7 ppe. Suspēdit f3 q dī sup arborē 7 fructificaf. Mē. ca. Sanat cpi lepsiā 7 suspēdit fr epilepticiū q f3 fminū affūit ab ea.

CDe lapide semeito. Cap. 413^m.

Apis semeit⁹ qd est. Iste lapis in operationib⁹ suis est sicut ematibites: sed est minor.

CDe lapide nigroz. Cap. 414^m.

Apis nigroz qd est. Lapis q deserit ex nigris declinās ad citrinitatē fricaf 7 egredif ex eo fricatio mordicās linguā similis lacti. Mē. ocu.

Mūdicat pānū oculi cū nō ē cū apate 7 obthalmia: 7 pferit vestigiū vlcerū in eo: 7 eradicat vngulā lenē.

Lapis nigrozum est lapis fm Aui. qui deseritur ex nigris declinans ad citrinitatem.

CDe lapide afrogion. Cap. 415^m.

Apis afrogion. Opa. 7 ppe. Exicat cū stipti citate 7 mordicatione 7 resolutione.

CDe lapide serpentis. Cap. 416^m.

Apis serpentis. Mē. exp. Dī q ipse frāgit lapidē in vesica: 7 Sal. negat illud. Tene. Dī q ipse pferit sua suppositione morui serpentis,

Super

Inquit Sal. Retulit illud quidam homo verax.

CDe lapide q extinguit i oleo. Cap. 417^m.

Apis q extinguit i oleo. Opa. 7 ppe. La pis iste extinguit oleo 7 inflat aqua. Tene. Ex lapide isto fugiunt vermes venenosi.

CDe lapide anesep. Cap. 418^m.

Apis anesep. Mē. nuf. Est inuatiū⁹ stōchi valde. Et Sal. qdē dicit q qñ sit ex eo suspensio⁹ egdistās stōcho 7 suspēdit pferit meri 7 stōcho.

CDe lapide alelekisa. Cap. 419^m.

Apis alelekisa. Mē. pec. Cōfert apostema⁹ tibus 7 vlceribus que sunt in vua valde.

CDe lapide armeno. Cap. 420^m.

Apis armenus qd ē. In ipso ē aliquātūlū azuli coloris: nō tñ ē in colore azuli: 7 nō ē in ei⁹ soliditate: s3 ē in eo arenositas qdā: 7 qñq3 vtunf co tictozes pictozes loco azuli 7 est lenis tact⁹. Mē. nuf. Est malus stōcho: 7 ille q est ablutus nō facit nauicā: 7 in dispōnib⁹ est malus stōcho. Mē. exp. Soluēdo educit melliaz forti⁹ q3 lapis azuli: 7 iā pētī sunt eo 7 dimittit elleboz nigrū pp illud qd inueniūt in eo ad egritudines melicas.

Lapis armenus in albaui ex auctoritate Lontan. est inquit in colore similis lapidi lazuli 7 pictozes pingunt cum eo loco azuli. inquit filius Mē. deus est diaphanus 7 lenis zē.

CDe luto sigillato. Cap. 421^m.

Alū sigillatū qd ē. Hoc lutū afferit de termino rubeo q noiaf lacuna: 7 nō noiaf lacuna nisi q ipa est terra plana profunda i q nō est herba oino neq3 lapis. Et iā retulit mihi qdā pprio ore q vidit eā. Hoc aut lutū dī lutuz diuinū. Et illd iō qm prim⁹ q ip3 accepit fuit mlt diuina in diebus. f. pteris 7 ipm qdē dī magra diuina: qm ipm vere ē magra quā diuina q noiaf bartamife acci piebat 7 ad ciuitatē dferrebat 7 ponebat in aq 7 fiebat sic puls 7 dimittebat ipsam post motionē fontē gescē dōcc residebat 7 effūdebat ab ea illā aq3 7 accipiebat rē gllam 7 pñciebat eā: vttebat qd ex ea pigue erat 7 viscosuz: 7 faciebat ex eo lutū sic cera. Apō Dia. vō ē lutū spelūce illi⁹ loci pfectū cū sāguie bircoz: 7 ip3 qdē qñq3 adulteraf ita vt penit⁹ nō cōgscat. Elec. Mē. li⁹ ē illd qd nō bz odorē nisi odorē alumis 7 retiet sanguinē cū currit ex ore: 7 anectif lingue: 7 pendet ex ea. Opa. 7 ppe. Inqt Paulus. Nō ē medicia magis ab scindēs sanguinē q ipm 7 ē forti⁹ q3 lutū scemi⁹ ita q mēbra nō tolerāt fortitudinē ei⁹ cuz hñt apā callū p pñe tenera: imo sentiūt ex eo aspitatē qdā 7 est ifrida tiuū glutinosuz. Apsa. 7 bo. Cōfert in pncipio apātū calidoz. Tul. zvl. Cōsolidat vulnera recētia zvl: e ra difficilia 7 pibet vlcerationē adustiois 7 sanat vlcerationē ei⁹. Instr. iun. Cōseruat mēbra apō casuz 7 restaurat 7 pibet effusionē mācz ad man⁹ 7 pedes 7 pibet corrosionē. Mē. cap. Prohibet catarrū 7 pibiz cursuz ozis 7 gigue. Mē. ābc. 7 pe. Cōseruat viscera apō casuz 7 pferit extenuatōi: 7 ēi spūto sāguis ppea q exicat vlc⁹ plmonis. Mē. ex. Cōfert rasure itestioz maligne bibitiū 7 clysterizatū 7 ppe p⁹ clysterizatōez cū hydromelle vclui ad puritatē: deide aq

Secundo can.

falls. Vene. Resistit venenis et moribus bibitis cum vino et limbo cum aceto. Et quod ex eo parum est cum bibitis non cessat facere nauseam et facit venenum vomitu exire et propter cum an ipse bibitis. Inquit Da. medicamentum gargarismum facti ex eo exprimitur in lepore mario et cataridibus et iuveni ipse vomitu educens ea statim. Et ita quod exprimitur sui ipse in mola canis rabiosi cum vino et limbo ipse si morbus vixit cum aceto et pro sui sui ipse post linimentum solia scordeon aut cetaurea.

Lutum sigillatum est terra sigillata que a Dia. vocatur lemmias frigidus et est rubea secundum omnes auctores. Sim.

C De luto absolute. Cap. 422^m.

Lutū absolute. Alia. Lutū oē ifridatiū ē. Opa. 7 p. Est desiccatiū absterfientiū et lutū quod calidum est solaris est desiccatiū cor porum laporum absque mordicatione pro sua glutinositate et cum ei non admisceat nisi adustum quod est sicut testa et pietes adusti in sole tunc in ipso est virtus resolutiva quod si vice alia laquei sit desiccatiū cum equalitate in caliditate et frigido. Deco. Constringit carnem laxam. Apta. 7 bo. In cerato ponit super scrophulas et durities. De. nu. Ex luto terre solaris linunt hydropicis et splenetici et iuuat manifeste et sanat carnem multoties.

Lutū absolute vocat ab Aui. quod a Dia. gicenon. i. cauū. Sim.

C De luto armeno. Cap. 423^m.

Lutū armenū quod est. Est lutū rubeū declinās ad cineritū notū et alenū est ei propinquū in opone. Alia. Frigidū est in p. sicū in scdo. Opa. 7 p. Resistit sanguine quoniam ei exiccatio est in ultio. Apta. 7 bo. Conseruat apertum pestilentialibus bibitis et limbit et prohibet abulationem putredinis membrorum. Aul. 7 vl. Mirabile est in re vulnere. De. ca. Prohibet catarrhū et pferit cola. De. abe. 7 pec. Est bonū sputo sanguis et prohibet pituitas propea quod exiccat vlcem plimonis et est cura stricture abe. ex. catarris. De. ex. Est bonū vlcere itestioz et soloni et fluxui sanguis mris. Feb. Conseruat febribus ethicis et pestilentialibus propea et plēs quod est iā sanati sunt ex pestilētia magna pro p. uetudine bibendi ipse in vino subtili. Et si bibitis in febre pestilētie necius est ut vniu pducatur ipse ad cor et misceat vinū illud cum aqua ro.

Lutum armenum est idem quod bolus armenus apud Auicem.

C De luto samio. Cap. 424^m.

Lutū samii quod est. Inquit Gal. Alos vrimur eo ex B quod notat stella samia. ego aut dico quod boi b. vi quod illud sit talk. vix de talk ita dixerunt veridici quod ipse iuenit in tra grecor in isula cypri. Opa. 7 pp. Lutū samii dicit Gal. et sic sigillatū in retētiōe sanguis et reb. alijs et est pluris acritas quod sigillatū quod est leuius imo est vebementis leuitas et est tenaci et viscosi quod sigillatū h. sigillatū est fortius eo. Alia. Hoc est viscosum tenax glutinatiū in idigēs ablutiōe et ifridatio est pua et sedatio plima. Apta. 7 bo. Prohibet apata cala in iceptōe et bothor vebementi quod filii luta et pferit apatib. mamillaz. Et si ifundat in fetit i eo aspitās calcfacies sic fetit ex sigillato. Aul. 7 vl. Et pro vebementia sue tenacitas non pferit vlcereb. adustiois ignis sic sigillatū. Instr. iun. Conseruat in principio podagre linitū. De. ca. Conseruat apatib. quod si post aures. De. exp. Conseruat eru ptiōi sanguis a mris et egressio sanguis cum egestiōe.

Tracta. II.

55

Lutū samii apud Aui. est quod apud Dia. dicitur gissamla. Sim.

C De luto quod comedit. Cap. 425^m.
Autū quod comedit. Opa. 7 p. Est oppilatiū corruptiū cōplonis. vix ipse pfortat os stochi et vlet elenationē cibi et cum ego si diligo ut admistref. Et h. ppetatē i. pbi bēdo vomitū. Quod aut i ipso di de bonitate anbelū est fm cōparationē vlderatiū ipm et vlectatiū in ipso pro illud quod accidit de gaudio p acquisitionē ei quod vlderat.

C De luto terre masticiis. Cap. 426^m.

Autū terre masticiis. Opa. 7 p. Est absterfientiū lauatium generatiū carnis.

Lutum terre masticiis est quod apud Dia. gischia: nam in insula chio solum mastix nascitur: ut dicunt. Sim.

C De luto cretico. Cap. 427^m.

Autū creticū. Opa. 7 p. Est plurime acritatis et est sile reliqs luti p dicitur: verū est debilius reliqs et abstergit absque mordicatione et debilitat sensus. De. ocu. Conseruat vlcereb. orū et inflāmatiōi eoz. De. exp. Alleviat parturitiōē fm quod dicitur et pseruat pregnātes suspensum super eas.

C De luto kimolea. Cap. 428^m.

Lutū kimolea. Opa. 7 pp. Quod de co purū est plimi existit inuamēti et i ipso est ifridatio et resolutio: h. est lauaf destruit ei resolutio. Apta. 7 bot. Cum aceto ponit super apata que sub stochi sunt. Aul. 7 vl. Prohibet initiū adustionis ab vlcereb. **L**utum kimolea apud Aui. est id quod apud Dias. gimolea. Sim.

C De luto vitis. Cap. 429^m.

Autum vitis. Opa. 7 p. Exiccat: non lege a mordicatione et in ipso est aliquantulum resolutio.

Lutum vitis apud Aui. est quod apud Dias. gisapelos: et tu habes supra in a. quod ampelos est vitis. Sim.

C De luto magra. Cap. 430^m.

Autū magra. Elec. Meli. est baldagdiū purū non pmixtū binnū declinās ad rube dinē et illud est quod di pice cullara. Opa. 7 pprie. Existimant Paulus quod ipm est in opōnib. stiplicitatis et exiccationis meli. quod sigillatū. Aul. 7 vl. Consolidat vlcē. De. exp. Interfici vlcē et sorbet super oia sorbilia et retinet nam et pferit valde.

Lutum magra secundum Aui. est sinopida terra rubea carpentarior.

C De lacticino. Cap. 431^m.

Lacticiū quod est. Est ois plāta que h. lac acutū solutiū icisū adustū. Ex eo aut famosa sunt septē: albascir et alscabra et alci be et bartanite et almemethena et almeze rion et pēthaphili quod est hnt folia quod oia vō sūt mor rificera. Plurima vō itētiō in eis est in lacte ipsoz et inueniunt quod lacticioz spēs que sunt pter bec famosa sicut quod spēs auricule muris et quod spēs volubilis et portulaca agrestis et reliq. Lac aut lacticiū absolu te est lac aleibe et videt sit illud quod nominat tyriaca al karnē et albusengi. Et dixerūt etiā quod lacticina sūt sep tē gnia ad vltimū lacticiū quod di masculus: et ei no me est karakilus et post ipm oēs sūt femie: et eoz fortius est quod silat myrtoz et noia burasti deide et arborēti gnatū iter lapides: deide illud quod assilat citrullo et nominat caurape scias. scirū: deide albaus litoreū quod

Gentilis

noiaf marinū qm nascit i ipso. Et dixerūt vice alia lacticiuoz forti⁹ ē masculus p̄dict⁹ z radij ei⁹ lōgior cu bito ad rubedinē dclinas plena lacte: z eius rami sunt siles ramis oliue: sed sūt lōgiores z strictiores: z radij mōtana z ozif in altis locis aspis mōtanis. Femic aut q̄ ēt noiaf nualis: plāta ei⁹ est sic plāta berba muris h̄ est maior z fortior z capita folioz sūt spinosa: z egrediunt ex radice ei⁹ stipites lōgitudinē palmi habētes. z fructificat vno āno z nō fructificat alio: z fruct⁹ iste mordicatu⁹ est lingue sillis nuci: z ē iferi⁹ p̄ in faciēdo vomitū: z origo est sic origo masculi. Marini aut q̄ dī panaritū h̄z stipites palmoz dclinātes ad rubedinē p̄paratos sup quos sunt qnqz aut sex folia subtilia pua lōga parūper: z ei⁹ fruct⁹ est sic herbū: z sunt ei⁹ folia silia folijs lini: z ei⁹ capita sunt dupla rotūda: z flores ipsi⁹ al. z dixerūt h̄ est lacticiuuz q̄ dī almelenis q̄ est portulaca: h̄ ei⁹ folia sūt plima: h̄ sūt strictiora z vebemētī⁹ rotūda ex cuius radice egrediunt stipites rubei pleni lacte quoz numer⁹ est. iij. aut. v. z ipsi⁹ stipites h̄nt comas sic ābetū: z in ipsis ē fruct⁹ ei⁹: z ei⁹ origo sūt dom⁹ deserte z circuit⁹ ciuitatū fm plm. Scirū aut h̄z stipitē i mēfura vni⁹ palmi z maiorē: z sūt folia ei⁹ silia folijs cupssī z pini: h̄ sūt subtiliora z būdiora. Petrosuz aut q̄ noiaf arborē h̄z folia sic folia myrti pua z sic folia lacticiuū masculi z ipm supma h̄z humida z plurimas h̄z comas: z h̄ est spēs lacticiuū alia sillis citrullo: z radij ei⁹ z folia ipsi⁹ soluit oēs aquela tē. Elec. Forti⁹ q̄ in lacticiuū est: est eoz lac: deide semē postea radij: deide folia: cū dī lac lacticiuū ē lac aleibe. Nā. Ei⁹ lac est calm z sicū in q̄rto: reliq̄ sō ipsi⁹ sūt in sc̄bo vsqz ad tertiū. Opa. z pp. Est vlceratiū itersectiū: cūqz in lacunaz ponit pisces oēs eleuant sup aq̄. Deco. Eradicat moza z vruca z alcbanelim: z carnes augmētatas in laterib⁹ vnguis: z ei⁹ lac abradit pilos cū linunt ex eo z pprie in sole: z g nascunt post illud sunt debiles: z cū iterat nō nascunt oīno: z q̄ p̄miscet cū oleo vt frangat ei⁹ malitia z ad ministrat ad abradēdū. Vul. z vl. Ex ei⁹ radice cuz aceto linif durities que est in circuitu fistularū: z resoluuit eā: z eradicat ipetiginē: z est puenēs vlcēib⁹ putridis z corosis cū ponit in cerato z scabiei mīce z igni p̄lico z herpetestiomeno z cācrenis. Mē. cap. Ei⁹ lac distillatū sup dētē corosum frangit ipm z desiccat ipm: z q̄nqz ponit cū alkitrā vt sit magis frangēs vltutē ei⁹: sed meli⁹ est vt sanus loc⁹ muniat cera: deide distillet in ipm post illū lac: z q̄ ei⁹ radij in aceto decoquit⁹ z ex eo os colluit sedat dolor dētū. Mē. ocu. Lac ei⁹ eradicat vngulā. Mē. ex. Eradicat hemoroidas z soluit flegma z aquositate: z si distillent ex lacte eius due gutte aut tres sup ficuz z desiccet z assu mas soluit sufficēter: z similr in sauih z pane: z q̄n bi bīf z est purū tūc est melius z assumat in cerato aut in cera z fauo vt nō vlcet os z guttur. q̄nqz aut assumū tur stipites lacticiuū būdi z torrefiūt sup p̄chā ostraci paulatī z terunt z dat ex eis q̄stas duoz chermēt cū sauih z effūdīt desup aq̄ z bibit. Ei⁹ nāqz stipites sicci debiles valde sunt. z spēi qdē que noiaf carupe

Super

ion stipites assumunt z in vmbra siccant de q̄b⁹ cortices assumunt z accipiunt ex eis nouē chermēt z infundunt in vino veteri die z nocte: deide colat⁹ z fit tepidum postea bibit z soluit absqz ipedimēto. Permu. Loco ei⁹ ponit in euacuādo aquositate z flegma triplū ponderis eiusdem ireos z due tertie ponderis sui. Lacticia dicuntur plante habentes lac maxime acutum que vocantur arabice icchia: de quibus titimalus principalior: cuius species fm dia. z p̄li. lib. 26. cap. 8. sunt septem vel octo.

De laudano.

Cap. 432^m.

Laudanū qd est. Est humiditas pendēs in pilis capiarū pascētis z barbīs carū cum pascunt plantā que noiaf cūsus. Ledit enī sup eaz ros z aggregat in ea humiditas z permittit ille ros resudationi folioz illius plante. Lū ergo inficiunt eo pilli capiarū z suspendit in eis assu mit ab eis laudanū: z illud qdē q̄ purū est: est q̄b p̄det in barbīs carū: in pilis carū qui a terra eleuati sūt. Et malū erit q̄b pendet in partib⁹ inferiorib⁹ eaz: qm̄ p̄culcat ipsum cū barena z terra. Elec. Melius est illud q̄b est pingue ponderosuz z cabrosi boni odoris q̄b ad citrinitatē dclinat: z in quo non est arenositas z resoluūt totum in oleo: z ex quo nō remanet fer. Nā grū sō piccū est nō bonū. Nā. Est calm in fine p̄mi: sicū in sc̄bo. Et dicit Alcāzi q̄ est frigidū z stipticū: sed nō est ita. Nō aut est in regionib⁹ meridionalibus est calidius. Opa. z pp. Est subtile valde z est in ipso pauca stipticitas: z est maturatiū humiditatis grossaz viscosarū quas cū eq̄litate resoluūt in quo est virt⁹ attractiua. Et est calefactiū aperitiū ozificiū rū venarū z igredit in sedatione dolor. Deco. Facit nasci pilos z inspissat eos z plongat eos z p̄seruat pprie cū oleo myrtino z cum vino z nō facit hoc nisi qm̄ ipm est subtile z p̄fundat resolutiū z mundificat corruptionē corrodentē carnes z attractiū: attrahit enī mām bonā ad pilos: versū ipm nō valet p̄ferre caluiciū cū incipit z casui piloz cū apparet cutis z fluxū capilloz z nō peruenit ad hoc vt saluet alopecia: qm̄ mā alopie nō resoluūt nisi v̄tute que est supra virtutem resolutionis ei⁹ z virtute subtiliore magis vacua stipticitate eius. Vul. z vl. In cathagenis laudanū p̄solidat vlcera dure p̄solidationis. Mē. ca. Distillat cū oleo ro. in aurē dolorosam z ingredit in medicinis soda z pullationis. Mē. anbe. z pec. Confort tussī. Mē. expl. Resoluit apostemata matricis suppositū in p̄sario: z extrahit fetū mortuū z secundinā suffumigatione facta ex eo in trajectorio: z q̄n bibitur cū vino antiquo p̄stringit ventrē z puocat vrinā.

Laudanum est sordities que asportatur de cypro. Sim.

De lubue.

Cap. 433^m.

Lubue qd est. Est arbor figie: arbor lubue ē magna cui⁹ folia z lignū sē silia arbori cydonioz z h̄z fructū albū siles galles: z i ipso ē granū pigue. Et illū qdē ē i ipsa ē meli⁹ ex q̄ exprimit oleū: z cor̄p hui⁹ arboris ē storax sicca: z ei⁹ aq̄ accipit cū icidit ita vt creat z ē mel lubue. Et illud qdē egredit ex granis ei⁹ dī seiregi storacis sicce: z gūma hui⁹ ē storax beremitax: z ē gūma alba. Quid ē

Secundo can.

lubue ē storax. Et dī illa q̄ ligda est mel allubue ⁊ storax: ⁊ lachryma arboris q̄ ē sic cydonioꝝ. Et nos q̄ dē iā dixim⁹ i cap. storacis illū qd̄ dixim⁹. Et nos reite ram⁹ simonē illū q̄uis in eo sit iteratio. Et iā dī q̄ est oleū arboris alteri⁹ romane. Elec. Melior sp̄s storacis ē illa ligda p̄ seip̄as mellina gūmola bōi odoris pueniēs ad citrinitatē ⁊ nī ē nigra fursurca. Et q̄nq̄ i uenit d̄ ea ligda silis sanie: ⁊ q̄nq̄ adultera cū oliuis ⁊ melle: p̄i cū. n. i. eis i sole: deide exp̄m̄. Flā. Calā ē i p̄: sicca i sc̄bo. Opa. ⁊ pp̄. Inest ei yr⁹ maturatiua lenitiua valde calefactiua resolutiua: ⁊ ei⁹ sum⁹ est silis fumo olibani ⁊ i ipso est stupefactio nā: ⁊ ei⁹ oleū qd̄ ex ea fit sc̄ni lenificat fortit⁹: ⁊ ei⁹ sum⁹ ē sic sum⁹ olibani. Alpa. ⁊ bo. Cōfert duritijs in carne ⁊ linif sup̄ bothor: hūidū ⁊ siccū cuꝝ oleis. Aul. ⁊ vl. Linif sup̄ scabiē sicca ⁊ hūidā ⁊ ē epitima bonū sup̄ eā. Instr. iun. Cōfortat mēbza ⁊ p̄hibet sp̄asini ⁊ p̄ctionē iuneturarū bibita ⁊ linita ⁊ ponit i oleis lassitudinis. Mē. cap. Retinet qd̄ ex ea hūidū ē ⁊ qd̄ ex ea sicca ē catarrū suffumigatiū ⁊ ad corizā ē vltima: ⁊ i ipsa ē v̄tus facies subeth ⁊ p̄cipue i oleo ei⁹. Mē. anbe. ⁊ pec. Cōfert tussī antiq̄ ⁊ flati ⁊ dolori gutturis ⁊ clarificat vocē arteriaci cum lenitate vehemēti. Mē. nuf. Digerit. Mē. exp. Lenit subtili ⁊ puocat v̄linā: ⁊ puocat mēstrua pueniēter bibita ⁊ supposita ⁊ lenit duritiē m̄ris: ⁊ qd̄ ex ea sicca est strigit v̄trē: ⁊ cū ex stozace aut ex ligda bibif aur. cū eq̄li pōdē d̄ gūma amigdalaz soluit flā viscosū absq̄ ipedimēto. Dermu. Loco ei⁹ ponit eq̄li pōdē castoreū ⁊ duplū ei⁹ de oleo sisamino. Clubue arabice apud Aui. arbor figie. i. storacis: etiam sepe p̄o stozace ponitur. Sim.

De lacca.

Lacca qd̄ ē. Dixerūt qdā de qd̄ ē Paulus ē hec gūma herbe silis myrre boni odoris ⁊ opz qd̄ vt admistref cū cantela. Alij vō errauerūt ⁊ dixerūt b̄ ē karabe. Et dixerūt qdā q̄ hec est lacca. verum lacca in plerisq̄ p̄prietatibus est in virtute karabe. Deco. Est extenuatiua virtute vehementi. Mē. anbe. ⁊ pec. Cōfert tremorī cordis. Mē. nuf. Cōfert epati ⁊ p̄fortat stōchū: ⁊ p̄fert icteritiē ⁊ hydropisi ⁊ doloribus epatis.

Lacca est gūmi rubicūdū quo tincture sunt. arbor ei⁹ est in arabia silis arbori myrre. Aui. de ea duo facit cap. vñi hoc alind icipit keiken qd̄ penit⁹ ignorasse videt. arabi. vocat leeb. Sim.

De lehibach.

Lehibach qd̄ est. Est arbor rara b̄is rosas bōi odoris paz: quā apes pascūt. ⁊ vī q̄ sit arbor q̄ noīat sarara q̄uis illū nō v̄e scio. Et ei⁹ qd̄ v̄tus ē p̄portionalis prassio: v̄rū est debilior ipso ⁊ est lacticiniū. Flā. Est calā ⁊ sicca in sc̄bo. Et dī q̄ est calā ⁊ sicca v̄sq̄ ad q̄rtum. Opa. ⁊ pp̄. Cū p̄i cū ex lacte eius in gurgite pisciū aliqd̄ sup̄ aquā eleuat eos. Mē. nuf. Facit virtuosē vomere. Mē. expul. Soluēdo educit aquā.

De lubabat barbarica.

Lubabat barbarica qd̄ ē. Est qdā qd̄ ē sic hermodactyli ⁊ afferit d̄ p̄tib⁹ Africe ⁊ adulterant cuꝝ eo hermodactyli. Flā. Calū est ⁊ sicca in sc̄bo. Mē. exp. Mouet coitū.

Tracta. II.

56

De lingua auis.

Cap. 437^m.

Lingua auis. Flā. Est calā in tercio: b̄mida i p̄. Opa. ⁊ pp̄. Est i solijs ei⁹ p̄strictio ⁊ mūdificatio v̄vis p̄solidadi. Aul. ⁊ vl. Folia ei⁹ p̄solidat ⁊ vlcera hūida carne replēt. Instr. iun. Cortices ei⁹ cū aceto sup̄ p̄strictionem lacertorum positi p̄ferunt. Mē. anbe. ⁊ pec. Cōfert tremori cordis. Mē. expul. Addit in coitu. Dermu. Loco ei⁹ in mouēdo coitū ponit eq̄le ponus de nuce excoctata: ⁊ pōdus ei⁹ de tuderī rubeo. Clingua auis est semē fraxini: qdā herbā putat fm̄ Joā. Sc̄ap. cap. de augētib⁹ in coitu. vocat lingua passerū. ⁊ rē idē in septio in cōfectione pillularū indarū dicit q̄ assimilaf pellicule vel corricule que est in medio bace lauri. Aui. cap. de augētib⁹ in coitu inter medullas cōputat: non est ergo herbā. Sim.

De lingua bouis.

Cap. 438^m.

Lingua bouis qd̄ ē. Verba lata b̄is folia sic almaru. ⁊ cāna ei⁹ ē plana: ⁊ rami cāne ei⁹ sūt sic pedes locustaz ⁊ color ei⁹ ē ex viridi ⁊ citrio. Elec. Opz vt admistref illa q̄ corasceni grossa b̄is folia sup̄ q̄rū facie sūt p̄icta q̄ sunt radices spinaz ⁊ piloz exētiū ab ea. Que aut in hac terra repit ⁊ q̄ vtunt medici plm̄ ei⁹ ē gen⁹ almaru: ⁊ nō est lingua bouis: neq̄ p̄fert vt iuamētū illi⁹ est. Flā. Proxima est eq̄litan i calore: ad calitatē. n. declinat puā: ⁊ est in fine p̄mi hūiditate: ⁊ q̄ sicca ē: est m̄ioris hūiditaf. Et dixerūt aliq̄ q̄ est frida ⁊ humida in fine sc̄bi: h̄ illū est lōginquū. Opa. ⁊ pp̄. Virtus ei⁹ q̄ adusta est remouet alcōla q̄ sunt in infantib⁹ ⁊ sc̄dat inflammationē oris: ⁊ silt ipsamet: h̄ ipsa est v̄bilior. Mē. ābe. ⁊ pec. Est lenitiua p̄fortatiua cordis bona melle ex sollicitudie ⁊ tremori cōdis i v̄io ⁊ dispōnib⁹ melicis: ⁊ qdā i potu eā tribuit ad tremorē cordis calidū cū luti armeni pōdere. ij. 3. ⁊ p̄fert tussī ⁊ asperitati cāne ⁊ pp̄rie cū eo q̄ cū hydromelle ⁊ zuecharo.

Lingua bouis buglossa gre. est syluestris. Bozago vō eiusdem speciei est domestica. Sim.

De lingua arietis.

Cap. 439^m.

Lingua arietis qd̄ ē. Est duoz generū. f. pua ⁊ magna. Ingt dia. ipa noīat pluris coltaz ⁊ bz. vij. coltas. Est folia qd̄ magne maiora sunt folijs pue: ⁊ ei⁹ suba est cōposita ex aqueitate ⁊ terreatate: ⁊ aqueitate qd̄ infridat: ⁊ terreatate p̄stringit. Ele. Eaz iuuatiua ē maior: ⁊ fruct⁹ qd̄ ⁊ radix sunt p̄ping nā solijs: v̄ez sunt magis sicci ⁊ minus frigidi. Flā. Est radix ei⁹ sicci⁹ ⁊ minus humida: ⁊ frig⁹ ei⁹ est minus stupefactiōe ipsi⁹: ⁊ siccitas ei⁹ est ifra ipsius mordicationē: ⁊ pp̄ illū est vltima ad vlcera ⁊ est subtilis ⁊ pp̄rie cū siccat. Ingt Bal. Est frigida ⁊ sicca in tercio. Opa. ⁊ pp̄. Folia ipsi⁹ sunt p̄strictiua repectu sinā cū aqueitate frigida: ⁊ pp̄ illū sūt vincētia cursum sanguis: siccitas ei⁹ nō est mordicatiua: ⁊ pp̄ illud est iuuatiua ad p̄solidada vlcera antiq̄ ⁊ recētia: ⁊ neq̄ ē aliqd̄ melius ea: ⁊ in ea est aptio pp̄ absterfionez que est in ea. Sz ⁊ radix ei⁹ suspēdit sup̄ collū habētis sc̄rophulas. Alpa. ⁊ bo. Est bona apatib⁹ calidis ⁊ aduistiōi ignis ⁊ formice ⁊ sc̄ere ⁊ herispile ⁊ apatib⁹ radi cū auris ⁊ sc̄rophulis. Aul. ⁊ vl. Est bona vlcerib⁹ fraudulētis ⁊ igni p̄fico ambulatiuo ⁊ vlcerib⁹ antiq̄.

Gentilis

z vulnerebus profundis: et subtilis vlt in his caplis: et cōfert cu3 kimolea z cerusa qñ ponit super herisipilam. Instr. iiii. Fit ex ea emplaz ad elephatā z phibet augmētū ei⁹ z ipsaz detumescē facit. **Ad. cap.** Cōfert dolozi auris ex calitate: z decoctio radice ore ca colluto pferet dolozi dētis: z pulmētū lētū i q pōit ipa loco sicile pferet epilepsie: z qñ distillat succ folioz ei⁹ in aure illi q doloze patit auris sedat doloze. Et qñ mastica radice ei⁹ aut colluit os ex succo ipsi⁹ sedat doloze dētis: z silr aq folioz ei⁹ sanat alcola. **Ad. ocu.** Cōfert obthalmie z dissoluunt collyria obthalmie cū succo ei⁹ pferūt. **Ad. abe. z pec.** Semē ei⁹ pferit spūto sanguico: z pulmētū lētū i q pōit ipa loco sicile pferit asmati. **Ad. nu.** Radix z semē z folia ipsi⁹ sūt bōa in cura oppilonū epas z renū: z ex ea qdē decoq pulmētū lētū z ponit ipa loco sicile z pferit hydropisū. **Ad. exp.** Cōfert vltēstinōz z soloni aq se pot⁹ seis ei⁹: z elisterizatio cū succo ipsi⁹ fluxū sanguis hemoroidaz retiet: z bibunt folia ei⁹ cū vino ad doloze vesice z renū. **Feb.** Dicif q pferit febz triagule. s. tertianc: z q oz vt ad tertianā bibant tres radices ei⁹ in 3. liq. s. vlt ni cōmixti: z ad quartanaz quatuor radices ei⁹ similt. **Gene.** Ponit cū sale super morzum canis rabiosi.

C Lingua arietis lingua agni arnoglossa plantago. Sim.

C De lingua. **Cap. 440^m.**

Ingua quid est. Substantia cōposita ex carne laxa in qua penetrant vene z nervi z lacerat: z humor eius est humidus.

C De lubaridis. **Cap. 441^m.**

Lubaridis qd ē. Est lapis egypti q fullo nes vtunt i balbatōe pānoz lar q i aq ve locit soluit. **Opa. z pp.** Est glutiatius exiccatur absqz moridicatione stiptic⁹ pbi bēs fluxū māerū ad mēbzū. **Tul. z vl.** Est innatū vulnez z vlcep z ppe i mēbzis lenib⁹. **Ad. ocu.** Cōfert fistul⁹ z igredif i medicis vlcep oculi. **Ad. abe. z pe.** Est bon⁹ spūto san. **Ad. ex.** Cōfert soloni ātiq z dolozi vesice: z suppoit ad abscedēdū fluxū sāguis.

Lubaridis sic scribit ab āul. s. i arabico ē luphanidis: z dic q ē lapis egyptius quo fullones vtunt ad dealbationē pānoz lar q i aq velociter soluit. **Ec.** credo me vidisse. nā est in colore lapidis bozazis z est lubricus vt sapo durus sed est durior. **Sim.**

C De luf. **Cap. 442^m.**

Luf qd ē. Alia ē plana: z alia ē crispa: s. crispa ē calior ea q dī luf spētis z plana. Et i plana qdē ē terretas plima: qpp miorat ei⁹ absterfio ab absterfioe crispe z si abe se abstergetes. **Ingt Dia.** Folia ei⁹ sūt silia folijs diacoitū z miora pp diūsitatē vestigioz i eis. Et radix ei⁹ ē vni⁹ palmi z ei⁹ radix ē sic radix medicie p̄dicte silis p̄stello mortarij z fruct⁹ ei⁹ ē citrin⁹. **Crispa** autē ē sic oliua. **Plā.** Plana ē cala i fine p̄mi z sicca: z crispa i fine scōi: z i calefactōe: z fortior qd ē i ipa ē semē ei⁹ z iu uātī qd ē i ipa ē radix ei⁹. **Opa. z ppe.** Est apitua oppilonū icisua hūidōz ḡloz viscosoz cū eq̄litate z in ipa ē absterfio. Et crispa qdē i oib⁹ istis ē fortior q̄ alie z ppe plana terrea. **Deco.** Radix crispe abstergit pānū z morpheā z lētigies puas z magnas: z ppe cū melle z linif cū vīo super fissuras frigoris. **Alp. z**

Super

bo. Cōfert apatib⁹ idigētib⁹ absterfione. **Tul. z vl.** Permiscet radice ei⁹ z ppe radice crispe cū vite alba: z pōit i ēplis fraudulent. Et illa i q ē hūiditas ē pueniē rior vulnerebus q̄ sicca q ē acutior q̄ illd q idiget i vulnerebus. Et qñqz ptula sumif loco lycinj ēplī ad oia vl cera z fistulas z sunt ex radice ei⁹ glādes ad fistulas. Et folia ei⁹ sūt bōa vulnerebus malis. **Instr. iiii.** Radix allus cū stercore vaccio v3 supra podagrā z ptuisione lacerto3. **Ad. ca.** Succ⁹ vūe ei⁹ q ē domestica pferet dolozi auris. Et qñ pōit i aures cū olō ro. phibet cor rosiōes z cācrū factū in eis. Et cū accipit succ⁹ vūe luf spētis q ē sup ei⁹ cū mītātē: z qñ miscet succ⁹ ei⁹ cū olco z distillat i aure sedat doloze. Et radix qdē ei⁹ ē ex medicis abstergetib⁹ fordes ei⁹ exiccātib⁹ vlce ei⁹ pferēt b⁹ auditui. Et semē luf sanat hemoroidas q sūt i nari b⁹: ita q cācerositatē eaz: imo cācrū ipz: z p̄silū ē vt pōat i nari b⁹ cū lana. **Ad. ocu.** Cōfert radix ei⁹ vlce rib⁹ oculi. **Ad. abe. z pec.** Fac spūe z puenit asmatiz dilatatōi abe. z coq i aq aliq̄tēs dōec remoueat medicinalis vis ei⁹: deide cōcedit i dilatatōe abe. z i asma te ātiq: z radix ei⁹ facit illd: s. i crispa fortius. **Ad. nuf.** Ex ei⁹ cōdestiōe ḡnāf hūioz ḡssus. **Ad. ex.** Crispa mouet coitū i vīo z mūdificat renes z pferit hemoroidibus: z dī q cū ex fructu crispe sumunt triginta nuō cū aceto mixti aut vīo eicit fetū. Et qñqz suppoit glans ex ea scāz facit abortiū: z qñqz facit abortiū odorantib⁹ b⁹ plāte apd arefactionē floris ei⁹: z qñqz puocat vrinā.

Gene. Qñ fricat radice ei⁹ sūt corp⁹ nī mōdet ipz vipa. **Tul.** plāta est laurus que aliter dicitur pes vitulif sed Simon dicit q est serpentaria dracontea.

C De liminio. **Cap. 443^m.**

Liminio qd ē. Fruct⁹ ei⁹ ē stiptic⁹. **Ad. exp.** Cōfert soloni vētris z sanguis z daf ad h i vīo: z silr fluxū sāguis potio ei⁹ ē becfuncti.

Liminio est herba thyrsum habens lilio similem z folia bere si milia: semen plurimū rubet. **z. p. li. lib. z. s. cap. 2.** succ⁹ lactēi mit tit cōcrefcentem gūmī modo humidis locis. **z. sed** lemoniū vocatur. vide an sit idem. Alij appellant lymonion: vt dia. **Sim.**

C De lacte. **Cap. 444^m.**

Lac qd ē. Lac ex trib⁹ cōpositū ē substantijs aq̄itate z calitate z butyrositate: z i vaccino qdē multiplicat butyrositas. **Lac** vō camellaz ptui viciāz min⁹ bz butyrositas z calcitaz: z ē subtile valde. Et lac asinaz ēt min⁹ exnās butyrosuz ē subtile. **Capraz** vō lac ē tēpatū: z lac onī nū ē ḡssuz valde. Et lac vacciniū ē pigui⁹ z ḡssū. **z qñ** vō lac ē sic lac camellaz ptui viciāz subtile aquosuz. **Ele.** Lac qd meli⁹ ē oib⁹ ē lac muliebre: z lac meli⁹ ē qd ex vbe suggēdo bibif aut sic mlgēz: z melius ipi⁹ ē qd ē vehemētis albedis eq̄lis eēntē qd sup vngue dī stillatū figit z si currit: z ē past⁹ aial⁹ ipi⁹ plāta bōa: z si ē i ipō sapor eēne: z dclinas ad acetositatē: aut amaritudinē: aut acedine: aut odor eēne: z horribil. Et oz vt admistret statū vt mulget anqz pūtat. Et lac qdē ois aial⁹ cui⁹ pgnatio ē plixioz pgnatōe mulierū ē malū q̄ pp pportioale ē illd qd ē p̄ximū sicut vacciniū. **Plā.** Aq̄itas ē cala z butyrositas ad eq̄litatē tēdit: s. ad caliditatē dclinet. Et lac acetosuz ē fridū z sicci. **Opa. z pp.** Aq̄itas ei⁹ ē subtiliatina lauatina solutina. Et i ipa nō

Ipla nō ē mordicatio. Et lac qdē est nutritiuū z equat
chimos z pfortat corp⁹ z abluir. Et qñ bibir cū melle
mūdat vlcera iteriora ab hñoribus grossis z maturat
ea z lauat: z ē boni cibimi: z fac exuberare sanguinem:
augmētū faciēs i cerebro: z ppe lac muliebze: z lac q
dez ē ppique digōnis: z qñ nō cū sit gñatū ex sangui
ne qd ē i sūmo digōnis cui supuenit digō qdā alia: qñ
uis sit ex mēbro qd ad frig⁹ declinat: nō enim nutrit ab
eo dōc fiat i dispōne cibi q idiget dispōne plūma z cla
rificatiōe post clarificationē: imo qñ dñat ei calitas
bona reducē ipz ad nāz sanguinis eq̄lis velocit. Q qñ
bonū est qd Ruffus dixit de eo: z si nō ei dñcat: z pp
declinationē suā ad frigus aliqñ nocet flatibus: qñ ca
liditas eoz nō puerit ipz ad sanguinē sicut opz. Et
corp⁹ vñt ipso añ puerfione ei⁹: ppea q ē ei ppiquū: z
pp b pferit hñtib⁹ cōplones calas z sicā: cū i ipsoz sto
machis nō est cholā. Simpli⁹ lac cū corpib⁹ pportio
nalitatez bz qñ cāe nō cōprehendunt. Illū at q bibit
lac post ipz qscē oz vt nō corūpaf z nō acescat. ve
rū opz vt nō sup ipz dormiat: neqz suscipiat sup ipz
cibū aliū dōc dñcat: z ē magis pueniēs pñstētib⁹
qz adolescentib⁹ calas hñtib⁹ cōplone. nā pñt i ipz
ad cholāz. Et pferit senib⁹ ē ppea q bñctat z remo
uet pñritū q eis ē ppi⁹: h opz vt iuuenē ad ipz dige
rēdū cū melle. Et multotiens qdē icipit lac solū z ex
bere supfluitates q sūt i pñtib⁹ itestinoz: deide icipit nu
trire z expādī i corp⁹ z retinet nāz: z ē iflatiū qñqz
feruere icipiat: z est cōpositū ex soluente qd est ei⁹ aq
tas z cōstrigente qd ē calitas ipz. Et colostza ē tar
de digōnis z grossi hñoriz z tarde descēdīs. Mel vō
iplaz rectificat z acgrit ex ea corp⁹ nutritiū plū. Et
acetosi crudi hñoriz z qd dōctū est z ppe qd ē gñi⁹ ē
magis pstrictiū: z oē gdez lac fac possidē oppilones
z ppe i epate nisi lac camellaz fetaz z siliū pp pau
citatez caleitaf ei⁹ z absterfioz aquicitaf ipz: z pferit
materieb⁹ q effundunt ad membra iteriora z ledūt ea
sua acuitate z mordicatiōe. debilitat enī eas: qñ lauat
iplas vltra abluōdez aq pp absterfione q est i aqitate
sua: z nō est i aq: z equat eq̄litatez eaz: ita vt pñtanē z
fiāt siles mēbro: deide glutinat eas sup ipz. Līter mē
bzū z iter hñorē malū: nō g obuiat ei humor nudo. Et
ipz nocet hñtib⁹ fluxū sanguis. C Lac pterea nō ē bo
nū viscerib⁹: z lac capraz est min⁹ nocens viscerib⁹ qz
aliis. Nam plz eius q pascit est pstrictiū. Quinū vō
lac acetosius est eñor: z nō est laudabile z i ipso ē ifla
tio. Et lac gdez i sua suba est velocis pñsiōis z ppe ad
calitatez: z neqz est aliqd nocibili⁹ corpi qz lac malū.
Et lac gdez asinaz est aqsi⁹: z lac scrophinū aqsi⁹ ē
nō matur⁹: z lac vñale est aqsi⁹ cōparatū ad estinū: z
silt lac aialis cui⁹ pastus est ripa: aut terra limosa: qñ
plāte veris sūt aqle cōparate ad plātas estaf. Et qñ
magis igredif vl accedit estas ad autūnū tāto fit ma
gis gñsi⁹: z qd meli⁹ est: est illd qd ē i medio estas: ve
rū tūmē i ipso q calor ipz puerat postqz potatū
fuerit. Illd vō nō tūmē i vere. C Lac cinū pterea est
plūmi butyri. Et ouinū plūme est caleitaf z butyrosita
tis: h caleitas i lacte camellino est pauca postea i lacte

egno deide asinino: z pp b raro caleat i stōcho z supe
riorib⁹ ventris plusqz aliis. Et i lacte qdē camellino ē
salsedo: ppea qz diligit acetosum: z b est melius lac: z
cū b vñ q est vehemēz tarditaf i stōcho z supiorib⁹
ventris. Et scias q lac diūificat fm spēs aialis: z fm
etatez si est pñū aut magnū aut mediocre: z f3 formaz
si est levis carnis: aut dure pigne: aut extenuatū albū
aut aliū hñis colorez. Et vñbi⁹ qdē lac fm qz vñ est lac
albi z est velocioris dñsiōis. Deco. Plūmāyflus
lacz gñat pediculos fm qz qdā existimauerūt z nō clō
gaf: vñ ipz abstergit cicatrices fedas in cute linitū et
colorez effiē valde bonū bibitiū: vñ ipz fac multo
tiens accidē fordes nisi lac camellaz recentē fetaz: ex
ipso enī raro timent fordities. Et qñ bibir cū zuccha
ro colorez effiē valde bonū z ppiē muliez z ipiguat:
ita ēt q aq casei ipiguat hñtes cōplones calas z sic
cas cū solūm potu ei⁹ pp suā cāz: z nō impiguat eos
nisi ppea q humectat z exbit hñores malū qre rectifi
cat nutrimentū. Et lac gdez alraib cū scoria ipiguat il
los velociter. Aq vñ casei delet pñuz z cicatrices li
nitū: z qñqz pferit eis bibitiū. Apo. z bo. Multoties
sanant illi qb⁹ accidūt apata mala z carbūculi z alme
scere z scabies z pñrit⁹ bibitiōe lacz: cū i cōplonibus
eoz nō fuit qd corūpat ipz z pñtat ad cholā. Et
lac gdez nociū est hñtib⁹ apata itrefica. Cui. z vlc.
Lac rectificat vlcera itrefica p b q lauat: z qz glut
nat z qz mūdicat: z cū nō est i cōplone qd corūpat
ipz z ad cholāz puerat hñtib⁹ vlcera: z aq gdez casei
cū mirabol. scabiei est pueniens. Instā iñ. Lac ma
lū est neruis z hñtib⁹ egritudies neruoz ppe fridas et
flegmaticas. Mē. ca. Lac capnū pferit catarris z re
tinet eos z ipsoz acredinē meliorat z pferit vlcērib⁹ pa
lati. Et lac est cura obliuionis sicce z tristitie z aliena
tiōis. Et lac qdē nocet dentib⁹ z corrodit eos z conca
uat z psumit eos: z ppe cū dens est fride cōploniz z la
pā effiē gignū: imo oz vt post ipz colluat os cū mel
le z vñ oz oymelle. Lac asinū fm qz vñ cū colluit ex
eo os pfirmat dentes z gignū: z nō est cōueniens hñ
tib⁹ sōda z vñgine z tinitū: z ppiē dormire sup ipz:
z vñ nocet vñbia hñtia capita. Mē. ocu. Lac facit
euenire tenebrositate vñus z caliginē: verūti cū mul
get in oculo pferit obfthalmie z nocimento materici
calaz effusaz ad oculuz z aspitati. Et silt qñ pñmicef
cū albumine oui z olo ro. crudoz: z ponit sup oculuz et
pferit emulsiō eius i ipso tarfacti. Mē. abe. z pe. Lac
asininū z caprinū bona sūt tussi z extenuationi z spūto
sanguis f3 q significat locus eius. Et lac ouinū iuuat
tūmē est spūto sanguis. Et itez lac est medicis vlcēruz
pulmonis extenuatiōis: z confert ore colluto ex ipso z
gargarizato pñocatiōi z ignātie z apatib⁹ vñe z ami
gdalaz: verūti est nociū hñtib⁹ tremorē cordis bu
midū qñqz mō sit ex sanguie aut flegmate: z lac gdez
camellaz noniter fetaz pferit asmati z frequētie spūs.
Et lac est puenienti⁹ pectori qz capiti z stōcho. Mē.
nuf. Lac fac possidē oppilones i mēscraicis: z aq ca
sei pferit icteritie. Et lac caprinū z lac camellaz recentē
fetaz ambulatiū: z lac asinaz pferit hydropiū z con
p b

Bentilis

ferūt oīa illa duritie splenis. Lac camellaz nouiter fe-
taz cū oleo d'alcāne ē pueniēs duritieb' trilecis z fa-
cit euenire iflationē i stōcho z dolorē z ppe coloftra:
z ambo cōmouēt singultū z eructationē fumofam et
ppe lac: z nocet splenetico z epatico z idigentib' regi-
mine subtiliatino nisi lac camellaz fetaz: ipfuz enī cō-
fert egritudib' plūmis splenis z epaī z renouat epar.
Et lac qdē camellaz nouiter fetarum pferit bydropifū
valde z ppe qh bibiē cū vīa camellaz nouiter fetarū
arabicaz: z excitat d'ideriū cibi z facit tuffim. Et lac q
dē acetofuz est tarde digōnis valde z ē crudi b'fōis:
vex stōchus calis nālī aut accitālī digerit ipm z nu-
trif ipso z nō eructuat fumofe pp ablutōez butyri ab
ipfo. **Mē. ex.** Alī cafei foluēdo edūē cholaz adustā
z cū epithimo foluit mellaz adustā. Et lac facit euenire
lapidē: z lac qdez d'coctū donec psumat ei' aqitas cō-
ftrigit vētrez z retinet fluxū sanguis p iferiora. Et lac
qdē camellaz nouiter fetaz puocat mēftrua. Et illū
de q' ē cētū est butyū est bonū solōni cholice z fit cly-
stē ex lacte nouiter mulcto ad vlcera itestinoz z mē-
cis. Lac capnū valet vlcerib' vesice z lac succurrit no-
cumento coit': z vigore fert ad coitū: z facit puenire i
flāmationez i vlcerib'. **Nē** preterea lac grolūz exci-
tat cholaz z gūat lapidē z coloftra ppe: z lac qdē ex-
citāt coitū: ita q' etiā lac acetofuz z mēfir i corpib' ca-
lide cōplonis b' facit ppea q' b'uectat z q' iflat z fepe le-
nit ventrez: z ppe lac egmū camellinū z asininū: deide
lac vaccinū postea lac capnū: z quāto plus minuitur
aqueitas: z qh q' soluit vētrez multitudo ipfū: qm nō
digerit. Et fal qdez iuuat ad solōnez ipfū z ad solōnē
aque lacq'. Decoctū vō z in q' exticti sūt carbonēs z ca-
lesfactū cū lapidib' ignis z laminis ferri pculdubio vē-
trez pstrigit. Et lac qdez pferit rasurē itestinoz. Et lac
acetofuz pstrigit fluxū cholici z sanguinei. Et lac q
dez camellaz recenter fetaz pferit hemorroidib': z qh
lac ponit sup apata ani z vlcera ei' z apata femoris z
vlcera ipfū pferit: z sedat dolorē accitēz i bis mēbz.
Feb. Lac capnū z lac asininū sūt bona ethice fm q'
determinat i loco suo. Et lac acetofuz multoties expel-
lit febres ethicas qh auferit ei' butyū z fuerit ita q' bñ
digerat. Lac vō recēter mulctū grolūz multoties facit
icurrere febres: z nō opz appropinare ei patientez fe-
bre penit'. **Ueni.** Lac pferit potui mediciaz mortu-
lū: z ei q' fūpsit i potu leporēz marinum: z gūmā rutbe
agrestis z iufgamū z benz z ppe q' in potu fūpsit cāta-
rides z elleborum z strangulatores adib' z leopardi z
oēs medicias putrefactiuas: z est cura eius q' in potu
fūpsit benz: reducit enī ipfuz ad rōnem suam.

C Dubitat cui' cōplonis fit totū lac. v' q' calz p' Isaac. **In** oppo-
fitū Sal. 4. de simp. medi. ca. 5. 3. v' dūm q' frigidū: q' ace-
scit: z q' repmit apata cala: q' fit a frido mēbz: q' nocet flegma-
ticis. **Ad** Isaac dūm q' loquitur māliter: q' puerit in sanguine.

C De lampade alcutrub. **Cap. 446^m.**

Lampas alcutrub qd ē. Est plāta p'ia bys-
sopo. Ele. **Qd** ē ea admistrat ē semē ipi'.
Flā. Est cala i p' sica i scō: z ē in fine se-
cūdi. **Opa. z p.** Est apitiua z magis do-
minās i ea est stipticitas z abscedit fluxū q'cūq' modo
sit. **Uul. z vl.** Cōsolidat. **Mē. ca.** Fit ex ea emplm

Super

z abscedit fluxū sanguinis ex narib'. **Mē. abe. z pec.**
Prohibet sputum sanguinis. **Mē. expul.** Cōfert vl-
ceribus intestinoz clysteri facto ex ea.

Lāpas alcutrub est plāta similis byssopo z vocat arabice stragi
alcutrub. sed stragi in lib. de doc. arab. iuenio expositum q' est lu-
cerna vel candelā ardens. **Sim.**

C De lilio.

Cap. 447^m.

Liliū qd ē. De ireos qdez iā dixim'. Et i il-
lo qdez hortulano est terreat subtil acq-
rēs amaritudinez: z in ipso est aqitas cōlis
cōplonis. **Flā.** Albiū hortulanū qd nō iā
liliū azerb est calz z sicci i scō: ireos vō s'yluestris est
vehementioris exiccationis. **Opa. z p.** Radix eius est
magis absterfina. Et oleū ei' est vehementioris resolo-
nis z lenificatiōis: siue sit aromatizatiū: siue nō sit aro-
matizatiū: z ireos qdez i oib' illis est fortior: z ē stipti-
cus cū b': z i ipso est virt' sanādi dolores z putrefactio-
nes. **Deco.** Cōfert pāno z lentigib' z ppe radix ei'
z mūdāt faciez abluēdo z retinet p'ctiōem ei'. **Alpa. z**
bo. Si terant folia z semia multū z fiat ex eis emplm
sup herispilā cū vīo pferit ei' valde: z similt sup apata
flegmatica imatura z scabiē vlcerofaz z escaras z sa-
bef z ppe cūz pūiscem' ea alijs medicis. **Uul. z vlce.**
Radix ei' pferit adustioi aq' cale: qm exiccata ē mol-
lificatiua absterfina cū eq'itate: z silt folia ei' d'cocta z
p'olidat. Et meli' qdē est vt sit admistratio ei' cū oleo
ro. **Succ.** vō ireos z reliquoz d'coq' i aceto z melle z
in vase ereo: z valz ad vlcera antiq' z vulnera. Et dō-
mesticiū qdē est meli' mediciaz q' sūt adustioi aq' cale.
Instru. iim. Est bonū icifidib' neruoz. **Mē. ca.** Ex
decoctiōe radici ei' fit oris collutio ad dolorē dētiū
z ppe ei' qd s'yluestre est. Et oleū qdē ei' est pueniēs
vlcerib' capis z fursurib' ei': z qh distillat i aurē sedat
dolorē ei' z sonitū. **Mē. anbe. z pe.** Cōfert radix ei'
anbelitui dilatatiōis z ppe ireos. **Mē. nutri.** Cōfert
spleni z ē mālū stōcho ppe oleū ei'. **Mē. ex.** Oleū
ei' est resolutiū apitiū lenitiū duritie mēfis z bibi-
tū z inunctū. Et silt qd d'coq' radix ei' cū olō ro. z nō
est ei' par in egritudib' mēfis: z silt oleū ireos: z ē bit
fettū: z pferit dolori vētris pūgitio. Et si d'coquat ra-
dix ei' sola cū aceto: aut cū semie iufgami z faria tritici
sedat apata calā accitā testiculis. Et qh bibiē ex olō
ei' 3. 5. soluit: z ē pueniēs bñi ileos cholici. **Oleū** vō
irinū apit ozificia venaz hemorroidaz: z silt radix li-
lū quocūq' mō sit. **Vene.** Cōfert pūcture vniū ve-
nenosoz z ppe scorpionis ipsum: z succus eius: z sy-
rupus z semē ipsius bibita conferunt oibus pūcturis
z olenū eius est tyriaca coriandri z fungozum.

C Liliū plura sunt gūa. **pli. lib. 21. ca. 5.** Sunt purpurea lilia: aliq'
geminū caule carnosiore mī radice maioris q' bulbi ē. **Sim.**

C De liquiritia.

Cap. 448^m.

Liquiritia. **Flā.** Radix ei' tēpata ē: z si bēli-
nat ad aliqd bēliat ad cal'itatē z būiditatē.
Alpa. z bo. Succ' ei' pferit sup panaritū: z
silt radix eius. **Uul. z vl.** Ei' succ' v3 ad
vulnera. **Mē. oc.** Radix ei' pferit vngule z succ' ei' ē
fortior. **Mē. abe. z pe.** Lenit cānā pulmōis z mūdā-
ficat eā: z pferit pulmōni z gutturi: z clarificat vocem.
Mē. nu. Sedat sitiz pp būmiditatē suā: z sumit pferit
inflationi

Secundo can.

Inflationi stomachi. Mē. expul. Cōfert ardori vīne
z valet ad vlcera renuz z vclice z scabiei ipsius. Feb.
Confert febribus antiquis.

Ligritia latine: grece coriza ais. Serap. lib. aggreg. ca. ais. aucto.
Dia. ais ē arbutū hīs ramos longos duob' brachys h3 folia filia
folys arboris mastictis: sup folia ē hūiditas q̄ adberet manui z
flos ei' filis herbe flozi dicte brachion: est z purpurei coloris zc.

C De lente.

Cap. 449^m.

Lens qd est. Lens qdā gen' qd comedit
z ē notū. Et ē aliō gen' sylvestre malū: z
lens amara z māifeste calitas in qua ē sic
citas z paz stipticitas: z ē h3 qd dicit Dial.
berba lōga pluriū stiptū subtiliū ramoz colorē h3itū
cydonij lōgior z strictoz i qb' ē aspitas qdā: z sūt
cliuēs ad albedinē. Elec. Melior ē illa q̄ est velo
ci' matura z ē al. lata: z qn cadit i aq̄ nō vñgrat eā: et
opz vt bñ maturet i decoctiōe. Flā. Bal. visus est q
ipsa ē eq̄lis i calitate z siccitate: aut est vcliuēs paz ad
calitate: z pp illū nō isfradat apō comestionez sūt: neqz
cū est i stōcho: neqz vscēdens. Opa. 7p. Est iflatiua
z cōposita ex virtute pstrictiua z absteriua: z facit vi
dere somnia mala z stipticitas corticis ei' ē plima: z in
ipsa tota ē iflatio plima: z ipsa sūt sanguinē z nō currit
in venis: ipsa miorat vīnā z mēstrua pp illū: z gñat
ex ea hūor melicus z cgritudines melice: z fortasse kist
ordei ē ei' pñū: z qñ aggregat ex comestione cox nutri
mētū valde bonū: z fortasse erit ex sūma melioz nutri
mētoz. Et opz qdē vt sit kist ordei min' q̄stitate lētis:
z lētis ē cū sicta nutrimentū est laudabile: qm sunt p
riarū dispōitū: q̄ abe sunt tēpate: z ponunt i ipa ordeū
z mentalitū z vcler' qd decoq̄ cū lente nēkesut. Et oz
qdē vt pñclant sup vñā emina lenū nouē emine aq̄ z
decoquant valde. Apo. 7 bo. Qñ decoq̄ cū aceto z
fit ex ea empl'z resoluūt scrophulas z apata dura. Et in
ipsa qdē cū repulsiōe ē aggregatio saniei: z ipi' mul
titudō gñat cācrū z apata dura q̄ nominant sūfidiues.
Aul. 7 vl. Qñ coq̄ cū aceto replet vlcera pfunda z
eradicat fozdes vlcezz z miorat fozdities cox: z si fue
rit magna: tūc apponant cū eis q̄ sūt magis stiptica si
cut sūt cortices granatoz z reliq̄. Et cū aq̄ marina ad
herpetē estiomēnū z formicā z sūfuras accites ex fri
gore. Instia sū. Est mala nervis: h si ex ea cū sauch
ponit ep̄lz sup podagrā pfert: z multitudo ei' facē pos
sidere leprā. Mē. oc. Illi' q̄ plm elus comestione vñt
visus obtenebrat pp vebemētiā ericcationis eius. Et
qn ex ea sit emplm cū corona regia z cydonio z oleo
ro. sanat apata oculi calā. Mē. abe. 7 pec. Fit ex ea
emplm decocta i aq̄ maris sup apata mamille facta ex
pstrictiōe sanguis z lacq̄. Mē. nutri. Est difficil' dige
stionis mala stōcho z gñat iflationez z granat. Et qñ
ex corticant de ea. xxx. grana z vglutiant pfert fm qd
dī mollificatiōi stōchi. Et nō oz qdē vt lēti admisceat
dulcedo. Ipsa eni tūc faciet possidē oppilones pluri
mas i epate. Et ex eis q̄ sūt necia i esse lenū est q̄ ipa ē
luuatiua hydropisis: z v pp ericcationē ei'. Mē. ex.
Qñ decoq̄ absqz cortice suo strigit vētrē: aut cū cor
tice suo qñ decoquit cū aq̄ z expellit ab ea aq̄ pria: illa
nāqz pma aq̄ soluit vētrē. Et decocta qdem cū cortice
picta aq̄ magis ē strictiua q̄ ex corticata: qm in cox

Tracta. II.

58

hee ipsi' ē virt' stipticitas valde vebemēs: z fit fortior
strictura ei' vētris qñ decoq̄ cū cndiua z ligua ariet' z
portulaca: z cū sicta q̄ noiat nigra pp vebemētiā sue
virtutis: aut cū rosa: aut cū aliq̄ stipticoz post q̄ bñ sit
elixata aq̄ illū: z sic nō mouebit vētrē. Et ex ea fit em
plastrū cū mellicrato z cydonio z old ro. ad apa anī.
Et si fuerit maximū cū eo qd ē magis stipticū. Et lens
qdē sylvestris z est lens amara soluit sanguinē. Et lēs
miorat vīnā z mēstrua: ppea qz ipsa ipsat sanguis
nē z non prouocat penitus: nō ergo appproximet ei ha
bens lesionem in vīna ex parte distillatiōis: sed ama
ra facit ambo descendere z prouocat vīnam.

C De lana.

Cap. 450^m.

1 Ana. Vul. 7 vlce. Adusta confert vlceribus
z carni addite.

Lana aliq̄ pro auripigmento reperit. S. ad paternianū. c. s. Si.

C De lupino.

Cap. 451^m.

Lupin' qd est. Est granū compresse figure
amari saporis pculsum in medio z ē faba
egyptiaca. Elec. Sylvestris ē fortior in
oib' q̄ narrant dōpib' ei': h ē mior. Flā.
Est calis i p: succus i sebo. Opa. 7p. Est stiptic' cū
virtute. Et lupinus i q̄ est amaritudo abstergit z resol
uit sine mordicationē: d q̄ inqt Bal. Lupin' a q̄ ablata
est amaritudo ē grossius z nō ē lōgū qñ sit glutinatio
z nō remanet i eo absterisio ei': z ex toto qdē ē malus
difficilis digōnis gñans humoie crudū i venis qñ nō
digerit ipm bñ. Ille vō q cū bonis pdit' est plimi est
nutrimētū. Et qñ eius decoctio fit bona: z digerit ē nō
mali hūoris: z i ipso sūt siccitas z viscositas. Et ipse q
dez ifundit vt eius amaritudo remoueat: deide deco
quit z penit' ē medicie ppingoz q̄ cibo. Dec. Sub
tillat capillos z abstergit pānu z morpheā z vestigia
z occultationē z botbor z abstergit faciē: z ppe qñ d
coquit cū aq̄ pluuiali donec dissoluat: z pfert admini
stratio libe de decoctiōe ei' ad albaras. Apo. 7 bo.
Cōfert bo. i faciē z vlcerib' z apatib' calis z scrophul
z duritieb': aut cū aceto z melle: aut sic opz in vnoqz
corpe. Et ei' decoctio qñ fundit sup cācrenas pfert cor
ruptiōi cox. Aul. 7 vl. Cōfert scabiei ita qz ipse cū
radice almezerion nigri remouet scabiē bestiaz: z con
fert perpetiestiomēno z albasaf z vlcerib' malis z frau
dulēs: z sedat faria ei' cū faria ordei dolorē vulnez: z
pfert igni pisco. Instia sū. Mē. ca. Fit ex eo em
plastrū sup sciaticā z pfert. Farina ei' pfert vlceribus
capitū hūidis. Mē. nu. Apit oppilones epas i sple
nis z ppe qñ decoq̄ cū aceto z melle z ppe cū melle et
rutba z pipe. Et ille q amaritudinē non h3 sedat nau
seā: z dirūpit appetitū: h ille cuius amaritudo egredit
est difficilis penetratiōis. Mē. exp. Exhib vermes z
ascarides decoct' z linitus sup sumē z vglutit' cū melle
aut potat' cū aceto cōmixto. Et pfert dolorib' mulicz
z puocat mēstrua: z exhib fetus cū rutba z pipe suppo
situs z bibitus: z qñq supponit cū rutba z melle ad il
lud: z extrahit vermes bibit' cū melle z aceto. Et sū
puocat vīnā z i ipso ē pstrictio ventris: dulcorat' vō
fm q quidā dicunt: neqz soluit: neqz stringit.

h b z

Gentilis

Lupinus semē notū. multi fabā egyptiā dixerūt p. pōdere eo vrentes apud Jo. sera. in 2. c. de probatione tyriace. est. pōdetas auz. semis: sed nostri lupini nō sunt tāti pōdetis. scētus sūz vtrū sit faba egyptiaca. gre. lupinaria vocant lupinōs. **Cap. 452^m.**

Lactuca qd ē. Illa qd ē sylvestris i. rute exi. sit papaveris nigri. **Flā.** Bal. nō ē i. frigiditate ei. q. hortulana ē applicatio ad vlt. mū: h. est sic frigida aq. lactuce. Et hūiditas eius ē grossior humiditate sic. 7 atriplicis 7 subtilior hūiditate maluc. Et dī q. ipsa ē i. hūctatōe. 7 ericacatōe iter caules 7 atriplices 7 blites. Dico autē q. ille q. dicit q. ē frida i. tercio iudicavit de ipsa q. ē mali nutri. mēti 7 pauci: 7 nō ē ita: vti q. ipsa sit i. sebo. **Opa. 7 p.** Nō est in ipsa absterio: neq. stipticitas: neq. solo pp. etione sua a faldie 7 pōticitate 7 reliq. Sāguis vō ex ea gñatus ē melior sanguie gñato ex olerib. 7 q. nutri. bilior est: illa q. ē elipata: ipsa pferit dūstati aqua. rū. illa qd ē nō ē abluta ē melior. Ablutio enī addit ei iflationē: 7 sūz oib. olerib. fridus: 7 ē velocis digō. nis: 7 qñ administrat in medio vini p. hēbet egritudines ebrietatē. Et illa qd ē q. sylvestris i. rute exi. sit papaveris nigri. **Apo. 7 bo.** Cōfert āpanib. calis 7 beris. pile linita qñ vtraq. non fuerint: magna vehemētia. **Aul. 7 vl.** Est emplm. puenies sup. p. rōtione. **Wē.** cap. Facit somnū 7 remonet vīgīlias elipata 7 crūda 7 pferit alienatōi 7 adustōi solis i. capite: 7 ē medicā. mē oppōtōis i. narib. facte. **Wē. ocu.** Lac ei. q. syl. vestris ē abstergit vlcera coince: 7 lac domesticē ppi. quū est ei: 7 ex ea sit emplz. obthalmie calē. Et lac syl. vestris pferit fistulis lachrymalib. 7 assiduatio coince. stionis ei. obtenebrat oculū. **Wē. abe. 7 pec.** Addit in lacte. **Wē. nuf.** Cōfert tussī 7 calitati stōchi 7 ista. tōi ei. Et hortulana qd ē est bona stōcho: 7 ē velocis digō. nis: 7 acceptio ei. cū aceto facit appetitū: 7 pferit ei. coince lēteritē. **Wē. ex.** Eius semē exiccat spma 7 sedat dīderitū coitus: 7 pferit mltitudinē pollitōis: 7 oleū eius mltus est in illo q. semē eius. Et de lacte q. dez lactuce cū i. potu dat medietas. 3. cū aq. 7 melle for. lutiōe educit ebimū aquosum. Et lac hortulane ppi. quū ē lacti sylvestris. Ipsa vō lactuca nō stringit neq. soluit: qm nō est salsa neq. absterfina: h. est puocatiua. Et sylvestris qdez lac puocat mēstria. **Gene.** Lac sylvestris in potu datur mori sui rutele 7 scorpionis.

Lactuca. **Plin.** lactuce spōte nascētis pūmū gen. ē quā capiti. nā vocat: qua pīscos in mare deicta pūmū necant 7 sunt in prio. aliter qd greci efopon vocat. tertiū itatin dicit. qñto ifectores lanax vtrū qd glastū vocat sile lappato sylvestri folijs nisi q. pta. bz 7 nigriora hec ppa singulis cōia spōte nascētib. cadoie caulis fterdū cubitali lōgitudine thyrsō 7 folijs scabiecia. ex bis rotunda folia 7 breuia hūte sūt q. hyperacīa vocet: qñ accipitres scalpēdo ea succos oculos rigēdo obscuritatē cū sensere discunt. **2c. Si.**

Lactuca asini. **Cap. 453^m.** Lactuca asini qd ē. Est sic folia lactuce subti. lis pluris nūeri ad nigredinē belinans plus pilosa: 7 folia ei. radici adberent nata ab ea grania: 7 color radice ei. ad rubedinē ē belius 7 tigit terrā 7 manū colore rubeo. 7 onī i. terra rubea bona 7 ē ex sba aq. 7 terrea: 7 ē asiniar: 7 iā dcm ē d. ea. **Ele.** Citrina ē fortior: 7 alba ē aquea vbil. **Flā.** Lala ē et

Super

sicca i. principio sebi. **Opa. 7 p.** Est absterfina apiti. uā 7 qd s. flore ei. ē sicci est forti. i. illo: 7 nā qd ē radi. cis ei. ē p. nā semini ei. h. radix ē fortior 7 p. p. sic. ca. Ingt. Paulus: 7 i. ipsa ē virt. attractiua ex p. fundo adeo q. ē h. bit furculos. **Apo. 7 bo.** Cōfert āpanib. duris vbiētq. sint. **Aul. 7 vl.** Qñ ex eo sit ceratū cō. solidat: 7 sūz aq. ei. i. cerato. **Instra iū.** Est notū em. plastrū sup. pōdagrā: 7 sūz cū aceto sup. sciaticā. **Wē.** ea. Succ. ei. ē mūdificatiuus capis facto caput pur. gio ex eo: 7 admistrat cū melle in cola 7 pferit linitum. **Wē. ocu.** Qd s. ea sicci ē mūdificat vestigia remanē. tia i. oculo 7 gñitudinē cēmitatū palpebrar. **Wē. nu.** Mūdificat epar: 7 q. cū aceto pōita ē valz ad splenem comesta: 7 vt ēplz. supposita. **Wē. ex.** Prouocat mē. strua fortit 7 interficē embriōne vīuū: 7 ē h. bit fetū mori. tuū: 7 pferit āpanib. duris i. mīficē supposita: 7 sedēdo i. aquā ei. 7 ē res magis puocās mēstria 7 magis pue. nies. Et qd s. ea i. vltio admistrat ē aureus bibit. 7 sup. positus. Et admistrat cū cerato sup. ragadias ani.

Lactuca asini apud **Plin.** li. 22. ca. 21. ē plāta que vocat a Dy. anebula de qua facit **Aluc.** quatuor cap. Bal. vō in o. de simp. mē. dicinus. c. 4. quatuor dicit esse eius spēs: quaz vnam vocat onio. calia. secundam locatus. tertiam abugelabus. quartam dicit care. re nomine: 7 omnes dicit esse species asiniar. **Sim.**

Lentisco. **Cap. 454^m.** Lentiscus qd est. Est nota. Et rob. qd ē lentisc. et gūma ei. desert ad mechā: 7 noīat h. noīet. **Flā.** Lala ē i. stio: hūida i. p. **Opa. 7 p.** Est absterfina resolutiua attractiua ex p. fundo corpis. Et gūma ei. ē gūma i. arbore alkēkem 7 ē sic laudatū in potētia: 7 ē boni odoris: 7 igredif i. odoramentū mulie. rū i. halep. **Wē. ea.** Rob. lentisci pferit valde fluoz oīs 7 vlcerib. ei. **Wē. ex.** In ipsa ē v. p. strigēdi ventrē. **Lentiscus** arbor nota multas bz spēs ē apd. nos: quaz cuiusdā. est mastix gūmi marie in isula chio in grecia: 7 apd. nos ē qdā. facit gūmi in corniculis gbusā qd bz colore masticis. **Sim.**

Lactuca lauro. **Cap. 455^m.** Laurus qd ē. Braniū ei. est h. figurā auellane. pue sup. qd sūt cortices nigri subtiles qd com. pressioe fragif i. duas ptes q. sūt grani nigri ad citrinitatē boni saporis: 7 ei. odor ē redolēs: 7 eius so. lia sūt sic folia myrti pter q. sūt matorā 7 ei. fruct. ē ru. be. Ipsa vō onī i. locis mōtiosis: 7 virt. eius ē in so. lijs 7 fructu. **Flā.** Brania eius sunt calloza 7 cortices ei. sūt mioris calitatis: 7 est oīno calā 7 sicca in secūdo. **Opa. 7 p. p.** In granis ei. ē mollificatio 7 in ipsa so. ta ē calefactio. Et grana ei. sūt calidiora folijs ipsi. 7 calefactio ptiū ipsi. 7 ericatio cap. ē forz: h. grana sūt vltia: 7 cortex ē debilior 7 mioris caliditatis: 7 ei. oleū ē calidi. oleo nucis. **Deco.** Linif sup. morpbeā cū vi. no. **Apo. 7 bo.** Cōfert cū pane 7 lauich āpanib. calli. dis. **Instra iū.** Cōfert dolorib. nernoz oib. 7 eius oleū ē: 7 sūz ambo faciūt ad dolores auris fridos: et elōgatiōes audit. 7 pferit finitūz catarro. **Wē. ane. be. 7 pec.** Cōfert stricture anbelit. 7 difficultati dila. tatōis vglutita cū melle aut cū rob. 7 sūz cū melle ad vlt. ra pulmōis 7 anbelitū dilatatōis 7 p. p. ex granis ei. **Wē. nu.**

Mē. nu. Oleū eius p̄fert dolori epatis qñ bibiſ cum vino odorifero: z ſilr cortex ei⁹: vez ipsa z grana ei⁹ ſi molliſcātia ſtōchū z cōmouētia veniūt. **M**ē. expul. Ei⁹ oleū fac̄ nauſeā z fac̄ vomitū: z i ipsa eſt puocatio mēſtruoz: z vīe: z ſcoctio folioz ei⁹ p̄fert egritudib⁹ veſice z mīſicis: adeo q̄ ſedēdo i ea: z potio eius ad ſolutionē ſit. 3. ij. cū aq̄ mellis z oymelle. Et qñ de cortice eius bibiſ auſ. frāgit lapidē z interficit ſetū pp̄ ſuam amaritudinē additā ſup amaritudinē alioz: z ſit potio ſr. kerates z grana ei⁹ frāgūt lapidē etiā. **F**eb. Oleū eius p̄fert horripiloni inunctū. **A**en. Cōfert morſi cationi ſcorpionis cū vino z rob z ē bona veſpe z api: qñ pungunt z oīno eſt tyriaca venenis bibitis oibus. **P**er mu. Loco eius ponuntur ſolia ſiſimbrij.

C Laplin de littera. **M**. **C** De melliloto. **L**ap. 456^m.

Mellilotū quid ē. **F**los plāte coloris palee i q̄ eſt lunaris figura cū raritate ſua quādā hñs duritiem. Et ex eo qdē aliud eſt album z alio citrinū. Et elec. Ex eo meli⁹ ē qdē eſt durius z cui⁹ color dēlinat ad albedinē parūper: z ſapor ipſi⁹ amari⁹ ſentit z cui⁹ odor ē manifeſti⁹. **I**ngt **D**iaſco. **M**eli⁹ ex eo ē illū i q̄ ē croce⁹ color z ē acutionis odor: q̄ ſuis odor ſpēi ipſi⁹ i p̄cipio ſit puus z ſublis: et ſit in colore eius color ſenagreci. **A**ā. Eſt calū in p̄ ſiccū i codē. Et ad vltimū ē cōpoſitū z calitas ipſi⁹ eſt dñantior friditate ipſi⁹. **I**ngt **D**ia. Eſt egle i friditate z calitate. **O**pa. z p. In ipſo ē ſtipicitas pauca cuz reſolone: z pp̄ illū digerit. **I**ngt **D**ia. Eſt liq̄facti⁹ ſupfluitatū. Et dixerūt ali⁹: ei⁹ ſuccus cū careno ſedat doloris: z reſoluti⁹ ſubtilitati⁹ z p̄fortati⁹ mem⁹ broz. **A**po. z bo. Cōfert apatib⁹ calis z duris: pp̄le cū careno: z ēt p̄mīrū cū vitello onī z farina ſenugre: ei⁹ ſc. lini z papaueris ſz locū. **C**ul. z vlc. Cōfert vlceribus hūidis z p̄pe mellino linitū cū aq̄ z cū aliq̄ ſiccationoz appoſito cū eo qdē ſit ſic galle z lutū lenē et lentes. **M**ē. ca. Cōfert apatib⁹ aurii z dolori ābaz ſuppoſito em̄plo ex eo cū careno z reliq̄ q̄ dicta ſūt z diſtillatōe facta i eis ex ſucco ei⁹: z eius inuamētū i dolorib⁹ ē veloci⁹. Ex ipſo quoq̄ ſiūt embroce z ſedāt ſoda. **M**ē. ocu. Cōfert apatib⁹ oculi facto em̄plo ex eo cū careno: z cū eis q̄ dicta ſūt. **M**ē. expul. Cōfert apoſtematibus ani z teſticuloz facto em̄plo ex eo cuz careno z cū eis que dicta ſunt decocto cum vino.

Mellilotū videt̄ eē cōpoſitū a mellī z lothos qdē eſt trifoliū. nā ipm ſine dubio vī eē ſpēs trifoli⁹: cuius flos ē mellinū coloris. ſic nāq̄ ſepe **D**y. talē colorē vocat mellinū. **D**y. duas ſpēs ei⁹ eē aſſerit: vna cui ē odor bon⁹ crocei coloris: alia q̄ magis ſenugreco ſimilis. **I**z p̄li. cū de coronis loq̄ in lib. 21. ca. 9. **M**ellilotū qdē ſertulā cāpanā vocat̄: ē enī in cāpania **I**talie laudatiſſima a grecis i ſūmo mor chalcidica z cretica: vbiq̄q̄ vō aſpis z ſylueſtrib⁹ nātā: coronas ex eo antiq̄ facitatas idicio ē nomē ſertule qdē occupauit: odor ei⁹ crocei vicin⁹ ē z ſlos: ipſa cāna placet marie ſolys breuiſſimis tē. vide q̄ ſertula vocat̄ ē a ſerto quo coronabatur antiq̄: et arab. elkilimelich vocat̄ qdē ē dictū corona regia. **S**i.

C De myrto.

Lap. 457^m.

Vrtus qdē ē. **A**lō ē. Et i ipſa ē amaritudo cū pōſ ſcititate z dulcedie z friditate pp̄ pōicitatē ſuā z ipſi⁹ bunchū ē forti⁹ z ſiūt ex eo trociſci cū ſyrupo ſtipitico. Et i ipſa qdē ē ſuba terrea z ſuba ſubtil pauca: z ipſi⁹ qdē bunchū ē qdā ſup v̄gultū ei⁹ i colo

re v̄rgulti ei⁹ hñs formā plāte vel vole man⁹ z figurā ei⁹. Et i oleo ipſius ſūt oīa inuamēta q̄ dicunt̄. **E**lec. Fortior q̄ ad nigredinē dēlinat z p̄pe rotūda hñs ſolia z p̄cipue mōtana ex ea tota. Et flos ei⁹ melior ē albus z ſucc⁹ fruct⁹ ei⁹ ē melior: z ei⁹ qdē ſucc⁹ cū vete raleit ſbilitat z ſit cortex: iōq̄ oī vī ex eo trociſci hñt. **A**ā. In ipſa ē calitas ſubtil z magis dñans: i ipſa ē friditas: z ei⁹ qdē ſtipicitas ē maior friditate eius. Et vī q̄ ei⁹ friditas ſit i p̄: z ſiccitas ipſius i termio ſecūdi. **O**pa. z p. Retinet ſolone z ſudozē z oēm fluxū ſanguis: z oēm curſuz ad mēbrū: z qñ cū eo ſit fricatio in balneo p̄fortat corp⁹ z ſiccant hūiditates q̄ ſunt ſub cute. Et embroce qdē ſcoctiōis ei⁹ cū ſup oſſa effundunt veloci⁹ ſit ipſoz reſtauratio: z qdē ex ea aduſtū ē loco thucie ponit ad h̄ vt bon⁹ fiat odor: corp⁹: z cōfert oī fluxū ſanguis linitū z loco epli ſuppoſitū z bi bitū: z ſilr ei⁹ rob z rob fruct⁹ z ei⁹ ſctio fortior ē iſridatōe ei⁹. Et ipſi⁹ qdē nutrimētū ē puū: z i ſyrupis qdēz nō ē q̄ p̄ſtrigat dolores pulmōis z tuſſis p̄ter ſyrupuz ei⁹. **D**eco. Ei⁹ oleū z ſucc⁹ z ſcoctio ipſi⁹ p̄fortat radices capilloz: z p̄hibz caſuz z plōgat eos z dñigrat: z p̄pe ipſi⁹ ſemia. Et ſcoctio ſeminū ei⁹ i butyro p̄hibet ſudozē: z rectificat raſurā venaz: z ſolia ei⁹ ſicca p̄hibet fetozē aſcellaz: z ipſi⁹ cinis loco thucie ponit et p̄fert pāno. **A**pa. z bo. Sedat apata calā z heriſipi lā z formicā z borbor z vlcera: z qdē ē ſup ambas volas: z aduſtionē ignis cū olō z vīo poſt ipſi⁹ comectio nē cū eis: z ſilr ei⁹ oleū z vnguētū factū ex ipſi⁹ olō: et p̄fert ipſi⁹ ſucc⁹ cū p̄uic ſup panaritiū: z ſilr ceratum ex eo. Et cū decoq̄ ēt ei⁹ fruct⁹ cū vīo z ſit ex eo em̄plz ſanat vlcera q̄ ſūt ābab⁹ volis manuū z i vtrūq̄z pedibus z aduſtionē ignis: z p̄hibz eos a veſicatiōe: z ſilr ei⁹ cinis cū cerato. **I**nſtra iū. Em̄plz factū ex fructibus ei⁹ decoq̄ cū vīo ē z ueniēs molliſcatōi iūcturaz. **M**ē. ca. Retiet fluxū ſanguis ex narib⁹ z abſtergit ſurfures z eriecat vlcera capij: z vlcera auris z ipſi⁹ pus cū ex ipſi⁹ aq̄ i ipaz diſtillat: z p̄fert ipſi⁹ ſyrup⁹ molliſcatōi gigue: z ei⁹ ſolia cū i vīo decoquū: z ſit ide eplz ſedāt ſoda vehemēter. **M**ē. oc. Sedat obtalmiā z eritū: z cū cogq̄ cū ordeo ſanat eaz apata z ipſi⁹ cinis i gredif i medicis vngule. **M**ē. ābe. z pe. Cōfortat cor z aufert tremorē cordis: z p̄fert fruct⁹ ipſi⁹ tuſſi pp̄ dulcedinē ſuā z retiet vētrē vtēq̄ eo ſi ē ſolur⁹ ſua ſtipicitate: z p̄fert fruct⁹ ipſi⁹ ſputo ſanguis: z ēt ipſi⁹ rob ſilr. **M**ē. nu. Cōfortat ſtōchū p̄pe. **M**ē. ex. Succ⁹ fructuū ei⁹ ē puocati⁹: z ipſemet p̄fert ardori vīe z veſice z ē bonū i p̄hibēdo puocatōez mēſtruoz. Et ei⁹ aq̄ ſtrigit nāz z retiet ſolone cholericā z melicā linita. Et ipa cū olō ſiſamio exp̄mit flā z cū ſolone emittit ipm. Et ſcoctio fructuū ei⁹ p̄fert fluxū hūiditātū mīſicis et p̄fert eplō ide facto hemozoidib⁹ z p̄fert apati tene culi: z eius decoctio p̄fert eritū ani z mīſicis. **A**ene. Cōfert morſui rutele z ſimiliter fructus eius cū potat cū vino z ſimiliter puncture ſcorpionis.

C De melongena.

Lap. 458^m.

M Elōgena qdē ē. **A**lō ē. **E**lec. Que ex ea ē ātiq̄ ē mala. Et ei⁹ nā ē ſic ſripi ei⁹: rectō vō ē ſanior.

b b 3

Gentilis

Ala. Scd3 filii Desanguie e frida: veruſſi vez est q
vri ipa dñans e calitas: siccitas i scdo pp amaritudi
ne z acuitate ipsi. Opa. z p. Bñat melia z gñat op
pilones. Deco. Corripit colorē z dñigrat supficies
corpiſ: citrinat colorē: z q ex melōgenis ſt pue come
danſ exorticate: z ipe qdē faciūt poſſidē pānū. Apo.
z bo. Bñat cāeros z duritiē z leprā. Mē.ca. Bñat
foda z oppilones z fac mltiplicare triftitiā i eis. Mē.
nu. Bñat oppilones epaſ z ſplenis niſi illa q cocta ē
in aceto: ipa. n. apit oppilones epaſ fortaffe. Mē.ex.
Bñat hemorroidas: veruſſi ſi ex capitib⁹ ei⁹ in ymbra
ſicls z ptriſ fiat epitbima pſert hemorroidib⁹. Et me
lōgena qdē nō bz pportionē ad ſtrigēduſ aut ſoluē
duſ: veruſſi cū cogit in oleo ſoluit z in aceto ſtringit.

C Melōgena arabī. gre. melōgia vel melōga: latine melongiana.
Sera. li. aggre. ca. de melōgiana. melōgiāe fruct⁹ ſunt oblōgi me
dy intra rubedinem z inueniuntur ex eis citrini z albi zc.

C De mace. Cap. 459^m.

Acis qd est. Est filis folijs cōpoſit⁹ venenosis
m ſicis dclinas ad rubedinē z citrinitatē ſic cor
tex z ligna z folia mordicās linguā ſicut cube
be. Filius Desanguie est cortex nucis muscate.

C Macis apud Alii. aucto. Abē meſue ē cortex nucis muscate: qd
nec negat nec affirmat. z apd Sera. aucto. Jſaac benērā dicit q
biſteſſe est cortex nucis muscate: z addit qd dicit aliqui q ē ma
cis. Itaq nō est certum apud auctores an macis ſit cortex nucis
muscate an ſit idem cum machir z cū taliaſar. Sim.

C De muſaiaaba. Cap. 460^m.

Muſaiaaba qd ē. Est filis ſtuti neremisk: ſi ē
ſtillior eo. Ala. Ingt Danlus ē eqliſ. Et
dixerūt ali⁹ ē cala z ſicca i ſcdo. Et nō ē du
bitatio qdē i calitate z ſiccitate ipi. Opa.

z p. Reſoluit iſlationē z i ipſa eſt ſticticitas. Apo. z
bo. Reſoluit durities groſſas cum ponunt in cerato.
Deco. Ois odorē boni effiē. Mē.ca. Ex eo cum
oleo violaceo ſit caputpurgiū ad ſoda facta ex vētoſi
tatib⁹ groſſis i capite z ad emigraneā. Mē.nu. Lō
ſortat epar z ſtomachū. Mē.expul. Conſtringit iliaſ
cam z confert diſſinteric: z eſt bona matrici.

C De mirabolans. Cap. 461^m.

Mirabolāi qd ſt. Eoz ali⁹ citrini imaturi: z ali⁹
ſūt nigri idi z ſūt illi q vltimi ſūt i maturitate et
ſūt piguioreſ: z ali⁹ ſūt chebuli q ſunt maiores
oiuz: z ali⁹ ſini⁹ q ſūt miuti z leuioreſ. Elec. Melio
res ſūt citrini vebemēſ citrinitaſ: z dclines ad viridi
tatē graues gñi duri. Chebuli at ſūt melioreſ q ſt gñio
res z grauioreſ: z ſubmergūt i aq z ſūt dclines ad ru
bedinē. Et ſini⁹ melioreſ ſūt illi q roſtrū bñt. Ala. Dī
q citrini callozeſ ſūt nigriſ z dī q idi ſūt mioris fridi
taſ q chebuli. Et oēs qdē ſt fridi i pmo: ſicci in ſcdo.
Opa. z ppe. Oēs extiguūt cholāz z pſerūt ei. Deco.
Nigri clarificāt colorē. Apo. z bo. Mirabolani oēs
pſerūt lepre. Mē.ca. Chebuli pſerūt ſenſib⁹ z ſuatio
ni z rōni: z pſerūt ēt ſoda. Mē.oc. Citrini valēt ocu
lo mollificato z pſerūt materieb⁹ q currūt facto ex eis
alcoſol. Mem.ābe. z pec. Cōſerūt tremori cordis z
triftitie ex amore bibiti. Mē.nutri. Cōſerūt dolori
ſplenis z pſerūt nutrimentū iſtſis oib⁹ ppe ambo nigri.
Ambo enī pſortāt ſtōchū z ppe nutriti z digerūt cibū

Super

z pſortāt ſtōchū totali pparado ipz z nutritiōdo z eric
cādo. Et citrini qdē optie pparant ſtōchū z ſilt nigri.
Et ſini⁹ ſūt dcliles i eo qd agūt z chebuli. Et i chebul
qdē ē viſ faciēdi nauſeā: z chebuli cōſerūt hydropiſi.
Mē.ex. Chebuli z idi ſtrixi cū olo ſtrigūt z citrini ſol
uūt cholāz z paz ſlaſ. Et nigri ſoluūt meliaſ z pſerūt
hemorroidib⁹: z chebuli ſoluūt melia z ſla. Et dī q
chebuli pſerūt colice: chebuloz at potio ad ſolūduſ
inſuſoz ſit. a. v. z. vſqz ad. z. xi. z nō inſuſoz vſqz ad. z. ij. z
dico q ſit vſqz ad plus. De citrinis vō qñqz ſumit in
potu vſqz ad. x. z tritiſ z inſuſis in aqua. Feb. Con
ſerunt chebuli febribus antiquis.

C Mirabolani zc. ali⁹ ſūt nigri. ſi referat ad citrinos. ſ. q nigri ſūt
citrini qñ ſunt maturi ſermo nō poſſet ſaluari: ſ. ad aliam ſpē z
arboze referēdo viſificat: z Deſue vi aſſere plus q ſit ex dūer
ſis arbozib⁹. Mirabolanoz ſpēs ſūt apd arab. m̄i tres. ſūt. citri
noz chebuloz z idoz. nā belliricos z emblicos nō cōputat inter
mirabolanoſ: qñ ſemper de ipſis capla ſeparata faciūt. Sim.

C De muſco. Cap. 462^m.

Muſci qd ē. Fluuiāle ē aqueū terreū z mari
nū ē vebemētioris ſt icticitat⁹: ſi muſcuſ pe
troſuſ ē ſurſur lapidū z nos iā dixim⁹. Ala.

Est fridiū. Opa. z p. Retiet ſanguieſ i oi
loco linitū z marini vebementi. Apo. z bo. Doniſ
ſup apata cala z heriſpilā z formicā: z ſilt qd ē vt len
tes muſcū cū ſauich. Inſtra iſi. Sup podagra callāz
z dolozes iſſeturaz calidos valz: z qñ ſeruet i olo atī
quo lenit neruoz. Mē.ex. Sit ex eo emplm ramici i
teſtinoz z detumefcere facit eam z glutinat.

C Muſcus equoci ē ad odorifer⁹ z ad lanuginē q eſt in epatica q
veſtit lapideſ maris z vocat muſc⁹ maris vel lapideſ torretis: z
eſt muſcus aq q fac labere pedez: z ſilt ē equoci ad lanuginē que
veſtit arbozeſ p illo q ē lanugo z p muſco odorifero. Eſt ali⁹ mu
ſcus q vocat muſcus regis: z eſt baſilicon cū folijs paruiſ.

C De mandragora. Cap. 463^m.

Mandragora qd ē. Nota ē. Et nos iāz pſeruat
ſuimus cuius narrationē in caplo ſ babo. Ala.
Secūduū me ē frida vſqz ad tertiuū z humida.

C De muſco. Cap. 464^m.

Muſcus qd ē. Muſc⁹ ē ſolliculus aſal ſic gaſel
ipſe niſi q bz duoz dētes albos flexoz ad inte
riora ſic duo cornua. Elec. Melior ē ſz ſua
minera antebū: z dī imo aſciltie: deide iurgū: deinde
idus marin⁹ z ex pte paſt⁹ q paſcit vtrūqz been z ſpi
caz: deide almaru. Et melior ex pte coloris z odoris ē
pomal citrin⁹. Ala. Eſt calz z ſicc⁹ i ſcdo: z qd ex eo
ſiccū ē apd qdā ē mai⁹. Opa. z p. Eſt ſubtil⁹ pſorta
tiuus. Deco. Vaporat qñ poniſ i cibo. Mē. capl.
Qñ ſit caputpurgiū ex muſco cū croco z pauca cāpbo
ra pſert ſoda fride: z ſolus ēt pp illd qd i ipſo ē d reſo
lutioē z ſtute: z ipſe pſortat cerebraū tēpaſū. Mē. oc.
Cōſortat oculū z ericcat humiditatez cuius z abſtergit
albuginē ſubtilem. Mē. anbe. z pec. Conſortat cor
z ſanat tremorē cordis z meliaſ ex ſollicitudinē. Aſci.
Eſt tyriaca venenoſum z proprie napelli.

C De maſtice. Cap. 465^m.

Maſtix qd ē. Ali⁹ ē romanus alb⁹: z ali⁹ ē naba
tbi ad nigredinē dclinas: z arbor qdē ei⁹ ē com
poſita ex aqueitate pauca z terreitate plima: z
ē ſubtilior z magis iuuāſ q olibanū. Elec. Melior
eſt ille

Secundo casu.

est ille q est albus magnus mundus. Et eius rectificatio est resolo ipsi: et dimissio in aceto paliqt dies de de ericac. *Fla.* Lals est et sicus i scro: et est mioris calefactiois et ericatiois qz olibanum: et in arboze qdez eius no e ifridatio: et calefactio uehemens: et in ipso e calefactio maior qz ea q est i arboze ei. *Opa. 7. p.* Est stipticus resolutiuus: et oes ptes ei: et arboris sue sunt stiptice. Et ei: qdez est copo ex suba aquea et tepida et suba terrea. Et radices ei: et cortici radici ei: ponunt loco achacie et benfistides: et loca ei: et silt succus folio ru ei. Et ex fructu qde ei: fit oleu uehemetis stipticitatis. *Galenus* at vi vide in oib: pti: eius cu stipticitate lenificatione: et silt sunt olera ei. *Flabathi* ro qui trahit ad nigredine stipticitas e mior: et ericatio e maior: et e magis puenies in eo qd nece e resoluti fortiter. Et totu qd i ipso e d stipticitate et lenificatione et ericatio e sine impedimento: et e subtile valde: et liqfac pp sua subtiliatione et lenificatione et calitate sua subtilez fleuma: et e cu b mioris acuitas et spissitudis qz reliq gumme. *Deco.* Donif i detificijs et i gomaris et fac possidere pulchritudine. *Apo. 7. bo.* *Lofert* pp illud qd in ipso e de stipticitate et lenificatione apatib: visceruz. Et nigr nabathi e puenies: et duritie: et itificijs: et nigr pferat apatib: formicalib: *Tul. 7. vl.* Prohibet succ: ei: et decoctio folioz ipsi: ambulatina et oleu arboris hui: pferat scabiei: ita q scabiei pecudiu et canuz. Et es fundit decoctio folioz et succ: sup vlcera: et gnat carne: et silt sup ossa fracta et restaurat. *De. ca.* Mastica: tio ipsi: et bilit flegma ex capite: et mndificat ipm: et silt collutio oris ex eo facta pfirmat gingiuas. *De. ocu.* Adheret eo pili iuerfati. *De. abe. 7. pe.* *Lofert* tussi et sputo sanguis et pprie decoctio radices ei: et corticis ei. *De. nu.* *Lofert* et stochu et epar et apit appetitu et stochu effie bonu et mouet eructuatione et liqfac flegma ei: et pferat apatib: stochi et epar statiz. *De. ex.* *Lofert* et epar et itestia: et pferat apatib: eoz: et decoctio radices ei: et corticis ipsi: pferat fluxui sanguis pferiora et dissinterie et rasure. Et silt ipsa folia fluxui sanguis inficis et oib: dolorib: matricis et cursui humiditaz ea rum malo et augmeto matricis et ani: et silt oleu arboris eius et seminis eius prouocat menstrua.

Mastix est gummi cuiusda spci laticis in sola insula chio vt fert nascens. *Hy. mastix* ingt genus est resine: q in modu gummi ab arbore manat que sinus d: nascit vo locis aspis et petros: cui alia est subuidis: alia subalida: vey optima est candidissima et plurida. *Plin. in lib. 12. ca. 18.* tres ponit species no veri mastices similes tamen mastici: verum in sola chio generari dicit. *Sim.*

De mu.

Cap. 466.

Qd e. Est frusta diuerse figure in colore agarici: et hz puluerē trabes ad stipticitate et amaritudinē: et boni odoris puges linguā: et e radiz plate: no eni admistrat de eo nisi radiz ei: et multiplicat i terra megdia. *Elec. De li.* e illud qd e albu magnu mndu. Et ipsi qd rectificatio e resolo ipsi: et dimissio ei: in aceto paliqt dies: deinde ericatio ipsi. *Fla.* Est calz et sicci i tertio et i ipso e hūiditas et nea no matura inflatiua. *Opa. 7. p.* Est subtile abstersiuu apituiu sile spice i vtrute: veruz ipz e fortioris calefactiois et stipticitatis, *Iustia iun.*

Tracta. II.

60

Lofert bibitu et linitu dolorib: iuncturaz. *De. capi.* *Fac* soda plim: vltus ei: et illud pp supfluitate hūiditatis ei: et gelate in ipso. *De. ex.* *Lofert* difficultati vltus ne bibitu et more epli suppositu: et silt dolorib: vesice et pstrictioi supfluitatu i ea: et puocat menstrua et pferat dolorib: matricis: ita q encatima in aq ei: et pferat doiori pūgitino ventris et rugitui et inflationi.

Qua men dicitur q est aubetum agreste et terciens tiniae: sicut feniculus et loquitur hic de radice.

De mezerion.

Cap. 467.

Ezerion qd e. Est lacticinii magnu qd e duo: m ru modoz. vnus eoz e magna hns folia subtilia. et alter e pua hns folia spissa: et b e sterlus amboz: et qd nigrū e: e pnciosuz. *Elec.* *De li.* mezerion e in q silt folia plima et filia folijs oliue et subtiliora. *Qd* vo folia pua hz q sunt crispa e malis: h qnqz malitia almezerion fragit cu resolute. *Fla.* Est calidū et sicci i qtro. *Opa. 7. p.* Est acutū mndificatiuuz excoziatiuuz et ei: acrimonia e uehemens. *Deco.* *Oes* spēs admistrant ad morpheā et ad albaras et ad letigines limite exteri: et qnqz admisceat ei sulphur i ipso. *Tul. 7. vl.* *Oes* spēs ei: admistrant ad ipctigines et vlcera sordida cu melle et eradicat cortices pp illud qd e in eis de suba resolutiua corrosiua: et similr ericant scabie. *De. ca.* Colluit os cu decoctioe ei: et ppe decoctione nigri et sedat dolor dentis. Et qnqz aliqd eis adheret cu pipere et frusto faul sup dete corrosiuz pp dolorem. *De. nu.* *Flocet* epari valde. *De. ex.* *Soluedo* edu cit aqua et pprie qd accipit humidum boia sui floris. *Eius* at acuitas fragit si ifundat in aceto: deinde ericet. Et ex eo qd e ifuso in potu sumunt sex aurei decocto i lib. j. et s. aque donec de ea remaneat medietas et quarta: et bibit et solone educit labricos et ascarides et pprie achinesit: et in decoctione calamenti mdtant. Et qnqz sumunt. 3. pti. de eo et posite in duob: vceis vnl dimittunt sic duob: mētib: deinde colant et post dimittunt duob: mētib: deinde dant in potu ad hydropisiz ad purgatione muliez que peperunt et cōferat: et eius decoctio cōfert difficultati vrine uehementi. Et dixerunt q ipm et solone educit meliaz et humores flegmaticos et pprie quādo miscetur cu duplo absinthij quātuz ipm est. Et qdaz eoz sunt q assumit de eo aur. cuz duplo ipsius de absinthio cōfecto: cu melle decocto et faciat ex eo collyria. Et opoztet quidez vt si sit ad soluenduz aquam citrinam admisceant ei alia solutiua q ipsam soluit. Et si querit vt eo soluantur melacolia fiat ex eo similiter et miscetur ei qd soluat melancollam. *Gene.* *Mezerion* bibitur cu vino ad morsum vniuz venenosorum: et est proprie nigrum venenum mortiferum. Et quando miscetur cum sauih et coniungit euz aqua et oleo interficit mures et canes et porcos. Et qd de eo interficit homines est pondus. 3. ij. interficit emz cum turbatione et vomitu et solutione.

Mezerion est lacticinii hns folia filia folijs oliue: et iocatur camela: semē ei: est coco guiduz. q hoc sit vey vide caplm de camela apud *Diascoridē* cu caplo de mezerion. apud *Auic.* et *Sera.* veruz *Jo. serapio* capitulo de hydropisiz dicit q mezerion e miradane: nescio vtrum voluit dicere medane: sed alia est. hanc inuenio ab antiquis aliapiados et elipium vocari. *Simon.*

h b 4

Gentilis

De maru.

Cap. 468^m

Maru qd est. Dicunt Indi qd est spes plures. Est eni qda spes eius que est boni odoris et est marmacoz et calidior et sicior. Et est spes alia que est minoris odoris: et de sumu se et est cala et lenis. Et tertia spes noiaf almaru albu que est teporata: et in ipsa est virtus lenificans. Et exi stimo qd illa in qua est virtus lenificans est lingua bo uis. Et alia spes que noiaf marum: et est calida et sic ca subtiliatua. Et est spes que noiaf merscebar: et est frigida fm qd dicit narratoz eius. **Ma.** Est calidu et sic cum in scdo: deinde diuersificat. **Op.** et **p.** Despe cies sunt rarificatiue subtiles resolutiue inflationum et flegmatis: aperitiue oppilonij vbi sunt. **De.** et **di** stillatur cum aqua lactis in aure dolofoam. Et mery scebar quide cofert soda calide: et relique spes almaru cofert soda frigide: sed qd de eo odorifex est facit so da pprie quando odorat super vini. **De.** et **nu.** Resol uit flegma ex stodo et pferi dolori stomachi et cofor tat ipm. **De.** et **ex.** Cofortat intestina et semen eius cuz frangitur confert rasure intestinorum et dissinterier si non frangitur solutione educit flegma.

De. et **nu.** Quicquid in plures distinguit spes: nam quatuor dicit ee marmacoz: similis et Stephanus iudeus affirmabat qd est maru: bunt: et qd Quicquid duo facit capla in hoc. s. qd maru igitur partem operationu eius cu distione sperum ipsius scribit. In alio vo capi culo qd igitur prassium coplet sermonem de virtutibz ipsius mar xime speciei note et vltimate: cui pprium nome attribuit. prassius. Causa autem huius potest esse: quia binominum ingentur. nam in littera min scriptu maru: et in littera fe. fraxiam nomie grecu vt potuit scribens. s. littera pro p. qua carent arabici. **Sim.**

De marmacora.

Cap. 469^m

Marmacora qd est. Nota est. Et flos qdem eius est cineritius ad duritie declinans et boni odo ris qd de eo est aromaticus. **Ma.** Ingt dila se. **Almarmacora** est calior maiorana et fortior: et est cala in tertio sicca in scdo. **Op.** et **p.** Est subtilis resolu tiua sedatiua vetositatu apina oppilonij: flegmati caz vbi sunt. **De.** et **cap.** Inebuat velociter cu ponit in vino et facit soda odorat: eius vltime: vez resoluti odorat: eius: et multitudo ipsius et declinatio sup em broca ipsius oes vapores et soda fridos: et est sic sceba in primo. **De.** et **nu.** Confortat stomachu et aperit op pilationes viscerum et ericeat humiditatem stomachi. **De.** et **ex.** Confortat intestina.

De. et **nu.** Marmacora vel marmacoz arabi. Ingt Sera. bederagie. i. turu ge. et marmacoz et melissa. na qd sequit fimo dia. e de millefo lio. in antiq trallatide. **Aut.** tn facit diuersa cap. et putat qd mirage est oimiu citratu cui odor et citri vt odor melisse et eiusdes vntu quare pter qd p altero poni pot. **Stepha.** marmaziu scripsit. **St.**

De mugath.

Cap. 470^m

Mugath quid est. Dixerunt quidam qd est vene granati syluestris: sed non est conueniens hoc qd dixerunt: quonia semen eius est conuenies coitui et mouet ipsum fortiter. **Ma.** Est calidum per ueniens ad tertium: et humidu in secundo. **Opera.** et **p.** Est cofortatiu mebroz. **Deco.** Est impinguatiu. Instra iunctu. Cofert cuz ex eo fit emplm torisoi fra ctur et attritioni lacertoz et dislocationi: et cofert pro dagre et spolino: et est bonu telabuch et duritie luctura rum. **De.** et **anbe.** et **pec.** Lenificatiuum est duritieruz

l. cu vms
pes offen
dit alium.

Super

que sunt in gutture et pulmone. **Adem.** et **pul.** **Abos** uet coitum et proprie semen eius.

Mugath in antiquo synonymus est radix gnati syluestris 3° lib. de macie renu et solida. **Aut.** redarguit dicetes qd est radix gnati syl uestris. et vt igrare qd eet. ego vo repi qd est radix gnati syluestri.

De merdesenz.

Cap. 471^m

Merdesenz qd est merdesenz et plubbi aduultu est et qnqz fit absqz pluboz puenit ad sumu rectificationis ipsi: aut qd decoqz i aceto aut vino puro: deinde adurit vice vna aut dua bus: aut adurit sup prunas et auferit ab eo qd sup ipm eleuat: aut decoquit cu aq et frumeto et cu ordeo donec findat: et remouet ab eo frumeti: et illa aq decoquit cu aq receti donec purificet: deinde submergit ab illa aq. **Fit** b de eo multoties: deinde mndificat cu sale multo ties sic scis et qnqz fit alio. **Ma.** Ingt **Sal.** Decline est ad exiccatione: et est bbi calefactiois et frigidationis. **Apd** alios vo e declue ad aliquatulu frigidis. **Et** il lud qd e ablutu e penultimo fridus. **Op.** et **p.** Est pstrictiu et exiccatiu et abstergit pariter cu stiptici tate et glutinatione: et subtiliat grossu et stipticitas et ab sterio ipsi: fit pne. **Et** ipz qde e ma emplor. **Aggre** gat eni medicias et fragit supfluitate resolonis et corro siois et stipticitas etia. **Deco.** Est odor corporis bo ni et a scellaz: et phibz rasura coraz et abstergit panu et cicatrices nigras et sanguine mortui et ppe illud qd e ablutu et delet vestigia variolarum et phibet sudorem. **Unl.** et **vl.** Creat carne in vlcereb p accis. **Sz** **Sal.** e ex eis q dicit qd ipm no mndificat et no soxidat et non gnat et no phit: et est ma emplor et pferit rasure intesti noz et rasure almagabin et coraz. **De.** et **ocu.** Illud qd est albu ablutu ponit i alcosol et abstergit oculu. **De.** et **pul.** Si bibat phibet vniat. **Et** multoties qde i re gide nra dant ipsuz in potu pp fluxum ventris et vice ra intestinor: et qnqz pncipit ipm in vasis aque et mi nuatur eius noemetur. **Vene.** Est perniciosum re tinens vniat et inflat ventrem: et duo emetoria et co stringit lingua et pfectat et stringit anbelum.

De merdesenz. i. l. ysbargitum.

De mescatramescir. i. diptamo.

Cap. 472^m

Mescatramescir qd est. Stipites siles alicebeles bra sicc ex qd no assumit in pncipio tibi sa por plurim neqz odor: deinde succedut amaritudo et acuitas. **Et** qsi pascit ipm pecudes fac emulge san guine: et excusat a calameto: imo e eo fort plin. **Et** est duaz spertu: quaz vna e mescatramescir: vez et altera est medosuz falsum et e i file: vez bz dispones bbi lo res disponibz illi. **Ma.** Est calz et siccu ad tertiu p uentes. **De.** et **abe.** et **pec.** Ipem extrahit bnditates vi scolas ex pectoris et pulmone. **De.** et **nu.** Syrupus eius pferit perturbationi et nauise. **De.** et **ex.** Proouocat men strua fortiter et vniat: ita qd facit mingere sanguine et extrahit setum bibitum et suffumigatum et suppositu: et eius syrupus proouocat sanguinem partus.

De. et **nu.** Mescatramescir ara. vel vt in arabico mescatramescirba e di ptamus: vt pz consideranti caplin eius apud **Aut.** cum cap. de di ptamo apud **Dial.** et **Sera.** apud arabes vo putatur pulegiu: apd **Aut.** in 5. cap. de descriptione tertia tyri. et **Luctamensis** inque est pulegiu: et oz esse diptamus: sicut dicit grecus: et legi sic in **Aut.** arabico iude: et etiam in alio arabico in ambobus sic: diptamus etiam

Secundo can.

enā est mescatramesciba. Apud Alii. sermo de pulegio z origano simul confusa sunt in cap. de calameto: sed apud Sera. diptamus est spēs origani: vel pulegi: z dicit ibi qd est mescatramescir. Si.

De mum.

Cap. 473^m.

Mum qd est. Mus puri ē parietes domo-
rū apū in qb⁹ faciut oua z pullos z adue-
nit in eis mel. Et mus qd nigrū ē: ē sordes
fenestrarū sozinfecaz. Flā. Est equale.

Opa. z pp. Est linitiuū z replet vlcera sorditie z bu-
meat p accidēs: qm̄ aglutinat z oppilat poros z est
mā emploz infrigidatiū z calefacientiū oīuz: z nō est
dubitatio: qm̄ in co sit maturatio puaz aliquatūlū res-
solutionis ex multitudine refolutionis mellis. Et in mum
qd ē nigro qd est sordes fenestrarū sozinfec⁹ est attras-
ctio vehemēs ex pfundo. Attrahit enī astellas q car-
ni isre sunt z spinas: z in ipso sunt subtilitas z mūdifi-
catio pauca z lenitas vltima. Aḡa. z bo. Lenit du-
ritiē apatū. Aul. z vl. Lenit elcaras z iplet vlcera
sorditie z nigrum exbit furculos z spinas. Instr. iun.
Lenit neruos. Mē. cap. Mum nigr. sul odoris for-
titudine facit sternutationē. Mē. ābe. z pec. Cōfert
asperitati pectoris linitū z deglutitiū pprie: z qm̄ qd cō-
tūf cū oleo violaceo z phibet lac coagulari in ma-
millis ablactatiū. Mē. exp. Bibunt de eo. r. rosetū
in qbusdā sorbitionib⁹ de milio z rizi ad vlcera itesti-
noz. Aene. Dicit q ipm̄ extrahit venena z pcnif
sup vulnera sagittarū venenosarū linita z nō nocēt.
Cūz apud Alios. est cera: verū cera arabice vocat ramacha. z
mum vt pz p Sera. est sordities qdā domoz apū: qd Aul. vocat
mum nigrū: z gre. vocat ppolis: vl cera ppolios vt supra in mel-
le est calidius cera z fortiter attrahitiū. Sim.

De magnete.

Cap. 474^m.

Magnetes qd ē. Est lapis q attrahit ferrū:
cū q adurū fit ematibites z virt⁹ ei⁹ est sic
virt⁹ illi⁹. Elcc. Melior est niger bibit⁹
rubedine pur⁹: in q nō est pmixtio. Opa.
z pp. Est absterfui⁹ mūdificatiū. Mē. exp. Dā i
potu ad bibitionem limature ferri cū retinet in vētre
scoria ferri. Ipsa enī extrahit ipsam z associat ei apud
eritū. Et dī q qm̄ in potu sumunt ex eo tres anulūlat
cū mellicato educit solone humore grossum malū.

De marchasita.

Cap. 475^m.

Marchasita quid est. Est plurium specierū: alia
enī est aurea z alia argētea z alia creta z alia
ferrea. Et omnis species simlat substantie cui
comparatur in colore suo: z ipse quidem nominat eaz
lapidē adestēti: scilicet lapidē luminis propter iua-
mentum quod visui affert. Flā. Calida est in secun-
do: sicca in tertio. Opa. z ppe. In ipsa est constri-
ctio z calefactio z maturatio z resolutio z absterfio z
est virtus eius fortis: verumtamen dum eius cōtritio
nō bene fit nō apparet eius iuamentū. Deco. Con-
fert quando linitur cum aceto super morpheam z ba-
ras z lentigines z resoluit humiditates contentas sub
cute z subtiliat capillos z crispat eos. Aposle. z bo.
Quādo permiscetur cū gūma pini confert apostema-
tibus duris z resoluit ea z ponitur in emplastris reso-
lutius pppter illud qd in ipsa est de resolutione z ma-
turatione. Aul. z vl. Cū gūma pini cōsolidat vlces

Tracta. II.

61

ra: z eradicat carnem augmentataz. Instr. iun. Re-
solut qd aggregatur in partib⁹ lacerti de materia si-
mili saniei. Mē. cap. Dicit q si suspendat super col-
lum infantis nō timebit. Mē. ocu. Abstergit oculū
z pfortat ipm̄ adusta z nō adusta.

De marchasita est duplex. f. argentea z aurea.

De magnesia.

Cap. 476^m.

Magnesia quid est. Est in dispositionibus mar-
chasite z est melior ea.

De maiorana.

Cap. 477^m.

Maiorana. Flā. Est calida z sicca in ter-
tio. Opa. z ppe. Est subtilis resolutiva
aperitiua cū fortitudine z virt⁹ olei ei⁹ est
calefactiva subtiliatiua acuta. Dec. Aḡ
cuis ponit in vētosis z ponit super mem-
brum post explectionē ventosationis. prohibet enī al-
bedinē que accidit a carassationib⁹ post ventosationē.
Et qd ex ea siccū est linit cū melle sup nigredinē san-
guinis z viriditate eius z pprie sub oculo. Aḡa. z bo.
Est episthima super apostemata flegmatica. Instr.
iun. Donitur in cerans z linitur super torsionē ner-
uoz z confert dolori inguinū: z similiter cūz melle ad
laxitudinē. Et oleū eius etiā est medicamen paralyfis
declinantis collum ad posteriora z relique paralyfi.
Mē. cap. Aperit oppilationes cerebri z cōfert emi-
grancee z sōda z humiditati z sōda melācholice z ven-
tositatibus grossis z dolori auris embrocata distilla-
ta z ponit in ipsa cottū infusus in oleo maiorane z cō-
fert oppilationi eius. Mē. nuf. Cōfert decoctio ei⁹
initio hydropisis. Mē. expul. Cōfert decoctio eius
difficultati vīne z dolori ventris pungitino z olcum
eius calefacit z subtiliat z cōfert coarctationi matris
eis deducenti ad pfocationem ipsius. Aene. Ex ea
cum aceto fit emplastrū ad pficturā scorpionis.

De maiorana sanfucus: quidam amaraçuz dixerunt: arabice mer-
zenus vocatur. Sim.

De mūmia.

Cap. 478^m.

Mūmia qd est. Ipsa ē in virtute piscis z aspal-
m ti cōmixtoz z maturis vtrozūq: verūti est vl-
tima z amplū est ei⁹ iuamētū. Flā. Est cali-
da in secdo. Opa. z pprie. Est subtilis z resolutiva.
Aḡa. z bo. Cōfert apatibus flegmaticis. Instr. iun.
Est bona dolorib⁹ desiccationis z fracture z casus z
pensionis z paralyfi z torture bibita z cū cōpressionē
iuncta. Mē. cap. Cōfert emigrancee z sōda frigide z
epilepsie z vertigini z fit caput purgiū ex ea fm quāti-
tate vnius grani cū aqua maiorane: z in aure ponitur
dolorosaz vniū grani cū sambacino: z ad fluxū saniei
ex aure ponit de ea qm̄ est vniū grani ordei cū oleo
rosaceo z aqua agresti cū lycinio: z ad gravitatez lin-
gue kirat vnum cum decoctione origani perfici: z ad
galeatam passionem z ad sōdā antiquā grani vnum
cum grano vno castorei cum oleo de ben factio caput
purgio. Mē. anhe. z pec. Prohibet sputum sangui-
nis ex pulmone. Sit qd de eo in potu sumit quantū
sunt tria grana ordei in vino cōmuni. Et iam quidem
experta est kirat ad pfocationes cum orymelle. Et
ad dolorem gutturis kirat cum rob de moris aut de

Gentilis

decoctione lenticule. Et ad tussim tafugi cū aq̄ iuluba rū z aq̄ ordei z sebesten trib⁹ dieb⁹ p̄tinuis cū est ieiunus. Et ad tremorez cordis kirat cum aqua cymini z ameos z carui. **Mē. nūf.** Et ad v̄bilitatē stōchi ke rates cū aq̄ cymini z ameos z carui. Et silt ad nauſcā ſtaticā z ad caſum ſup pectus z ſtōchū z epar kirat cū duob⁹ danich de luto armeno z danich vno croci in aq̄ ſolatri aut caſſiſtule. Et ad ſingultū grauiū vnuz cū ſcoctōe ſemis apij. Et doloze ſplenis kirat cū aq̄ zucchari. **Mē. exp.** Eſt bōa ad vlcera q̄ ſi i ſoramie vge z vſica z bibiſ de ea q̄ſtias kirat cū lacte: z ſi ali qd de ea miſceat cū ſaria z ſuppōiſ p̄fert paucitati to lcratie ad retētiōē v̄ſic. **Uene.** Et ad venena duo grana cū t̄ coctōe baſcer aniudē: z ad ſcorpionē kirat cū v̄io puro z ad pūcturā ei⁹ kirat cū butyro vaccino. **Uenia** eſt ſanguis congelatus in ore mortuorum: adiuuentus in ſepulchris: z conſtat ex ſubſtantia ipſorum cadauerū: z mixtura condimentoꝝ quibus condiebantur ſue myrra z aloē ſue quibuscunq̄ alijs nobis ignotis.

De myrra.

Cap. 479^m.

Myrra qd ē. Eſt gūma currēs ſup arborē ia meni q̄ dimittit dōec p̄geleſ deide colligiſ ſiē galbanū z oppoponaci i terra niſa. Et ei⁹ qdē alia eſt parua z alia eſt adulterata. **Elec.** Melior eſt illa que ad albedinē declinat z r̄n bedinē nō cōmixta ligno z cui⁹ arbor eſt boni odoris. **Qñq̄** v̄o adulterat cū quodā lacticio p̄nitioſo z ſit ipſa p̄nitioſa. Et b̄ qdē lacticiuū noiaſ alcerſus z eſt arbor p̄nitioſa. **Alā.** Eſt cala z ſicca i ſcōbo. **Opa. z pp̄.** Eſt apitiua reſolutiua v̄etoſitati z in ipſa ſūt ſtipticitas z adberētia z lenificatio: z ei⁹ ſum⁹ ē pueniēs ei cui ipſa puenit: ſi ē vebemētioꝝ exiccatis ſubtilis abſq̄ moꝝdicatōe z ē in bōgeneſitate ſumi olibani z poniſ i medicis magnis pp̄ multitudinē ſui iunamēti z p̄hibet putrefactionē: ita q̄ ipſa retinet mortuū z p̄ſeruat ip̄z ab alteratōe z fetore z eſbit ſupſultates cru das. **Illa** v̄o q̄ aſportat b̄ clita ē vebemētioꝝ caleſa etōis z maturatōis z lenificatōis. **Deco.** Qñ miſceſ cū oleo myrtio z laudano iunat ad p̄ſortādū capillos z ad iſpiſſanduz eos z abſtergit veſtigia vlcerū: z oris odorē bonū efficit qñ in ip̄o retinet: z remouet fetore oris z illiniſ p̄mixta cū v̄io z alumie ſup aſcellas z remouet fetore eaz z p̄mixta cū mellez caſiali. illiniſ ſup v̄rucas. **Alā. z bo.** Cōfert apatib⁹ ſtaticis. **Uul. z vl.** Cōſolidat z coopit oſſa nuda z admiſtraſ cū ace to ſup ipetiginē z ſanat vulnera putrefacta. **Mē. iun.** Ip̄a p̄mixta cū carne oſtracoꝝ illiniſ ſup cartilagiēs leſas ſiē eſt auris z reliq̄. **Mē. cap.** Inq̄t Baſ. odor myrrē ſanis facit ſoda nedū patiētib⁹ ſoda z ip̄a eſt ex medicis pp̄ijs memithez opio z caſtoꝝeo q̄ p̄ferūt cō tuſiōi auris: fac ſcothomiā z ſoniniū z colluiſ ex ea os cū v̄io z oſo z p̄ſtmat dētes valde z p̄ſortat eos z p̄hibet coꝝroſionē eoz z p̄ſtrigit eos z remouet hūidi tatē eoz z ſpargiſ ſup vlcera capiſ z exiccāt ea z admi niſtraſ cū caſtoꝝeo z memithe z opio ad vlcera auris doloꝝe z ad ſaniē. Et liniuſ ex ea nares ābe ad flu rus antiq̄s z p̄ſtrigit eos. Et qñq̄ ſit caputpurgiū cū pōdere danich de ea z mūdificat cerebrū. **Mē. ocu.**

Super

Abſtergit veſtigia vlcerū in oculo z iplet vlcera ei⁹ z abſtergit albuginē ip̄i⁹ z p̄fert aſpitati palpebraz z re ſoluit ſaniē i oculo abſq̄ moꝝdicatōe. Et qñq̄ reſol uit aq̄ i p̄ncipio ſui d̄ſceſus cū ē ſubtilis: q̄ aut ſortior ē i alcoſol ē illa que ē adulterata cū lacticio. **Mē. anbe. z pec. Eſt bōa tuſſi ātiq̄ hūide z aſmati z ābeli tui dilatatōis z doloꝝib⁹ lateris: z clarificat vocē z to tū illō pp̄ ſuā abſterſionē ſubtilē abſq̄ aſpitati: z pōſ ſub lingua z trāſglutiſ aq̄ eius ad aſperitatē gutturis. **Mē. nūf.** Cōfert myrra pura molliſicatōi ſtōchiz aq̄ citrie z iſlatōi i ſtōcho. **Mē. exp.** Prouocat mēſtrua z p̄pe chlyſterizata cū aq̄ ruthe z aq̄ abſinthij aut aq̄ lupinoꝝ z eſbit ſetū z v̄mes z aſcarides pp̄ ſuā ama ritudinē z lenit coarctatōē oris m̄ſicio: z ſumif i po tu q̄ſtias ſabe de ea ad vlcera iſteſtinoꝝ z raſurā z ſo lutionē. **Feb.** Faba d̄ ea accepta cū pipe z aq̄ ad ini tiſ rigoris p̄hibet ip̄z. **Uene.** Daſ ad bibedū ad pū cturas ſcorpioniū cū v̄io. **Pernu.** Loco ei⁹ poniſ mediētas pōderis ſut de pipe nigro ſz q̄ d̄: ſi n̄ bil ē. **Myrra** latine arabi. ler vel mura: gre. ſmirā v̄ſachātus. **Sera. li. aggre. cap.** hoc aucto. **Dia.** Myrra eſt gūmi arboris que naſcit in terris arabū ſimilis arbori que d̄ in greco ſpina babilonica: naſt ſunt ſciſſure in ligno arboris v̄nde egrediſ gūmi qd emanat cadens ſuper ſextoria que ſtemunt ſub arborē zc. **Sim.****

Cap. 480^m.

Mura qd ē. Eſt fruct⁹ q̄ arboris cōcediſ cū tū ſit vebemēs p̄ſticitat⁹ i ip̄o z ſupſua. **Opa. z p.** In ip̄o ē ſtpticitas z exiccatio. **Uul. z vl.** Qd d̄ coꝝtice ei⁹ aduſti ē cū aq̄ ſi ſcabie vlcerō ſaz pōſ. Et ip̄a p̄it⁹ tāta ſtpticitat⁹ vebemētia p̄ſer uat ē q̄ fruct⁹ ei⁹ p̄ſolidat vulnera q̄ſſa. **Ueſi.** Si ſuc cus almurā cū v̄io bibat aut ex eo fiat epl⁹ p̄fert moꝝ ſui vipe. Et d̄ q̄ ſeratura ligni ei⁹ interficiſ qñ bibiſ.

De memithe.

Cap. 481^m.

Emithe qd eſt. Eſt ſiſe glādi⁹ citrini coloris ad nigredinē declinās facile fragibile z in ip̄o ē amaritudo z ſuba aquea z terrea z friditas aqua nō ē vebemēs: ſi ſiē lacunaz z ei⁹ p̄n⁹ ē herba q̄ ē i mēbi ge z i littoꝝib⁹ ſceni z ē māiſeſti odoris z amari ſaporis z crocei ſucci. **Alā.** Eſt frida z ſicca i p̄. **Opa. z pp̄.** Stipticitatē bz multā. **Alā. z bo.** Cōfert apatib⁹ ca lidis q̄ſſis z ſanat heriſpila nō ſortē magnā i coꝝpib⁹ duris: nō puā i coꝝpib⁹ teneris: qñ i eis ē ſupflue exic catōis. **Mē. ocu.** Cōfert i medicis obſthalmie i p̄n⁹. **Memithe** eſt herba de qua ſit ſiſe memithe qd ponit **Ueſi** que vocatur in libris de greco tranſlatis glantuz. In quo z apud **Diaſ. cap.** de glaucio: eſt inquit ſuccus herbe eiusdē nominis: eſt enim herba ſimillima papaueri coꝝmuto: vt **Dia. cap.** de micōe ratidee: z p̄pter hoc multi errātes pro memithe vtunt. **Sim.**

De mabalep.

Cap. 482^m.

Mabalep. **Ele.** Melior ē q̄ ē albi coloris pur⁹. **Alā.** Eſt calis i p̄ z nō ē vebemētis ſiccitatis. **Opa. z pp̄.** Eſt abſterſiu⁹ ſubtilis reſolutiu⁹ ſedatiu⁹ doloꝝ. **Inſtr. iun.** Eſt bon⁹ doloꝝib⁹ q̄ ſunt i alijs z doꝝſo. **Mē. anbe. z pec.** Cōfert ſyncopi bibiſ cū aq̄ mell. **Mē. ex.** Cōfert colicēz lapidi i renib⁹ z vſica. **Mabalep** eſt ceraſum ſylueſtre apud **Serapionem.**

De magra.

Cap. 483^m.

Agra. **Elec.** Melior eſt mūda z que creſcit z augmētāſ i aq̄. **Alā.** Eſt frida in p̄: ſicca in

scdo. Opa. 7 pp. In ipsa est glutinatio 7 stipticitas. Mē. nuf. Cōfert dolorib⁹ ep̄is. Mē. ex. Est fortior in p̄stictioe vētris q̄ lutū sigillatū 7 iterficat vermes. C. Magra est spēs chimolee: dī magra arabice synopida terra rubea q̄ carpētari ligna signāt. marga dicit tñ greci. Sim.

C. De mebenbetbene. Cap. 484^m.

Mebēbetbene qd ē. Est illd qd dī granū re gū 7 arbor ei⁹ noiaf i terra nra a subet 7 folia ei⁹ sūt sūta pici i lōgitudie vni⁹ digiti 7 fruct⁹ ē sūlis auellane maior: 7 qñqz est minor 7 bz i flore cuiusqz fructus tria grana nigra. Nā. Est cala 7 sicca i tertio. Instr. iū. Sua solone p̄fert dolorib⁹ iuncturaz 7 podagre. Mē. nuf. Cōfert hydropisī 7 facit vomere fortiter 7 neqz puenit sc̄cho. Mē. expul. Soluit sic lacticinia 7 decoquunt folia ei⁹ i iure galli t̄repeiti 7 p̄fert colicē 7 puocat: 7 qñ ex granis ei⁹ sumunt. vij. grana aut. vi. 7 sūt pillē aut bibul: ita q̄ ide nō sūt pillē: deide postea potat aq̄ frida solutione educit cholera 7 flegma. Et sepe qd ē sumunt in potu d̄ bis. r. grana ex suis granis 7. xx. grana ex suis granis pnis. Cūqz volūtas adest vt sit solo ei⁹ magis ad sumū pueniēs sit bona ei⁹ masticatio. Et qñ ē volūtas vt sit ei⁹ solo leuior deglutiat cū sua dispōne.

C. De maroth. Cap. 485^m.

M. Maroth qd est. Est radix aniudē 7 ē min⁹ asa in vīte 7 iuuamto. Et iā qd ē dcm ē i ca. aniudē. Mō qd opz pmutari ad moxoth. Opa. 7 p. Est lentificatua maturatua. Mē. nuf. In ipsa ē difficultas digōis 7 nocet sc̄cho nisi sit frida: qñ tē p̄fortat ipsa. C. Maroth fm Alii. est radix aniudē: ergo est radix filij: 7 est radix herbe de qua fit asa fetida.

C. De mescim. Cap. 486^m.

Mescim qd est. Est silis in oī re albotin triā gulate forme ad citrinitatē declinās boni odoris. Arboris ei⁹ alia est domestica tria bñs folia: 7 alia est syluestris 7 egyptiaca 7 ex ea fit panis 7 videt q̄ sit ipsa albarba. Nā. Domestica est tēperata 7 syluestris est in sc̄bo in calitate 7 siccitate. Opa. 7 pp. Domestica que bz tria folia est fortis ericcatua parīper: 7 syluestris est fortior.

C. De melguab. Cap. 487^m.

M. Elguab qd ē. Est medicīa d̄ sceni cogscit illic B noie 7 est lignū sicut nodi p̄ctati 7 est declinē ad nigredinē parīper. Instr. iū. Alii. j. 3 eo cū mellicrato acceptus p̄fert attritioni lacertoz.

C. De muredascon. Cap. 488^m.

M. Muredascon qd est. Est flos 7 stiptes subtilis frāgibiles bz: ad cineritatē 7 citrinitatē declinās. Et ei⁹ d̄r ē sic bedeoard apd q̄dā: 7 est de eo q̄ ē vebemētī declinūs ad albedinē: 7 est de eo q̄ magis est declinūs ad citrinitatē. Ingt fili⁹ Melaugue est sic bedeoard 7 dixit q̄ est myrē syluestris: 7 dixerūt aliq̄ q̄ est spēs romana. Et dixit Alcazi est i vīte absinthij romani 7 vebemētī stiptic⁹. Nā. Est cal⁹ 7 sic⁹ in sc̄bo. Mē. cap. Cōfert ad soda 7 hūiditates in cerebro. Mē. nuf. Cōfortat sc̄chū 7 epar p̄fert 7 casui sup viscera. Mē. exp. Supponit ad vermes ani.

C. Muredascon apud Alios. sic scribitur: sed in arabico muredascon scribitur: quid sit nescio. apud halya. vō in secundo pro-

ctice muredascon inter herbas describitur. Sim.

C. De melba. Cap. 489^m.

Melba quid est. Est sicut rānus 7 folia eius iunt sicut folia oliue 7 latiora 7 comedunt sicut olera. Opa. 7 p. In ipso sūt falfedo 7 stipticitas 7 hūiditas cruda iflat. Mē. abe. 7 pē. Alii. cū mellicrato exuberare fac lac. Mē. nuf. Alii. cū mellicrato sedat dolorē vētris p̄gitiuū. C. Melba arabice est id quod dias. alunus vocat: 7 est fruter nascens iuxta hortos: sicut rānus. Sal. in libro de simplici medicina in. 6. caplo. 22. vocat almalbe. Sim.

C. De memirem. Cap. 490^m.

M. Emirē qd est. Est lignū sic nodi declinās ad nigredinē i q̄ ē reflectio pua 7 ē calius q̄ vene t̄ctoz. Nā. Est calm 7 siccū i fine sc̄di. Opa. 7 p̄pē. Est abstersiuū mūdificatiuū. Deco. Abstergit albedinē vnguiū. Mē. cap. Eius succ⁹ c̄bit hūmiditatē grossaz ex capite 7 mūdificat supfluitates cerebri 7 radix ei⁹ p̄fert dolori dētū. Mē. ocu. Mūdificat albuginē in oculo 7 acuit vīsz cū ex eo fit alcosol 7 abstergit hūmiditatē grossam 7 pprie succ⁹ eius. Mē. nuf. Radix eius confert icteritie. Mē. expl. Cōfert dolori ventris p̄gitiuū 7 in ipso est puocatio.

C. Memirē ara. apd Alii. ē celidonia: si p̄siderant diligētē caplm de memirē 7 caplm de cantin cū caplo de celidonia. maiori 7 mī noria p̄d dia. 7 Sera. videbit q̄ vtroqz opōnes cōmiserit Alcazi d̄ ca. d̄ collyrys ad cicatrices. collyriū d̄ memirā scribit. Si.

C. De mebezeberegi. Cap. 491^m.

M. Ebezeberegi qd ē. Est arbor sic arbor sc̄bz veritū ē lōgior: i cui⁹ ē colore cineritas ad citrinitatē declinās. Quidā vō hoies nūerauerūt ipsaz iter lacticinia. Nā. Calida est i tertio: sicca in eodē. Opa. 7 pp. Qñ de ea aliqd p̄c̄it in gurgitē iebriat p̄fces 7 eleuat eos. Instr. iū. Confert podagre 7 dolori sc̄ie 7 iuncturaz 7 dozi 7 anche 7 destruit v̄tositates qñ ponit in medicinis solutiuis. Mē. expl. Solutione educit humores grossos 7 flegma.

C. Mebezeberegi arabi. est vnum de lacticinis: sed in arabico est mebezarag. Sim.

C. De meisce. Cap. 492^m.

M. Eiske qd est. Est primus sube fabarū. Et melior: horarū vsus ei⁹ est estas. Nā. Est tēperatus in hūmiditate 7 siccitate: ille qui est excoctat⁹ est tēperatus: 7 nō excoctatus ad siccitatē declinat: qñ in cortice eius est ponticitas. Opa. 7 p̄pē. Nō inest ei inflatio fabarū quāuis sit in ipso inflatio q̄dā: imo est in ipso minor q̄ in cis: 7 nō est abstersio fabarū in ipso 7 neqz est in ipso frigus lēticule: 7 quādo cū eo ponit pap cartami rectificat eo. Instr. iū. Est emplastrū iuuatiuū ad dolorē mēbzoz pprie cū vino vne 7 vino decocto cū croco 7 super p̄tusionē 7 intrinsecā carnis rupturā. Mē. nuf. Chimus eius est laudabilis 7 pprie excoctati 7 nō est in ipso tarditas de scensionis fabarū. Et qñ decoquit cū oleo amigdalino dulci est laudabilioris humoris. Mē. ex. Quādo decoquit in aqua post aquam in qua decoctus est expulsaz ab eo strigit nām pprie cū sit acetosa cū granis granati 7 sumach: 7 in ipso est nocumentū coitus fm q̄ dixerunt quidam.

C. Meisce sed in arabico est mes: 7 est id qd vocat ab Isaac in dī

Bentilis

eris particularibus robilia. piderati caplin veriusq. appebit sic esse: verum apud Alina. sunt diuersa: nam caplin eiusde mes concordat cu hoc caplo z cu3 caplo de robilijs Isaac: sed aliud facit caplin de robilijs qd non concordat cum eis: z ista diuersitas est propter nomina imposita a translatoribus latina. Sim.

C De mana.

Cap. 493^m.

Manna qd est. Est ois ros cadens sup lapides aut arborē z fit dulcis z coagulaf sicut mel z epiceaf sicut gūma quēadmodū tereniabi z acerachost z mel asportatū de terra cusu rā syluestri. Et nos qdē iā dixim⁹ vniūqz in suo capitulo. Et ipm assumit de nā ei⁹ sup qd cadit virtutē z adiungit illā ad id qd erigit lenitas z dulcedo sui.

CManna est ros cadēs super lapides z plātas: z bz plures spēs z denominatū est tereniabin z xracost z zuecharū baoro: est de spēs ei⁹: z vt ait Zul. māna diuersificat fm diuersitatē rez sup quas cadit recipiens ab eis diuersas virtutes: apud nos in duas diuidit spēs: vna quarū est granulosa nō cōiunctis granulis: alia cōglobata que magis videt artificio sophistica ex zuecharo cocto z folijs sene quoy frustula imixta vidēt saporez scene ostēdit. māna fm veritate est nutriti generis indeclinabile. Sim.

C De mulubia.

Cap. 494^m.

Mulubia quid est. Est maluar nos qdē per scrutabimur ei⁹ rememoratiōē in capitulis de k. Aā. Frida est in pmo: humida in secūdo. Mē. nuf. Aperit oppilationē epatis.

C De musa.

Cap. 495^m.

Musa qd ē. Aō ē. Opa. z ppe. Nutrit velocitē z lenificatiua: z multitudine ei⁹ gñat oppilones z addit in cholā z flate fz cōplexionē. Mē. abe. z pe. Cōfert aduultioi gutturis z pectoris. Mē. nuf. Stomacho pueniēs est: z multitudine ei⁹ stōcho est grauis valde. Et oz qdē vt sumat post ipaz calefact⁹ oxymel cū seminib⁹ z iūridat⁹ mel. Mē. expi. Augmentū efficit in spermate z puenit renib⁹ z puocat vrinā.

CMusa est pomum paradisi: als mellicratū: z est fructus in quo peccauit primus parens. Sim.

C De medulla.

Cap. 496^m.

Medulla. Elec. Cōueniētior est medulla vitu loz z cerui: deide tauri z postea capraz deide ouis. Et medulle qdē bircoz cū testiculis z taurozuz ppe nō castratoz ē magis sicca. Et medulla extremi tatū ē magis piguis. Opa. z pp. Est calefactiua lenitiua absterfua mlti nutriti si digeraf. Aā. z bo. Est bona duritiebz z lapidositati qē sic medulla vitu loz z cerui nō sic medulla bircoz syluestriū bircoz: il loz cni sicca est z neqz est bonū in ea. Mē. nuf. Cōturbat stōchū z delet appetitū z opz vt comedaf cum piperib⁹ z seminib⁹. Mē. exp. Supponit ex medullis laudabilib⁹ pessarium in matrice z confert duritiē eius. Vene. Dicitur q linimentum ex ea z pprie ex medulla cerui fugat vermes venenosos.

CMedulla latine arabice dī lochalca. Diasco. cap. de medulla. Medulla ois recēs sine sale mollitiue atqz mirifice virtutis est. Inueterata vō sine sale reconstitutiua efficit laxādo: vey melior est ceruina: scō vitulina: tertio taurina: qrtio caprina: quinto veruecina: verū medulle autūno colligende sunt: qz reliqz tēporibus mixte sunt sanguini: z in eo tpe ossa fragilia sunt: z tūc demū medullas eximere debes cū tu ipse osse fracto eas eximeris zē. Si.

C De muri.

Cap. 497^m.

Muri. Aā. Est calz z sicci pueniēs ad tertiū. Filius Mesague inqt. Ex piscib⁹ factū ē mino ris calitatis z siccitatis qz qd ex ordeo: s ego illud nō

Super

credo. Opa. z ppe. Abstergit humores grossos z lenit z epiceat z in ipso ē stipticitas z mūdificatio flatis. Deco. Ois odorē bonū efficit. Zul. z vl. Est bonū vlcerebz putridis: z factū ex piscib⁹ z carnib⁹ salitis phibet ambulationē fraudulētis. Instr. iū. Cōfert dolori anche z sciaticae. Mē. ocu. Fit ex eo alcosol in pncipio variolaz z phibet botho: ab oculo. Mē. nuf. Cōfert ad humiditatē stōchi z abstergit humilitates a viscerib⁹. Mē. exp. Donit in enemate co lice z enemate mūdificationis vlcerū abrasionis pro prie. Vene. Cōfert morfui canis rabiosi.

CMuri ara. vel almuri est liquor salis quo multi p salsamento vtunt: z est duoy modoy: vniū qd sit ex pisciculis salis: cui⁹ cōfectionem scripsit Plin. iunior in lib. 31. cap. 8. aliud ex farina ordei z false facto pane: cuius cōfectio simplex inuenit in 19. Azara. z est aptum etiam in enematisbus cysterioz zē. Sim.

C De masal.

Cap. 498^m.

Masal. Opa. z p. Est malū habētis meliaz valde. Et qñ decoqz cū carne pigui rectificaf pariter. Mē. nuf. Est nocitiunz stomacho. Mē. expul. Nocitiunū est ano.

CMasal arabice cib⁹ q fit ex lacte acetoso z farina ordei instantib⁹ vel ipm lac acetosum vt apud Aliman. in cap. de diabete. Sim.

C De mentha.

Cap. 499^m.

Enthba. Aā. Calida z sicca in scō z in ipso est humiditas supflua. Opa. z ppe. In ipsa est virt⁹ calefactiua stiptica phibēs z est subtilioris sube olerū que comedunt. Lūqz frustra ipm⁹ in lacte dimittunt nō calefac. Et cū bibif ex ea ei⁹ succ⁹ cū aceto abscondit cursum sanguis ab iterionib⁹. Aā. z bo. Fit ex ea cū saulich ēplm ad dubellet. Et ipa qdē nō est sills mēastro qm in mēastro nō est pōticitas z sunt in ipso resolo z calefactio z epiceatio supflua ipedies. Mē. cap. Ex ea fit emplm frōti ad foda z ppe cū saulich d ordeo: z fricaf cū illo aspitaz lique z remouet: z syrup⁹ ei⁹ mīfcef cū mellicrato z distillaf in aure dolorosaz. Mē. abe. z pec. Prohibet fluxū sanguis z spurtū ei⁹ z coagulationē lactis in mamillis moze emplastri supposita z sedat eoz apata. Mē. nuf. Cōfortat stōchū z calefacit ipm⁹ sedat singultū z digerit z phibet vomitū flaticū z sanguinē z ofert icteritiē z ppe syrup⁹ ei⁹. Mē. exp. Adiuuat ad coitū pp ista tionē q est in ipa z bñiditatē hortulanā q nō ē i mēastro z oppilat vasa spmaz z iterficat vmes: z qñ supponit an horā coit⁹ phibet ipregnationē. Et qñ bibunt de ea frustra cū granis granaz sedat colicā passionem. Vene. Cōfert morfui canis rabiosi z ē ppa ad illud.

CMentha apud Dia. vocaf ediosmū: duas facit ei⁹ spēs: vna est hortiuā: z altera agrestris: cui⁹ folia asperiora z maiora buumosa inutilis ad curā hominū zē. z dicit Aristo. pblematū. zz. pblemate dicit q est frigida z sicca qz infrigidat. Sim.

C De melle.

Cap. 500^m.

Mel qd est. Mel est ros occultus cadēs sup flores z sup reliqz qd colligūt est apes z vapor qui eleuat z puertit z maturaf in aure z puertit z ingrossaf in nocte: z mel factum cadit: z qñqz cadit mel sicut est circa caferā: diuersificaf aut fm ea sup que cadit q sunt arbor z lapis z māsētū ipm⁹ colligūt hoies. Qd vō occultū ē colligūt apes: z existimo q apm labor in ipso aliqz bz ipressionē que qdē ipz nō colligūt nisi vt

eo nutrant et ipm reponant. Et mellis est genus acre venenosum. Elec. Mel? mel est illud qd e vere dulcedinis boni odoris declinat ad acredine et ad rube dine: et qd est vt palea in colore qd no est subtile et viscosum qd no abscondit: et meli? est vernale: deide estiuu: hyemale aut est malum. Fla. Mel apu e calin et siccu in scdo. Mel tabarzet et de canis est calin in p: h no e siccu et pot e vt sit humidu in p. Opa. et ppe. Virtus ei? est absterfua apitua ouificioz venaru: resolutiua humiditatu: et expellit humiditates ex pfundo corpis et phibet putrefactione et corruptione carnis. Deco. Limetu factu ex eo phibet pediculos et ledines et iterfici abos. Et cu costo e limetu pmo pprie antiquu: et mel cu sale est puenies vestigijs pusionis meloge nics. Tul. et vl. Mndificat vulnera forrida pfuda et qd coctu est donec igrossat facit adberere vlcera recetia: et qn coquit cu aceto sanat ipetigine. Me. cap. Admifcet ei falgema et distillat tepidu in aure et mndificat ea et ericcat ea et pfortat auditu et olfactus: eius qd est acre et venenosum aufert rone: quo g ei? comestio. Me. ocu. Mel abstergit tenebrositatem visus. Me. abe. et pec. Tager cu ipso palatu et gargarismu facit sanat pfocatione et abas amigdalas. Me. nuf. Aqua mellis pfortat stochuz et facit appetere cibum. Me. exp. Mel canaru lenit ventrem et mel tabarzet. Et mel cui? spuma no est eiecta inflat et soluit ventre: et si auferat spuma ipsius minozat illud. Et decoctum no mouet ventre: imo qn q stringit flegmaticos et nutrit plurimu et decoctu cu aq puocat vma plm. Et di co q mel et ei? aq si inuenerint pparatione cibi vt penetret stringit: et si dederint motu et paucitate pparationis cibi ad penetradu soluit. Vene. Si bibatur mel calefactu cu oleo ro. pferit moriut verminum venenosoz et ei qui bibit opiu: deglutitio ipi? est cura moriut canis rabiosi. Et radici fungi perneccatis et illis qd est decoctu cofert venenis: et qui per ipsum vomit sanatur. Et mel acre cui? odor facit sitire et ipsius comestio facit possidere ablatione rationis subito et sudorem frigidum: et eius cura est comestio piscis saliti et bibere aquam mellis et vomere cum eo.

Et Mel apud antiquos in vsu fuit plus q apud modernos: moderni vo magis zucharo vtunt in cofectionib: repera dis q antiq: et videt q antiq grecor no habuerunt notitia zuchari canay: vt vt apd Sera. describit zuchay aucto. Dia. f. mane spem iura sup canas: qua dicit spem mellis: no illud zuchay qd ex succo canay fit. Qd aut antiq vsus zuchari huius no habuerunt pz et q cofectiones antiq antidotary oes cu melle tepari iubentur. Bal. et acuitate mellis reprimere docet per decoctione cu multa aqua: vt in libro 3. de alimētis. cap. 38. et in libro de pparatione medicinarz Albucaziz auctoritate ipsius e ti mel cane apd Aut. et. Sim.

C De mure.

Cap. 301^m.

Mus. Deco. Sanguis eius eradicat verrucas. Et stercus muris sup alopicia pferit et pprie linitu cu cepe et pprie illud qd est adustu. Me. cap. Qn assat et siccat et dat ad comedendu isanti abscondit fluxu saluie ab ore ei?. Me. exp. Si bibat stercus muris cu ture et aq mellis frangit lapide. Et si supponat collyriu eius soluit ventre pueri: et qn decoquit cu aq et sedet in ea qui difficultate patit vrine cofert ei. Vene. Couenerut homines in hoc q qn fin

ait et ponit super pcurat scorpionis sanat ea. Et Mus oib? notus est. Dia. cap. simus vulturis. stercus muris tri tum et ymblico infantum impositum ventrem expont.

C De moris.

Cap. 302^m.

Mori qd est. Mori sunt due spes. Una cap e alfiriedu qd est dulce et currit fm semita sic in maturatioe: g est steriozis nutrimeti et mlo nozis et siccozis et magis dstrues sanguine et deterius stochbo. Reliqs vo sic? dispones bz: est tñ inferius ea. Amay aut qd noiaf mori d sceni sit nūc illis de q plm loquimur. Qd igit imaturu est cu ericcatur stat loco su mach. Fla. Dulce e calin et humidu: et acetosus alfe mi e ad friditate et humiditate decliue. Opa. et pp. In ipso est stipticitas et ifridatio. Et succ? mori est stiptic? et ppe qn decoq in vase ereo et phibet fluxu mseruz ad mebrat qd imaturu e ppe: et imaturu e sic sumach. Deco. Qn coquunt folia ei? et folia vitis et folia fic nigre cu aqua pluuie denigrant capillos. Apsa. et vo. Acetosus retinet apa oris et gutturis: et folia ei? sit vlt ma ad signantia et pfocatione. Tul. et vl. Qd acetosum est pferit vlcerib? fraudulētis. f. siccu ipi? et succus ei?. Me. cap. Rob eius acetosum est pferit bothoz oris. Et decoctio radices ei? mollificationi dentiu. Et collutio oris ex succo folioz acetosi et decoctio radices ei? est bona deti doloroso. Me. nuf. Mor est malū stochbo: corripit eni in eo pprie alfiriedu: et cu non corripit in stochbo alfiriedu velociter no nocet. Et opz quide vt comedant oes spes eius ante cibū et reci piant in stochbo in quo non sit corruptio. Illud vo de sceni nocet stochbo cholico et no e i ipso d malapuentia stochbo qd e i firiedu: quauis sit in ipso malitia: et no est nausea in ipso: et nutrimetu eius est paruū et facit appetitu cibi: et facit ipsum lubricu et extrahit ipsum velociter: et oino descensus eius a stochbo fit velociter: sed eius descensus ex intestinis est tardus. Me. exp. Mor qd salitu est et ericcatu retinet ventre vebementer: et pferit dissinterie. Et lachryma quide mori soluit: et in cortice ei? sunt mndificatio et solutio: et solutio ei? est plurima. Et in moro quide dulci est velocitas descensionis: aut pp sua humiditate aut ppter acredine ei admista. Ingt Archigenes. Est tarde egressiois et est puocatuū. Existimo aut acetosus ee: et cu b qd est in ipso de na solutiua phibet qnq solone antiq et vl cera itestinoz et pprie qd ericcatu est. Et in oib? gde spib? mori est puocatio vrine. Et mor de sceni quis velociter a stochbo egrediat: ipm tñ est in itestinis tardu. Vesi. Cortex arboris mori est tyriaca insgami. Et qn bibit de succo folioz eius. 3. 5. pferit moriut rubele et lenit nam lubricitate sua et inflatione.

C Capimlum de littera. A.

Cap. 303^m.

C De napello.

Napellus qd est. Venenu perniciosum. Fla. Est in summo caliditatis et siccitatis. Deco. Delet albaras linituz: et bibitu etia cu ex eius geguerisset in potu sumitur: et similiter confert lepre. Opa. et p. Est venenu destrues bibentes se: maior vo potio est medietas. 3. i. et fm me minus b interficit. Tyriaca vo eius est mus napelli: et ipse

Gentilis

qd est mus q eo nutrit. Coturnices vo ex eo cibant z
nō moriunt: z ex oib' pfectiōib' diamulcū ei resistit.
Napellus fit de eo venenum quod ponitur. Sim.

De napello moysi. Cap. 504^m.

Napellus moysi qd est. Ingt Joānes. Est
herba nascēs cū napello z qd ei appo
pinquat nō crescit arbor ei: z est maior ty
riaca napello: z in ipso sunt iuuamēta que
sunt in napello z albaras z lepra. Napellus vo moysi
est aial z simlas illi qd morat i radice napelli sic mus.
Deco. Consert albaras. Instr. iun. Consert lepre.
Vene. est tyriaca oi veneno z vispere.

Napellus moysi aliud pallidum: aliud sububeum: aliud album:
Sim. z dicit moysi: qz huius naturalem virtutē contra napellū
primo inuenit vt Albertus sexto libro vegetabilium.

De nuce. Cap. 505^m.

Nux qd ē. Aō ē. Et ē cala cui' tyriaca ē cū dat
n calefaci' oymeltz habētib' debile stōchū muri
cū aceto. Aā. Calā ē in tūto: sicca in pncipio
scōi. Et ei' siccitas ē mior calitate ipi: z i ipā ē hūdi
tas qā q blef cū atiquaf. Opa. z p. In ipā ē stipti
citas plīnaz solida z cortex ipi' oia sē strigētia flux' sa
guis. Et cortex ei' adust' ē siccatiū sine mordicatōe:
oleū vo vetuste ē sic oleū vet' z absterfio antiq' ē forz.
Deco. Ex recētib' fit emplm sup vestigia pculsionis.
Alpa. z bo. Masticata medulla ei' ponit sup āpa me
lācholicū vlcerosuz z pferit. Vul. z vl. Ei' gūma cō
fert vlcērib' calis sparsa sup ea in emplis. Instr. iun.
Cum melle z rutha pferit to: sioni neruoz. Mē. cap.
Facit soda z distillat succ' solioz i aurē z pferit saniei
in aure: dixit Alcāzi q ipā grauāt liguā z ē faciēs bo
thoz i aure. Mē. oculi. Ei' oleū pferit herpetiēstione
no z herispile z fistulis i ptib' oculi. Mē. ābe. z pec.
Succ' corticū ei' z rob ipi' pibet pfocatiōē z nocēt
tuli. Et oleū antiqū facit cuenire dolorē gutturis: z
ex oib' qd ē spēb' nucis dixit Alcāzi fieri ēplm mamib'
le aposteniole z ppe ex regali magna. Mē. nuf. Est
difficilis digōnis z mala stomacho: s nutrita z recēs
est melior stōcho z mioris nocumēti z illō qn fragīf a
duob' corticib' suis. Et nux qd nutrita cū melle cō
fert stōcho frido. Dico aut q nux nō est nō pueniens
nisi stōcho calō tū. Mē. expul. Facit botthoz z se
dat dolorē vētris pūgitūū z retiet pēpue frīa. Et ei'
cortex retiet fluxū sanguis mēstrui z q nutrita ē pferit
renib' fridis valde: z cinis corticis ei' pibet mēstrua
cū vīo z supposit'. Et qn comedī cū muri soluit: mul
tus vo vsus eius educit vermes puos z ascarides. Et
est ex eis que pferit ozbo. Vene. Et cū scub' z ru
tha medicina oibus venenis: z ex ea cuz cepe z sale fit
emplm sup morsum canis rabiosi z reliquoz.

Quare nux nocet ori z lingue. Dōz ē q siccitate z calitate aq eric
cat ptes z mōdicat: z pp vinctuositatē ptes sicce z acute penetra
tes retinent: z forsan ē ppetas. S; remouet nocumētū q incidit
vinctuositatē z abstergit z nō remanet in partib' lingue. Sim.

De nuce muscata. Cap. 506^m.

Nux muscata qd est. Ex nux quātitas galle fa
n cile fragībilis subtilis corticis bonū hūis odo
rem acutū. Aā. Dixit Musa: est cala z sicca
in fine scōi. Opa. z pp. In ipā ē stipticitas. Deco.

Super

Lōfert lētignib': zodorē ozis bonū efficit. Mē. oculi.
Lōfert afebel: z pfortat visum. Mē. nuf. Confortat
epar z splenē z stōchūz ppe os ei'. Mē. exp. Lōstri
git z puocat z pferit difficultati vīe. Et cū in oleis po
nit pferit dolorib': z similr in pessarijs: z pibet vomī
tū. Permu. Loco ei' ponit spice equale pōdus.

Nux muscata habetur: sed non arbor eius apud nos.

De nuce benden. Cap. 507^m.

Nux bende qd est. Est terra granosa sic ci
cer alba bclinas ad citrinitatē q exportat:
ex barcha z ex corasceni ex q cuz melle fit
vinū. Aā. Ingt Paulus: bz vīutē isrl
datiūa extictiūa exiccatiūa parūp. Opa. z p. Abici
dit fluxū sanguis. Deco. Impiguit. Vul. zvl. Sa
nat ipetigines. Mē. expul. Excitat coīti.

Nux benden ex algauī appellatur inquit araiungēde z nux ben
den: z alibi idem est terra barbarica. in barcho vocatur stercus
colūbe: tamen in badach dicitur nux benden: est de his que cōse
runt corrupto appetitū. biticus est nux benden. Sim.

De nuce cupressi. Cap. 508^m.

Nux cupressi. Vul. z vl. Est emplm rupture.

De nuce indica. Cap. 509^m.

Nux indica qd ē. Est neregil. Elec. Que ex ea

bona est: est recens vebementis albedinis: z
aqua que est in ipsa est suavis: z cū in ipsa non
inuenit aqua significat q est antiqua: z opz qdem vt
ab eo tollat cortex medulle eius. Aā. Calida est in
principio secūdi: sicca in primo: z in ipsa quidem est
humiditas supflua de q curat: imo que ex ea viridis
est: est humida in pmo. Opa. z pprie. Est gñatiua
nō mali nutrimēti. Instr. iun. Oleū veteris neregil
consert dolorib' dozi z geniculoz. Mē. nuf. Dia
uis est stomacho: sed cū pauco nocumēto suo est bo
ni nutrimenti: z cortex medulle eius non digerit: ergo
auferat: z opozet vt post ipsum non sumat cibis nisi
post horam. eius autēz oleū recens melioris chimi est
q butyrū: nō enim lubrificat stomachū neqz mollifi
cat ipsum. Mē. expul. Augmentat in coītu. Et eius
oleū est bonū hemorroidibus z proprie oleū antique
precipue cū oleo de cbyzomilis cū in potu sumitur ex
vnoquoqz eoz aur. Et cū antiquatur iterficat ascarī
des z vermes z solutione educit eos comesta.

De nuce romana. Cap. 510^m.

Nux romana quid est. Romina acrufer. Aā.

Nux romana quid est. Romina acrufer. Aā.
Calefacit vebemētē in tertio: z siccāt in pū
mo. Et eius gūma est vltima in calefaciendo.
Mē. cap. Eius fructus cū aceto cōfert epilepsie.

Nux romana. fm Aui. nux ro. est haurū ro. nā in hoc caplo idēz
dicit qd in ca. de hau. rom. potuit aut hoc cōtingere leo q Aui. vt
aggregato: ex multis libris in aliq lib. in caplo de haur. z in aliq
alio inuenit cap. de eodē: z nō aduertit vtrū dicat haur vel geur
qd est nux: eo q ambo hec nomina eis dēz litteris scribunt apud
ar. differūt nisi in pūctis. nā haur sic scribit: hoc eodē noīe erra
tum fuit vt puto a translatore in cap. de karabe. habetur enim in
latino q est gūmi nucis romane: sed in ara. est haur. rom. Sim.

De nuce tamarisci. Cap. 511^m.

Nux tamarisci quid est. Est alkarmezith. Aā.

In caliditate est qn cōlis aut in pncipio pmi.
Et ei' exiccatio est in fine pmi aut vltima ipm. Et apud
qsdā eoz est frida in pmo. Opa. z pp. Est bona ad
abscindendū fluxū sanguinis. Mē. cap. Colluit ex

Secundo can.

ea os cum aceto ad dolorem dentium. *Mē. nuf.* De coctio eius cū aqua et aceto valet duritiei splenis.

*N*ur tamarisci apud nos nō est visus tamarisci fructus similis nuci nec que nux posset dici. *Pl. lib. 13. cap. 21.* Diriceni i Tra- lia quā alij tamariceni vocant. Achaiam autem byzan sylvestrem insignem in ea q̄ satia tātū ferat galle similem fructum in syria et in egypto copiosa hec est.

De nuce methel.

Cap. 512^m.

*M*ethel qd est. Est venenū et est stupefa- ctiva similis nuci sup quas sunt spine grosse breues et est similis nuci vomice et ei⁹ semen est simile semini citri. *Opa. 7 ppe.* Est stupefactiva. *Mē. cap.* Facit subetib⁹ et est mala cerebro: et pondus dauich vnius ex ea icribat. *Vene.* Est inimica cor- di. *Et. 3. j.* ex ea sumpta est venenū diei sue.

*N*ur methel ex Albam bimatrix est similis nuci vomice sed granum eius assimilatur grano citri. *Sim.*

De nasturtio.

Cap. 513^m.

*N*asturtiū qd est. Flotū est. Et virt⁹ ei⁹ similis est vtiū synapis et semis rassani cōiuncto. Et dicit⁹ q̄ synapis et semen cruce pūuncta et folia ei⁹ minozant in opationib⁹ suis ab eo pp suā hu miditatē et cū desiccant sunt ppinq̄ similitudinē eius et fortasse psequit⁹ ipm. *Rā.* Calm est et sicū ad tertis pueniēs. *Opa. 7 ppe.* Est resolutiuū maturatiuum cū lenitate et exiccat putredinem vacuitatis ventris. *Deco.* Retinet capillos cadentes bibitum et linitum. *Apā. 7 bo.* Est bonū apostematib⁹ flegmaticis et car būsulis emplastro facto ex eo cū aq̄ et sale. *Tul. 7 vl.* Cōfert scabiei vlcrose et ipetigini et cū melle mellino et eradicat ignē persici. *Instr. iun.* Cōfert sciaticē bi bitū et emplastro facto ex eo cū aceto et lauich de oz deo. Et qñq̄ sit clystere ex eo sciaticē et pferit pprie cū soluēdo educit aliqd cui admitt⁹ sic sanguis: et pferit oī mollificationi neruoz. *Mē. anbe. 7 pec.* Mūdificat pulmonē et cōfert asmatis et ponit in medicinis asmatis et in sorbitionib⁹ que sunt asmatis pppter illud qd est in ipso de incisione et subtrahitione. *Mē. nuf.* Calefacit stōchū et epar et pferit grossitiei splenis et proprie qñ ex eo fit emplastrū cū melle et est malū stōcho: et videt⁹ q̄ sit pppter vehemētiā mordicationis sue et ipm facit ei⁹ bi appetitū. Et qñ bibit ex eo hecūnesi facit vomere cholera rubeā et educit eā solone et faciūt illud tres q̄r te. 3. j. *Mē. epp.* Augmētū efficit in coitu et soluendo educit vermes et puocat mēstrua et eijcit fetū: et qd ex eo frictū est retinet et pprie cū nō terit: destruit. n. eius viscositas p̄tritione et pferit colice. Et cū bibunt ex eo trito. 3. iij. vel. v. cū aq̄ calida soluit nām et resoluunt vētositates itestinoz. Et dicit⁹ qd q̄ babylonici cū ex eo bibit hecūnesi soluēdo educit cholaz et facit vo mitū eā exire et facit illū vsq̄ ad tres q̄rtas. 3. *Vene.* Cōfert pūcture venenosoz vniū bibitū et more emplī suppositū cū melle: et cū ex eo suffumigat effugat eos.

De narcisco.

Cap. 514^m.

*N*arciscus qd est. Flotus est. *Opa. 7 ppe.* Eius radix extrahit ex p̄fundo et abstergit et lauat et exiccat et eius oleū est in dispōni- bus olei sambacini: sed est vtilius. *Deco.* Radix ei⁹ extrahit spinas et stipites et pprie cū faria lolci et mel-

Tracta. II.

64

le. Et narciscus qdē abstergit pānū et morpheā et pro- prie radix eius cum aceto et pferit radix eius alopie. *Apā. 7 bo.* Radix ei⁹ p̄ficiit cū melle et herbo et rum- pit aldubellet difficilis maturatiōis: et ex radice ei⁹ fit emplastrū apostematib⁹ neruoz. *Tul. 7 vl.* Desic- cat vulnera et facit eo coherere vehementer: ita q̄ se- ctionē corde et trita cum melle pferit adustioni ignis et vulneribus neruoz et vlcereb⁹ p̄fundis: et si misceatur cū herbo et melle mūdificat sordes vlcere. *Instr. iun.* Cōfert oleū eius neruis: et ex radice eius fit emplastrū apostematib⁹ neruoz et duritiei siue p̄tractioni et ino- dationi ipsoz et dolorib⁹ iuncturaz. *Mē. cap.* Ape- rit oppilationē cerebri et pferit soda humide et melan- cholicē et similiter eius oleū et est magis pueniens et fa- cit soda capitib⁹ calidis. *Mē. anbe. 7 pec.* Eius oleū resoluit apostemata dura et frigida in velamine quan- do cōprimendo inungit super pectus. *Mē. nuf.* Ra- dix ei⁹ quādo comedit sicut est exiccat vomitū et simi- liter succus eius. *Mē. epl.* Cōfert dolorib⁹ matris- cis et vesice: et quādo bibunt ex eo. iij. 3. cū aqua mellis eijcit fetus viuos et mortuos: et oleū eius aperit coar- ctationē oris matricis et pferit dolorib⁹ eius.

*N*arciscus siue bulb⁹ ematicus. *Dia. siue* vt latini bulb⁹: bulb⁹ vomificus: multi libū dixerūt: folia filia poro hz sed minora: ba- stas habēs duaz palmarū inanes. i. sine folijs: flos est illi albus in gyro: in medio croceus aut purpureus: radice hz rotundā sicut bul- bus: et semē nigrū et oblongū vt in mēbris: nascit⁹ locis mōtiosis cuius flos suauē lōge iactat odorē: in re ligis poro hz filitudine: et viride est. *Pl. lib. 21. cap. 19.* duo ei⁹ sunt gūa: medici vni⁹ in vīu recipiūt: vnum purpureo flore et alterū herbaceū. *Sim.*

De nereiden.

Cap. 515^m.

*N*ereiden. Dicitur in capitulo de spica et ipa est spica romana.

*N*ereiden apud Auicē. est spica romana. i. species celtice in. 2. et in. 5. cap. de tyriaca. *Sim.*

De nil.

Cap. 516^m.

*N*il quid est. Eius aliud est domesticū et aliud sylvestre. *Opatio est opatio domesticū. Rā.* Calidū est in p̄mo: sicū in sc̄bo. *Opa. 7 ppe.* Est stipticū et phibet fluxū sanguinis: et qd est dome- sticus exiccat fortiter sine mordicatione: et in sylvestri est acuitas et est vehemētioris exiccationis et extrahit mām ex p̄fundo. *Deco.* Abstergit pānū et morpheā et cōfert alopie. *Apā. 7 bo.* Nil detumescere facit apostema et pferit exituris malis in mēbris duris et vni- uersaliter puenit oī apostemati in principio et formice et herispile et administrat cum farina ordeci super ea. *Tul. 7 vl.* Cōsolidat vulnera calida in corporib⁹ du- ris pppter fortitudinē sue exiccationis: hoc quidē fru- ctus domesticū efficit. Et in sylvestri quidē est acuitas et est bonū vlcereb⁹ putridis et est mirabilis operatio- nis in eis: sed domesticū est melius in cura vlcere p̄- pter paucitatē sue acuitatis: et cōfert vlcereb⁹ putridis cū melle tritū sup adustionē ignis et vulnera neruoz et extrahit spinas et surculos et proprie cum farina lolij. *Mē. anbe. 7 pec.* Cōfert tussi pueroz vehemēti que facit eos vomere: et succus eius vlcereb⁹ pulmonis et pferit succus eius etiā pleuresi melice. *Mē. nuf.* Cō- fert spleni et proprie sylvestre.

*N*il arabice. i. indicus: quo pāni tingūt⁹: et est succus plante si- milis volubili: semen eius inter laxatiua ponitur. *Sim.*

Gentilis

De nefrin.

Cap. 517^m.

Nefrin qd ē. Est sic sambac⁹ in virtute h⁹ est
bilioz eo z sic narcise⁹ z olei ei⁹ est primū
vntu olei sambacini h⁹ est bilio⁹. Nā. La
tidus ē z sic⁹ i tertio. Opa. 7. p. Dis spēs
ei⁹ ē mudificatua subtiliatuaz flos ei⁹ ē magis appo
pziat⁹ in B. Instr. iun. Cōfert frigor i neruoz. Mē.
cap. Interficiat vmes i aure z pferit tinitui z sonitui z
pferit dolori dentiū. Et ex syluestri quidem linif frons
z sedat soda: z species ipsius aperit oppilones nariū.
Mē. anbe. 7. pec. Cōfert apatib⁹ gutturi z amigda
larum. Mē. nuf. Qñ de eo bibunt. iij. aū. sedat vo
mitum z sedat singultum z proprie syluestre.

Nefrin ē sambac⁹ syluestris vt in Alimā. aly rosa syluestris. Si.

De nemen.

Cap. 518^m.

Nemen qd ē. Est sisimbriū. Nā. Lalin ē i
scbo sicū i p⁹ ristic putrefactōib⁹. Opa.
7. p. Interficiat pediculos. Apha. 7. bo. Cō
fert apatib⁹ fridiz z flegmoni vebemēis du
ritiei. Mē. cap. Decogit cū acetoz misceit cū olo ro.
z pferit obliuioni qñ linif ex eo caput z silt⁹ cōmixtioni
sensus lythargie z karabito: z decogit cū aceto z ponit
cū oleo ro. sup tipora z pferit. Et fit ēplm ex solijs syl
uestris sup caput z frōte ad soda z pferit. Mē. nu. Cō
fert singultui cū ex eo bibif cū vio z semē ei⁹ est forti⁹ z
pferit apatib⁹ epatis frigidis. Mē. expl. Cōfert ver
mibus z ascaridibus z extrahit setū mortuū z puocat
vtrūq⁹ z pprie petrosuz: z illud qd est syluestre qñ bi
bif cū vino phibet distillationē vine z extrahit lapi
dem: z pferit dolori vētris pūgituio cū vio ēt. Vene.
Cōfert pūcturis z ex eo fit empl⁹ pūcture vespē: z bi
bif ad pūcturā eius pōdus. 3. ij. de eo cū oxymelle.

Nemen arabice vbiq⁹ exposuit trālatoz Aui. qd est sisimbriū: z
in hoc ē errauit Cōstantinus. veritas autē est qd ipm est serpillū
lege hoc caplin Aui. z caplin de serpillio apud Dias. z videbis qd
idem dicunt qd etiā per Serap. apparet. sisimbriū vō arabice di
citur sisnabar. Stephanus etiā in synonymis nemanum. i. serpil
lum. Item alibi idem eripellon qd serpillū. i. nemanum. Sim.

De nenusare.

Cap. 519^m.

Nenusar qd ē. Qñq⁹ vocauit ipz Bal. caule
aq⁹ z noiat granū ei⁹ granū ipōi hz qd dī: h
i ipō ē pūctas. Et radix qd ē nenusaris idi
erit i iudicio mādragore. Ele. Forti⁹ ē il
lud qd hz albā radice: ē. n. forti⁹ eo qd hz radice nigrā
z ei⁹ semē ē forti⁹ semie ipi⁹. Nā. Flos ei⁹ ē fridus z
būidus i scbo: z syrup⁹ ei⁹ ē vebemēis extictōis. Et nā
idi ē nā mādragore. Opa. 7. p. Ei⁹ syrup⁹ est subtr
liatin⁹ valde. Deco. Radix ei⁹ supposita morphee cū
aq⁹ pferit z ppe nigre. Et radix ei⁹ cū pice sup alopicā
vti⁹ ē ppe nigrū radiceis ei⁹. Apha. 7. bo. Radix ei⁹ cō
fert bothoz z apatib⁹ calis z apati splenis. Aul. zvl.
Semē z radix ipi⁹ pferit vlcenib⁹. Mē. cap. Fac so
mnū z sedat soda calaz cholica: h tñ debilitat. Mē.
ābe. 7. pe. Syrup⁹ ei⁹ ē bon⁹ tussi z pleuresi. Mē. nuf.
Cōfert radix ei⁹ apatib⁹ splenis bibita z vt ēplz suppo
sita. Mē. exp. Minuit pollutionē z frāgit desiderū
coit⁹ cū de eo bibif. 3. i. cū syrupo de papaue z pgelat
spma cū ppetate qd ē i ipa z ppe radix ei⁹: z pferit radix
ei⁹ soloni atique z vlcenib⁹ intestinoz: z pferit radix ei⁹

Super

dolorib⁹ vesice in modū empl⁹ supposita. Semen vō
ei⁹ est forti⁹ in oī re: ita qd phibet dolores vesice z flu
xū mēstruoz: z radix ei⁹ qd citrinū ēz semē ei⁹ qñ bibū
tur cū lacte multoties pferat cursui humiditaz atique
ex mīce. Et syrup⁹ ei⁹ lenit ventrē. Feb. Syrupus
ei⁹ pferit febrib⁹ acutis z est vebemēis extinctionis.
C Nenusar dicitur anisofar: grece vō nympha. Sim.

De nerenisch.

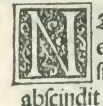
Cap. 520^m.

Nerenisch qd ē. Est flos z cortex z capita
silant⁹ macis: h ē min⁹ rubens ad citrinitatē
declinās z ē aromatic⁹ z hz paz pōticitaz z
appropinqt nercidē i vntu. Nā. Est ca
lidus z sic⁹ in tertio. Opa. 7. p. Est subtilis resolu
tius. Mē. nuf. Est bonus stōcho z epati frigidis
z pferit sic est iunamētū spice. Permu. Loco ei⁹ po
nit quarta pōderis ipsius de zinzibere z medietas pō
deris ei⁹ de phisticis z sexta pōderis ipsius de spica.
C Nerenisch sed in arabico neresimuch est. Sim.

De narikas.

Cap. 521^m.

Narikas qd est. Est medicia acuta z in vētre
ei⁹ ē pulpa viridis stiptica z cū oleo puocat
sudore. Opa. 7. p. Insufflat in nares z
abscindit fluxū sanguis nariū. Mē. ābe. 7. pec. Me
dulla ei⁹ recēs v3 ad spuēdū qd aggregat i pectore de
sanguine. Mē. exp. Medulla ei⁹ phibet fluxū anti
quū. Vene. Qñ linif cū vino pferit moriū vipere.

De nitro.

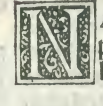
Cap. 522^m.

n Itru: quid est. Est baurach armariū z de ipso
quidem iam dictum est.

C Nitrum Joā. Serap. cap. de timitu aurii est baurach rubeum.
Diasco. nitrum est eligendū leue z colore rubē pūfuras habens
sicut spongia: albū vō acre est: z gustu amarū zē. Sim.

De nerscedandu.

Cap. 523^m.

Nerscedandu qd est. Existimo qd in ipso est
permutatio i arabico z est berscedaru per
be non per zin z est vīrga pastozis.

De nabach.

Cap. 524^m.

Nabach. Nā. In ea qd est būida z qd sicca
ericatio ē z subillatio. Et illd ē i oib⁹ pti
b⁹ sue arboris: z suffumigatio qd ē alsadar
ē vebemēis stipticitaz. Opa. 7. p. Est
stiptica z ppe ei⁹ sauich. Dec. Prohibet casuz capil
loz z plōgat eos z pfortat z lenit ipos. Et gūma qd ē
sadar olet fursures z supfluitates miutas qd si cū eis z
bonificat capillos. Apha. 7. bo. Folia alsadar leniūt
apa calh⁹ z resoluūt ipz. Mē. cap. Gūma alsadar d
let fursures ablutione facta cuz ea. Mē. anbe. 7. pec.
Folia ei⁹ pferit asinaz i egritudib⁹ pulmonis. Mē.
nuf. Cōfortat stōchū. Mē. exp. Stringit nām z cō
fert fluxui sanguis z mēstrui z nō mēstrui z vlcenib⁹ i
testinoz z ppe ei⁹ sauich. Et pferit soloni facie pp d
bilitatē stōchi z fit clystere ex decoctōe alsadar z bibif
ad has egritudines z ad fluxū mīcis z iudiciū ei⁹ que
recēs est: est iudiciū ei⁹ qd est homogeneū cū ea de cy
donijs z zarur z pomis z piris: nam qd de ea est eqle
stringit. Et que nō est matura ppter ea qd nō digerit z
qd expellit eā nā excitat cholericam passionē.

C Nabach fm Aui. est fruct⁹ arboris dicte sadar qd apd Dia. voca
tur agrifolū: vey apd Serap. est aliud nabach. f. cortex arboris:
que a

Secundo can.

que a Diasco. vocatur nascarimon aliter nascaturion. In tacui-
no scribitur qd nabach comparat mēspilis et zaroz: quod est ma-
gis odoriferum mēspilis. Sim.

C De nucleis.

Cap. 525^m.

Nucleus. Opa. 7 p. In ipso est stipticitas et
glutinationis. Tul. 7 vlc. Qd ex eo adustuz
est pferit vlcēribus fraudulenti. Mem. ocu.
Aduis 7 extinguit 7 abluis 7 stat in alcosol
loco thucie 7 retinet pilos palpebrarū: 7 fac eos nasci
cū nereiden 7 est bonū vlcēribus oculi 7 ortui piloz.

C Nucleus de nucleis dactyli intelligit. Sim.

C De nabam.

Cap. 526^m.

Nabam qd est. Quidā medicorū magnifice lau-
dauerūt carnē ei. Plā. Dixerūt qdā medico-
rum qd caro ei est cala piguis: facit desideria
re cibū 7 cōfortat corpus 7 ē puenies quādo digerit:
verū ip̄a est debilis 7 vacua grossa 7 nō digeritur.
Mem. expul. Augmentum efficit in coitu.

C Nabam arabice strutio avis magna que volare non pōt grece
strutio camelorū demonstrat in kiramida. Sim.

C De nigella.

Cap. 527^m.

Nigella. Plā. Calā ē 7 sicca i tertio. Opa. et
pprie. Est acris icisua flegmas abstersiua et
resoluit vēositates 7 iflationem: 7 ei mūdifica-
tio ē vltima. Deco. Abscidit verrucas iuerfas 7 colo-
rē palidū 7 morpheā 7 bara ppe. Apo. 7 bc. Ponit
cū aceto sup borbor lenes 7 resoluit apata flegmatica
7 dura. Tul. 7 vl. Ponit cū aceto sup vlcera flatica
7 scabiē vlcēratā. Mē. ca. Cōfert corize ppe tozre-
facta 7 posita in pāno lineo 7 ligata: 7 linis sup frōtem
illi q bz sodā fridā. Et qñ ifundis in aceto p noctem:
deide teris in mane 7 fit ex ea caput purgiū 7 aī in fir-
mū adeo fit p̄tia vt ip̄as narib⁹ attrahēdo odoret cō-
fert dolorib⁹ antiquis i capite 7 toztore 7 ē medicis ape-
riētib⁹ valde oppilōne q est in colatorio. Et decoctio
ei cū aceto pferit dolori dētiū ore ex eo colluto 7 ppe
cū ligno pinī. Mē. ocu. Qñ ex ea trita fit caput pur-
giū cū olō irino phibet initū aq. Mē. abe. 7 pe. Cō-
fert et dilatatiō anbeli⁹ qñ bibi cū nitro. Mē. exp.
Interficiet vermes 7 ascarides et si liniat sup lumen et
puocat mēstrua. Et qñ admistrat aliquādieb⁹ 7 dāf
in potu cum melle 7 aqua calida ad lapidē in vesica 7
in renib⁹ cōfert. Feb. Resoluit febres flaticas 7 me-
lācholicas proprie 7 remouet eas. Vene. Eius sus-
fumigatio fugat vermes venenosos. Et existimauerūt
qdam q de ea multitudo interficit: 7 est ex eis que cō-
ferūt ad morsuz rutele quādo de ea bibitur aī.

C De niue.

Cap. 528^m.

Niv. Opa. 7 p. Est mala senib⁹ 7 eis i qb⁹ ge-
nerant hūiores fridi. Mē. ca. Alq nūis sedat
dolorē dētiū calz. Instrā iset. Plix ē nociua
nemis: ppea q coartat vapores calos curretes i eis
7 retinet eos ne soluāf. Mē. nu. Est nociua stōcho
pprie illi in q gñant humores fridi. Et aq nūis qñqz
facit sitim: pprea q coadunat caliditatem.

C Caplin de lsa. O.

C De opio. Cap. 529^m.

Opium qd est. Est succ⁹ papaueris nigri: 7 egypti
ip̄m seminat. Et ei qdē potio non addit
supra duos dauicb. Qñqz vō fit opium et ex

Tracta. II.

65

semine lactnce agrestis 7 ē stupefactiū b̄bile subtile.
Opium p̄terea assat sup laminā ferreā ignitam 7 fit ru-
beū. Elec. Qd ex eo electū ē: est graui⁹ acuti⁹ odoris
frāgibile 7 facile resoluit i aq 7 nō p̄gelat i liq̄factione
7 resoluit i sole 7 nō extinguit cadēlaz qñ ex eo iflāmaf.
Citrinū at tīgēs aquā aspey b̄bil⁹ odoris clari coloris
hoc tale ē falsificatū cū memib⁹: 7 qñqz adulterat cū
lacte lactuce syluestris: 7 ē b̄bil⁹ odoris 7 adulterat cū
gūmi 7 ē splēdidū claz valde. Plā. Fridū ē 7 siccz
in q̄rto. Opa. 7 p. Est narcoticiū sedatiū ois do-
loris: siue sit bibitiū: siue linitū. Et potio ip̄i sit q̄titas
lēticule magne. Apo. 7 bo. Cōfert apatib⁹ 7 p̄cipue
calidis. Tul. 7 vl. In ipso ē exicatio vlcērib⁹. In-
stra iū. Permiscet cū vitello oui assati 7 liniat ex eo
podagra: 7 tūc sedat dolor 7 ppe cū lacte. Mē. capi.
Facit dormire et si supponat cū lycinio aut absqz lyci-
nio. Et sedat et cū distillat p̄ritū i olō ro. in aurē isir-
mā cū myrra 7 croco 7 sedat sodā antiquā 7 sanat ex
ea. Et ip̄s ē ex eis q d̄struūt intellectū 7 sensuz. Mē. oc.
Sedat dolores obthalmie 7 apata ei⁹ cū lacte mulie-
ris. Plēs at antiquoz fuerūt q nō fuerūt eo vsi obthal-
mia pp nocumētū qd vīsiū isert. Mē. anbe. 7 pe. Se-
dat tussis p̄tinuā 7 plm sedat eo illa q ex ea clamosa ē.
Mē. nu. Stōchus qñqz inuas eo 7 aggregat 7 illud
cū ē latus ex calore 7 hūiditate. Et i plib⁹ dispōnib⁹
cū bibi solus absqz castoreo d̄struit digōnē aut dimi-
nuit eā valde. Mē. exp. Retinet solōnē 7 pferit dis-
sinterie 7 vlcērib⁹ intestinorū. Vene. Interficiet p̄ge-
lādo virtutes 7 extinguedo calorē inatū: 7 eius qdē ty-
riaca ē castoreū. Permu. Loco ip̄i ponit triplum
semis iusgamī: 7 duplū eius de semine mādragore.

C Opium quāta sit dosis ei⁹ i morbo calo cordis d̄. 3. can. sen. 11. ca.
4. z. trac. quarta. 3. mandragore: 7 d̄ ab opos qd est lachrymus.
opium vō qd est melius fit scillis leuiter capitellis papauer⁹ ni-
groz adhuc virentū terre: ita ne scissura iteriora penetret: 7 lac
qd egredit collectū i vasculis desiccet: tale thebaici vocat. s. qñ
capita ip̄a cū suis folijs cōmūduntur exprimiturqz succus atqz
siccat fit aliud opium qd miconis dicitur: qd patet per Dias. cap.
de opio 7 capi. de miconio. qd est papauer. Sim.

C De ouis.

Cap. 530^m.

Oua. Nota sūt. Elec. Meliora ex eis sunt
oua galline recētia. Et meli⁹ qd ē i eis ē vi-
tellus. Et meli⁹ eoz artificii est vt nō cum
alio p̄gelent. Post at oua galline sunt oua
auis q cursu ei⁹ pcedit sic atederā 7 odorā 7 alcubegi
7 atehenugi. Oua vō anag 7 siluz sunt mali hūoris.
Plā. Sūt ad eq̄litate tēdētia: s. eoz albumē ad fridi-
tate: 7 vitellus ad caliditate: 7 ambo sūt b̄fida p̄cipue
albumē: 7 ex eis sicciōra sūt oua anseris 7 struti. Opa.
7 ppe. In ip̄is ē stipticitas 7 ppe in vitello eoz assa-
to. Eoz autē albumē sedat dolores mordicatinos pp
sui glutinationē: 7 qñ ip̄m tenet 7 remanet qre nō re-
mouet velociter sic lac: magis p̄gelata vō sūt tardio-
ris digōnis 7 plurimi nutrimēti: 7 meliora eoz sūt so-
bilis cocta i aq: 7 sunt melioris penetrationis. Deco.
Fiat epithima ex albumē eoz: 7 tūc phibebit corru-
ptionē coloris a sole 7 remouet eā: 7 cū vitellus assat 7
teris est epithima vtile pāno 7 nigredini. Oua at auis
tarde sūt tictura bona fm q d̄ 7 experis hora qua p̄-

Gentilis

parata sunt ad illud cum filo lane penetrare in eis et dimittere donec persideret an nigrescat: et sicut oua aloclor f3 q d3. Apo. et bo. Donunt in emplis apata et in clysteribus pp vlcera et apata: et liniunt super herisipila cum oleo. Tul. et vlce. Cofertur exsturis ani et pectinis et adustioni ignis: vtere eis cum lana et pferunt ad vlcera: et sicut in adustione aque et. Instra iu. Ambo leniunt nervos et pferunt oib' dolorib' iusturaz. Me. ca. Donunt in medicamentis absconditib' fluxu sanguis panisculi cerebri et pferunt corize. Et vitellus oui galline cofert apatibus calidis in aure. Et d3 q oua testudinis syluestris cofertur epille. Me. ocu. Ipsorum albumen sedat dolore oculi et vitellus cum croco et oleo ros. confert percussioni oculi valde. Et cum eo fit eplm cum farina ordei phibet fluxu ab oculo: et sicut liniunt cum tbure super frontem pp fluxu oculi. Me. abel. et pec. Cofertur aspitati pectoris et gutturis foribilia ex eis et tussi et pleuresi et etbice et rucedini vocis ex caliditate et stricture anhelit' et sputo sanguis pprie cum sorbet vitellus eorum tepidus: et oua qde testudinis syluestris expta sunt tussi infantili. Me. nu. Cocta sicut sunt in aceto phibet effusionem materiez ad stochu et itestina: phibet asperitatem meri et stochi: et que ex eis sunt assata pmutant ad fumositatem. Me. ex. Cocta sic sunt in aceto: phibent fluxu vetricis et dissinteria: et ipsorum vitellus cofert vlceri renu et vesice: et pcepue si sorbeat crudus: et q ex eis sunt assata super cinere sine fumo pferunt soloni vetricis et dissinterie qm comedunt cum aligb' stipticis et aq acresti: et pferunt asperitati itestinoz et vesice. Et ex albumie qde ipsorum fit clystere cum melliloto pp vlcera itestioz et putrefactione eorum: et pferunt exsturis ani et pectis: et supponit lyciniu infusum in eis et in oleo ros. pp apata ani et percussione ei. Ex albumie pterea ouorum fit pessariu cum oleo de alcana: et pferunt vlcerib' mificu et lenit mificu: et qm sorbet sic et crudu pferunt fluxu sanguis et mictui ei. Ampli oia oua pcepue oua passere augmetu faciunt in coitu: et d3 q cum oua aseris miscet cum olo et distillat tepida in mificu puocat mestrua post quatuor dies.

De oppoponaco.

Cap. 53^m.

Oppoponacu qd e. Arbor e q no eleuat a terra et simulant ipsi folia folijs sic vehemens viriditas rubea: icisas hntia ptes rotundas: et ei' crus e sic cucumeris sup qd sunt plii pulueru lenti: et ei' folia sunt pua valde sup cui' extremitate e corona silis corone anbeti: et ei' flos e citrinus: et folia floris sunt boni odoris et vene ipsi sunt prime que ramificans ex radice vna grossius hnt cortice et ei' odor e gravitas. Ei' at guma exbit cum iciside sue radice in pulmis cum crus appet: et qm fricat ei' icisio f3 colore crocei. Que at buic spei silat nuerat de speb' oppoponaci: h crus e min' qd eleuat vno cubito: deinde ramificans sic folia feniculi: h e debili: et et mechals chubur cui' folia sunt sic folia camomille al. et qd e supra ipm est aureu. Elec. Qd i radice ei' meli' e: est illud qd e al. mordicas ligua in q no est actio boni odoris: et ex fructu ei' meli' e illud qd e sup crus et terminu mediu: et qd ex guma ei' e meli' e illud qd e valde amaz urisec al.

Super

bis et extriscus croceus fragibile qd dissoluit in aq: nigrum vo lene e adulteratu cum amoniaco. Fla. Lals e et siccu in tertio. Opa. et p. Est resolutiuu vetosita tu lenificatiuum absteruium. Apo. et bo. Lenificat durities et qd super ipsum est lenificat valde bothor. Tul. et vl. Eius radix est ad medicadum ossa nuda et cum melle est puenies vlcerib' antiqs et igni pisco: et qd sup ipsuz est et vulnerib' et bothor: et ad sumu oes partes ei' pferunt vlceribus fraudulētis. Instra iu. Bibis cum aqua alcharatim et cum vino pp attritione lacertorum ex percussione. Quidam vo dixerunt q est maluz nervis: et v3 q sit maluz nervis sanis: siue humectatis: et est pferens sciaticae et bibis ad ipm succ' eius et et remouet lassitudinem: cofert dolorib' iusturaz oiu et podagre more emplii suppositu. Me. ca. Cofert corrosioni dentium cum eo iplent sedat dolores eorum et confert soda et epilie et matri infantium. Me. ocu. Acuit visuz qm ex eo fit collyriu. Me. abel. et pec. Ex folijs ei' fit empliu sup dolores lateris. Oppoponacu quoq pferunt dolores vtrozq laterum et tussi cum sunt frigidi. Me. nu. Ei' succus pferunt duritie splenis more emplii superpositus et bibitus cum aceto. ponuntur ex eo. x. aur. in duob' v3 ceolis musti: et clarificat post duos menses et pferunt splemi valde. et mustuz hoc cofert hydropisi. Me. ex. Lenit duritiem matricuz et cofert guttationi vaine: et auct lana vna ex eo bibis cum aqua calida ad puocandas vrinam et mestrua et ad matricem frigidam: et eius etia fructus abundare facit mestrua et pprie cum absinthio et interficet fetu et pprie radix eius. Ipsa namq abortu facit supposita et bibita: et cofert pfocatiōi mificis: et extenuat vetositate et duritie eius: et pferunt colice et soluendo educit humorem crudu: et cofert puritui vesice. Feb. Bibitur cum aqua karatiz ad rigores et febres periodicas. Vene. Ex eo cum pice fit emplastruz et adhibere metum bonum mor sui canis rabiosi et cum aristol. ad puncturas bibitum est tyrlaca: et similiter eius succus. Dermuta. Loco eius ponit ficus et existimo q amoniacum est ei propinquum.

Oppoponacu karatim sunt lumbri et terrestres. Oppoponacu enim est succus vel lachrymus panacia herbe.

De oleandro.

Cap. 53^m.

Oleander qd e. Ei' alia e syluestris et alia fluuialis. Syluestris vo folia sunt sicut folia portulacae: h sunt strictiora: et eius thyrri sunt longi expasi sup terram: et apud folia sunt spine et nascitur in domibus desertis. Fluualis autem ozitur in ripis flumioz: cuius thyrri a terra eleuant: et spine eius sunt occulte: et ipsius folia sunt sicut folia salicis et folia amigdalina lata: et saporis valde amari et superiora cruris eius sunt grossiora inferioribus ipsius: et eius flos e sicut rosa rubea bonus valde: et super ipsuz egreditur dam simile pilis et eius fruct' est durus aptus plenus re que est sic lana. Fla. Lala est in tertio: sicca in secundo. Opa. et p. Est resolutiuu valde: et ex eius decoctione sternunt domus et interficit pulices et imbecos teraneos. Apo. et bo. Donunt folia ei' sup apata duria: et sunt in eis iuuamenti valde magni. Tul. et vlce. Bona est puritui et scabiei et excoziationi et pprie succus folioz

Secundo casū.

cus folioꝝ eius. Inſtra ſic. Dolori doꝛſi antiquo ⁊ geniculi valz moꝛe emplī ſuppoſita. **De. cap.** Flos eius facit ſternutacionē. **Uene.** Eſt venenū ⁊ qñqz miſcetur cum vino ⁊ rutba ⁊ potatur ⁊ liberat a venenis vermium venenoforum. Ego tamen dico qd eſt in hoc timorofum: ⁊ ipſa ⁊ eius flos ſunt venenūz hominibus ⁊ beſtijs ⁊ canibus: verſitamē conſert cuz bibif cum vino decocta cum rutba ſm qd dicitur.

Oleander eſt herba habēs folia ſimilia amigdale ꝛꝛ. iumētis ea pūſqz venenū. Sim. qdam credunt qd ſit oliuella: ſed nō eſt verum. apud Diaſco. oleander dicitur nereon. neredendron rodafū neceo rododendron ⁊ rododaphnis.

De oleo.

Cap. 53^m.

Oleū. Oleū de baſamo ſā dcm ē. Oleū vō de kerua ⁊ oleū de raſſano ſunt ſiſſis virtutē: ſūt enī ambo reſolutiua: ſi ipſoꝝ ſortius ē oleum de kerua: ⁊ oleū de raſſano eſt calm: ⁊ ē ſile oleo antiquo. **Alā.** Calm eſt ⁊ ſiccū in tertio. Oleū de lilio ⁊ oleū ſambacini caſa ſūt in tertio. Oleū vō vrtica ⁊ oleū de cartamo caſa ſunt in ꝑ: humida in ſcbo. Oleū aut de narcico calz in ſcbo: humidū in ꝑ. Oleū de keiri eſt calm ⁊ humidū in ſcbo: ⁊ ſi oleū de ben ⁊ ſi oleū amigdalini amay. Oleū de extremitatibꝫ vitiū ⁊ alinabuz ⁊ mādragoꝛatū pꝛima ſunt in inſrigidatioe ⁊ ſtipicitate: ⁊ oleū de cydonijs ē. Et oleū ca momillini calm eſt cū equalitate: ⁊ oleū anbetini ſile eſt ei: ſi eſt eo calidius. ⁊ oleū narciceſi pꝛimū ē i virtute ⁊ opatione oleo anbetino: ſi eſt acuti odoris: ⁊ nō eſt pueniēs hoibꝫ eo mō quo oleū abetini. In olo vō violaceo nō eſt ſtipicitas: ſi ē in ipſo iſridatio quedā. oleū vō rutaceū ē reſolutiū. Flos aut nō dicemꝫ hic artiſiciū oleoꝝ: imo dicemus ea i antidotario. Et nos ēt non dicemus olea cōpoſita ex medicis pluribꝫ ſicut oleū coſtini ⁊ oleū de darſabā eoꝝ cōpōnē ⁊ coꝛuꝫ iuuamēta niſi i antidotario. **Opa. ꝛp.** Oleū amigdalini ꝛpꝛie amay ē apitiū. Et in oleo de pomis ⁊ cydonijs ꝛpꝛie ē ſtipicitas ⁊ iſridatio. Oleū vō camomillini ſedatiū eſt doloꝝ ablatiū ſiſſitudinū reſolutiū vapoꝝ. Et oleū de lilio ē lenitiū cōfortās mēbra ⁊ ꝑſortat ea ⁊ iſrigidat ea plus qd illū de cydonijs: ⁊ ꝑhibz mās adueniēs. Et oleū de rutba ē reſolutiū iſtatiōis valde: ⁊ eſt ſicut oleū laurini: ſi ē calidiꝫ eo ⁊ ambo ſunt ſedatiua doloꝝ antiquoꝝ: ⁊ reſolutiua veniſitatu. Oleū de coſto iuuat in diuerſitatibꝫ diſpōnuz peſtilētie ⁊ effiē doloꝝ naliſ ⁊ aeris bonum. **Deco.** Oleū laurini alopicie ē vtile. Oleū myrtini ꝑſtringit origies capilloꝝ: ⁊ ꝑſortat eos ⁊ denigrat. Oleū coſtini ꝑſuat iuuetutē i capillis. Oleū amigdalini cū melle ꝛpꝛie amay ⁊ radiꝫ liūz ⁊ cera liqfacta ꝑſerūt aragdanū in facie ⁊ pāno ⁊ veſtigijs ⁊ ſiſibꝫ: ⁊ ꝑfert qñ linif cū decocto ſup ſquamas ⁊ ſurfures. Oleū de kerua ē bonū lēginiū ⁊ pāno. ⁊ oleū de ſenugreco eſt bonūz coloz corrupto ꝛpꝛie in albis oculoz. **Ꝟpo. ꝛ bo.** Oleū amigdalini cōfert aꝑati mamille: oleū de lilio duritiē antiquā reſoluit. **Tul. ꝛ vl.** Oleū de kerua valz boꝛboꝝ groſſo ⁊ ſcabiei: ⁊ de ſenugreco ſabafati. Oleū myrtini ꝑfert vlceribꝫ: oleū de coſto remouet ſcabiez ⁊ puritū velociter. Inſtra iun. Oleū amigdalinum

Tracta. II.

66

ꝑfert illuēti: oleū camomillini ꝑfert laxitudinē ⁊ olluz de lilio ē: ⁊ oleū de abeto ⁊ ēt ei quē frigus leſit. **De. cap.** Oleū amigdalini cōfert ſoda ⁊ pullationi auris ⁊ tinitui ⁊ ſibillatiōi in aure. Oleū amigdalini amariꝫ plurimi ē iuuamēti ſubtile ⁊ plurimi iuuamēti ipſi ē in aure ⁊ oppoſonibꝫ ei: ⁊ tinitui ipſi ⁊ ſmibꝫ ſacris i ca. Et oleū ro. eſt valde bonū iſtatiōi ſtōchi ⁊ pꝛinciꝫ pio apparitiōis aꝑati ⁊ augmētū effiē in ſtutibꝫ cerebꝫ ⁊ in intellectu: ⁊ ē deſiue ad eqliatē. Et ꝛp ꝑ dixit **Hal.** qd ipſꝫ calefac corpꝫ vebemētis friditaz ⁊ inſridat calz. Et magis vicēs ex iudicio eiꝫ apō me ē qd coꝛpa cala q ipm tēperat ſūt plura coꝛpibꝫ fridis q ipſꝫ calefacit. Oleū laurini ⁊ oleū rutaceū ſūt bona doloꝝ capitiꝫ antiqꝫ. ⁊ oleū de ſenugreco ꝑfert ſurfuribꝫ. oleū de kerua ꝑfert alopicie ⁊ vlceribꝫ i capite ⁊ aꝑatibꝫ factis i eo ⁊ doloꝝ auris. **De. nu.** Oleū amigdalini ē bonū ſpleni: ſi grauat ſtōchi. **De. ex.** Oleū vrtica ⁊ oleū de ſemie croci boꝛtēſis ſoluūt vētrē. ⁊ oleū roſ. qñqz ſoluit. ſcū iuenit mām que idiget lubꝛificatiōe: ⁊ qñqz retinet ſolone cholericā. ⁊ oleū de kerua ſoluit ⁊ edue aſcarides. Oleū amigdalini ē bonū doloꝝ reſolūtiū ⁊ difficultati vꝛie ⁊ lapidi ⁊ doloꝝ ꝛſice ⁊ matricis ⁊ ꝑſocatiōi mēſis. Et oleū de lilio ꝛꝛū efficit facile ⁊ ſedat doloꝝ mēſis bibitiū ⁊ ꝛſarizatiū. Et in oibꝫ illis oleū de ſenugreco innatiū ē: ⁊ ēt duritiē mēſis ⁊ dubellet eiꝫ ⁊ difficultati ꝛꝛꝫ. oleū de kerua ꝑfert aꝑatibus ani ⁊ ꝑſigitiū doloꝝ mēſis ⁊ eiꝫ cōuerſiōi. **Feb.** Oleū camomillini in febribꝫ ꝑlixis meliꝫ ē olo roſ. oleū anbetini bonūz eſt rigori. **Permu.** Ponit loco olei de baſamo myrra liqda: aut eqlie pōdus oli adedbiꝫ cū medio pōdere ſui de oleo alneregil ⁊ āta pōderis ſui de olo antiqꝫ: ⁊ ꝑmutatio olei laurini ē ꝛꝛū humida: ⁊ ꝑmutatio olei de vrtica eſt oleū de cartamo: ſed eſt debilius eo: ⁊ loco olei de alcanna ponitur oleū ſanſicini: ⁊ loco olei ro. oleum nenuſarini ⁊ oleū violaceū: ⁊ loco olei de kerua oleum raſſanini ⁊ oleū lini ꝛꝛter cōuerſionem in oleo de lino.

Oleū baſami eſt qd ex ligno baſami manat: qñqz oleū dicit a multis ſm veritatē oleū nō eſt: ſed eſt de genere gūmarū: ⁊ ſic vocat grecus opobalſamum. ſ. ſuccus baſami: ipm enī in aq diſſoluit ipſqz admiſcet facile qd olei nō eſt. **Simon.** Oleū de kerua. i. de ꝛetadactylo. **Simon.** Oleū ſambacini ex floribꝫ zambach qd ieuſemus dī. **Sim.** Oleum laurini aliū ſit ex baccis: ⁊ hoc diuerſimode: aliud ex folijs lauri ꝛꝛ. **Sim.** Oleū camomillini ſatis notū eſt cum floribus camomille ſit. **Simon.**

De oliuis.

Cap. 54^m.

Line qd ſunt. Oleū qñqz expꝛimit ex oliuis imaturis: ⁊ qñqz expꝛimit ex oliuis vltie maturis. Et oleū onſacini ē illū qd expꝛiūz eſt ex imaturis. Et qñqz expꝛimit ex oliuis rubeis medijs iter imaturas ⁊ vltie maturas: cuiꝫ opatio ē i ter illas duas res. Oleū ꝑterea qñqz ſit ex oliuis doꝛteſtis: ⁊ qñqz ſit ex oliuis ſylueſtribꝫ. Oleū vō vꝛꝫ in empliſ iā ſtute eſt olei de kerua ⁊ olei de raſſano ⁊ de lilio: ſed eſt calidius ⁊ eſt ꝛꝛinquū opationi ipſoꝝ. Lūqz aliqz vult adurere ramos oliuaz ⁊ folia earum opꝫ vt limant cuz melle. **Elec.** Oleū ſanſ melius eſt onſacini: ⁊ melioꝝ gūmia ipſius ē gūmia ſylueſtris que mordicat linguā: ſi enī nō mordicat linguā: ſic nō eſt

33 z

Bentilis

pficiunt in ipsa. *Flā.* Onfacinū frigidū est et sicciū in pmo. Ruffus vō in ipso dicit eē humiditātē: et oleū de oliuis vltime maturis est calidū cōmēsurate et declinat ad humiditātē. qđ si lauef est tēperatū in humiditate et siccitate et minus calidū. et vlt oliue mature sunt calidē: et eaz oleū ad humiditātē declinat tēperatā. et imature sunt fride et ligna et folia eaz sunt frigida. Cū autē antiquaf oleū onfacinū valde fit in nā olei de oliuis dulcib⁹. *Opa. et ppe.* Qēs olei spēs corpa pfortant motū alleuiāt et sunt exctictiue. Et oleum qđ de oliuis syluestrib⁹ decoquil in vase ereo donec coagulef et fit pprimū virtuti lycij. Et aq de oliuis salitis fortior ē aq oliuaz in mēdicatiōe. Et oleū qđ fanis meli⁹ ē oleū onfacinū. olei vō antiqui acuitas nō psegitur modica tione: et oliue qđ sunt ex eis q nutriūt parīper. Deco. Folia oliuaz syluestriū bona sunt panaritij et pphibēt sudorē infecta. Olei de oliuis syluestrib⁹ ē sic oleū ro. In plurimis intētionib⁹: et pseruat capillos: et pphibz velocitātē canitici cū admistrat oī die. Et folia qđz oliue decoquunt in aq acresti donec fiat sicut mel et linif sup dētes corrosos et euellit eos. *Apō. et bo.* Et syluestres herisipilā et formicā et scere et apata calida solvunt: et hūiditas currēs a lignis eaz cū isflamant cōuenit scabiei et ipetigini: et fer olei ē medicamē apatū calidoz in glādulis et pprie cū solijs suis. *Tul. et vl.* Oleū de oliuis syluestrib⁹ expressus de imaturis pferit vlcēribus humidis et siccis et scabiei. Et folia oliuaz syluestrium vlcērib⁹ ambulatiuis et fraudulentis et fordidis et formice et scere: et quādo permiscef fer olei eaz came leonta sanat scabiē: ita q et iā bestiaz scabiei pueniat pprie in infusione lupinor. Cū ex oliuis de aqua conditis cū aq et sale fit emplm ad adustionē ignis nō vesicatur et purgat vlcera fordidā: et gūma oliuarū syluestriū cōfert scabiei et vlcērib⁹ et impetigini et ponitur in emplis vulnez. Instra isict. Aq oliuaz salitaz clysterizat ad siccitatem. Et oleū ablutū est cōueniēs doloribus nervor et sciaticis: et oleū vetus pferit podagris eis cū liniunt ex eo. *Mē. ca.* Oleū oliuaz syluestriū est sicut oleū rof. in iuuamēto suo soda: et assumif succus syluestriū et ericatur et sunt ex eo troisci et reseruant ad curādum fluxū auris. Et oleū de oliuis syluestribus cōfert gīngiue sanguinee colluēdo os ex eo et pfirmat dentes motos: et gūma syluestrium pferit dolori dētiūz corrosor quādo implētur ea. Et oleum de scorpionibus est ex sublimiorib⁹ medicinis dolori auris distillatus: et oliuaz syluestriū folia bona sunt cola masticata. *Mē. ocu.* Fit collyriū ex antiquo tenebrositatē oculi: et fer eius ponif in medicinis oculi: et folia eaz adusta ponunt loco thūde oculo. Et gūma eorum antiqua pferit pāno et albugini et grossitudini ei⁹ et grossitudini corne: et succus folior eaz egressiōi oculor et vlcēribus corne et fluxib⁹: s domesticā sunt cōueniētiōra oculo q syluestria: et gūma eaz ēt abstergit oculū et sordes vlcēz eius et abstergit aquā et albuginē. *Mē. anbe. et pe.* Oliue nigre cū flore suo sūt ex fūma vaporū qui sunt asmati et egritudinib⁹ pulmōis. *Mē. nu.* Fer olei villis est sup vētem hydropicū. Et

Super

oliue qđ cum dīspōne sua sunt difficilis digestiōis: et grosse eaz salite subleuat appetitū et pfortat stōchūz et generant humore stipticū: et acetose magis receptibiles sunt digōnis q oēs et velocius: et etiā oleū onfacinū bonū est stōcho. *Mē. ex.* Comedūtur cū muri an cibū et leniūt et assumunt. *z. ix.* cū aqua calā: aut aq ordi et soluit et coquunt cū rutba ad dolorē vētris punitiū et vermes: et pferūt colice apostemose: et fit ex eo clystere colice facte ex fece: et supponit succus eaz fluxui matricis et fluxui sanguinis eius: et fit ex eis emplz cū farina ordi ad curfuz antiquū: et oleū vetus pparatū cum aqua acresti pferit cū ex eo fit clystere vlcērib⁹ an intrinsecis et silt matricis: et eaz gūma puocat vtrūq et extrahit fetū. *Uene.* Cū oleo et aq calida fiat nauſea et rumpit virtutem nervorum. Gūma oliuarū syluestrium numerat inter medicinas mortiferas.

C. Oleū onfacinū ē qđ ex oliuis imaturis fit qđ et oleū expēfay: et gremiale dī eo q in gremio collectis oliuis an maturitatē nīmio ac pelloso veto arborē deiectis anteq maturaz oleū fiat: sicq expensio ad maturū conficiēdū subueniat. hoc et comotribum dī: ex tali oleo fit rof. violaceū nenufarinū mādragorātū et omne aliū quodcūq frigidū virtutem volumus possidere cōfici dī: vt pz in antidotario vlti quo carentes cum oleo amigdalaz dulciū facere possumus fm consiliū Abumerā. *z. iiii.*

C De olibano.

Cap. 33^m.

Libanū qđ est. Plotū est: et ipz qđ alteratur cū gūmi et gūma pini: s olibanū isflama tur: gūma vō pini fumat et nō isflamat: et silt oē adulteratū nō isflamat. Et olibanū qđ qđā est qđ est indū ad viriditatē declinē: et qđā ē rotidū qđ colligif quadratū: deinde cōcutif in vase do nec rotidū fiat et volubile: et b quādo inueteraf fit rubē: et de eo est albū lene humidū sic mastix: qđ vō ex olibano admistrant in anis minutū et cortex et sum⁹ et ptes arboris eius oēs: et pprie folia. *Elec.* Mē. est masculū albū rotidū iter⁹ tenax et aureū cū fragif. *Flā.* Cortices ei⁹ sunt exiccatiū i scdo: et sunt paz frigidores olibano: et olibanū calz ē i scdo: exiccatiū in p: et cortex ei⁹ exiccatiū est i tērmis scdi. *Opa. et p.* Ad inest ei⁹ exiccatio forz neqz stipticitas nisi debif et exiccatio corticib⁹ eius inest: et in ipso qđ est matura tio et nō est in cortice ei⁹ acuitas: et neqz corrodit carnē et retinet sanguinē: pīmus vō vsus eius adurit sanguinē. Et fumus eius est vebemētiōis exiccatiōis et stipticitatis. Quidā autē dixerūt rubē est magis abster suū albo: et virtus minuti est debilior virtute olibanī. Deco. Ponif eaz melle sup panaritij et delet ipm: et eius cortices sunt boni vestigijs vlcēz: et pferūt cum aceto et oleo liniit dolori q noiaf cōpositus et ē dolor ex quo pueniūt in corpe sicut verruce cū qđā re q ē sicut ambulatio formice. *Apō. et bo.* Cū chimolca et oleo ro. ponif sup apata calida in mamillis: et igredit in emplis remouēt apata visce. *Tul. et vl.* Cōsolida valde et ppe vulnera recētia: et pphibet fraudulēta dilatari: et sup ipetiginē ponif cū adipe anaf et cum adipe porci sup vulnera ostracata et sup fissuras frigoris: et est pueniēs vlcērib⁹ factis ex adustione. *Mē. ca.* Cōfert sensui et pfortat ipm. Et qđā boiūz sunt qđ p cipif vt ex infusione ei⁹ ieiuni assuete in potu sumāt: s eius

eius plurimus vsus facit soda et lauatur ex eo caput: et quicquid misceat cum nitro et mundificat surculos et excicat vlcera eius: et distillat in aure dolorosas cum vino: et qui per misceat cum oleo aut pice aut vino de visceribus perferat contritioni circuitur auribus linitur et abscindit fluxum sanguinis naribus et cum quo est ex velamine: et est ex medicis perferat tibus contritioni auribus. *Med. oculi.* Consolidat vlcera oculi et replet ea et maturat apertam antiquam in eo: et iteque sumus eius perferat apertam calidam: et abscindit cursum humiditatis que sunt in oculo et consolidat vlcera mala et prohibet cancrum in oculo. *Med. abe. et pec.* Cum per misceat cum chimo lea et oleo ro. prohibet apertam calidam que accidit in maxillis mulierum: et ingreditur in medicamentis canem pulmonis. *Med. nuf.* Retinet vomitum: et cortices eius coquuntur tantum stochum et striguntur cum: et est magis calefaciens stochum: et in digestionem magis inuasit et cortices magis colligunt stomachum mollescatum. *Item.* ex. Retinet fluxum ventris et fluxum ventris cum sanguine et fluxum sanguinis ex matrice et ano. Et perferat dissinterie et prohibet expersionem vlcere malignorum in ano cum quo ex eo fit lycinium. *Feb.* Confortet febribus antiquis flegmaticis si eius visus cum vino plurimus sit interficitur: et similiter cum aceto.

C De origano. *Cap. 36^m.*

Organum quod est. Est in potentia sic habet et syrupus eius est sic syrupus albasce. *Elec.* Quod fortius existit sylvestre est. *Fla.* Est calidum et siccum in secundo. *Opera. et p.* Est resolutiuum carminatiuum subtiliatiuum: et est vehementis abstersio: et in ipso est acuitas: et illud per illud quod in ipso est de virtute adurere. *Deco.* Est bonum precautioni dentium. *Iuxta ius.* Confortet doloribus vtriusque anche. *Med. ca.* Masticat et sedat dolor dentis et sanat gingiuam fluxam propter virtutem suam adurere. *Item.* anche. et pec. *Med. nu.* Confortet epati et stomacho. *Med. expul.* Prouocat vtriusque et extrahit vermes et ascarides.

Organum diaphanum est nobile: species sunt tres. Prima appellata eracleotica hinc folia in similitudinem hyssopi velut scissa vmbriaculo cum semine in summitate virgatum non frequenter visum. Altera omnis appellata filis hyssopi: et subalbidior folijs et semine virgati nigro ac deso in coronam vice pedetum. Tertia a grecis appellata est panaces visus asclepias aut cole: ut Nicader posuit: hec virgata est bipalmis tenuibus cum vmbriaculo filis abeto et floribus albis radice tenui. Prima virgata desolui super quam virgata semine hinc non spissius gustu stamatur et. Ita organum greci tria nomina posuerunt: ex quo vniuersum tragonum vocauerunt: quod maioris efficacie atque virtutis sentit in ratione medicinale et. *Plin.* in lib. 20. ca. 17. organum quod in sapore cumulas emulaf plura hinc in medicina omnium visum praefationem appellat organon non dissimile hyssopo: tragonum autem sile est serpillum sylvestre et. *Sim.*

C De ossibus. *Cap. 37^m.*

Ossa. *Opa. et p.* Ossa adusta sunt exiccatiua resolutiua. *Deco.* Dicuntur quod calcaneus porci qui ex eo fit linimentum super albaras confortat. *Iuxta ius.* Dicuntur quod ossa hominis perferunt in potu data dolori iuncturaz. *Med. ca.* Dicitur quod hominis ossa in potu dant ad epilepsiam. *Inquit.* Hal. Fuit homo qui secrete dabat hoc in potu et auferrebat eorum epilepsiam et existimatio illius hominis. *Med. nu.* Dicitur quod calcaneus hirci cum oxymelle auferit splenem. *Med. ex.* Dicitur quod calcaneus hircinus excitat coitum et crura vaccina adusta abscindunt fluxum sanguinis et solutionem ventris.

C De ostraco.

Cap. 38^m.

Ostracum. *Opa. et p.* Caro ostraci sylvestris cum teris et linitur ex ea corpus desiccatur fortiter: et quod de ostraco purpureo adustum est virtute hinc carminatiua abstersiua: et virtus eius est virtus cadens cito et in toto ipso est attractio eorum que carni infixas sunt et ossum qui admistrat cum dispositione sua. *Deco.* Ostracum tunice ostraci et cortices ipsi cum adurunt abstergeunt morpheas: et sicut ostracum cum dispositione sua extrahit astellas magnas carni infixas. Et ostracum purpureum cum decoquitur cum oleo et inunguntur capilli ex eo retinet casum eorum. *Apo. et bo.* Viscositas limaciarum que noia virus eorum cum olibano et aloce et myrra perquassata donec fiat in spissitudine mellis excicat apertam accitiam in radice auribus. Et si inuenit humilitatem profundam ea erubet ea et sanat ab ea. *Tulne. et vlc.* Quod de ostraco purpureo adustum est abstergeunt vlcera et consolidat ea et mundificat ea: et quod de eo adustum est cum sale perferat adustioni ignis pulverizatum desuper et dimissum donec excicat: et totum quod adustum est de ostraco perferat scabiei. Et ostracum quod cum carne sua perferat vulneribus et propter illis que sunt super nervos perferat cum thure et myrra et posuit super ea: et sicut cum puluere molledini. *Hal.* quod ex parte visus limacias sic sunt. *Iuxta ius.* Sedat doloris podagre et apertam eius: et fit emplastrum ex eo sic est super omnia apertam iuncturaz. *Med. cap.* Quod adustum est de ostraco purpureo abstergeunt dentes et precipue quod adurunt cum sale. qui ostracum terat: sic est cum aceto abscidit fluxum sanguinis naribus. *Med. oculi.* Qui abluit quod adustum est de ostraco cum carne sua: et ponit in aleosol delet grossitudinem palpebrarum et albuginem in oculo et panem: et qui adurunt caro eius quod noia latalis antig et misceat cum alkitrâ et teris et distillat super palpebras non permittit pilos nasci: et viscositas que est super illud quod sylvestre est facit coherere pilos permittat super palpebras. Et viscositas limaciarum que dicta est ante cum ex ea linitur fridas prohibet mas ad oculum effusus et facit pilos et adherere super palpebras. *Med. nu.* Caro ostraci quod noia carnis est bona stochum: et carnes ostracorum non decoctae aqua neque assate sedant doloris stochum. Ostracum purpureum qui bibis cum aceto extenuat splenem: et qui fit emplastrum ad hydropisim ex ostraco non sepe donec minoret ea: et opus ut dimittat donec cadat per se: et ostracum sylvestre est fortius in illo pro vehementiam exccatiouis. *Med. ex.* Caro purpurei non lenit nam et caro ostraci noia sentialis cum recessus lenit ventrem et propter ius eius: et sicut ius purpurei ostracorum: et qui misceat per cationem hinc ex ostraco suffumigant purpureo inuasitur: et suffumigatum erubet sedina: et suffumigatio eius quod est aromatici odoris et albeli: et per se quod est super littora et perferat in peroratione matricis et excitat epilepticos et in ipso est castoreitas in odore. Et ostracum prouocat menstrua suppositum. Inquit et illud quod noia caugile est abstersiui cum aduritur sicut est: et est permixtum cum cinere gallarum viridiis et pipere albo confortat vlcerebus accidens ribus in intestinis dum recentia remanent et non putrefiunt magnifice: et pedus quod cineris ostraci sit quatuor partes et gallarum due et pipere paris. et pulveris super cibum et in vino detur ad potandum. *Tene. Con.*

Gentilis

fert caro eius mor sui canis rabiosi.

Ostracum ostraca grece testosa aialia ostracodema eade ani-
malia maxime pisces testosi: vt alle in pluribus locis. Sim.

De o: deo.

Cap. 539^m.

Q Rdeu qd e. Est notu. Et siligo e spēs ei sine
cortice. Et ei opatio est ppiqua opōni ipsi.
Ala. Est fridū z siccu in p. Opa. z pp. In
ipso est absterio z ei nutrimentū min⁹ est nu-
trimeto tritici. Et aq ordei e nutritio: sanich ipsi: et
ambo frāgūt acuitatē humoz: z aq ordei allelech est
humidior: z ois aq ordei e istatiua. Deco. Sup pā-
nū administrat de eo epithima calz. Apo. z bo. Fit
ex eo decocto cū aq sicut forbitōes cū pice z colopho-
nia empln sup apata dura z solo z cū fursure suo sup
apata calida. Tul. z vlc. Qsi sit linimentū ex eo cum
aceto forti z ponit more empl sup scabiē vlcera tā sa-
nat eā. Instra iū. Fit ex eo emplastrum cum cydo-
nijs z aceto super podagram z phibet fluxū humidis-
tatis ad insectas. Mē. ābel. z pec. Aqua ei confert
egritudinib⁹ pectoris: z qñ bibit cū semine feniculi facit
abundare lac: z fit empln ex farina ei z melliloto z cor-
tice papaueris ad dolorē lateris: z aqua eius est mala
stōcho. Mē. ex. Eius sanich retinet vētrē: z sūt dco-
ctio sanich ei z fursur ei puocat vrinā: h aq fursuris
tritici qñ bibit est vehementioris puocationis. Feb.
Aq ei e ifridatiua hñectatiua febriū: i calis qdē pura
z i fridis cū apio z feniculo. Et daf i potu ēt illz qd co-
ctū ē cū ficub⁹ pmixtū cū mellierato ad febres stāicas
De obalmaram. Cap. 540^m.

Q Balmaram qd e. Est scchelas braz albumei
mi. Ala. Ingt fili. De laugue. In ipso e ca-
lidas: z e siccu i scbo. Et plures hoīuz dicūt
q est fridū ei ei calitate calefact⁹ nō ledaf:
h iudiciū frigois eius est in p: h qd verius est: ē q vir-
tus ei est cōposita ex calitate cū friditate z possibile ē
vt sit friditas in ipso vincēs. Opa. z p. Cōfert calefa-
ctis z pprie qñ morat sup ipm aq ro. Tul. z vlc. Fit
ex eo empln adustioni. Mē. capi. Cōfert valde ad
cola albumeimi z apit oppilōnes cerebri. Mem. ex.
Albumeimi datur in potu semen frizum ad fluxū ven-
tris antiquum cū oleo ro. z aqua frīgida.

Capitulum de littera. P.

De prunis.

Cap. 541^m.

Runa qd sūt. Nota sunt. Elec. Illa que
hst colorē palee sūt fortiora nigris: z citria
fortiora rubels: z alba sūt magis grauiā pue-
solonis: z armena sūt meliora oib⁹ z vehe-
ment⁹ soluētia z meliora sūt magna pigula. Ala. Fri-
gida sūt in pncipio scbi: humida i fine tertij. Opa. z p.
Eius gūma e subtilitatiua icisua z glutinatiua z in da-
mascenis e pstrictio z stipticitas apō Diacono. nō apud
Bal: Et i crudis q nō sūt matura e stipticitas z eoz nu-
trimētū ē paucū. comedant āt añ cibū z bibat q hūme-
ctat⁹ ē postea aquā mellis z vini de passis. Tul. z vl.
Eius gūma p solidat vlcera z cū aceto abscondit ipeti-
gine: z pprie si fuerit cū ea mel aut zuchaz z pēpue
in pueris. Mē. ca. Cū ex solijs pūnoz colluit os p
bibet fluxū fieri ad vtrāq amigdalā z vna. Mē. oc.

Super

Eius gūma pfortat visum cū sit ex ea collyriū. Mē.
anbe. z pec. Muza ex eis sedant iflāmationē cordis.
Mē. nu. Que dulcia sunt ex eis mollificāt stōchū bu-
miditate z ifrigidant cū z penitus nō sunt ei puenien-
tia: muza vō ex eis forti⁹ resistūt cholere q illa. Mē.
expul. Que ex eis sūt dulcia vehementius solonis q
cū cholaz: z humida ē sūt vehementioris solonis q
sicca: z eoz solo fit pp viscositatē eoz. Damascena āt
stringūt ventrē sū quosdā. Et in syluestrib⁹ cū nōduz
sunt decocta valde est stipticitas ab oib⁹ pcessa. Ingt
Bal. Errauit Dias. in verbis suis cū dixit. damascena
pstringūt: imo soluūt: z gūma eoz frangit lapidē vēs-
ce: z eorum aqua puocat menstrua: z quanto plus sūt
minora tanto plus est eorum solutio minor.

Epuma. illa que hnt colorē palee sūt fortiora nigris. f. girlerādo
vētrē: z in alterādo vsus fridū z humidū. Sz in b q e facili⁹ dige-
ri z minus nocere stomacho nigra sūt meliora: q magis calida
z min⁹ humida: z quantū ad hēc Isaac plus laudat nigra q alia.
Dubitat vtrū i syrapijs debeam⁹ ponere pruna būda vel sicca.
bōm q si vis maiorē solonē ventris humida. Sz si non curas de
hoc: z vis solum ifrigidationē in substantia grossa: q dubitas de
humiditate corruptibili prunorum: tunc ponimus sicca.

De psilio.

Cap. 542^m.

Psilium qd est. Est duoz colorū byemale z
estiuū: potio cuiuslibet illoz sit pōdus. 3.
ij. Elec. Melius est illz qd ē mai⁹ gros-
sūz qd submergit in aq. Ala. Est frigidūz
z humidū in scbo. Opa. z p. Qd ex eo frizū est ino-
lutū in oleo ro. stipticū est z sedat dolorē more empl
suppositum cū aceto. Apo. z bo. Administrat cōquali-
tati cū aceto sup apata calida: z formicā z herisipilaz
z pprie que sunt sub aure z sup flegmatica. Instra iū.
Fit ex eo empln torioni neruoz z ipsoz spasmō z po-
dagre z dolorib⁹ iñcturaz calidis cū aceto z oleo ro.
Mē. capi. Qui ex eo superponit suo capiti emplastrū
confert soda eius calide. Mem. anbel. z pec. Lenit
pectus. Mem. nutri. Eius mucilago cum oleo ro.
cōfert siti vehemēti. Mem. ex. Eius qd frizū est pō-
dus. 3. ij. inuolutū in oleo ro. stringit z pferit dissinterie
z proprie infantū: z qd ex eo mucilaginosūz est: z ipa
mucilago eius cū oleo violaceo soluūt. Feb. Biba-
tur: z tunc sedabit iflationem febrium acutarum.

Capitulum de littera. P.
De prunis.
Runa qd sūt. Nota sunt. Elec. Illa que
hst colorē palee sūt fortiora nigris: z citria
fortiora rubels: z alba sūt magis grauiā pue-
solonis: z armena sūt meliora oib⁹ z vehe-
ment⁹ soluētia z meliora sūt magna pigula. Ala. Fri-
gida sūt in pncipio scbi: humida i fine tertij. Opa. z p.
Eius gūma e subtilitatiua icisua z glutinatiua z in da-
mascenis e pstrictio z stipticitas apō Diacono. nō apud
Bal: Et i crudis q nō sūt matura e stipticitas z eoz nu-
trimētū ē paucū. comedant āt añ cibū z bibat q hūme-
ctat⁹ ē postea aquā mellis z vini de passis. Tul. z vl.
Eius gūma p solidat vlcera z cū aceto abscondit ipeti-
gine: z pprie si fuerit cū ea mel aut zuchaz z pēpue
in pueris. Mē. ca. Cū ex solijs pūnoz colluit os p
bibet fluxū fieri ad vtrāq amigdalā z vna. Mē. oc.

De portulaca.

Cap. 543^m.

Portulaca qd est. Nota est. Elec. Succ⁹
ei est illz qd in ea est magis vltime opatio
nis. Ala. Frida est in tertio: humida i fi-
ne scbi. Opa. z p. In ea est stipticitas et
phibet fluxū sanguis z fluxus antiquos z ipsi nutri-
mētū est parū illaudabile: z est resistēs cholē valde.
Deco. Ex ea fricant verruce z eradica eas ppietā-
te sua non qualitate sua. Apo. z bo. Fit ex ea empln
apātib⁹ calidis in gbus tūmef putrefactio z berisipila.
Mē. ca. Cōfert bothoz in capite abluto ex ea capite
cōmixta cū vino: z delet stuporē dentū: ppea q lenit
asperitatē z sedat soda calāz pulsatiua. Mē. oc. Cō-
fert obthalmie z igredif in alcosol: z nīm⁹ vsus ei⁹ fac-
accidere

Secundo can.

accidere pānū in oculo. *Mē.abel.7 pec.* Eius succ^o p̄hibet fluxū sanguis pp virtutē suā pōicā. *Mē.nu.* Cōfert inflāmātiōi stōchi bibita z more emplī supposita:7 p̄fert epati inflāmāto:7 p̄hibet vomitū choliciuz z debilitat appetitū. *Mē.ex.* Fit ex ea clystere dissin^o terie itestioz z solōni cholericē:7 p̄fert dolorib^o renū z vesice z vlcērib^o coz:7 abscidit rīm plin desiderium coit^o. Et existimauit fili^o Mēsaugue q^o augmētū facē i coitu:7 videtur q^o sit illō in complexionē calida z sicca:7 ipsa retinet fluxum menstruoꝝ:7 confert vlcēribus matricis:7 confert aqua eius hemorroidib^o sanguineis z eius succus extrahit ascarides. Et si asetur portulaca z comedatur abscidit solutionem. *Feb.* Confert febribus acutis.

Portulaca delet stuporē dentū. *Aristoteles* p̄blemātū p̄.7. p̄blemate.7 p̄ble.7 penul. p̄ble. assignat cām q^o trahit acedines: siue acetositatem: augmentum efficit in coitu: q^o addit humiditates in eis:7 temperat flāmam consumptam ventositatis.

De polypodio.

Cap. 544^m.

Polypodiu qd ē. Est lignū cineritū nodo^o suz declinās ad rubedine z nigredine p̄r̄per minutos hñs ramos sic vñis plurimoz pedū:7 in sapore ipsi^o ē dulcedo cum stipticitate. Dixerūt qdā q^o nascit sup arborē i nemo^o re:7 dixerūt q^o nascit sup lapidē. *Elec.* *Meli^o* ex eo est qd ē fisticiū iteri^o grossuz sic annularis z declinans ad rubedine z citrinitate solidū recēs in quo ē amari^o tudo occulta z bon^o sapor cū pōicitate z in ei^o sapore est sapor gariosil. *Flā.* Calz ē in scdo: sicū i tertio: vltimū in exēcatōe. *Opa.7 p.* Est resolutiū v̄to sitatū z humiditatū. *Iul.7 iūc.* Emplm factū ex eo p̄fert torioni neruoꝝ. *Mē.ex.* Soluēdo educē mēlācholiaz sine pūctiōe z soluit flegma z chinū aquosū z decoquit in iure galloz z iure pisciuz pp colicā aut in iure olez. Si ḡ spargit radix eius sup aquā alcharam z bibi^o soluit cholaz z flegma. Et potio qd ē ei^o fit sex kermet: kermet enī est sex kerates: imo sit vsqz ad 3. ij. Et oportet vt bibat euz syrupo de melle mixto cū aqua z ante ipsūz aliquid de tarachis:7 in decocto sit vsqz ad. iij. *Dermu.* Loco eius ponitur epibimuz z medium ponderis ipsius de sale indo.

Polypodium. Aliqui vocāt filicē arborē: q^o filat filici vel filices arboꝝ: q^o semp stat eques super arboꝝ. *Sex kermet.* Kermet est pondus viginti quatuor granorū ozdei: ergo sex kermet sunt centum z quadraginta quatuor grana.

De papyro.

Cap. 545^m.

Papyrus qd ē. *Flō^o* est.7 ex ipso qdēz fiunt ebarte:7 ipse qdē in potētia ē ebarta:7 qd ex eo adustū est vebemētioris ē exēcatōis. *Flā.* Est fridus z siccus. *Opa.7 p.* Cōfert fluxui sanguis:7 p̄hibet eū ipsi^o cinis. *Uul.7 vlc.* Puluerizaf sup vlcera recentia z p̄solidat ea. qñqz vō ifundit i aceto:7 exiccat z itromittit fistulis z oib^o vlcērib^o ambulatiuis z vulnerib^o. *Mē.ca.* Ei^o cinis confert corrosioni ozis. *Mē.anbe.7 pe.* Eius cinis retinet sputum sanguinis. *Mē.ex.* Sumatur z inuoluatur lino z dimittatur donec exiccet:7 deinde ponatur super hemorroidas z confert eis.

Papyrus est genus iunci. *Sim.*

Tracta. II.

63

De polio.

Cap. 546^m.

Polio qd est. Est spēs de secha in qua ē caliditas z acuitas pauca:7 qd ex eo min^o ē: est acuti^o z amari^o:7 sunt in eo thyrsi z flores z ipz ē pilosus albi dcline ad citrinitas tē vsqz ad mēsurā palmi pleni semie:7 ei^o caput ē sic sphaera in q^o sūt sic pili albi grauis odoris cū qdā aromaticitate: mai^o at est debili^o qd ē est amari^o z in ipso est acuitas qdā:7 mōtanū ē min^o. *Flā.* Min^o ē calm in tertio: sicū i scdo:7 mai^o ē calz z sicū i scdo. *Opa.7 p̄pe.* Est apitūū subtiliatūū z p̄prie min^o ē ad aperiedū oppilones itrisecas. *Uul.7 vlc.* Cōsolidat qd ex eo viride ē plagas recētes z p̄pe maius:7 qd ex eo est sicū vlcera fraudulēta p̄cipue min^o sicū. *Mē.ca.* Facit soda capis. *Mē.nu.* Ip̄m cū aceto est epibimā pueniēs apatib^o splenis z duritiē ipsi^o:7 nocet sto macho:7 p̄fert icteritiē nigre z p̄prie decocto ei^o qd ex ipso mai^o ē:7 p̄fert hydropisū z est vlt malum stōcho. *Mē.ex.* Prouocat vīnā z mēstrua z soluit v̄trez: et p̄fert ascaridib^o valde. *Feb.* Confert febrib^o antiqz. *Vene.* Cōfert pūcture coꝝ p̄iois:7 decocto maioris morui vermiū venenosoz oīuz:7 eo suffumigat z ster nif z fugat venenosa minora. *Dermu.* Loco ei^o ponunt in exēcatōe vermiū z p̄uocatiōe vīe z mēstruoꝝ pōdus equale de lignis granati viridibus z tertie due pōderis ipsius z corticib^o lignoz cassie lignee.

Polio dia ē montuosus est z alce. montuosus vō qd nobis venit in vsu: fruter est illi alba z tenera folia hñs: virga ē ei vnus cubiti sup quā virge sunt cū caprellis semine plenis a quo femine erit qñ lamities alba z oblonga velut capilli odorē graue hñs cū suauitate zē. *In Se.* ex verbo dia. est plāta parua exilis cuius longitudo ē circa palmū zē. *Plā.* in lib. 21. cap. 7. *Museus* z *De* stodus laudib^o iclita p̄dicat: supqz cetera ad famam ē dignitatis p̄ozusqz miram: si modo vt tradūt: folia ei^o mane cādida: meridie purpurea: sole occidēte cerulea aspiciūt: duo ei^o genera: canipestre maius z syluestre: qd minus est quidā theucron vocāt: folia canis bois similia habens a radice prius nunqz palmo altiora zē. *polium* vocatur arab. iahade. als iabad. r. *Sim.*

De pellibus.

Cap. 547^m.

Pelles. *Elec.* Meliores ex eis sunt pelles lactētū pp hūiditatez ipsoꝝ. *Opa.7 p̄pe.* Antrimētū eaz ē pūū viscosus z p̄pīquū ē in viscositate z dispōnibus suis nutrimēto pedū:7 rasura qdē pellis caprine cū ponit sup cursum sanguis retiet eū. *Deco.* Pellis vipe adusta z limata sup alopicia p̄fert. *Apo.7 bo.* Dī q^o pellis eq q ē in aq cū ponit sup botboz ifridat ipz. *Uul.7 vl.* Ponit cinis pellis mulaz z silū sup adustione ignis z vlcera cala cū nō sūt cū apate:7 ē medicamē exēcatōis pedū ex calciamēto z coꝝ:7 fistulis:7 pellis recēs omis sup per p̄cussione ponit i hora z p̄hibz nocuitū ex ea z ē pueniēs vlcērib^o fraudulēz z scabiei z p̄uritui. *Mē.nu.* Pellis itriseca q ē i stōchis anūū z i gutture caruz p̄cipue galloz qñ siccat z terit z bibi^o euz vino cōfert dolori stomachi. *Vene.* Dicit q^o recens pellis cala capre qñ ponit sup morus vipere attrahit venenūz.

De pice.

Cap. 548^m.

Pice qd ē. Est duaz spēruz: vna ē marina nī gra liqda q ponit in emplis:7 ē d genere p̄icis:7 alia est mōtana syluestris:7 syluestris

Gentilis

alia est liquida: et est ex arboris aliamentis et modis alijs pini. in pma vo e spes ei humidus: deinde desiccatur cu decoctioe: et plinu qd e ipsi e ex iembur et e arbor ca diz korasc. Oleu vo piscis primu e alchitra. Et ei olz sit vt distillet ei baidu vbi decoq vt desicet aut suspē das supra ips lana et madesiat ex vapore ei et cu ma defacta fuerit expmas in vase alio. cu tñ sit pole vt distillet i cucurbita et alebico melius q illo mo et magis seruaf illd qd sublimaf. Opa. et p. Est maturatiua hioz gsoz absterfua calefactiua et hūda e vebemē ti maturatiua et sicca forti e desiccatiua et pōit i ēplis. Deco. Extirpat albedinē vnguis et attrahit sanguiez ad mēbra et ipinguat ea. pprie cu iteraf ei adberētia et euulsiō subito cu violētia et linif sup fixuras pedū et reliquā mēbroz vt sanet eas: et eplz factū ex ea fac nasci pilos i alopecia. Apo. et bo. Lenit apata dura et ppe hūda et admistrat cu saria ordei sup scrophulas et p bibz cu pmiscef sulphuri aut cortici arboris aliamentis ambulatōez formice et phibz exituras glādulaz oīuz. Tul. et vl. Delet ipetiginē et gñat carnē i vulneribz p fundis ppe cū pulnē thuris et cū melle et mūdificat vl cera corruptaz hūditatū: et sicca i b et i vulneribz e vebemētioris ericcatiōis. Instrā iū. Cōfert apatibz la cerē. Mē. ca. Sicca et hūda bona e vlcēribz capif. Mē. oc. Sum p pias bonū effie marginē oculi et facit oriri pilos palpebray: et phibz lachrymas ei et implet vlcera i oculo et pfortat visu. Mē. ābe. et pec. Cōfert tussī fride et sicce et ppe cū amigdal et zuecharo i pleu resī et ppleumōia et fac sputū facile et maturat: et silt cū olo amigdalino e ei maturatiō plima. Sola vo cū est tūc ei mūdificatiō e mior maturatiōe ei: et cū zuecharo e cū. Et phibz sputū sanguis et phibz sputum saniei cū labif ex ea qritas. et cū melle. Ex pice aut hūda cū linif palatū e vtilis pfoctiōi. Mē. ex. Lenificatiua est et plurimus vsus ei soluit: et fit ex ea enema ad apata calida et dura in intestinis et mīce et testiculis. Et ponit in medicinis vulnēz orificij vesice. Et quādo li nit pī super fixuras ani sanat eas. Vlē. Resistit vebemētis et confert cum linif super morsum vipere.

C De pira. Cap. 550^m.
Ira qd sunt. In ipsi sūt territas et aquei: et in nra qdē terra e spes que dī scena: et bz magnā capacitātē et e vebemētis rotūditatē et subtilē corticis boni coloris qsi peruiū: et qsi ipm sunt aq zuechari coagulata pgelata plm: h nō pp spissitudinē substantie boni odoris valde qd cū ab arboris sua cadit sup terrā destruit: et ista sūt in qb nō e nocumētū de spēbz pīroz. Plā. Pira q noianē scemia sūt frida i p sicca in scdo: scenabūd vo tēperate hūda. Opa. et p. Dēs spēs ei sūt stiprice i trantes in emplis retētiōis materiez. Et qsiq abster gūt parūper et coz humor e plimuz et laudabilior bu more pomoz qz qz dixit Ruffus. Ea at que dicta sunt scenabūd in terra corasceni abiqz alijs sūt lenitiua nature et boni chimi valde. Tul. et vlc. Cōsolidat vul nera. pprie syluestria ericcata. Mē. nu. Sūt pparā tia stomachū et scemia pprie pfortāt stōchū et abscin dūt tussiz et sedāt cholaz. Mē. ex. Cōstrigūt vētrē p prie q sunt ericcata: et in piris qdē est pprietas faciēdi euenire colicā: qz opz vt bibat post ipsa hydromel cū spēbus que sunt vt piper et cinamomū et bis silia: et corū rob pfortat fluxui ventris cholericō. Vlē. Cūis speciei coz vebemētis stipticitatis et tarde maturatiō nis est cura fungoz morificatiū. Et qsi coquuntur isti fungi cū piris minoratur nocumētum ipozum.

P De poro. Cap. 549^m.
Porū qd ē. Porū aliū ē scemiū et aliū ē nabathū: et aliū ē qd dī porū syluestre: et il lud qd ē iter porū et aliū qd ē meli i medi dicia q i cibo: h nabathū magis igredit in curatiōibz q scemiū. Plā. Nabathū e calz i tūo sic cū i scdo. Et syluestre e calius et sicci: et pp illd e dete ri. Deco. Scemiū cū sumach pfortat verrucis. Apo. et bo. Scemiū cum sumach delet effere. Tul. et vlc. Scemiū cū sale pfortat vlcēribz fraudulēz. Et qd ex eo ē syluestre vlcērat coz. Mē. ca. Abscidit fluxū san guis ex naribz et suffumigat ex semine eius cū alchitra

Super

bens i q e vermis et iterfē vermi et eicit illū: et ipsi co mestio fac soda: et fac imaginari et vidē somnia mala et ipsi cinis cū olo ro. et aceto vini e pueniēs auri dolo rose. Et e ex eis q corūpūt gīguā et dētes: et findit eos et ppe scemiū. Mē. ocu. Floct visu. Mē. ābe. et pe. Cū aq ordei pfortat afinati facto ex mā grossa et ppe nabathū et ppe cū melle: et pfortat ad apata pulmōis et ma turat ea et danf ex semine eius. et cū eqli pōdere sui de granis myrti ad sputū sanguis. Mē. nu. Est maluz stōcho et syluestre e dterio domestico: qm e amarius et acuti et magis mordicatiū ipso. Et porū qdē totū ē iflatiū: oqz vt elixet i duabz aqz: qz alleuiant infla tio et nocumētū ipsi. Ruffus vo dixit q ipsum abscidit eructationē acetosaz et e vlt tarde digōnis. Mem. expul. Proouocat vrinā et mēstrua ppe nabathū et syl uestre et nocēt ambo vesice et renibus vlcēraz: et pfortat hemoroidibz qd ex eo elixū e comestuz et more emplī suppositū: et cōmouet coitū: et silt ei semē torrefactuz. Et semē qdē ei torrefit cū granis myrti ad tenasmon et sanguinē: et sedet i decoctioe folioz ei cū aq: et cōfert coartatiōi mīcis et duritiē q est in ipsa: et decoctio ra dicis ei cū ifsidebeget cum oleo de cartamo aut oleo amigdalino: aut silamio pfortat colice: et ei succus e ex sumā cozum que solunt sanguinē. Vlē. Succus eius cū mellicrato est conueniens moribus.

C De pedibus. Cap. 551^m.
Edes. Opa. et p. Hñant humorē visco suz nō grossuz: h ipē e laudabilis et paucay supfluitatū. Mē. anbe. et pec. Cōfert tussī si calide ppe cū pultribz ordei. Mem. mut. Boni si digestiōis boni chimi viscosi nō grossi. Et si

gnificatio bonitatis digónis eoz est velocitas infla-
tionis ipsoz 7 dissolutionis in decoctione: veruz eoz
nutrimentu nō est multu. *Mē.expul.* Soluunt cum
viscositate que est in eis.

P *C De palma. Cap. 552^m.*
Alma quid est. Est arbor dactylozumi nota:
7 omnes partes ei sunt stiptice: 7 sermo da-
ctylozumi iam preterijt.

P *C De petroleo. Cap. 553^m.*
Etreleu qd est. Albu note spēi est 7 nigrum
est colamentu picis babylonice 7 reliquariū.
Alā. Calm est: siccu vsq ad qrtū. *Opa. 7*
pp. Est subtile 7 ppe albu resolutuū liquefactum
aperitiuū oppilationu. *Instr. iunc.* Cōfert dolorib⁹
ancharū ambarū 7 dolorib⁹ iuncturariū 7 ppe albu.
Mē.ca. Petroleū variū pferit dolorib⁹ auris fridus.
Mē.ocu. Cōfert albugini oculiz aque descēdēti 7 ni-
grū ex eo ēt. *Mē.anbe. 7 pec.* Cōfert asinatu 7 tussi
antiq: bibis. n. parū ex eo cū aq cala. *Mē.exp.* Se-
dat dolorē vētris psgitiuū 7 vētositates. Et qñ sit ex
eo lyciniū iterficiat vermes 7 ppe nigrū: 7 comedere
pondus. 3. i. de eo frangit ventositatez vesice 7 frigus
matricis. *Vene.* Cōfert piscature epithimati.

P *C De pentaphilone. Cap. 554^m.*
Entaphilon qd est. Est noiatus gñqz folia.
Opa. 7 ppe. Est fortis exiccationis sine
acuitate 7 adustione 7 mordicatione 7 fit ex
eo emplū ad fluxū 7 sedat ipm. *Alā. 7 bo.*
Fit ex eo emplastrū ad dubellet 7 serophulas 7 duri-
ties flegmaticas 7 panaritios. *Alū. 7 vl.* Decoctio
radicis ei⁹ valet ad vlcera ambulatiua: 7 quod de eo
decoctū est cū aceto ad fornicā 7 pferit in herisipila 7
panaritij 7 scabie. *Instr. iun.* Cōfert dolorib⁹ iun-
cturariū 7 sciaticis: 7 pferit ramici bibitus 7 more empla-
stri superpositus. *Mē.capi.* Decoctio radicis eius
valet ad linguā dolorosam cū ex ea fit emplastrū ad
cola. Et folia eius cū vino ad epilepsiam valet bibita
xxx. dieb⁹. *Mē.anbe. 7 pec.* Fit gargarisma cū deco-
ctione eius ad asperitatem gutturis: 7 succus radicis
eius ad dolorē pulmonis. *Mē.nuf.* Succus radi-
cis eius valet ad dolorē epatis 7 icteritiam cū bibitur
per aliquot dies cum sale 7 melle 7 potio eius fit tres
anulusat. *Mē.exp.* Cōfert radij solutioni 7 vlceri-
bus intestinoz 7 hemoroidibus: 7 similiter decoctio
radicis eius. *Feb.* Folia eius cum aumeli aut cum
vino cōferunt quartane 7 quotidiane. *Vene.* Suc-
cus radicis eius est medicina pernitiosa.

C Pentaphilon grece est dictu quinqz folioz. Diasc. pentaphilon
aut pentapētes aut pentaston aut pēradactylon aut pēndoseli-
nū bastas bz semine plenas tenues 7 lōgas duob⁹ palmis in qb⁹
semen est: folia bz octiofino similia 7 in qñqz partibus diuisa: sin-
gula folia in singulis bastis florem viridem habent: nascitur lo-
cis humidis 7 in vjs: radix est ei rufa 7 oblōga plus elleboro ha-
bens grossitudinē tē. Plinius in libro. 25. caplo. 9. preter horum
quedam 7 hoc vocatur chamezeleon radix eius sparganion vo-
cat que cū rubra sit inarescēs nigrescit 7 angulosa fit: herba ipsa
incipit 7 desinit cum vite tē. puta pullulare. Sim.

P *C De piscibus. Cap. 555^m.*
Ilece. Elec. Meliores pisces sunt illi qui nō
sunt magni valde neqz habent carnem duram

neqz siccam: 7 in quibus nō est pinguedo: ita qz quasi
frangatur neqz mucilago: 7 in quibus non est malus
sapor vel odor 7 quoz sapor est suavis. Suavis enim
saporis sunt puenientes: 7 qui sunt pingues nō super-
fluā pinguedinē habentes neqz grossam neqz vt sepū
neqz acre: 7 illi quibus nō cito aduenit fetor cū ab aq
separantur. Et eligitur quidē ex piscibus duram car-
nem habentibus ille qui est minor. Et ex habentibus
mollē carnem ille qui est maior ad terminū aliqū. Et
ille qui habet duraz carnē salitus melior est eo qui est
recens. In generib⁹ aut a saboth sunt meliores: de in-
de alebani postea almerenuse 7 alsceba: marini nō sūt
mali: sed molles 7 pigues ambo sunt grossi: alchanab
autē almerenuse 7 alcuriul sunt boni valde. In locis
aut in quibus morant est electio: qñ illi qui morantur
in locis petrosis sūt meliores: deinde in arenosis 7 ags
dulcibus currentib⁹ in quibus nō sunt sozdes 7 nō sūt
limose neqz lacunales neqz campestres 7 non sunt de
lacunis paruis que flumina non imbibūt: 7 in quibus
non sunt fontes: 7 pisces quidem marini sunt laudabi-
les subriles. Et melior pecies eoz est illoz qui non
sunt nisi in mari 7 pelagini: illi qui morantur in aquis
discooperitis flatui ventoz super se sunt meliores eis
qui sunt econtrario: 7 illi qui morantur in aquis mul-
tarum agitationū 7 vndariū sunt meliores 7 vehemen-
tiori indigent exercitio qz illi qui habitāt in aquis stā-
tibus. Et pisces quidē marini sunt optimi subriles car-
nis precipue cum ipsoz habitatio est in littozibus pe-
trosis aut arenosis. Et pelagini quidē qui sunt de ma-
ri plurimi sunt exercitij. Et illi qui vadunt de mari ad
flumina dulcia: quoz cursui contraria existit aqua: na-
tura etiā sunt subriles 7 plurimi exercitij. Secūdu cibū
aut illi qui cibantur herbis bonis 7 radicibus planta-
rum sunt meliores bis qui comedunt sozdes que pji-
ciuntur in ciuitatibus ad loca infusionū 7 radices plā-
tarū malarū qzuis sit in vltimo boni saporis. Modus
vō melior in quo pisces comedūtur est alefidabegi:
deinde illoz qui sunt assati super testaz. Frixi vō sunt
conuenientes habentibus fortem stomachum 7 cum
seminibus: 7 assati quidem sunt nutribiliores 7 tardio-
ris descensionis 7 elixati sunt ptrario. Et melior ipso-
rum decoctio est vt coquat aqua donec ferueat: dein
de projiciant in eam. Saliti aut sunt meliores qui sunt
recētes: deinde illi qui sunt ppinqui termino quo sunt
saliti. Et meliores istoꝝ sunt illi qui sunt cōditi cū ace-
to 7 cū rebus condicentib⁹ cibaria. Et aqua quidem in
qua elixant pisces saliti 7 ppe alierui sunt vehemen-
tis mundificationis 7 ponitur in clysteribus exiccatis
uis. *Alā.* Omnis piscis frigidus est 7 humidus: ve-
rum quidā pisces sunt calidiores fm cōparationez ad
cōplexionem pisciū sicut alcuseigi 7 alierui 7 almerē-
negi. Et saliti quidē sūt calidi 7 sicci: 7 qto plus anti-
quantur tanto plus in ambob⁹ augmentant. Et aqua
qdem piscium salitoꝝ um similis est almurī in disposi-
tionibus suis. *Opa. 7 pp.* Qui sunt recentes gene-
rant flegma aquosum 7 mollificant nervos 7 nō sunt
puenientes nisi stomacho calido valde: 7 sanguis eoz

Bentilis

ad subtilitatē declinat et cutis piscis q noiaf saklason
et est in partib⁹ dom⁹ oratoris cū cinis puluerizat iocu
los aialū delect eoz albuginē: et spēs qdē pisciū salito
rū et hūit ea que infixa sunt in carne ex locis in qb⁹ te
nent et pprie aliarie. Aul. et vl. Capita semeros adu
sta eradicāt carnē additā in vlcerib⁹ et phibēt earum
ambulationē et eradicāt vruas et motū. Et aq pisciū
salitoz cōfert vlcerib⁹ putridis et abluit ea. Et asauie
et pisciculi sunt boni in cutis vlcerū putridoz. Instr.
iun. Qñ clysterizat cū succo salitoz multoties pfert
valde dolori abelit⁹. Et q recētes sunt mollificāt ner
uos. Mē. cap. Pisces qui quos illi de fecmi noiant
asir cū colluūt os habētes alcola fraudulentas ex al
muri qui fit ex eis pferūt et cū alrahada viuis appo
rimaf capiti patētis sōda stupefacit ipm ne sentiat so
da. Mē. oclū. Cū cuti sua pficanf palpebre scabio
se et pfert. Et cutis ei⁹ adusta etiā igredit in medicinis
oculi: et alcosol facto ex eo cū sale delect vngulā: et co
mestio turesule cū est recēs acgrit ecētatē oculo: imo
oēs pisces. Mē. anbe. et pec. Aliarie recens mūdifi
cat cānā pulmonis et clarificat voce: et silr salinus. Et
capita pisciū salitoz ericcatoz pferunt vuc apate: et
glutē quidē pisciū ponit in sorbitionib⁹ et phibet spu
tum sanguinis. Mē. exp. Vēter sacaidicon lenit vē
trem cū difficultate sue digōnis. Et caro aliarie lenit
ventrē et oia iura pisciū leniunt ventrē. Et capita pisci
culoz salitoz recōditoz sunt medicamē bonū fixure
ani et caufigi pprie et tebeul et almerēnegi et alcanfigi et
aliarie oēs augmētāt coitū. Et ois piscis recēs come
stus dñ est calidus auget in coitu. Vene. Capita su
meros salitoz adusta ponunt super morsum canis ra
biosi et pficturā scorpionis et pferūt: et similr oēs pisces
et iura eoz et ius ois piscis confert in venenis bibitis et
pficturis: et piscis qui noiaf cutaras ius bibitū et vom
itus post ipm multotiens prouocatus fm cōtinuatio
nem pfert morfui serpentis cornuti et canis rabiosi.

Capices. Ralis 7⁹ pñētis. ois piscis est difficilis digōnis.

De pietro.

Cap. 556^m.

Pyretū qd est. Plurimū qd de hac planta
administraf est radix ei⁹. Elec. Melius
est illud qd acutū est et mordicatiū ligue
et magnitudo eius est fm quātitatē digiti.
Añ. Estimauit quidā eoz in qb⁹ nō est vñs q est
frigidū subtile: sed ipm nō est nisi calidū et siccū in ter
tio. Opa. et ppe. Extrahit flegma masticatū et virr⁹
ei⁹ est adustina et puocat sudorē cū ex eo cū oleo ab
stergēdo infigir corp⁹. Deco. Si misceat cū oleo et
abstergēdo inungat ex eo puocat sudorē. Instr. iun.
Fricatio facta ex eo et decoctione ipsius et oleo ei⁹ cō
fert mollificationi nervoz antique et stupori eoz et p
hibet gnōnem alcuzes ab eo a quo gnatur alcuzes.
Mē. cap. Vehementer aperit oppilationes colato
riū et constrictionē nariū et eius decoctio confert dolo
ri dentiū et pprie frigidū et eius acetū pfirmat dentes
motos si decoquatur cū aceto et teneat in ore. Feb.
Quādo fricat cū eo corpus ante paroxysmum rigoris
cū oleo cōfert rigori facto cū febre et absq febre.

Super

Pyretū vel pyretion a pyr qd est ignis: eo q ignē virtutē ho
beat. Dial. pyretū herba ē: folia habēs similia dauco agresti aut
maratro: et virgā simile illius: in qua virga capitellū est sile anbe
to: et obrotidū: et radix ei⁹ grossitudinē hñs digiti vñ: gustu exca
lesciēs vehemēter: et saluā. puocās. pli. pyretion. pyretū vo
cāt q nūq florēt: arabice dī acbiraraba siue akareharaba et her
ba ei⁹ vocat tarcon. Ste. pyretū barchacataba et ē pyretū. Si.

De penidigs.

Cap. 557^m.

Enidij. Añ. Calidi sunt et humidi in pri
mo et proprie albi et sunt humidiores alijs.
Opa. et ppe. Sunt grossiores zuccharo.
Mē. abe. et pec. Sūt boni tussi. Mē. exp.
Sunt lenitiui ventris.

De pipere.

Cap. 558^m.

Pper qd est. Inqt Gal. in pñis cū eleuat
fruct⁹ eius est longū piper: deide separaf
in grana piperis: et ppter hoc est lōgū pip
humidius: et iō corrodit et mordicat paru
post pñcipiū sui gustus: et radix eius est similis costo
nigro: sed est vehemētius acris: et albū est debilioris
caliditatis et humiditatis. Quidā vñ dixerūt q nigrū
iaz ericcatū est et cecidit virr⁹ acuitatis ei⁹ et remāsit in
albo qd nō puenit ad vehemētiā ericationis. Añ.
Est calidū et siccū tendens ad qrtū. Opa. et ppe. In
ipso est attractio et resolo et absterfio et mastica cum
vua pasta et eradicat flegma viscosus. Et est ex sedati
uis dolorū et calefacit nervos et est conueniens sanis.
Deco. Ip̄m cū nitro abstergit morpheā et extenuat
cū nitro. Añ. et bo. Ip̄m cū pice resoluit scrophu
las. Instr. iun. Calefacit nervos et lacertos adeo q
in hoc aliud nō est ei par. Mē. cap. Cū aceto pfert
dentib⁹. Mē. oclū. Cōfert albugini positū in alcosol
et abstergit. Mē. anbe. et pec. Qñ administraf in cle
ctuarijs est pueniēs tussi et dolorib⁹ pectoris et est cō
ueniēs cū melle positū in palato ad liquantā et mū
dificat pulmonē. Mē. nuf. Est digestiū faciēs app
petitū et bibif cū folijs lauri recentibus et pfert dolori
vētrīs pūgitio et inflatiō et est cū aceto bibitū et lini
tum bonū apostematib⁹ splenis. Et albū magis pue
niens est stōcho et vehemētius pfortat ipm: et longū
piper facit cibū descendere facile. Mē. exp. Prouo
cat vrinā et eijcit fetū et post coitū corrūpit semē cū for
titudine et paucū ei⁹ puocat vrinā et multū eius soluit
ventrē fm p̄trariū scamonee et est ericcatiū et psumit
sperma. Longū vñ piper et albū augmētum efficit in
coitu ppter humiditātē suā supflūā. Et qñ bibif cum
melle et folijs lauri recētib⁹ pfert dolori vētrīs pūgiti
uo. Feb. Fricādo fit inunctio ex ipso cum vnguēto
et confert rigori. Vene. Ponitur illud quod est al
bum in tyriacis: et similiter longū piper et pfert morfui
venenoz vermiū linitū cum oleo.

Pyper dicit greci vt nos: arabes vñ fufel: est ex eo longū qd est
notū: et est minoris siccitatis et maturitatis ceteris: et est anteq se
paret in racemos: vt p̄ per Serapione pprio caplo: deide sepa
rat et fit piper albū anteq maturet cōplete: et est fm Gal. maioris
acuitatis q nigrū. Añ. s. cap. de diacimmo: est piper albū illd qd
est paruū neq dētū. f. rugosus: et neq est cortex eius grossus: imo
est grauis pōderis: sed nigrū est perfecte maturū et est notū. Si.

De pipere aque.

Cap. 559^m.

Pper aq qd ē. Est herba que ē vt olus nascēs
in aqua et appropinat ei in gustu suo sapor pi

Secundo casu.

peris: sed non est ei acuitas piperis. Opa. 7 pp. La-
lesacit sufficienter sed minus q̄ piper.

C De petrosillino.

Cap. 560^m.

p Etrosillinum dictum est in cap. de apio.

C De prassio.

Cap. 561^m.

Rastuū qd ē. Est herba amari saporis. Nā.
Ingt. Oribasius. Nō sunt calefactio 7 exic-
catio ipsi⁹ fortes. Alij autē dixerūt q̄ est cali-
dū in tertio: sicq̄ in sc̄bo. Opa. 7 pp. Est
aperitiuū abstergit 7 liquefacit 7 resoluit et
incidit. Mē. cap. Eius succus p̄fert dolori auris an-
tiquo 7 mūdificat 7 aperit meat⁹ audit⁹ 7 remouet an-
tiquū dolorē eius. Mē. ocu. Succ⁹ ei⁹ cū melle est
p̄ueniēs ad acutiū visus. Mē. abe. 7 pec. Mūdifi-
cat pect⁹ 7 pulmonē p̄ductione sp̄iti. Mē. nuē. Est
aperitiuū oppilationū i epate 7 splene 7 renib⁹. Mē.
exp. Prouocat mēstrua 7 mūdificat matricē. Uē.
Fit ex eo emplū cū sale ad morsum canis rabiosi.
C Prassium grece marubium album. prassium. Sum.

C De peonia.

Cap. 562^m.

Peoniam qd est. Eius alia est masculus: 7 alia
est femina. Masculus qd ē radices h̄z albas
grossas vt digiti stiptici habētes gustū: 7 se-
mina h̄z radicē in plurimas partes diuisam 7 ramos.
Nā. Est cala 7 sicca vebemēter. Opa. 7 ppe. In
ipsa sūt exiccatio 7 stipticitas cuz resoluōe 7 aptione 7
subtiliatione 7 icisione 7 abstersione: 7 q̄ masticatur
vna hora appet post eā in ipsa acuitas ad stipticitatē
declinans. Deco. Abstergit vestigia nigra in cute.
Instr. iun. Cōfert podagre. Mē. cap. Cōfert epile-
psie adeo q̄ ē suspēsa: 7 iam qd ē expta est ei⁹ apēsi-
o 7 inuēta est phibere epilepsia q̄ diu remanet 7 cū ei⁹
ablatis cōpētū est redire epilepsia. Et Judeus qdā
ingt. Suffumigatio facta cū semine ei⁹ p̄fert demonia:
cis 7 epilepsias 7 sanat eos: 7 sili si sumat fruct⁹ ei⁹ 7
bibat cū melle rosa. p̄fert vebemēter. Ego autē dico q̄
forsitan bec ē spēs peonie romane. nā illa que ex idia
fert ad nos nō h̄z magnū effectū i hoc caplo: 7 bibū-
tur ex semine ei⁹. xv. grana cū mellicrato aut vino 7 cō-
ferūt incubo valde. Mē. nuē. Retinet nām q̄ dco-
quif cū syrupis ponticis 7 phibet mās effusas ad sto-
machū: 7 semē ei⁹ p̄fortat stōchū 7 sedat dolores ei⁹ 7
mordicationē eius. Et p̄fert radix ei⁹ icteritie 7 aperit
oppilationē que est in epate. Mē. expl. Et q̄ bibif
cū vino 7 puocatib⁹ mouet mēstrua: 7 por⁹ eius puo-
cat vrinā ē. Et q̄ sumunt de semine ei⁹. xv. grana cū
mellicrato p̄ferūt p̄focationi matricis: 7 si bibant. xij.
grana ei⁹ cū vino abscondūt fluxū sanguinis. Et q̄ in
potu dat fetis de radice ei⁹ q̄titas amigdale mūdifi-
cat eas a superfluitatib⁹ partus puocatiue educente
superfluitates: 7 confert de radice eius quātitas auel-
lane dolori renū 7 vesice: 7 decoctio eius cum vino
stringit ventrem 7 puocat.

C Peonia. Diafeo. hanc herbam multi pentozobon aut gideū da-
ctylum vocant: 7 radicem eius peonia: hastas habet duob⁹ pal-
mis longas cū ramulis: folia vō fert masculus similia nuci rega-
ti: femina vō folia diuisa h̄z sicut smirnon 7 in summo sicut ca-
riolas cucurbitarū ex se dimittens folliculos habens velut ami-
gdala: in qbus semē est minutū 7 rufum simile mali grauati sed

Tracta. II.

70

in medio sunt quinq̄ aut sex grana magna 7 suppurpura: radice
vō masculi grossitudine digiti h̄z 7 est lōga duobus palmis: alba
est 7 gustu stiptica. femina vō radicem habet diuisam sicut bala-
nus in. viij. aut. viij. partes simile afoillo. Plinius in lib. 25. cap.
4. Peonia nomen auctoris retinet: vocat a quibusdā pentozo-
bon: ab alijs glycyfiden: nascitur in opacis montibus caule iter
folia digitorum quatuor aut quinq̄ ferente in cacumine veluti
grece nuce quatuor aut quinq̄: inest his semen copiosum ni-
grum rubrumq̄ 7 ē. bec 7 gliscidis dicitur. Sum.

C De pino.

Cap. 563^m.

Pinus qd est. De grano aut pini iam dixim⁹
in cap. de ba 7 nos nolumus nisi vt loqua-
mur de reliquis partib⁹ arboris pini. Elec.
Virtus corticis maioris fortior est: cortex
ei⁹ que noia fusi est debilior. Opa. 7 pp. In corti-
ce ei⁹ est stipticitas plurima: 7 vermis q̄ ē in ipsa existit
in v̄tute cataridis. Thul. xvi. Cortex ei⁹ p̄fert vlcerib⁹
bus corticalib⁹: 7 in ipso est virt⁹ p̄solidatina 7 in cor-
tice ipsi⁹ est de stipticitate que puenit ad hoc vt sanet
abrationē q̄n sup eam ponit vt empl⁹: 7 puluerizatio
corticis p̄fert adustio aque calide: 7 folia eius faciūt
coherere vulnera puluerizata: 7 cortex ei⁹ est pueniēs
locis p̄cussionis 7 p̄solidat: sed folia ei⁹ sūt pueniēs
ra ad illud q̄n sunt humidiora. Mē. cap. Gargari-
smus factus ex decoctione radice ei⁹ attrahit flegma
plurimū: decoctio corticis ei⁹ cū aceto est pueniēs q̄n
colluit ex ea os ad dolores dentium 7 q̄n ponit in eo
acetū 7 ex eo gargarisimus attrahit flegma plurimū.
Mē. ocu. Sumus eius p̄fert casui palpebrarū 7 cor-
rosioni anguli lachrymalis. Mē. anbe. 7 pec. Gra-
num eius p̄fert tussi antique. Mē. nuē. Cortices fo-
liorum eius quādo bibuntur conferunt dolori epatis.
Mē. exp. Granum eius retinet mēstrua 7 fruct⁹ cuz
se. cucumeris in vino puocat 7 p̄fert vlcerib⁹ in reni-
bus 7 vesica: 7 cortex ei⁹ retinet ventrē etiam. Uē.
Cermis viridis qui est in pino est in nā cataridis.

C De pupilla oculi. i. cessione vel senation. La. 564^m.

Pupilla oculi qd ē. Est eruca aq̄ 7 dī ēt apū
aq̄ est boni odoris 7 ort⁹ ei⁹ est in ags stan-
tib⁹. Opa. 7 p. Est calefactiua resolutiua.
Mē. exp. Prouocat mēstrua 7 vrinā 7 fran-
git lapidē in renibus 7 vesica si comedatur cruda aut
elixata 7 confert vlceribus intestinorū.

C De pasto colibari 7 camelloz.

Cap. 565^m.

Pastus columbarū 7 camelloz quid est. Est
herba habens granum sicut granum myrti
7 est ei proximum: verū tamen est vebemē-
tioris cinereitatis ipso 7 simular in medul-
la ei⁹ in colore 7 gustu lenti ex cortice: in qua est ali-
quantulū dulcedinis. Nā. Est calida in primo: bu-
mida in secundo. Opa. 7 ppe. Est subtilis 7 nō no-
cet camellis qui pascunt ipsam. Uē. Est venenū
vermibus venenosus. Deco. Eius decoratio deni-
grat ea pillos.

C De pede locuste.

Cap. 566^m.

Es locuste qd est. Currit cursu oleris iamentū.
p Memb. anbeli. 7 pectoris. Datur cibus ex eo
7 confert extenuationi. Feb. Inuamentum
decoctionis eius est: sicut inuamentum chysolocan-

Gentilis

ne et reliquorum in febribus quartana synocha et heuistitica.

De pede coruino. Cap. 567^m.

Es cominus. **De exp.** Radix huius herbe cum decoquatur per se soloni antiqui. Et dixerunt Paulus et alii quod per se colice etiam et efficit opone hermodactylos absque nocumeto.

De pulmone. Cap. 568^m.

Almo. Opa. et ppe. Eius nutrimentum est paruus declinans ad flegmaticum: et in hoc est consideratio. **Uul.** et **vl.** Pulmo arietis sanatur excoctatione calcanei ex calameto qui super ipsas ponitur calas. **De. nut.** Et digito est facilis. **De. exp.** In ipso est strictio ventris.

De pomis. Cap. 569^m.

Oma. Elec. Magis tepata si allicemur illa que sunt insipida sunt mala et qui inuametur et non agunt aliquid: et sunt imatura. **Ala.** Illa que sunt pectus sunt fridiora et humidiora per illud quod est in eis de aequitate: et pectica et stiptica et acetosa sunt frida gissa: et dulcia sunt aqua et sunt decliniora ad calitatem quam alia. Quibus magis dñans in eis sit frigus: et sunt diuisa: et sunt folia eorum et arbores sunt diuisa. Et oino illud quod in suba dñat est humiditas superflua frida et fortasse illa que sunt uehemētis dulcedis in calitate tñ sunt tepata aut declināt ad ea. Opa. et ppe. In ipsis est phibitio superfluitatis et ppe in folijs eorum: et in pomis quod est inflatio et ppe in eis que non sunt dulcia: et illa que sunt pectica et stiptica sunt aqua terrea. Et dulcia sunt aqua et insipida sunt aqua valde ad pre humiditatis superflue decliniora: et per se feruet eorum succus velociter et mel perferuat succum eorum. Et generat quod ex ponticis et ex eis que sunt stiptica humor terrenus: et acetosa et imatura gñant flegma et putredines et febres proprietate sui humoris et sue cruditatis et que recipiunt putrefactionem: humor vero acetosorum est subtilior humor stipticorum. Et vini quod pomorum et reliquorum antiquum melius est quam recens per resolutionem vaporum malorum ab eo. **Ala.** et **bo.** Conferunt folia eorum et succus eorum in ceptioni apertum calidum. **Uul.** et **vl.** Folia et cortices eorum solidantur: et similiter succus eorum que sunt stiptica. **Instr. iun.** Assiduatio comestionis pomorum facit eue nire dolores nervorum et ppe synalia. **De. abe.** et **pec.** Confortant cor ppe odorifera de semini et odorifera dulcia et acetosa. Et si sit illic agustia ex caliditate sunt magni inuameti et eorum sanich etia. **De. nut.** Conferunt debilitate stochbi et que stiptica sunt perferunt stochbo si est cum caliditate aut humiditate: et similiter pontica et acetosa perferunt debilitati stochbi si est in eo humor grossus frigidus valde propter suam grossitudinem. Et assant quod in pasta perferunt paucitati appetitus: et sanich pomorum confortat stochbum et phibet vomitum. **De. expul.** Dulcia et acetosa qui in stochbo inueniunt humorem grossum quicquid opponit ipsi in egestione: et si est vacua retinet. Et qui in massa assata sunt perferunt ad vmes et dissinteria. Et qui ex eis sunt puenietiora dissinterie se pectica et eorum sanich nisi quertat ipsa lenitas zucchari. **Feb.** Quicquid gñant ab illis que sunt imatura febres plime ppetate sui humoris. **Gene.** Conferunt venenis et sunt succus et folia ipsorum.

Super

De papauere. Cap. 570^m.

Papauer quod est. Papaueris sunt species hominana et capeltris: et sunt nigri: et species cornuti quod est marini: et fructus eius est curu: et species spumosi heracleis. Elec. Quod melius et sanius est: est albus. Et ozo quod est ut terantur capita papaueris cum insque species recetia et fiat ex eis troisci et refucent et admixtrent. **Ala.** Portulanus est fridus et siccus in secundo: et nigrus in tertio: et dicitur quod usque ad quartum. Opa. et ppe. Species papaueris sunt infirmitate: et non est in ipso glutinatio de qua sit curadum. Et illud quod quod est nigrum est igrossatiuum cricca tiuum: et papauer marini cornutum cuius fructus est curuatus sic cornua tauri et absterguntur icisui et euehemētis absterfidiis. Et flos quod est capeltris mundificat vestigia vlcera in oculis aialiu. **Ala.** et **bo.** Linunt species eius per ter marini super herisipilas. **Uul.** et **vl.** Folia cornuti valent ad vlcera foridida et corrodunt carnes addita per suam abstersionem et eradicant escaras: et sunt flos eius et non est pueniens vlcerebus manifestis per superfluitatem sue abstersionis. Et ex capeltri quod est epim cum oleo super vlcera et eradicat ea. **Instr. iun.** Linunt cum sale super podagra et perferunt: et qui decoquitur radix papaueris capeltris in aqua donec consumatur medietas et datur in potu perferunt sciaticae. **De. cap.** Facit somnum et ppe illud quod nigrum est: et est stupefactiuum et in lycinio supponit et facit dormire et phibet catarrhus cum habetis vigilias fronti ex eo emplum superponit inuameti: et similiter qui embrocatur decoctio eius et cum ex eo spumoso sit vomitus bibito finem quietatem erubescit in mellicrato inuameti ipso epileptici. Et oleum eius cum oleo rosa est pueniens sorda qui ex eo inungitur caput: cum tñ ab eo abstinetur quicquid plus potest est sit melius. Et quicquid distillat eius decoctio in aure fortis doloris et sedat dolorem eius. **De. ocu.** Administrat illud quod frigidum est in doloribus oculi uehemētibus apud necessitatem: sed in ipso est cautela obseruanda sicut diximus in opio. **De. abe.** et **pec.** Conferunt tussi calide et fluxibus ad pectus et sputo sanguis. Et sumit ex eo loch perferunt tussi calide valde et ppe qui misceatur cum achacia et succo barbe hircine. **Fi.** lius vero de sanguine ingit. Semen nigri mundificat pectus corticis aut manifestior disponit et quod adiunat ad spumum dū et in toto semine est mundificatio. **De. nut.** Conferunt humiditatem stochbi. Et qui radix eius quod marinus est. si cornutus decoquitur in aqua decoctio medietas aqua perferunt egritudinibus epas et illi in cuius ventre est humor grossus. Et semen spumosi facit vomem. Et dicitur simile est huic in campestri. **De. exp.** Albus et nigrus qui terunt multum et dantur in potu cum vino nigro pontico secant fluxum ventris antiquum: et non quod eius non est vacua a virtute solatiua et cum si resolutiua resoluunt in aqua et ex decoctione eius uehemētis qui sit clystere perferunt dissinterie: et qui bibis semen eius cum syrupo cartami lenit ventrem et qui in potu datur de spumoso quietas erubescit vnius in mellicrato facit vomere: et soluit semen spumosi flegma et humorem crudum: et similiter semen species egyptii datur ad bibendum in nativum et tri: et semen eius quod domesticum est cum melle augmetat sperma.

De papauer etiam rubrum quod in vineis et segetibus nascitur improprie papauer vocatur: naz a dialeo dicitur amonione: et arabice racha iach ut apud Aui, multi putauerunt h papauer nigrum esse ponentes lo-

eo etus in pfectione vngueti populeon: multū errātes eo q̄ sit ca-
lide cōplexionis: nigrū vō papauer frīdissime de iproprie dictis.
Pl. lib. 20. cap. 19. iter fatua 7 sylvestria 7 mediū gen? qd nūi in
aruis esset spōte nascere: rbiā vocauim? 7 erraticū. Et ifra sylue
strū vni gen? ceraticū vocat: nigrū cubitali altitudine: radice cras-
sa 7 corticosa cauliculo ihero vt cornicula: folia mīora 7 tenuiora
q̄ ceteris sylvestribus: semen exile bz: quidā hoc genus glaution
vocat: aly paralon. nascitur enī in afflatu maris aut in nitroso
loco 7c. hoc est cornutū. Alterū est in sylvestrib? gñib? heraction
vocat ab alyis apbzon folys si p̄oculintueat spēm passerū p̄sen-
tatib? radice in sumā terre cute: semine spūco: ex hoc lina splen-
dorem trahūt estate 7c. Tertiū genus est thymalon mecona vo-
cant: aly archalion: folio leui albo capite magnitudinis fabe: col-
ligitur vna florente siccatur in ymbra 7c. Sim.

De persica.

Cap. 571^m.

Persica. Nā. Sūt frida in fine scōi: būida i
p̄mo: ifra tñ finē ei? Opa. 7 pp. Que sunt
būida velocis sūt putrefactōis lenificatiua 7
i ipsīs ē stipticitas aliquātula: s̄ eis stipticiora s̄ ea q̄
sūt icīa exiccata 7 in ipsīs est p̄hibitio cursus 7 imatu-
ra sūt stiptica ē. Deco. Abicidūt folia ei? qñ ex eis
fit linimētū odorē p̄silotri. Mē. cap. Distillat succ?
folioz ei? in aurē 7 iterficit vmesz p̄fert oleū coz emi-
grancee 7 dolorib? auris calidis 7 frigidis. Mē. nuf.
Matura sūt bona stōcho 7 in eis est virt? faciēdi ap-
petitū cibi. Et opz qdē vt nō comedant post aliū cibū
qm̄ corūpūnt post eū 7 corūpūnt ip̄m: sed p̄cedāt aū
cibū: 7 ea que siccā sunt: sunt tarde digōnis 7 non sunt
boni nutrīmēti q̄uis sūt plurimi nutrīmēti. Mē. ex.
Fit ex eis 7 solijs ipsoz emplim̄ sumini 7 iterficit ver-
mes vētris: 7 similr si bibat succus coz 7 que sūt coz
superiora 7 folioz ipsoz: 7 illa que matura sunt leniūt
ventrē 7 imatura stringūt. Et dixerūt qdā q̄ ipsa ad-
dunt in coitu 7 vī q̄ illd sit in corporib? siccis 7 calis.

C. persica trius generum apud auctores inuenio: duracina vbiq;
notā: armenia 7 p̄coqua: que microtera grece vocantur: arabice
mirmir: latine autem persica. Plinius tamen lib. 15. cap. 12. a re-
gionibus distinguit genera. Sim.

De pane.

Cap. 572^m.

Panis qd ē. Oz vt sit panis mīdus salit? mas-
laz bzis p̄fectā: fermētā? coct? bñ i altanoz
vltie vna nocte pmanēs. Et nō comedat ca-
lidus sic ē. Panis. n. calis nō est apb nāz receptibilis: 7
acceptio ei? q̄ ē de fumo 7 reliquoz sibi siliūz ē mala:
7 panis de simila ē melior eo q̄ ē d̄ faria: 7 q̄to plus
fuerit mīdior oz vt fermētēz 7 dimittat dōec p̄sequat
plz. Et panis qdē sumi nō ē sic panis altanoz si susci-
piet d̄coctionē ab vtroqz latē. Et panis d̄ patella est
crudus iteri? 7 ablut? qdē ē ifridatiū? 7 ē pauci nutri-
mēti 7 natat i stōcho 7 ē pueniēs calefactiuis 7 nō ge-
nerat oppilōnes 7 nō calefacit. Modus vō ablutiōis
ei? ē vt sumat medulla panis q̄ iacuit vna nocte 7 ifun-
dat i aq̄ calā: deinde effundat ab eo aq̄ q̄ sup ipz natat
7 remouet sup ipz aq̄ dōec ab eo remoueat virt? fer-
mēti 7 reliquoz 7 p̄sequant finē sue iflationis. Elec.
Panis de simila nutritibilior ē q̄ ali? 7 ei? nutrīmētū ē
meli? s̄ ē tardioris penetratiōis 7 aldarmach sequit
ip̄m i suis dispōnib? Opir? vō q̄ ē plurimū fursuris ve-
locis ē penetratiōis: s̄ ē mīoris nutrīmēti 7 d̄terioris.
Et ille q̄ nō d̄coq̄ bñ ē plimi nutrīmēti: 7 sūt paz bzis
fermētū: s̄ ei? nutrīmētū oppilat nisi illos q̄ sunt plimi
exercitij: 7 panis de patella ē bui? gñis: ei? nāqz p̄o i

terio: raro d̄coq̄ bñ. Et panis qdē ablut? pui ē nutri-
mēti elōgat? a simalagico leuis digōnis 7 pōderis. Et
panis frumēti rari i iudicio existit opiri. Et panis alca-
taif gñiat būorē grossiuz 7 alfatit ē iflatiū? tarde digō-
nis: 7 q̄ melior de eo ē: ē ille q̄ ē mixt? cū oleo amigda-
lino: 7 opz qdē vt ei? exiccatio sit in ymbra: 7 panis fa-
ct? i lacte plimi ē nutrīmēti 7 tarde d̄scēdiōis 7 ē oppi-
latiū? Et ēplm qdē scēm ex pane calidi? est ēpld scō ex
frumēto. Deco. Panis q̄ est de frumēto nouo ipius
guat velocit. Apsa. 7 bo. Panis de frumēto cū mel-
licrato 7 succis pueniētib? bon? ē apatib? calis: lenit
enī ea 7 ifridat. Tul. 7 vl. Qñ panis decoq̄ cū aq̄
7 sale 7 ifundit ex eo ipetigo p̄fert. Mē. nuf. Panis
calis facit sitim sua calitate 7 natat pp suā humiditatē
vaporosam 7 satiat velociter pp illd: 7 calis qdē ē ve-
locis digōnis 7 tarde d̄scēdiōis. Mē. exp. Panis
opirus est lenitiū? nāc 7 aldarmach stringit 7 fermē-
tat? lenit 7 azimus stringit vētrē: 7 ille q̄ ē i patella co-
ctus ē ex eis q̄ stringūt: 7 panis antiqu? sicc? stringit si
nō admisceat ei aliud: 7 panis alcataif stringit vētrē: 7
panis subtilis stringit vētrē plus q̄ ille q̄ ē de simila.

Capitulum de lra. Q.

De quinquefolio.

Cap. 573^m.

Quinquefolium quid est. Est pentaphilon et
iam dictum est de ipso.

Quinquefoliū Plinius in lib. 25. cap. 9. nulli ignotū est: cū etiam
fraga signendo cōmendet: greci vocāt p̄tapentes siue chamece
leon: siue p̄taphilon: rubra bz radice: hec cū inarescit: nigrescit:
7 angulosa fit: herba incipit 7 definit cum vite: eius radix sparsa
nion vocatur 7c. mirum dixit fraga gignere. Sim.

Capitulum de lra. R.

De rizo.

Cap. 574^m.

Rizo qd est. Nā. Est calm 7 siccū 7 siccitas
ipsi? ē mīfestior calitate sua: verūtū qdā di-
cūt q̄ ē calius frumēto. Opa. 7 pp. Nutri-
mētū p̄bet mltū ad qdā siccitatē d̄clinās. Et cū d̄co-
q̄ cū lacte 7 oleo amigdalino maius dat nutrīmētū 7
meli? 7 remouet ab eo exiccatio 7 p̄strictio quā facit 7
pprie cū ifundit nocte vna in aq̄ fursuris. Et ipz est
ex eis q̄ tarde in frigidant 7 in ipso est p̄strictio. Mē.
exp. Decoctū cū aq̄ stringit vsqz ad terminū: 7 deco-
ctū cū aq̄ in spermate efficit augmentū: 7 neqz stringit
nisi p̄paret frigidē in cortice suo: 7 stndeat in destrūē-
do aquositatē eius 7 pprie eius qd̄ ifusum est in aqua
fursuris p̄pter quā destruit eius siccitas.

De rosia.

Cap. 575^m.

Rosa qd est. Est v̄tus cōposita ex suba aquea
7 terrea 7 i ipa sūt acuitas 7 stipticitas 7 ama-
ritudo cū stipticitate 7 pauca dulcedine: 7 in
aqueitate paz calitas cā rei pp quā ē dulcis 7 amara
7 i ipa ē s̄bilitas faciēs ipi? stipticitatē penetrare q̄re
accidē facit corizā. Et v̄tus qdē amara i ipa remanet
dñ est recēs: cū aut siccā mīorā ei? amaritudo: 7 pp
bz q̄ recens est soluit cū p̄dus. 3. x. ex ea in potu sumit.
Illa vō q̄ noīat rosa fetida ē calā 7 est radix ei? sicut
piretrū adustina. Nā. Dixit Bal. q̄ rosa nō ē vebe-
mētis friditas cōpōne sui scā ad nos: 7 dixit opz vt sit
frida i p̄. Ego aut dico q̄ ei? siccitas est in p̄ncipio le-
cūdi p̄cipue i d̄siccata. Opa. 7 p. Et exiccatio ē for-

Bentilis

tior sua stipticitate: qm̄ amaritudo ei⁹ est fortior stipti-
citate sui saporis ⁊ ē apitina valde ⁊ sedat motū cholē
⁊ ē semē ei⁹ forti⁹ stipticū qd̄ ē in ipsa: ⁊ silr pili q̄ sūt in
medio ei⁹: ⁊ in toto ipsi⁹ pfortatio mēbroz iterioz ⁊
ei⁹ stipticitas nō ptrahit cū resolone. Et sicca qd̄ est
magis stiptica ⁊ fridior. Et iā dī q̄ i ea ē virt⁹ ex hēs
surculos ⁊ spinas ⁊ reliq̄ carni ihsa. Et ei⁹ succ⁹ bon⁹ ē
extingulate. s. albi abscisi vnguibus ⁊ ericac in ymbria.
Deco. Rectificat fetore sudoris qm̄ i balneo admini-
strat. Ex ea q̄q̄ sūt ablutides fm̄ hūc modū. Sumit
rosa cui ros nō aduenit ⁊ dimittit dōc extenuet: dein
de sumunt ex ea. xl. aur. ⁊ ex spica bōi odoris. l. aur. ⁊ ex
myrra. vi. aur. ⁊ sūt ide troscilci pui: qm̄q̄ sūt vō addit in
eis costi ⁊ lilij: aboz añ. 3. ij. ⁊ qm̄q̄ ponunt eos mulie-
res i manikiz abluūt malū odore sudoris. Aspa. ⁊ bo.
Dixerūt qdā q̄ ipsa abscidit vruas oēs qm̄ admistrat
trita: ⁊ qm̄ rosa cogit ⁊ terit ⁊ nō expm̄it ⁊ fit ex ea epl⁹
apantib⁹ calidis soluit ea: ⁊ silr pfort berispile. Cul. ⁊
vi. Cōfert vlcereb⁹ pēpue abrasionib⁹ i coris ⁊ i an-
cha ⁊ gñat carnē i pfundis. Et dixerūt qdā q̄ ipsa ex-
hit ea q̄ ihsa sūt i carne ⁊ spinas trita. Mē. cap. Se-
dat soda qd̄ ex ea bñidū ē. Et decoctio aq̄ ei⁹ oleū ei⁹
faciūt sternutationē cū odorant. Et dixerūt qdā ster-
natio ex ipsa fit: ppterea q̄ retinet vapore ⁊ fortasse
sūt ēt ē pp̄ tūte suā absterisua ⁊ pphibitionē i cere-
bris hñtib⁹ subriles supfluitates. Et ipamet facit ster-
nutare illū cui⁹ cerebri ē calz ⁊ ei⁹ semē strigit giginas
⁊ silr succ⁹ ei⁹ cū decocto: ⁊ pfort ēt dolori auris. Mē.
ocu. Sedat dolore i oculo ex calitate: ⁊ silr decoctio
ex sicca est pueniēs grossitiei palpebray cū ex ea fit al-
cosol: ⁊ silr ei⁹ oleū ⁊ succ⁹ ipsi⁹: ⁊ ipsa qd̄ nō pfort ob-
thalmie nisi cū ex ea abscidunt additamēta ipsi⁹ alba.
Mē. abe. ⁊ pec. Cū aq̄ ro. bibif pfort syncopi ⁊ ei⁹ suc-
cus: s. ei⁹ virgulta sūt bona spūto sanguis: ⁊ silr capita
ipsi⁹. Mē. muf. Aq̄ ro. ē bona epatiz pfortat q̄ ex ea
nutrita ē cū melle stōchb⁹ ē geleniabi ⁊ iuuat ad dige-
rēdū. Et rosa qd̄ ē ei⁹ succ⁹ pferūt hñozositati stōchi.
Oleū vō ros. extinguit inflationē stōchi. Et silr epiribi
ma factū stōcho ex rosa ipsa: ⁊ eius syrup⁹ pfort ei⁹ q̄ in
stōcho mollificationē hz. Mē. expl. Sedat dolore
ani linita sup cū cū pēna ⁊ dolore matricis ex calidita-
te: ⁊ silr decoctio que fit ex sicca ⁊ pfort dolorib⁹ recti
intestini. Et fit clystere ex decoctione eius vlcereb⁹ ite-
stinoy: ⁊ similr syrup⁹ eius bibif ad illud: dormire vō
super locū ex ea stratū abscindit desiderū. Et que re-
cens est fortasse soluit si sumat pondus. 3. x. ex ea de-
cens. Sicca vō nō soluit. Et oleū ro. soluit ventrē.

De renibus.

Cap. 576^m.

Renes qd̄ sūt. Floti sūt: laudabiliores ex cis se-
renes bedi lactētis. Nā. Sūt eq̄les ad sic-
citatē delinātes. Opa. ⁊ p. Parui sūt nutri-
mēti ⁊ hñoz eoz ē malus: laudabiliores eoz sūt renes
bedi. Mē. nu. Sūt difficil digōis horridi saporis.

De rob.

Cap. 577^m.

Rob. Mē. anbe. ⁊ pec. Iuuat ad spūendū
⁊ ponit in syrupo de papauere noto. Mē.
expl. Cōfert dolori renū ⁊ vesice.

Super

Rob arabice est succus cuius fructus coctus ad spissitudinē re-
seruari possit. Sim.

De rutha.

Cap. 578^m.

Rutha qd̄ ē. Syluestris vehemētioris ē ni-
gredis q̄s albarmel. Elec. Cōueniēti-
or rutha ē domestica q̄ nascit apd̄ arborē fi-
ci. Nā. Pūda cala est ⁊ sicca i scdo. Et
sicca ē cala ⁊ sicca i tertio: sicca vō syluestris ē cala ⁊
sicca i q̄rto. Opa. ⁊ pp. Est icisua resolutiua carni
natiua valde mūdificatiua venay vlceratiua stiptica.
Deco. Cū nitro ponit sup moxpea albā ⁊ sup vru-
cas ⁊ mox: ⁊ timouet odore alioz ⁊ cepay ⁊ pfort alo-
picie. Aspa. ⁊ bo. Syluestris qm̄ terit ⁊ fit ex ea epl⁹
mēbro sup qd̄ ē aspa calz pfort: ⁊ qm̄ pōit sup scropbu-
las gutturis ⁊ ascelle resolutiua eas: ⁊ gūma ei⁹ ē fortior
i oib⁹ illis. Unl. zvl. Pōit cū butyro ⁊ melle sup ipe-
tiginē: ⁊ cū aceto ⁊ cerisa sup formicā: ⁊ berispile sa-
nat ātiq̄s. Instr. iun. Cōfert paralysi ⁊ sciaticē ⁊ do-
lorib⁹ iūcturay bibita ⁊ more epl⁹ supposita cū melle.
Mē. ca. Aufert odore alioz ⁊ cepay ⁊ fit ex ea epl⁹
cū sauib⁹ ad soda ātiq̄s. Et qm̄q̄ fit ex ea epl⁹ cū ace-
to i naso ad fūgi sanguis nariū ⁊ retiet ipm̄. Et succ⁹
ei⁹ calefact⁹ i cortice granati distillat i aurē ⁊ mūdifi-
cat eā ⁊ sedat dolore ⁊ tūmōrē ⁊ sonitū ⁊ iterficiet vmes
⁊ linunt cū ea vlcera capis. Mē. oeu. Ipsa acuit vi-
sum ⁊ pprie succ⁹ eius cū succo feniculi ⁊ melle colly-
rio facto ex ea aut comesta. Et qm̄q̄ fit ex ea epl⁹ sup
pulsionē oculi. Mē. abe. ⁊ pec. Decoctio ei⁹ q̄ bu-
mida ē cū albero sicco pfort dolori pectoris ⁊ difficul-
tati anhelit⁹ fm̄ testimoniū ruffi. Mē. muf. Fit ex ea
epl⁹ cū ficib⁹ ad hydropisim hyposarcbā ⁊ dat i po-
tu vini i q̄ decoq̄ rutha ēt. Et qm̄ b̄ semie ei⁹ bibif ab
vna. 3. vlsq̄ ad. 3. ij. ad singlū stāticū sedat ipm̄. Et ipsa
qd̄ digerit ⁊ facit appetitū cibi ⁊ pfortat stōchū spic-
ni. Mē. exp. Ericat sperma ⁊ abscindit ipm̄ ⁊ deij-
cit desiderū coit⁹ ⁊ pcutit ⁊ vtraq̄ spēs ei⁹ stringit
⁊ sedat dolore pūgitū. Et fit ex ea clystere cū oleo ad
dolores colice ⁊ ponit cū melle sup vlcera ani ⁊ bibif
cū oleo ⁊ bibif pp̄ vmes: ⁊ abe spēs expellūt supflui-
tates co:poris cū puocatione: ⁊ silr retinet egestionē.
Et fit ex ea emplū cū solijs lauri super testiculos ad
apata ipoy. Feb. Et silr pfort rigori comestio ipsi⁹
⁊ infūctio ex oleo ei⁹. Vene. Resistit venenis ⁊ bibat
qui sibi timet ne in potuumat venenū ⁊ pūgi a vene-
nolis de semine ei⁹ pōdus. 3. i. cū solijs suis cū vino ⁊
pprie si bibif cū nucē ⁊ bolo oib⁹ pūtritis ⁊ cōmixtis: ⁊
plurimū ipsius sumere de syluestri est pernitiosum.

Rutha tres hz spēs: domestica vbiq̄ nota: ⁊ ē agrestis ⁊ in mul-
lo a domestica differēs nisi loco natiuitatis: ⁊ vlceratiua est: ⁊ fa-
ciē odorata vrit: tertia est harme. Diasco. Rutha duo sunt gene-
ra: domestica ⁊ agrestis: montuosa vscidior est horrida: eicis nō
apta: sed melior est que circa cucumeres nascit ēē. Sim.

De rubo.

Cap. 579^m.

Rub⁹ qd̄ ē. Dixerūt qdā q̄ ē albaulegi ⁊ ē
qdā spēs ei⁹ q̄ noiat rub⁹ canis ⁊ hz fructū
qui est sicut oliua habēte iten⁹ lanā. Ele.
Succus ei⁹ coagulatus cū ericatione in
sole forti. Nā. Est fridus ⁊ sic⁹ ⁊ i fructu ei⁹ matu-
ro est caliditas quedā. Opa. ⁊ pp. Est stiptic⁹ de

ficcatius est oib⁹ partib⁹ suis et folia ei⁹ sunt minora
in hoc pp sua aqutate. Deco. Decoctio stipituz et
folioz eius tingit capillos. Apsa. et bo. Prohibet ex
folijs ei⁹ emplm ambulatione fraudulētis et formice: et
est bonū sup beresipilā: et ei⁹ humor est grossius. Illū
enī qd de eo exiccatū est stringit manifeste: et silt flos
ei⁹. Et in radice qd ruffi est subtilitas cū stipticitate
pp hoc frāgit lapide. Tul. et vl. Cōfert vlcēib⁹ que
sunt sup caput et solidat vulnera. Mē. cap. Qm ma
sticanā folia ei⁹ strīgūt gīgūā et sanāt alcola: et silt fru
ctus ei⁹ et folia ipsi⁹ sanāt dolores gingiue: et succus fo
lioꝝ ei⁹ sanāt os calidū et folia ei⁹ sanāt vlcera capitis
et multitudo fructus albaufegi facit soda. Mē. ocu.
Cōfert exiture oculi. Mē. anbe. et pec. Cōfert ptes
ei⁹ spūto sanguis. Mē. nuf. Et folijs ei⁹ fit emplm
stōcho debili recipiētī mās et pfortat eū. Mē. expul.
Strīgūt vētrē et rub⁹ qd ex canis cū accipit a fructu ei⁹
lana qd ē in eo et decoq⁹ strīgūt ei⁹ decoctio vētrē et ab
scindit cursūz humiditatis antiq⁹ ex nifice et pferit hemor
roidib⁹ natis in ano ex qb⁹ currit sanguis facto ex eo
emplō. Et ipse et flos ei⁹ pferūt vlcēib⁹ itestinoꝝ et so
lutioni et frāgūt lapide subtile in eis. Vene. Est cō
ueniēs morsui aialis qd nominat karites.

Crabus alius bat⁹ ferēs mora: alius rub⁹ canis: q grece cinofa
tus vocat⁹: et est spina q nro idiomate rozagna vocat⁹ qst rosa acu
ta: ei⁹ semē vel fruct⁹ est similis fructui rose: in cui⁹ sumitibus
ostit qdā tuberositas recta lanugine aspera habēs intus vermicu
los: quā moderni qdā falso bedeguard vocauerūt: pferit flores
vt rosa: virgas h⁹ rectas et vncis spinis fortib⁹ armatas. Pl. lib.
16. ca. 38. Rubi ingt mora ferūt et alio gūte similitudine rose: q vo
cat cinofatos. tertiu⁹ genus idēū vocant greci a loco: tenuior atq
tenuior q cetera minoribusq spinis et minus adūcis. Sim.

De rubea tinctoz.

Cap. 580^m

Rubea tinctoz qd est. Est pontici lapozis.
Opa. et pp. Abstergit cū eqūitate et ponit
sup ipetiginē cū aceto et sanāt eā et mūdifi
cat cutim ab oi vestigio. Instr. iun. Daf
in potu cū mellicrato et pferit sciaticē et paralyti q est cū
nocumēto in vtrisq⁹ lateribus et in sensu et daf in potu
de ea. 3. i. cū duab⁹. 3. raue dīcēt ad pūssionē et casum
cū vase vitreo terreo de vio passariū. Mē. nuf. Daf
in potu fruct⁹ eius cū oxymelle ad apata splenis et mū
dificat epas et splenē et aperit oppilones eoz et ē ei p
prietas in hoc. Mē. exp. Prouocat vrinā adeo ve
hemētē q qstq⁹ facit mingere sanguinē. Et opz vt q
eā bibit quaq⁹ die balneet. Et qn supponit prouocat
mēstrua et extrahit fetū. Vene. Stipites eius cū so
lis suis conferunt morsui venenosoz vermium.

Crabea tinctoz que et rubia dī. Dy. rubia quā alij eritrodami: la
tini vō rubiā dīcūt: herba est oib⁹ nota: eius spēs due sunt: vna
agrestis: alia que appellat sparthos: ramulos siue thyrsos h⁹ te
nues et qst nodos: folia per interualla distantia atq⁹ per singulas
anodationes veluti stellarū imaginē metiētia: fructus siue semē
est ei rotundū et viride: debinc rubetū aut circa maturitatē nigrū:
radicem h⁹ longam et tenuem et rubicundam et. Sim.

De raffano.

Cap. 581^m

Raffanus qd est. Fortius qd est in ipso est se
mē ipsi⁹: deide cortex ei⁹ postea folia ipsius:
deide caro ei⁹. Et oleū qd ei⁹ existit in virtu
te olei de kerna: nisi qz est vebemētioris caliditas ipo
et syluestre in oib⁹ narrationib⁹ dīcat ei⁹: h fortius co.
Ele. Fortius qd est in ipso est semē ei⁹. Et ille q ma

gis tēperat⁹ ē: ē ille q est elixat⁹. Flā. Lignū ei⁹ est
calidū in pmo et humidū: et semē ei⁹ est calū in tertio.
Opa. et pp. Hñat vētositates: h semē ei⁹ ipas soluit
et in ipso est subtiliatio foris et pprie in semie ei⁹: et q est
syluestris est inflatū. Et ille q est elixat⁹ est nutritibilis
pp sepationē illi⁹ ab eo qd ē mediciale. Et nutritiū
qd ei⁹ ē staticū et paucū cū b. Et in ipso est suba q ve
lor est ad putreficiendū: et illud pp illū qd in ipso est de
nocumētis. Folia aut vernalia qst elixant et comedun
tur cū oleo et almuu nutrit plus qz radix. Dec. Si
miscat cū oleo faria lolij facit nasci pilos i alopecia.
Et qn fit ex eo emplm cū melle eradicat vestigia acci
dētia sub oculo q sunt cū occultatiōe: et pferit semē ei⁹
lentiginib⁹ factis in mēbris et reliqs colorib⁹ cūcels et
vestigijs et percussionib⁹ et pāno: et ipm cū pdisi limituz
remouet morpheā nigrā pprie in balneo. Et ipse mul
tiplicat pediculos in corporib⁹. Apsa. et bo. Cū faria
lolij adhibet⁹ bothor lenib⁹ abstergit eas. Tul. et vl.
Quando ex eo fit emplastrū cū melle eradicat vlcera
fraudulēta et vlcera lenia: et semē ei⁹ cū aceto eradicat
vlcus cārenarū itegre: et similiter operat⁹ sup ipetiginē.
Instr. iun. Semē ei⁹ expellit pulsationē que ē in iun
cturis et est bonū dolori luncturarū valde. Mē. cap.
Hocet capiti et dētib⁹ et palato: et succus eius et oleum
ipsi⁹ pferūt vētositatib⁹ i aure valde. Mē. ocu. Ro
ciūus est oculo verūti⁹ abstergit ipm qn in eo distillat
aq⁹ ei⁹ et delet vestigia que sūt in oculo sub lachryma
li. Ingt filius Desaugue: folia ei⁹ acūst visūz. Mē.
anbe. et pec. Qui est elixatus est pueniens tussī antiq⁹
vetuste et chimo grosso generato in pectore: et ipse cō
fert pfectationi accidenti ex fungis mortiferis. Et si
decoquat cū oxymelle: deide fiat ex eo gargarismus
cōfert pfectationi. Et in ipso cū hoc est nocumētis
gutturis et est addens in lacte. Mē. nuf. Est malus
stōcho faciēs eructuare. Et post cibū lenit ventrem et
facit cibū penetrare et ante cibū facit natate cibū et nō
quiescit et ppter hoc facit efficit vomitū et pprie cor
tex eius cū oxymelle et cōuenit lateri et spleni superpo
situs vt emplastrū. Et semē eius cū aceto facit nausēā
valde et resoluit apostema splenis. Filius vō Desau
gue dīxit. Si comedat post cibū digerit et pprie folia
eius. Et aq folioꝝ ei⁹ aperit oppilationes epatis et re
mouet icteritiā. Et dixerūt qdā folia ei⁹ digerūt et cor
pus eius facit nausēā: et semē ipsius resoluit inflationē
in ventre et facit facit egressiōē cibi et facit appetitū
et aufert dolores epatis et aq eius est bona hydropisī.
Vene. Cōfert morsui vipere et cū vio morsui cornu
te etiā. Et semē eius pferit venenis et vermib⁹ veneno
sis. Et si ponat frustū ei⁹ sup scorpionē morit⁹: et aqua
eius experta est in hoc: et ē fortior. Et si momorderit
aliquē scorpio qui raffanū comedit nō nocebit ei.

Crassanus. Pl. lib. 19. ca. 5. gūa ei⁹ greci fecerūt tria: folioꝝ dīta
crispi atq⁹ lenis: et tertiu⁹ syluestre: atq⁹ huic lenia qd folia: h⁹ bre
uioza ac rorūda copiosa atq⁹ fructuosa: sapoz aut asper: et me
dicamenti istar ad eliciēdas aluos. Et infra nostri alia fecere ge
nera: algidense a loco longum atq⁹ translucentum: alterum rapi fi
gura qd vocant syria cum suauissimū fere atq⁹ tenerum hye
misp⁹ patiens: aliud syluestre: greci cheriam appellant: pōtici ar
mon: alij leucē: nostri armozaci fronde copiosius qz corpore et.
et alij marmozacium vocant hoc. Sim.

Gentilis

De reban.

Cap. 582^m.

Eban. Mem. expul. Confert hemorroidibus.

Reban. de hoc Aui. duo facit capitula: vñ hoc qd est brene qd qñ notū sibi nō notificat: aliud de Reban salamonica qd sequit: qd oīno sibi ignotū fuit: vt apparet ex textu eius. Sim.

De reban salamonica. Cap. 583^m.

Reban salamonica qd est. Inuenit i mōtis bus spabā 7 ē silis anbetō humido. Et dī q solia ei sunt sic malua 7 poma eius sunt pua 7 iuoluit sup arborē sic volubilis. Et vi q sit in ipo diuifitas 7 vi q fmo ver^o sit inuēs ad h q ipa ē plāta q noiaf basalerū. Vulg^o. n. existimat q ē rebā salamonica. Opa. 7 ppie. Est subtilis eric catiua resolutiua. Apha. 7 bo. Cōfert posita cū aceto super herisipilaz 7 linitur sup apostemata flegmatica. Vul. 7 vl. Linitur cum aceto super vlcera ambula tiua. Instrumenta iuncturaz. Linitur sup podagraz 7 cōfert ei 7 est eius propietas. Mē. ca. Cōfert tor ture. Mē. exp. Supponit cum oleo ro. ad dolorem matricis. Gene. Linit sup mordicationē scorpīdis.

Deroba.

Cap. 584^m.

Roba qd est. Et anellana indica 7 ē fruct^o magn^o i magnitudine auellane similis pa pauero 7 separatur a grano sicut neregil. Aā. Et ē calida 7 sicca. Apha. 7 bo. Est epirbima super scrofulas cū aceto conueniens. Vul. 7 vl. Cōfert scabiei 7 pruritui. Instr. iun. Distrūpit vētositates ipediētes i dorso. Mē. cap. Fit ex ea ca putpurgiū ad torturā 7 plm pfer ei: 7 simil^o pfer emi granee 7 soda. Et est caputpurgiū pferēs epilie 7 sco thomie 7 manie 7 melie. Et iā qdē exptū ē caputpur giū ei^o in tortura trib^o dieb^o 7 fecit currē hūiditatē ex narib^o 7 fecit fluē flegma plm 7 remouit egritudinē in trib^o dieb^o. Et opz vt paties torturā moref in domo tenebrosa: 7 pfer vētositatib^o crudis. Mē. ocu. Cō fert aq in oculo alcosol facto ex ea 7 ppe succ^o mioris ei^o 7 ventositati sebel 7 pāno 7 caputpurgio facto ex ea cū aq amaraci: 7 fit ex ea alcosol cū ārbimonio tor tos hñtib^o oculos. Mē. ābe. 7 pec. Dāf i potu de ra dice ei^o pōdus. 3. ij. cū vīo ad pleuresim fridā 7 asma 7 tussiz ātiqz 7 spuriū sanguis ex pectore pp illū qd i ipa ē stipticitas. Mē. exp. Cōfert cholice passioni 7 dāf b eo i potu pōdus. 3. ij. ad anū 7 dolorē mīctis. Et pef sariū suppositū de eo qd ex ipa fricatiōe dissolutū ē p uocat mēstrua 7 cūbit fetū: 7 silt succ^o ei^o 7 solone edu cit cholaz nigrā 7 slla 7 aqūitatē ē 7 cholam ex corpe toto absqz difficultate: ita q sanat albaras 7 remouet eā 7 icteritiā 7 pānū 7 slla: 7 resoluit colicā: 7 ei^o potio ē triū kermēt 7 kermēt ē scy kerates. Et bibif cū vīno dulci: aut oxymelle 7 dāf cū petrosillino 7 dauco. Et scamonea mouet ei^o solonē: qñ ipa admiscef 7 pfortat ipaz 7 qñtitas ei^o est cū vno qz aut. ipsi^o ponant tres anulufat de scamonea: 7 qñqz assumit de ea pōdus. 3. ij. 7 terit 7 ponit cū vīo dulci: aut in oxymelle 7 dimittitū aliquātō spatio: deinde coquit vīnū illud cū len tib^o: aut ordeo cū carne galline 7 dāf ad sorbēdū ius eius 7 miscef ei de scamonea. Feb. Confert febrib^o

Super

quantans. Gene. Est tyriaca morsui scorpionis 7 ruthele. Et qdam student ad hoc vt sumāt de cortice eius superiore sicut lens 7 pñciāt in fissurā puncture.

De reubarbaro.

Cap. 585^m.

Reubarbarū. Elec. Qñqz adulterat h mō. Decogit 7 assumit ei^o aqūitas 7 desiccat succ^o ei^o: deide ericcat suba ei^o post illū 7 vēdit sic ē. Aex ipz ē tūc spissius 7 vebemēt^o stipticū 7 purū ē vebemēt^o rarū 7 minus stipticū 7 est croce tincture. Opa. 7 pp. Suba arboris ei^o ē cōmixta ex aqueitate 7 acritate: 7 i ipo ē terreatas amara pp actionē ignei tas i ipz: 7 silt ei^o mollities 7 stipticitas silt ex terreatas te ei^o 7 segf ipm in stipticitate ei^o terreatas: imo ē iuna mētū i ea: 7 cōplef ei^o opō cū qūitate sue terreatas: 7 qd de ipo purū ē: ē min^o stipticū. Deco. Cōfert pā no 7 vestigijs remanētib^o sup cutes: qñ linit cū aceto 7 fit eñō cū eo. Apha. 7 bo. Fit ex eo epiz cū qñsdā hūiditatib^o ad apata calia. Vul. 7 vl. Cōfert ipetigi nī episthimatū cū aceto. Instr. iun. Cōfert valde ca sui 7 pcussioi. Et ingt Aleāzi potio ei^o sit. 3. ij. in vīo p mirtor 7 tussionib^o: qñ dāf in potu cū vīo odo: ifero: 7 silt qñ inūgit ex oleo ei^o ad pñsionē lacertoz 7 dolo re eoz 7 extēsiōnē 7 pfer rapture. Mē. anbe. 7 pec. Cōfert asinati 7 sputo sanguis. Mē. nu. Est pferēs epati 7 stōcho 7 vilitati āboz 7 dolorib^o eoz 7 dolo rib^o intrinsecis 7 singultui 7 rapture 7 extenuat splenē. Mē. exp. Cōfert ad hereb 7 dolori pñgitiuo vētris 7 dissinterie 7 dolori renis 7 vesice 7 dolorib^o mīctis 7 flū xui sanguis. Feb. Cōfert febrib^o antiqz 7 hñtib^o pio dos. Gene. Cōfert morsui vermī venenosoz 7 ser pētis 7 qñtitas pot^o ei^o est sicut qñtitas potus agarici.

Reubarbarū est frige facies equū 7 calefacies hominē. Sim.

De ramech.

Cap. 586^m.

Ramech. Aā. Est frida 7 sicca. Opa. 7 p. Est stiptica ericcatia subtilatiua cōstricti ua: phibēs effusioes mācz 7 sedat calitātē. Mē. nu. Confortat stōchū qñ in potu dāf cū aqua myrti. Mē. exp. Constringit ventrem.

Ramech est confectio ex galia 7 passulie: ex qua fit galia musca ta: 7 debent esse passule imature.

De ratiemigi.

Cap. 587^m.

Ratiemigi qd est. Aominat colofonia: 7 ē qñ ma pini 7 noiaf arbor eius in scemialhercz. Aā. Est cala ad tertū: sicca in p. Opa. 7 ppe. Generat carnē corpoz teneroz: sed cōmouet dolores in corpozib^o teneris: 7 qñqz sanant ea vlcera cū balauftijs 7 venis 7 similibus.

Ratiemigi in 7. Joā. Serap. in vnguento a selemannum aliter al seleuabin 7 est vnguentum apostolorum: 7 in alijs multis locis exponitur qd est colofonia.

De ribes.

Cap. 588^m.

Ribes qd est. Inest ei virtus acetositatis citri 7 agreste. Aā. Est frigida 7 sicca in tertio. Opa. 7 pp. Est ericcatia 7 abscondit sangui nē sedatiua caliditatis 7 pfer apostematib^o pestilen tie que subito interficiūt. Mē. ocu. Auit vīsum qñ fit alcosol ex succo eius. Mē. expl. Cōfert solutioni cholericæ. Apha. 7 bo. Confert variolis 7 morbillo 7 apostematibus pestilentialibus 7 pestilentic.

Ribes

Cribes arabice plāta in mōtib⁹ syrie nascēz: et sub niuib⁹ virens acetosi saporis vtilis vērīs fluxui cholico p̄cipue: ex cui⁹ succo syrup⁹ sepe ad nos d̄feri: fruct⁹ et ei⁹ vsui medicinaz apt⁹: v̄: ex aucte Ras. in Alimāforē: ḡ iter fruct⁹ ip̄s cōputat. Albani ē planta stipitē hīs rubcū ad viriditatē declinēz tenēz: cui⁹ sapor ē dulcis acetositatē mīxt⁹: folia rotūda viridia z magna: cui⁹ granuz por- taf de corasce acidi saporis: de quo fit rob zc. nos at loco ei⁹ suc- cuz acetose que est lapaciū agreite ponere possumus. Sim.

CDe rachamat.

Cap. 589^m.

Rachamat. Mē. capi. Distillat sel ei⁹ cuz olo violacco in latere diuerso ad emigra- neā z diuerso ad dolores auris. Et fit ex eo caputpurgii isantib⁹: aut distillat i narib⁹ ipsoz pp illō qd ei⁹ ē de v̄tositatib⁹ pueroz. Mē. ocu. Fit alcosol ex selle ei⁹ ad albedinē oculi cuz aq̄ frida. Mē. ex. D̄ q̄ sterc⁹ ei⁹ cūcit fetū vaporatur. Vene. Ingt fili⁹ Alapatrich. Ei⁹ sel exiccat in vase vitri in vmbra z fit ex eo alcosol i latere morisus vipe: sed non credo illud. Et quidam dixerunt q̄ exptū fuit ad venenum scorpionis z serpentis z vipere maioris z iuuat. Et videt mibi q̄ linicido factum est.

CDe rasas.

Cap. 590^m.

Rasas qd est. Jā dcm̄ est in caplo de plūbo: z h̄ est stānū: ei⁹ at cerulaz z spēs faciēdi eā dicem⁹ in antidotario. Elec. Qd in eo subtile ē: est qd adustum est ex cerulaz: opz vt timeat odor ei cum adurir. Rā. Est fridū z humidū. Opa. z p. In eo qd ē adustum est lenificatio z subtiliatio z resolo z iterse ctio sanguis. Et ei⁹ cerula ē glutinativa isfridativa: cui⁹ ins virt⁹ est virt⁹ thutic aduste. Et scoria qd ē rasas ē in silitudine virtutis rasas adusti. Apo. z bo. Qd frī- cas cū vino aut alio aut aliq̄ succoz fridoz p̄fert apā- tib⁹. Tul. z vl. Cōfert vlcērib⁹ fraudulētis z ambu- latinis. Et cerula replet vlcera z glutinat ea. Vene. Quando fricat eius cerula super p̄cturam scorpīdis marini z draconis marini p̄fert. Et oportet vt timea- tur eius odor apud adustionem.

CDe rabadat.

Cap. 591^m.

Rabadat. Mē. ca. Dicis q̄ rabadat positus sup caput patietis sōda remouet sōda. Bal. v̄o ingt. Existimo q̄ ipsa facit illud dū ē vīna: mor- tuam enim iam expertus fui z nibil inueni.

CRabadat est p̄ficus stupefaciens torpendo.

CDe reiben.

Cap. 592^m.

Reiben qd ē. Est lapis q̄ ē sic cācer. Rā. Est fridus z humidus in sc̄bo. Opera. z p. Eric- cat z abstergit z eius virtus est proxima virtus ti cancri. Mem. ocu. Acuit visum.

CDe rubien.

Cap. 593^m.

Rubien. Opa. z p. Est pueniēs cib⁹: h̄ salit⁹ antiquus generat melancholiam. Mē. expul. Augmentum efficit in coitu.

CRubien in. vy. Serapionis in medicis oculoz sepe reperitur: z est os sepiāly v̄o rubie dicunt: sed ab Auicē. rubien vocat ipsa sepiā. Sim.

CDe rebithe.

Cap. 594^m.

Rebithe. Rā. Filius Mesanguie ingt. Est ca lidior q̄ rubie. Mem. ex. Exiccat coitum.

CDe ratuba.

Cap. 595^m.

Ratuba quid est. Est alcot. Et iaz dixim⁹ de ea.

CDe ranis.

Cap. 596^m.

Rana. Opa. z p. Linis ranaz qn̄ ponit su per locū sanguis retiet eū. Deco. Et ipsa qn̄ becoq̄ cū sale z olo ē fm̄ q̄ d̄ bezabar lepre z venenosoz v̄mū comesta. Instra- tūc. Ei⁹ ius p̄fert apatib⁹ chōrdaz qn̄ sup ea effundi- tur. Mē. ca. D̄ q̄ ex succo rane fluuiālis colluit os ad dolorē dētū z sedat si ē i ea qd ē i ea. Et corp⁹ ran- ne z p̄pe pignedo ei⁹ ē ex eis q̄ facit dētū eradicationē faciūt. Et existimo q̄ ē h̄ ex petrosa nō domestica: bec enī spēs est ex eis que testant medici z experimen- tatores cōitatis eicere dētē aialū qn̄ ipsaz sumūt in cibo z i pastu. Vene. Sigs comedit sanguinez eius aut corpus ipsi⁹ apat corp⁹ ei⁹: z fit ipsi⁹ color plūbe⁹ z expellit sp̄ma doncc morit. Et d̄ q̄ qn̄ coq̄ cū sale et olo z comedit ē bezabar lepre z v̄mib⁹ venenosis.

CCapitulum de littera. S.

CDe squilla.

Cap. 597^m.

Squilla qd ē. Est cepe muris q̄ sic noiatur: p̄pca q̄ ipsa iterficiat murē. Et est p̄gitiua acuta: h̄ d̄cectio z assario frāgūt ei⁹ fortitū- dinē. Et forma ipsi⁹ cū affata ē: ē forma p̄- fici d̄siccati. Et color ei⁹ ē citrina d̄clinās ad albedinēz z ex ea ē gen⁹ venenosuz mortale. Et existimauerūt q̄ dā q̄ ipsa sit napellus pp qd dā signū qd ē i ea rep̄: sed errauerūt. Elec. Que ex ea bona ē forz coloris splē dida i ei⁹ sapore ē dulcedo cuz acuitate z amaritudie. Rā. Cafa ē i t̄tlo: sicca i t̄rminis sc̄bi. Opa. z p. Est resolutiua attractiua sanguis ad exteriora z supfluita- tuz adustina vlcēratina subtiliatiua valde ch̄mōzum grossoz icisina cū v̄tute vltra v̄tutē sue calefactionis. Et ipsi⁹ acetū p̄fortat corp⁹ d̄bile z acqrit ei⁹ sanitatēz. Deco. Eradicaat verrucas illinita cū olo z ḡfima pi- ni. Et fac pilos nasci i alopecia z tyria illinita z fricata z furis calcanci p̄pē. Et syrup⁹ ei⁹ z ipsi⁹ acetū bonuz efficiūt colorē. Tul. z vl. Desiccat vlcera exteriora z nocet vlcērib⁹ vlcēratuz comesta z exulcerata fricata. Instra lū. Plocet nervis sanis parūper p̄ferēdo do- lozib⁹ nervoz z isicturaz z paralyti z sciatice p̄pē: z si mīlt ei⁹ acetū z syrup⁹ ipsi⁹. Mē. ca. Cōfert sōda et melie z p̄strigit ei⁹ acetū ḡgūas: z p̄uat dentes mo- tos z p̄fert fetoz oris. Mē. ocu. Ei⁹ comestio acuit visus. Mē. abe. z pec. Cōfert asmāti valde z tussī an- tique z aspirati vocis z ponat ex ea tres annulat cum melle z p̄fortat guttur ei⁹ acetū z cepe ipsi⁹. Mē. nu. Cōfert duritiei splenis z p̄fortat stōchū z digonē z cō- fert sublenatiōi cibi. Et silr acetū ei⁹ z succ⁹ ipsi⁹ bibitū pp splenē dieb⁹. xl. Et d̄ q̄ si suspēdat sup illū q̄ babz splenē dieb⁹. xli. liq̄faē ipsi⁹ splenē z p̄fert hydropisī et leteritie. Mē. ex. Prouocat vrinaz fortiter: z silr ei⁹ acetū z syrup⁹ ipsi⁹ p̄ferunt difficultati vrine: z puocat mēstrua: donec ēt faciāt abortū: z silr acetū z syrupus ei⁹ p̄ferūt p̄focatiōi m̄icis: z soluit grossos h̄iores p̄ci- pue qd ex ea affatū ē aggregata cū sexcuplo salis: z ei⁹ portio sit duoz muharabeni cū est ieiunus: z silr qd ex ea ē elixatū: z ei⁹ semē b̄n tritū z positū i vase sicco z p̄- mīxtū cū melle z comestū lenit nām z p̄fert dolori ani- k k

Gentilis

z mfcis z stochbi: z pferit dolori pūgitiuo. Feb. Ace-
tū eſt pferit tremori antiquo. Aene. Cū ſuſpēdit ei⁹
totum ſup portas ſin q⁹ dicif pibet venenofa ab eis
z eſt tyriaca venenofis: z interficit mures. Permuta.
Tantū quātū ipſa eſt de cordumēni: z tātū quātū ipſa
eſt: z tertia ipſius acozi z tertia ipſius amomi.

CSquilla cepe muris arabi. ſi anſel. Vex apd Auicē. imitamine
grecoz ſcribit aſchū. p. lib. 20. cap. 9. duo ei⁹ ſūt gūa: maſculus
albis folijs: ſemia nigriſt: tertiū gen⁹ eſt cibus granū epimenidium
vocāt anguſti⁹ folio ac min⁹ aſpo zc. Et alij q⁹ candidiſſima fuerit
vtilis eri. liber antiqua. capeſtris q⁹ ruſſa eſt vel rubra vitanda eſt:
montana que alba eſt potius eligenda eſt zc. Sim.

S De ſquināto z flore eius. Cap. 598.
Quinātū z flos ei⁹ qd eſt. Ex eo alib eſt arabi
cū z boni odoris: z aliū eſt qd eſt minimū agri-
niū z eſt duri⁹: z eſt groſſius: z eſt terreū: z nō hz
odorē. Ingt Dia. Sgnātū eſt duaz ſpēti. vna earū eſt q⁹
h bz fructū: z alia q⁹ bz fructū nigz. Ele. Meli⁹ ex eo
eſt arabici rubecū fortioris odoris: h illū qd eſt ſupra ipz
ad aliquatūā deliat rubedine: z cū ſcidit ſit purpureū
moridicās liguā z adurens eā ſua acuitate. Flā. In
agrino eſt virt⁹ ſtridatū: z apd ſiliū virezeg: totū eſt ſri-
gidū: z ei⁹ radix eſt vebemētioris ſtipicitas: z ei⁹ flos ca-
leſcē parūper: z ei⁹ ſtipicitas eſt mior caleſcēti ei⁹: et
foraſſe eſt arabici: h i ſua nā eſt calz z ſiccū i ſcō. Opa.
zp. In ipſo eſt ſtipicitas: quapp cōfert ei⁹ flos fluxui
ſanguis vñcūq: z in ei⁹ olo ſit reſolo z pſtſio: h ipi⁹
radix eſt fortior i h: z pſtrigit nāz: z i ipſo ſit digō z leni-
ficatio. Et oſificia vcnaz apit z ſedat iſtſecos dolo-
res z ppe i mſice z reſoluit ventofitates. Tul. z vlc.
Ei⁹ oleū pferit puritū ita vt illū etiā agat i aialibus.
Apo. z bo. Cōfert apatib⁹ calis ei⁹ decoctio z durities
bus iſtſecis bibitū z ſuppoſiti pro emplo z decoctū in
apatib⁹ fridis i viſcerib⁹. Inſtra iſt. Cōfert lacerij et
ſpaſmo cū ex eo bibiſ qſta aurei cū pipe. Et ipz remo-
uet laſſitudinē. Mē. ca. Brauat caput ppe illud qd
ex eo eſt agriniū: h minutū ei⁹ ſcē ſoda z groſſioris ſemē
ſcē dormire: z ſtupefacit: z totū ipſi⁹ pſortat carnez ru-
beā q⁹ eſt iter gūguas: z deſiccat humiditatē eaz: z eius
flos purgat caput. Mem. anbe. z pec. Cōfert dolori
pulmonis z ei⁹ flos pferit ſputo ſanguis. Mem. nutri.
Ei⁹ radix pſortat ſtōchū z facit appetitū z ſedat nau-
ſeā accepto aureo ex ea z ppe cū pōdere ſul ex pipez z
ipſi⁹ flos ſedat dolorē ſtōchi: z pferit apatib⁹ ei⁹ z apatib⁹
epaſ. Mem. ex. Cōfert dolorib⁹ mſicis ppe z
encatſina i decoctide ei⁹ apatib⁹ mſicis calis. Et ſimilit
cū diſtillat i eā: aut vaporat aq⁹ ei⁹ z frāgit lapidem z
ſtrigit nāz ppe qd ex eo eſt agriniū. Et abſcidit fluxuz
ſanguis mſicis z ppe ei⁹ flos. Et pferit dolori renū z ſtu-
rui ſanguinis ipſorum: z cum bibitur ex radice ei⁹ auſ.
cum pipez conſert hydropli: z ipſius flos pferit apo-
ſtematibus ani. Aene. Species eius groſſa cū ex
folijs eius recentibus que ſunt iuxta radicez ſit empla-
ſtrum eſt immatūa morſure venenoforum.

CSquinātū qd palea cameloz dī. Dia. ſūmū naſcif i pſib⁹ libye z
in arabia z i babilonia: vñ libye nugar eſt nā arabici z babiloni
cū eligēdū eſt recēs z n ver ſolū mſtſoz ſcāſſe purpureū tenue
z odor roſe cū ſpica pſib⁹ ſepata eſt: qd cū fricueris māt⁹ miriſi
ei⁹ reddit odorē oze maſticatū mordax z calz ſentit zc. Et alui li⁹
expoſiti ſgnātūz dī arabice adber: z dī thebeniecha. i. palea de
mecha: z eſt herba hñs ſtipites z ſolia dura z ſtūilia i capib⁹ ra-

Super

moz hz coronā pſloſaz: q pili dñr flores ei⁹: hz radices ſterius al-
bas: exteri⁹ dō nigras boni odoris: naſcif i bñez z africa zc. Si.

C De ſarcocolla. Cap. 599.

Sarcocolla qd eſt. Eſt gūma arboris ſpinoſe
z i ipſa eſt amaritudo. Elec. Que ex ea bo-
na eſt illa q⁹ ad citrinitatē declinat z eſt ſiſtis
olibano. Flā. Dicūt qdā q⁹ eſt cala i ſcō:
ſicca i p. Ingt ſili⁹ Juregi eſt cala valde. Opa. z ppi.
Eſt glutinativa z pp h ſolidat z creat carnē z admi-
niſtraſ i eplis. Et i ipſa qd eſt virt⁹ adberere faciēs op
pilatina z alia amara: z pp h ipſa eſt digō z reſolutio.
Deco. Caluitiū ſcē potus ei⁹ frequēs z ppe ſenibus.
Apo. z bo. Sedat apata oīa more emplī ſuperpoſita.
Tul. z vl. Corrodit carnē mortuā z ſolidat plagas
recētes: z reſtaurat pſoſionē. Et admiſtraſ reſolo ei⁹
z reſolo radicez ei⁹ dſiccata ad illū ſit. Mē. ca. Si
lyciniū ſumaf z melle illiſitū voluaf i ſarcocolla pul-
uerizata z miſtaſ i aurē ex qua egredif virus: ſanaſ h
facto p aliq⁹ dies. Mē. oc. Cōfert obſthalmie z lip-
pitudini ppiē z fluxui oculi: z ppe nutrita cum lacte
aſine: z educit lippitudinē ex oculo. Mē. ex. Soluit
hñozē crudū: z ſlegma ſſuz z ppe ex ācha z ſucturis.
CSarcocolla grece carnis glutē ſignificat. Diaſ. Sarcocolla eſt ve-
lut lachrymū arboris. put reſina naſcēs in perſia ruſſa z guſtu
amara zc. z infra alij ſarcocollaz agrimonē dicūt zc. p. lib. 24.
cap. 14. ſunt inquit qui ſarcocollam ſpine lachrymā putant pol-
lini thuris ſimilem cū quadam acrimonia dulcem: melior eſt que
candidior: z hec maxime vetuſtate ingreſcit zc.

C De ſtorace.

Cap. 600.

Storax qd eſt. Dicit Diaſ. q ipſa eſt ſpēs ſtoracis
z apd quofdā gūma oliue: z ipſi⁹ qd eſt ſuffumi-
gatio ponit loco ſuffumigatiōis thuris i oi re.
Elec. Melior ex ea eſt q⁹ eſt acutioris odoris. Flā. Eſt
cala i tertio: ſicca in p. Opa. zp. Lenificatiua eſt val-
de. Inſtra iſc. Permiſcet cū medicinis laxitudinis.
Mē. ca. In ipſa eſt virt⁹ faciēdi ſubeth z grauāt caput
z ſcē ſoda z pferit corize z catarro. Mem. abe. z pec.
Cōfert tuſſi z raucedini vocis. Mem. ex. Ei⁹ oleū
pferit duritici mſicis: z puocat mēſtrua z apit mſicē z
cū trāſglutit cū aliquatā terbenina limit naturam.
CStorax Diaſ. lachrymū eſt arboris ei⁹ ſcē nois: cuius virge iſtā
canticule orū interius ex ſe mitūt ſcōbe ferre ſimile: que cauē-
nate lachrymū pluunt. eius diſtillatio in terra veniēs mūda nō eſt
illa aut que pcedens virgis inbeſerit cum ſecatur mūda eſt z
alba: debinc ſulua ſit ſolis cauſa z mūroſa zc. Sim.

C De ſticados.

Cap. 601.

Sticados qd eſt. Eſt plāta hñs ſpica z ſic ſpica
granī ordei: h ei⁹ ſolia ſūt lōgiōra: z i ipſo ſunt
ſtipites cineritij ſic in epibimo: z eſt ſine ſemē
ne acut⁹ cū amaritudie pauca cōpoſit⁹ ex ſuba terrea
frida z ignea ſubtili. Flā. Eſt cal⁹ i p: ſiccus i ſcō.
Op. zp. Reſoluit z ſtūilit amaritudie ſua. Et ſit ei⁹
ſyrup⁹ z apit oppilōnes z abſtergit: z in ipſo qd eſt ſti-
picias pauca z pſortat corp⁹ z viſcera z pbi bz putre-
factionē. Inſtra iſt. Eius decoctio ſedat dolorē ner-
uoz z iūcturaz z latez: z ipſi⁹ ſyrup⁹ eſt res magis iu-
uatiua egritudinū frigidaz in neruis: qre opz vt aſſi-
due vtaf eo q bñles hz neruoſ: z q ex friditate i ipſis
patiſ. Mē. ca. Cōfert mēſte z epilepſie. Mem. nu.
Cōturbat illū in cuius cōplone ebola dſiatur z ſcē cū
vomere: z eſt ex cis que faciūt ſitum. Mē. ex. Cōferi-
tat inſtra

tat in ista vine z soluendo educit flegma z melia. Gal. vo non dixit hoc e eius: z vltima qd potio ipsi e. xij. kclum e cu vino puro z oymelle z modico sale.

Sticados fm qz describit ab Aui. no pcedat cu eo quo ytimur: neqz cu dia. qre videt qz alia plara accipiat sub hoc noie. In hoc autem coueniunt oes qz vna sola spem eius ponunt. Sim.

De spongia maris. Cap. 602^m.

Spongia maris qd est. Corp^o marinu laxu raz sic filtru. Et di qz bz aial motu i eo cui adberet z no sepat ab eo. Elec. Illa qe reces est fortior z vehemetioris exiccationis pp fortitudines nre maris. Na. Est cala i p: sic ca in scdo: z ipsi lapis e ei ppinquus z minus calidus. Opa. z p. Fortis e exiccationis ppe qd ex ea e reces qm adurit cu olo. Et silt ei cinis cofert disrptioni sanguis pp incisione aut aptionez. Inflamat enim ex ea ignis sup locu: z cauterizat cuz b qz ipsa est suba retis nes sanguine: z et sunt ex ea lycinia z in ouiscijs venaz ponunt z retinet sanguine z fluxu sanguis: z ei la pis subillat absqz calefactione z exiccat z abstergit. Apo. z bo. Exiccat apata flegmatica. Vul. z vlec. Infundit in aceto z ponit sup plagas z solidat z be cogt cu melle z solidat vlcera pfunda: z silt ponitur sicca sup ipsa aut ifusa in aq aut i vino z exiccat huida antiq. Me. abe. z pec. Qm spogia adurit cu oleo est conueniens curationi sputi sanguis. Me. ex. Lapis in ea inuentus frangit lapide vesice apd alios a Gal. Gal. enim ab hoc elongatur vt virtus eius ad vesica penetret: sed ad lapidem renunt.

Spogia. Dia. duo ei sunt genera masculus z femina. masculus qz prufuras minutas bz z spissa z alba e. femia vo rotunda z cauer nas maiores bils. Est z tertium genus qd z tragodi dux est et la pides intra habens z plurimas cauernas: coburif vt alcioniu zc. pti. in lib. 3. ca. 11. similia his spogos grecus vocat: spoggos scribit arabes vo sfengi dicunt. Sim.

De stinco. Cap. 603^m.

Stinco qd e. Est guaril aqte qz ripis nili egypti capif. Et di qz e de na altinfa: qm cuz parit ex aq z creat e z e fz forma altinfa. Ele. Qui e eo melior e ille qz vere capif z in boza qua seruet ad coitu: z qz ex eo e maior e melior. Et magis pignus e melior: z ex mebris ei meli e sume. In ista iuc. Cofert egritudibz fridis in nervis. Me. ex. Eius sal exiccat coitu quato plus caro ei z ppe caro sumis z que sequit renes z ppie adeps eorum.

Stinco animal in aquis deges similis lacerte: nisi qz cauda no est rotunda: sed lateraliter pressa vti piscibus natatu apta: arabice etiam fincez dicitur vel kin. Sim.

De spinachijs. Cap. 604^m.

Spinachia Na. Frida sut z huida i fine pzi mi. Opa. z p. Sut lenificatiua z ipsi nutrimetu meli e nutrimeto chyzolocane: z dico qz in ipsis est virtus abstersua lauatiua z viciunt cholera. Et fortasse refugit stomachus a iure eorum: ergo auferantur a iure suo z comedant. Mem. anbel. z pec. Conferunt anbe. z pec. z pulmoni calido. In ista iuc. Conferunt doloribus dorsi sanguineis. Me. ex. Lenificatiua sunt ventris.

De scolopendria. Cap. 605^m.

Scolopendria dicitur in capitulo de sin. si deus voluerit.

De semine lini.

Cap. 606^m.

Semine lini qd e. Turr^o ei e prima vtuti semugreci. Na. Lalin e in p comesturatu z humiditate z siccitate. Et di qd qz decoctio lini e decoctio recetis ei: in ipso eni e humiditas supflua. Opa. z pp. Est maturatiu z abstergit z iflat pp humiditate sua supflua: ita qz illo qd ex eo frigit e et b agit cu stipricitate i frigo manifesta z come furata z in no frigo manifesta pmixta cu lenificatiode: z est sedatiu dolo: minus qz camomilla. Deco. Ex ipso fit emplm cu nitro z bolo z panno z botbo: lenit z pfert ptritioi vnguii z furis z fracturis eaz. cu pmisceat cu eqli melura nasturtij z pific cu melle. Apo. z bo. Lenit apata cala exteriora z interiora z apa qd est post aures cu aq cineris z apata dura. In ista iuc. Prohibet spasmu z pctione vnguii cu pmisceat cu cera z melle. Me. cap. Et suffumigatio pfert corize z silt suffumigatio ipsi lini. Me. abe. z pc. Cofert iustis flegmaticis z ppe qd ex eo affatu e. Me. nu. Malu e stomacho z difficilis digonis z pauci nutrimenti. Me. ex. Qd ex eo frigit e pstrigit vetre z no frigit est comesturatu: z ei puocatio e obilis h pfortat cu assatiode. Et qm sumit cu melle z pipe mouet coitum. Et ex decoctione ipsi fit pessariu mfici: z sedet in ea z iuuat ea a mordicatiode que est in ipsa z apatibz: z silt in itestinis z ab ea fit iuuametu ad vlcera vesice z renu. Et ex decoctione qd e semine lini fit clystere cu oleo ro. magis significat iuuametu eius in vlceribus intestinoz.

De salina.

Cap. 607^m.

Salina. Elec. Fortis oponis e illa qz est famelici z ieiuni z ppe cui coplo e cala. Deco. Valet ad ipetiginem. Me. ocu. Cofert palpitationi palpebre z albugini. Vene. In terficit venenosa oia z serpentem z scorpiiones.

De stercore animalium. Cap. 608^m.

Sterc^o aialiu. Deco. Sterc^o adip pfert letigibz magnis z pano pp sua abstersione. Et sterco camelli mndificat z struit verrucas et que magne sunt. Me. ca. Sterc^o adip pfert furfuribz pp sua abstersione: z sterco camelli abscidit fluxu sanguis ex naribz z qm bibif cu medicis epille pfert. Me. ocu. Stercus adip abstergit albuginem oculi. Vul. z vlc. Stercus camelli resoluit botho: z vlcera. Et silt sterco pecudis sup mellinu. Apo. z bo. Stercus capraz resoluit scrophulas fortiter: z silt sterco camelli z sterco pecudis berisipile. In ista iuc. Sterco camelli sedat dolores iucturaz z apata eaz. Me. ex. Stercus caprazu siccu cuz lana pphibet fluxu mficiis. Vene. Rectificat stercus capraz decoquedo. 3. ex eo cu val sacraiatu vini nigri z reces ex eo et: z fit ex eo eplz mor sui vipe facietis sitim: z stercus pecudis adustum pcpue pfectu cum aceto linif super morfu: canis rabiosi. Sterco aialiu. tria capla fac de eo. Adip arabice e lupus: vel species lupi: sed diuersus vi per Aui. cap. de cane rabioso. Na postqz narravit dispoies canis rabiosi ait. Et adip deterior est eo. Sim.

De sanguine draconis. Cap. 609^m.

Anguis draconis z e scez qd e. Est succ^o mbe^o nor^o. Na. No e ei calitas multa. Et dicit qz

KK z

Gentilis

dam q̄ est frigidus: eius v̄o siccitas est i sc̄bo. Opa. 7 pp̄ie. Est p̄strictius 7 p̄hibz fluxū sanguis. Tul. 7 v̄ice. Blutinat vlcera 7 plagas recētes. Mē. nuf. Cōfortat stomachū. Mē. ex. Constringit 7 p̄fert disinterie 7 fissuris ani. Permu. Loco eius fm q̄ exi stimant qdam ponit lactuca in oibus operibus eius.

Sanguis draconis est succus plante que apud Sera. describit̄ auctoritate Dialc. quam dicit vocari fideritis qd̄ nomen multis plantis attribuitur. Sanguis draconis arabice vocatur denelachiten vel alachoni. Sim.

De sanguine.

Cap. 610^m

Sanguis qd̄ ē. Sāguis hoīs 7 sanguis porci sūt filies in oi re. Et carnes amboz sūt p̄rie in oi re: ita q̄ qdā fuerūt q̄ vēdebāt carnez hoīs: ac si eēt caro porci: 7 occultatū fuit il lud vsquequo iūcti fuerūt digiti hoīs in ea. Et dixerūt qdā q̄ q̄ experiri volūt aliqd̄ i sanguine hoīs expianf il lud in sanguine porci: nā lz sit v̄bilioris v̄tutis sanguine hoīs: tū est ei filia. Et nos qdē iā scribem⁹ nūc q̄ dicta sūt de sanguine: s̄ plurima eoz sūt de qb⁹ nō curaf: 7 sē qdā de qb⁹ curaf. Elec. Opz vt sanguis q̄ i medicis administrat sit assumpt⁹ ex aialib⁹ fanis i cuius colore nō dñet humor neqz putredo. Opa. 7 pp̄. Sāguis equi ē adustiu⁹ 7 putrefactiuus. Et tot⁹ ē v̄bilis dige stiois p̄cipue q̄ grossius ē. Deco. Sāguis leporis calidus supponit morphēe 7 p̄ano 7 p̄fert eis. Sanguis vespertilionis fm q̄ dī p̄hibet ortū piloz 7 nō ē ei ve ritas. Sāguis v̄o ranaz viridiū 7 sanguis albelē ē magis p̄hibēs. Et sanguis vespertiliois fm q̄ dī p̄seruat mamillā fm dispōnē suā s̄ non verificaf. Apo. 7 bo. Sāguis leporis maturat ap̄ata calā cito. Et silt⁹ san guis birci administrat post p̄gelationem. Et sanguis mēstruus s̄z q̄ dī linif sup berisipilā. Et sanguis tau ri calis sup ap̄ata dura. Et sanguis leporis calis super ap̄ata calā lenia. Instfa iū. Dī q̄ sāguis mēstruus distillat sup podagrā calis 7 p̄fert ei. Sāguis colūbe 7 guarascē 7 turturū distillat calis sup cycorizationē cō tritā 7 dolorosaz 7 p̄hibet gñari ap̄a qd̄ p̄uenit a casu cū cōmifcet cū olō ros. tepido. Dixit Bal. illd̄ ē pp̄ te porē q̄littas sue nō pp̄ rē aliā: 7 si dimittat 7 admini stref loco ei⁹ oleū ro. effiē opōnē ei⁹: 7 silt⁹ dī in sangui ne gallinaz. Sāguis v̄o afini p̄hibet fluxū sang. narfū ex velamine cerebri. Et sanguis testudis syluestris sa nat epilīam cū vino: 7 silt⁹ sanguis agni. Et dī q̄ san guis camelli p̄fert epilīe. Illd̄ v̄o nō ē v̄ez dixit Bal. qm̄ ipse nō ē cū icifiōe forti. Ego aut̄ dico forsitan si il lud verificaf cū expimēto nō cōparaf ad virtutes ap̄ parētē: imo ad p̄prietatē q̄ ē in ipso. Mē. ocu. San guis guaril 7 lacerti p̄fortat visus: sanguis albarbe p̄hibet oziri pilos i palpebris. Et silt⁹ sanguis ranaz vi ridiū fm q̄ dī: s̄ expimētū nō verificauit illd̄. Sāguis columbe 7 alguarascē 7 turturū 7 pp̄rie sanguis vena rum ale distillatur super arfati: 7 silt⁹ sanguis alfaba kit: 7 silt⁹ si distillent radices pēnarum sanguinee haz auium super eam. Et dixit Bal. sine illo est exculatio. Mē. anbe. 7 pec. Sanguis bubonis valde cōfert als mati: 7 simul ius eius 7 caro ipsius. Et dixerūt qdā q̄ sanguis vespertilionis cōseruat mamillā: ita vt rema

Super

neat stans 7 nō est ei radix. Ex sanguine aut̄ bedi recē te ante q̄ cōgelef si accipias. 3. 1. 7 cōmifcet cū aceto 7 bibat in trib⁹ diebus calefactuz quidā testificati sūt q̄ p̄fert et ad h. Mē. ex. Sanguis mēstruus suppo situs p̄hibet ip̄regnationē fm q̄ qdā existimaucrunt. Sanguis birci 7 capre 7 camelli epicat⁹ 7 s̄ripus reti net fluxuz. Et sanguis capre qm̄ bibif cū melle cōfert disinterie. Et sanguis birci epicatus frāgit lapidē re nū. Vene. Sāguis birci 7 camelli 7 leporis s̄rip⁹ cō fert nocumēto sagitte armene qm̄ bibif cūz vino: 7 silt⁹ sanguis canis 7 ē sanguis rabioi fm q̄ dicit vulgari ter cōfert morfui canis rabioi 7 pp̄rie Dialcorides.

Sanguis grece vocatur bema: inde bemaoguz hematice he moragia 7 multa alia: arabice v̄o dem. Sim.

De sparago.

Cap. 611^m

Sparagus qd̄ ē. Pā. Eqlis est ap̄ Bal. Dixit enī q̄ in ipso nō ē calefactio neqz ifi gidatio apparēs nisi in petroso. Ego autē dico nō elongaf a caliditate: 7 quāto plus incipit idurari roboraf caliditas: 7 appet sup ip̄s vest giūm tūmalloz moridicans valde. Opa. 7 p. Vir tus eius est absterfua aperit oppilones oium viscerū pp̄rie epatis 7 renū: 7 in ipso est resolo pp̄rie i petro so. Instfa iū. Bibif eius decoctio pp̄ dolorē doisi 7 sciatice. Mē. ca. Decoctio eius 7 pp̄rie radiceis ei⁹ quādo coquif cū aceto: 7 silt⁹ ipsa radix 7 aperit oppi lationes epatis 7 p̄fert icteritie: 7 in ipso est v̄it⁹ faci endi nausē. Mē. expul. Existimauit Russus q̄ ipse stringit: 7 forsitan illud est pp̄ ei⁹ puocationē. Aliq̄ v̄o dixerūt q̄ elix⁹ lenit: plures v̄o dixerūt q̄ ipse cōfert cholericę flegmaticę 7 v̄etose: 7 decoctio radiceis ei⁹ puocat v̄rinam 7 p̄fert difficultati v̄rine 7 augmētat in spermate 7 coitu 7 p̄fert difficultati ip̄regnatiōis: 7 silt⁹ semē eius qm̄ supponit puocat mētrua 7 aperit oppi lationes splenis. Vene. Qm̄ coquif cū vino cōfert p̄ficure rutile. Et ei⁹ decoctio s̄z q̄ dī interficit canes.

Sparagus. i. asparagus. Dialc. asparagus asparitis quā mult micanton aut inion appellat̄. 2c. asparitis dicit qz asper. Ph. li. zo. ca. ro. syluestre asparagū aliq̄ corudā: aliq̄ libyū vocat̄: arti ci hominiū 2c. paulus de cura empiricor̄ elii asparagum vocat̄: arabice vocat̄ balū: quīs vulgo sepe asparagi dicat̄: 7 v̄trūq̄ a greco. Sim. Asparagus apud Bal. libro de cibis. f. z. de alimētis. cap. 55. vocatur ois sūmitas plante dum est in teneritudine sua: sicut est asparagi sūmitas quando comeditur. Sim.

De sorditie.

Cap. 612^m

Sordities. Pā. Sordities aluearis calefacti ua est in fine secundi: 7 melloz ex ea ē viridis: 7 sordities balnei que est in parietib⁹ eius est ca lefactiua cū equalitate: 7 sordities luctatiū ē p̄xima ē sorditie balnei. Luctatiū v̄o sordities duas h̄z spēs. Una capz est que aggregat in corporib⁹ eoz: qm̄ q̄. m. inungunt oleo 7 p̄mifcet pulueri. Et sc̄ba ē illa q̄ con gregat sup parietes ex vaporib⁹ 7 sudorib⁹ eoz: 7 que cōgregat super terrā ludi. Opa. 7 p. Ambe sunt re solutiue maturatiue euz eqlitate. Sordities v̄o aluea ris abstergit cū equalitate 7 attrahit valde. Et oēs ex trahūt furculos 7 spinas. Deco. Sordities auris cō fert panaritio 7 linitur super fluxum labij. Apo. 7 bo. Resoluit exituras: sordities luctantiū ē bona ap̄antib⁹ mamille

mamille et sordities balnei vesicis. *Uul. vl.* Sordities parietu luctatiu e vril vlcereb⁹ tenu et raris. Sordities aluearis abstergit ipetigine valde. *Iustia ific.* Sordities corporu luctatiu vtilis e sciatice cu ponitur sup ea spissa sic empl⁹ et fert duritieb⁹ matricis.

Sordities. de hac Aui. xnu facit caplin in q loquit de sorditie al uearis apu de qua re. singulare facit cap. qua vocat inu: et de alijs etia sorditieb⁹ de qb⁹ Dias. duo facit cap. et vocat ribus. Si.

De spuma maris. Cap. 613^m.

*Spogiosa in figura sua: racida i odore suo sillis odori pisciu graui: et est spissa littorosa maris et spogiosa lenis: longa lenis teololij odoris: et rosea et purpurea sillis lane sordide leis: et qn ta bz forma fungi exteri plana iterius aspera q no bz odore. Fla. Calca est et sicca in tertio. Opera. et pp. Adificatiua est sorditiei absterfua adustina: et teria est subtilior alijs. Deco. Adusta et ppe teria facit alopicie. Et fungalis administrat i abrasioe piloz: et fert morphez: et due qde spogiose ingrediunt in ablu fionib⁹ et in medicis botroz lactei et pani et vestigioli in facie et reliq in abrasioe piloz. Me. ca. Et plana est magis pueniens absterfioni dentiū: et est vlt vebe metis absterfionis detiu. Apo. et bo. Plana est conueniens apatibus que sūt vt clauī superposita et rosea scrophulis. *Uul. et vl.* Loferrunt scabici vlcrose et ipetigini et ppe spogiosa. *Iustia ific.* Rosea valz podagre cum cera et oleo rosaceo. Me. nu. Rosea confert spleni et hydropisi. Dem. expul. Rosea confert difficultati vrine et ad purgandam arenam que est in vesica et dolori renum.*

Spuma maris quinque spes habet fm Aui. et Sera. et fm Dias. qui vocant ipsam altionum: et fm Pliniū lib. 32. cap. 5. qui similiter vocat: sed quatuor species tñ describit. Si.

De stercore. Cap. 614^m.

Tercus. Stercora diuersificant fm diuersitates spetum aialuz: imo quadoq diuersificant fm diuersitate idividuoz speciei vnus et ppe homini. Stercus anatis no administrat ppter superfluitatez caliditatis sue. Et sterCUS accipitris et crystalete et basich et reliquoz rapacium raro administrat: qz superflua sunt valde. Fla. Nullū ex stercozib⁹ est infrigidatiu neqz humectatiu. Et sterCUS colubaru est calidissimū stercoz que administrantur: et eoz que in domib⁹ nutriuntur minozant a stercore eaz que paucunt. Opa. et p. Stercus capraz et ppe montanaruz administrat in cursu sanguinis. Stercus asini adustum et no adustum in omni cursu sanguinis. Stercus colubaru est ex rubificatibus et cu farina ordeī est resolutum. Stercus capraz adustum fit subtilius et no calidius. Deco. Stercus ouiu euz aceto est conueniens verrucis formicalib⁹: et que sūt vt clauī et vt mora. Et sterCUS locustaz confert pāno et morphez: et silt sterCUS turdoz comedetiū rizi: et silt sterCUS lacerti et stellionis: et facit colore bonū. Stercus capraz et ppe montanarum adustum conueniens est alopicie: et silt sterCUS talpe est magni iuuamētū. Stercus colubaz est ex medicinis bonū facientib⁹ colore. Stercus lacerti abstergit pānum et expertū est. Apo. et bo. Stercus vacci

*num est aceto super exstumas calidas positū sedat eas. Stercus capraz et sterCUS ouiu cum aceto super adustione ignis cu cera et oleo ro. conueniens est. Stercus colubaz cu melle et semine lini vtile est escare ignis pifici et adustioni ignis. Stercus capraz valet excoziatiōi. Stercus colubaru et sterCUS auis turde valet impetigini: et silt turdoz comedetiū rizi. *Uul. et vl.* Stercus canis ab ossibus cu melle confert vlcereb⁹ antiqs. *Iustia iun.* Ex stercore vaccaz fit emplū sup sciaticam. Stercus capraz ppe montanaz euz adipe porci podagre superpositū conueniens est et super sciaticā. Stercus porci sicci cum aceto bibif ad infirmitatem lacertoz: et cu cerato ponit super torsione in nervis et super durities oēs. Stercus columbaz super dolores iūcturarum conueniens est. Stercus capraz est ex eis que sunt experta duritieb⁹ iūcturaz et apostematibus eaz ppe cu aceto comixtum: et est ex experimentis Hal. et similr cu farina ordeī: et est ei cuius caro est durior et spissior magis conueniens. Me. ca. Stercus asini odorat ad fluxum sanguinis nariū fortem: aut exprimitur humiditas eius in narē et retineatur: et sterCUS colubaru fert sabasati. *Iquit Hal.* Cu administratur sterCUS colubaz nutritarum in domo cu semine cruce in soda que noiatur galea est vtile. Stercus vaccinz apatib⁹ que sunt post aures conuenit. Me. ocu. Stercus stellionis et lacerti et crocodilli valet albugini oculi. Stercus hyrūdinum mirabile est in hoc: iā exp⁹ suz ipsuz. Me. abc. et pe. Stercus porcini cu aqua et vino confert sputo sanguinis et dolori lateris. Stercus canum ossa comedetiū cu digito in palato ponitur ad squinatiam: et similr sterCUS infantium ita vt qsiqz excuset a stomia: sed oportet vt infans cibet pane euz lupinis vt minoret fetor. Stercus vaccini est ex eis que dant pulmoni in ptisi et siltib⁹. Me. nu. Stercus capraz et ppe montanaz ad icteritiā bibif cum aliquibus spibus que sunt vt piper et cymini et siltia: et est expertum et confert hydropisi more emplastri superpositum et b bitum: sed emplastruz ex eo et epithima fiat in sole. Dem. expul. Ex stercore tauri fit suffumigatio eminētie matricis. Stercus capraz et ppe montanarum bibif cum aliquib⁹ speciebus que sunt vt piper et cinamomuz et puocat menstrua: et facit abortuz et resoluit duritiem splenis: et qd siccum est teritur et supponitur fluxui sanguinis ex matrice ppe euz thure et est expertum. Stercus gallinaz valet colice. et sterCUS adip conuenit etiam colice que no est ex apate bibiti in aq aut decoctio aut in decoctione specierum que sunt vt piper et cinamomum: et reliqua que assumunt ex spinis aut ex plāta eleuata a terra. Albi in quo sunt ossa: ita vt suspendatur in pelle athib salita aut in lycinio de lana ouis euadentis athib: aut cute camelli: aut sicut fecit Hal. cum posuit ipsum in vase argenteo. Et opz qdem vt apud ilium suspendat et confert colice: et cu b bitur et administratur in ora quietis eius. phibet ipsuz fm q testificatus est Hal. oino aut gradatim ordinat cum lenitate phibēdo. Stercus arachamati facit abortum suffumigādo. Stercus muris cum thure b bitum*

Gentilis

frangit lapidē et supponit et soluit vētrē infantū: et ster-
cus colubaz pferit dolori colice cū admistrat in clyste-
ri. Et stercus canis comedētis ossa pferit soloni et vlce-
rib⁹ itestinoz clysterizatū aut bibitum in lacte decocto
cū ferro: aut lapidib⁹ suppositū. Stercus elephātis f3
q̄ dī phibet ipregnationē. Vene. Stercus capraz
et pprie mōtanaz decoctū cū aceto et bibitū pferit pun-
cture vermiū venenosoz: imo pferit teste Sal. morui
vipere. Et stercus asini pascētis siccū cū vino pūcture
scorpionis est valde bonū. Stercus gallinaz tyriacaz
esse fungis strangulantibus expertum est: et facit spūe
humorem viscosum grossum: et in stercore capraz est
virtus attractiua: attrahit enim venenum vespe. Ster-
cus tauri pprie effugat verines venenosos et cinices
quando cum eo sit suffumigatio.

De semperuina.

Cap. 615^m.

Semperuina quid est. Est succutur et dicitur in
capitulo de succuto.

Semperuina vocat a dia. azion: sed de hac Alii. nullū aliū facit
capitū pter hoc. et dicit q̄ semperuina est succutū et dicit in caplo
de sin. et ibi dicit succutum dicitur fide q̄ est semperuina et. et i
fra in succutum vbi ostendit qualiter euande errauit.

De serpente.

Cap. 616^m.

Serpēs qd ē. Qd ex serpēte coctū ē cū aq̄ et
sale et ambeto admistrat: et addit ei q̄siq̄
oleū et admistrat ei⁹ sal q̄ ē i virtute carnis
ei⁹ et admistrat cutis ei⁹. Nos vō serpētum
spēs in libro q̄to dicem⁹. Elec. Ei⁹ caro melior est
caro semie. Et melior cutis eius est cutis masculī. Nā.
Ericatio in carne ei⁹ ē foris: et calefactio nō est vehe-
mens. Et ei⁹ cutis est vehemētis ericatiois ē. Op. et p.
Proprietates carnis ei⁹ ē q̄ ipsa facit penetrare super-
fluitates ad cutē et ppe cū hō nō ē mūdificat⁹. Cuidaz
enī accidit ex comestione ei⁹ exitura in collo ei⁹ magna
quā aperuit et exiuit caro ei⁹ tota pūsa in pediculos: et
caro qd ē ei⁹ cū in vsu habet plōgat vitā et pfortat vī-
tū et pseruat sensus et lunetā. Deco. Comestio ei⁹ facit
pediculos et corūpit: ppea q̄ expellit supfluitates ad
cutē: et pferit lepre magnifice: et cū admistrat i alopi-
cia magnū affert iuuamētum. Apo. et bo. Caro et ius
ei⁹ post plectionē extremitatū suaz phibet augmēta-
tionē scrophulaz et silt ei⁹ cutis. Instra iūc. Eius ius
postq̄ ex capite et cauda ipsius ppe mēsurā q̄tuor di-
gitoz abscissum fuerit et decoquit fm q̄ diximus cum
forbet: et silt eius caro cū comedis cōseruit doloribus
neruoz: et silt cutis. Mē. ca. Cū cutis ei⁹ coquit i vi-
no et distillat in aurē sedat dolorē ei⁹: et colluitur os ex
aceto in quo cutis ei⁹ decoquit ad dolorē dentis. Cū
autem eius melior est cutis masculī. Et Sal. qdēz exi-
stimauit q̄ quādo accipiunt fila plurima et pprie tin-
cta ex sanguine muricis et strangulatur eis vipera et in
uoluitur vnus eorum in circuitu colli habētis aposte-
mata vūe et gutturis apparet ex eo iuuamētū maximū
et mirabile. Mē. oculi. Ius serpētis et caro eius pū-
cta confortant visum. Et puenerunt quidaz q̄ adeps
vipere prohibet defensum aque in oculum: sed hō nō
audet facere illud. Tul. et vlee. Finditur et ponit su-
per morsum vipere ipsius et sedat dolorē.

Super

De spodio.

Cap. 617^m.

Spodium quid est. Radices cannarū aduste. dī
cū q̄ ipse adurunt pp frictionē suarū ex-
tremitatū cū vētus eas perflat. Nā. Fri-
gidū est in scdo: et siccū in tertio. Op. et p.
In ipso est stipticitas et pparatio et paz resolonis et ei⁹
infrigidatio est plurima: et ei⁹ resolo est pp amaritudi-
nē paucā in ipso. ex resolone igit ei⁹ stipticitate fit
ericatio fortis et cōpositaz virtutū sicut rosa. Mē.
cap. Confert alcola et melle pueniēti ex sollicitudie.
Mē. oculi. Spodium cōfert apatibus oculi calis. Mē.
anbe. et pe. Cōfortat cor et cōfert tremori eius calō et
syncopi facit ex effusione cholē ad stōchū et bibitū et li-
nitū: et pferit melle ex sollicitudine et timori de pteritis et
terrozi de futuris. Mem. nu. Cōfert tussi et inflama-
tioni stōchi et tūbilitati ei⁹: et phibet effusione cholere
ad ipm: et pferit cōturbationi. Mē. ex. Prohibet so-
lutionē cholericā. Feb. Cōfert febribus acutis.

Spodium est res cuius origo nos latet: res nī adusta videt. Auic.
pict radices canaz adustaz. Sim. Spodium quidā vocat erugine-
ris et iōs vt liber antiquus de simplici medicina.

De splene.

Cap. 618^m.

Splen. Elec. Melior splenum est splen porci:
cū hoc tamē est mali chini. Op. et p. In
ipso est stipticitas quedaz: et generat sanguinē
melancholicum. Mē. nutri. Est tarde digestionis
propter suam stipticitatem.

Splē grecū ē latie lien. spleneticos splenetic⁹ splenades silt. Si.

De sabuco.

Cap. 619^m.

Sabucus. Nā. Alba est calidior citrina et ci-
trina purpurea: et est vlr calida et sicca i tertio.
Op. et p. Est subtiliatiua humiditatis et con-
fert senib⁹ ei⁹ oleū. Deco. Delet pānū qd ex ea hu-
midū est et qd siccū et facit possidere rubedinē multitu-
do odoramētū ei⁹. Instra iūc. Ei⁹ oleū pferit egritu-
dinib⁹ frigidis in nervis et senib⁹. Mem. cap. Eius
odor facit soda: vcrū tamē cū hoc resolut soda facit
a flegmate quādo odoraz: et purū oleū eius facit flue-
re sanguinē ex naribus calefacti cū ipsum odorat.

De sulphure.

Cap. 620^m.

Sulphur quid ē. Flotū ē. Nā. Calz ē et siccū ad
quartū pueniēs. Op. et p. Est subtiliatiua
attractiua. Deco. Est ex medicis albaras p-
prie dī nō tāgit ipz ignis. Et q̄si misce cū gūma albo
tin eradicat vestigia q̄ sūt in vnguibus: et cū aceto po-
nit sup morpheā. Apo. et bo. Ponit sup adustionez
et vlcerationē: et abstergit ipetiginē et ppe cū visco ali-
bat: et pprie etiā cū aceto et cū nitro ppter puritūz la-
uaz ex eo corpus. Instra iū. Ip̄m est cūz nitro et aq̄
super podagram linimētū conueniens. Mē. ca. Re-
stringit corizā suffumigatū et administratur cū ace-
to et melle super contritionem auris.

De salina.

Cap. 621^m.

Salina quid est. Diuersificat fm spēs et fm cōple-
xiones singulariū: et virtus ei⁹ oīno est natura
tiua. Deco. Abstergit pānū et lētiginēs et san-
guinem mortuū. Tul. et vl. Fricat impengo cū salī-
ua hoīs ieiuni et cāphora. Mem. cap. Salina ieiuni
cū distillat

Secundo can.

cū distillat in aurē lesam a vermib⁹ interficet eos ⁊ edu-
cit eos statim. *Uene. Salua resistit venenis. Et cū*
ieiunus expuit sup scorpionem multotiens morit.

C De staphisagria.

Cap. 622^m.

Staphisagria qd ē. Est yua passa mōtana et
ē granū capitis: ⁊ i mōte lybano iuenit ⁊ ea
plurimū ⁊ ē granū nigrū sic cicer nigrū. *Flā.*
Est cala ⁊ sicca i tertio. *Opa. ⁊ p.* Est adu-
stina corrosiua acuta ⁊ acris. *Deco.* Interficē pedi-
culos ⁊ pprie cū arsenico ⁊ pferat alopicie antique lini-
ta. *Uul. ⁊ vl.* Staphisagria cū arsenico aut sola po-
nit sup scabiem ⁊ excoziationē. *Mē. cap.* Masticaf
ad extrahendum flegma ⁊ humiditatē ex cerebro ⁊ co-
quatur in aceto ⁊ colluit ex ea os ad dolorē dentium ⁊
humiditatem gingiue ⁊ sanat cū melle alcula malum.
Mē. nu. Bibunt de ca. xi. grana cum mellicrato ⁊ fa-
cit vomere chinū viscosum. *Mē. expul.* In bibitiōe
ipsius est timor: ipsa enim vlcera vesicā: sed qñ fuerit
cū rectificatib⁹ ⁊ cū q̄titate tēperata mēdicat eaz.

C Staphisagria grece sonat yua agrestis: vñ exponit apō Sera.
passule mōtane. *Dial.* Staphisagria quā latini pediculariā vocant
nascit ymbrosie locis bñs folia similia vñ agresti diuisa ⁊ scissa
tāq̄ malua agrestis ⁊ hastas lōgas ⁊ erectas ⁊ nigras: sem̄ illi file
stati ⁊ flores qd sem̄ i folicul⁹ viridiorib⁹ obrectū trū āguloz ē ⁊ ni-
grū: s̄ iterius albi cū gustu viscido acri ⁊ calō: vocat habelras. i.
granū capitis pp̄ excellentē opationē eius in caputurgio. *Sim.*

C De storace.

Cap. 623^m.

Storax qd est. Dixerūt storax humida alia ē
que extrahit p seipsaz gūma: ⁊ alia est q̄ extra-
hit cū decoctiōe: per se aut extrahit est citrina
⁊ q̄ antiquaf declinat ad aureū colorē: ⁊ est
abādās: s̄ que extrahit ex cortice ⁊ illud iō qm̄
exhib cū decoctiōe corticis illi⁹ arboris: ⁊ qd extrahit
est storax humida: ⁊ qd remanet sicut fex ⁊ vinacia est
sicca. *Opa. ⁊ p.* Jam diximus de virtute humide ⁊
sicce q in eis est stipticitas ⁊ exiccatio. Et dixerunt q
dam q est calida ⁊ sicca ⁊ remouet humiditates ex ce-
rebro ⁊ mundificat ipsum. sed hoc est contrariū ei qd
creditur in ipsa: quoniam ipsa facit soda. *Mēm. nutri.*
Sicca confert humores sitatibus stomachi. *Mē. exp.*
Storax sicca retinet ventrem.

C Storax ligda Jo. serap. in. 7. cap. 3 pfectiōe dicta kes recte dī-
q est mel storacis calamite. *Jte* alibi est mel lubue: ⁊ lubue apud
Aut. est arbor figie: ergo ligda est storax ligda: s̄ grece vocat stactis
figiaz. sed stactis ex arboze myrre videt manare nō storacis. ve-
ritas huius dubitationis vix pōt declarari ob id qd stactis grece
est gutta: ⁊ figia est gutta arboris storacis: ⁊ gutta arboris myrre
nō habuit aliud nomē nisi stactis. i. gutta per excellentiā sic greci
vocāt radicem rasiānum per excellentiā. *Sim.*

C De sale.

Cap. 624^m.

Saliquid est. In sale sunt amaritudo ⁊ stipti-
citas: ⁊ sal quidez est proximus baurach. Et
alius est rarus frangibilis: ⁊ alius ast cavar⁹:
⁊ alius est salgēma que est sicut crystallus: et
alius est napticus niger cuius nigredo est ex parte na-
pticitatis que est in ipso: qui cū rādiū suffumigatur do-
nec ab eo napticitas remoueat remanet sicut salgē-
ma: ⁊ aliud est indus qui est niger non nigredie napti-
citis que sit in ipso: sed pp̄t substantiam ipsius: et
marinus quidem cuz aque obulat ilico liquescit ⁊ non
est ita terrenus. *Flā.* Calidus ⁊ siccus in secundo: et

Tracta. II.

76

quāto plus est amari⁹: tanto plus est calidior. *Opa.*
⁊ pzo. Est absterfius resolutiuus pstrictiuus exicca-
tiuus: cuius fortitudo operationū est pp̄t resolōnez
⁊ stipticitatem suam ⁊ est disruptiuus vōsositatum: et
ille q est adustus vebemētioris est desiccatiōis ⁊ reso-
lutionis: ⁊ ipse pferat putrefactiōi ⁊ pferat humorz gros-
sitiē: ip̄s aut flos eo est subtilior: ⁊ illo q est adustus:
⁊ puluis eius est ip̄s ppiuus ⁊ ambo resoluūt plus q̄
sal: ⁊ sunt pstringētes minus: ⁊ cauatus est minoris re-
solutionis ⁊ minus subtilis nisi sit pauci saporis sic alu-
minosus: ipse enī est stipticus resolutiuus: ⁊ cauat⁹ qñ
lauat multoties exicat sine mordicatiōe: ⁊ frāgibilis
est magis absterfius: ⁊ qñ admisceat cibis frigidis dis-
soluit eos. *Salgēma* vō effugat vōsositates ⁊ niger ē
fortioris resolōnis: ⁊ oēs isti liquefaciūt hōiores cōge-
latos: ⁊ amarus est vebemētioris resolōnis ⁊ calefa-
ctionis. *Deco.* Sal adustus mēdicat dētes a lapi-
dibus ⁊ remouet nigredinē sanguis vbiq̄q̄ est linir⁹:
⁊ eius vsus cum melle bonū efficit colorē. *Apo. ⁊ bo.*
Ex ipso cū melle ⁊ passis fit emplastrū cōueniens car-
būculis: ⁊ cum mentastro ⁊ melle apatibus flegmati-
cis: ⁊ phibet formicā a dilatatione. *Uul. ⁊ vl.* Cor-
rodit carnem additā ⁊ morfam: ⁊ pferat scabiei vlcero-
se ⁊ ipetigini: ⁊ ex ipso cū aceto ⁊ olō fit delinitio iuxta
ignē vt sudare faciat ⁊ sedat pruritū ⁊ pprie flegmati-
⁊ cū oleo super aduersionē ignis ⁊ phibet vesiccationē
⁊ pprie ille qui est baurachius ⁊ africanus. *Baurachij*
vō nō psequunt aliquem salē in adunādo ⁊ exiccādo.
Sal enī vebementius resoluūt ⁊ exicat illud qd est ex
humiditate: deide fortius adiuvat ⁊ fortius pstringit il-
lud qd remanet: ⁊ in partib⁹ eius mēbri. *Infra iūc.*
Cū farina ⁊ melle ponit sup torsionē neruoz: ⁊ fit em-
plastrū ex eo podagre ⁊ misceat cū oleo: ⁊ fit ex ipso in-
unctio cōprimendo ad laxitudinem. *Mē. ca.* Lenit
ex eo cuz pulpa collegitide botbor capitis. Et salgē-
ma qd acuit sensum ⁊ sal pstringit gingiua mollicia-
tam ⁊ pprie salgēma: ⁊ cuz aceto confert dolori auris
more emplastri suppositus. *Mē. ocu.* Corrodit car-
nem additam in palpebris ⁊ vnguium: ⁊ flos eius p-
prie cōfert pāno ⁊ albugini oculi: ⁊ ex sale quidem cuz
oleo ⁊ melle fit emplastrum super oculū: ⁊ resoluūt of-
fuscationem sanguinis cōgelati in ipso. *Mēm. abe. ⁊*
pec. Ex eo qui est napticus linirur palatuz cum melle
⁊ aceto ⁊ pferat squinantie ⁊ apostematibus vne ⁊ ga-
uoni: ⁊ salgēma quidez ⁊ napticus ⁊ relique species sa-
lis incidunt flegma vitreū ⁊ viscosuz in pectore. *Mē.*
nutri. Sal iuuat ad vomitum ⁊ pprie napticus ⁊ sal-
gēma eius proprie cōfert dolorib⁹ stomachi frigidis.
Mē. ex. Sal omnis facit efficit superfluitatis egres-
sionem ⁊ descētionem cibi: ⁊ napticus expellit flegma
putridū ⁊ aquā ⁊ cholaz melācholicā ⁊ pponit in ene-
matibus: ⁊ niger q est vebemētis nigredinis qui nō ē
pprie napticus solone educit flegma ⁊ melācholiā.
⁊ sal amarus ē solone educit melācholiā fortiter: ⁊
salgēma educit flegma crudū fortiter ⁊ soluit meliā:
⁊ sal qd ipse vltimus ē ad dissinteriam ⁊ adiuvat me-
dicinas solutiuas ad eradicādū meliā ⁊ humidita-

KK 4

Gentilis

tes viscosas de pibus mēbz. z cū mēastro mōtano z butyro z fermēto pferat apatibus testiculoz flegmatiz cis: z silt cū mēastro z melle confert vlcerib⁹ virge. Vene. Fit ex eo empl⁹ cū semie lini ad pūcturā scōz pionum: z cum mēastro montano z byssopo z melle ad morsum cornute. Et cum aceto z melle ad morsum habentis. xliij. z vespe: z cū oxymelle nocumēto opij z fungozum mortiferorum.

C Plinius lib. 31. ca. 7. sal ois aut fit aut signif vtrūq plurib⁹ modis s; cā gemina coacto hūore vel siccat: siccat i gbusdā locis z in aliqb⁹ extremitates tū iuarefcū: z i aliqb⁹ vscq ad medius lacū: sūt z amnes secū salē a mōrib⁹ trabētes: z sūt alij quoz sūma densant in sale amne reliq velut s; gelu fluere que salis flumina appellat: aliō gen⁹ ex aqua maris spore signis spuma in extremis littorib⁹ ac scopulis derelicta. hic enī rore densat: z ē acrior: q in scopulis iuenit. sunt z mōtes natui salis in qb⁹ lapidicinas more cedat: renascensq effodit e terra humore densato alibi zc. Sim.

C De serratura.

Cap. 625^m.

S Erratura. Flā. Flā ei⁹ ē sicut arboris ipsi⁹. Opa. z p. Serratura corrosiois est mūdificatiua: z inest ei resolo z exicatio si fuerit in arboze ipsius. Tul. z vl. Serratura ligni corrosi cōsolidat z pprie que ē accepta ex arboribus stipticis: sic qdaz gna spinaz: z deide aggregatur cū tāto aniso quātū ipsa est cū vino z adurit deide testif. Flā cū spargit sup vlcera formicalia pferit eis.

C Serratura ligni loquit hic de carie siue tritura ligni corrosi.

C De sale ammoniac.

Cap. 626^m.

A ammoniac⁹. Elec. Ille ē melior q ē vt bo⁹. rax clarus crystallinus. Flā. Calz ē z sic⁹ in fine tertij. Opa. z p. Est subtiliatu⁹ liquefactius. Mē. ocu. Cōfert albugini oculi. Mē. cap. Cōstringit vnam que casum patit z pferit squinantie.

C Sal ammoniac⁹. p. li. i. li. 31. ca. 7. Inuenit iux pelusii⁹. Ptolomeus rex cū castra facere: quo exēplo postea inter Egyptū z Arabiā ēē squalētib⁹ locis cepit est iueniri detractis arenis: qualz z p afri- bus sitiera vscq ad hāmonis oraculū: s; qdē crefcēs cū luna nocti- bus. nā cyrenaci tract⁹ nobilitant ammoniac⁹: z ipso qz s; arenis his iueniat appellato: filis ē colore aluminis qd schiston vocat iō gis glebis: neq plucidis igrat⁹ sapore: sed medicie vtilis: pbat qz marime pspicuis rectis scissuris ifigne de quo patit qz leuissim⁹ est zc. q ad nos deferit sūlimata res appet. Pau. in ca. 8. noctilopa. vbi ponit salē defossuz. ibidē i sili loco Alui. ponit salē amonia cum. Itē vbi in practica simili Alimā. cap. de debilitate visus: ponit salis sapary. eodē loco in Alimā. ponitur salis ammoniac.

C De sandaraca.

Cap. 627^m.

S andaraca. Flā. Calz est z sicca in secundo Opa. z p. In ipsa ē stipticitas z pprietas retinēdi sanguinē: z luctatores ipsa vtūtur vt le- nes z fortes fiāt: z nō icurrāt difficultatem anbelitus. Deco. In ipsa ē virt⁹ macredinē faciēdi valde qn bi buntur de ea quacq die tres qrtē. 3. i. in aq z oxymelle. Tul. z vl. Desiccāt fistulas qn cum ea suffumigant. Mē. ca. Ei⁹ fumus phibet catarrhos z ipsi⁹ iuuamentū in sedādo dolorē dētū vebemēs est z magnū valde: neq aliqd iuenit cōpar ei in b z rectificat ginginā. Mē. anbe. z pec. Prohibet tremorē cordis sicut ka- rabe: z phibet fluxum sanguinis: z phibet asina humi- dūz sua exicatioē. Et silt vtūtur ea luctatores vt dis- ficultatē anbelit⁹ nō icurrāt. Mem. nu. Dāf de ea in potu spleneticis z pferit. Mē. expul. Est bona so- lutioni antique: z fumus eius pferit hemorroidib⁹.

Super

C Sādaraca apud Diasc. z oēs libros de greco trāslatos pro anri- pigmento accipit rubeo. Inquit Dia. sandaraca in yldē nascitur locis in qbus auripigmentū: eligenda est que est colore ruffa val- de z facile teribilis z cripula munda colore cinabari als cinabari bñs z odorem sulphuris: virtus est ei z coctura filis arsenico zc. Sādaraca vō in libris de arabico trāslatis pro gūmi vernicis. nā arabes vernicem sandaros vocant a quo sandaraca corruptum vocabulum latini dicunt. Sim.

C De sarace.

Cap. 628^m.

S arax qd ē. Est illd qd pscie noiāt childa- ru: z frusta radicis ei⁹ sūt cōposita ex pib⁹ sup qd sūt cortices q velociter ab eis tollū- tur. Et ei⁹ qdē ali⁹ ē masculus z ali⁹ femia: s; masculus ē fortior. Flā. Calz ē z sic⁹ i scdo. Op. z p. Exiccat sine mordicatioē: z i ipso ē amaritudo z stipticitas. Tul. z vl. Cōsolidat vulnera. Mē. ex. Interficat vermes z ascarides z pprie cū syrupo mel- lis. Sitq potio ipsius pondus aur. iij. z pprie cuz sca- monea aut elleboro: opz quidez vt comedant aū ipsi⁹ potionem allia: z similiter interficit setum.

C Sarax ara. sic vocat: s; latie dī filix: alia ē masculus: z alia femi- na que in tote maior ē masculo. Dia. de ipsa duo capla facit zc.

C De fulen.

Cap. 629^m.

F ulen qd est. Est medicina romana. Flā. Ca- lida est z sicca apud quartū. Opa. z p. Adu- rit cutē. Mē. cap. Cōfert torture cum sit ca- put purgum ex vno grano ipsius cū aqua sicile. Mē. ocu. Rarificat apostemata palpebrarum z inflat ea z apostemata accidentia sub oculo.

C De scordeon.

Cap. 630^m.

S cordeon qd ē. Est allium agreste min⁹ plm qd hortulanū: z hz folia z crus longū: z sup qd est flos alb⁹: z ipsi⁹ qdē rememoratio iā aficessit in cap. nū. Flā. Calz est z sicci ad quartum pueniens. Opa. z p. Est subtile aperitiu⁹ abstersiuum. Tul. z vl. Cōsolidat vulnera magna z fraudulēta. In- strumenta isicē. Est bona attritioni neruorum.

C De sadar.

Cap. 631^m.

S adar quid est. Diximus dispositōes eius vbi diximus nabach.

C De spolio serpentis.

Cap. 632^m.

S polium serpentis. Dictum est de eo in capitu- lo de serpente.

C De sedeguarā.

Cap. 633^m.

S edeguarā. Flā. Frigidū est in secundo: sic- cum in tertio. Opa. z p. Retinet sangui- nem. Deco. Prohibet casum capilloz. Dermuta. Loco eius ponitur pondus eius de seluzabarā z ter- tia ponderis ipsius de radice canne.

C De siseleos.

Cap. 634^m.

S isleos qd ē. Est alaniuden romanuz: z ē silt alaniuden: verūti ē lōgi eo parūper z vebe- mētius albū. Flā. Calz ē z sicci i scdo. Op. z p. Est subtiliatu⁹ resolutu⁹ mūdificatiu⁹ carmi- natiu⁹. Et silt radiz ei⁹ z semē ipsi⁹ sūt sedatiua dolorū interioz z liquefac flegma cōgelatū: z de ipso qdē daf in potu aialib⁹ z multiplicat part⁹ ipsoz z bibi i vino z phibz frigus z nocumētū ipsi⁹ i itinere z ppe cuz pl- pere. Infra iun. Cōfert dolorib⁹ dozi. Mē. cap. Cōfert valde loda. Mē. ābe. z pec. Cōfert asinatu z difficultati

difficultati anbelit^r z abelitu dilatatiōis z tussi antiq^r
pprie radix ipsi^r z semē eius simul. Et qñ pñcis radix
ei^r cū melle z deglutit mīdat pect^r ab hūiditatib^r vis-
cosis. Mē. nuf. Resoluit inflationē z sedat dolores
viscerū z digerit radix ei^r ppe cibū z est bonū stōcho.
Mē. exp. Resoluit dolorē pūgitiū vētosum z facile
efficit pū in oib^r aialib^r z remouet difficultatē vīe z
resoluit dolores mīcis z pñcatōnē ei^r z pñert dolo-
rib^r viscerū. Et succ^r cruris hui^r plāte z semē ipsi^r cū
sūt recētia z bibunt ex eis tres anululat cū arob. x. die-
bus sanāt dolorē renū z est iuuamētū penit^r renū.

CSileos est siter montanus: z est semen sicut feniculū grossuz.

De sirengi.

Cap. 635^m.

Sirengi qd est. Est prim^r virtuti alicine-
gūmo est fortior. Rā. Frigidus est z sic-
cus. Opa. z ppe. Est supit^r z in ipso est
ex ceruā frigus: veruz subtilior plm exis
phibet fluxus. Tul. z vl. Ponit in cerato sup adu-
stione ignis. Mē. exp. Prohibet fluxū sanguinis.

De scamonea.

Cap. 636^m.

Scamonea qd ē. Succ^r volubilis cuiusdaz
cui^r virt^r vīqz ad xxx. p durat ānos. Elec.
Melioris ppetat ē illa q ē varia ad albe-
dinē declinās z ē qñ sit fragmētū ostraciz
est puluerizabilis velocit solubilis varia q cū resoluit
in aq facit ipaz sic lac. Et melior qd ē est vtēduz est
q assat i pmo z cū q admisceat aq apū: qñ remouet
ei^r malitia: z aliamakā qd ē mala. Qñqz vō recti-
ficat scamonea cū assat in pmo preparato in massa z
permisceat cū aniso z dauco z soluit cū oleo amigdalī-
no. Rā. Calida est z sicca in tertio z eius caliditas
maior est siccitate ipsi^r. Opa. z pp. In ipa sunt ab-
sterisio z resolo z ē inimica stomacho z epati. Deco.
Mūdicat morpbeā z albaras z pānum. Tul. z vl.
Qñ decoquit cū melle z passis z fit ex ea emplm sup
vulnera resoluit ea. Rā. z bo. Ponit cū aceto sup
scabiē vlcera. Instr. iun. Cū aceto z sauch ponit
super dolores iuncturarum z anche more emplatri.
Mē. cap. Radix eius z succus radiciū ipsius ponitur
super sodā antiqz cū aceto z oleo rosa. Et qñ ipsa sca-
monea admisceat eis ambob^r z ponit sup caput ei^r qui
bz sodā antiqā sanat cū. Mē. ābe. z pec. Est ex eis
que nocēt cordi. Mē. nuf. Floet stomacho z epati
valde: sed eius malitia frangit cūz assatione z semine
apū: z ipa qd ē est p turbatiua z facit nauēā z destruit
appetitū cibi z facit sitim. Mē. expul. Solōne edu-
cit cholera z fortiter: ipsa vō in regionib^r diuersificat
adeo q ego vidi in qbusdā libris medicorū dosim ei^r
plurimi pōderis: z etiā ipsa nocet itestinis z supponit
ad abortū: z cū ex radice arboris ei^r bibif pōdus au-
rei soluit cholera citrinā z flegma. Et dixerūt qdā qñ
ex scamonea bibif plurima quātitas z superflua z est
medietas. z retinet primū: deinde p turbat z facit nau-
seam z puocat sudorē frigidū: deinde quādoqz adue-
nit eius solutio cū superfluitate z est interficiēs. Et di-
xerūt quidā q quādo ex antiqua sumit quātitas par-
ua puouocat z nō soluit: z potius ipsius cū aloē est mī-

nor ad ista: z similiter cum lupinis salitis z seminibus
redolētibus: z quādo supponit in lana interficit fetū:
z cū eius timemus melācholiā rectificamus eam qñ
cōficim^r ipsaz cū aqua cydonioz acetosoz z pomoz
aut aqua ro. z qñqz ponit in ipsa sumach fm qñtates
qua possit cōfici z sunt inde trocisci subtiles z exican-
tur in ymbra z administrant fm quātitatē necessariā.
Vene. Cōfert pñature sco: pñionū bibita z linita.

CScamonea. Dia. fruter est hastas hñs multas ex vna radice lō-
gas tres aut quoz digitis pingues z asperas filr z folia aspera
bz familia belline: z apud Serap. familia leble agreste aut bedē
mollia triū āguloz z flores albos z rotidos z alios: z apō Sera-
pionē pñanos cū odore gūi: radix ē illi grossitudine pollicis alba
guis odoris z lachrymo plena q lachrymis colligit: basta z radi-
ce incisa z reponit in cōcas: multi vō terrā fodiūt in gyro z sub-
sternunt zē. Plm^r lib. 26. ca. 8. Scamonea ingt est succus herbe
a radice ramose pinguib^r folijs triāgulis albis: radice crassa ma-
dida nauisosa: nascit pinguī z albo solo: radix circa canis ortū ex-
cauat vt in ipsa cōfluat succus qui sole siccatus zē. Sum.

De serapino.

Cap. 637^m.

Serapino qd est. Serapino est gūma arbo-
ris in qua nō est iuuamētū: sed in gūma ei^r
z vō q est qdā spēs galbani q resoluit z fit
serapino. Elec. Melior duarū spēs ei^r
est illa que spissior z clara cui^r pars iterior ad rubedi-
nē declinat z exterior ad albedinē: z resoluit velociter
in aq nō sicut adulteratuz cū galbano qñs galbano
albo sit simile z qd meli^r est de eo est illd de spabano.
Rā. Calm est in tertio: siccum in scdo. Opa. z ppe.
Est resolutiū subtiliatū carninatiū calefactiū
absteriū. Instr. iun. Cōfert paralyti z rupture la-
certoz z chozdaz coz. Et soluit materias que sunt in
vtrisqz āchis clysterizati z bibiti: z similr doloribus
iuncturarū malis. Mē. cap. Resoluit sodā frigidā z
vētosam z pñert epilepsie. Mē. ocu. Cōfert obscuri-
tati oculi in alcokol z grossitudine palpebrarū z vesti-
gijs in oculo: z est de meliorib^r medicinis que sunt ad
aqz descēdētē in oculū: z si terat cū aceto z ponat sup
ordeolum delet ipm. Mē. ābe. z pec. Cōfert dolori
pectoris z lateris z tussi antiqz: z bibunt cum aq rutbe
exple tres quarte. 3. j. ad malitiā anbelit^r z ipm mīdi-
ficat pectus fortiter z extrahit hñozes crudos. Mē.
nuf. Cōfert hydropis z extrahit aquā citrinā. Mē.
exp. Cōfert colice bibiti z clysterizati z dolori ven-
tris pūgitiuo z extrahit lapidē ex ambob^r z augmētū
efficit in coitu z pñert doloribus matricū. Et qñ bibif
cū orymelle puocat mēstrua z interficit fetū: z ipsum
quidē lenit ventrē cū facilitate z extrahit humorē vis-
cosum z aquā citrinā. Feb. Cōfert febrib^r periodis-
cis. Vene. In vino daf ad bibendūz ad pñcturam
vermium venenosoz z ad omnia venena mortifera: z
eius operatio est fortior operatiōe galbani: z qñqz cō-
fert delinitū in oibus locis. Permu. Loco eius po-
nit gūma cedri z dixerūt gūma pini masculi z dixerūt
pōdus ipsius z mediū de oppoponaco.

De scolopendria.

Cap. 638^m.

Scolopendria qd ē. Dicit^r q ē plāta petrosa
q nascit in loco plimoz fontū: z dixerunt
qdā q est spēs filique z vō alijs. Rā. Ca-
lida est in pmo: sicca in scdo. Opa. z ppe.

Bentilis

Est subtilis resolutiva et in ipsa non est prima caliditas. **De. nut.** Confort spleni magnifice: quoniam. n. sumit cum oxy melle facto ex aceto in quo decocta sunt folia eius. xl. diebus delet splenem: et confort singulorum et icteritiam. **De. exp.** Frangit lapidem in renibus et vesica. Et dicitur quod suspensa ad collum prohibet impregnationem.

De scolopendria secundum modernos est lingua ceruina: et dicitur herba scripta: secundum Dioscoridum. hoc est alia: ex cuius descriptione putauit quidam ipsam esse quam dicunt moderni ceterach et forte non male. **Stepha.** ipsam vocari caferrefcet arabia. ait. **Aui.** scolopendria non est pro ph. quo carent arabes. **Simon.**

De subal.

Cap. 639^m.

Sabal quid est. Est ex suba cala acris. **Ala.** Est cala et acris cum equalitate. **Ala. et bo.** Folia eius respuunt adubelet et resoluunt ea in dispoitione principij corporis: et que reces est maturat apata inobediencia maturati. **Tul. et vl.** Que reces est eradicat scabiem ulcerata. **De. oeu.** Ponit in medicinis acutibus visus. **De. anhe. et pec.** Dicitur quod est optima medicina tussi et anhelitui dilatationis adeo quod ex ea fit suffumigatio et confort.

De scisaron.

Cap. 640^m.

Sisaron quid est. Est lignum visus et est in ipso amaritudo et stipticitas. **Ala.** Calm est et siccuus et scro. **Opa. et pp.** In ipso est resolutio et stipticitas pauca. **De. nut.** Decoctio radices eius confort dolo stomachi. **De. expul.** Decoctio radices eius prouocat.

De sumio. i. cressione.

Cap. 641^m.

Sumio quid est. Est curati albarii et in aquis statim et in ipso est bonus odor et dicit in capitulo de cas. **De. exp.** Medulla eius decocta et non decocta confort lapidi et prouocat et confort dissinterie.

De succuto.

Cap. 642^m.

Succuto quid est. Dicitur quod est semperuina. Et dicitur quod est semper seis maderagore: et dicitur alio: et est duarum specierum: quarum una est petrosa: et alia est non petrosa. **Ala.** Quod in ea magis distat et frigida et siccitas: et in ipsa est humiditas cala tepata et subtilitas et icilio et viscositas et neque huiusmodi odor et huiusmodi dulcedine quod dicitur: et aqua eius attrahit sputum: et aggregando partes carnis in vase facit eas remanere. **Opa. et ppe.** Est equalis et subtilis et incidit et viscositate cepall resoluunt: et aliquid est in ipso per quod aggregat et restringit. **Instr. iun.** Decoctio eius confort attritu nervorum et lacerationem in medio corporis et eximitatibus ipsorum et reces consolidat. **De. abe. et pec.** Sanat asperitatem gutturis et phibet sputum sanguinis: et aqua mellis mundificat plimonem. **De. exp.** Confort ulceribus intestinum et abasione et rupture in guinis aquose et doloribus renum et retinet fluxum sanguinis menstrui. **Permu.** Loco eius ponitur succus foliorum lactuce aut aqua solatri.

Succuto ita scribitur ab **Aui.** sed in arabico est finitum. nam illud capitulum de finito sic apparet manifeste legere capitulum illud cum capto de finito apud **Dia.** error autem scripture pringit ob similitudinem litterarum. nam eiusdem litteris scribitur utrumque: nec differunt nisi per puncta. nam hoc dicit succuto: et hoc finitum. **Aui.** nihilominus ignorauit quod esset cum dixit de finia est semperuina: et dicit quod est semper feminis maderagore: dicitur alio: finitum a modernis vocat consolidat maior et anagalicum. **Si.**

De sumach.

Cap. 643^m.

Sumach quid est. Alio est corasceni: et alio est scemi min: corasceno rubescit: letis similitudine huiusmodi:

Super.

et est puenies ei cui pueniat achacia et rosa. Et quoniam deo quoniam cum aqua: deinde eius decoctio ipsa sicut mel puenit ei cui puenit luti. **Ala.** Est frigidus et scro siccuus in tertio. **Opa. et pp.** Est stipticus confortatiui restrictiui et accitui est subtilis eo et phibet fluxum: ita quod quid dicitur quod apud puenit retinet illud et phibet attractionem cholae ad viscera. **Deco.** Decoctio sumach quod tinctores vtuntur et confortat ppatores denigrat capillos. **Ala. et bo.** Fit ex eo emplastrum super percussionem et phibet apata et viriditate et confort panaritio et phibet additionem apati. **Tul. et vl.** Prohibet abulationem fraudulenti. **Instr. iun.** Emplastrum brocat ex decoctione eius torisio et non apat. **De. cap.** Prohibet sanie auris: et guma eius quoniam ponit in corrosione dentium sedat dolorem corporis. **De. nut.** Prepat stochum confortat ipsum et confortat sitim et facit appetitum acetositate sua et sedat naucae cholericas. **De. exp.** Confort et retinet menstrua et fluxum et phibet rasuram: clarificatur ad dissinteriam et cursum matricis et hemoroidas.

De sicla.

Cap. 644^m.

Sicla quid est. Est duarum specierum: una est nigra et vehemens viriditas: et altera est illa quod est non. **Ala.** Apud quodam est cala et sicca in se. Et secundum veritatem est compositarum virtutum: et apud quosdam est frida et non dubium quoniam in eius radice sit humiditas. **Opa. et p.** In sicla est virtus baurach subtilitativa: et in ipsa est resolutio et aptio fortior resoluzione atriplicum lenificatio et in ea quod est nigra est stipticitas et ppe cum lenibus. Et bauracitas quod est in ipsa est resolutiva et terreatas est pectus et totum elixatum est mali chimi et totum eius est pui nutrimenti siue reliqua olera. **Deco.** Prohibet succum eius et decoctio foliorum eius fixuras frigiditatis: et confort alopecie et confort panno cum ex folijs eius admistrat emplastrum post ablutionem loci cum nitro: et quoniam abscondit vircas succum eius et iterum est pediculos. **Ala. et bo.** Ex ea elixata fit emplastrum apati et resoluunt et maturat ea. **Tul. et vl.** Folia eius bona sunt decocta adustis ignis et confort ipetigini limita cum melle. **De. cap.** Ex aqua eius cum felle gruis fit caput purgum et olet toxtura et vix ad vlcera narium: et eius aqua tepida distillat in aure et sedat dolorem: et lauatur caput cum aqua eius et aufert furfures. **De. nut.** Radix eius est mala stochum facies nausae: et plim illi est ppe bauracitate eius mordicativa et est mali chimi: et lauat bauracitate sua adeo ut mordicat stochum fortis sensus: et eius nutrimenti est paucum et aptio eius est pua et ad oppilones epas fortior est aptio malne ppe cum synapi et aceto. Et sicut est splen: et os ut comedat cum muri et cum speciebus quod se ad pcedenda cibaria. **De. exp.** Dicitur quod illa quod est nigra strigit et ppe cum lentibus quoniam altera lenit et ppe cum lentibus: sed non est dubium quoniam elixata plecta eius aqua cum patella in summo ponit confortat et fit cum ea clystis ad extrahendum fecem: et totum eius confortat inflationem et rugitum et dolorem ventris pigitum. Et est bonus na colice cum assumit cum speciebus coditibus et muri.

De sicla bleta que et bleta.

Cap. 645^m.

De stinco.

Stinco quid est. Est guaril de nilo quod caput in egypto. Et cristianerit quod sit per pum crocodillum in capos. **Elec.** Melius quod est in ipso est illud quod

a. l. c. r. p. o. r. i. g. a. t. u. r.

est in pre renu. Mē. exp. Qñq; angit coitū adeo vt nō sedet nisi forbitione iuris lacunarū z lentiū.

Stincus aial in aquis degenis simile lacerte: nisi q; cauda nō est rotunda: sed lateraliter pressa vt piscibus natatui apta: arabice etiā sinchor dicit vel kun als stincor vel strin. Sim.

De seuesten.

Cap. 646^m.

Seuستن z noiaf mukeita. Aā. Sunt qñ tēpate. Opa. z pp. Sūt lenitue. Mē. anbe. z pec. Leniūt pect⁹ z guttur. Mē. nuf. Sedant sitim z pprie semē eius cum sagzenea. Mē. expul. Leniunt ventrem.

De semabrias.

Cap. 647^m.

Emabrias. Deco. Fit ex eo ēplm sup spinas
f hā q; carni sunt ifra z sup frucas pūto z eī
bīt eas: z sup ea q; sūt elauī z euellit: z dī q; il
lud qd bō sicū ē cū cōmīscet cū oleo fac nasci capil
los sup tinea. Mē. ca. Dī q; epar ipsi⁹ sedat dolorē
molaris dētis. Mē. exp. Uria ei⁹ z sanguis ipsi⁹ mi
rabilis iuuamēti sūt i ruptura ifantiū cū sedēt in deco
ctioe ei⁹: z qñq; pōit i vria ei⁹ vt i sanguie ipsi⁹ aliqd b
mulco z pōit i virga ifantis z fit vltimū iuuamēti in ru
ptura. Uene. Sindif: ponit sup pūcturā scorpiōis.
C Semabrias exponit a Sal. in 3. de simpli. medi. ca. 1. z. dist. circa
pñ^m q; est salamādra: salamādra vō ab ḡlidoz iter serpētes nu
merat. Ingt salamādra dicta eo q; pira icēdia valeat que nō so
lū in igne illesa viuit verū extinguit: oia aialia suo veneno interi
mic: si arboribus irrepserit: oia poma veneno exitialia facit ēē.
Pli. lib. 10. ca. 67. salamādra est aial lacerti figura stellatū nunq;
nisi magnis ibrib⁹ pueniēs z ferentē de ficiēs: hūc tant⁹ rigor
est vt igne tactu extinguat nō alio nō q; glacies: eiusdē salua que
lactea ore vomit quacūq; pte corpis humani ptracta toti desiliat
pili: idq; qd ptractū est colorē in viriliginē mutat ēē. Sim.

De spica.

Cap. 648^m.

Dica qd est. Spica est due spēs: quaz vna est
f spica aromatica z est spica auuī: z altera est ne
reiden z est spica romana. Et alitbitia debilior
est inda z syra in oibz pprietatib⁹ suis nisi in prouo
catione: z alitbitia est in virtute pprima syre: z ei⁹ gdez
arbor: quā est z euellit cū luto suo z egredit que qñq;
adultera cū planta que est sibi similis. Inter eas vō
discernit qm planta illa est horribilis odoris. Et ne
reidē preterea qdā est montana cuius folia sunt sicut
folia croci hortulani: z similit stipites ei⁹: sed sunt citri
ni plani nō i modū rbetis iuoluti plures bz radices. f.
duas aut plures z nō bz crus neq; frustū neq; florez.
Elec. Ingt Dialco. melior est cuius pili sunt plures
z declinat ad rubedinē z est boni odoris sicut cypēri
z parua spica mordicās linguam z bec est syra. Inda
vō est debilior z lōgior z plus oī spica iuoluta horri
bilis odoris z rumpit velociter cū sūma suoz villorū
z cadit ex ea puluis niger magnus z adultera: q; de
coquit post infusionē cū aqua calida: deinde fit gra
uis cū anthimonio postea vedit. Ipsuz vō significat
ei⁹ albedo z color anthimonij z debilitas virtutis ei⁹
z debilitas saporis ipsius z odoris ei⁹. Aigra vō inda
melior est rubea: z nereiden qdē melior est illa que est
recēs boni odoris plures bz radices grossa q; nō fran
git. Illa vō que bz crus declinās ad albedinē z pprie
in medio sui nō est aliqd pprie que est horribilis odo
ris. Aā. Calā est in p sicca in fco. Opa. z p. Est
apitiua resolutiua. Et in ida qdē ē stipticitas plurima

z caliditas ei⁹ mior est: g est leuis: z in pms cū gustat
est rācida: deide pcedunt ex ea calitas z acuitas: z ex
spica aromatica fit puluis phibēs sudorē plm: z lutū
qdē spice est ablnēs corp⁹ z est bonū ad bonū odorez
faciēdū. Afa. z bo. Resoluit apata z botboz. Mē.
cap. Prohibz reumatismos z pfortat cerebz. Mē.
ocu. Facit nasci pilos in palpebris qñ ponit in alco
sol z trahit radi⁹ iuolut⁹ in puluē sup palpebras: z ne
reiden est fortior in hoc fm q; existimo. Mē. anbe. z
pec. Cōfert tota tremori cordis z mūdificat pectus z
pulmonē z phibet effusione mācrum ad ea z fluxus.
Mē. nuf. Apit oppilonis epas z stōchi z pfortat ea
z pferūt oēs icteritē z phibent effusiones mācrū ad
stōchū z sedāt mordicationē ei⁹: z qñ bibif qñq; spēs
ipsi⁹ fuerit cū vīo pferit spleni. Mē. exp. Oēs puo
cāt z alitbitia est fortior qm est calidior: z mioris stipti
citatis z phibet apata mīscis oia sedēdo in ea: z pferit
dolorib⁹ renū z phibet cursuz mācrū ad itestina z bz
pprietatē in retinēdo fluxū superfluū a matrice.

Spica multas habet species.

De sauch.

Cap. 649^m.

Quich quid est. Jam dictū est i capitulo triti
f ei⁹ z ordeī. Mē. anbe. z pec. Confert pectori
z pulmōi.

CSauch vel sadich als sauch ara. fm Almā. cap. de fluxu vētris
fit qñ ordeū fractū operit aqua z bullit vsq; ad spissitudinē aque
deinde colat z qd descēdit est sadich als sauch: verū vt accipi a
peritis ozētib⁹: sauch vocat cū accipit ordeū nouū anteq; ple
na maturitate indurēt z ponit in vase eneo vel terreo z sup ignē
leuiter torrefit: deinde tūm vtilat donec tot⁹ cortex abscedat:
deinde frangitur in frusta: sicut id qd far dicimus: z hoc vocatur
sauch quo vtuntur cocto sicut volūt: z etiā estare potāt ipm cru
dum: sicut est cum ulep ad cholera reprēmendā z sitim. Sim.

De sisamo.

Cap. 650^m.

Sisamū qd est. Est semē pluris vinctuositatis
q; reliq; semina: z ppter hoc rancidū sit
facile. Quidā aut dixerūt q; ei⁹ oleū nō cō
fert nisi melācholicis vt eos ipinguet z bu
mectet. Et erimū qd est: est genus qdāz sisami abo
minabilis saporis. Elec. Corp⁹ eius est fortior oleo
ipsi⁹. Aā. Calm est in medio pmi būduz in fine ei⁹.
Opa. z pp. Est glutinatiū lenificatiū eqlis calefa
ctiois: z sūt oleū ei⁹ z decoctio ipsius: z est mollifica
tiū z in oleo ei⁹ est grossitudo: z qd torrefactū est mi
noris est nocumēti. Deco. Resoluit viriditatē per
cussionis z sanguinē pgelatū: z pferit fissure z asperita
ti melācholicoz bibitū z linitū: z est ipinguatiū z p
prie excoctatū z plōgat capillos z pprie succ⁹ arbo
ris ei⁹ z folioz ipsius z lenit eos z remouet surfures: z
oleū ei⁹ in quo decoquit myrtus pferuat capillos z fa
cit eos fortes z duos. Afa. z bot. Resoluit apata
calā. Aul. z vl. Ponit sup adustionē ignis z oleum
ei⁹ bibitū aufert puritū flegmaticū z sanguineū pprie
cū infusione aloes z aque vne passe. Instr. iun. Ex
eo fit emplastrū ad grossitudinem neruoz. Mē. cap.
Cōfert oleū ei⁹ cū virtute rose sōda adustine: z succus
arboris eius sanat surfures. Mē. ocu. Cōfert suppo
situm pulsationi oculi z apati eius. Mē. anbe. z pec.
Est bonum pstrictioni anhelitus z asmāti. Mē. nuf.
Est malum stomacho faciens nauicam pposternens

Gentilis

desideriū satias velocit: qñ comedif cū melle remo-
uet ei malitia z tardat eius digē z mollificat viscera.
Et qđ torrefactū est: est minoris nocumēti: z ei nūri-
mentū est vinctuosum valde: z in ipso est virtus faciē-
di sitim z fit velox eius descēssio cū cortice suo: cū autē
excorticat tardat ei descēssus. **Mē. exp.** Cōfert inte-
stino colon: z infusio quidē sifami est vebemēs in p-
uocatione mēstruoz adco qđ ipa cūcit fetū: z qñ fran-
gīt z comedif cū se. papaueris z semi. lini cū equalitate
augmētat sperma z coitū. **Vene.** Cōfert morbi ca-
nis rabiosi z serpentis lenticularis.

Sifamini semen ex quo oleū sifamini exprimitur. **Plinius lib.**
18. cap. 10. sifama vocat. Sim.

De sacundulion. **Cap. 651^m.**

Sacundulion. **Apa. z bo.** Ponit cū rutha
sup formicā z ad fistulas. **Mē. cap.** Suf-
fumigat cū eo paties subeth z cōprimēdo
inūgīt ex ipso cū acetosa hñs karabitū z ly-
thargiā z distillat succū hñdi in aurē saniofaz: z fert
valde sōda. **Mē. abe. z pec.** Cōfert difficultati anbe-
litus z asmatis. **Mē. nuf.** Cōfert radij ei doloibus
epatis z fert icteritē. **Mē. exp.** Solutione educit
flegma: z confert pefocationi matricis.

Sacundulion est portulaca sylvestris que est laxativa valde.

De safid.

Cap. 652^m.

Safid. **Alā.** Calidū ē z siccū in tertio. **Opa.**
z ppe. Est mordicatum acre. **Vene.** Cō-
fert venenis omnibus.

De femurion.

Cap. 653^m.

Femurion quid est. Est apium sylvestre: iam
dictum est de eo.

De squilla.

Cap. 654^m.

Squilla qđ ē. Est cepe muris: z ei folia sūt
sicut folia lilij: z hz oleū ad nigredinē vclī-
nās. **Alā.** Est calin z siccū i scdo. **Opa.**
z ppe. Est incisus z in ipso est viscositas
adustina. **Deco.** Ponit cōfectū cū melle sup alopi-
ciā z serpigine. **Mē. anbe. z pec.** Eius acetū exalpe-
rat guttur z indurat carnem ipsius: z est bonū asmatis
z oremoni z tussi antique.

De solatro.

Cap. 655^m.

Solatro. **Elec.** Meli⁹ qđ de ipso admistrat ē

hñs folia viridia z citrinū semē: z ē gñqz spēz.

Alā. Fridū ē i p siccū in scdo: z stupefactiū ē
fridū z siccū i tertio. **Opa. z pp.** Portulanū ē ifrida-
tinū pstrictiū: z ē qđdā gen⁹ ipi⁹ stupefactiū faciēs
somnia simile opio in ppetatib⁹ suis nisi qđ est debi-
lius eo: z est qđdā gen⁹ ei⁹ qđ est mortale. **Apa. z bo.**
Est empl⁹ bonū apatib⁹ calidis oib⁹ itrisecis z extrin-
secis z bibi⁹ aq⁹ ei⁹ ad apata cala itrinseca: z ponit aq⁹
eius cū cerusa z oleo ro. sup herisipilā z formicā more
empli: z cortex radice ei⁹ est vebemētis ericcationis.
Mē. cap. Si bibat ex eo qđ ē stupefactiū vltra. rñ.
grana fac enenire manā: z qñ ex aq⁹ ei⁹ fit gargarism⁹
z fert apatib⁹ lingue. Et si bibat ex cortice radice pō-
dus aurei cū vino attrahit somnū: z cū solatri optime-
terit z fit ex eo empl⁹ capiti sanat sōda z resoluit apa-
ta radice auris z apata velais cerebri: z fert distil-

Super

latū dolori auris. **Mē. ocu.** Sanat fistulas oculi la-
chrymalis: fruct⁹ z succ⁹ spērū eius vsqz ad illā qđ facit
somnia cū sit ex ea alcosol pfortat visum. **Mē. expul.**
Semē stupefactiū est puocatiū vrine mūdificatiū
renū z vesice: z oēs spēs cū supponunt abscindūt flu-
rū mēstruoz: z est ex eis que ifrigidāt z phibēt pollū-
tionē: z ē spēs solatri pter alkekegi z pter boztulanū
z pter stupefactiū pdictū cū comedunt ex eo. iij. aūf.
interficiūt: z aqua folioz eius facit possidere manā: z
nō est in eo iunamētū solatri nisi ad emplm faciēdū.

Solatrium strignus maurella vya lupina apud grecos: z apud
arabes vya lupi interdum solaria vocatur. **Sim.**

De scorpionibus.

Cap. 656^m.

Scorpiones. **Mē. cap.** Oleum scorpionū cō-
fert doloribus auris valde.

De sudore.

Cap. 657^m.

Sudor qđ ē. Est aqueitas sāguis cui plus
cholericū ē admixtū: z o3 vt admistref dñ
nō dñ ē ericat⁹: imo dñ in eo ē hñditas: z
ipse qđ magis ē digest⁹ qđ vria: est. n. sup⁹
fluitas vinctuositas z hñditas post digōnē vltimā:
est vria scdo digōnis supfluitas. **Opa. z ppe.** Est
magis digestus qđ vria z diuersificat fm aialia z in
ipso ē resolo nō pauca. **Apa. z bo.** Sudor athleta-
rum cōfert apatibus inguinis: imo resoluit ea. **Mē.**
anbe. z pec. Sudor sic⁹ luctatiū cu3 oleo de alcāna
ponit sup apata manille z resoluit ea z cū oleo ro. ad
p gelationē lactis in mamilla: alteratio vō magne tal-
teratio parue fiunt cū centaurea maiore z minore.

De sandalo.

Cap. 658^m.

Andalus. **Elec.** Dixerūt. S. z filius Melau-
gue. Rube⁹ est fortior: z dixerūt ali3 alb⁹ est for-
tior. **Alā.** Est fridus in fine scbi vsqz ad ter-
tiū pueniens: siccus in scdo. **Opa. z ppe.** Prohibet
attractionē z ppe rube⁹. **Apa. z bo.** Resoluit apa-
ta acuta z pprie rubeus z linif ex eo herisipila. **Mē.**
cap. Cōfert sōda. **Mē. anbe. z pec.** Cōfert tremori
cordis accidenti in febre linitus z bibitus. **Mē. nuf.**
Confert debilitati stomachi calidi bibitus z linitus.
Feb. Confert febribus calidis z pprie albus.

Sandali tres sunt spēs: albū. f. rubeū z citrinū: qđ ceteris p-
fior⁹ z magis odoriferū est: z qñ a modernis citrinū vocet: albū
dñ tñ est altero. hoc vocat Aben Desue mazabari. **Sim.**

De sapone.

Cap. 659^m.

Sapo. **Opa. z ppe.** Est vlcerationis putrefa-
ctiū. **Mē. expul.** Resoluit colicam z soluit
humorem crudum.

De sabane.

Cap. 660^m.

Albane. **Opa. z ppe.** Est abstersiū ericca-
tiū mali humoris. **Qul. z vl.** Facit posside-
re scabiem z pruritū. **Instr. iun.** Cōfert dolo-
ri anche flegmatico. **Mem. cap.** Remouet fetozem
oris factū ex stomacho z corruptionem eius z abster-
git humiditatem stomachi z ericat eam.

Sabane est cibus factus ex piscibus salitis paruis: vel salsamē-
tum factū ex pisciculis salitis cū nucib⁹ z specieb⁹ z alijs. **Sim.**

De asurubun.

Cap. 661^m.

Asurubun quid est. Est avis cuius nomen est
hoc nomen in francia.

Secundo can.

Sarfar. **Cap. 662^m.**
Sarfar qd est. Est ferru. **Mē. cap.** Quādo coquit cū oleo aut infundit in ipso: deinde coquit et distillat in aurē remouet dolo rem eius et pullationem ipsius.

Sarfar arabice ferrum. **Sim.**

De salaf. Cap. 663^m.

Salaf quid est. Est salix.

De sakalk. Cap. 664^m.

Sakalk qd est. Noiaf sakalk anebamē et est rosa ru. vehemēter. **Alā.** Est cala in scōo humi da in ipso. **Opa. 7 pp.** Est absterfina resolu

tiua. Inquit **Sal.** Est absterfina lauatiua attractiua apitiua resolutiua. **Deco.** Denigrat capillos mixta cū corticib⁹ nucis et qñ admistrant folia ei⁹ et stipites ipsi sic sūt aut decocta cū sorbitiōe ordeī et decoquunt puocat lac. **Alpa. 7 bo.** Linif ex decoctiōe sup apata q nō sūt dura et fit ei⁹ p ea sup carbūculos et botho calas. **Alul. 7 vl.** Illud qd de eo sicci⁹ est pferit vlcereb⁹ sordidior icarnat ea ex excoziatiōe et ipa mūdificat vlcera pferēs excoziatiōib⁹ et scabiei vlceroſe. **Mē. cap.** De ei⁹ succo fit caput purgatiū ad purgatiū caput et cerebri: et ei⁹ radix mastica ad extrahēdas hūiditates a capite. **Mē. ocu.** Succ⁹ ei⁹ pferit tenebrositati oculi et vifus et albugini ei⁹ et vestigijs vlceroſis: et qñ decoq⁹ cū vino et fit inde emplū sanat apata dura in partib⁹ oculi. **Mē. abe. 7 pec.** Si coquant folia eius cū suis stipitib⁹ et cū succis ordeī forbilib⁹ et comedat facit abū dare lac. **Mē. exp.** Prouocat menstrua.

De sebedenigi. Cap. 665^m.

Sebedenigi qd est. Est semē arboris canabis et laz locuti suū⁹ de canabe: opz q vt pūgam⁹ iter pſiderationē q ē in vtrifq⁹ capitulis simul. Et de sebedenigi qd aliud est hortulanū notū: et aliū est capeſtre. Humai⁹ vō dixit q arbor capeſtris egredi in deſert⁹ fm qſtitatē cubiti et sup folia ei⁹ dñat albedo. Et ei⁹ fruct⁹ est sicut pūp et similit⁹ ei⁹ granū grano assummati qd est granū de quo expmif oleū. Et nos laz locuti suū⁹ de grano assummati. **Alā.** Est calidū et sicci⁹ in tertio. **Opa. 7 pp.** Canabis capeſtris resolu it vctositates et exiccat fortiter et humor ei⁹ est pauc⁹ malus. **Alpa. 7 bo.** Canabis capeſtris qñ eius radix decoquit et fit ex ea emplū apatib⁹ calidis in locis duris in qb⁹ sunt chimi vifcoſi sedat caliditatē et resolu it duritiē. **Mē. cap.** Facit sōda sua caliditate et ei⁹ succus distillat ad doloſe auris oppilatiū ad hūiditatē auris: et sūt oleū ei⁹ et folia eius eradica⁹ furfures in capite. **Mē. ocu.** Obtenebat vifum. **Mē. nuf.** Floccit stōcho. **Mē. exp.** Exiccat sperma: et lac qdē alsebedenigi campeſtris soluit cū facilitate et medietas lib. de succo eius resolu it cōſtrictionem et solutiōnem et educit flegma et cholera et pcedit fm semitam seminis croci hortulani in cōſtrictione.

Sebedenigi arabice canabis: vel semen eius: melius per. s. vel per. x. scribitur. **Simou.**

De seitaragi. Cap. 666^m.

Sitaragi qd est. Ille q est idus et frusta liguri qua subtilia et cortices sic garioſi. Et ille q est

Tracta. II.

79

fruct⁹ declinat ad rubedinē et nigredinē. Et seitaragi qdē orif in parietib⁹ antiquis et vbi nō ningit et bz folia sicut sunt folia nasturtij: et in estate sunt folia plurima et mioran⁹ et augmētāf minoratio adeo vt forſitā nō appareat et nō sit in eo odor et est sicut nasturtiū cuius sapor et odor similit⁹ cordumēni et folia eius sunt ipsi similia. **Alā.** Est calidus et siccus in fine secundi. **Opa. 7 pp.** Est acur⁹ aperitiuus. Similit⁹ enī sapor et odor cordumēni et similit⁹ virtus eius. **Deco.** Conſert linitus cū aceto super morpheā albam et albaras. **Alul. 7 vl.** Linif sup excoziatiōē et scabiē cū aceto et eradica⁹ ea. **Inſtr. iun.** Bibif ad doloſe iuncturaz et conſert. **Mē. nuf.** Linif super splenem et extenuat ipsum. **Mē. expul.** Suspendif eius radix super aurē eius qui habet doloſem veſice et sedat ipsum fm q dicitur. **Permu.** Loco eius ponitur rubea.

Sitaragi ara. est planta quā dia. lepidū vocat: sicut pz per cōcordiā caploz vtriusq⁹ apud Aui. et dia. et sera. Aui. vō distiguit indū ex eo: et vocat ipm iterdū capſiā et capſiā indā vt in pſectiōe dicta alſanguis in. v. nā vbi ipse ponit capſiā indā: Joā. Sera. in eadē pſectiōe trac. 7. ca. 20. ponit seitaragi. Exponit et in ſynonymis arabicis q seitaragi est capſa: alicubi tñ iuenit corrupēta pſia per. t. Albau vō geumel aramil. f. nur viduati et ē herba q nā ſcit in ſepulchris et parietib⁹ vetustis et locis in qb⁹ cadit nix et iū giter iuenit recē: ſz in estate ē coloris rubei et folia ei⁹ sūt vt nasturtij. Aduenit vō frigore qdā folia ſiccant: et qdā remanēt per nes radicē. In estate vō reuereſcūt et. Pau. ca. de ſciatica. vberidos ingt que lepidū alij agri cardamū. i. nasturtiū agreſtre appellat: que aut apud nos naſcit qñ fruter. prima lauro folia maiora multo hīs et. Aui. ca. de faciēdo aboſu. Capſia ingt ē ſiſis nasturtio: et ē ei odor nasturtij et. Nō vidi bñ certitudinē hui⁹ plāte. nā auctores et vident ambigē: qdā nucē capſiā vocauerūt: seitaragi ara. ſcribit ſic. ſed ſumus terre q ſcebetorigi vocat ſic. Si.

De ſecilem. Cap. 667^m.

Secilem. **Alā.** Sal. ponit q est in p calſa ctiōis. **Opa. 7 pp.** Est ſubtile abſterſiuū reſolutiuū. **Deco.** Linif sup morpheā cū ſulphure. **Alpa. 7 both.** Reſoluit apata et ſcrophulas cū ſemine lini et diſſipit ea cū ſtercore columbino et ſemine lini. **Alul. 7 vl.** Linif illud qd orif cū tritico sup vlcera et puluerizat sup ea et pferit et linif sup ipetiginē et qñq⁹ ponit sup vlcera cū corticib⁹ rafani vt emplū et pferit. **Inſtr. iun.** Decoquit cū mel licrato et fit inde emplū ſciaticę. **Mē. cap.** Sedat ſcorthomiā. **Mē. expul.** Quādo fit ex eo euaporatio adiunat ad impinguandū et proprie cum ordeo.

De ſceba. Cap. 668^m.

Sceba qd est. Sceba ſunt due ſpēs: vna earum est ſpinofa habēs folia ſedreia cōcauū lignū et nō adminiſtratur niſi in ſuffumigatione: et alia bz folia vt tamarifcus: et reperit ei ſpēs tertia que nō minaf ſerbum armena citrina et noiaf abſinthiū marini. **Elec.** Melior est armena. **Alā.** Est cala in ſecundo: ſicca in tertio. **Opa. 7 ppe.** Oēs ſpēs ei⁹ ſunt icifiue reſolutiue vctositati et in ipſa est ſtipticitas minor ſtipticitate abſinthij et ei⁹ calefactio maior ē calitate ipſi⁹ et amaritudo ē maior: et in ipſa ē ſalſedo. **Deco.** Ei⁹ cinis cū oſo aut oleo amigdalino linit⁹ pferit alopi cie. Et ei⁹ oleū facit naſci barbā q tardaf. **Alpa. 7 bo.** Sedat apata et carbūculos. **Alul. 7 vl.** Piehibet herpetem eſtiomenū. **Mē. ca.** Facit ſoda. **Mē. oc.** Fit vaporatio ex aqua ei⁹ iclinando caput ad obthalmiā

Gentilis

et resoluunt ea. *Mē. ābe. 7 pec. Cōfert difficultati ābe
lit. Mē. nuf. Pōcet stōcho 7 ppe tertia. Mē. exp.
Extrahit vmes 7 ascarides 7 interficit eos 7 puocat
mēstrua 7 vzinā 7 est fortior absinthio in pmo. Feb.
Eius oleū confert frigori rigoris. Vene. Confert
puncture scorpionū 7 rutele 7 venenis.*

C De sciniar.

Cap. 669^m.

*Linat qd est. Est lactuca asini hñs folia q
sūt sic folia lactuce acuta: 7 ē spinosa ad ni
gredinē declinās 7 in estate rubeat ei lignū
sic sanguis: ita q tigit manū. Ele. Folia
ei sūt obliuora q sūt i ipa. Flā. Frīda est 7 sicca in p
vlsq ad scōz. Opa. 7 ppe. Illa q noīaf absinthiū ē
stiptica 7 i ipa ē amaritudo: 7 illa q noīaf sululsa ē ve
hemētiōis stipticitatis: 7 illa que noīaf anulus ve
hemētiōis ē q ābe 7 ē acrior: 7 illa q nomē nō hz p
pinq ē ei 7 in oib⁹ eis ē stipticitas 7 exiccatio: 7 qñ mī
scet cū oleo 7 fit insectio ex ipa cōprimēdo facē sudare.
Deco. Linita pferit morphee 7 ictericis. Alpa. 7 bo.
Fit ex ea ēplz scrophulis cū adipe 7 linif sup excozia
tione 7 cū farina ordeī sup berisipilā 7 pprie spēs que
noīaf anulus. Tul. xvi. Incarnat vlcera qñ i cera
to admistraf. Mē. cap. Est res q magis pferit dolo
ri auris. Mē. nuf. Cōfert ictericis bibita pprie acu
tibia 7 pprie dolorib⁹ splenis 7 cortices eius pparant
stōchū. Mē. exp. Qñ in potu dat de ea que nomen
nō hz aūf. i. s. cum cordumēni aut hyssopo 7 nasturtio
extrahit vermes 7 ascarides: 7 illa que noīaf acutibia
pferit dolori renū. Vene. Illa que nominat anulus
pferit morui vipere valde qñ administraf vt emplin
7 bibita: 7 illa que nomen nō hz est illi propinqua.*

*C Sciniar ara. lactuca asini. s. vna ex spēs⁹ ei⁹. In s. Alimā. ca. 4.9.
corrupte scribit fencar Ste. sciniar scriptis. Albani rinar ara. ē: 7
dī ēt hōmiera vel hominera 7 ē pes colūbinus: ei⁹ radices sūt co
loris cū qd⁹ multi tigit cerā 7 oleū: 7 ē herba cui⁹ folia sūt subri
lia vt folia lactuce pilosa 7 nigra: q ex eis oriunt iurta radice ad
heret terre 7 sūt spinosa: 7 radix ei⁹ ē grossa ad modū digiti cui⁹
color in estate ē coloris sanguis tingēs manū tangētis. 7c. qd dīc
est pes colūbinus nō credo. nā puto a trālatore additū. Sim.*

C De scel.

Cap. 670^m.

*Rel qd ē. Est medicia ida filis zinziberi. Flā.
Lafa est 7 sicca in tertio. Opa. 7 pprie. Est
amara stiptica acuta dīspūit vētositates 7 est
in virtute mellis: 7 ēt est resold mirabilis 7 subtiliatio.
Instr. iun. Confert venenis 7 ptrititionibus.*

C De fucaram.

Cap. 671^m.

*Ucarā qd est. Ingt Dias. Crus hui⁹ plāte est
sicut crus ferule 7 folia ei⁹ sunt sicut folia cucu
meris 7 hz florē albū 7 semē sicut anisum. Ruf
sus vō dixit folia ei⁹ sunt sicut folia mādragore 7 mī
nora 7 vchemētiōis citrinitatis: 7 radix ei⁹ est minuta
fructū nō hñs. Et semē ei⁹ existit in colore ameos: sed
est maius eo sine sapore 7 sine odore 7 hz mucilaginé.
Ingt Mefala. Est qdā spēs albes 7 nō bñ dixit. Ego
aut dico q in libris inuētū fuit q ē enforbiū i greco
trāslatū fuit fucarā 7 iā trāslatū fuit albes. qñqz enim
pportionatad enforbiū acēntia albes: 7 hoies dīdī
ficant in eis. Flā. Frīdū est 7 sicci in tertio vlsq ad
qñū. Opa. 7 pp. Prohibet fluxū 7 pgelat sanguinē*

Super

*et stupefacit. Deco. Qñ linif ex eo sup locū emulsiō
nis pilorum pibet frigiditate sua nasci pilos 7 fit ex
eo ēplm mamille 7 nō magnificat. Alpa. 7 bo. Suc
cus ei⁹ sedat berisipilā 7 formicā. Instr. iun. Linif
super podagrā calidā. Mē. ocu. Succus ei⁹ admi
nistraf in dolorib⁹ oculi. Mē. cap. Succus eius est
bonus humiditatibus que accidunt in aure. Mē. ābe.
7 pec. Fit ex eo emplin mamille 7 nō magnificat 7 p
hibet exuberatiōē lactis. Mē. expul. Retinet men
strua 7 cōfert dolori matrici: 7 fit ex eo emplin testicu
lo 7 nō magnificat: 7 insigunt ex eo membra sperma
tis 7 prohibet pollutionē. Vene. Est venenū mori
tale. Et eius cura est vinū purū.*

*C Sucarā vel in arabi. zucharas. errauerūt arabes i b putātes q
fit spēs iugami eo forte q eiusdē virtutis videat: sed vide apud
Serap. q oēs spēs iugami vno caplo determinate sunt sic apud
Dias. 7c. hoc faciunt caplin de fucarā: 7 sūt ēt Aluc. diuersa facie
capla: veritas aut est q caplin de fucarā est de cicuta: 7 idē est vi
de caplin de conios qd est cicuta apd Dias. 7 cap. de cicuta apud
Macriū: 7 ca. de fucarā apud Aluc. siml 7 videbis q idē dicit. qd
aut ab Alucen. scribit q hz folia filia folijs cucumeris: falsus est
tertius: dī. n. dīcē hz stiptē nodosam sicut 7 fenculus 7 folia filia
ferule sicut habet in Serap. cap. de fucarā: cetera pcorant filis
ē error apparebat in Serap. arabi. in cap. de rapia vbi Diasco.
habet folijs ferule in arab. erat cucumeris 7c. Sim.*

C De secacul.

Cap. 672^m.

*Ecacul. Flā. Est calin in scō ad bñdi
tatē qdā tēdēs. Opa. 7 ppe. In ipō est
lenitas vtrū⁹ ei⁹ qd nutritū est: ē sicut vir
tus baucie. Mē. exp. Excitat appetitū
coitus. Pernu. Loco eius ponit buzeiden.*

*C Secacul arabi. est radix boni saporis cñi apta 7 condituris: pu
tauerunt quidam falso q esset iringus. Sim.*

C De sehemengi.

Cap. 673^m.

*Ehemengi qd est. Est iurafabram campestre.
Flā. Lalin est 7 sicci in tertio. Opa. 7 pprie.
Est resolutiū 7 subtiliatiū valde: 7 qñ ponit
sub cernicali infantū cōfert fluori oris eoz. Instru.
Iunc. Confert paralyti linitū 7 caputpurgio ex eo fa
cto cū vino. Mē. cap. Quādo fit capurgio ex aqua
eius mundificat cerebrū 7 confert etiā torture 7 epile
psie bibitiū cū vino. Mem. nuf. Confert humidita
tibus stomachi 7 fluori oris infantū quādo ponit sup
capita eoz fm q existimauerunt quidā. Mē. expul.
Confert ventositatibus matrici.*

C Sehemengi vt dicit Alu. est virafabra: s. vtrūqz ignoro. Sim.

C De fuchaba.

Cap. 674^m.

*Uchaba. Mē. cap. Cōferūt ipsa 7 radix ei⁹
7 fruct⁹ ipsius dolori vuc. Mē. nuf. Cōfert
stomacho 7 cpati. Mē. exp. Decoctio radi
cis ei⁹ pibet fluxū mulierū: 7 ipa supposita 7 encatis
mate facto in eo pferit apostematib⁹ ani. Feb. Con
fert febrib⁹ antiquis 7 pprie infantū.*

*C Fuchaba arab. vel fuchaba apd Alu. est qd a dia. acātis. ara. l.
spina arab. vocat. 7 Rafis vocat megaietū. Raf. vō in. s. de simpli
ci medicina. ca. 17. dicit fucha habere virtutē bedorad. ibidē dicit
halyabas in scōo practice. ca. 24. sed scribit ibi secha. Sim.*

C De scebram.

Cap. 675^m.

*Lebrā qd ē. Orii i hōz hñs cānā subtilē cqlē
7 hz pilos 7 folia sunt sicut tarcon fm q existit
mo 7 hz lac. Elec. Illud qd melius est: est le
ue ad rubedinē declinās sicut cutis inuoluta subtilis*

Secundo casu.

hinc cortice: et illud quod est cum duabus canis et leuis carnis et gilluz pue rubedis et duru: et quod est ut filia est malis et psciu est malis: et non igitur ut aliqd d eo admistret. *Plā.* Ingt Humaim. Est calim i principio scbi: siccu in fine tertij. Lac vo ei⁹ vltimū i ābob⁹ sil: imo in q̄rto gradu. *Opa. et pp.* In ipso sūt stipticitas et acuitas et disruptio orificioz venarū et illud ē vnū pp quod repellit: et qñ rectificat nō ē iuuamētū in eo in suo loco pp illud quod distim: et est ex toto nociuū et pprie cōplexiōib⁹ calidis. *Mē. cap.* Lac ei⁹ adiuuat i eradicaō dētes. *Mē. nuf.* Flocet stōcho et epati et daf ad bibedū i curatiōe hydrosis. Et opz qdē vt p⁹ ifundat i succo endiuie et fenuclū i solatri trib⁹ dieb⁹: deide epiceet et fiat ide troscici cū modico sal idī et turbitz et mirabol: aut aloes et cris fortis iuuamenti. *Mē. exp.* Solone educit melliaz et flegma et aquā. Et antiqt⁹ qdē fuit ei⁹ admistratio p̄sucta in solutiuis: deide fuit dñissuz p̄pterea qz nocet coitui et spermati: et qz disruptit venas ani et qñ rectificat nō ē iuuamētū i ipso: et illud iō qm ei⁹ rectificatio fit h mō. Infundis nō p̄ritū i lacte recēter mēto die et nocte et renouat illud multoties: et illud ē ex eis q̄ obilitat ipz et destruit opōnē ei⁹ in hūozib⁹ malis. Qui vo circulationē nō iuenit qñ in ipso vtaf p̄misceat ipsi anisuz et fenuclū et ciminiū. Et qd de eo i potu sumis sit ab vno dauich vsqz ad q̄tuor. Et hcc qdē de herba ei⁹. In lacte vo ipz nō est bonitas: et nō vī mibi qz sit i potu dādū: et cū ei⁹ solo supfluit ex eis que ipa abicidūt ē sedē i aq̄ frida et qñ i potu daf colice bl bē cū āmoniacoz bdellio et sapinoz modico stercoris adip narrato i caplo colice. *Feb.* Repellit p̄pterea qz gñat febres. *Acne.* Pōdus 3. ij. de ea interficit.

C De selgen.

Elgen quid est. Est napus qui iam dictus est ante in capitulo de lem.

C De serbin.

Cap. 677^m.

Serbin qd ē. Est arbor alkitrā: et nos qdē iā locuti fuim⁹ de alkitrā. *Plā.* vo narrem⁹ opōnes q̄ sit p̄pe arbori ipz. Et h qdē arbor ē d gñe arboris pini et bz fructū simile fructui cupssī: h ē mior eo: et bz spinas et duap sp̄rū: q̄rū vna ē lōga: et altera curta. *Opa. et pp.* In cortice hui⁹ arboris ē stipticitas. *Mē. cap.* Sigs d fructu hui⁹ arboris plm assumit facit soda pp calefactionē et p̄pterea qz cōicat stōcho i mordicationē quā ei facit: et qñ colluit os ex aceto: i q̄ decoquunt folia ei⁹ sedat dolorē dētū. *Mē. ābe. et pec.* Fructus eius p̄fert tussī. *Mē. nuf.* Fruct⁹ ei⁹ ē malus stōcho mordicās ipm: h ipse p̄fert epati. *Mē. exp.* Ei⁹ fruct⁹ p̄fert distillationi vine. Et si bibat cū pipe puocat vinā. Et qñ ex cortice eius fit suffumigatio extrahit fetū et secundinā. Et qñ bibit stringit ventrē et qñqz stringit vinā. *Acne.* Daf in potu fructus eius cū vino ad potū leporis marini. Et si misceat cū adipe cerui et inungat ex eo corpus nō appropinquat ei vermes venenosi.

C De senesbie.

Cap. 678^m.

Senesbie qd est. Est silis abrotano in vnte. *Plā.* Est calim siccu in scbo. *Mē. cap.* Cō-

Tracta. II.

80

fert epilepsie et abscindit fluore saluē curētis et pprie ex ouibus puerorū. *Perru.* Leco eius in iuuamēto sit epilepsie et alijs ponitur sanfucus.

C De fucudo.

Cap. 679^m.

Fucudus. *Plā.* Air⁹ ei⁹ ē cala. *Opa. et p.* Bibit ei⁹ succ⁹ ad dolores. *Deco.* Recēs cū vīo linif sup morpheā. *Unl. vl.* Fac coherē vlcera ātiq̄ et puluerizat sup carnē additā. *Instr. iun.* Linif cū aceto sup podagrā et fit ex eo ceratū ad dolorē dōsi. *Mē. ābe. et pe.* Fūit ex eo cū dulcib⁹ bucelle ad tussī. *Mē. nuf.* Bibunt ex eo 3. ij. cū hydromelle ad mordicationē stōchi. *Mē. exp.* Due 3. cū hydromelle valēt ad dissinteriā et diffi elitate vrie. Et cū mlier sūjē sibi ipsi puocat mēstrua.

C Sucudus vel vt in arabico xucudus voluit arabs dicere vt grecus spodius supra in pontiflux hic fucudus hic spodius. *Sim.*

C De spina alba.

Cap. 680^m.

Pina alba qd ē. Est bedeoard. *Plā.* Frida est et sicca in primo. *Instr. iunc.* Eius decoctio p̄fert instrumentis iuncturaz et podagre. *Mē. nuf.* Confert mollificationi stomachi.

C Spina alba que a dia. vocat achātis leuce est idē qz bedeguard apud ara. lege caplm de achātis leuce. a dia. cū ca. d bedeguard. apud Aui. et videbis p̄cordiā. Aui. et dicit: spina alba ē bedeguard et est planta similis cameleonte albe. *Sim.*

C De spina indica.

Cap. 681^m.

Pina idica. *Plā.* Est cala. *Opa. et pp.* Est subtiliatina resolutina. *Instr. iū.* Cōfert alci 3ez. *Mē. cap.* Colluit os ex decoctiōe ei⁹ ad dolorē molarū. *Mē. ābe. et pec.* Cōfert spūto sanguinis.

C De spina egyptia.

Cap. 682^m.

Pina egyptia. *Plā.* Est frigida in prio: sicca in scbo. *Opa. et p̄pe.* Est abstersiva abscindens catarrhos. *Unl. et vl.* Radix ei⁹ et pprie semē vebemētis sunt p̄solidationis. *Mē. ābe. et pec.* Cōfert apati gutturis. *Mē. nm.* Cōfert apati stōchi. *C Spina egyptia* que est arbor. *Plā. lib. 12. cap. 35.* nigra est cuius lignū incorruptū in aquis durat. ob id vtilissima nauū costis candida ex eo facile putrescit. *Aculeus* spinarū est in folijs: semē in siliquis quo coria p̄ficiunt galle vice: flos et coronis iocūdis et medicamentis vtilis: manat et gūmi ex ea cui p̄cipua vtilitas qz cesa anno tertio refurgit. Et in regali dispōne exponit qz est argallē. et ex hoc videtur qz sit arbor gūmi arabici. *Simon.*

C De synapi.

Cap. 683^m.

Synapis. *Plā.* Calā est et sicca vsqz ad q̄rtum. *Opa. et p̄pe.* Incidit flegina et oleū eius est calidiū oleo rassani. Et fugiūt ex sumo eius vermes venenosi: et illa que est syluestris generat humore malum et in ipsa sunt absterfio et resolutio: et hoies quidē comedūt folia eius et radicē ipsius elixata. *Deco.* Mundificat faciez et auert occultationē et vestigia sanguinis morui: et syluestris emplastrū bonū foriditici et epiceat linquā et cōfert alopicie. *Alpā. et bo.* Resoluit apata calida et oē apostema antiquū et ponit cnz cantib⁹ super serophulas. *Unl. et vl.* Confert scabiei et impetigini. *Instr. iunct.* Confert dolori iuncturarum sciaticę. *Mē. cap.* Mundificat humiditates que sunt in capite et fit ex ea emplm capiti ei⁹ qui patit lythargiaz. Et aq̄ ei⁹ distillat ad oēm dolorē auris et molaria: et silī eius oleuz et pprie qñ decoqz in ea assa et est de medi-

Gentilis

cinis aperitib⁹ colatorij oppilone. Et dixerunt qdā q⁹ si bibat a ieiuno intellectū efficit bonū. **Mē.ocu.** Admistrat in alcosol oculi ad pānū aspitate. **Mē.ābe.** z pec. Si terat z bibat cū aq⁹ mellis aufert asperitatē atiq⁹ i cāna pulmonis. **Mē.nuf.** Externuat splenē z facit sitiz. **Mē.exp.** Cōfert pfocationi mīcis z facit ēfideriū coit⁹. **Feb.** Cōfert febril⁹ piodicis z ātigs. **Synapsis** grece synapi dicit⁹. **pli.lib.19.** ca. 9. tria sunt eius gñā: vñū gracile: alterū simile rapi folijs: tertiū cruce semini. **Stepha** nus synapi seu cruce: z est semē hēne. nescio qd voluit dicere. nā hēne est alebane z synapi dicit arabice cardel. **Sim.**

C De strangulatore adip. **Lap. 684^m.**
Strangulatoz adip quid est. Prefocat adip z porces z canes z est pfocatiuus z non admistratur interius neq⁹ exterius.

C Strangulatoz adip. **i. lupi z canis dicit a dia. aconitum. Sim.**
C De strangulatore leopardi. **Lap. 685^m.**

Trangulatoz leopardi qd ē. Suffocat leopar dos z lynces z reliq⁹. Et si admistrat itus neq⁹ extra. Et d⁹ q⁹ qñ appropinquat scorpionis cōgelat est. **Uene.** Ipse interficit adip: z iā dēm ē d co.

C De salice. **Lap. 686^m.**

Alir qd ē. Qñq⁹ egredit⁹ ex folijs ei⁹: qñq⁹ findit gūma forij. **Opa. z pp.** Fruct⁹ z folia ei⁹ sunt stiptica sine mordicatione: z iest eis exicatio sufficiens. Et cinis ei⁹ est vebemētis exicationis: z qñ ex ea fit emplm retinet fluxus sanguinis: z qñq⁹ findunt folia ei⁹ z egredit⁹ gūma ab ea vebemētis absterfionis subtiliatina. **Deco.** Eius cinis eradicat vruas linit⁹ cū aceto. **Uul. z vl.** Fit ex eo emplm ad vulnera magna z pprie ex fructu ei⁹ z folijs ei⁹ z cinis ei⁹ remouet formicā qñ linit⁹ cū ea cū aceto. **Mē. cap.** Qñ est ei⁹ supius z aq⁹ ei⁹ sunt sciantia soda: z nō est aliqd magis vltimū qz succus folioz eius in cura sanici que currit ex aure. **Mē.ocu.** Ponunt fruct⁹ z aq⁹ ei⁹ sup pcutiōne pupille: z ei⁹ gñma pfert valde visui debili. **Mē. nuf.** Aqua ei⁹ cōfert oppilationi epatis z icteritie. **Mē. expl.** Fruct⁹ eius confert habētibus fluxū sanguinis.

Salix. **pli. lib. 16.** ca. 38. salicis in asia tria gñā obseruāt: nigram vtiliore viminib⁹ cādida agricolarū vñb⁹. tertiā q⁹ breuissima est elice vocāt. apud nos quoz multi tonidē gñib⁹ noia ponūt. viminea vocāt eādē purpureā. alterā nicelinā a colore que fit z enuior tertiā gallicā que tenuissima est. Et alibi. Salicis succus est triuz generū. vñū arbor ipsa exudat gūmi mō. alterū manet cū flore in plaga excoz corice tñū digitoz magnitudine. tertiū succus de tricatione ramoz a falce distillat zē. **Sim.**

C De scarabeo. **Lap. 687^m.**

Carabe⁹. **Mē. cap.** Oleū in quo frigū valet ad dolorē auris qñ in eam effundit⁹: z similiter corpus eius qd optime ptritū est.

C De scorio. **Lap. 688^m.**

Loria. **Elec.** Scorio fortioris exicatiois est scorio ferri. **Alā.** Scorio ferri est sicca in tertio: z scorio eris est ei pinq⁹. reliq⁹ vñ scorio sunt minus cale. **Opa. z pp.** Qñs sunt exicatiue: z q forioris est exicatiois eis oib⁹ est scorio ferri: z oēs exicāt hūiditates. **Ala. z bo.** Scorio ferri ffoluit apata calā. **Uul. z vl.** Scorio argēti pfert scabici z saba fat z solidat vlcera z phibet fluxū hemorroidarū z fistularū. **Mē.ocu.** Scorio ferri pfert asperitati pal

Super

pebrarū: z scorio stanni pfert vlcereb⁹ oculi: z i b loco merdasengi. **Mē. nuf.** Scorio ferri pfert stochus z exiccat supfluitates ei⁹ z remouet mollificationē ei⁹ qñ in potu dat in vino antiq⁹ aut bibi cū vino. **Mē. expl.** Scorio ferri phibet fluxū hemorroidarū z ppe qñ sedet in vno antiq⁹ z admixto: z phibet ipregnationē z abscidit fluxū sanguis mēstrui z est in eo vltia: z silt i vna: z coarctat anū linita. **Uene.** Scorio ferri cū opymelle pfert nocumēto medicie q noiaf conitū. **Scorio** est fer cuiuscūq⁹ metalli que i pte iferiozē ipsi formacis defcēdit. scorio ferri dī aliqñ cacaferrī. **pli. lib. 33.** c. 6. spurcilia in oi metallo vocat scorio. sed **Stepha.** scorio batuturā cē dicit: z vñ carī ara. argobas. per batuturā i tellexit scorio: errant: ipsa enim nō est scorio: apud **Alu.** vocat cheberb z squama tubel. **Sim.**

C Capitulum de lsa. L.

C De tri. **Lap. 689^m.**

Ri qd est. Est sic corrigie factū ex azimo qd cogit aq⁹ cū carne z noiaf in terra nra rursus. **Alā.** Est calidū. Et hūiditas ei⁹ est supflua.

Opa. z p. Alō ē dubijs qñ sit tarde digoniz z dīcēfioz nis a stochos: qñ ē azimū nō fermētātū. Et coctū sine carne ē leui⁹ apd qñdā: si fortasse res nō ē s q dicit⁹ z qñ cū eo pinisef pipis paz z oleū amigdalini rectificat ei⁹ dispō partū: z cū digerit multiplicat ei⁹ nutritiū valde. **Mē. ābe. z pec.** Cōfert pulmonē remouēdo tussim z spūtiū sanguis z pprie cū decoquit⁹ cum portulaca. **Mē. expl.** Est lenificatiū vētris.

Tri sunt ex pasta azima sicut fila longa z vocat ara. **aria. Si.**

C De terbetina. **Lap. 690^m.**

Erbertina dīcēf in caplo de grano viridi.

C De tarcone. **Lap. 691^m.**

Arco qd ē. Est notū. Et dixerūt q pīretū est radiz altarcon mōtani. **Alā.** Manifestū est q⁹ est calidū z sicci in serbo qñuis sit in ipso viri⁹ stupefactiua. Quidā vñ dīcēf rūt de qb⁹ nō est curādū q ipm est fridū z sicci. **Opa. z pp.** Est desiccatiū hūiditātē exicatiū eaz: z in ipso est infiridatio qdā. **Mē. cap.** Cōfert cola cū masticā z tenet in ore. **Mē. ābe. z pec.** Facit accidē dolorē gutturis. **Mē. nuf.** Est difficilis digoniz. **Mē. expl.** Abscindit desiderij coctūdi.

C De tararacon. **Lap. 692^m.**

Araraco qd ē. Notū ē: ē spēs ēdiniē. **Alā.** Frig⁹ ei⁹ ē plus hūiditate ipi⁹ cū b q i ipsa ē hūmiditas. **Opa. z pp.** Est ifridatiua apitiua. **Mē.ocu.** Ei⁹ lac abstergit albuginē. **Mē. nu.** Ei⁹ fuce⁹ pfert hydropisī valde z aperiit oppilones epas. **Uene.** Resistit venenis z ex ea fit emplm ad pūcturas z ppe ad pūcturā scorpionis. **Tararacon** ara. dicit. **Al. q** ē spēs ēdiniē. z i. c. 3 ēdiniū dīcēf endiūia sflueftris. **Tri. i. 3. ca.** de afdure ex cā calida. s. lequēz apa calin tararacon ingt ē aliadā dā amara: tararaco ē a gre. **trorina. Sim.**

C De tamarisco. **Lap. 693^m.**

Amartse⁹. **Opa. z pp.** In ipsa ē stipticitas z absterfio z mūdificatio abfz exicatioē vebemētis: z ei⁹ aq⁹ ē absterfina dīcēf ruiua cui⁹ absterfio ē plus exicatioē ei⁹. Et ipi⁹ exicatio ē cū stipticitate: si ei⁹ fruct⁹ ē vebemētioris stipticitatē: z i tamarisco qd ē subtilitas pauca z in reliq⁹ reb⁹ alijs admistrat loco galle viridis. **Deco.**

Eius decoctio

Elus decoctio admistrat i embroca ad pediculos z iterficat eos. Apo. z bo. Ex ei⁹ solije fit empl³ super apata fluxa. Tul. z vl. Et⁹sum⁹ exiccat vlcera bñi da z variolasz spargit qd ex ea tritu⁹ e z cinis ei⁹ super adustione ignis z vlcera bñida: z fruct⁹ ei⁹ z cinis ipsi⁹ exiccat vlcera difficilia z corrodunt carnem additam. Mē. cap. Decoctio folioz eius cū vino pferit dolozi dētū colluto ore ex ea z phibet corrosione eoz. pprie fruct⁹ ei⁹. Mē. ocu. Eius fruct⁹ stat loco lycij z galle in egritudib⁹ oculi. Mē. abe. z pe. Cōfert spūto antiquo z ppe fruct⁹ ei⁹. Mē. nu. Eius rami dissoluti i aceto pferūt spleni emplastro ex eis facto: z ad splenez bibif⁹ vinū in quo decocta sunt folia eius z ipsius virgulta: z faciunt splenetici ex ligno eius vasa. Mē. ex. Cōfert solutioni antique z sedet in decoctioe ei⁹ ad cur suz matricis z supponit granū ei⁹ ei z bibif⁹ fructus ei⁹ etiā. Uene. Cōfert fructus eius morui vipere.

Tamariscus Dia. est ingt arbor erecta que nascit in ags intelli ge iuxta aquas vel locis aquis hz fructū q assimilaf floribus et est similis in fluxibilitate sua yfnee: z est in babylonia z in sceni alia tamariscus domestica que noiat carnezith similis agresti in oib⁹ pter in fructu q est similis gallis dentatis: z est stiptic⁹ z ponit loco gallaz in multis medicinis zē. Itā scōaz spēm nūq vidi de hac dī ab āui. z ab alijs qñ noiat fructus tamarisci. pl. lib. 13. cap. 20. murice in Italia nasci quā tamaricen vocat: achū aut bryan sylvestre insignem: z q eam satiam tāū ferat cum galle similis fruct⁹ in syria z Egipto copiosus zē. ara. tarfa vocat. Si.

C De tarathib. Cap. 694^m.
Tarathib qd ē. Crusta ligni nodosi grossitū dinē dignū bñtis z ei⁹ lōgitudō ē minor. Et pl³ ei⁹ ē stiptici saporis z ē cineritij coloris. Et virt⁹ ei⁹ ē sic virt⁹ balautie: z dī q ipse affert ex rurib⁹. Opa. z p. Est stiptic⁹ z phibēs mō tū sanguinis in mēbris oibus. Instra iūc. Cōfortat iūcturas mollificatas. Mē. nu. Cōfert mollificatiōi stōchi z epas. Mē. ex. Strigit z retinet fluxū sanguinis z bñcēsiōe sanguis in egestione z dissinterie bibi tū in lacte capraz decocto. Dermu. Medietas pō deris eius de cortice onī adusto abluto z sexta ponde ris ei⁹ gallis z decima pōderis de gūmi arabico.

C De talk. Cap. 695^m.
Talk qd ē. Dixerūt qdaz q in bibitiōe ei⁹ ē timor pp illud qd in ipso est ex retētiōe sin cū partib⁹ stōchi z villositate eius z cū gut ture z mery. Et qñ necessariū est vt soluat i pāno in quo ponant frustra glaciē aut lapides z pcutiā donec resoluat: z si fuerint lapides neciū est vt submergātur in aqua: z si voluerit hō dimittat ipm in pāno: deinde excutiat ipm in vase z excipiat qd excus suz ē z vtat eo cū aq gūme z erit bonū sue itēdi. Ele. Qd ex eo calcinatu est fort⁹ z subtili⁹. Nā. Frigidū est in p⁹ sicū in scō. Opa. z p. Stipticaz est z reti nēs sanguinē: z admistrat in philtro sicut existimavit Paulus z alij: vt sit eius desiccatio maior. Ipū enim nō adurit ignis nisi cum arte. Apo. z bo. Prohibet apata mamillaz z testiculozū z q post aures sūt z reli quaz carniū laxaz in pncipio. Mē. abe. z pe. Reti net spūti sanguis cū aqua plātaginis. Mē. ex. Re tinet sanguinem matricis z ani bibitum: z qd ex eo ab

lutum est z linitum confert dissinterie.

Talk ara. est stella terre: z dicit arabi. stella semus: sed grec⁹ sa mia: vt apud Dias. z vocatur grece gilasteros. i. terra altrea: z est vna ex speciebus luti: z est similis gipso. nisi q: est vltune diapha neitatis z separatiōis in laminas pertenuēs: si cōburat pdit dia phaneitates: z vertitur in colorem argenti. Sim.

C De talisafar.

Cap. 696^m.

Talisafar qd ē. Est cortices idi i qb⁹ ē stipti citas z acuitas z odoris boni paz: z i ipsiō est suba terrea plurima z subtilitas pauca. Nā. Apō. Sal. nō ē ostēsiuz ipsoz hic cali ditatē neqz friditatē dē q sit curādū. Quidā aut dixe rūt q sūt cali z sicci in scō. Opera. z p. In ipsiō se stipticitas z exiccatio fortes z resolo: z sūt cōpositi ex substātijz pl³ b⁹: z terreitas i eis ē plus. Mem. ex. Cō ferūt dissinterie z vlcerib⁹ intestinozū z fluxui sangui nis matricis z ani: z conferunt demoroidibus.

Talisafar vel talisfar: s3 in ara. ē talisfar ē cortex filis macis ma ioris qritas z durioris sbe z minoris odoris. Serapio dī ipso loqē in cap. de mace. Jo. sera. in. 7. cap. 20. de electuarijs facit electua riū de talisfar: z statim ponit aliud cap. de mace eiusdem virtutis: vnde v3 q fin ipsum q sit idē cū mace: vel ei proximū. Sim.

C De tariflon.

Cap. 697^m.

Tariflon qd ē. Plāta nascēs i vere z flos ei⁹ est filis croco hortulano. Uene. Decoctio eius cū effundit sup moru suz vipe sedat dolorē eius. Et si effundit sup mēbzū sanū fac i ipso ptingere sile il li qd contingit ex moru vipere de dolore.

Tariflon sed in Arabi. est triflon vt gre. dicit de trifolio z ē an dachocha. Sim.

C De tuberibus.

Cap. 698^m.

Tubera qd sūt. Sūt ex suba terrea pluz aqua min⁹. Et i ipsiō ē arcitas z subtilitas pauca: z se priuata sapore. Elec. Meliora eoz arciosa alba i qb⁹ nō ē odor malus: z q ex eis sūt sicca deterio ra sūt bñdis: z illa qd ē q elixant post exconationem z scissionē cū cultello cū aq z sale: deide coquant cū olō z almuri z spēs⁹ pdiētib⁹: aut altit se meliora. Et ste riora eoz gñā sūt fungi z ppe cū nascunt sub arborib⁹ z i terra mala. Opa. z p. Sūt grossa valde z p bēt nutrimentū grossum melicū z nō appropinquat eis i hoc aliqd. Et eoz qd ē tyriaca sūt vinū purz z pdiētes spēs. Et si elixent deide coquant cū eis gñā nutrime tū grossuz nō malū: verūm saporē nō hñt. Instra iū. Timetur ex eis paralytis. Mē. ca. Timef ex eis apo plexia. Mē. ocu. Eoz aq sic ē abstergit oculū: z b quidā laudauerūt z pcessit illō Musala medic⁹ z alij. Mē. nu. Sunt tarde digestionis impediētia granā tia stomachum grossi chimi. Sal. vō in quodam loco ait non sunt mali chimi. Mem. expul. Faciūt incur rere colicam z difficultatem vrine.

Tubera. hic loquitur de fungis: z ppe de taritufalis: vulg⁹ arguit tubera eē re calidissima ex duob⁹. p⁹mo q: sup loca in qb⁹ sunt nō colligit nix. Scō q: excitat ad coitū vt dicit. Ad pñū dōm q calor in viscib⁹ terre excitat vapozē p steriles ptes aqueas tuberis que ē de se hñt aliquē calozē: signū q abstergūt ille vapozes est q dissoluant nixē. Ad scōm dōm q non oīno vey est qd vulgus affirmat. Et si est: est ppter ventositatē quā faciunt.

C De tinctura.

Cap. 699^m.

Tinctura qd ē. Elec. Melior ē illa q ē leuior ris pōderis z magis itēse nigredis. Nā. Dis ē calā exiccatiua nisi idā: qñ idi z Paulus nu

Gentilis

merat ea iter ifridatiua. Opa. 7 p. Dis e ericcatina. Apo. 7 bo. Estimauit qda q ida ponit sup aposte mata calida 7 confert eis. Vul. 7 vlc. Illa que assu mitur ex fumo ligni pini cum gumma 7 bdello ponit super adustionem ignis donec cadat.

C De testudine.

Cap. 700^m.

Testudo. Mē. ca. Sanguis ei⁹ q syluestris est ia dcm ē q⁹ pferit epilie adberēs. Et fel testudis valz ad cola 7 distillat i nares epi lepticoz. Mē. abc. 7 pe. Oua eius valet ad tussim infantium: 7 fel ipsius illinitum ad serophu las. Vene. Illa que est marina cū coagulo ē bona morsui vermiū venenosoz 7 ei q bibit lacticinium.

C De tamarindis.

Cap. 701^m.

Amarindi. Elec. Meliores sūt teneri recens tes q nōdū senescūt 7 nō ericant 7 quoz ace tofitas ē vera. Flā. Fridi sūt 7 sicci i secūdo.

Opa. 7 p. Sūt solutiuū 7 sūt meliores pūnis 7 mīozis būditas. Mē. nu. Cōfert multitudini vomit⁹ 7 siti in febrib⁹: 7 strigūt stōchū mollificatū ex multitudine vomit⁹. Mē. ex. Solone educūt cholam. Et potio ex decoctione eorum sit propinqua medic libze. Feb. Conferunt febribus habentium syncopim 7 conturba tionē 7 pprie cum necesse est naturam linire.

Tamarindi. Tamar ara. dactylus: inde tamarindi. l. dactyli in di: grecus vō orpēchia 7 est dictu acetosi dactyli. Sim.

C De tuder.

Cap. 702^m.

Tuder qd ē. Ingt Dia. Est herba hīs folia si milia folijs prallij 7 radice qdratā: 7 eius radix mēsurā bz medij cubiti 7 bz capita i qb⁹ sūt se mina lōga nigra: 7 ē bec vītata tuder. Syluestris vō semē est rotūdū. Flā. Calla ē i scdo: būda i p. Opa. 7 p. Inest ei acredo nasturtij. Et i ipsa est vlcera tio. Apo. 7 bo. Cōfert cācris q nō sūt vlcera ti limita cum aq mellis. Et pferit oib⁹ apatib⁹ duris: 7 sit ex ea ēplm sup tumorē. Instrā iū. Sit ex ea ēplz sup duritiē po dagre. Mē. ca. Cōfert apatib⁹ radicū auriū. Mē. ocu. Lū ex ea fit collyriū cū melle mundificat vlcera oculi. Mē. anbe. 7 pe. Adiuuat qñ ponit in electua rijs in expuēdo humores postq infundit 7 bulliit in aqua: deinde ponitur in vase 7 assatur. Mē. ex. Ad iuuat in coitu 7 pprie in decocto quod est ex vino.

C De tenub.

Cap. 703^m.

Tenub qd ē. Arbor nota 7 causi ē spēs ei⁹ 7 cal mecoras ē semen arboris ei⁹: 7 piz syluestris ex ea assumit. Opa. 7 p. Semē at ei⁹ calineco ras: 7 virt⁹ ipsius est stiptica: 7 ē subtilis calefactionis. Apo. 7 bo. Ex folijs hui⁹ arboris fit ēplz apatib⁹ ca lidis. Vul. 7 vl. Folia 7 semē ei⁹ qñ miscēt cū adi pe anseris 7 merdasengi: 7 cū farina thuris cōferūt vl cerib⁹ manifestis: 7 cū pūmīscēt cū cera 7 olo myrtino pferit vlcereb⁹ teneroz corpoz 7 oib⁹ vlcereb⁹ recētib⁹ callis: 7 cortex ei⁹ ē pueniens vlcereb⁹ puluerizat⁹: 7 qñ admistrant folia ei⁹ sup vlcera recētia pphibēt corrup tionē eoz. Mem. ca. Colluit os ex ea 7 decoctione ei⁹ 7 ppe cū aceto ad dolorē dētiū: 7 qñq fundit li gnū ei⁹ 7 coq i aceto ad illd. Mē. ocu. Sum⁹ ei⁹ in alcolol pferit oculo. Mē. abc. 7 pec. Semē ei⁹ qd est

Super

calmeccoras adiuuat ad spuēdū ex pectore: 7 gūma q⁹ dē tenub maximi ē iunamēti ad tussim antiqūa valde: 7 est spēs picis. Mē. nu. Confert ad ea pōdus auri cum aqua mellis ad epar lesuz. Mem. expul. Si bi batur stringit 7 retinet ventrem.

Tenub ara. est species arboris pini sicut habetur hoc loco per Aui. nam dicit q ex ea fit piz syluestris. Sim.

C De terebinabin.

Cap. 704^m.

Terebinabin qd ē. Hic ē ros q plm cadit in corasceni 7 i locis q sūt vltra flumū 7 plz ca sus ei⁹ reg: dē nostra ē sup lapides. Elec. Melior ē recēs albū. Flā. Est egle ad ca lictatē pueniēs. Opa. 7 p. Est lenitiū pueniēs ad abstergēdū. Mē. abc. 7 pe. Cōfert tussī 7 lenit pect⁹. Mē. nu. Sedat sitiz. Mē. ex. Solone educit cho lerā facile: 7 ei⁹ solo est cuz pprietate que est in ipso: et eius quidem potio est a. x. auri. vsq ad. xx. auri.

Terebinabin ara. ē spēs māne fm q apparēt hoc loco per Aui. 7 in libro de doctrina arabica scribit terebinabin est māna. Sim.

C De thutia.

Cap. 705^m.

Thutia qd ē. Origo thutie ē sum⁹ q eleuat vbi purificat es a lapidib⁹ q ei admiscēt 7 a stāno qd ei admiscēt: 7 qñq sublimat climia 7 illd qd sublimat ē thutia bona: 7 qd residet iseri⁹ ē climia que noīat succudus. Thutia vō alia ē alba 7 alia ē citria: 7 alia ad rubedine dclinas: 7 ida qd ē illd qd i ablu tiōe thutie aggregat sic fer sub aq qua ipsa abluir: 7 il lud ē succudus. Dūa vō inter succudū 7 thutiā ē q thu tia sublimat 7 illd nō sublimat: s remanet iseri⁹ cāna lib⁹ qd currit es: 7 b ē sic climia eris: 7 qñ b sublimat sublimat ex eo thutia. Elec. Melior ē alba volatilis: deide citrina: deide q bz colorēz silticoz alcarmeni: 7 illa q ē min⁹ vetusta oib⁹ ē melior. Flā. Frida ē i p: sicca i scdo. Opa. 7 p. Est vlcicatina sine mor dica tiōe: 7 illa q ē abluta ē melior vlcicatū. Deco. Con fert lēdib⁹. Vul. 7 vlc. Illa q ē abluta pferit vlceri bus cācerosis. Mē. oc. Cōfert dolori oculi 7 pphibz supfluitates fraudulentas coarctatas i venis oculi pe netrare i tunicas ppe illa q ē abluta. Mē. ex. Cōfert vlcerebus ani 7 testiculoz 7 apostemantibus eorum.

Thutie nomē cadit sup tres res: p sup id de quo Aui. b capz fa cit 7 dia. sub hoc noīe ponitur: cui sunt due spēs: vna quaz dicit ponitur a dia. alia spodiū q ab Aui. dī succudus: 7 ambe sūt fu ligo ex fumo eleuato in fornace in qua fit auricatu: 7 leuat ille fu mus a lapide calamari quo es tingit 7 fit auricatu. Sim.

C De tincar.

Cap. 706^m.

Tincar qd ē. Alis ē minérale: 7 alis ē artificia lē: 7 dī capistrū auri. Mem. ca. Confert do lori molaris 7 corrosioni dētiū sua pprietate.

Tincar ara. bozax: qd capistrū auri dī: eo q cū ipō aurifabri au rā auro pfoliāt. Aui. duo capla fac vñū ē istd: alid in q auz adbe ret: cui due sūt spēs: vna artificialis: altera mineralis. Sim.

C De tasmarach.

Cap. 707^m.

Tasmarach. Platura. Calm est 7 siccu. Opa. 7 proprie. Est stipticum fortiter.

C De tinsa.

Cap. 708^m.

Tinsa. Mē. ocu. Stercus eius cōfert albugi ni oculi. Sit emplastrum ex adipe eius sup mor sum ipsius 7 sedatur dolor: eius statim.

Tinsa ara. crocodillus vt in libro de doctrina ara. ē aīal quadru pes ingens simile stinco in nilo flumine degēs in terrā pdat iter dum pecudes

Secundo can.

dum pecudes et vitulos. Aui. de stinco duo facit cap. in vno die q
parit cum tinsa: in alio q parit cum crocodillus. Sim.

C De tembul.

Cap. 709^m.

Embul. Aa. Fridu ei pncipio: sic cu ise
cudo. Opa. r. p. Est stipticu ericcatiuuz.
De. ca. Cofortat carne q est iter detes z
masticat ipz idi ad illd semp. De. nu. Co
fortat stomachu: z pp illud masticant semp indi.

Tebul ara. apd Aui. hoc loco: alicubi tenub: no recte inuenit: et
est folium: sed qd in hoc cap. in textu habet est frigidum: est sal
sus textus: nam in ara. habetur est calidus: sicut est in margie cor
rectum in q pluribus exemplaribus. Sim.

C De testific.

Cap. 710^m.

Estific qd e. Est guma ruthe agrestis z ia dictu
fuit i the. Elec. Aa. pferit nisi q e reces: z cuz
sup ipsa ptrafit anus obilitat. Et no e i ipsa su
nametu pp resoluone bnditatu q sut i ipsa supfluaz.
Aa. Est cala valde adustua forij calcfactiois z eric
catiois. Et i ipsa e bnditas supflua e nea ca cui non
mordicat statiz. Opa. r. p. Est mudificatiua soluti
ua maturatiua disruptiua: z pp bnditate sua supflua
no adurit nisi post boza: z e ex eis q attrahit vebeme
ter z violer ex pfundo corpis: h post spatiu pp bndi
tate sua supflua: z no e ei par in alterado coplonez
ad caliditate. Deco. Facit nasci pillosa z pferit alopi
cie valde: z raro inuenit par ei i illo: z ia dixim admi
stratione ei i caplo iph: z pferit occultatiou sanguis:
h no dimittit sup ipsam pter boza. Et sily pferit velti
gus z pano z albaras. Instra iuc. Inaugun cu co
pressionem sup mollificatione neruoz: z sup podagraz:
z sup iucturas fridas: z clysteriaz cu ea ad arteticaz.
De. abe. z pec. Cofert sputo sanici z difficultati abe
lit: z pferit dolori amboz latex z ppe dolori iporum
antiq limita z vt emplz supposita: z cu ea enando z ad
iuuat ad expuedas supfluitates limita z stilitate rep
ta i ea i admistrado ca i electuarijs. De. ex. In ra
dice ei z corticib iph: z lachryma eius e solo. Feb.
Sumant de corticib ei tres auf: z succis tres anuluz
fat: z de lachryma eius auf. ij. z cu multiplicat ei vltus
nocet. Permu. Loco eius ponunt due tertie pde
ris eius de granato: z tertia eius de euforbio.

C Testific est thapsia.

C De turbith.

Cap. 711^m.

Turbith. Elec. Meli e albi visibilz z corri
tu hns forania q st sic cane subtilis forania: z
planu velociter fragibile e: z no e grossuz: z ipz
corrodit z obilitat: z leue valde z pforatu e obile: sed
ei rectificatio e vt fricez cortex ei cineriti donec re
maneat alb: z ptagat qd o eo ptrit u e cu olo amigda
lino. Opa. r. p. Acgrit vsus ei siccitate z ericcatio
ne i corpe: qm ebit bnditates subtiles: z pp b admi
nistraf cu olo amigdalino. Instra iuc. Cofert egri
tudib neruoz. De. ex. Solone educ flegma plin z
soluit aliqd ex hiozib adustis paruper: z b qsi assumi
tur tritu: decoctu vo e pio. Inquit De laugue: solone
educ hiozes viscosos grossos. Et dixerunt qda: sol
ne educ hioze crudu ex anchis. Et qd veri e: qd so
lutioc educ fla subtile: z si pforat cuz sibilere z eo qd
bz acuitate vltus educ gsum z crudu hioze. Solu vo

Tracta. II.

82

no soluit grossuz nisi inueniat i stochu fixi z in iestinis.
Sitz potio ei vltz ad. 3. ij. z i decoctib vltz ad. iij.

Turbith e tripollon vel tripollon: z apud Serap. taria comon
vel triconion vt tricomori. Dias. nascit i locis maritimis. i. litto
rib iph: folia bz apio sista z grossa z basti lega duob palmis in
capite diuisa: flore di mutare ter in die: na mane colore albus fac
z media die purpureum sero feniceuz: radix est illi alba z odora
ta: virtus est illi calidissima z gustu similis re. Sim.

C De tursie.

Cap. 712^m.

Tarsie quid est. Est amoniacum z iam dictum
est de eo in capitulo alif.

C De tubel.

Cap. 713^m.

Tubel qd e. Forti tubel est tubel ferri: deinde
eris z illud qd cadit ex pculioe sup ea. Et o e
quid e ericcatiuuz: z ia qd de m est de eo.

Tubel ara. squama seu batitura cuiusq metalli: q cadit ab incu
de qsi malleat que grece lapides vocatur: z videtur ynius nature
cumi ere vltion purgat aquam citrinam vt ipsum. Sim.

C De thymio.

Cap. 714^m.

Thymum. Aa. Sem e eius est forij caliditas.
De. exp. Prouocat z extrahit embrione mor
tuu: z solone educit sanguine z humore chole
ricu. Et potio ei sit medietas. 3. z extrahit vermes.

Thymum sic est scriptum in arabico: alij vo thymen: est pla
ta foriter laratiua. Sim.

C De theil.

Cap. 715^m.

Theil qd e. D q e teideken. Aa. Frida est z
sicca i p: z ppe radix ei reces. Opa. r. p. Thir
tus ei e stiptica. Et i ipsa e mordicatio z pbi
bet ei succ attractione materiez ad viscera. Tul. z
vl. Cofert vlcereb recetib qsi ponit sup ea z ppe ra
dix ei: z i ipsa e p solidatio. De. ca. Probibz catar
ros oes. De. ocu. De succo ei z ipsa decocta i vino
z melle i p dore eqliter sumptu ponit i medicamie qd
ad oculu e bonu. Et illi qd e medicamie copo e bee.
Sumit succ z quatu e medietas ei de myrra z tertia
ei d pipe z tertia iph d olibano z pmiscen: z e medi
cane bonu: z opz qd e vt reponat i vase erco. Mem.
nu. Abscidut sem e z radix ei vomitu. Et phibet at
tractione fieri ad stochu: z sem e ei oino e puenies sto
macho. De. ex. Sem e ei d glutini e puocatiuum z
disruptiuum lapidis pp illd qd in ipso e d siccitate aut
amaritudine. Et similz radix ei: z decoctio eius con
fert vlcerebus vesice.

Theil ara. gram: sed grece agrostis. Theilu Stepha. scripsit.

C De thesise.

Cap. 716^m.

Thesise quid est. Jam dictum est in the. Et ita
diximus eam.

C De testiculo vulpis.

Cap. 717^m.

Testiculus vulpis qd e. Est qda bonu dulce.
Aa. Est cals i p: bndus i ipo z i ipo e bndi
tas supflua. Instra iuc. Cofert spalmo z tbtas
q sut i posteriorib z galyfi. De. exp. Fac appetituz
coit z adiuuat ad ipz z ppe cu vino z stat loco stinci.
Testiculus vulpis z testiculus canis sps sunt satyrionis: vnde
Dias. orchi quia cinosozchis dicunt. f. testiculum canie: orchi eniz
grece testiculus est. Sim.

C De testiculo canis.

Cap. 718^m.

Testiculus canis qd e. Est sic testiculus vulpis
z e duaz spetu. Una eaz e mior z e hns molli
ti: z e duoz pariu: quoz vnu par e iferi: z ali d par e

11 z

Bentilis

furfur: et vnu eorum est molle: et alter est plenus: et est spes maior: et in specie maiore est humiditas superflua. Apo. et bo. Resoluit apata flatulencia. Vul. et vl. Modificat vlcerum et phibet formicam dilatari: et apit fistulas et icarnat vlcerum fraudulenta et corrosiua. Mē. ca. Cōfert alcola. Mem. ex. Qñ vir maiorē amborum sumit fit masculus fortior. Et si mulier sumat obiliorē fit magis femina. Et dicitur qd ille qd hūidus facit augmētū in coitu: et sicqz abscedit ipsuz: et vnusqzqz amborum destruit alteri opationē et ita pēni est totū illud in maiore et minore.

De testiculo.

Cap. 719^m.

Testiculus qd est. Est digne carnis mollis. Elec. Melior testiculus est illi cui boni est testiculus: et qd est adolescentis. Et testiculus qd est maguorum hircorum et qd eis silant d'arictibus et tauris nō digerit: et nō est sic testiculus galloz p'cipue ipiguator: nā ipse est boni valde. Opa. et pprie. Nō h'z bonitatem nutrimenti mamillarum nisi testiculus galloz ipiguator. Ipse nāqz est boni nutrimenti plz: et oēs spēs testiculi qñ digerunt pprie qd sunt difficilis digestionis plurimū nutrimenti et pprie qui sunt de animalibus magnis grosse carnis.

De testa.

Cap. 720^m.

Testa. Opa. et p. Est exiccata absteriua et ppe testa olibani: et subtilior qdē testa est testa cācri marini: et tegula qdē est i vntute folij. Deco. Testa cācri marini est exiccata et abstergit pānū et lentiginem. Apo. et bo. Fit ex testa ceratū sup scrophulas. Vul. et vl. Emplz factū ex testa est foris solidatiōis et pferit vlceribz: et i ipsa abstergit scabiē et ppe testa cācri marini. Instr. lū. Testa olibani inungit sup podagrā. Mē. ocu. Cōfert cū sale metallino yngule.

De thalio.

Cap. 721^m.

Thalium quid est. Dictum est de eo in capitulo de strutione.

Thalium grece est ramus arboris. Sim.

De littera.

De vñee.

Cap. 722^m.

Vñee qd est. Cortices tennes subtilis circūuoluti sup arborē ferētē glādes spinū et nucē: et h'z odorē bonum. Elec. Que ex ea bona ē: ē alba: nigra mala ē. Nā. In ipsa est friditas pauca et ad obilitatē declinās et stipticitas eglis: et existimauerūt qdā qd ē cala i p: et sicca in scōbo. Ingt Alcāzi. Est frida vebemēs siccitas. Opa. et p. Ingt ei vñ stiptica et resolo sil' et lenificatio: et p'cipue qd ē d' pino et ei stipticitas ē eglis: et aromaticū ei apit oppilones et stringit carnes mollificatas. Apo. et bo. Linif sup apata cala et sedat ea et resoluit durities et sedat apata carnosa fluxa. Instr. lū. Cadit i vinctio nūb' latitudinis et resoluit duritiē iscturaz et sil' ei d'coctio. Mē. ca. Cū ifundit i vno facit dormire potantēz ipz. Mē. oc. Abstergit visuz. Mem. abe. et pe. Cōfert tremori cordis. Mē. nu. Retinet vomitū et cōfortat stōchū et remouet inflationē eius precipue ei ifusio in vino stiptico: et cōfert dolori epag debilis. Mē.

Super

expul. Aperit oppilationēz matricis. Et quādo sedet in aqua eius cōfert dolori matricis et prouocat mēstrua. Permu. Pondus ipsius de cordumeni.

Vñee arabice ab Zuicē. describit qd fit. Alhau in libro expositionū vñee inquit: est res collecta super arbores glandiū vel nucis vel pini vel oliue et super alias diuersas arbores: et dicitur autem vetule: est albi coloris et boni odoris et arabice scribitur vñee. nam in littera alif scribitur. Sim.

De vebuen.

Cap. 723^m.

Vebuen qd est. Ex ea alia est alba et alia est citrina: h'z alba est fortior. Et ē virge minute sup qz sit flores minuti alba hnt folia silēs floribz maro: acuti odoris et saporis. Nā.

Calā est in tertio: et sicca in scōbo. Opa. et pp. Est d' gestiuā et apitina oppilationū: et in ea que est rubea est stipticitas et phibitio spērū solonis cū eo qd in ipsa est de resolutione: sed ei stipticitas est pp ipsi exicationē et est puocatiua sudoris: et sil' ei oleū infictū et aperit orificia venaz resolutionū subtiliatū. Elec. Recēs viridis. Aps. et bo. Resoluit apata cala in stōcho et sanguinē pgelatū in ipso et pferat apatibz fridid. Vul. et vl. Cōfert fistulis et excoziat cortices vlcerā: et cōfert vulneribz neruoz. Instr. lū. Cōfert torsioni neruoz cū in decoctiōe ipsi ifundit spōgla et ponit super eos. Mē. ca. Facit subeth et qñ odorat humidū ei facit dormire: et ei oleū pferit doloribus auris. Mē. anhe. et pec. Cōfert asinātū cū bibib sicca sicut bibitur epithimū. Mē. nūf. Mala ē ori stōchi versūtū resoluīt et exicat qd ad ipz attrahit et resoluīt sanguinē cōgelatū i eo. Mē. exp. Prouocat fortit et resoluīt sanguinē pgelatū in vesica cū aq mellis et fragit lapidē: et qñ bibib cū flore suo et cū eo qd est sup ipm: imo puocat mēstrua: et sil' suppositoriū olei eius: ipm enī fortiter puocat: et suppositoriū olei eius et resoluīt duritiē matricis et aperit oppilationē mēficus: et ipsa qdē bibib sicca in opymelle sicut epithimū et soluit melacholiam et flegma et pferat apatibz ani calidiaz et aperit hemoroidas ipsa: et ei oleū et pferit ramici ex aq post qz scindit: et pferit colice et dolori vesice et duritiē splenis.

Vebuen apud Zuicē. est achauen: sic melius proferit: nā ipz in littera alif scribit. Stephanus acuanū scripsit in ach. Sim.

De vñee.

Cap. 724^m.

Vñee qd est. Est pluriū spērū: subtilior eaz ē alba et noiaf sterc' passerū: et calidior eaz ē viridis. Opa. et pp. Est absteriua mūdificatiua apitina. Mē. exp. Pōdus. 3. 5. ipz resoluit difficultatē vñee. Et pondus. 3. 5. deqz cit pti vñū et mortuū: et 3. 5. pñce vsqz ad 3. i. puocat mēstrua: et pond. 3. iij. soluēdo educat aqñitatē hydropisis. Vñee. Pōdus. 3. i. ei est venenū pñitiosuz: et ex suffu migatōe ei qd ex ipsa ē viridis effugit venenosa pua. Vñee. i. salaria vñ fit sal alkali: et h'z folia hē vñicularis: orit iux mare: et est hñs multas spēs fm Sera. in cuius alkali est vna spēs: alia est puluis qdā cū quo saraceni lauat pānos suos et manus.

De vrtica.

Cap. 725^m.

Vrtica qd est. Coloz semis ei est silis coloris porri: h'z est min' et subtili' et nō ē in ei lōgitudie et mordicat qd ei obuiat: ita qd ē i testina. Nā. Vrtica et semē ei sit cala in pncipio tertij: et sicca in scōbo: h'z semē ē minoris siccitaz qz ipsa

q̄ ipsa. Opa. 7 pp. Est attractiua vlcera tina resolu-
tina 7 in virtute adustina: 7 sunt qdā q̄ dicūt calefa-
ctionē ei⁹ nō cō forte: s; in ipsa qdē ē virt⁹ apitiua: 7 in
ipsa est absterfio foris: 7 in ipsa nō est mordicatio vlce-
rū: 7 qñ cū carne coq̄ caro soluit iter vrticā 7 opōnez
ei⁹. Apsa. 7 bo. Emplm ei⁹ cū raffano distrūpit dubel-
let 7 p̄fert eis: 7 p̄fert duritie: 7 p̄fert semē ei⁹ cācro i
ēplō: 7 silt ei⁹ cinis. Vul. 7 vl. Ei⁹ cinis cū sale p̄fert
vlcērib⁹ q̄ accidit a morfura canū 7 vlcērib⁹ malignis
7 cācro. Instr. is. Emplm ex ea cū sale p̄fert torfidi
neruoz. Mē. cap. Ei⁹ folia p̄rita absindunt fluxū
lāguis ex narib⁹: 7 semē ei⁹ p̄fert stricture nariū 7 apit
oppilones colatorij foris: 7 ex semie ei⁹ sc̄m ēplm faē
eradicationē dētū facili: 7 ēplm ex ea p̄fert apatib⁹ q̄
sūt post aurē 7 ē absterfius. Mē. anbe. 7 pec. Qñ bi-
bis cū aq̄ ordei mūdificat pecc⁹: 7 cū decoquunt folia
ei⁹ i aq̄ ordei educit bñozes grossos q̄ sūt in pectore: s;
ei⁹ semē ē forti⁹: 7 ipm remouet asina: 7 ipaz dilatatio-
nē 7 fridā pleuresis. Mē. exp. Excitat coitū p̄pe se-
mē ei⁹ cū vino 7 apit oīficiū mīficiū q̄re matris recipit
spma. Et silt si comedat cū cepis 7 ouis: 7 qñ supponi-
tur cū myrra puocat mēstrua 7 apit mīficiū: 7 silt si bi-
bat ei⁹ decoctio cū myrra: 7 folia ei⁹ recentia reducūt
mīficiū exēte loco ēpli posita: 7 soluēdo educē flegma
7 bñozē crudū sua absterfione nō cū vtute solutiua q̄
sit i ipsa: 7 oleū ei⁹ plus soluit flegma q̄ oleū cartami:
7 decoctio folioz cū astracis lenit vētrē: 7 si vis vt ipsa
facili⁹ soluat accipe medullā semis ei⁹ 7 p̄tere ipaz cū
sauch 7 p̄ice eā i vīo 7 bibe eā: 7 oz vt post ei⁹ hau-
stū bibat aliqd de oleo ro. ne adurat guttur bibet. Et
qñ q̄ sūt ex ipsa collyria cū melle 7 supponit 7 soluit.
Cūrica Dia. acalifer. huc vt aliq̄ gñda: latine dī vrtica: ei⁹ altera
maior q̄ 7 vltima est 7 simplex cū tenui femine ac folijs minutis
asperis: altera agrestis est 7 dēffiorib⁹ folijs atq̄ latiozib⁹ nigroz
bus 7c. p̄li. lib. 21. ca. 15. due ei⁹ dīe: domestica q̄ semia vocat mi-
nor: 7 syluestri que dī eāa acroz caule quoz mordaci similitas
folijs: que ē odorē suūdit herculana vocat: semē oib⁹ copiosus:
7 nigri 7c. Cū apud nos duas dīas: vnā cū folijs latiozib⁹ min⁹
adustina: altera bñozib⁹ 7 acutiorib⁹ quā grecā vocat: ambob⁹
semē i racemis coloris subalbidū ad cineritatē redētis minutū.
Aliā vidi rome folijs ēt minorib⁹ acutissimē vtrē: semē vō i gra-
nulis minorib⁹ cicere armatis spinis patētib⁹: semē vō qd int⁹ ni-
grū 7 durū splēdēs vt p̄siliū putes: nisi q̄ est rotundius 7 grossius 7
nigri⁹ parū in q̄ semie iuenio vtutes laudatas ab auctorib⁹. Dia.
acalifer duo sunt gñā qd mlti vrticā dicūt: agrestis vō aspicioz 7
latiora 7 nigra folia bz: semē vō sile semini lini p̄fert 7 minus. al-
terū vō genus semen minutū bz: 7 nō sic aspera est 7c. Sim.

C De viola.

Cap. 726^m.

Viola qd est. Flota est ei⁹ essentia: 7 opatio
radicis ei⁹ ē vicina opōni ipsi⁹. Flā. Fri-
gida est 7 bñida in p̄: 7 dicūt qdā q̄ est ca-
lida in p̄: s; in friditate folioz ei⁹ nō est du-
bitatio. Opa. 7 p. Dī q̄ ipsa gñat sanguinē equalē.
Apsa. 7 bo. Sedat apata cala more emplī supposita
cū sauch de ordeo: 7 silt ei⁹ folia. Vul. 7 vl. Viola
epithima bona ē scabiei. Mē. cap. Sedat sodā san-
guineā odorata 7 illinita. Mē. ocu. Cōfert obthal-
mie cale. Mē. ābe. 7 pec. Cōfert tussī calē 7 lenit pe-
ctus 7 pprie que ex ea p̄rita est cū zuccharo 7 ipi⁹ sy-
rup⁹ p̄fert pleuresi 7 pulmōni: 7 est melior q̄ iulep in
B caplo. Mē. nuf. Valer islatōi stōchi. Mē. exp.
Syrup⁹ ei⁹ p̄fert dolori renū 7 puocat vrticā. Et que

ex ea sicca est soluēdo educit cholera. Et ipsius ēt sy-
rupus lenit nām cū facilitate 7 p̄fert eminetie ani.

C Viola bz. tres bz spēs: est vna ex bis alba: altera purpurea: ter-
tia aurosa 7c. p̄li. lib. 21. ca. 6. viole plura genera: purpuree lutee
7 albe plantis omnes vt holus fate 7c. Sim.

C De vna.

Cap. 727^m.

Vina qd ē. Flota ē. Ele. Ex vrticis iuuas
tuis magis ē vna camelli arabici q̄ ē ane-
gib: 7 vna hois ē dñbilior vris: tñ ea sūt dñ-
biliores vrie porcoz domesticoz castratoz
7 eis fortiores sūt antiq̄: 7 vna qdē castrati ois gñis ē
dñbilior: 7 ex vris magis absterfina ē vna hois. Flā.
Est cala 7 sicca. Opa. 7 p. Dēs abstergūt: 7 vna q̄
dē hois ponit cū cinere viū sup locū fluxus sanguis et
siltit. Vria vō camelli p̄fert furfurib⁹ ablutōe facta ex
ea: 7 silt vna tauri. Deco. Abstergit morpheā. Vul.
7 vl. Vria asini p̄fert vlcērib⁹ ābulatiuis 7 bñidis et
vria hois ēt pprie antiq̄: 7 p̄fert excoziatiōi 7 puritui
7 albaras: 7 p̄cipue cū nitro 7 aq̄ acetose: 7 sex vrie po-
nit sup herisipilā: 7 p̄fert linita scabiei 7 sabafath 7 vl-
cerib⁹ neruosis 7 vlcērib⁹ pedū q̄ migis 7 dimittit dos
nec sanent. Instr. iun. Cōfert dolorib⁹ neruosis et
p̄cipue vria capraz domesticaz 7 montanaz 7 pprie
spasmo 7 extēsiōi: 7 similt fit caputpurgium 7 extēsiōi.
Mē. cap. In vria tauri cū dissoluit myrra 7 distillat
in aure subtilr sedat dolorē ei⁹. Et silt vria caprazum
sola 7 cū myrra. Et vria hois antiq̄ p̄hibz fluxū putre-
dinis ab aure. Et vria camelli p̄fert fetori nariū 7 apit
oppilones colatorij cū vehementi vtute. Mem. ocu.
Coagulet in vase ereo 7 p̄fert albugini 7 scabiei 7 p̄pe
vria pueroz: 7 silt cocta cū porris. Mem. ābe. 7 pec.
Vria infantū lactētū p̄fert dilatatiōi ābelit⁹. Mē. nu.
Quidā bñ splenetic⁹ somnauit q̄ p̄cipiebat ei in sōno
vt vrticā suā biberet oi die ter 7 sanaret: q̄ expt⁹ ē illō 7
iuenit mirabile. Et vria qdē hois 7 vria camelli cōse-
rūt hydropisī 7 ea linis splen p̄cipue cū lacte camelli: 7
vria capraz valz hyposarache eaz p̄cipue q̄ sūt mōta-
ne: 7 p̄cipue cū spica boni odoris: 7 silt vria antiq̄ por-
coz i hmoī ē bona cū vīo forti. Mē. ex. Vria porci
frāgit lapidē i renib⁹ 7 vesica: 7 puocādo educē ex ani-
bob⁹: 7 vria asini p̄fert dolori renū. Et vria hois deco-
cta cū porris p̄fert dolorib⁹ mīficiū qñ sedēt i ea mulie-
res vnaqua q̄ quique dīez semel. Vene. Vria bo-
minis confert morfui vipere bibita 7 effundit sup euz
7 pprie vipere petrose 7 cū nitro sup morfuz canis ra-
biosi 7 omni morfui 7 p̄cture valz. Et que ex ea anti-
qua est p̄fert venenis omnibus 7 lepori marino.

C Vtra vine pueroz sint fortiores. Q. nō q̄ vine ex aialib⁹ cali-
diorib⁹ sunt fortiores: vt Bal. 10. de simp. medi. ca. s. s. iuuenes sūt
calidiores saltz in acuitate: necesse ē 7c. In dñū halya. 7 p̄a-
ctice cap. de vna. vbi dicit. pueroz āt vine q̄ nō nouerūt coituz
fortiter opant. Itē in passionib⁹ oculoz in qb⁹ q̄rim⁹ absterfioz
sumim⁹ vna pueroz 7 auctores cōter illis vtunt. vñ An. pprie
vine pueroz. 7 Seruitor docet eas colligere a pueris. Dñm q̄
vna iuuenū in se est fortior 7 acutior q̄ pueroz nō coētū. R. o.
q̄ bz plus de cholā secū mirta. Signū ticture s; per accis sūt for-
tiores. Hoc dī vt saluē halyab. possēt ēt dīci q̄ eligunt plus: q̄
cū caliditate hñt humiditatē: vñ nō sic mordicant oculos.

C De visco.

Cap. 728^m.

Viscus qd ē. Est not⁹: 7 ei⁹ qdē fruct⁹ ē siltis ci-
ceri nigro nō sincere rotunditas virgular⁹ fran-

Dubium

Bentilis

gibilis ex quo man⁹ iuiscant: ei⁹ aut⁹ minera ē arbor se
rēs glādes 7 malus 7 purus i q⁹ sūt virt⁹ aerea 7 aquea
multiplicate valde. Elec. Qui ex eo bon⁹ ē: ē recēs
plan⁹ coloris puri iteri⁹ viridis exteri⁹ teris⁹ 7 lauaf de
inde coquit. Flā. Flō calefac⁹ nisi post morā lōgā sic
gūma ruthe agrestis: 7 ē obilior ea i b: 7 i ipso qdē est
būiditas supflūes nō digesta 7 ē calz 7 sicc⁹ in tertio.
Opa. 7 p. Est resolutiu⁹: resoluit cni būiditates gūlas
ex pfundo pter fortitudinē vtu⁹ attractiue 7 lenit. Et
dixerūt qdā: nō uest ei opatio in būiditatib⁹ tenuibus.
Deco. Eradicat vngues malos cū sup eos ponit cū
arfenico. Apo. 7 bo. Resoluit apata frida 7 ppe cō
fortat⁹ cū calce: 7 pferit syrie 7 filiab⁹ nocis. Tul. 7 vl.
Lenit vlcera ātiq⁹ 7 vlcera mala. Instra iū. Lenit iū
cturas cū tāta cera q⁹ ipse ē 7 suo eqli pōdē d resina
pini. Mem. cap. Confortat apostematib⁹ frigidis post
aures mixtus cum gūma pini 7 cera. Mem. nuc. Ex
tenuat splenem cum ponitur super ipsum cum aliquā
tis rebus ipsuz pfortatibus sicut est calx.

Uiscus Dia. lachrymū est arboris levis 7 viridis coloris: deint⁹
obussus: 7 nihil asperum hās: colligit 7 de semine oborūdo: qd
in arboze orio nascitur: folia habet similia buxo: hoc semen pmo
tunditur 7 lauatur: postea coquitur. Sim.

De verme.

Cap. 729^m.

Vermis qd ē. Est vms grane 7 ē vms tñ
cto: cui⁹ virt⁹ ē sic virt⁹ ceruse: verūti est
subtilior 7 magis vadēs i pfundū. Quidaz
aut dixerūt q colligit hic vmiculus ex res
bus plurib⁹: ita q colligit ex arborib⁹ glādes ferētib⁹.
Flā. Vermiculus grane recēs ifridatiūis ē: 7 i ipso ē
siccitas q⁹ itatē hās. Opa. 7 p. Vermiculus grane
q ē vms tictoz ē purpure⁹ 7 ericcat sine mordicardōe.
Et Sal. qdē dicit q i ipso ē stipticitas tēperata. Tul.
7 vl. Vermiculus grane pferit vulnerib⁹ neruoz trit⁹
cū vīo aut aceto cū melle: dī aut q vms pluriū pedū
q moraf sub lagenis f3 q dī cū bibif ex eo aut. remo
uet spasmū 7 alcuzez nocētes. Mē. ca. Vermis plu
riū pedū q ē sub ampboris cū teris cū coctice granati 7
cū olō ro. 7 distillat i aurē sedat dolorē. Mē. anbe. 7 pec.
Vermis rube⁹ q ē sub vzeis aq q bz pedes plū
mos 7 cū tāgīf rotūdat q⁹ cū eo tāgīf palatū cū melle
valz pfocatiōib⁹: 7 silt cū comedif pferit asinati 7 dila
tatiōi ābelit⁹ fm q dī. Mē. nuc. Predict⁹ hās plēs
pedes pferit icteritū bibitus cūz vīno. Mē. ex. Ver
mis pluriū pedū q ē sub cisternis 7 vzeis bibit⁹ cū vī
no ē bonus difficultati vrie. Vene. Vermis oleoz
priet⁹ linif sup pūcturā vermisū venenosoz 7 pferit ei.

Vermis dicitur q est quedā plāta que nascit in būgūdia: de q
fit color pānozum: que vocatur grana. Sim.

De vzfur.

Cap. 730^m.

Vzfur qd ē. Dixerūt qdā q ei⁹ virt⁹ ē virt⁹ ceru
le: 7 dixerūt alij virt⁹ ei⁹ ē vt⁹ alcedenegi. Flā.
Veti⁹ ē vt sit calidū 7 siccū 7 vt quasi sint ambo in si
ne scōi: qd aut dī pter b est dem p ignozātiā. Opa. 7
p. Apud quosdā eius stipticitas est fortior q⁹ ipsius
acuitas: 7 apō alios ei⁹ acuitas est fortior stipticitate
ipsi⁹. Tul. 7 vl. Cōsolidat vulnera 7 generat carnes
in vlcerib⁹ 7 phibet adustionē ignis 7 ostracositatem.

Super

Mē. cap. Prohibet corrosionem dentium.
Uzfur seu vzfur siue vzfur quodcumq⁹ dicas corruptus est: nā
ara. zengifur dicitur 7 est zunabium. Sim.

De vitro.

Cap. 731^m.

Vitru qd ē. Vitru iter lapides ē sic stult⁹ i
ter boies: vclinat. n. ad oēs ticturā 7 tingit
ea 7 frāgīf 7 abscidif cū eo. Flā. Calz ē i
p: siccū i sebo. Deco. Abstergit dentes 7
facit oziri pilos q⁹ cū olō sambacino inūgīf. Opa. 7
p. In ipso ē stipticitas 7 subtilitas. Mē. ca. Mun
dat fursures quādo cū eo fit ablutio 7 abstergit dētes.
Mē. ocu. Abstergit oculū 7 vlet ei⁹ albuginē 7 adu
stā ē forti⁹. Mē. ex. Qd ex eo tritū est 7 adustū con
fert valde lapidi vesice 7 renū cū bibitur cū vīno.

De vna passa.

Cap. 732^m.

Vna passa dicitur in capitulo de vna.

De ventre.

Cap. 733^m.

VEnter. Opa. 7 ppe. Parui ē nutrimenti mali
chimi: 7 silt qd silt ei ex vscerib⁹: q⁹uls ei⁹ bō
na fiat digō: verūti pluriū ē nutrimenti q⁹ plmo. vētres
āt auū q⁹ digerunt st melioris nutrimenti 7 plimi: 7 pēi
pue galliaz 7 afex. Mē. nu. Est tarde digōnis.

De vite.

Cap. 734^m.

Vitis qd ē. Ingt Dia. vitis syluestris 7 mōtana
bz ramos lōgos siles illis qd fac⁹ vif: 7 cap. so
lla sit sic folia vne lupine domestice: s⁹ st latiora 7 flos
ei⁹ pilosus ē: 7 fruct⁹ ei⁹ ē sic vna q fit rube⁹ apō matu
rationē: 7 granū ei⁹ ē rotūdiū: 7 comedunt folia ei⁹ sta
tiz cū nascunt. Opa. 7 pp. Linis ramoz ei⁹ ponit in
medicis canterizātib⁹: 7 oleū vif ē sic oleū rof. verūti
nō ē i eo illi⁹ sōtilitas: 7 oleū qdē musti ē sedatiū 7 ca
lesactiū: 7 flos syluestris ē vchemēt stipticitas. Dec.
Lachryma ei⁹ valz sup verrucas formicales: 7 vif q
dē syluestris abstergit pānū 7 lētigies: s⁹ domestica est
ōbilis: 7 lachryma syluestris forsan eradicat pilos cūz
olō 7 ppe q assūmit ex ramis ei⁹ recētib⁹ cū istāmaf et
oleū ei⁹ ē forti⁹ oib⁹ oleis. Tul. 7 vl. Lachryma vif
est bona scabiei 7 ipetigini: 7 fruct⁹ vif syluestris pbi
bet apari vulnera. Instra iūc. Linis vinacie ei⁹ qd
remanet cū aceto pferit toz: sōi neruoz: 7 cinis ramoz
ei⁹ cū olō ponit sup pūctiōne lacertoz 7 mollificatōez
iscturaz 7 q⁹qz bibif cinis ei⁹ pp casuz: 7 oleū musti ē
bonuz dolorib⁹ lacertoz 7 neruoz 7 laxitudini. Mē.
ca. Folia ei⁹ ponunt i emplō ad lodā calām: 7 radix
vif nigre 7 albe syluestris ē ex sūma mediciaz abster
gētū sordes auris: 7 ex medicis pferētib⁹ surditati: 7
cozter ei⁹ q syluestris ē cū melle sanat gingiua sangui
neā. Mē. oc. Folia vif cū sauch ordeī more emplī
supposita oculo phibēt flux⁹ ad ipz. Mē. anbe. 7 pec.
Succ⁹ folioz domestice pferit spūto sanguis: 7 silt fru
ctus syluestris bibit⁹. Mē. nu. Emplz facti ex solijs
7 filis ei⁹ cū sauch ordeī valz sup apata stōchi 7 infla
tiōez ei⁹: 7 succ⁹ folioz ei⁹ pferit dolori stōchi ex calita
te: 7 q⁹ bibif radix eius cū aq syluestris aut vīno pferit
hydropisi 7 solone eduē aquā: 7 fruct⁹ vif syluestris ē
bon⁹ stōcho 7 nausee 7 pūrbationi 7 acetositati cibi.
Mē. ex. Succ⁹ folioz ei⁹ ē pueniēs dissinterie 7 dolo
ri ani ex calitate: 7 ei⁹ lachryma que est sic gūma bibif
cum vīno

cū vino ⁊ frāgit lapidē: ⁊ cinis ei⁹ qđ remanet post ex-
pressionē cū acetō ponit sup bemozoidas ⁊ mora: ⁊
fruct⁹ ei⁹ bonus est ano: puocat enī ⁊ strigit. *Uene.*
Cinis eius qđ remanet est tyriaca moruū vipere.

Vitis est alba ⁊ nigra: alba que grece ampelos leubi dī: ipsa est
brionia: vt apud kiranidā. *Pl. lib. 23. cap. 1.* Vitis alba quam greci
ampelo leucen vocāt alij ophio staphilō alij melothron alij ptilo
trō alij archezostin alij cedrostin alij madon appellāt. *Uit nigra.*
Pl. sup: ascripto loco est ⁊ nigra: quā qđā ppe dūenā vocāt: alij
ebreniā: alij ginecanē: aut apromā sūt: m poti pterēs colore hui⁹
colore nigrū esse dixim⁹ ⁊ asparago simile: in frutetis ⁊ aridine:
tis maxime nascit⁹: radix foris nigra: intus bureo colore. Diocles
psulit veris asparagi in cibo hāc vine cide lieniq; minuēdo zc.
Cap. 735^m.

Volubilis. *Ala.* Est eq̄lis ad calitatē quan-
dā declinās ⁊ siccitatē plurimā ⁊ est lenifica-
tina ⁊ apud Alcāsi ē frida. *Opa. ⁊ pp.* Est
resolutiua apitiua: ⁊ nota q̄ noīat cinis pau-
perū pstat ex terreatate pstrictiua ⁊ aqueitate lenitiua
⁊ acredine ignea: h̄ ericatio destruit aqueitatē ei⁹ in
ipsa est mundificatio. *Deco.* Lac volubilis magne
abradit pilos ⁊ iterficit pediculos. *Aul. ⁊ vl.* Folia
suis pauperū recētia pueniētia sūt vlcerib⁹ magnis ⁊
psolidāt ea decocta in vino ⁊ ex eis emplm factū sup-
positū adustionis ignis ⁊ pprie cū cerato ⁊ ad h̄ nō ē ei
par. *Mē. cap.* Distillat succ⁹ ei⁹ in aurē dolorosam
cū cotto ppe cū oleo ro. ⁊ ppe qñ ē apha calz ⁊ pferit so-
da antiq; ⁊ succ⁹ ei⁹ pferit maei attracte ad aures si est
antiq; ⁊ vlceribus antiq; in ea. *Mē. ābe. ⁊ pec.* Est
bona pectori ⁊ pulmōni ⁊ mūdicat asina. *Mē. nuf.*
Aperit oppilones epatis ⁊ folia ei⁹ cū acetō sunt bo-
na spleni. *Mē. expul.* Alq̄ eius soluēdo educit chole-
ram adustaz ⁊ qñ nō decoquis est fortior: ⁊ est quedā
spēs volubilis mala solutione educens sanguinē.

Volubilis multas h̄ spēs: fm q̄ hoc nomē multis plantis attri-
buit⁹: nā large sumptū pro omni plāta que circūvoluit cuiusq; ar-
bori dici pōt: vt ē de hedera: ara. dicunt lebleb. *Sim.*

Cap. 736^m.

Virga pastoris. *Cap. 736^m.*
Irga pastoris qđ est. Est albatbat ⁊ ē ma-
sculus ⁊ scmia: h̄ masculus ē fortior. *Opa.*
⁊ pp. In ipsa est stipticitas: h̄ ps aqua in
ipsa est plurima ⁊ pp multitudinē repulsio-
nis mārū effusarū existimāt qđ est ericcatina: ⁊ silt p-
bibet fluxū. *Apha. ⁊ bo.* Fit ex ea emplm flegmoni ⁊
berispile ⁊ fornice ⁊ est valde pferēs apatib⁹ vlcera-
tis. *Aul. ⁊ vl.* Cōsolidat vulnera recētia. *Mē. cap.*
Succus ei⁹ interficit vermes auris ⁊ ericcat vulnera
eius. *Mē. anbe. ⁊ pec.* Aqua ei⁹ pferit sputo sangui-
nis. *Mē. nuf.* Fit ex ea emplastrū ad inflammationē
stomachi infrigidati. *Mē. expul.* Prohibet fluxum
sanguis ex matrice ⁊ sanat vlcera intestinoz. Et Dia.
quidem existimauit qđ ipsa puocat vzinam ⁊ sanat il-
lum qui retinet eam ⁊ non potest mingere.

Virga pastoris poligonia grece sanguinaria cozigola centino-
dia geniculata pserpinata polycarpus idē vt supra in poligonia.
Stephanus polygonos virga pastoris.

Cap. 737^m.

Vua. *Ala.* Elec. Alba landabilior est qđ nigra
cū equant in reliquis pprietatib⁹ spissitudi-
nis ⁊ subtilitatis ⁊ dulcedinis ⁊ reliquoz: ⁊
dimissa post collectionēz duob⁹ dieb⁹ aut

trib⁹ melior est collecta in eadez hora. *Ala.* Cortex
vue frigidus est ⁊ sicc⁹. *Opa. ⁊ ppe.* Collecta in ea-
dem hora est inflatiua ⁊ suspensa donec deumescat:
cortex est boni nutrimenti ⁊ est pfortās corp⁹: ⁊ ei⁹ nu-
trimenti est simile nutrimento ficuū in paucitate mali-
tie ⁊ est plurimi nutrimenti q̄uis sit minus nutrimento
ficuū: ⁊ matura mioris ē nocumēti qđ nō matura: ⁊ qñ
nō digerit vua ei⁹ nutrimenti ē crudū: ⁊ nutrimenti qđ
vua cū sua dispōne plus ē nutrimento succi ei⁹: h̄ succ⁹
ei⁹ ē velocioris penetratiōis ⁊ dscēdiōis: ⁊ vua stipticā
spas qđ resoluat appēso. Acetosa vō si ē ita. *Mē. nuf.*
Vua passa ē amica epati ⁊ stōcho. *Mē. exp.* Vua
⁊ vua passa cū suis interiori⁹ bōc sūt dolorib⁹ intestinoz:
⁊ vua passa pferit renib⁹ vesicē: ⁊ vua qđ ē i eadē hora
collecta mouet vētrez ⁊ inflat: ⁊ ois vua nocet vesicē.

Cap. 738^m.

Vene tinctoz. *Ala.* Sūt calē ⁊ sicce deli-
nātes ad scōz. *Opa. ⁊ pp.* In ipsis ē ab-
sterfio foris. *Mē. cap.* Cōfert eaz masti-
catio dolori dētiū. *Mē. ocu.* Succ⁹ eaz
ē bon⁹ ⁊ acuēdo visus ⁊ abtergēdo qđ est corā pupil-
la de aq ⁊ albugine. *Mē. nuf.* Cōfert icteritie sac-
te ex oppilationibus ⁊ pprie cū aniso ⁊ vino albo.

Uene tinctozum. i. rubea tinctozum.

Cap. 739^m.

Ventres. *Opa. ⁊ ppe.* Vētres autū pluris
sunt nutrimenti ⁊ illi q sūt gallinaz nō digerū-
tur velociter. *Mē. nuf.* Existimauerū qđ
tunica interior vētrū ericcata pferit ori stō-
chi ⁊ dolori ei⁹. *Fili⁹.* Mesanguē: ⁊ ppe vētris galli.

Venter animalis difficilis digestionis ⁊ horridi saporis parit
nutrimenti mali chimi generatiuis: ⁊ simulatur visceribus: pluris
est tamen nutrimenti qđ pulmō: sed ventres autū quando dige-
runtur sunt melioris nutrimenti. *Sim.*

Cap. 740^m.

Vulpes. *Opa. ⁊ pp.* In ipsa est resolo: ⁊
ei⁹ pellis est calidior pellū ⁊ ei⁹ qđ pelle
iuuant hūectati pp ipsi⁹ resolonē. *Instr.*
iūc. Qñ vulpes coquunt in aq ⁊ embro-
cant iūcture dolorose ex ea pferit vebemēter: ⁊ similr
oleū qñ vūa decoquis in ipso: imo hoc est valde for-
tius: ⁊ opz qđ vt plonger ei⁹ sessio in ipso: ⁊ meli⁹ est
vt sit post eionē ⁊ purgationē vt nō attrahat cū fortit-
tudine sue acuitatis ⁊ resolonis hūiores ad iūcturas: ⁊
qñ enā corp⁹ post illud nō attrahit ad iūcturas ali-
qd: qđ si resideat erit leue. ⁊ silt adeps vulpis qñq; at-
trahit aliqd plus eo qđ resoluit ⁊ qñq; decoqit in ipso
decolata: ⁊ quēcūq; ambarū administrat resoluit illd
qđ ē i iūcturis. *Mē. cap.* Ei⁹ adeps sedat dolorē au-
ris qñ i ea distillat. *Mē. ābe. ⁊ pec.* Ei⁹ pulmō sic-
pferit asmatieis valde ⁊ ei⁹ potio est pōdus. 3. i.

Cap. 741^m.

Vespertillione. *Cap. 741^m.*
Espitilio qđ ē. Dī q sceirazirac ē lac ei⁹ ⁊ dī q
ē vria ipsi⁹. *Ala.* In sceirazirac ē absterfio ⁊
vehemis calefactio. *Opa. ⁊ p.* Anguētū ve-
spitiliōis phibet mamillas puellaz a magnificatiōe ⁊
phibet oriū piloz fm q dī: h̄ nō est verū. *Mē. ocu.*
Cerebrū ei⁹ cū melle pferit pncipio aque dscēdētis in
oculū ⁊ ei⁹ cinis acuit visus ⁊ sceirazirac pferit vngule.

Gentilis

Cespertilio vespertilion latine: arabice stera zirach. vnguentū vespertilionis p̄hibet m̄mas puellarū a magnificatione: et p̄hibet ortū piloz fm q̄ dicit̄ z nō est verū. Cerebrū eius cū melle cōuenit principio aque descendēdis in oculū: z eius cinis acuit visum z conuenit vngule z albugini. Sim.

CDe vberē.

Cap. 742^m.

Vber. **Al.** Est fridū z siccū pp̄ nervos plurimos q̄ sūt in ipso. Elec. Nutrimētū vberis pleni lacte qm̄ digerit̄ p̄p̄quū est nutrime to carnis: z illū est melius in quo est lac z qd̄ est alafeguciati qm̄ ipse velociter faciūt descendē ipm̄ z est de aiali bone carnis boni humoris grossi fortis.

CDe vngula.

Cap. 743^m.

Vngula quid est. Luz ex cinere vngule capiti ne cum aceto linitur alopecia confert valde.

CCapitulum de littera. **X.**

CDe xylaloe.

Cap. 744^m.

Xylaloe. Elec. Melior spēs xylaloes ē almidiliū: z alportat de medio regionis idie fm̄ quosdā: deide est illud qd̄ dicit̄ indū z est mōtanū z sup̄fluit sup̄ almidiliū qm̄ nō gñat pediculos z est magis dās odorē panis. Quidā tamē boies sūt q̄ nō discernūt iter mūdiliū z idū bonū: z de meliori xylaloe est alsemēduri qd̄ est de abstersiōe indū: deide alcumari qd̄ est de abstersiōe idi: postea alfenasiuz z est spēs terri: z post illud est atbetiliū alfebrū z alkadiū z alfiniū z noiā alcaumurū z est bonū dulce: z iserius illo est algellū z almetali z alquafi z alratat: s̄ almidiliū totū est bonū: deide melius de alsemēduri est variū pōderosuz z durū plurime aque grossum in quo nō est albedo z remanens super ignē. Quidā vō extollūt nigrū sup̄ variū: z meli⁹ alcumari est nigrū mūdū ab albo pōderosuz remanēs sup̄ ignē grossuz plurime aque: z vniult melius xylaloes est illud qd̄ magis submergit in aq̄. Alatas vō est priuatus vita z spū ē malū. Et xylaloes qd̄ ē vene arboris que eradicanz z sepeliunt in terra donec earū lignū z cortex putrefiāt z remanet xylaloes purū. **Al.** Calidū est z siccū i scdo: sicut cristino. **Opa. z pp̄.** Est subtile apitiniū oppilōnū fragitiū ventositatū remouēs sup̄fluitates hūiditatis: z p̄fortat viscera z p̄hibet irā. Deco. Masticatio eius facit oris odorē bonū. Instr. iun. Cōfortat nervos z acqrit eis vinctuositatē z viscositatē subtilē. **Mē. cap.** Xylaloes p̄fert ce rebro valde z p̄fortat sensus. **Mē. ābe. z pec.** Cōfortat cor z letificat ip̄z. **Mē. nu.** Si bibas de xylaloe pōb. z. i. s̄ remouet hūiditatē putrefactā stōchi z p̄fortat ipm̄ z epar. **Mē. expul.** In ipso est virtus p̄strin gens naturā z confert dissinterie melancholicē.

Cxylaloes. l. lignum aloes.

CCapitulum de littera. **Z.**

CDe zedoaria.

Cap. 745^m.

Zedoaria qd̄ est. Portiones siles aristologie: miores tñ ea z est in sua v̄tute. Et melior qd̄ est illa q̄ cū napello crescit: z ei⁹ v̄cinitas debilitat plātā napelli. **File.** Mē. sanguine dixit q̄ ip̄a in opōne sua est sic durūgi: verū tñ ē d̄bilior ea. Dico aut̄ q̄ si ip̄e voluit p̄b q̄ zedoaria ē d̄bilior ea tūc iā errauit s̄z q̄ existiauit: z si voluit p̄

Super

S q̄ durūgi ē durior: nūc nō elōgat illud. **Ap̄b** me vō nō p̄stat q̄ filius Mefaugne cū hui⁹ discretionē exp̄ est habuit i hac p̄sideratiōe electionē p̄tinētē pectori firmo pp̄ fmonē ei⁹. Et iam sciuerūt q̄ zedoaria resit sit napello: qm̄ ḡ est debilioz durūgi. **Vene.** Est tyriaca venenosoz oium vipers z napelli z aliorum. **Dermu.** Triplū pōderis zurābet p̄ vno tyriace.

Czedoaria latine grece zeruber: radix ē cuiusdā herbe in trāsmarinis p̄b̄ muete. **Dia.** Calide est v̄tutis z viscide: vñ libricos occidit: ructū facit: est stōcho aptū: cui⁹ dolorē antiquū ieiune sumptum masticatione tollit. **Paulus cap.** de zedoaria. cala est in 3° gradu: sicca in 2°. radix est cuiusdā herbe: que p̄. 10. ānos seruat. **Serapio.** zeruber. i. zedoaria: z sunt radices rotūde siles in sapore z colore zinziberi: z asserit de seni. **Alu.** de viribus cordis dicit q̄ est calida z sicca in tertio gradu z h̄z cōfortare cor.

CDe zinzibere.

Cap. 746^m.

Zinziber qd̄ est. Florū ē z est sile pipi in naturis suis: s̄ nō ict ei ipsi⁹ subtilitas: z accidit ei vt corrodas pp̄ humiditātē suā sup̄flua: z pp̄ illū calefactio ei⁹ durabilior ē calefactiōe pipis z illū est pp̄ spissitudinē suā ē sic in nasturtio z synapi z gñia rutbe agrestis. **Al.** Calidū est in fine tertij: siccū in scdo: z in ipso est hūiditas sup̄flua z nutritū calm est z siccū z nō ē in ipso multitudo hūiditatis sup̄flue. **Opa. z pp̄.** Ei⁹ calitas est for̄: s̄ non calefacit nisi post tēpus p̄pter illud qd̄ in ipso est de humiditate sup̄flua: sed ei⁹ calefactio est for̄. Est lenitiū resolutiū inflationis. cū ḡ nutrit mel accipit qdā hūiditas eius sup̄flue z ericcat plurimuz eius. **Mē. cap.** Augmentū efficit in seruatione: z abstergit hūiditātē a partib⁹ capis z gutturis. **Mē. ocu.** Abstergit tenebrositatē oculi pp̄ humiditātē suā facto ex eo alcosol z bibitiū. **Mē. nuf.** Digerit z puenit frigiditati epatis z stōchi z ericcat humorositatē stōchi: z qd̄ accidit ei ex hūiditatis z cōcēsiōe fructū. **Mē. expul.** Excitat coitū nutritū z nō nutritū z lenit ventrē leuiter dixit Alcāzi imo retinet. Ego aut̄ dico euz sunt a malitia digōnis z lubricitate humoris viscosi. **Vene.** Confert venenis vermiū venenosoz.

Czinziber p̄ferunt greci z scribūt ziggiber per geminū ḡ zinziber vō arabes. **Dia.** arbor est nascēs in arabia plurimū: cui⁹ coma frequēter v̄tutis incole sicut nos rutha maxime ad mādūcādū z bibendū: sūt vere radices minute sicut cyperi subalbido colore habētes sicut piperis gustū odore suau: eligēdū vō est nō p̄sum e graue: qd̄ multi cōdiūt pro putredine z mittūt in vasis cui addūt mel coctū z reponunt z italis transmittunt. Sim.

CDe zurumbet.

Cap. 747^m.

Zurābet qd̄ est. Est herba siles cypero: sed est maior z min⁹ odorifera. **Al.** Calā est z sicca in tertio. **Opa. z pp̄.** Resoluit v̄tositates. Deco. Est iptinguatina z abscidit odorē vini z alliorū z cepaz. **Mē. ābe. z pec.** Lenificatina est cordis. **Mē. nuf.** Retinet vomitū. **Mē. exp.** Stringit nām z p̄fert v̄tositatib⁹ m̄ricū. **Vene.** Cōfert mordicationi venenosoz vermiū valde: ita vt p̄pinq̄ sit zedoarie. **Dermu.** Ponit loco ei⁹ in venenosoz q̄tū ipsa z medietas ei⁹ durūgi z due tertie pōderis ei⁹ taracon syluestri z medietas pōderis ei⁹ de granis citri. **C**zuruber. i. zedoaria fm̄ aliquos: sed **Alu.** diuersa cap. de vtroq̄ scribit: est tñ eiusdēz spēs: sed inferior est ea: sunt radices similes cypero in figura: sed impleto maiores z duriores intus subcitrini coloris odore z sapore zedoarie remissis tamē. Sim.

De zinzibere canino. Cap. 748^m.
Zinziber caninum qd est. Est olus notū z est
sicut piper aque: z ei⁹ folia sunt sicut folia
salicis nisi qz sūt magis citrina: z ei⁹ virgula
ta sunt rubea habēna sapore zinziberis: z
ipm interficat canes. *Flā.* Calm est in scdo: sicum in
p^omo. Deco. Recēs p^oritū cū semine suo abstergit
vestigia que sunt in facie z pānū z lētigines antiquas.
A^opa. z bo. Recens resoluīt apāta durā qñ terit z se
mē ei⁹ cū sit ex eo emplastrum similiter.

*C*zinziber caninum apud Auicē. exposuit quidaz qz est persica
ria: tu vō considera. *Sim.*

De zarnabo.

Cap. 749^m.

3 Arnabū qd est. Arbor magna z nō fructificās
eristēs in monte libano de scemi cui⁹ folia ad
ministrant: z ei⁹ virgulta sunt virgulta parua
rotūde figure iter grossitiē magne acus qua subellia
sumunt z grossitiē calami cū quo scribit: nigrā ad citri
nitātē declinatā que nō hz multū saporez neqz odo
rem: z parū odoris quē habz est bonū z est odor citri:
z virtus eius est virtus nucis musc. sed est subtilior ea
parūper: z quādogz stat loco cinamomi. *Flā.* Calis
da est z sicca in scdo. *Opa. z ppe.* In ipsa est stipti
citas z resolutio venositatū. *Wē. cap.* Fit ex ea ca
putpurgū cū aqua z oleo ro. ad sodā fridā. *Wē. nu.*
Conferit epati z stomācho infirigidatis. *Wē. expul.*
Stringit ventrem.

*C*zarnabum est arbor similis salici. *Sim.*

De ziniar.

Cap. 750^m.

3 Ziniar qd est. Species faciendi ziniar sunt cuz
exasperatione eris in fece aceti z rozatione li
mature eius cuz aceto z sepultura ipm⁹ in loco
humoroso. Et inclināt vas ereuz super vas in quo est
aceti z dimittat quousqz in ipso fiat ziniar: deinde fri
cat ziniar ex eo z pmisscat cū sale amoniaco: z sepul
tura ei⁹ in loco humoroso est nota: z fit ex ziniar spēs
subtilis valde. Assumit enī aceti sublimatū z ponit in
mortario ereo cū pistello ex ere z sine intermissione te
rit in sole calido estuo donec exasperet: deinde ponit
in ipso alumen z sal cū mēsurā z sine intermissione terit
tur. Qñqz p^oficat illū qd terit z exiccat aspergunt sup
ipm aceti z vrina infantū z terit z dimittit in loco hu
moroso: deinde aggregat z exiccat: z qñqz inuenit zi
niar qd gñat sup lapidē in mineris eris: z qñqz inue
nit aliqd ex eo in mineris. *Elec.* Illud qd est meli⁹
est minerale z fortius qd est assumptuz ex corijs z ere
adusto: z acetosuz est leui⁹ eo qd factū est cū sale am
moniaco. *Flā.* Calidū est z siccū ad qrtū pueniens.
Opa. z ppe. Est abstersiuū corrosiuū carnis dure z
lenis simul acutū: sed ceratū tēperat ipm z facit ipsum
desiccatiū sine mordicatione. *Uul. z pl.* Prohibet
vlcera ambulatiua z p^osolidat cū cerato: mūdāt vlce
ra fordidā: z ipm cū aelch alimbati z aceto z est medi
camē scabiei vlcerose z albaras z morphee. *Wē. ca.*
Zziniar assumptū cū sale amoniaco z alumine z ace
to cū terit z sufflat in narib⁹ z implet os aq vt nō pue
niat ad guttur p^ohibet fetore narium z vlcera mala in
ipso: z ziniar ferreū cū aceto stringit gingiuas z fit ex

ipso ceratū ad apāta gingiuarū: z similr ziniar eretum:
Wē. ocu. Prohibet grossitudinē palpebrarū z earū
inflationē z abstergit oculū: z ponit in medicinis vlce
rum oculi z prouocat lachrymas valde. *Liqz* ziniar
administat in alcosol: rectius est vt oculus vaporēf
spongia infusa in aqua calida. *Wē. expul.* Ponitur
in medicinis hemorroidarū: z fit ex ipso z ammonia
co lycinium z adimplent eo hemorroidibus.

*C*ziniar arabi. erugo eris.

De zufere.

Cap. 751^m.

3 Zufere qd est. Arbor cui⁹ granū simile est
aliūden qz dicit albase z est similis ruthe
z dicit dinarugina. *Flā.* Calida est z sic
ca. *Opa. z ppe.* Resoluīt inflationem.
Wē. expul. Radix eius z semen in exiccatione sper
matis sunt similis virtutis cum rutba. *Uene.* Con
fert puncture scorpiōis bibita z linita.

*C*zufere ab Auic. satis exponitur quid sit.

De zerideract.

Cap. 752^m.

3 Zerideract. Instr. iun. Cōfert sciaticē. *Wē.*
expul. Aqua foliorū eius cum rob p^ofert diffi
cultati vrine z menstruo: z extrahit sangui
nem congelatum in vesica. *Uene.* Conferit morsu
venenosorum vermium.

De zarur.

Cap. 753^m.

3 Zarur qd est. Zarur alia est nota z nominat
triagulus latinoz: z ex zarur est species quam
nominat greci tesselimon z sentabinuz: z qñqz
nominat eā malū syluestre. Arbor enī eius similis est
arbori maloz: ita qz ē in folijs suis nisi qz minor z est
saporis pontici. *Opa. z p.* Est stiptica que est ma
gis stiptica qz algobera vincens cholera z retinet cur
sum plus omni fructu. *Wē. ca.* Tesselimon est sa
ciens soda. *Wē. nut.* Tesselimon est mala stoma
cho. *Wē. expul.* Stringit z retinet vrinam.

*C*zarur vel zaroz vel zariz est fruct⁹ similis piro: sed parū est: z
nō est forba: nec nespilla: hic fm *Sim.* deficit areola mebroz ex
pulsionis: p^ouocat vrinā z mēstrua eycit fetū ēt educit sanguinez.

De zeduar.

Cap. 754^m.

3 Zeduar quid est. Inquit Dia. Est algeduar
ser quod existimo.

*C*zeduar ara. zebdoaria: sed ap^o Auic. zeduar vocat: z zuribet est
spēs ei⁹: z est differētia inter ytrasqz. *Auic.* diuersa facit ca. *Sim.*

De zabarat.

Cap. 755^m.

3 Zabarat qd ē. Est plāta cui⁹ vna spēs folia hz
vt lenticula z thyrscos erectos z leuia folia par
uas radices z nascit in terra salita exposita soli
z in ipsius sapore est faldedo z altera est similis came
pitheos z est melioris coloris z purpureitatis. *Uul.*
z vlc. Et consolidatiua eoz. *Wē. capi.* Subtiliat
superfluitates: ita qz secunda conferit epilepsie bibita
cum orymelle.

*C*zabarat *Sim.* dicit qz est antillos: de qz Dia. facit capitulū.

De zinzania.

Cap. 756^m.

3 Zinzania qd ē. Dico qz zinzania ab oib⁹ di fm
duas res: vna eaz est granū simile frumēto ex
quo hoies faciūt panē: z dicunt qz zinzania est
plurima: z qdā aliū noiant rē qdā inebriantē malam
q in granis puenit: h log de hoc pter illud in quo su

Gentilis sup

Secundo can.

Tra. II.

mus. Elec. Melior est illa que est levis pōderis nō
vetus neq; frāgibilis: sed est viscosa cuz masticat de
clinās ad rubedinē: z in ipsa est ponticitas parua.

Cinzania. l. lolium: zhanion dicitur grece.

De zuccharo.

Cap. 757^m.

Zuccharus qd est. Arundo zucchari in nā
zucchari epistit z est vebemētioris exicca
tionis q; ipsuz. Rā. Frigidius tabarzet
z est subtilius. Et vniuersaliter est caliduz
in fine primi. Et antiquū declinat ad siccitatē in pmo
z est humidū in ipso: qñ magis antiquat tanto plus
exiccat. Opa. z pp. Est lenificatiū absterfuiū lau
tiū. Et sulimenū est magis lenitiū z pprie alfenid:
imo mel arūdinis z zuccharū nō sunt iferiora melle in
abstergēdo z mūdificādo: qto plus antiquat zuc
charū tāto fit subtilius. Mē.ocu. Assumptū siē gū
ma ab arūdine abstergit oculū. Mē.abe. z pec. Le
nit pect^r z remouet ipsius asperitatē. Mē.nut. Est
bonū stōcho in quo nō gñat cholera. Ip̄m enīz ledit
pp̄terea qz ad cholera p̄uertit z est aperitiū oppila
tionū: z in ipso est virt^r facies sitim minorem: tñ sitim
quā facit mel. pp̄rie antiquū gñat z ēt antiquū sangui
nem seculētum z abstergit flegma stōchi: z in arūdine
qdem zucchari est iuuamētū ad vomitū. Mē.expul.
Solut z pp̄rie illud qd sup arūdine iuenit sicut sal: z
sulimenū quidē rubet vebemētioris sunt lenificatio
nis: z quādoq; inflat z qñq; sedat iflationē: z ip̄z qdē
cū oleo amigdalino confert colice.

C Serap. libro aggrega. cap. zuccharū aucto. Sal. prima est virt^r
est que siccit. scda que abstergit z resoluit. z dixit de igenio san
tatis q; igredit in medicinis que aperit oppilones z abstergit
z mūdificat vias: z est lōquū a nocumēto stōchi z a b eo qd fa
cit sitim sicut mel: z efficit per exp̄sionē cānarū: z succus earum
coagulat vocat zuccharū. Et idē auct. Dia. est filz zuccharū spēs
que est ex sp̄b^r mellis: z vocat mel cānarū: z est aliud zuccharū
qd est ita pigue q; nō idurat: s; remanet liqdū ad modū mellis: z
cū plus morat durefcit: cuius suba coagulat sup cānas in india z
arabia: z est aliud zuccharū amarum qd colligit in plāta hauser.
Pau. ca. de zuccharo. zuccharū est calin z humidū in p̄ gdu vtutē
bz nutritiū z ifrigidādi z relaxādi p̄tra dolorē oculoy: z si distēpe
ret zuccharū cū lacte mulieris z distillet in oculo: pbatū est.

De zuccharo albusar. Cap. 758^m.

Zuccharū albusar qd ē. Māna cadēs sup
albusar z est sicut frusta salis: z in ipso qdē
est cum absterfione z resolōne pōcitas z
amaritudo: z de ipso aliud ē iamēnū albū

z aliud est agizuz ad nigredinē belinās. Opa. z pp.
Est absterfuiū cū pōcitate in ipso. Mē.oc. Zuccha
rū albusar acuit visuz. Mē.ande. z pec. Confert pul
moni. Mē.nut. Confert hydropis cū lacte camelle
nouiter fete: z nō facit sitim sicut relique spēs zuccha
ri: qñ eius dulcedo ē parua: z est bonū stōcho z epa
ti. Mē.exp. Confert renibus z vesice.

C Secundus liber Lanonis Auicenne de simplicibus
medicinis nouiter cognitus: atq; erroribus expurgatus:
nōnullisq; additionibus auctus: veluti marginalis nota
ADDITIO. indicat: feliciter explicat.

C Venetys ere ac sollerti cura beredū olim Dñi Octauia
ni Scoti ciuis ac patritij Modoetienfis: z socior. Anno
a ofica incarnatione. 1520. Die 3° mensis July. Ad lau
dem qui est maior omni laude.

Registrum

abcdefghijklmnopqrstuvwxyz A B.

AA BB CC DD EE FF GG HH II JJ KK LL.

SS Quintermus. LL Ternus. Ceteri alij Quaterni.

